

Holy Bible

Aionian Edition®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible

AionianBible.org

Müqəddəs Kitabın ilk geri tərcüməsi
Surətini çıxarmaq və çap etmək tamamilə pulsuzdur
Həmçinin, Bənövşəyi Müqəddəs Kitab kimi tanınır

Holy Bible Aionian Edition ®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible

Creative Commons Attribution NoDerivatives NonCommercial 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/28/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives Noncommercial 4.0
Bible Society of Azerbaijan and Institute for Bible Translation, 2008

Formatted by Speedata Publisher 4.21.5 (Pro) on 1/28/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

Non-profit commercial sales granted to Nainoia, Inc on 12/21/2019.

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Ön söz

Azeri at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Azeri at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.

Mündəricat

ƏHDI-ƏTIQ

Yaradılış	11
Çixış	47
Levililər	77
Saylar	99
Qanunun Təkrarı	129
Yeşua	155
Hakimlər	174
Rut	193
Birinci Samuel	196
İkinci Samuel	220
Birinci Padşahlar	240
İkinci Padşahlar	263
Birinci Salnamələr	285
İkinci Salnamələr	306
Ezra	332
Nehemya	340
Ester	351
Əyyub	357
Zəbur	375
Süleymanın Məsəlləri	420
Vaiz	434
Nəğmələr Nəğməsi	440
Yeşaya	443
Yeremya	479
Mərsiyələr	520
Yezekel	524
Daniel	562
Huşə	574
Yoel	580
Amos	582
Avdiya	587
Yunus	588
Mikeya	590
Nahum	594
Habaqquq	596
Sefanya	598
Haqqay	600
Zəkəriyyə	602
Malaki	609

ƏHDI-CƏDID

Matta	613
Mark	637
Luka	653
Yəhya	679
Həvarilərin İşləri	699
Romalilara	725
1 Korinflilərə	736
2 Korinflilərə	747
Qalatiyalilara	754
Efeslilərə	758
Filipililərə	762
Kolosselilərə	765
1 Saloniklilərə	768
2 Saloniklilərə	771
1 Timoteyə	773
2 Timoteyə	776
Titə	778
Filimona	780
Ibranilərə	781
Yaqub	789
1 Peter	792
2 Peter	795
1 Yəhya	797
2 Yəhya	800
3 Yəhya	801
Yəhuda	802
Vəhy	803

ƏLAVƏ

Oxucular Üçün Göstərişlər

Lügət

Xəritələr

Taleyi

İllüstrasiyalar, Doré

ƏHDI-ƏTİQ

Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden bağının şərqiñə keruvlarını və hər tərəfə fırlanan odlu
qılıncını qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.
Yaradılış 3:24

Yaradılış

1 Başlangıçda Allah göyləri və yeri yaratdı. **2** Yer quruluşuz və boş idi. Dərin sular üzərində qaranlıq var idi. Allahın Ruhu suların üzərində dolaşırı. **3** Allah dedi: «Qoy işiq olsun», işiq oldu. **4** Allah gördü ki, işiq yaxşıdır. Sonra O, işığı qaranlıqdan ayırdı. **5** Allah işığı «gündüz», qaranlığı isə «gecə» adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, birinci gün idi. **6** Sonra Allah dedi: «Qoy suların arasında bir qübbə olsun və suları bir-birindən ayırsın». **7** Allah qübbəni düzəltdi və qübbənin altındaki suları onun üstündəki sulardan ayırdı. Belə də oldu. **8** Allah qübbəni «göy» adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, ikinci gün idi. **9** Sonra Allah dedi: «Qoy göyün altındaki sular bir yerə yiğilsin ki, quru görünsün». Belə də oldu. **10** Allah qurunu «yer», su yiğinlarını isə «dənizlər» adlandırdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **11** Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü bitkilər yetirsin: toxumlar bitirən ot-ələf və torpaqda hər növ bəhərli ağaclar yetişsin. Ağaclar meyvə gətirsin və toxumları meyvələrinin içində olsun». Belə də oldu. **12** Yer üzü bitkilər yetirdi: hər növ toxum bitirən ot-ələf və hər növ ağaç yetişdi. Ağaclar meyvə gətirdi və toxumları meyvələrinin içində idi. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **13** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, üçüncü gün idi. **14** Sonra Allah dedi: «Qoy göy qübbəsində gecəni gündüzdən ayıran çırqlar olsun. Onlar işarələri, fəsilləri və günlərlə illəri göstərsin. **15** Qoy onlar göy qübbəsində çıraq olub, yer üzünə işiq saçsın». Belə də oldu. **16** Allah iki böyük çıraq düzəltdi: gündüzü idarə etmək üçün böyük çıraq, gecəni idarə etmək üçün kiçik çıraq. O həmçinin ulduzları düzəltdi. **17** Allah onları göy qübbəsinə qoydu ki, yer üzünə işiq saçsın, **18** gündüzü və gecəni idarə etsin, işığı qaranlıqdan ayırsın. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **19** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, dördüncü gün idi. **20** Sonra Allah dedi: «Qoy sular çoxlu canlı məxluqlarla qaynaşın, yer üstündəki göy qübbəsində quşlar uçsın». **21** Allah nəhəng su əjdahalarını və suda qaynaşan hər növ bütün sürünen canlı məxluqları, həmçinin hər növ bütün qanadlı quşları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **22** Allah onlara bərəkət verərək dedi: «Törəyib çoxalın və dənizlərdəki suları doldurun, quşlar da yer üzündə çoxalsın». **23** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, beşinci gün idi. **24** Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü hər növ canlı məxluqlar – hər növ ev heyvanları, sürünen canlılar və

çöl heyvanları əməla gətirsin». Belə də oldu. **25** Allah hər növ çöl heyvanlarını, hər növ ev heyvanlarını və yerdə sürünen bütün canlıları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **26** Sonra Allah dedi: «Öz surətimizə və bənzərimizə görə insanı yaradaq. Qoy o, dənizdəki heyvanlara, göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara, bütün yer üzünə və yerdə sürünen canlıların hamısına hökmənliq etsin». **27** Allah insanı Öz surətində yaratdı, Allahın surətində yaratdı, onları kişi və qadın olaraq yaratdı. **28** Allah onlara xeyir-dua verərək dedi: «Törəyib çoxalın və yer üzünü bürüyüb ona sahib olun: dənizdəki heyvanlar, göydəki quşlar, yerdə sürünen bütün canlılar üzərində hökmənliq edin». **29** Allah dedi: «Budur, yer üzündə toxum verən bütün ot-ələfi və meyvələrində toxumu olan bütün ağacların bəhərini sizə verirəm ki, qidalanınınız. **30** Yerdəki heyvanların, göydəki quşların və yerdə sürünen canlıların hamısına – nəfəsi olan bütün canlılara isə yem olmaq üçün bütün yaşıl otları verirəm». Belə də oldu. **31** Allah gördü ki, yaratdığı hər şey çox yaxşıdır. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, altinci gün idi.

2 Göylər və yer, oradakı hər şey beləcə tamamlandı.

2 Allah yeddinci günə qədər görüyü işləri qurtardı və yeddinci gün görüyü işlərdən ayrılib istirahət etdi. **3** Allah yeddinci günə bərəkət verdi və onu təqdis etdi, çünkü görüyü bütün yaratma işini qurtarıb həmin gün istirahət etdi. **4** Rabb Allahın göyləri və yeri yaratmasının hekayəti belədir: Rabb Allah göyləri və yeri yaradanda **5** yer üzündə heç bir bitki yox idi, heç bir çöl otu da bitmirdi, çünkü Rabb Allah yer üzünə hələ yağış göndərməmişdi və torpağı becərən insan da yaranmamışdı. **6** Amma yerdən su çıxırı və bütün torpağı sulayırdı. **7** Rabb Allah yerin torpağından insanı düzəltdi və onun burnuna həyat nəfəsi üfürdü. Beləcə insan canlı varlıq oldu. **8** Sonra Rabb Allah şərqdə yerləşən Edəndə bir bağ saldı və düzəltdiyi insanı orada yerləşdirdi. **9** Rabb Allah torpaqda gözəl görünüşlü və yemək üçün şirin meyvəli cürbəcür ağaclar yetirdi. O həmçinin bağın ortasında həyat ağacını və xeyirlə şəri bilmə ağaçını bitirdi. **10** Bağı suvarmaq üçün Edəndən bir çay çıxırı, oradan isə dörd qola bölündü. **11** Onlardan birinin adı Pışondur. O bütün Xavila ölkəsini dolanaraq axır. Orada qızıl çıxır. **12** Bu ölkənin qızılı yaxşıdır. Burada həm də atılı qatran və damarlı əqiq var. **13** İkinci çayın adı Gixondur. O, Kuş ölkəsini dolanaraq axır. **14** Üçüncü

çayın adı Dəclədir. O, Aşşur ölkəsinin şərqindən axır. Dördüncü çay Fəratdır. **15** Rəbb Allah insanı götürüb Eden bağına qoydu ki, oranı becərsin və saxlasın. **16** Rəbb Allah insana əmr edib dedi: «Bağdakı bütün ağacların bəhrəsindən istəyəndə yeyə bilərsən. **17** Ancaq xeyirlə şəri bilmə ağacının meyvəsindən yemə, çünkü ondan yeyən gün hökmən oləcəksən». **18** Rəbb Allah yenə dedi: «İnsanın tək olması yaxşı deyil, Mən ona münasib olan bir köməkçi yaradacağam». **19** Rəbb Allah bütün çöl heyvanlarını və göydəki bütün quşları torpaqdan düzəltdi. Sonra onları insanın yanına gətirdi ki, onun burları necə adlandıracığını görsün. İnsan hər heyvana hansı adı qoydusa, o cür də adlandı. **20** İnsan bütün ev heyvanlarına, göydəki quşlara və bütün çöl heyvanlarına ad verdi, amma insana münasib olan bir köməkçi tapılmadı. **21** O zaman Rəbb Allah insana dərin yuxu göndərdi və o yuxuya getdi. Onda Rəbb Allah onun qabırğasının birini götürdü və yerini ətlə örtdü. **22** Rəbb Allah insandan götürdüyü qabırğadan qadını düzəltdi və onu insanın yanına gətirdi. **23** İnsan dedi: «Bax, nəhayət, bunun Sümüyü mənim sümüyündən, Bədəni mənim bədənimdəndir. Adına “qadın” deyiləcək, Çünkü o, kişidən götürürtüb». **24** Buna görə də kişi öz ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və onlar bir bədən olacaq. **25** Adəm və arvadı – ikisi də çilpaq idi, ancaq bundan utanmirdilar.

3 Rəbb Allahın yaratdığı bütün çöl heyvanlarının ən hiyləgəri ilan idi. İlən qadına dedi: «Doğrudanmı, Allah sizə “bağda olan heç bir ağacın bəhrələrindən yeməyin” deyib?» **2** Qadın iləna dedi: «Bağdakı ağacların bəhrələrindən yeyə bilərik. **3** Amma bağın ortasındaki ağacın meyvələri barədə Allah deyib: “Ondan yeməyin və ona toxunmayın, yoxsa oləcəksiniz!” **4** İlən qadına dedi: «Yox, əslə ölməzsiniz. **5** Əksinə, Allah bilir ki, o meyvələrdən yediyiniz gün gözləriniz açılacaq və xeyirlə şəri bilərək Allah kimi olacaqsınız». **6** Qadın gördü ki, ağacın meyvəsi yemək üçün yaxşıdır, gözə xoş görünür və bu ağac insana dərrakə verməyi vəd edir. Buna görə də o həmin meyvədən dərib yedi. Sonra yanında olan ərinə də verdi, o da yedi. **7** O vaxt ikisinin də gözləri açıldı və çilpaq olduqlarını bildilər. Buna görə də əncir yarpaqlarını bir-birinə hörib özlərinə fitə düzəlttilər. **8** Onlar günüñə sərinliyində bağda gəzışan Rəbb Allahın səsini eşitdilər. Adəm və onun arvadı

Rəbb Allahın hüzurundan qaçıb bağdakı ağacların arasında gizləndilər. **9** Rəbb Allah Adəmi səsləyib dedi: «Haradasan?» **10** O cavab verdi: «Bağda səsini eşitdim və çilpaq olduğum üçün qorxdum, ona görə də gizlənmişəm». **11** Rəbb Allah dedi: «Kim sənə bildirdi ki, çilpaqsan? Sənə yeməyi qadağan etdiyim ağacın meyvəsindən yeməmişən ki?» **12** Adəm dedi: «Mənimlə birgə olmaq üçün verdiyin qadın o ağacın meyvəsindən verdi, mən də yedim». **13** Rəbb Allah qadına dedi: «Sən niya belə etdin?» Qadın dedi: «İlan məni yoldan çıxartdı, mən də yedim». **14** Rəbb Allah iləna dedi: «Sən bunu etdiyin üçün Bütün ev heyvanları və çöl heyvanları arasında Lənət qazanırsan. Qarnın üstündə sürünəcəksən, Bütün ömrün boyu torpaq yeyəcəksən». **15** Mən səninlə qadın arasına, Sənin balanla onun övladı arasına Düşmənçilik salıram. Bu övlad sənin başından vuracaq, Sən də onu dabanından sancacaqsan». **16** Sonra Rəbb Allah qadına dedi: «Hamilə olanda sənə Çox əziyyət verəcəyəm, Uşaqlarını ağrı içinde doğacaqsan. Ərinə meylli olacaqsan, O sənə aqalıq edəcək». **17** Sonra Rəbb Allah Adəmə dedi: «Arvadının sözünə qulaq asdırın üçün, Qadağan etdiyim, “meyvəsini yemə” dediyim Ağacdan yediyin üçün Sənə görə torpaq lənətlənir. Ömrün boyu zəhmətlə Torpaqdan yemək əldə edəcəksən». **18** O sənə tikan və qanqal bitirəcək, Sən də çöldəki ot-ələfi yeyəcəksən. **19** Alın tərinlə çörək yeyəcəksən. Axırda torpağa qayıdacaqsan, Çünkü oradan götürülmüşən, Ona görə ki yerin torpağısan, Torpağa da qayıdacaqsan». **20** Adəm arvadının adını Həvvə qoydu, çünkü o, yer üzündə yaşayınların hamisının anası oldu. **21** Onda Rəbb Allah Adəmlə arvadı üçün dəridən paltar düzəltdi və onlara geyindirdi. **22** Sonra Rəbb Allah dedi: «Budur, insan xeyirlə şərin nə olduğunu bilərək bizlərdən biri kimi oldu. Qoy indi əlini uzadaraq həyat ağacının meyvəsindən dərib yeməsin və əbədi yaşamasın!» **23** Rəbb Allah insanı Eden bağından çıxartdı ki, o özünün də bir qismindən götürüldüyü torpağı becərsin. **24** Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden bağının şərqiñə keruvlarını və hər tərəfə fırlanan odlu qılincini qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.

4 Adəm arvadı Həvvə ilə yaxınlıq etdi və Həvvə hamilə olub Qabili doğdu. Həvvə dedi: «Rəbbin köməyi ilə bir insan qazandım». **2** Sonra o, Qabilin qardaşı Habil doğdu. Habil çoban oldu, Qabil isə əkinçi. **3** Bir

müddət keçəndən sonra Qabil torpağın bəhrəsindən Rəbb Allaha təqdim gətirdi. **4** Habil də sürüsündə ilk doğulan heyvanlardan bir neçəsini və onların piyini təqdim etdi. Rəbb Habili və onun təqdimini qəbul etdi, **5** ancaq Qabili və onun təqdimini qəbul etmədi. Buna görə də Qabil bərk qəzəblənib qaşqabağını salladı. **6** Rəbb Qabilə dedi: «Niyə qəzəblənmisən? Niyə qaşqabağını sallamışın? **7** Əgər yaxşı iş görmürsənə, Mən qəbul etmərəmmi? Əgər yaxşı iş görmürsənə, günah qapının ağzında durub. Onun meyli sənədir, ancaq sən ona üstün gəlməlisən». **8** Sonra Qabil qardaşı Habilə bir söz dedi və onlar çöle getdilər. Orada Qabil qardaşı Habilin üstünə hücum çəkib onu öldürdü. **9** Sonra Rəbb Qabildən soruşdu: «Qardaşın Habil haradadır?» O dedi: «Bilmirəm, məgər mən qardaşımın keşikcisiyəm?» **10** Rəbb dedi: «Sən nə etdin? Qardaşının qanının səsi torpaqdan Mənə fəryad edir. **11** İndi sən torpaqdan lənət aldın; o torpaq ki sənin əlinlə tökülen qardaş qanını udmaq üçün ağızını açdı. **12** Torpağı becardiyin zaman o daha gücünü sənə verməyəcək. Yer üzündə qaçaq və sərgərdən olacaqsan». **13** Qabil Rəbbə dedi: «Cəzam çəkə biləcəyimdən daha artıqdır. **14** Bax bu gün Sən məni torpaqdan qovursan. Mən də Sənin hüzurundan gizlənib yer üzündə qaçaq və sərgərdən olacağam. Ancaq kim mənə rast gəlsə, məni öldürəcək». **15** Rəbb ona dedi: «Xeyr! Kim Qabili öldürsə, ondan yeddi qat intiqam alınacaq». Rəbb Qabilə bir əlamət qoydu ki, ona rast gələn kəs onu öldürməsin. **16** Beləcə Qabil Rəbbin hüzurunu tərk etdi və Eden bağından şərqdə - Nod torpağında yaşamağa başladı. **17** Qabil arvadı ilə yaxınlıq etdi və arvadı hamilə olub Xanoku doğdu. O zaman o, bir şəhər tikdi, şəhərə oğlu Xanokun adını verdi. **18** Xanokdan İrad törədi. İraddan Mehuya el törədi. Mehuya eldən Metuşael törədi. Metuşael dən Lemek törədi. **19** Lemek iki arvad aldı: birinin adı Ada, o birinin adı Silla idi. **20** Ada Yavalı doğdu. Yaval çadırda yaşamağın və sürü saxlamağın əsasını qoydu. **21** Onun qardaşının adı Yuval idi. O hər cür lira və tütək çalmağın əsasını qoydu. **22** Silla isə Tuval-Qayını doğdu. Tuval-Qayın tuncdan və dəmirdən hər cür kəsici alətlər düzəldərdi. Onun Naama adlı bacısı var idi. **23** Bir dəfə Lemek arvadlarına dedi: «Ey Ada və Silla, səsimi eşidin, Ey Lemekin arvadları, sözümüzə qulaq asın: Məni yaraladığı üçün Bir adam öldürdüm, Məni zədələdiy üçün Bir cavan öldürdüm. **24** Qabil üçün yeddi qat qisas alınacaqsa, Lemek üçün yetmiş

yeddi qat alınacaq». **25** Adəm yenə arvadı ilə yaxınlıq etdi və Həvvə bir oğlan doğub adını Şət qoyaraq dedi: «Qabilin öldürdüyü Habilin yerinə Allah mənə başqa bir oğul bəxş etdi». **26** Şətin də bir oğlu oldu və adını Enoş qoydu. O zaman insanlar Rəbbin adını çağırmağa başladı.

5 Adəmin nəsil tarixçəsi belədir. Allah insəni yaradanda onu Öz bənzərinə görə yaratdı. **2** Allah onları kişi və qadın olaraq yaratdı, onlara xeyir-dua verdi və yaratdığı gün onları «insan» adlandırdı. **3** Adəmin yüz otuz yaşı olanda özünə bənzər, öz surətində bir oğlu oldu və adını Şət qoydu. **4** Şət doğulandan sonra Adəm səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **5** Adəm doqquz yüz otuz il özür sürüb öldü. **6** Şət yüz beş yaşında olanda oğlu Enoş doğuldu. **7** Enoş doğulandan sonra Şət səkkiz yüz yeddi il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **8** Şət doqquz yüz on iki il özür sürüb öldü. **9** Enoş doxsan yaşında olanda oğlu Qenan doğuldu. **10** Qenan doğulandan sonra Enoş səkkiz yüz on beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **11** Enoş doqquz yüz beş il özür sürüb öldü. **12** Qenan yetmiş yaşında olanda oğlu Mahalalel doğuldu. **13** Mahalalel doğulandan sonra Qenan səkkiz yüz qırx il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **14** Qenan doqquz yüz on il özür sürüb öldü. **15** Mahalalel altmış beş yaşında olanda oğlu Yered doğuldu. **16** Yered doğulandan sonra Mahalalel səkkiz yüz otuz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **17** Mahalalel səkkiz yüz doxsan beş il özür sürüb öldü. **18** Yered yüz altmış iki yaşında olanda oğlu Xanok doğuldu. **19** Xanok doğulandan sonra Yered səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **20** Yered doqquz yüz altmış iki il özür sürüb öldü. **21** Xanok altmış beş yaşında olanda oğlu Metuşeləh doğuldu. **22** Metuşeləh doğulandan sonra Xanok üç yüz il Allahla bir yol getdi. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **23** Xanok üç yüz altmış beş il yaşadı. **24** O, Allahla bir yol getdi. Sonra qeyb oldu, cünki Allah onu Öz yanına götürdü. **25** Metuşeləh yüz səksən yeddi yaşında olanda oğlu Lemek doğuldu. **26** Lemek doğulandan sonra Metuşeləh yeddi yüz səksən iki il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **27** Metuşeləh doqquz yüz altmış doqquz il özür sürüb öldü. **28** Lemek yüz səksən iki yaşında olanda bir oğlu doğuldu. **29** O dedi: «Bu oğul Rəbbin lənətlədiyi

torpağı becərəndə çəkdiyimiz əziyyətlərdə, əlimizin zəhmətində bizə təsəlli verəcək». Buna görə də onun adını Nuh qoydu. **30** Nuh doğulandan sonra Lemek beş yüz doxsan beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **31** Lemek yeddi yüz yetmiş yeddi il ömrü sürüb oldu. **32** Nuh beş yüz yaşında olanda Sam, Ham və Yafəs adında oğulları oldu.

6 İnsanlar yer üzündə çoxalmağa başladı və onların qızları doğuldu. **20** zaman Allah oğulları gördülər ki, insan qızları çox gözəldir və bəyəndikləri hər qızı özlərinə arvad etdilər. **3** Rəbb dedi: «Mənim Ruhum insanda əbədi qalmayacaq, çünkü onlar ancaq bədəndir. Onların ömrü yüz iyirmi il olacaq». **4** Həmin dövrədə və Allah oğulları insan qızlarını arvad alıb övladları doğulan dövrədə yer üzündə böyük adamlar yaşayirdi. Bunlar qədim dövrün qəhrəman və adlı-sanlı adamları idı. **5** Rəbb gördü ki, yer üzündəki insanların şər əməlləri çoxdur və hər zaman onların ürəyindəki fikirlər və niyyətlər pisliyə doğru yönəlir. **60**, yer üzündə insanları yaratdıgına peşman oldu və ürəyində kədərləndi. **7** Rəbb dedi: «Yaratdıgım insanları yer üzündən silcəyəm, bunu insanlarla birgə heyvanların, sürünenlərin və quşların da başına gətirəcəyəm, çünkü onları yaratmağima peşman olmuşam». **8** Ancaq Nuh Rəbbin gözündə lütf tapdı. **9** Nuhun tarixçəsi belədir: Nuh saleh və öz nəсли arasında qüsursuz bir adam idı. O, Allahla bir yol gedirdi. **10** Nuhun üç oğlu oldu: Sam, Ham və Yafəs. **11** Ancaq Allahın öündə yer üzündəki insanlar pozğunlaşmışdı və dünya zorakılıqla dolmuşdu. **12** Allah yer üzündəki insanların daha da pozğunlaşdığını gördü, çünkü dünyadaki bütün bəşərin sonu çatıb, çünkü yer üzü onların zorakılığı ilə dolub. Buna görə də Mən onları yer üzü ilə birgə məhv edəcəyəm. **14** Özünə qofer ağacından bir gəmi düzəlt, onun içində otaqlar düzəlt, üstüne içəridən və bayırdan qatran vur. **15** Gəminin belə düzəlt: onun uzunluğu üç yüz qulac, eni əlli qulac, hündürlüyü isə otuz qulac olsun. **16** Gəminin üstündən bir qulac aşağı pəncərə açarsan və qapısını yan tərəfdən qoyarsan. Gəminin üç mərtəbəsi olsun: biri altda, biri ortada, biri də üstdə. **17** Bax Mən yer üzünü suya qərq edəcəyəm ki, göylər altında həyat nəfəsi olan bütün canlılar məhv olsun və yer üzündə olanların hamısı ölcək. **18** Ancaq əhdimi səninla bağlayıram. Sən oğulların, arvadın və gəlinlərinlə

birgə gəmiyə minərsən. **19** Bütün heyvanlardan, canlı məxluqlardan bir cütünü – erkək və dişisini gəmiyə götürərsən ki, səninlə birgə sağ qalsın. **20** Növlərinə görə quşların, heyvanların və yerdə sürünenlərin hər birindən bir cütü sənin yanına gələcək ki, sağ qalsın. **21** Həmçinin özünlə birlikdə hər cür azuqə götürüb yanına yığı ki, sənin və onların yeməyi olsun». **22** Nuh hər şeyi etdi: Allah ona necə əmr etmişdi, o da hər şeyi eləcə yerinə yetirdi.

7 Rəbb Nuha dedi: «Sən bütün ailənlə birgə gəmiyə gir, çünkü bu bəşər nəslə içində yalnız səni önumdə saleh gördüm. **2** Hər pak heyvanın erkək və dişisindən yeddi cüt, hər murdar heyvanın erkək və dişisindən bir cüt götür, **3** həmçinin göydəki hər quşun erkək və dişisindən yeddi cüt götür; qoy bütün yer üzündə onların nəslə kəsilməsin. **4** Çünkü yeddi gün sonra yer üzünə qırx gün-qırx gecə yağış yağdıracağam və yaratdıgım bütün canlıları yer üzündə məhv edəcəyəm». **5** Rəbb Nuha necə əmr etmişdi, o da hər şeyi eləcə yerinə yetirdi. **6** Yer üzündə daşqın olanda Nuhun altı yüz yaşı var idı. **7** Nuh, onun arvadı, oğulları və gəlinləri daşqından qurtarmaq üçün birlikdə gəmiyə mindilər. **8** Allahın Nuha əmr etdiyi kimi pak və murdar heyvanların, quşların, bütün yerdə sürünenlərin **9** erkək və dişisi cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə mindi. **10** Yeddi gün sonra yer üzündə daşqın oldu. **11** Həmin gün – Nuhun ömrünün altı yüzüncü ilində, ikinci ayın on yeddinci günü dərinlikdə olan bütün gur su qaynaqları püskürdü və göylərin pəncərələri açıldı. **12** Yer üzünə qırx gün-qırx gecə yağış yağdı. **13** Elə həmin gün Nuh, onun arvadı, oğulları Sam, Ham, Yafəs və üç gəlini gəmiyə mindilər. **14** Onlarla birgə hər növ çöl heyvanı, hər növ ev heyvanı, hər növ yerdə sürünen, hər növ göydə uçan canlı və hər cür quş gəmiyə girdi: **15** həyat nəfəsi olan bütün canlılardan cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə mindi. **16** Allahın Nuha əmr etdiyi kimi bütün canlılardan erkək və dişisi heyvanlar gəmiyə girdilər. Onların dalınca Rəbb gəminin qapısını örtdü. **17** Yer üzündə qırx gün daşqın oldu və su çoxalıb gəminini yerdən yuxarı qaldırdı. **18** Su çox yuxarı qalxıb yer üzünü aldı və gəmi suyun üzündə üzəməyə başladı. **19** Su yer üzünü elə tutdu ki, göylər altında olan bütün uca dağları suya qərq oldu. **20** Su dağlarının zirvəsindən on beş qulac qalxdı və onları örtdü. **21** Yer üzündə hərəkət edən canlıların hamısı – quşlar, ev heyvanları, çöl heyvanları, yerdə sürünenlər və bütün insanlar

məhv oldu. **22** Quruda yaşayan, burnunda həyat nəfəsi olan canlı varlıqların hamısı öldü. **23** Rəbb yer üzündə olan bütün canlıları məhv etdi: insanlardan tutmuş heyvanlara, sürünlənlərə və göydəki quşlara qədər hər şey yer üzündə məhv oldu. Yalnız Nuh və onunla birgə gəmida olanlar sağ qaldı. **24** Yüz əlli gün ərzində su yer üzündə çoxaldı.

8 Allah Nuhu və onunla birgə gəmidə olan bütün çöl heyvanlarını və ev heyvanlarını yada saldı. Allah yer üzünə külək göndərdi və su azalmağa başladı. **2** Dərinlikdə olan su qaynaqları və göylərin pəncərələri bağlandı, yağış dayandı. **3** Su yer üzündən tədricən çəkildi, yüz əlli gün keçdikdən sonra su azaldı. **4** Yeddinci ayın on yeddinci günü gəmi Ararat dağlarında dayandı. **5** Onuncu aya qədər su yavaş-yavaş çəkildi, onuncu ayın birinci günü dağların zirvələri göründü. **6** Qırx gün sonra Nuh düzəltdiyi gəminin pəncərəsini açıb **7** bir qarğı buraxdı; qarğı uşub getdi və yer üzündə su quruyana qədər hər tərəfi dolaşdı. **8** Nuh bu dəfə bir göyərçin buraxdı ki, suyun yer üzündən çəkilib-çəkilmədiyini bilsin. **9** Amma göyərçin qonmaq üçün rahat bir yer tapmadığına görə onun yanına - gəmiyə qayıtdı, çünki hələ bütün yer üzündə su var idi. Nuh əlini uzadıb göyərçini tutdu və gəmiyə - öz yanına apardı. **10** O daha yeddi gün gözlədi və göyərçini yenə gəmidən buraxdı. **11** Axşamüstü göyərçin onun yanına qayıtdı. Göyərçinin ağızında təzə zeytun yarpağı var idi. Nuh suyun yer üzündən çəkildiyini bildi. **12** O daha yeddi gün gözlədi və göyərçini yenə buraxdı, artıq göyərçin onun yanına qayıtmadı. **13** Nuhun ömrünün altı yüz birinci ilində, birinci ayın birinci günü yer üzündə su qurudu. Nuh gəminin qapığını qaldırdı və torpağın üzərindəki suyun quruduğunu gördü. **14** İkinci ayın iyirmi yeddinci günü yer üzündəki su tamamilə qurudu. **15** Allah Nuhu dedi: **16** «Sən öz arvadın, oğulların və gəlinlərinlə birgə gəmidən çıx. **17** Səninlə birgə olan bütün canlıları - quşları, heyvanları və yerdə sürünlərlə bayırı çıxart. Qoy yer üzünə yayılsınlar və yer üzündə törəyib çoxalsınlar». **18** Nuh öz arvadı, oğulları və gəlinləri ilə birgə gəmidən çıxdı. **19** Bütün heyvanlar, sürünlərlər, quşlar və yerdə sürünlər bütün canlılar dəstə-dəstə gəmini tərk etdiilər. **20** Nuh Rəbbə bir qurbangah düzəltdi. O hər cür pak heyvandan və pak quşdan götürüb orada yandırma qurbanı təqdim etdi. **21** Bundan Rəbbə xoş ətir qalxdı və Rəbb üzəyində

dedi: «Cavanlığından bəri insan ürəyinin fikirlərinin həmişə pis olmasına baxmayaraq, insanlara görə bir daha yer üzünü lənətləməyəcəyəm. İndi elədiyim kimi bütün canlıları bir daha məhv etməyəcəyəm. **22** Dünya durduqca Əkin-biçin, isti-soyuq, Yay-qış və gecə-gündüz Sona yetməyəcək».

9 Allah Nuhu və onun oğullarına xeyir-dua verib dedi: «Törəyib çoxalın və yer üzünü bürüyün. **2** Qurudaki bütün heyvanlar, göydəki bütün quşlar, yerdə sürünlən bütün canlılar və dənizdə olan bütün balıqlar sizdən qorxub dəhşətə gələcək. Onlar sizin ixtiyarınıza verilib. **3** Bütün canlılar da sizə qida olsun, onların hamısını bütün göy otlar kimi sizə verirəm. **4** Ancaq əti onun canı olan qanla birgə yeməyin. **5** Sizin isə qanınız tökülsə, əvəzini hökmən alacağam. Hər heyvandan hesabınızı alacağam. Həmçinin insandan - qardaşının canını alan hər kəsden əvəzini alacağam. **6** Kim insan qanı töksə, Onun da qanı insan əli ilə tökülcək. Çünkü Allah insanı Öz surətinə görə yaradıb. **7** Siz törəyib çoxalın, Yer üzünə yayılın, Orada çoxalın». **8** Allah Nuhu və yanında olan oğullarına dedi: **9** «Mən sizinlə, sizdən sonrakı nəslinizlə Öz əhdimi bağlayıram, **10** gəmidən çıxan yer üzündəki bütün canlı məxluqlarla - quşlar, ev heyvanları və bütün çöl heyvanları ilə əhdimi bağlayıram. **11** Sizinlə Öz əhdimi qoyuram ki, bütün canlılar bir daha daşqınla məhv olmayıcaq və heç vaxt yer üzünü viran edən daşqın baş verməyəcək». **12** Allah yenə dedi: «Mənim sizinlə və sizinlə olan bütün canlılarla nəsillər boyu əbədi olaraq bağladığım əhdin əlaməti budur: **13** buludda Öz göy qurşağımı qoyuram ki, Mənimlə yer üzü arasında olan əhdin əlaməti olsun. **14** Mən yer üzünə bulud gətirdiyim zaman buludda göy qurşağı görünəcək. **15** Onda Mən sizinlə və bütün canlı məxluqlarla bağladığım əhdi yada salacağam. Sular bir daha daşqına çevrilib bütün canlıları məhv etməyəcək. **16** Buludda göy qurşağı olacaq. Mən Allah onu görüb yer üzündə yaşayan bütün canlı məxluqlarla bağladığım əbədi əhdi yada salacağam». **17** Allah yenə Nuhu dedi: «Mənim yer üzündə yaşayan bütün canlılarla bağladığım əhdin əlaməti budur». **18** Gəmidən çıxan Nuhun oğulları bunlardır: Sam, Ham və Yafəs. Hamdan Kənan törədi. **19** Nuhun üç oğlu bunlardır və yer üzündə yayılan bütün insanlar onlardan törədi. **20** Nuh torpağı beçerməyə başladı və bir üzüm bağı saldı. **21** O, şərab içib sərəxos oldu

və öz çadırında çilpaq uzandi. **22** Kənanın atası Ham atasının çilpaq olduğunu gördü və bunu bayırda iki qardaşına söylədi. **23** Sam və Yafəs bir paltar götürüb öz ciyinlərinə saldılar və dal-dalı içəri girib, atalarının çilpaq bədənini örtdülər. Onlar üzlərini əks tərəfə çevirmişdilər ki, atalarının çilpaqlığını görməsinlər. **24** Nuh öz sərəxosluğundan ayıldı və kiçik oğlunun əməlini bilib dedi: **25** «Kənana lənət olsun, Öz qardaşlarının qullarına qul olsun». **26** Yenə dedi: «Samin Allahi Rəbbə alqış olsun, Kənan ona qul olsun. **27** Allah Yafəsə genişlik versin, Samin çadırlarında yaşasın. Kənan ona qul olsun». **28** Nuh daşqından sonra üç yüz əlli il yaşadı. **29** O, doqquz yüz əlli il ömür sürüb öldü.

10 Nuhun oğulları Sam, Ham və Yafəsin nəsil tarixçəsi belədir. Daşqından sonra onların oğulları oldu. **2** Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşək və Tiras. **3** Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rıfat və Toqarma. **4** Yavanın oğulları: Elişa, Tarış, Kittim və Dodanım. **5** Onların nəsilləri adalara, öz torpaqlarına yayıldı. Öz millətlərinin arasında dillərə və qəbilələrə ayrıldı. **6** Hamın oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. **7** Kuşun oğulları: Seva, Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan. **8** Kuşun Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. **9** Nəmrud Rəbbin önündə mahir bir ovçu idi, buna görə də xalqın arasında «Rəbbin önündə Nəmrud kimi mahir ovçu» sözü deyilir. **10** Əvvəlcə onun padşahlığına Şinar ölkəsində olan Babil, Erek, Akkad və Kalne daxil idi. **11** O bu torpaqdan Aşşur torpağına köçüb, Ninevəni, Rexovot-İri, Kelahi, **12** Nineva ilə böyük şəhər olan Kelahın arasındaki Reseni tikdi. **13** Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlılar, Lehavlılar, Naftuhlular, **14** Patroslular, Filiştılərin əcdadi olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlular. **15** Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, **16** həmçinin Yevuslular, Emorlular, Qırqaşlılar, **17** Xivlilər, Arqlılar, Sinlilər, **18** Ervadlılar, Semarlılar və Xamatlılar. Sonralar Kənan qəbilələri etraf yerlərə yayıldı. **19** Kənanlıların ərazisi Sidondan Gerara tərəf Qəzzəyə qədər, Sodoma, Homorraya, Admaya, Sevoyima tərəf Leşaya qədər uzanırdı. **20** Bunlar öz ölkələrində və millətlərinin arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Ham oğulları idi. **21** Everin bütün oğullarının əcdadi və böyük olan Yafəsin qardaşı Samin da oğulları

oldu. **22** Samin oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud və Aram. **23** Aramın oğulları: Us, Xul, Geter və Maş. **24** Arpakşaddan Şelah törədi, Şelahdan Ever törədi. **25** Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq idi, çünkü onun dövründə yer üzü böldüdü. Qardaşının adı Yoqtan idi. **26** Yoqtandan Almodad, Şelef, Xasarmavet, Yerah, **27** Hadoram, Uzal, Diqla, **28** Oval, Avimael, Səba, **29** Ofir, Xavila və Yovav törədi; bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi. **30** Onlar şərqdə – Meşədan Sefara tərəf yerləşən dağlıq bölgədə məskən salmışdı. **31** Bunlar öz ölkələrində və millətləri arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Sam oğulları idi. **32** Öz millətləri arasında nəsillərinə görə Nuh oğullarının qəbilələri bunlardır. Daşqından sonra onların nəsillərindən yer üzünə millətlər yayıldı.

11 Bütün dünyada bir dil və bir dənisiq var idi. **2** İnsanlar şərqdən köçüb gəldikləri zaman Şinar torpağında bir düzənlilik rast gəldilər və orada məskən saldılar. **3** Sonra bir-birlərinə dedilər: «Gəlin kərpic düzəldək və onu yaxşı bişirək». Onlar daş əvəzinə kərpic və palçıq əvəzinə qatran götürdülər. **4** Yenə dedilər: «Gəlin özümüzə bir şəhər və başı göylərə çatan bir qüllə tikib ad çıxaraq, daha bütün yer üzünə yayılmayaq». **5** Rəbb bəşər övladlarının tikdiyi şəhəri və qülləni görmək üçün aşağı endi. **6** Rəbb dedi: «Budur, onların hamısı bir xalqdır və bir dilləri var. Buna görə də bu işi görməyə başlamışlar və indi etmək istədikləri işə heç kəs mane olmayıcaq. **7** Gəlin aşağı enib orada onların dilini qarışdırıq ki, bir-birlərinin dilini başa düşməsinlər». **8** Rəbb onları oradan bütün yer üzünə yaydı. Onlar şəhəri tıkmayı dayandırdı. **9** Buna görə də o yerin adına Babil dedilər, çünkü orada Rəbb bütün dünyadakı adamların dilini qarışdırırdı və onları bütün yer üzünə yaydı. **10** Samin nəsil tarixçəsi belədir: daşqından iki il sonra Sam yüz yaşında olanda oğlu Arpakşad doğuldu. **11** Arpakşad doğulandan sonra Sam beş yüz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **12** Arpakşad otuz beş yaşında olanda oğlu Şelah doğuldu. **13** Şelah doğulandan sonra Arpakşad dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **14** Şelah otuz yaşında olanda oğlu Ever doğuldu. **15** Ever doğulandan sonra Şelah dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **16** Ever otuz dörd yaşında olanda oğlu Peleq doğuldu. **17** Peleq doğulandan sonra Ever dörd yüz otuz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **18** Peleq otuz yaşında olanda oğlu Reu

doğuldu. **19** Reu doğulandan sonra Peleq iki yüz doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **20** Reu otuz iki yaşında olanda oğlu Seruq doğuldu. **21** Seruq doğulandan sonra Reu iki yüz yeddi il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **22** Seruq otuz yaşında olanda oğlu Naxor doğuldu. **23** Naxor doğulandan sonra Seruq iki yüz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **24** Naxor iyirmi doqquz yaşında olanda oğlu Terah doğuldu. **25** Terah doğulandan sonra Naxor yüz on doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **26** Terah yetmiş yaşında olanda oğulları İbram, Naxor və Haran doğuldu. **27** Terahın nəsil tarixçəsi belədir: Terahdan İbram, Naxor və Haran törədi. Harandan Lut törədi. **28** Haran atası Terahın sağlığında doğulduğu ölkədə - Xaldeylilərin Ur şəhərində öldü. **29** İbram və Naxor özlərinə arvad aldılar. İbramın arvadının adı Saray, Naxorun arvadının adı isə Milka idi. Milka və İska Haranın qızları idi. **30** Saray sonsuz idi, onun sağlığı olmurdu. **31** Terah oğlu İbramı, Haranın oğlu olan nəvəsi Lutu, oğlu İbramın arvadı olan gəlini Sarayı özü ilə götürdü və Kənan torpağına getmək üçün Xaldeylilərin Ur şəhərindən çıxdı. Onlar Xarana gəlib, orada məskən saldılar. **32** Terah iki yüz beş il ömür sürüb Xaranda öldü.

12 Rəbb İbrama dedi: «Öz torpağından, qohumlarının arasından, ata evindən çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get. **2** Səndən böyük bir millət törədəcəyəm, sənə xeyir-dua verəcəyəm, adını ucaldacağam və bərəkət qaynağı olacaqsan. **3** Sənə xeyir-dua verənlərə xeyir-dua verəcəyəm, sənə lənət edənləri lənatlaşdıracağam. Yer üzünün bütün tayfaları sənin vasitənlə xeyir-dua alacaq». **4** İbram Rəbbin ona söylədiyi kimi oradan çıxdı. Lut da onunla birgə getdi. Xarandan çıxdığı vaxt İbram yetmiş beş yaşında idi. **5** İbram arvadı Sarayı, qardaşı oğlu Lutu, Xaranda əldə etdikləri bütün əmlakı və özünün bütün nökərlərini götürüb Kənan torpağına tərəf yola düşdü. Onlar Kənan torpağına gəldilər. **6** İbram oranı dolaşib, Şekem deyilən yerdəki More palidinin yanına çatdı. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar yaşayırıdı. **7** Rəbb İbrama görünüb dedi: «Bu torpağı sənin nəslindən olana verəcəyəm». İbram ona görünən Rəbbə orada bir qurbangah düzəltdi. **8** Buradan Bet-Elin şərqində yerləşən dağlıq yerə tərəf yola döşdü və burada çadır qurdı. Çadırından qərbə Bet-El, şərqdə isə Ay şəhəri idi. İbram orada da Rəbbə bir qurbangah qurdı və

Rəbbin adını çağırıldı. **9** İbram tədricən cənuba doğru hərəkət edirdi. **10** Bu torpaqda acliq başlandı. İbram müvəqqəti qalmaq üçün Misirə getdi, çünkü ölkədə böyük acliq hökm sürürdü. **11** O, Misirə yaxınlaşanda arvadı Saraya dedi: «Bax mən bilirəm ki, sən gözəl qadınsan. **12** Misirlilər səni görüb deyəcəklər: "Bu onun arvadıdır". Onda məni öldürəcəklər, səni isə sağ buraxacaqlar. **13** Bəlkə sən deyəsən ki, mənim bacımsan, onda sənin xatırınə mənimlə yaxşı rəftar edərlər və mən də sağ qalaram». **14** İbram Misirə gəlib çatanda Misirlilər onun arvadının çox gözəl olduğunu gördülər. **15** Fironun əyanları da qadını gördülər və onu firona təriflədilər. Qadın fironun sarayına aparıldı. **16** Onun xatırınə firon İbramla da yaxşı rəftar etdi: İbram qoyun-keçi, mal-qara, erkək və dişi eşşəklər, qullar, qarabaşlar və dəvələr sahibi oldu. **17** Ancaq Rəbb İbramın arvadı Saraydan ötrü fironun və onun ev adamlarının başına böyük fəlakətlər gətirdi. **18** Firon İbramı çağırıb dedi: «Bu nə işdir, mənim başıma gətirdin? Bu qadının sənin arvadın olduğunu niyə mənə bildirmədin? **19** Nə üçün "bu mənim bacımdır" dedin ki, mən də onu özüümə arvad olmaq üçün aldım? İndi isə arvadını da götür get». **20** Firon adamlara onlar barədə əmr verdi və İbramla arvadını sahib olduğu bütün şeylərlə birgə yola saldılar.

13 İbram arvadı və sahib olduğu bütün şeylərlə birgə Misirdən çıxıb Negev torpağına getdi. Lut da onunla idi. **2** İbram çox varlandı: onun çoxlu sürüsü və qızıl-gümüşü oldu. **3** Negevdən çıxıb bir yerdən o biri yerə keçərək Bet-Elə qədər - Bet-Ellə Ay şəhəri arasında əvvəllər çadır qurduğu yerdə getdi. **4** İbram ilk vaxt düzəltdiyi qurbangahın yanına çatdı və orada Rəbbin adını çağırıldı. **5** İbramla birlikdə olan Lutun da qoyun-keçisi, mal-qarası və çadırları var idi. **6** Birlikdə yaşamaq üçün yer onlara darlıq edirdi, çünkü onların malı çox idi və birgə qala bilməzdi. **7** İbramın sürülərinin çobanları ilə Lutun sürülərinin çobanları arasında mübahisə düşdü. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar və Perizlilər yaşayırıdı. **8** İbram Luta dedi: «Qoy mənimlə sənin və çobanlarımla çobanların arasında mübahisə olmasın, çünkü biz qohumuz. **9** Bütün torpaqlar gözünün önünde deyilmə? Gəl ayrılaq. Əgər sən sola getsən, mən sağa gedəcəyəm, sən sağa getsən, mən sola gedəcəyəm». **10** Lut başını qaldırıb iordan çayının kənarındaki düzənliliyi gördü. O vaxt bu yer Misir torpağı kimi bütünlükə Soara

qədər suvarılırdı və Rəbbin bağı kimi idi. Rəbb hələ Sodom və Homorranı məhv etməmişdi. **11** Lut özünə İordan çayının kənarındaki düzənləyi seçdi. O, şərqə tərəf hərəkət etdi. Beləcə onlar bir-birindən ayrıldı. **12** İbram Kənan torpağında qaldı, Lut isə düzənlilikdəki şəhərlərdə yaşamağa başladı və Sodoma qədər öz çadırlarını qurdur. **13** Sodomun əhalisi çox pozğun idi və Rəbbə qarşı çoxlu günah edirdi. **14** Lut İbramdan ayrıldıqdan sonra Rəbb İbrama dedi: «Başını qaldırıb dayandığın yerdən şimala, cənuba, şərqə və qərbə tərəf bax. **15** Gördüyün bütün torpaqları əbədi olaraq sənə və nəslinə verəcəyəm. **16** Nəslini yerin tozu qədər çoxaldacağam. Əgər bir nəfər yerin tozunu saya bilərsə, sənin nəslini də saya bilər. **17** Qalx bu torpağı uzununa və enina dolaş, cünki Mən onu sənə verirəm». **18** İbram çadırını götürdü və gəlib Xevronda olan Mamre palidinin yanında məskən saldı. O burada Rəbbə bir qurbangah düzəltdi.

14 Bu zaman Şinar padşahı Amrafel, Ellasar padşahı Aryok, Elam padşahı Kedorlaomer və Qoyim padşahı Tidal **2** Sodom padşahı Beraya, Homorra padşahı Birşaya, Adma padşahı Şinava, Sevoyim padşahı Şemeverə, Bela, yəni Soar padşahına qarşı müharibəyə başladı. **3** Bu son beş padşah indi Duz dənizi adlanan Siddim vadisində öz qoşunlarını birləşdirdi. **4** Onlar on iki il Kedorlaomerin əsarəti altında qalmış, on üçüncü il isə üsyan etmişdilər. **5** On dördüncü il Kedorlaomer və onunla birgə olan padşahlar gəlib Aşterot-Qarnayimdə Rafahlıları, Hamda Zuzluları, Şave-Qiryatayimdə Emliləri, **6** çöl kənarındaki El-Parana qədər uzanan Seir dağlarında Xorluları qırıldılar. **7** Sonra geri qayıdır En-Mişpata, yəni Qadeşə getdilər. Bütün Amaleq torpağının əhalisini və Xaseson-Tamarda yaşayan Emorluları qırıldılar. **8** Sodom padşahı, Homorra padşahı, Adma padşahı, Sevoyim padşahı, Bela, yəni Soar padşahı Siddim vadisindən gəlib, **9** Elam padşahı Kedorlaomerlə, Qoyim padşahı Tidalla, Şinar padşahı Amrafellə, Ellasar padşahı Aryokla döyüşə girdilər: dörd padşah beş padşaha qarşı idi. **10** Siddim vadisində qatranla dolu çoxlu çuxur var idi. Sodom və Homorra padşahları döyüşdən qaçanda oraya yixıldılar, sağ qalanlar isə dağlara qaçıdlar. **11** Qalıblər Sodom və Homorranın bütün əmlakını və azuqəsini götürüb getdilər. **12** İbramın qardaşı oğlu Lutu və onun əmlakını özləri ilə apardılar, cünki o da Sodomda yaşayırırdı. **13** Döyüşdən

sağ qurtaran bir nəfər gəlib İbrani İbrama bunu xəbər verdi. O, Eşkolun və Anerin qardaşı Emorlu Mamrenin palidinin yanında yaşayırırdı. Onlar İbramın müttəfiqləri idi. **14** İbram qohumu Lutun əsir alındığını eşidəndə evində doğulmuş, döyüş təlimi keçmiş üç yüz on səkkiz nökərini götürüb düşmənləri Dana qədər təqib etdi. **15** Özü və nökərləri gecə vaxtı dəstələrə bələnüb, onları qırıldılar və sağ qalanları Dəməşqin şimal tərəfində olan Xovaya qədər təqib etdilər. **16** İbram qarət olunmuş bütün əmlakı, qardaşı oğlu Lutu və onun əmlakını, həmçinin qadınları və xalqı geri qaytardı. **17** İbram Kedorlaomer və onunla olan padşahları məğlub edib qayıdanda Sodom padşahı «Padşah vadisi» adlanan Şave vadisində onun pişvazına çıxdı. **18** Onda Salem padşahı Melkisədeq çörək və şərab gətirdi. O, Allah-Taalanın kahini idi. **19** Melkisədeq İbrama xeyir-dua verib dedi: «Göy və yeri yaradan Allah-Taala İbrama xeyir-dua versin. **20** Düşmənlərini sənə təslim edən Allah-Taala yalqış olsun». İbram bütün qənimətin onda birini Melkisədeq verdi. **21** Sodom padşahı İbrama dedi: «Adamlarımı mənə ver, əmlak isə sənə qalsın». **22** Ancaq İbram Sodom padşahına dedi: «Göy və yeri yaradan Allah-Taala Rəbbin dərgahına and üçün əlimi qaldırıram ki, **23** sənin nə bir ipini, nə də bir çarıq bağını götürürəm, ta deməyəsən ki, mən İbramı varlandırdım. **24** Nökərlərin yediklərdən başqa, hər şey sənin olsun. Üstəlik mənimlə gedən adamlar – Aner, Eşkol və Mamre öz paylarını götürsün».

15 Bir müddət sonra İbrama göründüdə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey İbram, qorxma. Sənin qalxanın Mənəm. Mükafatın çox böyük olacaq». **2** İbram dedi: «Ey Xudavənd Rəbb, mənə nə verəcəksən? Mənim övladım yoxdur, evimin sahibi bu Dəməşqli Eliezer olacaq». **3** İbram sözüne davam etdi: «Sən mənə övlad vermədiyin üçün evimin nökəri mənim varisim olacaq». **4** Ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: «O sənin varisin olmayıacaq, öz belindən gələn övladın sənin varisin olacaq». **5** Rəbb onu bayırı çıxırbı dedi: «Göya bax, oradakı ulduzları saya bilərsənsə, say». Yenə dedi: «Nəslin o qədər olacaq». **6** İbram Rəbbə iman etdi və Rəbb bunu ona sahəlilik saidı. **7** Rəbb İbrama dedi: «Bu torpağı sənə irs olaraq vermək üçün səni Xaldeylilərin Ur şəhərindən çıxaran Mən Rəbbəm». **8** İbram soruşdu: «Ya Xudavənd Rəbb, onu irs olaraq alacağımı necə bilim?» **9** Rəbb ona dedi:

«Mənim üçün bir üçyaşlı düyə, bir üçyaşlı keçi, bir üçyaşlı qoç, həmçinin bir qumru və bir göyərçin balası gətir». 10 İbram bunların hamisini götürüb kəsdi və iki hissəyə ayırdı, hər hissəni o birinin qarşısına qoydu, ancaq quşları iki hissəyə ayırmadı. 11 Yırtıcı quşlar cəmdəklərin üzərinə uşub gəldilər, ancaq İbram onları qovdu. 12 Günəş batan vaxt İbrama dərin yuxu gəldi. Birdən onun üzərinə dəhşət və qatı qaranlıq çökdü. 13 Rəbb İbrama dedi: «Yəqin bil ki, nəslin yad ölkədə qərib olacaq, orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd yüz il zülm ediləcək. 14 Ancaq onların köləlik edəcəkləri xalqı Özüm cəzalandıracağam. Bundan sonra onlar böyük əmlakla oradan çıxacaqlar. 15 Sən isə atalarının yanına gedəcəksən, uzun ömür sürəndən sonra sülh içində ölcəcəsən. 16 Sənin dördüncü nəslin buraya qayıdacaq, çünki Emorluların günah kasası hələ dolmayıb». 17 Günəş batıb qaranlıq düşəndə tüstü çıxan bir təndir və alovlanan məşəl görünərək parçalanmış heyvanların arasından keçdi. 18 O gün Rəbb İbramlı əhd bağlayıb dedi: «Misir çayından böyük Fərat çayına qədər uzanan bu torpaqları – 19 Qenlilərin, Qenizlilərin, Qadmonluların, 20 Xetililərin, Perizlilərin, Rafalıların, 21 Emorluların, Kənanlıların, Qırqaşlıların və Yevusluların torpağını Mən sənin nəslinə verirəm».

16 İbramin arvadı Sarayın uşağı olmurdur. Onun Həcər adında Misirli bir qarabaşı var idi. 2 Saray İbrama dedi: «Bax Rəbb mənim bətnimi bağladı ki, uşağım olmasın. Qarabaşımla yaxınlıq et, qoy o mənim üçün uşaq doğsun». İbram Sarayın sözünə qulaq asdı. 3 İbramin arvadı Saray qarabaşı Misirli Həcəri götürüb əri İbrama arvad olmaq üçün verdi; bu əhvalat İbram Kənan torpağında on il yaşadıqdan sonra baş verdi. 4 İbram Həcərlə yaxınlıq etdi və Həcər hamilə oldu. Həcər hamilə olduğunu görəndə xanımına həqarətlə baxmağa başladı. 5 Saray İbrama dedi: «Mənim təhqir olunmağıma sən səbəb oldun. Mən qarabaşımı sənin qoynuna verdim, o da hamilə olduğunu görəndə mənə həqarətlə baxmağa başladı. Qoy səninlə mənim aramda Rəbb hökm etsin». 6 İbram Saraya dedi: «Qarabaşını sənin ixtiyarına verirəm, ona nə istəyirsin, elə». Saray qarabaşı ilə sərt rəftar etməyə başladı və qarabaşı onun yanından qaçıdı. 7 Rəbbin mələyi Şur yolundakı çöldə olan bulağın yanında onu tapdı. 8 Mələk ondan soruşdu: «Ey Sarayın qarabaşı Həcər, haradan gəlib, haraya gedirsən?» Həcər dedi:

«Mən xanımım Sarayın yanından qaçıram». 9 Rəbbin mələyi ona dedi: «Xanımının yanına qayıt və ona tabe ol». 10 Rəbbin mələyi sözünə davam etdi: «Sənin nəslini lap çoxaldacağam, çoxluğuna görə sayı-hesabı bilinməyəcək». 11 Sonra Rəbbin mələyi ona dedi: «Bax sən hamiləsən, Bir oğul doğacaqsan. Onun adını İsmail qoyarsan, Çünki Rəbb əziyyət içində fəryadını eşitdi. 12 O, insanlar arasında Vəhşî eşək kimi olacaq: O hamiya, Hamı isə ona qarşı çıxacaq, Bütün qardaşları ilə yola getməyərək yaşayacaq». 13 Həcər onunla danişan Rəbbi «Sən El-Roisən» adlandırdı, çünki o söyləmişdi: «Doğrudan da, burada məni görən Allahı gördüm». 14 Buna görə də həmin bulaq Beer-Laxay-Roi adlanır. O, Qadeşlə Beredin arasında yerləşir. 15 Həcər İbrama bir oğul doğdu və İbram Həcərdən olan oğlunun adını İsmail qoydu. 16 Həcər ona İsmaili doğanda İbramin səksən altı yaşı var idi.

17 İbram doxsan doqquz yaşında olanda Rəbb ona görünərək dedi: «Külli-İxtiyar Allah Mənəm. Mənim yolumla get və kamil ol. 2 Əhdimi Özümlə sənin aranda qoyacağam və nəslini lap çoxaldacağam». 3 İbram üzüstə düşdü. Allah onunla danişb dedi: 4 «Mən səninlə əhd bağlamışam, sən çoxlu millətin atası olacaqsan. 5 Daha sənə İbram deyilməyəcək, bu gündən adın İbrahim olacaq, çünki səni çoxlu millətin atası etdim. 6 Nəslini lap çoxaldacağam, səndən millətlər törədəcəyəm və nəslindən padşahlar çıxacaq. 7 Özümlə sənin və səndən sonrakı nəslinin arasında əbədi əhd qoyuram ki, Mən sənin və səndən sonrakı nəslinin Allahı olacağam. 8 Sənə və səndən sonrakı nəslinə qərib kimi yaşadığın bu torpağı – bütün Kənan torpağını əbədi mülk olaraq verəcəyəm və onların Allahı olacağam». 9 Sonra Allah İbrahimə dedi: «Sən və səndən sonrakı övladların nəsillər boyu əhdimə əmal edin. 10 Mənim səninlə və səndən sonrakı nəslinlə bağlığım, sizin əməl edəcəyiniz əhdin əlaməti budur: qoy aranızda olan bütün kişilər sünnet olunsun. 11 Sünnet ətinizi kəsin; bu Mənimlə sizin aranızda olan əhdin əlaməti olacaq. 12 Evinizdə doğulmuş yaxud nəslinizdən olmayıb bir yadelliğən satın alınmış kişi cinsindən olan hər uşaq səkkizinci gün sünnet olunsun; bu, nəsildən-nəslə davam etsin. 13 Evinizdə doğulmuş yaxud satın alınmış hər uşaq mütləq sünnet olunmalıdır. Beləcə Mənim əhdimin əlaməti əbədi olaraq bədəninizdə olacaq. 14 Sünnet əti kəsilməmiş kişi cinsindən olan hər kəs xalqının

arasından qovulacaq, çünkü əhdimi pozmuş olacaq». **15** Allah yenə İbrahimə dedi: «Arvadin Saraya isə artıq Saray demə. Bundan sonra onun adı Sara olacaq. **16** Ona xeyir-dua verəcəyəm, ondan sənə bir oğul verəcəyəm. Saraya xeyir-dua verəcəyəm: o, millətlərin anası olacaq və xalqların padşahları ondan doğulacaq». **17** İbrahim üzüstə düşdü və gültüb ürəyində dedi: «Yüz yaşlı adamın oğlu ola bilərmi? Doxsan yaşında olan Sara doğacaqmı?» **18** Sonra İbrahim Allaha dedi: «Kaş ki İsmail Sənin öündə xeyir-dua alaydı!» **19** Allah isə dedi: «Xeyr, arvadin Sara sənə bir oğul doğacaq və adını İshaq qoyacaqsan. Onunla və ondan sonrakı nəsl ilə əhdimi əbədi olaraq davam etdirəcəyəm. **20** İsmail barədə dediyin sözləri də eşitdim. Ona xeyir-dua verəcəyəm, onu bəhərli edəcəyəm, nəslini lap çıxaldacağam. O, on iki başçının atası olacaq. Ondan böyük bir millət törədəcəyəm. **21** Əhdimi isə gələn il bu vaxt Saranın sənə doğacağı İshaqla saxlayacağam». **22** Allah İbrahimlə səhbətini bitirərək ondan ayrılib yuxarı çəkildi. **23** İbrahim oğlu İsmaili, evində doğulan bütün nökərləri, satın aldığı hər kəsi – öz evində kişi cinsindən olan bütün adamları götürüb həmin gün Allahın ona dediyi kimi sünnet etdi. **24** Sünnet əti kəsilən vaxt İbrahim doxsan doqquz yaşında idi. **25** Oğlu İsmail isə sünnet əti kəsilən vaxt on üç yaşında idi. **26** İbrahim oğlu İsmailə birgə həmin gün sünnet olundu. **27** Onunla birgə evdəki bütün kişiler – evində doğulan və yadellilərdən satın alınmış hər kəs sünnet olundu.

18 Mamre palidinin yanında Rəbb İbrahimə göründü; bu zaman o, günün istisində çadırın girəcəyində oturmuşdu. **20**, başını qaldırıb baxanda qarşısında üç adının dayandığını gördü. Onları görən kimi çadırın girəcəyindən onları qarşılımaga qaçı və yerə qədər əyilib dedi: **3** «Ey ağam, əgər indi gözündə lütf tapdımsa, qulunun yurdundan yan keçmə. **4** İndi bir az su gətirərlər, ayaqlarınızı yuyub, ağac altında dincələrsiniz. **5** Mən isə bir parça çörək gətirərəm ki, canınıza qüvvət gəlsin. Ondan sonra gedərsiniz, çünkü siz qulunuzun yanından keçirdiniz». Onlar dedilər: «Dediyin kimi elə». **6** İbrahim çadırı – Saranın yanına qaçıb dedi: «Tez ol, üç sea narın ur götürüb xəmir yoğur və kökə bişir». **7** İbrahim mal-qaraya tərəf qaçı. Oradan körpə və yaxşı bir buzov götürüb nökərinə verdi. Nökər də onu hazırlamaq üçün tələsdi. **8** İbrahim kəsmiyi, südü və hazırladığı

buzovu götürüb onların qabağına qoydu, özü isə ağacın altında, onların yanında durdu. Onlar da yedilər. **9** Sonra İbrahimə dedilər: «Arvadin Sara haradadır?» O dedi: «Burada çadırdadır». **10** Onlardan biri dedi: «Gələn il bu vaxt yenə də sənin yanına gələcəyəm. Onda arvadin Saranın bir oğlu olacaq». Saranın arxasında, çadırın girəcəyində durub qulaq asıldı. **11** İbrahim və Saran qocalıb yaşa dolmuşdular. Saran aybəşidən kəsilmişdi. **12** O, ürəyində güllüb dedi: «Qocaldığım halda manə belə şadlıq üz verə bilərmi? Ağam da qocadır». **13** Rəbb İbrahimə dedi: «Sara nə üçün «Qocaldıqdan sonra mən usaq doğa bilərəmmi?» deyib güldü? **14** Rəbb üçün çətin bir şey varmı? Gələn il bu vaxt Mən yenə sənin yanında olacağam və Saranın bir oğlu olacaq». **15** Saran qorxduğu üçün «gülmədim» deyib inkar etdi. Ancaq Rəbb dedi: «Xeyr, güldün». **16** O adamlar qalxıb oradan Sodoma tərəf baxdilar. İbrahim onları yola salmaq üçün onlarla birgə getdi. **17** O vaxt Rəbb dedi: «Mən edəcəyim şeyi İbrahimdən gizlədəcəyəmmi? **18** Həqiqətən, İbrahimdən böyük və güclü bir millət törəyəcək, onun vasitəsilə yer üzünün bütün millətləri xeyir-dua alacaq. **19** Çünkü Mən onu seçdim ki, oğullarına və özündən sonrakı nəslinə saleh və ədalətli işlər görmək üçün Rəbbin yolu ilə getməyi tapşırsın. Rəbb də İbrahim barədə dediyi sözü yerinə yetirsin». **20** Rəbb yenə dedi: «Sodom və Homorraya qarşı qalxan fəryad böyük, oranın adamlarının günahı çox ağırdır. **21** Buna görə də aşağı enib baxacağam ki, Mənə çatan fəryadın doğru olub-olmadığını bilim». **22** O adamlar oradan dönüb Sodoma getdilər, ancaq İbrahim hələ də Rəbbin öündə dururdu. **23** İbrahim yaxın gəlib dedi: «Doğrudanmı, Sən salehi də günahkarla birgə məhv edəcəksən? **24** Əgər bu şəhərdə əlli nəfər saleh adam olsa, Sən yenə də oranı məhv edəcəksən? Əlli nəfər saleh adının xatırına bu yerə rəhm etməyəcəksən? **25** Axi Sən bunu eləməzsən, saleh adımı günahkarla birgə öldürməzsən. Saleh adının aqibətini günahkarını kimi etməzsən, Sən bunu eləməzsən. Bütün dünyanın Hakimi belə adalatsızlıq etməz». **26** Rəbb dedi: «Əgər Sodom şəhərində əlli nəfər saleh adam tapsam, onların xatırına bütün bu yerə rəhm edəcəyəm». **27** İbrahim cavab verdi: «Mən öündə toz və kül kimi bir şey olsam da, indi bunu Rəbbə söyləməyə cəsarət edirəm: **28** əlli nəfərdən beş nəfər az saleh adam tapılsa, beş nəfər əskik olduğu üçün bütün şəhəri məhv edərsənmi?» Rəbb dedi: «Əgər orada qırx beş nəfər

tapsam, şəhəri dağıtmayacağam». **29** İbrahim yənə Onu dilə tutub dedi: «Əgər orada qırx nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Qırx nəfərin də xatırınə bunu etmərəm». **30** İbrahim dedi: «Mən çox danışdığım üçün Rəbb qəzəblənməsin: əgər orada otuz nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Əgər orada otuz nəfər də tapılsa, bunu etmərəm». **31** İbrahim dedi: «Mən yənə də Rəbbə bunu söyləməyi cəsarət edirəm: orada iyirmi nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «İyirmi nəfərin də xatırınə oranı məhv etmərəm». **32** İbrahim dedi: «Qoy Rəbb qəzəblənməsin ki, mən son dəfə danışacağam: orada on nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «On nəfərin də xatırınə oranı məhv etmərəm». **33** Rəbb İbrahimla səhbətini bitirib getdi. İbrahim də öz yerinə qayıtdı.

19 Axşam iki mələk Sodoma gəldi. Lut şəhərin darvazası yanında oturmuşdu. O, mələkləri gördü, qalxıb onları qarşılıdı və yerə qədər əyilib dedi: **2** «Ağalarım, qulunuzun evinə girib gecələyin və ayaqlarınızı yuyun. Səhər qalxıb yoluñuzu davam edərsiniz». Onlar dedilər: «Yox, biz gecəni şəhər meydanında keçirəcəyik». **3** Lut onları çox dilə tutdu, axırdı onlar Lutla birgə onun evinə getdilər. Lut onları qonaq edib mayasız çörəklər bişirdi və onlar yedilər. **4** Ancaq onlar yatmadan əvvəl cavandan tutmuş qocaya qədər Sodom şəhərinin hər məhəlləsindən olan kişilər evi əhatəyə aldılar. **5** Adamlar Lutu çağırıb ona dedilər: «Bu gecə sənin yanına gələn adamlar haradadır? Onları bizim yanımıza gətir ki, onlarla yaxınlaş edək». **6** Lut bayira – onların yanına çıxıb arxasında qapını örtdü. **7** O dedi: «Qardaşlarım, pislik etməyin. **8** Mənim ərə getməmiş iki qızım var. Qızlarımı sizin yanımıza getirim, onlara nə istəyirsiniz, edin. Ancaq bu adamlara toxunmayın, çünki onlar mənim evimin qonaqlarıdır». **9** Kişiilər qışqırıb dedilər: «Geri çəkil! Bu adam burada qəribdir, ancaq ağılıq edir. İndi səninlə onlardan da pis rəftar edəcəyik». Onlar Lutu hücum edib qapını qırmaq üçün yaxınlaşdırılar. **10** Onda içəridəki mələklər əllərini uzadıb Lutu evin içinə – öz yanlarına saldılar və qapını bağladılar. **11** Evin qapısı arxasında duran adamları kiçikdən tutmuş böyüyü qədər kor etdilər. Bu səbəbdən adamlar qapını tapa bilmədilər. **12** Mələklər Lutu dedilər: «Burada daha kimin var? Bu şəhərdə kürəkənlərin, oğulların, qızların – nəslindən olan hər kəs varsa, hamisini bu yerdən çıxart, **13** çünki biz bu yeri məhv edəcəyik. Bu xalqın əleyhinə qalxan fəryad Rəbbə gəlib çatmışdır,

buna görə də Rəbb bizi göndərib ki, onu məhv edək». **14** Lut gedib qızlarını almaq istəyən kürəkənlərinə dedi: «Qalxıb bu yerdən çıxın, çünki Rəbb şəhəri məhv edəcək». Ancaq kürəkənləri güman etdilər ki, o zarafat edir. **15** Səhər açılında mələklər Lutu tələsdirərək dedilər: «Qalx yanındakı arvadını və iki qızını götür get, yoxsa şəhərdəkilərin günahlarına görə məhv olacaqsan». **16** Lut yavaş tərpəndi. Rəbb ona mərhəmət etdiyinə görə həmin şəxslər onun, arvadının və iki qızının əlindən tutub şəhərdən kənara çıxardılar. **17** Onları çıxaran zaman mələklərdən biri dedi: «Öz canını qurtar, arxana baxma. Bu düzənləyin heç yerində qalma, dağa qalx, yoxsa həlak olarsan». **18** Lut onlara dedi: «Aman, ağam! **19** İndi bu qulun sənin gözündə lütf tapdı və canımı xilas etməklə mənə göstərdiyin xeyirxahlığını çıxaltdın. Ancaq dağça çata bilmərəm, çünki bəla mənə də yetiş bilər və həlak olaram. **20** Yaxınlıqda qaça biləcəyim kiçik bir şəhər var. Qoy oraya qaçıb canımı qurtarım. Axi o şəhər kiçikdir». **21** Mələklərdən biri Luta dedi: «Sənin xatırınə bunu da edərəm: dediyin şəhəri dağıtmaram. **22** Tez ol, oraya qaç! Sən oraya çatmamış Mən bir şey etməyəcəyəm». Buna görə də o şəhər Soar adlandı. **23** Günəş doğanda Lut Soara gəldi. **24** Rəbb Sodom və Homorranın üzərinə göydən odlu kükürd yağdırdı, **25** bu şəhərləri, bütün düzənləyi, oranın bütün sakinlərini və torpaqda bitən hər şeyi məhv etdi. **26** Ancaq Lutun arvadı döñüb geriye baxdı və duz sütununa çəvrildi. **27** İbrahim şəhər erkən qalxıb Rəbbin önünde durduğu yerə getdi. **28** Oradan Sodom və Homorraya, bütün düzənləyə baxdı. O, yerdən kürə tüstüsü kimi bir tüstü qalxdığını gördü. **29** Allah düzənlilikdəki şəhərləri məhv etdiyi zaman İbrahimini xatırladı, buna görə də Lutun yaşadığı şəhərləri dağıtdarkən onu fəlakət içindən çıxartdı. **30** Lut iki qızı ilə birgə Soardan çıxıb dağda yaşadı, çünki Soarda yaşamaqdan qorxurdu. O, iki qızı ilə bir mağarada qaldı. **31** Onun böyük qızı kiçiyinə dedi: «Atamız qocalıb və bu dünyada insan adətinə görə yanımıza girməyə bir kişi yoxdur. **32** Gəl atamıza şərab içirək və onunla yataq ki, öz atamızdan nəslimiz olsun». **33** Onlar o gecə atalarına şərab içirdilər. Böyük qız içəri girib atası ilə yatdı, atası isə onun nə vaxt yatıb-durduğunu bilmədi. **34** O biri gün böyük qız kiçiyinə dedi: «Mən dünən gecə atamla yatdım. Gəl bu gecə də ona şərab içirək və sən də onunla yat ki, öz atamızdan nəslimiz olsun». **35** O gecə yenə atalarına şərab içirdilər. Kiçik qız qalxıb

onunla yatdı, atası isə onun nə vaxt yatıb-durduğunu bilmədi. **36** Lutun iki qızı beləcə atalarından hamilə oldu. **37** Böyük qız bir oğul doğdu və onun adını Moav qoydu. O, indiki Moavlıların əcdadıdır. **38** Kiçik qız da bir oğul doğdu və onun adını Ben-Ammi qoydu. O, indiki Ammonluların əcdadıdır.

20 İbrahim Mamredən Negev torpağına köcdü və Qadeşlə Şur arasında məskən saldı. Sonra bir müddət Gerarda qaldı. **2** İbrahim orada arvadı Sara barəsində «bu mənim bacımdır» söylədi. Gerar padşahı Avimelek adam göndərib Saranı apardı. **3** Ancaq gecə yuxuda Allah Avimelekə görünüb dedi: «Apardığın qadına görə sən oləcəksən, çünkü o, bir nəfərin arvadıdır». **4** Avimelek qadına toxunmamışdı. O dedi: «Ya Rəbb, məgər sən günahsız xalqı öldürə bilərsən? **5** O adam mənə “bu mənim bacımdır” demədimi? Qadın özü də “o mənim qardaşımdır” dedi. Mən bunu sadədillik və təmiz niyyətlə etdim». **6** Allah yuxuda dedi: «Mən də bilirəm ki, sən bunu sadədilliklə etdin. Buna görə də səni ona toxunmağa qoymayaraq Mənə qarşı günah etməkdən saxladım. **7** İndi isə qadını ərinə qaytar, çünkü o, peyğəmbərdir. Sənin üçün dua edər, salamat qalırsan. Ancaq qadını qaytarmasan, özün və bütün nəslin hökmən oləcək». **8** Avimelek səhər tezdən qalxıb bütün adamlarını çağırdı və bu sözləri onların qarşısında söylədi. Adamlar çox qorxdular. **9** Avimelek İbrahimim çağırıb ona dedi: «Bizə nə etdin? Sənə qarşı nə günah etdim ki, özümün və padşahlığımın üzərinə bu böyük təqsiri gətirdin? Mənə qarşı nalayıq işlər etdim». **10** Avimelek yenə İbrahimə dedi: «Bu işi görəndə nə düşünürdü?» **11** İbrahim dedi: «Düşünürdüm ki, burada Allah qorxusunu yoxdur və arvadıma görə məni öldürəcəklər. **12** O, doğrudan da, mənim bacımdır: atamız birdir, ancaq anamız ayırdır. Mən onu arvad aldim. **13** Allah məni ata evimdən qürbətə apardığı vaxt ona dedim: “Mənə bu cür yaxşılıq elə: gedəcəyimiz hər yerdə mənim barəmdə «bu mənim qardaşımdır» söylə». **14** Avimelek İbrahimə qoyun-keçi, mal-qara, qullar və qarabaşlar verdi. Arvadı Saranı da ona qaytardı. **15** Avimelek dedi: «Mənim ölkəm sənin önündədir: istədiyin yerdə yaşaya bilərsən». **16** Sonra Saraya dedi: «Bax qardaşına min parça gümüş verdim. Qoy bu gümüş sənin yanındakılara günahsızlığını göstərən bir sübut olsun və hər kəs sənin günahsız olduğunu bilsin». **17** İbrahim Allaha dua etdi, Allah da Avimelekə,

onun arvadına və cariyələrinə şəfa verdi: onların uşaqları oldu. **18** Çünkü Rəbb İbrahimin arvadı Saradan ötrü Avimelekin evində olan bütün qadınların bətnini bağlamışdı.

21 Rəbb dediyi kimi Saraya nəzər saldı və ona söylədiyi sözü yerinə yetirdi: **2** Sara hamilə oldu və İbrahimin qocalıq çağında - Allahın ona söylədiyi vaxt bir oğul doğdu. **3** İbrahim Saradan doğulan oğluna İshaq adını qoydu. **4** Allahın İbrahimə əmr etdiyi kimi o, oğlu İshaqı doğulandan səkkiz gün sonra sünnet etdi. **5** İshaq doğulanda İbrahimin yüz yaşı var idi. **6** Sara dedi: «Allah mənim üzümü güldürdü. Bunu eşidən hər kəs mənimlə birgə güləcək». **7** O yenə dedi: «Kim İbrahimə deyərdi ki, Sara uşaq əmizdirəcək? Amma qocalıq çağında mən ona bir oğul doğmuşam». **8** Uşaq böyüyüb süddən kəsildi. İshaqın süddən kəsildiyi gün İbrahim böyük bir ziyaflət verdi. **9** Sara gördü ki, Misirlı Həcərin İbrahimə doğduğu oğlu ona gülür. **10** Sara İbrahimə dedi: «Bu cariyəni və onun oğlunu qov. Bu cariyənin oğlu mənim oğlum İshaqla birgə varis olmayıcaq». **11** Bu iş İbrahimim çox narahat etdi, çünkü İsmail də onun oğlu idi. **12** Allah İbrahimə dedi: «Uşaqdan və cariyəndən ötrü narahat olma. Saranın sənə söylədiyi bütün sözlər qulaq as, çünkü İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq». **13** Amma cariyənin oğlundan da bir millət törədəcəyəm, çünkü o da sənin nəslindir». **14** İbrahim səhər tezdən qalxdı, çörək və bir tuluq su götürüb cıynına qoysaraq Həcərə verdi. Uşağı da ona verib onu yola saldı. Həcər gedib Beer-Şeva çölündə dolaşdı. **15** Tuluqda su qurtardı. O, oğlunu bir kələm altına qoydu. **16** Sonra oradan bir ox məsafləsi qədər aralanıb uzaqda oturdu. «Oğlumun ölümünü görməyim» dedi və uşağın qarşısında oturub hönkür-hönkür ağladı. **17** Allah uşağın səsini eşitdi. Allahın mələyi göylərdən Həcəri çağırıb dedi: «Sənə nə olub, Həcər? Qorxma, çünkü uşağın oturduğu yerdən Allah onun səsini eşitdi. **18** Qalx uşağı qaldır, onu qucağına götür. Mən ondan böyük bir millət törədəcəyəm». **19** Allah Həcərin gözlərini açdı və o, bir su quyusu gördü. Gedib tuluğu su ilə dolduraraq uşağı içirdi. **20** Allah bu uşaqla idi. O böyüyüb, çöldə yaşamağa başladı və mahir oxatan oldu. **21** O, Paran çölündə məskən saldı. Anası ona Misir torpağından bir arvad aldı. **22** O zaman Avimelek və onun ordu başçısı Pikel İbrahimə dedilər: «Sən nə etsən, Allah səninlədir. **23** İndi burada Allahın haqqına mənə and

iç ki, nə mənə, nə oğluma, nə də nəvəmə xəyanət edəcəksən: mən sənə sadiq olduğum kimi sən də mənə və qaldığın torpağın adamlarına sadiq ol». **24** İbrahim «mən and içirəm» dedi. **25** Avimelekin adamlarının qəsb etdiyi su quyusundan ötrü İbrahim Avimeleki məzəmmət etdi. **26** Avimelek dedi: «Bilmirəm, bu işi kim etdi. Sən də mənə bildirmədin, mən ancaq indi eşidirəm». **27** İbrahim qoyun-keçi və mal-qara alıb Avimelekə verdi. Beləcə ikisi bir əhd bağladı. **28** İbrahim sürüşündən yeddi diş qızunu ayırb qoydu. **29** Avimelek İbrahimə dedi: «Ayırıb qoyduğun bu yeddi diş quzu nə üçündür?» **30** O dedi: «Bu yeddi diş qızunu məndən götür ki, bu quyunu qazdıığımı şəhadət olsun». **31** Buna görə də o buranı Beer-Şeva adlandırdı, çünkü onların ikisi də orada and içdi. **32** Beləcə Beer-Şevada əhd bağladılar. Sonra Avimelek və onun ordu başçısı Pikol qalxıb Filiştililərin ölkəsinə qayıtdılar. **33** İbrahim Beer-Şevada bir yulğun ağacı əkdi və orada əbədi Allah olan Rəbbin adını çağırıdı. **34** İbrahim Filiştililərin ölkəsində uzun müddət qaldı.

22 Bir müddət sonra Allah İbrahimini sınayaq çəkdi. O «Ey İbrahim!» deyə çağırıdı. İbrahim «Buradayam!» dedi. **2** Allah dedi: «Sevdiyin yeganə oğlunu - İshaqı götürüb Moriya torpağına get. Orada sənə göstərəcəyim bir dağda oğlunu yandırma qurbanı olaraq təqdim et». **3** İbrahim səhər tezden qalxdı və eşşeyini palanladı. Özü ilə iki nökərini və oğlu İshaqı götürdü. O, yandırma qurbanı üçün odun yarğı və qalxıb Allahın dediyi yerə yollandı. **4** İbrahim üçüncü gün başını qaldırıb uzaqdan o yeri gördü. **5** O, nökərlərinə dedi: «Siz eşşəklə birlikdə burada qalın, mən uşaqla oraya gedəcəyəm. Səcdə edib, yanınızqa qayıdarıq». **6** İbrahim yandırma qurbanı üçün odun götürüb oğlu İshaqın kürəyinə qoydu, odu və bıçağı isə özü götürdü. ikisi birlikdə getdilər. **7** İshaq atası İbrahimini çağırıdı: «Ay ata!» O cavab verdi: «Buradayam, oğlum». İshaq dedi: «Od və odun var, bəs yandırma qurbanı olacaq quzu haradadır?» **8** İbrahim dedi: «Oğlum, yandırma qurbanı olacaq qızunu Allah Özü hazırlayacaq». ikisi birlikdə getdilər. **9** Sonra Allahın İbrahimə göstərdiyi yerə gəldilər. İbrahim orada bir qurbangah düzəldib odunları düzdü və oğlu İshaqın əl-qolunu bağlayıb qurbangaha, odunların üstünə qoydu. **10** İbrahim əlini uzadıb oğlunu kəsmək üçün bıçağı götürdü. **11** Rəbbin mələyi göylərdən onu çağırıdı: «İbrahim, İbrahim!» O «Mən buradayam!»

dedi. **12** Mələk dedi: «Uşağa əl qaldırma və ona bir şey etmə. İndi bildim ki, sən Allahdan qorxursun; öz yeganə oğlunu Məndən əsirgəmədin». **13** İbrahim başını qaldırıb baxdı və arxasında buynuzları kolluğa ilişmiş bir qoç gördü. İbrahim gedib qoçu götürdü və oğlunun əvəzinə yandırma qurbanı olaraq təqdim etdi. **14** İbrahim o yeri Yahve-İre adlandırdı; buna görə də indiya qədər belə deyilir: «Rəbbin dağında hazırlanacaq». **15** Rəbbin mələyi yena göylərdən İbrahimini çağırıb dedi: **16** «Rəbb bəyan edir: “Öz varlığımı and içirəm ki, sən bu işi etdiyinə və yeganə oğlunu əsirgəmədiyinə gör 17 Mən sənə böyük xeyir-dua verəcəyəm, nəslini göydəki ulduzlar və dəniz kənarındaki qum qədər artırıb çıxaldacağam. Sənin nəslin öz düşmənlərinin şəhərlərinə sahib olacaq. 18 Dünyanın bütün millətləri sənin nəslinin vasitəsilə xeyir-dua alacaq, çünkü sən Mənim sözümə qulaq asdin”». **19** Sonra İbrahim öz nökərlərinin yanına qayıtdı və onlar qalxıb Beer-Şevaya getdilər. İbrahim Beer-Şevada sakin oldu. **20** Bir müddət sonra İbrahimə xəbər verib söylədilər: «Budur, Milka qardaşın Naxora oğullar doğdu: **21** ilk oğlu Us, onun qardaşı Buz, Aramın atası olan Qemuel, **22** Kesed, Xazo, Pildaş, İdlaf və Betuel». **23** Betueldən Rivqa törədi. Bu səkkiz övladı Milka İbrahimin qardaşı Naxora doğdu. **24** Onun adı Reuma olan cariyəsi də Tebahı, Qahamı, Taxaşı və Maakanı doğdu.

23 Sara yüz iyirmi yeddi il yaşadı; o bu qədər ömür sürdü. **2** Sara Kənan torpağında olan Qiryat-Arbada, yəni Xevronda öldü. İbrahim yas tutub ağlamaqdan ötrü Saranın cəsədinin yanına getdi. **3** İbrahim cəsədin yanından gedib Xetlilərə dedi: **4** «Mən sizin aranızda qərib və qonağam. Yanınızda qəbir düzəltmək üçün mənə torpaq sahəsi satın ki, öz ölümü götürüb orada basdırırm». **5** Xetlilər İbrahimə cavab verdilər: **6** «Ey ağamız, bizə qulaq as: sən aramızda Allahın qoyduğu bir başçısın, öz ölümü də qəbirlərimizin ən yaxşısında basdır; ölümü basdırmaq üçün bizdən heç kəs qəbrini səndən əsirgəməz». **7** İbrahim qalxıb o ölkənin xalqı olan Xetlilərə təzim etdi. **8** Sonra onlarla danışıb dedi: «Əgər siz mənim ölümü basdırmağa razısinizsa, mənə qulaq asın: mənim üçün Sohar oğlu Efrondan xahiş edin ki, **9** tarlasının qurtaracağından ona məxsus olan Maxpela mağarasını mənə satsın, yanınızda qəbir düzəltmək üçün onu tam dəyəri ilə mənə versin». **10** Efron

Xetlilərin arasında oturmuşdu. Xetli Efron şəhər darvazasının yanına yiğilan bütün Xetlilərin öündə İbrahimə belə cavab verdi: **11** «Yox, ağam, mənə qulaq as: mən tarlanı və orada olan mağaranı sənə verirəm, öz xalqımın adamları öündə onu sənə verirəm; get ölüyü basdır». **12** İbrahim o ölkənin xalqına təzim etdi. **13** Sonra o ölkənin xalqının yanında Efrona belə dedi: «Xahiş edirəm, mənə qulaq as: tarlanın dəyərini verirəm, onu məndən götür, qoy mən də öz ölümü orada basdırı». **14** Efron İbrahimə cavab verdi: **15** «Ay ağam, mənə qulaq as: torpağın qiyməti dörd yüz şekel gümüşdür; mənimlə sənin aranda bu nədir? Ölüyü basdır». **16** İbrahim Efronun sözünü qəbul edib Xetlilərin yanında Efronun dediyi kimi tacirlərin tərəzi daşları ilə dörd yüz şekel gümüş çəkdi. **17** Beləcə Mamre qarşısındaki Maxpelada olan Efronun tarlası, oradakı mağara, tarlada və onun ərazisində olan bütün ağaclar **18** Xetlilərin gözü öündə – şəhər darvazasında yiğilanların qarşısında İbrahimin mülkü oldu. **19** Bundan sonra İbrahim arvadı Saranı Kənan torpağında olan Mamre, yəni Xevron qarşısındaki Maxpela tarlasının mağarasında basdırı. **20** Beləcə Xetlilər tarlanı və orada olan mağaranı qəbir düzəltmək üçün İbrahimə mülk verdilər.

24 İbrahim qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb hər şeydə ona xeyir-dua vermişdi. **2** Bir gün İbrahim evində bütün işləri idarə edən qulbaşıya dedi: «Əlini budumun altına qoyub **3** göyün və yerin Allahı Rəbbin adına mənə and iç ki, oğluma aralarında yaşıdığım Kənanlıların qızlarından arvad almayıacaqsan, **4** ancaq mənim ölkəmə, qohumlarının yanına gedib oğlum İshaq üçün arvad alacaqsan». **5** Nökər ona dedi: «Bəlkə qız mənimlə birgə bu ölkəyə gəlməyə razi olmadı? Onda oğlunu sənin çıxdığın ölkəyə aparımmı?» **6** İbrahim ona dedi: «Bax oğlumu oraya aparma. **7** Məni atamın evindən və doğuldugum torpaqdan çıxaran, mənimlə danişan və and içərək “bu torpağı sənin nəslinə verəcəyəm” deyən göylərin Allahı Rəbb Öz mələyini sənin öündə göndərəcək və sən oradan oğluma arvad alıb gətirəcəksən. **8** Əgər o qadın səninlə gəlmək istəməsə, sən bu anddan azad olursan. Ancaq mənim oğlumu oraya aparma». **9** Nökər əlini ağası İbrahimin budu altına qoyub bu işə görə ona and içdi. **10** Nökər ağasından on dəvə və ən yaxşı hədiyyələr götürüb getdi və Aram-Naharayıma, Naxor şəhərinə gəldi. **11** Axşam qadınlar su çəkmək üçün

çıxdıqları zaman onun dəvələri şəhərin kənarında olan su quyusunun yanında dayandı. **12** Sonra dua etdi: «Ya Rəbb, ağam İbrahimin Allahı, yalvarıram, bu gün işimi avand elə və ağam İbrahimə xeyirxahlıq göstər. **13** Mən bu bulağın yanında dururam; şəhər sakinlərinin qızları su çəkmək üçün buraya gəlirlər. **14** Qoy elə olsun ki, mənim “xahiş edirəm, səhəngini endir, su içim” deyəcəyim və mənə “özün də iç və dəvələrinə də verim” söyləyəcək qız qulun İshaq üçün təyin etdiyin arvad olsun; bundan bilərəm ki, ağama xeyirxahlıq edirsən». **15** O, duasını bitirməmişdi ki, İbrahimin qardaşı Naxorun arvadı Milkadan doğulan oğlu Betuelin qızı Rivqa ciyində səhəng gəldi. **16** Qız görünüşcə çox gözəl idi və hələ bakirə idi. O, bulağa endi və səhəngini doldurub yuxarı qalxdı. **17** Nökər onun qabağına qaçıb dedi: «Xahiş edirəm, səhəngindən mənə bir az su ver, içim». **18** Qız dedi: «Ağam, buyur iç». Qız tez səhəngini əli üstünə endirdi və ona su verdi. **19** Ona su verəndən sonra dedi: «Dəvələrin üçün də su çəkim, içib doysunlar». **20** Qız tez səhəngini təknəyə boşaltdı, su çəkmək üçün cəld quyunun yanına qaçıb və nökərin bütün dəvələri üçün su çəkdi. **21** O adam sakit duraraq diqqətlə qızı baxırdı ki, Rəbbin onun yoluna xeyir-dua verib-vermədiyini bilsin. **22** Dəvələr su içib qurtaranda o adam çəkisi bir beqa olan qızıl burun sırgası, qızın qolları üçün çəkisi on şekel olan iki bilərzik götürüb dedi: **23** «Mənə de görüm, sən kimin qızısan? Atanın evində bizi gecə qalmaq üçün yer tapılsam?» **24** Qız ona dedi: «Mən Milkənin Naxora doğduğu Betuelin qızıyam». **25** Yenə dedi: «Bizdə saman da, yem də çoxdur və gecələməyə yer də var». **26** O adam əyilib Rəbbə səcdə etdi. **27** Sonra dedi: «Ağam İbrahimin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, xeyirxahlığı və sədaqətini ağamdan əsirgəmədi: Rəbb məni birbaş ağamın qardaşının evinə gətfirdi». **28** Qız qaçıb anasının evində bu barədə danişdi. **29** Rivqanın bir qardaşı var idi, adı Lavan idi. Lavan çıxbı o adamin yanına – bulağa qaçıb. **30** O, bacısının burun halqasını və qollarındaki bilərziyi görəndə, bacısı Rivqanın «bu adam mənimlə belə danişdi» sözlərini eşidəndə o adamin yanına gəldi. O, bulaq başında dəvələrin yanında dayanmışdı. **31** Lavan dedi: «Ey Rəbbin xeyir-dua verdiyi adam, içəri gir. Nə üçün bayırda durursan? Mən sənə otaq və dəvələrinə yer hazırlamışam». **32** O adam evə girdi. Lavan dəvələrin yükünü boşaltdı, onlara saman və yem verdi, o adama və onunla birgə olanlara

ayaqlarını yumaq üçün su verdi. 33 Onların qabağına yemək gətirildi, ancaq həmin adam dedi: «Məqsədimi söyləməyincə yeməyəcəyəm». Lavan dedi: «Söylə». 34 O dedi: «Mən İbrahimin nökəriyəm. 35 Rəbb ağama çoxlu xeyir-dua verdi: onu varlandırdı, ona qoyunkeçi, mal-qara, qızıl-gümüş, qullar, qarabaşlar, dəvələr və eşşəklər verdi. 36 Ağamın arvadı Sara da qoca ikən ağama bir cögül doğdu. Ağam özünə məxsus olan hər şeyi ona verdi. 37 Sonra da məni and içdirərək dedi: «Ölkələrində yaşadığım Kənənlilərin qızlarından oğluma arvad alma, 38 ancaq atamın evinə - qohumlarının yanına gedib oradan oğluma bir arvad al». 39 Mən ağama dedim: “Bəlkə o qadın mənimlə gəlmədi”. 40 O mənə dedi: “Önündə davrandığım Rəbb səninlə Öz mələyini göndərəcək, yolun uğurlu olacaq və qohumlarının arasından - atamın evindən oğluma bir arvad alacaqsan. 41 Qohumlarının yanına getdiyin zaman içdiyin anddan azad olacaqsan: aərə o qızı sənə verməsələr, içdiyin anddan azad olacaqsan”. 42 Mən də bu gün bulağın yanına galib dua etdim: “Ey ağam İbrahimin Allahı Rəbb, yalvarıram, getdiyim yolu aç. 43 İndi mən bulağın yanında dururam; su çəkməyə gələn və mənim ona xahiş edirəm, mənə səhəngindən bir az su ver, içim» deyəcəyim, 44 onun da mənə «sən də iç, dəvələrinə də gedib su çəkim» söyləyəcək qız ağamın oğlu üçün Rəbbin təyin etdiyi arvad olsun”. 45 Mən ürəyimdə dua etməyi qurtarmamışdım ki, Rivqa səhəngi çiynində gəldi və bulağa enib su çəkdi. Ona dedim: “Xahiş edirəm, mənə su ver”. 46 O tez səhəngini çiynindən endirib dedi: “Sən iç, gedim dəvələrinə də su verim”. Mən içdim, o isə dəvələrə su verdi. 47 Ondan soruştum: “Sən kimin qızısan?” O dedi: “Milkanın Naxora doğduğu Betuelin qızıyam”. Mən də onun burnuna halqa və qollarına bilərziklər taxdim. 48 Sonra əyilib Rəbbə səcdə etdim. Ağamın qardaşı qızını oğluna almaq üçün məni birbaş buraya gətirən ağam İbrahimin Allahı Rəbbə şükür etdim. 49 İndi mənə deyin görüm, siz ağama xeyirxahlıq və sədaqət göstərmək istəyirsiniz ya yox? Bunu mənə bildirin ki, mən də nə edəcəyimi bilim». 50 Lavan və Betuel ona belə cavab verdilər: «Bu iş Rəbdən oldu; sənə nə yaxşı, nə də pis söz deyə bilərik. 51 Bax Rivqa qarşındadır: onu götürüb get və qoy o, Rəbbin söylədiyi kimi ağanın oğluna arvad olsun». 52 İbrahimin nökəri onların sözlərini eşidəndə yerə qapanıb Rəbbə səcdə etdi. 53 Nökər qızıl-gümüş şeylər və paltarlar çıxarıb Rivqaya verdi. Onun qardaşına və

anasına da qiymətli şeylər bağışladı. 54 Özü və onunla birgə olan adamlar yeyib-içdilər və orada gecələdilər. Səhər qalxanda nökər dedi: «Məni ağamın yanına göndərin». 55 Qızın qardaşı ilə anası dedilər: «Qoy qız bizimlə heç olmasa on gün qalsın, sonra gedər». 56 Nökər onlara dedi: «İndi ki Rəbb mənə yol açdı, məni gecikdirməyin, buraxın ağamın yanına gedim». 57 Onlar dedilər: «Qoy qızı çağırıb öz dilindən eşidək». 58 Rivqanı çağırıb ona dedilər: «Bu adamlı gedirsənmi?» O da «gedirəm» dedi. 59 Onlar bacıları Rivqanı, onun dayəsini, İbrahimin nökərini və onunla olan adamları yola saldılar. 60 Rivqaya xeyir-dua verib dedilər: «Ey bacımız, Minlərlə, on minlərlə övlada ana olasan! Qoy nəslin yağıların yurduna sahib olsun!» 61 Rivqa və qulluqçuları qalxıb dəvələrə mindilər və o adamlı birgə getdiłər. Beləliklə, nökər Rivqanı götürüb getdi. 62 İshaq Beer-Laxay-Roi yolu ilə gəldi, çünki o, Negev torpağında yaşıyirdi. 63 Axşam düşəndə İshaq bir qədər düşünmək üçün çölliyyə getdi. O, başını qaldırıb baxanda gördü ki, dəvələr gəlir. 64 Rivqa da başını qaldırıb İshaqı görəndə dəvədən düşdü. 65 O, nökərdən soruştu: «Bizi qarşılıqla üçün çölliyyə gələn bu adam kimdir?» Nökər «ağamdır» dedi. Rivqa rübəndini üzünə çəkib örtündü. 66 Nökər baş vermiş bütün işlər barədə İshaqa danişdi. 67 İshaq Rivqanı anası Saranın yaşadığı çadırı apardı və Rivqa onun arvadı oldu. İshaq onu sevdilər və anasının ölümündən sonra onunla təsəlli tapdı.

25 İbrahim başqa bir arvad aldı. Onun adı Qetura idi. 2 Qetura ona bunları doğdu: Zimran, Yoqşan, Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. 3 Yoqşandan Səba və Dedan törədi. Dedanın nəsilləri: Aşşurlular, Letuşlular, Leumlular. 4 Midyanın oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın övladlarıdır. 5 İbrahim özünə məxsus olan hər şeyi İshaqa verdi. 6 Cariyələrinin oğullarına isə hədiyyələr verdi. Sağlığında onları oğlu İshaqın yanından şərq torpağına tərəf göndərdi. 7 İbrahim yüz yetmiş beş il ömür sürdü. 8 O, uzun ömür sürdü, qoca vaxtında son nəfəsini verərək ölüb əcdadlarına qoşuldu. 9 Oğulları İshaq və İsmail onu Mamre qarşısında olan Maxpela mağarasında, Xetli Sohar oğlu Efronun tarlasında basdırıldı. 10 O tarlanı İbrahim Xetlilərdən satın almışdı. İbrahim və arvadı Sarə orada basdırıldı. 11 Allah İbrahimin ölümündən sonra oğlu İshaqa xeyir-dua verdi. İshaq Beer-Laxay-Roidə yaşıyirdi. 12 Saranın qarabaşı Misirli Həcərin İbrahimə doğduğu

İsmailin nəsil tarixçəsi belədir. 13 Doğulma sırasına görə İsmailin oğullarının adları belədir: İsmailin ilk oğlu Nevayot, Qedar, Adbeel, Mıvsam, 14 Mişma, Duma, Massa, 15 Xadad, Tema, Yetur, Nafış və Qedma; 16 İsmailin oğulları bunlardır, kəndləri və obaları ilə birgə onların adları belədir. Onlar öz tayfalarının on iki başçısı idi. 17 İsmail yüz otuz yeddi il ömür sürdü. O, ömrünü başa vurdur və ölüb əcdadlarına qoşuldu. 18 İsmailin nəsilləri Xaviladan Şura qədər olan ərazidə məskən saldı. Şur Aşşura gedərkən Misirin qarşısındadır. Onlar qardaşlarının yaşadığı yerin qarşısında yerləşmişdi. 19 İbrahimim oğlu İshaqın tarixçəsi belədir: İbrahimdən İshaq törədi. 20 İshaq Paddan-Aramdan Aramlı Lavanın bacısı, Aramlı Betuelin qızı Rivqanı arvad alanda qırx yanında idi. 21 İshaq arvadı üçün Rəbbə yalvardı, çünki o, sonsuz idi. Rəbb İshaqın yalvarımı eşitdi, onun arvadı Rivqa hamilə oldu. 22 Rivqanın bətnindəki uşaqlar çarpışmağa başladı. O da «Niyə bu iş başıma gəldi?» deyib bu barədə Rəbdən soruşmağa getdi. 23 Rəbb ona dedi: «Sənin bətnində iki millət var, Sənin qarnından iki xalq çıxacaq. Bir xalq o biri xalqdan güclü olacaq, Böyükü kiçiyinə qulluq edəcək». 24 Rivqanın doğmaq vaxtı çatanda məlum oldu ki, onun bətnində əkizlər var. 25 İlk doğulan uşağın bütün dərisi qırmızı və tüklü cübbə kimi idi. Onda onun adını Esav qoysular. 26 Ondan sonra qardaşı doğuldu. O, əli ilə Esavın topuğundan tutmuşdu. Onun adını Yaqub qoysular. Onların doğulduğu vaxt İshaq altmış yaşında idi. 27 Uşaqlar böyüdü. Esav mahir ovçu və çöl adamı oldu. Yaqub isə çadırlarda yaşayan müləyim bir adam oldu. 28 İshaq Esavi sevirdi, çünki onun ovladığı heyvanlar İshaqın xoşuna galirdi. Rivqa isə Yaqubu sevirdi. 29 Bir gün Yaqub şorba bişirirdi. Esav isə çöldən yorğun gəldi. 30 Esav Yaquba dedi: «Bu qırmızı şorbadan bir az ver, yeyim, çünki acmışam». Buna görə də ona Edom adı verildi. 31 Yaqub dedi: «Əvvəlcə ilk oğulluq haqqını mənə sat». 32 Esav dedi: «Bir halda ki mən acımdan ölüram, ilk oğulluq haqqı nəyimə lazımdır?» 33 Yaqub dedi: «Əvvəlcə mənə and iç». Esav ona and içdi və ilk oğulluq haqqını Yaquba satdı. 34 Yaqub Esava çörək və mərci şorbası verdi. Esav yeyib-içdi, sonra qalxıb getdi. Beləcə Esav ilk oğulluq haqqına etinasızlıq etdi.

26 İbrahimim yaşadığı dövrdə olan achiqdan başqa, ölkədə daha bir achiq oldu. İshaq Gerara,

Filiştililərin padşahı Avimelekin yanına getdi. 2 Rəbb ona görünüb dedi: «Misirə getmə, sənə söylədiyim ölkədə məskən sal, 3 bu torpaqda qal. Mən səninlə olacağam və sənə xeyir-dua verib bütün bu ölkələri sənə və nəslinə verəcəyəm; atan İbrahimə içdiyim andı yerinə yetirəcəyəm. 4 Nəslini göydəki uledzələr qədər çoxaldacağam və bütün bu ölkələri nəslinə verəcəyəm. Yer üzünün bütün millətləri sənin nəslinin vəsitsilə xeyir-dua alacaq. 5 Çünki İbrahim sözümüzə qulaq asıb Mənim buyruğuma, əmrlərimə, qaydalarımı və qanunlarımı əməl etdi». 6 İshaq da Gerarda yaşadı. 7 O ölkənin sakinləri İshaqın arvadı barədə soruşanda «bu mənim bacımdır» dedi, çünki «mənim arvadımdır» deməyə qorxdu. Öz-özünə dedi: «Yoxsa Rivqadan ötrü bu yerin adamları məni öldürərlər». Rivqa görünüşcə çox gözəl idi. 8 İshaq orada uzun müddət qaldı. Bir gün Filiştililərin padşahı Avimelek pəncəradən baxıb gördü ki, İshaq arvadı Rivqanı ezişləyir. 9 Avimelek İshaqı çağırıb dedi: «O ki sənin arvadındır. Bəs niyə onun barəsində “bu mənim bacımdır” dedin?» İshaq ona dedi: «Çünki istəmədim ki, ondan ötrü ölüm». 10 Avimelek dedi: «Bu nə işdir başımıza gətirdin? Az qalmışdı ki, xalqdan biri sənin arvadına yatsın. Beləcə bizi günaha batıracaqdın». 11 Sonra Avimelek «bu adama və onun arvadına toxunan mütləq öldürüləcək» deyə bütün xalqa elan etdi. 12 İshaq o torpaqda toxum əkdi və o il yüz qat məhsul aldı. Beləcə Rəbb ona xeyir-dua verdi. 13 Bu şəxs böyük adam oldu. Çox böyük adam olana qədər get-gedə yüksəldi. 14 Onun çoxlu qoyun-keçisi, mal-qarası və xidmətçiləri olduğuna görə Filiştililər ona paxılıq etməyə başladı. 15 Atası İbrahimin dövründə atasının qullarının qazdığı bütün quyuları Filiştililər qapayıb torpaqla doldurmuşdular. 16 Avimelek İshaqa dedi: «Yanımızdan get, çünki bizdən çox güclü oldun». 17 İshaq oradan getdi, Gerar vadisində məskən saldı və orada qaldı. 18 İshaq atası İbrahimin dövründə qazılmış su quyularını yenə qazdı, çünki Filiştililər İbrahimin ölümündən sonra onları qapamışdilar. O, atasının qoysduğu adları yenə onlara verdi. 19 İshaqın qulları vadida torpağı qazdılar və bir içməli su quyusu tapdılar. 20 Gerar çobanları «su bizimdir» deyib İshaqın çobanları ilə mübahisə etdilər. O, quyunun adını Eseq qoysu, çünki onun üstündə mübahisə etmişdilər. 21 Onlar başqa bir quyu qazdılar. Onun üçün də mübahisə etdilər. İshaq bu quyunun adını Sitna qoysu. 22 İshaq oradan köçüb başqa bir quyu qazdı. Ancaq onun üçün mübahisə

etmədilər, buna görə də İshaq onun adını Rexovot qoyub dedi: «İndi Rəbb bizə genişlik verdi və biz bu torpaqda çoxalacaqıq». 23 İshaq oradan Beer-Şevaya getdi. 24 O gecə Rəbb ona görünüb dedi: «Mən atan İbrahimim Allahıyam. Qorxma, çünki Mən səninləyəm. Qulum İbrahimə görə sənə xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çoxaldacaqam». 25 İshaq orada bir qurbangah düzəltdi və Rəbbin adını çağırdı. O özünə çadır qurdı. İshaqın qulları orada bir quyu qazdılar. 26 O zaman Avimelek məsləhətçisi Axuzzat, ordu başçısı Pikol ilə birgə Gerardan İshaqın yaşadığı torpağa gəldi. 27 İshaq onlara dedi: «Nə üçün yanına gəlmisiniz? Sizin ki məndən acığınız gəlirdi və məni yanınızdan qovdunuz». 28 Onlar dedilər: «Biz aydın gördük ki, Rəbb, doğrudan da, səninlədir. İndi istəyirik ki, səninlə bizim aramızda and olsun. Gəl səninlə əhd bağlayaq ki, 29 biz sənə toxunmadığımız və yalnız yaxşılıq edib sağ-salamat yola saldığımız kimi sən də bizi heç bir pislik etməyəcəksən. İndi sən Rəbbin xeyir-dua verdiyi adamsan». 30 İshaq onlara ziyafət verdi və onlar yeyib-içdilər. 31 Səhər tezdən qalxıb bir-birlərinə and içdilər. İshaq onları yola saldı və onlar sağ-salamat onun yanından getdilər. 32 O gün İshaqın qulları göldilər və qazdiqları quyu barədə ona bildirərək «su tapdıq» dedilər. 33 İshaq bu quyunun adını Şiva qoydu, buna görə də şəhərin adı bu günde qədər Beer-Şevadır. 34 Esav qırx yanında olanda Xetli Beerinin qızı Yehuditı və Xetli Elonun qızı Basmatı arvad aldı. 35 Onlar İshaqın və Rivqanın ürəklərinə dərd oldu.

27 İshaq qocalıb gözləri görməyəndə böyük oğlu Esavi yanına çağırıb dedi: «Ay oğlum». Esav ona «mən buradayam» dedi. 2 İshaq dedi: «Mən artıq qocalmışam, bu gün-sabah ölçəcəyəm. 3 İndi silahını, yayını və oxdanını götür, çölliyyə get və mənim üçün heyvan ovla. 4 Sonra da mənə xoşladığım ləzzətli yeməyi hazırla və gətir ki, yeyim. Onda ölməmişdən qabaq mən sənə xeyir-dua verərəm». 5 İshaq oğlu Esavla danişarkən Rivqa eşidirdi. Esav heyvan ovlayıb gətirmək üçün çölliyyə getdi. 6 Rivqa oğlu Yaquba belə dedi: «Bax mən eşitdim ki, atan qardaşın Esava bu sözləri dedi: 7 “Mənim üçün ov atı gətir, mənə lazzətli yemək hazırla ki, yeyim. Sonra sənə ölümündən qabaq Rəbbin hüzurunda xeyir-dua verərəm”. 8 Oğlum, indi sənə əmr edəcəyim sözlərə qulaq as: 9 bu saat sürüyüə gedib oradan mənə iki yaxşı oğlaq

gətir. Onlardan atanın xoşladığı kimi ləzzətli yemək hazırlayacağam. 10 Sən də onu yeməsi üçün atana aparacaqsan ki, ölümündən qabaq sənə xeyir-dua versin». 11 Yaqub anası Rivqaya dedi: «Qardaşım Esav tüklü bir adamdır, mən isə tüksüzəm. 12 Birdən atam mənə əlini sürtər və mən onun nəzərində yalançı olaram. Onda üzərimə xeyir-dua yox, lənət gətirərəm». 13 Anası ona dedi: «Sənə olunacaq lənət mənə gəlsin, oğlum. Ancaq sözümə qulaq as: get, dediyim şeyi mənə gətir». 14 Yaqub gedib oğlaqları götürdü və anasına gətirdi, anası da onun atasının xoşladığı kimi ləzzətli yemək hazırladı. 15 Rivqa böyük oğlu Esavin evdə saxladığı ən gözəl paltarını götürüb kiçik oğlu Yaquba geyindirdi. 16 Onun əllərinə və boynunun tüksüz yerinə oğlaq dəriləri bağladı. 17 Sonra hazırladığı ləzzətli yeməyi və çörəyi oğlu Yaqubun əlinə verdi. 18 Yaqub atasının yanına gəlib dedi: «Ay ata». Atası dedi: «Mən buradayam. Sən kimsən, oğlum?» 19 Yaqub atasına dedi: «Sənin ilk oğlun Esavam. Dediyin kimi elədim. Qalx otur və gətirdiyim ov ətindən ye ki, mənə xeyir-dua verəsən». 20 İshaq oğluna dedi: «Necə oldu ki, belə tez ov tapdın, oğlum?» O dedi: «Sənin Allahın Rəbb mənə uğur verdi». 21 İshaq Yaquba dedi: «Yaxın gəl, oğlum, əlimi sənə sürtüb bilim ki, doğrudanmı, oğlum Esavsan ya yox?» 22 Yaqub atası İshaqa yaxınlaşdı. İshaq əlini ona sürtüb dedi: «Səs Yaqubun səsidir, ancaq əllər Esavin əlləridir». 23 İshaq onu tanımadı, çünki onun əlləri qardaşı Esavin əlləri kimi tüklü idi. İshaq Yaquba xeyir-dua verdi. 24 O soruşdu: «Doğrudanmı, sən oğlum Esavsan?» Yaqub dedi: «Bəli». 25 İshaq dedi: «Oğlum, gətirdiyin ov ətini qabağıma qoy, yeyim, sonra da sənə xeyir-dua verərəm». Yaqub yeməyi onun qabağına qoydu və o yedi, Yaqub ona şərab gətirdi və o içdi. 26 Atası İshaq Yaquba dedi: «Oğlum, indi yaxınlaş, atanı öp». 27 O yaxınlaşış atasını öpdü. İshaq onun paltarının qoxusunu hiss etdi və ona xeyir-dua verib dedi: «Bax oğlumun qoxusu Rəbbin xeyir-dua verdiyi Çölün qoxusu kimidir. 28 Allah sənə göylərin şəhini, Torpağın şirəsini, Bol bugda və çoxlu təzə şərab versin. 29 Xalqlar sənə qulluq etsin, Ümmətlər sənə baş əysin. Öz qardaşlarına ağa ol, Ananın oğulları sənə baş əysin. Sənə lənət edənlərə lənət gəlsin, Sənə xeyir-dua verənlər xeyir-dua alsin». 30 İshaq Yaquba xeyir-dua verib qurtarandan sonra Yaqub atası İshaqın yanından çıxar-çıxmaz qardaşı Esav ovdan qayıtdı. 31 Esav da ləzzətli yemək hazırlayıb

atasına gətirdi və ona dedi: «Atam qalxıb oğlunun gətirdiyi ov atındən yesin və mənə xeyir-dua versin». **32** Atası İshaq ondan soruşdu: «Sən kimsən?» O cavab verdi: «Mən ilk oğlun Esavam». **33** İshaqın canına bərk titrətəmə düşdü və o dedi: «Bəs onda heyvan ovlayıb mənə gətirən kim idi? Sən gəlməmişdən qabaq hər şeydən yedim və ona xeyir-dua verdim. Xeyir-dua da onunku oldu». **34** Esav atasının sözlərini eşidəndə ucadan və acı səslə fəryad edib dedi: «Ay ata, mənə də xeyir-dua ver». **35** İshaq dedi: «Qardaşın hiylə ilə gəlib sənin xeyir-duanı aldı». **36** Esav dedi: «Onu nahaq yerə Yaqub çağırmırlar ki? Bununla ikinci dəfədir ki, məni aldadır: əvvəl ilk oğulluq haqqımı, indi də xeyir-duamı aldı». Sonra soruşdu: «Bəs mənə xeyir-dua saxlamamışan?» **37** İshaq Esava cavab verdi: «Onu sənə ağa etdim, bütün qardaşlarını ona qul olaraq verdim, buğda və təzə şərabla onu təmin etdim. Bəs sənə nə edim, oğlum?» **38** Esav atasına dedi: «Səndə yalnız bir xeyir-dua varmı, ata? Mənə də xeyir-dua ver, ata». Esav hönkürüb ağladı. **39** Atası İshaq ona belə cavab verdi: «Yaşadığın yer torpağın şirəsindən, Yuxarıda göylərin şəhindən uzaq olacaq. **40** Qılıncınla yaşayıb Qardaşına qulluq edəcəksən. Amma azad olmaq istəyəndə Onun boyunduruğunu Boynundan qırıb atacaqsan». **41** Atası Yaquba xeyir-dua verdiyinə görə Esav qardaşına nifrət etdi. O öz-özünə dedi: «Atamın matəm günləri yaxınlaşır. O zaman qardaşım Yaqubu öldürərəm». **42** Böyük oğlu Esavin dediyi sözlər Rivqanın qulağına çatdı. Buna görə də xəbər göndərib kiçik oğlu Yaqubu çağırdı və ona dedi: «Bax qardaşın Esav səni öldürməklə qisas almaq istəyir. **43** Oğlum, indi sözümə qulaq as: qalxıb Xarana, qardaşım Lavanın yanına qaç. **44** Qardaşının hırsı soyuyana qədər bir müddət Lavanın yanında qal. **45** Sənə qarşı qəzəbi sənəndə, ona elədiyini unudanda xəbər göndərib səni oradan çağıraram. Nə üçün bir gündə ikinizdən də məhrum olum?» **46** Sonra Rivqa İshaqa dedi: «Xetli qızların əlindən həyatından bezdim. Əgər Yaqub da beləcə bu ölkənin qızlarından – Xetli qızlardan özünə arvad alsa, daha mən niyə yaşayıram?»

28 İshaq Yaqubu çağırıb ona xeyir-dua verdi və xəbərdarlıq edərək dedi: «Kənan qızlarından arvad alma. **2** Qalxıb Paddan-Arama, ana baban Betuelin evinə get. Oradan dayın Lavanın qızlarından özünə arvad al. **3** Külli-İxtiyar Allah sənə xeyir-dua

versin, səni bəhərli edib nəslini çoxaltsın, səndən çoxlu xalq törəsin; **4** İbrahimin xeyir-duasını sənə və səninlə birgə nəslinə versin ki, Allahın İbrahimə verdiyi torpağı – qərib kimi yaşıdığın torpağı ırs olaraq alasan». **5** İshaq Yaqubu yola saldı. O, Paddan-Arama, Yaqubla Esavin anası Rivqanın qardaşı Aramlı Betuel oğlu Lavanın yanına getdi. **6** Esav gördü ki, İshaq Yaquba xeyir-dua verdi və özünə arvad almaq üçün onu Paddan-Arama göndərdi; həm də ona xeyir-dua verən zaman «Kənan qızlarından arvad alma» deyib xəbərdarlıq etdi. **7** Yaqub da ata-anasına qulaq asıb Paddan-Arama getdi. **8** Esav gördü ki, Kənan qızları atası İshaqın xoşuna gəlmir. **9** Esav İsmailin yanına getdi. O, İbrahim oğlu İsmailin qızı Maxalatı arvadlarının üstünə arvad aldı. Maxalat Nevayotun bacısı idi. **10** Yaqub Beer-Şevadan çıxıb Xarana tərəf getdi. **11** Bir yerə çatıb orada gecələdi, çünki günəş batmışdı. O torpaqdan bir daş götürüb başının altına qoydu və orada yatdı. **12** O, yuxuda gördü ki, yerin üzərində bir nərdivan durmuş və onun başı göylərə çatmışdır. Allahın mələkləri onunla çıxıb-düşürtüldər. **13** Rəbb nərdivanın üstündə durub deyirdi: «Mən baban İbrahimin və İshaqın Allahı Rəbbəm. Üstündə yatdığını torpağı sənə və nəslinə verəcəyəm. **14** Sənin nəslin yerin tozu kimi çox olacaq, qərbə, şərqə, şimala və cənuba yayılacaq. Yer üzünün bütün tayfaları sənin və nəslinin vasitəsilə xeyir-dua alacaq. **15** Mən həmişə səninləyəm, gedəcəyin hər yerdə səni qoruyaçağam və bu torpağa qaytaracağam. Dediymi edənə qədər səni tərk etməyəcəyəm». **16** Yaqub yuxusundan oyanıb dedi: «Doğrudan da, Rəbb buradadır. Mən isə bunu bilmirdim». **17** Sonra qorxub dedi: «Bu yer necə də qorxuludur. Bu, Allahın evindən başqa bir şey ola bilməz, bura göylərin qapısıdır». **18** Yaqub səhər tezədən qalxdı. O, başının altına qoyduğu daşı götürüb sütun kimi qoydu və üstünə zeytun yağı tökdü. **19** O yerin adını Bet-El qoydu, ancaq əvvəlcə şəhərin adı Luz idi. **20** Yaqub əhd edib dedi: «Əgər Allah mənimlə olsa, getdiyim bu yolda məni qorusa, mənə yemək üçün çörək və geymək üçün paltar versə, **21** sağ-salamat atamın evinə dönsəm, o zaman Rəbb mənə Allah olacaq. **22** Sütun kimi qoyduğum bu daş da Allahın evi olacaq. Ay Allah, mənə verəcəyin hər şeyin onda birini Sənə verəcəyəm».

29 Yaqub yoluna davam edərək şərq xalqlarının torpağına getdi. **2** O gördü ki, çöllükdə bir

quyu var və onun yanında üç qoyun sürüsü yatıb, çünkü quyudan o sürürlərə su verirdilər. Quyunun ağızında böyük bir daş var idi. 3 Bütün sürürlər oraya yığıldı. Adamlar daşı quyunun ağızından yuvarlayıb qoyunlara su verir və yenə daşı yerinə – quyunun üstüne qoyurdular. 4 Yaqub onlardan soruşdu: «Ey qardaşlar, haradansınız?» Onlar dedilər: «Biz Xarandaniq». 5 Yaqub onlara dedi: «Naxorun nəvəsi Lavanı tanıyırsınız mı?» Onlar dedilər: «Taniyırıq». 6 Yaqub onlardan soruşdu: «O, sağ-salamatdır mı?» Onlar dedilər: «Bəli, sağ-salamatdır. Odur, qızı Rəhilelə də qoyunlarla gəlir». 7 Yaqub dedi: «Hələ axşama çox vaxt var, sürürlərin yığılmışa vaxtı deyil. Qoyunlara su verin, sonra aparıb otarın». 8 Onlar dedilər: «Bütün sürürlər yığılmayınca və daş quyunun ağızından yuvarlanmayınca bunu edə bilmərik, yalnız onda qoyunlara su vera bilərik». 9 Yaqub onlara danışarkən Rəhilelə atasının qoyunları ilə gəldi, çünkü o, çoban idi. 10 Yaqub dayısı Lavanın qızı Rəhileləni və dayısı Lavanın qoyunlarını görəndə yaxınlaşış daşı quyunun ağızından yuvarladı və dayısı Lavanın qoyunlarına su verdi. 11 Yaqub Rəhileləni öpdü və hönkürtü ilə ağladı. 12 Yaqub atasının qohumlarından və Rivqanın oğlu olduğunu Rəhileyə bildirdi. Rəhilelə də qaćib atasına danişdi. 13 Lavan bacısı oğlu Yaqubun gəldiyini eşidəndə onu qarşılamağa qaçıdı. Onu qucaqlayıb öpdü və evinə gətirdi. Yaqub hər şeyi Lavana danışdı. 14 Lavan ona dedi: «Sən, doğrudan da, mənim sümüyündən, mənim etimdənsən». Yaqub onun yanında bir ay qaldı. 15 Lavan Yaquba dedi: «Məgər qohum olduğunu üçün mənə havayı xidmət edəcəksən? Mənə söylə, haqqın nə olsun?» 16 Lavanın iki qızı var idi: böyüyünün adı Lea, kiçiyininki Rəhilelə idi. 17 Leanın gözləri zəif görürdü, Rəhilelə isə çox gözəl və qamətli idi. 18 Yaqub Rəhileyə vuruldu və dedi: «Kiçik qızın Rəhilelə üçün sənə yeddi il xidmət edərəm». 19 Lavan dedi: «Onu sənə vermek başqa adama vermekdən daha yaxşıdır. Yanımda qal». 20 Yaqub Rahileyə görə yeddi il xidmət etdi. Onu sevdiyi üçün bu müddət gözünə bir neçə gün kimi göründü. 21 Yaqub Lavana dedi: «Vaxtim çatdı; indi arvadımı mənə ver ki, onun yanına girim». 22 Lavan o torpağın bütün adamlarını topladı və bir ziyafət verdi. 23 Gecə qızı Leanı götürüb Yaqubun yanına apardı. Yaqub onun yanına girdi. 24 Lavan öz qarabaşı Zilpanı Leaya qulluqça olmaq üçün verdi. 25 Səhər məlum oldu ki, bu, Leadır. Yaqub Lavana dedi: «Nə üçün mənimlə belə rəftar etdin?

Sənin yanında Rəhilelə üçün xidmət etmədimmi? Bəs məni niyə aldatdırın?» 26 Lavan dedi: «Bizim yerdə kiçik qızı böyüyündən əvvəl ərə vermek olmaz. 27 Bu həftəni bitir, onu da sənə verərik. Onun üçün də yanımıda daha yeddi il xidmət etməlisən». 28 Yaqub belə də etdi: o həftəni bitirdi. Lavan da qızı Rəhileləni ona arvad olmaq üçün verdi. 29 Öz qarabaşı Bilhanı da qızı Rəhileyə qulluqça olmaq üçün verdi. 30 Yaqub Rəhilelənin də yanına girdi. Rəhileləni Leadan da çox sevdi. O, Lavanın yanında daha yeddi il xidmət etdi. 31 Rəbb Leanın sevilmədiyini görüb onun bətnini açdı. Rəhilelə isə sonsuz idi. 32 Lea hamilə olub bir oğul doğdu və onun adını Ruven qoyaraq dedi: «Yəqin Rəbb mənim fağırlığımı gördü. İndi ərim məni sevəcək». 33 O yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Rəbb sevilmədiyimi eşidib mənə bunu da verdi». Onun da adını Şimeon qoydu. 34 Lea yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «İndi bu dəfə ərim mənə bağlanacaq, çünkü ona üç oğul doğdum». Buna görə də adını Levi qoydu. 35 O yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Bu dəfə Rəbbi mədh edəcəyəm». Buna görə də onun adını Yəhuda qoydu. Sonra o, bir müddət doğmadı.

30 Rəhilelə Yaquba uşaq doğmadığını görəndə bacısına həsəd apardı və ərinə dedi: «Mənə uşaq ver, yoxsa ölərəm». 2 Yaqubun Rəhileyə qəzəbi alovlandı və o dedi: «Məgər mən sənin bətninə bəhər verməyən Allaham?» 3 Rəhilelə dedi: «Qarabaşım Bilhanı götür və yanına gir. Qoy o, dizlərimin üstünə bir uşaq doğsun və ondan uşaqlarım olsun». 4 Rəhilelə qarabaşı Bilhanı ona arvad olmaq üçün verdi və Yaqub onun yanına girdi. 5 Bilha hamilə olub Yaquba bir oğul doğdu. 6 Rəhilelə dedi: «Allah məni haqlı çıxartdı və səsimi eşidib mənə bir oğul verdi». Buna görə də onun adını Dan qoydu. 7 Rəhilelənin qarabaşı Bilha yenə hamilə olub Yaquba ikinci oğul doğdu. 8 Rəhilelə dedi: «Bacımla güclü mübarizəyə girişib ona üstün gəldim». O, uşağın adını Naftali qoydu. 9 Lea daha doğmadığına görə qarabaşı Zilpanı götürüb Yaquba arvad olmaq üçün verdi. 10 Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba bir oğul doğdu. 11 Lea «uğur qazandım» deyib onun adını Qad qoydu. 12 Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba ikinci oğul doğdu. 13 Lea dedi: «Xoşbəxtəm, çünkü qadınlar məni bəxtiyar sayacaqlar». O, uşağın adını Aşer qoydu. 14 Ruven buğda biçimini vaxtı gedib tarlada məhəbbət otları tapdı və onları anası Leaya gətirdi. Rəhilelə Leaya dedi: «Oğlunun məhəbbət otlarından mənə də

ver». **15** Lea ona dedi: «Ərimi əlimdən aldığın bəs deyilmi? İndi də oğlumun məhəbbət otlarını almaq istəyirsən?» Rəhilə dedi: «Elə isə qoy ərim oğlunun məhəbbət otlarının əvəzində bu gecə səninlə yatsın». **16** Yaqub axşam çöldən galəndə Lea onu qarşılamaga çıxıb dedi: «Mənim yanımı gir, çünki səni oğlumun məhəbbət otları ilə satın almışam». Yaqub o gecə onunla yatdı. **17** Allah Leani eşitdi və o hamilə olub Yaquba beşinci oğlunu doğdu. **18** Lea dedi: «Allah haqqımı verdi, çünki qulluqçumu ərimə verdim». O, uşağıın adını İssakar qoydu. **19** Lea yenə hamilə olub Yaquba altıncı oğlunu doğdu. **20** O dedi: «Allah mənə yaxşı bir hədiyyə verdi, bu dəfə ərim mənə hörmət edəcək, çünki ona altı oğul doğdum». O, uşağıın adını Zevulun qoydu. **21** Sonra bir qız doğub, adını Dina qoydu. **22** Allah Rəhiləni yada salıb onu da eşitdi və bətnini açdı. **23** O hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Allah xəcalətimi götürdü». **24** O «Rəbb mənə bir oğul da artırsın» deyib uşağıın adını Yusif qoydu. **25** Rəhilə Yusifi doğandan sonra Yaqub Lavana dedi: «Məni göndər, öz torpağıma və ölkəmə gedim. **26** Əvəzində sənə xidmət etdiyim arvadlarımı və uşaqlarımı da ver, gedim, çünki sənə necə xidmət etdiyimi yaxşı bilirsən». **27** Lavan ona dedi: «Əgər indi sənin gözündə lütf tapdimsa, yanımda qal, çünki baxılcılıq edib sənə görə Rəbbin mənə xeyir-dua verdiyini gördüm». **28** Sonra dedi: «Haqqını mənə təyin et, verim». **29** Yaqub ona dedi: «Sənə necə xidmət etdiyimi və mənimlə olan sürürlərini necə saxladığımı bilirsən. **30** Çünki mən gəlməmişdən əvvəl sənin malin az idi, sonra isə xeyli çoxaldı; Rəbb mənim gəlişimlə sənə xeyir-dua verdi. Bəs mən öz ailəm üçün nə vaxt çalışacağam?» **31** Lavan dedi: «Sənə nə verim?» Yaqub dedi: «Mənə heç nə vermə. Əgər bunu etsən, yenə sənin sürüünü qoruyub ona baxaram: **32** qoy bu gün sənin bütün sürürlərinin içindən keçib qoyunlar arasından hər xallı, zolaqlı qoyunu və qara quzunu, keçilər arasından hər zolaqlı və xallı keçini ayırim; haqqım da bu olsun. **33** Bundan sonra qarşında olan haqqım üçün gəldikdə düzlüğüm mənim barəmdə şəhadət edəcək. Qoy keçilərdən xallı və zolaqlı olmayanı, quzulardan da qara olmayanı oğurlanmış sayılsın». **34** Lavan dedi: «Yaxşı, qoy dediyin kimi olsun». **35** Amma o həmin gün alabəzək və xallı təkələri, bütün zolaqlı və xallı keçiləri, ağ keçiləri və bütün qara quzuları ayırib oğullarının ixtiyarına verdi. **36** Sonra özü Yaqubdan üç günlük yol qədər uzaqlaşdı. Yaqub isə Lavanın qalan sürüsünü otarırdı.

37 Yaqub ağcaqovaq, badam və çınar ağacından düzəldilmiş təzə çubuqlar götürdü və çubuqların qabığını soyub ağ rəngli içi üzə çıxana qadər zolaqlar açdı. **38** Sonra qabığını soyduğu çubuqları sürürlərin su içmək üçün gəldikləri təknələrə, heyvanların qabağına qoydu. Onlar gəlib su içəndə döllənirdi. **39** Beləcə heyvanlar çubuqların qabağında döllənirdi və sürürlərdə alabəzək, xallı və zolaqlı heyvanlar doğulurdu. **40** Yaqub quzuları ayırrıdı və sürüniün üzünü Lavanın sürüsündə olan bütün alabəzək və qara heyvanlara tərəf tuturdu. O öz sürüsünü ayrıca qoydu və onları Lavanın sürüsünə qatmadı. **41** Hər dəfə sürüniün qüvvətli heyvanları dölləndikləri zaman Yaqub təknələrə, sürüniün gözləri öünüə çubuqlar qoyurdu ki, çubuqlar arasında döllənsinlər. **42** Ancaq heyvanlar zəif olanda onları qoymazdı. Beləcə zəif heyvanlar Lavanın, qüvvətli heyvanlar isə Yaqubun oldu. **43** Bu adam çox varlandı: onun çoxlu sürüsü, qarabaşı, qulu, dəvəsi və eşşayı oldu.

31 Yaqub Lavanın oğullarının bu sözləri dediklərini eşitdi: «Yaqub atamıza məxsus olan hər şeyə sahib oldu, bütün bu var-dövləti atamıza məxsus olan əmlakdan əldə etdi». **2** Yaqub Lavanın ona münasibətini gördü, o da Yaqubla əvvəlki kimi rəftar etmirdi. **3** Rəbb Yaquba dedi: «Atalarının ölkəsinə, öz qohumlarının yanına qayıt. Mən səninlə olacağam». **4** Yaqub xəbər göndərib Rəhiləni və Leani çöllərə – sürüsünü otardığı yerə çağırıldı. **5** Yaqub onlara dedi: «Mən atanızın münasibətini görürəm ki, mənimlə əvvəlki kimi rəftar etmir. Ancaq atamın Allahı mənimlədir. **6** Siz bilirsiniz ki, var gücümlə atanıza xidmət etmişəm. **7** Atanız məni aldatdı və haqqımı on dəfə dəyişdirdi, amma Allah onu mənə pişlik etməyə qoymadı. **8** O, “xallı heyvanlar sənin haqqın olacaq” deyəndə bütün sürüdə xallı heyvanlar doğuldu. “Sənin haqqın alabəzək heyvanlar olacaq” deyəndə isə bütün sürüdə alabəzək heyvanlar doğuldu. **9** Beləcə Allah atanızın sürüsünü alıb mənə verdi. **10** Sürüniün dölləndiyi vaxt yuxuda başımı qaldırıb gördüüm ki, sürüdəki heyvanlarla cütləşən təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir. **11** Yuxuda Allahın mələyi mənə dedi: “Yaqub!” “Mən buradayam!” deyə cavab verdim. **12** O dedi: “İndi başını qaldır, gör ki, sürüdəki heyvanlarla cütləşən bütün təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir, çünki Lavanın sənə etdiyi hər şeyi gördüm. **13** Mən Bet-Eldə sənə görünən Allaham. Orada bir

sütun qoyub məşh etdin və Mənim önumdə əhd etdin. İndi qalxıb bu torpaqdan get və doğulduğun torpağa qayıt"». **14** Rəhilə və Lea ona cavab verdilər: «Məgər atamızın mülkündə bir payımız ya mirasımız var? **15** Məgər o bizi özgə hesab etmir? Axi o bizi satıb bizim üçün ödənmış pulu da xərclədi. **16** Buna görə da Allahın atamızdan aldığı bütün o var-dövlət bizim və uşaqlarımızdır. İndi sən də Allahın söylədiyi şeylərin hamisəna əməl et». **17** Onda Yaqub qalxıb uşaqlarını və arvadlarını dəvələrə mindirdi. **18** Bütün sürüşünü, qazandığı bütün var-dövlətini, Paddan-Aramda əldə etdiyi öz sürüşünü sürdü ki, Kənan torpağına, atası İshaqın yanına getsin. **19** Lavan qoyunlarını qırxməğə gedəndə Rəhilə atasına məxsus olan ev bütərini oğurladı. **20** Yaqub qəçdiğini bildirməməklə Aramlı Lavanı aldatdı. **21** Beləcə özüne məxsus olan hər şeyi götürüb qaçı. O, Fərat çayını keçib Gilead dağlıq bölgəsinə yönəldi. **22** Yaqubun qəçdiği Lavanın üçüncü gün bildirildi. **23** O, qohumlarını özü ilə götürüb yeddi gün onu təqib etdi və Gilead dağlıq bölgəsində Yaquba çatdı. **24** Allah gecə yuxusunda Aramlı Lavanın görünüb dedi: «Özünü gözlə, Yaquba nə yaxşı, nə də pis söz de». **25** Lavan Yaquba çatdı. Yaqub dağda çadır qurmuşdu. Lavan qohumları ilə birgə Gilead dağında çadır qurdur. **26** Lavan Yaquba dedi: «Niyə belə etdin? Məndən gizləca qəçdin və qızlarını müharibə əsirləri kimi apardın. **27** Nə üçün gizləcə qaçıb məni aldatdır? Mənə bunu bildirmədin ki, səni sevinclə, mahni oxumaqla, dəf və lira çalmaqla yola salım. **28** Məni nəvələrimlə qızlarını öpməyə qoymadın; ağılsızcasına rəftar etmişən. **29** Sıza pislik edə bilərdim, ancaq atanızın Allahı dünən gecə mənə belə söylədi: «Özünü gözlə, Yaquba nə yaxşı, nə də pis söz de». **30** İndi atanın evi üçün bərk darixidən görə çıxıb gedirsən. Bəs bütün allahlarımı niyə oğurlayib aparırsan?» **31** Yaqub Lavanın cavab verdi: «Qorxub düşündüm ki, qızlarını zorla məndən alarsan. **32** Büt bütün allahlarımı isə kimin yanında tapsan, o sağ qalmayacaq. Qohumlarımın önündə yoxlayıb məndə nəyini tapsan, özüne götür». Ancaq Yaqub Rəhilənin onları oğurladığını bilmirdi. **33** Lavan Yaqubun, Leanın və iki qarabaşın çadırına girdi, ancaq bütün allahları tapmadı. O, Leanın çadırından çıxıb Rəhilənin çadırına girdi. **34** Rəhilə ev bütərini götürərək dəvənin yəhərinə qoyub onlarmı üstündə oturmuşdu. Lavan bütün çadırı yoxladı, ancaq onları tapmadı. **35** Rəhilə atasına dedi: «Hüzurunda qalxa bilmədiyim üçün ağam qəzəblənməsin, çünkü qadın adətinə

mübtəlayam». Lavan axtardı, ancaq ev bütərini tapmadı. **36** Yaqub qəzəbləni Lavanla mübahisə etdi. O, Lavanın söylədi: «Günahım və təqsirim nədir ki, məni belə təqib edirsən? **37** Bütün şeylərim yoxladın, bütün ev şeylərindən nə tapdın? Tapdiğin şeyi mənim qohumlarımın və öz qohumlarının qabağına qoy ki, ikimizin arasında şəhadət olsun. **38** Ötən iyirmi il sənin yanında işlədim, qoyunların və keçilərin balalarını salmadı, sürülərindəki qoçlarını yemədim. **39** Vəhşi heyvanların parçaladığı heyvanı sənin yanına gətirməzdim, zərərini özüm çəkərdim. İstər gündüz, istərsə də gecə oğurlanan hər heyvanı məndən tələb edərdin. **40** Gündüzün istisi, gecənin soyuğu məni əldən salardı, yuxum gözümüzdən töküldər. **41** İyirmi il sənin evində qaldım: iki qızın üçün on dörd il və sürün üçün altı il sənə xidmət etdim. Sən isə on dəfə haqqını dəyişdirdin. **42** Atamın və İbrahimim Allahı, İshaqın sitayı etdiyi Allah mənimlə olmasaydı, indi yəqin məni əlibəş yola salardın. Allah əzabımı və əlimin zəhmətini gördü, dünən gecə sənə xəbərdarlıq etdi». **43** Lavan Yaquba belə cavab verdi: «Qızlar mənim qızlarım, uşaqlar mənim uşaqlarım, sürülər mənim sürülərim və sənin gördüğün hər şey mənimdir. Bu gün qızlarına yaxud onların doğduqları uşaqlara nə edə bilərəm? **44** İndi gəl bir-birimizə əhd edək ki, səninlə mənim aramda şahid olsun». **45** Yaqub bir daş götürüb sütun kimi qoydu. **46** O öz qohumlarına dedi: «Daş yığın». Onlar daşları götürüb bir qalaq düzəldtilər və o qalağın yanında yeyib-icdilər. **47** Lavan onun adını Yeqar-Sahaduta qoydu, Yaqub isə onun adını Qaled qoydu. **48** Lavan dedi: «Bu qalaq bu gün mənimlə sənin aranda şahiddir». Buna görə də onun adı Qaleddir. **49** Ona həm də Mispa deyildi, çünkü Lavan demişdi: «Bir-birimizdən ayrılan zaman qoy Rəbb səninlə mənim aramda gözətçi olsun. **50** Söz ver ki, qızlarını incitməyəcəksən və onların üstünə arvad almayıacaqsən. Bil ki, bizim aramızda bir nəfər şahid olmasa da, Allah aramızda şahiddir». **51** Lavan yəna Yaquba dedi: «Bax bu da öz aramızda düzəldiyim qalaq və sütun! **52** Bu qalaq və sütun şahid olsunlar ki, nə mən sənin tərəfinə - qalağın o tayına gedəcəyəm, nə də sən pislik etmək üçün mənim tərəfimə - qalağın və sütunun bu tayına galəcəksən. **53** Qoy İbrahimim, Naxorun və onların atalarının Allahı aramızda hökm etsin!» Yaqub atası İshaqın sitayı etdiyi Allah'a and içdi. **54** Sonra Yaqub o dağda qurban kəsdi və qohumlarını çörək yeməyə çağırıldı. Onlar

çörək yedilər və dağda gecələdilər. **55** Lavan səhər tezdən qalxıb nəvələrini və qızlarını öpdü, onlara xeyir-dua verdi. Sonra öz yerinə qayıtdı.

32 Yaqub yoluna davam etdi. Allahın mələkləri ona rast geldi. **2** Yaqub onları görəndə dedi: «Bu, Allahın ordugahıdır». O yerin adını Maxanayim qoydu. **3** Yaqub özündən qabaq Edom çölünə, Seir torpağına, qardaşı Esavin yanına qasidlər göndərdi. **4** Onlara bu əmri verdi: «Ağam Esava söyləyin ki, qulun Yaqub belə deyir: "Mən Lavanın yanında qalıb indiyə qədər yaşadım". **5** Mal-qaram, eşşəklərim, qoyun-keçim, qullarım və qarabaşlarım oldu. Mən ağama xəbər vermək üçün yanına qasidlər göndərdim ki, sənin gözündə lütf tapım». **6** Qasidlər Yaqubun yanına qayıdıb dedilər: «Qardaşın Esavin yanına getdik. Özü də səni qarşılamaq üçün gəlir və yanında dörd yüz nəfər var». **7** Yaqub çox qorxub həyəcanlandı. Yanında olan adamları, qoyun-keçini, mal-qarəni və dəvələri iki dəstəyə ayırib dedi: **8** «Əgər Esav bir dəstəyə hücum edib onları qırsa, arxada qalan dəstə qaca bilsin». **9** Sonra Yaqub dedi: «Ey babam İbrahimim Allahı, atam İshaqın Allahı Rəbb, Sən mənə demişdin: "Öz ölkənə və qohumlarının yanına qayıt. Mən sənə yaxşılıq edəcəyəm". **10** Quluna göstərdiyin bütün xeyirxahlığı və sədəqətə layiq deyiləm; bu İordan çayını təkcə dəyənəyimlə keçdim, indi isə iki dəstə köçüm var. **11** Yalvarıram, məni qardaşım Esavin əlindən qurtar. Çünkü onun gəlib məni, uşaqlarımla analarını öldürməsindən qorxuram. **12** Sən dedin: "Hökmən sənə yaxşılıq edəcəyəm, nəslini saysız-hesabsız dəniz qumu qədər çoxaldacağam". **13** Yaqub o gecəni orada keçirtdi. Özündə olan hər şeydən qardaşı Esava hədiyyə olaraq **14** iki yüz keçi, iyirmi təkə, iki yüz qoyun, iyirmi qoç, **15** balaları ilə birgə otuz sağmal dəvə, qırx inək, on buğa, iyirmi diş və on erkək eşşək götürdü. **16** Sürüləri ayrı-ayrı qullarına tapşırı və onlara dedi: «Mənim qabağımda gedin və bir sürü ilə o biri sürü arasında məsafə saxlayın». **17** Yaqub birinci qula əmr edib dedi: «Qardaşım Esav sənə rast gəlib "Kimin adamısan, hara gedirsən, qabağındakı bu heyvanlar kimindir?" deyə soruşanda **18** ona söyle: "Bunlar qulun Yaqubundur, bu da ağam Esava göndərilmiş hədiyyələrdir. Özü də bizim dalımızca gəlir"». **19** Sonra o, ikinci, üçüncü quluna və sürülərin dalınca gedən hər kəsa əmr edib dedi: **20** «Esava rast gələndə ona eyni sözləri söyləyin: "Qulun

Yaqub da dalımızca gəlir"». Çünkü o öz-özünə deyirdi: «Əvvəlcə qabağında göndərdiyim hədiyyələrlə onu rəhəmə gətirərəm, sonra onunla görüşərəm. Bəlkə onda məni qəbul edər». **21** Hədiyyələr Yaqubun qabağında getdi, o isə gecəni düşərgədə yatdı. **22** Yaqub gecə qalxıb iki arvadını, iki cariyəsini və on bir uşağını götürərək Yabboq çayının keçidindən keçdi. **23** Onları götürüb çayı keçirtdi və özünə məxsus şeyləri də keçirtdi. **24** Sonra Yaqub tək qaldı. Dan yeri sökülnə qədər bir Şəxs onunla güləşdi. **25** Yaquba üstün galə bilmədiyiini görüb onun budunun oynağına zərbə vurdu. O Şəxslə güləşərkən Yaqubun budunda oynağı zədələndi. **26** O Şəxs dedi: «Burax, gedim, çünkü səhər açılır». Yaqub dedi: «Mənə xeyir-dua verməsən, Səni buraxmaram». **27** O Şəxs soruşdu: «Adın nadir?» O dedi: «Yaqub». **28** O Şəxs dedi: «Artıq sənə Yaqub deyil, İsrail deyiləcək, çünkü sən Allahla və insanlarla güləşib üstün gəlmisən». **29** Yaqub soruşdu: «Xahiş edirəm, adını söyle». O dedi: «Adımı niyə soruşursan?» O Şəxs orada Yaquba xeyir-dua verdi. **30** Yaqub o yerin adını Peniel qoydu, çünkü demişdi: «Allahı üz-üzə gördüm və salamat qaldım». **31** Yaqub Penieldən keçəndə günəş doğdu. O, bir budundan aksayırdı. **32** Ona görə bu günə qədər də İsraililər bud oynağının üzərindəki vətərləri yeməzlər. Çünkü güləşən Şəxs Yaqubun bud oynağının vətərinə toxunmuşdu.

33 Yaqub başını qaldırıb gördü ki, Esav dörd yüz adamlı birlikdə gəlir. O, Leanin, Rəhilənin və iki cariyəsinin uşaqlarını ayırdı: **2** cariyələrlə onların uşaqlarını qabağa, Lea ilə onun uşaqlarını ortaya, Rəhilə ilə Yusifi isə arxaya qoydu. **3** Özü isə onların qabağına keçdi və qardaşına yaxınlaşanda yeddi dəfə yera əyildi. **4** Esav Yaqubu qarşılamaq üçün qaçıb onu qucaqladı və boynuna sarılıb öpdü. Onlar ağlaşdırılar. **5** Esav başını qaldırıb qadınları və uşaqları görəndə dedi: «Bunlar sənin nəyindir?» Yaqub dedi: «Allahın sənin quluna lütf etdiyi uşaqlardır». **6** Əvvəl cariyələrlə uşaqları yaxınlaşış təzim etdi, **7** sonra Lea ilə uşaqları yaxınlaşış təzim etdi, axırda isə Yusiflə Rəhilə yaxınlaşış təzim etdi. **8** Esav soruşdu: «Rast gəldiyim o biri dəstəni nə üçün göndərmişdin?» Yaqub dedi: «Ağamın gözündə lütf tapmaq üçün». **9** Esav dedi: «Mənim sürüm çoxdur, qardaşım, səndə olan sənin olsun». **10** Yaqub dedi: «Yox, xahiş edirəm, indi gözündə lütf tapdımsa, məndən bu hədiyyələri götür. Çünkü sənin üzünü görəndə Allahın üzünü görmüş

sandım, mənə qarşı çox xeyirxah oldun. **11** Xahiş edirəm, sənə gətirilən hədiyyələri götür. Çünkü Allah mənə lütf etdi və indi mənim hər şeyim var». Yaqub təkid etdikdən sonra Esav hədiyyələri götürdü. **12** Esav dedi: «Köç edib gedək. Mən sizin qabağınızda gedəcəyəm». **13** Yaqub ona dedi: «Ağam bilir ki, uşaqlar zəifdir, yanımıda olan qoyun-keçi və mal-qara da sağlamdır. Sürüləri bir gün bərk sürsələr, hamısı təlaf olar. **14** Xahiş edirəm, ağam qulundan qabaqda getsin, mən isə ağamın yanına, Seirə çatana qədər qabağında olan sürülərin və uşaqların yerisində görə yavaş sürəcəyəm». **15** Esav dedi: «Mənimlə olan adamların bəzisini səninlə qalmaq üçün qoyum». Yaqub dedi: «Bu nəyə lazımdır? Mən ancaq ağamın gözündə lütf tapmaq istəyirəm». **16** Esav o gün yola düşüb Seirə qayıtdı. **17** Yaqub Sukkota köçüb özünə ev tikdi və sürüstünə ağıllar düzəltdi. Ona görə də bu yerin adını Sukkot qoydular. **18** Yaqub Paddan-Aramdan qayıtdıqdan sonra sağ-salamat Kənan torpağında olan Şekem şəhərinə gəldi və şəhərin qarşısında məskən saldı. **19** O, çadırını qurduğu tarla sahəsini Şekemin atası Xamorun oğullarından yüz parça gümüşlə satın aldı. **20** Yaqub orada bir qurbangah qurub adını El-Elohe-İsrail qoydu.

34 Leanın Yaquba doğduğu qızı Dina o ölkənin qızlarını görməyə çıxdı. **2** O ölkənin ağası Xivli Xamorun oğlu Şekem onu gördü. Qızı aparıb onunla yatdı və onu zorladı. **3** Onun ürəyi Yaqubun qızı Dinaya bağlandı. Şekem qızı sevdı və onunla xoş rəftar etdi. **4** Şekem atası Xamora dedi: «Bu qızı mənə arvad al». **5** Yaqub qızı Dinanın zorlandığını eşitdi, ancaq oğulları çöldə sürülərinin yanında olduqları üçün onlar gələnə qədər susdu. **6** Şekemin atası Xamor Yaqubla danışmaq üçün onun yanına getdi. **7** Yaqubun oğulları bunu eşidib çöllükdən gəldilər. Onlar məyus oldular və bərk qazəbləndilər. Çünkü Şekem Yaqubun qızı ilə yatmaqla İsraili rüsvay etmişdi, belə iş etmək olmazdı. **8** Xamor onlara belə dedi: «Oğlum Şekemin ürəyi qızınıza bağlanıb. Xahiş edirəm, qızı ona arvad olmaq üçün verəsiniz. **9** Bizimlə qohum olun: öz qızlarını bizə arvad verin, bizim qızlarını özünüzə alın. **10** Bizimlə qalın, ölkə də sizin ixtiyarınızdadır: burada yaşayın, ticarət edin və mülk sahibi olun». **11** Şekem qızın atasına və qardaşlarına dedi: «Sizin gözünüzdə lütf tapmaq üçün məndən nə istəsəniz, verərəm. **12** Məndən çoxlu başlıq və hədiyyələr istəyin,

söylədiyiniz hər şeyi verərəm. Ancaq qızı arvad olmaq üçün mənə verin». **13** Yaqubun oğulları Şekemə və onun atası Xamora hiylə ilə cavab verdilər, çünkü Şekem bacıları Dinanı zorlamışdı. **14** Onlara dedilər: «Biz bunu edə bilmərik, bacımızı sünətsiz bir adama ərə verə bilmərik. Bu bizim üçün rüsvayçılıq olar. **15** Ancaq bir şərtlə sizinlə razi oluruz: bütün kişiləriniz sünət edilib bizim kimi olsalar, **16** öz qızlarımızı sizə ərə verərik, sizin qızlarınızı özümüzə alarıq və sizinlə yaşayıb bir xalq olarıq. **17** Əgər bizə qulaq asmasanız və sünət olunmasanız, qızımızı götürüb gedəcəyik». **18** Onların sözləri Xamorun və oğlu Şekemin xoşuna gəldi. **19** Cavan oğlan bu işi dərhal etdi, çünkü Yaqubun qızı çox xoşuna gəlmişdi. Şekem atasının evində ən hörmətli adam idi. **20** Xamor və oğlu Şekem öz şəhərlərinin darvazasına gəldilər və şəhərin adamlarına belə dedilər: **21** «Bu adamlar bizimlə səmimidir. Qoy bu ölkədə yaşasınlar və ticarət etsinlər. Bu ölkə onlar üçün kifayət qədər genişdir. Onların qızlarını özümüzə arvad alarıq, öz qızlarımızı da onlara ərə verərik. **22** Bu adamlar yalnız bir şərtlə bizimlə yaşamağa və bir xalq olmağa razi olurlar ki, bizim də bütün kişilərimiz onlar kimi sünət olunsun. **23** Onların sürüləri, mülkləri və heyvanları bizim olmayıcaqmı? Gəlin onlara razılaşaq və onlar bizimlə yaşasın». **24** Şəhərin bütün sakinləri Xamora və oğlu Şekemə qulaq asıldılar: şəhər əhalisindən olan bütün kişilər sünət olundu. **25** Üçüncü gün onlar hələ də ağrı çəkən zaman Dinanın qardaşları – Yaqubun iki oğlu Şimeon və Levi qılınclarını götürüb maneəsiz şəhərə girdilər və bütün kişiləri qılıncdan keçirdilər. **26** Xamoru və oğlu Şekemi də öldürdülər. Dinan Şekemin evindən götürüb getdilər. **27** Yaqubun oğulları ölenlərin yanına gəldilər və şəhəri qarət etdilər, çünkü bacılarını zorlamışdilar. **28** Onların qoyun-keçilərini, mal-qaralarını, eşşəklərini, şəhərdə və çöldə olan hər şeyi götürdülər. **29** Bütün mallarını, uşaqlarını və qadınlarını əsir apardılar, onların evlərində olan hər şeyi qarət etdilər. **30** Yaqub Şimeona və Leviyə dedi: «Ölkədə yaşayan Kənanlılarda və Perizlilərdə mənə qarşı nifrət oyadıb məni bələya saldimiz. Biz sayca aiziq, əgər birləşib bizi qırsalar, özüm də ailəmələ birgə həlak olacağam». **31** Amma onlar dedilər: «Bəs bizim bacımızla bir fahişə kimi rəftar etmək olarmı?»

35 Allah Yaquba dedi: «Qalxib Bet-Elə get və orada qal. Qardaşın Esavin əlindən qaçanda sənə

görünən Allaha orada bir qurbangah düzəlt». 2 Yaqub ailəsinə və onunla olanların hamisəna dedi: «Yanınızda olan özgə büt allahlarını atın və özünüzi pak edib paltarlarını dəyişin. 3 Qalxıb Bet-Elə gedək. Dərdli günümüzə mənə cavab verən və getdiyim yolda mənimlə olan Allaha orada bir qurbangah düzəldəcəyəm». 4 Onlar yanlarında olan bütün özgə büt allahlarını və qulaqlarındakı sırgaları Yaquba verdilər. Yaqub bunları Şəkəm yaxınlığında olan palidin altında basdırıldı. 5 Onlar yola düşdülər. Allah ətraf şəhərlərin sakinlərini dəhşətə salmışdı və buna görə də onlar Yaqubun oğullarını təqib etmədilər. 6 Yaqub yanındaki bütün adamlarla birgə Kənan torpağında olan Luza, yəni Bet-Elə gəldi. 7 Burada bir qurbangah düzəldib o yerin adını El-Bet-El qoydu, çünki qardaşının əlindən qaçanda Allah Özünü orada Yaquba zahir etmişdi. 8 Rıvqanın dayəsi Devora oldu. Onu Bet-Elin aşağısında olan palidin altında basdırıldı. Oranın adını Allon-Bakut qoydular. 9 Yaqub Paddan-Aramdan qayıdanda Allah yenə Yaquba göründü və ona xeyir-dua verdi. 10 Allah ona dedi: «Sənin adın Yaqubdur. Artıq adın Yaqub çağırılmayacaq, bundan sonra adın İsrail olacaq». Allah onun adını İsrail qoydu 11 və ona dedi: «Külli-İxtiyar Allah Mənəm. Qoy nəslin artıb çoxalsın. Səndən bir millət və çoxlu millət törəyəcək, sənin nəslindən çoxlu padşahlar çıxacaq. 12 İbrahimə və İshaqa verdiyim torpağı sənə verəcəyəm. Səndən sonra da onu sənin nəslinə verəcəyəm». 13 Allah Yaqubla danışlığı yerdə onun yanından yuxarı çəkildi. 14 Yaqub Allahın onunla danışlığı yerdə bir sütn qoydu, üstünə içmə təqdimi səpdi və sonra üzərinə zeytun yağı tökdü. 15 Yaqub Allahın onunla danışlığı yerin adını Bet-El qoydu. 16 Onlar Bet-Eldən yola düşdülər. Efrata çatana yaxın Rəhilə doğdu. Onun doğuşu ağır oldu. 17 Doğuş zamanı ağrı çəkəndə mamaça ona dedi: «Qorxma, yenə də bir oğlun oldu». 18 O, ölüm ayağında can verərkən oğlunun adını Ben-Oni qoydu, ancaq atası onun adını Binyamin qoydu. 19 Rəhili öldü və Efrata, yəni Bet-Lexemə gedən yolda basdırıldı. 20 Yaqub onun qəbəri üstünə bir daş qoydu. O bu gün qədər Rəhilənin başdaşıdır. 21 İsrail yola düşdü və Eder qülləsinin o biri tərəfində çadır qurdu. 22 İsrail bu ölkədə yaşayanda Ruven gedib atasının cariyəsi Bilha ilə yatdı. İsrail bunu eşitdi. 23 Yaqubun on iki oğlu var idi. Leanin oğulları: Yaqubun ilk oğlu Ruven, Şimeon, Levi, Yəhudə, İssakar və Zevulun. 24

Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. 25 Rəhilənin qulluqçusu Bilhanın oğulları: Dan və Naftali. 26 Leanin qulluqçusu Zilpanın oğulları: Qad və Aşer. Yaqubun Paddan-Aramda doğulan oğulları bunlardır. 27 Yaqub Qiryat-Arbada, yəni Xevronda olan Mamreyə, atası İshaqın yanına gəldi. İbrahim və İshaq Mamredə qərib idilər. 28 İshaq yüz səksən il ömür sürdü. 29 O qocalıb yaşa dolaraq canını tapşırıd və ölüb əcdadlarına qoşuldu. Oğulları Esav və Yaqub onu basdırıldılar.

36 Esavin, yəni Edomun tarixçəsi belədir. 2 Esav Kənan qızlarından Xetli Elonun qızı Adanı, Xivli Siveonun qızı Ananın qızı Oholivamanı, 3 həmçinin İsmailin qızı, Nevayotun bacısı Basmatı arvad aldı. 4 Ada Esava Elifazı doğdu, Basmat isə Reueli doğdu. 5 Oholivama Yeuşu, Yalamı və Qorahi doğdu; Esavin Kənan torpağında doğulan oğulları bunlardır. 6 Esav arvadlarını, oğullarını, qızlarını, evindəki adamların hamisini, sürülərini, bütün heyvanlarını və Kənan torpağında qazandığı bütün var-dövləti götürüb qardaşı Yaqubun yanından başqa bir torpağa getdi. 7 Çünki əmlakları çox olduğuna görə bir yerdə yaşıya bilmədilər; sürüləri çox olduğu üçün qaldıqları torpağa sığmırıldılar. 8 Esav, yəni Edom Seir dağlıq diarında məskən saldı. 9 Edomluların əcdadi Esavin Seir dağlıq diarındakı tarixçəsi belədir. 10 Esavin oğullarının adları belədir: Esavin arvadı Adanın oğlu Elifaz, Esavin arvadı Basmatın oğlu Reuel. 11 Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefo, Qatam və Qenaz. 12 Timna Esavin oğlu Elifazın cariyəsi idi. O, Elifaza Amaleqı doğdu. Esavin arvadı Adanın nəvələri bunlardır. 13 Reuelin oğulları bunlardır: Naxat, Zerah, Şamma və Mizza; bunlar Esavin arvadı Basmatın nəvələridir. 14 Esavin arvadı Siveon qızı Ana qızı Oholivamanın oğulları bunlardır: o, Esava Yeuşu, Yalamı və Qorahi doğdu. 15 Esav oğullarının başçıları bunlardır: Esavin ilk oğlu Elifazın oğulları: başçı Teman, başçı Omar, başçı Sefo, başçı Qenaz, 16 başçı Qorah, başçı Qatam, başçı Amaleq. Edom torpağında Elifazdan olan başçılar bunlardır; onlar Adanın nəvələridir. 17 Esavin oğlu Reuelin oğulları bunlardır: başçı Naxat, başçı Zerah, başçı Şamma, başçı Mizza. Edom torpağında Reueldən olan başçılar bunlardır; onlar Esavin arvadı Basmatın nəvələridir. 18 Esavin arvadı Oholivamanın oğulları bunlardır: başçı Yeuş, başçı Yalam, başçı Qorah; onlar Esavin arvadı Ana qızı Oholivamanın nəslindən olan başçılardır. 19 Bunlar Esavin, yəni Edomun oğullarıdır, bunlar da onların başçılarıdır. 20 Ölkədə yaşayan

Xorlu Seirin oğulları bunlardır: Lotan, Şoval, Siveon, Ana, 21 Dişon, Eser və Dişan. Edom torpağında başçılıq edən Xorlu Seirin oğulları bunlardır. 22 Lotanın oğulları Xori və Hemam, Lotanın bacısı Timna. 23 Şovalın oğulları bunlardır: Alvan, Manaxat, Eval, Şefo və Onam. 24 Siveonun oğulları bunlardır: Ayya və Ana; atası Siveonun eşşakları otararkən çöldə isti bulaqlar tapan Ana budur. 25 Ananın övladları bunlardır: Dişon və Ananın qızı Oholivama. 26 Dişonun oğulları bunlardır: Xemdan, Eşban, İtran və Keran. 27 Eserin oğulları bunlardır: Bilhan, Zaavan və Aqan. 28 Dişanın oğulları bunlardır: Us və Aran. 29 Xorluların olan başçıları bunlardır: başçı Lotan, başçı Şoval, başçı Siveon, başçı Ana, 30 başçı Dişon, başçı Eser, başçı Dişan; Seir torpağında qabilələrinə görə Xorlu başçıları bunlardır. 31 İsraililərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən adamlar bunlardır: 32 Edomda Beorun oğlu Bela padşah oldu. Onun şəhəri Dinhava idi. 33 Bela öldü və onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav padşah oldu. 34 Yovav öldü və onun yerinə Temanlıların torpağından olan Xuşam padşah oldu. 35 Xuşam öldü və onun yerinə Moav çöllündə Midyanlıları qırın Bedad oğlu Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Avit idi. 36 Hadad öldü və onun yerinə Masreqadan olan Samla padşah oldu. 37 Samla öldü və onun yerinə Rexovot-Hannahardan olan Şaul padşah oldu. 38 Şaul öldü və onun yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah oldu. 39 Akbor oğlu Baal-Xanan öldü və onun yerinə Hadar padşah oldu. Onun şəhəri Pau idi. Onun arvadının adı Me-Zahav qızı Matred qızı Mehetavel idi. 40 Esavin nəslindən olan başçıların qabilələrinə və yerlərinə görə adları belədir: başçı Timna, başçı Alva, başçı Yetet, 41 başçı Oholivama, başçı Ela, başçı Pinon, 42 başçı Qenaz, başçı Teman, başçı Mivsar, 43 başçı Maqdiel, başçı İram; sahib olduqları ölkədə yaşadıqları yerlərə görə Edom başçıları bunlardır. Esav da Edomluların əcdadıdır.

37 Yaqub atasının qərib olduğu Kənan torpağında yaşadı. 2 Yaqubun tarixçəsi belədir. Yusif on yeddi yaşında bir gənc idi. O öz qardaşları – atasının arvadları Bilhanın və Zilpanın oğulları ilə birlikdə sürü otarırdı. Yusif onların pis işləri barədə xəbərləri atasına çatdırırırdı. 3 İsrail Yusifi bütün oğullarından çox sevirdi, çünkü Yusif onun qocalıq çağının oğlu idi. O, Yusifə əlvan paltar tikdirdi. 4 Qardaşları gördülər

ki, ataları onlardan çox Yusifi sevir. Buna görə də ona nifrat etdilər və onunla yaxşı rəftar etmədilər. 5 Bir dəfə Yusif yuxu gördü və onu qardaşlarına danişdi. Bundan sonra ona daha çox nifrat etməyə başladılar. 6 Yusif onlara dedi: «Gördüyüm bu yuxuya qulaq asın: 7 biz zəminin ortasında dərz bağlayırdıq; mənim dərzim qalxıb dik durdu, sizin dərzləriniz isə mənim dərzimi əhatəyə alıb ona təzim etdilər». 8 Qardaşları ona dedilər: «Doğrudanmı, sən biza padşah olacaqsan, hökmənləq edəcəksən?» Onlar yuxularına və sözlərinə görə Yusifə daha çox nifrat etdilər. 9 Yusif başqa bir yuxu gördü və onu qardaşlarına danişib dedi: «Yənə bir yuxu gördüm; gördüm ki, günəş, ay və on bir uledüz mənə təzim edir». 10 O, yuxusunu atasına və qardaşlarına danişanda atası onu danlayıb dedi: «Bu gördüyün yuxu nə deməkdir? Doğrudanmı, mən, anan və qardaşların yerə əyilib sənə təzim etmək üçün gələcəyik?» 11 Qardaşları ona paxılıq etdilər, atası isə bu sözü yadda saxladı. 12 Bir gün Yusifin qardaşları atalarının sürüsünü otarmaq üçün Şekemə getdilər. 13 İsrail Yusifə dedi: «Qardaşların Şekemdə sürü otarırlar. Gəl sənə də onların yanına göndərim». O, atasına dedi: «Getməyə hazırlam». 14 İsrail yenə ona dedi: «Get bax, qardaşların yaxşıdırı, sürü salamatdırı? Sonra mənə xəbər gətir». Beləcə onu Xevron vadisində yola saldı. Yusif gəlib Şekemə çatdı. 15 Çöldə dolaşarkən bir nəfər ona rast gəldi. Bu adam «Nə axtarırsan?» deyə ondan soruşdu. 16 O dedi: «Mən qardaşlarımı axtarıram. Mənə de görüm, onlar sürüünü harada otarırlar?» 17 Bu adam dedi: «Buradan getdilər, çünki mən onların “Dotana gedək” sözlərini eşitdim». Yusif qardaşlarının dalınca düşdü və onları Dotanda tapdı. 18 Qardaşları onu uzaqdan gördülər. Yusif onların yanına çatmamış onu öldürmək qərarına gəldilər. 19 Qardaşlar bir-birlərinə dedilər: «Baxın, bu yuxular görən gəlir. 20 İndi gəlin onu öldürüb bir quyuya ataq, sonra da deyək ki, vəhşi heyvan onu parçaladı. Onda görərək, yuxuları necə çin çıxır». 21 Ruven bunu eşidib Yusifi onların əlindən qurtarmaq üçün dedi: «Gəlin ona toxunmayaq». 22 Ruven onlara «qan tökməyin, onu çöldə olan bu quyuya atın, ancaq ona toxunmayın» dedi. Bunu ona görə deyirdi ki, Yusifi qardaşlarının əlindən qurtarıb atasının yanına qaytarsın. 23 Yusif qardaşlarının yanına çatanda onlar Yusifin əyninə geydiyi alabəzək paltarı dartıb çıxardılar. 24 Özünü də götürüb quyuya atdlar. Quyu boş idi, orada su yox idi. 25 Qardaşlar çörək yemək

üçün oturdular. Onlar başlarını qaldıranda gördüler ki, Gileaddan İsmaililərin bir karvanı gəlir. Onların dəvələri adviyyat, balzam və ətriyyatla yüklənmişdi və bunları Misirə aparırdılar. **26** Yəhuda qardaşlarına dedi: «Əgər qardaşımızı öldürüb qətlə ört-basdır etsək, bunun nə xeyri olar? **27** Gəlin onu İsmaililərə sataq və ona toxunmayaq, çünki qardaşımızdır, biz eyni qandaniq». Qardaşları onun sözü ilə razılaşdır. **28** Oradan Midyan tacirləri keçəndə Yusifi quyudan çıxarıb İsmaililərə iyirmi gümüşə satdır. Onlar da Yusifi Misirə apardılar. **29** Ruven quyuya tərəf qayıdır gərdi ki, Yusif orada yoxdur. O, paltarını cirdi. **30** Sonra qardaşlarının yanına qayıdır dedi: «Uşaq yoxdur, bəs mən nə edim?» **31** Onlar Yusifin paltarını götürdülər və bir keçi kəsib paltarı qana batırdılar. **32** Sonra qardaşlar bu əlvan paltarı götürüb atalarına gətirdilər və dedilər: «Biz bunu tapdıq: gör, oğlunun paltarıdır ya yox?» **33** O, paltarını taniyib dedi: «Bu, oğlumun paltarıdır; yəqin onu vəhşi bir heyvan yeyib. Həqiqətən, Yusif parçalanıb». **34** Yaqub öz paltarını cirdi və belinə çul bağladı; o uzun müddət oğlu üçün yas tutdu. **35** Bütün oğulları və qızları ona təsəlli vermək üçün yiğişdi, ancaq o təsəlli tapmaq istəməyib dedi: «Kədərlə oğlumun yanına – ölülər diyarına enəcəyəm». Beləcə atası onun üçün ağladı. (Sheol h7585) **36** Midyanlılar isə Yusifi Misirdə fironun bir əyani olan mühafizəçilər rəisi Potifara satdır.

38 O zaman Yəhuda qardaşlarından ayrılaraq Xira adlı Adullamlı bir adamın yanına gedib məskən saldı. **2** Yəhuda orada Şua adlı Kənanlı bir adamın qızını gördü. Yəhuda qızı arvad alıb yanına girdi. **3** Qadın hamilə olub bir oğlan doğdu və Yəhuda onun adını Er qoyma. **4** Qadın yenə hamilə olub bir oğlan doğdu və adını Onan qoyma. **5** Sonra yenə də bir oğlan doğub, adını Şela qoyma. Qadın onu doğduğu zaman Yəhuda Kezivdə idi. **6** Yəhuda ilk oğlu Er üçün bir arvad aldı, onun adı Tamar idi. **7** Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis idi və Rəbb onu öldürdü. **8** Yəhuda Onana dedi: «Qardaşın arvadının yanına gir, öz qayınlıq vəzifəni yerinə yetirib qardaşın üçün nəsil yetişdir». **9** Onan bilirdi ki, bu nəsil ona məxsus olmayıcaq. Buna görə də qardaşı arvadının yanına girəndə toxumunu yerə tökərdi ki, qardaş üçün nəsil yetişdirməsin. **10** Onun etdiyi bu iş Rəbbin gözündə pis oldu və Rəbb onu da öldürdü. **11** Yəhuda gəlini Tamara dedi: «Atanın evinə qayıt, oğlum Şela

böyüyənə qədər dul olaraq qal». Yəhuda fikirləşdi ki, Şela da qardaşları kimi ölü bilər. Tamar gedib atasının evində qaldı. **12** Uzun müddətdən sonra Şuanın qızı olan Yəhudanın arvadı öldü. Yəhuda matəm qurtarandan sonra dostu Adullamlı Xira ilə birlikdə Timnata sürüşünü qırxanların yanına getdi. **13** Tamara bildirdilər: «Bax qayımatan sürüşünü qırxmaq üçün Timnata gəlir». **14** Tamar dulluq paltarını əynindən çıxarıb rübənd örtdü və bürünüb Timnata gedən yolda olan Enayim darvazasının yanında oturdu. Çünki o göründü ki, Şela böyüyüb, o isə hələ də Şelaya ərə verilməyib. **15** Yəhuda onu görəndə elə bildi ki, bir fahişə qadındır, çünki üzünü örtməşdi. **16** Yəhuda yolunu ona tərəf salıb dedi: «İcazə ver, sənin yanına girim». Ancaq onun öz gəlini olduğunu bilmədi. Qadın dedi: «Yanıma girmək üçün mənə nə verirsən?» **17** Yəhuda dedi: «Sürüdən bir oğlaq göndərərəm». O dedi: «Onu göndərənə qədər mənə girov olaraq bir şey verərsənm?» **18** Yəhuda soruşdu: «Girov olaraq sənə nə verim?» Qadın dedi: «Öz möhürünü, qaytanını və əlində olan əsanı». Yəhuda bunları qadına verib yanına girdi. Qadın ondan hamilə qaldı. **19** Sonra Tamar qalxıb getdi və rübəndini çıxarıb dulluq paltarını geydi. **20** Yəhuda qadından girovunu almaq üçün Adullamlı dostunun vasitəsilə oğlağı göndərdi. Ancaq o, qadını tapmadı. **21** Qadının olduğu yerin adamlarından soruşdu: «Enayimdə yol kənarında olan fahişə haradadır?» Onlar dedilər: «Burada fahişə yoxdur». **22** O, Yəhudanın yanına qayıdır dedi: «Onu tapa bilmədim. O yerin adamları da “burada fahişə yoxdur” dedilər». **23** Yəhuda dedi: «Qoy bu şəylər onunku olsun, ancaq biz bu işdən rüsvay olmayaq. Bax mən bu oğlağı ona göndərdim, amma sən onu tapmadın». **24** Bundan təxminən üç ay sonra Yəhudaya bildirdilər: «Gəlinin Tamar zina edib, həm də bu zinadan hamilə qalıb». Yəhuda dedi: «Onu çıxarıb yandırın». **25** O bayırda çıxarıldığı zaman qayınatasına xəbər göndərib dedi: «Mən bu şəylərin sahibi olan adamdan hamilə qaldım». Sonra dedi: «Bax gör, bu möhür, qaytan və əsa kimindir?» **26** Yəhuda bunları taniyib dedi: «O məndən haqlıdır, çünki onu oğlum Şelaya vermədim». Yəhuda onunla bir daha yaxınlıq etmədi. **27** Tamar doğanda məlum oldu ki, bətnində əkiz var. **28** Doğuş vaxtı bir uşaq əlini çıxartdı. Mamaça götürüb onun əlinə qırmızı ip bağladı və dedi: «Əvvəlcə bu doğuldu». **29** Ancaq o uşaq əlini geri çəkdi və qardaşı birinci doğuldu.

Mamaça dedi: «Özünə necə deşik aćdin?» Buna görə də onun adını Peres qoydular. **30** Ondan sonra əlində qırmızı ip olan qardaşı doğuldu. Onun adını Zerah qoydular.

39 Yusif Misirə aparıldı. Fironun bir əyanı – mühafizəçilər rəisi Misirli Potifar onu oraya gətirmiş İsmaililərdən satın aldı. **2** Rəbb Yusiflə idi və o, işlərində uğur qazanırdı. Yusif Misirli ağasının evində qalırdı. **3** Ağası gördü ki, Rəbb onunladır və etdiyi hər işdə ona uğur verir. **4** Yusif ağasının gözündə lütf tapdı və onun şəxsi xidmətçisi oldu. Ağası Yusifi evinə nəzarətçi təyin etdi və özünə məxsus olan hər şeyi onun ixtiyarına verdi. **5** Evinin və özüna məxsus olan hər şeyin ixtiyarını ona verən vaxtdan bəri Rəbb Yusifə görə Misirlinin evinə bərəkət verdi, evində, tarlasında və özünə məxsus olan hər şeydə Rəbbin bərəkəti göründü. **6** Ağası özünə məxsus olan hər şeyi Yusifin ixtiyarına vermişdi, yediyi yeməkdən başqa, evində olan heç nədən xəbəri yox idi. Yusif gözəl və yaraşıqlı idi. **7** Bir müddət sonra ağasının arvadının Yusifə gözü düşüb dedi: «Gəl mənimlə yat». **8** Ancaq Yusif bundan imtina edib ağasının arvadına dedi: «Mən burada olarkən ağam evində nə olduğunu bilmir və özünə məxsus olan hər şeyi mənim ixtiyarıma verib. **9** Bu evdə isə hətta o məndən böyük deyil və səndən başqa heç bir şeyi məndən əsirgəmədi, çünki sən onun arvadısan. Bəs mən necə bu böyük pisliyi edib Allahın öndən günaha bata bilərəm?» **10** Qadın hər gün bunu Yusifə deyirdi, Yusif isə onunla yatmağa, hətta birgə olmağa razı olmurdu. **11** Bir gün Yusif öz işini görmək üçün evə girdi. İçəridə ev adamlarından heç kəs yox idi. **12** Qadın «Mənimlə yat!» deyib onun paltarından tutdu. Yusif paltarını onun əlində qoyub qaçıdı və bayırə çıxdı. **13** Qadın onun paltarını əlində qoyub qaçıdığını görəndə **14** ev adamlarını çağırıb dedi: «Baxın, ağanız bu İbranini bizi təhqir etmək üçün yanımıza gətirib. O mənimlə yatmaq üçün yanımı gəldi, mən isə ucadan qışqırdım. **15** O, səsimi ucaldıb qışqırdığımı görəndə paltarını yanımıda qoyub qaçıdı və bayırə çıxdı». **16** Yusifin ağası evə gələnə qədər qadın onun paltarını özündə saxladı. **17** Sonra ərinə də bu sözləri söyləyib dedi: «Bizə gətirdiyin bu İbrani qul məni təhqir etmək üçün yanımı gəldi. **18** Səsimi ucaldıb qışqırdığım zaman paltarını yanımıda qoyub bayırə qaçıdı». **19** Yusifin ağası arvadının «sənin qulun mənimlə belə rəftar etdi»

sözlərini eşidəndə bərk qəzəbləndi. **20** Ağası Yusifi götürüb padşahın məhbuslarının saxlanıldığı zindana təhvil verdi. Yusif zindanda qaldı. **21** Ancaq Rəbb Yusiflə idi və ona xeyirxahlıq göstərdi. O, zindanın baş nəzarətçisinin gözündə lütf tapdı. **22** Zindanın baş nəzarətçisi zindanda olan bütün məhbusları Yusifin ixtiyarına verdi. Orada görülən hər işə o başçılıq edirdi. **23** Zindanın baş nəzarətçisi Yusifin ixtiyarında olan heç nəyə nəzarət etmirdi, çünki Rəbb Yusiflə idi və etdiyi hər işdə ona uğur verirdi.

40 Bir müddət sonra Misir padşahının saqısı və çörəkçisi ağaları Misir padşahına qarşı günah etdilər. **2** Firon bu iki əyanına – baş saqıyə və baş çörəkçiyə bərk qəzəbləndi **3** və onları mühafizəçilər rəisinin evində – Yusifin məhbus olduğu zindanda saxladı. **4** Mühafizəçilər rəisi Yusifi onlara xidmətçi təyin etdi və Yusif də onlara xidmət etdi. Onlar bir müddət zindanda qaldılar. **5** Bir gün Misir padşahının zindanda məhbus olan saqısı və çörəkçisi yuxu gördülər. Hər ikisi bir gecədə müxtalif mənəli yuxular gördü. **6** Səhər Yusif onların yanına gəldi və kədərlə olduqlarını gördü. **7** Yusif onunla birgə ağasının evində, zindanda olan firon əyanlarından soruşdu: «Niyə bu gün üzünüz kədərlidir?» **8** Onlar Yusif dedilər: «Yuxu görmüşük, ancaq onu yozan yoxdur». Yusif onlara dedi: «Yuxu yozmaq Allahın işi deyilmi? Onu mənə danışın». **9** Baş saqı yuxusunu Yusifə danışdı dedi: «Yuxumda gördüm ki, önumdə bir üzüm tənəyi var. **10** Tənəkdə üç budaq var idi. Onlarda tumurcuqlar görünüb çiçək açdı və salxımlar yetişdi. **11** Fironun piyaləsi mənim əlimdə idi. Üzümləri götürüb fironun piyaləsinə sixdim və piyaləni firona verdim». **12** Yusif ona dedi: «Onun yozması belədir: üç budaq üç gündür. **13** Üç gün ərzində firon səni yüksəldəcək. Səni öz işinə qaytaracaq, sən də onun saqısı olduğun vaxtdakı kimi əvvəlki qaydaya görə fironun piyaləsini əlinə verəcəksən. **14** Ancaq sənin vəziyyətin yaxşılaşanda məni yadına sal və xeyirxahlıq göstər. Haqqında firona danışıb məni bu yerdən çıxart. **15** Doğrudan da, mən İbranilərin torpağından oğurlanmışam və burada da zindana salınmağa layiq bir iş görməmişəm». **16** Baş çörəkçi Yusifin yuxunu yaxşılıqla yozduğunu görüb ona dedi: «Mən isə yuxuda gördüm ki, başımın üstündə üç səbət ağ çörək var. **17** Ən təsəddüki səbətdə çörəkçinin firon üçün bişirdiyi hər cür çörək var. Quşlar başımın üstündəki səbətdən onları yeyirdi».

18 Yusif belə cavab verdi: «Onun yozması belədir; üç səbət üç gündür. 19 Üç gün ərzində firon sənin başını bədənindən ayıracaq, özünü də ağacdan asacaq və quşlar sənin ətini didəcək». 20 Üçüncü gün – fironun ad günü o bütün əyanlarına ziyafət verdi. Baş saqını və baş çörəkçini əyanlarının önünə çıxartdı. 21 Baş saqını saqılıyın qaytardı və o, piyaləni fironun əlinə verdi, 22 baş çörəkçini isə asıldı; hər şey Yusifin yozduğu kimi oldu. 23 Ancaq baş saqı Yusifi yada salmadı və onu unutdu.

41 İki il keçəndən sonra firon belə bir yuxu gördü: o,

Nil çayının sahilində dayanmışdı. 2 Çaydan yeddi bəslənmiş və kök inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa başladı. 3 Onlardan sonra haldan düşmüş və arıq olan başqa yeddi inək Nil çayından çıxdı. Onlar çayın sahilindəki inəklərin yanında dayandılar. 4 Haldan düşmüş və arıq inəklər bəslənmiş və kök olan yeddi inəyi yedilər. Onda firon yuxudan oyandı. 5 Sonra yatıb ikinci dəfə bu yuxunu gördü: bir saplaqdan yeddi dolu və yaxşı sünbül çıxdı. 6 Onlardan sonra isə ciliz və şərq küləyindən yanmış yeddi sünbül bitdi. 7 Ciliz sünbüllər yeddi böyük və dolu sünbüllü uddular. Onda firon oyandı; bu bir yuxu idi. 8 Səhəri gün onun ürəyi narahat oldu. O xəbər göndərib Misirin bütün sehrbazlarını və müdriklərini çağırıldı. Firon onlara öz yuxusunu danişdi, ancaq onların arasında fironun yuxusunu yozan bir adam tapılmadı. 9 Baş saqı firona belə söylədi: «Mən bu gün öz günahımı yadına saldım: 10 bir dəfə firon qullarına qəzəbləndi və mənimlə baş çörəkçini zindana, mühafizəçilər raisinin evinə saldı. 11 Biz bir gecə yuxu gördük, hər birimiz müxtəlif mənali yuxular gördük. 12 Orada bizimlə birgə mühafizəçilər rəisinin qulu olan bir İbrani gənc var idi. Biz ona danişdiqu, o da yuxularımızı yozdu, hər birimizə yuxusunun mənasını izah etdi. 13 O biza necə yozmuşdusa, elə də oldu: mən öz vəzifəmə qaytarıldım, baş çörəkçi isə asıldı». 14 Firon xəbər göndərib Yusifi çağırıldı. Onu tez zindandan çıxartıldılar. O, başını qırxbıl paltarlarını dəyişdi və fironun hüzuruna gəldi. 15 Firon Yusifə dedi: «Bir yuxu görmüşəm, ancaq onu yozan yoxdur. Mən sənin barəndə eşitmışəm ki, yuxuları eşidib yozə bilirsən». 16 Yusif firona cavab verdi: «Bu məndən deyil, Allah fironun xeyrinə cavab verəcək». 17 Firon Yusifə dedi: «Yuxumda gördüm ki, Nil çayının sahilində durmuşam. 18 Çaydan kök və bəslənmiş yeddi inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa

başladı. 19 Onlardan sonra halsiz, çox ciliz və arıq olan başqa yeddi inək çıxdı. Bütün Misir ölkəsində bunlar kimi ciliz inək görməmişəm. 20 Arıq və ciliz inəklər əvvəlki yeddi kök inəyi yedilər. 21 Kök inəklər onların qarınlarına girdiklərinə baxmayaraq, bu bilinmirdi, onlar əvvəlki kimi arıq idı. Onda oyandım. 22 Yenə yuxumda gördüm ki, bir saplaqdan yeddi dolu və böyük sünbül çıxdı. 23 Onlardan sonra solğun, ciliz və şərq küləyindən yanmış yeddi sünbül bitdi. 24 Ciliz sünbüllər yeddi dolu sünbüllü uddular; bunları sehrbazlara danişdım, ancaq izah edən olmadı». 25 Yusif firona dedi: «Fironun yuxularının mənası eynidir. Allah etmək istədiyi işi firona bildirdi. 26 Yeddi bəslənmiş inək yeddi ildir, yeddi dolu sünbül də yeddi ildir; yuxuların mənası eynidir. 27 Onlardan sonra çıxan yeddi arıq, ciliz inək və şərq küləyindən yanmış boş yeddi sünbül də yeddi ildir; yeddi il acliq olacaq. 28 Firona demək istədiyim sözlər bunlardır. Allah etmək istədiyi işi firona göstərdi. 29 Bütün Misir torpağında yeddi il böyük bolluq olacaq. 30 Bundan sonra yeddi il acliq olacaq. Misir ölkəsində olan bütün bolluq yaddan çıxacaq və acliq ölkəni əldən salacaq. 31 Ölkədəki bolluq ondan sonra galən acliq üzindən görünməyəcək, çünki acliq çox ağır olacaq. 32 Firon yuxunu iki dəfə görüb, çünki Allah belə qərara gəlmışdır və tezliklə bu işi görəcək. 33 Buna görə də firon ağıllı və müdrik bir adam axtarsın, onu Misir ölkəsinə başçı təyin etsin. 34 Firon ölkədə məmurlar qoymağı əmr etsin və yeddi il bolluq zamanı Misir torpağının məhsullarının beşdə birini yiğsin. 35 Qoy onlar uğurlu olan bu illərin bütün məhsullarını toplasınlar. Taxılı isə azuqə olaraq şəhərlərdə fironun nəzarəti altında yiğib saxlasınlar. 36 Bu azuqə Misir torpağına gələn yeddi il acliq dövrü üçün ehtiyat olacaq, ta ki ölkə əhalisi acliqdan qırılmasın». 37 Bu sözlər fironun və onun əyanlarının xoşuna gəldi. 38 Firon əyanlarına dedi: «Bu adam kimi Allahın Ruhuna malik olan bir kəs tapa biləcəyikmi?» 39 Sonra firon Yusifə dedi: «İndi ki Allah sənə bütün bu şeyləri bildirdi, deməli, sənin kimi ağıllı və müdrik adam yoxdur. 40 Sən mənim saray adamlarına başçılıq edəcəksən və bütün xalqım sənin əmrinlə idarə olunacaq. Mən yalnız taxtda səndən böyük olacağam». 41 Firon yenə Yusifə dedi: «Səni bütün Misir ölkəsinə başçı təyin edirəm». 42 Firon öz möhürünü barmağından çıxarıb Yusifin barmağına taxdı, ona incə kətan paltar geyindirdi və

boynuna qızıl zəncir asdı. **43** Firon əmr etdi ki, onu özünün ikinci arabasına mindirsinlər və qarşısında «Diz çökün!» deyib bağırınlar. Beləcə o, Yusifi bütün Misir ölkəsinə başçı qoydu. **44** Firon Yusifə dedi: «Mən fironam. Bütün Misir ölkəsində heç kəs sənsiz əlini yaxud ayağını tərpətməyəcək». **45** Firon Yusifin adını Safnat-Paneah qoydu və On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatı ona arvad olmaq üçün verdi. Yusif bütün Misir ölkəsini gəzməyə çıxdı. **46** Misir padşahı fironun hüzurunda olarken Yusif otuz yaşında idi. Yusif fironun hüzurundan çıxbı bütün Misir ölkəsini dolaşdı. **47** Yeddi bolluq ilində torpaq qucaq-qucaq məhsul verdi. **48** Yusif yeddi ildə Misir torpağında yiğilmiş bütün məhsulu topladı. O, məhsulu şəhərlərə qoydu. Hər şəhərin ətrafında olan tarlada yetişən məhsulu o şəhərdə saxladı. **49** Yusif dəniz qumu qədər çox taxıl yiğdi və daha onu hesablamadı, çünkü sayı hesabı yox idi. **50** Aclıq illərindən qabaq Yusifin iki oğlu oldu; onları Yusifə On kahini Poti-Feranın qızı Asnat doğdu. **51** Yusif ilk oğlunun adını Menaşə qoydu, çünkü demişdi: «Allah bütün zəhmətimi və atamın evindəkilərin hamisini mənə unutdurdu». **52** İkinci oğlunun adını Efrayim qoydu, çünkü demişdi: «Allah əziiyyət çəkdiyim torpaqda məni bəhərli etdi». **53** Misir torpağında yeddi il bolluq qurtardı. **54** Yusifin söylədiyi kimi yeddi il aclıq başladı. Bütün ölkələrdə aclıq oldu, lakin Misir torpağının hər yerində ərzaq var idi. **55** Bütün Misir əhalisi aclıq çəkəndə çörək üçün firona fəryad etdi. Firon bütün Misirli'lərə dedi: «Yusifin yanına gedin, onun dediyini edin». **56** Bütün yer üzündə aclıq oldu. Yusif məhsul olan bütün anbarları açıb Misirli'lərə taxıl satırdı. Misir torpağında aclıq gücləndi. **57** Bütün ölkələrin adamları taxıl almaq üçün Misirə, Yusifin yanına gəlirdilər, çünkü bütün yer üzündə şiddətli aclıq idi.

42 Yaqub öyrəndi ki, Misirdə taxıl var. O öz oğullarına dedi: «Nə üçün bir-birinizi baxırsınız?» **2** Yenə dedi: «Mən eşitdim ki, Misirdə taxıl var, gedib oradan bizim üçün taxıl alın ki, ölməyib yaşayaq». **3** Yusifin on qardaşı taxıl almaq üçün Misirə getdi. **4** Ancaq Yaqub Yusifin qardaşı Binyamini qardaşları ilə birgə göndərmədi, çünkü fikirləşirdi ki, onun başına bir fəlakət gələ bilər. **5** Taxıl almağa gələnlər arasında İsrailin oğulları da var idi, çünkü Kənan torpağında da aclıq hökm sürürdü. **6** Yusif ölkənin başçısı idi və ölkənin bütün

əhalisinə də taxılı özü satırdı. Yusifin qardaşları gəlib onun öündə üzlərini yerə qoyub səcdə etdilər. **7** Yusif qardaşlarını görüb tanıdı, ancaq onlarla yad adam kimi rəftar edərək sərt danışdı. Yusif onlardan soruşdu: «Haradan gəlirsiniz?» Onlar dedilər: «Ərzaq almaq üçün Kənan torpağından gəlirik». **8** Yusif qardaşlarını tanıdı, amma onlar Yusifi tanımadılar. **9** Yusif qardaşları barədə gördüyü yuxuları xatırlayıb onlara dedi: «Siz casussunuz, ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün gəlmisiniz». **10** Qardaşları ona dedilər: «Xeyr, ey ağamız, qulların yalnız ərzaq almaq üçün gəliblər. **11** Biz hamımız bir adamın oğullarıyız. Biz təmiz adamlarıq, qulların casus deyil». **12** Ancaq Yusif onlara dedi: «Xeyr, siz ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün gəlmisiniz». **13** Onlar dedilər: «Biz qulların on iki qardaşıq və Kənan torpağında bir adamın oğullarıyız. Kiçik qardaşımız indi atamızın yanındadır, bir qardaşımız isə yoxa çıxbı». **14** Yusif onlara dedi: «Hər şey mən dediyim kimidir: siz casussunuz, **15** ancaq mən sizi belə yoxlayacağam: fironun canına and olsun ki, kiçik qardaşınız buraya gəlməsə, siz buradan gedə bilməyəcəksiniz. **16** Aranızdan bir nəfəri göndərin ki, qardaşınızı gətirsin, siz isə burada saxlanacaqsınız. Onda sizin düz deyib-demədiyiniz bilinəcək. Yoxsa fironun canına and olsun ki, siz casussunuz». **17** Yusif üç gün onları zindanda saxladı. **18** Üçüncü gün Yusif onlara dedi: «Dediyimə əməl edib canınızı qurtarın, çünkü mən Allahdan qorxuram. **19** Əgər siz təmiz adamsınızsa, qoy qardaşlarınızdan biri həbs olunduğunuz yerdə qalsın, siz isə gedib ailələrinizi achiqdan qurtarmaq üçün taxıl aparin. **20** Sonra kiçik qardaşınızı mənim yanımı gətirin. Beləcə düz dediyinizi bilməcəyəm və canınızı qurtaracaqsınız». Qardaşlar belə də etdilər. **21** Onlar bir-birlərinə dedilər: «Doğrudan da, biz qardaşımızın qarşısında təqsirkarıq. O bizə yalvardığı vaxt çəkdiyi əziiyyəti gördük, ancaq ona qulaq asmadıq. Buna görə də başımıza bu bəla gəldi». **22** Ruven onlara belə cavab verdi: «Mən demədimmi uşaqla pişlik etməyin, lakin siz mənə qulaq asmadınız. İndi isə onun qanına görə cəza çəkirik». **23** Qardaşları Yusifin onları başa düşdüyü bilmirdilər, çünkü onlar tərcüməçi vasitəsilə danışındılar. **24** Yusif onların yanından kənara çəkilib ağladı. Sonra qardaşlarının yanına qayıdib onlarla səhbət etdi. Aralarından Şimeonu götürüb qardaşlarının gözü qabağında onun əl-qolunu bağladı. **25** Yusif əmr etdi ki, onların əvvalları taxilla doldurulsun, hər birinin

verdiyi pul da öz çuvalına qoyulsun və onlara yol üçün azuqə verilsin. Belə də edildi. **26** Qardaşlar taxıllarını eşşəklərinin belinə yükləyib oradan getdilər. **27** Onlardan biri gecələdiyi yerdə eşşəyinə yem vermək üçün çuvalını açanda öz pulunu gördü: pul çuvalın ağızında idi. **28** O, qardaşlarına dedi: «Pulum özümə qaytarılıb, budur, o, çuvalımın içindədir». Qardaşların ürəyi həyəcana düşdü və onlar qorxa-qorxa bir-birlərinə dedilər: «Allah bizim başımıza nə iş gətirdi?» **29** Onlar Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına gəldilər və başlarına gələn bütün hadisələri ona danışıb dedilər: **30** «O ölkənin başçısı olan adam bizimlə sərt danışdı, bizi ölkəyə galən casuslar hesab etdi. **31** Ona dedik: «Biz təmiz adamlarıq, casus deyilik. **32** Biz bir atanın oğulları, on iki qardaşq. Bir qardaşımız yoxa çıxıb, biri də indi Kənan torpağında atamızın yanındadır». **33** O ölkənin başçısı olan adam bizə dedi: «Sizin təmiz adam olduğunuzu bundan biləcəyəm: qardaşlarınızdan birini yanımıda qoyub, ailələrinizi achiqdan qurtarmaq üçün taxıl götürərək gedin. **34** Sonra kiçik qardaşınızı yanına gətirin. O zaman sizin casus deyil, təmiz adam olduğunuzu biləcəyəm. Onda qardaşınızı sizə təhvil verəcəyəm və ölkədə alver edə bilərsiniz». **35** Qardaşlar çuvallarını boşaldarkən gördülər ki, hər kəsin çuvalında pul kisəsi var. Özləri və onların atası pul kisələrini görəndə qorxdular. **36** Ataları Yaqub onlara dedi: «Siz məni övladsız qoydunuz. Yusif yox, Şimeon yox, Binyamini də aparacaqsınız. Bütün bunları mənim başıma gətirmək istəyirsiniz». **37** Ruven atasına belə dedi: «Əgər onu sənin yanına gətirməsəm, iki oğlumu öldürərsən. Onu mənim ixtiyarıma ver, mən də onu qaytarıb yanına gətirəcəyəm». **38** Yaqub dedi: «Oğlum sizinlə getməyəcək, çünkü onun qardaşı ölüb və tək qalıb. Əgər getdiyiniz yolda onun başına bir iş gəlsə, mənim aq saçlı başımı kədər içində ölülər diyarına endirəcəksiniz». (Sheol h7585)

43 Kənan torpağında acliq güclənmişdi. **2** Qardaşların Misirdən gətirdiyi bugda yeyilib tükənəndə ataları onlara dedi: «Yenə gedib bizə bir az ərzaq alın». **3** Yəhuda ona belə söylədi: «O adam bizə ciddi xəbərdarlıq edib dedi ki, əgər qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə görünməyin. **4** Əgər sən qardaşımızı bizimlə göndərsən, gedib ərzaq alarıq. **5** Ancaq onu göndərməsən, getməyəcəyik, çünkü o adam bizə dedi ki, qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə

görünməyin». **6** İsrail dedi: «Niyə o adama daha bir qardaşınız olduğunu bildirib mənə pislik etdiniz?» **7** Onlar dedilər: «O adam özümüz və ailəmiz barədə dəfələrlə bizə belə suallar verdi: «İndi atanız sağdır mı? Başqa qardaşlarınız varmı?» Biz də onun bu suallarına cavab verdik. Ağlımız gələrdi ki, o bizə «qardaşınızı gətirin» deyəcək?» **8** Sonra Yəhuda atası İsrailə dedi: «Uşağı mənimlə göndər ki, qalxıb gedək. Sən də, biz də, uşaqlarımız da ölməyib sağ qalarıq. **9** Mən ona zəmin dururam, onu məndən tələb edərsən. Əgər onu sənin yanına gətirib qarşında dayandırmamasam, ömrüm boyu öündə təqsirkar olacağam. **10** Çünkü biz gecikməsəyik, indi iki dəfə gedib-qayıdırdaq». **11** Ataları İsrail onlara dedi: «Əgər belədirəsə, bunu edin: torbalarınızda bu torpağın ən yaxşı məhsullarından o adama hədiyyə olaraq bir qədər balzam, bal, ədviyat, ətriyyat, püsta və badam götürün. **12** Özünüzlə iki qat artıq pul götürün. Çuvallarınızın içində geri qaytarılmış pulu öz əllərinizlə aparıb verin, bəlkə bir səhv olub. **13** Qardaşlarınızı götürüb gedin və o adamın yanına qayıdın. **14** Külli-İxtiyar Allah o adamda sizə qarşı mərhəmət oyandırsın, o da digər qardaşınızı və Binyamini sizə təhvil versin. Mən uşaqlarından məhrum olacağamsa, qoy olum». **15** Qardaşlar özləri ilə hədiyyə və iki qat artıq pul götürdürlər. Binyamini də götürüb qalxdılar və Misirə gəlib Yusifin öündə durdular. **16** Yusif Binyamini onlarla bərabər görəndə öz ev nəzarətçisinə dedi: «Bu adamları evə apar və heyvan kəsib hazırla, çünkü onlar mənimlə nahar edəcəklər». **17** O adam Yusifin dediyinə əməl etdi: bu adamları Yusifin evinə apardı. **18** Bu adamlar Yusifin evinə aparıldıqları üçün qorxub dedilər: «Keçən dəfə çuvallarımızda geri qaytarılmış pul üstündə bizi aparırlar. O istəyir ki, bizə qarşı bəhanə tapıb üstümüza düşsün, bizi özünə qul etsin və eşşəklərimizi alıns». **19** Onlar Yusifin ev nəzarətçisinə yaxınlaşdırılar və evin astanasında ona belə söylədilər: **20** «Ey ağamız, keçən dəfə biz ərzaq almaq üçün gəlmışdik. **21** Ancaq gecələdiyimiz yərə çatdığımız zaman çuvallarımızı açıb gördük ki, hər birimizin pulu çəkisi əskik olmayıaraq çuvalımızın içindədir. İndi onu öz əllərimizlə geri qaytarıraq. **22** Ərzaq almaq üçün özümüzzlə başqa pul da gətirmişik. O pulu isə çuvallarımıza kimin qoyduğunu bilmirik». **23** Ev nəzarətçisi dedi: «Narahat olmayın, qorxmayın. Özünüzün və atanızın Allahı sizə çuvallarınızda xəzinə verdi. Pulunuz mənə gəlib çatdı». Sonra Şimeonu

onların yanına gətirdi. **24** O adam qardaşları Yusifin evinə gətirdi. Ayaqlarını yumaq üçün onlara su verdi və eşəklərinə yem verdi. **25** Qardaşlar Yusif nahara gələnə qədər hədiyyəni hazırladılar, çünkü orada yemək yeyəcəklərini eşitdilər. **26** Yusif evə gələndə onlar hədiyyəni otağa gətirib təqdim etdilər, onun önündə yerə qədər əyilib səcdə etdilər. **27** Yusif onların kefini soruşub dedi: «O dediyiniz qoca atanız salamatdır mı? Hələ də yaşayır mı?» **28** Onlar dedilər: «Sənin qulun atamız salamatdır, hələ də yaşayır». Onlar Yusifə əyilib təzim etdilər. **29** Yusif başını qaldıranda öz anasının oğlu olan qardaşı Binyamini görüb dedi: «Mənə söylədiyiniz kiçik qardaşınız budurmu?» Sonra Binyaminə dedi: «Ey oğlum, Allah sənə lütf etsin». **30** Yusif tələsik oradan çıxdı, çünkü qardaşını görəndə ürəyi sizildədi, onu ağlamaq tutdu və otağa girib orada ağladı. **31** Sonra üzünü yuyub çıxdı, özünə gəlib dedi: «Yemək gətirin». **32** Yeməyi ona ayrıca, qardaşlarına ayrıca, onunla birgə yeyən Misirlilər isə ayrıca qoydular, çünkü Misirlilər İbranilərlə birgə yemək yeməzdilər; bu, Misirlilər üçün iyrənc bir şey idi. **33** Qardaşlar böyük-kiçikliyinə görə Yusifin hüzurunda oturdular. Onlar bir-birlərinə baxıb çəsdilər. **34** Yusifin önündəki yeməklərdən onlara pay ayrıldı. Ancaq Binyaminin payı onların hər birinin payından beş qat artıq idi. Onlar yeyib-icdilər və onunla bərabər xoş vaxt keçirdilər.

44 Yusif öz ev nəzarətçisindən əmr edib dedi: «Bu adamların çuvallarını gücləri çatana qədər ərzaqla doldur və hər kəsin pulunu öz çuvalının ağızına qoy. **2** Kiçiyinin çuvalının ağızına isə mənim kasamı – gümüş kasanı və taxıl əvəzinə verilən pulu qoy». O, Yusifin dediyi sözə əməl etdi. **3** Səhər açılında bu adamları eşəkləri ilə birgə yola saldılar. **4** Onlar hələ şəhərdən uzaqlaşmamışdı ki, Yusif öz ev nəzarətçisindən dedi: «Qalx o adamların dalınca get və onlara çatdıqın zaman belə söylə: “Nə üçün yaxşılığı pisliliklə cavab verdiniz? **5** Bu kasa ağamın içdiyi və onunla baxıclıq etdiyi kasa deyilmə? Siz çox pis iş tutdunuz”». **6** Ev nəzarətçisi onlara çatdı və bu sözləri söylədi. **7** Qardaşlar ona dedilər: «Nə üçün ağam belə sözlər söyləyir? Bu iş qullarından uzaq olsun. **8** Biz çuvalımızın içində tapdıqımız pulu Kənan torpağından sənə geri qaytardıq. Ağanın evindən necə qızıl yaxud gümüş oğurlaya bilərik? **9** Qoy bu şey qullarından kimdə tapılsa, o adam öldürülsün və biz də ağamiza

ul olaq». **10** O dedi: «Yaxşı, qoy siz deyən kimi olsun: bu kimin yanında tapılsa, o mənə qul olsun, qalanlarınız isə təqsirkar olmayıacaqsınız». **11** Onların hər biri tələsik çuvalını yerə endirdi və çuvalının ağızını açdı. **12** Ev nəzarətçisi böyükdən başlayıb kiçiyə qədər onları axtardı və kasa Binyaminin çuvalından tapıldı. **13** Qardaşlar paltarlarını cirdildər və hər biri eşşəyini yükleyib şəhərə qayıtdı. **14** Yəhuda qardaşları ilə birgə Yusifin evinə gəldi. O hələ də orada idi. Onlar Yusifin önündə yerə qapandılar. **15** Yusif onlara dedi: «Bu nə işdir, görmüsünüz? Güman etmədiniz ki, mənim kimi bir adam baxıclıq edə bilər?» **16** Yəhuda dedi: «Ağama nə deyim, nə söyləyim? Özümüzü necə təmizə çıxara bilərik? Allah öz qullarında təqsir gördü. İndi biz də, yanında kasa tapılan adam da ağamızın quluyuq». **17** O dedi: «Yox, mən belə etməyəcəyəm. Yalnız yanında kasa tapılan adam mənə qul olacaq, siz isə sağ-salamat atanızın yanına gedin». **18** Yəhuda ona yaxınlaşıb dedi: «Ey ağam, xahiş edirəm ki, qulunun dediyi sözlərə qulaq as və quluna qarşı qəzəbinə alovlanması, çünkü sən firon kimi bir adamsan. **19** O zaman ağam qullarından “Sizin atanız yaxud qardaşınız varmı?” deyə soruşanda **20** biz ağamiza söyləmişdik: “Bizim bir qoca atamız və onun da ixtiyar çağında doğulan bir kiçik uşağı var. Onun bir qardaşı oldu, anasından doğulan yalnız o qaldı. Atası onu çox sevir”. **21** Sən qullarına demişdin: “Onu mənim yanımı gətirin ki, öz gözümlə görüm”. **22** Biz də ağamiza demişdik: “Uşaq atasından ayrıla bilməz, çünkü atasından ayrılsa, atası ölər”. **23** Amma sən qullarına demişdin: “Əgər kiçik qardaşınız sizinlə gəlməsə, bir daha gözümə görünməyin”. **24** Sənin qulun atamın yanına gəldiyimiz zaman ağamızın sözlərini ona çatdırıq. **25** Atamız dedi: “Yenə gedin, bizi bir az ərzaq alıb gətirin”. **26** Biz dedik: “Gedə bilmərik. Kiçik qardaşımız bizimlə getsə, gedərik, kiçik qardaşımız bizimlə getməsə, o adamin görünə bilmərik”. **27** Sənin qulun atam bizi dedi: “Bilirsiniz ki, arvadım mənə iki oğul doğdu. **28** Bir oğlum yanımıdan getdi və dedim ki, onu yəqin vəhşi bir heyvan parçalayıb; indiyə qədər o oğlumu görməmişəm. **29** Bu oğlumu da yanımıdan aparsanız və onun başına bir iş gəlsə, ağ saçlı başımı kədər içində ölülər diyarına endirəcəksiniz”. (Sheol h7585) **30** İndi sənin qulun atamın yanına qayıtdığım zaman uşaq bizimlə olmása və ürəyi bütün sevgisi ilə uşaq bağlanan atamız **31** onu görməsə, ölər. Onda biz

qulların qulun atamızın ağı saçı başını kədər içində ölürlər diyarına endirərik. (Sheol h7585) 32 Mən qulun, atama uşaq üçün zəmin durub dedim: “Əgər onu sənin yanına gətirməsəm, atamın öündə ömrüm boyu təqsirkar olacağam”. 33 İndi xahiş edirəm, qoy uşaqın əvəzinə mən ağama qul olmaq üçün qalım, uşaq isə qardaşlarımla birlə getsin. 34 Çünkü o mənimlə olmasa, neca atamın yanına gedə bilərəm? Onda mən atamın başına fəlakət gəldiyimi görərəm».

45 Yusif yanında duranların hamisının öündə

özünü saxlaya bilməyib qışkırdı: «Hamını yanından çıxarı». Yusif özünü qardaşlarına tanıtdığı zaman yanında heç kəs yox idi. 20 hənkürüb ağladı. Misirlilər və fironun saray adamları eşitdilər. 3 Yusif qardaşlarına dedi: «Mən Yusifəm. Atam hələ sağdırı?» Qardaşları ona cavab vermədilər, çünkü çəşib qalmışdilar. 4 Yusif qardaşlarına dedi: «Mənə yaxın galin». Onlar yaxın gəldilər. Yusif dedi: «Misirə satdırığınız qardaşınız Yusif mənəm. 5 İndi məni buraya satdırığınız üçün kədərlənməyin və təəssüflənməyin, çünkü Allah həyatınızı qorumaq üçün məni sizdən qabaq buraya göndərdi. 6 Artıq iki ildir ki, ölkədə acliqdır, hələ beş il də əkin-biçin olmayıacaq. 7 Allah məni sizdən qabaq buraya göndərdi ki, sizi yer üzündə saxlaşın və böyük bir qurtuluşla həyatınızı qorusun. 8 Ona görə də məni buraya göndərən siz deyilsiniz, Allahdır. O məni firona ata, onun bütün saray adamlarına ağa, bütün Misir ölkəsinə isə başçı etdi. 9 Tez atamın yanına gedib ona söyləyin ki, oğlun Yusif belə deyir: “Allah məni bütün Misir ölkəsinə ağa etdi. Daha durma, yanına gəl. 10 Qoşen vilayətində yaşayarsan. Özün, oğulların, nəvələrin, qoyun-keçin, mal-qaran – sənin hər şeyin mənə yaxın olar. 11 Orada sənin qayğına qalaram, çünkü daha beş il acliq olacaq. Yoxsa özün, ailən və bütün yaxın adamların yoxsulluq çəkəcək”. 12 İndi sizin və qardaşım Binyaminin gözləri görür ki, bu sözləri dilimlə sizə deyirəm. 13 Misirdə sahib olduğum böyük izzəti və bütün gördükərlərini atama bildirin və tezliklə atamı buraya gətirin». 14 Yusif qardaşı Binyaminin boynuna sarılıb ağladı, Binyamin də onun boynuna sarılıb ağladı. 15 Yusif bütün qardaşlarını öpdü və onların boynuna sarılıb ağladı. Bundan sonra qardaşları onunla söhbət etdilər. 16 Yusifin qardaşlarının gəlməsi barədə fironun sarayına xəbər çatdı. Bu xəbər fironun və onun əyanlarının xoşuna gəldi. 17 Firon Yusifə dedi: «Qardaşlarına söylə ki,

belə etsinlər: heyvanlarınızı yükləyin və yola düşüb Kənan torpağına gedin. 18 Atanızı və ev adamlarımızı götürüb yanımı galin. Sizə Misir ölkəsində ən yaxşı torpağı verəcəyəm, torpağın şirəsini yeyəcəksiniz. 19 Sənə isə əmr olunur ki, onlara söyləyəsən: “Belə edin: arvad-uşaqınız üçün Misir ölkəsində özünüzə arabalar götürün və atanızı gətirib gəlin”. 20 Orada qalan şəylərinizdə gözünüz qalmasın, çünkü bütün Misir torpağının ən yaxşı şəyleri sizindir». 21 İsrailin oğulları belə də etdilər. Yusif fironun əmri ilə onlara arabalar və yol üçün azuqə verdi. 22 Onların hər birinə bir dəst paltar verdi, Binyaminə isə üç yüz parça gümüş və beş dəst paltar verdi. 23 Yusif atası üçün Misirin ən yaxşı şəyərli ilə yüklənmiş on eşşək, yol üçün taxıl, çörək və azuqə yüklənmiş on dişい eşşək göndərdi. 24 O, qardaşlarını yola saldı və onlar getdilər. Yusif onlara dedi: «Yolda dava etməyin». 25 Onlar Misirdən çıxıb Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına gəldilər. 26 Ona hər şeyi danışb dedilər: «Yusif sağ-salamatdır, özü də bütün Misir ölkəsinə başçılıq edir». Yaqub heyrətlənib qaldı və onlara inanmadı. 27 Qardaşlar Yusifin onlara dediyi bütün sözləri ona söylədilər. Onu aparmaq üçün Yusifin göndərdiyi arabaları görəndə ataları Yaqubun ürəyi ruhlandı. 28 İsrail dedi: «İndi inandım ki, oğlum Yusif sağ-salamatdır. Qoy ölməmişdən qabaq gedib onu görüm».

46 İsrail özünə məxsus hər şeyi ilə birlə yola çıxdı. Beer-Şevaya gəlib atası İshaqın Allahına qurbanlar kəsdi. 2 Gecə görüntülərində Allah İsraili çağırıldı: «Yaqub! Yaqub!» Yaqub cavab verdi: «Mən buradayam». 3 Allah dedi: «Mən Allaham, atanın Allahiyam. Misirə getməkdən qorxma, çünkü orada səndən böyük bir millət törədəcəyəm. 4 Mən də səninlə birgə Misirə gedəcəyəm. Səni yenə oradan çıxaracağam. Yusif öz əli ilə sənin gözlərini bağlayacaq». 5 Yaqub Beer-Şevadan çıxdı. İsrailin oğulları ataları Yaqubu və arvad-uşaqlarını fironun Yaqubu aparmaq üçün göndərdiyi arabalara mindirdilər. 6 Yaqub və onun bütün övladları heyvanlarını və Kənan torpağında əldə etdikləri hər şeyi götürüb Misirə gəldilər. 7 O özü ilə birlə oğullarını və qızlarını, oğul nəvələrini və qız nəvələrini – bütün övladlarını Misirə gətirdi. 8 İsrailin Misirə gelən oğullarının – Yaqubla oğullarının adları belədir: Yaqubun ilk oğlu Ruven. 9 Ruvenin oğulları: Xanok,

Pallu, Xesron və Karmi. **10** Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və bir Kənanlı qadından doğulan Şaul. **11** Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. **12** Yəhudanın oğulları: Er, Onan, Şela, Peres və Zerah. Ancaq Er və Onan Kənan ölkəsində öldürlər. Peresin oğulları: Xesron və Xamul. **13** İssakarın oğulları: Tola, Puvva, Yov və Şimron. **14** Zevulunun oğulları: Sered, Elon və Yaxleel. **15** Bunlar Yaqubun Leadan doğulan övladlarıdır. Lea onları və qızı Dinanı Paddan-Aramda doğdu. Yaqubun oğul və qızı övladları cəmi otuz üç nəfər idi. **16** Qadın oğulları: Sifyon, Haqqi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi və Areli. **17** Aşerin oğulları: İmna, İsva, İsvi, Beria və onların bacısı Serah. Berianın oğulları: Xever və Malkiel. **18** Bunlar Lavanın qızı Leaya verdiyi Zilpadan doğulan Yaqub övladlarıdır. Onlar on altı nəfər idi. **19** Yaqubun arvadı Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. **20** Yusifin Misirdə On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatdan Menaşə və Efrayim adlı iki oğlu oldu. **21** Binyaminin oğulları: Bela, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Exi, Roş, Muppim, Xuppim və Ard. **22** Bunlar Yaqubun Rəhilədən doğulan övladlarıdır. Onlar on dörd nəfər idi. **23** Danın oğlu Xuşim. **24** Naftalinin oğulları: Yaxseel, Quni, Yeser, Şillem. **25** Bunlar Lavanın qızı Rəhiləyə verdiyi Bilhadan doğulan Yaqub övladlarıdır. Onlar cəmi yeddi nəfər idi. **26** Yaqubun oğullarının arvadlarından başqa, Yaqubun nəslindən olan və onunla Misirə gələn övladları altmış altı nəfər idi. **27** Yusifin Misirdə doğulan iki oğlu ilə birlikdə Misirə köçən Yaqubun ailəsində yetmiş nəfər var idi. **28** Yaqub Qoşen yoluna bələdçilik etmək üçün özündən əvvəl Yəhudanı Yusifin yanına göndərdi. Onlar Qoşen torpağına girəndə **29** Yusif arabasını hazırlayıb Qoşenə atası İsraili qarşılımağa getdi. Özünü atasına tanıtdırıb onun boynuna sarıldı və uzun müddət onu qucaqlayıb ağladı. **30** İsrail Yusifə dedi: «İndi öla bilarəm, çünkü üzünü gördüm. Sən sağ-salamatsanmış». **31** Yusif qardaşlarına və atasının ailəsinə dedi: «Qoy gedim firona xəbər verim ki, Kənan torpağında yaşayan qardaşlarımla atamın ailəsi yanına gəliblər. **32** Onlar sürü sahibi olan çobanlardır. Ona görə də qoyun-keçiləri, mal-qaraları və bütün şeyləri ilə birlikdə gəliblər. **33** Firon sizi çağırıb «Nə işin sahibiniz?» deyə soruşsa, **34** deyin: “Atalarımız kimi biz də uşaqlıqdan bəri heyvandarlıqla məşguluq”. Belə deyin ki, qoy sizi Qoşen vilayətində yerləşdirsin, çünkü Misirlilər çobanlardan iyrənirlər».

47 Yusif fironun yanına daxil olub dedi: «Kənan torpağından atam və qardaşlarım qoyun-keçiləri, mal-qaraları və özlərinə məxsus hər şeyləri ilə birgə buraya gəliblər və indi Qoşen vilayətindədirlər». **2** Sonra qardaşları arasından besini götürüb fironun hüzuruna gətirdi. **3** Firon Yusifin qardaşlarına dedi: «Nə işin sahibiniz?» Onlar firona dedilər: «Biz qulların, atalarımız kimi çobanıq. **4** Bu ölkəyə müvəqqəti yaşamaq üçün gəlmişik, çünkü Kənan torpağında dəhşətli acliq hökm sürür. Sürülərimiz üçün otlaq yox idi. İndi xahiş edirik ki, Qoşen vilayətində yaşamağa izin verəsiz». **5** Firon Yusifə dedi: «Atanla qardaşların yanına galiblər. **6** Misir torpağı sənin öündədir: atanla qardaşlarını bu torpağın ən yaxşı yerlərində yerləşdir. Qoy Qoşen vilayətində yaşasınlar. Aralarında hansı bacarıqlıdrsa, onu mənim sürülərimə çoban qoy». **7** Yusif atası Yaqubu götürüb fironun hüzuruna gətirdi. Yaqub firona xeyir-dua verdi. **8** Firon Yaqubdan soruşdu: «Neçə yaşın var?» **9** Yaqub firona cavab verdi: «Ömrümün yüz otuz ilini qürbətdə keçirdim, amma ömrüm az və ağır oldu, atalarımın qürbətdəki ömrü qədər uzun olmadı». **10** Sonra firona xeyir-dua verib onun hüzurundan çıxdı. **11** Yusif atası ilə qardaşlarını Misirdə yerləşdirdi və fironun əmrinə əsasən onlara ölkənin ən yaxşı yerində – Ramses bölgəsində mülk verdi. **12** Bundan əlavə, Yusif atasına, qardaşlarına və atasının ailəsinə malik olduqları uşaqların sayına görə çörək saxladı. **13** Acliq getdikcə o qədər gücləndi ki, heç bir ölkədə çörək tapılmadı. Misir və Kənan ölkələrinin əhalisini acliq taqətdən salmışdı. **14** Yusif satdığı taxılın əvəzində Misir və Kənan ölkələrində yiylan bütün pulları toplayıb fironun sarayına apardı. **15** Misir və Kənan ölkələrində pul qurtaranda bütün Misirlilər Yusifin yanına gəlib dedilər: «Bizə çörək ver. Gərək qarşında ölkə? Axı pulumuz qurtarib». **16** Yusif dedi: «Onda heyvanlarınızı verin. Əgər pulunuz qurtarıbsa, heyvanlarınızı verin, onların əvəzinə sizə çörək verərəm». **17** Onlar heyvanlarını Yusif üçün gətirdilər. Yusif də atların, qoyun-keçi və mal-qara sürülərinin, eşşəklərin əvəzinə onlara çörək verdi. Həmin il onları heyvanları əvəzinə verdiyi çörəklə saxladı. **18** İl başa çatanda ikinci il yenə onun yanına gəlib dedilər: «Ağamızdan gizli deyil ki, pulumuz qurtarib, heyvan sürülərimiz də ağamızındır. Ağamızın hüzurunda canımız və torpaqlarımızdan başqa bir şeyimiz qalmadı. **19** Nə üçün gözünün

önündə torpağımızla bərabər məhv olaq? Bizi və torpaqlarımızı örək əvəzinə satın al. Qoy firon bizim də, torpaqlarımızın da sahibi olsun. Toxum ver ki, ölməyib yaşaya bilək, həm də torpağımız səhraya çevrilməsin». 20 Beləliklə, Yusif Misirin bütün torpaqlarını firon üçün satın aldı. Bütün Misirlilər öz zəmirlərini satdırılar, çünki acliqdan əzab çəkirdilər. Bütün torpaqlar fironun oldu. 21 Yusif Misir ərazisinin bir ucundan o biri ucuna qədər bütün əhalisini şəhərlərə köçürdü. 22 Yalnız kahinlərin torpağını satın almadı, çünki onlar fironдан məvacib alır və fironun verdiyi məvaciblə dolanırdılar. Buna görə də torpaqlarını satmadılar. 23 Yusif xalqa dedi: «Sizi də, torpaqlarınızı da firon üçün satın almışam. Alın, bu sizin toxumunuz, torpağı əkin. 24 Məhsul yığılanda onun beşdə birini firona verin. Beşdə dördünü isə toxumluq olaraq istifadə edin. Həm özünüz, həm külfətiniz, həm də övladlarınız yesin». 25 Xalq isə dedi: «Sən bizim canımızı qurtardın. Qoy ağamızın gözündə lütf tapaq, biz fironun köləsi oluruq». 26 Yusif məhsulun beşdə birinin firona verilməsi barədə Misirdə bir torpaq qanunu qoydu. Bu qanun bu günə qədər qüvvədədir. Yalnız kahinlərin torpaqları firona verilmədi. 27 İsrailin nəslı Misirdəki Qoşen vilayətində yaşayaraq orada mülk sahibi oldu. Onlar artaraq çoxaldılar. 28 Yaqub Misir torpağında on yeddi il yaşadı. O, yüz qırx yeddi il ömür sürdürdü. 29 İsrailin öləcəyi gün yaxınlaşanda oğlu Yusifi çağırıb dedi: «Əgər gözündə lütf tapmışsə, əlini budumun altına qoy və and iç ki, xeyirxahlıq və sədaqət göstərib məni Misirdə basdırmaqacaqsan, 30 ancaq atalarımla birgə uyumaq üçün öləndə məni Misirdən aparıb onların məqbarəsində basdıracaqsan». Yusif dedi: «Dediyyin kimi edərəm». 31 Atası dedi: «Mənə and iç». O da and içdi. İsrail yatağının başına söykənib Allaha səcdə etdi.

48 Bir müddət sonra Yusifə dedilər: «Atan xəstədir». O, iki oğlunu – Menaşşə və Efrayimi özü ilə götürdü. 2 Yaquba xəbər verib dedilər: «Budur, oğlun Yusif yanına gəlir». İsrail gücünü toplayıb yatağı üstündə oturdu. 3 Yaqub Yusifə dedi: «Külli-İxtiyar Allah Kənan torpağında olan Luzda mənə göründü və xeyir-dua verdi. 4 O mənə belə dedi: «Bax Mən səni bəhərli edib nəslini çoxaldacağam, səndən çoxlu xalq törədəcəyəm. Səndən sonra bu torpağı övladlarına əbədi mülk olaraq verəcəyəm». 5 İndi sənin yanına,

Misirə gəlməzdən əvvəl Misir torpağında doğulan iki oğlun da mənimdir: Efrayim və Menaşşə Ruvenlə Şimeon kimi mənimki olacaq. 6 Onlardan sonra sənin üçün doğulan uşaqlar isə səninki olacaq, öz miras torpaqlarında qardaşlarının adları ilə qeyd olunacaq. 7 Mən Paddandan gələndə Kənan torpağında Efrata yaxın yerdə Rəhılə yanımdaça öldü. Onu elə orada – Efrat yolunda, yəni Bet-Lexemdə basdırırdım. 8 İsrail Yusifin oğullarını görüb dedi: «Bunlar kimdir?» 9 Yusif atasına dedi: «Allahın burada mənə verdiyi oğullarımdır». İsrail dedi: «Onları yanına gətir, xeyir-dua verim». 10 İsrail artıq qocalmış, gözləri zəifləmişdi və görə bilmirdi. Yusif oğullarını atasının yanına apardı və atası onları öpüb qucaqladı. 11 Sonra İsrail Yusifə dedi: «Düşünmürdüm ki, üzünü bir də görərəm, amma Allah mənə sənin övladlarını da göstərdi». 12 Yusif övladlarını atasının dizləri yanından kənara çəkib onun qarşısında üzünü yerə qoyaraq səcdə etdi. 13 Sonra oğullarını götürüb Efrayimi sağ əli ilə İsrailin sol tərəfinə, Menaşşeni isə sol əli ilə İsrailin sağ tərəfinə çəkərək ona yaxınlaşdırıldı. 14 İsrail əllərini çarpez uzatdı: sağ əlini kiçik olan Efrayimin, sol əlini isə Menaşşenin başına qoydu. Menaşşə ilk oğul olduğuna baxmayaraq, İsrail əllərini qəsdən dəyişdi. 15 İsrail Yusifə xeyir-dua verərək belə dedi: «Atalarım İbrahim, İshaqın xidmət etdiyi Allah, Bu günə qədər mənim qayğıma qalan Allah, 16 Məni bütün pisliklərdən xilas edən Mələk Qoy bu uşaqlara da xeyir-dua versin! Onlar mənim adımla, Atalarım İbrahim və İshaqın Adı ilə çağırılsın, Yer üzündə çoxaldıqca çoxalsın!» 17 Yusif atasının sağ əlini Efrayimin başına qoyduğunu gördü və bu onun xoşuna gəlmədi. O, atasının əlini Efrayimin başından götürüb Menaşşenin başına qoymaq istədi. 18 Buna görə də atasına dedi: «Ata, ilk oğul Menaşşədir, sağ əlini onun başına qoy. Belə düz deyil». 19 Lakin atası istəməyib dedi: «Bilirəm, oğlum, bilirəm. Menaşşenin nəslindən də böyük bir xalq olacaq. Amma kiçik qardaşından daha böyük bir xalq törəyəcək, onun nəslindən çoxlu millətlər yaranacaq». 20 O gün İsrail nəvələrinə xeyir-dua verərək dedi: «İsrail nəslı "Qoy Allah səni Efrayim və Menaşşə kimi etsin" Deyərək sizin adınızla Xeyir-dua verəcək». Yaqub beləcə Efrayimi Menaşşədən üstün tutdu. 21 İsrail Yusifə dedi: «Artıq mən ölüram, amma Allah sizinlə olacaq, sizi atalarınızın torpağına qaytaracaq. 22 Sənə qardaşlarından bir pay da artıq

olaraq Şekemi verirəm. Onu mən Emorluların əlindən qılıncım və kamanımla alımsam».

49 Yaqub oğullarını çağırıb dedi: «Yanıma toplasın, gələcəkdə başınıza gələnləri sizə söyləyim: 2 Ey Yaqub oğulları, yiğilib eşidin, Atanız İsrailə qulaq asın: 3 Ey Ruven, ilk oğlum, Sən mənim gücüməsən, qüdrətimin başlanğıcınan. Ləyaqətin hamidən üstündür, Qüvvətin hamidən çıxdır. 4 Amma sən su kimi oynaqsan, Artıq üstün olmayıacaqsan. Çünkü atanın yatağına girib Onu murdar etdin – Bax o, döşeyimə çıxdı. 5 Şimeonla Levi qardaşdır, Qəddarlıq qılıncları ilə silahlınlıbsın. 6 Ey qəlbim, onların məclisinə getmə, Ey şərəfim, onların toplantısında olma. Çünkü onlar qəzəblənəndə qətl etdilər, əylənəndə öküzlərin ayaq vətərini kəsdi. 7 Lənət olsun vəhşi qəzəblərinə, Lənət olsun qəddar hiddətlərinə. Onları Yaqubda bölgəcəyəm, İsraildə səpələyəcəyəm. 8 Yahuda, qardaşların səni mədh edəcək, Düşmənlərin boynu əlində olacaq, Atanın oğulları öndən səcdə edəcək. 9 Yahuda bir aslan balasıdır, Ey oğlum, sən şikara çıxanda Bir şir kimi yerə əyilirsən, Dişi aslan kimi torpağa yatırsan. Kim səni yerindən qaldıra bilər? 10 Padşahlıq əsası Yəhudanın əlindən getməyəcək, Hökmdarlıq əsası onun nəslindən itməyəcək; O vaxta qadər ki əsanın Sahibi galəcək. Onda xalqlar Ona itaət edəcək. 11 Eşşəyini tənəyə, Ulağını ən seçmə bir tənəyə bağlayacaq. Paltarını şərabda, Köynəyini üzümiün qanında yuyacaq. 12 Gözləri şərabdan da parlaq olacaq, Dişləri süddən də ağ olacaq. 13 Zevulun isə dəniz kənarında yaşayacaq, Ora gəmilərin limanı olacaq, Ərazisi Sidonun yanınadək uzanacaq. 14 Qoyun ağılları arasında uzanan İssakar Bir qüvvətli ulağə oxşar. 15 O, yaxşı və rahat olan yer, Bir səfahı ölkə görsə, Ciynini yüksək daşıməq üçün əyər, Mükalləfiyyətçi qul olar. 16 Dan İsrail qəbilələrindən biri olub Öz xalqına hökm edəcək. 17 Dan yol üstündə bir ilan, Ciğirdə bir gürzə olacaq; Elə bir gürzə ki atın topuğundan sancır, Süvarisi arxası üstə yixılır. 18 Ya Rəbb! Mən Sənin xilasını gözləyirəm. 19 Qad talançı basqınına düçər olacaq, Lakin onları topuğundan vuracaq. 20 Aşerdən zəngin nemətlər gələcək, O, şahənə lazzətli yeməklər yetirəcək. 21 Naftali azad edilmiş bir maraldır, Ondan gözəl balalar doğulacaq. 22 Yusif barlı bir ağac, Çeşmə kənarında meyvəli bir ağacdır, Budaqları divarın üstündən aşar. 23 Oxçular ona güclü hücum etdilər, Düşməncilik edib üstünə ox

yağdırıldılar. 24 Amma Yaqubun qüdrətli Allahı – İsrailin Daşı və Çobanı olan Allahın sayəsində Onun kamanı möhkəm, Qolları qüvvətli oldu. 25 Sənə kömək edən Atanın Allahıdır, Sənə xeyir-dua verən Külli-İxtiyardır. Yuxarıda göylərin bərəkəti ilə, Dərinlikdə olan Su mənbələrinin bərəkəti ilə, Döşlərin və bətnlərin bərəkəti ilə Sənə xeyir-dua verəcək. 26 Atanın xeyir-duası Atalarının xeyir-duasından daha ucadır; Əbədi qalan təpələrin Zirvəsinə çatar. Qoy xeyir-dualarım Yusifin – qardaşlar arasında Başçı olanın üstündə olsun. 27 Binyamin acgöz bir qurdur, Səhər ovunu yeyər, Axşam qənimət paylar». 28 Bunların hamısı İsrailin on iki qəbiləsidir. Ataları onlara xeyir-dua verərkən bu sözləri söylədi və hər birinə xeyir-dua verdi. 29 Sonra Yaqub oğullarına vəsiyyət edib dedi: «Mən ölüb əcdadlarımı qoşulacağam. Məni atalarımın yanında – Xetli Efronun tarlasında olan mağarada basdırın. 30 Mağara Kənan torpağında olan Mamre qarşısındaki Maxpela tarlasındadır. İbrahim o mağarani qəbir düzəltmək üçün Xetli Efrondan tarlası ilə birləşdə satın almışdı. 31 İbrahimlə arvadı Sara və İshaqla arvadı Rivqa orada basdırılmışdı. Mən Leani da orada basdırıdım. 32 Həmin tarla ilə oradakı mağara Xetlilərdən satın alımb». 33 Yaqub oğullarına vəsiyyət edib qurtaranda ayaqlarını yatağına yiğaraq son dəfə nəfəs aldı və ölüb əcdadlarına qoşuldu.

50 Yusif özünü atasının üstünə atdı və ağlayaraq onu övdü. 2 Sonra həkim xidmətçilərinə atasının meyitini mumiyalamağı əmr etdi. Həkimlər İsraili mumiyaladılar. 3 Bu iş qırx günə görüldü, çünkü mumiyalamaq üçün qırx gün lazım idi. Misirlilər yetmiş gün İsrail üçün yas tutdular. 4 Yas günləri qurtarandan sonra Yusif fironun saray adamlarına müraciət edib dedi: «Əgər gözünüzdə lütf tapmışsam, firona söyləyin ki, 5 atam məni and içdirib demişdi: «Mən can üstəyəm. Kənan torpağında özüm üçün qəbir qazmışam, məni orada basdır». İndi qoy o mənə izin versin ki, gedib atamı basdırıım və qaydım». 6 Firon dedi: «Get, atanın sənə and içdiriyi kimi onu basdır». 7 Beləliklə, Yusif asasını basdırmağa getdi. Fironun bütün əyanları, sarayı və Misirin bütün aşıqqalları, 8 Yusifin bütün ev adamları, qardaşları və atasının ev adamları onu müşayiət etdilər. Qoşen vilayətində yalnız uşaqlarını, qoyun-keçilərini və mal-qaralarını qoysular. 9 Onlarla birgə atlılar və arabalar da yola çıxmışdı, ona görə də dəstə çox böyük idi. 10

Onlar İordan çayının yaxınlığında Atad xırmanına çatanda böyük ağlaşma ilə matəm qurdular. Yusif atası üçün yeddi gün yas tutdu. **11** O ölkənin əhalisi olan Kənanlılar Atad xırmanındaki yası görəndə dedilər: «Gör Misirlilər necə böyük matəmlə yas tuturlar». Ona görə də İordan çayının yaxınlığında bu yerə Avel-Misrayim adı verildi. **12** Yaqubun oğulları atalarının vəsiyyətini əmr etdiyi kimi yerinə yetirdilər. **13** Onu Kənan ölkəsinə gətirib Mamre qarşısındaki Maxpela tarlasında olan mağarada basdırıldılar. İbrahim bir vaxt həmin mağarani qəbir düzəltmək üçün tarla ilə birlikdə Xetli Efrondan satın almışdı. **14** Yusifmasını dəfn etdikdən sonra həm özü, həm qardaşları, həm də onunla birlikdə atasının dəfninə gələnlərin hamısı Misirə qayıtdı. **15** Ataları öləndən sonra Yusifin qardaşları öz aralarında dedilər: «Bəlkə Yusif bizə qarşı kin saxlayır. Əgər ona etdiyimiz pisliyə görə bizdən qisas alarsa, nə edərik?» **16** Buna görə də Yusifə xəbər göndərdilər: «Atan ölümündən qabaq bizə vəsiyyət etdi ki, gedib Yusifə belə deyin: **17** “Bax səndən xahişim budur ki, qardaşlarının günahını və təqsirini bağışlayanas. Axı onlar sənə pislik ediblər”. Xahiş edirik, sən atanın Allahının qulları olan biz qardaşlarının günahını bağışla». Bu sözlər Yusifə çatanda o ağladı. **18** Sonra qardaşları özləri Yusifin yanına gedib önungdə yerə qapandılar və dedilər: «Biz sənin qullarımızq». **19** Yusif onlara dedi: «Məgər mən Allaham ki, məndən qorxursunuz? **20** Baxın siz mənə qarşı pis fikrə düşdünüz, lakin Allah onu yaxşı işə çevirdi ki, bu gün gördüyüünüzü etsin və çoxlu adamın həyatını qorusun. **21** Ona görə də qorxmayın, mən həm sizi, həm də övladlarınızı saxlayacağam». Yusif onlara ürəklərinə olan sözlərlə təsəlli verdi. **22** Yusifin və atasının nəslü Misirdə sakın oldu. Yusif yüz on il özür sürdü. **23** O, Efrayimin üç nəsil övladlarını gördü. Menaşenin oğlu Makirin övladları da Yusifin yanında doğuldu. **24** Bir gün Yusif qardaşlarına dedi: «Mən ölüram, amma Allah mütləq sizə nəzər salacaq. O sizi bu ölkədən İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içdiyi torpağa aparacaq». **25** Sonra Yusif İsrailin övladlarını and içdirib dedi: «Allah mütləq sizə nəzər salacaq. Gedən zaman mənim sümüklərimi də buradan çıxarıın». **26** Yusif yüz on yaşında öldü. Onu Misirdə mumiyalayıb bir tabuta qoymular.

Çixış

1 Yaqubla birlikdə ailələri ilə Misirə gələn İsrail övladlarının adları bunlar idi: **2** Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, **3** İssakar, Zevulun, Binyamin, **4** Dan, Naftali, Qad, Aşer, **5** Yaqubun nəslindən törənən yetmiş nəfər idi. Yaqubun oğlu Yusif artıq Misirdə idi. **6** Vaxt yetişdi, Yusif, qardaşları və o nəslin hamısı oldu. **7** Amma İsrail övladları çoxalıb böyüdülər, sayıları artı və onlar çox qüvvətləndi; ölkə onlarla doldu. **8** Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. **9** O, xalqına dedi: «Baxın İsrail övladları sayca bizdən çox və daha qüvvətlidir. **10** Gəlin onlarla ağılla rəftar edək, yoxsa çoxalar və müharibə vaxtı düşmənlərimizla birləşib bizə qarşı vuruşar, sonra isə ölkəni tərk edərlər». **11** Misirlilər İsrail övladlarına əziyyət vermək üçün onların üzərinə zülmkar iş nəzarətçiləri qoydular. İsrail övladları firon üçün Pitom və Ramses adlanan şəhərlər tikdilər. Orada anbarlar yerləşdirildilər. **12** Ancaq İsrail övladlarına əziyyət vermələrinə baxmayaraq, onlar çoxalıb artırdı. Onda Misirlilər İsrail övladlarından qorxub, **13** onları sıxıntılı əsarətdə saxladılar. **14** Misirlilər İsrail övladlarını ağır işlərlə – palçıq tapdalamaqla, kərpic kəsməklə və hər cür tarla işləri ilə amansızcasına işlədib onların həyatını acı etdirilər. **15** Misir padşahı birinin adı Şifra, o birinin adı Pua olan İbrani mamaçalarına dedi: **16** «İbrani qadınlarını doğuduranda baxın: əgər uşaq oğlan olarsa, onu öldürün, yox, əgər qız olsa, qoy yaşasın». **17** Ancaq mamaçalar Allahdan qorxurdular və buna görə Misir padşahının onlara əmr etdiyi kimi etmədirər və oğlan uşaqlarını sağ buraxdilar. **18** Misir padşahı mamaçaları çağırtdırb onlara dedi: «Niyə belə etdiniz? Niyə oğlan uşaqlarını sağ buraxdınız?» **19** Mamaçalar firona dedilər: «Çünki İbrani qadınları Misirli qadınlar kimi deyil, onlar daha sağlamdırular və mamaçalar onların yanına gəlməzdən əvvəl doğurlar». **20** Buna görə Allahın xalqı çoxalıb artı. Allah mamaçalara da xeyirxahlıq göstərdi. **21** Ondan qorxduqlarına görə bu qadınlara da ailə nəsib etdi. **22** Firon bütün xalqına əmr edib dedi: «İbranilərdən hər doğulan oğlan uşağıni Nil çayına atın! Hər qız uşağıni isə sağ qoyun».

2 O zaman Levi qəbiləsindən bir kişi öz nəslindən bir arvad aldı. **2** O hamilə olub oğul doğdu və uşağın gözəl olduğunu görüb üç ay gizlətdi. **3** Bundan

artıq onu gizlədə bilməyərək qamışdan bir səbət götürüb ona qır və qatran sürtdü, körpəni səbətin içində salıb Nil çayının kənarındaki qamışlığının arasına qoydu. **4** Körpənin bacısı isə onun başına nə gələcəyini bilmək üçün uzaqda durub baxırdı. **5** Fironun qızı çimək üçün çaya girdi. Onun qarabaşları isə çayın kənarında gəzisirdilər. Fironun qızı qarğıların arasında səbəti görüb onu götirmək üçün kənizini göndərdi. **6** Sonra səbəti açıb bir oğlan gördü. Körpə ağlayırdı. Fironun qızı ona rəhmi gəldiyindən dedi: «Bu, İbrani oğlanlarındandır». **7** Körpənin bacısı fironun qızına dedi: «Bəlkə gedib sənin üçün İbrani qadınlarından bir daya çağırıb ki, körpəni əmizdirsin?» **8** Fironun qızı ona «get» dedi. Qız gedib körpənin anasını çağırırdı. **9** Fironun qızı ona dedi: «Bu körpəni götürüb mənim üçün əmizdir, sənə bunun haqqını verərəm». Qadın körpəni götürüb əmizdirdi. **10** Uşaq böyüdü və qadın onu firon qızının yanına apardı. Fironun qızı uşağı oğulluğa götürdü. O, uşağın adını Musa qoyub dedi: «Oğlunu sudan çıxardığım üçün ona bu adı qoydum». **11** Çox illər keçdi, Musa böyüdü. Bir dəfə o öz xalqının yanına getdi və onların ağır zəhmətini gördü. Bir Misirlinin onun xalqından olan İbranini döydüyünü gördü. **12** Musa ətrafına baxıb heç kəsin olmadığını görəndə Misirlini öldürüb qumda gizlətdi. **13** Ertəsi gün o yenə gedəndə gördü ki, iki İbrani bir-biri ilə dalaşır. Musa haqsız olana dedi: «Yoldaşını niyə vurursan?» **14** O adam dedi: «Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub? Yoxsa Misirlini öldürdüyün kimi məni də öldürmək fikrindəsən?» Musa qorxaraq ürəyində dedi: «Deyəsən, bu iş barədə bilirlər». **15** Firon bu işdən xəbərdar olanda Musanı öldürdürümkə istədi. Ancaq Musa fironun əlindən qaçıb Midyan torpağına çataraq bir quyunun yanında oturdu. **16** Midyan kahininin yeddi qızı var idi. Onlar gəlib quyudan su çəkərək atalarının quyun-keçilərinə su vermək üçün taknələri doldurdular. **17** O vaxt çobanlar galib onları qovdular; onda Musa qalxıb qızlara kömək etdi və quyun-keçilərinə su verdi. **18** Qızlar ataları Reuelin yanına gələndə o dedi: «Necə oldu ki, bu gün tez gəldiniz?» **19** Onlar dedilər: «Bir Misirli bizi çobanların əlindən qurtardı və bizim üçün quyudan su çəkib quyun-keçiyə su verdi». **20** O, qızlarına dedi: «O adam haradadır? Onu niyə buraxdınız? Çağırıb, galib çörək yesin». **21** Musa o adamın evində qalmağa razı oldu. O da qızı Sipporəni Musaya arvad olaraq verdi. **22** Sippora bir oğlan doğdu. Musa onun

adını Gerşom qoyub dedi: «Mən yad bir ölkədə qərib oldum». **23** Xeyli vaxt keçəndən sonra Misir padşahı öldü. İsrail övladları ağır zəhmət çəkdikləri üçün fəryad edib inlədilər. Ağır zəhmətlərinə görə etdikləri nələləri Allaha çatdı. **24** Allah onların iniltisini eşitdi; İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla olan əhdini xatırladı. **25** Allah İsrail övladlarının qul olduqlarını gördü və onlara nəzər saldı.

3 Musa qayınatı Midyan kahini Yetronun sürüstünü otarırdı. Bir dəfə o, sürüünü səhranın o biri tərəfinə aparıb Allahın dağı Xorevə gəldi. **2** Birdən Rəbbin mələyi ona bir kol arasından od-alov içərisində göründü; od içində kələm sönmədən yanmasını görüb **3** Musa öz-özünə dedi: «Gedim, bu qəribə mənzərəyə baxım, görünüm nə üçün bu kol yanıb qurtarmır». **4** Rəbb Musanın baxmağa gəldiyini görəndə Allah kələm ortasından onu çağırıb dedi: «Musa, Musa!» O da «mən buradayam» dedi. **5** Allah dedi: «Buraya yaxınlaşma. Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki darduğuñ yer müqəddəs torpaqdır». **6** Sonra dedi: «Mən atanın Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahiyam». Musa üzünü örtdü, çünki Allah'a baxmağa qorxurdu. **7** Rəbb dedi: «Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımın əziyyətini gördüm, nəzarətçilərin əlindən etdikləri fəryadlarını eşitdim və dərdlərinə nəzər saldım. **8** Mən ona görə gəldim ki, onları Misirlilərin əlindən qurtarıb bu ölkədən çıxarım və geniş, nemətli bir diyara, süd və bal axan torpağa - Kənanlıların, Xətlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə aparım. **9** İndi isə İsrail övladlarının fəryadı Mənə çatdı, Misirlilərin onlara etdikləri zülmü görürəm. **10** Buna görə da get. Səni fironun yanına göndərərim ki, xalqım İsrail övladlarını Misirdən çıxarasın». **11** Musa Allah'a dedi: «Axi mən kiməm ki, fironun yanına gedib İsrail övladlarını Misirdən çıxarım?» **12** Allah dedi: «Mən səninləyəm. Mənim səni göndərdiyim əlamət bu olacaq: sən xalqı Misirdən çıxaranda bu dağda Mənə ibadət edəcəksiniz». **13** Musa Allah'a dedi: «İsrail övladlarının yanına gedib "məni sizin yanınızda atalarınızın Allahı göndərib" deyəndə onlar məndən soruşa bilərlər: "Bəs Onun adı nədir?" Onda mən nə deym?» **14** Allah Musaya dedi: «Var Olan Mənəm». Sonra dedi: «İsrail övladlarına belə söylə: "Mənəm deyən sizin yanınızda məni göndərdi"». **15** O yənə Musaya dedi: «İsrail övladlarına söylə: "Atalarınızın

Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı Rəbb məni sizin yanınızda göndərdi". Əbədi olaraq adım budur. Nəsildən-nəslə anılan ismim budur. **16** Get, İsrail ağsaqqallarını topla və onlara belə söylə: "Atalarınızın Allahı, İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahı Rəbb mənə görünərkən bunları dedi: «Siz və Misirdə başınıza götərilənlərin hamısı nəzərimdədir. **17** Söz verdim ki, sizi Misirdəki əziyyətdən qurtarıb Kənanlıların, Xətlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə - süd və bal axan torpağa aparacağam". **18** İsrail ağsaqqalları sənin sözünə qulaq asacaqlar. Sən onlara birgə Misir padşahının yanına gedib de: "İbranilərin Allahı Rəbb bizə göründü. İndi bizə izin ver ki, çöldə birlikdə üç günlük yol gedək və orada Allahımız Rəbbə qurban gətirək". **19** Amma bilirəm ki, Misir padşahı qüdrətli əl vasitəsilə məcbur olmasa, sizin getməyinizi izin verməyəcək. **20** Mən də əlimi uzadıb orada hər cür xariqələrimi göstərərək Misiri vuracağam; bundan sonra Misir padşahı sizi buraxacaq. **21** Bu xalqa qarşı Misirlilərin gözündə lütf qazandıracağam ki, yola düşdürüyünüz zaman əlibəs getməyəsiniz. **22** Hər qadın öz qonşusundan, yaxınlıqda qalan qadından qızıl-gümüş əşya və paltar istəsin. Bunlarla oğul və qızlarını bəzəyəcəksiniz, beləcə Misirliləri soyacaqsınız».

4 Musa belə cavab verdi: «Bəlkə onlar mənə inanmayaraq sözümə qulaq asmayıb "Rəbb sənə görünməyib" deyəcəklər?» **2** Rəbb Musaya dedi: «Sənən əlindəki nədir?» O dedi: «Əsa». **3** Rəbb dedi: «Onu yerə at». Musa onu yerə atdı və əsa ilan oldu. Musa onun qabağından qaçı. **4** Rəbb Musaya dedi: «Əlini uzadıb onun quyuğundan tut». Musa əlini uzadıb tutanda o yenə əlində əsa oldu. **5** Sonra Rəbb dedi: «Bu əlamət ona görədir ki, İsraililər atalarının Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı Rəbbin sənə göründüyünə inansınlar». **6** Rəbb yenə dedi: «İndi əlini qoynuna qoy». Musa əlini qoynuna qoysdu. Onu qoynundan çıxaranda, əli cüzama tutulub qar kimi ağappaq oldu. **7** Sonra Rəbb dedi: «Əlini yenə qoynuna qoy». Musa yenə əlini qoynuna qoysdu. Əlini qoynundan götürəndə əli yenə də bədəni kimi oldu. **8** Rəbb davam etdi: «Əgər sənə inanmasalar və əvvəlki əlaməti qəbul etməsələr, sonrakı əlaməti qəbul edəcəklər. **9** Bu iki əlamətə də inanmayıb sözünü qulaq asmasalar, Nil çayının suyundan götürüb quruya tök.

Çaydan götürdüyüün su quruda qana çevriləcək». **10** Musa Rəbbə dedi: «Ya Xudavənd, mən nə keçmişdə, nə də qulunla danışdırığın vaxt natiq olmamışam, çünkü dili ağır, səlis danışmayan bir adamam». **11** Rəbb ona dedi: «Ağzı insana kim verib? İnsanı lal, kar, kor yaxud gözlü edən kimdir? Bunu edən Mən Rəbb deyiləmmi? **12** İndi get, Mən ağızınla danışacağam və deyəcəyin sözü sənə öyrədəcəyəm». **13** Musa dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, başqa adamı göndər». **14** Rəbb Musaya qəzəblənib dedi: «Qardaşın Levili Harun yoxdurmu? Bilirəm ki, onun yaxşı nitqi var. İndi o səni qarşılamaga gelir. Səni görəndə ürəkdən sevinəcək. **15** Qardaşınla danış, nə demək lazımdırsa, ona başa sal. Mən isə sənin və onun ağızı ilə danışacağam. Sizə nə etməyi öyrədəcəyəm. **16** Sənin əvəzinə xalqla Harun danışacaq. O sənin üçün ağız kimi, sən isə onun üçün Allah kimi olacaqsan. **17** Bu əsanı əlinə götür; onunla əlamətlər göstərəcəksən». **18** Musa oradan getdi və qayınatası Yetronun yanına qayıdıb dedi: «İzin ver qayıdıb Misirdəki xalqımın yanına gedim, görün onlar sağ-salamatdırılar ya yox?» Yetro Musaya dedi: «Salamat get». **19** Midyan torpağında Rəbb Musaya dedi: «Misirə qayıt, çünkü sənin canını almaq istəyən adamların hamısı ölüb». **20** Musa arvadını və oğullarını götürüb eşşəyə mindirdi və Allahın buyurduğu əsanı əlinə götürüb Misirə yollandı. **21** Rəbb Musaya dedi: «Misirə qayıdanda sənə buyurdugum bütün möcüzələrə fikir ver və fironun hüzurunda onları göstər; ancaq Mən onun ürəyini inadkarlaşdıracağam və o, xalqı buraxmayacaq. **22** Firona söyləyəcəksən: "Rəbb belə deyir: İsrail Mənim oğlum, Mənim ilkimdir. **23** Sənə dedim ki, Mənə ibadət etmək üçün oğlumu burax! Sən isə onu buraxmaqdan boyun qaçırdın. Onda Mən sənin ilk oğlunu öldürəcəyəm"». **24** Yolda gecələyərkən Rəbb Musaya rast gəldi və onu öldürmək istədi. **25** O zaman Sippora çaxmaq daşı götürüb oğlunu sünnet etdi və sünnet ətini Musanın ayaqlarına toxundurub dedi: «Sən mənim qan adaxlımsan». **26** Beləliklə, Rəbb ondan əl çəkdi. Sippora Musaya sünnetə görə «qan adaxlımsan» demişdi. **27** Rəbb Haruna dedi: «Musanı qarşılımaq üçün sahraya get». Harun gedib Allahın dağında qardaşına rast gəldi və onunla öpüşdü. **28** Musa Haruna Rəbb onu necə göndərdiyini bildirdi. Rəbbin bütün sözlərini və ona göstərmək üçün əmr etdiyi bütün əlamətləri barədə Haruna danışdı. **29** Musa və Harun gedib İsrail övladlarının bütün aqsaqqallarını topladılar.

30 Harun Rəbbin Musaya söylədiyi sözlərin hamisini onlara dedi və xalqın qarşısında əlamətlər göstərdi. **31** Xalq bunlara inandı. Onlar Rəbbin İsrail övladlarının əziyyətini görüb nəzər saldığını eşidəndə əyilib Ona səcdə etdilər.

5 Musa və Harun galib firona dedilər: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Xalqımı burax ki, sahrada Mənim üçün bayram keçirsinlər!"» **2** Firon dedi: «Rəbb kimdir ki, Onun səsinə qulaq asıb İsrail övladlarını buraxım? Rəbbi tanımırıam, İsrail övladlarını da buraxmırıam». **3** Onlar dedilər: «İbranilərin Allahı bizə göründü. Qoy sahrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbə qurban gətirək ki, bizə vəba göndərməsin yaxud da qılıncla məhv etməsin». **4** Misir padşahı onlara dedi: «Ey Musa və Harun, nə üçün xalqı işindən ayırrırsınız? Gedin, işinizi görün». **5** Sonra firon dedi: «Artıq olkədə xalq çoxdur, siz isə onları işindən ayırib istirahət verirsiniz». **6** Həmin gün firon xalqın nəzarətçilərinə və gözətçilərinə əmr edib dedi: **7** «İndiya kimi etdiyinizdən fərqli olaraq, bir daha xalqa kərpic düzəltmək üçün saman verməyin. Qoy özləri gedib saman yığınlar. **8** Ancaq indiyə qədər onların üzərlərinə qoyduğunuz gündəlik kərpic sayını azaltmayın. Çünkü onlar tənbəldirlər və buna görə də "gedək Allahımıza qurban gətirək" deyib fəryad edirlər. **9** Bu adamlara daha ağır iş verilsin ki, çox çalışınlar və yalanlara fikir verməsinlər». **10** Xalqın nəzarətçi və gözətçiləri adamların yanına gəlib onlara dedilər: «Firon belə deyir: "Mən sizə saman verməyacəyəm. **11** Gedin, özünüz haradan istəyirsiniz, saman götürün, ancaq işiniz azalmaçacaq"». **12** Xalq bütün Misir torpağına səpələnib saman əvəzinə küləş yığmağa başladı. **13** Nəzarətçilər onları məcbur edərək deyirdilər: «Sizə saman verilən vaxt gördüyüünüz gündəlik işi yerinə yetirin». **14** Firon nəzarətçiləri İsrail övladlarının üzərinə qoyduqları İsrailli gözətçiləri döyüb dedilər: «Niyə dünən və bu gün indiyə qədər olan gündəlik kərpic sayını yerinə yetirməmisiniz?» **15** İsrail övladlarından olan gözətçilər fironun yanına galib ona fəryad edərək dedilər: «Qullarınla niya belə rəftar edirsən? **16** Qullarına saman vermirlər, ancaq bizə "kərpiclər düzəldin" deyirlər. Budur, qulların döyüllür. Bu sənin xalqının günahıdır». **17** O isə dedi: «Tənbəlsiniz, tənbəl, buna görə də "gedək, Rəbbə qurban gətirək" deyirsiniz. **18** İndi gedin işləyin. Sizə saman verilməyəcək, ancaq gündəlik kərpic sayını

düzeltməlisiniz». **19** İsrailli gözətçilər «sizin üçün müyyən olunmuş gündəlik kərpic sayı azalmayacaq» sözlərini eşidəndə pis vəziyyətə düşdüklərini anladılar. **20** İsrailli gözətçilər fironun yanından çıxanda yolda durub onları gözləyən Musa və Harunla rastlaşıb **21** dedilər: «Qoy Rəbb sizin nə etdiyinizi görsün və sizi məhkum etsin! Siz bizi fironla əyanlarının gözündə iyrənc etdiniz və bizi öldürmək üçün əllərinə qılınc verdiniz». **22** Musa Rəbbə müraciət edib dedi: «Ey Xudavənd, nə üçün xalqı belə bələyə saldin? Məni niyə göndərdin? **23** Sənin adınla fironla danışmaq üçün gələndən bəri o bu xalqı bələyə salır, Sən isə onları heç azad etmirsən».

6 Rəbb Musaya dedi: «İndi Mənim firona nə edəcəyimi görəcəksən: qüdrətli əllə məcbur olanda İsrail xalqını buraxacaq, qüdrətli əllə məcbur olub onları ölkəsindən qovacaq». **2** Sonra Allah Musaya dedi: «Mən Rəbbəm. **3** Mən İbrahimə, İshaqa və Yaquba Külli-İxtiyar Allah adı ilə gördüm, ancaq Rəbb adı ilə Özümü onlara tanıtdımadım. **4** Onlarla da Mən əhd bağladım ki, qərib yaşadıqları ölkəni - Kənan torpağını onlara verim. **5** İndi də Misirlilərin əsarətdə saxladığı İsrail övladlarının iniltisini eşidib Öz əhdimi xatırladım. **6** Buna görə də İsrail övladlarına söylö: “Mən Rəbbəm. Sizi Misirlilərin zülmündən qurtaracağam, onların əsarətindən çıxaracağam və qolunu uzadıb böyük cəzalar bahasına sizi satın alacağam. **7** Sizi Özümə xalq edəcəyəm və sizin Allahınız olacağam. Onda biləcəksiniz ki, sizi Misirlilərin zülmündən qurtaran Allahınız Rəbb Mənəm. **8** Mən İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içərkək verəcəyimi vəd etdiyim torpağa sizi aparıb, oranı sizə mülk olaraq verəcəyəm. Mən Rəbbəm!». **9** Musa İsrail övladlarına elə söylədi. Ancaq onlar ruhdan düşdüklərinə və ağır əsarət çəkdiklərinə görə Musaya qulaq asmadılar. **10** Rəbb Musaya dedi: **11** «Misir padşahı fironun yanına gedib söylə ki, İsrail övladlarını ölkəsindən buraxsın!» **12** Musa Rəbbin öündə dedi: «İsrail övladları mənə qulaq asmadı, firon mənə necə qulaq asacaq? Mən yaxşı danişa bilmirəm». **13** Rəbb Musa və Harunla danışıb onlara İsrail övladları və Misir padşahı firon üçün əmrlər verdi ki, İsrail övladlarını Misir torpağından çıxartsınlar. **14** İsrail övladlarının nasıl başçıları bunlardır: İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi; Ruvenin nəsləi bunlardan

ibarətdir. **15** Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və Kənanlı bir qadının oğlu Saul; Şimeonun nəsləi bunlardan ibarətdir. **16** Nəsillərinə görə Levinin oğulları bunlardır: Gerşən, Qohat və Merari. Levi yüz otuz yeddi il özür sərdü. **17** Nəsillərinə görə Gerşən oğulları: Livni və Şimey. **18** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel; Qohat yüz otuz üç il özür sərdü. **19** Merarinin oğulları: Maxli və Muş; nəsillərinə görə Levinin ailəsi bunlardan ibarətdir. **20** Amram bibisi Yokevedi arvad olaraq aldı; arvadı ona Harunu və Musanı doğdu. Amram yüz otuz yeddi il özür sərdü. **21** İsharın oğulları: Qorah, Nefeq və Zikri. **22** Uzzielin oğulları: Mişael, Elsafan və Sitri. **23** Harun Naxşonun bacısı Amminadavın qızı Elişəvanı arvad aldı; arvadı ona Nadavi, Avihunu, Eleazarı və İtamarı doğdu. **24** Qorahın oğulları: Assir, Elqana və Aviasaf; Qorahın ailəsi bunlardan ibarətdir. **25** Harunun oğlu Eleazar Putielin qızlarından birini arvad aldı; arvadı ona Pinxası doğdu. Ailələrinə görə Levililərin nəşil başçıları bunlardır. **26** Adları çəkilən Harun və Musa o adamlardır ki, Rəbb onlara «İsrail övladlarını dəstələrlə Misir torpağından çıxarın» demişdi. **27** Onlar həmin Musa və Harun idi ki, İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaq üçün Misir padşahı fironla danışmışdilar. **28** Misir torpağında Rəbbin Musa ilə danişdiyi gün **29** Rəbb Musaya dedi: «Mən Rəbbəm! Sənə dediyim bütün sözləri Misir padşahı firona söylə». **30** Musa Rəbbin öündə dedi: «Mən yaxşı danişa bilmirəm, firon mənə necə qulaq asacaq?»

7 Rəbb Musaya dedi: «Səni firon üçün Allah kimi qoydum, qardaşın Harun isə sənin peyğəmbərin olacaq. **2** Mənim sənə verdiyim əmri qardaşın Haruna söylə. Qoy o da firona söyləsin ki, İsrail övladlarını ölkəsindən buraxsın! **3** Lakin Mən fironun ürəyini inadkar edəcəyəm ki, Misir torpağında göstərəcəyim çoxlu əlamətlər və möcüzələrə baxmayaq, **4** firon sizə qulaq asmasın. Onda Mən əlimi Misir torpağına uzadıb böyük cəzalar göndərərək ordularımı - xalqım İsrail övladlarını onların arasından dəstələrlə çıxaracağam. **5** Əlimi Misir torpağına uzadaraq İsrail övladlarını onların arasından çıxardığım vaxt Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm!» **6** Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdi, onlar da elə etdilər. **7** Fironla danışdıqları vaxt Musanın səksən, Harunun isə səksən üç yaşı var idi. **8** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **9** «Firon sizə “məni

inandırmaq üçün bir möcüzə göstərin” deyəndə Musa Haruna desin: “Öz əsanı götürüb fironun öündə yerə at ki, ilana dönsün”». 10 Musa və Harun fironun yanına gəlib Rəbb necə əmr etmişdisə, elə də etdilər. Harun öz əsasını fironun və onun əyanlarının qarşısında yerə atdı və əsa ilana döndü. 11 Firon isə müdrik adamları və cadugərləri çağırıdı. Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. 12 Hər biri öz əsasını yerə atıb ilana döndərdi, ancaq Harunun əsası onların əsalarını uddu. 13 Lakin Rəbbin söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı. 14 Rəbb Musaya dedi: «Fironun inadkar ürəyi var, xalqı buraxmaqdan boyun qaçırrı. 15 Sən sabah səhər firon suya tərəf gedəndə qarşısına çıx. İlana dönen əsanı əlinə götürüb, onu Nil çayının sahilində gözlə. 16 Sonra firona de: “İbranilərin Allahı Rəbb məni yanına göndərdi ki, sənə deyim: *‘Xalqımı burax ki, səhrada Mənə ibadət etsin! Ancaq sən indiyə qədər qulaq asmadın, 17 buna görə də Rəbb belə deyir: ‘Bundan biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. Bax mən əlimdəki əsanı Nil çayının suyunu vuracağam, onda su qana döñəcək. 18 Çayda olan baliqlar öləcək və çay iylənəcək, Misirlilər çaydan su içməyə iyrənəcəklər’’*». 19 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: “Əsanı götür və əlini bütün Misir çayları, arxları, gölləri, hovuzları üzərinə uzat”. Onlar qana dönsün, bundan başqa bütün Misir torpağında həm taxta, həm də daş qablarda qan olacaq». 20 Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdisə, onlar da elə etdilər: fironun və onun əyanlarının qarşısında Harun əsasını qaldırdı və çaydakı suya vurdu. Nil çayındakı bütün su qana döndü; 21 çaydakı baliqlar öldü və çay iyləndi. Misirlilər buradan su içə bilmədilər. Misir torpağı qan içində idi. 22 Amma Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. Rəbbin söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı. 23 Firon qayıdır öz sarayına gəldi; bu işi də ürəyinə salmadı. 24 Bütün Misirlilər Nil çayı sahilində yer qazmağa başladılar ki, içməli su tapsınlar. Çünkü çayın suyundan içə bilmirdilər. 25 Rəbb çaya bəla göndərəndən sonra yeddi gün keçdi.

8 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: “Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 2 Əgər sən xalqımı buraxmaq istəməsən, mən sənin bütün torpağımı qurbağalarla doldurub bəlaya salacağam. 3 Çay qurbağalarla qaynaşacaq və oradan çıxıb sənin sarayında, yataq otağında, yatağının

üstündə gəzəcəklər, əyanlarının, xalqının evlərinə, təndirlərinə və xəmir tabaqlarına girəcəklər. 4 Sənin, xalqının və bütün əyanlarının üstünə qurbağalar çıxacaq”». 5 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: əsanı götür və əlini çayların, arxların və göllərin üzərinə uzat. Qoy Misir torpağı qurbağalarla dolsun». 6 Harun əlini Misir suları üzərinə uzatdı və oradan qurbağalar çıxıb Misir torpağını bürüdü. 7 Sehrbazlar da öz sehrləri ilə belə etdilər və Misir torpağına qurbağalar yetirdilər. 8 Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Rəbbə yalvarın ki, məndən və xalqımdan qurbağaları rədd etsin, onda Rəbbə qurban gətirmək üçün xalqı buraxaram». 9 Musa firona dedi: «Söylə, nə vaxt sənin, əyanların və xalqın üçün dua edim ki, qurbağalar səndən və evlərindən yox olsun və yalnız çayda qalsınlar?» 10 Firon dedi: «Sabah». Musa dedi: «Sən dediyin kimi olacaq. Bundan biləcəksən ki, Allahımız Rəbbə bənzəri yoxdur! 11 Qurbağalar səndən, evlərindən, əyanlarından və xalqından rədd olacaq, yalnız çayda qalacaqlar». 12 Musa və Harun fironun yanından çıxdılar. Musa Rəbbin fironun üzərinə göndərdiyi qurbağalara görə Ona yalvardı. 13 Rəbb də Musanın sözünə əməl etdi. Evlərdə, həyətlərdə, tarlalarda olan qurbağalar öldü. 14 Onları qalaq-qalaq yiğdilar və torpaq iylənməyə başladı. 15 Ancaq firon vəziyyətin yüngülləşdiyini görəndə Rəbbin söylədiyi kimi ürəyində inad etdi və onlara qulaq asmadı. 16 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: “Əsanı uzadıb yerin tozuna vur ki, o bütün Misir ölkəsində miğmiğalara dönsün”». 17 Onlar belə də etdilər. Harun əlindəki əsanı uzadıb yerin tozuna vurdu və insanların da, heyvanların da üstünə miğmiğalar qondu. Bütün Misir torpağında yerin tozu miğmiğaya döndü. 18 Sehrbazlar da öz sehrləri ilə miğmiğalar gətirmək istədilər, ancaq bunu bacarmadılar. İnsanların da, heyvanların da üstünə miğmiğalar qondu. 19 Sehrbazlar firona dedilər: «Bunda Allahın əli var». Ancaq Rəbbin söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və o qulaq asmadı. 20 Rəbb Musaya dedi: «Səhər tezdən qalx. Firon suya tərəf gedəndə onun qarşısına gedib belə söylə: “Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 21 Əgər sən onları azad etmək istəməsən, sənin, əyanlarının, xalqının üzərinə və evlərinin içiniə mozalan yiğinları göndərəcəyəm. Misirlilərin evləri, yaşıdlıqları torpaq mozalanlarla dolacaq. 22 Ancaq o gün xalqının yaşıdagı Qoşen torpağını ayıracağam ki, orada mozalanlar olmasın. Bundan biləcəksən ki,

bu ölkədə Rəbb Mənəm. **23** Sənin xalqınla Öz xalqım arasında fərq qoyacaqam. Bu əlamət sabah olacaq»». **24** Rəbb belə də etdi. Fironun sarayını, əyanlarının evlərini, bütün Misir torpağını ağır mozalan yığını basdı. Mozalanların əlindən ölkə viran oldu. **25** Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Gedin, bu ölkədə öz Allahımıza qurban getirin». **26** Ancaq Musa dedi: «Belə etmək olmaz, çünki bizim Allahımız Rəbbə qurban kəsməyimiz Misirlilərdə ikrah hissi oyadacaq. Misirlilərin qabağında ikrah oyadan qurbanlar kəssək, onlar bizi daşqalaq etməzlərmi? **27** Biz istəyirik ki, səhrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbin biziə əmr etdiyi kimi qurban getirək». **28** Firon dedi: «Mən sizi buraxıram ki, səhrada Allahınız Rəbbə qurban gətirəsiniz, ancaq çox uzağa getməyin. Mənim üçün də yalvarın». **29** Musa dedi: «Mən sənin yanından gedirəm. Rəbbə dua edəcəyəm ki, sabah fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtarsın. Ancaq qoy firon xalqı Rəbbə qurban götirməyə buraxmamaqla yənə də bizi aldatmasın». **30** Musa fironun yanından gedib Rəbbə yalvardı. **31** Rəbb Musanın sözüne əməl etdi. Fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtardı. Daha mozalan qalmadı. **32** Ancaq bu dəfə də firon ürəyində inadkarlıq etdi və xalqı buraxmadı.

9 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: “İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **2** Əgər sən onları buraxmaqdan boyun qaçırib saxlamağı davam etsən, **3** budur, Rəbb tarlanda olan heyvanların – at, eşşək, dəvə, mal-qara və qoyun-keçinin üzərinə əlini qaldıracaq; çox ağır qırğın olacaq. **4** Ancaq Rəbb İsrail övladlarının heyvanları ilə Misirlilərin heyvanları arasında fərq qoyacaq. İsrail övladlarına məxsus olan heyvanlardan heç biri ölməyəcək”». **5** Rəbb vaxt təyin edib dedi: «Rəbb bunu ölkədə sabah edəcək». **6** Məhz bunu da Rəbb səhəri gün etdi. Misirlilərin bütün heyvanları öldü. Ancaq İsrail övladlarının heyvanlarından heç biri ölmədi. **7** Firon vəziyyəti soruşdu və İsrail övladlarının heyvanlarından heç birinin ölmədiyi barədə xəbər aldı. Ancaq fironun ürəyi inadkar oldu və o, xalqı buraxmadı. **8** Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Kürədən əlinizə ovuc-ovuc qurum götürün. Qoy Musa onu fironun gözü önünde göyə səpsin. **9** Bütün Misir torpağında toz qalxacaq, insanların və heyvanların bədənində irinli çibanlar əmələ gətirəcək». **10** Onlar kürə qurumunu götürüb fironun

hüzurunda dayandılar. Musa onu göyə qədər səpdi, insanların və heyvanların bədənində irinli çibanlar çıxdı. **11** Sehrbazlar da bu cəzaya görə Musanın qabağında dayana bilmədilər, çünki sehrbazların və bütün Misirlilərin bədənlərinə çibanlar çıxmışdı. **12** Rəbbin Musaya söylədiyi kimi oldu: Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və firon onlara qulaq asmadı. **13** Rəbb Musaya dedi: «Sabah səhər tezdən qalx və fironun qarşısına gedib ona belə söylə: “İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **14** Çünki Mən bu dəfə sənin ürəyinə, əyanlarının və xalqının da üzərinə bütün bələlərəm göndərəcəyəm. Bundan biləcəksən ki, bütün dünyada Mənə bənzər yoxdur. **15** Əgər indi əlimi uzadıb səni və xalqını qırğınlıq cəzalandırmış olsaydım, yer üzündən silinib atılardın. **16** Amma ona görə səni qoruyub saxladım ki, Öz gücümü sənə göstərim və adımları bütün dünyaya elan edilsin. **17** Sən hələ də Mənim xalqıma qarşı durmusan və onu buraxmırsan. **18** Budur, Mən sabah bu vaxt çox güclü bir dolu göndərəcəyəm: elə bir dolu ki Misir qurulandan indiyə qədər orada olmayıb. **19** İndi heyvanlarını və çöldə olan hər şeyini apar, çünki tarlada qalan bütün insanlar və heyvanlar evə gətirilməsə, onların üzərinə dolu yağacaq və ölücəklər”». **20** Fironun əyanlarından bəzisi Rəbbin sözündə qorxub öz qul və heyvanlarını tələsik evlərinə gətirdi. **21** Rəbbin sözünə etinəsizliq edənlər isə öz qul və heyvanlarını tarlada qoydular. **22** Rəbb Musaya dedi: «Əlini göyə uzat. Qoy bütün Misir torpağına və orada olan insanların, heyvanlarının və bütün tarla bitkilərinin üzərinə dolu yağışın». **23** Musa əsasını göyə qaldırdı. Rəbb ildirımla dolu göndərdi və yerə od düşdü; Rəbb Misir torpağı üzərinə dolu yağırdı. **24** Beləliklə, çox güclü bir dolu yağdı. Dolu içində od alışdırı; Misir milləti mövcud olduğu vaxtdan bəri burada belə dolu olmamışdı. **25** Dolu bütün Misir torpağında insandan tutmuş heyvana və tarla bitkilərinə qədər hər şeyi məhv etdi. Çöldə bitən bütün otlar və ağaclar tələf oldu. **26** Ancaq İsrail övladlarının yaşadığı Qoşen torpağına dolu yağımadı. **27** Firon Musanı və Harunu çağırtdıb onlara dedi: «Bu dəfə günah etdim. Rəbb ədalətlidir, mən və xalqım isə haqsızıq. **28** Kifayətdir! Rəbbə yalvarın ki, bu dəhşətli ildirrim və dolu dayansın. Sizi azad edərəm, daha burada qalmayıñ». **29** Musa ona dedi: «Şəhərdən çıxanda əlimi Rəbbə tərəf qaldıracaqam, ildirrim dayanacaq və daha dolu yağımayacaq. Bundan

biləcəksən ki, dünya Rəbbə məxsusdur. **30** Ancaq mən bilmirəm ki, sən və əyanların yenə də Rəbb Allahdan qorxmursunuz». **31** Bu vaxt kətan və arpa məhsulu məhv oldu, çünki arpa dən gətirmiş, kətan isə qozalanmışdı. **32** Ancaq buğda və pərinc məhsulu məhv olmadı, çünki onlar gec yetişir. **33** Musa fironun yanından ayrılib şəhərdən çıxdı və əlini Rəbbə tərəf qaldırdı; ildirim və dolu dayandı və yerə yağış yağmadı. **34** Firon yağışın, dolunun və ildirimin dayandığını görünə yənə də günah etməyə başladı, özü və əyanları ürəklərini inadkar etdilər. **35** Rəbbin Musa vasitəsilə söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkarlaşdı və o, İsrail övladlarını buraxmadı.

10 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına get. Mən fironun və əyanlarının ürəyini ona görə inadkar etmişəm ki, onların arasında Öz əlamətlərimi göstərim. **2** Sən isə Misirdə nə cür işlər etdiyimi və onlara göstərdiyim əlamətləri oğluna və nəvənə nəql edərsən. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm». **3** Musa və Harun yenə fironun yanına gəlib ona söylədilər: «İbranilərin Allahi Rəbb belə deyir: "Nə vaxta qədər qarşında özünü aşağı tutmaqdan imtina edəcəksən? Xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **4** Əgər sən Mənim xalqımı azad etməsən, Mən sabah ölkənə çayirkələr göndərəcəyəm. **5** Çayirkələr yer üzünü elə örtəcək ki, torpağı görmək olmayacaq. Dolu yağandan sonra sizə qalan şeyləri də onlar yeyəcəklər; tarladakı ağaclarınızın verdiyi zoqları da yeyəcəklər. **6** Onlar sənin, əyanlarının və bütün Misirlilərin evlərini dolduracaqlar. Belə seyi nə ataların, nə də babaların bu torpaqda məskən saldıqları gündən indiyə qədər görməmişdilər"». Musa dönbə fironun yanından çıxdı. **7** Fironun əyanları ona dedilər: «Nə vaxta qədər bu adam biza tələ quracaq? Bu adamları burax, qoy onlar özlərinin Allahi Rəbbə ibadət etsinlər. Məgər sən hələ bilmirsən ki, Misir məhv olur?» **8** Musanı və Harunu yenə fironun yanına çağırıldılar. Firon onlara dedi: «Gedin, Allahınız Rəbbə ibadət edin. Ancaq deyin görək kimlər gedəcək?» **9** Musa dedi: «Uşaq, qoca, oğul, qızlarımız, qoyun-keçi və mal-qaramızla birgə gedəcəyik, çünki Rəbbə bayram etməliyik». **10** Firon onlara dedi: «Əgər mən sizi arvad-uşağıınızla birgə buraxsam, qoy Rəbbə sizə kömək olsun! Yəqin sizin pis niyyətiniz var. **11** Belə olmaz! Siz kişilər gedin və Rəbbə ibadət edin. Məgər bunu istəmirsəniz?» Sonra firon onları öz hüzurundan qovdu. **12** Onda

Rəbb Musaya dedi: «Əlini Misir torpağının üzərinə uzat. Qoy Misir torpağına çayirkələr hücum etsin və bütün ölkənin bitkilərini, dolu yağandan sonra qalan hər şeyi yesinlər». **13** Musa əsasını Misir torpağının üzərinə uzatdı. Rəbb ölkəyə bütün o günü və gecəni davam edən şərq küləyi göndərdi. Səhər açılanda şərq küləyi özü ilə çayirkələr gətirdi. **14** Çayirkələr Misir ölkəsinə hücum edərək bütün Misir torpağına yayıldılar. Onlar o qədər çox idi ki, bu qədəri heç vaxt olmayıb və bundan sonra da olmayıacaq. **15** Çayirkələr bütün yer üzünü elə büründü ki, torpaq görünmürdü. Onlar ölkənin bütün bitkilərini və dolu yağandan sonra qalan bütün meyvələrini yedilər; bütün Misir torpağında nə ağaclarда, nə də çöllüklərdə heç bir yaşıllıq qalmadı. **16** Firon tələsik Musanı və Harunu çağırıb onlara dedi: «Allahınız Rəbbə və sizə qarşı günah etdim, **17** xahiş edirəm, təkcə bu dəfə günahımı bağışlayın və Allahınız Rəbbə yalvarın ki, bu ölümcül bəla məni tərk etsin». **18** Musa fironun yanından çıxb Rəbbə yalvardı. **19** Rəbb küləyi döndərib çox güclü qərb küləyi göndərdi və külək çayirkələri aparıb Qırmızı dənizə atdı və bütün Misir ölkəsində bir çayirkə belə, qalmadı. **20** Ancaq Rəbb fironun ürəyini inadkarlaşdırıldı və o, İsrail övladlarını buraxmadı. **21** Sonra Rəbb Musaya dedi: «Əlini göyə tərəf uzat ki, Misir torpağında zülmət, qatı qaranlıq olsun». **22** Musa əlini göyə tərəf uzatdı və Misir torpağında üç gün qatı zülmət oldu. **23** Üç gün heç kəs bir-birini görmədi və heç kəs yerindən tərpanə bilmədi. Bütün İsrail övladlarının yaşıdlıları yerlər isə işıqlıq idi. **24** Firon Musanı çağırıb dedi: «Gedin, Rəbbə ibadət edin. Qoy uşaqlarınız da sizinlə getsin, ancaq qoyun-keçiniz və mal-qaranız burada qalsın». **25** Musa isə dedi: «Sən biza ünsiyyət qurbanları və yandırma qurbanları da verməlisən ki, Allahımız Rəbbə qurban gətirək. **26** Heyvanlarınız da bizimlə getməlidir: bir dirnaqlı da qalmamalıdır, çünki Allahımız Rəbbə qurban gətirmək üçün onları götürməliyik. Ancaq biz oraya gedib çatmamış Rəbbə nayı qurban gətirəcəyimizi bilmirik». **27** Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və o, İsrail övladlarını buraxmaq istəmədi. **28** Sonra firon Musaya dedi: «Rədd ol, özünü gözlə və bir də mənim gözümə görünmə. Yenə də gözümə görünsən, oləcəksən». **29** Musa dedi: «Düz deyirsən, bir daha gözünə görünmərəm».

11 Sonra Rəbb Musaya dedi: «Fironun və Misirlilərin üzərinə daha bir cəza göndərəcəyəm. Bundan sonra o sizi buradan buraxacaq. Hətta nəinki buraxacaq, buradan tamam qovacaq. 2 Xalqa çatdır ki, hər kişi öz qonşusundan və hər qadın öz rəfiqəsindən qızıl-gümüş əşyalar istəsin». 3 Rəbb Öz xalqına Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı. Musa özü də Misir ölkəsində fironun aşınlarının və xalqın gözündə çox böyük adam idi. 4 Musa dedi: «Rəbb belə deyir: "Gecə yarısı Mən Misirin ortasından keçəcəyəm; 5 Misir torpağında taxtda oturan fironun oğlundan tutmuş dəyirman arxasında olan kəniz oğluna qədər hamının ilk oğlu oləcək. Hətta bütün heyvanların da ilk balaları oləcək. 6 Bütün Misir torpağında elə böyük fəryad qopacaq ki, indiyadək beləsi olmamışdır və bundan sonra da olmayacaq. 7 Lakin bütün İsraililərin arasında nə insanların, nə də heyvanların üstüնə heç it də hürməyəcək. Bundan biləcəksiniz ki, Rəbb İsrail övladları ilə Misirlilər arasında fərq qoymuşdur". 8 Sonra bütün bu qulların yanına gələcək və mənə təzim edib deyəcəklər: "Sən və ardınca gələn bütün xalq buradan çıxın!" Bundan sonra mən çıxacağam». Sonra Musa qızığın qəzəbələ fironun yanından çıxdı. 9 Rəbb Musaya demişdi: «Misir torpağında möcüzələrim çoxalsın deyə firon sizə qulaq asmayacaq». 10 Musa və Harun bütün bu möcüzələri fironun hüzurunda göstərdilər. Ancaq Rəbb fironun ürəyini inadkarlaşdırıldı və o, İsrail övladlarını öz torpağından buraxmirdi.

12 Misir torpağında Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu ay sizin üçün ilin ilk ayı olacaq. 3 Bütün İsrail icmasına söyləyin: qoy bu ayın onuncu günündə hər kəs öz ailəsi üçün bir quzu, hər ev üçün bir quzu götürsün. 4 Əgər bir adamın ailəsi bir quzu üçün sayca azdırsa, qoy o adam evinə yaxın qonşusu ilə birgə bir quzu götürüb insanların sayına, hər kəsin yeyəcəyinə görə bölsün. 5 Özünüzə birillik qüsursuz erkək heyvan götürün: ya qoyunlardan bir toğlu yaxud keçilərdən bir çəpiş olsun. 6 Onu ayın on dördüncü gününə qədər saxlayın. Qoy axşamçağı bütün İsrail icmasının camaati onu kəssin. 7 Qurbanın qanından götürüb onu yeyəcəkləri evin qapısının hər iki yan taxtasına və üst dirəyinə sürtünlər. 8 Qoy həmin gecə onun ətini yesinlər; əti odda bişirib mayasız çörək və acı göyərti ilə yesinlər. 9 Onu çiy yaxud suda qaynadılmış halda yox, başı, ayaqları və içalatı ilə birgə odda

büşirilmiş halda yeyin. 10 Ondan səhərə qədər bir şey saxlamayın və səhər qalanını yandırın. 11 Onu belə yeyin: beliniz qurşanmış, çarıqlarınız ayağınızda və dəyənəyiniz əlinizdə olsun, onu tələsik yeyin. Bu, Rəbbin Pasxasıdır. 12 Mən isə o gecə Misir torpağından keçəcəyəm. Misir torpağında olan həm insanların bütün ilk oğullarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürəcəyəm. Bütün Misir allahlarına da cəza verəcəyəm. Rəbb Mənəm. 13 Sizin olduğunuz evlər üzərindəki qan sizin üçün əlamət olacaq. Qanı görəndə yan keçəcəyəm və Misir ölkəsini cəzalandırdığım zaman sizə məhvədici bəla gəlməyəcək. 14 Bu gün sizin üçün xatıra günü olacaq və onu Rəbb üçün bayram edəcəksiniz. Nəsildən-nəslə əbədi qayda olaraq onu bayram edin. 15 Yeddi gün mayasız çörək yeyin. Hətta birinci gün evlərinizdən mayanı yiğidirsin. Çünkü birinci gündən yedinci günə qədər mayalı çörək yeyən hər kəsin ayağı İsrail övladlarının arasından kəsilməlidir. 16 Sizin üçün birinci və yedinci günlərdə müqəddəs toplantı olsun. Bu günlər hər kəs özünə yemək hazırlamaqdan başqa heç bir iş görməsin. 17 Bu Mayasız Çörək bayramına ona görə riyat edin ki, məhz həmin gün sizə dəstələrlə Misir torpağından çıxartdım. Qoy nəsildən-nəslə bu sizin üçün əbədi qayda olsun və bu günə riyat edin. 18 Birinci ayın on dördüncü gününün axşamından ayın iyirmi birinci gününün axşamına qədər mayasız çörək yeyin. 19 Yeddi gün evinizdə maya olmasın, çünkü mayalı bir şey yeyən hər kəs ister ölkədə qərib, istərsə də yerli olsun, ayağı İsrail icmasının arasından kəsilməlidir. 20 Heç bir mayalı şey yeməyin, yaşadığınız hər bir yerdə mayasız çörək yeyin». 21 Musa İsrailin bütün ağısaqqallarını çağırıb dedi: «Ailələrinizə görə özünüz üçün toğlu ya çəpiş seçib götürün və Pasxa qurbanını kəsin. 22 Bir çəngə züfa otu götürüb ləyəndə olan qana batırın və oradakı qandan qapının üst dirəyinə və yan taxtalarına sürtün. Səhərə qədər heç kəs evinin qapısından çıxməsin. 23 Rəbb Misirliləri bələya salmaq üçün gələndə qapının üst dirəyinin və hər iki yan taxtasının üzərində qan götürüb o qapıdan yan keçəcək. Məhvədici evinizə girməyə qoymayacaq. 24 Buna özünüz və övladlarınız üçün əbədi qayda kimi həmişə riyat edin. 25 Rəbbin söylədiyi kimi sizə verdiyi torpağa çatanda bu ibadətə riyat edərsiniz. 26 Övladlarınız sizdən "Bu ibadətin mənəsi sizin üçün nədir?" deyə soruşduqları zaman 27 onlara söyləyin: "Bu, Misirliləri bələya saldığı zaman Misirdə İsrail

övladlarının evləri yanından keçib xilas edən Rəbb üçün Pasxa qurbanıdır»». Xalq əyilib səcdə etdi. **28** Rəbb Musaya və Haruna necə əmr etmişdə, İsrail övladları gedib elə də etdilər. **29** Gecəyarısı Rəbb Misir torpağında olan bütün ilk oğulları öldürdü; taxtda oturan fironun ilk oğlundan tutmuş zindanda olan əsirin ilk oğluna qədər hər ilk oğul, heyvanların hər ilk balası da öldü. **30** O gecə firon, onun əyanları və bütün Misirlilər qalxdılar. Misirdən böyük bir fəryad qopdu, çünkü elə bir ev yox idi ki, orada ölen olmasın. **31** Firon gecə Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Çıxın gedin! Həm özünüz, həm də bütün İsaillilər xalqımın arasından çıxın gedin, istədiyiniz kimi Rəbbə ibadət edin. **32** Necə ki deyirdiniz, qoyun-keçinizi və mal-qaranızı da götürüb gedin, mənə də xeyir-dua verin». **33** Misirlilər xalqı ölkədən tələsik qovdular. Onlar deyirdilər: «Yoxsa hamımız oləcəyik». **34** Xalq maya qata bilmədiyi xəmiri götürdü, paltarlarına bürünmiş xəmir tabaqlarını ciyinlərində apardı. **35** İsrail övladları Musanın sözünə əməl etdilər. Misirlilərdən qızıl-gümüş əşyalar və paltar istədilər. **36** Rəbb xalqa Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı və onlara istədiklərini verdilər. Beləcə onlar Misirliləri soydular. **37** İsrail övladları Ramsesdən Sukkota yola düşdülər. Arvad-uşaqdan əlavə, altı yüz minə qədər piyada gedən kişi var idi. **38** Qarışq bir izdiham, çoxlu qoyun-keçi, mal-qara sürüləri də onlarla birgə yollandı. **39** Misirdən çıxardıqları maya qatılmayan xəmirdən mayasız kökələr bişirdilər. Çünkü Misirdən qovulmuşdular və orada qalib özlərinə yol üçün azuqə hazırlaya bilməmişdilər. **40** İsrail övladlarının Misirdə yaşıdığı müddət dörd yüz otuz il olmuşdu. **41** Məhz bu dörd yüz otuz il tamam olan gün Rəbbin bütün dəstələri Misir torpağından çıxdı. **42** Rəbb o gecə onları Misirdən qurtarmaq üçün ayıq saxladı. İsrail xalqı bütün nəsillər boyu o gecə Misirlilərin əlindən qurtarmağın xatırası kimi Rəbb üçün ayıq qalmalı idilər. **43** Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Pasxa bayramının qaydaları belədir: heç bir qərib ondan yeməsin; **44** ancaq hər kəsin pulla satın alınmış qulu sünnet olunduqdan sonra onu yeyə bilər. **45** Qonaq və muzdlu işçi ondan yeməməlidir. **46** Qoy bu yemək bir evdə yeyilsin, əti evdən bayırı çıxarılmasın və onun bir stümüyü də qırılmassisn. **47** Bütün İsrail icması bu yeməyi yesin. **48** Sənin yanında qonaq olan qərib Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək istəsə, ailəsində olan bütün kişilərlə birgə sünnet olunsun. Yalnız bu

zaman onu keçirə bilər və o da sizin həmtayfanız kimi sayılar. Sünnet olunmayan heç bir kişi ondan yeməsin. **49** Yerli üçün də, yanınızda yaşayan yadelli üçün də qanun eynidir». **50** İsrail övladları Rəbbin Musaya və Haruna əmr etdiyi kimi də etdilər. **51** Rəbb o gün İsrail övladlarını Misir torpağından dəstələrlə çıxartdı.

13 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladları arasında hər bətnindən ilk doğulan bütün oğlanları və bütün heyvanların balalarını Mənim üçün təqdis et; onlar Mənimdir». **3** Musa xalqa dedi: «Misirdən, köləlik diyarından çıxdığınız bu günü xatırlayın. Çünkü Rəbb sizi qüdrətli əli ilə oradan çıxardı və buna görə də mayalı çörək yeməyin. **4** Çıxdığınız bu gün Aviv ayındadır. **5** Rəbb atalarınıza and etmişdi ki, Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Xivlilərin, Yevulsuların ölkəsini sizə verəcək. Sizi süd və bal axan torpağa gətirəcəyi vaxt bu ibadəti həmin ayda icra edin. **6** Yeddi gün mayasız çörək yeyin, yedinci gün Rəbbə bayram olsun. **7** O yeddi gün ərzində yalnız mayasız çörək yeyilməlidir. Aranızda bütün ölkədə nə mayalı çörək, nə də maya görünməsin. **8** O günü övladlarınıza bildirib deyin: «Misirdən çıxdığım vaxt Rəbb mənim üçün nələr etdiyinə görə belə edirəm». **9** Qoy bu əlinizdə nişanə və gözlərinizin önündə xatıra olsun ki, Rəbbin qanunu dilinizdən düşməsin. Çünkü Rəbb sizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı. **10** İldən-ilə təyin olunan vaxt bu qanuna riayət edin. **11** Rəbb sizə və atalarınıza and içdiyi kimi Kənanlıların ölkəsinə gətirib, oranı sizə verən vaxtdan bəri **12** ana bətnindən hər ilk doğulan oğlanlarını Rəbbə təqdim etməlisiniz: ilk doğulan bütün heyvan balaları da Rəbbin olsun. **13** Hər ilk doğulan eşək balası əvəzinə bir qoyun-keçi balası verin. Əgər əvəzini verməsəniz, boynunu sindirin. Övladlarınızın arasında hər ilk oğulun əvəzini ödəyin. **14** Gələcəkdə övladlarınız sizdən «Bu nədir?» soruşanda deyin: «Rəbb bizi Misirdən, köləlik diyarından qüdrətli əli ilə çıxardı. **15** Firon bizi buraxmamağa inadkarlıq edəndə Rəbb Misir torpağında olan həm insanların bütün ilk oğlanlarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürdü. Buna görə mən bütün ilk doğulan heyvan balalarını Rəbbə qurban verirəm, bütün ilk oğullarımın isə əvəzini ödəyirəm». **16** Qoy bu əlinizdə nişanə və gözünüz önündə xatıra olsun, çünkü Rəbb bizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı». **17** Firon xalqı buraxdığı zaman

Allah onları Filiştililərin ölkəsindən yol qısa olduğunu baxmayaraq, o yolla gətirmədi. Çünkü O dedi: «Yoxsa xalq mühərribə görəndə bəlkə peşman olub Misirə qayıdar». **18** Allah xalqı Qırmızı dənizə tərəf səhra yolu ilə dolayı apardı. İsrail övladları Misir torpağından silahlanıb çıxdılar. **19** Musa Yusifin sümüklərini özü ilə apardı, çünkü Yusif İsrail övladlarına «Allah mütləq sizə nəzər salacaq. Gedən zaman özünüzlə sümüklərimi də buradan çıxarın» deyərək and içdirmişdi. **20** İsrail övladları Sukkotdan yola düşüb səhranın kənarında olan Etamda düşərgə saldılar. **21** Rəbb onların qabağı ilə gündüz onlara yol göstərmək üçün bulud dirəyində, gecə isə onlara işq vermək üçün od dirəyində gedirdi ki, gündüz də, gecə də gedə bilsinlər. **22** Gündüzlər bulud dirəyi, gecələr isə od dirəyi xalqın önündən ayrılmadı.

14 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə söyle: “Döniüb Pi-Haxirot qabağında düşərgə salın. Miqдол ilə dənizin arasında, Baal-Sefon qarşısında dənizin sahilində düşərgəniz olsun”. **3** Firon düşünəcək ki, İsrail övladları torpaqda dolaşır, səhra onların yolunu kəsmişdir. **4** Mən isə fironu inadkar edəcəyəm ki, o sizi təqib etsin. Sonra firon və onun ordusunu məğlub edib izzətimi göstərəcəyəm. Bütün Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». İsraililər belə də elədilər. **5** Misir padşahına İsrail xalqının qaçıdığını xəbər verəndə firon və məmurlarının fikri dəyişdi. Onlar dedilər: «Biz nə üçün belə etdik? İsrail övladları bizim qullarımız id. Axi niyə onları buraxdıq?» **6** Firon döyüş arabalarını hazırlayıb adamlarını özü ilə götürdü. **7** O, altı yüz seçmə döyüş arabanı və Misirin bütün arabalarını götürdü. Hər arabanın öz zabiti var idi. **8** Rəbb Misir padşahı fironun ürəyini yenə də inadkar etdi və o, İsrail övladlarını təqib etdi. İsrail övladları isə cürətlə gedirdilər. **9** Misirlilər, fironun bütün araba atları, süvariləri və ordusunu onları təqib edib Pi-Haxirot yanında, Baal-Sefon qarşısında dənizin sahilində qurduqları düşərgəyə çatdılar. **10** Firon yaxınlaşanda İsrail övladları baxıb gördülər ki, Misirlilər onlara doğru gəlirlər. Buna görə də İsrail övladları çox qorxdu və Rəbbə fəryad etdilər. **11** Onlar Musaya dedilər: «Məgar Misirdə qəbiristanlıq yoxdur ki, sən bizi səhrada ölməyə apardın? Bizi Misirdən çıxarıb başımıza nə gətirdin? **12** Misirdə sənə “Bizdən əl çək, Misirlilərə qulluq edək!” demirdikmi? Səhrada ölməkdən Misirlilərə qulluq

etmək bizim üçün yaxşıdır». **13** Musa isə xalqa belə dedi: «Qorxmayın! Durun, Rəbbin bu gün sizi necə xilas edəcəyinə baxın. İndi gördüyünüz Misirliləri daha heç vaxt görməyəcəksiniz. **14** Sakit olun, Rəbb sizin üçün döyüşəcək!» **15** Rəbb Musaya dedi: «Nə üçün Mənə fəryad edirsən? İsrail övladlarına de ki, yola düşünlər. **16** Sən isə əsanı qaldırıb, əlini dənizin üzərinə uzat, sularını yar ki, İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçsinlər. **17** Mən Misirlilərin ürəklərini inadkar edəcəyəm ki, sizi təqib etsinlər. Sonra fironu, onun bütün ordusunu, döyüş arabalarını və süvarilərini məğlub edib izzətimi göstərəcəyəm. **18** Fironu, döyüş arabalarını və süvarilərini məğlub edib izzətimi göstərdiyim zaman Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». **19** İsrail düşərgəsinin önündə gedən Allahın mələyi onların arxasına keçdi. Bulud dirəyi önlərindən arxalarına keçib, **20** Misir ordusunun və İsrail düşərgəsinin arasında durdu. Bulud bir tərəfə zülmət verdi, o birisinə isə gecə işığı verdi. Bütün gecə bu xalqlar bir-birinə yaxınlaşmadılar. **21** Musa əlini dəniz üzərinə uzatdı. Rəbb bütün gecə əsən qüvvətli şərq küləyi ilə dənizin suyunu qovub yerini quruya çevirdi. Sular yarıldı və **22** İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçdilər. Sular onlar üçün sağ və sol tərəfdən divar oldu. **23** Misirlilər onları təqib etdilər, fironun atları, döyüş arabaları və süvariləri İsrail övladlarının ardına dənizin ortasına girdilər. **24** Dan yeri söküləndə Rəbb od və bulud dirəyində Misir ordusuna baxıb onların arasında qarşıqlıq saldı. **25** O, arabaların çarxlarını elə ləngitdi ki, arabalar güclə hərəkət etdi. Misirlilər dedilər: «Gəlin İsrail övladlarından qaçaq, çünkü Rəbb onların tərəfində bizə qarşı döyüşür». **26** Rəbb Musaya belə dedi: «Əlini dənizin üzərinə uzat ki, sular Misirlilərin, döyüş arabalarının və süvarilərinin üzərinə qayıtsın». **27** Musa əlini dənizin üzərinə uzatdı. Səhərə yaxın dəniz adı hala qayıtdı. Misirlilər sulardan qaçmaq istəyəndə Rəbb onları itələyib dənizin ortasına atdı. **28** Yerinə qayıdan sular döyüş arabalarını, süvariləri, İsrail övladlarının ardına dənizə gedən fironun bütün ordusunu örtüb uddu. Onlardan bir nəfər də olsun sağ qalmadı. **29** İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdən keçib getmişdilər. Sular onlar üçün sağ və sol tərəfdə divar olmuşdu. **30** Məhz o gün Rəbb İsraili Misirlilərin əlindən xilas etdi. İsrail xalqı Misirliləri dənizin sahilində ölü gördü. **31** İsrail xalqı Rəbbin

Misirlilər böyük qüvvətlə nə etdiyini görəndə Rəbdən qorxdı, Ona və qulu Musaya güvəndi.

15 O vaxt Musa ilə İsrail övladları Rəbbə bu ilahini oxudular: «Rəbbə ilahi oxuyacağam, Çox böyük zəfər çaldı. Atı və süvarini dənizə tulladı. **2** Rəbb qüvvətim, məzmurumdur, O məni xilas etdi. Rəbb mənim Allahımdır, Ona həmd edəcəyəm. Atamın Allahıdır, Rəbbi yüksəldəcəyəm. **3** Rəbb döyüşçüdür, Rəbdür Onun adı. **4** Fironun döyüş arabalarını, Ordusunu da dənizə atdı. Döyüş arabalarının başçıları Qırmızı dənizdə boğuldu. **5** Əngin sulara bürünüb Daş tək dərinliklərə Necə də qərq oldular. **6** Ya Rəbb! Sənin sağ əlin qüdrətdən izzətləndi. Ya Rəbb! Sənin sağ əlin düşməni əzəndir. **7** Sənə qarşı çıxanları möhtəşəm əzəmətin yixar, Sənin göndərdiyin qəzab onları saman çöpü tək yandırar. **8** Burnunun nəfəsi ilə sular toplanar, Yiğilar bir yerə, axınlar dayanar, Dəniz qoynunda coşan sular qatılaşar. **9** Düşmən dedi: “İzləyim, çatıb qənimət paylayım: Bundan canım doyacaq, Qılıncımla onları məhv edəcəyəm”. **10** Nəfəsinlə üfürdün, dənizlə onları büründün. Qurğuşun tək onlar nəhəng sularda batdır. **11** Ya Rəbb, allahlar arasında Sənin kimisi varmı? Müqəddəslikdə əzəmətli, zəhmlı və alqışlara layiq, Məcüzələr yaradan Sənin kimisi varmı? **12** Sağ əlini uzadanda torpaq onları uddu. **13** Məhəbbətinlə qurtardığın xalqa Sən yol göstərdin. Müqəddəs məskəninə Öz gücünlə apardın. **14** Xalqlar eşidib əmdi, Filiş sakinlərini qorxu kəsdi. **15** Edom başçılarını o an dəhşət bürüdü. Moav igidlərini vahimələrə saldı. Kənan sakinləri isə üzülüb qaldı. **16** Onların üzərini qorxu, vəlvələ aldı. Güclü qoluna görə daş tək lal-kar oldular, O vaxtadək ki xalqın keçəcək, Ya Rəbb, qurtardığın xalq keçəcək! **17** Ya Rəbb, xalqını gətirib salacaqsan mülküն olan dağına, Yaşamaq üçün Özüna yaratdığın yera, Ey Xudavənd! Əlinlə qurduğun Müqəddəs məkanına. **18** Rəbb əbədi, daima padşahlıq edəcəkdir». **19** Fironun atları, döyüş arabaları və stivarırları ilə birgə dənizə girəndə Rəbb dənizin sularını onların üzərinə geri qaytarmışdı. İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdən keçmişdilər. **20** Harunun bacısı peyğəmbər Məryəm əlinə dəf aldı; bütün qadınlar əllərinə dəf alıb oynayaraq onun ardına çıxdılar. **21** Məryəm onların qarşısında bu ilahini oxudu: Rəbbə ilahi oxuyun, Çox böyük zəfər çaldı. Atı və süvariləri dənizə tulladı! **22** Musa İsrail xalqını Qırmızı dənizin sahilindən gedən

yola gətirdi. Onlar Şur səhrasına çıxıb orada üç gün yol getdilər, amma su tapmadılar. **23** Maraya çatdılar, lakin oranın suyunu içə bilmədilər, çünki çox acı idi. Buna görə də o yer Mara adlanır. **24** Xalq «Nə içək?» deyə Musadan giley-güzər etdi. **25** Musa Rəbbə fəryad etdi və Rəbb ona bir ağac göstərdi. Musa onu suya atdı və su şirin oldu. Orada İsrail övladlarını sınaga çəkdiyi yerdə Rəbb onlar üçün qayda-qanun qoyaraq dedi: **26** «Əgər siz Allahınız Rəbbin səsinə qulaq asıb Onun gözündə doğru olsanız, Onun əmrlərini dinləyib bütün qanunlarına riayət etsəniz, Misirlilərə verdiyim xəstəliklərin heç birini sizə verməyəcəyəm. Çünki sizə şəfa verən Rəbb Mənəm». **27** Sonra İsrail övladları Elimə gəldilər. Orada on iki su qaynağı və yetmiş xurma ağacı var idi. İsrail xalqı orada sular ətrafında düşərgə qurdu.

16 Bütün İsrail övladlarının icması Elimdən yola düşdü. Onlar Misir ölkəsindən çıxdıqdan sonra ikinci ayın on beşinci günü Elim və Sina dağı arasındaki Sin səhrasına çatdılar. **2** Səhrada bütün İsrail övladlarının icması Musa ilə Harunun əlindən giley-güzər etdi. **3** İsraililər onlara dedilər: «Kaş ki Misir ölkəsində ət qazanlarının yanında oturanda doyunca çörək yediyimiz vaxt Rəbbin əlində ölüydik! Siz bizi bu səhraya ona görə gətirdiniz ki, bütün bu camaatı achiqdan öldürsəniz». **4** Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sizin üçün göydən çörək yağıdıracağam. Qoy xalq hər gün çıxıb lazımı miqdarda o çörəyi yiğsin. Mənsə onları sınaycاğam ki, qanunuma görə yaşayırlar ya yox. **5** Altıncı gün yiğdiqları digər günlər yiğdiqlarından ikiqat artıq olsun, o gün də onu hazırlasınlar». **6** Musa və Harun bütün İsrail övladlarına dedilər: «Axşam biləcəksiniz ki, sizi Misir ölkəsindən çıxaran Rəbdür. **7** Səhər isə Rəbbin izzətini görəcəksiniz. Çünki Rəbb Onun əlindən giley-güzərini eşitdi. Axi biz kimik ki, siz əlimizdən giley-güzər edirsiniz?» **8** Musa dedi: «Sizə axşam yeməyə ət, səhər isə doyunca çörək verən Rəbdür; çünki sizin Ona qarşı olan deyinməyinizi eşidən Odur. Axi biz kimik ki? Deyinməyinizi bizi qarşı deyil, Rəbbə qarşıdır». **9** Musa Haruna dedi: «Bütün İsrail icmasına belə söylə: “Rəbbin hüzuruna yaxınlaşın, çünki O sizin deyinməyinizi eşitməmişdir”». **10** Harun bütün İsrail övladlarının icması ilə danişdiyi vaxt onlar səhraya baxıb Rəbbin əzəmətinin buludda göründüyünü gördülər. **11** Rəbb Musaya dedi: **12**

«Mən İsrail övladlarının deyinməklərini eştdim. Onlara de: axşamçağı ət yeyəcək, səhər isə çörəklə doyacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Allahınız Rəbb Mənəm». **13** Axşam bildirçinlər üçub bütün düşərgəni büründülər. Səhər düşərgənin ətrafına şəh düşdü. **14** Şəh buxarlananda səhrada, torpaq üzərində qirova bənzər nazik lopalar göründü. **15** İsraililər bunu gördükdə bir-birinə «Bu nədir?» dedilər, çünki onun nə olduğunu bilmirdilər. Musa onlara dedi: «Bu Rəbbin sizə yeməyə verdiyi çörəkdir. **16** Rəbbin əmri budur: hər adam yemək üçün özünə lazımi miqdarda ondan yiğsin. Öz çadırında olan adamların sayına görə adambaşı bir omer götürsün». **17** İsrail övladları belə də etdiłər. Kimi çox, kimi də az yiğdi. **18** Onlar omer ilə ölçüdükəri zaman çox yiğanın artığı, az yiğanın əskiyi olmadı. Hər kəs özünə lazımi miqdarda yemək yiğdi. **19** Musa İsrail övladlarına dedi: «Qoy səhərə qədər heç kimdə bu yeməkdən qalmasın». **20** Lakin bəziləri Musanın sözüne baxmayıb bundan səhərə qədər saxladılar. Saxladıqları yemək qurdanıb iyələndi. Musa onlara qəzəbləndi. **21** İsrail övladlarından hər kəs özüne lazımi miqdarda hər səhər ondan yiğirdi. Günəş qızanda isə o əriyirdi. **22** İsrail övladları altinci gün bu yeməkdən ikiqat artıq, adambaşı iki omer yiğdilar. İcma başçıları gəlib bunu Musaya bildirdilər. **23** Musa onlara dedi: «Rəbb belə deyir: "Sabah istirahət günü – Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə günüdür. Bu gün bişirdiyiniz hər şeyi bişirin, qaynatdıığınız hər şeyi qaynadın, artığı da özünüüz üçün səhərə qoyub saxlayın"». **24** İsrail övladları Musa onlara əmr etdiyi kimi yeməyi səhərə saxladılar. Onun içində nə qurd oldu, nə də iyələndi. **25** Musa dedi: «Bu gün o yeməyi yeyin, çünki Rəbb üçün Şənbə günüdür. Bu gün çöldə yemək tapmayacaqsınız. **26** Siz onu altı gün ərzində yiğin; yeddinci gün – Şənbə günü o yemək yox olacaq». **27** Xalqın bəziləri yeddinci gün yemək yiğməga çıxdılar, amma tapmadılar. **28** Rəbb Musaya dedi: «Nə vaxta qədər əmərlərimə və qanunlarına itaət etməkdən boyun qaçıracasınız? **29** Baxın Rəbb sizə Şənbə günü verdi. Buna görə də O sizə hər altinci gün iki günlük yemək verir. Qoy hər kəs öz evində qalsın və yeddinci gün heç yerə çıxmasın». **30** Beləcə xalq yeddinci gün istirahət etdi. **31** İsrail xalqı bu yeməyin adını «manna» qoydu. O, görünüşcə keşniş toxumu kimi idi, rəngi ağ, dadi isə ballı yuxaya bənzəyirdi. **32** Musa dedi: «Rəbbin əmri budur: "Mannadan bir omer doldurun; Misir ölkəsindən sizi çıxardığım

zaman səhrada sizə yedirdiyim yeməyi görmək üçün qoy bu nəsildən-nəslə qorunsun"». **33** Musa Haruna dedi: «Bir qab götür, ona omer dolu manna qoy. Bu Rəbbin hüzurunda nəsildən-nəslə qorunub saxlanmalıdır». **34** Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Harun onu şəhadət lövhələrinin önündə qoruyub saxladı. **35** İsrail övladları qırx il ərzində əhalisi olduqları Kənan ölkəsinin sərhədinə gələnə qədər manna yedilər. **36** Bir omer efanın onda bir hissəsidir.

17 Bütün İsrail övladlarının icması Sin səhrasından yola düşüb Rəbbin buyurduğuna görə dayanadaya köç edirdilər. Onlar Refidimdə düşərgə saldılar. Orada xalqın içməyə suyu yox idi. **2** Ona görə də xalq Musa ilə münaqış edib belə dedi: «Bizə içməyə su verin». Musa onlara dedi: «Niyə mənimlə münaqış edirsınız? Nə üçün Rəbbi sinayırsınız?» **3** Xalq orada olanda susamışdı. Ona görə də Musanın əlindən deyinib dedi: «Axi niyə bizi Misirdən çıxartdin? Bu bizi, oğullarımızı və heyvanlarımızı susuzluqdan öldürmək üçündürmü?» **4** Musa Rəbbə fəryad edib dedi: «Axi mən bu xalq ilə nə edim? Bir az da keçə, məni daşqalaq edəcəklər». **5** Rəbb Musaya dedi: «Xalqın qarşısına çıx. Özünlə bərabər bir neçə İsrail ağsaqqalı götür. Nil çayına vurduğun əsanı əlinə alıb irəli get. **6** Orada – Xorevdəki qayanın üstündə Mən sənin önündə dayanacağam. Zərbə ilə qayaya vur və oradan xalq üçün içməli su çıxacaq». Musa da İsrail ağsaqqallarının gözü qarşısında bunu etdi. **7** Musa o yeri Massa və Meriva adlandırdı, çünki orada İsrail övladları münaqış etmişdilər və «görəsən Rəbb aramızdadır ya yox» deyə Rəbbi sinmişdilar. **8** Bundan sonra Amaleqlilər gəlib Refidimdə İsrail övladları ilə döyüşdülər. **9** Musa Yesuaya dedi: «Bizim üçün bir neçə adam seç, get Amaleqlilərlə döyüş. Sabah mən əlimdə Allahın əsası ilə təpənin başında dayanacağam». **10** Yesu da Musa deyən kimi etdi və gedib Amaleqlilərlə döyüşdü. Musa, Harun və Xur isə təpənin başına çıxdılar. **11** Musa əlini qaldıranda İsrail övladları üstün gəlirdi, əlini endirəndə isə Amaleqlilər üstün gəlirdi. **12** Lakin Musanın əlləri yorulurdu. Ona görə də bir daş götürüb onun altına qoydular. Musa daşın üstündə oturdu. Əlinin birindən Harun, o birisindən isə Xur yapışdı. Beləcə Musanın gün batanacan əlləri möhkəm qaldı. **13** Yesu Amaleq padşahını və xalqını qılıncdan keçirib qırdı. **14** Rəbb Musaya dedi: «Bunu xatırə olaraq kitabı yaz, Yesuanın qulağına çatdır ki, Mən Amaleqin adını büsbütün yer üzərindən siləcəyəm».

15 Musa bir qurbangah düzəldərək adını Yahve-Nissi qoyub 16 dedi: «Rəbbin taxtına doğru əl uzadıldırdı. O, nəsildən-nəslə Amaleqlilərə qarşı döyüşəcək».

18 Midyanlıların kahini olan Musanın qayınatası

Yetro Allahın Musa və xalqı İsrail üçün gördüyü bütün işləri, Rəbbin İsraili Misirdən çıxardığını eşitdi. 2 Musanın qayınatası Yetro Musanın arvadı Sipporani iki oğlu ilə birgə geri gətirdi. Musa əvvəlcədən arvadını onun yanına göndərmişdi. 3 Musa «mən yad bir ölkədə qərib oldum» deyib oğlanlarının birinin adı Gerşom qoymuşdu. 4 «Atamın Allahı köməyim oldu və məni fironun qılıncından qurtardı» deyib o birisinin adını Eliezer qoymuşdu. 5 Musanın qayınatası Yetro, oğulları və arvadı Musanın düşərgə saldığı Allahın dağı yerləşən səhraya gəlib, 6 bu xəbəri Musaya göndərdi: «Mən – sənin qayınatanın Yetro, arvadın və iki oğlunla yanına gəlirəm». 7 Musa qayınatasının qarşısına çıxdı, təzim edib onunla öpüşdü; onlar bir-birlərindən hal-əhval tutub çadıra girdilər. 8 Musa qayınatasına Rəbbin İsrail övladlarının xatırınə firona və Misirlilərə etdiyi bütün şeylər, yolda çəkdikləri bütün əziyyəti və Rəbbin onları necə qurtardığını nəql etdi. 9 Yetro Rəbbin İsrail övladlarına etdiyi bütün yaxşılıqlara və Misirlilərin əlindən onları qurtardığını görə sevindi. 10 Yetro dedi: «Sizi Misirlilərin və fironun əlindən qurtaran Rəbbə alqış olsun! Xalqı Misirlilərin əlinin altından qurtaran Odur. 11 İndi bildim ki, Rəbb bütün allahlardan böyükdür, çünki onların öyündüklərindən də üstün oldu». 12 Sonra Musanın qayınatası Yetro Allah'a yandırma və ünsiyət qurbanları gətirdi. Harun ilə İsrail övladlarının bütün ağsaqqalları Musanın qayınatası ilə Allahın hüzurunda yemək yeməyə gəldilər. 13 Ertəsi gün Musa oturub xalqa hakimlik edirdi. Xalq da səhərdən axşamadək Musanın ətrafında dayanmışdı. 14 Qayınatası Musanın xalq üçün nə etdiyinə baxıb dedi: «Nə üçün bu xalqa belə edirsinə? Niyə sən tək oturursan və bütün xalq səhərdən axşamadək ətrafında dayanıb gözləyir?» 15 Musa qayınatasına dedi: «Ona görə ki xalq Allahdan soruşmaq üçün mənim yanımı golir. 16 Həll olunmalı məsələləri olan adamlar yanımı gələndə aralarında qərar çıxarıram. Allahın qayda-qanunlarını da onlara bildirirəm». 17 Musanın qayınatası ona dedi: «Gördüyün iş yaxşı deyil. 18 Əlbəttə, həm sən, həm də səninlə olan xalq üzülsiniz. Axi bu iş sənin üçün ağırdır, onu təkbaşına edə bilməzsən. 19 İndi sözümə

qulaq as, sənə bir məsləhət verim. Qoy Allah sənə yar olsun! Sən bu xalqa görə Allahın hüzurunda dayan və işlərinin də Ona çatdır. 20 Onları qayda-qanunlar barəsində xəbərdar et, gedəcəkləri yolu və görəcəkləri işi göstər. 21 Bütün xalq arasından bacarıqlı, Allahdan qorxan, etibarlı, haram qazanca nifrat edən adamları seç. Onları minbaşı, yüzbaşı, əllibaşı, onbaşı təyin et ki, 22 xalqı hər zaman mühakimə etsinlər. Qoy hər böyük işi sənin yanına götürsinlər, hər kiçik işə isə özləri hakimlik etsinlər. Beləcə öz yükünü yüngülləşdir. Qoy o adamlar bu yükü səninlə daşısinlar. 23 Əgər belə etsən, Allah da sənə belə əmr etsə, dözə bilərsən. Bütün xalq da razi olub öz yerinə gedər». 24 Musa qayınatası deyən sözlərə qulaq asıb əməl etdi. 25 Bundan sonra Musa İsrail övladları arasından bacarıqlı adamlar seçdi və onlardan xalqa başçı – minbaşilar, yüzbaşilar, əllibaşilar, onbaşilar təyin etdi. 26 Onlar hər vaxt xalqı mühakimə edirdilər. Çətin işləri isə Musanın yanına götürir, hər kiçik işi isə özləri mühakimə edirdilər. 27 Sonra Musa qayınatasını yola saldı, o da öz ölkəsinə getdi.

19 İsrail övladları Misir torpağından çıxıqdan

sonra üçüncü ayda – yeni ay günü Sina səhrasına gəldilər. 2 Onlar Refidimdən köçüb Sina səhrasına gəldilər. O səhrada İsrail övladları dağın qarşısında düşərgə saldılar. 3 Musa isə dağa – Allahın hüzuruna çıxdı. Rəbb onu dağdan çağırıb dedi: «Yaqub nəslinə, İsrail övladlarına belə söyle: 4 “Misirlilərə nələr etdiyimi, sizi qartal qanadlarında daşıdığım kimi yanına gətirdiyimi siz özünüz gördünüz. 5 İndi isə əgər sözümə diqqətlə qulaq asıb əhdimə riayət etsəniz, siz bütün xalqlar arasından Mənə məxsus xalq olacaqsınız. Bütün yer üzü Mənimdir; 6 siz isə Mənə xidmət edən kahinlər padşahlığı, müqəddəs millət olacaqsınız”. Bu sözləri İsrail övladlarına söyle». 7 Musa gəlib xalqın ağsaqqallarını çağırıb və Rəbbin ona əmr etdiyi hər kəlməni onların qarşısına qoyma. 8 Bütün xalq bir nəfər kimi belə cavab verdi: «Rəbbin bütün söylədiklərinə əməl edəcəyik». Musa xalqın cavabını Rəbbə çatdırı. 9 Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin yanına qatı buludda gəlirəm, qoy xalq səninlə danışdığını eşidib sənə daim inansın». Musa xalqın sözlərini Rəbbə çatdırı. 10 Rəbb Musaya dedi: «Xalqın yanına get. Bu gün və sabah onları təqdis et. Qoy paltarlarını da yusunlar. 11 Üçüncü günə hazır olsunlar, çünki üçüncü gün bütün xalqın gözü

qarşısında Rəbb Sina dağı üzərinə enəcək. **12** Xalqın ətrafinə sərhəd çəkib de: “Özünüyü dağa çıxmaqdan, onun ətəyinə toxunmaqdan gözləyin. Dağa toxunan hər kəs öldürülməlidir. **13** Eləsinə əl vurulmasın, ancaq daşqalaq edilsin ya da oxla vurulsun. İstər heyvan, istərsə də insan, bunların yaşamaq üçün izni yoxdur. Qoç buynuzundan olan şeypur uzun-uzadı çalınmada onlar dağa çıxa bilərlər”». **14** Musa dağdan xalqın yanına endi. O, xalqı təqdis etdi. Onlar paltarlarını yudular. **15** Sonra Musa xalqa dedi: «Üçüncü günə hazır olun, qadınlarla yaxınlıq etməyin». **16** Üçüncü günün səhəri açılında göy gurultusu, şimşəklər, dağ üzərində qatı bir bulud və çox uca şeypur səsi oldu. Düşərgədə olan bütün xalq titrədi. **17** Allahı qarşılıamaq üçün Musa xalqı ordugahdan apardı və onlar dağın ətəyində durdular. **18** Bütün Sina dağı tüstü içinde idi, çünki Rəbb onun üzərinə alov içərisində enmişdi. Bütün dağ kürənin verdiyi tüstü kimi tüstülnirdi, bərk titrəyirdi. **19** Şeypur səsi get-gedə ucalırdı. Musa danişirdi və Allah ona səslə cavab verirdi. **20** Rəbb Sina dağı üzərinə, dağın başına endi və Musanı dağın başına çağırıldı. Musa oraya qalxdı. **21** Rəbb Musaya dedi: «Düş, xalqa tapşır ki, məbəda Rəbbi görmək üçün Onun tərəfində olan sərhədi keçsin, yoxsa çoxları məhv olar. **22** Rəbbə yaxınlaşan kahinlər də özlərini təqdis etsin ki, Rəbb onlara qarşı çıxmasın». **23** Musa Rəbbə dedi: «Xalq Sina dağına çıxmaz, çünki Sən “dağa sərhəd çək və oranı təqdis et” deyə biziş tapşırıq verdin». **24** Rəbb ona dedi: «Düş get. Sən və səninlə bərabər Harun bura çıxın. Qoç kahinlərlə xalq Rəbbin yanına çıxmaq üçün sərhədi keçməsinlər, yoxsa Rəbb xalqa qarşı çıxar». **25** Musa xalqın yanına enib bunu onlara söylədi.

20 Allah bütün bu sözləri belə söylədi: **2** «Səni Misir torpağından, köləlik diyarından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. **3** Məndən başqa allahların olmasın. **4** Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – səmada və ya aşağıda – yerdə, nə də yerdən aşağıya yiğilan sulardakı şeylərin heç birinin surətini düzəltmə. **5** Belə şeylərə səcdə qılaraq ibadət etmə. Çünki Mən, sənin Allahın Rəbb, qısqanc Allaham. Mənə nifrət edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər övladlarına çəkdirərəm. **6** Məni sevib əmrlərimə əmal edənlərin isə minlərlə nəslinə məhəbbət göstərərəm. **7** Allahın Rəbbin adını boş yerə dilinə gətirmə, çünki Rəbb Öz adını boş yerə dilinə gətirəni cəzasız qoymaz. **8** Şənbə

gününü yadda saxlayıb təqdis et. **9** Altı gün çalışıb bütün işlərini gör. **10** Lakin yeddinci gün Allahın Rəbbin Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun, qızın, qulun, qarabaşın, heyvanların, yanında qalan yadelli də heç bir iş görməsin. **11** Çünki altı gün ərzində Rəbb göyləri və yeri, dənizi və kainatda hər şeyi yaratdı, yeddinci gün isə istirahət etdi. Bunun üçün Rəbb Şənbə gününə bərəkət verib onu müqəddəs saydı. **12** Ata-anana hörmət et ki, Allahın Rəbbin sənə verdiyi torpaqda ömrün uzun olsun. **13** Qətl etmə. **14** Zina etmə. **15** Oğurluq etmə. **16** Heç kimə qarşı yalandan şahidlik etmə. **17** Heç kimin evinə tamah salma. Heç kimin arvadına, quluna, qarabaşına, öküzünə, eşşəyinə – heç bir şeyinə tamah salma». **18** Bütün xalq göy gurultusunu, şimşəkləri, şeypur səsini, dağın tüstülnənməsini eşidib görəndə qorxub sarsıldı və uzaqda dardu. **19** Musaya dedilər: «Sən bizimlə daniş, biz də eşidək. Qoç Allah bizimlə danişmasın, yoxsa olərik». **20** Musa xalqa dedi: «Qorxmayıñ, Allah ona görə gəlib ki, sizi sınağa çəksin və siz günah etməmək üçün Onun qorxusu qarşınızda olsun». **21** Xalq uzaqda duranda Musa orada Allahın olduğu qatı qaranlıqa yaxınlaşdı. **22** Rəbb Musaya dedi: «İsrail övladlarına belə de: “Siz gördünüz ki, Mən sizinlə göylərdən danişdim. **23** Mənimlə yanaşı olan başqa allahlar düzəltməyin, özünüüz üçün qızıldan və gümüşdən allahlar düzəltməyin. **24** Mənim üçün torpaqdan qurbangah düzəldib yandırma və ünsiyyət qurbanları olaraq öz qoyn-keçi və mal-qarəni onun üstündə qurban gətir. Adım çəkilən hər yerdə yanına gəlib sənə bərəkət verəcəyəm. **25** Əgər Mənim üçün daşdan qurbangah düzəltsən, yonma daşdan tikmə, çünki onun üzərində alətlə işləsən, onu murdar edərsən. **26** Ayıbin açılmamaq üçün Mənim qurbangahıma pilləkənlə çıxmə”.

21 Sən onların qarşısına bu hökmləri qoymalısan: **2** Sizdən biri İbrani qul alarsa, o qul altı il qulluq edib yeddinci il pulu ödəmədən azad olunsun. **3** Əgər qulun tək gəlib, qoç tək də getsin; yox, əgər arvadı vardısa, qoç arvadı ilə getsin. **4** Əgər qul sahibi quluna arvad veribsə və qulun arvadı oğlan yaxud qız doğubsa, arvadla uşaqları ağası üçün qalsın. Qul isə tək getsin. **5** Lakin qul təkidə: “Ağamı, arvadımla uşaqları sevirəm və azad olmaq istəmirəm” desə, **6** onda qoç qulun ağası onu məbədə – Allahın hüzuruna gətirsin. Qulunu qapiya yaxud qapının yan taxtasına

söykəyib qulağını bizlə deşsin. Bu qul ağasına ömürlük qulluq etsin. 7 Bir adam qızını qarabaş olaraq satarsa, qız kişi qullar kimi azad olmasın. 8 Əgər o qız onu özü üçün təyin edən ağasının gözündə pis görünərsə, ağası qızın ödənmə pulunu qəbul edib onu azad etsin; o ağanın qızı yadellilərə satmağa ixtiyarı yoxdur, çünki o qızla xaincəsinə rəftar etdi. 9 Əgər ağa onu oğlu üçün təyin edibsa, onunla adət görə öz qızı kimi rəftar etməlidir. 10 Əgər o adam ikinci arvad alırsa, birinci arvadını yemək və paltar təminatından və arvadlıq hüququndan məhrum etməsin. 11 Əgər əri bu üç haqqı qadına vermirsə, qoy bu qadın heç nə ödəmədən azad edilsin. 12 Adam vurub öldürən şəxs öldürülməlidir. 13 Lakin o şəxs öldürmək qəsdində olmasa və ölüm Mənim iznimlə olsa, o zaman onun üçün bir yer təyin edərəm ki, oraya pənah gətirsin. 14 Bir adam başqa adamı qəsdən hiylə ilə öldürsə, o adamı hətta Mənim qurbangahımdan götür ki, öldürülsün. 15 Atasını yaxud anasını döyen adam öldürülməlidir. 16 İnsan oğurlayıb satan yaxud saxlayan adam öldürülməlidir. 17 Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir. 18 Adamlar münaqişə edəndə başqa adamın daşla yaxud yumruqla vurduğu bir adam ölməyib yatağa düşərsə və 19 sonra yataqdan qalxıb əl ağacı ilə bayırda gəzərsə, onu vuran adam cəzasız qalsın və yatdığı müddətin əvəzinə ödəsin, sağalana qədər ona qayğı göstərsin. 20 Bir adamın dəyənəklə vurduğu qul yaxud qarabaşı zərbədən ölürsə, o adam cəzalandırılmalıdır. 21 Əgər qul yaxud qarabaş bir-iki gün ərzində ölməsə, ağa cəzalandırılmasın; çünki qul yaxud qarabaş ağanın əmlakıdır. 22 Adamlar dalaşanda bir hamilə qadın ona dəyən zərbədən uşaq salarsa və başqa ziyan ona dəyməsə, o qadının ərinin təlabı ilə təqsirkar adam hakimlərin təyin etdiyi məbləğdə cərimə ödəməlidir. 23 Əgər qadına ziyan dəyişsə, təqsirkar adam can əvəzinə can, 24 göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq, 25 yaniq əvəzinə yaniq, yara əvəzinə yara, zədə əvəzinə zədə ödəsin. 26 Ağa qulunun yaxud kənizinin gözünə vurub onu kor edərsə, gözün əvəzinə onu azad etsin. 27 Əgər ağa qulunun yaxud kənizinin dişini sindirəsə, dişin əvəzinə qulunu azad etsin. 28 Mal-qaradan olan heyvan kişini yaxud qadını buynuzla vurub öldürərsə, heyvan daşqalaq edilsin; onun əti yeyilməsin, heyvan sahibi isə günahsız sayılsın. 29 Lakin əgər heyvan o vaxta qədər vurağan olub, sahibi isə bundan xəbərdar edilsə də, onun qarşısını almasa və nəticədə heyvan

kişini yaxud qadını öldürərsə, heyvan daşqalaq edilsin, sahibi isə öldürülsün. 30 Əgər heyvanın sahibindən ödənmə pulu istənilirsə, o istənilən pulun məbləğini ödəyib canının əvəzini ödəyə bilər. 31 Oğlanı ya qızı buynuzlayan heyvana qarşı eyni hökm işlənsin. 32 Əgər heyvan qulu ya kənizi buynuzu ilə vursa, ağasına otuz şekel gümüş verilsin, heyvan isə daşqalaq olsun. 33 Bir adam quyunu açıb ya da qazdıgı quyunun üstünü örtməsə və ora mal-qara yaxud eşşək düşsə, 34 quyunun sahibi zərəri ödəsin; heyvanın dəyərini sahibinə versin, ölen heyvan isə o adama qalsın. 35 Bir adamin mal-qarası başqasının mal-qarasını vurub öldürsə, sahiblər həm sağ qalan heyvanı satıb dəyərini yarı bölməli, həm də ölü heyvanı yarı bölməlidirlər. 36 Amma heyvanın o vaxta qədər vurağan olduğu məlum olanda onun qarşısını almayan sahibi heyvanın əvəzinə heyvan verib zərəri ödəsin; ölen heyvan isə ona qalmalıdır.

22 Bir adam mal-qara yaxud qoyun-keçidən oğurlayıb kəsər yaxud satarsa, qoy o adam mal-qara əvəzinə beş heyvan, qoyun-keçi əvəzinə dörd heyvan verib zərəri ödəsin. 2 Əgər gecə oğru birinin evinə girərkən yaxalanıb öldürülsə, qoy qanı batsın. 3 Əgər hadisə gün doğandan sonra baş versə, qan tökən müqəssir sayılsın. Oğru zərəri ev yiyəsinə ödəməlidir. Əgər oğrunun zərəri ödəməyə gücü çatmırsa, qoy oğurluğuna görə özü satılsın. 4 Əgər oğurlanan mal-qara, eşşəklər ya qoyun-keçi oğrunun əlində diri tapılsa, qoy oğru zərəri ikiqat ödəsin. 5 Bir adam öz tarlasında yaxud üzüm bağında otardığı heyvanları başqa adamın tarlasına otlamağa buraxarsa, o adam öz tarlasının yaxud üzüm bağının ən yaxşı barından zərəri ödəsin. 6 Alişan od kollara düşüb dərz, əkin yaxud tarlanı məhv edərsə, yanğını yandırın adam zərəri ödəməlidir. 7 Bir adama saxlamağa verilən gümüş yaxud əşya onun evindən oğurlanarsa və oğru tapılarşa, zərəri ikiqat ödəsin. 8 Əgər oğru tapılmasa, evin sahibi Allahın hüzuruna yaxınlaşın and içsin ki, başqa adamın əmanətinə xəyanət etməyib. 9 Hər hansı itmiş bir əşya - mal-qara, eşşək, qoyun-keçi, paltar barədə “bu mənimdir” deyən iki tərafın mübahisəli işi Allahın hüzuruna gətirilməlidir; Allahın haqsız çıxardığı adam o birisinə zərəri ikiqat ödəməlidir. 10 Bir adama saxlamağa verilən başqa adamin eşşəyi, mal-qarası, qoyun-keçisi yaxud başqa bir heyvanı heç kəs görmədən ölü, yaralanar yaxud aparılsara 11

bu adamlar arasında Rəbbin adına içilən and olsun ki, biri o birisinin əmanətinə xəyanət etməyib. Qoy heyvanın sahibi bunu qəbul etsin, ona zərəri ödəməsin. **12** Əgər heyvan həmin adamdan oğurlanıbsa, onu saxlayan adam zərəri sahibinə ödəsin. **13** Əgər heyvanı vəhşi heyvan parçalayıbsa, onu saxlayan adam parçalanın heyvanı sübüt kimi sahibinə gətirsin, zərərini isə ödəməsin. **14** Bir adamın borc aldığı heyvan sahibinin yanında olmayanda yaraların yaxud ölürsə, o adam zərəri ödəməlidir. **15** Əgər heyvanın sahibi yanındadırsa, zərər ödənməməlidir. Əgər heyvan muzdla tutulubsa, zərər muzd haqqına daxil edilir. **16** Bir adam nişanlı olmayan bakıra qızı tovlayıb onunla yaxınlıq edərsə, qızın görə başlıq verib onu özünə arvad etməlidir. **17** Əgər qızın atası onu o adama ərə verməyə qəti razi deyilsə, o adam bakıra qızların başlığına müvafiq məbləğdə pul ödəsin. **18** Cadugər qadın sağ qalmasın. **19** Heyvanlarla cinsi əlaqəyə girən hər kəs öldürülməlidir. **20** Rəbdən başqa digər allahlara qurban gətirən adam tamamilə mahv olunsun. **21** Qərib adama nə haqsızlıq, nə də zülm edin, çünki siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. **22** Heç bir dul qadına və yetimə əziyyət verməyin. **23** Əgər bunlardan birinə əziyyət versəniz və o Mənə fəryad etsə, Mən hökmən fəryadını eşidəcəyəm. **24** Qəzəblənib sizi qılıncdan keçirəcəyəm. Arvadlarınız dul, uşaqlarınız isə yetim qalacaq. **25** Xalqıma, yanında yaşayan kasiba pul borc versəniz, onunla sələmçi kimi rəftar etməyin, üstünə sələm qoymayın. **26** Əgər başqasının paltarını girov alırsınızsa, gün batandan əvvəl ona girovu qaytarın. **27** Çünkü bu paltar onun yegana örtüyü və əyninin geyimidir. Bəs o adam yatanda nə ilə üstünü örtsin? O Mənə fəryad edəndə səsini eşidəcəyəm, çünki Mən lütfkaram. **28** Allaha küfr etmə və xalqın başçısına lənət etmə. **29** Öz məhsulunu və şirə təqdimlərini Mənə gətirməyini gecikdirmə. İlk oğullarını Mənə həsr et. **30** Mal-qaranın və qoyun-keçinin ilk balaları ilə də belə et: yeddi gün onları anaları ilə qoypub, səkkizinci gün Mənə həsr et. **31** Mənim üçün müqəddəs xalq olun. Məhz buna görə də vəhşi heyvanın çöldə parçaladığı heyvanın ətinə yeməyin, onu itlərə atın.

23 Boş xəbər gəzdirməyin. Yalançı şahid olmaq üçün haqsız adamlı əlbir olmayıñ. **2** Şər iş görən izdihama qoşulmayıñ. Məhkəmədə çoxları ilə birləşərək ədaləti təhrif edib yalançı şahid olmayıñ.

3 Kasiba da məhkəmədə meylini salma. **4** Sən düşməninin azmış bugasına, inayinə yaxud eşşəyinə rast gəlsən, sahibinə qaytarmalısan. **5** Sənə nifrət edən adamın eşşəyini yükü altında yixilmiş halda görəndə onu tərk etmə; ona kömək et ki, bu yükdən azad olsun. **6** Möhtac olan adamın məhkəmə işində ona qarşı ədaləti təhrif etmə. **7** Yalan işdən uzaq ol. Günahsız və salehə ölüm hökmü vermə. Çünkü Mən haqsızı bərəət qazandırmayacağam. **8** Rüşvət alma, çünki rüşvət gözüəçiləri kor edər, salehələrin sözlərini isə təhrif edər. **9** Qəribə zülm etmə. Siz də qəribliyi hiss etmisiniz, çünki özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. **10** Altı il torpağınızı əkin və məhsulunu yiğin. **11** Yeddinci il ona əl dəyməyin ki, xalqınızdan olan möhtaclar oradan yesin. Onlardan artıq qalanı isə çöl heyvanları yesin. Üzüm və zeytun bağlarınızda da belə hərəkət edin. **12** Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə istirahət edin ki, mal-qaranız və eşşəyiniz rahatlansın, evinizdə doğulan qullar və qariblər də dincəlsin. **13** Mənim sizə söylədiyim hər şəyə riayət edin. Başqa allahların adını çəkməyin, qoy o adlar sizin ağızınızdan heç vaxt çıxməsin. **14** Mənə ildə üç dəfə bayram edin: **15** Mayasız Çörək bayramını qeyd edin. Mən sizə əmr etdiyim kimi Aviv ayında təyin olunmuş vaxt yeddi gün mayasız çörək yeyin. Çünkü Misirdən o ayda çıxdınız. Heç kəs önmə əlibəş gəlməsin. **16** Tarladakı əkinin nübarı ilə Biçin bayramını qeyd edin. İlin sonunda işinin bütün məhsulunu tarladan yiğib Yiğim bayramını qeyd edin. **17** İldə üç dəfə sizin bütün kişiləriniz Sahibləri Rəbbin hüzuruna gəlsinlər. **18** Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Bayram qurbanının piyi səhərə qədər qalmasın. **19** Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədinə gətirin. Oğlağı anasının südündə bişirməyin. **20** Budur, Mən yolda sizi qorumaq və hazırladığım yərə gətirmək üçün qarşınızda bir Mələk göndərirəm. **21** Onun hüzurunda ehtiyatlı olun və səsinə qulaq asın. Ona qarşı üsyan qaldırmayın, O, itaətsizliyinizi bağışlamaz, çünki Mənim adım onun üzərindədir. **22** Əgər Onun səsinə qulaq asıb dediyimə əməl etsəniz, onda Mən sizin düşmənlərinizə düşmən, yağırlarına isə yağı olacağam. **23** Mələyim qarşınızda gedəcək və sizi Emorluların, Xetlilərin, Perizlilərin, Kənanlıların, Xivlilərin və Yevusluların yanına gətirəcək; Mən onları silib atacağam. **24** Onların allahlarına səcdə etməyin, onlara ibadət etməyin və qaydalarına əməl etməyin. O allahları

dağıdır yox edin, onların daş sütunlarını parça-parça etməlisiniz. **25** Siz isə Allahınız Rəbbə xidmət edin, O da çörəyinizə və suyunuza bərəkət verəcək; sizin daxilinizdən xəstəliyi yox edəcəyəm. **26** Ölkənizdə nə uşaq salan, nə də sonsuz qadın olacaq. Ömrünüzü də uzun edəcəyəm. **27** Öz dəhşətimi qarşınızca göndərirəm. Sizin aralarına getdiyiniz bütün xalqlara qarışılıq salacağam və bütün düşmənlərinizin dönüb sizdən qaçmasına bails olacağam. **28** Eşşəkarınızı da qarşınızca göndərəcəyəm, o da Xivliləri, Kənanlıları və Xetliləri öünüzdən qovacaq. **29** Lakin bir il ərzində onları öünüzdən qovmayacağam ki, ölkə viranə qalmasın və çöl heyvanları çoxalıb sizin üstünüzə daraşmasın. **30** Yavaş-yavaş onları öünüzdən o vaxtacan qovacağam ki, siz törəyib çoxalaraq ölkənin sahibi olacaqsınız. **31** Qırmızı dənizdən Filiş dənizinə qədər, səhradan Fərat çayına qədər sərhədlərinizi çəkəcəyəm. Ölkənin sakinlərini sizə təslim edəcəyəm, siz isə onları yanınızdan qovarsınız. **32** Nə onlarla, nə də allahları ilə əhd kəsin. **33** Qoymayın ki, onlar ölkənizdə yaşasınlar və sizin Mənə qarşı günah edərək onların allahlarına ibadət etməyinizə bails olsunlar. Bu sizə tələ olacaq».

24 Rəbb Musaya dedi: «Sən, Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfər Rəbbin yanına çıxın. Uzaqdan səcdə edin. **2** Sonra yalnız sən, ey Musa, Rəbbin hüzuruna yaxınlaş, o biriləri yaxınlaşmasınlar. Xalq isə səninlə buraya çıxmasın». **3** Musa galib Rəbbin bütün sözlərini və hökmlərini xalqa nəql etdi. Bütün xalq bir səslə cavab verib dedi: «Rəbbin söylədiyi sözlərin hamısına əməl edəcəyik». **4** Musa Rəbbin bütün sözlərini yazdı. O, səhər erkən durub dağın ətəyində qurbangah və İsrailin on iki qəbiləsinə görə on iki sütun qurdur. **5** Sonra Musa İsrailin cavanlarına Rəbbin öündə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları olaraq buğalar kəsdirdi. **6** Musa heyvanların qanının yarısını götürüb ləyənlərə tökdü. Qanın o biri yarısını isə qurbangahın üstünə səpdi. **7** 0, əhd kitabını əlinə alıb xalqa ucadan oxudu və onlar dedilər: «Rəbbin söylədiyi bütün sözlərə əməl edib qulaq asacağıq!» **8** Sonra Musa qanı götürüb xalqın üstünə səpərək dedi: «Budur bütün bu sözlərə görə Rəbbin sizinlə kəsdiyi əhdin qanı». **9** Bunu edib Musa Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfərlə birgə çıxb, **10** İsrailin Allahını gördülər. Onun ayaqları altında göy yaqutdan

döşəməyə bənzər, səmanın özü kimi aydın bir şey var idi. **11** Allah İsrailin başçılarına əl qaldırmadı; onlar Allahı gördülər və yeyib-icdilər. **12** Rəbb Musaya dedi: «Mənim yanımı dağa çıx və orada dur; xalqı öyrətmək üçün qanunu və əmrləri yazdıığım daş lövhələri sənə verim». **13** Musa köməkçisi Yesua ilə Allahın dağına çıxmaq üçün qalxdı. **14** Ağsaqqallara isə dedi: «Biz geri qaydanadək burada gözləyin. Budur, Harun və Xur yanınızdadır; kimin nə çətin işi varsa, onların yanına gedə bilər». **15** Musa bunu deyəndən sonra dağa çıxdı. Bulud dağı bürüdü. **16** Rəbbin izzəti Sina dağının üstündə məskən saldı. Bulud onu altı gün bürüdü. Yedinci gün Rəbb Musanı buludun içindən çağırıldı. **17** Rəbbin izzəti İsrail övladlarının gözündə dağın başında yandırıb-yaxan alov kimi görünürdü. **18** Musa buludun içində girib dağa çıxdı və qırx gün-qırx gecə dağda qaldı.

25 Rəbb Musaya dedi: **2** «Mənə ianələr gətirmək barədə İsrail övladlarına belə söyle: könlü istəyən hər bir adamdan ianəni qəbul edin. **3** Onlardan qəbul edəcəyiniz ianələr budur: qızıl, gümüş, tunc, **4** bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, **5** qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti dəriləri, əbrişim ağacı, **6** çıraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün ətriyatlar, **7** efodla döşlüyün üstüna taxılan damarlı əqiq və sağanaq daşları. **8** Mənim üçün Müqəddəs məkan düzəltsinlər ki, aralarında məskunlaşım. **9** Mənim məskənim və onun bütün avadanlığını göstərdiyim nümunələrə görə düzəldin. **10** Qoy əbrişim ağacından sandıq düzətsinlər: uzunluğu iki qulac yarımla, eni qulac yarımla, hündürlüyü qulac yarımla olsun. **11** Onu içəridən və bayırda xalis qızılla ört, ətrafına qızıl zolaq qoy. **12** Sandıq üçün dörd tökmə qızıl halqa düzəlt və onları onun dörd ayağına, iki halqanı bir yanına, iki halqanı isə o biri yanına bərkit. **13** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt və üzərini qızılla ört. **14** Sandığı daşınmaq üçün şüvülləri sandığın yanlarındakı halqalara keçir. **15** Şüvüllər sandığın halqalarında qalıb oradan ayrılmassisn. **16** Sənə verəcəyim şəhadət lövhələrini sandığın içində qoy. **17** Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəlt. Qoy uzunluğu iki qulac yarımla, eni isə qulac yarımla olsun. **18** Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış qızıldan iki keruv düzəlt. **19** Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o biri ucunda olaraq qapağın iki ucunda olan keruvlar düzəlt ki, onunla

bir hissədən olsun. **20** Keruvlar yuxarıya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağıni örtünlər. Keruvların üzəri bir-birinə qarşı qapağa doğru olsun. **21** Kəffarə qapağını sandığın üstünə qoy; sənə verəcəyim şəhadət lövhələrini isə sandığın içinə qoy. **22** Orada kəffarə qapağının üzərində, Şəhadət sandığının üstündəki iki keruv arasında səninlə görüşəcəyəm və İsrail övladları üçün sənə əmr edəcəyim hər şeyi söyləyəcəyəm. **23** Əbrişim ağacından bir masa düzəlt: uzunluğu iki qulac, eni bir qulac, hündürlüyü isə qulac yarımlı olsun. **24** Onu xalis qızılla ört. Ətrafına qızıl zolaq qoy. **25** Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələri düzəlt. Yan lövhələrin ətrafına da qızıl zolaq qoy. **26** Masa üçün dörd qızıl halqa düzəlt, halqları onun dörd küncünə, dörd ayağına bərkit. **27** Halqlar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər olsun. **28** Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və onları qızılla ört; masa onların vəsiti ilə aparılsın. **29** Masa üçün xalis qızıldan sinilər və nimçələr, içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçalar və piyalələr düzəlt. **30** Daima Mənim hüzurumda masanın üstüne təqdis çörəkləri qoy. **31** Xalis qızıldan bir çiraqdan düzəlt. Bu çiraqdan yastılanmış qızıldan olmalıdır. Altlığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən olsun. **32** Çiraqdanın yanlarından altı budaq – onun bir yanından üç budaq, o biri yanından da üç budaq çıxıns. **33** Hər bir budağında badam çiçəyinə bənzər üç kasaciq, qönçə və gül olsun. **34** Çiraqdanın gövdəsində isə badam çiçəyinə bənzər dörd kasaciq, qönçə və gül olsun. **35** Çiraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də altında bir qönçə olsun. **36** Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən ibarət olsun; hamısı eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan olsun. **37** Onun üçün yeddi çiraq düzəlt və çiraqları onun üstüne qoy ki, qabaq tərəfinə işiq salsın. **38** Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan olsun. **39** Çiraqdan və onun bütün avadanlığı bir talant xalis qızıldan düzəldilsin. **40** Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamısını ehtiyatla düzəlt.

26 Müqəddəs məskəni on pərdədən düzəlt. Pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruvlar şəklində naxışla düzəlt. **2** Hər pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə dörd qulac olsun. Qoy bütün

pərdələr bir ölçüdə olsun. **3** Pərdələrdən beşi bir-birinə birləşdirilsin, digər beşi də bir-birinə birləşdirilsin. **4** Bir birləşmənin ucunda olan pərdənin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəlt, o biri birləşmənin ucunda olan pərdənin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəlt. **5** Bir pərdəyə allı ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında onlara uyğun gələn allı ilgək düzəlt. **6** Qızıldan allı bənd düzəlt. Bəndlərlə pərdələri bərkit və çadırı birləşdir ki, məskən bütöv olsun. **7** Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir ədəd pərdə düzəlt. **8** Hər pərdənin uzunluğu otuz qulac, eni isə dörd qulac olsun. On bir pərdə bir ölçüdə olsun. **9** Beş pərdəni ayrıca və altı pərdəni ayrıca birləşdir. Altıncı pərdəni isə çadırın qabaq tərəfindən qatla. **10** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında allı ilgək, o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da allı ilgək düzəlt. **11** Tuncdan allı bənd düzəlt; bəndləri ilgəklərə tax və çadırı birləşdir ki, o bütöv olsun. **12** Çadırın pərdələrindən artıq qalan pərdənin yarısını məskənin arxa tərəfindən salla. **13** Çadırın pərdələrinin uzunluğunun hər iki ucunda artıq qalan bir qulac parça məskəni örtmək üçün onun hər iki tərəfindən sallansın. **14** Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç dərilərindən bir pərdə və onun üstündə suiti dərilərindən bir pərdə düzəlt. **15** Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəlt. **16** Hər çərçivənin uzunluğu on qulac, eni isə qulac yarımlı olsun. **17** Hər çərçivənin üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana olsun; məskənin bütün çərçivələrini belə düzəlt. **18** Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə **19** və onların altına qoyulacaq qırx gümüş altlıq düzəlt; hər çərçivənin altında iki zivanası üçün iki altlıq olsun. **20** Məskənin şimal tərəfi üçün də iyirmi çərçivə **21** və qırx gümüş altlıq, hər çərçivənin altında iki altlıq olsun. **22** Məskənin qərbə doğru arxası üçün altı çərçivə düzəlt. **23** Məskənin arxa küncləri üçün isə iki çərçivə düzəlt ki, **24** burlar aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxılsın; hər iki kǔnc üçün elə iki çərçivə olsun. **25** Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş altlıq, hər çərçivənin altında iki altlıq olsun. **26** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt: məskənin hər iki tərəfindəki çərçivələri üçün beş şüvüll, **27** məskənin qərbə doğru arxa tərəfdəki çərçivələri üçün də beş şüvüll olsun. **28** Orta şüvüll çərçivələrin ortasından bir ucdn o biri uca qədər uzansın. **29** Çərçivələri qızılla ört; şüvüllərin keçdiyi halqları qızıldan düzəlt; şüvülləri də qızılla ört. **30** Dağda sənə göstərilən

layihəyə görə müqəddəs məskəni qur. **31** Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, üstünü isə keruvar şəklində naxışla düzəlt. **32** Onu dörd dirək üstündə as; hər dirək qızilla örtülmüş əbrişim ağacından olsun. Üstündə qızıl qarmaqları olsun və dörd gümüş altlıq üstündə dursun. **33** Pərdəni bəndlərdən as və Şəhadət sandığını oraya, pərdənin arxasına gətir. Bu pərdə Müqəddəs yerlə ən Müqəddəs yeri ayırsın. **34** Ən Müqəddəs yerdə Şəhadət sandığının üstünə kəffarə qapağını tax. **35** Masanı pərdənin bayır tərəfinə, çıraqdanı masanın qarşısına – məskənin cənub tərəfinə, masanı isə şimal tərəfinə qoy. **36** Hüzur çadırının girişü üçün arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, naxış tikməsi ilə düzəlt. **37** Bu arakəsmə üçün də əbrişim ağacından beş dirək düzəlt və üstünü qızilla ört; üstündə qızıl qarmaqlar olsun və onlar üçün tuncdan beş altlıq tök.

27 Qurbangahı əbrişim ağacından düzəlt. Qoy dördbucaq şəklində olub uzunluğu beş qulac, eni də beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac olsun. **2** Qurbangahın dörd künçündən onunla bir hissədən olan dörd buynuz düzəlt. Qurbangahın üstünü tuncla ört. **3** Oranın kül qablarını, kürəklərini, ləyənlərini, çəngəllərini, xəkəndazlarını – bütün avadanlığını tuncdan düzəlt. **4** Qurbangah üçün tuncdan torlu şəbəkə düzəlt. Torun dörd bucağında tuncdan dörd halqa düzəlt. **5** Onu qurbangahın kənarından aşağıya qoy ki, şəbəkə onun yarısına qədər yetişsin. **6** Qurbangah üçün əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt və üstünü tuncla ört. **7** Şüvülləri halqalara tax ki, onlar qurbangahı aparan zaman onun hər iki yanında olsun. **8** Qurbangahın içi boş və taxtadan olsun. Dağda sənə göstərdiyim kimi onu düzəlt. **9** Müqəddəs məskənin həyatını düzəlt. Həyatın cənub tərəfində bir tərəf üçün uzunluğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan olsun. **10** Onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən olsun. **11** Şimal tərəfi üçün də uzunluğu yüz qulac pərdə olsun; onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən olsun. **12** Qərb tərəfində uzunluğu həyatın eni qədər əlli qulac pərdələr olsun. Onlar üçün on dirək və on altlıq düzəlt. **13** Şərq tərəfində də həyatın eni əlli qulac olsun. **14** Darvazanın bir tərəfi üçün üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr

olsun. **15** O biri tərəf üçün də üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr olsun. **16** Həyatın darvazası üçün uzunluğu iyirmi qulac olan bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxış tikməli arakəsmə, onun dörd dirəyi və dörd altlığı olsun. **17** Həyatın bütün ətraf dirəkləri gümüşlə bəndlənsin; onların gümüş qarmaqları və tunc altlıqları olsun. **18** Həyatın uzunluğu yüz qulac və eni hər yerdə əlli qulac olsun; nəfis toxunmuş incə kətandan olan pərdənin hündürlüyü isə beş qulac, altlıqları da tuncdan olsun. **19** Müqəddəs məskənin ibadəti üçün işlənən bütün avadanlığı, onun bütün payaları kimi həyatın bütün payaları da tuncdan olsun. **20** Sən İsrail övladlarına əmr et ki, işq yandırmaq üçün sənə zeytundan çəkilmiş xalis yağ gətirsinlər. Bu yağıdan çıraqlar daima **21** Hüzur çadırında, Şəhadət sandığının qarşısındaki pərdənin bayır tərəfində yansın. Harunla oğulları onu hər axşam Rəbbin hüzurunda yandırıb səhərə qədər nəzarət etsinlər. Qoy bu, nəsildən-nəslə İsrail övladları üçün əbədi qayda olsun.

28 Sən isə qardaşın Harunu və onun oğulları Nadavi, Avihunu, Eleazarı və İtamarı İsrail övladlarının arasından yanına gətir ki, onlar Mənə kahinlik etsin. **2** Qardaşın Haruna izzət və gözəllik üçün müqəddəs geyimlər hazırla. **3** Sən də hikmət ruhu ilə doldurduğum bütün məharətli ustalara Harunun təqdis olunması üçün ona geyimlərin hazırlamasını tapşır ki, o Mənə kahinlik etsin. **4** Onların hazırlayacağı geyimlər bunlardır: döşlük, efod, üst cübbə, dama-dama xırqə, çalma və qurşaq. Bu müqəddəs geyimləri qardaşın Haruna və oğullarına hazırlasınlar ki, Mənə kahinlik etsinlər. **5** Qoy geyimləri hazırlayanlar qızıl, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplik və incə kətan götürsünlər. **6** Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxışla düzəltsinlər. **7** Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan iki çiyinlik olsun ki, o bərkidilsin. **8** Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən olsun. O da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş incə kətandan olsun. **9** İki ədəd damarlı aqiq daşı götür və üstündə İsrailin oğullarının adlarını həkk et. **10** Onların doğulma sırası ilə bir daşın üstündə altı ad, o birisinin üstündə qalan altı adı, **11** həkkakın işi olan möhür oyması kimi iki daş üstündə İsrailin oğullarının adlarını həkk et. Bunları

hörmə qızıl sağanaqlara salıb, **12** bu iki daşı efodun çiynliklərinə tax. Bunlar İsrailin oğullarının xatirə daşlarıdır; Harun onların adlarını Rəbbin öündə iki çiynində xatirə kimi gəzdirəcək. **13** Hörmə qızıldan sağanaqlar düzəlt, **14** xalis qızıldan iki ipə bənzər burma zəncir düzəlt; burma zəncirləri sağanaqlara tax. **15** Hökm döşlüyün efod kimi naxışlı düzəlt. Onu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş ince kətandan düzəlt. **16** Döşlük ikiqat, dördbucaq şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış olsun. **17** Üstündəki bir çərçivəyə dörd sırdaş tax. Birinci sırda yaqut, topaz, zümrüd **18** ikinci sırda firuzə, göy yaqut və almaz, **19** üçüncü sırda sirkon, əqiq və ametist, **20** dördüncü sırda sarı yaqut, damarlı əqiq və yəşəm daşı olsun. Bu daşlar hörmə qızıl sağanaqlara taxılsın. **21** Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on iki dənə olsun; hər daş on iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü olsun. **22** Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayır. **23** Döşlük üçün iki qızıl halqa düzəlt və onları döşlüyün iki ucuna tax. **24** İki qızıl ipi döşlüyün uclarındaki iki halqaya tax. **25** İplerin o biri uclarını iki hörmə sağanağa taxıb efodun çiynliklərinin qabaq tərəfinə bağla. **26** Yenə də iki qızıl halqa düzəlt və onları döşlüyün iki ucuna, efodla yanaşı iç qatına tax. **27** Digər iki qızıl halqa düzəlt və onu efodun çiynliklərinin qabaq tərəfinə, aşağıya, efodun kəməri ilə birləşmə üzərinə bərkit. **28** Döşlük halqları ilə efodun halqlarına bənövşəyi qaytanla bağlanıb efodun kəmərinin üzərinə bərkidilsin ki, döşlük efoddan sallanmasın. **29** Harun Müqəddəs yərə daxil olduğu zaman Rəbbin öündə daima xatirə olaraq İsrailin oğullarının adlarını hökm döşlüyündə, ürəyinin üstündə daşıyacaq. **30** Urim və Tummimi də hökm döşlüyünə qoy ki, Rəbbin hüzuruna daxil olduğu zaman onlar da ürəyinin üstündə olsun. Beləcə Harun İsrail övladlarının hökmünü Rəbbin hüzurunda daima ürəyinin üstündə daşıyacaq. **31** Efodun cübbəsini büsbütün bənövşəyi iplikdən tik. **32** Ortasında baş keçirmək üçün yer olsun. Onun kənarında cirilmamaq üçün yaxa toxunsun. **33** Cübbənin ətəyiminə ətrafına bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən narlar və zinqirovlardan düz: **34** cübbənin ətəyi boyunca ətrafında qızıl zinqirov və nar sırə ilə düzülsün. **35** Qoy cübbə Harun xidmət etdiyi zaman əynində olsun. Verdiyi səs də onun Müqəddəs yərə - Rəbbin hüzuruna girib-çıxdığı zaman eşidilsin ki, o ölməsin. **36** Xalis qızıldan bir lövhəcik düzəlt və onun üzərində möhür oyması

olaraq “Rəbbə həsr edilmiş” yazısını həkk et. **37** Onu bənövşəyi qaytanla çalmanın üstünə - qabaq tərəfinə tik. **38** Beləcə lövhəcik Harunun alnının üstündə olsun. İsrail övladlarının təqdis etdikləri bütün müqəddəs hədiyyələrin Rəbbin qarşısında məqbul olub-olmamasının məsuliyyətini Harun daşıyacaq. Buna görə də qoy lövhəcik həmisi Harunun alnında olsun. **39** Xırqəni ince kətandan dama-dama hör. Çalmanın da ince kətandan düzəlt. Qurşağı üzərinə naxış tikib düzəlt. **40** Harunun oğullarına izzət və gözəllik üçün xırqələr, qurşaqlar və papaqlar düzəlt. **41** Bunları qardaşın Harunla oğullarına geyindirib onları məsh et, vəzifəyə qoy və Mənə kahinlik etmək üçün təqdis et. **42** Beldən buda qədər lüt bədənlərini örtən kətan alt paltarları tik. **43** Bunları Harunla oğulları Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olanda yaxud qurbangaha yaxınlaşanda cəza çəkib ölməmək üçün geyəcəklər. Bu, Harunla övladlarına əbədi qayda olsun.

29 Mənə kahinlik etmək üçün onları bu qaydada təqdis et. Qüsursuz bir buğə və iki qoç götür. **2** Mayasız çörəkləri, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökləri və üstüne zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğalları narın buğda unundan hazırla. **3** Onları bir səbətin içində qoy, buğə və iki qoçla birgə təqdim et. **4** Sonra Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətir və onları su ilə yuyundur. **5** Geyimlərini götürüb Harunun əyninə xırqəni, efod cübbəsini, efodu və döşlüyü geyindir və efodun kəmərini belinə bağla. **6** Onun başına çalmanın, çalmaya da müqəddəslik tacını qoy. **7** Məsh yağını götürüb Harunun başına tök və onu məsh et. **8** Sonra oğullarını gotir və onlara xırqələr geyindir. **9** Haruna və onun oğullarının belinə qurşaq bağla və başlarına papaq qoy. Əbədi qaydaya görə kahinlik onların olsun. Beləcə Harunla oğullarını vəzifəyə qoy. **10** Sonra Hüzur çadırının önünə buğanı gətir. Qoy Harunla oğulları əllərini buğanın başına qoysunlar. **11** Buğanı Rəbbin öündə, Hüzur çadırının girişində kəs. **12** Buğanın qanından götür və barmağınla qurbangahın buynuzlarına çək. Qanın qalan hissəsini isə qurbangahın altlığına tök. **13** Heyvanın içalatını örtən bütün piyi, qaraciyərin quyuğu bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini və üstündəki piyi qurbangahda tüstüldəb yandır. **14** Buğanın ətini, dərisini və bağırsağıni düşərgənin kənarında yandır. Bu, günah qurbanıdır. **15** Bir qoç

da götür; qoy Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoysunlar. **16** Sonra qoçu kəs, qanını götür və onu qurbangahın hər tərəfinə səp. **17** Qoçu parça-parça doğra, içalatını və budlarını yuyub, tikələrinin və başının üstünə qoy. **18** Bütün qoçu qurbangahda tüstüldəb yandır. Bu, Rəbb üçün yandırma qurbanı, Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **19** Sən o biri qoçu da götür, Harunla oğulları əllərini onun başına qoysunlar. **20** Sonra qoçu kəs; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının mərcəyinə, oğullarının sağ qulaq mərcəklərinə, onların sağ əllərinin və sağ ayaqlarının baş barmaqlarına çək. Qoçun qanını qurbangahın hər tərəfinə səp. **21** Qurbangahdakı qandan və məsh yağından götürüb Haruna və onun geyimlərinə, oğullarına və onların geyimlərinə çilə. Beləcə Harun və onun geyimləri, oğulları və onların geyimləri təqdis olunsun. **22** Sonra qoçun piyini, quyrığunu, içalatını örtən piyi, qaraciyərinin quyrığa bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini, üstündəki piyi və sağ budunu götür. Çünkü bu təqdis qoçudur. **23** Rəbbin önündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir yasti çörək kökəsi, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal götür. **24** Bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etmək üçün Harunun və onun oğullarının əllərinə qoy. **25** Sonra bu şeyləri əllərindən alıb qurbangahda yandırma qurbanı ilə tüstüldəb yandır. Bu, Rəbbin hüzurunda Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **26** Harunun təqdis qurbanı olan qoçdan döş ətini götürüb Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim et. Bu sənin payındır. **27** Harunla oğullarının təqdis qurbanı olan qoçdan yellədilən döş ətini və qaldırılan budu təqdis et. **28** Bu qaldırılan pay Harunla övladlarının İsraililərdən gələn əbədi pay olsun. Bu da İsrail övladlarının ünsiyyət qurbanlarından Rəbbə qaldırılan pay olsun. **29** Harunun müqəddəs geyimləri özündən sonra oğullarına qalsın ki, onları geyərək məsh olunub vəzifəyə qoyulsunlar. **30** Onun yerinə kahin olub Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olan oğlu yeddi gün o geyimləri geysin. **31** Təqdis qurbanı olan qoçun ətini götür və müqəddəs bir yerdə qaynat. **32** Harunla oğulları o qoçun ətini və səbətdə olan çörəyi Hüzur çadırının girişində yesinlər. **33** Özlərini vəzifəyə qoyub təqdis edəndə günahlarının kəffarə olması üçün istifadə edilən bu şeyləri onlar yesin; amma yad adamlar bunları yeməsin, çünkü bu şeylər müqəddəsdir. **34** Əgər təqdis qurbanının

ətindən və çörəkdən səhərə qədər qalarsa, qalığını yandır; bu şeylər yeyilməz, çünkü müqəddəsdir. **35** Mən sənə necə əmr etmişəm, o cür də Harunla oğulları üçün et. Onların vəzifəyə keçmə vaxtını yeddi gün davam etdir. **36** Hər gün kəffarə üçün günah qurbanı olaraq bir buğə gətir. Qurbangah üçün kəffarə edərək onu pak et və təqdis etmək üçün məsh et. **37** Yeddi gün ərzində qurbangah üçün kəffarə edərək onu təqdis et. Sonra qurbangah ən müqəddəs sayılacaq və ona toxunan hər şey müqəddəs olacaq. **38** Daimi olaraq hər gün qurbangah üzərində birillik iki toğlu gətir. **39** Toğlunun birini səhər, digərini isə axşamçağı təqdim et. **40** Birinci toğlu ilə birlikdə dörddə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un və içmə təqdimi olaraq dörddə bir hin şərab gətir. **41** Axşamçağı təqdim etdiyin o biri toğlu ilə səhərki kimi taxıl təqdimi və içmə təqdimi gətir. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətirli təqdimidir. **42** Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Hüzur çadırının girişində, Rəbbin önündə daimi yandırma qurbanı olacaq. Mən orada sizinlə görüşüb, səninlə danışacağam. **43** Orada Mən İsrail övladları ilə görüşəcəyəm; Hüzur çadırı Mənim izzətimlə təqdis olunacaq. **44** Mən Hüzur çadırını və qurbangahı təqdis edəcəyəm; Harunla oğullarını da təqdis edəcəyəm ki, Mənə kahinlik etsinlər. **45** İsrail övladları arasında məskunlaşacağam və onların Allahı olacağam. **46** Onlar da biləcəklər ki, aralarında məskunlaşmaq üçün onları Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbb Mənəm, onların Allahı Rəbb Mənəm.

30 Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəlt. **2** Qoy uzunuğu bir qulac eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac olsun, buynuzları onunla bir hissədən olsun. **3** Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis qızılla ört və ətrafına qızıl zolaq qoy. **4** Onun üçün iki qızıl halqa düzəlt; qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəlt. Bu onu aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər olsun. **5** Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və qızılla ört. **6** Bu qurbangahı Şəhadət sandığının qarşısında olan pərdənin önünə – Mənim səninlə görüşəcəyim yərə, kəffarə qapağının önünə qoy. **7** Harun qurbangahda ətirli buxur yandırsın. Həm sahər çıraqları hazırladığı zaman, **8** həm də axşamçağı çıraqları yandırıldığı zaman onu yandırsın. Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Rəbbin önündə daimi buxur təqdimidir. **9** Onun üstündə nə yad buxur, nə yandırma qurbanı, nə də

taxıl təqdimi gətirin; içmə təqdimi də tökməyin. **10** ildə bir dəfə Harun günah üçün kəffarə qurbanının qanını qurbangahın buynuzlarına çəkərək qurbangah üçün kəffarə etsin. Nəsildən-nəslə, ildən-ilə bir dəfə belə etsin. Qurbangah Rabb üçün ən müqəddəsdir». **11** Rəbb Musaya belə dedi: **12** «İsrail övladlarını siyahıya aldiğin zaman sayılan hər bir adam öz həyatının əvəzini Rəbbə versin ki, sayıldıqlarına görə aralarında bəla olmasın. **13** Sayılmış adamlara daxil olan hər kəs yarım şekel gümüş versin. Bu, iyirmi geradan ibarət olan Müqəddəs yerdəki şekəl görə sayılsın. Bu yarım şekel Rəbbin payıdır. **14** Iyirmi və ondan yuxarı yaşda sayılmış adamlar arasından hər bir kişi bu payı Rəbbə versin. **15** Həyatlarınızı kəffarə etmək üçün Rəbbin payını verəndə varlı yarım şekeldən çox, kasib yarım şekeldən əsikək verməsin. **16** Bu kəffarə pulunu İsrail övladlarından götürüb Hüzur çadırının ibadəti üçün təyin et. Bu, həyatlarınızı kəffarə etmək üçün Rəbbin önündə İsrail övladlarının xatırəsi olacaq». **17** Rəbb Musaya belə dedi: **18** «Yuyunmaq üçün bir tunc ləyən düzəlt. Qoy allığı da tuncdan olsun. Onu Hüzur çadırı ilə qurbangahın arasına qoy, içini də su ilə doldur ki, **19** Harunla oğulları əl-ayaqlarını o su ilə yusunlar. **20** Onlar Hüzur çadırına daxil olduğu zaman su ilə yuyunsunlar, yoxsa öləcəklər. Xidmat etmək və Rəbb üçün yandırma təqdimi tüstünlədir yandırmaq üçün qurbangaha yaxınlaşanda da **21** əl-ayaqlarını yusunlar, yoxsa öləcəklər. Bu, Harunla övladları üçün nəsildən-nəslə əbədi qayda olsun». **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «Bu gözəl ətriyyatlardan götür; beş yüz şekel duru mirra, onun yarısı qədər iki yüz əlli şekel ətirli darçın, iki yüz əlli şekel ətirli qamış **24** və beş yüz şekel çin darçını, hər şey Müqəddəs yerdəki şekəl görə sayılsın; həm də bir hin zeytun yağı. **25** Bunların hamisindən müqəddəs məsh yağı hazırla; bu ətriyyatçının tərtib etdiyi ətriyyat, müqəddəs məsh yağı olacaq. **26** Həmin yağıla bunları məsh et: Hüzur çadırını, Şəhadət sandığını, **27** masanı və onun bütün ləvazimatını, çıraqdanı və onun əşyalarını, buxur qurbangahını, **28** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı və onun bütün avadanlığını, tunc ləyəni və onun allığıni. **29** Beləcə bu şeyləri təqdis et ki, ən müqəddəs olsunlar; onlara toxunan hər şey müqəddəs olacaq. **30** Harunla oğullarını da məsh edərək təqdis et ki, Mənə kahinlik etsinlər. **31** İsrail övladlarına belə de: «Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Mənə müqəddəs məsh yağı olacaq. **32** Bu yağı insan bədənlərinə tökülməsin.

Tərkibinə görə ona bənzər heç nə hazırlamayın. Bu yağı müqəddəsdir, onu müqəddəs sayın. **33** Ona bənzərini düzəldən yaxud onu kənar şəxsin üzərinə tökən hər kəs xalqı arasından qovulsun». **34** Sonra Rəbb Musaya dedi: «Bu ətirli maddələrdən götür; balzam, onika, ilan kölgəsi, xalis kündür; hər şey eyni miqdarda olsun. **35** Bunların hamisindən buxur hazırla; ətriyyatçının düzəltdiyi bu qatışqı duzlanmış, təmiz və müqəddəs olsun. **36** Ondan bir qədərini narın döy və Mənim səninlə görüşəcəyim yer olan Hüzur çadırında Şəhadət sandığının önünə qoy. Bu sizin üçün ən müqəddəs olsun. **37** Hazırlığın buxurun tərkibinə görə özünüz üçün buxur hazırlamayın; bunu Rəbb üçün müqəddəs sayın. **38** Ona bənzər olan ətir virurmaq üçün hazırlayan hər kəs xalqın arasından qovulsun».

31 Rəbb Musaya dedi: **2** «Bax Yəhuda qabiləsindən Kur oğlu Uri oğlu Besaleli adı ilə çağırıb, **3** onu Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bilik və hər cür məhərətlə doldurmuşam ki, **4** qızıl, gümüş və tuncla İsləməyi bacarsın, **5** daş-qas yonsun, ağac oysun, hər cür məhərət göstərə bilsin. **6** Mən də Dan qabiləsində olan Axisamak oğlu Oholiavı ona köməkçi təyin etmişəm. Hər müdrik adamın ürəyinə hikmət qoymuşam ki, Mən sənə necə əmr etmişəm, belə də etsinlər: **7** Hüzur çadırını, Şəhadət sandığını və üstündəki kəffarə qapağını, çadırın bütün avadanlığını, **8** masanı və onun ləvazimatını, xalis qızıldan çıraqdanı və onun bütün əşyalarını, buxur qurbangahını, **9** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı və onun bütün avadanlığını, ləyəni və onun allığıni, **10** toxunmuş geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini, **11** məsh yağını, Müqəddəs yer üçün ətirli buxuru Mən sənə necə əmr etmişəmə, qoy o cür də düzəltsinlər». **12** Rəbb Musaya dedi: **13** «Sən İsrail övladlarına belə söylə: "Mənim Şənbə günlərimə riayət edin. Çünkü bu Mənimlə sizin aranızda nəsildən-nəslə onu bilmək üçün bir əlamətdir ki, sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. **14** Beləliklə, Şənbə gününə riayət edin, çünkü o sizin üçün müqəddəsdir. Onu ləkələyən öldürülməlidir. O gün iş görən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **15** Altı gün iş görülsün, yeddinci gün isə Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə istirahət günü olsun. O gün iş görən hər kəs öldürülməlidir. **16** İsrail övladları nəsildən-nəslə əbədi əhd kimi Şənbə gününə riayət və

əməl etsinlər. **17** Mənimlə İsrail övladları arasında əbədi bir əlamətdir ki, altı gün ərzində Rəbb göyləri və yeri yaratdı, yeddinci gün isə istirahət etdi və dincəldi". **18** Sina dağında Allahın Musa ilə söhbəti qurtarandan sonra Allah Öz barmağı ilə yazılmış iki şəhadət daş lövhəsini Musaya verdi.

32 Xalq Musanın dağdan enmədiyini, gecikdiyini görəndə Harunun ətrafına toplaşib ona dedi: «Qalx və bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adamın – bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!» **2** Harun onlara cavab verdi: «Arvadlarınızın, oğullarınızın, qızlarınızın qulaqlarından qızıl sırgaları çıxarıb mənim yanımıza gətirin». **3** Bütün xalq qulaqlarında olan qızıl sırgaları çıxarıb Haruna gətirdi. **4** Harun onlardan qızıl götürdü, oyma aləti ilə surət verib dana şəklində tökmə büt düzəldti. Xalq «Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız!» dedi. **5** Harun bunu gördükdə dananın qabağında bir qurbangah düzəldti və elan etdi: «Sabah Rəbb naminə bayram olacaq». **6** Ertəsi gün xalq səhər tezdən qalxıb yandırma qurbanları ilə ünsiyyət qurbanları kəsdi. Xalq oturub yeyib-icdi, sonra isə qalxıb oynasıdı. **7** Rəbb Musaya dedi: «Tez ol, dlius aşağı, çünkü Misirdən gətirdiyin xalqın öz əxlaqını pozdu və **8** Mən onlara əmr etdiyim yoldan yaman tez döndü. Özləri üçün tökmə dana düzəldib ona səcdə qıldılar, qurban kəsdilər və dedilər: "Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız!"» **9** Rəbb Musaya sözünü davam etdi: «Görürəm ki, bu xalq dikbaş xalqıdır. **10** Qoy Mən xalqa qarşı qəzəblənib onu yox edim, səndən isə böyük millət əmələ gətirim». **11** Musa Allahi Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Rəbb, nə üçün Öz xalqına qarşı qəzəbin alovlanınsın? Sən onları Misirdən böyük qüvvətinlə və qüdrətlə əlinlə qurtarmadınmı? **12** Axi nə üçün Misirlilər "Onları pis niyyətlə, dağlarda öldürüb yer üzündən yox etmək üçün çıxartdı" desinlər? Yalvarıram, qəzəbini yatır və Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən dön. **13** Qulların İbrahimim, İshaqı, və İsraili xatırla və Özün naminə onlara and edərək "nəslinizi göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağam, vəd etdiyim bu ölkənin hamısını nəslinizi veracəyəm və onlar əbədilik oraya sahib olacaqlar" dedin». **14** Beləliklə, Rəbb Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən döndü. **15** Musa əlində iki şəhadət lövhəsi ilə dönüb dağdan endi. Lövhələrin iki tərəfi – bu üzü də, o üzü

də yazılı idi. **16** Onlar Allahın işi idi; üzərindəki oyma yazılar Onun yazısı idi. **17** Yesu xalqın səs-küyünü eşidərək Musaya dedi: «Düşərgədən müharibə səsi gəlir». **18** Musa cavab verdi: «Bu qələbə çalanların nidası deyil, Məğlubiyyətə uğrayanların da səsi deyil. Mən nəğmə səsi eşidirəm». **19** Musa düşərgəyə yaxınlaşış dananı və onun ətrafındakı rəqsləri gördü. O qəzəbləndi və lövhələri əlindən atıb dağın etəyində parça-parça etdi. **20** Xalqın düzəldidiyi dananı götürüb yandırdı, toza dönenə qədər əzdi və suyun üzünə səpələyib İsrail övladlarına içirdi. **21** Musa Harundan soruşdu: «Bu xalq sənə nə etdi ki, onları belə böyük günaha batdırın?» **22** Harun cavab verdi: «Qoy ağam qəzəblənməsin. Sən bu xalqı tanıyırsan. Onun niyyəti pisdir. **23** Onlar mənə dedilər: "Bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızda getsinlər. Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adamın – bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!" **24** Mən isə onlara dedim: "Kimi qızıl varsa, onu çıxarım". Xalq da qızılı mənə verdi. Mən onu oda atdım və bu dana alındı». **25** Musa bildi ki, xalq nəzarətdən çıxıb. Harun nəzarəti o qədər zəifləmişdi ki, düşmənlər onları lağla qoyurdular. **26** Musa düşərgənin girişində durub çağırıldı: «Rəbbin tərəfində olanlar, mənim yanımı gəlin!» Bütün Levi övladları onun yanına toplaşdı. **27** Musa onlara dedi: «İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: "Qoy hər biriniz qılıncını belinə qurşasın. Hər kəs düşərgədə qapı-qapı gəzərək öz qardaşını, dostunu və qonşusunu öldürsün"». **28** Levililər də Musa onlara etdiyi əmərə əməl etdilər. O gün üç minə yaxın adam həlak oldu. **29** Musa Levililərə dedi: «Bu gün sizin hər biriniz oğlunun və qardaşının canı bahasına xeyir-dua alıb Rəbb üçün vəzifəyə təyin olundunuz». **30** Ertəsi gün Musa xalqa dedi: «Siz böyük günaha batdırınız. İndi isə Mən Rəbbin hüzuruna qalxacağam ki, bəlkə günahınızı kəffarə edə bilim». **31** Musa Rəbbin hüzuruna qayıdır dedi: «Ah, bu xalq böyük günaha batıb, özün qızıldan allahlar düzəldti; **32** İndi yalvarıram, onların günahlarını bağışla. Əgər belə etməsən, adımı yazdıığın kitabdan sil». **33** Rəbb Musaya dedi: «Mənə qarşı kim günah işlədibsa, onun adını kitabından siləcəyəm. **34** Lakin indi get, xalqı sənə dediyim yerə apar. Budur, Mələyim sənin qarşında gedəcək. Ancaq cəza günü gələndə onlara günahlarına görə cəza verəcəyəm». **35** Rəbb Harunun düzəldidiyi danaya və gördükələri işə görə İsrail xalqını bələya saldı.

33 Rəbb Musaya dedi: «Sən və Misir torpağından çıxardığın xalq bu yeri tərk edin; İbrahimə, İshaqa və Yaquba and edərək "Sənin nəslinə onu verəcəyəm" dediyim torpağa, 2 qarşında bir məlek göndərib Kənanlıları, Emorluları, Xetliləri, Perizliləri, Xıvliləri və Yevusluları oradan qovacağım 3 süd və bal axan torpağa gedin. Siz dikbaş xalqınız, buna görə Mən aranızda getməyəcəyəm, yoxsa yolda sizi məhv edərəm». 4 Xalq bu bəd xəbəri eşidəndə yas tutdu. Həç kəs bəzək taxmadı. 5 Rəbb Musaya demişdi: «İsrail övladlarına belə söylə: "Siz dikbaş xalqınız, Mən aranızdan bir anlıq getsəydim, sizi məhv edərdim. İndi isə bəzəklərinizi çıxarın, Mən də bilim ki, sizinlə nə edəcəyəm"». 6 Beləcə Xorev dağının ətəyində İsrail övladları bəzəklərini soyundular. 7 Musa çadırı götürüb onu düşərgədən kənardan - uzaqda qurardı. Onu Hüzur çadırı adlandırdı. Rəblə məsləhətləşən hər kəs düşərgədən kənardakı Hüzur çadırına gedərdi. 8 Musa çadırı tərəf çıxdığı vaxt bütün xalq durardı. Hər kəs çadırının girişində gözləyib, Musa çadırı girənə qədər ardınca baxardı. 9 Musa Hüzur çadırına girəndə bulud dirəyi düşüb çadırın girişində durardı; Rəbb Musa ilə danişardı. 10 Bütün xalq Hüzur çadırının girişində duran bulud dirəyini görər, hamı qalxıb öz çadırının girişində səcdə qıldı. 11 Rəbb Musa ilə üzüə, dostu ilə səhbət etdiyi kimi danişardı. Sonra Musa düşərgəyə qayıldırdı. Lakin onun gənc köməkçisi Nun oğlu Yəşua çadırı tərk etməzdı. 12 Musa Rəbbə dedi: «Bax Sən mənə "bu xalqı çıxart" deyirsən, amma mənimlə birgə kimi göndərəcəyini mənə bildirmirsən. Halbuki Sən dedin: "Səni adınla tanıyıram və gözümədə lütf tapmışan". 13 Əgər mən, doğrudan da, Sənin gözündə lütf tapmışansa, yalvarıram, Öz yolunu mənə agah elə ki, Səni tanımım və gözündə lütf tapım. Bax bu camaat Sənin xalqlarındır». 14 O isə Musaya cavab verdi: «Mənim hüzurum səninlə gedəcək. Özüm sənə rahatlıq verəcəyəm». 15 Musa Rəbbə cavab verdi: «Əgər Sənin hüzurun bizimlə getməsə, bizi buradan göndərmə. 16 Xalqımın mənimlə birlikdə Sənin gözündə lütf tapması indi nə ilə bilinəcək? Sənin bizimlə getməyindən deyilmi? Biz yer üzündə olan digər xalqlardan nə ilə fərqlənək?» 17 Rəbb Musaya cavab verdi: «Sən Məndən dilədiyin bu şeyi edəcəyəm. Çünkü gözümədə lütf tapdır və səni adınla tanıyıram». 18 Musa dedi: «İzzətinə mənə göstər». 19 Rəbb dedi: «Mən bütün xeyirxahlığını Sənin qarşısında keçirəcəyəm və Rəbb olan adımı qarşısında bəyan edəcəyəm. Kimə istəsəm,

lütf göstərərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm». 20 Sonra O davam etdi: «Üzümü isə görə bilməzsən, çünkü Məni görən adam sağ qalmaz». 21 Sonra Rəbb dedi: «Budur, Mənim yanımıda yer var, elə burada, bu qayanın üstündə dur. 22 İzzətim keçəndə səni qayadakı bir yarığa qoyacağam; Mən keçənə qədər səni əlimlə örtəcəyəm. 23 Sonra əlimi səndən çəkəcəyəm və sən Məni arxadan görəcəksən, üzüm isə görünməyəcək».

34 Rəbb Musaya dedi: «Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon; qırdığın əvvəlki lövhələrdə yazılın sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. 2 Səhərə hazır ol və Sina dağına çıx. Dağın zirvəsi üstündə önmədə dur. 3 Qoy heç kəs səninlə çıxmasın və dağda heç bir adam görünməsin. Dağın ətəyində nə qoyun-keçi, nə də mal-qara otlaşın». 4 Rəbb ona buyurduğu kimi Musa əvvəlkilərə bənzər iki daş lövhə yondu və səhər erkən durub, əlində iki daş lövhə tutaraq Sina dağına çıxdı. 5 Rəbb buludun içindən enib orada Musa ilə durdu və Rəbb olan Öz adını bəyan edib 6 Musanın qarşısından keçərək dedi: «Rəbb Mənəm, rəhmlı və lütfkar Rəbb Allaham. Mən hədsiz səbirli, bol məhəbbətli və sədaqətliyəm, 7 minlərlə nəslinə məhəbbətimi göstərərəm, cəzani, qanunsuzluğu və günahı bağışlayaram; lakin cəzasız qoymaram, ataların cəzasını üçüncü-dördüncü nəslə qədər nəvə-nəticələrinə verərəm». 8 Musa dərhal yerə sərilib Rəbbə səcdə qıldı. 9 Sonra Musa dedi: «Ey Xudavənd, əgər gözündə lütf tapmışsama, yalvarıram, Sən, ey Xudavənd, aramızda ol. Biz dikbaş bir xalq olsaq da, təqsirimizlə günahımızı bağışla və bizə sahib ol». 10 Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin bütün xalqlarıla əhd kəsirəm. Hamının qarşısında elə möcüzələr edəcəyəm ki, beləsi dünyada heç yerdə, heç bir millət arasında yaranmamışdı. Sizin ətrafinizdakı bütün xalqlar görəcəklər ki, Rəbbin işi, Mənim sənin üçün etdiyim şeylər qorxundur. 11 Mənim sizə bu gün verdiyim əmrə riayət edin. Budur, Mən öünüñzdən Emorluları, Kənanlıları, Xetliləri, Perizliləri, Xıvliləri və Yevusluları qovuram. 12 Özünüüzü girdiyiniz torpağın sakinləri ilə əhd kəsməkdən gözləyin ki, o sizə bir tələ olmasın. 13 Onların qurbangahlarını dağdırın, daş sütunlarını sindirin, ilahə Aşera bütlərini kəsin. 14 Başqa allahlara səcdə etməyin, çünkü Rəbbin adı qısqançdır, O, həqiqətən, qısqanç Allahdır. 15 Ona görə də nə o torpağın sakinləri ilə əhd kəsin, nə də öz allahları ilə xəyanət edib, onlara qurban kəsən

vaxt sizi də dəvət edəndə qurbanlarından dadın. **16** Onların qızlarını öz oğullarınıza arvad olaraq almayıñ ki, onlar öz allahları ilə xəyanət edib sizin oğullarınıza da o allahlara xəyanət etdirməsinlər. **17** Özünüz üçün tökmə allahlar düzəltməyin. **18** Mayasız Çörək bayramını qeyd edin. Mən sizə əmr etdiyim kimi Aviv ayında təyin olunan vaxtı yeddi gün mayasız çörək yeyin, çünki Aviv ayında Misirdən çıxdınız. **19** Bütün ilk doğulan oğlanlar və bütün heyvanlarınızın, istər mal-qaranızın, istərsə də qoyun-keçinizin ilk doğulan balaları Mənimdir. **20** İlk doğulan eşşək balası əvəzinə bir qoyun-keçi balası verin. Əgər əvəzini verməsəniz, boynunu sındırın. Aranızda hər adamın ilk oğlunun əvəzini ödəyin. Heç kəs önumə əlibəs gəlməsin. **21** Altı gün işlərinizi görün, yedinci gün isə istirahət edin. Şum və biçin vaxtı da belə istirahət edin. **22** Buğda biçinin nübarı ilə Həftələr bayramını qeyd edin. İlin sonunda isə Yiğim bayramını qeyd edin. **23** İldə üç dəfə sizin bütün kişiləriniz Sahibləri İsrailin Allahi Rəbbin hüzuruna gəlsinlər. **24** Çünki Mən sizin qarşınızdan millətləri qovub sərhədlərinizi elə genişləndirəcəyəm ki, siz ildə üç dəfə öz Allahınız Rəbbin hüzurunda görünmək üçün galəndə heç kəs sizin torpağınıza tamah salmasın. **25** Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Pasxa bayramının qurban əti səhərə qədər qalmasın. **26** Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədinə gətirin. Oğlağı anasının südündə bişirməyin». **27** Rəbb Musaya dedi: «Bu sözləri yaz, çünki bu sözlərə görə Mən səninlə və bütün İsraillə əhd kəsirəm». **28** Beləliklə, Musa Rəblə qırx gün-qırx gecə qaldı. Bu müddət ərzində Musa heç nə yemədi, heç nə içmədi. O, lövhələrin üstündə əhdin sözlərini, On əmri yazdı. **29** Musa əlində iki şəhadət lövhəsi tutub Sina dağından enəndə bilmirdi ki, Rəblə danışlığına görə üzü nur saçır. **30** Harun və bütün İsrail övladları Musanın üzünü nur saçan gördülər və ona yaxınlaşmaqdan qorxdular. **31** Musa onları çağıranda Harunla bütün icma başçıları ona yaxınlaşdı və Musa onlarla səhbət etdi. **32** Sonra bütün İsrail övladları ona yaxınlaşdı. Musa Rəbbin Sina dağında ona nəql etdiyi bütün işləri onlara əmr etdi. **33** Musa səhbəti bitirəndə üzünə bir niqab çəkdi. **34** Musa Rəbbin hüzuruna Onunla danışmaq üçün gedəndə niqabı çıxarar və çıxanadək niqabsız olardı. Çıxanda ona nə əmr olunduğunu İsrail övladlarına nəql edirdi. **35** İsrail övladları isə Musanın üzünün nur saçdığını görərdilər. Sonra Musa

icəri girib Rəblə danışana qədər yenə də niqabı üzünə çəkərdi.

35 Musa İsrail övladlarının bütün icmasını toplayıb onlara dedi: «Rəbb sizə bu şeylərə əməl etməyi əmr etdi. **2** Altı gün işlərinizi görün, yedinci gün isə sizin Rəbb üçün müqəddəs Şənbəniz, istirahət gümünüzdür. O gün iş görən hər kəs öldürülsün. **3** Şənbə günü yaşadığınız heç bir yerdə od yandırmayın». **4** Musa bütün İsrail övladlarının icmasına dedi: «Rəbbin əmr etdiyi iş budur: **5** öz aranızdan Rəbbə bir ianə toplayın. Qoy könlü istəyən hər kəs Rəbbə belə ianə gətirsin: qızıl, gümüş, tunc, **6** bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, **7** qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti dəriləri, əbrişim ağacı, **8** çaraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün ətriyyatlar, **9** efodla döşlüyün üstünə taxilan damarlı aqiq və sağanaq daşları. **10** Aranızdakı ürəyi hikmətlə dolu hər adam gəlib Rəbbin əmr etdiyi hər şeyi düzəltsin: **11** müqəddəs məskəni, onun çadırını, örtüyünü, bəndlərini, çərçivələrini, şüvüllərini, dırəklərini və altlıqlarını; **12** sandığı və onun şüvüllərini; kəffarə qapağını, arakəsmə pərdəsini; **13** masanı, onun şüvüllərini və bütün ləvazimatını; təqdis çörəklərini; **14** işq verən çiraqdanı, onun ləvazimatını, çiraqlarını və işq yağıını; **15** buxur qurbangahını və şüvüllərini; məsh yağını, ətirli buxuru; məskənin giriş üçün arakəsməni; **16** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı, onun üçün tunc şəbəkəni, şüvüllərini və bütün avadanlığını; ləyəni və onun altlığı; **17** həyətin pərdələrini, dırəklərini və altlıqlarını; həyətin darvazası üçün arakəsməni; **18** məskənin payalarını; həyətin payalarını; onların iplərini; **19** müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri: kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini». **20** İsrail övladlarının bütün icması Musanın yanından çıxdı. **21** Ürəyinə toxunan və könlü istəyən hər adam gəlib Hüzur çadırı, onun inşası və müqəddəs geyimlər üçün Rəbbə ianə gətirdi. **22** Kişilər və qadınlar – könlü istəyənlərin hamisi bəzəkli sancaqlar, sırgalar, üzükər, bilərziklər kimi bütün qızıl əşyalarını gətirdilər. Hər kəs qızılı yellətmə təqdimi kimi Rəbbə təqdim etdi. **23** Kimdə bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, qırmızı boyanmış qoç dəriləri və suiti dəriləri var idisə, bunları təqdim etdi. **24** Gümüş və tunc gətirən hər kəs də onu Rəbbə ianə olaraq

təqdim etdi. Kimdə əbrişim ağacı var idisə, onu bütün inşa işi üçün təqdim etdi. **25** Ürəyi hikmətlə dolu bütün qadınlar öz əlləri ilə əyirdiyi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və incə kətan ipliyi təqdim etdilər; **26** bu işi ürəkdən görmək istəyən bacarıqlı qadınlar keçi yunu əyirdilər. **27** Xalqın başçıları bunları təqdim etdilər: efodla döşlüyün üstünə taxılan damarlı əqiq və sağa-naq daşlarını, **28** qıraq, məsh yağı, ətirli buxur üçün ətriyatı və zeytun yağıını. **29** İsrail övladlarından hər kişi, hər qadın Rəbbin Musa vasitəsilə yerinə yetirmək üçün verdiyi əmrə əsasən Rəbbə könüllü təqdimlər götirdilər. **30** Musa İsrail övladlarına dedi: «Baxın Rəbb Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besaleli adı ilə çağırıb **31** Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bilik və hər cür məharətlə doldurmuşdur ki, **32** o, qızılla, gümüşlə, tuncla işləməyi bacarsın, **33** daş-qas yonsun, ağac oysun, hər cür məharətlə bacarıq göstərə bilsin. **34** Rəbb onun və Dan qəbiləsindən olan Axisamak oğlu Oholiavın ürəklərinə başqlarını öyrətmək bacarığını qoymuş, **35** ürəklərini hikmətlə doldurmuşdur ki, oymaçılıq, naxışçılıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən və incə kətanda naxış tikməsi, toxuculuq – hər cür sənəti bacara bilsinlər.

36 Besalel, Oholiav və bütün ürəkləri hikmətlə dolu, Rəbbin onlara bu işi bacarmaq üçün hikmət və dərrakə verdiyi adamlar Rəbbin etdiyi hər şeyə görə müqəddəs yerin inşa işini görsünlər». **2** Musa Besaleli, Oholiavı və bütün ürəkləri hikmətlə dolu – Rəbbin onların ürəklərinə hikmət qoymuş adamları, bu işi ürəkdən görmək istəyənlərin hamısını çağırıdı. **3** Onlar müqəddəs yerin inşa işini görmək üçün İsrail övladlarının götirdiyi bütün ianələri Musanın yanından götürdürlər. İsrail övladları hər səhər könüllü təqdimlər götirməyə davam edirdilər. **4** Onda müqəddəs yerin inşası ilə məşğul olan hikmətli sənətkarlar hər işlərindən ayrırlaraq **5** Musanın yanına gəlib dedilər: «Xalq Rəbbin əmr etdiyi inşa işi üçün lazım olandan çox şey götirir». **6** Musa əmr verdi və düşərgədə elan etdirdi ki, nə kişi, nə də qadın müqəddəs yer üçün daha ianə götirməsin. Beləcə xalq bir daha ianə götirmədi. **7** Çünkü bütün işi görmək üçün xammal lazımı miqdardan artıq idi. **8** İşi görmək üçün ürəkləri hikmətlə dolu bütün adamlar müqəddəs məskəni on pərdədən düzəldilər. Pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruvlar

şəklində naxışla düzəldilər. **9** Hər pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə dörd qulac idi. Bütün pərdələr eyni ölçüdə idi. **10** Pərdənin beşini də bir-birinə birləşdirdilər. Digər beşini də bir-birinə birləşdirdilər. **11** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəldilər; o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəldilər. **12** Bir pərdəyə əlli ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında da onlara uyğun gələn əlli ilgək düzəldilər. **13** Qızıldan əlli bənd düzəldilər. Bəndlərlə pərdələri bərkətdilər və çadırı birləşdirdilər. Beləliklə, müqəddəs məskən bütöv oldu. **14** Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir ədəd pərdə düzəldilər. **15** Hər pərdənin uzunluğu otuz qulac, eni isə dörd qulac idi. On bir pərdə bir ölçüdə idi. **16** Beş pərdəni ayrıca, altı pərdəni də ayrıca bitişdirdilər. **17** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarındaki kimi o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da əlli ilgək düzəldilər. **18** Çadırı birləşdirib bütöv etmək üçün tuncdan əlli bənd düzəldilər. **19** Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç dərilərindən bir pərdə və onun üstündə suiti dərilərindən bir pərdə düzəldilər. **20** Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəldilər. **21** Hər çərçivənin uzunluğu on qulac, eni isə qulac yarımlı idi. **22** Hər çərçivənin üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana var idi; məskənin bütün çərçivələrini belə düzəldilər. **23** Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə düzəldilər. **24** Onların altına qoyulmaq üçün hər çərçivənin altındaki iki zivana üçün iki altlıq düzəldilər; beləcə qırx gümüş altlıq düzəldildi. **25** Məskənin şimal tərəfi üçün də iyirmi çərçivə düzəldilər. **26** Hər çərçivənin altında iki altlıq olmaqla qırx gümüş altlıq düzəldilər. **27** Məskənin qərbə doğru arxası üçün altı çərçivə düzəldilər. **28** Məskənin arxa küncləri üçün isə iki çərçivə düzəldilər; **29** bunlar aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxıldı; hər iki künc üçün o cür iki çərçivə düzəldildi. **30** Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş altlıq, hər çərçivənin altında iki altlıq düzəldildi. **31** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldilər: məskənin hər iki tərəfdəki çərçivələri üçün beş şüvüllər, **32** məskənin qərbə doğru arxa çərçivələri üçün də beş şüvüllər, **33** Çərçivələrin ortasında bir ucdnan o biri uca qədər uzanan orta şüvüllər düzəldilər. **34** Çərçivələri qızılla örtdülər; şüvüllərin keçdiyi halqları qızıldan düzəldilər; şüvülləri də qızılla

örtülü. 35 Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, üstünü isə keruqlar şəklində naxışla düzəldilər. 36 Onun üçün əbrişim ağacından dörd dirək düzəldilər və onları qızılla örtülü, üstündə qızıl qarmaqları qoydular; onlar üçün dörd gümüş altlıq tökdülər. 37 Çadırın girişi üçün arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxış tıkməsi ilə düzəldilər. 38 Onun beş dirək və qarmaqlarını da düzəldilər. Yuxarılarını və bəndlərini qızılla örtülü, beş althığı isə tuncdan düzəldilər.

37 Besalel əbrişim ağacından sandıq düzəldti.

Sandığın uzunluğu iki qulac yarımla, eni qulac yarımla və hündürlüyü qulac yarımlı idi. 2 Onu içəridən və bayırda xalis qızılla örtdü, ətrafına isə qızıl zolaq qoydu. 3 Onun dörd ayağı üçün dörd tökmə qızıl halqa, iki halqanı bir yani, qalan iki halqanı isə o biri yani üçün düzəldti. 4 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldib üzərini qızılla örtdü. 5 Sandığı daşımaq üçün şüvülləri sandığın yanlarındakı halqlarala keçirtdi. 6 Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəldti. Uzunluğu iki qulac yarımla, eni isə qulac yarımlı idi. 7 Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış qızıldan iki keruv düzəldti. 8 Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o biri ucunda olaraq qapağın iki ucunda olan keruqlar onunla bir hissədən idi. 9 Keruqlar yuxarıya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağını örtdürlər. Keruqların üzərləri bir-birinə qarşı qapağa doğru idi. 10 Əbrişim ağacından masa düzəldti; uzunluğu iki qulac, eni bir qulac, hündürlüyü isə qulac yarımlı idi. 11 Onu xalis qızılla örtdü. Ətrafına qızıl zolaq qoydu. 12 Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələrin ətrafına da qızıl zolaq qoydu. 13 Masa üçün dörd qızıl halqa tökdü, halqları onun dörd küncünə, dörd ayağına bərkitdi. 14 Halqlar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. 15 Masanı aparmaq üçün şüvülləri əbrişim ağacından düzəldti və onları qızılla örtdü. 16 Masanın ləvazimatını – xalis qızıldan siniləri və nimçələri, piyalələri və içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçaları düzəldti. 17 Xalis qızıldan bir çiraqdan düzəldti. Bu çiraqdan yastılanmış qızıldan idi; althığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən ibarət idi. 18 Çiraqdanın yanlarından altı budaq – bir yanından üç budaq, o biri yanından da üç budaq çıxdı. 19 Hər bir budağında badam çiçəyinə bənzər üç kasacıq, qönçə və gül var idi. 20 Çiraqdanın

gövdəsində isə badam çiçəyinə bənzər dörd kasacıq, qönçə və gül var idi. 21 Çiraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də altında bir qönçə var idi. 22 Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən idi; hamısı eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan idi. 23 Onun üçün yeddi çaraq düzəldti. Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan idi. 24 Çiraqdanı və onun bütün avadanlığını bir talant xalis qızıldan düzəldti. 25 Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəldti; uzunluğu bir qulac, eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac idi. Buynuzları onunla bir hissədən idi. 26 Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis qızılla örtdü, ətrafına qızıl zolaq qoydu. 27 Onun üçün iki qızıl halqa düzəldti; qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəldti. Bu onu aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. 28 Şüvülləri əbrişim ağacından düzəldti və onları qızılla örtdü. 29 Ətriyatçının işi olan Müqəddəs məş yağıını və təmiz ətirləi buxuru da hazırladı.

38 Yandırma qurbanı üçün qurulan qurbangahı

əbrişim ağacından düzəldti. Dörd bucaq şəklində olub uzunluğu beş qulac, eni də beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac idi. 2 Qurbangahın dörd küncündə onunla bir hissədən olan dörd buynuz düzəldti. Qurbangahın üstünü tuncla örtdü. 3 Qurbangahın bütün avadanlığını – kül qablarını, kürəkləri, ləyənləri, cəngəlləri və xəkəndazları – hər şeyi tuncdan düzəldti. 4 Qurbangah üçün kənarından aşağıya onun yarısına qədər yetişəcək torlu şəbəkəni tuncdan düzəldti. 5 Tunc şəbəkənin dörd bucağında şüvüllərin keçdiyi dörd halqanı tökdü. 6 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldib üstünü tuncla örtdü. 7 Qurbangahı aparmaq üçün şüvülləri onun hər iki yanındaki halqlarala taxdı. Qurbangahın içi boş və taxtadan idi. 8 Tunc ləyəni və onun tunc althığını Hüzur çadırının girişində xidmət edən qadımların güzgülərindən düzəldti. 9 Müqəddəs məskənin həyatını düzəldti. Həyatın cənub tərəfində uzunluğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan idi. 10 Onların iyirmi dirəyi və iyirmi althığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. 11 Şimal tərəfində də uzunluğu yüz qulac pərdə idi; onların iyirmi dirəyi və iyirmi althığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. 12 Qərb tərəfində uzunluğu əlli qulac pərdələr idi. Onların on dirəyi və on althığı var

idi. Diraklıların qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. **13** Şərq tərəfində də həyətin eni əlli qulac idi. **14** Darvazanın bir tərəfində üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr var idi. **15** Həyətin darvazasının o biri tərəfində də üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr var idi. **16** Həyətin bütün ətraf pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan, **17** diraklıların altlıqları tuncdan, diraklıların qarmaqları və bəndləri gümüşdən, başlıqların örtüyü də gümüşdən idi; həyətin bütün diraklıları gümüşlə bəndləndi. **18** Həyətin darvazasının naxış tıkməli arakəsməsi bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan idi; uzunluğu iyirmi qulac, hündürlüyü isə həyətin pərdələri kimi beş qulac idi. **19** Onun dörd dirəyi, dörd tunc altlığı, gümüş qarmaqları, başlıqlarının gümüş örtüyü və bəndləri var idi. **20** Məskənin və həyətin bütün ətraf payaları tuncdan idi. **21** Musanın əmri ilə kahin Harunun oğlu İtamarın başçılığı ilə Levililərin xidmət göstərib apardığı məkanın – Şəhadət məskəninin hesabatı budur. **22** Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besalel Rəbbin Musaya əmri etdiyi hər şeyi düzəldti. **23** Onunla çalışan Dan qəbiləsindən olan Axisamak oğlu Oholiav oymaçlıq, naxışçılıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdə və incə kətanda naxış tıkməsi işini bacarırdı. **24** Müqəddəs yerin bütün inşası üçün işlənən qızılın, iana verilən qızılın ümumi çəkisi Müqəddəs yerdəki şekela görə iyirmi doqquz talant yeddi yüz otuz şəkel idi. **25** Siyahıya alınan icmanın verdiyi gümüşün çəkisi Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz talant və min yeddi yüz yetmiş beş şəkel idi. **26** Bu, sayılmış adamlara daxil olan hər kəs, iyirmi yaşında və ondan yuxarı olan altı yüz üç min beş yüz əlli kişi üçün adambaşı bir beqa, yəni Müqəddəs yerdəki şekelə görə yarım şəkel idi. **27** Müqəddəs yerin altlıqlarını və pərdələrin altlıqlarını tökmək işinə yüz talant gümüş yüz altlıq üçün yüz talant, yəni hər altlıq üçün bir talant gümüş işləndi. **28** Min yeddi yüz yetmiş beş şəkel gümüş isə diraklılar üçün qarmaqlar düzəltmək, başlıqlarını örtmək və onları bəndləmək üçün işləndi. **29** İanə verilən tuncun çəkisi yetmiş talant və iki min dörd yüz şəkel idi. **30** Ondan Hüzur çadırı girişinin altlıqları, tunc qurbangah, oradakı tunc şəbəkəni, qurbangahın bütün avadanlığı, **31** həyətin ətraf altlıqları, həyətin darvazasının altlıqları, məskənin bütün payaları və həyətin bütün ətraf payaları düzəldildi.

39 Rəbb Musaya əmr etdiyi kimi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən Müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimlərini və Harunun müqəddəs geyimlərini hazırladılar. **2** Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan hazırladılar. **3** Qızıl lövhələri döyüb onlardan saplar kəsdi lər və onlarla bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş kətanın arasına naxışlar tikdi lər. **4** Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan ciyinlik düzəltdi lər ki, o bərkidilsin. **5** Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən idi. O da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş incə kətandan idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **6** Hörmə qızıl sağanaqlara salınıb üstündə möhür oyması kimi İsrailin oğullarının adları həkk olunmuş damarlı əqiq daşlarını **7** efodun ciyinliklərinə taxdi lər. Bunlar İsrailin oğullarının xatirə daşlarıdır. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **8** Döşlüyü də efod kimi naxışlı qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan düzəltdi lər. **9** Döşlük ikiqat, dördbucaq şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış düzəldildi. **10** Üstünə dörd səra daş taxdi lər. Birinci səra yaqt, topaz, zümrüd; **11** ikinci səra firuzə, göy yaqt və almaz; **12** üçüncü səra sirkon, əqiq və ametist; **13** dördüncü səra sarı yaqt, damarlı əqiq və yəşəm daşı idi. Bu daşlar hörmə qızıl sağanaqlara salındı. **14** Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on iki dənə idi; hər daş on iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü idi. **15** Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayırdı lər. **16** İki hörmə qızıl sağanaq və iki qızıl halqa düzəltdi lər. Halqaları döşlüyün iki ucuna taxdi lər. **17** İki qızıl ipi döşlüyün uclarındakı iki halqaya taxdi lər. **18** İplərin o biri uclarını iki hörmə sağanağa taxıb efodun ciyinliklərinin qabaq tərəfinə bağladı lər. **19** Yenə də iki qızıl halqa düzəldib onları döşlüyün iki ucuna, onun efodla yanaşı iç qatına taxdi lər. **20** Digər iki qızıl halqa düzəltdi lər və onu efodun ciyinliklərinin qabaq tərəfinə, aşağıya, efodun kəməri ilə birləşmələrin üzərinə bərkitdi lər. **21** Döşlüyü halqaları ilə efodun halqalarına bənövşəyi qaytanla bağlayıb efodun kəmərinin üzərinə bərkitdi lər ki, döşlük efoddan sallanmasın. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Efodun cübbəsini bütbütin toxunma bənövşəyi iplikdən tikdi lər. **23** Onun ortasında baş keçirmək üçün yer tikdi lər. Onun kənarında cirilmamaq üçün yaxa toxudular. **24** Cübbənin ətəyinin ətrafına nəfis

toxunmuş bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən narlar düzdülər. **25** Xalis qızıl zinqirovlar düzəldib, cübbənin ətəyi boyunca narların arasına tikdilər. **26** Beləcə xidmət cübbəsinin ətəyi boyunca ətrafında zinqirov və nar sıra ilə düzüldü. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **27** Harun və oğulları üçün toxunma incə kətan xırqləri, **28** nəfis toxunmuş incə kətəndən çalma, incə kətan papaqları, əyirmə incə kətan alt paltarı, **29** nəfis toxunmuş incə kətan və bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən naxış tikməli qurşağı tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **30** Xalis qızıldan müqəddəslik tacı olan lövhəciyi düzəldilər və onun üzərinə möhür oyması olaraq «Rəbbə həsr edilmiş» yazısını yazdılardı. **31** Onu çalmanın üstüna qoymaq üçün bənövşəyi qaytan tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **32** Beləliklə, müqəddəs məskən, yəni Hüzur çadırı üçün bütün işlər tamamlandı. Rəbb Musaya necə əmr etmişdə, İsrail övladları da bu işi eləcə tamamladılar. **33** Müqəddəs məskəni Musanın qarşısına gətirdilər. Çadırını və onun avadanlığını, bəndlərini, çərçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini, altlıqlarını, **34** qırmızı boyanmış qoç dərilərindən örtüyü, suiti dərilərindən düzəldilmiş örtüyü, arakəsmə pərdəsini, **35** Şəhadət sandığını və onun şüvüllərini, kəffarə qapağını, **36** masanı və onun ləvazimatını; təqdis çörəklərini, **37** xalis qızıldan çıraqdanı, onun düzülmüş çıraqlarını və işiq yağını, **38** qızıl qurbangahını, məsh yağını, ətirli buxuru, çadırın giriş arakəsməsini, **39** tunc qurbangahını, onun üçün tunc şəbəkəni, onun şüvüllərini və bütün avadanlığını, ləyəni və onun altlığını, **40** həyətin pərdələrini, dirəklərini və altlıqlarını, həyətin darvazası üçün arakəsməni, onun iplərini və payalarını – Hüzur çadırı və məskənin ibadəti üçün bütün əşyaları, **41** müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini – hər şeyi ona gətirdilər. **42** Rəbb Musaya necə əmr etmişdə, İsrail övladları da bu işi eləcə tamamladılar. **43** Musa bütün işləri nəzərdən keçirib gördü ki, onlar bu işə Rəbbin əmr etdiyi kimi əməl ediblər. Musa onlara xeyir-dua verdi.

40 Rəbb Musaya dedi: **2** «Birinci ayın birinci günü müqəddəs məskəni, yəni Hüzur çadırını qur. **3** Şəhadət sandığını oraya qoy və pərdə ilə qabağını kəs. **4** Sonra masanı gətir, üstünə əşyaları düz.

Çıraqdanı gətir, çıraqları da quraşdır. **5** Buxur üçün qızıl qurbangahı Şəhadət sandığının qabağına qoy. Məskənin giriş arakəsməsini də qur. **6** Yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı məskənin – Hüzur çadırının girişinin qarşısında yerləşdir. **7** Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbangahın arasına qoy, içində su tök. **8** Ətrafında həyət qur və həyətin darvazasının arakəsməsini as. **9** Sonra məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şeyi məsh et. Beləliklə, onu və bütün avadanlığını təqdis et ki, müqəddəs olsun. **10** Yandırma qurbanlar üçün qurulan qurbangahı, onun avadanlığını məsh edib qurbangahı təqdis et ki, o ən müqəddəs olsun. **11** Ləyənlə altlığını məsh edib təqdis et. **12** Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətirib onları su ilə yuyundur. **13** Haruna müqəddəs geyimlər geyindir. Onu məsh edib təqdis et ki, Mənə kahinlik etsin. **14** Sonra Harunun oğullarını təqdim et və onlara xırqlər geyindir. **15** Atalarını məsh etdiyin kimi onları da məsh et ki, Mənə kahinlik etsinlər. Onlar nəsildən-nəslə əbədi kahinlik üçün məsh olunacaqlar». **16** Rəbb Musaya necə əmr etmişdə, o da bu cür etdi. **17** İsrail övladlarının Misirdən çıxdığı vaxtın ikinci ilində, birinci ayın birinci gündə məskən quruldu. **18** Musa çadırı qurdu: altlıqlarını qoysa, taxtalarını bərkitdi, şüvüllərini qurdu və dirəklərini dikəldi. **19** Məskənin üzərinə çadır saldı, onun üstünə də çadırın örtüyünü qoysa. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **20** Bundan sonra o, şəhadət lövhələrini götürüb sandığın içinə qoysa. Şüvülləri sandığa taxdı, kəffarə qapağını da sandığın üstüna qoysa. **21** Sandığın məskənin içində gətirdi və arakəsmə pərdəsini qurub Şəhadət sandığının qabağını kəsdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Masanı Hüzur çadırının içində, şimal tərəfində, pərdənin bayır tərəfindən yerləşdirdi. **23** Onun üstünə Rəbbin hüzurunda çörək düzdü. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **24** Çıraqdanı isə Hüzur çadırının içində, masanın qarşısında, məskənin cənub tərəfində yerləşdirdi. **25** Çıraqlarını da Rəbbin hüzurunda quraşdırı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **26** Qızıl qurbangahı da Hüzur çadırının içində, pərdənin önündə yerləşdirdi; **27** onun üstündə ətirli buxur yandırıldı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **28** Məskənin girişində arakəsməni qurdu. **29** Yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı məskənin, Hüzur çadırının girişində yerləşdirdi; onun üstündə yandırma qurbanını və taxıl təqdimini gətirdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **30**

Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbanqah arasında yerləşdirib
içinə yuyunmaq üçün su tökdü. **31** Musa, Harun və
oğulları orada əl-ayaqlarını yuyardılar. **32** Onlar Hüzur
çadırına girdikləri və qurbanqaha yaxınlaşdıqları
zaman yuyunardılar. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi
oldu. **33** Məskənlə qurbanqahın ətrafında həyəti
qurdı və həyət darvazasının arakəsməsini asdı.
Beləliklə, Musa işləri bitirdi. **34** O vaxt bulud Hüzur
çadırını bürüdü və Rəbbin izzəti məskəni doldurdu.
35 Musa Hüzur çadırına girə bilmədi, çünki bulud
onun üstündə yerləşmişdi və Rəbbin izzəti məskəni
doldurmuşdu. **36** İsrail övladlarının bütün səfəri boyu
bulud məskənin üstündən qalxanda yola düşərdilər;
37 bulud qalxmayanda isə, qalxdığı günə qədər yola
düşməzdilər. **38** Səfərləri boyu bütün İsrail xalqının
gözləri önündə gündüz Rəbbin buludu məskənin
üzərində, gecələr isə od buludun içində idi.

Levililər

1 Rəbb Musanı Hüzur çadırından çağırıb belə dedi:

2 «İsrail övladlarına bəyan et və de: "Sizdən bir nəfər öz heyvanlarından Rəbbə qurban gətirəndə qoy qurbanlığı mal-qara yaxud qoyun-keçisi olsun. 3 Əgər qurbanı bir baş mal-qaradan ibarət yandırma qurbanıdırsa, bu qüsursuz erkək heyvan olsun. Bu qurbanın Rəbbin hüzurunda məqbul olması üçün onu gətirən adam onu Hüzur çadırının girişinə gətirsin. 4 O adam əlini yandırma qurbanının başına qoysun ki, qurban özü üçün keffarə kimi qəbul olunsun. 5 O, buganı Rəbbin öündə kəssin. Harun nəslindən olan kahinlər qanı təqdim edərək Hüzur çadırının girişini yanındakı qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. 6 Sonra o adam yandırma qurbanının dərisini soyub qurbanı parça-parça doğrasın. 7 Kahin Harunun övladları qurbangahda od qalayıb üstünə odun düzsünlər. 8 Harun nəslindən olan kahinlər buganın başını və piyini parça-parça doğramış hissələrlə birlikdə qurbangahın odunları ilə qalanan od üstünə düzsünlər. 9 Qurbanın içalatı və budlarını isə o adam su ilə yusun. Kahin bunların hamısını qurbangahda tüstünlədib yandırırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir - yandırma təqdimidir. 10 Əgər kiminsə yandırma qurbanı qoyun-keçidən ibarətdirsə, qoy bu qüsursuz erkək heyvan olsun. 11 Onu qurbangahın şimal tərəfində, Rəbbin öündə kəssin; Harun nəslindən olan kahinlər isə heyvanın qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. 12 Sonra o adam heyvanı parça-parça doğrasın, başını və piyini kəssin; xidmət edən kahin də qurbanı qurbangahın odunları ilə qalanan od üstünə düzstün. 13 İçalatı və budları isə o adam su ilə yusun. Kahin bunların hamısını təqdim edib qurbangahda tüstünlədib yandırırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətirli təqdimidir. 14 Əgər kiminsə Rəbbə yandırma qurbanı quşdan ibarətdirsə, qoy qumru quşlarından yaxud göyərçinlərdən qurban gətirsin. 15 Kahin onu qurbangaha gətirsin, boynunu üzüb başını qurbangahda tüstünlədib yandırırsın; qanı isə qurbangahın yan tərəfindən axıdılın. 16 Kahin quşun çinədanını lələkləri ilə çıxarıb qurbangahın şərqi tərəfinə, külliyyə atsın. 17 Sonra o, qanadlarını tutaraq quşu yırtınsın, amma iki yerə bölməsin. Bundan sonra kahin quşu qurbangahda odunla qalanan od üstündə tüstünlədib yandırırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir - yandırma təqdimidir.

2 Kimsə Rəbbə taxıl təqdimi gətirərsə, təqdimi narın un olsun, üstünə də zeytun yağı töküb kündür qoysun. **2** Onu Harun nəslindən olan kahinlərə gətirsin. Sonra isə kahin bir ovuc unla yağ və kündürün hamısını götürərək qurbangahda xatıra təqdimi kimi tüstünlədib yandırırsın. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir - yandırma təqdimidir. **3** Taxıl təqdiminin qalan hissəsi isə Harunla övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimindən götürüldüyü görə ən müqəddəsdir. **4** Təndirdə bişirilmiş taxıl təqdimi gətirəndə zeytun yağı ilə narın undan yoğrulmuş mayasız kökələr və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallar təqdim et. **5** Əgər təqdimin sacda bişmiş taxıl təqdimidirsə, onu narın undan, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökə kimi bişir. **6** Onu və üstünə zeytun yağı tök. Bu, taxıl təqdimidir. **7** Əgər təqdimin tavada bişən taxıl təqdimidirsə, onu narın undan zeytun yağı ilə hazırla. **8** Bu üsullarla hazırlanan taxıl təqdimini Rəbbin yanına gotir və kahinə təqdim et. O da təqdimini qurbangaha aparsın. **9** Kahin bu təqdimdən xatıra təqdimi kimi pay götürərək qurbangahda tüstünlədib yandırırsın. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir - yandırma təqdimidir. **10** Taxıl təqdiminin qalan hissəsi isə Harunla övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimindən götürüldüyü üçün ən müqəddəsdir. **11** Rəbbə gətirilən heç bir taxıl təqdimi mayalı xəmirdən hazırlanmasın. Tərkibində ya maya ya da bal olan təqdim Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi tüstünlədilib yandırılmasın. **12** Bunları ilk məhsul təqdimləri kimi Rəbbin yanına gətirin. Amma xoşa gələn ətir kimi qurbangahda təqdim olunmasın. **13** Taxıl təqdimlərinin hər birini düzla, onlardan Allahınla əhdinin düzunu əsirgəmə. Bütün təqdimlərini düzla. **14** Əgər sən Rəbbə nübarından taxıl təqdimini gətirsən, onda təzə taxılı odda qovurub yarmasını təqdim et. **15** Onun üstünə zeytun yağı və kündür qoy. Bu, taxıl təqdimidir. **16** Kahin bir az yarma və zeytun yağı götürərək bütün kündürlə xatıra təqdimi kimi tüstünlədib yandırırsın. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimidir.

3 Əgər kimse ünsiyyət qurbanı gətirsə və qurbanlıq heyvan mal-qaradandırısa, qoy o, Rəbbin hüzuruna qüsursuz erkək və ya diş Heyvan gətirsin. **2** Qoy adam əlini qurbanlığının başına qoyub Hüzur çadırının girişində kəssin və Harun nəslindən olan kahinlər qanı qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. **3** Qoy

o adam ünsiyet qurbanından bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı örtən piyi və üstündəki piyi, 4 belindəki hər iki böyrayı, üstündəki piyi və qaraciyərin quyuğşa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 5 Bunları Harun övladları qurbangahda odunlarla qalanan od üstündəki yandırma qurbanı ilə tüstüldib yandırsınlar. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. 6 Əgər Rəbbə təqdim olunan ünsiyet qurbanı qoyun-keçidəndirsə, qoy o, qüsursuz erkak və yaxud dişi heyvan gətirsin. 7 Əgər gətirdiyi qurban bir qoyundursa, qoy onu Rəbbin öndə belə təqdim etsin: 8 əlini qurbanın başına qoyub onu Hüzur çadırının qabağında kəssin, Harun övladları qanı qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. 9 Qoy o adam ünsiyet qurbanından bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: onurğayadək kəsdiyi quyuğunu, içalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi 10 belindəki hər iki böyrayı, üstündəki piyi və qaraciyərin quyuğşa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 11 Bunları kahin qurbangahda tüstüldib yandırsın. Bu, Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq verilən paydır. 12 Əgər adamın qurbanlığı bir kecidirsə, qoy onu Rəbbin öndə belə təqdim etsin: 13 əlini heyvanın başına qoyub onu Hüzur çadırının qabağında kəssin. Harun övladları onun qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. 14 Qoy o adam qurbanından bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi, 15 belindəki hər iki böyrayı və üstündəki piyi, qaraciyərin quyuğşa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 16 Kahin bunları qurbangah üstündə tüstüldib yandırsın. Bu, yemək – yandırma təqdimi, xoşa gələn ətirdir. Bütün piy Rəbbə məxsusdur. 17 Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun: piyi də, qanı da yeməyin”».

4 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: “Əgər kimsə etməməli olduğu halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini bilmədən pozarsa, qoy bunlara əməl etsin. 3 Əgər məşh edilmiş baş kahin günah işlədib xalqı da borclu etsə, o günaha görə Rəbbə günah qurbanı olaraq qüsursuz bir buğa təqdim etsin. 4 Buğanı Hüzur çadırının girişinə, Rəbbin hüzuruna gətirsin və əllərini heyvanın başına qoyub onu Rəbbin hüzurunda kəssin. 5 Sonra məşh edilmiş kahin buganın qanından götürüb Hüzur çadırına

gətirsin. 6 Kahin barmağını qana batıraraq Rəbbin hüzurunda Müqəddəs yerin pərdəsi qabağında yeddi dəfə çiləsin. 7 Sonra kahin Hüzur çadırında, Rəbbin öndə olan ətirli buxur qurbangahının buynuzlarına o qandan çəksin, buganın qanının qalan hissəsini isə Hüzur çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın allığına töksün. 8 Qoy sonra kahin günah qurbanı olan buganın piyini bütövlükdə götürsün. İçalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi, 9 belindəki hər iki böyrayı və üstündəki piyi, qaraciyərin quyuğşa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 10 Bunların hamısı ünsiyet qurbanı olan mal-qaradan götürüldüyü kimi götürülsün və həmin kahin onları yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahda tüstüldib yandırsın. 11 Buğanın dərisini, başından budlarına qədər bütün ətini – içalatını, bağırıqlarını, 12 hər qalan hissəsini düşərgədən kənara çıxarıb kül tökülen pak bir yerə atsın və orada odunla yandırsın. 13 Əgər bütün İsrail icması bilmədən günah işlətsə, bu onların nəzərindən qaçsa və etməməli olduqları halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini pozub təqsirkar olsalar, 14 işlədikləri günah aşkara çıxanda camaat günah qurbanı olaraq bir buğa götürüb Hüzur çadırının qabağına gətirsin. 15 İcmanın ağsaqqalları Rəbbin hüzurunda əllərini buganın başına qoyub onu kəssinlər. 16 Sonra məşh edilmiş kahin buganın qanından götürüb Hüzur çadırına gətirsin. 17 Kahin barmağını qana batırıb Rəbbin hüzurunda pərdənin qabağına yeddi dəfə çiləsin. 18 Sonra kahin Hüzur çadırında Rəbbin öndəki qurbangahının buynuzlarına o qanı çəksin və buganın qanının qalan hissəsini isə Hüzur çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın allığına töksün. 19 Sonra o heyvanın bütün piyini götürərək qurbangahda tüstüldib yandırsın; 20 günah qurbanı olan bugaya nə cür etsə, bu bugaya da eyni cür etsin. Bununla kahin xalq üçün kəffara etsin ki, xalq bağışlansın. 21 Sonra kahin buganı düşərgədən kənara çıxarıb əvvəlki buganı yandıran kimin yandırsın. Bu, camaat üçün verilən günah qurbanıdır. 22 Başçılardan biri günah işlədərək etməməli olduğu halda Allahı Rəbbin bütün əmrlərindən birini bilmədən pozub təqsirkar olsa, 23 işlətdiyi günah özüne aşkar olanda qoy qurban olaraq qüsursuz təkə gətirsin; 24 əlini təkənin başına qoyub onu Rəbbin hüzurunda – yandırma qurbanlar kəsilən yerdə onu kəssin. Bu, günah qurbanıdır. 25 Sonra kahin barmağı ilə

günah qurbanının qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin. Qanın qalan hissəsini isə həmin qurbangahın althığına töksün. **26** Sonra o heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyi kimi qurbangahda tüstüldəib yandırsın. Bununla kahin o adam üçün günahını kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **27** Əgər ölkə xalqından bir nəfər etməməli olduğu halda Rəbbin əmrlərindən birini pozaraq bilmədən günah işlədib bu günahda təqsirkar olsa, **28** işlətdiyi günah özünə aşkar olanda qoy o, günahına görə özü üçün qurban – qüsursuz dişi keçi gətirsin **29** və əlini günah qurbanının başına qoyub bu qurbanı yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəssin. **30** Sonra kahin barmağı ilə qurbanın qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın althığına töksün. **31** Sonra heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyini çıxardığı kimi çıxarıb onu Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi qurbangahda tüstüldəib yandırın. Bununla kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **32** Əgər adam günah qurbanı olaraq qoyun gətirsə, qoy o, qüsursuz dişi heyvan gətirsin **33** və əlini günah qurbanının başına qoysun və onu yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəssin. **34** Sonra kahin öz barmağı ilə günah qurbanının qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın althığına töksün. **35** Sonra o adam heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanı olan qoyunun piyi kimi çıxarsın və kahin onu qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimi üzərində tüstüldəib yandırsın. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

5 Günahın işləndiyini görərək yaxud bilərək şahidi olan adam and içdiriləndə bu barədə şəhadət etməsə, cəzasını çəkər. **2** Bilmədən hər hansı murdar bir əşyaya, çöl, ev ya da qaynaşan heyvanın leşinə toxunan hər kəs murdar və təqsirkar sayılır. **3** Birini murdarlayan ifrazata, insandan ifraz olan murdarlığa bilmədən toxunan kəs – nə cür murdarlıq olursa olsun – onu dark edəndə təqsirkar sayılır. **4** Düşünmədən və bilmədən hər hansı bir ehtiyatsız andla pislik yaxud yaxşılıq etmək üçün and içən hər kəs bunu biləndə təqsirkar sayılır. **5** Bu adam bunlardan birinə görə təqsirini biləndə qoy günahını etiraf etsin **6** və o,

günaha görə Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün sürüdən dişi qoyun ya da dişi keçi götürüb günah qurbanı olaraq gətirsin. Bununla kahin o adam üçün günahını kəffarə etsin. **7** Lakin əgər o adamin qoyun-keçi qurbanı kəsməyə gücü çatmırsa, günahına görə təqsirini yumaq üçün Rəbbə iki qumru quşu yaxud da iki göyərçin – biri günah qurbanı, digərini yandırma qurbanı olaraq gətirsin **8** və kahina versin. Kahin əvvəl günah qurbanı olan quşu təqdim etsin: başını bədəndən ayırmadan boynunu üzsin **9** və günah qurbanının qanından qurbangahın bir tərəfinə çiləsin, qanın digər hissəsini isə qurbangahın althığına töksün. Bu, günah qurbanıdır. **10** İkinci quş da qayda-qanuna uyğun olaraq yandırma qurbanı kimi təqdim olunsun. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **11** Əgər o adamin hətta iki qumru quşuna və yaxud iki göyərçinə gücü çatmırsa, qoy işlətdiyi günah üçün narin undan efanın onda birini günah qurbanı kimi təqdim etsin. Lakin qoy onun üstünə nə zeytun yağı, nə də kündür qoymasın, çünki bu günah qurbanıdır. **12** Qoy bu adam onu kahinin yanına gətirsin. Kahin ondan xatırə təqdimi kimi bir ovuc götürüb qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimi üzərində tüstülsəsin. Bu, günah qurbanıdır. **13** Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi hər hansı bir günahı kəffarə etsin ki, o adam bağışlansın. Qalan hissə taxıl təqdimi kimi kahinə məxsus olsun”».

14 Rəbb Musaya dedi: **15** «Rəbbin müqəddəs şeylərinə etinəz yanaşın biləndə günah edən hər kəs təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz bir qoç gətirsin. Bu təqsir qurbanı Müqəddəs yerdəki şekələ münasib gümüş şekellə qiyətləndirilməlidir. **16** Müqəddəs şeylərə vurduğu ziyanı da qoy o adam ödəsin və üstünə beşdə birini əlavə edərək kahinə versin; kahin onun üçün təqsir qurbanı olan qoçla kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **17** Əgər bir nəfər günah işlədib etməməli olduğu halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini pozarsa və bunu bilmədən edərsə, təqsirkar sayılıb cəzasını çəkməlidir. **18** Qoy o, kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. Bununla kahin onun bilmədən törətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **19** Bu, təqsir qurbanıdır. Həmin adam Rəbbin qarşısında təqsirkar olmuşdur».

6 Rəbb Musaya dedi: **2** «Əgər bir şəxs günah edib Rəbbə xəyanət edərsə, özünə əmanət edilən, girov

qoyulan yaxud oğurluq bir şey barəsində başqa bir adamı aldadarsa ya da ona haqsızlıq edərsə, 3 itmiş bir əşyani tapıb yalan söylərsə, yalandan and içərsə, yəni insanların edə biləcəyi bu günahlardan birini edərsə, 4 o şəxs günah etmiş olur və təqsirkar sayılır. Oğurladığı ya da haqsızlıqla ələ keçirdiyi şeyi, özünə əmanət edilən ya da tapıldığı itmiş əşyani 5 yaxud barəsində yalandan and içdiyi şeyin üzərinə beşdə birini də əlavə edərək təqsir qurbanını gətirdiyi gün sahibinə geri qaytarsın. 6 Bu adam Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. 7 Bununla kahin günah edən adam üçün təqsirinə səbəb olduğu hər şeyi Rəbbin önləndə kəffarə etsin ki, o bağışlansın». 8 Rəbb Musaya dedi: 9 «Harunla oğullarına əmr verib de: «Yandırma qurbanına aid olan təlimat budur. Yandırma qurbanı bütün gecə səhərə qədər qurbangahdakı odda qalsın, bu od isə qoy sönmədən yansın. 10 Qoy kahin kətan paltarını, kətan alt geyimini əyninə geyib qurbangahda yandırma qurbanını məhv edən oddan çıxan külü tövsiyət qurbangahın yanına qoysun. 11 Sonra kahin geyimini çıxarıb başqa paltar geyinsin və külü düşərgədən kənara çıxararaq pak bir yerə töksün. 12 Qoy od qurbangahda yansın və sönməsin. Hər səhər kahin odunla od qalayıb üstüne yandırma qurbanını düzsin və ünsiyyət qurbanlarının piyini tüstünlədib yandırsın. 13 Qoy bu od qurbangahda daima yansın və sönməsin. 14 Taxil təqdiminə aid olan təlimat budur. Harun övladları bunu Rəbbin hüzurunda qurbangahın qabağında təqdim etsinlər. 15 Qoy kahin bir ovuc taxil təqdimini, narın un ilə zeytun yağı və üstündəki kündürün hamısını götürüb qurbangahda tüstünlətsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – xatirə təqdimidir. 16 Təqdimin qalan hissəsini Harunla övladları yesin; onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyatında mayasız çörək kimi yesinlər. 17 Bu, taxildən maya ilə bişirilməsin. Bunu Mənə gətirilən yandırma təqdimlərindən kahinlərə düşən pay kimi verirəm. O, günah qurbanı və təqsir qurbanı kimi ən müqəddəsdir. 18 Harunun hər kişi övladı nəsildən-nəslə bunu yesin. Bu, Rəbbə gətirilən yandırma təqdimlərindən onlara verilən əbədi paydır. Bənlər toxunan hər şey müqəddəs sayılır"». 19 Rəbb Musaya dedi: 20 «Harunun məsh olunacağı gün Harunla oğullarının Rəbbə edəcəkləri təqdim budur; daimi taxil təqdimi olaraq narın undan efanın onda birini – yarısı səhər, yarısı isə axşam, 21 zeytun yağı ilə

qarışdırılmış, sacda bişmiş halda gətirsin və bu taxil təqdimini parça-parça qırıb təqdim etsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətirdir. 22 Harun nəslindən yerinə keçən məş edilmiş kahin onu belə də hazırlasın; bunu Rəbbə əbədi pay olaraq bütünlükə tüstünlədib yandırsın. 23 Kahinin gətirdiyi hər taxil təqdimi bütünlükə yandırılsın, o yeyilməməlidir». 24 Rəbb Musaya dedi: 25 «Harunla oğullarına belə de: "Günah qurbanına aid olan təlimat budur. Günah qurbanı yandırma qurbanı kəsilən yerdə – Rəbbin önləndə kəsilsin. Bu qurban ən müqəddəsdir. 26 Günah qurbanını təqdim edən kahin onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyatında yesin. 27 Onun ətinə toxunan hər bir şey müqəddəs sayılır; o qurbanın bir damla qan geyimlərə sıçrasa, o geyim müqəddəs bir yerdə yuyulsun. 28 Ətin bişirildiyi saxsı qab sindirilsin; əgər o, tunc qabda bişiriləbsə, həmin qab təmizlənib su ilə yaxalansın. 29 Kahin nəslindən hər kişi onu yesin; o ən müqəddəsdir. 30 Lakin Müqəddəs yerdə günahı kəffarə etmək üçün qanından Hüzur çadırına gətirilən günah qurbanının hamısı yeyilməməlidir, qoy yandırılsın.

7 Təqsir qurbanına aid olan təlimat budur. O ən müqəddəsdir. 2 Təqsir qurbanı yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəsilsin. Kahin onun qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsin. 3 Onun bütün piyini təqdim etsin: quyrugunu, içalatı örtən piyi, 4 belindəki hər iki böyrəyini və üstündəki piyi, qaraciyərin quyruga bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 5 Qoy kahin bunu Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq qurbangahda tüstünlədib yandırsın. Bu, təqsir qurbanıdır. 6 Ətini kahin nəslindən olan hər kişi yesin; bu ət müqəddəs bir yerdə yeyilsin, çünki o ən müqəddəsdir. 7 Günah qurbanına da, təqsir qurbanına da aid olan təlimat eynidir: qurbanın əti həmin qurbanla kəffarə edən kahinə məxsus olsun. 8 Bir adamin gətirdiyi yandırma qurbanının dərisi də həmin qurbanı təqdim edən kahinə məxsus olsun. 9 Təndirdə bişirilmiş hər taxil təqdimi, tavada, sacda hazırlanan hər bir şey onu götürüb təqdim edən kahinə məxsus olsun. 10 Zeytun yağı ilə yoğrulmuş yaxud hər quru taxil təqdimi isə bütün Harun övladları arasında bərabər paylara bölünsün. 11 Rəbbə təqdim olunan ünsiyyət qurbanına aid olan təlimat budur. 12 Əgər kimsə onu təşəkkür etmək üçün qurban gətirsə, onda o, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız köklər, üstüne zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallar və zeytun

yağı ilə narın undan yoğrulmuş kökələr gətirsin. **13** Bundan əlavə, o, mayalı çörək kökələrini təşəkkür ifadə edən ünsiyyət qurbanı ilə təqdim olaraq gətirsin. **14** Bunların hər növündən birini Rəbbə qaldırılan pay kimi təqdim etsin. O, ünsiyyət qurbanının qanını səpən kahinə məxsus olsun. **15** Təşəkkür ifadə edən ünsiyyət qurbanının əti qurban kəsilən gün yeyilsin. O, səhərə qədər qalmamalıdır. **16** Əgər kimsə verdiyi əhdə görə yaxud könüllü təqdim olaraq qurban gətirərsə, qurbanın əti kəsildiyi gün yeyilsin, qalan hissəsi isə sabahkı gün yeyilə bilər, **17** lakin üçüncü günə qalan qurbanlıq əti yandırılsın. **18** Əgər ünsiyyət qurbanlarının ətindən üçüncü gün yeyilsə, o qurbanı gətirən adam qəbul olunmaz və qurban onun xeyrinə sayılmaz, bu ət iyrənc sayilar və onu yeyən adam cəzasını çəkər. **19** Murdar sayılan hər hansı bir şeyə toxunan ət yeyilməməli və yandırılmalıdır. Hər pak adam murdar ətdən başqa hər cür ət yeyə bilər; **20** murdar halda isə Rəbbə kəsilən ünsiyyət qurbanının ətini yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **21** Bir nəfər hər hansı murdar əşyaya, insandan ifraz olan murdarlıqla yaxud murdar bir heyvana yaxud hər hansı iyrəndirici bir murdar şeyə toxunub sonra da Rəbbin ünsiyyət qurbanının ətindən yeyərsə, xalqı arasından qovulsun"». **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «İsrail övladlarına belə de: "Mal-qara, qoyun və keçi piyini yeməyin. **24** Təbii yolla ölən yaxud parçalanıb ölən heyvanın piyini hər bir başqa iş üçün işlədə bilərsiniz, lakin onu qətiyyən yemək olmaz. **25** Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq verilən heyvanın piyindən yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **26** Bütün yaşadığınız yerlərdə heç vaxt quşların və heyvanların qanını yeməyin; **27** qan yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun"». **28** Rəbb Musaya dedi: **29** «İsrail övladlarına belə de: "Rəbbə ünsiyyət qurbanı təqdim edən şəxs onun bir hissəsini Rəbbin hüzuruna qurban gətirsin. **30** Onu öz əli ilə Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq gətirsin; heyvanın piyi ilə döş ətini gətirib Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi versin. **31** Kahin piyi qurbangahda tüstünlədib yandırsın; döş əti isə Harunla övladlarına məxsus olsun. **32** Ünsiyyət qurbanları olan heyvanlarınızın sağ budunu qaldırma təqdimi kimi kahinə verin; **33** həmin sağ bud ünsiyyət qurbanının qanını və piyini təqdim edən Harun övladlarının payı olsun". **34** Çünkü Mən yellədilən döş ətini və qaldırılan budu İsrail övladlarından, onların ünsiyyət qurbanlarından götürüb kahin Harunla övladlarına

İsraillilərdən gələn əbədi pay kimi vermişəm. **35** Bu, Rəbbə kahinlik etmək üçün bunları təqdim etdiyi gün Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən Harunun və övladlarının payıdır; **36** Harunla övladları məsh olunduğu gün Rəbb əmr etmişdir ki, nəsildən-nəslə İsrail övladları bu əbədi payı onlara versinlər». **37** Bu, yandırma qurbanına, taxıl təqdiminə, günah qurbanına, təqsir qurbanına, təqdis təqdiminə və ünsiyyət qurbanına aid olan **38** Rəbbin Sina dağında Musaya əmr etdiyi təlimatdır. Rəbb bu talimatı İsrail övladlarına Sina səhrasında qurbanlarını Ona təqdim etməklə əlaqədar əmr etdiyi gündə vermişdi.

8 Rəbb Musaya dedi: **2** «Harunla oğullarını, geyimlərini, məsh yağını və günah qurbanı kəsmək üçün bir buğa, iki qoç, bir səbat mayasız çörək götür. **3** Sonra bütün icmanı Hüzur çadırının girişinə topla». **4** Musa Rəbbin əmrinə əməl etdi. İcma Hüzur çadırının girişinə yığılanda **5** Musa onlara dedi: «Rəbbin əmr etdiyi budur». **6** Sonra Musa Harunla oğullarını irəli gətirib onları su ilə yuyundurdu. **7** Harunun əyninə xırqəsini geyindirib belinə qurşağıını bağladı, üstündən cübbəsini geyindirdi və üstünə efodu qoydu. Efodun kəmərini belinə bağlayıb efodu özünə bərkitti. **8** Efodun üstündən döşlüyüni, döşlüyündə isə Urim və Tummimi yerləşdirdi. **9** Onun başına çalmanın, çalmanın qabaq hissəsinə qızıl lövhəciyi olan müqəddəslik tacını qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **10** Musa məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şəyi məsh edərək təqdis etdi. **11** Sonra məsh yağını qurbangaha yeddi dəfə çı�ayıb onunla bütün avadanlığını, ləyənlə allığıni da təqdis etmək üçün məsh etdi. **12** Musa bir az məsh yağı götürüb Harunun başına tökərək onu təqdis etmək üçün məsh etdi. **13** Sonra Musa Harunun oğullarını irəli gətirdi, onlara xırqə geyindirdi, bellərinə qurşaq bağladı və başlarına papaq qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **14** Bundan sonra Musa günah qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş buganı gətirdi. Harunla oğulları həmin buganın başına əllərini qoydular. **15** Musa buganı kəsdi, qanını götürüb barmağı ilə qurbangahın buynuzlarının ətrafına çəkərək qurbangahı pak etdi. Sonra qanın qalan hissəsini qurbangahın allığına tökdü və murdarlığını kəffarə etmək üçün onu təqdis etdi. **16** Musa heyvanın içalatının üstündəki bütün piyi, qaraciyərin quyuğu bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini götürərək qurbangahda tüstünlədib

yandırdı. **17** Buğanı – dərisini, ətini və bağırsaqlarını düşərgənin kənarında yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **18** Musa yandırma qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş qoçu gətirdi. Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoymalar. **19** Musa qoçu kəsdi və qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **20** Qoçu parça-parça doğradı; Musa qoçun başını, parçalarını və piyini tüstüldəb yandırdı. **21** Sonra içalatını və budlarını su ilə yudu və bütün qoçu qurbangahda tüstüldəb yandırdı. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidi idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Musa o biri qoçu – təqdis qoçunu gətirdi; Harun və oğulları əllərini qoçun başına qoymalar. **23** Musa onu kəsdi; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəkdi. **24** Bundan sonra Musa Harunun oğullarını gətirib onların sağ qulaq mərcəklərinə, sağ əllərinin baş barmaqlarına və sağ ayaqlarının baş barmaqlarına qan çəkdi. Musa heyvanın qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **25** Sonra piyini, quyuğunu, içalatının üstündəki piyi, qaraciyərinin quyuğşa bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini və sağ budunu götürdü. **26** Rəbbin önündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir mayasız kökə, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal götürüb piyələ sağ budun üstünə qoyma. **27** O bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi üçün Harunun və oğullarının əllərinə verdi. **28** Sonra Musa həmin şeyləri onların əllərindən alıb qurbangahda yandırma qurbanı ilə birlikdə tüstüldəb yandırdı. Bu, təqdis qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **29** Musa döş ətini götürdü və onu Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etdi. Bu, təqdis qurbanı olan qoçdan Musanın payı idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **30** Musa məsh yağını və qurbangahdakı qanı götürüb Haruna, onun geyimlərinə, oğullarına və geyimlərinə çılədi. Beləliklə, Harunu və onun geyimlərini, oğullarını və onların geyimlərini təqdis etdi. **31** Sonra Musa Harunla oğullarına dedi: «Əti Hüzur çadırının girişində qaynadın və “Harunla oğulları onu yesin” deyib əmr etdiyimə görə onu orada təqdis təqdimi üçün səbətdəki çörəklə yeyin. **32** Çörəyin və ətin qalan hissələrini yandırın. **33** Təqdis günləri başa çatana qədər yeddi gün Hüzur çadırının girişindən kənara çıxmayın; çünkü vəzifəyə keçmə vaxtiniz yeddi gün davam edəcək. **34** Bu gün edilən hər şeyi Rəbb kəffarəniz üçün əmr etdi. **35** Yeddi gün

ərzində gecə-gündüz Hüzur çadırının girişində qalın və Rəbbin buyruğuna riayət edin ki, ölməyəsiniz. Mənə belə əmr verilib». **36** Harunla oğulları Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi hər şeyə əməl etdilər. **9** Bundan səkkiz gün sonra Musa Harunla oğullarını və İsrail ağsaqqallarını yanına çağırıb **2** Haruna dedi: «Özün üçün günah qurbanı kimi qüsursuz bir erkək dana və yandırma qurbanı kimi qüsursuz bir qoç götür və Rəbbin hüzurunda təqdim et. **3** Sonra İsrail övladlarına de: “Günah qurbanı kimi bir təkə, yandırma qurbanı kimi birillik qüsursuz bir dana və birillik qüsursuz bir toğlu, **4** Rəbbin hüzurunda kəsilən ünsiyyət qurbanları kimi bir buga, bir qoç və zeytun yağı ilə yoğrulmuş taxil təqdimləri götürün. Çünkü bu gün Rəbb sizə görünəcək”. **5** Musanın əmr etdiyi hər şey Hüzur çadırının önünə gətirildi. Sonra bütün icma yaxınlaşıb Rəbbin hüzurunda durdu. **6** Musa dedi: «Rəbb bu işi əmr etdi ki, siz əməl edəsiniz, onda Rəbbin izzəti sizə görünəcək». **7** Musa Haruna dedi: «Qurbangaha yaxınlaş və özün üçün günah qurbanı ilə yandırma qurbanını gətir. Həm özünün, həm də xalqının günahlarını bunlarla kəffarə et. Xalqın qurbanını da təqdim edərək onların günahını bununla kəffarə et. Rəbb əmr etdiyi kimi olsun». **8** Harun qurbangaha yaxınlaşıb özü üçün günah qurbanı olan dananı kəsdi. **9** Onun qanını Harunun oğulları atalarına təqdim etdilər. Harun barmağını qana batırıb qurbangahın buynuzlarına çəkdi; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın allığına tökdü. **10** Sonra günah qurbanının piyini, böyrəklərini, qaraciyərini, quyuğşa bənzər hissəsini qurbangahda tüstüldəb yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **11** Qurbanın əti ilə dərisini düşərgənin kənarında yandırdı. **12** Bundan sonra Harun yandırma qurbanını kəsdi. Onun qanını Harunun oğulları atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **13** Parça-parça kəsilən qurbanı və başını Haruna gətirdilər; o da onları qurbangahda tüstüldəb yandırdı. **14** Qurbanın içalatı ilə budlarını yuyaraq qurbangahda yandırma qurbanı ilə birgə tüstüldəb yandırdı. **15** Bundan sonra Harun xalqın qurbanını təqdim etdi. Xalq üçün günah qurbanı olan təkəni götürüb kəsdi; onu birinci günah qurbanı kimi gətirdi. **16** Yandırma qurbanı üçün heyvan gətirdi və onu qayda-qanuna uyğun olaraq təqdim etdi. **17** Sonra Harun taxil təqdimini gətirdi. Səhər təqdim olunan yandırma

qurbanından savayı ovuclarını taxil təqdimi ilə doldurub qurbangahda tüstüldərək yandırdı. **18** Harun xalq üçün ünsiyyət qurbanı olan buğanı və qoçu kəsdi. Harunun oğulları bunların qanını atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **19** Buğanın və qoçun piyini, quyruğunu, içalatı örtən piyini, böyrəklərini, qaraciyərinin quyruğunu bənzər hissəsini götürüb **20** döş ətlərini üstünə qoydular. Harun da bu piyi qurbangahda tüstüldərək yandırdı, **21** döş ətlərini isə sağ budları ilə birlikdə Rəbbin önündə yellədərək təqdim etdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Harun günah qurbanını, yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını gətirdikdən sonra əllərini xalqa doğru uzadıb onlara xeyir-dua verdi. Sonra o aşağı düşdü. **23** Musa ilə Harun Hüzur çadırına girdilər. Sonra onlar çıxıb birlikdə xalqa xeyir-dua verdilər. O vaxt Rəbbin izzəti bütün xalqa göründü **24** və Rəbbin hüzurundan od çıxıb qurbangahdakı yandırma qurbanı ilə piyi yandıraraq yox etdi. Bütün xalq bunu görərək sevincdən qışqırıb üzüstə yerə döşəndi.

10 Harun oğulları Nadav və Avihu buxurdanlarını götürüb içinə közərmış kömürlə buxur qoydular və Rəbbin önüne haram od gətirdilər. Belə təqdimi Rəbb əmr etməmişdi. **2** Rəbb hüzurundan od göndərib onları məhv etdi. Onlar Rəbbin hüzurunda öldülər. **3** Musa Haruna dedi: «Budur, Rəbb belə demişdir: "Mənə yaxınlaşanlar Məni müqəddəs sayınlar; Bütün xalq Məni izzətləndirsən"». Harun isə susurdu. **4** Musa Harunun əmisi Uzzielin oğulları Mişaella Elsafani çağırıb dedi: «Yaxın gəlin və qardaşlarınızın cəsədlərini Müqəddəs yerin önündən düşərgənin kənarına aparıb qoyun». **5** Musa bu sözü deyən kimi onlar yaxınlaşdırılar və cəsədləri xırqələri əynindəcə düşərgənin kənarına aparıb qoydular. **6** Musa Haruna və onun sağ qalan oğulları Eleazar və İtamara dedi: «Siz yas tutaraq saçlarınızı dağıtmayıñ, geyimlərinizi cırmayıñ. Yoxsa ölərsiniz və Rəbb bütün icmaya qəzəblənər. Ancaq bütün İsrailli soydaşlarınız Rəbbin yandırıldığı adamların yasını tutsun. **7** Hüzur çadırının girişindən kənarə çıxmayıñ, yoxsa ölərsiniz, çünki Rəbbin mash yağı sizin üstünüzədər». Onlar da Musanın dediyi kimi etdilər. **8** Rəbb Haruna dedi: **9** «Sən və övladların Hüzur çadırına nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içib girməyin, yoxsa ölərsiniz. Qoy bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda

olsun. **10** Müqəddəslə adı şeyləri ayırd edin, həm də pak və murdar şeylər arasında fərq qoyun. **11** Mənim Musa vasitəsilə bəyan etdiyim bütün qaydaları İsrail övladlarına öyrədin». **12** Musa Haruna və sağ qalan oğulları Eleazarla İtamara dedi: «Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən qalan taxil təqdimini götürün və mayasız çörək bisirib qurbangahın yanında yeyin, çünki bu ən müqəddəsdir. **13** Onu müqəddəs bir yerdə yeyin, mənə verilmiş əmrə görə bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən sənin və övladlarınızın payına düşür. **14** Yellədilən döş ətini və qaldırılan bud ətini isə sən, oğulların və qızların pak bir yerdə yeyin; çünki bunlar İsrail övladlarınızın ünsiyyət qurbanlarından sənin və övladlarınızın payı kimi ayrılib. **15** Qaldırılan bud ətini və yellədilən döş ətini Rəbbin önündə yellətmək üçün yandırma təqdimi olan piylə birlikdə gətirin. Bu sizin və övladlarınızın əbədi payı olacaq. Rəbb belə əmr etmişdir». **16** Musa günah qurbanı olan təkəni axtardı. O isə yandırılmışdı. Musa Harunun sağ qalan oğullarına – Eleazara və İtamara qəzəblənib dedi: **17** «Siz nə üçün günah qurbanını müqəddəs sayılan yerdə yemədiniz? Çünki bu qurban ən müqəddəsdir və sizə verilib ki, onunla icmanın günahlarının cəzasını üzərindən götürüb onlar üçün Rəbbin önündə kəffarə edəsiniz. **18** Təkənin qanı içarı, Müqəddəs yerə gətirilmədi. Mən sizə əmr etdiyim kimi siz onun ətini mütləq Müqəddəs yerdə yeməli idiniz». **19** Harun Musaya dedi: «Bu gün günah qurbanı və yandırma qurbanı Rəbbin önündə təqdim olunmuşdur. Ancaq başıma belə iş gəldi. Əgər mən bu gün günah qurbanını yemiş olsaydım, o, Rəbbə məqbul olardı?» **20** Musa bunu eşidib razılaşdı.

11 Rəbb Musa ilə Haruna belə dedi: **2** «İsrail övladlarına belə deyin: "Quruda yaşıyan heyvanlardan belələrinin ətini yemək olar. **3** Hər hansı qoşadırnaqlı gövşəyən heyvanın ətini yeya bilərsiniz. **4** Lakin gövşəyən yaxud qoşadırnaqlı heyvanlar içində bunları yeməyin: dəvə, çünki o gövşəsə də, qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; **5** qayadovşanı, çünki o gövşəsə də qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; **6** dovşan, çünki o gövşəsə də qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; **7** donuz, çünki o qoşadırnaqlı olsa da, gövşəmir, buna görə də sizin üçün haramdır. **8** Onların nə ətini yeyin, nə də leşinə toxunun, onlar sizin üçün haramdır. **9** Sularda, dənizlərdə

yaxud çaylarda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olanların hamisini yeyə bilərsiniz. **10** Amma sularda, dənizlərdə yaxud çaylarda qaynaşan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olmayan hər canlı məxluq sizin üçün iyrənc olsun. **11** Onların ətini yeməyin və leşindən iyrənin; onlar sizin üçün iyrənc olsun. **12** Sularda üzgəcləri və pulcuqları olmayanların hamisi sizin üçün iyrənc olsun. **13** Quşlardan bunları iyrənc olduğunu görə yeməyin: qartal, keçələkərkəs, qaraquş, **14** çalağan, bütün şahin cinsindən olanlar, **15** bütün qarğıa cinsindən olanlar, **16** dəvəquşu, bayquş, qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar, **17** yapalaq, qarabatdaq, böyük bayquş, **18** ağ bayquş, qutan, leş kərkəsi, **19** leylək, bütün vəg cinsindən olanlar, şanapipik, yarasa. **20** Dördayaqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanların hamisi da sizin üçün iyrənc olsun. **21** Lakin dördayaqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanlardan yerdə sıçramaq üçün oynaqlı ayaqları olanları yeyə bilərsiniz; **22** onlardan bütün çayırtkə cinsindən olanları, bütün keçəl çayırtkə cinsindən olanları, bütün sisək cinsindən olanları, bütün şala cırcıraması cinsindən olanları yemək olar. **23** Bütün digər dördayaqlı qanadlı qaynaşan heyvanlar isə sizin üçün iyrənc olsun. **24** Bu heyvanlardan siz özünüz murdar ola bilərsiniz. Hər kim onların leşinə toxunursa, axşama qədər murdar sayılsın. **25** Onların leşindən bir hissəsini daşıyan hər kəs də geyimlərini yusun; axşama qədər murdar sayılsın. **26** Qoşadırnağı olmayan yaxud gövşəməyən hər dırnaqlı heyvan sizin üçün murdar olsun. Onların leşinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. **27** Pəncələri üstündə yeriyən dördayaqlı hər heyvan sizin üçün murdar olsun; onların leşinə toxunan hər kəs axşama qədər murdar sayılsın. **28** Onların leşini daşıyan geyimlərini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Bu heyvanlar sizin üçün murdar sayılsın. **29** Yerdə qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar olan bunlardır: kor siçan, siçan, hər növ kərtənkələ, **30** gekkon, varan, kərtəncik, kələz, buqləmun. **31** Bunlar bütün qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar olsun. Onların leşinə toxunan hər kəs axşamadək murdar sayılsın. **32** Onlardan birisinin leş üstünə düşən hər şey murdar sayılsın. Hər taxta, parça, dəri yaxud gış əşya nə cür iş üçün işlənsə, suya salınsın. Axşama qədər murdar sayılsın, axşamdan sonra təmiz sayılsın. **33** Onlardan biri gil qabın içinə düşsə, onun içindəki hər şey murdar sayılsın və qab qırılsın. **34** Belə bir qabdan su xörəyin

içinə tökülsə, o xörək murdarlanır. Bu cür qabın içində hər içki murdarlanır. **35** O heyvanlardan birinin leş üstünə düşən hər bir şey murdar sayılsın. İstər təndir, istərsə də ocaq sökülsün, çünki murdarlanıb; onlar sizin üçün murdar olsun. **36** Ancaq su bulağı yaxud su anbarı pak sayılsın. Bu heyvanların leşinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. **37** Bunlardan birinin leş əkin üçün ayrılmış toxumun üstünə düşərsə, o toxum təmiz sayılsın. **38** Amma leş suya salınmış toxumun üstünə düşərsə, toxum sizin üçün murdar olsun. **39** Əti sizin üçün yeməli olan heyvanlardan biri olərsə, leşinə toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın. **40** O heyvanın leşindən yeyən adam geyimini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Leşini daşıyan adam da geyimləri yusun və axşama qədər murdar sayılsın. **41** Yer üzündə sürünen hər qaynaşan heyvan sizin üçün iyrənc olsun; onu yeməyin. **42** İstər qarnı üstündə, istər dörd ayağı ilə sürünen ya da yer üzündəki çoxayaqlı olan qaynaşan heyvanlardan yeməyin, çünki onlar iyrəncdir. **43** Qaynaşan heyvanların heç biri ilə özünüüzü iyrənc edib murdarlamayın, çünki onlara görə siz murdar olarsınız. **44** Allahınız Rəbb Mənəm. Özünüüzü təqdis edin və müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm; özünüüzü yerdə sürünen heç bir qaynaşan heyvanla murdar etməyin. **45** Çünki Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Rəbb Mənəm. Müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm”». **46** Heyvan, quş, sularda üzən hər cür canlı məxluq, yer üzündə qaynaşan hər cür heyvan haqqında təlimat budur. **47** Bununla pakla murdar şeylər arasında, yeyilən və yeyilməyən heyvanlar arasında fərq qoyulur.

12 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə de: “Hamilə olub oğlan uşağı doğan bir qadın ayaşı, murdarlıq dövründə olduğu kimi yeddi gün murdar sayılsın. **3** Səkkizinci gün uşaq sünnet olunsun. **4** Qadın qanaxmadan paklanmaq üçün daha otuz üç gün gözləsin. Bu paklanma dövrü bitənə qədər qadın heç bir müqəddəs şeyə toxunmamalı və Müqəddəs məkana yaxınlaşmamalıdır. **5** Əgər bir qadın qız uşağı doğarsa, ayaşı vaxtı kimi iki həftə murdar sayılsın və paklanmaq üçün əlavə olaraq altı gün gözləsin. **6** Oğlan yaxud qız uşağı doğub paklanma müddəti bitəndə qadın Hüzur çadırının girişinə birillik toğlunu yandırma qurbanı kimi və göyərçin yaxud qumru quşunu kahinin yanına günah qurbanı kimi gətirsin.

7 Kahin bunları Rəbbin hüzurunda qurban gətirib, zahı qadın üçün kəffara etsin ki, o qan axmasından pak olsun. Qız ya oğlan doğan zahı qadın üçün təlimat budur. 8 Əgər qadının toğlu gətirməyə gücü çatmırsa, onda birini yandırma qurbanı, o birini isə günah qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki gəyərçin gətərsin. Bununla kahin həmin zahı üçün kəffara etsin ki, o pak olsun”».

13 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bir adamın dərisində şış yaxud səpki yaxud ləkə əmələ gəlib dəridə cüzam kimi görünən bir əlaməti olarsa, qoy o adam kahin Harunun yaxud onun nəslindən olan kahinlərin birinin yanına gətirilsin. 3 Kahin dəridəki əlamətə baxsın. Əlamət üstündəki tükləri ağardıb dəridən dərin görünsə, bu, cüzamin bir əlamətidir. Kahin baxıb o adamı murdar elan etsin. 4 Əgər dərisindəki ləkə ağ olub dəridən dərin görünməsə və üstündəki tükləri ağartmasa, kahin azarlısı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 5 Yeddinci gün kahin ona baxsın. Onun nəzərində əlamət yerində qalıb dərisinə yayılmayıbsa, kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 6 Yeddinci gün kahin yenə də ona baxsın. Əlamət dərisinə yayılmayıb, solubsa, kahin o adamı pak elan etsin. Bu azar dəri səpməsidir. Qoy o adam geyimlərini yusun, sonra pak sayılsın. 7 Lakin kahin ona baxıb pak saydıqdan sonra səpmə dərisinə yayılırsa, o yenə də özünü kahinə göstərsin. 8 Kahin yenə də ona baxsın, dərisindəki səpmə yayılıbsa, kahin o adamı murdar elan etsin. Bu cüzamdır. 9 Bir adamın dərisində cüzam əlaməti əmələ gələrsə, qoy o adam kahinin yanına gətirilsin. 10 Kahin ona baxsın, dəridəki tükləri ağardan xoralı ağ bir şış varsa, 11 bu, bədəninin dərisində kök salmış cüzamdır. Kahin o adamı murdar elan etsin, amma təcrid etməsin, çünki o murdardır. 12 Əgər cüzam dəriyə yayılıb bütün bədəni bürüsə və əlamətin onu təpədən dırnağadək tutması kahinə görünsə, 13 qoy kahin diqqatlı baxsın. Cüzam bütün bədəni bürüyübsə, kahin azarlısı pak elan etsin. Ağardığı üçün o adam pak sayılsın. 14 Lakin o adamda xoralanma görünüsə o, murdar sayılsın. 15 Kahin o adama baxıb xoralanma görsə, onu murdar elan etsin. Xoralanma murdardır, o, cüzamdır. 16 Xoralanma sağlamış ağardığı halda o adam kahinin yanına getsin 17 və kahin ona baxsın; əlamət ağarıbsa, o adamı pak elan etsin, çünki o, pakdır. 18 Bir adamın dərisində çiban əmələ gəlib sağaldıqdan sonra 19

və yerində ağ şış yaxud qırmızımtıl-ağ parlaq ləkə əmələ gələn halda bu əlamət kahinə göstərilsin. 20 Kahin ləkəyə baxsın, üstündəki tükləri ağarış dəridən dərin görünsə, kahin o adamı murdar elan etsin. Bu, çibanla başlanan cüzamdır. 21 Əgər kahin baxıb görsə ki, ləkənin üstündəki ağ tüklər yoxdur və ləkə dəridən dərin deyil, solğundur, onda kahin azarlısı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 22 Əgər dəridəki ləkə yayılırsa, kahin adamı murdar elan etsin. Çünkü bu, əlamətdir. 23 Amma ləkə yerində qalıb yayılmayıbsa, bu, çibandan qalan çapiqdir. Kahin o adamı pak elan etsin. 24 Bir adamın dərisində olan yaniq yerində qırmızımtıl-ağ yaxud ağ parlaq ləkə əmələ gələrsə, 25 kahin ləkəyə baxsın, ləkə üstündəki tükləri ağardıb dəridən dərin görünsə, bu yaniqda başlanan cüzamdır. Kahin o adamı murdar elan etsin, çünkü bu cüzamin əlamətidir. 26 Əgər kahin baxıb görsə ki, ləkənin üstündə ağ tüklər yoxdur və ləkə dəridən dərin olmayıaraq solğun görünür, bu halda kahin azarlısı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 27 Yeddinci gün kahin yenə azarlıya baxsın. Əgər ləkə dəriyə yayılıbsa, kahin o adamı murdar elan etsin; bu, cüzamin əlamətidir. 28 Amma ləkə yerində qalıb dərisində yayılmayıbsa və solubsa, bu, yaniqdan qalan şısdır; kahin o adamı pak elan etsin, çünkü bu, yaniqdan qalan izdir. 29 Bir kişinin ya qadının başında ya çənəsində əlamət olanda 30 kahin ona baxsın. Əlamət dəridən dərin görünürsə və üstündəki tüklər sarı və nazikdir, kahin onu murdar elan etsin. Bu başda ya da çənədə iyrənc xəstəlik – qoturdur. 31 Kahin qotur əlamətinə baxsın. Əlamət dəridən dərin görünməyib üstündə qara tüklər olmayan halda kahin qotur adımı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 32 Kahin yeddinci gün yenə də əlamətə baxsın, qoturluq yayılmayıbsa, üstündəki tüklər saralmayıbsa, qoturluq da dəridən dərin görünmürsə, 33 qoy o adam qoturluq olan yerdən başqa bütün bədənini qırxsın. Sonra kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 34 Yeddinci gün kahin yenə də əlamətə baxsın. Əgər qotur dəriyə yayılmayıbsa və dəridən dərin görünməsə, kahin o adımı pak elan etsin. Qoy o adam geyimlərini yusun, sonra da pak sayılsın. 35 Lakin əgər kahin xəstəni pak saydıqdan sonra qoturluq dəriyə yayılırsa, 36 kahin ona təkrarən baxsın. Qoturluq dərisinə yayılıbsa, kahin üstündəki sarı tükün olub-olmamasına baxmasın. O adam murdar sayılsın. 37 Lakin kahinin nəzərində qoturluq yerində qalıbsa və

üstündə qara tük əmələ gəlirsə, qotur keçir və onda o adam pak sayılsın, kahin onu pak elan etsin. **38** Bir kişinin yaxud qadının dərisində ağ parlaq ləkələr olarsa, **39** qoy kahin baxsın; dərisində donuq ağ ləkələr varsa, bu başlanan dəmrovdur. O adam pak sayılsın. **40** Başının təpəsində saçı tökülmüş kişi dazdır. O pak sayılsın. **41** Əgər alnından saçı tökülbəs, o adamin alnı açılmışdır və o pak sayılsın. **42** Lakin daz və yaxud alnı açılmış adamin saçı tökülen yerdə qırmızımtıl-ağ ləkə çıxarsa, bu həmin yerdə başlanan cüzamdır. **43** Kahin oraya baxsın, saçı tökülmüş yerdəki şis qırmızımtıl-ağdırsa və cüzam kimi görünürsə, **44** o kişi iyrənc xəstəliyə tutulduğu üçün murdar sayılsın. Başındaki əlamət görə kahin mütləq onu murdar elan etsin. **45** Belə iyrənc xəstəliyə tutulan adamin geyimləri cırıq, saçı isə dağınıq olmalıdır. O adam üzünün aşağı hissəsini örtüb “Murdaram! Murdaram!” deyə çığırsın. **46** Dərisində əlamət olduğu bütün müddət o murdar sayılsın. Murdarlığna görə düşərgədən kənarda tək yaşasın. **47** Üstündə iyrənc kif əlaməti olan hər cür parça: yun ya da kətan geyim **48** yaxud hər cür toxunma parça yaxud dəri və hər dəri məmələti haqqında təlimat budur. **49** Ya geyimdə, dəridə ya da hər cür parçada, dəridən düzəlmış hər bir əşyada əmələ gələn əlamət yaşıltəhər və ya qırmızımtıl olsa, bu, iyrənc kif əlamətidir. Qoy bu, kahinə göstərilsin. **50** Kahin ona baxıb, əşyanı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **51** Yeddinci gün yenə də ona baxıb görsə ki, geyimə, parçaya, dəriyə yaxud dəridən düzəlmış məmələtə əlamət yayılıb, bu əlamət təhlükəli iyrənc kifdir, murdar sayılsın. **52** Üstündə əlamət olan yun ya da kətan geyimi yaxud parçanı yaxud dəridən olan əşyanı kahin yandırsın. Bu, iyrənc təhlükəli kifdir, yandırılsın. **53** Amma əgər kahin baxıb görsə ki, geyimə, parçaya yaxud dəridən olan əşyaya əlamət yayılmayıb, **54** kahin əmr versin ki, üstündə əlamət olan hər şey yuyulsun. Sonra onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **55** Əlamət yuyulduğdan sonra kahin yenə də o şəyə baxsın. Əlamət yayılmadığı halda görkəmini dəyişməyibəsə, o şey murdar sayılsın. Əlamət istər ön, istərsə arxa tərəfindən olsun, onu yandırmalısınız. **56** Lakin kahin baxıb görsə ki, əlamət yuyulduğdan sonra rəngi solub, qoy onu geyimdən, dəridən yaxud parçadan qopartsın. **57** Əgər bundan sonra əlamət geyimdə, parçada yaxud dəri əşyada yenidən əmələ gələrsə, o əşyanın sahibi onu yandırsın. **58** Yuyulduğdan sonra

əlamət üstündən yox olan paltar, parça yaxud dəri əşa yenə də yuyulub pak sayılsın. **59** Bu, yun və ya kətan geyimdə, hər toxunma parçada və dəridən olan hər əşyada əmələ gələn iyrənc kif əlamətinə əsasən onu pak ya murdar saymaq üçün təlimatdır.

14 Rəbb Musaya dedi: **2** «Dərisində cüzam olan adamin paklanması haqqında təlimat budur. Bu adam kahinin yanına gətirildikdə **3** kahin düşərgədən kənara çıxıb cüzama tutulan xəstəyə baxsın; onun dərisindəki əlamətlər sağlamıbsa, **4** onda qoy kahin paklanan adam üçün iki pak diri quş, sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otu gətirməyi əmr etsin. **5** Kahinin buyurduğuna görə quşların biri saxsı qabda axar su üzərində kəsilsin. **6** Sonra kahin sağ qalan quşu, sidr ağacının budağını, al rəngli ipi və züfa otunu götürüb, axar suyun üzərində kəsilen quşun qanına batırsın. **7** Sonra qoy cüzamdan paklanan adamin üstünə yeddi dəfə qanı çılayıb onu pak elan etsin. Sağ qalan quşu çölə buraxsın. **8** Paklanan adam geyimlərini yusun, özünü bütünlükə qırxsın, su ilə yuyunsun; sonra pak sayılsın və düşərgəyə gırsın. Amma o, yeddi gün ərzində öz çadırından kənarda yaşasın. **9** Yedinci gün o adam saçını, saqqalını, qaşlarını, bədənindəki bütün tüklərini qırxsın, geyimini yusun, bədənini su ilə yusun, sonra pak sayılsın. **10** Səkkizinci gün o adam qüsursuz iki erkək toğlu, birillik qüsursuz dişi toğlu, taxıl təqdimi olaraq bir efanın onda üç hissəsi miqdarında zeytun yağı ilə yoğrulmuş un və bir loq zeytun yağı gətirsin. **11** Paklanma mərasimi ilə məşğul olan kahin paklanan adamı və gətirdiyi təqdimləri Rəbbin hüzuruna - Hüzur çadırının girişinə gətirsin. **12** Kahin erkək toğuların birini götürüb zeytun yağı ilə təqsir qurbanı kimi təqdim etsin. Onları Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin. **13** Toğlunu günah qurbanı və yandırma qurbanı kəsdiyi yerdə - müqəddəs sayılan yerdə kəssin; cünki günah qurbanı kimi təqsir qurbanı da kahinə aiddir. O qurban ən müqəddəsdir. **14** Sonra kahin təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamin sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəksin. **15** Kahin bir az zeytun yağı götürüb sol ovcuna töksün və **16** sağ əlinin bir barmağını sol ovcundakı zeytun yağına batıraraq Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çılsın. **17** Ovcunda qalan yağıdan kahin paklanan adamin sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinə və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir

qurbanının qanından çəkdiyi yerlərə sürtsün. **18** Kahin ovcundakı yağıń qalan hissəsini bu adamin başına çəkib bununla onun üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin. **19** Bundan sonra kahin günah qurbanını kəssin. Bununla paklanan adam üçün murdarlığını kəffarə etsin. Sonra isə yandırma qurbanını kəsib **20** onunla taxıl təqdimini qurbangahda təqdim etsin. Beləcə kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o pak sayılsın. **21** Əgər o adam yoxsuldur və bu təqdimlərə gücü çatmırsa, özünün kəffarəsi üçün yellədilən təqsir qurbanı kimi bir erkək toğlu, taxıl təqdimi kimi zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın unla bir loq zeytun yağı, **22** biri günah qurbanı, o biri yandırma qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürsün. Bunlara gücü çatar. **23** Paklanmasının səkkizinci günü bu adam bunları kahinin yanına, Hüzur çadırının girişinə – Rəbbin hüzuruna gətirsin. **24** Kahin təqsir qurbanı olan toğlunu və bir loq zeytun yağını götürüb yelləmə təqdimi olaraq Rəbbin hüzurunda yelləsin və **25** təqsir qurbanı olan toğlunu kəssin. Sonra kahin təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamin sağ qulaq mərcəyinə və sağ əli ilə sağ ayağının baş barmaqlarına çəksin. **26** Kahin zeytun yağından bir az sol ovcuna töksün **27** və sağ əlinin bir barmağı ilə sol ovcundakı yağıdan Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çiləsin. **28** Ovcundakı yağıdan paklanan adamin sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir qurbanının qanını çəkdiyi yerlərə çəksin. **29** Kahin ovcundakı yağıń qalan hissəsini bu adamin başına çəksin. Bununla o adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin. **30** Sonra bu adam gücü çatan qədər qumru quşlarından ya göyərçinlərdən birini təqdim etsin. **31** Gücü çatan qədər birini günah qurbanı kimi, o birisini isə taxıl təqdimi ilə birgə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Beləcə kahin paklanan adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin». **32** Bu, dərisində cüzamin əlaməti olub paklanmasına gücü çatmayan adam üçün təlimatdır. **33** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **34** «Sizə mülk olaraq verəcəyim Kənan torpağına girəndə sonra Mən ölkənizdə olan bir ev iyrənc kif əlaməti göndərsəm, **35** qoy ev sahibi gedib kahinə “evimdə kifə bənzər bir şey görünüb” deyə xəbər versin. **36** Kahin kifə baxmazdan əvvəl evi boşaltmağı əmr etsin ki, evdə hər bir əşya murdar sayılmasın, sonra o evə baxmağa getsin. **37** Əlamətə baxsın: evin divarlarında yaşıltəhər yaxud qırmızımtıl, divarın

səthindən dərin görünən ləkələr varsa, **38** kahin evdən çıxın və onu bağlayıb yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **39** Yeddinci gün kahin yenə də gəlib baxsın. Əlamət evin divarına yayılıbsa, **40** onda əmr etsin ki, kifli daşlar qoparılsın və şəhərdən kənara – murdar yerə atılsın. **41** Sonra evin içinin hər tərəfini qasıybı təmizləsinlər və qasıdıqları malanı şəhərdən kənara – həmin murdar yerə töksünlər. **42** Qoparılmış daşların yerinə başqa daşları götürüb qoysunlar, sonra təzə mala götürüb evi malalasınlar. **43** Əgər daşları qoparıldıqdan və evi qasıybı malalayandan sonra yenə də evdə kif əlaməti əmələ gəlsə, **44** kahin gedib baxsın. Əlamət evə yayılıbsa, evdə olan təhlükəli, iyrənc kif budur və o murdar sayılsın. **45** Belə halda qoy ev sökülsün, onun daşları, taxtaları, bütün malası şəhərdən kənara – murdar yerə atılsın. **46** Ev bağlı olduğu vaxt ərzində evə girən hər bir adam axşama qədər murdar sayılsın. **47** O evdə yeyən yaxud yatan adam geyimlərini yusun. **48** Ev malalanandan sonra kahin gəlib evə baxanda görsə ki, əlamət evə yayılmayıb, o, evi pak elan etsin, çünki kif keçib gedib. **49** O, evi pak etmək üçün iki quş, sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otunu götürüb **50** quşların birini saxsı qabda axar su üzərində kəssin. **51** Sonra kahin sidr ağacının budağını, züfanı, al rəngli ipi və sağ qalan quşu götürüb kəsilən quşun qanına və axar suya batırsın, evə yeddi dəfə çiləyərək **52** quşun qanı, axar su, sağ qalan quş, sidr ağacının budağı, züfa otu və al rəngli ipi o evi pak etsin. **53** Qoy kahin sağ qalan quşu şəhərdən kənara – çölə buraxsın. Beləcə o evi kəffarə etsin ki, o pak sayılsın». **54** Bu, hər cür cüzam, qotur, **55** geyimlərdə və evlərdə əmələ gələn iyrənc kif, **56** şış, səpki və ləkə, **57** belə cüzamin nə vaxt murdar, nə vaxt pak sayılması barədə müəyyən edən təlimatdır.

15 Rəbb Musaya və Haruna dedi: **2** «İsrail övladlarına belə deyin: “Bir nəfərin xəstəliyə görə bədən axıntısı olarsa, o murdar sayılsın. **3** Xəstəliyə görə bədən axıntısı istər sərbəst axınsın, istərsə də qatılışın, o şəxs murdar sayılır. **4** Üstündə yatdığı hər yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. **5** Kim onun yatağına toxunarsa, geyimini yusun, su ilə yuyunsun; sonra axşama qədər murdar sayılsın. **6** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs üstündə oturduğu əşyanın üstündə oturan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **7** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin bədəninə

toxunan hər kəs də geyimini yusun və özü su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **8** Xəstaliyə görə bədən axıntısı olan şəxs pak adama tüpürsə, o adam geyimini yusun, su ilə yuyunsun. O, axşama qədər murdar sayılsın. **9** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin mindiyi hər yəhər murdar sayılsın. **10** Onun altında olmuş hər şeyə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın; belə şey daşıyan hər kəs də geyimini yusun. **11** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs əllərini yumamış kimə toxunarsa, o adam geyimlərini yusun və su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **12** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin toxunduğu hər saxsı qab sindirilsin, taxta qab isə su ilə yuyulsun. **13** Bu adam öz axıntısı kəsildiyi halda paklanmaq üçün yeddi gün gözləsin, geyimini yusun, bədənini axar su ilə yusun, sonra pak sayılsın. **14** Səkkizinci gün iki qumru quşu ya iki göyərçin götürüb Rəbbin hüzuruna – Hüzur çadırının girişinə galsın və bunları kahinə versin. **15** Kahin quşların birini günah qurbanı, o birini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin o şəxs üçün axıntısına görə Rəbbin önündə kəffarə etsin. **16** Toxumu tökülen hər kişi bütün bədənini su ilə yusun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **17** Üstünə toxum tökülib bulaşan hər geyim ya da dəri əşya yuyulsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **18** Kişi qadınla yaxınlıq edəndə toxumu tökülsə, hər ikisi su ilə yuyunsun. Sonra onlar axşama qədər murdar sayılsın. **19** Aybaşı vaxtı qanaxması olan hər qadın yeddi gün murdar sayılsın, ona toxunan hər kəs isə axşama qədər murdar sayılsın. **20** Aybaşı müddəti qadın nəyin üzərində uzanıb və yaxud otursa, hər şey murdar sayılsın. **21** O qadının yatağına toxunan hər kəs öz geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. **22** O qadının oturduğu hər şeyə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **23** Əgər bir adam o qadının yatağına ya üstündə oturduğu şeyə toxunsa, o adam axşama qədər murdar sayılsın. **24** Əgər kişi qadınla yaxınlıq edən zaman qadın aybaşı görəsə və kişi onunla bulaşsa, kişi də yeddi gün murdar sayılsın; kişinin yatdığı hər yataq da murdar sayılsın. **25** Bir qadının aybaşı vaxtından kənar ya da sonra neçə gün davam edən qanaxması olarsa, bütün bu axıntı müddəti aybaşı murdarlığı dövründəki kimi murdar sayılsın. **26** Bütün axıntı vaxtı

aybaşı murdarlığı vaxtı kimi üstündə yatdığı yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. **27** Onlara toxunan hər kəs də murdar sayılsın. Qoy o, geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. **28** Əgər axıntısı kəsilsə, o qadın yeddi gün gözləsin, sonra pak sayılsın. **29** Səkkizinci gün həmin o qadın iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürüb Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına gətirsin. **30** Kahin quşların birini günah qurbanı, o birisini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin bu qadın üçün axıntısının murdarlığını Rəbbin önündə kəffarə etsin. **31** Beləcə İsrail övladlarını öz murdarlığından ayırin ki, aralarında olan Mənim məskənimi murdarlığı ilə murdar edib ölməsinlər”». **32** Bu təlimat xəstəliyə görə bədən axıntısı olan adamlar üçün, toxumu tökülməklə murdarlanan hər kişi üçün, **33** aybaşı olub murdarlanan hər qadın üçün, axıntı növünə görə olan hər kişi və hər qadın üçün, murdar qadınla yaxınlıq edən hər kişi üçündür.

16 Harunun iki oğlu Rəbbin hüzuruna yaxınlışib öləndən sonra Rəbb Musaya dedi: **2** «Qardaşın Haruna söylə ki, istənilən vaxt pərdənin iç tərəfindəki Müqəddəs yerə, sandıq üzərindəki kəffarə qapağının önünə keçməsin ki, özü ölməsin, çünkü Mən kəffarə qapağının üzərindəki buludda zahir oluram. **3** Buna görə Harun Müqəddəs yerə yalnız belə girə bilər: günah qurbanı üçün bir buga və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün; **4** müqəddəs kətan xırqə geysin, əynində kətan alt paltarı da olsun, belinə kətan qurşaq bağlaşın, başına çalma qoysun. Bunlar müqəddəs geyimlərdir. Qoy Harun əvvəl bədənini su ilə yusun, sonra onları geysin. **5** İsrail övladlarının icmasından günah qurbanı iki təkə və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün. **6** Harun özü üçün günah qurbanı olan buganı təqdim etsin. Bununla həm özü, həm də ailəsi üçün günahını kəffarə etsin. **7** Sonra Harun iki təkəni götürüb Rəbbin önündə Hüzur çadırının girişində saxlasın. **8** Harun bu təkələrdən birini Rəbb üçün, o birisini Azazel üçün püşkə seçsin. **9** Sonra Harun püşkə Rəbbə məxsus olan təkəni günah qurbanı olaraq təqdim etsin. **10** Püşkə Azazel olmaq üçün seçilən təkəni isə Rəbbin önündə diri saxlasın ki, onu sonra Azazel olaraq çölə göndərib onunla kəffarə etsin. **11** Harun özü ilə ailəsi üçün kəffarə edən günah qurbanını – buganı kəssin. **12** Rəbbin hüzurundan, qurbangahdan gətirilən közərmiş

kömürler dolmuş bir buxurdan götürüb, iki ovuc dolu narın ażılən xoş ətirli buxurla pərdənin iç tərəfinə keçsin. **13** Rəbbin hüzurunda buxuru oda qoysun. Beləcə buxur tüstüsü bulud ilə Şəhadət sandığının üzərində olan kəffarə qapağıni örtsün ki, özü olməsin. **14** Buğanın qanından götürüb barmağı ilə qapağın ön tərəfinə – qapağın qarşısına da yeddi dəfə çiləsin. **15** Sonra xalq üçün günah qurbanı olan təkəni kəssin və onu qanını pərdənin iç tərəfinə gətirib qanını buganın qanı kimi kəffarə qapağının ön tərəfinə və qarşısına çiləsin. **16** Bununla Harun İsrail övladlarının murdarlığına, qanunsuzluğuna və bütün günahlarına görə Müqəddəs yer üçün kəffarə etsin; murdar xalqın arasında yerləşdiyinə görə Hüzur çadırı üçün belə etsin. **17** Müqəddəs yerdə kəffarə etməyə girəndən çıxana qədər Hüzur çadırında da heç kim olmasın. Harun özü, ailəsi və bütün İsrail camaati üçün kəffarə edib **18** çıxsın, sonra Rəbbin öündə olan qurbangaha gedib onun üçün kəffarə etsin; buganın və təkənin qanından götürüb qurbangahın buynuzlarının atrafına çəksin. **19** Harun qurbangahın üstünə barmağı ilə yeddi dəfə qan çiləsin. Beləcə onu İsrail övladlarının murdarlığından pak edib təqdis edin. **20** Qoy Harun Müqəddəs yeri, Hüzur çadırını, qurbangahı kəffarə edib qurtarandan sonra sağ qalan təkəni gətirsin **21** və iki əlini o təkənin başına qoyub İsraililərin bütün qanunsuzluğundan və günahlarından ötrü qazandığı cəzanın hamisini onun üzərində etiraf etsin və təkənin başına ötürsün. Sonra bu iş üçün təyin olunan bir adamın vasitəsilə çöldə yola salınsın. **22** Təkə onların bütün cəzasını öz üzərində ayaq dəyməmiş torpağa aparsın. O adam təkəni çöldə yola salsın. **23** Harun Hüzur çadırına girsin və Müqəddəs yerə girən zaman geymiş olduğu kətan geyimi çıxarıb orada qoysun. **24** Müqəddəs bir yerdə bədənini su ilə yusun və öz geyimini geysin. Oradan çıxıb öz yandırma qurbanını və xalqın yandırma qurbanını təqdim etsin. **25** Günah qurbanının piyini də qurbangahda tüstüldib yandırsın. **26** Azazel olan təkəni yola salan adam da geyimini və bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə girsin. **27** Müqəddəs yerdə kəffarə etmək üçün qanı oraya gətirilən günah qurbanı olan buğa ilə təkənin dəri, ət və bağırşaları düşərgənin kənarına aparılıb yandırılsın. **28** Onları yandıran adam geyimini, bədənini su ilə yusun, ondan sonra düşərgəyə girsin. **29** Bu sizin üçün əbədi bir qayda olsun. Yeddinci ayın onuncu günündə özünüzü hər şeydən məhrum edib

heç bir iş görməyin; həm yerliləriniz, həm də aranızda yaşayan yadellilər belə etsin. **30** Çünkü o gün sizin üçün kəffarə olunacaq ki, siz pak olasınız və Rəbbin hüzurunda bütün günahlarınızdan təmizlənəcəksiniz. **31** O gün sizin üçün Şənbə gününa bənzər istirahət günləndür. Özünüzü hər şeydən məhrum edin. Bu, əbədi qayda olsun. **32** Atasının yerinə kahinlik etmək üçün məşh edilmiş vəzifəli baş kahin belə kəffarə etsin: o, müqəddəs kətan geyimlərini geyib **33** ən Müqəddəs yer, Hüzur çadırı, qurbangah üçün kəffarə etsin; kahinlər və camaatın hər biri üçün də kəffarə etsin. **34** İldə bir dəfə İsrail övladlarının bütün günahlarının kəffarə edilməsi üçün bu sizə əbədi qayda olsun». Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

17 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına söylə: “Rəbbin əmri budur: **3** İsraililərdən düşərgədə yaxud onun kənarında mal-qara, qoyun ya da keçi kəsən **4** onu Rəbbin məskəninə, Onun önünə qurban kimi təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə gətirməyən hər kəs qan tökməkdə müqəssir sayılınsin. Belə adam xalqı arasından qovulsun. **5** Belə ki İsrail övladları qurbanlarını çöldə kəsmək əvəzinə onları Rəbbin hüzuruna, Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına gətirsinlər və Rəbbə ünsiyyət qurbanları olaraq kəssinlər. **6** Kahin belə qurbanın qanını Hüzur çadırı girişinin yanındakı Rəbbin qurbangahına səpsin, piyini isə Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi tüstüldib yandırsın. **7** İsrail övladları bir daha Rəbbə xəyanət edib heç vaxt təkə görkəmində bütlərə qurban kəsməsinlər. Bu, nəsildən-nəslə onlar üçün əbədi qayda olsun”. **8** Bir də ki onlara de: “İsrail övladlarından yaxud aralarında yaşayan yadellilərdən kim yandırma qurbanını və ya ünsiyyət qurbanını kəsəndə **9** Rəbbin hüzuruna təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə qurban gətirməyən hər adam xalqı arasından qovulsun. **10** İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən bir az da olsa, qan yeyən hər kəsdən Mən üz döndərib xalqı arasından qovacağam, **11** çünkü hər məxluqa həyat verən qandır. Mən onu həyatınızın kəffarəsi üçün qurbangahda təqdim olunmağa təyin etmişəm; çünkü həyat verdiyinə görə kəffarə edən qandır. **12** Buna görə də Mən İsrail övladlarına demişəm: «Sizdən heç bir kəs, aranızda yaşayan yadelli də qan yeməsin». **13** İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən yeyilə bilən heyvan yaxud quş ovlayan

insan onun qanını yerə axıdib torpaqla örtsun. **14** Çünkü hər məxluqa həyat verən onun qanıdır. Buna görə Mən İsrail övladlarına «heç bir məxluqun qanını yeməyin» demişəm. Çünkü hər məxluqa həyat verən onun qanıdır. Onu yeyən hər kəs xalqının arasından qovulsun. **15** Yerli olsun, yadelli olsun, təbii yolla ölən, parçalanıb ölən heyvanı yeyən adam qoy geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşamadək murdar, sonra pak sayılsın. **16** Əgər belə adam geyimini və bədənini yumasa, cəzasını çəkəcək”».

18 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə de:

“Allahınız Rəbb Mənəm. **3** Nə əvvəl yaşadığınız Misir torpağının ənənələrinə əməl edin, nə də sizi aparacağım Kənan torpağına girəndən sonra adət-ənənələrinə əməl edib uymayın; **4** Mənim hökmlərimə əməl edib qanunlarına riayət edin, onlara uyğun yaşayın. Allahınız Rəbb Mənəm. **5** Qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin; onları yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq. Rəbb Mənəm. **6** Qoy heç kəs öz yaxın qohumları ilə cinsi əlaqədə olmaq üçün onlara yaxınlaşmasın. Rəbb Mənəm. **7** Atanla cinsi əlaqədə olma, ananla da cinsi əlaqədə olma; o sənin anandır, onunla cinsi əlaqədə olma. **8** Atanın arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü o sənin atanın namusudur. **9** Atabir yaxud anabir bacınlə, səninlə bir evdə yaxud başqa yerdə böyümüş bacınlə cinsi əlaqədə olma. **10** Öz oğlunun qızı yaxud qızının qızı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü onların namusu sənin namusundur. **11** Atanın başqa arvadından doğulan qızı ilə cinsi əlaqədə olma; o sənin bacındır. **12** Bibinlə cinsi əlaqədə olma, çünkü o, atanın yaxın qohumudur. **13** Xalanla cinsi əlaqədə olma, çünkü o, ananın yaxın qohumudur. **14** Əminin namusunu tapdalama, onun arvadı ilə yaxınlıq etmə, çünkü o sənin əmiarvadındır. **15** Oğlunun arvadı ilə cinsi əlaqədə olma. Oğlunun arvadı olduğu üçün onunla cinsi əlaqədə olma. **16** Qardaşının arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü bu, qardaşının namusudur. **17** Bir qadının həm özü, həm də qızı ilə cinsi əlaqədə olma. O qadının oğul ya da qız nəvəsi ilə cinsi əlaqədə olmaq üçün onları alma, çünkü onlar sənin yaxın qohumların olduğu üçün bu, əxlaqsızlıqdır. **18** Arvadın sağ ikən onun bacısını günü olaraq alma və onunla cinsi əlaqədə olma. **19** Aybaşı murdarlığı zamanı qadınla cinsi əlaqədə olmaq üçün onunla yaxınlıq etmə. **20** Başqasının arvadı ilə yaxınlıq edib özünü murdarlama. **21** Övladlarının heç

birini Molekə qurban olaraq təqdim etmə. Beləliklə, Allahının adını ləkələmə. Rəbb Mənəm. **22** Kişi qadınla yaxınlıq etdiyi kimi kişi ilə yaxınlıq etməsin, bu, iyrəncdir. **23** Nə kişi, nə də qadın heç bir heyvanla cinsi əlaqəyə girib özünü murdarlamasın. Bu, rəzillikdir. **24** Bu şeylərin heç biri ilə özünüzü murdar etməyin, çünkü öünüzdən qovacağım millətlər bunların hamısı ilə murdarlanıb, **25** torpaqlarını da murdarlayıblar. Buna görə də Mən o torpağı cəzalandırıb sakinlərini oradan rədd edirəm. **26** İstər yerli, istər aranızda yaşayış yadelli - hamınız qaydalarıma və hökmlərimə riayət edərək iyrənc işlərin heç birinə əməl etməyin. **27** Öünüzdəki ölkənin sakinləri bütün bu iyrənc işləri edərək torpağı murdarlayıblar. **28** Əgər siz də bu torpağı murdarlasanız, torpaq sizdən əvvəlki milləti ağızından qaytardığı kimi sizi də ağızından qaytaracaq. **29** Buna görə də bu iyrənc işlərin hər hansı birinə əməl edən hər kəs xalqının arasından qovulsun. **30** Beləliklə, öünüzdə edilən iyrənc adətlərinə əməl edib onlarla özünüzü murdar etməmək üçün Mənim buyruğuma riayət edin. Allahınız Rəbb Mənəm”».

19 Rəbb Musaya dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının

icmasına bəyan edib de: “Müqəddəs olun, çünkü Mən Allahınız Rəbb müqəddəsəm. **3** Sizdən hər kəs atasına və anasına hörmət etsin və Mənim Şənbə günlərimə riayət etsin. Allahınız Rəbb Mənəm. **4** Bütlərə tərəf dönməyin və özünüzə tökmə allahlar düzəltməyin. Allahınız Rəbb Mənəm. **5** Rəbbə ünsiyət qurbanları gətirəndə elə gətirin ki, qurbanınız qəbul edilsin. **6** Qurbanınız kəsilən gün yaxud ertəsi gün yeyilsin, üçüncü günü qalan hissəsi yandırılsın. **7** Əgər ondan üçüncü gün yeyilsə, o qurban qəbul olunmaz, iyrənc sayılır. **8** O qurbanı yeyən adam Rəbbin müqəddəs yeməyini murdar etdiyinə görə cəzasını çəkər. Qoy o, xalqı arasından qovulsun. **9** Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qıraq-bucaqlarını biçməyin və biçindən düşən başaqları yiğməyin. **10** Üzüm bağında da tənəkləri büsbütün təmizləyib yerə düşən salxımları yiğməyin. Qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın. Allahınız Rəbb Mənəm. **11** Oğurlamayın, bir-birinizi yalan satıb aldatmayın. **12** Allahınızın adını ləkələməmək üçün adıma yalandan and içməyin. Rəbb Mənəm. **13** Qonşunu istismar etmə, onu soyma; muzdlu işçinin zəhmət haqqını axşamdan səhərəcən özündə saxlama. **14** Kar adamı söymə və kor adının qarşısına büdrədən heç bir şey

qoyma. Allahından qorx. Rəbb Mənəm. **15** Məhkəmədə haqsızlıq etməyin. Nə yoxsula üstünlük ver, nə də varlıya meyl sal, amma bir-birinizi ədalətlə mühakimə edin. **16** Xalq arasında xəbərçilik etmə; qonşunun qanının tökülməsini istəmə. Rəbb Mənəm. **17** Soydaşına qarşı ürəyində nifrat bəsləmə. Başqa adamı mütləq tənbeh et ki, sən də günahının cəzasını çəkməyəsən. **18** Öz xalqından heç kəsdən qisas alma, heç kimə qarşı kin saxlama. Ancaq qonşunu özün kimi sev. Rəbb Mənəm. **19** Mənim qaydalarıma riayat edin. Başqa növlərdən olan heyvanları cütləşdirməyin. Tarlanızda iki növ toxum əkməyin. Əyninizə iki növ sapdan toxunmuş paltar geyməyin. **20** Bir kişi başqa kişinin nişanlı, hələ qiyməti ödənməmiş, azad olunmamış qarabaşı ilə yaxınlıq edərsə, ona cəza verilsin. Amma onlar öldürüləməsinlər, çünki qarabaş azad deyil, **21** o kişi isə Rəbbin önünə – Hüzur çadırının girişinə təqsir qurbanı kimi bir qoç gətirsin. **22** Kahin o kişi üçün işlətdiyi günahını təqsir qurbanı olan qoçla Rəbbin önündə kəffarə etsin ki, bu günahı bağışlansın. **23** Kənan torpağına girib yemək üçün hər hansı bir meyvə ağacını əksəniz, meyvəsi sizin üçün üç il haramdır, onu yeməyin. **24** Dördüncü ildə onun bütün meyvəsi şükür təqdimi kimi Rəbb üçün müqəddəs sayılsın. **25** Beşinci ildə isə o ağaçın meyvəsini yeyə bilərsiniz. Bunu edin ki, məhsul xeyriniz üçün artsın. Allahınız Rəbb Mənəm. **26** Heç bir əti qanlı-qanlı yeməyin. Baxıcılıq etməyin və gələcəyi deməyin. **27** Gicgahlarınızı qırxmayın, saqqallarınızın kənarlarını kəsməyin. **28** Ölülərə görə bədəninizə yara vurmayı, bədəninizə heç bir şəkil döydürməyin. Allahınız Rəbb Mənəm. **29** Qoy heç kim qızını fahişəlik edib ləkələnməyə qoymaşın. Qoy fahişəlik ölkəyə yayılmasın ki, ölkə əxlaqsızlıqla dolub daşmasın. **30** Şənbə istirahət günlərimə riayat edin və Müqəddəs məkanıma ehtiramlı yanaşın. Rəbb Mənəm. **31** Cindarlara və ruh çağırınlara tərəf dönməyin, onlarla danışmayın, yoxsa murdarlanarsınız. Allahınız Rəbb Mənəm. **32** Yaşlıların qarşısında ayaga durun, ağsaqqallara hörmət eləyin. Allahınızdan qorxun. Rəbb Mənəm. **33** Sizinlə ölkənizdə yaşayın heç bir qəribə haqsızlıq etməyin. **34** Hamınız onu öz adanızı, yerliniz kimi qəbul edin, hər kəs onu özünü sevən kimi sevsin. Çünki siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. Allahınız Rəbb Mənəm. **35** Məhkəmədə, ölçüdə, çəkidə və miqdarda haqsızlıq etməyin. **36** Qoy tərəziniz, çəki daşınız, taxil və maye ölçüsü

üçün işlənən qabalarınız düzgün olsun. Sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. **37** Bütün Mənim qaydalarıma və hökmərimə səylə əməl edin. Rəbb Mənəm”».

20 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına de: “İsraillilərdən və İsraildə yaşayan yadəllilərdən övladını Molekə təqdim edən hər kəs öldürüləməlidir. Qoy ölkə xalqı onu daşqalaq etsin. **3** Öz övladını Molekə təqdim etdiyi üçün Mən o adamdan üz döndərib xalqı arasından qovacağam; çünki o, Müqəddəs məkanımı murdarlayıb müqəddəs adımı ləkələmişdir. **4** Əgər ölkə xalqı o adamın övladını Molekə təqdim etdiyini görüb göz yumaraq onu öldürməsə, **5** Mən Özüm həmin adamdan və ailəsindən üz döndərib onu və onunla birgə Moleklə Mənə xəyanət edən hər kəsi xalqın arasından qovacağam. **6** Mənə xəyanət edərək cindarlara və ruh çağırınlara tərəf dönen hər kəsdən üz döndərib xalqın arasından qovacağam. **7** Buna görə də özünüüz təqdis edin və müqəddəs olun, çünki Allahınız Rəbb Mənəm. **8** Qaydalarıma səylə əməl edin, çünki sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. **9** Atasına yaxud anasına lənət edən hər kəs öldürüləməlidir. O adam öz atasına yaxud anasına lənət etdiyi üçün qanının tökülməyinə özü bəisdir. **10** Başqa kişinin arvadı ilə zina edənlərə aid: qonşusunun arvadı ilə zina edən kişi zinakar qadınla birləşə öldürüləməlidir. **11** Atasının arvadı ilə yaxınlıq edən kişi atasının namusunu tapdalamış olur. Bunu edənlərin hər ikisi öldürüləməlidir. Onlar qanlarının tökülməyinə özləri bəisdir. **12** Gəlini ilə yaxınlıq edən kişi gəlini ilə birgə – hər ikisi öldürüləməlidir, çünki bu rəzzillikdir. Bunlar qanlarının tökülməyinə özləri bəisdir. **13** Kişi qadınla yaxınlıq etdiyi kimi kişi kişi ilə yaxınlıq edərsə, hər ikisi iyrənc iş görür və onlar öldürüləməlidirlər; qanlarının tökülməyinə özləri bəisdir. **14** Qadınla bərabər anasını arvad alan kişi əxlaqsızlıq edər; aranızda belə əxlaqsızlıq olmamaq üçün o kişi də, o qadınlar da yandırılsın. **15** Heyvanla cinsi əlaqəyə girən kişi öldürüləməlidir; heyvan isə kəsilməlidir. **16** Hər hansı bir heyvanla cinsi əlaqəyə girən qadın heyvanla birgə öldürüləməlidir. Bunlar qanlarının tökülməyinə özləri bəisdir. **17** Əgər bir kişi atabir yaxud anabir bacısını alıb onunla cinsi əlaqədə olsa, qadın da onunla cinsi əlaqədə olsa, bu, rüsvayılıqdır. Onlar xalqı arasından qovulsun. Bacısı ilə cinsi əlaqədə olan kişi cəzasını çəkər. **18** Əgər bir kişi aybaşı olan

qadınla yaxınlıq edib onunla cinsi əlaqədə olarsa, qadının qanaxma mənbəyinin üstünü açar, qadın da öz qanaxma mənbəyinin üstünü açar. Hər ikisi xalqı arasından qovulsun. **19** Xalanla yaxud bibinlə yaxınlıq etmə, çünkü yaxın qohumları ilə yaxınlıq edənlər cəzasını çəkərlər. **20** Əmisi arvadı ilə yaxınlıq edən kişi öz əmisinin namusunu tapdalılmış olur; ikisi da günahının cəzasını çəkərkən övladları olmadan ölücəklər. **21** Qardaşı arvadını alan kişi qardaşının namusunu tapdalayaraq murdar iş görür; onlar sonsuz qalacaqlar. **22** Siz Mənim qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin ki, yaşamaq üçün aparacağım torpaq sizi rədd etməsin. **23** Qarşınızdan qovacağım millətlərin adətlərinə uymayın; onlar bütün bu şeyləri etdiklərinə görə Mənim gözümədə iyrəncidirlər. **24** Mən sizə dedim ki, onların torpağına siz sahib olacaqsınız; Mən o süd və bal axan torpağı sizə irs olaraq verəcəyəm. Sizi digər xalqlardan ayıran Allahınız Rəbb Mənəm. **25** Beləliklə, siz pak və murdar heyvan və quşları bir-birindən ayırdıdin. Sizin üçün ayırdı etdiyim murdar sayılan heyvanlar yaxud quşlar ya da yerdə sürünen məxluqlarla özünüüz iyrənc etməyin. **26** Siz Mənim üçün müqəddəs olun, çünkü Mən Rəbb müqəddəsəm. Mən sizə digər xalqlardan ayırdım ki, siz Mənim xalqım olasınız. **27** Cindar yaxud ruh çağırıñ kışılər və ya qadınlar öldürüləmlədir, onlar daşqalaq olmalıdır. Bunlar qanlarının tökülməyinə özləri bailsdir».

21 Rəbb Musaya dedi: «Harun nəslindən olan kahinlərə bəyan edib belə de: "Qoy kahinlər öz xalqı arasından olan hər hansı bir meyitə görə özlərini murdar etməsin; **2** ancaq kahinin yaxın qohumu – anası, atası, oğlu, qızı, qardaşı **3** yaxud da yanında yaşayan subay bacısı ölsə, kahin o ölüyə görə özünü murdar etməsin. **4** Qoy o, xalq arasında başçı olduğunu görə özünü murdar edib ləkələməsin. **5** Qoy kahinlər yas tutaraq başının heç bir hissəsini qırxmasın, saqqalının kənarını kəsməsin, bədənlərinə də yara vurmasınlar, **6** özlərinin Allahı üçün müqəddəs olsunlar və Onun adını ləkələməsinlər, çünkü onlar özlərinin Allahına pay, Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirirlər. Buna görə də müqəddəs olsunlar. **7** Kahin fahişəni yaxud ləkələnmiş və ya ərindən boşanmış qadını da arvad almasın, çünkü kahin Allahı üçün müqəddəsdir. **8** Onu müqəddəs say, çünkü Allahına gətirilən payı təqdim edən odur; o sənin üçün müqəddəs olsun, çünkü Mən – sizi təqdis edən Rəbb

müqəddəsəm. **9** Fahişəliklə ləkələnən kahin qızı atasını da ləkələdiyinə görə yandırılsın. **10** Qohumları üzərində olan başında məsh yağı ilə məsh olunan və müqəddəs geyimləri geyən vəzifəli baş kahin yas tutaraq nə saçını dağitsın, nə də əynindəki geyimini cırsın. **11** Bu kahin heç bir meyitə, hətta ölen atasına yaxınlışib özünü murdar etməsin. **12** O, Müqəddəs məkanı tərk etməsin və Allahın Müqəddəs məkanını ləkələməsin, çünkü Allahın nişanəsi olan məsh yağı üzərindədir. Rəbb Mənəm. **13** Bu kahin bakırə qız alsın; **14** dul, boşanmış yaxud fahişəliklə ləkələnmiş qadın yox, yalnız öz xalqından olan bakırə qız alsın ki, **15** onun övladları xalqı arasında ləkəli olmasın. Onu təqdis edən Rəbb Mənəm». **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Haruna belə söylə: "Nəsildən-nəslə övladlarından qüsürü olan adam Allahına pay təqdim etmək üçün yaxınlışmasın. **18** Bunlardan heç biri bu xidmətə yaxınlışmasın: nə kor, nə aksaq, nə eybəcər, nə əsil, **19** nə əl-ayağından şikəst, **20** nə qozbel, nə cırdanboy, nə gözündə titə olan, nə xoralı yaxud dəmrovlu, nə axtalanmış adam, **21** yəni kahin Harunun nəslindən bədənində hər hansı bir qüsürü olan şəxs Rəbb üçün yandırma təqdimi verməyə yaxınlışmasın. Onun bədənində qüsür var. Buna görə də o, Allahına pay gətirmək üçün yaxınlışmasın. **22** Belə adam Allahına gətirilən paydan – həm ən müqəddəs yeməkdən, həm də müqəddəs yeməkdən yeyə bilər. **23** Lakin o, bədənində qüsürü olduğunu görə nə müqəddəs pərdaya, nə də qurbangaha yaxınlışmasın ki, Müqəddəs məkanları ləkələməsin, çünkü onları təqdis edən Rəbb Mənəm». **24** Musa Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına belə dedi.

22 Rəbb Musaya dedi: **2** «Harunla oğullarına söylə ki, İsrail övladlarının Mənim üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərlə ehtiyatlı olsunlar və müqəddəs adımı ləkələməsinlər. Rəbb Mənəm. **3** Onlara de: "Nəsildən-nəslə İsrail övladlarının Rəbb üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərə murdar halda yaxınlısan hər hansı bir övladınız Mənim hüzurumdan qovulsun. Rəbb Mənəm. **4** Harun nəslindən iyrənc dəri xəstəliyi yaxud xəstəliyə görə bədən axıntısı olan heç kəs pak olana qədər müqəddəs yeməkdən yeməsin. Meyitə görə murdar olan şeyə toxunan hər kəs, toxumu tökülen hər kəs, **5** onu murdarlayan qaynaşan heyvana və yaxud hər cür murdarlığı olan insana toxunan hər

kəs də – 6 belə şeylərə toxunan hər adam axşamadək bədənini yumayıncı murdar sayılsın və müqəddəs yeməkdən yeməsin. 7 Günəş batanda isə o adam pak sayılsın, sonra müqəddəs yeməkdən yesin, çünkü bu onun xörəyidir. 8 Murdarlanmamaq üçün kahin nə təbii yolla ölən, nə də parçalanıb ölən heyvanın ətini yesin. Rəbb Mənəm. 9 Mənim buyruğuma riayət etsinlər ki, onu ləkələdikləri üçün günahının cəzasını çəkərək ölməsinlər. Onları təqdis edən Rəbb Mənəm. 10 Heç bir kənar şəxs: nə kahinin qonağı, nə də onun muzdlu işçisi müqəddəs yeməkdən yeməsin. 11 Lakin kahinin satın aldığı ya da evində doğulan qul o yeməkdən yeyə bilər. 12 Kənar adama əra gedən kahin qızı müqəddəs təqdim yeməyindən yeməsin. 13 Amma dul qalmış və ya boşanmış, sonsuz qalaraq atasının evinə qayıdır ailə üzvü kimi yaşayın kahin qızı atasının yeməyindən yeyə bilər. Lakin heç bir kənar şəxs ondan yeyə bilməz. 14 Bilmədən müqəddəs yeməkdən yeyən adam beşdə birini əlavə edərək əvəzini kahinə qaytarsın. 15 Qoy kahinlər İsrail övladlarının Rəbbə təqdim etdikləri müqəddəs yeməyi ləkələməsinlər. 16 Onlara bu müqəddəs yeməyi verib bunun təqsirini və cəzasını boyunlarına qoymasınlar; çünkü onları təqdis edən Rəbb Mənəm”». 17 Rəbb Musaya dedi: 18 «Harunla oğullarına və bütün İsraililərə belə de: “İsrail övladlarından yaxud İsraildə yaşayın yadəlliilərdən kimsənin yandırma qurbanı olaraq Rəbbə təqdim etdiyi hər əhdə görə təqdim və hər könüllü təqdim 19 sizdən qəbul olunsun deyə ya mal-qaradan ya da qoyun-keçidən qüsursuz erkək olsun. 20 Qüsurlu heyvanı gətirmək olmaz, çünkü belə qurban sizdən qəbul olunmaz. 21 Kimsə Rəbbə əhdini ödəmək üçün yaxud könüllü təqdim olaraq mal-qaradan ya da qoyun-keçidən ünsiyyət qurbanı təqdim edərsə, heyvan qəbul olunsun deyə qüsursuz olsun; onun bədənində heç bir qüsür olmasın. 22 Rəbbə kor, yaralı, şikəst, qaysaqlı, xoralı, dəmrovlu heyvanları təqdim etməyin, Rəbb üçün yandırma təqdimini vermək üçün onları qurbangaha gətirməyin. 23 Mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən çolaq yaxud qısaqış heyvanı könüllü təqdim etmək olar, lakin əhdini ödəmək üçün o qəbul olunmaz. 24 Xayası zədələnmiş, əzilmiş, burulmuş ya da kəsilmiş heyvanı Rəbbə qurban gətirməyin, ölkənizdə buna yol verməyin. 25 Belə bir heyvanı yadəlliidən götürüb pay olaraq Allahınıza təqdim etməyin, çünkü bu heyvan xarab və qüsurlu sayılırlaq sizdən qəbul olunmaz”». 26 Rəbb Musaya dedi: 27

«Buzov, quzu ya da oqlaq doğularsa, yeddi gün anasının yanında qalsın. Səkkizinci gündən etibarən Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi qəbul oluna bilər. 28 Nə inək, nə qoyun, nə də keçi ilə balasını eyni gündə birlikdə kəsməyin. 29 Rəbbə təşəkkür qurbanı gətirəndə elə gətirin ki, o sizdən Rəbbə məqbul olsun. 30 Qurbanın əti həmin gün yeyilsin, səhərə qədər saxlanılmassisin. Rəbb Mənəm. 31 Mənim əmrlərimə səyələ əməl edin. Rəbb Mənəm. 32 Mənim müqəddəs adımı ləkələməyin. Qoy İsrail övladları arasında müqəddəs tutulum. Sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. 33 Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxartdım. Rəbb Mənəm».

23 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: “Rəbbin təyin etdiyi bayramlar, Mənim bayramlarım bunlardır. Bu vaxt müqəddəs toplantı çağırın: 3 Altı gün işinizi görün, yeddinci gün isə Şənbə istirahət və müqəddəs toplantı günüdür. Qoy Rəbbin bu Şənbə günü yaşadığınız bütün yerlərdə heç bir iş görülməsin. 4 Rəbbin təyin etdiyi bu müqəddəs toplantı günlərini bayramlar elan edin. 5 Birinci ayın on dördü axşamçağı Rəbbin Pasxa bayramıdır. 6 Həmin ayın on beşi Rəbbin Mayasız Çörək bayramıdır. Yeddi gün mayasız çörək yeyin. 7 Birinci gün müqəddəs toplantıınız olsun; gündəlik işlərinizi görməyin. 8 Bu yeddi gün ərzində Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. Yeddinci gün isə müqəddəs toplantıınız olsun; gündəlik işlərinizi görməyin”». 9 Rəbb Musaya belə dedi: 10 «İsrail övladlarına de: “Sizə verəcəyim torpağa gəldiyiniz zaman məhsulunuzu biçəndə biçdiyiniz ilk dərzi kahinin yanına gətirin. 11 O, dərzi Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin ki, sizdən qəbul olunsun. Kahin onu Şənbənin ertəsi günü yellətsin. 12 Dərzi yellədiyiniz gün Rəbbə birillik qüsursuz erkək toğlu yandırma qurbanı kimi kəsin. 13 Toğlu ilə birlikdə taxıl təqdimi olaraq zeytin yağı ilə yoğrulmuş bir efanın onda ikisi olan miqdarda narin un gətirin. Bu, Rəbb üçün yandırma təqdimi – Onun xoşuna gələn ətdir. İçmə təqdimi olaraq da bir hın şərəbin dördə birini gətirin. 14 Bu qurbanı Allahınıza təqdim etdiyiniz həmin günə qədər nə çörək, nə qovurğa, nə də təzə sünbül yeməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. 15 Şənbənin ertəsi günü olan yellədilən dərzi gətirdiyiniz gündən tam yeddi həftə, 16 yeddinci Şənbə gününün ertəsinadək əlli gün sayın, sonra Rəbbə təzə taxıl təqdimi gətirin. 17 Yaşadığınız

hər yerdən yellədib təqdim etmək üçün bir efanın onda ikisi narın undan maya ilə bişirilmiş iki kömə çörəyi Rəbbə nübar təqdimi gətirin. **18** Çörəklə birgə birillik yeddi qüsursuz toğlu, bir buğa və iki qoç təqdim edin. Bunlar taxil təqdimləri və içmə təqdimləri ilə birlikdə Rəbb üçün yandırma qurbanıdır, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **19** Günah qurbanı üçün bir təkə, ünsiyyət qurbanı üçün isə iki birillik toğlu gətirin. **20** Kahin bu iki toğlunu nübar çörəyi ilə birgə Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin. Bunlar kahinin Rəbb üçün müqəddəs payı olsun. **21** Həmin gün özünüz üçün müqəddəs toplantı elan edin və heç bir gündəlik iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **22** Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qıraqlarını biçməyin və biçindən düşən başaqları yiğməyin. Qoy qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın. Allahınız Rəbb Mənəm”». **23** Rəbb Musaya dedi: **24** «İsrail övladlarına belə de: “Yedinci ayın birinci günü sizin üçün istirahət günü, şeypur çalınma ilə qeyd olunan gün, müqəddəs toplantı günü olsun. **25** O gün heç bir gündəlik iş görməyin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin”». **26** Rəbb Musaya dedi: **27** «İsrail övladlarına de: “Yedinci ayın onu isə Kəffarə günüdür, müqəddəs toplantıınız olsun; özünüzü hər şeydən məhrum edin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. **28** Həmin gün heç bir iş görməyin, çünkü bu, Allahınız Rəbbin hüzurunda sizin üçün kəffarə edilən Kəffarə günüdür. **29** Həmin o gün özünü hər şeydən məhrum etməyən adam xalqı arasından qovulsun. **30** O gün hər hansı bir iş görən adamı Mən xalqı arasından yox edəcəyəm. **31** Heç bir iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **32** O gün sizin üçün Şənbə istirahət günü kimidir. Özünüzü hər şeydən məhrum edin. Ayın doqquzuncu günü axşamdan ertəsi günün axşamına qədər Şənbə günü kimi istirahət edin”». **33** Rəbb Musaya dedi: **34** «İsrail övladlarına söylə: “Həmin yedinci ayın on beşinci günündən Rəbb üçün yeddi gün Çardaqlar bayramını keçirin. **35** Birinci gün müqəddəs toplantı günüdür. Gündəlik işlərinizi görməyin. **36** Bu yeddi gün ərzində Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Səkkizinci gün isə müqəddəs toplantıınız olsun və Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Bu gün təntənəli toplantı günüdür, gündəlik işlərinizi görməyin. **37** Bunlar Rəbbin təyin etdiyi bayramlardır: bu zaman müqəddəs toplantı çağırıb

hər birini öz günündə olmaqla yandırma təqdimlərini – yandırma qurbanlarını, taxil təqdimlərini, ünsiyyət qurbanlarını və içmə təqdimlərini Rəbbə gətirin. **38** Bunlar Rəbbin Şənbələrinə və Rəbbə verdiyiniz bütün ianələrə, bütün əhədərin ödəmələrinə, bütün könüllü təqdimlərə əlavədir. **39** Üstəlik yedinci ayın on beşinci günü torpağın məhsullarını yiğandan sonra yeddi gün Rəbb üçün bayram keçirin. Birinci gün və səkkizinci gün istirahət günləri olsun. **40** Birinci gün gözəl ağacların meyvələrini, xurma ağaclarının budaqlarını, six yarpaqlı ağacların və çay kənarında bitən qovaq ağaclarının budaqlarını toplayıb Allahınız Rəbbin hüzurunda yeddi gün şənlik edin. **41** Hər il Rəbb üçün bu bayramı yeddi gün keçirin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qaydadır; bu bayramı yedinci ayda qeyd edin. **42** Yeddi gün çardaqlarda qalın; bütün yerli İsrailliər çardaqlarda yaşasın. **43** Beləliklə, sizin nəsilləriniz bilsin ki, Mən İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarandan sonra onları çardaqlarda yerləşdirdim. Allahınız Rəbb Mənəm”». **44** Beləcə Musa İsrail övladlarına Rəbbin təyin etdiyi bayramlar barəsində nəql etdi.

24 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, işıq yandırmaq üçün sənə zeytundan çəkilmiş xalis yağı götərsinlər. Bu yağıdan çraqlar daima **3** Hüzur çadırında, şəhadət pərdəsinin bayır tərəfində yansın. Harun onu hər axşam Rəbbin hüzurunda yandırıb səhərə qədər nəzarət etsin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **4** Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmüş çiraqdandakı çraqlara daim nəzarət edilsin. **5** Narın un götürüb hər kökə bir efanın onda ikisi qədər miqdarda on iki kökə bışır. **6** Onları Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmüş masaya, iki sıraya altı-altı qoy. **7** Çörək sıralarının üstüne xalis kündür qoy. Çörəklərin üstündəki kündür Rəbb üçün yandırma təqdimi, çörək yerinə xatırə təqdimi olsun. **8** Qoy bu çörəklər hər Şənbə günü daim Rəbbin hüzurunda düzülsün. Bu, İsrail övladları üçün əbədi əhəddir. **9** Bu çörəklər Harunla övladlarının payıdır. Onlar bu çörəkləri müqəddəs bir yerdə yesinlər. Çünkü bunlar Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən ən müqəddəs, Harun övladları üçün əbədi paydır». **10** Bir gün anası İsrailli, atası Misirli olan bir adam İsrail övladlarının arasına çıxdı. O, düşərgədə bir İsrailli ilə savaşıb **11** Allahın adına küfr və lənat etdi. O adamı Musanın yanına gətirdilər. Onun anası Dan

qəbiləsindən Dibri qızı Şelomit idi. **12** O adamı həbs edib Rəbbin qərarını gözlədilər. **13** Rəbb Musaya belə dedi: **14** «Lənət edəni düşərgədən kənara çıxar; qoy bu lənəti eşidənlər əllərini o adamın başına qoysunlar. Sonra qoy bütün icma onu daşqalaq etsin. **15** İsrail övladlarına belə de: "Allahına lənət edən hər kəs öz günahının cəzasını çəkəcək; **16** Rəbbin adına küfr edən hər kəs öldürülməlidir. Bütün icma onu daşqalaq etsin; istər yadelli, istər yerli olsun, Allahın adına küfr etdiyinə görə öldürülməlidir. **17** Başqa bir adamın canını alan hər kəs öldürülməlidir. **18** Heyvanı öldürən isə can əvəzinə can olaraq zərəri ödəsin. **19** Bir adam başqa adamı yaralayarsa, o nə cür edibsə, ona da belə edilsin: **20** siniq əvəzinə siniq, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş; o adama nə cür yara vurubsa, ona da belə yara vurulsun. **21** Heyvanı öldürən zərərini ödəsin. Adam öldürən isə özü öldürülsün. **22** Sizdə istər qərib, istər yerli üçün ədalət bir olsun; çünkü Allahınız Rəbb Mənəm». **23** Musa İsrail övladlarına bunu dedi. Lənət edəni düşərgədən kənara çıxarıb daşqalaq etdirər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladları buna əməl etdirələr.

25 Rəbb Sina dağında Musaya belə söylədi: **2** «İsrail övladlarına de: "Sizə verəcəyim torpağa daxil olanda bütün ölkədə Şənbə günü kimi Rəbb üçün dinclik vaxtları olsun. **3** Altı il tarlanı ək, üzümlüyün budaqlarını kəs və məhsulunu yiğ. **4** Yeddinci ildə isə torpaq Şənbə günü kimi dincə qoyulsun. Bu, Rəbbin dinclik ilidir. Bu il sən nə tarlanı ək, nə də üzümlüyünü buda, **5** biçinindən düşən toxumdan bitən məhsulu biçmə və kəsilməmiş tənəklərdən salxımları yiğma. Bu, torpaq üçün dinclik ili olsun. **6** Bu dinclik ilində torpağın verdiyi hər məhsul sizin üçün qida olacaq; qulunuz, qarabaşınız, muzdlu işçiniz, aranızda yaşayan gəlmənin, **7** ev heyvanının və ölkədəki vahşi heyvanın qidası olacaq. **8** Özün üçün yeddi dinclik ili – yeddi dəfə yeddi il say. Yeddi dinclik ilinin müddəti qırx doqquz ildir. **9** Sonra yeddinci ayın onu – Kəffarə günü bütün ölkənizdə yüksək səslə şeypur çaldırmaqla **10** əllinci ili təqdis edin və ölkənin bütün sakinləri üçün azadlıq elan edin. Bu il sizin üçün Azadlıq ili olsun; hamı öz məlkünə, öz ailəsinə qayıtsın. **11** Qoy əllinci il sizin üçün Azadlıq ili olsun. O il heç nə əkməyin, düşən toxumdan bitən məhsulu biçməyin, budanmamış meynələrinizdən yiğməyin, **12** çünkü bu Azadlıq ili sizin üçün müqəddəs olsun.

Tarlalarınızın verdiyi məhsulu yeyin. **13** Bu Azadlıq ilində hər kəs öz məlkünə qayıtsın. **14** Kim torpaq sahəsini başqa adama satarsa, ondan alan soydaşına haqsızlıq etməsin. **15** Alan şəxs Azadlıq ilindən neçə il keçməsinə görə qiymətləndirib alsin. Satan isə məhsul götürəcəyi illərə münasib olaraq satsın. **16** Illərin sayı çoxdursa, qiyməti qaldır, azdırsa, onu endir, çünkü o sənə satılan məhsulların miqdardır. **17** Bir-birinizi qarşı haqsızlıq etməyin, amma Allahınızdan qorxun, çünkü Allahınız Rəbb Mənəm. **18** Mənim qaydalarıma əməl edin, hökmərimə səylə riayət edin ki, ölkədə arxayıň yaşayasınız. **19** Torpaq da barını verəcək ki, siz doyuncu yeyib orada sakit yaşayasınız. **20** *(Məhsul əkib-biçmədiyimiz yeddinci ildə nə yeyək?)* sorusunda bilin: **21** altıncı il üstünüzə elə bərəkət göndərəcəyəm ki, torpaq üçillik məhsul verəcək. **22** Səkkizinci il əkin və köhnə məhsuldan yeyin; doqquzuncu il təzə məhsul yetişənə qədər köhnəni yeyin. **23** Torpaq əbədi olaraq satılmaz; çünkü torpaq Mənimdir, siz isə yanında qərib və gəlməsiniz. **24** Bütün məlkünüzdən sahə satanda onu geri satınalma hüququnu saxlayın. **25** Yanındakı soydaşın yoxsullaşib məlkündən bir sahə satılmalıdırsa, onun yaxın qohumu o sahəni geri satın ala bilər. **26** Geri satın alan qohumu yoxdursa, o soydaş sonra gücü çatıb geri satınalma məbləği tapsa, **27** qoy satılan vaxtdan neçə illər keçdiyini hesablaşın və qiymətin qalığını satdığı adama verib yenə öz məlkünə malik olsun. **28** Əgər gücü çatıb bu məbləği tapmasa, sahəsi Azadlıq ilinə qədər onu geri satın alan adama məxsus qalsın. Azadlıq ilində isə qaytarılsın ki, satan adam yenə öz məlkünə malik olsun. **29** Bir adam qalalı şəhərdə olan yaşayış evini satarsa, onu geri satınalma hüququ satıldığı gündən bir il müddətinə qüvvədədir; satan adam evi geri satın ala bilər. **30** Amma əgər bütün il tamamlanacaq o adam evi geri satın ala bilməsə, qalalı şəhərdəki ev onu alana məxsus həmşəlik nəsildən-nəslə qalsın. Bu, Azadlıq ilində qaytarılmaz. **31** Ətraf qala divarı olmayan kəndlərdəki evlər isə torpaq sahələri kimi sayılsın; onları geri satınalma hüququ olsun və Azadlıq ilində qaytarılsın. **32** Lakin Levililər özlərinə aid şəhərlərdə məlkələrini satdıqları evləri daima geri satınalma hüququna malik olsunlar. **33** Levililərdən birinin məlkü satdığı və geri satın almadığı şəhər evi Azadlıq ilində ona qaytarılsın. Çünkü Levililərin şəhərlərindəki evlər onların İsrail övladları arasındaki ırsdır. **34** Onların şəhərlərinin ətraf otlaqları isə heç satılmamalıdır, çünkü bunlar

Levililərin ayrılmaz mülküdür. **35** Yanındaki soydaşın yoxsullaşış və özünü təmin edə bilmirsə, ona yardım et. Qoy o sənin yanında yadelli ya galmə kimi yaşasın. **36** Ondan nə sələm, nə də mənəfətötür. Allahından qorx və qoy soydaşın sənin yanında yaşaya bilsin. **37** Ona nə sələmlə pul ver, nə də mənəfətini güdmək üçün yemək ver. **38** Kənan torpağını sizə vermək və Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. **39** Yanındaki soydaşın yoxsullaşış sənə özünü qul kimi satarsa, ona qulun ağır işini gördürmə. **40** Qoy o, yanında muzdlu işçi yaxud gəlmə kimi olsun. O, Azadlıq ilinədək yanında işləsin, **41** sonra uşaqları ilə birlidə səndən ayrırlı ailəsinin yanına, atalarının mülkünə qayıtsın. **42** Çünkü İsrail övladları Mənim Misir torpağından çıxartdığım qullarımdır, buna görə də onlar qul kimi satılmışınlar. **43** O soydaşına sərt aqalıq etmə. Allahından qorx. **44** Qullarınız və kənizləriniz ətrafinizdakı millətlərdən olsun. Siz onlardan nökr və qarabaş geri satın ala bilərsiniz. **45** Aranızda yaşayan gəlmələrdən və onların ölkənizdə doğulmuş ailə üzvlərindən də geri satın ala bilərsiniz. Bunlar sizin mülkiyyətiniz olacaq. **46** Siz özünüzdən sonra bunları oğullarınıza əmlak kimi vəsiyyət edə bilərsiniz və onlar oğullarınızın mirası olub həyatı boyunca iş görəcəklər. Ancaq İsrailli soydaşlarınız arasında heç kim soydaşına sərt aqalıq etməsin. **47** Yanındaki soydaşın yoxsullaşıbsa, qonşuluqda yaşayan pulu olan bir yadelli ya da gəlməyə yaxud onun ailə üzvünə özünü qul olaraq satarsa, **48** satıldıqdan sonra onun geri satınalma hüququ var. Qardaşlarından biri onu geri satın ala bilər; **49** əmisi ya da əmisi oğlu da onu geri satın ala bilər. Ailəsindən hər bir yaxın qohumu da onu geri satın ala bilər. Öz gücü çatanda o adam özünü geri satın ala bilər. **50** Qoy bu adam ağısı ilə özünü satdığı ildən Azadlıq ilinə qədər muzdlu işçinin iş müddəti kimi hesablaşın və illerin sayına görə qiyməti qoyulsun. **51** Əgər illerin sayı hələ də çoxdursa, o buna görə geri satınalınmanın qiyməti olaraq satın alındığı məbləğin böyük bir hissəsinə ödəsin. **52** Lakin əgar Azadlıq ilinə az qalırsa, o müddətə görə hesab edərək geri satınalınmanın qiyməti olaraq az ödəsin. **53** Yəni ilbəil muzdlu işçi kimi ağısı ilə hesablaşın. Qoy ağısı da sənin gözün qarşısında ona sərt aqalıq etməsin. **54** Əgər o adam bu yolla geri satın alınmamışdırsa, Azadlıq ilində uşaqları ilə birgə azad olsun. **55** Çünkü İsrail övladları

Mənim qullarım, Mənim Misir torpağından çıxardığım qullarımdır. Allahınız Rəbb Mənəm.

26 Özünüzə büt düzəltməyin; oyma büt yaxud sütun qoymayın, ölkənizdə yonulmuş daş qoyub səcdə etməyin; çünkü Allahınız Rəbb Mənəm. **2** Şənbə istirahət günlərimə riyət edin, Müqəddəs məkanıma ehtiramla yanaşın. Rəbb Mənəm. **3** Əgər qaydalarımla yaşayıb əmrlərimə səylə əməl etsəniz, **4** sizə mövsumündə yaşıq göndərəcəyəm ki, torpaq öz məhsulunu, ağaclar isə meyvələrini versin. **5** Sizin xırmanınız o qədər bol olacaq ki, onun döyülməsi üzüm yığımına qədər davam edəcək, üzümünüz o qədər bol olacaq ki, onun yiğilması əkin vaxtına qədər davam edəcək. Çörəyinizi doyuncu yeyib ölkənizdə arxayın yaşayacaqsınız. **6** Ölkənizə sülh verəcəyəm; yatanda sizi vahiməyə salan olmayıacaq. Yırtıcı heyvanları ölkədən qovacağam və müharibə üzü görməyəcəksiniz. **7** Düşmənlərinizi qovacaqsınız, onlar döyüş zamanı qarşınızda hələk olacaqlar. **8** Beşiniz yüz adamı, yüzünüz on min adamı qovacaq. Düşmənləriniz döyüş zamanı qarşınızda hələk olacaqlar. **9** Mən üzümü sizə çevirəcəyəm, sizi artırıb çıxaldacağam, sizinlə olan Öz əhdimi yerinə yetirəcəyəm. **10** Saxladığınız məhsul bütün il boyu siza çatacaq. Yeni məhsula yer tapmaq üçün köhnəni boşaltmalı olacaqsınız. **11** Üstəlik, Mən aranızda məskunlaşacağam və sizə nifrət etməyəcəyəm. **12** Mən həm də aranızda yaşayıb sizin Allahınız olacağam, siz isə Mənim xalqım olacaqsınız. **13** Sizi Misir torpağından çıxardan və onların köləliyindən azad edən, boyunduruğunuza qırıb başımızı uca edən Allahınız Rəbb Mənəm. **14** Amma əgər Mənə qulaq asıb bütün bu əmrlərimə əməl etməsəniz, **15** əvəzində qaydalarıma xor baxıb hökmlərimi qəlbinizdən rədd etsəniz, Mənim bütün əmrlərimə əməl etməyib, əhdimi pozsanzı, **16** Mən sizə bunu edəcəyəm: göz çıxaran və qəlbi sixan fəlakət, vərəm, qızdırma göndərəcəyəm. Toxumlarınızı hədər yerə əkəcəksiniz; düşmənləriniz onlardan əmələ gələn məhsulu yeyəcək. **17** Üzümü sizdən döndərəcəyəm, düşmənlərinizin qarşısında məğlub olacaqsınız, yağılarınız üzərinizdə hökm sürəcək; sizi qovan olmasa da, qaçacaqsınız. **18** Əgər buna baxmayaq yenə də Mənə qulaq asmasanız, o vaxt günahlarınıza görə sizi yeddi qat artıq tənbəh edəcəyəm. **19** Öyündüyünüz güclü təkəbbürünüüzü qıracağam. Başınız üzərində olan göyləri dəmir və

ayağınız altındaki yeri tunc kimi edəcəyəm ki, **20** qüvvətiniz tükənsin; nə torpağınız məhsul, nə də ağaclarınız meyvə verəcək. **21** Əgər Mənə qarşı çıxıb sözlərimə hələ də qulaq asmaq istəməsəniz, Mən sizə günahlarınıza görə yeddiqat artıq bəla göndərəcəyəm. **22** Üstünüzə vəhşi heyvanlar göndərəcəyəm. Onlar övladlarınızı öldürüb, ev heyvanlarınızı parçalayacaq. Buna görə siziniz elə azalacaq ki, yollarınız viran qalacaq. **23** Əgər bunlardan ibrat dərsi almayıb Mənə qarşı çıxmada davam etsəniz, **24** Mən də sizə qarşı çıxacağam və günahlarınıza görə yenə də yeddiqat artıq cəzalandıracağam. **25** Əhdi pozduğunuzda görə qıdas almaq üçün üstünüzə müharibə göndərəcəyəm. Siz şəhərlərinizdə sığınanda aranıza vəba salacağam ki, düşmənin əlinə düşəsiniz. **26** Çörəyinizin kökünü kəsəcəyəm. On qadın bir təndirdə çörək bişirəcək və onu sizə çəki ilə paylayacaq, siz isə yeyib doymayacaqsınız. **27** Əgər siz bundan sonra da Mənə qulaq asmasanız və Mənə qarşı çıxsanız, **28** bu dəfə Mən də sizə qarşı qəzəbə çıxıb günahlarınıza görə yeddiqat artıq tənbəh edəcəyəm. **29** Oğul və qızlarınızın ətini yeməyə məcbur olacaqsınız. **30** Səcdəgahlarınızı məhv edib, buxur qurbangahlarınızı yox edəcəyəm, bütlərinizi devirəcəyəm və meytılınızı o bütlərin üstüne sərəcəyəm. Sizi rədd edəcəyəm; **31** şəhərlərinizi xaraba qoyacağam, Müqəddəs məkanlarımızı viranlıyə döndərib xoş ətirlərinizi qəbul etməyəcəyəm. **32** Mən ölkənizi elə viran qoyacağam ki, oranı işğal edən düşmənləriniz baxıb dəhşətə galsınlar. **33** Sizi isə millətlər arasına səpələyəcəyəm və arxanızca qılıncla düşəcəyəm. Torpağınız viranlıyə, şəhərləriniz xarabalığa döñəcək. **34** O zaman ölkə viran qalacaq, siz isə düşmən torpağında yaşayacaqsınız. Bütün bu vaxt ərzində ölkə dinclik illərini qeyd edəcək. Yalnız o vaxt ölkə dinclik illərini qeyd edərək şadlanacaq. **35** Orada yaşadığınız dinclik illərində görmədiyi dincliylə ölkə viran qalan bütün müddət görücək. **36** Düşmən ölkələrində sizdən sağ qalanların ürəklərinə elə cəsarətsizlik salacağam ki, onlar hətta küləkdən tərpənən yarpağın xısaltısından qorxub qaçacaqlar. Onları qovan olmasa da, müharibədən qaçan kimi qaçıb yixilacaqlar; **37** büdrəyib bir-birinin üstünə yixilacaqlar, amma onları qovan olmayıacaq; düşmənləriniz qarşısında durmağa qüvvətiniz olmayıacaq. **38** Millətlər arasında hələk olacaqsınız, düşmən torpağı sizi udacaq. **39** Sizdən sağ

qalanlarsa düşmən ölkələrində həm öz günahlarının cəzasını, həm də atalarının günahlarının cəzasını çəkib çürüyəcəklər. **40** Amma özlərinin və atalarının günahlarını, Mənə xainlik etdiklərini və Mənə qarşı çıxdıqlarını etiraf etsələr, **41** – buna görə Mən də onlara qarşı çıxıb düşmən torpağına aparmışam – daş ürəkləri yumşalıb günahlarının əvəzini ödəsələr, **42** o zaman Mən də Yaqubla, İshaqla və İbrahimlə bağlığım əhdimi və onlara vəd etdiyim ölkəni xatırlayacağam. **43** Bu torpaq onlar tərəfindən tərk ediləcək, onlarsız boş qalıb Şənbə istirahəti edib şadlanacaq. Onlara öz cəzalarını çəkəcəklər, çünki Mənim hökmərimi rədd edərək qaydalarına nifrət etdilər. **44** Bütün bunlara baxmayaraq, düşmən ölkəsində yaşadıqları zaman onlara xor baxıb rədd etməyəcəyəm. Beləcə Mən onları məhv edib bağlığım əhdimi pozmayacağam, çünki onların Allahu Rəbb Mənəm. **45** Mən onların əcdadlarını başqa millətlərin qarşısında onların Allahu olmaq üçün Misir torpağından çıxaran vaxt bağlığım əhdimi xatırlayacağam; Rəbb Mənəm”». **46** Bunlar Rəbbin Özü ilə İsrail övladları arasında Sina dağında Musa vasitəsilə verdiyi qaydalar, hökmər və qanunlardır.

27 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına söyle:

“İnsanları Rəbbə həsr edən adam əhdini bu dəyərlərinə görə ödəyə bilər: **3** Müqəddəs yerdəki şəkelin ölçüsünə görə iyirmi yaşından altmış yaşına qədər kişinin dəyəri əlli şekel gümüş, **4** qadının dəyəri otuz şekeldir; **5** beş yaşından iyirmi yaşına qədər oğlanın dəyəri iyirmi şekel, qızın isə on şekeldir; **6** bir aydan beş yaşa qədər olan oğlanın dəyəri beş şekel gümüş, qızın dəyəri isə üç şekel gümüşdür; **7** altmış yaşından yuxarı olan kişinin dəyəri on beş şekel, qadının isə on şekeldir; **8** əgər əhdinə əməl edən adam belə dəyəri ödəmək üçün çox kasıbdırısa, qoy həsr etdiyi adamı kahinin öünüə gətirsin ki, kahin onu qiymətləndirsin. Əhdinə əməl edənin gücü nəyə çatırsa, kahin onun qiymətini təyin etsin. **9** Əgər bir nəfər Rəbbə qurban gətirilən heyvanlardan birini həsr etsə, bunlardan Rəbbə verilən hər baş heyvan müqəddəs sayılır. **10** O adam heyvanı dəyişdirməsin. Nə pisi yaxşı ilə, nə yaxşımı pislə əvəz etməsin. Əgər o, heyvanı dəyişdirirsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılsın. **11** Əgər Rəbbə qurban gətirməyə layiq olmayan hər hansı murdar heyvanlardan birini həsr etsə, qoy o heyvanı kahinin yanına gətirib ona göstərsin; **12** kahin onu yaxşı ya pis olduğuna görə

qiymətləndirsən və dəyəri onun təyin etdiyinə görə olsun. **13** Əgər heyvanı həsr edən onu geri satın almaq istəsə, qoy o dəyərinə beşdə biri qədər əlavə edərək ödəsin. **14** Bir nəfər öz evini müqəddəs təqdim kimi Rəbbə təqdis edəndə kahin evi yaxşı ya pis olduğunu görə qiymətləndirsən. Qiymət kahinin təyin etdiyi kimi qalsın. **15** Əgər o adam evini geri satın almaq istəsə, qoy o qiymətə görə beşdə birini əlavə edərək ödəsin və ev ona qayıtsın. **16** Əgər bir nəfər mülkü olan tarla sahəsini Rəbbə təqdis edirsə, oraya əkilən toxum miqdarına görə bir xomer arpa əkilən tarlanın qiyməti əlli şekel gümüş olsun. **17** Əgər o adam tarlasını Azadlıq ilindən başlayaraq təqdis edirsə, bu dəyər olduğu kimi qalsın. **18** Əgər tarlasını Azadlıq ilindən sonra təqdis edirsə, kahin onunla qiymətini sonrakı Azadlıq ilinə qədər qalan müddətə görə hesablaşın və dəyəri belə aşağı salınsın. **19** Əgər tarlanı təqdis edən adam onu geri satın almaq istəsə, qoy o, gümüşə görə dəyərinə beşdə birini əlavə edərək ödəsin və tarla ona qayıtsın. **20** Əgər tarlanı geri satın almadan başqa birinə satarsa, sonra onu heç vaxt geri satın ala bilməz. **21** O tarla Azadlıq ilində azad olanda həmisiqlik həsr olunmuş bir tarla kimi Rəbb üçün təqdis edilmiş sayılsın; kahinin mülkü olsun. **22** Əgər bir nəfər öz mülkü olmayaraq, satın aldığı bir tarlanı Rəbbə təqdis edərsə, **23** qoy kahin onunla Azadlıq ilinə qədər dəyərini hesablaşın. O adam həmin gün qiyməti Rəbb üçün təqdis edilmiş bir şey kimi versin. **24** Azadlıq ilində həmin tarla mülk olub onu satan adama qaytarılsın. **25** Bütün dəyərlər Müqəddəs yerdəki şekelə görə sayılsın. Bu şekel iyirmi geraya bərabərdir. **26** Heyvanlar arasında ilk doğulanlar Rəbbə məxsusdur. Heç kim onu yenidən təqdis etməsin. İstər mal-qara, istər qoyun-keçi olsun, onlar Rəbbindir. **27** Əgər murdar heyvanın balası olsa, onu gətirən adam ümumi dəyərinə beşdə birini əlavə edərək geri satın ala bilər. Əgər o geri satın alımmırsa, dəyərinə satılsın. **28** Bir nəfarin öz əmlakından istər adam, istər heyvan, istər mülkü olan tarla sahəsi olsun – Rəbb üçün məhv edilməyə həsr etdiyi hər bir şey nə satılsın, nə də geri satın alınsın. Məhv edilməyə həsr olunmuş hər şey Rəbb üçün ən müqəddəsdir. **29** Məhv edilməyə həsr olunmuş hər kəs geri satın alınmamalıdır, hamisi öldürülməlidir. **30** Torpağın məhsulundan – onun verdiyi taxildən və ağacların meyvəsindən bütün onda bir hissə Rəbbə məxsusdur və Onun üçün təqdis edilib. **31** Əgər bir nəfər öz onda bir hissəsini geri satın

almaq istəsə, qoy qiymətinə beşdə birini əlavə edərək ödəsin. **32** Bütün mal-qaradan, qoyun-keçidən onda bir hissə, sayla çoban dəyənəyinin altından keçən hər onuncu heyvan Rəbb üçün təqdis edilmiş sayılsın. **33** Qoy heyvan sahibi heyvanlara yaxşı yaxud pis fərq qoyub baxmasın; birini o biri ilə dəyişdirməsin. Əgər o belə dəyişdirirsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılıb geri satın alınmamalıdır”». **34** Bu, Rəbbin Musaya İsrail övladları üçün Sina dağında verdiyi əmrlərdir.

Saylar

1 İsrail övladlarının Misirdən çıxmasının ikinci ilində, ikinci ayın birinci günü Sina sahrasında, Hüzur çadırında Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının icmasını, nəsilləri və ailələri ilə birləkədə siyahıya alın. Bütün kişiləri ayrı-ayrı sayıb adlarını yazın. **3** İsraildə iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişini san və Harun siyahıya alıb dəstələrə ayıraqınız. **4** Sizinlə bərabər hər qəbilədən bir kişi olsun; bu adamlar ailə başçısı olmalıdır. **5** Sizə kömək edəcək adamlar bunlardır: Ruven qəbiləsindən: Şedeur oğlu Elisur; **6** Şimeondan: Surişadday oğlu Şelumiel; **7** Yəhudadan: Amminadav oğlu Naxşon; **8** İssakardan: Suar oğlu Netanel; **9** Zevulundan: Xelon oğlu Eliav; **10** Yusif övladlarından: Efrayimdən: Ammihud oğlu Elişama; Menaşədən: Pedahsur oğlu Qamliel; **11** Binyamindən: Gidoni oğlu Avidan; **12** Dandan: Ammişadday oğlu Axiezer; **13** Aşerdən: Okran oğlu Pagiel; **14** Qaddan: Deuel oğlu Elyasaf; **15** Naftalidən: Enan oğlu Axira». **16** Bunlar icmadan təyin edilmiş adamlar, öz ata-babalarının qəbilə rəhbərləri və İsrailin tayfa başçıları idilər. **17** Musa ilə Harun adları göstərilən bu adamları apardılar. **18** İkinci ayın birinci günündə bütün icmanı topladılar; nəsillərinə və ailələrinə görə adlarının siyahısı ilə iyirmi və ondan yuxarı yaşda olanlar ayrı-ayrı yazıldılar. **19** Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi onlar Sina səhrasında xalqı elə də siyahıya aldılar. **20** İsrailin ilk oğlu Ruvenin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı qeyd edildi. **21** Ruven qəbiləsindən 46 500 nəfər siyahıya alındı. **22** Şimeon övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı qeyd edildi. **23** Şimeon qəbiləsindən 59 300 nəfər siyahıya alındı. **24** Qad övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **25** Qad qəbiləsindən 45 650 nəfər siyahıya alındı. **26** Yəhuda övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **27** Yəhuda qəbiləsindən 74 600 nəfər siyahıya alındı. **28** İssakar övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə

adlar siyahısına qeyd edildi. **29** İssakar qəbiləsindən 54 400 nəfər siyahıya alındı. **30** Zevulun övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **31** Zevulun qəbiləsindən 57 400 nəfər siyahıya alındı. **32** Yusif nəslindən – Efrayim övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **33** Efrayim qəbiləsindən 40 500 nəfər siyahıya alındı. **34** Menaşə övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **35** Menaşə qəbiləsindən 32 200 nəfər siyahıya alındı. **36** Binyamin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **37** Binyamin qəbiləsindən 35 400 nəfər siyahıya alındı. **38** Dan övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **39** Dan qəbiləsindən 62 700 nəfər siyahıya alındı. **40** Aşer övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **41** Aşer qəbiləsindən 41 500 nəfər siyahıya alındı. **42** Naftali övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **43** Naftali qəbiləsindən 53 400 nəfər siyahıya alındı. **44** Musa, Harun və İsrailin on iki rəhbəri tərafından bunlar siyahıya alındı; hər biri mənsub olduqları ailəni təmsil edirdi. **45** İsraildə iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan kişilərin hamısı mənsub olduqları ailəyə görə siyahıya alındı. **46** Siyahıya alınanlar cəmi 603 550 nəfər idi. **47** Lakin onların arasında Levililər ailələrinə görə siyahıya alınmadı. **48** Çünkü Rəbb Musaya demişdi: **49** «Ancaq Levi qəbiləsini siyahıya alma və digər İsrail övladlarını aldığı siyahıya daxil etmə. **50** Şəhadət məskəni ilə onun bütün avadanlığı və məskənə aid olan hər şey üçün məsuliyyəti Levililərin üzərinə qoy. Məskəni və onun bütün avadanlığını onlar daşısınlar, məskənə baxsınlar və onun ətrafında düşərgə salsınlar. **51** Məskən daşınacağı zaman Levililər onu toplasınlar. Məskən bir yerə qoyulacağı zaman yenə Levililər onu qursunlar. Onlardan savayı məskənə yaxınlaşan öldürsün. **52** İsrail övladları öz çadırlarını böülüklərinə görə qursunlar. Hər kəs öz düşərgəsində

bayrağının altında olsun. **53** Levililər isə Şəhadət məskəni ətrafında düşərgə salsınlar ki, İsrail icması Rəbbin qəzəbinə düşər olmasın. Levililər Şəhadət məskəninə cavabdeh olsunlar». **54** İsrail övladları bütün bunları Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi etdirər.

2 Rəbb Musaya və Haruna dedi: **2** «İsrail övladları Hüzur çadırını əhatə edərək bir az kənarda, hər biri öz bayrağının altında ailələrinin nişanı ilə düşərgə salsınlar. **3** Şərəq tərəfində, gündoğana tərəf Yəhuda ordugahına aid bölkələr öz bayraqlarının altında düşərgə salsınlar. Yəhudalıların rəhbəri Amminadav oğlu Naxşon olsun. **4** Yəhuda ordusunda 74 600 nəfər siyahiya alındı. **5** Onun yanında düşərgə salanlar İssakar qəbiləsi olacaq. İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel olsun. **6** Onun ordusundan 54 400 nəfər siyahiya alındı. **7** Sonra Zevulun qəbiləsi düşərgə salacaq. Zevulun övladlarının rəhbəri Xelon oğlu Eliav olsun. **8** Onun ordusundan 57 400 nəfər siyahiya alındı. **9** Yəhuda ordugahından bölkələrinə görə bütün sayılanlar 186 400 nəfər idi. Onlar birinci köçəcəklər. **10** Cənub tərəfində Ruven ordugahına aid bölkələr öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Ruvenilərin rəhbəri Şedeur oğlu Elisur olsun. **11** Ruven ordusundan 46 500 nəfər siyahiya alındı. **12** Onun yanında düşərgə salanlar Şimeon qəbiləsi olacaq. Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiel olsun. **13** Onun ordusundan 59 300 nəfər siyahiya alındı. **14** Sonra Qad qəbiləsi düşərgə salacaq. Qadlıların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf olsun. **15** Onun ordusundan 45 650 nəfər siyahiya alındı. **16** Ruven ordugahından bölkələrinə görə sayılanların cəmi 151 450 nəfər idi. İkinci onlar gedəcəklər. **17** Hüzur çadırı yola düşəndə Levililərin düşərgəsi düşərgələrin ortasında dursun. Hərə necə düşərgə salıbsa, həmin nizamla, öz bayraqı altında yola düşsün. **18** Qərb tərəfində Efrayim ordugahına aid bölkələr öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Efrayimlilərin rəhbəri Ammihud oğlu Elişama olsun. **19** Efrayim ordusundan 40 500 nəfər siyahiya alındı. **20** Onun yanında düşərgə salanlar Menaşə qəbiləsi olacaq. Menaşəlilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel olsun. **21** Onun ordusundan 32 200 nəfər siyahiya alındı. **22** Sonra Binyamin qəbiləsi düşərgə salacaq. Binyaminlilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan olsun. **23** Onun ordusundan 35 400 nəfər siyahiya alındı. **24** Efrayim ordugahından bölkələrinə görə sayılanların cəmi 108 100 nəfər idi.

Üçüncü onlar gedəcəklər. **25** Şimal tərəfində Dan ordugahına aid bölkələr öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Danlıların rəhbəri Ammişadday oğlu Axiezer olsun. **26** Dan ordusundan 62 700 nəfər siyahiya alındı. **27** Onun yanında düşərgə salanlar Aşer qəbiləsi olacaq. Aşerlilərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel olsun. **28** Onun ordusundan 41 500 nəfər siyahiya alındı. **29** Sonra Naftali qəbiləsi düşərgə salacaq. Naftalilərin rəhbəri Enan oğlu Axira olsun. **30** Onun ordusundan 53 400 nəfər siyahiya alındı. **31** Dan ordugahından cəmi 157 600 nəfər siyahiya alındı. Öz bayraqlarının altında ən sonuncu onlar gedəcəklər». **32** İsrail övladlarından ailələrinə görə siyahiya alınanlar bunlardır. Ordugahlardan bölkələrinə görə cəmi 603 550 nəfər siyahiya alındı. **33** Ancaq Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Levililər digər İsrail övladları ilə birgə siyahiya alınmadı. **34** İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. Bayraqlarının altında belə düşərgə salıqlar və hər kəs nəsil və ailəsi ilə birgə belə yola düşdü.

3 Rəbb Sina dağında Musa ilə danışlığı zaman Harunla Musanın nasıl tarixçəsi belədir. **2** Harun oğullarının adları belədir: ilk doğulan Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. **3** Harun oğullarının kahinlik vəzifəsinə keçirdiyi məş olunmuş kahinlər bunlardır. **4** Nadav ilə Avihu Sina səhrasında Rəbbin öündə haram od təqdim edərkən oradaca öldülər. Onların övladları yox idi. Eleazarla İtamar ataları Harunun yanında kahinlik etdirər. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «Levi qəbiləsini gətir və kahin Harunun öündə dayandır ki, ona kömək etsinlər. **7** Qoy Hüzur çadırında Harun və bütün icmə üçün öz vəzifələrini yerinə yetirərk mütqəddəs məskənə xidmət etsinlər. **8** Hüzur çadırının bütün avadanlığına baxınlar və məskənə xidmət edərək İsrail övladları üçün vəzifələrini yerinə yetirsinlər. **9** Levililəri Harunla oğullarının ixtiyarına ver; onlar İsrail övladları arasından tamamilə Onun xidmətinə verilmişdir. **10** Harunla oğullarına tapşır ki, öz kahinlik vəzifələrini yerinə yetirsinlər; mütqəddəs yerə yaxınlaşan kənar adam isə öldürülsün». **11** Rəbb Musaya dedi: **12** «Budur, hər İsrail qadınının doğduğu ilk oğlan uşağının əvəzinə İsraillilər arasından Levililəri seçmişəm. Levililər Mənimdir. **13** Çünkü bütün ilk oğlanlar Mənimdir. Misir torpağında bütün ilk doğulanları məhv etdiyim gün İsraildə istər insan, istərsə heyvan - erkək olan

bütün ilk doğulanları Özüm üçün ayırdım. Onlar Mənim olacaq. Rəbb Mənəm». **14** Rəbb Sina səhrasında Musaya belə dedi: **15** «Levililəri ailələrinə, nəsillərinə görə siyahıya al. Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən olanları siyahıya al». **16** Musa da Rəbbin sözünə görə əmr edildiyi kimi onları siyahıya aldı. **17** Adbaad Levi oğulları bunlardır: Gerşən, Qohat və Merari. **18** Nəsillərinə görə Gerşənun nəsil başçısı olan oğullarının adları belədir: Livni və Şimey. **19** Qohatın nəsil başçısı olan oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. **20** Merarının nəsil başçısı olan oğulları: Maxli və Muşı. Ailələrinə görə Levi nəsilləri bunlardır. **21** Livni və Şimey nəsilləri Gerşən nəslindəndir. Gerşən tayfaları bunlardır. **22** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən 7500 nəfər siyahıya alındı. **23** Gerşən nəsilləri qərb tərəfində məskənin arxasında düşərgə salmalıdırlar. **24** Gerşən nəslinə mənsub olan ailələrin rəhbəri Lael oğlu Elyasafdır. **25** Hüzur çadırında Gerşən övladları Müqəddəs məskənə, çadır örtüklerinə, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməyə, **26** həyətin pərdələrinə, məskənlə qurbangahın ətrafındakı həyətin darvazasının arakəsməsi ilə iplərinə və bunlarla əlaqədar olan bütün xidmətə cavabdehdirler. **27** Amram, İshar, Xevron və Uzziel nəsilləri Qohat nəslindəndir. Qohat nəsilləri bunlardır. **28** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən 8600 nəfər siyahıya alındı. Onlar müqəddəs əşyalara cavabdehdirler. **29** Qohat nəsilləri çadırın cənub tərəfində düşərgə salmalıdırlar. **30** Qohat nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Uzziel oğlu Elisafandır. **31** Onlar sandığa, masaya, çırqadana, qurbangahlara, müqəddəs yerdə ibadət üçün işlənən bütün əşyalara, arakəsmə pərdəsinə və bunlarla əlaqədar olan bütün xidmətə cavabdehdirler. **32** Levili rəhbərlərinin rəhbəri kahin Harun oğlu Eleazarddır. O, Müqəddəs yerə cavabdeh olanlara nəzarətçi təyin edilmişdir. **33** Maxli və Muşı nəsilləri Merari nəslindəndir. Merari nəsilləri bunlardır. **34** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən 6200 nəfər siyahıya alındı. **35** Merari nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Avixayil oğlu Surieldir. Onlar məskənin şimal tərəfində düşərgə salmalıdırlar. **36** Merarilərə məskənin çərçivələri, şüvülləri, dırəkləri, altlıqları, bütün avadanlığı və bunlarla əlaqədar bütün xidmət, **37** məskənin ətrafındakı həyətin dırəkləri ilə altlıqları, payaları və ipləri həvalə olundu. **38** Musa və Harun ilə

oğulları məskənin şərq tərəfində, gündoğana doğru Hüzur çadırının önündə düşərgə salmalıdırlar. Onlar İsrail övladları üçün öz vəzifələrini yerinə yetirək Müqəddəs məkana cavabdehdirler. Oraya yaxınlaşan kənar adam öldürülməlidir. **39** Rəbbin əmri ilə Musa və Harunun Levi nəsillərindən saydıqları bir aylıq və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olanlar cəmi 22 000 nəfər idi. **40** Rəbb Musaya dedi: «Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olan, ilk doğulan bütün İsrail övladlarını adları ilə siyahıya al». **41** İsrail övladlarının bütün ilk oğlanlarının əvəzinə Levililəri və İsraililərin ilk doğulan heyvanlarının əvəzinə Levililərin heyvanlarını Mənim üçün ayır. Rəbb Mənəm». **42** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi. İsrail övladları arasında bütün ilk doğulanları siyahıya aldı. **43** Adları qeyd edilən, bir aylıq və ondan yuxarı yaşda ilk doğulan kişi cinsindən olanlar cəmi 22 273 nəfər idi. **44** Rəbb Musaya dedi: **45** «Levililəri İsrail övladlarının ilk doğulanlarının əvəzinə və Levililərin heyvanlarını onların heyvanları əvəzinə ayır. Levililər Mənim olacaq; Rəbb Mənəm». **46** İsraililərin ilk oğlanlarından olub Levililərin sayını aşan 273 nəfəri satın almaq məqsədi ilə, **47** hər adam üçün hər şekeldə iyirmi gera olan Müqəddəs yerdəki şekelə görə beş şekel götür. **48** Onları Levililərin sayını aşanları satınalma ödənişi olaraq Haruna və oğullarına ver. **49** Musa Levililərlə əvəz olanların sayını aşan İsrail övladlarından satınalma ödənişini götürdü. **50** İsrail övladlarının ilk oğlanlarından Müqəddəs yerdəki şekelə görə 1365 şekel aldı. **51** Musa Rəbbin sözünə görə, Rəbbin ona əmr etdiyi kimi satınalma ödənişini Harunla oğullarına verdi.

4 Rəbb Musaya və Haruna dedi: **2** «Levililər arasında Qohat övladlarına mənsub nəsillərlə ailələri siyahıya alın. **3** Hüzur çadırında xidmət etməyə gələn otuz yaşından əlli yaşına qədər kişilərin hamısını hesablayın. **4** Qohatlıların Hüzur çadırında xidməti budur: ən müqəddəs əşyalara baxmaq. **5** Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları içəri girsinlər, arakəsmə pərdəsini endirərək onunla Şəhadət sandığını örtsinlər. **6** Onun üzərinə suiti dərisindən örtük çəkərək üstüne büssbütin bənövşəyi kətan sərsinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar. **7** Təqdis masası üzərinə bənövşəyi kətan sərərək kətanın üstündə sinilər, nimçələr, dolçalar və içmə təqdimi tökmək üçün piyalələr olmalıdır. Daimi çörək

onun üzərində qalsın. **8** Onların üzərinə al rəngli bir kətan sərərək suiti dərisindən bir örtük çəksinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar. **9** Bənövşəyi kətan götürüb, işq verəcək çıraqdanı, çıraqlarını, maşalarını, xəkəndazlarını və çıraqdan xidmətində işlədilən bütün zeytun yağı qablarını örtəsünlər. **10** Çıraqdanı və onun bütün avadanlığını suiti dərisindən bir örtüklə sariyib xərəyə qoysunlar. **11** Qızıl qurbangahın üzərinə bənövşəyi kətan sərərək onu suiti dərisindən bir örtüklə örtəsünlər və şüvüllərini taxsınlar. **12** Müqəddəs yerdə ibadət zamanı işlədilən bütün əşyaları götürərək bənövşəyi kətanla sarısınlar və suiti dərisindən bir örtüklə örtüb xərəyə qoysunlar. **13** Qurbangahdan külü təmizləyib, üzərinə tünd qırmızı kətan çəksinlər. **14** İbadət zamanı işlədilən bütün əşyaları: xəkəndazı, çəngəlləri, kürəkləri, ləyənləri, qurbangahın bütün avadanlığını onun üzərinə qoysunlar. Sonra bunların üstünü suiti dərisindən bir örtüklə örtüb şüvüllərini taxsınlar. **15** Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları müqəddəs əşyaları və bütün avadanlığı örtməyi qurtarandan sonra Qohatlılar onu daşımağa gəlsinlər. Amma müqəddəs şeylərə toxunmamalıdırlar ki, ölməsinlər. Hüzur çadırında olan bu şeyləri daşımaq məsuliyyəti Qohatlılara aiddir. **16** Kahin Harun oğlu Eleazarın işi çıraq üçün zeytun yağına, ətirli buxura, daimi taxıl təqdimi və məsh yağına nəzarət etməkdir. O bütün məskənə və içində olan hər şeyə, müqəddəs yerlə avadanlığına nəzarət edəcəkdir». **17** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **18** «Qoymayın ki Levililər arasından Qohatlıların nəsilləri yox olsun. **19** Ancaq ən müqəddəs şeylərə yaxınlaşdıqları zaman ölməyib sağ qalsınlar deyə Harunla oğulları içəri girib onların hərəsini öz işinin üstünə və öz yükünün başında qoysun. **20** Lakin Qohatlılar bir an belə, içəri girib müqəddəs əşyalara baxmasınlar, yoxsa ölərlər». **21** Rəbb Musaya belə dedi: **22** «Gerşonluları da mənsub olduqları ailələrə və nəsillərə görə siyahıya al. **23** Onlardan otuz yaşından əlli yaşına qədər olanların hamısını siyahıya al. Qoy xidmət edib Hüzur çadırında iş görmək üçün gəlsinlər. **24** İş görmək və yük daşımaq xüsusunda Gerşon nəsillərinin vəzifəsi budur: **25** Müqəddəs məskən pərdələrini, Hüzur çadırı ilə onun örtüyünü, üzərindəki suiti dərisindən xarici örtüyü, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməni, **26** həyətin pərdələrini və qurbangahın ətrafindakı həyətin darvazasının arakəsməsi ilə iplərini və onların ibadət üçün işlənən bütün əşyalarını daşısınlar; bu şeylərlə

görüləcək bütün işləri Gerşonlular görsünlər. **27** İstər yük daşımaq, istərsə başqa iş görmək, edəcəkləri bütün xidmətlər Harunla oğullarının rəhbərliyi ilə görüsün. Gerşonlular daşıyacaqları hər yüksək cavabdeh olsunlar. **28** Hüzur çadırında Gerşon nəsillərinin xidməti budur. Onların vəzifələri kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında olsun. **29** Merarılırları mənsub olduqları nəsillərə və ailələrə görə siyahıya al. **30** Otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırının işini görmək üçün gələnlərin hamısını siyahıya al. **31** Hüzur çadırında xidmət edərkən onların vəzifəsi budur: məskən çərçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini, altlıqlarını, **32** çadırın ətrafindakı həyətin dirəkləri ilə altlıqlarını, payalarını, iplərini, bütün avadanlığını və işlətdikləri hər şeyi daşımaq. Hər kəsi adbaad təyin et ki, müəyyən əşyaları daşısin. **33** Hüzur çadırında Merari nəsillərinin vəzifəsi budur. Onlar kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında xidmət edəcəklər». **34** Musa ilə Harun və icma başçıları, Qohatlılardan nəsillərə və ailələrə görə **35** otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamısını siyahıya aldılar. **36** Nəsillərinə görə 2 750 nəfər siyahıya alındı. **37** Hüzur çadırında xidmət edən Qohat nəsillərinə mənsub kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları siyahıya aldılar. **38** Gerşonlulardan nəsillərinə və ailələrinə görə **39** otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamısı siyahıya alındı. **40** Nəsillərinə və ailələrinə görə 2 630 nəfər siyahıya alındı. **41** Gerşon nəslindən siyahıya alınan, Hüzur çadırında xidmət edən kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin əmrinə görə Musa ilə Harun onları siyahıya aldılar. **42** Merari övladlarından nəsillərinə və ailələrinə görə **43** otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamısı siyahıya alındı. **44** Nəsillərinə görə 3 200 nəfər siyahıya alındı. **45** Hüzur çadırında xidmət edən Merari nəsillərinə mənsub kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin Musa vasitəsi ilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları siyahıya aldılar. **46** Musa ilə Harun və İsrail rəhbərləri, nəsillərinə və ailələrinə görə bütün Levililəri, **47** otuz yaşından əlli yaşına qədər, Hüzur çadırında xidmət etmək və yük daşımaq üçün gələn kişilərin hamısını siyahıya aldılar. **48** 8 580 nəfər siyahıya alındı. **49** Rəbbin əmrinə görə hər biri edəcəyi xidmətə və daşıyacağı yüksək görə Musanın nəzarəti ilə

siyahıya alındılar; onlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi siyahıya alındılar.

5 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, bütün iyrənc dəri xəstəliyi və xəstəliyə görə bədən axıntısı olan yaxud da meyitdən murdarlanan hər kəsi düşərgədən çıxarsınlar. **3** Onlar istər kişi olsun, istər qadın, arasında olduğum düşərgələrini murdar etməsinlər, onları düşərgədən çıxarın». **4** İsrail övladları beləcə etdirilər: onları düşərgədən çıxardılar. Rəbb Musaya necə söylədişə, İsrail övladları elə də etdirilər. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «İsrail övladlarına söylə: “insanların işlətdiyi günahlardan birini edərək Rəbbə xəyanət edən kişi yaxud qadın təqsirkardır”. **7** Qoy o işlətdiyi günahı etiraf edib təqsirinin əvəzini beşdə birini əlavə edərək qarşısında təqsirkar olan adama ödəsin. **8** Əgər o adamın təqsirinin əvəzini ala biləcək qohumu yoxdursa, ödənəcək əvəz Rəbb üçün verilsin; qoy bu təqsirkar üçün verdiyi kəffarə təkəsi ilə birlikdə kahininki olsun. **9** İsrail övladlarının kahinə təqdim etdikləri bütün müqəddəs ianələr kahinə məxsusdur. **10** Hər kəsin özü üçün təqdis etdiyi əşyalar özüne məxsusdur, amma kahinə nə verərlərsə, kahinə aiddir». **11** Rəbb Musaya belə dedi: **12** «İsrail övladlarına belə söylə: “Bir kişinin arvadı əyri yola düşüb ona xəyanət etsə və **13** başqa kişi ilə yaxınlıq edib cinsi əlaqədə olduğu ərindən gizlədirilsə və beləcə qadının murdar işi ortaya çıxmamışsa, heç bir şahid olmadığı üçün günah üstündə tutulmamışsa, **14** əri qısqanlıqla qapılıb murdar iş görən arvadından şübhələnməyə başlayarsa yaxud arvadı murdar iş görmədiyi halda yenə qısqanlıqla qapılıb ondan şübhələnərsə, **15** kişi arvadını kahinin yanına aparsın və arvadı üçün təqdim olaraq istənilən efanın onda biri qədər arpa unu gətirsin. Onun üzərinə nə zeytun yağı töksün, nə də kündür qoysun, çünki bu qısqanlıq üçün taxil təqdimidir. Təqsirkarlığı xatırladan xatırə təqdimidir. **16** Kahin qadını Rəbbin hüzuruna gətirsin; **17** gil qaba müqəddəs su alaraq müqəddəs məskənin döşəməsindən toz götürüb suya salsın. **18** Kahin qadını Rəbbin önündə dayandıraraq onun saçını dağıtsın. Sonra xatırə təqdimini onun ovuclarına qoysun. Bu, qısqanlıqlı üçün taxil təqdimidir. Kahinin əlində isə lənət gətirən acı su olacaq. **19** Kahin qadına and içdirib desin: Əgər sən başqa kişi ilə yaxınlıq etməmisənsə, ərinin nikahı altında olaraq əyri yola düşüb murdarlıq etməmisənsə, lənət gətirən bu acı su sənə zərər

vurmayaçaq. **20** Lakin əri ilə nikahda olaraq əyri yola düşərək ərindən başqa bir kişi ilə yaxınlıq edib murdar olmusansa» **21** onda kahin qadına lənət andını içdirib belə desin: «Rəbb sənin bətnini sonsuz edib qarnını sıyrırdiyi zaman səni xalqının içində lənət və töhmətə düşər etsin. **22** Lənət gətirən bu su sənin qarnını sıyrıtmək və bətnini sonsuz etmək üçün bağırsaqlarına daxil olsun». Qadın «Amin, amin!» desin. **23** Kahin bu lənətləri bir tumara yazın və acı suda islatın, **24** sonra lənət gətirən acı suyu qadına içirtsin. Lənət gətirən su onun bətninə girəcək və acı olacaq. **25** Kahin qısqanlıq üçün taxil təqdimini qadının əlindən alsın və Rəbbin hüzurunda yellədikdən sonra qurbangaha gətirsin. **26** Xatırə təqdimi olaraq taxil təqdimindən ovuc dolusu götürsün və qurbangahda tüstüladıb yandırsın, sonra qadına suyu içirtsin. **27** Qadına suyu içirdikdən sonra əgər qadın murdar olub ərinə xəyanət etmişə, lənət gətirən su onun bətninə girəcək və acılıq verəcək; onun qarnı şışəcək, bətni sonsuz olacaq və özü xalqının arasında lənətlənəcəkdir. **28** Əgər qadın murdarlıq etməmişə və pakdirsa, su zərər vurmayaçaq və uşaq doğa biləcəkdir. **29** Qısqanlıqla aid olan qanun belədir: bir qadın əri ilə nikahda olarkən əyri yola düşüb murdar olanda **30** yaxud bir kişi qısqanlıqla qapılıb arvadından şübhələnəndə kahin qadını Rəbbin hüzurunda qoysun və ona bütün bu qanunu icra etsin. **31** Kişi bu işdə cəzasız qalsın, o qadın isə öz günahının cəzasını çəksin”».

6 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarına söylə və onlara əmr et: “Bir kişi və yaxud bir qadın nəzirilik əhdli edib özünü Rəbbə həsr edərsə, **3** şərabdan və başqa kefləndirici içkidən çəkinsin. Hətta şərab sirkəsi də, başqa kefləndirici içkidən hazırlanmış sirkə də, üzüm suyu da içməsin; nə üzüm, nə də kişmiş yesin. **4** Nəziri olduğu müddətdə çayırdaqədən qabığa qədər meynədən istehsal edilmiş heç bir şey yeməsin. **5** Nəziri olduğu bütün müddətdə başına ülgüt dəyməsin, saçını uzatsın; özünü Rəbbə həsr etdiyi müddət qurtarana qədər müqəddəs olsun. **6** Özünü Rəbbə həsr etdiyi günlərdə meyitə yaxınlaşmasın. **7** Atası və anası, qardaşı və bacısı ölsə, onlara görə özünü murdar etməsin; çünki özünü Allahına həsretmə rəmzi onun başı üzərindədir. **8** Nəziri olduğu bütün müddətdə o, Rəbbə həsr edilmişdir. **9** Yanında bir adam birdən-birə qəflətən olərsə və nəzirinin saçını murdar eləyərsə, o təmiz olduğu gün - yeddinci gün başını qırxdırsın. **10** Səkkizinci gün Hüzur çadırının

girişində kahinə iki qumru quşu yaxud iki göyərçin gətirsin. **11** Kahin birini günah qurbanı və o birini yandırma qurbanı kimi təqdim etsin ki, nəzirinin günahı üçün kəffarə olsun, çünki meyitlə bir yerdə olmaqla o günah işlətdi. Həmin gün yenidən başını təqdis etsin. **12** Nəziri olduğu müddətdə özünü Rəbbə yenidən həsr etsin və təqsir qurbanı olaraq birillik erkək toğlu gətirsin. Əvvəlki günlər isə boşa getsin, çünki nəziriliyi murdarlanmışdır. **13** Nəziriyə aid olan qanun budur: özünü həsr etdiyi müddət qurtaranda nəziri Hüzur çadırının girişinə gətirilsin. **14** Orada Rəbbə bu təqdimləri gətirsin: yandırma qurbanı olaraq birillik qüsursuz bir erkək toğlu, günah qurbanı olan birillik qüsursuz bir diş toğlu, ünsiyyət qurbanı olan qüsursuz bir qoç, **15** bir səbət mayasız çörək, narın undan zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökələrdən və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallardan ibarət olan taxıl təqdimləri və içmə təqdimləri. **16** Kahin Rəbbin önündə onları təqdim etsin; günah qurbanını və yandırma qurbanını gətirsin. **17** Mayasız çörək səbəti ilə birgə qoçu Rəbbə ünsiyyət qurbanı kimi gətirsin; kahin onun taxıl təqdimi ilə içmə təqdimini də gətirsin. **18** Nəziri Hüzur çadırının girişində öz həsr etdiyi saçını qırxsın, sonra saçını götürüb ünsiyyət qurbanının altındakı oda qoysun. **19** Nəziri həsr etdiyi saçını qırxdıqdan sonra kahin qoçun bışmış bir qolunu, səbətdən götürdüyü mayasız bir kökə və mayasız bir qoğal ilə birgə nəzirinin ovuclarına qoysun. **20** Sonra yellətmə təqdimi kimi onları Rəbbin hüzurunda yellətsin. Onlar yellədilən döş əti və qaldırılan budla birgə müqəddəsdir, kahina məxsusdur. Ondan sonra nəziri şərab içə bilər. **21** Özünü həsr etdiyinə görə Rəbbə təqdimini və buna əlavə olaraq verə biləcəyi başqa şeyləri əhd edən nəziri ilə əlaqadər qanun budur. Nəzirilik qanuna görə nəziri nə əhd etmişə, onu icra etməlidir»». **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «Harun və oğullarına belə de: İsrail övladlarına belə xeyir-dua verin: **24** «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua verib sənə qorusun; **25** Rəbb Öz nurlu üzünü sənə göstərərək lütf versin. **26** Rəbb üzünü sənə tərəf çevirsin, sənə sülh versin». **27** Beləcə kahinlər Mənim adımla İsrail övladlarına xeyir-dua verəndə Mən də onlara xeyir-dua verəcəyəm».

7 Musa məskəni qurub qurtaranda onu və bütün avadanlığını məsh və təqdis etdi. Qurbangah və bütün avadanlığını da məsh və təqdis etdi. **2** Sonra

İsrail rəhbərləri təqdimləri gətirdilər. Onlar nəsil başçıları, siyahıya alınan xalqa nəzarət edən qəbilə rəhbərləri idi. **3** Rəbbə təqdim olaraq üstü örtülü altı araba və on iki öküz gətirdilər; hər iki rəhbər üçün bir araba və hər rəhbər üçün bir öküz. Bu təqdimləri məskənin önünə gətirdilər. **4** Rəbb Musaya belə dedi: **5** «Onları bu adamlardan götür ki, Hüzur çadırındaki xidmətlərdə işlənilsin. Onları Levililərə, hər birinin vəzifəsinə görə ver». **6** Musa arabaları və öküzləri götürüb Levililərə verdi. **7** Gərşənlulara vəzifələrinə görə iki araba və dörd öküz verdi; **8** Merarililərə isə vəzifələrinə görə dörd araba və səkkiz öküz verdi. Onların hamısı kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında idi. **9** Lakin Qohatlılara bir şey vermədi, çünki onların vəzifəsi müqəddəs əşyaları çiyinlərində daşımaqdır. **10** Qurbangah məsh edilən gün rəhbərlər onun təqdisi üçün təqdimlər gətirdilər; onlar təqdimlərini qurbangahın qabağına gətirdilər. **11** Çünki Rəbb Musaya demişdi: «Qurbangahın təqdisi üçün hər gün bir rəhbər öz təqdimini gətirsin». **12** Birinci gün təqdimi gətirən Yəhuda qəbiləsindən Amminadav oğlu Naxşon oldu. **13** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narm unla dolu idi; **14** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **15** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **16** günah qurbanı olaraq bir təkə; **17** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Amminadav oğlu Naxşonun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **18** İkinci gün İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel təqdimlərini gətirdi. **19** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini; yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narm unla dolu idi; **20** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **21** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **22** günah qurbanı olaraq bir təkə; **23** qurban ediləcək ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Suar oğlu Netanelin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **24** Üçüncü gün Zevulunluların rəhbəri Xelon oğlu Eliav təqdimlərini gətirdi. **25** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl

təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **26** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **27** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **28** günah qurbanı olaraq bir təkə; **29** qurban ediləcək ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Xelon oğlu Eliavin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **30** Dördüncü gün Ruvenlilərin rəhbəri Şedeur oğlu Elisur təqdimlərini gətirdi. **31** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **32** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **33** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **34** günah qurbanı olaraq bir təkə; **35** qurban ediləcək ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Şedeur oğlu Elisurun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **36** Beşinci gün Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiəl təqdimlərini gətirdi. **37** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **38** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **39** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **40** günah qurbanı olaraq bir təkə; **41** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Surişadday oğlu Şelumiəlin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **42** Altıncı gün Qadıliların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf təqdimlərini gətirdi. **43** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **44** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **45** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **46** günah qurbanı olaraq bir təkə; **47** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Deuel oğlu Elyasafın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **48** Yeddinci gün Efrayimliların rəhbəri Ammihud oğlu Elişama təqdimlərini gətirdi. **49** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **50** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **51** yandırma

qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **52** günah qurbanı olaraq bir təkə; **53** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammihud oğlu Elişamanın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **54** Səkkizinci gün Menaşəlilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel təqdimlərini gətirdi. **55** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **56** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **57** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **58** günah qurbanı olaraq bir təkə; **59** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Pedahsur oğlu Qamlielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **60** Doqquzuncu gün Binyaminilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan təqdimlərini gətirdi. **61** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **62** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **63** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **64** günah qurbanı olaraq bir təkə; **65** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Gidoni oğlu Avidanın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **66** Onuncu gün Danlıların rəhbəri Ammişadday oğlu Axiezer təqdimlərini gətirdi. **67** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **68** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **69** yandırma qurbanı olaraq bir dana, bir qoç, bir erkək toğlu; **70** günah qurbanı olaraq bir təkə; **71** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammişadday oğlu Axiezerin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **72** On birinci gün Aşerlilərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel təqdimlərini gətirdi. **73** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şəkelə görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; **74** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **75** yandırma qurbanı olaraq bir dana, bir qoç, bir erkək toğlu; **76** günah qurbanı olaraq bir təkə; **77** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, birillik beş erkək

toğlu. Okran oğlu Pagielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **78** On ikinci gün Naftalililərin rəhbəri Enan oğlu Axira təqdimlərini gətirdi. **79** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekəl görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş unla dolu idi; **80** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **81** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **82** günah qurbanı olaraq bir təkə; **83** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Enan oğlu Axiranın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **84** Qurbangah məsh ediləndə İsrail rəhbərlərinin onun təqdisi üçün gətirdiyi təqdimlər bunlardır: on iki gümüş sini, on iki gümüş ləyən, on iki qızıl nimçə; **85** hər gümüş nimçənin ağırlığı yüz otuz şəkel və hər ləyənin ağırlığı isə yetmiş şəkel idi; bütün gümüş qabların ağırlığı Müqəddəs yerdəki şekəl görə iki min dörd yüz şəkel idi; **86** buxurla dolu on iki qızıl nimçədən hər birinin ağırlığı Müqəddəs yerdəki şekəl görə on şəkel olub. Beləliklə, nimçələrdəki bütün qızılın ağırlığı yüz iyirmi şəkel idi; **87** yandırma qurbanı olaraq, taxil təqdimləri ilə birlikdə heyvanların cəmi on iki buga, on iki qoç, on iki erkək toğlu və günah qurbanı olaraq on iki təkə; **88** ünsiyyət qurbanı üçün heyvanların cəmi iyirmi dörd buga, altmış qoç, altmış təkə, altmış erkək toğlu. Qurbangah məsh ediləndən sonra onun təqdisi üçün verilən təqdimlər bunlar idi. **89** Musa Rəbb ilə danışmaq üçün Hüzur çadırına girdiyi zaman Şəhadət sandığında olan kəffarə qapağının üzərindəki iki keruvun arasından ona xıtəb edən Rəbbin səsini eşidərdi. Rəbb Musa ilə danışardı.

8 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Haruna de: "Yeddi çırığı elə qoy ki, çiraqdanın öünü işıqlandırsın"». **3** Harun belə etdi; Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi çiraqları çiraqdanın öündə yerləşdirdi. **4** Çiraqdanın quruluşu belə idi: altlığından gül təsvirlərinə qədər yastılanmış qızıldan hazırlanmışdı. Çiraqdan Rəbbin Musaya göstərdiyi nümunəyə görə düzəldilmişdi. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «İsrail övladlarının arasından Levililəri götür və onları pak et. **7** Onları pak etmək üçün belə et: paklama suyunu üzərlərinə çilə, sonra bədənlərinindəki bütün tükləri qırxbı geyimlərini yusunlar. Beləliklə, pak olarlar. **8** O zaman bir buga və onun taxil təqdimi olan zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın un götürsünlər. Günah qurbanı olaraq yenə

bir buga götür. **9** Levililəri Hüzur çadırının öünüə gətir. İsrail övladlarının bütün icmasını da topla. **10** Levililəri Rəbbin öünüə gətirdikdə qoy İsrail övladları əllərini onların üzərinə qoysunlar. **11** Harun yellətmə təqdimi olaraq İsrail övladlarının arasından Levililəri Rəbbin öünüə gətirəcək ki, Rəbbə xidmət etsinlər. **12** Levililər əllərini bugaların başlarına qoysunlar; birini günah qurbanı və o birini yandırma qurbanı olaraq Rəbbə gətir ki, Levililər üçün kəffarə olunsun. **13** Levililəri Harunla oğullarının öündə dayandır. Sonra da onları Rəbbə gətirib yellətmə təqdimi olaraq həsr edəcəksən. **14** Levililəri İsrail övladları arasından beləcə ayır ki, Levililər Mənim olsun. **15** Levililəri pak edib yellətmə təqdimi olaraq həsr et; bundan sonra onlar Hüzur çadırında xidmət etmək üçün içəri gira bilər. **16** Çünkü İsrail övladları arasından onlar tamamilə Mənə verilmişdir; İsraili qadınların doğduğu bütün ilk oğlanların əvəzinə onları Özümə götürdüüm. **17** İsrail övladları arasında ilk doğulan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları Mənimdir; Misir diyarında bütün ilk oğlanları məhv etdiyim gün onları Özümə təqdis etdim. **18** Ona görə də İsrail övladları arasında bütün ilk oğlanların yerinə Levililəri götürdüüm. **19** İsrail övladları arasından Levililəri Haruna və oğullarına hədiyyə olaraq verdim ki, Hüzur çadırında İsrail övladları üçün xidməti yerinə yetirib kəffarə etsinlər və beləcə Müqəddəs yerə yaxınlaşan İsraililəri bələya düber olmaqdan qorusunlar». **20** Musa ilə Harun və bütün İsrail övladlarının icması Levililər üçün deyilənləri etdi. İsrail övladları Rəbbin Levililər haqqında Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. **21** Levililər özlərini pak edib geyimlərini yudular. Harun onları Rəbbin öünüə gətirib yellədilən təqdim olaraq həsr etdi və onlar üçün kəffarə etdi ki, pak olsunlar. **22** Ondan sonra Levililər Harunla oğullarının nəzarəti altında Hüzur çadırında xidmətlərini icra etmək üçün Rəbbin Musaya əmr etdiyini yerinə yetirdilər. **23** Rəbb Musaya belə dedi: **24** «Bu qanun Levililərə aiddir. İyirmi beş yaş və ondan yuxarı olanlar Hüzur çadırının işini görmək üçün içəri girsinlər. **25** Əlli yaşa çatanda isə gördükələri xidmətlərini dayandırıb daha işləməməlidirlər. **26** Hüzur çadırında öz vəzifələrini yerinə yetirən qardaşlarına yardım edə bilərlər, lakin özləri xidmət etməsinlər. Levililərin vəzifələrini belə qaydaya sal».

9 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan sonra ikinci ilin birinci ayında Rəbb Sina səhrasında Musaya dedi: **2** «İsrail övladları Pasxa bayramını təyin olunmuş vaxtda qeyd etsinlər. **3** Onu ayın on dördüncü gündündə, axşamçağı, təyin olunmuş vaxtda keçirin; onu bütün qaydalarına və hökmərinə görə qeyd edin». **4** Beləcə Musa İsrail övladlarına əmr etdi ki, Pasxa bayramını keçirsinlər. **5** Sina səhrasında, birinci ayın on dördüncü gündündə, axşamçağı Pasxa bayramını keçirtdi. İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. **6** Ölüyü toxunub murdar olan adamlar vardi ki, o gün onlar Pasxa bayramını keçirə bilmədilər. Həmin gün bu adamlar Musa və Harunun yanına gəlib **7** belə dedilər: «Ölüyə görə biz murdarıq, nə üçün biz başqa İsrail övladları kimi Rəbbə qurban təqdim etməkdən məhrum olaq?» **8** Musa onlara dedi: «Dayanın, görüm Rəbb sizin baradə nə əmr edəcək». **9** Rəbb Musaya dedi: **10** «İsrail övladlarına belə de: “Əgər sizdən yaxud nəslinizdən bir nəfər ölüyə toxunub murdar olarsa yaxud uzaq yolda olarsa, yenə də Rəbbin Pasxa bayramını keçirsin. **11** İkinci ayın on dördüncü günü axşamçağı Pasxa bayramını qeyd etsinlər. Pasxa qurbanını mayasız çörək və acı göyərti ilə yesinlər. **12** Ondan sabaha qədər heç nə qalmasın və bir sümük belə qırılmassisin. Pasxaya aid olan bütün qanunları icra etsinlər. **13** Amma kim ki pakdır, uzaq yolda deyil və Pasxanı keçirmirsə, öz xalqı arasından qovulsun; çünkü təyin olunan vaxtda Rəbbin təqdimini götirməmişdir, o adam günahının cəzasını çəksin. **14** Əgər sizinlə yaşıyan bir yadelli Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək istəyirsə, Pasxanı qaydalarına və hökmərinə görə keçirsin; həm yadelli üçün, həm də yerli əhali üçün qayda bir olsun». **15** Məskənin qurulduğu gün məskəni, Şəhadət çadırını bulud bürüyərdi; axşamdan səhərə qədər məskənin üzərindəki bulud alovə oxşayırdı. **16** Daima belə oldu. Məskəni bürüyən bulud gecələr oda oxşayırdı. **17** Bulud çadırın üzərindən qalxan zaman İsrail övladları köç edərdilər; əgər bulud harada dayanardısa, İsrail övladları da orada düşərgə salardılar. **18** Onlar Rəbbin əmrinə görə yola düşər və Rəbbin əmrinə görə də məskən salardılar. Nə vaxt bulud məskənin üzərində dayanardısa, onlar düşərgə saldıqları yerdə qalardılar. **19** Bulud uzun müddət çadırın üzərində dayananda İsrail övladları Rəbbin buyruğuna riayət edərdilər. **20** Bəzən bulud məskənin üzərində bir neçə gün görünərdi; onlar

Rəbbin əmrinə görə düşərgə saldıqları yerdə qalar, yenə Rəbbin əmrinə görə yola düşərdilər. **21** Bəzən də bulud axşamdan səhərə kimi dayanırı; səhər erkən bulud qalxdıqda yola düşərdilər. İstər gecə, istər gündüz olsun bulud qalxanda yola düşərdilər. **22** İstər iki gün olsun, istər bir ay və yaxud bir il, bulud məskən üzərində dayanıb qalanda İsrail övladları düşərgə saldıqları yerdə qalar, köç etməzdilər. Lakin qalxan zaman yola düşərdilər. **23** Rəbbin əmrinə görə düşərgə salardılar və Rəbbin əmrinə görə də yola düşərdilər. Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Rəbbin buyruğuna riayət edərdilər.

10 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Özünə yastılanmış gümüşdən iki kərənay düzəlt. Bunları icmanı çağırmaq və düşərgədəkilərin köçməsi üçün işlət. **3** İki kərənay birdən çalınarsa, bütün icma sənin yanına, Hüzur çadırının girişinə toplansın. **4** Əgər tək biri çalınarsa, rəhbərlər, İsrailin tayfa başçıları sənin yanına toplansınlar. **5** Yüksək səslə çalınanda şərqi düşərgədəkilər yola düşsünlər. **6** Yenə də yüksək səslə çalınanda cənubi düşərgədəkilər yola düşsünlər. Onları yola salmaq üçün yüksək səslə çalınsın. **7** Camaati toplamaq lazımlı olanda çalın, amma yüksək səslə çalmayıñ. **8** Kərənayları Harun oğulları olan kahinlər çalsınlar. Bu, nəsildən-naslı sizin üçün əbadi qayda olsun. **9** Sizi torpağınızda sıxışdırın düşmənə qarşı döyüşə çıxanda kərənayları yüksək səslə çalın ki, Allahınız Rəbbin yadına düşüb düşmənlərinizdən xilas olasınız. **10** Şad gününüzdə, bayramlarınızda və Təzə Ay mərasimində yandırma qurbanlarınızı və ünsiyyət qurbanınızı verərkən kərənay çalın; Allahınızın qarşısında bu sizin üçün bir xatirə olsun. Allahınız Rəbb Mənəm». **11** İkinci ilin ikinci ayında, ayın iyirminci gündündə Şəhadət məskəninin üzərindən bulud çəkildi. **12** İsrail övladları köçlərinə görə Sina səhrasından yola düşdülər. Bulud Paran səhrasında dayandı. **13** İlk dəfə olaraq Musa vasitəsilə Rəbbin əmrinə görə yola düşdülər. **14** Öncə Yəhuda ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Bu orduya Amminadav oğlu Naxşon rəhbərlik edirdi. **15** İssakar qəbiləsinin ordusuna Suar oğlu Netanel rəhbərlik edirdi. **16** Zevlulun qəbiləsinin ordusuna isə Xelon oğlu Eliav rəhbərlik edirdi. **17** Məskən söküldəndə məskəni daşıyan Gerşən övladları və Merari övladları yola düşdülər. **18** Ruven ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara Şedeur oğlu Elisur

rəhbərlik edirdi. **19** Şimeon qəbiləsinin ordusuna Surişadday oğlu Şelumiel rəhbərlik edirdi. **20** Qad qəbiləsinin ordusuna Deuel oğlu Elyasaf rəhbərlik edirdi. **21** Müqəddəs aşyaları daşıyan Qohatlilar yola düşdülər; onlar gələnədək o birilər məskəni qurardılar. **22** Efrayim ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara Ammihud oğlu Elişama rəhbərlik edirdi. **23** Menaşə qəbiləsinin ordusuna Pedahsur oğlu Qamliel rəhbərlik edirdi. **24** Binyamin qəbiləsinin ordusuna isə Gidoni oğlu Avidan rəhbərlik edirdi. **25** Ən axırda isə Dan ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Bu orduya Ammişadday oğlu Axiezer rəhbərlik edirdi. **26** Aşer qəbiləsinin ordusuna Okran oğlu Pagiel, **27** Naftali qəbiləsinin ordusuna Enan oğlu Axira rəhbərlik edirdi. **28** İsrail ordu dəstələri bu nizamla yola düşərdilər. **29** Musa qayınatı Midyanlı Reuel oğlu Xovava dedi: «Rəbbin “sizə verəcəyəm” dediyi yerə yola düşürük, bizimlə gəl, biz sənə yaxşılıq edərik. Çünkü Rəbb İsrailə yaxşılıq edəcəyinə söz verib». **30** Xovav ona dedi: «Gedə bilmərəm. Mən öz torpağıma və qohum-əqrəbəmin yanına gedəcəyəm». **31** Musa dedi: «Xahiş edirəm, bizi tərk etmə, çünkü səhrada düşərgə salacağımız yerləri sən bilirsən. Bizə bələdçilik et. **32** Bizimlə getsən, Rəbbin bizə edəcəyi yaxşılığı biz də sənə edərik». **33** İsrail övladları Rəbbin dağından ayrılib üç gün yol getdilər. Rəbbin Əhd sandığı da üç gün onların önündə getdi ki, dincələcəkləri yeri onlara göstərsin. **34** Düşərgə salıqları yerdən yola düşdükliyi vaxt Rəbbin buludu gündüz onların üzərində idi. **35** Sandıq yola düşəndə Musa deyirdi: «Ya Rəbb qalx! Qoy düşmənlərin dağısın, Sənə nifrat edənlər Səniin hüzurundan qaçın». **36** Sandıq dayananda belə deyirdi: «Ya Rəbb, İsrail tayfalarının on minlərinin yanına qayıt».

11 Camaat çəkdiyi sıxıntıdan Rəbbə şikayət etdi. Rəbb bunu eşidəndə qəzəbi alovlandı. Rəbbin odu onların arasında yandı və düşərgə ətrafindakıların bəzilərini məhv etdi. **2** Camaat Musaya fəryad etdi. Musa Rəbbə yalvardı və od söndü. **3** O yerin adı Tavera qoyuldu, çünkü onların arasında Rəbbin odu yanındı. **4** Xalqın arasında olan alçaq yadellilərin iştahası ifrat dərəcədə artdı. İsrail övladları da yenə ağılayıb dedilər: «Kaş ki yeməyə etimiz olaydı! **5** Misirdə müftə yediyimiz balıqları, xiyarları, qarçıqları, kəvərləri, soğanları və sarımsaqları yadımıza salırıq. **6** Ancaq

indi iştahamız küsüb, yeməyə man nadan başqa bir şey görmürük». **7** Manna görünüşə keşniş toxumu kimi idi, rəngi də mirvari rəngində idi. **8** Camaat dolaşar və onu yiğib dəyirmanda üydər yaxud da həvəngdə döyərdilər. Qazanda qaynadaraq kökə düzəldərdilər. Onun dadi zeytun yağı ilə bişirilmiş yeməklərə oxşayırı. **9** Manna gecə düşərgə üzərinə düşən şəhlə bərabər düşərdi. **10** Musa xalqın, hə ailənin çadırının qarşısında ağlamaqlarını eşitdi və Rəbbin qəzəbi çox alovlandı. Musa da narazı idi. **11** Ona görə Rəbbə dedi: «Sən nə üçün quluna əzab verdin? Sənin gözündə lütf tapmadığım üçün bu xalqın bütün yükünü mənim üzəriməni qoyursan? **12** Bütün bu xalqa mənmi hamilə olmuşam? Bunları mənmi doğmuşam? Məgər Sən istəyirsən ki, südəmər uşağı gəzdirən dayə kimi atalarına and içib söz verdiyin torpağa onları qucağında mən aparım? **13** Bütün bu xalqa yedirtmək üçün əti mən haradan tapım? Çünkü onlar mənim qarşısında ağılayaraq “biziət ver, yeyək” deyirlər. **14** Bu xalqı mən təkbaşına daşıya bilmərəm, çünkü bu mənim üçün çox ağırdır. **15** Əgər mənimlə bu cür davranışacaqsansa, gözündə lütf tapdımsa, onda nə olar, məni öldür ki, belə əzabı görməyim». **16** Rəbb Musaya dedi: «Mənə xalq arasında rəhbər və mötəbər saydığın İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfər topla. Onları Hüzur çadırına gətir və qoy səninlə dursunlar. **17** Mən enərək orada səninlə danişacağam. Səndə olan Ruhdan götürüb onlara verəcəyəm ki, xalqın yükünü səninlə bərabər çəksinlər. Bununla da bu yükü təkbaşına daşımayaçaqsan. **18** Xalqa de ki, sabah üçün özlərini pak etsinlər, çünkü ət yeyəcəklər. “Kaş ki etimiz olaydı! Misirdə halımız yaxşı idi” deyərək bərkədən ağıladınız. Bunu Rəbb eşitdi. Ona görə Rəbb sizə ət verəcək, yeyəcəksiniz. **19** Nə bir gün, nə iki gün, nə beş gün, nə on gün, nə də iyirmi gün yeyəcəksiniz. **20** Düz bir ay, burnunuzdan gələnə qədər, iyənənə qədər yeyəcəksiniz; çünkü aranızda olan Rəbbi rədd etdiniz və Onun qarşısında “nə üçün Misirdə çıxdıq?” deyərək ağıladınız». **21** Musa dedi: «Arasında olduğum bu xalqda altı yüz min piyada vardır və Sən deyirsən: “Mən onlara bir aylıq yemək üçün ət verəcəyəm”. **22** Bütün qoyun-keçi və mal-qara kəsilərsə, onlar doyarmı? Dənizin bütün balıqları tutularsa, onlar doyarmı?» **23** Rəbb Musaya dedi: «Məgər Rəbbin əli qısalıdı? İndi görəcəksən sənə dediklərim yerinə yetir ya yox». **24** Musa çıxdı və Rəbbin sözünü xalqa çatdırıldı. Xalqın ağsaqqallarından yetmiş nəfəri topladı

və çadırın etrafında dayandırdı. **25** Rəbb buludda endi və Musa ilə danişdi. Ondakı Ruhdan götürüb yetmiş nəfər aqsaqqallara verdi; onların üzərinə Ruh çökən zaman peyğəmbərlik etdiłər, amma sonra etmədilər. **26** Düşərgədə iki adam qalmışdı, birinin adı Eldad və o birinin adı Medad idi. Onlar yazılın yetmiş nəfər arasında idilər, lakin çadırı getməmişdilər. Ruh onların da üzərinə çökdü və onlar düşərgədə peyğəmbərlik edirdilər. **27** Bir gənc qaçaraq Musaya xəbər verib dedi: «Eldad və Medad düşərgədə peyğəmbərlik edirlər». **28** Gəncliyindən bəri Musanın köməkçisi olan Nun oğlu Yəsua «ağam Musa, onlara qadağan et» deyib fikrini bildirdi. **29** Musa ona cavab verdi: «Sən mənən görəmə qısqanırsan? Kaş Rəbbin bütün xalqı peyğəmbər olaydı və Rəbb onlara Ruhunu verəydi!» **30** Sonra Musa və İsrail aqsaqqalları düşərgəyə qayıtdılar. **31** Rəbb dənizdən bildirçin gətirən bir külək əsdirdi. Külək bildirçinləri düşərgənin hər istiqamətindən bir günlük yol qədər uzaqlığı, yerin üzərindən iki qulac qədər hündürlüyü saldı. **32** Bütün o gün, o gecə və ertəsi gün camaat çıxıb bildirçinləri yiğdi. Ən az yığan on xomer yiğdi. Bildirçinləri özləri üçün düşərgənin etrafına sərirdilər. **33** Amma əti hələ dişləri arasında çeynəməmişdən əvvəl xalqa qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı, Rəbb onları şiddetli vəba ilə cəzalandırdı. **34** O yerin adı Qivrot-Hattaava qoyuldu, çünki iştahası başqa yemək çəkənlər orada basdırıldı. **35** Camaat Qivrot-Hattaavadan Xaserota köçüb orada qaldı.

12 Məryəm ilə Harun Kuşlu qadından ötrü Musadan giley edirdilər. Çünkü Musa özünə arvad olaraq həmin Kuşlu qadını almışdı. **2** Onlar dedilər: «Rəbb yalnız Musa vasitəsiləmi danişdi? Bizim vasitəmizlə də danişmadımı?» Rəbb bunu eşitdi. **3** Musa yer üzündə yaşayan bütün adamlardan daha itaətkar bir insan idi. **4** Rəbb bir anlıq Musaya, Haruna və Məryəmə dedi: «Üçünüz də Hüzur çadırına gəlin». Üçü də oraya getdilər. **5** O zaman Rəbb bulud dirayında endi və çadırın girişində durub Harunla Məryəmi çağırıdı; hər ikisi öna çıxanda **6** Rəbb onlara dedi: «İndi sözlərimi dinləyin; Əgər aranızda bir peyğəmbər varsa, Mən Rəbb görüntündə ona Özümü bildirərəm, Yuxuda onunla danişaram. **7** Qulum Musa isə elə deyil, O bütün evimdə sadıqdır. **8** Mən onunla müəmmalarla deyil, Üzbəüz açıq danişaram və O, Rəbbin surətini görür. Nə üçün qorxmayaraq qulum Musadan gileyləndiniz?»

9 Rəbb onlara bərk qəzəbləndi və oradan getdi. **10** Bulud çadırın üzərindən çəkiləndə Məryəm cüzama tutulmuş, qar kimi ağarmışdı. Harun Məryəmə baxdıqda gördü ki, o cüzama tutulub. **11** Harun Musaya dedi: «Ey ağam, rica edirəm ki, axmaqlıq və günah işlədiyimə görə bizi bu cəzəni çəkməyə qoyma. **12** Rica edirəm, qoyma ki onun bədəni ananın bətnindən çıxan ölü doğulmuş usağın yarı çürümüş bədənina bənzəsin». **13** Musa Rəbbə fəryad edib dedi: «Yalvarıram, ay Allah, ona şəfa ver!» **14** Rəbb Musaya dedi: «Əgər atası onun üzünə tüpürmüş olsaydı, yeddi gün gözdən düşməyəcəkdim?» **15** Məryəm yeddi gün düşərgədən kənar yerdə saxlandı. O geri gətirilənə qədər camaat köçmədi. **16** Ondan sonra camaat Xaserotdan yola düşdü və Paran sahrasında düşərgə saldılar.

13 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına verəcəyim Kənan torpağına nəzər salmağa adamlar göndər; atalarının hər qəbiləsindən bir rəhbər göndər». **3** Musa Rəbbin əmrinə görə Paran səhərasından onları göndərdi; hamısı İsrail övladlarının başçılarındandır. **4** Adları burlardır: Ruven qəbiləsindən Zakkur oğlu Şammua; **5** Şimeon qəbiləsindən Xori oğlu Şafat; **6** Yəhuda qəbiləsindən Yefunne oğlu Kəlev; **7** İssakar qəbiləsindən Yusif oğlu İqal; **8** Efrayim qəbiləsindən Nun oğlu Huşə; **9** Binyamin qəbiləsindən Rəfu oğlu Palti; **10** Zəvulun qəbiləsindən Sodi oğlu Qaddiel; **11** Yusif qəbiləsindən, yəni Mənaşə qəbiləsindən Susi oğlu Qaddi; **12** Dan qəbiləsindən Gemalli oğlu Ammiel; **13** Aşer qəbiləsindən Mikael oğlu Setur; **14** Naftali qəbiləsindən Vofsi oğlu Naxbi; **15** Qad qəbiləsindən Maki oğlu Geuel. **16** Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün Musanın göndərdiyi adamların adları belədir: Musa Nun oğlu Huşayə Yəsua adını verdi. **17** Musa onları Kənan torpağını nəzərdən keçirmək üçün göndərərkən dedi: «Bu yoldan Negevə gedin və dağlığa çıxın. **18** Ölkənin necə olduğunu görün. Orada yaşayan xalq güclüümü, zəifmi, azmi, çoxmu? **19** Yaşadıqları ölkə necə, yaxşımı, pismi? Şəhərləri necə, hasarlı, istehkamsızmı? **20** Torpaq necə, münbətmi, məhsulsuzmu? Orada ağac varmı, yoxsa yox? Əlinizdən galəni edib ölkənin meyvəsindən gətirin». O zaman üzüm yetişən mövəsüm idi. **21** Onlar yola düşdülər və Zin səhərasından Xamat keçidindəki Rexova qədər ölkəni nəzərdən keçirdilər. **22** Negevə çıxdılar və Xevrona çatdılar; orada Anaqlı Aximan, Şeşay və

Talmay yaşayırıdı. Xevron Misirdəki Soan şəhərindən yeddi il əvvəl tikilmişdi. **23** Eşkol vadisinə çatanda bir salxım üzümü olan bir tənək budağı kəsdlər və adamların ikisi bir neçə nar və əncirlə birlikdə tənək budığını aralarında bir şüvildə aparırdılar. **24** İsrail oğullarının oradan kəsdlərini salxima görə o yerə Eşkol vadisi deyildi. **25** Qırıq gündən sonra ölkəni nəzərdən keçirib qayıtdılar. **26** Paran sahrasındaki Qadeşə, Musa ilə Harunun və bütün İsrail övladlarının icmasının yanına gəldilər. Onlara və bütün icmaya xəbər gətirdilər, sonra ölkənin meyvələrini onlara göstərdilər. **27** Musaya belə izah edərək dedilər: «Bizi göndərdiyin ölkəyə çatdıq. Həqiqətən də, orada süd və bal axır. Budur o torpağın meyvələri! **28** Lakin orada yaşayan xalq çox güclüdür. Şəhərlər istehkamlı və çox böyükdür. Hətta orada Anaqlıları gördük. **29** Negev məntəqəsində Amaleqlilər, dağlıqda Xetlilər, Yevuslular və Emorlular, dəniz kənarında və İordan çayı sahilində isə Kənanlılar yaşayırlar». **30** Kalev Musanın öündə camaatı sakitləşdirib dedi: «Gedib oranı ələ keçirək. Çünkü biz mütləq onların öhdəsindən gələrik». **31** Onunla gedən adamlar isə dedilər: «O xalqa hücum edə bilmərik, çünkü onlar bizdən güclüdürlər». **32** Nəzərdən keçirdikləri torpaq haqqında İsrail övladlarına pis xəbər gətirib dedilər: «Gözdən keçirmək üçün içindən keçdiyimiz torpaq öz əhalisinin başını yeyən torpaqdır və orada gördüyüümüz hər kəs uca boyladur. **33** Orada nəhəng adamların nəslindən olan Anaqlıları gördük. Onların yanında özümüzü çayirtkə boyda hiss etdik, onlara da elə göründük».

14 Bütün icma uca səslə fəryad qoparıb gecə boyu ağladı. **2** İsrail övladları Musaya və Haruna qarşı deyindilər; bütün icma onlara dedi: «Kaş Misir torpağında ya da bu səhrada ölüydik! **3** Nə üçün Rəbb bizi bu torpağa aparır? Yəni biz qılıncla qırılaq? Arvadlarımız və uşaqlarımız əsir olacaqlar. Misirə qayıtməq bizim üçün daha yaxşı olmazdım?» **4** Sonra bir-birlərinə dedilər: «Özümüzə başçı seçək və Misirə qayıdaq». **5** O zaman Musa ilə Harun orada toplanmış bütün İsrail icmasının camaatının öündə tüzüstə yerə sərildi. **6** Ölkəyə nəzər salanlardan Nun oğlu Yeşua və Yefunne oğlu Kalev paltalarını cırdılar; **7** bütün İsrail övladlarının icmasına belə dedilər: «Nəzərdən keçirmək üçün içərisindən keçdiyimiz ölkə çox yaxşı bir ölkədir. **8** Əgər Rəbb bizdən razı qalırsa,

bizi o ölkəyə aparacaq, süd və bal axan torpağı bize verəcək. **9** Ancaq Rəbbə qarşı üsyankarlıq etməyin. Ölkənin xalqından qorxmayın, onları mağlub edə bilərik. Müdafiəçiləri onları atıb getmişdir, amma Rəbb bizimlədir. Onlardan qorxmayın!» **10** Lakin bütün icma «Onları daşqalaq edin!» deyəndə Rəbbin izzəti Hüzur çadırında bütün İsrail övladlarına göründü. **11** Rəbb Musaya belə dedi: «Nə vaxtadək bu xalq Mənə hörmətsizlik edəcək? Aralarında etdiyim əlamətləri görə-göra nə vaxta qədər Mənə iman gətirməyəcəklər? **12** Onları vəba ilə cəzalandıracağam. İrsdən məhrum edəcəyəm. Onlardan çox böyük və güclü bir milləti səndən törədəcəyəm». **13** Musa Rəbbə dedi: «O zaman Misirlilər eşidəcək, çünkü bu xalqı onların arasından qüdrətinlə Sən çıxardın. **14** Bunu ölkənin əhalisinə anladacaqlar. Eşitdilər ki, Sən Rəbb bu xalqın arasındasən. Çünkü, ya Rəbb, Sən onlara üzərə görüşürsən, Sənin buludun onların üzərində durur. Sən gündüz bulud sütunu və gecə alov sütunu ilə onlara yol göstərisən. **15** Əgər bu xalqın hamısını bir nəfər kimi öldürsən, Sənin şöhrətinə eşidən millətlər belə deyəcəklər: **16** “Rəbb and içərək vəd etdiyi ölkəyə bu xalqı apara bilmədiyi üçün onları səhrada öldürdü”. **17** İstəyirəm ki, qoy indi Xudavəndin böyük qüdrəti göstərilsin, necə ki Sən dedin: **18** “Rəbb hədsiz səbirli, bol məhəbbətli, cəzani və qanunsuzluğunu bağışlayandır, lakin cəzasız da qoymaz, ataların cəzasını üçüncü-dördüncü nəslə çəkdirər”. **19** İstəyirəm ki, Misirdən çıxıqları gündən bu günə kimi bu xalqı necə bağışlamışansa, onların günahını böyük məhəbbətinə görə bağışlayan». **20** Rəbb dedi: «Sənin ricana görə bağışladım, **21** amma Varlığıma və Rəbbin bütün dünyəni doldurulan izzətinə and olsun ki, **22** izzətimi və Misirdə, eləcə də səhrada etdiyim əlamətləri görüb Məni on dəfə sınayan, Mənim sözümü dirləməyən bu adamların heç biri **23** atalarına and içərək vəd etdiyim torpağı görməyəcək və Mənə hörmətsizlik edənlərin heç biri oranı görməyəcək. **24** Ancaq qulum Kalevdə başqa ruh var. O bütün qəlbi ilə ardımcı getdi. Onu gəzdiyi torpağa aparacağam və onun nəslini oranı ırs olaraq alacaq. **25** Amaleqlilər və Kənanlılar dərədə yaşayırlar. Ona görə sabah qayıdın və Qırmızı dənizin yolu ilə səhraya gedin». **26** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **27** «Nə vaxta qədər bu pis icma Mənə qarşı deyinəcək? İsrail oğullarının Mənə deyinmələrini eşitdim. **28** Onlara de ki, Rəbb deyir: “Varlığıma and olsun ki, Mənə qarşı dediklərinizin

eynisini sizə edəcəyəm. **29** Meyitləriniz bu səhraya səriləcək. Mənə deyinən iyirmi və ondan yuxarı yaşda olub siyahıya alınanların hamısı səhrada ölcək, **30** sizə sakin edəcəyimə əlimi qaldırıb and içdiyim torpağa girməyəcəksiniz. Oraya yalnız Yefunne oğlu Kalev və Nun oğlu Yeşua girəcək. **31** Lakin əsir olacaqlar dediyiniz uşaqlarınızı oraya aparacağam və sizin rədd etdiyiniz ölkəni onlar taniyacaqlar. **32** Sizə gəldikdə isə meyitləriniz bu səhraya səriləcək. **33** Övladlarınız qırx il səhrada çobanlıq edəcəklər. Nə vaxta qədər ki siz səhrada məhv olmamışınız, sizin xəyanətinizin acısını çəkəcəklər. **34** Ölkəni nəzərdən keçirdiyiniz günlərin sayına görə qırx gün, hər gün üçün bir il olmaqla, qırx il günahlarınızın cəzasını çəkəcəksiniz və sizdən üz döndərdiyimi biləcəksiniz". **35** Mən Rəbb söylədim: "Həqiqətən, Mənə qarşı birləşən bu pis icmaya belə də edəcəyəm. Bu səhrada ölüb tələf olacaqlar". **36** Musanın ölkəni nəzərdən keçirmək üçün göndərdiyi adamlar qayıdib ölkə haqqında pis xəbər gətirərək bütün icmanın Rəbbə qarşı deyinməsinə səbəb oldular. **37** Ölkə haqqında pis xəbər gətirənlər Rəbbin öündə vəbadan öldü. **38** Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün gedənlərdən yalnız Nun oğlu Yeşua və Yefunne oğlu Kalev sağ qaldılar. **39** Musa bu sözləri bütün İsrail övladlarına danişdi və xalq çox kədərləndi. **40** Onlar səhər tezdən qalxıb dağın təpəsinə çıxaraq dedilər: «Günah etmişik, indi Rəbbin vəd verdiyi yerə çıxırıq». **41** Musa dedi: «Nə üçün Rəbbin əmrinə qarşı çıxırsınız? Bunu bacara bilməzsiniz. **42** Döyüşə çıxmayın, çünki Rəbb aranızda deyil. Düşmənlərinizə məğlub olacaqsınız. **43** Çünki Amaleqlilər və Kənanlılar orada öünüñzdədir və qılıncla ölcəcəksiniz; madam ki Rəbbin ardınca getməkdən vaz keçdiniz, Rəbb sizinlə bərabər olmayıacaq». **44** Ancaq onlar özlərinə güvənərək dağlığın ən yüksək təpəsinə çıxdılar. Lakin nə Rəbbin əhd sandığı, nə də Musa düşərgədən ayrılmadı. **45** O zaman həmin dağlıqda yaşayan Amaleqlilər və Kənanlılar enib onlara hücum etdilər və Xorma şəhərinədək qovub məglubiyətə uğratıldılar.

15 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə söyla: "Sakin olmaq üçün sizə verəcəyim torpağa girib yaşadığınız vaxt **3** əgər kimsə Rəbbin xoşuna gələn ətri təqdim etmək üçün yandırma qurbanı, əhd qurbanı, könüllü qurban yaxud bayram qurbanı olaraq mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən Rəbb üçün yandırma təqdimi versə, **4** Rəbbə qurban gətirən

adam taxıl təqdimi kimi dördə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda biri qədər narın un gətirsən. **5** Yandırma qurbanı yaxud digər növü qurban üçün hər bir qızuya tökülen içmə təqdimi olaraq dördə bir hin şərab hazırlayın. **6** Qoç üçün taxıl təqdimi kimi hinin üçdə biri qədər zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda iki hissəsi qədər narın un və **7** içmə təqdimi kimi hinin üçdə biri qədər şərab hazırlayın. Bunları Rəbbin xoşuna gələn ətir olaraq təqdim edin. **8** Rəbbə yandırma qurbanı, əhd qurbanı və yaxud ünsiyət qurbanı kimi bir buğa kəsərkən **9** buğa ilə birlikdə taxıl təqdimi kimi yarım hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda üçü qədər narın un gətirin. **10** İcmə təqdimi kimi yarım hin şərab təqdim edin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir - yandırma təqdimidir. **11** Hər buğa, qoç, quzu və yaxud keçi belə hazırlanın. **12** Nə qədər heyvan kəssəniz, hər biri ilə birlikdə eyni təqdimi gətirin. **13** Hər bir yerli İsrail övladı Rəbbin xoşuna gələn ətri - yandırma təqdimini gətirərkən bu şeyləri belə etsin. **14** Müvəqqəti yaxud nəsildən-nəslə aranızda yaşayan yadelli Rəbbin xoşuna gələn ətri - yandırma təqdimini gətirərkən eynilə sizin etdiyiniz kimi etsin. **15** Ey camaat, sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadelli üçün də qayda bırdır, nəsillər boyu daimi qaydadır, çünki Rəbb sizə də, yadellilərə də bir gözə baxır. **16** Sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadellilər üçün də eyni qanun və eyni hökm olmalıdır!». **17** Rəbb Musaya belə dedi: **18** «İsrail övladlarına belə söyla: "Mən sizi aparacağım torpağa girib yaşadığınız vaxt **19** torpağın çörəyindən yeyəndə onun müəyyən hissəsini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin. **20** İlk xəmirinizdən bir yasti kökə gətirin, bunu xırmanınızın qaldırma təqdimi kimi verin. **21** İlk xəmirinizdən edilən bu qaldırma təqdimini nəsildən-nəslə qədər Rəbbə verin. **22** Əgər səhv edib Rəbbin Musaya buyurduğu əmrlərin birinə - **23** Rəbbin əmr etdiyi gündən başlayaraq nəsildən-nəslə Musa vasitəsilə sizə buyurduğu hər hansı bir şeyə əməl etmirsizsə **24** bu iş səhvən İsrail icması tərəfindən bilmədən edilirsə, onda bütün icma Rəbbin xoşuna gələn ətir olaraq qaydaya görə taxıl və içmə təqdimləri ilə birlikdə yandırma qurbanı olaraq bir buğa və günah qurbanı olaraq bir təkə gətirsən. **25** Kahin bütün İsrail övladlarının icması üçün kəffarə etsin. Beləcə onlar bağışlanacaqlar, çünki səhv olmuşdur və bu səhv üçün də Rəbb üçün yandırma təqdimi olan qurbanlarını və Onun hüzurunda günah qurbanlarını gətirmişlər. **26** Bütün İsrail icması və

aralarında yaşayan yadellilər bağışlanacaq, çünkü bütün xalq bilmədən səhv etmişdir. **27** Əgər bir nəfər bilmədən günah edərsə, qoy günah qurbanı olaraq birillik dişi keçi gətirsin. **28** Kahin bilmədən günah işlədən adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin ki, o bağışlansın. Kəffarə edilən adam bağışlanacaq. **29** İsrail övladları arasında yerli olsun ya da yadelli olsun, bilmədən günah edənlər üçün qoy qanun bir olsun. **30** Lakin əgər yerli ya yadelli qəsdən günah işlətsə, Rəbbə küfr etmişdir və xalqı arasından qovulsun. **31** Çünkü o, Rəbbin sözünə xor baxıb və Onun əmrini pozub. Belə adam mütləq qovulsun və öz cəzasını çəksin!».

32 İsrail övladları səhrada olarkən Şənbə günündə odun yiğan bir adama rast gəldilər. **33** Odun toplayan adamlı rastlaşanlar onu Musanın, Harunun və bütün icmanın qarşısına gətirdilər. **34** O adamı həbs etdirilər, çünkü onunla nə edəcəkləri hələ qərara alınmamışdı. **35** Rəbb Musaya dedi: «Bu adam öldürülməlidir; qoy bütün icma onu düşərgədən kənara aparsın və daşqalaq edərək öldürsün». **36** İcma o adamı düşərgədən kənara çıxarıb Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi daşqalaq edərək öldürdü. **37** Rəbb Musaya belə dedi: **38** «İsrail övladlarına de ki, nəsildən-nəslə geyimlərinin ətəklərinə dörd tərəfdən qotaz tiksinlər. Hər qotazın üzərinə bənövşəyi qaytan salsınlar. **39** Bu qotazlara baxanda Rəbbin bütün əmərlərini xatırlayın və onlara əməl edin; öz ürəyinizin və gözlərinizin istəklərinə qapılıb Mənə xəyanət etməyin. **40** O zaman bütün əmərlərimi yadda saxlayıb yerinə yetirəcəksiniz və Allahınızın hüzurunda müqəddəs olacaqsınız. **41** Allahınız olmaq üçün sizi Misiir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. Bəli, Allahınız Rəbb Mənəm!»

16 Levi oğlu Qohat oğlu İshar oğlu Qorah qırurlanıb

Ruven nəslindən Eliav oğulları Datan ilə Aviram və Pelet oğlu On ilə birlikdə **2** Musaya qarşı üşyan qaldırdılar. İsrail övladlarından icmada seçilmiş və ad qazanmış iki yüz əlli nəfər icma rəhbəri onlara qoşuldu. **3** Birlikdə toplanaraq Musa ilə Haruna qarşı çıxdılar və onlara dedilər: «Artıq bəsdir! Çünkü bütün icmanın hamısı müqəddəsdir və Rəbb onların arasındadır. Nə üçün siz özünüyü Rəbbin camaatından üstün tutursunuz?» **4** Musa bunu eşidib üzüstə yera sərildi. **5** Sonra Qorah ilə bütün yoldaşlarına dedi: «Səhər Rəbb kimin Ona məxsus, kimin müqəddəs olduğunu göstərəcək və həmin adamin Öz hüzuruna girməsinə izin verəcək. Rəbbin seçdiyi adam hüzuruna

girməsinə izin verdiyi adamdır. **6** Ey Qorah və bütün yoldaşları, özünüz üçün buxurdanlar alın; **7** səhəri gün Rəbbin hüzurunda onların içənə közərmış kömür və buxur qoyun. Beləliklə, Rəbb kimi seçibsə, müqəddəs olan o olacaqdır. Ey Levililər, artıq bəsdir!» **8** Musa Qoraha bunu da söylədi: «Ey Levililər, mənə qulaq asın! **9** İsrailin Allahı sizi İsrail icmasından seçib Öz hüzuruna gəlməniz üçün imkan yaratdı ki, Rəbbin məskənində iş görəsiniz və icmanın öündə duraraq onlara xidmət edəsiniz. **10** Sizə və bütün Levili qardaşlarınıza Öz hüzuruna girmə səlahiyyətini verdi. Bu sizə azmı gelir? İndi kahinliyi də istayırsınız? **11** Deməli, ey Qorah, sən və bütün yoldaşların belə toplanaraq Rəbbə qarşı çıxırsınız. Harun kimdir ki, ona qarşı deyinirsınız?» **12** Musa Eliav oğulları Datani və Aviramı çağırtdırdı və onlar dedi: «Gəlməyəcəyik! **13** Bizi səhrada öldürmək üçün süd və bal axan ölkədən çıxardığın bəs deyil, hələ özünü üzərimizdə başçı etmək istayırsən? **14** BUNDAN BAŞQA, BİZİ SÜD VƏ BAL AXAN BİR ÖLKƏYƏ GƏTİRƏMDİN, IRS OLARAQ BİZA TARLALAR VƏ BAĞLAR VERMƏDİN. Bu adamların gözündə pərdə asmaq istayırsən? Gəlməyəcəyik!» **15** Musa çox qəzəblənib Rəbbə dedi: «Onların təqdimlərinə əhəmiyyət vermə; onlardan bir eşşək belə, almadım və onların heç birinə pislik etmadım». **16** Musa Qoraha dedi: «Sən və bütün yoldaşların, sabah Rəbbin hüzurunda olun - sən, onlar və Harun. **17** Hər biriniz öz buxurdanınızı götürüb üzərinə buxur qoyun. Sonra iki yüz əlli nəfərin hər biri buxurdan götürüb Rəbbin hüzuruna gətirsin. Sən və Harun da buxurdanınızı gətirin». **18** Hər kəs öz buxurdanını götürüb içinə közərmış kömür və buxur qoydu. Sonra Musa və Harunla birgə Hüzur çadırının girişində durdular. **19** Qorah Musa ilə Haruna qarşı çıxmaq üçün bütün yoldaşlarını Hüzur çadırının girişinə toplayanda Rəbbin izzəti bütün icmaya göründü. **20** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **21** «Bu icmadan ayrılm ki, onları bir an içində məhv edim». **22** Onlar üzüstə yera sərildilər: «Ey Allah, bütün bəşərə ruh verən Allah! Bir adamin günahına görə bütün icmayamı qəzəblənirsən?» **23** Rəbb Musaya dedi: **24** «İcmaya de: "Qorah, Datan və Aviramın məskənlərinin ətrafindan çıxın!"» **25** Musa qalxıb Datanla Aviramın yanına getdi. İsrailin aqsaqqalları da onun ardınca getdilər. **26** Musa icmaya xəbərdarlıq edib dedi: «Nə olar, bu pis adamların məskənlərindən uzaqlaşın və onlara aid olan heç bir şeyə toxunmayın. Yoxsa onların bütün

günahlarına görə siz məhv olarsınız». **27** Hami Qorah, Daten və Aviramın məskənlərindən uzaqlaşdı. Datenla Aviram, arvadları, oğulları və körpa uşaqları ilə çıxıb çadırlarının girişində durdular. **28** Musa dedi: «Bütün bu işləri etmək üçün məni Rəbbin göndərdiyini, özbaşına hərəkət etmədiyimi bununla biləcəksiniz. **29** Əgər bu adamlar hər kəsin öldüyü kimi ölsələr və yaxud hər kəsin başına gələn təcrübələrdən keçəsələr, o halda Rəbb məni göndərməmişdir. **30** Lakin Rəbb yeni bir şey etsə, yer ağızını açaraq onları və onlara aid olan hər şeyi udsa, onlar ölülər diyarına diri-dirı ensələr, bu adamların Rəbbi təhqir etdiklərini anlayacaqsınız».

(Sheol h7585) **31** Musa bütün bu şeyləri danişb qurtaran kimi onların altındakı yer yarıldı. **32** Yer ağızını açdı, onları, ailələrini, Qoraha aid olan bütün adamları və bütün mallarını uddu. **33** Onlar və onlara aid olanların hamısı diri-dirı ölülər diyarına endilər. Yer üzərlərinə qapandı və camaat arasından yox oldular. (Sheol h7585)

34 Onların ətrafında olan bütün İsrail övladları onların fəryadını eşidib «Yer bizi də udmasın!» deyərək qaçışdilar. **35** Rəbbin hüzurundan od çıxdı və buxur təqdim edən iki yüz əlli nəfəri məhv etdi. **36** Rəbb Musaya dedi: **37** «Kahin Harun oğlu Eleazara de, buxurdanları yanmış adamların üstündən götürsün, sən isə közləri kənarə dağıt, çünki buxurdanlar müqəddəsdir. **38** Öz həyatı bahasına günah edən bu adamların buxurdanlarından qurbangah üçün örtük olaraq lövhələr düzəltsinlər. Çünki buxurdanlar Rəbbə təqdim edildiyi üçün müqəddəsdir. Qoy bu, İsrail övladlarına əlamət olsun». **39** Yandırılan adamların təqdim etmiş olduqları mis buxurdanları, kahin Eleazar Rəbbin Musa vasitəsilə ona dediyi kimi götürüb döyüd və onlardan qurbangahı örtmək üçün lövhələr düzəltdi. **40** Bu, İsrail övladlarına bir xatirədir ki, Harunun nəslindən olmayan bir kənar şəxs Rəbbin hüzuruna galib buxur yandırmamasın, yoxsa Qorah və yoldaşları kimi məhv olar. **41** Ancaq ertəsi gün bütün İsrail övladlarının icması Musaya və Haruna qarşı deyinərək dedilər: «Rəbbin xalqını siz öldürdünüz», **42** İcma Musaya və Haruna qarşı çıxməq üçün toplanıb Hüzur çadırına yönələndə qəflətən bulud çadırı büründü və Rəbbin izzəti göründü. **43** Musa ilə Harun Hüzur çadırının öünüə gəldilər. **44** Rəbb Musaya dedi: **45** «Bu icmanın arasından çıxın ki, onları bir anda məhv edim». Musa ilə Harun üzüstə yerə sərildilər. **46** Sonra Musa Haruna dedi: «Öz buxurdanını götür, içinə qurbangahdan közərmış kömür və buxur qoy.

Tez icmaya apar, onlar üçün kəffarə et, çünki Rəbb qəzəbini tökdü. Vəba başladı». **47** Musanın dediyi kimi Harun buxurdanı götürdü və camaatın arasına qaçı. Gördü ki, xalq arasında vəba başlamışdır. Buna görə buxuru təqdim edərək xalq üçün kəffarə etdi. **48** Harun ölürlərdirilər arasında duranda vəba dayandı. **49** Qorah əhvalatında ölenlərdən başqa vəbadan ölenlər on dörd min yeddi yüz nəfər idi. **50** Vəba dayandığına görə Harun Musanın yanına Hüzur çadırının girişinə qayıtdı.

17 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarına de və hər qəbilə üçün bir əsa götür. Qəbilə rəhbərlərinin hər birindən alınan on iki əsa olacaq. Hər birinin adını öz əsasının üzərinə yaz. **3** Harunun adını Levi əsasının üzərinə yaz ki, hər qəbilə başçısı üçün bir əsa olsun. **4** Əsaları sizinlə görüşdüğüm yerə, Hüzur çadırındaki Şəhadət sandığının qarşısına qoy. **50** zaman seçəcəyim adamın əsası tumurcuqlayacaq və İsrail övladlarının sizə qarşı sürəkli deyinmələrinə son qoyacağam». **6** Musa İsrail övladları ilə danişdi. Onların bütün rəhbərləri ona bir əsa verdilər. Hər qəbilə rəhbəri üçün biri olmaqla on iki əsa var idi. Harunun əsası da onların əsaları arasında idi. **7** Musa əsaları Şəhadət çadırında Rəbbin öünüə qoydu. **8** ERTƏSI GÜN Musa Şəhadət çadırına girdi və gördü ki, Levi nəslini təmsil edən Harunun əsası tumurcuqlayıb. Budur, tumurcuq qonçələnmiş, çıçək açmış və badam yetişdirmişdi. **9** Musa əsaların hamısını Rəbbin hüzurundan bütün İsrail övladlarının qarşısına çıxardı. Əsalara baxdilar və hər kəs öz əsasını götürdü. **10** Rəbb Musaya dedi: «Üşyan edənlərə qarşı əlamət olaraq saxlamaq üçün Harunun əsasını Şəhadət sandığının öünüə qoy. Bu onların Mənim üçün deyinmələrinə son qoyacaq ki, ölməsinlər». **11** Musa Rəbbin əmr etdiyinə əməl etdi. **12** İsrail övladları Musaya dedilər: «Yox olacağımız bəllidir! Məhv olacaq! Hamımız həlak olacaq! **13** Rəbbin məskəninə yaxınlaşan hər kəs ölü. Doğrudanmı hamımız ölücəyik?»

18 Rəbb Haruna dedi: «Sən, övladların və atanın nəslİ Müqəddəs məkanla əlaqədar hər hansı bir günah üçün məsuliyyət daşıyacaqsınız. Kahinliklə əlaqədar günahlar üçün məsuliyyəti yalnız sən və oğulların daşıyacaqsınız. **2** Atanın qəbiləsi olan Levi qəbiləsinə mənşəb olan soydaşlarını da özürlə götür ki, sən və övladların Şəhadət çadırının öündə ikən sənə qoşulub kömək etsinlər. **3** Sənin

qarşında cavabdehlik daşıyaraq çadırın bütün işlerine baxsınlar. Ancaq müqəddəs yerin əşyalarına və qurbangaha yaxınlaşmasınlar ki, həm onlar, həm də siz ölməyəsiniz. 4 Sənə qoşulsunlar və Hüzur çadırının işlərinə, çadırdakı bütün xidmətlərə cavabdeh olsunlar. Başqa heç kimsə sizə yaxınlaşmamalıdır. 5 Müqəddəs yerə və qurbangaha cavabdeh olun ki, İsrail övladları bir də qəzəbimə düçər olmasınlar. 6 Budur, Mən İsrail övladları arasından Levili soydaşlarını sizə hədiyyə olaraq seçdim. Onlar Rəbbə Hüzur çadırında xidmət etmək üçün həsr olunmuşlar. 7 Lakin qurbangaha və pərdənin iç tərəfinə aid olan hər şeyə yalnız sən və oğulların kahin kimi xidmət edin. Kahinlik xidmətinizi sizə hədiyyə olaraq verirəm. Sizdən başqa müqəddəs yerə kim yaxınlaşarsa, öldürülsün». 8 Rəbb Haruna dedi: «Budur, Mənə gətirilən təqdimlərə nəzarət etməyi sənə tapşırdım. İsrail övladlarının bütün müqəddəs təqdimlərini əbədi pay olaraq sənə və övladlarına verirəm. 9 Qurbangahda yandırılmayan ən müqəddəs təqdimlərdən bunlar sənin olsun: taxıl təqdimləri, günah qurbanları və təqsir qurbanları – Mənə gətirilən ən müqəddəs təqdimlərin hamısı sənin və övladlarının olsun. 10 Bu ən müqəddəs şeyləri ye. Kişi cinsindən hər kəs onlardan yeyə bilər. Onları müqəddəs say. 11 Bunlar, İsrail övladlarının xüsusi hədiyyə olaraq gətirdikləri yellətma təqdimlərinin hamısı sənindir. Onları sənə və oğullarınla qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Sənin ailəndə pak olan hər kəs onu yeyə bilər. 12 Rəbbə verdikləri ilk məhsulları, zeytun yağıının ən yaxşısının hamısını, təzə şərabın və buğdanın ən yaxşısının hamısını sənə verdim. 13 Torpaqlarında bitən nübardan Rəbbə gətirdiklərinin hamısı sənin olsun. Sənin ailəndə pak olan hər kəs onu yeyə bilər. 14 İsraildə Rəbbə həmişəlik həsr olunan hər şey sənin olsun. 15 Hər bətnən ilk doğulan, Rəbbə həsr olunan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları sənin olsun. Ancaq hər ilk oğlanın əvəzini mütləq ödə, hər murdar heyvanın ilk balasının da əvəzini ödə. 16 Onlar bir aylıq olanda sənin qoyduğun qiymətə görə iyirmi gera ağırlığında olan Müqəddəs yerdəki şəkəl görə beş şəkel gümüşlə əvəzlərini ödə. 17 Ancaq inəyin, qoyunun və yaxud da keçinin ilk balasının əvəzini ödəmə. Onlar müqəddəsdir. Qanlarını qurbangah üzərinə səp və piylərini tüstüldəb yandır ki, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimə olsun. 18 Yellədilən döş əti və sağ budu kimi onların əti də sənin

olsun. 19 İsrail övladlarının Mənə qaldırma təqdimi kimi gətirdikləri müqəddəs təqdimlərin hamısını Mən Rəbb sənə və oğullarınla qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Bu, Rəbbin səninlə və nəslinlə kəsdiyi əbədi və pozulmaz əhddir». 20 Rəbb Haruna dedi: «Onların torpağında sənin irsin olmayacaq və onlar arasında heç bir payın olmayıacaq. İsrail övladları arasında sənin payın və irsin Mənəm. 21 Levililər isə İsraildə olan bütün varidatın onda birini irs olaraq verdim. Bu, xidmətlərinin, Hüzur çadırında etdikləri xidmətin əvəzidir. 22 Artıq İsrail övladları Hüzur çadırına yaxınlaşmasınlar ki, günahlarının cəzasını çəkib ölməsinlər. 23 Lakin Hüzur çadırının xidmətini Levililər etsinlər və çadırla əlaqədar günahlarının cəzasını çəksinlər. Bu, nəsildən-nəslə qədər sizin üçün əbədi qaydadır. İsrail övladları arasında onların irsi olmayacaq. 24 Bunun yerinə Levililər irs olaraq İsrail övladlarının Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verdikləri onda birini verdim. Buna görə Levililər üçün dedim ki, İsrail övladları arasında onların irsi olmayacaq». 25 Rəbb Musaya dedi: 26 «Levililər belə söylö: "İsrail övladlarının məhsullarından ırsınız olaraq sizə verdiyim onda bir hissəni alıığınız vaxt bu hissənin onda birini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin. 27 Təqdiminiz xırmana döyülen taxıl yaxud üzümsixandan çıxan məhsul kimi sayılacaq. 28 Beləliklə, siz də İsrail övladlarından alacağınız onda birlərinizin hamısından Rəbbə qaldırma təqdimini getirib kahin Haruna verin. 29 Bütün hədiyyələrinizdən Rəbbə qaldırma təqdimi verin. Har təqdim onun təqdis olunmuş ən yaxşı hissəsindən olsun". 30 Bunun üçün onlara deyin: "Ondan ən yaxşısını təqdim etdiyiniz zaman bu, Levililər üçün xırman məhsulu yaxud üzümsixan məhsulu kimi sayılacaq. 31 Siz və ev xalqınız hər yerdə onu yeyəcəksiniz, çünki o, haqqınız, Hüzur çadırında olan xidmətinizin əvəzidir. 32 Ondan ən yaxşısını təqdim edəndə ondan savayı günahının cəzasını çəkməmək üçün İsrail övladlarının müqəddəs təqdimlərini pozmayın ki, ölməyəsiniz"».

19 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu, Rəbbin əmr etdiyi qanunun qaydasıdır: İsrail övladlarına deyin ki, qüsursuz, eyibsiz, heç vaxt boyununa bir boyunduruq taxilmayan bir qırmızı düyə gətirsinlər. 3 Onu kahin Eleazara verin. Düyə düşərgənin kənarına çıxarılsın və onun önündə kəsilsin. 4 Kahin Eleazar barmağı ilə onun qanından götürərək Hüzur çadırının

önünə doğru yeddi dəfə çiləsin. 5 Onun gözləri önungüdür. 6 Dərisi, əti və qanı, bağırşağı ilə birgə yansın. 7 Kahin sidr ağacının budağı, züfa otunu və al rəngli ipi götürüb yandırılan düyənin üstüne atsın. 8 Kahin geyimlərini yusun, bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə gərsin. O, axşama qədər murdar sayılsın. 9 Qoy düyəni yandıran adam da geyimlərini yusun, bədənini də su ilə yusun və axşama qədər murdar sayılsın. 10 Düyənin külünü pak adam toplayıb düşərgənin kənarında pak bir yerə qoysun və İsrail övladlarının icması naminə paklama suyu düzəltmək üçün saxlanılsın. Bu, günah qurbanıdır. 11 Düyənin külünü toplayan adam geyimlərini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Bu, İsrail övladları üçün və aralarında yaşayan yadellilər üçün də əbədi bir qaydadır. 12 Hər hansı bir insan meyitinə toxunan yeddi gün murdar olacaq. 13 Üçüncü və yeddinci gün özünü paklama suyu ilə paklaşın ki, pak olsun. Əgər üçüncü və yeddinci gün özünü paklamasa, pak olmayacaq. 14 Bir ölüyə, hər hansı bir insan meyitinə toxunan və özünü pak etməyən adam Rəbbin məskənini murdar edər, o şəxs İsraildən qovulsun. Paklama suyu onun üzərinə səpilmədiyi üçün murdar sayılsın. Onun murdarlığı hələ üzərində qalır. 15 Çadırda ölü adam üçün təlimat belədir: çadırda gırən və çadırda olan hər kəs yeddi gün murdar sayılsın. 16 Çöldə qılıncla öldürülmüş olana, bir ölüyə yaxud bir insan sümüyünə yaxud da qəbirə toxunan şəxs yeddi gün murdar sayılsın. 17 Murdar adam üçün yanmış günah qurbanı külündən götürüb onun üzərinə axar su töküni. 18 Pak bir adam züfa otunu götürüb, o suya batırsın və çadırın, bütün qabların və orada olanların üzərinə çiləsin. Sümüyə, öldürülmənən adama, meyitə yaxud da qəbirə toxunan adamin üzərinə də çiləsin. 19 Pak adam murdar adamin üzərinə üçüncü gün və yeddinci gün çiləsin və yeddinci gün bu pak olacaq. O, geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşam pak sayılsın. 20 Ancaq murdar olub özünü pak etməyən adam camaat arasından qovulsun, çünkü Rəbbin Müqəddəs məkanını murdarlayıb. Onun üzərinə paklama suyu çilənmədiyi üçün o murdar sayılsın. 21 Bu onlara əbədi qayda olsun: paklama suyu çiləyən adam geyimlərini yusun və paklama suyuna toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın. 22 Murdar adamin toxunduğu hər

şey murdar sayılsın. O şeyə toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın».

20 Birinci ay bütün İsrail övladlarının icması Zin səhrasına gəldi. Onlar Qadeşdə dayandılar. Məryəm oradaca öldü və elə orada da basdırıldı. 2 İcma üçün su yox idi, ona görə Musa və Haruna etiraz etmək üçün toplandılar. 3 Xalq Musaya narazılıq edib dedi: «Kaş ki biz də soydaşlarımıza birgə Rəbbin önungüələydiyik! 4 Rəbbin camaatını bu səhraya nə üçün götirdiniz? Bizim və heyvanlarımızın burada ölməsi üçünmü? 5 Nə üçün bizi Misirdən çıxarıb belə pis yerə götirdiniz? Bura nə əkin, nə əncir, nə bağ, nə də nar yeridir. İcmaya belə, su yoxdur». 6 Musa ilə Harun camaatın önungüən Hüzur çadırının girişinə getdi, və üzüntü yerə sərildilər. Rəbbin izzəti onlara göründü. 7 Rəbb Musaya dedi: 8 «Əsanı götür, sən və qardaşın Harun icmanı toplayın və onların gözü önungüə qayaya su versin deyə söyləyin. Qayadan onlara su çıxart, icmaya və heyvanlarına içirt». 9 Musa əmr olunduğu kimi əsanı Rəbbin önungüən götürdü. 10 Musa ilə Harun camaatı qayanan önungüə topladılar və onlara dedilər: «Ey dönük olanlar, indi dirləyin; bu qayadan sizə su çıxaraqmi?» 11 Musa əlini qaldırdı və əsası ilə iki dəfə qayaya vurdu, qayadan bol su çıxdı. Bütün icma və onların heyvanları su içdilər. 12 Lakin Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Madam ki İsrail övladlarının gözü önungüə Mənim müqəddəsliyimi göstərərək Mənə iman etmədiniz, bu camaatı onlara verdiyim ölkəyə aparmayacaqsınız». 13 Bu sulara Meriva suları deyilir, çünkü bu yerdə İsrail övladları Rəbb ilə mübahisə etdi, və Rəbb onlara Öz müqəddəsliyini göstərdi. 14 Musa Qadeşdən Edom padşahına bu xəbərlə qasidlər göndərdi: «Qardaşın İsrail belə deyir: “Çəkdiyimiz zəhmətin hamisini bilirsən. 15 Atalarımız Misirə köçdülər və biz bir xeyli vaxt Misirdə yaşadıq. Misirlilər bizimlə və atalarımızla pis rəftar etdi. 16 Rəbbə fəryad etdi, O da səsimizi eşitdi və bir mələk göndərdi, bizi Misirdən çıxardı. İndi biz sənin sərhədinə yaxın bir şəhər olan Qadeşdəyik. 17 Sənə rica edib torpağından keçmək üçün izin istəyirəm. Biz tarladan və bağdan keçməyəcəyik, heç bir quyudan su içməyəcəyik. Padşah yolu ilə sənin torpaqlarından keçənədək sağa və sola dönməyəcəyik”». 18 Lakin Edomlular ona dedilər: «Torpağımızdan keçməyin, yoxsa qarşınıza qılıncla çıxarıq». 19 İsrail övladları onlara dedilər: «Biz

əsas yolla getmək istəyirik. Əgər biz və sürülərimiz sularından içəriksə, dəyərini ödəyərik; yalnız piyada getməkdən başqa heç nə istəmirik». 20 Edomlular dedilər: «Keçmək olmaz». Sonra Edomlular böyük və güclü bir ordu ilə onların qarşısına çıxdılar. 21 Edomlular ölkəsindən İsrail övladlarının keçməsinə izin verməyəndə İsrailliər onların torpaqlarından çəkildilər. 22 Bütün İsrail icması Qadeşdən yola düşüb Hor dağına gəldi. 23 Rəbb Edom torpağı sərhədində Hor dağında Musa ilə Haruna belə dedi: 24 «Harun ölüb öz xalqına qovuşacaq, çünkü Meriva sularında sözümüz qarşı çıxdığınız üçün İsrail övladlarına və etdiyim ölkəyə girməyəcək. 25 Harunu və oğlu Eleazarı götür, onları Hor dağına apar. 26 Harunun paltarlarını çıxar və onları oğlu Eleazara geyindir, Harun isə oradaca ölüb xalqına qovuşacaq». 27 Musa Rəbbin əmr etdiyi kimi etdi və bütün icmanın gözü öündə Hor dağına çıxdılar. 28 Musa Harunun kahinlik geyimlərini çıxarıb oğlu Eleazara geyindirdi. Harun orada dağın təpəsində öldü. Musa ilə Eleazar dağdan endilər. 29 Bütün icma Harunun öldüyünü bildi. Bütün İsrail xalqı onun üçün otuz gün yas tutdu.

21 Negevdə yaşayın Kənanlı Arad padşahı İsrail övladlarının Atarim yoluñdan keçdiyini eşitdi. O, İsrail övladları ilə vuruşaraq bir neçə nəfəri əsir tutdu. 2 İsrail övladları Rəbbə əhd edib dedilər: «Əgər, həqiqətən, bu xalqı biza təslim etsən, o zaman onların şəhərlərini tamamilə yox edəcəyik». 3 Rəbb İsrailliərin səsini eşitdi. Kənanlıları onlara təslim etdi. İsrailliər də onları və şəhərlərini tamamilə yox etdilər və beləliklə, o yerin adı Xorma qoyuldu. 4 Xalq Hor dağını tərk edib Edom torpağının ətrafından keçmək üçün Qırmızı dəniz yoluñdan keçdi. Yolda onların sabri tükəndi. 5 Onlar Allaha və Musaya qarşı deyinirdilər: «Nə üçün siz bizi Misirdən çıxardınız? Səhrada ölmək üçün mü? Axi burada nə çörək, nə də su var. Bu dadsız yeməkdən də iyrənirik». 6 O zaman Rəbb xalqın arasına zəhərli ilanlar göndərdi. İlanlar xalqı sancı və İsrail övladlarından çox adam öldürdü. 7 Xalq gəlib Musaya dedi: «Biz günah etdik, çünkü Rəbbə və sənə qarşı deyindik. İndi isə ilanları bizdən əzaqlaşdırmaq üçün Rəbbə yalvar». Musa xalqı xilas etmək üçün Rəbbə yalvardı. 8 Rəbb Musaya dedi: «Özünə bir ilan düzəlt və onu uzun dəyənəyin üzərinə qoy. İlan vuran adam ona baxdıqda sağalsın». 9 Musa tuncdan bir ilan düzəltdi və dəyənəyin üzərinə

qoydu, ilan vuran hər adam tunc ilana baxan kimi sağalırdı. 10 İsrail övladları yola düşüb Ovotda düşərgə saldılar. 11 Ovotdan köç edib Moavın şərqindəki səhrada İye-Avarimdə dayandılar. 12 Oradan da yola düşdülər və Zered vadisində dayandılar. 13 Oradan da yola düşüb Emorluların sərhədindən başlanan səhradakı Arnon dərəsinin o tayında dayandılar, çünkü Arnon dərəsi Moavlularla Emorlular arasındaki sərhəddir. 14 Bu barədə «Rəbbin Döyüşləri» kitabında yazılmışdır: «Sufada olan Vahev və vadilər, Arnon, 15 Arın məskəninə uzanıb Moav sərhədinə çatan vadilərin yamacları...» 16 Oradan Beerə yola düşdülər; Rəbbin Musaya «xalqı topla, onlara su verəcəyəm» dediyi quyu budur. 17 O zaman İsrail övladları bu nəğməni oxudular: «Ey quyu, suların fışqırsın, Ona nəğmə oxuyun, 18 O quyu ki onu başçıların açdı, Xalqın əsilzadələri Əsa ilə, dəyənəklə qazdzı». Sonra səhradan Mattanaya yollandılar. 19 Mattanadan Naxaliela, Naxalielənən Bamota, 20 Bamotdan isə Moav torpağında olan dərəyə, çölə baxan Pisqa dağının yamaclarına getdilər. 21 İsrail Emorluların padşahı Sixona qasidlər göndərib dedi: 22 «Rica edirəm, sənin torpağından keçmək üçün biza izin verəsən. Nə tarlaya, nə də bağa girəcəyik. Quyularının suyundan belə, içməyəcəyik. Sənin sərhədindən keçənədək yalnız padşah yolu ilə gedəcəyik». 23 Lakin Sixon İsraili öz sərhədlərindən buraxmayaraq bütün ordusunu topladı və İsrail övladları ilə vuruşmaq üçün səhraya çıxdı. Yahsaya çatanda İsrailliərə hücum etdi. 24 İsrail övladları onu qılıncdan keçirdilər, Arnondan Yabboqa və Ammonluların sərhədinə qədər uzanan torpaqlarını aldılar. Çünkü Ammon sərhədinin möhkəm istehkamı var. 25 İsrail övladları bu şəhərlərin hamisini ələ keçirdilər. Xeşbon və ətrafindəki qəsəbələr daxil olmaqla Emorluların bütün şəhərlərinə yerləşdilər. 26 Çünkü Xeşbon Emorluların padşahı Sixonun şəhəri idi. Sixon Moavın əvvəlki padşahı ilə döyüşmiş və Arnona qədər uzanan bütün torpaqlarını ələ keçirmişdi. 27 Bunun üçün şairlər belə deyirlər: «Xeşbona galin; Qoy yenidən qurulsun, Sixonun şəhəri bərpa edilsin. 28 Çünkü Xeşbondan atəş, Sixonun şəhərindən alov çıxdı; Moavın Ar şəhərini, Arnonun təpələrinin başçılarını Yandırıb məhv etdi. 29 Vay halına, ey Moav! Ey Kemoşun xalqı, yox oldun! Kemoş övladları Emorluların padşahı Sixonun qarşısından qaçı, Qızları əsir aparıldı. 30 Lakin biz onları məğlub etdik, Xeşbondan Divona qədər məhv oldular, Medvaya

uzanan Nofahadək Hər tərəfi viran etdik». **31** İsraillilər Emorluların torpağında məskunlaşdı. **32** Musa Yazeri nəzərdən keçirmək üçün adamlar göndərdi. İsrail övladları ətraf qəsəbələri ələ keçirərək orada yaşayan Emorluları qovdular. **33** Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandılar. Başan padşahı Oq bütün ordusu ilə birlikdə Edreidə onlara döyüş çıxdı. **34** Rəbb Musaya dedi: «Ondan qorxma, çünkü Mən onu, bütün xalqını və torpağını sənə təslim edirəm. Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da başına gətir». **35** İsraillilər onu, övladlarını və bütün xalqını bir nəfər qalmayana qədər qırdılar və torpağını ələ keçirdilər.

22 İsrail övladları yola düşüb Moav düzənlilikdə, İordanın şərqində Yerixonun qarşısında dayandılar. **2** İsrailin Emorluların başına gətirdiyi hər şeyi Sippor oğlu Balaq görmüşdü. **3** Camaatı gördükdə Moavlular bərk qorxdular, çünkü İsrail xalqı çox idi. Moav sakinləri İsrail övladlarından vahiməyə düşdü. **4** Moavlular Midyan ağsaqqallarına dedilər: «Öküz çöl otunu yediyi kimi bu camaat da indi bütün ətrafımızı yeyib qurtaracaq». O vaxtlar Sippor oğlu Balaq Moav padşahı idi. **5** Beor oğlu Bilamı çağırmaq üçün Fərat çayının kənarındaki Petora, onun vətəninə qasidlər göndərib dedi: «Budur, Misirdən bir xalq çıxb, yer üzünü bürüyərək yaxınlığında yerləşmişdir. **6** Xahiş edirəm, indi gəl, mənim xeyrimə bu xalqa lənət oxu, çünkü onlar məndən güclüdür. Bəlkə onda mən onları məğlub edib ölkədən qova bildim. Sənin xeyir-dua verdiyin şəxsin xeyir-dualı, lənətlədiyin şəxsin lənətlə olduğunu bilirom». **7** Moav ağsaqqalları ilə Midyan ağsaqqalları fala baxmaq haqqını əllərinə götürüb Bilamın yanına getdilər və Balaqın sözlərini ona söylədilər. **8** Bilam onlara dedi: «Bu gecəni burada keçirin ki, Rəbb mənə söyləyəcəyini sizə deyim». Belaliklə, Moav başçıları Bilamın yanında qaldılar. **9** Allah Bilamın yanına gəlib dedi: «Evindəki bu adamlar kimdir?» **10** Bilam Allaha dedi: «Moav padşahı Sippor oğlu Balaq mənim yanımı adam göndərib dedi: **11** «Budur, Misirdən çıxan xalq yer üzünü bürüyür. Indi gəl, mənim xeyrimə görə ona lənət oxu, bəlkə döyüşüb onları qova bildim». **12** Allah Bilama dedi: «O adamlarla getmə, o xalqa lənət etmə, çünkü xeyir-dualı xalqdır». **13** Bilam səhər tezdən durdu və Balaqın başçılarına dedi: «Torpağınız qayıdın, çünkü Rəbb sizinlə birgə getməyə mənə izin vermir».

14 Moav başçıları qalxdılar və Balaqın yanına gəlib dedilər: «Bilam bizimlə birgə gəlmək istəmədi». **15** Yenə Balaq əvvəlkilərdən daha çox və daha etibarlı başçılar göndərdi. **16** Bilamın yanına gəlib ona dedilər: «Sippor oğlu Balaq belə deyir: «Xahiş edirəm, yanımı gəlməkdən imtina etmə. **17** Çünkü sənə çox mükafat verəcəyəm və nə desən, hamisini edəcəyəm. İndi xahiş edirəm, gəl, mənim xeyrimə görə bu xalqa lənət oxu». **18** Bilam cavab verib Balaqın adamlarına dedi: «Balaq evini qızıl və gümüşlə dolu mənə versə belə, Allahım Rəbbin sözündən yan keçib, nə kiçik, nə də böyük iş görə bilərəm. **19** İndi xahiş edirəm, siz də bu gecə burada qalın və görünüm Rəbb mənə başqa nə deyəcək». **20** O gecə Allah Bilama görünüb ona dedi: «Əgər bu adamlar sənə çağrımaq üçün gəliblərsə, qalx onlara get, ancaq Mənim sənə söyləyəcəyim şeyləri et». **21** Bilam səhər tezdən qalxaraq eşşəyinə palan vurub Moav başçıları ilə birgə getdi. **22** O getdiyi üçün Allahın qəzəbi alovlandı və Rəbbin mələyi ona qarşı çıxməq üçün yolda durdu. Bilam eşşəyinə minmişdi və onunla bərabər iki nökəri də vardi. **23** Eşşək siyirlmiş qılincı əlində, yolda duran Rəbbin mələyini gördü və yoldan dönerək tarlaya girdi. Bilam yoluna döndərmək üçün eşşəyi vurdu. **24** Rəbbin mələyi bağların arasında dar bir yolda durdu. Hər iki tərəf divar idi. **25** Eşşək Rəbbin mələyini görüb divara sıxıldı və Bilamın ayağını divara sıxışdırıldı. O yenə eşşəyi vurmağa başladı. **26** Rəbbin mələyi irəli çıxdı və sağ-sola dönmək üçün yol olmayan dar bir yerdə durdu. **27** Eşşək Rəbbin mələyini gördü və Bilamın altında çökdü. Bilamın qəzəbi alovlandı, dəyənəklə eşşəyi vurdu. **28** Rəbb eşşəyin dilini açdı və o, Bilama dedi: «Sənə nə etdim ki, məni üç dəfə vurdun?» **29** Bilam eşşəyə dedi: «Çünki mənimlə əyləndin. Kaş ki əlimdə bir qılinc olaydı, indi səni öldürərdim». **30** Eşşək Bilama dedi: «Ömrünün əvvəlindən bu günə qədər belinə mindiyin eşşəyin mən deyiləmmi? Mən sənə heç belə edərdimmi?» Bilam dedi: «Xeyr». **31** Sonra Rəbb Bilamın gözlərini açdı. Bilam əlində siyirlmiş qılinc olan Rəbbin mələyinin yolda durduğunu gördü və başını əyib üzüstə yerə sərildi. **32** Rəbbin mələyi ona dedi: «Nə üçün eşşəyini üç dəfə vurdun? Budur, mən sənə qarşı durmaq üçün çıxdım. Məncə tezliklə yoluñ məhvə doğru gedir. **33** Eşşək məni gördü, bu üç dəfadır ki, önumdən yana döndü. Əgar yoldan dönməsəydi, həqiqətən, indi səni öldürərdim və onu sağ buraxardım». **34** Bilam Rəbbin mələyinə

dedi: «Günah etdim, çünkü sənin mənə qarşı yolda durduğunu bilmədim. İndi əger bu sənin gözündə pis görünürsə, qoy evimə qayıdım». 35 Rəbbin mələyi Bilama dedi: «Bu adamlarla get, ancaq yalnız sənə deyəcəyim sözü de». Bilam Balaqın başçıları ilə bərabər getdi. 36 Balaq Bilamin gəldiğini eşitdikdə onu qarşılıqla üçün Arnon çayının kənarında, torpağının ən uzaq sərhədində olan İr-Moav şəhərinə getdi. 37 Balaq Bilama dedi: «Səni çağırtdırmış üçün adam göndərmədimmi? Nə üçün manim yanına gəlmədin? Məgər mən sənə mükafat verə bilmirəmmi?» 38 Bilam Balaqa dedi: «Budur, indi sənin yanına gəldim! Amma nə deyə bilərəm ki? Ancaq Allahın dilimə qoyacaq sözü söyləyəcəyəm». 39 Bilam Balaqla birgə getdi və Qiryat-Xusota gəldilər. 40 Balaq mal-qarəni və qoyunkeçini qurban kəsdi. Bilama və onunla birgə olan başçılarla ət göndərdi. 41 Bundan sonra səhəri gün Balaq Bilamı götürdü və onu Bamot-Baala çıxartdı. Bilam oradan İsrail xalqının bir hissəsini gördü.

23 Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və mənim üçün burada yeddi buğa və yeddi qoç hazırla». 2 Balaq Bilamin dediyi kimi etdi. Balaq ilə Bilam hər qurbangahda bir buğa və bir qoç təqdim etdi. 3 Bilam Balaqa dedi: «Sən yandırma qurbanının yanında dur, mən gedim. Bəlkə Rəbb məni qarşılıqla gələcək və mənə nə göstərsə, sənə bildirərəm». Sonra çilpaq bir təpəyə çıxdi. 4 Allah Bilamla qarşılışdı və Bilam Ona dedi: «Yeddi qurbangah hazırladım və hər qurbangahda bir buğa ilə bir qoç təqdim etdim». 5 Rəbb Bilamin vasitəsilə bir kəlam dedi: «Balaqın yanına qayıdır belə de». 6 Bilam Balaqın yanına qayıtdı. Gördü ki, Balaq və Moavın bütün başçıları yandırma qurbanlarının yanında durublar. 7 Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi: «Balaq məni Aramdan, Moav padşahı məni şərq dağlarından gətirdi, “Gəl, mənim xeyrimə görə Yaquba lənət oxu, Gəl İsrailə qarşı et” dedi. 8 Allahın lənət etmədiyinə mən necə lənət edim? Rəbbin qarşı etmədiyinə mən necə qarşı edim? 9 Qayaların zirvəsindən onları görürəm mən, Təpələrdən onlara baxıram. Müstəqil yaşayan, Ellərdən özünü ayıran Bir xalq görürəm. 10 Kim Yaqubun tozunu saya bilər? İsrailin dördə birini Axı kim hesablar? Qoy saleh adamların ölümü ilə ölüm! Onlar necə olubsa, sonum elə olsun!» 11 Balaq Bilama dedi: «Mənə nə etdin? Düşmənərimə lənət etmək üçün səni gətirdim, budur, sən onlara xeyir-

dua verdin!» 12 Bilam cavab verdi: «Rəbbin dilimə qoyduğunu söyləməyə diqqət etməli deyiləmmi?» 13 Balaq ona dedi: «Xahiş edirəm, mənimlə gəl, başqa bir yerə gedək, oradan onları görəcəksən. Onların hamisini yox, bir qismini görəcəksən. Oradan mənim xeyrimə onlara lənət oxu». 14 Onu Pisqa təpəsindəki Sofim yaylağına apardı, yeddi qurbangah düzəltdi və hər qurbangahda bir buğa, bir qoç təqdim etdi. 15 Bilam Balaqa dedi: «Bir az irəlidə Rəblə görüşə gedirəm. Sən burada yandırma qurbanının yanında dur». 16 Rəbb Bilama görünüb nə deyəcəyini ona bildirərək dedi: «Balaqın yanına qayıt və belə de». 17 Beləliklə, Bilam Balaqın yanına geldi. Gördü ki, Balaq yandırma qurbanının yanında durub. Moav başçıları da onunla bərabər idi. Balaq ondan soruşdu: «Rəbb nə dedi?» 18 Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi: «Ey Balaq, oyan və dirlə; Ey Sippor oğlu, mənə qulaq as. 19 Allah insan deyil ki, Yalan söyləsin, Bəşər oğlu deyil ki, Fikrini dəyişdirsin. Dediyini həyata keçirməzmi? Verdiyi sözü yerinə yetirməzmi? 20 Budur, xeyir-dua üçün əmr aldım; O, xeyir-dua vermişdir, Mən onu dəyiş bilmərəm. 21 Yaqubda bədbəxtlik üz verməyəcək. İsraildə bəla olmayıcaq. Özlərinin Allahı Rəbb onlarladır, Onları padşah kimi alqışlayırlar. 22 Allah onları Misirdən çıxardı; Onların çöl öküzü kimi qüvvəti vardır. 23 Yaqub üçün edilən baxıçılıq baş tutmaz, İsrail üçün edilən falçılıq alımmaz. Bax indi deyiləcək: “Yaqub və İsrail üçün Allah nələr etdi!” 24 Budur, xalq dışı aslan tək oyanır, Şir kimi qalxır, Şikarını yeməyinçə, Ölənlərin qanını içməyinçə yatmayacaq». 25 Balaq Bilama dedi: «Onlara nə lənət oxu, nə də xeyir-dua ver». 26 Ancaq Bilam Balaqa cavab verib dedi: «Məgər sənə demədim ki, Rəbb nə desə, hamisini etməliyəm?» 27 Balaq Bilama dedi: «Xahiş edirəm gəl, səni başqa bir yerə aparım; bəlkə Allahın gözünə xoş gələr ki, oradan onlara mənim xeyrimə görə lənət oxuyasan». 28 Balaq Bilamı çöle baxan Peor təpəsinə apardı. 29 Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və burada mənim üçün yeddi buğa və yeddi qoç hazırla». 30 Balaq Bilamin dediyi kimi etdi. Hər qurbangahda bir buğa və bir qoç təqdim etdi.

24 Bilam Rəbbin gözündə İsrailə xeyir-dua verməyin yaxşı olduğunu gördükdə əvvəlki kimi baxıçılıq etmədi, amma üzünü səhəraya doğru çevirdi. 2 Bilam gözlərini qaldırdı və İsraili qəbilələrinə görə

yerleşmiş görəndə onun üzərinə Allahın Ruhu endi. **3** 0, gələcəkdən xəbər verib dedi: «Budur, Beor oğlu Bilamin kələmi, Uzaq görən adamin kələmi, **4** Allahın sözlərini eşidən, Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən, Gözləri açıq, yera sərilən adamin kələmi: **5** «Ey Yaqub, sənin çadırların, Ey İsrail, məskənlərin nə gözdildir! **6** Yayırlılar vadilər tək, Çay kənarındaki bağ-bağçalar tək, Rəbbin bitirdiyi əzvay ağacları tək, Çay kənarındaki sidr ağacları tək. **7** Satillərindən sular axacaq, Toxumları bol su ilə sulanacaq, Padşahları Aqaqdən böyük olacaq, Padşahlıqları ucalacaq. **8** Allah onları Misirdən çıxardı; Onların çöl öküzü kimi qüvvəti var. Onlar düşmən millətləri yeyib qurtaracaq. Sümüklərini qıracaq, Oxları ilə onları dələcək. **9** Onlar pusub şir kimi yatar, Dişi aslana oxşar. Onları oyandırmaga kim cürət edər? Sıza xeyir-dua verən xeyir-duali olsun, Sıza lənət oxuyan qoy lənətli olsun!» **10** Bilama qarşı Balaqın qəzəbi alovlandı. Balaq əllərini bir-birinə vurdub və Bilama dedi: «Səni düşmənlərimə lənət etmək üçün çağırdım və budur, üçüncü dəfədir ki, onlara ancaq xeyir-dua verirsən. **11** İndi tez get, yerinə qayıt. Demişdim ki, səni çox mükafatlandıracağam, amma Rəbb səni mükafatdan məhrum etdi». **12** Bilam Balaqa dedi: «Yanıma göndərdiyin qasidlərə demədimmi, **13** Balaq mənə qızıl və gümüşlə dolu evini versə belə, Rəbbin sözündən bilə-bilə yan keçib yaxşılıq yaxud pislik edə bilmərəm. Rəbb nə desə, onu deyəcəyəm. **14** İndi mən xalqının yanına qayidiram. Qoy mən bu xalqın gələcəkdə sənin xalqının başına nə gətirəcəyini bildirim». **15** Sonra Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi: «Budur, Beor oğlu Bilamin kələmi, Uzaq görən adamin kələmi, **16** Allahın sözlərini eşidən, Haqq-Taalanın biliyinə qovuşan, Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən, Gözləri açıq, yera sərilən adamin kələmi: **17** «Onu mən görürəm, amma indi deyil, Mən ona baxıram, amma yaxından deyil. Yaqubdan bir ulduz çıxacaq, İsraildən bir əsa ucalacaq, Moavliların alınlarını, Şət övladlarının başlarını əzəcək. **18** Onun düşməni Edomla Seir təslim olacaq, İsrail isə get-gedə güclənəcək. **19** Yaqubun nəslindən olan o adam Səltənət sürəcək, Şəhərdə sağ qalanları məhv edəcək». **20** Bilam Amaleqliləri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi: «Amaleq millətlərin birincisi idi, Ancaq axırda məhv olacaq». **21** Qenliləri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi: «Məskəniniz möhkəm, Yuvanız qayada qurulub. **22** Amma, ey Qenlilər, Aşşurlular sizi əsir

alanda Yanib yox olacaqsınız». **23** Bilam gələcəkdən xəbər verməyə belə davam etdi: «Vay, Allah bunu etdiyi zaman kim yaşaya biləcək? **24** Kittim sahillərindən gəmilər gələcək, Aşşur ilə Everi ram edəcək, Amma onlar da mahv olacaq». **25** Bundan sonra Bilam yola çıxıb evinə qayıtdı. Balaq da öz yoluna davam etdi.

25 İsrail xalqı Şittimdə yaşayarkən kişiləri Moav qızları ilə zina etməyə başladı. **2** Bu qadınlar allahlarına qurban kəsəndə İsrail xalqını da dəvət edirdilər. İsrail xalqı qurban etindən yedi və onların allahlarına səcdə etdi. **3** İsrail övladları Peordakı Baal bütünə səcdə edənlərə qoşuldular və Rəbbin qəzəbi İsraililərə qarşı alovlandı. **4** Rəbb Musaya dedi: «Xalqın bütün başçılarını götürüb gündüz Rəbbin önündə dar ağacından asdır. Beləliklə, qoy Rəbbin qızığın qəzəbi İsraildən dönsün». **5** Buna görə Musa İsrailin hakimlərinə dedi: «Hər biriniz öz adamlarınız arasında Peordakı Baala səcdə edənlərə qoşulanları öldürün». **6** Bu an İsrail övladlarından olan bir nəfər gəldi, Musanın və Hüzur çadırının girişində aqlaşan bütün İsrail övladlarının icmasının gözü önünde qohumlarına Midyanlı bir qadın gətirdi. **7** Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas bunu görən kimi icmanın arasından qalxdı və əlinə bir nizə götürdü. **8** İsraili adamin ardınca çadırın içinə girdi, nizəni İsraili kişinin və qadının qarnına soxdu. Beləliklə, İsrail övladlarını qıran vəba dayandı. **9** Vəbadan ölənlərin sayı iyirmi dörd min nəfər idi. **10** Rəbb Musaya dedi: **11** «Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas Mənim qəzəbimi İsrail övladlarından döndərdi, çünkü aralarında yalnız o Mənim qeyrətimi çəkdi. Beləliklə, Mən qeyrətim gərə İsrail övladlarını məhv etmədim. **12** Buna görə söylə: «Budur, Mən onunla sülh əhdilərənəməm. **13** Bu onun üçün və ondan sonra gələn nəslü üçün əbədi kahinlik əhdilərənəməm. Çünkü Allahının qeyrətini çəkib İsrail övladları üçün kəffarə etdi». **14** Midyanlı qadınla birgə öldürülən İsraili kişinin adı Salu oğlu Zimri idi. O, Şimeonlular arasında bir nəsil rəhbəri idi. **15** Öldürürlən Midyanlı qadının adı Sur qızı Kozbi idi. Sur Midyanda bir nəsil başçısı idi. **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Midyanlıları düşmən hesab edin və onları qırın. **18** Çünkü onlar hiylə ilə sizə düşməncilik etdilər. Peor hadisəsində və Peorda baş verən vəba günündə öldürülən bacıları, Midyanlı bayın qızı Kozbi məsələsində sizə aldatdırılar».

26 Vəbadan sonra Rəbb Musaya və kahin Harun oğlu Eleazara dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının icmasını, ailələrinə görə iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşa qabil olan İsrail övladlarını sayın». **3** Musa ilə kahin Eleazar İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında Moav düzənliyində onlarla danışmış dedi: **4** «Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi iyirmi və ondan yuxarı yaşda olanları siyahiya alın!» Misir torpağından çıxan İsrail övladları bunlardır: **5** İsrailin ilk oğlu Ruven, Ruvenlilər bunlardır: Xanok soyundan Xanok nəslisi; Pallu soyundan Pallu nəslisi; **6** Xesron soyundan Xesron nəslisi; Karmi soyundan Karmi nəslisi. **7** Ruvenlilərin nəsilləri bunlardır, sayıları 43 730 nəfər idi. **8** Palunun oğlu Eliav, **9** Eliavin oğulları Nemuel, Datan və Aviram idi. Bunlar o Datanla Aviramdır ki, icma tərafindən seçildi və Rəbbə üsyan edən Qorahın tərəfdarlarına qoşulub Musa ilə Haruna zidd getdilər. **10** Qorahla 250 yoldaşını od yandırıb yox edəndə yer yarıqları onları uddu. Qorahla birlikdə ölenlər başqalarına da bir ibrət oldu. **11** Qorahın nəslisi isə ölmədi. **12** Nəsillərinə görə Şimeonlular bunlardır: Nemuel soyundan Nemuel nəslisi; Yamin soyundan Yamin nəslisi; Yakin soyundan Yakin nəslisi; **13** Zerah soyundan Zerah nəslisi; Şaul soyundan Şaul nəslisi; **14** Şimeon nəsilləri bunlardır, sayıları 22 200 nəfərdir. **15** Nəsillərinə görə Qadlılar bunlardır: Sefon soyundan Sefon nəslisi; Haqqı soyundan Haqqı nəslisi; Şuni soyundan Şuni nəslisi; **16** Ozni soyundan Ozni nəslisi; Eri soyundan Eri nəslisi; **17** Arod soyundan Arod nəslisi; Areli soyundan Areli nəslisi. **18** Qad nəsilləri bunlardır, sayıları 40 500 nəfərdir. **19** Yəhudanın iki oğlu var idi: Er və Onan. Onlar Kənan torpağında öldüllər. **20** Nəsillərinə görə Yəhudulular bunlardır: Şela soyundan Şela nəslisi; Peres soyundan Peres nəslisi; Zerah soyundan Zerah nəslisi. **21** Peres övladları bunlardır: Xesron soyundan Xesron nəslisi; Xamul soyundan Xamul nəslisi. **22** Yəhuda nəsilləri bunlardır, sayıları 76 500 nəfərdir. **23** Nəsillərinə görə İssakar övladları bunlardır: Tola soyundan Tola nəslisi; Puva soyundan Puva nəslisi; **24** Yaşuv soyundan Yaşuv nəslisi; Şimron soyundan Şimron nəslisi. **25** İssakar nəsilləri bunlardır, sayıları 64 300 nəfərdir. **26** Nəsillərinə görə Zevulunlular bunlardır: Sered soyundan Sered nəslisi; Elon soyundan Elon nəslisi; Yaxleel soyundan Yaxleel nəslisi. **27** Zevulun nəsilləri bunlardır, sayıları 60 500 nəfərdir. **28** Nəsillərinə görə Yusifin oğulları: Menaşşe və Efrayim. **29** Menaşşe övladları bunlardır: Makir soyundan Makir nəslisi,

Makir Gileadin atası idi; Gilead soyundan Gilead nəslisi; **30** Gilead övladları bunlardır: İezer soyundan İezer nəslisi; Xeleg soyundan Xeleg nəslisi; **31** Asriel soyundan Asriel nəslisi; Şekem soyundan Şekem nəslisi; **32** Şemida soyundan Şemida nəslisi; Xefer soyundan Xefer nəslisi. **33** Xefer oğlu Selofoxadin oğlu olmadı, amma Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa adında qızları var idi. **34** Menaşşe nəsilləri bunlardır, sayıları 52 700 nəfərdir. **35** Nəsillərinə görə Efrayim övladları bunlardır: Şutelah soyundan Şutelah nəslisi; Beker soyundan Beker nəslisi; Taxan soyundan Taxan nəslisi; **36** Şutelah övladları bunlardır: Eran soyundan Eran nəslisi. **37** Efrayim övladlarının nəsilləri bunlardır, sayıları 32 500 nəfərdir. Nəsillərinə görə Yusif övladları bunlardır. **38** Nəsillərinə görə Binyaminlilər bunlardır: Bela soyundan Bela nəslisi; Aşbel soyundan Aşbel nəslisi; Axiram soyundan Axiram nəslisi; **39** Şufam soyundan Şufam nəslisi; Xufam soyundan Xufam nəslisi. **40** Belanın oğulları Ardla Naaman nəslindən törənənlər bunlardır: Ard soyundan Ard nəslisi; Naaman soyundan Naaman nəslisi. **41** Nəsillərinə görə Binyamin övladları bunlardır, sayıları 45 600 nəfərdir. **42** Nəsillərinə görə Dan övladları bunlardır: Şuxam soyundan Şuxam nəslisi. Bunlar Dan nəslindən törənən nəsillərdir. **43** Hamisi Şuxam nəslindəndir, sayıları 64 400 nəfərdir. **44** Nəsillərinə görə Aşerlilər bunlardır: İmna soyundan İmna nəslisi; İşvi soyundan İşvi nəslisi; Beria soyundan Beria nəslisi. **45** Beria övladları bunlardır: Xever soyundan Xever nəslisi; Malkiel soyundan Malkiel nəslisi. **46** Aşerin Serah adında bir qızı var idi. **47** Aşer övladları bunlardır, sayı 53 400 nəfərdir. **48** Nəsillərinə görə Naftali övladları bunlardır: Yaxseel soyundan Yaxseel nəslisi; Quni soyundan Quni nəslisi; **49** Yeser soyundan Yeser nəslisi; Şillem soyundan Şillem nəslisi. **50** Naftali nəsilləri bunlardır, sayıları 45 400 nəfərdir. **51** Sayilan İsrail övladlarının cəmi 601 730 kişi idi. **52** Rəbb Musaya belə dedi: **53** «Adamların sayına görə ölkə bunlara ırs olaraq bölünsün. **54** Sayı çox olana böyük, sayı az olana az pay verəcəksən. Siyahiya yazılanların sayına görə hər birinə düşən pay verilsin. **55** Ancaq torpaq püşkə bölünsün. Hər kəsin payı atalarının aid olduğu qəbilələrin adına görə olacaq. **56** Kiçik ya böyük - hər qəbilənin payı püşkə bölünsün». **57** Nəsillərinə görə sayılan Levililər bunlardır: Gerşən soyundan Gerşən nəslisi; Qohat soyundan Qohat nəslisi; Merari soyundan Merari nəslisi. **58** Bunlar da Levi nəsilləridir: Livni nəslisi, Xevron nəslisi, Maxli nəslisi,

Muşı nəslı, Qorah nəslı. Qohat Amramın atası idi. **59** Amramın arvadının adı Yokeved idi. O, Misirdə Levi nəslindən doğulmuşdu. Amramdan Harun, Musa və bacıları Məryəm doğuldu. **60** Harunun Nadav, Avihu, Eleazar, İtamar adlı uşaqları oldu. **61** Nadavla Avihu Rəbbin öündə haram od təqdim edərkən öldülər. **62** Levililərdən sayılan bir aylıq və ondan yuxarı yaşda bütün kişi cinsindən olanlar 23 000 nəfər idi. Bunlar o biri İsrail övladları ilə birlikdə siyahıya alınmışdı. Çünkü İsrail övladları arasında onlara miras verilməmişdi. **63** İsrail övladlarının siyahısı İordan çayının yanında, Yerixo karşısındaki Moav düzənliyində Musa və kahin Eleazar tərəfindən tutuldu. **64** Amma Musa ilə kahin Harunun Sina səhrasında saydığı İsrail övladlarından heç kim bu siyahıda olmadı. **65** Ona görə ki Rəbb o vaxt siyahıya alınan İsrail övladlarının səhrada öləcəyini qətiyyətlə söyləmişdi. Onlardan Yefunne oğlu Kəlevlə Nun oğlu Yəşuadan başqa kimse sağ qalmamışdı.

27 Menaşə oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxadın qızları Yusif oğlu Menaşenin nəsillərinə mənsub idi. Qızların adları belədir: Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa. **2** Onlar Musanın, kahin Eleazarın və rəhbərlərlə bütün icmanın öündə, Hüzur çadırının girişində durub dedilər: **3** «Atamız səhrada öldü, lakin Qorahın tərəfini tutub Rəbbə qarşı üşyan edənlərin arasında deyildi. O öz günahına görə öldü və oğulları olmadı. **4** Oğlu olmadığına görə onun adı öz nəсли arasından nə üçün silinməlidir? Atamızın qardaşları arasında bizə bir mülk verin». **5** Musa onların işini Rəbbin önüne qoydu. **6** Rəbb Musaya dedi: **7** «Selofxadın qızları doğru deyirlər: mütləq onlara atalarının qardaşları arasında mülk ver və atalarının mirasını onlara keçir. **8** İsrail övladlarına de ki, əgər bir adam ölürsə və onun oğlu yoxdursa, o zaman mirası onun qızına keçir. **9** Əgər onun qızı yoxdursa, onda mirasını onun qardaşlarına ver. **10** Əgər qardaşları yoxdursa, onda mirasını atasının qardaşlarına ver. **11** Əgər atasının qardaşları yoxdursa, o zaman mirasını nəslindən ona ən yaxın olan qohumuna ver ki, mülk onun olsun. Bu, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladlarına qanun və hökm olsun». **12** Rəbb Musaya dedi: «Bu Avarım dağına çıx və İsrail oğullarına verdiyim ölkəni gör. **13** Onu gördükdən sonra qardaşın Harun nə cür xalqına qovuşdusa, sən də elə ölüb, xalqına qovuşacaqsan. **14** Çünkü

Zin səhrasında əmrimə qarşı çıxdınız. İcma Mənə üşyan edəndə sulara görə onların gözləri öündə Mənim müqəddəsliyimi etiraf etmədiniz». Bunlar Zin səhrasındaki Qadeşdə olan Meriva sularıdır. **15** Musa Rəbba dedi: **16** «Rəbb – bütün bəşər ruhlarının Allahi, icma üzərinə bir adam nəsib etsin, **17** o da onların öündə girib-çıxsın, onların öündə döyüşə gedib-gəlsin. Qoy Rəbbin icması çobansız sürü kimi olmasın». **18** Rəbb Musaya dedi: «İçində Ruh olan bir adamı – Nun oğlu Yəşuani yanına götürərək əlini onun üzərinə qoyacaqsan. **19** Onu kahin Eleazar və bütün icma qarşısında dayandırıb onların gözləri öündə ona vəzifə tapşır. **20** Ona öz səlahiyyətindən ver ki, bütün İsrail icması ona itaət etsin. **21** O, hökm almaq üçün kahin Eleazarın qarşısında duracaq. Eleazar isə Urim vasitəsilə Rəbdən soruşmalıdır. Yəsua ilə bütün İsraillilər icması Eleazarın əmri ilə döyüşə gedib-gəlsinlər». **22** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi: Yəşuani götürüb kahin Eleazarın və bütün icmasının öündə dayandırıdı. **23** Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi kimi əllərini onun üzərinə qoyaraq ona vəzifə tapşırıdı.

28 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr edib de: "Diqqət edin ki, Mənə təqdim olunan payı – yandırma təqdimini, Mənim xoşuna gələn ətri öz vaxtında verəsiniz". **3** Onlara de: "Rəbbə verəcəyiniz yandırma təqdimi budur: daimi yandırma qurbanı olaraq hər gün iki birillik qüsursuz erkək toğlu. **4** Toğlulardan birini səhər, o birini isə axşamçağı təqdim edin. **5** Toğlu ilə birlikdə taxıl təqdimi olaraq dördə bir hin çəkilmiş zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda biri narın un təqdim edin. **6** Bu, daimi yandırma qurbanı, Sina dağında buyurulan, Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün yandırma təqdimidir. **7** Hər toğlu ilə birlikdə içmə təqdimi olaraq dördə bir hin kefləndirici içkini Rəbbin adına müqəddəs yerdə tökün. **8** O biri toğlunu axşamçağı təqdim edin. Səhərki kimi taxıl təqdimi və içmə təqdimi ilə birlikdə onu təqdim edin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **9** Şənbə günündə iki birillik qüsursuz erkək toğlu və taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda iki efa narın un və onun içmə təqdimini təqdim edin. **10** Daimi yandırma qurbanı və onun içmə təqdimindən başqa hər Şənbənin yandırma qurbanı olan təqdim budur. **11** Hər ayın başında Rəbbə yandırma qurbanı olaraq qüsursuz iki buga

və bir qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. **12** Hər buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa narın un və tək qoç üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda iki efa narın un, **13** hər toğlu üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un təqdim edin. Bu, yandırma qurbanı Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün yandırma təqdimidir. **14** Onların içmə təqdimləri bir buğa üçün yarım hin, qoç üçün üçdə bir hin və bir toğlu üçün dördə bir hin şərab olacaq. İl boyu hər yeni ayda veriləcək yandırma qurbanı budur. **15** Daimi yandırma qurbanı və onun içmə təqdimlərindən başqa Rəbbə günah təqdimi olaraq bir təkə də təqdim edin. **16** Birinci ayın on dördüncü günü Rəbbin Pasxa bayramıdır. **17** Bu ayın on beşinci günü bayram olsun, yeddi gün mayasız çörək yeyilsin. **18** Birinci gün müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **19** Rəbbə yandırma qurbanı, yandırma təqdimi olaraq iki buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin; hamısı qüsursuz olsun. **20** Hər buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki, **21** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **22** Özünüzü kəffarə etmək üçün günah qurbanı olaraq bir təkə təqdim edin. **23** Hər səhər təqdim edəcəyiniz daimi yandırma qurbanına əlavə olaraq bunları da təqdim edin. **24** Beləliklə, yeddi gün ərzində hər gün Rəbbin payını, Onun xoşuna gələn ətri – yandırma təqdimini verin. Bunu daimi yandırma qurbanı ilə içmə təqdiminə əlavə olaraq verin. **25** Yedinci gün müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **26** Nübarın təqdim edilməsi günü Həftələr bayramında Rəbbə təzə taxil təqdimi gətirəndə müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **27** Yandırma qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi iki buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu olmaqla təqdim edin. **28** Hər buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, tək qoç üçün onda iki efa, **29** yeddi toğludan hər toğlu üçün isə onda bir efa narın un təqdim edin. **30** Özünüzü kəffarə etmək üçün bir təkə də təqdim edin. **31** Daimi yandırma qurbanı taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. Qurban etdiyiniz heyvanlar qüsursuz olmalıdır.

29 Yedinci ayda, ayın birində müqəddəs toplantı keçirin, heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. O

gün sizin üçün şeypur çalma günü olacaq. **2** Yandırma qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu olmaqla verin. **3** Buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, **4** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **5** Özünüzü kəffarə etmək üçün günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. **6** Aylıq və gündəlik yandırma qurbanları ilə lazımi taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün yandırma təqdimidir. **7** Həmin yeddinci ayın onunda müqəddəs toplantı keçirin; özünüzü hər şeydən məhrum edin və heç bir iş görməyin. **8** Rəbbə xoş ətir kimi yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. Onlar qüsursuz olmalıdır. **9** Buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, **10** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **11** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Kəffarələr üçün günah qurbanına, daimi yandırma qurbanına, onun taxil təqdiminə və onların içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **12** Yeddinci ayın on beşinci günündə müqəddəs toplantı keçirin; heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. Rəbbin şərfinə yeddi gün bayram keçirin. **13** Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi olaraq qüsursuz on üç buğa, iki qoç və birillik on dörd erkək toğlu verin. Onlar qüsursuz olmalıdır. **14** Hər buğa üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, hər qoç üçün onda iki efa, **15** on dörd toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **16** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **17** İkinci gün qüsursuz on iki buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **18** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **19** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **20** Üçüncü gün qüsursuz on bir buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **21** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **22** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **23** Dördüncü gün qüsursuz on buğa, iki qoç,

birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **24** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımı taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **25** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **26** Beşinci gün qüsursuz doqquz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **27** Buğa, qoç və toğluların sayına görə lazımı taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **28** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **29** Altıncı gün qüsursuz səkkiz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **30** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımı taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **31** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **32** Yedinci gün qüsursuz yeddi buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **33** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımı taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **34** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **35** Səkkizinci gün özünüz üçün təntənəli toplantı keçirin, heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. **36** Yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələnən atır – yandırma təqdimi olaraq qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. **37** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımı taxil və içmə təqdimlərini gətirin. **38** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **39** Əhda görə və könüllü təqdimlərinizdən əlavə təyin olunan bayramlarınızda Rəbbə bu yandırma qurbanlarınızı, taxil təqdimlərinizi, içmə təqdimlərinizi və ünsiyyət qurbanlarınızı təqdim edin”. **40** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi hər şeyi İsrail övladlarına bildirdi.

30 Musa İsrail övladlarının qəbilə başçılarına dedi: «Rəbb belə əmr etmişdir: **2** bir kişi Rəbbə əhd edərək yaxud and içərək öhdəsinə nə isə götürərsə, verdiyi sözü pozmasın, ağızından çıxan hər şeyi yerinə yetirsin. **3** Əgər atasının evində yaşayan gənc qız Rəbbə əhd edib öhdəsinə nə isə götürərsə, **4** lakin atası onun əhdini və öhdəsinə götürdüyü şeyi eşidəndə ona qarşı çıxmazsa, qızın etdiyi əhdələr və öhdəsinə götürdüyü şeylərin hamısı qüvvədə qalar. **5** Amma

atası bunları eşidən gün mane olarsa, qızın etdiyi əhdələr və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Rəbb onu bağışlayar, çünkü atası mane olmuşdur. **6** Əgər qız əhd yaxud düşünmədən öhdəsinə bir şey götürdükdən sonra əra gedərsə, **7** bunu eşidən əri həmin gün ona qarşı çıxmazsa, onun etdiyi əhdələr və düşünmədən öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. **8** Amma əri bunu eşidən gün mane olarsa, gelinin etdiyi əhdələr və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Rəbb onu bağışlayar. **9** Dul yaxud boşanan qadının əhdə və öhdəsinə götürdüyü hər şey qüvvədə qalar. **10** Əgər ərlə bir qadın əhd edər yaxud öhdəsinə nə isə götürərsə, **11** əri bunu eşidəndə ona qarşı çıxmayıb mane olmazsa, qadının bütün əhdələri yaxud öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. **12** Amma əri bunları eşidən gün ona mane olarsa, qadının bütün əhdələri və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Əri mane olduğu üçün Rəbb qadını bağışlayar. **13** Əri qadının özünü məhrum etmək üçün etdiyi əhdələri yaxud and içərək öhdəsinə götürdüyü şeyləri təsdiq edə bilər ya da mane ola bilər. **14** Əgər əri bir gün içində bu barədə ona qarşı çıxmazsa, bütün əhdələri yaxud öhdəliklərini təsdiqləmiş olur. Onları eşidən gün qadına qarşı çıxmamaqla təsdiqləmiş sayilar. **15** Əgər onları eşitdikdən bir müddət sonra mane olursa, qadının cəzasını əri çəkər». **16** Kişi ilə arvadı, atası ilə onun evində yaşayan gənc qızı arasında münasibət barədə Rəbbin Musaya əmr etdiyi qaydalar bunlardır.

31 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarının qisasını Midyanlılardan al. Sonra isə ölüb öz xalqına qovuşacaqsan». **3** Buna görə Musa xalqa belə dedi: «Aranızdan bəzi adamları silahlandırmın ki, Midyanlılarla döyüşə çıxıb Rəbbin qisasını onlardan alınsınlar. **4** İsrail qəbilələrinin hər birindən döyüşə min nəfər göndərin». **5** Beləliklə, İsrailin tayfalarından, hər qəbilədən min nəfər olmaqla döyüşə hazır on iki min nəfər seçildi. **6** Musa hər qəbilədən min nəfəri kahin Eleazarın oğlu Pinxasla birlikdə döyüşə göndərdi. Pinxas özü ilə müqəddəs yerə aid bəzi əşyaları və işarə vermək üçün kərənayları götürdü. **7** Onlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Midyanlılarla döyüşüb bütün kişiləri qırıldılar. **8** Qırılanlar arasında Midyanın beş padşahı vardi: Evi, Reqem, Sur, Xur və Reva. Beor oğlu Bilami da qılıncla öldürdülər. **9** Sonra İsaillilər bütün Midyan qadınları ilə uşaqlarını

əsir götürüb onların bütün naxır və sürüllerini, bütün əşyalarını talan etdilər. **10** Midyanlıların yaşadıqları bütün şəhərlərə, obalara od vurdular. **11** İnsanları, heyvanları, bütün qəniməti, talan mallarını götürdürlər. **12** Əsirləri, qəniməti, talan mallarını İordan çayının şərqində, Yerixonun qarşısında, Moav düzənliyindəki düşərgədə olan Musa ilə kahin Eleazarın və İsrail övladlarının icmasının yanına gətirdilər. **13** Musa, kahin Eleazar və icma rəhbərləri onları qarşılıqlaq üçün düşərgənin kənarına çıxdılar. **14** Musa döyüşdən qayıdan sərkərdələrə - minbaşılara və yüzbaşılara qəzəblənib **15** «Bütün qadınları nə üçün sağ saxladınız?» dedi. **16** «Bunlar həmin qadınlardır ki, Bilamin verdiyi nəsihətə uyub Peor hadisəsində İsrail övladlarının Rəbdən dönməsinə səbəb oldular. Ona görə Rəbbin icması arasında vəba törəndi. **17** İndi bütün oğlan uşaqlarını və kişi ilə yaxınlıq etmiş qadınları öldürün. **18** Yalnız kişi ilə yaxınlıq etməmiş cavan qızları özünüz üçün sağ saxlayın. **19** Aranızda kimisə öldürən yaxud meyitə toxunan hər kəs yeddi gün düşərgənin kənarında qalsın. Üçüncü və yedinci gün özünüüzü, həm də əsirlərinizi pak edin. **20** Hər paltarı, dəridən, keçi tükündən və ağacdən düzələn nə varsa, hamısını pak edin». **21** Bundan sonra kahin Eleazar döyüşdən qayıdan əsgərlərə dedi: «Rəbbin Musaya əmr etdiyi qanunun qaydası belədir. **22** Qızılı, gümüşü, tuncu, dəməri, qalayı, qurğusunu, **23** oda davamlı hər şeyi alovdan keçirin ki, pak sayılsın. Lakin paklama suyu ilə də paklansın. Oda davamsız şəyləri isə sudan keçirin. **24** Yedinci gün geyimlərinizi yuyun, onda pak olacaqsınız, sonra düşərgəyə girin». **25** Rəbb Musaya dedi: **26** «Sən, kahin Eleazar və icmanın nəsil başçıları ələ keçirilən insanları, heyvanları, talan mallarını sayın. **27** Talan mallarını döyüşə çıxan əigidərlə icmanın qalan qismi arasında yarı bölün. **28** Döyüşə gedən əigidərlə düşən insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi payından vergi olaraq beş yüzdə birini Rəbbə ayrınn. **29** Bu vergini əigidərlə bölünən paydan götürüb Rəbbə ianə olaraq təqdim etmək üçün kahin Eleazara verin. **30** O biri İsrail övladlarına düşən paydan insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi və başqa heyvanlardan əllidə birini götürüb Rəbbin məskəninə cavabdeh olan Levililərə verin». **31** Musa ilə kahin Eleazar Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl etdilər. **32** Döyüşə gedən əigidərin götürdüyü talan malından bu qənimətlər qalmışdı: 675 000 qoyun-keçi, **33** 72 000 mal-qara, **34** 61 000 eşşək, **35** kişi

ilə yaxınlıq etməmiş 32 000 qız. **36** Bunların yarısı döyüşə gedən əigidərə pay düşdü: 337 500 qoyun-keçi, **37** bunlardan Rəbbə vergi olaraq 675 qoyun-keçi verildi; **38** 36 000 mal-qara, bunlardan 72 mal-qara Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; **39** 30 500 eşşək, bunlardan 61 eşşək Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; **40** 16 000 nəfər, bunlardan 32 nəfər Rəbbə vergi olaraq ayrıldı. **41** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Rəbbə vergi olaraq ayrılanları kahin Eleazara verdi. **42** Musanın döyüşə gedən əigidərən ayırdığından İsrail övladlarına düşən payın yarısı bunlardır: **43** İcmaya düşən yarı pay 337 500 qoyun-keçi, **44** 36 000 mal-qara, **45** 30 500 eşşək, **46** 16 000 insan. **47** Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Musa İsrail övladlarının payından hər əlli nəfərdən və heyvandan birini seçib Rəbbin məskəninə cavabdeh olan Levililərə verdi. **48** Ordu bölmələrində hökm verən sərkərdələr - minbaşılara və yüzbaşılara Musanın yanına gedib dedilər: **49** «Biz qulların hökm etdiyimiz döyüşçülərin sayını öyrəndik. Onlardan heç kim əşkik deyildir. **50** Ona görə də hər birimiz əldə etdiyimiz qızıl əşyaları - xalxalları, bilərzikləri, üzükləri, sırgaları, boyunbaşları təqdim olaraq Rəbbə gətirdik ki, Rəbbin önündə özümüz üçün kəffarə edək». **51** Musa ilə kahin Eleazar qızılı və hər cür bəzək əşyalarını onlardan aldı; **52** minbaşılardan və yüzbaşılardan Rəbbə ianə olaraq gətirdikləri qızıl cəmi 16 750 şekel ağırlığında idi. **53** Döyüşə gedən əigidərin hər biri özürləri üçün talan edilmiş maldan götürmüdü. **54** Musa ilə kahin Eleazar minbaşılardan və yüzbaşılardan qızılı alıb İsrail övladları üçün Rəbbin önündə bir xatirə olaraq Hüzur çadırına gətirdilər.

32 Ruvenlilərlə Qadlıların çoxlu heyvanları var idi. Onlar Yazer ilə Gilead torpaqlarını görəndə heyvan otarmaq üçün bu yerlərin münasib olduğunu başa düşdülər. **2** Qadlılarla Ruvenlilər gəlib Musaya, kahin Eleazara və icmanın rəhbərlərinə dedilər: **3** «Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Xeşbon, Elale, Sevam, Nevo və Beon **4** Rəbbin İsrail icmاسına təslim etdiyi bu ölkə heyvan otarmaq üçün münasib yerdir; qullarının da heyvanları var». **5** Sonra əlavə etdilər: «Əgər biz sənin gözündə lütf tapmışıqsə, qoy bu torpaq mülk olaraq biz qullarına verilsin. Bizi İordandan o taya keçirməyin». **6** Musa cavab verdi: «İsrailli qardaşlarınız döyüşməyə gedərkən siz buradəni qalmaq niyyətindəsiniz? **7** Na üçün çayı keçib Rəbbin onlara verdiyi torpağa getmək üçün İsrail övladlarını

ruhdan salırsınız? 8 Qadeş-Barneadan o torpağı gözden keçirməyə göndərdiyim atalarınız da belə hərəkət etdilər. 9 Onlar Eşkol vadisinə çatıb torpağı gördülər, lakin İsrail övladlarını ruhdan saldılar ki, Rəbbin verdiyi torpağa girməsinlər. 10 0 gün Rəbbin qəzəbi alovlandı və and içib dedi: 11 “Misirdən çıxan iyirmi və ondan yuxarı yaşıda olan adamların heç biri İbrahimə, İshaqə və Yaquba and içib vəd etdiyim torpağı heç vaxt görməyəcək, çünkü onlar Mənim yolumda sədaqətlə getmədilər. 12 Ancaq Qenizli Yefunne oğlu Kəlev və Nun oğlu Yesuaya bu torpağı görəcək, çünkü onlar yolumda sədaqətlə getdilər”. 13 Rəbbin qəzəbi İsrailə qarşı alovlandı və Rəbb gözündə pislik etmiş nəsil olənə qədər onları qırx il səhrada gəzdirdi. 14 Budur, atalarınızın yerinə siz - günahlılar nəslə qalxaraq Rəbbin qızığın qəzəbini İsrailə qarşı daha da alovlandırırsınız. 15 Əgər siz indi Rəbbin ardınca getməkdən dönsəniz, O bütün bu xalqı yenə də səhrada atacaq, siz də onların ölümünə səbəb olacaqsınız». 16 Ruvenlilərlə Qadlılar Musaya yaxınlaşıb dedilər: «Burada sürürlərimiz üçün ağıllar, övladlarımız üçün şəhərlər tikəcəyik. 17 Biz isə silahlanıb İsrail övladlarının qabağında getməyə hazırlıq. Onlar vəd olunmuş torpağa daxil olana qədər onları tərk etmərik. Uşaqlarımız isə qoy möhkəmlənmiş şəhərlərdə qalsınlar ki, bu torpağın sakinlərindən qorunsunlar. 18 İsrail övladlarından hər biri öz ırsini alana qədər evlərimizə qayıtmayacaq. 19 Biz onlarla birlikdə İordanın o biri tayındakı torpaqdan irs istəməyəcəyik, çünkü bizim payımız İordanın şərqi tərəfinə düşdü». 20 Musa onlara belə cavab verdi: «Əgər siz belə hərəkət edib silahlanaraq Rəbbin hüzurunda döyüşə getsəniz 21 və Rəbb düşmənlərini hüzurundan qovana qədər hamınız Onun hüzurunda İordanın o biri tayına silahlı olaraq keçsəniz, 22 bu torpaq Rəbbin önündə sizə tabe olarsa, onda qayida bilərsiniz. Rəbbin və İsrailin qarşısında borclarınızı yerinə yetirmiş olarsınız. Onda bu torpaq Rəbbin təsdiqi ilə sizin mülkünüz olacaq. 23 Lakin əgər belə etməsəniz, budur, Rəbbə qarşı günah etmiş olursunuz və bilin ki, günahınıza görə cəza alacaqsınız. 24 Uşaqlarımız üçün şəhərlər, sürürləriniz üçün ağıllar düzəldin. Lakin vədinizi yerinə yetirin». 25 Qadlılarla Ruvenlilər Musaya dedilər: «Ağamız necə buyurursa, biz qulların elə də edərik. 26 Arvadlarımız, uşaqlarımız, qoyun-keçi və mal-qaramız, burada - Gilead şəhərlərində qalacaq. 27 Sənin qulların -

hamımız silahlanaraq, ağamız buyurduğu kimi çayı keçib Rəbbin əmri ilə döyüşə çıxacaq». 28 Musa onların haqqında kahin Eleazara, Nun oğlu Yesuaya və İsrail övladlarının qəbilə başçılarına əmr etdi. 29 Musa onlara dedi: «Əgər Qadlılarla Ruvenlilər silahlanaraq Rəbbin əmri ilə sizinlə İordan çayının o biri tayına keçərlərsə, torpaq zəbt olunarsa, onda Gilead torpağını onlara mülk olaraq verin. 30 Lakin əgər onlar silahlımb sizinlə çayın o biri tayına keçməsələr, onlar sizin aranızda - Kənan torpağında miras alacaqlar». 31 Qadlılar və Ruvenlilər belə cavab verdilər: «Rəbb sənin qullarına necə deyibsə, biz də elə edərik. 32 Biz Rəbbin hüzurunda silahlanıb çaydan Kənan torpağına keçəcəyik, lakin bizim miras alıdığımız torpaq İordanın bu tayında olsun». 33 Musa Emorlular padşahı Sixonun ölkəsini, Başan padşahı Oqun ölkəsini bütün ətraf şəhərləri və torpaqları ilə birlikdə Ruvenlilərlə Qadlılara və Menaşə qəbiləsinin yarısına verdi. 34 Qadlılar möhkəmlənmiş şəhərlər olaraq Divonu, Atrotu, Aroeri, 35 Atrot-Şofani, Yazeri, Yoqbohani, 36 Bet-Nimranı və Bet-Haranı bərpa etdilər və sürürlər üçün ağıllar düzəldtilər. 37 Ruvenlilər isə Xeşbonu, Elaleni, Qiryatayimi, 38 Nevonu, Baal-Meonu - onların adları sonra dəyişdirildi - və Sivmanı bərpa etdilər. Yenidən tikdikləri şəhərlərə başqa adlar qoydular. 39 Menaşə oğlu Makirin övladları Gileada girib oradakı Emorluları qovdular və oranı ələ keçirdilər. 40 Musa Gileadı Menaşə oğlu Makirin nəslinə verdi. Onlar orada məskən saldılar. 41 Menaşə nəslindən olan Yair gedib Emorluların kəndlərini alaraq adlarını Xavvot-Yair qoydu. 42 Novah isə gedib Qenatı və ətrafdakı qəsəbələri aldı. Oranı da öz adı ilə Novah adlandırdı.

33 Musa və Harunun başçılığı ilə ordular halında Misir torpağından çıxan İsrail övladlarının köçləri bunlardır. 2 Musa Rəbbin əmrinə görə onların köçlərini və dayanacaqlarını qeyd etdi. Onların köçləri və qaldıqları yerlər bunlardır: 3 İsrail övladları Pasxa bayramının səhəri, birinci ayın on beşində Misirlilərin gözü qarşısında vüqarla Ramsesdən yola düşdü. 4 O vaxt Misirlilər Rəbbin qırıldığı bütün ilk oğlanları basdırırdılar. Rəbb onların allahlarını da Öz hökmüna məruz qoymuşdu. 5 İsrail övladları Ramsesdən yola çıxıb Sukkotda düşərgə saldılar. 6 Sukkotu tərk edib səhra kənarındaki Etamda düşərgə saldılar. 7 Etami tərk edib Baal-Sefonun şərqiində Pi-Haxirota qayıtdılar

və Miqdol yaxınlığında düşərgə saldılar. **8** Pi-Haxirotu tərk edib dənizin ortasından keçərək sahraaya çıxdılar. Etam səhrasında üç gün gəzib dolanandan sonra Marada düşərgə saldılar. **9** Maranı tərk edib on iki su çeşməsi və yetmiş xurma ağacı olan Elimə gedərək orada düşərgə saldılar. **10** Elimi tərk edib Qırmızı dəniz kənarında düşərgə saldılar. **11** Qırmızı dənizin kənarından ayrılib Sin səhrasında düşərgə saldılar. **12** Sin səhrasını tərk edib Dofqada düşərgə saldılar. **13** Dofqanı tərk edib Aluşda düşərgə saldılar. **14** Aluşu tərk edib Refidimdə düşərgə saldılar. Orada xalq üçün içməyə su yox idi. **15** Refidimi tərk edib Sina səhrasında düşərgə saldılar. **16** Sina səhrasını tərk edib Qıvrot-Hattaavada düşərgə saldılar. **17** Qıvrot-Hattaavani tərk edib Xaserotda düşərgə saldılar. **18** Xaserotu tərk edib Ritmada düşərgə saldılar. **19** Ritmani tərk edib Rimmon-Peresdə düşərgə saldılar. **20** Rimmon-Peresi tərk edib Livnada düşərgə saldılar. **21** Livnani tərk edib Rissada düşərgə saldılar. **22** Rissani tərk edib Qehelatda düşərgə saldılar. **23** Qehelatı tərk edib Şefer dağında düşərgə saldılar. **24** Şefer dağını tərk edib Xaradada düşərgə saldılar. **25** Xaradadan ayrılib Maqhelotda düşərgə saldılar. **26** Maqhelotu tərk edib Taxatda düşərgə saldılar. **27** Taxatdan ayrılib Terahda düşərgə saldılar. **28** Terahı tərk edib Mitqada düşərgə saldılar. **29** Mitqanı tərk edib Xaşmonada düşərgə saldılar. **30** Xaşmonadan ayrılib Moserotda düşərgə saldılar. **31** Moserotu tərk edib Bene-Yaaqanda düşərgə saldılar. **32** Bene-Yaaqandan ayrılib Xor-Haqqidqadda düşərgə saldılar. **33** Xor-Haqqidqadı tərk edib Yotvatada düşərgə saldılar. **34** Yotvatani tərk edib Avronada düşərgə saldılar. **35** Avronanı tərk edib Eson-Geverdə düşərgə saldılar. **36** Eson-Geveri tərk edib Zin səhrasında, yəni Qadeşdə düşərgə saldılar. **37** Qadeşdən ayrılib Edom torpağının sərhəindəki Hor dağında düşərgə saldılar. **38** Kahin Harun Rəbbin əmrinə görə Hor dağına çıxdı. İsraililərin Misirdən çıxmasının qırxinci ilində, beşinci ayın birinci günündə orada öldü. **39** Harun Hor dağında öləndə yüz iyirmi üç yaşında idi. **40** Kənan ölkəsinin Negev bölgəsində yaşayan Kənanlı Arad padşahı eşitdi ki, İsrail övladları gəlib. **41** İsrail övladları Hor dağından ayrılib Salmonada düşərgə saldılar. **42** Salmonanı tərk edib Punonda düşərgə saldılar. **43** Punonu tərk edib Ovotda düşərgə saldılar. **44** Ovotu tərk edib Moav sərhəindəki İye-Avarimdə düşərgə saldılar. **45** İye-Avarimi tərk edib Divon-Qadda düşərgə

saldılar. **46** Divon-Qaddan ayrılib Almon-Divlataymada düşərgə saldılar. **47** Almon-Divlataymanı tərk edib Nevo yaxınlığında olan Avarim dağlıq bölgəsində düşərgə saldılar. **48** Avarim dağlıq bölgəsində ayrılib İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında olan Moav düzənliyində düşərgə saldılar. **49** İordan çayı boyunca Bet-Yeşimotdan Avel-Şittimə qədər Moav düzənliyində düşərgə saldılar. **50** Orada, İordan çayı yanında, Yerixo qarşısındaki Moav düzənliyində Rəbb Musaya belə dedi: **51** «İsrail övladlarına de: "İordan çayından Kənan ölkəsinə keçəndə **52** ölkədə yaşayın bütün əhalini qovun. Oyma daşlarının, tökmə bülərinin hamisini yox edin. Onların bütün səcdəgah yerlərini dağıdın. **53** Ölkəni ələ keçirib orada məskunlaşacaqsınız, çünki mülk almaq üçün oranı sizə verdim. **54** Püşkə ölkəni nəsilləriniz arasında bölün. Böyük nəslə böyük torpaq payı, kiçik nəslə kiçik torpaq payı verin. Kimin püşkünə nə çıxsa, qoy ora onun olsun. Paylarını atalarınız qəbilələrinə görə ırs alın. **55** Amma yerli əhalini qovmasanız, qalanlar böyrünüzü kol kimi dələyib tikan kimi gözünüzə girəcək. Yaşadığınız ölkədə sizə əziyyət verəcək. **56** Mən də onlara nə etməyi düşünsəm, onu sizə edəcəyəm"».

34 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et və onlara de: "Kənan ölkəsinə girdiyiniz zaman ırs olaraq sizə düşən torpağın – Kənan torpağının sərhədləri belə olacaq: **3** Cənub tərəfiniz Zin səhrasından Edom sərhədi boyunca uzanacaq. Cənub sərhədiniz şərqdə Duz dənizinin ucundan başlayacaq. **4** Sərhədiniz Aqrabbim keçidinin cənubundan dolaşaraq Zin səhrasına keçəcək və oradan Qadeş-Barneanın cənubuna qədər uzanacaq. Oradan Xasar-Addara uzanıb Asmona keçəcək. **5** Sərhəd Asmondan Misir vadisində qədər dolaşacaq və onun ucu dənizin yanında olacaq. **6** Qərb sərhədiniz Böyük dənizi və onun kənarı olacaq, qərb sərhədiniz belə olacaq. **7** Şimal sərhədiniz bu olacaq: Böyük dənizdən Hor dağına qədər nişan qoyacaqsınız. **8** Hor dağından da Xamat keçidinə qədər nişan qoyacaqsınız. Sərhədin ucu Sedadda olacaq. **9** Sərhəd Zifrona uzanacaq və onun ucu Xasar-Enanda olacaq. Bu, şimal sərhədiniz olacaq. **10** Şərq sərhədinizə Xasar-Enandan Şefama qədər nişan qoyacaqsınız. **11** Sərhəd Şefamdan Ayinin şərq tərəfində olan Rivlaya enəcək və oradan Kinneret gölünün şərq kənarındaki yamaclara çatacaq. **12** Sonra sərhəd İordan çayı boyunca enəcək və onun

ucu Duz dənizinin yanında olacaq. Hər tərəfdən ölkənizin sərhədləri bunlar olacaq». **13** Musa İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Bu o torpaqdır ki, siz onu püşk vasitəsilə bölməlisiniz. Rəbbin əmri ilə onu doqquz yarımla qəbilə arasında bölməlisiniz. **14** Çünkü Ruven qəbiləsinin nəsilləri, Qad qəbiləsinin nəsilləri və Menaşə qəbiləsinin o biri yarısı öz ırsını aldılar. **15** Bu iki yarımla qəbilə Yerixonun qarşısında İordan çayının şərq tərəfində ırsını aldı». **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Torpaqları sizə ırs olaraq bölgəcək adamların adları belədir: kahin Eleazar və Nun oğlu Yesua. **18** Torpaqları bölmək üçün hər qəbilədən bir nəfər rəhbər götürün. **19** Bu adamlar bunlardır: Yəhuda qəbiləsi üçün Yefunne oğlu Kəlev; **20** Şimeon qəbiləsi üçün Ammihud oğlu Şamuel; **21** Binyamin qəbiləsi üçün Kislon oğlu Elidad; **22** Dan qəbiləsi üçün rəhbər olan Yoqlı oğlu Buqqi; **23** Yusif oğullarından Menaşə qəbiləsi üçün rəhbər olan Efod oğlu Xanniel; **24** Efrayim qəbiləsi üçün rəhbər olan Şiftan oğlu Qemuel; **25** Zevulun qəbiləsi üçün rəhbər olan Parnak oğlu Elisafan; **26** İssakar qəbiləsi üçün rəhbər olan Azzan oğlu Paltiel; **27** Aşer qəbiləsi üçün rəhbər olan Şelomi oğlu Axihud; **28** Naftali qəbiləsi üçün rəhbər olan Ammihud oğlu Pedahel». **29** Kənan torpağında İsrail övladlarına ırs torpaqları bölmək üçün Rəbbin əmri etdiyi adamlar bunlardır.

35 İordan çayının yanında, Yerixo qarşısında olan Moav düzənləyində Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, mülk etdikləri torpaqda yaşamaq üçün Levililərə şəhərlər versinlər. Sən şəhərlərin ətrafında Levililərə otlqlar da ver. **3** Beləliklə, Levililərin yaşamaq üçün şəhərləri və onların mal-qaraları, sürürləri və digər heyvanları üçün otlqları olsun. **4** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərin ətrafındakı otlqlar şəhər divarından min qulac uzanacaq. **5** Şəhər ortada olaraq şəhərin bayırından şərq tərəfini iki min qulac, cənub tərəfini iki min qulac, qərb tərəfini iki min qulac və şimal tərəfini iki min qulac ölçün. Bu onlar üçün şəhər otlqlarını olsun. **6** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərdən altı sığınacaq şəhər olsun ki, kimisə öldürən oraya qaca bilsin. Bunlardan başqa qırx iki şəhər də verin. **7** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərin cəmi qırx səkkiz şəhər olsun. Onları otlqları ilə birgə verin. **8** Levililərə verəcəyiniz şəhərlər hər qəbiləyə düşən payın nisbətində alınsın, çox şəhəri olan qəbilədən çox şəhər, az şəhəri olan

qəbilədən az şəhər alın». **9** Sonra Rəbb Musaya dedi: **10** «İsrail övladlarına de: «Siz İordan çayını keçib Kənan torpağına girəndə **11** sığınacaq şəhərlər olaraq bəzi şəhərlər seçin ki, bilmədən adam öldürən oraya qaçın. **12** Qisas alandan sığınacaq şəhərlərin bunlar olsun ki, adam öldürən şəxs icmanın öündə hökm alana qədər öldürülməsin. **13** Verəcəyiniz bu altı şəhər sizin üçün sığınacaq şəhərlər olsun. **14** İordan çayının o biri tayında üç şəhər və Kənan torpağında üç şəhər verin. Bunlar sığınacaq şəhərlər olsun. **15** Bu altı şəhər İsrail övladlarına, aralarında yaşayan yadellilərə və qəriblərə sığınacaq şəhərləri olacaq. Belə ki bilmədən birini öldürən hər kəs oraya qaça bilsin. **16** Əgər biri dəmir bir alətlə başqa birini vurub öldürmişsə, o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **17** Əgər kimsə əlində insanın ölə biləcəyi bir daşla kimisə vurmuşsa və o adam ölmüşsə, onda o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **18** Yaxud əlində adam öldürə bilən ağac bir alətlə birini vurub öldürmişsə, o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **19** Tökülən qanın qisasını alan özü qatılı öldürüsün, onunla rastlaşıdı zaman öldürüsün. **20** Əgər onu kinlə itələyib yaxud pusquda duraraq ona tərəf bir şey atıb öldürmişsə **21** ya da ədavətə görə onu əli ilə vurub öldürmişsə, vuran mütləq öldürülməlidir. O qatildir, tökülən qanın qisasını alan adam qatılə rast gəldiyi zaman onu öldürüsün. **22** Ancaq ədavəti olmayaraq birini qəflətən itələmişsə yaxud pusquda durmadan ona bir şey atmışsa **23** və yaxud da onu görmədən üstüne adam öldürə bilən bir daş düşürüb öldürmişsə, onda ölen şəxsi-qərəzlik olmadığından və ona ziyan vurmaq istəmədiyindən **24** adam öldürənlə tökülən qanın qisasını alan arasında bu hökmərlər görə icma hökm çıxaracaq. **25** İcma tökülən qanın qisasını alanın əlindən adam öldürəni qurtaracaq, qəcdişi sığınacaq şəhərə geri göndərəcək və o, müqəddəs yağıla məsh olunmuş baş kahinin ölümüne qədər orada qalacaq. **26** Əgər adam öldürən qəcdişi sığınacaq şəhərin sərhədini keçərsə, **27** tökülən qanın qisasını alan adam öldürəni sığınacaq şəhərin sərhəd kənarında taparsa və onu öldürərsə, o qatil sayılmayacaq. **28** Çünkü adam öldürən baş kahinin ölümüne qədər sığındığı şəhərdə qalmalı idi. Ancaq baş kahinin ölümündən sonra öz mülkü olan torpağına qayıda bilər. **29** Bunlar nəsildən-nəslə bütün yaşadığınız yerlərdə qanun və hökm olacaq. **30** Bir adam bir adamı öldürsə, şahidlərin ifadəsi ilə öldürülsün. Lakin

heç bir qatil tək şahidin ifadəsi ilə öldürülməsin. **31** Ölüm cəzasına layiq qatilin canı üçün fidyə almayın, çünkü o öldürülməlidir. **32** Sığınacaq şəhərinə qaçan üçün fidyə almayın ki, kahinin ölümündən əvvəl torpağında yaşamağa qayıtsın. **33** Beləcə olduğunuz ölkəni murdarlamayın. Çünkü qan tökmək ölkəni murdar edər və ölkədə töktülən qanın əvəzi ancaq onu tökənin qanı ilə kəffarə oluna bilər. **34** Yaşadığınız, Mənim də olduğum ölkəni ləkələməyin. Çünkü İsrail övladları arasında yaşıyan Rəbb Mənəm”».

36 Yusif övladlarının nəsillərindən Menaşə oğlu

Makir oğlu Gilead nəslinin ailə başçıları yaxınlaşış Musanın önündə və İsrail nəsil başçıları olan rəhbərlərin önündə belə danışdır: **2** «Rəbb ölkəni ırs olaraq püşk ilə İsrail övladları arasında bölüşdürməyi ağamıza əmr etdi. Soydaşımız Selofxadın ırsını onun qızlarına vermək ağamıza Rəbb tərəfindən əmr olundu. **3** Əgər Selofxadın qızları başqa bir İsrail qəbiləsinə mənsub kişilərə ərə getsələr, onların ırsı bizim ırsimizdən götürülləb mənsub olacaqları qəbilənin ırsına qatılar. Beləliklə, püşklə biza düşən pay azalar. **4** İsrail övladlarının Azadlıq ili geləndə qızların ırsı ərlərinin mənsub olduqları qəbilənin ırsınə əlavə olunar. Beləliklə, qızların ırsı atalarımızın qəbiləsinə düşən ırsdan alınar». **5** Musa Rəbbin əmrinə görə İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Yusif nəslinin qəbiləsi doğru söyləyir. **6** Selofxadın qızları haqqında Rəbbin əmr edib dediyi söz budur: onlar öz istədikləri kişiyyə ərə gedə bilər, ancaq atalarının mənsub olduğu qəbilədən olan nəsil içinde ərə getməlidirlər ki, **7** İsrail övladlarının ırsı qəbilədən qəbiləyə keçməsin. İsrail övladlarının hər biri atalarının qəbiləsinin ırsına bağlı qalsın. **8** İsrail qəbilələrindən hər hansı birində ırsə malik olan hər qız atasının mənsub olduğu qəbilədən və nəsildən bir nəfərə ərə getməlidir ki, hər bir İsrail övladı atalarının ırsınə malik olsun. **9** ırs bir qəbilədən başqa qəbiləyə keçməsin. Hər bir İsrail qəbiləsi öz ırsınə bağlı qalsın». **10** Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl edərək Selofxadın qızları **11** Maxla, Tirsa, Xoqla, Milka və Noa əmisi oğlanlarına ərə getdilər. **12** Onlar Yusif oğlu Menaşə nəsillərinə mənsub kişilərə ərə getdilər. Ona görə də ırsı atalarının mənsub olduğu qəbilə və nəsil içinde qaldı. **13** Rəbbin Musa vasitəsilə İordan çayının yanında Yerixə qarşısındaki Moav düzənliliyində İsrail övladlarına verdiyi əmr və hökmlər bunlardır.

Qanunun Təkrarı

1 İordan çayının şərqi tərəfində səhrada Paranla Tofel, Lavan, Xaserot və Di-Zahav arasında, Sufun qarşısında olan Arava vadisində Musanın bütün İsrailliərə söylədiyi sözlər bunlar idi: **2** Seir dağının yolu ilə getmək üçün Xorevdən Qadeş-Barneaya qədər on bir günlük yol var idi. **3** Misirdən çıxıqlarının qırıncı ilində, on birinci ayın birində Musa Rəbbin İsrail övladları üçün ona əmr etdiyi hər şeyi söylədi. **4** Musa Xəsbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonu və Aştarotda, Edreidə yaşayan Başan padşahı Oqu məğlub edəndən sonra bu nitqi söylədi. **5** İordan çayının şərqi tərəfində yerləşən Moav torpağında Musa bu Qanunu izah etməyə başladı. **6** «Xorevdə olanda Allahımız Rəbb bizi belə dedi: “Bəsdir bu dağda yaşadığınız! **7** Qalxın buradan köcüb Emorluların dağlıq bölgəsinə, Arava vadisində, dağlarda, yamaclı-düzenliyli bölgədə, Negevdə və dəniz kənarında yaşayan bütün qonşu xalqların arasına, böyük Fərat çayına qədər uzanan Kənan torpağına və Livana gedin. **8** Sizin qarşınıza çıxardığım torpaq budur. Rəbbin atalarınıza - İbrahimə, İshaqə, Yaquba özləri üçün və özlərindən sonra gələn övladları üçün və etdiyi bu torpağa girərək oranı özünüzə mülk edin”. **9** O vaxt mən sizə belə dedim: “Təkbaşına sizin yükünüüzü daşıya bilmərəm. **10** Allahınız Rəbb sizi çıxaltdı və budur, bu gün siz göydəki ulduzlar qədər çoxsunuz. **11** Qoy atalarınızın Allahi Rəbbin söylədiyi kimi olsun, sizə xeyir-dua verərək olduğunuzdan min qat artıq etsin. **12** Axi mən təkbaşına zəhmətinizə, əziyyətinizə və münaqışərinizə necə tab gətirim? **13** Özünüüz üçün hər qəbilədən müdrik, uzaqgörən və təcrübəli adamlar seçin. Mən onları sizə başçı təyin edəcəyəm”. **14** Siz də “sən deyən yaxşıdır” dediniz. **15** Mən qəbilələrinizin müdrik və təcrübəli ağsaqqallarından götürüb sizə minbaşı, yüzbaşı, əllibası, onbaşı və qəbilə məmurları təyin etdim. **16** O vaxt hakimlərinizə belə əmr etdim: “Aralarında münaqışəsi olan soydaşlarınızı dirləyin. Münaqışə istər İsrailli soydaşlarınız arasında, istərsə bir İsrailli ilə yadelli arasında olsun, hökm çıxararkən ədalətli olun. **17** Heç kimə tərəfkeşlik etmədən kiçiyi də böyük kimi dirləyərək hökm çıxarıñ. İnsan şəxsiyyətindən qorxmayın, hökm Allahındır. Sizin üçün çətin olan münaqışəli məsələləri isə mənim yanımı gətirin. Mən onlara qulaq asaram”. **18** O vaxt edəcəyiniz şeylərin hamisini sizə əmr etdim.

19 Sonra biz Xorevdən köcdük. Allahımız Rəbbin bizi əmr etdiyi kimi gördünüz böyük və qorxunc səhranı keçərək Emorluların dağlıq bölgəsinə tərəf köcüb Qadeş-Barneaya çatdıq. **20** Mən orada sizə dedim: “Allahınız Rəbbin bizi verdiyi Emorluların dağlıq bölgəsinə çatdırınız. **21** Budur, Allahınız Rəbb torpağı sizi verdi. Atalarınızın Allahı Rəbbin sizə söylədiyi kimi qalxın, oranı mülk edin. Heç nədən qorxub çəkinməyin”. **22** O zaman hamımız yanımı galib dediniz: “Adamlar göndərək, qoy əvvəlca torpağı onlar nəzərdən keçirsinlər. Qoy gedəcəyimiz yol və catacağımız şəhərlər barədə bizi məlumat gətirsinlər”. **23** Bu fikir xoşuma gəldi. Hər qəbilədən bir nəfər olmaqla aranızdan on iki nəfər götürdüm. **24** Onlar dağlıq bölgəsinə qalxdılar. Eşkol vadisina qədər gəlib oranı gözdən keçirdilər. **25** Bu torpağın məhsullarından əllərinə götürüb yanımıza qaytdılar və belə məlumat verdilər: “Allahımız Rəbbin bizi vermək istədiyi münbit torpaqdır”. **26** Siz isə Allahımız Rəbbin əmrinə qarşı çıxaraq oraya qalxmaq istəmadınız. **27** Öz ədərlərində deyindiniz: “Rəbb bizi nifrat edir. Bizi Misir ölkəsindən ona görə çıxardı ki, Emorlulara təslim etsin və həlak etsin. **28** Axi biz hara gedirik? Soydaşlarımız o xalq sayca bizdən çox və ucaboydur, böyük şəhərləri, göye çatan hasarları var, Anaqlıları da orada gördük deyə-deyə bizdə ürkər qoymadılar”. **29** Onda mən sizə dedim: “Onlardan qorxub çəkinməyin. **30** Allahınız Rəbb qarşınızca gedir. Sizin üçün Özü döyüşəcək. Misirdə və səhrada gözünüz qarşısında sizin üçün etdiyi hər şeyi yenə də edəcəkdir. **31** İnsan öz balasını apardığı kimi səhradan bu yerə çatana qədər Allahınız Rəbbin də sizi elə apardığını gördünüz”. **32** Buna baxmayaraq, sizə düşərgə salmağa yer axtarmaq və gedəcəyiniz yolu göstərmək üçün gecə alovla, gündüz buludla **33** qarşınızca yol gedən Rəbbə etibar etmədiniz. **34** Rəbb bu danişınızı eşidib qəzəbləndi və and içərək dedi: **35** “Atalarınıza vermək üçün and etdiyim bu gözəl torpağı Yefunne oğlu Kaledvən başqa bu iyrənc nəslin adamlarından heç biri görməyəcək. **36** Oranı Kəlev görəcək. Tamamilə Rəbbin ardınca getdiyi üçün ayaq baslığı torpağı ona və övladlarına verəcəyəm”. **37** Sizin ucbatınızdan Rəbb mənə də qəzəbləndi və belə dedi: “Sən də oraya girməyəcəksən. **38** Oraya sənin köməkçin Nun oğlu Yesua girəcək. Onu cəsarətləndir, çünki torpağı İsraillilərə ırs olaraq o bələcək. **39** Əsir olacaqlar dediyiniz balalarınız, yaxşını pisdən hələ ayıra bilməyən uşaqlarınız oraya

girəcəklər. Ölkəni onlara verəcəyəm, oranı onlar mülk olaraq alacaqlar. **40** Siz isə döntüb Qırmızı dəniz yolundan səhraya köçün”. **41** Sonra siz mənə belə cavab verdiniz: “Rəbbə qarşı günah etdik. Allahımız Rəbbin biza etdiyi əmrə əsasən çıxıb döyüşəcəyik”. Hamınız dağlıq çixmağın asan olduğunu düşünərək döyüş silahlarına sarıldınız. **42** Rəbb mənə dedi: “Onlara de ki, aralarında Mən yoxam. Döyüşə çıxmasınlar, yoxsa düşmənlərinə məğlub olarlar”. **43** Siz isə mənim sözümə qulaq asmadınız. Rəbbin əmrinə qarşı çıxaraq döyüşə çıxmaga cürət etdiniz. **44** Bu dağlıq bölgəsində yaşayan Emorlular müqavimət göstərərək sizi arr kimi qovdular və sizi Seirdən Xormaya qədər qırdılar. **45** Belə olanda qayıdib Rəbbin hüzurunda ağladınız, lakin Rəbb səsinizi eşitmədi və sizə qulaq asmadı. **46** Uzun müddət yerinizdə - Qadeşdə qaldınız.

2 Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi qayıdib Qırmızı dəniz yolu ilə səhraya köç etdik. Xeyli vaxt Seir dağlıq bölgəsini gəzib dolaşandan sonra **2** Rəbb mənə belə dedi: **3** “Bu dağlıq bölgəsini gəzib dolaşmağınız kifayətdir, indi şimala dönün. **4** Xalqa belə əmr et: «Seirdə yaşayan qohumlarınız Esav övladlarının torpağından keçəcəksiniz. Onlar sizdən qorxacaqlar, buna görə çox diqqətli olun. **5** Onlarla münaqışə yaratmayın, çünki torpaqlarından bir qarış da sizə verməyəcəyəm. Ona görə ki Mən mülk olaraq Seir dağlıq bölgəsini Esav nəslinə vermişəm. **6** Onlardan yeməyi də, suyu da pulla alın, yeyib-icməyiniz qoy belə olsun”. **7** Çünkü Allahımız Rəbb əlinizdə olan hər işə xeyir-dua verib. Belə böyük səhrada gəzib-dolaşığınız zaman **O** sizi qorumuşdu. Bu qırx il ərzində sizinlə olan Allahınız Rəbbin sayısında heç nəyə ehtiyacınız olmayıb. **8** Biz Seir dənizində yaşayan qohumlarınız Esav övladlarının torpağından, Elat və Eson-Geverdən Arava yolundan burularaq Moav səhrəsi yoluñdan keçdi. **9** Rəbb mənə dedi: “Moavlilar incitmə və onlarla döyüşə girmə. Mən onların torpağından mülk olaraq sizə heç nə verməyəcəyəm, çünki Ar ölkəsini mülk olaraq Lut övladlarına vermişəm”. **10** Orada əvvəl Emlilər, Anaqlılar kimi ucaboy, güclü və çoxsaylı bir xalq yaşayırı. **11** Onlar da Anaqlılar kimi Rafalılar sayılırdı, lakin Moavlilar onları Emlilər adlandırırdılar. **12** Seirdə isə əvvəllər Xorlular yaşayırı. Esav övladları onları qovdu, İsraillilərin Rəbbin mülk olaraq verdiyi torpağın əhalisinə etdiyi kimi qarşılara çıxan Xorluları qırıb

torpaqlarında məskən saldılar. **13** Rəbb sözünə davam etdi: “İndi qalxıb Zered vadisini keçin”. Biz Zered vadisini keçdi. **14** Qadeş-Barneadan köçdüyümüz vaxtdan Zered vadisini keçənədək otuz səkkiz il oldu. Rəbbin and içdiyi kimi düşərgədə olan o dövrdəki nəslin döyüşçülərindən heç biri sağ qalmamışdı. **15** Onları ordugahdan yox edib qurtaranadək Rəbbin əli onlara qarşı oldu. **16** Xalqın bütün döyüş adamları ölüb-qurtarandan sonra **17** Rəbb mənə belə dedi: **18** “Siz bu gün Moav torpağında yerləşən Ardan keçəcəksiniz. **19** Ammon övladlarına yaxınlaşanda onları incitməyin və münaqışə yaratmayın, çünki sizə Ammon övladlarının torpağından mülk olaraq heç nə verməyəcəyəm, ona görə ki oranı da Lut övladlarına vermişəm”. **20** Ora da Rafalıların torpağı sayılırdı, əvvəllər orada Rafalılar yaşayırı. Ammonlular onları Zamzumlular adlandırırdılar. **21** Onlar da Anaqlılar kimi ucaboy, güclü və çoxsaylı bir xalq idi. Rəbb onları Ammonluların qarşısından yox etmişdi. Ammonlular onları qovub yerlərində məskən salmışdılar. **22** Rəbb Seirdə yaşayan Esav övladları üçün də həmin işi görərək Xorluları onların qarşısından yox etmişdi. Esav övladları Xorluları qıraraq yerlərində məskən saldılar və bu günə qədər orada yaşamaqdadırlar. **23** Kaftordan çıxan Kaftorlular isə Qəzzəyə qədər kəndlərdə yaşayan Avvalıları qırdılar və onların yerində məskən saldılar. **24** Rəbb dedi: “Qalxıb köç edin, Arnon vadisindən keçin. Bax Xeşbon padşahı Emorlu Sixonu və onun ölkəsini sizə təslim etdim. Özünüz üçün mülk olaraq oranı almağa başlayın. Onlarla döyüşə girin. **25** Bu gündən Mən səma altında olan bütün xalqları sizə görə qorxu və vahiməyə salmağa başlayıram. Sizin sorağınızı eşidənlər qarşınızda titrəyib bütüñəcəklər”. **26** Qedemot səhrasından Xeşbon padşahı Sixonun yanına sülh danışışı üçün qasidlər göndərdim və dedim: **27** “Rica edirik, sənin torpağından keçmək üçün biza izin verəsən. Yalnız yol keçəcəyik, oradan nə sağa, nə də sola dönəcəyik. **28** Pulla bizə yemək satsanız, yeyəcəyik, su satsanız, içəcəyik. Bizi ölkəni piyada keçmək kifayətdir. **29** Seirdə yaşayan Esav övladları və Arda yaşayan Moavlilar etdiyi kimi sən də izin ver ki, iordan çayından Allahımız Rəbbin biza verdiyi torpağa keçək”. **30** Lakin Xeşbon padşahı Sixon bizi torpağından keçməyə qoymadı. Çünkü bugünkü kimi Allahınız Rəbb sizə təslim etmək üçün onu inadkar və daşürəkli etdi. **31** Rəbb mənə dedi: “Bax Sixonu və ölkəsini sənə təslim etməyə başlayıram.

Oranı fəth edib ırs olaraq almağa başla”. 32 Sixon özü və bütün ordusu döyüşmək üçün Yahsada bizim qarşımıza çıxdı. 33 Allahımız Rəbb onu biza təslim etdi. Biz də Sixonu, övladlarını və bütün ordusunu qirdiq. 34 O vaxt onun bütün şəhərlərini aldıq. Hər bir şəhəri kişi, qadın və uşaqlarla birlikdə tamamilə məhv etdik: kimsəni sağ qoymadıq. 35 Heyvanlarını götürüb aldığımız şəhərləri talan etdik. 36 Arnon vadisinin kənarında Aroerdən və vadidə olan şəhərdən Gileadadək qarşımıza bizdən güclü bir şəhər çıxmadi. Allahımız Rəbb onların hamisini biza təslim etdi. 37 Lakin Ammonluların ölkəsinə, bütün Yabboq çayı kənarına və dağlıq bölgəsindəki şəhərlərə – Allahımız Rəbbin qadağan etdiyi heç yerə yaxınlaşmadıq.

3 Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandıq. Başan padşahı Oq bütün ordusu ilə bərabər Edreida bizimlə döyüşə çıxdı. 2 Rəbb mənə dedi: “Ondan qorxma, cünki Mən onu, bütün xalqını və torpağını sənə təslim edirəm. Xəsbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da başına gətir”. 3 Allahımız Rəbb Başan padşahı Oqu və bütün ordusunu biza təslim etdi. Biz də kimsəni sağ buraxmadan hamisini qırıb 4 bütün şəhərlərini aldıq, almadığımız bir şəhər belə, qalmadı. Aldığımız şəhərlərin sayı altmış idi. Bu yerlər Başanda Oqun ölkəsi olan bütün Arqov diyarını təşkil edirdi. 5 Şəhərlərin hamisinin darvazaları cəftəli idi və hündür divarlarla əhatə olunmuşdu. Bundan əlavə, çoxlu divarsız kəndlər də var idi. 6 Xəşbon padşahı Sixonun başına gətirdiyimiz kimi onları da qırıb kişi, qadın və uşaqları ilə bərabər şəhərlərin hamisini tamamilə məhv etdik. 7 Bütün heyvanları götürüb şəhərləri talan etdik. 8 Beləcə o vaxtlar Arnon vadisindən Xermon dağına qədər olan İordan çayının şərqindəki Emorluların iki padşahının əlindən ölkəni aldıq. 9 Sidonlular Xermonu Sıryon adlandırdılar. Emorlular isə oraya Senir deyirdilər. 10 Yaylada olan bütün şəhərləri, bütün Gileadi, Oqun Başan ölkəsindəki şəhərləri olan Selka və Edreiyə qədər bütün Başan torpağını aldıq. 11 Rafalılardan ancaq Başan padşahı Oq sağ qalmışdı. O, dəmir çarpayısında yatardı. Hələ Ammon övladlarının Rabba şəhərində olan bu çarpayının adı ölçüyə görə uzunluğu doqquz, eni isə dörd qulac idi. 12 O vaxt ırs olaraq bu torpaqları aldıq: Arnon vadisinin yanında olan Aroerdən başlanan ölkəni, Gilead dağlıq bölgəsinin yarısını şəhərləri ilə

bərabər Ruvenlilərə və Qadılilara verdim. 13 Gileadın qalan hissəsini, Oqun ölkəsi olan bütün Başanı Menaşə qəbiləsinin yarısına verdim. Başında olan bütün Arqov diyarına Rafalılar ölkəsi deyilirdi. 14 Menaşə oğlu Yair Geşurlular və Maakathlıların sərhadına qədər Arqov diyarını aldı. Oraya – Başana öz adına uyğun Xavvot-Yair adını verdi, bu günə qədər də belə adlanır. 15 Gileadi Makirə verdim. 16 Ruvenlilərlə Qadılara Gileaddan Arnon vadisina qədər uzanan torpaqları verdim. Vadinin ortası onların sərhədi, Ammonlularla sərhədləri isə Yabboq çayı idı. 17 Aravada sərhəd İordan çayı idı: Kinneretdən Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə, şərqi tərəfdəki Pisqa yamaclarının altına qədər uzanırdı. 18 O vaxtlar sizə əmr edib dedim: “Bu torpağı mülk olaraq almaq üçün Allahınız Rəbb sizə verdi. Siz – bütün cəngavərlər silahlanaraq soydaşlarınız İsrail övladlarının qarşısında gedin. 19 Hər biriniz sizə verdiyim şəhərlərə sonralar qayida bilərsiniz”. 20 Amma Rəbb sizin kimi soydaşlarınızda rahatlıq verənə qədər, Rəbbin İordan çayının şərqində onlara verdiyi torpağı mülk olaraq alana qədər arvadlarınız, uşaqlarınız və heyvanlarınız – bilirom ki, çox heyvanlarınız var – sizə verdiyim şəhərlərdə qalsınlar. 21 O vaxtlar Yesuaya əmr edib dedim: “Allahınız Rəbbin bu iki padşahın başına gətirdiyi hər şeyi gözlərinizlə gördünüz. Rəbb keçəcəyiniz bütün ölkələrdə belə edəcək. 22 Onlardan qorxmayın, cünki Allahınız Rəbb Özü sizin üçün döyüşəcək!” 23 O zaman Rəbbə yalvararaq dedim: 24 “Ya Xudavənd Rəbb, Sən Öz böyükliyünü və qüdrətli əlini bu quluna göstərməyə başladın. Göydə və yerdə hansı allah var ki, Sənin etdiyin böyük işləri görə bilsin, Sənin kimi hər şəyə qadir olsun! 25 Rica edirəm, qoy İordan çayını keçib onun qərb tərəfində olan gözəl torpağı – o gözəl dağlıq bölgəsini və Livani görün”. 26 Lakin sizin ucbatınızdan Rəbb mənə qəzəblənmişdi, ona görə də məni eşitmədi və dedi: “Bəsdir, bu barədə bir daha Mənə müraciət etmə! 27 Pisqa təpəsinə çıxıb qərba, şimala, cənuba və şərqə göz gəzdir. Qoy gözlərin oraları görsün, cünki sən İordan çayını keçməyəcəksən. 28 Yesuaya əmr ver. Ona cəsarət verərək qüvvətləndir, cünki bu xalqın öündən keçərək görəcəyin torpağı ırs olaraq onlar üçün Yesua bölləcək”. 29 Buna görə də Bet-Peor qarşısında olan dərədə dayandıq.

4 İndi, ey İsraillilər, sizə öyrədəcəyim qaydalara və hökmələrə qulaq asın. Onlara əməl etsəniz,

yaşayacaqsınız, atalarınızın Allahı Rəbbin sizə verəcəyi torpağa daxil olub oranı ırs olaraq alacaqsınız. **2** Sizə verəcəyim əmrlərə heç nə artırıb-əskiltməyin. Yalnız Allahınız Rəbbin əmrlərinə - sizə verəcəyim əmrlərə riayət edin. **3** Rəbbin Baal-Peorda nələr etdiyini öz gözünüzlə gördünüz. Allahınız Rəbb Peordakı Baala səcdə edənlərin hamisini aranızdan yox etdi. **4** Siz isə Allahınız Rəbbə sadiq olduğunuz üçün bu gün sağsınız. **5** Baxın Allahım Rəbbin mənə əmr etdiyi qayda və hökmləri sizə öyrətmışım ki, mülk olaraq almaq üçün daxil olacağınız torpaqda bunlara əməl edəsiniz. **6** Onlara diqqətlə riayət edin. Bu, digər xalqlara nə qədər müdrik və aqil olduğunuzu göstərər. Onlar bu qaydaları eşidəndə deyəcəklər ki, bu böyük millət, həqiqətən, müdrik və aqil bir xalqdır! **7** Allahımız Rəbb hər dəfə dua edərkən biza yaxın olar. Axi hansı millət belə üstündür ki, Allahı ona bu cür yaxın olsun? **8** Hansı millət belə üstündür ki, bu gün qarşınıza gotirdiyim bu Qanun kimi ədalətli qaydalarla və hökmlərə malik olsun? **9** Ancaq diqqətli olun. Gözünüzlə gördükələrinizi unutmamaq və ömür boyu yaddan çıxarmamaq üçün böyük səy göstərin. Bunları övladlarınıza, nəvələrinizə öyrədin. **10** Xorevdə Allahınız Rəbbin önündə dayandığınız günü xatırlayın. O zaman Rəbb mənə dedi: "Xalqı Mənim üçün bir yera topla. Mən Öz sözlərimi onlara eşitdirəcəyəm. Belə ki yer üzərində yaşadıqları müddətdə yalnız Məndən qorxmağı öyrənsinlər və övladlarına öyrətsinlər". **11** Siz də yaxınlaşıb dağın ətəyində dayandınız. Dağ yanır, alovu göyün dərinliklərinə çatırı. Hər yan isə qara bulud və qatı zülmət içində id. **12** Rəbb sizinlə bu alovun içərisindən danışdı. Siz Onun danışq səsini eşitdiniz, lakin bir surət görmədiniz. Yalnız bir səs var idi. **13** O sizə əhdini, yəni əməl etmənizi buyurduğu On Əmri elan etdi. Bunları iki daş lövhə üzərinə yazdı. **14** Elə o vaxt Rəbb mənə mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əməl edəcəyiniz qayda və hökmləri öyrətmək tapşırığını verdi. **15** Rəbb Xorevdə alovun içərisindən sizinlə danışan gün heç bir surət görmədiniz. Buna görə çox diqqətli olun ki, **16** yoldan azib özünüz üçün kişi və yaxud qadınabənzər, **17** yerda olan hər hansı bir heyvanabənzər, göydə uçan hər hansı bir qanadlı quşabənzər, **18** torpaqda sürünən hər hansı bir məxluqabənzər, yerin dərinliklərində yiğilan suda yaşayan hər hansı bir balıqabənzər, hər hansı bir cisməbənzər oyma büt yaratmayasınız. **19** Gözlərinizi göyə qaldıraraq günəş, ayı, ulduzları və bütün səma

cisimlərini görəndə azmayın. Allahınız Rəbbin bütün səma altındakı xalqlara verdiyi bu şeylərlə aldanıb onlara səcdə edərək sitiyə etməyin. **20** Sizə galidikdə isə, Rəbb sizə götürüb dəmirəridən soba içindən - Misirdən çıxarıb ki, bugünkü kimi Ona məxsus xalq olasınız. **21** Sizin ucbatınızdan Allahınız Rəbb mənə qəzəbləndi və and etdi ki, mən İordan çayını keçib ırs olaraq sizə verdiyi o gözəl torpağa daxil olmayım. **22** İordan çayını keçə bilməyib bu torpaqda ölacayəm. Siz isə o gözəl torpağa keçəcək və oranı mülk olaraq alacaqsınız. **23** Ehtiyyatlı olun ki, Allahınız Rəbbin sizinlə etdiyi əhdil unutmayasınız. Allahınız Rəbbin qadağan etdiyi hər hansı bir şəyə bənzər oyma büt yaratmayım. **24** Çünkü Allahınız Rəbb hər şeyi yandırıb-yaxan alovdu. O, qısqanc Allahdır. **25** Siz ölkədə yaşayıb övladlarınız, nəvələriniz doğulandan sonra oyma büt yaradaraq yoldan azsanız, Allahınız Rəbbin gözündə pis olanı edib Onu açıqlandırsanız, **26** sizin qarşınızda bu gün göyləri və yeri şahid tuturam ki, mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçib getdiyiniz torpaq üzərindən tezliklə yox olacaqsınız. O torpaqda uzun ömür sürməyəcəksiniz, tamamilə məhv olacaqsınız. **27** Rəbb sizə xalqlar arasına səpələyəcək və apardığı yerdə millətlər arasında sizdən az miqdarda adam sağ qalacaq. **28** Orada isə siz insanın əl işi olan - görməyən, eşitməyən, yeməyən, iy bilməyən ağacdən və ya daşdan olan allahlara qulluq edəcəksiniz. **29** Amma o yerda Allahınız Rəbbi axtaracaqsınız. Əgər Onu bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla axtarsanız, tapacaqsınız. **30** Əzabda olarkən, bütün bu hadisələr başınıza gələrkən, nəhayət, Rəbbə dönbə Ona qulaq asacaqsınız. **31** Axi Allahınız Rəbb rəhmi Allahdır. O sizi atmaz, məhv etməz. Atalarınıza andla təsdiq etdiyi əhdil unutmaz. **32** İndi Allahınızın yer üzərində insan yaratdığı gündən bəri sizdən əvvəlki dövrün günləri barədə göylərin bir başından o biri başına qədər hamidən soruşun. Belə böyük hadisə olubmu? Belə bir şey eşidilib? **33** Hansı bir xalq sizin kimi alov içərisindən danışan Allahın səsini eşitdi və sağ qaldı? **34** Yaxud hansı allah Allahınız Rəbb kimi Misirdə gözləriniz önündə sizin xeyrinizə işləyərək imtahanlarla, əlamətlərlə, möcüzələrlə, döyüşlərlə, qüdrətli əli ilə, uzanan qolu ilə, böyük zəhmi ilə başqa millətin üstünə gedib onlardan öz millətini aldı? **35** Bütün bunlar sizə ona görə göstərildi ki, bunu biləsiniz: yalnız Rəbb Allahdır, başqası yoxdur. **36** Sizi tərbiyə etmək üçün göylərdən səsini sizə eşitdirdi. Öz

böyük alovunu yer üzərində sizə göstərdi və alovun içərisindən Onun sözlərini eşitdiniz. **37** Atalarınızı sevdiyindən onlardan sonra övladlarını seçdi. Sizi böyük qüdrəti ilə Misirdən Şəxsən Özü çıxartdı ki, **38** sizdən böyük və qüvvətli millətləri qarşınızdan qovsun və bugünkü kimi onların torpağını ırs olaraq vermək üçün sizi oraya gətirsin. **39** Bu gündən bilin və yadınızda qalsın ki, yuxarıda – göydə və aşağıda – yerdə Rəbb Allahdır. Ondan başqası yoxdur. **40** Bu gün sizə verdiyim Rəbbin qanun və əmrlərinə riayət edin ki, sizə, sizdən sonra gələn övladlarınıza xeyir gətirsin, Allahınız Rəbbin əbədi olaraq verdiyi bu torpaqda uzun ömür sürəsiniz». **41** O zaman Musa İordan çayının şərq tərəfində üç şəhər seçdi. **42** Bu şəhərləri qonşusu ilə əvvəlcədən ədavəti olmayan və bilmədən onu öldürən adamın oraya qaçması üçün ayırdı. Belə adam bu şəhərlərdən birinə qaçıb sağ qala bilər. **43** Bunlar Ruven qəbiləsi üçün yaylada yerləşən səhradakı Beser, Qadılilar üçün Gileaddakı Ramot, Menaşə qəbiləsi üçün isə Başandakı Qolan şəhərləri idi. **44** Musa Qanunu İsrail övladlarının qarşısına qoymuş. **45** Bu, Misirdən çıxan zaman Musanın İsrail övladlarına verdiyi göstərişlər, qayda və hökmlərdir. **46** Bunları Musa İordan çayının şərqində Misirdən çıxan zaman Musa ilə İsrail övladlarının həlak etdikləri Xəsbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun ölkəsində olan Bet-Penor qarşısındaki dərədə söylədi. **47** ırs olaraq onun ölkəsini və Başan padşahı Oqun ölkəsini – İordan çayının şərq tərəfində əldə edilən Emorluların iki padşahının ölkəsini, **48** Arnon vadisi kənarında olan Aroerdən Siyon dağına qədər, yəni Xermona qədər, **49** İordan çayının şərqində Arava dənizinə qədər olan Pisqa yamaclarının altındakı bütün Aravanı aldılar.

5 Musa bütün İsraililəri çağırıb dedi: «Dinlə, ey İsrail! Bu gün sənə deyəcəyim qayda və hökmləri öyrənib dəqiq əməl et! **2** Xorevdə Allahımız Rəbb bizimlə əhd kəsdi. **3** Bu əhdi Rəbb atalarımızla deyil, bu gün məhz burada bizim sağ qalanlarımızla kəsdi. **4** Rəbb dağdakı alovun içərisində sizinlə üzbezə danişdi. **5** O zaman Rəbbin sözünü izah etmək üçün sizinlə Rəbbin arasında mən dayanmışdım. Alovdan qorxduğunuza görə dağa çıxmadınız. **6** Rəbb belə dedi: "Sən Misiş torpağından, köləlik diyarından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. **7** Məndən başqa allahların olmasın. **8** Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – səmada və ya aşağıda – yerdə, nə də yerdən aşağıya yiğilan

sulardakı şeylərin heç birinin surətini düzəltmə. **9** Belə şeylərə səcdə qılaraq ibadət etmə. Çünkü Mən sənin Allahın Rəbb qısqancı Allaham. Mənə nifrət edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər övladlarına çəkdirəm. **10** Məni sevib əmrlərimə əməl edənlərin isə minlərlə nəslinə məhəbbət göstərəm. **11** Allahın Rəbbin adını boş yerə diliñə gətirmə, çünkü Rəbb Öz adını boş yerə diliñə gətirənə cəzasız qoymaz. **12** Allahın Rəbbin sənə etdiyi əmrə əsasən Şənbə günüünü qeyd və təqdis et. **13** Altı gün çalışıb bütün işlərini gör. **14** Lakin yeddinci gün Allahın Rəbbin Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun, qızın, qulun, qarabaşın, öküzün, eşşəyin, heç bir heyvanın, yanında qalan yadellin də heç bir iş görməsin, sənin kimi qul-qarabaşın da istirahət etsin. **15** Misir torpağında sənin kölə olduğunu və Allahın Rəbbin qüdrətlə əli, uzanan qolu ilə səni oradan çıxardığını yadda saxla. Məhz buna görə Şənbə günüünü qeyd etməyi Allahın Rəbb sənə əmr edib. **16** Allahın Rəbbin sənə əmr etdiyi kimi atanana hörmət et ki, ömrün uzun olsun və Allahın Rəbbin sənə verəcəyi torpaqda xoş güzəranın olsun. **17** Qətl etmə. **18** Zina etmə. **19** Oğurluq etmə. **20** Heç kimə qarşı yalandan şahidlik etmə. **21** Heç kimin arvadına tamah salma. Heç kimin evinə, tarlasına, quluna, qarabaşına, öküzünə, eşşəyinə – heç bir şeyinə tamah salma". **22** Rəbb bu sözləri bütün camaatınıza dağda alovun, buludun və qatı qaranlığın içərisindən ucadan söylədi, başqa bir söz demədi. Sonra bunları iki lövhə üzərinə yazıb mənə verdi. **23** Dağ alovlanıb-yanarkən zülmət içindən siz Onun səsini eşidəndə bütün qəbilə başçılarını və aqşaqqlarınız mənə yaxınlaşdı. **24** Belə dediniz: "Budur, Allahımız Rəbb biza ehtişamını və əzəmətini göstərdi. Alovun içərisindən Onun səsini eşitdik. Bu gün gördük ki, Allah insanla danışanda insan sağ qalır. **25** Bu niyə ölməliyik? Axi bu böyük alov bizi külə döndərər. Əgər Allahımız Rəbbin səsini bir də eşitsək, o zaman ölcəcik. **26** Bütün bəşəriyyət içərisində bizim kimi alov içərisindən var olan Allahın səsini eşidib sağ qalan varmı? **27** Sən Ona yaxınlaş, Allahımız Rəbbin deyəcəyi hər şeyə qulaq as. Sonra Allahımız Rəbbin dediyi hər şeyi biza söylə! Biz isə buna qulaq asıb əməl edəcəyik". **28** Rəbb mənə bunları deyəndə bu sözləri siz də eşitdiniz. Rəbb mənə dedi: "Bu xalqın sənə söylədiklərini eşitdim. Söylədikləri hər şeyi yaxşı dedilər. **29** Kaş ki ürəkləri dönməsin, Məndən qorxsunlar və bütün əmrlərimə əməl etsinlər. O zaman həm özlərinin, həm də övladlarının xoş güzəranı

olar. **30** Get, onlara de ki, çadırlarına qayıtsınlar. **31** Sən isə burada yanında dayan. Bütün əmrləri, qayda və hökmələri sənə deyəcəyəm. Sən xalqa öyrət ki, mülk olaraq almaq üçün onlara verəcəyim torpaqda bunları yerinə yetirsinlər". **32** Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiklərinə diqqətlə əməl edin, onlardan nə sağa, nə də sola dönün. **33** Bütünlüklə Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiyi yolda gəzin. Onda sağ qalarsınız, xoş güzəranınız olar və mülk olaraq alacağınız torpaqda uzun ömür sürərsiniz.

6 Allahınız Rəbbin sizə öyrətmək üçün mənə buyurduğu əmr, qayda və hökmələr bunlardır. Ona görə də irs olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda bunlara əməl edin. **2** Ömrün boyu sən, oğlun, nəvələrin sənə buyurduğum Onun bütün qayda və əmrlərinə əməl etməklə Allahın Rəbdən qorx ki, ömrün uzun olsun. **3** Dirlə, ey İsrail! Bunlara diqqətlə əməl et ki, atalarının Allahı Rəbbin sənə söz verdiyi kimi süd və bal axan torpaqda xoş güzəran görərək çoxalıb artasan. **4** Dirlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. **5** Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlığıyla, bütün gücünlə sev. **6** Bu gün sənə əmr etdiyim bu sözlər üzəyində kök salsın. **7** Bunları övladlarının şüuruna yaxşı-yaxşı yerit. Evində oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda bunlar barədə daniş. **8** Onları yazib qoluna bir nişan kimi, gözlərinin arasına alın bağlı kimi bağla, **9** evlərinin qapı çərçivələrinə və darvazalarına yaz. **10** Allahın Rəbb səni ata-babaların İbrahimə, İshaqa, Yaquba etdiyi anda görə verəcəyi torpağa aparacaq. Orada inşa etmədiyin böyük və gözəl şəhərlər, yiğmədiyin gözəl şəylərlə dolu evlər, **11** zəhmətini çəkmədiyin qazılmış su quyuları, salmadığın üzümlüklər və zeytunluqlar var. Yeyib-doyanda isə diqqətli ol. **12** Səni Misir torpağından - köləlik diyarından çıxaran Rəbbi unutma. **13** Allahın Rəbdən qorx və Ona qulluq et. Andı Onun adı ilə et. **14** Yad allahların - başqa xalqların allahlarının aradıca getmə ki, **15** Allahın Rəbbin sənə qarşı qəzəbi alovlanması və səni yer üzündən yox etməsin, çünkü aranızda olan Allahın Rəbb qısqancı bir Allahdır. **16** Allahınız Rəbbi Massada sınadığınız kimi sınamayın. **17** Ona görə də Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu əmrlərə, göstərişlərə və qanunlara diqqətlə əməl edin. **18** Rəbbin gözündə doğru və yaxşı olana əməl et ki, xoş güzəranın olsun, Rəbbin atalarına vəd etdiyi gözəl torpağı irs olaraq ala biləsən. **19** Rəbb də söz

verdiyi kimi bütün düşmənlərini qarşından qovacaq. **20** Əgər gələcəkdə oğlun sənə "Allahımız Rəbbin sizə buyurduğu göstərişlərin, qayda və hökmələrin mənəsi nədir?" deyə soruşa, **21** oğluna belə de: "Biz Misirdə fironun köləsi idik. Rəbb oradan bizi qüdrətli əli ilə çıxartdı. **22** Rəbb gözümüzün öündə Misirə, fironla bütün ailəsinə böyük, dəhşətli əlamətlər və möcüzələr göstərdi. **23** Bizi oradan çıxartdı ki, atalarımıza vəd etdiyi bu torpağa gətirsin və oranı biziə versin. **24** Allahımız Rəbb bütün bu qaydalara əməl etməyi və Ondan qorxmağı bizə ona görə buyurdu ki, həmişə güzəranımız xoş olsun, bugünkü kimi bizi sağ saxlasın. **25** Allahımız Rəbbin hüzurunda biziə buyurduğu bütün bu əmrlərə diqqətlə əməl etsək, bunu biziə salehlik sayacaq".

7 Allahınız Rəbb sizi gedəcəyiniz torpağa aparır. Siz oranı mülk olaraq alacaqsınız. O sizin öntünüzdən bir çox milləti - Xetliləri, Qırqışlıları, Emorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xivliləri, Yevusluları - sizdən xeyli çox, xeyli qüvvətli yeddi milləti qovacaq. **2** Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəcək. Siz onları məğlub edərək tamamilə məhv edin. Onlara əhd bağlamayın və rəhm etməyin. **3** Onlara qohum olmayın, oğullarına qız verib, oğullarınıza onlardan qız almayın. **4** Çünkü onlar övladlarını Mənim ardımcı getməkdən döndərib, başqa allahlara qulluq etdirəcəklər. Onda Rəbbin sizə qarşı qəzəbi alovlanacaq və tezliklə sizi yox edəcək. **5** Onlara belə rəftar edin: qurbangahlarını dağıdırıb daş sütunlarını sindirin, ilaha Aşera bütlərini baltalayıb oyma bütlərini odda yandırın. **6** Çünkü siz Allahınız Rəbbin müqəddəs xalqınız. O sizi yer üzündəki bütün xalqlar içərisindən Özünə məxsus xalq olaraq seçdi. **7** Rəbbin sizi sevməsi, seçməsi o biri xalqlardan daha çox olduğunuz üçün deyil. Həqiqətən, siz onlardan azsınız. **8** Rəbb sizi sevdiyi və atalarımıza verdiyi vədi yerinə yetirmək istədiyi üçün qüdrətli əli ilə siz Misirdən çıxartdı. O sizi köləlik diyarından, Misir padşahı firondan satın aldı. **9** Bilin ki, Allahınız Rəbb əsl Allahdır. O, vəfali Allahdır. Əhdinə sadıq qalib Onu sevənlərin, əmrlərinin yerinə yetirənlərin minlərlə nəslinə məhəbbətini göstərər. **10** Ona nifrat edənləri isə qisas alaraq məhv edəcək. Onlardan qisasını almağa gecikməyəcək, bunu mütləq edəcək. **11** Ona görə sizə bu gün buyurduğum əmrləri, qaydaları və hökmələri diqqətlə yerinə yetirin. **12** Əgər bu əmrlərə qulaq

asib diqqətlə əməl edəcəksinizə, Allahınız Rəbb atabalarınıza etdiyi anda sadiq qalib məhəbbətini göstərəcək. **13** O siz sevəcək, bərəkətli edib çıxaldacaq. Sizə vermək üçün atalarınıza and etdiyi torpaqda, bətninizdən doğulanlarınızı, torpağınızın bəhrəsini, buğdanınızı, təzə şərabınızı, zeytun yağınızı, mal-qaranızın və qoyun-keçilərinizin balalarını bərəkətli edəcək. **14** O biri xalqlardan daha çox siz xeyir-dua alacaqsınız. Heç bir kişi və qadınınız sonsuz, heç bir heyvanınız qıṣır olmayıcaq. **15** Rəbb üzərinizdən bütün xəstəlikləri götürəcək. Sizi Misirdə gördüyüünüz dəhşətli xəstəliklərin heç birinə məruz qoymayacaq. Bu bəlalara sizə nifrat edənləri düber edəcək. **16** Allahınız Rəbbin sizə təslim edəcəyi bütün xalqların axırına çıxacaqsınız. Onlara rəhm etməyin, allahlarına sitayış etməyin. Əgər belə etsəniz, bu sizə tələ olar. **17** Bəlkə düşünürsünüz ki, bu millətlər bizdən güclüdür, onları necə qova bilərik? **18** Onlardan qorxmayıñ. Allahınız Rəbbin firona və bütün Misirlilərə nə etdiyini xatırlayın. **19** Gözünüzla gördüyüünüz böyük sınaqları, sizi Misirdən çıxaran zaman Allahınız Rəbbin göstərdiyi əlamətləri, möcüzələri, qüdrətli əlini, uzanan qolunu xatırlayın. Hazırda qorxduğunuz xalqların hamisini Allahınız Rəbb bu hala salacaq. **20** Yerdə qalib sizdən gizlənənlərin üzərinə də Allahınız Rəbb eşşəkarı göndərib hamisini yox edəcək. **21** Onlardan heç qorxmayıñ, çünki aranızda olan Allahınız Rəbb böyük və zəhmli Allahdır. **22** Allahınız Rəbb yavaş-yavaş o millətləri qarşınızdan qovacaq. Onları tezliklə məhv edə bilməyəcəksiniz, yoxsa çöl heyvanları üstünüzə daraşar. **23** Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəcək və vahiməyə salaraq, nəhayət, yox edəcək. **24** Onların padşahlarını da sizə təslim edəcək. Siz də onların adlarını səma altından siləcəksiniz. Siz onları qırarkən kimsə qarşınızı ala bilməyəcək. **25** Onların allah saydıqları oyma bütərə od vurub yandırın. Onlara çəkilmış qızıl-gümüşə gözünüz düşməsin. Özünüz üçün onlardan götürməyin, yoxsa tələyə düşərsiniz, çünki onlar Allahınız Rəbbin gözündə iyrəndir. **26** Belə iyrənc şeyləri evinizə gətirməyin, yoxsa siz də onlar kimi məhv olarsınız. Onlara tamamilə ikrah və nifrat etməlisiniz, çünki belə təsvirlər məhv olunmağa həsr olunub.

8 Bu gün sizə buyurduğum bütün əmrləri yerinə yetirməyə çalışın. Onda yaşayıb çıxalar və Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpaqə daxil olub ırs olaraq

oranı alarsınız. **2** Allahınız Rəbbin sizi qırx il səhrada gəzdirdiyi uzun səyahəti yada salın. Bunu ona görə etdi ki, təkəbbürünüzü qırısnı və sizi sınaqdan keçirərək ürəyinizdəkini öyrənsin; görsün ki, siz Onun əmrlərinə əməl edəcəksiniz ya yox. **3** Təkəbbürünüzü qırmaq üçün sizi ac qoydu, sonra isə nə sizin, nə də atalarınızın gördüyü manna ilə sizi qidalandırdı. Bununla öyrətdi ki, insan yalnız çörəklə deyil, Rəbbin ağzından çıxan hər kəlmə ilə yaşayar. **4** Bu qırx il ərzində paltarımız yırtılıb dağlımadı, ayaqlarımız şışmədi. **5** Bunu ürəkdən dərk edin ki, insan öz övladına necə tərbiyə verirsə, Allahınız Rəbb də sizə elə tərbiyə verir. **6** Allahınız Rəbbin əmrlərinə riayət edib Onun yolları ilə gedin və Ondan qorxun. **7** Çünkü Allahınız Rəbb sizi gözəl torpağa – çay və gölləri olan, dərə və təpalərində bulaqlar çağlayan yerlərə aparır. **8** O torpaq bugda, arpa, üzüm, əncir, nar, yağılı zeytun və bal yetirir. **9** Ora elə bir torpaqdır ki, orada qıtlıqla çörək yeməyəcək və heç nəyə möhtac olmayacaqsınız; daşlarından dəmir, dağlarından isə mis çıxara biləcəksiniz. **10** Yeyib-doyanda sizə verdiyi gözəl torpağa görə Allahınız Rəbbə həmd edəcəksiniz. **11** Ehtiyatlı olun ki, Allahınız Rəbbi unutmayasınız. Bu gün sizə buyurduğum Rəbbin əmr, hökm və qaydalarına riayət edin. **12** Yeyib-doyanda, gözel evlər tikib içərisində oturanda, **13** naxırınız, sürünüz çıxalanda, qızıl-gümüşünüz və hər şeyiniz artanda **14** ürəyiniz qürurla dolmasın. Diqqət edin ki, sizi Misir torpağından – köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbbi unutmayasınız. **15** Rəbb sizi o böyük və qorxunc səhrada, zəhərli ilan və əqrəblərlə dolu olan o susuz şoran torpaqlarda gəzdirdi, sizə sərt qayalardan su çıxartdı. **16** Sizi atalarınıza məlum olmayan manna ilə qidalandırdı. Xoş güzəranınız olsun deyə təkəbbürünüzü qıraraq sizi sınaqdan keçirdi. **17** Ürəyinizdə “biz öz qabiliyyətimizlə və biləyimizin gücü ilə bu sərvəti qazandıq” deməyəsiniz. **18** Unutmayın ki, bu sərvəti qazanmaq qabiliyyətini sizə verən Allahınız Rəbdir. O bunu edir ki, bugünkü kimi atalarınıza vəd verərək sizinlə kəsdiyi əhdi yerinə yetirsin. **19** Əgər Allahınız Rəbbi unudub başqa allahların ardınca getsəniz, onlara sitayış edərək səcdə etsəniz, bu gün sizin qarşınızda şəhadət edirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız! **20** Allahınız Rəbbin sözüne qulaq asmasanız, Rəbb sizin qarşınızdan millətləri yox etdiyi kimi sizi də yox edəcək.

9 Ey İsraillilər, qulaq asın! Bu gün sizdən daha böyük, daha qüdrətlər millətlərin torpaqlarını ırs olaraq almaq üçün İordan çayını keçmək ərəfəsindəsiniz. Onların şəhərləri böyük, hasarları göylərə çatır. **2** Bu güclü, ucaboy xalq Anaqlılardır. Onları tanıyırsınız və barələrində belə eşitmisiniz: "Anaqlıların qarşısında kim dayana bilər?" **3** Bu gün də bilin ki, sizin önünüzdə gedən Allahınız Rəbb hər şeyi yandırıb-yaxan alovdu. Rəbb onları qıracaq, qarşınızda boyun əydirəcək və sizə söylədiyi kimi onları qovub tezliklə yox edəcəksiniz. **4** Allahınız Rəbb onları önünüzdən kənara atanda ürəyinizdə deməyin ki, bu torpağı almaq üçün Rəbb bizi buraya salehliyimizə görə gətirdi. Belə ki Rəbb bu millətləri pis əməllərinə görə önünüzdən qovur. **5** Torpaqlarına girib ırs olaraq oranı almağınız sizin salehliyinə və ürəyinizin düzlüyünə görə deyil. Ancaq Allahınız Rəbb bu millətləri pis əməllərinə görə sizin qarşınızdan qovacaq ki, atababalarınız İbrahimə, İshaqə, Yaquba verdiyi vədi yerinə yetirsin. **6** Bilin ki, Allahınız Rəbb salehliyinə görə bu gözəl torpağı mülk olaraq almaq üçün sizə vermir, çünki siz dikbaş bir xalqsınız. **7** Bunu yada salın və Allahınız Rəbbi səhrada necə qəzəbləndirdiyinizi unutmayın. Misir torpağından çıxdığınız gündən bu yerə gələnədək Rəbbə qarşı nə qədər itaətsizlik etdiniz. **8** Rəbbi Xorevdə qəzəbləndirdiniz. Rəbb sizi məhv edəcək qədər hiddətləndi. **9** Mən Rəbbin sizinlə etdiyi əhdin lövhələri olan daş lövhələri götürmək üçün dağa çıxanda orada qırx gün-qırx gecə qaldım: nə çörək yedim, nə də su içdim. **10** Rəbb Allah mənə Öz barmağı ilə yazdıığı iki daş lövhə verdi. Yığıldığınız gün dağda Rəbbin sizə alovun içindən bildirdiyi bütün əmrlər onların üzərində yazılmışdı. **11** Rəbb iki daş lövhəni - əhd lövhələrini qırx gün-qırx gecənin sonunda mənə verdi. **12** Sonra Rəbb dedi: "Tez ol, dağdan en, çünki Misirdən çıxardığın xalq əxlaqsızlıq edir. Onlar buyurduğum yoldan yaman tez azdilar. Özlərinə tökmə büt yaradıblar". **13** Rəbb mənə bunu da söylədi: "Görürəm ki, bu xalq dikbaş xalqıdır. **14** Qoy onları yox edim. Adlarını səma altından silim. Səndən isə onlardan daha güclü, daha böyük millət törədim". **15** Mən döñərək dağdan aşağı endim. Dağ alovlanıb yanındı. Əhdin yazıldığı iki lövhə əlimdə idi. **16** Gördüm ki, Allahınız Rəbbə qarşı günah edirsiniz. Özünüz üçün danayabənzər bir tökmə büt düzəltmisiniz və Rəbbin sizə buyurduğu yoldan yaman tez azmisiniz. **17** Buna görə də əlimdə tutduğum

iki lövhəni atdim və gözünüz öndən onları parçaparça etdim. **18** Yenə Rəbbin hüzurunda heç nə yeyib-icmədən qırx gün-qırx gecə yera sərilib qaldım, çünki günah etmişdiniz və Rəbbin gözündə pis sayılan işlər görərək Onu qəzəbləndirmişdiniz. **19** Rəbbin qızığın qəzəbi qarşısında qorxdum. Qəzəbi o qədər alovlanmışdı ki, O sizi yox etmək istəyirdi. Amma Rəbb yənə də yalvarışımı eşitdi. **20** Rəbb Haruna da hiddətlənmişdi. Onu da yox etmək istəyirdi. O an Harun üçün də yalvardım. **21** Etdiyiniz günah əşyasını - o danayabənzər tökmə bütü götürüb oda atdim və sindirdim, əzib toza döndərdim. Sonra tozu dağdan axan selə tökdüm. **22** Siz Taverada, Massada, Qıvrot-Hattaavada da Rəbbi qəzəbləndirdiniz. **23** Rəbb sizi Qadeş-Barneadan yola salarkən belə buyurmuşdu: "Gedin, səzə verəcəyim torpağı özünüz üçün ırs olaraq alın". Siz isa Allahınız Rəbbin əmrinə qarşı çıxdınız, Rəbbə güvənmədiniz, sözünə qulaq asmadınız. **24** Sizi tanıyan gündən bu vaxta qədər dayanmadan Rəbbə qarşı üsyankar oldunuz. **25** Rəbb sizi yox edəcəyini söylədiyi üçün qırx gün-qırx gecə Onun hüzurunda yerə döşəniib qaldım. **26** Rəbbə yalvarib dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, Misirdən böyük qüvvətinla, qüdrətlə əlinlə çıxararaq qurtardığın xalqını, Öz ırsını yox etmə. **27** Qulların İbrahimə, İshaqı, Yaqubu yada sal. Bu xalqın dikbaşlığına, pisliyinə, günahına nəzər salma. **28** Yoxsa bizi çıxardığın ölkənin xalqı deyəcək ki, Rəbb onları və etdiyi torpağa apara bilmədi və bu xalqa nifrat etdiyi üçün onları səhrada məhv etmək məqsədi ilə Misirdən çıxartdı. **29** Halbuki onlar Sənin xalqın, Sənin ırsındır. Sən onları böyük qüdrətinlə, uzanan qolunla oradan çıxartmışan".

10 O vaxt Rəbb mənə dedi: "Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon və dağa - yanına çıx. Ağacdan bir sandıq da düzəlt. **2** Qırdığın əvvəlki lövhələrdə yazılın sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. Onları sandığa qoy". **3** Əbrəşim ağacından bir sandıq düzəldib əvvəlki kimi iki daş lövhəni yondum. Sonra bu iki daş lövhəni əlimə götürüb dağa çıxdım. **4** Rəbb yığıldığınız gün dağda alovun içindən Özünün sizə bildirdiyi On əmri bu lövhələr üzərinə yena də əvvəlki kimi yazdı və mənə verdi. **5** Mən döñüb dağdan enərək Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi bu lövhələri düzəltdiyim sandığa qoydum və həmin lövhələr orada qaldı. **6** İsrail övladları Yaaqan övladlarına məxsus quyular olan yerdən Moseraya köçdülər. Harun orada

ölüb dəfn olundu. Onun yerinə oğlu Eleazar kahin oldu. 7 Oradan Qudqodaya və Qudqodadan da axar sular diyarı olan Yotvataya köcdülər. 8 O zaman Rəbb Levi qəbiləsini ayırdı ki, Rəbbin Əhd sandığını daşısınlar, Rəbbə xidmət edərək, Onun adı ilə xeyir-dua verərək hüzurunda dayansınlar. Onlar bu günədək eyni işi görürər. 9 Elə buna görə də Levilərə Əsrailli soydaşları ilə birlikdə pay və irsi torpaq düşmədi. Allahımız Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların irsi Rəbb Özüdür. 10 Əvvəlki kimi yenə də qırx gün-qırx gecə dağda qalmışdım. Rəbb bu dəfə də məni dirlədi və ona görə sizi qırmaq istəmədi. 11 Rəbb mənə dedi: "Qalx köçən xalqın qarşısında get ki, atalarına vəd edib söz verdiyim torpağa daxil olub oranı ırs olaraq alınsınlar". 12 İndi, ey İsrail, axtı Allahın Rəbb səndən nə istəyir? Yalnız bunu istəyir: Ondan qorx, tamamilə Onun yolunu tut, Onu sev, bütün qəlbinə və bütün varlığıyla Allahın Rəbbə sitayıf et. 13 Bu gün xoş güzərənin üçün sənə buyurduğum Rəbbin əmr və qaydalarına riayət et. 14 Bax göylər, göylərin ən uca qatları belə, yer üzü və yer üzərində olan hər şey Allahın Rəbbindir. 15 Lakin Rəbb atalarınıza şəfqətli olmuşdur. Onları sevib sonrakı nəsil olan sizi bugünkü kimi bütün xalqlar arasından seçdi. 16 Elə buna görə ürəklərinizi sünnet edin ki, bir daha dikbaş olmayısunuz. 17 Çünkü Allahınız Rəbb allahların Allahı, hökmənələrin Hökmənədir. O tərəfkeşlik etməyən, rüşvət almayan, böyük, qüdrətli, zəhmlı Allahdır. 18 O, yetimin və dul qadının haqqını qoruyur. Qəribi sevir, ona çörək və paltar verir. 19 Siz də qəribi sevin, çünkü özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. 20 Allahınız Rəbdən qorxun, Ona sitayıf edərək sadıq qalın və yalnız Onun adı ilə and içün. 21 Ona həmişə həmd edin. Gözünüzlə gördüyüünüz əzəmətli və zəhmlı əlamətləri edən Allahınızdır. 22 Atalarınız yetmiş nəfər olaraq Misirə getmişdi. İndi isə Allahınız Rəbb sizi çoxaldaraq göydəki ulduzlar qədər edib.

11 Allahınız Rəbbi sevin. Həmişə Onun buyruq, qayda, hökm və əmrlərinə əməl edin. 2 Bu gün yadda saxlayın ki, Allahınız Rəbbin təlimini öyrənib sınaqdan keçirən övladlarınız deyil, sizsiniz. Onun əzəmətini, qüdrətli əlini, uzanan qolunu, 3 Misirdə firona və bütün torpağına etdiyi əlamətləri, gördüyü işləri, 4 Misir ordusuna, onların atlarına, döyüş arabalarına nə etdiyini, ardimizca düşərkən onları Qırmızı dənizin sularında necə qərq etdiyini, Rəbbin

onları bu günədək davam edən bir qırğına necə düçər etdiyini 5 və səhrada, bu yerə çatanadək sizin üçün nə etdiyini, 6 Ruvenli Eliavin oğullarına – Datana və Avirama nə etdiyini gördünüz: bütün Əsraillilərin arasında yeri yardı, onları və evindəkiləri çadırları ilə bərabər onlara məxsus olan bütün canlıları uddu. 7 Siz Rəbbin etdiyi bu əzəmətli işlərin hamisini öz gözlərinizlə görürsünüz. 8 Bu gün sizə buyurduğum əmrlərin hamisina əməl edin ki, qüvvətli olasınız və mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçəcəyiniz torpağa girib oranı zəbt edəsiniz. 9 Rəbbin atalarımıza və onların övladlarına vəd etdiyi südlə bal axan torpaqda uzun ömür sürəsiniz. 10 Çünkü mülk olaraq almaq üçün girəcəyiniz torpaq çıxmış olduğunuz Misir ölkəsinə bənzəmir. Orada toxumunuzu əkirdiniz, bostan kimi ayağınızla sulayırdınız. 11 Amma mülk olaraq almağa gedəcəyiniz torpaq dağlı-dərəli bir diyardır. Bu torpaq göydən göstərdiyi elə bir torpaqdır ki, ilin əvvəlindən sonuna qədər Allahınız Rəbbin nəzəri altındadır. 13 Rəbb deyir: "Əgər bu gün sizə buyurduğum əmrlərə yaxşı qulaq assanız, Allahınız Rəbbi sevib bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla ona sitayıf etsəniz, 14 o zaman Mən torpağımıza yağışı – ilk yağışla son yağışı vaxtılı-vaxtında verəcəyəm. Onda taxilinizi, təzə şərabınızı və zeytun yağıınızı yığacaqsınız. 15 Çöldə heyvanlarınıza ot verəcəyəm. Siz doyuncu yeyəcəksiniz". 16 Onda məbədə ürəyiniz aldansın, azmayın, başqa allahlara səcdə və sitayıf etməyin. 17 Belə etsəniz, Rəbbin sizə qarşı qəzəbi alovlanacaq. O, göyleri bağlayıb yağış yağıdirmayacaq, torpağınızı məhsulsuz qoyacaq və tezliklə Rəbbin sizə verdiyi o gözəl torpaqdan yox olacaqsınız. 18 Buna görə də mənim bu sözlərimi ürəyinizdə və ağlınzda saxlayın, qolunuza bir nişan kimi, gözlərinizin arasına alın bağlı kimi bağlayın, 19 övladlarınıza öyrədin. Evinizdə oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda bunlar barədə danışın. 20 Onları evlərinizin qapı çərçivələrinə və darvazalarına yaxın. 21 Belə etsəniz, Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpaqlarda sizin də, övladlarınızın da ömrü uzun olar və göy yer üzərində durduqca orada yaşayarsınız. 22 Əməl etməniz üçün sizə buyurduğum bütün bu əmrləri diqqətlə yerinə yetirsəniz, Allahınız Rəbbi sevib Onun yolları ilə getsəniz və yalnız Ona bağlı qalsanız, 23 onda Rəbb qarşınızdan bütün millətləri qovacaq və sizdən daha böyük, daha güclü millətlərin torpaqlarını mülk

olaraq alacaqsınız. **24** Ayaq basığınız hər yer sizin olacaq. Sərhədiniz sahradan Livana, Fərat çayından Qərb dənizinə qədər uzanacaq. **25** Sizin qarşınızda heç kim dayana bilməyəcək. Allahınız Rəbb sizə vəd etdiyi kimi ayaq basacağınız hər yerə vahimə və qorxunuzu yayacaq. **26** Budur, bu gün qarşınıza xeyir-dua və lənəti qoyuram. **27** Allahınız Rəbbin əmrlərinə, bu gün sizə buyurduğum əmrlərə qulaq assanız, xeyir-dua alacaqsınız. **28** Əgər Allahınız Rəbbin əmrlərini dinləməsəniz, tanımadığınız başqa allahların ardınca gedərək bu gün sizə buyurduğum yoldan azsanız, lənətə düşər olacaqsınız. **29** Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün girəcəyiniz torpağa sizi aparanda Gerizim dağında xeyir-dua, Eval dağında isə lənət oxuyacaqsınız. **30** Bu iki dağ İordan çayının qarşı tayında, yoluñ şərqində – Aravada yaşayan Kənarlılar ölkəsində, Qılqal qarşısında, More paliddarlarının yanındadır. **31** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı ırs olaraq almaq üçün İordan çayını keçmək ərefasındəsiniz. Oranı ələ keçirib yerləşəndə **32** bu gün öünüüzə qoyacağım bütün qayda və hökmləri yerinə yetirmək üçün diqqətlə olun.

12 Atalarınızın Allahı Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda ömür boyu bu qaydalarla və hökmlərə riayət edin. **2** Hansı millatların torpaqlarını alacaqsınızsa, allahlarına səcdə etdikləri uca dağlarda, təpələrdə, kölgəli hər ağacın altında olan bütün yerləri mütləq viran qoyun. **3** Qurbangahlarını dağıdırıb daş sütunları sındırın, ilahə Aşera bütlərini odda yandırıb allah saydıqları oyma bütləri baltalayın və adlarını o yerlərdən silin. **4** Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiyət etməyin. **5** Allahınız Rəbbin adını qoymaq üçün bütün qəbilələriniz arasından seçəcəyi yeri, Onun məskənini axtarın və oraya gedin. **6** Yandırma qurbanlarınızı, ünsiyyət qurbanlarınızı, qazancınızın onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi, əhd etdiklərinizi, könüllü təqdimlərinizi, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını oraya gətirin. **7** Orada sizə bərəkət verən Allahınız Rəbbin öündə ailələrinizlə birlikdə yemək yeyəcəksiniz. Onda hansı işə əl atacaqsınızsa, sevinc tapacaqsınız. **8** Bu gün burada etdiklərinizi orada etməyin. Burada hər kənə öz nəzərində nəyi düz sayırsa, onu da edir. **9** Çünkü hələ Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi rahatlığa və ırs torpağı çatmamışınız. **10** Amma İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin ırs olaraq sizə verəcəyi torpaqda

məskunlaşacaqsınız. Rəbb sizi ətrafinizdakı bütün düşmənlərdən qurtararaq rahatlıq verəcək və əmin-amanlıq içərisində yaşayacaqsınız. **11** O zaman sizə əmr etdiyim hər şeyi – yandırma təqdimlərinizi, ünsiyyət qurbanlarınızı, qazancınızın onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi və Rəbbə həsr etdiyiniz bütün seçmə təqdimlərinizi Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yera gətirəcəksiniz. **12** Allahınız Rəbbin qarşısında siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan sizinlə birgə payı və irsi torpağı olmayan Levililər qoy sevinsin. **13** Ehtiyatlı olun! Hər gördüyüünüz yerdə yandırma qurbanlarınızı təqdim etməyin. **14** Yandırma qurbanlarınızı qəbilələrinizin birində Rəbbin seçəcəyi yerdə təqdim edin. Sizə əmr etməkdə olduğum hər şeyi orada edəcəksiniz. **15** Ancaq Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə yaşadığınız şəhərlərdə ürəyiniz istəyən qədər heyvan kəsib ətindən yeyə bilərsiniz. Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti yediyiniz kimi yeyə bilər. **16** Qanını isə yeməyin, su kimi yerə tökün. **17** Taxilinizin, təzə şərablarınızın, zeytun yağıınızın onda bir hissəsini, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını, əhd etdiklərinizin hamısını, könüllü təqdimlərinizi, qaldırma təqdimlərinizi yaşadığınız şəhərlərdə yeməyin. **18** Siz, oğullarınız, qızlarınız, qul və qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər bunları Allahınız Rəbbin hüzurunda, Onun seçəcəyi yerdə yeyəcəksiniz. Allahınız Rəbbin hüzurunda hansı işə əl atsanız, sevinc tapacaqsınız. **19** Ehtiyatlı olun! Bu torpaqda yaşadığınız müddətdə Levililərə etinəz yanaşmayın. **20** Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi kimi sərhədinizi genişləndirəndə ət yemək istəyərək “gəlin ət yeyək” desəniz, ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. **21** Allahınız Rəbbin adını qoymaq üçün seçdiyi yer sizdən uzaqdırsa, əmr etdiyim kimi Rəbbin verdiyi naxıllardan, sürünlərdən heyvan kəsib öz şəhərlərinizdə ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. **22** Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti kimi yeyə bilər. **23** Lakin ehtiyatlı olun ki, əti qanlı-qanlı yeməyəsiniz, çünki ətə can verən qandır. Ətlə birlikdə canı yeməyin. **24** Qanı yeməyin, su kimi yerə tökün. **25** Qan yeməyin. Belə etsəniz, Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olarsınız. Onda həm sizin, həm də sizdən sonra gələn övladlarınızın xoş güzəranı olar. **26** Müqəddəs təqdimlərinizi, əhd etdiyiniz təqdimləri götürüb Rəbbin seçəcəyi yera

gedin. **27** Yandırma qurbanlarınızı, əti və qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında təqdim edin. Qurbanlarınızın qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında tökülsün. Ətini isə yeyə bilərsiniz. **28** Sizə çatdırduğum bütün bu əmrlərə düzgün əməl edin. Allahınız Rəbbin gözündə yaxşı və doğru işlər gördiyyünüz üçün sizin və sizdən sonra gələn övladlarınızın həmişə xoş güzəranı olar. **29** Allahınız Rəbb torpaqlarını almağa gedəcəyiniz millətləri qarşınızdan yox edəcək. Torpaqlarını ırs olaraq alıb orada yaşayanda, **30** onları yox edəndə ehtiyatlı olun ki, onların felinə düşməyəsiniz. “Bu millətlər allahlarına necə sitayış edirdilərsə, biz də elə edək” deyərək onların allahlarına müraciət etməyin. **31** Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiş etməyin. Onlar öz allahları üçün Rəbbin nifrət etdiyi iyrənc işləri görürər. Belə ki oğullarını, qızlarını odda yandıraraq allahlarına qurban verirlər. **32** Sizə buyurduğum bütün əmrlərə diqqətlə əməl edin. Onlardan nəyisə əskildib, onlara nəyisə artırmayın.

13 Əgər aranızdan bir peyğəmbər yaxud bir röya görən çıxıb sizə bir əlamət ya da möcüzə olacağını söyləyərsə, **2** sonra “tanımadığınız yad allahların arasında gedək və onlara sitayış edək” deyərsə, bəhs etdiyi əlamət və ya möcüzə həyata keçə də, **3** belə peyğəmbərin yaxud röya görənin sözlərinə qulaq asmayın. Bilin ki, Allahınız Rəbb sizi sinayır, görmək istəyir, siz Allahınız Rəbbi bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevirsinizmi? **4** Siz Allahınız Rəbbin arasında gedin və Ondan qorxun. Onun əmrlərinə əməl edib sözlərinə qulaq asın, Rəbbə sitayış edərək Ona bağlı qalın. **5** O peyğəmbər yaxud röya görən isə öldürünsün, çünki sizi Misir ölkəsindən çıxaran və köləlik diyarından qurtaran Allahınız Rəbbə qarşı getməyə sövq edirdi. Onlar sizi Allahınız Rəbbin əmr etdiyi yolla getməkdən azdırmaq istayırdı. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **6** Hətta bir anadan doğulan qardaşınız, öz oğlunuz və ya qızınız, qoynunuzdakı arvadınız ya da candan əziz dostunuz sizi gizləcə başdan çıxarmaq üçün sizə və atalarınıza namələm olan allahlardan, **7** ətraf xalqların, dünyanın bu başından o biri başına qədər sizə yaxın və ya uzaq xalqların allahlarından bəhs edib “gedək yad allahlara sitayış edək” desə, **8** ona uyaraq qulaq asmayın. Ona heyfiniz gəlməsin, acımayın, onu qorunmayın. **9** Mütləq onu öldürün. Əvvəlcə siz, sonra bütün xalq qoy onu daşqalaq etsin. **10** Sizi Misir torpağından,

köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbdən ayırməq üçün çalışdığını görə onu daşqalaq edib öldürün. **11** Onda bunun sorağını alan bütün İsraillər qorxacaq və bir də aranızda buna bənzər pis işlər olmayacaq. **12** Allahınız Rəbbin sizə yaşamaq üçün verəcəyi şəhərlərin birində **13** sizin aranızdan yaramaz adamlar çıxıb “tanımadığınız yad allahların arasında gedək və onlara sitayış edək” deyərək şəhərlərində yaşayan xalqı azırdıqlarını eşitsəniz, **14** bunu aşasdıraraq yaxşı-yaxşı tədqiq edin. Eşitdikləriniz doğrudursa və aranızdan birisinin belə iyrənc iş gördüyü sübut edilərsə, **15** mütləq o şəhərdə yaşayanları qılıncdan keçirin. Şəhəri tamamilə məhv edib oradakı bütün xalqı və heyvanları qılıncdan keçirin. **16** Talan mallarının hamısını toplayıb meydanın ortasına yığın. Şəhəri və malların hamısını Allahınız Rəbb üçün tamamilə yandırın. Qoy bu şəhər əbədi olaraq viranəliyə çevrilsin və yenidən bərpa edilməsin. **17** Məhv edilməyə həsr edilən mallardan heç nəyi özünüz üçün götürməyin. Onda Rəbbin qızığın qəzəbi yatar və atalarınıza and edib söz verdiyi kimi sizə rəhm edər və mərəhmət göstərərək sizi çıxaldar. **18** Ona görə ki siz Allahınız Rəbbin sözünü dinişəyirsiniz. Beləliklə, bu gün sizə buyurduğum əmrlərə əməl edib Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olacaqsınız.

14 Siz Allahınız Rəbbin övladlarınız. Ölən üçün bədəninizi yaralamayın və saçınızın ön tərəfini qırxmayın. **2** Axı siz Allahınız Rəbbin müqəddəs xalqınızı. Rəbb yer üzərində olan bütün xalqlar arasından sizi Özünə məxsus xalq olaraq seçdi. **3** Murdar şeylər yeməyin. **4** Bu heyvanların ətini yeyə bilərsiniz: öküz, qoyun, keçi, **5** maral, ceyran, xallı maral, dağ keçisi, geyik, cüyür, dağ qoyunu. **6** Heyvanlardan qoşadırnaqlı, gövşəyən heyvanların hamısının ətindən yeyə bilərsiniz. **7** Lakin gövşəyən yaxud qoşadırnaqlı olan bu heyvanların – dəvə, dovşan, qayadovşanının ətini yeməyin, çünki onlar gövşəyir, lakin qoşadırnaqlı deyil, buna görə sizin üçün haramdır. **8** Donuz isə qoşadırnaqlı olsa da, gövşəmir, o sizin üçün haramdır. Onların nə ətini yeyin, nə də leşinə toxunun. **9** Sularda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olanların hamısını yeyə bilərsiniz. **10** Amma üzgəcləri və pulcuqları olmayanların hamısı sizə haram sayılır, yeməyin. **11** Bütün pak quşların ətindən yeyə bilərsiniz. **12** Lakin bu quşların ətini yeməməlisiniz: qartal,

keçələkərkəs, qaraquş, **13** çalağan, şahin, bütün çalağan cinsindən olanlar, **14** bütün qarğıa cinsindən olanlar, **15** dəvəquşu, bayquş, qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar, **16** yapalaq, böyük bayquş, ağ bayquş, **17** qutan, leş kərkəsi, qarabatdaq, **18** leylək, bütün vağ cinsindən olanlar, şanapipik, yarasa. **19** Bütün qanadlı qaynaşan heyvanlar sizin üçün haramdır, yeməyin. **20** Qanadı olan pak heyvanların hamisini yeya bilərsiniz. **21** Ölü halda təplən heyvan etindən yeməyin. Şəhərinizdə olan əcnəbiyə verə bilərsiniz ki, yesin yaxud da yadəllilərə sata bilərsiniz. Siz isə Allahın müqəddəs xalqınızın. Oğlağı anasının südündə bişirməyin. **22** İləbil tarlalarınızda bitən bütün məhsulların onda bir hissəsini mütləq ayırin. **23** Daim Allahınız Rəbdən qorxmağı öyrənmək üçün taxilinizin, təzə şərabınızın, zeytun yağıınızın onda bir hissəsini, mal-qaranızın, qoyun-keçilərinizin ilk balalarını Allahınız Rəbbin qarşısında, Öz isminə məskən seçdiyi yerdə yeyin. **24** Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçdiyi yer sizdən çox uzaqdadırsa, Allahınız Rəbbin sizə bərəkət verdiyi məhsulların onda bir hissəsini siz oraya apara bilməyəcək qədər yol uzundursa, **25** o zaman bunları satıb pula çevirin və bu pulu götürüb Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerə gedin. **26** Pulu ürəyiniz istəyəni almağa sərf edin: mal-qara, qoyun-keçi, şərab, başqa kefləndirici içki - ürəyiniz nə istəyirsə, alın. Siz və külfətiniz orada Allahınız Rəbbin qarşısında yeyib sevinin. **27** Şəhərlərinizdə yaşayan Levililərə etinasız yanaşmayın, çünki onların sizinlə birgə payı və irsi torpağı yoxdur. **28** Hər üç ilin sonunda - üçüncü ildə bitən bütün məhsulunuzun onda bir hissəsini çıxarıb şəhərlərinizdə toplayın. **29** Sizinlə birgə payı və irsi torpağı olmayan Levililər, şəhərlərinizdə olan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar qoy gəlib bundan doyuncu yesinlər. Belə edin ki, Allahınız Rəbb sizə əlinizin bütün zəhmətinə xeyir-dua versin.

15 Hər yeddi ilin sonunda sizə borclu olanları bağışlayın. **2** Borcların bağışlanması işini belə edin: hər alacağı olan şəxs qonşusunun borcunu bağışlasın. Qonşusunu yaxud soydaşını borcunu geri qaytarmağa məcbur etməsin, çünki Rəbb tərəfindən borcların bağışlanması ili elan edilmişdir. **3** Yadəllilərdən borclarınızı geri ala bilərsiniz, lakin İsraili soydaşlarınızın borclarını bağışlamalısınız. **4** Onda aranızda kasib olmaz. Əgər Allahınız Rəbbin sizə mülk olaraq almaq üçün verəcəyi torpaqda **5** Onun

sözünə tam itaət etsəniz, bu gün sizə buyurduğum əmrlərin hamisəna diqqətlə əməl etsəniz, **6** Allahınız Rəbb sizə vəd verdiyi kimi mütləq bərəkət verəcək. Siz bir çox millətlərə borc verəcək, lakin onlardan borc almayıacaqsınız. Siz bir çox millətlərə hökmranlıq edəcəksiniz, onlar sizə hökmranlıq etməyəcək. **7** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağın hər hansı bir şəhərində yaşayın soydaşlarınızdan biri kasibdirdə, daşürəkli olmayın. Kasib soydaşınıza qarşı əliniz bağlı olmasın. **8** Əksinə, əliaçiq olun, nəyə ehtiyacı varsa, ona lazımlıca borc verin. **9** Məbədə “yeddinci il - borcların bağışlanması ili yaxındır” deyərək ürəyinizə pis fikirlər gətirəsiniz. Soydaşınız üçün xəsislik etməyin, ona kömək etməkdən boyun qaçırmağın. Yoxsa kasib soydaşınız sizdən Rəbbə şikayət edər və günah qazanarsınız. **10** Kasiba səxavətlə, könlülli surətdə yardım edin, çünki buna görə Allahınız Rəbb bütün əməyinizə, əl atlığınız hər işə bərəkət verəcək. **11** Ölkədə həmişə kasiblər olacaq, buna görə mən sizə belə əmr edirəm: mütləq öz ölkənizdəki kasib və möhtac soydaşınıza qarşı əliaçiq olun. **12** Əgər İbrani soydaşlarınızdan bir kişi və yaxud qadın sizə qul kimi satılıbsa, bu qul altı il sizə qulluq edəndən sonra yeddinci il onu azad edin. **13** Azad edərkən onları əlibəş yola salmayın. **14** Səxavət göstərib sürülərinizdən, taxilinizdən, şərabınızdan onlara verin. Allahınız Rəbb sizə necə bərəkət veribsa, siz də onlara elə verin. **15** Misirdə kölə olduğunuzu, Allahınız Rəbbin sizi qurtardığını yada salın. Bu gün ona görə bu əmri verirəm. **16** Əgər qulunuz sizə və külfətinizi sevirsə, sizinlə güzəranı xoşdursa və “sizdən ayrılmak istəmirəm” deyirsə, **17** onda bir biz götürüb qulunuzun qulağından keçirərək qapıya batırın. Bundan sonra o ömrü boyu qulunuz olaraq qalacaq. Qarabaşlarınızla da bu cür rəftar edin. **18** Qullarınızı azad etmək sizə çətin gəlməsin. Sizə qulluq etdiyi altı il ərzində muzdlu işcidiən ikiqat artıq iş görmüşdür. Sizə Allahınız Rəbb hər işdə bərəkət verəcək. **19** Mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk doğulan balalarından hər erkək heyvanı Allahınız Rəbb üçün təqdis edin. Özüzlərinizin ilk balalarını işlətməyin, qoyun-keçilərinizin ilk balalarını qırxmayın. **20** Siz ailələrinizlə birgə hər il Allahınız Rəbbin öündə, Onun seçəcəyi yerdə bu heyvanların etini yeyin. **21** Bir heyvanın qüsürü varsa, aksaqla yaxud kordursa, hansısa ciddi çatışmazlığı varsa, onu Allahınız Rəbbə qurban etməyin. **22** Belə heyvanları kəsib şəhərlərinizdə yeyə

bilərsiniz. Pak və yaxud murdar insan bu ətdən ceyran və ya maral əti yediyi kimi yeyə bilər. **23** Qanını isə yeməyin, onu su kimi torpağa töküñ.

16 Aviv ayını qeyd edin və Allahınız Rəbbin Pasxa bayramını keçirin. Allahınız Rəbb sizi Misirdən Aviv ayında gecə ikən çıxartdı. **2** Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə qoyun-keçilərinizdən, mal-qaranızdan Pasxa qurbanı kəsin. **3** Qurban əti ilə birlikdə mayalı çörək yeməyin. Misirdən tələsik çıxdığınıza görə əziyyət içərisində yediyiniz çörək kimi yeddi gün mayasız çörək, yəni əziyyət çörəyi yeyin. Bununla ömür boyu Misirdən çıxdığınız günü yada salın. **4** Ölkənizin heç bir yerində yeddi gün mayadan istifadə olunmasın. İlk gün axşam qurban kəsdiyiniz heyvanların əti səhərə qədər qalmasın. **5** Pasxa qurbanlarını Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin heç birində kəsməyin, **6** ancaq Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə kəsin. Orada qurbanları axşam, gün batanda, Misirdən çıxdığınız saatlarda kəsin. **7** Əti Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə bişirib yeyin. Səhər açılanda isə oradan çıxıb çadırlarınız qayıdin. **8** Altı gün mayasız çörək yeyin. Yeddinci gün Allahınız Rəbb üçün təntənəli toplantı keçirin və heç bir iş görməyin. **9** Əkinə oraq vurdugunuz ilk gündən yeddi həftə sayın və **10** Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə könülli təqdim verməklə Allahınız Rəbb üçün Həftələr bayramı keçirin. **11** Allahınız Rəbbin qarşısında – Onun Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər, aranızda yaşayan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar birlikdə sevinəcəksiniz. **12** Misirdə kölə olduğunuzu yada salın və bu qaydalara diqqətlə əməl edin. **13** Xırmanınızdan, üzümsixanınızdan məhsul götürəndən sonra özünüz üçün yeddi gün Çardaqlar bayramı keçirin. **14** Bu bayramda siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər, qəriblər, yetimlər və dul qadınlarla birlikdə sevinəcəksiniz. **15** Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə Rəbb üçün yeddi gün bu bayramı keçirin, çünki Allahınız Rəbb bütün məhsullarınıza, əllərinizin hər işinə xeyir-dua verib və siz tam sevinc içində yaşayacaqsınız. **16** Bütün kişiləriniz ildə üç dəfə Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında, Çardaqlar bayramında Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yerə getsin. Heç kəs

Rəbbin hüzuruna əliboş gəlməsin. **17** Hər biriniz Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə bəxşış götürməlisiniz. **18** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərdə hər qəbiləniz üçün hakimlər və məmurlar seçin. Qoy onlar xalqa ədalətlə hakimlik etsinlər. **19** Hökm çıxararkən haqsızlıq etməyin, heç kimin tərəfini saxlamayın. Rüşvət almayıñ, cünki rüşvət müdrik insanın belə, gözlərini kor edir və məhkəmədə məsum bir insana qarşı səhv qərara yol verir. **20** Salehliyin, yalnız salehliyin ardınca gedin, onda həyat taparsınız və Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı ırs olaraq alarsınız. **21** Allahınız Rəbb üçün quracağınız qurbangahın yanına ilahə Aşeranın surətində heç bir ağac sütunu qoymayın. **22** Allahınız Rəbbin ikrəh etdiyi daş sütun qoymayın.

17 Hər hansı bir qüsürü və çatışmazlığı olan öküzü ya da qoyunu Allahınız Rəbbə qurban etməyin. Belə etmək Allahınız Rəbb üçün iyrəncdir. **2** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin birində aranızdan Onun əhdini pozub gözündə pis oları edən hər hansı bir kişi və ya qadın çıxarsa, **3** əmərlərimin ziddinə gedib başqa allahlara sitayış edərsə, bütlərə yaxud günəşə, aya yaxud səma cısimlərindən hər hansı birinə sitayış və səcdə edərsə, **4** bu hadisədən xəbərdar olsanız, eşitdiklərinizi yaxşı-yaxşı arasdırın. Əgər bu xəbər doğrudursa və belə iyrənc halın İsraildə baş verdiyi sübuta yetərsə, **5** belə pis hərəkət edən kişini və ya qadını şəhərin darvazasına gətirib daşqalaq edərək öldürün. **6** Ölümə məhkum olan adam iki yaxud üç nəfərin şahidliyi ilə öldürülməlidir. Tək bir nəfərin şahidliyi ilə öldürülməsin. **7** O adamı əvvəlcə şahidlər, sonra isə bütün xalq daşqalaq etsin. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **8** Əgər şəhərlərinizdə qatillik, dava və ya təcavüz barəsində qərar çıxarmaqda həll eda bilmədiyiniz çətinliklərə rast gəlsəniz, Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerə gedin. **9** O dövrə xidmət edən Levili kahinlərin və hakimlərin yanına gedib onlara müraciət edin. Qoy onlar araşdırıb məhkəmə qərarını sizə versinlər. **10** Rəbbin seçəcəyi yerdən sizə deyilən qərara əməl edin. Siza nə öyrətsələr, ona diqqətlə əməl edin. **11** Öyrədilən təlimata və söylənilən hökmə görə rəftar edin. Əmr edilənlərdən nə sağa, nə da sola dönün. **12** Orada Allahınız Rəbbin hüzurunda vəzifəsini icra edən kahinə yaxud hakimə qulaq asmamaq iddiasında olan şəxs öldürülsün. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **13** Bütün xalq bu xəbəri eşidib qorxacaq

və bir daha bu iddiaya düşməyəcək. **14** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağa girib, oranı ırs olaraq alanda və orada məskunlaşanda əgər “bütün ətraf ölkələrdəki kimi bizə hökm edəcək bir padşah təyin edək” desəniz, **15** mütləq Allahınız Rəbbin seçəcəyi adamı padşah qoyun. Padşah təyin etdiyiniz adam öz soydaşlarınızdan olmalıdır. İsrailli soydaşlarınızdan olmayan yadelli bir adamı padşah edə bilməzsiniz. **16** Qoy padşah özü üçün at çıxaltmasın. İlxisini artırmaq üçün xalqı Misirə – geriye qaytarmasın, ənki Rəbb sizə belə demişdi: “Bir də bu yoldan geri qayitmayın”. **17** Padşah çox arvad almasın, yoxsa ürəyi haqq yolundan döñər. O özü üçün çoxlu qızıl-gümüş yığib onu çıxaltmasın. **18** Padşah taxta çıxandan sonra Levili kahinlərin nəzarəti altında bu Qanundan bir surətini özü üçün kitaba köçürsün. **19** Qoy o, Qanunun bu surətini yanında saxlayaraq ömrü boyu hər gün oxusun. Bununla da padşah Allahınız Rəbdən qorxmağı, bu Qanunun bütün sözlərinə və bu qaydalara diqqətlə əməl etməyi öyrənsin. **20** Özünü soydaşlarından üstün tutmasın, əmrdən nə sağa, nə də sola dönsün. Onda İsraildə özünün və nəslinin padşahlıq dövrü uzun olar.

18 Levili kahinlərin, bütün Levi qəbiləsinin digər

İsraililərlə birgə payı və ırsı olmayıcaq. Onlar Rəbbə verilən yandırma təqdimləri ilə doyacaqlar və bu onların ırsı olacaq. **2** Levililərin soydaşları arasında ırsı torpaqları olmayıcaq və Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların ırsı Rəbb Özüdür. **3** Xalq arasında öküz və qoyun qurbanı təqdim edən qol, çənə və içalatı kahinlərə pay versin. **4** Taxilinizin, təzə şərabınızı, zeytun yağıınızın nübarını və qoyunlarınızdan qırxdığınız ilk yunu kahinlərə verin. **5** Allahınız Rəbb onları və övladlarını bütün qabilələriniz arasında seçdi ki, daim Rəbbin adına xidmətdə dayansınlar. **6** Əgər bir Levili yaşıadığı İsrail şəhərlərinin birində könülli surətdə Rəbbin seçəcəyi yərə gedərsə, **7** orada Allahı Rəbbin qarşısında dayanan Levili soydaşları kimi Rəbbin naminə xidmət edə bilsin. **8** O, ata mülkünün satışından əldə etdiyi vəsaitdən əlavə, onlarla bərabər paydan da istifadə edə bilər. **9** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağa girdiyiniz zaman o millətlərin iyrənc adətlərini götürüb təqlid etməyin. **10** Aranızda oğul və qızını oda qurban verən, falçı, gələcəyideyən, baxıcı, cadugər, **11** ovsunçu, cindarlara və ruhçağırlara müraciət edən yaxud

ölüləriçağıran olmasın. **12** Rəbb belə iş görənlərə nifrat edir. Elə bu iyrənc işlərə görə Allahınız Rəbb millətləri sizin qarşınızdan qovacaq. **13** Allahınız Rəbbin gözü öündə kamil olun. **14** Çünkü torpaqlarını alacağınız millətlərin hamısı gələcəyideyənlərin və falçıların nəsihətlərinə qulaq asırlar. Amma Allahınız Rəbb sizin üçün buna izin vermir. **15** Allahınız Rəbb sizin üçün aranızdan – öz soydaşlarınız içərisindən mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Ona qulaq asın. **16** Çünkü Xorevdə yiğildığınız gün Allahınız Rəbdən bunu diləmişdiniz: “Qoy bir də Allahımız Rəbbin səsini eşitməyək və bir daha bu böyük alovu görməyək, yoxsa olərik”. **17** Onda Rəbb mənə dedi: “Dedikləri doğrudur. **18** Onlar üçün soydaşları arasından sənin kimi bir peyğəmbər yetirəcəyəm və sözlərimi onun dilindən eşidəcəksiniz. O əmr etdiyim hər şeyi sizə söyləyəcək. **19** Mənim adımla söylədiyi sözlərə qulaq asmayan adamı ittihəm edəcəyəm. **20** Lakin hansı bir peyğəmbər ona əmr etmədiyim sözü Mənim adımdan danışmağa cürət edərsə yaxud başqa allahların adından danışarsa, o peyğəmbər öldürülsün”. **21** “Axi bu sözün Rəbdən olub-olmadığını necə bilək?” deyə düşünə bilərsiniz. **22** Əgər bir peyğəmbər Rəbbin adından danışanda dediyi söz həyata keçməzsə yaxud düz çıxmazsa, bilin ki, onu Rəbb söyləməmişdir. O peyğəmbərin dediklərinin səlahiyyəti yoxdur. Ondan qorxmayın.

19 Allahınız Rəbb torpaqlarını sizə verəcəyi millətləri yox edəndə və siz onların mülkünü alıb şəhərlərdən və evlərində yaşayanda **2** Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpağın mərkəzində özünü üç şəhər ayırin. **3** Bu şəhərlərə getmək üçün yollar çəkib Allahınız Rəbbin ırs olaraq sizə verəcəyi ölkəni üç bölgəyə ayırin. Belə ki qətl edən bu şəhərlərdən birinə qaçın. **4** Sağ qalmaq üçün oraya qaçan qatil haqqında – yəni qonşusu ilə əvvəlcədən ədavəti olmadan və bilmədən onu öldürən adam barədə belə bir qaydanız olsun. **5** Məsələn, odun kəsmək üçün qonşusu ilə meşəyə gedib ağac doğramaq üçün balta vuranda baltanın dəməri sapından çıxıb qonşusuna dəyərsə və qonşusu ölərsə, ölümə bais adam bu şəhərlərdən birinə qaçib canını qurtarsın. **6** Yoxsa qan qisasını alan qəzəblə qatilin izinə düşə bilər. Yol uzaq olarsa, ətəb onu öldürə bilər. Bu adəmin öldürdüyü adamlı əvvəllər heç bir ədavəti olmamışdı. Ona görə də ölüm hökmüne layiq deyil. **7** Bunun üçün “özünüzə üç şəhər seçin” deyə əmr

edirəm. **8** Allahınız Rəbbi sevmək və daim Onun yolları ilə getmək üçün bu gün sizə buyurduğum bütün bu əmrlərə diqqətlə əməl etdiyiniz üçün **9** Allahınız Rəbb atalarınıza and etdiyi kimi sizin sərhədinizi genişləndirərsə və atalarınıza verməyi vəd etdiyi bütün torpaqları sizə verərsə, o zaman özünüz üçün bu üç şəhərdən əlavə üç şəhər də seçin. **10** Belə ki Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi torpaqda günahsız qan tökülməsin və həm də qan tökməkdə təqsirkar olmayısanız. **11** Lakin kiminsə qonşusu ilə ədavəti varsa, pusquda durub onu izləyərsə, hücum edərək onu vurub öldürərsə və bu şəhərlərdən birinə qaçarsa, **12** bu adamın şəhərinin aqsaqalları adam göndərib onu oradan götürüb öldürmək üçün qan qisası alana təslim etsin. **13** Ona rəhm etməyin. Günahsız qanı İsraildən təmizləyin ki, güzəranınız xoş olsun. **14** Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda alacağınız mülkdə qonşunuzun əvvəlki adamlar tərəfindən qoyulan sərhədini dəyişdirməyin. **15** Bir adamı işlədə biləcəyi hər hansı bir günahda yaxud cinayətdə təqsirləndirmək üçün bir şahid kifayət deyil. Hər iddia iki yaxud üç nəfərin şahidiyi ilə təsdiq edilsin. **16** Əgər bir yalançı şahid pis məqsədlə birini təqsirləndirərsə, **17** aralarında münaqışə olan iki adam Rəbbin hüzurunda, o dövrə xidmət edən kahinlərin və hakimlərin qarşısında dayansın. **18** Hakimlər yaxşı-yaxşı aşadsırsınlar. Əgər şahid yalançıdırsa, soydaşlarına qarşı yalandan şahidlik etmişə, **19** onda soydaşına etmək istədiyini onun öz başına götürün. Belaliklə, aranızdan pisliyi atın. **20** Qalanları da bunu eşidib qorxacaq və bir daha bu cür pislik etməyəcəklər. **21** Belə adama rəhm etməyin, can əvəzinə can, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq ödənsin.

20 Düşmənlərinizə qarşı döyüşə çıxanda atları, döyüş arabalarını və sizdən böyük bir ordunu görəndə qorxmayın, çünki sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb sizinlədir. **2** Kahin döyüş qabağı ordunun yanına gəlib müraciət edərək **3** belə desin: "Ey İsraililər, qulaq asın! Bu gün düşmənlərinizlə döyüşə çıxırsınız. Onlardan qorxub ürkməyin və təlaşa düşərək ürəyinizi yeməyin, **4** çünki Allahınız Rəbb düşmənlərinizlə döyüşmək və sizə qələbə qazandırmaq üçün sizinlə gedir". **5** Zabitlər isə orduya belə desinlər: "Yeni ev tikib içində oturmayan kim var? Qoy evinə qayıtsın. Yoxsa döyüsdə olər,

evində başqası yaşayar. **6** Üzüm bağı salıb məhsulunu toplamayan varmı? Qoy o da evinə qayıtsın. Birdən döyüsdə olər, məhsulunu başqası yıgar. **7** Bir qızı nişanlı olub evlənməyən varmı? O da evinə qayıtsın. Yoxsa döyüsdə olər, nişanlısını başqası alar". **8** Zabitlərin orduya müraciətinin davamı belə olsun: "Kim qorxusundan ürəyini yeyirsə, evinə qayıtsın. Öz ürəyi kimi yoldaşlarının da ürəyini üzməsin". **9** Zabitlər orduya müraciətini bitirəndən sonra bölmalərə rəhbərlər təyin etsinlər. **10** Hansı şahərə yürüş etsəniz, əvvəl onun xalqını sülhə çağırın. **11** Əgər o sizinlə sülh yolu ilə razılaşıb qarşınızda darvazalarını açarsa, qoy oranın bütün əhalisi sizə mükəlləfiyyətçi olub qulluğunuzda dursun. **12** Yox, əgər sizin sülh çağırışınızı rədd edib döyüşə başlasa, onda şəhəri mühasirəyə alın. **13** Allahınız Rəbb şəhəri sizə təslim edəndə oranın bütün kişilərini qılıncdan keçirin. **14** Qadınları, uşaqları, heyvanları və şəhərdə olan bütün malları isə talan edin. Allahınız Rəbbin sizə verdiyi düşmən malını özünüzə sərf edə bilərsiniz. **15** Sizə yaxın millətlərə aid olmayan, sizdən uzaqlarda yerləşən şəhərlərin hamisəna qarşı rəftarınız belə olsun! **16** Ancaq Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi bu millətlərin şəhərlərində nəfəsi olan heç bir canlısı belə, sağlamamalısınız. **17** Xətliləri, Emorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xıvliləri, Yevsluları Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiyi kimi tamamilə yox edin ki, **18** allahlarına iyrənc adətlərə səcdə edənlərdən bunları öyrənərək Allahınız Rəbbə qarşı günah işlətməyəsiniz. **19** Hər hansı bir şəhərlə döyüşəndə oranı almaq üçün mühasirəsi uzun çəkərsə, ağacları baltalayıb məhv etməyin. Bu ağacların məhsulundan yeyə bilərsiniz, amma onları qırmayın. Məgər çöldəki ağaclar insandır ki, onları mühasirəyə alaşınız? **20** Biləndə ki bir ağac bar vermir, həmin ağacı kəsib yox edə bilərsiniz. Sizə müqavimət göstərən şəhəri alanadək mühasirə əməliyyatında bu ağaclarдан istifadə edə bilərsiniz.

21 Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda, çöldə yerə sərilmış və kim tərəfindən öldürüldüyü bilinməyən meyit görsəniz, **2** aqsaqallarınız və hakimləriniz gedib meyitin olduğu yerlə ətraf şəhərlər arasında məsafəni ölçsünlər. **3** Meyitə ən yaxın şəhər hansırsa, oranın aqsaqalları işə qoşulmamış, boyunduruq taxılmayan bir düyə götürsünlər. **4** Duyəni şumlanmamış, əkilməmiş

torpaqdakı axar sulu dərəyə gətirsinlər və orada düyənin boynunu qırıslar. 5 Levili kahinlər də oraya getsin. Çünkü Allahınız Rəbb onları Özüne xidmətçi seçib. Qoy onlar Rəbbin adı ilə xeyir-dua versinlər, aranızdakı münaqışə və zoraklıq hallarına baxsınlar. 6 Meyitə ən yaxın şəhərin ağısaqqalları dərədə boynu qırılmış düyənin üzərində əllərini yuyub 7 belə bəyan etsinlər: “Bu qan bizim əllərimizlə tökülməyib. Kimin etdiyini də gözümüzzlə görməmişik. 8 Ya Rəbb, qurtardığın xalqı - İsrailliləri kəffarə et. Xalqını nəhaq tökülen qana cavabdeh etmə”. Beləliklə, qan tökmək günahı kəffarə olunacaq. 9 Rəbbin gözündə doğru olanı etdiyiniz üçün nəhaq qan boynunuzdan götürüləcək. 10 Düşmənlərinizlə döyüşə çıxanda, Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəndə və siz onları əsir götürəndə 11 aralarında gözəl qadın görüb ona vurulsanız, onu arvad olaraq ala bilərsiniz. 12 Qoy o qadın kişisinin evinə aparılsın. O, başını qırxdıraraq dırnaqlarını kəssin, 13 əynindəki əşrilik geyimlərini çıxarsın və evinizdə qalıb ata-anası üçün bir ay yas tutsun. Bundan sonra qadını alan kişi onun yanına girib öz arvadı edə bilər. 14 Əgər o sənin sonradan xoşuna gəlməzsə, könlü istədiyi kimi onu azad burax. Qadını pula satma və qul kimi rəftar etmə, çünkü onu zəlil etmişən. 15 Əgər bir kişinin iki arvadı varsa, birini sevib digərini sevmirsə və hər iki qadın ona oğul doğmuşsa, sevmədiyi qadından doğulan oğul ilk oğludursa, 16 bu kişi əmlakını ırs olaraq oğulları arasında böləndə ilk oğulluq haqqını sevdiyi qadının oğluna verə bilməz. 17 Sevmədiyi qadının oğlunu ilk oğul olaraq tanışın və bölünən malın ikiqat payını ona versin, çünkü gücünün ilk yadigarıdır. Ona görə də ilk oğulluq haqqı onundur. 18 Əgər bir adamın dikbaş, itaətsiz, valideynlərinə qulaq asmayan, ata-ana tərbiyəsinə məhəl qoymayan bir oğlu varsa, 19 valideynləri onu götürüb şəhərin darvazasına, şəhərin ağısaqqallarının yanına gətirsinlər. 20 Şəhər ağısaqqallarına belə desinlər: “Bizim oğlumuz dikbaş və itaətsizdir. Heç sözümüzə baxmir, qarınqulu və əyyaşdır. 21 Onda şəhərin əhalisi onu daşqalaq edib öldürəcək. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. Qoy bütün İsraillilər bu xəbəri eşidib qorxsunlar”. 22 Əgər bir adam bir günahdan ötrü ölüm cəzasına məhkum olunub ağacdan asılırsa, 23 meyiti gecə ağacda asılı qoymayın, mütləq onu həmin gün basdırın, çünkü asılan adam Allahın lənətinə düşçə olub. Allahınız Rəbbin ırs olaraq sizə səzə verəcəyi torpağı murdarlamayın.

22 Soydaşının itmiş öküz və ya qoyununu görsən, özünü görməməzliyə vurma. Mütləq öküzü və ya qoyunu soydaşına geri qaytarmalısan. 2 Soydaşın səndən uzaqqadırsa ya da heyvanın kimə aid olduğunu bilmirsənsə, onu öz evinə apar. Soydaşın onu axtara-axtara sizə gələnədək qoy bu heyvan evində qalsın. Sonra onu geri qaytar. 3 Soydaşının eşşəyini, paltarını yaxud itirdiyi başqa şeyləri tapanda da bu cür etməlisən. Özünü görməməzliyə vurma. 4 Görəndə ki soydaşının eşşəyi yaxud öküzü yolda yixilib, özünü görməməzliyə vurma. Mütləq heyvanı ayağa qaldırmaq üçün soydaşına kömək et. 5 Qadın kişi paltarı, kişi də qadın paltarı geyinməsin, çünkü belə şeyləri edən hər kəs Allahınız Rəbbə iyrənc görünür. 6 Əgər təsadüfən yolda, ağacdə yaxud torpaq üzərində bir quş yuvası görsən və ana quş balalarının ya da yumurtalarının üzərində oturmuşsa, ana quşu balaları ilə birlikdə götürmə. 7 Özün üçün balalarını götürə bilərsən, amma mütləq anasını buraxmalısan. Belə etsən, güzərənin xoş, ömrün uzun olar. 8 Yeni tikdiyin evin damının kənarına sürəhi çək ki, kimsə damından yixilib ölsə, qanı evinin üstüne düşməsin. 9 Bağında iki növ toxumu qarışdırıb əkma. Belə etsən, əkdiyin toxumun da, bağın da məhsulundan istifadə etmək sənə qadağandır. 10 Kotan sürmək üçün eşəklə öküzü yanaşı qoşma. 11 Yunla kətandan toxunmuş qarışq parçadan paltar geyinmə. 12 Əbanın dörd tərəfinə qotaz sal. 13 Əgər bir nəfər arvad alıb yaxınlıq edəndən sonra onu bəyənməzsə, 14 ona şər ataraq adını ləkələyib “bu qızı aldım, onunla yaxınlıq edəndən sonra gördüm ki, bakırə deyil” deyərsə, 15 onda ata-anası qızın “üzaqlıq mələfəsini” darvazaya - şəhər ağısaqqallarının yanına gətirsin. 16 Qızın atası şəhər ağısaqqallarına belə desin: “Bu adama qızımı arvad olaraq verdim. İndi qızımı bəyənmir. 17 <Gördüm ki, sənin qızın bakırə deyil> deyərək mənim qızımın adını ləkələyir. Bu isə qızımın <üzaqlıq mələfəsidir>”. Mələfə şəhərin ağısaqqallarının qarşısına sərilsin. 18 Şəhərin ağısaqqalları isə o adama cəza versin. 19 Onu yüz şekel gümüş pul cəzasına məhkum edib gənc qadının atasına versinlər, çünkü o adam İsraildə bir qızın adını ləkələyib. Bu qadın həmin adının arvadı olacaq və ömrü boyu onu boşaya bilməz. 20 Əgər iddia doğrudursa, gənc qadının üzəqliyi tapılmazsa, 21 onda gənc qadını ata evinin qapısına çıxarsınlar. Şəhər sakinləri onu daşqalaq edib öldürsünlər, çünkü ata evində zina etməklə İsraildə namussuzluq edib.

Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **22** Kim başqasının arvadı ilə yataqda tutulsa, o zaman o kişi və qadın – hər ikisi öldürüləsün. Beləliklə, İsraildən pisliyi atın. **23** Əgər bir qız kiməsə nişanlıdırsa, şəhərdə kimsə onu tapıb cinsi yaxınlıq etsə, **24** o zaman onların ikisini də o şəhərin darvazasına çıxararaq daşqalaq edib öldürün. Şəhərdə olduğu halda qışqırmadığı üçün qızı, yaxınının nişanlısını ləyaqətsiz etdiyi üçün kişini öldürün. Beləliklə, İsraildən pisliyi atın. **25** Əgər bir kişi nişanlı qızı çöldə rast galsə, onu zorlasa, onunla cinsi yaxınlıq etsə, o zaman yalnız onunla cinsi yaxınlıq edən kişi öldürüləsün. **26** Gənc qadına heç nə etməyin, çünki onda ölümə layiq günah yoxdur. Ona görə ki bir adam qonşusuna necə hücum edib öldürərsə, bu iş də elədir. **27** Çünkü kişi qızı çöldə rast gəlib. Nişanlı qız nə qədər qışqırsa da, köməyinə çatan olmayıb. **28** Əgər kimsə nişanlanmamış bakırə bir qızı rast gəlib onu zorlayarsa və onlar tapılarsa, **29** o zaman onunla cinsi yaxınlıq edən adam qızın atasına əlli şekel gümüş versin və həmin qız onun arvadı olsun, çünki onu zəlil etmişdir. O, qadını ömrü boyu boşaya bilməz. **30** Kimsə atasının arvadını almasın və atasının nikahını ləkələməsin.

23 Cinsiyyət üzvü əzilmiş ya da kəsilmiş şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. **2** Qeyri-qanuni doğulan şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. Onun övladları, hətta onuncu nəslə qədər olanı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. **3** Heç bir Ammonlu və yaxud Moavlı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. Onların heç bir övladı, hətta onuncu nəslə qədər olanlar da Rəbbin camaatı arasına əsla daxil ola bilməz, **4** çünki onlar Misirdən çıxdığınız zaman yolda sizi çörək və su ilə qarşılamadılar. Sizə lənət oxumaq üçün Aram-Naharayimdəki Petor şəhərindən Beor oğlu Bilamı muzdla tutdular. **5** Lakin Allahınız Rəbb Bilamı dirləmək istəmədi. Ona görə də Allahınız Rəbb bu lənəti xeyir-duaya çevirdi, çünki O sizni sevir. **6** Nə qədər ömrünüz varsa, onların xeyri və rifahı üçün çalışmayın. **7** Edomlulara isə ikrahla yanaşmayın, çünki onlar sizin qohumlarınızdır. Misirlilərə də ikrahla yanaşmayın, çünki torpaqlarında qərib olmuşsunuz. **8** Onlardan doğulanların üçüncü nəslı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilər. **9** Düşmənlərinizlə döyüşmək üçün ordugah quranda özünüüzü hər cür murdarlıqdan qoruyun. **10** Əgər gecə yatarkən aranızda toxumu tökülen şəxs olarsa, o, ordugahdan kənara çıxın və

buraya daxil olmasın. **11** Axşamadək yuyunsun və gün batandan sonra ordugaha qayıtsın. **12** Ordugahınızdan kənarda ayaqyolu üçün yer təyin edin. **13** Sursatınız arasında yer qazmaq üçün bel də olsun ki, ayaqyoluna gedəndə ifrazatın üstünü basdırı biləsiniz. **14** Çünkü sizi qurtarmaq və düşmənlərinizi sizə təslim etmək üçün ordugahınızın içində Allahınız Rəbb gedir. Ordugahınız müqəddəs olsun ki, Rəbb natəmiz bir şey görüb sizdən üz döndərməsin. **15** Ağasının yanından sizin yanımıza qaçan qulu ağasına qaytarmayın. **16** Qoy öz seçdiyi yerdə, bəyəndiyi bir şəhərdə aranızda yaşasın. Ona əzab verməyin. **17** İsrailli qadın və kişilər arasından heç kim məbəd fahışəliyi etməsin. **18** Qadının və ya kişinin fahışəliklə qazandığı qazancı Allahınız Rəbbin məbədində təqdim etməyin. Hər ikisi Allahınız Rəbbin gözündə iyrəncdir. **19** Soydaşınıza pulu, ərzağı və yaxud da faiz gətirən başqa bir şeyi sələmlə borc verməyin. **20** Yadellidənsə faiz ala bilərsiniz, amma soydaşlarınızdan almayıñ ki, Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əl atdırığınız hər işə xeyir-dua versin. **21** Allahınız Rəbbə bir əhd təqdimi edəcəyinizi söyləyəndə gecikdirməyin, çünki Allahınız Rəbb mütləq bunu sizdən istəyəcək. Onu yerinə yetirməməyiniz günahdır. **22** Amma əhd etməkdən çəkinirsinizsə, bu, günah deyil. **23** Ağzınızdan çıxanı yerinə yetirməyə diqqət edin, çünki Allahınız Rəbbə əhd edərək ürəkdən təqdim etmalisiniz. **24** Qonşunuzun bağına girəndə doyunca üzüm yeyə bilərsiniz, amma sabətinizə yiğməyin. **25** Qonşunuzun zəmisinə girəndə əlinizlə başaq yığa bilərsiniz, amma zəmiyə oraq vurməyin.

24 Kimsə bir qadını alib, evlilik zamanı onda ləyaqətsiz bir şey tapdığı üçün qadını bəyənməzsə, talaq kağızı yazıb əlinə verərək evindən çıxararsa, **2** evdən çıxmış qadın sonra başqa kişiye ərə gedə bilər. **3** O biri kişi də onu bəyənməzsə, ona talaq kağızı yazıb əlinə verərək evdən çıxararsa və yaxud onu alan kişi ölərsə, **4** onu evdən çıxarmış əvvəlki əri onu təkrar özünə arvad edə bilməz, çünki qadını ləkələmişdir. Bu, Rəbbin hüzurunda iyrəncdir. Allahınız Rəbbin sizi irs olaraq verəcəyi ölkədə belə günaha yol verməyin. **5** Təzə evlənən adam döyüşə getməsin. Ona heç bir iş tapşırmayın. Qoy bir il evində sərbəst qalib aldığı arvadı sevindirsin. **6** Dayırmanı yaxud üst daşını kimsə girov götürməsin, çünki o adamın həyatını girov götürmüş olur. **7** Əgər

İsrail övladları arasında kimsə soydaşını oğurlayıb onunla kölə kimi rəftar edərsə yaxud onu satarsa, bu oğru öldürülməlidir. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **8** Cüzam xəstəliyinə tutulanda Levili kahinlərin əmr etdiyi kimi sizə öyrədəcəkləri hər şeyə əməl etməyə hədsiz diqqət göstərin. **9** Misirdən çıxan zaman Allahınız Rəbbin yolda Məryəmə etdiyi hər şeyi xatırlayın. **10** Qonşunuza bir şey borc verəndə girovunun evinə girərək özünüz götürməyin. **11** Bayırda dayanın, borc verdiyiniz adam qoy özü girovun bayırına çıxarsın. **12** Əgər o adam kasıbdırsa, onun girovun sizdə ola-ola yatmayıñ. **13** Girov götürdüyüünüzün üst paltarını mütləq gün batanda geri qaytarın ki, o öz üst paltarında yatıb sizə xeyir-dua etsin və bu, Allahınız Rəbbin öndən sizin üçün salehlik sayılsın. **14** Muzdla işləyəni, kasıb və möhtac bir İsrailli soydaşınızı yaxud şəhərlərinizdə yaşayan hər hansı bir qəribi istismar etməyin. **15** Muzdunu hər gün gün batmadan əvvəl verin, çünki kasıbdır, ümidiñi yalnız ona bağlayıb. Yoxsa sizdən Rəbbə fəryad edər və siz günahkar sayılsınız. **16** Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürüləsin, hər kəs öz günahına görə öldürülsün. **17** Qəribi və yetimi ədalətdən məhrum etməyin və dul qadının geyimini girov götürməyin. **18** Misirdə kölə olan zaman Allahınız Rəbbin sizi oradan necə qurtardığını xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm. **19** Zəminizdə əkinin biçən zaman bir dərz unutmusunuzsa, onu götürmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o qəribin, yetimin və dul qadının olsun. Onda Allahınız Rəbb ələ götürdüyüünüz hər işdə sizə bərəkət verəcək. **20** Ağacları döyüb zeytun yiğan zaman budaqlarda qalan dənləmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. **21** Bağınızın üzümlərini yiğan zaman tənəklərdə qalan məhsulu toplamaq üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. **22** Misir torpağında kölə olduğunuzu xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm.

25 İnsanlar arasında münaqışə olarsa, qoy onlar məhkəməyə getsinlər. Hakimlər bu işə baxıb haqlı adama bərəət, haqsızısa isə cəza versinlər. **2** Əgər təqsirkar adam kötəklənməyə layiqdirə, qoy hakim onu yerə uzandırıb kötəyi günahının ağırlığına görə vurdursun. **3** Təqsirkara qırx zərbədən artıq vurulmasın. Əgər qırxdan çox zərbə vursanız, soydaşınız göz öndən zəlil ola bilər. **4** Xırman çəkən

öküzün ağızını bağlama. **5** Əgər qardaşlar bir yerə yaşayırlarsa, onlardan biri ölürsə və ölünin oğlu olmazsa, dul qadın başqa ailədən olan bir adama ərə getməsin. Qaynı yanına gəlib onu arvad olaraq alsın və qayın-qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirsin. **6** Qadının doğacağı ilk oğul mərhumun adını yaşatsın. Qoy İsraildə mərhumun adı batmasın. **7** Kim mərhum qardaşının dul arvadını almaq istəməzsə, dul qadın darvazada yerləşən ağsaqqalların yanına getsin və belə desin: "Qaynım İsraildə qardaşının adını yaşatmaqdan imtina edir. Mənim üçün qayın-qəyyumluq vəzifəsini icra etmək istəmir". **8** Onda şəhər ağsaqqalları onun qaynını çağırıb danışacaqlar. Əgər o inad edib yenə də "onu almiram" desə, **9** o zaman həmin qadın ağsaqqallar qarşısında gəlib qaynının çarığını çıxaraq üzünə tüpürsün və "qardaşının nəslini yaşatmayana belə edilir" desin. **10** İsraildə onun nəslini "çarığı çıxarılanın nəslisi" adlanacaq. **11** Əgər dalaşan iki kişinin arvadlarından hansısa ərini döyen kişinin əlindən qurtarmaq üçün galib əl uzatsa və o biri kişinin cinsiyyət üzvündən yapışsa, **12** belə qadına rəhm etmədən onun əlini kəsin. **13** Aldatmaq üçün torbanızda biri ağır, digəri yüngül çəkən iki cür çəki daşı olmasın. **14** Evinizdə biri böyük, digəri kiçik ölçən iki cür ölçü əşyası olmasın. **15** Çəki daşınız, ölçünüz düzgün və dəqiq olsun ki, Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpaqda uzun ömür sürəsiniz. **16** Çünki Allahınız Rəbb belə pis işlər görən və haqsızlıq edənlərə nifrat edir. **17** Misirdən çıxanda Amaleqlilərin yolda sizə nə etdiyini yada salın. **18** Siz yorulub əldən düşərkən onlar yolda sizə hücum etdilər, arxada qalan bütün gücsüzləri qırdılar, Allahdan qorxmadılar. **19** Allahınız Rəbb mülk etmək üçün ırs olaraq sizə verəcəyi torpaqda və ətrafinizdə olan düşmənlərin hamisindən qurtarıb rahatlıq verəndə səma altından Amaleqlilərin xatırasını silin və bunu unutmayın.

26 Allahınız Rəbbin ırs olaraq sizə verəcəyi torpağa giriş orada məskunlaşanda **2** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi ölkənin torpaqlarından topladığınız bütün məhsulların nübarını götürüb bir səbətə yiğin. Sonra Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerə gedin. **3** O dövrdə xidmət edən kahinin yanına gedib deyin: "Allahın Rəbbə bu gün bəyan edirəm ki, Rəbbin atalarımıza vəd etdiyi ölkəyə çatdım". **4** Kahin əlinizdən səbəti alıb onu Allahınız Rəbbin qurbangahı öndəndə yera qoysun. **5** Allahımız Rəbbin öndəndə bunu

bəyan edin: "Atam köçəri Aramlı idi. Azsaylı olaraq Misirə enib orada məskunlaşdı və ondan böyük, güclü, çoxsəylə millət törədi. **6** Misirlilər bizimlə pis rəftar etdilər. Bizi zəlil edib üzərimizə ağır işlər yüklədilər. **7** Onda atalarımızın Allahı Rəbbə fəryad qopardıq və Rəbb səsimizi eşitdi. Əzabımızı, əziyyətimizi və zəlalətimizi gördü. **8** Rəbb qüdrətli əli, uzanan qolu, böyük zəhmi, əlamət və möcüzələri ilə bizi Misirdən çıxartdı. **9** O bizi bu yerə gətirərək süd və bal axan torpağı bizi verdi. **10** İndi, ya Rəbb, mənə verdiyin torpağın məhsulunun nübarını Sənə gətirmişəm". Sonra səbəti Allahınız Rəbbin öünüə qoyub Onun qarşısında səcdə edin. **11** Siz, Levililər, aranızda yaşayış qəriblər Allahınız Rəbbin sizə və ailənizə verdiyi bütün yaxşı şeylər üçün sevinəcəksiniz. **12** Üçüncü il onda bir hissəni təqdimetmə ilidir. Bütün məhsulunuzun onda birini bir yana yiğin. Ayırma işini qurtarandan sonra onda bir hissəni Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul qadınlara verin ki, şəhərlərinizdə onlar da yeyib-döysünlar. **13** Sonra Allahınız Rəbbə deyin: "Mənə əmr etdiyin kimi Rəbb yolunda ayırdıqlarımı evdən çıxarıb Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul qadınlara verdim. Əmrlərdən çıxmadım, heç birini yaddan çıxarmadım. **14** Bu paydan yas tutarkən yemədim, onu evdən çıxaranda murdar deyildim və onu ölülərə təqdim etmədim. Allahım Rəbbin sözünə qulaq asdım. Mənə əmr etdiklərinin hamisini yerinə yetirdim. **15** Ya Rəbb, indi müqaddəs məskənindən - göylərdən aşağıya bax. Xalqın İsrailə, atalarımıza etdiyin anda görə biza verdiyin torpağı - süd və bal axan torpağı xeyir-dua ver". **16** Bu gün Allahınız Rəbb bu qaydalara, hökmələrə əməl etməyi sizi buyurur. Onlara bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla əməl etmək üçün diqqətli olun. **17** Bu gün Rəbbin Allahınız olduğunu, Onun yolları ilə gedəcəyinizi, qanunlarına, əmrlərinə, hökmərinə riayət edəcəyinizi, Onun sözünə qulaq asacağınızı bəyan etdiniz. **18** Bu gün Rəbb sizə verdiyi sözə görə bəyan etdi ki, Ona məxsus xalq olasınız. Ona görə də bütün əmrlərinə riayət etməlisiniz. **19** O zaman dediyi kimi Allahınız Rəbb, yaratdığı bütün millətlərdən tərifdə, şöhrətdə və hörmətdə sizi üstün edəcək ki, Allahınız Rəbb üçün təqdis edilmiş xalq olasınız».

27 Musa ilə İsrailin ağsaqqalları xalqa belə dedilər: «Bu gün sizə buyurduğum bütün əmrlərə riayət edin. **2** İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı gedəndə böyük daşları dik qoyub

əhəngləyin. **3** Atalarınızın Allahı Rəbbin vəd etdiyi kimi Onun sizə verəcəyi ölkəyə - süd və bal axan torpağı girəndə bu qanunun bütün sözlərini bu daşlara yazın. **4** Bu daşları bu gün sizə əmr etdiyim kimi İordan çayını keçəndən sonra Eval dağında dikəldib əhəngləyin. **5** Orada Allahınız Rəbbə dəmir alət vurulmamış daşlardan bir qurbangah düzəldin. **6** Allahınız Rəbbin qurbangahını yonulmamış daşlardan düzəldib üzərində Allahınız Rəbbə yandırma qurbanları təqdim edin. **7** Ünsiyyət qurbanlarını orada kəsib yeyərək Allahınız Rəbbin önündə sevinin. **8** Bu qanunun bütün sözlərini bu daşlara aydın, oxunabilən tərzdə yazın». **9** Sonra Musa ilə Levili kahinlər bütün İsraililərə belə müraciət etdilər: «Ey İsraililər, sakitcə qulaq asın! Bu gündən siz Allahın xalqı oldunuz. **10** Bu gün sizə buyurduğum kimi Allahınız Rəbbin sözlərinə qulaq asıb Onun əmrlərinə, qanunlarına və qaydalarına əməl edin». **11** O gün Musa xalqa belə dedi: **12** «İordan çayını keçəndə xalqa xeyir-dua vermək üçün bu qəbilələr Gerizim dağında dursun: Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Yusif, Binyamin. **13** Lənətləmək üçün bu qəbilələr Eval dağında dursun: Ruven, Qad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. **14** Levililər bütün İsrail xalqına ucadan belə müraciət etsin: **15** "Qoy Rəbbin iyrəndiyi, bir sənətkarın əl işi olan oyma və ya tökmə büt yaradana, gizlicə belə şeylər saxlayana lənət olsun!" Bütün xalq cavab versin: "Amin!" **16** "Qoy ata-anası ilə hörmətsiz rəftar edənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **17** "Qoy qonşusunun sərhədini dəyişdirənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **18** "Qoy kor olanı yoldan azdırana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **19** "Qoy qəribə, yetimə, dul qadına haqsızlıq edənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **20** "Qoy atasının arvadı ilə yatana lənət olsun! Çünkü o, atasının nikahını ləkələmişdir". Bütün xalq desin: "Amin!" **21** "Qoy hər hansı bir heyvanla cinsi əlaqəyə girənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **22** "Qoy anadan yaxud atadan bir olan bacısı ilə yatana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **23** "Qoy qayınanası ilə yatana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **24** "Qoy gizlicə qonşusunu öldürənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **25** "Qoy günahsız qan tökmək üçün rüşvət alana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **26** "Qoy bu Qanunun sözlərini əməldə təsdiq etməyənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!"

28 Əgər Allahınız Rəbbin sözlərinə yaxşı-yaxşı qulaq asıb bu gün sizə buyurduğum bütün əmrlərinə riyət etsəniz, Allahınız Rəbb sizi yer üzündəki bütün millətlərdən üstün edəcək. **2** Allahınız Rəbbin sözünü dirləsəniz, bütün bu xeyir-dualar sizə gələcək və üzərinizdə qalacaq. **3** Şəhərdə və çöldə xeyir-duali olacaqsınız. **4** Doğulan övladlarınız, torpağınızın məhsulları, heyvanlarınızın, mal-qara və qoyun-keçilərinizin balaları artımlı olacaq. **5** Səbat və xəmir təknələriniz bərəkətli olacaq. **6** Hər girişiniz, hər çıxışınız xeyir-duali olacaq. **7** Rəbb sizə hücum edən düşmənərinizi öünüüzdə məğlub edəcək. Onlar sizə bir yoldan hücum edəndə öünüüzdə yeddi yolla qaçacaq. **8** Rəbb anbarlarınıza, əl atdiğiniz hər işə “Bərəkətli olsun!” deyə əmr verəcək və Allahınız Rəbb sizə verəcəyi torpağa bərəkət yağıdıracaq. **9** Allahınız Rəbbin əmrlərinə riyət etsəniz, Onun yolları ilə getsəniz, Rəbb vəd etdiyi kimi sizə Özü üçün müqddəs bir xalq kimi qoruyacaq. **10** Yer üzərindəki bütün xalqlar Rəbbə məxsus olduğunu görüb sizdən qorxacaq. **11** Rəbb atalarınıza vəd etdiyi torpaqda sizı bolluq içerisinde yaşıdadacaq. Doğulan övladlarınızın nəslini artırıb-çoxaldacaq, heyvanlarınızın balalarını, torpağınızın məhsulunu artımlı edəcək. **12** Rəbb torpağıniza yağışı vaxtlı-vaxtında yağıdıracaq və bütün zəhmətinizə bərəkət vermək üçün göylərdən zəngin xəzinəsini açacaq. Siz bir çox millətlərə borc verəcək, lakin heç kimdən borc almayıacaqsınız. **13** Rəbb sizi quyruq deyil, baş edəcək. Əgor bu gün sizə buyurduğum Allahınız Rəbbin əmrlərinə qulaq assanız, onlara dəqiq əməl etsəniz, aşağıda deyil, hər zaman yuxarıda olacaqsınız. **14** Bu gün sizə buyurduğum əmrlərdən kənara çıxmayıñ, başqa allahların ardınca getmeyin, onlara sitayıñ etmeyin. **15** Amma Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, bu gün sizə buyurduğum əmrlərin, qaydaların hamisəna dəqiq əməl etməsəniz, bu lənətlər gəlib üzərinizə tökülləcək. **16** Şəhərdə və çöldə lənət qazanacaqsınız. **17** Səbat və xəmir təknələriniz lənətli olacaq. **18** Doğulan övladlarınız, torpaqlarınızın məhsulları, mal-qara və qoyun-keçilərinizin balaları lənətə düşər olacaq. **19** Hər girişiniz, hər çıxışınız lənətli olacaq. **20** Rəbb əl atdiğiniz hər işdə üzərinizə lənət göndərəcək, sizи vahiməyə salib çəşdiracaq. Nəhayət, Rəbdən üz döndərib pislik etdiyinizi görə tezliklə sizə ziyan vurub həlak edəcək. **21** Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqdan sizi yox edənədək vəbaya

düşər edəcək. **22** O sizi vərəm, qızdırma, iltihab, insanı qovuran istilik, quraqlıq, səmum küləyi və kiflə cəzalandıracaq. Siz yox olana qədər bunlar sizdən əl çəkməyəcək. **23** Başınız üzərində olan göylər tunc, ayağınız altındakı yer isə dəmir kimi olacaq. **24** Rəbb ölkənizə yağış əvəzinə toz-torpaq yağıdıracaq. Siz hələk olana qədər göydən üzərinizə bunlar yağacaq. **25** Rəbb sizi düşmənərinizin öündə məğlub edəcək, onlara bir yoldan hücum edəndə önlərindən yeddi yolla qaçacaqsınız. Dünyanın bütün ölkələrinə dəhşətli iibrət olacaqsınız. **26** Cəsədləriniz göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara yem olacaq, onları ürküdüb qovan olmayıacaq. **27** Rəbb sizi sağalmaz Misir çibanları, şışlər, xoralar, qoturlarla cəzalandıracaq. **28** O sizi cəzalandıraraq dəli və kor edəcək, ürəyinizi qubarladacaq. **29** Günorta vaxtı kor adam qaranlıqda əl toxundura-toxundura gəzdiyi kimi gəzəcəksiniz. Hər işiniz uğursuz olacaq, daim iztirab çəkəcək və talan olacaqsınız. Sizi qurtaran olmayıacaq. **30** Nişanlandığınız qızla başqası yatacaq. Tikdiyiniz evdə yaşamayaqsınız. Saldığınız bağın məhsulunu dərməyəcəksiniz. **31** Öküzungüz gözünüz öündə kəsiləcək, ətindən yeməyəcəksiniz. Eşşəkləriniz sizdən zorla alınacaq və geri qaytarılmayacaq. Sürüləriniz düşmənərinizə veriləcək və sizi qurtaran olmayıacaq. **32** Oğullarınız və qızlarınız gözünüz öündə başqa bir xalqa təslim ediləcək və onların həsrətindən günbəgün gözləriniz nuru sönəcək. Əlinizdən isə heç na golmayıacək. **33** Torpağınızın və bütün zəhmətinizin məhsulunu tanımadığınız bir xalq yeyəcək, siz isə daima iztirab çəkəcək və əziləcəksiniz. **34** Gözlərinizlə gördükəriniz ağıınızı başınızdan çıxaracaq. **35** Rəbb dizlərinizə, baldırlarınıza təpədən dırnağa qədər sağalmaz çibanlar çıxararaq sizi cəzalandıracaq. **36** Rəbb sizi, öz üzərinizə təyin etdiyiniz padşahi sizin də, atalarınızın da tanımadığı bir millətə əsir apartdıracaq. Orada ağacdən, daşdan düzəldilmiş yad allahlara sitayıñ edəcəksiniz. **37** Rəbbin sizi əsir etdiyi xalqlar arasında heyrət, məsəl və kinaya hədəfinə çevriləcəksiniz. **38** Zəmiyə çox toxum səpib, az yiğacaqsınız, çünki onu çayırtkə yeyib qurtaracaq. **39** Üzüm bağları salacaq, becərəcəksiniz, lakin üzümündən dərməyəcək, şərabından içməyəcəksiniz, çünki onlara qurd düşəcək. **40** Torpağınızın hər tərəfində zeytun ağacları bitsə də, onlardan yağ çəkə bilməyəcəksiniz, çünki zeytun ağaclarınız öz meyvəsinə tökəcək. **41** Oğullarınız, qızlarınız olacaq,

lakin yanınızda qalmayacaq, cünki əsir düşəcəklər. **42** Bütün ağaclarınızın və əkin sahələrinizin bəhərinə çayırkələr daraşacaq. **43** Aranızda yaşıyan yadellilər sizdən olduqca üstün olacaq, siz aşağı endikcə enəcəksiniz. **44** Sizə onlar borc verəcək, siz onlara borc verə bilməyəcəksiniz, onlar baş, siz isə quyruq olacaqsınız. **45** Bu lənətlərin hamısı sizin üzərinizə tökülcək. Sizi hələk olanadək qovub yaxalayacaqlar, cünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, sizə buyurduğu əmrlərə və qaydalara riayət etmədiniz. **46** Bunlar sizə və övladlarınıza əbədi bir əlamət, bir möcüza olacaq. **47** Madam ki bolluq vaxtında Allahınız Rəbbə sevinclə və xoşluqla itaət etmədiniz, **48** Rəbbin sizə qarşı göndərdiyi düşmənlərə ac-susuz, çılpaq və hər cür ehtiyac içərisində qulluq edəcəksiniz. Rəbb sizə hələk edənə qədər boynunuza dəmir boyunduruq salacaq. **49** Rəbb uzaqdan, dünyanın ucqarlarından bir milləti – dilini başa düşmədiyiniz bir milləti qartal kimi üzərinizə şığıdacaq. **50** Bu elə sərt sıfətli bir millətdir ki, nə qocaların şəxsiyyətinə hörməti var, nə də uşaqlara rəhmi gəlir. **51** Bu millət sizə hələk edənə qədər heyvanlarınızın balalarını, torpağınızın məhsulunu yeyib qurtaracaq, sizin üçün nə taxıl, nə təzə şərab, nə zeytun yağı, nə mal-qaranızın, nə də qoyun-keçilərinizin balalarını qoymayacaq. **52** Bütün şəhərlərinizi mühəsirəyə alıb ölkənizdəki güvəndiyiniz möhkəm və hündür divarlarınızı tamamilə yerlə yeksan edəcəklər. Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi ölkənin bütün şəhərlərini mühəsirəyə alacaqlar. **53** Mühəsirəyə düşəndə düşmənlərinizin sizə verəcəyi acliqdan doğulan övladlarınızın – Allahın Rəbbin sizə verdiyi oğul-qızlarınızın ətini yeyəcəksiniz. **54** Aranızda ən ürəyinazik və həssas adam belə, öz qardaşına, sevdiyi arvadına, sağ qalan övladlarına rəhm etməyəcək. **55** Yediyi uşaqların ətindən onların heç birinə verməyəcək, cünki mühəsirə olunanda düşmənlərinizin yaratdığı qitliga görə şəhərlərinizdə yeməyə heç nə qalmayacaq. **56** Aranızda ən ürəyinazik, həssas qadın – zərifliyindən və incəliyindən ayağını yerə basmaq istəməyən qadın belə, sevdiyi ərinə, öz oğluna, eləcə də qızına rəhm etməyəcək. **57** Bətnindən çıxan cifti və doğduyu uşaqları verməyib gizli yeyəcək, cünki bütün şəhərləriniz mühəsirəyə düşəndə acliq olacaq. **58** Əgər bu kitaba yazılmış bu Qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etməsəniz, Allahınız Rəbbin əzəmətli və zəhmlili adından qorxmasanız, **59** Rəbb sizə və nəslinizi dəhşətli bələlərə, böyük və

sonsuz müsibətlərə, sağalmaz, ağır xəstəliklərə düşər edəcək. **60** Qorxduğunuz bütün Misir xəstəliklərini yenə başınıza gətirəcək, bu xəstəliklərə tutulacaqsınız. **61** Rəbbin bu Qanun kitabında yazılmamış hər cür xəstəlik və bələni sizə yox edənədək başınıza gətirəcək. **62** Göydəki ulduzlar qədər çoxalmaq əvəzinə sayca çox az qalacaqsınız, cünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız. **63** Sizə yaxşılıq etmək və artırmaqdan Rəbb necə razi qalırdısa, sizə hələk etdiyi və yox etdiyi üçün də elə razi qalacaq. Mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədən qoparılaqsınız. **64** Rəbb sizə dünyanın bu başından o biri başınadək bütün xalqların arasına səpələyəcək. Orada sizin də, atalarınızın da tanımıadığı, ağacdən və ya daşdan düzəldilmiş yad allahlara sitiyəs edəcəksiniz. **65** Bu millətlər arasında nə sülhünüz, nə də rahatlığınız olacaq. Rəbb sizə orada ürəkqopması, ümidsizlik, gözləməkdən yorulan gözər verəcək. **66** Daim canınızın qayğısını çəkəcək, gecə-gündüz vahimə içərisində yaşayacaqsınız. Həyatınızın asayışı olmayıacaq. **67** Ürəyinizi dolan vahimədən və gözünüzlə gördüyüünüz hadisələr üzündən səhər olanda “kaş axşam olaydı”, axşam olanda “kaş səhər olaydı” deyəcəksiniz. **68** Mən sizə demişdim ki, gəldiyiniz yolla geri dönməyəcəksiniz, amma Rəbb sizə gəmilərlə Misirə geri qaytaracaq. Orada qul və qarabaş kimi düşmən bazarında satılacaqsınız, amma sizi pulla alan olmayıacaq.

29 Rəbb İsrail övladları ilə Xorev dağında əhd etmişdir. Moavda isə Musaya əmr etdi ki, yenidən əhd kəssin. Əhdin şərtləri bunlardır: **2** Musa bütün İsraililəri bir yerə yığıb belə dedi: “Rəbbin Misirdə gözləriniz önündə firona, əyanlarına və ölkəsinə etdiyi hər şeyi gördünüz. **3** Böyük sınaqları, bu böyük əlamətləri və möcüzələri öz gözünüzlə gördünüz. **4** Lakin Rəbb bu günədək sizə anlamaq üçün ağıl, görmək üçün göz, eşitmək üçün qulaq vermədi. **5** Rəbb deyir: “Sizi qırx il səhrada gəzdirdim. Əyninizdəki paltar, ayağınızdakı çarıq yırtılıb-dağılmadı. **6** Çörək yemədiniz, şərab ya da başqa kefləndirici içki içmədiniz. Bunları ona görə etmişəm ki, Mənim Allahınız Rəbb olduğunu biləsiniz”. **7** Buraya çatanda Xeşbon padşahı Sixon ilə Başan padşahı Oq bizimlə döyüşə başladılar. Amma onları məğlub etdik. **8** Torpaqlarını əl keçirib ırs olaraq Ruvenlilərə, Qadllılara, Menaşə qabiləsinin yarısına verdik. **9** Əla götürdüyüünüz hər işdə uğur

qazanmaq üçün bu əhdin hər sözünə diqqətlə əməl edin. 10 Bu gün siz hamınız – qəbilə başçılarınız, ağsaqqallarınız, məmurlarınız, İsraililərin hamısı, 11 uşaqlarınız, arvadlarınız, aranızda yaşayıb odununuza doğrayan, suyunuzu daşıyan yadellilər Allahınız Rəbbin qarşısında dayanmışınız ki, 12 bu gün Allahınız Rəbbin and edərək sizinlə bağıladığı bu əhdə həyatə keçirəsiniz. 13 Qoy bu gün O sizi Öz xalqı kimi təsdiq etsin, sizə söz verdiyi kimi atalarınız İbrahimə, İshaqə, Yaquba etdiyi anda görə sizin Allahınız olsun. 14 Mən bu əhdə və andı yalnız sizinlə, 15 Allahınız Rəbbin hüzurunda bizimlə bərabər duranlarla deyil, bu gün yanımızda olmayanlarla da edirəm. 16 Misirdə necə yaşadığınızı, o biri millətlərin içərisindən keçərək buraya necə gəldiyinizi özünüz də bilirsiniz. 17 Onların arasında iyrənc şəyləri – ağacdən, daşdan, qızıldan, gümüşdən düzəldilən iyrənc bütərləri gördünüz. 18 Ehtiyatlı olun, bu gün aranızda bu millətlərin allahlarına sitayış etmək üçün Allahınız Rəbdən dönen nə kişi, nə qadın, nə nəsil, nə də qəbilə olsun. Aranızda belə acı pöhrəli, zəhərli kök olmasın. 19 Bu andın sözlərini eşidən zaman kimsə öz-özünə gözaydınılığı verib belə bir fikrə düşməsin: "Onsuz da salamat qalacağam, qoy kefim istəyən kimi yaşayım". Bu fikir həm münbət torpağa, həm də quru torpağa bəla gətirər. 20 Belə adamı Rəbb bağışlamaq istəməz. O adama qarşı qısqanc Rəbbin qəzəbi alovlanacaq. Bu kitabda yazılın bütün lənətlər başına töküləcək və Rəbb onun adını göyün altından siləcək. 21 Rəbb bu Qanun kitabında yazılın əhdin içərisində yer tutan lənətlərin hamısına görə fəlakətə uğratmaq üçün onu İsrailin bütün qəbilələrinin içərisindən çıxaracaq. 22 Gələcək nəsil, sizdən sonra gələn övladlarınız və uzaq diyardan gələn yadellilər bu ölkənin bələlərini, Rəbbin oraya göndərdiyi xəstəlikləri görəcək. 23 Bütün torpaq yanacaq, kükürd və duzla örtülcək, toxum əkilməyəcək, cürcüti görünməyəcək, ot bitməyəcək. Ölkə Rəbbin qızığın qəzəbi ilə yerlə yeksan etdiyi Sodom, Homorra, Adma və Sevoyim kimi viran olacaq. 24 Bütün millətlər "Rəbb bu ölkəyə niyə belə etdi? Bu böyük qəzəb niyə alovlandı?" deyə soruşacaqlar. 25 O zaman deyəcəklər: "Çünki onları Misir torpağından çıxararkən atalarının Allahı Rəbbin onlarla bağladığı əhdi atdilar. 26 Gedib tanımadıqları allahlara, Rəbbin onlara bəxş etmədiyi yad allahlara sitayış və səcdə etdilər. 27 Ona görə Rəbbin qəzəbi bu ölkəyə qarşı alovlandı, onarı bu kitabda yazılın bütün lənətlərə

düçər etdi. 28 Rəbb qəzəb, hirs və böyük hiddətlə onları ölkələrindən qopardı. Bu gün olduğu kimi onları başqa bir torpağa atdı". 29 Allahımız Rəbbin sirləri var, lakin bəzi şeyləri bizə və övladlarımıza əbədilik aşkar etdi ki, bu qanunun bütün sözlərinə əməl edək.

30 Bütün bu hadisələr – qarşısına qoyduğum xeyir-dua və lənət başınıza gələndə Allahınız Rəbbin sizi səpələdiyi millətlər arasında bunları xatırlayacaqsınız. 2 Siz və övladlarınız Allahınız Rəbbə tərəf dönüb bu gün sizə əmr etdiyim hər işdə Onun sözünü bütün qəlbinizlə və bütün varlığınızla qulığınızda saxlasanız, 3 Allahınız Rəbb sizə rəhm edib əsirlikdən geri qaytaracaq, sizi yenidən səpələdiyi bütün xalqların arasından toplayacaq. 4 Səpələnib göyün altındaki ən ucqar ölkəyə düşsəniz belə, Allahınız Rəbb sizi oradan yiğib geri qaytaracaq. 5 Sizi atalarınıza ırs olaraq verdiyi torpağa qovuşduracaq. Oranı yenə də ırs olaraq alacaqsınız, Allahınız Rəbb sizə xoş güzəran verəcək və sizi atalarınızdan da artıq çıxaldacaq. 6 Allahınız Rəbb sizin ürəyinizi və övladlarınızın ürəklərini sünnet edəcək ki, Allahınız Rəbbi bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevəsiniz və yaşayınınız. 7 Allahınız Rəbb bütün bu lənətləri isə sizə nifrət və zülm edən düşmənlərinizin üzərinizə tökəcək. 8 Siz yenə Rəbbin sözünə qulaq asacaq və bu gün sizə buyurduğum bütün əmrlərini yerinə yetirəcəksiniz. 9 Onda Allahınız Rəbb əlinizdə olan hər işinizi uğurlu edəcək, sizə çoxlu övlad, heyvanlarına çoxlu bala, torpaqlarınıza bol məhsul verəcək. Rəbb atalarınıza yaxşılıq etməkdən necə razi qalırdısa, sizə də yaxşılıq etməkdən elə razi qalacaq. 10 Bir şərtlə: Allahınız Rəbbin sözünü qulığınızda saxlayın. Onun bu Qanun kitabında yazılın əmrlərinə və qaydalarına əməl edin, bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla Allahınız Rəbbə tərəf dönün. 11 Bu gün sizə verdiyim əmrə əməl etmək sizin üçün çətin və əlçatmaz deyil. 12 Axı o, göylərdə deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün göylərə çıxacaq və onu oradan götürüb biza çatdıracaq ki, biz buna əməl edək?" 13 O, dənəzin o tayında deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün dənəzin o tayına gedəcək və onu götürüb biza çatdıracaq ki, qulaq asıb buna əməl edək?" 14 Yox, bu kələm sizə əməl etmək üçün çox yaxındır, o, dilinizdə və ürəyinizdədir. 15 Bax bu gün sizin qarşısında həyatla xoşbəxtliyi, ölümlə bədbəxtliyi qoyuram. 16 Bu gün sizə Allahınız Rəbbi

sevməyi, Onun qoyduğu yollarla getməyi, əmrlərinə, qaydalarına, hökmərinə riayət etməyi əmr edirəm. Belə etsəniz, yaşayıb artacaqsınız və mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda Allahınız Rəbb tərəfindən xeyir-dua alacaqsınız. 17 Əgər bu yoldan dönsəniz, qulaq asmasanız, azaraq, yad allahlara səcdə qilaraq onlara qulluq etsəniz, 18 bu gün sizə bildirirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız. İordan çayını keçib mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədə uzun ömür sürməyəcəksiniz. 19 Qarşınızda həyatla ölümü, xeyir-dua ilə lənəti qoyduğum üçün bu gün göyü və yeri sizə şahid tuturam. Həyatı seçin ki, siz və övladlarınız yaşaya biləsiniz. 20 Allahınız Rəbbi sevin, sözü qulağınızda qalsın və Ona bağlanın. Çünkü sizin həyatınız Odur. Belə etsəniz, Rəbbin atababalarınız İbrahimə, İshaqa və Yaquba verməyi və etdiyi torpaqda sizi uzun ömürlü edəcək».

31 Musa bütün İsraillilərin qarşısına çıxıb belə dedi: 2 «Artıq mən yüz iyirmi yaşındayam, daha sizə başçılıq etməyə təqətim yoxdur. Rəbb mənə demişdir ki, sən İordan çayını keçməyəcəksən. 3 Oranı keçəndə Allahınız Rəbb Özü qabağınızda gedəcək və bu millətləri qarşınızdan yox edəcək, siz də onların torpaqlarını ırs olaraq alacaqsınız. Rəbbin sözünə görə Yəsua sizə rəhbərlik edəcək. 4 Rəbb Emorlu padşahları Sixonu və Oqu həlak edərək ölkələrinin başına gətirdiyini bu millətlərin də başına gətirəcək. 5 Rəbb onları sizə təslim edəcək. Onlarla əmr etdiyim kimi raftar etməlisiniz. 6 Möhkəm və cəsarətli olun! Onlardan qorxub çəkinməyin! Çünkü Allahınız Rəbb sizinlə gedir. O sizi atmaz, tərk etməz!» 7 Sonra Musa Yəsuanı çağırıb bütün İsraillilərin gözü qarşısında ona belə dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol! Çünkü Rəbbin atalarına vəd etdiyi ölkəyə bu xalqla birlikdə sən gedəcəksən. Ölkəni ırs olaraq onlara sən verəcəksən. 8 Başının üstündə Rəbb gedəcək. O səninlədir, səni atmaz və tərk etməz. Qorxub çəkinmə!» 9 Musa bu qanunu yazıb sonra Rəbbin Əhd sandığını aparan Levili kahinlərə və bütün İsrail ağsaqqallarına verdi. 10 Sonra onlara belə buyurdu: «Hər yeddi ilin sonunda, borcların bağışlanması ilində, Çardaqlar bayramında, 11 bütün İsraillilər Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yerə gələndə bu qanunu İsraillilərə oxuyun. 12 Xalqın kişi, qadın və uşaqlarını, həmçinin şəhərinizdə yaşayan yadəlliləri toplayın. Qoy hamı eşidib öyrənsin və Allahınız Rəbdən qorxub Qanunun

bütün sözlərinə diqqətlə əməl etsin. 13 Qoy qanunu bilməyən uşaqlar da eşitsinlər və mülk olaraq almaq üçün İordan çayından keçib gedəcəyiniz ölkədə ömür boyu Allahınız Rəbdən qorxmağı öyrənsinlər». 14 Rəbb Musaya dedi: «Ölümünə az qalib. Yəsuanı çağır. Hüzur çadırında hazır dayanın ki, ona əmrlərimi bildirim». Beləliklə, Musa ilə Yəsua gedib Hüzur çadırında gözlədilər. 15 Sonra Rəbb çadırda sütuna oxşar bir bulud içərisində göründü. Bulud çadırın qapısı üzərində dayandı. 16 Rəbb Musaya belə söylədi: «Bu yaxınlarda ölüb atalarına qovuşacaqsan. Bu xalq da gedəcəyi ölkənin allahlarına bağlanıb Mənə xəyanət edəcək. Məni atib onlara bağladığım əhdi pozacaqlar. 17 Onda onlara qəzəblənəcəyəm, onları ataraq üz döndərəcəyəm. Onlar başqalarına yem olacaq, başlarına çox bələlər və müsibətlər gələcək. Həmin gün “Allahımız bizimlə olmadığı üçün başımıza müsibətlər geldi” deyəcəklər. 18 Başqa allahlara tərəf dönməklə pis iş gördükərinə görə mütləq onlardan üz döndərəcəyəm. 19 İndi özünüz üçün bu ilahini yazın və İsrail övladlarına öyrədin. Qoy onu oxusunlar. Belə ki bu ilahi İsraillilərə qarşı Mənim şahidim olsun. 20 Çünkü onları atalarına and edib söz verdiyim süd və bal axan torpağa gətirəndə, yeyib-doyanda və kökləndə yad allahlara meyl edərək onlara sitaş edəcəklər, Məni rədd edərək əhdimi pozacaqlar. 21 Onlara çox bələlər və müsibətlər yetişəndə qoy bu ilahi onlara qarşı şahid kimi səslənsin, çünkü bu ilahi nəsillərin dilindən düşməyəcək. Ona görə ki Mən onları vəd etdiyim torpağa gətirməzdən əvvəl, bu gün belə, fəndigir olduqlarını bilirəm». 22 Həmin gün Musa bu ilahini yazıb İsrail övladlarına öyrətdi. 23 Rəbb o gün Nun oğlu Yəsaya əmr edib dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol, çünkü İsrail övladlarını onlara vəd etdiyim ölkəyə sən aparacaqsan və Mən səninləyəm». 24 Musa bu Qanunu sözlərindən heç nəyi əskiltmədən kitabə yazmağı qurtaranda 25 Rəbbin Əhd sandığını daşıyan Levililərə bu əmri verdi: 26 «Bu Qanun kitabını götürüb Allahınız Rəbbin Əhd sandığının yanına qoyun. Qoy sizə qarşı bir şahid olaraq orada qalsın. 27 Çünkü sizin üsyankar və dikbaş olduğunuzu bilirəm. Bu gün mən sağ olaraq aranızda ikən belə, Rəbbə üsyankar oldunuzsa, gör mən öləndən sonra necə olacaqsınız. 28 Qəbilələrinizin bütün ağsaqqallarını və məmurlarınızı yanımı toplayın. Bu sözləri onlara eşitdirim ki, göyü və yeri onlara qarşı şahid tutacağam. 29 Ölümümdən sonra tamamilə pozulacağınızı, sizə əmr etdiyim

yoldan azacağınızı bilirəm. Axır zamanda müsibətlərlə qarşılaşacaqsınız. Çünkü Rəbbin gözündə pis olan işləri görərək əməllərinizlə Onu qəzəbləndirəcəksiniz». **30** Musa bu ilahini axıracan oxudu ki, bütün İsrail camaatı ilahinin sözlərini eşitsin.

32 «Ey göylər, qulaq asın, söyləyəcəyəm, Qoy yer üzü dilimdən çıxan sözləri eşitsin. **2** Qoy təlimim yağış kimi tökülsün, Sözüm şəh kimi düşsün, Çəmən üzərinə düşən nərin yağış tək olsun, Ot üzərinə tökülen leysana oxşasın, **3** Çünkü Rəbbin ismini elan edəcəyəm! Allahımızın əzəmətini mədh edin! **4** O, işləri kamil Qayadır, Çünkü bütün yolları haqdır, Sadiq Allahdır, heç zaman haqsızlıq etməz, Adil və doğru olan Odur. **5** Ona xəyanət etdilər, Ona övlad olmadılar, Ona görə rüsvay oldular. Çünkü əyri və tərs nəsildirlər. **6** Ey axmaq, ağılsız xalq, Rəbbə budurmu əvəziniz? Sizi yaradan, sizə görkəm verən Atanız, Yaradanınız O deyilmi? **7** Ötən günləri yadınıza salın, Keçmiş nəsillərin dövrünə nəzər salın, Atanızdan soruşun, o sizə desin, Ağsaqqallarınızdan soruşun, onlar sizə söyləsin. **8** Haqq-Taala millətlərə irsi torpaq bölgəkən, Bəşər övladlarını ayırankən İsrail övladlarının sayına görə Xalqlara sərhəd qoydu. **9** Çünkü Rəbbin payı Öz xalqidir! Yaqub Onun payına düşən irləsidir. **10** Onu quraq bir torpaqda, Uğultulu, boş-biyaban səhrada tapdı. Bir sıpər kimi onu hifz etdi, Göz bəbəyi kimi onu qorudu. **11** Yuvasında balalarını sövq etdirərək uçuran, Onlar üzərində qanad çalan, Qanadlarını açıb onları tutan, Pərlərinin üzərində aparan qartal kimi **12** Ona yol göstərən yalnız Rəbb idi. Yanında özgə bir allah yox idi. **13** Onu yer üzünün yüksəkliklərinə çıxartdı, Zəminin məhsulundan yedirtdi. Onu qayadan süzülen balla, Çaxmaq daşından çəkilən yağıla bəslədi. **14** Onu inəklərin kəsmiyi, qoyunların südü ilə, Kökəldilmiş quzularla, Başandakı təkalərlə, qoçlarla. Ən yaxşı buğda ilə bəslədi. Xalq şərabı, üzümün al qanını içdi, **15** Lakin Yeşurun kökələrkən təpik atdı, Doyarkən, yoğunlaşış piyləşərkən Onu yaradan Allahı tərk etdi, Xilaskarını, Qayasını rədd etdi. **16** Yad allahlarla Allahı qısqandırdılar, İyrənc əməllərlə Onu qəzəbləndirdilər. **17** Allah olmayan cinlərə, Tanımadıqları allahlara, Atalarının qorxmadıqları, Son zamanlar yeni yaranan allahlara Qurban kəsdilər. **18** Sizi həyata gətirən Qayanı atdiniz. Sizi yaradan Allahı unutdunuz. **19** Rəbb bunu görəndə onları rədd etdi, Çünkü oğul və qızları Onu hiddətləndirdi. **20** O dedi: “Bax

onlardan Mənim üzüm dönəcək, Onların aqibəti görüm necə olacaq? Çünkü onlar etimada layiq olmayan övladlar, azığın nəsildirlər. **21** Məni Allah olmayanlarla qısqandırdılar, Boş bütləri ilə qəzəbləndirdilər. Mən də onları xalq olmayanlarla qısqandıracağam, Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm. **22** Çünkü qəzəbimdən bir od alovlandı, Ölülər diyarı dibinəcən yandı. Dünyanı və nemətlərini yeyib qurtaracaq, Dağların bünövrəsi odlanıb tutuşacaq. (*Sheol h7585*) **23** Mən onların üzərinə bələlər yığacağam, Oxlarımı onlara tuşlayacağam. **24** Qıtlıqdan tükənəcək, qızdırımdan qırılacaqlar, Vəbadan tələf olacaqlar. Heyvanların dişlərini, Torpaqda sürünən ilanların zəhərini Onlara sarı göndərəcəyəm. **25** Gənc oğlanı və qızı, Südəmər körpəni, ağsaçlı insanı Bayırdan qılinc, daxildən dəhşət məhv edəcək. **26** Dədim: «Qoy onları uzaqlara dağıdım, Onları insanların yaddasından çıxarım». **27** Lakin düşmənin istehzasından çəkindim, İstəmədim ki, əleyhdarları yanlış anlayıb desinlər: «Bütün bu işləri Rəbb görməyib, Özümüz zəfər qazanmışıq». **28** Çünkü onlar düşüncəsiz bir millətdir, Necə də ağılsızdırular. **29** Kaş ki müdrik olub bunu dərk edəyilər, Aqıbətlərini düşünəyidilər. **30** Əgər onların Qayası onları satmasaydı, Rəbb onları təslim etməsəydi, Bir adam min nəfəri necə qova bilərdi? İki kişi on min nəfəri necə qaçıra bilərdi? **31** Həqiqətən, onların qayası Qayamız kimi deyil, Hətta düşmənlərimiz bunu qəbul edir. **32** Tənəkləri Sodomdakı üzüm ağaclarındandır, Homorra bağlarındandır. Üzümləri zəhərlidir, Salxımları acidır. **33** Şərabları əfi ilan zəhəridir, Gürzələrin öldürürücü ağısıdır. **34** “Məgər bunların hamisini Mən yanımda saxlamamışam? Bunları xəzinəmdə möhürləyən Mən deyiləmmi? **35** Qısas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm. Vaxtı çatarkən sürüşüb yixiləcaqlar, Çünkü onlar həlak gününa yaxındırlar, Əcalləri tez çatar”. **36** Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək. Onların gücünün qurtardığını görərkən, Nə kölədən, nə azaddan kimsə qalmayarkən Qullarına rəhm edəcək. **37** O belə deyəcək: “Həni onların Allahı, siğınacaqları qaya? **38** Qurbanlarının yağıni yeyən, Həni içmə təqdimlərini içən allahları? Qoy sizə kömək etmək üçün dursunlar, Pənahgahınız olsunlar. **39** İndi görün ki, Mən, Mən Oyam, Məndən başqa Allah yoxdur. Mənəm öldürən və həyat verən, Mənəm yaralayan və şəfa verən, Heç kim əlimdən qurtara bilməz. **40** Çünkü əlimi göylər qaldırıb belə bəyan edirəm: «Əbədi Varlığımı and olsun ki, **41** Şimşək çaxan qılincimi itiləyib Hökm etmək üçün

əlimə alsam, Düşmənlərimdən qisas alacağam, Mənə nifrət edənlərdən əvəz çıxacağam. **42** Onların qanı ilə oxlarımı sərəxş edəcəyəm; Qılıncım əti, qırılanların, əsir edənlərin qanını, Düşmən rəhbərlərinin başını yeyəcək». **43** Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə sevinin! Çünkü O, qullarının qan qisasını alacaq, Düşmənlərindən əvəz çıxacaq, Ölkəsi və xalqı üçün kəffarə edəcək». **44** Musa Nun oğlu Yesua ilə bərabər galib bu ilahinin bütün sözlərini xalq qarşısında söylədi. **45** Musa bütün İsraillilərə bu sözlərin hamisini söyləyib qurtaranda **46** belə dedi: «Bu gün sizə bəyan etdiyim sözlərin hamisina ürəkdən bağlanın ki, övladlarınıza bu qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etməyi əmr edəsiniz. **47** Axi bu sizin üçün əhəmiyyətsiz iş deyil, həyatınızdır. Bu sözlər mülk olaraq almaq üçün lərdən çayını keçərək gedəcəyiniz torpaqda sizə uzun ömür verəcək». **48** Rəbb elə həmin gün Musaya belə dedi: **49** «Yerixo qarşısında, Moav torpağında olan bu Avarim dağına, Nevo dağına çıx. İsrail övladlarına mülk olaraq verəcəyim Kənan torpağını gör. **50** Qardaşın Harun Hor dağında ölüb əcdadlarına qoşulduğu kimi sən də çıxacağın dağda ölüb xalqına qovuşacaqsan. **51** Çünkü Zin səhrasında, Meriva-Qadeş sularında, İsrail övladlarının önündə Mənə müqəddəs saymamaqla İsrail övladları arasında Mənə xəyanət etdiniz. **52** Ona görə ölkəni uzaqdan görəcəksən, lakin İsrail övladlarına verəcəyim torpağa girməyəcəksən».

33 Allah adəmi Musa ölümündən əvvəl İsrail övladlarına bu xeyir-duanı oxudu. **20** belə dedi: «Rəbb Sina dağından gəldi, Bizi Seirdən zühur etdi, Paran dağından şəfəq saçdı, On minlərlə müqəddəs mələklər ilə gəldi. Sağ əlində yanar alov var idi. **3** Ya Rəbb, həqiqətən, Sən xalqları sevirsən! Büttün müqəddəslər Sənin elindədir! Onlar ayağına düşər, sözlərini dinlər. **4** Musa bizi qanuna əməl etməyi tapşırıdı, Bu, Yaqubun camaati üçün bir ırsdır. **5** İsrail qəbilələri, Xalqın rəhbərləri bir yerə yığılınca Rəbb Yəşuruna padşah oldu. **6** Qoy Ruven ölməsin, yaşasın! Xalqının sayı azalmasın! **7** Musa Yəhudə üçün belə dedi: «Ya Rəbb, Yəhudanın səsini eşit, Onu xalqına geri qaytar. O özü üçün öz əlləri ilə döyüdü, Düşmənlərinə görə ona kömək et!» **8** Levi üçün belə dedi: «Ya Rəbb, Tummimini və Urimin Sənin sadiq qulun üçündür. Onu Massada sinaqdan keçirdin, Onunla Meriva sularında mübahisə etdin. **9** O, ata-anası üçün dedi: “Onlara nəzər salmadım”. Qardaşını tanımadı, Övladlarını

unutdu, Ancaq Sənin sözünə riayət etdi, Sənin əhdini hifz etdi. **10** Hökmərini Yaqub nəslinə, Qanununu İsraillilərə öyrədəcəklər. Onlar hüzurunda buxuru, Qurbangahında bütöv yandırma qurbanını təqdim edəcək. **11** Ya Rəbb, onların malına bərəkət ver, əməllərindən razi qal. Kim onlara hücum etsə, Kim onlara nifrət etsə, Belini qır, Bir daha qalxmasınlar!» **12** Binyamin üçün belə dedi: «Rəbbin sevimli Onun yanında əmin-amanlıqla yaşasın! Rəbb gün boyu onu qoruyur, O da Rabbin qucağında qalır». **13** Yusif üçün belə dedi: «Onun torpağı Rəbdən bərəkət alınsın, Göydən gələn qiyəmətli şəhələ, Yer altında yatan dərin sularla, **14** Günsətin yetişdirdiyi ən gözəl barlarla, Hər ay yetişən ən gözəl bəhərlərlə, **15** Qədimdən qalan dağların əla nemətləri ilə, əbədi təpələrin münbətliyi ilə, **16** Yerin ən qiyəmətli məhsulu və bolluğu ilə, Kolda məskən Salanın lütfü ilə Qoy bərəkət alınsın! Yusifin başı üzərinə - Qardaşlarından ayrı düşənin başı üzərinə Qoy bərəkət yağışın! **17** O, birinci doğulan buga qədər heybətlidir, Buynuzları çöl öküzünün buynuzlarına bənzəyir. Bu buynuzlarla xalqları, Yer üzünün qurtaracağınadək hər yerda olanları vuracaq. Bax belədir Efrayimin on minləri, Bax budur Menaşənin minləri». **18** Zevulun üçün belə dedi: «Ey Zevulun, yola düşəndə sevin, Ey İssakar, çadırlarında sevin! **19** Onlar xalqları dağa çağıracaqlar, Orada salehlik qurbanları kəsəcəklər. Bol dəniz nemətləri ilə, Qumlarda gizlənən xəzinələrlə doyacaqlar». **20** Qad üçün belə dedi: «Qadın ərazisini artırana şükrə olsun! Qad aslan tək yaşayır, Qolu, başı qoparır. **21** O özü üçün ilk torpağı seçdi. Çünkü onun üçün sərdarın payı saxlanıldı. Xalq rəhbərləri yığılonda Rəbbin ədalətini, İsraillilərə gətirdiyi hökməri icra etdi». **22** Dan üçün belə dedi: «Dan Başandan sıçrayan Bala aslandır». **23** Naftali üçün belə dedi: «Ey Rəbbin lütfü və bərəkəti ilə dolu olan Naftali, Qərbi və cənubu mülk edəcəksən». **24** Aşer üçün belə dedi: «Oğullar arasında Aşer ən çox bərəkət alınsın! Qardaşlarının ən çox bəyəndiyi o olsun! Ayağını zeytun yağına batırsın. **25** Darvazalarının cəftələri dəmirdən, tuncdan olsun, Qüvvətin ömrün boyu qurtarsın! **26** Ey Yəşurun, bax sənə kömək etmək üçün Göylər və buludlara əzəməti ilə minən Allahın bənzəri yoxdur. **27** Pənahgahın əzəli əbədi Allahdır, Səni daim qollarında gəzdirər. Düşmənlərini qarşından qovar, “Yox et onları!” sənə deyər. **28** İsrail əmin-amanlıqla yaşayır. Taxıl və təzə şərab torpağında Yaqubun çeşməsi sakit qalır, Oraya göylərdən şəh damır. **29** Ey İsrail! Nə bəxtiyarsan,

Sənин kimisi varmı? Rəbbin qurtardığı xalqsan! Rəbb siyərdir, köməyinə çatandır, əzəmətlə qılıncındır. Sənə düşmənlər yaltaqlanır, Sən onların yuxarı yerlərini tapdalayırsan».

34 Musa Moav düzənliyindən Nevo dağına gedib

Yerixo qarşısında olan Pisqa təpəsinə çıxdı. Rəbb ona bütün ölkəni göstərdi. Dana qədər uzanan Gileadi, 2 bütün Naftalini, Efrayim və Menaşə torpaqlarını, Qərb dənizinə qədər uzanan bütün Yəhuda torpağını, 3 Negevi, Xurmalar şəhəri Yerixo vadisinin Soara qədər uzanan hövzəsini göstərdi. 4 Sonra Rəbb ona dedi: «İbrahimə, İshaqa və Yaquba vəd etdiyim torpaq budur, oranı sizin övladlarınıza verəcəyəm. Mən izin verdim ki, oranı öz gözlərinlə görəsən. Lakin oraya girməyəcəksən». 5 Rəbbin sözünə görə qulu Musa elə orada - Moav torpağında öldü. 6 Rəbb onu Moav torpağında olan Bet-Peor qarşısındaki dərədə dəfn etdi. Bu günə qədər heç kim onun qəbrinin yerini bilmir. 7 Musa öləndə yüz iyirmi yaşında idi. Gözü nurdan düşməmiş, taqəti çəkilməmişdi. 8 İsrail övladları Musa üçün Moav düzənliyində otuz gün yas tutdular. Musa üçün olan aqlaşma və yas günləri qurtardı. 9 Nun oğlu Yeşa hikmət ruhu ilə dolmuşdu, çünkü Musa onun üzərinə əllərini qoymuşdu. İsrail övladları da ona qulaq asdilar və Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyə əmal etdilər. 10 İsraildə Musa kimi Rəbbin üz-üzə görüşdüyü bir peyğəmbər bir daha çıxmadı. 11 Rəbb onu göndərmişdi ki, Misir torpağında firona, onun bütün əyanlarına, ölkəsinə çoxlu əlamətlər və möcüzələr göstərsin. 12 Musanın əməlləri İsraillilərin gözləri öündə böyük və zəhmli idi.

Yeşua

1 Rəbbin qulu Musanın ölümündən sonra Rəbb Musanın köməkçisi Nun oğlu Yeşuaya belə dedi: **2** «Qulum Musa öldü. İndi qalx, sən və bütün bu xalq İordan çayını keçib İsrail övladlarına verəcəyim torpağa gedin. **3** Musaya dediyim kimi qədəm qoyacağınız hər yeri sizə vermişəm. **4** Bu səhəra ilə Livandan böyük çaya - Fərat çayına qədər, Xetlilərin bütün ölkəsi və günbatan tərəfdən isə Böyük dənizə qədər yer sizin torpaqlarınız olacaq. **5** Bütün ömrün boyu heç kəs sənə qarşı çıxa bilməyəcək. Musa ilə olduğum kimi səninlə də olacağam, səni atmayacağam və tərk etməyəcəyəm. **6** Möhkəm və cəsarətli ol, çünkü atalarına vermək üçün and içdiyim bu torpağı bu xalqa irs olaraq sən verəcəksən. **7** Qulum Musanın sənə tapşırıldığı Qanuna tam və dəqiq əməl etmək üçün cəsarətli və çox möhkəm ol. Ondan nə sağa, nə də sola dön ki, hara getsən, uğur qazanasan. **8** Bu Qanun kitabının sözləri dilindən düşməsin, orada yazılın hər şəyə dəqiq əməl etmək üçün gecə-gündüz onun üzərində düşün. Onda yoluň uğurlu olacaq və müvəffəqiyət qazanacaqsan. **9** Sənə möhkəm və cəsarətli olmağı əmr edən Mən deyiləmmi? Qorxma və ruhdan düşmə, çünkü Allahın Rəbb gedəcəyin hər yerdə səninlədir». **10** Yeşua xalqın məmurlarına əmr edib dedi: **11** «Ordugahı gəzin və xalqa əmr edib deyin: “Özünüzə azuqə hazırlayın, çünkü üç gün ərzində İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin sizə mülk olaraq verdiyi torpağa girərək oraya sahib olacaqsınız”». **12** Yeşua Ruvenlilərə, Qadılilara, Menaşə qabiləsinin yarısına belə dedi: **13** «Yadınıza salın ki, Rəbbin qulu Musa sizə belə vəsiyyət etmişdi: “Allahınız Rəbb rahatlığınız üçün bu torpağı sizə verdi”. **14** Arvadlarınız, uşaqlarınız, sürürləriniz İordan çayının bu tayında Musanın sizə verdiyi torpaqda qalsın. Ancaq siz - bütün ığid adamlar silahlarıb qardaşlarınızın qabağında o taya keçin. **15** Rəbb sizə rahatlıq verdiyi kimi soydaşlara da rahatlıq verənə qədər və Allahınız Rəbbin verdiyi torpağa sahib olana qədər onlara kömək edin. Sonra siz Rəbbin qulu Musanın İordan çayının şərqində sizə mülk olaraq verdiyi torpağa qayıdır oraya sahib ola bilərsiniz». **16** Onlar da Yeşuaya cavab verib dedilər: «Bizə nə buyursan, edəcəyik və hara göndərsən, gedəcəyik. **17** Hər işdə Musaya necə qulaq asırıqsa, sənə də elə qulaq asacağıq. Qoy Allahın Rəbb Musa ilə olduğu

kimi səninlə də olsun. **18** Sənin əmrlərinə qarşı çıxan, buyurduğun hər sözə qulaq asmayan hər kəs öldürüləcək. Yalnız sən möhkəm və cəsarətli ol».

2 Nun oğlu Yeşua Şittimdən iki kişini casusluq etməyə gizli göndərib dedi: «Gedin oranın torpağını və Yerixonu gözdən keçirin». Onlar getdilər və Raxav adlı bir fahişənin evinə girib orada qaldılar. **2** Yerixo padşahına «budur, bu gecə torpağımızı gözdən keçirmək üçün İsrail övladlarından buraya adamlar gəldi» deyə bildirildi. **3** Yerixo padşahı Raxava xəbər göndərib dedi: «Sənin yanına gəlib evinə girən adamları çıxart, çünkü onlar torpağımızın hər tərəfini gözdən keçirməyə gəliblər». **4** Raxav isə o iki kişini gizlətmişdi. O dedi: «Doğrusu, yanına adamlar gəlmişdi, amma haradan olduqlarını bilmirdim. **5** Qaranlıq düşəndə, darvaza bağlananda o adamlar çıxdılar. Bilmirəm hara getdilər. Tez dallarınca qaçın ki, onları tuta biləsiniz». **6** Lakin qadın onları dama çıxırb damda sərdiyi kətan liflərin arasında gizlətmişdi. **7** Padşahın göndərdiyi adamlar casusları təqib etmək üçün İordan çayının keçidinə qədər yol boyu qaçdilar. Təqibçilər bayırı çıxan kimi darvazalar bağlandı. **8** Casuslar yatmadan əvvəl qadın dama - onların yanına çıxdı. **9** O bu adamlara dedi: «Mən bilirəm ki, Rəbb bu torpağı sizə verib. Siz bizi dəhşətə saldınız və bu torpağın bütün sakınları sizin qarşınızda əsir. **10** Çünkü Misirdən çıxdığınız zaman Rəbb Qırmızı dənizin sularını qarşınızda necə qurutduğunu və İordan çayının o tayında məhv etdiyiniz iki Emor padşahı Sixonla Oqa nə etdiyinizi eşitmışik. **11** Biz bunları eşidəndə ürəyimiz qorxuya düşdü və vahimənizdən heç kimin taqəti qalmadı; çünkü Allahınız Rəbb yuxarıda göyün və aşağıda yerin Allahıdır. **12** İndi rica edirəm, Rəbbə and içün ki, sizə xeyirxahlıq etdiyim üçün siz də mənə və atamın küləfətinə xeyirxahlıq edəcəksiniz. Mənə etibarlı bir nişanə verin ki, **13** atamı, anamı, qardaşlarımı, bacılarımı, onların yanında olan hər kəsi sağ qoyacaqsınız və canımızı ölümdən qurtaracaqsınız». **14** Adamlar isə ona dedilər: «Əgər bu işimizin üstünü açmasanız, canımızı belə, sizə fəda edərik. Rəbb bu torpağı bizə verən vaxt sənə xeyirxahlıq və sədaqət göstərərik». **15** O vaxt qadın onları kəndirlə pəncərədən aşağı endirdi, çünkü onun evi şəhərin qala divarında idi və o, divarın içində yaşayırıdı. **16** Qadın onlara dedi: «Dağa gedin ki, təqibçilər sizə çatmasınlar, onlar qayıdanə qədər üç

gün orada gizlənin, sonra yoluñuza davam edərsiniz». **17** Bu adamlar da ona dedilər: «Sənin bizi içdirdiñin bu anddan bu yolla günahsız olacaqıq. **18** Bu torpağa gəldiyimiz vaxt bizi düşürdüñün pəncərəyə bu al rəngli ipi bağlayarsan. Atanı, ananı, qardaşlarını və atanın bütün qohumlarını yanına – öz evinə toplayarsan. **19** Əgər sənin evinin qapısından kim bayır çıxarsa, qanı öz başına dönəcək və biz buna günahkar olmayaçaqıq. Əgər səninlə birgə evində olan bir kimsəyə toxunularsa, qoy onun qanı bizim başımıza dönsün. **20** Ancaq bu işimizin üstünüñ açmaq istəsən, onda sənin bizi içdirdiñin anddan təqsirimiz olmaz». **21** Raxav dedi: «Necə deyirsiniz, elə də olsun». Sonra onları yola saldı və onlar getdilər. Raxav al rəngli ipi pəncərəyə bağladı. **22** Bu iki adam getdi. Dağa çatıb təqibçilər qayıdan qədər üç gün orada qaldılar. Təqibçilər bütün yol boyu onları axtardılar, ancaq tapmadılar. **23** O iki kişi isə geri dönüb dağdan endi, çay keçərək Nun oğlu Yesuanın yanına goldı və başlarına gələn hər şeyi ona nəql etdi. **24** Onlar Yesuaya dedilər: «Həqiqətən, Rəbb bütün o torpağı bizi təslim edib, o torpağın bütün sakinləri də qarşımızda qorxu içində əsir».

3 Yesua səhər erkən qalxdı. Onunla birgə bütün İsrail övladları Şittimdan irəliləyərək İordan çayına qədər gəldilər. Onlar çayı keçməzdən əvvəl orada qaldılar. **2** Üçüncü günün sonunda məmurlar ordugahı gəzdilər. **3** Xalqa əmr edib dedilər: «Allahınız Rəbbin əhd sandığını Levililərdən olan kahinlərin daşıdığını görəndə siz də yerinizdən irəliləyərək onun ardına gedin. **4** Ancaq sizinlə onun arasında iki min qulaca qədər məsafə olmalıdır. Ona yaxınlaşmayın ki, hansı yolla gedəcəyinizi biləsiniz, çünki siz əvvəllər heç vaxt bu yoldan keçməmisiniz». **5** Yesua xalqa dedi: «Özünüzü təqdis edin, çünki sabah Rəbb aranızda möcüzələr göstərəcək». **6** Kahinlərə isə Yesua belə dedi: «Əhd sandığını götürün və xalqın önündə gedin». Onlar da əhd sandığını götürüb xalqın önündə getdilər. **7** Rəbb Yesuaya dedi: «Bu gün Mən səni bütün İsaillilərin gözündə ucaltmağa başlayacağam ki, onlar Musa ilə olduğum kimi səninlə də olduğumu bilsinlər. **8** Sən isə əhd sandığını daşıyan kahinlərə əmr edib deyəcəksən: "Siz İordan çayının kənarına çatanda İordan çayına girib dayanın"». **9** Yesua İsrail övladlarına dedi: «Buraya yaxınlaşın və Allahınız Rəbbin sözlərini eşidin». **10** Yesua

dedi: «Var olan Allahın aranızda olmasını buradan biləcəksiniz ki, O sizin öünüüzdən hökmən Kənanlıları, Xetliləri, Xıvliləri, Perizliləri, Qırqaşlıları, Emorluları və Yevusluları qovacaq. **11** Budur, bütün yer üzünün Sahibinin əhd sandığı sizin öünüüzdən keçib İordan çayına girəcək. **12** İndi isə özünüzə hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail qəbilələrindən on iki adam götürün. **13** Bütün yer üzünün Sahibi Rəbbin sandığını daşıyan kahinlərin ayaqları İordan çayının sularına dəyən kimi çayın suları kəsiləcək, yuxarıdan axan sular yığın halında dayanacaq». **14** Xalq çadırlarından çıxıb İordan çayını keçmək üçün irəliləyirdi və əhd sandığını daşıyan kahinlər xalqın önündə gedirdilər. **15** Biçin ərzində İordan çayının suları daşib sahilləri basıldı. Sandığı daşıyan kahinlər İordana girəndə və onların ayaqları çayın sularına dəyəndə **16** yuxarıdan axan sular çox uzaqda Sartan yanında olan Adam şəhərində yığın halında dayanıb qalxdı. Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə axan sular tamamilə kəsildi. Xalq çayı Yerixonun qarşısından keçdi. **17** Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlər isə İordan çayının ortasında quru yerdə möhkəm durmuşdular. Bütün İsaillilər İordan çayını tamamilə keçənə qədər quru yerdə gedirdilər.

4 Bütün millət tamamilə İordan çayını keçəndən sonra Rəbb Yesuaya dedi: **2** «Hər qəbilədən bir adam olmaqla özünüzə xalqdan on iki adam götürün. **3** Onlara əmr et ki, buradan, İordan çayının ortasından, kahinlərin ayaqlarının möhkəm darduğu yerdən on iki daş götürsünlər. Bu daşları aparıb bu gecə qaldığınız yerdə qoyun». **4** Yesua hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail övladlarının arasından seçdiyi on iki adamı çağırıdı. **5** Yesua onlara dedi: «Allahınız Rəbbin sandığı önündən İordan çayının ortasına keçib İsrail qəbilələrinin sayına görə hərəniz çiyninə bir daş götürün. **6** Qoy bu sizin aranızda bir əlamət olsun. Sizdən sonra övladlarınızın "Bu daşlar nədir?" deyərək soruşanda **7** onlara belə deyərsiniz: "İordan çayının suları Rəbbin əhd sandığının önündə kəsildi. Əhd sandığını İordan çayından keçirəndə İordan çayının suları kəsilmişdi". Bu daşlar İsrail övladlarına əbədi bir xatırə olacaq». **8** İsaillilər Yesuanın əmr etdiyi kimi etdiilər və Rəbbin Yesuaya dediyi kimi İsrail qəbilələrinin sayına görə İordan çayının ortasından on iki daş götürürlər, özləri ilə gecə qalacaqları yerə aparıb onları orada yerə qoydular. **9** Sonra Yesua İordan çayının ortasında əhd sandığını daşıyan

kahinlərin ayaqlarının möhkəm durduğu yerə on iki daş qoydu. Onlar bu günə qədər oradadır. **10** Musanın Yesuaya dediyi kimi xalqa demək üçün Rəbbin Yesuaya əmr etdiyi şeylər qurtarana qədər sandığı daşıyan kahinlər İordan çayının ortasında dayandılar, xalq isə tələsərək çayı keçdi. **11** Xalq çayı keçib qurtarandan sonra Rəbbin sandığı və kahinlər xalqın öünüə keçdilər. **12** Ruvenlilər, Qadlılar və Menaşə qəbiləsinin yarısı Musanın onlara dediyi kimi silahlanaraq İsrail övladlarının öündə çayı keçdi. **13** Döyüş üçün silahlanmış qırx minə yaxın adam Rəbbin öündə Yerixo düzənliliklərinə keçdi. **14** O gün Rəbb Yesuani bütün İsrail xalqının gözündə ucaltdı. Onlar da Musadan çəkindiyi kimi Yesuadan da onun ömrü boyu çəkindilər. **15** Rəbb Yesuaya söyləyib dedi: **16** «Şəhadət sandığını daşıyan kahinlərə əmr et ki, İordan çayından çıxsınlar». **17** Yesuə da kahinlərə «İordan çayından çıxın!» deyə əmr etdi. **18** Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlər İordan çayının ortasından çıxanda kahinlərin ayaqları quru torpağa dəyən kimi İordan çayının suları öz yerinə qayıtdı. Yenə əvvəlki kimi bütün sular daşib sahilləri basdı. **19** Birinci ayın onuncu günündə xalq İordan çayından çıxıb Yerixonun şərqi sərhədində olan Qılqalda ordugah qurdu. **20** Yesuə İordan çayından götürülmüş həmin on iki daşı Qılqalda qoydu. **21** O, İsrail övladlarına dedi: «Sonra övladlarınız atalarından “Bu daşlar nəyə görədir?” deyib soruşanda **22** övladlarınıza bəyan edin: “İsraililər İordan çayını quru yer üzərində keçib”. **23** Çünkü Allahınız Rəbb biz keçənə qədər qarşımızda qurutduğu Qırmızı dəniz kimi İordan çayının sularını da siz keçənə qədər qarşımızda qurutdu ki, **24** yer üzünən bütün xalqları Rəbbin əlinin qüdrətli olduğunu bilsin və siz də bütün ömrünüz boyu Rəbdən qorxasınız».

5 İordan çayının qərb tərəfində olan bütün Emorluların padşahları və dəniz kənarında yaşayan bütün Kənan padşahları biz İordan çayını keçərkən, Rəbbin İsrail övladlarının qarşısında suları necə qurutduğunu eşidərkən ürkəkləri qorxuya düşdü. İsrail övladlarının vahiməsindən onlarda taqət qalmadı. **2** O zaman Rəbb Yesuaya dedi: «Özün üçün çaxmaq daşından biçaqlar düzəlt və İsrail övladlarını ikinci dəfə sən sünnet et». **3** Yesuə özü üçün çaxmaq daşından biçaqlar düzəldib Giveat-Haaralotda İsrail övladlarını sünnet etdi. **4** Yesuanın sünnet etməsinin

səbəbi budur: bütün döyüş qabiliyyəti olan kişilər Misirdən çıxandan sonra səhrada – yolda öldülər. **5** Oradan çıxan xalqın hamısı sünnetlidi, ancaq Misirdən çıxandan sonra səhrada – yolda doğulanların heç biri sünnet olunmamışdı. **6** Misirdən çıxan döyüş qabiliyyəti olan adamların hamısı ölüb qurtarana qədər İsrail övladları qırx il səhrada dolaşdı, çünkü onlar Rəbbin sözünə qulaq asmamışdı. Rəbb bizə vermek üçün atalarımıza and içdiyi süd və bal axan torpağı itaətsizlərə göstərməmək üçün də and içdi. **7** Bunun əvəzinə Rəbb onların övladlarını yetişdirdi və Yesuə onları sünnet etdi. Çünkü onlar sünnetləşdirildilər və yolda onları heç kim sünnet etməmişdi. **8** Bütün İsraililərin sünnet olunması qurtardıqdan sonra onlar sağalana qədər ordugahda öz yerlərində qaldılar. **9** Rəbb Yesuaya dedi: «Misir rüsvayçılığını bu gün üzərinizdən atdim». Ona görə də bu günə qədər o yerin adına Qılqal deyilir. **10** İsrail övladları Qılqalda ordugah qurdular. Aynın on dördü axşam vaxtı Yerixo düzənliliklərində Pasxa bayramı keçirdilər. **11** Pasxanın ertəsi günü – həmin o gün bu torpağın bəhrəsindən olan mayasız çörək və qovurğa yedilər. **12** Onlar o torpağın bəhrəsindən yedikləri günün səhəri mannanın tökülməsi kəsildi. Artıq İsrail övladlarının mannası yox idi və o il Kənan torpağının mahsulları ilə dolandılar. **13** Yesuə Yerixo yaxınlığında olanda başını qaldırıb baxdı və əlində sıyrılmış qılinc olan bir şəxsi qarşısında gördü. Yesuə onun yanına gəlib «Sən bizim tərəfdənsən, yoxsa düşmənlərimiz tərəfdən?» deyə soruşdu. **14** O dedi: «Xeyr, mən Rəbbin ordusunun başçısıyam, indi gəlməmişəm». Yesuə üzüstə yerə yixildi və ona səcdə edib dedi: «Ağamın quluna nə sözü var?» **15** Rəbbin ordusunun başçısı Yesuaya dedi: «Çarığını ayağından çıxart, çünkü üstündə durduğun yer müqəddəsdir». Yesuə belə də etdi.

6 İsrail övladlarının qorxusundan Yerixonu bərk-bərk bağlamışdır. Oraya girib-çıxan yox idi. **2** Rəbb Yesuaya dedi: «Bax Yerixonu, onların padşahını, ığid adamlarını sənə təslim edirəm. **3** Siz – bütün döyüşçülər şəhərin ətrafına bir dəfə dolanın; altı gün belə edin. **4** Sandığın qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın. Yeddinci gün şəhəri yeddi dəfə dolanın və kahinlər şeypurları çalsınlar. **5** Onlar qoç buynuzundan olan şeypuru uzun-uzadı çalıqları və siz şeypurun səsini eşitdiyiniz vaxt bütün xalq gur səslə bağırsın. Onda şəhərin qala

divarları yerə çökəcək və xalqın hər biri dayandığı yerdən şəhərə qalxın». **6** Nun oğlu Yesua kahinləri çağırıb onlara dedi: «Əhd sandığını götürün, Rəbbin sandığı qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın». **7** Xalqa isə dedi: «Gedin şəhəri dolanın, silahlı adamlar isə Rəbbin sandığı önungdə getsinlər». **8** Yesuanın xalqa dediyi kimi Rəbbin önungdə qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşyan yeddi kahin keçib şeypurları çaldı. Rəbbin əhd sandığı da onların ardına aparıldı. **9** Silahlı adamlar şeypurları çalan kahinlərin qarşısında gedirdilər, kahinlər şeypurları çala-çala gedərkən arxada olan dəstə sandığın ardına gedirdi. **10** Yesua xalqa əmr edib dedi: «Sizə “çığırın” deyəcəyim günə qədər çığırmayın, səsinizi eşitdirməyin və ağzınızdan bir söz çıxartmayın, ancaq mən deyən vaxt çığırın». **11** Xalq Rəbbin sandığını bir dəfə şəhərin atrafına dolandırdı. Sonra ordugaha gəldilər və orada gecələdilər. **12** Yesua səhər erkən qalxdı. Kahinlər də Rəbbin sandığını götürdülər. **13** Qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşyan yeddi kahin Rəbbin sandığı önungdə gedirdi və şeypurları çalırdı. Silahlı adamlar onların qarşısında gedirdi. Kahinlər şeypurları çala-çala gedir, arxa dəstə Rəbbin sandığının ardına gedirdi. **14** Onlar ikinci gün də şəhəri bir dəfə dolandılar və ordugaha qayıtdılar; altı gün belə etdilər. **15** Yeddinci gün tezdən dan yeri sökütləndə qalxıb şəhəri yeddi dəfə bu qayda ilə dolandılar. Ancaq yeddinci gün şəhəri yeddi dəfə dolandılar. **16** Yeddinci dəfə dolanan zaman kahinlər şeypurları çalanda Yesua xalqa dedi: «Çığırın, çünkü Rəbb şəhəri sizə verdi. **17** Şəhər məhv edilməyə həsr olunmuşdur və onda olan hər şey Rəbbə təqdim olunmalıdır. Yalnız fahişə Raxav və onunla birgə evdə olanların hamısı sağ qalmalıdır, çünkü o gəndərdiyimiz elçiləri gizlətmişdi. **18** Lakin siz məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən çəkinin ki, heç nə götürməyəsiniz. Əgər bir şey götürsəniz, onda siz də məhv edilməyə həsr olunacaqsınız və bununla da İsrail ordugahını məhv edilməyə həsr etməklə bələya salarsınız. **19** Ancaq bütün qızıl və gümüş, tunc və dəmir əşyalar Rəbbə məxsus olduğunu görə Rəbbin xəzinəsinə daxil olacaq». **20** Xalq çığırdı və kahinlər şeypur çalırdılar. Xalq şeypur səsini eşidəndə ucadan çığırdı. Onda qala divarları yerə çökdü və xalqın hər biri dayandığı yerdə irəliləyərək şəhəri aldı. **21** Onlar kişini, qadını, cavani, qocanı, mal-qarani, qoyunqızunu, eşşəyi və şəhərdə olanların hamısını qılıncdan

keçirib tamamilə məhv etdilər. **22** Yesua ölkəni gözdən keçirən o iki nəfər casusa tapşırımdı: «Fahişə qadının evinə girin, ona and içdiyiniz kimi qadını və onun yanındakıların hamısını evdən çıxarın». **23** O zaman həmin casus cavanlar qadının evinə gəldi. Raxavi, atasını, anasını, qardaşlarını, onun yanında olan hər kəsi, bütün qohumlarını evdən çıxartdılar və onları İsrail ordugahından kənar yerdə qoydular. **24** Şəhərə və orada olan hər şəyə od vurub yandırdılar. Yalnız qızıl-gümüşü, mis və dəmir əşyaları Rəbbin evinin xəzinəsinə qoydular. **25** Ancaq Yesua fahişə Raxavi, onun atasının külfətini və onun yanında olan hər kəsi sağ buraxdı. Qadın bu günə qədər də İsraililərin arasında yaşayır, çünkü Yerixonu gözdən keçirmək üçün Yesuanın göndərdiyi elçiləri yanında gizlətmişdi. **26** Yesua o vaxt xalqa and verib xəbərdarlıq etdi: «Bu şəhəri – Yerixonu kim bərpa etsə, qoy Rəbbin önungdə lənətə gəlsin. Bunu edən həmin şəxs onun bünövrəsini ilk oğlunun həyatı bahasına qoyacaq və kiçik oğlunun həyatı bahasına isə onun qapılarını yerinə vuracaq». **27** Rəbb Yesua ilə idi və onun şöhrəti bütün ölkəyə yayıldı.

7 Amma İsrail övladları məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərə münasibətdə xəyanət etdilər. Çünkü Yəhuda qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu Akan məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən götürdü. Ona görə də Rəbbin qəzəbi İsrail övladlarına qarşı alovlandı. **2** Yesua Yerixodan Bet-Elin şərqində, Bet-Avenin yanında olan Ay şəhərinə adamlar göndərib onlara dedi: «Gedin, ölkəni gözdən keçirin». Adamlar çıxıb Ay şəhərini gözdən keçirdilər. **3** Onlar Yesuanın yanına qayıdırıb dedilər: «Bütün xalq getməsin, ancaq iki ya üç min nəfərə qədər adam gedib Ay şəhərini məhv etsin. Bütün xalqı oraya göndərib yorma, çünkü onlar azdır». **4** Beləliklə, oraya xalqın üç min nəfərə qədəri getdi, lakin onlar Ay sakinlərinin qarşısından qaçdilar. **5** Aylıllar onlardan otuz altı nəfəri öldürüb, İsraililəri şəhərin darvazasının qabağından daş çıxarılan yerə qədər qovdular və onları enişlikdə qırıldılar. Bundan sonra xalqın ürəyi qorxudan dəhşətə gəldi. **6** Yesua paltarını cirdi, özü və İsrailin ağsaqqalları Rəbbin sandığı önungdə axşama kimi yerə yixilib başlarına torpaq tökdülər. **7** Yesua dedi: «Ah, ey Xudavənd Rəbb, bizi Emorlulara təslim etmək, bizi məhv etmə üçünümü bu xalqı İordan çayından keçirtdin? Kaş ki İordan çayının o tayında qalıb yaşaydıq. **8**

Ah, ey Xudavənd, İsraillilər düşmənin qarşısından qaçandan sonra mən nə deyə bilərəm? 9 Bundan sonra Kənanlılar və bu ölkədə yaşayan bütün xalqlar eşidəcək, bizi mülhasırəyə alıb adımızı yer üzündən siləcəklər. Bəs Sən Öz böyük adın üçün nə edəcəksən?» 10 Rəbb Yesuaya dedi: «Qalx, nə üçün belə üzüstə yixilməsan?» 11 İsraillilər günah etdilər və onlara əmr etdiyim əhdimi pozdular. Məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən götürdüler, onlardan oğurladılar, gizlədərək öz əşyaları arasına qoydular. 12 Buna görə də İsrail övladları düşmən qabağında dura bilmir, düşmənin qarşısından qaçdır. Çünkü onlar özləri də məhv edilməyə həsr olunmuşlar. Əgər məhv edilməyə həsr olunmuş şeyləri aranızdan yox etməsəniz, bir daha sizinlə olmayıcağam. 13 Qalx, xalqı təqdis et və de: «Sabahki gün üçün özünüzü təqdis edin, çünkü İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Ey İsraillilər, aranızda məhv edilməyə həsr olunmuş şey var. Onu aranızdan götürməsəniz, düşmənləriniz qarşısında dura bilməyəcəksiniz. 14 Sabah hamınız qəbilələrinizə görə Rəbbin hüzuruna çıxacaqsınız və Onun göstərdiyi qəbilə nəsillərə görə irəli çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi nəsil ailələrə görə irəli çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi ailə kişilərə görə irəli çıxacaq. 15 Məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərə xəyanət edən adam və ona aid olanların hamısı odda yandırılacaq, çünkü o, Rəbbin əhdini pozmuşdur və İsraildə rüsvayçılıq etmişdir!». 16 Yesuə sahər tezdən qalxdı və İsraillilərin qəbilələrinə görə Rəbbin hüzuruna çıxmamasını əmr etdi və Yəhuda qəbiləsi göstərildi. 17 Yəhuda qəbiləsini irəli çıxardı və Zerah nəslə göstərildi. Zerah nəslini ailələrinə görə irəli çıxardı və Zavdi ailəsi göstərildi. 18 Zavdi ailəsini kişilərinə görə irəli çıxardı və Yəhuda qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu Akan göstərildi. 19 Yesuə Akana dedi: «Oğlum, buyur, İsrailin Allahı Rəbbi izzətləndir və Onun öndə etiraf et. Nə etmişən? İndi mənə bildir, məndən gizlətmə!» 20 Akan Yesuaya cavab verdi: «Həqiqətən, mən İsrailin Allahı Rəbbə qarşı günah edərək belə elədim: 21 talan malından Babil mali olan gözəl bir paltar, iki yüz şekel gümüş və ağırlığı əlli şekel olan bir qızıl külçə görəndə onlara tamah salıb götürdüm. Budur, ən altda gümüş olmaqla hamisini çadırımin ortasında torpağa basdırışam!» 22 Yesuə adamlar göndərdi və onlar çadırı qaçdır. Şeylər ən altda gümüş olmaqla onun çadırında gizlədilmişdi. 23 Onları çadırın içində götürüb Yesuənin və bütün İsrail övladlarının yanına götirdilər və Rəbbin öndən

yerə qoydular. 24 Yesuə, onunla birgə bütün İsraillilər, Zerah oğlu Akanı, gümüşü, paltarı, qızıl külçəni, onun övladlarını, qızlarını, mal-qarasını, eşşəklərini, qoyun-quzularını, çadırını və bütün malını götürüb Akor dərəsinə çıxardılar. 25 Yesuə dedi: «Nə üçün bizi bəlaya saldın? Rəbb bu gün sənə bəlaya salacaq». Bütün İsraillilər onu və onunla olanları da daşqalaq edib sonra odda yandırdılar. 26 Onların üstünə böyük daş qalağı yiğildi və o bu günə qədər də durur. Bundan sonra Rəbbin qəzəb alovu söndü. Bunun üçün bu günə qədər o yerin adına Akor dərəsi deyilir.

8 Rəbb Yesuaya dedi: «Qorxma və dəhşətə galmə, bütün döyüşçülərini öz yanına yiğ və qalxıb Ay şəhərinə hücum et. Mən Ay şəhərinin padşahını, xalqını, şəhərini və torpağını sənə təslim edirəm. 2 Yerixonun və oranın padşahının başına götirdiyini Ay torpağının və onun padşahının başına götir. Mallarını və heyvanlarını isə özünüz üçün qarət edin. Şəhərə qarşı arxa tərəfdən pusqu qurun». 3 Yesuə ilə bütün döyüşçülər Ay şəhərinə getmək üçün qalxdılar. Yesuə otuz min ığid adam seçib onları gecə ikən oraya göndərəndə belə əmr etdi: 4 «Qulaq asın, şəhərə qarşı arxa tərəfdən pusquda durun, şəhərdən çox uzağa getməyin, hamınız hazır durun. 5 Mən və yanımıda olan bütün xalq şəhərə yaxınlaşacaq! Əvvəlki kimi Ay şəhərinin sakinləri bizə qarşı çıxanda biz də onların qarşısından qaçacaq! 6 Biz onları şəhərdən ayıranə qədər arxamızca aparacaq, çünkü “əvvəlki kimi qarşımızdan qaçırlar” deyəcəklər. Biz də onların qarşısından qaçacaq! 7 O vaxt siz pusqudan qalxıb şəhəri alın, çünkü Allahınız Rəbb oranı sizə təslim edəcək. 8 Şəhəri əla keçirdiyiniz zaman şəhərə od vurun. Bunu Rəbbin sözüñə görə edin. Sizə belə əmr edirəm». 9 Beləliklə, Yesuə onları göndərdi. Onlar pusquda durdular və Bet-El ilə Ay şəhəri arasında, Ay şəhərinin qərb tərəfində gözlədilər. Yesuə gecəni camaatın arasında keçirdi. 10 Yesuə səhər tezdən dardı, xalqı gözdən keçirdi, özü və xalqın aqsaqqalları xalqın qarşısında Ay şəhərinin üzərinə getdilər. 11 Onunla birgə olan bütün döyüşçülər getdilər və yaxınlaşış şəhərin qarşısına gəldilər, Ay şəhərinin şimal tərəfində toplandılar. Onlarla Ay şəhərinin arasında bir dərə var idi. 12 Yesuə beş minə qədər adam götürdü, onları Bet-El ilə Ay şəhəri arasında, şəhərin qərb tərəfində pusquya qoydu. 13 Şəhərin şimalında olan bütün ordu və şəhərin qərbində

pusquda duranlar döyüş üçün yerleşdirildi. Yesua o gecə dərənin ortasına getdi. **14** Ay şəhərinin padşahı bunu gördükdə səhər tezdən şəhərin adamları ilə birgə tələsik qalxdı və bütün camaat düz vaxtında İsaillilərə qarşı Arava vadisinin öündə döyüşə çıxdı. Lakin padşah bilmirdi ki, şəhər arxasında ona qarşı pusqu qurulub. **15** Yesua ilə bütün İsaillilər özlərini onların qarşısında məğlub olmuş kimi göstərərək çöle tərəf qaçdilar. **16** Onları təqib etmək üçün şəhərdə olan bütün camaat çağırıldı. Yesuanı təqib edərək şəhərdən çıxdılar. **17** Ay və Bet-El şəhərlərində bir nəfər də qalmadı ki, İsaillilərin ardınca getməsin. Onlar şəhəri açıq qoyaraq İsailliləri təqib etdilər. **18** Rəbb Yesuaya dedi: «Əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzat, çünki oranı sənə təslim edəcəyəm». Yesua əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzatdı. **19** Yesua əlini şəhərə tərəf uzadarkən pusquda duranlar cəld yerlərindən qalxdılar və şəhərə girib oranı aldılar. O anda bütün şəhərə od vurdular. **20** Ay şəhərinin əhalisi arxaya dönüb baxanda gördü ki, şəhərdən göyə tüstü qalxır və onların o yan-bu yana qaçmağa da taqəti yox idi. Çöle tərəf qaçan İsaillilər də onları təqib edənlərə tərəf döndü. **21** Yesua ilə pusquda olan bütün İsaillilər şəhəri alındığını və şəhərdən tüstü qalxdığını görəndə dönüb Ay şəhərinin adamlarını qırdılar. **22** O biri İsaillilər də şəhərdən onlara tərəf çıxdılar. Onda onlar iki tərəfdən gələn İsaillilərin arasında qaldılar. İsaillilər onlardan heç kimi sağ yaxud qaçmağa qoymadan qırdılar. **23** Ay şəhərinin padşahını isə diri tutub Yesuanın yanına gətirdilər. **24** İsaillilər Ay şəhərinin əhalisinin hamısını öldürüb qurtarana qədər tarlada və onları təqib etdikləri çöldə qılınçdan keçirdilər. Sonra bütün İsaillilər Ay şəhərinə qayıdış orada qalanları da qılınçdan keçirdilər. **25** O gün qırılan kişi və qadınlardan hamısı – bütünlükə Ay şəhərinin əhalisi on iki min nəfər idi. **26** Bütün Ay şəhərinin əhalisini tamamilə qırıb qurtarana qədər Yesua nizə uzadan əlini geri çəkmədi. **27** Ancaq Rəbbin Yesuaya buyurduğu sözə görə İsaillilər o şəhərin heyvanlarını və əmlakını talan edib özlərinə götürdüler. **28** Yesua Ay şəhərini yandırdı. Oranı əbədi qalan daş qalağına, yəni elə bir viranəyə çevirdi ki, bu günə qədər qalmaqdır. **29** O, Ay şəhərinin padşahını ağacdan asaraq axşama qədər saxladı. Gün batanda isə Yesua əmr verdi və onun cəsədini ağacdan düşürtüldər, onu şəhər darvazasının giriçəyinə atdilar. Üstünə bu günə qədər qalan böyük

bir daş qalağı yiğdilar. **30** O zaman Yesua Eval dağında İsrailin Allahı Rəbbə bir qurbangah qurdu. **31** O, Rəbbin qulu Musanın İsrail övladlarına əmr etdiyi və Musanın Qanun kitabındakı yazıldığı kimi üstünə heç kimin dəmir vurmadığı, yonulmamış daşlardan bir qurbangah düzəldti. Onun üstündə Rəbbə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **32** Yesua orada Musanın İsrail övladları qarşısında yazdığı Qanunun bir nüsxəsini daşlar üzərinə yazdı. **33** Bütün İsaillilər, ağsaqqallar, məmurlar, hakimlər, qəriblər də daxil olmaqla Rəbbin əhd sandığının iki tərəfində sandığı daşıyan Levili kahinlərin qarşısında dayandılar. Xalqın yarısı Gerizim dağının, o biri yarısı isə Eval dağının qarşısında durdu. Çünkü Rəbbin qulu Musa İsrail xalqına xeyir-dua vermək üçün əvvəllər bu cür dayanmayı buyurmuşdu. **34** Ondan sonra Yesua Qanunun bütün sözlərini – xeyir-dua və lənəti, yəni Qanun kitabındakı yazılanların hamısını oxudu. **35** Bütün İsrail camaatının, qadınların, uşaqların və aralarında olan qəriblərin qarşısında Musanın bütün buyurduqlarından Yesuanın oxumadığı bir söz belə, qalmadı.

9 İordan çayının qərb tərəfində dağlıqda, yamacli-düzənlilik bölgədə, Livana qədər uzanan Böyük dənizin sahilində yaşayan Xetlilər, Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər və Yevusluların padşahları bunu eşidən zaman **2** Yesua və İsaillilərə qarşı birlikdə döyüşmək üçün bir yerə toplandılar. **3** Lakin Giveon əhalisi Yesuanın Yerixonun və Ay şəhərinin başına gətirdiklərini eşitdikdə **4** hiylə ilə hərəkət etdilər: gedib özlərini elçi kimi göstərdilər və köhnəlmış torbalar, köhnə, yirtiq və bağlanmış şorab tuluqlarını eşşəklərinə yüklədilər. **5** Ayaqlarında cırıq və yamaqlı çarıqları, aynılarda köhnə paltarları var idi. Ərzaqları, bütün çörəkləri qurmuş və kiflənmışdı. **6** Onlar Qılqalda olan ordugaha, Yesuanın yanına getdilər, ona və İsaillilərə dedilər: «Biz uzaq bir ölkədən gəlmışik, indi bizimlə əhd kəsən». **7** İsaillilər Xivlilərə dedilər: «Bəlkə siz bizim aramızda yaşayırsınız? Biz sizinlə necə əhd kəsək?» **8** Onlar Yesuaya dedilər: «Biz sənin qullarınıq». Yesua isə onlara dedi: «Siz kimsiniz və haradan gəlirsiniz?» **9** Ona dedilər: «Sənin Allahın Rəbbin şöhrətli adına görə biz qulların çıx uzaq ölkədən gəlmışik. Çünkü Rəbbin xəbərini, Misirdə etdiyi bütün şeyləri, **10** İordan çayının o tərəfində olan Emorluların iki padşahı –

Xeşbon padşahı Sixonun və Aştarotdakı Başan padşahı Oqun başına gətirdiyi hər şeyi eşitmışik. **11** Ona görə aqsaqqallarımız və ölkəmizin bütün əhalisi bize belə dedilər: "Yol üçün əlinizə ərzaq götürüb onları qarşılıamağa gedin və deyin: «Biz sizin qullarınızıq, indi bizimlə əhd kəsin»". **12** Yanınıza gəlmək üçün çıxdığımız gün bu çörəyimizi ərzaq kimi evlərimizdən isti-isti götürmüştük, indi isə quruyub və kiflənib. **13** Doldurduğumuz bu şərab tuluqları təzə idi, indi isə yırtılıb. Yol çox uzun olduğu üçün paltarlarımız və çarıqlarımız da köhnəlib". **14** İsraililər onların ərzaqlarını götürdülər və onlara inandılar, ancaq Rəbdən məsləhət almadılar. **15** Yesua onlarla sülh bağlayıb onları sağ buraxacağına söz verdi və icma rəhbərləri də bunun üçün and içdilər. **16** Onlarla əhd bağladıqdan üç gün sonra eşitdilər ki, bu adamlar İsraililərlə qonşuluqda – öz aralarında yaşayanlardır. **17** İsraililər çıxb üçüncü gün onların şəhərlərinə gəldilər. Onların şəhərləri Giveon, Kefira, Beerot və Qiryat-Yearim idi. **18** İsraililər onları qırmadılar, çünki icma rəhbərləri onlar üçün İsrailin Allahı Rəbbə and içmişdilər. Bütün icma rəhbərlərin əleyhinə danişdi. **19** Rəhbərlərin hamısı icmaya dedi: «Biz onlar üçün İsrailin Allahı Rəbbə and içdik ki, onlara toxunmayaq. **20** Ona görə də belə edək: onları sağ buraxaq, yoxsa içdiyimiz anda görə üzərimizə qəzəb gələr». **21** Rəhbərlər xalqa dedi: «Qoy onlar sağ qalsın, amma bütün icma üçün odun kəsən və su daşıyan olsunlar». Beləcə hər şey rəhbərlər deyən kimi oldu. **22** Yesua onları çağırıb belə dedi: «Aramızda yaşadığınız halda "biz sizdən çox uzağıq" deyərək bizi nə üçün aldatdırınız? **23** İndi lənətlənmisiniz və siz həmişəlik Allahımın evi üçün odun kəsən və su daşıyan kölələr olmalısınız». **24** Onlar Yesuaya cavab verib dedilər: «Sənin Allahın Rəbbin bütün ölkəni sizə vermək, ölkənin bütün əhalisini qarşınızda həlak etmək üçün qulu Musaya necə əmr verdiyi bu qullarına aşkar bildirilmişdi. Sizin ucbatınızdan canımız üçün çox qorxduq və ona görə belə etdik. **25** Artıq sənin əlindəyik. Sənin gözündə na xoşdursa və nə doğrudursa, onu et». **26** Yesua onlarla belə rəftar etdi: onları İsrail övladlarının əlindən qurtarıb qoymadı ki, öldürülsünlər. **27** O gün Yesua icma üçün və Rəbbin seçcəyi yerdəki öz qurbangahı üçün onları odun kəsən və su daşıyan işinə təyin etdi və bu günə qədər də belədir.

10 Yeruşəlim padşahı Adoni-Sedeq Yesuanın Ay şəhərini alıb tamamilə məhv etməsini, Yerixo ilə padşahının, Ay şəhəri ilə padşahının başına gətirdiyini və Giveon əhalisinin İsraililərlə sülh bağlayıb onların arasında olduqlarını eşitdi. **2** O vaxt onun özü və xalqı çox qorxdu, çünki Giveon şəhəri padşah şəhərlərindən biri kimi böyük bir şəhər idi. Giveon Ay şəhərindən də böyük idi və oranın adamları iğid idi. **3** Bunun üçün Yeruşəlim padşahı Adoni-Sedeq Xevron padşahı Hohama, Yarmut padşahı Pirama, Lakiş padşahı Yafiaya, Eqlon padşahı Devirə xəbər göndərib dedi: **4** «Yanıma gəlib Giveonluları qırmaqdə mənə kömək edin, çünki onlar Yesua və İsrail övladları ilə sülh bağlayıb». **5** Beş Emor padşahı olan Yeruşəlim padşahı, Xevron padşahı, Yarmut padşahı, Lakiş padşahı, Eqlon padşahı bütün orduları birləşdirərək gəlib Giveon qarşısında ordugah quraraq ona qarşı vuruşdular. **6** Giveon adamları Qılqaldakı ordugaha, Yesuaya xəbər göndərib dedilər: «Əlini qullarının üstündən çəkmə, tez yanımıza gəl, bizi qurtar və bizə kömək et. Çünki dağlıqda yaşayan bütün Emor padşahları bizə qarşı birləşib». **7** Yesua, onunla birgə bütün döyüşürlər və bütün iğid adamlar Qılqaldan çıxdılar. **8** Rəbb Yesuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki onları sənə təslim etdim, onlardan heç kim sənin qarşında dura bilməyəcək». **9** Yesua bütün gecə Qılqaldan yuxarı çıxb qəflətən onların üstünə gəldi. **10** Rəbb onları İsraililərin qarşısında çəşbaş saldı, İsraililər onları Giveonda böyük tələfata uğratdı və onları Bet-Xoron yoxusunda təqib edərək Azeqaya və Maqqedaya qədər qırıldı. **11** Emorlular İsraililərin qarşısından qaçıqları zaman Bet-Xoron enişdə ikən Azeqaya qədər Rəbb onların üstünə gəydən böyük daşlar yağırdı və onlar öldülər. Daş kimi dolu ilə ölenlər İsrail övladlarının qılıncla öldürdüklərindən daha çox idi. **12** Rəbb Emorluları İsrail övladlarına təslim etdiyi gün Yesua Rəbbə yalvardı və İsraililərin gözü qarşısında dedi: «Dayan, ey günəş, Giveon üzərində, Ey ay, Ayyalon dərəsində». **13** İsrail xalqı düşmənlərindən qisas alana qədər günəş orada dayandı və ay yerində qaldı. Bu hadisə Yaşar kitabında yazılmışdı. Günəş göyün ortasında durdu və ləngiyib təxminən bütün günü batmadı. **14** Rəbbin insan səsini eşitdiyi o gün kimi bir gün nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu, çünki Rəbb İsrail üçün vuruşdu. **15** Sonra Yesua və onunla birlikdə bütün İsraililər Qılqaldakı ordugaha qayıtdı. **16** Bu beş

padşah qaćib Maqqedada olan mağarada gizləndi. **17** «Maqqedadakı mağarada gizlənən beş padşah tapıldı» deyə Yesuaya xəbər verdilər. **18** Yesua dedi: «Mağaranın ağızına böyük daşlar yuvarladın və onlara nəzarət etmək üçün yanına adamlar qoyun. **19** Ancaq siz dayanmamın, düşmənlərinizi təqib edin və arxadakıları da qırın. Onları şəhərlərinə girməyə qoymayın. Allahınız Rəbb onları sizə təslim edib». **20** Yesua və İsrail övladları düşməni çox ağır bir məğlubiyyətə uğradaraq tamamilə qırdı. Sağ qalanlar isə qalalı şəhərlərdə siyindı. **21** Bütün xalq Maqqedadakı ordugaha, Yesuanın yanına salamat qayıtdı və bundan sonra İsrail övladlarına qarşı heç kim bir söz deyə bilmədi. **22** O vaxt Yesua dedi: «Mağaranın ağızını açın, bu beş padşahı mağaradan mənim yanımı gətirin». **23** Elə də etdilər, mağaradan bu beş padşahı - Yeruşəlim padşahını, Xevron padşahını, Yarmut padşahını, Lakiş padşahını və Eqlon padşahını onun yanına gətirdilər. **24** Bu padşahları Yesuanın yanına gətirən zaman o bütün İsrail adamlarını çağırdı. Onunla gələn döyüşçülərin başçılarına dedi: «Yaxınlaşın, ayaqlarınızı bu padşahların boynuna qoyun». Onlar yaxınlaşdırılar, ayaqlarını onların boynuna qoydular. **25** Yesua onlara dedi: «Qorxmayıñ və ruhdan düşməyin, qüvvətli və ürkəli olun, çünki Rəbb vuruşacağınız bütün düşmənlərinizin başına bunları gətirəcək». **26** Ondan sonra Yesua onları vurub öldürdü. Onları beş ağaçdan asdı və axşama kimi ağaçdan asılı qaldılar. **27** Gün batanda Yesua əmr etdi ki, onları ağaçdan endirsinlər və onları gizləndikləri mağaraya atdır. Mağaranın ağızına da böyük daşlar qoydular və bu daşlar bu günə qədər də oradadır. **28** Yesua o gün Maqqedanı aldı, onları və onun tərəfində olan bütün adamları tamamilə məhv etdi, bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo padşahının başına gətirdiyini Maqqeda padşahının da başına gətirdi. **29** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Maqqedadan Livnaya keçdi və Livnaya qarşı vuruşdular. **30** Rəbb həm şəhəri, həm də onun padşahını İsraililərə təslim etdi. Yesua padşahı və orada olan bütün adamları qılıncdan keçirib bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo padşahının başına gətirdiyini oranın padşahının da başına gətirdi. **31** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Livnadan Lakişə keçib onların qarşısında dayanaraq Lakişlilərlə vuruşdular. **32** Rəbb Lakiş İsraililərə təslim etdi və onarı ikinci gün aldılar. Livnada etdikləri kimi Lakiş və oradakı bütün adamları qılıncdan keçirdilər.

33 O zaman Gezer padşahı Horam Lakişə kömək etmək üçün gəldi. Yesua bir nəfəri də sağ buraxmadan onu və onun xalqını da qırdı. **34** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Lakişdən Eqlona keçdi, onun qarşısına çıxıb Eqlonlularla vuruşdular. **35** Elə həmin gün orani aldılar və qılıncdan keçirdilər. Lakişdə etdikləri kimi Eqlondakı bütün adamları o gün tamamilə məhv etdilər. **36** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Eqlondan Xevrona keçdi və oradakılarla vuruşdular. **37** Oranı da alıb padşahını, bütün kəndləri və bütün əhalisini qılıncdan keçirdilər. Eqlonda etdikləri kimi Xevronda da heç kimi sağ qoymadılar, oranı və oradakı bütün adamları tamamilə məhv etdilər. **38** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Devirə qayıtdılar və oradakılarla vuruşdular. **39** Deviri, onun padşahını və bütün kəndlərini alaraq əhalisini qılıncdan keçirdilər. Orada olan bütün adamları tamamilə məhv etdilər, heç kimi sağ qoymadılar. Yesua Xevronun, Livnanın və onun padşahının başına gətirdiyini Devirin və onun padşahının da başına gətirdi. **40** Yesua bütün ölkəni - dağlıq yerləri, Negevi, yamaclı-düzənlikli bölgəni tutdu və bütün o yerlərin padşahlarını qırdı. İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi kimi heç kəsi sağ qoymadı, hər nəfəs alan adamı tamamilə məhv etdi. **41** Yesua Qadeş-Barneadan Qəzzəyə və Giveona qədər bütün Qoşen diyarında yaşayanları qırdı. **42** Yesua bir dəfəyə bütün padşahları və onların ölkələrini aldı, çünki İsrailin Allahı Rəbb İsrail üçün vuruşdu. **43** Yesua və onunla birgə bütün İsraililər Qılqaldakı ordugaha qayıtdı.

11 Xasor padşahı Yavin bunu eşidəndə Madon padşahı Yovava, Şimron padşahına, Akşaf padşahına, 2 şimalda - dağlıq yerlərdəki, Kinneretin cənubunda olan Aravadakı, yamaclı-düzənlikli bölgədəki və qərbdə yerləşən Nafot-Dordakı padşahlara, 3 şərqdə və qərbdə yaşayan Kənanlılara və Emorlulara, Xetilərə, Perizlilərə, dağlıqla yaşayan Yevuslulara, Xermon dağının aşağıdakı Mispa diyarında yaşayan Xıvlilərə xəbər göndərdi. **4** Bunlar özləri ilə birgə bütün orduları dəniz sahilindəki qum kimi böyük xalq olaraq çoxlu at və döyüş arabaları ilə gəldilər. **5** Bütün bu padşahlar birləşdilər və İsraililərlə vuruşmaq üçün gəlib Merom suları yanında birgə ordugah qurdular. **6** Rəbb Yesuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki sabah bu vaxt hamisini İsraililərin qarşısında öldürüb təslim edəcəyəm,

onların atlarının ayaq vətərini kəsəcəksən, döyüş arabalarına od vurub yandıracaqsan». 7 Yesua və onunla birgə bütün döyüşçülər Merom suları yanında qəflətən düşmənlərin üstüne çıxdılar və onlara hücum etdilər. 8 Rəbb onları İsraillilərə təslim edib qırıldı. İsraillilər böyük Sidona və Misrefot-Mayimə qədər, şərqi tərəfdəki Mispa vadisinə qədər düşmənləri qovub heç kim sağ qalmayana qədər hamisini qırıldılar. 9 Yesua Rəbbin ona dediyi kimi onlara rəftar etdi; atlarının ayaq vətərini kəsdi və döyüş arabalarına od vurub yandırdı. 10 O vaxt Yesua geri qayıdib Xasoru aldı və onun padşahını qılıncla öldürdü. Xasor əvvəlcə bütün bu ölkələrin başı idı. 11 Orada olan bütün adamları qılıncdan keçirib tamamilə məhv etdilər, nəfəs çəkən bir nəfər də qalmadı. Sonra Xasora od vurdu. 12 Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi kimi Yesua bu padşahların bütün şəhərlərini və bütün padşahları tutub hamisini qılıncdan keçirərək tamamilə məhv etdi. 13 Ancaq Yesuanın yandırıldığı Xasordan başqa təpəciklər üstündə olan şəhərlərdən heç birini İsraillilər yandırmadılar. 14 İsrail övladları bu şəhərlərin bütün əmlakını və heyvanlarını qarət etdilər. Hamisini həlak edənədək qılıncdan keçirib məhv etdilər, nəfəsi çəkən bir adam belə, qalmadı. 15 Rəbbin qulu Musaya əmr etdiyini Musa da Yesuaya əmr etdi və Yesua da belə etdi. Rəbb Musaya nə əmr etmişdə, hamisini yerinə yetirdi. 16 Yesua Seirə çıxan Xalaq dağından, Xermon dağı altında, Livan vadisindəki Baal-Qada qədər bütün bu diyari - dağları, 17 bütün Negevi, bütün Qoşen diyarını, yamacli-düzenliyli bölgəni, Aravanı və İsrailin dağlıq və yamacli-düzenliyli bölgəsini aldı. Onların bütün padşahlarını tutdu və vurub öldürdü. 18 Yesua uzun müddət bu padşahlarla vuruşdu. 19 Giveonun əhalisi olan Xivlilərdən başqa İsrail övladları ilə sülh bağlayan başqa bir şəhər yox idi. Bütün yerlər döyüşlə alınmışdı. 20 Çünkü Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsraillilər onları rəhm etmədən tamamilə məhv etdilər. Beləliklə, İsraillilərə qarşı döyüşə çıxmışa onların ürəyini sərtlaşdırın Rəbbin Özü idı. 21 O vaxt Yesua gedib dağlıq Xevronda, Devirdə, Anavda, bütün Yəhudanın dağlıq bölgəsində və bütün İsrailin dağlıq bölgəsində olan Anaqlıları qırıb məhv etdi. Yesua onları şəhərləri ilə birgə tamamilə yerlə yeksan etdi. 22 İsrail övladlarının torpağında Anaqlılar qalmadı, onlar ancaq Qəzzədə, Qatda və Aşdodda qaldı. 23 Rəbbin Musaya dediyi kimi Yesua bütün ölkəni aldı.

Yesua oranı İsraillilərə, hər qabiləyə irs olaraq öz payını verdi. Ölkə müharibədən əmin-amanlığa çıxdı. 12 İsrail övladları bu padşahları öldürdülər və onların torpaqlarını - İordan çayının şərqiindəki bütün Arava ilə Arnon vadisindən Xermon dağına qədər olan yeri zəbt edib özlərinə məlk etdilər. 2 Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixon bu torpaqlarda hökmənlilik etmişdi: Arnon vadisi sahilindəki Aroerdən və vadinin ortasındaki Ammonluların sərhədi olan Yabboq çayına qədər Gileadin yarısı, 3 şərqi tərəf Kinneret gölündən Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə qədər, şərqi Bet-Yeşimot istiqamətinə və cənuba tərəf Pisqa yamaclarının ətəklərinə qədər Arava torpağı idı. 4 Sağ qalan Rafalılardan biri olan Başan padşahı Oq Aştarotda və Edreidə hökmənlilik edirdi. 5 O, Xermon dağında, Sakada, Geşurlular və Maakatlılar sərhədinə qədər bütün Başanda, Xeşbon padşahı Sixonun sərhədinə qədər Gileadin yarısında hökmənlilik edirdi. 6 Rəbbin qulu Musa və İsrail övladları onları öldürdülər. Sonra Rəbbin qulu Musa onların torpaqlarını irs olaraq Ruvenlilərə, Qadlılara, Menaşə qəbiləsinin yarısına verdi. 7 Livan vadisində olan Baal-Qaddan Seirə çıxan Xalaq dağına qədər İordan çayının qərb tərəfində olan torpaqlarda Yesua ilə İsrail övladlarının öldürdükəri padşahlar bunlardır: 8 Yesua dağlıq bölgədə, yamacli-düzenliyli bölgədə, Aravada, yamaclarda, çöldə, Negevdə yerləşən bu torpaqları, yəni Xetilər, Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular ölkəsini, İsrail qəbilələrinə torpaq payı kimi məlk olaraq verdi. 9 Yerixo padşahı; Bet-Elin yanındaki Ay şəhərinin padşahı; 10 Yeruşalim padşahı; Xevron padşahı; 11 Yarmut padşahı; Lakiş padşahı; 12 Eqlon padşahı; Gezer padşahı; 13 Devir padşahı; Geder padşahı; 14 Xorma padşahı; Arad padşahı; 15 Livna padşahı; Adullam padşahı; 16 Maqqeda padşahı; Bet-El padşahı; 17 Tappuah padşahı; Xefer padşahı; 18 Afeq padşahı; Laşşaron padşahı; 19 Madon padşahı; Xasor padşahı; 20 Şimron-Meron padşahı; Akşaf padşahı; 21 Taanak padşahı; Megiddo padşahı; 22 Qedeş padşahı; Karmeldəki Yoqneam padşahı; 23 Nafot-Dordakı Dor padşahı; Qılqaldakı Qoyim padşahı; 24 Tırsa padşahı. Bütün padşahlar cəmi 31 nəfər idi.

13 Yesua qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb ona dedi: «Sən qocalıb yaşa dolmuşan, ancaq məlk olaraq almaq üçün olduqca çox yer qalıb. 2 Qalan yerlər bunlardır:

Filiştililerin bütün əyalətləri, Geşurluların bütün torpaqları; **3** Misir qarşısında olan Şixor çayından şimala tərəf Kənanlıların torpağı sayılan Eqron sərhədinə qədər torpaqlar; Filiştililerin beş ağasına məxsus Qəzzelilərin, Aşdodluların, Aşqelonluların, Qatlıların torpaqları və Eqronluların ağalarına məxsus torpaqlar; Avvalıların torpağı; **4** cənubda bütün Kənan torpağı, Sidonlulara məxsus Mearadan Afeqə – Emorluların sərhədlərinə qədər olan torpaqlar; **5** Gevallıların torpağı, Xermon dağı ətəyində olan Baal-Qaddan Xamat keçidinə qədər gün doğana tərəf bütün Livan; **6** Livandan Misrefot-Mayimə qədər bütün dağlıq əhalisi və bütün Sidonluları da İsrail övladlarının qarşısından Mən qovacağam. Ancaq sənə əmr etdiyim kimi bu torpaqları İsraillilərə ırs olaraq bəl. **7** İndi bu yerləri doqquz qəbilə ilə Menaşə qəbiləsinin yarısına ırs olaraq bəl. **8** Menaşə qəbiləsinin yarısı ilə birgə Ruvenlilər və Qadlılar Musanın İordan çayının şərq tərəfində onlara verdiyi ırs torpaqları, Rəbbin qulu Musanın onlara verdiyi bu torpaqları almışdır; **9** Arnon vadisi kənarında olan Aroerdən vadinin ortasında olan şəhərlə Divona qədər bütün Medva yayları; **10** Ammonluların sərhədinə qədər Xəsbonda hökmranlıq edən Emorluların padşahı Sixonun bütün şəhərləri; **11** Gilead, Geşurlular və Maakatlıların torpaqları, bütün Xermon dağı, Salkaya qədər bütün Başan; **12** Aştarot və Edreidə hökmranlıq edən, sağ qalan Rafalılardan biri olan Oqun Başandakı bütün torpaqları; Musa bütün bu torpaqlarda yaşayanları döyüşlə qovmuşdu. **13** Ancaq İsraillilər Geşurluları və Maakatlıları qovmadılar. Geşurlularla Maakatlılar bu gün qədər İsraillilər arasında yaşayır. **14** Amma Levi qəbiləsinə ırs olaraq torpaq verilmədi, çünki Rəbbin Musaya dediyi kimi onların ırsı İsrailin Allahı Rəbb üçün gətirilən yandırma təqdimləridir. **15** Musa Ruven övladlarının qəbiləsinə nəsillərinə görə pay verdi. **16** Onların sərhədi belə idi: Arnon vadisi kənarındaki Aroerdən, bu vadinin ortasındaki şəhər və Medva yanında olan bütün yayla; **17** Xəşbon və yaylada yerləşən şəhərlərin hamısı – Divon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon, **18** Yahsa, Qedemot, Mefaat, **19** Qiryatayim, Sivma, dərə dağında olan Seret-Şahar, **20** Bet-Peor, Pisqa yamacları, Bet-Yeşimot, **21** bu yaylanın bütün şəhərləri, Xəsbonda hökmranlıq edən Emorlular padşahı Sixonun bütün ölkəsi idi. Musa Sixonu və Midyan başçıları olan və onun ölkəsində yaşayan ağaları – Evini, Reqemi, Suru, Xuru, Revani öldürdü.

22 İsrail övladları öldürüdükleri adamlarla birgə Beor oğlu falçı Bilamı da qılıncdan keçirtildilər. **23** Ruven övladlarının sərhədi İordan çayı ilə sahil torpaqları idi. Ruven övladlarının nəsillərinə görə ırsı olan şəhərlər və onların kəndləri bunlar idi. **24** Musa Qad qəbiləsinə, Qad övladlarına nəsillərinə görə torpaq verdi. **25** Onların sərhədi isə belə idi: Yazer, Gileadın bütün şəhərləri və Rabba qarşısında olan Aroerə qədər Ammon övladları ölkəsinin yarısı; **26** Xesbondan Ramat-Mispa və Betonimə qədər; Maxanayimdən Devir sərhədinə qədər; **27** dərədə Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot, Safon, Xeşbon padşahı Sixonun ölkəsinin qalan hissəsi, İordan çayı ilə onun sahil torpaqları, İordan çayının şərq tərəfindən Kinneret gölünün cənub sahilinə qədər. **28** Qad övladlarının nəsillərinə görə torpaq ırsı olan şəhərlər və onların kəndləri bunlar idi. **29** Musa Menaşə qəbiləsinin yarısına torpaq verdi ki, bu da Menaşə övladları qəbiləsinin yarısı üçün, nəsillərinə görə idi. **30** Onların torpağı Maxanayimdən, bütün Başan diyarı, Başan padşahı Oqun bütün ölkəsi və Başanda olan Yairin bütün qəsəbələri də daxil olmaqla altmış şəhər idi. **31** Gileadın yarısı Başan padşahı Oqun ölkəsindəki Aştarot və Edrei şəhərlərini də əhatə edirdi. Bunlar Menaşə oğlu Makir övladlarına nəsillərinə görə Makir övladlarının yarısına verilmək üçün idi. **32** Yerixo şəhərinin qarşısında, İordan çayının şərq tərəfindəki Moav düzənliklərində Musanın böldüyü ırs olan torpaqlar bunlar idi. **33** Ancaq Musa Levi qəbiləsinə ırs olaraq torpaq vermedi. Rəbbin onlara dediyi kimi İsrailin Allahı Rəbb Özü onların ırsıdır.

14 İsrail övladları Kənan torpağından ırs olaraq aldıqları torpaqlar bunlardır; bu torpaqları kahin Eleazar, Nun oğlu Yeşua və İsrail övladları qəbilələrinin nasıl başçıları, **2** Rəbbin Musa vasitəsilə buyurduğu kimi doqquz qəbilə və bir qəbilənin yarısı üçün ırs olaraq püşk ilə böldülər. **3** Çünki Musa iki qəbilə ilə yarım qəbilənin ırs olan torpağını İordanın şərq tərəfində onlara vermişdi, lakin onların arasında Levililərə ırs olaraq torpaq verməmişdi. **4** Çünki Yusif övladları Menaşə və Efrayim qəbiləsindən ibarət iki qəbilə oldu. Bundan sonra Levililərə yaşamaqdan ötrü şəhərlərdən, sürürləri və naxırları üçün olaqlardan başqa heç bir torpaq hissəsi verilmədi. **5** İsrail övladları Rəbbin Musaya buyurduğu kimi etdiyər və torpağı bölüşdürüdülər. **6** Belə bir zamanda Yəhuda

övladları Qilqala – Yeşuanın yanına geldilər. Qenizli Yefunne oğlu Kalev Yeşuaya dedi: «Qadeş-Barneada Rəbbin səninlə mənim haqqında Allah adamı Musaya dediyi sözü sən özün bilirsən. 7 Rəbbin qulu Musa ölkəni gözdən keçirtmək üçün Qadeş-Barneadan məni göndərəndə qırx yaşında idim. Mən ona səmimi qəlbdən müjdə gətirdim. 8 Lakin mənimlə birlikdə gedən soydaşlarım xalqın üzərini üzdi. Amma mən səmimi qəlblə Allahım Rəbbin ardınca getdim. 9 O gün Musa and içib dedi: "Sən qədəm basdırın torpaq mütləq sənə və sənin övladlarına əbədi irs olaraq veriləcək, çünkü sən Allahım Rəbbin ardınca səmimi qəlblə getdin". 10 İndi artıq İsraililər səhrada gedərkən Rəbbin Musaya bu sözü dediyi vaxtdan qırx beş il keçir. Rəbb dediyi kimi mənə ömür verdi, bax mən bu gün səksən beş yaşındayam. 11 Musanın məni göndərdiyi vaxta olduğum kimi bu gün də qüvvətliyəm. O zaman qüvvətim necə idisə, indi də girib-çixmaq və döyüşmək üçün elə qüvvətim var. 12 Buna görə də Rəbbin o zaman dediyi bu dağlıq yeri sən indi mənə ver. Bu dağlıq yerdə Anaqlıların, böyük və qala divarlı şəhərlərin olduğunu o gün sən də eşitdin. Bəlkə Rəbb mənimlə olar və mən də Rəbbin dediyi kimi onları qovaram». 13 Yeşua ona xeyir-dua verdi. Xevronu Yefunne oğlu Kəlevə irs olaraq verdi. 14 Bunun üçün Xevron bu günə qədər Qenizli Yefunne oğlu Kəlevin irs torpağıdır. Çünkü o, səmimi qəlblə İsrailin Allahı Rəbbin ardınca getmişdi. 15 Xevronun adı əvvəlcə Qiryat-Arba idi. Anaqlılar arasında Arba ən böyük adam olmuşdu. Ölkə müharibədən dincliyə çıxdı.

15 Nəsillərinə görə Yəhuda övladları qəbiləsinin irs torpağı Edom sərhədinə, cənuba doğru və oranın ən cənubunda yerləşən Zin sahəsini qədər idi. 2 Onların cənub sərhədi Duz dənizi qurtaran yerdən – cənubda yerləşən körfəzdən başlayırdı. 3 Aqrabbim keçidinin cənubundan keçib Zinə çatırdı və oradan Qadeş-Barneanın cənubundan qalxaraq Xesrona çatırdı. Buradan Addara qalxıb Qarqaya döndü. 4 Sonra isə Asmonadan keçib Misir vadisine çıxırdı və bu sərhədin sonu dənizdə qurtarındı. Rəbb demişdi ki, cənub sərhədiniz bura olacaq. 5 Şərqi sərhədi İordan çayının mənsəbindən Duz dənizi boyunca idi. Şimal tərəfdən isə bu sərhəd İordan çayının mənsabında yerləşən su körfəzindən başlayırdı. 6 Sonra bu sərhəd Bet-Xoqlaya qalxaraq Bet-Aravanın

şimalından keçirdi və Ruven oğlu Bohanın qayasına çatırdı. 7 Sonra isə Akor dərəsindən Devirə çıxıb oranın cənubundakı Adummim yoxusu qarşısında olan Qilqala doğru, şimala yönəldirdi. Buradan isə En-Şemeş sularına keçirdi və onun sonu En-Rogeldə qurtarındı. 8 Sonra sərhəd Ben-Hinnom vadisindən cənuba doğru Yevusluların şəhərinin, yəni Yeruşəlimin arxasından keçib buradan Refaim vadisinin şimal qütbündə olan Hinnom vadisinin qərbindəki dağın təpəsinə qalxırdı. 9 Bu dağın təpəsindən isə Neftoah sularının mənbəyinə doğru uzanıb Efron dağındaki şəhərlərə çıxır və oradan Baalaya, yəni Qiryat-Yearimə tərəf uzanırı. 10 Baaladan qərbə doğru, Seir dağına qədər döñəndən sonra Yearim dağının, yəni Kesalonun şimal tərəfindən keçib Bet-Şemeşə enərək Timnaya çatırdı. 11 Sonra isə Eqronun yanından şimala doğru çıxaraq Şikkerona uzanıb Baala dağına keçərək Yavneelə qalxırdı. Burada sərhədin sonu dənizdə qurtarındı. 12 Böyük dənizin sahili qərb sərhədi idi, Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarına verilən torpağın sərhədi belə idi. 13 Rəbbin əmrinə görə Yeşua Yəhudalıların torpağında olan Qiryat-Arbəni, yəni Xevronu irs olaraq Yefunne oğlu Kəlevə verdi. Arba Anaqın atası idi. 14 Kəlev Anaq oğullarından Anaqın üç oğlu Şəşayı, Aximanı və Talmayı oradan qovdu. 15 Bundan sonra Devir əhalisinə qarşı çıxdı. Devirin əvvəlki adı Qiryat-Sefer idi. 16 Kəlev dedi: «Kim Qiryat-Seferliləri qırıb oranı alarsa, qızım Aksanı ona ərə verəcəyəm». 17 Oranı Kəlevin qardaşı Kenazın oğlu Otniel aldı. Kəlev də qızı Aksanı ona ərə verdi. 18 Aksa ona ərə gedəndə ərini atasından bir tarla istəməyə sövq etdi. Qız eşşayindən düşəndə Kəlev ona dedi: «Nə istəyirsən?» 19 Aksa dedi: «Mənə bir pay da ver. Madam ki Negev torpağını mənə verdin, onda su qaynaqlarını da mənə ver». Kəlev ona yuxarıdakı və aşağıdakı su qaynaqlarını verdi. 20 Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarının qəbiləsinin irs torpağı budur: 21 Yəhuda övladları qəbiləsinin Edom sərhədinə doğru ən cənubda yerləşən şəhərləri burlardır: Qavseel, Eder, Yaqur, 22 Qina, Dimona, Adada, 23 Qedeş, Xasor, İtnan, 24 Zif, Telem, Bealot, 25 Xasor-Xadatta, Qeriyot-Xesron, yəni Xasor 26 Amam, Şerna, Molada, 27 Xasar-Qadda, Xeşmon, Bet-Pelet, 28 Xasar-Şual, Beer-Şeva, Biziyya, 29 Baala, İyim, Esem, 30 Eltolad, Kesil, Xorma, 31 Ziqlaq, Madmanna, Sansanna, 32 Levaot, Şilxim, Ayin və Rimmon. Bu şəhərlərin hamısı kəndləri ilə birlilikdə iyirmi doqquz şəhər idi. 33 Yamachi-düzənlikli

bölgədə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Eştaol, Sora, Aşna, **34** Zanoah, En-Qannim, Tappuah, Enam, **35** Yarmut, Adullam, Soko, Azeqa, **36** Şaarayim, Aditayim, Gedera və Gederotayim. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on dörd şəhər idi. **37** Senan, Xadaşa, Miqdal-Qad, **38** Dilan, Mispe, Yoqteel, **39** Lakiş, Bosqat, Eqlon, **40** Kabbon, Laxmas, Kitliş, **41** Gederot, Bet-Daqon, Naama və Maqqeda. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi. **42** Livna, Eter, Aşan, **43** İftah, Aşna, Nesiv, **44** Qeila, Akziv və Mareşa. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi. **45** Qəsəbələri və kəndləri ilə birlikdə Eqron, **46** Eqrondan dənizə qədər kəndləri ilə birlikdə bütün Aşdod ətrafında yerləşənlər, **47** Aşdod və onun qəsəbələri ilə kəndləri, Misir vadisində və Böyük dənizin sahilinə qədər olan Qəzzə və onun qəsəbələri ilə kəndləri. **48** Dağlıq bölgəsində yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Şamir, Yattir, Soko, **49** Danna, Qiryat-Sanna, yəni Devir, **50** Anav, Eştemo, Anim, **51** Qoşen, Xolon və Gilo. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on bir şəhər idi. **52** Arav, Ruma, Eşan, **53** Yanim, Bet-Tappuah, Afeqa, **54** Xumta, Qiryat-Arba, yəni Xevron, Sior. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi. **55** Maon, Karmel, Zif, Yutta, **56** Izreel, Yoqdeam, Zanoah, **57** Qayin, Givea, Timna. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on şəhər idi. **58** Xalxul, Bet-Sur, Qedor, **59** Maarat, Bet-Anot, Elteqon. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə altı şəhər idi. **60** Qiryat-Baal, yəni Qiryat-Yearim, Rabba. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə iki şəhər idi. **61** Çöllükdə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Bet-Arava, Middin, Sekaka, **62** Nivşan, Duz şəhəri, En-Gedi. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə altı şəhər idi. **63** Yəhuda övladları Yeruşəlimdə yaşayan Yevusluları qova bilmədilər və Yevuslular bu günə qədər Yəhuda övladları ilə birlikdə Yeruşəlimdə yaşayır.

16 Yusif övladlarına püşk ilə düşən torpaqların sərhədi şərqdən Yerixo sularından – qarşısındaki İordan çayından başlayıb çölliyyə, Yerixodan Bet-Elin dağlıq bölgəsinə qalxırdı. **2** Bet-Eldən isə Luza çıxıb Arklılar torpağına, Atarota keçirdi. **3** Sonra qərbə doğru Aşağı Bet-Xoron torpağına qədər, Yafletlilər torpağına, bundan sonra isə Gezerə qədər enirdi. Bu sərhədin sonu dənizdə qurtarırdı. **4** Yusifin övladları Menaşə və Efrayim torpaqlarını irs olaraq aldılar. **5** Efrayim övladlarının nəsillərinə görə irs torpağının sərhədi belə idi. Şərqə doğru Atrot-Addardan Yuxarı Bet-Xorona qədər gedib dənizdə

bitirdi. **6** Şimal tərəfdən isə Mikmetatdan şərqə tərəf uzanıb, Taanat-Şilo şəhərinin şərqindən döñərək Yanoahın şərqiñə çıxırdı. **7** Yanoahdan isə Atarota və Naaraya enərək oradan Yerixoya çatır və sonu İordan çayında qurtarırdı. **8** Bu sərhəd Tappuahdan qərbə tərəf Qana vadisine gedərək sonu dənizdə bitirdi. Nəsillərinə görə Efrayim övladları qəbiləsinin irs torpağı bunlardır. **9** Bundan əlavə, Menaşə övladlarına düşən torpaqlarda da Efrayim övladları üçün ayrılan şəhər və kəndlər var idi. **10** Amma Efrayim övladları Gezerdə yaşayan Kənanlıları qovmadılar. Onlar bu günə qədər Efrayim övladları arasında yaşayır, Efrayim övladları üçün mükəlləfiyyətçi quzdurlar.

17 Menaşə qəbiləsinin püşkünə bu torpaqlar düşdü: Menaşə Yusifin ilk oğlu idi. Gileadın atası Makir isə Menaşənin ilk oğlu idi. Makir döyüşü olduğu üçün Gilead və Başan torpağı onun oldu. **2** Menaşənin o biri oğulları – Aviezerin, Xeleqin, Asrielin, Şekemin, Xeferin və Şemidanın oğulları üçün də nəsillərinə görə püşk düşdü. Bunlar nəsillərinə görə Yusif oğlu Menaşənin kişi nəslidir. **3** Lakin Menaşə oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxdan oğlanları yox idi, ancaq qızları var idi. Qızlarının adları belə idi: Maxla, Noa, Xoqla, Milka, Tirsa. **4** Onlar kahin Eleazarın, Nun oğlu Yesuanın və rəhbərlerin qarşısına galib dedilər: «Rəbb Musaya buyurmuşdu ki, soydaşlarımızın yanında bizi irs torpaq versin». Onda Yesua Rəbbin əmrinə görə atalarının kişi qohumları arasında onlara irs olaraq torpaq verdi. **5** Menaşəyə İordan çayının o tayında olan Gilead və Başan torpağından başqa on hissə torpaq da düşdü, **6** çünki Menaşə qızları da onun oğulları arasından irs olaraq torpaq aldılar. Gilead diyarı Menaşənin qalan oğullarına məxsus idi. **7** Menaşənin sərhədi Aşerdən Şekemin şərqində olan Mikmetata uzanaraq cənuba tərəf En-Tappuah əhalisinin yerlərinə gəlib çatırdı. **8** Tappuah torpağı Menaşənin idi, amma Menaşə sərhədində olan Tappuah şəhəri isə Efrayim oğullarına məxsus idi. **9** Sərhəd Qana vadisində enirdi. Bu vadinin cənubunda olan şəhərlər Menaşənin şəhərləri arasında olsa da, Efrayimin idi. Menaşənin sərhədi vadinin şimal tərəfində idi, sonu isə dənizdə qurtarırdı. **10** Sərhədin cənubu Efrayimin, şimalı isə Menaşənin idi. Dəniz də Menaşənin sərhədi idi. Sərhəd şimaldan Aşerə, şərqdən İssakara gedib çatırdı. **11** İssakar və Aşer torpaqlarının daxilində olan

bu şəhərlər Menaşenin idi: Bet-Şeanla qəsəbələri, İvleamlı qəsəbələri, Dorla qəsəbələrinin əhalisi, En-Dorla qəsəbələrinin əhalisi, Taanakla qəsəbələrinin əhalisi, Megiddo ilə qəsəbələrinin əhalisi. Bunlar birlikdə üç bölgədə ibarət idi. **12** Menaşə övladları bu şəhərlərdə yaşayanları qova bilmədilər, buna görə Kənanlılar da bu torpaqda qaldılar. **13** İsraililər qüvvətlənəndə Kənanlıları özlərinə mükalləfiyyətçi etdilər, amma tamamilə qovmadılar. **14** Yusif övladları Yesuaya belə dedilər: «İrs torpaq almaq üçün niyə bizə tək püşkə bir pay verdin? Biz böyük xalqıq və indiyə qədər Rəbb bizə bərəkət verib». **15** Yesuaya onlara dedi: «Əgər siz böyük xalqınızsa və Efrayimin dağlıq bölgəsi sizə darlıq edirsa, meşəliyə çıxın, orada Perizlilər və Rafalilar torpağında özünüza yer edin». **16** Yusif övladları dedilər: «Dağlıq bölgəsi bizə bəs deyil. Ancaq dərədə olan torpaqda – Bet-Şean və onun qəsəbələrində, Izreel vadisində yaşayan bütün Kənanlıların dəmir döyüş arabaları var». **17** Onda Yesuaya Yusif nəslinə – Efrayimlilərə və Menaşəlilərə belə dedi: «Siz böyük xalqınız, qüvvətiniz də böyükdür, ona görə sizə bir püşk kifayət deyil. **18** Dağlıq bölgə də sizin olacaq, o yer meşəlikdir, amma siz oranı təmizləyəcəksiniz və bütünlüklə sizin olacaq. Kənanlılar qüvvətli olsa da, onların dəmir döyüş arabaları olsa da, siz onları qova biləcəksiniz».

18 Bütün İsrail övladlarının icması Şiloya yığışib orada Hüzur çadırını qurdı. Bu torpaq onların hökmranlığı altında idi. **2** İsrail övladlarının yeddi qəbiləsi arasında isə ırs olan torpaqlar hələ paylanmamışdı. **3** Yesuaya İsrail övladlarına dedi: «Atalarınızın Allahı Rəbbin sizə verdiyi torpağa mülk sahibi kimi girməyə nə vaxta qədər tərəddüb edəcəksiniz? **4** Hər qəbilədən özünüza üç adam seçin. Onları göndərəcəyəm ki, çıxıb ölkəni dolaşınlar və alacaqları ırs torpaqlara görə oranı təsvir edib mənim yanımı galsınlar. **5** Onlar oranı yeddi hissəyə bölsünlər. Yəhuda cənubda olan öz torpağında qalsın, Yusifin nəslisi də şimalda olan torpağında qalsın. **6** Siz ölkəni yeddi hissə kimi təsvir edin və təsviri buraya mənə gətirin. Burada Allahımız Rəbbin hüzurunda sizin üçün püşk atacağam. **7** Amma aranızda Levillilərin payı yoxdur, çünki onların ırsı Rəbbin kahinliyidir. Qad, Ruven qəbilələri və Menaşə qəbiləsinin yarısı İordan çayının şərq tərəfində Rəbbin qulu Musanın onlara verdiyi ırs olan torpaqlarını aldılar». **8** Adamlar

qalxıb gedəndə Yesuua onlara ölkəni təsvir edərək yazmayı əmr edib dedi: «Gedin, ölkəni gəzib oranı yazılı təsvir edərək yanımı qayıdın. Mən də burada, Şiloda, Rəbbin hüzurunda sizin üçün püşk atacağam». **9** Adamlar gedib ölkəni dolaşdırılar. Şəhərlərinə görə oranı yeddi hissəyə ayıraq təsvirini kitabə yazıb Şiloda ordugaha, Yesuanın yanına qayıtdılar. **10** Yesuua Şiloda Rəbbin hüzurunda onlar üçün püşk atdı və orada İsrail övladlarının paylarına görə torpağı paylaşı. **11** İlk püşk nəsillərinə görə Binyamin övladları qabiləsinə düdü. Onlara düşən hissə Yəhuda övladları ilə Yusif övladlarının torpağı arasında idi. **12** Şimal tərəfdən onların sərhədi İordan çayından başlayırdı. Sərhəd Yerixonun şimal tərəfindəki yamacına yüksəlirdi, sonra qərbə doğru dağlıqla qalxırdı, sonu isə Bet-Aven çölündə qurtarırdı. **13** Oradan cənuba doğru sərhəd Luza, yəni Bet-Elə və Luzun yamacına çatırdı. Sonra sərhəd Aşağı Bet-Xoronun cənubunda olan dağlıqdan Atrot-Addara enirdi. **14** Sərhəd oradan uzanaraq qərb tərəfdən cənuba doğru, Bet-Xoronun qarşısında olan dağdan da cənuba doğru döndürdü. Onun sonu Yəhuda övladlarının şəhəri olan Qiryat-Baalda, yəni Qiryat-Yearimdə qurtarırdı; qərb sərhədi bu idi. **15** Cənub sərhədi Qiryat-Yearimin ən son hissəsindən qərbə doğru Neftoah sularının mənbəyinə çatırdı. **16** Ondan sonra sərhəd Refaim vadisinin şimalında Ben-Hinnom vadisinin qarşısındaki dağın ən son hissəsinə enirdi; buradan da cənuba doğru Hinnom vadisinə, Yevusun cənub yamacına enib En-Rogelə çatırdı, **17** sonra sərhəd şimala doğru uzanaraq En-Şemeş çıxırdı, Adummim yoxusu qarşısında olan Gelilota çatırdı; oradan da Ruven oğlu Bohanın qayasına enirdi, **18** sonra şimala doğru Aravanın qarşı tərəfinə keçib Aravaya enirdi. **19** Sərhəd şimala doğru Bet-Xoqla yoxusuuna keçir, sərhədin sonu Duz dənizinin şimal körfəzində, İordan çayının cənubunda qurtarırdı. Bu, cənub sərhədi idi. **20** Onun şərq tərəfdən sərhədi İordan çayı idi. Nəsillərinə görə Binyamin oğullarının ırs torpaqlarının ərazisi bunlar idi. **21** Nəsillərinə görə Binyamin övladları qəbiləsinin şəhərləri bunlar idi: Yerixo, Bet-Xoqla, Emeq-Qesis, **22** Bet-Arava, Semarayim, Bet-El, **23** Avvim, Para, Ofra, **24** Kefar-Ammonay, Ofni, Geva, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər; **25** Giveon, Rama, Beerot, **26** Mispe, Kefira, Mosa, **27** Reqem, İrpeel, Tarala, **28** Sela, Elef, Yevus, yəni Yeruşəlim, Givea, Qiryat, yəni kəndləri ilə birlikdə on

dörd şəhər. Nəsillərinə görə Binyamin övladlarının irs torpaqları burlardır.

19 İkinci püşk nəsillərinə görə Şimeona – Şimeon övladlarının qəbiləsinə düşdü. Onların irs torpağı Yəhuda övladlarının irs torpağı arasında idi. **20** Onların irs torpaqları burlar idi: Beer-Şeva, Şeva, Molada, **3** Xasar-Şual, Bala, Esem, **4** Eltolad, Betul, Xorma, **5** Ziqlaq, Bet-Markavot, Xasar-Susa, **6** Bet-Levaot, Şaruxen, yəni kəndləri ilə birlikdə on üç şəhər; **7** Ayin, Rimmon, Eter, Aşan, yəni kəndləri ilə birlikdə dörd şəhər; **8** Baalat-Beerə, yəni cənubda Ramaya qədər bu şəhərlərin ətrafındaki bütün kəndlər onların irs olan torpağı idi. Bunlar nəsillərinə görə Şimeon övladları qəbiləsinin irs olan torpaqlarıdır. **9** Şimeon övladlarının irs olan torpağı Yəhuda övladlarının payından oldu, çünki Yəhuda övladlarının payı onlar üçün çox idi. Buna görə də Şimeon övladları onların torpaqları arasında irs torpaqlarını aldılar. **10** Üçüncü püşk nəsillərinə görə Zevulun övladlarına düşdü. Onların irs olan torpağının sərhədi Saridə qədərdir. **11** Sonra sərhədi Maralaya qədər – qərbə doğru yüksəlib Dabbeşətdən keçərək Yoqneam qarşısında olan vadidə çatırıldı. **12** Sariddən şərqə – gün doğana tərəf Kislot-Tavor sərhədində dönüb Davrata qalxaraq Yafiyaya yüksəlirdi. **13** Oradan şərqə doğru Qat-Xeferə, Et-Qasina keçirdi və Neaya dönen Rimmona qalxırıldı. **14** Şimala tərəf sərhəd Xannatona dönüb sonu İftah-El dərəsində idi. **15** Qattat, Nahalal, Şimron, İdala, Bet-Lexem, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər idi. **16** Nəsillərinə görə Zevulun övladlarının irsi olan torpaq kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **17** Dördüncü püşk nəsillərinə görə İssakara – İssakar övladlarına düşdü. **18** Onların torpağı Izreel, Kesulot, Şunem, **19** Xafarayim, Şion, Anaxarat, **20** Rabbit, Qişyon, Eves, **21** Remet, En-Qannim, En-Xadda, Bet-Passes idi. **22** Sərhəd Tavora, Şaxsivmaya, Bet-Şemeşə çatırıldı. Sərhədlərinin sonu İordan çayında idi. Bunlar kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi. **23** Nəsillərinə görə İssakar övladları qəbiləsinin irs olan kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **24** Beşinci püşk nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinə düşdü. **25** Onların torpağı Xelqat, Xali, Beten, Akşaf, **26** Alamelek, Amad və Mişal idi. Sərhəd qərbə tərəf Karmelə, Şixor-Livnata çatırıldı. **27** Gündoğana tərəf Bet-Daqona dönürdü. Sonra şimala tərəf Zevuluna, İftah-El dərəsinə, oradan Bet-Emeqə, Neielə çatırıldı, sonra şimala doğru Kavula,

28 Evrona, Rexova, Xammona, Qanaya, böyük Sidona qədər çatırıldı. **29** Onda sərhəd Ramaya, qalalı Sur şəhərinə dönürdü. Sərhəd Xosaya dönürdü, sonu Akziv, **30** Uma, Afeq, Rexov torpağında dənizdə qurtarırdı. Bunlar kəndləri ilə birlikdə iyirmi iki şəhər idi. **31** Nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinin irs olan torpaqları kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **32** Altinci püşk Naftali övladları üçün nəsillərinə görə Naftali övladlarına düşdü. **33** Onların sərhədi Xelefdən Saanannımdəki palid ağacından başlayaraq Adami-Negev və Yavneeli keçib Laqquma çatır, sonu isə İordan çayında bitirdi. **34** Sərhəd qərbə doğru Aznot-Tavora dönüb oradan Xuqoqa qalxırıldı. Cənubda Zevuluna, qərbə Aşerə, gündoğana tərəf İordan çayına çatırıldı. **35** Qalalı şəhərlər burlar idi: Siddim, Ser, Xammat, Raqqat, Kinneret, **36** Adama, Rama, Xasor, **37** Qedeş, Edrei, En-Xasor, **38** İreon, Miqdal-El, Xorem, Bet-Anat, Bet-Şemeş. Bunlar kəndləri ilə birlikdə on doqquz şəhər idi. **39** Nəsillərinə görə Naftali övladları qəbiləsinin irs olan torpaqları kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **40** Yeddinci püşk nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinə düşdü. **41** İrs torpaqları burlar idi: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, **42** Şaalabbin, Ayyalon, İtla, **43** Elon, Timna, Eqron, **44** Elteqe, Gibbeton, Baalat, **45** Yehud, Bene-Beraq, Qat-Rimmon, **46** Me-Yarqon, Yafo qarşısında olan sərhədi ilə Raqqon. **47** Amma Dan övladlarının torpağı onların əlindən çıxdı. Ona görə də Dan övladları Leşem üzərinə döyüşə getdilər. Oranı alıb əhalisini qılıncdan keçirtdi və oraya sahib olub məskən saldılar. Ataları Danın şərəfinə görə Leşemə Dan adı verdilər. **48** Nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinin irs olan kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **49** Ölkəni torpaq paylarına görə irs olaraq bölüşdürüb qurtarandan sonra İsrail övladları Nun oğlu Yesuaya aralarında irs olaraq torpaq verdilər. **50** Rəbbin əmrinə görə istədiyi şəhəri – Efrayimin dağlıq bölgəsində Timnat-Serəhi ona verdilər. O da bu şəhəri tikib orada yaşadı. **51** Şilodakı Hüzur çadırının girişində, Rəbbin hüzurunda kahin Eleazarın, Nun oğlu Yesuanın, İsrail qəbilələrinin nəsıl başçlarının püşk ilə bölüşdürüldükləri irs torpaqlar burlar idi. Beləliklə, onlar ölkənin bölüşdürülməsini başa çatdırıldılar.

20 Rəbb Yesuaya dedi: 2 «İsrail övladlarına söyle: “Özünüz üçün Musa vasitəsilə dediyim sığınacaq şəhərləri seçin ki, **3** bilmədən, səhvən bir adamı öldürən qatil oraya qaçın. Ora sizin üçün qan qisasını

alan adamdan sığınacaq yeri olsun. **4** Qoy qatil bu şəhərlərdən birinə qaçın, şəhər qapısının girəcəyində dursun. Orada o şəhərin aqsaqqallarına öz əməlini söyləsin. Onlar da onu şəhərə, yanlarına aparsınlar və yer versinlər ki, onlarla yaşasın. **5** Əgər qan qisası alan onu təqib edərsə, o zaman qatılı ona təslim etməsinlər, çünkü qonşusunu bilmədən öldürmişdür, əvvəldən onunla ədavəti yox idi. **6** Bu adam icma qarşısında hökm alana qədər və o dövrdə olan baş kahinin ölümünə qədər qoy bu şəhərdə yaşasın. Bundan sonra qatil qaçıdıği şəhərə, öz şəhərinə, öz evinə qayıda bilər»». **7** Sığınacaq şəhər üçün Qalileyada, Naftalinin dağlıq bölgəsində Qedeşi, Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi və Yəhudanın dağlıq bölgəsində Qiryat-Arbani, yəni Xevronu ayırdılar. **8** İordan çayının şərqində, Yerixonun şərqində isə Ruven qəbiləsinin torpağından yaylada yerləşən səhradakı Beseri, Qad qəbiləsinin torpağından olan Gileaddakı Ramotu, Menaşə qəbiləsindən olan Başanda Qolanı ayırdılar. **9** Bilmədən qətl edən hər bir kəs oraya qaçın və icma qarşısında dayananadək qan qisasını alanın əli ilə öldürülməsin deyə bütün İsraililərlə aralarında yaşayan yadellilər üçün təyin olunan şəhərlər bunlardır.

21 O zaman Levililərin nəsil başçıları kahin Eleazar, Nun oğlu Yesuaya və İsrail övladları qəbilələrinin nəsil başçılarına yaxınlaşdırılar. **2** Kənan torpağında yerləşən Şiloda onlara belə dedilər: «Rəbb Musa vasitəsilə bizə yaşamaq üçün şəhərlər, heyvanlarımız üçün otaqlar verməyi əmr edib». **3** İsrail övladları Rəbbinə əmrinə görə öz əs torpaqlarından bu şəhərləri və oranın otaqlarını Levililərə verdilər. **4** Püşk Qohatdan olan nəsillərə düşdü. Levililərdən olan kahin Harun övladlarına Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrindən püşk ilə on üç şəhər verildi. **5** Digər Qohat övladlarına isə Efrayim qəbiləsinin nəsillərindən, Dan qəbiləsindən və Menaşə qəbiləsinin yarısından püşk ilə on şəhər verildi. **6** Gerşən övladlarına İssakar qəbiləsi nəsillərindən, Aşer, Naftali qəbilələrindən, Başanda Menaşə qəbiləsinin yarısından püşk ilə on üç şəhər verildi. **7** Nəsillərinə görə Merari övladlarına Ruven, Qad, Zevlun qəbilələrindən on iki şəhər verildi. **8** İsrail övladları Musa vasitəsilə Rəbbinə əmr etdiyinə görə bu şəhərləri və onların otaqlarını püşk ilə Levililərə verdilər. **9** Onlara Yəhuda və Şimeon övladlarının

qəbilələrindən adları göstərilən bu şəhərləri verdilər. **10** Bunlar Levililərdən olan Qohat övladlarından Harun övladları üçün idi, çünkü ilk püşk onların idi. **11** Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki Anaqlıların atası Arbanın adı ilə adlanan Qiryat-Arba şəhərini, yəni Xevronu və ətrafında olan otaqları onlara verdilər. **12** Amma şəhərin tarlaları ilə kəndlərini mülk olaraq Yefunne oğlu Kəlevə verdilər. **13** Kahin Harun övladlarına qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər: Xevronla otaqlarını, Livna ilə otaqlarını, **14** Yattırıla otaqlarını, Eştemoa ilə otaqlarını, **15** Xolonla otaqlarını, Devirlə otaqlarını, **16** Ayin, Yutta, Bet-Şemeş şəhərləri ilə otaqlarını. Bu, iki qəbilədən cəmi doqquz şəhər idi. **17** Binyamin qəbiləsindən isə bu şəhərləri verdilər: Giveonla otaqlarını, Geva ilə otaqlarını, **18** Anatotla otaqlarını, Almonla otaqlarını. Bu, dörd şəhər idi. **19** Harun övladlarının, kahinlərin bütün şəhərləri otaqları ilə birgə on üç şəhər idi. **20** Levililərdən olan digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə püşkə düşən Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər. **21** Onlara Efrayimin dağlıq bölgəsində qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər: Şekemlə otaqlarını, Gezerlə otaqlarını, **22** Qıvsayımlə otaqlarını, Bet-Xoronla otaqlarını verdilər. Bunlar cəmi dörd şəhər idi. **23** Dan qəbiləsindən bu şəhərləri verdilər: Elteqe ilə otaqlarını, Gibbetonla otaqlarını, **24** Ayyalonla otaqlarını, Qat-Rimmonla otaqlarını. Bunlar da dörd şəhər idi. **25** Menaşə qəbiləsinin yarısından isə bu şəhərləri verdilər: Taanakla otaqlarını, Qat-Rimmonla otaqlarını. Bunlar isə iki şəhər idi. **26** Digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə verilən bütün şəhərlər otaqları ilə birlikdə on şəhər idi. **27** Levililərin nəsillərindən Gerşən övladlarına Menaşə qəbiləsinin yarısından qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər: Başandakı Qolanla otaqlarını, Beeşterə ilə otaqlarını verdilər. Bunlar iki şəhər idi. **28** İssakar qəbiləsindən Qışyonla otaqlarını, Davratla otaqlarını, **29** Yarmutla otaqlarını, En-Qannimlə otaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **30** Aşer qəbiləsindən Mişalla otaqlarını, Avdonla otaqlarını, **31** Xelqatla otaqlarını, Rexovla otaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **32** Naftali qəbiləsindən qatillər üçün sığınacaq şəhəri olan Qalileyadakı Qedeşlə otaqlarını, Xammot-Dorla otaqlarını və Qartanla otaqlarını verdilər. Bunlar üç şəhər idi. **33** Nəsillərinə görə Gerşənlərin bütün şəhərləri

otlaqları ilə birlikdə on üç şəhər idi. **34** Levililərdən olan Merari övladlarının nəsillərinə bu şəhərləri verdilər: Zevulun qabiləsindən Yoqneamla otlaqlarını, Qarta ilə otlaqlarını, **35** Dimna ilə otlaqlarını, Nahalalla otlaqlarını. Bunlar dörd şəhər idi. **36** Onlara Ruven qabiləsindən Beserlə otlaqlarını, Yahsa ilə otlaqlarını, **37** Qedemotla otlaqlarını, Mefaatla otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi; **38** Qad qabiləsindən qatillər üçün siğınacaq şəhəri olan Gileaddakı Ramotla otlaqlarını, Maxanayimlə otlaqlarını, **39** Xeşbonla otlaqlarını, Yazerlə otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **40** Bunların hamısı Merari övladlarının, yəni Levililərdən qalan nəsillərin şəhərləri idi. Onların püşkü on iki şəhərə düşmüşdü. **41** İsrail övladlarının irsi arasında Levililərin bütün şəhərləri otlaqları ilə birlikdə qırx səkkiz şəhər idi. **42** Bu şəhərlərin hər birinin ətrafında otlaqları var idi. Şəhərlərin hamısı belə idi. **43** Rəbb atalarına etdiyi anda görə vəd etdiyi bütün torpağı İsraililərə verdi. Onlar bu torpağı sahib oldular və orada məskən saldılar. **44** Rəbb atalarına etdiyi anda görə hər şeydə onlara hər tərəfdən dinclik verdi və bütün düşmənlərindən heç biri onların qarşısında dura bilmədi. Rəbb bütün düşmənlərini onlara təslim etdi. **45** Rəbbin İsrail nəslinə söylədiyi bütün yaxşı sözlərdən heç biri boşça çıxmadi, hamısı yerinə yetdi.

22 O zaman Yesua Ruvenliləri, Qadlıları, Menaşşe qəbiləsinin yarısını çağırıb dedi: **2** «Siz Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi hər şeyə əməl etdiniz və mənim sizə əmr etdiyim hər şeydə sözümə qulaq asdınız. **3** Bu günə qədər keçən uzun müddət ərzində soydaşlarınızı tərk etmədiniz və Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu işlərə əməl etdiniz. **4** Ona görə də Allahınız Rəbb soydaşlarınıza vəd etdiyi kimi əmin-amanlıq verdi. İndi Rəbbin qulu Musanın İordan çayının o tərəfində sizə mülk olaraq verdiyi torpağı, öz çadırlarınıza qayıdın. **5** Ancaq Rəbbin qulu Musanın sizə buyurduğu əmrə və qanuna əməl etməyə səylə çalışın. Allahınız Rəbbi sevin, tamamilə Allahın göstərdiyi yolla gedin və əmrlərinə əməl edin, Ona bağlanın, bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla yalnız Ona qulluq edin». **6** Yesua onlara xeyir-dua verib yola saldı və onlar çadırlarına qayıtdılar. **7** Musa Başında Menaşşe qəbiləsinin yarısına ırs torpağı vermişdi. Yesua isə İordan çayının qərb tərəfində bu qəbilənin o biri yarısına soydaşları arasında ırs torpağı verdi. Yesua onları çadırlarına göndərən

zaman xeyir-dua verdi. **8** Onlara belə dedi: «İndi öz çadırlarınıza çoxlu var-dövlətlə qayıdırınız. Özünüzə xeyli heyvan, qızıl-gümüş, tunc, dəmir və çoxlu paltar götürmüsünüz. Düşmənlərinizdən qarət etdiyiniz bu mali soydaşlarınıza paylayın». **9** Ruven övladları, Qad övladları, Menaşşe qəbiləsinin yarısı Kənan torpağındakı Şilodan, İsrail övladlarının yanından qayıtdılar. Onlar Rəbbin əmrinə görə Musa vasitəsilə sahib olduqları Gilead torpağına - mülk olaraq onlara verilən torpağa yola düşdülər. **10** Onlar Kənan torpağındə olan İordan çayının yanındaki Gelilota çatdırılar. Orada - İordan çayının yanında Ruven övladları, Qad övladları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı bir qurbangah - möhtəşəm görünüşlü qurbangah qurdular. **11** İsrail övladları bunu eşitdilər: «Budur, Ruven övladları, Qad övladları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı Kənan torpağının sərhədində - İordan çayının yanındaki Gelilotda, İsrail övladlarına aid olan tərəfdə bir qurbangah qurub». **12** İsrail övladları bunu eşidəndə bütün İsrail övladlarının icmasını onlara qarşı döyüşə çıxməq üçün Şiloya çağırıldılar. **13** İsrail övladları Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşşe qəbiləsinin yarısının yanına kahin Eleazar oğlu Pinxası, **14** onunla birlikdə İsrail qəbilələrinin hər biri üçün nəsil rəhbəri olmaqla on rəhbər göndərildilər. Onların hər biri İsrail tayfaları arasında nəsil başçıları idi. **15** Onlar Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşşe qəbiləsinin yarısının yanına gelərək belə dedi: **16** «Rəbbin icması hamilqlə belə deyir: “Nədir İsrailin Allahına belə xəyanət etdiniz? Niyə Rəbbin yolundan döndünüz və bu gün özünüzə başqa qurbangah quraraq Ona qarşı üsyan etdiniz? **17** Rəbbin icması üzərinə belə gətirən və bu günə qədər də təmizlənmədiyimiz Peor günahı məgər bizi azlıq edir ki, **18** bu gün də Rəbbin yolundan dönürsünüz? Əgər siz bu gün Rəbbə qarşı üsyan etsəniz, O da sabah bütün İsrail icmasına qəzəblənəcək. **19** Əgər sahib olduğunuz torpaq murdardırsa, Rəbbin məskəninin yerləşdiyi - Rəbbin mülkü olan torpağı keçin. Qoy torpaq payınız bizim aramızda olsun. Allahımız Rəbbin qurbangahından başqa özünüzə qurbangah qurmaqla Rəbbə və bizə qarşı üsyan etməyin. **20** Zerah oğlu Akan məhv edilmək üçün həsr olunan şeylərdən götürməklə xəyanət etmədim? Ona görə bütün İsrail icması üzərinə qəzəb galmadımı? Bu günahdan ötrü o adam tək özü məhv olmadı!». **21** Ruven övladları, Qad övladları, Menaşşe qəbiləsinin yarısı

İsrail tayfalarının başçılarına cavab verdiler: **22** «Qadir Allah Rəbb! Qadir Allah Rəbb! O bilir, qoy İsrail də bilsin. Əgər Rəbbin əleyhinə çıxıb üsyan edəriksə, qoy bu gün O bizə qənim olsun! **23** Əgər Rəbbin yolundan dönmək üçün üzərində yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri, ünsiyyət qurbanları təqdim etməkdən ötrü özümüza başqa bir qurbangah qurmuşuqsa, qoy Rəbb Özü bunun cavabını bizdən istəsin. **24** Amma bunu qorxaraq bu məqsədlə etdi ki, sabah sizin övladlarınız övladlarımıza deməsinlər: "İsrailin Allahı Rəbdən sizə nə? **25** Ey Ruven övladları, ey Qad övladları! Rəbb sizinlə bizim aramızda İordan çayını sərhəd qoydu. Rəbdə sizin payınız yoxdur". Bununla da sizin övladlarınız bizim övladlarımızi Rəbb qorxusundan döndərə bilər. **26** Ona görə belə dedik: "Özümüzə bir qurbangah qurmaq üçün işə başlayaqq". Bu qurbangah yandırma qurbanı və başqa qurbanlar üçün deyil, **27** bizimlə sizin aranızda və sonrakı nəsillərimiz arasında şahid olmaq üçündür. Ta ki biz də yandırma qurbanları, başqa qurbanları və ünsiyyət qurbanlarımla Rəbbin hüzurunda Ona xidmət edək. Sabah sizin övladlarınız da bizim övladlarımıza "Rəbdə sizin payınız yoxdur" deməsinlər. **28** Biz dedik: "Sabah biza yaxud nəsillərimizə belə desələr, biz də belə cavab verərik ki, atalarımızın qurduğu Rəbbin qurbangahının surətinə baxın. Bu yandırma qurbanlar və başqa qurbanlar üçün deyil, yalnız sizinlə bizim aramızda şahid olmaq üçündür". **29** Rəbbə qarşı üsyan etmək, bu gün Rəbbin yolundan dönmək, yandırma qurbanı, taxıl təqdimləri, başqa qurbanlar üçün Allahımız Rəbbin məskəni qarşısında olan Öz qurbangahından başqa qurbangah qurmaq qoy bizdən uzaq olsun». **30** Kahin Pinxas, onunla birgə olan icma rəhbərləri, yəni İsrail tayfalarının başçıları Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşə övladlarının söylədiklərini eşidəndə bu sözləri bəyəndilər. **31** Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladlarına, Qad övladlarına və Menaşə övladlarına dedilər: «Bu gün bildik ki, Rəbb aramızdadır, çünki Ona qarşı bu xəyanatı etmədiniz və İsraililəri Rəbbin əlindən qurtardınız». **32** Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladları və Qad övladlarının yanından, Gilead torpağından Kənan torpağına İsrail övladlarının yanına qayıdır onlara xəbər gətirdilər. **33** Bu işi İsrail övladları da bəyəndilər. Onlar Allaha şükür etdilər və Ruven övladlarına, Qad övladlarına qarşı müharibə etmək və onların

yaşadıqları ölkəni viran etmək fikrindən döndülər. **34** Ruven övladları və Qad övladları qurbangahın adını «Şahid» qoydular. Çünki onlar dedi: «Bu qurbangah Rəbbin Allah olduğuuna aramızda şahiddir».

23 Rəbb İsraililərə hər tərəfdən düşmənlərindən əmin-amanlıq verəndən sonra uzun müddət keçdi. Artıq Yesua qocalıb yaşa dolmuşdu. **20** bütün İsraili, aqsaqqalları, başçıları, hakimləri və məmurları çağırıldı və onlara dedi: «Mən qocalmışam, yaşam çoxdur. **3** Allahınız Rəbbin sizin uğrunuzda bütün bu millətlərə nə etdiyini gördünüz, çünki Allahınız Rəbb Özü sizin üçün döyüdü. **4** Budur, İordan çayından qərb tərəfə Böyük dənizə qədər qırğığım bütün millətlərin torpaqları ilə birlikdə qalan bu millətlərin da torpaqlarını qəbilələriniz üçün ırs olaraq payladım. **5** Allahınız Rəbb Özü onları qarşınızdan silib atacaq və onları gözünüzün qarşısından qovacaq. Allahınız Rəbbin sizə söz verdiyi kimi onların torpağına sahib olacaqsınız. **6** Musanın Qanun kitabından yazılın həşəyi saxlayıb yerinə yetirmək üçün çox diqqətli olun ki, ondan nə sağa, nə də sola dönsəniz. **7** Sizinlə qalan bu millətlərə qarışmayın, allahlarının adını çəkməyin, onlara and içməyin, onlara qulluq etməyin, onlara səcdə qılmayın. **8** Yalnız bu gün qədər etdiyiniz kimi Rəbbə etibar edin. **9** Çünki Rəbb qarşınızdan böyük və qüvvətli millətləri qovdu, ona görə də bu günə qədər sizin qarşınızda heç kim dura bilmədi. **10** Sizdən bir adam min adamı qova bildi, çünki Allahınız Rəbb sizə dediyi kimi sizin üçün Özü döyüdü. **11** Öz canınız xatırınə Allahınız Rəbbi sevməyə cəhd edin. **12** Əgər geri dönsəniz, sizin aranızda yaşayan bu millətlərdən qalanlara bağlansanız, onlara qohum olsanız, onlarla qaynayıb-qarışsanız, **13** yaxşı bilin ki, Allahınız Rəbb bu millətləri gözünüz qarşısından bir daha qovmayıacaq. Allahınız Rəbbin verdiyi bu nemətli torpaq üzərindən yox olana qədər onlar sizin üçün kəmənd, tələ, böyürlərinizə qamçı və gözlərinizə tikan olacaq. **14** Budur, bu gün mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Bütün qəlbinizlə və varlığınızda bilirsiniz ki, Allahınız Rəbbin haqqınızda dediyi bütün yaxşı şeylərdən heç biri boşça çıxmadi. Hamısı sizin üçün yerinə yetdi. Onun sözlərindən heç biri boşça çıxmadi. **15** Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi bütün nemətli şeylər necə yerinə yetdi, verdiyi bu yaxşı torpaq üzərindən sizi hələk edənə qədər bütün pis şeyləri də Rəbb beləcə sizin başınıza gətirəcək. **16** Əgər

Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu əhdi pozsanız, gedib başqa allahlara qulluq etsəniz, onlara səcdə qilsanız, Rəbbin qəzəbi sizə qarşı alovlanacaq və sizə verdiyi nemətli torpaq üzərindən tezliklə yox olacaqsınız».

24 Yesua İsrailin bütün qəbilələrini Şekemə topladı və İsrailin ağsaqqallarını, başçılarını, hakimlərini və məmurlarını çağırırdı. Onlar Allahın hüzurunda durdular. **2** Yesua bütün xalqa dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «İbrahim, Naxorun atası Terah və atalarınız keçmişdə Fərat çayının o biri tayında yaşayırdılar. Onlar başqa allahlara qulluq edirdilər. **3** Atanız İbrahim Fərat çayının o biri tayından gətirib bütün Kənan torpağından gəzdirdim, nəslini çıxaldaraq ona İshaqı verdim. **4** İshaqa Yaqubu və Esavı verdim. Esavin mülk sahibi olması üçün Seir dağını ona verdim. Yaqubla övladları isə Misirə getdilər. **5** Musa ilə Harunu göndərib Misiri bələlərə düçər etdim və sonra sizi oradan çıxarddım. **6** Atalarınızı Misirdən çıxarddım, siz Qırımızı dənizə tərəf gəldiniz. Misirlilər Qırımızı dənizə qədər döyüş arabalı və süvarilərlə atalarınızı təqib etdilər. **7** Onlar Rəbbə fəryad edəndə O, Misirlilərlə sizin aranızda qaranlıq yaratdı, onların üstünə dənizi gətirdi, onlar suların altında qaldılar. Misirdə etdiyim şeyləri gözünüzlə gördünüz və uzun müddət səhrada yaşadınız. **8** Sizi İordan çayının şərq tərəfində yaşayan Emorlular torpağına gətirdim, onlar sizinlə vuruşanda onları sizə təslim etdim, torpaqlarını isə mülk olaraq aldiniz və hamisini qarşınızdan yox etdim. **9** Moav padşahı Sippor oğlu Balaq qalxıb İsraililərlə vuruşdu və xəbər göndərib Beor oğlu Bilamı sizə lənət etmək üçün çağırırdı. **10** Lakin Bilamı eşitmək istəmədim. O da ancaq xeyir-dua verdi. Beləcə sizi onun əlindən azad etdim. **11** İordan çayından keçib Yerixoya gəldiniz. Yerixo adamları, Emorlular, Perizlilər, Kənanlılar, Xetlilər, Qırqaşlılar, Xivlilər, Yevuslular sizə qarşı vuruşdular, lakin onları sizə təslim etdim. **12** Sizin öünüzcə eşşəkarışı çıxarıb onunla Emorluların iki padşahını qarşınızdan qovdum. Bu iş sizin qılıncınızla və ox-kamanınızla olmadı. **13** Üzərində işləmədiyiniz bir torpağı, tikmədiyiniz şəhərləri sizə verdim ki, orada yaşayasınız. Salmadığınız bağlardan və zeytunluqlardan yeyirsiniz». **14** Ona görə də Rəbdən qorxun, səmimiyyətlə və sədaqətlə Ona qulluq edin. Fərat çayının o biri tərəfində və Misirdə atalarınızın qulluq etdiyi allahları atın, yalnız Rəbbə qulluq edin. **15** Əgər Rəbbə qulluq etmək gözünüzdə

pisdirse, bu gün kimə qulluq edəcəyinizi özünüz seçin. Atalarınızın qulluq etdikləri Fərat çayının o tayındakı allahlaramı, yoxsa torpaqlarında yaşıdığını Emorluların allahlarınını qulluq edəcəksiniz? Amma mən və mənim evimdəkilər Rəbbə qulluq edəcək». **16** Xalq cavab verdi: «Rəbbi tərk edib başqa allahlara qulluq etmək qoy bizdən uzaq olsun! **17** Çünkü bizi və atalarımızı Misir torpağından – köləlik diyarından çıxaran, gözümüzün qarşısında bu böyük əlamətləri göstərən və getdiyimiz bu yolda, arasından keçdiyimiz bütün xalqlar arasında bizi qoruyan yalnız Allahımız Rəbdidir. **18** Rəbb bütün xalqları, bu torpaqda yaşayan Emorluları qarşımızdan qovdu. Biz də Rəbbə qulluq edəcəyik, çünkü Allahımız Odur». **19** Yesua xalqa dedi: «Rəbbə qulluq edə bilməzsiniz, çünkü O, müqəddəs Allahdır. O, qısqanc Allahdır, qanunsuzluğunuzu və günahlarınızı bağışlamayacaq. **20** Əgər Rəbbi tərk edib yad allahlara qulluq etsəniz, sizə yaxşılıq edən Rəbb əleyhinizə dönüb pislik edəcək və sizə məhv edəcək». **21** Xalq Yesuaya dedi: «Xeyr, ancaq Rəbbə qulluq edəcəyik». **22** Yesua xalqa dedi: «Qulluq etmək üçün Rəbbi seçdiyinizə siz özünüz şahidsiniz». Onlar «biz şahidik» dedilər. **23** Yesua dedi: «Elə isə indi aranızda olan yad allahları atın, üzəyinizi İsrailin Allahı Rəbbə meyl etdirin». **24** Xalq Yesuaya dedi: «Allahımız Rəbbə qulluq edəcəyik və yalnız Onun sözünə qulaq asacağıq». **25** Yesua o gün xalqla əhəd bağladı. Onlar üçün Şekemdə qanun və hökm qoysdu. **26** Yesua bu sözləri Allahın Qanun kitabına yazdı. Sonra böyük bir daş götürüb Rəbbin Müqəddəs məkanının yanında olan palid ağacı altında yerləşdirdi. **27** Yesua bütün xalqa dedi: «Budur, bu daş bizə qarşı şahid olacaq, çünkü Rəbbin bizə dediyi bütün sözləri o eșitdi. Qoysu daş Allahınızı inkar etməmək üçün sizə qarşı şahid olsun». **28** Bundan sonra bütün xalqı ərs alıdı torpaqlara göndərdi. **29** Bu hadisələrdən sonra Rəbbin qulu Nun oğlu Yesua yüz on yaşında vəfat etdi. **30** Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsindəki Timnat-Serahda ərs olan torpağının sahəsində dəfn etdilər. **31** Yesuanın bütün ömrü boyu və ondan sonra sağ qalan, Rəbbin İsrail üçün etdiyi bütün işləri bilən ağsaqqalların ömrü boyu İsrail xalqı Rəbbə qulluq etdi. **32** İsraililər Misirdən çıxarkən Yusifin sümüklərini özləri ilə götürmüştürlər. Bunları Yaqubun Şekemdəki tarlasında basdırıldılar. Yaqub bu tarlanı Şekemin atası Xamorun övladlarından yüz parça gümüşə satın almışdı və bu torpaq Yusif

övladlarının irsi oldu. **33** Bundan sonra Harun oğlu Eleazar öldü. Onu Efrayimin dağlıq bölgəsində oğlu Pinxasa verilən təpədə dəfn etdilər.

Hakimlər

1 Yesuanın ölümündən sonra İsrail övladları Rəbdən soruşdu: «Bizim üçün Kənanlılara qarşı döyüşə birinci kim çıxacaq?» **2** Rəbb dedi: «Yəhudalılar çıxacaq, budur, Mən torpağı onlara təslim edirəm». **3** Yəhudalılar soydaşları Şimeonlulara dedi: «Torpağın bizə düşən hissəsinə gəlin, Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün bizimlə döyüşə çıxın. Sonra da torpağın sizə düşən hissəsinə gəlib sizinlə bərabər biz döyüşə çıxıraq». **4** Yəhudalılar döyüşə çıxdı. Rəbb Kənanlılara Perizliləri onlara təslim etdi və Yəhudalılar Bezeqdə onlardan on min nəfər adamı qirdi. **5** Bezeqdə Adoni-Bezeqi tapıb vuruşdular və həm Kənanlıları, həm də Perizliləri qırdılar. **6** Lakin Adoni-Bezeq qacaqdı və Yəhudalılar onun ardınca qaçıb əllərinin və ayaqlarının baş barmaqlarını kəsdilər. **7** Adoni-Bezeq dedi: «Mənim masamın altında yetmiş padşah əl və ayaqlarının baş barmaqları kəsilmiş halda çörək qırıntıları dənləyirdi. Mən necə etmişdim, Allah da mənə əvvəzini elə verdi». Yəhudalılar Adoni-Bezeqi Yeruşəlimə gətirdi və o orada öldü. **8** Yəhuda övladları Yeruşəlimə hücum edib vuruşdu və oranı alıb əhalisini qılıncdan keçirdilər. Şəhərə isə od vurub yandırdılar. **9** Bundan sonra Yəhuda övladları dağlıq bölgədə, Negevdə və yamaclı-düzənlilikli bölgədə yaşayan Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün endilər. **10** Əvvəlki adı Qiryat-Arba olan Xevronda yaşayan Kənanlılara qarşı yürüş edib Şəşayı, Aximanı və Talmayı məğlub etdilər. **11** Oradan da əvvəlki adı Qiryat-Sefer olan Devir əhalisini qarşı yürüş etdilər. **12** Kəlev dedi: «Kim Qiryat-Seferə hücum edib oranı alarsa, qızım Aksanı ona ərə verəcəyəm». **13** Oranı Kəlevin kiçik qardaşı Kenazın oğlu Otniel aldı. Kəlev qızı Aksanı arvad olaraq ona verdi. **14** Qız Otnielə əra gedəndə ərinin atasından bir tarla yeri istəməyə sövq etdi. Qız eşşəkdən düşəndə Kəlev ona dedi: «Nə istəyirsən?» **15** Aksa Kəlevə dedi: «Mənə bir pay da ver. Madam ki mənə Negev torpağını verdin, onda su qaynaqlarını da ver». Kəlev ona yuxarıdakı və aşağıdakı su qaynaqlarını verdi. **16** Musannın Qerli qayınatasının nəslindən olanlar Yəhudalılarla birgə Xurma şəhərində çıxaraq Aradın cənubunda olan Yəhuda çölündə xalqın arasında məskunlaşdırılar. **17** Yəhudalılar soydaşları Şimeonlularla birgə gedib Sefatda qalan Kənanlıları qıraraq tamamilə məhv etdilər. O şəhərin adı Xorma adlandırıldı. **18** Yəhudalılar Qəzzəni və bütün ərazisini,

Aşqelonu və bütün ərazisini, Eqronu və bütün ərazisini aldılar. **19** Rəbb Yəhudalılarla idi. Yəhudalılar dağlıq bölgəsini ələ keçirdilər. Vadi sakinlərini isə qova bilmədilər, çünki onların dəmir döyüş arabaları var idi. **20** Musannın söylədiyi kimi Xevronu Kəlevə verdilər. O da Anaqın üç oğlunu oradan qovdu. **21** Lakin Binyamin övladları Yeruşəlimdə qalan Yevusluları qovmadılar və Yevuslular bu günə qədər Binyamin övladları ilə birgə Yeruşəlimdə yaşayırlar. **22** Yusif nəslə də Bet-Əla hückum etdi və Rəbb onlarla idi. **23** Yusif nəslə Bet-Əla keşfiyyata adamlar göndərdi. Şəhərin əvvəlki adı Luz idi. **24** Keşfiyyatçılar şəhərdən çıxan bir adamı görüb dedilər: «Rica edirik, bizə şəhərə girmək üçün yol göstərəsiniz və biz də sizinlə yaxşı rəftar edərik». **25** Bu adam onlara şəhərə girmək üçün yol göstərdi. Onlar şəhərə girib əhalisini qılıncdan keçirdilər, lakin həmin adama və qohumlarına dəymədilər. **26** Bu adam Xetlilərin torpağına getdi və orada bir şəhər salıb adını Luz qoydu. Oranın bu günə qədər adı belədir. **27** Menaşə qəbiləsi Bet-Şeanla qəsəbələrinin əhalisini, Taanakla qəsəbələrinin əhalisini, Dorla qəsəbələrinin əhalisini, İvleamla qəsəbələrinin əhalisini və Megiddo ilə qəsəbələrinin əhalisini qovmadı. Kənanlılar bu ölkədə qalmaq iddiasını etdi. **28** İsraililər bu torpaqlarda möhkəmlənəndə Kənanlıların üzərinə mükəlləfiyyət qoydular, amma tamamilə qovmadılar. **29** Efrayim qəbiləsi Gezerdə olan Kənanlıları qovmadı. Bununla da Kənanlılar Gezerdə - onların arasında yaşadı. **30** Zevulun qəbiləsi Qitron əhalisini və Nahalol əhalisini qovmadı. Kənanlılar da onların arasında qalıb mükəlləfiyyətçi oldular. **31** Aşer qəbiləsi Akko əhalisini, Sidon, Axlav, Akziv, Xelba, Afeq və Rexov əhalisini qovmadı. **32** Aşerlilər bu ölkənin sakinləri olan Kənanlılar arasında yaşadı və onları qovmadı. **33** Naftali qəbiləsi Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisini qovmadı, bu ölkənin sakinləri olan Kənanlılar arasında yaşadı. Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisi onlar üçün mükəlləfiyyətçi oldu. **34** Emorlular Dan övladlarını dağlıq bölgəsinə köçməyə vadar etdi və onları vadiyə düşməyə qoymadı. **35** Emorlular Har-Xeresdə, Ayyalonda və Saalvimdə qalıb orada yaşadı. Ancaq Yusif nəslə qüvvətlənəndə Emorlular onlar üçün mükəlləfiyyətçi oldu. **36** Emorluların sərhədi Aqrabbim keçidindən - Seladan yuxarıya uzanırdı.

2 Rəbbin mələyi Qılqaldan Bokimə çıxdı və dedi: «Sizi Mən Misirdən çıxaraq atalarınıza vəd etdiyim

torpağı gətirib dedim ki, sizinlə olan əhdimi heç vaxt pozmayacağam. **2** Siz isə bu torpağın əhalisi ilə əhd bağlamayın və onların qurbangahlarını dağıdın. Lakin siz Mənim sözüma qulaq asmadınız. Niyə belə etdiniz? **3** Buna görə də Mən deyirəm: onları qarşısından qovmayacağam və onlar sizə əngəl, allahları isə sizə tələ olacaq». **4** Rəbbin mələyi bu sözləri İsrail övladlarına söylədiyi zaman xalq bərkədən ağlamağa başladı. **5** Ona görə də o yerin adına Bokim dedilər və orada Rəbbə qurban təqdim etdirər. **6** Yəsua xalqı yola salan zaman İsrail övladlarından hər biri öz torpaq paylarına sahib olmaq üçün getdi. **7** Yəsuanın bütün ömrü boyu Rəbbin İsrail üçün etdiyi bütün böyük işləri görən və Yəşuanın sonra sağ qalan ağsaqqalların bütün ömrü boyunca xalq Rəbbə qulluq etdi. **8** Rəbbin qulu Nun oğlu Yəsua yüz on yaşında vəfat etdi. **9** Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsində olan Timnat-Xeres adlı ırs olan torpaq sahəsində dəfn etdirər. **10** Yəsua ilə bir dövrə yaşayın bütün nəşl də ölüb atalarına qovuşdu. Bundan sonra Rəbbin İsrail üçün etdiyi işləri bilməyən başqa bir nəşl törədi. **11** İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal bütlərinə qulluq etdirər. **12** Bununla da onları Misir ölkəsindən çıxaran atalarının Allahı Rəbbi atıb başqa allahlara – ətraflarında yaşayan millətlərin allahlarına sitayış edərək onlara səcdə etdirər. Buna görə də Rəbbi qəzəbləndirdilər. **13** Onlar Rəbbi ataraq Baal və Aştoret bütlərinə qulluq etdirər. **14** Rəbbin İsrailə qarşı qəzəbi alovlandı və onları basqınçılara təslim etdi. Basqınçılardan da onları talan etdirər. Rəbb onları ətraflarındaki düşmənlərə verdi. İsrail övladları isə düşmən qabağında tab gətirə bilmədilər. **15** Harada döyüdürlərsə, Rəbbin onlara dediyi və and içdiyi kimi Rəbbin əli onların əleyhinə qalxdı. Bundan İsaillilər pis vəziyyətə düşüb çox əziyyət çəkdilər. **16** Rəbb İsrail övladlarını talançıların əlindən qurtarmaq üçün hakimlər yetirdi. **17** Lakin onlar hakimlərə də qulaq asmadılar. Başqa allahlara sitayış etməklə Rəbbə xəyanət etdirər. Rəbbin əmrlərinə itaat edən atalarına bənzəmədilər və tezliklə ata-babaları gedən yoldan azdırılar. **18** Rəbb onlar üçün hakimlər yetirdi və Özü də hakimlərlə oldu. Hakimlərin ömrü boyunca Rəbb İsailliləri düşmənlərin əlindən qurtarırdı. Ona görə ki onları əzənlərin və sıxışdırılanların üzündən nalə çəkdikləri zaman Rəbbin xalqa rəhmi gəlirdi. **19** Hər hansı hakim öləndən sonra xalq yenə başqa allahlara sitayış etməklə, onlara qulluq

edib səcdə etməklə atalarından daha betə olurdu. Onlar bu əməllərindən, bu inadkarlıqlarından əl çəkmədi. **20** Ona görə də Rəbbin İsaillilərə qarşı qəzəbi alovlandı və dedi: «Madam ki bu millət Mənim atalarına əmr etdiyim əhdi pozub sözüma qulaq asmadı, **21** Mən də Yəsua vəfat edəndə bu torpaqlarda saxladıq millətlərin heç birini daha onların qarşısından qovmayacağam. **22** Ataları kimi bu yolla gedib-getməyəcəklərini görmək üçün İsailliləri bu millətlər vasitəsilə sınaqdan keçirəcəyəm». **23** Rəbb bu millətlərin həmin torpaqlarda qalmasına izin verdi. Onları Yəsua təslim etməyərək dərhal qovmadı.

3 Rəbb Kənan döyüşlərindən heç birini görməyən İsailliləri sinamaq istədi. **2** İsrail övladlarının nəsillərindən əvvəldən döyüşə bilməyənlərin hamisəna döyüş təlimi vermək üçün Rəbbin ölkədə saxladığı millətlər bunlar idi: **3** Beş Filişt ağası, bütün Kənanlılar və Sidonlular, eləcə də Baal-Xermon dağından Xamat keçidinə qədər Livan dağlarında yaşayan Xivlilər. **4** Onları orada Rəbb ona görə saxladı ki, İsailliləri sinasın və Musa vasitəsilə atalarına verdiyi əmrələrə necə itaat edib-ətməyəcəklərini öyrənsin. **5** Beləliklə, İsrail övladları Kənanlılar, Xetlilər, Emorlular, Perizililər, Xivlilər və Yevuslular arasında yaşadı. **6** İsrail övladları onların qızlarından özlərinə arvad aldı, öz qızlarını da onların oğullarına verdi və onların allahlarına sitayış etdi. **7** Beləliklə, İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər gördülər. Onlar özlərinin Allahı Rəbbi unudaraq Baal və Aşera bütlərinə sitayış etdirər. **8** Ona görə də Rəbbin qəzəbi İsaillilərə qarşı alovlandı və onları Aram-Naharayim padşahı Kuşan-Rişatayımə təslim etdi. İsrail övladları səkkiz il Kuşan-Rişatayımə tabe oldu. **9** İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb də onlar üçün bir xilaskar yetirdi. Xilaskar Kalevin kiçik qardaşı olan Qenazin oğlu Otniel idi. O, İsrail övladlarını əsarətdən xilas etdi. **10** Rəbbin Ruhu Otnielin üzərinə endi. O, İsrailin hakimi oldu və döyüşə çıxdı. Rəbb Aram-Naharayim padşahı Kuşan-Rişatayimi Otnielə təslim etdi. O, Kuşan-Rişatayimdən daha güclü oldu. **11** O dövrdə ölkə qırx il rahat yaşadı. Sonra Qenazin oğlu Otniel öldü. **12** İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işləri gördülər. Rəbb də Moav padşahı Eqlonu İsaillilərə qarşı qaldıraraq qüvvətləndirdi. Çünkü onlar Rəbbin gözündə pis olan işləri görmüşdilər. **13** Moav padşahı Eqlon Ammon və Amaleq övladlarını

öz yanına toplayaraq İsrailliləri məğlub edib Kurma şəhərini aldı. **14** Beləliklə, İsrail övladları Moav padşahı Eqlona on səkkiz il tabe oldu. **15** Lakin İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb Binyaminli Geranın oğlu solaxay Ehudu bir xilaskar kimi onlara yetirdi. İsrail övladları Moav padşahı Eqlona Ehud vasitəsilə xərac göndərdi. **16** Ehud özünə uzunuğu bir qulac olan ikiqızlı xəncər düzəldti və onu paltarının altında sağ buduna bağladı. **17** Ehud xəracı Moav padşahı Eqlona təqdim etdi. Eqlon isə çox tosqun adam idi. **18** Ehud xərac təqdimini bitirəndən sonra hədiyyə gətirən adamları geri göndərdi. **19** Amma özü Qılqalın yaxınlığındakı daş bütlərin yanından geriye qayıdış padşaha dedi: «Ey padşah, sənə gizli sözüm var». Padşah «sus» dedi. Onda yanında dayanan adamların hamısı eşiyyə çıxdılar. **20** Ehud onun yanına gəldi. Padşah təst mərtəbədəki sərin otağında tənha qalırdı. Ehud ona dedi: «Allahdan sənə bir sözüm var». Padşah kürsüsündən qalxdı. **21** Ehud isə sol əlini uzadıb sağ buduna bağladığı xəncəri çıxarıb padşahın qarnına soxdu. **22** Xəncəri elə bərk vurmuşdu ki, tiyənin ardınca qəbəzəsi də onun qarnına girmişdi və bağırşaları yera tökülmüşdü. Xəncərin tiyəsini isə piy tutmuşdu, cünki Ehud xəncəri padşahın qarnından çıxarmamışdı. **23** Ehud eyvana çıxıb arxasında yuxarıdakı otağın qapılarını örtüb qıflıdı. **24** O çıxanda padşahın qulları gəlib baxdılar. Yuxarı otağın qapısını qıflı görəndə dedilər: «Yəqin padşah yuxarı otaqda ayaqyoluna gedir». **25** Padşahı gözlədilər, lakin otağın qapısını açan olmadığını görə nigaran qaldılar. Sonra açar götürüb qapıları açanda gördülər ki, ağalarının meyiti yera sərilib. **26** Onlar padşahı gözləyən zaman Ehud artıq aradan çıxmış və daş bütlərin yanından keçib Seiraya qaçmışdı. **27** O, İsrailə çatan kimi Efrayimin dağlıq bölgəsində şeypur çaldı və İsrail övladları onunla birgə dağlıq yerdən aşağı düşdülər. Ehud onların qabağında gedirdi. **28** Ehud İsraillilərə dedi: «Ardımcı gəlin, cünki Rəbb düşmənimiz olan Moavluları sizə təslim etdi». İsrail övladları da Ehudun ardınca enib Moavlulara qarşı bütün İordan çayının keçidlərini bağladılar ki, heç kim keçə bilməsin. **29** O zamanki döyüşdə Moavlilardan on min nəfərə qədər qırıldı. Onların da hər biri qüvvətli bir igid idi və heç kim canını qurtara bilmədi. **30** Həmin gün Moav ölkəsi İsraillilərə tabe oldu və İsrail ölkəsi səksən il rahat yaşadı. **31** Bundan sonra Anat oğlu Şamqar hakim

oldu və o, altı yüz Filiştlini öküz payası ilə qıraraq İsraili xilas etdi.

4 Ehud öləndən sonra İsrail övladları yənə də Rəbbin gözündə pis olan işlər gördülər. **2** Buna görə də Rəbb onları Xasorda padşahlıq edən Kənan padşahı Yavinə təslim etdi. Yavinin ordu başçısı Sisra idi. O, Xaroşet-Haqqoyimdə yaşayırırdı. **3** İsrail övladları Rəbbə fəryad etdilər, cünki doqquz yüz dəmir döyüş arabasına malik olan Yavin iyirmi il idи ki, İsrail övladlarına zülm edib əziyyət verirdi. **4** O vaxtlar Lappidotun arvadı peyğəmbər Devora İsraildə hakimlik edirdi. **5** Bu qadın Efrayimin dağlıq bölgəsində Rama ilə Bet-El arasında olan Devoranın xurma ağacı altında yaşayırırdı. İsrail övladları da hökm çıxarmaq üçün onun yanına qalxırdılar. **6** Devora adam göndərib Naftali bölgəsində Qedeş şəhərindən Avinoam oğlu Baraqı çağırıb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb sənə əmr etdi ki, yanına Naftali və Zevulun övladlarından on min nəfər kişini alıb Tavor dağına aparasan. **7** Mən də Yavinin ordu başçısı Sisranı və onun döyüş arabaları ilə əsgərlərini yolundan döndərib Qişon çayına - sənin yanına gətirəcəyəm və sənə təslim edəcəyəm». **8** Baraq Devoraya dedi: «Əgər sən mənimlə bərabər getsən, mən də gedəcəcəyəm, yox, əgər mənimlə bir getməsən, mən də getməyəcəcəyəm». **9** Devora dedi: «Mən mütləq səninlə bir gedəcəcəyəm, amma bunu da bil ki, getdiyin yoluñ şöhrəti sənin olmayıacaq, cünki Rəbb Sisranı bir qadına təslim edəcək». Devora ayağa qalxdı və Baraqla birgə Qedeşə getdi. **10** Baraq Zevulun və Naftali övladlarını Qedeşə topladı və on min nəfər kişi onun ardınca getdi. Devora da Baraqla birgə yola düşdü. **11** Qenli Xever, Musanın qaynı Xovavin nəslindən olan o biri Qenlilərdən ayrılmışdı. O, Qedeş yaxınlığında, Saanayimdəki palid ağacının yanında öz çadırını qurmuşdu. **12** Sisraya xəbər çatdı ki, Avinoam oğlu Baraq Tavor dağına çıxıb. **13** Sisra doqquz yüz dəmir arabadan ibarət bütün döyüş arabalarını və yanındaki bütün xalqı Xaroşet-Haqqoyimdən Qişon çayına topladı. **14** Devora Baraqqa dedi: «Qalx, cünki Rəbbin Sisranı təslim etdiyi gün bu gündür. Sənin qarşında gedən Rəbb deyilmi?» Baraq da arxasında gələn on min nəfər kişi ilə birgə Tavor dağından endi. **15** Rəbb Sisranı və bütün döyüş arabaları ilə ordusunu Baraqın qarşısında qılıncdan keçirərək məğlub etdi. Sisra isə öz döyüş arabasından düşüb qaçdı. **16** Baraq Xaroşet-Haqqoyimə qədər onların

döyüş arabaları ilə ordusunu qovdu. Sisranın bütün ordusu qılıncdan keçirildi və heç kim sağ qalmadı. **17** Sisra Qenli Xeverin arvadı Yaelin çadırına qaçıdı, çünkü Xasor padşahı Yavinlə Qenli Xever arasında sülh var idi. **18** Yael Sisranı qarşılıqla qızılışmaq üçün bayıra çıxıb dedi: «Gəl içəri, ağaç, qorxma, bizi gəl». Sisra onun çadırına girdi və qadın onun üstünü kılımla örtdü. **19** Sisra qadına dedi: «Susamışam, rica edirəm, mənə bir içim su ver». Qadın süd tulugunu açıb ona süd içirdi və üstünü örtdü. **20** Sisra qadına dedi: «Çadırın qapısında dayan, əgər bir adam gəlib səndən “Burada kimsə varmı?” deyə soruşsa, deyərsən ki, yox». **21** Lakin Xeverin arvadı Yael əlinə bir çadır payası və bir də toxmaq götürüb yavaş-yavaş ona yaxınlaşdı. Sisra isə çox yorulduğundan dərin yuxuya getmişdi. Yael çadır payasını onun gicgahına zərbələ elə vurdı ki, paya onun başından keçib yerə girdi və Sisra belə öldürüldü. **22** Bu vaxt Baraq Sisranın izinə düşmüdü. Yael onun qarşısına çıxıb dedi: «Gəl, axtardığın adamı sənə göstərim». O, Yaellə birgə çadırı girəndə gördü ki, Sisra gicgahında paya ölüb yerə sərilməşdir. **23** Beləcə o gün Allah Kənan padşahı Yavini İsrail övladlarına tabe etdi. **24** İsrail övladlarının əli Kənan padşahı Yavinə qarşı get-gedə qüvvətləndi və axırda Kənan padşahı Yavini məhv etdi.

5 Həmin gün Devora və Avinoam oğlu Baraq bu ilahini oxudular: **2** Başçılar İsraildə rəhbərlik edəndə, Xalq özünü könüllü təqdim edəndə Rəbbə alqış edin! **3** Dirləyin, ey padşahlar! Qulaq asın, əmirlər! Mən Rəbbi tərənnüm edəcəyəm, İsrailin Allahı Rəbbə nəğmə söyləyəcəyəm! **4** Ya Rəbb, Sən Seirdən çıxarkən, Edom cölündən keçərkən Yer titrədi, göylər damdı. Bəli, buludlardan sular axdı. **5** Sina dağına sahib olan Rəbbin qarşısında, İsrailin Allahı Rəbbin qarşısında Dağlar titrədi. **6** Anat oğlu Şamqar zamanında, Həm də Yael zamanında Karvanlar buraya gəlişini kəsdi, Səyyahlar dolanbac yollarla getdi. **7** Mən Devora ayağa qalxanadək, İsraildə ana kimi meydana çıxanadək İsraildə kəndlilər artıq yaşamirdi. **8** İsraililər yeni allahlar seçərkən Döyüşlər darvazalardan keçdi. O zaman qırx min İsrailinin əlində Nə nizə, nə də ki qalxan göründü. **9** Mənim könülüm İsrailə hökm edənlərlədir, Xalq içində özünü könüllü təqdim edənlərlədir. Rəbbə alqış edin! **10** Bu nəğməni söyləyin, ey ağappaq eşşəklərə minənlər, Ey əlvan xalılar üstündə əyləşənlər, Ey bütün yoldan

keçənlər! **11** Oxatanların səs-küyündən uzaqda, Su çəkənlər arasında – Orada Rəbbin zəfərlərindən, İsraildəki igidlərin zəfərlərindən nəql ediləcək. O zaman Rəbbin xalqı darvazalara endi. **12** Oyan, ey Devora, oyan! Oyan, ilahi oxu, oyan! Ayağa qalx, ey Baraq! Sən, ey Avinoam oğlu, gəl əsirlərini apar! **13** O zaman sağ qalanlar əyanların yanına endi. Rəbbin xalqı cəngavər tək yanına endi. **14** Amaleq soyundan olanlar Efrayimdən gəldi, Sənin ardınca gələn xalq arasında Binyamin də var idi. Makirdən əmirlər, Zevulundan sərkərdə əsasını daşıyanlar gəldilər. **15** İssakardakı ağalar Devora ilə gəldilər. İssakar necədirsa, Baraq da elə idi, Onun ardınca vadiyə hückum çəkildilər. Ruven qəbiləsinin bölmələri çəşib qalmışdı. **16** Çobanların sürülərinə çaldığı tütək səsini dinləmək üçün Niyə ağillar arasında qaldınız? Ruven qəbiləsinin bölmələri çəşib qalmışdı. **17** Gilead xalqı İordan çayının o tayında qaldı. Bəs niyə Dan gəmilərin yanında sakın oldu? Aşer dənizlərin sahilində qaldı, Öz limanlarında məskən saldı. **18** Döyüş meydanının yüksək yerlərində, Zevulunla Naftali Canlarını ölüm təhlükəsinə atan bir xalq oldu. **19** O zaman padşahlar gəlib vuruşdular. Taanakda, Megiddo suları kənarında Kənan padşahları vuruşdular. Nə gümüş, nə də qənimət alan oldu. **20** Ulduzlar göydən döyüşdü, Sisraya qarşı öz dövrəsində döyüşdülər. **21** Düşmənləri Qişon çayı apardı, Qişon çayı coşub-dəşəndi. Ey canım, sən qüvvətlə irali get! **22** O zaman at dırnaqları vurdı o yerə damğalar, Dördnala, dördnala qəçərkən köhlən atlar. **23** Rəbbin mələyi dedi: «Meroza lənət edin, Onun xalqına ağır lənət söyləyin. Çünkü Rəbbin köməyinə, Cəngavərlərə qarşı Rəbbin köməyinə gəlmədilər». **24** Qenli Xeverin arvadı Yael Qadınlar arasında hamidan artıq xeyirdə aksın, Çadırda yaşayan qadınlardan daha bəxtiyar olsun! **25** Su istəyəndə Sisra Yael ona süd verdi. Ağalara layiq bir camda ayran verdi. **26** Sol əlinə payanı, Sağ əlinə isə işçi toxmağını götürdü, Onlarla Sisranı vurdı, başını əzdi. Sındırıb gicgahlarını, deşib yerə keçirtdi. **27** O yixilib ayaqlar altına sərildi, Yerə döşəndi, O yixilib ayaqlar altına sərildi, Yixildiği yerə sərilib öldü. **28** Sisranın anası məhəccər arxasından, Pəncərədən nigaran-nigaran baxıb çıçırdı: «Nə üçün onun döyüş arabası bu qədər gecikir? Döyüş arabalarının səsi axı niyə ləngiyir?» **29** Müdrik əsilzadə xanımlar ona cavab verirdi, O da öz-özünə təkrar-təkrar deyirdi: **30** «Bəlkə qənimət malını tapıb bölüşdürürlər, Yəqin ki hər igidə bir-iki qız düşür. Sisraya talan

malından düşür əlvan geyimlər, Bəli, talan malından naxışlı əlvan geyimlər. Qarət etdiklərinin içindən tapıb bölüsdürdülər, Talançıların boyunları üçün iki tərəfdən əlvan naxışlı geyimlər». **31** Ya Rəbb, bütün düşmənlərin belə yox olur. Amma səni sevənlər qüdrəti ilə doğan günəş kimi olur! Bundan sonra ölkə qırx il rahat yaşıdı.

6 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər gördülər və Rəbb də onları yeddi il Midyanlılara təslim etdi. **2** Midyanlıların güclü əli İsraililərin əleyhinə qalxdı və Midyanlıların üzündən İsrail övladları özləri üçün dağlarda sığınacaq yerləri, mağaralar və qalalar qurdular. **3** İsraililər əkin əkəndə Midyanlılar, Amaleqlilər və şərq xalqları galib İsrailə hücum edirdi. **4** İsraildə ordugah quraraq Qəzzəyə çatana qədər torpağın məhsullarını məhv edirdilər. İstər qoyun, istər öküz, istərsə də eşşək olsun, İsraililərə dolanmaq üçün heç nə qoymazdilar. **5** Çünkü onlar öz heyvanları və çadırları ilə çıxıldırlar. Gələndə isə çeyirtkə kimi o qədər çox gəlirdilər ki, nə özlərinin, nə də dəvələrinin sayı-hesabı olmazdı. Onlar İsraili viran qoymaq üçün galirdilər. **6** İsraililər Midyanlıların əlindən çox yoxsullaşdı. Ona görə də İsrail övladları Rəbbə fəryad qopardı. **7** Midyanlıların əlindən İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə **8** Rəbb İsrail övladlarına bir peyğəmbər göndərdi. O, İsraililərə belə dedi: «İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: "Mən sizi Misirdən çıxardaraq köləlik diyarından qurtardım. **9** Sizi Misirlilərin və bütün zülmkarların əlindən azad edərək onları qarşınızdan qovdum və torpaqlarını sizə verdim. **10** Sizə dedim ki, Allahınız Rəbb Mənəm, torpağında yaşıdığını Emorluların allahlarına sitayış etməyin. Siz isə Mənim sözüma qulaq asmadınız"». **11** Rəbbin mələyi gəlib Aviezerli Yoaşın Ofra şəhərindəki palid ağacının altında durdu. Yoaş oğlu Gideon üzüm sixılan yerdə Midyanlılardan gizlətdiyi taxılı döyürdü. **12** Rəbbin mələyi ona görünüb dedi: «Ey cəsur cəngavər, Rəbb səninlədir». **13** Gideon dedi: «Ah mənim ağam, əgər Rəbb bizimlədirsə, bəs bütün bu işlər başımıza niyə gəldi? Atalarımız "Rəbb bizi Misirdən çıxarmadı?" deyərək danışdıqları bütün möcütəzələr görəsən indi harada qaldı? Indi Rəbb bizi atmışdır, ona görə də bizi Midyanlılara təslim edib». **14** Rəbb ona tərəf çevrilib dedi: «Bu qüvvətinə get, İsraili Midyanlıların əlindən qurtar. Səni göndərən Mən deyiləmmi?» **15** Gideon ona dedi:

«Ey Xudavənd, İsraili mən necə qurtarım? Mənim nəslim Menaşə qəbiləsində ən zəif nəsildir, mən də atamın evində ən kiçiyəm». **16** Rəbb ona dedi: «Mən mütləq səninlə olacağam və sən də Midyanlıların hamisini bir nəfər kimi qıracaqsan». **17** Gideon dedi: «Əgər indi Sənin gözündə lütf tapmışamsa, mənə bir əlamət göstər, bilim ki, mənimlə danişan Rəbdır. **18** Rica edirəm, mən sənin yanına qurbanımı getirib təqdim edənə qədər buradan getmə». Rəbb Gideona dedi: «Sən geri qayıdanə qədər Mən burada gözləyirəm». **19** Gideon içəri girdi. Bir oqlaq kəsib bir efa undan mayasız çörəklər bişirdi və eti səbətə qoydu, ətin suyunu isə qazana tökdü. Sonra onları palid ağacının altına – Rəbbin yanına gətirib Ona təqdim etdi. **20** Allahın mələyi ona dedi: «Əti və mayasız çörəkləri götür, bu qayanın üstünə qoy və ətin suyunu da oraya tök». Gideon belə də etdi. **21** Rəbbin mələyi əlində olan əsanın ucunu oraya uzadıb ətlə mayasız çörəklərə toxunanda qayadan alov çıxdı və ətlə mayasız çörəkləri udub yox etdi. Sonra Rəbbin mələyi onun gözü önündəcə qeyb oldu. **22** Gideon Onun Rəbbin mələyi olduğunu anlayıb dedi: «Ay aman, ya Xudavənd Rəbb! Mən Sənin mələyinin sıfətini gördüm». **23** Rəbb ona dedi: «Salamat qal, qorxma, ölməyəcəksən». **24** Gideon orada Rəbbə bir qurbangah düzəltdi və onun adını Yahve-Şalom qoydu. Bu qurbangah bu günə qədər Aviezerlilərin Ofra şəhərindədir. **25** Həmin gecə Rəbb Gideona dedi: «Get, atanın ikinci yeddiillik buğasını götür. Sonra get, atanın Baal bütüna düzəltdiyi qurbangahı dağıt və yanındakı Aşera bütünü kəs. **26** Bu təpənin başında Allahın Rəbbə layiq qurbangah düzəlt. Sonra kəsdiyin Aşeranın ağac bütünə od vuraraq götürdüyüin ikinci buğanı yandırma qurbanı olaraq təqdim et». **27** Gideon qulluqçularından on nəfəri özü ilə götürüb Rəbbin tapşırığı kimi etdi. Lakin atasının ev xalqından və şəhər sakinlərindən qorxduğu üçün işi gündüz deyil, gecə etdi. **28** Şəhər sakinləri səhər tezdan qalxıb gördülər ki, Baal qurbangahı tamamilə dağıdılib və yanındakı Aşera bütü kəsilib. Qurulan yeni qurbangah üzərində isə ikinci buğa yandırma qurbanı olaraq təqdim olunub. **29** Adamlar bunu görüb bir-birlərinə dedilər: «Görəsən bu işi kim görüb?» Onlar bunu araşdırıdan sonra bildilər ki, bu işi görən Yoaşın oğlu Gideondur. **30** Şəhər sakinləri Yoaşa dedilər: «Oğlunu buraya gətir ki, öldürünsün. Çünkü o, Baalın qurbangahını dağıdıb, yanındakı Aşera bütünü isə

kəsib». **31** Yoaş ona qarşı çıxanların hamısına belə dedi: «Bu Baal bütünüñ əvəzinə sizmi mübarizə aparacaqsınız? Ya sizmi onu qurtaracaqsınız? Baal üçün mübarizə aparan səhərə qədər oləcək. Əgər o, həqiqətən, allahdırsa, onun qurbangahını dağıdan adamlı qoy özü mübarizə aparsın». **32** Bundan sonra «qoy Baal onunla özü mübarizə aparsın, çünki o, Baalın qurbangahını dağıdıb» deyərək Gideonun adını Yerub-Baal qoydular. **33** Bu vaxt bütün Midyanlılar, Amaleqlilər və şərqi xalqları bir yerə yiğilərəq İordan çayını keçib İzreel vadisində ordugah qurdular. **34** Gideonun üzərinə Rəbbin Ruhu endi və o, şeypur çalıb Aviezerliləri öz yanına yiğdi. **35** O bütün Menaşeyə qasidlər göndərdi və onları da öz yanına yiğdi. Sonra Aşera, Zevuluna və Naftaliyə qasid göndərdi. Onlar qasidləri qarşılıqla çıxdılar. **36** Gideon Allaha dedi: «Söz verdiyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtaracaqsansa, **37** qoy mən xırmanın üstünə qoyundan qırxılan yun qoyum. Əgər şəh yalnız yunu isladarsa, torpaq isə quru qalırsa, onda biləcəyəm ki, sən dediyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtaracaqsan». **38** Belə də oldu. Gideon ertəsi gün tezdən qalxıb yunu sıxdı. Yundan bir kasa dolu su çıxartdı. **39** Sonra Gideon Allaha dedi: «Qoy mənə qarşı qəzəbin alovlanması, yenə bir ricam var. Bu yunla bir də bu işi sınamaq istəyirəm. İndi də qoy yalnız bu yun quru qalsın və bütün yer şəhərlə islanmış olsun». **40** Allah o gecə belə də etdi. Bütün torpaq şəhə büründü, qırxılmış yun isə quru qaldı.

7 Yerub-Baal, yəni Gideon və onunla bərabər bütün xalq tezdən durub Xarod çeşməsinin başında ordugah qordu. Midyan ordugahı isə onların şimal tərəfində More təpəsinin yanındakı vadidə idi. **2** Rəbb Gideona dedi: «Yanında olan xalqın sayı çoxdur, ona görə Midyanlıları onlara təslim etmirəm. Çünki İsraililər Mənim qarşısında “öz əlimlə özümü qurtardım” deyib öyünəcək. **3** İndi sən xalqa bunu eșitdirib de: “Kim qorxudan əsirsə, Gilead dağından geri qayıtsın!”. Xalqdan iyirmi iki min nəfəri geri qayıtdı, on min nəfəri qaldı. **4** Rəbb Gideona dedi: «Xalqın sayı yenə də çoxdur, onları su kənarına endir və orada adamları sənin üçün ələkdən keçirəcəyəm. “Bu səninlə gedəcək” dediyim adam səninlə gedəcək və “bu səninlə getməyəcək” dediyim bütün adamlar isə getməyəcək». **5** Gideon xalqı su kənarına endirəndə Rəbb ona dedi: «Suyu it kimi dili ilə içənlərin hamısını

bir tərəfə, su içmək üçün dizüstü oturanların hamısını isə o biri tərəfə ayırib yiğarsan». **6** Əllərinə ağızlarına aparıb suyu dili ilə içənlərin sayı üç yüz nəfər oldu. Lakin xalqın qalan hissəsi su içmək üçün dizüstü yerə oturdu. **7** Rəbb Gideona dedi: «Sizi dili ilə su içən bu üç yüz nəfərlə qurtaracağam və Midyanlıları sənə təslim edəcəyəm. Qoy xalqın qalan hissəsi öz yerinə qayıtsın». **8** Bu üç yüz adam xalqın azuqəsini və şeypurlarını əlindən aldı. Gideon qalan İsraililərin hamısını bir nəfər kimi öz evlərinə göndərdi və üç yüz nəfəri yanında saxladı. Midyan ordugahı Gideonun olduğu yerin aşağıdakı vadidə idi. **9** 0 gecə Rəbb ona dedi: «Qalx, Midyan ordugahına en, çünki onları sənə təslim edirəm. **10** Əgər ordugaha enməyə qorxursansa, nökərin Pura ilə bərabər en. **11** Orada sən onların səhəbətini eşidəcəksən, onda qüvvət alıb ordugaha enərsən». O zaman Gideon və nökəri Pura ordugahın kənarında olan silahlı adamların yanına endilər. **12** Vadiya yiğilan Midyanlılar, Amaleqlilər və bütün şərqi xalqlarının sayı çayırtkə qədər çox idi. Dəvələrinin isə dəniz sahilindəki qum qədər sayı-hesabı yox idi. **13** Gideon gəlib gördü ki, bir nəfər yoldaşına öz yuxusunu danişir və belə deyir: «Bax yuxumda görmüşəm ki, arpa unundan bişirilmiş bir yumruq çörək yuvarlanaraq Midyan ordugahına girib çadırına çatdı, çadırı vurub yixaraq alt-üst etdi və çadır yerə sərildi». **14** Yoldaşı ona cavab verdi: «Bu İsrailli Yoaş oğlu Gideonun qılincından başqa bir şey deyil. Allah Midyanı və bütün ordugahını ona təslim edib». **15** Gideon yuxu danişan adamın hekayəsini və yozumunu eşidəndə Allaha səcdə qıldı və İsrail ordugahına qayıdib dedi: «Qalxin, çünki Rəbb Midyan ordusunu biza təslim edib». **16** Yanında olan üç yüz nəfəri üç dəstəyə ayırdı. Hamısının əlinə şeypurlar, boş dolçalar və dolcanın içində məşəllər verdi. **17** Onlara tapşırı ki, «mənə baxın, mən necə edirəməs, siz də elə edin. Bax mən ordugahın kənarına çatan zaman nə etsəm, siz də elə edin. **18** Mən və mənimlə bərabər olanların hamısı şeypur çalan kimi siz də ordugahın bütün ətrafında şeypurlarınızı çalın və “Rəbb üçün və Gideon üçün!” deyə bağırın». **19** Gideonla yanında olan yüz nəfər kişi orta növbəsinin başlanğıcında - növbətçilər təzə dəyişən zaman ordugahın kənarına çatdılardı. Onlar şeypurlarını çalıb əllərindəki dolçaları qırdılar. **20** Üç dəstə də şeypur çalıb dolçaları qırdı, sol əllərində məşəl, sağ əllərində isə çalğıları şeypuru tutub «Rəbbin və Gideonun qılinci!» deyə bağırdılar. **21**

Ordugahın ətrafında hamı öz yerində dayandı və bütün Midyan ordusuna vurnuxma düşdü. Onlar bağıra-bağıra qaçdılar. **22** Üç yüz nəfər şeypur çalanda Rəbb düşmən ordugahındakıların qılıncını bir-birinə qarşı qaldırdı. Düşmən ordusu Sereraya doğru - Bet-Şittaya qədər, Tabbatın yanında olan Avel-Mexola sərhədində qədər qaçıdı. **23** Naftalidən, Aşerdən və bütün Menaşşədən çağırılmış ısraililər Midyanlıları qovdular. **24** Gideon bütün Efrayimin dağlıq bölgəsinə qasid göndərib dedi: «Enin, Midyanlılara hücumə keçin. Onların yolunu kəsmək üçün Bet-Baraya qədər iordan çayının sularını tutun». Bütün Efrayimilər yığılıp Bet-Baraya qədər iordan çayının sularını tutdular. **25** Sonra iki Midyan başçısı Orevlə Zeevi tutdular. Orevi Orev qayasında, Zeevi isə Zeev üzümsiyanında öldürdülər. Midyanlıları qovdular və iordan çayını keçərək Orevlə Zeevin başlarını Gideona gətirdilər.

8 Efrayimilər Gideona dedilər: «Bu nə işdir başımıza gətirdin? Midyanlılarla döyüşə gedəndə niyə bizi çağırmadın?» Bundan ötrü onunla kəskin mübahisə etdilər. **2** Gideon onlara dedi: «Axi sizin gördüyüünüz işlərin yanında indi gördüyüüm bu iş nədir ki? Efrayimin üzüm başaqları Aviezerin üzüm bağının məhsullarından yaxşı deyilmi? **3** Midyan başçıları olan, Orevi və Zeevi Allah sizə təslim etdi. Axi sizin gördüyüünüz işlərin yanında mən nə edə bilmışəm?» Bunu deyəndən sonra Efrayimilərin ona olan qəzəbi yatdı. **4** Gideon iordan çayına çatdı, özü və yanındakı üç yüz nəfərlə bərabər çayı keçdi. Onlar yorulmaqlarına baxmayaraq düşmənləri təqib etməkdə davam edirdilər. **5** Əlib Sukkot adamlarının yanına çataraq dedi: «Rica edirəm, arxamca gələn adamlara bir parça çörək verin, çünki taqətdən düşüblər. Mən isə Midyan padşahları Zevah və Salmunnanın ardınca qaçıram». **6** Sukkot başçıları ona dedilər: «Zevah və Salmunnanın biləyi indi sənin əlindədir ki, sənin döyüşçülərinə çörək verək?» **7** Gideon onlara dedi: «Elə buna görə sizə deyirəm ki, Rəbb Zevah və Salmunnanı mənə təslim edəndə çölin tikanları və kolları ilə ətinizi didəcəyəm». **8** Oradan əlib Penuelə çıxdı və oradakılardan da eyni şeyi istədi. Sukkot sakinləri necə ona cavab vermişdilərsə, Penuel sakinləri də ona elə cavab verdilər. **9** Gideon Penuel sakinlərinə isə belə dedi: «Sağ-salamat geriyə qayıtdığım zaman bu qülləni dağıdacağam». **10** Zevahla

Salmunna və bütün şərq xalqlarının ordusundan sağ qalan təxminən on beş min nəfərlik bir ordu Qarqorda idi. Onların ordusundan yüz iyirmi min qılınc gəzdirən adam yerə sərilməşdi. **11** Gideon Novah və Yoqbohanın şərqindən - köçərilərin yolundan keçərək laqeyd dayanan düşmən ordugahına hücum etdi. **12** Zevah və Salmunna qaçıdı. Gideon isə onları təqib etdi. O, Midyanın iki padşahı Zevahla Salmunnanı tutub bütün ordunu məğlub etdi. **13** Yoş oğlu Gideon Xeres keçidi ilə döyüşdən qayıtdı. **14** Sukkot sakinlərindən bir cavani tutub ondan söz aldı. O da ona Sukkot başçısı olan yetmiş yeddi aqsaqqalın adını yazıb verdi. **15** Gideon Sukkot sakinlərinin yanına gəlib dedi: «“Zevah və Salmunnanın biləyi sənin əlindədir ki, sənin yorğun adamlarına çörək verək?” deyərək məni ələ salırdınız. Budur, bu da Zevah və Salmunna!» **16** Sonra o, şəhər aqsaqqallarını topladı və Sukkot sakinlərini çöl tikanları və kollarla döyərək tənbeh etdi. **17** Bundan sonra da əlib Penuel qülləsini dağdı və şəhərin sakinlərini qırdı. **18** Gideon Zevah ilə Salmunnaya dedi: «Tavorda öldürdüyünüz adamlar necə adamlar id?» Onlar dedilər: «Hamısı sənin kimi padşah oğullarına oxşayırdı». **19** Gideon dedi: «Onlar mənim qardaşlarım, anamın oğulları id. Var olan Rəbb haqqı, əgər siz onları sağ buraxsaydınız, mən də sizi öldürməzdim». **20** İlk oğlu Yeterə dedi: «Qalx onları öldür». Lakin oğlan qılıncını çəkmədi, çünki hələ cavav olduğunu görə qorxurdu. **21** Zevah və Salmunna dedilər: «Dur, bizi sən vur, çünki kişi güclü olar». Gideon qalxıb Zevahla Salmunnanı öldürdü və sonra onların dəvələrinin boyunlarından asılan ayparalarını götürdü. **22** ısraililər Gideona dedilər: «Sən, oğlun və nəvən bizə hakimlik edin. Çünki bizi Midyanın əlindən sən qurtardın». **23** Gideon onlara dedi: «Nə mən sizin üstünüzdə hakimlik edəcəyəm, nə də oğlum. Sizə hökmranlıq! Rəbb edəcək». **24** Sonra Gideon onlara dedi: «Ancaq sizdən bir ricam var ki, götürüyünüz talan malından hər kəs mənə bir sırga versin». Çünki düşmənlər İsmaili olduqları üçün qızıl sırga taxırıldılar. **25** Onlar Gideona dedilər: «Bunu məmənəniyyətlə verərik». Onlar yerə bir paltar sərdilər və hamı talan malından götürdüyü sırgaları bu paltarın üstünə atdı. **26** Ayparalardan, boyunbağılardan, Midyan padşahlarının əynindəki tünd qırmızı paltarlardan və dəvələrin boynundakı zəncirlərdən əlavə bu qızıl sırgaların çəkisi min yeddi yüz şekel gəlirdi. **27** Gideon onlardan bir efod düzəltdi

və onu öz şəhərində Ofrada qoydu. Bundan sonra bütün İsrailliər orada bu efoda səcdə etməklə Rəbbə xəyanət etdilər. Bu efod Gideon və onun küləfti üçün tələ oldu. **28** Midyanlılar İsrail övladlarına tabe olub bir daha başlarını qaldıra bilmədilər. Gideonun dövründə ölkə qırx il rahat yaşadı. **29** Yoaş oğlu Yerub-Baal qayıdır yenə öz evində yaşadı. **30** Onun belindən gələn yetmiş oğlu var idi, çünkü arvadı çox idi. **31** Şekemdə olan cariyəsi də ona bir oğul doğdu və Yerub-Baal onun adını Avimelek qoydu. **32** Yoaş oğlu Gideon uzun və yaxşı ömür sürüb öldü. O, Aviezerlilərin Orfa şəhərində atası Yoaşın məqbərəsində dəfn olundu. **33** Gideonun vəfatından sonra İsrail övladları yenə də Baal bütərinə sitayış edərək Rəbbə xəyanət etdilər. Onlar Baal-Beriti özlərinə allah etdilər. **34** İsrail övladları ətraflarındakı bütün düşmənlərinin əlindən onları azad edən özlərinin Allahı Rəbbi yada salmadılar. **35** Yerub-Baalın, yəni Gideonun İsraililərə etdiyi bütün xeyrəxahlığın əvəzinə onun nəslisi ilə yaxşı rəftar etmədilər.

9 Yerub-Baalın oğlu Avimelek Şekemə, dayılarının yanına getdi. Onlara və bütün ana nəslinə belə dedi: **2** «Rica edirəm, bütün Şekem başçılarına bunu eşitdirib deyin: "Sizin üçün hansı yaxşıdır, Yerub-Baalın yetmiş oğlu sizə hakimlik etsin, yoxsa bir nəfər? Unutmayın ki, mən sizin sümüyünüzdən və ətinizdənəm"». **3** Dayıları onun söylədiyi bu sözləri bütün Şekem əhalisinə çatdırıldı. Bundan sonra onların da könülləri Avimelekə meyl etdi və «o bizim soydaşımızdır» dedilər. **4** Ona Baal-Beritin ibadət evindən yetmiş şəkel gümüş verdilər. Avimelek isə özüne muzdla yaramaz və macəraçı adamlar tutdu. Onlar Avimelekin ardınca getdilər. **5** Avimelek Ofraya – öz ata evinə gəldi və qardaşları Yerub-Baalın yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdü. Təkcə Yerub-Baalın kiçik oğlu Yotam sağ qalmışdı, ona görə ki gizlənə bilmişdi. **6** Bütün Şekem və Bet-Millo əhalisi toplaşaraq gedib Şekemdə daş sütunun yanındakı palid ağacının yaxınlığında Avimeleki padşah elan etdi. **7** Bu xəbər Yotama çatanda o gedib Gerizim dağının təpəsində durdu və bərkdən çıçırib onlara belə dedi: «Ey Şekem sakinləri, məni dinləyin ki, Allah da sizi dinləsin. **8** Günlərin bir gündən bütün ağacalar özləri üçün padşah məsh etməkdən ötrü gedib zeytun ağacına dedilər: "Bizim padşahımız ol". **9** Zeytun ağacı dedi: "Allahın və insanın şərəfi

üçün məndən alınan yağı ataraq ağacların üstündəni sallanıb qalı?" **10** Sonra ağaclar əncir ağacına dedilər: "Gəl sən bizə padşah ol". **11** Əncir ağacı onlara dedi: "Şirinliyimi və gözəl meyvələrimi ataraq ağacların üstündəni sallanıb qalı?" **12** Bu dəfə ağaclar üzüm tənəyinə dedilər: "Gəl sən bizə padşah ol". **13** Üzüm tənəyi isə onlara dedi: "Allahı və insanları sevindirən təzə şərablarını ataraq ağacların üstündəni sallanıb qalı?" **14** Nəhayət, bütün ağaclar golib yabanı göyəmə dedilər: "Gəl sən bizə padşah ol". **15** Yabanı göyəmə dedi: "Əgər, həqiqətən, siz məni özünüzüə padşah olaraq məsh edirsinizsa, gəlin mənim kölgəmə siğının. Belə olmazsa, qoy yabanı göyəmdən alov çıxısn və Livanın sidr ağaclarını yandırıb-yaxısn". **16** Baxın Avimeleki padşah etməkdə haqq niyyət və doğruluqla iş gördünüzmü? Siz Yerub-Baala və onun nəslinə qarşı yaxşı iş gördünüzmü? Münasibətiniz atama layiqdirmi? **17** Axi atam sizin üçün döyüdü və öz canını təhlükəyə atıb sizi Midyanın əlindən qurtardı. **18** Siz isə bu gün atamın nəslinən əleyhina çıxıb yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdünüz və sonra cariyəsindən olan oğlu Avimeleki Şekem əhalisinin padşahı etdiniz, çünkü o sizin soydaşınızdır. **19** Əgər bu gün Yerub-Baalla onun nəslisi üçün haqq niyyətlə və doğruluqla rəftar etdinizsə, onda bu Avimelekə sevinin və qoy o da sizinlə sevinsin. **20** Yoxsa qoy Avimelekdən alov çıxıb Şekem başçılarını və Bet-Millo əhalisini yox etsin, onlardan da od çıxıb Avimeleki yox etsin». **21** Yotam qacıb aradan çıxdı və Beerə getdi. Qardaşı Avimelekdən qorxduğu üçün orada qaldı. **22** Avimelek üç il İsrail üzərində başçılıq etdi. **23** Sonra Allahın izni ilə Avimelekələ Şekem əhalisinin arasına şər ruh girdi və onlar Avimelekə xəyanətlə yanaşdırı. **24** Bu ona görə baş verdi ki, həm Avimelek Yerub-Baalın yetmiş oğluna qarşı etdiyi günahın cəzasını çəksin, həm də Avimelekdən və onu bu qətlə sövq edən Şekem əhalisindən tökdükələri qanların qisası alınsın. **25** Şekem əhalisi dağların başında Avimelekə qarşı pusqu qurub yolda yanlarından keçənlərin hamisini soyurdular. Bunu Avimelekə xəbər verdilər. **26** Evedin oğlu Qaal və qardaşları golib Şekemdə məskunlaşdırılar. Şekem əhalisi də ona etimad göstərdi. **27** Onlar çölə, bağlara gedib üzüm yığıdları. Sonra bu üzümləri əzib şənlik qurdular və öz allahlarının ibadətgahına gedərək yeyib-içib Avimelekə lənət oxudular. **28** Eved oğlu Qaal dedi: «Avimelek kimdir ki, biz Şekem sakinləri ona xidmət edək? Yerub-Baalın

oğlu deyilmə? Onun müavini də Zevul deyilmə? Gəlin Şekemin atası Xamorun adamlarına xidmət edin! Axi nəyə görə biz Avimelekə xidmət etməliyik? **29** Kaş bu xalq mənim əlimdə olaydı! O zaman Avimeleki qovardım». Sonra Qaal Avimelekə dedi: «Ordunu yığ, meydana çıx!» **30** Şəhər başçısı Zevul Evedin oğlu Qaalın bu sözlərini eşidəndə qəzəbdən alışib yandı. **31** Hiyə işlədərək Avimelekin yanına qasidlər göndərib dedi: «Budur, Eved oğlu Qaal ilə qardaşları Şekemə gəlib şəhəri sənin əleyhinə qaldırırlar. **32** İndi sən və adamların bu gecə qalxıb çöldə pusquda durun. **33** Şəhər açılanda günəş doğar-doğmaz qalxıb şəhərə hücum edərsən. Bax Qaal ilə adamları sənə qarşı çıxarkən əlindən gələni et». **34** Avimelekə adamları gecə ikən qalxdılar və dörd dəstə olub Şekemin yaxınlığında pusquda durdular. **35** Eved oğlu Qaal çıxıb şəhər darvazasının giriş yerində duranda Avimelek və adamları pusqudan çıxdılar. **36** Qaal onları görüb Zevula dedi: «Bax dağların təpəsindən bir dəstə xalq enir». Zevul ona dedi: «Gördüyün dağların kölgəsidi, adamlara oxşadırsan». **37** Qaal sözüne davam edərək dedi: «Bax ölkənin orta hissəsindən xalq enir. Gələcəyideyənlər palidi yolundan da bir dəstə gəlir». **38** O zaman Zevul ona dedi: ««Avimelek kimdir ki, biz ona xidmət edək» deyə lovğalanan dilin haradadır? Həqarətlə baxdığın xalq bu xalq deyilmə? İndi meydana çıx, onunla döyüş». **39** Qaal Şekem əhalisinin qabağına çıxıb Avimelekə döyüşdü. **40** Avimelek onu qovdu, Qaal onun qabağından qaçıdı. Adamların çoxu yaralanaraq darvazanın giriş yerinə qədər yerə sərildi. **41** Avimelek Arumada yaşadı. Zevul isə Qaal ilə qardaşlarını Şekemdə yaşamağa qoymayıb qovdu. **42** Ertəsi gün Şekem xalqı çöldə çıxanda bu barədə Avimelekə xəbər verildi. **43** O, ordusunu götürüb üç dəstəyə ayırdı və onlar çöldə pusqu qurub güddülər. Avimelek xalqın şəhərdən çıxdığını görəndə qalxıb hücumu keçdi. **44** Avimelekə dəstəsi caldı irəli keçərək şəhər darvazasının girişində dayandılar. O biri iki dəstə isə çöldəki xalqın üstüne düşüb onları qırdı. **45** Avimelek bütün günü şəhərə hücum edərək şəhəri aldı. Orada olan adamları qırdı, şəhəri viran edib yerinə duz əkdi. **46** Şekemin qülləsindəki adamlar bunu eşidəndə El-Berit məbədinin qalasına girdilər. **47** Bütün Şekem qülləsindəkilərin oraya yiğildığını Avimelekə xəbər verdilər. **48** Avimelek bütün adamları ilə bərabər Salmon dağına çıxdı. Əlinə balta götürüb ağacdan bir budaq kəsdi və onu ciyinlərinin üstünə

qoyub yanındakı xalqa belə dedi: «Cəld olun, mən necə edirəmsə, siz də elə edin». **49** Bütün xalq bir-bir budaqları kəsərək Avimelekin arxasında getdi və budaqları qalanın ətrafında qoyub od vurdur. Şekem qülləsindəki adamlardan minə qədər kişi və qadın yanaraq öldü. **50** Avimelek Tevesə getdi və oranı mühəsirə edib aldı. **51** Şəhərin ortasında möhkəm bir qüllə var idi. Bütün şəhər əhalisi – kişi və qadınlar qülləyə qaçaraq qapını arxalarınca bağlayıb qüllənin başına çıxdılar. **52** Avimelek gəlib qülləyə hücum etdi. Oraya od vurmaq üçün qüllənin qapısına yaxınlaşdı. **53** Onda bir qadın dəyirmanın üst daşını Avimelekin başına tullayaraq kəlləsini əzdi. **54** Avimelek tez silah daşıyan gənc nökərini çağırıb dedi: «Çək qılincını, məni öldür. Qoy mənim üçün deməsinlər ki, onu bir arvad öldürdü». Nökər qılinci ilə onu vuranda Avimelek öldü. **55** İsraililər görəndə ki Avimelek ölüb, hamısı öz yerinə qayıtdı. **56** Bununla da Allah Avimelekin yetmiş qardaşını öldürməklə atasına etdiyi pisliyi öz başına gətirdi. **57** Allah Şekem əhalisinin də bütün pisliyini öz başlarına gətirdi. Yerub-Baalın oğlu Yotamin lənəti onların üstünə düşdü.

10 Avimelek dən sonra İsraili xilas etmək üçün İssakar qəbiləsindən olan Dodo oğlu Pua oğlu Tola adlı bir adam çıxdı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsində Şamirdə yaşayırırdı. **2** İsraildə Tola iyirmi üç il hakimlik edəndən sonra öldü və Şamirdə dəfn olundu. **3** Bundan sonra Gileadlı Yair çıxıb iyirmi iki il İsraildə hakimlik etdi. **4** Onun otuz sipayə minən otuz oğlu və oğlanlarının da otuz şəhəri var idi. Gilead bölgəsində olan bu şəhərlərə bu günə qədər Xavvot-Yair deyilir. **5** Yair öldü və Qamonda dəfn olundu. **6** İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal və Aştoret bütürərinə, Aram allahlarına, Sidon allahlarına, Moav allahlarına, Ammon övladlarının allahlarına, Filiştililərin allahlarına qulluq edərək Rəbbi atdırılar və Ona qulluq etmədilər. **7** Buna görə də İsraililərə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və onları Filiştililərə, Ammon övladlarına təslim etdi. **8** Bu dövrda onlar İsraililəri sixışdırıb əzdirilər. Onlar on səkkiz il İordan çayının o tayında Gileaddakı Emorlular diyarında olan bütün İsrail övladlarını əzdirilər. **9** Ammon övladları hətta Yəhuda, Binyamin, Efrayim qəbilələrinə qarşı döyüşmək üçün İordan çayını keçirdilər. Buna görə İsraililər çox aziyyət çəkirdi. **10** İsrail övladları Rəbbə fəryad edilər: «Sənə qarşı günah etmişik,

çünkü Allahımızı atıp Baal bütlərinə qulluq etmişik». **11** Rəbb İsrail övladlarına dedi: «Sizi Misirlilərdən, Emorlulardan, Ammon övladlarından və Filiştililərdən Mən qurtarmadımmı? **12** Sidonlular, Amaleqlilər, Maonlular sizi sıxisidiranda da Mənə fəryad etdiniz və sizi onların əlindən qurtaran Mən deyildimmi? **13** Amma siz Məni atıp başqa allahlara qulluq etdiniz, buna görə də bir daha sizi qurtarmayaçağam. **14** Gedin seçdiyiniz allahlara fəryad edin, qoy bu əzablı vaxtınızda onlar sizi qurtarsınlar». **15** İsrail övladları Rəbbə dedilər: «Günah etmişik. Gözündə nə xoş görünürsə, onu bizə et. Yalvarırıq bu gün bizi qurtar». **16** Onlar aralarından yad allahları atdırıvlar və Rəbbə qulluq etdirilər. Rəbb İsraillilərin bu əzabına artıq dözə bilmədi. **17** Ammon övladları yiğilib Gileadda ordugah qurdular. İsrail övladları isə toplanıb Mispada ordugah qurdular. **18** Xalq və Gilead başçıları bir-birlərinə dedilər: «Kim Ammon övladlarına qarşı döyüşə başlasa, o adam bütün Gilead əhalisine rəhbər olacaq».

11 Bir fahişədən doğulan Gileadlı İftah igid döyüşü id. Onun atası Gilead id. **2** Gileadın arvadı ona oğullar doğdu və bu qadının oğulları böyükən zaman İftahı qovub belə dedilər: «Atamızın evindən sənə miras düşmür, ona görə ki sən başqa qadının oğlusun». **3** İftah qardaşlarının yanından qəçib Tov diyarında yaşadı. İftahın başına macəraçı adamlar yüksəldi və onunla birgə basqınçılıq edirdilər. **4** Bir müddətdən sonra Ammon övladları İsraillilərə qarşı döyüşə çıxdılar. **5** Ammon övladları İsraillilərə qarşı çıxan zaman Gilead aqsaqqalları İftahı Tov diyarından gətirmək üçün onun yanına getdilər. **6** Onlar İftaha dedilər: «Gel biza sərkərdəlik et və Ammon övladlarına qarşı birgə vuruşaq». **7** İftah Gilead aqsaqqallarına dedi: «Mənə nifrat edib atamın evindən məni qovan siz deyildinizmi? Bəs indi niyə çətinliyə düşəndə mənim yanına gəlmisiniz?» **8** Gilead aqsaqqalları İftaha dedilər: «Sənin yanına ona görə gəlmışik ki, indi sən bizimlə gedib Ammon övladlarına qarşı döyüşəsən və biza – bütün Gilead əhalisine sərkərdə olasan». **9** İftah Gilead aqsaqqallarına dedi: «Yaxşı, Ammon övladlarına qarşı döyüşmək üçün məni geri aparırsınız. Bəs Rəbb qarşında onları mənə təslim edəndə sizin başçınız mən olacağammı?» **10** Gilead aqsaqqalları İftaha dedilər: «Səninlə bizim aramızda qoy Rəbb şahid olsun! Biz mütləq sənin sözünə əməl

edəcəyik». **11** İftah Gilead aqsaqqalları ilə bərabər getdi və xalq da onu özünə başçı – sərkərdə etdi. İftah Mispada, Rəbbin öündə bütün şərtlərini təkrar etdi. **12** Bundan sonra Ammon padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: «Bizim aramızda nə olub ki, torpağında mənimlə vuruşmağa gəlmisiniz?» **13** Ammon padşahı İftahın qasidlərinə dedi: «Ona görə ki İsraillilər Misirdən çıxan zaman mənim torpaqlarımı Arnondan Yabboq və İordan çaylarına qədər alıb. Gəlin onları mənə sülh yolu ilə geri qaytarın». **14** İftah yenə də Ammon xalqının padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: **15** İftah belə deyir: «İsraillilər Moav torpağını, Ammon övladlarının torpağını almayıb. **16** Amma İsraillilər Misirdən çıxanda Qırmızı dənizə qədər səhradan keçərək Qadeşə galib və **17** Edom padşahının yanına qasidlər göndərib belə demişdilər: “Rica edib torpağından keçmək üçün səndən izin istəyirəm”. Lakin Edom padşahı onlara qulaq asmadı və sonra İsraillilər Moav padşahının yanına adamlar göndərdi, o da razı olmadı. Ona görə də İsraillilər Qadeşdə qalmışdır. **18** İsraillilər səhərə ilə gedib Edomla Moav torpaqlarının ətrafindan keçərək Moav ölkəsinin şərqiñə çatdı və Arnon vadisinin o biri tərəfində düşərgə saldılar. Lakin Moavın sərhədini keçmədilər, ona görə ki Arnon Moavın sərhədi idi. **19** İsraillilər Emorluların padşahı – Xeşbon padşahı Sixonun yanına qasidlər göndərib demişdi: “Rica edirik, öz ölkəmizə çatana qədər sənin torpağından keçmək üçün biziñ izin verəsən”. **20** Amma Sixon öz torpağını yol keçmək üçün İsraillilərə etibar etmədi və bütün xalqını toplayaraq Yahsada ordugah qurub İsraillilərə qarşı döyüşdü. **21** İsrailin Allahı Rəbb Sixonu və onun bütün xalqını İsraillilərə təslim edəndə onları məğlub etdilər. Beləliklə, İsraillilər o yerdə yaşayan Emorluların torpağını ırs olaraq aldı. **22** Arnondan Yabboq çayına qədər, səhradan İordan çayına qədər bütün Emor torpaqlarını İsraillilər ırs olaraq aldı. **23** İndi İsrailin Allahı Rəbb Öz xalqı İsraillilərin qarşısından Emorluları qovandan sonra sənmi buraya sahib çıxacaqsan? **24** Allahın Kemoşun sənə verdiyi torpağı özünə ırs etməzsənmi? Biz də Allahımız Rəbbin biziñ verdiyi torpağı özümüzə ırs edəcəyik. **25** İndi sənin Moav padşahı Sippor oğlu Balaqdan nəyin yaxşıdır? Gör o, İsraillə heç çəkişdimi? Yaxud onlara qarşı heç döyüşdümü? **26** Üç yüz il İsrail Xeşbon ilə Aroerdə, bunların ətraf qəsəbələrində və Arnon vadisi boyunca yerləşən bütün şəhərlərdə

yaşadığı müddetdə niyə bu torpaqları geri almadınız? **27** Mən sənə qarşı günah etmədim. Lakin sən mənə qarşı döyüşməkla mənə pislik edirsən. Qoy hakim olan Rəbb bu gün İsrail övladları ilə Ammon övladları arasında hökm etsin». **28** Lakin Ammon padşahı İftahın ona göndərdiyi sözlərə qulaq asmadı. **29** İftahın üzərinə Rəbbin Ruhu endi. O, Gileaddan və Menaşşədən keçdi, sonra Gileaddakı Mispanan keçib Ammon övladlarının üstüne getdi. **30** İftah Rəbbə əhd edib dedi: «Əgər Ammon övladlarını, həqiqətən, mənə təslim etsən, **31** o zaman Ammon övladları ilə döyüşdən sağ-salamat qayıdanda mənim evimin darvazasından qarşıma birinci nə çıxarsa, Rəbbin olacaq və onu yandırma qurbanı edəcəyəm». **32** İftah Ammon övladları ilə döyüşə çıxdı. Rəbb də Ammon övladlarını İftaha təslim etdi. **33** Aroerdən Minnitə çatana qədər iyirmi şəhəri və Avel-Keramimə qədər Ammon övladlarını çox böyük məglubiyətə uğratdı. Onlar İsraililərə tabe oldular. **34** İftah Mispaya, öz evinə qayıtdı. Budur, İftahın qızı dəf çalıb oynayaraq onu qarşılıqlaşdırmağa çıxdı. Bu onun yegana övladı idi, ondan başqa nə oğlu, nə də qızı var idi. **35** O, qızını görəndə paltarını cirib dedi: «Vay, qızım! Belimi əydin, qəddimi əyənlərdən biri də sən oldun! Mən Rəbbə əhd etmişəm, artıq sözümdən döñə bilmərəm». **36** Qızı ona dedi: «Ata, sən Rəbbə əhd etmişən. Madam ki Rəbb düşmənlərindən, Ammon övladlarından sənin üçün qisas aldı, söz ağızından necə çıxıbsa, mənə eləcə də et». **37** Sonra qız atasına dedi: «Ancaq bu arzumu yerinə yetir: mənə iki ay izin ver, qoy rəfiqələrimlə dağları gəzib-dolaşaraq öz nakam qızılığım üçün ağlayım». **38** Atası ona «yaxşı, gedə bilərsən» deyərək ona iki ay müddətinə izin verdi. O da rəfiqələri ilə bərabər gedib dağlarda öz nakam qızılığına ağladı. **39** İki ay keçəndən sonra atasının yanına qayıtdı və atası onun barəsində etdiyi əhdi yerinə yetirdi. Qız ərə getməmişdi. Bundan sonra İsraildə belə bir adət oldu: **40** hər il İsrail qızları gedib Gileadlı İftahın qızı üçün ildə dörd gün yas tutdular.

12 Efrayimlilər yığılaraq Safona gedib İftaha dedilər:

«Sən nəyə görə Ammon övladları ilə döyüşə çıxıb bizi özünlə getməyə çağırmadın? Buna görə biz səni də, evini də yandıracaq». **2** İftah onlara dedi: «Mən və xalqım Ammon övladları ilə ağır döyüşdə olan vaxt siz köməyə çağırırdım, lakin siz gəlib mənə onların əlindən qurtarmadınız. **3** Mən də gördüm ki, siz məni

qurtarmırsınız, onda hayatı təhlükəyə atıb Ammon övladlarına qarşı özüm hücumu keçdim və Rəbb onları mənə təslim etdi. Nə üçün bu gün mənimlə davaya çıxmısınız?» **4** İftah bütün Gileadlıları toplayıb Efrayimlilərə döyüşdü və Gileadlılar Efrayimliləri qırdılar, çünki Efrayimlilər belə demişdilər: «Ey Efrayimlə Menaşşə arasında yaşayış Gileadlılar, siz Efrayimdən qaçan fərərilərsiniz!» **5** Gileadlılar Efrayimini qarşısındaki İordan çayının keçidlərini tutdular. Əgər qaçış qurtulmaq istəyən Efrayimlilərdən biri gəlib «qoy çayı keçim» deyərdisə, Gileadlılar ondan «sən Efrayimlisənmi?» deyə soruşardılar. O «xeyr» desəydi, **6** o zaman ona «bir «sibboleth» de görək» deyərdilər. O da kəlməni doğru söyləyə bilməyib «sibboleth» deyərdi. Onda Gileadlılar onu tutub İordan çayının keçidlərində öldürərdi. Həmin dövrə Efrayimlilərdən qırx iki min nəfər qırıldı. **7** İftah altı il İsraildə hakimlik etdi. Sonra Gileadlı İftah öldü və Gileadın bir şəhərində dəfn olundu. **8** Ondan sonra Bet-Lexemli İvsan İsraildə hakimlik etdi. **9** Onun otuz oğlu və otuz qızı var idi. Qızlarını başqa nəsillərə ərə vermiş, oğullarına isə başqa nəsillərdən otuz gəlin gətirmişdi. İvsan İsraildə yeddi il hakimlik etdi. **10** Sonra İvsan öldü və Bet-Lexemdə dəfn olundu. **11** Ondan sonra Zevulunlu Elon on il İsraildə hakimlik etdi. **12** Zevulunlu Elon da öldü və Zevulun torpağında, Ayyalonda dəfn olundu. **13** Ondan sonra Piratonlu Hillel oğlu Avdon İsraildə hakimlik etdi. **14** Onun yetmiş səpaya minən qırx oğlu ilə otuz nəvəsi var idi və o, səkkiz il İsraildə hakimlik etdi. **15** Piratonlu Hillel oğlu Avdon da öldü və Amaleqlilərin dağlıq bölgəsindəki Efrayim torpağında – Piratonda dəfn olundu.

13 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər etdilər. Rəbb onları qırx il Filiştililərə təslim etdi. **2** Dan qəbiləsindən Manoah adlı Soralı bir adam var idi. Onun arvadı doğmurdu, sonsuz idi. **3** Rəbbin mələyi bu qadına görünüb dedi: «Bax indi sən sonsuzsan, doğmursan, amma hamilə olub bir oğlan doğacaqsan. **4** İndidən diqqətli ol: sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içmə və diliñə heç bir haram şey dəyməsin. **5** Ona görə ki sən hamilə olub bir oğul doğacaqsan və qoy onun başına ülgüt dəyməsin. Çünki uşaq ana bətnindən Allaha həsr olunmuş Nəziri olacaq. O, İsraili Filiştililərin əlindən qurtarmaga başlayacaq». **6** Qadın gedib ərinə belə dedi: «Mənim

yanıma bir Allah adamı gəlmışdı. O, Allahın mələyi görkəmində çox zəhmlili idi. Buna görə də onun haradan gəldiyini soruşmadı. Mənə adını da bildirmədi. 7 Lakin dedi ki, sən hamilə olub bir oğul doğacaqsan. İndidən sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki iç və dilinə heç bir haram şey dəyməsin, cünki uşaq ana bətnindən ölen gününə qədər Allahın Nəzirisi olacaq». 8 Manoah Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, göndərdiyin Allah adımı qoy yanımıza yenə gəlsin və doğulacaq uşaq barədə nə edəcəyimizi bizə öyrətsin». 9 Allah Manoahın səsini eşitdi. Qadın çöldə oturanda Allahın mələyi yenə onun yanına gəldi. Lakin qadının əri Manoah yanında deyildi. 10 Qadın cəld qəçib ərinə xəbər verərək dedi: «Budur, ötən gün yanına gələn o adam yenə mənə göründü». 11 Manoah durub arvadının arxasında getdi və o adamın yanına gəlib soruşdu: «Arvadımla səhbət edən adam sənsənmi?» O «mənəm» dedi. 12 Manoah dedi: «Sənin sözlərin yerinə yetəndə uşaqın həyat tərzi və işi nə olacaq?» 13 Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Arvadın ona tapşırıdığım şeylərdən özünü qorusun. 14 Tənəkdən emal olunan şeylərdən heç nə yeməsin. Nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içsin və dilinə heç bir haram şey dəyməsin. Qoy ona əmr etdiyim hər şeydən özünü qorusun». 15 Manoah Rəbbin mələyinə dedi: «Rica edirəm, bir ayaq saxla, sənin üçün bir oğlaq kəsib yemək hazırlayaq». 16 Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Məni burada saxlaşan belə, sənin cörəyindən yemərəm. Əgər yandırma qurbanı vermək istəyirsənə, onu Rəbbə təqdim et». Amma Manoah bilmirdi ki, bu, Rəbbin mələyidir. 17 O, Rəbbin mələyinə dedi: «Səniñ adın nədir ki, sözlərin yerinə yetəndə səni şərəfləndirək?» 18 Rəbbin mələyi ona dedi: «Niyə adımı soruşursan? Ecazkar adım var». 19 Manoah oğlağı və taxıl təqdimini götürüb qaya üzərində Rəbbə təqdim etdi. Mələk də Manoah ilə arvadının gözü önündə qeyri-adi bir şey etdi. 20 Qurbangahın üstündən alov göyə qalxanda Rəbbin mələyi də qurbangahın alovu ilə bərabər göyə qalxdı. Manoahla arvadı bunu görəndə ikisi də üzüstə yera döşəndi. 21 Rəbbin mələyi bundan sonra Manoahla arvadına bir daha görünmədi. Manoah o zaman bildi ki, bu, Rəbbin mələyidir. 22 Manoah arvadına dedi: «Biz mütləq oləcəyik, cünki Allahı gördük». 23 Arvadı ona dedi: «Əgər Rəbb bizi öldürmək istəsəydi, bizdən yandırma qurbanı və taxıl təqdimi qəbul etməzdik. Bu şeyləri bizə göstərməz və indi eşitdiklərimizi

deməzdi». 24 Beləliklə, qadın bir oğul doğdu və adını Şimşon qoydu. Uşaq böyüdükcə Rəbb ona xeyir-dua verdi. 25 Sora ilə Eştaol arasında, Maxane-Danda Rəbbin Ruhu onu idarə etməyə başladı.

14 Bir gün Şimşon Timnaya endi və Timnada Filişt qızlarından bir qadın gördü. 20, ata-anasının yanına qayıdış dedi: «Timnada Filişt qızlarının arasında bir qadın görmüşəm, gedin, onu mənim üçün arvad alın». 3 Atası ilə anası ona dedilər: «Məgər qohumlarının qızları arasında, xalqımızın arasında bir qadın yoxdur ki, gedib özüne sünənətsiz Filiştilərdən arvad alırsan?» Şimşon atasına dedi: «Mənim üçün onu alın, cünki gözümə o xoş görünür». 4 Ata və anası bilmirdi ki, bu istək Rəbdəndir. Ona görə ki Rəbb Filiştilərin hakimiyyətini devirmək üçün fürsət axtarırdı. O dövrə Filiştilər İsraililərin üstündə hökmranlıq edirdi. 5 Şimşon ata və anası ilə birlikdə Timnaya endi. Onlar Timnanim üzüm bağlarına çatanda qəflətən cavan bir aslan nərə çəkərək onun qarşısına çıxdı. 6 Rəbbin Ruhu qüvvəsi ilə Şimşonun üstünə endi. Onun əli boş idi, amma cavan aslanı balaca oğlaq kimi parçaladı. Ata-anasına isə heç nə bildirmədi. 7 Sonra enib qadını səhbət etdi və qadın Şimşonun gözünə xoş göründü. 8 Bir müddət keçəndən sonra Şimşon qadını almaq məqsədi ilə geri qayıtdı. Aslanın leşinə baxmaq üçün o öz yolundan döndü. Gördü ki, aslanın leşinin üstündə arı beçəsi ilə bal var. 9 O, ovucları ilə baldan götürdü və yeyə-yeyə ata-anasının yanına gəldi. Baldan onlara da verdi, lakin onlara bildirmədi ki, balı aslanın leşinin üzərindən götürüb. 10 Atası qadının evinə getdi və Şimşon orada ziyafət qurdı, cünki o zamanlar cavanlar belə edərdi. 11 Onu görən xalq müşayiət üçün ona otuz nəfər sağıdı-soldış seçdi. 12 Şimşon onlara dedi: «İndi mən sizə bir tapmaca deyəcəyəm. Əgər ziyafətin yedinci gününə qədər açmasını mənə desəniz, mən sizə otuz dəst kətan paltar və otuz dəst bayram libası verəcəyəm. 13 Yox, əgər tapmacanın açmasını mənə deyə bilməsəniz, onda siz mənə otuz dəst kətan paltar və otuz dəst bayram libası verməlisiniz». Ona dedilər: «Tapmacanı de, bir ona qulaq asaqq». 14 Şimşon onlara dedi: «Yeyəndən bir yeməli şey çıxdı, Güclüdən bir şirin şey çıxdı». Üç gün ərzində onlar tapmacanı tapa bilmədilər. 15 Dördüncü gün olanda Şimşonun arvadına dedilər: «Ərini başa sal ki, bizə bu tapmacanın cavabını desin, yoxsa sənin də,

atanın da evini yandırarıq. Siz bizi buraya soymağın çağırımızınız?» **16** Arvadı Şimşonun karşısında ağlayıp dedi: «Əslində məndən zəhlən gedir, məni sevmirsən, ona görə də xalqımın oğullarına dediyin tapmacanın cavabını mənə açmırısan». Şimşon ona dedi: «Bax heç atama və anama da bu tapmacanın cavabını açmamışam. Sənəmi açım?» **17** Yeddi gün ziyafət davam edə-edə qadın onun qarşısında ağladı. Yedinci gün Şimşon tapmacanın açmasını arvadına dedi, çünkü qadın onu cana gətirmişdi. Qadın da gedib tapmacanın cavabını öz xalqına söylədi. **18** Şəhərin adamları yedinci gün günəş batmazdan əvvəl Şimşona dedilər: «Baldan şirini varmı? Aslandan güclüsü varmı?» Şimşon onlara dedi: «Əgər mənim düyəmlə kotan sürməsəydimiz, tapmacamı tapa bilməzdiniz». **19** Bundan sonra Rəbbin Ruhu qüvvə ilə onun üstünə endi. Şimşon Aşqelona gedib oradakılardan otuz nəfəri öldürərək onların mallarını talan edib tapmacanın açmasını deyənlərə bayram libası verdi. Sonra o, alovlu qəzəbələ atasının evinə qalxdı. **20** Şimşonun arvadını isə Şimşonu müşayiət edən sağılışlarından birinə verdilər.

15 Bir müddət keçəndən sonra, buğda biçini mövəsümündə Şimşon bir oğlaq götürüb arvadına baş çəkməyə getdi və dedi: «Arvadımın yanına - gərdəyə girmək istəyirəm». Lakin qadının atası Şimşonu gərdəyə girməyə qoymadı. **2** Qızın atası dedi: «Elə bildim ki, sənin ondan, həqiqətən, zəhlən gedir, ona görə də arvadını sənin sağdışına əra verdim. Bax onun kiçik bacısı var. O ondan da gözəl deyilmi? Rica edirəm, qoy onun yerinə bu sənin olsun». **3** Şimşon onlara dedi: «Bu dəfə Filiştililərə pislik etsəm, heç təqsirkar olmaram». **4** Şimşon gedib üç yüz tülüklü tutdu və məşəllər götürdü. Tülükləri cüt-cüt quyrıq-quyrığa bağladı və quyrıqların arasına bir məşəl qoydu. **5** Məşəlləri yandırıb tülükləri Filiştililərin əkinlərinə buraxdı və bununla da taxıl dərzlərinə, əkinlərə, üzümlüklərə, zeytunluqlara od vurdu. **6** Filiştililər bir-birindən soruşdular: «Görəsən bunu kim edib?» Kimsə dedi ki, bunu Timnalının kürəkəni Şimşon edib, çünki qayınatı götürüb onun arvadını sağdışına əra verib. Filiştililər çıxıb o qadınla atasına od vurub yandırdılar. **7** Şimşon onlara dedi: «İndi ki siz belə etdiniz, mütləq sizdən qısamı almamış əl çəkməyəcəyəm». **8** Şimşon onlara amansızcasına hücum edərək çoxunun belini

qırıldı. Özü isə Etam qayasının oyuğuna enib orada qaldı. **9** Filiştililər çıxıb Yəhudada ordugah qurdular və Lexidə yayıldilar. **10** Yəhudə adamları dedi: «Nə üçün bizə qarşı çıxmışınız?» Onlar dedilər: «Biz gəlmışık ki, Şimşonun əl-qolunu bağlayaq və bizim başımıza gətirdiyini onun başına gətirək». **11** Yəhudadan üç min nəfər Etam qayasının oyuğuna enib Şimşona dedi: «Bilmirsən Filiştililər bizim üzərimizdə hakimdir? Bu nə işdir başımıza gətirdin?» Şimşon onlara dedi: «Onların mənə elədiklərini onların başına gətirmişəm». **12** Yəhudalılar ona dedi: «Biz sənin əl-qolunu bağlayıb Filiştililərə təslim etməyə gəlmışık». Şimşon onlara dedi: «And için ki, məni öldürməyəcəksiniz». **13** Yəhudalılar söz verdilər: «Yox, biz ancaq səni möhkəm bağlayıb onlara təslim edəcəyik və səni əsla öldürmərik». Sonra onu iki təzə iplə sarıdılar və qayadan çıxartdılar. **14** Şimşon Lexiye gələndə Filiştililər onu bağırı-bağıra qarşılıdalar və elə o anda Rəbbin Ruhu qüvvə ilə Şimşonun üstünə endi. Qollarına bağlanan ip alışib-yanan kətan kimi qırılıb yerə töküldü. **15** O, yerdə bir eşşayın saf çənə sümüyüünü tapdı. Əl ataraq sümüyü götürüb onunla min nəfər kişini qırdı. **16** Sonra Şimşon belə dedi: «Eşşayın çənə sümüyü ilə bir-iki qalaq yaratdım. Eşşayın çənə sümüyü ilə min nəfəri qırıb-çatdım». **17** Şimşon bu sözləri söyləyib qurtarandan sonra eşşayın çənə sümüyüünü tulladı. Ona görə də o yerə Ramat-Lexi deyilir. **18** Bundan sonra Şimşon bərk susadı və Rəbbə fəryad edib dedi: «Sən quluna bu böyük qələbəni verdin, amma indi mən susuzluqdan ölüb sünətsizlərin əlinə düşümmü?» **19** Onda Rəbb Lexidə çuxur yarib su axıtdı. Şimşon su içəndə cana gəlib ruhlandı. Buna görə bu çeşmənin adı En-Haqqore qoyuldu və bu bulaq bu günə qədər Lexidədir. **20** Filiştililərin hökmranlığı dövründə Şimşon İsraildə iyirmi il hakimlik etdi.

16 Şimşon Qəzzəyə getdi və orada bir fahişə görüb evinə girdi. **2** Qəzzəlilərə xəbər çatdı ki, Şimşon buraya gəlib. Qəzzəlilər evi mühasirəyə aldılar. «Dan yeri ağarana qədər onu öldürərik» deyərək bütün gecəni şəhərin darvazasında pusquda durub onu gözlədilər. **3** Şimşon gecəyarısına qədər yatdı, sonra ayaga qalxdı. O gəlib şəhər darvazasının hər iki dirəyindən tutaraq cəftə qarışq darvazanı çıynına qoydu və Xevronun qarşısındaki dağın təpəsinə çıxartdı. **4** Bundan bir qədər sonra Şimşon Soreq

vadisində Delila adlı bir qadına vuruldu. **5** Filiştılilerin ağaları o qadının yanına golib dedilər: «Şimşonu dilə tutub öyrən, gör onda bu qadər güc haradandır? Onu özümüzə tabe etmək üçün necə gücdən salib bağlaya bilərik? Bundan ötrü hər birimiz sənə min yüz şekel gümüş verərik». **6** Delila Şimşona dedi: «Rica edirəm, səndəki bu böyük qüvvənin haradan olduğunu mənə söylə. Səni necə ram etmək və bağlamaq olar?» **7** Şimşon ona dedi: «Əgər məni yeddi kamar yayı düzəldilən qurumamış, təzə iplə bağlasalar, o zaman gücdən düşüb adı adam kimi oluram». **8** Filiştılilerin ağaları qadının yanına yeddi qurumamış, təzə ip gətirdilər və Delila bunlarla Şimşonu bağladı. **9** İç otaqda qadının pusquda duran adamları var idi. Qadın Şimşona dedi: «Filiştılər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon isə qollarındaki ipləri oda toxunub qırılan kətan lifi kimi qırdı və gücünün sirri bilinmədi. **10** Delila Şimşona dedi: «Bax məni lağla qoyub yalan demişdin. Rica edirəm, indi mənə bildir, səni hansı iplə bağlamaq olar?» **11** Şimşon dedi: «Əgər heç işlədilməmiş təzə iplərlə məni yaxşıca bağlasalar, o zaman gücdən düşüb adı adam kimi oluram». **12** Delila yeni iplər götürüb onlarla Şimşonu bağlayıb dedi: «Filiştılər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Pusquda duranlar iç otaqda qalmışdı. O isə qollarındaki iplərin səriğini sap kimi qırdı. **13** Delila Şimşona dedi: «Bəsdir, indiyə qadər məni lağla qoyub yalan dedin. İndi isə bir başa sal görüm, səni nə ilə bağlamaq olar?» Şimşon dedi: «Saçımın yeddi hörüyünü toxucu dəzgahindəki parça ilə toxusan». **14** Sonra Delila onun saçının yeddi hörüyünü payaya bərkitdi və onu səslədi: «Filiştılər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» O yuxudan oyandi və toxucu dəzgahının payasını parça ilə qopardı. **15** Delila dedi: «Ürəyində mənə etibarın yox ikən necə “səni sevirəm” deyirsən? Bununla üçüncü dəfədir ki, məni lağla qoyursan və bu böyük qüvvənin səndə haradan olduğunu mənə bildirmirsən». **16** Qadının bu sözlərindən, hər gün ona əziyyət və başağrısı verməsindən Şimşonun canı boğazına yiğildi. **17** Ona görə da ürəyinin sırrını qadına açdı: «Mənim başıma tılgúc dəyməmişdi, çünki mən ana bətnindən Allahın Nəzirisiyəm. Əgər başım qırxılsa, o zaman bu qüvvə məndən çıxar və gücdən düşüb adı adam kimi olaram». **18** Delila Şimşonun ürəyinin sırrını ona açdığını görəndə Filiştılərin ağalarına xəbər göndərib onları çağırıb və dedi: «Bu dəfə də buraya gəlin, çünki o, ürəyindəki sırrı mənə açdı». Filiştılərin ağaları

əllərində gümüş gətirərək Delilanın yanına gəldilər. **19** Delila dizləri üstündə Şimşonu yuxuya verdi. Sonra adam çağırıb onun saçının yeddi hörüyünü qırxdı və bununla onu gücdən saldı. Şimşonun gücü get-gedə yox oldu. **20** Delila yenə dedi: «Filiştılər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon yuxudan oyanıb düşündü: «Başqa vaxtlarda olduğu kimi bu dəfə də onların əlindən sıçrayıb çıxaram». Lakin bilmirdi ki, Rəbb ondan ayrılib. **21** Filiştılər onu yaxalayıb gözlərini çıxartdılar. Onu Qəzzayə endirib tunc zəncirlərə bağladılar. O, zindanda dəyirman daşı çəkirdi. **22** Lakin Şimşonun qırılxmış saçı yenidən bitməyə başladı. **23** Filiştılərin ağaları öz allahları Daqona böyük qurban kəsmək və şənlik etmək üçün yiğilib dedilər: «Allahımız düşmənəmiz Şimşonu biza təslim etdi». **24** Xalq Şimşonu görəndə öz allahlarına həmdlər etdi və dedi: «Ölkəmizə ziyan vuran, Bizdən bir çoxunu öldürən Düşmənimizi allahımız biza təslim etdi». **25** Onların kefi kökələndə dedilər: «Şimşonu bura gətirin, qoy bizi əyləndirsin». Onlar Şimşonu zindandan çağırtdılar və Şimşon onların karşısındada oynadı. Onu dirəklər arasında dayandırdılar. **26** Şimşon əlindən tutan gəncə dedi: «Nə olar, məni burax, məbədin damını saxlayan dirəklərə toxunum və onlara söykənim». **27** Məbəd kişi və qadınlarla dolu idi. Filiştılərin bütün ağaları da orada idi. Şimşonun oynamasına tamaşa edən üç minə qadər kişi və qadın isə damın üstündə idi. **28** Şimşon Rəbbə fəryad edib dedi: «Ey Xudavənd Rəbb, yalvarıram, məni yada sal. Yalvarıram, ay Allah, mənə ancaq bu dəfəlik qüvvət ver ki, bu Filiştılərdən iki gözüm üçün bir zərbə ilə qisas alım». **29** Şimşon əllərini məbədin damını saxlayan iki orta dirəyə uzatdı. Sağ əli ilə bir, sol əli ilə isə o biri dirəkdən yapışdı. **30** Şimşon «qoy mən də Filiştılərlə bir ölüm» dedi. Sonra var gücü ilə əyilərək dirəkləri itələyib məbədin damını oradakı bütün ağaların və xalqın üzərinə saldı. Beləliklə, Şimşon öləndə həyatı boyu öldürdüyü adamlardan daha çox adam öldürdü. **31** Onun qardaşları, atasının bütün kulfəti məbədə endilər və Şimşonun meyitini oradan çıxarıb apardılar. Onu Sora ilə Eştaol arasında atası Manoahın məqbərəsində dəfn etdilər. Şimşon İsraildə iyirmi il hakimlik etmişdi.

17 Efrayimin dağlıq bölgəsindən olan Mikeya adlı bir adam var idi. **20**, anasına belə dedi: «Səndən oğurlanan min yüz şekel gümüşdən ötrü lənət etdin

və bunu mənə eşitdirdin. Budur, o gümüş məndədir, onu mən götürmüşəm». Anası ona dedi: «Oğlum, qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin». 3 O, min yüz şəkel gümüşü anasına qaytardı. Anası ona dedi: «Bu gümüşün hamisini Rəbb üçün təqdis edirəm. Qoy oğlum ondan bir oyma və bir tökmə büt düzəltsin. İndi bu gümüşü sənə qaytarıram». 4 Gümüşü anasına geri qaytararkən anası iki yüz şəkel gümüş götürüb zərgərə verdi. Ondan bir oyma və bir tökmə büt düzəldirdi. Bu bütləri Mikeyanın evinə qoydular. 5 Mikeyanın ibadətgahı var idi. O, bir efod və ev bütləri düzəldib oğullarından birini özünə kahin təyin etdi. 6 O dövrə ısraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi. 7 Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan bir Yəhudalının ailəsində yaşayan gənc Levili var idi. 8 Həmin adam yaşamağa bir yer tapmaq üçün Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən çıxdı. Səfərə çıxarkən Efrayimin dağlıq bölgəsinə - Mikeyanın evinə gəldi. 9 Mikeya ona dedi: «Haradan gəlirsən?» O, Mikeyaya dedi: «Mən Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən gələn bir Leviliyəm, bir yer tapıb yaşamaq istəyirəm». 10 Mikeya ona dedi: «Mənimlə qal, mənə ata və kahin ol. Mən də sənə ildə on şəkel gümüş, bir dəst paltar və yeməyini verərəm». Levili onunla getdi. 11 O, Mikeya ilə qalmağa razı oldu və bu gənc ona bir oğul kimi oldu. 12 Mikeya Levilini özüne kahin təyin etdi və bu gənc onun evində yaşadı. 13 Mikeya dedi: «İndi bilişəm ki, Rəbb mənə yaxşılıq edəcək, çünkü bir Levili kahinim var».

18 O dövrə ısraildə padşah yox idi. Elə həmin dövrə Dan qəbiləsi yaşamaq üçün özlərinə ırsı torpaq axtarırdı, çünkü o güna qədər İsrail qəbilələri arasında onlara ırs olaraq torpaq düşməmişdi. 2 Dan övladları ölkəni axtarır aramaq üçün Sora və Eştaol şəhərlerindən bütün nəsillərdən beş nəfər igid adamı kəşfiyyata göndərdilər və onlara dedilər: «Gedin, ölkəni axtarın». Onlar Efrayimin dağlıq bölgəsinə - Mikeyanın evinə gəldilər və orada gecələdilər. 3 Hələ Mikeyanın evinin yanında ikən gənc Levilinin səsini tanıdlar və evə təraf dönüb ondan soruştular: «Buraya sən kim gətirib? Burada nə edirsən? Sənin burada nə işin var?» 4 Levili onlara dedi: «Mikeya mənim üçün belə-bela işlər gördü. O məni muzdla tutdu və mən də onun kahini oldum». 5 Danlılar ona dedilər: «Rica edirik, Allaha müraciət et. Qoy biz getdiyimiz bu yolu necə uğurlu

olacağını öyrənək». 6 Kahin onlara dedi: «Salamat gedin, getdiyiniz bu yol Rəbbə xoşdur». 7 Bu beş igid gedib Layışə çatdı və gördü ki, orada yaşayan xalq qayğısızdır. Sidonlular kimi dinc və rahat yaşayırlar. Bu bölgədə onlara hökm edib əziyyət verən heç kim yox idi. Onlar Sidonlulardan uzaqda olub başqa heç kəslə əlaqələri yox idi. 8 İgidlər Sora və Eştaol şəhərlərinə, öz xalqının yanına qayıdanda xalq onlara dedi: «Nə öyrənə bildiniz?» 9 İgidlər onlara dedilər: «Qalxın, Sidonlulara hücum edək, çünkü onların torpağını gördük, çox yaxşıdır. Niyə boş dayanımız? Tərəddüd etməyin, gedib torpağı alın! 10 Oraya çatanda qayğısız bir xalq görəcəksiniz. Allahın sizə verdiyi bu torpaq çox genişdir. Ora elə torpaqdır ki, heç nəyə ehtiyacları yoxdur». 11 Dan nəslindən altı yüz kişi silahlanaraq Sora və Eştaoldan yola düşdülər. 12 Yəhudaya qalxıb Qiryat-Yearimdə gecələdilər. Buna görə də o yer bu güna qədər Maxane-Dan adlanır. O yer Qiryat-Yearimin qərbində yerləşir. 13 Oradan Efrayimin dağlıq bölgəsinə keçdilər və Mikeyanın evinə gəldilər. 14 Layış diyarını axtarmaq üçün gedən beş nəfər kişi öz xalqına sual verdi: «Bu evlərdə efod, ev bütləri, həm də oyma və tökmə bütlərin olduğunu bilişsinizmi? Onda görün nə edirsiniz, bu barədə bir qərara gəlin». 15 Onlar oraya burulub, o gənc Levilinin qaldığı Mikeyanın evinə gələrək onun hal-əhvalını xəbər aldılar. 16 Dan övladlarından döyüş üçün silahlanmış altı yüz nəfər onun darvazasının girişində dayandı. 17 Ölkəni axtarmağa gedən həmin o beş igid evə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdürlər. Kahin və silahlanmış altı yüz nəfər isə darvazanın girişində dayanmışdı. 18 Onlar Mikeyanın evinə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdükləri zaman kahin onlardan soruşdu: «Nə edirsınız?» 19 Onda dedilər: «Sus, əlinlə ağzını yum və dur bizimlə gedək, bizə ata və kahin ol. Sənin üçün bir adama kahin olmaq yaxşıdır, yoxsa bir ısrail qəbiləsinə, bir nəslə?» 20 Kahinin könlü şad oldu, efodla ev bütlərini və oyma bütü götürüb xalq ilə bərabər getdi. 21 Onlar öz küləfətlərini, heyvanları və ev əşyalarını qabaqlarına qatıb yola düşdülər. 22 Mikeyanın evindən uzaqlaşanda Mikeyanın qonşuları toplaşaraq Dan övladlarına çatdilar. 23 Onlar Dan övladlarını səslədi. Dan övladları üzlərini Mikeyaya tutub dedi: «Sənə nə olub ki, bunları bura yığmışan?» 24 Mikeya onlara dedi: «Düzəldiyim allahları və kahini götürüb getdiniz, bəs mənə nə

qaldı? Hələ bir soruşurusunuz ki, sənə nə olub?» **25** Dan övladları ona dedilər: «Səsin aramızda eşidilməsin, yoxsa qəzəbindən odlanan adamlarımız sənin üstünə düşər, həm öz həyatını, həm də evindəkilərin həyatını itirərsən». **26** Dan övladları yollarına davam etdirilər. Mikeya bu adamların ondan güclü olduğunu görüb evinə qayıtdı. **27** Dan övladları Mikeyanın düzəltdiyi şəyləri və onun kahinini götürüb Layişə, dinc və rahat bir xalqa hückum etdi. Əhalisini qılıncdan keçirib şəhərə od vurdular. **28** Onları qurtaran olmadı, çünkü Layış Sidondan uzaqda idi. Bu xalqın başqa heç kəslə əlaqəsi yox idi. Bu şəhər Bet-Rexovun yanında olan bir vadidə yerləşir. Danlılar bu şəhəri bərpa edib orada yaşadılar. **29** Onlar İsraildən törənən öz ataları Danın xatırına bu şəhərin adını Dan qoydular. Amma əvvəlca şəhərin adı Layış idi. **30** Dan övladları orada oyuma bütü qurdular və əhali əsirliliyə düşən günə qədər Musa oğlu Gerşəm oğlu Yonatan özü və oğulları Dan qabiləsinə kahin oldu. **31** Allahın evi Şiloda olarkən bütün bu dövrdə Danlılar Mikeyanın düzəltdiyi oyuma bütə sitayış edirdilər.

19 İsrailda padşah olmayan dövrdə Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir hissəsində bir Levili yaşayırı. O, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən özü üçün bir cariə almışdı. **2** Bu cariə ona qarşı zina etdi və ondan ayrılib atasının evinə, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə qayıdaraq orada dörd ay qaldı. **3** Əri cariənin könlünü alıb geri qaytarmaq üçün onun dalınca getdi. O özü ilə nökərini və bir cüt eşşək götürdü. Cariə ərini ata evinə apardı və atası kişini görəndə onu sevinclə qarşılıdı. **4** Bu kişinin qayınatı – gənc qadının atası onu evində qonaq saxladı. Kişi onlarda üç gün qaldı və onlar yeyib-içib orada gecələdilər. **5** Dördüncü gün sübh tezdən durdular. Kişi getməyə hazırlaşanda gənc qadının atası kürkənənə dedi: «Bir loğma çörək ye ki, ürəyində taqət olsun, ondan sonra gedərsiniz». **6** Onlar oturdular və ikisi də birlikdə yeyib-içilər. Sonra gənc qadının atası bu kişiyyə dedi: «Rica edirəm, bu gecəni də bizimlə qal, qoy ürəyin şad olsun». **7** Kişi isə yola düşmək üçün ayağa qalxdı, lakin qayınatı təkidlə onun qalmasını istədiyinə görə o gecəni orada keçirdi. **8** Beşinci gün kişi geri qayıtmək üçün sübh tezdən qalxanda gənc qadının atası ona dedi: «Rica edirəm, bir az yemək ye ki, ürəyində taqət olsun. Günortadan sonra qədər ləngisəniz, nə olar?» Onlar ikisi də birlikdə yedilər və içdilər. **9** Kişi cariəsi

və nökəri ilə getmək üçün ayağa qalxanda qayınatı – gənc qadının atası ona dedi: «Bax gün günortanı keçib, axşama çatır. Rica edirəm, bu gecəni də burada qal, qoy ürəyin şad olsun. Sabah səhər tezdən durub evinizə qayıdarsınız». **10** Lakin bu kişi gecəni onunla qalmaq istəməyərək ayağa qalxıb yola dödü. O, Yəvus, yəni indiki Yeruşəlim şəhərinin qarşısına gəlib çıxdı. Onun palanlı iki eşşəyi var idi, cariəsi də yanında idi. **11** Onlar Yevusa yaxınlaşanda artıq gün batmaqdı idi. Nökəri ağasına dedi: «Rica edirəm, gəl Yevusluların bu şəhərinə gırək və burada gecələyək». **12** Ağası ona dedi: «Yox, İsrail övladlarından olmayan yadellilərin şəhərinə girməyək, Giveaya gedək». **13** Sonra ağası nökərinə dedi: «Gəl çalışaq Giveaya ya da ki Ramaya çataq. Onların birində gecələyək». **14** Onlar oradan keçib getdilər. Binyaminin Givea şəhərinə yaxınlaşarkən artıq günət batmışdı. **15** Gecəni Giveada keçirmək üçün oranın yoluna döndüllər. Kişi şəhərə girib meydanda oturdu, amma onları gecələmək üçün evinə aparan kimsə yox idi. **16** Bu zaman axşam bir qoca tarladan – işdən evə qayıdırı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsindən idi, amma Giveada yaşayırı. Oranın sakinləri isə Binyaminlilərdən ibarət idi. **17** Bu qoca başını qaldırıb şəhərin meydanındaki yolçunu görüb dedi: «Haradan gəlib, hara gedirsən?» **18** Kişi ona dedi: «Biz Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir hissəsinə gedirik. Mən oralyam. Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə getmişdim, indi isə Rəbbin evinə qayıdırıam, amma məni evinə aparan yoxdur. **19** Halbuki eşşəklərimizin samanı da var, yemi də var. Mənim, qarabaşımın və yanımıdakı nökərin çörəyi və şərabı var, heç nəyə ehtiyacımız yoxdur». **20** Qoca dedi: «Canın sağ olsun! Təki mənim üzərimə sənin ehtiyacların düşsün, ancaq meydanda gecələmə». **21** Onu götürüb evinə gətirdi və eşşəklərinə yem verdi. Hami ayaqlarını yuyandan sonra yeyib-içilər. **22** Onlar könlüllərini şad edərkən, budur, şəhər sakinlərindən bir dəstə yaramaz adam evi əhatəyə alıb qapını döyüd. Bu adamlar ev sahibi qocaya dedi: «Evinə gələn kişini bayırə çıxar, onunla cinsi əlaqədə olaq». **23** Ev sahibi bayırə çıxıb onlara dedi: «Yox, soydaşlarım, yalvarıram pislik etməyin. Madam ki bu adam mənim evimə gəlib, bu alçaqlığı etməyin. **24** Bax mənim evdə ərə getməmiş qızım və o kişinin cariəsi var. Qoy onları bura çıxarım, bu biabırçılığı onlarla edin, onlarla gözünüzə xoş görünəni edin, lakin bu kişi ilə belə alçaqlıq etməyin». **25** Lakin bu adamlar

ona qulaq asmaq istəmədilər. Ona görə də Levili cariyəsinin qolundan tutub bayra – onların yanına çıxardı. Onlar onunla cinsi münasibətdə olub bütün gecəni səhərəcən pis işlər gördülər. Dan yeri söküləndə isə qadını buraxdilar. **26** Qadın gün ağaranda ağasının qaldığı yerə – qocanın evinə qayıdır darvazanın yanında yerə sərildi və hava açılana qədər orada qaldı. **27** Ağası səhər qalxıb evin qapılarını açdı və yoluna davam etmək üçün çıxanda cariyəsini evin darvazasında əlləri astanada yerə sərilmış gördü. **28** Kişi qadına dedi: «Dur, gedək». Lakin ondan heç bir cavab gəlmədi. Sonra kişi cariyəsini eşşəyin üstünə qoyub öz şəhərinə yola düşdü. **29** O, evinə çatanda bir bıçaq götürüb cariyəsinin cəsədini hissə-hissə on iki parçaya böldü. O doğradığı hissələri bütün İsrail ərazisinə göndərdi. **30** Bu hissələri görən hər kəs belə dedi: «İsrail övladları Misirdən çıxandan bu günədək belə bir hadisə olmamışdır və görünməmişdir. Bu barədə düşünün, məsləhətləşib bir qərar verin».

20 Bütün İsrail övladları Dandan Beer-Şevaya qədər
ərazidən və Gilead torpağından Misipayə çıxdılar.
İcma bir nəfər kimi Rəbbin öündə toplandı. **2**
Bütün xalqın, bütün İsrail qəbilələrinin başçıları
Allahın xalqının toplantısında öz yerlərini tutdular.
Orada qılinc daşıyan dörd yüz min piyada var idi.
3 Binyamin övladları İsrail övladlarının Misipayə
çıxdıqlarını eşitdi. Orada İsrail övladları dedilər:
«Danışın görək, bu pis hadisə necə baş verdi?» **4**
Öldürüülən qadının əri olan Levili onlara cavab verdi:
«Mənimlə cariyəm gecələmək üçün Binyaminin Givea
şəhərinə daxil olduq. **5** Givea kişiləri mənə qarşı
qalxdılar və mənim gecələdiyim evi mühəsirəyə
aldılar, məni öldürmək istədilər və cariyəmi zorladılar.
Bunun nəticəsində qadın öldü. **6** Mən də cariyəmi
götürüb parça-parça doğrayaraq hər hissəsini İsrailin
irs torpaqlarının bütün bölgələrinə göndərdim,
çünki İsraildə pozğunluq və alçaqlıq edilib. **7**
Ey İsrail övladları! Baxın hamınız burada öz fikir
və məsləhətinizi verin». **8** Bütün xalq bir nəfər
kimi ayağa qalxıb dedi: «Bizdən heç kim çadırına
getməyəcək və heç kim evinə qayıtmayacaq. **9** İndi
belə bir iş görməliyik: püşk atıb Giveaya hücum
edəcəyik. **10** Orduya azuqə götirmək üçün İsrailin
bütün qəbilələrinin hər yüz nəfərdən onunu, min
nəfərindən yüzünü, on min nəfərindən minini
götürəcəyik ki, Binyaminin Givea şəhərinə gedib

çatanda İsrailde etdikləri alçaq işlərin hamisiniñ əvəzini onlara edə bilsinlər». **11** Bütün İsaillilər bir nəfər kimi birləşib o şəhərə qarşı toplandılar. **12** İsrail qabilələri Binyamin qabiləsinin torpaqlarının hər tərəfinə qasidlər göndərib dedi: «Bu nə pislikdir, sizin aranızdan çıxıb? **13** İndi Giveada olan o yaramaz adamları biza verin, onları öldürək və bununla İsraildən bu pisliyi təmizləyək». Lakin Binyamin övladları soydaşları olan İsrail övladlarının sözünə qulaq asmaq istəmədilər. **14** İsrail övladları ilə döyüşə çıxməq üçün Binyamin övladları öz şəhərlərindən Giveaya toplandılar. **15** Həmin gün şəhərlərdən gələn Binyamin övladları Givea əhalisindən yiğilmiş yeddi yüz seçmə adamdan savayı, qılinc daşıyan iyirmi altı min kişi də yığıldılar. **16** Bütün bu xalqın arasında solaxay olan yeddi yüz seçmə adam var idi ki, hər biri sarrast sapand atıb daşla başda olan bir tükü belə, vura bilirdi və atdıqları boşça çıxmırıldı. **17** Binyaminlilərdən başqa, İsaillilərdən qılinc daşıyan dörd yüz iyirmi kişini saydılar ki, bunların da hamısı döyüşü idı. **18** İsrail övladları Bet-Elə çıxdılar və Allaha müraciət edib dedilər: «Binyamin övladlarına qarşı biz tərəfdən əvvəlcə kim döyüşə çıxacaq?» Rəbb dedi: «Əvvəlcə Yəhuda qəbiləsi çıxacaq». **19** İsrail övladları səhər tezdən qalxıb Giveaya qarşı ordugah qurdular. **20** İsaillilər Binyaminlilərlə döyüşə çıxıb Giveada onlara qarşı düzüldüllər. **21** Binyamin övladları Giveadan çıxdılar və o gün İsaillilərdən iyirmi iki min kişini vurub yera sərdilər. **22** Lakin İsrail ordusu cəsarətə gəlib əvvəlki gün düzüldükləri yerdə yenə də döyüşə düzüldü. **23** İsrail övladları Bet-Elə çıxıb Rəbbin önündə axşama qədər ağladılar və Rəbbə müraciət edib dedilər: «Soydaşımız olan Binyamin övladları ilə yenə döyüşə girişəkmi?» Rəbb onlara dedi: «Onların qarşısına çıxın». **24** İkinci gün İsrail övladları Binyamin övladlarına yaxınlaşdırılar. **25** Həmin gün də Binyaminlilər onların qarşısına çıxaraq İsrail övladlarından bu dəfə on səkkiz min kişini vurub yera sərdi. Bunların hamısı qılinc daşıyan adamlar idı. **26** Bütün İsrail övladları, bütün ordu Bet-Elə çıxıb ağladı. Orada Rəbbin önündə qalib axşama qədər oruc tutdular. Rəbbin hüzurunda yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **27** İsrail övladları Rəbbə müraciət etdilər, cünki Allahan Əhd sandığı o günlər orada idı. **28** Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas o dövrdə sandığın önündə dururdu. Onlar Rəbbə dedilər: «Soydaşlarımız olan Binyamin övladlarına qarşı bir

daha döyüşə çıxaqmı, yoxsa bu işdən əl çəkək?» Rəbb dedi: «Çixin, çünki sabah onları sizə təslim edəcəyəm». **29** İsraillilər pusquda duranları Giveanın ətrafında yerləşdirilər. **30** Üçüncü gün yenə İsrail övladları Binyamin övladlarına qarşı çıxdılar və əvvəlki kimi Giveaya qarşı düzüldülər. **31** Binyamin övladları da bu xalqa qarşı çıxdılar və şəhərdən kənara çəkildilər. Əvvəlki kimi onlar İsrailliləri qırmağa başladılar. Bet-Elə və Giveaya gedən əsas yollarda otuz nəfər İsrailli qırıldı. **32** Binyamin övladları dedilər: «Əvvəlki kimi onlar yenə də qarşımızda məğlub olur». İsrail övladları isə dedilər: «Qaçaq, onları şəhərdən uzağa əsas yollara çıxardaq». **33** Bütün İsraillilər yerlərindən qalxıb Baal-Tamarda düzüldülər. Birdən-birə Givea yaxınlığında pusquda duran İsraillilər də yerlərindən çıxdılar. **34** Bütün İsraildən seçilmiş on min kişi Giveaya ön cəbhədən hücum etdi. Döyüş siddətli idi. Amma Binyaminlilər müsibətlə qarşılaşdıqlarını bilmədilər. **35** Rəbb İsrailin öündə Binyaminliləri darmadağın etdi. Həmin gün İsrail övladları Binyaminlilərdən iyirmi beş min yüz kişini həlak etdi. Bunların hamısı qılınç gəzdirən adamlar idi. **36** Binyamin övladları gördülər ki, məğlub oldular. Belə oldu ki, İsraillilər Giveaya qarşı qurduqları pusquda duranlara güvəndiklərinə görə Binyaminlilərə meydan vermişdilər. **37** Pusquda duran adamlar cələ tərpənib Giveaya hücum etdilər və ətrafa yayılıraq bütün şəhəri qılınçdan keçirdilər. **38** Şəhərdən qalxan böyük tüstü İsraillilərlə pusquda duranlar arasında təyin olunmuş işarə idi. **39** Bu işarəyə görə döyüş meydanındakı İsraillilər dönüb Binyaminlilərin üzərinə getməli idi. Binyaminlilər İsrailliləri qırmağa başladılar və otuz nəfərə qədər adamı öldürdülər. Ona görə də belə dedilər: «Yəqin əvvəlki döyüşdə olduğu kimi önməzdə məğlub olurlar». **40** Lakin şəhərdən sütun kimi tüstü qalxmağa başlayanda Binyaminlilər arxaya baxıb bütün şəhərdən yanının göyə yüksəldiyini gördülər. **41** İsraillilər dönüb onların üstünə gələndə Binyaminliləri dəhşət bürüdü, çünki fəlakətlə qarşılaşdıqlarını gördülər. **42** Onlar İsraillilərin öündən geri çəkilib çələ tərəf qaçdılar, lakin döyüş oranı da bürüdü. Onları şəhərdən çıxanlar mühasirəyə alıb qırdılar. **43** Binyaminliləri mühasirəyə alıb dayanmadan təqib edərək gündoğana tərəf Giveanın qarşısında onları əzdilər. **44** Binyaminlilərdən on səkkiz min nəfər yerə sərildi. Bunların hamısı igid cəngavər idi. **45** Qalanları dönüb çələ tərəf, Rimmon qayasına qaçdılar.

İsraillilər əsas yollar boyunca onlardan beş min kişini qırdılar. Sonra Gidoma qədər Binyaminlilərin ardınca düşüb daha iki minini qırdılar. **46** Həmin gün qılınç gəzdirən iyirmi beş min Binyaminli qırıldı. Bunların hamısı igid cəngavər idi. **47** Altı yüz kişi isə dönüb çələ tərəf, Rimmon qayasına qaçdı və dörd ay orada qaldı. **48** İsraillilər Binyamin övladlarının torpaqlarına qayıdıb bütün şəhər sakinlərini və heyvanlarını, əllərinə nə keçdiə, hamisini qılınçdan keçirdilər. Sonra qarşılara çıxan bütün şəhərlərə od vurdular.

21 İsraillilər «bizdən heç kim qızını Binyaminliyə ərə verməyəcək» deyə Mispada and içmişdilər.

2 Xalq Bet-Elə gedib orada axşama qədər Allahın hüzurunda oturaraq və fəryad edərək bərkədən ağladı. **3** Onlar dedilər: «Ey İsrailin Allahı Rəbb, niyə İsraildə belə hadisə baş verdi? Nə üçün bu gün İsraildən bir qəbilə əskildi?» **4** Ertəsi gün xalq tezən qalxıb orada Rəbbə bir qurbangah tikərək yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. **5** İsrail övladları dedi: «Bütün İsrail qəbilələrindən Rəbbin öündəki toplantıya gəlməyən varmı?» Çünkü Mispada olan Rəbbin öündəki toplantıya gəlməyənlər haqqında möhkəm and içmişdilər ki, onlar öldürülməlidirlər. **6** İsrail övladları öz soydaşları Binyaminlilərdən ötrü kədərlənib dedilər: «Bu gün İsraildən bir qəbilə kəsildi. **7** Onlardan sağ qalanlara arvad tapmaq üçün nə edək? Axı onlara qızlarını ərə verməmək üçün Rəbbin haqqına and içmişik». **8** Sonra İsrail övladları soruşdu: «İsrail qəbilələrindən Mispaya, Rəbbin hüzuruna kim gəlməyib?» Toplantı üçün ordugaha Yaveş-Gileaddan heç kimin gəlmədiyini öyrəndilər, **9** çünki xalq siyahıya alınanda orada Yaveş-Gilead əhalisindən heç kimin olmadığı məlum oldu. **10** İcma oraya on iki min igid cəngavər göndərərək onlara əmr edib dedi: «Gedin, qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla Yaveş-Gilead əhalisinin hamisini qılınçdan keçirin. **11** Edəcəyiniz iş belə olacaq: hər kişini və kişi ilə yatan qadınların hamisini tamamilə məhv edin». **12** Yaveş-Gilead əhalisi arasında ərə getməmiş dörd yüz qız tapdilar və onları Kənan torpağında olan Şilodakı ordugaha gətirdilər. **13** Bütün icma Rimmon qayasında olan Binyamin övladlarının yanına adam göndərib dənişdi və onları barışğa çağırıldı. **14** O vaxt Binyaminlilər qayıtdılar və Yaveş-Gilead qadınlarından sağ qalan qadınlar onlara verildi, lakin gətirilənlər onların hamisəna çatmadı. **15** Xalq Binyaminlilərdən ötrü kədərləndi, çünki Rəbb

İsrail qəbilələri arasında bir yarıq açmışdı. **16** İcmanın ağsaqqalları dedi: «Qalanlar üçün necə arvad tapaq? Çünkü Binyamindəki qadınlar həlak olmuşdu». **17** Ağsaqqallar sözlərinə davam etdi: «İsraildən bir qəbilə silinməsin deyə Binyamində sağ qalan oğulların varisi olmalıdır. **18** Biz qızlarımızı onlara ərə verə bilmərik, çünkü İsrail övladları “Binyaminliyə qız verən lənətə gəlsin” deyə and içmişdilər». **19** Onlar sonra dedilər: «Baxın Bet-Elin şimalında, Bet-Eldən Şekemə çıxan əsas yolun şərqində və Levonanın cənubunda olan Şiloda ilbəil Rəbbin bayramı olur». **20** Beləliklə, Binyamin övladlarına belə əmr etdilər: «Gedib üzüm bağlarında pusquda durun, **21** baxın, güdün, Şilo qızları rəqsə çıxanda cəld bağlardan çıxın, hər kəs özünə arvad etmək üçün bir Şilo qızı götürüb Binyamin torpağına qaçın. **22** Əgər onların ataları ya da qardaşları bizim yanımıza şikayətə gəlsələr, onlara belə deyərik: “Bizim xatirimizə Binyaminliləri bağışlayın, çünkü əsir aldığımız qızlar hamisəna çatmadı. Siz də onlara qız vermədiyinizə görə təqsirkar deyilsiniz”». **23** Binyamin övladları belə də etdilər və öz saylarına görə rəqs edən qızlardan götürüb qaçdilar. Sonra öz irs olan torpaqlarına qayıtdilar və şəhərləri bərpa edib o yerlərdə yaşadılar. **24** O vaxt İsrail övladları oranı tərk etdilər. Hər biri öz qəbiləsinə və öz nəslinin yanına qayıtdı, hər biri öz irs olan torpağına getdi. **25** O dövrdə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi.

Rut

1 Hakimlərin hökm etdiyi günlərdə ölkədə qıtlıq oldu. Ela bu vaxtlarda Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən bir kişi arvadı və iki oğlu ilə birgə müvəqqəti yaşamaq üçün Moav torpağına köcdü. **2** Bu kişinin adı Elimelek, arvadının adı Naomi, bir oğlunun adı Maxlon, o birinin adı isə Kilyon idi. Onlar Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Efratlılar idi. Bu adamlar gəlib Moav torpağında yaşıdalar. **3** Bir gün Naominin əri Elimelek öldü və o, iki oğlu ilə qaldı. **4** Oğulları özlərinə Moav qadınlarından arvad aldı. Bu qadınların birinin adı Orpa, o birinin adı isə Rut idi. Onlar on ilə yaxın bu torpaqda yaşıdı. **5** Sonra Maxlon və Kilyon da öldü, Naomi həm oğulsuz, həm də ərsiz qaldı. **6** Bir gün Naomi gəlinləri ilə Moav torpağından geri qayıtmaq üçün ayağa qalxdı. O, Moav torpağında eşitmışdı ki, Rəbb Öz xalqına nəzər salaraq onlara çörək vermişdir. **7** Naomi Yəhudə torpağına qayıtmaq üçün gəlinləri ilə yaşadığı yerdən çıxbı yola düşdü. **8** Naomi hər iki gəlininə dedi: «Gəlin siz hər biriniz ananızın evinə qayidin. Sizin mərhəmlərə və mənə etdiyiniz xeyirxahlıq görə qoy Rəbb sizə xeyirxahlıq etsin. **9** Rəbb elə etsin ki, hər biriniz ər evində rahatlıq tapasınız». Sonra o, gəlinlərini öpdü və onlar hönkürüb ağladılar. **10** Gəlinləri ona dedilər: «Xeyr, biz də səninlə birgə xalqının yanına gedirik». **11** Naomi isə dedi: «Ay qızlarım, qayidin geri. Axı niyə siz də mənimlə getməlisiniz? Məgar bətnimdə yənə oğullarım var ki, sizə ər olsun? **12** Qayidin, ay qızlarım, öz yolunuzla gedin. Mən indi ərə getmək üçün çox yaşlıyam. Desəm ki, ümidi var, hətta bu gecə ərə gedib oğullar doğacağam, **13** onlar böyüyənə qədər gözləyərsinizmi? Ərə getməyib səbir edərsinizmi? Yox, qızlarım! Sizin halinəzə çox acıyıram, çünkü mənə qarşı qalxan Rəbbin əlidir». **14** Onlar yenə də bərkdən ağladılar. Orpa qayınanashını öpüb vidalaşdı, Rut isə ona sarıldı. **15** Naomi Ruta dedi: «Bax qayının arvadı öz xalqının və allahlarının yanına qayıtdı, gəl sən də onun ardına geri qayit». **16** Rut dedi: «Məcbur etmə ki, səni tərk edib Səninlə getməyim. Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm, Harada qalsan, orada qalacağam; Xalqın xalqım olacaq, Allahın Allahım. **17** Sən harada ölacaksənsə, Mən də orada ölcəcəyəm, Orada da basdırılacağam. Əgər ölümdən başqa bir şey Məni səndən ayırsa, Qoy Rəbb mənə beləsini və Bundan bətərini etsin». **18** Naomi Rutun onunla

getmək üçün qəti qərara gəldiyini görəndə bir daha onu dilə tutmadı. **19** Hər ikisi Bet-Lexemə qədər gedib oraya çatdalar. Bet-Lexemə daxil olanda onları görən bütün şəhər əhalisi hərəkətə gəldi və dedilər: «Bu, Naomi deyilmə?» **20** Naomi onlara dedi: «Mənə Naomi deməyin, mənə Mara deyin, çünkü Külli-İxtiyar həyatımı acı etdi. **21** Mən buradan dolu çıxdım, Rəbb məni boş qaytardı. Bir halda ki Rəbb məni ittiham etdi, Külli-İxtiyar başına müsibət gətirdi, daha niyə məni Naomi çağırırsınız?» **22** Beləliklə, Naomi Moav torpağından onunla birgə gələn gəlini Moavlı Rutla bərabər geri qayıtdı. Onlar Bet-Lexemə arpa biçini başlananda gəldilər.

2 Naominin əri Elimelekin nəslindən Boaz adlı mərd və xeyirxah bir qohumu var idi. **2** Bir gün Moavlı Rut Naomiyə dedi: «İzin ver, zəmilərə gedim. Kimin gözündə lütf tapsam, onun ardınca düşüb başaq yiğaram». Naomi ona «get, qızım» dedi. **3** Rut getdi və bir zəmiyə girib biçinçilərin ardına başaq yiğmağa başladı. Təsadüfən o, Elimelekin nəslindən olan Boazın sahəsinə girmişdi. **4** Bu vaxt Boaz Bet-Lexemdən gəldi və biçinçilərə dedi: «Qoy Rəbb sizinlə olsun!» Biçinçilər cavab verdilər: «Rəbb sənə xeyir-dua versin». **5** Boaz biçinçilərə nəzarət edən nökərinə dedi: «Bəs bu cavan qadın kimdir?» **6** Nökər cavab verdi: «Bu cavan qadın Moavlıdır. O, Moav torpağından buraya Naomi ilə birlikdə gəlib. **7** Mənə dedi: «Rica edirəm, qoy biçinçilərin ardına düşüm və dərzlərin arasından düşən başaqları yiğib toplayım». Səhərdən gəlib, indiyəcən buradadır, talvar altında isə lap az dincəlib. **8** Boaz Ruta dedi: «Mənə qulaq as, qızım! Başaq yiğmaq üçün buradan ayrılib başqa zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim qulluqcu qızlarımıla qal. **9** Yalnız biçinçilərin biçdiyi bu zəmiyə gözünü dik və qızların ardına get. Nökərlərə əmr etmişəm ki, heç kimin səninlə işi olmasın. Əgər susasan, su qablarının yanına gedib nökərlərin çəkdiyi sudan iç». **10** Rut üzüstə yerə döşəndi və yerdək təzim edərək dedi: «Nəyə görə mən gözlərində lütf tapdım? Nə üçün mənə hörmət edirsən? Axı mən bir qəribəm». **11** Boaz ona cavab verdi: «Ərin ölündən sonra qayınanana etdiyin hər şeyi eşitmişəm. Sən atanı, ananı, doğma torpağını atıb heç tanımadiğın bir xalqın yanına gəlmisən». **12** Bu işinin əvəzini qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sıqınmaq üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol mükafat versin! **13** Rut dedi: «Qoy sənin gözündə

lütf tapım, ağaç, necə də mənə təsəlli verdin. Sənin kənizlərinin birinə tay olmadığım halda bu kənizini ürəkləndirən sözlər söylədin». **14** Yemək zamanı Boaz Ruta dedi: «Buraya gəl, sən də çörəkdən ye, tikəni sirkə-şirəyə batır». Qadın gəlib biçinçilərin yanında ayləşdi. Boaz ona qovurğa uzadı. Qadın yeyib-doydu və yeməyindən artıq da qaldı. **15** Rut başaq yiğmaq üçün ayağa qalxanda Boaz nökərlərinə əmr edib dedi: «Qoy o gedib dərzlərin arasından başaq yiğsin, onu incitməyin. **16** Dərzlər arasından çəkib onun üçün də atın ki, o da yiğsin. Onu qınamayın». **17** Rut axşama qədər zəmidə başaq yiğdi və yiğdiyi başağı döyüb bir efaya yaxın arpa çıxartdı. **18** Sonra onu götürüb şəhərə gəldi. Qayınanası gördü ki, o, başaq gətirib. Rut naharda doyandan sonra artıq qalan yeməyini qayınanasına verdi. **19** Qayınanası ona dedi: «Bu gün harada başaq yiğmişan? Harada işləmisen? Sən hörmət edən qoy xeyir-dua alsın!» Rut yanında işlədiyi adam haqqında qayınanasına danışb dedi: «Bu gün yanında işlədiyim adamın adı Boazdır». **20** Naomi gəlininə dedi: «Dirilərdən və ölüldərdən Öz xeyirxahlığını əsirgəməyən Rəbb qoy ona xeyir-dua versin!» Naomi yenə dedi: «O, qohumumuzdur, yaxın qəyyumlarımızdan biridir». **21** Moavlı Rut dedi: «Bir də o mənə dedi ki, mənim biçinim qurtarana qədər işçilərimlə birgə işlə». **22** Naomi gəlininə dedi: «Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin çox yaxşıdır, yoxsa başqa zəmirlərdə səni incidərlər». **23** Beləliklə, Rut arpa və buğda biçinləri qurtarana qədər Boazın qulluqçu qızlarının yanında başaq yiğdi və qayınanası ilə birgə yaşıdi.

3 Bir gün qayınanası Naomi Ruta dedi: «Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün rahat bir yer axtarmayımmı? **2** Bax qulluqçu qızları ilə sahəsində işlədiyin Boaz bizim qohumumuzdur. O bu gecə xırmana arpa sovurur. **3** Sən də yuyun, ətirlən və ən gözəl paltarını geyinib xırmana en. Amma o yeyib-icməyini qurtarmayınca özünü ona göstərmə. **4** Elə ki yatmağa getdi, yerini tapıb onun ayaqlarının üstünü açaraq ayaq tərəfində yatırsan. Sonra nə etmək lazımdırsa, o özü sənə deyəcək». **5** Rut ona «dediklərinin hamisəna əməl edərəm» dedi. **6** Rut xırmana endi və qayınanasının bütün tapşırıqlarına əməl etdi. **7** Boaz yeyib-icib kefi kökələndən sonra yatmaq üçün məhsul tayasının kənarına getdi. Rut da sakitca gəldi və ayaqlarının üstünü açıb ayaq tərəfində uzandı. **8** Gecə yarısı birdən

Boaz səksəndi və çevrilib baxanda gördü ki, ayaqlarının yanında bir qadın uzanıb. **9** O, qadına dedi: «Sən kimsən?» Qadın cavab verdi: «Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört, cünki sən qəyyumumsan». **10** Boaz dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, qızım! Sonuncu xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır. Cünki nə kasib, nə də varlı bir cavanın ardında düşdü. **11** Qızım, daha qorxma! Dediyiñ hər şeyi sənin üçün edəcəyəm. Şəhərimizin bütün əhalisi yaxşı bilir ki, sən xeyirxah qadınsan. **12** Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma məndən də yaxın qəyyumun var. **13** Bu gecəni qal, sabah əgər o adam sənə qəyyum olmaq istəsə, çox yaxşı, qoy olsun. Yox, əgər bundan imtina etsə, var olan Rəbb haqqı, sənin qəyyumun mən özüm olacağam. Hələlik sabaha qadər yat». **14** Rut onun ayaqlarının yanında sübhədək yatdı və səhərin alaqqaranlığında – hələ gözün yaxşı seçmədiyi vaxtda ayağa qalxdı, cünki Boaz demişdi: «Qoy heç kəs bilməsin ki, xırmana bu qadın gəlib». **15** Sonra Boaz Ruta dedi: «Üst örtüyünü götür, burada tut». Rut örtüyünü götürüb kənarından tutdu. Boaz altı ölçü arpanı örtüyün üstünə töküb ona verdi. Rut şəhərə qayıtdı. **16** O, qayınanasının yanına gələndə qayınanası ona dedi: «Necə oldu, qızım?» Rut Boazla olan hər şeyi Naomiyə danışdı, **17** sonra dedi: «O mənə altı ölçü arpa verib ki, qayınananın yanına əlibəş qayıtma». **18** Naomi Ruta dedi: «Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, cünki o adam bu işi bu gün axıra çatdırımayınca sakit olmayıcaq».

4 Boaz şəhərin darvazasına çıxıb adamlar toplanan yerdə oturdu. Boazın bəhs etdiyi qəyyum oradan keçirdi. Onu görən Boaz «ay filankəs, bir dən, burada otur» dedi. O da gəlib orada oturdu. **2** Şəhər aqsaqqallarından on adamı çağırıb «siz də burada oturun» dedi. Onlar da gəlib orada oturdular. **3** Boaz həmin qəyyuma dedi: «Moav torpağından qayıdan Naomi, qardaşımız Elimelekin zəmisini satır. **4** Mən də burada oturanların və xalqımın aqsaqqalları arasında sənə eştirdirmək istədim ki, oranı satın alasan. Əgər sən bu qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirəcəksənsə, bunu et, əgər bundan imtina edirsənsə, bunu açıq de, mən də bilim. Cünki səndən başqa bu vəzifəni öhdəsinə götürən kimsə yoxdur, yalnız səndən sonra mən varam». O, Boaza dedi: «Qəyyumluq vəzifəsini mən yerinə yetirərəm». **5** Boaz dedi: «Zəmini Naomidən satın alarkən onun mərhum oğlunun arvadı Moavlı

Rutu da arvad olaraq almalısan ki, mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın». **6** Qəyyum olan adam dedi: «Mən ona qəyyumluq edə bilmərəm, yoxsa öz irsim dağlıar. Mənim vəzifəmi sən öz öhdənə götür, mən qəyyum ola bilmərəm». **7** Qədim zamanlarda İsraildə belə bir adət var idi: qəyyumluq vəzifəsini icra edərkən və mal dəyişərkən müqavila bağlanmasına şəhadət olsun deyə biri öz çarığını çıxarıb başqasına verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan razılaşma üsulu idi. **8** Qəyyum olan adam Boaza dedi: «Sən özün satın al». Sonra da o öz çarığını çıxardı. **9** Boaz ağısaqqallara və bütün xalqa dedi: «Siz də bu gün şahidsiniz ki, mən Elimelekin bütün mülkünü, Kilyon və Maxlonun bütün mülklərini Naomidən satın alıram. **10** Mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın deyə Maxlonun dul arvadı Moavlı Rutu da özümə arvad alıram. Qoy qardaşları arasından, yurd qapılarından mərhumun adı silinməsin. Siz də bu gün şahidsiniz». **11** Darvaza yanına yiğilan bütün xalq və ağısaqqallar dedilər: «Biz şahidik, qoy Rəbb sənin evinə galən qadını İsrail evini quran iki qadın Rəhilə və Lea kimi etsin. Efratada qüdrətli işlər görəsən və Bet-Lexemdə adın tanınsın. **12** Qoy Rəbb sənin evini bu gənc qadından verəcəyi nəslə Tamarın Yəhudaya doğduğu Peresin evi kimi etsin». **13** Boaz Rutu aldı və Rut ona arvad oldu. Boaz onun yanına girdi. Rəbb Rutun bətninə uşaq verdi və Rut oğul doğdu. **14** Qadınlar Naomiyə dedilər: «Rəbbə alqış olsun ki, bu gün sənə gələcək qəyyumunu verdi. Qoy onun adı İsraildə tanınsın. **15** Bu körpə səni carindracaq və qoca vaxtında səni saxlayacaq. Çünkü onu sənə yeddi oğuldan daha yaxşı olan, səni sevən gəlinin doğmuşdur». **16** Naomi uşağı qucağına alıb gəzdirdi və onun dayəsi oldu. **17** Qonşu qadınlar ona ad qoyub dedilər: «Naomi üçün oğul doğulub». Onun adını Oved qoydular. O, Davudun atası olan Yesseyin atasıdır. **18** Peresin nəslı budur: Peresdən Xesron törədi. **19** Xesrondan Ram törədi. Ramdan Amminadav törədi. **20** Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi. **21** Salmondan Boaz törədi. Boazdan Oved törədi. **22** Oveddən Yessey törədi. Yesseydən də Davud törədi.

Birinci Samuel

1 Efrayimin dağlıq bölgəsində yerləşən Ramatayim-Sofim şəhərində Elqana adlı bir adam yaşayırırdı. O, Efrayim sakini olub Suf tayfasından – Suf oğlu Toxu oğlu Elihu oğlu Yeroxamin oğlu idi. **2** Elqananın Xanna və Peninna adında iki arvadı vardı. Peninnanın uşaqları var idi, amma Xannanın övladı olmurdı. **3** Elqana Ordular Rəbbinə səcdə qılmaq və qurban kəsmək üçün hər il öz şəhərindən Şiloya gedərdi. Orada Elinin iki oğlu – Xofni və Pinxas Rəbbin kahinləri idi. **4** Elqana qurban kəsilən gün arvadı Peninnaya, oğul və qızlarının hamisəna pay verərdi. **5** Xannaya isə ikiqat pay verərdi. Rəbb onun bətnini bağlamışdı, buna baxmayaraq Elqana onu çox sevirdi. **6** Günüüsü Peninna isə Xannanın Rəbb tərəfindən bətninin bağlanmasına görə həmişə ona sataşar və xətrinə dəyərdi. **7** Bu, illərlə belə davam edirdi. Xanna hər dəfə Rəbbin ibadətgahına gedəndə günüüsü ona söz atar, Xanna da ağlayar, yemək yeməzdilər. **8** Bir gün əri Elqana ona dedi: «Xanna, niyə ağlayırsan? Niyə yemək yemirsən? Axı niyə kadərlısan? Mən sənə on oğuldan da artıq deyiləmmi?» **9** Onlar Şiloda yeyib-içəndən sonra Xanna ayağa qalxdı. Kahin Eli Rəbbin məbədinin qapısının yanındakı kürsüdə oturmuşdu. **10** Xanna ürək yanığı ilə dua edərək acı-acı ağlayırdı. **11** Rəbbə yalvararaq əhdini belə söylədi: «Ey Ordular Rəbbi, Öz dərdli bəndənin vəziyyətini görürsən. Mən bəndəni unutmayıb bir oğul versən, oğlumun həyatını Sənə həsr etmək üçün verər və qoymaram ki, onun başına ülgüt dəyisin». **12** Xanna Rəbbin hüzurunda uzun müddət dua etdi. Eli isə onun ağızına baxırdı. **13** Xanna qəlbində yalvardığı üçün yalnız dodaqları tərpənirdi, səsi eşidilmirdi. Eli elə güman etdi ki, o sərxoşdur. **14** Ona görə də dedi: «Nə vaxta qədər sərxoşluq edəcəksən? Bəsdir, at bu şərabı». **15** Xanna cavabında dedi: «Xeyr, ağam, mən nə şərab içmişəm, nə də başqa kefləndirici içki. Könlü qəm-qüssəli bir qadınam ki, sadacə Rəbbin hüzurunda ürəyimi boşaldıram. **16** Kənizini pis qadın sanma. Bu yalvarışım indiyadək çəkdiyim böyük qayğı və əziyyətə görədir». **17** Eli cavab verib dedi: «Salamat get, qoy İsrailin Allahı səni muradına çatdırınsın!» **18** Xanna «təki bəndən sənin gözlərində lütf tapsın» deyib yolu ilə getdi və yemək yedi. Artıq cöhrəsi kədərli deyildi. **19** Ertəsi gün onlar sübh tezdən qalxıb Rəbbə səcdə qılandan sonra Ramadakı evlərinə qayıtdılar. Elqana arvadı Xanna

ilə yaxınlıq etdi və Rəbb də Xannanı yada saldı. **20** Vaxt keçdi, Xanna hamilə olub bir oğul doğdu. «Onu Rəbdən dilədim» deyərək adını Samuel qoydu. **21** Elqana Rəbbə illik qurbanını və əhdini yerinə yetirmək üçün evdəkilərlə bərabər Şiloya getdi. **22** Amma Xanna getmədi. Ərinə «körpəni süddən kəsəndən sonra onu Rəbbə xidmət etmək üçün aparacağam və ömrü boyu orada qalacaq» dedi. **23** Əri Elqana ona dedi: «Gözündə nə xoşdursa, elə də et, onu süddən ayıranə qədər evdə otur. Qoy Rəbb Öz vədini yerinə yetirsin». Qadın evdə qalıb oğlunu süddən ayıranə qədər əmizdirdi. **24** Uşağı süddən ayırandan sonra Xanna onu üç buga, bir efa un və bir tuluq şərabla birlikdə Rəbbin Şilodakı ibadətgahına apardı. Uşaq isə hələ balaca idi. **25** Buğanı kəsəndən sonra uşağı Eliyə verdilər. **26** Xanna dedi: «Ey ağam, canına and olsun, burada – sənin yanında durub Rəbbə yalvaran qadın mənəm. **27** Yalvarışım bu uşaq üçün idi, Rəbb muradımı yerinə yetirdi. **28** Mən onu Rəbbə əhd etmişdim və ömrü boyu Rəbbə həsr olunmalıdır». Sonra uşaq orada Rəbbə səcdə etdi.

2 Xanna Rəbbə belə dua etdi: «Rəbdə tapdığım sevincdən ürəyim cuşa gəlir, Rəbb mənə böyük güc verir, Düşmənlərimin önündə öyünürəm, Çünkü Sən məni qurtardığına görə sevinirəm. **2** Rəbbə oxşar ikinci müqəddəs yoxdur, Ey Rəbb, yeganəsən Sən! Allahımız kimi sığınacaq qaya yoxdur! **3** Artıq qürurla danışmayıñ, Dilinizdən təkəbbürlü sözər çıxmasın. Çünkü Rəbb hər şeyi bilən Allahdır, Hər iş Onun tərəfindən ölçülür. **4** İğidlərin yolları qırılır, Büdərəyənlər isə Onun qüdrəti ilə qurşanır. **5** Toxlar azuqə üçün muzdla işlərkən Aclar doyuzdurulur. Sonsuz qadın yeddi övlad doğur, Çoxuşaqlı qadın isə tənha qalır. **6** Rəbb insəni həm öldürür, həm dirildir. Ölülər diyarına həm endirir, həm çıxarır. (Sheol h7585) **7** Rəbb yoxsulluq və var-dövlət göndərir, Alçaldır və yüksəldir. **8** O, yoxsulları toz-torpağın içindən götürür, Fəqirləri küllikdirən çıxarır. Onları hökmədarların yanında əyləşdirir, Onlara ırs olaraq şərəf taxtını verir. Çünkü Rəbb yerin təməlini qoydu, Onun üzərində dünyani qurdu. **9** Sadiq qullarının addimlarını qoruyur, Pisləri isə zülmətdə susdurur. Çünkü insan öz qüvvəsi ilə zəfar çalır. **10** Rəbbə qarşı duranlar parçaparça olacaq, Haqq-Taala onların üzərində göyləri gurladacaq. Rəbb yer üzünün qurtaracağındək hər yerdə hakimlik edir, Öz padşahına qüvvət verəcək, Məşh etdiyinə böyük güc verəcək!» **11** Sonra Elqana

Ramadakı evinə qayıtdı. Kiçik Şamuel isə kahin Elinin nəzəri altında Rəbbə xidmət etməyə başladı. **12** Elinin oğulları yaramaz adamlar idi. **13** Onlar Rəbbi tanımırdı. Bu kahinlərin xalqla rəftarı belə idi: qurban təqdim edilən zaman, ət qaynayarkən kahinin xidmətçisi əlində üçdişli ət qarmağı ilə gələrdi. **14** Ət qarmağını qazana, təknəyə, tavaya, bardağa salardı və qarmaqla nə çıxardısa, bu kahinlər onu özlərinə götürərdi. Onlar Şiloya qurban gətirən İsraililərin hamısı ilə belə rəftar edirdilər. **15** Üstəlik də qurbanın iç piyini yandırmazdan əvvəl kahinin xidmətçisi gəlib qurban gətirən adama deyərdi: «Kahinə qızartma üçün ət ver. İndi isə o səndən bişmiş ət deyil, ciy ət istəyir». **16** Əgər qurban gətirən «qoy əvvəlcə iç piyi yandırılsın, sonra istədiyin payı gəl götür» deyərdisə, xidmətçi «xeyr, indi ver, yoxsa zorla götürərəm» deyə cavab verərdi. **17** Rəbbin gözü öündə bu gənclər çox böyük günah işlədirdilər, çünkü onlar Rəbbə gətirilən təqdimlərə hörmət etmirdilər. **18** Kiçik Şamuel isə əyninə kətan efod geyərək Rəbbin öündə xidmət edirdi. **19** Anası Şamuelə kiçik cübbə tikərdi. Hər il atası illik qurbanı təqdim etmək üçün Şiloya gələndə o da tikdiyi kiçik cübbəni gətirib oğluna verərdi. **20** KAHİN ELİ ISƏ ELQANA İLƏ ARVADINA XEYİR-DUA VERƏRK «ARVADININ İSTƏDİYİ VƏ RƏBBƏ ƏHD ETDİYİ UŞAĞIN YERİNA RƏBB SƏNƏ BU QADİNDAN YENİ ÖVLADLAR VERSİN» DEYƏRDİ. Bundan sonra onlar evlərinə qayıtdırdı. **21** Rəbbin lütfü ilə Xanna yenə hamilə olub bundan sonra üç oğul və iki qız doğdu. Kiçik Şamuel isə Rəbbin hüzurunda böyüyürdü. **22** Eli artıq çox qocalmışdı. O, oğullarının İsraililərə etdikləri və Hüzur çadırının girişində xidmət edən qadınlarla əxlaqsızlıqları barədə hər şeyi eşitmışdı. **23** Eli onlara dedi: «Nə edirsiniz? Bütün xalqdan etdiyiniz pis əməllər barədə eşidirəm. **24** Belə yaramaz, oğullarım! Eşitdiyim yaxşı xəbər deyil. Rəbbin xalqını yoldan çıxarırsınız. **25** İnsan insana qarşı günah işlədərsə, onun üçün Allaha yalvarmaq olar. Amma Rəbbə qarşı günah işlədənə kim yalvarışla zamin durar?» Lakin onlar atalarının sözlərinə qulaq asmazdalar, çünkü Rəbb onları ölümə məhkum etmişdi. **26** Kiçik Şamuel isə getdikcə böyüyür, Rəbbin və insanların gözündə hörmət qazanırdı. **27** Həmin dövrdə bir Allah adımı Elinin yanına gəlib söylədi: «Rəbb belə deyir: "Misirdə atan və onun nəсли fironun xalqına kölə olarkən Özümü onlara aydın göstərmədimmi? **28** Qurbangahıma çıxaraq buxur yandırıb önlümdə efod geyməsi üçün bütün İsrail qəbilələri arasından yalnız

atanı Özümə kahin seçmədimmi? İsraililərin verdiyi yandırma təqdimlərinin hamisini atanın nəslinə vermədimmi? **29** Bəs nə üçün məskənimə buyurduğum qurban və təqdimlərə hörmətsizlik edirsiniz? Nə üçün oğullarını Məndən üstün tutursan? Xalqım İsrailin bütün təqdimlərinin ən eləsi ilə özünüüzü kökəldiyinənə görəməni?» **30** Ona görə də İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Həqiqətən, ailən və ata nəslin əbədilik Mənə xidmət edəcək» demişdim, amma indi belə deyirəm: «Yox, Mən belə etməyəcəyəm. Mənə hörmət edənləri hörmətə çatdıracağam, Məni saymayanlar isə rüsvay ediləcək! **31** Budur, elə günlər gəlir ki, sənin də, ata nəslinin də gücünü qıracağam və nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. **32** İsrailə etdiyim yaxşılığın əvəzinə sən evində qəm-qüssə görəcəksən və artıq nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. **33** Aranızda qurbangahımdan ayağını kəsmədiyim bir adam olacaq ki, onu da gözlərini kor etmək və qəlbini kədərləndirmək üçün sağ saxlayacağam. Nəslindən olanların hamısı az ömür sürüb oləcək. **34** İki oğlunun – Xofni və Pinxasın eyni bir gündə ölməsi sənə bir işarə olacaq. **35** Mən isə Özümə istəklərimi və arzularımı yerinə yetirən vəfali bir kahin seçəcəyəm. Onun nəslini əbədiləşdirəcəyəm. Məsh etdiyimin öündə o xidmət edəcək. **36** Ailəndən sağ qalan hər kəs bir az gümüş pul və bir parça çörək üçün gəlib onun qarşısında əyləcək, «nə olar, bir parça çörək üçün mənə hər hansı bir kahinlik işi ver» deyərək yalvaracaq»».

3 Gənc Şamuel Elinin başçılığı altında Rəbbə xidmət edirdi. O vaxt Rəbbin sözünün nazil olması və görüntülerin görülməsi nadir hallarda baş verirdi. **2** Bir gecə Eli yatağında uzanmışdı. Onun gözləri zəif olduğuna görə yaxşı görmürdü. **3** Samuel isə Rəbbin məbədində – Allahın sandığı olan yerdə uzanmışdı və Allahın çıraqı hələ sönməmişdi. **4** Rəbb Şamueli çağırıldı. O «buradayam» deyə cavab verdi. **5** Sonra da Elinin yanına qəcib «məni çağırırdın, mən buradayam» dedi. Amma Eli «mən çağırımadım, get yat» deyə cavab verdi. Samuel gedib yatdı. **6** Rəbb «Şamuel!» deyə yenidən çağırıldı. Samuel yenə qalxıb Elinin yanına getdi və «Məni çağırırdın? Mən buradayam!» dedi. Eli yenə də «mən çağırımadım oğlum, get yat» deyə cavab verdi. **7** Samuel Rəbbi hələ tanımırdı və Rəbbin sözü ona açılmamışdı. **8** Rəbb üçüncü dəfə Samueli çağırıldı və Samuel yenə qalxaraq Elinin yanına

gedib dedi: «Bax buradayam, məni sən çağırıdın». O anda Eli anladı ki, gənc Şamuəli çağırılan Rəbdir. **9** Buna görə də Şamuələ dedi: «Get uzan, yenə səni çağırarsa, belə deyərsən: "Dəniş, ya Rəbb, qulun Səni eşidir"». Şamuəl gedib yerində yatdı. **10** Rəbb gəlib orada durdu və əvvəlki kimi «Şamuəl! Şamuəl!» deyə çağırıldı. Şamuəl dedi: «Dəniş, ya Rəbb, qulun Səni eşidir». **11** Rəbb Şamuələ belə dedi: «Bax İsraildə elə bir iş görəcəyəm ki, eşidənin qulaqları cingildəyəcək. **12** Həmin gün Elinin evi haqqında dediklərimin hamısını əvvəldən axıra qədər yerinə yetirəcəyəm. **13** Çünkü ona çatdırılmışdım ki, özü bildiyi günahlarına görə onun evini əbədi məhkum edəcəyəm. Oğulları özlərini alçaltdılar. Eli isə onların qarşısını almadı. **14** Buna görə də and içmişəm ki, Elinin ailəsinin günahı heç vaxt nə qurban, nə də başqa təqdimlərlə bağışlanmayacaq». **15** Şamuəl səhərə qədər uzandı, sonra Rəbbin ibadətgahının qapılarını açdı. Eşitdiyi görüntünü isə Eliyə bildirməyə qorxdu. **16** Amma Eli onu «Şamuəl, oğlum» deyə səslədi. Şamuəl cavab verib dedi: «Bəli, buradayam». **17** Eli ondan soruşub dedi: «Rəbb sənə nə dedi? Rica edirəm, məndən gizlətmə. Əgər sənə dediklərindən birini belə, məndən gizlətsən, Allah sənə beləsini və bundan betərini etsin». **18** Bundan sonra Şamuəl heç nə gizlətmədi və ona hər şeyi dənişdi. Eli də dedi: «O, Rəbdir, gözündə nə xoşdursa, onu da etsin». **19** Şamuəl böyüdü. Rəbb onunla idi və Rəbb onun sözlərindən heç birini boşça çıxartmadı. **20** Rəbbin Şamuəli peyğəmbər kimi təsdiq etdiyini Dandan Beer-Şevaya qədər bütün İsrail bildi. **21** Rəbb yenə Şiloda görünməyə başladı. O Özünü Şamuəl kələmili ilə göstərmişdi.

4 Şamuəlin sözü bütün İsrailə yayılmışdı. O dövrə İsraililər Filiştilərə qarşı döyüşmək üçün çıxdılar. **2** İsraililər Even-Ezərdə, Filiştilər isə Afeqdə ordugah qurdular. Filiştilər İsraililərlə döyüşmək üçün düzüldülər. Döyüş qızışında İsraililər Filiştilərə məğlub oldular və döyüş meydanında dörd minə yaxın İsraili qırıldı. **3** Xalq ordugaha qayıdarkən İsrail ağsaqqalları bir-birindən soruşdu: «Görəsən Rəbb bu gün bizi Filiştilər qarşısında nə üçün məğlub etdi? Şilodan Rəbbin əhd sandığını yanımıza gətirək. Qoy aramızda olsun və bizi düşmənlərin əlindən qurtarsın». **4** Xalq Şiloya adam göndərdi. Keruvlar arasında taxt qurmuş Ordular Rəbbinin əhd sandığını oradan gətirdilər. Elinin iki oğlu Xofni

və Pinxas Allahın əhd sandığının yanında idi. **5** Rəbbin əhd sandığı ordugaha çatan kimi bütün İsraililər bərkdən elə qışqırdılar ki, yer titrədi. **6** Bu qışqırığın gurultusunu eşidərkən Filiştililər belə dedilər: «İbranilərin ordugahında niyə belə böyük qışqıraq və gurultu var?» Ordugahda Rəbbin sandığının gəldiğini bildikdə **7** Filiştililər qorxub dedilər: «Ordugaha allahlar gəlib, vay halımıza! Çünkü bundan əvvəl belə bir şey olmamışdı. **8** Vay halımıza! Bu qüdrətli allahların əlindən bizi kim qurtaracaq? Səhrada Misirlilərə hər cür bəla verən allahlar bunlardır. **9** Ey Filiştililər, cəsur olun, kişi kimi dayanın! Yoxsa İbranilər sizə necə boyun əydi! Siz də onlara elə boyun əyəcəksiniz! Kişi kimi dayanın və döyüşün!» **10** Filiştililər vuruşdular. İsraililər məğlub oldu və hamısı öz çadırına qaçıdı. Cox böyük qırğın oldu və İsraililərdən otuz min piyada həlak oldu. **11** Allahın sandığı ələ keçirildi və Elinin iki oğlu - Xofni ilə Pinxas öldü. **12** Bir nəfər Binyaminli döyüş yerində qaçaraq elə həmin gün gəlib Şiloya çatdı. Onun paltarı cirilmiş, başı toz-torpaq içində idi. **13** Budur, o gələn zaman Eli kürsü üstündə oturub yol kənarında gözləyir və Allahın sandığından ötrü ürəyi çırpinirdi. Bu adam şəhərə girib baş verən hadisələri danişanda bütün şəhər şivən qopardı. **14** Eli bu səsi eşidəndə «Bu nə səs-küydür?» deyə soruşdu. Bu adam tez gəlib hər şeyi Eliyə dənişdi. **15** Eli doxsan səkkiz yaşında idi, artıq gözləri tutulmuşdu, görmürdü. **16** Həmin adam Eliyə dedi: «Mən döyüş meydanından golirəm. Bu gün döyüşdən qaçmışam». Eli soruşdu: «Oğlum, nə baş verib?» **17** Xəbər gətirən adam belə cavab verdi: «İsraililər Filiştilərin qabağından qaçdırılar və xalq arasında böyük qırğın oldu. İki oğlu Xofni ilə Pinxas olmuş, Allahın sandığı isə ələ keçirilmişdir». **18** Bu adam Allahın sandığından danişan zaman Eli kürsüdən arxaya - qapının yanına yıxıldı; həm qoca, həm də kök olduğu üçün boynu qırıldı və öldü. O, qırx il İsrail xalqına hakimlik etmişdi. **19** Elinin galini - Pinxasın arvadı hamılə idi. Doğuş vaxtı çatmışdı. Allahın sandığının ələ keçirildiyini, qayınatı ilə ərinin ölüm xəbərini eşidərkən onun ağrısı tutdu və çömbəlib doğdu. **20** Ölüm ayağında ona körnək edən qadınlar dedilər: «Qorxma, bir oğlu oldu». O isə bunu əhəmiyyətsiz bir şey saydıığı üçün cavab vermədi. **21** Çünkü Allahın sandığı ələ keçmiş, qayınatı ilə əri ölmüşdü. Buna görə də «İsrail şərəfdən düşdü»

deyərək körpəsinin adını ikavod qoyma. 22 O dedi: «Allahın sandığı ələ keçirildi, İsrail şərəfdən düşdü».

5 Filiştililər Allahın sandığını ələ keçirib Even-Ezerdən

Aşdoda apardılar. 2 Allahın sandığını Daqonun məbədinə aparıb Daqonun heykəlinin yanına qoymalar. 3 Ertəsi gün Aşdodlular erkən duranda Daqonu Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüş gördülər. Onlar Daqonu götürüb öz yerinə qoymalar. 4 Amma ertəsi gün səhər erkən durduqları vaxt gördülər ki, Daqon yenə Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüşdür. Bu dəfə isə Daqonun başı ilə iki əli qırılıb kandarın üstünə düşmüş və yalnız gövdəsi qalmışdı. 5 Daqonun kahinləri də, Aşdoddakı Daqon məbədinə gələnlər də buna görə bu günə qədər bu məbədin kandarına ayaq basmırlar. 6 Rəbbin əli Aşdodlular üzərində ağırlaşdı. Onlara və ətrafindakı camaata bəla verib bədənlərinə şıslər çıxartdı. 7 Aşdodlular vəziyyətin belə olduğunu görəndə dedilər: «Qoy İsrail Allahının sandığı bizim yanımızda qalmasın, çünki Onun əli bizim və allahımız Daqonun üzərində ağır oldu». 8 Ona görə də hər tərəfə qasidlər göndərərək bütün Filiştililərin ağalarını yanlarına toplayıb soruştular: «İsrail Allahının sandığını nə edək?» Filiştililərin ağaları isə dedilər: «İsrail Allahının sandığı Qata aparılsın». Beləliklə, İsrail Allahının sandığını Qata apardılar. 9 Onlar sandığı Qata gətirəndən sonra Rəbbin əli bu şəhərin üstündə da ağırlaşdı. Şəhəri dəhşətli qorxu bürüdü, böyükdən-kiciyə qədər şəhər sakinlərinin hamisəna zərbə dəydi. Onların da bədənlərinə şış çıxdı. 10 Bu hadisədən sonra Allahın sandığını Eqrona göndərdilər. Allahın sandığı Eqrona çatanda Eqronlular fəryad qoparıb dedilər: «Bizi və xalqımızı öldürmək üçün İsrailin Allahının sandığını bura gətirdilər!» 11 Ona görə də hər tərəfə qasidlər göndərib bütün Filiştililərin ağalarını yanlarına toplayaraq dedilər: «İsrail Allahının sandığını göndərin getsin yerinə, qoy bizi və xalqımızı qırməsin». Çünki bütün şəhəri ölüm vahiməsi bürümüşdü və Allahın əli ora üçün də çox ağır olmuşdu. 12 Sağ qalanların da bədənlərinə şış çıxdı və şəhərin fəryadı ərşə qalxdı.

6 Rəbbin sandığı Filiştililərin diyarında yeddi ay qaldı. 2 Filiştililər kahinlərlə falçıları çağırıb dedilər:

«Bu Rəbbin sandığını nə edək? Onu öz yerinə necə qaytarmağı bizə başa salın». 3 Kahinlər və baxıcılar dedilər: «İsrail Allahının sandığını geri göndərmək istəyirsinizsə, boş göndərməyin. Ona mütləq təqsir

təqdimi verməlisiniz. O zaman sağalacaqsınız və O sizdən nə üçün əl çəkmədiyini bildirəcək». 4 Filiştililər soruştular: «Ona göndərəcəyimiz təqsir təqdimi nə olmalıdır?» Kahinlər və baxıcılar belə cavab verdi: «Filiştililərin ağalarının sayına görə beş qızıl şış surəti ilə beş qızıl sıçovul surəti düzəldib göndərin. Çünkü bu bəla həm sizin, həm də ağalarınızın üstündədir. 5 Ona görə də həm şıslərinizin, həm də ölkənizi dağıdan sıçovulların surətlərini yaradın və İsrailin Allahını şərəfləndirin. Bəlkə O sizin, allahlarınızın və torpağınızın üstündə əlini yüngülləşdirdi. 6 Misirlilərlə fironun ürəyi inadkarlıq etdiyi kimi nə üçün sizin də ürəkləriniz inadkarlıq edir? Allah onlara sərt davranışında İsraililəri azad buraxmadılar mı? 7 İndi isə bir təzə araba düzəldin və boyunduruğa qoşulmayan iki sağlam inəyi arabaya qoşun. Balalarını isə onlardan ayırib evə göndərin. 8 Rəbbin sandığını götürüb arabaya qoynu və təqsir təqdimi olaraq Ona ödəyəcəyiniz qızıl əşyaları isə bir mücrü içərisində sandığın yanına qoynu, sonra da yola salın getsin. 9 Amma baxın, onlar sandığın olduğu torpağa - Bet-Şemeş yoluna qalxarlarsa, deməli, bu böyük bələni bizə verən Odur. Yox, əgər oraya getməzlərsə, onda biləcəyik ki, bizi vuran Onun əli deyil və bu qəza başımıza təsadüfən gəlməşdir». 10 Adamlar belə də etdilər. İki sağlam inək gətirib arabaya qoşdular və balalarını da evdə bağladılar. 11 Rəbbin sandığı ilə bərabər içərisində sıçovulların və şıslərin qızıl surətləri yiğilmiş mücrünü də arabaya qoymalar. 12 İnəklər birbaşa Bet-Şemeşə gedən yolla sağa-sola dönmədən, böyüra-böyüra getdilər. Filiştililərin ağaları isə onları Bet-Şemeş sərhədində qədər ötürdülər. 13 O zaman Bet-Şemeşlilər zəmidə buğda biçirdilər. Onlar başlarını qaldırıb sandığını görəndə sevindilər. 14 Araba Bet-Şemeşli Yesuanın zəmisinə girib böyük bir daşın yanında dayandı. Bet-Şemeşlilər arabanın ağaclarını qırdılar, inəkləri isə Rəbbə yandırma qurbanı verdilər. 15 Levililər Rəbbin sandığını və onun yanındaki qızıl əşyalar yiğilmiş mücrünü arabadan endirib böyük bir daşın üstünə qoymalar. O gün Bet-Şemeşlilər Rəbbə yandırma qurbanı verib başqa qurbanlar da kəsdi. 16 Filiştililərin beş ağası bu hadisəni gördükdən sonra həmin gün Eqrona qayıtdı. 17 Filiştililərin təqsir təqdimi olaraq Rəbbə gətirdikləri qızıl şıslərin hər biri Aşdod, Qəzzə, Aşqelon, Qat, Eqron üçün olub bu şəhərlərin sayına görə idi. 18 Qızıl sıçovullar isə qala divarlı şəhərlərlə ətraf kəndlər də daxil

olmaqla beş ağıya məxsus Filişt şəhərlərinin sayına görə beş dənə idi. Bet-Şemeşli Yesuanın zəməsində Rəbbin sandığı qoyulan böyük daş bu günə qədər şahid kimi qalmaqdadır. 19 Rəbbin sandığının içinə baxdıqları üçün Allah Bet-Şemeşliləri də vurdur və əlli ailədən yetmiş nəfəri öldürdü. Xalq isə Rəbbin onların başına gətirdiyi müsibətə görə yas tutdu. 20 Bet-Şemeşlilər dedilər: «Bu müqəddəs Allah olan Rəbbin qarşısında kim dayana bilər? Bizi dənən sonra kimin yanına gedəcək?» 21 Sonra Qiryat-Yearim əhalisinə qasidər gəndərib dedilər: «Filiştilər Rəbbin sandığını geri qaytardılar, gəlin onu aparin.»

7 Qiryat-Yearim əhalisi gəlib Rəbbin sandığını apardı.

Onu təpədə olan Avinadavin evinə çıxartdı və oğlu Eleazarı Rəbbin sandığına nəzarətçi təyin etdi. 2 Sandıq Qiryat-Yearimə gələn gündən çox vaxt keçdi: iyirmi il tamam oldu. Bütün İsrail xalqı Rəbbin intizərini çəkirdi. 3 Samuel bütün İsraililərə müraciət edib dedi: «Əgər bütün qəlbinizlə Rəbbə döñürsünüzsə, yad allahları, Aştoret bütlərini atıb ürəyinizi Rəbbə verin və yalnız Ona qulluq edin. Sizi Filiştilərin əlindən O qurtaracaq». 4 O zaman İsrail övladları Baal bütlərini və Aştoret bütlərini rədd edib yalnız Rəbbə qulluq etdilər. 5 Samuel dedi: «Bütün İsraililəri Mispaya toplayın və mən sizə görə Rəbbə yalvaracağam». 6 Onlar Mispaya toplaşdırılar, su çəkib Rəbbin öününe tökdülər və o gün orada oruc tutub dedilər: «Rəbbə qarşı günah işlətmışik». Samuel Mispada İsraililərə hakimlik edirdi. 7 İsrail övladlarının Mispada toplandığını Filiştilər eşidəndə Filiştilərin ağaları İsraililərə qarşı çıxdılar. Bunu eşidən İsrail övladları Filiştililərdən qorxdu. 8 Ona görə də İsrail övladları Samuelə dedilər: «Bizi Filiştilərin əlindən qurtarmaq üçün Allahımız Rəbbə durmadan yalvar». 9 Samuel bir əmlik quzu götürərək onu bütövlükə Rəbbə yandırma qurbanı verdi və o, İsrail üçün Rəbbə yalvardı. Rəbb Samuelə cavab verdi. 10 Samuel yandırma qurbanı verərkən Filiştilər İsrailə hücum etmək üçün yaxınlaşdırılar. Rəbb o gün güclü səslə gurlayıb Filiştilərin üzərinə vəlvələ saldı və onları İsrailin önündə məğlub etdi. 11 İsraililər Mispadan çıxıb Bet-Kar altına çatana qədər Filiştiləri qovaraq qırdılar. 12 Sonra Samuel bir daş götürüb Mispa ilə Şen arasına qoydu və «Rəbb bizi buraya qədər kömək etdi» deyərək bu daşı Even-Ezer adlandırdı. 13 Məglubiyyətə uğrayan Filiştilər bir

daha İsrail torpağına gəlmədi. Samuelin bütün ömrü boyu Rəbbin əli Filiştililərə qarşı oldu. 14 Filiştililər Eqrondan Qata qədər İsraildən aldıqları şəhərləri geri qaytardılar. Bundan əlavə, İsrail ətrafındakı torpaqları da Filiştilərin əlindən aldı və İsraililərlə Emorluların arasında sülh yarandı. 15 Samuel ömrü boyu İsrailə hakimlik etdi. 16 O, ilbəi, növbə ilə Bet-Eli, Qilqali, Mispanı gəzir və bu yerlərdə İsrailə hakimlik edirdi. 17 Sonra isə Ramaya qayydardı, çünki evi orada idi. Oradan da İsrailə hakimlik edirdi. O həmin yerdə Rəbbə bir qurbangah tikdi.

8 Samuel qocalanda oğullarını İsrailə hakim etdi. 2

Onun ilk oğlunun adı Yoel, ikincisinin adı isə Aviya idi. Onlar Beer-Şevada hakim idilər. 3 Oğulları onun yolu ilə getməyib şərəfsiz qazanc ardınca düdünlər və rüşvət alıb düzgün olmayan hökmələr verirdilər. 4 Bütün İsrail ağsaqqalları yiğilib Ramaya – Samuelin yanına gəldilər. 5 Ona dedilər: «Bax sən qocasan və oğulların sənin yoluyla getmir. İndi isə digər millətlərdə olduğu kimi bizi bir padşah təyin et ki, bizə hökmərənliq etsin». 6 Lakin Samuel «bizə bir padşah təyin et ki, hökmərənliq olsun» deyilən zaman bu sözlərdən narazı qaldı və Rəbbə dua etdi. 7 Rəbb Samuelə dedi: «Sənə dedikləri məsələlərlə əlaqədar xalqın hər sözünə qulaq as, çünki rədd etdikləri sən deyilsən, onlar üzərində hökmərənliq etməyim deyə, yalnız Məni rədd edirlər. 8 Onları Misirdən çıxartdığım gündən bu günə qədər yad allahlara qulluq etməklə Məni tərk edirlər. Mənə etdiklərimi indi eyni şəkildə sənə edirlər. 9 Sən onların sözlərinə qulaq as, amma açıqca xəbərdarlıq et ki, onlara hökmərənliq edəcək padşahın hakimiyəti necə olacaq». 10 Samuel ondan padşah istəyən xalqa Rəbbin bütün sözlərini söylədi. 11 O dedi: «Sizə hökmərənliq edəcək padşahın hökmərənliyi belə olacaq: oğullarınızı döyüş arabaları və süvari qoşununda xidmət etmək üçün aparacaq və döyüş arabalarının qabağında qəçiracaq. 12 Onlardan bəzisini minbaşı və əllibaşı təyin edəcək, bəzisini torpaqlarını şumladacaq və əkinini biçdirəcək, bəzisini isə hərbi sursat və döyüş arabalarına ləvazimat hazırlamaq üçün işlədəcək. 13 Qızlarınızı atır düzəltmək, aşpaz və çörəkçi işlətmək üçün aparacaq. 14 Ən yaxşı tarlalarınızı, üzüm və zeytun bağlarınızı alıb əyanlarına verəcək. 15 Taxillarınızın və üzümlüklərinizin məhsullarından onda birini alıb xadimlərinə və əyanlarına verəcək. 16

Qullarınızla qarabaşlarınızı, ən seçmə cavanlarınızı və eşşəklərinizi götürüb öz işində işlədəcək. **17** Sürülərinizin onda birini özünə götürəcək və siz onun qulu olacaqsınız. **18** Gün gələcək ki, seçdiyiniz padşahın əlindən fəryad edəcəksiniz, amma o vaxt Rəbb sizə cavab verməyəcək. **19** Xalq isə Samuelin sözüne qulaq asmaq istəməyib dedi: «Yox, mütləq üzərimizdə bir padşah olsun. **20** Başqa millətlərdə olduğu kimi biza də padşahımız hökmənləq etsin, qabağa düşüb döyüşlərimizə başçılıq etsin». **21** Samuel xalqın hər sözünü dinləyib Rəbbə söylədi. **22** Rəbb Samuelə belə dedi: «Onların sözlərinə qulaq as və bir padşah təyin et». Samuel İsraililərə «hər kəs öz şəhərinə qayıtsın» dedi.

9 Binyamindən Afiah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu

Aviel oğlu Qiş adlı bir adam var idi. Binyaminli bu adam cəsur cəngavər idi. **2** Onun Şaul adlı gənc, yaraşıqlı oğlu var idi və İsrail övladları arasında ondan yaraşıqlı yox idi. O, xalqın hamisindən bir ciyin hündür idi. **3** Şaulun atası Qişin eşşəkləri itmişdi. Qiş oğlu Şaula dedi: «Qalx nökərlərdən birini yanına al, get, eşşəkləri axtar». **4** Onlar Efrayimin dağlıq bölgəsini gəzdilər və Şalışa diyarından keçdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. Şalim diyarını dolandılar, eşşəklər orada da yox idi. Sonra Binyamin torpağına gəzdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. **5** Bundan sonra Suf bölgəsinə gəldilər və Şaul yanındakı nökərinə dedi: «Gəl qayıdaq, yoxsa atam eşşəkləri yaddan çıxarıb bizim üçün narahat olacaq». **6** Nökəri isə ona dedi: «Bax bu şəhərdə bir Allah adamı var. O, möhtərəm bir adamdır və nə deyirsə, hamısı mütləq doğru çıxır. Gəl oraya gedək, bəlkə biza gedəcəyimiz yolu o göstərdi». **7** Şaul nökərinə dedi: «Əgər getsək, o adama nə aparaq? Artıq torbalarımızda çörək qurtarmış və Allah adamına vermək üçün bir hədiyyəmiz belə, yoxdur. Axi nəyimiz var?» **8** Nökər Şaula cavab olaraq belə dedi: «Bax əlimdə dörddə bir şekel gümüş var. Mən onu Allah adamına verərəm, qoy o biza yolumuzu göstərsin». **9** Əvvəllər İsraildə Allahın iradəsini öyrənmək üçün gedəndə adamlar belə deyərdilər: «Gəl görününün yanına gedək». O vaxt peyğəmbərləri görücü adlandırdılar. **10** Şaul isə nökərinə dedi: «Yaxşı deyirsən, gal gedək». Onlar Allah adamının olduğu şəhərə getdilər. **11** Yoxlarından şəhərə qalxanda su çəkmək üçün şəhərdən çıxan gənc qızlara rast gəldilər və onlara dedilər: «Görücü buradadır mı?» **12** Onlara

cavab verdilər: «Buradadır, sizdən qabaqdadır. Tələsin, elə bu gün şəhərə gəlib, çünki xalq bu gün səcdəgahda qurban kəsəcək. **13** Şəhərə girən kimi onu yemək üçün səcdəgaha qalxmazdan əvvəl taparsınız, ona görə ki o gəlməyinə xalq yeməyə başlamaz. O, qurbana xeyir-dua verəndən sonra çağırılanlar yeyər. Tez qalxsanız, ona çatarsınız». **14** Onlar şəhərə qalxdılar. Şaul da təpədə yerləşən şəhərin mərkəzində çatanda Şamuella rastlaşdı, çünki o da səcdəgaha çıxırdı. **15** Şaul gəlməmişdən bir gün əvvəl Rəbb Samuelə bunu bildirərək qulağına demişdi: **16** «Sabah bu vaxtlar sənin yanına Binyamin torpağından bir adam göndərəcəyəm və onu Mənim xalqım İsraililərə başçı olaraq məşh edəcəksən. Filiştililərin əlindən xalqımı o qurtaracaq, çünki xalqımın halına yanıram. Ona görə ki fəryadı galib Mənə çatdı». **17** Samuel Şaulu görəndə Rəbb ona dedi: «Bax sənə dediyim bu adam xalqımı hökmənləq edəcək». **18** Şaul darvazada Samuelə yaxınlaşış dedi: «Rica edirəm, görünün evinin harada olduğunu mənə göstərəsiniz». **19** Samuel Şaula cavab verdi: «Görücü mənəm, qarşımca səcdəgaha qalx. Bu gün mənimlə bərabər yemək yeyəcəksiniz, sabah açılanda isə ürəyində olanların hamisini sənə bildirib yola salaram. **20** Üç gün əvvəl itən eşşəklərinə gəlincə, onların fikrini çəkmə, artıq tapılıblar. Bütün İsrail nəyin həsrətindədir? Bu sənə və ata nəslinə aid deyilmi?» **21** Şaul cavab verdi: «Mən İsrail qəbilələrinin ən kiçiyi olan Binyamindən deyiləmmi? Nəslim isə Binyamin qəbiləsinin nəsillərinin ən kiçiyi deyilmi? Axi na üçün mənə belə söz söyləyirsiniz?» **22** Samuel Şaul ilə nökəri götürüb otağa apardı və otuz nəfərə qədər çağırılmış adamların arasında baş tərəfdə ona yer verdi. **23** Samuel aşpaza dedi: «Bir yana ayrı qoy» deyib sənə verdiyim payı bura gətir!» **24** Aşpaz yağlı budu Şaulun qarşısına qoydu. Samuel dedi: «Buyur ye, bu sənin üçün ayrılan paydır, bunu sənin üçün saxladım ki, təyin etdiyim gün çağırduğum xalqla birlikdə yeyəsən». O gün Şaul Şamuella birlikdə yemək yedi. **25** Onlar səcdəgahdan şəhərə endilər, Samuel Şaulla evin damında səhbət etdi. **26** Onlar erkən qalxdılar. Dan yeri söküləndə damdan Samuel Şaulu çağırıb dedi: «Dur, səni yola salım». O da qalxıb Şamuella birlikdə bayır çıxdı. **27** Onlar şəhər kənarına enərkən Samuel Şaula dedi: «Nökərə de ki, qabaqda getsin». Nökər qabağa keçdi. «Amma sən indi ayaq saxla, qoy Allahın sözünü sənə bildirim». Nökər qabağa keçdi. «Amma sən indi ayaq

10 Samuel bir qab zeytun yağı götürüb Şaulun başına töküdү və onu öpərək dedi: «Rəbb səni Öz irsi olan İsrail üzərində başçı olmaq üçün məsh etdi, elə deyilmi? 2 Bu gün məndən ayrıldan sonra Binyamin torpağında, Selsahda olan Rəhilənin məzəri yanında iki adama rast gələcəksən və onlar sənə deyəcək: «Axtarmağa getdiyin eşşəklər tapılıb. Artıq atan eşşəkləri unudub sizin dərdinizi çəkərək deyir: «Oğluma görə nə edim?» 3 Oradan da irəli keçib Tavordakı palid ağacının yanına çatacaqsan və həmin yerdə səni Bet-Elə – Allahın hüzuruna çıxan üç adam qarşılıyacaq. Onlardan biri üç oğlaq, o biri üç kömə çörək, biri də bir tuluq şrab aparacaq. 4 Onlar səni salamlayaraq iki kömə çörək verəcəklər. Sən də o çörəkləri onlardan alacaqsan. 5 Bundan sonra Filist keşik dəstəsinin olduğu yerə – Giveat-Elohimə çatacaqsan. Şəhərə girən zaman orada səcdəgahdan enən bir peyğəmbər dəstəsinə rast gələcəksən. Onların qarşılılarında çəng, dəf, ney, lira çalınacaq və onlar peyğəmbərlik edəcək. 6 Onda Rəbbin Ruhu üzərinə qüvvə ilə enəcək və sən də onlara birgə peyğəmbərlik edəcəksən və dönüb tamam başqa bir adam olacaqsan. 7 Bu əlamətlər səndə baş verəndə vəziyyətə uyğun hərəkət et, çünkü Allah səninlədir. 8 Sən məndən əvvəl Qılqala enəcəksən, mən də yandırma qurbanları təqdim etmək və ünsiyyət qurbanları kəsmək üçün oraya enəcəyəm. Amma mən yanına gəlib nə edəcəyini sənə bildirənədək yeddi gün gözləməli olacaqsan». 9 Şaul Samuelin yanından yola düşmək üçün çevriləndə Allah onun ürəyini dəyişirdi və bütün bu əlamətlər o gün yerinə yetdi. 10 Oradan Giveaya gedərkən onları bir peyğəmbər dəstəsi qarşılıdı və Allahın Ruhu Şaulun üstünə qüvvə ilə endi. Onların arasında Şaul da peyğəmbərlik etməyə başladı. 11 Əvvəldən onu tanıyan camaatın hamısı onun peyğəmbərlik etdiyini görəndə bir-birinə belə dedi: «Qişin oğluna nə olub? Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» 12 Bir adam cavab verib dedi: «Görün onların atası kimdir?» Buna görə də «Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» sözü məsələ çevrildi. 13 Şaul peyğəmbərlik edəndən sonra səcdəgaha qalxdı. 14 Şaulun əmisi ondan və nökərindən soruşdu: «Hara getmişdiniz?» Şaul dedi: «Eşşəkləri axtarmağa getmişdik, amma gördük ki, tapa bilmirik, ona görə də Samuelin yanına getdik». 15 Şaulun əmisi dedi: «Rica edirəm, Samuelin sənə nə dediyini mənə daniş». 16 Şaul əmisi nə dedi: «Eşşəklərin tapıldığını bizə aydın bildirdi». Lakin padşahlıq

haqqında Samuelin sözünü əmisi nə danişmadı. 17 Samuel xalqı Rəbbin öünüə – Mispaya çağrırdı. 18 O, İsrail ovladlarına dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «İsraili Misirdən Mən çıxartdım. Misirlilərin və sizə zülm edən bütün padşahlıqların əlindən sizi Mən azad etdim». 19 Lakin bələlərinizdən və müsibətlərinizdən sizi qurtaran Allahımızı bu gün rədd etdiniz və Ona «üzərimizə bir padşah qoy» dediniz. İndi isə qəbilələrinizə və nəsillərinizə görə Rəbbin hüzurunda durun». 20 Samuel İsrailin bütün qəbilələrini bir-bir qabağa çıxartdı, Binyamin qəbiləsi püşk ilə seçildi. 21 Sonra Binyamin qəbiləsini nəsilbənəsıl qabağa çıxartdı. Püşk Matri nəslinə düşdü. Nəhayət Qiş oğlu Şaul seçildi. Lakin onu axtarıb tapa bilmədilər. 22 Yenə Rəbdən soruştular: «O buraya hələ gəlməyibmi?» Rəbb dedi: «Odur, yülklərin arasında gizlənib». 23 Qaçış Şaulu oradan gətirdilər. Xalq arasında duran zaman Şaul xalqın hamisindən bir çiyin hündür görünürdü. 24 Samuel bütün xalqa dedi: «Rəbbin seçdiyi bu xalqın arasında bənzəri olmayan adamı görürsünüzmi?» O zaman xalq bir səsə qışqırıb dedi: «Yaşasın padşah!» 25 Samuel padşahlıq qaydalarını xalqa söylədi və kitaba yazıb Rəbbin öünüə qoydu. Sonra Samuel bütün xalqı evinə göndərdi. 26 Şaul da Giveaya, öz evinə qayıtdı və qələblərində Allahın oyanış yaratdığı igidlər onunla bərabər getdilər. 27 Bəzi yaramaz adamlar isə belə dedilər: «Bu adam bizi necə qurtaracaq?» Ona xor baxıb hədiyyə göndərmədilər. Şaul isə buna susdu.

11 Ammonlu Naxaş gəlib Yaveş-Gileada qarşı ordugah qurdu. Bütün Yaveş əhalisi Naxaşa dedi: «Bizimlə saziş bağla, biz də sənə qulluq edək». 2 Ammonlu Naxaş isə onlara dedi: «Bu şərtlə sizinlə razılığa gələrəm ki, hər birinizin sağ gözünü çıxarıb bütün İsraili rüsvay edim». 3 Yaveş ağsaqqalları ona dedilər: «Bizə yeddi gün möhlət ver ki, İsrailin bütün ərazisində qasidlər göndərək və əgər bizi heç kim xilas edə bilməsə, sənə təslim olarıq». 4 Qasidlər Şaulun Givea şəhərinə gəldilər və xalq arasında bu sözləri car çəkdilər. Bütün xalq da şivən qoparıb ağladı. 5 Bu vaxt Şaul öküzlərin arxasında tarladan gəlirdi. O dedi: «Xalqa nə olub ki, ağlayır?» Ona Yaveşlilərin sözünü çatırdılar. 6 Həmin sözləri eşidən zaman Allahın Ruhu Şaulun üstünə qüvvə ilə endi, qəzəbindən od tutub yandı. 7 O, bir cüt öküzünü götürüb parça-parça doğradı və onları qasidlərin əli ilə bütün İsrail ərazisinə göndərib dedi: «Kim Şaulun və Samuelin ardınca getməsə, bax öküzləri bu

kökə salınacaq». Xalqın arasına Rəbbin xofu düşdü və hamı bir nəfər kimi ayaq aqalxdı. **8** Şaul onları Bezeqdə saydı: İsrail övladları üç yüz min və Yəhuda adamları isə otuz min nəfər oldu. **9** Gələn qasidlərə dedilər: «Yaveş-Gileadlılara belə deyərsiniz: "Sabah gün qızınca sizə qurtuluş olacaq"». Qasidlər gedib bunu Yaveşlilərə bildirdilər və onlar da sevindilər. **10** Yaveşlilər Ammonlulara dedilər: «Sabah təslim olacaq və bizimlə gözünüzdə xoş görünən kimi rəftar edin». **11** Ertəsi gün Şaul xalqı üç bölməyə ayırdı və səhər qarovalunda düşmən ordugahının içində gırərək gün qızana qədər Ammonluları qırdı. Qalanlar isə elə dağıldilar ki, onlardan iki nəfər bir yerdə qalmadı. **12** Xalq Şamuelə dedi: «"Şaulmu üzərimizdə padşah olacaq?" deyənlər kimlərdir? O adamları verin öldürək». **13** Şaul isə dedi: «Bu gün heç kəs öldürülməyəcək, çünkü Rəbb bu gün İsrailə qurtuluş verdi». **14** Şamuel xalqa dedi: «Gəlin Qılqala gedək və orada padşahlığı yenidən təsdiq edək». **15** Bütün xalq Qılqala getdi. Orada - Qılqalda Şaulu Rəbbin öündə padşah olaraq qəbul etdilər və sonra Rəbbin öündə ünsiyyət qurbanları kəsdi. Bütün İsraillilər Şaulla birgə böyük bayram etdilər.

12 Şamuel İsraillilərin hamisəna dedi: «Baxın mən dediklərinizə axıradək qulaq asaraq üzərinizə bir padşah təyin etdim. **2** İndi qarşınızda padşah gedir, mən isə qocalmışam, saçlarım ağarıb. Budur, oğlanlarım da sizinlədir. Mən də gəncliyimdən bu günə qədər sizin qarşınızda getmişəm. **3** Budur, qarşınızdayam, hansınızın öküzünü almışam? Kimin eşşeyini almışam? Kimi aldatmışam, kimi incitmişəm və yaxud kimdən rüşvət alıb haqsız əmalınə göz yummuşam? Rəbbin və Onun məşh etdiyinin qarşısında mənə qarşı şəhadət edin ki, haqqınızı ödəyim». **4** Onlar belə cavab verdilər: «Şəhər bizi heç vaxt aldatmamışan, incitmamışan, heç kimin əlindən də heç nə almamışan». **5** Şamuel onlara dedi: «Sizə qarşı əlimdə bir şey tapmadığınıza bu gün Rəbb və Onun məşh olunmuş padşahı da şahiddir». Xalq dedi: «Bəli, şahiddir». **6** Şamuel xalqa dedi: «Musani və Harunu təyin edən, atalarınızı Misir torpağından çıxaran Rəbdər. **7** İndi isə Rəbbin hüzurunda dayanın. Rəbbin sizə və atalarınıza etdiyi bütün haqq işlər barədə sübutlar göstərəcəyəm. **8** Yaqub Misirə gəldi. Sonra atalarınız Rəbbə fəryad etdilər. Rəbb Musa ilə Harunu göndərdi ki, atalarınızı Misirdən çıxardıb bu

yerdə məskunlaşdırırsın. **9** Lakin onlar özlərinin Allahı Rəbbi unutdular, Rəbb də onları Xasor ordusunun başçısı Sisraya, Filiştililər və Moav padşahına təslim etdi. Onlar atalarınıza qarşı vuruşdular». **10** Xalq Rəbbə fəryadla dedi: «Rəbbi atib Baal və Aştoret bütələrinə qulluq etməklə günah etdik. Ya Rəbb, indi bizi düşmənlərimizin əlindən qurtar və biz Sənə qulluq edərik». **11** Rəbb də Yerub-Baalı, Bedani, İftahi və Şamueli göndərdi. O sizi ətrafinizdakı düşmənlərin əlindən qurtardı və əmin-amanlıqda yaşadınız. **12** Amma siz Ammon padşahı Naxaşın sizə qarşı gəldiyini görəndə Rəbb Allahınız sizə padşah ikən mənə dediniz: «Xeyr, gərək bizə bir padşah hökmənlilik etsin». **13** İndi isə budur seçdiyiniz və istədiyiniz padşah! Baxın Rəbb üzərinizə bir padşah qoydu. **14** Əgər Rəbdən qorxub Ona qulluq edərək səsinə qulaq assanız, əmrinə qarşı çıxmasanız, həm sizə hökmənlilik edən padşahınız, həm də siz Allahınız Rəbbin ardınca gedəcəksiniz. **15** Yox, əgər Rəbbin səsinə qulaq asmasanız və Rəbbin əmrinə qarşı çıxsanız, o zaman Rəbbin əli atalarınıza qarşı olduğu kimi sizin də əleyhinizə olacaq. **16** İndi isə dayanın, Rəbbin gözünüz öündə edəcəyi bu böyük hadisəni görün. **17** Bu gün buğda biçimi deyilmi? Goy gurultusun və yağış göndərsin deyə Rəbbi çağıracağam, özünüz üçün padşah istəməklə etdiyiniz pişliyin Rəbbin gözündə nə qədər böyük olduğunu dərk edib görəcəksiniz. **18** Şamuel Rəbbi çağırı və Rəbb o gün göy gurladıb yağış yağırdı. Bütün xalq həmin gün Rəbdən və Şamueldən çox qorxdu. **19** Camaat Şamuelə belə dedi: «Qulların üçün Allahın Rəbbə yalvar ki, ölməyək, çünkü bütün günahlarımızın üzərinə özümüüzə padşah istəmək təqsirini də əlavə etdik». **20** Şamuel isə xalqa dedi: «Qorxmayın, bu pişliyi həqiqətən siz etmişiniz, lakin Rəbbin yolundan dönməyin, bütün qəlbinizlə yalnız Rəbbə qulluq edin. **21** Dönməyin, çünkü o zaman boş bütələrin ardınca getmiş olacaqsınız, o bütələr ki fayda verməz və xilas etməzlər, çünkü puçdurlar. **22** Amma Rəbb xalqını Öz böyük ismi naminə atmayacaq, ona görə ki sizi Öz xalqı etmək Rəbbin xoşuna galmişdi. **23** Mənə gəlinca, sizin üçün yalvarmağı dayandırmaqla Rəbbə qarşı günah etmək qoy məndən uzaq olsun. Mən sizə xeyirli və düz yolu öyrədəcəyəm. **24** Ancaq Rəbdən qorxun, Ona sədaqətlə, bütün qəlbinizlə xidmət edin. Görün sizin üçün necə əzəmətli işlər görüb. **25** Əgər pişlik etməkdə davam etsəniz, həm siz, həm də padşahınız məhv olacaq».

13 Şaul bir il padşah oldu və İsrailin üzerinde daha iki il padşahlıq edəndən sonra 2 o özü üçün üç min nəfər İsrailli seçdi. Bunlardan iki min nəfəri Mikmasda və Bet-El təpələrində Şaulun yanında qaldı, min nəfəri isə Binyaminin Givea şəhərində Yonatanın yanında saxladı. Xalqın qalan hissəsini isə Şaul öz evlərinə göndərdi. 3 Yonatan Gevadakı Filiştililərin keşik dəstəsinin əsgərlərini qirdi və bunu bütün Filiştililər eşitdi. Şaul isə İbranilər eşitsinlər deyə bütün ölkədə şeypur çaldırdı. 4 İsraililərin hamısı Şaulun Filiştililərin keşik dəstəsini qırğıını, Filiştililərin İsrailə nifrət etdiyini eşitdi. Xalq Şaulun ətrafında yığılmaq üçün Qılqala çağırıldı. 5 Filiştililər İsrailə vuruşmaq üçün yığıldılar. Otuz min döyüş arabası, altı min atlı və dənizdəki qum dənələrinin sayı qədər camaat çıxıb Bet-Avenin şərqində Mikmasda ordugah qurdu. 6 İsraililər təhlükə qarşısında olduqlarını gördülər, çünkü xalq sıxışdırıldı, xalq mağaralarda, kolluqlarda, qayalarda, məqberələrdə və nohurlarda gizləndi. 7 İbranilərdən bəzisi İordan çayından Qad və Gilead torpağına keçmişdi, lakin Şaul isə hələ Qılqalda idi və bütün xalq qorxudan əsə-əsə onun ardınca gedirdi. 8 Şaul Şamuel təyin etdiyi vaxta qədər yeddi gün gözlədi, lakin Şamuel Qılqala gəlmədi, ona görə də xalq Şaulun yanından dağılmağa başladı. 9 Şaul dedi: «Yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını yanına gətirin». O, yandırma qurbanını təqdim etdi. 10 Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda Şamuel gəlib çıxdı və Şaul salamlaşmaq üçün onu qarşılamağa çıxdı. 11 Şamuel dedi: «Sən nə etmisən?» Şaul isə dedi: «Gördüm ki, ətrafimdakı xalq dağılır, sən isə təyin etdiyin gün gəlmədin və Filiştililər Mikmasda toplanıb. 12 Dədim ki, indi Filiştililər Qılqala, üstümə gələcəklər, mən isə hələ Rəbbin razılığını almamışam. Ona görə də özümü məcbur edib yandırma qurbanını təqdim etdim». 13 Şamuel Şaula dedi: «Ağılsızlıq etdin, Allahın Rəbbin sənə verdiyi əmrlə əməl etmədin. Belə olmasayı, Rəbb İsrail üzərində sənin padşahlığını əbədi saxlayacaqdı. 14 Lakin indi padşahlığın davam etməyəcək. Rəbb Özü üçün Öz ürəyinə yatan bir adam tapıb. Həmin adamı Rəbb xalqına başçı təyin etdi. Çünkü sən Rəbbin verdiyi əmrlərə əməl etmədin». 15 Bundan sonra Şamuel Qılqalı tərk edib Binyaminlilərin Givea şəhərinə çıxdı. Şaul yanında olan xalqı sayıdı: altı yüz nəfərə qədər idi. 16 Şaul, oğlu Yonatan və yanında olan xalq Binyaminlilərin Geva şəhərində qalmaqdı idi.

Filiştililər isə Mikmasda ordugah qurmuşdular. 17 Filişt ordugahından qarəti hücumçular üç dəstəyə bölünüb çıxdılar. Bir dəstə Ofra yolu - Şual torpağına yönəldi. 18 Digər dəstə isə Bet-Xoron yolu, o biri dəstə isə çölə - Sevoim vadisinə baxan sərhəd yolu yönəldi. 19 Bütün İsrail ölkəsində bir nəfər də olsun dəmirçi yox idi. Filiştililər demişdilər ki, qoy İbranilər qılınc, nizə düzəltməsinlər. 20 Bütün İsraililər kotanlarını, kərkilərini, baltalarını və oraqlarını itiləmək üçün Filiştililərin yanına gəlirdi. 21 Kotanın, kərkinin itiləmə qiyəti bir pim idi. Bellər, baltalar, bizlər üçün isə şekelin üçdə biri qədər gümüş pul alardılar. 22 Ona görə də müharibə zamanı Şaul Yonatanın yanında olan xalqın əlində qılınc və nizə yox idi, bu silahlar ancaq Şaulun və oğlu Yonatanın əlində olardı. 23 Filiştililərin keşik dəstəsi Mikmas keçidinə çıxdı.

14 Bir gün Şaulun oğlu Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl qarşı tərəfdə olan Filiştililərin keşik dəstəsinə keçək». Lakin bunu atasına bildirmədi. 2 Şaul isə Givea kənarında Miqrondakı nar ağacı altında oturmuşdu, yanındakı xalq altı yüz nəfərə qədər idi. 3 Şiloda Rəbbin kahini, Eli oğlu Pinxas oğlu İkavodun qardaşı Axituvun oğlu Axiya efod geyinmişdi. Yonatanın getdiyindən xalqın xəbəri yox idi. 4 Filiştililərin keşik dəstəsinə getmək üçün Yonatanın keçmək istədiyi keçidlər iki şısuclu qayalığın arasında idi. Qayalıqlardan birinin adı Boses, o birinin adı isə Sene idi. 5 Qayalıqlardan biri şimal tərəfdən Mikmasa, o biri qayalıq isə cənub tərəfdən Gevaya baxırdı. 6 Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl bu sünətsizlərin keşik dəstəsinə keçək, bəlkə Rəbb bizim üçün bir iş gördü. Çünkü həm çox, həm də az adamların üzərində qələbə calmaq üçün Rəbbə mane olan yoxdur». 7 Silahdarı ona dedi: «Ürəyin necə istayırsə, elə də et. Get bax, mən səninləyəm, çünkü ürəyimizin istəyi bəidir». 8 Yonatan dedi: «Gəl bu adamlara təraf gedib özümüzü onlara göstərək. 9 Əgər bizi “sizin yanına biz gələnə qədər dayanın” desələr, o zaman yerimizdə durub onların yanına çıxmırıq. 10 Lakin “yanımıza çıxın”, desələr, o zaman yerimizdən durub onların yanına qalxarıq, çünkü Rəbb onları bizə təslim etmişdir və bu bizim üçün əlamət olacaq». 11 İkiisi də özünü Filiştililərin keşik dəstəsinə göstərdi. Filiştililər isə dedilər: «Bax İbranilər gizləndikləri deşiklərdən çıxırlar». 12 Əsgərlər Yonatana və onun silahdarına dedilər: «Yanımıza çıxın, sizin dərsinizi

verək». Yonatan silahdarına dedi: «Ardımcı gəl, çünkü Rəbb onları İsrailə təslim etdi». **13** Yonatan, onun ardından silahdarı əl və ayaqları ilə yuxarı dırmaşdır, Yonatan Filiştililəri vurub yixır, arxadan silahdarı onları öldürdü. **14** Bu ilk döyüsdə yarım sahə torpaqda Yonatanla silahdarı iyirmi nəfərə qədər adamı qırdı. **15** Ordugaha, cölə, bütün xalq arasına vəlvələ düssüd. Keşikçi əsgərlər və qarət hücumçuları arasına elə bir çaxnaşma düssü ki, yer sarsıldı. Bu, Allah xofu idi. **16** Şaulun Binyamində olan Givea şəhərindəki gözətçiləri baxanda gördülər ki, Filişt qoşunu dağılıb ora-bura qaçırl. **17** Şaul yanında olan xalqa dedi: «İndi sayın, görün bizdən kim yoxdur». Sayıqları zaman Yonatanla silahdarı olmadı. **18** Şaul Axiyaya dedi: «Allahın sandığını buraya gətirin». Çünkü o vaxtlar Allahın sandığı İsaillilərin yanında idi. **19** Şaul kahinə bunu deyərkən Filiştililərin ordugahından gurultu getdikcə çoxalırdı və Şaul kahinə «Əl saxla!» dedi. **20** Şaul və yanında olan bütün xalq yığılıb döyüş meydanına getdilər. Budur, Filiştililərdən hər bir kəs qılıncını öz ətrafindəki qonşusuna qarşı çıxartdı və çox böyük çəşqinliq yarandı. **21** Əvvəlcən Filiştililər tərəfinə keçən İbranilər Filiştililərlə bərabər ordugaha gəlmışdilər. Onlar da Şaulun və Yonatanın yanında olan İsaillilərlə birləşdilər. **22** Efrayim dağlıq bölgəsində gizlənən bütün İsaillilər də Filiştililərin qəçdiğini eşitdikdə öz döyüş meydanından Filiştililəri qovmağa başladılar. **23** Beləcə o gün Rəbb İsrailə qaləbə qazandırdı və döyüş Bet-Avendən o tərəfə keçdi. **24** İsaillilər o gün çox yorulmuşdu. Çünkü Şaul «Axşama qədər, Şaul düşmənlərindən qısa alana qədər kim çörək yesə, lənətə gəlsin!» deyərək onlara and içdirmişdi. Xalqdan heç kim dilinə heç nə vurmadi. **25** Bütün xalq meşəyə getdi və torpaq üzərində olan bal şanısına rast gəldi. **26** Xalq meşədə bal şanısına rast gələndə şanıdan bal süzüldü, lakin heç kəs əlini ağızına aparmırdı, çünkü xalq anddan qorxurdu. **27** Lakin Yonatan atasının xalqa and içirdiyini eşitməmişdi. O, əlindəki dəyənəyi uzadıb ucunu şəm balına batıraraq əlini ağızına apardı və gözlərinə işiq gəldi. **28** Camaat arasından bir nəfər dedi: «“Bu gün kim çörək yesə, lənətə gəlsin!” deyə atan xalqa möhkəm and içdirmiş, buna görə də xalq taqətdən düşmüdü». **29** Yonatan dedi: «Atam ölkəyə əzab verir. Rica edirəm, baxın bu baldan bir az daddim, gör necə gözlərim işıqlandı! **30** Əgər bu gün düşmənlərdən ələ keçirilən yeməkləri xalq

doyunca yemiş olsayıdı, gör nələr olardı? O zaman Filiştililər arasında daha böyük qırğın olmazdım?» **31** Həmin gün İsaillilər Mikmasdan Ayyalona qədər Filiştililəri məğlub etdilər. Xalq çox yorğun idi. **32** Ona görə də düşmən malının üstünə düşüb qoyunları, öküzləri, buğaları yerindəcə kəsdi və onları qanlı-qanlı yedilər. **33** Bunu Şaula xəbər verdilər: «Bax xalq əti qanlı-qanlı yeyərək Rəbbə qarşı günah edir». Şaul dedi: «Xəyanət etmisiniz, indi isə yanına böyük bir daş yuvarlayın». **34** Şaul sözünə davam etdi: «Xalqın arasına gedib onlara deyin: “Hər kəs öküzünü, qoyununu yanına gətirsin və burada kəsib yesin. Əti qanlı-qanlı yeyərək Rəbbə qarşı günah etməyin”». Bütün xalq o gecə öküzünü öz əli ilə oraya gətirib kəsdi. **35** Şaul Rəbbə bir qurbangah düzəltdi. Bu onun Rəbb üçün qurduğu ilk qurbangah idi. **36** Şaul dedi: «Filiştililərin ardına gecə ikən düşək ki, dan yeri sökülənə qədər onları talan edək və onlardan heç kimi sağ buraxmayaq». Ona dedilər: «Gözündə nə xoşdursa, onu da et». Kahin isə dedi: «Gəlin buraya – Allahın hüzuruna yaxınlaşaqq». **37** Şaul Allahdan soruşdu: «Mən Filiştililərin ardına düşümmü? Sən onları İsaillilərə təslim edəcəksənmi?» Lakin həmin gün Allah ona cavab vermədi. **38** Şaul dedi: «Ey bütün xalq başçıları, buraya yaxınlaşın, bu gün hansi günah etdiyinizi öyrənən və görün. **39** Çünkü İsraili qurtaran, var olan Rəbbə and olsun, bu işdə oğlum Yonatan təqsirkar olsa belə, mütləq ölməlidir». Lakin xalq arasından ona cavab verən olmadı. **40** Şaul bütün İsaillilərə dedi: «Siz bir tərəfdə, mən də oğlumla başqa bir tərəfdə duraq». Xalq Şaula dedi: «Gözündə nə xoşdursa, onu da et». **41** Şaul İsrailin Allahı Rəbbə dedi: «Həqiqəti üzə çıxart!» Püşk Şaulla Yonatana düssü. Xalq təmizə çıxdı. **42** Şaul dedi: «Mənimlə oğlum Yonatan arasında da püşk atın». Püşk Yonatana düssü. **43** Şaul Yonatana dedi: «Nə etmişən, mənə bildir!» Yonatan ona dedi: «Ancaq əlimdə olan dəyənəyin ucu ilə bir az bal dadmışam, buna görə ölməliyəmmi?» **44** Şaul dedi: «Yonatan, əgər mən səni öldürməsəm, Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin! Sən mütləq ölməlisən». **45** Xalq Şaula belə dedi: «İsraildə belə böyük qurtuluş zəfəri çalan Yonatanı öləcək? Əsl! Var olan Rəbbə and olsun, onun başından bir tük belə, yerə düşməyəcək. Çünkü bu gün o, Allahın köməyi ilə iş gördü». Beləliklə, xalq Yonatani qurtardı və ölmədi. **46** Şaul daha Filiştililəri təqib etməyib geri qayıtdı və Filiştililər öz yerlərinə qayıtdılar. **47** Beləliklə,

Şaul İsrail üzerinde padşah olandan sonra atrafdaki bütün düşmənlərinə – Moavlılara, Ammonlulara, Edomlulara, Sova padşahlarına və Filiştililərə qarşı döyüdü. Hansı tərəfə gedərdi, onların başına bəla gətirirdi. **48** O şücaət göstərərək Amaleqliləri məglub etdi və İsraili talan edənlərin əlindən qurtardı. **49** Şaulun oğulları Yonatan, İsvi və Malki-Şua idi. İki qızından böyüyünün adı Merav, kiçiyinin adı isə Mikal idi. **50** Şaulun arvadının adı Aximaas qızı Axinoam idi. Ordu başçısı Şaulun əmisi Nerin oğlu Avner idi. **51** Şaulun atası Qışlə Avnerin atası Ner Avielin oğulları idi. **52** Şaul ömrü boyu Filiştililərə qarşı siddətli döyüşlərdə oldu və o, güclü yaxud da cəsur bir adam görən zaman öz yanına götürdü.

15 Samuel Şaula dedi: «Rəbb məni göndərdi ki, Öz xalqı İsrail üzərində padşah olaraq səni məsh edim. İndi isə Rəbbin sözünü dinlə, **2** Ordular Rəbbi belə deyir: “İsraillilər Misirdən çıxan zaman yolda Amaleqlilər onlara qarşı müqavimət göstərdilər. Ona görə də onları cəzalandıracağam. **3** İndi get, Amaleqliləri qır, hər şeylərini tamamilə darmadağın et və onlara heyfin gəlməsin. Kışidən qadınadək, yeniyetmədən südəmər körpəyadək, öküzdən qoyunadək, dəvədən eşşəyadək hamısını qır!». **4** Şaul xalqı çağırdı və onları Telaimdə saidi: iki yüz min piyada əsgərlə bərabər Yəhudadan on min nəfər var idi. **5** Şaul Amaleqlilərin şəhərinə gəlib vadidə pusqu qurdu. **6** O, Qenlilərə dedi: «Gedib Amaleqlilərdən ayrılm ki, sizi də onlarla bərabər qırmayım. Çünkü İsrail övladları Misirdən çıxan zaman siz onlara xeyirxahlıq etdiniz». Qenlilər Amaleqlilərdən ayrıldılar. **7** Şaul Xaviladan Misirin şərqindəki Şura çatana qədər Amaleqliləri qırdı. **8** Amaleq padşahı Aqaqı sağ tutdu, bütün xalqı isə tamamilə qılıncdan keçirdi. **9** Amma Şaul xalqı ilə birlikdə Aqaqa və Amaleqlilərin ən yaxşı qoyunlarına, öküzlərinə, kökəldilmiş heyvanlarına, quzularına və yaxşı şeylərin hamısına heyfi gəlib tamamilə məhv etmək istəmədi, bütün gərəksiz və yararsız şeyləri isə tamamilə yox etdi. **10** Bundan sonra Rəbbin sözü Samuelə nazil oldu: **11** «Şaulu padşah etdiyimə peşman oldum. Çünkü o döniüb Mənim ardımca getməyərək sözlərimi yerinə yetirməyib». Samuel qəzəbləndi və bütün gecəni Rəbbə fəryad etdi. **12** O, Şaulla səhər görüşmək üçün erkən durdu, amma ona belə xəbər verdilər: «Şaul Karmelə getdi və özünə abida

qoyandan sonra geri qayıdır iblədəki Qılqala endi». **13** Samuel Qılqala, Şaulun yanına gəldi. Şaul ona dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, mən Rəbbin sözünə əməl etdim». **14** Samuel isə dedi: «Elə isə qulaqlarına galən bu qoyun məlaşməsi və eşitdiyim bu öküz böyürtüsü nədir?» **15** Şaul dedi: «Onları Amaleqlilərdən gətiriblər. Çünkü xalq sənin Allahın Rəbbə qurban etmək üçün qoyunlarla öküzlərin ən yaxşlarını saxlayıb, qalanlarını isə tamamilə yox etdi». **16** Samuel Şaula dedi: «Dayan, bu gecə Rəbbin mənə söylədiklərini sənə deyəcəyəm». Şaul dedi: «Danış». **17** Samuel dedi: «Sən öz gözündə kiçik olduğun halda İsrail qabilələrinin başçısı olmadınmı? Rəbb səni İsrail üzərinə padşah olaraq məsh etməyibmi? **18** Rəbb səni yürüşə göndərib dedi: “Günahkarları – Amaleqliləri tamamilə məhv et və qırıb qurtarana qədər onlarla vuruş”. **19** Bəs nə üçün Rəbbin sözünə itaət etmədin, qarətçilik edib talana girişdin və Rəbbin gözündə pis sayılan iş gördün?» **20** Şaul Samuelə dedi: «Mən Rəbbin sözünə itaət etdim. Rəbbin məni göndərdiyi yürüş getdim. Amaleq padşahı Aqaqı bura gətirdim, Amaleqliləri isə tamamilə məhv etdim. **21** Lakin xalq talan malından qoyunları və öküzləri, məhv edilməyə həsr olunanlardan ən yaxşısını götürdü ki, Qılqalda Allahın Rəbbə qurban versin». **22** Samuel isə dedi: «Rəbb Öz sözünə itaət edilməsindən xoşu gəldiyi qədər Yandırma qurbanı və başqa qurbanlardan xoşu gələrmi? Bax itaət etmək qurbanın, Qulaq asmaq qoçların iç piyindən daha yaxşıdır. **23** Çünkü üşyankarlıq falçılığa bərabər günahdır, inadkarlıq isə özbaşınalıq və bütürəstliyə bərabərdir. İndi ki sən Rəbbin sözünü rədd etdin, O da səni padşahlıqdan rədd etdi». **24** Şaul Samuelə dedi: «Günah etdim, çünkü Rəbbin əmrini və sənin sözlərini pozdum və xalqdan qorxub onların sözünə qulaq asdim. **25** Rica edirəm, günahımı bağışla və indi mənimlə bərabər geri qayıt ki, Rəbbə səcdə qılım». **26** Samuel Şaula dedi: «Mən səninlə geri qayıtmayağam, çünkü sən Rəbbin sözünü rədd etdin. Ona görə Rəbb İsraildə padşah olmayasın deyə səni rədd etdi». **27** Samuel geri qayıtmak üçün dönen zaman Şaul onun cübbəsinin etəyindən yapışında ətək qopdu. **28** Samuel ona dedi: «Bu gün Rəbb də səndən İsrail padşahlığını bu cür qoparıb səndən də yaxşı olan yaxınına verdi. **29** İsrailin izzətlisi yalan söyləməz və fikrini dəyişməz. Axi insan deyil ki, fikrini dəyişsin». **30** Şaul dedi: «Günaha batdım. Rica edirəm, indi xalqımın ağısaqqalları

və İsrail qarşısında mənə hörmət et və mənimlə birlikdə geri qayıt ki, Allahın Rəbbə səcdə qılım». **31** Şamuel Şaulun arxasında geri qayıtdı və Saul Rəbbə səcdə qıldı. **32** Şamuel dedi: «Amaleq padşahı Aqaqı buraya – mənim yanına gətirin». Aqaq isə onun yanına tərəddüd içində gəldi. Aqaq öz-özüñə deyirdi: «Görəsən acı ölüm məni mütləq haqlayıbmı?» **33** Şamuel dedi: «Sənin qılınçın qadınları necə övladsız qoyurdusa, sənin anan da qadınlar arasında beləcə övladsız qalacaq». Şamuel Qılqalda – Rəbbin öündə Aqaqı doğradı. **34** Sonra Şamuel Ramaya getdi, Saul isə Giveadakı evinə qalxdı. **35** Şamuel ölənə qədər daha Şaulu görmədi, çünki Şaulun dərdini çakirdi. Rəbb Şaulu İsrailin padşahı etdiyinə peşman olmuşdu.

16 Rəbb Şamuelə dedi: «İsrail üzərində padşah olmasın deyə Şaulu rədd etdiyim halda sən nə vaxta qədər onun dərdini çəkəcəksən? Yağ buynuzunu yağıla doldur və get. Səni Bet-Lexemli Yesseyin yanına göndərirəm. Çünki onun oğulları arasında Özüm üçün padşah təyin etmişəm». **2** Şamuel dedi: «Necə gedim? Axı Şaul eşitsə, məni öldürər». Rəbb dedi: «Özünlə bir düyə götürüb “Rəbbə qurban kəsmək üçün golmişəm” de. **3** Yesseyi də qurban mərasiminə dəvət et və sonra nə edəcəyini sənə bildirəcəyəm. Sənə deyəcəyim adəmi Mənim üçün məsh edəcəksən». **4** Şamuel Rəbbin söylədiyi kimi Bet-Lexemə getdi. Şəhərin aqsaqqalları onu həyəcanla qarşılıqlar və dedilər: «Bu galişin xeyirdirmi?» **5** O dedi: «Bəli, xeyirdir. Rəbbə qurban kəsmək üçün golmişəm. Özünüzü təqdis edin və mənimlə bərabər qurban mərasiminə gəlin». Şamuel Yesseyla oğullarını da təqdis edərək onları da qurban mərasiminə dəvət etdi. **6** Onlar gelərkən Şamuel Eliava baxıb dedi: «Doğrudan da, Rəbbin məsh etdiyi Rəbbin qarşısındadır!» **7** Lakin Rəbb Şamuela belə dedi: «Onun görünüşünə və uca boyuna baxma, Mən onu rədd etmişəm. Ona görə ki Rəbb insanın gördüyü kimi görməz, çünki insan zahirə, Rəbb isə ürəyə baxar». **8** O zaman Yessey Avinadavı çağırdı və onu Şamuelin qarşısından keçirdi. Şamuel dedi: «Rəbb bunu da seçmədi». **9** Yessey Şammanı gətirdi və Şamuel dedi: «Rəbb bunu da seçmədi». **10** Yessey isə oğlanlarının yeddisini Şamuelin qarşısından keçirdi. Şamuel Yesseyə dedi: «Rəbb bunları seçmədi». **11** Sonra Yesseydən soruşdu: «Oğlanlarının hamısı budur?» Yessey cavab verdi: «Lap kiçiyi də var, odur, qoyun otarır». Şamuel Yesseyə dedi: «Bir nəfər göndər, qoy o

da buraya gəlsin. Çünkü o buraya gəlməsə, biz süfrəyə oturmayacaqıq». **12** Yessey adam göndərib onu içəri gətirdi. Oğlan alyanaq, gözləri gözəl, üzü göyçək idi. Rəbb Şamuelə dedi: «Dur, onu məsh et, çünkü seçilmiş budur». **13** Şamuel yağ buynuzunu götürüb qardaşları arasında onu məsh etdi və o gündən başlayaraq Davudun üzərinə Rəbbin Ruhu qüvvə ilə endi. Sonra Şamuel qalxıb Ramaya getdi. **14** Rəbbin Ruhu Şauldan ayrılan sonra Rəbbin izni ilə şər bir ruh ona əzab verirdi. **15** Şaulun əyanları ona belə dedilər: «Budur, indi Allahın izni ilə şər bir ruh sənə əziyyət verir. **16** Ey ağamız, qarşında olan qullarına əmr et ki, yaxşı çəng çalan bir adam axtarsınlar. Allahın izni ilə şər ruh sənin üstünə gələn zaman o, lira çalar, sən də ruhlanarsan». **17** Şaul əyanlarına dedi: «Elə isə mənim üçün yaxşı çəng çalan bir adam tapıb yanına gətirin». **18** Gənc əyanlardan biri cavab verdi: «Mən görmüşəm ki, Bet-Lexemli Yesseyin oğlu yaxşı çəng çalır. O, ığid, cəsur döyüşü, müdrikliliklə danışan, yaraşıqlı bir oğlandır və Rəbb onunladır». **19** Şaul Yesseyin yanına qasidlər göndərib dedi: «Qoyunotaran oğlun Davudu mənim yanına göndər». **20** Yessey bir eşşəyə çörək, bir tuluq şərab, bir oğlaq yüklədi və oğlu Davudun əli ilə Şaula göndərdi. **21** Davud Şaulun yanına gəldi və onun qulluğunda durdu. Davud Şaulun çox xoşuna gəldi və onu öz silahdarı etdi. **22** Sonra Şaul Yesseyin yanına adam göndərib dedi: «Rica edirəm, qoy Davud yanında qalsın, çünki o, gözümdə lütf tapıb». **23** Hər dəfə Allahın izni ilə Şaula şər ruh gələn zaman Davud lirasını götürüb çalar, Şaul sakitləşər, yaxşı olar və şər ruh ondan ayrıldı.

17 Filiştililər müharibə üçün ordularını toplayıb Yəhudaya mənsub Soko şəhərində cəmləşdilər. Soko ilə Azeqa şəhəri arasında olan Efes-Dammimdə ordugah qurdular. **2** Şaulla İsraililər toplaşib Ela vadisində ordugah qurdular və Filiştililərə qarşı döyüş üçün düzüldülər. **3** Filiştililər bir təpənin üstündə, İsraililər isə o biri təpədə dayanmışdilar, aralarında vadi var idi. **4** Qat şəhərindən olan Qolyat adlı bir cəngavər Filiştililərin ordugahından irəli çıxdı. Onun boyu altı qulac bir qarış idi. **5** Başında tunc dəbilqəsi vardi, əyninə beş min şekel ağırlığında tuncdan pullu zireh geymişdi. **6** Baldırlarına tunc zireh taxmışdı, kürəyində isə tunc mizraq vardi. **7** Nizəsinin sapi toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda olub dəmir ucu altı yüz şekel ağırlığında idi. Qalxan

daşıyan silahdarı isə onun qabağında gedirdi. **8** Qolyat İsrail alaylarının karşısına dayanaraq qışqıra-qışqıra dedi: «Niya döyüşə çıxıb düzülmüşünüz? Mən Filiştli, siz də Şaulun qulları deyilsinizmi? Aranızdan bir kişi tapın, qoy yanına gəlsin. **9** Əgər mənimlə vuruşanda o məni öldürərsə, onda biz sizə qul olarıq, yox əgər mən onu vurub öldürsəm, onda siz bizə qul olub qulluq edəcəksiniz». **10** Sonra Filiştli sözünü belə davam etdirdi: «Bu gün mən İsrail alaylarına meydan oxuyuram. Mənim qarşımı təkbətək vuruşmaq üçün bir kişi çıxarıñ!» **11** Filiştlinin bu sözlerini eşidən Şaul və bütün İsraililər vahiməyə düşüb çox qorxdı. **12** Davud Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Yessey adlı bir Efratlinin oğlu idi. Yesseyin səkkiz oğlu var idi. Şaulun dövründə Yessey qocalıb yaşa dolmuşdu. **13** Onun üç böyük oğlu Şaulun ardınca döyüşə getmişdi. Döyüşə gedən üç oğlunun adı belə idi: birincisi Eliav, ikincisi Avinadav və üçüncüsü Şamma. **14** Davud Yesseyin ən kiçik oğlu idi. Üç böyük oğlu isə Şaulun ardınca gedirdi. **15** Davud da atasının sürüsünü otarmaq üçün Şaulun yanından Bet-Lexemə gedər və geri qayıdardı. **16** Filiştli Qolyat qırx gün səhər-axşam İsraililərə meydan oxudu. **17** Bir gün Yessey oğlu Davuda dedi: «İndi qardaşların üçün bu bir efa qovurğa və on köməb çörəyi götür, ordugaha - qardaşlarının yanına tələs. **18** Bu on parça pendiri də minbaşı üçün götür, ondan qardaşlarının hal-əhvalını soruş və mənə onlardan bir xəbər gətir». **19** Davudun qardaşları Şaul və bütün İsraililərlə birgə Ela vadisində Filiştilərlə döyüşdə idi. **20** Davud səhər tezdən durub qoyunlarını çobana tapşıraraq Yesseyin buyurduğu kimi ərzaqları götürüb getdi. O, ordugaha gələn zaman ordu döyüş meydanına çıxır və nərə çəkərək döyüşə düzüldü. **21** İsraililərlə Filiştilər döyüşmək üçün üz-üzə dayandılar. **22** Davud gətirdiyi şeyləri tədarük keşikcisinə verdi, özü isə cəbhəyə qaçıdı və qardaşlarının yanına gəlib onları salamladı. **23** Davud onlarla səhbət edərkən Filiştilərin Qat şəhərindən olan Qolyat adlı cəngavər öz alaylarının arasından irəli çıxıb yenə əvvəlki kimi sözlər söylədi. Davud bunu eşitdi. **24** Bütün İsraililər bu adamı görəndə bərk qorxdular və onun qarşısından qaçdırılar. **25** İsraililər dedilər: «Qabağa çıxan bu adamı görürsünüzmi? Doğrudan da, o, İsrailə meydan oxumaq çıxıb. Kim onu öldürsə, padşah onu var-dövlətə çatdıracaq, qızını ona verəcək və atasının ailəsini İsraildəki vergidən azad edəcək». **26** Davud yanındaki adamlara dedi:

«Bu Filiştlini öldürüb İsraili bu xəcalətdən qurtaran adama nə ediləcək? Axı bu sünnətsiz Filiştli kimdir ki var olan Allahın alaylarına meydan oxuyur?» **27** Xalq onu öldürən adama nə ediləcəyini deyərək eyni sözü təkrar etdi. **28** Davud adamlarla danışarkən böyük qardaşı Eliav onun səsini eşitdi və qəzəbdən alovlanaraq dedi: «Sən niyə aşağı enmisən? Çöldəki bir neçə qoyunumuzu kimə tapşırmışan? Bilirəm, sən lovğalığından və ürəyinin pis niyyətindən ötrü buraya döyüşə tamaşa etmək üçün gəlmisən». **29** Davud dedi: «Axı indi mən nə etmişəm? Yəni danişa da bilmərəm?» **30** Davud oradan qayıdırıb başqasından soruşdu və xalq ona yenə də əvvəlki kimi cavab verib eyni sözləri dedi. **31** Davudun bu sözlerini eşidənlər bunu Şaula çatdırıldılar. Şaul onu yanına çağırıldı. **32** Davud Şaula dedi: «Bu adamdan ötrü heç kim ürəyini üzməsin. Sənin qulun gedib o Filiştli ilə vuruşacaq». **33** Şaul Davuda dedi: «Bu Filiştli ilə vuruşmağa hünərin çatmaz, çünki sən hələ uşaqsan, o isə cavanlığından döyüşcüdür». **34** Davud Şaula dedi: «Sənin qulun atasının qoyunlarını otaranda aslan yaxud da ayı gəlib sürüdən bir quzu götürəndə **35** mən arxadan çıxıb onu vurardım və ağızından qızunu qurtarardım. Əgər üstümə atılardısa, mən boğazının tüklərindən tutaraq çırpıb öldürərdim. **36** Bu qulun həm aslan, həm də ayı öldürüb, bu sünnətsiz Filiştli də onlardan biri kimi olacaq, çünki o, var olan Allahın alaylarına meydan oxumuşdur». **37** Davud sözüne davam etdi: «Məni aslan pəncəsindən, ayı pəncəsindən qurtaran Rəbb bu Filiştlinin də əlindən qurtaracaq». Şaul Davuda dedi: «Get, Rəbb sənə yar olsun!» **38** Şaul öz silahlarını Davuda bağladı və başına tunc dəbilqə qoyub əyninə zireh geyindirdi. **39** Davud bu zirehin üstündən qılinc taxıb gəzməyə çalışdı, çünki ona alışmamışdı. Sonra Davud Şaula dedi: «Bunlara alışmadığım üçün gəzə bilmirəm». Davud onları əynindən çıxartdı. **40** Sonra əlinə dəyənəyini götürüb çaydan özüne beş hamar daş secdi və onları üstündəki çoban torbasına - dağarcığına qoyub əlində sapand Filiştliyə yaxınlaşdı. **41** Filiştli irəliləyərək Davuda yaxınlaşırı. Qalxan daşıyan nökəri isə onun qabağında idi. **42** O nəzər salıb Davudu görəndə ona kinayə ilə baxdı. Çünkü Davud gənc, alyanaq, üzügöyçək idi. **43** Filiştli Davuda dedi: «Məgər mən itəm ki, üstümə dəyənəklərlə golırsən». Filiştli öz allahları ilə Davudu lənətlədi və dedi: **44** «Yanıma gəl, sənin ətini göydəki quşlara və çöldəki heyvanlara verim». **45** Davud isə Filiştliyə dedi: «Sən

mənim üstümə qılınc, nizə və mizraqla gəlirsən, lakin mən sənin üstünə söyüdün İsrail alaylarının Allahı Ordular Rəbbinin ismi ilə galirəm. **46** Bu gün Rəbb səni mənə təslim edəcək və mən səni öldürəcəyəm. Başını bədənidən ayıracığam. Bu gün Filişt ordusunun leslərini göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara verəcəyəm. Bundan sonra bütün dünya biləcək ki, İsraildə Allah var. **47** Bütün bu camaat biləcək ki, Rəbb qılıncla və nizə ilə xilas etməz, çünkü bu döyüş Rəbbindir və O sizə təslim edəcək». **48** Davudun qabağına çıxməq üçün Filiştli durub yaxınlaşanda Davud cəld onu qabaqlayıb Filişt alaylarına tərəf qaçıdı. **49** Davud əl atıb dağarcığından bir daş götürdü, sapandla fırladaraq Filiştlinin alnından vurdu. Daş onun alnına batdı və o, üzüstə yerə yixildi. **50** Davud Filiştlini sapandla, daşla məğlub etdi və vurub yerə sərdi. Davudun əlində qılınc yox idi. **51** O qaçıb bu Filiştlinin üstünə çıxdı. Filiştlinin qılıncını götürdü, qıñından çəkib onu öldürdü və sonra başını kəsdi. Filiştilər öz cəngavərinin öldürüldüğünü görəndə qaçıdlar. **52** İsraililərlə Yəhudalılar isə qalxıb nərə çəkdilər və Filiştilərə Qatın girişinə və Eqronun darvazalarına çatana qədər qovdular. Filiştilərdən ölənlər Şaarayim yolu boyu Qata və Eqrona qədər yerə sərilmışdilər. **53** İsrail övladları Filiştiləri arxadan qovandan sonra qayıdırıb onların ordugahını talan etdilər. **54** Davud Qolyatın başını götürüb Yeruşəlimə gətirdi, lakin silahını öz çadırına qoydu. **55** Şaul Davudun Filiştliyə qarşı çıxdığını görən zaman ordu başçısı Avnera «Avner, bu gənc kimin oğludur?» deyə soruşdu. Avner isə dedi: «Padşah sağ olsun, bilmirəm». **56** Padşah dedi: «Öyrən gör, bu cavan kimin oğludur». **57** Davud Qolyatı öldürüb qayıdan sonra Avner onu götürüb Şaulun qarşısına gətirdi. Filiştlinin başı onun əlində idi. **58** Şaul ona dedi: «Ey cavan, kimin oğlusan?» Davud cavab verdi: «Qulun Bet-Lexemli Yesseyin oğluyam».

18 Davud Şaulla danışığını qurtaran kimi Yonatanın qəlbi Davudun qəlbinə bağlandı və Yonatan onu öz canı kimi sevdi. **2** Şaul o gündən sonra Davudu öz yanında saxlayıb bir daha atasının evinə qayıtmaga qoymadı. **3** Yonatan isə Davudla əhd bağladı, çünkü onu öz canı kimi sevirdi. **4** Yonatan cübbəsini əynindən çıxarıb qılınc, ox-kaman və kəməri ilə birlikdə zirehini Davuda verdi. **5** Şaul Davudu hansı işə göndərirdi, o uğur qazanırdı. Ona görə

də Şaul Davudu döyüşçülərinin başçısı etdi və bu da həm xalqın, həm də Şaulun əyanlarının gözünə xoş göründü. **6** Davud Filiştli Qolyatı öldürüb qayıdanə əsgərlər geri gələrkən İsrailin bütün şəhərlərindən qadınlar dəflərlə, üçsimli alətlərlə şənlik mahnı oxuyaraq və rəqs edərək padşah Şaulu qarşılımaq üçün çıxırdılar. **7** Qadınlar rəqs edə-edə belə mahnı oxuyurdular: «Şaul qırdı minləri, Davudsa on minləri». **8** Şaul bundan çox qəzəbləndi, çünkü bu söz onun gözündə pis göründü və dedi: «Davud üçün on minləri, mənim üçünsə ancaq minləri deyirlər. Təkcə padşahlıq qaldı, bundan başqa nə var ki, ona verilsin?» **9** O gündən sonra Şaul Davuda çəp-çəp baxmağa başladı. **10** Ertəsi gün Allahın izni ilə şər ruh Şaulun üstünə qüvvə ilə gəldi və o, evinin ortasında sayıqlamağa başladı. Davud isə hər gün etdiyi kimi yenə də əlində lira çalırdı. Şaulun nizəsi əlində olardı. **11** Şaul «qoy Davudu bu nizə ilə divara yapışdırı» deyərək nizəni atdı. Lakin Davud onun qabağından iki dəfə kənara çakıldı. **12** Şaul Davuddan qorxdu, çünkü Rəbb Davudla idи və Şauldan ayrılmışdı. **13** Ona görə də Şaul onu öz yanından uzaqlaşdırıb minbaşı etdi və Davud xalqı döyüşə aparıb-gətirməyə başladı. **14** Davud bütün yürüşlərində uğur qazanırdı, çünkü Rəbb onunla idi. **15** Şaul Davudun böyük uğurlar qazandığını görüb çox qorxdu. **16** Bütün İsrail və Yəhuda xalqı isə Davudu çox sevirdi, çünkü onları döyüşlərə aparıb-gətirirdi. **17** Şaul Davuda dedi: «Bax, budur böyük qızım Merav, onu sənə ərə verəcəyəm. Ancaq sən uğrunda cəsur ol və Rəbbin döyüşlərini apar». Çünkü Şaul «qoy o mənim yox, Filiştilərin əlində ölsün» deyə fikirləşdi. **18** Davud Şaula dedi: «Axi mən kiməm ki? Ailəm kimdir, İsraildə atamın nəsl kimdir ki, padşaha kürəkən olum?» **19** Şaulun qızı Merav isə Davuda veriləcəyi vaxt Mexolalı Adrielə ərə verildi. **20** Şaulun o biri qızı Mikal Davuda vurulmuşdu. Bu xəbəri Şaula çatdırıldılar və bu onun gözündə xoş göründü. **21** Şaul «Davuda Mikalı verim ki, bu ona bir tələ olsun. Qoy Davud Filiştilərin əli ilə öldürünsün» deyə fikirləşdi. Sonra Şaul Davuda dedi: «Bu gün mənə kürəkən olmaq üçün əlində ikinci fürsət var». **22** Şaul əyanlarına əmr etdi ki, Davuda gizlincə belə desinlər: «Bax padşahın səndən xoş gəlir və bütün əyanları da səni sevir; gəl indi padşaha sən kürəkən ol». **23** Şaulun əyanları bu sözləri Davuda eşitdirəndə o belə dedi: «Kasib və gərəksiz adam olan mən padşahımı kürəkən olum? Məgər bu sizin gözünüzdə kiçik işdirmi?» **24** Şaulun əyanları «Davud

belə söylədi» deyərək onun sözünü Šaula çatdırıldılar. **25** Šaul dedi: «Davuda deyərsiniz: "Padşah səndən başlıq pulu istəmir. Ancaq padşahın düşmənlərindən qisas almaq üçün yüz Filiştlinin sünətini istəyir"». Bunu da Šaul Davudu Filiştililərin əli ilə hələk etmək üçün quraşdırılmışdı. **26** Šaulun əyanları bu sözləri Davuda çatdırıldılar və padşahın kürəkəni olmaq onun gözündə xoş göründü. Təyin olunan günlər hələ başa çatmamış **27** Davud qalxıb adamları ilə getdi və Filiştililərdən iki yüz kişini öldürdü. Padşahın kürəkəni olmaq üçün Davud onların sünətini gətirdi və onları tam sayda padşaha verdilər. Šaul qızı Mikalı Davuda ərə verdi. **28** Šaul Rəbbin Davudla olduğunu görüb başa düşdü. Šaulun qızı Mikal isə Davudu sevirdi. **29** Bundan sonra Šaul Davuddan daha da qorxdu və ömrünün sonuna qədər ona düşmən oldu. **30** Filiştililərin başçıları döyüş çıxırdılar. Onlar hər dəfə döyüşə çıxanda Davud Šaulun əyanlarının hamisindən daha çox uğur qazanırdı. Buna görə də onun adı çox şöhrətlənmişdi.

19 Šaul oğlu Yonatana və bütün əyanlarına tapşırıldı ki, Davudu öldürsünlər. Lakin Šaulun oğlu Yonatanın Davuddan çox xoşu galirdi. **2** Yonatan Davuda xəbər verib dedi: «Atam Šaul səni öldürmək istəyir. İndi isə rica edirəm, səhərə qədər özünü qor. Bir yer tap, gizlən. **3** Mən isə çöldə gizləndiyin yera çıxaraq atamın yanında dayanıb sənin haqqında onunla danışacağam. Əgər bir şey görsəm, galib sənə xəbər verərəm». **4** Yonatan atası Šaula Davudu tərifləyib dedi: «Padşah qulu Davuda qarşı günah etməsin, çünki o sənə qarşı heç vaxt günah etməyib və onun işləri sənin üçün çox xeyirli olmuşdur. **5** O, canını dişinə tutub Qolyati öldürdü və Rəbb bütün İsrailə böyük qələbə qazandırdı. Bunu sən də görüb sevindin. Davudu boş yera öldürməklə nə üçün nəhaq qan töküb günah edirsən?» **6** Šaul Yonatanın sözünü dinləyib «var olan Rəbb haqqı, onu öldürməyəcəyəm» deyə and içdi. **7** Yonatan Davudu çağırıldı və bütün bu sözləri ona xəbər verdi. Sonra o, Davudu Šaulun yarına gətirdi və Davud əvvəlki kimi Šaulun qulluğunda durdu. **8** Yenidən müharibə başladı. Davud qalxıb Filiştililərə qarşı vuruşdu, onları məğlubiyyətə uğradı və Filiştililər Davudun qabağından qaçdırılar. **9** Šaul əlində nizə evdə oturmuşdu, Rəbbin izni ilə şər ruh onun üzərinə endi. Davud isə əlində lira çalırdı. **10** Šaul Davudu nizə ilə divara yapışdırmağa çalışdı,

lakin Davud Šaulun qabağından qaçıdı, nizə divara yapışdı. Davud o gecə qaçıb canını qurtardı. **11** Šaul Davudun evinə adamlar göndərdi ki, onu güdüb səhər ikən öldürsünlər. Davudun arvadı Mikal bunu Davuda xəbər verib dedi: «Əgər bu gecə canını qurtarmasan, səhər ikən öldürüləcəksən». **12** Sonra Mikal Davudu pəncərədən aşağı saldı və o qaçaraq qurtuldu. **13** Mikal ev bütünü götürüb yatağı uzatdı və başına tüklü keçi dərisi keçirib üstünü paltarla örtdü. **14** Šaulun Davudu yaxalamaq üçün göndərdiyi adamlar gələndə Mikal dedi ki, o xəstədir. **15** Šaul Davudu görmək istəyirdi. Onun üçün başqa adamlar göndərib dedi: «Onu yatağının içindən çıxarıb yanına gətirin ki, öldürüm». **16** Bu adamlar içəri girib gördülər ki, yataqda başına tüklü keçi dərisi keçirilmiş büt uzanıb. **17** Šaul Mikala dedi: «Niyyə mənə aldatdırın? Düşmənimi buraxdırın, o da qurtuldu». Mikal Šaula cavab verdi: «Davud mənə dedi ki, mən burax, gedim! Axi niyyə səni öldürüm?» **18** Davud qaçıb qurtuldu və Ramaya, Šamuelin yanına gəldi. Šaulun ona qarşı nə etdiyini təfsilatı ilə Šamuelə danışdı və onunla birlikdə gedib Nayot məhəlləsində qaldılar. **19** «Budur, Davud Ramanın Nayot məhəlləsindədir» deyə Šaula xəbər verdilər. **20** Šaul Davudu getirmək üçün oraya adamlar göndərdi. Adamlar Šamuelin başçılığı altında peyğəmbərlər dəstəsinin peyğəmbərlik etdiyini gördülər. Onda bu adamların da üstünlə Allahın Ruhu endi və onlar da peyğəmbərlik etməyə başladılar. **21** Bunu Šaula xəbər verdilər, o başqa adamlar göndərdi və onlar da peyğəmbərlik etdilər. Šaul üçüncü dəfə yənə adamlar göndərdi, onlar da peyğəmbərlik etdilər. **22** Axırda özü Ramaya getdi və Sekuda olan böyük quyunun yanına galib oradakılardan soruşdu: «Şamuellə Davud haradadırlar?» Bir nəfər dedi ki, budur, Ramadakı Nayotda. **23** Šaul Ramadakı Nayota gedəndə onun da üstünlə Allahın Ruhu endi və Ramadakı Nayota çatana qədər peyğəmbərlik edərək getdi. **24** Sonra o, paltarını soyunub Šamuelin qabağında peyğəmbərlik etdi və galib bütün o günü və gecəni çılpaq yerə sərildi. Buna görə də «Məgər Šaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» deyirlər.

20 Davud Ramadakı Nayotdan qaçıdı və galib Yonatana dedi: «Axi nə etmişəm? Təqsirim nədir? Atana qarşı nə günahım var ki, canımın qəsdinə durub?» **2** Yonatan ona cavab verdi: «Əsla, sən ölməyəcəksən. Bax böyük olsun, kiçik olsun,

atam mənə deməmiş bir iş görməz. Axi niyə atam məndən bu işi gizlətsin? Belə şey ola bilməz!» **3** Davud yenə and içib dedi: «Atan əmindir ki, mən sənin gözündə lütf tapmışam. Ona görə deyir ki, qoy Yonatan buunu bilməsin, yoxsa kədərlənər. Lakin var olan Rəbbə və canına and olsun, mənimlə ölüm arasında, həqiqətən, ancaq bir addım var». **4** Yonatan Davuda dedi: «Sənin üçün ürəyin nə istəsə, onu da edəcəyəm». **5** Davud Yonatana dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir və mütləq padşahla yeməyə oturmaliyam. Lakin sən mənə birisi gün axşama qədər izin ver, gedib çöldə gizlənəm. **6** Əgər atan məni axtararsa, o vaxt de ki, Davud öz şəhərinə – Bet-Lexemə dəymək üçün məndən izin istədi. Çünkü orada bütün ailəsinin illik qurbanı vardır. **7** Əgər “lap yaxşı” deyərsə, deməli sənin qulun salamatdır, yox, əgər qəzəblənərsə, onda o mənə pislik etmək niyyətindədir. **8** Belə olarsa, bu quluna xeyirxahlıq et, çünkü qulunu özünlə Rəbbin əhdinə saldın. Əgor mənim təqsirim varsa, sən özün məni öldür. Axi nə üçün məni atanın yanına aparmalısan?» **9** Yonatan dedi: «Əsla, bu sənin başına gəlməz! Atamın sənə pislik etmək niyyətində olduğunu bilsəydim, sənə xəbər verməzdimmi?» **10** Davud Yonatana dedi: «Atan sənə sərt cavab versə, bunu mənə kim bildirəcək?» **11** Yonatan Davuda dedi: «Gəl çöldə çıxaq». Hər ikisi çöldə çıxdı. **12** Sonra Yonatan Davuda dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə and olsun, sabah yaxud o birisi gün bu vaxtlar mən atamdan fikri öyrənərəm. Əgor, həqiqətən, Davuda qarşı fikri yaxşıdırsa, bu xəbəri sənə çatdıraram. **13** Yox, əgər sənə pislik etmək atamın xoşuna gəlirsə və mən bunu sənə deməsəm, salamat gedəsən deyə səni yola salmasam, Rəbb Yonatana beləsini və bundan betərini etsin. Rəbb necə atamla oldusa, qoy səninlə də elə olsun. **14** Əgor sağ qalaramsa, Rəbbin sədaqətini mənə göstərərsən. Yox, əgər ölsəm, **15** bu sədaqəti Rəbb Davudun bütün düşmənlərini yer üzündən silən zaman da heç vaxt evimdən kəsməyəcəksən». **16** Yonatan Davud nəslə ilə əhd bağlayıb dedi: «Qoy Rəbb Davudun düşmənlərini Özü cəzalandırsın!» **17** Yonatan Davuda olan sevgisi naminə bir də ona and içirdi, çünkü onu öz canı kimi sevirdi. **18** Yonatan dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir, yerin boş olduğu üçün səni axtaracaqlar. **19** Üç gün qalandan sonra tezən bura enərsən və əvvəl gizləndiyin yera galib Ezel daşının yanında oturarsan. **20** Mən hədəf atan kimi daşın bir tərəfinə üç ox atacağam. **21** Sonra “get

oxları tap” deyərək bir uşaq göndərəcəyəm. Bax əgər uşağa “oxlar burada – sənin yanındadır, get onları oradan götür” desəm, yanımı gəl, çünkü sənin üçün salamatlıqdır və var olan Rəbbə and olsun, heç bir şey yoxdur. **22** Lakin əgər uşağa “oxlar səndən uzaqdadır” desəm, öz yoluna çıx get, çünkü Rəbb səni uzağa göndərmmişdir. **23** Aramızda danışdığımız sözə gəlincə, bil ki, Rəbb əbədi olaraq səninle mənim aramdadır. **24** Davud çöldə gizləndi. Təzə Ay mərasimi başlayarkən padşah yeməyə oturdu. **25** Həmişəki kimi padşah öz yerində – divarın yanında oturdu. Yonatan ayağa qalxdı və Avner Şaulun yanında oturdu. Davudun yeri isə boş idi. **26** Şaul o gün bir söz demədi, çünkü elə düşünürdü ki, Davudun başına nə isə golub. Yəqin ki natəmizdir. **27** Ertəsi gün – Təzə Ay mərasiminin ikinci günü Davudun yeri yenə də boş idi və Şaul oğlu Yonatana dedi: «Nə üçün Yesseyin oğlu nə dünən, nə də bu gün yeməyə gəlməyib?» **28** Yonatan Şaula belə cavab verdi: «Davud Bet-Lexemə getmək üçün təkidlə məndən izin istədi. **29** Mənə dedi: “Rica edirəm, izin ver gedim, çünkü şəhərdə ailəmizin qurbanı var. Orada olmağımı böyük qardaşım mənə əmr etmişdi. Əgor indi gözündə lütf tapmışamsa, rica edirəm, məni burax, gedim qardaşlarımla görüşüm”. Buna görə də padşahın süfrəsinə gələ bilməyib». **30** Yonatana qarşı Şaulun qəzəbə alovlandı və ona belə dedi: «Ey xəyanətkar və dönük qadının oğlu, öz rüsvayçılığına görə, ananın biabırçılığına görə Yesseyin oğlunu özüna dost seçdiyini guya mən bilmirəm? **31** Nə qədər ki Yesseyin bu oğlu yer üzündə yaşayır, nə sən rahat olacaqsan, nə də padşahlığın. İndi isə adam göndər, qoy onu yanımı gətirsin, çünkü o mütləq ölməlidir». **32** Yonatan atası Şaula cavab verdi: «Axi nə üçün ölməlidir? O nə edib ki?» **33** Şaul Yonatanı öldürmək üçün nizə atdı. Onda Yonatan atasının Davudu öldürmək niyyətində olduğunu başa düşdü. **34** Yonatan qızığın qəzəblə süfrə üstündən qalxdı. Təzə ayın ikinci günündə yemək yemədi, çünkü atası Davuda namərdlik etdiyi üçün qanı qaralmışdı. **35** Şəhəri gün erkən Yonatan Davudla təyin etdiyi vaxt çöldə getdi. Yanında kiçik bir uşaq var idi. **36** O, uşağa dedi: «Qaç, indi atacağım oxları tap». Uşaq qaçarkən Yonatan onun başı üzərindən bir ox atdı. **37** Uşaq Yonatanın atdığı oxun yanına çatanda Yonatan uşağı arxadan çağırıb dedi: «Ox səndən uzaqda deyilmə!» **38** Yonatan uşağı yenə arxadan çağırıb «Tez ol, qaç, dayanma!» dedi. Yonatanın nökəri oxu götürüb ağasının yanına

gəldi. **39** Lakin uşağın heç nədən xəbəri yox idi. Bu işi ancaq Yonatanla Davud bilirdi. **40** Yonatan silahlarını uşağa verib dedi: «Get, bunları şəhərə apar». **41** Uşaq gedəndən sonra Davud daşın cənub tərəfindən çıxıb üzüstə yerə sərildi və üç dəfə onun qarşısında əyildi. Onlar öpüşüb ağlaşdırılar, Davud daha çox ağladı. **42** Yonatan Davuda dedi: «Sağ-salamat get, çünkü “səninlə mənim aramda və sənin övladlarınlı mənim övladlarım arasında əbədilik Rəbb olacaq” deyərək ikimiz də Rəbbin isminə and içmişik». Bundan sonra Davud qalxıb öz yolu ilə getdi, Yonatan isə şəhərə qayıtdı.

21 Davud Nov şəhərinə – kahin Aximelekin yanına gəldi. Aximelek qorxudan əsərək Davudu qarşılıyib dedi: «Niyə tənhasan, məgər yanında heç kim yoxdur?» **2** Davud kahin Aximelekə dedi: «Padşah mənə iş buyurub dedi ki, səni nə üçün göndərdiyimi və sənə əmr etdiyim işi heç kim bilməsin. Ona görə də nökərləri müəyyən yerlərə təyin etmişəm. **3** İndi yanında yeməyə nə var? Mənə beş kömbə çörək yaxud nə varsa, ver». **4** Kahin Davuda dedi: «Yanınızda adı çörək yoxdur, ancaq gənclər qadınlarla yaxınlıq etməyiylərsə, müqəddəs çörək var». **5** Davud kahinə belə cavab verdi: «Adətə görə mənim adamlarım adı səfərə çıxanda belə, bədənlərini təmiz saxlayır və qadınlarla yaxınlıq etmirlər. O ki qaldı bugünkü səfərə, sözsüz ki hamı pak olmalıdır». **6** Kahin ona müqəddəs çörək verdi, çünkü Rəbbə təqdim edilən çörəklərdən başqa, çörək yox idi. O çörəklər Rəbbin öündən götürülmüşdü ki, yerinə isti çörəklər qoyulsun. **7** O gün Şaulun əyanlarından bir nəfər orada idi. O, Rəbbin öündə olan dini mərasimə görə yubanmışdı. Bu, Şaulun baş çobanı Edomlu Doeq idi. **8** Davud Aximelekə dedi: «Burada yanınızda bir nizə yaxud bir qılınc varmı? Çünkü padşah mənə tacili iş buyurduğu üçün nə qılıncımı, nə də silahlarını götürüra bildim». **9** Kahin dedi: «Ela vadisində öldürdüyüñ Filiştli Qolyatın qılıncı bezə bütünlü olaraq orada – efodun arxasındadır. Əgər onu istəyirsənsə, götür, çünkü burada ondan başqası yoxdur». Davud dedi: «Onun əvəzi yoxdur, mənə ver». **10** O gün Davud Şauldan qaçıdı və Qat padşahı Akişin yanına getdi. **11** Akişin əyanları ona dedilər: «Bu öz ölkəsinin padşahı Davud deyilmə? Rəqsərdə qadınlar bunu tərənnüm edib oxumurdularmı? “Şaul qirdi minləri, Davudsa on minləri”». **12** Davud bu sözləri ürəyinə salıb Qat padşahı Akişdən çox qorxdu. **13**

Onların qarşısında görkəmini dəyişdirdi və yanlarında özünü dəli kimi göstərərək darvaza qapısının taylarını cırmaqla və ağızının suyunu saqqalına axıtdı. **14** Akiş əyanlarına dedi: «Bax görürsünüz ki, bu adam dəlidir. Nə üçün onu mənim yanımı gətirmisiniz? **15** Mənim dəlilərim əskikdir ki, qarşısında dəlilik etmək üçün bunu da gətirdiniz? Heç belə adam da mənim evimə girərmi?»

22 Davud oradan yola çıxıb Adullam mağarasında gizləndi. Qardaşları və atasının külfəti bunu eşidəndə onun yanına gəldilər. **2** Vəziyyəti ağır olanların, borcu olanların, narazıların hamısı yanına yığıldı və Davud onların başçısı oldu. Onun yanında dörd yüz nəfər qədər adam var idi. **3** Davud oradan Moavin Mispa şəhərinə gəlib Moav padşahına dedi: «Rica edirəm, Allahın mənə nə edəcəyini bilənə qədər qoy atamla anam gəlib yanında qalsın». **4** Davud onları Moav padşahının yanında qoydu və özü qalada qaldığı müddətdə ata və anası Moav padşahının yanında qaldı. **5** Peyğəmbər Qad Davuda dedi: «Sən burada – qalada belə dolanma, Yəhuda diyarına get». Davud gedib Xeret meşəsinə girdi. **6** Şaul Davudla yanındakı adamlarının yerini öyrəndi. O, Giveadakı bir təpədə, yulğun ağacının altında əlində nizə oturmuş, bütün əyanları isə ətrafında dayanmışdilar. **7** Şaul ətrafındakı əyanlarına belə dedi: «Ey Binyaminlilər, indi mənə qulaq asın. Yesseyin oğlu hamınıza tarlalar və üzümlüklər verəcəkmi? Hamınızı minbaşı və yüzbaşı edəcək ki, **8** mənim üçün hiylə qurursunuz? Mənim oğlum Yesseyin oğlu ilə əhd bağlayan zaman bunu qulağıma çatdırın olmadı və heç birinizin mənə yazılı gəlmədi. Pusqu qurmaq üçün oğlum mənim üstümə qulumu qiyama qaldırır, deyə bu xəbəri qulağıma çatdırın oldumu?» **9** Şaulun əyanlarının yanında Edomlu Doeq də dayanmışdı və o dedi: «Yesseyin oğlunu Novda, Axituv oğlu Aximelekin yanına gələndə gördüm. **10** Orada Aximelek Davud üçün Rəbbə müraciət etdi və ona həm ərzəq, həm də Filiştli Qolyatın qılıncını verdi». **11** Padşah Axituv oğlu kahin Aximeleki və atasının külfətini, həm də Novda olan kahinləri çağırmaq üçün adam göndərdi. Onların hamısı padşahın yanına gəldi. **12** Şaul dedi: «Ey Axituv oğlu, indi məni dirlə». Aximelek dedi: «Buyurun, ağam». **13** Şaul dedi: «Allaha müraciət edib bugünkü kimi mənim üstümə qiyam qaldırmaq üçün Yessey oğlunun əlinə çörək və qılınc verərək niyə

mənə qarşı fənd qurdunuz?» **14** Aximelek padşaha cavab verdi: «Bütün əyanlarının arasında Davud kimi sədaqətli olanı varmı? O, padşahın kürəkəni, mühafizəçilərin başçısı və sənin evində çox etibarlı sayılan adamdır. **15** Onun üçün Allaha müraciət etməyə ancaq o gündənmi başlamışam? Əsla! Padşahım bu quluna və atamın küləfətinə şər atmasın, çünkü az-çox olsa belə, qulunun bu işdən heç bir xəbəri yoxdur». **16** Padşah dedi: «Ey Aximelek, sən və atanın küləfəti mütləq ölməlisiniz». **17** Padşah yanındakı mühafizəçi əsgərlərə dedi: «Dönün, Rəbbin kahinlərini öldürün. Ona görə ki onlar da Davudla əlbir olub. Çünkü onun qaçdığını bilib bu xəbəri qulağıma çatdırmayıblar». Lakin padşahın adamları əl qaldırıb Rəbbin kahinlərini öldürmək istəmədilər. **18** Padşah Edomlu Doeq dedi: «Dön, bu kahinləri öldür». Edomlu Doeq dönbə kahinləri öldürdü və o gün kətan efod geyən səksən beş kişi öldürüldü. **19** Sonra o, kahinlərin şəhəri olan Novu da qılından keçirdi. Kişi, qadın, gənc, körpə bilmədən bütün adamları, eləcə də öküzləri, eşşəkləri və qoyunları qılından keçirdi. **20** Axituvun oğlu Aximelekin oğullarından Ewyatara adlı bir nəfər qurtulub Davudun yanına qaçıdı. **21** Ewyatara Şaulun Rəbbin kahinlərini öldürdüyüünü Davuda xəbər verdi. **22** Davud Ewyatara dedi: «O vaxt Edomlu Doeq orada olanda mütləq bunu Şaula çatdıracağımı anlımadım. Atanın küləfətinin qırılmasına səbəb mən oldum. **23** Yanımda qal, qorxma, çünkü mənim canımı almaq istəyən sənin də canımı almaq istəyir. Əgər yanımda qalsan, salamat olarsan».

23 Davuda xəbər verərək dedilər: «Budur, Filiştililər Qeilyə hücum çəkib xırmanları talan edirlər». **2** Davud Rəbbə müraciət edib dedi: «Gedib Filiştililərlə vuruşummu?» Rəbb Davuda dedi: «Get Filiştililərə hücum et və Qeilanı qurtar». **3** Davudun adamları isə ona dedilər: «Bax burada – Yəhudədə biz qorxu içərisindəyik. Bəs biz Qeilyə, Filişt ordularına qarşı necə çıxaq?» **4** Davud Rəbbə yenidən müraciət etdi və Rəbb ona cavab verib dedi: «Qalx Qeilyə en, çünkü Filiştililəri sənə təslim edəcəyəm». **5** Davudla adamları Qeilyə gedib Filiştililərə qarşı hücumu keçidər. Davud onların mal-qaralarını apardı və Filiştililərə güclü zərbə vurub Qeila əhalisini qurtardı. **6** Aximelekin oğlu Ewyatara Qeilyə – Davudun yanına qaçarkən əlində efod enmişdi. **7** Davudun Qeilyə gəlməsi Şaula çatdırıldı. Şaul dedi: «Allah onu mənim ovcumun

içinə qoyub, çünki cəftəli darvazaları olan bir şəhərə girməklə o özünü çıxılmaz vəziyyətə salıb». **8** Saul Qeilyə enmək və Davudla adamlarını mühasirəyə almaq üçün bütün xalqı mühəribəyə çağırıldı. **9** Şaulun ona pislik etmək istədiyini Davud bilirdi. O, kahin Ewyatara dedi: «Efodu bura gətir». **10** Davud sözünə davam etdi: «Ey İsrailin Allahı Rəbb, mən ciddi məlumat alıbım ki, bu quluna görə şəhəri məhv etmək üçün Şaul Qeilyə gəlmək istəyir. **11** Qeila sakinləri məni ona təslim edəcəklərmi? Ey İsrailin Allahı Rəbb, yalvarıram, bunu quluna agah et. Şaul da Sənin qulun eşitdiyi kimi bura enəcəkmi?» Rəbb «o enəcək» dedi. **12** O zaman Davud dedi: «Qeilələr məni və adamlarımı Şaula təslim edəcəkmi?» Rəbb «təslim edəcəklər» dedi. **13** Davud təxminən altı yüz nəfər adam ilə qalxıb Qeilanın çıxı və bu yerdə başqa yerə getdi. Davudun Qeilanın qaçdığını eşidən Şaul oraya getmək fikrindən döndü. **14** Davud çöllükdə qalalarda qalıb Zif səhrasındaki dağlıq bölgəsində yaşıdı. Şaul hər gün Davudu axtarırdı, lakin Allah onu Şaula təslim etmədi. **15** Zif səhrasındaki Xoreşdə olan Davud gördü ki, Şaul onun canını almaq üçün yola çıxıb. **16** Şaulun oğlu Yonatan qalxıb Xoreşə, Davudun yanına gəldi və onu Allah naminə ruhlandırdı. **17** Ona dedi: «Qorxma, atam Şaulun əlinə düşməyəcəksən, İsrailin padşahı sən olacaqsan, mən səndən sonra ikinci olacağam. Bunu hətta atam Şaul da bilir». **18** Sonra ikisi də Rəbbin önündə əhd bağladı və Davud Xoreşdə qaldı, Yonatan isə evinə qayıtdı. **19** Zifilər Giveaya, Şaulun yanına qalxıb dedilər: «Davud bizim yanımızda, Yeşimonun cənubundakı Xakila təpəsində, Xoreşdəki qalalarda gizlənmişdi. **20** Ey padşah, indi oraya ensən, ürəyindəki arzuna çatarsan. Onu padşaha təslim etmək bizim payımıza düşər». **21** Şaul dedi: «Mənə xeyirxahlıq etdiyiniz üçün Rəbb sizə bərəkət versin. **22** Gedin daha yaxşı arasındaın və öyrənin ki, hara ayaq basıb, kimlər onu görüb. Deyirlər ki, o çox hiyləgərdir. **23** Gizləndiyi yerlərin hamisini tapıb öyrənin, doğru xəbərlə mütləq yanına gəlin və mən də sizinlə oraya gedəcəyəm. Əgər o bölgədə olsa, onu bütün Yəhuda tayfaları arasında axtaracağam». **24** Zifilər qalxıb Şauldan qabaq Zifə qayıtdılar. Davudla adamları Yeşimonun cənubunda – Aravadakı Maon səhrasında idi. **25** Şaul adamları onu axtarmaq üçün həmin yerə getdi. Bu, Davuda xəbər verildi və o da qayalığa enib Maon səhrasında qaldı. Şaul bunu eşidərkən Maon səhrasında Davudu təqib etdi. **26** Şaul

dağın bir tərəfi, Davudla adamları isə dağın o biri tərəfi ilə getməkdə idi. Davud cəld tərpanıb Şaulun qabağından qaçıdı, çünkü Şaula adamları Davudla adamlarını tutmaq üçün oranı mühasirəyə alırdılar. **27** Bu vaxt Şaulun yanına bir qasid galib dedi: «Tez ol, geri qayıt, çünkü Filistililər ölkəyə hücum ediblər». **28** Şaul Davudu təqib etməkdən əl çəkərək Filistililərə qarşı döyüşə getdi. Ona görə də o yera Sela-Hammoxleqot adı verildi. **29** Davud oradan çıxıb En-Gedi qalalarında qaldı.

24 Şaul Filistililəri təqib edib döñərkən ona belə xəbər verildi: «Davud En-Gedi səhərasındadır». **20** bütün İsraildən üç min seçmə adam götürüb Davudla adamlarını axtarmaq üçün Dağ Keçiləri qayasının yaxınlığına getdi. **3** Yol kənarındaki qoyun ağıllarına gəldi. Orada bir mağara vardi. Şaul ayaqyoluna getmək üçün oraya girdi. Davud adamları ilə mağaranın lap içəri tərəfində oturmuşdu. **4** Davudun adamları ona dedi: «Budur, Rəbbin sənə “bax düşmənini sənə təslim edəcəyəm, gözündə na xoşdursa, ona edəcəksən” dediyi gün bu gündür». Davud qalxıb gizləcə Şaulun cübbəsinin ətəyindən kəsdi. **5** Sonra Şaulun ətəyindən bir parça kəsdiyinə görə Davudun ürəyi ağırdı. **6** O, adamlarına belə dedi: «Rəbbin məsh etdiyi ağama əl qaldırıb belə bir iş görməyi Rəbb məndən uzaq etsin, çünkü o, Rəbbin məsh olunmuşudur». **7** Davud bu sözlərlə adamlarının qarşısını aldı və onları Şaula qarşı qalxmağa qoymadı. Şaul da mağaradan çıxıb yoluna davam etdi. **8** Ondan sonra Davud qalxıb mağaradan çıxdı və Şaulun arxasında «Ağam padşah!» deyə çığırdı. Şaul arxaya baxdı. Davud üzüstə yerədək təzim etdi. **9** O, Şaula dedi: «“Davud sənin pisliyini istəyir” deyən adamların sözünə niyə qulaq asırsan? **10** Bax öz gözlərinlə gördün ki, bu gün Rəbb mağarada səni mənə necə təslim etdi. Mənə təklif etdiyər ki, səni öldürüm, lakin mən sənə qıymadım. Dedim ki, ağama qarşı əl qaldırmaram, çünkü o, Rəbbin məsh olunmuş padşahıdır. **11** Ey atam, əlimdəkinə bax, bu sənin cübbənin ətəyidir. Cübbənin ətəyindən kəsib səni öldürmədiyimdən gör və anla ki, sənə qarşı pislik və qiyam etmək əlimdən galmır. Sən canımı almaq üçün məni ovladığın halda mən sənə qarşı günah etmədim. **12** Səninlə mənim aramda qoy Rəbb hakim olsun! Qoy Rəbb səndən mənim qisasımı alsin. Mən sənə əl qaldırmaram. **13** Qədim zamanlardan belə bir məsəl var: “Pislik pislərdən çıxar”. Bu məsəldə

deyildiyi kimi sənə əl qaldırmayacağam. **14** İsrailin padşahı kimə qarşı çıxıb? Sən kimi qovursan? Ölü itimi qovursan, yoxsa bir birənim? **15** Qoy Rəbb səninlə mənim aramda hakim olub hökm versin və baxıb bu çəkişməni görsün, məni sənin əlindən qurtarsın». **16** Davud bu sözləri Şaula söyləyib qurtarandan sonra Şaul «Oğlum Davud, bu sənin səsindirmi?» dedi və bərkdən ağladı. **17** O, Davuda dedi: «Mən sənin qadər saleh deyiləm, çünkü sən mənə pisliyimin əvəzinə yaxşılıq etdin. **18** Bu gün də mənə yaxşı münasibətini bəlli etdin, çünkü Rəbb məni sənə təslim etdi, sən isə məni öldürmədin. **19** Əgər bir insan düşmənini taparsa, onu salamat buraxarmı? Buna görə də bugünkü işinin əvəzini Rəbb sənə yaxşılıqla ödəsin. **20** İndi isə bax bilirəm ki, sən mütləq padşah olacaqsan və İsrailin padşahlığı sənin əlinə keçib güclənəcək. **21** Məndən sonra nəslimi kəsməyəcəyinə və atamın nəslindən adımı silməyəcəyinə indi burada mənə Rəbbin haqqı naminə and iç». **22** Davud Şaula and içdi və Şaul evinə qayıtdı. Davud isə adamları ilə sığınacağa çıxdı.

25 Samuel öldü və bütün İsrail yığılıb onun üçün yas qurdı. Onu Ramada – öz evinin yanında dəfn etdi. Sonra Davud durub Paran səhərasına endi. **2** Maonda yaşayan, Karmeldə mülkü olan çox varlı bir adam var idi. Onun üç min baş qoyunu, min baş keçisi vardi. O, qoyunlarını Karmeldə qırxdırırdı. **3** Bu adamın adı Naval, arvadının adı isə Aviqail idi. Qadın ağıllı və gözəl idi. Kalev nəslindən olan kişi isə kobud və bədxasiyyət idi. **4** Davud səhrada eşitdi ki, Navalın qoyun qırxımı var. **5** O, on nökər göndərib onlara dedi: «Karmelə qalxıb Navalın yanına gedin və məndən ona salam deyin. **6** Sonra ona belə deyərsiniz: “Ömrün uzun olsun! Sən və evin, səninkilərin hamısı qoy var olsun! **7** Eşitmişəm ki, indi sizdə yun qırxımıdır. Sənin çobanların bizim yanımızda olanda biz onları incitmədik və Karmeldə qaldıqları günlər ərzində heç nəyi əskilmədi. **8** Bunu öz nökərlərindən də soruşa bilərsən və onlar da sənə deyər. Qoy nökərlərim sənin gözündə lütf tapsın, çünkü yanına bayram zamanı gəlməmiş. Rica edirəm ki, qullarına və oğlun Davuda əlində olanından ver”. **9** Davudun nökərləri gəlib bütün bu sözləri Davudun adından Navalı söyləyib gözlədilər. **10** Naval isə Davudun nökərlərinə belə cavab verdi: «Davud kimdir? Yessey oğlu kimdir? İndilərdə ağasından qaçan çox qullar var. **11** Çörəyimi, suyumu və qırxınçılardan üçün

kəsdiyim heyvanların ətini götürüb haradan olduğunu bilmədiyim adamlarımı verim?» **12** Davudun nökərləri öz yolları ilə geriə qayıtdılar və gəlib bu sözlərin hamisini Davuda söylədilər. **13** Davud adamlarına «hamı qılincını bağlaşın» dedi. Hamı bir nəfər kimi qılincını bağladı. Davud da belə etdi. Dörd yüz nəfər Davudun ardınca getdi və iki yüz nəfər isə ərzaqların yanında qaldı. **14** Navalın nökərlərindən biri onun arvadı Aviqailə xəbər verdi: «Bax ağamızı salamlamaq üçün Davud səhradan qasidalar göndərdi, ağamız isə onları təhqir etdi. **15** Amma həmin adamlar biza çox yaxşılıq etmiş və bizi incitməmişdilər. Çöldə olduğumuz, onlarla gəzdiyimiz bütün günlər ərzində heç nəyimiz əskilməmişdi. **16** Qoyunları otararkən yanlarında olduğumuz günlər gecə və gündüz biza dayaq oldular. **17** İndi isə budur, bax nə edəcəyini düşün, çünkü ağamıza, onun bütün külfətinə qarşı pis qərar verilmişdir. Çünkü Naval elə yaramaz insandır ki, ona kimsə söz deyə bilmir». **18** Bundan sonra Aviqail cəld tərpənib, iki yüz kömbə çörək və iki tuluq şərab hazırladı. Beş qoyun cəmdəyi, beş ölçü qovurğası, yüz salxım quru üzüm və iki yüz parça basılmış əncir lavaşanasi götürüb eşşəklərə yüklədi. **19** Sonra nökərlərinə dedi: «Siz qabaqda gedin, arxanızca gəlirəm». Bu barədə əri Navalı heç nə bildirmədi. **20** Aviqail eşşəyə minib dağın bağlı tərəfindən enərkən Davud da adamları ilə oraya enməkdə idi və qadın onlarla rastlaşı. **21** Davud demişdi: «Doğrudan da, bu adamın çöldə olan bütün mallarını qorudum və onun heç nəyini əskilməyə qoymadım, amma naşaq yerə. O isə mənə yaxşılığımın əvəzində pislik etdi. **22** Əgər səhərədək onun bütün divar isladanlarından – kişilərindən birini belə, sağ buraxsam, qoy Allah Davudun düşmənlərinə beləsini və bundan betərini etsin». **23** Aviqail Davudu görcək cəld eşşəkdən düşdü və Davudun önündə üzünü yerə qoyaraq təzim etdi. **24** Sonra onun ayaqlarına düşüb dedi: «Ey ağam, bu günahı mənim üzərimə qoy. İzin ver ki, kənizin səninlə danışsim. Nə olar, kənizinin sözlərinə qulaq as. **25** Ağam, rica edirəm, Navalın – o yaramaz insanın acığını qəlbənə salma, çünkü adı necadırsə, özü də elədir. Adı Naval olduğu kimi özü də axmaqdır. Ey ağam, mən kənizin ağamın göndərdiyi nökərləri görməmişəm. **26** Madam ki Rəbb səni indi qana batmaqdən və öz əlinlə qısaş almaqdən saxladı, var olan Rəbbə və canına and olsun, ağamın düşmənləri və bədxahları Naval kimi olsun. **27** İndi isə izin ver, kənizinin ağama gətirdiyi

bu hədiyyələr arxanca golən cavanlara verilsin. **28** Yalvarıram, kənizinin günahını bağışla, çünkü Rəbb mütləq ağam üçün möhkəm sülalə yaradacaq, ona görə ki ağam Rəbbin döyüşlərini edir və ömrün boyu səndə şər olmayacaq. **29** Kimsə qalxıb səni qovmaq və canını almaq istəyəndə ağamın canı Rəbb Allahın həyat kisəsində saxlanılacaq, sənin düşmənlərinin canı isə sapandın ortasından atılan daş kimi atılacaq. **30** Rəbb ağama dediyi yaxşılıqların hamisini həyata keçirəndə və səni İsrailə hökmədə edəndə **31** ağam naşaq qan töküb özü üçün qısaş alındığını görə peşman olmayacaq, vicdan əzabı çəkməyəcək. Rəbb ağama yaxşılıq edəndə kənizini də yada sal». **32** Davud Aviqailə dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün məni qarşılamağa səni göndərdi. **33** Ağlına bərəkallah, xeyir-dualı olasan! Bu gün məni qan tökməkdən və əlimlə öz qısaşımı almaqdən saxladın. **34** Həqiqətən, məni siza pislik etməkdən sən saxladın, İsrailin Allahı var olan Rəbbə and olsun, əgər cəld tərpənib mənim qarşıma çıxmasaydın, mütləq səhər işığına qədər Navalın divar isladanlarından – kişilərindən biri də sağ qalmayacaqdı». **35** Davud onun gətirdiyi şeyləri əlindən alıb dedi: «Evinə salamat get, budur, sənin sözünə baxıb xahişini yerinə yetirdim». **36** Aviqail Navalın yanına gəldi. Navalın evində padşah ziyyəfətinə oxşar bir ziyyəfət vardi. O çox sərxiş olduğuna görə könlü nəşəli idi. Səhər açılına qədər qadın ona heç nə bildirmədi. **37** Səhər açılında, Naval şərabdan ayılan kimi arvad baş verən hadisələri ona danışdı və Navalın ürəyindən ağrı tutdu, bədəni daşa döndü. **38** Bununla da təxminən on gündən sonra Rəbb Navalı vurdu və o öldü. **39** Davud Navalın öldüyünü eşidəndə dedi: «Navalın əli ilə yaranan rüsvayılığımı görüb qulunu davadan və pislikdən saxlayan Rəbbə alqış olsun! Rəbb Navalın bədxahlığını öz başına gətirdi». Davud Aviqaili özünə arvad olaraq almaq üçün ona elçi göndərdi. **40** Davudun elçiləri Karmelə, Aviqailin yanına gəlib belə söylədilər: «Səni arvad olaraq almaq üçün Davud bizi elçi göndərdi». **41** Aviqail qalxıb yerədək təzim edib dedi: «Qoy kənizin ağamın qullarının ayaqlarını yumaq üçün bir qarabaş olsun». **42** O cəld qalxıb eşşəyə mindi. Ona xidmət edən beş gənc qadını yanına alaraq Davudun qasidlərinin ardınca getdi və Davudun arvadı oldu. **43** Davud İzreelli Axinoamı da almışdı. Hər ikisi onun arvadı oldu. **44** Şaul isə qızı Mikalı – Davudun arvadını Qallimli Layış oğlu Paltiyə ərə vermişdi.

26

Zifflilər Giveaya, Şaulun yanına gəlib dedilər: «Davud Yeşimon şəhəri ilə üzbəüz olan Xakila təpəsində gizlənmirmi?» 2 Şaul durub Davudu axtarmaq üçün özü ilə bərabər İsraildən üç min seçmə adam götürərək Zif sahrasına endi. 3 O, Yeşimonla üzbəüz olan Xakila təpəsindəki yol kənarında ordugah qurdu. Səhrada qalan Davud Şaulun onun ardınca düşüb geldiyini gördü. 4 Davud kəşfiyyatçılar göndərdi və həqiqətən, Şaulun gəldiyini öyrəndi. 5 O qalxıb Şaulun ordugah qurduğu yerə gəldi və Şaulla ordu başçısı Ner oğlu Avnerin yatdığı yerə baxdı. Şaul ordugahın içərisində yatırdı. Xalq onun yanında düşərgə salmışdı. 6 Davud Xetli Aximelek və Yoavın qardaşı Seruya oğlu Avışaya dedi: «Kim mənimlə Şaulun yanına - ordugaha enər?» Avışay dedi: «Mən səninlə enərəm». 7 Davud və Avışay gecə xalqın yanına çatdilar və budur, Şaul ordugahının içərisində yatıb yuxuya getmişdi, nizəsi isə başı üstündə yerə sancılmışdı. Avnerlə xalq isə onun ətrafında yatırdı. 8 Avışay Davuda dedi: «Allah bu gün düşmənini sənə təslim etdi. İndi isə qoy nizə ilə onu birdəfələk yerə elə yapışdırıb ki, ikinci dəfə vurmağa ehtiyac olmasın». 9 Davud Avışaya dedi: «Yox, onu öldürmə! Bax Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırın günahsız sayılarımı?» 10 Davud yenə dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, Rəbb onu mütləq vuracaq. Elə gün gələcək ki, öz əcəli ilə ölücək ya da döyüsdə həlak olacaq. 11 Qoy Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırmaqdan Rəbb Özü məni uzaq etsin. Rica edirəm, indi başının yanındakı nizəsini və su qabını götür gedək». 12 Davud Şaulun başının yanındakı nizəsi ilə su qabını götürdü və onlar getdilər. Onları görən olmadı. Bu işi bilən və oyanan da olmadı. Rəbb tərəfindən onların üstünə dərin yuxu gəldiyinə görə hamı yatmışdı. 13 Davud qarşı tərəfə keçib uzaqda, dağın başında durdu; onların arasında xeyli məsafə var idi. 14 Davud xalqa və Ner oğlu Avnerə «ey Avner, mənə cavab ver» deyə qışqırı. Avner da cavab verdi: «Sən kimsən ki, qışqıraqışqıra padşahı çəğirirsən?» 15 Davud Avnerə dedi: «Sən igidsən? İsraildə sənə bənzər kim var ki? Bəs niyə ağan padşahın keşiyini çəkmirsən? Axi xalqlarından biri ağan padşahı öldürmək üçün gəlmüşdi. 16 İşini yaxşı görmürsən. Var olan Rəbb haqqı, həminiz ölümə layiq adamlarınız, ona görə ki ağanınızın - Rəbbin məsh etdiyinin keşiyini çəkmirsiniz. Bax padşahın başının yanında olan nizə və su qabı indi haradadır?» 17 Şaul Davudun səsini tanıyb dedi:

«Bu sənin səsindirmi, oğlum Davud?» Davud dedi: «Mənim səsimdir, ağam padşah». 18 Sonra sözünə davam etdi: «Ağam nə üçün qulunu belə təqib edir? Nə etmişəm ki? Əlimdən nə pislik gəlib? 19 Rica edirəm, ağam padşah indi qulunun sözlərinə qulaq assın. Əgər mənə qarşı səni qaldırın Rəbdirsə, bir təqdim qəbul etməyə razı olsun, yox, əgər bəşər övladlıdırırsa, qoy onlar Rəbb qarşısında lənətə gəlsinlər. Belə ki “get özgə allahlara qulluq et” deyərək Rəbbin ırsindən pay almayım deyə məni qovdular. 20 Qoy qanım Rəbbin hüzurundan uzaq yerdə tökülməsin. Dağlarda necə kəklik ovlayırlarsa, indi İsrail padşahı da bir tək birəni axtarmaq üçün eləcə ova çıxıb». 21 Şaul dedi: «Günah etdim, qayıt, oğlum Davud. Mənim canım bu gün sənin gözündə qiymətli olduğu üçün bir daha sənə pislik etməyəcəyəm. Bax ağılsızlıq edib lap çox yanıldım». 22 Davud cavab verdi: «Budur nizən, ey padşah! Qoy nökərlərindən biri gəlib onu aparsın. 23 Rəbb hər kəsə öz salehliyinin və sədaqətinin əvəzini verəcək. Bu gün Rəbb səni mənə təslim etdiyi halda mən Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırmaq istəmədim. 24 Qoy bu gün sənin canın gözündə necə qiymətlidirsə, mənim canım da Rəbbin gözündə elə qiymətli olsun və məni hər çətinlikdən qurtarsın». 25 Şaul Davuda dedi: «Oğlum Davud, bəxtiyar olasan! Sən böyük işlər görüb mütləq qalib gələcəksən». Bundan sonra Davud öz yolu ilə getdi və Şaul da öz yerinə qayıtdı.

27

Davud ürəyində düşündü: «Bir gün Şaulun əlində oləcəyəm. Mənim üçün Filiştililərin ölkəsinə qəçməqdan yaxşı çarə yoxdur. Şaul da məni bütün İsrail torpağında axtarmaq fikrindən əl çəkər və mən onun əlindən qurtararam». 2 Davud durub yanındakı altı yüz kişi ilə Qat padşahı Maok oğlu Akişin tərəfinə keçdi. 3 Davud həm özü, həm də adamlarının hər biri külfəti ilə - Davudun iki arvadı Izreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqailə birlikdə Qatda, Akişin yanında qaldı. 4 Davudun Qata qəçdiğini Şaula xəbər verdilər və o da bir daha onu axtarmadı. 5 Davud Akişə dedi: «Əgər indi sənin gözündə lütf tapmışsama, qoy ətraf şəhərlərin birində mənə yer verilsin və mən də orada qalıb. Axi nə üçün bu qulun padşah şəhərində sənin yanında qalsın?» 6 O gün Akiş ona Ziqlaqı verdi. Bu günə qədər Ziqlaq Yəhuda padşahlarına məxsusdur. 7 Davudun Filiştililərin ölkəsində qaldığı müddət bir il dörd ay idi. 8 Davudla adamları gəlib Geşurlulara, Girzilərə və Amaleqlilərə

basqın etdilər. Bu xalqlar qədim zamanlardan bəri Şura çatanadək – Misir ölkəsinə qədər olan ərazidə məskən salmışdır. 9 O həcum etdiyi bu yerlərdə nə kişi, nə də qadınlardan heç kimi sağ buraxmazdı. Onların qoyunlarını, öküzlərini, eşşəklərini, dəvelərini və geyimlərini götürüb Akişin yanına qayıdırı. 10 Akiş ondan soruşanda ki bu gün hara basqın etdiniz, Davud belə cavab verirdi: «Yəhudanın, Yeraxmeellilərin və Qenililərin cənub bölgəsinə basqın etdik». 11 Davud belə edirdi. Filiştililərin ölkəsində qaldığı müddət ərzində onun iş üsulu belə idi: «Bizim haqqımızda qoy xəbər verməsinlər» deyərək nə kişi, nə də qadınlardan heç kimi sağ buraxmaz və onlardan heç birisini Qata gətirməzdi. 12 Akiş Davuda inanaraq belə düşünürdü: «Artıq o öz xalqının – İsrailin gözündən tamamilə düşüb və bundan sonra həmişəlik qulum olacaq».

28 Həmin dövrədə İsrailə qarşı döyüşmək üçün Filiştililər ordularını döyüşə yiğdilar. Akiş Davuda dedi: «Bunu yaxşı bil ki, sən və adamların mənimlə bir orduda döyüşəcəksiniz». 2 Davud Akişə dedi: «Əla! Sən qulunun nə edəcəyini görəcəksən». Akiş Davuda dedi: «Çox yaxşı, mən səni həmişə özümə mühafizəçi qoyacağam». 3 Şamuel ölmüşdü və bütün İsrail onun üçün yas tutmuşdu. Onu Ramada – öz şəhərində dəfn etmişdilər. Şaul isə bütün cindarları və ruhçagıranları ölkədən qovmuşdu. 4 Filiştililər yiğlaraq galib Şunemdə ordugah qurdular. Şaul bütün İsraili yiğib Gilboa dağında ordugah qurdu. 5 Şaul Filişt ordugahını görəndə qorxudan ürəyi əsdi. 6 O, Rəbbə müraciət etdi. Amma Rəbb ona nə yuxu, nə Urim, nə də peyğəmbərlər vasitəsilə cavab verdi. 7 Şaul əyanlarına dedi: «Mənim üçün bir cindar qadın tapın ki, gedib ona müraciət edim». Əyanları ona dedilər: «Bax En-Dorda bir cindar qadın var». 8 Şaul zahiri görkəmini dəyişdirdi, başqa palтар geyinib, iki nəfərlə bərabər oraya getdi və gecə ikən qadının yanına galib çatdı. Şaul dedi: «Rica edirəm, mənim falıma baxıb cindarlığını göstər və kimi desəm, onu mənim üçün çıxar». 9 Qadın dedi: «Bax Şaulun bu ölkədə nə etdiyini, cindarları və ruhçagıranları necə qırğıını bilirsən. Niyə məni öldürmək üçün canıma tələ qurursan?» 10 Şaul qadına «var olan Rəbbə and olsun, bu işin sənə bir ziyanı olmayıcaq» deyərək Rəbbə and içdi. 11 Qadın dedi: «Sənin üçün kimi çıxarım?» Şaul «mənə Şamueli çıxar» dedi. 12 Qadın Şamueli görünçə bərkədən çığırıb Şaula dedi:

«Sən ki Şaulsan, niyə məni aldatdır?» 13 Padşah ona dedi: «Qorxma, de görün, nə görürsən?» Qadın Şaula dedi: «Yer altından çıxan allahlar kimi bir şəxs görürəm». 14 Şaul dedi: «O kimə oxşayır?» Qadın dedi: «Cübba geyinmiş qoca bir adam çıxır». Şaul onun Şamuel olduğunu başa düşüb üzüstə əyilib yere sərildi. 15 Şamuel Şaula dedi: «Məni çıxaraq niyə narahat etdin?» Şaul dedi: «Çox dara düşmüşəm, çünki Filiştililər mənə qarşı müharibə edirlər. Artıq Allah da məndən üz döndərib, daha mənə peyğəmbərlər, yuxular vasitəsilə cavab vermir. Ona görə də səni çağırırdım ki, nə etməliyəməsə, onu mənə bildirəsən». 16 Şamuel dedi: «Əgər Rəbb səndən üz döndəribsə, demək O sənə düşmən olmuşdur. Belə halda bunu niyə məndən soruşursan? 17 Rəbb mənim vasitəmlə söylədiyini etdi və padşahlığı sənin əlindən qoparıb onu sənin yaxının Davuda verdi. 18 Sən Rəbbin sözünü baxmadığın və Onun qızığın qəzəbini Amaleqlilərin üstünə gətirmədiyin üçün bu gün O səni bu hala salıb. 19 Rəbb sənənlə bərabər İsraili də Filiştililərə təslim edəcək və sabah sən və oğulların mənimlə bərabər olacaqsınız, çünki Rəbb İsrail ordusunu da Filiştililərə təslim edəcək». 20 Şaul o zaman tir-tap yerə sərildi. Ona görə ki Şamuelin sözlərindən çox qorxmuşdu, həm də onda taqət qalmamışdı, çünki bütün günü və gecəni çörək yeməmişdi. 21 Qadın Şaulun yanına gəldi və onu sarsılmış halda gördükdə dedi: «Bax kənizin sənin sözünə itaət etdi. Canımı dışına tutub mənə dediyin sözlərə qulaq asdim. 22 Rica edirəm, indi kənizinin sözünə qulaq as və qabağına bir tikə çörək qoyum, onu ye ki, yola düşəndə qıvvən olsun». 23 Lakin Şaul bunu rədd edib «yemirəm» dedi. Amma əyanları da qadınla bərabər onu məcbur etdikdə Şaul onların sözünə qulaq asdı və yerdən qalxıb yatağın üstündə oturdu. 24 Qadının evində kökəldilmiş bir dana var idi. Tez onu kəsdi və un götürüb yoğundu, ondan mayasız çörək bişirdi. 25 Sonra onu Şaulla əyanlarının qarşısına qoydu. Onlar yeyib ayağa qalxdılar və həmin gecə də durub getdilər.

29 Filiştililər bütün ordularını Afeqdə topladılar. İsraililər isə Izreeləki bulağın yanında ordugah qurdular. 2 Filiştililərin ağaları yüz və min nəfərlik dəstələrlə irəliləyirdilər. Davudla adamları isə Akişə birlikdə arxadan gəlirdilər. 3 Filiştililərin ağaları dedilər: «Bu İbranilərin burada nə işi var?» Akiş onlara belə cavab verdi: «Bu adam bu günlərdə yaxud daha

doğrusu, bu illerdə yanında olan İsrail padşahı Şaulun qulu Davud deyilmə? Mənim yanına gələn gündən bəri onda pis bir şey görmədim». 4 Filiştilərin ağaları Akişin üstünə qəzəblənib dedilər: «Bu adamı geri qaytar, qoy o təyin etdiyin yerə qayitsın və bizimlə döyüşə getməsin, yoxsa döyüşdə bizi düşmənçilik edər. Çünkü o, ağasının rəğbətini qazanmaq üçün buradakı adamların başını kəsib ona aparmaqdan daha yaxşı yol taparmı? 5 Rəqsələrdə “Şaul qirdi minləri, Davudsə on minləri” deya haqqında tərənnüm sözləri söylənən Davud bu deyilmə?» 6 Akiş Davudu çağırıb ona dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, sən düz adamsan. Orduda mənimlə yürüşə çıxmışın gözümüzə xoşdur, çünkü yanına gəldiyin gündən bu günə qədər səndə pis bir şey tapmadım. Lakin ağaların gözünə xoş görünmürsən. 7 İndi sağ-salamat öz yerinə qayit. Filiştilərin ağalarının gözündə pis olımı etmə». 8 Davud Akişə dedi: «Axi mən nə etmişəm? Yanına gələn gündən bu günə qədər qulunda nə tapdır ki, ağam padşahın düşmənlərinə qarşı gedib vuruşmayım?» 9 Akiş Davuda cavab verdi: «Bilirəm ki, mənim gözümüzə sən Allahın mələyi kimi yaxşısan, amma Filiştilərin başçıları dedilər: “O bizimlə bir döyüşə çıxməsin”. 10 İndi səninlə gələn ağanın qulları ilə birgə səhər tezdən qalxın. Sübh tezdən qalxın və dan yeri ağarar-ağarmaz buradan gedin». 11 Səhəri yola çıxməq üçün Davud özü və adamları qalxıb Filiştilərin torpağına qayıtdı. Filiştilər isə izreelə getdilər.

30 Davudla adamları üçüncü gün Zıqlaqa çatdılardı. Elə bu zaman Amaleqlilər Negevə və Zıqlaqa hücum edərək Zıqlaq şəhərinə od vurub yandırmışdılardı. 2 Orada olan qadınlardan isə heç kimi öldürməmişdilər, böyükdən kiçiyə qədər hamısını əsir edib öz yolları ilə geri qayıtmışdılardı. 3 Davud adamları ilə şəhərə gəlib gördü ki, şəhər yandırılıb və onların arvadları, oğul və qızları əsir aparılıb. 4 Buna görə Davud yanına yiğilan camaatla birgə taqətdən düşənə qədər hönkürüb ağladı. 5 Əsir aparlınlar arasında Davudun iki arvadı, izreelli Axinoamla Karmelli Navalın dul arvadı Aviqail də var idi. 6 Davudun ürəyi çox sıxlırdı, çünkü xalq «onu daşlayaqq» deyirdi. Ona görə ki camaatın hər birinin oğul və qızından ötrü canı yanırırdı. Lakin Davud Allahı Rəbdən qüvvət aldı. 7 O, Aximelekin oğlu kahin Ewyatara dedi: «Rica edirəm, efodu mənim üçün buraya gətir». Ewyatar da efodu Davudun yanına gətirdi. 8 Davud Rəbbə müraciət edərək dedi: «Bu basqınçıların arxasında düşsəm, onlara çatarammı?»

Rəbb ona dedi: «Ardlarında düş, mütləq onlara çatacaqsan və mütləq əsirləri qurtaracaqsan». 9 Davud yanında olan altı yüz nəfərlə gedib Besor vadisində çatdı. Yorulub dala qalanlar isə vadidə qaldılar. 10 Lakin Davud dörd yüz nəfərlə basqınçıların ardınca qaçmaqdə davam etdi, çünkü iki yüz nəfər adam yorularaq Besor vadisini keçə bilməmişdi. 11 Çöldə bir Misirli tapdılardı və onu Davudun yanına gətirdilər. Ona çörək yedirib, su içirdilər. 12 Sonra bir dilim basılmış əncir lavaşanasi ilə iki salxım quru üzüm verdilər. O da yeyib özünə gəldi, çünkü üç gün-üç gecə çörək yeməmiş və su içməmişdi. 13 Davud ona dedi: «Sən kimin qulusan? Haradansan?» O dedi: «Bir Amaleqlinin qulu, Misirli bir gəncəm. Üç gün əvvəl xəstələndim, ona görə ağam məni atdı. 14 Biz Keretlilərin cənubuna, Yəhuda torpağına və Kəlevin cənubuna basqın etdik, Zıqlaqa od vurub yandırdıq». 15 Davud ona dedi: «Məni bu basqınçıların yanına apararsanmı?» Həmin adam dedi: «Məni öldürməyəcəyinə və ağama təslim etməyəcəyinə Allah haqqı üçün and iç, mən də səni basqınçıların yanına aparım». 16 O, Davudu basqınçıların yanına endirdi. Bu zaman basqınçılar hər yana yayılmışdılardı. Onlar Filişt və Yəhuda diyarından böyük talan malı götürmiş və bundan ötrü yeyib-içərək şənlik edirdilər. 17 Davud gün batandan ertəsi günün axşamınadək onları qirdi. Dəvələrə minib qoçan dörd yüz nəfər gəncən başqa heç kim canını qurtara bilmədi. 18 O, Amaleqlilərin götürüb apardığı hər bir şeyi və iki arvadını geri qaytardı. 19 Böyükləri, kiçikləri, bütün oğul və qızları, talan edərək əla keçirdikləri bütün şeyləri Davud geri qaytardı və onlardan heç nə əşkik olmadı. 20 Davud qoyunlarla öküzləri də geri qaytardı. Onları o biri heyvanların qarşısından sürüb «bu, Davudun talan malıdır» deyirdilər. 21 Davud yorulub ardınca gələ bilməyən və Besor vadisində qalan iki yüz nəfərin yanına gəldi. Onlar Davudu və yanındakı adamları qarşılımaga çıxdılar. Davud oraya yaxınlaşanda xalqa salam verdi. 22 Davudla birlikdə gedən adamlar arasında olan bütün pis və yaramaz adamlar belə dedilər: «Onlar bizimlə birlikdə getmədikləri üçün biz də qurtardığımız talan malından onlara heç nə verməyəcəyik. Ancaq hər adama öz arvad-uşaqlarını verəcəyik. Qoy onları götürüb buradan getsinlər». 23 Amma Davud onlara belə dedi: «Xeyr, qardaşlarım! Rəbbin bizi verdiyi şeylərlə belə etməyəcəksiniz. Bizi qoruyan Rəbdər və üstümüzə gələn basqınçıları O

bizə təslim etdi. **24** Sizin bu sözünüzü kim dinləyər? Çünkü döyüşə gedənin payı nə qədərdirsə, yüklerin yanında qalanın da payı o qədər olacaq, bərabər bölünəcək». **25** Davud bütün İsrail üçün o gündən bu günə qədər davam edən bir qanun və hökm yaratdı. **26** Davud Ziqlaqa gəldi və «budur, sizin üçün Rəbbin düşmənlərindən alınan talandan bir hədiyyə» deyərək dostları olan Yəhuda ağsaqqallarına, **27** Bet-Eldə, Negevdəki Ramotda və Yattırda, **28** Aroerda, Sifmotda, Eştemoada, **29** Rakalda, Yeraxmeellilərin və Qenlilərin şəhərlərində, **30** Xormada, Bor-Aşanda, Atakda, **31** Xevronda olanlara və adamları ilə gəzdiyi yerlərin hamisində yaşayanlara talan malından göndərdi.

31 Filiştililər İsraillilərlə döyüşdü. İsraillilər

Filiştililərin öündən qəçdilər, qırılanlar Gilboa dağında qaldı. **2** Filiştililər Şaulla oğullarını təqib edib Şaulun oğulları Yonatanı, Avinadavi və Malki-Şuanı öldürdülər. **3** Döyüş Şaulun ətrafında şiddətlənəndə oxatanlar onu tapdilar və ağır yaraladılar. **4** Saul öz silahlarına dedi: «Qılincını çək, məni vur, yoxsa bu sünətsizlər gəlib qılınclarını mənə batıraraq əylənəcəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan bunu etmək istəmədi. Ona görə də Saul qılincını götürüb özünü onun üstünə yixdi. **5** Şaulun öldüyünü görəndə silahdarı da özünü qılincının üstünə yixib Şaulla birgə öldü. **6** O gün Saul üç oğlu, silahdarı və bütün adamları ilə birlidə belə həlak oldu. **7** Dərənin o biri tərəfində və İordan çayının o biri təyində olan İsraillilər İsrail ordusunun qəçdiğini və Şaulla oğullarının öldüyünü görəndə şəhərləri qoyub qəçdilər. Filiştililər gəlib o yerlərdə yaşadılar. **8** Ertəsi gün Filiştililər öldürülənləri soymaq üçün gələndə Gilboa dağında Şaulla üç oğlunun meyitini tapdilar. **9** Şaulun başını kəsib silahlarını götürdülər. Bütlərinin məbədində və xalqa xoş xəbər vermək üçün Filiştililərin ölkəsinin hər tərəfinə qasid göndərdilər. **10** Şaulun silahlarını ilahə Aştoretin məbədində qoydular və cəsədini Bet-Şean şəhərinin divarına mixladılar. **11** Yaveş-Gilead əhalisi Filiştililərin Şaula etdiklərini eşidəndə **12** bütün igidləri qalxıb gecə boyu yol gedərək Şaulun və oğullarının cəsədini Bet-Şeanın divarından götürdülər. Yaveşə gəlib orada cəsədləri yandırdılar. **13** Sonra cəsədlərin sümüklərini götürüb Yaveşdə, yulğun ağacının altında basıldılar və yeddi gün oruc tutdular.

Ikinci Şamuel

1 Şaulun ölümündən sonra Davud Amaleqliləri məğlub edib qayidan zaman iki gün Ziqlaqda qaldı. **2** Üçüncü gün Şaulun yanından – ordugahdan paltarı cirilmiş, başı toz-torpağa batmış bir adam gəldi. O, Davudun yanına çatıb qarşısında üzünü yerə qoyaraq təzim etdi. **3** Davud ondan soruşdu: «Haradan galırsən?» Həmin adam ona dedi: «Qaçıb canımı İsrail ordugahından qurtardım». **4** Davud ona dedi: «Orada nə baş verib? Rica edirəm, mənə de». O dedi: «Ordu döyüş meydanından qaçıb və onların bir çoxu qırılıb öldü. Şaula oğlu Yonatan da həlak oldu». **5** Davud ona xəbər verən cavan adamdan soruşdu: «Bəs sən haradan bildin ki, Şaulla Yonatan da öldü?» **6** Davuda xəbər verən cavan belə dedi: «Təsadüfən Gilboa dağında idim və gördüm ki, Şaul nizəsinə söykənərək dayanıb. Atlılar və döyüş arabaları isə artıq ona çatmaqda idi. **7** Şaul geriyə baxanda məni görüb çağırıldı. Mən dedim: "Buyurun, buradayam". **8** O mənə "Sən kimsən?" dedi. Mən ona dedim ki, mən bir Amaleqliyəm. **9** Şaul mənə dedi: "Gəl əyil üzərimə, məni öldür, can üstəyəm, bu ağrılardan qurtarmaq istəyirəm". **10** Ela buna görə də mən onun üstünə əyilib nəfəsini kəsdim. Çünkü bilirdim ki, o yixiləndən sonra artıq yaşaya bilməyəcək. Sonra onun başının tacını və qolunun bilərziyini götürdüm və buraya, ağam üçün gətirdim». **11** Bunu eşidən Davud dartıb paltarlarını cirdi və yanındakı bütün adamlar da belə etdilər. **12** Onlar Şaul üçün, oğlu Yonatan üçün, Rəbbin xalqı və bütün İsrail nəslini üçün axşamacan yas qurub ağladılar və oruc tutdular, çünkü onlar qılıncdan keçirilərək həlak olmuşdu. **13** Davud əhvalatı ona danışan cavana dedi: «Haralısan?» O cavab verdi: «Mən yadelliyəm, bir Amaleqliniñ oğluyam». **14** Davud ona dedi: «Bəs niyə qorxmayaraq Rəbbin məsh olunmuş padşahını öldürmək üçün əl qaldırdın?» **15** Davud adamlarından birini çağırıb dedi: «Get, onu öldür». O da Amaleqlini vurub öldürdü. **16** Davud Amaleqliyə dedi: «Qoy qanın öz başına dönsün! Çünkü sənin əleyhinə "mən Rəbbin məsh olunmuş padşahını öldürdüm" deyən ağızın şahidlilik etdi». **17** Davud Şaul və oğlu Yonatanın arasında bu mərsiyəni oxudu. **18** Sonra tapşırıdı ki, «Oxatan yay» adlı bu mərsiyəni Yəhuda övladlarına öyrətsinlər. Bu mərsiyə Yaşar kitabında yazılımsıdır: **19** Ey İsrail, şərəfin öz yüksək yerlərinin üstündə öldürüldü! İgidlər necə

də qırıldı! **20** Filiştilərin qızları sevinməsinlər deyə, Sünətsizlərin qızları fərəhənməsinlər deyə Bunu Qatda bildirməyin, Aşqelon küçələrində yaymayıń. **21** Ey Gilboa dağları, Üstünə şəh, yağış düşməsin, Qoy zəmilərin məhsul verməsin! Çünkü orada ləkələndi igidlərin qalxanı, Şaulun yağı ilə silinməmiş qalxanı. **22** Öldürünlərin qanına, igidlərin piyinə görə Yonatanın yayı geri dönməzdi, Şaulun qılıncı boş qayıtmazdi. **23** Şaul ilə Yonatan necə sevimli, əziz, Həyatda və ölümə ayrılmaz oldunuz siz. Onlar qartallardan sürətli idi, Aslanlardan qüvvətli idi. **24** Ey İsrail qızları, ağlayın Şaul üçün. O sizə qiymətli al qumaşlar geydirərdi, Geyiminizə qızıl naxışlar vurardı. **25** Ah, döyüş meydanında necə də igidlər qırıldı! Yonatan sənin yüksək təpalərində həlak oldu. **26** Ey qardaşım Yonatan, sənin üçün ürəyim yanar. Sən mənə çox əziz idin. Sənin sevgin mənim üçün heyranedici idı, Qadın sevgisindən də üstün idı. **27** İgidlər necə də qırıldı! Döyüş silahları necə də yox oldu!

2 Bundan sonra Davud «Yəhuda şəhərlərindən birinə qalxımmı?» deyə Rəbbə müraciət etdi. Rəbb «ora qalx» deyə cavab verdi. Davud dedi: «Hara qalxım?» Rəbb dedi: «Xevrona». **2** Davud iki arvadı – İzreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqailə birlikdə Xevrona qalxdı. **3** Davudun yanında olan adamları öz küləftlərini götürüb Xevronun ətraf məhəllələrində yaşamağa başladı. **4** Yəhuda adamları isə gəlib Davudu orada Yəhuda nəslinin padşahı olaraq məsh etdilər. O vaxt Davuda bildirdilər ki, Şaulu Yaveş-Gilead əhalisi dəfn edib. **5** Davud Yaveş-Gilead sakinlərinin yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rəbb sizə xeyir-dua versin, çünkü ağanız Şaula sədaqətlə oldunuz və onu dəfn etdiniz. **6** Bu işinizin əvəzini indi Rəbb sizə qoy xeyirxahlıq və sədaqətlə versin! Bu işinizin və bu yaxşılığınızın əvəzini mən də sizə ödəyəcəyəm. **7** Ağanız Şaul öldüyü üçün qoy indi qollarınız qüvvətdən düşməsin və cəsur olun, çünkü Yəhuda nəslə məni öz üzərində padşah olaraq məsh edib». **8** Şaulun ordu başçısı Ner oğlu Avner Şaulun oğlu İş-Boşeti götürüb Maxanayımə aparmışdı. **9** Orada Avner onu Gilead, Aşuri, İzreel, Efrayim, Binyamin və bütün İsrailin üzərində padşah etdi. **10** Şaul oğlu İş-Boşet İsrailin padşahı olan zaman qırışında idi. O, cəmi iki il padşahlıq etdi. Yəhuda nəslə isə Davudun tərəfində idi. **11** Davud Xevronda, Yəhuda nəslə üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq

edirdi. **12** Bir gün Ner oğlu Avner, Şaul oğlu İş-Boşetin əyanları ilə Maxanayimdən Giveona getdi. **13** Seruya oğlu Yoav isə Davudun adamları ilə çıxıb Giveon gölməçəsi yanında onları qarşılıdı. Yoav adamları ilə gölməçənin bir tərəfində, Avner isə adamları ilə gölməçənin o biri tərəfində ayləşdi. **14** Avner Yoava dedi: «Qoy cavanlar qalxıb qarşımızda təkbətək döyüşsün». Yoav dedi: «Qalxsımlar». **15** Onlar qalxdılar. Binyamin və Şaul oğlu İş-Boşet tərəfindən on iki nəfər və Davudun adamlarından da on iki nəfər qalxıb sayı-hesabı ilə yerlərinə keçdilər. **16** Onlar bir-birinin başından tutub hər biri öz qılıncını qarşısında olanın böyrünə səplədi. Hamısı birlikdə yerə yıxıldı. Buna görə də Giveonda olan o yerə Xelqat-Hassurim deyilir. **17** O gün döyüş çox şiddetli oldu və Avnerlə İsraililər Davudun adamları qarşısında məğlub oldular. **18** Seruyanın üç oğlu Yoav, Avişay və Asahel də orada idi. Asahel çöl ceyrəni kimi ayaqdan iti idi. **19** O, Avnerin dəlinə düşüb onu qovurdu və Avnerin arxasında qaçarkən düz gedərək nə sağa, nə də sola döndürdü. **20** Avner arxaya baxıb dedi: «Asahel, bu sənsənmi?» O dedi: «Bəli, mənəm». **21** Avner ona dedi: «Bir sağına yaxud soluna dön. O gənclərdən birini tut, onun silahlarını al». Lakin Asahel əl çəkmədən onu qovurdu. **22** Avner Asahela bir də dedi: «Qayıt, əl çək, məni qovma! Axı niyə səni öldürüb yerə sərim? Sonra qardaşın Yoavin üzünə necə baxaram?» **23** Lakin Asahel yolundan dönmək istəmədi. Avner də nizasının arxa ucu ilə onun qarnından elə vurdurdu ki, nizə onun kürəyindən çıxdı. Asahel yerindəcə öldü. Bu hadisədən sonra Asahelin yixılıb öldüyü yerə gələnlərin hamısı ayaq saxladı. **24** Yoavla Avişay Avnerin arasında qaçdılara və gün batarkən Giveon çölli yoluñda Giahla üzəbüz olan Amma təpəsinə çatdılara. **25** Binyamin övladları toplanıb Avnerin arasında getdilər və yiğilib bir təpənin başında dayandılar. **26** Avner Yoava üz tutub çığıra-çığıra dedi: «Həmişə bizi qılıncmı yeyib qurtarmalıdır? Bəs bilmirsən ki, bunun sonu acı olacaq? Nə vaxta qədər bu xalqa deməyəcəksən ki, soydaşlarınızdan əl çəkin?» **27** Yoav dedi: «Var olan Allaha and olsun, əgər sən bu sözləri deməsəydin, həqiqətən, sabaha qədər döyüşçülər dayanmadan öz soydaşlarını təqib edəcəkdi». **28** Sonra Yoav şeypur çaldı, hamı dayandı. Artıq İsraililəri təqib etmədilər və bir daha döyüşmədilər. **29** Avnerlə adamları bütün gecəni Arava vadisindən ötüb İordan çayını keçdilər və bütün Bitron boyunca irəliləyərək Maxanayimə

çatdılara. **30** Yoav Avnerin ardında düşməkdən vaz keçib qayıtdı və bütün xalqı topladı. Davudun adamlarından Asaheldən başqa on doqquz nəfər də əskik idi. **31** Davudun adamları isə Binyaminliləri və Avnerin adamlarını vurdular və üç yüz altmış nəfəri öldürdü. **32** Asaheli götürüb atasının Bet-Lexemdə olan qəbrində dəfn etdilər. Yoavla adamları bütün gecəni yol getdilər və gün doğanda Xevrona çatdılara.

3 **3** Şaul nəslili ilə Davud nəslili arasında çəkişmə çox uzun çəkdi. Getdikcə Davud nəslili qüvvətlənir, Şaul nəslili isə zəifləyirdi. **2** Xevronda Davudun oğulları doğuldu. İlk oğlu Izreelli Axinoamdan doğulan Amnon idi. **3** İkinci Karmelli Navalın dul arvadı Aviqaildən doğulan Kilav, üçüncüsü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom, **4** dördüncüsü Haqqitdən doğulan Adoniya, beşinciisi Avitaldan doğulan Şefatya, **5** altıncısı isə Davudun arvadı Eqladan doğulan İtream idi. Davudun bu oğulları Xevronda doğulmuşdu. **6** Şaul nəslili ilə Davud nəslili arasında olan çəkişmə zamanı Şaul nəslini himaya edən Avner qüvvə toplayırdı. **7** Şaulun Ayya qızı Rispa adlı bir cariyəsi var idi. İş-Boşet Avnerə dedi: «Niyə atamın cariyəsinin yanına girdin?» **8** İş-Boşetin bu sözlərinə görə Avner çox qəzəbləndi və dedi: «Mən Yəhuda tərəfini saxlayan bir köpək başıyammı? Mən bu gün atan Şaulun nəslinə, onun soydaşlarına və dostlarına havadər olub səni Davuda təslim etmədim, lakin indi sən bir qadından ötrü mənim üstümə günah yixırsan? **9** Rəbb padşahlığı Şaul nəslindən alıb Dandan Beer-Şevaya qədər İsraildə Davudun taxtını quracağına and içdi. **10** Bunu Davud üçün mən də etməsəm, qoy Allah Avnerə beləsini və bundan betərini etsin!» **11** Belə olanda İş-Boşet Avnerdən qorxdu, daha cavab qaytara bilmədi. **12** Sonra Avner Davudun yanına öz adından qasidlər göndərib dedi: «Bu torpaq kimindir? Gəl sən mənimlə əhd bağla və sonra mən bütün İsraili sənin tərəfinə çəkmək üçün səninlə əlbir olacağam». **13** Davud dedi: «Lap yaxşı, mən səninlə əhd bağlayaram. Ancaq bir şərtlə ki mənimlə görüşməyə gələn zaman əvvəlcə Şaulun qızı Mikalı yanına gətirməlisən, yoxsa məni görməyəcəksən». **14** Davud Şaul oğlu İş-Boşetin yanına qasidlər göndərib dedi: «Yüz Filistlinin sünnet ətini gətirib nişanlandığım arvadım Mikalı mənə qaytar». **15** İş-Boşet adam göndərib qadını əri Laiş oğlu Paltieldən aldı. **16** Onun əri ağlaya-ağlaya Baxurimə qədər arvadının dəlinə getdi. Burada Avner ona

dedi: «Geri qayıt». O da geriye qayıdı. **17** Avner İsrail aqsaqqallarına müraciət edib dedi: «Xeyli vaxtdır istəyirsiniz ki, Davud padşahınız olsun. **18** İndi isə bunu edin! Çünkü Rəbb “qulum Davudun əli ilə xalqım İsraili Filiştililərin və bütün düşmənlərinin əlindən qurtaracağam” sözünü Davud üçün söyləmişdi». **19** Avner bunu Binyaminlilərə də söylədi və İsrail ilə bütün Binyamin nəslinin gözündə xoş olan hər şeyi Davuda nəql etmək üçün Xevrona getdi. **20** Avner və onunla bərabər iyirmi nəfər Xevrona, Davudun yanına gəldi. Davud Avnerlə adamları üçün ziyafət qurdı. **21** Avner Davuda dedi: «Qoy gedim, bütün İsraili ağam padşaha tərəfdar edim ki, onlar da səninlə əhd bağlaşın. Sən də türəyin istəyən kimi bütün ölkəyə padşahlıq et». Davud Avneri buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi. **22** Bu vaxt Davudun adamları ilə Yoav bir basqından qayıtmışdı. Özləri ilə çoxlu talan mali gətirmişdilər. Avner isə Xevronda Davudun yanında deyildi, çünkü Davud onu buraxmışdı, o da sağ-salamat çıxıb getmişdi. **23** Yoavla birlikdə bütün ordu gəldi və Yoava bunu xəbər verib dedilər: «Ner oğlu Avner padşahın yanına gəlmişdi və padşah onu buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi». **24** Yoav padşahın yanına gəlib dedi: «Sən nə etmişən? Bax Avner sənin yanına gəlmişdi, bəs nə üçün onu buraxdin? O getdi. **25** Sən Ner oğlu Avneri tanıyırsan, bilirsən ki, o səni aldatmaq, hara gedib-goldiyini öyrənmək və etdiyin hər şeyi bilmək üçün gəlmişdi». **26** Yoav Davudun yanından çıxıb Avnerin arxasında çaparlar göndərdi və onu Sira quyusunun yanından geri qaytardılar, lakin Davudun bundan xəbəri yox idi. **27** Avner Xevrona qayıdanda Yoav təklikdə danışmaq üçün onu darvazanın içində çəkdi və qardaşı Asahelin qanından ötrü Avneri qarnından vurub öldürdü. **28** Sonra Davud bundan xəbər tutanda dedi: «Rəbb qarşısında Ner oğlu Avnerin qanından ötrü əbədi olaraq mən və padşahlığım günahkar deyil. **29** Qoy bu günah Yoavin başına və atasının nəslinin üstünə dönsün. Qoy Yoavin nəslindən yara-xorali, cüzamlı, qoltuq ağacına söykənən, qılıncdan keçən yaxud acliq çəkən adamlar heç vaxt əskik olmasın». **30** Beləcə Yoavla qardaşı Avişay Avneri öldürdülər, çünkü onların qardaşı Asaheli Giveondakı döyüşdə o öldürmüştü. **31** Sonra Davud Yoava və yanında olan bütün xalqa belə dedi: «Paltarlarınızı cirin, çula bürüñüb Avner üçün yas qurun». Padşah Davud mafənin ardına gedirdi. **32** Avneri Xevrona dəfn etdilər. Padşah

Avnerin qəbri üstündə bərkdən ağladı və bütün xalq ona qoşulub ağladı. **33** Padşah Avner üçün mərsiyyə oxudu: Avner, bir axmaq kimi ölməli idinmi? **34** Əllərin bağlanmamışdı, Ayaqlarına zəncir vurulmamışdı. Şər adamlar qarşısında yərə düşən bir adam kimi yixildin. Bütün xalq bir daha Avner üçün ağladı. **35** Bütün xalq hələ gündüz ikən Davudun yanına gəlib onu çörək yeməyə məcbur edirdi. Lakin Davud and içib dedi: «Əgər gün batmadan əvvəl çörək yaxud başqa bir şey dilimə vursam, qoy Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin!» **36** Bütün xalq buna fikir verdi, əvvəllər padşahın etdiyi hər şey onlara xoş təsir bağışlaşdı ki, bu iş də gözlərində o cür yaxşı göründü. **37** O gün xalq – bütün İsraililər başa düşdülər ki, Ner oğlu Avnerin öldürülməsində günahkar padşah deyil. **38** Padşah əyanlarına dedi: «Bu gün İsraildə bir rəhbərin, böyük bir adamın hələk olduğunu bilmirsinizmi? **39** Mən məsh edilmiş bir padşah olduğum halda bu gün nə qədər acizəm. Bu adamlar – Seruyanın oğulları məndən çox güclüdür. Qoy Rəbb pislik edənə əvəzini versin!»

4 **Şaul** oğlu İş-Boşet Avnerin Xevronda öldürüldüyünü eşidəndə əlləri sustaldı və bütün İsraili dəhşət bürüdü. **2** Şaul oğlu İş-Boşetin dəstə başçısı olan iki adamı var idi. Bunlar Binyamin övladlarından olan Beerotlu Rimmonun oğulları olub, birinin adı Baana, o birinin adı isə Rekav idi. Beerot da Binyaminin bir hissəsi sayılır. **3** Beerotlular Gittayima qəcmişdi və bu gün qədər orada qəriblikdə yaşıyırlar. **4** Şaul oğlu Yonatanın ayaqdan sıkəst bir oğlu var idi. Izreeldən Şaula Yonatanın ölüm xəbəri çatanda onun beş yaşı var idi. Dayəsi onu götürüb qaçıdı. Tələsib qaçanda uşaq əlindən düşüb topal oldu. Bu uşağın adı Mefiboset idi. **5** İş-Boşet günorta vaxtı dincələndə Beerotlu Rimmonun oğulları Rekav və Baana yola çıxıb günortanın isti çağında onun evinə çatdilar. **6** Rekav qardaşı Baana ilə buğda daşıyanlar görkəmində evə girdilər və İş-Boşeti qarnından vurub aradan çıxdılar. **7** Onlar evə girəndə İş-Boşet yataq otağında, öz yatağında yatırıldı. Onu vurub öldürdülər, başını kəsdi və başını götürüb bütün gecəni Arava yolu ilə getdilər. **8** İş-Boşetin başını Xevrona Davudun yanına gətirdilər və padşaha dedilər: «Budur, sənin canına qəsd etmək istəyən düşmənin Şaul oğlu İş-Boşetin başı! Rəbb Şauldan və onun övladlarından ağam padşaha bu gün qisaslar ehsan etdi». **9** Davud

Beerotlu Rimmonun oğullarına – Rekavla qardaşı Baanaya belə cavab verdi: «Canımı hər cür bəlalardan qurtaran var olan Rəbbə and olsun, 10 Ziqlaqda olanda özünə görə guya müjdə verərək “budur, Şaul öldü” deyə birisi mənə xəbər gətirmişdi. Buna görə də onu yaxalayıb öldürdüm. Ona gətirdiyi xəbər görə mükafatım bu oldu. 11 İndi şər adamlar bir günahsızı öz evində, yatağı üstündə öldürkən sizdən onun qan qisasını alıb sizi yer üzündən yox etməyəcəyəmmi?» 12 Sonra Davud nökərlərinə əmr etdi, nökərlər onları öldürdü və əl-ayaqlarını kəsib Xevrondakı gölməçənin yanından asdı. İş-Böşetin başını isə götürüb Xevronda Avnerin qəbrinin yanında basdırıldılar.

5 İsrailin bütün qəbilələri Xevrona, Davudun yanına gəlib belə dedi: «Bax biz sənin sümüyündən, sənin ətindənik. 2 Əvvəllər – Şaul padşahımız olanda da İsraililəri yürüşlərə aparan və gətirən sən idin. Rəbb sənə demişdi ki, xalqım İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, İsrail üzərində sən hökmdar olacaqsan». 3 İsrailin bütün aqsaqqalları Xevrona, padşah Davudun yanına gəldilər və padşah orada Rəbbin önündə onlarla əhd bağladı. Aqsaqqallar Davudu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məşh etdilər. 4 Davud padşah olanda otuz yaşı var idi və qırx il padşahlıq etdi. 5 O, Xevronda Yəhuda üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq etmişdi və Yeruşəlimdə, bütün İsrail ilə Yəhuda üzərində isə otuz üç il padşahlıq etdi. 6 Padşahla adamları Yeruşalıma gedib o torpağın yerli əhalisi Yevuslulara hücum etdilər. Yevuslular Davuda dedilər: «Sən buraya girə bilməzsən. Əgər buraya gəlsən, səni hətta korlar və topallar da geri ata bilər». Onlar fikirləşdilər ki, Davud bu şəhərə girə bilməz. 7 Buna baxmayaraq Davud indi «Davudun şəhəri» adlanan Sion qalasını aldı. 8 Davud həmin gün dedi: «Hər kim Yevuslulara hücum edəcəksə, yeraltı keçidlə Davudun canına nifrət edən o topallara və korlara çatmalıdır». Elə buna görə də deyirlər ki, kor və topallar saraya girməyəcək. 9 Davud qalada məskən saldı və qalani Davudun şəhəri adlandırdı. Sonra ətrafda, qala yamacından içəriyə doğru olan sahəni tikdi. 10 Davud getdikcə yüksəlirdi, çünki Ordular Allahu Rəbb onunla idi. 11 Sur padşahı Xiram Davudun yanına qasidlərlə sidr ağacları, düləgərlər, bənnalar göndərdi. Onlar Davud üçün bir ev tikdilər. 12 Onda Davud başa düşdü ki, Rəbb onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirib və xalqı İsrailin xatırınə onun

padşahlığını yüksəldib. 13 Davud Xevrondan gələndən sonra Yeruşəlimdən özünə təzə arvadlarla cariyələr aldı. Onlar Davuda yenə oğul və qızlar doğdu. 14 Onun Yeruşəlimdə doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, 15 İvxar, Elişa, Nefeq, Yafia, 16 Elişama, Elyada və Elifelet. 17 Filiştililər eşitdilər ki, Davud İsrail üzərində padşah olmaq üçün məşh edilib. Onda hamısı Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib qalaya endi. 18 Filiştililər gəlib Refaim vadisində yayıldı. 19 Davud Rəbdən soruşdu: «Mən Filiştililərə qarşı çıxmı? Onları mənə təslim edəcəksəm?» Rəbb Davuda cavab verdi: «Çıx, mütləq Filiştililər sənə təslim edəcəyəm». 20 Davud Baal-Perasimə gəlib Filiştililəri qırdı və belə dedi: «Sellər bəndləri dağıtdığı kimi Rəbb də düşmənlərimi mənim önumdə dağıttdı». Buna görə də o yerin adını Baal-Perasim qoydular. 21 Filiştililər qaçanda bütlərini orada qoydular. Davudla adamları o bütləri götürüb apardı. 22 Filiştililər yenə də Refaim vadisində çıxaraq yayıldılar. 23 Buna görə Davud Rəbdən soruşdu və Rəbb dedi: «Birbaşa onların qarşısına çıxma, arxalarından dolanıb balzam ağaclarının qabağında bu düşmənlərin üstünə gəl. 24 Balzam ağaclarının başından addım səslərini eşidəndə cəld hərəkətə keç, çünki o zaman Rəbb sənə qarşınca Filiştililərin ordusunu mağlub etmək üçün çıxacaq». 25 Rəbb Davuda necə buyurmuşdusa, o da elə etdi və Gevadan Gezerə çatana qədər Filiştililəri qırdı.

6 Davud İsraildə yenidən bütün seçmə adamları topladı. Onlar otuz min nəfər idi. 2 Davud durub yanındaki xalqla birgə Yəhudanın Baale şəhərinə getdi ki, keruvlar üstündə taxt quran Ordular Rəbbinə aid olan Allahın sandığını oradan çıxartsın. 3 Allahın sandığını bir təzə arabaya qoyub Avinadavin təpədəki evindən çıxardılar. Təzə arabanı Avinadavin oğulları Uzza və Axyo sürürdü. 4 Onlar Allahın sandığını Avinadavin təpədəki evindən arabaya qoyub çıxardılar. Axyo sandığın qabağında gedirdi. 5 Davudla bütün İsrail nəslİ Rəbbin hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralarla, çənglərlə, dəfərlər, saxşaxlarla və sinclərlə çalıb oynayırdılar. 6 Nakonun xırman yerindən keçəndə öküzlər bürdədi. Buna görə də Uzza əl uzadıb Allahın sandığından tutdu. 7 Uzzaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və Allah onu hörmətsizlik etdiyinə görə oradaca vurdu. Uzza yerindəcə – Allahın sandığı yanında öldü. 8 Davud Rəbbin Uzzanı vurmasından çox məyus oldu. O yerə bu günə qədər

Peres-Uzza deyilir. **9** Həmin gün Davud Rəbdən qorxub dedi: «Rəbbin sandığı mənim yanımda necə qala bilər?» **10** Davud Rəbbin sandığını öz yanına – Davudun şəhərinə aparmaq istəmədi və sandığı yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoysdu. **11** Rəbbin sandığı üç ay Qatlı Oved-Edomun evində qaldı. Rəbb Oved-Edoma və onun bütün külfətinə bərəkət verdi. **12** Padşah Davuda «Rəbb Oved-Edomun nəslinə və ona məxsus hər şəyə Allahın sandığına görə bərəkət verdi» deyə xəbər verildi. Davud gedib Oved-Edomun evindən Allahın sandığını sevinclə Davudun adı verilən şəhərə çıxardı. **13** Rəbbin sandığını daşıyanlar altı addım gedəndən sonra Davud bir öküzü və kökəldilmiş buğanı qurban kəsdi. **14** O, kətan efod geyib Rəbbin önündə var gücü ilə rəqs edirdi. **15** Davudla bütün İsrail nəsli Rəbbin sandığını hay-küylə, şeypur səsi ilə çıxardılar. **16** Rəbbin sandığı Davudun şəhərinə gətiriləndə Şaulun qızı Mikal pəncərədən baxıb padşah Davudu Rəbbin önündə atılıb rəqs edərkən gördü və ürəyində ona kinaya etdi. **17** Rəbbin sandığını gətirib Davudun bu məqsədlə qurduğu çadırın içərisində onun üçün ayrılan yerə qoysular. Davud Rəbbin önündə yandırma və ünsiyyət qurbanları kəsdi. **18** Davud yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib qurtarandan sonra Ordular Rəbbinin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. **19** İstər qadın, istərsə də kişi olsun, xalqın hamisəna – İsrail camaatından hərəyə bir köməb çörək, bir parça ət və bir üzüm lavaşanasi payladı. Sonra xalqın hamısı öz evinə qayıtdı. **20** Davud öz külfətinə xeyir-dua vermək üçün qayıdanda Şaulun qızı Mikal Davudun qarşısına çıxıb belə dedi: «Gör bu gün İsrailin padşahı necə də şərəf qazanıb! Adı bir təlxək kimi utanmadan bu gün əyanlarının və qarabaşlarının qarşısında soyundu!» **21** Davud Mikala dedi: «Mən bunu atanım və onun bütün nəslinin yerinə məni seçib Öz xalqı İsaillilərə hökmər qoyn Rəbbin qarşısında etmişəm. Bəli, Rəbbin hüzurunda şənlik edəcəyəm. **22** Bundan sonra bundan betər alçalıb öz mənliyimi heç edəcəyəm, yalnız sən dediyin qarabaşların qarşısında şərəflənəcəyəm». **23** Buna görə də Şaul qızı Mikalın ölənə qədər övladı olmadı.

7 Rəbb padşah Davuda ətrafında olan bütün düşmənlerinin əlindən rahatlıq verən zamanlarda Davud öz evində oturmuşdu. **2** O vaxt padşah peyğəmbər Natana belə dedi: «Bax mən sidr ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, lakin Allahın sandığı

isə bir çadırda qalır». **3** Natan padşaha dedi: «Get, ürəyindəki niyyətini həyata keçir, cünki Rəbb səninlədir». **4** Lakin o gecə Natana Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «Get, qulum Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənmi Mənə yaşamaq üçün ev tikəcəksən? **6** İsrail övladlarını Misirdən çıxartdığım gündən tə bu günə qədər Mən heç bir evdə yaşamamışam, ancaq bir səyyar çadırda oraya-buraya köçmüşəm. **7** Bütün İsrail övladları ilə birgə gəzdiyim o yerlərdə xalqım İsrailin qayğısına qalmağı buyurduğum İsrail qəbilələrindən birinə *"Niyyə Mənə sidr ağacından bir ev qurmadınız?"* deyə bir söz söyləmişəmmi?» **8** İndi qulum Davuda söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən səni otlaqlarda qoyn ətaranda götürüb xalqım İsrail hökmər etdim. **9** Getdiyin hər yerdə səninlə oldum və qarşından bütün düşmənərini qırıb atdim. İndi isə adını dünyadakı böyükərlərin adı kimi məşhur edəcəyəm. **10** Xalqım İsrail üçün bir yer təyin edib onları oraya sakın edəcəyəm ki, öz yurdlarında yaşasınlar və bir daha sarsılmassınlar. Şər adamlar əvvəllər xalqım İsaillilərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri etdikləri kimi yenə də onlara zülm etməsinlər. **11** Sənə bütün düşmənərinin əlindən rahatlıq verəcəyəm». Rəbb sənə bildirir ki, Rəbb Özü sənə ev tikəcək. **12** «Ömrün başa çatıb atalarımla uyuyanda yerinə sənin toxumundan – belindən galən övladını çıxaracağam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. **13** O Mənim ismimə ev tikəcək və onun şahlıq taxtını əbədi möhkəm edəcəyəm. **14** Mən ona Ata, o isə Mənə oğul olacaq. Günah edəndə onu insanların dəyənəyi ilə, bəşər övladlarının kötükləri ilə vuracağam. **15** Qarşından götürdüyüm Şauldan lütfümü geri alırdığım kimi ondan geri almayıacağam. **16** Sənin nəslin və padşahlığın Mənim qarşısında əbədi əmin-amanlıqda olacaq, taxtin isə əbədi möhkəm qalacaq!» **17** Natan Davuda bütün bu sözləri və bütün bu vahyi nəql etdi. **18** Padşah Davud içəri keçib Rəbbin önündə diz çökərək dedi: «Ya Xudavənd Rəbb, mən kiməm və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yərə çıxardın? **19** Ya Xudavənd Rəbb, Sənin gözündə bu da kiçik göründü, hələ bu qulunun nəslinin gələcəyi haqqında xəbər verdin. Bu insanlar üçün bir təlimdirmi, ya Xudavənd Rəbb? **20** Davud Sənə daha nə deyə bilər? Ya Xudavənd Rəbb, bu qulunu Sən tanıırsan! **21** Sən bütün bu böyük şəyləri quluna başa salmaq üçün, həm də Öz sözün uğrunda və Öz ürəyincə etdin. **22** Bunun üçün, ya Rəbb Allah,

Sən böyüksən. Axi qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamısına görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur. **23** Yer üzərində xalqın İsrail kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən onu Özünə xalq etmək üçün satın almağa getdin. Sən Misirdən satın aldığın xalqın önündə onlar və Öz ölkən uğrunda böyük və xariqəli işlər gördün. Belə ki millətləri və onların allahlarını qovub Özünə şöhrət qazandın. **24** Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq təyin etdin və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun. **25** İndi isə, ya Rəbb Allah, bu qulun və onun nəslini haqqında söylədiyin sözü əbədi saxla və dediyinə əməl et. **26** Qoy insanlar “Ordular Rəbbi İsrailə hakim olan Allahdır” deyərək Sənin adını əbədi ucaltsınlar və qulun Davudun nəslini Sənin önündə möhkəm qalsın. **27** Çünkü Sən Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı “sənə ev tikəcəyəm” deyərək bu quluna vəhý göndərdin. Ona görə də qulun Sənə bu duanı etməyə cəsarət tapdı. **28** Ya Xudavənd Rəbb, Sən Allahsan, Sənin sözlərin haqdır və indi də quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. **29** Əbədi olaraq Sənin önündə olsun deyə qulunun nəslinə xeyir-dua vermək qoy Sənə xoş görünsün! Çünkü, ya Xudavənd Rəbb, Sən belə söz verdin. Bu qulunun nəslini Sənin xeyir-duanla əbədilik xeyir-dua alısmı!»

8 Bundan sonra Davud Filiştililəri məğlub edib özünə tabe etdi və Meteq-Ammahı Filiştilərdən aldı. **2** Moavlıları da məğlub etdi və yerə uzadaraq ölçü ipi ilə ölçüdü, ölçüdüyü iki cərgəni öldürdü, bir cərgəni isə sağ buraxdı. Moavlilar Davuda tabe olub xərac verdilər. **3** Sova padşahı Rexov oğlu Hadadezer Fərat çayının ətrafında öz hakimiyyətini bərpa etmək üçün gedəndə Davud onu məğlub etdi. **4** O, Hadadezerin min yeddi yüz süvarisini və iyirmi min piyada əsgərini əsir etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların ayaq vətərini kəsdi. **5** Dəməşqdə yaşayan Aramlılar Sova padşahı Hadadezerə kömək etməyə gələndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qırdı. **6** Davud Dəməşq Aramına hərbi dəstələr yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **7** O, Hadadezerin zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yeruşəlimə gətirdi. **8** Padşah Davud Hadadezerin Betah və Berotay şəhərlərindən çoxlu tunc aldı. **9** Xamat padşahı Toi eşitdi ki, Davud Hadadezerin bütün ordusunu məğlub edib.

10 Toi padşah Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüsdə məğlub etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Yoramı onun yanına göndərdi, çünki Hadadezer Toi ilə həmişə müharibə etmişdi. Yoram Davuda qızıl-gümüş və tunc əşyalar bəxş etdi. **11** Padşah Davud bu bəxşlər də, özüne tabe etdiyini bütün millətlərdən – **12** Aramlılardan, Moavlılardan, Ammonlularlardan, Filiştilərdən, Amaleqlilərdən əldə etdiyi qızıl-gümüşü da Sova padşahı Rexov oğlu Hadadezerdən əldə edilən talan malı ilə birlikdə Rəbbə həsr etdi. **13** Duz vadisində Davud Edomlularlardan on səkkiz min nəfəri qırandan sonra geri qayıdan zaman ad qazandı. **14** Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi. Edomun hər tərəfinə hərbi dəstələri yerləşdirəndən sonra Edomluların hamısı Davuda tabe oldu. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **15** Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və salehliklə hökmərənlik edirdi. **16** Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat salnəməçi idi; **17** Axituv oğlu Sadoq və Ewyatar oğlu Aximelek kahin idi; Seraya mirzə idi; **18** Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi; Davudun oğulları isə vəzir idi.

9 Davud dedi: «Şaul nəslindən sağ qalan kimsə varmı? Yonatanın xatırınə ona yaxşılıq edim». **2** Şaulun nəslində Siva adlı bir xidmətçi var idi. Onu Davudun yanına çağırıldılar və padşah ona dedi: «Siva sənsənmə?» O dedi: «Qulun özüdür ki, var». **3** Padşah dedi: «Şaul nəslindən bir adam qalmayıb ki, ona Allah xatırınə yaxşılıq edim?» Siva padşaha dedi: «Yonatanın iki ayağından sıkət bir oğlu var». **4** Padşah ona dedi: «İndi o haradadır?» Siva padşaha dedi: «Budur, indi o, Lo-Devarda Ammielin oğlu Makirin evindədir». **5** Padşah Davud adam göndərib Lo-Devardan Ammielin oğlu Makirin evindən Mefiboşeti gətirtdi. **6** Şaul oğlu Yonatanın oğlu Mefiboşet Davudun yanına gəldi və üzünü yerə qoyub təzim etdi. Davud dedi: «Mefiboşet!» O «Budur, qulun özüdür ki, var!» dedi. **7** Davud ona dedi: «Qorxma, atan Yonatanın xatırınə mütləq sənə yaxşılıq edəcəyəm və baban Şaulun bütün torpağını sənə qaytaracağam. Sən həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcəksən». **8** Mefiboşet təzim edib dedi: «Axi bu qulun kimdir ki? Mənim kimi ölü bir köpəyə tərəf nə üçün üz tutursan?» **9** Padşah Şaulun xidmətçisi Sivani çağırıb dedi: «Şaula və onun nəslinə aid olan hər şeyi sənin ağanın nəvəsinə verdim. **10** Ağanızın nəvəsinin torpağını sən, oğulların və qulların

becərəcək. Məhsulunu ona verəcəksiniz ki, azuqəsi olsun. Ağanızın nəvəsi Mefiboşet isə həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcək». Sivanın on beş oğlu və iyirmi qulu var idi. **11** Siva padşaha dedi: «Mən ağam padşahın bu quluna əmr etdiyi hər şeyi edəcəyəm». Beləliklə, Mefiboşet padşah oğullarından biri kimi Davudun süfrəsində yemək yeyirdi. **12** Mefiboşetin kiçik bir oğlu var idi. Onun adı Mika idi. Sivanın evində yaşayanların hamısı Mefiboşetin xidmətçiləri idi. **13** Bundan sonra Mefiboşet Yerusalimdə qaldı, çünki həmişə padşahın süfrəsində yemək yeyirdi. O, iki ayağından sıkət idi.

10 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı öldü və onun yerinə oğlu Xanun padşah oldu. **2** Davud dedi: «Atası mənə yaxşılıq etdiyinə görə mən də Naxaşın oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm». Davud əyanlarından bir neçəsini Xanunun atası üçün başsağlığı verməyə göndərdi. Lakin Davudun adamları Ammon ölkəsinə çatanda **3** Ammonluların başçıları öz ağaları Xanuna dedilər: «Sən elə bilirsən ki, Davud bu başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti olduğunu üçün göndərib? Davudun sənin yanına adamlarını göndərməsi şəhəri gözdən keçirib araşdırmaq və buranı yıxmak üçün deyilmi?» **4** Xanun Davudun adamlarını tutaraq saqqallarını yariyacan qırxdırb palтарlarını oturacaq yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi və onları geri göndərdi. **5** Bunu Davuda xəbər verdilər, Davud da onları qarşılımaq üçün qasıdlar göndərdi, çünki bu adamlar çox utanırdı. Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın, sonra qayıdarsınız». **6** Ammonlular özlərinə qarşı Davudda nifrət oyatdıqlarını görəndə adam göndərib Bet-Rexov Aramlılarından və Sova Aramlılarından iyirmi min piyada əsgəri, Maaka padşahı ilə min adamı və Tov əhalisindən on iki min nəfəri muzdla tutdular. **7** Davud bunu eşidib Yoavla bütün ığidlər ordusunu onların üstünə göndərdi. **8** Ammonlular çıxıb darvazanın girişində döyüşə düzüldülər. Sova və Rexov Aramlıları ilə Tov və Maaka adamları çöldə ayrıca durmuşdular. **9** Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldüklərini görəndə bütün İsrailin seçmə döyüşülərindən bəzilərini ayırib Aramlıllara qarşı düzdü. **10** Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avışayı başçı qoydu və onları Ammonlulara qarşı düzdü. **11** Yoav dedi: «Əgər Aramlıllar məndən güclü çıxarsa, sən mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü

çıxarsa, mən gəlib sənə kömək edərəm. **12** Cəsarətlə ol. Gəl xalqımız naminə, Allahımızın şəhərləri naminə igidlik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin». **13** Yoav və yanındakı qoşun Aramlıllara qarşı döyüşə yaxınlaşarkən düşmənlər Yoavin qabağından qaçdilar. **14** Ammonlular Aramlılların qaçdığını görəndə Avışayı qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Ammonlular ilə döyüş qurtarandan sonra Yoav Yerusalimə qayıtdı. **15** Aramlılar İsraillilərin önündə məglub olduqlarını görəndə bir yerə yiğildilar. **16** Hadadezer adam göndərib Fərat çayının o tayindəki Aramlılları döyüşə çıxartdı. Hadadezerin ordu başçısı Şovakla birgə Xelama gəldi. **17** Bunu Davuda xəbər verdilər. O bütün İsrailliləri toplayıb İordan çayını keçərək Xelama gəldi. Aramlılar Davuda qarşı düzülüb onunla vuruşdular. **18** Aramlılar İsraillilərin qarşısından qaçdilar. Davud Aramlıldan yeddi yüz döyüş arabası ilə qırx min süvarini qırdı və orada ordu başçısı Şovakı vurub öldürdü. **19** Hadadezerə tabe olan padşahların hamısı İsrail qarşısında məglub olduqlarını görəndə İsraillilərlə sülh bağlayıb onlara tabe oldular. Artıq Aramlılar Ammonlulara kömək etməyə qorxdular.

11 Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Davud Yoavi, zabitlərini bütün İsrail ordusu ilə birlikdə müharibəyə göndərdi. Onlar Ammonluları qırıb Rabbani mühəsirəyə aldılar. Davud isə Yerusalimdə qaldı. **2** Bir axşamçağı Davud yatağından qalxıb padşah sarayının damı üstündə gəzişirdi. O, damdan baxıb gördü ki, bir qadın yuyunur. Qadın çox gözəl idi. **3** Davud adam göndərib bu qadın barəsində xəbər aldı. Biri belə dedi: «Bu qadın Xetli Uriyanın arvadı, Eliamin qızı Bat-Şevadır». **4** Davud qasıdlar göndərib onu yanına gətirtdi. Qadın onun yanına gələndə hələ aybaşı murdarlığından təmizlənməkdə idi. Davud onunla yatdı və sonra qadın evinə qayıtdı. **5** Qadın bundan boylu olub Davuda «mən hamiləyəm» deyə xəbər göndərdi. **6** Davud Yoavin yanına adam göndərib dedi: «Xetli Uriyanı mənim yanımı göndər». Yoav Uriyanı Davudun yanına göndərdi. **7** Uriya Davudun yanına gələndə Davud Yoavin, xalqın və döyüşün vəziyyətini soruşdu. **8** Sonra Davud Uriyaya dedi: «Get evinə, ayaqlarını yu». Uriya padşahın sarayından çıxanda padşah arxasında ona hədiyyə də göndərdi. **9** Lakin Uriya padşahın sarayının qapısında ağasının bütün mühafizəçiləri ilə birlikdə yatıb evinə getmədi. **10**

Davuda «Uriya evinə getmədi» deyə bildirdilər. Davud Uriyaya dedi: «Sən yoldan gəlməmişənmi? Niyə evinə getmədin?» **11** Uriya Davuda dedi: «Əhd sandığı və İsraililərlə Yəhudalılar çardaqlarda qalarkən, ağam Yoavla ağamın zabitləri çöllərdə məskən salarkən mən yemək-içmək və arvadım ilə yatmaq üçün evimə gedimmi? Həyatına və canına and olsun, mən belə şey etmərəm». **12** Davud Uriyaya dedi: «Bu gün də burada qal, sabah səni yola salaram». Uriya həmin günü və ertəsi günü Yeruşalimdə qaldı. **13** Davud onu çağırıb yedirib-içirək sərəxən etdi. Uriya padşahın yanından axşamüstü çıxdı. O öz hərbi yatağında yatmaq üçün ağasının mühafizəçilərinin yanına gedərək yenə də evinə getmədi. **14** Səhər açılında Davud Yoava məktub yazdı və məktubu Uriyanın əli ilə Yoava göndərdi. **15** Məktubunda belə yazılmışdı: «Uriyanı qızığın döyüşlərə göndər. Onu ön xəttə qoy və yanından çəkilin ki, vurulub öldürülsün». **16** Yoav şəhəri mühəsirə altında saxlayarkən iğid adamlar olan yeri bilirdi və Uriyanı oraya göndərdi. **17** Şəhərin adamları qalxıb Yoavla döyüşə çıxdılar. Xalqdan, Davudun döyüşçülərindən qırılanlar oldu və Xetli Uriya da ölenlər arasında idi. **18** Yoav Davudun yanına adam göndərib döyüş haqqında olan məlumatların hamısını xəbər verdi. **19** Qasidə əmr edib dedi: «Döyüş haqqında olan bütün məlumatları padşaha söyləyib bitirərkən **20** padşah sənə qəzəblənib "Şəhərə hücum etmək üçün niyə bu qədər yaxınlaşdırınız? Divarın üstündən sizə ox atacaqlarını bilmirdinizmi? **21** Bax Yerubbeşet oğlu Avimeleki kim vurdu? Divarın üstündən bir qadın dəyirmanın üst daşını onun üstünə atmadımı və o, Tevesdə ölmədimi?" deyərsa, o zaman "qulun Xetli Uriya da öldü" deyərsən». **22** Qasidə yola düşdü və Davudun yanına gəlib Yoavın göndərdiyi məlumatların hamısını ona xəbər verdi. **23** Qasid Davuda dedi: «Adamlar bizə üstün gəldilər. Onlar bizə qarşı döyüşmək üçün çölə çıxdılar və onları darvazanın girişinə qədər qovduq. **24** Oxatanlar divardan döyüşçülərin üstünə ox yağırdılar və padşahın döyüşçülərindən ölenlər də oldu. Qulun Xetli Uriya da ölenlər arasındadır». **25** Davud qasidə dedi: «Yoava deyərsən ki, "bu hadisə sənin gözündə pis görünməsin, çünki qılinc gah birinin, gah da başqasının başını yeyir. Şəhərə qarşı döyüşü gücləndirib oranı yixsin". Bununla Yoavi sən də ruhlandır». **26** Uriyanın arvadı Uriyanın ölümünü eşidib əri üçün yas tutdu. **27** Yas qurtarandan sonra

Davud adam göndərib Bat-Şevani öz evinə gətirdi və o, Davudun arvadı oldu. Sonra Davuda bir oğul doğdu. Lakin Davudun gördüyü bu iş Rəbbin gözündə pis idi.

12 Rəbb Natani Davudun yanına göndərdi. Natana onun yanına gəlib belə nəql etdi: «Bir şəhərdə iki adam var idi. Onlardan biri varlı, o biri isə kasib idi. **2** Varlı adamın çoxlu sürünləri və naxırı var idi. **3** Lakin kasib adamin satin alıb bəslədiyi bir körpə dişi quzudan başqa heç nəyi yox idi. O, quzusunu öz yanında uşaqları ilə bərabər böyütmüş, ona öz yeməyindən yedirtmiş, öz içdiyi qabdan su içirtmiş və quynunda yatırtmışdı. Quzu ona doğma qızı kimi idi. **4** Bir gün varlı adamgilə yadelli bir qonaq gəlir. Varlı adam onlara galən qonağa yemək hazırlamaq üçün öz sürüsündən və naxırından heyvan götürüb kəsməyə qiymadı. O gedib kasibin quzusunu götürüb kəsdi və yanına gələn qonağı yemək hazırladı». **5** O adama qarşı Davudun qəzəbi alovlandı və Natana dedi: «Var olan Rəbb haqqı, bunu edən adam ölümə layiqdir. **6** Bu işi gördüyüne və rəhmsizliyinə görə o, quzunun əvəzini dördqat verəcək». **7** Natan Davuda dedi: «O adam sənsən! İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən səni İsrailin üzərində padşah olaraq məsh etdim və səni Şaulun əlindən qurtardım. **8** Sənə ağanın evini verdim. Ağanın arvadlarını quynunda yatırıb İsraillə Yəhuda nəslini sənə verdim. Əgər bu sənə azlıq edirdisə, Mən sənə daha nələri, nələri əlavə edərdim. **9** Nə üçün Rəbbin gözündə pis olan işi etdin? Niyə Onun sözünə xor baxdın? Xetli Uriyanın arvadını özünə arvad etmək üçün onu qılınca öldürdürdün. Uriyanı Ammon övladlarının qılınca ilə öldürdürdün. **10** Bundan sonra heç vaxt qılinc sənin evində ayrılmayacaq, çünki sən Mənə xor baxdın və Xetli Uriyanın arvadını özünə arvad etdin". **11** Rəbb belə deyir: "Bax sənə qarşı pisliyi öz nəslindən çıxarıcağam və sənin gözünün önündə arvadlarını götürüb yaxınına verəcəyəm. O da göz görə-görə, gündüzün günorta çığı sənin arvadlarını yatacaq. **12** Bu işi sən gizli etdinsə, Mən bu işi bütün İsraililərin qarşısında gündüzün günorta çığı etdirəcəyəm"». **13** Davud Natana dedi: «Mən Rəbbə qarşı günah etdim». Natan Davuda dedi: «Rəbb sənin günahını sildi, ölməyəcəksən. **14** Lakin bunu etməklə Rəbbin düşmənlərinə böyük fürsət verdin ki, Ona küfr etsinlər. Ona görə də mütləq sandən doğulan uşaq oləcək». **15** Sonra Natan evinə qayıtdı. Rəbb Davudun Uriyanın dul arvadından olan

uşağını vurdu və uşaq xəstələndi. **16** Davud uşaq üçün Allaha yalvardı və oruc tutaraq otağına girib bütün gecəni quru yerdə uzandı. **17** Evinin ağsaqqalları onu yerdən qaldırmaq üçün yanında dayandılar, lakin o qalxmaq istəmədi və onlarla birgə çörək yemədi. **18** Yeddinci gün körpə oldu. Davudun əyanları uşaqın öldüyünü ona bildirməyə qorxdular və belə düşündülər: «Uşaq sağ ikən onu dilə tutduq, lakin sözümüzə qulaq asmadı. İndi uşaqın öldüyünü ona necə söyləyək? Özüna bir xətər yetirər». **19** Davud əyanlarının piçildəşməsini görəndə başa düşdü ki, uşaq ölüb və əyanlarına «Uşaq öldüümü?» dedi. Onlar «oldü» dedilər. **20** Davud yerdən qalxdı, yuyunub başına zeytin yağı sürtdü və paltarlarını dəyişərək Rəbbin evinə gedib səcdə qıldı. Evə qayıdış yemək istəyəndə qarşısına yemək qoydular və o yedi. **21** Əyanları ona dedi: «Bu nə işdir edirsən? Körpə sağ ikən nə üçün oruc tutub ağladın, körpə öləndə isə durub çörək yedin?» **22** Davud cavab verdi: «Uşaq sağ olanda oruc tutub ağlayırdım və deyirdim ki, kim bilir, bəlkə Rəbb mənə lütf edər, uşaq sağ qalar. **23** Lakin indi uşaq ölüb, nə üçün oruc tutum? Məgər onu geri qaytara bilərəmmi? Mən onun yanına gedəcəyəm, o mənim yanımı qayitmayacaq». **24** Davud arvadı Bat-Şevaya təsəlli verdi və yanına girib onunla yatdı. Bat-Şeva bir oğul doğdu və adını Süleyman qoydu. Rəbb bu uşağı sevdi. **25** O, Natan peyğəmbəri göndərdi və o da Rəbbin naminə uşaqın adını Yedidyah qoydu. **26** Yoav Ammon övladlarının Rabba şəhərinə hücum edib padşah qalasını aldı. **27** Sonra Yoav Davudun yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rabbaya hücum edib ehtiyat su mənbələrini aldım. **28** İndi isə sən xalqın qalan hissəsini topla və şəhərə qarşı ordugah qurub oranı al ki, mən gedib oranı almayım və o yer adımla çağırılmasın». **29** Davud da bütün xalqı toplayıb Rabbaya getdi və şəhərə hücum edib oranı aldı. **30** Davud onların padşahının başından tacını götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi. Onun üzərində qiymətli daş var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud bu şəhərdən çoxlu qənimət apardı. **31** O, şəhərdə olan xalqı köçürüb mişar, dəmir külüng, dəmir balta ilə görülən işlərdə və kərpic emalında işlətdi. Davud Ammonluların bütün şəhərlərində belə edəndən sonra bütün xalqla birgə Yerusəlimə qayıtdı.

13 Davudun oğlu Avşalomun Tamar adlı gözəl doğma bacısı var idi. Rabbanın alınmasından

bir müddət sonra Davudun oğlu Amnon Tamara vuruldu. **2** Amnon ögey bacısı Tamardan ötrü o qədər qüssələndi ki, lap xəstəliyə düşdü. Çünkü Tamar bakırə qız olduğuna görə Amnona onunla bir şey etmək çətin galirdi. **3** Amnonun Yonadav adlı bir dostu var idi. Yonadav Davudun qardaşı Şimanın oğlu idi və özü də çox hiyləgər idi. **4** Yonadav Amnona dedi: «Ey şahzadə, niyə gündən-günə pərişansan? Bunu mənə bildirməzsənmi?» Amnon ona dedi: «Qardaşım Avşalomun doğma bacısı Tamara vurulmuşam». **5** Yonadav ona dedi: «Yatağına girib özünü xəstə göstər və atan səni görməyə gələndə ona belə de: «Rica edirəm, bacım Tamar gəlib mənə çörək yedirsin və gözümün qarşısında yemək hazırlasın, mən də onu görürüm, bişirdiyi yeməyi onun əlindən alıb yeyim»». **6** Amnon yatağa girib özünü xəstə göstərdi. Padşah onu görməyə gələndə Amnon padşaha dedi: «Rica edirəm, bacım Tamar gəlsin və gözümün qarşısında iki kökə bişirsin, mən də o kökələri onun əlindən alıb yeyim». **7** Davud evə adam göndərib Tamara dedi: «İndi qardaşın Amnonun evinə get, ona yemək hazırla». **8** Tamar qardaşı Amnonun evinə gedəndə o uzanmışdı. Tamar xəmir yoğurdu və onun gözü önündə kökələr düzəldib bişirdi. **9** Tavani götürüb onun qarşısına boşaltdı. Lakin o yemək istəmədi. Amnon dedi: «Qoy hamı yanından çıxsın». Hamı onun yanından çıxdı. **10** Amnon Tamara dedi: «Yeməyi içəri otağa apar və orada sənin əlindən alıb yeyim». Tamar qardaşı Amnon üçün bişirdiyi kökələri götürüb içəri otağa apardı. **11** Kökələri yemək üçün Amnonun yanına gətirəndə Amnon Tamardan yapışdırıb dedi: «Gəl mənimlə yat, bacım». **12** Tamar isə ona dedi: «Yox, qardaşım, mənim namusuma toxunma, çünkü İsraildə belə işlər etmək olmaz. Belə iyrənc iş görmə. **13** Mən bu rüsvayçılıqdan necə qurtara bilərəm? Səni isə İsraildə binamus kimi taniyacaqlar. İndi isə rica edirəm, get padşahla danış, o məni sənə verər, yox deməz». **14** Lakin Amnon onun sözünü dirləmək istəmədi və qızdan qüvvətli olduğunu üçün qızı zorlayaraq onunla yatdı. **15** Bundan sonra Amnonda Tamara qarşı həddən çox nifrət yarandı. Ona olan nifrəti əvvəlki sevgi hissindən daha güclü idi. Amnon ona «dur, buradan rədd ol» dedi. **16** Tamar isə dedi: «Yox! Axi indi məni qovmaqla etdiyin bu pislik mənə etdiyin o biri pislikdən daha böyükdür». **17** Amma Amnon ona qulaq asmaq istəməyib öz nökərini yanına çağırıb dedi: «Bunu yanından rədd edib bayira at və arxasında

qapını qıfilla». 18 Qızın əynində əlvan paltar var idi, çünkü padşahın bakırə qızları belə paltar geyərdilər. Amnonun nökəri Tamari bayıra atıb arxasınca qapını qıfılladı. 19 Tamar da başına kül tökdü. Əynindəki əlvan paltarını cirib əlləri ilə başını tutaraq getdi. O gedə-gedə hönkürdü. 20 Qardaşı Avşalom ona dedi: «Sənə toxunan qardaşın Amnon idimi? Hələlik sus, bacım, axı o sənin qardaşındır, bunu qəlbinə salma». Tamar tərha və qəm içində qardaşı Avşalomun evində yaşadı. 21 Padşah Davud bu hadisəni eşidərkən çox qəzəbləndi. 22 Avşalom isə Amnona nə yaxşı, nə də yaman bir söz dedi, çünkü bacısı Tamari zorladığını görə Avşalom Amnona nifrət edirdi. 23 İki il tamam olandan sonra Efrayimə yaxın Baal-Xasorda Avşalom qoyun qırxımı keçirirdi. Avşalom padşahın bütün oğullarını oraya dəvət etdi. 24 O, padşahın yanına gəlib dedi: «Bax bu qulun qoyun qırxımı keçirir. Rica edirəm, qoy padşah və əyanları bu qulunun yanına gəlsin». 25 Padşah Avşaloma dedi: «Yox, ay oğul, qoy hamımız getməyək, sənə ağırlıq düşər». Avşalom nə qədər təkid etsə də, padşah getmək istəmədi, lakin ona xeyir-dua verdi. 26 Sonra Avşalom dedi: «Heç olmasa qardaşım Amnon bizimlə getsin». Padşah ona dedi: «Axı nə üçün o səninlə getsin?» 27 Avşalom isə təkid etdi. Davud Amnonu və bütün şahzadələri onunla göndərdi. 28 Avşalom nökərlərinə belə əmr etmişdi: «Baxın Amnonun ürəyi şərabla nəşələnəndə sizə “Amnonu vurun!” deyəcəyəm, o zaman onu öldürün, qorxmayın. Sizə əmri verən mən deyiləmmi? Cəsur və igid olun». 29 Avşalom necə buyurmuşdusa, nökərləri elə edib Amnonu vurdular. Bunu görən bütün şahzadələr qalxıb hər biri öz qatırına minərək qaçıdı. 30 Hələ onlar yolda ikən Davuda belə xəbər çatdı: «Avşalom bütün şahzadələri qırıb, onlardan heç birini sağ qoymayıb». 31 Padşah qalxıb paltarını cirdi və yerə sərildi. Yanındakı əyanların hamısı öz paltarını cırdılar. 32 Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonadav belə dedi: «Ağam bütün gəncləri, şahzadələri ölmüş zənn etməsin, təkcə Amnon ölüb. Ona görə ki o, ögey bacısı Tamari zorlaşığı gündən bəri Avşalom bu niyyətdə idi. 33 Onun üçün də ağam padşahın bütün şahzadələrinin ölüm xəbərindən ürəyi narahat olmasına, çünkü təkcə Amnon ölüb». 34 Avşalom isə qəçmişdi. Növbətçi nökər başını qaldırıb baxdı və budur, arxa yoldan dağın yamacından böyük bir qələbəlik gəlirdi. 35 Yonadav padşaha dedi: «Budur, şahzadələr gəlir, qulun necə dedisə, elə də oldu». 36 O,

sözünü qurtaran kimi şahzadələr içəri girib bərkdən ağladılar və padşahla bütün əyanları da acı göz yaşları tökdülər. 37 Avşalom qaçıb Geşur padşahı Ammihud oğlu Talmayın yanına getdi. Davud isə oğlu Amnon üçün hər gün yas tuturdu. 38 Geşura qaçan Avşalom üç il orada qaldı. 39 Avşalom üçün padşah Davud ürəyində həsrət çəkirdi, çünkü Amnonun ölümünə görə artıq təsəlli tapmışdı.

14 Seruya oğlu Yoav başa düşdü ki, padşah

Avşalomun həsrətini çəkir. 2 Yoav Teqoaya adam göndərib oradan müdrik bir qadın gətirtdi və ona dedi: «Rica edirəm, özünü yaşlı adam kimi göstər. Yas paltarı geyin, başına zeytun yağı sürtmə, özünü çoxdan bəridir ki, ölən üçün yas tutan bir qadına bənzət. 3 Padşahın yanına gedib ona belə söyləyərsən». Yoav qadına nə demək lazımlı olduğunu öyrətdi. 4 Teqoalı qadın padşahın hüzurunda üzüstə yerə döşəndi və ona müraciət edib belə dedi: «Kömək et, ey padşah!» 5 Padşah da ona dedi: «Dərdin nədir?» Qadın dedi: «Həqiqətən, mən dul bir qadınam, ərim ölüb. 6 Kənizinin iki oğlu var idi. Bir gün onların ikisi də çöldə bir-biri ilə dalaşdı. Orada onları ayıran heç kim yox idi və biri o birini vurub öldürdü. 7 Bax bütün nəsil mənə – kənizinə qarşı çıxdı və “qardaş qatilini biza ver, öldürdüyü qardaşının canının əvəzinə onu öldürək, qoy mirasa varis olan qardaş da həlak olsun” dedilər. Onlar ocağınim qalan közünü də söndürəcəklər və ərimin yer üzündə nə adı, nə də yadigarı qalacaq». 8 Padşah qadına dedi: «Evina qayit. Mən sənin haqqında əmr verərəm». 9 Teqoalı qadın padşaha dedi: «Ağam padşah, günahın qoy mənim və atamın nəslü üzərinə düşsün! Qoy padşahla taxtı günahsız qalsın!» 10 Padşah dedi: «Kim sənə bir söz desə, onu mənim yanımı gətir, heç kim sənə toxuna bilməz». 11 Qadın dedi: «Rica edirəm, padşah Allahı Rəbbi xatırlasın ki, qan qisasını alaraq qırğını davam etdirməsin, yoxsa onlar mənim oğlumu həlak edəcək». Davud dedi: «Var olan Rəbb haqqı, oğlunun başından bir tük belə, əskik olmayıcaq». 12 Qadın dedi: «Rica edirəm, izin ver, kənizin ağam padşaha bir söz söyləsin». O «söylə» dedi. 13 Qadın dedi: «Əgər belə olarsa, nə üçün Allahın xalqına qarşı bu cür iş gördün? Çünkü padşahın bu sözü onun özünü də mühakimə edir. Ona görə ki sürgün etdiyi adamı qaytarıb geri gətirtmir. 14 Axı hamımız öləcəyik, yerə dağilan və yenidən bir yerə yığılmayan su kimiyik. Allah da canı insandan

çəkib almaz, lakin bir çarə düşünər ki, sürgündən olan adam Özündən uzaq düşməsin. **15** İndi ağam padşaha bu sözü söyləmək üçün galmayımin səbəbi budur ki, xalq məni qorxutdu və bu kəninizin dedi: «Qoy indi gedib bunu padşaha söyləyim, bəlkə padşah kəninizin xahişini yerinə yetirər. **16** Ona görə ki padşah bu kənizini eşidəcək və oğlunu Allahın irs olaraq verdiyi torpaqdan qoparıb atmaq istəyənin əlindən qurtaracaq». **17** Ona görə kənizin belə düşündü. Rica edirəm, ağam padşah, sözünlə mənə təskinlik ver, çünkü yaxşını-pisi başa düşməkdə Allahın mələyi necədirlər, ağam padşah da elədir. Qoy Allahın Rəbb sənə yar olsun!» **18** Bu sözdən sonra padşah qadına belə dedi: «Səndən bir şey soruşacağam, cavabını məndən gizlətmə». Qadın dedi: «Ağam padşah, söylə, rica edirəm». **19** Padşah dedi: «Sənin bu işlərinin hamısında Yoavin da əli varmı?» Qadın cavab verdi: «Ağam padşah sağ olsun, padşahın sözündən heç kim nə sağa, nə də sola döñə bilməz. Qulun Yoav mənə əmr etdi və bu sözlərin hamısını kənizinə o öyrətdi. **20** Qulun Yoav bunu işin istiqamətini dəyişmək üçün etdi. Ağam Allahın mələyi qədər müdrikdir, ölkədə olub-keçən hər şeyi bilir». **21** Padşah Yoava dedi: «Yaxşı, bu işi görərəm. Get, o cavani – Avşalomu geri qaytar». **22** Yoav üzüstə düşüb yerə döşəndi və padşahı alqışladı. Sonra Yoav dedi: «Ağam padşah, bu gün sənin gözündə lütf tapdığımı bu qulun bilir, çünkü padşah qulunun ricasına əməl etdi». **23** Yoav durub Geşura gedib Avşalomu Yeruşalıma gotirdi. **24** Lakin padşah dedi: «Qoy o öz evinə qayıtsın, mənim gözüümə görünməsin». Avşalom evinə qayıtdı və padşahın gözüne görünmədi. **25** Bütün İsraildə Avşalom qədər gözəlliyi mədh olunan heç kim yox idi. Təpədən dırnağa qədər onda bir eyib yox idi. **26** Hər ilin sonunda saç ona ağırlıq etdiyi üçün kəsərdi, başından saçını kəsəndə saç padşah tərəzisi ilə iki yüz şekel gələrdi. **27** Avşalomun üç oğlu və Tamar adında bir qızı vardi. Tamar çox gözəl bir qadın olmuşdu. **28** Avşalom tam iki il Yeruşalımda qaldı və padşahın gözüne görünmədi. **29** O, Yoavi padşahın yanına göndərmək üçün onun yanına adam göndərdi, amma Yoav onun yanına gəlmək istəmədi. Avşalom ikinci dəfə Yoavin yanına adam göndərdi və o yenə də gəlmək istəmədi. **30** Sonra Avşalom qullarına dedi: «Baxın Yoavin tarası mənimkinə bitişikdir və orada onun arpası var. Gedib ora od vurun». Avşalomun qulları gedib tarlaya od vurdular. **31** Yoav durub

Avşalomun evinə gəlib dedi: «Niyə sənin qulların gəlib mənim tarlama od vurdular?» **32** Avşalom Yoava dedi: «Bax sənin yanına adam göndərdim, dedim ki, buraya gələsən. “Söylə, mən Geşurdan buraya nə üçün gəlmişəm? Orada qalsayıdım, mənim üçün bundan daha yaxşı olardı” deyərək səni padşahın yanına göndərmək istəyirdim. İndi gedib padşahın gözünə görünüm, günahım varsa, qoy məni öldürsün». **33** Yoav da padşahın yanına gəlib bunu ona bildirdi və padşah Avşalomu çağırıldı. Avşalom padşahın yanına gedib onun qarşısında üzüstə yerə təzim etdi və padşah onu öpdü.

15 Bir müddət keçəndən sonra Avşalom özü üçün bir döyüş arabası ilə atlar və onun qabağında qaçmaq üçün əlli adam hazırladı. **2** Avşalom tezədən durub darvaza yolunun kənarında dayanardı. O, hökm almaq üçün padşahın yanına aparılacaq davası olan hər adamı öz yanına çağırıar, «Sən hansı şəhərdənsən?» deyə ondan soruşardı. O adam da deyərdi ki, qulun İsrailin filan qobiləsindəndir. **3** Avşalom ona belə deyərdi: «Bax sənin işin yaxşı və düzgündür, lakin padşah tərəfindən heç kim sənə qulaq asmayacaq». **4** Avşalom deyərdi: «Kaş bu ölkəyə məni hakim qoyaydilar. O zaman mənim yanına davası və yaxud da iddiası olub galən hər adamın işinə adalatla baxardım». **5** Bir nəfər ona təzim etmək üçün yaxınlaşanda o əl uzadıb onu qucaqlayır və öpərdi. **6** Avşalom hökm üçün padşahın yanına gələn bütün İsraililərlə belə rəftar edərdi. İsraililərin könlünü bu surətdə ələ alardı. **7** Dörd il keçəndən sonra Avşalom padşahı dedi: «Rica edirəm, izin ver, gedib Xevronda Rəbbə əhd etdiyim qurbanı təqdim edim. **8** Çünkü qulun Aram torpağının Geşur şəhərində qalandı belə əhd etmişdi: “Əgər Rəbb məni Yeruşalımə geri qaytarsa, Ona qulluq edəcəyəm”. **9** Padşah ona «salamat get» dedi. Avşalom qalxıb Xevrona getdi. **10** Avşalom İsrail qəbilələrinin hamısına gizli qasidlər göndərərək onlara tapşırı: «Şeypur səsini eşidəndə “Avşalom Xevronda padşah oldu” deyin». **11** Yeruşalımdən çağırıldığı iki yüz nəfər də Avşalomla getdi. Onlar pak niyyətlə onun arxasında gedirdi və heç bir şeydən xəbərləri yox idi. **12** Avşalom qurbanları təqdim edərkən Davudun müşaviri Gilolu Axitofeli öz şəhərindən – Gilodan öz yanına gətirtdi. Fitnakar dəstə qüvvətli idi, çünkü Avşalomun yanında olan xalq get-gedə çoxalırdı. **13** Bir adam gəlib Davuda xəbər verərək dedi: «İsraililər Avşalomla

rəğbət bəsləyir». **14** Davud Yerusalemda – yanında olan bütün əyanlarına dedi: «Durun qaçaq, yoxsa Avşalomun qarşısından heç kim qaçıb qurtula bilməz. Cəld olun, gedək, yoxsa o tez gəlib bizə çatar, başımıza bəla açar və şəhəri qılıncdan keçirər». **15** Padşahın əyanları dedilər: «Ağam padşahın istədiyi kimi olsun, bax biz sənin qullarınıq». **16** Padşah və onun ardınca bütün külfəti çıxdı. Lakin padşah cariyələrindən on qadını evə nəzarət etmək üçün qoydu. **17** Padşah və ardınca bütün xalq çıxıb şəhərin sonuncu evində dayandı. **18** Bütün əyanları onun qarşısından keçidilər və bütün Keretlilər, Peletlilər və Qatdan onun ardınca gəlmış altı yüz nəfər Qatlı da padşahın qarşısından keçdi. **19** Padşah Qatlı Yettaya dedi: «Sən niyə bizimlə gedirsən? Qayıt təzə padşahla qal. Sən ki yadellisən və öz yurdundan sürgünə aparılmış adamsan, qayıt öz yerinə. **20** Sən bura hələ dünən gəlmisən. Bu gün səni özümüzə getməyəməni məcbur edim? Mən hara gedə bilsəm, ora gedəcəyəm. Sən isə qayıt, öz soydaşlarını da geri qaytar. Xeyirxahlıq və sədaqət sənə yar olsun!» **21** Yettay padşaha cavab verdi: «Var olan Rəbbə və ağam padşahının canına and olsun, padşahım harada olsa, mütləq bu qulun ölsə də, qalsa da, orada olacaq». **22** Davud Yettaya dedi: «Onda gəl, keç». Qatlı Yettay ilə bütün adamları və yanında olan bütün uşaqlar galib onların tərəfinə keçdi. **23** Camaat keçərkən bütün bölgə əhalisi bərkədən ağlayırdı. Padşah da Qidron vadisini keçdi və bütün camaat çöla tərəf irəlilədi. **24** Sonra Sadoq Allahın Əhd sandığını daşıyan bütün Levililərlə bərabər gəldi. Allahın sandığını yerə qoydular. Bütün xalq şəhərdən tamamilə çıxandan sonra Evyatar da çıxdı. **25** Padşah Sadoqa yənə dedi: «Allahın sandığını şəhərə qaytar. Əgər mən Rəbbin gözündə lütf tapsam, O məni geri qaytarıb Öz sandığını və məskənini yenə mənə göstərər. **26** Lakin “səndən razi deyiləm” desə, budur, qoy gözündə nə yaxşı görünsə, mənim üçün elə etsin. Mən hazırlam». **27** Padşah kahin Sadoqa dedi: «Sən görücü deyilsənmi? Sən oğlun Aximaas və Ewyatarın oğlu Yonatanla bərabər salamat şəhərə qayıt. Sən və Ewyatar iki oğlunuza da özünüzlə aparın. **28** Baxın sizdən mənə hal-əhval bildirən söz çatana qədər mən çöldə – çayın dayaz yerində gözləyəcəyəm». **29** Sadoqla Ewyatar Allahın sandığını Yerusalemı geri qaytardı və orada qaldı. **30** Davud Zeytun dağının yoxusu ilə çıxır və çıxarkən ağlayırdı. Başörtülü, ayaqyalın gedirdi. Onunla bərabər gedən bütün xalq da başörtülü dağçı çıxır və gedə-gedə ağlayırdı. **31**

Kimsə «Axitofel Avşalomun yanında – qiyamçılar arasındadır» deyə Davud xəbər verdi. Davud dedi: «Ya Rəbb, Səndən diləyirəm, Axitofelin məsləhətlərini boşça çıxar». **32** Davud xalqın Allaha səcdə etdiyi təpənin başına çatanda, budur, Arklı Xuşay paltarı cirilmiş və başı toz-torpaq içində onu qarşılıamağa geldi. **33** Davud ona dedi: «Əgər sən də mənimlə bərabər getsən, mənə yük olarsan. **34** Lakin əgər şəhərə qayıdır Avşalom «ey padşah, mən də sənin qulun olacağam. Keçmişdə necə atana qul oldumsa, sənə də indi elə qul olacağam» desən, o zaman mənim xeyrimə Axitofelin məsləhətini poza bilərsən. **35** Kəhin Sadoq və kəhin Ewyatar orada səninlə deyilməti Padşah sarayından eşidəcəyin hər şeyi kahinlərə – Sadoq və Ewyatara bildirəcəksən. **36** Budur, iki oğlu – Sadoqun oğlu Aximaas, Ewyatarın oğlu Yonatan onların yanındadır və eşidəcəyiniz hər şeyi onların əli ilə mənə çatdıracaqsınız». **37** Avşalom Yerusalemı girərkən Davudun dostu Xuşay da şəhərə girdi.

16 Davud təpə başından bir az yana keçərkən

Mefiboşetin xidmətçisi Siva iki yüz kömə çörək, yüz salxım quru üzüm, yüz ədəd yay meyvəsi və bir tuluq şərab yüklənmiş bir sürü palanlı eşşəklə onu qarşılıdı. **2** Padşah Sivaya dedi: «Bunları hara aparırsan?» Siva dedi: «Eşşəkləri padşahın külfətinin minməsi, çörəklə yay meyvələrini nökərlərin yeməsi və bu şərabı isə çöldə olan yorğunların içməsi üçün gətirmişəm». **3** Padşah Sivaya dedi: «Bəs sənin ağanın oğlu haradadır?» Siva padşaha dedi: «Bax o “bu gün İsrail nəslü atamın padşahlığını mənə geri qaytaracaq” deyərək Yerusalemda qaldı». **4** Padşah Sivaya dedi: «Bələ isə, onda Mefiboşetin hər şeyi sənindir». Siva cavab verdi: «Ayağının torpağı olum, ağam padşah, təki sənin gözündə lütf tapım». **5** Padşah Davud Baxurıma gəldi və oradan Şaulun nəslindən olan Gera oğlu Şimey adlı bir nəfər çıxdı. Şimey Davuda lənət edə-edə çıxırdı. **6** Davuda və Davudun adamlarına daş atırdı. Bütün xalq və igidlərin hamısı Davudun sağında və solunda idi. **7** Şimey Davuda lənət edərək belə deyirdi: «Rədd ol, rədd ol, ey əliqanlı, yaramaz adam! **8** Yerinə padşah olduğun Şaul nəslinin tökülen qan qisasını Rəbb səndən alır. Rəbb padşahlığı oğlun Avşalomla verdi. Budur, sən öz şərinin qurbanısan, cünki sən əliqanlı insansın». **9** Seruya oğlu Avişay padşaha dedi: «Axi nə üçün bu köpək leşि ağam padşaha belə lənət etsin? İzin ver gedim, onun başını

üzüm». **10** Padşah dedi: «Ey Seruya oğulları, axı məndən sizə nə? Madam ki lənət edir, demək Rəbb ona “Davuda lənət et” deyib. Elə isə kim ona “belə etmə” deyə bilər?» **11** Davud Avışaya və bütün əyanlarına dedi: «Bax əgər öz belimdən gələn oğlum canımı almaq istəyirsə, bu Binyaminli bundan daha betərini etməzmi? Buraxın onu, qoy o, lənətini etsin, çünki ona Rəbb belə əmr etmişdir. **12** Bəlkə Rəbb çəkdiyim əzabı görüb bu gün onun etdiyi lənətlərin əvəzinə mənə yaxşılıq edər». **13** Davud və adamları yolla gedirdi, Şimey isə onun qarşısında dağın yamacı ilə gedir və gedə-gedə lənət edir, ona daş-torpaq atırdı. **14** Padşahla yanındakı bütün xalq yorulmuşdu və bu yerdə dinclərini aldı. **15** Avşalom ilə bütün xalq - İsrail adamları Yerusalima gəldilər, Axitofel də onunla idi. **16** Davudun dostu Arklı Xuşay Avşalomun yanına gəlib «Yaşasın padşah! Yaşasın padşah!» dedi. **17** Avşalom Xuşaya dedi: «Dostuna etibarın budurmu? Niyə dostunla bərabər getmədin?» **18** Xuşay Avşaloma dedi: «Xeyr, mən ancaq Rabbin, bu xalqın və bütün İsrail adamlarının seçdiyi adamın tərəfində olacağam və onunla da qalacağam. **19** Bir de görüm, axı mən kimə xidmət edəcəyəm, dostumun oğluna deyilmə? Atana necə qulluq etdiməsə, sənə də elə qulluq edəcəyəm». **20** Avşalom Axitofelə dedi: «Məsləhətinizi verin görək, nə etməliyik?» **21** Axitofel Avşaloma dedi: «Evə nəzarət etmək üçün atanın qoyub getdiyi cariyələrin yanına gir. Onda atanın nifrətini qazandığını bütün İsraililər eşidəcək və sənin tərəfində olanların hamisinin el-qolu qüvvətlənəcək». **22** Dam üstündə Avşalom üçün çadır qurdular və bütün İsraililərin gözü qarşısında Avşalom atasının cariyələrinin yanına girdi. **23** O zamanlar Axitofelin verdiyi məsləhət Allah kəlamına müraciət edən şəxsin aldığı məsləhətlərlə bərabər sayılırdı. Axitofelin hər məsləhəti Davud üçün də, Avşalom üçün də bu cür idi.

17 Axitofel Avşaloma dedi: «İndi seçəcəyim on iki min nəfərlə çıxıb bu gecə Davudu təqib edəcəyəm. **2** Gərək onu yorğun və qol-qanadı qırılmış ikən dəhşətə gətirim. Onda yanında olan bütün xalq qaçar və mən də yalnız padşahı öldürərəm. **3** Bütün xalqı isə sənə qaytararam. Hamının sənə tərəf dönməsi üçün axtardığın adamın öldürülməsi vacibdir. O zaman bütün xalq salamat qalar». **4** Bu söz Avşalomun və bütün İsrail ağsaqqallarının nəzərində doğru göründü. **5** Avşalom dedi: «İndi isə Arklı Xuşayı da çağır, bir onun

da dediyinə qulaq asaqq». **6** Xuşay Avşalomun yanına geldi. Avşalom ona müraciət edib dedi: «Axitofel belə bir məsləhət verdi. Onun təklifinə əməl edəkmi? Əgər belə etməyəcəyiksə, sən məsləhətini ver». **7** Xuşay dedi: «Axitofelin bu dəfə verdiyi məsləhət yaxşı deyil». **8** Sonra Xuşay sözünə davam etdi: «Bilirsən ki, atan və adamları igiddir. Onlar çöldə balalarından məhrum olan aylı kimi qəzəbli adamlardır. Atan isə tacirübli cəngavərdir, o xalqla bir yerdə gecələməz. **9** Bax indi mağaraların birində yaxud başqa bir yerdə gizlənmişdir. İlk həmlədə sizlərdən qırılanlar olsa, hər eşidən “Avşalomun ardınca gedən xalqın arasında qırğın var” deyəcək. **10** Aslan ürəyi kimi ürəyi olan igid oğul da bundan tamamilə yumşalıb əriyəcək. Çünki bütün İsrail bilir ki, atan qoçaqdır və onunla əlbir olan adamlar da igiddir. **11** Lakin mən belə məsləhət verirəm: Dandan Beer-Şevaya qədər bütün İsraililər dəniz kənarında qum kimi yanına yığılsın və döyüşə şəxsən sən gedəsən. **12** Davudun qaldığı yerlərin birində onun üstünə gedərək torpağa düşən şəh kimi onların üstünə elə səpələnərik ki, nə özü, nə də ki yanındakı adamlardan biri belə, sağ qalmaz. **13** Əgər o bir şəhərə çəkilibsə, o zaman bütün İsraililər oraya iplər gətirər və yerdə kiçik bir çinqil belə, qalmayana qədər şəhəri vadiya çəkib atarıq». **14** Avşalomla bütün İsrail adamları dedilər: «Arklı Xuşayın məsləhəti Axitofelin məsləhətindən yaxşıdır». Çünki Rəbb Avşalomun başına fəlakət gətirmək üçün Axitofelin yaxşı məsləhətinin pozulmasına qərar vermişdir. **15** Xuşay kahin Sadoqa və kahin Ewyatara dedi: «Axitofel Avşaloma və İsrail ağsaqqallarına bu cür məsləhət verdi, mən də başqa cür məsləhət verdim. **16** İndi cəld Davudun yanına adam göndərin və ona belə deyin: “Bu gecə çöldə, çayın dayaz yerində qalma, mütləq qarşı tərəfə keç, yoxsa padşah və onunla birlikdə bütün xalq məhv olacaq”». **17** Yonatanla Aximaas En-Rogeldə qalırdılar. Bir qulluqçu qız gedib onlara məlumat gətirir, onlar da gedib bunu padşah Davuda çatdırırdılar. Ona görə ki şəhər içərisində görünə bilməzdilər. **18** Lakin bir gənc onları görüb Avşaloma xəbər verdi. Ona görə də Yonatanla Aximaas cəld gedib Baxurimda bir adamin evinə girdilər. Bu adamin həyətində bir quyu var idi. Onlar quyunun içində girdilər. **19** Ev sahibəsi bir örtük götürüb quyunun üstünə döşəyib ora yarma sərdi və heç bir şey bilinmədi. **20** Avşalomun adamları bu evə - qadının yanına gəlib dedilər: «Aximaas

və Yonatan haradadır?» Qadın onlara dedi: «Çayı keçdiłər». Onlar axtarmağa başladılar, lakin heç kəsi tapa bilməyib Yeruşəlimə qayıtdılar. **21** Avşalomun adamları gedəndən sonra Yonatanla Aximaas quyudan çıxdı və gedib padşah Davuda xəbər verərək dedi: «Qalxın, tez axar sulardan keçin, çünki Axitofel siza qarşı bu cür məsləhət verib». **22** Davud və yanında olan bütün xalq qalxıb İordan çayını keçdiłər və səhər açılna qədər çay keçməmiş adam qalmadı. **23** Axitofel görəndə ki işlər onun məsləhətinə görə edilməyib, eşşəyinin üstünə palan vuraraq yola çıxdı və öz şəhərinə, öz evinə getdi. Ev işlərini nizama salandan sonra özünü asıb oldurdı və onu atasının qəbri yanında basdırıldılar. **24** Davud Maxanayımə gəldi. Avşalomla yanında olan bütün İsrailliərsə İordan çayını keçdiłər. **25** Avşalom Amasani Yoavın yerinə ordu başçısı qoymuşdu. Amasa Yoavın anası Seruyanın bacısı, Naxaşın qızı Aviqailin yanına girmiş olan İsrailli Yetra adlanan bir adamın oğlu idi. **26** İsrailliərlə Avşalom Gilead torpağında ordugah qurdu. **27** Belə oldu ki, Davud Maxanayımə gələndə Ammon oğullarının Rabba şəhərində Naxaş oğlu Şovi, Lo-Devardan Ammiel oğlu Makir və Rogelimdən Gileadlı Barzillay **28** Davudla yanındakı camaata döşəklər, ləyənlər, gil qablar, yemək üçün bugda, arpa, un, qovurğə, paxla, mərci və qovrulmuş dən, **29** bal və kəsmik, qoyun və inək pendiri gətirdilər. Çünki düşünürdülər ki, xalq çöldə ac, yorğun və susuzdur.

18 Davud yanında xalqı saydı. Onların üzərinə minbaşılar və yüzbaşılar təyin etdi. **2** Davud xalqı üç dəstəyə böldü. Birincisine Yoavi, ikincisini Yoavın qardaşını – Seruya oğlu Avışayı, üçüncüsinə isə Qatlı Yettayı başçı etdi. Padşah xalqa dedi: «Mütəqə mən də sizinlə bərabər döyüşə çıxacağam». **3** Lakin xalq ona dedi: «Yox, sən döyüşə çıxmayaçaqsan, çünki əgər biz qacaq, biza əhəmiyyət verməzər, yarımız ölsək belə, yənə də əhəmiyyəti olmaz. Ancaq sən bizim on minimizdən də qiymətlisən və indi şəhərdə qalib biza kömək etməyə hazır olmağın daha yaxşıdır». **4** Padşah onlara dedi: «Sizin gözünüzdə yaxşı sayılan nədirsa, onu edəcəyəm». Padşah darvazanın yanında dayandı və bütün xalq yüz-yüz, min-min şəhərdən çıxdı. **5** Padşah Yoava, Avışaya və Yettaya müraciətlə əmr edib dedi: «Mənim xatirimə o cavanla – Avşalomla mülayim davranışın!» Padşahın Avşalomla əlaqədar bütün bu rəislərə müraciətlə əmrini bütün xalq eşitdi. **6** Ordu çölə, İsrail xalqına qarşı döyüşə çıxdı və döyüş

Efrayim meşəsində oldu. **7** İsrail xalqı orada Davudun adamları qarşısında məğlub oldu. O gün o yerdə böyük qırğın oldu, iyirmi min nəfər qırıldı. **8** Orada olan döyüş bütün ətrafa yayıldı və həmin gün qılıncla qırılanlardan çox meşədə qırılanlar oldu. **9** Avşalom Davudun adamlarına rast gəldi. O, qatira minmişdi və qatır böyük bir palid ağacının six budaqları altından keçəndə Avşalomun saçı palid ağacına ilisti. O, göylə yer arasında asılı qaldı, altındakı qatır isə yoluna davam etdi. **10** Bir nəfər bunu görüb Yoava xəbər verdi: «Bax Avşalomun bir palid ağacından asıldığını gördüm». **11** Yoav ona xəbər verən adama dedi: «Bəs sən gördünsə, nə üçün onu oradaca vurub yera sərmədin? Onda mən sənə on şəkel gümüş və bir kəmər verərdim». **12** Həmin adam Yoava dedi: «Ovcuma min gümüş alsam belə, padşahın oğluna əl qaldırmaram. Çünki sənə, Avışaya və Yettaya “mənim xatirimə o cavana – Avşaloma qıymayın” deyə əmr etdiyini qulaqlarımızla eşitdik. **13** Əgər mən xəyanət edib onun canını almış olsaydım, heç bir şey padşah üçün gizli qalmazdı və sən də mənə kömək etməzdin». **14** Yoav «səninlə belə vaxt itirə bilmərəm» dedi. Avşalom palid ağacının içində hələ sağ ikən Yoav əlinə üç mizraq alıb onun sinəsinə səplədi. **15** Yoavın silahlarını daşıyan on nəfər cavan adam Avşalomu əhatə edərək onu vurub öldürdü. **16** Yoav şeypur çaldı və ordu İsrailliərlə təqib etməkdən əl çəkdi, çünki Yoav buna mane oldu. **17** Avşalomu isə götürüb meşədəki dərin cuxura atıldılar və üstüne böyük daş qalağı yiğdular. Sonra İsrailliər öz evlərinə dağlışdırılar. **18** Avşalom hələ sağ ikən bir sütunu götürüb özü üçün tikdirmişdi, çünki «adımı yaşıdan bir oğlum olmadı» deyərək həmin sütuna öz adını qoymuşdu. Bu sütun Padşah Vadisindədir və bu günə qədər ona Avşalomun abidəsi deyilir. **19** Sadoq oğlu Aximaas dedi: «Qoy qaçım, padşahın haqqını düşmənlərin əlindən Rəbbin necə aldığıni padşaha müjdələyim». **20** Yoav ona dedi: «Sən bu gün müjdəni olmayıacaqsan, müjdəni başqa gün verəcəksən. Bu gün vermə, ona görə ki padşahın oğlu ölüb». **21** Yoav Kuşlu kişiyə dedi: «Get, bütün gördükərini padşaha xəbər ver». Kuşlu kişi Yoavın qarşısında baş əydi və qaçıdı. **22** Sadoq oğlu Aximaas yenə Yoava dedi: «Nə olursa-olsun, qoy mən də Kuşlu kişinin ardınca qaçım». Yoav dedi: «Axi nə üçün qaçırsan, oğlum? Getdiyin üçün mükafat almayıacaqsan». **23** O dedi: «Nə olursa-olsun, qaçacağam». Yoav ona «Yaxşı, qaç» dedi. Aximaas hövzə yolu ilə qaçıb Kuşlu kişini

ötdü. 24 Davud içeri və çöl darvazaların arasında oturmuşdu. Növbətçi divara, darvazanın üstünə çıktı, başını qaldırıb gördü ki, bir adam təkbaşına qaçır. 25 Növbətçi qışqıraraq padşaha xəbər verdi. Padşah dedi: «Əgər o tək gəlirsə, müjdə gətirir». Həmin adam getdikcə yaxınlaşırı. 26 Növbətçi qaçan başqa bir adam gördü və qapıçıya qışqırıb «bax təkbaşına qaçan daha bir adam da gəlir» dedi. Padşah dedi: «O da müjdəcirdir». 27 Növbətçi dedi: «Baxıram, birincisinin qaçışı Sadoq oğlu Aximaasin qaçışına bənzəyir». Padşah dedi: «O yaxşı adamdır, müjdə ilə gəlir». 28 Aximaas bərkdən padşaha belə dedi: «Salamatlıqdır». Sonra padşaha təzim edib üzüstə yerə döşəndi və dedi: «Allahın Rəbbə alqış olsun ki, ağam padşaha əl qaldırınları Rəbb ona təslim etdi». 29 Padşah dedi: «O cavan – Avşalom salamatdırımı?» Aximaas dedi: «Yoav padşahın bir qulunu və mən qulunu göndərən zaman gördüm ki, orada böyük bir qarışılıq var, lakin nə olduğunu bilmədim». 30 Padşah dedi: «Çəkil, bir yanda dayan». O da çəkilib bir yanda dayandı. 31 Budur, Kuşlu gəldi və dedi: «Ağam padşaha müjdə var! Rəbb bu gün sənə qarşı qalxanların hamisini əlindən səni qurtardı». 32 Padşah Kuşluya dedi: «O cavan – Avşalom salamatdırımı?» Kuşlu dedi: «Ağam padşahın düşmənləri, pis niyyətlə sənə qarşı qalxanların hamisi qoy o cavan kimi olsun». 33 Padşah həyəcandan titrəyərək darvazanın üstündəki otağa qalxdı və ağladı. Gedə-gedə belə deyirdi: «Oğlum Avşalom, oğlum, oğlum Avşalom! Kaş sənin yerinə mən ölüydim, oğlum! Oğlum, Avşalom!»

19 Yoava «budur, padşah Avşalom üçün ağlayır və yas tutur» deyə bildirildi. 2 O gün qəlabə xalq üçün yasa çevrildi, çünki bütün xalq eşitdi ki, padşah oğlu üçün kədərlidir. 3 Fərari döyüsdən qaçandan sonra utanan oğru kimi necə geri qayıdırsa, o gün ordu da şəhərə o cür oğru kimi qayıtdı. 4 Padşah üzünü örtüb fəryadla çığırırdı: «Oğlum Avşalom, ey Avşalom, oğlum, oğlum!» 5 Yoav saraya – padşahın yanına gəlib dedi: «Bu gün sənin canını, oğullarının, qızlarının və cariyələrinin canlarını xilas edən bütün qullarını xəcalətli etdin. 6 Çünki sənə nifrat edənləri sevib, səni sevənlərə isə nifrat edirsən. Bu gün sən aşkar etdin ki, başçıların və zabitlərin sənin gözündə əhəmiyyətsizdir. Mən bu gün başa düşdüm ki, əgər Avşalom sağ qalıb, biz hamımız bu gün ölsəydi, bundan razı qalardın. 7 İndi isə qalx-

ayağa, xalqın qarşısına çıx, adamlarının könlünü al. Çünki mən Rəbbin haqqı üçün and içirəm, xalqın qarşısına çıxmasan, bu gəcə səninlə bir nəfər belə, qalmayıacaq. Bu da sənin üçün uşaqlıqdan indiyədək başına gələn müsibətlərin hamisindən betər olacaq». 8 Padşah qalxıb darvazada oturdu. Bütün xalqa «budur, padşah darvaza ağzında oturub» deyə bildirdilər və bütün camaat padşahın qarşısına gəldi. Bu vaxt İsraililərin hamısı öz evlərinə dağılmışdı. 9 İsrailin bütün qabilələrində hər kəs mübahisə edib deyirdi: «Padşah bizi düşmənlərimizin əlindən qurtardı və Filiştililərin əlindən xilas etdi. İndi isə Avşaloma görə o bu ölkədən qaçdı. 10 Bizə hakim olmaq üçün məsh etdiyimiz Avşalom isə döyüşdə öldü. İndi padşahı geri qaytarmaq barədə niyə susursunuz?» 11 Padşah Davud kahin Sadoq və kahin Eyyatara bu xəbəri göndərib dedi: «Yəhuda ağsaqqallarına belə deyin: «Padşahı evinə qaytarmaqda siz niyə axıra qalırsınız? Bütün İsraildə gəzən söz-söhbət padşahın qulağına çatmışdır. 12 Siz mənim qardaşlarım, ətimdən, sümüyündənsiniz. Niyə padşahı geri qaytarmaqda axıra qalmısınız?» 13 Amasaya da deyin ki, məgər sən də mənim ətimdən, sümüyündən deyilsənmi? Daim mənim qarşısında Yoavin yerinə ordu başçısı olmasan, qoy Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin». 14 Beləliklə o, bir nəfər kimi bütün Yəhudalıların könlünü aldı və onlar padşahın yanına adam göndərib dedilər: «Ey padşah, sən bütün qullarınla bərabər geri qayı». 15 Padşah geri qayıtdı və İordan çayına çatdı. Yəhudalılar padşahı qarşılımaq və onu İordan çayından keçirmək üçün Qılqala gəldilər. 16 Baxurimdən olan Binyaminli Geranın oğlu Şimey də Yəhuda adamları ilə birgə padşah Davudu qarşılımaq üçün cəld tərpanib aşağı endi. 17 Onun yanında Binyamindən min nəfər və Saul evinin xidmətçisi Siva ilə on beş oğlu və iyirmi qulu var idi. Onlar İordan çayına tərəf – padşahın qarşısına çıxmağa tələsdirilər. 18 Padşahın külfətini çaydan keçirmək və onu razı salmaq üçün qayıqla o tay-bu taya keçirtilər. Gera oğlu Şimey padşah İordan çayını keçən kimi onun qabağında yerə sərildi. 19 O, padşaha dedi: «Qoy ağam məni günahkar saymasın və ağam padşah Yeruşəlimdən çıxdığı gün bu qulunun etdiyi azığlığını ürəyinə salıb xatırlamasın. 20 Çünki günah etdiyimi bu qulun özü də bilir və budur, ağam padşahı qarşılımaq üçün bütün Yusif nəslindən hamidən əvvəl bu gün mən gəlmışəm». 21 Lakin Seruya oğlu Avişay cavab verib dedi: «Sən Rəbbin məsh etdiyinə lənət

yağdırdın. Ona görə sən Şimey öldürülməlisən». **22** Davud dedi: «Ey Seruya oğulları, məndən sizə nə? Niyə mənə düşmənçilik edirsiniz? Heç bu gün də İsraildə kimi isə öldürmək olarmı? Məgər mən bilmirəm ki, bu gün İsrailin padşahı mənəm?» **23** Padşah sonra Şimeyə dedi: «Sənə ölüm yoxdur». Buna görə padşah ona and içdi. **24** Şaulun nəvəsi Mefiboşet padşahı qarşılıamağa gəldi. Padşah gedən gündən evinə sağ-salamat qaydan gına qədər o, ayaqlarına baxmamış, bığlarını kəsməmiş və palтарlarını yumamışdı. **25** Padşahı qarşılıamaq üçün Yerusəlimə gələn zaman padşah ona dedi: «Mefiboşet, bəs niyə sən də mənimlə getmədin?» **26** O isə cavab verib dedi: «Ey ağam padşah, xidmətçim məni aldatdı, çünkü bu qulun demişdi ki, padşahla bərabər getmək üçün eşsəyə palan vurub üstünə minim. Axi qulun şikəstdir. **27** Lakin xidmətçim ağam padşahın qarşısında quluna böhtan atdı. Ağam padşah Allahın mələyi kimidir. İndi sənin gözündə nə xoşdursa, mənə et. **28** Atamın bütün evi ağam padşahın önündə ölümdən başqa bir şəyə layiq deyilkən sən bu qulunu öz süfrəndə yemək yeyənlər arasında qoydun. Artıq padşahdan bir şey istəməyə nə haqqım var ki?» **29** Padşah ona dedi: «Öz işlərin haqqında nə üçün sözü uzadırsan? Sən və Siva torpağı öz aranızda bölün, deyirəm». **30** Mefiboşet padşaha dedi: «İndi ki padşah öz sarayına salamat gəldi, qoy hər şeyi o götürsün». **31** Gileadlı Barzillay Rogelimdən gəlmışdı. Padşahı İordan çayından keçirmək üçün onunla bərabər o da İordan çayına qədər getdi. **32** Barzillay səksən yaşama çatmış, yaşılmışdı. Padşah Maxanayimdə qalan zaman Barzillay onun dolanacağını təmin etmişdi, çünkü o çox böyük adam idi. **33** Padşah Barzillaya dedi: «Mənimlə bərabər çayı keç, səni Yerusəlimdə öz yanımda dolandırı». **34** Barzillay padşaha dedi: «Ömrümün illəri və günlərinin tamamına nə qalib ki, padşahla bərabər Yerusəlimə qalxım?» **35** Mənim bu gün səksən yaşam var, yaxşını pisdən ayıra bilirəmmi? Bu qulun heç yediyinin, içdiyinin dadını bilirmi? Kişi və qadın xanəndələrinin səsini eşidə bilərəmmi? Belə isə, nə üçün bu qulun ağam padşaha artıq yük olsun? **36** Bu qulun ancaq padşahla İordan çayını keçib bir az yol getmək istəyir. Axi niyə görə padşah mənə belə mükafat versin? **37** Qoy mən qulun qayıdır öz şəhərimdə - ata-anamın qəbrinin yanında ölüm. Lakin budur, qulun Kimham, qoy o, ağam padşahla çayı keçsin və sən də gözündə xoş görünəni onun üçün et». **38** Padşah dedi: «Kimham mənimlə bərabər o taya

keçəcək, sənin gözündə xoş olanı onun üçün edəcəyəm. Məndən umduğun hər şeyi sənin üçün edəcəyəm». **39** Bütün xalq İordan çayını keçdi. Padşah da çayı keçdi. Sonra padşah Barzillayı öpdü və ona xeyirdə verdi. O da öz yerinə qayıdı. **40** Padşah Qılqala tərəf yolunu davam etdi və Kimham da onunla bir getdi. Bütün Yəhudə xalqı və İsrail xalqının yarısı padşahı müşayiət edirdi. **41** Bütün İsaillilər padşahın yanına gəlib və padşaha dedi: «Nə üçün qardaşımız Yəhudalılar səni oğurladılar? Nə üçün padşah Davudla küləfətini və yanındakı bütün adamları İordan çayından keçirtildilər?» **42** Bütün Yəhudalılar İsaillilərə cavab verdilər: «Çünki padşah qohumumuzdur. Belə isə nə üçün bundan qəzəblənirsiniz? Biz padşah kasasından bir şey yedikmi? Yaxud padşah biza bir hədiyyə verdimi?» **43** İsaillilər Yəhudalılara cavab verib dedilər: «Padşah biza sizdən on qat artıq yaxındır. Davudda bizim sizdən də artıq haqqımız var. Axi niyə biza xor baxırsınız? Padşahı geri qaytarmaqdən ilk bəhs edən biz deyildikmi?» Lakin Yəhudalılar İsaillilərdən daha ötkəm danişirdilər.

20 Elə bu zamanlar Binyaminli Bikri oğlu Şeva adında yaramaz bir adam təsadüfən Qılqalda idi. O, şeypur çalıb dedi: «Bizim Davudla şərikiyimiz yoxdur. Yesseyin oğlu ilə heç bir irsimiz yoxdur! Ey İsaillilər, hərə öz çadırına!» **2** Bütün İsaillilər də Davudu atıb Bikri oğlu Şevanın ardınca getdi. Lakin Yəhudalılar padşahları Davuda sadiq qalaraq İordan çayından Yerusəlimə qədər onu müşayiət etdi. **3** Padşah Davud Yerusəlimdəki evinə gedib on qadını - sarayı qorumaq üçün saxladığı cariyələri götürərək öz nəzarəti altında saxladı və onların yaşayışını təmin etdi, lakin yanlarına girmədi. Ölənə qədər bu qadınlar dul kimi qalaraq qapalı saxlandılar. **4** Padşah Amasaya dedi: «Üç gün ərzində Yəhudalıları mənim yanımı çağır və özün də burada ol». **5** Amasa Yəhudalıları bir yera çağırmaq üçün getdi, lakin onun üçün təyin olunan vaxtda geri qayıtmadı. **6** Davud Avişaya dedi: «İndi Bikri oğlu Şeva biza Avşalomdan daha çox ziyan vuracaq. Sən ağanın qullarını götür, onu təqib etməyə get. Yoxsa o özünə qala divarlı şəhərlər tapar və gözümüzden qaçar». **7** Beləcə Yoavin adamları, Kerətlilərlə Peletlilər və bütün cəngavərlər Bikri oğlu Şevanı təqib etmək üçün Avışayın başçılığı altında Yerusəlimdən çıxdılar. **8** Onlar Giveondakı böyük qayanın yanında olanda Amasa onları qarşılıamağa

göldi. Yoav döyüş libasını geymişdi və paltarının üstündə kəməri var idi. Kəmərinə bağlı qınında olan bir qılinc belində idi. O irəliyərkən qılinc qınından çıxdı. **9** Yoav Amasaya dedi: «Qardaşım, yaxşisanmı?» Sonra Yoav onu öpmək üçün sağ əli ilə Amasanın saqqalından yapışdı. **10** Amasa isə Yoavin sol əlindəki qılınca əhəmiyyət vermedi. Yoav qılinci ilə Amasanın qarnından vurub bağırsaqlarını yera elə tökdü ki, ikinci zərbəyə ehtiyac qalmadan Amasa öldü. Yoavla qardaşı Avişay Bikri oğlu Şevanı təqib etdilər. **11** Yoavin adamlarından biri onun yanında durub dedi: «Kim Yoavdan razıdırsa, kim Davudun tərəfindədirsa, Yoavin ardınca gəlsin». **12** Amasa əsas yolun ortasında qan içində üzürdü. Yoavin tərəfdarı həmin adam gördü ki, Amasanın cəsədinin yanına gələn hər kəs dayanır. Xalqın dayandığını gördüyü üçün cəsədi böyük yoldan götürüb çölə apararaq üstünə bir paltar atdı. **13** Amasa böyük yoldan götürüləndən sonra həmi Bikri oğlu Şevanı təqib etmək üçün Yoavin ardınca getdi. **14** Şeva Avel-Bet-Maaka və bütün Berim diyarlarına qədər bütün İsrail qəbilələrinin içərisindən keçdi və bütün camaat yiğilib onun ardınca getdi. **15** Yoavin yanındaki bütün xalq galib Şevanın qaldığı Avel-Bet-Maaka şəhərini mühəsirəyə aldı və şəhərin qarşısında bir torpaq qalağı tökdü. Onlar divarı uçurtmaq üçün lağım atarkən **16** bir ağıllı qadın şəhərdən qışqırıb dedi: «Qulaq asın! Qulaq asın! Rica edirəm, Yoava söyləyin ki, buraya yaxınlaşın, ona sözüm var». **17** Yoav ona yaxınlaşanda qadın «Yoav sənsən?» dedi. O «bəli, manəm» dedi. Qadın ona dedi: «Sən bu kənizimin sözünə qulaq as». Yoav «eşidirəm səni» dedi. **18** Qadın sözünə davam etdi «Qədim zamanlarda “Avəldə məsləhət alın” deyərdilər və işləri belə həll edərdilər. **19** Mən İsrailin rifahını istəyən sadıq adamlardan biriyəm. Sən İsraildə şəhərlərin anası olan bir şəhəri dağıtmaq istəyirsən. Axı nə üçün Rəbbin irsini məhv etmək istəyirsən?» **20** Yoav cavab verdi: «Dağıtmaq yaxud məhv etmək niyyəti məndən uzaq, qoy uzaq olsun! **21** İş burasındadır ki, Efrayimin dağlıq bölgəsindən Bikri oğlu Şeva adlı bir adam padşah Davuda qarşı üsyan qaldırb. Yalnız onu bizi verin, mən də bu şəhərdən çəkilim». Qadın Yoava dedi: «Onun başı şəhər divarından sənə atılacaq». **22** Qadın ağıllı tərpənib xalqının yanına getdi. Onlar da Bikri oğlu Şevanın başını kəsib Yoava atdı. Bundan sonra Yoav seypur çaldı və ordu şəhərin mühəsirəsindən çəkildi. Həmi öz evinə qayıtdı. Yoav

isə Yerusəlimə – padşahın yanına qayıtdı. **23** Yoav bütün İsrail ordusunun başçısı idi. Yehoyadının oğlu Benaya Keretlilərin və Peletlilərin qabağında idi. **24** Adoram mükəlləfiyyətçilərin başçısı və Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi. **25** Şeva mirzə, Sadoqla Ewyatar kahin, **26** Yairli İra isə Davudun kahini idi.

21 Davudun dövründə üç il dalbadal qılıq oldu.

Davud buna görə Rəbbə müraciət edəndə Rəbb dedi ki, bu qılıq Şaula və onun qan tökən nəslinə görədir. Çünkü o, Giveonluları öldürmüdü. **2** Padşah Giveonluları çağırıb və onlarla danışdı. Giveonlular İsrail övladları deyildi. Emorlulardan sağ qalan bir xalq idi ki, İsraililər onları sağ buraxacaqlarına and içmişdilər. Lakin Şaul İsrail və Yəhuda övladları naminə onları ciddi-cahdlə yox etməyə çalışmışdı.

3 Davud Giveonlulara dedi: «Sizin üçün mən nə edə bilərəm? Edilən bu günahı nə ilə təmizləyə bilərəm ki, siz Rəbbin irsinə xeyir-dua verəsiniz?» **4** Giveonlular ona dedi: «Şaulla onun nəslindən qızıl-gümüş istəmək fikrində deyilik. İsraildə adam öldürmək niyyətində də deyilik». Davud dedi: «Siz nə istəsəniz, onu edərəm».

5 Onlar padşaha dedi: «Bizi qırıb məhv edən və İsrail ərazisində qalmamaq üçün bizi qəsd quran adamın övladlarından yeddi nəfər bizi verilsin. **6** Rəbbin seçdiyi Şaulun Givea şəhərində onları Rəbbin öündə asaq». Padşah dedi: «Yaxşı, mən onları sizə verərəm».

7 Lakin padşah Davud Rəbbin öündə and içdiyi Şaul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşət qıymadı. **8** Ayya qızı Rispanın Şauldan doğulan iki oğlunu – Armoni ilə Mefiboşeti, bir də Şaulun qızı Meravin Mexolalı Barzillay oğlu Adrieldən doğduğu beş oğlunu padşah götürüb **9** Giveonlulara taslim etdi. Giveonlular onları Rəbbin öündə, dağın üstündə asdlar və yeddisi də birlikdə öldürdü. Onlar biçin vaxtının ilk günlərində, arpa biçini başlanğıcında öldürdüldü. **10** Ayyanın qızı Rispa çul götürüb özü üçün qayaya sərdi. Biçin başlanandan cəsədlərin üstünə yağış yağanadək Rispa orada qalaraq onların meytılərini gündüz göydəki quşlardan, gecə vəhşi heyvanlardan qorudu. **11** Şaulun cariyəsi Ayya qızı Rispanın etdiyi bu işi Davuda xəbər verdilər. **12** Davud gedib Şaulun sümüklərini və oğlu Yonatanın sümüklərini Yaveş-Gilead əhalisindən aldı. Filiştilər Gilboada Şaulu öldürdükləri gün onların cəsədlərini Bet-Şean meydanında asmışdılardı, Yaveş-Gilead əhalisi də gəlib cəsədləri oradan oğurlamışdı. **13** Davud Şaulun və oğlu Yonatanın sümüklərini həmin yerdən

çıixartdırdı və asılanların da sümüklərini topladılar. **14** Onlar Şaulun və oğlu Yonatanın sümüklərini Binyamin torpağında – Selada, Şaulun atası Qişin məqbərəsində basıldılar, padşahın onlara əmr etdiyi hər şeyə əmal etdilər. Bundan sonra Allah ölkə üçün duaları qəbul etdi. **15** Yenə Filiştililərin İsraililərlə döyüşü oldu. Davud adamları ilə birgə döyüşə getdi və onlar Filiştililərlə döyüşərkən Davud yoruldu. **16** Rafa övladlarından İshbi-Benov Davudu öldürmək istədi. Onun nizəsinin başı üç yüz şekel ağırlığında tuncdan idi və belinə təzə qılınc bağlamışdı. **17** Seruya oğlu Avişay Davudun köməyinə çatıb həmin Filiştilini vurub öldürdü. O zaman Davudun adamları ona and verib dedilər: «Bir daha sən bizimlə bərabər döyüşə çıxmaka, İsrailin çrağını söndürməyəsən». **18** Bundan sonra yenə Filiştililərlə Qovda döyüş oldu. O zaman Xuşalı Sibbekay Rafa övladlarından Safi öldürdü. **19** Yenə Filiştililərlə Qovda döyüş oldu və Bet-Lexemli Yaare-Orgimin oğlu Elxanan Qatlı Qolyati öldürdü. Qolyatin nizəsinin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. **20** Qatda bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu adamın əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cami iyirmi dörd barmağı var idi. **21** O, İsrailə meydan oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan öldürdü. **22** Bu dörd kişi Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

22 Rəbb Davudu bütün düşmənlərinin və Şaulun elindən qurtaranda Davud bu ilahinin sözlərini Rəbbə söylədi; **20** belə oxudu: Rəbb qayam, qalamdır, xilaskarımızdır, **3** Allahım qayamdır, Ona pənah gətirəcəyəm, Odur qalxanım, qüvvətli qurtarıcıım, qülləm, Sığınacaq yerim, xilaskarım! Sən məni zalimlərin əlindən qurtarırsan! **4** Həmdə layiq olan Rəbbi çağıracağam, Düşmənlərimin əlindən qurtulacağam. **5** Çünkü ətrafımı ölüm dalgaları bürümüşdü, Məni əcəl selləri ürkütmüşdü, **6** Ölüler diyarının ipləri mənə sarılmışdı, Ölüm kəməndləri məni qarışlamışdı. (Sheol h7585) **7** Əzab içinde Rəbbə yalvardım, Allahımı köməyə çağırdım. O, məbədindən səsimi eşitdi, Fəryadımsa Onun qulağına yetdi. **8** O zaman sarsılıb dünya titrədi, Göylər təməllərindən sarsılıb lərzəyə gəldi. Çünkü O qəzəbləndi. **9** Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi, Ağzından yandırıb-yaxan alov püskürdü, Bundan közler tutuşdu. **10** O, göyləri yarıb yerədək endi. Qatı zülmət ayaqları altında idi. **11**

Bir keruva minib uçdu, Yel qanadları üstündə şığıdı. **12** Ətrafinı zülmətə bürüdü, Tufan qoparan qara buludlardan Özünə çardaqlar qurdu. **13** Hüzurunun nuru şəfəq saçdı, Oradan odlu közər düşüb alovlandı. **14** Rəbb göylərdən gurladı, Haqq-Taala səs saldı. **15** Oxlar atıb düşmənləri darmadağın etdi, Şimşəyini çaxdırıb onları dağıtdı. **16** Rəbbin məzəmmətindən, Burnundakı nəfəsinin şiddətindən Dənizin dərinlikləri göründü, Dünyanın bünövrələri açıq qaldı. **17** O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu, Məni dərin suların içindən çıxartdı. **18** Məni qüvvətli düşmənindən azad etdi, Çünkü yağılarım məndən güclü idi. **19** Fəlakətli günlərdə qarşıma çıxdılar, Lakin Rəbb mənə dayaq oldu. **20** Məni geniş yera çıxartdı, Məndən razı qalib məni qurtardı. **21** Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi, Mənə əlitəmizliyimin əvəzini verdi. **22** Çünkü Rəbbin yolunu tutmuşam, Pis olub Allahımın yolundan azmamışam. **23** Onun bütün hökmləri önungədir, Qaydalarından imtiha etməmişəm. **24** Onun önungə kamilliyyə çatmışam, Özümü günahdan qorumuşam. **25** Rəbb mənə salehliyimin əvəzini verdi, Gözünün önungə təmizliyimin əvəzini verdi. **26** Sədaqətlilərlə sədaqətlisən, Kamillərlə kamilsən. **27** Təmizlərlə təmizsən, Əyrilərlə əyriliklərinə görə davranışırsan. **28** İtaətkar insanları qurtarırsan, Lovğalara göz qoyursan, onları alçaldırsan. **29** Ya Rəbb, Sən mənim çrağımsan, Rəbb zülmətimi nura çevirir. **30** Səninlə qoşun üstünə hücum çəkirəm, Allahımla sədlər keçirəm. **31** Allahın yolu kamildir, Rəbbin kələmi safdır, Rəbb ona sığınanların sıpəridir. **32** Rəbdən başqa Allah kimdir ki? Allahımızdan başqa qaya kimdir ki? **33** Allah qalamdır, mənə qüvvət verər, Yolumu kamil edər. **34** Ayaqlarımı maral ayaqları kimi çevik edər, Məni zirvələrdə saxlar. **35** Əllərimə döyüş təlimi verər, Qollarım tunc kamanı dərtar. **36** Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin, Etdiyin köməklə Sən məni yüksəldin. **37** Geniş yer açdın ki, addımlayım, Büdrəməsin ayaqlarım. **38** Düşmənlərimi qovdum, onları qırdım, Onlar məhv olanadək geriye qayıtmadım. **39** Onları əzib qurtardım, qalxa bilmədilər, Ayaqlarımın altına sərildilər. **40** Döyüş üçün məni qüvvə ilə bürüdü, Əleyhdarlarımı ayağımın altına saldım, **41** Düşmənlərimin kürəyini mənə sari çevirdin, Mənə nifrət edən yağıları məhv etdim. **42** Gözləsələr də, onları qurtaran olmadı, Rəbbə baxsalar da, Ondan cavab gəlmədi. **43** Onları yerdəki toz kimi əzdim, Küçələrin palçığı kimi tapdaladım. **44** Sən məni xalqımın çəkişmələrindən qurtardın, Məni

millətlərə başçı qoydun, Tanımadığım xalqları mənə tabe etdirdin. **45** Yadellilər mənə boyun əyirlər. Səsimi eşidəndə mənə itaət edirlər. **46** Yadellilərin cəsarəti qırıldı, Titrəyərək siğınacaqlarından çıxdılar. **47** Rəbb əbədi yaşıyır, Qayama alqış olsun! Məni qurtaran Qayam, Allahım ucalsın! **48** O Allahdır, mənə görə qisas alır, Xalqları mənə tabe etdirir. **49** O məni düşmən içindən çıxarı, Məni yağırlar üstündə ucaldır, Məni zalimlərin əlindən qurtarı. **50** Buna görə, ya Rəbb, Millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm, İsmiñə tərənnüm söyləyəcəyəm! **51** Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər, Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

23 Davudun son sözləri bunlardır: Yessey oğlu

Davud deyir, Allahın ucaltdığı adam, Yaqubun Allahının məsh etdiyi, İsrailin sevimli məzmur şairi belə söyləyir: **2** Rəbbin Ruhu mənim vasitənlə söylədi, Onun sözü dilimin ucundadır. **3** İsrailin Allahı belə dedi, İsrailin Qayası mənə belə söylədi: İnsanlar üstündə doğruluqla hökm edən, Allah qorxusu ilə səltənət sürən şəxs **4** Buludsuz bir səmada gün doğarkən sübə şəfəqə kimidir, Şüası yağışdan sonra yerdən təzə ot bitirir. **5** Həqiqətən, mənim evim Allahla belə deyilmə? Çünkü O mənimlə əbədi əhd bağladı, Kamil və tam təminatlı əhd bağladı, Qurtuluşumu və arzumu tam həyata keçirməzmi? **6** Bütün yaramazlar tikanlar kimi atılacaq. Onlara heç kim əl vurmayaçaq. **7** Lakin onlara toxunanlar Dəmirlə və nizə sapı ilə silahlanmalıdır. Yaramazlar yerindəcə tamamilə yandırılacaqlar. **8** Davudun igid döyüşülərinin adları belədir: Taxkemonlu Yoşev-Başşəvet «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb bir hücküməda səkkiz yüz nəfəri vurub öldürdü. **9** Ondan sonra Axoah nəslindən Dodo oğlu Eleazar idi. O, döyüş üçün orada yığılan Filiştililər meydan oxunanda Davudun yanındaki «üç igid»dən biri idi. İsraillilər döyüş meydanından geriye çəkiləndə **10** Eleazar möhkəm dayandı və qılınc çəkib əlləri taqətdən düşənə qədər Filiştililəri qirdi. Rəbb o gün İsraillilərə böyük qələbə bəxş etdi. İsraillilər onun ardınca yalnız talan mali götürmək üçün qayıtdılar. **11** Ondan sonra Hararlı Age oğlu Şamma idi. Filiştililər Laxidə yığılmışdilar. Orada mərci əkilən bir tarla sahəsi vardi. Xalq Filiştililərin öündən qaçı. **12** Lakin Şamma tarlanın ortasında durub oranı qorudu və Filiştililəri qirdi. Rəbb İsraillilərə böyük bir zəfər verdi. **13** Biçin zamanı

otuz başçı arasından «üç igid» Davudun yanına - Adullam mağarasına getdi. Filiştililərin bir döyüş dəstəsi Refaim vadisində ordugah qurmuşdu. **14** Bu zaman Davud qalada idi. Filiştililərin bir keşikçi dəstəsi isə Bet-Lexemdə idi. **15** Davud həsrat çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem darvazası yanındaki quyudan mənə içmək üçün su gətirəydi!» **16** Bu «üç igid» Filiştililərin ordugahını yararaq darvazanın yanında olan Bet-Lexem quyusundan su çəkdi və onu götürüb Davuda gətirdi. Lakin Davud bu suyu içmək istəmədi və onu Rəbbə təqdim olaraq yerə tökdü. **17** O dedi: «Ya Rəbb, bunu etmək qoy məndən uzaq olsun, canlarını təhlükəyə salaraq gedən adamların qanındanmı içəcəyəm?» Buna görə də bu suyu içmək istəmədi. Bunları «üç igid» etmişdi. **18** Yoavin qardaşı Seruya oğlu Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz nəfəri qirdi. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər şöhrətləndi. **19** Əslində «üç igid»dən daha şöhrətli idi və onlara başçı oldu, lakin «üç igid» kimi deyildi. **20** Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görən igid adam idi. O, Qavseeldən gəlmişdi. Benaya iki Moavlı igidi öldürdü. O, qarlı gündə çuxura enib bir şir öldürdü. **21** O həm də qodd-qamətli bir Misirlini vurub öldürdü. Misirlinin əlində nizə vardi. Benaya onun üstünə dəyənəkla getdi və Misirlinin əlindən nizəsini çəkib aldı, onu öz nizəsi ilə öldürdü. **22** Bunları Yehoyada oğlu Benaya etdi. Buna görə də onun «üç igid» qədər şöhrəti var idi. **23** O, «otuz igid»dən daha məşhur idi, lakin «üç igid» kimi deyildi. Davud onu öz mühafizəçilərinə başçı qoydu. **24** «Otuz igid»in arasında olanlar: Yoavin qardaşı Asahel, Bet-Lexemli Dodo oğlu Elxanan, **25** Xarodlu Şamma və Eliqa, **26** Peletli Xeles, Teqoalı İqqəs oğlu İra, **27** Anatotlu Aviezer, Xuşalı Mevunnay, **28** Axoahlı Salmon, Netofali Mahray, **29** Netofali Baana oğlu Xelev, Binyamin övladlarından Giveali Rivay oğlu Yettay, **30** Piratorlu Benaya, Qaaş vadilərindən Hidday, **31** Aravalı Avi-Alvon, Barxumlu Azmavet, **32** Şaalvonlu Elyaxba, Yaşenin oğulları Yonatan, **33** Hararlı Şamma, Ararlı Şarar oğlu Axiam, **34** Maakali Axasbay oğlu Elifelet, Gilolu Axitofel oğlu Eliam, **35** Karmelli Xesro, Aravalı Paaray, **36** Sovalı Natan oğlu İqal, Qadlı Bani, **37** Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavin silahdarı olan Beerotlu Naxray, **38** Yeterli İra və Yeterli Qarev, **39** Xetli Uriya. Hamısı birlikdə otuz yeddi nəfər idi.

24 İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi yenə də alovlandı və «get, İsraililərlə Yəhudalıları say» deyə Davudun onlara qarşı təhrik etdi. **2** Padşah yanındaki ordu başçısı Yoava dedi: «İndi Dandan Beer-Şevaya qədər İsrailin bütün qəbilələri arasında dolanın və xalqı siyahıya alın ki, sayını bilim». **3** Yoav padşaha dedi: «Xalqın nə qədərdirsə, qoy Allahın Rəbb onu yüz qat artıq etsin və ağam padşah bunu gözləri ilə görsün. Axi niyə belə şeylər ağam padşahın xoşuna gəlir?» **4** Lakin padşahın sözü Yoava və onun ordu başçılarına üstün gəldi. Yoavla ordu başçıları İsrail xalqını siyahıya almaq üçün padşahın hüzurundan çıxdı. **5** İordan çayını keçdilər və Qad vadisinin ortasında olan şəhərin cənubunda – Aroerdə düşərgə qurdular. **6** Sonra Yazerə, Gileada və Taxtim-Xodşı torpağına getdilər və Dan-Yaani keçib Sidona çatdılar. **7** Sur qalasına və Xivililərlə Kənanlıların bütün şəhərlərinə yetişib, nəhayət, Yəhudanın cənubunda olan Beer-Şevaya gəldilər. **8** Bütün ölkəni dolandılar və doqquz ay iyirmi gün keçəndən sonra Yerusəlimə qayıtdılar. **9** Yoav xalqın siyahısını padşaha verdi. İsraildə qılinc çəkən səkkiz yüz min igid, Yəhudada isə beş yüz min igid var idi. **10** Lakin xalqı sayandan sonra Davud vicdan əzabı çəkdi. O, Rəbbə dedi: «Bu işi görməklə böyük günah etdim. İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, qulunun bu təqsirindən keç, çünki çox ağılsızlıq etmişəm». **11** Davud ertəsi gün sahər qalxanda Rəbb Davudun görüşüsü Qad peyğəmbərə sözünü bildirib dedi: **12** «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənin qarşına üç şey qoyuram, özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim"». **13** Qad Davudun yanına gəlib bunu bildirdi: «Sənin ölkəndə yeddi il achiq olsun, yoxsa səni təqib edən düşmənlərin önündə üç ay qəçəsan yaxud da ölkəndə üç gün vəba olsun? İndi yaxşı fikirləş və qərar ver, məni Göndərənə mən nə cavab verim?» **14** Davud Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan əlinə düşməkdənə qoy Rəbbin əlinə düşək, çünki Onun rəhmi çoxdur». **15** Beləcə Rəbb sabahdan təyin olunan vaxta qədər İsrailin üzərinə vəba göndərdi. Dandan Beer-Şevaya qədər xalqdan yetmiş min nəfər oldu. **16** Xalqı həlak edən mələk Yerusəlimi məhv etmək üçün oraya doğru əlini uzadanda Rəbb verəcəyi bələdan vaz keçib mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla!» Rəbbin mələyi Yevuslu Aravnanın xırmanın yanında idi. **17** Davud xalqı qırın mələyi görən zaman Rəbbə belə dedi: «Budur, günah edən mənəm, mən təqsirkaram. Bəs bu yazıq xalq nə edib? Qoy Sənin əlin mənim və ata

nəslimin əleyhinə qalxsın». **18** O gün Qad Davudun yanına gəlib dedi: «Çıx, Yevuslu Aravnanın xırmanın Rəbbə bir qurbangah düzəlt». **19** Qadın sözü ilə Davud Rəbbin əmr etdiyi kimi çıxdı. **20** Aravna aşağı baxıb gördü ki, padşahla əyanları onlara tərəf gəlir. O bayırda çıxıb padşahın qarşısında yerə qədər təzim etdi və dedi: **21** «Ağam padşah nə əcəb bu qulunun yanına gəlib?» Davud dedi: «Rəbbə qurbangah qurmaq üçün səndən bu xırmanın satın almağa gəldim ki, xalqın üzərinə gələn vəba dayansın». **22** Aravna Davuda dedi: «Qoy ağam padşah öz gözünə xoş görünəni götürsün və Rəbbə təqdim etsin. Budur yandırma qurbanı üçün öküzlər, yandırmağa odun yerinə vəllər və öküzlərin boyunduruqları. **23** Ey padşah, Aravna bunların hamısını sənə verir». Aravna padşaha yenə dedi: «Qoy Allahın Rəbb səndən razı olsun». **24** Lakin padşah Aravnaya dedi: «Belə yox, amma səndən bunu mütləq qiymət qoyub satın alacağam. Çünkü mən havayı mali Allahım Rəbbə yandırma qurbanı vermərəm». Beləliklə, Davud xırmanı və öküzləri əlli şekel gümüşə satın aldı. **25** Davud orada Rəbbə bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. Rəbb ölkə üçün edilən duaları qəbul etdi və İsrailin üzərinə gələn vəbanı dayandırdı.

Birinci Padşahlar

1 Padşah Davud qocalıb yaşa dolmuşdu. Onun üstünü örtüklərlə nə qədər örtürdülərsə, o isinmirdi. **2** Əyanları ona dedilər: «Ağamız padşah üçün gənc bir qız axtaraq. Qoy o, padşahın önündə durub qayğısına qalsın və qoynunda yatsın ki, ağamız padşah isinsin». **3** Onlar İsrailin bütün ərazisində gözəl bir qız axtardılar və Şunemli Avışaqı tapıb padşahın yanına gətirdilər. **4** Qız çox gözəl idi. O, padşaha baxıb xidmət etdi, amma padşah onunla yaxınlıq etmədi. **5** Davudun Haqqitdən olan oğlu Adoniya «mən padşah olacağam» deyə lovğalanırdı. O özü üçün döyük arabaları, atlalar və önündə gedəcək əlli nəfər hazırlamışdı. **6** Atası Davud heç vaxt ona «Niyə belə etdin?» deməmişdi. Adoniya görkəmcə çox yaraşlı idi. O, Avşalomdan sonra dünyaya gəlmişdi. **7** Adoniya Seruya oğlu Yoav və kahin Ewyatarla əlbir oldu və onlar Adoniyyaya kömək etdilər. **8** Amma kahin Sadoq, Yehoyada oğlu Benaya, peyğəmbər Natan, Şimey, Rei və Davudun igidləri Adoniyanın tərəfində deyildildər. **9** Adoniya En-Rogel yaxınlığındakı Zoxelet qayasında qoyun-keçi, mal-qara və bəslənmiş heyvanlar qurban kəsdi. Bütün qardaşlarını – padşahın oğullarını və padşaha qulluq edən bütün Yəhudalıları çağırıldı, **10** amma peyğəmbər Natani, Benayani, igidləri və qardaşı Süleymanı çağırmadı. **11** Onda Natan Süleymanın anası Bat-Şevaya dedi: «Məgər eşitməmişən ki, Haqqit oğlu Adoniya ağamız Davudun xəbəri olmadan padşahlıq edir? **12** İndi qulaq as, özünün və oğlun Süleymanın canını necə qurtaracağıñ barədə sənə məsləhət verim: **13** get, padşah Davudun yanına gir və ona söylə: «Ağam padşah! «Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib kənizinə and içmədinmi? Bəs onda nə üçün Adoniya padşahlıq edir?» **14** Sən orada padşahla danişarkən mən səndən sonra gırəcəyəm və sözlərini təsdiq edəcəyəm». **15** Bat-Şeva otağa – padşahın yanına girdi. Padşah çox qoca idi və Şunemli Avışaq ona qulluq edirdi. **16** Bat-Şeva padşahın önündə diz çöküb təzim etdi. Padşah «Nə istəyirsən?» dedi. **17** Bat-Şeva ona dedi: «Mənim ağam! «Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib kənizinə Allahın Rəbbin haqqı üçün and içdin. **18** Ağam padşah, indi isə Adoniya padşahlıq edir və sənin bundan xəbərin yoxdur. **19** O, çoxlu mal-qara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi. Padşahın bütün oğullarını,

kahin Ewyatarı və ordu başçısı Yoavi çağırıldı, amma qulun Süleymanı çağırmadı. **20** Ağam padşah, bütün İsrailin gözü səndədir; sən onlara bildirməlisən ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq. **21** Yoxsa ağam padşah ataları ilə uyuyanda mən və oğlum Süleyman müqəssir sayılacaq». **22** Bat-Şeva hələ padşahla danişarkən peyğəmbər Natan gəldi. **23** Padşaha «peyğəmbər Natan gəldi» dedilər. O, padşahın hüzuruna gəldi və üzüstə ayılıb təzim etdi. **24** Natan dedi: «Ağam padşah! «Məndən sonra Adoniya padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib söyləmişənmi? **25** Adoniya bu gün gedib çoxlu mal-qara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi və padşahın bütün oğullarını, ordu başçılarını və kahin Ewyatarı çağırıldı. Budur, «Yaşasın padşah Adoniya!» deyərək onun önündə yeyib-içirlər. **26** Ancaq o mən qulunu, kahin Sadoqu, Yehoyada oğlu Benayani və qulun Süleymanı çağırmadı. **27** Məgər bu iş ağam padşahın əmri ilə olub? Bəs nə nə üçün qullarına bildirmədin ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq?» **28** Padşah Davud cavab verib «Bat-Şevanı yanına çağırın!» dedi. Bat-Şeva padşahın hüzuruna gəlib önündə durdu. **29** Padşah and içib dedi: «Canımı bütün bələlardan qurtarmış var olan Rəbbə and olsun ki, **30** «məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və mənim əvəzimə taxtında o oturacaq» deyib sənin üçün İsrailin Allahı Rəbbə içdiyim andi bu gün yerinə yetirəcəyəm». **31** Bat-Şeva padşahın önündə üzüstə yerə ayılıb təzim etdi və «Ağam padşah Davud əbədi yaşıasın!» dedi. **32** Padşah Davud dedi: «Kahin Sadoqu, peyğəmbər Natani və Yehoyada oğlu Benayani mənim yanına çağırın». Onların hamısı padşahın hüzuruna gəldi. **33** Padşah onlara dedi: «Ağanızın əyanlarını yanınıza alın və oğlum Süleymanı mənim qatırıma mindirib Gixon bulağına endirin. **34** Orada kahin Sadoq və peyğəmbər Natani onu İsrail padşahı olmaq üçün məsh etsinlər. Şeypur çalıb «Yaşasın padşah Süleyman!» söyləyin. **35** Sonra onun dalınca qalxın, o da gəlib taxtında otursun, çünki mənim yerimə padşah olacaq. Onu İsrail və Yəhudaya hökmər təyin etdim». **36** Yehoyada oğlu Benaya cavab verib dedi: «Amin! Ağam padşahın Allahı Rəbb belə istəyir. **37** Rəbb ağam padşaha yar olduğu kimi Süleymanı da yar olsun və onun taxtını ağam padşah Davudun taxtından daha uca etsin». **38** Kahin Sadoq, peyğəmbər Natani, Yehoyada oğlu Benaya, Keretlilər və Peletlilər Süleymanı padşah Davudun qatırına mindirib aşağı

endilər və onu Gixona qədər apardılar. **39** Kahin Sadoq ibadət çadırından yağ buynuzunu götürüb Süleymanı məsh etdi. Şeypur əlində və bütün camaat «Yaşasın padşah Süleyman!» söylədi. **40** Camaat onun dalınca qalxıb getdi. Onlar ney ələ sevinirdilər ki, səslərindən yer titrəyirdi. **41** Adoniya və onunla olan bütün qonaqlar yeməklərini qurtaranda bu səsi eşitdilər. Yoav şeypur səsini eşidəndə dedi: «Şəhərdən niyə gurultu gəlir?» **42** O, sözünü qurtarmamış birdən kahin Ewyatarın oğlu Yonatan geldi. Adoniya ona dedi: «Gəl, sən igid adamsan, yaxşı xəbər gətirərsən». **43** Yonatan Adoniyaya cavab verib dedi: «Yox, elə deyil, ağamız padşah Davud Süleymanı padşah etmişdir. **44** Padşah kahin Sadoqu, peyğəmbər Natanı, Yehoyada oğlu Benayani, Keretliləri və Peletliləri Süleymanla birgə göndərdi və onu padşahın qatırına mindirdilər. **45** Kahin Sadoq və peyğəmbər Natan Gixonda onu padşah olmaq üçün məsh etdilər. Oradan sevinclə qalxıb getdilər və şəhər canlandı. Eşitdiyiniz səs budur. **46** Üstəlik Süleyman padşahlıq taxtında oturdu. **47** Ağamız padşah Davudu təbrik etməyə gələn əyanları da “Sənin Allahın Süleymanın adını sənin adından daha böyük, taxtını sənin taxtından daha uca etsin!” deyəndə padşah yatağının üstündən əyildi. **48** Sonra belə dedi: “İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün hələ gözlərim görərkən taxtimda oturan bir nəfər verdi!” **49** Bunu eşidəndə Adoniyanın bütün qonaqları təşvişə düşüb qalxdılar və hər kəs öz yolu ilə getdi. **50** Adoniya isə Süleymandan qorxaraq qalxıb getdi və qurbangahın buynuzlarından yapışdı. **51** Bunu Süleymana bildirib dedilər: «Adoniya padşah Süleymandan qorxur və qurbangahın buynuzlarından yapışaraq “qoy padşah Süleyman bu gün mənə and içsin ki, bu qulunu qılıncla öldürməyəcək” deyir». **52** Süleyman dedi: «Əgər o, ləyaqətli adam olsa, başından bir tük belə, əşkik olmaz, amma onda bir pislik tapılsa, ölücək». **53** Padşah Süleyman Adoniyani qurbangahdan düşürüb gətirtdi. O da gəlib padşah Süleymana təzim etdi və Süleyman ona «Evinə get!» dedi.

2 Davudun ölüm günü yaxınlaşanda oğlu Süleymana vəsiyyət edərək dedi: **2** «Bu yaxınlarda mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Sən möhkəm və igid ol. **3** Allahın Rəbbin verdiyi buyruğu yerinə yetirib. Onun yolları ilə get və Musanın Qanununda yazıldığı kimi Allahın qaydalarına, əmrlərinə, hökmərlərinə və göstərişlərinə əməl et ki, elədiyin hər işdə və getdiyin

hər yerdə uğur qazanasan. **4** Onda Rəbb mənə verdiyi bu sözü yerinə yetirəcək: “Əgər övladların öz yollarına diqqət etsələr, bütün ürəkləri və canları ilə Mənə sadiq qalsalar, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əşkik olmayıcaq”. **5** Sən Seruya oğlu Yoavın mənə nə elədiyini bilirsən: İsrail ordusunun iki başçısı Ner oğlu Avnerlə Yeter oğlu Amasanı öldürərək sülh zamanı hərb qanı tökdü və belindəki kəmərlə ayağındakı çarıqları qana bulaşdırdı. **6** Sən öz hikmətinə görə davran, qoy onun ağarmış başı ölülər diyarına salamat enməsin. (**Sheol h7585**) **7** Gileadlı Barzillayın oğullarına xeyirxahlıq et, qoy süfrəndə yemək yeyənlərin arasında olsunlar. Çünkü mən qardaşın Avşalomun öündən qəçdiğim vaxt onlar mənə kömək etdilər. **8** Baxurimdən olan Binyaminli Gera oğlu Şimey də sənin yanındadır. Maxanayımə getdiyim gün o məni ağır lənətlədi. Ancaq sonra məni qarşılıqla üçün İordan çayı sahilinə endi və mən ona “səni qılıncla öldürməyəcəyəm” deyə Rəbbin haqqı üçün and içdim. **9** İndi onu cəzasız qoyma, çünkü sən müdrik adamsan və ona nə edəcəyini bilirsən. Onun ağarmış başını qan içində ölülər diyarına göndər». (**Sheol h7585**) **10** Davud ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basıldı. **11** Davud İsrail üzərində qırx il padşah olmuşdu: yeddi il Xevronda və otuz üç il Yeruşəlimdə padşahlıq etmişdi. **12** Süleyman atası Davudun taxtında oturdu və onun padşahlığı çox möhkəm oldu. **13** Haqqit oğlu Adoniya Süleymanın anası Bat-Şevanın yanına geldi. Bat-Şeva dedi: «Xeyirlə gəlirsənm?» Adoniya «bəli» deyə cavab verdi. **14** Sonra dedi: «Sənə söyləyəcək sözüm var». Bat-Şeva «söylə» dedi. **15** O dedi: «Sən bilirsən ki, padşahlıq mənim idi və bütün İsraillilər mənim padşah olacağımı gözləyirdilər, ancaq hər şey dəyişdi, padşahlıq qardaşımın əlinə keçdi, çünkü Rəbb belə etdi. **16** İndi səndən bir xahişim var, mənə “yox” demə». Bat-Şeva ona «söylə» dedi. **17** O dedi: «Xahiş edirəm, padşah Süleymana söylə – o sənə “yox” deməz – qoy Şunemli Avişaqı mənə arvad olmaq üçün versin». **18** Bat-Şeva dedi: «Yaxşı, mən səndən ötrü padşahla danışaram». **19** Bat-Şeva Adoniya barədə padşah Süleymanla danışmaq üçün onun yanına getdi. Padşah onu qarşılıqla üçün ayağa qalxdı və ona təzim etdi, sonra taxtına oturdu. Padşah anası üçün də bir taxt qoydurdu. O, padşahın sağında oturdu, **20** sonra dedi: «Mənim səndən kiçik bir xahişim var, mənə “yox” demə». Padşah ona dedi: «Söylə, ana, mən sənə “yox” demərəm». **21** Bat-Şeva dedi: «Şunemli

Avişaçı qardaşın Adoniyaya arvad olmaq üçün ver». **22** Padşah Süleyman anasına cavab verib dedi: «Niyə Adoniya üçün Şunemli Avişaçı istəyirsən? Padşahlığı da onun üçün istə, üstəlik onunla birlikdə kahin Ewyatarla Seruya oğlu Yoav üçün istə. Axi o mənim böyük qardaşımdır!» **23** Padşah Süleyman Rəbbin haqqı üçün and içərək dedi: «Əgər Adoniya bu sözü öz həyatı bahasına söyləməmişsə, Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin. **24** İndi məni möhkəmləndirib atam Davudun taxtında oturtmuş və söylədiyi kimi mənə bir ev qurmuş var olan Rəbbə and olsun ki, Adoniya hökmən bu gün öldürüləcək!» **25** Padşah Süleyman Yehoyada oğlu Benayaya əmr etdi, Benaya da gedib Adoniyani vurdu və o öldü. **26** Padşah kahin Ewyatara da dedi: «Anatota, öz tarlalarına get! Sən ölümə layıqsən, amma indi səni öldürmürəm. Çünkü atam Davudun öbündə Xudavənd Rəbbin sandığını daşıyırdın və atamın çəkdiyi hər əzabı sən də çəkirdin». **27** Beləcə Süleyman Ewyatarı Rəbbin kahinliyindən qovdu. Bununla da Elinin evinə qarşı Rəbbin Şiloda söylədiyi söz yerinə yetdi. **28** Xəbər Yoava çatdı. Yoav Avşaloma qoşulmadığı halda Adoniyanan tərəfini tutmuşdu. Buna görə də o, Rəbbin ibadət çadırına qaçı və qurbangahın buynuzlarından yapışdı. **29** Padşah Süleymana söylədilər: «Yoav Rəbbin ibadət çadırına qaçı və indi qurbangahın yanındadır». Süleyman «get, onu öldür» deyə Yehoyada oğlu Benayani göndərdi. **30** Benaya Rəbbin ibadət çadırına galib Yoava dedi: «Çıx, padşah belə deyir!» O dedi: «Yox, burada ölçəcəyəm». Benaya padşaha «Yoav belə dedi və mənə bu cavabı verdi» deyə xəbər gətirdi. **31** Padşah ona dedi: «Onun dediyi kimi et: onu orada öldür və basdır ki, Yoavin səbəbsiz tökdüyü qanın təqsirini mənim və atamın evi üzərindən götürəsən. **32** Rəbb onun qanını öz başına döndərəcək, çünkü o özündən daha saleh və daha yaxşı olan iki nəfəri qılıncla vurdu: atam Davudun xəbəri olmadan İsrail ordusunun başçısı Ner oğlu Avnerlə Yəhuda ordusunun başçısı Yeter oğlu Amasanı öldürdü. **33** Beləcə onların qanı həmşəlik Yoavin və onun nəslinin üstündə qalacaq, amma Rəbb Davuda, onun nəslinə, evinə və taxtına əbədi əmin-amarlıq verəcək». **34** Yehoyada oğlu Benaya yuxarıya getdi, Yoavi vurub öldürdü və onu çöldəki evində basıldılar. **35** Padşah Yoavin yerinə Yehoyada oğlu Benayani ordu başçısı qoydu. Ewyatarın yerinə isə kahin Sadoqu təyin etdi. **36** Padşah Şimeyi çağırtdırib ona dedi: «Yerusəlimdə

özünə bir ev tik və orada yaşa, heç yerə getmə. **37** Oradan çıxıb Qidron vadisini keçdiyin gün, bil ki, hökmən ölçəksən və qanın öz üstündə qalacaq». **38** Şimey padşaha dedi: «Söyünlə raziyam, ağam padşah necə dedisə, qulun elə də edəcək». Şimey uzun müddət Yerusəlimdə yaşadı. **39** Üçüncü ilin sonunda Şimeyin iki qulu Qat padşahı Maaka oğlu Akişin yanına qaçı. Şimeyə xəbər gəldi ki, qulları Qatdadır. **40** O qalxıb eşşayıni palanladı, qullarını axtarmaq üçün Qata, Akişin yanına gedib onları Qatdan gətirdi. **41** Şimeyin Yerusəlimdən Qata gedib-gəlmək xəbəri Süleymana çatdı. **42** Padşah Şimeyi çağırtdırib ona dedi: «Səni Rəbbin haqqına and içdirmədimmi? «Çıxıb bir yerə getdiyin gün, bil ki, hökmən ölçəksən!» deyə sənə xəbərdarlıq etmədimmi? Sən də mənə “yaxşı, söyünlə raziyam” demədinmi? **43** Elə isə Rəbbə içdiyin anda və sənə verdiyim əmrə niyə əməl etmədin?» **44** Sonra padşah Şimeyə dedi: «Sən atam Davuda qarşı ürəyində saxladığın və etdiyin pisliklərin hamısını bilirsin. Pisliyini Rəbb sənin öz başına döndərəcək. **45** Amma qoy padşah Süleyman xeyir-dua alıñ və Davudun taxtı Rəbbin öbündə əbədi möhkəmlənsin». **46** Padşah Yehoyada oğlu Benayaya əmr etdi, Benaya da gedib Şimeyi vurdu və o öldü. Beləliklə, Süleymanın padşahlığı möhkəmləndi.

3 Süleyman Misir padşahı fironun qızını arvad alaraq onunla müttəfiq oldu. Öz sarayı, Rəbbin məbədi və Yerusəlimin ətrafindakı divarlar tikilib qurtarana qədər arvadını Davudun şəhərinə gətirdi. **2** Xalq isə hələ səcdəgahlarda qurban gətirirdi, çünkü o günlərə qədər Rəbbin adına tikilmiş bir məbəd yox idi. **3** Süleyman atası Davudun qanunlarına əməl edərək Rəbbi sevirdi, ancaq səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. **4** Padşah qurban getirmək üçün Giveona getdi, çünkü ora səcdəgahların ən böyüyü idi. Süleyman o qurbangahda min baş yandırma qurbanı təqdim etmişdi. **5** Giveonda Rəbb Süleymana gecə vaxtı yuxuda göründü. Allah dedi: «Nə istəyirsən, sənə verim?» **6** Süleyman dedi: «Sən qulun atam Davuda böyük xeyirxahlıq göstərdin, çünkü o Sənin öbündə sadiq və saleh işlər görürdü, düz qəlblə Səninlə idi. Bu gün də taxtında oturan bir oğul verməklə ona Öz böyük xeyirxahlığını saxladın. **7** İndi, ya Rəbb Allahim, Öz qulunu atam Davudun yerinə padşah etdin. Ancaq mən çox cavanam, nə edib-etməyəcəyimi bilmirəm. **8** Qulun Sənin seçdiyin xalqın – saysız-hesabsız böyük

bir kütlənin arasındadır. **9** İndi mənə elə bir dərrakəli ürək ver ki, yaxşı ilə pisi ayırd edib Sənin xalqına hökm edə bilim. Başqa cür Sənin bu böyük xalqını kim idarə edə bilər?» **10** Süleymanın bu istəyi Xudavəndin gözüne xoş gəldi. **11** Allah ona dedi: «İndi ki özün üçün uzun ömür, var-dövlət və düşmənlərinin canını istəmədin, bunların yerinə ədaləti ayırd etmək üçün dərrakə istədin, **12** Mən istəyini yerinə yetirirəm: sənə elə bir hikmətli və dərrakəli ürək verirəm ki, sənin kimisi nə səndən əvvəl olmuş, nə də səndən sonra olacaq. **13** Hətta sənə istəmədiyini – var-dövləti də, şöhrəti də verirəm; belə ki bütün ömrün boyu padşahlar arasında sənin kimisi olmayacaq. **14** Əgər sən də atan Davud kimi qanunlarına və əmrlərimə əməl edib yolumla getsən, sənin ömrünü də uzadacağam». **15** Süleyman oyandı. Bu, bir yuxu idi. Sonra Yerusalemə gəldi. Xudavəndin Əhd sandığının önündə durub yandırma qurbanları və ünsiyət qurbanları təqdim etdi və bütün əyanları üçün ziyafət verdi. **16** Bir gün iki fahışə qadın gəlib padşahın hüzurunda durdu. **17** Qadınlardan biri dedi: «Yalvarıram, ay ağam! Mən bu qadınlı bir evdə yaşıyıram. Bu evdə onun yanında uşaq doğdum. **18** Mən doğandan sonra üçüncü gün bu qadın da doğdu. Biz bir yerdə olurduq, evdə bizdən başqa heç kəs yox idi, yalnız ikimiz idik. **19** Gecə bu qadın yatanda oğlu onun altında qalıb öldü. **20** Kəniniz yuxuda ikən gecə yarısı bu qadın qalxaraq oğlumu yanından götürüb öz qoynuna almış, ölü oğlunu isə mənim qoynuma qoymuşdur. **21** Səhər oğlumu əmizdirmək üçün duranda gördüm ki, o ölüb. Amma sonra diqqətlə baxanda bildim ki, bu mənim doğduğum uşaq deyil». **22** O biri qadın isə dedi: «Yox, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölü isə səninkidir». Amma birinci qadın dedi: «Yox, ölü uşaq sənin oğlundur, sağ olan mənimkidir». Padşahın önündə onlar beləcə mübahisə edirdilər. **23** Padşah dedi: «Biri deyir, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölü səninkidir; o biri isə deyir, yox, ölü uşaq sənin oğlundur, sağ olan mənimkidir». **24** Padşah yenə dedi: «Mənə qılinc gətirin!» Padşaha qılinc gətirdilər. **25** Padşah dedi: «Sağ olan uşağı iki yerə bölün: yarısını birinə, yarısını isə o birinə verin!» **26** Oğlu sağ olan qadın balası üçün ürəyi yandığına görə padşaha belə söylədi: «Aman, ağam, sağ olan uşağı ona verin, amma öldürməyin». O biri isə dedi: «Bölün, qoy nə onun olsun, nə mənim». **27** Onda padşah cavab verib dedi: «Sağ olan uşağı birinci qadına verin, onu öldürməyin, uşağıın anası

odur». **28** Bütün İsaillilər padşahın verdiyi hökmü eşidib ona hörmət etdilər, çünkü gördülər ki, hökm etmək üçün onda Allahın hikməti var.

4 Padşah Süleyman bütün İsrail üzərində hökmran idi. **2** Əyanları da bunlar idi: Kahin – Sadoq oğlu Azarya; **3** Mirzələr – Şışanın oğulları Elixoref və Axiya; Salnaməçi – Axilud oğlu Yehoşafat; **4** Ordu başçısı – Yehoyada oğlu Benaya; Kahinlər – Sadoq və Evyatar; **5** Baş vali – Natan oğlu Azarya; Padşahın həmsöhbəti – kahin Natan oğlu Zavud; **6** Saray rəisi – Axişar; Mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi – Avda oğlu Adoniram. **7** Bütün İsrail üzərində Süleymanın on iki bölgə valisi var idi. Onlar padşahı və onun evini ərzaqla təmin edirdilər və hər biri ildə bir aylıq ərzaq göndərməli idi. **8** Onların adları belədir: Efrayimin dağlıq bölgəsində Ben-Xur; **9** Maqas, Şaalvim, Bet-Şemeş və Elon-Bet-Xanan bölgələrində Ben-Deqer; **10** Soko və bütün Xefer torpağının da aid olduğu Arubbot bölgəsində Ben-Xesed; **11** bütün Nafat-Dor bölgəsində Süleymanın qızı Tafatın əri olan Ben-Avinadav; **12** Taanak, Megiddo, Izreelin altındakı Sartanın yanında olan bütün Bet-Şean bölgəsində və Bet-Şeandan Avel-Mexolaya, Yoqmeamin o biri tərəfinə qədər uzanan bölgədə Axilud oğlu Baana; **13** Gileadda olan Menaşə oğlu Yairin kəndlərinin və Başanda olan Arqov ətrafında divarlar və tunc sürgülərlə bağlanmış altmış böyük şəhərin aid olduğu Ramot-Gilead bölgəsində Ben-Gever; **14** Maxanayım bölgəsində iddo oğlu Axinadav; **15** Naftali torpağında Süleymanın qızı Basmatı arvad alan Aximaas; **16** Aşer torpağında və Alot bölgəsində Xuşay oğlu Baana; **17** İssakar torpağında Paruah oğlu Yehoşafat; **18** Binyamin torpağında Ela oğlu Şimey; **19** Gilead torpağında, yəni keçmişdə Emorluların padşahı Sixona və Başan padşahı Oqa maxsus olan ölkədə bu bölgənin yegana valisi olan Uri oğlu Gever. **20** Yəhudalılar və İsaillilər dəniz qırğında olan qum qədər çox idi. Onlar yeyib-icir və xoşbəxt yaşıyırdılar. **21** Süleyman Fərat çayından Filiştililərin torpağına və Misir sərhədində qədər bütün padşahlıqlar üzərində hökmranlıq edirdi. Onlar Süleymanın ömrünün axırına qədər xərac verdilər və ona qulluq etdilər. **22** Süleymanın evinin gündəlik ərzağı bunlardan ibarət idi: otuz kor narın un və altmış kor iri üyüdülülmüş un, **23** on baş bəslənmiş malqara, iyirmi otlaq öküzü, yüz qoyun, maral, ceyran, cüyür və bəslənmiş ev quşları. **24** Tifsahdan Qəzzəyə

qədər Fərat çayının bu tayindakı bütün torpaqlar və çayın bu tayindakı bütün padşahlar üzərində Süleyman hökmənləq edirdi və bütün ətraf ölkələrlə sülh şəraitində yaşayırıdı. **25** Onun bütün ömrü boyu Dandan Beer-Şevaya qədər Yəhuda və İsraildə hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının altında dinclik içində yaşayırıdı. **26** Süleymanın qırx min axurunda döyüş arabaları üçün atları və on iki min atlısı var idi. **27** Valilərin hər biri öz ayında padşah Süleymanı və onun süfrəsinə gələnlərin hamisine ərzaq göndərirdi və heç bir şeyə ehtiyac qalmırıdı. **28** Hər vali ona verilmiş əmrə görə döyüş və çapar atlarının olduqları yerə arpa-saman göndərirdi. **29** Allah Süleymanı dəniz sahilindəki qum qədər bol hikmət, dərrakə və ürək genişliyi verdi. **30** Süleymanın hikməti bütün şərqi xalqlarının və Misirlilərin hikmətindən üstün idi. **31** O bütün adamlardan, Ezrahlı Etandan, Maxolun oğulları Heman, Kalkol və Dardadan hikmətli idi, şöhrəti bütün ətraf millətlər arasında yayılmışdı. **32** O, üç min məsəl söyləmişdi və onun min beş nəğməsi var idi. **33** Livanda olan sidr ağacından tutmuş divarda bitən züfa otuna qədər bitkilər barədə bəhs etdi, həmçinin heyvanlar, quşlar, həşəratlar və balıqlar haqqında danışdı. **34** Süleymanın hikmətli sözlərinə qulaq asmaq üçün bütün xalqlardan və onun hikməti barədə eşitmiş bütün dünya padşahlarından yanına adamlar gəlirdi.

5 Sur padşahı Xiram atasının yerinə Süleymanın padşah olmaq üçün məş edildiyini eşidəndə öz adamlarını onun yanına göndərdi, çünkü Xiram Davudla bütün ömrü boyu dost olmuşdu. **2** Süleyman Xirama xəbər göndərib dedi: **3** «Sən bilirsən ki, atam Davud Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikə bilmədi. Çünkü Rəbb düşmənlərinin onun ayaqları altına atana qədər ətrafında müharibələr gedirdi. **4** Ancaq indi Allahım Rəbb mənə hər tərəfdən əmin-amanlıq verib: nə bir düşmən var, nə də bir əngəl. **5** Mən Allahım Rəbbin adına bir məbəd tikmək niyyətindəyəm; necə ki Rəbb atam Davuda demişdi: "Sənin yerinə taxtında oturdacağım oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək". **6** İndi əmr et ki, mənim üçün Livan dağlarından sidr ağacıları kəsilsin. Adamlarım da sənin adamlarınla birgə olacaq və mən sənin adamların üçün nə qədər desən, o qədər zəhmət haqqı verəcəyəm. Çünkü bilirsən ki, bizdə Sidonlular kimi ağaç kəsməyi bilən adamlar yoxdur». **7** Xiram Süleymanın sözlərini eşidəndə çox

sevindi və dedi: «Bu gün Rəbbə alqış olsun ki, bu böyük xalqı idarə etmək üçün Davuda belə müdrik oğul verdi!» **8** O, Süleymanı xəbər göndərib dedi: «Mənə göndərdiyin sözü eşitdim. Mən sənin sidr və şam ağacları barədə hər istəyini yerinə yetirəcəyəm: **9** mənim adamlarım onları Livandan dənizə endirərlər və mən bu ağaclarдан sallar düzəldərəm, dəniz yolu ilə təyin edəcəyin yerə apararam və onları orada ayırıb yüksələrəm, sən isə götürərsən. Ancaq sən də mənim istəyimi yerinə yetirib evimi ərzaqla təmin et». **10** Xiram Süleymanı istədiyi qədər sidr və şam ağacları verirdi. **11** Süleyman isə hər il Xiramin evi üçün ərzaq olaraq iyirmi min kor buğda və iyirmi kor xalis zeytun yağı verirdi. **12** Rəbb vəd etdiyi kimi Süleymanı hikmət verdi. Xiramlı Süleyman arasında sülh var idi və onlar bir-biri ilə saziş bağlamışdır. **13** Padşah Süleyman bütün İsrailliələr üzərinə əmək mükəlləfiyyəti qoydu. Mükəlləfiyyətçilər otuz min nəfər idi. **14** Hər ay onların on min nəfərini növbə ilə Livana göndərirdi; bir ay Livanda, iki ay evlərində qalırdılar. Onların üzərində Adoniram nəzarət edirdi. **15** Süleymanın yük daşıyan yetmiş min və dağlarda daş yonan səksən min adamı var idi. **16** Bunlardan başqa, Süleyman işə nəzarət etmək üçün üç min üç yüz nəfər məmər qoymuşdu. Onlar adamlara hökm edir və iş görürdülər. **17** Padşahın əmrinə görə işçilər məbədin bünövrəsini yonulmuş daşdan qoymaq üçün böyük və dəyərli daşlar kəsib gətirdilər. **18** Süleymanın və Xiramin ustaları Gevallılarla birgə məbədi tikmək üçün taxtalar və daşlar yanub hazırladılar.

6 İsrail övladları Misir torpağından çıxıqdan dörd yüz səksən il sonra - Süleymanın İsrail üzərində padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ay olan Ziv ayında o, Rəbbə məbəd tikməyə başladı. **2** Padşah Süleymanın Rəbbə tikdiyi məbədin uzunluğu altmış, eni iyirmi və hündürlüyü otuz qulac idi. **3** Məbədin böyük otağının önündə olan eyvanın uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni məbədin önündə on qulac idi. **4** O, məbəd üçün qəfəslə bağlı pəncərələr düzəltdi. **5** Məbədin divarına bitişik, bütün məbədin divarını, yəni böyük otağı və iç otağı dövrəyə alan artırma tikdi. Onun içində məbədi əhatə edən yan otaqlar düzəltdi. **6** Artırmadan alt mərtəbəsinin eni beş, ortasındakının eni altı, üçüncüsünün eni isə yeddi qulac idi. Çünkü artırmanın dirəkləri məbədin divarına dəyməsin deyə məbədin divarını ətrafında

bayır tərəfdən çıxıntılar düzəldilmişdi. 7 Məbədin tikilməsi üçün karxanada hazırlanan yonulmuş daşlar işlədilmişdi. Məbəddə tikinti zamanı nə gürzün, nə iskənənin, nə də başqa bir dəmir alətin səsi eşidildi. 8 Orta mərtəbəyə giriş məbədin sağ tərəfində idi. Pilləkənlərlə orta mərtəbəyə, orta mərtəbədən isə üçüncü mərtəbəyə çıxırdılar. 9 Beləcə Süleyman məbədi tikib qurtardı. Məbədi sidr ağacından olan tırlar və taxtalarla örtdü. 10 Bütün məbədə bitişik olan mərtəbaləri beş qulac hündürlüyündə tikdi və bunlar sidr dirəklərlə məbədə bərkidilmişdi. 11 Süleymanı Rəbbin bu sözü nazil oldu: 12 «Budur, sən məbəd tikirsən. Əgər sən Mənim qaydalarımla getsən, hökmərimə və əmrlərimə uyğun hərəkət etsən, onda Mən atan Davuda verdiyim sözü sənin vasitənlə yerinə yetirəcəyəm: 13 İsrail övladlarının arasında yaşayacağam və xalqım İsraili tərk etməyəcəyəm». 14 Süleyman məbədi tikib qurtardı. 15 Məbədin divarlarına içəridən sidr taxtalarla örtük vurdu və məbədin döşəməsini şam ağacından olan taxtalarla örtdü. Beləcə məbədi döşəməsindən divarlarına və tavanına qədər ağacla örtdü. 16 Məbədin arxa tərəfində döşəmədən tavana qədər sidr taxtalarla örtülmüş uzunluğu iyirmi qulac olan bir bölmə ayırib orada Ən Müqaddəs yer üçün bir iç otaq hazırladı. 17 İç otağın bayırında olan böyük otaq qırx qulac uzunluğunda idi. 18 Məbədin içindəki sidr ağaclarının üstündə balqabaq və açılmış güllərin təsviri oymulmuşdu. Hər şey sidrlə örtülmüşdü, daş heç görünmürdü. 19 Məbədin içərisindəki iç otağı isə o, Rəbbin Əhd sandığını qoymaq üçün hazırladı. 20 İç otağın uzunluğu iyirmi, eni iyirmi və hündürlüyü iyirmi qulac idi. Oranı və sidr ağacından olan qurbanğının üstünü xalis qızılla örtdü. 21 Süleyman məbədi içəridən xalis qızılla örtdü, iç otağın önündə qızıl zəncirlər keçirdi və onu qızılla örtdü. 22 O bütün məbədi tikib qurtararaq onu başdan-başa qızılla örtdü. İç otağa aid olan qurbanğahi da tamamilə qızılla örtdü. 23 İç otaqda zeytun ağacından hündürlüyü on qulac olan iki keruv düzəldti. 24 Keruvun bir qanadının uzunluğu beş qulac, o biri qanadının da uzunluğu beş qulac idi; bir qanadının ucundan o biri qanadının ucuna qədər on qulac idi. 25 O biri keruvun ölçüsü də on qulac idi. Hər iki keruv eyni ölçüdə və eyni görkəmdə idi. 26 Hər ikisinin hündürlüyü on qulac idi. 27 O, keruvları məbədin iç otağının ortasına qoydu. Keruvların qanadları açıq idi. Bir keruvun qanadı bir

divara, o birisinin qanadı isə o biri divara toxunurdu. Onların o biri qanadları məbədin ortasında bir-birinə toxunurdu. 28 O, keruvları qızılla örtdü. 29 Məbədin iç və bayır otağında bütün divarlarında keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin oyma təsvirini düzəldti. 30 Məbəddə iç və bayır otağın döşəməsini qızılla örtdü. 31 İç otağın girişü üçün zeytun ağacından qapılar düzəldti. Onların çərçivəsi beşşəhərli idi. 32 O, zeytun ağacından düzəldilmiş iki qapı üzərində keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin təsvirini oydu və qapıları qızılla örtdü. Keruvların və xurma ağaclarının üstüna qızıl çəkdi. 33 Eləcə də böyük otağın girişü üçün zeytun ağacından dördşəhərli çərçivə, 34 həmçinin şam ağacından iki qapı düzəldti. Bir qapının hər iki tayı qatlanırdı, o biri qapının da hər iki tayı qatlanırdı. 35 Onların üstündə keruvların, xurma ağaclarının, açılmış güllərin təsvirini oydu və oyma işinin üstünü qızılla örtdü. 36 O, üç cərgə yonulmuş daşlardan və bir cərgə sidr dirəklərdən içəri həyət tikdi. 37 Dördüncü ildə, Ziv ayında Rəbbin məbədinin bünövrəsi qoyuldu, 38 on birinci ildə, səkkizinci ay olan Bul ayında məbəd bütün ləvazimatı ilə birgə və bütün şəklinə görə tikilib qurtardı. Beləcə Süleyman onu yeddi ilə tikdi.

7 Ancaq Süleyman öz sarayını ətrafdakı bütün evlərlə birlikdə on üç ilə tikib qurtardı. 2 Onun tikdiyi «Livan meşəsi» adlı sarayın uzunluğu yüz, eni əlli, hündürlüyü isə otuz qulac idi. O, dörd cərgə sidr sütunlardan və sütunlar üzərində olan sidr dirəklərdən ibarət idi. 3 Sütunlar üzərində qırx beş dirəyin üstündə sidrdən olan dam salınmışdı və hər cərgədə on beş dirək var idi. 4 Pəncərə çərçivələri üç cərgə idi və onların içində qarşı-qarşıya üç cərgə pəncərə var idi. 5 Bütün girişlər və onların çərçivələri dördşəhərli idi. Girişlər qarşı-qarşıya olmaqla üç cərgə idi. 6 Süleyman uzunluğu əlli, eni otuz qulac olan sütunlu bir eyvan tikdi. Qabağında artırma və sütunlar, onların qabağında isə eşik düzəldti. 7 O həmçinin hökm verəcəyi taxt eyvanını, yəni məhkəmə otağını tikdi və onu döşəmədən tavana qədər sidr ağacı ilə örtdü. 8 Onun yaşadığı ev eyvanın arxasında, o biri həyətdə idi və eyni quruluşda tikilmişdi. Süleyman arvad aldığı firon qızı üçün də bu eyvan kimi bir ev tikdirdi. 9 Bütün bunlar iç və bayır tərəfdən, bünövrədən dama və bayır tərəfdən böyük həyətə qədər ölçüyə görə yonulmuş, daş mişarı ilə kəsilmiş dəyərlə daşlardan

düzeltilmişdi. **10** Bünövrə böyük və dəyərli daşlardan - on qulacılıq və səkkiz qulacılıq daşlardan qoyulmuşdu. **11** Onların üstündə ölçüyə görə yonulmuş dəyərli daşlar və sidr dirəklər var idi. **12** Rəbbin məbədinin içəri həyatı və məbədin eyvanı kimi böyük həyat də üç cərgə yonulmuş daş və bir cərgə sidr dirəklərlə əhatə olunmuşdu. **13** Padşah Süleyman Xiram adlı bir nəfəri Surdan gətirtdi. **14** Onun anası Naftali qəbiləsindən dul bir qadın, atası isə Surlu bir misqor idi. Xiram tuncdan hər cür şey qayırmaq işində hikmətli, dərrakəli və bilikli idi. O, padşah Süleymanın yanına gəldi və onun bütün işlərini gördü. **15** Xiram iki tunc sütun düzəltdi. Hər sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi və hər birinin ətrafına on iki qulacılıq bir ip dolanmışdı. **16** O, sütunların üstüna qoymaq üçün tökmə tuncdan iki başlıq düzəltdi. Hər iki başlığın hündürlüyü beş qulac idi. **17** Sütunların üstündə olan başlıqlarda hörmə torlar və zəncirvari əslənglər var idi. Hər iki başlıqda yeddi dənə var idi. **18** O, sütunları belə düzəltdi. Sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün hörmə torlarını ətrafında iki cərgə nar düzəltdi və hər başlıq üçün də belə etdi. **19** Eyyvanda olan sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində düzəldilmişdi və hər birinin hündürlüyü dörd qulac idi. **20** Hər iki sütunun yuxarısında olan başlıqlar hörmə torlarının yanındakı girdə çıxının üst tərəfində idi. Hər başlığın üzərində dairəvi cərgələrdə iki yüz nar var idi. **21** Xiram məbədin eyvanında sütunlar qoydu. Sağ tərəfdə olan sütunu Yakin, sol tərəfdəkini isə Boaz adlandırdı. **22** Sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində idi. Beləcə sütunların işi qurtardı. **23** Xiram tuncdan tökülmüş dairəvi bir hovuz düzəltdi. Onun hündürlüyü beş qulac idi və bir kənarından digər kənarına qədər on qulac idi, otuz qulacılıq bir ip də onun ətrafına dolanmışdı. **24** Hər tərəfdən kənarının altından onu balqabaq təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda on balqabaq var idi. Balqabaqlar iki cərgə idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. **25** Hovuz on iki tökmə buğanın üstündə dururdu: üçü şimala, üçü qərba, üçü cənuba, üçü də şərqə baxırdı. Hovuz yuxarıda - onların üzərində idi və buğaların bütün sağrıları içəriyə doğru idi. **26** Hovuzun qalınlığı bir ovuc idi, onun kənarı kasa kənarı kimi düzəldilmişdi və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, iki min bat su tuturdu. **27** Xiram tuncdan on dayaq düzəltdi. Hər dayağın uzunluğu dörd, eni dörd və hündürlüyü üç qulac idi. **28** Dayaqlar belə hazırlanmışdı: onların yan lövhələri var

idi və yan lövhələr gövdəyə bərkidilmişdi. **29** Gövdənin arasında olan yan lövhələr üzərində şir, buğa və keruv təsvirləri var idi. Həmçinin gövdədə, şir və buğa təsvirlərinin yuxarısında və aşağısında asma əslənglər var idi. **30** Hər dayağın dörd tunc çarxı, tunc oxları və ləyən üçün dörd tökmə çıxıntısı var idi. Çıxıntılar hər tərəfdən əslənglərlə bəzədilmişdi. **31** Dayağın başlığında bir oyuq var idi. Başlığın hündürlüyü bir qulac idi, oyuq isə dəyirmi və bir qulac yarım enində idi, üstündə oymalar var idi. Yan lövhələr dairəvi deyil, dördgüşəli idi. **32** Dörd çarx yan lövhələrin altında idi və çarxların oxları dayaqda idi. Bir çarxın hündürlüyü bir qulac yarım idi. **33** Çarxların quruluşu döyük arabalarının çarxlarının quruluşu kimi idi. Onların oxları, sağanaqları, milləri və topları - hər şeyi tökmə idi. **34** Hər dayağın dörd küncündə çıxıntı var idi. Çıxıntılar dayağa bitişik idi. **35** Dayağın başında yarım qulac hündürlüyündə dəyirmi bir çənber var idi. Dayağın başında olan dəstəkləri və yan lövhələri özünə bitişik idi. **36** Xiram dəstəklərin və yan lövhələrin üzərində yer çatan qədər keruv, şir, xurma ağacı təsvirləri, ətrafında isə əslənglər oyu. **37** Beləcə on dayaq düzəltdi. Onların hamısı bir tökmədə, bir ölçüdə və bir quruluşda idi. **38** Xiram on dayağın üstünə qoymaq üçün tuncdan on ləyən düzəltdi. Hər ləyən qırx bat tuturdu və dörd qulac enində idi. **39** Dayaqların beşini məbədin sağ tərəfində, beşini də məbədin sol tərəfində qoydu. Hovuzu isə məbədin cənub-şərq künçündə yerləşdirdi. **40** O həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəltdi. Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri görüb qurtardı: **41** iki sütun; sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq; sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor; **42** sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində iki cərgədə dörd yüz nar; **43** on dayaq; dayaqların üzərində on ləyən; **44** bir hovuz; hovuzun altında on iki tökmə buğa; **45** qazanlar, kürəklər və piyalələr. Bütün bu əşyaları Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə cıalanmış tuncdan düzəltmişdi. **46** Padşah bunları İordan çayının kənarındaki düzənlikdə Sukkot ilə Sartan arasındaki gilli torpaqlarda tökmüşdü. **47** Bütün bu əşyalar həddən artıq çox olduğu üçün Süleyman onlara işlədilən tuncun çəkisini müəyyən etmədi. **48** Süleyman Rəbbin məbədindəki bütün bu əşyaları düzəltdi: qızıl qurbangah; təqdis çörəkləri qoyulan

qızıl masa; **49** iç otağın önündə beşi sağ tərəfdə, beşi da sol tərəfdə olan xalis qızıldan çıraqdanlar; qızıldan olan qönçə, çıraqlar və maşalar; **50** xalis qızıldan kasalar, maqqaşlar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar; iç otağın, yəni Ən Müqəddəs yerin və böyük otağın qapıları üçün qızıldan ilgəklər. **51** Padşah Süleymanın Rəbbin məbədində gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Rəbbin məbədinin xəzinələrinə qoydu.

8 O zaman padşah Süleyman İsrailin aqsaqqallarını, bütün qəbilə başçılarını, yəni İsrail övladlarının nəsil rəhbərlərini Yeruşəlimə, özünün yanına topladı ki, Rəbbin əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı gətirsinlər. **2** Yeddinci – Etanim ayında olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşah Süleymanın yanına toplandı. **3** Bütün İsrail aqsaqqalları gələndə kahinlər Rəbbin sandığını götürdürlər. **4** Onunla birgə Hüzur çadırını və çadırda olan bütün müqəddəs əşyaları kahinlər və Levililər yuxarı gətirdilər. **5** Padşah Süleyman və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması sandığın önündə çoxluğuna görə sayı hesabı bilinməyən qədər qoyun-keçi və mal-qara qurban kəsirdilər. **6** Kahinlər Rəbbin əhd sandığını öz yerinə, məbədin iç otağına – Ən Müqəddəs yərə, keruvtarın qanadları altındakı yerinə gətirdilər. **7** Keruvtar qanadlarını sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığın və onun şüvüllərini örtmüşdü. **8** Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın önündəki Müqəddəs yerdən görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü. Onlar bu günə qədər oradadır. **9** İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqları zaman Rəbbin onlarla əhd bağladığı Xorevda Musa sandığın içində iki daş lövhə qoymuşdu. Bunlardan başqa, sandığın içində heç bir şey yox idi. **10** Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdıqları vaxt bulud Rəbbin məbədini elə doldurdu ki, **11** buluda görə onlar ibadət etmək üçün orada dayana bilmədilər. Çünkü Rəbbin izzəti Onun məbədini doldurmuşdu. **12** O zaman Süleyman dedi: «Rəbb istədi ki, qatı qaranlıqda məskən salsın. **13** Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki, Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun». **14** Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. **15** Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rəbba alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağızı ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi. O söyləmişdi: **16**

“Mən xalqım İsraili Misirdən çıxardığım gündən bəri bir məbəd tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım üstündə olsun, ancaq xalqım İsrailin üzərində olmaq üçün Davudu seçdim”. **17** Atam Davudun ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var idi. **18** Lakin Rəbb atam Davuda dedi: “Sən yaxşı eləmisən ki, Mənim adıma bir məbəd tikmək niyyətinə düşmüsən. **19** Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən, sənin belindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək”. **20** Rəbb vəd etdiyini yerinə yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi kimi İsrail taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim. **21** Orada sandıq üçün yer hazırladım. Atalarımızı Misir torpağından çıxardığı vaxt Rəbbin onlarla bağladığı əhd onun içindədir». **22** Süleyman Rəbbin qurbangahı önündə, bütün İsrail camaatının qarşısında durdu və əllərini göyə açıb dedi: **23** «Ya Rəbb, İsrailin Allahı! Nə yuxarıda göydə, nə də aşağıda yerdə Sənin kimi Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə yoluyla gedən qullarına əhdini və lütfünü saxlayırsan. **24** Sən qulun atam Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz dilinlə söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə yetirdin. **25** Ya Rəbb, İsrailin Allahı, indi də qulun atam Davuda dediyin sözə əməl et, Özün söyləmişdin: “Sən yolumla getdiyin kimi oğulların da yolumla gedərək öz əməllərinə diqqət etsələr, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq”. **26** Ey İsrailin Allahı, indi qulun atam Davuda dediyin sözü təsdiq et! **27** Lakin, doğrudan da, Allah yerdə yaşayarmı? Sən göyə və göylərin göyünə sığmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! **28** Ancaq Sən bu qulunun duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rəbb Allahum. Bu gün qulunun Sənin önündə etdiyi fəryadı və duanı eşit. **29** Qoy Sənin nəzərin gecə-gündüz bu məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən: “Mənim adım orada olacaq”. Qulunun buraya üz tutub etdiyin duanı eşit. **30** Bu yerə tərəf dua etdikləri vaxt Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydə – Öz məskənində eşit və bağışla! **31** Əgər bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb olunarsa, o da gəlib bu məbəddə, Sənin qurbangahının önündə and içərsə, **32** o vaxt Sən göydə eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına döndərərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə sahəliyinə görə bəraət ver. **33** Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən önündə məğlub olsa, onlar təkrar Sənə tərəf dönüb adını dillərinə gətirsələr

və bu məbəddə Sənə yalvarıb fəryad etsələr, **34** o vaxt Sən göydə eşit və xalqın İsrailin günahını bağışla, onları yənə atalarına verdiyin torpağa qaytar. **35** Əgər xalqın Sənin öündə günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağmayan vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə gətirəsələr və Sən onlara bəla göndərdiyin vaxt öz günahlarından dönsələr, **36** o vaxt Sən göydə eşit, qullarının və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər. Xalqına ırs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər. **37** Əgər ölkədə acliq, vəba olarsa, səmum küləyi ya kif, çeyirtkə ya bitki qurdı olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühasirəyə alarsa – hansı bəla, hansı xəstəlik olursa-olsun – **38** kimsə tərəfindən yaxud da bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz ürəyinin dərdini bılıb bu məbədə tərəf əllərini açarsa, **39** o vaxt Sən göydə – Öz məskənidə eşit, bağışla və bir əlac et. Ürəyini bildiyin hər adama bütün əməllərinə görə əvəz ver, çünkü hər insanın ürəyini yalnız Sən bilirsən. **40** Ta ki onlar atalarımıza verdiyin torpaqda yaşıdlıqları bütün günlər boyu Səndən qorxsunlar. **41** Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də Sənin adın naminə uzaq ölkədən gəlsə, **42** Sənin böyük adın, qüdrətli əlin və uzanan qolun barədə eşidib bu məbədə tərəf dua etsə, **43** o vaxt Sən göydə – Öz məskənidə eşit və yadellinin Sənə fəryad etdiyi hər şeyi elə ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını tanışınlar, xalqın İsrail kimi Səndən qorxsunlar və tikdiyim bu məbədin Sənin adımla çağırıldığını bilsinlər. **44** Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşməni qarşı müharibəyə çıxsa və Sənin seçdiyin şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib Rəbbə dua etsə, **45** Sən göydə onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. **46** Əgər onlar öündə günah etsələr – çünkü günah etməyən insan yoxdur – Sən qəzəblənib onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya uzaq torpağına aparsa, **47** onlar əsirlikdə olduqları ölkədə ürəklərini döndərib tövbə etsələr və Sənə dua edərək “biz günah və haqsızlıq etdik, pislik etdik” desələr, **48** onları əsir edən düşmənlərin ölkəsində bütün ürəkləri və canları ilə Sənə tərəf dönsələr, atalarına verdiyin torpağa, seçdiyin şəhərə və adına tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, **49** o vaxt Sən göydə – Öz məskənidə onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. **50** Sənin öündə günah edən xalqını və onun Sənə qarşı

etdiyi bütün üsyankarlıqları bağışla və onları əsir alanlara insaf ver ki, onlara qarşı rəhmli olsunlar. **51** Çünkü onlar Sənin xalqın, Sənin ırsındır, Sən onları Misirdən, dəmir kürənin içindən çıxartmışan. **52** Bu qulunun və xalqın İsrailin yalvarışına nəzər yetir ki, onların Sənə fəryad etdikləri hər sözü eşidəsən. **53** Çünkü, ya Xudavənd Rəbb, Sən ırsın olmaq üçün onları yer üzünün bütün xalqlarından ayırdın. Bunu atalarımızı Misirdən çıxartdığın vaxt qulun Musa vasitəsilə söyləmişdin». **54** Süleyman bütün bu dua və yalvarışlarını Rəbbə söyləyib qurtarandan sonra Rəbbin qurbangahı öündən, əlləri göyə açıq halda diz çökdüyü yerdən qalxdı. **55** O ayağa durdu və bütün İsrail camaatına uca səslə xeyir-dua verib dedi: **56** «Rəbbə alqış olsun ki, vəd etdiyi kimi xalqı İsrailə dinclik verdi! Öz qulu Musanın vasitəsilə verdiyi yaxşı vədlərindən heç biri hədər getmədi. **57** Qoy Allahımız Rəbb atalarımıza yar olduğu kimi biza də yar olsun, qoy bizi buraxmasın və tərk etməsin. **58** Bizim ürəklərimizi Özünə tərəf yönəltsin ki, Onun yolları ilə gedək və Onun atalarımıza buyurduğu əmrlərinə, qanunlarına və hökmlərinə əməl edək. **59** Qoy Rəbbin öündə bu yalvarış sözlərim gecə-gündüz Rəbb Allahımızın xatirində olsun, Öz qulunun və xalqı İsrailin yaxşılığı üçün günbəgün çalışın. **60** Ta ki yer üzünün bütün xalqları bilsin: yalnız Rəbb Allahdır, Ondan başqası yoxdur. **61** Qoy sizin ürəyiniz bütünlükə Allahımız Rəbbə sadiq olsun ki, bu gün olduğu kimi Onun qanunları ilə gedəsiniz və Onun əmrlərinə əməl edəsiniz». **62** Padşah və onunla birgə bütün İsaillilər Rəbbin öündə qurbanlar kəsdiilər. **63** Süleymanın Rəbbə təqdim etdiyi ünsiyyət qurbanlarının sayı iyirmi iki min baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-keçi idi. Beləliklə, padşah və bütün İsrail övladları Rəbbin məbədini təqdis etdiilər. **64** Həmin gün padşah Rəbbin məbədi öündəki həyətin ortasını təqdis etdi ki, yandırma qurbanlarını, taxıl təqdimlərini və ünsiyyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin, çünkü Rəbbin öündəki tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri və ünsiyyət qurbanlarının piyi oraya yerləşməzdi. **65** O vaxt Süleyman və onunla birgə böyük bir camaat – Xamat keçidindən Misir vadisində qədər yaşayın bütün İsaillilər Allahımız Rəbbin öündə yeddi gün və daha yeddi gün – on dörd gün bayram etdiilər. **66** Səkkizinci gün Süleyman xalqı buraxdı. Onlar padşaha xeyir-dua verib Rəbbin qulu

Davuda və xalqı İsrailə etdiyi bütün yaxşılıqlara görə sevinclə və şad ürkələ öz evlərinə getdilər.

9 Süleyman Rəbbin məbədini, padşah sarayını və tikmək istədiyi bütün şeyləri tamamlayıb qurtarandan sonra **2** Rəbb Giveonda göründüyü kimi ikinci dəfə ona göründü. **3** Rəbb Süleymana dedi: «Mən önümüzə etdiyin dua və yalvarışını eşitdim. Adımı əbədilik oraya qoymaq üçün tikdiyin bu məbədi təqdis etdim. Mənim nəzərim və ürəyim daim orada olacaq. **4** Əgər Mənim sənə əmr etdiklərimi yerinə yetirərək atan Davud kimi ürək bütövlüyü və düzüklə yolumla getsən, Mənim qanunlarımı və hökmərimə əməl etsən, **5** sənin padşahlıq taxtını İsrail üzərində əbədi ucaldacağam. Bunu atan Davud “İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayıacaq” deyə vəd etmişdim. **6** Ancaq siz və övladlarınız ardımcı getməkdən dönbü qarşınıza qoyduğum əmrlərimə və qaydalarıma əməl etməsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara səcdə etsəniz, **7** Mən İsailliləri onlara verdiyim torpaqdan silib atacağam və Öz adıma təqdis etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail barədə bütün xalqlar arasında məsəl və kinayə söyləniləcək. **8** Bu məbədin qalaqları elə uca olacaq ki, yanından keçən hər kəs dəhşətə gələrək deyəcək: “Nə üçün Rəbb bu torpağı və bu məbədi bu cür rədd etdi?” **9** Onlara deyəcəklər: “Ona görə ki bu xalq atalarını Misir torpağından çıxaran özlərinin Allahı Rəbbi tərk etdi və başqa allahlardan yapışdı, onlara səcdə və qulluq etdi. Buna görə də Rəbb bütün bu bələni onların üzərinə göndərdi”». **10** Süleyman iki evi – Rəbbin məbədini və padşah sarayını iyirmi ilə tikib qurtardıqdan sonra **11** Sur padşahı Xirama Qalileya diyarında iyirmi şəhər verdi, çünkü Xiram Süleymana onun arzusuna görə sidr, şam ağacları və qızıl göndərmişdi. **12** Xiram Surdan çıxdı ki, Süleymanın ona verdiyi şəhərlərə baxsın. Onlar Xiramın xoşuna gəlmədi. **13** O dedi: «Qardaşım, bu nə şəhərlərdir, mənə vermisən?» Onları Kavul torpağı adlandırdı və bu günə qədər onlar belə adlanır. **14** Xiram padşaha yüz iyirmi talant qızıl göndərdi. **15** Padşah Süleyman əmək mükəlləfiyyəti qoyub bu işləri gördü: Rəbbin məbədini, öz sarayını, qala yamacını, Yeruşalim divarını, Xasoru, Megiddonu və Gezeri tikdi. **16** Misir padşahı firon gəlib Gezeri tutmuşdu və oranı yandırmışdı. Şəhərdə yaşayan Kənanlıları qırılmışdı və bu şəhəri öz qızına – Süleymanın arvadına

cehiz vermişdi. **17** Süleyman yenidən Gezeri tikdi. O həmçinin Aşağı Bet-Xoronu, **18** Baalatı, ölkədəki səhralıqda olan Tadmoru, **19** özünün bütün anbar şəhərlərini, döyükən arabalarının olduğu şəhərləri, süvarilərin olduğu şəhərləri, Yerusalimdə, Livanda və onun hökmərliyi altında olan bütün yerdərə tikmək istədiyi hər şeyi tikdi. **20** Ölkədə İsrail övladlarından olmayan başqa xalqlar – Emorlular, Xetilər, Perizlilər, Xivililər və Yevuslular qalmışdı, **21** çünki İsaillilər onların atalarını tamamilə məhv edə bilməmişdilər. Süleyman onları mükəlləfiyyətçi qul etdi və bu indiyə qədər belədir. **22** İsrail övladlarını isə qul etmədi, ancaq onlar Süleymanın əsgərləri, əyanları, rəisləri və sərkərdələri, döyükən arabalarının və süvarilərinin başçıları idi. **23** Süleymanın işlərinə nəzarət edən rəislər də İsaillilərdən idi. İş görən xalqa rəislik edən bu adamlar beş yüz əlli nəfər idi. **24** Fironun qızı Davudun şəhərindən Süleymanın onun üçün tikdiyi evinə köcdü. Sonra Süleyman qala yamacını tikdi. **25** Süleyman Rəbbə tikdiyi qurbangahın üzərində ildə üç dəfə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları gətirirdi, bununla bərabər Rəbbin öündə buxur yandırırdı. Beləcə o, məbədin işini görürdü. **26** Padşah Süleyman həmçinin Edom ölkəsində, Qırmızı dənizin körfəzində, Elatın yanında olan Eson-Gever limanında donanma düzəltdi. **27** Xiram öz təbəəsi olan dənizə bələd gəmiçiləri Süleymanın adamları ilə birgə donanmaya göndərdi. **28** Onlar Ofirə gəldilər və oradan dörd yüz iyirmi talant qızıl götürüb padşah Süleymana gətirdilər.

10 Səba mələkəsi Rəbbin adından ötrü Süleymanın şöhrətini eşidib onu tapmacalarla sınamağa gəldi. **2** O, çox böyük karvanla – ətriyyat, çoxlu qızıl və qiymətli daşlarla yüksəlmiş dəvələrlə Yeruşalimə, Süleymanın yanına gəldi və ürəyində olan hər şey barədə onunla söhbət etdi. **3** Süleyman onun bütün suallarına cavab verdi, elə bir gizli şey olmadı ki, padşah ona izah etməsin. **4** Səba mələkəsi Süleymanın bütün hikmətini və onun tikdiyi sarayı, **5** süfrəsindəki yeməyi, əyanlarının oturuşunu, qulluqçularının xidmətini və onların geyimlərini, saqılərini, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurbanlarını görəndə daha özünü saxlaya bilmədi. **6** O, padşaha dedi: «Sənin işlərin və hikmətin barədə öz ölkəmdə eşitdiyim sözər düz imiş. **7** Gəlib öz gözlərimlə görənə qədər mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə heç gördükərimin yarısı

danışılmayıb, sənin hikmətin və var-dövlətin mən eşitdiyim şöhrətdən üstündür. **8** Sənin adamların nə bəxtiyardır, bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmişə öündə durub hikmətini eşidirlər. **9** Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib İsrail taxtında oturdu! Rəbb İsrailə olan əbədi sevgisi naminə ədalət və salehliklə hökm etmək üçün səni padşah qoydu». **10** Səba mələkəsi padşaha yüz iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah Süleymana verdiyi qədər çox ətriyyat halə heç vaxt gəlməmişdi. **11** Ofirdən qızıl gətirən Xiramin gəmiləri oradan çoxlu ardıc ağacı və qiymətli daşlar gətirdi. **12** Padşah ardıc ağacından Rəbbin məbədi və padşah sarayı üçün sürahi, musiqiçilər üçün lira və çəng düzəltdi. Heç vaxt bu qədər ardıc ağacı gəlməmişdi və bu gün qədər görünməmişdi. **13** Padşah Süleymanın öz səxavətinin görə Səba mələkəsinə verdiklərindən başqa, padşah onun arzuladığı və istədiyi bütün şeyləri verdi. O da adamları ilə birgə qayıldı öz ölkəsinə getdi. **14** Bir ildə Süleymana gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi. **15** Alver edən adamlardan, tacirlərin ticarətindən, bütün ərəb padşahlarından və ölkənin valilərindən gələn qızıl buraya daxil deyildi. **16** Padşah Süleyman döymə qızıldan iki yüz sıpər düzəltdi. Bir sıpərə altı yüz şekel qızıl işləndi. **17** O, döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəltdi. Bir qalxana üç mina qızıl işləndi. Padşah onları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu. **18** Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəltdi və onu xalis qızılla örtdü. **19** Taxtın altı pilləsi var idi. Arxa tərəfdən taxtin başı dəyirmi idi. Oturacağın hər iki tərəfində qollar var idi, qolların yanında iki şir təsviri var idi. **20** Altı pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç bir padşahlıqda belə şey yox idi. **21** Padşah Süleymanın bütün içki qabları qızıldan idi, «Livan meşəsi» adlı sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan idi. Gümüşdən heç bir şey yox idi, çünkü gümüş Süleymanın dövründə heç nə sayılırdı. **22** Padşahın dənizdə Xiramin gəmiləri ilə birgə Tarşış gəmiləri var idi. Üç ildə bir dəfə Tarşış gəmiləri qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüklənərək gəlirdi. **23** Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün padşahlarından üstün idi. **24** Süleymanın ürəyinə Allahın qoyduğu hikməti eşitmək üçün hamı onun üzünü görmək istəyirdi. **25** Onun yanına gələn hər kəs hədiyyə gətirirdi. Beləcə ona hər il qızıl və gümüş qablar, paltarlar, silahlar, ətriyyat, atlar və qatırlar gətirilirdi. **26**

Süleyman döyükən arabaları və süvarilər topladı. Onun min dörd yüz döyükən arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşalimdə, padşahın yanında yerləşirdi. **27** Padşah Yeruşalimdə çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamacli-düzənlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. **28** Süleymanın atları Misirdən və Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdılar. **29** Hər bir döyükən arabası altı yüz şekel, hər bir at isə yüz əlli şekel gümüşə başa gəlib, Misirdən gətirilirdi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın tacirlərinin vasitəsilə alırdılar.

11 Padşah Süleyman fironun qızından başqa, Moavlilar, Ammonlular, Edomlular, Sidonlular və Xetlilərdən çoxlu yadelli qadın sevdı. **2** Rəbb İsrail övladlarına bu xalqlar barədə demişdi: «Onlardan qız almayıñ və onlara qız verməyin. Əgər belə etsəniz, hökmən ürəyinizi öz allahlarına tərəf azdıracaqlar». Bu qadınlar da həmin xalqlardan idi. Süleyman sevgi ilə onlara bağlandı. **3** Onun zadəgan nəslindən olan yeddi yüz arvadı və üç yüz kənizi var idi. Arvadları onun ürəyini yoldan çıxartdılar. **4** Onlar Süleymanın qocalıq çağında onun ürəyini başqa allahlara tərəf azdırırdılar və onun ürəyi atası Davuddan fərqli olaraq Allahi Rəbbə sadiq deyildi. **5** Süleyman Sidonluların ilahəsi Aştoretə və Ammonluların iyrənc bütü Milkoma xidmət etdi. **6** Süleyman Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və atası Davuddan fərqli olaraq Rəbbə tamamilə xidmət etmədi. **7** Onda Süleyman Yeruşalimin şərqindəki dağda Moavin iyrənc bütü Kemoş üçün və Ammon övladlarının iyrənc bütü Molek üçün səcdəgah düzəltdi. **8** O öz allahlarına buxur yandıran və qurbanlar gətirən bütün yadelli arvadları üçün belə etdi. **9** Rəbb Süleymana qəzəbləndi, çünkü onun ürəyi İsrailin Allahi Rəbdən dönmüşdü. Rəbb ona iki dəfə görünərək **10** «başqa allahlara xidmət etmə» deyə bu barədə əmr etdi, o isə Rəbbin əmrinə əməl etmədi. **11** Ona görə də Rəbb Süleymanı dedi: «Bu niyyətdə olduğuna görə, sənə əmr etdiyim əhdimə və qaydalarına əmal etmədiyin üçün Mən hökmən padşahlığını əlindən çəkib alacağam və onu sənin quluna verəcəyəm. **12** Ancaq atan Davudun xatırınə Mən bunu sənin dövründə etməyəcəyəm, onu sənin oğlunun əlindən çəkib alacağam. **13** Həm də bütün padşahlığı çəkib almayacağam, qulum

Davudun xatırınə və Mənim seçdiyim Yerusəlimdən ötrü bir qəbiləni sənin oğluna verəcəyəm». 14 Rəbb Edomlu Hadadı Süleymana düşmən etdi. O, Edomun padşah nəslindən idi. 15 Davud Edomda olarkən ordu başçısı Yoav ölənləri basdırmaq üçün gəlib Edomda bütün kişişiləri qırmışdı. 16 Yoav bütün İsaillilərlə birgə Edomda olan bütün kişişiləri qırana qədər altı ay orada qalmışdı. 17 O zaman Hadad və atasının əyanlarından olan bəzi Edomlular onunla birgə Misirə tərəf qaçmışdilar. Hadad balaca bir uşaq idi. 18 Onlar Midyandan qalxıb Parana gəldilər, Parandan özləri ilə adamlar götürüb Misirə, Misir padşahı fironun yanına gəldilər. O, Hadada ev və torpaq verdi, onu azuqə ilə təmin etdi. 19 Hadad fironun gözündə böyük rəğbat qazandı və firon arvadı mələkə Taxpenesin bacısını ona arvad olmaq üçün verdi. 20 Taxpenesin bacısı ona oğlu Genuvatı doğdu. Taxpenes özü fironun evində onu böyüdü. Genuvat fironun evində, fironun oğulları arasında idi. 21 Hadad Misirdə olanda Davudun vəfat etdiyini və ordu başçısı Yoavın öldüyünü eşidib firona dedi: «Göndər məni, öz ölkəmə gedim». 22 Firon ona dedi: «Məgər mənim yanımda bir şəyə eltiyacın var ki, öz ölkənə getmək istəyirsən?» O cavab verdi: «Yox, ancaq sən məni göndər, gedim». 23 Allah həmçinin ağası Sova padşahı Hadadezərdən qaçan Elyada oğlu Rezonu Süleymana düşmən etdi. 24 Davud Sovalıları qırandan sonra o, yanına adamlar toplayıb bir quldur dəstəsinin başçısı olmuşdu. Bu adamlar Dəməşqə gedib orada qalmışdilar və Dəməşqdə hökmənlər edirdilər. 25 O, Süleymanın bütün ömrü boyu İsrailə düşmən idi. Hadadın etdiyi pisliklərlə birgə o da həmisiə İsaillilərə pislik edirdi və kin bəsləyirdi. Aramda o, padşahlıq edirdi. 26 Süleymanın təbəələrindən biri – Seredadan olan Efrayimli Nevat oğlu Yarovam da padşaha qarşı çıxmışdı. Onun dul bir qadın olan anasının adı Serua idi. 27 Yarovamın padşaha qarşı çıxmışının səbəbi bu idi: Süleyman qala yamacını tikdi və atası Davudun şəhərinin divarındaki yarığı bərpa etdi. 28 Yarovam bacarıqlı adam idi. Süleyman cavan oğlanın iş bacarığını gördü və onu Yusifin nəslindən olan ağır işdə işləyən adamların üzərində rəis qoydu. 29 O zaman günlərin birində Yarovam Yerusəlimdən çıxdı və yolda Şilolu peyğəmbər Axiya onu qarşılıdı. Axiya təzə paltar geymişdi. Çöldə yalnız onlar ikisi idi. 30 Axiya əynində olan təzə paltarı götürüb on iki yerə cirdi. 31 Sonra Yarovama dedi: «Özünə on hissə götür, çünkü İsrailin Allahı Rəbb belə

deyir: “Mən padşahlığı Süleymanın əlindən çəkib alıram və on qəbiləni sənə verirəm. 32 Ancaq qulum Davudun xatırınə və İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyim şəhər olan Yerusəlimdən ötrü bir qəbilə onun olacaq. 33 Bunu ona görə edirəm ki, Süleyman Məni tərk etdi və Sidonluların ilahəsi Aştoretə, Moav allahı Kemoşa, Ammonluların allahı Milkoma səcdə etdi. Atası Davud gözümdə doğru olan işlər etməklə, qaydalarına və əmrlərimə əməl etməklə Mənim yolumla getdi, amma Süleyman belə etmədi. 34 Buna baxmayaraq, bütün padşahlığı onun əlindən çəkib almayıcağam. Əmrlərimə və qaydalarına əməl edən seçdiyim qulum Davudun xatırınə onu bütün ömrü boyu hökmədar edəcəyəm. 35 Padşahlığı onun oğlunun əlindən çəkib alacağam və on qəbiləni sənə verəcəyəm. 36 Onun oğluna isə bir qəbiləni verəcəyəm ki, Mənim ölümdə, adımı oraya qoymaq üçün seçdiyim şəhər olan Yerusəlimdə həmisiə qulum Davudun çrağı olsun. 37 Mən səni seçirəm, sən ürəyin istədiyi hər şey üzərində hökmənlər edəcəksən və İsrailin padşahı olacaqsən. 38 Əgər qulum Davud kimi Mənim qanunlarına və əmrlərimə əməl edərək sənə buyurduğum hər şeyə qulaq assan, Mənim yolumla getsən və Mənim gözümdə doğru olan işlər görsən, onda Mən səninlə olacağam. Davud üçün qurdugum kimi sənin üçün də möhkəm bir sülələ quracağam və İsraili sənə verəcəyəm. 39 Mən bundan ötrü Davudun nəslini alçaldacağam, ancaq həmisiəlik yox”. 40 Süleyman Yarovamı öldürmək istədi, ancaq Yarovam qalxıb Misirə, Misir padşahı Sisaqın yanına qaçıdı və Süleymanın ölümünə qədər Misirdə qaldı. 41 Süleymanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hikməti barədə Süleymanın əməlləri kitabında yazılmışdır. 42 O, Yerusəlimdə bütün İsrail üzərində qırıx il padşahlıq etmişdi. 43 Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

12 Rexavam Şekemə getdi, çünkü bütün İsaillilər onu padşah etmək üçün Şekemə gəlmışdilar. 2 Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyə zaman hələ Misirdə idi. Oraya padşah Süleymanın əlindən qaçmışdı və Misirdə yaşayırı. 3 Onu çağırtdırlar. Yarovam gəldi və bütün İsrail camaatı ilə birgə Rexavama söylədi: 4 «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə qulluq edərik».

5 Rexavam onlara dedi: «İndi gedin və üç gündən sonra yenə mənim yanımı gəlin». Xalq getdi. 6 Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun öündə duran ağsaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə nə məsləhət verirsiniz?» 7 Ağsaqqallar ona dedilər: «Əgər bu gün sən bu xalqa xidmətçi olsan, onlara qulluq etsən və onlara cavab verəndə yaxşı sözlər desən, daim sənə qul olacaqlar». 8 Ancaq o, ağsaqqalların verdikləri məsləhətə məhəl qoymadı, onunla birgə böyümüş və onun öündə duran cavan adamlarla məsləhətləşdi. 9 Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz? Mənə “atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir” deyən bu xalqa nə cavab verim?» 10 Onunla birgə böyümüş cavan adamlar ona dedilər: «Sənə “atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir” deyən bu xalqa belə söylə: “Mənim kiçik barmağım atamın belindən yoğundur. 11 Atam sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuza daha da artıracağam; atam sizi qamçılara cəzalandırırdı, mən isə sizi aqrəblərlə cəzalandıracağam”». 12 «Üç gündən sonra yenə yanımı galin» deyə padşahın söylədiyi kimi Yarovam bütün xalqla birgə üç gündən sonra Rexavamin yanına gəldi. 13 Padşah xalqa sərt cavab verdi, ağsaqqalların ona verdiyi məsləhətə məhəl qoymayıb 14 cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuza daha da artıracağam; atam sizi qamçılara cəzalandırırdı, mən isə aqrəblərlə cəzalandıracağam». 15 Padşah xalqa qulaq asmadı, çünkü bu hadisə Rəbb tərəfindən oldu ki, O, Şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi sözü yerinə yetirsin. 16 Bütün İsraililər padşahın onlara qulaq asmadığını gördülər. Onda xalq ona cavab verib dedi: «Davudla bizim nə şərīkliyimiz var? Yesseyin oğlu ilə heç bir ırsimiz yoxdur! Ey İsraililər, qadırınıza! İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!» İsraililər evlərinə getdilər. 17 Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayan İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. 18 Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi olan Adoniramı göndərdi, bütün İsraililər onu daşqalaq edib öldürdürlər. Padşah Rexavam Yerusalıma qaçmaq üçün tələsik öz döyüş arabasına mindi. 19 Beləcə İsraililər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdılar və bu indiyə qədər belədir. 20 Bütün İsraililər Yarovamin qayıtdığını eşidəndə onu toplantıya çağırıldırılar və bütün İsrail üzərində onu padşah etdilər. Yəhuda

qəbiləsindən başqa Davud sülaləsinin arxasında gedən olmadı. 21 Rexavam Yerusəlimə gəldi. O, İsrail evi ilə müharibə edib öz padşahlığını qaytarmaq üçün bütün Yəhuda evini və Binyamin qəbiləsini – yüz səksən min seçmə döyüşçünü topladı. 22 Ancaq Allah adımı Şemayaya Allahın bu sözü nazıl oldu: 23 «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, bütün Yəhuda və Binyamin evinə, qalan xalqa söylə ki, 24 Rəbb belə deyir: “Getməyin və öz soydaşlarınız olan İsrail övladları ilə müharibə etməyin. Hər kəs öz evinə qayıtsın, çünkü bu iş Mənim tərəfimdən oldu”». Onlar Rəbbin sözüna qulaq asdilar və Rəbbin sözünə görə geri qayıtdılar. 25 Yarovam Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi tikdi və orada yaşadı. Oradan çıxıb Penueli tikdi. 26 Yarovam ürəyində dedi: «Padşahlıq yenə Davud sülaləsinə qayıda bilər. 27 Əgər bu xalq Yerusəlimə, Rəbbin məbədində qurban gətirmək üçün gedərsə, bu xalqın ürəyi ağalarına – Yəhuda padşahı Rexavama tərəf döncək. Onlar məni öldürüb Yəhuda padşahı Rexavamin tərəfinə keçəcəklər». 28 Padşah məsləhətləşib iki qızıl dana düzəltdi və xalqa dedi: «Sizə daha Yerusəlimə getmək lazımdır. Ey İsraililər, sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız bunlardır». 29 O, danalardan birini Bet-Eldə, o birini isə Danda qoydu. 30 Bu iş günah oldu. Xalq onlardan birinə səcdə etmək üçün Dana qədər gedirdi. 31 Yarovam səcdəgahlarda ibadət evləri tikdi və xalqın arasından Levililərdən olmayan kahinlər təyin etdi. 32 Yarovam səkkizinci ayın on beşinci günü Yəhudada keçirilən bayram kimi bir bayram keçirdi. Bet-Eldə düzəltdiyin danalara qurban gətirmək üçün qurbangaha qalxdı və tikdiyi səcdəgahların kahinlərini Bet-Eldə vəzifəyə qoydu. 33 O öz istəyincə uydurduğu vaxt – səkkizinci ayın on beşinci günü İsrail övladları üçün bayram keçirdi və buxur yandırmaq üçün Bet-Eldə düzəltdiyin qurbangaha qalxdı.

13 Yarovam buxur yandırmaq üçün qurbangahın yanında durduğu vaxt bir Allah adımı Rəbbin sözü ilə Yəhudadan Bet-Ela gəlib 2 Rəbbin adından qurbangaha müraciətlə dedi: «Qurbangah, ay qurbangah! Rəbb belə deyir: “Budur, Davudun nəslində bir oğlan uşağı doğulacaq, onun adı Yoşıya olacaq. O sənin üstündə, orada buxur yandırıran səcdəgahların kahinlərini qurban edib insan sümükləri yandıracaq”».

3 Allah adımı həmin gün bir əlamət verib dedi: «Rəbbin söylədiyi əlamət budur: “Bu qurbangah bölünəcək və

üstündəki kül töküləcək"». 4 Padşah Yarovam Allah adınının Bet-Eldə qurbangaha müraciətlə dediyi sözü eşidəndə qurbangahın üzərində elini uzadıb «onu tutun» dedi. Onun Allah adamina qarşı uzatdığı əli qurudu və əlini özünə tərəf döndərə bilmədi. 5 Allah adınının Rəbbin sözü ilə verdiyi əlamətə görə qurbangah bölündü və kül qurbangahdan töküldü. 6 Onda padşah Allah adamina dedi: «Allahın Rəbbi rəhma gətir və mənim üçün dua et ki, əlimi özüma tərəf döndərə bilim». Allah adımı Rəbbi rəhma gətirdi və padşahın əli özünə tərəf dönbü əvvəlki kimi oldu. 7 Padşah Allah adamina dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək. Mən sənə hədiyyə verərəm». 8 Allah adımı isə padşaha dedi: «Sən mənə malının yarısını da versən, səninlə getmərəm, bu yerdə çörək yeyib su içmərəm. 9 Çünki Rəbbin sözü ilə mənə belə əmr gəldi: "Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin yolla geri qayıtma"». 10 Allah adımı başqa yolla getdi və Bet-Elə gəldiyi yolla geri qayitmadi. 11 Bet-Eldə qoca bir peyğəmbər yaşayırı. Onun oğullarından biri əlib Allah adınının həmin gün Bet-Eldə etdiyi bütün işlər barədə danişdi. Oğulları onun padşaha söylədiyi sözləri də atalarına bildirdilər. 12 Ata onlara dedi: «O hansı yolla getdi?» Oğulları Yəhudadan gələn Allah adınının hansı yolla getdiyini ona göstərdilər. 13 O öz oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın». Eşşəyi onun üçün palanlaşdırılar və o, eşşəyin üstünə minib 14 Allah adınının dalınca getdi. Onu palid ağacının altında oturmuş halda tapdı və ona dedi: «Yəhudadan gələn Allah adımı sənsənmi?» O da «mənəm» dedi. 15 Sonra qoca peyğəmbər ona dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək». 16 O dedi: «Səninlə qayıdib evinə getmərəm, bu yerdə səninlə çörək yeyib su içmərəm. 17 Çünki Rəbbin sözü ilə mənə deyildi: "Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin yolla geri qayıtma"». 18 Qoca peyğəmbər ona dedi: «Mən də sənin kimi bir peyğəmbərəm. Bir mələk Rəbbin sözü ilə mənə dedi: "Onu qaytarıb özünlə evinə gotir, çörək yeyib su içsin"». Ancaq bunu ona yalandan söylədi. 19 Allah adımı onunla qayıtdı, onun evində çörək yeyib su içdi. 20 Onlar süfrə arxasında oturarkən onu yoldan qaytaran peyğəmbərə Rəbbin sözü nazıl oldu. 21 O, Yəhudadan gələn Allah adamina müraciətlə dedi: «Rəbb belə deyir: "Sən Rəbbin sözünə qarşı getdin və Allahın Rəbbin sənə etdiyi əmərə əməl etmədin, 22 geri qayıdaraq Onun sənə «çörək yeyib su içmə» dediyi yerdə çörək yeyib su içdin. Buna

göra də cəsədin atalarının qəbrinə girməyəcək"». 23 Yoldan qaytardığı peyğəmbər çörək yeyib su içdikdən sonra qoca peyğəmbər onun üçün eşşəyi palanlaşdırı. 24 Allah adımı getdi, yolda ona bir şir rast gəldi və onu öldürdü. Onun cəsədi yola sərilməşdi və eşşək onun yanında dayanmışdı, şir də cəsədin yanında durmuşdu. 25 Adamlar onların yanından keçirdilər, yola sərilməş cəsədi, cəsədin yanında durmuş şiri gördülər və əlib qoca peyğəmbərin yaşadığı şəhərdə söylədi. 26 Onu yoldan qaytaran peyğəmbər bunu eşidib dedi: «O, Rəbbin sözünə qarşı gedən Allah adamıdır. Rəbb də ona söylədiyi sözə görə onu şirə verdi və şir onu didib öldürdü». 27 O, oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın». Onlar eşşəyi palanlaşdırılar. 28 O gedib yola sərilməş cəsədi tapdı. Eşşək və şir cəsədin yanında durmuşdu. Şir cəsədi yeməmiş və eşşəyə toxunmamışdı. 29 Qoca peyğəmbər Allah adınının cəsədini götürüb eşşəyin üstünə qoydu və yas tutub onu basdırmaq üçün öz şəhərinə geri gətirdi. 30 Onun cəsədini özünün qəbrinə qoydu. «Ah, qardaşım!» deyib onun üçün yas tutdular. 31 Onu basdırıandan sonra qoca peyğəmbər oğullarına dedi: «Öləndə mənə Allah adınının basdırıldıq qəbirdə basdırın, sümüklərimi onun sümüklərinin yanına qoyun. 32 Çünki Bet-Eldə olan qurbangaha və Samariya şəhərlərində olan səcdəgahların bütün ibadət evlərinə müraciətlə deyilmiş Rəbbin sözü hökmən yerinə yetəcək». 33 Bu işdən sonra da Yarovam öz pis yolundan dönmədi. Yenə də səcdəgahlara xalqın hər təbəqəsindən olan kahinlər qoydu. O, səcdəgahların kahini olmaq istəyən hər kəsi təqdis etdi. 34 Bu günah iş Yarovam nəslinin yer üzündən silinib atılmasına və məhv olmasına səbəb oldu.

14 O vaxt Yarovamın oğlu Aviya xəstələndi. 2 Yarovam arvadına dedi: «Qalx öz qiyafəni elə dəyiş ki, sənin Yarovamın arvadı olduğunu bilməsinlər. Şiloya get, peyğəmbər Axiya oradadır. O mənim barəmdə demişdi ki, bu xalqın padşahı olacağam. 3 Əlinə on kömək çörək, qurabiyələr və bir küpə bal götürüb onun yanına get. Oğlana nə olacağını o sənə bildirəcək». 4 Yarovamın arvadı belə də etdi: qalxıb şiloya getdi və Axiyanın evinə geldi. Axiya artıq görə bilmirdi, çünki qocalıldığı üçün gözləri zəifləmişdi. 5 Rəbb Axiyaya demişdi: «Yarovamın arvadı oğlu barədə səndən soruşmağa gəlir, çünki oğlu xəstədir. O başqa bir qiyafədədir. Sən ona belə-

belə deyərsən». **6** Qadın qapıdan girəndə Axiya onun ayaq səslərini eşidib dedi: «Yarovamın arvadı, içəri gəl! Sən nə üçün qiyafləni dəyişmişən? Mən sənə ağır xəbər söyləmək üçün göndərilmişəm. **7** Get, Yarovama söylə ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən səni xalqın içindən yüksəldib xalqım İsrailin üzərində hökmən etdim. **8** Padşahlığı Davudun nəslindən çəkib aldım və sənə verdim. Sən isə qulum Davud kimi olmadın. O, əmrlərimə əməl edib gözündə yalnız doğru olan işi görmək üçün bütün ürəyi ilə Mənə xidmət edirdi. **9** Səndən əvvəl olanların hamisindən çox pislik etdin. Məni qəzəbləndirmək üçün gedib özünə başqa allahlar, tökmə bülər düzəldin və Məni kənara atdin. **10** Bunun üçün Mən Yarovamın nəslini üzərinə bəla gətirəcəyəm. İsraildə Yarovamın nəslindən divar isıldan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam və onları peyin yandırılan kimi hamısı tükənənə qədər bütünlükə yandırıb məhv edəcəyəm. **11** Yarovamdan şəhərdə ölənləri köpəklər, çöldə ölənləri quşlar yeyəcək, çünkü Rəbb belə söylədi". **12** Sən qalxıb evinə get. Şəhərə ayaq basdırığın vaxt oğlan oləcək. **13** Bütün İsraililər yas tutub onu basdıracaq. Amma Yarovam nəslindən yalnız o, qəbirə gedəcək, çünkü İsrailin Allahı Rəbb Yarovamın nəslindən yalnız onda yaxşı bir şey tapmışdır. **14** Rəbb Özü üçün İsrail üzərində bir padşah qoyacaq, o da Yarovamın nəslini bu gün kəsib atacaq, hətta indi belə olacaq. **15** Rəbb İsraili suda yellənən bir qamış kimi vuracaq və İsraililəri atalarına verdiyi bu yaxşı torpaqdan çəkib çıxaracaq, onları Fərat çayının o tərəfinə səpələyəcək, çünkü özlərinə Aşera büləri düzəldərək Rəbbi qəzəbləndirdilər. **16** Yarovamın etdiyi və İsraililərə etdirdiyi günahları ucbatından Rəbb İsraildən üz döndərəcək». **17** Yarovamın arvadı qalxıb getdi və Tirsaya gəldi. Evin astanasına ayaq basdırığı vaxt oğlan oldu. **18** Bütün İsraililər onu basdırıb yas tutdular. Beləcə Rəbbin Öz qulu peyğəmbər Axiya vasitəsilə söylədiyi sözü yerinə yetdi. **19** Yarovamın qalan işləri, necə döyüşdürüvə necə padşahlıq etdiyi barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **20** Yarovam iyirmi iki il padşahlıq etdi. O, ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Nadav padşah oldu. **21** Süleyman oğlu Rexavam Yəhudada padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan vaxt qırx bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaq üçün İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyi şəhərdə – Yeruşəlimdə on yeddi il padşahlıq etdi. Anası Ammonlu olub adı Naama

idi. **22** Yəhudalılar Rəbbin gözündə pis olan işlər etdilər və atalarının etdiyi bütün günahlardan da çox günah etməklə Rəbdə qısqanlıq oyatdilar. **23** Onlar da hər yüksək təpə üzərində və hər kölgəli ağac altında özləri üçün səcdəgahlar, sütunlar və Aşera bülərlə düzəldtilər. **24** Ölkədə həm də məbəd fahışəliyi ilə məşğul olan kişilər var idi. Xalq İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin bütün iyrənc işlərinə görə davrandı. **25** Rexavamın padşahlığının beşinci ilində Misir padşahı Sisaq Yeruşəlimə hücum etdi. **26** O, Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinalərini götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəldiyi bütün qızıl qalxanları da götürdü. **27** Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəldti və bunları padşah sarayının qapısını qoruyan mühafizəçi rəislərin əlinə verdi. **28** Hər dəfə padşah Rəbbin məbədindən gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri götürürlər. **29** Rexavamın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **30** Rexavamla Yarovam arasında həmişə müharibə gedirdi. **31** Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Anası Ammonlu olub adı Naama idi. Onun yerinə oğlu Aviya padşah oldu.

15 Nevat oğlu Yarovamın padşahlığının on səkkizinci ilində Aviya Yəhuda üzərində padşah oldu. **2** O, Yeruşəlimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Avişalom qızı Maaka idi. **3** Aviya atasının ondan qabaq etdiyi bütün günahları ilə getdi. Onun ürəyi babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbə sadiq deyildi. **4** Ancaq Allahı Rəbb Davudun xatirinə ona Yeruşəlimdə bir cirraq verdi, özündən sonra oğlunu onun yerinə oturdu və Yeruşəlimi möhkəmləndirdi. **5** Çünkü Xetli Uriya ilə olan işindən başqa, Davud Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Onun əmr etdiyi heç bir şeydən kənara çıxmadi. **6** Aviyanın bütün ömrü boyu Rexavam və Yarovam arasında müharibə gedirdi. **7** Aviyanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Aviya ilə Yarovam arasında müharibə gedirdi. **8** Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Asa padşah oldu. **9** İsrail padşahı Yarovamın padşahlığının iyirminci ilində Asa Yəhuda üzərində padşah oldu. **10** O, Yeruşəlimdə qırx bir il padşahlıq

etdi. Nənəsinin adı Avişalom qızı Maaka idi. **11** Asa babası Davud kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **12** O, məbəd fahisəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu və atalarının düzəltdiyi bütün büləri aradan qaldırdı. **13** Nənəsi Maakanı da mələkəlikdən məhrum etdi, çünki o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütünü kəsib Qidron vadisində yandırdı. **14** Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rabbə sadıq idi. **15** O, atasının və özünün təqdis etdiyi əşyaları – qızılı, gümüşü və qabları Rəbbin məbədində gətirdi. **16** Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında ömürləri boyu müharibə gedirdi. **17** İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib- getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. **18** Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrində qalan bütün qızıl-gümüşü götürüb əyanlarına verdi. Padşah Asa onları Dəməşqda yaşıyan Aram padşahı Xezyon oğlu Tavrimmon oğlu Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: **19** «Sənin atanla mənim atam arasında saziş var idi, qoy bizim aramızda da saziş olsun. Sənə qızıl-gümüş hədiyyə göndərəm. Get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağımdan geri çəkilsin». **20** Ben-Hadad padşah Asaya qulaq asdı və qoşun başçılarını İsrail şəhərlərinin üstüne göndərdi. Onun qoşunları bütün Naftali torpağına – İyona, Dana, Avel-Bet-Maakaya və bütün Kinneretə zərbə vurdu. **21** Baaşa bunu eşitdikdə Ramani tikməyi dayandırdı və Tirsada qaldı. **22** Padşah Asa istisna etmədən bütün Yəhudalıları çağırdı və onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dirəklərini daşıdlılar. Bunlarla padşah Asa Binyamin torpağındakı Gevanı və Mispanı tikdi. **23** Asanın bütün qalan işləri, onun bütün hünəri, etdiyi hər şey və tikdiyi şəhərlər barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Ancaq qocalanda onun ayaqları xəstə oldu. **24** Asa ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu. **25** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının ikinci ilində Yarovam oğlu Nadav İsrail üzərində padşah oldu və iki il padşahlıq etdi. **26** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, atasının yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi. **27** İssakar qəbiləsindən Axiya oğlu Baaşa ona qəsd hazırladı və Filiştililərə məxsus olan Gibbetonda onu öldürdü. O zaman Nadav və bütün İsraililər Gibbetonu mühasirəyə almışdilar. **28** Yəhuda padşahı

Asanın padşahlığının üçüncü ilində Baaşa Nadavı öldürdü və onun yerinə padşah oldu. **29** O, padşah olan kimi Yarovamin bütün nəslini qırdı, Yarovamdan nəfəs çəkən hər kəsi məhv edənə qədər bir nəfəri sağ buraxmadı. Beləcə Rəbbin Öz qulu Şilolu Axiya vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetdi. **30** İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirərək Yarovamin özünün etdiyi və İsrailə etdirdiyi günahların ucbatından bu iş oldu. **31** Nadavin qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **32** Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında bütün ömürləri boyu müharibə gedirdi. **33** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının üçüncü ilində Axiya oğlu Baaşa bütün İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iyirmi dörd il padşahlıq etdi. **34** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Yarovamin yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi.

16 Baaşa qarşı Xanani oğlu Yehuya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Səni torpaqdan yüksəldib xalqım İsrail üzərində hökmran etdim, sən isə Yarovamin yolu ilə gedib xalqım İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin. **3** Buna görə də Baaşanı və onun nəslini Nevat oğlu Yarovamin nəсли kimi yandırb məhv edəcəyəm. **4** Baaşadan şəhərdə önlərlər köpəklər, çöldə önlərlər quşlar yeyəcək». **5** Baaşanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **6** Baaşa ataları ilə uyudu və Tirsada basdırıldı. Onun yerinə oğlu Ela padşah oldu. **7** Baaşa Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yarovamin nəсли kimi əməlləri ilə Rəbbi qəzəbləndirdi. O, Yarovamin nəslini də qırdı. Buna görə də peyğəmbər Xanani oğlu Yehu vasitəsilə onun özünə və nəslinə qarşı Rəbbin sözü nazil oldu. **8** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi altinci ilində Baaşa oğlu Ela İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iki il padşahlıq etdi. **9** Döyüş arabalarının yarısına başçılıq edən əyani Zimri ona qəsd hazırladı. Ela Tirsada, öz saray rəisi olan Arsanın evində içib sərçəs olarkən **10** Zimri içəri girdi, onu vurub öldürdü və onun yerinə padşah oldu. Bu hadisə Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində oldu. **11** O, padşah olub taxtda oturan kimi Baaşanın bütün nəslini qırdı, istər onun qohumlarından, istərsə də dostlarından divar isladan heç kəsi – bir kişini də sağ buraxmadı. **12** Peyğəmbər Yehu vasitəsilə Baaşaya qarşı Rəbbin söylədiyi sözə görə Zimri Baaşanın bütün

nəslini məhv etdi. **13** Çünkü Baaşa və oğlu Ela öz bütləri ilə etdikləri və İsrailə etdirdikləri bütün günahlarla görə İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. **14** Elanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **15** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Zimri Tirsada yeddi gün padşahlıq etdi. O vaxt xalq Filistililərə məxsus olan Gibbetona qarşı qurulmuş ordugahda qalırdı. **16** Zimrinin padşaha qəsd hazırladığını və onu öldürdüyüni ordugahda olan xalq eşitdi. O gün bütün İsraililər ordu başçısı Omrini ordugahda İsrail üzərində padşah etdilər. **17** Omri bütün İsraililərlə birgə Gibbetondan gəlib Tirsani mühasirəyə aldı. **18** Zimri şəhərin alınacağını görəndə padşah sarayının qalasına girdi və padşah sarayını odladı, özü də hələk oldu. **19** Ona görə ki günah edərək Rəbbin gözündə pis olan işlər etmişdi: Yarovamin yolu və günahı ilə gedib İsrailə günah etdirmişdi. **20** Zimrinin qalan işləri və onun hazırladığı qəsd barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **21** O vaxt İsrail xalqı iki hissəyə bölündü: xalqın yarısı Ginat oğlu Tivnini padşah etmək üçün onun dalınca, yarısı isə Omrinin dalınca getdi. **22** Omrinin dalınca gedən xalq Ginat oğlu Tivninin dalınca gedən xalqa üstün galdı. Beləliklə, Tivni öldü və Omri padşah oldu. **23** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz birinci ilində Omri İsrail üzərində padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. Tirsada altı il padşahlıq etdi. **24** O, Samariya dağını Samardan iki talant gümüşə satın aldı və dağın üstündə şəhər tikib, adını dağın sahibi Samarin adına görə Samariya qoydu. **25** Omri Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və özündən əvvəl olanların hamisindən çox pislik etdi. **26** O, Nevat oğlu Yarovamin yolu və onun İsrailə etdirdiyi günahlarla gedib İsrailin Allahı Rəbbi öz bütləri ilə qəzəbləndirdi. **27** Omrinin etdiyi qalan işlər və göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **28** Omri ataları ilə uyudu və Samariyada basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axav padşah oldu. **29** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Omri oğlu Axav İsrail üzərində padşah oldu. O, Samariyada iyirmi iki il padşahlıq etdi. **30** Omri oğlu Axav özündən əvvəl olanların hamisindən çox Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **31** Nevat oğlu Yarovamin günahları ilə getmək ona az gəlirdi, üstəlik Sidonluların padşahı Etbaalın qızı İzeveli də arvad alıb Baala qulluq və səcdə etdi. **32** O, Samariyada tikdiyi Baal məbədində Baal

üçün qurbangah qurdu. **33** Aşera bütü də düzəldti. Axav özündən əvvəl olan bütün İsrail padşahlarından çox pislik edərək İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi. **34** Onun dövründə Bet-Elli Xiel Yerixonu tikdi. Nun oğlu Yesua vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə o, ilk oğlu Aviramın həyatı bahasına şəhərin bünövrəsini tikdi və kiçik oğlu Sequvun həyatı bahasına qapılarını qoydu.

17 Gilead sakinlərindən olan Tişbeli İlyas Axava dedi: «Önündə durduğum İsrailin Allahı var olan Rəbbə and olsun ki, mənim bir sözüm olmayıncı bu illərdə şəh və yağış olmayıcaq». **2** Ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: **3** «Buradan get və şərqə tərəf yollar, İordan çayının şərqində olan Kerit vadisində gizlən. **4** Orada vadidən su içəcəksən, səni yedirməyi də qarğalara əmr etdim». **5** O, Rəbbin sözünə əməl etdi və İordan çayının şərqində olan Kerit vadisina gedib orada qaldı. **6** Qarğalar ona hər səhər-axşam çörək və ət gətirədilər, vadidən də su içərdi. **7** Bir müddət sonra vadi qurudu, çünki ölkədə yağış yağımırı. **8** İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Qalx Sidonun Sarfat şəhərinə get və orada qal. Orada bir dul qadına sənə yemək verməyi əmr etdim». **10** O qalxıb Sarfata getdi. Şəhərin darvazasına çatanda bir dul qadının odun yiğdiğini gördü və onu çağırıb dedi: «Mənə bir qabda azca su gətir, içim». **11** Qadın gətirməyə gedəndə onu çağırıb dedi: «Mənim üçün əlinə bir tikə çörək də al». **12** Qadın dedi: «Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, bişmiş heç nəyim yoxdur, ancaq küpdə bir ovuc un və qabda bir az yağı var. Bax mən iki parça odun yiğiram və içəri girib özümlə oğlum üçün bunlardan yemək hazırlayacağam. Biz onu yeyəcəyik və sonra ölcəcəyik». **13** İlyas ona dedi: «Qorxma, get söylədiyin kimi et. Amma əvvəlcə mənim üçün ondan kiçik bir kökə düzəlt və mənə gətir, özünlə oğlun üçün sonra hazırlayarsan. **14** Çünkü İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Rəbb torpaq üzərinə yağış verəcəyi gına qadər nə küpdə un tükənəcək, nə də qabda yağı qurtaracaq"». **15** Qadın gedib İlyasın sözünə əməl etdi. Qadın və onun ailəsi İlyasla birgə uzun müddət ərzində yemək yedilər. **16** İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə nə küpdə un tükəndi, nə də qabda yağı qurtardı. **17** Bundan sonra ev sahibi qadının oğlu xəstələndi, xəstəliyi də çox ağır oldu, belə ki onun heç nəfəsi gəlmirdi. **18** Qadın İlyasa dedi: «Mən sənə nə etdim, ey Allah adəmi? Günahımı xatırlatmaq

və oğlumu öldürmək üçün yanına gəlmisən?» **19** İlyas ona dedi: «Oğlunu mənə ver». Uşağı qadının qucağından götürüb özünün qaldığı yuxarı otağa çıxardı və onu öz yatağının üstünə uzandırdı. **20** O, Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, yanında qaldığım dul qadının oğlunu öldürməklə onun başına bəla gətirirsən?» **21** Sonra uşağın üstünə üç dəfə uzandi və Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, Sənə yalvarıram, qoy bu uşağın canı özünə qayıtsın». **22** Rəbb İlyasın səsini eşitdi: uşağın canı özünə qayıtdı və o dirildi. **23** İlyas uşağı götürüb yuxarı otaqdan evə düşürtdü və onu anasına verib dedi: «Bax oğlun sağdır». **24** Qadın İlyasa dedi: «İndi bildim ki, sən Allah adamısan və sənin ağızında Rəbbin sözü haqdır».

18 Uzun müddət sonra, quraqlığın üçüncü ilində İlyasa Rəbbin bu sözü nazıl oldu: «Get, Axava görün. Mən torpağın üzərinə yağış verəcəyəm». **2** İlyas Axava görünmək üçün getdi. O vaxt Samariyada şiddətli acliq idi. **3** Axav saray rəisi olan Avdiyanı çağırıldı. Avdiya Rəbdən çox qorxurdu. **4** İzevel Rəbbin peyğəmbərlərini qırıb öldürən zaman Avdiya peyğəmbərlərdən yüz nəfəri aparıb onları əlli-əlli olaraq mağaralarda gizlətmiş, çörək və su ilə təmin etmişdi. **5** Axav Avdiyaya dedi: «Ölkədə olan bütün su mənbələrinə və vadilərə get. Bəlkə ot tapdıq, atları və qatırları salamat saxladıq, heyvanlar da tələf olmadı». **6** Onlar ölkəni aralarında böldülər ki, hər tərəfi gəzib dolaşınlar. Axav ayrıca, bir yolla, Avdiya isə ayrıca, başqa bir yolla getdi. **7** Avdiya yolda ikən İlyas ona rast geldi. O, İlyası tanıdı və üzüstə yerə döşənib dedi: «Ağam İlyas, bu sənsənmi?» **8** İlyas dedi: «Mənəm. Get, ağana de ki, İlyas buradadır». **9** O dedi: «Nə günah etmişəm ki, mən qulunu öldürmək üçün Axavin əlinə verirsən? **10** Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, ağamız səni axtarmağa adam göndərmədiyi bir millət, bir padşahlıq qalmadı. Onlar "o burada yoxdur" dedikləri vaxt həmin padşahlığa və millətə səni tapmadıqlarına and içirdi. **11** Amma indi sən deyirsən: "Get, ağana de ki, İlyas buradadır". **12** Sənin yanından getdiyim vaxt Rəbbin Ruhu səni bilmədiyim bir yerə aparacaq. Mən də gedib Axava bildirəndə o səni tapmayacaq və məni öldürəcək. Ancaq bu qulun cavaklıından bəri Rəbdən qorxur. **13** İzevel Rəbbin peyğəmbərlərini qırıb öldürən zaman mənim etdiyim iş ağama bildirilmədim? Mən onda Rəbbin peyğəmbərlərindən yüz nəfəri əlli-əlli olaraq

mağaralarda gizlətdim, onları çörək və su ilə təmin etdim. **14** İndi sən deyirsən: "Get, ağana de ki, İlyas buradadır". Axi o məni öldürərəm. **15** İlyas dedi: «Önündə durduğum var olan Ordular Rəbbinə and olsun ki, bu gün hökmən ona görünəcəyəm». **16** Avdiya Axavin yanına getdi və ona hər şeyi danişdi. Axav da İlyası qarşılıqla getdi. **17** Axav İlyası görəndə ona dedi: «Ey İsraili dərdə salan adam, bu sənsənmi?» **18** O cavab verdi: «İsraili mən yox, sən və atanın evi dərdə saldırın. Siz Rəbbin əmrlərindən döniüb Baal bütərinə xidmət etdiniz. **19** İndi bütün İsraililəri, İzevelin süfrəsində yemək yeyən dörd yüz əlli Baal peyğəmbərini və dörd yüz Aşera peyğəmbərini Karmel dağına, yanına çağırtdır». **20** Axav bütün İsrail övladlarını və peyğəmbərləri Karmel dağına çağırtdı. **21** İlyas bütün xalqın yanına gəlib dedi: «Nə vaxta qədər iki tərəfə əyləcəksiniz? Əgər Rəbb Allahırsa, Ona xidmət edin, yox, Baal Allahırsa, onda ona xidmət edin». Xalq onun sözünə cavab vermədi. **22** Onda İlyas xalqa dedi: «Rəbbin peyğəmbərlərindən təkcə mən qaldım, amma Baalın peyğəmbərləri dörd yüz əlli nəfərdir. **23** İndi qoy bizə iki buga verilsin: onlar özləri üçün bir buga seçsinlər, onu doğrayıb odunların üstünə qoysunlar, ancaq od vurmasınlar. Mən isə başqa buganı hazırlayıb onu odunların üstünə qoymağam, ancaq od vurmayıacağam. **24** Siz öz allahınızın adını çağırın, mən də Rəbbin adını çağıracağam; hansı odla cavab verərsə, Allah odur». Bütün xalq cavab verib «qoy belə olsun» dedi. **25** İlyas Baal peyğəmbərlərinə dedi: «Bir buganı özünüz üçün seçin və məndən əvvəl onu hazırlayın, çünki siz çoxsunuz. Siz öz allahınızın adını çağırın, ancaq od vurmayıın». **26** Onlar özlərinə verilən buganı götürüb hazırladılar və səhərdən günortaya qədər «Ey Baal, bizə cavab ver!» deyə Baalın adını çağırılar, ancaq heç səs-soraq çıxmadi. Onlar düzəltidikləri qurbangahın ətrafında gəzərək atılıb-düşdülər. **27** Günorta olanda İlyas onları lağla qoyub dedi: «Onu uca səslə çağırın. O ki allahdır, bəlkə fikrə gedib yaxud bayıra çıxıb ya da səfərdədir? Bəlkə də yatıb, oyatmaq lazımdır?» **28** Onlar uca səslə çağırılar və adətlərinə görə bədənlərindən qan axana qədər qılınc və nizələrlə özlərini yaraladılar. **29** Günorta keçincə, axşam qurbanı təqdim olunan vaxta qədər coşub dəlilik etdilər, ancaq nə bir səs-soraq verən, nə də bir qulaq asan var idi. **30** İlyas bütün xalqa dedi: «Mənim yanına gəlin». Bütün xalq onun yanına gəldi. O, Rəbbin dağıdılmış qurbangahını bərpa etdi. **31** İlyas

Yaqub oğulları qabilələrinin sayına görə on iki daş götürdü, çünkü Yaquba «sənin adın İsrail olacaq» deyə Rəbbin sözü nazil olmuşdu. **32** İlyas daşlarla Rəbbin adına qurbangah tikdi. O, qurbangahın ətrafında iki sea toxum tutacaq qədər bir xəndək düzəldti. **33** Odunları düzdü, buğanı doğrayıb odunların üzərinə qoydu və **34** dedi: «Dörd səhəng su gətirin, onu yandırma qurbanının və odunların üstünə tökü». Sonra o dedi: «ikinci dəfə edin». Onlar ikinci dəfə etdilər. O dedi: «Üçüncü dəfə edin». Onlar üçüncü dəfə etdilər. **35** Su qurbangahın ətrafına axdı və xəndək də su ilə doldu. **36** Axşam qurbanı təqdim edilən vaxt peyğəmbər İlyas qabağa çıxıb dedi: «Ey İbrahimim, İshaqın və İsrailin Allahi Rəbb! Qoy bu gün bilinsin ki, İsraildə Sən Allahsan və mən Sənin qulunam, bütün bu işləri də Sənin sözünlə etdim. **37** Səsimi eşit, ya Rəbb, mənə cavab ver. Qoy bu xalq bilsin ki, Sən Allahsan, ya Rəbb, onda onların ürəyini Özüna tərəf döndərəcəksən». **38** O vaxt Rəbdən od düşdü, yandırma qurbanını, odunları, daşları, torpağı yandırıb-yaxdı və xəndəkdə olan suyu uddu. **39** Bütün xalq bunu gördü və onlar üzüstə düşüb dedilər: «Rəbb Allahdır! Rəbb Allahdır!» **40** İlyas onlara dedi: «Baal peyğəmbərlərini tutun, onlardan bir nəfər də qəçib qurtarmasın». Onları tutdular. İlyas onları Qişon vadisine endirib orada öldürdü. **41** İlyas Axava dedi: «Get, yeyib-iç, çünkü güclü yağış səsi gəlir». **42** Axav yeyib-içməyə getdi. İlyas Karmel dağının təpəsinə çıxdı, yerə əyilib üzünü dizləri arasına qoydu. **43** Öz nökərinə dedi: «İndi qalx və dəniz tərəfə diqqətlə bax». Nökər qalxdı və diqqətlə baxıb «bir şey yoxdur» dedi. İlyas yeddi dəfə ona «yenə get» dedi. **44** Yeddinci dəfə gedəndə nökər dedi: «Budur, dənizdən insan ovcu boyda kiçik bir bulud çıxır». İlyas dedi: «Gedib Axava söylə: "Arabani qoşub aşağı en ki, yağış səni ləngitməsin"». **45** Bu vaxt göylər qalın buludlarla qaraldı, külək əsdi və güclü yağış yağmağa başladı. Axav arabaya minib İzreelə getdi. **46** İlyasa Rəbbin gücü gəldi və o, belini qurşayıb Axavin öündə İzreelin girəcəyinə qədər qaçıdı.

19 Axav İlyasın etdiyi bütün işləri və onun necə bütün peyğəmbərləri qılınca öldürdüyüni izvelə dənədi. **2** İzevel İlyasın yanına qasid göndərib dedi: «Sabah bu vaxt mən səni onların gününə salmasam, qoy allahlar mənə beləsini və bundan betərini etsin». **3** İlyas bunu görüb canını qurtarmaq üçün Yəhudada olan Beer-Şevaya getdi. Nökərinin

orada qoyub, **4** özü çöldə bir günlük yol getdi. Gəlib bir süpürgə ağacının altında oturdu və canına ölüm diləyib dedi: «Bəsdir, ya Rəbb, indi mənim canımı al, çünkü mən atalarımdan yaxşı deyiləm». **5** O, süpürgə ağacının altında uzanıb yuxuya getdi. Bu zaman bir mələk ona toxunub dedi: «Qalx yemək yel!» **6** İlyas baxıb gördü ki, başının kənarında isti daş üzərində bişən bir kökə və bir bardaq su var. O yeyib-içdi və yena yuxuya getdi. **7** Rəbbin mələyi ikinci dəfə qayıtdı və ona toxunub dedi: «Qalx yemək ye, çünkü çox uzun yol gedəcəksən». **8** O qalxdı və yeyib-içdi. Yeməyin gücü ilə qırıq gün-qırıq gecə Allahın dağı Xorevə qədər getdi. **9** İlyas oradakı mağaraya girdi və burada gecələdi. Ona «İlyas, burada nə edirsən?» deyə Rəbbin sözü nazil oldu. **10** O dedi: «Mən Ordular Allahi Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim. Çünkü İsrail övladları Sənin əhdini unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və peyğəmbərlərini qılınca öldürdülər. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». **11** O dedi: «Çıx, dağda Rəbbin öündə dur, çünkü Rəbb buradan keçəcək». Dağları yaran və Rəbbin öündə qayaları parçalayan böyük və güclü bir külək əsdi, ancaq Rəbb küləkdə deyildi. Küləkdən sonra zəlzələ oldu, ancaq Rəbb zəlzələdə deyildi. **12** Zəlzələdən sonra od düşdü, ancaq Rəbb odda deyildi. Oddan sonra xəfif bir meh səsi gəldi. **13** İlyas bunu eşidəndə üzünü cübbəsi ilə örtdü və çıxıb mağaranın ağzında dayandı. Bir səs ona dedi: «İlyas, burada nə edirsən?» **14** O dedi: «Mən Ordular Allahi Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim. Çünkü İsrail övladları Sənin əhdini unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və peyğəmbərlərini qılınca öldürdülər. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». **15** Rəbb ona dedi: «Qalx cöl yolu ilə Dəməşqə get. Oraya çatanda Xazaeli Aram üzərində padşah olmaq üçün məsh et, **16** Nimşı oğlu Yehunu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh et, Avel-Mexoladan olan Şafat oğlu Elişanı öz yerinə peyğəmbər olmaq üçün məsh et. **17** Xazaelin qılınca qurtaranı Yehu öldürəcək, Yehunun qılınca qurtaranı Elişə öldürəcək. **18** Ancaq Mən İsraildə Baal qarşısında diz çökəmiş və dodaqları onu öpməmiş hər kəsi – yeddi min adamı saxlamışam». **19** İlyas oranı tərk etdi və Şafat oğlu Elişanı tapdı. O, yer şumlayırdı, öündə on iki cüt öküz var idi və özü on ikinci cüt öküzü sürürdü. İlyas Elişanın yanından keçəndə cübbəsini onun üstünə atdı. **20** Elişə öküzləri qoyub İlyasın dalınca qaçıdı və

dedi: «Qoy gedib ata-anamı öpüm, sonra sənin dalınca gələrəm». İlyas ona dedi: «Geri qayıt, mən sənə nə etdim?» 21 Elişə ondan ayrılib geri qayıtdı. Öz bir cüt öküzünü götürüb onları qurban kəsdi. Öküzləri kotanın taxtaları ilə bişirib ətlərini xalqa verdi və onlar yedilər. Sonra o qalxıb İlyasın dalınca getdi və ona xidmət etdi.

20 Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu topladı. Onunla birgə otuz iki padşah, atlar və döyüş arabaları var idi. Ben-Hadad gəlib Samariyani mühasirəyə aldı və şəhərə hücum etdi. 20, şəhərə, İsrail padşahı Axavin yanına qasidlər göndərilib dedi: «Ben-Hadad belə deyir: 3 “Sənin qızıl-gümüşün mənimdir, arvadlarının və oğullarının ən yaxşıları da mənimdir”». 4 İsrail padşahı cavab verib dedi: «Ağam padşah, sənin söylədiyin kimi özüm və hər nəyim var, sənindir». 5 Qasidlər yenə gəlib dedilər: «Ben-Hadad belə söyləyir: “Hərçənd ki sənə «qızıl-gümüşünü, arvadlarını və oğullarını mənə ver” deyə xəbər göndərdim, 6 ancaq sabah bu vaxt adamlarımı sənin yanına göndərəcəyəm. Evini və əyanlarının evlərini axtaracaqlar və sənin xoşuna gələn hər şeyi götürüb gətirəcəklər”». 7 İsrail padşahı ölkənin bütün ağsaqqallarını çağırıb dedi: «Görün bu adam necə pislik axtarır. Arvadlarını, oğullarını, qızıl-gümüşümü məndən tələb etdi, mən ondan əsirgəmədim». 8 Bütün ağsaqqallar və xalq ona «qulaq asma və razi olma» dedilər. 9 O, Ben-Hadadın qasidlərinə dedi: «Ağam padşaha deyin: “Bu qulundan əvvəlcə istədiyin hər şeyi verərəm, ancaq bunu edə bilməyəcəyəm”». Qasidlər gedib onun sözünü çatdırıldılar. 10 Ben-Hadad ona xəbər göndərilib dedi: «Əgər Samariya torpağı mənim dalımcı gedən qoşunun ovuclarını doldurmağa bəs edərsə, allahlar mənə beləsini və bundan betərini etsin». 11 İsrail padşahı cavab verib dedi: «Söyləyin, qurşanan adam soyunan kimi öyünməsin». 12 Bu sözü eşidəndə Ben-Hadad padşahlarla birgə çadırlarda şərab içirdi. O, əsgərlərinə «Siraya düzüldün!» dedi. Onlar şəhərin qarşısında sıraya düzüldüllər. 13 Bu vaxt bir peyğəmbər İsrail padşahı Axavin yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: “Bu böyük qoşunu görürsənmi? Bu gün onu sənə təslim edəcəyəm və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm”». 14 Axav dedi: «Kimin vasitəsilə?» O dedi: «Rəbb belə deyir: “Əyalət başçılarının xidmətində olan igidlərin vasitəsilə bunu edəcəyəm”». Sonra Axav dedi: «Döyüşü kim başlayacaq?» O cavab verdi: «Sən». 15

Sonra Axav əyalət başçılarının igidlərini sıraya düzdü: onlar iki yüz otuz iki nəfər idi. Onlardan sonra orada olan xalqın hamısını – bütün İsrail övladlarını sıraya düzdü: onlar yeddi min nəfər idi. 16 Onlar günorta oradan çıxdılar. Ben-Hadad və ona kömək edən otuz iki padşah çadırlarda içib sərəxşluq edirdilər. 17 Əvvəl əyalət başçılarının igidləri çıxdılar. Ben-Hadadın göndərdiyi casuslar ona «Samariyadan adamlar çıxır» deyə bildirdilər. 18 O dedi: «Əgər sülh üçün çıxırlarsa, onları diri tutun, yox, döyüş üçün çıxırlarsa, yenə onları diri tutun». 19 O vaxt bu adamlar – həm əyalət başçılarının igidləri, həm də onların ardınca gələn qoşun artıq şəhərdən çıxmışdı. 20 Onlardan hər biri qarşısında duranı vurdu. Aramlılar qaçdırıvə İsraililər onları təqib etdilər. Aram padşahı Ben-Hadad at üstündə süvariləri ilə birgə qaçıb qurtardı. 21 İsrail padşahı oradan çıxıb atlara və döyüş arabalarına hücum etdi və Aramlıları böyük tələfata uğratdı. 22 Həmin peyğəmbər İsrail padşahının yanına gəlib ona dedi: «Get özünü möhkəmləndir, gör ki, nə etməlisən. Çünkü bahar gələndə Aram padşahı yenə sənin üstünə gələcək». 23 Aram padşahının əyanları ona deyirdilər: «İsraililərin Allahı təpələr Allahıdır, buna görə də onlar bizə qalib gəldilər. Onlarla düzənlikdə vuruşaq, hökmən biz onlara qalib gələcəyik. 24 Belə et: padşahların hər birini vəzifəsindən götür və onların yerinə valilər təyin et. 25 Sən isə at yerinə at, araba yerinə araba qoyaraq itirdiyin ordu kimi özün üçün bir ordu düzəlt ki, biz onlara qarşı düzənlikdə vuruşaq. Hökmən biz onlara qalib galəcəyik». Ben-Hadad onların sözünü qulaq asdı və belə etdi. 26 Bahar gələndə Ben-Hadad Aramlıları topladı və İsraililərlə vuruşmaq üçün Afeqə doğru getdi. 27 İsrail övladları da toplaşdırıvə, azuqə hazırladılar və onların qarşısına getdilər. İsrail övladları onların önündə iki kiçik sürü kimi ordugah qurdular, Aramlılar isə hər tərəfi tutmuşdular. 28 Allah adımı İsrail padşahının yanına galib dedi: «Rəbb belə deyir: “Aramlılar Rəbb təpələr Allahıdır, düzənliklər Allahı deyil” deyirlər. Buna görə də Mən bu böyük qoşunu bütünlüklə sənə təslim edəcəyəm və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm”». 29 Onlar bir-birlərinin qarşısında yeddi gün ordugahda qaldılar. Yeddinci gün döyüş başlandı. İsrail övladları bir gündə Aramlıların piyada qoşunundan yüz min nəfəri qırıldılar. 30 Onların qalanları Afeqə – şəhərin içində qaçdırıvə. Şəhərin divarı qalan iyirmi yeddi min nəfərin üstünə yixildi. Ben-Hadad şəhərə qaçıb bir iç otağı

girdi. **31** Əyanları ona dedilər: «Biz eşitmışık ki, İsrail padşahları mərhəmətli padşahlardır. Gəlin bellərimizə çul, başlarımıza ip sariyaq və İsrail padşahının yanına gedək. Bəlkə o səni sağ buraxar». **32** Onlar bellərinə çul, başlarına ip bağladılar və gəlib İsrail padşahına dedilər: «Qulun Ben-Hadad “yalvarıram, məni sağ burax” deyir». İsrail padşahı dedi: «O hələ sağdır? O ki mənim qardaşımdır». **33** Bu adamlar bir əlamət gözləyirdilər, padşahın sözünü yaxşı əlamət sayıb cəld dedilər: «Bəli, Ben-Hadad sənin qardaşındır». O dedi: «Gedin, onu gətirin». Ben-Hadad onun yanına gəldi və o, Ben-Hadadı öz döyüş arabasına mindirdi. **34** Ben-Hadad ona dedi: «Mənim atamın sənin atandan aldığı şəhərləri geri qaytarıram. Atamın Samariyada düzəltdiyi kimi sən də Dəməşqdə özün üçün bazarlar düzəldərsən». İsrail padşahı dedi: «Mənimlə saziş bağlayandan sonra səni buraxacağam». Ben-Hadadla saziş bağladı və onu buraxdı. **35** Peyğəmbərlərdən olan bir nəfər Rəbbin sözü ilə öz yoldaşına dedi: «Məni vur». O adam onu vurmaq istəmədi. **36** Onda peyğəmbər o adama dedi: «İndi ki sən Rəbbin sözünə qulaq asmadın, mənim yanımıdan gedəndə bir şir səni öldürəcək». Peyğəmbərin yanından gedəndə bir şir ona rast gəlib onu öldürdü. **37** Peyğəmbər başqa bir adam təpib ona dedi: «Məni vur». O adam peyğəmbəri vurub yaraladı. **38** Peyğəmbər getdi və gözlərini örtərək qiyaqəsini dəyişib padşahın yolu üstündə dayandı. **39** Padşah keçəndə onu səsləyib dedi: «Bu qulun döyüşün ortasına girmişdi. Bu zaman bir adam kənara çəkildi və mənim yanımı bir nəfər gətirib dedi: “Bu adəmi qoru. Əgər aradan çıxsa, əvəzində ya canımı verəcəksən ya da bir talant gümüş”. **40** Bu qulun orada-burada çalışarkən o, yanımıdan qaçıdı». İsrail padşahı bu adama dedi: «Hökümən elə də olmalıdır, özün qərar vermisən». **41** O cəld gözlərindən örtüyü götürdü. İsrail padşahı onun peyğəmbərlərdən biri olduğunu gördü. **42** O, İsrail padşahına dedi: «Rəbb belə deyir: “Mənim lənətlədiyim adəmi sən əldən buraxdır. Buna görə də onun yerinə sən ölcəksən və onun xalqının başına galəcək işlər sənin xalqının başına gələcək”». **43** İsrail padşahı qasqabaqlı və dildər halda Samariyada olan evinə gəldi.

21 İzreelde, Samariya padşahı Axavın sarayının yanında İzreelli Navotun bir üzüm bağı var idi. **2** Bir müddət sonra Axav Navota dedi: «Üzüm bağıni mənə ver ki, oranı özüm üçün bostan edim, çünkü

evimə yaxındır. Mən onun əvəzinə sənə daha yaxşı bağ verərəm ya da istəsən, onun dəyərini sənə pulla ödəyərəm». **3** Navot Axava dedi: «Qoy atalarımın mirasını sənə verməyi Rəbb məndən uzaq etsin!» **4** Axav evinə qasqabaqlı və dildər halda qayıtdı, çünkü İzreelli Navot ona «atalarımın mirasını sənə vermərəm» demişdi. O, yatağı üzərinə uzanıb üzünü çevirdi və yemək yemədi. **5** Arvadı İzevel yanına gəlib ona dedi: «Niyə qanın qaradır, heç yemək də yemirsən?» **6** O dedi: «Mən İzreelli Navota “üzüm bağıni pulla mənə sat ya da istəsən, onun əvəzində sənə başqa üzüm bağı verərəm” söylədim, o isə dedi: “Üzüm bağıni sənə vermərəm”». **7** Arvadı İzevel ona dedi: «İndi İsrail üzərində padşahlıq edən sənsən ya yox? Qalx yemək ye, ürəyini sıxma. İzreelli Navotun üzüm bağıni mən sənə verərəm». **8** O, Axavın adından məktublar yazdı və onları Axavın möhürü ilə möhürlədi. Navotun şəhərində onunla birgə yaşayan aqsaqqallara və əyanlara məktublar göndərdi. **9** İzevel məktublarda belə yazdı: «Oruc elan edin və Navotu xalqın arasında yuxarı başda ayləşdirin. **10** İki nəfər yaramaz adəmi onun qarşısında oturdun və onlar şahidlik edərək desinlər: “Sən Allahı və padşahı lənətlədin”. Sonra onu bayırı çıxarın və ölənə qədər daşqalaq edin». **11** Navotun yaşadığı şəhərin adamları - orada yaşayan aqsaqqallar və əyanlar İzevelin onlara göndərdiyi məktublarda yazdığı kimi etdilər. **12** Onlar oruc elan etdilər və Navotu xalqın arasında yuxarı başda ayləşdirildilər. **13** İki nəfər yaramaz adəm gəlib onun qarşısında oturdu. Onlar xalqın önündə Navota qarşı «Navot Allahı və padşahı lənətlədi» deyə şahidlik etdilər. Sonra onu şəhərin kənarına çıxartdilar və daşqalaq edib öldürdülər. **14** Onlar İzevelə xəbər göndərib dedilər: «Navot daşqalaq olunaraq öldü». **15** İzevel Navotun daşqalaq olunaraq öldüyünü eşidəndə Axava dedi: «Qalx İzreelli Navotun sənə pulla vermək istəmədiyi üzüm bağıni özünə mülk götürür, çünkü Navot sağ deyil, ölüb». **16** Axav İzreelli Navotun öldüyünü eşidəndə onun üzüm bağıni özünə mülk götürmək üçün oraya yollandı. **17** Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **18** «Qalx Samariyada İsrailə padşahlıq edən Axavı qarşılıqla get. O, Navotun üzüm bağındadır. Axav onu mülk etmək üçün oraya yollandı. **19** Sən ona söylə ki, Rəbb belə deyir: “Qatillik etdin, hələ özünə mülk də götürürsən?” Sonra ona söylə ki, Rəbb belə deyir: “Navotun qanını köpəklərin yaladıqları yerdə sənin də qanını köpəklər yalayacaq”. **20** Axav

İlyasa dedi: «Ey düşmənim, axır məni də tapdın». O dedi: «Bəli, səni də tapdım. Sən Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim etdin. 21 «Budur, sənin üzərinə bəla gətirəcəyəm, səni yandırıb məhv edəcəyəm. İsraildə Axavın nəslindən divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam. 22 Mən sənin evini Nevat oğlu Yarovamın evi kimi, Axiya oğlu Baaşanın evi kimi edəcəyəm. Çünkü sən İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin». 23 Rəbb İzevel baradə dedi: «İzreel divarının içərisində İzeveli köpəklər yeyəcək». 24 Axavın nəslindən şəhərdə öləni köpəklər, çöldə öləni isə quşlar yeyəcək». 25 Həqiqətən, Axav kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim edən hələ olmamışdı. Arvadı İzevel onu buna təhrif edirdi. 26 Axav İsrail övladlarınının önündən Rəbbin qovduğu Emorlular kimi bütənlərə xidmət edərək çox iyrənc işlər etdi. 27 Axav bu sözləri eşidəndə libasını cirib əyninə çul geydi. O, oruc tutub çulda yatdı və qüssəyə batdı. 28 Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: 29 «Gördünmü Axav Mənim önumdə özünü necə aşağı tutdu? Önumdə özünü aşağı tutduğu üçün Mən bu bələni onun dövründə göndərməyəcəyəm, oğlunun dövründə bu bələni onun evinə göndərəcəyəm».

22 Üç il keçdi. Bu müddətdə Aramla İsrail arasında müharibə getmirdi. 2 Üçüncü ildə Yəhuda padşahı Yehoşafat İsrail padşahının yanına gəldi. 3 İsrail padşahı əyanlarına dedi: «Bilirsiniz ki, Ramot-Gilead bizimdir? Biz isə onu Aram padşahının əlindən almaq üçün heç nə etmirik». 4 Sonra o, Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedirsinmi?» Yehoşafat İsrail padşahına dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab et». 5 Yehoşafat yenə İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» 6 İsrail padşahı dörd yüzə qədər peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedilər: «Get, Xudavənd onu padşaha təslim edəcək». 7 Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa, Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşq?» 8 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmla oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünkü yaxşılığımı deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». 9 İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmla oğlu Mikeyani

buraya gətir». 10 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geymiş halda hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların önündə peyğəmbərlik edirdilər. 11 Kenaana oğlu Sidqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: «Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləcə buynuzlayacaqsan». 12 Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». 13 Mikeyanı çağırmaq üçün gedən qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər padşaha bir ağızdan xoş sözlər deyirlər. Sənin sözün də onlardan birinin sözü kimi olsun və yaxşılığa danış». 14 Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and olsun ki, Rəbb mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». 15 O, padşahın yanına gəldi və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa getməyək?» Mikeya ona dedi: «Get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». 16 Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and içdirim ki, mənə Rəbbin adı ilə həqiqətdən başqa bir şey söyləməyəcəksən?» 17 Mikeya dedi: «Mən bütün İsraillilər təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm. Rəbb dedi: «Onların ağaları yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın». 18 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə demədimmi o mənim yaxşılığımı deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edəcək?» 19 Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit. Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və solunda durmuş gördüm. 20 Rəbb dedi: «Ramot-Gileada gedib həlak olması üçün Axavi kim tovlayacaq?» Biri elə dedi, o biri belə. 21 Bir ruh irəli çıxıb Rəbbin önündə dayandı və dedi: «Mən onu tovlayaram». Rəbb ona dedi: «Necə?» 22 O dedi: «Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağızında yalançı bir ruh olaram». Rəbb dedi: «Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan, get və belə et». 23 Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu peyğəmbərlərinin ağızına yalançı bir ruh qoymuşdur. Beləcə Rəbb sənin başına bəla gətirməyi qarara aldı». 24 Kenaana oğlu Sidqiya yaxınlaşdı və Mikeyanın yanağına vurub dedi: «Rəbbin Ruhu səndə danışmaq üçün məndən sənə necə keçdi?» 25 Mikeya dedi: «Sən gizlənmək üçün iç otağı girdiyin gün bunu biləcəksən». 26 İsrail padşahı dedi: «Mikeyanı götür, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoashın yanına göndər. 27 Onlara söylə ki, padşah belə deyir: «Bu adamı zindana

atın və mən salamat qayıdانا qədər ona çox az çörək və su verərək zülm edin"». **28** Mikeya dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmələ danışmamışdır». Sonra dedi: «Ey camaat, hamınız eşidin!» **29** İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdilər. **30** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəmə dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafəsini dəyişib döyüşə girdi. **31** Aram padşahı öz döyüş arabalarının otuz iki başçısına «nə kiçiklə, nə də böyükələ vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüşə girin» deyə əmr etmişdi. **32** Döyüş arabalarının başçıları Yehoşafati görəndə dedilər: «Yəqin İsrail padşahı budur». Dönüb onunla vuruşmağa getdilər. Onda Yehoşafat çıçırdı. **33** Döyüş arabalarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə ardına getməyib geri qayıtdılar. **34** Bir adam nişan almadan yay çəkib İsrail padşahını zirehlərin birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabacısına dedi: «Döndər və məni döyüşdən çıxar, çünkü yaralanmışam». **35** O gün döyüş qızışdı. Padşah öz döyüş arabasında Aramlıların önündə söykənib dayandı. Döyüş arabası onun yarasının qanına bulaşdı. Axşam o öldü. **36** Günəş batmaqda ikən ordugahın içində «Hər kəs öz şəhərinə! Hər kəs öz ölkəsinə!» deya car çəkildi. **37** Beləcə padşah öldü və onu Samariyaya götürüb orada basdırıldılar. **38** Arabanı Samariya hovuzunun suyunda yudular. Rəbbin söylədiyi sözə görə köpəklər onun qanını yaladı. O hovuzda fahişələr yuyunardı. **39** Axavin qalan işləri və onun etdiyi hər şey, fil sümüyündən tikdiyi saray və tikdiyi bütün şəhərlər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **40** Axav ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Axazyə padşah oldu. **41** İsrail padşahı Axavin padşahlığının dördüncü ilində Asa oğlu Yehoşafat Yəhuda üzərində padşah oldu. **42** Yehoşafat padşah olduğu vaxt otuz beş yaşında idi. O, Yeruşəlimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı Azuva idi. **43** O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər edərək bunlardan kənara çıxmadi. Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırı. **44** Yehoşafat İsrail padşahı ilə sülh içində yaşadı. **45** Yehoşafatın qalan işləri, onun göstərdiyi hünər və necə döyüdüyü barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **46** O, atası Asanın qovmadığı məbəd fahişəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu. **47** Edomda padşah yox idi,

bir canışın orada hökmranlıq edirdi. **48** Yehoşafat qızıl dalınca Ofirə getmək üçün Tarşış gəmiləri düzəltdi. Ancaq gedə bilmədilər, çünkü gəmilər Eşyon-Geverdə parçalandı. **49** Onda Axav oğlu Axazyə Yehoşafata dedi: «Qoy gəmilərdə sənin adamlarınla birgə mənim adamlarım da getsinlər». Ancaq Yehoşafat razi olmadı. **50** Yehoşafat ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, ataların yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yəhəram padşah oldu. **51** Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on yeddinci ilində Axav oğlu Axazyə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu. O, iki il İsrail üzərində padşahlıq etdi. **52** Axazyə Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ata-anasının və İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamin yolu ilə getdi. **53** Axazyə atanının etdiyi kimi Baala qulluq və səcdə edərək İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi.

İkinci Padşahlar

1 İsrail padşahı Axavın ölümündən sonra Moav İsrailə qarşı üşyan qaldırdı. **2** Padşah Axazya Samariyada olan yuxarı otağındakı barmaqlığı olan pəncərədən yixılıb yaralandı. O, qasidlərinə «Gedin, Eqron allahı Baal-Zevuvdan soruşun, bu yaram sağalacaqmı?» deyib onları göndərdi. **3** Rəbbin mələyi Tişbeli İlyasa dedi: «Qalx Samariya padşahının qasidlərini qarşılamaq üçün çıx və onlara de: "İsraildə Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva müraciət etməyə gedirsiniz?" **4** Buna görə də Rəbb belə deyir: "Üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!"» İlyas getdi. **5** Qasidlər padşahın yanına qayıtdılar. Padşah onlara dedi: «Niyyə geri qayıtdınız?» **6** Ona dedilər: «Bir adam bizi qarşılamağa çıxdı və bizə dedi: "Sizi göndərən padşahın yanına qayıdır ona söyləyin ki, Rəbb belə deyir: "İsraildə Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva müraciət etmək üçün qasidlər göndərdin?"» Buna görə də üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!"» **7** Padşah onlara dedi: «Sizi qarşılamağa çıxan və sizə bu sözləri söyləyən adam nə qiyafədə idi?» **8** Ona dedilər: «Tüklü bir adam idi, belinə dəri qurşaq bağlamışdı». Padşah dedi: «O, Tişbeli İlyasdır». **9** Padşah bir əllibəsi ilə əlli adamını İlyasın yanına göndərdi. Əllibəsi onun yanına qalxdı. İlyas təpənin başında oturmuşdu. Əllibəsi ona dedi: «Ey Allah adımı, padşah "aşağı düş" deyir». **10** İlyas əllibəsiyə cavab verib dedi: «Əgər mən Allah adamıymısa, göydən od yağışın, səni və əlli adamını tələf etsin!» Onda göydən od yağıdı, əllibəsi ilə əlli adamını tələf etdi. **11** Padşah başqa bir əllibəsi ilə əlli adamını onun yanına göndərdi. Əllibəsi ona dedi: «Ey Allah adımı, padşah belə deyir: "Tez aşağı düş"». **12** İlyas onlara cavab verib dedi: «Əgər mən Allah adamıymısa, göydən od yağışın, səni və əlli adamını tələf etsin!» Onda göydən Allahın odu yağıdı, əllibəsi ilə əlli adamını tələf etdi. **13** Padşah yənə üçüncü bir əllibəsi ilə əlli adamını göndərdi. Üçüncü əllibəsi qalxıb gəldi, İlyasın qarşısında diz çökdü və ona yalvarıb dedi: «Ey Allah adımı, xahiş edirəm, mənim və bu əlli qulunun canına yazığın gəlsin. **14** Göydən od yağıb əvvəl gələn iki əllibəsimi və onların hərəsinin əlli adamını tələf etdi. İndi mənim canıma yazığın gəlsin». **15** Rəbbin mələyi İlyasa dedi: «Onunla birgə aşağı düş, ondan qorxma». İlyas qalxıb aşağı düşdü

və əllibəsi ilə birgə padşahın yanına gəldi. **16** Ona dedi: «Rəbb belə deyir: "İsraildə sözünü soruşmağa Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuvdan soruşmaq üçün qasidlər göndərdin? Buna görə də üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!"» **17** İlyasın söylədiyi Rəbbin sözünü görə Axazya öldü. Oğlu olmadığı üçün yerinə Axavın oğlu Yehoram padşah oldu. Bu da Yəhuda padşahı Yehoşafat oğlu Yehoramın padşahlığının ikinci ilində oldu. **18** Axazyanın qalan işləri İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

2 Rəbb İlyası qasırğa ilə göyə qaldırmazdan əvvəl İlyas və Elişa Qılqaldan getdilər. **2** Onda İlyas Elişaaya dedi: «Burada qal, çünkü Rəbb məni Bet-Elə göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar Bet-Elə getdilər. **3** Bet-Elədə olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib ona dedilər: «Rəbbin bu gün sənin ağanı başının üstündən götürəcəyini bilirsənmi?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun». **4** İlyas ona dedi: «Elişa, burada qal, çünkü Rəbb məni Yerixoya göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar Yerixoya gəldilər. **5** Yerixoda olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib ona dedilər: «Bilirsənmi, Rəbb bu gün ağanı sənin başın üstündən götürəcək?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun!» **6** İlyas ona dedi: «Burada qal, çünkü Rəbb məni İordan çayının yanına göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar getdilər. **7** Peyğəmbərlərdən əlli adam gedib uzaqda onların qarşısında dayandı. Onlar da İordan çayının yanında dayandılar. **8** İlyas cübbəsini götürdü və onu büküb suya vurdu. Su iki yerə ayrıldı və onlar quru yerin üstündən keçdiilər. **9** Onlar keçəndən sonra İlyas Elişaaya dedi: «Mən sənin yanından götürülməzdən əvvəl məndən bir şey istə, sənin üçün nə edim?» Elişa dedi: «Qoy indi səndə olan ruh ikiqat artıq məndə olsun». **10** İlyas dedi: «Sən çətin bir şey istədin. Əgər sənin yanından götürüldüyü görsən, səninlə belə olacaq, yoxsa bu olmayıacaq». **11** Onlar danişa-danişa gedərkən qəflətən odlu bir arabə və odlu atlar göründü, onları bir-birindən ayırdı və İlyas qasırğa ilə göyə qaldırıldı. **12** Elişa bunu görüb qışqırdı: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlıları!» O, İlyası daha görməyəndə öz paltarını götürdü və onu cirib iki yerə böldü. **13** Sonra

İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb geri döndü və İordan çayının sahilində dayandı. **14** İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb suya vurdu və dedi: «İlyasın Allahı Rəbb haradadır?» O da cübbəni suya vuranda su iki yera ayrıldı. Elişa oradan keçdi. **15** Yerixoda olan peyğəmbərlər onu uzaqdan görüb dedilər: «İlyasın ruhunun gücü Elişanın üstüna qondu». Onlar Elişanı qarşılıamağa gələrək öndən yera qədər təzim etdilər. **16** Ona dedilər: «Bu qullarının yanında əlli igid var, qoy gedib ağanı axtarsınlar. Bəlkə Rəbbin Ruhu onu qaldırıb dağların yaxud da dərələrin birinə atmışdır?» Elişa dedi: «Göndərməyin». **17** Amma onlar o qədər inad etdilər ki, Elişa utanıb dedi: «Göndərin». Əlli nəfər göndərdilər və onlar üç gün axtardılar, ancaq İlyası tapa bilmədilər. **18** Sonra Yerixoda qalan Elişanın yanına qayıtdılar. Elişa onlara dedi: «Mən sizə demədim ki, getməyin?» **19** Şəhərin adamları Elişaya dedilər: «Ağamın gördüyü kimi bu şəhərin yeri yaxşıdır, ancaq suyu pıstdır, torpağı bəhər vermir». **20** O dedi: «Mənə təzə bir qab gətirin və onun içiñə duz qoyun». Bunu ona gətirdilər. **21** O, bulağa çıxdı, duzu oraya atıb dedi: «Rəbb belə deyir: "Bu suları pak edirəm, artıq onda ölüm və bəhərsizlik olmayacaq"». **22** Elişanın söylədiyi sözə görə bu su indiyə qədər də pak qalır. **23** Elişa oradan Bet-Ela qalxdı. O, yola düşəndə kiçik oğlanlar şəhərdən çıxdılar və onu lağ'a qoyub dedilər: «Rədd ol, keçəl, rədd ol, keçəl!» **24** O arxaya dönüb oğlanları gördü və onları Rəbbin adı ilə lənətlədi. Meşədən iki diş iyi çıxıb onlardan qırx iki nəfəri parçaladı. **25** Elişa oradan Karmel dağına getdi, oradan da Samariyaya qayıtdı.

3 Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on səkkizinci ilində Axav oğlu Yehoram Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. **2** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq atası və anası kimi deyildi, çünki atasının düzəldiyi Baal sütununu yox etdi. **3** Ancaq Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan yapışdı, onlardan əl çəkmədi. **4** Moav padşahı Meşanın sürüsü var idi. O, İsrail padşahına yüz min quzu və yüz min qoçun yununu göndərərdi. **5** Axavin ölümündən sonra Moav padşahı İsrail padşahına qarşı üsyan qaldırdı. **6** O vaxt padşah Yehoram Samariyadan çıxdı və bütün İsrailliləri topladı. **7** O gedəndə Yəhuda padşahı Yehoşafata xəbər göndərib dedi: «Moav padşahı mənə qarşı üsyan qaldırdı. Moavlilara qarşı vuruşmaq

üçün mənimlə birgə gedərsənmi?» Yehoşafat dedi: «Gedərəm, məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab elə». **8** Yehoram dedi: «Hansı yolla çıxaq?» O dedi: «Edom çölünün yolu ilə». **9** İsrail padşahı, Yəhuda padşahı və Edom padşahı gedib o yolu yeddi gün dolaşdilar. Əsgərlər və dallarınca gələn heyvanlar üçün su yox idi. **10** İsrail padşahı dedi: «Ay aman! Rəbb bu üç padşahı Moavlılara təslim etmək üçün bir yerə çağırıb». **11** Yehoşafat dedi: «Burada Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, onun vasitəsilə Rəbdən soruşaq?» İsrail padşahının əyanlarından biri cavab verib dedi: «Şafat oğlu Elişa buradadır. O, İlyasın əlinə su tökərdi». **12** Padşah Yehoşafat dedi: «Onda Rəbbin sözü var». Sonra İsrail padşahı, Edom padşahı və Yehoşafat Elişanın yanına enib getdilər. **13** Elişa İsrail padşahına dedi: «Məndən sənə na? Öz ata-ananın peyğəmbərlərinin yanına get». İsrail padşahı ona dedi: «Yox! Bu üç padşahı Moavlılara təslim etmək üçün Rəbb bir yerə çağırıb». **14** Elişa dedi: «Önündə durduğum var olan Ordular Rəbbinə and olsun ki, Yəhuda padşahı Yehoşafata hörmət etməsəydim, sənin üzünə baxmazdım. **15** İndi mənim yanımı çəng çalan bir adam gətirin». Gətirilən adam çəng çalarkən Rəbbin əli Elişanın üzərinə gəldi. **16** O dedi: «Rəbb belə deyir: "Bu vadinin hər tərəfində xəndəklər qazın"». **17** Çünkü Rəbb belə deyir: «Siz külək və yağış görməyəcəksiniz, amma bu vadi su ilə dolacaq. Siz, mal-qarəniz və heyvanlarınız doyuncu su içəcəksiniz». **18** Bu, Rəbbin gözündə çox asan bir şeydir. O, Moavliləri da sizə təslim edəcək. **19** Bütün qalalı şəhərləri və seçmə şəhərləri dağıdacağınsız, hər yaxşı ağacı kəsəcəksiniz, bütün bulaqların gözünü tutacağınız və hər yaxşı tarlanı daşlarla dolduracağınız». **20** Ertəsi gün səhər təqdim gətirilən zaman birdən Edom yolundan su gəldi və torpaq su ilə doldu. **21** Bütün Moavlilər eşitdilər ki, padşahlar onlara vuruşmağa gəlir. Silah qurşana bilən hər kəsi və daha yaşılı adamları çağırıldılar. Onlar sərhəddə dayandılar. **22** Moavlilər ertəsi gün səhər tezden duran zaman günəş çıxıb suların üzərinə şəfəq salmışdı. Onlar qarşılıklarındakı suları qan kimi qırmızı gördülər. **23** O zaman dedilər: «Bu qandır, yəqin padşahlar vuruşub bir-birlərini qırıblar. İndi, ey Moavlilər, qarət etməyə gedək!» **24** Onlar İsrail ordugahına geldilər. İsraillilər qalxıb Moavliləri qırıldılar və Moavlilər onların qabağından qaçmağa başladılar. İsraillilər qalxıb Moav torpağını

viran etmək üçün hücum etdilər. **25** Onlar şəhərləri dağıtdılar, hər yaxşı tarlanı daşlarla doldurdular, bütün bulaqların gözünü tutdular və hər yaxşı ağacı kəsdilər. Yalnız Qır-Xaresetin daşları yerində qaldı, ancaq sapandçılar onu da mühasirəyə alıb vurdular. **26** Moav padşahı döyüşdə məğlub olduğunu görəndə özü ilə yeddi yüz nəfər əli qılınclı adam götürdü. Onlar Edom padşahının qoşununu yarmaq istədilər, ancaq bunu edə bilmədilər. **27** Sonra o, vəlihd olan ilk oğlunu götürüb divarın üzərində yandırma qurbanı gətirdi. Onda İsraililərə qarşı böyük bir qızəb oyandı, onlar da oranı tərk edib öz ölkələrinə qayıtdılar.

4 Peyğəmbərlərdən olan bir adamın arvadı Elişaya fəryad edərək dedi: «Şənin qulun ərim öldü! Bilirsən ki, o qulun Rəbdən qorxurdu. İndi isə bir borc sahibi iki oğlumu özünə qul etmək üçün gəlmışdır». **2** Elişə ona dedi: «Şənin üçün nə edim? Mənə söylə görüm, evində nəyin var?» Qadın dedi: «Bir qab yağıdan başqa bu kənizinin evində heç nə yoxdur». **3** Elişə dedi: «Get bayırda bütün qonşularından özün üçün boş qablar istə, qoy çox olsun. **4** Sonra içəri gir, özünün və oğullarının dalınca qapını bağla, öz yağını bütün bu qablara tök və onları doldurub bir tərəfə qoy». **5** Qadın onu tərk edib qapını özünün və oğullarının dalınca bağladı. Oğulları qabları onun yanına gətirdilər, o da doldurdu. **6** Qablar dolanda o, oğullarından birinə dedi: «Mənə bir qab da gətir». Oğlu ona dedi: «Daha qab qalmadı». Onda yağı kəsildi. **7** Qadın gəlib bunları Allah adamına danişdi, o da dedi: «Get yağı satıb borcunu ödə. Qalanı ilə də oğullarınla birgə dolanarsan». **8** Bir gün Elişə Şunemdən keçirdi. Orada yaşayan varlı bir qadın Elişəni çörək yeməyə dəvət etdi. Sonralar Elişə hər dəfə keçəndə çörək yemək üçün oraya gedərdi. **9** Qadın ərinə dedi: «İndi bildim ki, həmişə yanımızdan keçən bu adam müqəddəs bir Allah adamıdır. **10** Gəldəmdə ona kiçik bir otaq düzəldək, oraya onun üçün yataq, süfrə, taxt, bir də çiraq qoyaq ki, bizi galəndə orada qalsın». **11** Bir gün Elişə oraya gəldi və damdakı otağa çıxıb orada yatdı. **12** O, nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadını çağır». O, qadını çağirdı və qadın onun qarşısında dayandı. **13** Elişə nökərinə dedi: «İndi qadına söylə: "Bizim üçün bu qdər zəhmət çəkmisən. Mən sənin üçün nə edə bilərəm? Sənin barəndə padşahla ya ordu başçısı ilə danişim?"» Gehazi bunu söylədi. Qadın dedi: «Yox, lazım deyil, mən öz xalqımla birgə yaşayıram». **14** Elişə dedi: «Elə isə onun üçün nə

edə bilərəm?» Gehazi dedi: «Doğrusu, oğlu yoxdur, əri də qocadır». **15** Elişə dedi: «Qadını çağır». Gehazi qadını çağırırdı və o gəlib qapıda durdu. **16** Elişə dedi: «Bir ildən sonra bu fəsildə qucağında bir oğlu olacaq». Qadın dedi: «Yox, ey ağam Allah adamı, kəninizə yalan söyləməl!» **17** Elişənin söylədiyi kimi qadın hamila oldu və bir il sonra həmin fəsildə bir oğlan doğdu. **18** Uşaq böyüdü. O, bir gün biçinçilərlə birgə işləyən atasının yanına getdi. **19** O, atasına «Başım ağrıyır, başım!» dedi. Atası nökərə dedi: «Onu anasının yanına apar». **20** Nökər onu götürüb anasının yanına gətirdi. O, günortaya qədər anasının dizləri üstündə qaldı və sonra öldü. **21** Qadın yuxarı çıxıb usağı Allah adamının yatağı üstünə uzandırdı, sonra qapını dalınca örtüb çıxdı. **22** O, ərini çağırıb dedi: «Nökərlərindən biri ilə mənə bir eşşək göndər. Tez Allah adamının yanına gedib-qayıdacağam». **23** Əri dedi: «Nə üçün bu gün onun yanına gedirsən? Nə Təzə Ay mərasimi, nə də Şənbə günüdür». Qadın dedi: «Eybi yox». **24** O, eşşəyi palanlayıb nökərinə dedi: «Sür və mən sənə deməyincə dayanma». **25** O getdi və Karmel dağına, Allah adamının yanına gəldi. Allah adamı qadını uzaqdan gördükə nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadın buraya gelir. **26** İndi onun qabağına qaçıb soruş: "Necəsən, yaxşısanmı, ərin və oğlun yaxşıdırı?» O gedib soruşdu. Qadın dedi: «Yaxşıyıq». **27** Qadın dağa çıxıb Allah adamının yanına gəldi və onun ayaqlarına sarıldı. Gehazi onu geri itələmək üçün yaxınlaşdı, ancaq Allah adamı dedi: «Onu burax, çünki ürəyi kədərlidir, ancaq Rəbb bunun səbəbini gizlətdi və mənə bildirmədi». **28** Qadın dedi: «Mən ağamdan uşaq istədimmi? "Məni aldatma" demədimmi?» **29** Elişə Gehaziyə dedi: «Belini qurşa və əsamı əlinə götürüb get. Əgər bir adamlı rastlaşsan, ona salam vermə və sənə salam verənin salamını alma. Get, əsamı oğlanın üzünüñ üstünə qoy». **30** Oğlanın anası dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, sandən əl çəkmərəm». Elişə qalxıb onun dalınca getdi. **31** Gehazi onlardan qabaq getdi və əsamı oğlanın üzünüñ üstünə qoydu, ancaq nə bir səs, nə də bir cavab oldu. Gehazi Elişəni qarşılıqlaşmaq üçün geri döndü və «oğlan dirilmədi» deyə ona bildirdi. **32** Elişə evə girdi. Ölən oğlan onun yatağı üstündə uzanmışdı. **33** O içəri girib qapını onların üzünə bağladı və Rəbbə dua etdi. **34** Sonra yatağa qalxıb usağıñ üstünə əyildi. Ağzını onun ağızının, gözlərini onun gözlərinin, ovuclarını onun ovuclarının üstünə qoydu.

Uşağıın bədəni isindi. **35** Elişa yataqdan düşüb otaqda o təraf-bu tərəfə gəzdi. Sonra yenə yatağa qalxıb onun üstüne əyildi. Oğlan yeddi dəfə asqrıb gözlərini açdı. **36** Elişa Gehazini çağırıb dedi: «Şunemli qadını çağır». O, qadını çağırıldı. Qadın Elişanın yanına gələndə o dedi: «Al oğlunu». **37** Qadın gəlib Elişanın ayaqlarına düşərək yerə qədər əyildi və oğlunu götürüb getdi. **38** Elişa yenə Qılqala gəldi. Vilayətdə alich idı. Peyğəmbərlər onun önündə oturmuşdular. O, nökərinə dedi: «Böyük qazanı ocağa qoy va peyğəmbərlər üçün şorba bişir». **39** Onlardan biri ot yiğmaq üçün çölə çıxdı. Bir çöl tənəyi tapıb ondan etək dolusu yabanı balqabaq yiğdi və gətirib şorba qazanına doğradı. Bunun nə olduğunu bilməyərək **40** yemək üçün adamlara verdilər. Şorba yeyənlər qışqırıb dedilər: «Qazandıki yeməkdən yesək, ölərik, ey Allah adamı!» Heç kəs ondan yeyə bilmədi. **41** Elişa dedi: «Elə isə un gətirin». Sonra onu qazana atıb dedi: «Adamlar üçün tök, yesinlər». Qazanda zərərli bir şey olmadı. **42** Baal-Şalışadan bir adam gəldi. O, Allah adəmi üçün ilk nübardinə bishirilən iyirmi köməbər arpa çörəyi və təzə sünbülləri torbadə gətirdi. Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər». **43** Onun qulluqçusu dedi: «Bunu yüz adəmin qabağına necə qoyaq?» Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər. Çünkü Rəbb belə deyir: "Yeyəcəklər, hələ artıq da qalacaq"». **44** Yeməyi onların qabağına qoydular. Rəbbin dediyi kimi onlar yedilər və yemək artıq qaldı.

5 Aram padşahının ordu başçısı Naaman ağasının yanında hörmət və etibar sahibi idı, çünkü Rəbb onun vasitəsilə Arama qurtuluş vermişdi. O, cəsur bir döyüşçü idı, ancaq cüzamlı idı. **2** Aramlılar dəstələrlə çıxıb İsrail torpağından kiçik bir qızı əsir götürmişdülər. Bu qız Naamanın arvadının yanında qalırdı. **30**, xanımına dedi: «Kaş ki ağam Samariyada peyğəmbərin yanında olaydı. O zaman peyğəmbər onun cüzamına şəfa verərdi». **4** Naaman gedib «İsrail torpağından olan qız belə-bələ söylədi» deyə ağasına bildirdi. **5** Aram padşahı dedi: «Get, mən İsrail padşahına bir məktub göndərərəm». Naaman özü ilə altı min şekel qızıl, on talant gümüş və on dəst paltar götürüb getdi. **6** Məktubu da İsrail padşahına gətirdi. Orada belə yazılmışdı: «İndi bu məktubla bərabər qulun Naamanı da yanına göndərirəm ki, sən onun cüzamına şəfa verəsən». **7** İsrail padşahı məktubu oxuyanda paltarını cirib dedi: «Məgər mən öldürüb dirildən Allaham? Niyə bu adam cüzamına şəfa vermək

üçün mənim yanına adam göndərir? Baxarsınız, mənimlə dava etmək üçün bəhanə axtarırsı». **8** Allah adəmi Elişa İsrail padşahının öz paltarını cirdığını eşidəndə ona xəbər göndərib dedi: «Nə üçün paltarını cirdin? Qoy indi o mənim yanına gəlsin və bilsin ki, İsraildə bir peyğəmbər var». **9** Naaman atları və döyüş arabası ilə gəldi və Elişanın evinin qapısında dayandı. **10** Elişa onun yanına qasid göndərib dedi: «Get, İordan çayında yeddi dəfə yuyun ki, bədənin sağalıb tər-təmiz olsun». **11** Ancaq Naaman açıqlanıb getdi və dedi: «Mən güman edirdim ki, mütləq bayır çıxıb yanına gələcək, durub Allahı Rəbbin adını çağıracaq və əlini cüzamlı yerin üzərində yelləyib şəfa verəcək. **12** Dəməşqin çayları Avana və Parpar İsrailin bütün sularından daha yaxşı deyilmi? Onlarda yuyunub təmiz ola bilməzdimmi?» O hırslı dönbüb getdi. **13** Naamanın adamları onun yanına gəlib dedilər: «Ey atamız, əgər peyğəmbər sənə böyük bir şey əmr etsəydi, ona əməl etməzdinmi? O yalnız sənə "yuyun və təmiz ol" deyir». **14** Bundan sonra Naaman Allah adəminin sözünə görə İordan çayına enib yeddi dəfə suya baş vurdu. Onun bədəni sağaldı və körpə bədəni kimi tər-təmiz oldu. **15** Naaman bütün dəstəsi ilə yenə Allah adəminin yanına gəldi və onun önündə dayanıb dedi: «Bax indi bildim ki, İsraildən başqa, dünən heç bir yerində Allah yoxdur. Buyur bu qulunun hədiyyəsini götür». **16** Lakin Elişa dedi: «Önündə durduğum var olan Rəbbə and olsun ki, heç nə götürməyəcəyəm». Naaman götürməyi təkəd etdi, ancaq Elişa istəmədi. **17** Naaman dedi: «Əgər götürmürsənsə, onda qoy bu quluna buradan iki qatır yükü torpaq verilsin. Çünkü bu qulun artıq başqa allahlara deyil, yalnız Rəbbə yandırma qurbanları və təqdimlər gətirəcək». **18** Ancaq Rəbb bu işi quluna bağışlasın: ağam padşah səcdə etmək üçün Rimmon məbədindən girəndə mən onun sağında durmalıyam, onda Rimmon məbədindən mən də səcdə etməliyəm. Orada səcdə etdiyimi Rəbb quluna bağışlasın». **19** Elişa ona dedi: «Sağ-salamat get». Naaman onun yanından çıxıb bir az yol getdi. **20** Allah adəmi Elişanın nökəri Gehazi dedi: «Ağam gətirdiyi şeyi bu Aramlı Naamandan götürmək istəmədi. Var olan Rəbbə and olsun ki, onun dalınca qaçıb ondan nəsə alacağam». **21** Gehazi Naamanın dalınca qaçıdı. Naaman dalınca bir nəfərin gəldiyini görəndə onu qarşılımaq üçün arabadan düşüb dedi: «Xeyir ola?» **22** Gehazi dedi: «Xeyirdir. Ağam məni göndərdi ki, sənə deyim: "Elə indicə Efrayimin dağlıq bölgəsindən

yanıma peyğəmbərlərdən olan iki cavan oğlan gəldi. Xahiş edirəm, onlara bir talant gümüş və iki dəst paltar ver». **23** Naaman dedi: «Buyur iki talant götür». Ona təkid edərək iki talant gümüşü iki torbaya qoyub bağladı və iki dəst paltarla birləşdirən kəndən ikisini verdi. Nökərlər Gehazinin qabağında gedib bunları daşıdılar. **24** Təpəyə çatanda Gehazi şeyləri onların əlindən alıb evinə qoydu. Nökərləri geri göndərdi və onlar getdilər. **25** Sonra ağası Elişanın yanına gedib öündə dayandı. Elişan ondan soruşdu: «Haradan gəlirsən, Gehazi?» Gehazi dedi: «Bu qulun heç yərə getməyib». **26** Elişan ona dedi: «O adam səni qarşılıqla üçün arabasından düşəndə ürəyim orada deyildimi? İndi gümüş götürmək, paltar, zeytun və üzüm bağları, qoyun-keçisi, mal-qara, qullar və kənizlər almaq vaxtidırı? **27** Buna görə də Naamanın cüzamı əbədi olaraq sənə və sənin nəslinə yapışacaq». Gehazi qar kimi cüzamlı olub onun hüzurundan çıxdı.

6 Peyğəmbərlər Elişaya dedilər: «Bax indi sənin yanında qaldığımız yer bizə dardır. **2** Qoy İordan çayının kənarına gedək, hərəmiz bir ağac kəsib gətirək və qalmaq üçün orada özümüzə yer düzəldək». Elişan «gedin» dedi. **3** Onlardan biri dedi: «Xahiş edirəm, sən də bu qullarınla gal». Elişan «gələrəm» deyib **4** onlarla getdi. Onlar İordan çayının kənarına gəldilər və ağac kəsməyə başladılar. **5** Onlardan biri ağac kəsərkən baltanın dəməri suya düşdü. O qışqırıb dedi: «Vay, ağam! Onu borc almışdım». **6** Allah adımı dedi: «Hərə düşdü?» O, Elişaya həmin yeri göstərdi. Elişan bir budaq kəsib oraya atdı və dəmir suyun üzərinə çıxdı. **7** Elişan «onu qaldır» dedi. Həmin adam əlini uzadıb onu qaldırdı. **8** Aram padşahı İsrailə qarşı vuruşduğu zaman əyanları ilə məsləhətləşib dedi: «Filan yerdə ordugah quracağam». **9** Allah adımı İsrail padşahına xəbər göndərib dedi: «O yerdən keçmə, çünkü Aramlılar oraya enirlər». **10** İsrail padşahı Allah adımının dediyi yərə xəbər göndərdi. Beləcə padşah onun xəbərdarlıq etdiyi yerlərdə dəfələrlə özünü qorudu. **11** Aram padşahı bundan çox qəzəbləndi və əyanlarını çağırıb onlara dedi: «Mənə deyin görək, bizimkilərdən İsrail padşahına tərəfdar olan kimdir?» **12** Əyanlardan biri dedi: «Heç kim, ağam padşah. Bunları İsrail padşahına bildirən İsraildə olan peyğəmbər Elişadır. O hətta yataq otağında söylədiyin sözləri ona çatdırır». **13** Padşah dedi: «Gedin görün, o haradadır, mən onu buraya gətirtirəcəyəm». Padşaha «o, Dotandadır» deyə bildirdilər. **14** Padşah atlar, döyüş arabaları və çoxlu qoşun göndərdi və onlar gecə ikən gəlib şəhəri əhatəyə aldılar. **15** Allah adımının qulluqçusu səhər tezəndən durub bayır çıxdı və şəhərin ətrafında qoşunun, atların və döyüş arabalarının olduğunu gördü. O, Elişaya dedi: «Vay, ağam, nə edəcəyik?» **16** O dedi: «Qorxma, çünkü bizimlə olanlar onlara olanlardan çıxdur». **17** Sonra Elişan dua edib dedi: «Ya Rəbb, onun gözlerini aç ki, görsün». Rəbb nökərin gözlerini açdı və o gördü ki, dağ odlu atlar və döyüş arabaları ilə doludur. Onlar Elişanı əhatəyə almışdı. **18** Qoşun ona tərəf enəndə Elişan Rəbbə dua edib dedi: «Bu adamları kor et». Elişanın sözüne görə Rəbb onları kor etdi. **19** Elişan onlara dedi: «Yol bu deyil, şəhər də bu deyil. Ardımcı gəlin, sizi axtardığınız adının yanına aparıım». Elişan onları Samariyaya gətirdi. **20** Onlar Samariyaya girəndə Elişan dedi: «Ya Rəbb, onların gözlerini aç ki, görsünlər». Rəbb onların gözlerini açdı və onlar gördüler ki, Samariyanın ortasındadırlar. **21** İsrail padşahı onları görəndə Elişaya dedi: «Mənim atam, onları qırıb məhv edimmi?» **22** Elişan dedi: «Yox, qırma. Məgər bu adamları sən qılıncın və ox-kamanınla əsir etmişən ki, qırmağa haqqın olsun? Onların qabağına çörək və su qoy ki, yeyib-içsinlər və sonra öz ağalarının yanına getsinlər». **23** O, Aramlılar üçün böyük bir ziyafət verdi və onlar yeyib-içdilər. Sonra onları öz ağalarının yanına göndərdi. Aramlıların dəstələri bir daha İsrail torpağına galmadı. **24** Bir müddət sonra Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu toplayıb çıxdı və Samariyani mühasirəyə aldı. **25** Samariyada böyük bir acliq oldu. Çünkü şəhəri o qədər mühasirədə saxlamışdilar ki, bir eşşək başı səksən şəkel gümüşə və bir kabin dörrdə biri qədər göyərçin peyini beş şəkel gümüşə satılırdı. **26** Bir dəfə İsrail padşahı qala divarının üstündən keçəndə bir qadın fəryad edib ona dedi: «Ağam padşah, kömək et!» **27** Padşah dedi: «Rəbb sənə kömək etməsə, mən sənə necə kömək edim? Xırmandan yoxsa üzümsüxandan?» **28** Sonra padşah ona dedi: «Nə istəyirsin?» O dedi: «Bu qadın mənə demişdi: «Sən öz oğlunu ver, bu gün yeyək, mənim oğlumu isə sabah yeyərik». **29** Oğlumu bişirib yedik. Ertəsi gün ona dedim: «Öz oğlunu ver, yeyək». Ancaq o, oğlunu gizlətdi». **30** Padşah qadının sözlərini eşidəndə paltarını cirdi. O bu vaxt qala divarının üstündən keçirdi və xalq gördü ki, onun əynində çul var. **31** Padşah dedi: «Əgər bu gün Şafat oğlu Elişanın başı çiyini üstündə

qalsa, Allah mənə beləsini və bundan betarını eləsin». **32** Elişə öz evində oturmuşdu, ağsaqqallar da onun yanında əyləşmişdi. Padşah hüzurundan bir qasid göndərdi. Amma qasid yanına gəlməzdən qabaq Elişə ağsaqqallara dedi: «Görürsünümüzü, bu qatil mənim boynumu vurmaq üçün adam göndər! Baxın qasid gələndə qapını bağlayın və onu içəri buraxmayın. Onun arxasında ağasının da ayaq səsləri galəcək!» **33** Elişə hələ danişkən qasid onun yanına gəlib dedi: «Bax bu bələni göndərən Rəbdir. Nə üçün daha Rəbdən kömək gözləyək?»

7 Elişə dedi: «Rəbbin sözünü eşidin, Rəbb belə deyir: “Sabah bu vaxt Samariya darvazasında bir sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə satılacaq”». **2** Padşahın sağında duran köməkçi Allah adamına cavab verib dedi: «Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah adamı isə dedi: «Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən». **3** Şəhər darvazasının önündə dörd cüzamlı adam var idi. Onlar bir-birlərinə dedilər: «Nə üçün biz ölenə qədər burada oturub qalmalıyıq? **4** Əgər şəhərə girsək, şəhərdə olan aqlıdan oləcəyik, burada qalsaq, burada oləcəyik. Onda Aramlıların ordugahına gedib təslim olaq. Əgər bizi sağ buraxsalar, sağ qalarıq, öldürsələr, ölürik». **5** Onlar Aramlıların ordugahına getmək üçün axşam alaqqaranlığında qalxıb onun kənarına gəldilər. Orada heç kəs yox idi. **6** Rəbb Aramlıların ordusuna döyük arabalarının gurultusunu, atların tappiltisini və böyük ordunun səsini eşitdirmişdi. Onlar bir-birlərinə söyləmişdilər: «İsrail padşahı Xet və Misir padşahlarını muzdla tutmuşdur ki, bizim üstümüzə gəlsinlər». **7** Onlar axşam alaqqaranlığında qalxıb qaçmışdilar. Çadırlarını, atlarını, eşşəklərini – bütün ordugahı olduğu kimi buraxıb getmişdilər. Beləcə canlarını qurtarmaq üçün qaçmışdilar. **8** Bu cüzamlılar ordugahın kənarına gəlib bir çadır girdilər və yeyib-içdilər. Oradan qızıl-gümüş, paltar götürüb getdilər və onları gizlətdilər. Sonra qayıdib başqa bir çadır girdilər. Oradan da şeylər götürüb getdilər və onları da gizlətdilər. **9** Onlar bir-birlərinə dedilər: «Biz yaxşı eləmirik, bu gün müjdə gündür, biz isə susuruq. Şəhər açılana qədər gözləməyə haqqımız yoxdur, indi gedək, saray adamlarına bu xəbəri bildirək». **10** Onlar gəlib şəhərin qapıçılarını səslədilər və onlara bildirib dedilər: «Aramlıların ordugahına getdik, orada heç kəs yox idi və insan səsi də gəlmirdi. Ancaq bağlı

atlar, bağlı eşşəklər və olduğu kimi qalan çadırlar var idi». **11** Qapıçılar da qışqırıb bu xəbəri saray içərisində olan adamlara bildirdilər. **12** Padşah gecə ikən qalxıb əyanlarına dedi: «Aramlıların bizə nə etmək istədiklərini indi sizə deyərəm: onlar bilirlər ki, biz acıq, buna görə də ordugahdan çıxıb çöldə gizlənmişlər və “şəhərdən çıxanda onları diri tutarıq və şəhərə girərik” deyə düşünürlər». **13** Əyanlardan biri cavab verib dedi: «Qoy bir neçə adam şəhərdə qalmış atlardan beşini götürsün və onları göndərək, gedib görsünlər. Onların da aqibəti qalan bütün İsrail camaatının aqibəti kimi olacaq, çünkü bütün İsrail camaatı həlak olacaq». **14** Onlar atlar qoşulmuş iki döyük arabası götürdülər. Padşah «gedin görün» deyib onları Aram ordusunun dalınca göndərdi. **15** Onlar Aramlıların dalınca İordan çayına qədər getdilər. Bütün yol Aramlıların tələsik qaçıqları vaxt atdıqları geyim və əşyalarla dolu idi. Qasidlər geri qayıdib padşaha bu xəbəri bildirdilər. **16** Xalq çıxıb Aramlıların ordugahını qarət etdi. Rəbbin sözüna görə bir sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə satıldı. **17** Padşah sağında duran köməkçini darvazanın ağızına qoymuşdu. Padşah Allah adamının yanına enib gəldiyi zaman onun söylədiyi kimi xalq padşahın köməkçisini darvazanın ağızında tapdaladı və o öldü. **18** Allah adamının padşaha söylədiyi kimi oldu. O demişdi: «Sabah bu vaxt Samariya darvazasında iki sea arpa bir şekelə və bir sea narın un bir şekelə satılacaq». **19** Padşahın köməkçisi də Allah adamına cavab verib demişdi: «Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah adamı isə demişdi: «Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən». **20** Həmin şey də onun başına gəldi: xalq onu darvazanın ağızında tapdaladı və o öldü.

8 Elişə oğlunu diriltdiyi qadına demişdi: «Qalx öz ev adamlarına birgə get və qala biləcəyin yerdə qal. Çünkü Rəbb qərar verdi ki, yeddi il ölkədə aqlı olacaq». **2** Qadın Allah adamının sözüne əməl etmişdi və ev adamları ilə birgə gedib Filiştililərin ölkəsində yeddi il qalmışdı. **3** Bu müddətdən sonra qadın Filiştililərin ölkəsindən qayıtdı. O, evini və tarlasını istəmək üçün padşahın yanına getdi. **4** O vaxt padşah Allah adamının nökəri Gehazi ilə danişaraq ona deyirdi: «Buyur Elişanın etdiyi bütün böyük işləri mənə danış». **5** O, Elişanın ölüünü necə diriltdiyini padşaha danişdiyi vaxt oğlu dirilən qadın da evini və

tarlasını istemek için padşaha yalvarmağa başladı. Gehazi dedi: «Ağam padşah, o qadın budur, Elişanın diriltdiyi oğlu da yanındadır». 6 Padşah qadından sorusanda o, padşaha hər şeyi dənişdi. Padşah ona bir saray xidmətçisi verib dedi: «Onun hər şeyini qaytar, ölkəni tərk etdiyi gündən indiyə qədər tarlasının yetirdiyi bütün məhsulu ona ver». 7 Elişa Dəməşqə gəldi. Aram padşahı Ben-Hadad xəstə idi. «Allah adamı buraya golib» deyə ona bildirdilər. 8 Padşah Xazaelə dedi: «Bir hədiyyə götürüb Allah adamını qarşılıamağa get. «Bu xəstəlikdən sağalacağammı?» deyib onun vasitəsilə Rəbdən soruş». 9 Xazael onu qarşılıamağa getdi. Əlindəki hədiyyə ilə birgə Dəməşqin bütün yaxşı şeylərindən qırx dəvə yükü hədiyyə götürüb gəldi və onun önündə durub dedi: «Oğlun Aram padşahı Ben-Hadad «Bu xəstəlikdən sağalacağammı?» deyib məni sənin yanına göndərdi». 10 Elişə ona dedi: «Get, ona «mütləq sağalacaqsan» söylə. Ancaq Rəbb mənə göstərdi ki, o mütləq oləcək». 11 Allah adamı Xazaeli utandırana kimi gözünü onun üzünə dikdi və sonra ağladı. 12 Xazael dedi: «Ağam nə üçün ağlayır?» O dedi: «Ona görə ki İsraililərə sənin edəcəyin pisliyi bilirom: onların qalalarına od vuracaqsan, cavanlarını qılıncla öldürəcəksən, uşaqlarını daşlara çırpacıqsan və hamilə qadınlarını doğrayacaqsan». 13 Xazael dedi: «Bu köpək qulun kimdir ki, bu böyük işi etsin?» Elişə dedi: «Rəbb mənə göstərdi ki, sən Aram üzərində padşah olacaqsan». 14 Xazael Elişanı tərk edib ağasının yanına gəldi. Ağası ondan soruşdu: «Elişə sənə nə dedi?» O cavab verdi: «Mənə dedi ki, sən mütləq sağalacaqsan». 15 Ertəsi gün Xazael bir örtük götürüb suya batırıldı, ağasının üzünüñ üstünə çəkdi və o boğulub öldü. Onun yerinə Xazael padşah oldu. 16 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının beşinci ilində, Yehoşafat Yəhuda padşahı olanda onun oğlu Yehoram da onunla birgə padşah oldu. 17 O, padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. 18 Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünkü Axavin qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 19 Ancaq Rəbb Öz qulu Davudun xatirinə Yəhudalıları məhv etmək istəmədi, çünkü Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çırqı verəcəyini vəd etmişdi. 20 Onun dövründə Edomlular üşyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və özlərinə bir padşah qoydular. 21 Yehoram bütün döyüş arabaları ilə birgə Sairə getdi. Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən

əhatə edən Edomluları və araba rəisi lərini qırdı, lakin xalq öz torpağına qaçıdı. 22 Beləcə Edomlular üşyan qaldırdılar, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyillər. Həmin vaxt Livnalılar da üşyan qaldırmışdır. 23 Yehoramın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 24 Yehoram ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axazya padşah oldu. 25 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının on ikinci ilində Yehoram oğlu Axazya Yəhuda üzərində padşah oldu. 26 Axazya padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yeruşəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası İsrail padşahı Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. 27 Axazya da Axav nəslinin yolu ilə getdi və onlar kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, çünkü Axav nəslinin kürəkəni idi. 28 O, Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq üçün Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladılar. 29 Padşah Yehoram Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduları yaraları sağaltmaq üçün İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazya, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün İzreela gəldi, çünkü o, yaralı idi.

9 Peyğəmbər Elişə peyğəmbərlərdən birini çağırıb ona demişdi: «Belini qurşa və bu yağ qabını əlinə alıb Ramot-Gileada get. 2 Oraya çatınca Nimşı oğlu Yehoşafat oğlu Yehunu tap. Girib onu yoldaşlarının arasından çağır və içəri otağa apar. 3 Yağ qabını götür və yağı onun başına töküb söylə: «Rəbb belə deyir: «Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim». Sonra qapımı açıb qaç və orada durma». 4 Peyğəmbərin nökəri olan bu cavan oğlan Ramot-Gileada getdi. 5 Oraya gəlib gördü ki, qoşun başçıları burada oturmuşlar. O dedi: «Ey rəis, sənə sözüm var». Yehu dedi: «Aramızdan kimə?» Nökər dedi: «Ey rəis, sənə». 6 Yehu qalxıb içəri girdi. Nökər yağı onun başına töküb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Səni Rəbbin xalqı olan İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim. 7 Ağan Axavin nəslini qırıb məhv edəcəksən. Qullarım peyğəmbərlərin və Rəbbin bütün qullarının qanı üçün Mən İzevəldən qisasımı alacağam. 8 Bütün Axav nəslı məhv olacaq: İsraildə Axavdan divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam. 9 Axavin nəslini Nevat oğlu Yarovamin və Axiya oğlu Baaşanın

nəsilləri kimi edəcəyəm. **10** İzeveli isə Izreel tarlasında köpəklər yeyəcək və onu basdırın olmayaçaq»». Sonra o, qapını açıb qaçı. **11** Yehu çıxıb ağasının adamlarının yanına gəldi. Onlardan biri Yehuya dedi: «Xeyir ola? Bu dəli sənin yanına nə üçün gəlib?» Yehu onlara dedi: «Onun necə adam olduğunu və nə deyəcəyini bilirsiniz». **12** Onlar dedilər: «Yalan deyirən! Onun nə dediyini biza bildir». Yehu dedi: «Mənə söylədi ki, Rəbb belə deyir: "Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim"». **13** Hami tez qalxıb öz paltarını götürdü və onları pilləkənin üstünə – Yehunun ayağı altına sərdi. Onlar şeypur əlib «Yehu padşahıdır!» dedilər. **14** Nimşı oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yehoramı qəsd hazırladı. O vaxt Yehoram və onunla birgə bütün İsraililər Ramot-Gileadi Aram padşahı Xazaelin hücumundan qoruyurdular. **15** Ancaq padşah Yehoram Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduları yaraları sağaltmaq üçün Izreelə qayıtmışdı. Yehu dedi: «Əgər siz mənimlə razısınızsa, qoy şəhəri heç kəs tərk etməsin ki, bu xəbər Izreelə gedib çatmasın». **16** Yehu arabaya minib Izreelə getdi, çünki Yehoram orada yatırdı. Yəhuda padşahı Axazya Yehoramı görmək üçün gelmişdi. **17** Izreelək qüllə üzərində duran gözətçi Yehunun oraya yaxınlaşan qoşununu görüb dedi: «Qoşun görürəm». Yehoram dedi: «Bir atlı götürüb onları qarşılıamağa göndər ki, soruşsun: "Xeyir ola?"» **18** Bir atlı Yehunu qarşılıamağa getdi və ona dedi: «Padşah soruşur: "Xeyir ola?"» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə? Dön, dalimca gal». Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır». **19** İkinci atlinı göndərdilər, o da Yehunun yanına gəlib dedi: «Padşah soruşur: "Xeyir ola?"» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə? Dön, dalimca gəl». **20** Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır. Araba sürməyi Nimşı oğlu Yehunun sürməyinə oxşayır, çünki o dəli kimi sürür». **21** Yehoram dedi: «Arabamı qoş». Onun arabasını qoşular. İsrail padşahı Yehoram və Yəhuda padşahı Axazya öz arabalarında Yehunu qarşılıamağa çıxdılar və Izreelli Navotun tarlasında onunla rastlaşdırılar. **22** Yehoram Yehunu görəndə soruşdu: «Xeyir ola, Yehu?» Yehu dedi: «Anan İzevelin xainlikləri və cadugərlikləri bu qədər çox olduğu halda necə xeyir ola bilər?» **23** Yehoram arabasını döndərdi və Axazyaya «Xəyanət, ey Axazya!» deyib qaçı. **24** Yehu ox-kamanını çəkdi və Yehoramı kürəyindən vurdu. Ox onun ürəyindən keçib çıxdı və o öz arabasına yıldı. **25** Yehu padşahın

köməkçisi Bidqara dedi: «Onu götürüb Izreelli Navotun tarlasına at. Yadına sal, mən sənində birgə onun atası Axavin dalınca gedərkən Rəbb ona qarşı belə söyləmişdi: **26** "Navotun və onun oğullarının qanı dünən Mənim gözümün qabağına gəldi" bəyan edir Rəbb. "Səndən bu tarlada qıṣas alacağam" bəyan edir Rəbb. İndi Rəbbin sözünə görə onu götürüb tarlaya at». **27** Yəhuda padşahı Axazya bunu gördükə Bet-Haqqan yolu ilə qaçı. Yehu onu taqib edib dedi: «Onu da vurun». İvleam yanında olan Qur yoxuşunda onu arabada vurdular. O, Megiddoya qaçıb orada öldü. **28** Adamları onu araba ilə Yerusəlimə gətirdilər və Davudun şəhərində, atalarının yanında, öz qəbrində basdırıldılar. **29** Axav oğlu Yehoramın padşahlığının on birinci ilində Axazya Yəhuda üzərində padşah olmuşdu. **30** Yehu Izreelə gəldi. İzevel bunu eşitdi. O, gözlərinə sərmə çəkib başına bəzək vurdu və pəncərədən boylanıb baxdı. **31** Yehu darvazadan girəndə İzevel dedi: «Xeyir ola, ey öz ağasını öldürən Zimri?» **32** Yehu üzünü pəncərəyə doğru qaldırıb dedi: «Kim mənimlədir, kim?» İki-üç saray xidmətçisi boylanıb ona baxdı. **33** Yehu dedi: «Onu aşağı atın». İzeveli aşağı atıldılar. Qanı divarın və atların üstünə sıçradı və atlar onun cəsədini tapdaladı. **34** Yehu içəri girərək yeyib-icdi və dedi: «Bu lənətə gəlmış qadını götürüb basdırın, çünki padşah qızıdır». **35** Onlar İzeveli basdırmaq üçün getdilər. Ancaq onun kəlləsindən, ayaqlarından və ovuclarından başqa heç nə tapmadılar. **36** Geri qayıdış Yehuya söylədilər. O dedi: «Qulu Tişbeli İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi söz belədir: "İzreel tarlasında İzevelin ətini köpəklər yeyəcək. **37** İzevelin cəsədi Izreel tarlasına tökülmüş peyin kimi olacaq və heç kəs deyə bilməyəcək ki, bu, İzeveldir"».

10 Samariyada Axavin nəslindən olan yetmiş nəfər şahzadə var idi. Yehu Izreel başçılarına, ağsaqqallara və Axavin nəslindən olan uşaqların himayəçilərinə məktublar yazıb Samariyaya göndərdi. O belə yazzi: **2** «Ağanızın şahzadələri sizin yanınızdadır, döyük arabalarınız və atalarınız, qalalı şəhəriniz və silahlarınız var. Bu məktub sizə çatanda **3** ağanızın şahzadələrindən ən yaxşısını, ən layiqlısını seçib onu atasının taxtında oturdun və ağanızın nəslü üçün vuruşun». **4** Onlar çox qorxub dedilər: «İki padşah ona qarşı dayana bilmədi, biz necə dayanacaqıq?» **5** Saray rəisi, şəhər başçısı, ağsaqqallar və himayəçilər

Yehuya xəbər göndərib dedilər: «Biz sənin qullarınıq və biza dediyin hər şeyi edərik, heç kəsi də padşah etməyəcəyik. Sən nə istəyirsən, onu da et». **6** Yehu ikinci məktubunda onlara belə yazdı: «Əgər siz mənimlə razı olub sözümə qulaq asırsınızsa, ağanızın şahzadələrinin başlarını götürüb sabah bu vaxt Izreelə, yanımı gəlin». Yetmiş nəfər şahzadə onları tərbiyə edən şəhərin böyük adamlarının yanında qalırdı. **7** Məktub onlara çatanda onlar yetmiş nəfər şahzadəni tutub öldürdülər və başlarını sabətlərə qoyub Izreelə, Yehuya göndərdilər. **8** Qasid gəldi və ona bildirib dedi: «Şahzadələrin başlarını gətirdilər». Yehu dedi: «Onları iki qalaq edib darvazanın girişində səhərə qədər qoyun». **9** Səhəri gün Yehu bayırə çıxdı və qalxıb bütün xalqa dedi: «Sizin təqsiriniz yoxdur. Ağama mən qəsd hazırladım və onu mən öldürdüm. Bəs bunların hamisini kim qırdı? **10** Onda bilin ki, Axavin nəslinə qarşı Rəbbin söylədiyi sözlərdən heç biri hədər gedə bilməz. Rəbb Öz qulu İlyas vasitəsilə söylədiyi işi etmişdir». **11** Yehu Axavin Izreeldəki sarayında olan adamlardan sağ qalanların hamisini – onun bütün böyüklərini, yaxın adamlarını və kahinlərini qırdı, bir adamını da sağ buraxmadı. **12** Yehu Samariyaya tərəf yola düşdü. Yolda çobanlara məxsus olan Bet-Eqeddən keçəndə **13** Yəhuda padşahı Axazyanın qohumlarına rast gəldi və onlara dedi: «Siz kimsiniz?» Onlar dedilər: «Biz Axazyanın qohumlarıyız. Padşahın və mələkənin övladlarını salamlamaq üçün gedirik». **14** Yehu dedi: «Bunları diri tutun». Onları diri tutdular və bu qırx iki nəfər adəmi Bet-Eqed quyusunun yanında öldürdülər. Yehu onlardan heç birini sağ buraxmadı. **15** Yehu oradan gedəndə onu qarşılımağa gələn Rekav oğlu Yehonadava rast gəldi və onu salamlayıb dedi: «Sənin niyyətin mənim ürəyimcə olduğu kimi mənim də niyyətim sənin ürəyincədirmi?» Yehonadav «bəli» dedi. Yehu dedi: «Elə isə əlini ver». O, əlini verdi və Yehu onu öz arabasına qaldırdı. **16** Sonra dedi: «Mənimlə gəl və Rəbb üçün göstərdiyim qeyrəti gör». Onu Yehunun arabasına mindirib apardılar. **17** Yehu Samariyaya galdı və Rəbbin İlyasa söylədiyi sözə görə Axavin Samariyada qalan bütün adamlarını tamamilə qırıb məhv etdi. **18** Yehu bütün xalqı toplayıb onlara dedi: «Axav Baala az səcdə etdi, ancaq Yehu ona çox səcdə edəcək. **19** İndi Baalın bütün peyğəmbərlərini, ona səcdə edənlərin hamisini, onun bütün kahinlərini mənim yanımı çağırın, heç kəs qalmasın, çünki Baala böyük qurbanım var. Kim gəlməsə, sağ qalmayacaq».

Ancaq Yehu burada hiylə işlətdi ki, Baala səcdə edənləri məhv etsin. **20** Yehu dedi: «Baal üçün təqdis olunmuş bir toplantı çağırın». Onlar toplantı çağırıldılar. **21** Yehu İsrailin hər tərəfinə xəbər göndərdi. Baala səcdə edənlərin hamisi gəldi, gəlməyən bir nafər də qalmadı. Onlar Baal məbədində girdilər və Baal məbədi ağızınan adamla doldu. **22** Yehu paltarlara baxan adama dedi: «Baala səcdə edənlərin hamisi üçün əba ver». Bu adam da onlar üçün əba verdi. **23** Yehu Rekav oğlu Yehonadavla birgə Baal məbədində girib Baala səcdə edənlərə dedi: «Axtarın baxın, burada Rəbbə səcdə edən bir nəfər sizinlə olmasın, yalnız Baala səcdə edənlər olsun». **24** Onlar təqdimlər və yandırma qurbanları gətirmək üçün qabağa gəldilər. Yehu bayırda səksən adam qoymuşdu və onlara demisi: «Əlinizə verdiyim bu adamlardan biri kimdən qaçıb qurtarsa, o adam əvəzində öz canını verəcək». **25** Yandırma qurbanları gətirilməsi sona çatanda Yehu öz mühafizəçilərinə və rəislərinə dedi: «İçəri girib onları qırın, heç kəs çıxa bilməsin». Mühafizəçilər və rəislər onları qılıncdan keçirib qırıldılar və meyitlərini bayırda atıldılar. Sonra Baal məbədinin içəri otağına girdilər. **26** Oradan Baal məbədinin büt olan sütunuń çıxarıb yandırıldılar. **27** Beləcə Baala qoyulan sütunuń yıxdılar. Baal məbədini də dağıdıb ayaqyolu etdilər, ora bu günə qədər də belədir. **28** Beləliklə, Yehu İsraildən Baalın kökünü kəsdi. **29** Ancaq Yehu Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan, Bet-Eldə və Danda olan qızıl danalara səcdə etməkdən əl çəkmədi. **30** Rəbb Yehuya dedi: «Sən gözündə doğru olan işlər görməklə yaxşı elədin və Mənim ürəyimdə olan hər şeyə görə Axavin adamları ilə rəftar etdin. Buna görə də dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında oturacaq». **31** Ancaq Yehu bütün qəlbi ilə İsrailin Allahı Rəbbin Qanunu ilə getmək istəmədi və Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **32** Rəbb o dövrədə İsrail torpağını kəsib kiçiltməyə başladı. Xazael bütün İsrail hüdudlarında onları məğlub etdi: **33** İordan çayının şərq tərəfindəki Qadılırlara, Ruvenlilərə və Menaşselilərə məxsus olan bütün Gilead torpağını, Arnon vadisinin kənarında olan Aroerdən Gileada və Başana qədər hər tərəfi zəbt etdi. **34** Yehunun qalan işləri, etdiyi hər şey və onun bütün hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **35** Yehu ataları ilə uyudu və onu Samariyada basdırıldılar. Onun yerinə oğlu Yehoaxaz

padşah oldu. **36** Yehunun Samariyada İsrail üzerinde padşahlıq etdiyi müddət iyirmi səkkiz il idi.

11 Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyünü görəndə qalxıb bütün padşah nəslini məhv etdi.

2 Ancaq padşah Yehoramın qızı, Axazyanın bacısı Yehoşeva öldürülən şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoaşı gizlinə apardı və onu dayəsi ilə birgə yataq otağında yerləşdirdi. Beləcə Yoaşı Atalyadan gizlətdilər və o öldürülmədi. **30**, altı il gizli olaraq Rəbbin məbədində dayəsi ilə birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi. **4** Yeddinci ildə Yehoyada Karyalıların və mühafizəçilərin yüzbaşalarını çağırtdı, onları öz yanına – Rəbbin məbədinin içərisinə gətirdi. Orada bu adamlarla əhd kəsib onları and içirdi və şahzadəni onlara göstərdi. **5** Sonra Yehoyada onlara əmr edib dedi: «Siz belə edin: Şənbə günü növbə çəkənlərinizin üçdə biri sarayın keşiyini çəksin, **6** üçdə biri Sur darvazasında dursun, üçdə biri isə mühafizəçilərin arxasındaki darvazada dayansın. Beləcə sarayın keşiyini çəkin. **7** Sizin iki bölüünüz – Şənbə günü növbə çəkməyənlərin hamısı padşahın tərəfində olub Rəbbin məbədinin keşiyini çəksin. **8** Hər kəs silahı əlində padşahı əhatəyə alıñ, cərgələrinizə girən öldürülsün. Padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olun». **9** Yüzbaşılardan kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi etdirilər: hər biri öz adamlarını, Şənbə günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları götürüb kahin Yehoyadanın yanına gəldi. **10** Kahin yüzbaşılara Rəbbin məbədində olan padşah Davudun nizələrini və qalxanlarını verdi. **11** Mühafizəçilər məbədin sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın ətrafında dayandılar. Hər kəsin silahı əlində idi. **12** Kahin şahzadəni irəli çıxardı və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdi. Onu padşah olmaq üçün məsh etdirilər və əl çalıb «Yaşasın padşah!» dedilər. **13** Atalya mühafizəçilərin və xalqın səsini eşidəndə xalqın yanına, Rəbbin məbədində gəldi. **14** O baxıb gördü ki, padşah qaydaya görə sütunun yanında dayanmış, rəislər və kərənay çalanlar da padşahın yanındadır. Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı. Atalya paltarını cırıb bağıldı: «Xəyanət! Xəyanət!» **15** Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşılara əmr edib dedi: «Onu cərgələrin arasından çıxarıñ və dalınca gələni qılıncla öldürün». Çünkü kahin «qoý o, Rəbbin məbədində öldürüləsin» demişdi. **16** Atalyanı tutdular, onu atların girdiyi darvazadan

saraya gətirdilər və orada öldürüldü. **17** Yehoyada Rəbb ilə padşah və xalq arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı olsun. O, padşahla xalq arasında da əhd kəsdi. **18** Bütün ölkə xalqı Baal məbədinə getdi. Onu dağıdib qurbangahlarını və bütərini parçaparça etdirilər, Baal kahini Mattanı qurbangahların önündə öldürdülər. Kahin Rəbbin məbədində gözətçilər qoydu. **19** O, yüzbaşaları, Karyalıları, mühafizəçiləri, bütün ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən düşürtüldər və mühafizəçilər darvazasının yolu ilə saraya gəldilər. Yoaş padşahların taxtında oturdu. **20** Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakinləşdi. Çünkü Atalyanı padşah sarayında qılıncla öldürmüştürlər. **21** Yoaş padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi.

12 Yehunun padşahlığının yeddinci ilində Yoaş padşah oldu və Yerusəlimdə qırx il padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. **2** Kahin Yehoyada Yoaşı öyrətdiyi dövr ərzində Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **3** Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmışdı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırırdı. **4** Yoaş kahinlərə dedi: «Müqəddəs şeylər kimi Rəbbin məbədində gətirilən gümüşü, siyahıyalma zamanı toplanmış gümüşü, hər kəsin öz canı əvəzinə verdiyi gümüşü və Rəbbin məbədində gətirmək üçün hər kəsin ürəyi istədiyi qədər verdiyi gümüşün hamisini **5** kahinlərin hər biri öz xəzinədarından götürsün və məbəddə harada ucuq bir yer varsa, o ucuqları özləri təmir etsin». **6** Ancaq padşah Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü ilində kahinlər hələ məbədin ucuqlarını təmir etməmişdilər. **7** Padşah Yoaş kahin Yehoyadani və o biri kahinləri çağırıb onlara dedi: «Nə üçün siz məbədin ucuqlarını təmir etmirsınız? İndi daha xəzinədarlarından özünüz üçün gümüş almayıñ, qoý bu gümüş məbədin ucuqlarının təmiri üçün verilsin». **8** Kahinlər razı oldular ki, daha xalqdan gümüş almasınlar və məbədin ucuqlarını da özləri təmir etməsinlər. **9** Kahin Yehoyada bir sandıq götürdü və onun qapağında dəlik açdı. Onu qurbangahın yanına, Rəbbin məbədində girən yerdə sağ tərəfə qoydu. Astana keşikçisi olan kahinlər Rəbbin məbədində gətirilən gümüşün hamisini oraya qoyardı. **10** Sandıqda çoxlu gümüş olduğunu görəndə padşahın mirzəsi və baş kahin gələrək Rəbbin məbədində tapılan gümüşü torbalara doldurub tərəzidə çəkirdilər. **11** Çəkilən

gümüşü Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edən rəislərə verirdilər. Onlar da bunu Rəbbin məbədində işləyən dülğərlərə, ustalarla, 12 bənnalara, daşyonalnara, Rəbbin məbədinin ucuqlarını təmir etmək üçün taxta və yonulmuş daşlar satın alan adamlara verir və məbədin bütün təmir işlərinə xərcləyirdilər. 13 Ancaq Rəbbin məbədində gətirilmiş gümüşdən məbəd üçün gümüş kasalar, maqqaslar, piyalələr, kərənaylar və qızıl yaxud gümüş qablar düzəldilmirdi. 14 Çünkü gümüşü iş görənlərə verirdilər və onunla Rəbbin məbədini təmir edirdilər. 15 İş görənlərə vermək üçün əllərinə gümüş verdikləri adamlardan hesabat istəmirdilər, çünkü onlar sədaqətlə çalışırdılar. 16 Təqsir təqdimlərinin və günah təqdimlərinin gümüşü Rəbbin məbədində gətirilmədi, çünkü o, kahinlərin idi. 17 O vaxt Aram padşahı Xazael gəldi və Qata hücum edib oranı aldı. Sonra o, Yerusalimə hücum etməyə yönəldi. 18 Yəhuda padşahı Yoaş babaları olan Yəhuda padşahları Yehoşafatın, Yehoramın və Axazyanın təqdis etdiyi bütün şeyləri, özünün təqdis etdiyi şeyləri, Rəbbin məbədinin və sarayın xəzinələrində tapılan bütün qızılı götürüb Aram padşahı Xazaelə göndərdi. O da Yerusalimdən geri çəkildi. 19 Yoaşın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 20 Əyanları qalxıb ona qəsd hazırladılar və Sillaya enən yoldakı Bet-Milloda Yoaşı vurdular. 21 Onu vuranlar əyanları Şimeat oğlu Yozakar və Şomer oğlu Yehozavad idi. Yoaş ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində, atalarının yanında basıldılar. Onun yerinə oğlu Amasya padşah oldu.

13 Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü ilində Yehunun oğlu Yehoaxaz Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on yeddi il padşahlıq etdi. 2 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahların dalınca getdi, onlardan əl çəkmədi. 3 İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və Yehoaxazın bütün ömrü boyu onları Aram padşahı Xazaelin və Xazaelin oğlu Ben-Hadadın əlinə verdi. 4 Yehoaxaz Rəbbə üz tutub yalvardı və Rəbb onu eşitdi, çünkü İsraililərin əzabını və Aram padşahının onlara necə zülm etdiyini gördü. 5 Rəbb İsraililərə bir xilaskar verdi və onlar Aramın əsərəti altında çıxdılar. İsraililər əvvəlki kimi öz torpaqlarında yaşadılar. 6 Ancaq onlar Yarovam nəslinin İsrailə

etdirdiyi günahlardan əl çəkmədilər və bu günahların dalınca getdilər, Aşera bütü də Samariyada qalırdı. 7 Əlli süvaridən, on döyük arabasından və on min piyadadan başqa, Yehoaxazın daha qoşunu qalmadı, çünkü Aram padşahı onları xırmando toz kimi əzmişdi. 8 Yehoaxazın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 9 Yehoaxaz ataları ilə uyudu və onu Samariyada basıldılar. Onun yerinə oğlu Yoaş padşah oldu. 10 Yəhuda padşahı Yoaşın padşahlığının otuz yeddinci ilində Yehoaxaz oğlu Yoaş Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on altı il padşahlıq etdi. 11 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi və bu günahların dalınca getdi. 12 Yoaşın qalan işləri, etdiyi hər şey və Yəhuda padşahı Amasya ilə döyüsdə göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 13 Yoaş ataları ilə uyudu və onun taxtında Yarovam oturdu. Yoaş Samariyada İsrail padşahlarının yanında basıldı. 14 Elişə ölümcül halda xəstələnmişdi. İsrail padşahı Yoaş ona baş çəkmək üçün yanına gəldi və ağlayıb dedi: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlıları!» 15 Elişə ona dedi: «Kaman və oxlar götür». O, kaman və oxlar götürdü. 16 Elişə İsrail padşahına dedi: «Kamanı çək». O, kamanı çəkdi. Elişə əllərini padşahın əlləri üstünə qoydu. 17 Sonra dedi: «Şərq tərəfdəki pəncərəni aç». O açdı. Elişə «oxu at» dedi. O atdı. Elişə dedi: «Bu, Rəbbin qurtuluş oxu, Arama qarşı qurtuluş oxudur! Sən Aramlıları Afeqdə axıra qədər qıracaqsan». 18 Sonra dedi: «Oxları götür». O götürdü. Elişə İsrail padşahına dedi: «Yerə vur». O, üç dəfə vurub dayandı. 19 Allah adamı ona qəzəblənib dedi: «Beş-altı dəfə vurmalı idin. Onda Aramlıları axıra qədər qırı bilərdin, indi isə onları üç dəfə qıracaqsan». 20 Elişə öldü və onu basıldılar. Moavliların dəstələri hər bahar fəslində ölkəyə gələrdi. 21 Bir dəfə bir nəfəri basdırarkən adamlar bir dəstə gördülər və ölüyü Elişanın qəbrinə atdılar. Ölü düşüb Elişanın sümüklərinə toxunan kimi dirildi və ayaq üstə qalxdı. 22 Yehoaxazın bütün ömrü boyu Aram padşahı Xazael İsraililərə zülm etdi. 23 Ancaq Rəbb İbrahim, İshaq və Yaqubla etdiyi əhdindən ötrü lütf və mərhəmət göstərib onlara tərəf üz tutdu, onları məhv etmək istəmədi və indiyə qədər Öz hüzurundan kənar etmədi. 24 Aram padşahı Xazael öldü və yerinə oğlu Ben-Hadad padşah oldu. 25

Yehoaxaz oğlu Yoaş mührəbədə atası Yehoaxazın əlindən alınan şəhərləri Xazaelin oğlu Ben-Hadadin əlindən aldı. Yoaş Aramlıları üç dəfə qırıb İsrail şəhərlərini geri aldı.

14 İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın padşahlığının ikinci ilində Yəhuda padşahı Yoaşın oğlu Amasya padşah oldu. **2** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yehoaddan idi. **3** Amasya atası Yoaşın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, amma babası Davud kimi deyildi. **4** Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırıldı. **5** Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya padşah olan atasını öldürmiş şyanları öldürdü. **6** Ancaq Musanın Qanun kitabından yazıldığı kimi qatıllərin oğullarını öldürmədi, çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir». **7** O, on min nəfər Edomlunu Duz dərəsində qırıb Selani mührəbə ilə aldı. Onun adını Yeqteel qoydu və bu günə qədər də belədir. **8** O vaxt Amasya İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz oğlu Yoaşın yanına qasidlər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». **9** İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı sidr ağacına xəbər göndərib “qızını oğluma arvad olmaq üçün ver” dedi. Amma Livanda olan bir çöl heyvanı keçərək qanqalı tapdaladı. **10** Əlbəttə, sən Edomluları qırıdın və ürəyin qürurlandi. Bununla öyün və öz evində otur. Nə üçün sən Yəhudalılarla birlikdə bələya düşmək üçün münaqışaya atılırsan?» **11** Ancaq Amasya qulaq asmadı. İsrail padşahı Yoaş çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı. **12** Yəhudalılar İsraililərin önündə məğlub oldular və hər kəs öz evinə qaçdı. **13** İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoaş oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutdu. Yoaş Yeruşəlimə gəlib şəhər divarının Efrayim darvazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını uçurdu. **14** Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan bütün qızıl-gümüşü, bütün əşyaları apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb Samariyaya qayıtdı. **15** Yoaşın qalan işləri, onun hünəri və Yəhuda padşahı Amasya ilə necə vuruşduğu barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **16** Yoaş ataları ilə uyudu və Samariyada İsrail padşahlarının yanında basdırıldı.

Onun yerinə oğlu Yarovam padşah oldu. **17** Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın ölümündən sonra on beş il yaşadı. **18** Amasyanın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **19** Yeruşəlimdə Amasyaya qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçıdı. Lakişə onun dalınca adamlar göndərib orada onu öldürdülər. **20** Onu atlar üstündə gətirib Yeruşəlimdə, Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldılar. **21** Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşlı Azaryanı götürüb atası Amasyanın yerinə padşah etdi. **22** Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elati Yəhudaya qaytarıb oranı tikdi. **23** Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasyanın padşahlığının on beşinci ilində Yoaş oğlu Yarovam Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və qırıx bir il padşahlıq etdi. **24** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi. **25** Qulu Qat-Xeferli peyğəmber Amitay oğlu Yunus vasitəsilə İsrailin Allahı Rəbbin söylədiyi sözə görə o, Xamat keçidindən Arava dənizinə qədər İsrail torpaqlarını geri aldı. **26** Çünki Rəbb İsraililərin acı fəlakətini görmüşdü: istər kölə olsun, istər azad, İsraililər kömək edən bir kəs olmadı. **27** Rəbb heç vaxt İsrailin adını göylər altında siləcəyini deməmişdi, buna görə də Yoaş oğlu Yarovamın vasitəsilə onlara qurtuluş verdi. **28** Yarovamın qalan işləri, etdiyi hər şey, onun hünəri, necə vuruşduğu və əvvəllər Yəhudaya məxsus olan Dəməşqi və Xamatı İsrailə necə qaytarması barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **29** Yarovam ataları İsrail padşahları ilə uyudu və yerinə oğlu Zəkeriyyə padşah oldu.

15 İsrail padşahı Yarovamın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Yəhuda padşahı Amasyanın oğlu Azarya padşah oldu. **2** O padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yeruşəlimdə əlli iki il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yekolya idi. **3** Azarya atası Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **4** Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırıldı. **5** Rəbb padşaha bəla göndərdi, o, ölüm gününə qədər cüzamlı oldu. Padşah başqa bir evdə yaşaydı. Onun oğlu Yotam isə saraya başçılıq edərək ölkə xalqına hökm edirdi. **6** Azaryanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **7** Azarya ataları

ilə uyudu və onu Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldılar. Onun yerinə oğlu Yotam padşah oldu. **8** Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Yarovam oğlu Zəkəriyyə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və altı ay padşahlıq etdi. **9** O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **10** Yaveş oğlu Şallum ona qəsd hazırladı, onu xalqın qabağında vurub öldürdü və yerinə padşah oldu. **11** Zəkəriyyənin qalan işləri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **12** Rəbbin Yehuya «dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında oturacaqlar» deyə söylədiyi sözə görə belə oldu. **13** Yəhuda padşahı Uzziyanın padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Yaveş oğlu Şallum padşah oldu və Samariyada bir ay padşahlıq etdi. **14** Qadi oğlu Menaxem Tirsadan çıxıb Samariyaya gəldi. Samariyada Yaveş oğlu Şallumu vurub öldürdü və yerinə padşah oldu. **15** Şallumun qalan işləri və necə qəsd hazırladığı barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **16** O vaxt Menaxem Tirsadan çıxıb Tifsahda və onun ətrafında yaşayanların hamisini qırdı. Darvazaları onun üzünə açmadıqlarına görə onları məhv etdi və orada olan bütün hamilə qadınları doğradı. **17** Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Qadi oğlu Menaxem İsrail üzərində padşah oldu və Samariyada on il padşahlıq etdi. **18** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **19** Aşşur padşahı Pul ölkəyə hücum etdi. Menaxem ona min talant gümüş verdi ki, padşahlığını möhkəmləndirmək üçün Pul onunla müttəfiq olsun. **20** Menaxem Aşşur padşahına vermək üçün İsrailin varlı adamlarının hamisindən gümüş yığıdı, onların hər birindən əlli şəkel gümüş aldı. Onda Aşşur padşahı bu ölkədə qalmayıb geri qayıdı. **21** Menaxemin qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **22** Menaxem ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Peqahya padşah oldu. **23** Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əllinci ilində Menaxem oğlu Peqahya Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və iki il padşahlıq etdi. **24** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **25** Peqahyanın mühafizəçilər rəisi Remalya oğlu Peqah ona qəsd hazırladı, Gileadlılardan əlli

nəfərin köməyi ilə Samariyada sarayın qalasında onu Arqov və Arye ilə birgə vurub öldürdü və onun yerinə padşah oldu. **26** Peqahyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **27** Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əlli ikinci ilində Remalya oğlu Peqah Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və iyirmi il padşahlıq etdi. **28** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **29** İsrail padşahı Peqahin dövründə Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesər gəlib İyonu, Avel-Bet-Maakanı, Yanoahı, Qedesi, Xasoru, Gileadi, Qalileyanı və bütün Naftali torpağını tutdu, əhalisini də Aşşura sürgün etdi. **30** Ela oğlu Huşə Remalya oğlu Peqaha qəsd hazırladı, onu vurub öldürdü və Uzziya oğlu Yotamın padşahlığının iyirminci ilində onun yerinə padşah oldu. **31** Peqahin qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **32** İsrail padşahı Remalya oğlu Peqahin padşahlığının ikinci ilində Uzziya oğlu Yotam Yəhuda üzərində padşah oldu. **33** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlıq etdi. Anası Sadoq qızı Yeruşa idi. **34** Yotam atası Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **35** Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırı. O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltti. **36** Yotamın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **37** Rəbb o dövrə Aram padşahı Resini və Remalya oğlu Peqahı Yəhudalıların üstünə göndərməyə başladı. **38** Yotam ataları ilə uyudu və babası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

16 Remalya oğlu Peqahin padşahlığının on yeddinci ilində Yotam oğlu Axaz Yəhuda üzərində padşah oldu. **2** Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlıq etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi. **3** Axaz İsrail padşahlarının yolu ilə getdi və Rəbbin İsrail övladlarının önündə qovduğu millətlərin iyrancı əməllərini edərək oğlunu oda qurban verdi. **4** O, səcdəgahlarda, təpələr üstündə və hər kölgəli ağac altında qurban gətirir və buxur yandırırı. **5** Onda Aram padşahı Resin və İsrail padşahı Remalya oğlu Peqah Yeruşəlimin üzərinə

hücum etdilər və Axazı mühəsirəyə aldılar, ancaq onu mağlub edə bilmədilər. **6** O vaxt Aram padşahı Resin Elatı Arama qaytardı və Yəhudalıları Elatdan qovub çıxartdı. Edomlular Elata girdilər və bu günə qədər orada yaşayırlar. **7** Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pileserin yanına qasidlər göndərəib dedi: «Mən sənin qulun və nökərinəm. Gəl, məni üstüma hücum edən Aram və İsrail padşahlarının əlindən qurtar». **8** Axaz Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan qızıl-gümüşü götürüb Aşşur padşahına hədiyyə göndərdi. **9** Aşşur padşahı ona qulaq asdı: Dəməşqə hücum edib onu aldı, əhalisini Qırə sürgün etdi və Resini öldürdü. **10** Padşah Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pileseri qarşılıamaq üçün Dəməşqə getdi. O, Dəməşqdə olan qurbangahı gördü, qurbangahın bütün quruluşunu və təsvirini kahin Uriyaya göndərdi. **11** Kahin Uriya padşah Axazın Dəməşqdən göndərdiyi bütün şeylərə görə bir qurbangah düzəltdi. O, padşah Dəməşqdən qayıdana qədər bunu etdi. **12** Padşah Dəməşqdən qayıdır qurbangahı gördü. O yaxınlaşib qurbangahın üstüne qalxdı. **13** Qurbangahın üstündə öz yandırma qurbanını və taxıl təqdimini yandırdı, tökmə təqdimini tökdü və ünsiyyət qurbanlarının qanını oraya səpdi. **14** Rəbbin önündə olan tunc qurbangahı məbədin qabaq tərəfindən, öz qurbangahı ilə Rəbbin məbədi arasından gətirdi və onu öz qurbangahının şimal tərəfinə qoydu. **15** Padşah Axaz kahin Uriyaya əmr edib dedi: «Hər gün səhərin yandırma qurbanını, axşamın taxıl təqdimini, padşahın yandırma qurbanını və taxıl təqdimini, bütün ölkə xalqının yandırma qurbanını, taxıl təqdimini və tökmə təqdimini böyük qurbangahın üstündə yandır. Yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların bütün qanını onun üstünə səp. Ancaq tunc qurbangah soraq etmək üçün mənim olacaq». **16** Kahin Uriya da padşah Axazın əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdi. **17** Padşah Axaz dayaqların yan lövhələrini kəsib dayaqların üstündə ləyənləri götürdü. Hovuzu altında olan tunc bugaların üstündən qaldırıb bir daş səkinin üstünə qoydu. **18** Şənbə günü üçün məbəddə düzəldilmiş bağlı yeri və padşahın bayırdağı giriş yerini Aşşur padşahından ötrü Rəbbin məbədindən götürdü. **19** Axazın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **20** Axaz ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Xızıya padşah oldu.

17 Yəhuda padşahı Axazın padşahlığının on ikinci ilində Ela oğlu Huşə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və doqquz il padşahlıq etdi. **2** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq özündən əvvəlki İsrail padşahları kimi deyildi. **3** Aşşur padşahı Şalmaneser Huşənin üstünə hücum etmişdi və Huşə ona tabe olub xərac vermişdi. **4** Amma Aşşur padşahı Huşənin xəyanət etdiyini gördü, çünkü o həm Misir padşahı Sonun yanına qasidlər göndərmişdi, həm də hər il olduğu kimi Aşşur padşahına xərac verməmişdi. Buna görə də Aşşur padşahı onu tutub zindana saldı. **5** Aşşur padşahı bütün ölkəyə hücum etdi. O, Samariyaya yaxınlaşdı və oranı üç il mühəsirədə saxladı. **6** Huşənin padşahlığının doqquzuncu ilində Aşşur padşahı Samariyani aldı və İsrailliləri Aşşur torpağına sürgün etdi. Onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi. **7** Bu iş ona görə İsrail övladlarının başına gəldi ki, onları Misir padşahı fironun əsarəti altından, Misir torpağından çıxaran özlərinin Allahu Rəbbə qarşı günah etmişdilər. İsrail övladları başqa allahlara səcdə etmişdilər. **8** Onların önündən Rəbbin qovduğu millətlərin adətlərinə və İsrail padşahlarının qoyduğu qanunlara görə davranışmışdilar. **9** Gizlində özlərinin Allahu Rəbbə qarşı doğru olmayan işlər etmişdilər. Məskən saldıqları hər yerdə keşikçi qülləsindən qalalı şəhərə qədər özləri üçün səcdəgahlar tikmişdilər. **10** Hər hündür təpənin üstündə, hər kölgəli ağacın altında sütunlar və Aşera bütləri qoymuşdular. **11** Onların önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdiyi kimi bütün bu səcdəgahlarda buxur yandırmış və pis işlər görüb Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. **12** Rəbb onlara «belə etməyin» söylədiyinə baxmayaraq, onlar bütlərə qulluq etmişdilər. **13** Rəbb bütün peyğəmbərləri və görüçüleri vasitəsilə İsraillilərə və Yəhudalılarə xəbərdarlıq edib demişdi: «Pis yolunuzdan dönün. Atalarınıza buyurduğum və qullarım peyğəmbərlər vasitəsilə sizə öyrətdiyim Qanunda olan bütün əmrlərimə və qanunlara əməl edin». **14** Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmamışdilar və iman etməyən ataları kimi özlərinin Allahu Rəbbə boyun əyməmişdilər. **15** Onun qanunlarını, ataları ilə bağlılığı əhdini və onlara etdiyi xəbərdarlıqları rədd etmişdilər. Boş şey dalınca gedib boş adamlar olmuşdular. Rəbb «ətrafinizdakı millətlər kimi etməyin» deyib əmr etdiyi halda onlar kimi davranışmışdilar. **16** Özlərinin Allahu Rəbbin bütün əmrlərindən iiz döndərib iki tökmə dana bütü və Aşera

bütü düzeltmişdilər, bütün səma cisimlərinə səcdə etmişdilər və Baala qulluq etmişdilər. **17** Oğullarını və qızlarını oda qurban vermişdilər, falçılıq və baxıcılıq etmişdilər. Rəbbin gözündə pis olan işlərə özlərini təslim edib Onu qəzəbləndirmişdilər. **18** Buna görə də Rəbb İsraililərə qəzəblənib onlardan üz döndərdi. Yalnız Yəhuda qəbiləsindən başqa heç biri qalmadı. **19** Yəhudalılar da özlərinin Allahı Rəbbin əmrlərinə əmal etməmişdilər və İsraililərin qoyduğu adətlərlə davranmışdilər. **20** Rəbb bütün İsrail nəslindən üz döndərək onları alçaldıb soyğunçulara təslim etdi və nəhayət, onları hüzurundan kənara atdı. **21** Rəbb İsraili Davud sülaləsindən alıb ayırmışdı və İsraililər Nevat oğlu Yarovamı padşah etmişdilər. Yarovam onları Rəbbin yolundan azdırışdı və onlara böyük günahlar etdirmişdi. **22** İsrail övladları Yarovamın etdiyi bütün günahlara görə davranmışdilər və bu günahlardan əl çəkməmişdilər. **23** Rəbb Öz qulu olan bütün peyğəmbərlər vasitəsilə söylədiyi kimi, nəhayət, İsraililərdən üz döndərdi. Onlar öz torpaqlarından Aşşur torpağına sürgün olundular və bu günə qədər belədir. **24** Aşşur padşahı Babildən, Kutadan, Avvadan, Xamatdan və Sefarvayimdən adamlar gətirib İsrail övladlarının yerinə Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdi. Onlar Samariyaya sahib oldular və oranın şəhərlərində yaşıdlar. **25** Onlar orada yaşamağa başlayanda Rəbbə sitayış etmirdilər. Rəbb də üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürməyə başladı. **26** Onlar Aşşur padşahına dedilər: «Sürgün edib Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdiyin millətlər bu ölkə Allahının adətlərini bilmirlər. O Allah da üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürür, çünkü bu adamlar ölkə Allahının adətlərini bilmirlər». **27** Aşşur padşahı əmr edib dedi: «Oradan sürgün etdiyiniz kahinlərdən birini geri qaytarın, adamları ilə gedib orada yaşasın və ölkə Allahının adətlərini onlara öyrətsin». **28** Samariyadan sürgün etdikləri kahinlərdən biri gəlib Bet-Eldə yaşıdı və Rəbbə necə sitayış etməyi onlara öyrətməyə başladı. **29** Ancaq hər millət öz allahının bütünü düzəltdi. Onları yaşadiqları şəhərlərdə Samariyalıların səcdəgahlarda tikdikləri məbədlərə qoydular: **30** Babillilər Sukkot-Benot bütünü, Katalılar Nerqal bütünü, Xamatlılar Aşima bütünü, **31** Avvalılar Nivxaz və Tartaq bütərini düzəldtilər. Sefarvayimlilər isə oğullarını Sefarvayim allahları Adrammelek və Anammelek üçün odda yandırırdılar. **32** Onlar Rəbbə də sitayış edirdilər.

Səcdəgahların məbədlərində xidmət etmək üçün öz aralarından kahinlər seçib qoydular. **33** Onlar həm Rəbbə, həm də aralarından sürgün olunduqları millətlərin adətlərinə görə öz allahlarına sitayış edirdilər. **34** Onlar bu günə qədər də əvvəlki adətlərinə görə davranışları və Rəbbə sitayış etmirlər, adını İsrail qoyduğu Yaqubun nəslinə Rəbbin buyurduğu qaydalara, hökmlərə, qanunlara və əmrlərə əməl etmirlər. **35** Rəbb Yaqub övladları ilə əhd etmişdi və onlara əmr edib demişdi: «Başqa allahlara sitayış və səcdə etməyin, onlara qulluq edib qurban gətirməyin. **36** Ancaq böyük qüdrəti və uzatdığı əli ilə sizi Misir torpağından çıxaran Rəbbə sitayış və səcdə edin, Ona qurban gətirin. **37** Sizin üçün yazdığını qaydalara, hökmlərə, qanunlara və əmrlərə həmişə diqqətlə əməl edin və başqa allahlara sitayış etməyin. **38** Sizinlə bağlıdım əhdini unutmayın. Başqa allahlara deyil, **39** yalnız Allahınız Rəbbə sitayış etsəniz, O sizi bütün düşmənlərinizin əlindən qurtarar». **40** Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar və bu günə qədər də özlərinin əvvəlki adətlərinə görə davranışları. **41** Beləcə bu millətlər həm Rəbbə, həm də öz bütərlərinə sitayış edirdilər. Ataları necə edirdisə, oğulları və nəvələri də bu günə qədər belə edirlər.

18 İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin padşahlığının üçüncü ilində Axaz oğlu Xizqiya Yəhuda üzərində padşah oldu. **2** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusalimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zəkəriyyə qızı Avi idi. **3** Xizqiya babası Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **4** O, səcdəgahları aradan qaldırdı, sütunları parça-parça etdi və Aşera bütünü kəsdi. Musanın düzəltdiyi tunc ilanı əzib parçaladı, çünkü İsraililər onun adını Nəxuştan qoyub o vaxta qədər ona buxur yandırırdılar. **5** Xizqiya İsrailin Allahı Rəbbə güvəndi. Özündən əvvəl və sonra olan bütün Yəhuda padşahları arasında onun kimisi olmadı. **6** O, Rəbdən yapışib Onun yolundan dönmədi və Rəbbin Musaya verdiyi əmrlərinə əməl etdi. **7** Rəbb də onunla idi və hara gedirdisə, uğur qazanırdı. Xizqiya Aşşur padşahına qulluq etməkdən boyun qaçırdı. **8** Qəzzədə və onun sərhədləri boyu, keşikçi qülləsindən qalalı şəhərə qədər hər yerdə yaşayan Filiştililəri qırdı. **9** Xizqiyanın padşahlığının dördüncü ilində, yəni İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin padşahlığının yeddinci ilində Aşşur padşahı Şalmaneser Samariya üzərinə hücum edib

orani mühasirəyə aldı. **10** Üç ildən sonra şəhəri aldılar. Xızqıyanın padşahlığının altıncı ilində, yəni İsrail padşahı Huşənin padşahlığının doqquzuncu ilində Samariya alındı. **11** Aşşur padşahı İsrailliləri Aşşur torpağına sürgün etdi və onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi. **12** Bu iş ona görə onların başına gəldi ki, özlərinin Allahı Rəbbin sözüne qulaq asmamışdır və Onun əhdini, Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi hər şeyi pozmuşdular. Onlar buna nə qulaq asmış, nə da əməl etmişdilər. **13** Xızqıyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın bütün qalaları şəhərlərinə hücum edib onları aldı. **14** Yəhuda padşahı Xızqıya Lakişə, Aşşur padşahına xəbər göndərib dedi: «Təqsirkaram, üzərimdən geri çəkil, məndən nə qədər xərac tələb etsən, verərəm». Aşşur padşahı Yəhuda padşahı Xızqiyadan xərac olaraq otuz talant qızıl və üç yüz talant gümüş tələb etdi. **15** Xızqıya Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan gümüşün hamısını verdi. **16** O vaxt Yəhuda padşahı Xızqıya Rəbbin məbədinin qapılarının və sütunlarının üstüne özünün örtüyü qızılı çıxartdı və onu Aşşur padşahına verdi. **17** Aşşur padşahı öz ordu başçısını, baş məmuru və baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yeruşəlimə, padşah Xızqiyannın yanına göndərdi. Onlar çıxib Yeruşəlimə gəldilər və Mahudbasan tarlası yoluna, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandılar. **18** Onlar padşahı çağırıldılar. Saray rəisi Xilqıya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salhamacı Asaf oğlu Yoah onların qabağına çıxdı. **19** Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xızqiyaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: «Nəyə güvənirsən? **20** Sən yalnız boş sözlər deyirsən, mühərribə üçün tədbir və güc lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? **21** Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna – Misirə güvənirsən. Bil ki, kim ona söykənsə, əlinə batıb deşər. Misir padşahı firon ona güvənənlərin hamısı üçün belədir. **22** Bəlkə mənə «biz Allahımız Rəbbə güvənirik» söyləyəsiniz. Məgər bu həmin Allah deyildi ki, Xızqıya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O, Yəhudalılara və Yeruşəlimlilərə də «yalnız Yeruşəlimdəki bu qurbangahın öntündə səcdə edin» demədimi? **23** İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gəl: əgər sən iki min süvari tapa bilsən, mən sənə o qədər at verərəm. **24** Görək sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə məğlub edəcəksən. Sən hələ döytüş arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə güvənirsən!

25 Məgər indi mən bu yeri viran etməyə Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə «bu ölkəyə hücum edib onu viran et» dedi». **26** Xilqıya oğlu Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Arami dilində daniş, biz bu dili başa düşürük, amma divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə bizimlə Yəhudi dilində danişma». **27** Baş vəzir onlara dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki, bu sözləri tekçə sənin ağana və sənə söyləyim, yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara? Axi onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib sidiklərini içəcəklər». **28** Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın – Aşşur padşahının sözünü eşidin! **29** Padşah belə deyir: «Xızqıya sizi aldatmasın, sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək. **30** Qoy Xızqıya sizə «Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək» deyib Rəbbə arxayın etməsin». **31** Ona qulaq asmayı! Çünkü Aşşur padşahı belə deyir: «Mənimlə sülh bağlayın və yanına gəlin. Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz quyusunun suyundan içəcək. **32** Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə – buğda, şərab, çörək, üzüm bağları, zeytun yağı və bal olan bir torpağa aparacağam. Beləcə olmayıb sağ qalarsınız. «Rəbb bizi qurtaracaq» deyib sizi azdırın Xızqiyaya qulaq asmayı. **33** Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini Aşşur padşahının əlindən qurtardımı? **34** Hanı Xamatın və Arpadın allahları? Hanı Sefarvayimin, Henanın və Avvanın allahları? Onlar Samariyanı mənim əlimdən qurtardılar mı? **35** Bütün bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə Yeruşəlimi mənim əlimdən qurtara bilər?» **36** Xalq susdu və onun cavabında heç nə demədi. Çünkü padşah «ona cavab verməyin» deyə əmr etmişdi. **37** Saray rəisi Xilqıya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asaf oğlu Yoah cirilmiş paltarlarda Xızqiyannın yanına gəlib baş vəzirin sözlərini ona çatdırıldılar.

19 Padşah Xızqıya bunu eşidəndə paltarını cirdi və çula bürünüb Rəbbin məbədinə girdi. **20**, saray rəisi Elyaqimi, mirzə Şevnani və kahinlərin ağaqqallarını çula bürümüş haldə peyğəmber Amots oğlu Yeşayanın yanına göndərdi. **3** Onlar Yeşayaya dedilər: «Xızqıya belə deyir: «Bu gün bəla, təhqir və rüsvayçılıq gümündür, çünkü uşaqların doğulması vaxtı çatıb, ancaq doğmağa güc yoxdur. **4** Bəlkə ağası Aşşur

padşahının var olan Allahı təhqir etməyə göndərdiyi baş vəzirin bütün sözlerini Allahın Rəbb eşidib buna görə məzəmmət edər. Ona görə də qalanlar üçün dua et». 5 Padşah Xızqiyanın adamları Yeşayanın yanına gələndə 6 Yeşaya onlara dedi: «Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə deyir: "Aşşur padşahının nökərlərinin Mənə qarşı küfr edərək söylədiyi və sənin eşitdiyin sözlərdən qorxma. 7 Mən onun daxilinə elə bir ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdacaq və orada onu qılıncla öldürdüürəcəyəm"». 8 Baş vəzir geri qayıdıb Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini gördü. Çünkü Lakişdən geri çəkildiyini eşitmışdı. 9 Aşşur padşahına «Kuş padşahı Tirhaqa sənin üstünə vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O, Xızqiyanın yanına yenidən qasidlər göndərib dedi: 10 «Yəhuda padşahı Xızqiyaya belə söyləyin: "Qoy güvəndiyin Allahın <Yerusəlim Aşşur padşahına təslim edilməyəcək> deyə səni aldatmasın. 11 Axi sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları necə viran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi? 12 Atalarımın məhv etdikləri millətlərin – Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardı? 13 Hanı Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvannın padşahı?"» 14 Xızqiya məktubu qasidlərdən alıb oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb məktubu Rəbbin öündə yera sərdi. 15 Xızqiya Rəbbin öündə dua edib dedi: «Ey keruqlar üstündə ayləşən Əsrailin Allahı Rəbb! Bütün dünya padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmışan. 16 Ya Rəbb, qulağın eşitsin, gözün görsün, Sanxerivin var olan Allaha qarşı küfr edərək göndərdiyi sözlərə qulaq as. 17 Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları millətləri və onların torpaqlarını talan etdirər, 18 allahlarını oda atıb məhv etdirər. Çünkü onlar Allah deyildi, insanlar onları ağaç və daşdan düzəltmişdilər. 19 Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsinlər ki, ya Rəbb, Sən, yalnız Sən Allahsan!» 20 Amots oğlu Yeşaya Xızqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə etdiyin duanı eşitdim". 21 Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur: "Bakırə Sion qızı Sənə xor baxıb lağ edir, Yerusəlim qızı Sənin arxanca başını bulayır. 22 Kimi söyüb küfr etdin? Kimə qarşı səsini qaldırdın? Kimə lovğalıqla baxdın? İsrailin Müqəddəsinə! 23 Qasidlərinin vasitəsilə Rəbbi təhqir edib dedin: <Çoxlu

döyüş arabalarımla Dağların zirvəsinə, Livanın ən uca yerlərinə çıxdım. Uca sidr ağaclarını, Gözəl sərv ağaclarını kəsdim, Ən son məskəninə, Yaşıl meşələrinə girdim. 24 Quyu qazdım və özgə sularını içdim, Misirin bütün çaylarını ayağımla qurutdum». 25 Məgər eşitməmişən ki, Mən çoxdan bu işi hazırladım, Qədimdən bəri müəyyən etdiyimi ləndi yerinə yetirirəm ki, Sən qalalı şəhərləri dağıdıb Viranəliyə çevirəsən. 26 Bu şəhərlərin sakinləri zəiflədi, Çəşqinliyə və xəcalatə düşdülər. Yetişməmişdən əvvəl yandırılan Cöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldular. 27 Sənin oturuşunu, Girişini-çıxışını, Mənə qarşı hiddətini biliyəm. 28 Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə, Lovğalığın qulağıma çatdığını görə Halqamı burnuna və yüyənimə ağızına taxacağam, Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam. 29 Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xızqiya! Bu il və gələn il özü yetişən barını, Üçüncü il isə taxıl zəmilərini, Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin. 30 Yəhuda nəslindən xilas olub qalanlar Yenə aşağıya doğru kök atacaqlar, Yuxarıya doğru bəhrə verəcəklər. 31 Çünkü qalanlar Yerusəlimdən, Xilas olanlar Sion dağından çıxacaqlar. Rəbbin qeyrəti bunu edəcək". 32 Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb belə deyir: "O bu şəhərə girməyəcək, Oraya ox atmayacaq, Qarşısına qalxanla çıxmayacaq, Qala öündə torpaq qalağı qurmayacaq. 33 Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq, Bu şəhərə girməyəcək" Rəbb belə bəyan edir. 34 "Mən bu şəhəri Özüm üçün, Qulum Davudun xatirinə qoruyub xilas edəcəyəm". 35 O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırıldı. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürülüb. 36 Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. 37 O öz allahı Nisrokun məbədində səcdə edərkən oğulları Adrammelek və Şəreser onu qılıncla öldürdülər və Urartu ölkəsinə qaçdilar. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

20 O günlərdə Xızqiya ölümçül xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: "Evin üçün vəsiyyət et, çünkü xəstəlikdən sağalmayıb olacaqsən"». 2 Xızqiya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: 3 «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin öündə salehliklə və sidq ürəkla davranışmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xızqiya acı-acı

ağladı. 4 Yeşaya hələ orta həyətdən çıxmamış ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: 5 «Qayıt, Mənim xalqımın hökmdarı Xızqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahi Rəbb belə deyir: "Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. İndi Mən səni sağaldıram və üçüncü gün Rəbbin məbədində qalxacaqsan. 6 Sənin ömrünü on beş il artırıram. Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam, onu Özüm üçün və qulum Davudun xatırına qoruyacağam"». 7 Sonra Yeşaya «əncir kündəsi götürün» dedi. Bunu götürüb çibannın üstünə qoydular və padşah sağıldı. 8 Xızqiya Yeşayaya demişdi: «Rəbbin məni sağaldacağına və üçüncü gün Rəbbin məbədində qalxacağımı əlamət nədir?» 9 Yeşaya dedi: «Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: sənin istəyinə görə kölgə ya on dərəcə qabağa gedəcək ya da on dərəcə geri çəkiləcək». 10 Xızqiya dedi: «Kölgə üçün on dərəcə qabağa getmək asandır. Qoy on dərəcə geri çəkilsin». 11 Peyğəmbər Yeşaya Rəbbi çağırırdı, Rəbb də Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə düşən kölgəni on dərəcə geri çəkdi. 12 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-Baladan Xızqiyaya məktublar və hədiyyələr göndərdi, çünki Xızqiyanın xəstələndiyini eşitmişdi. 13 Bunlar Xızqiyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan bütün şeyləri – qızıl-gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları, silah anbarını elçilərə göstərdi. Xızqiyanın sarayında və bütün ölkəsində onlara göstərmədiyi bir şey qalmadı. 14 Onda Yeşaya peyğəmbər padşah Xızqiyanın yanına gəlib ona dedi: «Bu adamlar nə dedilər? Sənin yanına haradan gəldilər?» Xızqiya dedi: «Uzaq bir ölkədən – Babilən gəldilər». 15 Yeşaya dedi: «Sənin sarayında nə gördülər?» Xızqiya dedi: «Sarayimdə olan bütün şeyləri gördüllər. Xəzinəmdə onlara göstərmədiyim bir şey qalmadı». 16 Yeşaya Xızqiyaya dedi: «Rəbbin sözünü dinlə: 17 "Bir gün gələcək ki, sənin sarayında olan hər şey və atalarının bu günə qədər yiğidiqları şeylər Babilə aparılacaq, heç nə qalmayacaq"» deyir Rəbb. 18 «Sənin nəslindən olan və səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil padşahının sarayında hərəməgəsi olacaq». 19 Xızqiya Yeşayaya dedi: «Söylədiyin Rəbbin sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Heç olmasa mənim dövrümə stüh və əmin-amanlıq olacaq. Bu, yaxşı deyilmə?» 20 Xızqiyanın qalan işləri, onun bütün hünəri, hovuz və su kəməri düzəldib suyu necə şəhərə gətirməsi barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında

yazılmışdır. 21 Xızqiya ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Menaşə padşah oldu.

21 Menaşə padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yerusəlimdə əlli beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Xəfsivah idi. 2 O, İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 3 Atası Xızqiyanın dağıldığı səcdəgahları yenidən tikdi. İsrail padşahı Axav kimi Baal bütü üçün qurbangahlar qurdu və Aşera bütü düzəltdi, bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi. 4 Rəbbin «adımı Yerusəlimdə qoyacağam» dediyi məbədində Menaşə qurbangahlar tikməyə başladı. 5 Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cisimlərinə qurbangahlar düzəltdi. 6 O, oğlunu oda qurban verdi, gələcəyi dedi, baxıcılıq edib cindarlara və ruhçagırnlara müraciət etdi. Beləliklə, Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. 7 Düzəltdiyi oyma Aşera bütünü məbədə qoydu. Rəbb Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yerusəlimdə Öz adımı əbədi qoyacağam. 8 Əgər Mənim onlara buyurduqlarımı və qulum Musanın onlara əmr etdiyi bütün Qanuna əməl etsələr, İsrailliləri atalarına verdiyim torpaqdan didərgin düşməyə qoymayacağam». 9 Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar. İsrail övladlarının önündə Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək üçün Menaşə onları yoldan çıxartdı. 10 Rəbb Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə dedi: 11 «Yəhuda padşahı Menaşə bu iyrənc işləri etməklə özündə əvvəlki Emorluların etdiklərindən də çox pislik etdi və bütləri ilə Yəhudalılara da günah etdi. 12 Buna görə də İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: "Mən Yerusəlimin və Yəhudanın üzərinə elə bir bəla gətirəcəyəm ki, bunu eşidən hər kəsin qulaqları cingildəyəcək. 13 Samariyanı öldürdüm ipi və Axav nəslinin üstünə çəkdiyim şaqulu Yerusəlimin üzərinə də çəkəcəyəm. Bir nəfər boşqabı necə silib üzüstə çevirirsa, Mən də Yerusəlimi elə siləcəyəm. 14 İrsimin qalanlarından üz döndərəcəyəm, onları düşmənlərinə təslim edəcəyəm və düşmənləri onları soyub talan edəcək. 15 Çünki gözümədə pis olan işlər edirdilər və ataları Misiirdən çıxıqları gündən bu günə qədər Məni qəzəbləndirirdilər"». 16 Menaşə Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yəhudalılara etdirdiyi günahdan başqa çoxlu günahsız qan töküb Yerusəlimi başdan-

başa qana buladı. **17** Menaşşenin qalan işləri, etdiyi hər şey və elədiyi günah barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **18** Menaşşə ataları ilə uyudu və öz sarayının bağçasında – Uzza bağçasında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Amon padşah oldu. **19** Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yerusalimdə iki il padşahlıq etdi. Anası Yotvali Xarusun qızı olub adı Meşullemet idi. **20** O, atası Menaşşenin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **21** Atasının yolu ilə gedib onun qulluq etdiyi bütlərə səcdə və qulluq etdi. **22** Atalarının Allahı Rəbbi tərk etdi və Rəbbin yolu ilə getmədi. **23** Amonun əyanları ona qəsd hazırladılar və padşahi sarayında öldürdülər. **24** Ölkə xalqı padşah Amona qəsd hazırlayanların hamisini qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyani padşah etdi. **25** Amonun qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **26** O, Uzza bağçasında, öz qəbrində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yoşiya padşah oldu.

22 Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yerusalimdə otuz bir il padşahlıq etdi. Anası Bosqatlı Adayanın qızı olub adı Yedida idi. **2** O, Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə babası Davudun yolu ilə gedərək ondan kənara çıxmadı. **3** Yoşyanın padşahlığının on səkkizinci ilində padşah mirzə Meşullam oğlu Asalya oğlu Şafani Rəbbin məbədinə göndərib dedi: **4** «Baş kahin Xilqiyanın yanına get. Qoy o, astana keşikçilərinin xalqdan yiğidqları Rəbbin məbədinə gətirilən pulu tərəzidə çəksin. **5** Onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə versinlər. Onlar da pulu məbədin üçuq yerlərini təmir etmək üçün Rəbbin məbədində olan işçilərə – **6** dülögərlərə, ustalara, bənnalara, məbədi təmir etmək üçün taxta və yonulmuş daş alanlara versinlər. **7** Ancaq əllərinə verilən pulun hesabı onlarla aparılmاسın, çünkü sədaqətlə çalışırlar». **8** Baş kahin Xilqiya mirzə Şafana dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını tapdım». Xilqiya kitabı Şafana verdi və Şafan onu oxudu. **9** Mirzə Şafan padşahın yanına gəldi və ona xəbər gətirib dedi: «Qulların məbəddə tapılan pulu boşaltıdilar və onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər». **10** Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu padşahın önündə oxudu. **11** Padşah Qanun kitabının sözlərini eşidəndə paltarını cirdi. **12** Padşah kahin Xilqiyaya, Şafan oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Akbora,

mirzə Şafana və padşahın xidmətçisi Asayaya əmr edib dedi: **13** «Gedin, tapılmış bu kitabın sözlərinə görə mənim üçün, xalq və bütün Yəhuda üçün Rəbdən soruşun, çünkü Rəbbin bizi qarşı alovlanmış qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabın sözlərinə qulaq asmamışdı və orada bizim üçün yazılmış bu şeylərə əməl etməmişdi». **14** Kahin Xilqiya, Axiqam, Akbor, Şafan və Asaya qadın peyğəmbər Xuldanın yanına getdiłər. O, paltarlara baxan Harhas oğlu Tiqva oğlu Şallumun arvadı idi və Yerusalimdə ikinci məhəllədə yaşayırıdı. Onunla söhbət etdiłər. **15** Qadın onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb deyir: sizi Mənim yanımı göndərən adama söyləyin ki, **16** Rəbb belə deyir: "Mən Yəhuda padşahının oxuduğu kitabdakı bütün sözlərə görə bu yera və burada yaşayınların üzərinə bəla gətirəcəyəm. **17** Onlar Məni tərk etdiłər və başqa allahlara buxur yandıraraq bütün əməlləri ilə Məni qəzəbləndirdilər. Buna görə də bu yera qarşı qəzəbim alovlanacaq və sönməyəcək". **18** Ancaq Rəbdən soruşmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Sözlərimi dinlədin. **19** Mənim bu yer və orada yaşayınlar barədə «viranəlik və lənət olsun» deyə söylədiyim sözü eşidəndə ürəyin yumşaldı və Rəbbin önündə özünü aşağı tutdun, paltarını cırıb önmədə ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim" belə deyir Rəbb. **20** "Bundan ötrü Mən səni atalarına qoşacağam, rahatlıqla öz qəbrinə qoyulacaqsan və bu yerin üzərinə gətirəcəyim bütün bələni gözlərin görməyəcək"». Onlar bu xəbəri padşaha çatdırıldılar.

23 Padşah Yəhuda və Yerusalimin bütün ağsaqqallarını çağırtdırıb öz yanına topladı. **2** Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yerusalimdə yaşayınların hamısı, kahinlər, peyğəmbərlər və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin məbədinə qalxdı. O, Rəbbin məbədində tapılmış əhd kitabının bütün sözlərini onlara eşitdirərək oxudu. **3** Padşah sütunun yanında dayandı. O, Rəbbin önündə əhd bağladı ki, Rəbbin ardinca gedib Onun əmrlərinə, göstərişlərinə, qaydalarına bütün qəlb, bütün varlığı ilə əməl etsin və bu kitabda yazılmış əhdin sözlərini yerinə yetirsin. Bütün xalq da onunla birgə əhd bağladı. **4** Padşah baş kahin Xilqiyaya, müavin kahinlərə və astana keşikçilərinə əmr etdi ki, Baal, Aşera və bütün səma cisimləri üçün düzəldilmiş şeylərin hamisini Rəbbin məbədindən

çıkarsınlar. Onları Yeruşəlimin kənarında olan Qidron vadisindəki tarlalarda yandırdı və küllerini Bet-Elə apardı. 5 O, Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlimin ətrafında olan səcdəgahlarda buxur yandırmaq üçün Yəhuda padşahlarının qoyduqları kahinləri və Baala, günəşə, aya, bürclərə, bütün səma cisişlərinə buxur yandırınları işdən kənar etdi. 6 Aşera bütünü Rəbbin məbədindən Yeruşəlimin kənarına, Qidron vadisində çıxartdı. Onu Qidron vadisində yandırdı, əzib toz etdi və tozunu adı adamların qəbirləri üstünə səpələyib murdarlaşı. 7 Rəbbin məbədində məbəd fahişəliyi ilə məşğul olan kişilərin evlərini dağıtdı. Qadınlar orada Aşera üçün çadırlar toxuyurdular. 8 Yoşıya Yəhuda şəhərlərindən bütün kahinləri gətirtdi, Gevadan Beer-Şevaya qədər bu kahinlərin buxur yandırıqları səcdəgahları murdar etdi. Şəhər rəisi Yoşuanın darvazasının girəcək yerində, sol tərəfdə olan şəhər darvazasındaki səcdəgahları dağıtdı. 9 Lakin səcdəgahların kahinləri Yeruşəlimdə Rəbbin qurbangahına qalxmırdılar, amma qardaşları ilə birlikdə mayasız çörək yeyirdilər. 10 Yoşıya Ben-Hinnom vadisində olan Tofeti murdar etdi ki, heç kəs oğlunu ya qızını Molek üçün oda qurban verməsin. 11 O, Rəbbin məbədinə, saray xidmətçisi Natan-Melekin həyətdə olan otağına Yəhuda padşahlarının günəşə həsr etdikləri atların gətirilməsinə son qoydu və günəş arabalarını odda yandırdı. 12 Axazın yuxarı otağının damında Yəhuda padşahlarının düzəltdiyi qurbangahları və Rəbbin məbədinin iki həyatında Menaşənin düzəltdiyi qurbangahları da padşah dağıtdı. Onları orada qırıb əzdi və tozlarını Qidron vadisində səpalədi. 13 Yeruşəlimin şərq tərəfində, Həlak dağının cənub tərəfində Sidonluların iyrənc bütü Aştoret, Moavluların iyrənc bütü Kemoş və Ammonluların iyrənc bütü Milkom üçün İsrail padşahı Süleymanın düzəltdiyi səcdəgahları padşah murdar etdi. 14 O, sütunları parça-parça etdi, Aşera bütlərini kəsdi və onların yerlərini insan sümükləri ilə doldurdu. 15 Həmçinin Bet-Elə olan qurbangahı və İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamin düzəltdiyi səcdəgahı dağıtdı. O, səcdəgahı yandırdı və əzib toz etdi, Aşera bütünü də yandırdı. 16 Yoşıya dönüb qarşısındaki dağda olan qəbirləri gördü və sümükləri qəbirlərdən götürdü. Bu işləri qabaqcadan söyləyən Allah adının dediyi Rəbbin sözünə görə onları qurbangah üzərində yandırıb onu murdar etdi. 17 Yoşıya dedi: «Orada gördüyüm abidə nədir?»

Şəhərin adamları ona dedilər: «Yəhudadan gələn Allah adının qəbridir. O, Bet-El qurbangahına qarşı sənin etdiyin bu işləri qabaqcadan söyləmişdi». 18 O dedi: «Ona toxunmayın, heç kəs onun sümüklərini narahat etməsin». Onun və Samariyadan gələn peyğəmbərin sümüklərinə toxunmadılar. 19 Yoşıya Samariya şəhərlərində olan bütün səcdəgahlardakı məbədləri aradan qaldırdı. İsrail padşahları bu məbədləri tikib Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. O, Bet-Elə etdiyi bütün işləri bu yerlərdə də etdi. 20 Yoşıya qurbangahların üstündə həmin səcdəgahlardakı bütün kahinləri qurban gətirdi və insan sümükləri yandırdı. Sonra Yeruşəlimə qayıtdı. 21 Padşah bütün xalqa əmr edib dedi: «Bu əhd kitabında yazıldığına görə Allahınız Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirin». 22 İsrailə hökm edən hakimlərin dövründən bəri, İsrail və Yəhuda padşahlarının bütün dövrü boyu Pasxa bayramı belə keçirilməmişdi. 23 Ancaq Yoşyanın padşahlığının on səkkizinci ilində bu Pasxa Rəbb üçün Yeruşəlimdə keçirildi. 24 Bundan başqa, Yoşıya Rəbbin məbədində kahin Xilqiyən təpdiyi kitabda yazılın Qanunun sözlərinə əməl edərək cindarları və ruhçagıranları, ev bütlərini və başqa bütləri - Yəhuda ölkəsində və Yeruşəlimdə gözünə dəyən bütün mənfur şeyləri məhv etdi. 25 Musanın bütün Qanununa görə bütün qəlbi, bütün varlığı, bütün gücü ilə onun kimi Rəbbə üz tutan bir padşah nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu. 26 Ancaq Menaşənin Rəbbi qəzəbləndirmək üçün etdiyi bütün əməllərindən ötrü Rəbb Yəhudalılara qarşı alovlanan böyük qəzəbindən dönmədi. 27 Rəbb dedi: «İsrailliərə görəmən öündən rədd etdiyim kimi Yəhudalıları da rədd edəcəyəm, seçdiyim şəhər Yeruşəlimdən və “adım orada olacaq” dediyim məbəddən üz döndərəcəyəm». 28 Yoşyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 29 Onun dövründə Misir padşahı firon Neko Fərat çayına tərəf Aşşur padşahının üstünə hücum etmək istədi. Padşah Yoşıya onunla qarşılaşmağa çıxdı. Firon Neko Yoşıya ilə Megiddoda qarşılaşış onu öldürdü. 30 Adamları onun cəsədini Megiddodan götürüb arabə ilə Yeruşəlimə gətirdilər və öz qəbrində basdırıldılar. Öləkə xalqı Yoşyanın oğlu Yehoaxazı götürüb məsh etdi və onu atasının yerinə padşah etdi. 31 Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idi və Yeruşəlimdə üç ay padşahlıq etdi. Anası Livnali Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. 32

O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **33** Firon Neko Xamat torpağındakı Rivlada onu əsir aldı ki, Yerusəlimdə padşahlıq edə bilməsin. O, ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdardında xərac qoydu. **34** Firon Neko Yoşyanın oğlu Elyaqimi atası Yoşyanın yerinə padşah etdi və onun adını dəyişdirib Yehoyaqim qoydu. Yehoaxazı isə götürüb apardı. Yehoaxaz Misirə gəlib orada öldü. **35** Yehoyaqim firona qızıl-gümüş verdi və fironun istədiyi qədər gümüş vermək üçün ölkə üzərinə vergi qoydu. O, firon Nekoya vermək üçün ölkə xalqından hər kəsə təyin olunmuş məbləğə görə qızıl-gümüş alırdı. **36** Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Rumalı Pedayanın qızı olub adı Zevida idi. **37** O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.

24 Yehoyaqiminin dövründə Babil padşahı Navuxodonosor onun üzərinə hücum etdi. Yehoyaqim üç il ona tabe oldu, amma sonra ona qulluq etməkdən boyun qaçırdı. **2** Xaldeylilərin, Aramlıların, Moavlıların və Ammonluların qoşunlarını Rəbb ona qarşı göndərdi; Rəbbin Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə söylədiyi sözüne görə Yəhudanı məhv etmək üçün onun üzərinə göndərdi. **3** Həqiqətən, Rəbbin sözünə görə Yəhudanın başına bu iş gəldi ki, Menaşşenin etdiyi bütün günahlardan ötrü Rəbb onları hüzurundan rədd etsin. **4** Çünkü onun günahsız qan töküb Yerusəlimi qanla doldurmasını Rəbb bağışlamaq istəmədi. **5** Yehoyaqimin qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **6** Yehoyaqim ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Yehoyakin padşah oldu. **7** Misir padşahı bir daha öz ölkəsindən kənarə çıxmadi, çünkü Misir vadisindən Fərat çayına qədər Misir padşahının əvvəllər işğal etdiyi hər yeri Babil padşahı tutmuşdu. **8** Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idi və Yerusəlimdə üç ay padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimli Elnatanın qızı olub adı Nəxuştə idi. **9** Yehoyakin atasının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **10** O zaman Babil padşahı Navuxodonosorun qoşunları Yerusəlimə yaxınlaşdı. Şəhər məhəsirəyə alındı. **11** Qoşunlar şəhəri məhəsirəyə alanda Babil padşahı Navuxodonosor onun ətrafına gəldi. **12** Yəhuda padşahı Yehoyakin anası, əyanları, rəisləri və saray

xidmətçiləri ilə birlikdə Babil padşahına təslim oldu. Padşahlığının səkkizinci ilində Babil padşahı onu əsir aldı. **13** Rəbbin söylədiyi kimi Rəbbin məbədinin və sarayın xəzinələrini oradan çıxartdı. İsrail padşahı Süleymanın Rəbbin məbədi üçün düzəltdiyi bütün qızıl şeyləri parça-parça etdi. **14** O bütün Yerusəlimliləri, bütün rəisləri, igit adamların hamisini – cəmi on min nəfəri və bütün ustalarla sənətkarları sürgün etdi. Ölkədə yoxsul xalqdan başqa heç kəs qalmadı. **15** Yehoyakini da Babilə sürgün etdi. Padşahın anasını, arvadlarını, saray xidmətçilərini və ölkənin adlı-sanlı adamlarını Yerusəlimdən sürgün edib Babilə apardı. **16** Babil padşahı sayı yeddi min nəfər olan bütün döyüşçüləri, min nəfər ustəni və sənətkarı – müharibədə iş görən bütün bacarıqlı adamları əsir edib Babilə gətirdi. **17** Babil padşahı Yehoyakinin yerinə əmisi Mattanyanı padşah etdi və onun adını dəyişib Sidqiya qoydu. **18** Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. **19** O, Yehoyaqiminin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **20** Həqiqətən, Rəbbin qəzəbinə görə Yerusəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi və Rəbb onları hüzurundan kənarə etdi. Sidqiya Babil padşahına qarşı üsyan etdi.

25 Onun padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yerusəlimin üzərinə hücum etdi, oraya qarşı ordugah qurdu və ətrafında məhəsirə divarları düzəltdi. **2** Padşah Sidqiyanın hakimiyətinin on birinci ilinə qədər şəhər məhəsirədə qaldı. **3** Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə acliq elə gücləndi ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı. **4** Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı. Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda padşah və bütün döyüşçülər padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındaki darvazadan çıxıb Arava yolu ilə getdilər. **5** Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo düzənliliklərində ona çatdı. Padşahın ordusu onu tərk edib dağlışmışdı. **6** Padşahı tutub Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar və onun haqqında hökm verdilər. **7** Sidqiyanın öğullarını gözü qabağında öldürdülər, özünün isə gözlərini çıxartdılar və qandallayıb Babilə apardılar. **8** Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci ayın yeddinci günü Babil padşahının

əyani olan mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan Yerusalimə gəldi. **9** O, Rəbbin məbədinə, padşah sarayına, Yerusalimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı. **10** Mühafizəçilər rəisi ilə birgə gələn bütün Xaldey ordusu Yerusalimin ətrafındakı divarları uçurdu. **11** Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə qalan xalqı, Babil padşahının tərafınə keçən fərəriləri və başqa əhalini sürgün etdi. **12** Ancaq o, bağçılıq və əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir hissəsini orada saxladı. **13** Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardılar. **14** İbadət zamanı işlədilən qazanları, kürəkləri, maqqasları, nimçələri və bütün tunc qabları götürüb apardılar. **15** Mühafizəçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan bütün şeyləri – buxurdanları və piyalələri götürdü. **16** Rəbbin məbədi üçün Süleymanın düzəltdiyi iki sütunda, hovuzda və dayaqlarda olan bütün tuncun ağırlığı hesaba galmazdı. **17** Bir sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi və üzərində tunc başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü üç qulac idi. Bu başlığın ətrafında hörmətor və narlar var idi. Hər şey tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da hörmə torla birgə bu cür idi. **18** Mühafizəçilər rəisi başçı kahin Serayını, başçı kahinin müavini Sefanyanı və üç astana keşikçisini əsir aldı. **19** Şəhərdə qalan döyüşülərin sərkərdəsini, padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan beş nəfəri, ölkə xalqını orduya yayan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan altmış nəfəri əsir tutdu. **20** Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan onları götürüb Rivlaya, Babil padşahının yanına apardı. **21** Babil padşahı Xamat torpağında olan Rivlada onları öldürdü. Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsindən sürgün olundu. **22** Yəhuda ölkəsində Babil padşahı Navuxodonosorun toxunmadığı qalan xalqa gəlincə, padşah Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı onların üzərində vali qoydu. **23** Babil padşahının Gedalyanı vali qoyduğunu eşitdikdə bütün qoşun başçıları və onların adamları – Netanya oğlu İsmail, Qareah oğlu Yoxanan, Netofali Tanxumet oğlu Seraya, bir Maakalının oğlu Yaazanya və onların döyüşüləri Mispaya, Gedalyanın yanına gəldilər. **24** Gedalya onların özlərinə və adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərdən qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil padşahına qulluq edin. Belə etsəniz, sizin üçün yaxşı olar». **25** Yeddinci ayda padşah nəslindən olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə gəlib Gedalyanı öldürdü. Onlar Mispada Gedalyanın yanında

olan Yəhudalıları və Xaldeyliləri də öldürdülər. **26** Böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq və qoşun başçıları qalxıb Misirə qaçı, çünki Xaldeylilərdən qorxurdular. **27** Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi yeddinci günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərərək onu zindandan azad etdi. **28** Onunla mehribanlıqla səhbət etdi və onun üçün özü ilə birgə Babilə olan padşahların taxtlarından yuxarı bir taxt qoydu. **29** Yehoyakin həbsxana paltarlarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı müddətdə padşahın süfrəsində yemək yeyərdi. **30** Bütün ömrü boyu ona padşah tərəfindən gündəlik azuqə verilirdi.

Birinci Salnamələr

1 Adəm, Şet, Enoş, **2** Qenan, Mahalalel, Yered, **3** Xanok, Metuşelah, Lemek, **4** Nuh, Sam, Ham və Yafəs. **5** Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşek və Tiras. **6** Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rifat və Toqarma. **7** Yavanın oğulları: Elişə, Tarşış, Kittim və Rodanim. **8** Hamin oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. **9** Kuşun oğulları: Seva, Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan. **10** Kuşun Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. **11** Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlilar, Lehavlilar, Naftuhlular, **12** Patroslular, Filiştililərin əcdədi olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlular. **13** Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, **14** həmçinin Yevuslular, Emorlular, Qırqaşlılar, **15** Xivlilər, Arqlilar, Sinlilər, **16** Ervadlılar, Semarlilar və Xamathilar. **17** Samin oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud, Aram, Us, Xul, Geter və Meşek. **18** Arpakşaddan Şelah törədi və Şelahdan Ever törədi. **19** Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq idi, çünkü onun dövründə yer üzü bölündü. Qardaşının adı Yoqtan idi. **20** Yoqtandan Almodad, Şelef, Xasarmavet, Yerah, **21** Hadoram, Uzal, Diqla, **22** Eval, Avimael, Səba, **23** Ofir, Xavila və Yovav törədi. Bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi. **24** Sam, Arpakşad, Şelah, **25** Ever, Peleq, Reu, **26** Seruq, Naxor, Terah, **27** İbram, yəni İbrahim. **28** İbrahimin oğulları: İshaq və İsmail. **29** Onların oğulları bunlardır: İsmailin ilk oğlu Nevayot, sonra Qedar, Adbeel, Mivsam, **30** Mişma, Duma, Massa, Xadad, Tema, **31** Yetur, Nafış və Qedma. Bunlar İsmailin oğullarıdır. **32** İbrahimin cariyəsi Qeturanın doğduğu oğullar bunlardır: Zimran, Yoqşan, Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. Yoqşanın oğulları: Səba və Dedan. **33** Midyanın oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın övladlarıdır. **34** İbrahimdən İshaq törədi. İshaqın oğulları: Esav və İsrail. **35** Esavın oğulları: Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam və Qorah. **36** Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefi, Qatam, Qenaz, Timna və Amaleq. **37** Reuelin oğulları: Naxat, Zerah, Şamma və Mizza. **38** Seirin oğulları: Lotan, Şoval, Siveon, Ana, Dişon, Eser və Dişan. **39** Lotanın oğulları: Xori və Homam, Lotanın bacısı Timna. **40** Şovalın oğulları: Alvan, Manaxat, Eval, Şefo və Onam. Siveonun oğulları: Ayya və Ana. **41** Ananın oğlu Dişon. Dişonun oğulları: Xamran, Eşban, İtran və Keran. **42** Eserin oğulları: Bilhan, Zaavan və

Yaaqan. Dişanın oğulları: Us və Aran. **43** İsraillilərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən adamlar bunlardır: Beor oğlu Bela. Onun şəhəri Dinhava idi. **44** Bela öldü və onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav padşah oldu. **45** Yovav öldü və onun yerinə Temanlıların torpağından olan Xuşam padşah oldu. **46** Xuşam öldü və onun yerinə Moav çölündə Midyanlıları qırın Bedad oğlu Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Avit idi. **47** Hadad öldü və onun yerinə Masreqadan olan Samla padşah oldu. **48** Samla öldü və onun yerinə Rexovot-Hannahardan olan Şaul padşah oldu. **49** Şaul öldü və onun yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah oldu. **50** Baal-Xanan öldü və onun yerinə Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Pau idi. Onun arvadının adı Me-Zahav qızı Matred qızı Mehetavel idi. **51** Hadad öldü və bunlar Edomun başçıları oldu: başçı Timna, başçı Alva, başçı Yetet, **52** başçı Oholivama, başçı Ela, başçı Pinon, **53** başçı Qenaz, başçı Teman, başçı Mivsar, **54** başçı Maqdiel, başçı İram. Edomun başçıları bunlardır.

2 İsrailin oğulları bunlardır: Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Zevulun, **2** Dan, Yusif, Binyamin, Naftali, Qad və Aşer. **3** Yəhudanın oğulları: Er, Onan və Şela. Onun bu üç oğlu Kənanlı Bat-Şuadan doğuldu. Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis adam idi və Rəbb onu öldürdü. **4** Yəhudanın gəlini Tamar ona Peresi və Zerahı doğdu. Yəhudanın cəmisi beş oğlu var idi. **5** Peresin oğulları: Xesron və Xamul. **6** Zerahın oğulları: Zimri, Etan, Heman, Kalkol və Dara. Bunlar cəmisi beş nəfər idi. **7** Karminin oğlu həsr olunmuş şeydə xainlik edib İsraili bələya salan Akan idi. **8** Etanın oğlu Azarya idi. **9** Xesronun oğulları: Yeraxmeel, Ram və Kəlev. **10** Ramdan Amminadav törədi və Amminadavdan Yəhudalıların rəhbəri Naxşon törədi. **11** Naxşondan Salmon törədi və Salmondan Boaz törədi. **12** Boazdan Oved törədi və Oveddən Yessey törədi. **13** Yesseyin oğulları bunlar idi: ilk oğlu Eliav, ikinciisi Avinadav, üçüncüü Şimea, **14** dördüncüüsü Netanel, beşinciisi Radday, **15** altıncısı Osem, yeddinciisi Davud. **16** Onların bacıları Seruya və Aviqail idi. Seruyanın üç oğlu var idi: Avişay, Yoav və Asahel. **17** Aviqail Amasani doğdu. Amasanim atası İsmaili Yeter idi. **18** Xesron oğlu Kəlevin arvadı Azuva və Yeriot ona övladlar doğdu. Kəlevin Azuvadan olan oğulları bunlardır: Yeşer, Şovav və Ardon. **19** Azuva öldü. Kəlev Efrati arvad aldı və o da Kəlevə Xuru

doğu. 20 Kurdan Uri törədi. Uridən Besalel törədi. 21 Bundan sonra Xesron altmış yaşında ikən Gileadin atası olan Makirin qızını aldı və onunla yaxınlıq etdi; o, Xesrona Sequvı doğdu. 22 Sequv Yairın atası idi. Yairın Gilead torpağında iyirmi üç şəhəri var idi. 23 Amma Geşurlular və Aramlılar onlardan Xavvot-Yairı aldılar, bundan başqa, Qenatı və onun qəsəbələrini də - cəmisi altmış şəhəri aldılar. Bunların hamısı Gileadin atası olan Makirin nəsilləri idi. 24 Xesron Kalev-Efratada öldükdən sonra Xesronun arvadı Aviya ona Teqoanın atası Aşxuru doğdu. 25 Xesronun ilk oğlu Yeraxmeelin oğulları: ilk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem və Axiya. 26 Yeraxmeelin başqa bir arvadı var idi, onun adı Atara idi. Onamin anası o idi. 27 Yeraxmeelin ilk oğlu Ramin oğulları: Maas, Yamin və Eger. 28 Onamin oğulları: Şammay və Yada. Şammayın oğulları: Nadav və Avişur. 29 Avişurun arvadının adı Avihayil idi. O, Avişura Axbanı və Molidi doğdu. 30 Nadavin oğulları: Seled və Appayim. Seled oğulsuz oldu. 31 Appayimin oğlu İşi idi. İşinin oğlu Şesan idi. Şesanın oğlu Axlax idi. 32 Şammayın qardaşı Yadanın oğulları: Yeter və Yonatan. Yeter oğulsuz oldu. 33 Yonatanın oğulları: Pelet və Zaza. Bunlar Yeraxmeelin nəsilləri idi. 34 Şesanın oğulları yox idi, yalnız qızları var idi. Şesanın bir Misirli qulu var idi, onun adı Yarxa idi. 35 Şesan qulu Yarxaya qızını arvad olmaq üçün verdi. Arvadı ona Attayı doğdu. 36 Attaydan Natan törədi. Natandan Zavad törədi. 37 Zavaddan Eflal törədi. Eflaldan Oved törədi. 38 Oveddən Yehu törədi. Yehudan Azarya törədi. 39 Azaryadan Xeles törədi. Xelesdən Eleasa törədi. 40 Eleasadan Sismay törədi. Sismaydan Şallum törədi. 41 Şallumdan Yeqamya törədi. Yeqamyanın Elişama törədi. 42 Yeraxmeelin qardaşı Kalevin oğulları: Zifin atası ilk oğlu Meşa, Xevronun atası Mareşa. 43 Xevronun oğulları: Qorah, Tappuah, Reqem və Şema. 44 Şemadan Yorqoamin atası olan Raxam törədi. Reqemdən Şammay törədi. 45 Şammayın oğlu Maon idi. Maon Bet-Suru tikdi. 46 Kalevin cariyası Efa Xaranı, Mosanı və Qazezi doğdu. Xaran Qazezin atası idi. 47 Yahdayın oğulları: Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa və Şaafl. 48 Kalevin cariyası Maaka Şeveri və Tirxanani doğdu. 49 O həm də Madmannanın atası Şaaflı, Makbenanın və Giveanın atası Şevanı doğdu. Kalevin qızı Aksa idi. 50 Bunlar Kalevin nəsilləri idi. Efratanın ilk oğlu Xurun oğulları bunlardır: Qiryat-Yearimin atası Şoval, 51 Bet-Lexemin atası Salma, Bet-Qaderin

atası Xaref. 52 Qiryat-Yearimin atası Şovalın nəsilləri bunlardır: Haroelilər, Manaxatlıların yarısı. 53 Qiryat-Yearimin sakinləri: Yeterlilər, Putlular, Şumalılar, Mişralılar. Bunların arasından Soralılar və Eştaollular çıxdılar. 54 Salmanın nəsilləri: Bet-Lexemilər, Netofalılar, Atrot-Bet-Yoavlılar, Manaxatlıların yarısı və Soralılar. 55 Yabesdə yaşayan mirzələrin nəsilləri: Tirealılar, Şimealılar, Sukalılar. Bunlar Bet-Rekavın atası Xammatin nəslindən olan Qenlilərdir.

3 Davudun Xevronda doğulan oğulları bunlardır: ilk oğlu Izreelli Axinoamdan doğulan Amnon, ikincisi Karmelli Aviqaildən doğulan Daniel, 2 üçüncüü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom, dördüncüü Haqqitdən doğulan Adoniya, 3 beşincisi Avitaldan doğulan Şefatya, altıncısı arvadı Eqladan doğulan İteam. 4 Davudun bu altı oğlu Xevronda doğuldu. Davud orada yeddi il altı ay padşahlıq etdi, Yeruşalimdə isə otuz üç il padşahlıq etdi. 5 Davudun Yeruşalimdə doğulan oğulları bunlardır: Ammielin qızı Bat-Şevadan doğulan dörd oğlu: Şimea, Şovav, Natan və Süleyman, 6 daha doqquz oğlu: İvxar, Elişua, Elpelet, 7 Noqah, Nefeq, Yafia, 8 Elişama, Elyada və Elifelet. 9 Cariyələrdən doğulan oğullarından başqa Davudun bütün oğulları bunlardır. Tamar da onların bacısıdır. 10 Süleymanın oğlu Rexavam, onun oğlu Aviya, onun oğlu Asa, onun oğlu Yehoşafat, 11 onun oğlu Yehoram, onun oğlu Axazya, onun oğlu Yoaş, 12 onun oğlu Amasya, onun oğlu Azarya, onun oğlu Yotam, 13 onun oğlu Axaz, onun oğlu Xızqiya, onun oğlu Menaşşe, 14 onun oğlu Amon, onun oğlu Yoşa. 15 Yoşyanın oğulları: ilk oğlu Yoxanan, ikincisi Yehoyaqim, üçüncüü Sidqiya, dördüncüü Şallum. 16 Yehoyaqimin oğulları: onun oğlu Yekonya, onun oğlu Sidqiya. 17 Əsir aparılmış Yekonyanın oğulları: Şealtiel, 18 Malkiram, Pedaya, Şenassar, Yeqamya, Hoşama və Nedavya. 19 Pedayanın oğulları: Zerubbabil və Şimey. Zerubbabilin oğulları: Meşullam və Xananya, onların bacısı Şelomit, 20 daha beş oğlu: Xaşuva, Ohel, Berekya, Xasadya və Yuşav-Xesed. 21 Xananyanın nəsilləri: Pelatya, Yeşaya, Refayanın oğulları, Arnanın oğulları, Avdiyanın oğulları, Şekanyanın oğulları. 22 Şekanyanın oğlu Şemaya idi. Şemayanın altı oğlu: Xattuş, İqlal, Bariah, Nearya və Şafat. 23 Nearyanın üç oğlu: Elyoenay, Xızqiya və Azriqam. 24 Elyoenayın yeddi oğlu: Hodavya, Elyəşiv, Pelaya, Aqquv, Yoxanan, Delaya və Anani.

4 Yəhudanın oğulları: Peres, Xesron, Karmi, Xur və Şoval. **2** Şovalın oğlu Reayadan Yaxat törədi; Yaxatdan Axumay və Lahad törədi. Bunlar Soralıların nəsilləri idi. **3** Etamin oğulları bunlardır: Izreel, İşma və İdbaş. Onların bacısının adı Hasleponidir. **4** Penueldən Qedor, Ezerdən isə Xuşa törədi. Bunlar Bet-Lexemin atası Efratanın ilk oğlu Xurun övladlarıdır. **5** Teqoanın atası Aşxurun iki arvadı var idi: Xela və Naara. **6** Naara ona bunları doğdu: Axuzzam, Xefer, Temeni və Axaştari. Bunlar Naaranın oğulları idi. **7** Xelanın oğulları: Seret, İsxar, Etnan və Qos. **8** Qosdan Anuv, Soveva və Harum oğlu Axarxelin nəsilləri törədi. **9** Yabes qardaşlarından daha hörmətli idi. Anası «onu ağrı ilə doğdum» deyib adını Yabes qoymuşdu. **10** Yabes İsrailin Allahını çağırıb dedi: «Kaş Sən mənə xeyir-dua verəyidin! Torpaqlarımı genişləndir, mənə kömək ol və əzab çəkməyim deyə məni şərdən qor». Allah da istədiyi şeyi ona verdi. **11** Şuxanın qardaşı Keluvdan Mexir törədi, Mexirdən Eşton törədi. **12** Eştondan Bet-Rafa, Paseahın və İr-Naxaşın atası Texinna törədi. Bunlar Rekalılardır. **13** Qenazın oğulları: Otniel və Seraya. Otnielin oğulları Xatat və **14** Ofranın atası olan Meonotay. Serayadan Ge-Xaraşimin atası Yoav törədi. Bu şəhərin sakinləri ustalar olduğuna görə belə adlanırdı. **15** Yefunnenin oğlu Kalevin oğulları: İru, Ela və Naam. Elanın oğlu Qenaz idi. **16** Yehalleleinin oğulları: Zif, Zifa, Tirya və Asarel. **17** Ezranın oğulları: Yeter, Mered, Efer, Yalon. Meredin arvad aldığı firon qızı Bityanın oğulları: Məryəm, Şammay və Eştemoanın atası İşbah. **18** Yahudalı arvadı isə bunları doğdu: Qedorun atası Yered, Sokonun atası Xever və Zanoahın atası Yequiel. **19** Naxamın bacısı Hodiyanın arvadı idi. Onun oğullarından Qarmili Qeila və Maakali Eştemoa törədi. **20** Şimeonun oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Xanan və Tilon. İşinin oğulları: Zoxet və Ben-Zoxet. **21** Yəhudanın oğlu Şelanın nəsilləri: Lexanın atası Er, Mareşanın atası Laada və Bet-Aşbeada olan incə kətan toxuyanlarının nəsilləri, **22** Yoqim və Kozevalılar, Yoşa və Saraf. Bunlar Moavda arvad aldlar və Lexemə qayıtdılar. Bu, qədim hadisələrdir. **23** Onlar dulusçu idi, Netaimdə və Gederada yaşayırdılar. Padşah üçün iş görərək orada qalırdılar. **24** Şimeonun oğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah və Şaul. **25** Şaulun oğlu Şallum, onun oğlu Mıvsam, onun oğlu Mışma. **26** Mışmanın oğulları: onun oğlu Xammuel, onun oğlu Zakkur, onun oğlu Şimey. **27** Şimeyin on altı oğlu və altı qızı var idi, lakin qohumlarının oğulları çox

deyildi və onların bütün nəslİ Yəhuda oğulları qədər çoxalmadı. **28** Onlar bu yerlərdə yaşayırdı: Beer-Şeva, Molada, Xasar-Şual, **29** Bilha, Esem, Tolad, **30** Betuel, Xorma, Ziqlaq, **31** Bet-Markavot, Xasar-Susim, Bet-Biri və Şaarayim. Davudun padşahlıq etdiyi dövrə qədər onların şəhərləri bunlardır. **32** Onların qəsəbələri bunlardır: Etam, Ayin, Rimmon, Token və Aşan - cəmi beş şəhər. **33** Bu şəhərlərin etrafında Baala qədər olan bütün kəndlər də onların yaşadıqları yerlərdir. Onların nəsil şəcərəsi belədir: **34** Meşovav, Yamlek, Amasya oğlu Yoşa, **35** Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu, **36** Elyoenay, Yaaqova, Yeşoxaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya, **37** Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. **38** Bu adları çəkilənlər nəsil rəhbərləri idi və onların nəsilləri artıb çoxalmışdı. **39** Onlar sürürləri üçün olaq axtarmaqdan ötrü Qedorun yaxınlığına, dərənin şərq tərəfinə qədər getdilər. **40** Bol və yaxşı olaq tapdılar, ölkə də geniş, sakit və dinc idi. Onlardan əvvəl orada Hamlılar yaşayırdı. **41** Bu adları yazılınlar Yəhuda padşahı Xızqıyanın dövründə galib öz çadırlarında olan Hamlıları və orada olan Maonluları qırdılar. Onları tamamilə məhv edib yerlərində yaşadılar, çünki orada sürürləri üçün olaq var idi. Bu günə qədər də belədir. **42** Həmin Şimeonlulardan beş yüz nəfər Seir dağına getdi. İşinin oğulları Pelaty, Naarya, Refaya və Uzziel onlara başçılıq edirdi. **43** Onlar sağ qalan Amaleqlı qaçanları qırdılar. Onlar bu günə qədər də orada yaşayır.

5 İsrailin ilk oğlu Ruven idi, amma atasının yatağını murdarlığı üçün onun ilk oğulluq haqqı İsrailin oğlu Yusifin nəslinə verildi və Ruvenin nəslİ şəcərədə ilk oğul kimi sayılmadı. **2** Ancaq Yəhuda qardaşları arasında daha güclü oldu və hökmədar onun nəslindən çıxdı. İlk oğulluq haqqı isə Yusifin idi. **3** İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi. **4** Yoelin nəslİ: onun oğlu Şemaya, onun oğlu Qoq, onun oğlu Şimey, **5** onun oğlu Mikeya, onun oğlu Reaya, onun oğlu Baal, **6** onun oğlu Beera. Onu Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesər sürgünə aparmışdı. Beera Ruvenlilərin başçısı idi. **7** Nəsil şəcərələrinə görə onların qohumları burlar idi: başçı Yeiel, Zəkəriyyə, **8** Yoel oğlu Şemə oğlu Azaz oğlu Bela. O, Aroerdə yaşayırdı, torpağı Nevoya və Baal-Meona qədər uzanırdı. **9** Şərqə tərəf Fərat çayının bu tayındakı çölün başlanğıc yerinə qədər torpaqlar onun idi, çünki Gilead torpağında

çoxlu heyvanları var idi. **10** Şaulun dövründə bu adamlar Həcərlilərlə müharibə edib onları məğlub etdi və Gileadin şərqindəki bütün torpaqlarda Həcərlilərin çadırlarında yaşadı. **11** Qadılilar Salkaya qədər uzanan Başan torpağında Ruvenlilərin qarşısında yaşadı. **12** Başanda başçı Yoel, köməkçisi Şafam, sonra Yanay və Şafat idi. **13** Öz nəsillərindən olan qohumları bunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray, Yakan, Ziya və Ever – cəmi yeddi nəfər. **14** Bunlar Buz oğlu Yaxdo oğlu Yeşışay oğlu Mikael oğlu Gilead oğlu Yaroah oğlu Xuri oğlu Avixayilin oğulları idi. **15** Quni oğlu Avdiel oğlu Axi onların nəsil başçısı idi. **16** Onlar Gileadda, Başanda və onun qəsəbələrində, Şaronun sərhədlərinə qədər uzanan bütün olaq torpaqlarında yaşadı. **17** Yəhuda padşahı Yotamin və İsrail padşahı Yarovamin dövründə onların hamısı nəsil şəcərələrində qeyd olundu. **18** Ruvenlilərdən, Qadılillardan, Menaşşə qəbiləsinin yarısından olan, qalxan və qılinc daşıyan, ox atan, döyüş üçün təlim görmüş və döyüşməyi bacaran igid adamlar qırx dörd min yeddi yüz altmış nəfər idi. **19** Onlar Həcərlilərdən olan Yeturun, Nafışın və Nadavin nəsilləri ilə müharibə etdi. **20** İsraililər düşmənləri ilə döyüşdə kömək aldıqları üçün Həcərliləri və onlarla olanların hamısını məğlub etdilər, çünki İsraililər döyüş zamanı Allahı çağırdılar və Ona güvəndikləri üçün Allah onları eșitdi. **21** Onlar düşmənlərinin heyvanlarını – əlli min dəvəsini, iki yüz əlli min qoyun-keçisini, iki min eşşayını əla keçirdi və yüz min adamını götürüb apardı. **22** Həlak olanlar çox oldu, çünki bu döyüş Allahdan idi. Onlar sürgün olunan zamana qədər Həcərlilərin yerlərində yaşadı. **23** Menaşşə qəbiləsinin yarısının nəsilləri də həmin torpaqda yaşadı. Onlar çoxalıb Başandan Baal-Xermona, Senirə və Xermon dağına qədər uzanan torpağa yayıldılar. **24** Onların nəsil başçıları bunlardır: Efer, İşi, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya və Yaxdiel. Bunlar igid döyüşçülər, adlı-sanlı adamlar və nəsil başçıları idi. **25** Amma onlar atalarının Allahına qarşı xainlik etdilər və onların öbündə Allahın məhv etdiyi ölkə xalqlarının allahlarına sitayış edib xəyanət etdilər. **26** Onda İsrailin Allahı Aşşur padşahı Pulda, yəni Tiqlat-Pileserdə niyyət oyandırdı, o da Ruvenliləri, Qadılilları və Menaşşə qəbiləsinin yarısını əsir aparıb Xalaha, Xavora, Haraya və Qozan çayının sahilində yerləşdirdi. Onlar bu günə qədər də oradadır.

6 Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. **2** Qohatin oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. **3** Amramın övladları: Harun, Musa və Məryəm. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. **4** Eleazardan Pinxas törədi. Pinxasdan Avişa törədi. **5** Avişadan Buqqi törədi. Buqqidən Uzzi törədi. **6** Uzzidən Zeraya törədi. Zeraya və Merayot törədi. **7** Merayotdan Amarya törədi. Amarya və Axituv törədi. **8** Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Aximaas törədi. **9** Aximaasdan Azarya törədi. Azarya və Yoxanan törədi. **10** Yoxanandan Azarya törədi. Yeruşəlimdə Süleymanın tikdiyi məbəddə Azarya kahin idi. **11** Azarya və Amarya törədi. Amarya və Axituv törədi. **12** Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Şallum törədi. **13** Şallumdan Xilqiyə törədi. Xilqiyə və Azarya törədi. **14** Azarya və Seraya törədi. Seraya və Yehosadaq törədi. **15** Navuxodonosorun vəsítəsilə Rəbb Yəhudalıları və Yeruşəlimliləri sürgün etdiyi zaman Yehosadaq da sürgün olundu. **16** Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. **17** Gerşonun oğullarının adları belədir: Livni və Şimey. **18** Qohatin oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. **19** Merarının oğulları: Maxli və Muşı. Nəsillərinə görə Levililərin övladları bunlardır. **20** Gerşonun nəсли: onun oğlu Livni, onun oğlu Yaxat, onun oğlu Zimma, **21** onun oğlu Yoah, onun oğlu İddo, onun oğlu Zerah, onun oğlu Yeatray. **22** Qohatin nəсли: onun oğlu Amminadav, onun oğlu Qorah, onun oğlu Assir, **23** onun oğlu Elqana, onun oğlu Ewyasaf, onun oğlu Assir, **24** onun oğlu Taxat, onun oğlu Uriel, onun oğlu Uzziya və onun oğlu Şaul. **25** Elqananın oğulları: Amasay, Aximot və Elqana. **26** Elqananın nəсли: onun oğlu Sofay, onun oğlu Naxat, **27** onun oğlu Eliav, onun oğlu Yeroxam, onun oğlu Elqana. **28** Şamuelin oğulları: ilk oğlu Yoel və ikinci Aviya. **29** Merarının nəсли: onun oğlu Maxli, onun oğlu Livni, onun oğlu Şimey, onun oğlu Uzza, **30** onun oğlu Şima, onun oğlu Haqqiya, onun oğlu Asaya. **31** Əhd sandığı rahatlıq yerinə qoyulduğundan sonra Rəbbin evində müsiqi xidməti üzərində Davudun qoyduğu adamlar bunlardır. **32** Süleyman Yeruşəlimdə Rəbbin məbədini tikənə qədər onlar müqəddəs məskən olan Hüzur çadırının öbündə ilahi oxumaqla xidmət edirdilər və növbələrinə görə öz xidmətlərində dayanırdılar. **33** Orada xidmət edənlər və onların oğulları bunlardır: Qohatin nəslindən ilahi oxuyan Heman. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Yoel oğlu Samuel oğlu **34** Elqana oğlu Yeroxam oğlu Eiel oğlu Toah oğlu **35** Suf oğlu Elqana

oğlu Maxat oğlu Amasay oğlu 36 Elqana oğlu Yoel oğlu Azarya oğlu Sefanya oğlu 37 Taxat oğlu Assir oğlu Evyasaf oğlu Qorah oğlu 38 İshar oğlu Qohat oğlu Levi oğlu İsrail oğlu. 39 Sağında xidmət edən qohumu Asəf. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Berekyə oğlu Şima oğlu 40 Mikael oğlu Baaseya oğlu Malkiya oğlu 41 Etni oğlu Zerah oğlu Adaya oğlu 42 Etan oğlu Zimma oğlu Şimey oğlu 43 Yaxat oğlu Gerşən oğlu Levi oğlu. 44 Sol tərəfində xidmət edən qohumları Merarının nəslindən Etan. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Qişi oğlu Avdi oğlu Malluk oğlu 45 Xaşavya oğlu Amasya oğlu Xilqiya oğlu 46 Amsi oğlu Bani oğlu Şemer oğlu 47 Maxli oğlu Muşı oğlu Merari oğlu Levi oğlu. 48 Onların qohumları olan Levililər müqəddəs məskən olan Allah evinin bütün xidmət işlərinə təyin olunmuşdu. 49 Harunun və onun nəslinin öhdəsinə isə bu işlər qoyulmuşdu: yandırma qurbangahında və buxur qurbangahında təqdim gətirilməsi, ən Müqəddəs yera aid hər iş – İsraililərin günahlarını kəffarə etmək üçün Allahın qulu Musanın əmr etdiyi bütün işlər. 50 Harunun nəсли budur: onun oğlu Eleazar, onun oğlu Pinxas, onun oğlu Avişa, 51 onun oğlu Buqqi, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya, 52 onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Axituv, 53 onun oğlu Sadoq, onun oğlu Aximaas. 54 Levililərin öz torpaqlarında yaşadığı yerlər bunlardır: ilk püşk Qohat nəslindən olan Harunun övladlarına düşdüyü üçün onlara 55 Yəhuda torpağında olan Xevronu və onun ətrafındaki otləqləri verdilər. 56 Ancaq bu şəhərin çölünü və kəndlərini Yefunne oğlu Kəlevə verdilər. 57 Harunun nəslinə bu şəhərləri verdilər: sıginacaq şəhəri olan Xevron, Livna ilə otləqləri, Yattir, Eştemoa ilə otləqləri, 58 Xilenlə otləqləri, Devirlə otləqləri, 59 Aşanla otləqləri, Bet-Şemeşlə otləqləri, 60 Binyamin qəbiləsinin torpağından Geva ilə otləqləri, Alemətlə otləqləri, Anatotla otləqləri. Onların bütün şəhərləri nəsillərinə görə on üç şəhərdir. 61 Digər Qohat övladlarına isə Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından püşkə görə on şəhər verildi. 62 Gerşən övladlarına nəsillərinə görə İssakar qəbiləsinin, Aşer qəbiləsinin, Naftali qəbiləsinin və Başında olan Menaşə qəbiləsinin torpağından on üç şəhər verildi. 63 Merari övladlarına nəsillərinə görə Ruven, Qad və Zevulun qəbilələrinin torpağından püşklə on iki şəhər verildi. 64 İsrail övladları Levililərə bu şəhərləri və onların otləqlərini verdilər. 65 Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrinin

torpağından adları göstərilən bu şəhərləri püşkə görə verdilər. 66 Qohat nəslindən bəzilərinə Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər. 67 Efrayimin dağlıq bölgəsində sıginacaq şəhəri olan Şekemlə otləqləri, Gezerlə otləqləri, 68 Yoqmeamla otləqləri, Bet-Xoronla otləqləri, 69 Ayyalonla otləqləri, Qat-Rimmonla otləqləri. 70 Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından Anerlə otləqləri, Bileamla otləqləri Qohat nəslinin qalanına verildi. 71 Gerşən nəslinə bu yerlər verildi: oğullarına Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından Başandakı Qolanla otləqləri, Aştarotla otləqləri, 72 İssakar qəbiləsinin torpağından Qedeşlə otləqləri, Davratla otləqləri, 73 Ramotla otləqləri, Anemlə otləqləri, 74 Aşer qəbiləsinin torpağından Maşalla otləqləri, Avdonla otləqləri, 75 Xuqoqla otləqləri, Rexovla otləqləri, 76 Naftali qəbiləsinin torpağından Qalileyada olan Qedeşlə otləqləri, Xammonla otləqləri, Qiryatayimlə otləqləri. 77 Merari nəslinin digər adamlarına bu yerlər verildi: Zevulun qəbiləsinin torpağından Rimmono ilə otləqləri, Tavorla otləqləri, 78 Yerixonun qarşısındaki, İordan çayının şərqi tərəfində olan Ruven qəbiləsinin torpağından səhradakı Beserlə otləqləri, Yahsa ilə otləqləri, 79 Qedemotla otləqləri, Mefaatla otləqləri, 80 Qad qəbiləsinin torpağından Gileaddakı Ramotla otləqləri, Maxanayimlə otləqləri, 81 Xeşbonla otləqləri, Yazerlə otləqləri.

7 İssakarın oğulları: Tola, Pua, Yaşuv və Şimron – cəmisi dörd nəfər. 2 Tolanın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yaxmay, İvsam və Şamuel. Bunlar Tolanın nəsl başçıları idi. Davudun dövründə onların nəslindən olan igit döyüşçülər iyirmi iki min altı yüz nəfər idi. 3 Uzzinin nəсли: İzrahyə və onun oğulları: Mikael, Avdiya, Yoel, İşşıya – cəmisi beş nəfər. Onların hamısı başçı idi. 4 Bunlardan başqa nəsil şəcərələrinə görə döyüşə bilən dəstələrdə otuz altı min nəfər var idi, çünki onların çoxlu arvadları və oğulları var idi. 5 İssakarın bütün nəsilləri arasında igit döyüşçülər olan qohumları nəsil şəcərəsinə görə cəmisi səksən yeddi min nəfər idi. 6 Binyaminin oğulları: Bela, Beker və Yediael – cəmisi üç nəfər. 7 Belanın oğulları: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot və İri – cəmisi beş nəfər nəsil başçısı. Onların nəslindən olan igit döyüşçülər nəsil şəcərələrinə görə iyirmi iki min otuz dörd nəfər idi. 8 Bekerin oğulları: Zemira, Yoş, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot və Alemət. Bunların hamısı

Bekerin oğulları idi. **9** Nəsil başçılarının şəcərəsinə görə onların igid döyüşçüləri iyirmi min iki yüz nəfər idi. **10** Yediaelin nəslə: Bilhan və onun oğulları Yeuş, Binyamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Tarşış və Axişaxar. **11** Bunların hamısı Yediaelin nəsil başçıları idi. Onlardan döyüşə bilən igid döyüşçülər on yeddi min iki yüz nəfər idi. **12** İrin nəsilləri: Şuflular və Xuflular. Xuşlular isə Axerin nəslindən idi. **13** Naftalinin oğulları: Yaxasiel, Quni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilhanın nəsilləri idi. **14** Menaşşenin oğulları: Aramlı cariyəsinin doğduğu Asriel, həmin qadının doğduğu Gileadın atası Makir. **15** Makir Xuflulardan və Şuflulardan bir arvad aldı. Onun bacısının adı Maaka idi. Selofxad isə onların qohumu idi. Onun yalnız qızları var idi. **16** Makirin arvadının da adı Maaka idi. O, bir oğul doğub adını Pereş qoydu. Pereşin qardaşının adı Şereş idi, onun oğulları isə Ulam və Reqem idi. **17** Ulamin oğlu Bedan idi. Menaşşə oğlu Makir oğlu Gileadın nəslə bunlardır. **18** Onun bacısı Hammoleket İshodu, Aviezəri və Maxlanı doğdu. **19** Şemidanın oğulları: Axyan, Şekem, Liqxi və Aniam. **20** Efrayimin nəslə: Şuteləh, onun oğlu Bered, onun oğlu Taxat, onun oğlu Eleada, onun oğlu Taxat, **21** onun oğlu Zavad, onun oğlu Şuteləh. Efrayimin başqa oğulları Ezer və Eleadi o torpağın yerli sakınları olan Qatlilar öldürdü, çünkü onların heyvanlarını oğurlamağa getmişdilər. **22** Ataları Efrayim uzun müddət onlara yas tutdu və qohumları ona təsəlli vermək üçün gəldi. **23** Sonra o, arvadının yanına girdi, qadın hamilə oldu və bir oğul doğdu. Atası onun adını Beria qoydu, çünkü evinə bəla üz vermişdi. **24** Onun Şeera adlı qızı da var idi. O, Aşağı və Yuxarı Bet-Xoronusu, Uzzen-Şerəanı tikdi. **25** Efrayimin başqa oğlu Refah, onun oğlu Reşef, onun oğlu Telah, onun oğlu Taxan, **26** onun oğlu Ladan, onun oğlu Ammihud, onun oğlu Elişama, **27** onun oğlu Nun, onun oğlu Yesua. **28** Onların mülkləri və yaşıadıqları yerlər bunlardır: Bet-Ellə qəsəbələri, şərqi tərəfdə Naaran, qərbi tərəfdə Gezerlə qəsəbələri, Şekemlə qəsəbələri, Ayya ilə qəsəbələri, **29** həm də Menaşşelilərin torpağına yaxın olan Bet-Şeanla qəsəbələri, Taanakla qəsəbələri, Megiddo ilə qəsəbələri, Dorla qəsəbələri. İsrail oğlu Yusifin nəсли bu yerlərdə yaşadı. **30** Aşerin övladları: İmna, İsva, İsvi, Beria və onların bacısı Serah. **31** Berianın oğulları: Xever və Birzayitin atası olan Malkiel. **32** Xever bunların atası idi: Yaflet, Şomer, Xotam və onların bacısı Şua. **33** Yafletin oğulları bunlardır: Pasak, Bimhal

və Aşvat. **34** Şemerin oğulları: Axi, Rohqa, Xubba və Aram. **35** Onun qardaşı Helemin oğulları: Sofah, İmna, Şeles və Amal. **36** Sofahın oğulları: Suah, Xarnefer, Şual, Beri, İmra, **37** Beser, Hod, Şamma, Şilşa, İtran və Beera. **38** Yeterin oğulları: Yefunne, Pispa və Ara. **39** Ullanın oğulları: Arah, Xanniel və Risya. **40** Aşerin nəslindən olan bu adamların hamısı nəsil başçıları, seçilmiş adamlar, igid döyüşçülər və baş rəislər idi. Onlardan döyüşə bilən adamlar nəsil şəcərələrinə görə iyirmi altı min nəfər idi.

8 Binyaminin oğulları bunlardır: ilk oğlu Bela, ikincisi Aşbel, üçüncüsü Axrah, **2** dördüncüsü Noxa, beşinci Rafa. **3** Belanın oğulları bunlardır: Addar, Gera, Avihud, **4** Avişa, Naaman, Axoah, **5** Gera, Şefufan və Xuram. **6** Gevada yaşıyanların nəsil başçıları olan, sonra isə Manaxata köçürülen Ehudun oğulları bunlardır: **7** Naaman, Axiya və onları köçürən Gera. Geradan Uzza və Axixud törədi. **8** Şaxarayim arvadları Xuşim və Baaranı boşadıqdan sonra Moav ölkəsində övlad atası oldu, **9** arvadı Xodeş ona bunları doğdu: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, **10** Yeus, Sakya və Mirma. Onun bu oğulları nəsil başçıları idi. **11** Xuşim isə ona Avituvu və Elpaalı doğmuşdu. **12** Elpaalın oğulları: Ever, Mişam və Şamed. Şamed Ono ilə Lodu, onun qəsəbələrini tikdi. **13** Ayyalonda yaşıyanların nəsil başçıları Beria və Şema idi. Onlar Qatda yaşıyanları qovdu. **14** Berianın oğulları: Axyo, Şaşaq, Yeremot, **15** Zevadya, Arad, Eder, **16** Mikael, İşpa və Yoxa. **17** Elpaalın oğulları: Zevadya, Meşullam, Xizqi, Xever, **18** İşmeray, İzlia və Yovav. **19** Şimeynin oğulları: Yaqim, Zikri, Zavdi, **20** Elienay, Silletay, Eliel, **21** Adaya, Beraya və Şimrat. **22** Şaşaqın oğulları: İşpan, Ever, Eliel, **23** Avdon, Zikri, Xanan, **24** Xananya, Elam, Antotiya, **25** İfdeya və Penuel. **26** Yeroxamin oğulları: Şamşeray, Şexarya, Atalya, **27** Yaareşa, İlyas və Zikri. **28** Bunlar nəsil şəcərələrinə görə nəsil başçıları idi və Yeruşəlimdə yaşadılar. **29** Giveonun atası Yeiil Giveonda yaşayırırdı və arvadının adı Maaka idi. **30** İlk oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qiş, Baal, Nadav, **31** Qedor, Axyo, Zeker, **32** Şimanın atası Miqlot. Onlar qohumlarının yanında, Yeruşəlimdə qohumları ilə birgə yaşayırırdı. **33** Nerdən Qiş törədi və Qişdən Şaul törədi. Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal törədi. **34** Yonatanın oğlu Merib-Baal idi. Merib-Baaldan Mikeya törədi. **35** Mikeyanın oğulları: Piton, Melek, Tarea və Axaz. **36** Axazdan

Yehoadda törədi. Yehoaddadan Alemet, Azmavet və Zimri törədi. Zimridən Mosa törədi. **37** Mosadan Bina törədi. Binanın oğlu Rafa, onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. **38** Aselin altı oğlu var idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və Xanan. Bunların hamısı Aselin oğulları idi. **39** Onun qardaşı Eseqin oğulları: ilk oğlu Ulam, ikincisi Yeuş və üçüncüü Elifelet. **40** Ulamin oğulları oxatan igit döyüşüler idi. Oğulları və nəvələri çox idi: yüz əlli nəfər. Bunların hamısı Binyaminin nəslindəndir.

9 Beləcə bütün İsaillilər nəsil şəcərələrində qeyd olunmuşdu və bunlar İsrail padşahlarının kitabında yazılımışdır. Yəhudalılar xainliklərinə görə Babilə sürgün olunmuşdu. **2** İlk dəfə mülklərinə qayıdır yaşıyanlar İsaillilərdən bəzi adamlar, kahinlər, Levililər və məbəd qulluqçuları idi. **3** Yeruşəlimdə isə Yəhudalılardan, Binyaminlilərdən, Efrayimlilərdən və Menaşəlilərdən olan bu adamlar yaşıdı. **4** Yəhudanın oğlu Peresin nəslindən: Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihud oğlu Utay. **5** Şelanın nəslindən: ilk oğlu Asaya və onun oğulları. **6** Zerahin nəslindən: Yeuel və onun qohumları. Hamısı birlikdə altı yüz doxsan nəfər idi. **7** Binyaminin nəslindən: Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, **8** Yeroxam oğlu İvniya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela və İvniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam. **9** Onlar qohumları ilə birgə nəsil şəcərələrinə görə doqquz yüz əlli altı nəfər idi. Bunların hamısı nəsil başçıları idi. **10** Kahinlərdən: Yedaya, Yehoyariv, Yakin, **11** Allah məbədinin rəisi Axituv oğlu Merayot oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Azarya, **12** Malkiya oğlu Paşxur oğlu Yeroxam oğlu Adaya və İmmer oğlu Meşillemit oğlu Meşullam oğlu Yaxzera oğlu Adiel oğlu Maasay. **13** Bunlar nəsil başçıları idi. Onlar qohumları ilə birgə - Allah evinin xidməti işində bacarıqlı olan bu adamlar min yeddi yüz altmış nəfər idi. **14** Levililərdən: Merarının nəslindən Xaşavya oğlu Azriqam oğlu Xaşşuv oğlu Şemaya, **15** Baqbaqqar, Xereş, Qalal, Asəf oğlu Zikri oğlu Mikeya oğlu Mattanya, **16** Yedutun oğlu Qalal oğlu Şemaya oğlu Avdiya və Netofalıların kəndlərində yaşayan Elqana oğlu Asa oğlu Berekyə. **17** Qapıcılar: Şallum, Aqquv, Talmon, Aximan və onların qohumları. Şallum onların başçısı idi. **18** Onlar bu günə qədər də məbədin şərq tərəfdəki padşah qapısında keşik çəkirlər. Levililərin düşərgə qapıcıları bunlardır. **19** Qorah oğlu Ewyasaf oğlu Qore oğlu

Şallum və onun Qorah nəslindən olan qohumları məbədin astana keşikçilərinin xidmət işinə başçılıq edirdi. Əvvəllər onların babaları Rəbbin düşərgəsinin girəcək yerinin keşiyini çəkirdi. **20** Eleazar oğlu Pinxas onların başçısı idi və Rəbb onunla idi. **21** Hüzur çadırının girişində Meşelemya oğlu Zəkəriyyə qapıcı idi. **22** Astana keşikçisi olmaq üçün seçilən bütün bu adamlar iki yüz on iki nəfər idi. Onlar öz kəndlərində nəsil şəcərələrində qeyd edilmişlər. Onları vəzifələrinə Davud və görücü Samuel təyin etmişdi. **23** Bu adamlar və onların nəsilləri çadırın və Rəbbin məbədinin qapılarda keşik çəkirdi. **24** Bu qapıcılar məbədin dörd tərəfində - şərq, qərb, şimal və cənub qapılarda dururdu. **25** Öz kəndlərində yaşayan qohumları vaxtaşırı yeddi günlüyə onların yanına gəlməli idi. **26** Allah evinin otaqlarının və xəzinələrinin keşiyini çəkmək Levili olan qapıcıların dörd nəfər rəisinin öhdəsində idi. **27** Onlar gecə də Allah evinin ətrafında qalırdı, çünkü onun keşiyini çəkmək və hər səhər qapıları açmaq onların işi idi. **28** Onların bəzisi xidmət üçün olan qablara baxırdı: bunları sayıb içəri gətirir və sayıb bayırda aparırdılar. **29** Bəziləri isə başqa əşyalar, bütün təqdis olunmuş şeylər və un, şərab, yağı, kündür, ətriyyatlar üzərində nəzarətçi qoyulmuşdu. **30** Kahinlərdən bəzisi ətriyyatlardan qatışq maddə hazırlayırdı. **31** Kökələr bışırılməsi Qorah nəslindən olan Şallumun ilk oğlu olan Levili Mattityanın öhdəsində idi. **32** Onların Qohat nəslindən olan qohumlarından bəzisində isə hər Şənbə günü cörək hazırlanması tapşırılmışdı. **33** Levililərin nəsil başçıları olan ilahiçilər başqa xidmətdən azad olub məbədin otaqlarında qalırdılar, çünkü onlar gecə-gündüz öz işləri ilə məşğul olmalı idi. **34** Bunlar nəsil şəcərələrinə görə Levililərin nəsil başçıları idi və Yeruşəlimdə yaşayırdılar. **35** Giveonun atası Yeiil Giveonda yaşayırdı və arvadının adı Maaka idi. **36** İlk oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qiş, Baal, Ner, Nadav, **37** Qedor, Axyo, Zəkəriyyə və Miqlot. **38** Miqlotdan Şima törədi. Onlar qohumlarının yanında, Yeruşəlimdə qohumları ilə birgə yaşayırdılar. **39** Nerdən Qiş törədi. Qişdən Şaul törədi. Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal törədi. **40** Yonatanın oğlu Merib-Baal idi. Merib-Baaldan Mikeya törədi. **41** Mikeyanın oğulları: Piton, Melek, Taxrea və Axaz. **42** Axazdan Yehoadda törədi. Yehoaddadan Alemet, Azmavet və Zimri törədi. Zimridən Mosa törədi. **43** Mosadan Bina törədi. Binanın oğlu Rafa,

onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. **44** Aselin altı oğlu var idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və Xanan. Bunların hamısı Aselin oğulları idi.

10 Filiştililər İsaillilərlə döyüdü. İsaillilər

Filiştililərin öündən qaçdilar və qırılanlar Gilboa dağında qaldı. **2** Filiştililər Şaula oğullarını təqib edib Şaulun oğulları Yonatanı, Avinadavı və Malki-Şuanı öldürdüler. **3** Döyüş Şaulun ətrafında şiddətlənəndə oxatanlar onu tapdilar və yaraladılar. **4** Saul öz silahdara dedi: «Qılincını çək, məni vur, yoxsa bu sünnətsizlər gəlib mənimlə əyləncəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan bunu etmək istəmədi. Ona görə də Şaul qılincını götürüb özünü onun üstünə yixdi. **5** Şaulun öldüyüünü görəndə silahdarı da özünü qılincının üstünə yixib Şaula birgə öldürdü. **6** Beləcə Şaul və üç oğlu öldü, bütün nəsl də onunla birgə öldü. **7** Dərədə olan bütün İsaillilər öz ordularının qaçdığını və Şaula oğullarının öldüyüünü görəndə şəhərlərini qoyub qaçdilar. Filiştililər gəlib o yerlərdə yaşadı. **8** Ertəsi gün Filiştililər öldürülənləri soymaq üçün gələndə Gilboa dağında Şaula oğullarının meyitini tapdilar. **9** Onun paltarlarını soyundurdular, başını və silahlarını götürdülər, öz bütürünün məbədində və xalqa xoş xəbər vermək üçün Filiştililərin ölkəsinin hər tərəfinə qasid göndərdilər. **10** Şaulun silahlarını öz allahlarının məbədində qoydular və başını Daqon məbədində mixladılar. **11** Yaveş-Gilead əhalisi Filiştililərin Şaula etdiklərini eşidəndə **12** onların bütün igidləri qalxıb Şaula oğullarının cəsədini götürərək Yaveşə gətirdilər. Onların sümüklərini götürüb Yaveşdə olan palid ağacının altında basıldılar və yeddi gün oruc tutdular. **13** Beləcə Şaul Rəbbə qarşı xainlik etdiyi üçün öldü. O, Rəbbin sözünə əməl etməyib cindara müraciət etdi, **14** amma Rəbdən məsləhət istəmədi. Ona görə də Rəbb onu öldürdü və padşahlığı Yesseyn oğlu Davuda verdi.

11 Bütün İsaillilər Xevrona, Davudun yanına toplaşıb dedilər: «Bax biz sənin sümüyündən, sənin ətindənək. **2** Əvvəlki vaxtlarda, Şaul padşahımız olanda da İsailliləri yürüslərə aparan və gətirən sən idin. Allahın Rəbb sənə demişdi ki, xalqım İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, xalqım İsrail üzərində sən hökmədar olacaqsən». **3** İsrailin bütün ağsaqqalları Xevrona, padşahın yanına gəldilər. Davud Xevronda, Rəbbin öündə onlarla əhd bağladı və onlar Şamuel

vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə Davudu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdilər. **4** Davud və bütün İsaillilər Yeruşalıma gəldilər. O vaxt şəhər Yevus adlanırdı və burada Yevuslular yaşayırıdı. **5** Onlar Davuda dedilər: «Sən buraya girə bilməzsən». Ancaq Davud indi «Davudun şəhəri» adlanan Sion qalasını aldı. **6** Davud dedi: «Yevusluları hamidan əvvəl kim məğlub etsə, rəis və ordu başçısı o olacaq». Seruya oğlu Yoav hamidan əvvəl Yevusa qalxdı və buna görə də o, başçı oldu. **7** Davud qalada məskən saldı və buna görə onu «Davudun şəhəri» adlandırdılar. **8** O, qala yamacından qalanın ətrafına qədər bütün yerləri tikdi. Yoav isə şəhərin qalan hissəsini bərpa etdi. **9** Davud getdikcə yüksəldirdi, çünki Ordular Rəbbi onunla idi. **10** Davudun igid döyüşçülərinin başçıları bütün İsaillilərlə birgə Rəbbin sözünə görə Davudu İsrail üzərində padşah etmək üçün onun padşahlığında şücaət göstərildilər. **11** Davudun igid döyüşçülərinin siyahısı belədir: «otuz igid»in başçısı olan Xakmoni oğlu Yaşoveam. O, bir hücumda üç yüz nəfəri nizəsi ilə vurub öldürdü. **12** Ondan sonra «üç igid»dən biri olan Axoahlı Dodo oğlu Eleazar idi. **13** Filiştililər döyüşmək üçün Pas-Dammimədə toplaşanda o da Davudla birgə orada idi. Orada arpa əkilən bir tarla sahəsi var idi. Xalq Filiştililərin öündən qaçı. **14** Lakin Eleazar və döyüşçüləri bu sahənin ortasında durub oranı qorudular və Filiştililəri qırdılar. Rəbb İsailliləri xilas edib böyük zəfər qazandırdı. **15** Otuz başçı arasından «üç igid» qayaya, Davudun yanına, Adullam mağarasına enib gəldi. Filiştililərin ordusu Refaim vadisində ordugah qurmuşdu. **16** Bu zaman Davud qalada idi, Filiştililərin bir keşikçi dəstəsi isə Bet-Lexemdə idi. **17** Davud həsrət çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem darvazasının yanındaki quyudan mənə içmək üçün su gətirəydi!» **18** Bu üç nəfər Filiştililərin ordugahını yararaq darvazanın yanında olan Bet-Lexem quyusundan su çəkdilər və onu götürüb Davuda gətirdilər. Lakin Davud suyu içmək istəmədi və Rəbbə təqdim olaraq yərə tökdü. **19** O dedi: «Allahım bunu etməkdən məni uzaq eləsin. Bu adamların qanını içəcəyəmmi? Axı canlarını təhlükəyə salaraq bu suyu gətirdilər». Buna görə də bu suyu içmək istəmədi. Bunları «üç igid» etmişdi. **20** Yoavin qardaşı Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz nəfəri qırdı. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər şöhrətləndi. **21** Əslində «üç igid»dən ikiqat artıq şöhrəti var idi və onlara başçı oldu, lakin «üç

igid» kimi deyildi. **22** Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görmüş igid adam idi. O, Qavseeldən gəlmişdi. Benaya iki Moavlı igidi öldürdü. O, qarlı gündə çuxura enib bir şir öldürdü. **23** O həm də boyu beş qulac olan bir Misirlini öldürdü. Misirlinin əlində toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda nizə var idi. Benaya onun üstüne dəyənəklə getdi, nizəni Misirlinin əlindən çəkib aldı və onu öz nizəsi ilə öldürdü. **24** Bunları Yehoyada oğlu Benaya etdi, buna görə də onun «üç igid» qədər şöhrəti var idi. **25** O, «otuz igid»dən daha şöhrəli idi, lakin «üç igid» kimi deyildi. Davud onu öz mühafizəçilərinə başçı qoydu. **26** Ordunun igid döyüşüləri bunlardır: Yoavin qardaşı Asahel, Bet-Lexemli Dodo oğlu Elxanan, **27** Harorlu Şammot, Pelonlu Xeles, **28** Teqoalı İqqəs oğlu İra, Anatotlu Aviezer, **29** Xuşalı Sibbekay, Axoahlı İlay, **30** Netofali Mahray, Netofali Baana oğlu Xeled, **31** Binyamin övladlarından Giveali Rivay oğlu Yetay, Piratonlu Benaya, **32** Qaaş vadisindən olan Xuray, Aravalı Aviel, **33** Baxarumlu Azmavet, Şaalvonlu Elyaxba, **34** Gizonlu Haşemin oğulları, Hararlı Şage oğlu Yonatan, **35** Hararlı Sakar oğlu Axiam, Ur oğlu Elifal, **36** Mekeralı Xefer, Pelonlu Axiya, **37** Karmelli Xesro, Ezbay oğlu Naaray, **38** Natanın qardaşı Yoel, Haqri oğlu Mivxar, **39** Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavin silahdarı olan Beerotlu Naxray, **40** Yeterli İra, Yeterli Qarev, **41** Xetli Uriya, Axlay oğlu Zavad, **42** Ruvenlilərin başçısı Ruvenli Şiza oğlu Adina və onunla birgə otuz nəfər, **43** Maaka oğlu Xanan və Metenli Yehoşafat, **44** Aşteratlı Uzziya, Aroerli Xotamin oğulları Şama və Yeiel, **45** Şimri oğlu Yediael və qardaşı Tisli Yoxa, **46** Maxavlı Eliel və Elnaamin oğulları Yerivay, Yoşavya və Moavlı Yetma, **47** Eliel, Oved və Mesovalı Yaasiel.

12 Davud, Qiş oğlu Şauldan gizlənən vaxt bir neçə nəfər Ziqlaqa, Davudun yanına gəldi. Onlar döyüşdə ona kömək edən igidlər arasında idi. **2** Binyamin nəslindən, Şaulun qohumlarından olan bu adamlar ox-kamanla silahlanıb sağ və sol əllə sapanddan daş atmayı və kamanla ox atmayı bacarırdı. Onların adları belədir: **3** onların başçısı olan Giveali Şemaanın oğulları, Axiezer və Yoaş, Azmavetin oğulları Yeziel və Pelet, Beraka və Anatotlu Yehu, **4** «otuz igid»dən biri olan və onlara başçılıq edən Giveonlu İşmaya, Yeremya, Yaxaziel, Yoxanan, Gederalı Yozavad, **5** Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemmarya, Xarufu Şefatya, **6** Qorahin nəslindən olan Elqana, İşşıya, Azarel, Yoezer,

Yaşoveam, **7** Qedorlu Yeroxam oğulları Yoela və Zevadya, **8** Qadılardan sıpər və nizə işlədə bilən, döyüşməyi bacaran igidlər Davudun tərəfinə keçdilər və çöldəki qalaya gəldilər. Onların üzləri şir üzü kimi idi və dağlardakı ceyranlar kimi qaça bilirdilər. **9** Bu başçuların adları belədir: Ezer, ikincisi Avdiya, üçüncüsi Eliav, **10** dördüncüsi Mişmanna, beşincisi Yeremya, **11** altıncısı Attay, yedinci Eliel, **12** səkkizinci Yoxanan, doqquzuncusu Elzavad, **13** onuncusu Yeremya, on birincisi Makbannay. **14** Bunlar Qadılardan olan qoşun başçıları idi. Ən zəifi yüz adamin, ən güclüstü isə min adamin qabağına çıxa bilərdi. **15** Onlar birinci ayda, iordan çayı bütün sahilləri boyu daşında onu keçib vadilərdə yaşayınların hamisini şərqə və qərbə tərəf qovdular. **16** Binyaminlilərdən və Yəhudalılardan da Davudun yanına, qalaya adamlar geldi. **17** Davud onları qarşılımağın çıxdı və onlara dedi: «Əgər mənə kömək üçün sülhə gəlmisinizsə, gözüm üstə yeriniz var, ancaq zorakılıq etmadıym haldə mənə düşmənlərimə təslim etmək üçün gəlmisinizsə, atalarımızın Allahı bunu görsün və hökm etsin». **18** Ruh «otuz igid»in başçısı Amasayın üzərinə endi və o dedi: «Ey Davud, biz səninləyik, Ey Yessey oğlu, biz sənin tərəfindəyik. Sülh, sülh olsun sənə və sənə kömək edənə, Çünkü Allahın sənə kömək edir». Davud onları götürüb dəstə başçıları təyin etdi. **19** Davud Filiştililərlə birgə müharibə etmək üçün Şaulun üstüne galəndə Menaşəlilərdən də bəzisi Davudun tərəfinə keçdi, ancaq Filiştililərə kömək etmədilər. Çünkü Filiştililərin ağaları məsləhətləşib «Davud bizim başımızı verib ağası Şaulla barışacaq» dedilər və onu geri göndərdilər. **20** Davud Ziqlaqa gedərkən onun tərəfinə keçən Menaşəlilər bunlardır: Adnah, Yozavad, Yediael, Mikael, Yozavad, Elihu və Silletay. Onların hamısı Menaşəlilər arasında minbaşı idi. **21** Onlar quldur dəstəsinə qarşı döyüşdə Davuda kömək etdilər, çünkü onların hamısı igid adamlar idi. Sonra onlar qoşun başçıları oldu. **22** Beləcə gündən-günə Davuda kömək etmək üçün onun yanına döyüşülər gəlirdi və onun ordusu Allah ordusu qədər böyük oldu. **23** Rəbbin sözünə görə Şaulun padşahlığını Davuda vermək üçün onun yanına, Xevrona galən silahlanmış döyüşülərin sayı belədir: **24** Yəhudalılardan altı min səkkiz yüz nəfər sıpər və nizə ilə silahlanmış əsgər; **25** Şimeonlulardan döyük üçün yeddi min yüz nəfər igid döyüşü; **26** Levililərdən dörd min altı yüz nəfər; **27** Harun evinin

rəhbəri Yehoyada və onunla birgə üç min yeddi yüz nəfər; **28** gənc və ığid bir döyüşçü olan Sadoq və onun nəslindən olan iyirmi iki başçı; **29** Şaulun qohumları olan Binyaminlilərin əksəriyyəti o vaxta qədər Şaul sülaləsinə sadiq qaldığı üçün onlardan yalnız üç min nəfər; **30** Efrayimlilərdən iyirmi min səkkiz yüz nəfər ığid və öz nəsillərinin adlı-sanlı adamları; **31** Menaşə qəbiləsinin yarısının arasından gəlib Davudu padşah etmək üçün təyin olunmuş on səkkiz min nəfər; **32** İssakarlılardan dövrün vəziyyətinə görə İsrailə nə etmək lazım gəldiyini bilən adamlar – iki yüz nəfər başçı və onların əmri altında olan bütün qohumları; **33** Zevulunlulardan döyüşməyi bacaran, bütün silahlarla döyüş nizamını qura bilən və sidq ürəkdən kömək edən əlli min nəfər; **34** Naftalililərdən min başçı, onlarla birgə sıpər və nizəsi olan otuz yeddi min nəfər; **35** Danlılardan döyüş nizamını qura bilən iyirmi səkkiz min altı yüz nəfər; **36** Aşerlilərdən döyüşməyi bacaran və döyüş nizamını qura bilən qırx min nəfər; **37** İordan çayının o tayında yaşayan Ruvenlilərdən, Qadlılardan və Menaşə qəbiləsinin yarısından döyüş üçün hər cür silahı olan yüz iyirmi min nəfər. **38** Döyüşməyi bacaran bu könüllü döyüşçülərin hamısı Davudu bütün İsrail üzərində padşah etmək üçün Xevrona gəldi. İsaillilərin qalan hissəsi də Davudu yekdilliklə padşah etmək niyyətində idi. **39** Döyüşçülər orada üç gün Davudla birgə qaldılar və yeyib-içdilər, çünkü qohumları onlar üçün hazırlıq görmüşdü. **40** İssakara, Zevuluna və Naftaliyə qədər yayılmış yaxınları da onlara eşşaklər, dəvələr, qatırlar və öküzlər üstündə ərzaq – yaxşı un, sıxılmış əncir, kişmiş, şərab, yağı, mal-qara və qoyun-keçi gətirmişdi. O zaman İsraildə şadlıq var idi.

13 Davud minbaşilar, yüzbaşilar və bütün başçılarla məsləhətləşdi. **2** O bütün İsrail camaatına dedi: «Əgər bu iş sizə xoş gələsə və Allahımız Rəbbin iradəsi ilə olsa, İsrailin hər tərəfində yaşayan soydaşlarımıza, onlarla birgə otlağı olan şəhərlərdə yaşayan kahinlərə və Levililərə xəbər göndərək ki, bizim yanımıza toplansınlar. **3** Sonra Allahımızın sandığını yanımıza qaytaraq, axı Şaulun dövründə biz ona məhəl qoymurduq». **4** Bütün camaat «belə edək» dedi, çünkü bütün xalqın nəzərində bu iş doğru idi. **5** Davud Allahın sandığını Qiryat-Yearimdən gətirmək üçün Misirdəki Şixor çayından Xamat keçidinə qədər uzanan torpaqda yaşayan bütün İsailliləri topladı. **6** Davud bütün

İsaillilərlə birgə «keruvlar üzərində taxt quran Rəbb» çağırılan Allahın sandığını Yəhudaya məxsus olan Baalatdan, yəni Qiryat-Yearimdən çıxartmaq üçün oraya getdi. **7** Allahın sandığını bir təzə arabaya qoyub Avinadavın evindən apardılar. Arabanı Uzza və Axyo sürürdü. **8** Davud və bütün İsaillilər Allahın hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralarla, çənglərlə, dəflərlə, sinclərlə və kərənaylarla çalıb oynayırdılar. **9** Kidonun xırman yerindən keçəndə öküzlər bıdrədi. Buna görə də Uzza əl uzadıb sandığını tutdu. **10** Uzza əlini uzadaraq sandığa toxunduğu üçün Rəbb qəzəblənib onu vurdu. Beləcə Uzza orada Allahın öündə öldü. **11** Davud Rəbbin Uzzanı vurmasından çox məyus oldu. O yerə bu günə qədər Peres-Uzza deyilir. **12** Həmin gün Davud Allahdan qorxub dedi: «Allahın sandığını necə yanına gətirə bilərəm?» **13** Buna görə də Davud sandığın öz yanına – Davudun şəhərinə gətirmədi, onu yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoydu. **14** Allahın sandığı üç ay Oved-Edomun evində – onun ailəsinin yanında qaldı. Rəbb Oved-Edomun ailəsinə və ona məxsus hər şeyə bərəkət verdi.

14 Sur padşahi Xiram Davudun yanına qasidlər və ona saray tikmək üçün sidr ağacları, bənnalar və dülğərlər göndərdi. **2** Onda Davud başa düşdü ki, Rəbb onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirmiş və xalqı İsrailin xatırına onun padşahlığını yüksəltmişdi. **3** Davud Yeruşəlimdə başqa arvadlar aldı, yənə oğullar və qızlar atası oldu. **4** Onun Yeruşəlimdə doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, **5** İvxar, Elişua, Elpelet, **6** Noqah, Nefeq, Yafia, **7** Elişama, Beelyada və Elifelet. **8** Filiştililər eşitdilər ki, Davud bütün İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh edilmişdir. Onda hamısı Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib onlarla qarşılaşmağa çıxdı. **9** Filiştililər gəlib Refaim vadisini talyayırdılar. **10** Davud Allahdan soruşdu: «Filiştililərin qarşısına çıxımmı? Onları mənə təslim edəcəksənmi?» Rəbb ona cavab verdi: «Çıx, onları sənə təslim edəcəyəm». **11** Davud Baal-Perasimə çıxıb Filiştililəri qırdı. Davud dedi: «Sellər bəndləri dağlılığı kimi Allah da mənim əlimlə düşmənlərimi dağlıdı». Buna görə də o yerin adını Baal-Perasim qoysular. **12** Filiştililər qəçəndə öz allahlarının bütərini orada qoysular. Davudun əmri ilə bunlar odda yandırıldı. **13** Filiştililər yənə o vadini taladılar. **14** Davud yənə Allahdan soruşdu və Allah ona dedi: «Onların arxasında çıxma, onların ətrafına

dolanıb balzam ağaclarının qabağında bu düşmənlərin üstünə gəl. **15** Balzam ağaclarının başından addım səsləri eşidəndə döyüşə çıx, çünkü o zaman Allah sənin qarşınca Filistililərin ordusunu məğlub etmək üçün çıxacaq». **16** Davud Allahın ona buyurduğu kimi etdi və onlar Giveondan Gezerə qədər Filistililərin ordusunu qırdılar. **17** Davudun şöhrəti bütün ölkələrə yayıldı və Rəbb onun qorxusunu bütün millətlərin üzəyinə saldı.

15 Davud özü üçün Davudun şəhərində evlər tikdi və Allahın sandığı üçün də yer hazırlayıb çadır qurdur. **2** Onda Davud dedi: «Levililərdən başqa heç kəs Allahın sandığını daşıya bilməz, çünkü Rəbbin sandığını daşımaq və Ona əbədi olaraq xidmət etmək üçün Rəbb onları seçdi». **3** Davud Rəbbin sandığını onun üçün hazırladığı yerə çıxarmaq üçün bütün İsraililəri Yeruşalimə yığıdı. **4** Davud Harunun nəslindən olan adamları və Levililəri topladı: **5** Qohat nəslindən başçı Uriel və onun yüz iyirmi nəfər qohumu; **6** Merarının nəslindən başçı Asaya və onun iki yüz iyirmi nəfər qohumu; **7** Gerşən nəslindən başçı Yoel və onun yüz otuz nəfər qohumu; **8** Elisafan nəslindən başçı Şemaya və onun iki yüz nəfər qohumu; **9** Xevron nəslindən başçı Eliel və onun səksən nəfər qohumu; **10** Uzziel nəslindən başçı Amminadav və onun yüz on iki nəfər qohumu. **11** Davud kahin olan Sadoqu və Ewyatarı, Levili olan Urieli, Asayanı, Yoeli, Şemayani, Elieli və Amminadavi çağırıb **12** onlara dedi: «Siz Levililər arasında nəsil başçılarınız. Siz və qohumlarınız özünüzü təqdis edin və İsrailin Allahı Rəbbin sandığını onun üçün hazırladığım yerə çıxarın. **13** Çünkü keçən dəfə siz onu daşımadığınızda və lazım olduğu kimi Allahımız Rəbbi axtarmadığımıza görə O bizi cəzalandırdı». **14** İsrailin Allahı Rəbbin sandığını çıxarmaq üçün kahinlərlə Levililər özlərini təqdis etdilər. **15** Rəbbin sözünə görə, Musanın əmr etdiyi kimi Levililər Allahın sandığının şüvüllərini çiyinlərinə qoyub onu daşıdlılar. **16** Davud Levililərin başçılarına əmr etdi ki, şadlıq etmək üçün öz qohumları arasından musiqi alətlərində - çənglərdə, liralarda və sinclərdə ələb-oxuyan ilahiçilər təyin etsinlər. **17** Levililər bu adamları təyin etdilər: Yoel oğlu Heman, onun qohumlarından Berekya oğlu Asəf - qohumları Merari nəslindən Quşaya oğlu Etan, **18** onların köməkçisi olan Zəkəriyyə, Ben, Yaaziel, Şemiramot, Yexiel, Unni, Eliav, Benaya, Maaseya, Mattitya, Elifelehu, Miqneya, qapıcılar Oved-Edom və Yeyel. **19** İlahiçilər Heman,

Asəf və Etan yüksək səslə tunc sinclər, **20** Zəkəriyyə, Aziel, Şemiramot, Yexiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya Alamot ahəngi üzrə çənglər, **21** Mattitya, Elifelehu, Miqneya, Oved-Edom, Yeyel və Azarya Şeminit ahəngi üzrə lira çalmalı idi. **22** Levililərin rəhbəri Kenanya musiqiye rəhbərlik edirdi, çünkü onun bu işdə bacarığı var idi; **23** Berekya və Elqana sandığın yanında qapıcı idi; **24** kahinlər Şevanya, Yehoşafat, Netanel, Amasay, Zəkəriyyə, Benaya və Eliezer Allahın sandığı önündə kərənay çalırdılar; Oved-Edom və Yexiya sandığın yanında qapıcı idi. **25** Davud, İsrail aqsaqqalları və minbaşılardan şadlıq etməklə Rəbbin əhd sandığını Oved-Edomun evindən gətirməyə getdilər. **26** Rəbbin əhd sandığını daşıyan Levililər yeddi buğa və yeddi qoç qurban kəsdi, çünkü Allah onlara kömək edirdi. **27** Davud incə kətandan cübbə geyinmişdi, sandığı daşıyan bütün Levililər, ilahiçilər və ilahiçilərin rəhbəri olan Kenanya da belə geyinmişdi. Davudun əynində kətan efod da var idi. **28** Bütün İsraililər səs-küylə şeypur, kərənay, sinc çalaraq çənglərin və liraların yüksək səsi altında Rəbbin əhd sandığını çıxardılar. **29** Rəbbin əhd sandığı Davudun şəhərinə gətiriləndə Şaulun qızı Mikal pəncərədən baxdı, padşah Davudu tullanıb rəqs edən gördü və üzəyində ona kinaya etdi.

16 Allahın sandığını gətirib onun üçün Davudun qurduğu çadırın ortasına qoydular. Allahın önündə yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **2** Davud yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib qurtarandan sonra Rəbbin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. **3** O bütün İsraililərə - kişişlərin və qadınların hər birinə bir kömək çörək, bir parça ət və bir üzüm lavaşanasi payladı. **4** Davud İsrailin Allahı Rəbbi çağırıb Ona şükür və həmd etmək üçün Levililərdən xidmət edən bu adamları Rəbbin sandığının önünə qoydu. **5** Başçı Asəf, onun köməkçisi Zəkəriyyə, çəng və lira çalan Yeyel, Şemiramot, Yexiel, Mattitya, Eliav, Benaya, Oved-Edom və Yeyel, sincləri yüksək səslə çalan Asəf, **6** Allahın əhd sandığı önündə həmişə kərənaylar çalan kahinlər Benaya və Yaxaziel. **7** O gün Davud ilk dəfə olaraq Rəbbə şükür etmək işini Asəflə yoldaşlarına təpsirdi. **8** «Rəbbə şükür edin, ismimi çağırın, əməllərini xalqlar arasında elan edin! **9** Onu ilahilərlə tərənnüm edin, Bütün xariqələrini bəyan edin! **10** Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin, Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin!

11 Rəbbi, Onun qüvvətini arayın, Daim hüzurunu axtarın. 12 Etdiyi xariqələri, Möcüzələri, dilindən çıxan hökmələri xatırlayın, 13 Ey Onun qulu İsrail nəslı, Ey Yaqub övladları, ey Onun seçdikləri! 14 Allahımız Rəbb Odur, Hökmü bütün yer üzərindədir. 15 Əbədi olaraq – min nəslə qədər əhdini, Əmr etdiyi sözü, 16 İbrahimlə kəsdiyi əhdini, ishaqa and içərək verdiyi vədini unutmaz. 17 Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi, Bu əbədi əhdi İsrail üçün etdi, 18 Dedi: “Övladlarının payına düşən mülk kimi Kənan torpağını sənə verəcəyəm”. 19 O zaman sayca onlar az idilər, Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər. 20 Ölkədən-ölkəyə, Məmləkətən-məmləkətə köçürdülər. 21 Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı, Onlara görə padşahları tənbəh etdi. 22 Dedi: “Məsh elədiklərimə dəyməyin, Peyğəmbərlərimə pislik etməyin”. 23 Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun, Xilaskar olduğunu gündən-günə müjdələyin. 24 Ehtişamını millətlərə elan edin, Xarıqlarını bütün xalqlara bayan edin! 25 Axı Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir, O bütün allahlardan daha zəhmlidir. 26 Bütün özgə xalqların allahları bütüldür, Lakin göyləri yaradan Rəbdür. 27 Ehtişam və əzəmət hüzurunda olar, Sevinclə qüdrət Onun yerindədir. 28 Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin – Ehtişamı, qüdrəti Rəbbə verin, 29 Adına layiq ehtişamı Rəbbə verin, Hüzuruna girib təqdimlər verin. Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin. 30 Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə galın! O, dünyani sarsılmaz və möhkəm qurub. 31 Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun! Millətlərə belə elan edin: “Rəbb hökmənləri edir”. 32 Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın, Cöllər və çöldə yaşayanlar fərəhələnsin, 33 Meşədəki bütün ağaclar mədh söyləsin Rəbbin hüzurunda! O, dünyanın hökmünü vermək üçün gəlir. 34 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədir. 35 Deyin: “Ey qurtarıcıımız Allah, bizi qurtar, Bizi millətlərin arasından topla və azad et. Müqəddəs ismənə şükür edək, Biz fəxrə Sənə həmd söyləyək”. 36 Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə Əzəldən sonsuz qədər! Bütün xalq «Amin!» söylədi və Rəbbə həmd etdi. 37 Davud orada – Rəbbin əhd sandığının önündə bu adamları qoysdu: hər günün işinə görə sandığın önündə daim xidmət edən Asəf və onun yoldaşları, 38 Oved-Edom və onun altmış səkkiz nəfər yoldaşı, qapıcılar Yedutun oğlu Oved-Edom və Xosa. 39 O, Giveonda olan səcdəgahda, Rəbbin məskəni öntündə, kahin Sadoqu və onun kahin

yoldaşlarını qoysdu ki, 40 Rəbbin İsrailə əmr etdiyi Qanunda yazılışlarının hamısına görə daim səhər və axşam Rəbbə yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbangahda Ona yandırma qurbanları versinlər. 41 Onlarla birgə Hemanı, Yedutunu və adları çəkilən başqa seçilmiş adamları təyin etdi ki, Rəbbə şükür etsinlər, çünkü Onun məhəbbəti əbədir. 42 Heman, Yedutun və həmin adamların elində Allaha yüksək səsələ musiqi çalmaq üçün kərənaylar, sinclər və başqa alətlər var idi. Yedutunun oğulları isə qapıcı oldular. 43 Bütün xalq – hər kəs evinə getdi, Davud da öz evinə xeyir-dua vermək üçün geri qayıtdı.

17 Davud sarayında yaşayan vaxt peyğəmbər Natana dedi: «Mən sidr ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, Rəbbin əhd sandığı isə çadır altındadır». 2 Natana Davuda dedi: «Ürəyindəki niyyəti həyata keçir, çünkü Allah səninlədir». 3 Lakin gecə Natana Allahın bu sözü nazil oldu: 4 «Get qulum Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: “Yaşamaq üçün Mənə evi sən tikməyəcəksən, 5 çünkü İsraili çıxardığım gündən bu günə qədər heç bir evdə yaşamadım, yalnız çadırdañ çadırda, məskəndən məskənə gəzdim. 6 Bütün İsraililərlə birgə gəzdiyim yerlərdə xalqımın qayğısına qalmağı buyurduğum İsrail hakimlərindən birinə «Niya Mənə sidr ağacından bir ev tikmədiniz?» deyə bir söz söyləmişəmmi?» 7 İndi qulum Davuda söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən səni otaqlarda qoyun otararkən götürüb xalqım İsrailə hökmədar etdim. 8 Getdiyin hər yerdə səninlə oldum, qarşından bütün düşmənlərini qırıb atdim. İndi isə adını dünyadakı böyükələrin adı kimi məşhur edəcəyəm. 9 Xalqım İsrail üçün bir yer təyin edəcəyəm, o kök atıb bu yerdə yaşayacaq və bir daha sarsılmayacaq. Şər adamlar əvvəllər – xalqım İsraililərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri etdikləri kimi yenə da onu qırıb-çatmayacaq. 10 Bütün düşmənlərini əzəcəyəm. Sənə bildirirəm ki, Rəbb sənə bir ev tikəcək. 11 Ömrün başa çatıb ataların kimi dünyadan getdiyin zaman yerinə sənin övladını – oğullarından birini çıxaracağam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. 12 O Mənim üçün ev tikəcək və Mən onun taxtını əbədi möhkəm edəcəyəm. 13 Mən ona Ata, o isə Mənə oğul olacaq. Lütfümü səndən əvvəl olan adamdan geri alıdığım kimi ondan geri almayacağam. 14 Onu Öz evimin və padşahlığının üzərinə əbədi olaraq qoyacağam, onun taxtı əbədi möhkəm qalacaq”». 15

Natan Davuda bütün bu sözleri və bütün bu vəhyi nəql etdi. **16** Padşah Davud içəri keçib Rəbbin öündə diz çökərək dedi: «Ya Rəbb Allah, mən kiməm və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yerə çıxardın? **17** Ey Allah, Sənin gözündə bu da kiçik göründü, hələ bu qulunun nəslinin gələcəyi haqqında xəbər verdin. Mənə yüksək bir adam kimi baxırsan, ya Rəbb Allah! **18** Bu quluna izzət verdiyin üçün Davud Sənə daha nə deyə bilər? Sən ki bu qulunu tanıyrısan. **19** Ya Rəbb, qulundan ötrü və Öz istəyinə görə bu böyük işlərin hamisini etdin ki, bütün əzəmətini göstərəsən. **20** Ya Rəbb, qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamisina görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur. **21** Yer üzərində xalqın İsrail kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən onu Özünə xalq etmək üçün satın almağa getdin. Sən Misirdən satın aldığın xalqının öündən millətləri qovaraq böyük və xariqəli işlərlə Özünə şöhrət qazandın. **22** Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq müəyyən etdin və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun. **23** İndi isə, ya Rəbb, bu qulun və onun nəсли haqqında söylədiyin söz əbədi olaraq yerinə yetsin və dediyinə əməl et. **24** Qoy adın əbədi olaraq qalsın və izzətlənsin, “İsrailin Allahı Ordular Rəbbi İsraili saxlayan Allahdır” desinlər. Qulun Davudun nəslidə Sənin öündə möhkəm qalsın. **25** Çünkü, Sən ey Allahım, “sənə ev tikəcəyəm” deyərək bunu quluna çatdırırdın və buna görə qulun öündə dua etməyə cəsarət tapdı. **26** Ya Rəbb, Sən Allahsan və indi də quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. **27** Əbədi olaraq Sənin öündə olsun deyə bu qulunun nəslinə xeyir-dua vermək Sənə xoş göründü. Sən, ya Rəbb, ona xeyir-dua verdiyin üçün o əbədi olaraq xeyir-dua almışdır».

18 Bundan sonra Davud Filiştililəri məğlub edib özünə tabe etdi və Qati, onun qəsəbələrinini Filiştililərdən aldı. **20**, Moavluları da məğlub etdi və Moavlular Davuda tabe olub xərac verdilər. **3** Sova padşahı Hadadezer Fərat çayının ətrafındakı yerlərdə hakimiyyətini bərpa etməyə gedəndə Davud Xamatda onu məğlub etdi. **40**, Hadadezerin min döyüş arabasını aldı, yeddi min süvarisini, iyirmi min piyada əsgərini əsir etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların ayaq vətərini kəsdi. **5** Dəməşqdə yaşayan Aramlılar Sova padşahı Hadadezerə kömək etməyə galəndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qırdı. **6** Davud Dəməşq Aramına hərbi dəstələr

yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **70**, Hadadezerin zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yerusəlimə gətirdi. **8** Davud Hadadezerin şəhərləri olan Tivxatdan və Kundan çoxlu tunc aldı. Sonralar Süleyman ondan tunc hovuzu, sütunları və tunc qabları düzəltdi. **9** Xamat padşahı Tou eşitdi ki, Davud Sova padşahı Hadadezerin bütün ordusunu məğlub edib. **10** O, Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüşdə məğlub etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Hadoramı onun yanına göndərdi, çünkü Hadadezer Tou ilə həmişə müharibə etmişdi. Hadoram hər cür qızıl-gümüş və tunc əşyalar gətirdi. **11** Padşah Davud bütün millətlərdən – Edomlulardan, Moavlılardan, Ammonlulardan, Filiştililərdən və Amaleqlilərdən alıb gətirdiyi qızıl-gümüşlə birgə bunları da Rəbbə həsr etdi. **12** Seruya oğlu Avişay Duz vadisində Edomlulardan on səkkiz min nəfəri qırdı. **13** O, Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi və bütün Edomlular Davuda tabe oldular. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **14** Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və salehliklə hökmərliq edirdi. **15** Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi; **16** Axituv oğlu Sadoq və Ewyatar oğlu Avimelek kahin idi; Şavşa mirzə idi; **17** Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi; Davudun oğulları padşahın baş məmurları idi.

19 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı Naxaş öldü və yerinə oğlu padşah oldu. **2** Davud dedi: «Naxaşın oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm, çünkü atası mənə yaxşılıq etdi». Davud qasidlər göndərdi ki, atasına görə Xanuna başsağlığı versin. Lakin Davudun adamları Ammon ölkəsinə, onun yanına gələndə **3** Ammonluların başçıları Xanuna dedilər: «Sən elə bilirsən ki, Davud bu başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti olduğu üçün göndərib? Bəlkə onun adamları bu torpaqdan keçməklə onu yoxlayıb öyrənmək, sonra da ələ keçirmək üçün sənin yanına gəliblər». **4** Xanun Davudun adamlarını tutub saqqallarını qırxdıraraq paltarlarını oturacaq yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi və onları geri göndərdi. **5** Bu adamlar barədə Davuda xəbər çatdı. Davud onları qarşılıqlaq üçün qasidlər göndərdi, çünkü bu adamlar çox utanırdı. Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın, sonra qayıdarsınız». **6** Xanun və Ammonlular

Davudun yanında nifrət qazandıqlarını görəndə Aram-Naharayimdən, Aram-Maakadan, Sovadan özlərinə muzdla döyüş arabaları və atlilar tutmaq üçün min talant gümüş göndərdilər. 7 Özləri üçün otuz iki min araba, Maaka padşahını və onun qoşunlarını muzdla tutdular, onlar da gəlib Medvanın öündən ordugah qurdular. Ammonlular öz şəhərlərindən yığılıb döyüşə gəldilər. 8 Davud bunu eşidib Yoavla bütün igidər ordusunu onların üstünə göndərdi. 9 Ammonlular çıxıb şəhərin girişində, gələn padşahlar isə ayrıca çöldə döyüş üçün düzüldü. 10 Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldüklərini görəndə bütün İsrailin seçmə döyüşçülərindən bəzisini ayırib Aramlıllara qarşı düzdü. 11 Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avişayı başçı qoydu və onlar Ammonluların qarşısında düzüldü. 12 Yoav dedi: «Əgər Aramlıllar məndən güclü çıxarsa, sən mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü çıxarsa, mən sənə kömək edərəm. 13 Möhkəm ol. Gəl xalqımız naminə və Allahımızın şəhərləri naminə igidlik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin». 14 Yoav və yanındaki qoşun vuruşmaq üçün Aramlılların qarşısına yaxınlaşdı. Aramlıllar Yoavin öündən qaçıdı. 15 Ammonlular da Aramlılların qaçıdığını görəndə Yoavın qardaşı Avişayın qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Sonra Yoav Yeruşəlimə gəldi. 16 Aramlıllar İsaillilərin öündə məğlub olduqlarını görəndə qasidər göndərib Fərat çayının o tayindəki Aramlılları döyüşə çıxartdılar. Onların başçısı Hadadezerin ordu başçısı Şofak idi. 17 Bunu Davuda xəbər verdilər. O bütün İsailliləri toplayıb İordan çayını keçdi və Aramlılların qarşısına gəlib qoşununu onlara qarşı düzdü. Davud öz qoşununu Aramlılların öünü çıxartdı və Aramlıllar onunla vuruşdu. 18 Aramlıllar İsaillilərin qabağından qaçıdı. Davud Aramlıllardan yeddi min araba döyüşüsünü və qırx min piyadını qırdı, ordu başçısı Şofaki da öldürdü. 19 Hadadezerin adamları İsaillilərin öündə məğlub olduqlarını görəndə Davudla sülh bağladılar və ona tabe oldular. Aramlıllar bir daha Ammonlulara kömək etmək istəmədi.

20 Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Yoav ordusunu səfərə çıxardı. O, Ammonluların ölkəsini viran etdi və gəlib Rabbani mühəsirəyə aldı. Davud isə Yeruşəlimdə qaldı. Yoav Rabbani vurub dağıtdı. 2 Davud onların padşahının başından tacını götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi. Onun

üzərində qiymətli daş var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud bu şəhərdən çoxlu qənimət apardı. 3 O, şəhərdə olan xalqı köçürüdü və əllərinə mişar, dəmir, külüng və balta verib ağır işlərə qoydu. Davud Ammonluların bütün şəhərlərində belə edəndən sonra xalqın hamısı ilə birgə Yeruşəlimə qayıtdı. 4 Bundan sonra Gezerdə Filiştililərlə döyüş oldu. O zaman Xuşali Sibbekay Rafa övladlarından Sippayı öldürdü. Beləcə Filiştililər tabe oldu. 5 Filiştililərlə daha bir döyüşdə Yair oğlu Elxanan Qatlı Qolyatın qardaşı Laxmini öldürdü. Onun əlindəki nizənin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. 6 Qatda bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu adamın əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cəmi iyirmi dörd barmağı var idi. 7 O, İsrailə meydan oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan öldürdü. 8 Bunlar Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

21 Şeytan İsaillilərə qarşı qalxdı və Davudu İsailliləri siyahıya almağa təhrik etdi. 2 Davud Yoava və xalqın başçılarına dedi: «Gedin, Beer-Şevadan Dana qədər İsailliləri siyahıya alın və siyahını mənə getirin ki, onların sayını bilim». 3 Yoav dedi: «Rəbb xalqını olduğundan yüz qat artıq etsin. Ancaq, ağam padşah, onların hamısı ağamın qulları deyilmə! Nə üçün ağam bunu istəyir? Nə üçün bu, İsrailə cəza gətirsin?» 4 Lakin padşahın sözü Yoava üstün gəldi. Yoav çıxıb bütün İsraili dolaşdı və sonra Yeruşəlimə gəldi. 5 O, xalqın siyahısını Davuda verdi. Bütün İsraildə qılinc çəkən bir milyon yüz min nəfər, Yəhudada isə qılinc çəkən dörd yüz yetmiş min nəfər adam var idi. 6 Ancaq Yoav onların arasında Levililəri və Binyaminliləri siyahıya almadı, çünkü padşahın sözündən acıqı gəlməşdi. 7 Bu iş Allahın gözündə pis oldu və O, İsrailə cəza verdi. 8 Davud Allaha dedi: «Bu işi görməklə böyük günah etdim. İndi isə, yalvarıram, bu qulunun təqsirindən keç, çünkü çox ağılsızlıq etmişəm». 9 Rəbb Davudun götürücsü Qada dedi: «10 «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənə üç şey təklif edirəm, özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim"». 11 Qad Davudun yanına gəlib ona dedi: «Rəbb belə deyir: "Özün üçün seç: 12 ya üç il achiq olacaq ya üç ay düşmənlərin səni təqib edəcək və onların qılınıcı səni vuracaq ya da üç gün Rəbbin qılınıcı olan vəba ölkənin üzərinə goləcək və Rəbbin mələyi İsailliləri hər yerda qıracaq". İndi qərar ver

görək məni göndərənə nə cavab verim?» **13** Davud Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan əlinə düşüncə qoy Rəbbin əlinə düşüm, çünki Onun rəhmi çox böyükdür». **14** Beləcə Rəbb İsrail üzərinə vəba göndərdi və İsraililərdən yetmiş min nəfər həlak oldu. **15** Allah Yerusəlimin əhalisini həlak etmək üçün bir mələk göndərdi. Mələk onları həlak edərkən Rəbb bunu görüb bu bəlaya görə təəssüfləndi və həlak edən mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla! Rəbbin mələyi Yevuslu Ornanın xırmanının yanında dayandı. **16** Davud başını qaldırıb Rəbbin mələyini gördü. Mələk əlindəki sıyrılmış qılıncı Yerusəlimin üzərinə uzadaraq yerlə göyün arasında dayanmışdı. Çula bürünən Davud və ağısaqqallar üzüstə yerə qapandı. **17** Davud Allaha dedi: «Xalqı siyahıya almağı əmr edən mən deyildimmi? Mən günah etdim və həqiqətən, pis iş gördüm, bəs bu yazıq xalq nə edib? Ya Rəbb Allahüm, qoy Sənin əlin mənim və ata nəslimin əleyhinə qalxsın, amma Öz xalqına vəba göndərmə». **18** Rəbbin mələyi Davuda söyləmək üçün Qada dedi: «Qoy Davud çıxıb Yevuslu Ornanın xırmanında Rəbbə bir qurbangah düzəltsin». **19** Rəbbin adı ilə Qadın söylədiyi sözə görə Davud çıxdı. **20** Ornan geri dönüb mələyi gördü. Onunla birgə olan dörd oğlu gizləndi, Ornan isə yenə də buğda döyürdü. **21** Davud Ornanın yanına gələndə Ornan baxıb Davudu gördü, xırmandan çıxdı və ona yerə qədər təzim etdi. **22** Davud Ornana dedi: «Bu xırmanını mənə ver ki, burada Rəbb üçün qurbangah tikim, onu mənə tam dəyərinə sat. Beləcə xalqın üzərinə gələn vəba dayansın». **23** Ornan Davuda dedi: «Götür, havayı sənin olsun, ağam padşah gözündə xoş oları etsin. Mən yandırma qurbanı olaraq öküzləri, odun yerinə vəlləri və taxıl təqdimi kimi bugdani verirəm, bunların hamisini verirəm». **24** Padşah Davud Ornana dedi: «Yox, mütləq tam dəyərinə satın alacağam, çünki sənin malını Rəbb üçün götürmərəm, havayı mali yandırma qurbanı vermərəm». **25** Buna görə də Davud bu yer üçün Ornana çəkisi altı yüz şekel qızıl verdi. **26** Davud orada Rəbbə bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. O, Rəbbi çağırıldı, Rəbb də yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbangaha göydən od göndərib ona cavab verdi. **27** Rəbb mələyə əmr etdi, o da qılıncını qınına qoydu. **28** Davud Yevuslu Ornanın xırmanında Rəbbin ona cavab verdiyini gördükdə orada qurban kəsdi. **29** Musanın səhrada düzəldiyi Rəbbin məskəni və yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbangah o

vaxt Giveondakı səcdəgahda idi. **30** Ancaq Davud Allahdan soruşmaq üçün Onun hüzuruna gedə bilmədi, çünki Rəbbin mələyinin qılincindən qorxurdu.

22 Buna görə də Davud dedi: «Rəbb Allahın evi burada olsun, burada İsrail üçün yandırma qurbanları gətirilən qurbangah da olsun». **2** Davud İsrail torpağında olan qəriblərin yiğilmasını əmr etdi və Allah evinin tikilişinə yonma daşlar düzəltmək üçün onların arasından daşyöanlar təyin etdi. **3** Davud qapı taylarının mixləri və rəzələri üçün çoxlu dəmir hazırladı. Həmçinin çoxluğuna görə çəkiyə gəlməz tunc hazırladı **4** və saysız-hesabsız sidr ağacları da yiğdi. Çünki Sidonlular və Surlular Davuda çoxlu sidr ağacları gətirmişdi. **5** Davud öz-özünə dedi: «Oğlum Süleyman cavandır, təcrübəsi yoxdur, Rəbbə tikiləcək məbəd isə əzəmətli olmalı, şöhrəti və izzəti bütün ölkələrə yayılmalıdır. Buna görə onun üçün hazırlıq görməliyəm». Beləliklə, Davud ölümündən əvvəl çoxlu hazırlıq işləri gördü. **6** Davud oğlu Süleymani çağırıldı və İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikməyi ona vəsiyyət etdi. **7** Davud Süleymana dedi: «Ey oğlum, mənim ürəyimdə Allahım Rəbbin adına məbəd tikmək istəyi vardi. **8** Ancaq mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: “Sən çoxlu qan tökdün və böyük müharibələr etdin. Sən Mənim adıma məbəd tikməyəcəksən, çünki önməndə yera çoxlu qan tökmüsən. **9** Sənin bir oğlun olacaq. O, dinc yaşayacaq, onu ətrafindakı bütün düşmənlərindən qoruyacağam. Onun adı Süleyman olacaq. Onun dövründə İsrailə sülh və əmin-amanlıq verəcəyəm. **10** O Mənim adıma məbəd tikəcək. O Mənə oğul olacaq, Mən də ona ata olacağam. Onun padşahlıq taxtını İsrail üzərində əbədi olaraq möhkəmlədəcəyəm”. **11** İndi, oğlum, qoy Rəbb sənə yar olsun, sənin barəndə söylədiyi kimi Allahın Rəbbin məbədini uğurla tikəsən. **12** Ancaq Rəbb səni İsrailə hökm etmək üçün qoyanda sənə müdriklik və həssaslıq versin ki, Allahın Rəbbin verdiyi Qanuna əməl edəsən. **13** Əgər İsrail barədə Rəbbin Musaya əmr etdiyi qaydalara və hökmlərə əməl etsən, uğur qazanacaqsan. Möhkəm və cəsarətli ol, qorxma və ruhdan düşmə. **14** Bax böyük cəhdə Rəbbin məbədi üçün yüz min talant qızıl, bir milyon talant gümüş, çox olduğu üçün çəkiyə gəlməz tunc və dəmir yiğdim, həmçinin ağaclar və daşlar hazırladım. Sən də bunların üstünə əlavə et. **15** Sənin yanında çoxlu işçilər - daşyöanlar, bənnalar, dülgərlər, **16** hər

cür qızıl, gümüş, tunc və dəmir işini bacaran ustalar var. Onların sayı-hesabı yoxdur. Buyur, işə başla, Rəbb sənə yar olsun». **17** Davud İsrailin bütün başçılarına oğlu Süleymana kömək etməyi vəsiyyət edib dedi: **18** «Allahınız Rəbb sizinlə deyilmə! O, ölkədə yaşayanları mənim ixtiyarıma verməklə sizə hər tərəfdən dinclik vermədimi? Ölkə Rəbbə və Onun xalqına tabe edilib. **19** İndi ürəyinizi və canınızı Allahınız Rabbi axtarmağa yönəldin. Rəbb Allahın Müqəddəs məkanını tikməyə başlayın ki, Rəbbin əhd sandığını və Allahın müqəddəs əşyalarını Rəbbin adına tikilmmiş məbədə gətirəsiniz».

23 Davud qocalıb yaşa dolanda oğlu Süleymanı İsrail üzərində padşah etdi. **2** Davud İsrailin bütün başçılarını, kahinləri və Levililəri topladı. **3** Otuz yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahiya alındı. Onlardan kişilərin sayı otuz səkkiz min nəfər idi. **4** Bunlardan iyirmi dörd min nəfəri Rəbbin məbədində xidmət üçün qoyuldu. Altı min məmər və hakim, **5** dörd mini isə qapıcı oldu. Dörd min nəfər Davudun bu məqsədlə düzəltdiyi musiqi alətləri ilə Rəbbi həmd etmək üçün qoyuldu. **6** Levinin Gerşon, Qohat və Merari nəsillərinə görə Davud onları bölmələrə ayırdı. **7** Gerşonun nəslindən: Ladan və Şimey. **8** Ladanın oğulları: ilk oğlu Yexiel, Zetam və Yoel – üç nəfər. **9** Şimeyin oğulları: Şelomit, Xaziel və Haran – üç nəfər. Bunlar Ladanın nəsil başçıları idi. **10** Şimeyin oğulları: Yaxat, Ziza, Yeuş və Beria. Bu dördü Şimeyin oğulları idi. **11** Yaxat ilk oğlu, Ziza isə ikincisi idi. Ancaq Yeuşun və Berianın oğulları çox deyildi. Onlar birlikdə bir nəsil kimi siyahiya alındı. **12** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel – dörd nəfər. **13** Amramın oğulları: Harun və Musa. Harun ən müqəddəs şeyləri təqdis etmək üçün təyin olundu. Onun nəсли əbədi olaraq Rəbbin önündə buxur yandırmaq, Rəbbə xidmət etmək və həmişə Onun adı ilə xeyir-dua vermək üçün təyin olundu. **14** Allah adamı Musaya gəlinçə, onun nəсли Levi qəbiləsi arasında siyahiya alındı. **15** Musanın oğulları: Gerşom və Eliezer. **16** Gerşomun ilk oğlu Şevuel. **17** Eliezerin ilk oğlu Rexavya. Eliezerin başqa oğlu yox idi, amma Rexavyanın oğulları olduqca çox idi. **18** İsharın ilk oğlu Şelomit. **19** Xevronun oğulları: ilk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yaxaziel və dördüncüsü Yeqameam. **20** Uzzielin oğulları: ilk oğlu Mikeya və ikincisi İşsiya. **21** Merarinin oğulları: Maxli və Muşı. Maxlinin oğulları: Eleazar və Qiş. **22**

Eleazar öləndə onun oğlu yox idi, ancaq qızları var idi və əmirləri Qişin oğulları onları arvad aldılar. **23** Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yeremot – üç nəfər. **24** Bunlar adları ilə siyahiya düşən Levililərin ailə başçılarıdır. Rəbbin məbədinin xidmət işini görən Levililər iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda idi. **25** Davud demişdi: «İsrailin Allahı Rəbb xalqına dinclik vermişdir və əbədi olaraq Yerusəlimdə məskən salacaq. **26** Levililər müqəddəs məskəni və onun bütün xidmət əşyalarını daha daşılmayacaq». **27** Buna görə də Davudun son sözlərinə görə iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahiya alındı. **28** Onların vəzifəsi Rəbbin məbədində Harunun nəslindən olan kahinlərin yanında dayanıb bu xidmət işlərini görmək idi: həyətlərə və otaqlara baxmaq, bütün müqəddəs əşyaları təmizləmək, Allahın evində xidmət etmək, **29** təqdim çörəklərinə, təqdim üçün verilən una, mayasız qoğallara, onların yoğrulmasına və bışmasına, hər cür ölçü qablarına baxmaq, **30** hər səhər durub Rəbbə şükür və həmd etmək, hər axşam da elə etmək, **31** şənbə günlərində, Təzə Ay mərasimlərində, bayramlarda əmr edilən qaydalara görə düzgün sayda daim Rəbbin önündə yandırma qurbanları təqdim etmək. **32** Beləcə Levililər Hüzur çadırının, Müqəddəs yerin xidmətlərinə, Rəbbin evinin xidmətlərində qohumları Harun nəslinə xidmət etməyə cavabdeh idilər.

24 Harun nəslinin böyükələri bunlardır. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. **2** Ancaq Nadav və Avihu atalarından əvvəl öldü və oğulları da yox idi. Buna görə də Eleazar və İtamar kahin oldu. **3** Davud, Eleazar nəslindən Sadoq və İtamar nəslindən Aximelek onları xidmət işlərinə görə növbələrə ayırdı. **4** Eleazar nəсли arasında İtamar nəslindən daha çox nəsil başçısı tapıldı. Onlar belə ayrıldı: Eleazar nəslindən nəsil başçısı on altı nəfər, İtamar nəslindən nəsil başçısı səkkiz nəfər. **5** Beləcə onlar püşkə eyni qayda ilə ayrıldı, cünki həm Eleazar nəslindən, həm də İtamar nəslindən Müqəddəs yerdə və Allahın önündə durmaq üçün başçılar var idi. **6** Padşahın, rəislərin, kahin Sadoqun, Eyyatər oğlu Aximelekin, kahinlərin və Levililərin nəsil başçılarının önündə Levili mirzə Netanel oğlu Şemaya onları qeydə aldı. Bir nəsil Eleazar üçün, o biri İtamar üçün alındı. **7** Birinci püşk Yehoyerivə, ikincisi Yedayaya, **8** üçüncüsü Xarimə, dördüncüsü Seorimə, **9** beşinciisi Malkiyaya, altıncısı

Miyaminə, **10** yeddincisi Haqqosa, səkkizincisi Aviyaya, **11** doqquzuncusu Yeşuaya, onuncusu Şekanyaya, **12** on birincisi Elyaşivə, on ikincisi Yaqimə, **13** on üçüncüsü Xuppaya, on dördüncüsü Yeşevaya, **14** on beşincisi Bilqaya, on altıncısı İmmerə, **15** on yeddincisi Xezirə, on səkkizincisi Happissesə, **16** on doqquzuncusu Petahyaya, iyirmincisi Yezekelə, **17** iyirmi birincisi Yakinə, iyirmi ikincisi Qamula, **18** iyirmi üçüncüsü Delayaya, iyirmi dördüncüsü Maazyaya çıxdı. **19** İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi kimi babaları Harunun vasitəsilə onlara verilən qaydalarına görə, Rəbbin məbədində girmək üçün xidmət işinə görə növbələri belə idi. **20** Levililərin qalan bölmələri bunlardır: Amramın nəslindən Şuvael, Şuvaelin nəslindən Yexdeya. **21** Rexavyanın nəslindən ilk oğlu İşsiya. **22** İsharın nəslindən Şelomot, Şelomotun nəslindən Yaxat. **23** Xevronun oğulları: ilk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yaxaziel, dördüncüsü Yeqameam. **24** Uzzielin nəslindən Mikeya, Mikeyanın nəslindən Şamir. **25** Mikeyanın qardaşı İşsiya, İşsiyanın nəslindən Zəkəriyyə. **26** Merarının oğulları: Maxli, Muşi, onun nəslindən Yaaziya. **27** Merari nəslindən olan Yaaziyanın oğulları: Şoham, Zakkur və İvri. **28** Maxlinin nəslindən Eleazar. Onun oğlu yox idi. **29** Qişin nəslindən Yeraxmeel. **30** Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yerimot. Bunlar nəsillərinin görə Levililərin bölküləridir. **31** Onlar da qohumları olan Harun nəslini kimi padşah Davudun, Sadoqun, Aximelekin, kahinlərin və Levililərin nəsil başçılarının önündə püşk atdır. Böyük nəsil başçıları da, qohumları olan kiçik nəsil başçıları da eyni qayda ilə püşk atdır.

25 Davud və ordu başçıları, Asəfin, Hemanın və Yedutunun nəslindən liralarla, çənglərlə və sinclərlə peyğəmbərlik etsinlər deyə xidmət üçün ayırdılar. Bu xidməti işini görənlərin siyahısı budur: **2** Asəfin nəslindən: onun oğulları Zakkur, Yusif, Netanya, Asarela. Asəfin başçılığı altında olan oğulları padşahın əmrinə görə peyğəmbərlik edirdilər. **3** Yedutunun nəslindən: onun oğulları Gedalya, Seri, Yeşaya, Xaşavya, Mattitya. Ataları Yedutunun başçılığı altında olan bu altı nəfər Rəbbə şükür və həmd edərək lira ilə peyğəmbərlik edirdi. **4** Hemanın nəslindən: onun oğulları Buqqiya, Mattanya, Uzziel, Şevuel, Yerimot, Xananya, Xanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbeqəşa, Malloti, Hotir və Maxaziot. **5** Bunların hamısı padşahın görürüsü Hemanın oğulları idi, çünki

Hemanı yüksəltmək barədə Allahın verdiyi sözə görə Allah ona on dörd oğul və üç qız vermişdi. **6** Onların hamısı Rəbbin məbədində atalarının başçılığı altında Allah evinin xidməti üçün sinclər, çənglər və liralar çalışıb ilahi oxuyurdı. Asəf, Yedutun və Heman isə padşahın başçılığı altında idi. **7** Rəbbə ilahi oxumaq öyrədilmiş qohumları ilə birgə bütün bunu bacaranlar iki yüz səksən səkkiz nəfər idi. **8** Hamısı – böyüyü də, kiçiyi də, müəllimi də, şagirdi də eyni qayda ilə vəzifələri üçün püşk atdı. **9** Birinci püşk Asəfin nəslindən olan Yusifə çıxdı. İkincisi qohumları və oğulları ilə birgə Gedalyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **10** Üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Zakkura çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **11** Dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə İsrayı çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **12** Beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Netanyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **13** Altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Buqqiyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **14** Yedincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yesarelaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **15** Səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeşayaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **16** Doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mattanyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **17** Onuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Şimeyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **18** On birincisi oğulları və qohumları ilə birgə Azarelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **19** On ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xaşavyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **20** On üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Şuvaelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **21** On dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Mattityaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **22** On beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeremota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **23** On altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Xananya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **24** On yedincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yoşbeqəşaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **25** On səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xananiya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **26** On doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mallotiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **27** İyirmincisi oğulları və qohumları ilə birgə Eliataya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **28** İyirmi beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Hotıra çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **29** İyirmi ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Giddaltiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **30** İyirmi üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Maxaziota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **31** İyirmi dördüncüsü oğulları və

qohumları ilə birgə Romamti-Ezerə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi.

26 Qapıçıların bölkələri belədir: Qorah nəslindən, Asəfin övladlarından olan Qore oğlu Meşelemya.

2 Meşelemyanın oğulları: ilk oğlu Zəkəriyyə, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel,

3 beşincisi Elam, altıncısı Yehoxanan, yeddincisi Elyehoenay. **4** Oved-Edomun oğulları: ilk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavad, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakar, beşincisi Netanel, **5** altıncısı Ammiel, yeddincisi İssakar, səkkizincisi Peulletay, çünki Allah Oved-Edoma xeyir-dua vermişdi. **6** Onun oğlu Şemayyanın da oğulları oldu və onlar nəsil başçıları oldu, çünki igit adamlar idı. **7** Şemayyanın oğulları: Otni, Refael, Oved və Elzavad. Qohumları Elihu və Semakya da igit adamlar idı. **8** Bunların hamısı Oved-Edomun nəslindən idi. Özləri, oğulları və qohumları xidmət işində bacarıqlı və igit adamlar idı. Hamısı birlikdə altmış iki nəfər idi. Onlar Oved-Edomdan idi. **9** Meşelemyanın oğullarından və qohumlarından olan igit adamlar on səkkiz nəfər idi.

10 Merari nəslindən olan Xosanın oğulları: ilk oğlu olmadığı halda atasının böyük başçı qoyduğu Şimri,

11 ikincisi Xilqiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zəkəriyyə. Xosanın bütün oğulları və qohumları on üç nəfər idi. **12** Bu adamların başçılıq etdiyi qapıçı bölkələri başqa qohumları kimi Rəbbin məbədində xidmət etmək üçün vəzifələrinə təyin olundular. **13** Böyükü də, kiçiyi də ata nəsillərinə görə hər qapı üçün püşk atdı. **14** Şeleyma üçün püşk Şərq qapısına düşdü. Onun oğlu ağıllı məsləhətçi olan Zəkəriyyə üçün də püşk atdır. Onun püşkü Şimal qapısına düşdü. **15** Oved-Edom üçün püşk Cənub qapısına, oğulları üçün isə anbar evinə düşdü. **16** Şuppim və Xosa üçün püşk Qərb qapısına və yuxarı qalxan yolda olan Şalleket qapısına düşdü. Bunların hamısı növbə ilə beləca keşik çəkirdi. **17** Şərq qapısı üçün altı Levili, Şimal qapısı üçün gündə dörd Levili, Cənub qapısı üçün gündə dörd Levili və hər iki anbar üçün iki Levili. **18** Qərb tərəfdə olan həyat üçün isə yolda dördü, həyətdə ikisi dururdu. **19** Bunlar Qorah və Merari nəsillərindən olan qapıçı bölmələridir. **20** Allah evinin xəzinələrinə və təqdis olunan şeylərin xəzinələrinə nəzarət edən Levililər – onların qohumları bunlardır: **21** Gerşonluların nəslindən Ladanın nəslindən Ladanın nəsil başçısı Gerşonlu Yexieli, **22** Rəbbin məbədinin xəzinələrinə nəzarət edən Yexielinin oğulları Zetam

və onun qardaşı Yoel. **23** Amramın, İsharin, Xevronun və Uzzielin nəsillərindən **24** Musa oğlu Gerşomun nəslindən olan Şevuel xəzinələr üzərində baş nəzarətçi idi. **25** Gerşomun qardaşı Eliezerin nəslisi: onun oğlu Rexavya, onun oğlu Yesaya, onun oğlu Yoram, onun oğlu Zikri, onun oğlu Şelomit. **26** Şelomit və onun qohumları bütün təqdis olunan şeylər xəzinələri üzərində nəzarətçi idi. Bu şeyləri padşah Davud, minbaşı və yüzbaşı olan nəsil və ordu başçıları təqdis etmişdi. **27** Mühəribələrdə ələ keçirilən təqdis olunmuş qənimətin bir hissəsini Rəbbin məbədini təmin etmək üçün ayırmışdır. **28** Hər kəsin təqdis etdiyi şeylər – görücü Şamuelin, Qiş oğlu Şaulun, Ner oğlu Avnerin və Seruya oğlu Yoavin təqdis etdiyi şeylərin hamısı Şelomitin və onun qohumlarının nəzarəti altında idi. **29** İshar nəslindən Kenanya və onun oğulları İsrail üzərində məmər və hakim olub məbəddən kənardakı işlərə baxırdı. **30** Xevronun nəslindən igit adamlar olan Xaşavya və onun qardaşları – min yeddi yüz nəfər Rəbbə ibadət işi və padşahın xidmət işi üçün İordan çayının qərb təyində yaşıyan İsraillilər üzərində məmər idi. **31** Xevronun nəslindən olan Yeriya Xevronluların nəsil başçısı idi. Davudun padşahlığının qırxinci ilində onların nəsil şəcərələrinə baxıldı və Gileadin Yazer şəhərində onların arasında igit adamlar tapıldı. **32** Yeriyannın nəsil başçıları olan qohumları igit adamlar idı və sayıları iki min yeddi yüz nəfər idi. Padşah Davud Allahın və padşahın xidmət işi üçün Ruvenlilər, Qadılırlar və Menaşə qəbiləsinin yarısı üzərində onları məmər qoydu.

27 27 ilin hər ayında bir bölmə növbə çəkirdi.

Hər bölmədə iyirmi dörd min nəfər var idi. Bu bölmələrin bütün işlərində padşaha xidmət edən İsraillilərin nəsil başçılarının, minbaşılarının, yüzbaşılarının və məməurların siyahısı budur: **2** birinci ay üçün birinci bölməyə Zavdiel oğlu Yaşoveam başçılıq edirdi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **3** O, Peres nəslindən idi və birinci ay üçün bütün ordu başçılarının böyükü idi. **4** ikinci ayın bölməsinə Axoahlı Doday başçılıq edirdi. Miqlot onun köməkçisi idi və onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **5** Üçüncü ay üçün üçüncü qoşun başçısı kahin Yehoyadanın oğlu Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **6** «Otuz igit»dən biri və «otuz igit»in başçısı olan Benaya budur. Oğlu Ammizavad onun köməkçisi idi. **7** Dördüncü ay üçün dördüncü

başçı Yoavın qardaşı Asahel idi, ondan sonra oğlu Zevadya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **8** Beşinci ay üçün beşinci başçı Izrahli Şamhut idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **9** Altıncı ay üçün altıncı başçı Teqoalı İqqesin oğlu İra idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **10** Yedinci ay üçün yedinci başçı Efrayimlilərdən Pelonlu Xeles idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **11** Sekkizinci ay üçün sekkizinci başçı Zerah nəslindən Xuşalı Sibbekay idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **12** Doqquzuncu ay üçün doqquzuncu başçı Binyaminlilərdən Anatotlu Aviezer idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **13** Onuncu ay üçün onuncu başçı Zerah nəslindən Netofali Mahray idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **14** On birinci ay üçün on birinci başçı Efrayimlilərdən Piratonlu Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **15** On ikinci ay üçün on ikinci başçı Otnielin nəslindən Netofali Xeldorf idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **16** İsrail qəbilələri üzərində olan başçılar bunlardır: Ruvenlilərin başçısı Zikri oğlu Eliezer; Şimeonluların başçısı Maaka oğlu Şefatya; **17** Levililərin başçısı Qemuel oğlu Xəsavya, Harun nəslinin başçısı Sədoq; **18** Yəhudalıların başçısı Davudun qardaşlarından biri Elihu; İssakarlıların başçısı Mikael oğlu Omri; **19** Zevulunluların başçısı Avdiya oğlu İşmaya; Naftalililərin başçısı Azriel oğlu Yerimot; **20** Efrayimlilərin başçısı Azazya oğlu Huşə; Menaşselilərin yarısının başçısı Pedaya oğlu Yoel; **21** Gileadda olan Menaşselilərin yarısının başçısı Zəkəriyyə oğlu İddo; Binyaminlilərin başçısı Avner oğlu Yaasiel; **22** Danlıların başçısı Yerokam oğlu Azarel. Bunlar İsrail qəbilələrinin başçılarıdır. **23** Davud iyirmi yanında və bundan aşağı yaşda olanları hesaba almadı, çünki Rəbb İsraili göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağını vəd etmişdi. **24** Seruya oğlu Yoav siyahiya almağa başladı, ancaq bunu başa çatdırmadı. Bu siyahiya almadan ötrü Rəbbin qəzəbi İsrail üzərinə gəldi və siyahiya alma padşah Davudun salnamələr kitabına daxil olmadı. **25** Padşahın anbarlarına nəzarət edən Adiel oğlu Azmavet; tarlalarda, şəhərlərdə, kəndlərdə və qalalarda olan anbarlara nəzarət edən Uzziya oğlu Yonatan; **26** tarlada çalışan əkinçilərin üzərində nəzarətçi Keluv oğlu Ezri; **27** üzüm bağlarına nəzarət edən Ramalı Şimey; üzüm bağlarındakı şərab anbarlarına yiylan üzüm məhsuluna nəzarət edən

Şifemli Zavdi; **28** yamaçlı-düzənlilikli bölgədə olan zeytunluqlar və firon ənciri ağaclarına nəzarət edən Gederli Baal-Xanan; yağı anbarlarına nəzarət edən Yoas; **29** Sharon düzənlilikində otlayan mal-qaraya baxan Sharonlu Şitray; dərələrdə olan mal-qaraya baxan Adlay oğlu Şafat; **30** dəvələrə baxan İsmaili Ovil; eşşəklərə baxan Meronotlu Yexdeya; **31** qoyun-keçiyə baxan Həcərli Yaziz. Bunların hamısı padşah Davudun mülklərinə baxan rəisler idi. **32** Davudun əmisi Yonatan məsləhətçi idi. O çox ağıllı və savadlı idi. Xakmoni oğlu Yexiel padşah oğullarının tərbiyəcisi idi. **33** Axitofel padşahın məsləhətçisi idi. Arklı Xuşay padşahın həmsöhbəti idi. **34** Axitofel dən sonra yerinə Benaya oğlu Yehoyada və Evyatar oldu. Padşahın ordu başçısı isə Yoav idi.

28 Davud İsrailin bütün başçılarını – qəbilə başçılarını, padşaha xidmət edən bölmələrin başçılarını, minbaşları və yüzbaşları, padşahla oğullarının bütün mülküne və heyvanlarına baxanların başçılarını, saray xidmətçilərini, sərkərdələri və bütün ığid adamları Yerusəlimə topladı. **2** Padşah Davud ayaga qalxıb dedi: «Ey qardaşlarım və xalqım, məni dinləyin! Ürəyimdə Allahımızın kətili və Rəbbin Əhd sandığı üçün bir rahatlıq evi tikmək arzusu var idi və onu tikmək üçün hazırlıq gördüm. **3** Ancaq Allah mənə dedi: "Sən Mənim adıma məbəd tikməyəcəksən, çünki sən hərb adamısan və qan tökmüsən". **4** Lakin İsrailin Allahı Rəbb İsrail üzərində əbədi olaraq padşah olmaq üçün bütün nəslimdən mənə seçdi, çünki hökmədar olmaq üçün O, Yəhudanı və Yəhuda qəbiləsindən mənim nəslimi seçdi. Bütün İsrail üzərində padşah etmək üçün nəslimin arasında mən xoşuna gəldim. **5** Rəbbin mənə verdiyi çoxlu oğul arasından da İsrail üzərində Rəbbin padşahlıq taxtında oturmaq üçün oğlum Süleymani seçdi. **6** Rəbb mənə dedi: "Oğlun Süleyman da həmin adamdır ki, Mənim məbədimi və həyətlərimi tikəcək, çünki onu Özümə oğul seçdim və Mən ona Ata olacağam. **7** Əgər bu gün olduğu kimi əmrlərimə və hökmərimə əməl etməkdə sadıq olsa, onun padşahlığını əbədi olaraq möhkəmləndirəcəyəm". **8** İndi isə bütün İsraililərin, Rəbbin camaatının gözü önünde və Allahımız eşidərkən belə tapşırıram: "Allahımız Rəbbin bütün əmrlərinə əməl edin, onları öyrənin ki, bu nemətli torpaqda qalasınız və sizdən sonra övladlarınıza onu əbədi miras verəsiniz". **9** Sən

də, oğlum Süleyman, atanın Allahını tanı, səmimi qəlbən və həvəslə Ona qulluq et, çünkü Rəbb bütün ürəkləri sınayır və ağılların bütün istəklərini bilir. Əgər Onu axtarsan, sən Onu tapacaqsan. Əgər Onu tərk etsən, O da səni əbədi olaraq atacaq. **10** İndi bax Rəbb səni Müqəddəs məkan olan bir ev tikmək üçün seçmişdir, sən də möhkəm ol və bu işi gör». **11** Davud oğlu Süleymana eyvanının, onun evlərinin, xəzinələrinin, yuxarı otaqların, iç otaqların, Kəffarə yerinin, fikrində olan bütün bunların təsvirini və **12** Ruhun vasitəsilə ona aşkar olmuş bütün bunların təsvirini verdi: Rəbbin məbədinin həyətləri, ətrafdakı bütün otaqlar, Allah məbədinin xəzinaləri, təqdis olunan şeylərin xəzinaləri, **13** kahinlərin və Levililərin bölkələri, Rəbbin məbədində hər cür xidmət işi, Rəbbin məbədində olan bütün xidmət əşyaları, **14** hər cür xidmət üçün işlədilən bütün qızılın çəkisine görə qızıl əşyalar, hər cür xidmət üçün işlədilən gümüşün çəkisine görə gümüş əşyalar, **15** hər çıraqdanın və onun çıraqlarının çəkisine görə qızıl çıraqdanlar və onların qızıl çıraqları, hər cür xidmət üçün çəkisine görə gümüş çıraqdanlar və onların çıraqları, **16** təqdis çörəkləri qoyulan masalar üçün hər masanın çəkisine görə qızıl, hər gümüş masa üçün gümüş, **17** xalis qızıldan olan çəngəllər, piyalələr və dolçalar, hər kasanın çəkisine görə qızıl kasalar, hər kasanın çəkisine görə gümüş kasalar, **18** çəkisine görə xalis qızıldan buxur qurbangahı. Davud həm də qanadlarını açıb əhd sandığını örtən Rəbbin arabası olan qızıl keruqların təsvirini verdi. **19** Davud dedi: «Bunların hamısının təsviri bütün təfsilatı ilə yazılı şəkildə Rəbb tərəfindən mənə aşkar edildi». **20** Davud oğlu Süleymana dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol, bu işi gör, qorxma və ruhdan düşmə, çünkü Rəbb Allah, mənim Allahım səninlədir. O, Rəbbin məbədinin bütün xidmət işi sona çatmamış səni atmaz və tərk etməz. **21** Allah məbədinin bütün xidməti üçün kahinlərin və Levililərin bölkələri hazır durub. Sənin yanında bütün işlər üçün hər cür xidməti bacaran könüllü adamlar da var. Rəislər və bütün xalq sənin hər əmərni gözləyir».

29 Padşah Davud bütün camaata dedi: «Allahın yeganə seçdiyi oğlum Süleyman cavan və təcrübəsizdir, bu iş isə böyükdür, çünkü bu bina insan üçün deyil, Rəbb Allah üçün olacaq. **2** Bütün sayımla Allahımın məbədindən ötrü qızıl şeylər üçün qızıl,

gümüş şeylər üçün gümüş, tunc şeylər üçün tunc, dəmir şeylər üçün dəmir, ağac şeylər üçün ağac, damarlı əqiq daşları və onların sağanaqları, cilalı və cürbəcür rəngli daşlar, hər cür qiymətli daşlar və çoxlu mərmər daşlar hazırlamışam. **3** Bundan başqa, Allahımın məbədini tikməyə həvəsim naminə müqəddəs məbəd üçün hazırladığım hər şeydən əlavə nə qədər qızıl-gümüş xəzinəm varsa, onu da Allahım Rəbbin məbədi üçün verirəm: **4** Ofir qızılından üç min talant qızılı, yeddi min talant xalis gümüşü evlərin divarını örtmək üçün, **5** qızıl şeylər üçün qızılı, gümüş şeylər üçün gümüşü ustaların düzəldəcəyi bütün işlər üçün verirəm. Kim bu gün Rəbbə könüllü nəzir təqdim etmək istəyir?» **6** Nəsil başçıları, İsrail qəbilələrinin başçıları, minbaşilar, yüzbaşilar və padşahın işləri üzərində olan rəislər könüllü gəlib **7** Allah məbədinin xidməti üçün beş min talant və on min darik qızıl, on min talant gümüş, on səkkiz min talant tunc və yüz min talant dəmir verdilər. **8** Kimdə qiymətli daşlar var idisə, onları Gerşən nəslindən olan Yexielin nəzarəti altında olan Rəbbin məbədinin xəzinəsinə verirdi. **9** Xalq onların könüllü nəzir verməsinə sevindi, çünkü bütün qəlbi ilə Rəbbə nəzir təqdim etmişdilər. Padşah Davud da çox sevindi. **10** Davud bütün camaatın gözü önünde Rəbbə alqış edib dedi: «Ey atamız İsrailin Allahı Rəbb, əzəldən sonsuza qədər Sənə alqış olsun! **11** Ya Rəbb, əzəmət, qüdrət, calal, zəfər və şöhrət Sənə məxsusdur, çünkü göydə və yerdə olan hər şey Sənindir. Ya Rəbb, padşahlıq Sənindir və Hökmədar olaraq hər şeydən ucasan. **12** Var-dövlətlə şöhrət Səndən gəlir və Sən hər şeyə hökmərliq edirsən. Hər kəsi yüksəltmək və gücləndirmək üçün qüdrət və güc Sənin əlindədir. **13** İndi, ey Allahım, biz Sənə şükür edirik və izzətli adıma həmd edirik. **14** Ancaq mən kiməm və xalqım nadir ki, bu cür könüllü nəzirlər verə bilək? Çünkü hər şey Səndəndir və əlindən aldığımızı Sənə verdi. **15** Biz bütün atalarımız kimi Sənin önünde bir qərib və qonağıq. Günlərimiz yer üzündə kölgə kimidir və heç nəyə ümidişimiz yoxdur. **16** Ya Rəbb Allahım, Sənin müqəddəs adına məbəd tikmək üçün hazırladığımız bütün bu var-dövlət Sənin əlinlə verilib, bunların hamısı Sənindir. **17** Biliram ki, ey Allahım, Sən ürəyi sınayırsan və düzüyü sevirsən. Mən bütün bu şeyləri ürəyimin düzüyü ilə könüllü olaraq təqdim etdim, indi də burada olan xalqının Sənə könüllü nəzir verdiyini sevinclə gördüm. **18** Ya Rəbb, atalarımız İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı!

Xalqının ürəyindəki istəklərində bunu əbədi olaraq qoruyub saxla və onların ürəyini Özünə tərəf yönəlt. **19** Oğlum Süleymana sadiq bir ürək ver ki, Sənin əmrlərinə, göstərişlərinə və qanunlarına əməl etsin, bütün bu işləri görsün, tikintisinə hazırlıq gördüyüm bu binanı tiksin». **20** Davud bütün camaata dedi: «İndi Allahınız Rəbbə həmd edin». Bütün camaat atalarının Allahı Rəbbə həmd etdi. Onlar əyilib Rəbbə səcdə, padşaha isə təzim etdilər. **21** Ertəsi gün Rəbbə qurbanlar kəsdiłər və Rəbbə yandırma qurbanı olaraq min baş buğa, min baş qoç, min baş quzu, onların içmə təqdimlərini və bütün İsrail üçün çoxlu qurbanlar təqdim etdilər. **22** O gün onlar böyük sevinclə Rəbbin önündə yeyib-içdilər. Sonra ikinci dəfə Davud oğlu Süleymanı padşah etdilər. Rəbb üçün onu hökmdar və Sədoqu kahin olaraq məşh etdilər. **23** Süleyman atası Davudun yerinə padşah olaraq Rəbbin taxtında oturdu və uğur qazandı. Bütün İsraililər ona itaət etdi. **24** Bütün rəisler, ığid adamlar, həm də Davudun bütün oğulları padşah Süleymana tabe oldu. **25** Rəbb Süleymanı bütün İsraililərin gözündə çox ucaltdı və özündən əvvəl İsraildə heç bir padşahın malik olmadığı padşahlıq əzəmətini ona verdi. **26** Beləliklə, Yessey oğlu Davud bütün İsrail üzərində padşahlıq etdi. **27** Onun İsrail üzərində padşahlıq etdiyi müddət qırx il idi; yeddi il Xevronda və otuz üç il Yeruşəlimdə padşahlıq etdi. **28** O, uzun ömür sürüüb sərvət və şöhrətdən doymuş halda xoş bir qocalıq çağında öldü və yerinə oğlu Süleyman padşah oldu. **29** Padşah Davudun əvvəldən axıra qədər bütün işləri görücü Samuelin kitabında, peyğəmbər Natanın kitabında və görücü Qadın kitabında yazılmışdır. **30** Bu kitablarda həm Davudun padşahlığı və qüdrəti, həm də onun, İsrailin və bütün dünya padşahlıqlarının başına gələn əhvalatlar barədə yazılmışdır.

Ikinci Salnamələr

1 Davud oğlu Süleyman öz padşahlığını möhkəmləndirdi, Allahı Rəbb onunla idi və onu çox yüksəldti. **2** Süleyman bütün İsrailliləri, minbaşılıları, yüzbaşılıları, hakimləri, bütün İsraildə hər bir rəhbəri və nəsil başçılarını çağırdı. **3** Süleyman və onunla bərabər bütün camaat Giveonda olan səcdəgahı getdi, çünki Rəbbin qulu Musanın çöldə qurduğu Allahın Hüzur çadırı orada idi. **4** Ancaq Davud Allahın sandığını Qiryat-Yearimdən onun üçün hazırladığı yerə gətirmişdi, çünki Davud onun üçün Yeruşəlimdə bir çadır qurmuşdu. **5** Xur oğlu Uri oğlu Besalelin düzəltdiyi tunc qurbangah Giveonda, Rəbbin məskəni öündə idi və Süleymanla camaat oraya Rəbdən söz soruşmağa getdi. **6** Süleyman oraya – Rəbbin öündə, Hüzur çadırının karşısındaki tunc qurbangaha qalxdı və onun üzərində min baş yandırma qurbanı təqdim etdi. **7** Həmin gecə Allah Süleymana görünüb ona dedi: «Nə istəyirsən, sənə verim?» **8** Süleyman Allah'a dedi: «Sən atam Davuda böyük xeyirxahlıq göstərdin və onun yerinə mənə padşah etdin. **9** İndi, ya Rəbb Allah, atam Davuda olan vədin yerinə yetsin, çünki Sən mənə yerin tozu qədər çox olan bir xalq üzərində padşah etdin. **10** İndi mənə hikmət və bilik ver ki, bu xalqa nə edib-etməyəcəyimi bilim, çünki bu qədər böyük olan bu xalqına kim hökm edə bilər?» **11** Allah Süleymanı dedi: «İndi ki ürəyində bu istək var və sən var-dövlət, əmlak, izzət, hətta sənə nifrat edənlərin canını və özünə uzun ömür istəmədin, ancaq səni üzərində padşah etdiyim xalqıma hökm edəsən deyə özün üçün hikmət və bilik istədin, **12** Mən sənə nəinki hikmət və bilik, həm də var-dövlət, əmlak və izzət verəcəyəm ki, nə səndən əvvəl olan padşahlarda olub, nə də səndən sonrakılarda olacaq». **13** Süleyman Giveonda olan səcdəgahdan, Hüzur çadırının öündən Yeruşəlimə gəldi və İsrail üzərində padşahlıq etdi. **14** Süleyman döyüş arabaları ilə süvarilər topladı. Onun min dörd yüz döyüş arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. **15** Padşah Yeruşəlimdə çoxluğununa görə qızıl və gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamaçlı-düzənlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. **16** Süleymanın atları Misirdən və Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdı. **17** Hər bir döyüş arabası altı yüz şekel, hər bir at isə yüz əlli şekel

gümüşə başa gəlib Misirdən gətirilirdi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın tacirlərinin vasitəsilə alırdı.

2 Süleyman Rəbbin adına bir məbəd və özü üçün bir saray tikməyi niyyət etdi. **2** Süleyman yük daşıyan yetmiş min nəfər, dağlarda daş yonan səksən min nəfər, onların üzərində nəzarətçi olan üç min altı yüz adam sayıb ayırdı. **3** Süleyman Sur padşahı Xirama xəbər göndərib dedi: «Yaşamaq üçün özünə saray tiksin deyə atam Davuda sidr ağacları göndərdiyin kimi mənə də göndər. **4** Mən Allahım Rəbbə təqdis etmək üçün Onun adına bir məbəd tikirəm ki, Onun öündə xoş ətirli buxur yandırmaq üçün, daimi təqdis çörəkləri üçün, sahər-axşam, Şənbə günlərində, Təzə Ay mərasimlərində və Allahımız Rəbbin bayramlarında yandırma qurbanları üçün olsun. Bunlar İsrail üçün əbədi qaydadır. **5** Tikəcəyim məbəd böyükdür, çünki Allahımız bütün allahlardan böyükdür. **6** Kim Ona ev tikməyə qadirdir? O, göyə və göylərin göyüne sığmaz və mən kiməm ki, Ona bir ev tikəm? Onun öündə yalnız buxur yandırmaq üçün bir yer tikə bilərəm. **7** Atam Davudun hazırladığı, Yəhudada və Yeruşəlimdə mənim yanımda olan ustalarla birləşmək üçün mənə bir adam göndər ki, qızıl, gümüş, tunc, dəmir işlərini, tünd qırmızı, al rəngli və bənövşəyi parça işlərini bacarsın, hər cür oyma işi görsün. **8** Livandan mənə sidr, şam və ardıc ağacları göndər, çünki bilişəm ki, sənin adamların Livanda ağaç kəsməyi bacarır. **9** İndi mənə bol taxta-şalban hazırlasınlar deyə mənim adamlarım sənin adamlarınla birləşə olacaq. Çünki tikəcəyim məbəd böyük və möcüzəli bir şey olacaq. **10** Mən isə sənin adamlarına – ağaç kəsənlər iyirmi min kor döyülmüş bugda, iyirmi min kor arpa, iyirmi min bat şərab və iyirmi min bat zeytun yağı verirəm». **11** Sur padşahı Xiram göndərdiyi məktubla Süleymanı cavab verdi: «Rəbb xalqını sevdiyi üçün səni onların üzərində padşah etdi». **12** Xiram belə davam etdi: «Göyü və yeri yaradan İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşah Davuda Rəbb üçün bir məbəd və özü üçün bir padşah sarayı tikən bacarıqlı, dərrakəli və müdrik oğul verib. **13** Bacarıqlı və həssas olan Xiram-Avini yanına göndərdim ki, sənin ustalarımla və atanın – ağam Davudun ustaları ilə birləşə ona da iş tapşırılsın. **14** O, Danlı bir qadının oğludur, atası isə Surlu idi. Bu adam qızıl, gümüş, tunc, dəmir, daş, ağac işlərini, tünd qırmızı, bənövşəyi, al rəngli parça və inca kətan

işlerini bacarır, hər cür oyma işini və ona tapşırılan hər naxışı çəkə bilir. **15** Ağamın söylədiyi bugdanı və arpanı, zeytun yağını və şərabı qullarına göndər. **16** Biz isə sənə lazım olduğu qədər Livandan ağac kəsərik, onu sallarla dəniz yolu ilə sənin yanına Yafoya gətirərik və sən də onu Yeruşəlimə çıxarırsan». **17** Atası Davud İsrail torpağında olan bütün qəribləri siyahıya aldıqdan sonra Süleyman onları bir də saydı. Qəriblər yüz əlli tük min altı yüz nəfər idi. **18** Onlardan yetmiş min nəfəri yük daşımaga, səksən min nəfəri dağlarda daş yonmağa qoydu. Üç min altı yüz adamı da xalqı işlətmək üçün nəzarətçi qoydu.

3 Süleyman Yeruşəlimdə atası Davuda Rəbbin göründüyü Moriya dağında, Yevuslu Ornanın xırmanında Davudun hazırladığı yerdə Rəbbin məbədini tikməyə başladı. **2** Onu padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ayın ikinci gündündə tikməyə başladı. **3** Allahın məbədinin tikilməsi üçün Süleymanın qoyduğu bünövrələr bunlardır: bünövrələrin uzunluğu köhnə ölçüyə görə altmış qulac və eni iyirmi qulac idi. **4** Məbədin önündəki eyvanın uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və hündürlüyü yüz iyirmi qulac idi. Onu içəridən xalis qızilla örtdü. **5** Böyük otağa şam ağacı ilə örtük vurub onu xalis qızilla örtdü, onun üstünə xurma ağacları və zəncir təsvirləri həkk etdi. **6** Əzəmətli olsun deyə evi qiymətli daşlarla bəzədi. Qızıl Parvayim qızılı idi. **7** Məbədi və onun dirəklərini, astanalarını, divarlarını və qapılarını qızilla örtdü, divarlarda keruvların təsvirini oydu. **8** Süleyman Ən Müqəddəs yeri də tikdi. Onun uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni iyirmi qulac idi. Onu altı yüz talant xalis qızilla örtdü. **9** Qızıl məsmarların ağırlığı əlli şekel idi. Yuxarı otaqları da qızilla örtdü. **10** Ən Müqəddəs yerda heykəltərəş işi olan iki keruv düzəltdi və onları qızilla örtdü. **11** Keruvların qanadları iyirmi qulac uzunluğunda idi. Bir keruvun qanadı beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş qulac idi və o biri keruvun qanadına dəyirdi. **12** O biri keruvun da qanadı beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş qulac idi və o biri keruvun qanadına birləşmişdi. **13** Bu keruvların qanadları iyirmi qulac uzanırdı. Keruvlar ayaq üstə durmuşdu və üzərləri böyük otağa doğru çevrilmişdi. **14** O, bənövşəyi, tünd qırmızı, al ranglı parça və inçə kətandan pərda tikdi, üzərində keruvlar işlədi. **15** Süleyman məbədin önündə

otuz beş qulac hündürlüyündə iki sütun düzəltdi və hər bir sütunun üstündəki başlıq beş qulac idi. **16** İç otaqda zəncirlər düzəltdi və onları sütunların üstünə qoydu, yüz nar düzəltdi və onları zəncirlərin üzərinə qoydu. **17** O, sütunları məbədin önünə - birini sağa və o birini sola qoydu. Sağda olanı Yakin, solda olanı isə Boaz adlandırdı.

4 Süleyman tuncdan bir qurbangah tikdi. Onun uzunluğu və eni iyirmi qulac, hündürlüyü isə on qulac idi. **2** O, tökülmüş dairəvi bir hovuz düzəltdi. Onun hündürlüyü beş qulac idi, bir kənarından digər kənarına qədər on qulac idi və otuz qulaclıq bir ip onun ətrafına dolanmışdı. **3** Altının hər tərəfindən onu buğa təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda on buğa vardi. Buğalar iki cərgə idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. **4** Hovuz on iki tökmə buganın üstündə durdurdu: üçü şimala, üçü qərbə, üçü cənuba, üçü də şərqə baxırdı. Hovuz yuxarıda - onların üzərində idi və bugaların bütün sağırları içəriyə doğru idi. **5** Hovuzun qalınlığı bir ovuc idi. Onun kənarı kasa kənarı kimi düzəldilmişdi və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, üç min bat su tuturdu. **6** Süleyman on ləyən düzəltdi, onlarda yuyunmaq üçün beşini sağa, beşini sola qoydu. Yandırma qurbanı olacaq şəyərlər onların içində yuyardılar. Ancaq hovuz kahinlərin yuyuması üçün idi. **7** O, təsvirinə görə on qızıl çıraqdan düzəltdi, beşi sağda və beşi solda olmaqla onları məbədə qoydu. **8** On masa düzəltdi, beşi sağda və beşi solda olmaqla onları məbədə qoydu. Qızıldan yüz piyalə də düzəltdi. **9** Kahinlər həyatını, böyük həyatı, həyatın qapılarını düzəltdi və onların qapılarını tuncla örtdü. **10** Hovuzu məbədin sağında, cənub-şərq küçündə yerləşdirdi. **11** Xiram həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəltdi. Xiram Allahın məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri görüb qurtardı: **12** iki sütun; sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq; sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor; **13** sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində iki cərgədə dörd yüz nar; **14** dayaqlar; dayaqların üzərində on ləyən; **15** bir hovuz; onun altında on iki tökmə buğa; **16** qazanlar, kürəklər və piyalələr. Bütün bu əşyaları Xiram-Avi Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə cilalanmış tuncdan tökmüşdü. **17** Padşah bunları İordan çayının kənarındaki düzənlikdə, Sukkot ilə Seredata arasındaki gil torpaqlarda tökmüşdü. **18** Süleyman bu əşyaların

hamısından lap çox düzəldti və onlara işlədilən tuncun çəkisini müəyyən etmədi. **19** Süleyman Allahın məbədindəki bütün əşyaları düzəldti: qızıl qurbangah; təqdis çörəkləri qoyulan masalar; **20** qaydaya görə iç otağın önündə yandırmaq üçün xalis qızıldan çıraqdanlar və onların çıraqları; **21** xalis qızıldan güllər, çıraqlar və maşalar; **22** xalis qızıldan maqqaslar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar; məbədin qızıl qapıları, yəni Ən Müqəddəs yərə açılan içəri qapı tayları və məbədin böyük otağının qapı tayları.

5 Rəbbin məbədi üçün Süleymanın gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Allahın məbədinin xəzinələrinə qoydu. **2** O zaman padşah Süleyman İsrailin ağsaqqallarını, bütün qəbilə başçılarını, yəni İsrail övladlarının nəsil rəhbərlərini Yeruşəlimə, özünüň yanına topladı ki, Rəbbin Əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı gətərsinlər. **3** Yeddinci ayda olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşahın yanına toplandı. **4** Bütün İsrail ağsaqqalları gələndə Levililər sandığı götürdü. **5** Onurla birgə Hüzur çadırını və çadırda olan bütün müqəddəs əşyaları Levili kahinlər yuxarı gətirdi. **6** Padşah Süleyman və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması sandığın önündə coxluğuna görə sayı-hesabı bilinməyən qoyun-keçi və mal-qara qurban kəsirdi. **7** Kahinlər Rəbbin Əhd sandığını öz yerinə, məbədin iç otağına – Ən Müqəddəs yerə, keruvların qanadları altındaki yerinə gətirdi. **8** Keruvlar qanadlarını sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığı və onun şüvüllərini örtməşdi. **9** Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın önündəki Müqəddəs yerdən görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü. Onlar bu günə qədər oradadır. **10** İsrail övladları Misirdən çıxdıqları zaman Rəbbin onlarla əhd bağladığı Korevdə Musa sandığın içinə iki lövhə qoymuşdu. Bunlardan başqa onun içində heç bir şey yox idi. **11** Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdılar. Hazır olan kahinlərin hamısı bölmələrini gözləmədən özlərini təqdis etmişdi. **12** İlahi oxuyan Levililərin hamısı da – Asəf, Heman, Yedutun və onların oğulları ilə qohumları inca kətan geyərək sinclər, çənglər və liralarla qurbangahın şərq tərəfində dayandılar və onlarla bərabər yüz iyirmi kahin kərənay çalırdı. **13** Kərənay çalanlar və ilahiçilər bir səslə Rəbbə həmd və şükür etməklə səslərini birgə ucaltdılar. Kərənayların,

sinclərin, musiqi alətlərinin səsi yüksələndə onlar dedi: «Rəbbə həmd edin, çünki yaxşıdır, çünki məhəbbəti əbədidir». O vaxt bulud Rəbbin məbədini elə doldurdu ki, **14** o buluda görə kahinlər ibadət etmək üçün orada dayana bilmədilər, çünki Rəbbin izzəti Allahın məbədini doldurmuşdu.

6 O zaman Süleyman dedi: «Rəbb istədi ki, qatı qarənlıqda məskən salsın. **2** Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki, Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun». **3** Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. **4** Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağızı ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi. O söyləmişdi: **5** “Mən xalqımı Misir torpağından çıxardığım gündən bəri bir məbəd tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım üstündə olsun. Xalqım İsrail üzərində hökmər olmaq üçün bir adam da seçməmişdim. **6** İndi isə adım orada olsun deyə Yeruşəlimi seçmişəm və xalqım İsrail üzərində hökmər olmaq üçün Davudu seçmişəm”. **7** Atam Davudun ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var idi. **8** Lakin Rəbb atam Davuda dedi: “Sən yaxşı eləmisən ki, Mənim adıma bir məbəd tikmək niyyətinə düşmüsən. **9** Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən, sənin belindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək”. **10** Rəbb vəd etdiyini yerinə yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi kimi İsrail taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim. **11** Sandığın oraya qoydum. Rəbbin İsrail övladları ilə bağladığı əhd onun içindədir». **12** Süleyman Rəbbin qurbangahı önündə, bütün İsrail camaatının qarşısında durub əllərini göyə açdı. **13** O, tuncdan uzunluğu ilə eni beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac olan bir kürsü düzəldib həyatın ortasına qoymuşdu və indi onun üstündə dururdu. Bütün İsrail camaatı önündə diz çöküb əllərini göyə açdı. **14** Süleyman dedi: «Ya Rəbb, İsrailin Allahı! Nə göydə, nə də yerdə Sənin kimi Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə yolunla gedən qullarına əhdini və lütfünü saxlayırsan. **15** Sən qulun atam Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz dilinlə söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə yetirdin. **16** Ya Rəbb İsrailin Allahı, indi də qulun atam Davuda dediyin sözə əməl et. Özün söyləmişdin: “Sən yolumla getdiyin kimi oğulların da qanunuma görə əməl edərək öz yollarına diqqət edərlərsə, İsrail taxtında sənin nəslindən bir

kişi əskik olmayacaq". 17 Ey İsrailin Allahi Rəbb, indi qulun atam Davuda dediyin sözü təsdiq et! 18 Lakin, doğrudan da, Allah yerdə, insanların yanında yaşayarmı? Sən göyə və göylərin göyünə siğmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! 19 Ancaq Sən bu qulunun duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rəbb Allahım, bu gün onun öündə etdiyi fəryadı və duanı eşit. 20 Qoy Sənin nəzərin gecə-gündüz bu məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən ki, adını orada qoyursan. Qulunun buraya üz tutub etdiyi duanı eşit. 21 Bu yerə tərəf dua etdikləri vaxt Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydən – Öz məskənidən eşit və bağışla! 22 Əgər bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb olunarsa, o da galib bu məbəddə, Sənin qurbangahın öündə and içərsə, 23 o vaxt Sən göydən eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına döndərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə salehliyinə görə bərət ver. 24 Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən öündə məğlub olsa və onlar təkrar Sənə dönüb adını dillərinə gətirsələr və bu məbəddə Sənə yalvarıb fəryad etsələr, 25 o vaxt Sən göydən eşit və xalqın İsrailin günahını bağışla, onları yenə özlərinə və atalarına verdiyin torpağı qaytar. 26 Əgər xalqın Sənin öündə günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağımayan vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə gətirsələr və Sən onlara bəla göndərdiyin vaxt öz günahlarından dönsələr, 27 o vaxt Sən göydən eşit, qullarının və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər. Xalqına ırs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər. 28 Əgər ölkədə acliq, vəba olarsa, səmum küləyi ya kif, çayırtkə ya bitki qurdı olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühəsirəyə alarsa – hansı bəla, hansı xəstəlik olursa – 29 kimsə tərəfindən yaxud da bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz bələsini və dərdini bilib bu məbədə tərəf əllərini açsa, 30 o vaxt Sən göydən – Öz məskənidən eşit və bağışla. Ürəyini bildiyin hər adama bütün əməllərinə görə əvəz ver, çünki insan ürəklərini yalnız Sən bilirsən. 31 Ta ki onlar atalarımıza verdiyin torpaqda yaşadıqları bütün günlər boyu Sənin yoluyla getmək üçün Səndən qorxsun. 32 Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də uzaq ölkədən gəlsə, Sənin böyük adın, qüdrətli əlin və uzanan qolun barədə eşidib bu məbədə tərəf dua etsə, 33 o vaxt Sən göydən – Öz məskənidən eşit və

yadellinin Sənə fəryad etdiyi hər şeyi et ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını tanışın, xalqın İsrail kimi Səndən qorxsun və tikdiyim bu məbədin Sənin adınlı çağırıldığını bilsin. 34 Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşmənələrinə qarşı müharibəyə çıxsa və Sənin seçdiyin bu şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib Sənə dua etsə, 35 Sən göydən onların dualarını və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. 36 Əgər onlar öündə günah etsələr – çünki günah etməyən insan yoxdur – Sən qazəblənin onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya uzaq torpağına aparsa, 37 onlar əsirlikdə olduqları ölkədə ürəklərini döndərib tövbə etsələr və Sənə dua edərək "biz günah və haqsızlıq etdik, pislik etdik" desələr, 38 onların əsir olunub aparıldığı ölkədə bütün ürəkləri və canları ilə Sənə tərəf dönsələr, atalarına verdiyin torpağı, seçdiyin şəhərə və adına tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, 39 o vaxt Sən göydən – Öz məskənidən onların dua və yalvarışlarını eşit və onların tərəfində ol. Sənin öündə günah edən xalqını bağışla. 40 İndi, ey Allahım, Sənə yalvarıram, bu yerdə edilən duanı gözlərin görsün və qulaqların eşitsin. 41 Ya Rəbb Allah, qüvvənin rəmzi olan sandığınla birgə, Gütün rəmzi olan sandığınla birgə istirahət edəcəyin yerə qalx. Ya Rəbb Allah, kahinlərin zəfərinlə əhatə olunsun, Möminlərin xeyirxalılığına görə sevinsin. 42 Ya Rəbb Allah, məsh etdiyindən üz döndərmə, Qulun Davuda göstərdiyin məhəbbətini yada sal».

7 Süleyman duanı bitirdikdə göydən od düşüb yandırma qurbanları və təqdimləri uddu. Rəbbin izzəti məbədi doldurdu. 2 Kəhinlər Rəbbin məbədində girə bilmədi, çünki Rəbbin izzəti Öz məbədini doldurmuşdu. 3 Bütün İsrail övladları odun düşdүünü və məbədin üzərində olan Rəbbin izzətini görəndə daş döşəmənin üstündə üzüstə yerə çöküb «Rəbbə şükür olsun, çünki O yaxşıdır, Onun məhəbbəti əbədidir» deyərək səcdə etdilər. 4 Padşah və bütün xalq Rəbbin öündə qurbanlar kəsdi. 5 Padşah Süleyman qurban olaraq iyirmi iki min baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-keçi təqdim etdi. Beləliklə, padşah və bütün xalq Allahın məbədini təqdis etdi. 6 Kəhinlər öz vəzifələrinə görə dayandı, Levililər isə Rəbbin musiqi alətləri ilə durdu. Padşah Davud bunları düzəltmişdi ki, o, «Rəbbə şükür olsun, çünki məhəbbəti əbədidir» oxuyaraq həmd edəndə Levililər onlarda çalsın.

Kahinlər onların qarşısında kərənaylar çalırdı və bütün İsraillilər ayaq üstə dayanmışdı. **7** Süleyman Rəbbin məbədi önungdəki həyətin ortasını təqdis etdi ki, yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin. Çünkü düzəltdiyi tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri və piy oraya yerləşməzdi. **8** O vaxt Süleyman və onunla birgə çox böyük bir camaat – Xamat keçidindən Misir vadisində qədər yaşayın bütün İsraillilər yeddi gün bayram etdi. **9** Səkkizinci gün təntənəli toplantı oldu. Qurbangahın təqdisi yeddi gün, bayram da yeddi gün oldu. **10** Yedinci ayın iyirmi üçüncü günü Süleyman xalqı buraxdı. Rəbbin Davuda, Süleymana və xalqı İsrailə etdiyi yaxşılıqlara görə onlar sevinclə və şad ürəklə öz evlərinə getdi. **11** Süleyman Rəbbin məbədini və padşah sarayını tikib qurtardı. Rəbbin məbədində və öz sarayında ürəyi istədiyi hər şeyi uğurla etdi. **12** Rəbb Süleymana gecə görünüb ona dedi: «Sənin duanı eşitdim və bu yeri Özümə qurban evi seçdim. **13** Göyləri bağladığım və yağış olmadığı vaxt yeri yeyib qurtarsın deyə, çayırkəyə əmr etdiyim və xalqımın arasına vəba göndərdiyim zaman **14** Əgər Mənim adımla çağırılan xalqım özünü aşağı tutarsa, dua edib Məni axtararsa və pis yollarından dönərsə, o vaxt göydən eşidib onların günahını bağışlayacağam və torpaqlarını sağaldacağam. **15** İndi bu yerdə edilən duanı gözlərim görəcək və qulaqlarım eşidəcək. **16** İndi adımı əbədilik oraya qoymaq üçün bu məbədi seçib təqdis etdim. Mənim nəzərim və ürəyim daim orada olacaq. **17** Əgər sən Mənim əmr etdiklərimi yerinə yetirərkən atan Davud kimi yolumla getsən, Mənim qanunlarına və hökmlərimə əməl etsən, **18** sənin padşahlıq taxtını ucaldacağam. Mən “sənin nəslindən İsrail hökm edən bir kişi əskik olmayacaq” deyərək atan Davudla əhd bağlamışdım. **19** Ancaq siz dönbü qarşınıza qoymuş qanunlarımı və əmrlərimi tərk etsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara səcdə etsəniz, **20** Mən İsrailliləri onlara verdiyim torpaqdan qovub atacağam və Öz adıma təqdis etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail barədə bütün xalqlar arasında məsəl və kinayə söylədəcəyəm. **21** İndi uca olan bu məbədin yanından keçən hər kəs dəhşətə gələrək deyəcək: “Nə üçün Rəbb bu torpağı və bu məbədi bu cür rədd etdi?” **22** Onlara deyəcəklər: “Bu xalq atalarını Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbbi tərk etdi və başqa allahlardan yapışdı, onlara səcdə və

qulluq etdi. Buna görə də O bütün bu bələni onların üzərinə göndərdi”».

8 Süleyman Rəbbin məbədini və öz sarayını iyirmi ilə tikib qurtardıqdan sonra **2** Xiramın Süleymanı verdiyi şəhərləri Süleyman yenə tikdi və İsrail övladlarını orada yerləşdirdi. **3** Süleyman Xamat-Sovaya getdi və bu ölkəni tutdu. **4** Səhrada Tadmoru və Xamatda bütün anbar şəhərlərini tikdi. **5** Yuxarı Bet-Xoronu və Aşağı Bet-Xoronu, divarlarla, qapılarla və sürgülərlə olan qalalı şəhərlər kimi tikdi. **6** Baalatı, özünün bütün anbar şəhərlərini, bütün döyük arabalarının olduğu şəhərləri, süvarilərin olduğu şəhərləri, Yerusəlimdə, Livanda və onun hökmranlığı altında olan bütün yerlərdə tikmək istədiyi hər şeyi tikdi. **7** Ölkədə İsraillilərdən olmayan başqa xalqlar – Xetlilər, Emorlular, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular qalmışdı. **8** Çünkü İsrail övladları onların atalarını məhv etməmişdi. Süleyman onları mükəllifiyətçi etdi və bu indiyə qədər belədir. **9** İsrail övladlarından isə heç kəsi öz işi üçün qul etmədi, ancaq onlar Süleymanın əsgərləri, keşik rəisləri, döyük arabalarının və süvarilərinin başçıları idi. **10** Padşah Süleymanın nəzarətçi rəisləri də İsraillilərdən idi. Xalqa rəislik edən bu adamlar iki yüz əlli nəfər idi. **11** Süleyman fironun qızını Davudun şəhərindən onun üçün tikdiyi evinə köçürdü. Çünkü o dedi: «Arvadım İsrailin padşahı Davudun sarayında yaşamasın, ona görə ki Rəbbin sandığının gəldiyi yerlər müqəddəsdir». **12** O vaxt Süleyman eyvanın önündə düzəltdiyi Rəbbin qurbangahında Rəbbə yandırma qurbanları təqdim edərdi. **13** Şənbə günlərində və Təzə Ay mərasimlərində, ildə üç dəfə bayramlarda – Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında və Çardaqlar bayramında Musanın əmr etdiyi təqdimlər günündə təqdim edərdi. **14** Atası Davudun hökmüna görə, o, kahinlərin bölmələrini xidmətlərinə görə, hər günün qaydası ilə kahinlərin yanında həmd və xidmət etmək üçün Levililəri vəzifələrinə görə və hər qapıya qapıçıları bölmələrinə görə təyin etdi. Çünkü Allah adımı Davud belə əmr etmişdi. **15** Onlar hər məsələdə, xəzinalərlə bağlı məsələlərdə padşahın kahinlərə və Levililərə olan əmrindən çıxmadı. **16** Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoymasından tikilib qurtarmasına qədər Süleymanın hər işi hazırlanmışdı. Beləcə Rəbbin məbədi tikilib qurtardı. **17** Süleyman Edom ölkəsində, dənizin körfəzində olan Eşyon-Gevarə və Elata getdi.

18 Xiram adamlarının vasıtəsilə ona gəmilər və dənizə bələd adamlar göndərdi. Onlar Süleymanın adamları ilə birgə Ofirə gəldi və oradan dörd yüz əlli talant qızıl götürüb padşah Süleymana gətirdilər.

9 Səba mələkəsi Süleymanın şöhrətini eşidib onu tapmacalarla sinamağa gəldi. O, çox böyük karvanla - ətriyyat, çoxlu qızıl və qiymətli daşlarla yüksələnmiş dəvələrlə Yeruşəlimə, Süleymanın yanına gəldi və ürəyində olan hər şey barədə onunla səhbət etdi. **2** Süleyman onun bütün suallarına cavab verdi, elə bir gizli şey olmadı ki, padşah ona izah etməsin. **3** Səba mələkəsi Süleymanın hikmətini və onun tikdiyi sarayı, **4** süfrəsindəki yeməyi, əyanlarının oturuşunu, qulluqçularının xidmətini və onların geyimlərini, saqılışını və onların geyimlərini, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurbanları görəndə daha özünü saxlaya bilmədi. **5** O, padşaha dedi: «Sənin işlərin və hikmətin barədə öz ölkəmdə eşitdiyim sözlər düz imiş. **6** Gəlib öz gözlərimlə görənə qədər mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə sənin böyük hikmətinin yarısı belə, danışılmayıb, sənin şöhrətin barədə eşitdiklərimdən də üstünsən. **7** Sənin adamların nə bəxtiyardır və bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmisi öündə durub hikmətini eşidirlər. **8** Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib Allahın Rəbb üçün padşah kimi İsrail taxtında oturtdı! Allahın İsraili əbədi möhkəmləndirməkdən ötrü ona olan sevgisi naminə ədalət və salehliklə hökm etmək üçün səni onlar üzərinə padşah qoydu». **9** Səba mələkəsi padşaha yüz iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah Süleymana verdiyi qədər ətriyyat hələ heç vaxt gəlməmişdi. **10** Ofirdən qızıl gətirən Xirəmin adamları ilə Süleymanın adamları ardıc ağaç və qiymətli daşlar da gətirdilər. **11** Padşah ardıc ağaçından Rəbbin məbədi və padşah sarayı üçün pilləkənlər, müsiqicilər üçün lira və çəng düzəltdi. Yəhuda diyarında bu günə qədər beləsi görünməmişdi. **12** Padşah Süleyman Səba mələkəsinin arzuladığı və istədiyi bütün şeyləri ona verdi; bu, mələkənin padşaha gətirdiklərindən də çox idi. Sonra mələkə əyanları ilə birgə qayıdib öz ölkəsinə getdi. **13** Bir ildə Süleymana gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi. **14** Alver edən adamların və tacirlərin gətirdiyi qızıl buraya daxil deyildi. Bütün Ərəb padşahları və ölkənin valiləri də Süleymana qızıl və gümüş gətirərdi. **15** Padşah Süleyman döymə

qızıldan iki yüz sipər düzəltdi. Bir sipərə altı yüz şekel döymə qızıl işləndi. **16** O, döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəltdi və bir qalxana üç yüz şekel qızıl işləndi. Padşah onları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu. **17** Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəltdi və onu xalis qızilla örtdü. **18** Taxtin altı pilləsi və ayaq qoymaqla üçün qızıl kətili var idi, bunlar taxta bağlı idi. Oturacağın hər iki tərəfində qollar var idi və qolların yanında iki şir təsviri var idi. **19** Altı pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç bir padşahlıqda belə bir şey yox idi. **20** Padşah Süleymanın bütün içki qabları qızıldan idi. «Livan meşəsi» adlı sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan idi. Çünkü gümüş Süleymanın dövründə heç nə sayılırdı. **21** Padşahın gəmiləri Xirəmin adamları ilə birgə Tarşış gedərdi. Üç ildə bir dəfə Tarşış gəmiləri qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüksəlnərək galirdi. **22** Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün padşahlarından üstün idi. **23** Bütün yer üzünün padşahları Süleymanın ürəyinə Allahın qoyduğu hikməti eşitmək üçün onun üzünü görmək istəyirdi. **24** Onun yanına gələn hər kəs hədiyyə gətirdi. Beləcə ona hər il qızıl qablar, gümüş qablar, paltarlar, silahlar, ətriyyat, atlar və qatırlar gətirilirdi. **25** Süleymanın dörd min axurunda döyüş arabaları üçün atları və on iki min süvarisi vardı. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. **26** O, Fərat çayından Filiştililərin torpağına və Misir sərhədində qədər bütün padşahlar üzərində hökmranlıq edirdi. **27** Padşah Yeruşəlimdə çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamaclı-düzənlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. **28** Süleymanın atları Misirdən və bütün ölkələrdən gətirilirdi. **29** Süleymanın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmbər Natanın tarix kitabında və şilləlu Axiyanın peyğəmbərliyində və görücü iddən Nevat oğlu Yarovam haqqındaki vəhylərində yazılmışdır. **30** O, Yeruşəlimdə bütün İsrail üzərində qırx il padşahlıq etmişdi. **31** Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

10 Rexavam Şekemə getdi, çünki bütün İsaillilər onu padşah etmək üçün Şekemə gəlməşdi. **2** Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyi zaman padşah Süleymanın əlindən qaçlığı Misirdən oraya qayıtdı. **3** Onu çağırıldılar. Yarovam gəldi və bütün İsaillilərlə

birgə Rexavama söylədi: **4** «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə qulluq edərik». **5** Rexavam onlara dedi: «Üç gündən sonra yenə mənim yanımı galin». Xalq getdi. **6** Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun önündə duran ağsaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə nə məsləhət verirsiniz?» **7** Ağsaqqallar ona dedi: «Əgər sən bu xalqa xeyirxahlıq göstərməklə onları razi salıb yaxşı sözlər desən, daim sənə qul olacaq». **8** Ancaq o, ağsaqqalların verdikləri məsləhətə məhəl qoymadı, onunla birgə böyükmiş və onun önündə duran cavan adamlarla məsləhətləşdi. **9** Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz? Mənə “atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir” deyən bu xalqa nə cavab verim?» **10** Onunla birgə böyükmiş cavan adamlar ona dedi: «Sənə “atan üzərimizə ağır bir boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir” deyən bu xalqa belə söylə: “Mənim kiçik barmağım atamın belindən yoğundur. **11** Atam sizi ağır boyunduruqla yüklemişdi, mən isə sizin boyunduruğunuza daha da artıracağam. Atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə sizi əqrəblərlə cəzalandıracağam”». **12** «Üç gün sonra yenə yanımı gəlin» deyə padşahın söylədiyi kimi Yarovam bütün xalqla birgə üç gün sonra Rexavamin yanına gəldi. **13** Padşah onlara sərt cavab verdi. Padşah Rexavam ağsaqqalların məsləhətinə məhəl qoymayıb **14** cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam sizi ağır boyunduruqla yüklemişdi, mən isə onu daha da artıracağam. Atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə əqrəblərlə cəzalandıracağam». **15** Padşah xalqa qulaq asmadı, çünki bu hadisə Allah tərəfindən oldu ki, Rəbb şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi sözü yerinə yetirsin. **16** Bütün İsaillilər padşahın onlara qulaq asmadığını gördü. Onda xalq ona cavab verib dedi: «Davudla bizim nə şərīkliyimiz var? Yesseyin oğlu ilə heç bir irləmiz yoxdur! Ey İsaillilər, çadırınıza! İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!» Bütün İsaillilər evlərinə getdi. **17** Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayan İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. **18** Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi olan Adonirami göndərdi. İsrail övladları onu daşqalaq edib öldürdülər. Padşah Rexavam Yerusalıma qaćmaq üçün tələsik öz döyüş arabasına mindi. **19** Beləcə

İsraillilər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdı və bu indiyə qədər belədir.

21 Rexavam Yerusalimə gəldi. O, İsaillilərlə mühabibə edib öz padşahlığını qaytarmaq üçün Yəhuda və Binyamin evini – yüz səksən min seçmə döyüşünü topladı. **2** Ancaq Allah adəmi Şemayaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **3** «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, Yəhuda və Binyamında olan bütün İsaillilərə söylə ki, **4** Rəbb belə deyir: “Getməyin və soydaşlarınızla mühabibə etməyin. Hər kəs öz evinə qayıtsın, çünki bu iş Mənim tərəfimdən oldu”». Onlar Rəbbin sözünə qulaq asdilar və Yarovamin üzərinə getməkdən əl çəkdilər. **5** Rexavam Yerusalimdə yaşadı və Yəhudada müdafiə olunmaq üçün bu şəhərləri tikdi. **6** Bet-Lexem, Etam, Teqoa, **7** Bet-Sur, Soko, Adullam, **8** Qat, Mareşa, Zif, **9** Adorayim, Lakiş, Azeqa, **10** Sora, Ayyalon və Xevron. O, Yəhuda və Binyamin torpağında olan bu qalalı şəhərləri tikdi. **11** Qalaları möhkəmlədib onlara rəislər təyin etdi və ərzaq, yağ, şərab ehtiyatı gördü. **12** Hər şəhərə sipər və nizələr qoydu, onları çox möhkəmləndirdi. Beləcə Yəhuda ilə Binyamin torpaqları onun tərəfində qaldı. **13** Bütün İsraildə olan kahinlər və Levililər onların bütün mahallarından galib Rexavamin yanına toplandı. **14** Levililər otlqlarını və mülklərini qoyub Yəhudaya və Yerusalimə gəldilər. Çünki Yarovam onları oğulları ilə birgə Rəbbə kahinlik etməkdən kənar etmişdi. **15** O, səcdəgahlar, təkə bütləri və düzəltdiyi dana bütləri üçün özünə kahinlər qoymuşdu. **16** Onların ardañca bütün İsrail qəbilələrindən olan İsrailin Allahı Rəbbi sidq ürəkdən axtarmaq istəyənlər atalarının Allahı Rəbbə qurban təqdim etmək üçün Yerusalimə gəldilər. **17** Yəhuda padşahlığını möhkəmləndirdilər və üç il Süleymanın oğlu Rexavama kömək etdilər. Çünki üç il Davudun və Süleymanın yolu ilə getdilər. **18** Rexavam Maxalatı özünə arvad aldı. Maxalat Davudun oğlu Yerimotunla Yesseyin oğlu Eliavin qızı Avihayilin qızı idi. **19** O, Rexavama oğullar – Yeuşu, Şemaryani, Zahamı doğdu. **20** Rexavam Maxalatdan sonra Avşalomun qızı Maakanı aldı. O, Aviyani, Attayı, Zizanı və Şelomiti doğdu. **21** Rexavam Avşalomun qızı Maakanı bütün arvadları və cariyələrindən daha çox sevirdi. O, on səkkiz arvad və altmış cariyə almışdı, iyirmi səkkiz oğul və altmış qız atası oldu. **22** Rexavam Maaka oğlu Aviyani qardaşları arasında padşah etmək üçün ayıraraq vəliəhd təyin etdi. **23** Ağlılı davranıb bütün

Yəhuda və Binyamin torpağında hər qalalı şəhərə oğullarını göndərdi və onlara bol ərzaq verdi, onlar üçün çoxlu arvad aldı.

12 Padşahlığı möhkəmlənib özü qüvvətləndikdə

Rexavam, onunla bərabər bütün İsraililər Rəbbin Qanunundan üz döndərdilər. 2 Padşah Rexavamın beşinci ilində Rəbbə qarşı vəfəsizliq etdiklərinə görə Misir padşahı Sisaq min iki yüz döyük arabası və altmış min süvari ilə Yeruşəlimə hücum etdi. 3 Onunla bərabər Misirdən gələn xalqın, Luvluların, Sulkuların və Kuşluların sayı-hesabı bilinmirdi. 4 O, Yəhudanın qalalı şəhərlərini aldı və Yeruşəlimə yaxınlaşı. 5 Peyğəmbər Şemaya Rexavamın və Sisaqdan ötrü Yeruşəlimə toplanan Yəhuda rəislərinin yanına gəlib onlara dedi: «Rəbb belə deyir: "Siz Məni tərk etdiniz, buna görə Mən də sizi Sisaqa təslim etdim"». 6 İsrail rəisləri ilə padşah özlərini aşağı tutdular və «Rəbb adildir» dedilər. 7 Rəbb onların özlərini aşağı tutduğunu görəndə Şemayaya Rəbbin bu sözü gəldi: «Özlərini aşağı tutduqları üçün onları məhv etməyəcəyəm, onlara bir az qurtuluş verəcəyəm, Sisaqın əli ilə qəzəbim Yeruşəlimin üzərinə tökülməyəcək. 8 Amma Mənə qulluq etməklə dünya padşahlıqlarına qulluq etməyin fərqini başa düşünlər deyə onun qulları olacaqlar». 9 Misir padşahı Sisaq Yeruşəlimə hücum etdi və Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrini götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəltdiyi qızıl qalxanları da götürdü. 10 Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəltdi və bunları padşah sarayının qapısını qoruyan mühafizə rəislərinin əlinə verdi. 11 Hər dəfə padşah Rəbbin məbədində gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri gətirildilər. 12 Özünü aşağı tutduqda onu büsbütün mahv etməmək üçün Rəbbin qəzəbi üzərindən döndü. Çünki Yəhudada yaxşı işlər də var idi. 13 Padşah Rexavam Yeruşəlimdə özünü möhkəmləndirərək padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan vaxt qırx bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaqla üçün İsrailin bütün qabilələrindən seçdiyi şəhərdə - Yeruşəlimdə on yeddi il padşahlıq etdi. Anasının adı Ammonlu Naama idi. 14 O, pis olan işlər etdi, çünki ürəyi Rəbbi axtarmaq istəmədi. 15 Rexavamın etdiyi işlər, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmbər Şemayanın və görücü İddonun tarix kitablarında nəsil şəcarəsinə görə yazılmışdır. Rexavamla Yarovam arasında həmişə müharibə

gedirdi. 16 Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basdırıldı. Yerinə oğlu Aviya padşah oldu.

13 Yarovamın padşahlığının on səkkizinci ilində

Aviya Yəhuda üzərində padşah oldu. 2 O, Yeruşəlimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Giveali Urielin qızı Maaka idi. Aviya ilə Yarovamın arasında müharibə gedirdi. 3 Aviya dörd yüz min seçmə igid döyükündən ibarət olan bir ordu ilə hərbə girdi. Yarovam isə səkkiz yüz min seçmə igid döyüşünü ona qarşı döyük üçün düzdü. 4 Aviya Efrayimin dağlıq bölgəsində olan Semarayim dağına qalxıb dedi: «Ey Yarovam və bütün İsraililər, məni dinlayın! 5 Bilmirsiniz ki, İsrailin Allahi Rəbb İsrail üzərində padşahlığı əbədi olaraq Davuda və onun oğullarına vermişdir? Bunu duzla əhd etmişdir. 6 Ancaq Davudun oğlu Süleymanın qulu Nevat oğlu Yarovam qalxıb ağasına qarşı üsyan etdi. 7 Onun ətrafına boş və yaramaz adamlar yığılib Süleyman oğlu Rexavama qarşı çıxdılar. Rexavam gənc və zəif iradəli olduğu üçün onlara qarşı dura bilmədi. 8 İndi siz Davud oğullarının əlində olan Rəbbin padşahlığına qarşı durmağı düşünürsünüz və siz böyük bir kütləsiniz. Yarovamın allahlar deyə sızə düzəltdiyi qızıl danalar da aranızdadır. 9 Amma Harun nəslindən olan Rəbbin kahinlərini və Levililəri qovmadımızı? Başqa ölkələrin xalqlarının qaydasına görə özünüzə kahinlər qovmadınızmı? Buğa və yeddi qoçla təqdis olunmaq üçün gələn hər kəs yalançı allahların kahini ola bilər. 10 Amma Rəbb Allahımız olduğuna görə biz Onu tərk etməmişik və bizdə Rəbbin xidmətində Harun nəslindən olan kahinlər və onlara kömək edən Levililər vardi. 11 Onlar hər səhər-axşam Rəbbə yandırma qurbanları və xoş ətirli buxur yandırılar, təmiz masa üzərində çörək təqdimi verər və hər axşam qızıl çıraqdanda çıraqları yandırılar. Çünki biz Allahımız Rəbbin qoyduğu qaydalara əməl edirik, siz isə Onu tərk etdiniz. 12 Budur, Allah bizimlədir, başımızın üstündədir. Onun kahinləri də bizimlədir. Sizə qarşı çıalmış üçün əllərində yüksək səs verən kərənaylar var. Ey İsrail övladları, atalarınızın Allahi Rəbbə qarşı müharibə etməyin, çünki işiniz yaxşı getməz». 13 Yarovam onların arxasından pusqu qurmaq üçün dəstə göndərmişdi. Onun özü Yəhudalılardan qabaqda idi. Pusqu isə onların arxasında idi. 14 Yəhudalılar geriyə baxıqda gördülər ki, onlara öndən və arxadan hücum olunacaq. Onlar Rəbbə fəryad etdilər və kahinlər

kərənayları yüksək səslə çaldılar. **15** Yəhudalılar nərə çəkdilər və onlar nərə çəkəndə Allah Yarovamı və bütün İsrailli'ləri Aviyanın və Yəhudanın öündə qırdı. **16** İsrail övladları Yəhudalıların öündən qaçı və Allah onları bunlara təslim etdi. **17** Aviya ilə xalqı onları böyük tələfata uğratdılar; İsrailli'lərdən beş yüz min seçmə adam həlak oldu. **18** Beləcə o vaxt İsrail övladları sakitləşdilər, Yəhudalılar isə atalarının Allahı Rəbbə güvəndikləri üçün üstün gəldilər. **19** Aviya Yarovamı təqib etdi və ondan şəhərləri – Bet-Eli və qəsəbələrini, Yeşanani və qəsəbələrini, Efronu və qəsəbələrini aldı. **20** Aviyanın dövründə Yarovam bir daha güclü olmadı. Rəbb onu vurdu və o öldü. **21** Ancaq Aviya daha da gücləndi. O, on dörd arvad aldı, iyirmi iki oğul və on altı qız atası oldu. **22** Aviyanın qalan işləri, əməlləri və sözləri peyğəmbər İddonun təlimində yazılmışdır.

14 Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırıldılar. Yerinə oğlu Asa padşah oldu. Onun dövründə ölkə on il rahat yaşadı. **2** Asa Allahı Rəbbin gözündə yaxşı və doğru olan işlər etdi. **3** Özgə allahların qurbangahlarını və səcdəgahları aradan qaldırdı və sütunları qırdı, Aşera bütlərini kəsdi. **4** Asa atalarının Allahı Rəbbi axtarmağı və qanunla əmrlərinə əməl etməyi Yəhudaya söylədi. **5** Yəhudanın bütün şəhərlərində səcdəgahları və buxur qurbangahlarını aradan qaldırdı. Onun dövründə ölkə rahat yaşadı. **6** O, Yəhudada qalalı şəhərlər tikdi, çünki o illərdə ölkədə əmin-amanlıq idı və orada müharibə yox idi. Rəbb ona dinclik vermişdi. **7** Asa Yəhudalılara dedi: «Bu şəhərləri tikək, ətrafında divarlar və qüllələr, qapılar və sürgülər düzəldək. Ölkə hələ bizimdir, çünki biz Allahımız Rəbbi axtardıq, Onu axtardığımıza görə Allah bizə hər tərəfdən dinclik verdi». Onlar beləcə uğurla tikdilər. **8** Asanın ordusu Yəhudadan siper və nizə daşıyan üç yüz min nəfər, Binyamin nəslindən qalxan daşıyan və kaman çəkən iki yüz səksən min nəfərdən ibarət idi. Onların hamısı ığid döyüşülər idi. **9** Bunlara qarşı Kuşlu Zerah milyon əsgərlə və üç yüz döyüş arabası ilə Mareşaya hücum etdi. **10** Asa onun üzərinə getdi və Mareşada Sefata dərəsində döyüş üçün düzüldü. **11** Asa Allahı Rəbbi çağırıb dedi: «Ya Rəbb, güclülər arasında gücstizəm, yardım edəcək Səndən başqası yoxdur. Ya Rəbb Allahımız, bizə yardım et, çünki Sən bizim dayağımızsan və Sənin isminlə bu qoşunun üstünə gəlmışik. Ya Rəbb,

Allahımız Sənsən, qoy insan Sənə üstün gəlməsin». **12** Asanın və Yəhudalıların öündə Rəbb Kuşluları qırdı və Kuşlular qaçıdı. **13** Asa və onunla birgə olan xalq onları Gerara qədər təqib etdi. Kuşlulardan o qədər ölen oldu ki, heç kəs salamat qalmadı, çünki Rəbbin və onun ordusunun öündə məhv olmuşdular. Yəhudalılar çoxlu qənimət ələ keçirdilər. **14** Gerar ətrafındaki bütün şəhərləri dağıtdılar, çünki onların canına Rəbbin qorxusu düşmüdü. Bütün şəhərləri qarət etdilər, orada çoxlu qənimət vardi. **15** Çoban çadırlarını da dağıtdılar, çoxlu qoyun-keçi və dəvə apardılar. Sonra Yerusəlimə qayıtdılar.

15 Oded oğlu Azaryanın üzərinə Allahın Ruhu geldi. **2** O, Asanın qarşısına çıxıb ona dedi: «Ey Asa, bütün Yəhudalılar və Binyaminlilər, məni dinilayın! Siz Rəbb ilə bərabər olarkən O da sizinladır. Əgər siz Onu axtarsanız, O da Özünü sizə göstərər. Ancaq siz Onu tərk etsəniz, O da sizi tərk edər. **3** Uzun zamandan bəri İsraildə həqiqi Allah yoxdur. Onun öyrədən kahini və Qanunu da yoxdur. **4** Ancaq ağır günlərində İsrailin Allahı Rəbbə qayıdib Onu axtaranda O Özünü onlara göstərdi. **5** Vaxtlar gedib-gelmək təhlükəli idi. Çünki bütün ölkələrin əhalisi böyük həyacana düşmüdü. **6** Millət millətə qarşı, şəhər şəhərə qarşı vuruşurdu. Çünki Allah onları hər cür bəla ilə çəşqinliğə salmışdı. **7** Ancaq siz möhkəm olun və əlləriniz gücdən düşməsin, çünki işiniz üçün mükafat alacaqsınız». **8** Asa bu sözləri və peyğəmbər Odedin peyğəmbərliyini eşitdikdə cəsarətə galib bütün Yəhuda və Binyamin torpağından, Efrayimin dağlıq bölgəsində olan aldığı şəhərlərdə iyrənc bütləri götürüb atdı, Rəbbin evyani öündə olan Rəbbin qurbangahını təmir etdi. **9** Bütün Yəhudalıları və Binyaminliləri, onların arasında yaşayan Efrayimliləri, Menaşşeliləri və Şimeonluları bir yera yığıdı. Allahı Rəbbin onunla birgə olduğunu gördükdə çoxlu İsrailli onun tərəfinə keçmişdi. **10** Asanın padşahlığının on beşinci ilinin üçüncü ayında onlar Yerusəlimə toplandılar. **11** O gün gətirdikləri qənimətdən yeddi yüz baş mal-qara və yeddi min baş qoyun-keçi Rəbbə qurban etdilər. **12** Atalarının Allahı Rəbbi bütün ürəkləri ilə və bütün canları ilə axtarmaq üçün əhd etdilər. **13** İstər kiçik ya böyük, istərsə də kişi ya qadın olsun, İsrailin Allahı Rəbbi axtarmayan hər kəs öldürülməli idi. **14** Borular və şeypurlar çalaraq bağlırtı və yüksək səslə Rəbbə and içdilər. **15** Bu

anda görə bütün Yəhudalılar sevindi, çünkü bütün ürəkləri ilə and içmişdilər, bütün səyləri ilə Onu axtarmışdılər və O da onlara Özünü göstərmişdi. Rəbb onlara hər tərəfdən dinclik vermişdi. **16** Padşah Asa nənəsi Maakanı mələkəlikdən məhrum etdi, çünkü o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütünü kəsdi və toz edib Qidron vadisində yandırdı. **17** Ancaq İsraildə səcdəgahlar aradan qaldırılmışdı. Lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rəbbə sadıq idi. **18** O, atasının və özünün təqdis etdiyi şeyləri – qızılı, gümüşü və qabları Allahın məbədinə gətirdi. **19** Asanın padşahlığının otuz beşinci ilinə qədər müharibə olmadı.

16 Asanın padşahlığının otuz altıncı ilində İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib-getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. **2** Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrindən qızılı-gümüşü götürdü və onları Dəməşqdə yaşıyan Aram padşahı Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: **3** «Sənin atanla mənim atam arasında saziş var idi, qoy bizim aramızda da saziş olsun. Sənə qızılı-gümüş göndərdim, get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağımdan geri çəkilsin». **4** Ben-Hadad padşah Asaya qulaq asdı və qoşun başçılarını İsrail şəhərlərinin üstüne göndərdi. Onun qoşunları İyona, Dana, Avel-Mayim və Naftalinin bütün anbar şəhərlərinə zərba vurdu. **5** Baaşa bunu eşitdikdə Ramanı tikməyi dayandırdı və işini buraxdı. **6** Padşah Asa bütün Yəhudalıları yanına yığıdı. Onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dirəklərini daşıdı. Bunlarla Gevəni və Mispanı tikdi. **7** O vaxt görücü Xanani Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib ona dedi: «Madam ki Allahın Rəbbə deyil, Aram padşahına güvəndin, buna görə də Aram padşahının ordusu sənin əlindən qaçıb qurtardı. **8** Kuşlular və Luvlular çoxlu süvari və döyüş arabaları ilə çox böyük bir ordu deyildimi? Rəbb Ona güvəndiyin üçün onları sənə təslim etdi. **9** Çünkü Rəbbin gözləri yer üzünü seyr edir ki, ürəyi bütünlükə Onunla olanları qüvvətləndirsin. Ağlışlıq etdin. İnidən sənə müharibə olacaq». **10** Asa görücüyə qəzəbləndi və onu işğəncə zindanına atdı, çünkü bunun üçün ona hiddətlənmişdi. O vaxt Asa xalqdan bəzilərinə zülm etdi. **11** Asanın işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında

yazılmışdır. **12** Padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Asa ayaqlarından xəstələndi, xəstəliyi get-gedə ağırlaşdı. Həm də xəstə olduqda Rəbbi deyil, ancaq həkimləri axtardı. **13** Asa padşahlığının qırx birinci ilində ölüb ataları ilə uyudu. **14** Onu Davudun şəhərində özü üçün qazdığı qəbərdə basıldılar və onu gözəl ədvyyat və hər cür qatışmış ətriyatla dolu yatağa qoydular. Onun xatirinə böyük bir tonqal yandırdılar.

17 Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu və İsrailə qarşı özünü möhkəmləndirdi. **2** Yəhudanın hər qalalı şəhərinə qoşun qoydu və Yəhuda torpağına və atası Asanın aldığı Efrayim şəhərlərinə hərbi dəstələr yerləşdirdi. **3** Rəbb Yehoşafatla idi, çünkü atası Davudun əvvəlki yolları ilə getdi və Baal bütərlərini deyil, **4** yalnız atasının Allahını axtardı və İsraililərin etdiyi işlərə görə deyil, Allahın əmrləri ilə getdi. **5** Rəbb padşahlığı onun əlində möhkəmləndirdi və bütün Yəhudalılar Yehoşafata xərac gətirdilər. Onun bol sərvəti və şərəfi vardı. **6** Rəbbin yollarında cəsarətləndi. Üstəlik səcdəgahları və Aşera bütərini Yəhudadan götürdü. **7** Padşahlığının üçüncü ilində Yəhuda şəhərlərində xalqa təlim versinlər deyə bunları göndərdi: rəisləri olan Ben-Xayil, Avdiya, Zəkəriyyə, Natanel və Mikeya. **8** Onlarla bərabər Levililər: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel, Şemiramot, Yonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya və onlarla birgə kahinlər: Elişama və Yehoram. **9** Onlar Yəhudada xalqa təlim verdilər. Yanlarında Rəbbin Qanun kitabı olmaqla Yəhudanın bütün şəhərlərini dolaşdırılar və xalqı öyrətdilər. **10** Yəhuda ətrafında olan bütün ölkələrin padşahlıqları üzərinə Rəbbin qorxusu düşdü və Yehoşafata qarşı müharibə etmədilər. **11** Filistililərdən bəzisi Yehoşafata hədiyyə və xərac olaraq gümüş gətirdi. Ərəblər də ona qoyunkeçi – yeddi min yeddi yüz qoç və yeddi min yeddi yüz təkə gətirdi. **12** Yehoşafat get-gedə əzəmət qazandı. Yəhudada qalalar və anbar şəhərləri tikdi. **13** Yəhuda şəhərlərində çoxlu ehtiyatları vardı. Yeruşəlimdə igid döyüşçülər olan əsgərləri vardı. **14** Nəsillərinə görə onların siyahısı bu idi: Yəhudadan minbaşilar: başçı Adna və onunla bərabər üç yüz min igid döyüşü; **15** onun yanında başçı Yehoxanan və onunla birgə iki yüz səksən min nəfər; **16** onun yanında könüllü olaraq Rəbbin işini boynuna götürən Zikri oğlu Amasya və onunla birgə iki yüz min igid döyüşü; **17** Binyamindən igid bir döyüşü olan Elyada və onunla bərabər ox-kaman və qalxanla silahlanmış iki yüz min nəfər,

18 onun yanında Yehozavad və onunla döyüşə hazır olan yüz səksən min nəfər. 19 Bunlar padşahın bütün Yəhudadakı qalalı şəhərlərə qoysuq döyüşülərdən əlavə ona xidmət edənlər idi.

18 Yehoşafatın bol sərvəti və şərəfi vardı. O, Axavla qohum və müttəfiq oldu. 2 Bir neçə il sonra Samariyaya Axavın yanına gəldi. Axav onun üçün və onunla bərabər olan xalq üçün çoxlu qoyun-keçisi və mal-qara kəsdi, onu Ramot-Gileada qalxmağa təhrif etdi. 3 İsrail padşahı Axav Yəhuda padşahı Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə Ramot-Gileada gedirsənmi?» Yehoşafat ona dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi hesab elə, səninlə bərabər vuruşarıq». 4 Yehoşafat yenə İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» 5 İsrail padşahı dörd yüz peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedi: «Get, Allah onu padşaha təslim edəcək». 6 Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşaq?» 7 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmla oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünkü həmişə yaxşılığımı deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». 8 İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmla oğlu Mikeyanı buraya götər». 9 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geyinib oturmuşdu. Hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların önündə peyğəmbərlik edirdi. 10 Kenaana oğlu Sidqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: "Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləcə buynuzlayacaqsan"». 11 Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». 12 Mikeyanı çağırmaq üçün gedən qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər padşahı bir ağızdan xoş sözələr deyir. Sənin sözün də onlardan birinin sözü kimi olsun və yaxşılığa danış». 13 Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and olsun ki, Allahım mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». 14 O, padşahın yanına gəldi və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa getməyək?» Mikeya ona dedi: «Gedin, qalib gələcəksiniz, onlar sizə təslim ediləcək». 15 Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and əidirim ki, mənə Rəbbin adı ilə həqiqətdən başqa bir

şey söyləməyəcəksən?» 16 Mikeya dedi: «Mən bütün İsrailli'ləri təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm. Rəbb dedi: «Onların ağası yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın». 17 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə demədimmi o mənim yaxşılığımı deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edəcək?» 18 Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit. Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və solunda durmuş gördüm. 19 Rəbb dedi: «Ramot-Gileada gedib həlak olması üçün Axavi kim tovlayacaq?» Biri elə dedi, o biri belə. 20 Bir ruh irəli çıxıb Rəbbin önündə dayandı və dedi: «Mən onu tovlayaram». Rəbb ona dedi: «Necə?» 21 O dedi: «Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağızında yalançı bir ruh olaram». Rəbb dedi: «Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan, get və belə elə». 22 Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu peyğəmbərlərinin ağızına yalançı bir ruh qoyub. Beləcə Rəbb başına bəla götirməyi qərara aldı». 23 Kenaana oğlu Sidqiya yaxınlaşdı və Mikeyanın yanağına vurub dedi: «Rəbbin Ruhu səndə danışmaq üçün məndən sənə hansı yolla keçdi?» 24 Mikeya dedi: «Sən gizlənmək üçün iç otağa girdiyin gün bunu biləcəksən». 25 İsrail padşahı dedi: «Mikeyanı götürün, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoaşın yanına göndərin. 26 Onlara söyləyin ki, padşah belə deyir: «Bu adamı zindana atın və mən salamat qayıdana qədər ona çox az çörək və su verərək zülm edin»». 27 Mikeya dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmələ danışmayıb». Sonra dedi: «Ey camaat, hamınız eşidin!» 28 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdi. 29 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəmi dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafəsini dəyişib döyüşə girdi. 30 Aram padşahı öz döyüş arabalarının başçılarına «nə kiçiklə, nə də böyükələ vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüş girin» deyə əmr etmişdi. 31 Döyüş arabalarının başçıları Yehoşafatı görəndə dedi: «İsrail padşahı budur». Dönüb onunla vuruşmağa getdilər. Yehoşafat çığırdı. Rəbb ona yardım etdi, Allah onları onun yanından geri çəkdi. 32 Döyüş arabalarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə onun ardından geri qayıtdılar. 33 Bir adam nişan almadan kaman çəkib İsrail padşahını zirehlərin birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabaçısına dedi: «Dön və məni döyüşdən çıxar, çünkü yaralanmışam». 34 O gün döyüş qızışdı. İsrail padşahı axşamacan öz döyüş

arabasında Aramlıların önünde söykənib dayandı. Günəş batmaqdə ikən o öldü.

19 Yəhuda padşahı Yehoşafat Yeruşəlimə, evinə salamat qayıtdı. 2 Xanani oğlu görücü Yehu onun öününe çıxdı və padşah Yehoşafata dedi: «Pis adama kömək etmək və Rəbbə nifrat edənləri sevmək sənə lazıim idimi? Bundan ötrü Rəbbin qəzəbi sənin üzərindədir. 3 Lakin sənin yaxşı işlərin də var: Aşera bütlərini ölkədən yox etdin və öz ürəyini Allahı axtarmaq üçün hazırladın». 4 Yehoşafat Yeruşəlimdə yaşadı. Təkrar Beer-Şevadan Efrayimin dağlıq bölgəsinə qədər xalq arasında gəzdi və onları atalarının Allahı Rəbbə tərəf döndərdi. 5 Ölkəyə, Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hakimlər - hər şəhərə bir hakim qoydu. 6 O, hakimlərə dedi: «Baxın ki nə edirsiniz, çünki insan üçün deyil, Rəbb üçün hakimlik edirsınız və hakimlik işində O sizinlədir. 7 İndi sizin üzərinizdə Rəbb qorxusu olsun. Ehtiyat edin, çünki Allahımız Rəbdə haqsızlıq, tərəfkeşlik, rüşvətxorluq yoxdur». 8 Yehoşafat Rəbbin hakimliyinə və mübahisəli işlər üçün Yeruşəlimə də bəzi Levililəri, kahinləri və İsrailin nəsil başçılarını təyin etdi. Onlar Yeruşəlimə qayıdanda 9 padşah onlara əmr edib dedi: «Rəbb qorxusu ilə, sədaqətlə və bütün ürkəklə belə edin: 10 öz şəhərlərində yaşayan qohumlarınızdan sizə gələcək hər mübahisəli iş üçün, istər qan işi olsun, istərsə də qanun, əmr, qayda və hökm barədə olsun, onlara xəbərdarlıq edin ki, Rəbbin qarşısında təqsirkar olmasınlar və Onun qəzəbi sizin və qohumlarınızın üzərinə gəlməsin. Belə etməklə siz təqsirkar olmayıacaqsınız. 11 Budur, Rəbbin hər işi üçün başçı kahin Amarya, padşahın hər işi üçün isə Yəhudanın qəbilə rəisi İsmail oğlu Zevadya başçınız olacaq, öünüzdə də Levililər məmər olacaq. Cəsaratlə davranışın. Rəbb yaxşılıq edənlərlə olsun».

20 Bundan sonra Moavlilar və Ammonlular, onlarla bərabər Maonlulardan bəzisi Yehoşafata qarşı döyüşmək üçün gəldi. 2 Adamlar gəldi və Yehoşafata bildirib dedi: «Dənizin o biri tərəfindən, Aramdan sənə qarşı böyük bir izdiham gəlir. İndi onlar Xaseson-Tamardadır. Bura En-Gedidir». 3 Yehoşafat qorxdu və üzünü Rəbbi axtarmağa döndərdi və bütün Yəhuda üçün oruc elan etdi. 4 Yəhudalılar Rəbdən kömək diləmək üçün toplandı, Yəhudanın bütün şəhərlərindən də Rəbbi axtarmaq üçün gəldilər. 5 Yehoşafat Rəbbin məbədində, yeni həyatın qabağında,

Yəhuda və Yeruşəlim camaatının önünde durub dedi: 6 «Ya Rəbb, atalarımızın Allahı, göylərdə olan Allah Sən deyilsənmi? Bütün millətlərin padşahlıqları üzərinə hakim olan Sən deyilsənmi? Qüdrətlə qüvvət Sənin əlindədir və heç kim Sənə qarşı dura bilməz. 7 Ey Allahımız, bu torpaqda yaşayınları xalqın İsrailin önünde qovan və onu dostun İbrahimin nəslinə əbədi olaraq verən Sən deyilsənmi? 8 Orada məskən saldilar, orada Sənin adına müqəddəs bir məbəd tikdilər və dedilər: 9 «Əgər üzərimizə bəla, cəza qılıncı, vəba və ya acliq gələrsə, adın bu məbəddə olduğuna görə bu məbədin önünde, yəni Sənin önünde də duracaqıq və çətin günlərdə Sənə fəryad edəcəyik, onda Sən eşidəcəksən və xilas edəcəksən». 10 İndi bax Ammonlular, Moavlilar, Seir dağının sakinləri nə edir! Misirdən gələrkən İsrailliləri onların torpağına girməyə qoymadın, İsraillilər də dönüb onları məhv etmədi. 11 Budur, biza ırs olaraq verdiyin Sənin mülkündən bizi qovmağa gələrək əvəzini necə ödəyirlər. 12 Ey Allahımız, onlara hökm etməyəcəksənmi? Çünki üzərimizə gələn bu böyük qoşuna qarşı gücümüz yoxdur və biz nə edəcəyimizi bilmirik, ancaq gözlərimiz Sənin üzərindədir». 13 Bütün Yəhudalılar uşaqları, qadınları və oğulları ilə birgə Rəbbin önünde durmuşdu. 14 Camaatın arasında olanda Asəf nəslindən olan bir Levili, Mattanya oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zəkəriyyə oğlu Yaxazielin üzərinə Rəbbin Ruhu gəldi. 15 O dedi: «Bütün Yəhudalılar, Yeruşəlimdə yaşayanlar və sən padşah Yehoşafat, yaxşı dirləyin! Rəbb sizə belə deyir: «Bu böyük qoşundan qorxmayın və ruhdan düşməyin, çünki döyüş sizin deyil, ancaq Allahındır. 16 Sabah onlara qarşı enin: budur, onlar Sis yoxusu ilə qalxır və onları vadinin sonunda, Yeruel çölünün önünde tapacaqsınız. 17 Bu səfərdə döyüşmək sizə lazıim olmayacaq. Ey Yəhudalılar və Yeruşəlimlilər, səf bağlayıb durun, sizinlə bərabər olan Rəbbin xilasını görün. Qorxmayın və ruhdan düşməyin. Sabah onların qarşısına gedin və Rəbb sizinlə olacaq». 18 Yehoşafat üzüstə yerə qapandı və bütün Yəhudalılar və Yeruşəlimdə yaşayanlar Rəbbə səcdə etmək üçün Rəbbin önünde yerə qapandı. 19 Qohat və Qorah nəsillərindən olan Levililər ayağa qalxıb İsrailin Allahı Rəbbə yüksək səslə şükür etdilər. 20 Onlar səhər tezdən qalxdı və Teqoa çölünə çıxdılar. Çıxdıqları zaman Yehoşafat durub dedi: «Ey Yəhuda və Yeruşəlimdə yaşayanlar, məni dirləyin: Allahınız Rəbbə inanın,

onda qorunacaqsınız, Onun peyğəmbərlərinə inanın və uğur qazanacaqsınız». **21** Xalqla məsləhət etdikdən sonra Rəbbə ilahi oxuyanları irəli qoydu ki, ordusunun öündə gedərək müqəddəs calalına həmd edib oxusunlar: «Rəbbə şükür edin, çünkü Onun məhəbbəti əbədidir». **22** Tərənnümlə həmdə başlıqları zaman Yəhudaya gələn Ammonlulara, Moavlilara və Seir dağının sakinlərinə qarşı Rəbb pusqu qurdu və onlar qırıldı. **23** Çünkü Ammonlularla Moavlilar Seir dağının sakinlərini qırıb tamam yox etmək üçün onlara qarşı qalxdı və Seir sakinlərini qırandan sonra bir-birlərini məhv etməyə başladı. **24** Yəhudalılar çöla baxan gözətçi yerinə çatıldıqda qoşuna baxıb yerə yixilmiş meytılər gördülər. Sağ qalan yox idi. **25** Yəhoşafat və onun xalqı onların qənimətini götürməyə gəldi, onların arasında çoxlu mallar, paltarlar və qiymətli şeylər tapdilar. Bunlardan o qədər yiğdilar ki, daşıya bilmədilər. Qənimət o qədər çox idi ki, onu üç gün yiğdilar. **26** Dördüncü gün Beraka vadisində Rəbbə həmd etmək üçün toplandılar. Bundan ötrü o yerin adını Beraka vadisi qoydular və bu güne qədər də belədir. **27** Bütün Yəhuda və Yeruşəlim xalqı Yəhoşafatın başçılığı altında sevinclə Yeruşəlimə qayıtdı, çünkü Rəbb düşmənlərini məhv edərək onları sevindirmişdi. **28** Çənglər, liralar və kərənaylar çalaraq Yeruşəlimə, Rəbbin məbədinə gəldilər. **29** İsrailin düşmənlərinə qarşı Rəbbin döyüdüyüni eşitdikdə bütün ölkələrdəki padşahlar üzərinə Allahın qorxusu düşdü. **30** Yəhoşafatın padşahlığında isə əmin-amanlıq oldu, çünkü Allahı ona hər tərəfdən dincilik verdi. **31** Yəhoşafat Yəhuda üzərində padşahlıq etdi. Padşah olduğu zaman otuz beş yaşında idi. O, Yeruşəlimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı Azuva idi. **32** O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər edərək bunlardan kənara çıxmadi. **33** Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmışdı və xalqın ürəyi hələ atalarının Allahı Rəbbə tərəf yönəlməmişdi. **34** Yəhoşafatın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail padşahlarının kitabına daxil olan Xanani oğlu Yehunun tarix kitabında yazılmışdır. **35** Ondan sonra Yəhuda padşahı Yəhoşafat pis işlər görən İsrail padşahı Axazya ilə razılığa gəldi. **36** Tarşışə getməyə gəmilər düzəltmək üçün onunla razılaşdı və gəmiləri Eşyon-Geverdə düzəltdilər. **37** Mareşadan olan Dodavın oğlu Eliezer Yəhoşafata qarşı peyğəmbərlik edib dedi: «Axazya

ilə razılığa gəldiyin üçün Rəbb sənin işlərini pozdu». Gəmilər parçalandı və Tarşışə gedə bilmədilər.

21 Yəhoşafat ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoram padşah oldu. **2** Onun qardaşları, Yəhoşafatın oğulları bunlar idi: Azarya, Yexiel, Zəkəriyyə, Azarya, Mikael və Şefatya. Bunların hamısı İsrail padşahı Yəhoşafatın oğulları idi. **3** Ataları onlara çoxlu hədiyyələr – qızıl, gümüş və qiymətli şeylər, bunlarla bərabər Yəhudada olan qalalı şəhərlər verdi. Padşahlığı isə Yehoram verdi, çünkü o, ilk oğul idi. **4** Yehoram atasının padşahlıq taxtına çıxıb möhkəmləndikdə bütün qardaşlarını və İsrail rəislərindən bəzisini də qılıncdan keçirdi. **5** Yehoram padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. **6** Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünkü Axavın qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **7** Ancaq Rəbb Davudla etdiyi əhəddən ötrü Davudun sülaləsini məhv etmək istəmədi. Çünkü Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çəraq verəcəyini vəd etmişdi. **8** Onun dövründə Edomlular üşyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və özlərinə bir padşah qoydular. **9** Yehoram rəisləri və bütün döyüş arabaları ilə birgə getdi. Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən Edomluları və araba rəislərini qırdı. **10** Beləcə Edomlular üşyan qaldırdı, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyil. Həmin vaxt Livnalılar da üşyan qaldırıb onun əsarəti altından çıxdılar, çünkü Yehoram atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi. **11** O, Yəhuda dağlarında da səcdəgahlar tikmişdi. Yeruşəlimdə yaşayanları da xəyanətə təhrik edib Yəhudanı da yoldan azdırılmışdı. **12** Ona peyğəmbər İlyasdan bu məktub geldi: «Atan Davudun Allahı Rəbb belə deyir: «Atan Yəhoşafatın və Yəhuda padşahı Asanın yolları ilə deyil, **13** ancaq İsrail padşahlarının yolu ilə getdin, Axav nəslinin etdiyi kimi Yəhudanı və Yeruşəlimdə yaşayanları xəyanətə təhrik etdin. Həm də atanın nəslindən qardaşlarını, səndən daha yaxşı olanları öldürdü. **14** Buna görə də Rəbb sənin xalqına, oğullarına, arvadlarına və bütün malına böyük zərbə vuracaq. **15** Sən isə ağır xəstələnəcəksən, elə bir siddətli xəstəlik keçirəcəksən ki, nəticədə bağırsaqların tökülcək». **16** Rəbb Yehoramı qarşı Filistililərin ruhunu və Kuşluların qonşuluğunda yaşayan ərəblərin ruhunu oyandırdı. **17**

Onlar Yəhudanın üstünə gəlib oraya hücum çəkdilər. Padşahın sarayında tapdıqları bütün mali, onun oğullarını və arvadlarını apardılar. Oğullarının ən balacası Axazyadan başqa oğlu qalmadı. **18** Bunların hamisindən sonra Rabb Yehoramı bağırsaqlarından sağalmaz bir xəstəliklə vurdu. **19** Onun xəstəliyi gündən-günə siddətləndi. Nəhayət, ikinci ilin sonunda xəstəliyinə görə bağırsaqları töküldü və o, siddətli ağırilarla öldü. Onun xalqı Yehoramın ataları üçün tonqal yandırıldığı kimi onun xatirinə yandırmadı. **20** Yehoram padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. Ölümüün heç kəs təəssüf etmədi. Onu Davudun şəhərində basdırıldılar, lakin padşahların qəbirlərində basdırmadılar.

22 Yeruşəlimdə yaşayınlar onun yerinə ən kiçik oğlu

Axazyanı padşah etdilər, çünki Ərəblərlə birgə ordugaha girən dəstələr bütün böyükləri öldürmişdər. Beləcə Yəhuda padşahı Yehoramın oğlu Axazyə padşah oldu. **2** Axazyə padşah olduğu vaxt qırx iki yaşında idi və Yeruşəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. **3** Axazyə da Axav nəslinin yolları ilə getdi, çünki anası ona pislik etmək öyrədirdi. **4** O da Axav nəslə kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. Çünki atasının ölümündən sonra məhvi üçün bu adamlar onun məsləhətçiləri oldu. **5** Onların məsləhəti ilə Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq üçün İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladı. **6** Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən aldığı yaraları sağaltmaq üçün Izreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazyə, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün Izreelə gəldi, çünki o yaralı idi. **7** Axazyanın bu yolla məhv olması Allahdan idi. O, Yehoramın yanına gəldi və oraya gəlib Axav nəslini yox etmək üçün Rəbbin məsh etdiyi Nimşə oğlu Yehuya qarşı Yehoramla birgə çıxdı. **8** Yehu Axav nəslinə hökmü icra edərkən Yəhuda rəislərini və Axazyanın ona xidmət edən qardaşı oğullarını tapdı və onları öldürdü. **9** Axazyanı axtardı və onu Samariyada gizləndiyi halda tutdular. Yehunun yanına gətirdilər və onu öldürdülər. Sonra onu basdırıldılar, çünki dedilər: «Rəbbi bütün ürəyi ilə axtaran Yehoşafatın oğlu budur». Beləliklə, Axazyanın nəslində padşahlığı əldə saxlaya biləcək adam qalmadı. **10** Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyüünü görəndə qalxıb Yəhudanın bütün padşah nəslini məhv etdi. **11** Ancaq padşahın qızı

Yehoşeva öldürülən şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoaşı gizlincə apardı və onu dayəsi ilə birgə yataq otığında yerləşdirdi. Kahin Yehoyadanın arvadı və padşah Yehoramın qızı olan Yehoşeva Axazyanın bacısı olduğu üçün Yoaşı Atalyadan gizlətdi ki, Atalya onu öldürməsin. **12** Yoaş altı il gizli olaraq Allahın məbədində onlarla birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi.

23 Yedinci ildə Yehoyada cəsarətləndi və yüzbaşılardı

Yeroxam oğlu Azarya, Yehoxanan oğlu İsmail, Oved oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya və Zikri oğlu Elişafatla əhd etdi. **2** Onlar Yəhudanı gəzib oranın bütün şəhərlərindən Levililəri və İsrailin nəsil başçılarını topladılar və Yeruşəlimə gəldilər. **3** Bütün camaat Allahın məbədində padşahla əhd bağladı. Yehoyada onlara dedi: «Padşahın oğlu budur. Davud oğulları haqqında Rəbbin söylədiyi kimi padşahlıq edəcək. **4** Siz belə edin: sizdən Şənbə günü növbə çəkən kahinlərin və Levililərin üçdə biri astanada duran qapıçılar olsun, **5** üçdə biri padşah sarayında və üçdə biri Bünövrə darvazasında olsun. Bütün xalq isə Rəbbin məbədinin həyatında olsun. **6** Ancaq kahinlərdən və xidmət edən Levililərdən başqa Rəbbin məbədinə heç kəs girməsin, onlar gırsın, çünki müqəddəsdirlər. Bütün xalq isə Rəbbin buyurduğunu qorusun. **7** Levililər hər biri silahı əlində padşahı hər tərəfdən əhatəyə alınsın, məbədə girən hər kəs öldürülsün. Onlar padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olsun». **8** Levililərlə bütün Yəhudalılar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi etdilər. Hər biri öz adamlarını, Şənbə günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları götürdü, çünki kahin Yehoyada bölmələrin heç birini buraxmamışdı. **9** Kahin Yehoyada yüzbaşılara Allahın məbədində olan padşah Davudun nizələrini, qalxanlarını və sıpərlərini verdi. **10** Bütün xalqı məbədin sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın ətrafında qoydu. Hər kəsin silahı əlində idi. **11** Yehoyada ilə oğulları şahzadəni irəli çıxardılar və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdilər. Onu padşah olmaq üçün məsh etdilər və «Yaşasın padşah!» dedilər. **12** Atalya qaçısan və padşahı alqışlayan xalqın səsini eşitdikdə xalqın yanına, Rəbbin məbədinə gəldi. **13** O baxıb gördü ki, padşah girəcək yerdə öz sütununun yanında dayanmışdır və rəislərlə kərənay çalanlar da padşahın yanındadır. Bütün ölkə xalqı sevinərək

kərənay çalırdı. İlahiçilər də musiqi alətləri çalaraq ucadan həmd edirdilər. Atalya paltarını cırıb bağırdı: «Xəyanət! Xəyanət!» **14** Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşılırı çağırıb dedi: «Onu cərgələrin arasından çıxarıv və dalınca galən qılıncla öldürülsün». Çünkü kahin «onu Rəbbin məbədində öldürməyin» demişdi. **15** Atalyanı tutub sarayın atlar darvazasının girəcək yerinə gətirdilər və orada onu öldürdülər. **16** Yehoyada özü və bütün xalqla padşah arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı olsun. **17** Bütün xalq Baal məbədinə getdi. Onu dağıdıb qurbangahlarını və bütürlərini parça-parça etdilər. Baalın kahini Mattanı da qurbangahların öündə öldürdülər. **18** Yehoyada Rəbbin məbədi üzərində məsuliyyəti Davudun Rəbbin evində bölmələrə ayırdığı Levili kahinlərə verdi. Davud onları öz qaydasına görə sevinclə və musiqi ilə Musanın Qanununda yazıldığı kimi Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin məbədina qoymuşdu. **19** Hər hansı yolla natəmiz bir kəs girməsin deyə Rəbbin məbədinin qapılarına qəpiçilər qoydu. **20** O, yüzbaşılırı, əyanları, xalqın valilərini, bütün ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən düşürtüdülər və yuxarı darvazadan keçib saraya gəldilər. Padşahi padşahlıq taxtında oturtdular. **21** Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi, çünkü Atalyanı qılıncla öldürmüdüdülər.

24 Yoşa padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi və Yeruşəlimdə qırıx il padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. **2** Yoşa kahin Yehoyadanın bütün ömrü boyu Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **3** Yehoyada ona iki arvad aldı. O, oğullar və qızlar atası oldu. **4** Bundan sonra Yoşa Rəbbin məbədini bərpa etməyi qərara aldı. **5** Kahinlərlə Levililəri toplayıb onlara dedi: «Yəhudanın şəhərlərinə çıxın və Allahımızın məbədini hər il təmir etmək üçün bütün İsraililərdən pul toplayın, bu işi görməyə tələsin». Ancaq Levililər tələsmədi. **6** Başçı olan Yehoyadanı padşah çağırırdı və ona dedi: «Rəbbin qulu Musanın və İsrail camaatının Şəhadət çadırı üçün qoyduqları vergini Yəhudadan və Yeruşəlimdən gətirmələrini nə üçün Levililərdən tələb etmədin?» **7** Çünkü o pis qadın Atalyanın oğulları Allahın məbədini viran etmişdilər və Rəbbin məbədinin bütün müqəddəs şeylərini də Baal bütürləri üçün işlətmışdilər. **8** Padşah əmr etdi və bir sandıq düzəldib onu Rəbbin məbədinin darvazasına,

bayır tərəfə qoydular. **9** Allahın qulu Musanın çöldə İsrail üzərinə qoymuş vergini Rəbb üçün gətirsinlər deyə Yəhudada və Yeruşəlimdə elan etdilər. **10** Rəislərlə bütün xalq sevindi və sandıq dolana qədər vergini gətirib onun içində qoydular. **11** Padşahlığın məmurları Levililərin onların yanına gətirdikləri sandığın içində çox pul olduğunu gördükələri vaxt padşahın mirzəsi ilə başçı kahinin məmuru gəlib sandığı boşaldar, sonra onu yena yerinə qaytarardılar. Hər gün beləcə etməklə olduqca çox pul topladılar. **12** Padşahla Yehoyada onu Rəbbin məbədinin xidmət işini görənlərə verdilər və Rəbbin məbədini bərpa etmək üçün daşyonganları və dülğərləri, Rəbbin məbədini təmir etmək üçün dəmir və tunc ustalarını muzdla tuttular. **13** İşçilər işlədilər, təmir işi onların əlində irəli getdi və Allahın məbədini qaydasına salıb onu möhkəmləndirdilər. **14** İki qurtardıqları vaxt yerdə qalan pulu padşahın və Yehoyadanın öünüə gətirdilər və bununla Rəbbin məbədi üçün əşyalar - xidmət və yandırma qurbanları üçün əşyalar, nimçələr, qızıl və gümüş əşyalar düzəldilər. Onlar Yehoyadanın bütün ömrü boyu daim Rəbbin məbədində yandırma qurbanları təqdim edərdi. **15** Yehoyada qocalıb yaşa doldu və öldü. O, öldüyü zaman yüz otuz yaşında idi. **16** Onu Davudun şəhərində padşahların yanında basıldılar, çünkü İsrail üçün və Allahla məbədi üçün yaxşılıq etmişdi. **17** Yehoyadanın ölümündən sonra Yəhuda rəisləri gəlib padşaha baş aydılər. O zaman padşah onlara qulaq asdı. **18** Xalq atalarının Allahı Rəbbin məbədini tərk etdi, Aşera bütürlərinə və başqa bütürlərə qulluq etdi. Onların bu günahından ötrü Yəhuda ilə Yeruşəlim üzərinə qəzəb gəldi. **19** Rəbb onları Özünə tərəf döndərmək üçün onların yanına peyğəmbərlər göndərdi və peyğəmbərlər onlara qarşı şəhadət etdilər, ancaq xalq qulaq asmadı. **20** Kahin Yehoyadanın oğlu Zəkəriyyənin üzərinə Allahın Ruhu gəldi və xalqın arasında çıxış edib onlara dedi: «Allah belə deyir: nə üçün Rəbbin əmrlərini pozursunuz? İşləriniz yaxşı getməz, çünkü siz Rəbbi tərk etdiyiniz kimi O da siz tərk etdi». **21** Ona qarşı qəsd hazırladılar və onu padşahın əmri ilə Rəbbin məbədinin həyatında daşqalaq etdilər. **22** Beləcə padşah Yoşa Zəkəriyyənin də atası Yehoyadanın ona etdiyi xeyirxahlığı yada salmadı və oğlunu öldürdü. O da olərkən dedi: «Rəbb görsün və hökm etsin». **23** O biri ilin əvvəlində Aram orduşunu onun üstünə gəldi. Onlar Yəhudaya və Yeruşəlimə hücum etdilər.

Xalqın bütün rəislərini xalqın arasından götürüb məhv etdilər və onlardan alınan bütün qəniməti Dəməşq padşahına göndərdilər. **24** Aramlılar az qoşunla gəldikləri halda Rəbb çox böyük bir orduyu onlara təslim etdi, çünki xalq atalarının Allahı Rəbdən üz döndəmişdi. Beləliklə, Yoaş qarşı hökmü icra etdilər. **25** Yoaşın yanından getdikləri zaman onu ağır yaralı vəziyyətdə qoydular. Onun əyanları kahin Yehoyadanın oğullarının qanına görə ona qarşı qəsd hazırladılar və onu yatağında öldürdülər. Yoaş öldü və onu Davudun şəhərində basdırıldılar, ancaq padşahların məqbərəsində basdırmadılar. **26** Ona qarşı qəsd quranlar bunlardır: Ammonlu qadın Şimatın oğlu Zavad və Moavlı qadın Shimritin oğlu Yehozavad. **27** Yoaşın oğulları, ona edilən çoxlu xəbərdarlıq və Allah məbədinin bərpası barədə padşahların tarix kitabında yazılmışdır. Onun yerinə oğlu Amasya padşah oldu.

25 Amasya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusalimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yerusalımdən olub adı Yehoaddan idi. **2** Amasya Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, ancaq bunları bütün ürəyi ilə etmədi. **3** Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya atasını öldürmiş əyanlarını öldürdü. **4** Ancaq Musanın Qanun kitabında yazıldığı kimi qatillərin oğullarını öldürmədi, çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir». **5** Amasya Yəhudalıları topladı, nəsillərinə görə bütün Yəhudalıları və Binyaminliləri minbaşlarının və yüzbaşlarının başçılığı altında düzdü. İyirmi yaşda və ondan yuxarı olanları yiğib onların arasından nizə və sıpər daşıyan, döyüşmək bacaran üç yüz min adam seçdi. **6** Yüz talant gümüşə İsraildən yüz min igid döyüşünü də muzdla tutdu. **7** Ancaq bir Allah adımı gəlib ona dedi: «Ey padşah, qoy İsrail ordusunu səninlə bərabər getməsin, çünki Rəbb İsraililərlə, bütün bu Efrayimlilərlə deyil. **8** Əgər getsən, tək get, döyüşdə cəsarətli ol, amma Allah səni düşmənin önündə büdrədəcək, çünki Allahda yardım etməyə və büdrətməyə qüdrət var». **9** Amasya Allah adamına dedi: «Ancaq İsrail ordusuna verdiyim yüz talant üçün nə edim?» Allah adamı dedi: «Rəbb sənə bundan artığını verə bilər». **10** Amasya Efrayimdən yanına galən ordunu yerlərinə getmək üçün ayırdı. Bundan ötrü Yəhudaya qarşı onların qəzəbi alovlandı və qızığın qəzəblə yerlərinə qayıtdılar. **11** Amasya

cəsarətləndi və xalqını götürüb Duz dərəsinə getdi, Seirlilərdən on min nəfəri qırdı. **12** Yəhudalılar sağ qalan daha on min nəfəri əsir aldılar, onları qayanın başına gətirib oradan aşağı atdılar. Onların hamısı parça-parça oldu. **13** Ancaq özü ilə birgə döyüş getməsinlər deyə Amasyanın geri göndərdiyi ordunun əsgərləri Samariyadan Bet-Xorona qədər Yəhuda şəhərlərinə basqın etdilər. Onlardan üç min nəfəri qırıldılar və qarət olunmuş çoxlu qənimət ələ keçirdilər. **14** Amasya Edomluları qırıb galidikdən sonra Seirlilərin bütürərini gətirib onları özü üçün allahlar olaraq qoydu. O bunların önündə səcdə etdi və onlara buxur yandırdı. **15** Amasyaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və onun yanına bir peyğəmbər göndərdi. Bu peyğəmbər ona dedi: «Nə üçün o xalqın allahlarına üz tutdu? Onlar öz xalqlarını sənin əlindən qurtara bilmədilər». **16** Bunu söyləyərkən Amasya ona dedi: «Məgər səni padşaha məsləhətçi qoymuşuq? Sus, ölməkmi istəyirsən?» Peyğəmbər vaz keçib dedi: «Allahın səni məhv etməyə qərar verdiyini bilirəm, çünki bunu etdin və mənim məsləhətimə qulaq asmadın». **17** Yəhuda padşahı Amasya məsləhətləşib İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz oğlu Yoaşın yanına xəbər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». **18** İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı sidr ağacına xəbər göndərib “qızını oğluma arvad olmaq üçün ver” dedi. Amma Livanda olan bir çöl heyvani keçərək qanqalı tapdaladı. **19** Sən “Edomluları qırdım” deyərək ürəyin qırurlanıb, bununla öyüñürsən. İndi öz evində otur. Nə üçün sən Yəhudalılarla birlikdə bələya düşmək üçün münəaqışəyə atılırsan?» **20** Ancaq Amasya qulaq asmadı. Bu iş onları Yoaşın əlinə təslim etmək üçün Allahdan oldu, çünki Amasya Edomun allahlarına üz tutmuşdu. **21** İsrail padşahı Yoaş çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı. **22** Yəhudalılar İsraililərin önündə məğlub oldu və hər kəs öz evinə qaçıdı. **23** İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Axazyə oğlu Yoaş oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutub onu Yerusalimə gətirdi. O, şəhər divarının Efrayim darvazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını uçurdu. **24** Bütün qızıl-gümüşü, Allahın məbədində Oved-Edomun ixtiyarında olan bütün əşyaları, sarayın xəzinələrini apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb Samariyaya qayıtdı. **25** Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın ölümündən sonra on beş il

yaşadı. **26** Amasyanın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **27** Amasya Rəbbin yolundan azlığı vaxtdan başlayaraq Yeruşəlimdə ona qarşı qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçıdı, ancaq Lakişə onun dalınca adamlar göndərdilər və orada onu öldürdülər. **28** Onu atlar üstündə gətirib Yəhuda şəhərində, atalarının yanında basıldılar.

26 Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşı Uzziyanı götürüb atası Amasyanın yerinə padşah etdi. **2** Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elati Yəhudaya qaytarib onu tikdi. **3** Uzziya padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yeruşəlimdə əlli iki il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yekolya idi. **4** Uzziya atası Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **5** Allahdan qorxmağı öyrədən Zəkəriyyənin ömrü boyu Uzziya Allahı axtarırdı və Rəbbi axtardığı dövrə Allah onun işini avand etdi. **6** O çıxıb Filiştililərə qarşı döyüşdü və Qat, Yavne və Aşdod şəhərlərinin divarlarını yıxdı. Aşdod torpağında və Filiştililər arasında şəhərlər tikdi. **7** Filiştililərə, Qur-Baalda yaşayan Ərəblərə və Maonlulara qarşı Allah ona yardım etdi. **8** Ammonlular Uzziyaya vergi verirdilər. Onun şöhrəti Misirin girəcəyinə qədər yayıldı, çünkü get-gedə çox güclü oldu. **9** Uzziya Yeruşəlimdə Künc və Dərə darvazaları, divarın küçü üzərində möhkəm qüllələr düzəltdi. **10** O, çöldə də qüllələr düzəltdi və çoxlu su anbarı üçün yer qazdı, çünkü yamachi-düzenlikli bölgədə və düzənlikdə çoxlu heyvanları vardi. Dağlarda və Karmeldə əkinçilər və üzümçülər qoydu, çünkü torpağı çox sevərdi. **11** Uzziyanın döyüşməyi bacaran ordusunda qayda belə idi. Padşahın qoşun başçılarından biri olan Xananyanın nəzarəti altında ordu mirzə Yeielin və məmər Maaseyanın düzdüyü dəstələrin saylarına görə dəstə-dəstə döyüşə çıxardı. **12** Nəsil başçılarının ümumi sayı iki min altı yüz nəfər igid döyüşü idi. **13** Onların əli altında düşmənə qarşı padşaha yardım etmək üçün böyük igidliliklə döyüşən üç yüz yeddi min beş yüz nəfərlik hərbi qüvvə vardi. **14** Uzziya bütün ordu üçün qalxanlar, nizələr, dəbilqələr, zirehlər, kamanlar və sapand daşları hazırladı. **15** Yeruşəlimdə oxlar və böyük daşlar atmaq üçün məharətli adamların icad etdiyi mancanaqlar düzəldib qüllələr və künclər üzərinə qoydu. Onun şöhrəti uzaqlara yayıldı, çünkü ona möcüzəli şəkildə kömək

olunduğuuna görə çox möhkəmləndi. **16** Ancaq Uzziya qüvvətlənəndə öz hələki üçün onun ürəyi qırurlaşdı. Allahı Rəbbə qarşı xainlik edərək buxur qurbangahı üzərində buxur yandırmaq üçün Rəbbin məbədində daxil oldu. **17** Kahin Azarya və onunla bərabər Rəbbin səksən igid kahini onun ardınca girdi. **18** Padşah Uzziyaya qarşı durdular və ona dedilər: «Ey Uzziya, Rəbbə buxur yandırmaq sənən işin deyil, buxur yandırmaq üçün təqdis edilmiş Harun nəslindən olan kahinlərin işidir, Müqəddəs məkandan çıx, çünkü xainlik etdin və bu iş Rəbb Allahdan sənə izzət gətirməyəcək». **19** Uzziya qəzəbləndi. Buxur yandırmaq üçün onun əlində buxurdan vardi. Kahinlərə qarşı qəzəbləndikdə onların önündə Rəbbin məbədində, buxur qurbangahının yanında alnından cüzama tutuldu. **20** Başçı kahin Azarya və bütün kahinlər ona baxıb alnından cüzama tutulduğunu gördülər. Onu oradan tez bayırı çıxartdılar. Özü də çıxmamaq tələdi, çünkü Rəbb ona bəla göndərmişdi. **21** Padşah Uzziya ölüm gününə qədər cüzamlı qaldı. O başqa bir evdə yaşayırırdı, çünkü cüzamlı olduğu üçün Rəbbin məbədindən uzaqlaşdırıldı. Onun oğlu Yotam isə saray üzərində olaraq ölkə xalqına hökm edirdi. **22** Uzziyanın qalan işləri barədə, ilk işlərindən son işlərinə qədər Amots oğlu peyğəmbər Yesaya yazmışdır. **23** Uzziya ataları ilə uyudu və onu padşahların qəbiristanlığında, atalarının yanında basıldılar, çünkü «cüzamlıdır» dedilər. Onun yerinə oğlu Yotam padşah oldu.

27 Yotam padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlıq etdi. Anası Sadoqun qızı Yeruşa idi. **2** Yotam atası Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, ancaq Rəbbin məbədinin böyük otağına girmədi. Xalq hələ də pozğunluq edirdi. **3** O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltdi, Ofel divarında çoxlu tikinti işi gördü. **4** Yəhudanın dağlıq bölgəsində şəhərlər, meşələrdə qalalar və qüllələr tikdi. **5** Yotam Ammonlular padşahına qarşı vuruşdu və onları məğlub etdi. Ammonlular ona o il yüz talant gümüş və on min kor bugda, on min kor arpa verdi. İkinci və üçüncü il də Ammonlular ona bu qədər ödədi. **6** Yotam qüvvətləndi, çünkü Allahı Rəbbin önündə öz yollarını düzəltmişdi. **7** Yotamın qalan işləri, bütün döyüşləri və əməlləri barədə İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır. **8** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlıq etdi.

9 Yotam ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

28 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və

Yerusəlimdə on altı il padşahlıq etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi. 2 Axaz İsrail padşahlarının yolları ilə getdi, həm də Baallar üçün tökma bütlər düzəltdi. 3 Ben-Hinnom vadisində buxur yandırdı və Rəbbin İsrail övladları önündən qovduğu millətlərin iyrancı əməllərini edərək oğullarını odda yandırdı. 4 O, səcdəgahlarda, təpələr üzərində və hər kölgəli ağaç altında qurban gətirər və buxur yandırırdı. 5 Bundan ötrü Allahı Rəbb onu Aram padşahına təslim etdi. Aramlılar onu məglub edib çoxlu əsir götürdürlər və onları Dəməşqə gətirdilər. Özü də İsrail padşahına təslim edildi. O da onu böyük tələfatla məglub etdi. 6 Remalya oğlu Peqah Yəhudada yüz iyirmi min adamı bir gündə öldürdü, hamısı igid adam idi. Çünkü onlar atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi. 7 Efrayimli bir igid olan Zikri padşahın oğlu Maaseyanı və saray rəisi Azriqamı, padşahdan sonra ikinci adam olan Elqanani da öldürdü. 8 İsraililər öz qohumlarından qadınlar, oğullar, qızlar, iki yüz min nəfər əsir götürdü, həm də onlardan çoxlu qənimət götürüb Samariyaya apardılar. 9 Ancaq orada Rəbbin bir peyğəmbəri vardı, adı Oded idi. O, Samariyaya gələn ordunun qarşısına çıxdı və onlara dedi: «Budur, atalarınızın Allahı Rəbb Yəhudaya qarşı qəzəbləndiyi üçün onları sizə təslim etdi, siz də göylərə çatan qəzəblə onları öldürdüünüz. 10 İndi Yəhuda və Yerusəlim xalqını kölə və cariya olaraq özünüzə tabe etmək istəyirsiniz. Ancaq sizin də Allahınız Rəbbə qarşı təqsiriniz yoxdurmu? 11 İndi mənə qulaq asın! Qohumlarınızdan aldığıınız əsirləri geri göndərin, çünkü Rəbbin qızığın qəzəbi üzərinizdədir». 12 Efrayimliların başçılarından olan Yehoxanan oğlu Azarya, Meşillemot oğlu Berekyə, Şallum oğlu Yexizqiya və Xadlay oğlu Amasa döyüşdən gələnlərə qarşı qalxıb dedi: 13 «Əsirləri buraya gətirməyin, çünkü etmək istədiyiniz şey Rəbbə qarşı üzərimizə təqsir gətirməklə günahlarımıza və təqsirlərimizi artıracaq. Onsuz da təqsirimiz çoxdur və İsrail üzərinə qızığın qəzəb var». 14 Silahlı əsgərlər əsirləri və qəniməti rəislərin və bütün camaatın öünüə qoydular. 15 Adları çəkilən adamlar qalxdı və əsirləri götürüb onlardan çılpaq olanların hamısını qənimətdən götürülmüş paltar

və çarıqla geyindirdilər. Onları yedirib-içirdilər və onlara yağ sürtdülər, zəif olanların hamısını eşşəklərə mindirdilər və onları xurma ağacları şəhəri Yerixoya - qohumlarının yanına apardılar və sonra Samariyaya qayıtdılar. 16 O zaman padşah Axaz özü üçün kömək istəyərək Aşşur padşahlarına xəbər göndərdi. 17 Çünkü yenə Edomlular gəlib Yəhuduluları məğlub edib əsir götürüdürlər. 18 Filiştilər də yamaclı-düzənlikli bölgədə və Yəhudanın cənubunda olan şəhərlərə basqın etdilər. Bet-Şemeşi, Ayyalonu, Gederotu və Soko ilə qəsəbələrini, Timna ilə qəsəbələrini və Gimzo ilə qəsəbələrini almışdılar və orada yaşayırdılar. 19 Beləcə İsrail padşahı Axazın üzündən Rəbb Yəhudanı alçaltmışdı, çünkü o, Yəhudada azgınlıq edib Rəbbə qarşı çox xainlik etmişdi. 20 Aşşur padşahı Tiqlat-Pileser onun üstünə gəlib kömək etmək əvəzinə onu sixışdırıldı. 21 Axaz Rəbbin məbədindən, saraydan və rəislərin evlərindən pay toplayıb onu Aşşur padşahına vermişdi. Ancaq bu ona kömək etmədi. 22 Bu padşah Axaz sixıntılı vaxtında Rəbbə qarşı xainliyi artırdı. 23 Onu məglub edən Dəməşqililərin bütlərinə qurban kəsdi və dedi: «Madam ki Aram padşahlarının allahları onlara kömək etdilər, mən də onlara qurban kəsəcəyəm ki, mənə də kömək etsinlər». Ancaq bunlar onun və bütün İsrailin büdrəməsinə səbəb oldu. 24 Axaz Allahın məbədinin əşyalarını yiğib parçaladı və Rəbbin məbədinin qapılarını bağladı. Yerusəlimin hər küncündə özü üçün qurbangahlar, 25 Yəhudanın hər şəhərində başqa allahlara buxur yandırmak üçün səcdəgahlar düzəltdi. Beləcə atalarının Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi. 26 Onun qalan işləri və bütün əməlləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. 27 Axaz ataları ilə uyudu və onu Yerusəlim şəhərində basdırıldı. Onu İsrail padşahlarının qəbirlərinə qoymadılar. Onun yerinə oğlu Xızqiya padşah oldu.

29 Xızqiya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zekəriyyə qızı Aviya idi. 2 Xızqiya babası Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 3 Xızqiya padşahlığının birinci ilində, birinci ayda Rəbbin məbədinin qapılarını açdı və onları təmir etdi. 4 Kahinləri və Levililəri içəri çağırdı, onları şərqi meydanına topladı. 5 Xızqiya onlara dedi: «Ey Levililər, mən ni diniyin! İndi özünüüzü və atalarınızın Allahı Rəbbin məbədini təqdis edin və

müqəddəs yerdən murdar şeyləri çıxarıın. **6** Atalarımız Rəbbin gözündə xainlik və pis olan işlər edib Ona tərk etdilər. Rəbbin məskənindən üz döndərib Ona arxa çevirdilər. **7** Eyvanın qapılarını bağladılar, çıraqları söndürdülər, İsrail Allahının müqəddəs yerində buxur yandırmadılar və yandırma qurbanları gətirmədilər. **8** Yəhuda və Yeruşəlim üzərinə Rəbbin qəzəbi gəldi və gözlərinizlə gördüyünüz kimi onları dəhşət, heyrat və təhqir hədəfinə əvvirdi. **9** Ona görə də atalarımız qlincla öldürülmüş, oğullarımız, qızlarımız və arvadlarımız əsirlikdədir. **10** İndi isə İsrailin Allahı Rəbb ilə əhd bağlamağı ürəyimə qoydum ki, Öz qızığın qəzəbini bizdən döndərsin. **11** Oğullarım, laqeyd olmayın, cünki Rəbb sizi seçib ki, Onun öündə xidmət edəsiniz və Onun buxur yandıran xidmətçiləri olasınız». **12** Levililərdən bu adamlar qalxdı: Qohat nəslindən Amasay oğlu Maxat və Azarya oğlu Yoel; Merari nəslindən Avdi oğlu Qiş və Yehallelel oğlu Azarya; Gərşən nəslindən Zimma oğlu Yoah və Yoah oğlu Eden; **13** Elisafan nəslindən Şimri və Yeiil; Asəf nəslindən Zəkəriyyə və Mattanya; **14** Heman nəslindən Yexiel, Şimeyi və Yedutun nəslindən Şemaya və Uzziel. **15** Onlar qohumlarını topladı və özlərini təqdis etdi. Padşahın əmr etdiyi kimi Rəbbin sözünə görə Rəbbin məbədini təmizləmək üçün getdilər. **16** Kahinlər isə Rəbbin məbədinin içərisinə girib oranı təmizlədilər və böyük otaqda tapdıqları bütün murdar şeyləri məbədin həyatınə çıxartdılar. Levililər isə onları götürüb bayra, Qidron vadisinə apardı. **17** Birinci ayın birinci günündə təqdisetmə işinə başladılar və həmin ayın səkkizinci günündə Rəbbin eyvanına qədər çatdılar. Səkkiz gün Rəbbin məbədini təqdis etdilər və birinci ayın on altıncı günündə bitirdilər. **18** Onlar padşah Xizqiyanın yanına girib dedilər: «Biz Rəbbin bütün məbədini, yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbanighthini və onun bütün avadanlığını, təqdis çörəkləri qoyulan masanı və onun bütün ləvazimatını təmizlədik. **19** Padşah Axaz padşah olanda xainlik edib tulladığı bütün əşyaları da hazırladıq və təqdis etdik. İndi onlar Rəbbin qurbanighthini öündədər». **20** Padşah Xizqiya səhər tezdən durdu və şəhərin rəislərini toplayıb Rəbbin məbədini qalxdı. **21** Padşahlıq, Müqəddəs məkan, Yəhudilərlər üçün qəzəbi qurbanı olaraq yeddi buğa, yeddi qoç, yeddi quzu və yeddi təkə gətirdilər. O, Harun nəslindən olan kahinlərə əmr etdi ki, onları Rəbbin qurbanighthində qurban gətirsinlər. **22** Mal-qarəni kəsdilər və kahinlər qanı

götürüb qurbanightha səpdilər, qoçları kəsdilər və qanı qurbanightha səpdilər, qızuları kəsdilər və qanı qurbanightha səpdilər. **23** Təkələri isə qəzəbi qurbanı olmaq üçün padşahın və camaatın öünüə gətirdilər və əllərini onların üstünə qoydular. **24** Kahinlər onları kəsdi və qurbanightha qəzəbi qurbanı olaraq onların qanını bütün İsraililərin günahlarını bağışlamaq üçün axıtdı. Cünki padşah əmr etmişdi ki, yandırma qurbanı və qəzəbi qurbanı bütün İsrail üçün gətirilsin. **25** Davudun, padşahın görücüüsü Qadın və peyğəmbər Natanın əmrinə görə Xizqiya Levililəri sinclərlə, çənglərlə və liralarla Rəbbin məbədində qoydu. Bu əmr peyğəmbərlər vasitəsilə Rəbdən gəlmişdi. **26** Levililər Davudun musiqi alətləri ilə, kahinlər kərənaylarla dayandı. **27** Xizqiya əmr etdi ki, yandırma qurbanı qurbanightha təqdim edilsin. Yandırma qurbanının təqdimi başlananda kərənayların və İsrail padşahı Davudun musiqi alətlərinin sədasi altında Rəbbin ilahisi də başlandı. **28** Bütün camaat səcdə etdi, ilahiçilər ilahi oxudu, kərənay çalanlar çaldı. Bunların hamısı yandırma qurbanının təqdimi qurtarana qədər davam etdi. **29** Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda padşah və yanında olanların hamısı əyilib səcdə etdi. **30** Padşah Xizqiya və rəislər Levililərə əmr etdilər ki, Davudun və görücü Asəfin sözləri ilə Rəbbə həmd oxusunlar. Onlar sevinclə həmd oxudu və əyilib səcdə etdilər. **31** Sonra Xizqiya dedi: «İndi özünüyü Rəbbə həsr etdiniz, yaxın galin, Rəbbin məbədini qurbanlar və şükür təqdimləri gətirin». Camaat qurbanlar və şükür təqdimləri gətirdi, ürəyi istəyənlərin hamısı yandırma qurbanları təqdim etdi. **32** Camaatın gətirdiyi yandırma qurbanlarının sayı yetmiş baş mal-qara, yüz qoç, iki yüz quzu idi. Bunların hamısı Rəbbə yandırma qurbanı gətirildi. **33** Təqdis olunan heyvanların sayı isə altı yüz baş mal-qara və üç min baş qoyun-keçi idi. **34** Ancaq kahinlər az idi və bütün yandırma qurbanlarının dərisini soya bilmədilər. İş qurtarana və kahinlər özlərini təqdis edənə qədər qohumları olan Levililər kahinlərə kömək etdilər. Cünki Levililər kahinlərdən artıq sidq ürəklə özlərini təqdis etmişdi. **35** Ünsiyət qurbanlarının yağı və yandırma qurbanları ilə birgə gətirilmiş tökmə təqdimlər də çox idi. Beləcə Rəbbin məbədinin xidməti bərpa olundu. **36** Allahın xalq üçün görüyüyü işinə görə Xizqiya və bütün xalq sevindi. Cünki bu iş gözlənilmədən olmuşdu.

30 Xizqiya İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etmək üçün Yeruşəlimdə olan Rəbbin məbədinə gələnlər deyə bütün İsraillilər və Yəhudalılara xəbər göndərdi, Efrayimlilər və Menaşelilər də məktublar yazdı. 2 Yeruşəlimdə padşahla rəislər və bütün camaat Pasxa bayramını ikinci ayda keçirmək barədə qərara gəlmişdi. 3 Çünkü lazımi sayıda kahin özünü təqdis etmədiyinə görə və xalq Yeruşəlimə toplanmadığı üçün onu lazımlı olan vaxt edə bilməmişdilər. 4 Ona görə də bu qərar padşahın və bütün camaatın gözündə doğru idi. 5 Onlar gəlib Yeruşəlimdə İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etsinlər deyə Beer-Şevadan Dana qədər bütün İsraildə elan etməyə qərar verdilər. Çünkü çoxdan bəri bunu yazılılığı kimi etməmişdilər. 6 Padşahın əmrinə görə çaparlar padşahın və rəislərin yazdığı məktublarla bütün İsrail və Yəhuda torpağını dolaşış dedilər: «Ey İsrail övladları, İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı Rəbbə qayıdın! O da sizə – Aşşur padşahlarının əlindən qaçıb qurtarmış, sağ qalan adamlarınıza tərəf qayıdacaq. 7 Atalarının Allahı Rəbbə qarşı xainlik edən atalarınız və qohumlarınız kimi olmayın. Belə ki gördiyyünüz kimi Rəbb onları tar-mar etdi. 8 İndi atalarınız kimi dikbaş olmayın, Rəbbə tabe olun və Onun əbədi olaraq təqdis etdiyi Müqəddəs məkana gəlib Allahınız Rəbbə qulluq edin ki, qızığın qəzəbi sizdən dönsün. 9 Siz Rəbbə qayıtdıqda qohumlarınız və oğullarınız onları əsir alanların önündə mərhəmət tapacaq və bu torpağa qayıdacaq. Çünkü Allahınız Rəbb lütfkar və rəhmlidir; əgər Ona qayıtsanız, sizdən üz döndərməz». 10 Çaparlar Efrayim və Menaşə torpaqlarından Zəvuluna qədər bu şəhərdən o şəhərə keçdi. Ancaq onlara güldülər və lağla qoydular. 11 Amma Aşerdən, Menaşədən və Zəvulundan bəzi adamlar özlərini aşağı tutub Yeruşəlimə gəldi. 12 Yəhudalılara da Allah Öz əli ilə eyni ürək verdi ki, Rəbbin sözünə görə padşahın və rəislərin əmrlərini yerinə yetirsinlər. 13 İkinci ay Mayasız Çörək bayramını Yeruşəlimdə keçirmək üçün çoxlu xalq, böyük bir camaat toplandı. 14 Qalxıb Yeruşəlimdə olan qurbangahları və bütün buxur qurbangahlarını ləğv etdilər və Qidron vadisində atıldılar. 15 İkinci ayın on dördüncü günü Pasxa qurbanlarını kəsdilər. Kahinlərlə Levililər utanıb özlərini təqdis etdilər və Rəbbin məbədinə yandırma qurbanları gətirdilər. 16 Allah adımı Musanın Qanununda yazılmış qaydalarına görə öz yerlərində durdular. Kahinlər Levililərdən aldıqları qanı səpdilər. 17 Çünkü camaat içində özlərini

təqdis etməmiş çox adam olduğuna görə Rəbbə təqdis etmək üçün təmiz olmayan hər adının Pasxa qurbanını kəsmək işi Levililərin öhdəsində idi. 18 Çünkü xalqın böyük bir hissəsi, Efrayim və Menaşə, İssakar və Zəvulun qəbələlərindən bir çoxu özlərini təmizləyib yazınlara uyğun olmayaraq öz Pasxa qurbanlarından yedi. 19 Xizqiya onlar üçün dua edib demişdi: «Qoy xeyirxah olan Allah müqəddəs yer üçün təmiz olmadıqları halda sidq ürəklə Allahı, atalarının Allahı Rəbbi axtarmağa hazırlaşmış hər kəsi bağışlasın». 20 Rəbb Xizqiyanı eşitdi və xalqa şəfqət göstərdi. 21 Yeruşəlimdə olan İsraillilər yeddi gün Mayasız Çörək bayramını böyük sevinclə keçirdilər. Levililər və kahinlər yüksək səsli musiqi alətləri ilə hər gün Rəbbə həmd edirdilər. 22 Xizqiya Rəbbin xidmətində bacarıqlı olan bütün Levililəri ruhlandırdı. Onlar ünsiyyət qurbanlarını kəsərək və atalarının Allahı Rəbbə şükürlər edərək yeddi gün bayram yeməyi yedilər. 23 Bütün camaat belə qərara gəldi ki, daha yeddi gün də bayram olsun. Yeddi günü də sevinclə keçirdilər. 24 Yəhuda padşahı Xizqiya camaata təqdim etmək üçün min buga və yeddi min baş qoyunkeçi, rəislər isə camaata min buga və on min qoyunkeçi verdilər. Bir çox kahin özünü təqdis etdi. 25 Bütün Yəhuda camaatı, kahinlər, Levililər, İsraildən gələn bütün camaat və İsrail torpağından olan və Yəhudada yaşayan qəriblər sevindi. 26 Yeruşəlim böyük sevinc içində idi, çünkü İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın dövründə bəri Yeruşəlimdə belə bayram olmamışdı. 27 Levili kahinlər qalxıb xalqa xeyir-dua verdi, Allah onların səslərini eşitdi, çünkü duaları Onun müqəddəs məskəninə – göylərə çatdı.

31 Bütün bu iş qurtaranda orada olan bütün İsraillilər Yəhuda şəhərlərinə çıxıb daş sütunları sindirdi, Aşera bütlərini kəsdi. Bütün Yəhuda və Binyamin, Efrayim, Menaşə torpaqlarında olan səcdəgahları və qurbangahları axıra qədər dağıtdılar. Sonra bütün İsrail övladları öz şəhərlərinə, hər kəs öz mülküə qayıtdı. 2 Xizqiya kahinləri və Levililəri bölmələrə ayırdı və hər kəsi öz işinə uyğun olan bölməyə təyin etdi. O, Rəbbin darvazalarla hasarlanmış yerində yandırma və ünsiyyət qurbanlarını gətirmək, xidmət etmək, şükür və həmd oxumaq üçün kahinləri və Levililəri qoydu. 3 Rəbbin Qanununda yazılığına görə yandırma qurbanları – səhər və axşamın yandırma qurbanları, Şənbə günlərinin, Təzə Ay

mərasimlərinin və bayramların yandırma qurbanları üçün padşah öz malından pay ayırdı. **4** Kəhinlər və Levililər özlərini Rəbbin Qanununa həsr etsinlər deyə onların payını verməyi Yeruşəlimdə yaşıyan xalqa əmr etdi. **5** Bu əmr hər yana yayılında İsrail övladları taxılın, təzə şərabın, yağın, balın və bütün tarla məhsullarının nübarından bol-bol verdi. Hər şeyin onda birini bol-bol gətirdilər. **6** Yəhuda şəhərlərində yaşıyan İsraililər və Yəhudalılar mal-qaranın və qoyun-keçinin onda birini, özlərinin Allaha Rəbbə təqdis olunan müqəddəs şeylərin onda birini da gətirdilər və qalaq-qalaq verdilər. **7** Üçüncü ayda bunları qalaqlarla üst-üstə yiğməğə başladılar və yeddinci ayda qurtardılar. **8** Xizqiya və rəislər gəlib qalaqları gördülər, Rəbbə və Onun xalqı İsrailə minnətdarlıqlarını bildirdilər. **9** Xizqiya bu qalaqlar barədə kəhinlərdən və Levililərdən soruşdu. **10** Sadoqun nəslindən olan başçı kəhin Azarya ona belə cavab verdi: «Rəbbin məbədinə nəzirlər gətirilən vaxtdan bəri biz yeyib doyuruq, hələ artıq da qalır. Çünkü Rəbb Öz xalqına bərəkət verdi və bu bol şeylər də artıq qaldı». **11** Xizqiya əmr etdi ki, Rəbbin məbədindəki otaqları hazırlasınlar. Onlar hazırladılar. **12** Nəzirləri, onda birləri və təqdis olunan şeyləri sədaqətlə oraya gətirib saxladılar. Bu şeyləri rəis olan Levili Konanya və müavini olan qardaşı Şimey saxlayırdı. **13** Yexiel, Azazyə, Naxat, Asahel, Yerimot, Yozavad, Eliel, İsmakya, Maxat və Benaya da padşah Xizqiyanın və Allahın məbədində rəis olan Azaryanın əmrinə görə Konanyanın və qardaşı Şimeyin əli altında məmür idi. **14** Şərq darvazasında qapıcı olan Levili əməkçi oğlu Qore Rəbbə verilən nəzirlər və ən müqəddəs şeyləri paylamaqdan ötrü Allah üçün verilən könüllü təqdimlərə nəzarət edirdi. **15** Onun başçılığı altında olan Edenə, Minyaminə, Yeşuaya, Şemayaya, Amaryaya və Şekanyaya bölmələrinə görə kəhin şəhərlərində böyükdən kiçiyə qədər bu qohumlarına paylarını bölmək işi tapşırılmışdı: **16** nəsil şəcərələrinə baxmayaraq, üç yaşında və ondan yuxarı yaşda olan, vəzifələrinə və bölmələrinə görə gündəlik xidmət işi üçün Rəbbin məbədinə girən kəhilərin hamısı; **17** nəsil şəcərələrində yazıldıği kimi nəsillərinə görə kəhinlər, vəzifələrinə, həm də bölmələrinə görə iyirmi yaşında və ondan yuxarı yaşda olan Levililər; **18** nəsil şəcərələrinə görə bütün camaatın uşaqları, arvadları, oğul və qızları – cünki onlar özlərini sədaqətlə müqəddəs xidmət üçün

təqdis etmişdilər – **19** öz şəhərlərinin ətraf çöllərində yaşıyan Harun nəslindən kəhinlər. Hər şəhərdə adları çəkilən adamlar qoyulmuşdu ki, kəhinlər arasında bütün kəşilərə və Levililər arasında nəsil şəcərələrində yazılışların hamısına pay versinlər. **20** Xizqiya bütün Yəhudada belə etdi, Allahı Rəbbin öündə yaxşı, doğru və sədaqətli işlər gördü. **21** Öz Allahını axtararaq Allahın məbədinin xidmətində, qanuna və əmrlərə əməl etməkdə başladığı hər işi bütün qalbi ilə icra etdi və uğur qazandı.

32 Bu sədaqətli işlərdən sonra Aşşur padşahı

Sanxeriv gəlib Yəhudaya girdi. O, qalalı şəhərlərə qarşı ordugah qurdu və onları ələ keçirmək istədi. **2** Xizqiya Sanxerivin Yeruşəlim üzərinə döyüşmək üçün goldiyini gördükdə **3** şəhərdən kənarda olan su mənbələrini kəsmək üçün öz rəisləri və sərkərdələri ilə məsləhətləşdi və onlar Xizqiyyaya kömək etdi. **4** Çoxlu xalq yığıldı və «Aşşur padşahları nə üçün gəlib çoxlu su tapsınlar?» deyib bütün su mənbələrinin və ölkədən axan çayların yollarını kəsdi. **5** Xizqiya cəsarətləndi, divarın bütün uçmuş yerlərini tikdi və onun üstündə qüllələr düzəltdi. Bayır tərəfdən başqa bir divar da tikdi, Davudun şəhərində olan qala yamacını da möhkəmləndirdi. Çoxlu silah və qalxan düzəltdi. **6** O, xalqın üzərinə sərkərdələr qoydu, onları şəhər darvazası meydanında yanına topladı və onları ürəkləndirib dedi: **7** «Möhkəm və cəsarətli olun. Aşşur padşahından və onun yanında olan çoxlu qoşundan qorxmayın, ruhdan düşməyin, çünkü bizimlə olan onunla olandan böyükdür. **8** Onunla olan insan gücündür, ancaq bizimlə olan Allahımız Rəbdür ki, bizə kömək edir və müharibələrimizdə vuruşur». Xalq Yəhuda padşahı Xizqiyanın sözlərindən ürəkləndi. **9** Bundan sonra Aşşur padşahı Sanxeriv yanında olan bütün qərargahı ilə Lakişin qarşısında dayanarkən Yeruşəlimə, Yəhuda padşahı Xizqiyanın və Yeruşəlimdə olan bütün Yəhudalıların yanına adamlarını göndərdi və onlar dedi: **10** «Aşşur padşahı Sanxeriv belə deyir: «Siz nəyə güvənirsiniz ki, Yeruşəlimdə mühasirəyə oturursunuz? **11** Allahımız Rəbb bizi Aşşur padşahının əlindən qurtaracaq deyən Xizqiya sizi acliqla və susuzluqla ölümə vermək üçün azdırırmırı? **12** O həmin Allahın səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldıran, Yəhudaya və Yeruşəlimə «bir qurbangahın öündə səcdə edəcəksiniz və onun üzərində buxur yandıracaqsınız»

deyə əmr edən Xizqiyanın özü deyildimi? **13** Bütün ölkələrin xalqlarına mənim və atalarımın nə etdiyini bilmirsinizmi? O ölkələrin millətlərinin allahları öz torpaqlarını mənim əlimdən qurtara bildilərmi? **14** Atalarımın tamamilə məhv etdikləri o millətlərin bütün allahları arasında hansı biri öz xalqını əlimdən qurtara bildi ki, Allahınız sizi mənim əlimdən qurtara bilsin? **15** Qoy indi Xizqiya sizi aldatmasın və bu cür azdırmasın, ona inanmayın. Çünkü heç bir millətin və heç bir ölkənin allahlarından heç biri öz xalqını mənim və atalarımın əlindən qurtara bilmədi. Sizin Allahınız da sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək!”» **16** Sanxerivin adamları Rəbb Allaha və Onun qulu Xizqiyyaya qarşı hələ çox şeylər söylədi. **17** O özü də İsrailin Allahi Rəbbi təhqir etmək üçün yazdığı məktublarda Ona qarşı belə dedi: «Ölkələrin millətlərinin allahları öz xalqlarını necə əlimdən qurtara bilmədilərə, Xizqiyanın Allahi da xalqını mənim əlimdən qurtara bilməyəcək». **18** Onun adamları şəhəri almaq üçün divar üzərində olan Yeruşəlim xalqını qorxudub dəhşətə salsınlar deyə onlara tərəf uca səslə Yəhudü dilində bağıldılar. **19** Yer üzü xalqlarının insan əllərinin işi olan allahlarına qarşı dedikləri sözləri Yeruşəlimin Allahına qarşı da söylədilər. **20** Bundan ötrü padşah Xizqiya və peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya dua edib göyə fəryad etdilər. **21** Rəbb bir mələk göndərdi və o, Aşşur padşahının ordugahında olan bütün ığid döyüşülləri, sərkərdələri və rəisileri məhv etdi. Aşşur padşahı biabırçıqlıqla öz ölkəsinə qayitdi. O öz allahının məbədinə girdi və orada öz doğma oğullarından bəzisi onu qılıncla öldürdü. **22** Beləcə Rəbb Xizqiyanı və Yeruşəlimdə yaşayanları Aşşur padşahı Sanxerivin və bütün başqalarının əlindən qurtardı və onları hər tərəfdən qorudu. **23** Onda çoxlu adam Yeruşəlimə, Rəbbə hədiyyələr və Yəhudə padşahı Xizqiyyaya dəyərli şeylər gətirdi. Bundan sonra Xizqiya bütün millətlərin gözündə ucaldı. **24** O günlərdə Xizqiya ölümcül xəstələndi. O, Rəbbə dua etdi, Rəbb də ona cavab verdi və ona bir əlamət göstərdi. **25** Ancaq Xizqiya ona edilən yaxşılığın əvəzini ödəmədi. Çünkü ürəyi qırıurlanmışdı, buna görə də özünü, Yəhudanın və Yeruşəlimin üzərinə Allahın qəzəbi gəldi. **26** Amma Xizqiya ürəyinin qürurundan əl çəkib özünü aşağı tutdu, Yeruşəlimdə yaşayanlar da belə etdi. Buna görə də Xizqiyanın dövründə onların üzərinə Rəbbin qəzəbi gəlmədi. **27** Xizqiyanın olduqca çoxlu sərvəti

və şöhrəti vardı. O özünə qızıl-gümüş, qiymətli daşlar, ətriyyat, qalxanlar və hər cür qiymətli əşya üçün xəzinələr tikdi. **28** Buğda, təzə şərab və yağ məhsulları üçün anbarlar, hər cür heyvan üçün axurlar və sürülər üçün ağıllar tikdi. **29** O özü üçün şəhərlər də tikdi. Onun çoxlu qoyun-keçisi və mal-qarası vardı. Çünkü Allah ona lap çox mal-dövlət vermişdi. **30** Həmin Xizqiya Gixon sularının yuxarı mənbəyini bağladı və onları yer altından qərbə doğru, Davudun şəhərinə keçirdi. Xizqiya bütün işlərində uğur qazandı. **31** Ancaq Babil hökmədarlarının ölkədə baş verən əlamət barədə soruşmaq üçün göndərdiyi elçilər gəldiyi zaman bu işdə Allah sınığa çəkib ürəyində olan hər şeyi bilmək üçün onu tərk etdi. **32** Xizqiyanın qalan işləri və sədaqətli əməlləri barədə peyğəmbər Amots oğlu Yeşayanın peyğəmbərliliklərində, Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **33** Xizqiya ataları ilə uyudu və onu Davud sülaləsinin qəbirlərinin yuxarısında basdırıldılar. Öldüyü zaman bütün Yəhudalılar və Yeruşəlimdə yaşayanlar ona ehtiram göstərdilər. Onun yerinə oğlu Menaşə padşah oldu.

33 Menaşə padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yeruşəlimdə allı beş il padşahlıq etdi **20**, İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **3** Atası Xizqiyanın dağlılığı səcdəgahları yenidən tikdi, Baal bütələri üçün qurbangahlar qurdu və Aşera bütələri düzəltdi, bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi. **4** Rəbbin «adım əbədi olaraq Yeruşəlimdə qalacaq» dediyi məbədində qurbangahlar tikməyə başladı. **5** Menaşə Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cisimlərinə qurbangahlar düzəltdi. **6** O, oğullarını Ben-Hinnom vadisində oda qurban verdi, gələcəyi dedi, baxıçılıq vəcaduğərlik edib cindarlara və ruhçağırlarla müraciət etdi. Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. **7** Düzəltdiyi oyma bütü Allahın məbədinə qoydu. Bu məbəd barədə Allah Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yeruşəlimdə Öz adımı əbədi qoyacağam. **8** Əgər Mənim onlara buyurduğum hər şəyə və Musa vəsítəsilə onlara verilən bütün qanuna, qaydalara və hökmələrə əməl etsələr, İsrail övladlarının atalarına təyin etdiyim torpaqdan didərgin düşməyə qoymayacağam». **9** Menaşə Yəhudalıları və Yeruşəlimdə yaşayanları İsrail

övladları önünde Rəbbin mahv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək üçün yoldan çıxardı. **10** Rəbb Menaşə və onun xalqı ilə danişdi, amma onlar qulaq asmadı. **11** Rəbb Aşşur padşahının ordu başçılarını onların üzərinə göndərdi. Onlar Menaşşeyə qandal və tunc zəncir vurub onu əsir aldılar və Babilə apardılar. **12** O bu kədərində Allahı Rəbbə yalvardı və atalarının Allahı önünde özünü çox aşağı tutdu, **13** Allaha dua etdi. Allah da onun duasını qəbul etdi və yalvarışını eşitdi, onu yena Yerusalimə – öz padşahlığına gətirdi. Onda Menaşə bildi ki, Rəbb həqiqi Allahı. **14** Bundan sonra o, vadiə olan Gixonun qərb tərəfindən Balıqlar darvazasının girəcək yerinə qədər Davudun şəhərinə bayır tərəfdən bir divar tikdi, onunla Ofeli əhatəyə aldı və onu çox yüksəltdi. Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə qoşun başçıları qoydu. **15** Menaşə özgə allahları, Rəbbin məbədindəki bütü, Rəbbin məbədinin dağında və Yerusalimdə tikdiyi bütün qurbangahları aradan qaldırıb onları şəhərin bayırına atdı. **16** O, Rəbbin qurbangahını təmir edib orada ünsiyyət və şükür qurbanları təqdim etdi və İsrailin Allahı Rəbbə qulluq etməyi Yəhudalılara əmr etdi. **17** Bununla bərabər xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirirdi, hərçənd ki bunu özlərinin Allahı Rəbbə görə edirdi. **18** Menaşşenin qalan işləri, öz Allahına duası və İsrailin Allahı Rəbbin adı ilə ona söz deyən görüçülərin sözləri İsrail padşahlarının tarix kitabında yazılmışdır. **19** Onun duası və duasının eşidildiyi, bütün günahları və xainliyi, özünü aşağı tutmazdan əvvəl səcdəgahlar tikib Aşera bütərini və oyma bütər qoyduğu yerlər barədə görüçülərin tarix kitabında yazılmışdır. **20** Menaşə ataları ilə uyudu və onu öz evində basıldılar. Onun yerinə oğlu Amon padşah oldu. **21** Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yerusalimdə iki il padşahlıq etdi. **22** O, atası Menaşşenin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. Atası Menaşşenin düzəltdiyi bütün oyma bütərə Amon da qurban kəsdi və onlara qulluq etdi. **23** O, atası Menaşşədən fərqli olaraq özünü Rəbbin önünde aşağı tutmadı, əksinə, Amon get-gedə daha çox günah etdi. **24** Əyanları ona qarşı qəsd hazırladı və onu öz sarayında öldürdülər. **25** Ölək xalqı padşah Amona qarşı qəsd hazırlayanların hamisini qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyani padşah etdi.

34 Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yerusalimdə otuz bir il padşahlıq etdi.

2 O, Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə babası Davudun yolları ilə gedərək onlardan kənara çıxmadi. **3** Padşahlığının səkkizinci ilində hələ gənc ikən babası Davudun Allahını axtarmağa başladı. On ikinci ildə Yəhudanı və Yeruşəlimi səcdəgahlardan, Aşera bütərlərdən, oyma bütərlərdən və tökmə bütərlərdən təmizləməyə başladı. **4** Yoşiyanın önünde Baal bütərının qurbangahlarını dağıtdılar. Onların üzərində qoyulan buxur qurbangahlarını kəsib atdı. Aşera bütərini, oyma bütərini və tökmə bütərini sindirdi, onları əzib toz etdi və bu bütərlər qurban gətirənlərin qəbirləri üzərinə səpdi. **5** Öz qurbangahlarında onların kahinlərinin sümüklərini yandırdı, beləcə Yəhudanı və Yeruşəlimi təmizlədi. **6** Yoşiya Menaşə, Efrayim və Şimeon qəbilələrinin şəhərlərində və ətraf viranəliklərində də Naftali torpağına qədər qurbangahları dağıtdı. **7** Aşera bütərini və oyma bütərini toz edənə qədər əzdi, bütün İsrail ölkəsində buxur qurbangahlarının hamisini kəsib atdı, sonra Yeruşəlimə qayıtdı. **8** Padşahlığının on səkkizinci ilində ölkəni və məbədi təmizlədikdən sonra Yoşiya Asalya oğlu Şafanı, şəhər rəisi Maaseyanı, salnaməçi Yoaxaz oğlu Yoahı öz Allahı Rəbbin məbədini təmir etmək üçün göndərdi. **9** Onlar baş kahin Xilqiyanın yanına gəldi. Bütün qalan İsraillilərin – Menaşşələrin, Efrayimlilərin, bütün Yəhudalılın, Binyaminlilərin və Yeruşəlimdə yaşıyanların Allahın məbədində gətirdikləri, astana keşikçi olan Levililərin yığıdları pulu **10** Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər. Onlar da pulu məbədin ucuq yerlərini təmir etmək üçün Rəbbin məbədində olan işçilərə – **11** dülərgələrə və ustalara verdilər ki, Yəhuda padşahlarının xaraba qoyduqları evlər üçün yonulmuş daş və rəzələrlə dirəklər üçün taxta alınlardı. **12** Bu adamlar sədaqətlə iş gördülər. İşə nəzarət etmək üçün onların üzərinə Levililər – Merari nəslindən olan Yaxat və Avdiya, Qohat nəslindən olan Zəkəriyyə və Meşullam, hər biri musiqi alətlərində çala bilən Levililər qoyulmuşdu. **13** Bunlar yüksək daşıyanların da üzərində idi və hər cür xidmədə bütün işi görənlərə nəzarət edirdi. Mirzələr, məmurlar, qapıcılar da Levililərdən idi. **14** Rəbbin məbədində gətirilmiş olan pulu çıxardıqları zaman kahin Xilqiya Musa vasitəsilə verilən Rəbbin Qanun kitabını tapdı. **15** Xilqiya mirzə Şafana dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını tapdım». Xilqiya kitabı Şafana verdi. **16** Şafan kitabı padşahın yanına apardı, həm də ona xəbər gətirib

dedi: «Qulların tapşırıldığı hər şeyi edir. 17 Rəbbin məbədində təpilən pulu boşaltılar, onu nəzarətçilərin və işçilərin əlinə verdilər». 18 Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu padşahın öündə oxudu. 19 Padşah Qanun sözlərini eşidəndə paltarını cirdi. 20 Padşah Xilqiyaya, Şafan oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Avdona, mirzə Şafana və padşahın xidmətçisi Asayaya əmr edib dedi: 21 «Gedin, təpilmış kitabın sözlərinə görə mənim üçün, İsraililərin və Yəhudalıların qalani üçün Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin bizə qarşı tökülmüş qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabda yazılıan hər şeyə görə Rəbbin sözünə əməl etməmişdilər». 22 Xilqiya və padşahın adamları qadın peyğəmbər Xuldanın yanına getdilər. O, paltarlara baxan Xasra oğlu Toqhat oğlu Şallumun arvadı idi və Yeruşəlimdə ikinci məhəllədə yaşayırırdı. Onunla bu barədə söhbət etdilər. 23 Qadın onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: sizi Mənim yanına göndərən adama söyləyin ki, 24 Rəbb belə deyir: "Mən Yəhuda padşahının öündə oxuduqları kitabda yazılın bütün lənətlərə görə bu yerə və burada yaşayanların üzərinə bəla gətirəcəyəm. 25 Onlar Məni tərk etdilər və başqa allahlara buxur yandıraraq bütün əməlləri ilə Məni qəzəbləndirdilər. Buna görə də bu yerə qarşı qəzəbim töküläcək və sönəməyəcək". 26 Ancaq Rəbdən soruşmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Sözlərimi dirlədin. 27 Allahın bu yerə və orada yaşayanlara qarşı Allah sözlərini eşidəndə ürəyin yumşaldı və Onun öündə özünü aşağı tutdun. Bəli, Mənim öndəmə özünü aşağı tutdun, paltarını cırıb öndəmə ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim" Rəbb belə bəyan edir. 28 "Mən səni atalarına qoşacağam və rahat öz qəbrinə qoyulacaqsan, bu yerin və orada yaşayanların üzərinə gətirəcəyim bütün bələni gözlərin görməyəcək"». Onlar bu xəbəri padşaha çatdırıldı. 29 Padşah Yəhudanın və Yeruşəlimin bütün ağsaqqallarını çağırtdırb öz yanına topladı. 30 Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yeruşəlimdə yaşayanlar, kahinlər, Levililər və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin məbədində qalxdı. O, Rəbbin məbədində təpilmış əhd kitabının bütün sözlərini onlara eşitdirərək oxudu. 31 Padşah öz yerində dayandı. O, Rəbbin öündə əhd bağladı ki, Rəbbin ardınca gedib Onun əmrlərinə, göstərişlərinə, qaydalarına bütün qəlbi və bütün varlığı ilə əməl etsin və bu kitabda yazılmış əhdin sözlərini yerinə

yetirsin. 32 O, Yeruşəlimdə olanların hamısına və Binyaminlilərə bu əhdı təsdiq etdirdi. Yeruşəlimdə yaşayanlar Allahın, atalarının Allahının əhdinə görə belə etdi. 33 Yoşıya İsraililərin bütün torpaqlarında iyrənc şəyərin hamısını aradan qaldırdı və İsraildə olanların hamısına özlərinin Allahı Rəbbə qulluq etməyi əmr etdi. Onun bütün ömrü boyu xalq atalarının Allahı Rəbbin ardınca getməkdən dönmədi.

35 Yoşıya Yeruşəlimdə Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirdi və birinci ayın on dördüncü günü Pasxa qurbanını kəsdi. 2 O, kahinləri vəzifələrinə qoydu və onları Rəbbin məbədinin xidməti üçün ruhlandırdı. 3 Rəbb üçün təqdis edilmiş və bütün İsrail təlim verən Levililərə dedi: «Müqəddəs sandığı İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın tikdiyi məbədə qoyun. O daha sizin ciyinlərinizə yük olmayıacaq. İndi Allahınız Rəbbə və onun xalqı İsrailə xidmət edin. 4 İsrail padşahı Davudun və onun oğlu Süleymanın yazdığı kimi nəsillərinizə, bölmələrinizə görə hazır olun. 5 Qohumlarınızın olan xalqın nəsil bölmələrinə və Levililərin nəsil bölmələrinə görə Müqəddəs yerdə dayanın. 6 Pasxa qurbanını kəsin, özünüzü təqdis edin və Musa vasitəsilə olan Rəbbin sözünə əməl edərək qohumlarınız üçün hazırlıq görün». 7 Yoşıya xalqa, orada olan her kəsə Pasxa qurbanı olaraq sürüdən otuz min quzu və oğlaq verdi, üç min baş mal-qara da verdi. Bunlar padşahın malından idi. 8 Onun rəisləri də xalqa, kahinlərə və Levililərə könüllü hədiyyələr verdilər. Allah məbədinin rəisləri olan Xilqiya, Zəkəriyyə və Yexiel, kahinlərə iki min altı yüz Pasxa qurbanı olacaq davar və üç yüz baş mal-qara verdi. 9 Konanya, onun qardaşları Şemaya və Netanel, Levililərin rəisləri Xaşavya, Yeiel və Yozavad Levililərə beş min Pasxa qurbanı olacaq heyvan və beş yüz baş mal-qara verdi. 10 Xidmət işi hazır olanda padşahın əmri ilə kahinlər yerlərində və Levililər bölmələrinə görə dayanıb 11 Pasxa qurbanını kəsdi. Kahinlər özlərinə verilən qanı səpdi, Levililər isə qurbanların dərisini soydular. 12 Onları xalqa nəsil bölmələrinə görə vermək üçün ayırdılar ki, Musanın kitabında yazıldığı kimi xalq Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etsin. Mal-qarəni da belə etdilər. 13 Pasxa qurbanını da qaydaya görə odda qızartdılar. Müqəddəs qurbanları qazanlıarda, tiyanlarda və tavallarda bişirdilər və bütün xalqa tələsik payladılar. 14 Bundan sonra özləri və kahinlər üçün hazırladılar, çünki Harun nəslindən

olan kahinlər gecə düşənə qədər yandırma qurbanları və yaqları təqdim etməklə məşğul idi. Bundan ötrü Levililər özləri və Harun nəslindən olan kahinlər üçün hazırlıq gördülər. **15** Asəf nəslindən olan ilahiçilər Davudun, Asəfin, Hemanın və padşahın görüşüsü Yedutunun əmr etdiyi yerlərdə, qapıçılar isə hər darvaza ağızında dayandı. Xidmətlərindən ayrılmaları lazımlı deyildi, çünki Levili olan qohumları onlar üçün hazırlıq gördü. **16** Padşah Yoşıyanın əmrinə görə Pasxa bayramını keçirmək və Rəbbin qurbanbahında yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin bütün xidməti o gün beləcə hazırlanırdı. **17** Orada olan İsrail övladları o zaman Pasxa bayramını, yeddi gün isə Mayasız Çörək bayramını qeyd etdilər. **18** Peyğəmbər Şamuelin dövründə bəri Pasxa bayramı İsraildə belə keçirilməmişdi. İsrail padşahlarından heç biri Yoşıya ilə kahinlərin, Levililərin, bütün Yəhudalıların, orada olan İsraililərin və Yeruşəlimdə yaşayanların qeyd etdikləri bu Pasxa kimi bir Pasxa keçirməmişdi. **19** Bu Pasxa Yoşıyanın padşahlığının on səkkizinci ilində keçirildi. **20** Yoşıyanın məbəddə görüdüyü bütün bu işlərdən sonra Misir padşahı Neko müharibə etmək üçün Fərat çayı yanında olan Karkemisin üzərinə gəldi. Yoşıya onunla qarşılaşmağa çıxdı. **21** Misir padşahı onun yanına qasidlər göndərib dedi: «Ey Yəhuda padşahı, mənim səninlə nə işim var? Mən bu gün sənin tüstüne deyil, müharibə etdiyim sülaləyə qarşı gedirəm. Allah mənə tələsməyi əmr etdi, mənimlə olan Allahdan çəkin ki, səni hələk etməsin». **22** Yoşıya ondan əl çəkmədi və onunla vuruşmaq üçün qiyafəsini dəyişdi, Allah tərəfindən olan Nekonun sözlərinə qulaq asmadı və vuruşmaq üçün Megiddo düzənliyinə getdi. **23** Oxatanlar padşah Yoşıyanı oxla vurdular. Padşah adamlarına dedi: «Məni buradan aparın, çünki ağır yaralandım». **24** Adamları onu arabadan götürdürlər və onu özünün ikinci arabasına mindirib Yeruşəlimə apardılar. Yoşıya öldü və atalarının qəbirlərində basdırıldı. Bütün Yəhudalılar və Yeruşəlimlilər Yoşıya üçün yas tutdu. **25** Yeremya Yoşıya üçün mərsiyyə qoşdu. Bütün kişi və qadın xanəndələr bu günə qədər məlum olan mərsiyələrində Yoşıya barədə danışmışlar. Bu mərsiyələri oxumağı İsraildə adət etdilər və bunlar mərsiyələr kitabında yazılmışdır. **26** Yoşıyanın qalan işləri, Rəbbin Qanununda yazıldığına görə etdiyi sədaqətli işləri, **27** ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır.

36 Ölkə xalqı Yoşıyanın oğlu Yehoaxazı götürüb atasının yerinə Yeruşəlimdə padşah etdi. **2** Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idi və Yeruşəlimdə üç ay padşahlıq etdi. **3** Misir padşahı onu Yeruşəlimdə taxtdan saldı və ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdardırda xərac qoyma. **4** Misir padşahı onun qardaşı Elyaqimi Yəhuda və Yeruşəlim üzərində padşah etdi və adını dəyişdirib Yehoyaqim qoyma. Neko onun qardaşı Yehoaxazı götürüb Misirə apardı. **5** Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **6** Babil padşahı Navuxodonosor onun üstünə hücum etdi. Tunc zəncir vurub onu əsir etdi və Babilə apardı. **7** Navuxodonosor Rəbbin məbədinin əşyalarından bəzilərini Babilə apardı və onları Babildəki öz məbədinə qoyma. **8** Yehoyaqim qalan işləri, etdiyi iyrənc işlər və onun təqsiri İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır. Onun yerinə oğlu Yehoyakin padşah oldu. **9** Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idi və Yeruşəlimdə üç ay on gün padşahlıq etdi. O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **10** Bahar gələndə Navuxodonosor onu Rəbbin məbədinin qiymətli əşyaları ilə birgə Babilə gətirtdi və Yehoyakinin qohumu Sidqiyanı Yəhuda və Yeruşəlim üzərində padşah etdi. **11** Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. **12** O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Rəbbin dili ilə danişan peyğəmbər Yeremyanın önündə özünü aşağı tutmadı. **13** Həm də Allahın adı ilə onu and içdirmiş padşah Navuxodonosora qarşı üşyan etdi, dikbaşılıqla İsrailin Allahı Rəbbə tərəf dönmək istəməyib ürəyini inadkar etdi. **14** Kahinlərin bütün rəhbərləri də xalqla birgə başqa millətlərin bütün iyrənc işlərinə görə davranışaraq böyük xainlik etdilər və Rəbbin Yeruşəlimdə təqdis etdiyi məbədini murdarlaşdırırdılar. **15** Atalarının Allahı Rəbb dəfələrlə Öz elçilərinin vasitəsilə onlara xəbər göndərdi, çünki Öz xalqına və məskənənə rəhmi galirdi. **16** Ancaq Rəbbin qəzəbi Öz xalqının üzərinə gəldi və onlara heç bir çarə tapılmadı, çünki Allahın elçilərini lağla qoymalar, Onun sözlərinə xor baxdilar və peyğəmbərlərini təhqir etdilər. **17** Rəbb onların üzərinə Xaldeylilərin padşahını göndərdi. O da Müqəddəs məkanlarında onların cavanlarını qılıncla öldürdü, yeniyetməyə və bakırə qızı, qocaya və zəifə rəhm etmədi, Rəbb hamisini

ona təslim etdi. **18** O, Allahın məbədinin bütün böyük və kiçik əşyalarını, Rəbbin məbədinin xəzinələrini, padşahın və onun rəisi lərinin xəzinələrini – hər şeyi Babilə apardı. **19** Xaldeylilər Allahın məbədini yandırdılar, Yerusalimin divarını uçurdular, onun bütün saraylarına od vurdular və orada olan qiymətli əşyaların hamısını məhv etdilər. **20** Xaldeylilərin padşahı qılınca qurtaranları Babilə sürgünlüyə apardı. Onlar Fars padşahlarının hökmranlığına qədər ona və onun oğullarına qul oldu. **21** Yeremyanın dili ilə deyilən Rəbbin sözü yerinə yetsin deyə yetmiş il bitənə qədər torpaq öz Şənbə vaxtlarını qeyd edərək bütün bu viranəlik müddəti dincəldi. **22** Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının bütün ərazisində yazılı və şifahi şəkildə elan etdi: **23** «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yeruşəlim şəhərində Öz məbədini tikməyi mənə əmr etdi. Aranızda Onun xalqına mənsub olanların hamısına qoy Allahı Rəbb yar olsun və oraya getsinlər”».

Ezra

1 Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının bütün ərazisində yazılı və şifahi elan etdi: **2** «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yerusəlim şəhərində Öz məbədini tikməyi mənə əmr etdi. **3** Aranızda Onun xalqına mənəsub olanların hamısına qoy Allahı yar olsun! Qoy onlar Yəhudanın Yerusəlim şəhərinə qalxın və İsrailin Allahı Rəbbin məbədini tiksinlər. Yerusəlimdən səcdə qılınan Allah Odur. **4** Sağ qalan İsaillilər hansı əhali arasında yaşayırsa, qoy onlar Yerusəlimdəki Allah evinə verəcəkləri könüllü ianələrdən başqa, qızıl-gümüş, əşya və heyvanlar verməklə bu adamlara kömək etsinlər”». **5** Yəhuda, Binyamin qəbilələrinin nəsıl başçıları, kahinlərlə Levililər, eləcə də Allahın ruhlandırdığı bütün adamlar Rəbbin Yerusəlimdəki məbədini tikmək üçün yola düşməyə hazırlaşdırılar. **6** Aralarında yaşadıqları yerli əhalinin hamısı verdikləri könüllü ianələrdən başqa, qızilla, gümüş qablarla, əşyalarla, heyvanlarla və qiymətli şeylərlə onlara kömək etdilər. **7** Padşah Kir Navuxodonosorun Rəbbin Yerusəlimdəki məbədindən götürüb öz allahlarının məbədinə qoyduğu əşyaları çıxardı. **8** Fars padşahı Kir onları xəzinədər Mitredatın əli ilə oradan çıxardaraq hamısını sayıb Yahuda rəhbəri Şeşbassara verdi. **9** Onların sayı bu qədər idi: otuz qızıl ləyən, min gümüş ləyən, iyirmi doqquz bıçaq, **10** otuz qızıl boşqab, bir-birinə oxşayan dörd yüz on gümüş boşqab və min ədad də başqa qablar. **11** Qızıl və gümüş əşyaların hamısı beş min dörd yüz ədad idi. Sürgündə yaşayanlar Babilən Yerusəlimə qaytarılanda Şeşbassar bu əşyaların hamısını onlarla bərabər götirdi.

2 Babil padşahı Navuxodonosorun Babilə apardığı əsirlər yaşadıqları vilayətdən Yerusəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdılar. **2** Onlar Zerubbabil, Yesua, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordokay, Bilşan, Mispar, Biqvay, Rexum, Baananın başçılığı ilə gəldilər. Sürgündən qayıdan İsaillilərin sayı: **3** Paroş övladları – 2172 nəfər; **4** Şəfatya övladları – 372 nəfər; **5** Arah övladları – 775 nəfər; **6** Yesua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2812 nəfər; **7** Elam övladları – 1254 nəfər; **8** Zattu övladları –

945 nəfər; **9** Zakkay övladları – 760 nəfər; **10** Bani övladları – 642 nəfər; **11** Bevay övladları – 623 nəfər; **12** Azqad övladları – 1222 nəfər; **13** Adoniqam övladları – 666 nəfər; **14** Biqvay övladları – 2056 nəfər; **15** Adin övladları – 454 nəfər; **16** Ater, yəni Xızqiya övladları – 98 nəfər; **17** Besay övladları – 323 nəfər; **18** Yora övladları – 112 nəfər; **19** Xaşum övladları – 223 nəfər; **20** Gibbar övladları – 95 nəfər; **21** Bet-Lexem övladları – 123 nəfər; **22** Netofa sakinləri – 56 nəfər; **23** Anatot sakinləri – 128 nəfər; **24** Azmavet övladları – 42 nəfər; **25** Qiryat-Arim, Kefira və Beerot övladları – 743 nəfər; **26** Rama və Geva övladları – 621 nəfər; **27** Mikmas sakinləri – 122 nəfər; **28** Bet-El və Ay sakinləri – 223 nəfər; **29** Nevo övladları – 52 nəfər; **30** Maqbiş övladları – 156 nəfər; **31** Digər Elam övladları – 1254 nəfər; **32** Xarim övladları – 320 nəfər; **33** Lod, Xədidi və Ono övladları – 725 nəfər; **34** Yerixo övladları – 345 nəfər; **35** Senaa övladları – 3630 nəfər. **36** Kəhinlər: Yesua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər; **37** İmmer övladları – 1052 nəfər; **38** Paşxur övladları – 1247 nəfər; **39** Xarim övladları – 1017 nəfər. **40** Levililər: Hodavya nəslindən yaranan Yesua və Qadmiel övladları – 74 nəfər. **41** İlahiçilər: Asəf övladları – 128 nəfər. **42** Məbəd qapıcıları: Şallum övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv övladları, Xatita övladları və Şovay övladları ilə birlikdə 139 nəfər. **43** Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları, **44** Qeros övladları, Sıaha övladları, Padon övladları, **45** Levana övladları, Xaqava övladları, Aqquv övladları, **46** Xaqav övladları, Şamlay övladları, Xanan övladları, **47** Giddel övladları, Qaxar övladları, Reaya övladları, **48** Resin övladları, Neqoda övladları, Qazzam övladları, **49** Uzza övladları, Paseah övladları, Besay övladları, **50** Asna övladları, Meunim övladları, Nefusim övladları, **51** Baqbuq övladları, Xaqifa övladları, Xarxur övladları, **52** Baslut övladları, Mexida övladları, Xarşa övladları, **53** Barqos övladları, Sıra övladları, Tamax övladları, **54** Nesiah övladları, Xatifa övladları. **55** Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Hassoferet övladları, Peruda övladları, **56** Yela övladları, Darqon övladları, Giddel övladları, **57** Şəfatya övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Ami övladları. **58** Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyan qullarının övladları – cəmi 392 nəfər. **59** Tel-Melahdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayıdan, ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübut edə

bilmeyənlər bunlardır: **60** Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları – 652 nəfər. **61** Kahinlərin nəslindən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzillayın qızlarından arvad alib qayınatısının adını götürən Barzillay övladları. **62** Onlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adlarını tapa bilmədilər və buna görə murdar sayılaraq kahinlikdən çıxarıldılar. **63** Yəhuda valisi onlara əmr edib belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kahin olmayaqca onlar ən müqaddəs yeməklərdən yeməsin». **64** Bütün camaat birlikdə 42 360 nəfər idi. **65** Bundan başqa, 7337 nəfər kölə və kənizlər, 200 nəfər kişi və qadından ibarət ilahiçi var idi. **66** Bu adamların 736 atı, 245 qatırı, **67** 435 dəvəsi, **68** 6720 eşşəyi var idi. **68** Rəbbin Yeruşəlimdəki məbədinə gələn zaman bəzi nəsil başçıları Allahın evini öz yerində tikmək üçün könülli ianələr verdilər. **69** Bu iş üçün yiğilan xəzinəyə imkan daxilində almış bir min darik qızıl, beş min mina gümüş və yüz kahin geyimi verdilər. **70** Kahinlər, Levililər, xalqın bəziləri, ilahiçilər, məbəd qapıçıları və qulluqçuları öz şəhərlərində yerləşdirilər. Beləliklə, İsraililər isə öz şəhərlərində yerləşdirilər.

3 Artıq İsraililər öz şəhərlərində idi. Yeddinci ay çatanda xalq bir nəfər kimi Yeruşəlimdə toplandı. **2** Yosadaq oğlu Yesua ilə kahin qardaşları və Şealtiel oğlu Zerubbabilə qardaşları İsrailin Allahının qurbanlığını qurdular ki, Allah adəmi Musanın Qanununda yazılışı kimi üstündə yandırma qurbanları təqdim edilsin. **3** Ətrafda yaşıyan xalqlardan qorxmalarına baxmayaraq, qurbanlığı əvvəlki bünövrə üzərində qurdular. Sonra onun üzərində səhər-axşam Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etdilər. **4** Yaziya görə Çardaqlar bayramı keçirdilər və qaydaya görə günbəgün müəyyən miqdarda gündəlik yandırma qurbanları təqdim etdilər. **5** Sonra daimi yandırma qurbanları verdilər. Təzə Ay mərasimlərinin, eləcə də Rəbbin təqdisi etdiyi bütün bayramların təqdimlərini və hamının könülli olaraq Rəbbə etdiyi təqdimləri verdilər. **6** Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoyulmamasına baxmayaraq, onlar yeddinci əyni birinci günündə Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etməyə başladılar. **7** Daşyananlarla dülgərlərə pul verdilər. Fars padşahı Kirdən izin aldıqlarına görə Livandan dəniz yolu ilə Yafoya sidr ağacları gətirmələri üçün Sidonlularla Surlulara yemək-içmək və zeytin yağı verdilər. **8** Allahın evinə,

Yeruşəlimə gəlişlərinin ikinci ilinin ikinci ayında Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yesua ilə digər qardaşları – kahinlər, Levililər, əsirlikdən Yeruşəlimə qaydanların hamısı işə başladılar. İyirmi və ondan yuxarı yaşda olan Levililəri Rəbbin məbədinin tikinti işinə nəzarətçi təyin etdilər. **9** Levililərdən Yesua və övladları ilə qardaşları, Hodavya nəslindən törənən Qadmiellə övladları, Xenadad övladları, nəvələri və qardaşları Allahın evində işləyənlərə nəzarət etdilər. **10** Bənnalar Rəbbin məbədinin təməlini qoyan zaman İsrail padşahı Davudun qoyduğu qaydaya əsasən kahinlər xüsusi libas geyinib əllərindəki kərənaylarla, Asəf övladlarından olan Levililərsə sinclərlə Rəbbə həmd etmək üçün öz yerlərini tutdular. **11** Onlar Rəbbə həmd və şükür edib növbə ilə Onu tərənnüm edərək belə deyirdilər: «Rəbb yaxşıdır, çünki İsrailin üzərində məhəbbəti əbədidir». Onlar Rəbbə həmd edəndə bütün xalq ucadan qışqırı, çünki Rəbb evinin bünövrəsi qoyulmuşdu. **12** Əvvəlki məbədi görmüş bir çox qoca kahinlər, Levililər və nəsil başçıları məbədin bünövrəsinin qoyulduğunu görəndə hönkürib ağladılar, bir çoxları isə sevincdən haray çəkdilər. **13** Xalq gurultulu sevinc səsləri ilə ağlaşma səslərini bir-birindən ayıra bilmirdi, çünki onların gurultu ilə qopan haray səsləri uzaqlarda eşidilirdi.

4 Yəhudilərin və Binyaminlilərin düşmənləri eşitdilər ki, sürgündən qaydanlar İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikirlər. **2** Onlar Zerubbabilə və nəsil başçılarına yaxınlaşış belə dedi: «Qoy biz də sizinlə bərabər bu məbədi tikək, çünki biz də sizin kimi Allahınıza sitayış edirik. Bizi buraya gətirən Aşşur padşahı Esar-Xaddonun dövründə bəri sizin Allahı qurban təqdim edirik». **3** Lakin Zerubbabil, Yesua və İsrailin digər nəsil başçıları onlara belə dedilər: «Allahımızın evini qurmaq üçün sizin bizimlə heç bir ortaq işiniz yoxdur. Biz özümüz əlbir olaraq Fars padşahı Kirin əmrinə əsasən İsrailin Allahı Rəbbə məbəd tikəcəyik». **4** Onda bu ölkənin xalqı Yəhuda xalqının əllərini işdən soyutmaqla tikinti işində onlara əziyyət verdi. **5** Bu xalq Yəhudilərin məqsədlərini boşça çıxarmaq üçün Fars padşahları olan Kirin dövründən Daranın dövrüna qədər onlara qarşı çıxaraq özlərinə muzdla məsləhətçilər tutdu. **6** Onlar Axaşveroş padşah olanda, onun hökmranlığının başlanğıcında Yəhuda və Yeruşəlimdə yaşayanların əleyhinə bir ittiham məktubu yazdırılar. **7** Fars padşahı

Artaxşastanın dövründə Bişlam Mitredat, Taveel və digər yoldaşları padşah Artaxşastaya məktub yazdı. Məktub Arami dilində yazılaraq tərcümə edildi. **8** Sərkərdə Rexum və mirzə Şimşay padşah Artaxşastaya Yerusalimi ittiham edən bir məktub yazdı. **9** Sonra məktuba sərkərdə Rexumla mirzə Şimşay və qalan yoldaşları, hakimlər, əmirlər, qulluqçular, Farslar, Erekliklər, Babillilər, Şuşanlılar, yəni Elamlılar, **10** böyük və şanlı Aşurbanipalın sürgün edib Samariya şəhərlərində və Fərat çayının qərb torpaqlarında yerləşdirdiyi başqa xalqlar imza qoydular. **11** Padşah Artaxşastaya göndərdikləri məktubun surəti belədir: «Padşah Artaxşastaya Fərat çayının qərb torpaqlarında yaşayış qullarından. **12** Padşaha məlum olsun ki, sizin yanınızdan qayıdan Yəhudilər bizim yanımıza – Yerusalimə gəlib bu pis, üsyankar şəhəri bərpa edirlər. Divarları hörüb qurtardılar və binaların təməlini bərpa etdilər. **13** Padşaha məlum edirik ki, əgər bu şəhər bərpa edilərsə, divarları hörülüüb qurtararsa, onlar sənə vergi, xərac və gömrük verməyəcəklər. Bununla da padşahın galırınə böyük ziyan dəyəcək. **14** Əgər indi bu sarayın duzu ilə dolanırıqsa, gözümüz öündə padşaha ziyan dəyməsini görmək bizə yaraşmaz. Ona görə də padşaha bu xəbəri göndərib belə məlum edirik; **15** qoy ata-babalarının dəftərxanası axtarılsın. Qeyd kitablarında bu şəhər haqqında məlumat tapanda biləcəksiniz ki, bu şəhər həm üsyankar, həm də padşahlar və dövlətlər üçün zərərlidir. Qədimdən bəri oradan həmişə xəyanət törəyib və bunun üçün şəhər xarabaya çevrilib. **16** Padşaha məlum edirik ki, əgər bu şəhər bərpa edilərsə və divarları tikilib qurtararsa, sənin Fərat çayının qərb torpaqlarında payın olmayıacaq». **17** Padşah belə cavab göndərdi: «Sərkərdə Rexuma, mirzə Şimşaya və Samariya ilə Fərat çayının digər qərb torpaqlarında yaşayış yoldaşlarına salamlar! **18** Biza göndərdiyiniz məktub hüzurumda tərcümə edildi. **19** Ona görə mən əmr verdim və əmrimə əsasən istintaq aparıldı. Bu şəhərin sakinlərinin qədimdən bəri padşahlara qarşı üsyən qaldırması təsdiq olundu. Üsyankarlıq və xəyanət bu şəhərin daxilindən baş qaldırıb. **20** O zaman Yerusalimi idarə edən qüdrətli padşahlar var idi. Fərat çayının qərbindəki bütün torpaqlar üzərində bu padşahlar hökmranlıq edirdilər. Buranın əhalisi isə onlara xərac, vergi və gömrük verirdi. **21** İndi əmr verin, bu adamlar işi dayandırırsınlar və mən əmr verənə qədər bu şəhəri bərpa etməsinlər. **22** Bu işə etinəz yanaşmaqdan

çəkinin. Niyə şər artıb padşahlığıma ziyan vursun?» **23** Padşah Artaxşastanın məktubunun surəti Rexumla mirzə Şimşayın və yoldaşlarının qarşısında oxunanda onlar tələsik Yerusəlimə Yəhudilərin yanına getdilər. Onların işini zorla, güclə dayandırdılar. **24** Beləliklə, Yerusəlimdəki Allah evinin tikinti işi dayandırıldı və bu iş Fars padşahı Daranın hökmranlığının ikinci ilinə qədər ləngidi.

5 Peygəmbərlərdən peyğəmbər Haqqayla iddə oğlu Zəkəriyyə Yəhudədə və Yerusəlimdə yaşayış Yəhudilərə İsrail Allahının adı ilə peyğəmbərlik etdi. **2** O zaman Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yesua işə başlayaraq Yerusəlimdəki Allah evinin tikintisini davam etdirdilər. Allahın peyğəmbərləri də onlara idi və onlara kömək etdi. **3** O vaxtlar Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi olan Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları onların yanına gəlib dedi: «Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?» **4** Onda biz onlara bu binanı tikənlərin adlarını bildirdik. **5** Allahın nəzəri Yəhudi ağsaqqallarının üzərinə yönəlmışdı. Ona görə bu işin sorağı Daraya çatana və bu barədə məktubla cavab qayıdanadək onlar Yəhudilərin işini dayandırmışdır. **6** Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları, Fərat çayının qərb torpaqlarındaki məmurlar padşah Daraya bu surətdə məktub yolladı. **7** Ona yolladıqları məktubda belə yazılmışdı: «Padşah Daraya böyük ehtiramla salamlar! **8** Padşaha məlum olsun ki, biz Yəhuda vilayətindəki böyük Allahın məbədində getdik. Məbəd böyük daşlardan tikilmiş, divarlarının içərisinə dıraklıq qoyulmuşdur. Bu iş səylə görülərək uğurla idarə edilir. **9** O zaman oranın ağsaqqallarından soruşub belə dedik: “Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?” **10** Həm də onlardan bu işin başçılarının adını soruştıq ki, bunları yazaraq sizə bildirək. **11** Onlar biza belə cavab verdilər: “Biz göylərin və yerin Allahının qullarıyız. Bundan bir çox il əvvəl tikilən məbədi bərpa edirik. Vaxtı ilə oranı İsrailin böyük padşahı tikiş başa çatdırılmışdı. **12** Lakin atalarımız göylərin Allahını qəzəbləndirdiyi üçün Allah onları Babil padşahı Xaldeyli Navuxodonosora təslim etdi. O da bu məbədi xarabaya çevirdi və xalqını Babila əsir apardı. **13** Lakin Babil padşahı Kirin hakimiyyətinin birinci ilində padşah Kir Allah evinin bərpası üçün

əmr verdi. **14** Həmçinin Yeruşəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun götürüb Babil məbədinə apardığı qızıl və gümüş qabları padşah Kir Babildəki məbəddən çıxartdı. Onları vali təyin etdiyi Şəsbəssar adlı bir adama verərək dedi: **15** «Bu əşyaları götürüb get, Yeruşəlimdəki məbədə qoy. Allahın evi qoy öz yerində bərpa olunsun». **16** O zaman həmin Şəsbəssar gəlib Yeruşəlimdəki Allah evinin təməlini qoydu. O zamandan indiyə qədər bu məbəd tikilir, lakin hələ tamamlanmayıb». **17** İndi padşahın xoşuna gələrsə, qoy Babil sarayındaki dəftərxana axtarılaraq Yeruşəlimdəki Allah evinin bərpası üçün padşah Kirin verdiyi əmr üzə çıxarılsın. Sonra isə bu iş barədə padşah öz iradəsini bizə bildirsin».

6 O zaman padşah Daranın verdiyi əmrə əsasən Babil xəzinəsində olan dəftərxana axtarıldı. **2** Midiya vilayətində olan Ekbatana qalasında bir tumar tapıldı. Bu tumarda belə qeyd edilmişdi: **3** «Padşah Kirin hökmdarlığının birinci ilində Allahan Yeruşəlimdəki məbədi barədə Kir belə əmr verib: "Bu məbəd - qurbanlar təqdim edilən bu yer əvvəlki bünövrəsi üzərində bərpa edilsin. **4** Üç cərgə böyük daş, bir cərgə təzə dirək qoyulmaqla altmış qulac hündürlükdə və altmış qulac uzunluqda olsun. Bu işin bütün xərci padşah xəzinəsindən ödənilsin. **5** Həm də Yeruşəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun çıxarıb Babilə götürdiyi qızıl və gümüş qablar geri qaytarılsın. Bunların hamısı öz yerinə, Yeruşəlimdə olan məbədə aparılsın. Onları Allahan evinə qoyun". **6** Ona görə Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şetar-Boznay və yoldaşları - Fərat çayının qərb torpaqlarındaki məmurlar qoy indi oradan uzaqlaşın, **7** Allah evinin işinə qarışmasınlar. Yəhudilərin valisi və Yəhudilərin ağsaqqalları Allahan evini öz yerində bərpa etsinlər. **8** Mən əmr edirəm ki, Allahan bu evinin bərpasında Yəhudilərin bu ağsaqqallarına kömək edəsiniz, işlərinin dayandırılmaması üçün bu adamların xərci mütləq padşah xəzinəsindən, Fərat çayının qərb torpaqlarından yiğilan vergilərdən ödənilsin. **9** Göylərin Allahına yandırma qurbanları vermək üçün hər gün ehtiyaclarına görə cavan buğalar, qoç və quzular, Yeruşəlimdəki kahinlərin istədiyi miqdarda buğda, duz, şərab, zeytun yağı əskik edilmədən onlara verilsin. **10** Onlar göylərin Allahına xoş ətirli qurbanlar versinlər və buna görə

padşahla övladları üçün dua etsinlər ki, canları sağ olsun. **11** Əmr edirəm ki, bu fərmanı dəyişdirən adamın evindən bir dirək çıxarıb dik basdırılsın və həmin adam bu dirəkdən asılsın. Qoy belə ev xarabalığa çevrilsin. **12** Bu məbədi isminə məskən edən Allah bu fərmani dəyişdirməyə cəhd edən və Yeruşəlimdəki məbədin dağılmasını istəyən hər padşahı və xalqı yox etsin. Mən Dara əmr edirəm, əmrim sözsüz yerinə yetirilsin». **13** O zaman Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şetar-Boznay və yoldaşları padşah Daranın göndərdiyi bu əmri alan kimi ona əməl etdi. **14** Yəhudilərin ağsaqqalları tikintini davam etdirildər və peyğəmbər Haqqay ilə iddö oğlu Zəkəriyyənin peyğəmbərlik sözlərinə əsasən onların işləri uğurlu gedirdi. İsrail Allahanın buyruğuna görə Fars padşahları Kir, Dara və Artaxşastanın əmri ilə məbədi tikib qurtardılar. **15** Məbəd padşah Daranın hakimiyyətinin altıncı ili, Adar ayının üçündə başa çatdı. **16** İsrail övladları - kahinlər, Levililər və sürgündən qayıdanların hamısı bu Allah evinin təqdis mərasimini sevincə qeyd etdi. **17** Allahın evinin təqdisi üçün yüz buga, iki yüz qoç, dörd yüz quzu və bütün İsrail üçün qəbilələrinin sayına görə günah qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdi. **18** Yeruşəlimdə Allaha xidmət üçün Musanın Kitabında yazıldığı kimi kahinləri öz dəstələrində və Levililəri öz bölmələrində düzdülər. **19** Sürgündən qayıdanlar Pasxa bayramını birinci ayın on dördündə keçirdilər. **20** Çünki kahinlərlə Levililər bir nəfər kimi özlərini pak etdikləri üçün təmiz idilər. Levililər bütün sürgündən qayıdanlar üçün, kahin qardaşları və özləri üçün Pasxa qurbanı kəsdi. **21** Sürgündən qayıdan İsrail övladları və İsrailin Allahu Rəbbə sitaş etmək üçün özlərini ətraf millətlərin murdarlığından təcrid edənlərin hamısı qurban atı yedilər. **22** Yeddi gün sevincə Mayasız Çörək bayramı keçirdilər, çünki onları sevindirən Rəbb idi. Rəbb İsrail Allahanın evinin bərpasına kömək etmək üçün Aşşur padşahının ürəyində meyl yaratmışdı.

7 Bu işlərdən sonra Fars padşahı Artaxşastanın dövründə başçı kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas oğlu Avişa oğlu **2** Buqqi oğlu Uzzi oğlu **3** Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu **4** Axituv oğlu Sadoq oğlu Şallum oğlu **5** Xilqiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra Babilən çıxdı. **6** Babilən gələn bu Ezra İsrailin Allahu Rəbbin Musaya verdiyi

Qanunu yaxşı bilən ilahiyyatçı idi. Allahı Rəbbin əli onun üzərində olduğuna görə padşah Ezranın istədiyi hər bir şeyi vermişdi. **7** Padşah Artaxşastanın hakimiyətinin yeddinci ilində İsrail övladlarından, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, məbəddəki qapıçılardan və qulluqçularından bəziləri Yerusalıma qayıtdı. **8** Ezra Yerusalıma çatanda Artaxşastanın hökmdarlığının yeddinci ilinin beşinci ayı idi. **9** O, birinci ayın birinci gündə Babilən yola düşüb beşinci ayın birində Yerusalıma çatdı, çünkü Allahın mərhəmətli əli onun üzərində idi. **10** Ezra özünü Rəbbin Qanununu tədqiq və tətbiq etməyə, İsraildə qayda-qanunları öyrətməyə həsr etmişdi. **11** Rəbbin əmrlərini və İsrailə buyurduğu qanunları öyrədən ilahiyyatçı, kahin Ezra'yı padşah Artaxşasta bu məzmunda məktub vermişdi: **12** «Padşahlar padşahı Artaxşastanın göylərin Allahının qanunlarını öyrədən kahin Ezra'yı bildirir: **13** İndi mən əmr edirəm ki, padşahlığında olan İsrail xalqından, kahinlərdən, Levililərdən könüllü olaraq Yerusalıma getmək istəyən hər kəs səninlə getsin. **14** İndi sən padşahla yeddi məsləhətçi tərəfindən olində olan Allahın Qanununa əsasən Yəhuda və Yerusalımdəki vəziyyəti öyrənmək üçün göndərilərsən. **15** Yerusalimi məskəni edən İsrailin Allahına padşah və məsləhətçilərinin könüllü təqdim etdikləri qızıl-gümüşü götür. **16** Xalqın və kahinlərin İsrailin Allahının Yerusalımdəki məbədinə könüllü surətdə verdikləri hədiyyələrlə bərabər Babil vilayətinin hər tərəfindən yiğacağın qızıl-gümüşün hamısını götür. **17** Sonra bu pulla tez buğalar, qoçlar, quzular, taxıl və şərab təqdimlərini alarsan. Onları Allahınızın Yerusalımdəki məbədinin qurbangahında təqdim edərsiniz. **18** Sən və qardaşların qızıl-gümüşün qalan hissəsini Allahın iradəsinə uyğun, istədiyin kimi istifadə edə bilərsiniz. **19** Allahının məbədində ibadət zamanı işlətmək üçün sənə qaytarılan qabları isə Yerusalim Allahının hüzurunda təhvil ver. **20** Allahın məbədinə başqa nə lazımlı olarsa, sən onu padşah xəzinəsindən ödə. **21** Mən padşah Artaxşasta Fərat çayının qərb torpaqlarının bütün xəzinədarlarına əmr edirəm ki, göylər Allahının Qanununun ilahiyyatçısı, kahin Ezra'nın hər istəyini diqqətlə yerinə yetirin. **22** Yüz talanta qədər gümüş, yüz kora qədər buğda, yüz bata qədər şərab, yüz bata qədər zeytun yağı və istədikləri qədər duz verin. **23** Göylərin Allahının məbədi üçün, bu Allah tərəfindən hər nə əmr olunarsa, yerli-yerində ona əməl edilsin. Niyə padşahın və

övladlarının ölkəsi qəzəbə düçər olsun? **24** Sizə bildiririk ki, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, bu Allah evinin qapıçılarından, qulluqçularından, digər xidmətçilərindən xərac, vergi və gömrük istəməyə izin yoxdur. **25** Sən Ezra Allahın sənə verdiyi müdriliklə görə orada hakimlər və qazılər təyin et. Qoy onlar Fərat çayının qərbində olan bütün xalqa – sənin Allahının qanunlarını bilənlərin hamısına hökm etsinlər. Bilməyənləri də sən öyrətməlisən. **26** Sənin Allahının qanununa və padşahın qanununa əməl etməyən adam mütləq ölüm, sürgün, əmlak müsadirəsi yaxud həbs cəzaları ilə cəzalansın». **27** Atalarımızın Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşahın qəlbində Rəbbin Yerusalımdə olan məbədinə belə hörmət göstərmək istəyini yaratdı. **28** Rəbb padşahın, onun məsləhətçilərinin və bütün güclü rəislərinin mənə yaxşı münasibətini yaratdı. Üzərimdə olan Allahım Rəbbin əlindən qüvvət alaraq mənimlə bərabər getmək üçün İsrailin başçılarından bəzilərini yanına topladım.

8 Artaxşastanın padşahlığı zamanı mənimlə bərabər

Babildən gələn və adları qeyd edilmiş nəsil başçıları bunlardır: **2** Pinxas övladlarından Gerşom, İtamar övladlarından Daniel, Davud övladlarından Xattuş, **3** Şekanya nəslindən, Paroş övladlarından, Zəkəriyyə və onunla bir nəsildən qeydə alınan yüz əlli kişi. **4** Paxat-Moav övladlarından Zərahyə oğlu Elyəhoenay və onunla bərabər iki yüz kişi. **5** Şekanya övladlarından Yaxazielin oğlu və onunla bərabər üç yüz kişi. **6** Adin övladlarından Yonatan oğlu Eved və onunla bərabər əlli kişi. **7** Elam övladlarından Atalya oğlu Yesaya və onunla bərabər yetmiş kişi. **8** Şəfatya övladlarından Mikael oğlu Zəvadıya və onunla bərabər səksən kişi. **9** Yoav övladlarından Yexiel oğlu Avdiya və onunla bərabər iki yüz on səkkiz kişi. **10** Şelomit övladlarından Yosifyanın oğlu və onunla bərabər yüz altmış kişi. **11** Bevay övladlarından Bevay oğlu Zəkəriyyə və onunla bərabər iyirmi səkkiz kişi. **12** Azqad övladlarından Haqqatanın oğlu Yoxanan və onunla bərabər yüz on kişi. **13** Adoniqamın Elifelet, Yeyel, Şemaya adlı sonuncu oğulları və onlarla bərabər altmış kişi. **14** Biqvay övladlarından Utay, Zakkur və onlarla bərabər yetmiş kişi. **15** Onları Ahavaya tərəf axan çayın yanına yiğdim və üç gün orada qaldıq. Mən orada xalqla kahinləri yoxladım, lakin orada Levi övladlarından heç kimi tapa bilmədim.

16 Başçılardan Eliezeri, Arieli, Şemayani, Elnatanı, Yarivi, Elnatanı, Natani, Zəkəriyyəni, Meşullamı, savadlılardan Yoyerivi və Elnatanı çağırtdırdım. 17 Sonra onları Kasifya deyilən yerdə başçılıq edən iddən yanına göndərdim. Allahımızın məbədinə xidmət edən adamları bizə getirmək üçün Kasifya deyilən yerdə İddoya və məbəd qulluqçuları olan qardaşlarına nə deyacəklərini öyrətdim. 18 Allahımızın mərhəmətli əli üzərimizdə olduğuna görə İsrail oğlu Levi oğlu Maxli övladlarından zəkəli bir adam olan Şerevya ilə oğulları və soydaşlarından on səkkiz nəfəri, 19 Haşavyanı, onunla bərabər Merari övladlarından Yeşayani və qardaşları ilə onların övladlarından iyirmi nəfəri, 20 Levililərə kömək etmək üçün Davudla başçılarının təyin etdikləri məbəd qulluqçularından iki yüz iyirmi nəfəri bizə getirdilər. Onların hamısı adbaad qeyd olunmuşdu. 21 Allahımızın qarşısında özümüzü aşağı tutub Ondan özümüz, övladlarımız və bütün malımız üçün təhlükəsiz yol diləməkdən ötrü Ahava çayı yanında oruc elan etdim. 22 Çünkü düşmənə qarşı yolda bizə kömək etmək üçün padşahdan əsgər və atlilar istəməyə utanırdım, həm də padşaha belə söyləmişdik: «Allahımızın əli yaxşılıq etmək üçün Ona etiqad edənlərin üzərindədir. Lakin Ondan dənənlərə Öz gücünü və qəzəbini göstərir». 23 Elə buna görə də biz oruc tutub Allahımıza yalvardıq. O bizim duamızı qəbul etdi. 24 Kahinlərin rəhbərləri arasından on iki nəfəri – Şerevya, Xaşavya ilə onların on nəfər soydaşını seçdim. 25 Padşahın, məsləhətçilərinin, rəislərinin və orada olan bütün İsraililərin Allahımızın məbədi üçün təqdim etdikləri qızıl və gümüşlə bərabər əşyaları da çəkib onlara verdim. 26 Onların əlinə altı yüz əlli talant gümüş, yüz talant gümüş əşya, yüz talant qızıl, 27 min dariklik dəyəri olan iyirmi qızıl boşqab və qızıl qədər qiymətli olan parlaq misdən iki gözəl qabı da çəkib verdim. 28 Onlara dedim: «Siz Rəbbin müqəddəslərisiniz, bu əşyalar da müqəddəsdir. Bu qızilla gümüş atalarınızın Allahı Rəbbə edilən könlülli təqdimdir. 29 Diqqətli olun! Onları kahinlərin rəhbərləri, Levililər və İsrailin nəsil başçıları qarşısında Yerusəlimdəki Rəbbin məbədinin otaqlarında çəkib təhvil verənə qədər qoruyun». 30 Kahinlərlə Levililər çəkilmiş qızıl və gümüşlə qabları Yerusəlimə, Allahımızın məbədinə aparmaq üçün götürdülər. 31 Yerusəlimə getmək üçün Ahava çayı sahilindən birinci ayın on ikinci günü köcdük. Allahımızın əli üzərimizdə idi və bizi düşmənin

əlindən, yolumuzdakı pusqlardan qurtardı. 32 Biz Yerusəlimə çatıb orada üç gün qaldıq. 33 Dördüncü gün isə Allahımızın məbədində qızıl-gümüş əşyaları çəkib kahin Uriyanın oğlu Meremotun əlinə verdik. Pinxas oğlu Eleazar, habelə Levililərdən olan Yesua oğlu Yozavəd və Binnuy oğlu Noadya da onunla idi. 34 Əşyaların hamısı sayla, çəki ilə təhvil veriləndə bütün çəki miqdarı yazılıdı. 35 Bütün İsrail üçün sürgündən qayıdanlar İsrailin Allahına yandırma qurbanı olaraq on iki buğa, doxsan altı qoç, yetmiş yeddi quzu və günah qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdilər. Bunların hamısı Rəbbə təqdim edilən yandırma qurbanları idi. 36 Sonra onlar padşahın əmrlərini padşahın canişinlərinə və Fərat çayının qərb tərəfindəki valilərinə verdilər. Onlar da xalqa və Allahın evinə kömək etdilər.

9 Bu işlər qurtarandan sonra rəhbərlər mənə yaxınlaşış dedilər: «Kahinlərlə Levililər daxil olmaqla İsrail xalqı ətraflarındaki xalqların – Kənanlıların, Xetlilərin, Perizlilərin, Yevusluların, Ammonluların, Moavlıların, Misirlilərin, Emorluların iyərənc adatlarında uyub özlərini onlardan fərqləndirməyiblər. 2 Belə ki onlar özlərinə və oğullarına ətraflarındaki xalqların qızlarından alıblar. Bununla müqəddəs xalq başqa xalqlarla qarışır. Rəhbərlərlə məmurlar bu xəyanətə ilk yol açmışlar». 3 Mən bu sözü eşidəndə paltarımla cübbəni cırıb saçsaqqalımı olaraq çarəsiz oturdum. 4 Sürgündən qayıdanların bu xəyanətinə görə İsrail Allahının sözlərindən lərzəyə galənlərin hamısı yanına yığıldı. Mən axşam qurbanı təqdim edilənə qədər çəşqinqışqın oturdum. 5 Axşam qurbanı vaxtı pərişan halda ayaga qalxdım. Paltarım və cübbəm cırıq idi. Dizüstü oturub əllərimi Allahım Rəbbə açıb 6 belə dua etdim: «Ey Allahım, utanıram! Üzümü Sənə – Allahıma qaldırmağa xəcalət çəkirəm, çünkü təqsirlərimiz başımızdan aşib, günahlarımız böyükərək göylərə çatıb. 7 Atalarımızın dövründən bu günə qədər böyük günah içindəyik. Ona görə də hər zaman bugünkü kimi biz, padşahlarımız, kahinlərimiz təqsirlərimiz üzündən yadelli padşahlara təslim edilib qılınca, əsirliyə, talana, rüsvayçılığa düşər olduq. 8 İndi isə bizə Allahımız Rəbb tərəfindən anı olaraq mərhəmət göstərildi. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı Allahımız bizim üçün saxladı. Müqəddəs məkanında bizə möhkəm bir yer verdi ki, gözümüzə

nur versin, bizi köləlikdən qurtarır bir az həyata qovuşdursun. **9** Axi biz köləyik, lakin Allahımız bizi köləlikdə qoymadı. Bizi Allahımızın məbədini bərpa etmək, onun xarabalıqlarını abad etmək üçün Yəhuda ilə Yeruşəlimdə özümüzə divar çəkməyə ruhlandırdı. Ona görə də Fars padşahlarının gözündə bizi qarşı lütf yaratdı. **10** Ey Allahımız, daha nə deyə bilərik? Çünkü Sənin əmrlərini tərk etmişdik. **11** Sən əmrlərini qulların peyğəmbərlər vasitəsilə verib dedin: "Mülk olaraq almaq üçün getdiyiniz ölkə öz əhalisinin pozğunluğu ilə, oranı başdan-başa doldurən iyrənc adətləri və murdarlıqları ilə çirkəba batan ölkədir. **12** Buna görə də nə qızlarını onların oğullarına verin, nə də qızlarından oğullarınıza alın. Əgər qüvvətli olmaq, bu torpağın nemətlərini yemək istəyirsinizsə, heç vaxt onların salamatlığı və firavanlığı üçün çalışmayın. Onda bu torpağı övladlarınıza ırs olaraq əbədi saxlayarsınız". **13** Hər şey pis işlərimizdən və böyük günahlarımızdan ötrü başımıza gəldi, lakin, ey Allahımız, Sən bizi təqsirlərimizin layiq olduğundan az cəzalandırdın. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı – bunları bizi verdin. **14** Bundan sonra yenə əmrlərinimi pozaq? Belə iyrənc işlər görən xalqlarla qohumm olaq? Biz qurtarana, sağ qalib qurtula bilməyənə qədər bizi qəzəblənməyəcəksənmi? **15** Ey İsrailin Allahı Rəbb, Sən adılsın! Bugünkü kimi biz kiçik bir dəstə halında sağ qalmışq. Budur, Sənin qarşında günah içindəyik və buna görə heç birimiz Sənin qarşında dayana bilmirik».

10 Ezra Allah evinin qarşısında ağlayıb yerə sərələrək dua və etiraf edərkən İsraililərdən çox böyük bir camaat – kişiər, qadınlar və uşaqlar onun yanına yığıldı. Xalq da acı-acı ağlayırdı. **2** Elam övladlarından Yexiel oğlu Şekanya Ezraya müraciət edib dedi: «Biz Allahımıza xəyanət edərək ətrafımızdakı xalqlardan yadelli arvadlar aldiq. Buna baxmayaraq, hələ də İsraililərin ümidi var. **3** Ağamızın və Allahımızın əmri üzərində əsənlərin məsləhətinə görə bütün belə arvadları və onlardan doğulanları ataq. Gəlin bunun üçün indi Allahımızla əhd bağlayaqq. Qoy bu Qanuna görə edilsin. **4** Qalx, çünkü bu işin məsuliyyətini daşıyan sənsən və biz də səninləyik. Ürəkli ol, işə başla!» **5** Ezra ayaq aqaldı. Kahinlərin rəhbərlərinə, Levililərə və digər İsraililərə bu sözü yerinə yetirmələri üçün and içirdi. Onlar da and içdilər. **6** Ezra Allah evinin

qarşısından ayrılib Elyaşivin oğlu Yehoxananın otağına girdi. Gecəni orada keçirib nə çörək yedi, nə də su içdi, çünkü sürgündən qayıdanların bu xəyanətinə görə yas tuturdu. **7** Yəhudada və Yeruşəlimdə sürgündən qayıdanların hamisəna elan etdilər ki, Yeruşəlimə yiğilsınlar. **8** Başçıların və ağsaqqalların məsləhətinə görə üç gün ərzində buraya gəlməyən hər adamın bütün əmlakı müsadirə ediləcək və özü də sürgündən qayıdan camaatın içərisində çıxarılaçaq. **9** Yəhudanın və Binyaminin bütün adamları üç gün ərzində Yeruşəlimə yiğildi. Bu doqquzuncu ayın iyirmisində oldu. Bütün xalq bu hadisədən, həm də yağışdan ötrü əsə-əsə Allah evinin qarşısında, meydanda oturdu. **10** Kahin Ezra ayaq aqaldı onlara dedi: «Siz xəyanət etmisiniz. İsrailin günahını daha da artıraraq yadelli arvadlar almışınız. **11** İndi atalarınızın Allahı Rəbbə öz günahlarınızı etiraf edin və Onun iradəsini yerinə yetirin. Ətrafinizdakı xalqlardan, yadelli arvadlardan ayrılm». **12** Bütün camaat bərkədən cavab verib dedi: «Bəli, haqlısan, sənin sözlərinə əməl etmək bizim borcumuzdur. **13** Amma yağış vaxtıdır, bayırda dayanımaq təqətimiz yoxdur, xalq isə çıxdur. Bu iş bir-iki günün işi deyil. Çünkü belə əməllə günahımızı artırmışıq. **14** Qoy bütün xalqı rəhbərlərimiz təmsil etsin. Bu işə görə Allahımızın coşan qəzəbi soyuyanadək şəhərlərimizdəki hər yadelli arvad alan şəxs şəhər ağsaqqalları və hakimlərlə bərabər təyin olunacaq vaxtda buraya gəlsin». **15** Buna qarşı yalnız Asahel oğlu Yonatan və Tiqva oğlu Yaxzeya çıxdı. Meşullamlı Levili Şabbetay da onlara kömək etdi. **16** Sürgündən qayıdanlar bu sözə əməl etdi. Kahin Ezra hər nəsildən nəsil başçısını seçib hamisənin adını bəyan etdi. Onuncu ayın birində isə oturub bu işi araşdırmağa başladılar. **17** Onlar birinci ayın birinci gününə qədər yadelli arvad alanların hamisə barədə lazımı qərar çıxardılar. **18** Kahin övladları arasında yadelli arvad alanlardan bunlar tapıldı: Yosadaqın oğlu Yesua övladlarından və qardaşlarından Maaseya Eliezer, Yariv və Gedalya. **19** Onlar da arvadlarını boşayacaqlarına dair əlbir oldu və öz təqsirlərinə görə təqsir qurbanı olaraq bir qoç təqdim etdi. **20** İmmer övladlarından Xanani və Zevadya, **21** Xarim övladlarından Maaseya, Eliya, Şemaya, Yexiel, Uzziya, **22** Paşxur övladlarından Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozavad və Elasa; **23** Levililərdən: Yozavad, Şimey, Qelaya, yəni Qelita, Petahya, Yəhuda və Eliezer; **24** İlahiçilərdən: Elyaşiv,

məbəd qapıçılarından Şallum, Telem və Uri; **25** Digər İsraililərdən – Paroş övladlarından Ramya, İzziya, Malkiya, Miyamin, Eleazar, Malkiya və Benaya; **26** Elam övladlarından Mattanya, Zəkəriyyə, Yexiel, Avdi, Yeremot və Eliya; **27** Zattu övladlarından Elyoenay, Elyaşiv, Mattanya, Yeremot, Zavad və Aziza; **28** Bevay övladlarından Yehoxanan, Xananya, Zabbay, Atlay; **29** Bani övladlarından Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yeremot; **30** Paxat-Moav övladlarından Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Besalel, Binnuy və Menaşse; **31** Xarim övladlarından Eliezer, İşşıya, Malkiya, Şemaya və Şimeon, **32** Binyamin, Malluk, Şemarya; **33** Xaşum övladlarından Mattenay, Mattata, Zavad, Elifelet, Yeremay, Menaşse, Şimey; **34** Bani övladlarından Maaday, Amram, Uel, **35** Benaya, Bedeya, Keluhi, **36** Vanya, Meremot, Elyaşiv, **37** Mattanya, Mattenay, Yaasay, **38** Bani, Binnuy, Şimey, **39** Şelemya, Natan, Adaya, **40** Maknadvay, Şaşay, Şaray, **41** Azarel, Şelemya, Şemarya, **42** Şallum, Amarya, Yusif; **43** Nevo övladlarından Yeiel, Mattitya, Zavad, Zevina, Yadday, Yoel və Benaya. **44** Bu adamların hamısı yadelli arvad almışdı və bəzilərinin bu arvadlardan uşaqları da var idi.

Nehemya

1 Xakalya oğlu Nehemyanın sözleri: Mən iyirminci ildə Kislev ayında Şuşan qalasında olarkən 2 qardaşlarımdan biri Xanani və Yəhudadan bəzi adamlar gəldi. Mən onlardan əsirlikdən qurtulub qayıdan Yəhudilərlə Yeruşəlim şəhəri barəsində soruştum. 3 Mənə belə dedilər: «Əsirlikdən qurtulub qayıdanlar orada – vilayətdə böyük məşəqqət və xəcalət içinde yaşayır. Yeruşəlimin divarı dağdırılıb, darvazaları isə yandırılmışdır». 4 Bu sözləri eşitdikdə oturub ağladım. Günlərlə yas tutdum və göylər Allahının önündə oruc tutaraq dua edib belə dedim: 5 «Ey göylərin Allahı Rəbb! Səni sevənlərlə, əmrlərinə əməl edənlərlə Öz əhdinə sadiq qalib lütf göstərirsən. Ey böyük və zəhmli Allah! 6 Yalvarıram, mənə diqqətlə qulaq as. Qulların olan İsrail övladlarının Sənə qarşı etdiyimiz günahları etiraf edirəm. Mən də, atalarım da günah etmişik. 7 Hüzurunda təqsirimiz çoxdur. Qulun Musaya buyurduğun əmrlərə, qaydalara və hökmələrə əməl etmədik. 8 Yalvarıram, qulun Musaya “Əgər xəyanət etsəniz, sizi xalqlar arasına səpələyəcəyəm. 9 Amma Mənə tərəf dönsəniz və əmrlərimi tutub onlara əməl etsəniz, göylərin o başına qovulsanız belə, oradan sizi toplayacağam. Adımı yaşatmaq üçün seçdiyim yərə gətirəcəyəm” deyə buyurduğun sözlərini xatırla. 10 Onlar Sənin qulların və xalqındır. Böyük qüvvətinlə və qüdrətlə əlinlə onları Sən qurtardın. 11 Ya Xudavənd, yalvarıram, bu qulunun duasına və Sənin adına ehtiram etməkdən zövq alan qullarının duasına diqqətlə qulaq as! Yalvarıram, bu gün qulunun işini uğurlu et, qoy padşahın gözdə lütf tapsın». Mən o vaxt padşahın saqısı idim.

2 Padşah Artaxşastanın hakimiyyətinin iyirminci ili, Nisan ayı idı. Padşahın qarşısına şərab gətirildi. Mən şərab camını qaldırıb ona verdim. O güne qədər mən heç vaxt onun hüzurunda kədərlər görünməmişdim. 2 Padşah mənə dedi: «Üzün niyə belə qəmlidir? Xəsta olmasan da, hər halda türəyin dərəlidir». Onda mən çox qorxdum. 3 Sonra padşaha dedim: «Padşah həmişə sağ olsun! Atalarımın dəfn edildiyi yer, şəhərimiz xaraba qalib, darvazaları yandırılıb. Bəs mən necə kədərlənməyim?» 4 Padşah isə mənə dedi: «Sən məndən nə diləyirsən?» Mən göylərin Allahına dua

edərək padşaha dedim: 5 «Əgər padşaha bu xoş gelirsə və qulun sənin gözdə lütf tapıbsa, məni Yəhudaya, atalarımın dəfn edildiyi şəhərə göndər ki, oranı bərpa edə bilim». 6 Mələkə də padşahın yanında oturmuşdu. Padşah mənə dedi: «Bu səfərin nə qədər çəkər? Nə vaxt qayıda bilərsən?» Məni göndərmək padşaha məqbul oldu və mən qayıdacığım vaxtı müəyyən etdim. 7 Sonra mən padşaha dedim: «Əgər padşaha xoş gelirsə, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valiləri üçün mənə namələr verilsin ki, Yəhudaya çatana qədər məni vilayətlərindən keçirsinlər. 8 Həm də padşahın meşə nəzarətçisi Asəf namə göndərilsin ki, məbədin yanındakı qala darvazalarına, şəhərin divarına və iqamətgahına tirlər düzəltmək üçün mənə ağaç versin». Allahın mərhəmətli əli üzərimdə olduğuna görə padşahdan nə istədiməsə, mənə verdi. 9 Fərat çayının qərbindəki valilərin yanına getdim və padşahın namələrini verdim. Padşah mənimlə birgə ordu zabitləri ilə atliları da göndərmişdi. 10 Xoronlu Sanballat və Ammonlu məmur Toviya İsrail övladlarının xeyrinə çalışan bir nəfərin göldiyini eşitdikdə çox hirsənlidilər. 11 Mən Yeruşəlimə gəlib orada üç gün qaldım. 12 Gecə ikən qalxıb özümlə bir neçə adam götürdüm. Yeruşəlim üçün nə etmək barəsində Allahımın ürəyimə göndərdiyi fikirləri heç kəsə açmadım. Mindiyimdən başqa heç bir heyvan götürmədim. 13 Gecə Dərə darvazasından çıxıb Əjdaha quyusuna və Peyin darvazasına doğru getdim, Yeruşəlimin dağdırılan divarına və yandırılan darvazalarına nəzər saldım. 14 Sonra Çəşmə darvazasına və Padşah hovuzuna tərəf getdim, lakin mindiyim heyvan o yerlərdən keçə bilmirdi. 15 Həmin gecə vadi boyunca çıxaraq divarı gözdən keçirdim. Sonra dönüb Dərə darvazasından girərək geri qayıtdım. 16 Hökumət məmurları hara getdiyimi, nə etdiyimi bilmirdilər. Çünkü Yəhudilərə, kahinlərə, əyanlara, məmurlara və digər vəzifəlilərə heç bir şey danışmamışdım. 17 Mən onlara dedim: «Düşdürüümüz bu pis vəziyyəti görürsünüz; Yeruşəlim xarabaliğa çevrilmiş, darvazalarına isə od vurulmuşdur. Gəlin Yeruşəlimin divarını bərpa edək ki, bir daha rüsvayçılıq içərisində qalmayaq». 18 Mən Allahın mərhəmətli əlinin üzərimdə olduğunu bildirərək padşahın mənə dediyi sözləri onlara çatdırdım. Onlar belə dedilər: «Gəlin qalxaq, buraları bərpa edək». Bu xeyrli iş üçün hamı əlbir oldu. 19 Lakin Xoronlu Sanballat, Ammonlu məmur Toviya

və Ərəb Geşəm bundan xəbər tutanda bizə xor baxaraq ələ salıb dedilər: «Bu nə işdir tutursunuz? Yoxsa siz padşaha qarşı üsyan qaldırırsınız?» 20 Mən onlara cavab verərək dedim: «Göylərin Allahi işimizi uğurlu edəcək. Onun qulları olan bizlər qalxıb buranı bərpa edəcəyik. Sizin isə Yeruşəlimdə nə payınız, nə haqqınız, nə də adınız olacaq.»

3 Baş kahin Elyəşiv ilə qardaşları qalxıb Qoyun darvazasını tikdilər. Sonra onu təqdis edib qapı taylarını yerinə qoydular. Onlar Yüz qülləsindən Xananel qülləsinə qədər olan divarı təqdis etdilər. 2 Elyəşivin yanındakı hissədə Yerixo sakinləri tikdilər. Onların yanında İmri oğlu Zakkur tikdi. 3 Balıqlar darvazasını Hassənaa oğulları tikdi. Onlar tirləri yerinə qoydular, qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə taxdilar. 4 Onların yanında isə Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot bərpa işləri gördü. Meremotun yanında Meşezavel oğlu Berekyə oğlu Meşullam bərpa işləri gördü. Onların yanında da Baana oğlu Sadoq bərpa etdi. 5 Sadoqun yanında Teqoa sakinləri bərpa işləri gördülər, amma oranın əsilzadələri özlərinin Xudavəndinin işlərini görmək üçün qaddini əymədilər. 6 Köhnə darvazasını Paseah oğlu Yoyada və Besodya oğlu Meşullam bərpa etdi. Onlar tirləri yerinə qoyub qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini taxdilar. 7 Onların yanında Giveonlu Melatya, Meronotlu Yadon, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valisinin hökmünə tabe olan Giveon və Mispa sakinləri bərpa işləri gördü. 8 Onların yanında da zərgərlərdən Xərhaya oğlu Uzziel bərpa işləri gördü. Uzzielin yanında ətriyyatılardan biri olan Xananya bərpa işləri gördü. Onlar Yerusalimi Geniş divara qədər təzədən qurdular. 9 Onların yanındakı divarı Yeruşəlim əyalətinin yarı hissə rəisi Xur oğlu Refaya bərpa etdi. 10 Xarumaf oğlu Yedaya isə onun yanında öz evinin qarşısında bərpa işləri gördü. Onunla yanaşı Xaşavneyə oğlu Xattuş bərpa işləri görürdü. 11 Xarim oğlu Malkiya və Paxat-Moav oğlu Xaşşuv başqa bir sahəni və Sobalar Qülləsini bərpa etdi. 12 Malkiyanın və Xaşşuvun yanında Yeruşəlim əyalətinin o biri yarısının rəisi Halloxeş oğlu Şallun qızları ilə birgə bərpa işləri gördü. 13 Vadi darvazasını Xanun və Zanoah sakinləri bərpa etdi. Onlar darvazanı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdular. Peyin darvazasına qədər min qulac məsafəyə divarı bərpa etdilər. 14 Peyin Darvazasını Bet-Hakkerem əyalətinin rəisi Rekav

oğlu Malkiya bərpa etdi. Oranı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdu. 15 Çəsmə darvazasını Mispa əyalətinin rəisi Qal-Xoze oğlu Şallun bərpa edərək oranı təzədən tikib üstünü örtdü və qapı taylarını, rəzələrini, cəftələrini yerinə vurdu. O, Padşah bağçasının yanında Şelah hovuzunun divarını da Davudun şəhərindən enən pilləkənə qədər bərpa etdi. 16 Şallundan sonra Bet-Sur əyalətinin yarı hissə rəisi Azbuq oğlu Nehemya divarı Davudun qəbrinin qarşısına, hovuza və əsgər qışasına qədər tikdi. 17 Ondan sonra isə Levililər Bani oğlu Rexumun rəhbərliyi altında bərpa işləri gördülər. Rexumun yanında Qeila əyalətinin yarı hissə rəisi Xaşavya öz əyaləti üçün bərpa işləri gördü. 18 Xaşavyadan sonra onların qardaşları, Qaila əyalətinin yarı hissə rəisi Xenadad oğlu Binnuy bərpa işləri gördülər. 19 Onun yanında Mispa əyalətinin rəisi Yesua oğlu Ezer silah anbarına çıxan yolun qarşısından divarın küncünə qədər başqa sahəni bərpa etdi. 20 Onun yanında Zabbay oğlu Baruk divarın küncündən baş kahin Elyəşivin evinin qapısına qədər olan başqa bir sahəni səylə bərpa etdi. 21 Ondan sonra Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot, Elyəşivin evinin girişindən axırına qədər bərpa etdi. 22 Ondan sonra isə o düzənlikdə yaşayış kahinlər bərpa işləri gördülər. 23 Onlardan sonra Binyamin və Xaşşuv öz evlərinin yanındakı sahəni bərpa etdilər. Onlardan sonra Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya öz evinin yanındakı sahəni bərpa etdi. 24 Azaryadan sonra Xenadad oğlu Binnuy Azaryanın evindən divarın künc-bucaqlarına qədər olan sahəni bərpa etdi. 25 Uzay oğlu Palal divarın küncünün qarşısından və padşahın yuxarı sarayından irəli çıxan mühafizəçilər həyətinin yanında olan gözətçilik qülləsindən başlayaraq bərpa işləri gördü. Ondan sonra Paroş oğlu Pedaya ilə 26 Ofeldə yaşayış məbəd qulluqçuları şərqi doğru Su darvazasının qarşısını və gözətçi qülləsinə qədər sahəni bərpa etdilər. 27 Onların yanında Teqoa sakinləri böyük gözətçi qülləsindən Ofel divarınadək olan başqa bir sahəni bərpa etdilər. 28 At darvazasının yuxarı hissəsində kahinlərdən hər biri öz evinin qabağını bərpa etdi. 29 KAHINLƏRDƏN sonra immer oğlu Sadoq öz evinin qabağını bərpa etdi. Ondan sonra Şərqi qapısının gözətçisi Şekanya oğlu Şemaya bərpa işləri gördü. 30 Ondan sonra Şeleyma oğlu Xananya və Salafin altıncı oğlu Xanun bir sahəni bərpa etdi. Xananya və Xanundan sonra Berekyə oğlu Meşullam

öz evinin qarşısını bərpa etdi. **31** Ondan sonra Malkiya adlı bir zərgər məbəd qulluqçularının və tacirlərin Nəzərat darvazasının qarşısındaki binasına və divarın künc tərəfindəki otağa qədər sahəni bərpa etdi. **32** Divarın künc tərəfindəki otağı ilə Qoyun darvazasının arasını zərgərlər və tacirlər bərpa etdilər.

4 Sanballat divarı tikdiyimiz barədə eşidəndə qanı qaraldı, qəzəbləndi və biz Yəhudilərə rişxənd etməyə başladı. **2** O, soydaşlarının və Samariyalıların silahlı dəstəsinin qarşısında belə dedi: «Bu yaziq Yəhudilər nə edirlər? Onlar buranı təzadən quracaqlarmı? Onlar qurban kəsəcəklərmi? Görəsən bu işi bir gün bitirə biləcəklərmi? Məgər yanmış viranəlkəndən yenidən daşlar yaradacaqlar?» **3** Onun yanında olan Ammonlu Toviya belə dedi: «Əgər tikdikləri daş divarın üstünə bir tülkü çıxarsa, ora dağılacaq». **4** Eşit, ey Allahımız, çünki bizə xor baxırlar. Qoy həqarətləri öz başlarına düşsün və əsir düşdükleri ölkədə talan olunsunlar! **5** Onların günahını əfv etmə və qoy təqsirləri Sənin yadından çıxmasın! Axı onlar bənnaları təhqir etdilər. **6** Biz divarın bərpasını davam etdirdik və onun hər yeri hündürlüyüün yarısına qədər bitişdirildi. Çünkü xalq ürəkdən çalışırı. **7** Sanballat, Toviya, Ərəblər, Ammonlular və Aşdodlular Yeruşəlim divarının bərpa işlərinin irəlilədiyini və dağıdılmış yerlərin tikildiyini eşidəndə çox hirsləndilər. **8** Onların hamısı Yeruşəlimə gəlib hücum etmək və orada qarmaqarışlıq salmaq üçün əlbir oldu. **9** Lakin biz Allahımıza dua etdik və divarın üstündə onların hədə-qorxusu qarşısında gecə-gündüz gözətərilər qoyduq. **10** O zaman Yəhudilərlər deyirdi: «İşləyənlər taqətdən düşüb, töküntü isə çoxdur. Ona görə də biz bu divarı daha tikə bilmərik». **11** Düşmənlərimiz isə dedilər: «Biz Yəhudilərin arasına girib onları öldürək. Bu işi elə edək ki, kimsə nə görsün, nə də başa düşsün». **12** Onların yanında yaşayan Yəhudilər gəlib bizə on dəfə dedilər ki, düşmənlər hər tərəfdən biza hücum edəcək. **13** Buna görə də mən qılınçı, nizəli, ox-kamanlı xalqı nəsilbənəsil divarın arxasındakı ən aşağıdakı açıq yerlərə düzdüm. **14** Bu vəziyyəti görəndə mən qalxıb əyanlara, hökumət məmurlarına və xalqın qalan hissəsinə belə dedim: «Onlardan qorxmayın! Böyük və zəhmi Xudavəndi xatırlayın! Siz soydaşlarınız, oğullarınız, qızlarınız, arvadlarınız və evləriniz uğrunda vuruşacaqsınız». **15** Düşmənlərimiz eşitdi ki, bu iş bizə məlum olub, çünkü

Allah onların niyyətini boşça çıxarmışdı. Buna görə hamımız işimizə, divarın tikintisinə qayıtdıq. **16** O gündən sonra adamlarımın yarısı tikintidə çalışdı. Yarısı isə nizələri, qalxanları, ox-kamanlarını tutub zireh geydi. Rəislər bütün divar tikən Yəhuda xalqının arxasında keşik çəkirdi. **17** Yük daşıyan fəhlələr bir əli ilə iş görür, o biri əli ilə silah tuturdu. **18** Bənnaların da hər biri qılıncı belinə bağlayaraq divar tikirdi. Şeypurçu isə mənim yanımıda idi. **19** Əyanlara, hökumət məmurlarına və xalqın qalan hissəsinə dedim: «İşimiz çoxdur, tikinti sahəmiz genişdir. Biz divar üzərində olan ayri-ayrı sahələrdə bir-birimizdən uzaqdayıq. **20** Harada şeypur səsi eşitsəniz, oraya - yanımıza toplanın. Allahımız bizim üçün vuruşacaq». **21** Beləliklə, işimizi gördük və xalqın yarısı dan sökükəndən ulduzlar görünənə qədər nizə tutmuşdu. **22** O vaxt mən camaata dedim: «Hər kəs öz nökəri ilə birgə Yeruşəlimdə gecələsin və gecə keşikdə durub, gündüz isə işləsin». **23** Nə mən, nə soydaşlarım, nə nökərlərim, nə də arxamda dayanan keşikçilər, heç birimiz paltarlarını soyunmadıq. Su gətirəndə də silah əlimizdə idi.

5 O zaman xalqın kişiləri və qadınları Yəhudi soydaşlarından bərk şikayət etməyə başladılar. **2** Bəziləri belə deyirdi: «Bizim külfətimiz böyük, oğullarımız, qızlarımız çoxdur. Yaşamaq üçün yeməyə taxıl tapmalıyıq». **3** Bəziləri isə belə deyirdi: «Qıtlığın üzündən tarlalarımızı, bağlarımızı və evlərimizi girov qoyuruq ki, taxıl tapaqq». **4** Belə deyənlər də var idi: «Padşahın tarlalarımıza və bağlarımıza qoyduğu vergini ödəmək üçün borc pul aldiq. **5** İndi bizimlə soydaşlarımız eyni nəsildir, bizim uşaqlarımız da onlarinkindən fərqlənmir. Budur, oğullarımızı və qızlarımızı kölə kimi satmağa məcburıq. Artıq qızlarımızdan bəziləri belə, satıldı. Lakin biçarayık, çünki tarlalarımız və bağlarımız başqalarının əlindədir». **6** Mən onların şikayət və ittihamlarını eşidəndə çox qəzəbləndim. **7** Ciddi dliusündükdən sonra əyanlarla hökumət məmurlarını tənbəh edib belə dedim: «Siz hamınız soydaşlarınıza sələmlə pul verirsiniz». Onların əleyhina böyük yiğincaq topladım. **8** Mən onlara dedim: «Biz yadəllilərə kölə kimi satılan Yəhudi soydaşlarımızı gücumüz çatana qədər satın alırıq. Siz isə soydaşlarımızı satırsınız ki, onları təzadən biza satsınlar?» Onlar deməyə bir söz tapmayıb susdular. **9** Sonra mən dedim: «Etdiyiniz

bu iş yaxşı deyil. Siz düşmənlərimiz olan yadelli millətlərin danlağından qurtulmaq üçün Allahımıza ehtiram göstərək yaşamalı deyilsinizmi? **10** Mən də qardaşlarım və nökərlərimlə birgə onlara pul və taxil borc verirəm. Gəlin bu sələmçiliyi dayandırıq. **11** İndi isə bu gün onlara tarlalarını, bağlarını, zeytunluqlarını, evlərini, onlardan aldığınız pulun, taxilin, təzə şərabın və yağın sələmini geri qaytarın». **12** Əyanlar və hökumət məmurları dedilər: «Biz bunları qaytararıq və daha onlardan heç bir şey tələb etmərik. Sən necə deyirsən, biz də elə edərik». Mən kahinləri çağırdım və bu sözə əməl edəcəkləri barədə onları and ıcdirdim. **13** Sonra ətəyimi silkələyib dedim: «Qoy bu sözə əməl etməyən hər kəsi Allah evindən, mal-mülkündən silkələyib ataraq boş yerdə qoysun!» Bütün camaat «Amin» deyib Rəbbə həmd etdi. İcma bu sözlərə əməl etdi. **14** Bundan əlavə, padşah Artaxşastanın hökmənliğinin iyirminci ilindən otuz ikinci ilinə qədər – Yəhuda torpağına vali təyin edildiyim gündən bəri on iki il man və qardaşlarım valilərə təyin olunmuş azuqəni işlətmədik. **15** Amma məndən əvvəlki valilər xalqın üzərində yük olmuşdu. Onlardan çörək və şərabdan əlavə, qırx şekel gümüş alırdılar. Hətta o valilərin nökərləri də xalqa ağalıq edirdi. Mən isə Allah qorxusuna görə belə etmirdim. **16** Mən özümü bu divarın bərpasına həsr etdim. Biz bir tarla belə, almadiq. Bütün nökərlərim oraya – iş başına toplaşmışdım. **17** Ətraf millətlərdən yanımıza gələnlərdən əlavə, Yəhudilərdən və məmurlardan da yüz əlli adam süfrəmdə oturardı. **18** Hər gün mənim üçün bir öküz, altı seçmə qoyun və toyuqlar kəsilərdi. On gündən bir müxtəlif növ bol-bol şərab gətirilərdi. Buna baxmayaraq, mən valilərə təyin olunmuş azuqəni tələb etmirdim, onsuž da xalqın yükü ağır idi. **19** Ey Allahım, bu xalq üçün etdiyim işlərə görə məni yaxşılıqla xatırla!

6 Divarı bərpa etdiyimi və orada ucuq-söküyün qalmadığını Sanballata, Toviya, Ərəb Geşemə və başqa düşmənlərimizə xəbər verdilər. Lakin mən o vaxta qədər darvazaların qapı taylarını yerinə vurmamışdım. **2** Sanballat və Geşem yanımıza adam göndərib dedi: «Gəl Ono düzənliyindəki kəndlərin birində görüsək». Amma onlar mənə pislik etmək niyyətində idi. **3** Mən onların yanına qasid göndərib dedim: «Böyük bir iş görürəm və oraya enə bilmərəm. Bu işi qoyub yanımıza endiyim müddət ərzində iş nə

üçün dayansın?» **4** Düşmənlər yanımı dörd dəfə bu xəbəri göndərdi və mən onlara eyni cavab verdim. **5** Sanballat beşinci dəfə nökərini eyni xəbərlə mənim yanımı yolladı və onun əlində möhürlənməmiş namə var idi. **6** Məktubda belə yazılmışdı: «Başqa millətlər arasında söz yayılıb və Geşem deyir ki, sən və Yəhudilər üşyan etmək niyyətindəsiniz. Divarı da buna görə tikirsən. Şayılərə görə sən onların padşahı olmaq istəyirsən. **7** “Yəhudada padşah var” deyə özün haqqında car çəkmək üçün Yeruşalimdə peyğəmbərlər də təyin etmişən. İndi isə bu sözlər padşaha çatacaq. Buna görə də gəl bu barədə birlikdə məsləhətləşək». **8** O vaxt Sanballatın yanına adam göndərib dedim: «Dediyin şeylərin heç biri olmayıb, sən onları özündən uydurmusən». **9** Çünkü hamı bizi qorxutmağa çalışıb deyirdi: «Bu işdən əlləri soyuyacaq və bu iş baş tutmayacaq». Ay Allah, indi Sən əllərimə qüvvət ver! **10** Mən Mehetavel oğlu Delya oğlu Şemayyanın evinə getdim. O, evinə qapanıb qalmışdı. Mənə dedi: «Gəl Allahın evində – məbəddə görüsək və qapılarını bağlayaq. Çünkü səni öldürməyə adamlar gələcək. Bəli, gəcə ikən səni öldürməyə gələcəklər». **11** Mən isə dedim: «Mənim kimi adam qaçarmı? Canını qurtarmaq üçün məbəddə gizlənərmi? Əsla belə etmərəml!» **12** Bunu başa düşdüm ki, Şemayani Allah göndərməmişdi. Bu peyğəmbərlik sözünü mənə qarşı ona görə söyləmişdi ki, Toviya ilə Sanballat onu pulla tutmuşdu. **13** O məni qorxutmaq üçün muzdla tutulmuşdu ki, mən dediyimi edib günaha batım. Beləcə məni pisləyib hörmətdən salmağa fırsatıxtardılar. **14** Ey Allahım, Toviya ilə Sanballatı, həm də məni qorxutmaq istəyən qadın peyğəmbər Noadyanı və digər peyğəmbərləri bu əməllərinə görə yadda saxla! **15** Elul ayının iyirmi beşində, əlli iki gün ərzində divarın tikintisi tamamlandı. **16** Bütün düşmənlərimiz, ətrafımızdakı xalqlar bunu eşidəndə qorxdular və öz gözlərində çox kiçildilər. Çünkü onlar başa düşdülər ki, bu iş Allahımızın köməyi ilə edilib. **17** Həm də o günlər Yəhudanın əyanları Toviyaaya çoxlu namə göndərirdi və Toviyadan da onlara cavablar galirdi. **18** Toviya Arah oğlu Şekanyanın kürəkəni olduğuna görə Yəhudada çox adam onunla əhd bağlamışdı. Həm də Toviyanın oğlu Yehoxanan Berekya oğlu Meşullamin qızını almışdı. **19** Əyanlar onun yaxşı işləri haqqında mənim yanımıda danişardılar və mənim sözlərimi ona çatdırırdılar. Toviya məni qorxutmaq üçün namələr göndərirdi.

7 Divar tikilib qurtaranda və mən qapı taylarını vuranda məbəd qapıçıları, ilahiçilər və Levililər təyin olundu. **2** Qardaşım Xananini və qala rəisi Xananyanı Yeruşəlimə məmər təyin etdim. Çünkü Xanani çoxlarından sadiq və Allahdan qorxan adam idi. **3** Mən onlara dedim: «Gün qızana qədər Yeruşəlimin darvazaları açılmasın. Qapıçılar oyaq olduğu müddət qapıları bağlayıb qifillaryın. Yeruşəlimdə yaşıyanlardan da keşikçi təyin edin, qoy hamı öz evinin qabağında keşik çəksin». **4** Şəhər geniş və böyük idi, lakin içində adam az idi. Evlər hələ tikilməmişdi. **5** Allahım ürəyimə fikir göndərdi ki, əyanları, hökumət məmurlarını və həbələ xalqı yiğib siyahıya alım. Mən ilk qayıdanların nəsil şəcərələrinin siyahısını əldə edib, içində belə bir yazı tapdım: **6** Babil padşahı Navuxodonosorun əsir aldığı adamlar yaşadıqları vilayətdən Yeruşəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdı. **7** Bunlar Zerubbabil, Yesua, Nehemya, Azarya, Raamya, Naxamani, Mordokay, Bilşan, Misperet, Biqvay, Nexum və Baananın başçılığı ilə gəldi. Sürgündən qayıdan İsraililərin sayı: **8** Paroş övladları – 2172 nəfər; **9** Şefatya övladları – 372 nəfər; **10** Arah övladları – 652 nəfər; **11** Yeşua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2818 nəfər; **12** Elam övladları – 1254 nəfər; **13** Zattu övladları – 845 nəfər; **14** Zakkay övladları – 760 nəfər; **15** Binnuy övladları – 648 nəfər; **16** Bevay övladları – 628 nəfər; **17** Azqad övladları – 2322 nəfər; **18** Adoniqam övladları – 667 nəfər; **19** Biqvay övladları – 2067 nəfər; **20** Adin övladları – 655 nəfər; **21** Ater, yəni Xızqiya övladları – 98 nəfər; **22** Xaşum övladları – 328 nəfər; **23** Besay övladları – 324 nəfər; **24** Xarif övladları – 112 nəfər; **25** Giveon övladları – 95 nəfər; **26** Bet-Lexem və Netofa sakınları – 188 nəfər; **27** Anatot sakınları – 128 nəfər; **28** Bet-Azmavet sakınları – 42 nəfər; **29** Qiryat-Yearim, Kefira və Beerot sakınları – 743 nəfər; **30** Rama və Geva sakınları – 621 nəfər; **31** Mikmas sakınları – 122 nəfər; **32** Bet-El və Ay sakınları – 123 nəfər; **33** Digər Nevo sakınları – 52 nəfər; **34** Digər Elam övladları – 1254 nəfər; **35** Xarim övladları – 320 nəfər; **36** Yerixo övladları – 345 nəfər; **37** Lod, Xadid və Ono övladları – 721 nəfər; **38** Senaa övladları – 3930 nəfər. **39** Kəhinlər: Yesua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər; **40** İmmer övladları – 1052 nəfər; **41** Paşxur övladları – 1247 nəfər; **42** Xarim övladları – 1017 nəfər. **43** Levililər: Hodavya nəslindən Yesua ilə Qadmiel övladları – 74 nəfər. **44** İlahiçilər: Asəf övladları – 148 nəfər. **45** Məbəd qapıçıları: Şallum

övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv övladları, Xatita övladları, Şovay övladları – 138 nəfər. **46** Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları, **47** Qeros övladları, Siya övladları, Padon övladları, **48** Levana övladları, Xaqava övladları, Şalmay övladları, **49** Xanan övladları, Giddel övladları, Qaxar övladları, **50** Reaya övladları, Resin övladları, Neqoda övladları, **51** Qazzam övladları, Uzza övladları, Paseah övladları, **52** Besay övladları, Meunim övladları, Nefuşsim övladları, **53** Baqbuq övladları, Xaqifa övladları, Xarxur övladları, **54** Baslit övladları, Mexida övladları, Xarşa övladları, **55** Barqos övladları, Sisra övladları, Tamax övladları, **56** Nesiah övladları, Xatifa övladları. **57** Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Soferet övladları, Perida övladları, **58** Yaala övladları, Dargon övladları, Giddel övladları, **59** Şefatya övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Amon övladları. **60** Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyanlarının övladları – cəmi 392 nəfər. **61** Tel-Melahdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayıdan, ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübüt edə bilməyənlər bunlardır. **62** Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları – 642 nəfər. **63** Kəhinlərdən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzillayın qızlarından arvad alıb qayınatısının adını götürən Barzillay övladları. **64** Bunlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adlarını tapa bilmədilər və buna görə murdar sayılaraq kəhinlikdən çıxarıldılar. **65** Yəhudi valisi onlara əmr edib belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kəhin olmayıncı onlar ən müqəddəs yeməklərdən yeməsin». **66** 7337 nəfər kölə və kənizlərdən başqa, **67** bütün camaat birlikdə 42 360 nəfər idi. Onların kişi və qadınlardan ibarət 245 ilahiçisi var idi. **68** Bu adamların 736 atı və 245 qatırı, **69** 435 dəvəsi, 6720 eşşəyi var idi. **70** Nəsil başçılarının bəziləri işin görülməsi üçün könülli ianələr verdilər. Vali xəzinəyə 1000 darik qızıl, 50 ləyən, 530 kəhin cübbəsi verdi. **71** Nəsil başçılarından bəziləri iş üçün xəzinəyə 20 000 darik qızıl və 2200 mina gümüş verdilər. **72** Xalqın sağ qalanlarının verdikləri 20 000 darik qızıl, 2000 mina gümüş, 67 kəhin cübbəsi idi. **73** Kəhinlərlə Levililər, qapıçılarla ilahiçilər, xalqın bəzisi, məbəd qulluqçuları və bütün İsraililər öz şəhərlərində yerləşdilər. Yeddinci ay çatanda artıq İsraililər öz şəhərlərində idi.

8 Bütün xalq bir nəfər kimi Su darvazasının karşısındaki meydana toplaşdı. Xalq ilahiyatçı Ezra dedi ki, Rəbbin İsraililərə əmr etdiyi Musanın Qanun kitabını gətirsin. **2** Yeddinci ayın birinci günü Ezra Qanunu kişilərdən, qadınlardan və dirləyib anlaya bilən uşaqlardan ibarət olan camaatın qabağına gətirdi. **3** Ezra Su darvazasının karşısındaki meydanda kişilərin, qadınlارın və anlaya bilənlərin qabağında səhər açılandan günortaya qədər bu kitabdan oxudu. Bütün xalq Qanun kitabına qulaq asdı. **4** İlahiyatçı Ezra bu iş üçün taxtadan düzəldilmiş hündür kürsünün üstüne çıxdı. Onun sağ tərəfində Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Xilqiya və Maaseya, solunda isə Pedaya, Mişael, Malkiya, Xaşum, Xaşbaddana, Zəkəriyyə və Meşullam dayanmışdı. **5** Ezra bütün xalqın gözü qabağında kitabı açdı, çünki o bütün xalqdan daha yüksəkdə durmuşdu. O, kitabı açanda bütün xalqaya qalxdı. **6** Ezra ulu Allaha, Rəbbə həmd etdi və bütün xalq əllərini qaldıraraq «Amin! Amin!» deyə cavab verdi. Sonra baş əydiłar və üzüstə yera döşənib Rəbbə səcdə qıldılar. **7** Yesua, Bani, Şerevya, Yamin, Aqquv, Şabbetay, Hodiya, Maaseya, Qelita, Azarya, Yozavad, Xanan, Pelaya adlı Levililər Qanunu xalqa izah etdilər. Xalq isə yerində dayanmışdı. **8** Onlar Allahın Qanun kitabından oxuyub aydınlaşdırıldılar və mənasını camaata izah etdiłər ki, oxunan ayələr başa düşülsün. **9** Vali Nehemya, kahin ilahiyatçı Ezra və xalqı öyrədən Levililər hamiya dedilər: «Bu gün Allahınız Rəbb üçün müqəddəs gündür. Buna görə kədərlənməyin və ağlamayın». Çünkü bütün xalq Qanunun sözlərini eşidərkən ağlayırdı. **10** Nehemya da onlara dedi: «Gedin, yağı yemək yeyin, şirin içki için və hazırlıqlı olmayanlara da pay göndərin, çünki bu gün Xudavəndimiz üçün müqəddəsdir. Kədərlənməyin, çünki Rəbbin verdiyi sevinc sizin qüvvətinizdir». **11** Levililər «susun, kədərlənməyin, çünki bu gün müqəddəsdir» deyə bütün xalqı sakitləşdirildilər. **12** Bütün xalq yeyib-içməyə, paylar göndərməyə və böyük şənlik etməyə getdi. Çünkü xalq ona deyilənləri başa düşdü. **13** Ertəsi gün bütün xalqın nəsil başçıları, kahinlər və Levililər Qanunun sözlərini dinləmək üçün ilahiyatçı Ezranın yanına toplaşdı. **14** Rəbbin Musa vasitəsilə buyurduğu Qanunda bu yazını tapdılar: «İsrail övladları yeddinci ayın bayram günlərində çardaqlarda yaşasın». **15** Onlar bütün şəhərlərdə və Yeruşalimdə bu xəbəri elan edib yaydılar: «Dağça çıxm, yazıldığı kimi çardaq qurmaq üçün zeytin,

cır zeytin, mərsin, xurma və six yarpaqlı ağacların budaqlarını buraya gətirin». **16** Bütün xalq çıxıb budaq gətirdi, hər kəs öz evinin damında, həyətlərində, Allah evinin həyətində, Su darvazasındaki meydanda və Efrayim darvazasındaki meydanda özlərinə çardaq düzəldəti. **17** Bütün əsirlikdən geri qayıdan camaat çardaqlar düzəldib orada qaldı. Əslində Nun oğlu Yesuanın dövründən bu günə qədər İsrail övladları belə etməmişdi. Cox böyük sevinc oldu. **18** Ezra birinci gündən sonuncu günə qədər hər gün Allahın Qanun kitabından oxuyurdu. Onlar yeddi gün bayram keçirtildər, səkkizinci gün isə qayda-qanuna görə təntənəli toplantı quruldu.

9 Həmin ayın iyirmi dördüncü günü İsrail övladları oruc tutaraq əyinlərində çıl və başları toz-torpaq içində toplandı. **2** İsrail övladları nəslə bütün yadellilərdən ayrılaraq durub öz günahlarını və atalarının şər işlərini etiraf etdi. **3** Onlar olduqları yerdə dayanıb günün dördə bir hissəsini özlərinin Allahı Rəbbin Qanun kitabından oxudular. Günün digər dördə bir hissəsini isə günahlarını etiraf edib özlərinin Allahı Rəbbə səcdə qıldılar. **4** Yesua, Bani, Qadmiel, Şevanya, Bunni, Şerevya, Bani və Kenani Levililərin pilləkəninin üstünə qalxıb özlərinin Allahı Rəbbə uca səslə yalvardılar. **5** Levililər – Yesua, Qadmiel, Bani, Xaşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya, Petahya dedilər: «Ayağa qalxın və əbədi olan Allahınız Rəbbə həmd edin! Qoy Sənin izzətli adına həmd olsun və etdiyiniz bütün həndlərdən, şükürlərdən də çox ucaldılsın! **6** Sən, yalnız Sən Rəbsən, göyləri, göylərin ən uca qatlarını və bütün səma cisimlərini, yer üzünü və onun məxluqlarını, dənizləri və içindəki hər şeyi Sən yaratdırın və hamısına həyat verirən. Səma cisimləri Sənə səcdə qılır! **7** Ya Rəbb, Sən o Allahsan ki, İbrami seçib Xaldeylilərin Ur şəhərində çıxararaq ona İbrahim adını verdin. **8** Sən Öz öntündə onun sadiq ürəyini gördün. Ona görə də Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Yevusluların və Qırqaşlıların diyarını İbrahim övladlarına vermək üçün onunla əhd kəsdiñ və sözlərini yerinə yetirdin. Çünkü Sən adilsən.

9 Misirdə atalarımızın çəkdikləri əziyyəti gördün və Qırızı dənizin yanındaki fəryadlarını eşitdin. **10** Fironla bütün əyanlarına və ölkəsinin bütün xalqına əlamətlər və möcüzələr göstərdiñ. Çünkü Misirlilərin atalarımıza qarşı azğınlıq etdiyini bildin və bu günə kimi adını izzətləndirdiñ. **11** Atalarımızın karşısındı

dənizi yardım və onlar dənizin ortasında quru yerdən keçib getdilər. Onları təqib edənləri isə dərinliklərə, coşğun sulara atılan bir daş kimi atdır. 12 Atalarımıza gündüz bulud dirəyi ilə, gecələr isə gedəcəkləri yolu nurlandırmaq üçün od dirəyi ilə yol göstərdi. 13 Sina dağının üstünə enib onlarla göylərdən danişdin. Onlara ədalətli hökmələr, doğru qanunlar, yaxşı qaydalar və əmrlər verdi. 14 Sən müqəddəs Sənbə gününü onlara bildirdin və qulun Musa vasitəsilə əmrləri, qaydaları və qanunu buyurdun. 15 Atalarımız acanda onlara göylərdən çörək göndərdi. Susayanda onlar üçün qayadan su çıxardın. Atalarımıza əmr verdi ki, vəd etdiyin torpağa girib sahib olsunlar. 16 Lakin atalarımız təkəbbürlü olub dikbaşlıq etdilər və Sənin əmrlərini dinləmədilər. 17 İtaat etmək istəməyib Sənin onlar üçün göstərdiyin möcüzələri yada salmadılar, dikbaşlıq etdilər, üsyankarlıqları ilə köləlik həyatlarına qayitmaq üçün özlərinə bir başçı təyin etdilər. Lakin Sən bağışlamağı sevən, lütfkar, rəhmlı, çox səbirli və bol məhəbbəti olan Allah olduğuna görə onları tərk etmədin. 18 Hətta atalarımız özləri üçün tökmə dana düzəldib “Budur, səni Misirdən çıxaran Allahın!” deyə böyük küfr edəndə 19 Sən Öz böyük mərhəmətin naminə onları səhrada tak qoymadın. Gündüz onlara yolda bələdçilik etmək üçün bulud dirəyini, gecələr isə gedəcəkləri yolu nurlandırmaq üçün od dirəyini qabaqlarından əskik etmədin. 20 Sən onlara nəsihət vermək üçün Öz xeyirxah Ruhunu verdi. İsrail övladlarınının ağızlarından mannanı əsirgəmədin, susayanda su verdi. 21 Qırx il onları səhrada bəslədin və onlar heç nədən korluq çəkmədi. Nə paltarları köhnəldi, nə ayaqları işi. 22 Ölkələri və xalqları onlara təslim edərək torpaqlarını aralarında bölgündürdü. Onlar Sixonun ölkəsini, yəni Xeşbon padşahının ölkəsini və Başan padşahı Oqun ölkəsini ələ keçirtdi. 23 Övladlarını göyədəki uledzələr qədər çoxaldı. Onların atalarına “oraya girib sahib olsunlar” deyə vəd etdiyin ölkəyə gətirdi. 24 Onların övladları o torpağa girib sahib oldular. Sən oranın əhalisini – Kənanlıları onlara tabe etdirib padşahlarını ölkənin əhalisi ilə bərabər onlara təslim etdirdi ki, o adamlarla istədikləri kimi rəftar etsinlər. 25 Onlar möhkəmlənmiş şəhərləri və bərəkətli torpağı tutub mal-dövlətlə dolu evlərə, qazılmış quyulara, bağlara, zeytunluqlara və bol-bol meyvə ağaclarına sahib oldular. Yeyib doydular, kökəldilər və verdiyin böyük nemətlər üçün

sevindilər. 26 Lakin onlar itaatsizlik edərək Sənə qarşı üsyankar oldular. Qanununa arxa əvveldilər, Sənə tərəf dönmək üçün onlara xəbərdarlıq edən peyğəmbərlərini öldürdülər və böyük küfr etdilər. 27 Onda Sən onları düşmənə təslim etdi. Düşmənləri də onlara zülm etdilər. Sixintili vaxtlarında İsrail övladları Sənə fəryad etdilər. Sən göylərdən eşitdi və Öz böyük mərhəmətinə görə onlara xilaskarlar göndərdi. Onlar da İsrail övladlarını düşmən əlindən qurtardılar. 28 Lakin rahat olan kimi yenə Sənin nəzərində pis işlər gördülər. Buna görə də Sən onları düşmənə təslim etdi, düşmənləri də onlara hökm etdilər. Onlar yenə də Sənə fəryad etdilər, Sən də onları göylərdən eşidib Öz böyük mərhəmətinə görə dəfələrlə qurtardı. 29 Onlara xəbərdarlıq etdi ki, Sənin Qanununa tərəf dönsünler. Amma onlar takəbbürlü olub əmrlərinə qulaq asmadılar və hökmələrini pozub günah etdilər. Halbuki o hökmələrə əməl edən hər kəs həyat tapar. Onlar inadkarlıqla Sənə arxa əvvərib dikbaşlıq və itaatsizlik etdilər. 30 Lakin Sən illər boyu onlarla səbirlə davrandı. Öz Ruhunla, peyğəmbərlərin vasitəsilə onlara xəbərdarlıq etdi. Onlar isə qulaq asmadılar və ona görə Sən onları ətraflarındakı xalqlara təslim etdi. 31 Lakin Sən böyük mərhəmətinə görə İsrail övladlarını məhv olmağa qoymadın, onları tərk etmədin, çünki Sən lütfkar və rəhmlı Allahsan. 32 Ey Allahımız! Böyük, qüdrətli və zəhmlı, əhdi və məhəbbəti saxlayan Allah! Aşşur padşahlarının dövründə bu günə qədər bizim çəkdiyimiz, padşahlarımızın, ağalarımızın, kahinlərimizin, peyğəmbərlərimizin, atalarımızın və bütün xalqının çəkdiyi əzab-əziyyət Sənin gözündə kiçik görünməsin. 33 Sən haqlısan, başımıza gələn hər işdə bizimlə ədalətlə davrandın, biz isə pis işlər etdik. 34 Padşahlarımız, rəislərimiz, kahinlərimiz, atalarımız Sənin Qanununa riayət etmədi. Sənin əmrlərinə və verdiyin xəbərdarlıqlara qulaq asmadılar. 35 Onlar öz ölkələrində verdiyin böyük nemətlər içində, geniş, bərəkətli torpaqda belə, Sənə qulluq etmədilər və pis əməllərindən əl çəkmədilər. 36 Budur, bu gün biz köləyik. Atalarımıza meyvəsini və gözəl məhsulunu yemək üçün verdiyin o torpaqda biz köləlik edirik. 37 Günahlarımıza görə torpağımızın bol məhsulu üzərimizdə hökm sürən padşahlara nəsib olur. Bizim özümüzü də, heyvanlarımızi da istədikləri kimi idarə edirlər. Biz isə böyük zülm içindəyik. 38 Bütün bunlara

görə biz Səninlə yazılı sabit əhd bağlayırıq. Rəislərimiz, Levililərimiz və kahinlərimiz də bu əhdi möhürləyir».

10 Əhdi möhürləyənlər bunlar idi: Xakalya oğlu vali Nehemya, Sidqiya, 2 Seraya, Azarya, Yeremya, 3 Paşxur, Amarya, Malkiya, 4 Xattuş, Şevanya, Malluk, 5 Xarim, Meremot, Avdiya, 6 Daniel, Ginneton, Baruk, 7 Meşullam, Aviya, Miyamin, 8 Maazya, Bilqay, Şemaya. Bunlar kahinlər idi. 9 Levililər: Azyanın oğlu Yesua, Xenadad övladlarından Binnuy və Qedmiel, 10 onların qardaşları Şevanya, Hodiya, Qelita, Pelaya, Xanan, 11 Mikeya, Rexov, Xaşavya, 12 Zakkur, Şerevya, Şevanya, 13 Hodiya, Bani, Beninu. 14 Xalqın başçıları: Paroş, Paxat-Moav, Elam, Zattu, Bani, 15 Bunni, Azqad, Bevay, 16 Adoniya, Biqvay, Adin, 17 Ater, Xizqiya, Azzur, 18 Hodiya, Xaşum, Besay, 19 Xarif, Anatot, Nevay, 20 Maqpiş, Meşullam, Xezir, 21 Meşezavel, Sadoq, Yaddua, 22 Pelatyə, Xanan, Anaya, 23 Huşə, Xananya, Xaşşuv, 24 Halloxeş, Pilxa, Şoveq, 25 Rexum, Xaşavna, Maaseya, 26 Axiya, Xanan, Anan, 27 Malluk, Xarim, Baana. 28 Qalan xalq – kahinlər, Levililər, məbəd qapıcıları, ilahiçilər, məbəd qulluqçuları, Allahın Qanununa görə ətraf xalqlardan ayrılan hər kəs arvadları, aqlıkəsən oğul və qızları ilə bərabər 29 əsl soydaşları ilə birləşdi. Allahın qulu Musanın əli ilə verilmiş Qanuna görə hərəkət etmək, Xudavəndimiz Rəbbin bütün əmrlərinə, hökmərinə və qanunlarına etina ilə əməl etmək üçün and içdilər. Əməl etməyənlərə isə lənət oxudular. 30 And içdik ki, qızlarımızı ətrafımızdakı xalqlara verməyib onların qızlarını öz oğullarımıza almayıcağıq. 31 Ətraf xalqlara mənsub olanlar Şənbə günü yaxud başqa müqəddəs bir gündə satmaq üçün əşya yaxud taxil gətirəsələr, onlardan heç nə almayaçağıq. Yeddi ildə bir dəfə torpağı dincə qoyacağıq və bütün borcları ləğv edəcəyik. 32 Allahımızın məbədinin xidməti üçün ildə şekelin üçdə bir hissəsini verməyi öhdəmizə götürdük. 33 Bu pul təqdim cörəkləri, daimi taxil təqdimi, daimi yandırma qurbanı, Şənbə günləri, Təzə Ay mərasimləri və başqa bayramlar, müqəddəs sovqatlar, İsrail övladlarının günahını kəffarə etmək üçün günah qurbanları və Allahımızın məbədinin digər ehtiyacları üçündür. 34 Biz kahinlər, Levililər və xalq hər il müəyyən vaxtda Allahımızın məbədini odunla təmin etmək üçün nəsillərimizə görə püşk atdıq. Bu odunlar Qanunda yazılışı kimi Allahımız Rəbbin qurbangahında yandırılmalı idi. 35 Hər il torpağımızın

ilk məhsulunu və hər növlü ağacın nübarını Rəbbin məbədinə aparmalıyıq. 36 Qanunda yazılışı kimi ilk doğulan oğullarımızı, heyvanlarımızı, ilk doğulan mal-qara və qoyun-keçimizi Allahımızın məbədinə, orada xidmət edən kahinlərin yanına gətirməliyik. 37 Həm də xəmirimizin, taxıl təqdimlərimizin, hər növ ağaclarımızın meyvəsinin, təzə şərablarımızın, zeytun yağımızın nübarını kahinlərə, Allahımızın məbədinin anbarına, torpaq məhsullarımızın onda bir hissəsini isə Levililərə gətirməliyik. Çünkü işlədiyimiz bütün şəhərlərdə onda bir hissəni Levililər alır. 38 Levililər onda bir hissəni alarkən Harun oğullarından olan kahin onlarla olacaq. Levililər isə alacaqları onda bir hissənin onda birini Allahımızın məbədinin, xəzinənin anbar otaqlarına aparacaq. 39 Çünkü İsrail övladları və Levililər taxılın, təzə şərabın və zeytun yağıının təqdimlərini anbar otaqlarına gətirməlidir. Orada Müqəddəs məkanın qabları, xidmət edən kahinlər, məbəd qapıcıları və ilahiçilər olacaq. Beləcə biz Allahımızın məbədində laqeyd yanaşmayaçağıq.

11 Xalqın rəisləri Yeruşəlimdə yerləşdi. Xalqın yerdə qalımı isə püşk atdı ki, hər on nəfərindən biri müqəddəs Yeruşəlim şəhərinə yaşamağa getsin, doqquzu isə o biri şəhərlərdə yaşasın. 2 Yeruşəlimdə könüllü yaşamağa gedənlərin hamisəna xalq xeyirdə verdi. 3 Yeruşəlimdə yerləşən vilayət başçıları bunlardır. Ancaq bəzi İsraililər, kahinlər, Levililər, məbəd qulluqçuları və Süleymanın əyanlarının oğulları Yəhuda şəhərlərində, hər kəs öz şəhərindəki mülkündə yerləşdi. 4 Binyamin övladlarından və Yəhuda övladlarından bəziləri isə Yeruşəlimdə məskurlaşdı. Yəhuda övladları: Peres nəslindən Mahalale oğlu Şəfatya oğlu Amarya oğlu Zəkəriyyə oğlu Uzziya oğlu Ataya, 5 Şilolu Zəkəriyyə oğlu Yoyariv oğlu Adaya oğlu Xazaya oğlu Qal-Xoze oğlu Baruk oğlu Maaseya. 6 Peres övladlarından Yeruşəlimdə yerləşən 468 nafər igid adam idi. 7 Binyamin övladları bunlardır: Yeşaya oğlu Yetiel oğlu Maaseya oğlu Qolaya oğlu Pedaya oğlu Yod oğlu Meşullam oğlu Sallu və 8 ondan sonra Qabbay, Sallay – 928 nafər. 9 Zikri oğlu Yoel onların rəhbəri idi, Hassenua oğlu Yəhuda isə şəhərin vali müavini idi. 10 Kahinlərdən: Yoyariv oğlu Yedaya, Yakin, 11 Axituv oğlu Merayot oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Allah evinin başçısı Seraya və 12 məbəddə iş görən soydaşları – 822 nafər; Malkiya oğlu Paşxur oğlu Zəkəriyyə oğlu Amsi

oğlu Pelalya oğlu Yeroxam oğlu Adaya və 13 onun nəsil başçısı olan soydaşları – 242 nəfər; İmmer oğlu Meşillemot oğlu Axzay oğlu Azarel oğlu Amaşsay və 14 onun soydaşları – 128 nəfər igit döyüşü. Haqqedolim oğlu Zavdiel onların rəhbəri idi. 15 Levililərdən: Bunnı oğlu Xaşavya oğlu Azriqam oğlu Xaşşuv oğlu Şemaya. 16 Levililərin başçılarından Şabbetay və Yozavad Allah evinin bayır işlərini idarə edirdilər. 17 Asəf oğlu Zavdi oğlu Mikeya oğlu Mattanya şükür duasını oxuyan məbəd ilahiçilərinin dəstə rəhbəri və soydaşlarından Baqbuqya onun müavini idi. Yedutun oğlu Qalal oğlu Şammua oğlu Avda da var idi. 18 Müqəddəs şəhərdə yaşayan bütün Levililər 284 nəfər idi. 19 Məbəd qapıcıları Aqquv, Talmon ilə qardaşları darvazalarda keşik çəkənlər, 172 nəfər idi. 20 İsraililərin, kahinlərin, Levililərin yerdə qalanları bütün Yəhuda şəhərlərində yaşayırırdı. Hər kəs öz mülkündə yaşayırırdı. 21 Məbəd qulluqçuları isə Ofeldə qalırırdı. Sixa və Gişa onlara rəhbərlik edirdi. 22 Allahın evindəki ibadətdə ilahilər oxuyan Asəf övladlarından Mikeya oğlu Mattanya oğlu Xaşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yerusalimdə Levililərin rəhbəri idi. 23 Bu ilahiçilər padşahın fərmanına tabe idi və hər gün vəzifələrini müəyyən edən qaydaları yerinə yetirirdi. 24 Yəhuda oğlu Zerah övladlarından Meşezavel oğlu Petahya İsrail xalqının ümumi işlərində Fars padşahına kömək edirdi. 25 Kəndlərə və tarlalarına gəlincə, Yəhuda övladlarından bəziləri Qiryat-Arba ilə qəsəbələrində, Divon ilə qəsəbələrində, Yeqqavseel ilə kəndlərində, 26 Yəşuada, Moladada, Bet-Peletdə, 27 Xasar-Şualda və Beer-Şeva ilə qəsəbələrində, 28 Ziqlaqla, Mekona ilə qəsəbələrində, 29 En-Rimmonda, Sorada, Yarmutda, 30 Zanoahda, Adullam ilə kəndlərində, Lakiş ilə tarlalarında, Azeqa ilə qəsəbələrində qaldılar. Yaşadıqları məntəqə Beer-Şevadan Hinnom vadisində qədər idi. 31 Binyamin övladları Gevadan başlayaraq Mikmas ilə Ayyada, Bet-El ilə qəsəbələrində, 32 Anatot, Nov, Ananya, 33 Xasor, Rama, Gittayim, 34 Xadid, Sevoim, Nevallat, 35 Lod, Ono və Sənətkarlar dərəsində məskən saldılar. 36 Yəhudadakı Levililərin bəzi bölmələri Binyamin ərazisi üçün ayrıldı.

12 Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yəşua ilə qayıdan kahinlər və Levililər bunlar idi: Seraya, Yeremya, Ezra, 2 Amarya, Malluk, Xattuş, 3 Şekanya, Rexum, Meremot, 4 İddo, Ginnetoy, Aviya, 5 Miyamin, Maadya, Bilqa, 6 Şemaya, Yoyeriv, Yedaya, 7 Sallu,

Amoq, Xilqiya, Yedaya. Bunlar Yesuanın dövründə kahinlərin və qardaşlarının başçıları idi. 8 Levililər: Yəşua, Binnuy, Qadmiel, Şerevya, Yəhuda, Mattanya. Mattanya qardaşları ilə birgə şükür ilahiləri üçün məsuliyyət daşıyırırdı. 9 Onların qardaşları Baqbuqya ilə Unni ibadətdə onların qarşısında dururdu. 10 Yəşuanın Yoyaqim törədi, Yoyaqimdən Elyaşiv törədi, Elyaşivdən Yoyada törədi. 11 Yoyadadan Yonatan törədi, Yonatandan Yaddua törədi. 12 Yoyaqimin dövründə nəsil başçıları olan kahinlər bunlar idi: Seraya nəslindən Meraya, Yeremya nəslindən Xananya, 13 Ezra nəslindən Meşullam, Amarya nəslindən Yehoxanan, 14 Malluk nəslindən Yonatan, Şevanya nəslindən Yusif, 15 Xarim nəslindən Adna, Merayot nəslindən Xelqay, 16 İddo nəslindən Zəkəriyyə, Ginneton nəslindən Meşullam, 17 Aviya nəslindən Zikri, Minyamin nəslindən, Moadya nəslindən Piltay, 18 Bilqa nəslindən Şammua, Şemaya nəslindən Yehonatan, 19 Yoyeriv nəslindən Mattenay, Yedaya nəslindən Uzzi, 20 Şallay nəslindən Qallay, Amoq nəslindən Ever, 21 Xilqiya nəslindən Xaşavya, Yedaya nəslindən Netanel. 22 Elyaşiv, Yoyada, Yoxanan və Yadduanın günlərində Levili nəsil başçıları və kahinlər Fars padşahı Daranın hökmənliğinə qədər qeyd edilmişdi. 23 Levili nəsil başçıları, Elyaşiv oğlu Yoxananın günlərinə qədər salnamələr kitabında yazılırdı. 24 Levililərin başçıları Xaşavya, Şerevya və Qadmiel oğlu Yəşua bir tərəfdə, qardaşları da o biri tərəfdə dayanıb Allah adamı Davudun əmrinə görə qarşılıqlı həmdlər və şükürler edirdi. 25 Mattanya, Baqbuqya, Avdiya, Meşullam, Talmon və Aqquv qapıcılıq edib darvazalardakı anbarları qoruyurdu. 26 Bunlar Yosadaq oğlu Yəşua oğlu Yoyaqimin günlərində, vali Nehemya və ilahiyatçı kahin Ezranın dövründə yaşayırırdı. 27 Yeruşəlim divarının təqdisetmə mərasimini sevinclə, şükürlə, ilahilərlə, sinc, çəng və lira ilə keçirmək üçün Levililər yaşadıqları hər yerdən çağırılıb Yeruşəlimə gətirildilər. 28 Yeruşəlim ətrafindakı sahədən və Netofalıların kəndlərindən, 29 Bet-Qılqaldan və Geva ilə Azmavet çöllərindən ilahiçilər toplandı. Çünki ilahiçilər Yeruşəlim ətrafında özləri üçün kəndlər salmışdır. 30 Kahinlər və Levililər özlərini pak edəndən sonra xalqı, darvazaları və divarı pak etdilər. 31 Onda mən Yəhuda rəislərini divarın üstünə çıxarddım və şükür ilahiləri oxuyan iki böyük dəstə təyin etdim. Onlardan biri divarın üstü ilə sağ tərəfdən Peyin darvazasına doğru gedirdi.

32 Onların ardından Hoşaya və Yəhuda rəislərinin yarısı, 33 Azarya, Ezra, Meşullam, 34 Yəhuda, Binyamin, Şemaya, Yeremya, 35 əllərində kərənaylarla kahinlərdən bəziləri - Asəf oğlu Zakkur oğlu Mikeya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zəkəriyyə, 36 qardaşları Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yəhuda, Xanani, Allah adamı Davudun musiqi alətləri ilə gedirdilər. İlahiyyatçı Ezra onların qabağında gedir. 37 Çəşmə darvazası yanında və onların qarşısında divar yoxuşunda Davudun şəhərinin pilləkənləri ilə çıxıb Davudun sarayının üst tərəfindən şərqə doğru Su darvazasına qədər getdilər. 38 Şükür ilahiləri oxuyanların o biri dəstəsi divarın üstü ilə sol tərəfə gedirdi. Mən xalqın yarısı ilə onların arasında yeriyirdim. Sobalar qülləsindən keçib Geniş divara qədər, 39 Efrayim darvazasının üstündən Köhnə darvaza, Balıqlar darvazası, Xananel qülliəsi, Yüz qülliəsi və Qoyun darvazasına qədər gedib Mühafizəçilər darvazasında dayandıq. 40 Şükür ilahiləri oxuyanların iki dəstəsi Allah evinin yanında ayaq saxladı. Mən də hökumət məmurlarının yarısı ilə dayandıdım. 41 Yanımda kərənay çalan kahinlər bunlar idi: Elyaqim, Maaseya, Minyamin, Mikeya, Elyoenay, Zəkəriyyə və Xananya; 42 habelə Maaseya, Şemaya, Eleazar, Uzzi, Yehoxanan, Malkiya, Elam və Ezer. İlahiçilər İzrahyanın rəhbərliyi altında tərənnüm etdi. 43 O gün çoxlu qurban kəsildi və şadlıq oldu, çünkü Allah xalqa böyük sevinc bəxş etmişdi. Qadınlar və uşaqlar da sevinirdi və Yeruşəlimin şənliyi əzaqlardan eşidilirdi. 44 Elə o gün ianələrin, ilk məhsulun və onda bir hissələrin yığılacağı anbarları qorumaq üçün adamlar təyin edildi. Bütün bunlar Qanunda kahinlər və Levililər üçün nəzərdə tutulan şəhərlərin ətrafındakı tarlalardan anbarlara gətirilməli idi. Çünkü Yəhudalılar ibadət edən kahinlərlə Levililərdən məmənun idi. 45 Onlar, ilahicilərlə məbəd qapıçıları Davud və oğlu Süleymanın əmrinə əsasən özlerinin Allahına xidmət edib pak olma mərasimini yerinə yetirdi. 46 Çünkü qədim zamanlarda - Davudun və Asəfin günlərində ilahicilərin başçıları var idi və Allaha həmd və şükür mahnıları oxunurdu. 47 Zerubbabilin və Nehemyanın günlərində bütün İsraililər hər gün ilahiciləri və məbəd qapıçılarını gündəlik paylar ilə təmin edirdi. Onlar Levililərə düşən payı ayırdı. Levililər də Harun övladlarına düşən payı ayırdı.

13 O gün Musanın kitabından oxundu və xalq qulaq asıldı. Bu kitabda belə bir yazı aşkar olundu: «Allahın camaatına Ammonlu və yaxud Moavlı heç vaxt daxil ola bilməz». 2 Çünkü Moav və Ammon övladları İsrail övladlarını çörək və su ilə qarşılıamamışdı. Lakin İsrail övladlarına qarşı lənət oxumaq üçün Biləm muzdla tutmuşdular. Allahımız isə lənəti xeyir-duaya çevirdi. 3 İsrail övladları qanunu dirlədikdə bütün yadelliləri aralarından ayırdı. 4 Bundan əvvəl Allahımızın məbədinin anbarlarına nəzarətçi təyin edilən kahin Elyəşiv Toviyanın yaxın tanıştı olduğuna görə 5 ona böyük bir otaq hazırlamışdı. Oraya əvvəllər taxıl təqdimləri, kündür, məbəd əşyaları, qanun üzrə Levililərə, ilahicilərə və məbəd qapıçılarına verilən taxılın, təzə şərəbin və zeytun yağının onda bir hissələri və kahinlərə verilən ianələr qoyulardı. 6 Bu iş baş verəndə mən Yeruşəlimdə deyildim. Ona görə ki Babil padşahı Artaxşastanın hakimiyyətinin otuz ikinci ilində onun hüzuruna getmişdim. Bir müddət sonra padşahdan izin alıb 7 Yeruşəlimə qayıtdım. Elyəşivin etdiyi pisliyi - Allah evinin həyətində Toviyaya bir otaq hazırladığı barədə xəbər aldım. 8 Bu məni çox qızəbləndirdi və Toviyanın bütün ev əşyalarını otaqdan bayıra atdım. 9 Mənim əmərimlə otaqları təmizlədilər və Allah evinin əşyalarını, taxıl təqdimlərini kündürlə birgə oraya geri gətirdim. 10 Bir də xəbər tutdum ki, Levililərin payları onlara verilmir və xidmət edən Levililərlə ilahicilərin hər biri öz torpağına qayıtmışdır. 11 Mən hökumət məmurlarını tənbəh edib dedim: «Nə üçün Allahın evinə etinəsizliq edilir?» Sonra Levililərlə ilahiciləri toplayıb yerlərinə qaytardım. 12 Bütün Yəhudalılar anbarlara taxılın, təzə şərəbin və zeytun yağının onda bir hissələrini gətirdilər. 13 Kahin Şəlemyani, ilahiyatçı Sadoqu və Levililərdən Pedayani anbarlara nəzarətçi və Mattanya oğlu Zakkur oğlu Xanani onların köməkçisi təyin etdim. Bu adamlar etimada layiq sayılıqlarına görə qardaşlarına paybölmə işi onlara düşdü. 14 Ey Allahım, buna görə məni yadda saxla. Allahımın məbədi və oradakı xidmətlər üçün etdiyim yaxşı işlərimi yoxa çıxarma! 15 O günlər Yəhudada gördüm ki, bəzi adamlar Şənbə günü üzüm sıxılan yerdə ayaqları ilə üzüm sıxırı və içəri taxıl gətirib eşşəklərin üstünə yükləyirdi. Şərab, üzüm, əncir və hər cür yükləri də Şənbə gündə Yeruşəlimin içərinə gətirildilər. Həmin gün mən ərzaq satanları töhmətləndirdim. 16

Orada yaşayan Surlular balıq, hər cür mallar gətirərək Şənbə günü Yerusəlimdə Yəhudalılara satırdı. **17** Yəhuda əyanlarını töhmətləndirib onlara dedim: «Nə üçün bu pis işi görüb Şənbə gününü murdar edirsiniz? **18** Atalarımız belə işlər etmədilərmi? Allahımız bütün bu bələləri bizim və bu şəhərin üzərinə buna görə gətirmədimi? Siz isə Şənbə gününü murdar edərək Onun İsrail övladlarına qəzəbini artırırsınız». **19** Yerusəlim darvazalarında Şənbənin başlayacağı axşamçağı əmr etdim ki, qapılar qifillansın. Şənbə bitənə qədər qapıların açılmamasını tapşırdım. Bəzi nökərlərimi də darvazaların qabağına qoymuşdum ki, Şənbə günü şəhərə heç biryük gətirilməsin. **20** Tacirlər və hər cür mal satanlar bir-iki dəfə Yerusəlimdən kənarda gecələmişdi. **21** Mən onlara xəbərdarlıq edərək dedim: «Nə üçün divarın yanında gecələyirsiniz? Bir də belə etsəniz, sizə əl qaldıraram!» Tacirlər də o vaxtdan Şənbə günü gəlmədilər. **22** Sonra mən Levililərə əmr etdim ki, Şənbə gününü təqdis etmək üçün özlərini təmizləyib gəlsinlər və darvazaların keşiyini çəksinlər. Ey Allahım, bundan ötrü məni unutma və böyük məhəbbətinə görə rəhm elə! **23** Həm də o günlər Aşdodu, Ammonlu və Moavlılardan arvad alan Yəhudiləri də gördüm. **24** Onların uşaqlarının yarısı Aşdod dilində yaxud digər xalqların dilində danışırı, ancaq Yəhudi dilində danışa bilmirdi. **25** Mən onları tənbəh və lənət etdim. Bəzilərini isə döyüb saçlarını yoldum. O adamlara Allah haqqına and içdirib dedim: «Qızlarınız yadelli oğullarına verməyin, oğullarınıza və özünüzə onların qızlarını almayıñ. **26** İsrail padşahı Süleyman buna görə günaha batmadımı? Çox millətlərin arasında onun kimi padşah yox idi və o, Allahın sevimliyi idi. Allah onu bütün İsrail üzərinə padşah etdi, lakin yadelli qadınlar onu belə, günaha saldılar. **27** İndi siz Allahımıza qarşı xainlik edib yadelli qadınlar alırsınız? Etdiyiniz bu böyük pisliyə yol verərikmi?» **28** Baş kahin Elyasının oğlu Yoyadanın oğullarından biri Xoronlu Sanballatın kürəkəni idi. Buna görə də onu yanımdan qovdum. **29** Ey Allahım, onları yadda saxla, çünki onlar kahinliyi, kahinlər və Levililərlə kəsdiyin əhdini murdar etdilər! **30** Beləliklə, xalqı bütün yadelli ənənələrdən təmizlədim. Kahinlərlə Levililərin vəzifələrini müəyyənləşdirdim. Hər kəsin öz işi var idi. **31** Müəyyən edilmiş vaxtda odun gətirilməsini və ilk nübarın təqdim edilməsini təşkil etdim. Ey Allahım, məni yadda saxla və mənə xeyirxah ol!

Ester

1 Bu hadisələr Axaşveroşun dövründə baş vermişdi. Axaşveroş Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayət üzərində padşahlıq edirdi. 20 dövrdə padşah Axaşveroş Şuşan qalasında taxtında oturmuşdu. 3 Padşahlığının üçüncü ilində o bütün rəisişləri və əyanları üçün bir ziyafat qurdur. Farsın və Midiyanın sərkərdələri, əsilzadələri və vilayət başçıları onun hüzuruna gəldi. 40, uzun müddət ərzində, yəni yüz səksən gün öz padşahlığının cah-calalını, əzəmətini və parlaq şöhrətini nümayiş etdirdi. 5 Bu ziyafat günləri qurtarandan sonra padşah Şuşan qalasında böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqa sarayının həyat bağçasında yeddi gün ayrı bir ziyafat verdi. 6 Bağçada tünd qırmızı zərif kətan qaytanlarla mərmər sütunlardakı gümüş halqalara keçirilmiş pambıq parçadan ağ və bənövşəyi pərdələr var idi. Sumaqdaşı, mərmər, sədef və başqa qiymətli daşlardan düzəldilmiş döşəmə üzərində qızıl və gümüş kürsülər qoyulmuşdu. 7 Oradakılara bir-birindən fərqli qızıl camlarda padşahın səxavətinə layiq bol-bol şahana şərab təqdim edilirdi. 8 Padşahın əmri ilə şərab içmək üçün hüdud qoyulmamışdı, çünki padşah şərab məmurlarına əmr etmişdi ki, hər kəsə istəyinə görə xidmət göstərilsin. 9 Mələkə Vaşti də Axaşveroşun sarayında qadınlar üçün ziyafat qurdur. 10 Yedinci gün padşah Axaşveroşun ürəyi şərabdan nəşələnəndə hüzurunda xidmət edən Mehuman, Bizzeta, Xarvona, Biqta, Avaqta, Zetar və Karkas adlı yeddi hərəməğasına belə əmr etdi: 11 «Mələkə Vaşti başında mələkəlik tacı ilə padşahın hüzuruna gətirilsin». O, mələkənin gözəlliyini xalqa və rəisişlərə nümayiş etdirmək istəyirdi, çünki mələkə cəzibədar idi. 12 Lakin mələkə Vaşti hərəməğaları vasitəsilə göndərilən padşah əmrindən çıxıb onun hüzuruna gəlmək istəmədi. Padşah buna çox qəzəbləndi və qəzəb ürəyini yandırıb-yaxdı. 13 Padşah adəti üzrə qayda-qanun bilənlərə müraciət edardi, ona görə də müdrik adamlarla məsləhətləşdi. 14 Karşena, Şetar, Admata, Tarşış, Meres, Marsena, Memukan padşahın yaxın adamları olub Fars-Midiya padşahlığının yeddi raisi, padşahlıqda ən yüksək rütbə sahibi idi. Bu adamlar padşahla üz-üzə görüşə bilirdi. 15 Padşah soruşdu: «Qanuna əsasən mələkə Vaştiyə nə edilməlidir? O, padşah Axaşveroşun hərəməğaları vasitəsilə göndərdiyi əmrə əmal etmədi». 16 Memukan padşahın və rəisişlərin hüzurunda dedi:

«Mələkə Vaşti yalnız padşaha deyil, bütün rəisişlərə qarşı, padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərindəki xalqların hamısına qarşı günah işlətdi. 17 Çünkü mələkənin bu hərəkəti hansı qadının qulağına çatsa və onlara “padşah Axaşveroş mələkə Vaştini öz öününe gətirilməsini əmr etmişdi, o isə imtina etdi” deyilsə, bütün qadınlar öz ərlərinə xor baxacaq. 18 Mələkənin bu gün gördüyü işi eşidən Fars və Midiya xanımları padşahın bütün rəisişləri ilə belə rəftar edəcək. Bununla da çoxlu itaətsizlik və münaqış olacaq. 19 Əgər padşahın gözündə xoş görünərsə, qoy padşah tərəfindən belə bir əmr verilsin: “Vaşti bir daha padşah Axaşveroşun öününe çıxməsin”. Qoy bu əmr Farsların və Midiyalıların qanunları arasına yazılsın və dəyişdirilməsin. Padşah isə onun mələkəliyini daha yaxşısına versin. 20 Padşahın verdiyi əmr öz böyük padşahlığının hər yerində elan ediləndə böyükdən kiçiyə qədər bütün qadınlar öz ərlərinə hörmətlə yanaşacaq». 21 Bu söz padşahın və rəisişlərin xoşuna gəldi, padşah Memukanın təklifinə əməl etdi. 22 Padşahın bütün vilayətlərinə yazılı əmrlər göndərdi. Bu əmrlər hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazılı. «Hər kişi öz ailəsində hakim olsun və öz xalqının dilində danişsin» deyə elan edildi.

2 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroşun qəzəbi soyudu. O, Vaştini, onun etdiyi işi və əleyhinə verdiyi qərarını xatırladı. 2 Padşahın qulluğunda dayanan xidmətçiləri dedi: «Qoy padşah üçün bakırə, gənc və gözəl qızlar axtarılsın. 3 Padşah öz ölkəsinin bütün vilayətlərinə müşahidəçilər təyin etsin. Qoy gözəl surətli qızların hamısı Şuşan qalasına, qalasındaki hərəməxanaya toplanaraq padşahın hərəməğası Heqaya təhvil verilsin və tərəvətləndirici ləvazimatla təmin olunsun. 4 Padşahın xoşuna gələn qız Vaştının yerinə mələkə olsun». Bu fikir padşahın gözündə xoş göründü və ona əməl etdi. 5 Şuşan qalasında Mordokay adlı bir Yəhudü var idi. O, Binyamin qabiləsindən olub Qiş oğlu Şimey oğlu Yairin oğlu idi. 6 Yəhuda padşahı Yekonya əsir alınanda Qiş də Yerusaləmin sakinləri ilə bərabər əsir aparılmışdı. Onları əsir aparan Babil padşahı Navuxodonosor idi. 7 Mordokayın əmisi qızı Hadassanın, yəni Esterin ata-anası yox idi. Bu qızı Mordokay böyütmüşdü. Ester gözəl qamətli, qəşəng surətli idi. Ata-anası ölən gündən Mordokay onu qızılığa götürmüdü. 8 Padşahın əmri və fərmanı oxunanda Şuşan qalasına Heqayin

nəzarəti altına xeyli qız toplandı. O zaman Ester də padşah sarayında hərəməgəsi olan Heqayın nəzarəti altına düşdü. **9** Bu qız Heqayın xoşuna gələrək hüsn-rəğbətini qazandı. Heqay dərhal onu təravətləndirmək üçün lazımı vəsait və xüsusi yeməklərlə təmin etdi. Esterə padşah sarayından münasib görülən yeddi qız təyin edərək onunla xidmətçi qızlarını hərəmxananın ən yaxşı yerinə apartdırdı. **10** Ester öz milliyyəti və nəslini barədə heç kimə bir söz deməmişdi, çünki Mordokay ona tapşırımdı ki, bunu heç kimə bildirməsin. **11** Esterin nə vəziyyətdə olduğunu və ona nə ediləcəyini öyrənmək üçün Mordokay hər gün hərəmxananın həyəti qarşısında vurnuxurdu. **12** On iki ay hər qızı gözəlləşdirici vasitələr çəkəndən sonra onları növbə ilə padşah Axaşveroşun yanına gətirirdilər. Gözəlləşdirmək üçün qulluq müddəti bundan ibarətdir ki, onlara altı ay mirra yağı, altı ay isə atırlar və təravətləndirici vasitələr çəkirdilər. **13** Qız padşahın yanına gətiriləndə hərəmxanadan istədiyi hər şeyi götürüb padşahın sarayına aparardı. **14** O, axşamüstü padşahın yanına gedər, səhər açılında isə ikinci hərəmxanaya, cariyələrin hərəməgəsi Şaaşqazın nəzarəti altına göndərilərdi. Yalnız padşahın bəyəndiyi və adı ilə çağırıldığı qız bir daha onun yanına gələ bilərdi. **15** Padşahın yanına gəlmək üçün növbə Mordokayın qızlığı götürdüyü əmisi Avixayilin qızı Esterə çatanda o, hərəmə məsul olan padşahın hərəməgəsi Heqayın məsləhət gördüyündən başqa heç nə istəmədi. Ester ona baxanların hamısının gözündə lütf tapdı. **16** Padşah Axaşveroşun hökmənliliğinin yedinci ilinin onuncu ayında – Tevet ayında Ester padşah sarayına aparıldı. **17** Padşah Esteri digər qadınlardan çox bəyəndi. O, padşahın həzurunda lütf və hüsn-rəğbət qazandı. Padşah Esterin başına mələkəlik tacını qoyaraq Vaştinin yerinə mələkə etdi. **18** Sonra isə Esterin şərəfinə böyük bir ziyafət qurdu. Bu ziyafətə padşahın bütün rəisləri və əyanları dəvət olunmuşdu. Padşah bütün vilayətlərdə bayram elan etdi və öz səxavətinə görə hadiyyələr verdi. **19** Qızlar ikinci dəfə toplananda Mordokay saray darvazasında vəzifə başında idi. **20** Ester isə Mordokayın əmr etdiyi kimi öz nəslini və milliyyətini məlum etməmişdi. O, Mordokayın tərbiyəsi altında olan vaxtlarda olduğu kimi onun əmrlərinə əməl edirdi. **21** Mordokay padşahın saray darvazasında vəzifə başında olanda saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Terəş adlı iki hərəməgəsi padşaha qəzəblənmişdi və ona

sui-qəsd etmək istəyirdi. **22** Bu işdən xəbər tutan Mordokay bunu mələkə Esterə bildirdi. Ester də Mordokayın adından bunu padşaha xəbər verdi. **23** Yoxlama zamanı bu məlumatın həqiqət olduğu üzə çıxarıldı və hər ikisi dar ağacından asıldı. Bu hadisə padşahın həzurunda salnamələr kitabına yazıldı.

3 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroş Aqaqlı Hammedata oğlu Hamanı şərəfləndirib rütbəsini qaldırdı. Ona yanındakı bütün rəislərdən üstün mövqə verdi. **2** Padşahın əmrinə görə padşahın saray darvazasında olan bütün əyanları Hamana baş əyib qarşısında təzim edirdi. Mordokay isə Hamana baş əyərək təzim etmirdi. **3** Padşah sarayının darvazasında olan əyanlar Mordokaydan soruştular: «Niyə padşahın əmrinə itaat etmirsən?» **4** Bunu Mordokaydan hər gün soruştular, lakin o buna əhəmiyyət vermirdi. Bunun xəbəri Hamana çatdı, çünki Mordokay onlara Yəhudü olduğunu söyləmişdi. Hami bilmək istəyirdi ki, Mordokay belə davranışını davam etdirəcək, yoxsa yox. **5** Haman Mordokayın ona baş əyməyərək qarşısında təzim etmədiyini görəndə kini artdı. **6** Buna görə də təkçə Mordokayi öldürmək niyyəti ilə kifayətlənmədi. Mordokayın hansı xalqa mənsub olması Hamana məlum edilmişdi. Ona görə də o, Mordokayın xalqını – Axaşveroşun padşahlığının hər tərəfində yaşayan bütün Yəhudiləri qırırməq qərarına gəldi. **7** Bu işin görüləcəyi günü müəyyənləşdirmək üçün padşah Axaşveroşun hökmədarlığının on ikinci ilində birinci ay olan Nisan ayında Hamanın öündə pur, yəni püşk atdır. Püşk on ikinci ay olan Adara düşdü. **8** Sonra Haman padşah Axaşveroşə dedi: «Sənin padşahlığının hər vilayətinin xalqları arasına səpələnib yayılan bir xalq vardır. Onların qanunları bütün xalqların qanunlarından fərqlidir və padşahın qanunlarına əməl etmirlər. Onları bu halda qoymaq padşaha yaraşmaz. **9** Əgər padşahın xoşuna gələrsə, qoy onların məhv olunmasına dair fərman yazılsın. Buna görə padşahın xəzinəsinə, bu işi görənlər üçün on min talant gümüş çəkib göndərərəm». **10** Padşah barmağından möhür üzüyünü çıxarıb Yəhudilərin düşməninə – Aqaqlı Hammedata oğlu Hamana verdi. **11** Padşah Hamana dedi: «Gümüş də sənin ixtiyarında olsun, xalq da. Bu xalqa gözündə nə xoşdursa, onu da et». **12** Birinci ayın on üçüncü günündə padşahın mirzələri çağırıldı. Hamanın əmri hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazılaraq canişinlərə, bütün vilayətlərin valilərinə

və xalqların rəislərinə göndərildi. Bu əmr padşah Axaşveroşun adı ilə yazılı və padşahının möhürlü üzüyü ilə möhürləndi. **13** On ikinci ay olan Adar aynın on üçündə bütün Yəhudiləri – gəncləri, qocaları, körpə uşaqları və qadınları bir gündə qıraraq məhv edib kökünü kəsmək və mallarını talan etmək üçün qasidlərlə bütün vilayətlərə məktublar göndərildi. **14** Bu fərmanın surəti hər vilayətdə qanun kimi dəst-xətlə yazılımlı və o günə hazır olmaları üçün bütün xalqlara bildirilməli idi. **15** Qasidlər padşahın əmri ilə cəld yola düşdü. Fərman Şuşan qalasında tərtib olundu. Padşahla Haman əyləşib şərab içərkən Şuşan şəhəri çəşbaş qalmışdı.

4 Mordokay baş vermiş bu hadisələrdən xəbər tutanda paltarlarını cirdi və çula bürünüb başına kül tökdü. Şəhərin mərkəzinə çıxıb nalə ilə acı şivən qopardı. **20**ancaq padşah sarayının darvazasına qədər gəldi, çünki çula bürünən adam padşah sarayına girə bilməzdi. **3** Padşahın bu əmri və fərmani hansı vilayətə çatmışdisə, oradakı Yəhudilər arasında böyük matəm, oruc, ağlaşma və fəğan var idi. Bir çoxu da çula bürünüb kül üzərində uzanmışdı. **4** Esterin xidmətçi qızları və hərəməgaları galib bu xəbəri ona çatdırıldı. Mələkə bundan çox məyus oldu. O, Mordokay üçün paltar göndərdi ki, culunu çıxarıb əyninə geyinsin, lakin Mordokay bunu qəbul etmədi. **5** Sonra Ester padşahın onun xidmətinə təyin etdiyi hərəməgalarından biri olan Hatakı çağırıb tapşırıdı ki, Mordokayın yanına gedərək bu işin nə olduğunu və niyə baş verdiyini öyrənsin. **6** Hatak saray darvazasının qarşısında olan şəhər meydanına – Mordokayın yanına getdi. **7** Mordokay başına galən hal-qəziiyyəni ona danışdı. Yəhudü qırğını üçün padşah xəzinələrinə Hamanın vəd edərək vermək istədiyi gümüşün tam miqdarını ona bildirdi. **8** Sonra Yəhudü qırğını üçün Şuşanda dəst-xətlə yazılın fərmanın suratlardan birini verdi ki, bunu göstərərək Esterə izah etsin, həm də ona padşahın yanına gedib öz xalqı üçün yalvararaq mərhəmət istəməsini tapşırısn. **9** Hatak qayıdır Mordokayın sözlərini Esterə çatdırıldı. **10** Ester də Mordokaya Hatak vasitəsilə belə bir xəbər göndərdi: **11** «Padşahın bütün əyanları və padşah vilayətlərinin xalqları bilir ki, kişi, qadın – kim olursa-olsun – padşahın çağırışı olmadan içəri həyətə girərsə, onun haqqında təkcə ölüm hökmü veriləcək. Yalnız padşah qızıl əsasını kimə uzatsa, o sağ qalar. Otuz

gündür ki, padşahın yanına getmək üçün çağırışım yoxdur». **12** Esterin bu sözləri Mordokaya çatdırıldı. **13** Mordokay Esterə belə cavab vermələrini xahiş etdi: «Elə düşünmə ki, padşah sarayında olduğun üçün o biri Yəhudilər qırılında təkcə sən sağ qalacaqsan. **14** Əgər sən susarsansa, Yəhudilərə yardım və qurtuluş başqa yerdən gələcək, amma sən və ata evin tamamilə məhv olacaq. Kim bilir, bəlkə sən elə bu gün üçün mələkəliyə çatmışsan?» **15** Ester Mordokayın bu cavabı qarşısında belə söylədi: **16** «Get, Şuşanda olan bütün Yəhudiləri topla. Üç gün-üç gecə yeməyib-içməyib mənim üçün oruc tutun. Mən də burada xidmətçi qızlarımla oruc tutacağam və sonra qanunu pozub padşahın yanına gırəcəyəm. Buna görə ölməliyəmsə, qoy ölüm». **17** Mordokay gedib Esterin ona tapşırıldığı kimi etdi.

5 Üçüncü gün Ester mələkə libasını geyindi və sarayının içəri həyətində padşahın otağı ilə üzbezərə dayandı. Padşah otağında üzü qapiya tərəf taxtında oturmuşdu. **20**, mələkə Esterin həyətdə dayandığını görəndə gözündə Esterə qarşı lütf yarandı. Padşah qızıl əsasını ona tərəf uzatdı. Ester də yaxınlaşış əsanın ucuna toxundu. **3** Padşah ona dedi: «Mələkə Ester, sənə nə olub? İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsan, verəcəyəm». **4** Ester dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, bu gün onun üçün qurduğum ziyafətə gəlsin, Hamanı da gətirsin». **5** Padşah dedi: «Hamanı tez buraya gətirin, Esterin sözünü yerinə yetirək!» Padşahla Haman Esterin qurduğu ziyafətə geldi. **6** Şərab içiləndə padşah Esterə dedi: «Arzun nədir? De, sənə verim! İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsan, verəcəyəm». **7** Ester cavab verdi: «Arzu-istəyim budur: **8** Əgər padşahın gözündə lütf tapdımsa və mənim arzu-istəyimi yerinə yetirmək padşaha xoş görünürsə, padşahla Haman onlar üçün quracağım yeni ziyafətə gəlsin. Mən də sabah padşahın sualına cavab verərəm». **9** O gün Haman sevinclə, könlü xoş oradan çıxdı, lakin saray darvazasında Mordokayın ayaga qalxmadığını və hüzurunda yerindən belə, tərəpnəmədiyini görəndə köksü Mordokaya qarşı qəzəblə doldu. **10** Haman özünü ələ alaraq evə getdi. Adam göndərib dostlarını və arvadı Zereşini çağırtdı. **11** Onlara cah-calalından, çoxlu oğullarından, padşahın neçə dəfə rütbəsini qaldıraraq ona digər rəislərdən və əyanlardan üstün mövqə verməsindən danışdı. **12** O belə dedi: «Bəli,

mələkə Ester də qurduğu ziyafətə padşahla bərabər gəlmək üçün məndən başqa kimsəni layiq görmədi. Sabah da o məni padşahla bərabər ziyafətə dəvət edib. **13** Amma mən Yəhudi Mordokayı saray darvazasında oturan görəndə gözümüzdə hər şey qiymətdən düşür». **14** Arvadı Zereş və dostları belə dedi: «Hündürlüyü əlli qulac olan bir dar ağacı düzəltdir. Səhər açılanda isə padşaha söylə ki, Mordokayı ondan asdırsın və padşah ziyafətinə əhvali xoş get». Bu sözlər Hamanın ürəyinə yatdı və dar ağacı düzəltirdi.

6 Həmin gecə padşahın yuxusu qaçıdı. O əmr etdi ki, hökmənləğinin xatıra kitabı – salnamələr kitabı gətirilsin. Bunlar padşahın hüzurunda oxundu. **2** Orada belə bir yazı tapıldı: «Saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki hərəməgəsi padşah Axaşveroşa sui-qəsd hazırlamışdı. Mordokay bunu padşaha xəbər vermişdi». **3** Padşah dedi: «Buna görə Mordokaya hansı şərəf və mükafat verildi?» Onun xidmətində duran nökərlər dedi: «Buna görə ona heç nə edilməyib». **4** Padşah dedi: «Həyətdə kim var?» Bu zaman Haman padşah sarayının bayır həyətinə girmişdi ki, padşahla danışın Mordokayı düzəltdiyi dar ağacından asdırsın. **5** Padşahın nökərləri ona dedi: «Budur, Haman həyətdə dayanıb». Padşah dedi: «Gəlsin içəri». **6** Haman içəri gələndə padşah ona dedi: «Padşahın şərəfləndirmək istədiyi adama nə edilməlidir?» Haman da özlüyündə düşündü: «Məndən başqa kimi şərəfləndirmək istər ki?» **7** Bu halda Haman padşaha belə dedi: «Padşah kimi şərəfləndirmək istəyirsə, qoy belə edilsin: **8** padşahın geyindiyi şahlıq libası, padşahın mindiyi və başına şahlıq kəkili qoyulan at gətirilsin. **9** Həmin paltar və at padşahın ən yüksək rütbəli rəislərindən birinin əlinə verilsin ki, padşahın şərəfləndirmək istədiyi adamı geyindirərək ata mindirsinlər və şəhər meydanında gəzdirlər və qabağa düşüb belə car çəksinlər: "Padşah istədiyi adamı bu cür şərəfləndirir"». **10** Padşah Hamana dedi: «Paltar və atı tez götürüb saray darvazasında vəzifəsi olan Yəhudi Mordokaya dediklərinin heç birini əskiltmədən et». **11** Haman paltar və at götürüb Mordokayı geyindirdi. Sonra ata mindirərək şəhərin meydanında gəzdirdi və qarşısında car çəkərək dedi: «Padşah istədiyi adamı bu cür şərəfləndirir». **12** Bundan sonra Mordokay saray darvazasına qayıtdı. Haman isə dərdli və başörtülü halda tez evə qayıtdı. **13** O, arvadı Zereşə və dostlarına başına gələn bütün

əhvalatları danişdi. Müdrik məsləhətçiləri ilə arvadı Zereş ona dedi: «Qarşısında mövqeyini əldən verdiyin Mordokay Yəhudi soyundandırısa, ona gücün çatmaz, mütləq qarşısında məhv olacaqsan». **14** Elə onunla səhbət edirdilər ki, padşahın hərəməgələri Hamanı tələsik Esterin qurduğu ziyafətə apardı.

7 Padşahla Haman mələkə Esterin ziyafatına gəldi.

2 İkinci gün şərab içiləndə padşah yenə Esterə dedi: «Mələkə Ester, nə istəyirsən? De, sənə verim! Arzun nədir? Padşahlığımın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». **3** Ester padşaha cavab verdi: «Əgər padşahın gözündə lütf tapmışsə, əgər padşahın xoşuna gəlirəmsə, istəyim budur ki, mənə həyat bəxş etsin, arzum budur ki, xalqıma qiymasın. **4** Çünkü həm mən, həm də xalqım qırılmaq, öldürülmək, məhv edilmək üçün satılmışq. Əgər bizi qul-qarabaş kimi satsayırlar, susardım, çünki padşahi belə bir dərdlə narahat etməyə dəyməz». **5** O zaman padşah Axaşveroş mələkə Esterdən «Bu işi kim etmişdir? Ürəyində belə istəyi olan haradadır?» deyib sorusunda **6** Ester dedi: «Bizə nifrət edən düşmənimiz bu bədxah Hamandır!» Padşahın və mələkənin önündə Hamanı dəhşət bürüdü. **7** Padşah qəzəblə şərab süfrəsindən qalxdı və sarayın bağçasına çıxdı. Haman isə mələkə Esterdən canı üçün əfv diləməkdən ötrü içəridə qaldı, çünki gördü ki, padşah onun aqibətinə qərar verir. **8** Padşah saray bağçasından şərab içdikləri ziyafat yerinə qayıdanda gördü ki, Haman Ester uzanan kürsünün üzərinə döşənib. Padşah dedi: «Bu nədir? Bu adam evimdə, mənim yanımda mələkəni zorlayacaqmı?» Elə bu sözlər padşahın ağızından çıxanda Hamanın üzünü bağladılar. **9** Hərəməgələrdən Xarvona adlı bir nəfər padşaha belə dedi: «Budur, Hamanın evinin yanında əlli qulac hündürlüyündə dar ağacı var. Onu padşaha xeyir xəbər verən Mordokay üçün hazırlatdırıb». Padşah dedi: «Ondan özü asilsin!» **10** Hamanın Mordokay üçün düzəltdiyi dar ağacından onun özünü asdilar. Bundan sonra padşahın qəzəbi soyudu.

8 Elə həmin gün padşah Axaşveroş Yəhudilərin düşməni olan Hamanın evini mələkə Esterə verdi. Ester Mordokayın kim olduğunu padşaha məlum edəndən sonra o, padşahın hüzuruna gəldi. **2** Padşah Hamandan geri aldığı üzüyü çıxarıb Mordokaya verdi. Ester də Mordokayı Hamanın evinə nəzarətçi qoysdu. **3** Bundan sonra Ester yenə də padşaha müraciət etdi.

Onun ayaqlarına düşüb ağlaya-ağlaya yalvardı ki, Aqaqlı Hamanın Yəhudilərə qarşı qərəzlə qurduğu qəsdi qüvvədən salsın. **4** Padşah qızıl əsasını Esterə uzatdı. Ester ayağa qalxıb padşahın hüzurunda durdu. **5** Daha sonra belə dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, onun öündə lütf tapmışamsa, bu iş padşahın gözündə doğru görünərsə və o məni bəyənmişsə, Aqaqlı Hamedata oğlu Hamanın qəsd-qərəzlə padşahın vilayətlərində yaşayan Yəhudiləri qırmaq üçün yazdıqlı məktubları ləğv edən bir fərman yapsın. **6** Axi xalqımın başına gələn bu müsibətə necə dözüm? Görəndə ki qohumlarım qırılır, necə dözüm?» **7** Padşah Axaşveroş məlkə Esterə və Yəhudili Mordokaya dedi: «Budur, Hamanın evini Esterə vermişəm. Hamanı dar ağacından asdırımişam, çünkü Yəhudilərin qəsдинə əl uzadıb. **8** Amma padşahın adı ilə yazılaraq padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlənən qərarı heç kim ləğv edə bilməz. Buna görə də özünüzdə xoş görünən kimi padşahın adı ilə Yəhudilərə başqa bir qərar yazın və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləyin». **9** Elə o zaman üçüncü ay olan Sivan ayının iyirmi üçündə padşahın mirzələri çağırıldı. Mordokayın Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayətdəki Yəhudilərə, canişinlərə, valilərə, rəislərə əmr etdiyi hər şey yazılıb, hər vilayət öz yazısı ilə və hər xalqa öz dili ilə, habelə Yəhudilərə də öz yazı və dillərində göndərildi. **10** Mordokay padşah Axaşveroşun adı ilə onun əmrini məktublara yazıb padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlədi. Padşah üçün bəslənən xüsusü çapar atlara minən qasidlərin əli ilə bu məktubları göndərdi. **11** Bu məktublara görə padşah hər şəhərdə yaşayan Yəhudilərə izin verdi ki, yığılb öz canlarını qorusunlar. Onlara, arvad və uşaqlarına hücum edən hər millətin yaxud hər vilayətin silahlı dəstələrini tamamilə qırıb öldürərək yox etsinlər, əmlaklarını isə talan etsinlər. **12** Padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində bu iş üçün müəyyən olunmuş gün, on ikinci ay olan Adar ayının on üçü idi. **13** Bu fərmanın surəti hər vilayətdə dəst-xətlə yazılmalı və bütün xalqlara elan olunmalı idi ki, Yəhudilər həmin gün öz düşmənlərindən qısaş almağa hazır olsun. **14** Qasidlər padşaha xidmət edən çapar atlara mindirildi və padşahın əmri ilə tələsdirilərək tez yola salındı. Fərman Şuşan qalasında dəst-xətlə yazıldı. **15** Mordokay padşahın hüzurundan başında böyük qızıl tac, ağ və göy rəngli şahanə libasda, tünd qırmızı incə kətan cübbə ilə çıxdı. Şuşan şəhəri sevinc içində

çıçırdı. **16** Artıq Yəhudilərin arasında şadlıq, sevinc, fərəh və təntənə var idi. **17** Padşahın əmri və fərmanı hansı vilayətə, hansı şəhərə çatırdısa, orada Yəhudilər üçün sevinc, fərəh, ziyafət və şənlik günü olurdu. Öləkənin xalqları arasından bir çoxu Yəhudilərdən qorxuqları üçün Yəhudili oldu.

9 On ikinci ay – Adar ayının on üçü padşahın əmri və fərmanının icra vaxtı yaxınlaşmaqdır. Düşmənlər elə güman etmişdilər ki, o gün Yəhudilər onların hakimiyəti altına düşəcək. Lakin bunun əksinə, Yəhudilər onlara nifrat edənlər üzərində zəfər çaldılar. **2** Yəhudilər onlara pislik etməyə çalışanlara hücum etmək üçün padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində, yaşadıqları şəhərlərə də yığıldılar. Artıq onların qarşısında heç kim dayana bilməzdi, çünkü onların zəhami bütün xalqları bürümüşdü. **3** Bütün vilayət rəisləri, canişinlər, valilər və padşahın məmurları Yəhudilərə kömək etdi. Çünkü Mordokaya görə onların canına qorxu düşmüdü. **4** Mordokay padşah sarayında yüksək rütbə sahibi olmuş, şöhrəti bütün vilayətlərə yayılmışdı. Artıq bir şəxsiyyət kimi Mordokay get-gedə yüksəlirdi. **5** Yəhudilər bütün düşmənlərini qılıncdan keçirərək öldürüb yox etdilər. Onlara nifrat edənlərə nə istədilərsə, onu da etdilər. **6** Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri öldürüb yox etdilər. Bunlarla bərabər **7** Yəhudilərin düşməni Hamedata oğlu Hamanın on oğlunu – **8** Parşandatanı, Dalfonu, Aspatanı, **9** Poratani, Adalyanı, Aridatanı, **10** Parmaştanı, Arisayı, Aridayı, Vayzatanı öldürdülər, lakin talana əl atmadılar. **11** O gün Şuşan qalasında öldürülənlərin siyahısı padşahın hüzuruna gətirildi. **12** Padşah məlkə Esterə dedi: «Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri və Hamanın on oğlunu öldürüb yox etdilər. İndi gör padşahın digər vilayətlərində nə ediblər! Yenə nə istəyin var? Sənə veriləcək. Nə arzun var? Yerinə yetiriləcək». **13** Ester dedi: «Əgər padşaha xoş görünəsə, Şuşandakı Yəhudilərə sabah da izin verilsin ki, bugünkü fərmanı icra etsinlər. Hamanın on oğlunu isə dar ağacından assınlar». **14** Padşah belə edilməsini əmr etdi. Şuşanda fərman elan edildi. Hamanın on oğlu asıldı. **15** Şuşandakı Yəhudilər Adar ayının on dördündə də yığılb orada üç yüz nəfəri öldürdülər, lakin talana əl atmadılar. **16** Padşahın vilayətlərində yaşayan digər Yəhudilər öz canlarını qorumaq üçün yığıldılar. Onlara nifrat edən yetmiş beş min nəfəri öldürüb düşmənlərindən azad

oldular, lakin talana əl atmadilar. **17** Bu hadisə baş verəndə Adar ayının on üçü idi. On dördüncü gün azad olan Yəhudilər ziyafət və sevinc günü keçirdi. **18** Şuşandakı Yəhudilər isə həmin ayın on üçündə və on dördündə yiğilib ayın on beşində istirahət edərək ziyafət və sevinc gününü keçirdilər. **19** Elə buna görə də kəndli olub əyalət şəhərlərində yaşayan Yəhudilər Adar ayının on dördünü sevinc, ziyafət və bir-birlərinə sovgat göndərdikləri şənlik günü kimi keçirməkdədir. **20** Mordokay bu hadisələri qeyd edib padşah Axaşveroşun uzaqda və yaxında olan bütün vilayətlərindəki Yəhudilərin hamısına məktub göndərdi. **21** Onlara buyurdu ki, hər il Adar ayının on dördünü və on beşini qeyd etsinlər, **22** çünki bu günlər Yəhudilər öz düşmənlərindən azad oldular və o ay kədərləri sevincə, matəmləri şənlik gününə çevrilmişdi. O günlər şənlik qurub sevinməli və bir-birlərinə yemək sovgatları göndərib kasıblara hədiyyə verməli idilər. **23** Yəhudilər özləri başladığı kimi Mordokayın yazılı əmrinə görə buna əməl etməyə razi oldular. **24** Çünki bütün Yəhudilərin düşməni Aqaqlı Hammedata oğlu Haman Yəhudiləri yox etmək üçün onlara qəsd qurmuşdu. Onları əzərək məhv etmək üçün pur, yəni püşk atmışdı. **25** Lakin iş padşahın hüzuruna çatanda padşah məktub vasitəsilə əmr etmişdi ki, Hamanın Yəhudilərə qurduğu qəsd-qərəz Hamanın öz başına gətirilsin və Hamanla oğulları dar ağacından asılsın. **26** Elə buna görə də bu günlər Pur kəlməsinə görə Purim adlandırılır. Bu namədə verilən talimatdan, bu iş haqqında gördükələrindən və başlarına gələn hadisələrdən ötrü **27** Yəhudilər özləri və sonrakı nəsilləri üçün, habelə onlara qoşulanlar üçün bir adət təsis etdirib bunu davam etdirilər. Dedilər ki, bu iki günü hər il qaydalara və müəyyən vaxta görə qeyd etməkdə laqeydlik göstərməməlidirlər. **28** Bu günlər hər nəsildə, hər ailədə, hər vilayətdə və hər şəhərdə xatırlanıb qeyd edilməli, bu Purim günləri Yəhudilər arasından itməməli və övladlarının yadından çıxmamalıdır. **29** Avixayilin qızı mələkə Ester və Yəhudü Mordokay bu ikinci Purim naməsini tam səlahiyyətlə yazıb təsdiq etdilər. **30** Mordokay Axaşveroşun padşahlığının yüz iyirmi yeddi vilayətində yaşayan bütün Yəhudilərə sülh və həqiqət sözləri yazaraq məktub göndərdi ki, **31** Yəhudü Mordokayla mələkə Esterin onlara əmr etdikləri kimi, eləcə də tutacaqları oruclar və matəm vaxtları barədəki təlimatla özləri və sonrakı

nəsilləri üçün müəyyənləşdirdikləri kimi vaxtı bəlli olan bu Purim günlərini təsis etsinlər. **32** Esterin əmri Purim bayramının bu qaydalarını təsdiqlədi və kitabda yazıldı.

10 Padşah Axaşveroş uzaq dəniz sahilərinə qədər padşahlığında ölkələrə xərac qoydu. **2** Padşahın bütün güclü və qüdrətli işləri, eləcə də Mordokaya verdiyi yüksək rütbə haqqındaki qərar Midiya və Fars padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **3** Yəhudü Mordokay rütbə etibarı ilə yalnız padşah Axaşveroşdan aşağı idi. Yəhudilər arasında nüfuz sahibi olub onların əksəriyyətinin hörmətini qazanmışdı. O, xalqının xeyrinə işləyən və bütün millətinin əmin-amanlığıni müdafiə edən adam idi.

Əyyub

1 Us ölkəsində Əyyub adlı bir şəxs var idi. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adam idi. **2** Onun yeddi oğlu, üç qızı var idi. **3** O, yeddi min baş qoyuna, üç min baş dəvəyə, beş yüz cüt öküzə, beş yüz baş eşşəyə və çoxlu nökərlərə sahib olub şərqdə yaşayanlar arasında ən varlı adam sayılırdı. **4** Oğlanları növbə ilə evlərində ziyaflət qurur və üç bacılarını da çağırardılar ki, birgə yeyib-içsinlər. **5** Ziyaflət müddəti bitəndən sonra Əyyub övladlarını çağırtdırıb təqdis edər və erkən qalxıb bütün övladlarının sayına görə yandırma qurbanı təqdim edərdi. Əyyub «balkə övladlarım günaha bataraq ürəklərində Allaha lənət ediblər» deyə düşündüyündən həmişə belə edərdi. **6** Bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün galəndə Şeytan da onlara qoşulub gəldi. **7** Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan cavabında «dünyani gəzib-dolaşmaqdan» dedi. **8** Rəbb ona dedi: «Qulun Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır». **9** Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Əyyub Allahdan boş yerəmi qorxur? **10** Canına, evinə, vədövlətinə sıpər olub onu qoruyan Sən deyilsənmi? Əlinin bütün əməyinə bərəkət vermişən, sürürləri bütün ölkəni bürüyüb. **11** İndi bir əl uzadıb onun var-yoxunu əlindən al, o, gözünün qabığında mütləq Sənə lənət edəcək». **12** Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, sahib olduğu hər şeyi sənə təslim edirəm, amma canına toxunma». Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi. **13** Bir gün Əyyubun oğulları ilə qızları böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən **14** bir nökər gəlib Əyyuba belə dedi: «Öküzlər cüt sürür, eşşəklər də onların yanında otlayırdı. **15** Bu zaman Səbəlilər hücum edib onları apardılar və nökərləri qılıncdan keçirdilər. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». **16** O hələ sözünü qurtarmamış başqa nökər gəlib dedi: «Göydən Allahan odu töküldü. Həm qoyunları, həm də nökərləri yandırıb külə çevirdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». **17** O, sözünü qurtarmamış başqa nökər gəlib dedi: «Xaldeylilərdən üç qoşun hücum edərək dəvələrini apardı və nökərləri qılıncdan keçirdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». **18** O hələ sözünü qurtarmamış başqa bir nökər galib belə dedi:

«Oğullarınla qızların böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən **19** qəflətən çöldə güclü tufan qopdu və evin dörd tərəfini bürüdü. Ev ucub bu cavanların üstünə töküldü, hamısı öldü. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». **20** Buna görə Əyyub durub cübbəsini yırtdı, saç-saqqalını kəsdi, yerə sərilib səcdə etdi. **21** O belə dedi: «Bu dünyaya çılpaq gəlmisəm, Çılpaq da gedəcəyəm. Verən də Rəbdir, alan da Rəbdir. Rəbbin isminə alqış olsun!» **22** Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazanmadı və Allahi təqsirləndirmədi.

2 Başqa bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün galəndə Şeytan da onlara qoşulub Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gəldi. **2** Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan «dünyani gəzib-dolaşmaqdan» deyə cavab verdi. **3** Rəbb dedi: «Qulun Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır. Məni vadar etdin ki, boş yerə onu məhv edim, amma o hələ kamil olaraq qalib». **4** Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Dəri əvəzinə dəri! İnsan canına görə hər şeyini verər. **5** Əlini uzadıb onun ətinə və sümüyünə toxun, o, gözünün qabığında mütləq Sənə lənət edəcək». **6** Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, onu sənə təslim edirəm. Yalnız canını alma». **7** Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi və sonra Əyyubun bədəninə başdan ayağadək ağrılı çibanlar çıxartdı. **8** Əyyub çibanlarını qasımaq üçün bir saxsı parçası götürdü və kül içində oturdu. **9** Arvadı ona dedi: «Yenə də kamil olaraq qalacaqsan? Lənət et Allaha, ölü qurtar!» **10** Əyyub cavab verdi: «Ləp nadan arvadlar kimi danişırsan. Nə oldu, Allahdan yaxşılığı qəbul edək, pisləyi qəbul etməyək?» Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazandıran bir kəlmə də demədi. **11** Əyyubun üç dostu - Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamathlı Sofar onun başına galən bütün bələləri eşidərkən üçü də yaşıdalıqları yerdən çıxıb bir yerdə görüşdü. Onun dərdinə şərık olmaq və onu ovutmaq üçün yanına gəldilər. **12** Əyyubu uzaqdan görərkən taniya bilmədilər, hönkürüb ağlayaraq öz cübbələrini cirib-dağdırlar və yerdəki torpağı götürüb başlarına tökdülər. **13** Yeddi gün-yeddi gecə onunla birlikdə quru yerdə oturdular. Kimsə ağızını açmadı, çünki Əyyubun dərdinin nə qədər böyük olduğunu gördülər.

3 Bundan sonra Əyyub ağızını açıb öz doğulduğu günə lənət etdi. **2** Dilə gəlib belə dedi: **3** «Kaş ki mən doğulan gün yox olaydı, “Oğlun oldu!” deyilən gecə yox olaydı. **4** O gün qara gələydi, Allah göydən o günün qayğısına qalmayaydı, O gün üçün sabah açılmayaydı. **5** O günü zülmət, qatı qaranlıq bürüyəydi, Üzünü bulud tutaydı, Nurunu qaranlıq batırıydı. **6** O gecəni zil qaranlıq udub yeyəydi, İljin günləri arasında fərəh tapmayaydı, Aymın günləri sırasına girməyəydi. **7** Kaş o gecə qıṣır olaydı, Sevincsiz, səssiz qalaydı! **8** Günlərə lənət oxuyanlar, Livyatani oyatmağa mahir olanlar Qoy o günə lənət yağıdırısn. **9** Dan ulduzları sənəydi, İşığa olan ümidi ləri boşça çıxayıdı, Sübəhün nuru görünməyəydi. **10** Əfsus ki O, anamın bətninin qapılarını bağlamadı, Gözlərimi əzabsız saxlamadı. **11** Niyə doğulanda mən ölmədim, Bətndən çıxarkən nəfəsim kəsilmədi? **12** Niyə mənən dizlərin arasından aldilar, Əmizdirmək üçün ağızma döş saldılar? **13** Belə olmasaydı, indi rahat uzanardım, Yatıb dincələrdim **14** Özləri üçün viranə şəhərləri tikən Dünya padşahları və müşavirlərlə, **15** Evlərini gümüşə qərq edən Qızıl xəzinəsi olan rəhbərlərlə. **16** Niyə bətndən yarımcıq uşaq tək düşmədim? Niyə işq üzü görməyən körpə kimi basdırılmadım? **17** Orada pis adamlar belə, kini atır, Yorgunlar rahatlıq tapır, **18** Məhbuslar dinc yaşıyır, Nəzarətçinin səsi çıxmır. **19** Orada kiçik də, böyük də vardır, Qul ağasından da azaddır. **20** Niyə əzab çəkənlər işq üzü görür, Əziyyət içində olanlar həyata gəlir? **21** Ölüm arzulayırlar amma tapmırlar, Dəfinə axtarmaqdan da çox onu axtarırlar, **22** Onlar məzar tapanda fərəhələnər, Şadlanaraq sevinər. **23** Hara getdiyi bilinməyən insana, Ətrafına Allah sədd çəkdiyi adama niyə ömür verilir? **24** Çörəkdən əvvəl ah-zar gəlir, Nalələrim sular kimi töküür. **25** Çəkindiyim şeylər üzərimə töküür, Qorxduğum şeylər başıma gəlir. **26** Rahatlığım, sakitliyim, dinliyim yoxdur, Ancaq sıxıntıim vardır».

4 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: **2** «Kimsə sənə bir söz desə, inciyərsənmi? Danışmasın deyə kim özünü saxlaya bilər? **3** Bəli, çoxlarına dərs verdin, Onları əlləri taqətdən düşərkən gücləndirdin. **4** Yixılanları sözlərinlə qaldırdın, Dizləri əsənlərə güc verdin. **5** İndi bu iş başına gələrkən Özün taqətdən düşdün, Bəla sənə dəyəndə özünü itirdin. **6** Sən Allah xofuna etibar etmirdinmi? Kamil həyatına ümid edən sən deyildinmi? **7** Kimdir günahsız məhv olan? İndi

yada sal. Əməlisalehlərin hələk olduğunu harada görmüsən? **8** Mənim gördüyüümə görə şər sahəsini belləyən, Əzab toxumu səpən insanlar akdiyini biçər. **9** Onlar Allahın nəfəsi ilə yox olar, Qəzəbinin küləyi onları udar. **10** Aslanların nəfəsi, qızmış şirlərin səsi kəsildi, Gənc aslanların dişləri qırıldı. **11** Şikarı olmadığı üçün güclü aslan hələk olar, Dişi aslanların balaları pəron-pəron qalar. **12** Mənə gizli bir söz çatdı, Qulağım bir piçilti eşitdi, **13** Gecə röyalardan doğan düşüncələr içində olanda, İnsanların dərin yuxuya getdiyi zamanda **14** Üstümə bir qorxu, bir titrətmə gəldi, Bütün sümüklərimi lərzəyə saldı. **15** Qarşımızdan bir ruh keçdi, Bütün tükələrimi ürpətdi. **16** Ruh dayandı, bunun nə olduğunu bilmədim. Gözlərimin önündə bir surət dururdu, Sükunətin içindən bir səs eşitdim: **17** “İnsan Allah qarşısında saleh olarmı? Yaradanın qarşısında təmiz adam varmı? **18** Allah bəndələrinə güvənmir, Mələklərində belə, səhv görür. **19** Palçıq evlərdə yaşayınlara, Mayası torpaqdan olanlara, Güvədən də tez əzilənlərə O güvənərmi? **20** Ömürləri səhərdən axşama çatmir, Fərqi yoxdur, hamı əbədi yox olur. **21** Yaşadıqları çadırın ipləri çəkiləndə Heç nə anlamazlar, ölüb gedərlər”.

5 Çağır görək sənə cavab verən varmı? Müqəddəslərin hansı birinə üz tutacaqsan? **2** Səfəhi qəzəb öldürər, Nadanı həsəd məhv edər. **3** Səfəhin kök sallığına görərək Dərhal yurduna lənət etmişəm. **4** Övladları əmin-amanlıqdan uzaqdır, Məhkəmə qapılarında tapdalınır, Onlara havadar yoxdur. **5** Məhsullarını aclar yeyir, Tikanlar arasında olanlarını belə, yiğirlər, Susayanlar sərvətini udmaq istəyir. **6** Axi torpaqdan bəla gəlməz, Əzab yerdən bitməz. **7** Sanki havaya atılan qığılçımdır, insan əzab çəkmək üçün doğulur. **8** Mən olsaydım, Allaha üz tutardım, Müşkül işlərimi Ona tapşırdım. **9** Çünkü O, dərk etmədiyimiz böyük işləri görür, Saysız xariqələr göstərir. **10** Yer üzərinə yağış yağıdırır, Cöllərə sular axıdır. **11** Alçaldılanları ucaldır, Yashlıları əmin-amanlıqça çıxarıır. **12** Əlləri qurğu qurmayı öyrənməsin deyə Hiyləgərlərin fəndini pozur. **13** Müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır, Fəndigirlərin oyununa son qoyur. **14** Gündüzləri qaranlığa dönür, Günorta onlara gecə kimi görünür, Onlar kor kimi əl sürtə-sürtə gəzir. **15** Yoxsulları isə onların ağızlarındakı qılıncdan qurtarır, Zorakının əlindən alır. **16** Kasıblar ümid tapır, Haqsızlıq ağızını yumar. **17** Allahın tərbiyə etdiyi insan nə bəxtiyardır! Sən Külli-İxtiyarım

tərbiyəsinə xor baxma. **18** Çünkü O yaralayar, sonra isə sariyar, Ağrı verər, əlləri ilə sağaldar. **19** O, altı dəfə dara düşən belə, qurtarar, Yeddinci dəfə sənə ziyan dəyməz. **20** O səni achiqda məhv olmaqdan, Döyüşdəki qılıncdan qurtarar. **21** Kəskin dillərdən uzaq olarsan, Qırğın gələrkən qorxmazsan. **22** Qırğına, aclişa gülərsən, Vəhşi heyvanlardan qorxmazsan. **23** Çünkü çöldəki daşlarla belə, əhd kəsərsən, Vəhşi heyvanlarla belə, barişarsan. **24** Çadırının salamat qalacağını bilərsan, Mülkünə baxanda heç bir əşkiklik tapmazsan. **25** Övladlarının necə artdığını görərsən, Nəslin ot kimi bitib qalxar. **26** Vaxtında yiğilan taxıl dərəzləri kimi Kama çatıb məzarına gedərsən. **27** Bax bunu araşdırmışıq, bu həqiqətdir, Onun üçün bunu dinlə və anla».

6 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Kaş bu dərdim çəkiləydi, Bütün ağrılarım tərəziyə qoyulaydı. **3** Onda dənizlərin qumundan ağır gələrdi, Ona görə tez bu sözləri dedim. **4** Həqiqətən, Külli-İxtiyarın oxları köksümdədir, Ruhum onların zəhərlərini içir. Allahın dəhşətləri mənə hücum çəkir. **5** Ot olanda vəhşi eşşək anqıramı? Yem tapanda öküz heç böyürəm? **6** Duzsuz, şit yeməyi yemək olarmı? Yumurta ağının dadı varmı? **7** Belə yeməklərə əl vurmaq istəmirəm, Onlardan iyrənirəm. **8** Kaş arzuma çataydım, Allah mənə həsrətində olduğumu verəydi, **9** Lütf edib məni əzsə belə, Əldən cəld olub həyatımın bağını kəssə belə, **10** Mən yenə ovunardım, Bu amansız dərdimə baxmayaraq Müqəddəs Olanın sözlərini inkar etmədiyimə görə sevinərdim. **11** Nə gücüm var ki, gözləyim? Sonum nə qədərdir ki, səbir edim? **12** Daş qədər güclüyəməm? Ətim tuncdandırı? **13** Ələcəsiz qalanda Özümə kömək etməyə gücüm çatarmı? **14** İnsan Külli-İxtiyarın qorxusundan vaz keçə belə, Çarəsiz qalanda ona dostun sədaqəti gərkədir. **15** Qardaşlarım mənə bir vadi kimi xəyanət etdi, Çaylar kimi axıb getdi. **16** Bu vadilər buzlar əriyəndə daşar, Qar suları ilə dolar. **17** Bu vadilər quraq vaxtı quruyar, istidə yataqlarından yox olar. **18** Bu vadilər görə karvanlar yolunu azar, Səhraya çıxanda halak olar. **19** Temanın karvanları su axtarar, Səbadan gələn səyyahlar ora ümidi bağlar. **20** Amma ora çatanda ümidi bağladıqlarına peşman olar, Mat-məttəl qalar. **21** İndi siz də mənim üçün bir heç olmusunuz, Bu dəhşətə baxıb qorxursunuz. **22** Mən demişəmmi "Mənə nəyiə verin, Var-dövlətinizdən mənə rüşvət göndərin? **23**

Yaxud da məni düşmən əlindən qurtarın, Zalımların əlindən azad edin?" **24** Mən susum, siz mənə öyrədin, Nə səhv etmişəmsə, mənə göstərin. **25** Doğru söz kəsərli olar, Sizin bu iradınız bəs nəyi sübut edir? **26** Niyə sözlərimi qınamaq istəyirsiniz? Niyə mən biçarənin dediyini boşboğazlıq sanırsınız? **27** Yetim üçün belə, püşk atrırsınız, Dostunuzu satırsınız. **28** İndi lütf edib mənə baxın, Bax mən üzünüze ağ yalan demərəm. **29** Atın haqsızlığı, haqsızlıq etməyin, Düşünün ki, bu davada mən haqliyam. **30** Dilimdən haqsız söz çıxmırı? Pis şeyləri ağızma alırammı?

7 İnsanın yer üzündəki həyatı ağır xidmət deyilmi?

Keçirdiyi günlərin muzdur ömründən fərqi nədir? **2** Kəlgəyə həsrat qalan kölə kimidir, Muzdunu gözləyən fəhlə kimidir, **3** Bəli, ırs olaraq mənə boş aylar verildi, Qismətimə sıxıntılı gecələr düşdü. **4** Yatanda düşünürəm: "Görəsən nə vaxt qalxacağam?" Gecə isə hey uzanır, Mən gün doğana qədər yerimdə qurcalanıram. **5** Bədənimə qurd düşüb, qabıqlanır, Çatlayan dərimdən irin axır. **6** Günlərim toxucunun məkikindən də sürətli gedir, Ümidsiz sona çatır. **7** Ey Allah, yada sal, həyatım bir nafəsdir, Gözüm yenidən yaxşılıq görməyəcək. **8** Bu anda mənə baxan gözlər məni təzədən görməyəcək, Sənin gözlərin üzərimdə olacaq, amma mən olmayacağam. **9** Bulud dağlılıb getdiyi kimi Ölülər diyarına enən bir daha çıxmaz. (Sheol h7585) **10** Bir daha evinə qayıtmaz, Olduğu yer artıq onu tanımaz. **11** Ona görə sakitləşməyəcəyəm, Ruhumun sıxıntısını dilə gətirəcəyəm, Canımın ağrısından şikayət edəcəyəm. **12** Dənizəmmi, dəniz əjdahasıyammı? Niyə üzərimdə nəzarətçi qoyursan? **13** Düşündüm ki, balkə yatağım məni rahatlar, Döşəyim şikayətimi azaldar. **14** Məni yuxularla qorxudursan, Röyalarla canımı vəlvələ salırsan. **15** Canım boğulub-ölməyi yaşamaqdandan üstün tutur, Quru cəsəddə qalmaqdansa ölüm mənə xoşdur. **16** Həyatımdan bezmişəm, Uzun ömür istəmirəm. Məndən əlini çək, Ömrümün mənəsi getdi. **17** İnsan nədir ki, onu bu qədər böyüdürsən, Qayğışını çəkirsən. **18** Ona hər səhər baş çəkirsən, Hər an onu sınayırsan. **19** Nə vaxtadək nəzarətini üzərimdən çəkməyəcəksən? Mənə udqummağa imkan verməyəcəksən? **20** Ey insan nəzarətçisi, nədir günahım? Mən Sənə nə etmişəm? Məni niyə Özünə hədəf etdin? İndi öz yükümü çəkə bilmirəm. **21** Niyə üsyankarlığımı əfv

etmirsən, Təqsirimi bağışlamırsan? Bir azdan torpaq altda yatacağam, Axtarsan da, məni tapmayacaqsan».

8 Şuahlı Bildad belə cavab verdi: 2 «Bunları nə vaxta qədər deyəcəksən? Sözlərin sərt küləyə bənzər. 3 Allah ədaləti azdırırmı? Külli-İxtiyar salehi əyri edərmi? 4 Bəlkə oğulların Ona qarşı günah edib, O da üsyankarlıqlarının cəzasını verib. 5 Əgər cəhd göstərib Allahı axtarsaydın, Külli-İxtiyara yalvarsaydın, 6 Əgər təmiz, doğru olsaydın, O sənin üçün, həqiqətən, qalxardı, Sənə layiqincə bir məskən verərdi. 7 Başlanğıcın kiçik olsa da, Sonun böyük olacaq. 8 Gəl indi əvvəlki nəsillərdən soruş, Ata-babaların sınağından keçənlərə yaxşı nəzər sal. 9 Dünənki övladlarıq, heç nə bilmirik. Bu dünyada ömrümüz sadəcə bir kölgədir. 10 Onlar izah edib sənə öyrətməzlərmi? Köksündəki sözləri dilə gətirməzlərmi? 11 Bataqlıq olmayan yerdə qarğı bitərmi? Su olmayan yerdə qamış çıxarmı? 12 Hələ yaşıl ikən qırılmadan, Hər otdan əvvəl onlar quruyar. 13 Allahı unudan hər kəs axırdı belə qalar, Allahsız insanın ümidi beləcə yox olar. 14 Onun etibar etdiyi şəyələr qırılar, Bel bağladıqı sanki höriümçək toru olar. 15 Evinə söykənərkən evi uçar, Evindən tutarkən dağilar. 16 Sanki bu allahsızlar günəşə baxar, yaşıllaşar, Pöhrələri bağçanın hər tərəfinə yayilar. 17 Rışələri daş qalağına dolaşar, Çinqılların arasında yer axtarar. 18 Amma yerindən qoparılıkən Yer inkar edərək deyər: "Səni görməmişəm". 19 Bax belə sevincinə son qoyular, Onun yerində başqa bitkilər bitər. 20 Allah kamil insanı Özündən kənar etməz, Pislik edənlərinə əlindən tutmaz. 21 O sənin ağızını yenə gülüşlə, Dodaqlarını sevinc nidaları ilə doldurur. 22 Düşmənlərini rüsvayılıq bürüyəcək, Pislərin çadırı məhv ediləcək».

9 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Belə olduğunu, həqiqətən, bilirəm. Amma Allah qarşısında insan necə haqlı çıxa bilər? 3 Əgər Onunla kimsə mübahisə etmək istəsə, Onun min sualına bir cavab tapa bilməz. 4 Hikməti dərin, gücü tükənməyən Odur. Ona qarşı duranlardan kim sağ qalıb? 5 Allah dağları yerindən oynadar, Dağlar heç bilməz. Qəzəbi ilə onları alt-üst edər. 6 Dünyanı yerindən oynadar, Dirəklərini lərzəyə salar. 7 Əmr etsə, günəş doğmaz, Ulduzların işığını örtüb möhürlər. 8 Odur təkbaşına göyləri sərən, Dəniz dalğalarının üstündə gəzən. 9 Odur Böyük Ayı, Orion, Ülkər bürclərini, Cənub bürclərini yaradan. 10 Odur

dərk etmədiyimizdən də böyük işlər görən, Saysız xariqələr göstərən. 11 Bax yanından elə keçər ki, Onu görə bilmərəm, Elə keçib gedər ki, heç hiss etmərəm. 12 Nə isə tutub apararsa, kim Ona mane ola bilər? Kim Ona "Nə edirsən?" deyə bilər? 13 Allah qəzəbini geri döndərməz, Rahavın köməkçiləri belə, ayağı altda qalar. 14 Belə isə Ona necə cavab verə bilərəm? Hüzurunda necə söz tapa bilərəm? 15 Günahsız olsam belə, Ona cavab verə bilmərəm, Rəhm etsin deyə Hökmdarıma yalvarmalıyam. 16 Onu çağıranda O mənə cavab versə belə, Yenə inanmırıam ki, O, səsimi eşidir. 17 Çünkü tufanla məni əzir, Nahaq yerə yaralarımı çıxaldır, 18 Məni nəfəs almağa qoymur, Məni acılarla cana doydurur, 19 İş qüvvədədirəsə, O qüvvəlidir, iş ədalətdədirəsə, kim Onu hakimin qarşısına apara bilər? 20 Mən günahsız olsam belə, dilim məni ittiham edər, Kamil olsam belə, məni təqsirkar çıxarar. 21 Kamil olsam da, bir şey deyiləm, Öz həyatma xor baxıram. 22 Hamısı bəirdir, ona görə deyirəm: "O həm kamili, həm də günahkarı yox edir". 23 Əgər qəfil ölüm gəlsə, Günahsızların əzabına gülür. 24 Dünya pislərə təslim edilib, Dünya hakimlərinin gözünü bağlayan Odur. O deyilsə, bəs kimdir? 25 Gündərim sürətlə qaçır, çapardan sürətlidir, Bir xeyir tapmadan qaçırlar. 26 Qamış qayıq kimi keçib gedirlər Ovunun üstünə şığıyan qartal kimidirlər. 27 Bu şikayətimi unutmaq istəsəm, Sifətimin ifadəsini dəyişib ürəyimin açılmasını istəsəm, 28 Bu əziyyətdən yenə vahimələnərəm, Məni günahsız saymayağımı bilərəm. 29 Madam ki yenə günahkar çıxacağam, Boş yerə niyə belə zəhmət çəkim? 30 Əgər qar suyu ilə yuyunsam, əllərimi gilabı ilə yusam, 31 Yenə də məni çırkaba baturarsan, Paltarlarım belə, məndən iyrənir. 32 O mənim kimi insan olmadığına görə Ona cavab verə bilmirəm, məhkəməyə birgə gedə bilmirəm. 33 Kaş aramızda bir hakim olaydı, əlini ikimizin də üzərinə qoymayıdı. 34 Allah Öz dəyənəyini üstümdən götürüydi, Dəhşəti ilə məni vahimələndirməyəydi. 35 O zaman Ondan qorxmadan danışardım, Amma bu vəziyyətdə heç nə edə bilmirəm.

10 Canım həyatımdan bezib. Şikayətimə məhdudiyyət qoymayacağam, Açı həyatımdan danışacağam. 2 Qoy Allaha deyim: "Məni günahlandırma, Bir mənə söylə, niyə mənimlə çəkişirəm? 3 Məni incitmək, əllərinin işini xor görmək, Pislərin niyyətlərinə işiq vermək Sənə

xoşdurmu? 4 Səndə insan gözü mü var? İnsan necə görürsə, Sən də elə görürsənmi? 5 Gündərin insan ömrü kimidirmi? illərin insanın yaşadığı illər kimidirmi? 6 Çünkü məndə təqsir axtarırsan, Günahlarımı araşdırırsan. 7 Özün də bilirsən mən şər adam deyiləm, Məni Sənin əlindən qurtaran yoxdur. 8 Əllərin mənə quruluş verdi, məni yaratdı. İndi dönbü məni yox edəcəksənmi? 9 Məni palçıqdan düzəltdin, bunu xatırla. Yenidən məni torpağa çevirəcəksənmi? 10 Məni süd kimi tökmədinmi, Pendir kimi bərkitmədinmi? 11 Ət və dərini əynimə geyindirdin, Məni sümük və vətərlərlə hördün, 12 Mənə həyat verdin, sevgi göstərdin, Qayğıma qalmışınla ruhumu hifz etdin. 13 Amma bunları qəlbində gizlətdin. Mən isə bilirəm, fikrində bu şeylər var: 14 Günah işlətsəydim, mənə nəzarət edərdin, Təqsirlərimi cəzasız qoymazdım. 15 Əgər günahkar olsaydım, vay halıma! Günahsız olsam belə, yenə başımı qaldıra bilmərəm, Çünkü xəcalət içindəyəm, necə də biçarəyəm. 16 Əgər başımı qaldırsam, məni aslan kimi ovlarsan, Yenə heyəratımız qüvvəni mənə göstərərsən. 17 Əleyhimə yeni şahidlər çıxarsan, Mənə qarşı qəzəbini artırırsan, Orduların üstümə dayanmadan hücum çəkər. 18 Niyə məni doğulmağa qoydun? Kimsənin gözü mənə görmədən kaş ölüydim. 19 Kaş ki heç yaranmayaydım, Bətndən məzara düşəydim. 20 Məgər ömrüma bir neçə gün qalmayıbmı? Mənə bir qədər sərbəstlik ver ki, bir az ürəyim açılsın. 21 Gedər-gəlməz yərə, Zülmət və ölüm kölgəsi diyarına, 22 Qatı qaranlıq diyarına, Ölüm kölgəsi, qarışılıq diyarına, İşığı qaranlıq olan diyara getməzdən əvvəl”.

11 Naamatlı Sofar belə cavab verdi: 2 «Bu qədər söz cavabsız qalsınmı? Cox danışan haqlı sayılsınmı? 3 İnsanlar boşgazlıqlarının qarşısında süssünmü? Sən rişxənd edəndə səni saxlamasıınlar? 4 Allahə deyirən: “İmandə safam, Gözün görür ki, pakam”. 5 Kaş ki Allah danışaydı, Sənə qarşı ağızını açayıdı. 6 Səni hikmətin sirlərindən agah etsəydi, Hikmətin çox şaxələri üzə çıxardı. Bil ki, Allah günahlarının neçəsindən keçib. 7 Allahın dərin sirlərini dərk edə bilərsənmi? Külli-İxtiyarın sərhədlərinə çata bilərsənmi? 8 Onlar göylər qədər ucadır, axı nə edə bilərsən? Ölülər diyarından dərindir, nəyi dərk edə bilərsən? (Sheol h7585) 9 Meyarı aləmdən uzundur, Dənizlərdən genişdir. 10 Əgər gəlib səni zindana

salarsa, məhkum edərsə, Kim Onun qarşısını ala bilər? 11 O, yalançıları tanır, Pisliyi görəndə onu dərk edir. 12 Vəhşi eşək insan olaraq doğulanda Axmaq da ağla gələr. 13 Əgər ürəyini təqdis etsən, Əllərinin Ona tərəf uzatsan, 14 Günahın varsa, ondan əl çək, Qoyma pislik əcədirindən sakın olsun. 15 Onda başını utanmadan dik tutarsan, Sağ-salamat, qorxusuz yaşayarsan. 16 Sən dər gününü unudub Onu axıb-qurtaran bir su kimi yad edərsən. 17 Həyatın gündüzün günəşindən də parlaq olar, Qaranlığın sahər kimi işıqlanar. 18 Çünkü ümidiñ var, sən arxayınsan, Mühafizə olunaraq rahat yatarsan. 19 Yatanda belə, səni qorxudan olmaz, Sənin lütfünü çıxları arzular. 20 Amma pis adamların gözlərinin nuru sönəcək, Onların pənah yeri olmayıacaq, Yeganə ümidiñleri son nəfəslərini vermək olacaq».

12 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Yəqin ki siz özünüzü xalq içində müdrik sanırsınız, Siz öləndə hikmət də oləcək. 3 Siz qədər mənim də ağlım var, Sizdən geri qalmırıam. Bu cür şeyləri kim bilmir? 4 Mən dostlarımın gülüş hədəfi olmuşam, Vaxtı ilə Allaha yalvaranda mən də cavab almışam, Amma indi bir saleh, bir kamil insan gülünc olub. 5 Dərdsizlər bələni boş bir şey sanır, Büdrəyənlər üçün bəla hazır dayanır. 6 Soyğunçuların əcidlərindən rahatlıq var, Allahı qəzəbləndirənlər əmin-amanlıqdadır, Axı onlar Allaha yox, öz qollarına arxalanır. 7 Gəl heyvanlardan soruş, qoy sənə bildirsin, Qoy göydəki quşlar sənə desin, 8 Torpağa de, qoy o sənə bildirsin, Dənizdəki baliqlardan soruş, sənə məlumat versin. 9 Bunlardan hansı biri bilmir ki, Bunu Rəbbin əli edib? 10 Hər yaratığının canı Onun əlindədir, Bütün insanların nəfəsi Onun əlindədir. 11 Yeməyin dadını damaq hiss etdiyi kimi Qulaq da sözləri sınaqdan keçirməzmi? 12 Ağsaqqalların hikməti var, Uzunömürlülər dünyagörmüş olar. 13 Hikmət və qüdrət Allahdandır, O, nəsihət və dərrakə verir. 14 Onun yixidiği bərpa olunmaz, Onun həbs etdiyi insan azad olmaz. 15 Suları kəsərsə, quraqlıq olar, Suları buraxsa, dünyani sel aparar. 16 Qüdrət və hikmət Onundur, Aldadan da, aldanan da Onundur 17 Məsləhətçiləri talana məruz qoyar, Hakimləri axmaqlaşdırar. 18 Padşahların bağlılığı bağlı açar, Bellərinə qurşaq salar. 19 Kahiirləri talana məruz qoyar, Mətinləri də devirər. 20 Etibarlı məsləhətçiləri susdurar, Ağsaqqalların ağlımını alar. 21 Əsildələrin üstünə rüsvayçılıq yağdırar, Güclülərin qurşaqlarını çıxarar. 22 Qaranlığın dərin sirlərini açar, Ölüm

kölgəsini aydınlığa çıxarar. 23 Millətləri çoxaldar, millətləri yox edər, Millətləri artırar, millətləri sürgün edər. 24 Dünyanın başçılarının ağlını başından alar, Yolu-izi məlum olmayan çöllərdə dolandırar. 25 Qaranolqda əl sürtə-sürtə yeriyərlər, Onları sərخos kimi aşa-aşa gəzdirər.

13 Bax gözlərim hər şeyi gördü, Qulaqlarım bunu eşidib dərk etdi. 2 Sizin bildiyinizi mən də anlayıram, Sizdən geri qalmıram. 3 Amma istəyirəm Külli-İxtiyarla danışım, Allahla mübarizə aparıım. 4 Sizlərsə yalandan mala çəkirsiniz, Həminiz dəyərsiz həkimlərsiniz. 5 Kaş hamınız səsinizi kəsəydiriz, Onda hikmətli görünərdiniz. 6 İndi necə bəhsə girdiyimi eşidin, Dilimin iddiasını yaxşı dirləyin. 7 Məgər Allah üçün haqsız sözər söyləyəcəksiniz? Onun adına yalanmı söyləyəcəksiniz? 8 Sizmi Onun tərəfini tutacaqsınız? Sizmi Onun müdafiəsinə qalxacaqsınız? 9 O sizi istintaq edərsə, yaxşı olarmı? İnsanları aldatdığımız kimi Onu da aldadacaqsınızmı? 10 Əgər Onun tərəfini gizli tutsanız, Şübhəsiz ki, sizi də məzəmmət edər. 11 Onun əzəməti sizi vahimələndirməzmi? Xofu üstünüza düşməzmi? 12 Fikrinizdəki sözər, məsəllər külə dəyməz, Müdafiəniz lilə dəyməz. 13 Susun, qoyun danışım, Qoy başıma gələn gəlsin. 14 Həyatım təhlükəyə düşürsə-düşsün. Canım bələya düşürsə-düşsün. 15 Məni öldürsə də, Ona etibar edəcəyəm, Amma yolumun müdafiəsi üçün həzuruna çıxacağam. 16 Əslində bu məni qurtaracaq, Çünkü Allaha inanmayan Onun həzuruna gələ bilməz. 17 Diqqətlə sözərim qulaq asın, Qoy elan etdiklərim qulaqlarımızda qalsın. 18 Baxın mühakiməyə hazırlaşmışam, Haqlı çıxacağımı biliram. 19 Kim məni ittiham edəcək? Eləsi varsa, son nəfəsimi verib susaram. 20 Ey Allah, mənim üçün bu iki şeyi et ki, Səndən gizlənməyim; 21 Əlini üzərimdən götür, Məni dəhşətinlə qorxutma. 22 Sonra da məni səslə, qoy Sənə cavab verim, Yaxud da qoy mən danışım, Sən cavab söylə. 23 Təqsirlərim, günahlarım nə qədərdir? Mənə üsyankarlığımı və günahlarımı bildir. 24 Niyə üzünü gizlədirən, Məni düşmən hesab edirən? 25 Məgər yelin qopardığı yarpağı qorxudacaqsan? Məgər quru saman çöpünü qovacaqsan? 26 Çünkü əleyhimə acı şeylər yazırsan, Gənclikdə etdiyim günahları mənə irs olaraq verirsən. 27 Ayaqlarımı buxovlaysırsan, Bütün yollarıma göz qoyursan, Hər addimimi yoxlaysırsan. 28

Ona görə çürük şey tək məhv oluram. Güvə yemiş paltar kimi yəməm.

14 Qadından doğulan insanların ömrü azdır, Həyatı sıxıntı ilə doludur. 2 Çiçək kimi açar, solar, Kölə kimi keçib-gedər. 3 Gözlərini beləsinəmi dikirsən? Mühakimə etmək üçün məni həzuruna gətirirsən? 4 Kim çırkab içindən təmiz bir şey tapar? Heç kim! 5 İnsana ömrü günləri müəyyən edilib, Aylarının sayını Sən bilirsən, Ömrü üçün müəyyən hədd qoymusən, Bu həddi keçən yoxdur. 6 Sən ondan gücünü çək, İş gününü bitirən zəhmətkeş kimi Bir az dincəlsin. 7 Bir ağac üçün ümid var, Kəsilsə belə, yenə pöhrəsini verər, Şaxələri əskilməz. 8 Kökü yerdə qocalsa da, Kötüy torpaqda məhv olsa da, 9 Suyun iyini duyanda çıxaklınər, Cavan ağac kimi şaxələnər. 10 Amma insan olər, dəfn olunar, Son nəfəsini verər, yox olar. 11 Dəniz suları çəkilib getdiyi kimi, Çaylar azalıb quruduğu kimi 12 İnsan da yatar, bir daha qalxmaz, Göylər yox olanadək oyadılmaz, Yuxularından ayılmaz. 13 Kaş ki məni ölürlər diyarında gizlədəyin, Qəzəbin keçənədək saxlayaydın, Mənə möhələt verəyin, Sonra məni yada salaydın. (Sheol h7585) 14 İnsan ölsə, dirilərmi? Növbəm çatanacaq Bu əzabdan qurtulmaq üçün hər gün gözləyəcəyəm. 15 Sən çağıranda cavab verəcəyəm, əllərinin bu işinin həsrətini çəkəcəksən. 16 O zaman addimlarmı sayacaqsan, Günahımı nəzərə almayacaqsan. 17 Üsyankarlığım torbada möhürlənəcək, Günahimin üstünü örəcəksən. 18 Amma dağın uşub dağılıması kimi, Qayanın yerindən qopması kimi, 19 Su daşları yuvarladığı kimi, Sellər torpağı yuyub apardığı kimi Sən də insanın ümidi yox edirsən. 20 Onu əbədi məğlub edirsən, o köçüb gedir. Görkəmimi dəyişdirib yola salırsan. 21 Övladları şərəflənəndə də onun xəbəri olmaz, Düşkün hala düşəndə də heç nəyi başa düşməz. 22 Hami öz canının ağrısını duyur, Yalnız özü üçün yas tutur».

15 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: 2 «Müdrik insan boş sözərlə cavab verərmi? Köksünü şərq küləyi ilə doldurarmı? 3 Faydasız sözərlə, dəyərsiz nitqlərlə Mübahisə etmək olarmı? 4 Amma sən Allah qorxusunu bir kənara qoyursan, Allah həzurunda düşünməyə mane olursan. 5 Çünkü sənin ağzin günahdan dərs alıb, Hiyləgərlərin dili ilə danışırsan. 6 Səni məhkum edən mən deyiləm, öz dilindir. Dodaqların öz əleyhinə şəhadət edir. 7 İlk doğulan insan sənsənmi? Yoxsa

dağlardan da əvvəl sən var olmusan? 8 Allahın sırriñəmi qulaq asımsın? Təkcə özünümü müdrik sayırsan? 9 Sən nəyi bilirsən ki, biz onu bilmirik? Sənin dərk etdiyin nədir ki, biz onu dərk etmirik? 10 Bizdə aqsaçı da, yaşılı da var, Onlar atandan da yaşılı olar. 11 Sənə Allahın təsəllisi, Söylədiyi xoş sözlər kifayət deyilmə? 12 Niyə qəlbin səni belə çəşdirir, Gözlərindən od çıxır? 13 Niyə Allahə qəzəbini göstərirsən, Dilindən belə sözlər çıxır? 14 İnsan, həqiqətən, təmiz ola bilərmi? Qadından doğulan insan saleh ola bilərmi? 15 Allah müqəddəsələrinə belə, etibar etmirsə, Göylər belə, Onun gözündə təmiz deyilsə, 16 Haqsızlığı su kimi içən, İyrənc, korlanmış insana O etibar edərmi? 17 Dirlə məni, sənə deyim, Gördüyümü bəyan edim – 18 Hikmətli adamların dediklərini, Atalarından alıb gizlətmədiyi şeyləri. 19 O atalar ki ölkə yalnız onlara verilmişdi, Aralarına yadelli girməmişdi. 20 Pis insan həyatı boyu əzab çəkir, Zorakı adama ayrılan illərin sayı bilinir. 21 Qulağından dəhşətli səsler əskilmir, Dinc oturanda soyğunçular ona hücum edir. 22 İnana bilməz ki, qaranlıqdan qurtara bilər, Onu qılınc gözlər. 23 “Haradadır?” deyib çörək üçün avara gəzər, Qara günlərinin yanında olduğunu bilər. 24 Ağrı və sixıntı onu qorxudar, Zəfər çalan padşah kimi onu mağlubiyyətə uğradar. 25 Çünkü Allahə belə, əl uzadıb, Külli-İxtiyara meydan oxuyub. 26 Dikbaşlıq edib, dəyirmi sıpərini tutub, Allahın üstünə hücum çəkir. 27 Onun üzü tosqunluqdan şışər, Qarnı nə qədər piyləşər, 28 O, dağlımış şəhərlərdə, Kimsəsiz, yerlə yeksan olan viranələrdə, Aqibəti dağılmaq olan evlərdə yaşayacaq. 29 Varlı olmayacaq, sərvətləri tükənəcək, Malları ölkəni bütürməyəcək. 30 Qaranlıqdan qurtulmayacaq, Pöhrələrini alov tutacaq, Allahın ağızının nəfəsi ilə yox olacaq. 31 Qoy boş şeyə güvənərək özünü aldatmasın, Çünkü əvəzində nəsibi boşluq olacaq. 32 İki vaxtsız bitəcək, Budağı göyərməyəcək. 33 Qorası tökülən üzüm ağacı kimi, Çiçəyi tökülən zeytun ağacı kimi olacaq. 34 Çünkü allahsız icma qısrı olar, Rüşvətxorların çadırı od tutub yanar. 35 Onlar bələya hamilə olub şər doğar, Bətnləri hiylə ilə dolar».

16 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Bu cür sözləri çox eşitmışəm, Hamınız adamincidən təsəllililərsiniz. 3 Bu boş səhbətləriniz qurtaracaqmı? Sizi nə vadar edir, belə danışırsınız? 4 Siz mənim yerimdə olsaydınız, mən də belə deyərdim. Əleyhinizə yaxşı-yaxşı sözlər düzüb başımı yelləyərdim. 5 Ağzım ürəkləndirici sözlər

deyərdi, Dilimdən təsəlliverici sözlər çıxardım, Mən sizi ovuandardım. 6 Danışmağımla dərdim azalmır, Susuram, nə dəyişir? 7 Ay Allah, məni taqətdən saldın, Bütün küləftimi darmadağın etdin. 8 Sıxılıb əzilməyim buna şahiddir, Taqətsizliyim əleyhimə çıxıb şahidlilik edir. 9 Allah məni qəzəbi ilə parçalayır, Mənə nifrat edir, dişlərini qıcıdır, Düşmənim gözlərini mənə dikir. 10 Mənə qarşı insanlar dodaq büzür, Həqarətlə üzüma şillə vurur, Mənə qarşı elbir olur. 11 Allah məni haqsızlara təslim etdi, Pislərin əlinə verdi. 12 Rahat yaşayirdim, Allah məni pərən-pərən saldı, Boynumdan tutub yerə vurdu, məni Özünə hədəf etdi. 13 Onun oxçuları ətrafımı aldı, Aman vermədən böyrəklərimi deşdilər, Ödümü yerə tökdülər. 14 Bədənimə yara üstündən yara vurulur, Cəngavər tək üzərimə yürürlər. 15 Əynimə çul tikmişəm, Qürurumu yerə atmışam. 16 Ağlamaqdan üzüm qızardı, Kirpiklərimin altı-üstü kölgə saldı. 17 Yenə də zalimliq əlimdən gəlmir, Sənə səmimiyyətlə dua edirəm. 18 Ey torpaq, qanımın üstünü örtmə, Qoy heç nə mənim naləmi saxlamasıın. 19 Lap indidən şahidim göylərdədir, Himayədarım yüksəklərdədir. 20 Dostlarım məni elə salır, Gözlərim Allahə baxıb ağlayır. 21 Bəşər oğlu qonşusu üçün yalvardığı kimi Biri də mən insandan ötrü qoy Allahə yalvarsın. 22 Çünkü bir neçə il keçəndən sonra Gedər-gəlməz yola gedəcəyəm.

17 Taqətim kəsilsər, günlərim batır, Məni məzar gözləyir. 2 Həqiqətən, ətrafıma rişxəndilər yığılır, Gözüm onların düşmənçiliyini görür. 3 Ey Allah, Öz hüzurunda mənə zəmanət ver. Başqa kim var ki, mənə zəmin dursun? 4 Çünkü onların qəlbini anlayış üçün bağladın, Ona görə onlara zəfər qazandırmayacaqsan. 5 Pul üçün dostlarını satanın Övladlarının işığı sənəcək. 6 Allah məni insanların dilinə saldı, Üzümə tüpürdülər. 7 Gözümün nuru kədərdən qaraldo, Bütün əzələrim kölgə kimi qaldı. 8 Buna əməlisələh insanlar mat qalib, Günahsızlar allahsızlara qarşı çıxır. 9 Saleh insanlar öz yolunu tutur, əlitəmiz olanlar getdikcə güclənir. 10 Amma hamınız qayıdib gəlsəniz, Aranızdan bir hikmətli insan tapmaram. 11 Günlərim ötüşdü, Fikirlərim, arzularım pərən-pərən düşdü. 12 Onlar gecəni gündüzə çevirir, “Zülmətə işq yaxındır” deyir. 13 Əgar ölürlər diyarını evimdir deyə gözləsəm, Yatağımı qaranlıqda sərsəm, (Sheol h7585) 14 Qəbirə “atam sənsən”, Qurda

“anam-bacım sənsən” desəm, **15** Ümidim hara gedər? Mənim ümidimi kim görər? **16** Ümid mənimlə ölürlər diyarınamı düşər? Mənimlə birlə torpaq altınamı girər?» (Sheol h7585)

18 Şuahlı Bildad belə cavab verdi: **2** «Bu sözlər nə vaxt qurtaracaq? Əgər dərrakəli olsanız, danişarıq. **3** Niyə heyvana bənzəyək? Gözlərinizə axmaq kimi görünək? **4** Özünü hirsindən didib-dağdırısan. Sənə görə bu aləmdən vaz keçəkmi? Yoxsa sal qayalar yerində çıxsın? **5** Bəli, şər insanın işığı sönəcək, Odu-alovu parlamayacaq. **6** Çadırında nur qaranlığa dönəcək, Yanındaki çıraq sönəcək. **7** Addımları gücdən düşəcək, Öz işlətdiyi fənddən yixilacaq. **8** Ayaqları onu tələyə aparacaq, Öz ayağı ilə tora düşəcək. **9** Kəmənd topuğundan tutacaq, Tələ açılıb onu qapacaq. **10** Torpaq üstə onun üçün gizli kəmənd sərıləcək, Yolu üstə onu tələ gözləyəcək. **11** Dəhşət onu hər tərəfdən bürüyəcək, Hər addımda onu təqib edəcək. **12** Aclıq taqətini yeyib-qurtaracaq, Yanında fəlakət hazır dayanacaq. **13** Dərisini azar yeyəcək, Ölümün ilk övladı əzələrini yeyib işini bitirəcək. **14** Əmin-amanlıq çadırından atılıcaq, Dəhşətlər padşahının yanına aparılacaq. **15** Çadırında ona aid heç nə olmayıacaq, Yurduna kükürd yağacaq. **16** Aşağıda rişələri quruyacaq, Yuxarıda budaqları solacaq. **17** Onun adı yer üzündə unudulacaq, Məhəllə-küçələrdə adı yaddan çıxacaq. **18** İşıqdan zülmətə aparılacaq, Dünyadan qovulacaq. **19** Nə övladı, nə nəvəsi xalqı arasında olmayıacaq, Məskənidə bir kimsəsi qalmayacaq. **20** Qərbdəkilər halına heyrətlənəcək, Şərqdəkilər onu görüb dəhşətə gələcək. **21** Bəli, pislərin həyatının aqibəti budur, Allahı tanımayanların məskəni budur».

19 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Nə vaxtadək məni üzəcəksiniz, Məni sözə əzəcəksiniz, **3** On dəfədir ki, məni təhqir edirsiniz, Utanmadan mənə kəskin sözlər söyləyirsiniz. **4** Həqiqətən, azib yanlış yola düşmüsəmə, Səhvim öz üstümdə qalır. **5** Özünüzü, həqiqətən, məndən üstün tutursunuz, Eybimi üzümə vurursunuz. **6** Amma bilin ki, Allah mənə haqsızlıq etdi, Hər tərəfdən məni toruna saldı. **7** Budur, “Zoraklıqdır!” deyə bağırıram, Bir cavab verən yoxdur, Kömək üçün nalə çəkirəm, ədalət yoxdur. **8** Keçə bilmirəm, yollarıma sədd çəkilib, Yollarımı qaranlığa salıb. **9** Şərəfimi əynimdən soyundurub, Başından tacı götürüb. **10** Məni hər tərəfdən yıxdi, əldən gedirəm,

Ümidimi ağac kimi kökündən qopartdı. **11** Mənə qarşı qəzəbi od tutub yandı, Məni Özünə düşmən saydı. **12** Orduları üstümə gəlir, Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir, Çadırımdıñ ətrafında ordugah qurur. **13** Qardaşlarımı məndən uzaqlaşdırırdı, Tanışlarım mənə yad oldu. **14** Qohumlarım məni tərk eləyib, Yaxın dostlarım məni unudub. **15** Evimin sakinləri və kənizlər Məni özgə sayır, Onların gözündə yad olmuşam. **16** Qulumu çağırıram, Ağız açıb yalvarsam belə, cavab almırıam. **17** Nəfəsimdən arvadımın da zəhləsi gedir, Qardaşlarım məndən iyrənir. **18** Mənə hətta kiçik uşaqlar xor baxır, Ayağa duranda məni ələ salırlar. **19** Bütün səmimi dostlarım belə, məndən ikrəh edir, Əzizlərim belə, əleyhimə çıxır. **20** Bir dəri, bir sümük qalmışam, Ölüm kandarına çatmışam. **21** Aman, ey dostlarım, aman, Allahın əli məni vurdur! **22** Niyə məni Allah kimi qovursunuz? Niyə mənim ətimdən doymursunuz? **23** Kaş ki sözlərim yazılıydı, Kitaba köçürülüydi, **24** Dəmir qələmlə, qurğuşunla əbədi qalmaq üçün bir qayaya həkk olaydı. **25** Amma mən bilirəm ki, Satinalanım yaşayır, Axırda O, yer üzərində dayanacaq. **26** Dərim yox olandan sonra Bədən alıb Allahı görəcəyəm. **27** Mən Ona baxacağam, Başqası yox, mən öz gözlərimlə görəcəyəm. Budur, ürəyim həsrətdən üzülür! **28** Mənim üçün “Bəs onu necə qovaq? Bədbəxtliyin kökü ondadır” desəniz, **29** Qılıncdan qorxmalısınız, Çünkü qılınc cəzası qəzəblə gəlir. Onda ədalətin var olduğunu görəcəksiniz».

20 Naamatlı Sofar belə cavab verdi: **2** «Düşüncələrimə görə cavab verməyə məcburam, Çünkü daxilən narahatam. **3** Məni utandıran bir giley eşidirəm, Ruhum dərrakəsi ilə məni cavab verməyə sövq edir. **4** Bilirsən ki, əzəldən bəri, İnsanın dünyaya gəlmişindən bəri **5** Pislərin qələbə çalması qısa çəkər, Allahsızın sevinci bir an sürər. **6** Boyu göylərə çatsa da, Başı buludlara dəysə də, **7** Öz nəcisi kimi əbədilik yox ediləcək, Onu görənlər “O haradadır?” deyəcək. **8** Yuxu kimi uçacaq, bir daha tapılmayacaq, Bəli, gecə röyası kimi yox olacaq. **9** Onu görən gözlər bir daha görməyəcək, Yaşadığı yerdə görünməyəcək. **10** Övladları fəqirlərdən mərhəmət diləyəcək, Sərvətləri əllərindən gedəcək. **11** İnsanın sümükləri gənclik alovu ilə dolar, Amma insanla birlikdə torpaq altında yatacaq. **12** Pislik ağzına şirin gəlsə də, Dilinin altında gizlənsə də, **13** İnsan pisliyi tutub buraxmasa da, Damağının altında saxlasa da, **14** Yədiyi yemək mədəsində qıcqıracaq, Daxilində

ilan zəhərinə dönəcək. **15** Yediyi sərvətləri qusacaq, Qarnındakıları Allah bayırı çıxaracaq. **16** Başqa yerdə əfi ilan zəhərini eməcək, Gürzənin dışından ölcək. **17** Axar suların, bal və qaymaq axan dərələrin Səfasını görməyəcək. **18** Zəhmətlə qazandığını yeməyib geri qaytaracaq, Ticarətdən qazandığı sərvətdən ləzzət almayacaq. **19** Çünkü fəqirləri əzib üzüqoylu qoymuşdu, Özü tikmədiyi evi zorla almışdı. **20** Könlü rahatlıq nadir bilməz, Zövq aldığı şeylər onu xilas etməz. **21** Yeməyindən artıq qalmayacaq, Ona görə firavanlıq uzun sürməyəcək. **22** Bolluq içində əzabə düşəcək, Fəlakət ona qarşı əl qaldıracaq. **23** Qarnını dolduranda Allah şiddətli qəzəbini onun üzərinə göndərəcək, Onun üstünə tökəcək. **24** Dəmir silahdan qaça bilsə də, Tunc ox onu dəlib-deşəcək, **25** Ox onu dəlib-keçəcək, Onun kürəyindən çıxacaq, Parlaq ucu ödüünü dağıdırıb tökəcək. Üstünə dəhşət gələcək. **26** Xəzinalarının aqibəti qaranlıq olacaq, Üftürülməmiş od onu yeyib-qurtaracaq, Çadırında qalanları da yandırıb-yaxacaq. **27** Göylər şər işlərinin üstünü açacaq, Dünya onun əleyhinə qalxacaq. **28** Allahın qəzəb günündə Azığın sellər sərvətini aparacaq. **29** Pis insan Allahdan belə pay alacaq, Allahın ona verdiyi irs budur».

21 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Sözlərimi diqqətlə dinləyin, Siz bununla mənə təsəlli verin. **3** Qoyun mən də bir şey deyim, Mən danışandan sonra lağ edin. **4** Şikayətim insana qarşıdırı? Mən necə səbir edim? **5** Mənə baxıb mat qalın, Əlinizi ağızınızın üstünə qoyun. **6** Bunu düşünəndə köksümü dəhşət bürüyür, Bədənimə titrətmə düşür. **7** Pislər nə üçün yaşayır? Yaşlındıqca niyə gücləri artır? **8** Övladları ətrafında, Nəsilləri gözlərinin qarşısında sapsağlamdır. **9** Evlərində əmin-amanlıqdır, qorxudan uzaqdır, Allahın dəyənəyi onlara dəymir. **10** Öküzləri cütləşir, qarınları boş qalmır, Doğar inəkləri var, bala salmaz. **11** Övladlarını sürüü tək yola salır, Uşaqları oynasıır. **12** Dəf və lira çalaraq nəğma deyirlər, Tütək səsi ilə şənlənirlər. **13** Ömürlərini firavan keçirirlər, Ölülər diyarına rahat gedirlər. (Sheol h7585) **14** Allaha belə deyirlər: “Bizdən uzaq ol, Yolunu tanımaq istəmirik. **15** Kimdir Külli-İxtiyar, biz Ona qulluq edək? Əgər Ona dua etsək, bizə nə fayda verər?” **16** Görürsən ki, xoşbəxtlikləri öz əllərində deyil, Pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun! **17** Neçə dəfə pislərin çırağı söndü, Başlarına bəla gəldi. Allah qəzəblənəndə onlara

kədəri pay verdimi? **18** Neçə dəfə yelsovuran saman kimi, Tufanın uçurduğu saman çöpü kimi oldular? **19** Deyirsiniz ki, Allah Atanın cəzasını övladına çəkdirir. Bunun nə olduğunu bilsin deyə özünə çəkdirsin. **20** Qoy öz hələkini gözləri görsün, Külli-İxtiyarın qəzəbini su kimi içsin. **21** Çünkü ili, ayı qurtaranda, Arxada qalan külfətindən nə zövq ala bilər? **22** Yüksək mənsəb sahiblərinə hökm edən Allaha Kim bilik verə bilər? **23** Biri tamam güclü, Tamam rahat və qayğısız, **24** Bədəni ətli-canlı, Sümükləri ilikli ölüür. **25** O biri isə dərd içində, Həyatdan kam almamış ölüür. **26** İkisi də torpaqda yatır, ikisinin də bədənini qurd basır. **27** Bilirəm nə fikirdəsiniz, Qəsdiniz mənə qarşı olmaqdır. **28** Deyirsiniz: “Əsilzadələrin evi haradadır? Pislərin yaşıadığı çadır haradadır?” **29** Yoldan keçənlərdən soruşmadınız mı? Söhbətlərinə qulaq asmadınız mı? **30** Pis insan fəlakət gündündə sağ qalır, Qəzəb günü yol göstərilərək qurtulur. **31** Kim davranışını onun üzüna vurur? Kim etdiklərinə görə onu cəzalandırır? **32** Qəbiristana aparıllarkən Məzəri üstə qaroval çəkilir. **33** Vadının torpağı ona şirin gəlir, Hami onun ardınca düşür. Qarşısında gedənlərsə saysızdır. **34** Məni necə boş sözərlə ovuda bilərsiniz? Cavablarınız axıradək yalandır».

22 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: **2** «İnsan Allaha fayda verə bilərmi? Müdrik adam Ona fayda verərmi? **3** Sənin salehliyindən Külli-İxtiyar nə ləzzət alır? Sənin düz həyat tərzinin Ona nə faydası var? **4** Səni tənbəh etməsi, mübarizə aparması Ondan qorxduğun üçündürmü? **5** Pisliyin böyük deyilmi, Təqsirin hədsiz deyilmi? **6** Çünkü qardaşlarından səbəbsiz girov alırdı, Onları lüt qoydun. **7** Yorğuna bir içim su vermedi, Ac olandan çörəyini əsirgədin. **8** Qol gücünlə ölkəyə sahib oldun, Hörmətli insan kimi orada yaşıdin. **9** Dul qadınları əlibəş qaytardın, Yetimlərin qol-qanadını qırdın. **10** Ona görə hər yanını tələlər bürüyüb, Qəfil qorxu səni dəhşətləndirib. **11** Hər şeyə qara vurub görmürsən, Sellərdə boğulursan. **12** Allah göylərdə - ucalarda deyilmi? Ən uzaq ulduzlara bir nəzər sal, Gör nə qədər ucalarda yerləşib! **13** Amma deyirsən “Allah nə bilir? Qatı qaranlıq içindən hökm verə bilərmi? **14** Görə bilmir, qara buludlar Ona mane olur, Götü qübbəsinin üzərində dolaşır”. **15** Pis adamların gəzdiyi Köhnə yolumu tutacaqsan? **16** Onlar vaxtı çatmamış çəkilib getdilər, Təməllərini sellər basdı. **17** Allaha dedilər: “Bizdən uzaq ol!

Bizə Külli-İxtiyar nə edə bilər?” 18 Amma evlərini bərəkətlə dolduran Allah idı, Ona görə pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun. 19 Salehlər pislərin həlak olduğunu görüb sevinir, Günahsızlar onlara belə istehza edir: 20 “Düşmənlərimiz yox oldu, Onlardan nə qaldısa, yanıb kül oldu”. 21 Allahla barışb dost olsan, Xeyir taparsan. 22 Onun ağızından çıxan təlimi qəbul et, Onun sözlərini qəlbində saxla. 23 Külli-İxtiyara tərəf dönsən, Əvvəlki halına düşərsən. Çadırın şərdən uzaq olsa, 24 Qızılıni torpağa, Ofir qızılıni dərədəki çinqıllığa atsan, 25 Külli-İxtiyar sənin qızılin olar, Qıymətli gümüşün olar. 26 Onda Külli-İxtiyardan zövq alarsan, Allaha üz tutarsan. 27 Ona yalvarsan, səni eşidər, Etdiyin nəzirləri yerinə yetirərsən. 28 O da dediyin sözü yerinə yetirər, Yollarına nur səpilər. 29 İnsanlar səni alçaldanda “Baş ucalığına görərdir” deyərsən, Çünkü Allah itaətkarları xilas edər. 30 O, günahsız olmayanı belə qurtarar, Sənin əllərinin təmizliyinə görə günahkar xilas olar».

23 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Bu gün də acı-şikayət edəcəyəm, Naləmə baxmayaraq üstümdə Allahın əli ağırdır. 3 Kaş biləydim Onu harada tapmaq olar, Məskəninə çatmaq olar. 4 O zaman davamı Onun hüzurunda dilə gətirərdim, Dəlillərimi dalbadal düzərdim. 5 Mənə verəcəyi cavabı öyrənərdim, Dediyi dərk edərdim. 6 Əzəməti, qüdrəti ilə əleyhimə çıxardımı? Xeyr, yəqin sözümə qulaq asardı. 7 Hüzurunda bir haqlı insan mübahisə etsəydi, Mən hakimimin yanında haqq qazanardım. 8 Şərqə getsəm, Allah orada deyil, Qərbə getsəm, Onu tapa bilmirəm. 9 O, şimalda işləsə, gözüm seçməz, Cənuba dönsə, Onu görə bilmərəm. 10 Amma tutduğum yolu O tanır, Məni sinayan zaman qızıl kimi çıxaram. 11 Hər addımını yaxından izlədim, Azmadan yoluna bağlı qaldım. 12 Ağızından çıxan əmrlərdən ayrılmadım, Gündəlik çörəkdən çox ağızından çıxan sözləri qiymətləndirdim. 13 O təkbaşına dayanıb, kim Onu döndərə bilər? Könlü nə istəsə, onu edər. 14 Mənimlə bağlı qərarını yerinə yetirəcək, Belə fikirləri çoxdur. 15 Ona görə hüzurunda dəhşətə gəlirəm, Bunları düşünəndə Ondan vahimələnirəm. 16 Allah qəlbimin cəsarətini qirdi, Külli-İxtiyar məni qorxuya saldı. 17 Sifətimi qatı qaranlıq bürüsə belə, Məni zülmət susdura bilməz.

24 Niyə Külli-İxtiyar hökm üçün zaman təyin etmir? Niyə Onu tanıyanlar hökm günlərini görmür? 2

İnsanlar sərhəd daşlarını qaldırır, Sürüləri oğurlayıb otarır. 3 Yetimlərin eşşeyini əlindən alır, Dul qadının öküzünü girov götürür. 4 Yoxsulları yoldan çıxarır, Ölkədəki fəqirlərin hamısı gizlənməyə məcbur olur. 5 Baxın kasıblar vəhşi eşşəklər kimi Yemək tapmaq üçün ertədən işə çıxır, Övladları üçün çöldə çörək axtarır. 6 Zəmilərdən yem yiğirlər, Pislərin üzüm bağından üzüm qalıqlarını toplayırlar. 7 Gecə paltarsız, çilpaq qalırlar, Soyuqda üstlərini örtməyə bir şey tapmırlar. 8 Dağlara yağan yağışdan islanırlar, Daldalanacaqları olmadığı üçün qayalara qısilırlar, 9 Yetim uşağı döşdən ayırırlar, Fəqirin körpəsini girov alırlar. 10 Bu yazıqlar paltarsız, çilpaq dolanır, Qarınları acdır, amma taxıl dərzləri daşıyır. 11 Pislərin çəpərləri arasında yağ üçün zeytin sixırlar, Şərab üçün üzüm sixırlar, Amma özləri susuzluqdan yanırlar. 12 Şəhərlərdən insan nalələri ucalır, Camı yaralı olanlar fəryad qoparır, Amma Allah dualarını nəzərə almir. 13 Elə insanlar var ki, işığa üşyan edir, Nurlu yolu tanımır, Onun dalinca getmir. 14 Qatil gün batanda qalxır, Fəqiri, yoxsulu öldürür, Gecə oğrusuna bənzəyir. 15 Zinakarın gözü alaqlaranlıqdır, “Kimsə məni görməz” deyə düşünür, Üz-gözünü gizlədir. 16 Öğrular evləri qaranlıqda yarır, Gündüz gizlənir, işiq nədir, bilmir. 17 Çünkü onların sabahı qatı qaranlıqdır, Zülmətin dəhşəti onların aşnasıdır. 18 Amma onlar su üzərində köpüyə bənzər, Torpaqdan lənət payı alar, Üzüm bağlarına qayitmazlar. 19 Necə ki quraqlıq və istilik qarı əridib udar, Ölülər diyarı da günahkarları elə götürüb aparar. (Sheol h7585) 20 Onları ana bətni unudar, Qurdalar üçün ləziz yem olar, Bir də onları heç kim yada salmaz, Haqsızlıq bir ağac kimi sinar. 21 Çünkü sonsuz qadınlara yamanlıq edərlər, Dul qadınlara yaxşılıq etməzlər. 22 Allah isə qüdrəti ilə bu güclüləri dərtib yerə vurur, Onlar qalxsa belə, həyatlarından əmin olmazlar. 23 Allah onlara izin verir ki, əmin-amanlıqda yaşasınlar, Amma onlar gedən yollara göz qoyur. 24 Qısa müddətə ucalır, sonra da yox olurlar. Yixılırlar, lap əvvəlkilər kimi götürülləb aparılırlar, Sünbül kimi dərilib yığılırlar. 25 Əgər belə deyilsə, Yalançı olduğumu kim sübut edə bilər? Sözlərimin dəyərsiz olduğunu kim deyə bilər?»

25 Şuahli Bildad belə cavab verdi: 2 «Saltənət və zəhm Allahə məxsusdur, Uca göylərdə nizam quran Odur. 3 Orduları saya galərmə? İşığı kimin üzünə doğmaz? 4 Fani insan Allah qarşısında necə saleh ola bilər? Qadından doğulan necə təmiz ola bilər? 5 Bax

Onun gözündə ay belə, parlaq deyilsə, Ulduzlar belə, pak deyilsə, **6** Torpaq qurduna bənzər fani insan necə ola bilər? Axı bəşər oğlu bir cücüyə bənzər».

26 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Biçarəyə necə də kömək etdin! Taqədən düşən qolu necə xilas etdin! **3** Hikmətsiz adama necə məsləhət verdin! Ona bol-bol müdriklik öyrətdin! **4** Axı bu sözləri kimə söyləyirsən? Sənin ağızınla kimin ruhu danışır? **5** Ölülər titrəyir, Su altında məskən salanlar lərzəyə gəlir. **6** Allahın hüzurunda ölülər diyarı çılpaqdır, Həlak yerinin örtüyü yoxdur. (*Sheol h7585*) **7** Şimalı boş fəzənin üstüne yayır, Dünyani heçliyin üstündən asır. **8** Buludların içənə sularınıbüktüb yiğir, Onların ağırlığından buludlar yırtılır. **9** Bədirlənmiş ayın üzünü örtür, Buludları üstüne çəkir. **10** Suların üstüne bir sərhəd çəkir, İşıqla qaranlığı bölür. **11** O qəzəblənəndə göyün dirəkləri sarsılır, Çəşib qalır. **12** Dənizi gücü ilə çalxalayır, Müdrikliyi ilə Rahavı vurur. **13** Göyləri nəfəsi ilə açır, Qaçan ilanı əli ilə parçalayır. **14** Bunlar yalnız Onun etdiklərinin bir zərrəsidi, Ondan eşitdiyimiz çox zaif bir piçiltidir. Axı qüdrətli gurultusunu kim dərk edə bilər?»

27 Əyyub misal çəkərək dedi: **2** «Haqqımı əlimdən alan var olan Allaha and olsun, Canımı dərdə salan Külli-İxtiyara and olsun, **3** Nə qədər canımda can, Burnumda Allahın nəfəsi varsa, **4** Ağzımdan pis söz çıxmayacaq, Dilim yalan danışmayacaq! **5** Sizin sözlərinizi əsla təsdiq etməyəcəyəm, Son nəfəsimə qədər kamilliyimdən əl çəkməyəcəyəm. **6** Salehliyimdən bərk yapmışsam, Onu buraxmaram, Elə gün keçirməmişəm ki, ürəyim tərəfindən ittihəm olunum. **7** Qoy düşmən pis adamların gününə düşsün, Haqsız adamlara nə edilirsə, əleyhdarlarımı da elə edilsin. **8** Allahsız insanı Allah kəsib atanda, Canını alanda ümidi olarmı? **9** Dara düşəndə fəryadını Allah eşidəcəkmi? **10** O, Külli-İxtiyardan zövq alır mı? O hər zaman Allaha yalvarır mı? **11** Allahın qolu haqqında sizə bilik verəcəyəm, Külli-İxtiyarın niyyətini sizdən gizlətməyəcəyəm. **12** Əslində hamınız bunu görmüsünüz, Bəs niyə boş sözlər söyləyirsiniz? **13** Pis adam Allahdan belə pay alar, Külli-İxtiyardan zorakı adamlara bu nəsib olar: **14** Nə olsun, övladları çoxalır, Hamısı qılıncdan keçiriləcək, Nəslində doyunca çörək tapan olmayıacaq. **15** Nəslindən sağ qalanlar xəstəlikdən ölərək dəfn ediləcək, Dul arvadları ağlaya bilməyəcək. **16** Pis insan qum qədər gümüş yiğsa

da, Torpaq zərrələri qədər paltar yiğsa da, **17** Onun yiğdiğini saleh geyəcək, Gümüşünü günahsızlar böləcək. **18** Güve çanağı kimi, Qarovulçu çardağı kimi ev tikir, **19** Varlı olaraq yatır, amma sona qədər belə qalmaz, Gözlərini açanda hamısı yox olub gedəcək. **20** Dəhşət onu sel tək basacaq, Tufan gecə onu qapıb aparacaq. **21** Şərq küləyi onu qaldırıbsovuracaq, Onu öz yerindən süpürüb aparacaq. **22** Ona qarşı amansız küləklər əsəcək, O isə yelin əlindən qaçmağa cəhd edəcək. **23** Külək onu ələ salaraq əl çalacaq, Öz yerindən onun üçün viyildayacaq.

28 Gümüşün mədəni, Qızılın təmizlənmə yeri var. **2** Dəmir torpaqdan çıxarılır, Mis daşlardan eridilərək alınır. **3** İnsan qaranlığı son qoyur, Sonacan qatı qaranlıqda, zülmətdə filiz axtarır. **4** İnsan məskənlərindən uzaq bir çuxur açır, İnsan ayağı dəyməyən yerlərdə, insanlardan uzaqlarda ilişib yellənə-yellənə qalır. **5** Torpaqdan çörək çıxır, Torpağın altı isə fırlanır, elə bil odlar yanır. **6** Qayalarından göy yaqut çıxır, Orada qızıl tozu da var. **7** Orannın yolunu yırtıcı quşlar bilmir, Şahinin gözü oranı görməyib. **8** Ora mağrur heyvanların ayağı dəyməyib, Yırtıcı aslanlar oradan keçməyib. **9** Mədənci əlini çaxmaq daşına uzadır, Dağları dibindən oynadır. **10** Qayalarдан yeraltı keçidlər açır, Gözləri müxtəlif qiymətli şeylərə baxır. **11** Çayların mənbələrini bağlayır, Gizlini aşkara çıxarır. **12** Amma hikməti haradan tapmaq olar? Müdrikliyin yeri həni? **13** İnsan onun qiymətini bilməz, Dırılər arasında ona rast gəlməz. **14** Dərinliklər deyər: "Məndə yoxdur", Dəniz deyər: "Yanımda yoxdur". **15** Saf qızıl onu əvəz edə bilməz, Qiyməti gümüşlə ölçüləməz. **16** Onu Ofir qızılı ilə qiymətləndirmək olmaz, Onu qiymətli damarlı əqiqlə, göy yaqutla dəyərləndirmək olmaz. **17** Nə qızıl, nə də gözəl cam ona tay deyil, Hikmət saf qızıl qablarla əvəz edilmir. **18** Yanında mərcanın, büllurun adı çəkilməz, Hikmətin qiyməti yaqutdan artıqdır. **19** Kuş topazı onun tayı deyil, Onun dəyəri saf qızilla ölçüləməz. **20** Bəs hikmət haradan gəlir? Müdrikliyin yeri həni? **21** O bütün canlıların gözündən uzaqdır, Göydə uçan quşlardan belə, gizli qalır. **22** Həlak yeri ilə ölüm belə deyir: "Qulaqlarımız yalnız sorağımı eşidir". **23** Onun yolunu Allah dərk edir, Yerini yalnız O bilir. **24** Çünkü yer üzünən ucqarlarına qədər baxır, Göylərin altındakı hər şeyi görür. **25** Küləyin gücünü təyin edəndə, Suları ölçəndə, **26** Yağışa qanun qoyanda, Şimşəyə yol açanda

27 Hikmətə baxıb qiymət qoydu, Onu bərqərar edib arasdırı. 28 İnsana dedi: “Rəbb qorxusu hikmətdir, Pislikdən çəkinmək müdriklikdir”».

29 Əyyub yenə misal çəkərək dedi: 2 «Kaş ki ötən aylar geri döñəydi – Allahın məni qoruduğu, 3 Çıraqının başım üstə işiq saçdığı, Nuru ilə qaranlıqda gəzdiyim günlər. 4 Kaş ki həyatımın çıçaklı günləri geri döñəydi – Mənə yar olan Allahın ədərimi qoruduğu, 5 Külli-İxtiyarın hər vaxt mənimlə olduğu, Övladlarımın ətrafında dolandığı, 6 Yollarımın südlə yuyulduğu, Yanımdakı qayadan zeytun yağı axlığı günlər. 7 Şəhər darvazasına gedərkən, Kürsümü meydanın başına qoyarkən 8 Gənclər məni görüb gizlənərdi, Yaşlılar ayağa qalxıb hörmət göstərərdi. 9 Başçılarsə həbbətini dayandırdı, Əlləri ilə ağızlarını tutardı. 10 Əsilzadələrin səsi çıxmazdı, Dilləri damaqlarına yapışardı. 11 Qulaq məni eşidəndə alqışlayardı, Göz məni görəndə tərifləyərdi. 12 Çünkü imdad diləyən fəqiri, Kəməksiz yetimi qurtarardı. 13 Son anlarını yaşayınlar mənə xeyir-dua verərdi, Dul qadının qəlbini şən nəğmələr verərdim. 14 Libas kimi salehliyi geyinmişdim, Sənki ədalətim mənə cübbə və tac idi. 15 Korlara göz idim, Topallara ayaq idim, 16 Yoxsulların atası idim, Qəriblərin müsküllərinin qayğısına qalırdım, 17 Haqısızın çənasını qırırdım, Ovunu dişlərindən qoparırdım. 18 Düşünürdüm: “Son nəfəsimi yuvamdaça verəcəyəm, Ömrümün günlərini qum qədər çıxaldacağam. 19 Köküm sulara tərəf rişələnəcək, Budaqlarına şəh düşəcək. 20 Qazandığım şərəf təzələnəcək, Əlimə yeni ox-kaman göləcək”. 21 İnsanlar ehtiramla məni dinlərdi, Səssizcə məsləhətimi gözlərdi. 22 Heç kim sözümün üstündən söz deməzdı, Sözlərim üzərlərinə töküldərdi. 23 Mənə yağış kimi gözləyirdilər, Yaz yağışı tək sözlərimi içirdilər, 24 Üzlərinə gülümsəyəndə gözlərinə inanmadılar, Güllər üzümdən ruhlanardılar. 25 Onlara yol göstərərdim, başı kimi ayləşərdim, Əsgərlərin arasında padşah kimi ömür sürərdim, Yashılara təsəlli verənə bənzəyərdim.

30 Amma indi yaşa məndən kiçiklər Mənə lağ edirlər. Vaxtı ilə atalarını heç bir işə layiq görməzdəm, Sürümün itlərinin yanına belə, qoymazdım. 2 Çünkü taqətdən düşməşdülər, Biləklərinin gücü getmişdi, Heç biri işimə yaramırdı. 3 Onlar yoxsulluqdan, acliqdan zəifləmişdi, Gecələr çöl-biyabanda bitki kökü gəmirirdi. 4 Kollardan duzlu bitkilər toplayırdılar, Süpürgə kollarının köklərini

yeirdilər. 5 Xalq arasından qovulurdular, Üstlərinə el çığırıldılar ki, Elə bil ki oğrudurlar. 6 Vadi yataqlarında, yerin dəliklərində, Qaya ovuqlarında yaşayırdılar. 7 Kollar arasında bağırıldılar, Qara tikan kolu altında daldalanırdılar. 8 Axmaqların, adsız-sansız insanların övladlarıdır, Ölkədən qovulmuşdular. 9 İndisə dillərində dastan olmuşam, Ağızlarında məsəl olmuşam. 10 İkrah edərək məndən gen dayanırlar, Hətta üzüma tüpürməkdən çəkinmirlər. 11 Çünkü Allah kamanımın ipini boşaltdı, Məni zəlil elədi. Ona görə onlar gözümün qabağında Cilovlarını çıxarıb atıldılar. 12 Bu avara gənclər sağ tərəfimdən çıxır, Ayaqlarını büdrədir, Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir. 13 Yolumu bərbad etdilər, Onlara dəstək verən olmasa da, Məni yox etməyə çalışırlar. 14 Sənki geniş dəliklərdən keçib Viranəlilikdən üstümə yuvarlanırlar. 15 Dəhşətlər üstümə doldu, Şərəfimi yel tək sovurdu, Xoşbəxtliyim bulud kimi keçib getdi. 16 İndi canım taqətdən düşdü, Dar günlər məndən bərk yapışdı. 17 Gecələr sümüklərim sizildiyir, Canımı gəmirən ağrılar dayanırmır. 18 Allah paltarı zorla əynimdən çıxarı, Məndən cübbəmin yaxası kimi yapışır. 19 Məni lila batırır, Toza, külə dönmüşəm. 20 Sənə yalvarıram, cavab vermirsən, Ayağa qalxmağıma göz qoysuran. 21 Mənə qarşı rəhmsizən, Güclü əllərinə məni əzirsən. 22 Məni qaldırıb yel üstünə mindirirsən, Fırtına içində salıb məni darmadağın edirsin. 23 Bilirəm, məni ölümə, Bütün ömrənən rəsənlər üçün təyin olunan son mənzilə aparacaqsan. 24 Yixılana el qaldırmaq olmaz, Bələya düşənən harayına çatan yoxdur. 25 Məgər dərə düşənlər üçün ağlamırdımmi? Yoxsulların halına yanmırımmi? 26 Mən yaxşılıq gözlədim, yamanlıq gəldi, Mən işq umarkən qaranlıq gəldi. 27 Ürəyim çırpinır, rahatlığı yoxdur, Ağır günlər qarşımı kəsdi. 28 Yoxdur bir işiq ucu, qarala-qarala gəzirəm, Camaat arasında durub fəryad edirəm. 29 Çaqqallara qardaş oldum, Bayquşlara yoldaş oldum. 30 Qaralan dərim soyulur, Qızdırmadan sümüklərim yanır. 31 Liram yas tutub nalə çəkir, Tütəyim zar-zar inlayır.

31 Gözlərim üçün əhd etmişəm, Gözüm bir qızə baxarmı? 2 İnsan yuxarıdan – Allahdan nə pay alır? insana ucalardan – Külli-İxtiyardan nə irs qalır? 3 Məgər haqıqların başına fəlakət gölmir? Məgər fitnəkarların başına bəla gölmir? 4 Məgər O, yollarıma baxmir? Məgər O hər addımımı saymır? 5 Əgər yalançı olaraq gəzmişəmsə, Ayağım firıldaq üçün qaçıbsa,

6 Qoy Allah məni haqq tərəzisində çəksin, Kamil olduğumu görsün. 7 Yolumda əyri addım atmışamsa, Gözlərimin ardınca qəlbimi sürükləmişəmsə, Əllərimi ləkələmişəmsə, 8 Əkdiyimi yadlar yesin, Qoy əkinim kökündən çıxarılsın. 9 Əgər qəlbim başqa bir qadına meyl edibsə, Qonşumun qapısını pusumuşamsa, 10 Qoy arvadım başqasının taxilini üyütsün, Qoy onunla başqa kişiər yatsın. 11 Axi bu bir xəcalət olardı, Məhkəməyə veriləsi bir günah sayılardı. 12 Çünkü bu Həlak yerinədək yandırıb-yaxan bir alovdur. Bu bütün barımı kökündən çıxardı. 13 Əgər mənimlə çəkişəndə Nökərlərimin və kənizlərimin Haqqını yemişəmsə, 14 Allah ayaqə qalxanda Mən nə edə bilərəm? Məni yoxlayanda nə cavab verərəm? 15 Anamın bətnində məni yaradan Onu yaratmayıbmı? Bətnəndə biza quruluş verən O olmayıbmı? 16 Əgər yoxsulların istədiklərini bir kənara qoymuşamsa, Dul qadının ümidi qırılmışamsa, 17 Bir tikəmi özüm yeyib Yetimə verməmişəmsə, 18 Gəncliyimdən bəri yetimlərə atalıq etməmişəmsə, Doğulandan bəri dul qadına yol göstərməmişəmsə, 19 Paltarı olmadığı üçün canı ağriyan, Ya örtüyə möhtac qalan yoxsulları görəndə 20 Qoyunlarımın yunu ilə onları isitməmişəmsə, Onlar da mənə ürəkdən alqış etməyiblərsə, 21 Məhkəmədə sözü keçən olduğum üçün Yetimə əl qaldırmışamsa, 22 Qollarım qırılıb çiyinlərimdən düşən, Qoy qolum lüləsindən sınsın. 23 Çünkü Allahın bəlasından qorxuram, Əzəməti qarşısında dayana bilməram. 24 Əgər qızıla ümid bağlamışamsa, Saf qızıla “ümidiş sənsən” demişəmsə, 25 Əgər bol sərvətimə görə, Əlimin gəlirinin çoxluğuna görə sevinmişəmsə, 26 Əgər parlayan günəşə, İşiq saçaraq dövran edən aya baxıb, 27 Könlümün meylini gizləcə azdırıb, Sitayış etmək üçün əlimlə onlara Öptiş yollamışamsa, 28 Bu da məni ittiham edən günah sayılardı, Çünkü ucalarda olan Allahı danmış olardım. 29 Əgər düşmənlərimin bədbəxtliyinə sevinmişəmsə, Başına bəla gəldi deyə fərəhənləmişəmsə, 30 Kiminsə canına qarğış yağdıraraq Dilimə günah işlətməyə yol vermişəmsə, 31 Evinədəki insanlar “Əyyubun verdiyi ətlə Qarını doyurmayan varmı?” deyə soruşmayıblarsa, 32 - Heç bir yadelli gecəni kükçədə keçirməzdi, Qapım həmişə yoldan keçənlərin üzünə açıq idi - 33 Əgər təqsirimi gizlətmışəmsə, Adəm kimi üsyankarlığını ört-basdır etmişəmsə, 34 Camaatdan qorxduğum üçün, El qınağından dəhşətə gəldiyim üçün Dinməzə bayırı çıxmamışamsa... 35 Kaş məni

bir eşidən olaydı! Bu sözümü təsdiq edirəm, Qoy Külli-İxtiyar mənə bir cavab versin! Əleyhərim bunu tumara yazıb əlimə versin. 36 Şübhəsiz, bu tumarı əyinimdə gəzdirərdim, Başına tac edərdim. 37 Onda atdığım hər addımı Allaha bildirərdim, Mən bir şahzadə kimi Onun yanına gedərdim. 38 Torpağım da məndən fəryad edirsə, Kotanın açıldığı yarıqlar əlimdən bir ağızdan ağlayırsa, 39 Pulunu vermədən məhsulu yemişəmsə, Buranın sakinlərinin üzəyini qırılmışamsa, 40 Qoy sahəmdə buğda yerinə tikan, Arpa yerinə alaq bitsin». Əyyubun səhbəti sona yetdi.

32 Belaliklə, bu üç kişi artıq Əyyuba cavab verməyi dayandırırdı, çünkü Əyyub öz gözündə saleh idi. 2 Amma Əyyub özünü Allahdan da saleh saydığı üçün Ram nəslindən Buzlu Barakelin oğlu Elihu ona qarşı qəzəbdən alovlandı. 3 Elihu Əyyubun üç dostuna görə də hirsindən alışib-yandı, çünkü düzgün cavab tapmayıb Əyyubu günahkar çıxardılar. 4 Elihu Əyyubla danışmaq üçün növbəsini gözləyirdi, çünkü əvvəlkilər yaşa ondan böyük idi. 5 Bu üç nəfərin daha sözü qalmadığını görəndə o, hirsindən alışib-yandı. 6 Buzlu Barakelin oğlu Elihu belə dedi: «Mən yaşa kiçiyəm, sizə yaşılsınız. Ona görə çəkindim, Bildiyimi sizə söyləməyə qorxdum. 7 Dedim “qoy danışın çıx uzun ömür sürənlər, Qoy hikmət öyrətsin çıx illərin şahidləri”. 8 Həqiqətən, insanda olan ruh, Külli-İxtiyarın nəfəsi insana ağıl verir. 9 Hikmət yaşıda olmaz, Ədaləti dərk etmək yaşı baxmaz. 10 Ona görə deyirəm ki, məni dirləyin, Qoy mən də bildiyimi söyləyim. 11 Siz danışarkən mən gözlədim, Siz sözləri aşadırkən fikirlərinizi dinlədim. 12 Bütün diqqətimi sizə tərəf çevirdim, Amma heç biriniz Əyyuba haqsızlığını sübüt etmədiniz, Onun dediklərinə cavab vermədiniz. 13 Əsla deməyin ki, hikmət tapmışq, Haqsızlığını insan yox, Allah ona sübüt etsin. 14 Amma Əyyubun sözlərinin hədəfi mən deyiləm, Sizin sözlərinizlə ona cavab verməyəcəyəm. 15 Onlar məəttəl qaldılar. Artıq cavab tapmadılar. Deməyə sözləri qalmadı. 16 Onlar danışmırlar, dayanıblar, Cavab vermirlər deyə Mən gözləməliyəmmi? 17 Amma deməyə sözüm var, Mən də bildiyimi söyləyim. 18 Çünkü sinəm sözlə doludur, Kəksümdəki ruh məni sixır, 19 Az qalır açılmamış şərab kimi, Təzə tuluqlar kimi bağrim çatlaşın. 20 Qoy danışım, rahatca nəfəs alaram, Dil açıb cavab verim. 21 Heç kimin tərəfini saxlamayacağam, Heç

kimə yaltaqlıq etməyəcəyəm. 22 Çünkü yaltaqlıq nadir bilmərəm, Yoxsa Yaradanım məni yox edər.

33 Əyyub, indisə mənim sözümü dinlə, Hər kəlməmə qulaq as. 2 Bax ağzımı açıram, Dilim bu sözləri deyir. 3 Sözlərim səmimi ürəkdən gəlir, Dodaqlarım biliyi doğru söyləyir. 4 Məni Allahın Ruhu yaratdı, Külli-İxtiyarın nəfəsi mənə həyat verdi. 5 Əgər əlindən gəlirsə, mənə cavab ver, Sıraya düz sözlərini, qarşımıda dayan. 6 Mən də Allahın nəzərində sənin kimiyəm, Mən də palçıqdan düzəldilmişəm. 7 Dəhşətimdən vahiməyə düşmə, Bu hücumum sənə ağır gəlməsin. 8 Həqiqətən, səsin hələ qulaqlarimdadır, Bələ demişindən: 9 “Pakam, günahsızam, Təmizəm, təqsirsizəm. 10 Yenə də Allah mənə qarşı bəhanə axtarır, Məni Özünə düşmən sayır. 11 Ayaqlarımı buxovlayır, Bütün yollarıma göz qoyur”. 12 Amma qoy bunu sənə söyləyim ki, Sən bu barədə haqsızsan, Çünkü Allah insandan böyükür. 13 İnsanın heç bir sözünə cavab vermir deyə Niyə Onunla çəkişsən? 14 Çünkü insan anlamasa da, Allah bu və ya digər yolla danışır. 15 Yuxuda, gecə röyalarında, insanlar dərin yuxuya qərq olanda, Yataqda yatanda 16 İnsanın qulağını açır, Xəbərdarlıq edərək onu qorxudur ki, 17 İnsan şər iş görməkdən dönsün, Təkəbbürdən uzaq olsun. 18 İnsanın canını quyudan, Həyatını qılıncla həlak olmaqdən qurtarır, 19 İnsanı yatağında ağrılarla, Sümüklərini kəsilməyən sızıntılarla yola gətirir. 20 Bələ ki könlündən yemək keçmir, Ən ləziz yeməkdən iyrənir. 21 Əti tökültür, görünməz hala düşür. Görünməyən sümükləri üzə çıxır. 22 Canı quyuya, Həyatı ölüm mələklərinə yaxınlaşır. 23 İnsana əməlisalehliyini bəyan etmək üçün Min mələyin içindən bir mələk, bir vasitəçi olsa, 24 O zaman Allah ona rəhm edib deyər: “Onu quyuya düşməkdən qurtar, Onun üçün kəffarə tapmışam”. 25 Onda bədəni uşaq bədəni kimi təzə olar, Yeniyetməlik dövrünə qayıdar. 26 Dua edəndə Allah ondan razi qalar, Sevinərək Allahın üzünü görər, Allah onun vəziyyətini düzəldər. 27 Sonra insanların öündə nəgmə söyləyər: “Günah işlədib doğru yoldan azmişdim, Allah mənə layiq oldğum cəzəni vermədi. 28 Canımı quyuya düşməkdən qurtardı, Həyatım nur görəcək”. 29 Bax Allah bütün bunları insanlara Ya iki dəfə ya da üç dəfə edər ki, 30 Onların canını quyudan xilas etsin, Onlar həyatın nurunu görsün. 31 Yaxşı dinlə, Əyyub, bir qulaq as, Sakit ol, qoy danışım. 32 Əgər deməyə sözün varsa, mənə cavab ver, Danış,

çünki səni haqlı çıxarmaq istəyirəm. 33 Sözün yoxsa, mənə qulaq as, Sakit ol, qoy sənə hikmət öyrədim».

34 Elihu söhbətini belə davam etdirdi: 2 «Ey hikmətlilər, sözlərimi dinləyin, Ey coxbilənlər, məni eşidin. 3 Çünkü damaq yeməyin dadını bildiyi kimi Qulaq da sözləri müəyyən edir. 4 Gəlin doğrunu seçək, Birləkə yaxşını öyrənək. 5 Çünkü Əyyub deyir: “Mən günahsızam, Allah isə əlimdən haqqımı alı. 6 Haqlı olduğum halda yalançı sayılıram, Bir təqsirim yox ikən oxundan sağalmaz yara aldım”. 7 Əyyub kimi şəxsiyyət varmı? O, kinayəni su kimi içir. 8 Pislik edənlərlə yoldaşlıq edib gəzir, Pis adamlarla yol gedir. 9 Çünkü “çalışıb Allahı razi salmaq İnsana xeyir gətirməz” deyir. 10 Buna görə, ey dərrakəli insanlar, məni dinləyin! Məgər Allah pislik edərmi? Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edərmi? 11 Çünkü O hər kəsə əməlinin əvəzini verir, Qazandığını başına gətirir. 12 Məgər Allah pislik edir? Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edir? 13 Ona bütün dünyamı kim təslim etdi? Kim Onu yer üzərində təyin etdi? 14 Əgər qəsdinə durub Ruhunu, nəfəsini geri çəkərsə, 15 Bir anda bütün başər yox olar, İnsan torpağı qayıdar. 16 Əgər düşüncən varsa, bunları dinlə, Sözlərimi eşit. 17 Ədalətə nifrət edən səltənət sürə bilərmi? Adil və qüdrəti Olanımı məhkum edəcəksən? 18 Padşahlara “yaramazsınız”, Əsilzadələrə “şərsiniz” deyən, 19 Başçılar arasında tərafkeşlik etməyən, Varlısı yoxsuldan üstün saymayan O deyilmə? Çünkü hamını Onun əlləri yaratdı, 20 Hami bir an içində, bir gecə yarısı ölüb gedir, Xalq lərzəyə gəlib ölüür. Güclülər belə, əl dəyməmiş aradan götürülür. 21 Allah gözlərini insanların yolundan çəkmir, Atdıqları hər addımı görür. 22 Şər iş görənlərin gizlənəcəyi Nə qaranlıq, nə də zülmət yeri var. 23 Hökm üçün hüzuruna gələsindər deyə Allah insana nəzarət etmək üçün ehtiyac duymur. 24 İstintaq etmədən güclü insanları qırır, Onların yerinə başqalarını qoyur. 25 Çünkü onların işlərini bilir, Bir gecə onları alt-üst edir, onlar əzilir. 26 Hamının gözü öündə Pislikləri üzündən onlara cəza verir. 27 Çünkü Onun ardınca getmədilər, Yollarının heç birinə fikir vermədilər. 28 Ona görə yoxsulların fəryadı Onun hüzuruna yetdi, O, fəqirlərin fəryadını eşitdi. 29 Amma Allah səssiz dursa, kim Onu ittiham edə bilər? Üzünü gizlədərsə, kim Onu görə bilər? Hər millət, hər insan üçün O eynidir ki, 30 Allahsız insan hökmranlıq etməsin, Xalqa tələ

qurmasın. **31** Allaha deyən olubmu: “Günahkaram, bir də pis iş görməyəcəyəm? **32** Görmədiyimi mənə göstər, Haqsızlıq etmişəmsə, bir də etmərəm”. **33** Onu atdiğın halda sənə Kefin istəyən əvəz verməlidirmi? Qərar verən sənsən, mən deyiləm, İndi bildiyini mənə söylə. **34** Dərrakəli insanlar, Məni dirləyən müdrik adamlar deyəcək: **35** “Əyyub avam-avam danışır, Sözlərinin mənəsi yoxdur”. **36** Bir şər adam kimi cavab verdiyi üçün Qoy Əyyub axıradək sınaqda olsun! **37** Çünkü günahına üsyankarlıq da artırır, Qarşımızda elə bil rişxənd edərək əl çalır, Allaha qarşı danışdıqca danışır».

35 Elihu sözünü belə davam etdirdi: **2** «Allah öündə haqkı olduğunu deyirsən. Bunun doğru olduğunu düşünürsan? **3** Bəs niyə soruştursan ki, “əgər günah işlətməsəm, Bundan xeyrim, qazancım nə ola bilər?” **4** Həm sənə, həm də dostlarına Belə cavab verəcəyəm. **5** Bir bax səmaya, Nəzər sal başının üstündəki buludlara. **6** Günah işlətsən, bunun Allaha nə ziyanı dəyər? Nə qədər üsyankar olsan da, Ona bir şey olarmı? **7** Sənin salehliyin Ona nə verir? Yaxud da O, əlindən nəyi alıb götürür? **8** Pisliyin özün kimisən ziyan vurur, Salehliyin isə bəşər oğlu üçündür. **9** İnsanlar ağır təzyiq altında fəryad edir, Güclülərə qarşı yardım istəyir. **10** Amma deyən yoxdur: “Həni məni yaradan Allah? Həni bizə gecələr ilahilər oxutdurən Allah? **11** O bizi yer üzünün heyvanlarından çox öyrədib, Bizə göydəki quşlardan daha çox hikmət verib”. **12** Orada pislərin qıruru üzündən insanlar fəryad edir, Amma Allah cavab vermir. **13** Əslində Allah boş fəryadı dinləmir, Külli-İxtiyar buna əhəmiyyət vermir. **14** Sən onu görmədiyini söylədiyin anda belə, Mübahisən öündədir, Onu gözlə. **15** İndi qazəblənib cəzalandırmırsa, Təqsirin çoxluğuna baxmir. **16** Ona görə Əyyub boş yerə ağızını yorur, Avam-avam danışdıqca danışır».

36 Elihu sözünü belə davam etdirdi: **2** «Bir az sabır elə, sənə izah edəcəyəm, Çünkü Allah barədə deyiləcək çox sözüm var. **3** Geniş məlumat toplayacağam, Yaradanıma haqq verəcəyəm. **4** Dediymən heç biri, şübhəsiz, yalan deyil, Qarşında dayanan kamil bilicidir. **5** Allah güclüdür, kimsəyə xor baxmaz, Güclüdür, dərin şüura malikdir. **6** Pis adamları yaşıtmaz, Fəqirlərin haqqını verər. **7** Salehdən gözünü çəkməz, Onu padşahlarla birgə taxtda oturdar, əbədilik ucaldar. **8** Amma əgər insanlar zəncirlənib Təzyiq

altında saxlanarsa, **9** Onlara əməllərini, günahlarını göstərər, Təkəbbürlü rəftar etdiklərini bildirər. **10** Öyüdlərini eşitdirər, Pislikdən dönmələrini əmr edər. **11** Əgər Ona qulaq asıb qulluq edərlərsə, Qalan günlərini bolluq içində yaşarlar, Qalan illərini əmin-amanlıqda yaşarlar. **12** Qulaq asımlarla, qılınçdan keçirilərlə, Cəhalat içinde canları çıxar. **13** Allahsızlar türklərində kin saxlayırlar, Allah onları qandallayanda belə, Onu çağırırlar. **14** Vaxtsız ölüb gedərlər, Şərəfsiz ömür sürərlər. **15** Amma Allah əzabkeşləri əzablarından xilas edər, Dara düşəndə onlara səsini eşitdirər. **16** Bəli, O səni çətinlikdən Darısqal olmayan geniş yerə, Yağlı yeməklərlə bəzənmiş süfrəyə çıxarar. **17** Amma şərin hökmü vücuduna dolar, Haqq-ədalət isə yaxandan tutar. **18** Ehtiyath ol, qoy pul səni başdan çıxarması, Rüşvətin böyüklüyünü görüb azmayasan. **19** Səni dardan qurtarmaga, Varının, yoxsa qüdrətinin gücü çatarmı? **20** Xalqların öz yerlərindən Yox edildiyi gecənin həsrətini çəkmə. **21** Ehtiyatlı ol ki, şərə tərəf dönməyəsən, Çünkü zəlil olmaqdan çox bunu seçmisiən. **22** Budur, Allah əzəməti ilə ucalır, Onun kimi müəllim haradadır? **23** Kim Ona nə etməsinin lazımlı olduğunu söyləyə bilər? Kim Ona “haqsızsan” deyə bilər? **24** Onun işlərini yada sal, insanların ilahilərlə tərənnüm etdiyi işləri mədh etməlisən. **25** Bütün insanlar bunu görür, Hami bu işləri uzaqdan seyr edir. **26** Bəli, Allah çox böyükdür, Onu taniya bilmirik, illərinin sayını araşdırın yoxdur. **27** Su damcılarını yuxarı qaldırır, Buxarlandırır, yağış yağdırır. **28** Bu yağışlar buludlardan töküür, İnsanların üstünə bol yağışlar səpilir. **29** Buludların necə yayılmasını, Göylərin çadırında guruldamasını Kim dərk edə bilər? **30** Baxın, ətrafında şimşəkləri çaxdırır, Dənizin dərinliklərini doldurur. **31** Allah xalqlara rəhbərlik edir, Onları bol ərzaqla təmin edir. **32** Şimşəyi əlləri ilə tutur, Hədəfə vurmasını buyurur. **33** Gurultusu qasırğadan xəbər verir, Qasırğanın qopacağını öküzlərə belə, bildirir.

37 Bundan qəlbim çırpinib yerindən oynayır, **2** Dinlayın! Gurlayan səsini dinlayın, Ağzından çıxan harayını eşidin! **3** Götər altında, hər yanda səs salır, Yer üzünən dörd bucağında şimşəyini çaxdırır. **4** Ardinca nərə vurur, Əzəməti səsi ilə gurlayır, Həniri eşidilir, dayanmadan şimşək çaxır. **5** Allahın səsi heyrətamız şəkildə gurlayır, O bizə məlum olmayan böyük işlər görür. **6** Çünkü “yərə yağı” deyə qara əmr edir, Leysana “şiddətlə tökü” deyir. **7** Yaratdığı

bütün insanlar Onun işlerini bilsinlər deyə Hər kəsin əlini işdən saxlayır. **8** Heyvanlar yuvalarına çəkilir, Öz yerlərində qalır. **9** Tufan otağından çıxır, Soyuq şimal yellərində gəlir. **10** Allahın nəfəsi suları dondurur, Ümman sular buz bağlayır. **11** Buludlara nəm çəkdirək yükləyir, Buludlar içindən şimşek səpələyir. **12** Buludlar yer üzündə əmrini yerinə yetirmək üçün Onun istəyi istiqamətində dönüb fırlanır. **13** Bəzən insanları cəzalandırmaq üçün, Bəzən torpağı suvarmaq üçün, Bəzən də sevgisini göstərmək üçün yağış göndərir. **14** Əyyub, bunu dinlə, Bir dayan, Allahın heyrətamız işlərindən düşün. **15** Allahın buludlar üçün necə nizam qurdugunu bilirsənmi? Buludlarındakı şimşəkdən necə od çıxır? **16** Buludların tarazlığını, Kamil biliyə malik olanın heyrətamız işlərini bilirsənmi? **17** Sənum küləyi dünyanın nəfəsini kəsərkən Paltarın içərisində istidən huşunu itirirsən. **18** Tökəm bürünc ayna kimi möhkəm olan göy qübbəsini Allahla birlikdə sərə bilirsənmi? **19** Ona nə deyəcəyimizi biza öyrət, Çünkü cəhalətimiz üzündən sözlərimiz nizamsızdır. **20** Onunla danışmaq istərəm, bu Ona xəbər verilərmi? Kimsə əudulmasını istərmi? **21** Külək qurtaranda, göyü təmizləyəndə Göydə parlayan işığa kimsə baxmaz. **22** Şimaldan qızılı parlıtı görünür, Allah qüdrətli əzəmətində gəlir. **23** Biz Külli-İxtiyarı tapa bilmərik, Qüvvəti möhtəşəmdir. Salehliyi misilsizdir, ədalətlidir, Heç haqsızlıq etmır. **24** Buna görə insanlar Ondan qorxar, O özünü hikmətli sayanlara baxmaz».

38 O zaman Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba belə cavab verdi: **2** «Məsləhəti savadsız sözlərlə qaranlığa salan bu kimdir? **3** İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver. **4** Mən yerin təməlini qoyarkən haradıdin? Anlayışın varsa, söylə. **5** İndi ki bilirsən, De görüm, yerin ölçüsünü kim qoydu, Yaxud yer üzündə ölçü xəttini kim çəkdi? **6** Nəyin üstündə onun təməlləri quruldu? Kim onun guşədəşini qoydu? **7** Onda dan ulduzları birgə nəğmə oxuyurdu, Bütün ilahi varlıqlar sevincdən haray salırdı. **8** Dəniz bəndən çıxıb fışqırarkən Onu qapılar arasında kim bağladı? **9** Ona buludları libas, Qatı qaranlıqları qundaq etdim. **10** Onun sərhədini çəkdim, Qapı və cəftələrini qoydum. **11** O vaxt dedim: “Buraya qədər gəlib o tərəfə çıxmayaqçasan, Qürurlu dalğaların burada dursun”. **12** Sən ömründə səhərə buyruq verdinmi? Şəfəqə yerini göstərdinmi? **13** Belə ki yer

üzünün ucqarlarını tutsun, Üstündən pisləri çırpıb atsın. **14** Torpağın quruluşu dəyişir, Möhür vurulanda palçıqda əksi qalan kimi, Libasdakı qırışlar kimi gözə görünür. **15** Pislərin nuru batırılar, Qaldırıqları qolları qırılar. **16** Dənizin mənbələrinə getmişənmi? Dərinliyin dibində gəzmisənmi? **17** Ölüm dərgahı sənə göstəriləbmi? Ölüm kölgəsinin qapılarını görmüsənmi? **18** Dünyanın həcmini dərk edə bilirsənmi? De görüm, bunların hamısını bilirsənmi? **19** İşiq məskəninə gedən yol haradadır? Qaranlığın yeri haradadır? **20** Onları yerlərinə apara bilərsənmi? Evlərinin yolunu bilirsənmi? **21** Əlbəttə, heç nə anlamırsan, Çünkü onlarla eyni vaxtda doğulmuşsan! Yaşın bu qədərdir. **22** Qar anbarlarına girmisənmi? Dolu anbarlarını görmüsənmi? **23** Mən onları dar gün üçün, Döyüş və müharibə günləri üçün saxlayıram. **24** Hansı yolla işiq yayılar, Yer üzündə şərq küləyi qopar? **25** Kim sellər üçün arx, ildirim üçün yol açdı ki, **26** Kimsəsiz yerləri, İnsan yaşamayan çölləri sulasın, **27** Səhralar - biyabanlar doyuncu su içsin, Yaşıl ot bitsin? **28** Yağışın atası varmı? Şəh damlalarını kim yaratdı? **29** Buz kimin bətnindən çıxdı? Göylərdən düşən şaxtamı kim doğdu? **30** Sular nə zaman daş kimi bərkisiyir, Dərinliklərin səthi donur? **31** Ülkər ulduzlarını bağlaya bilərsənmi? Orionun bağlarını aça bilərsənmi? **32** Hər bürcü öz vaxtında çıxara bilərsənmi? Böyük, Kiçik Ayı bürcünə yol göstərə bilərsənmi? **33** Göylərin qanunlarını bilərsənmi? Allahın hakimiyyətini yer üzündə qura bilərsənmi? **34** Başına bol yağış yağsin deyə Buludları səsləyə bilərsənmi? **35** Şimşəkləri göndərə bilərsənmi getsinlər, Sənə də “bax buradayıq” desinlər? **36** Kim ürəyə hikmət qoydu, Dərk etmək üçün şür verdi? **37** Kim buludları ağılla saya bilər? Göyün tuluqlarını kim boşalda bilər? **38** Onda toz yatıb yer bərkisiyər, Kəsəklər bir-birinə yapışar. **39** Dişi aslanlar üçün ov ovlaya bilərsənmi, Gənc aslanların qarnını doyura bilərsənmi **40** Yuvalarına girəndə, Kolluqda pusqu quranda? **41** Kim qarğaya yem verə bilər Balaları Allaha fəryad edəndə, Acından vurnuxanda?

39 Dağ keçilərinin nə vaxt doğduğunu bilərsənmi? Maralların balalamaşının vaxtını sən gözləyirsənmi? **2** Omlar boğaz olanda ayın-gününü sən sayırsanmı? Nə vaxt doğacaqlarını bilərsənmi? **3** Diz çöküb balalarını doğar, Ağrılardan qurtarar. **4** Balaları çöldə böyüküb güc alar, Gedər, geri qayitmaz. **5** Kim vəhşi eşşəyi azad buraxdı? Kim onun iplərini

açdı? 6 Ona çölleri məskən verdim, Şoran düzləri ona yurd etdim. 7 O, şəhərdəki izdihama gülər, Sahibinin hay-küyünü eşitməz. 8 Təpələri dolaşib otlar, Yaşlılığı axtarar. 9 Çöl öküzü sənə xidmət etmək istəyərmi? Gecəni sənin axurunda keçirərmi? 10 Kotan sürsün deyə onu boyunduruğa sala bilərsənmi? Ardınca dərələrdə şirəm aça bilərmi? 11 Onun hədsiz gücünə bel bağlaya bilərsənmi? Ona ağır iş gördürə bilərsənmi? 12 Çöl öküzüna etibar edə bilərsən ki, Əkinin məhsulunu daşısın, Onu xırmanına yiğsin? 13 Dəvəquşu qanadını sevinclə çırpar, Amma onun qanadı nə leyləyin qanadları ilə, Nə də ki pərləri ilə müqayisə olunur. 14 Yerdə yumurtalayır, Onları toz-torpaq üstündə qızdırır. 15 Yadından çıxarır ki, yumurtalar ayaq altında sınır, Çöl heyvanlarının ayağı altında qalır. 16 Balaları ilə elə sərt rəftar edir ki, Elə bil özünükü deyil, Çəkdiyi zəhmətin boşə getməsindən narahat olmaz. 17 Çünki Allah ona müdrikklik verməyib, Ona dərrakə bəxş etməyib. 18 Qaçmaq üçün yena qanad açanda Ata və atlıya gülər. 19 Ata güc verən sənsənmi? Boynuna yali qoyan sənsənmi? 20 Onu çeyirkə kimi tullandıran sənsənmi? Onun təmtəraqlı kişnəməsi xof salır. 21 Dərələrə ayağını bərk vurur, Öz qüvvəsi ilə sevinib-coşur, Silahlıların qabağına çıxır. 22 Qorxuya gülər, heç bir şeydən çəkinməz, Qılınc qarşısında ayağını geri çəkməz. 23 Onun üstündə oxdan cingildəyir, Parlaq nizə və mizraq şimşək tək keçir. 24 Coşanda qazəblənib yeri-yurdu qapır, Şeypur çalınan kimi yerindən dik atılır. 25 Şeypur çalınanda "hiaal!" deyib kişnəyir, Döyüş qoxusunu, sərkərdələrin gurlayan səsini, Döyüşün nərəsini uzaqdan hiss edir. 26 Məgər qırğı sənin dərrakənləmi uçur, Cənuba tərəf qanad açır? 27 Məgər qartal sənin əmrinləmi göyə qalxır, Uca yerlərdə özünə yuva qurur? 28 Sildirrim qayalarda yaşıyır, Şiş uclu qayalarda məskən salır. 29 Oradan şikarını axtarır, Gözləri onları uzaqdan görür. 30 Onun balaları qanla qidalanır, Harada leş olsa, o da oradadır».

40 Rəbb Əyyuba belə dedi: 2 «Kim ki tənbehə layiq görülür, O, Külli-İxtiyarla mübahisə edə bilərmi? Qoy buna Allahı ittiham edən cavab versin». 3 Onda Əyyub Rəbbə belə cavab verdi: 4 «Mənim gərəksizliyimə bax, Sənə necə cavab verim, Ağzımı əlimlə tutmuşam. 5 Bir dəfə danişdim, daha cavabım yoxdur, Artıq ikinci dəfə nə danişim». 6 Rəbb

qasırğanın içindən Əyyuba cavab verdi: 7 «İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver. 8 Sənmi ədalətimi boşça çıxaracaqsan? Özünə haqq qazandırmaq üçün sənmi Məni günahlandıracaqsan? 9 Allahın qolu kimi qolun varmı? Səsin Onunku kimi gurlayarmı? 10 Əgər belədirəsə, şərəfə, şana bürün, Ehtişamı, əzəməti geyin. 11 Qoy qəzəbinin alovu saçsın, Hər qürurluya baxib onları alçalt. 12 Qürurluların hamisəna baxib aşağı endir, Pisləri yerindəcə təpiyinin altına sal. 13 Hamisəni birlikdə torpaq altında basdır, Məzarda üzləri kəfənə bürünsün. 14 O zaman Mən də bunu qəbul edərəm, Belə ki sağ qolun səni qurtarır. 15 Behemota bax, öküz kimi ot yeyir, Səni yaratdığım kimi onu da Mən yaratmışam, 16 Gör belində nə qədər güc var, Qarın əzələləri necə möhkəmdir. 17 Sallanan quyruğu sıdr ağacına bənzəyir, Budlارındakı vətərlər bir-birinə hörlülüb. 18 Sümükləri sənki tunc borudur, Qabırğaları elə bil dəmir çubuqdur. 19 Allahın işləri arasında şah əsərdir, Yalnız Yaradan ona qılıncla yaxınlaşa bilir. 20 Təpələr məhsullarını ona verir, Bütün çöl heyvanları yanında oynasıır. 21 Nilufərlərin altında, Qamışla örtülü bataqlıqlarda yatır. 22 Nilufərlər üstünə kölgə salır, Dərənin söyüdləri onu əhatəyə alır. 23 Coşğun çaylardan qorxmur, Sellər boğazına çatsa da, arxayındır. 24 Gözləri açıq ikən kim onu tuta bilər? Kim qira ilə onun burnunu deşər?

41 Məgər sən Livyatani qarmaqla çəkə bilərsənmi? Dilinə qaytan vura bilərsənmi? 2 Burnuna ip taxa bilərsənmi? Qira ilə çənəsini deşə bilərsənmi? 3 Sənə yalvarıb-yaxararmı, Səninlə şirin-şirin danişərmi? 4 Əbədi qulun olmaq üçün Səninlə əhd kəsərmi? 5 Quşla oynadığın kimi onunla oynaya bilərsənmi? Boynuna ip bağlayıb onu qızların üçün apara bilərsənmi? 6 Məgər tacirlər onu alıb-satarlarımı? Aralarında böla bilərlərmi? 7 Yabalarla dərisini, Balıqçı neştərləri ilə başını doldura bilərsənmi? 8 Əlini onun üstüna qoy, nə cəncələ düşəcəyini təsəvvür et, Onda bu işi bir dəha görməzsən. 9 Onu tutmaq ümidiñ boş istəkdir. Onun görkəmi adamı yılmır mı? 10 Onu oyatmaq üçün heç kimdə cəsarət yoxdur. Bəs Mənim qarşısında kim dayana bilər? 11 Kim Mənə bir şey verib ki, ona geri qaytarım? Bax göylər altında hər şey Mənimdir. 12 Sözümü kəsməyib onun əzalarından, Möhkəm gücündən və gözəl görünüşündən deyəcəyəm. 13 Üstündəki paltarı kim çıxara bilər? Qoşa cilovla kim ona yaxınlaşa bilər? 14 Ağzının qapılarını kim

aça bilər? Çünkü damağındakı dişlər dəhşətlidir. **15** Kürəyi nizamlı düzülmüş qalxanlara oxşayır, Onlar bir-birinə möhkəm bağlanıb, **16** Bir-birlərinə elə bağlanıb ki, Arasından hava keçməz. **17** Bir-birlərinə elə yapışib ki, Birdir, ayrılmaz. **18** Asqıranda od sıçrayır, Gözləri səhər işığı tək par-par yanır. **19** Ağzından alovlu məşəllər çıxır, Qiğılçımlar saçılır. **20** Burnunun deşiklərindən tüstü çıxır, Elə bil qazan qaynayır, qamış yanır. **21** Nafəsindən kömürlər közərir, Ağzından alov çıxır. **22** Boynunda qüvvət yaşıyır, Qabağında dəhşət oynayır. **23** Ətinin qatları bir-birinə bitişib, Oradan tərpənə bilməz, üstüna bərk yapışib. **24** Ürəyi daş kimi möhkəmdir, Dəyirmanın alt daşı kimi bərkdir. **25** Qalxanda güclülər lərzəyə gəlir, Qorxub ürəkləri gedir. **26** Üstüna qlinc çəkməyin faydasızdır, Nizə, tir, mizraqdan kar aşmir. **27** Dəməri saman çöpü, Tuncu çürüük odun sayır. **28** O, oxlardan qaçmır, Sapanddan daş atsan, elə bilər ki, çöpdür. **29** Dəyənəkləri küləş qırıntısi sanır, Mizraqın viylitüsmə gülür. **30** Qarnının altı sərt saxsıya oxşayır, Palçıq üstə vəl kimi iz qoyur. **31** Dərin suları bir qazan kimi qaynadır, Dənizi ətir küpünə döndərir, **32** Arxasında parlaq bir iz buraxır, İnsan bu dərinliyi ağaran saçə oxşadır. **33** Yer üzündə misli-bərabəri yoxdur, Qorxu bilməyən məxluqdur. **34** Hər lovğalanana xor baxır, Bütün məğrur heyvanlarının hakimidir.»

42 O vaxt Əyyub Rəbbə belə cavab verdi: **2** «Bilirəm, Sən hər şeyə qadırsən, Sənin istəyinin qarşısı alınmaz. **3** Soruşdun: "Məsləhəti savadsızcasına örtbasdır edən bu kimdir?" Doğrudan da, bilmədiyim şeylərdən, Əlim çatmadığı heyrətamız işlərdən danışdım. **4** Dedin: "İndi qulaq as, Mən danışacağam, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver". **5** Qulaqlarımı sorağın çatmışdı, İndisə Səni gözlərimlə görürəm. **6** Ona görə özümdən zəhləm gedir, Torpağın, külün içində tövbə edirəm». **7** Rəbb Əyyuba bu sözləri deyəndən sonra Temanlı Elifaza dedi: «Sənə və iki dostuna qarşı qəzəbdən alışib-yandım. Çünkü siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz. **8** İndi özünüz üçün yeddi buğa və yeddi qoç alıb qulum Əyyubun yanına gedin və özünüz üçün yandırma qurbanı təqdim edin. Qulum Əyyub sizin üçün dua etsin. Mən də onun duasını qəbul edib sizinlə axmaqlığınızı görə rəftar etməyəcəyəm, çünkü siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz». **9** Beləcə Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad

və Naamatlı Sofar gedib Rəbbin onlara dediklərinə əməl etdi. Rəbb də Əyyubun duasını qəbul etdi. **10** Əyyub dostları üçün dua edəndən sonra Rəbb ondan alınanları geri qaytardı. O, Əyyuba bütün qabaqkı malından da ikiqat artıq var-dövlət verdi. **11** Əyyubun bütün qardaşları, bacıları və bütün əvvəlki dost-tanışları yanına golib evində onunla çörək yedi və dərdinə şərik oldular. Rəbbin onun başına gətirdiyi bütün bələlər görə ona təsəlli verdilər. Hər biri ona bir parça gümüş və bir qızıl halqa verdi. **12** Rəbb Əyyubun axır günlərini əvvəlki günlərindən daha çox bərəkətli etdi. Onun on dörd min qoyunu, altı min dəvəsi, min cüt öküzü və min eşşəyi var idi. **13** Əyyubun yeddi oğlu, üç qızı oldu. **14** İlk qızının adını Yemima, ikincisinin adını Qesia, üçüncüsünün adını Qeren-Happuk qoydu. **15** Ölkənin heç bir yerində Əyyubun qızları kimi gözal qızlar yox idi. Əyyub onlara da qardaşları ilə yanaşı miras verdi. **16** Bundan sonra Əyyub yüz qırx il yaşadı və dörd nəsil övladlarını gördü. **17** O qocalıb yaşa dolaraq öldü.

Zəbur

1 Pislərin məsləhəti ilə getməyən, Günahkarların yolunda dayanmayan, Rişxəndçilərin arasında oturmayan insan nə bəxtiyardır! **2** O ancaq Rəbbin Qanunundan zövq alar, Gecə-gündüz bu təlimatı dərin düşünər. **3** Axar sular kənarında əkilən ağaç kimi Barını mövsümündə verər, Yarpağı solmaz, Etdiyi hər işdə uğur qazanar. **4** Pis adamlarsa belə deyil, Onlar yelinsovurduğu saman çöpünə bənzəyər. **5** Buna görə pis adamlar hökm günündə, Günahkarlar salehlərin məclisində dayana bilməz. **6** Çünkü Rəbb salehlərin yolunu bilər, Pislərin yolu isə məhv olar.

2 Nə üçün millətlər belə vurnuxmaya düşür, Ümmətlər boş şeylər düşünür? **2** Dünya şahları yiğışır, Hökmdarlar Rəbbə və Onun məsh etdiyinə qarşı birləşir. **3** Deyirlər: «Gəlin onların buxovlarını qoparaq, Üstümüzdəki zəncirlərini ataq». **4** Göylərin sakini gülür, Xudavənd onlara istehza edir. **5** Sonra onlara hiddəti ilə xəbərdarlıq edəcək, Qəzəbi ilə onları dəhşətə gətirəcək. **6** O deyir: «Mən padşahımı Müqəddəs dağım Sionda aylasdırımişəm». **7** Rəbbin fərmanını elan edəcəyəm. Rəbb mənə dedi: «Sən Mənim oğlumsan, Mən bu gün sənə Ata oldum. **8** Məndən istə, onda irs olaraq millətləri, Mülk olaraq yer üzünün qurtaracağınadək hər yeri Sənə verərəm. **9** Onları dəmir əsa ilə qıracaqsan, Saxsı qab kimi cılıçılık edəcəksən». **10** İndi, ey şahlar, müdrik olun! Ey dünya hakimləri, ibrət alın! **11** Rəbdən qorxub Ona xidmət edin, Həm titrəyin, həm sevinin. **12** Oğulu öpün ki, qəzəblənməsin, Yoxsa tutduğunuz yolda məhv olarsınız. Çünkü qəzəbi tezliklə alovlanar. Ona pənah gətirənlərin hamısı nə bəxtiyardır!

3 Davudun məzmuru. Oğlu Avşalomun qarşısından qaçanda. Ya Rəbb, düşmənlərim nə qədər çoxalıb! Əleyhimə qalxanlar nə qədər artıb! **2** Mənim üçün çoxları deyir: «Allahdan ona xilas yoxdur». (Sela) **3** Amma Sən, ya Rəbb, ətrafında sıpərsən, Şərəfimən, başımı ucaldan Sənsən! **4** Rəbbi ucadan səsləyirəm, O, müqəddəs dağından mənə cavab verir. (Sela) **5** Mən yatırıram, yuxuya gedirəm, Yenə oyanıram, çünkü Rəbb mənə kömək edir. **6** Hər yandan məni mühəsirəyə alan On minlərlə xalqdan qorxmuram. **7** Qalx, ya Rəbb! Ey Allahım, məni qurtar! Çünkü Sən bütün düşmənlərimin əngindən vurursan, Pislərin dişlərini

qırırsan. **8** Qurtuluş Rəbdəndir, Qoy Sənin xeyir-dua xalqının üzərində olsun! (Sela)

4 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Səni çağıranda mənə cavab ver, Ey adil Allahım! Dara düşən zaman məni genişə çıxar, Mənə lütf edib duama qulaq as! **2** Ey insan övladları, nə vaxtadək Şərəfimi rüsvayçılığa çevirəcəksiniz? Nə vaxtadək boş şeylərə meyl göstərib Yalan axtaracaqsınız? (Sela) **3** Bilin ki, mömin insanı Rəbb Özü üçün ayırib; Nə vaxt Rəbbi çağırısam, məni eşidir. **4** Qorxub-titrəyin, günah etməyin, Yatağınızda olarken ürəyinizdə düşünün, dinməyin. (Sela) **5** Salehlik qurbanları kəsin, Rəbbə güvənin. **6** Çoxları deyir: «Kim bizə yaxşılıq edəcək?» Ya Rəbb, üzünün nurunu üstümüzə sal. **7** Onların bol taxıl və təzə şərabə görə sevindiklərindən də çox Mənim qəlbimə sevinc verdin. **8** Arxayın yatıb yuxuya gedirəm, Çünkü yalnız Sən, ya Rəbb, məni əmin-amanlıqda yaşadırsan!

5 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun nəfəs alətlərinin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ya Rəbb, sözlərimə qulaq as, Ah-naləmə nəzər sal. **2** Ey Padşahım, ey Allahım, fəryad səsimə qulaq as, Çünkü Sənə dua edirəm. **3** Ya Rəbb, səhər erkən səsimi eşidirsən, Səhər erkən Sənə dua edib cavab gözləyirəm. **4** Çünkü Sən pislikdən xoşlanan Allah deyilsən, Şər Sənin yanına gəlməz. **5** Təkəbbürlər hüzurunda dayana bilməz, Bütün şər iş görənlərə nifrat edirsən. **6** Yalan söyləyənləri məhv edirsən, Ya Rəbb, qaniçənlərdən, hiyləgərlərdən ikrəh edirsən. **7** Fəqət mən bol məhəbbətin naminə evinə gələcəyəm, Üz tutub müqəddəs məbədində qorxu ilə səcdə edəcəyəm. **8** Ya Rəbb, ədalətinlə məni düz yola yönəlt, Düşmənlərimin üzündən Öz yolunu qarşısında düzəlt. **9** Onların dillərində düz söz yoxdur, Ürəkləri pis niyyətlə doludur. Boğazları açıq qəbəldir, Dilləri yalan danışır. **10** Ey Allah, onları təqsirkar çıxar, Qoy niyyətlərinə görə bu şər insanlar yixilsin. Onları saysız günahlarına görə qov, Çünkü Sənin əleyhinə qalxıblar. **11** Sənə pənah gətirənlərsə qoy sevinsin, Qoy Səni daima mədh etsinlər, Çünkü onları Sən qoruyursan. Sənin adını sevənlər sevincdən cuşa gəlsin! **12** Ya Rəbb, salehə xeyir-dua verirsən, Lütfünlə sıpər kimi onları hifz edirsən.

6 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ya Rəbb, qəzəblənib

məni töhmətləndirmə, Hiddətlənib məni tənbeh etmə. 2 Ya Rəbb, mənə rəhm et, Çünkü taqətim qalmayıb. Mənə şəfa ver, ya Rəbb, Sümüklərim sizləyir. 3 Canıma vəlvələ düşüb. Ya Rəbb, bu nə vaxtadək olacaq? 4 Ya Rəbb, gəl, mənə kömək et, Məhəbbətin naminə məni xilas et! 5 Ölüb-gedən insan Səni xatırlamaz. Axi ölürlər diyarından kim Sənə şükür edəcək? (Sheol h7585) 6 Öz ah-naləmdən bezmişəm, Hər gecə ağlamaqdan döşəyim islanır, Göz yaşlarımdan yatağım yaş olur. 7 Qəmdən gözümün nuru sönüb, Gözlərim düşmənləri görməkdən zəifləyib. 8 Siz ey şər iş görənlər, məndən uzaq durun! Çünkü Rəbb hönkürtümü eşitdi, 9 O, yalvarışımı dirlədi, Rəbb duamı qəbul etdi! 10 Bütün düşmənlərim rüsvay olacaq, Canlarına vəlvələ salınacaq, Xəcalət içində bir andaca geri qayıdacaq.

7 Davudun Binyaminli Kuşa görə Allaha oxuduğu şıqqayon. Ey Rəbb Allahım, Sənə siğınmışam, Məni bütün təqibçilərimdən qurtar, Məni xilas et. 2 Yoxsa aslan kimi məni parçalayalarlar, Xilas edən olmasa, məni didib-dağıdarlar. 3 Ya Rəbb Allahım, əgər günah etmişəm, Əllərimdən haqsızlıq galibsə, 4 Əgər dostuma xəyanət etmişəm, Düşmənimi nahaqdan qarət etmişəm, 5 Qoy məni düşmən qovub tutsun, Bədənimi təpik altına salsın, Şərəfimi yera vursun. (Sela) 6 Qəzəblə qalx, ya Rəbb, Düşmənlərimin hiddətinə qarşı çıxıb yüksəl! Mənə görə oyan, Hökmünü bəyan et! 7 Ümmətlər icması Sənin ətrafına yığılsın, Sən onların başı üzərində ucal, hökmünü ver. 8 Rəbb xalqlar üzərində hakimlik edir; Məni mühakimə et, ya Rəbb, Salehliyimə, kamilliyimə görə mənə haqq qazandır! 9 Pislərin pisliyi sona yetsin, Salehlərsə möhkəmlənsin! Ey adil Allah, çünkü Sən düşüncələri, hissələri bilirsən. 10 Allah mənim səpərimdir, Ürəyidizə olanları xilas edir. 11 Allah adil hakimdir, Hər gün haqsızlığa görə hökm verir. 12 Pislər yolundan dönməzsə, O, qılıncını itilər, Ox-kamanını qurar, 13 Onlara qarşı ölüm silahları hazırlayar, Yandırıcı oxları ilə nişan alar. 14 Pislər hiyləyə hamilə olar, Şər üçün ağrı çəkər, yalan doğar. 15 Onlar başqasına quyu qazar, dərinləşdirər, Qazdıqları quyuya özləri düşər. 16 Yamanlıqları öz üstlərinə dənər, Zorakılıqları başlarına düşər. 17 Rəbbə ədalətinə görə şükür edəcəyəm, Haqq-Taala Rəbbin ismini tərənnüm edəcəyəm!

8 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Gittit» üstə oxunan məzmuru. Ey Xudavəndimiz Rəbb, ismin bütün yer üzündə nə qədər əzəmətlidir! Ehtişəmin göylərə qalxır! 2 Düşməni və qisasını susdurmaq üçün Körpələrin və çağaların səsi ilə Yağılarına qarşı qala qurdun. 3 Əllərinin işi olan göyləri, Öz yerinə düzdüyün ay və ulduzları gördükdə deyirəm: 4 «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən? Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısı çəkirsən?» 5 Onu Allahdan bir az aşağı yaratdın, izzət və əzəmət tacını onun başına qoydun, 6 Əllərinin işləri üzərində onu hökmədar etdin. Hər şeyi onun ayağının altına qoydun: 7 Bütün sürü və naxırları, Çöldə yaşayan heyvanları, 8 Göydəki quşları, dənizdəki balıqları, Dəryalarda üzənlərin hamısını. 9 Ey Xudavəndimiz Rəbb, ismin bütün yer üzündə nə qədər əzəmətlidir!

9 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Mut-labben» üstə oxunan məzmuru. Bütün ürəyimlə Rəbbə şükür edəcəyəm, Bütün xarıqələrini deyəcəyəm. 2 Sənə görə fərəhimdən sevinib cuşa galəcəyəm, Ey Haqq-Taala, ismini tərənnüm edəcəyəm! 3 Düşmənlərim geri döndən Sənin öündə səndələyərək yixilib məhv olurlar. 4 Çünkü Sən haqqınızı və mübarizəni gördün, Taxtında oturub ədalətlə hökm etdin. 5 Sən millətləri məzəmmət, pisləri yox etdin, Adlarını əbədilik sildin. 6 Düşmənin sonu çatdı, o əbədi viran oldu, Şəhərlərini təməlindən qopartdin, Onların xatırəsi də məhv oldu. 7 Rəbb isə əbədi olaraq hökmərlə hökm edir, O, taxtını hökm üçün qurub. 8 Dünyaya ədalətlə hökm edir, Ümmətlərə insafla hakimlik edir. 9 Rəbb məzəlmlərin pənahgahıdır, Sıxıntı anlarında müdafiə qalasıdır. 10 İsmini tanıyanlar Sənə güvenir, Çünkü, ya Rəbb, Səni axtaranları tərk etməzsən! 11 Sionun sakini olan Rəbbi tərənnüm edin! Xalqlar arasında Onun işlərini bəyan edin! 12 O, tökülen qanın qisasını alır, yadda saxlayır, Məzəlmlərin fəryadını unutmur. 13 Ya Rəbb, rəhm et! Ey ölüm qapılarından məni qurtaran, Mənə nifrət edənlərin üzündən çəkdiyim dərdə bax! 14 Sion qızının darvazalarında Qoy Sənə edilən həmdlərimdən danışım, Səndə xilas taparaq şadlanım! 15 Millətlər qazdıqları quyuya özləri düşüb, Qurdıqları tələyə öz ayaqları ilişib. 16 Rəbb Özünü göstərib hökmünü yeritdi, Pislər öz əməlləri ilə tora düşdü. Hiqqayon, (Sela) 17 Pis adamlar ölürlər diyarına düşəcək, Allahi unudan bütün millətlər də oraya gedəcək. (Sheol h7585) 18 Çünkü fəqir adam həmişəlik umudulmaz, Məzəlmlərin

ümidi əbədi olaraq boşça çıxmaz. **19** Ya Rəbb, qalx, qoy insan qalib gəlməsin, Sənin hüzurunda millətlər məhkum edilsin. **20** Ya Rəbb, qoy millətlər Səndən qorxsunlar, Qoy onlar bilsinlər ki, yalnız insandırlar. (Selə)

10 Ya Rəbb, nə üçün uzaqda durmusan? Mən dara düşəndə niyə gizlənirsən? **2** Pislər təkəbbürlə məzlumları təqib edir, Öz qurduqları fəndlərə özləri düşür. **3** Pis insan könlünün istəkləri ilə fəxr edir, Açıq Rəbbə xor baxır, Ona küfr edir. **4** Təkəbbürlü, pis insan Allahı axtarmaz, «Allah yoxdur» deyə düşünər. **5** Belə insan həmişə uğur qazanar, Bütün düşmənlərinə xor baxar. Sənin hökmələrinə onun dərrakasindən çox uzaqdır. **6** Ürəyində deyir: «Sarsılmaram, Heç zaman fəlakətə düşmərəm». **7** Onun ağızı lənətla, hiylə ilə, hədə ilə doludur, Dilinin altında zülm və şər var. **8** Kəndlərdə pusqu yerlərini qurar, Günahsızları xəlvətcə öldürər. Biçarəyə göz qoyub gizləcə güdər, **9** Yuvasında oturmuş aslan kimi gizli yerdə pusqu qurar, Məzlumu tutmaq üçün güdər, Toruna salib onu tutar. **10** Biçarələrin başından basıb qəddini qırar, Onlar bu pis adəmin əlindən yixilar. **11** Pis adam belə düşünər: «Allah məni yaddan çıxarıb, Heç vaxt görməz, çünki mənə göz yumub». **12** Ya Rəbb, qalx, ey Allah, onlara əl qaldır! Unutma məzlumları! **13** Niyə pis insan Allaha küfr etsin? Niyə ürəyində «məndən əvəzini çıxmaz» desin? **14** Amma Sən bu əzab-əziyyətə baxırsan, Məzluma kömək əlini uzadırsan, Biçarə özünü Sənə tapşırar, Yetimlərin imdadı Sənsən. **15** Şər iş görənin, pis insanın qol-qanadını qır, Axıracan pisliklərini ifşa et. **16** Rəbb sonsuzadək, əbədi padşahdır! Onun diyarından millətlər yox olacaq. **17** Ya Rəbb, məzlumların səsini eşidəcəksən, Onları ürəkləndirib diqqət yetirəcəksən. **18** Yetimə, fəqirə ədalət göstərəcəksən; Belə ki torpaqdan yaradılan insan Bir daha təhlükə yaratmasın.

11 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Rəbbə pənah gətirmişəm. Könlüümə necə deyə bilərsiniz ki, Quş kimi dağlara uç? **2** Bax pislər ox-kaman qurublar, Oxlarını yayın üstünlə qoyublar, Qaranlıqda dayanıblar, Ürəyidüz olanları nişan alıblar. **3** Əgər hər şey təməlindən dağıllarsa, Salehlər nə edə bilər? **4** Rəbb Öz müqəddəs məbədindədir, Onun taxtı göylərdədir. Rəbbin görən gözləri var, gözünü açar, Bəşər övladlarına diqqətlə baxar. **5** Rəbb saleh adəm sınaqdan keçirir, Pisə, zülmkarasa nifrət edir. **6** Pislərin

üstünə odlu köz, kükürd yağıdır, Onların kasalarına düşən pay səmum yeli olacaq. **7** Çünkü Rəbb adıldır, ədaləti sevir, əməlisalehlər Onun üzünü görəcək.

12 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ya Rəbb, bizi yardım et, möminin insan qalmayıb, Bəşər övladları arasında vəfalılar qurtarır. **2** Hər kəs başqasına yalan söyləyir, Ağzı yalan danışır, ikiüzlülük edir. **3** Qoy Rəbb yalan danışan hər ağızı yumsun, Hər lovğa dili kəssin! **4** Onlar deyir ki, biz dilimizlə zəfər çalacağıq. Bu ağız bizdədirse, kim bizi ağılıq edə bilər? **5** Rəbb deyir: «İndi qalxacağam, Çünkü fəqirlərə zülm edilir, Məzlumlar nalə çəkir, qurtuluş istəyir. Mən bunu onlara verəcəyəm». **6** Rəbbin kəlamları pakdır, Kürədə əridilən, yeddi dəfə təmizlənən gümüş kimidir. **7** Sən, ya Rəbb, onları qoru, Bu nəsildən onların hər birini əbədilik hifz et. **8** Bəşər övladları arasında namərdlik artarkən Hər yanda pislər gəzər.

13 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, nə vaxtadək, Yoxsa əbədilikmi məni unudacaqsan? Nə vaxtadək məndən üzünü gizlədəcəksən? **2** Nə vaxtadək qəlbim qəmli olacaq? Könlümdə hər günümü qubar qalacaq? Nə vaxtadək düşmənim üstün olacaq? **3** Bax mənə, cavab ver, ey Allahım Rəbb! Gözümə nur ver ki, əcəl yuxusuna getməyim. **4** Qoy düşmənlərim «uddum onu» deməsinlər, Mən sarsılsəkən şənlənməsinlər. **5** Sənin məhəbbətinə güvənirəm, Qurtuluşunla qəlbim şədlanacaq. **6** Rəbbə ilahi nəğməmi oxuyacağam, Çünkü mənə comərdlik etdi.

14 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Axmaqlar ürəyində «Allah yoxdur!» deyə düşünürlər. İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş, Yaxşı iş görən yoxdur. **2** Rəbb göylərdən bəşər övladına baxır. Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı? **3** Hami birgə pozulub, namus əldən gedib, Bir nəfər də olsun yaxşı iş görən yoxdur. **4** Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanır? Xalqımı çörək yerinə yeyirlər, Rəbbi çağırımlar. **5** Onlar böyük dəhşətə düşəcək, Lakin Allah salehlərin nəslinə yar olacaq. **6** Onlar məzlumların niyyətini boşça çıxarır, Amma Rəbb məzlumların pənahıdır. **7** Kaş İsrailin azadlığı Siondan gələydi! Rəbb Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman Yaqub övladları şadlıq edəcək, İsraillilər sevinəcək!

15 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, çadırında kim qalar? Müqəddəs dağında kim məskən salar? 2 Kamillik yolu ilə gedən, Əməlisaleh olan, Ürəkdən həqiqəti söyləyən, 3 Dilinə böltən gəlməyən, Dostuna yamanlıq etməyən, Qonşusunu təhqir etməyən, 4 Şərəfsizə xor baxan, Rəbdən qorxanlarasa hörmət edən, Zərərinə olsa belə, andından geri dönməyən, 5 Sələmlə pul verməyən, Təqsirsizin əleyhina işləmək üçün rüşvət almayan. Əsla sarsılmaz belə həyat sürən insan!

16 Davudun miktamı. Ey Allah, məni hifz et, Sənə pənah gətirmişəm. 2 Rəbbə dedim: «Mənim Xudavəndim Sənsən. Səndən başqa mənim xoşbəxtliyim yoxdur. 3 Yer üzünün müqəddəsləri isə nəcib insanlardır, Yalnız belələrindən zövq alıram. 4 Yad allahların ardınca qaçanların dərdi artacaq, Onlar üçün qan təqdimləri vermərəm, Adlarını dilimə gətirmərəm. 5 Ya Rəbb, mənim qismətim sən, kasama düşən paysan, Püskümə düşən Səndən asılıdır. 6 Qismətimə gözəl yerlər düşdü, Bəli, mənə nemət nəsib oldu. 7 Mənə nəsihət verən Rəbbə alqış edirəm, Hətta gecələr də vicdanım mənə ağıl öyrədir. 8 Rəbbə həmişə üz tutmuşam, Sağında olduğu üçün sarsılmaram. 9 Elə bunun üçün qəlbim sevinir, ruhum şad olur, Cismim əmin-amanlıqda yaşıyır. 10 Çünkü məni ölürlər diyarına atmazsan, Mömin insanını qəbirə salmazsan. (Sheol h7585) 11 Mənə həyat yolunu öyrədirsən, Doyunca sevinc Sənin hüzurundadır, Sağ əlində hər zaman səadət var.»

17 Davudun duası. Ya Rəbb, haqq sözümü dinlə, fəryadımı eşit, Yalansız dilimdən çıxan duama qulaq as. 2 Gözlərinlə həqiqəti görürsən, Mənə haqq qazandır. 3 Gecə ikən qəlbimi yoxlayıb-araşdırırdın, Məni sınaqdan keçirtdin, Heç nə tapmadın. Niyyətim budur ki, ağızım öz həddini aşmasın. 4 Sənin sözüna görə zalımların tutduğu yoldan, Bu insanların əməlindən özümü qorumuşam. 5 Sənin yolundan möhkəm tutmuşam, Sarsılmadan addimlamışam. 6 Səni çağırıram, ey Allah, mənə cavab verirsən, Qulağını mənə tərəf çevir, sözlərimi dinlə. 7 Məhəbbətinə Sənə sığınanlara xariqələrini göstər, Sağ əlinə onları düşmənlərdən qurtar. 8 Məni göz bəbəyin kimi qoru, Qanadlarının kölgəsində saxla 9 Məni dara salan şər insanlardan, Ətrafımı bürüyən, canımı düşmən olanlardan. 10 Onların ürəkləri qapalıdır, harınlayıblar, Ağızlarından lovğa-lovğa sözlər çıxarırlar. 11 İndi

izimə düşüb məni mühasirəyə aldılar, Güdürələr ki, məni yerə vursunlar. 12 Onlar parçalamağa həris bir aslan kimidir, Pusquda duran cavan bir şir kimidir. 13 Ya Rəbb, qalx, Onların öündə dayan, Onları yerlə yeksan et. Qılincinla bu pis insanlardan canımı qurtar. 14 Ya Rəbb, məni belə insanlardan, Nəsibi bu həyatda olanlardan Öz əlinlə xilas et! Qarınlarını xəzinənlə doldurursan, Onlar övladlarını doydurur, Nəvə-nəticələrinə də miras qoyur. 15 Amma mən salehliklə üzünə baxacağam, Oyananda Səni görməklə doyacağam.

18 Musiqi rəhbəri üçün. Rəbb Öz qulu Davudu bütün düşmənlərin və Şaulun əlindən qurtaranda Davudun Ona söylədiyi ilahi. O belə oxudu: Ey mənə qüvvət verən Rəbb, Səni sevirəm. 2 Rəbb qayam, qalam, xilaskarımdır, Allahım qayamdır, Ona pənah gətirəcəyəm, Odur qalxanım, qüdrətli qurtarıcım, qülləm. 3 Həmdə layiq Rəbbi çağıracağam, Düşmənlərinim əlindən qurtulacağam. 4 Ətrafımı ölüm ipləri bürümüşdü, Məni əcəl selləri türkütmüşdü. 5 Ölülər diyarının ipləri mənə sarılmışdı, Ölüm kəməndləri məni qarşılımamışdı. (Sheol h7585) 6 Əzəb içində Rəbbə yalvardım, Allahımı fəryad qopardım. O, məbədindən səsimi eşitdi, Fəryadımsa hüzuruna, Onun qulağına yetdi. 7 O zaman yer üzü sarsılıb titrədi, Dağların təməlləri lərzəyə gəldi, Onlar sarsıldı, Çünkü O qəzəbləndi. 8 Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi, Ağzından yandırıb-yaxan alov püskürdü, Bündən közlər tutuşdu. 9 O, göyləri yarib yerədək endi, Qatı zülmət ayaqları altında idi. 10 Bir keruva minib uçu, Yel qanadları üstə şığıdı. 11 Gizlənmək üçün ətrafını zülmətə bürüdü, Tufan qoparan qara buludlardan Özünə çardaq qurdu. 12 Hüzurundan şəfəq saçdı, Odlu közlər və dolu buludları yaradı. 13 Rəbb göylərdə gurladı, Haqq-Taala səs saldı, Odlu közlər və dolu yağdı. 14 Oxlarını atıb düşmənləri darmadağın etdi, Şimşəyini çıxdırıb onları dağıtdı. 15 Ya Rəbb, Sənin məzəmmətindən, Burnundakı nəfəsinin siddətindən Suların dərinlikləri göründü, Dünyanın bünövrələri açıq qaldı. 16 O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu, Məni dərin suların içindən çıxartdı. 17 Mən qüvvətli düşmənimdən azad etdi, Çünkü yağlılarım məndən güclü idi. 18 Fəlakətli günlərdə qarşıma çıxdılar, Lakin Rəbb mənə dayaq oldu. 19 O məni genişliyə çıxardı, Məndən razi qalıb məni qurtardı. 20 Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi, Mənə əlitəməzliyimin

əvəzini verdi. **21** Çünkü Rəbbin yolunu tutmuşam, Pis olub Allahımın yolundan azmamışam. **22** Onun bütün hökmələri önmədədir, Qaydalarından imtina etməmişəm. **23** Onunla mən kamala çatmışam, Özümü günahdan qorumuşam. **24** Rəbb mənə salehliyim in əvəzini verdi, Gözünün önündə əlitəmiz olmağımın əvəzini verdi. **25** Sədaqətlilərlə sədaqətlisən, Kamillərlə kamilsən. **26** Təmizlərlə təmizsən, Əyrilərlə əyriliyinə görə davranırsan. **27** İtaətkar insanları qurtarırsan, Təkəbbürlü baxışları alçaldırsan. **28** Ya Rəbb, Sən çıraqıma işiq verirsən! Allahım Rəbb zülmətimi nura əvirir. **29** Səninlə qoşun üstünə hücum çəkirəm, Allahımla sədlər keçirəm. **30** Allahın yolu kamildir, Rəbbin kələmi safdır, Rəbb Ona siğınanların sıpəridir. **31** Rəbdən başqa Allah kimdir ki? Allahımızdan başqa qaya kimdir ki? **32** Allah mənə qüvvəsi ilə bürüyər, Yolumu kamil edər. **33** Ayaqlarımı maral ayaqları kimi əcəvik edər, Mənə zirvələrimdə saxlar. **34** Əllərimə döyüş təlimi verər, Qollarım tunc kamanın yayını dartar. **35** Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin, Mənə sağ əlinə dayaq oldun, Köməyinlə mən yüksəldtin. **36** Geniş yer açdın ki, addımlayım, Ayaqlarım büdrəməsin. **37** Düşmənlərimi qovub onlara çatdım, Onlar məhv olanadək geriyə qayitmadım. **38** Onları əzdim, qalxa bilmədilər, Ayaqlarımın altına sərildilər. **39** Döyüş üçün mən qüvvə ilə büründün, Əleyhdarlarımı ayağımın altına saldın. **40** Düşmənlərimin kürəyini mənə sarı əvirdin, Mənə nifrət edən yağıları məhv etdim. **41** Fəryad etsələr də, onları qurtaran olmadı, Rəbbi çağırsalar da, cavab almadılar. **42** Onları əzib küləksovuran toz etdim, Küçələrin palçığı kimi tapdaladım. **43** Sən mənə xalqın çıxışmələrindən qurtardın, Mənə millətlərə başçı qoydun, Tanımadığım xalqları mənə tabe etdirdin. **44** Yadəllilər mənə boyun əydi, Səsimi eşidəndə mənə itaət etdilər. **45** Yadəllilərin cəsarəti qırıldı, Titrəyərək sığınacaqlarından çıxdılar. **46** Rəbb əbədi yaşıyır! Qayama alqış olsun! Mən qurtaran Allahım ucalsın! **47** O, Allahdır, mənə görə qisas alır, Xalqları mənə tabe etdirir. **48** O mənə düşmənlərimin arasından xilas edir, Bəli, mənə yağılar üstündə ucaldır, Mənə zalimlərin əlindən qurtarır. **49** Buna görə, ya Rəbb, Millətlər arasında Sənə şüfür edəcəyəm, isminə tərənnüm söyləyəcəyəm. **50** Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər, Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

19 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Göylər Allahın əzəmətini bəyan edir, Götür qübbəsi əllərinin işini elan edir. **2** Hər gün ertəsi günə nəql edir, Hər gecə o biri gecəyə bilik verir. **3** Onların nə nitqi, nə də sözləri var, Onların səsləri eşidilmir. **4** Amma avazları bütün dünyaya yayılır, Sözləri yerin ucqarlarına çatır. Allah günəş üçün göylərdə çadır qurur, **5** Günəş gərdəyindən bəy kimi çıxır, Qaçışa çıxan bir igid kimi şad olur. **6** Bir tərəfdən çıxır, göylərdə dövrə vurur, Heç nə istisindən gizlənə bilmir. **7** Rəbbin qanunu kamildir, canı təzələyir, Rəbbin öyüdü etibarlıdır, nadanı müdrik edir. **8** Rəbbin qayda-qanunları düzdür, ürəyi sevindirir, Rəbbin əmrləri pakdır, gözləri aydın edir. **9** Rəbb qorxusu safdır, əbədi yaşıyır, Rəbbin hökməri haqqdır, hamısı ədalətlidir. **10** Onlar qızıldan, bol miqdarda olan saf qızıldan da çox sevilir, Onlar baldan, şanı balından da şirindir. **11** Bəndən bunlardan nəsihət alar, Onlara əməl edənin bol mükafatı var. **12** Kim öz səhvlərini duya bilər? Mənə gizli təqsirlərimdən təmizlə. **13** Qulunu aşkar günahlardan qor, Qoyma onların hökmü altında qalın. Onda kamilliyyə çataram, Bütün itaətsizliklərdən ayrılarım. **14** Ağzımdan çıxan sözlər, Qəlbimdəki düşüncələr Hüzurunda qəbul olunsun. Ya Rəbb, ey Qayam və Satinalanım!

20 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Dar gündə Rəbb sənə cavab versin, Yaqubun Allahının ismi səni hifz etsin! **2** Müqəddəs məskənindən köməyinə çatsın, Siondan sənə dayaq olsun! **3** Bütün təqdimlərindən razi qalsın, Yandırma qurbanlarının qəbul olunsun! (Selə) **4** O səni ürəyinin istəyinə çatdırınsın, Hər bir niyyətini yerinə yetirsin! **5** Biz sənin zəfərlərinə mədh oxuyarıq, Allahımız naminə bayraqlarımızı qaldırıraq! Rəbb səni hər bir diləyinə çatdırınsın! **6** İndi bildim ki, Rəbb məsh etdiyinə zəfərlər verər, Müqəddəs səmasından ona cavab göndərər, Sağ əlinin qüdrəti onu qalib edər. **7** Bəziləri döyüş arabaları, bəziləri atları ilə öyünür, Bızsə Allahımız Rəbbin adı ilə öyünürük. **8** Onlar büdrəyəcəklər, yixiləcəqlər, Bızsə qalxıb dik duracağıq. **9** Ya Rəbb, Sən padşaha zəfər ver, Səni çağırarkən bizə cavab ver.

21 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, padşah qüdrətinlə sevinir, Zəfərinlə fərəhələnir. **2** Onu ürəyinin arzusuna çatdırımsın, Dilindən çıxan diləyini ondan əsirgəməmisən. (Selə) **3** Çünkü onu yaxşı nemətlərlə qarşılamışan, Saf qızıldan

başına tac qoymusən. 4 Səndən həyat istəyəndə ona verdin, Onun ömrünü əbədi olaraq uzatmışan. 5 Ona zəfər çaldıraq şərəfini ucaltmışan, Ehtişam və əzəmət bağışlamışan. 6 Əbədi olaraq başına nemətlər tökmüşən, Hüzurundakı sevincələ Sən onu fərəhələndirmişən. 7 Çünkü padşah Rəbbə güvənir, Haqq-Taalanın məhəbbəti ilə sarsılmazdır. 8 Əlin bütün düşmənlərini tapacaq, Sağ əlin yağıları tutacaq. 9 Ya Rəbb, onlara görünən zaman Sən onları soba tək yandıracaqsan, Onları qəzəbinlə yeyib, alovunla udacaqsan. 10 Övladlarını yer üzündən, Gələcək nəsillərini insanlar arasından yox edəcəksən. 11 Çünkü pis niyyətlə əleyhinə çıxdılar, Hiylə işlətdilər, amma gücləri çatmadı. 12 Çünkü Sən onları geri qovacaqsan, Yay çəkib oxla üzlərini nişan alacaqsan. 13 Ya Rəbb, qoy Sənin uca qüdrətini görək! Əzəmətini ilahilərlə tərənnüm edək!

22 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Ayyelet haşşaxar» üstə oxunan məzmuru. Ey Allahım, Allahım, niyə məni tərk etdin? Niyə ah-zarimdən uzaq durursan, mənə imdad etmirsən? 2 Ey Allahım, gündüz çağıranda mənə cavab vermirsən, Gecə rahatlığım yoxdur. 3 Nə qədər müqəddəssən! Əsrailin həndləri üzərində taxt quran Sənsən! 4 Ata-babalarımız Sənə güvənmişdi, Sənə güvənəndə onları xilas etdin. 5 Sənə yalvararkən qurtuldular, Sənə güvənərkən rüsvay olmadılar. 6 Lakin mən torpaq qurduyam, insan deyiləm, Adamların tənəhə hədəfiyəm, Xalq mənə xor baxır. 7 Məni hər görən lağ edir, Dodaq bütüb, başını yırğalayıb belə deyir: 8 «Qoy güvəndiyi Rəbb onu azad etsin, Rəbb ondan razı qalıb, qoy onu xilas etsin». 9 Lakin bətnəndən dünənyaya məni gətirən, Ana qucağında ikən mənə əminlik verən Sənsən. 10 Doğulandan bəri Səndən asılıyam, Ana bətnindən bəri Allahım Sənsən. 11 Məndən uzaq durma, çünkü əzab yaxındır, Köməyimə çatan yoxdur. 12 Nə qədər buga məni dövrəyə salib, Güclü Başan bugaları yan-yörəmi bürüyüb. 13 Yırtıcı aslanlar kimi nərə çəkirlər, Məni parçalamaq üçün ağızlarını açırlar. 14 Mən su kimi töküldüm, Bütün sümüklərim oynaqlarından çıxdı, Köksümdəki ürəyim mum kimi əridi. 15 Saxsı parçası kimi gücüm qurudu, Dilim damağımı yapışdı, Sən mənə torpağa salıb ölüm verdin. 16 Şər insanlar dəstəsi məni dövrəyə aldı, it sürüsü kimi yan-yörəmi bürüdülər, Ayaqlarımı, əllərimi deşdilər. 17 Sümüklərimi saya bilirəm, Onlar baxırlar, gözlərini mənə zilləyirlər! 18 Aralarında

paltalarımı bölüşdürürlər, Geyimim üçün püşk atırlar. 19 Ya Rəbb, uzaq durma, Ey mənim Qüdrətlim, dadıma tez çat! 20 Həyatımı qılıncdan qurtar, Canımı itlərin caynağından qurtar, 21 Məni aslanın ağızından xilas et! Çöl öküzləri məni buynuzlayarkən mənə cavab ver. 22 İsmimi qardaşlarımı elan edəcəyəm, Camaat arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm: 23 «Siz ey Rəbdən qorxanlar, Ona həmd edin, Ey bütün Yaqub nəslə, Onu şərəfləndirin, Siz ey İsrail nəslə, Ona ehtiram edin! 24 Çünkü Rəbb bu məzələmən dərdinə xor baxmadı, Ondan ikrəh edərək üzünü gizlətmədi, əmdədə çağıranda səsindən cavab verdi». 25 Coxlu camaat arasında həmd etdiyim Sənsən! Səndən qorxanların önündə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. 26 Qoy məzələmlər doyunca yesin, Rəbbi axtaranlar Ona həmd etsin! Qoy canınız həmişə sağ olsun! 27 Yer üzünün qurtaracağındək hər yerdə yaşayınlar Rəbbi xatırlayacaq, Ona tərəf döñəcəklər. Bütün millətlərin soyları Onun həzurunda səcdə qılacaq. 28 Çünkü hökmənləq Rəbbindir, Millətlər üzərində səltənət sürən Odur! 29 Bütün dünya zənginləri yeyib-doyacaq, Rəbbin həzurunda səcdə qılacaq. Torpağa düşənlərin hamısı – Özlərini ölümdən saxlaya bilməyənlər Onun həzurunda diz çökəcəklər. 30 Gələcək nəsillər Ona qulluq edəcək, Xudavənd haqqında övladlarına deyəcək; 31 Onun ədalətini, Onun əməllərini Gələcəkdə doğulan xalqa bildirəcək.

23 Davudun məzmuru. Rəbb mənim çobanımdır, möhtac olmaram. 2 O, məni yaşıl çəmənlərdə dincəldir, Sakit axan sular kənarında gəzdirir. 3 Məni yenə də canlandırır, ismi şərəfinə salehlik yolları ilə aparır. 4 Ölüm kölgəsinin dərəsində gəzsəm belə, Şərdən qorxmaram, çünkü Sən mənimləsən, Sənin əsan, Sənin dəyənəyin mənə təsəlli verir. 5 Düşmənlərimin qarşısında Mənim üçün süfrə açırsan, Başına ətirli yağ çəkirsən, Ağzınadək camımı doldurursan. 6 Bəli, bütün həyatım boyu Yaxşılıq, məhəbbət məni izləyir. Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayacağam!

24 Davudun məzmuru. Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar, Dünya və orada yaşayanlar. 2 O, yerin təməlini dənizlər üstündə qurdu, Dünyanı sular üzərində yaratdı. 3 Rəbbin dağına kim çıxa bilər? Müqəddəs məskəninə kim girə bilər? 4 – Əlləri pak, qəlbə təmiz, Hiyləyə könül verməyən, Yalandan and içməyən insan. 5 O, Rəbdən bərəkət alacaq,

Xilaskarı Allahdan salehlik alacaq. **6** Belə adam Rəbbi soraqlayar, Yaqubun Allahının üzünü axtarar. (Sela) **7** Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın, Ey qədim qapılar, açılin, Əzəmətli Padşah içəri daxil olsun! **8** Bu əzəmətli Padşah kimdir? – Odur, güclü-qüdrətli Rəbb, Döyüşə qüvvətli Rəbb. **9** Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın, Ey qədim qapılar, açılin, Əzəmətli Padşah içəri daxil olsun! **10** Bu əzəmətli Padşah kimdir? – Ordular Rəbbi, Odur əzəmətli Padşah! (Sela)

25 Davudun məzmu. Ya Rəbb, Sənə ürəyimi təqdim edirəm, **2** Ey Allahım, yalnız Sənə güvənirəm! Məni xəcalətdə qoyma, Qoy düşmənlərim mənə qalib gələrək sevinməsinlər. **3** Sənə ümid bağlayanlar heç zaman utanmasınlar, Haqsız xəyanətkarlara rüsvay olsunlar. **4** Ya Rəbb, yollarını mənə göstər, Öz yollarını mənə öyrət. **5** Məni haqq yolu ilə apar, Həqiqətini mənə öyrət. Məni qurtaran Allah Sənsən, Daim Səni gözləyirəm. **6** Ya Rəbb, əzəldən bəri var olan Mərhəmətini, məhəbbətini yada sal. **7** Gənclikdə günahkar, üsyankar oldum, Bunları yadına salma. Məni məhəbbətin naminə, Ya Rəbb, xeyirxahlığına görə yada sal! **8** Rəbb xeyirxah və haqdır, Ona görə günahkara düz yol göstərir, **9** İtaətkarları ədalət yolu ilə aparır, Öz yolunu onlara öyrədir. **10** Kim Rəbbin əhdinə və göstərişlərinə bağlılırsa, Rəbb yolunda onun üçün xeyirxahlıq və sədaqət var. **11** Ya Rəbb, ismin naminə məni bağışla, Təqsirim böyündür. **12** Rəbdən qorxan kimdir? Rəbb ona yol seçməyi öyrədir. **13** O bəxtəvər yaşayacaq, Ölək onun nəslinə irs olaraq qalacaq. **14** Rəbb Ondan qorxanlara sərrini açar, Onlara Öz əhdini öyrədər. **15** Həmişə gözüm Rəbdədir, Çünkü O, ayaqlarımı tələdən xilas edir. **16** Üzünü mənə sarı çevir və lütfkar ol, Çünkü tənhayam, zülm içindəyəm. **17** Qəlbimdəki qubar artıb, Məni dərdlərdən qurtar. **18** Əzab-əziyyətimə bax, Bütün günahlarımı bağışla. **19** Düşmənlərimə bax, gör nə qədər çoxalıb, Amansız nifrətlərinə hədəfəm. **20** Canımı qoru, mənə qurtar, Sənə pənah gətirdiyimə görə qoyma rüsvay olum! **21** Qoy kamalla düzlik məni hifz etsin, Çünkü Səni gözləyirəm. **22** Ey Allah, İsraili Bütün çətinliklərindən qurtar.

26 Davudun məzmu. Məni haqlı çıxar, ya Rəbb, Çünkü mən kamalla gəzmisəm, Sarsılmadan Rəbbimə güvənmişəm. **2** Ya Rəbb, məni sınaqdan keçir, Sən məni imtahan et, Qəlbimi, fikirlərimi saf et. **3** Məhəbbətin gözümün önündə durur, Sənin

sədaqətinlə gəzirəm. **4** Yalançı insanlarla oturmuram, İlkiüzlülərlə yoldaşlıq etmirəm, **5** Yaramazların məclisinə nifrət edirəm, Pislərlə oturmuram. **6** Ya Rəbb, günahsızlıq içində əllərimi yuyuram, Qurbangahının başına dolanıram, **7** Şükür səsimi ucaldıram, Bütün xariqələrini bəyan edirəm. **8** Ya Rəbb, məskənin olan evi, Calalının sakin olduğu yeri sevirəm. **9** Məni günahkarlara qatib aparma, Qatillərlə birgə canımı alma. **10** Onlar pis niyyəti əllərində tutublar, Sağ əllərini rüşvətlə doldurublar. **11** Mənsə kamalla gəzirəm, Məni qurtar, mənə lütf et! **12** Ayağım düzlik üstündə durur, Cəmiyyətin içində Rəbbə alqış edəcəyəm.

27 Davudun məzmu. Rəbdər nurum, qurtuluşum! Mən kimdən qorxum? Rəbdər ömrümün qalası, Mən kimdən vahimələnim? **2** Ətimi yemək üçün hückum edən şər adamlar – Yağlılarım, düşmənlərim büdrəyərək yixıllarlar. **3** Bir ordu qarşısında düzülsə belə, ürəyim qorxmaz, Mənimlə döyüşsələr də, arxayınam. **4** Rəbdən bir arzum, bir istəyim var: Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayım, Məbədində Rəbbin camalına baxım, Ona pərəstiş edim. **5** Dar gündə məni çardağında gizlər, Çadırının örtüyü ilə örtər, Qaya başındaki yüksək yerə gətirər. **6** İndi ətrafimdakı düşmənlərimin üzərində Qələbələr çalacağam, Rəbbin çadırında şənlik qurub qurbanlar kəsəcəyəm, Onu ilahilərlə tərənnüm edəcəyəm. **7** Ya Rəbb, dirlə, Səni çağırıram, Lütf edib mənə cavab ver. **8** Sən dedin: «Üzümü axtarın». Ya Rəbb, mən Sənin üzünü axtarıram. **9** Üzünü məndən gizlətmə, Qulunu qəzəblə qovma. Mənə Sən kömək etmisən, Məni atma, tərk etmə, Ey məni qurtaran Allahım! **10** Ata-anam məni atsa belə, Rəbb məni qəbul edər. **11** Ya Rəbb, yolunu mənə öyrət, Düşmənlərimdən ötrü mənə düz yolda rəhbərlik et. **12** Məni düşmənlərin əlinə salma, Çünkü yalançı şahidlər, zorakılar əleyhimə qalxdılar. **13** Rəbbin xeyirxahlığını dirilər arasında görəcəyəm, Buna şübhəm yoxdur. **14** Rəbbə ümid bağla! Möhkəm və cəsarətli ol! Rəbbə ümid bağla!

28 Davudun məzmu. Ya Rəbb, Səni səsləyirəm, Ey Qayam, qulağınızı tıxama. Əgər cavab verməsan, Qəbirə düşənlərə bənzəyərəm. **2** Səni yardımına çağırarkən, Məbədinin ən müqəddəs yerinə tərəf əllərimi qaldırankən, Yalvarış səsimi eşit. **3** Pislərlə, şər iş görənlərlə birgə Məni dartib aparma. Onlar qonşuları ilə dost kimi danışır, Lakin qəlblərində

şər dolaşır. 4 Əməllərinə, pis işlərinə görə Onların əvəzini ver, Əllərindən gələn bu işlər nəyə layiqdirsa, Onlar üçün ödə. 5 Rəbbin əməllərinə əhəmiyyət vermədiklərinə görə, Onun əllərinin əməllərinə fikir vermədiklərinə görə Rəbb onları yerə vuracaq, Bir daha qaldırmayacaq. 6 Alqış olsun Rəbbə, Yalvarış səsimi eşitdi! 7 Rəbb qalam, sıpərimdir! Qəlbim Ona güvənəndə köməyimə çatır. Sevincdən qalbim cuşa gəlir, İlahilərimsə Ona şükür edirəm. 8 Rəbb Öz xalqının gücüdür, Məşh etdiyi insanın nicat qalasıdır. 9 Öz xalqını qurtar, Seçdiklərinə xeyir-dua ver. Öz sürümə otar, Xalqının əbədilik qayğısına qal!

29 Davudun məzmuru. Ey ilahi varlıqlar, Rəbbə verin – İzzəti, qüdrəti Rəbbə verin! 2 Adına layiq olan izzəti Rabba verin, Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin! 3 Rəbbin səsi suların üzərindədir, Ehtişam Allahi gurlayır, Rəbb ümman suların üzərindədir. 4 Rəbbin səsi qüdrətlidir, Rəbbin səsi əzəmətlidir, 5 Rəbbin səsi sidr ağacılarını sindirir, Rəbb Livan sidrlərini qırar. 6 Livan dağlarını dana kimi, Sıryon dağını çöl buğası kimi tullandırar. 7 Rəbbin səsi şimşəkləri çaxdırır, 8 Rəbbin səsi çölləri lərzəyə salar, Rəbb Qadeş çölünü lərzəyə salar. 9 Rəbbin səsi maralları doğuzdurar, Rəbbin səsi meşələri cilpaq qoyar. Məbədində hamı deyər: «Ehtişamlısan!» 10 Rəbb daşan sular üstündəki taxtında oturub, O, əbədi Padşahdır, taxtında oturub. 11 Rəbb Öz xalqına qüvvət verir, O, xalqına firavanlıq və bərəkət verir.

30 Davudun məzmuru. Məbədin təqdisinə aid ilahi. Ya Rəbb, Səni ucaldıram, Çünkü Sən məni qurtardın, Düşməni mənə görə sevinməyə qoymadın. 2 Ya Rəbb Allahım, Səni imdada çağırarkən Mənə şəfa verdin. 3 Ya Rəbb, canımı Ölülər diyarından azad etdin, Qəbirə düşməyim deyə Sən mənə həyat verdin. (Sheol h7585) 4 Ey Rəbbin möminləri, Onu tərənnüm edin, Onun müqəddəs isminə şükür edin. 5 Çünkü qəzəbi bir anlıq olur, Lütfü isə ömür boyu qalır. Kimin bir gecə gözündən yaş tökülsə, Onun üçün sübh tezdən sevinc doğar. 6 Dinclik tapanda dedim: «Əsla sarsılmaram». 7 Ya Rəbb, lütfünlə məni Bir dağ kimi möhkəm etdin. Sonra məndən üz gizlətdin, Canıma vəlvələ düşdü. 8 Ya Rəbb, Səni çağırıdım, Xudavəndə belə yalvardım: 9 «Qanımı töküb qəbirə düşsəm, Sənə fayda verərmi? Torpaq Sənə şükür edə bilərmi, Sədaqətini elan edə bilərmi? 10 Ya Rəbb, dirlə, mənə lütf et, Ya Rəbb, köməyimə çat». 11

Yasımı şənliyə çevirdin, Çulumu çıxarıb məni sevincə bürüdüñ. 12 Ona görə susmayacağam, Səni ucadan tərənnüm edəcəyəm. Ya Rəbb Allahım, Sənə daim şükür edəcəyəm!

31 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm! Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma, Ədalətinlə məni xilas et! 2 Qulağını mənə tərəf çevir, Məni tez azad et! Bir qaya ol, qoy sığınım, Möhkəm bir qala ol, qoy qurtulum. 3 Çünkü qayam da Sən, qalam da Sənsən! Öz ismin naminə mənə yol göstərib rəhbərlik et. 4 Məni qarşısında qurulan gizli tordan hifz et, Çünkü Sən mənim siğınacağımsan! 5 Ruhumu Sənin əlinə verirəm, Ya Rəbb, sadiq Allah, Sən məni azad et. 6 Boş şey olan bütlərə pərəstiş edənlərə nifrat edirəm, Mən Rəbbə güvənirəm. 7 Mən Sənin məhəbbətində Şad olub sevinəcəyəm, Çünkü məzələm halımı görmüsən, Çəkdiyim əzabı bilmisən. 8 Məni düşmənə təslim etmədin, Genişlikdə gəzdirdin. 9 Ya Rəbb, mənə rəhm et, Çünkü əzabdayam, Kədərdən gözüm, qəlbim, bədənim quruyub. 10 Ömrüm qüssə ilə, illərim ah-nalə ilə keçir. Təqsirimə görə taqatım qalmayıb, Sümüklərim quruyub. 11 Bütün düşmənlərim mənə tənə edir, Qonşularımsa onlardan daha betərdir, Tanişlarım məni görərkən dəhşətə düşür, Məni küçələrdə görənlər məndən qaçır. 12 Ölü bir adam kimi unudulmuşam, Çilik-cilik qırılan bir qaba oxşayıram. 13 Çox adamların piçiltisini eşidirəm, Hər tərəfimi dəhşət alib, Hamı əleyhimə əlbir olub, Canımı almaq üçün qəsd qurub. 14 Ya Rəbb, yalnız Sənə güvənirəm, Dedim: «Allahımsan Sən». 15 Mənim hər anım Sənin əlindədir, Düşmənlərimin, təqibçilərimin əlindən Məni azad et. 16 Bəndənin üstünə üzünüñ nurunu sal, Məhəbbətinlə məni qurtar. 17 Ya Rəbb, məni xəcalətdə qoyma, Çünkü Səni çağırıram. Qoy pislər utansın, Qoy ölülər diyarında səsləri batsın. (Sheol h7585) 18 Təkəbbürə, həqarətlə yalan danişan, Salehlərə böhtan atan dillər lal olsun! 19 Xeyirxahlığın nə qədər böyüküdür! Bunu Səndən qorxanlar üçün saxladın. Bütün bəşər övladları qarşısında Sənə pənah gətirənlərə xeyirxahlıq etdin. 20 Onları insanların qəsdlərindən Hüzurunda siğindirirən, Böhtançı dillərə qarşı çardağında gizlədirsən. 21 Qoy Rəbbə alqış olsun! Çünkü mühəsirəyə düşən şəhərdə Məhəbbətini xariqələrlə mənə göstərdi! 22 Mən təlaşa düşüb demişdim: «Sənin gözlərinin önündən kənara atıldım». Lakin Səni imdada çağıranda Yalvarış səsimi eşitdin.

23 Rəbbi sevin, siz ey bütün möminlər! Rəbb həmişə Ona sadıq qalanı qoruyur, Təkəbbürlü insana isə layiq olduğunu verir. 24 Ey Rəbbə ümid bağlayan bütün insanlar, Möhkəm olun, qoy ürəyiniz cəsarətli olsun!

32 Davudun maskili. Üsyankarlığı bağışlanan, Günahı əfv olunan insan Nə bəxtiyardır! 2 Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan, Qəlbində hiylə olmayan insan Nə bəxtiyardır! 3 Etiraf etməyəndə Bütün gün nələ çəkməkdən Sümüklərim taqətdən düşdü. 4 Əlin üzərimdə gecə-gündüz ağırlaşdı, Sənki yayın quraqlığı məni taqətdən saldı. (Selə) 5 Sonra Sənə günahımı etiraf etdim, Təqsirlərimi gizlətmədim. Dədim: «Üsyankarlığımı Rəbbə etiraf edirəm». Təqsirimi, günahımı bağışladın. (Selə) 6 Buna görə hər bir mömin Səni tapan zaman Sənə dua etsin. Azğın sellər daşsa da, Mömina toxunmaz. 7 Sığınacaq yerim Sənsən, Məni dardan hifz edirsən. Zəfər harayı ilə ətrafımda dövr edirsən. (Selə) 8 Dedin: «Sənə təlim verəcəyəm, Gedəcəyin yolu öyrədəcəyəm. Nəsihət verəcəyəm, Gözüm sənin üstündə olacaq. 9 At yaxud qatır kimi Şüursuz olmayıñ. Cilov, yüyən vurulmasa, Onlar idarə edilə bilməz». 10 Pislərin başına çox bəla gələr, Rəbbə güvənənlər isə hər tərəfdən məhəbbətə bürünər. 11 Ey salehlər, fərəhənin, Rəbbə görə sevinin! Ey ürəyidüz olanlar, Onu mədh edin!

33 Ey salehlər, Rəbbi mədh edin, Ürəyidüz olanlara həmd söyləmək yaraşır. 2 Lira çalın, Rəbbə şükür edin, On telli çənglə Onu tərənnüm edin, 3 Ona yeni bir nəğmə oxuyun, Sevinc nidaları ilə çalın. 4 Çünki Rəbbin sözü haqdır, Hər işini sədəqətlə aparır. 5 Rəbb salehliyi və ədaləti sevir, Yer üzü Onun məhəbbəti ilə dolur. 6 Göylər Rəbbin sözü ilə, Səma cisimləri Onun hökmü ilə yarandı. 7 Dərinin sularını bir yərə yiğdi, Dərin suları anbarlarda saxladı. 8 Qoy bütün dünya Rəbdən qorxsun, Bütün yer üzünün əhalisi Onu şərəfləndirsən. 9 Çünki nə söylədi, mövcud oldu, Nə əmr etdi, quruldu. 10 Rəbb millətlərin məsləhətini puç edər, Xalqların məqsədini heç edər. 11 Lakin Rəbbin məsləhəti əbədi olar, Ürəyinin məqsədi nəsillər ötsə də, qalar. 12 Nə bəxtiyardır o millət ki Allahı Rəbdir, O xalq ki Rəbb onu irs olaraq seçmişdir. 13 Rəbb göylərdən baxır, Bütün bəşər övladlarını görür, 14 Taxtında oturduğu yerdən Bütün dünya əhalisini görür. 15 Odur hər bir insanın ürəyini yaradan, Əmallərini anlayan. 16 Qoşunun çoxluğu ilə heç bir padşah qurtulmaz, Qolunun gücü ilə heç

bir cəngavər zəfər çalmaz. 17 Qələbə üçün at boş şeydir, Qüvvətinin çoxluğu ilə bir kimsə xilas olmaz. 18 Rəbbin gözü Ondan qorxanlara, Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlara baxar. 19 İstəyir ki, onları ölümdən qurtarsın, Qıtlıqda belə, onlar sağ qalsın. 20 Kənlümüz Rəbbin yolunu gözər, Odur köməyimiz və səpərimiz. 21 Bizim qəlbimiz Onda sevinc tapır, Müqəddəs isminə arxalanmışıq. 22 Ya Rəbb, ümidiñizi Sənə bağlamışıq, Məhəbbətin üzərimizdən tükənməsin.

34 Davudun məzmu. O, Avimelekin öndə özünü dəli kimi göstərib qovulanda. Hər zaman Rəbbə alqış edəcəyəm, Ona daim mənim dilim həmd edəcək. 2 Rəblə könlüm fəxr edir, Ey məzlumlar, eşidib sevinin! 3 Gəlin mənimlə birgə Rəbbi müqəddəs tutaq, Rəbbin ismini birgə ucaldaq. 4 Rəbbə üz tutdum, O mənə cavab verdi, O hər bir dəhşətdən məni xilas etdi. 5 Rəbbə baxan nur saçar, Üzü qızarmaz. 6 Mən məzəlum, Rəbbi çağırdım, O məni eşitdi, Bütün əzablarımdan məni xilas etdi. 7 Rəbdən qorxanları Onun mələyi müdafiə edər, Onlara zəfər verər. 8 Dadın, görün Rəbb nə qədər şirindir, Nə bəxtiyardır Ona pənah gətirənlər! 9 Ey Rəbbin müqəddəsləri, Rəbdən qorxun, Ondan qorxan heç nəyə möhtac qalmaz. 10 Gənc aslanlar ac-yalavac qaldılar, Lakin Rəbbi axtaranlar Heç bir yaxşı şeydən korluq çəkməzlər. 11 Gəlin, ey övladlar, məni dirləyin, Rəbb qorxusunu sizə öyrədim: 12 Kim həyatdan kam almaq istəyirsə, Uzun ömür sürüb xoş gün görmək istəyirsə, 13 Qoy dilini şərdən, Ağzını fırıldaq üçün işlətməkdən qorusun, 14 Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin, Sülhü axtarib ardınca getsin! 15 Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir, Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır. 16 Rəbbin üzü şər iş görənlərə qarşıdır, Yer üzündə onlardan nişanə qoymayacaq. 17 Salehlər fəryad çəkəndə Rəbb eşidir, Onları bütün əzablarımdan azad edir. 18 Rəbb qəlbisiniqlərə yaxındır, O, ruhən əzilmişləri qurtarır. 19 Salehlər çox bəlaya düşər olar, Lakin Rəbb onları hər birindən qurtarır. 20 Rəbb onların hər bir sümüyünü qoruyur, Heç biri zədələnməz. 21 Pislər öz şəri ilə məhv olacaq, Salehə nifrət edən məhkum olacaq. 22 Rəbb qullarının canını azad edir, Rəbbə pənah gətirən məhkum olmur.

35 Davudun məzmu. Ya Rəbb, mənimlə çəkişənlərlə Sən çəkiş. Mənimlə döyüşənlərlə Sən döyüş. 2 Qalxan və səpərini əlinə al, Qalx, mənim imdadıma çat. 3 Nizəni tutub ardımcı düşənlərin yolunu kəs, Qəlbimə söylə: «Səni qurtaran Mənəm». 4

Canımın qəsdinə duranlar Qoy utanib rüsvay olsunlar, Mənə qarşı pis niyyəti olanlar Geri qovulub biabır olsunlar. **5** Saman çöpü tək olsunlar, onları yel sovursun, Rəbbin mələyi onları silib atsın. **6** Qoy yolları zülmət, sürüşkən olsun, Qoy Rəbbin mələyi onları qovsun. **7** Çünkü nəhaq yerə mənə tələ qurdular, Nəhaqdan canım üçün quyu qazdır. **8** Qoy başlarına qəfil fəlakət gəlsin, Qurduları tələyə özləri düşsün, Hazırladıqları bələya düçər olsunlar. **9** Onda canım Rəblə şad olacaq, Məni qurtardığı üçün qəlbim fərəh tapacaq. **10** Bütün varlığımı belə deyəcəyəm: «Ya Rəbb, Sənin kimisi varmı? Məzlmumu ondan güclünün əlindən, Məzlmumu və fəqiri istismarçının əlindən azad edirsən». **11** Amansız şahidlər qalxırlar, Yalandan üzümə dururlar. **12** Yaxşılığımın əvəzində onlardan yamanlıq görürəm, Əzizi ölən bir adama bənzəyirəm. **13** Vaxtı ilə onlar xəstələnərkən Çul geyib, oruc tutub canımı zülm edirdim, Başımı aşağı salıb dua edirdim. **14** Onları özümə dəst və qardaş bilirdim. Anası üçün yas tutan adam tək Bükülüb hüznələrə gəzirdim. **15** Lakin mən büdrəyərkən Bir yerə toplaşış sevindilər. Tanımadığım əclaflar mənə qarşı toplaşdilar. Dayanmadan məni didirdilər, **16** Şikəstləri təhəqir edən allahsızlar kimi Mənə dişlərini qıçayırdılar. **17** Ey Xudavənd, nə vaxta qədər buna baxacaqsan? Canımı məhv edilməkdən, Həyatımı bu gənc aslanlardan qurtar. **18** Çoxlu camaat arasında Sənə şükür edəcəyəm, Çoxsaylı xalq arasında Sənə həmd edəcəyəm. **19** Qoyma haqsız düşmənlərim mənə görə sevinsin, Mənə nəhaqdan nifrat edənlər bir-birinə göz vursun. **20** Çünkü onlar sülh üçün danışmırlar, Sözləri ilə ölkənin dinc sakinlərinə fənd qururlar. **21** Ağızlarını üstümə iri açıb belə deyirlər: «Aha! Aha! Bax, öz gözümzlə gördük». **22** Ya Rəbb, bunu gördün, indi susma, Ey Xudavənd, məndən uzaq durma. **23** Ey Xudavənd Allahım, oyan, qalx, Bu mübarizəmdən qoy mən haqlı çıxım. **24** Ədalətinə görə mənə bərəət qazandır, Ya Rəbb Allahım, qoyma mənə görə sevinsinlər. **25** Qoyma düşünsünlər: «Aha! Muradımıza çatmışıq!» Qoyma söyləsinlər: «Onun başını yemişik!» **26** Pis günümə şadlananlar Qoy utanib biabır olsunlar, Qarşımıda qırrələnənlər Xəcalətə, rüsvayçılığa bürünsünlər. **27** Mənim haqlı çıxmagımı istəyənlər Sevinib Səni mədh etsinlər. Daim belə söyləsinlər: «Öz qulunun əmin-amanlığını istəyən Rəbb ucalsın!» **28** Dilim Sənin salehliyindən deyəcək, Daim Sənə həmd edəcəyəm!

36 Musiqi rəhbəri üçün. Rəbbin qulu Davudun məzmuru. Şər pis insanın ürəyinə piçıldır, Onun gözündə Allah qorxusu yoxdur. **2** Öz gözündə özünü yüksək tutur, Nə təqsirini görür, nə də ona nifrat edir. **3** Dilindən fitnə-fəsad düşmür, Müdrik, xeyirxah əməllərdən əl çəkib. **4** Yatağında fitnələr barədə fikirləşir, Pis yolda dayanır, şər işlərdən ikrah etmir. **5** Ya Rəbb, məhəbbətin göylərdədir, Sədaqətin asimanı bürüyür. **6** Dağlar kimi salehliyin uludur, Dərya kimi ədalətin dərindir. Ya Rəbb, həm insanı, həm heyvanı qoruyursan. **7** Ey Allah, məhəbbətin nə qədər qiymətlidir! Bəşər övladları Sənin qanadlarının kölgəsinə siğınır. **8** Evinin bolluğu ilə onları doydurursan, Sənin xoşhal edən axar çayından onları içirirsən. **9** Çünkü həyat mənbəyi Səndədir, Biz Sənin nurnunla görə bilirik. **10** Səni tənyanınlara məhəbbətini, Ürəyidüz olanlara salehliyini daima göstər. **11** Qoy təkəbbürlülərin təpiyi altında qalmayım, Pis adamların əli ilə qovulmayım. **12** Gördüm ki, şər iş görənlər yixiləblər, Onlar yerə sərilib, daha qalxa bilməzlər.

37 Davudun məzmuru. Pislik edənlərə görə narahat olma, Fitnəkarlıq edənlərə qıbtə etmə. **2** Tezliklə onlar ot kimi quruyacaq, Yaşıl çəmən kimi tez solacaq. **3** Rəbbə güvən, yaxşılıq et, Bu diyarda arxayın ömür sür. **4** Rəbdən zövq al, O da səni ürəyinin istəklərinə çatdıracaq. **5** Yolunu Rəbbə ver, Ona güvən, O edəcək. **6** Rəbb sənin salehliyini nur kimi aydınlaşdıracaq, Həqiqətini gündüz günüşi tək çıxaracaq. **7** Rəbbin hüzurunda sükut et, Onu səbirlə gözlə. Yolunda uğur qazanan Hiyələrə insan üçün narahat olma. **8** Qəzəbi at, hiddətdən çəkin, Narahat olma, bunlar insanı şərə salar. **9** Çünkü şər adamlar kəsilib atılacaq, Rəbbə ümid bağlayanlar ölkəni mülk olaraq alacaq. **10** Bir az gözlə, pis yox olacaq, Yerini axtarsan belə, tapılmayacaq. **11** Həlimlər yer üzünü mülk olaraq alacaq, Əmin-amanlığın bolluğuundan zövq tapacaq. **12** Şər adam salehin qəsdiñə durur, Ona qarşı dişlərini qıçayır. **13** Amma Xudavənd şər adama gültür, Onun dövranının az olmasını bilir. **14** Məzlmumu, fəqiri yerə vurmaq üçün, Düz yolda olanı boğazlamaq üçün Pislər qılıncı çəkər, ox-kamanını qurar. **15** Lakin onların qılıncları öz üzəklərinə saplanacaq, Ox-kamanları parça-parça olacaq. **16** Salehin az malı Pislərin bütün sərvətlərindən yaxşıdır. **17** Çünkü pislərin qol-qanadı qırılacaq, Rəbb isə salehlərin dayağdır. **18** Rəbbə

kamillərin gündəlik qayğıları məlumdur, Onların ırsı əbədi qalacaq. **19** Dar gündə utanmayacaqlar, Qitlıqda tox yaşayacaqlar. **20** Lakin pişlər həlak olacaq, Rəbbin düşmənləri çəmənin təravəti kimi solacaq, Tüstü kimi çəkilərək yox olacaq. **21** Pis adam borc alır, qaytarmır, Salehlər səxavətlə paylayır. **22** Rəbdən bərəkət alan ölkəni mülk olaraq alacaq, Lənət etdiyi kəslər kəsilib atılacaq. **23** Rəbb insana gedəcəyi yolu göstərir, Kimdən razi qalırsa, onu möhkəmləndirir. **24** Bu insan büdrəsə də, yixilməz, Çünkü Rəbb onun əlindən tutar. **25** Gəncliyimdən qocalığımıdadək Salehin tərk edildiyini, Nəslinin çörək üçün diləndiyini görməmişəm. **26** O hər zaman səxavətlə borc verər, Övladlarına xeyir-dua gələr. **27** Sərdən çəkinib yaxşılıq et ki, Ölkədə əbədi məskən sala biləsan. **28** Çünkü Rəbb ədaləti sevir, Heç zaman möminlərini tərk etmir. Salehlər daim müdafiə olunacaq, Pişlər nəsilliklə kəsilib atılacaq. **29** Salehlər ölkəni mülk olaraq alacaq, Onlar orada əbədi məskən salacaq. **30** Salehin ağızından hikmat çıxar, Dili haqq söz danışar. **31** Çünkü Allahın qanunu ürəyindədir, Ayaqları büdrəmir. **32** Pis adam salehi güdür, Onu öldürmək üçün fürsət axtarır. **33** Rəbb salehi pisin elinə düşməyə qoymaz, Ona ittihəm oxunanda məhkum olmaz. **34** Rəbbi gözlə, Onun yolunu tut, O sənə ölkəni mülk olaraq verəcək, səni yüksəldəcək. Pişlərin kəsilib atılacağı zamanı görəcəksən. **35** Münbit torpaqda yaşıł ağaç tək bitən, Kök salan zalim, pis adamı görmüşdüm. **36** O keçib-getdi, yeri boş qaldı, Onu axtararkən tapa bilmədim. **37** Kamil adama bax, əməlisəhə insana nəzər yetir, Gələcək sülhsevən adama bəxş ediləcək. **38** Amma bütün işyankarlar birlikdə yox olacaq, Pişlərin kökü kəsiləcək. **39** Salehlərin qurtuluşu Rəbdəndir, Dar gündə onlara pənah yeridir. **40** Rəbb onların imdadına çatır, Onları qurtarıb pişlərin əlindən alır, Çünkü onlar Rəbbə pənah aparır.

38 Davudun yadasalma məzmuru. Ya Rəbb, qəzəblənib məni töhmətləndirmə, Hiddətlənib məni tənbeh eləmə. **2** Artıq Sənin oxların mənə saplanıb, əllərin üstümə ağırlıq salıb. **3** Bədənimdə qəzəbindən sağ yer qalmadı, Günahıma görə sümüklərim də xəstəlik tapdı. **4** Çünkü təqsirlərim başından aşır, Ağır yük tək onlara gücüm çatdır. **5** Ağılışlığımın üzündən Yaralarım iyrənc və irinlidir. **6** Mənim qəddim aylılıb, ikiqat bükülmüşəm, Gün boyu yaslı gəzirəm. **7** Çünkü belim qızdırmadan yandı, Bədənimdə sağ yer qalmadı. **8** Taqətim kəsildi, çox

əzilmişəm, Ürəyimdəki iztiraba görə ah-zar edirəm. **9** Ey Xudavənd, mənim arzu-diləyim hüzurundadır, Mənim iniltilərim Səndən gizli qalmır. **10** Ürəyim çırpinır, gücüm tükəndi, Gözlərimin nuru da söndü. **11** Azarımı görüb məndən dost-yoldaşım uzaqlaşdı, Qohumlarım məndən uzaqda qaldı. **12** Canımın qəsdinə duranlar mənə tələ qurur, Bədxahlarıım ölümümdən danışır, Gün boyu manim üçün hiylə qururlar. **13** Mən bir kar kimi eşitmirəm, Dilsiz-ağızsız bir lal kimi yəm. **14** Dilsiz-cavabsız Bir lal-kar kimi yəm. **15** Ya Rəbb, ümidiş Sənə qalıb, Ey Xudavənd Allahım, Səndən cavab gözləyirəm! **16** Dədim ki, qoy halıma sevinməsinlər, Ayağım büdrəyəndə qarşısında öyünməsinlər. **17** Mən yixilmaq üzrəyəm, Daim əzabla üz-üzəyəm. **18** Təqsirlərimi etiraf edirəm, Günahlarım üçün nigarənciliq çəkirəm. **19** Düşmənlərim qüvvətlidir, hələ sağdır, Nahaq yərə mənə nifrat edənlər çoxdur. **20** Yaxşılığa yamanlıq edənlər Yaxşılığa meyl etdiyimə görə əleyhimə durublar. **21** Ya Rəbb, məni tərk etmə! Ey Allahım, məndən uzaq dayanma! **22** Ey Xudavənd, tez imdadıma çat, Mənim xilaskarım Sənsən!

39 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru. Dədim: «Hər addımına diqqət edəcəyəm, Dilimlə günah etməkdən çəkinəcəyəm. Pis adam qarşısında durarkən Dilimi yüyənləyib dinməyəcəyəm». **2** Dilimi saxlayıb susdum, Yaxşılığa belə, danışmadım. Dərdlərim ağırlaşdı, **3** Köksümdəki qəlbimə köz doldu. Dərin düşünəndə yanıb-yaxıldım, Dilimlə belə dedim: **4** «Ya Rəbb, mənə bildir, Aqıbətim necə olacaq? Ömrümün günləri nə qədər qalıb? Qoy nə qədər fani olduğunu anlayım! **5** Budur, günlərim ovçuna siğdi, Ömrüm qarşısında heç oldu. Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir. (Selə) **6** Əlbəttə, insan kölgə kimi dolaşır, Həqiqətən, o boş yerə çarpışır, Var-dövlət yığır, kimə qalacağını bilmir. **7** Ey Xudavənd, indi mən nə gözləyim? Mənim ümidiş Sənsən! **8** Məni bütün təqsirlərimdən qurtar, Məni axmaqların tənəsinə hədəf etmə. **9** Susdum, ağızımı açmadım, Çünkü Sən bunu etdin! **10** Göndərdiyin bələni mənim üstümdən götür, əlinin zərbəsindən gör necə əzildim. **11** İnsanı təqsirinə görə məzəmmət edən zaman Arzularımı güvə kimi dağıdısan. Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir. (Selə) **12** Dirlə duamı, ya Rəbb, fəryadımı eşit! Biganə qalma göz yaşlarına. Çünkü Sənin yanında bir qəribəm, Atababam kimi bir qonağam. **13** Bir azca nəzərini məndən çək, Qoy köçüb getməzdən əvvəl dinc yaşayım».

40 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmu. Rəbbi
səbir edərək gözlədim, Mənə tərəf döñərək
fəryadımı eşitdi. **2** O məni çamırlı quyudan, Lilli
bataqlıqdan çıxardı. Ayağımı qaya üzərində bərkitdi,
Hər addımımı möhkəm etdi. **3** Dilimə yeni bir nəğmə
verdi, İlahı ilə Allahımıza həmd etdim. Bax nə qədər
adam bunu görəcək, Qorxub Rəbbə güvənəcək. **4**
Rəbbə ümidi arxalanın, Təkəbbürlülər öz tutmayan,
Bütlərə aldananlıra qoşulmayan İnsan nə bəxtiyardır!
5 Ya Rəbb Allahım, Sənə bənzəyən yoxdur! Bizə aid
xarıqələrin, düşüncələrin çıxdır. Onlardan danışmaq
istəsəm, Belə deyərdim: «Sayı-hesabı yoxdur». **6**
Qurbanın, təqdimdən xoşun gəlmədi, Yandırma
qurbanı, günah qurbanı tələb etmədin, Amma mənim
qulağımı açdın. **7** O zaman dedim: «Budur, gəlmışəm,
Sənin tumarında mənim haqqımda yazılıb. **8** Ey
Allahım, Sənin iradəni yerinə yetirmək Mənə zövq
verir, Qanunun qəlbimdədir». **9** Çoxlu camaat arasında
salehliyini car çəkdim, Ya Rəbb, Sən bilirən ki, ağızımı
yummadım. **10** Salehliyini qəlbimdə gizlətmədim,
Xilaskar olduğunu, sədaqətini söylədim. Çoxlu camaat
arasından Məhəbbətini, həqiqətini gizli saxlamadım.
11 Ya Rəbb, mərhəmətini məndən əsirgəmə, Daim
məni məhəbbətinlə, həqiqətinlə qorū. **12** Çünkü sonsuz
bələlərə ətrafımı büründü, Günahlarım mənə sarıldı.
Görə bilmirəm, çünkü məndə ürək qalmadı, Onlar
başımın tükündən çıxdı. **13** Ya Rəbb, lütfünlə məni
xilas et, Ya Rəbb, dadıma tez çat! **14** Canımı almaq
üçün qəsd quranlar Qoy utanıb biabır olsunlar. Pis
günümdən zövq alanlar Geri qovulub rüsvay olsunlar.
15 Mənə «Aha! Aha!» deyənlər Xəcalət içində çəşib
qalsınlar. **16** Lakin Səni axtaranlar Sənə görə qoy şad
olub sevinsinlər. Xilaskar olduğunu sevənlər Daim
«Qoy ucalsın Rəbb!» desinlər. **17** Budur, bir məzлum,
bir fəqirəm, Lakin Xudavənd qayğıma qalır. Köməyim,
xilaskarım Sənsən, Ey Allahım, ləngimə!

41 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmu. Yoxsulların qayğısına qalan nə bəxtiyardır! Rəbb
dar günündə onu qurtarar, **2** Rəbb onu qoruyar,
salamat saxlayar. O, ölkədə bəxtiyar olar, Düşmənlərinə
təslim edilməz. **3** Yatağa düşəndə Rəbb ona dayaq
olar, Onu bütün xəstəlikdən sağaldar. **4** Mən dedim:
«Ya Rəbb, mənə rəhm et, Canıma şəfa ver, çünkü Sənə
qarşı günah etmişəm». **5** Düşmənlərim məndən pis
sözlər söyləyir: «Bu nə vaxt oləcək, adı batacaq?»
deyirlər. **6** Mənə baş çəkənlər yalan danışır, Ürəklərinə

böhtan yiğir, Bayıra çıxanda bundan danışırlar. **7**
Bütün mənə nifrət edənlər mənim barəmdə piçıldır,
Mənə qarşı pis fikirləri var. **8** Deyirlər: «Bu, ölümcül
bələya düşüb, Budur, yatır, daha qalxmaz». **9** Hətta
etibarlı saydığım ən yaxın dostum, Çörəyimi yeyən
mənə xəyanət etdi. **10** Sən, ya Rəbb, rəhm edib məni
ayağa qaldır, Qoy onlardan bunun əvəzini çıx! **11**
Məndən razi qaldığını bundan bilirom: Düşmənlərimin
mənə qalib gəlmədiyini görürəm. **12** Kamil olduğum
üçün məndən möhkəm yapışdım, Məni hüzurunda
əbədilik dayandırdım. **13** Alqış olsun İsrailin Allahı
Rəbbə əzəldən sonsuza qədər! Amin! Amin!

42 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili.
Maral axar sulara həsrət qalan kimi, Ey Allah,
könlüm Sənin həsrətini çəkir! **2** Ey var olan Allah,
mənim qəlbim Sənin üçün susayıb. Ay Allah, nə
vaxt galib hüzurunda görünüm? **3** Göz yaşlarım
gecə-gündüz qıdam olub, Daim mənə deyirlər: «Bəs
həni Allahın?» **4** Bunları yadına salarkən ürəyim
üzüllür, Necə də yüksəkdən sevinc, şükrənidalarını
söyləyərək Bayram edən xalqın qarşısında gedərdim,
Onları Allahın evinə aparardım. **5** Mənim qəlbim,
niyə qırılmışan? Axi niyə bu köksümdə təlaşlanırsan?
Ümidini yenə Allaha bağla, Qoy Allahımı - məni
qurtarana şükrə edim. **6** Köksümdəki qəlbim qırılıb,
Ona görə İordan diyarında, Xermon, Misar dağında
Səni düşünürəm. **7** Dərin sular şəlalələrinin səsi
ilə Dərin suları çağırıdı, Sənin ləpələrin, dalğaların
başından aşdı. **8** Rəbb mənə gündüz məhəbbət
göstərir, Gecə isə həyatımın Allahına Etdiyim dua və
ilahi dilimdən düşmür. **9** Qayama - Allahımı deyirəm:
«Niyə məni unutdu? Düşmənin zülmünə görə niyə
yaslı gəzməliyəm?» **10** Düşmənlərim sümüklərimi qırıb
məni təhqir edirlər, Daim mənə «Bəs həni Allahın?»
deyirlər. **11** Mənim qəlbim, niyə qırılmışan? Axi niyə
bu köksümdə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha
bağla, Qoy Allahımı - məni qurtarana şükrə edim.

43 Ey Allah, etibarsız millətə qarşı olan
müberizəmdən Məni haqlı çıxart, Məni hiyləgər,
fitnəkar adamın əlindən qurtar. **2** Çünkü Sən pənah
gətirdiyim Allahsan. Niyə məni atmışan? Düşmənin
zülmünə görə niyə yaslı gəzməliyəm? **3** Gəndər Öz
nurunu, həqiqətini, Qoy yolunu mənə göstərsinlər,
Müqəddəs dağına, məskənlərinə Qoy məni aparsınlar.
4 Onda Allahın qurbangahına, Sevincim, fərəhəm olan
Allahımın yanına gedərəm. Lira çalıb Sənə şükrə

edərəm, Ey Allah, mənim Allahım. **5** Mənim qəlbim, niyə qırılmışın? Axi niyə bu köksündə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha bağla, Qoy Allahıma – məni qurtarana şükür edim.

44 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili.

Ey Allah, öz qulagımızla eşitmışik ki, Atababalarımızdan bizi çatıb ki, Onların dövründə, qədim zamanda Sən hansı işləri görmüsən. **2** Öz əlinlə millətləri torpaqlarından götürdün, Atalarımızı orada yerləşdirdin. Xalqlara bəla verdin, Atalarımızın soyunu şaxələndirdin. **3** Onlar qılıncları ilə deyil, Sənin sağ əlinlə torpaqlara sahib oldular. Öz qolları deyil, Sənin sağ qolun onlara zəfər qazandırı. Onlara üzündən nur verdin, Çünkü Sən onları sevirdin. **4** Ey mənim Allahım, Sənsən Padşahım, Əmr et, Yaqub nəslə qaləbə çalsın. **5** Kəməyinlə düşmənlərimizi devirək, İsmənlə əleyhdarlarımızı əzək. **6** Ox-kamanıma güvənmərəm, Qılıncım məni qurtarmaz. **7** Yalnız Sən bizi düşmənlərimizdən xilas etdin, Bizə nifrat edənləri rüsvay etdin! **8** Gün boyu Allahla fəxr edirik, İsmənə sonsuza qədər şükür edirik. (Sela) **9** İndi isə bizi atıb rüsvay etmişən, Ordularımızla yürüşə çıxmırsan. **10** Düşmənin qarşısından bizi geriyə qovursan, Bizə nifrat edənlər bizi soyubtalayır. **11** Bizi kəsilməyə gedən qoyun kimi etdin, Sən bizi millətlər arasında səpədin. **12** Öz xalqını yaman ucuz satdın, Onların dəyərindən çox qazanmadın. **13** Bizi qonşularımıza tənə hədəfi etdin, Ələ salıb lağ edənlərlə yan-yörəmizi doldurdun. **14** Bizi millətlərin dilinə saldın, Ümmətlərin gülüş hədəfinə döndərdin. **15** Rüsvayçılığım daim qarşımı kəsir, Bu xəcalətin üzündən, **16** Təhqir, söyüş sözlərindən, Düşməndən, qısaşçıdan üzümü gizlədirəm. **17** Səni unutmadığımız, Əhdinə xəyanət etmədiyimiz halda Bunların hamısı başımıza gəldi. **18** Səndən qəlbimiz dönmədiyi, Yolundan ayaqlarımız büdrəmədiyi halda **19** Sən bizi çəqqalların diyarında əzdin, Qatı zülmətə qərq etdin. **20** Allahımızın ismini unutmuş olsaydıq, Yad allaha əl açmış olsaydıq, **21** Allah bunu araşdırmasındı? Çünkü qəlbin hər sırrini bilən Odur. **22** Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürülürük, Qurbanlıq qoyunlar sayılırlıq. **23** Ey Xudavənd, oyan, niyə yatmışan? Qalx, bizi əbədilik atma! **24** Niyə üzünü bizdən gizlədirən? Əzab-əziyyətimizi nə üçün unutdun? **25** Qəlbimiz palçıq kimi əzilmişdir, Qəddimiz əyilib yerə dəyir. **26** Qalx, bizi kömək et, Bizi məhəbbətin naminə xilas et!

45 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Şoşannim» üstə oxunan maskili. Sevgi nəğməsi Qəlbim yaxşı sözlərlə çağlayır, Qoy şeirlərimi padşahıma söyləyim, Dilim mahir bir xəttatın qələminə oxşayır. **2** Bəşər övladlarının ən gözəli sənsən, Dodaqlarından lətafətli sözlər töküllür, Çünkü Allah səni əbədilik xeyir-duali edib. **3** Ey cəngavər, qılincını belinə bağla, Əzəmətinə, ehtişamını göstər. **4** Həqiqət, itaətkarlıq və salehlik naminə Döyüş arabasına qalx, Əzəmətinlə uğur qazan. Qoy sağ əlindən möhtəşəm işlər gölsin. **5** Nə itidir oxların, Padşahın düşmənlərinin köksünə saplanır. Xalqlar ayağının altına yıxılır. **6** Ey Allah, taxtın əbədilik, sonsuzadək qalır, Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır. **7** Salehliyi sevib pisliyə nifrat edirsən. Ona görə Allah, sənin Allahın Sevinc yağı ilə Yoldaşlarından çox səni məsh edib. **8** Bütün paltarlarından Mirra, əzvay və Cin darçınının ətri gəlir. Fil dişindən olan saraylarından Səni şənləndirən simli alətlərin sədasi gəlir. **9** Şərəfə çatdırıldığı qadınlar arasında Şahzadə xanımlar da var. Mələkə olacaq qız sağ qoluna girib, Ofir qızıllarına bürünüb. **10** Dinqlə, ey qız, diqqət elə, sözümə qulaq as, Öz xalqını, ata evini unut. **11** Sənin gözəlliyyin padşahı məftun etsin. O sənin ağandır, ona itaət et. **12** Sur xalqı yanına hədiyyələr gətirəcək, Xalqın varlıları səndən lütf istəyəcək. **13** Bu şah qızı sarayına cah-calalla gətirilir, Paltarları qızıl tikmələrə bürünmüş. **14** Padşahın yanına əlvan libasda gətirilir, Rəfiqələri sağduşı-soldüşidir. **15** Onlar sevinclə, şadlıqla gətirilir, Padşahın sarayına girirlər. **16** Ey padşah, ata-baban kimi oğulların olacaq, Onlara bütün yer üzünün hakimiyətini verəcəksən. **17** Adını nəsillərdən-nəsillərə çatdıracağam, Xalqlar da sonsuza qədər sənə həmd oxuyacaq!

46 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Alamot» üstə oxunan ilahisi. Allah bizi sığınacaqdır, qüvvətdir, Dar gündə çox kömək edir. **2** Buna görə biz qorxmuruq: Yer üzü alt-üst olsa belə, Dağlar uçub dənizin köksünə aşsa belə, **3** Dalğalar kükərəyib qalxsa belə, Vurub dağları yırgalasa belə, Biz qorxmuruq. (Sela) **4** Bir çay var ki suları Allahın şəhərinə axır, Haqq-Taalanın müqəddəs məskəniñə sevinc gətirir. **5** Allah bu şəhərin mərkəzində sarsılmaz durub, Ona dan yeri söküldəndə yardım edər. **6** Millətlər kükərəyər, ölkələr sarsılar, Allah səsini çıxaranda dünya əriyər. **7** Ordular Rəbbi bizimlədir!

Yaqubun Allahı qalamızdır! (Sela) 8 Gəlin, görün Rəbbin işlərini, Dünyada etdiyi viranəliyi. 9 O, yerin ucqarlarınındək döyüşləri dayandırı, Kamanları qırar, nizələri sindirar, Döyük arabalarını oda atar. 10 «Dayanın, bilin ki, Mən Allaham, Millətlər arasında ucayam, Yer üzündə ucayam!» 11 Ordular Rəbbi bizimlədir! Yaqubun Allahı qalamızdır! (Sela)

47 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Ey bütün xalqlar, əl çalın, Cuşa galib Allaha nida edin! 2 Haqq-Taala Rəbb necə də zəhmlidir, Bütün yer üzünün böyük Padşahıdır! 3 Onun sayəsində xalqlar bizə tabe olub, O, ümmətləri ayaqlarımızın altına salıb. 4 Sevdiyi Yaqubun fəxri olan torpağı Bizə mülk etmək üçün seçdi. (Sela) 5 Allah nida ilə ucaldı, Rəbb şeypur səsi ilə yüksəldi. 6 Tərənnüm edin Allahı, tərənnüm edin! Tərənnüm edin Padşahımızı, tərənnüm edin! 7 Çünkü Allah bütün yer üzünün Padşahıdır, Onu ilahilərlə tərənnüm edin. 8 Allah Öz mürqəddəs taxtında əyləşir, Allah millətlərə padşahlıq edir. 9 İbrahimin Allahının xalqı ilə bir yerda olmaq üçün Xalqların əsilzadələri yiğilir, Çünkü yer üzünün sipərləri Allahındır. O nə qədər ucadır!

48 Qorah övladlarının məzmuru. Bir ilahi. Allahımızın şəhərində, Öz mürqəddəs dağında Rəbb çox əzəmətlidir, Bol həndlərə layiqdir. 2 Şimala tərəf böyük Padşahın şəhəri – Sion dağı ucalığı ilə gözəldir, Dünyanın sevincidir. 3 Onun qalalarında Allah Özünü Alınmaz qala kimi göstərmişdir. 4 Padşahlar bir yerə yiğildilər, Siona yürüş etdilər. 5 Onu görəndə mat qaldılar, Qorxub tez qaçdılar. 6 Hamilə qadının ağrısı kimi Canlarına lərzə düşdü. 7 Sən şərq küləyi ilə Tarşış gəmilərini parçaladın. 8 Ordular Rəbbinin şəhərində – Allahımızın şəhərində Nə eşitmışıksə, onu gördük, Allah oranı əbədi saxlayacaq. (Sela) 9 Ey Allah, məbədində Məhəbbətin barədə dərindən düşünüürük. 10 Ey Allah, yerin ucqarlarına qədər Adın həmdə layiqdir. Sağ əlin ədalətinlə doludur. 11 Qoy Sion dağı sevinsin. Sənin hökmərinə görə Qoy Yəhuda qızları şad olsun. 12 Sionun ətrafında gəzib-dolaşın, Onun qüllələrini sayın. 13 Divarlarına fikir verin, Qalalarına diqqətlə baxın. Gələcək nəslə belə deyin: 14 «Əbədi, sonsuzadək Bu Allah bizim Allahımızdır, Ömrümüzün sonundək O bizə yol göstərəcək!»

49 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Siz, ey bütün xalqlar, Bunu dirləyin!

Ey dünya sakinləri, 2 Ey sadə insanlar, əsilzadələr, Ey zənginlər, fəqirlər, Hamınız qulaq asın! 3 Dilimdən hikmətli sözlər çıxacaq, Bu müdrik fikirlər qəlbimdən gəlir. 4 Bu məsəllərə qulaq asacağam, Bu müəmməmə mən lira ilə açacağam: 5 Niya yaman günlərdən, Ətrafimdə məni təqib edənlərin pis niyyətindən qorxum? 6 Onlar var-dövlətlərinə güvənirlər, Bol sərvətləri ilə öyünürlər. 7 Amma kimsə öz ömrünü satın ala bilməz, Həyatının haqqını Allaha ödəyə bilməz. 8 Çünkü insanların canının haqqı çox dəyərlidir, Ən üstün qiymətlər ona kifayət etmir ki, 9 İnsan əbədi ömür sursün, Məzəri heç görməsin. 10 Aydındır ki, həm hikmətlilər olur, Həm axmaqlar, həm də səfəhələr tələf olur, Hamının sərvəti başqasına nəsib olur. 11 Torpaqlara sahib olsalar belə, Son mənzilləri qəbirdir, Yenə nəsillərdən-nəsillərdək yerləri məzardır. 12 İnsan dəyərli olsa da, qalmır, Həlak olan heyvana oxşayır. 13 Özünə güvənənlərin yolu ölümə aparır, Özündən razı lovğaların sonu belədir. (Sela) 14 Onlar sürü kimi ölürlər diyarına aparılar, Onları ölüm otarar. Səhər açılanda əməlisalehlər onlara hakim olar. Yurd-yuvasından uzaq bir yerdə, ölürlər diyarında Cəsədləri çürüyüb qalar. (Sheol h7585) 15 Amma Allah ölürlə diyarının əlindən canını qurtaracaq, Məni oradan alacaq. (Sela) (Sheol h7585) 16 Qorxma bir adam varlı olanda, Evinə sərvət yiğilanda. 17 Çünkü öləndə heç nə apara bilməz, Sərvəti ardınca getməz. 18 Sağ ikən özünü xoşbəxt saysa da, Uğur qazananda təriflənsə də, 19 Ata-babalarının yanına gedəcək, Sonsuzadək orada işiq görməyəcək. 20 İnsan dəyərli olsa da, anlamır, Həlak olan heyvana oxşayır.

50 Asəfin məzmuru. Güclü Rəbb Allah çağırır, Gündoğandan günbatanadək Bütün yer üzünü səsləyir. 2 Qüsursuz, gözəl Siondan Allah Öz nurunu saçır. 3 Allahımız gəlir, sakit dayanmaz, Önündə yandırıb-yaxan alov var, Ətrafında şiddetli tufan qopar. 4 O, xalqını mühakimə etmək üçün Yuxarıdakı göyü və yeri şahid çağırır: 5 «Hüzuruma möminlərimi, Qurban verib Mənimlə əhd bağlayanları yiğin!» 6 Göylər ədalətini bəyan edir, Çünkü hakim Allahın Özüdür. (Sela) 7 «Dənişram, dinlə Məni, ey xalqım! Ey İsrail, əleyhinə şəhadət edirəm. Allaham, sənin Allahın Mənəm. 8 Qurbanlarından ötrü səni tənbəh etmirəm, Yandırma qurbanlarını həmişə görürəm. 9 Tövləndəki buganı, ağılındakı təkəni Səndən qəbul etmirəm. 10 Çünkü Mənimdir bütün meşələrdə olan heyvanlar,

Minlərlə dağda otlayan mal-qaralar. **11** Dağlardaki bütün quşları tanıyorum, Bütün çöl heyvanları əlimin altındadır. **12** Acsam, sənə demərəm, Çünkü dünyaya, dünyadakı hər şəyə sahibəm! **13** Məgər Mən buğa atı yeyirəm? Məgər Mən təkə qanı içirəm? **14** Şükür qurbanını Allaha təqdim et, Haqq-Taalaya əhd etdiyin təqdimlərini ver. **15** Dar gündə Məni çağır, Mən səni xilas edəcəyəm, Sən də Məni şərəfləndirəcəksən». **16** Pislərsə Allah deyir: «Qaydalarımı əzbər söyləməyə haqqınız varmı? Əhdimi dilə gatirməyə haqqınız varmı? **17** Mənim iradıma nifrət edirsən, Sözlərimi qulaq ardına vurursan. **18** Bir oğru görəndə ona qoşulsan, Zinakarlara yoldaş olursan. **19** Ağzını şər üçün açırsan, Dilini firıldaq üçün işə salırsan. **20** Oturub qardaşından gileyənirsən, Ananın oğlundan qeybat edirsən. **21** Sən belə edəndə Mən dinməmişəm. Məgər Məni özün kimi sanırsan? İndi işə səni təmbeh edəcəyəm, Əməllərinən gözünün önünə düzəcəyəm. **22** Ey Allahı unudanlar, Buna diqqət edin! Yoxsa sizi parça-parça edərəm, Heç birinizi xilas edən olmaz. **23** Kim ki şükür qurbanı təqdim edir, Məni şərəfləndirir. Doğru yol tutan şəxsə Allahın xilasını göstərəcəyəm».

51 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Davudun Bat-Şeva ilə olan münasibətinə görə Natan peyğəmbər onun yanına gəlib irad tutandan sonra. Məhəbbətinə görə, ey Allah, mənə rəhm et, Bol mərhəmətinə görə qanunsuzluqlarımı sil. **2** Təqsirimi tamamilə yu, Günahımdan məni təmizlə. **3** Çünkü qanunsuzluqlarımı bilirəm, Günahımda daim gözümün qarşısındadır. **4** Sənə, yalnız Sənə qarşı günah işlətmışəm, Gözündə pis sayılanı etmişəm. Mənə görə çıxarılan hökmündə ədalətlisən, Məni məhkum etməkdə haqlısan. **5** Mən doğulandan bəri günahkaram, Ana bətnindən belə, təqsirkaram. **6** Sənsə ürəkdə düzlüyün olmasını istayırsən, Mənə daxilan hikmət öyrət. **7** Məni züfa ilə pak et, təmiz olum, Məni yu, qardan da ağ olum. **8** Mənə şadlıq, sevinc səsini eşitdir, Qırğıñın sümüklərim xoşhallansın. **9** Üzünü tut, günahlarımı görmə, Bütün təqsirlərimi sil. **10** Ey Allah, məndə təmiz ürək yarat, Daxilimə yenidən sədaqət ruhunu ver. **11** Məni Öz hüzurundan atma, Müqəddəs Ruhunu məndən götürmə. **12** Xilasının sevincini mənə qaytar, itaətkarlıq ruhu verib mənə dayaq ol. **13** Qoy Sənin yollarını qanunsuzlara öyrədim, Günahkarlar Sənə sarı dönsünlər. **14** Ey Allah, məni azad et, Qan tökmək təqsirindən məni qurtar, Dilim ədalətini mədh-

etsin. **15** Ey Xudavənd, Sən dilimi aç, Ağzımla Sənə olan həmdlərimi bəyan edim. **16** Sən qurbanlardan zövq almazsan, Yoxsa kəsərdim. Yandırma qurbanlarından razi qalmazsan, **17** Allaha məqbul olan qurban sinmiş ruhdur, Sən sinan və peşman olan ürəyə xor baxmazsan, ey Allah! **18** Lütfünlə Siona yaxşılıq et, Yeruşəlimin divarlarını bərpa et. **19** Onda doğru yolla təqdim edilən qurbanlardan, Bütöv yandırma qurbanlarından zövq alarsan. O zaman qurbangahında bugalar qurban kəsilər.

52 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun maskili. Edomlu Doeq Davudun Aximelekin evinə getdiyini Şaula xəbər verəndə Pisliyinlə nə üçün öyübürsən, ey cəngavər? Sonsuzdur Allahın məhəbbəti. **2** Ey hiyləgər, dilin insanı məhv edir, iti ülgüt kimi kəsir. **3** Yaxşılıqdan çox yamanı, Doğru sözdən çox yalanı sevirsən. (Sela) **4** Ey hiyləgər dilli, Məhvedici sözləri çox sevirsən! **5** Allah səni əbədilik qıracaq, Yaxandan yaşışaraq evindən çölə atacaq, Dirilər arasından kökünü qoparacaq. (Sela) **6** Salehlər buna baxıb qorxacaqlar, Gülə-gülə belə deyəcəklər: **7** «Bu adam Allahə pənah gətirmədi, Öz bol sərvətinə güvəndi, Başqalarını məhv edərək gücləndi». **8** Amma mən Allahın evində Yaşıl zeytin ağacına bənzərəm, Daima, əbədilik Allahın məhəbbətinə güvənirəm. **9** Sənin gördüğün işlərə görə daim şükür edirəm, Möminlərin qarşısında gözəl isminə ümid bağlayıram!

53 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Maxalat» üstə oxunan maskili. Axmaqlar ürəyində «Allah yoxdur!» deyə düşünlər, İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş, Yaxşı iş görən yoxdur. **2** Allah göylərdən bəşər övladına baxır; Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı? **3** Hami birgə pozulub, namus əldən gedib, Bir nafər də olsun yaxşı iş görən yoxdur. **4** Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanırmı? Xalqımı çörək yerinə yeyirlər, Allahı çağırımlar. **5** Onlar böyük dəhşətə düşəcək, Heç görünməmiş dəhşətə düşər olacaqlar. Allah bizi mühəsirəyə salanların Sümüklərini qırıb dağıdacaq. Onlar qarşımızda pərt qalacaq, Çünkü Allah tərəfindən rədd olunacaqlar. **6** Kaş İsrailin azadlığı Siondan gələydi! Allah Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman Yaqub övladları şadlıq edəcək, İsraililər sevinəcək!

54 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili. Ziflilər Şaulun

yanına gəlib «yəqin ki Davud bizim aramızda gizlənib» deyəndə. Ey Allah, isminlə məni qurtar, Qüvvənlə mənə bərəət ver. **2** Ey Allah, mənim duamı dinlə, Dilimdən çıxan sözlərə qulaq as. **3** Yadellilər əleyhimə qalxıblar, Zalımlar canımı almaq üçün məni axtarırlar, Heç Allaha baxımlar. (Sela) **4** Budur, Allah mənə kömək edir, Xudavənd ömrüma dayaq olur. **5** O bu şəri düşmənlərimə tərəf döndərəcək. Mənim sadiq Allahim, düşmənləri yox et! **6** Sənə köniüllü qurban kəsəcəyəm, Ya Rəbb, gözəl ismənə şükür edəcəyəm! **7** Məni hər darlıqdan xilas etdin, Gözüm düşmənlərimin məhvini gördü.

55 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili. Ey Allah, duamı dinlə, Yalvarışından gizlənmə! **2** Yaxşı qulaq as mənə, bir cavab söylə, Düşüncələrim məni narahat edir, Çəş-baş qalmışam. **3** Düşmənin səsindən, Zalımların zülmündən narahatam. Məni onların şər işləri sarsıdır, Onlar qəzəblə mənə qəsd-qərəz qurur. **4** Köksümdəki ürəyim sancır, Ölüm dəhşəti üzərimə düşdü. **5** Mənə qorxu və titrətmə gəlib, Canımı vicvicə bürüyüb. **6** Dədim: «Kaş göyərçin kimi qanadlarım olaydı, Uçub rahatlıq tapaydım. **7** Doğrudan da, uzaqlara qaçardım, Çöllərdə məskən salardım. (Sela) **8** Bu sərt yellərdən, qasırğalardan Daldalanmaq üçün tez bir yerə gedəydim». **9** Ey Xudavənd, bu şəhəri alt-üst et, Oradakıların dillərinə ayrılıq sal. Orada zorakılıq, dava gördüm; **10** Bunlar gecə-gündüz divarlarının üstündə dolanır, Pislik və şər şəhərin içindədir, **11** Aralarında qırğın var, Meydanlarından hədə-qorxu və firıldaq çıxır. **12** Əgər məni düşmən təhqir etsəydi, dözərdim, Yağı qarşısında qürrələnsəydi, gizlənərdim. **13** Amma bunu sən etdin, ey rəfiqim, Ey yoldaşım, ürək həmdəmim. **14** Səninin şirin-şirin söhbət edərdik, Allah evina bирgə gedərdik. **15** Qoy düşmənlərə qəfil ölüm gəlsin, Onlar diri-diril ölürlər diyarına düşsün, Çünkü şər onların evində və qəlbindədir. (Sheol h7585) **16** Mənənə Allahı səsləyərəm, Rəbb məni xilas edər. **17** Səhər, günorta, axşam naş çəkirəm, Ah-zar edirəm, O, səsimi eşidir. **18** Çoxları əleyhimə çıxır, Amma O, canımı döyüdən qoruyur. **19** Əzəldən bəri taxtında oturan Allah Məni eşidib onları zəlil edəcək. (Sela) Çünkü onlar əsla dəyişməz, Allahdan qorxmurlar. **20** Yoldaşım dostuna əl qaldırır, Dostluq əhdini pozur. **21** Onun dili kərə yağından da yağlıdır, Qəlbinda isə çəkişmələr yaşayır, Sözləri zeytun yağından yumşaqdır, Amma

sıyrılmış qılınclardır. **22** Sən qayğı yükünü Rəbbə ver, Qoy sənə dayaq olsun. O heç vaxt salehə sarsıntı verməz. **23** Ey Allah, qanlı, hiyləgər adamları Qəbirə endirəcəksən. Onların ömrü yarıya çatmayacaq. Amma mən yalnız Sənə güvənirəm!

56 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Yonat elem rexoqim» üstə oxunan miktamı. Filiştilər onu Qat şəhərində yaxalayanda. Rəhm et mənə, ey Allah, İnsanlar sel kimi üstümə cumur, Gün boyu döyüşərək məni sixışdırırlar. **2** Gün boyu düşmənlərim sel kimi üstümə cumur, Əleyhimə qalxan məğrur döyüşcülər çoxdur. **3** Bu dəhşətli gündə Mən yalnız Sənə güvənirəm. **4** Vədinə görə Allaha həmd edirəm, Mən Allaha güvənirəm, qorxmuram; Fani insan mənə nə edə bilər? **5** Hər işimə onlar ziyan vururlar, Həmişə mənə qəsd-qərəz qururlar. **6** Xəlvət bir yerə yığılib hər addımımı izləyirlər, Pusqu qurub canımı almaq üçün gözləyirlər. **7** Günahlarına görə onları cəzalandır, Ey Allah, qəzəblə bu xalqları yerlə yeksan et. **8** Dərdlərimi saydın, Göz yaşlarını tuluguña yiğ. Bunlar Sənin kitabında yazılmayıbmı? **9** Mən Səni çağıranda düşmənlərim geri döñür, Bunu bilirəm, Allah mənim tərəfimdədir. **10** Vədinə görə həmd etdiyim Allaha, Vədinə görə həmd etdiyim Rəbbə, **11** Allaha güvənirəm və qorxmuram; Fani insan mənə nə edə bilər? **12** Ey Allah, Sənə olan əhədlərimə əməl etməliyəm, Sənə şükür qurbanı təqdim edəcəyəm. **13** Çünkü canımı ölümdən qurtardın, Ayaqlarımı büdrəməyə qoymadın, Belə ki Allahın hüzurunda, Həyatın nurunda dolanım.

57 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxuduğu miktamı. Şauldan qaçıb mağarada gizlənəndə. Mənə rəhm et, ey Allah, mənə rəhm et! Canımı götürüb Sənin yanına pənah gətirmişəm. Bələlər keçib-gedənəcən Qanadlarının altına sığınacağam. **2** Allah-Taalamı çağırıram, Mənim üçün hər şeyi verən Allahı çağırıram. **3** Göydən mənə qurtuluş göndərəcək, Başımı yemək istəyəni rüsvay edəcək. (Sela) Allah Öz məhəbbətini və sədaqətini göndərəcək. **4** Sanki aslanların arasındayam, Yandırıb-yaxan adamların arasında yatırıram. Dişləri nizədir, oxdur, Dilləri iti qılıncdır. **5** Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun! **6** Yolumda tələ qurub canımı üzdişlər, Mənə qazdıqları quyuya özləri düşdülər. (Sela) **7** Ey Allah, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb, möhkəm bağlanıb, Qoy ilahi oxuyum, Səni tərənnüm edim. **8** Ey mənim ruhum, oyan! Ey çəng və

lira, oyan! Qoy səhəri oyadım. **9** Ey Xudavənd, xalqlar arasında Səni şükür edəcəyəm. Ümmətlər arasında Səni tərənnüm edəcəyəm. **10** Məhəbbətin böyüküdür, göylərə çatır, Sədaqətin buludlara dəyir. **11** Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun!

58 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxuduğu miktamı. Ey qüdrətlilər, doğrudanmı ədalətlə danışırınsınız? Bəşər övladları üçün insafları hökm çıxarırsınız? **2** Xeyr, qəlbinizdən fitnə-fəsad çıxır, Bu dünyada əlinizdən zorakılıq gəlir. **3** Pis adamlar ana bətnindən belə, azğındırlar, Çəşiblər, doğulan gündən belə, yalançıdlar. **4** Onlar əfi ilan kimi zəhərlidirlər, Qulaqlarını tixayan gürzəyə bənzəyirlər. **5** Onlar ilan oynadanın səsinə gəlmir, Usta bir ovsunçu onu ovsunlaya bilmir. **6** Ey Allah, onların ağızlarındakı dişlərini qır, Ya Rəbb, bu gənc aslanların dişlərini çıxar. **7** Qoy onlar su kimi axıb yox olsun, Kaman üstündəki oxlarının ucları qırılsın. **8** İlbiz kimi gedərkən ərisinlər, Ölü doğulan körpələr kimi günəş nuru görməsinlər. **9** Ocaqda qazanlarını qızdırımdan əvvəl kol-kosları sovrulsun, Nə qurularından, nə də yaşlarından heç nə qalmasın. **10** Pislərdən qıisas alındığını görən salehlər şad olacaq, Ayaqlarını onların qanına batıracaq. **11** İnsanlar belə deyəcək: «Bəli, salehlər barlı olar, Həqiqətən, dünyanın hökmərəni olan bir Allah var!»

59 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxunan miktamı. Şaul onu öldürmək üçün evinə adam göndərib pusqu qoyanda. Ey Allahım, mənə düşmənlərimdən qurtar, Əleyhdarlarının əlinindən hifz et. **2** Məni şər iş görənlərdən xilas et, Məni qaniçənlərdən azad et. **3** Canımı almaq üçün məni güdürlər, Güclülər əleyhimə birləşiblər. Ya Rəbb, üsyankar, günahkar, **4** Təqsirkar olmadığım halda Onlar mənə qarşı qəti tədbir görürərlər. Bir oyan, halımı gör, yardım et, **5** Ya Rəbb, Ordular Rəbbi, İsrailin Allah! Bütün millətlərə cəza vermək üçün oyan, Xəyanətkar pislərin heç birinə rəhm etmə. (Sela) **6** Bu pis adamlar axşamüstü qayıdlırlar, Köpək kimi mirıldayırlar, Şəhərdə sülənib-dolaşırlar. **7** Gör dodaqlarından nələr töküllür, Ağızlarından qılınclar çıxır. Onlar zənn edirlər ki, eşidən yoxdur. **8** Lakin, ya Rəbb, Sən onlara gülürsən, Bütün millətlərə rişxənd edirsən. **9** Ey mənə qüvvət verən, Səni gözləyirəm! Ey Allahım, qalamsan, **10** Mənə məhəbbətini göstərirsən! Ey Allah, imdad

etmək üçün çıxacaqsan, Düşmənlərimin qırılmasını mənə göstərəcəksən. **11** Ey Xudavənd, Sənsən sıpərimiz! Xalqımızın yanında qalsın deyə Düşmənləri qırma, lakin gücndlə Onları dağıdaraq məglub et. **12** Günahkar dillərinə görə, Ağızlarının sözlərinə görə Təkəbbürlərin tələsinə özləri düşsünlər. Yağdırıldıqları lənətlərə görə, Dedikləri yalanlara görə **13** Onları qəzəbinlə məhv et, Məhv et, qoy bir nişanə qalmasın. Qoy insanlar bilsinlər: Allah səltənət sürür Yaqub nəslinin üzərində, Ta ucqarlar qədər yer üzərində. (Sela) **14** Bu pis adamlar axşamüstü qayıdlırlar, Köpək kimi mırıldayırlar, Şəhərdə sülənib-dolaşırlar. **15** Avara-vara gəzib yem axtarırlar, Doyunca tapmasalar, gecə boyu ulyayırlar. **16** Mən isə Sənin qüdrətini tərənnüm edəcəyəm, Sübh tezdən məhəbbətini mədh edəcəyəm. Çünkü Sən mənə qala olmusan, Dar günümdə mənim pənahımsan. **17** Ey mənə qüvvət verən, Səni tərənnüm edəcəyəm! Ey Allahım, qalamsan, Mənə məhəbbətini göstərirsən!

60 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şuşan-edut» üstə oxunan təlim miktamı. Davud Naharayim və Sova Aramlıları ilə döyüşərkən Yoav gedib Duz vadisində on iki min Edomlunu öldürəndə. Ey Allah, Sən bizi atmışan, Müdafıə qüvvələrimizi dağımışan. Bizə qəzəblənmisən, Bizi əvvəlki halimizə qaytar. **2** Yeri lərzəyə salmışan, Torpağını dağımışan. Yarıqlarını yenə bitişdir, Çünkü yer sarsılıb. **3** Öz xalqını çətinliyə salmışan, Şərab içirərkə bizi səndələtmisən. **4** Səndən qorxanlara isə bayraq vermişən, Qoy onu həqiqət naminə qaldırsınlar. (Sela) **5** Sevdiyin insanların xilas olması üçün Sağ əlinlə bizi qurtar, mənə cavab ver! **6** Allah Öz müqəddəs məskənidən belə söylədi: «Şekemi sevinclə bölüştürəcəyəm, Sukkot dərəsini bölgəcəyəm. **7** Gilead torpağı Mənimdir, Menaşə torpağı da Mənimdir, Efrayim başının dabilqəsidi, Yəhuda Mənim əsamdır. **8** Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir, Çarığımı ataraq Edomu tutacağam, Zəfər harayını Filiştə salacağam». **9** Kim məni istehkamlı şəhərə apara bilər? Kim mənə Edoma qədər yol göstərər? **10** Ay Allah, Sən niyə bizi atmışan? Ay Allah, qoşunlarımızla niyə yürüşə çıxmırsan? **11** Bizə düşmənin qarşısında imdad et, Çünkü insanın köməyi puçdur. **12** Allahın köməyi ilə igidlik edəcəyik, O, düşmənlərimizi tapdalayacaq!

61 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alatların müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ey Allah,

fəryadımı eşit, Duamı dirlə. **2** Düşkünlük qəlbimi alıb, Mən dünyanın ucqarından Səni çağırıram. Sən məni elçatmaz bir qayaya apar. **3** Çünkü Sən mənim pənahgahımsan, Düşmənə qarşı möhkəm qülləsən. **4** Qoy sonsuzadək çadırında yaşayım, Qanadlarının altında pənah tapım. (Sela) **5** Sən, ey Allah, etdiyim əhdı eşitdin, Adından qorxanlara təyin etdiyin payı mənə verdin. **6** Sən ömür ver, qoy padşahın yaşasın, illəri nəsillərdən-nəsillərə qədər uzansın. **7** Allahın hüzurunda daim taxtda otursun, Məhəbbət və sədaqət ver, onu qorusun. **8** Mənsə adını həmişə tərənnüm edəcəyəm, Hər gün əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm!

62 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru. Susan qəlbim yalnız Allahı gözləyir, Ondadır qurtuluşum. **2** Yalnız Odur qayam, qurtuluşum, O mənim qalamdır, mən əsla sarsılmaram. **3** İnsan divar kimi əyiləndə, Hasar kimi laxlayanda Nə vaxtadək üstünə hücum edəcəksiniz? Nə vaxtadək onu əzəcəksiniz? **4** Yalnız fikirləşirsiniz, onu nüfuzdan salaq, Çünkü yalandan zövq alırsınız. Diliniz xeyir-dua söyləsə də, Qəlbiniz lənət yağıdır. (Sela) **5** Ey qəlbim, sükütlə Allahı gözlə, Çünkü ümidiim Ondadır. **6** Qayam, qurtuluşum yalnız Odur, O mənim qalamdır, mən sarsılmaram. **7** Qurtuluşum, şərafim Allahə bağlıdır, Allah möhkəm qayam və pənahimdır. **8** Ey xalq, hər zaman Ona arxalan, Onun hüzurunda qəlbini açıb-boşalt, Çünkü Allah bizim pənahımızdır! (Sela) **9** Bəşər övladları yalnız bir nəfəsdir – İnsan övladları fanidir. Tərəzinin gözündə çakərkən hamisi yuxarı qalxır, Çəkisi bir nəfəsdən yüngül golir. **10** Həz zaman zoraklığınızı güvənməyin, Talan malına boş yerə ümid bağlamayın, Var-dövlətiniz artsa da, ona arxalanmayın. **11** Allah bir dəfə dedi, Bunu iki dəfə eşitdim: Qüdrət Allahındır, **12** Ey Xudavənd, məhəbbət Sənindir! Sən hər kəsa əmalına görə əvəz verirsən!

63 Davudun məzmuru. Yəhuda çöldündə olanda. Ey Allah, mənim Allahım Sənsən, Sənin üçün yaman qərəbsəmişəm. Quraq, cansıxıcı, susuz bir diyarda Sənsiz könlüm susuzdur. Bütün varlığımıla həsratini çakırəm. **2** Müqəddəs yerdə Səni seyr edirdim, Qüdrətinə, əzəmatini görürdüm. **3** Manım dilim Səni tərənnüm edir, Məhəbbətin bu həyatdan gözəldir. **4** Bütün ömrüm boyu Sənə alqış edəcəyəm, Əllərimi qaldırıb adınlə Səni səsləyəcəyəm. **5** Sanki yağlı yeməklə canım tox olacaq, Dilim Səni mədh edəcək, ağızım həmd oxuyacaq. **6** Yatanda belə, Səni

xtatırlayıram, Gecə növbələrində Səni düşünürəm. **7** Sən mənə kömək oldun, Qanadlarının kölgəsində Sənə mədh oxuyacağam. **8** Könlüm Sənə bağlanır, Sağ əlin məni möhkəm tutur. **9** Amma canımın qəsdinə duranlar Yerin dibinə batacaqlar, **10** Qılınçın ağızına tuş gələcəklər, Çaqqallara yem olacaqlar. **11** Amma padşah Allaha görə sevinəcək, Adına and içən hər kəs həmd söyləyəcək, Yalançıların isə ağızı yumulacaq.

64 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmu. Ey

Allah, eşit səsimi, Sənə şikayət edirəm, Həyatımı düşmən vahiməsindən qoru. **2** Pislərin fəndlərindən, Şər iş görənlərin vəlvələsindən Məni qoru. **3** Onlar qılınc kimi dillərini itiləyirlər, Kamanın üstünə ox kimi acı sözlərini qoyurlar, **4** Günahsız insana pusqu qurduqları yerlərdən Qəfildən, çəkimdən atırlar. **5** Bir-birlərini şər iş görməkdə cəsarətləndirirlər, Gizlənib tələq qurmaq üçün məsləhət edirlər, «Bunu kim görəcək?» deyirlər. **6** Fitnəkarlıqla qəsd qururlar və belə deyirlər: «Ustalıqla fənd işlətdik». İnsanın daxili, qəlbini görünməz. **7** Lakin Allah onlara ox atacaq, Onlar qəflətən yaralanacaq. **8** Öz dilləri özlərini yıxacaq, Onları görənlər başını bulayıb xor baxacaq. **9** Bütün insanlar qorxacaq, Allahın əməllərini bəyan edəcək, Onun işləri barədə düşünəcək. **10** Saleh insan Rəbbə görə sevinəcək, Ona pənah gətirəcək. Bütün ürəyidüz insanlar Rəbbə həmd edəcək!

65 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmu. Bir

ilahi. Ey Allah, Səni Sionda həmdlər gözləyir, Sənə edilən əhd yerinə yetiriləcək. **2** Ey duaları eşidən, Bütün bəşər hüzuruna gələcək. **3** Mən günaha batmışdım, Lakin Sən üsyankarlığımızı kəffarə edirsən. **4** Nə bəxtiyardır evinin həyətlərində yaşayın, Seçib Özünə yaxın etdiyin insan! Biz Sənin evinin, müqəddəs məbədinin Nemətləri ilə doyacağıq! **5** Sən ey qurtuluşumuzun Allahı, Zəhmlı işlərinə ədalətini göstərirsən, Bizə cavab verirsən. Sən yer üzünün bütün ucqarlarının, Ən uzaq dənizlərin belə, ümidişən. **6** Sən qüdrətə bürünmüsən, Qiyyūtənələ dağları möhkəmlətmisən. **7** Dənizlərin uğultusunu, Dalğaların gurultusunu, Ümmətlərin çaxnaşmasını Yatıran Sənsən. **8** Dünyanın ucqarlarında yaşayanlar Sənin əlamətlərinə mat qalırlar. Gündoğandan günbatanadək bütün insanlar Sənə mədh oxuyurlar. **9** Yer üzünün qayığsına qalib su verirsən, Onu çox məhsuldar edirsən. Ey Allah, çayın su ilə doludur, Torpağı taxıl üçün hazır edirsən. **10** Torpağın

şırımlarını sulayırsan, Aralarını bərkidirsən, Gur yağışla torpağını yumşaldırsan, Məhsuluna bərəkət verirsen. **11** Yaxşılıqlarınla tac qoyursan, Yollarından yağ damır, **12** Çöl otlqlarına töküür, Təpələr sevincə bürünür. **13** Çəmənlərin sürünlərə dolur, Dərələrinini taxıl bürüyür. Onlar cuşa gəlib tərənnüm söyləyir!

66 Musiqi rəhbəri üçün. Bir ilahi. Məzmur. Ey bütün dünya əhli, Cuşa gəlib Allaha nida edin, **2** Şərəfli ismini tərənnüm edin, Ona şərəfə həmd edin! **3** Siz Allaha belə deyin: «Əmallərin nə qədər zəhəmlidir! O qədər qüdrətlisən ki, Düşmənlərin qarşısında diz çökür! **4** Bütün dünya Sənə sacdə edir, Sənə tərənnüm edir, İsmini tərənnüm edir». (Sela) **5** Gəlin, Allahın işlərini, Bəşər əvladları üçün etdiyi zəhmli əməllərini görün. **6** Dənizi quruya çevirdi, Çayın sularını saxlayıb xalqını piyada keçirtdi. Biz Allaha görə sevinək! **7** Qüdrəti ilə əbədi səltənət sürər, Günahkarlar Ona qarşı qalxmasın deyə Göz qoyub millətlərə nəzarət edər. (Sela) **8** Ey xalqlar, Allahımıza alqış edin, Ona həmd edin, səsiniz eşidilsin! **9** Odur canımızı qoruyan, Ayağımızı büdrəməyə qoymayan. **10** Ey Allah, bizi sınaqdan keçirtdin, Sən bizi gümüş kimi təmizləyib saflaşdırın. **11** Sən bizi Öz torunla tutdu, Kürəyimizə ağır yük qoydu. **12** Sən insanları başımızın üstündən keçirtdin. Oda düşdük, suya düşdük, Axırda bizi Sən bolluğa çıxardın. **13** Sənin evinə yandırma qurbanları ilə gələcəyəm, Sənə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. **14** Dar gündə dilim bunları bəyan etdi, Mənim ağızmanı bu əhdləri söylədi. **15** Kökəldilmiş heyvanları Sənin üçün yandırma qurbanı verəcəyəm. Qoçların xoş tüstüsü Sənə sarı qalxacaq, Təkələri, öküzləri qurban gətirəcəyəm. (Sela) **16** Ey Allahan qorxanlar, gəlin, dinləyin, Onun mənə nə etdiyini sizə bəyan edim. **17** Ağzımla Onu səslədim, Dilimlə Onu mədh etdim. **18** Mən qəlbimdə təqsirə yer versəydim, Xudavənd məni eşitməzdi. **19** Lakin Allah məni dirlədi, Duamın səsini eşitdi. **20** Alqış olsun Allahal! Duamı rədd etmədi, Məndən məhbəbatını əsirgəmədi!

67 Musiqi rəhbəri üçün simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmur. Bir ilahi. Lütf edib, ey Allah, biza xeyir-dua ver, Üzün üstümüzə nur saçın! (Sela) **2** Qoy yer üzündə Sənin yolu, Bütün millətlər arasında qurtuluşun tanınsın. **3** Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin, Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin. **4** Qoy ümmətlər sevinclə Səni mədh etsin, Çünkü xalqlara insafla hökm edirsən, Yer üzündəki ümmətlərə yol

göstərişsən. (Sela) **5** Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin, Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin. **6** Yer üzü bəhrəsini verib, Allah, bizim Allahımız bizi bərəkət verib. **7** Allah bizi xeyir-dua verib. Qoy yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə olanlar Ondan qorxsun!

68 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Bir ilahi. Allah qalxın, qoy düşmənlər dağlsın, Ona nifrat edənlər qarşısından qaçın, **2** Pislər çəkilən tüstü kimi dağlsın, Alovun qarşısında mum kimi ərisin. Qoy onlar Allahın qarşısında məhv olsun. **3** Salehlər sevinsin, Allahın hüzurunda fərəhindən coşsun, Sevinib şad olsun. **4** Allaha ilahi oxuyun, İsmini tərənnüm edin, Buludlar üstünə minənə yol açın. İsmi Rəbdir, hüzurunda fərəhiniz çəgəlsin. **5** Öz müqəddəs məskənində olan Allah Yetimlərin atası, Dul qadınların müdafiəçisidir. **6** Allah kimsəsizlərə ev qurur, Əsirləri firavanlığa çıxarır, Günahkarlar isə quru yurdda yaşayır. **7** Ey Allah, Sən xalqının önündə gedərkən, Çölliükde yürüşə çıxarkən (Sela) **8** Sina dağındaki Allahın qarşısında, Allahın, İsrailin Allahının hüzurunda Yer lərzəyə gəldi, göydən yağış töküldü. **9** Ey Allah, yaxşıca yağışlar yağırdı, Solan torpaqlarını canlandırdı. **10** Xalqın orada məskən saldı. Ey Allah, xeyirxahlığına görə Məzlumlar üçün oranı Sən hazırladın. **11** Xudavənd əmr edir, Bir alay qadın Belə müjdə paylayır: **12** «Düşmən orduları qaçı! Padşahları qaçı! Evdə olanlar Talan malını paylayırlar. **13** Siz ağıllar arasında yatanda Qanadları gümüş kimi bərəq vuran, Tükləri isə qızıl kimi parlayan, Göyərçinə oxşayırsınız». **14** Külli-İxtiyar padşahları elə dağdı ki, Elə bil Salmon dağına göydən qar töküür. **15** Ey Başan dağı, Allahın dağı, Ey zirvələri çox olan Başan dağı! **16** Ey zirvələri çox olan dağlar, Allah məskən salmaq üçün seçdiyi dağa Niyə qıbtə ilə baxırsınız? Bəli, Rəbb orada əbədi yaşar. **17** Allahın döyük arabaları var Minlərlə, saysız-hesabsız. Xudavənd onlarla birgə Sinadan müqəddəs məskəninə gəlib. **18** Ya Rəbb Allah, Sən yüksək yerlərə çıxıb məskən saldin, Əsir etdiyin düşmənləri Özünlə oraya apardın, Sən bütün insanlardan, Hətta üsyankarlardan da xərac aldin. **19** Xudavəndə, Bizi qurtaran Allaha - Hər gün qayğı yükümüzü çəkənə alqış olsun! (Sela) **20** Allahımız azad edən Allahdır, Ölümən qurtaran Xudavənd Rəbdir. **21** Allah düşmənlərin kəlləsini, Günah içində yaşıyanların tüklü təpəsini əzəcək. **22** Xudavənd belə dedi: «Onları Başandan geri qaytaracağam, Dənizin

dibində olsalar belə, Oradan geri qaytaracağam. **23** Qoy ayaqların düşmənlərin qanına batsın, Bundan itlərinin dilləri də pay alıb yalasın». **24** Ey Allah, indi burada o zəfər yürüşün, Ey Allahım, Padşahım, müqəddəs yerə gəlişin görünür, **25** Öndə ilahi oxuyanlar, Arxalarından isə çalğıclar, Aralarında dəfçalan qızlar gəlir. **26** Ey İsrailin belindən gələnlər, cəmiyyət içində Allahınız Rəbbə alqış edin. **27** Qabaqda kiçik Binyamin qabiləsi gedir, Ardnıca çoxlu Yəhuda başçıları, Ondan sonra Zevulunun, Naftalinin başçıları gəlir. **28** Ey Allah, qüdrətini, Bizim üçün işlətdiyin qüvvətini göstər. **29** Yeruşəlimdəki məbədinə görə Sənə padşahlar xərac gətirir. **30** Qamışlıqda yaşayan heyvanları, Xalqların danaları ilə buğa sürüsünü tənbəh et. Bu gümüşpərəstləri təpiyinin altına sal, Davakar xalqları pərən-pərən et. **31** Misirdən Allahın hüzuruna elçilər gələcək, Kuşlular da Ona əl açacaqlar. **32** Ey dünya ölkələri, Allaha ilahi söyləyin. Xudavəndi tərənnüm edin, (Selə) **33** Göylərin, ulu göylərin üstüna minəni, Güclü səsən gurlayani dinləyin, **34** Allahın qüdrətini bəyan edin, Əzəməti İsrail üzərindədir, Onun qüdrəti göylərdədir! **35** Müqəddəs məkanında olan ey Allah, zəhmlisən! İsrailin Allahi Öz xalqına qüdrət, qüvvət verir. Allaha alqış olsun!

69 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şoşannim» üstə oxunan məzmuru. Ay Allah, məni qurtar, Su çıxıb boğazımacan, **2** Dərin bataqlığa batmaqdayam, Ayaq üstə durmağa yer yoxdur. Dərin sulara qərq olmuşam, Sellər məni aparrı. **3** Fəryad etməkdən taqatim kəsildi, Allahı gözləməkdən Boğazım qurudu, gözümün nuru söndü. **4** Boş yera mənə nifrat edənlər Başımın tükündən çıxdur. Haqsız yera mənə düşmən kəsilənlər, Məni məhv etmək istəyənlər qüvvətlidir. Oğurlamadığım şəyləri necə qaytara bilərəm? **5** Ey Allah, ağılsızlıq etdiyimi bilirsən, Günahlarım Səndən gizli deyil. **6** Ey Ordular Rəbbi Xudavənd, Səni gözləyənlər Mənə görə qoy utanmasınlar. Ey İsrailin Allahı, Səni axtaranlar Mənə görə qoy xəcalət içində qalmasınlar. **7** Sənin uğrunda üzərimə rüsvayçılıq töküldü, Üzümü xəcalət bürüdü. **8** Qardaşlarımı yad oldum, Anamın oğullarına özgə sayıldım. **9** Evinin qeyrəti məni yandırıb-yaxdı, Səni təhqir edənlərin rüsvayçılıq təhqirləri altında qaldım. **10** Oruc tutub ağlamağımı belə, Mənə rüsvayçılıq saydilar. **11** Mən çula bürünəndə Onlara söz oldum. **12** Darvazadakı adamlar məndən qeybət edirlər,

Sərxoşların dilinin nəğməsinə çevrildim. **13** Mənsə, ya Rəbb, Sənə dua edirəm. Ey Allah, münasib gördüğün zaman Bol məhəbbətinə görə mənə cavab ver, Çünkü qurtuluşuna etibar etmişəm. **14** Məni qurtar, bataqlığa batmayım, Qoy düşmənlərimdən, Dərin sulardan xilas olum. **15** Qoy sellər məni aparmasın, Dərinlik məni udmasın, Quyu üstümdə ağzını yummasın. **16** Ya Rəbb, mənə cavab ver, Çünkü məhəbbətin yaxşıdır. **17** Üzünü bu bəndəndən gizlətmə, Tez cavab ver, çünkü əzab çəkirəm. **18** Yetiş, canımı azad et, Məni düşmənlərimdən xilas et. **19** Başına gələn rüsvayçılığı, Biabırçılığı, xəcaləti bilirsən, Bütün yağıları qarşındadır. **20** Rüsvayçılıq qəlbimi qırdı, Gör necə biçarəyəm. Çox axtardım, halıma yanın tapılmadı, Hey axtardım, təsəlli verən olmadı. **21** Mənə yemək əvəzinə öd verdilər, Susayanda sirkə içirdilər. **22** Süfrələri onlar üçün tələ olsun, Müttəfiqləri üçün tor olsun. **23** Gözlerinə qara gəlsin, görməsinlər, Belləri onları lərzəyə salsın. **24** Qoy qəzəbin onların üzərinə yağsin, Qoy hiddətinin qızığını onları tutsun. **25** Düşərgələri viran olsun, Çadırları boş qalsın. **26** Çünkü Sənin vurdugun insəni təqib edirlər, Yaralıqlarının dərdini ona qaxıncı edirlər. **27** Bu təqsirkarları daha da təqsirkar çıxar, Səndən bəraət almasınlar. **28** Qoy adları həyat kitabından silinsin, Salehlərlə yanaşı yazılmısan. **29** Mən məzlmam, dərdliyəm, Ey Allah, Sənin qurtuluşun məni ucaltsın. **30** Allahın isminə ilahilərlə həmd oxuyacağam, Onu şükürlərlə ucaldaçağam. **31** Mal-qara qurbanından çox Bu, Rəbbin xoşuna galəcək, Buynuzlu, dirnaqlı bugadan çox Bu Ona xoş galəcək. **32** Bunu görən məzlmular qoy sevinsin, Ey Allahı axtaranlar, ürəyiniz dirçəlsin. **33** Çünkü Rəbb fəqirləri eşidir, Öz asır xalqına xor baxmır. **34** Göt, yer, dənizlər, oradakı canlılar Qoy Rəbbə həmd oxusunlar. **35** Çünkü Allah Sionu qurtaracaq, O, Yəhuda şəhərlərini bərpa edəcək. Onun xalqı oranı mülk edib məskən salacaq, **36** Ora qullarının övladlarına ırs olaraq qalacaq, Allahın ismini sevənlər orada sakin olacaq!

70 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun yadasalma məzmuru. Ey Allah, məni xilas et, Ya Rəbb, dadıma tez çat! **2** Canımın qəsdinə duranlar Qoy utanıb biabır olsunlar. Pis günümdən zövq alanlar Geri qovulub rüsvay olsunlar. **3** «Aha! Ahal» deyənlər Xəcalət içində çəşib-qalsınlar. **4** Lakin Səni axtaranlar Sənə görə qoy şad olub sevinsinlər, Verdiyin xilası

sevənlər Daim «Qoy ucalsın Allah!» desinlər. 5 Budur, bir məzəlum, bir fəqirəm, Ey Allah, Sən Özünü tez yetir. Köməyim, xilaskarım Sənsən, Ya Rəbb, ləngim!

71 Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm, Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma. 2 Məni ədalətinlə qurtar, xilas et, Qulağını mənə sarı döndər, məni azad et. 3 Mənə siğınacaq qaya ol, Qoy əmrinlə hər vaxt ora girib qurtulum. Çünkü qayam da Sən, qalam da Sənsən. 4 Ey Allahım, şər insanın əlindən, Haqsızın, zalimin pəncəsindən məni qurtar. 5 Ey Xudavənd, Sən mənim ümidişən, Ya Rəbb, gəncliyimdən bəri Sənə güvənmışəm. 6 Doğulduğum gündən bəri dayağımsan, Məni ana bətnindən dünyaya gətirmişən, Həmişə Sənə həmd edirəm. 7 Coxlarına qəribə bir şey oldum, Amma Sən mənim möhkəm siğınacağım oldun. 8 Sənə həmd etmək dilimdən düşməz, Daim Səninin izzətini düşünürəm. 9 Yaşa dolanda da məni rədd etma, Taqətdən düşəndə də məni tərk etmə. 10 Mənim barəmdə düşmənlərim belə söyləyir, Məni öldürmək istəyənlər belə məsləhətləşir, 11 Deyirlər ki, Allah onu tərk edib, Gəlin onu təqib edərək tutaq, Çünkü onu xilas edən yoxdur. 12 Ey Allah, məndən uzaq durma, Ey Allahım, dadıma tez çat! 13 Qoy məni ittiham edənlər utanıb məhv olsun, Bədxahalarımı xəcalət, rüsvayçılıq bürüsün. 14 Mənsə hər zaman Sənə ümid bağlayacağam, Sənə həmd oxuduqca oxuyacağam. 15 Gün boyu salehliyini, qurtuluşunu dilim bəyan edir, Onun ölçüsünü bilməsəm də. 16 Ey Xudavənd Rəbb, qüdrətinlə dolanıb-gəzəcəyəm, Sənin, yalnız Sənin salehliyini bəyan edəcəyəm. 17 Ey Allah, gəncliyimdən bəri mənə talim vermişən, Sənin xariqələrini indiyədək elan edirəm. 18 Yaşa dolub saçımı dən düşənə qədər Gələcək nəslə qüvvətini, Gələcək nəslin hər birinə qüdrətini Elan edəcəyəm. Ey Allah, məni tərk etmə. 19 Ey Allah, salehliyin göylər qədər ucadır, Böyük işlər görmüşən! Ey Allah, Sənin kimisi varmı? 20 Sən mənə çoxlu ağır əzablar versən də, Yenə məni dirçəldirsən, Yerin dibindən yenə məni çıxarırsan, 21 Hörmətimi artırmaqla Mənə yenə əmniyyət verirsən. 22 Ey Allahım, sədaqətinə görə Çəng çalib Sənə şükür edəcəyəm! Ey İsrailin Müqaddəsi, Səni lira ilə tərənnüm edəcəyəm! 23 Dilim, azadlıq verdiyin qəlbim Mədh oxuyub Səni tərənnüm edəcək, 24 Dilim daim salehliyindən söyləyəcək, Çünkü bədxahalarımın xəcalətdən üzləri qızarıb.

72 Süleymanın məzmuru. Ey Allah, padşaha ədalət ver, Şah oğluna salehlik ver. 2 Qoy Sənin xalqına salehliklə, Məzəlumlara ədalətlə hakimlik etsin. 3 Xalqın firavanlığı dağlardan aşın, Salehlər təpələri dolaşın. 4 Padşah xalq arasında olan məzəlumları qorusun, Fəqirləri xilas etsin, Zalımları əzsin. 5 Nə qədər günəş və ay varsa, Hər gələn nəsil qoy Səndən qorxsun. 6 Biçilən tarlaya yağış kimi, Torpağı suvaran gur yağış kimi tökülsün. 7 Bu padşahın ömrü boyu qoy salehlər çiçək açsın, Göyda ay durduqca qoy firavanlıq artsın. 8 Dənizdən-dənizə qədər, Fəratdan yer üzünü qurtaracağınadək hər yerdə hökmərənlik etsin. 9 Onun qarşısında köçəri xalqlar diz çöksün, Düşmənləri isə qoy yerə vurulsun. 10 Tarşışın və adaların padşahları ona xərac gətirsin, Səba və Seva padşahları ona bəxşş versin. 11 Qarşısında bütün padşahlar təzim etsin, Qoy bütün millətlər ona xidmət etsin! 12 Çünkü o imdad deyib çağırın fəqirləri, Məzəlumlari, köməksizləri qurtarır. 13 Yoxsula, fəqirə rəhm edir, Fəqirlərin canlarını azad edir. 14 Onları hədə-qorxudan, zorakılıqdan qurtarır, Onun gözündə bunların qanı qiyəmtlidir. 15 Yaşasın padşah! Qoy ona Səba qızılı verilsin, Qoy onun üçün durmadan dua edilsin, Hər gün ona xeyir-dua verilsin. 16 Qoy ölkənin zəmiləri bol olsun, Dağların başında dalğalansın. Bu ölkə Livan kimi məhsul versin, Qoy şəhərin əhalisi ot kimi bitsin. 17 Qoy padşahın adı əbədi qalsın, Gündən ömrü tək adı var olsun. Onun vasitəsilə insanlar xeyir-dua alınsın, Onu bütün millətlər bəxtiyar adlandırınsın! 18 Alqış olsun Rəbb Allahı, İsrailin Allahına, Xariqələrin yeganə yaradınanı! 19 Onun şərəfli adına əbədi alqış olsun, Bütün yer üzü Onun izzətinə bürünsün! Amin! Amin! 20 Yessey oğlu Davudun duaları burada sona çatır.

73 Asəfin məzmuru. Doğrudan da, İsrail üçün, Ürəyitəmiz olanlar üçün Allah xeyirxahdır. 2 Amma mənim ayaqlarım az qala büdrəmişdi, Addimlərim məni yixmişdi. 3 Pislərin firavanlığını görərkən Bu məğrurlara həsəd aparırdım. 4 Ölənədək onların ağruları yoxdur, Vücuqları atə-cana gəlib. 5 Onlar başqları kimi dərdə düşməzlər, Əzab çəkməzlər. 6 Çünkü təkəbbür onlar üçün boyunbağı kimidir, Zorakılıq libas kimi əyinlərini örtür. 7 Köklükdən gözləri dombalıb çıxır, Qəblərinin pis məqsədləri aşıb-dasıır. 8 Pis niyyətli sözləri ilə insanlara istehza edirlər, Onlara yuxarıdan baxıb hədə-qorxu gəlirlər. 9

Ağızlarını göylərin əleyhinə açırlar, Dillərinin sözləri dünyani gəzib-dolaşır. **10** Ona görə bütün xalq onları tərəfinə keçir, Sözlərini axıradək su kimi içir. **11** Deyirlər ki, Allah necə xəbər tutacaq? Haqq-Taala bundan necə xəbərdar olacaq? **12** Belədir pis adamlar, Daim arxayındırlar, var-dövlət artırırlar. **13** Məgər mən boş yerə qəlbimi təmizləmişdim, Günahsızlıq içində əllərimi yumuşdum? **14** Həmişə əziyyətə düşürəm, Hər sahər töhmətə rast gəlirəm. **15** Əgər «qoy mən də belə danışım» deyə düşünsəydim, Sənin övladlarına xəyanət edərdim. **16** Bunu anlamaq üçün düşünəndə Çətin bir iş kimi gözümə durdu. **17** Yalnız Allahın Müqəddəs məkanına girərkən Onların aqibətini dərk etdim. **18** Doğrudan da, onları sürüşkən yerə qoymusun, Onları məhvə yuvarlayırsan. **19** Onlar bir anda yox olacaqlar, Dəhşət içində itib-batacaqlar. **20** Yuxudan ayılanda röyalar unudular, Ey Xudavənd, Sənin oyanışına bu adamlar boş sayılacaq. **21** O vaxt könlük zəhərlənmışdı, Qəlbim dəlik-deşik olmuşdu. **22** Necə axmaq idim, dərrakəm yox idi, Qarşında sanki bir heyvan idim. **23** Amma daim Səninlə olmuşam, Mənim sağ əlimdən tutmuşan. **24** Nəsihatinlə mənə yol göstərirəm, Sonra məni şərəfə çatdıracaqsan. **25** Göylərdə Səndən başqa kimim var? Yer üzündə də Səndən başqa heç nə istəmirəm. **26** Cismim və ürəyim taqətdən düşsə belə, Daim, ey Allah, qəlbimin qüvvəti, nəsibimsən. **27** Budur, Səndən uzaq düşənlər məhv olurlar, Sənə xəyanət edənləri yox edirsən. **28** Mənim üçün Allaha yaxınlaşmaq yaxşıdır, Xudavənd Rəbbə pənah gətirmişəm, Ona görə bütün işlərini hamiya çatdıracağam!

74 Asəfin maskili. Ey Allah, niyə bizi əbədilik tərk etmişən? Otlığının sürüşünə niyə qəzəbin alovlanıb? **2** Yada sal keçmişdə satın aldığın icmanı, Özünə xalq etmək üçün azad etdiyin tayfanı, Həm də məskənin olan Sion dağını. **3** Əbədi viranələrə doğru get, Müqəddəs yerdə hər şeyi düşmən dağdırıb. **4** Səcdəgahının ortasında düşmənlər nərə çəkdilər, Bu yerə zəfər bayraqlarını keçirtilər. **5** Six meşəni budamaq üçün Balta qaldıran adamlara bənzəyirlər. **6** Müqəddəs yerin bütün oyma işlərini Baltalar və çəkicilər qırıb tökdülər. **7** Sənin Müqəddəs məkanına od vurdular, Adının sakın olduğu yeri uçurub murdarladılar. **8** «Bu xalqı biz birgə əzməliyik» deyə düşünərək Ölkdəki bütün sadəgahları yandırdılar. **9** Heç bir rəmzimiz görünmür, Daha peyğəmbərimiz

yoxdur. Kimsə bilmir, biz nə vaxtadək belə qalacağıq. **10** Ey Allah, nə vaxtadək düşmən Səni söyəcək? Yağı əbədilikmi Sənin adına küfr edəcək? **11** Axi nə üçün əlini geri çəkirsən? Çıxart qoynundan sağ əlini, onları məhv et. **12** Ey Allah, əzəldən Padşahımsan, Yer üzünə qurtuluşlar verirsən. **13** Sən dənizi Öz qüdrətinlə böldün, Dəniz əjdahalarının başlarını əzdin. **14** Sən Livyatannın başlarını əzdin, Onu çöl heyvanlarına yem etdin. **15** Sən bulaqlar açıb sellər axıtdın, Həmişəxar çayları isə qurutdu. **16** Gündüz də Sənindir, gecə də Sənin, Ayı və günəşini Sən yaratmışın. **17** Sən quru yerin bütün sərhədlərini qoysun, Həm yayı, həm qış yaratdırın. **18** Ya Rəbb, unutma, düşmən Səni söyür, Sənin adına axmaq bir xalq küfr edir. **19** Öz qumrunun canını yırtıcılara vermə, Məzlumlarının həyatını əsla unutma. **20** Özün bizimlə bağlığın əhdə bax! Zorakılıq yuvaları ölkənin hər zülmət yerinə dolub. **21** Qoyma əzabkeş yenə də rüsvay olsun, Qoy sənin adına məzлumlar və fəqirlər həmd oxusun. **22** Qalx, ey Allah, mübarizəni apar, Unutma ki, axmaqlar həmişə Səni söyür. **23** Düşmənlərinin səsini, Əleyhdarlarının daim yüksələn vəlvələsini unutma.

75 Musiqi rəhbəri üçün Asəfin «Al-taşxet» üstə oxunan məzmuru. Bir ilahi. Ey Allah, biz Sənə şükür edirik, Bizə doğma olan isminə şükür olsun, Xariqələrin bunu bəyan edir! **2** Allah deyir: «Müəyyən etdiyim zaman Mən insafla hakimlik edəcəyəm. **3** Yer və üzərindəkilər lərzəyə gələrkən Onu saxlayıb sütunlarından tutan Mənəm. (Sela) **4** Məğrurlara dedim: “Daha məğrurluq etməyin”, Pislərə dedim: “Güçünüzü göstərməyin, **5** Buynuz çıxartmayın, Dikbaş-dikbaş danişmayın”. **6** İnsanı yüksəltmək Nə şərqdən, nə qərbədən, nə də çöllərdən gəlir. **7** Hökm verən Allah isə Həm alçaldır, həm yüksəldir. **8** Rəbb əlində bir cam tutub, Onu ədvyyatlı, köpüklənən şərabla doldurub. Şərabından töküb dünyamın bütün pislərinə paylayacaq, Onlar da şərəbi dibinə qədər içib-qurtaracaq. **9** Mənsə daim bunu elan edəcəyəm, Yaqubun Allahına tərənnüm oxuyacağam. **10** Pis adamların buynuzları qırılacaq, Amma salehlərin qüvvəti artacaq.

76 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Bir ilahi. Allah Yəhudada şöhrətlidir, İsraildə Onun adı böyükdür. **2** Çardağı Salemdədir, Məskəni Siondadır. **3** Allah orada alovlu oxları, Qalxan-qılıncı və bütün silahları

qırdı. (Sela) 4 Ey Allah, şərəfli Sənsən, Ulu dağlardan da əzəmətlisən! 5 Cəsur ürəklilər talan oldu, Ölüm yuxusuna daldı, Bütün cəngavərlərin əlləri sustaldı. 6 Ey Yaqubun Allahi, Sənin məzəmmətindən Arabaçlılar və atlar uyumuş qaldı. 7 Sən zəhmlişən, Sən! Qəzəblənəndə qarşında kim dura bilər? 8 Öz hökmünü göylərdən elan etdin, Yer vahimələndi və səsini kəsdi. 9 Onda, ey Allah, hökm çıxarmaq üçün, Dünyadakı məzəlmlərin hamısını qurtarmaq üçün qalxdın. (Sela) 10 Qəzəbli insanlar belə, Sənə şükür edir, Qəzəbdən qurtulanları Özünə bağlayırsan. 11 Allahınız Rəbbə əhd edin və yerinə yetirin, Ey bütün ətraf xalqlar, o Zəhmli Olana xərac gətirin. 12 O, hökmədarların nəfəsini kəsər, Dünya padşahlarını vahimələndirər.

77 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Asəfin məzmuru.

Allahi səsləyirəm, fəryad edirəm, Allahi səsləyirəm, O məni dirlər. 2 Dar günümədə Xudavəndi axtarıram, Bütün gəcə durmadan, Kənlüm ovunmadan Ona əl açmışam. 3 Allahi yada salarkən təlaşa düşürəm, Dərindən fikirləşəndə ruhdan düşürəm. (Sela) 4 Qoymursan gözlərimi yumum, Üzgünlükdən danışa bilmirəm. 5 Düşünürəm keçən günləri, Ötən dövranı, illəri. 6 Oxuduğum ilahi gecələr yadına düşür, Ürəyimdə düşünəndə könlüm məndən soruşur: 7 «Xudavənd məni əbədilikmi tərk edib? Bir daha məndən razi qalmayacaqmı? 8 Məhəbbəti həmişəlik qurtardımı? Vədi nəsildən-nəslə qədər sona çatdimi? 9 Allah rəhm etməyi unudubmu, Mərhəmətinin yerini qəzəb tutdumu?» (Sela) 10 Dədim: «Bu mənim üçün bələdir, Haqq-Taala daha gücünü göstərmir». 11 Ya Rəbb, Sənin əməllərini yada salıram, Bəli, xatırlayıram, ta qədimdən xariqələr göstərmisən. 12 Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm, Əməllərin barədə xəyala dalıram. 13 Allahın yolu müqəddəsdir. Allah kimi böyük hansı allah var? 14 Xariqələr yaradan Allah Sənsən, Xalqlar arasında qüdrətini göstərmisən. 15 Əl uzadıb xalqını, Yaqub, Yusif övladlarını azad etmişən. (Sela) 16 Ey Allah, sular Səni gördü, Səni görən sular qorxdu, Hətta ümmanlar lərzəyə gəldi. 17 Buludlar yağışa döndü, Göylərdən gurultular eşidildi, Hər tərəfə oxların töküldü. 18 Qasırğanın içindən ildirüm çaxdı, Şimşəklər yer üzünə işiq saçdı, Yer lərzəyə gəlib sarsıldı. 19 Sən dənizdə, ümman sularda yol açdin, Amma ayaq izlərin məlum olmadı. 20 Sən Musa və Harunun əli ilə Xalqını bir sürü kimi aparmışdin.

78 Asəfin maskili. Ey xalqım, təlimimi dinləyin, Dilimdən çıxan sözləri eşidin. 2 Ağzımı bu məsələ açıb Keçmişdəki müəmmaları bəyan edəcəyəm. 3 Bunları eşitmışık, bilirik, Bizə atalarımız nəql edib. 4 Bunu onların nəvələrindən gizlətməyəcəyik; Rəbbin həmdə layiq işlərini, Onun qüdrətini, etdiyi xariqələri Gələcək nəsillərə söyləyəcəyik. 5 Rəbb öyüd vermək üçün Yaqub nəslinə - İsrailə bir təlim qoydu. Atababalarımıza əmr etdi ki, Bu təlimi övladlarına öyrətsin. 6 Qoy gələcək nəsil də bilsin, Gələcəkdə doğulacaq övladlar da Balalarına bu təlimi verə bilsin. 7 Qoy ümidişlərini Allaha bağışınlar, Allahın işlərini unutmasınlar, Əmrlərini yerinə yetirsinlər. 8 Qoy atababaları kimi olmasınlar, Çünkü onlar dikbaş, üsyankar bir nəsil idi. Allaha ürəkləri dönük, Könülləri vəfəsiz idi. 9 Efrayim övladları ox-kamanla silahlandılar, Amma döyüş günü tez geriyə qayıtdılar. 10 Allahın əhdini pozanlar belə etdirələr, Sənin qanunlarını yaşamaq istəmədilər. 11 Allahın işlərini, Göstərdiyi xariqələrini unutdular. 12 Allah Misir torpağında, Soan bölgəsində, Ata-babalarının gözleri öndə xariqələr göstərmişdi. 13 Dənizi yarıb onları keçirmişdi, Suları divar kimi saxlamışdı. 14 Onlara gündüz buludla, Bütün gecə şəfəq saçan alovla yol göstərmişdi. 15 Çöldə qayaları yarmışdı, İçsinlər deyə ümman kimi bol su çıxarmışdı. 16 Qayadan suları sel kimi çıxarmışdı, Bu suları çaylar kimi axıtmışdı. 17 Amma onlar günah etməyi davam etdirildilər, Səhrada Haqq-Taala yarşı üsyankar oldular. 18 İştahaları artdı, yemək tələb etdirələr, Ürəklərində Allahi sınaqça çəkdilər. 19 Allahın əleyhinə belə danişdilar: «Məgər Allah çöldə süfrə qura bilər? 20 Nə olsun qayaya vuranda sular axdı, Sellər aşib-daşdı. Görəsən O, çörək verə bilərmi? Xalqına ət verə bilərmi?» 21 Rəbb bunu eşidərkən qəzəbləndi, Yaquba qarşı alovunu yerə tökdü, İsrailə qarşı hiddəti artdı. 22 Çünkü onlar Allaha inanmirdilər, Onun qurtuluşuna arxalanmirdilər. 23 Bununla belə, uca səmaya əmr etdi, Göylərin qapılarını açdırdı. 24 Onlara yemək üçün manna yağırdı, Göylərin taxılımı verdi. 25 İnsan mələklərin çörəyindən yedi, Onlara doyunca yemək verildi. 26 Göylərdə şərq küləyini əsdirdi, Qüdrəti ilə cənub küləyini gətirdi. 27 Başlarına toz kimi ət yağırdı, Onlara dənizdəki qum qədər quşlar göndərdi. 28 Düşərgələrinin ortasına, Qaldıqları yerin ətrafına səpələdi. 29 Onlar doyunca, çox yedi, İştahaları çəkən şeyləri onlara verdi. 30 Lakin iştahaları qurtarmamış, Yemək ağızlarında olarkən 31

Allah onlara karşı hiddətini artırdı, Ətli-canlılarını qırdı, İsrail ığidlərini vurub yerə sərdi. **32** Bununla belə, günahlarını davam etdirdilər, Onun xariqələrinə inanmadılar. **33** Buna görə də günlərini puç etdi, Dəhşətlə ömürlərini sona yetirdi. **34** Ölənləri görüb Allahı axtardılar, Geri döniüb Allahı səylə aradılar. **35** Yadlarına düşdü ki, Allah onların Qayası idı, Allah-Taala onların Satinalanı idı. **36** Lakin ağızları ilə Ona yaltaqlanırdılar, Dilləri ilə Ona yalan danişirdılar. **37** Qəlblərində Ona qarşı dönük olmuşdular, Əhdinə vəfəsiz çıxmışdır. **38** Allah isə rəhmlidir, günahı bağışlayır, Günahkarı yox etmir. Dəfələrlə qəzəbini saxlayır, Hiddətini tamamilə oyanmağa qoymayırlar. **39** Yada saldı ki, onlar yalnız bəşərdir, Onlar əsən, geri dönməyən küləyə bənzəyir. **40** Neçə dəfə sahrada Ona qarşı üsyankar oldular, Neçə dəfə çöllükdə Onu kədərləndirdilər! **41** Allahı döna-döna sinadılar, İsrailin Müqəddəsinin xətrinə dəydilər. **42** Xatırlamadılar Onun qüdrətini, Düşməndən azad etdiyi günü, **43** Misirdə göstərdiyi əlamətləri, Soan bölgəsində göstərdiyi möcüzələri. **44** Misirlilər sulardan içə bilməsinlər deyə Suları qana döndərib çaylardan axıtmışdı. **45** Onları göndərdiyi mozalanlara yem etmişdi, Göndərdiyi qurbağalar ölkələrini xarabaya çevirmişdi. **46** Əkinlərini tırtillara, Zəhmətlərinin bəhərini çeyirktələrə vermişdi. **47** Üzümlərini dolu ilə, Firon ənciri ağaclarını şaxta ilə məhv etmişdi. **48** Naxırlarını dolu ilə, Sürülərini şimşəkla qırmışdı. **49** Onların üzərinə qızğın qəzəbini, Hırsını, hiddətini, dərdləri, Bir qoşun ölüm mələklərini tökmüşdü. **50** Qızğın qəzəbinə yol açmışdı, Əsirgəmədən canlarına ölüm vermişdi, Həyatlarına bəla gətirmişdi. **51** Hər Misirlinin ilk oğlunu, Ham nəslindən hər kişinin belindən gələn ilk oğlunu qırmışdı. **52** Öz xalqını isə qoyun kimi oradan çıxarmışdı, Çöldən onları sürü kimi aparmışdı. **53** Onları qorxudan uzaq, asayış içində aparmışdı, Düşmənləri isə dənizdə qərq olmuşdu. **54** Onları Öz müqəddəs torpağına, Sağ əli ilə aldığı dağlar diyarına gətirdi. **55** Onların qarşısından başqa millətləri qovdu, Torpaqlarını da İsrail qabilələrinə mülk olaraq payladı, Yaşamaq üçün yurd-yuvalarını onlara verdi. **56** Lakin onlar Allah-Taalaını sinadılar, Ona qarşı üsyankar oldular, Göstərişlərinə əməl etmədilər. **57** Ataları kimi dönüklük və xəyanət etdilər, Xarab kamandan atılan ox kimi ayrı getdilər. **58** Onu səcdəgahları ilə qəzəbləndirdilər, Onu yonma bütələri ilə qısqandırdılar. **59** Bunları eşidən Allah əox

hiddətləndi, İsraili tamamilə rədd etdi. **60** İnsanlar arasında qaldığı çadırını, Şilodakı məskənini tərk etdi. **61** Qüdrətini əsərətə, Şərəfini düşmən əlinə təslim etdi. **62** Öz xalqını qılınçdan keçirdi, Öz ırsini qəzəbina düşçər etdi. **63** İgidləri alov uddu, Nişanlı qızlara toy çalınmadı. **64** Kahinləri qılınclarla qırıldı, Arvadları dul qaldı, gözlərinin yaşı qurudu. **65** Ə zaman Xudavənd yuxulu insan kimi oyandı, Sanki şərabın təsirindən ayılan bir pəhləvəndir. **66** Düşmənlərini vuraraq geri atdı, əbədi olaraq onları rüsvay etdi. **67** Yusifin nəslini rədd etdi, Efrayim qəbiləsini seçmədi. **68** Yəhuda qəbiləsini, Sevdiyi Sion dağını seçdi. **69** Öz Müqəddəs məkanını səma kimi, əbədi qurduğu dünya kimi tikdi. **70** Çoban olan qulu Davudu seçdi, Onu qoyun ağıllarından götürdü. **71** Əmlilik quzuların qayğısına qalanı gətirdi, Xalqı Yaqub nəslinin və Öz ırsı İsrailin çobanı etdi. **72** Davud onları kamil ürkələ otardı, Əlindən galən məharətlə onları irəli apardı.

79 Asəfin məzmuru. Ey Allah, millətlər Sənin mülküə giriblər, Müqəddəs məbədini murdar ediblər, Yeruşəlimi viranəliyə çeviriblər. **2** Qullarının cəsədini göydəki quşlara yem ediblər, Məminlərinin ətini yerdəki heyvanlara veriblər. **3** Yeruşəlimin hər tərəfində onların qanı axıdılıb, Onları dəfn edən yoxdur. **4** Qonşularımızın tənə hədəfinə döndük, Ətrafdakılarıız tərəfindən ələ salınıb lağ edildik. **5** Ya Rəbb, nə vaxtacan, Yoxsa əbədilikmi bu qəzəbindən dönməyəcəksən, Qısqanlılıdan od tutub yanacaqsan? **6** Səni tanımayan millətlərin, ısmını çağırmayan ölkələrin üstünə hiddətini tök. **7** Çünkü onlar Yaqub nəslinin başını yeyiblər, Yurd-yuvasını viranəyə çeviriblər. **8** Ata-babalarımızın günahını boynumuza qoyma, Nə qədər alçalmışq, mərhəmətini bizə tez göstər. **9** Ey bizi qurtaran Allah, ısmın şərəfinə Sən bizə yardım et, Günahlarımıza kəffarə edərək ısmın naminə Sən bizi xilas et. **10** Niyə millətlər «Həni onların Allahı?» desinlər? Qullarının tökülən qan qisasının alınmasını Qoy gözümüz görsün, millətlər də bilsinlər. **11** Qoy əsirlərin ah-naləsi hüzuruna çatsın, Ölümə aparılanları böyük qüdrətinlə qoru. **12** Ey Xudavənd, Sənə tənə vuran bizim qonşuların Tənələrini yeddi qat artıq kökslərinə qaytar. **13** Biz Sənin xalqın, otlagının sürüşüyük, əbədilik Sənə şükür edərik, Nəsildən-nəslə qədər həndlərini bəyan edərik!

80 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Şoşannim» üstə oxunan şəhadət məzmuru. Ey İsrailin Çobanı,

Yusif nəslinə sürü kimi Baxan, qulaq as! Ey keruvlar üstündə Oturan, nurunu saç! 2 Efrayim, Binyamin, Menaşə qəbilələrinin önündə Qoy qüvvətin oyansın, gəl, bizi qurtar! 3 Ey Allah, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçılıb bizi qurtar! 4 Ya Rəbb, ey Ordular Allahi, nə vaxtəcan Xalqının duasından qəzəblənəcəksən? 5 Onlara çörək yerinə göz yaşı yedirdin, Onlara bolluca göz yaşı içirdin. 6 Qoşularımızla bizi çəkışmaya vadar etdin, Düşmən bizi ələ salıb gülür. 7 Ey Ordular Allahi, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçılıb bizi qurtar! 8 Misirdən tənək fidanı gətirərək Qovduğun millətlərin torpağında əkdi. 9 Bunun üçün sahə hazırlamışdin, Tənək rişələni ölkəni bürdü. 10 Budaqları dağlara, Böyük sidr ağaclarına kölgə saldı. 11 Dənizə qədər qolbudaq atdı, Zəq atıb Fərat çayına çatdı. 12 Bəs niyə ətrafdakı hasarını uçurdun? Budur, yoldan keçən hər kəs məhsullarını qoparır, 13 Tənəyi meşənin qabanları korlayır, Onu çöl heyvanları çeynəyir. 14 Ey Ordular Allahi, dən, göydən bax, Bu tənəyi gör, qayğısına qal. 15 Axı bu fidanı sağ əlinlə əkmisən, Kökünə qüvvət vermisən. 16 Tənəyini kəsib yandırınlar Qəzəbli məzəmmətinlə qoy yox olsunlar! 17 Sənin əlin, sağ əlin Öz seçdiyin adamı - Qüvvət verdiyin bəşər oğlunu qorusun. 18 Qoy Səndən döñüb ayrılmayaq, Bizi ələ yaşıt ki, ismini çağırıq. 19 Ya Rəbb, ey Ordular Allahi, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçılıb bizi qurtar!

81 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Gittit» təstə oxunan məzəmuru. Qüvvətimiz olan Allahi mədh edin, Yaqubun Allahına cuşa gəlib nida edin! 2 İlahi oxuyun, Dəfi, xoş avazlı lıramı və çəngi çalın. 3 Təzə Ay mərasimində, ay bədirlənəndə, Bizim bayram gündündə Şeypur çalın! 4 Çünki bu, İsrail üçün verilən qaydadır, Yaqubun Allahının hökmüdür. 5 O, Misir əleyhinə çıxanda Yusif nəslinə belə bir öyüd verib. Naməlum bir səs eşitdim: 6 «Onun ciyinlərini bu yüksək qurtarıram, Qoy əlləri bu ağır səbətdən azad olsun. 7 Dar gündündə Məni çağırıdın, Mən də səni qurtardım. Gurlayaraq tufan içindən sənə cavab verdim, Meriva sularında səni sinadım. (Sela) 8 Ey xalqım, dinlə, xəbərdarlıq edirəm, Ey İsrail, kaş ki Məni dinləyəydin! 9 Aranızda özgə allah olmasın, Yad allaha kimsə səcda qılmasın. 10 Rəbb Allahınız Mənəm, Mən sizi Misir torpağından buraya gətirmişəm. Ağzını yaxşı aç, Doyunca yemək verirəm. 11 Lakin xalqım səsimi eşitmədi, İsrail nəslə Məni istəmədi. 12 Onların inadkar qəlbərinə izin

verdim ki, Necə istəyirlər, elə gəzsinlər. 13 Kaş ki xalqım Mənə qulaq asayıdı, İsrail nəslə Mənim yolumla gedəydi! 14 Bir anda düşmənlərini yerə sərərdim, əlimi yağılarının üstünə qaldıradım. 15 Mən Rəbbə nifrat edənlər Mənə boyun əyərdi, əbədi olaraq vaxtları belə keçərdi. 16 Sizə taxılın ələsini yedirərdim, Sizi qayadan axan balla bəsləyərdim.

82 Asəfin məzəmuru. Allah Öz toplantısında durub, Hökmünü verərək allahlar arasında deyir: 2 «Nə vaxtadək nəhaq hökm verəcəksiniz, Pislərə tərəfkeşlik edəcəksiniz? (Sela) 3 Yoxsulun və yetimin işinə ədalətlə baxın, Məzəlumin və fəqirin haqqını verin. 4 Yoxsul və möhtacları qurtarın, Pislərin əlindən onları azad edin. 5 Nə bilirsınız, nə də ki anlayırsınız! Yerin təməlləri sarsılır, qarənlıqda dolanırsınız. 6 Demişəm: "Siz allahlarsınız, Hər biriniz Haqq-Taala övladlarınız". 7 Lakin insan kimi ölcəcəksiniz, Adı bir hökmər kimi torpağa düşəcəksiniz». 8 Ey Allah, qalx, dünyaya hakim ol, Çünkü bütün millətlərə Sən sahib olacaqsan!

83 Bir ilahi. Asəfin məzəmuru. Ey Allah, susub səssiz durma! Ey Allah, sakit olma! 2 Budur, düşmənlər qiyamət qoparır, Sənə nifrat edənlər Sənin əleyhinə qalxır. 3 Xalqına qarşı fənd işlədirlər, Sənin qoruduqlarına qarşı birgə qərara gəlirlər. 4 Deyirlər: «Gelin, onları millət olmasın deyə məhv edək, İsrailin adı xatırlanmasın deyə onları yox edək». 5 Ürəkləri bir olaraq qərara gəliblər, Sənə qarşı bunlar əhd ediblər: 6 Edomlular, İsmaillilər, Moavlilar, Həcərlilər, 7 Geval, Ammon, Amaleq, Filiş və Sur əhalisi. 8 Aşşur da onlara qoşulub, Lutun övladlarına kömək edir. (Sela) 9 Başlarına gətir Midyanlılara etdiklərini, Qişon vadisində Sisranın, Yavinin başına gətirdiklərini. 10 Onlar En-Dorda həlak oldular, Torpaq üçün peyin oldular. 11 Əsilzadələrini Orev və Zeev kimi et, Bütün ağalarını Zevah və Salmunna kimi et. 12 Onlar demişdilər: «Allahın otlqlarına sahib olaq». 13 Ey Allahım, onlarısovrułan toza, Küleyin süpürdüyü saman qırıntısına çevir. 14 Meşəni yandırın od kimi, Dağları alışdırın alov kimi 15 Onları tufanınlə qov, Qasırğanla dəhşətə sal. 16 Ya Rəbb, onların üzünü xəcalətə bürü, Qoy Sənin ismini axtarsınlar. 17 Əbədilik utanaraq vəlvələyə düşsünlər, Rüsvay olub yox olsunlar. 18 Bilsinlər ki, Sənin ismin Rəbdir, Bütün yer üzündəancaq Sən Haqq-Taalasan!

84 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Gittit» üstə oxunan məzmuru. Ey Ordular Rəbbi, məskənin nə qədər əzizdir, 2 Qəlbim Rəbbin həyatının həsratındadır, Könlüm, cismim var olan Allaha mədh oxuyur. 3 Ey Ordular Rəbbi, Padşahım, Allahım, Qurbangahının yaxınında sərçələr yurdalar, Qaranquş bala çıxartmaq üçün yuva qurar. 4 Nə bəxtiyardır evində yaşıyanlar, Daim Sənə həmd oxuyanlar! (Sela) 5 Nə bəxtiyardır Səndən qüvvət alanlar, Qəlbində Sionu ziyan etməyi arzulayanlar! 6 Baka vadisindən keçərkən Onlara çəgləyən bulaqlar görünər, ilk yağışdan ora gölməçələrə bürünər. 7 Bu adamlar getdikcə qüvvət alırlar, Sionda Allahın hüzurunda olarlar. 8 Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, duamı dirlə, Ey Yaqubun Allahı, qulaq as! (Sela) 9 Ey Allah, biza sıpər olana bax, Məsh etdiyinin üzüntüne bax! 10 Sənin həyatında keçən bir günüm Başqa yerdə keçən min günümdən yaxşıdır. Allahımın evinin keşiyində dayanmağım Pislərin çadırında rahat ömür sürməkdən yaxşıdır. 11 Axı Rəbb Allah günəşdir, sıpədir, Rəbb lütf və şərəf verir, Xeyirxahlığını düz yolla gedənlərdən əsirgəmir. 12 Ey Ordular Rəbbi, Sənə güvənən nə bəxtiyardır!

85 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Ya Rəbb, ölkədən razi qaldın, Yaqub nəslini bəxtəvər günlərə qaytardın. 2 Xalqının təqsirlərini bağışladın, Bütün günahlarını əfv etdin. (Sela) 3 Sən bütün hirsini uddun, Qızğın qəzəbini yatırın. 4 Ey bizi qurtaran Allah, Bizə bəxtəvər günlərimizi qaytar. Bizə qarşı hiddətindən əl çek. 5 Əbədilikmi biza acığın tutacaq? Qəzəbin nəsildən-nəslə qədərmi uzanacaq? 6 Xalqın Səndən sevinc alsın deyə Bizi yena dirçəltməyəcəksənmi? 7 Ya Rəbb, biza məhəbbətini göstər, Bizi xilas et. 8 Rəbb Allah nə söyləsə, dirləyirəm. Sözləri xalqına, möminlərinə sülh bəyan edər ki, Onlar öz cahalatlərinə dönməsinlər. 9 Bəli, Rəbb Ondan qorxanları qurtarmaq üçün, Ehtişamını ölkəmizdə saxlamaq üçün yaxınlaşır! 10 Məhəbbətlə həqiqət bir-birinə qovuşacaq, Salehliklə əmin-amanlıq bir-biri ilə öpüşəcək. 11 Həqiqət yerdə bitib-göyərəcək, Ədalət göylərdən baxacaq. 12 Bəli, Rəbb ən yaxşı şeyləri göndərəcək, Torpağımız bol məhsul verəcək. 13 Ədalət Rəbbin önündə addımlayır, Qədəmləri üçün çığır salar.

86 Davudun duası. Ya Rəbb, mənə qulaq asib cavab ver, Çünkü mən məzlumam, fəqirəm. 2 Möminəm,

Sən özün məni qoru, Ey Allahım, Sənə güvənən bəndəni qurtar. 3 Rəhm et mənə, ey Xudavənd, Çünkü bütün gün Səni səsləyirəm! 4 Bu bəndənin qəlbini sevindir, Ey Xudavənd, Sənə ürəyimi təqdim edirəm. 5 Çünkü Sən, ey Xudavənd, xeyirxahsan, bağışlayan Sənsən, Səni səsləyənlərin hamısı üçün məhəbbətin boldur. 6 Ya Rəbb, duamı dinlə, Yalvarışlarının səsinə qulaq as. 7 Dar gündə Səni səsləyirəm, Bilirəm ki, mənə cavab verərsən. 8 Ey Xudavənd, allahlar arasında Sənin kimisi yoxdur, əməllərin kimi əmal yoxdur. 9 Ey Xudavənd, yaratdığı millətlərin hamısı hüzuruna geləcək, Sənin ismini izzətləndirərək səcdə edəcək. 10 Çünkü əzəmətli, xariqələr yaradan Sənsən, Yeganə Allah Sənsən! 11 Ya Rəbb, mənə yolunu göstər, Sənin həqiqətinə addımlayım. Qəlbimi səmimi et, Qoy Sənin ismindən qorxum. 12 Ey Xudavənd Allahım, bütün qəlbimlə Sənə şükür edəcəyəm, Daim ismini izzətləndirəcəyəm. 13 Çünkü mənə olan məhəbbətin böyükür, Canımı ölürlər diyarına enməkdən qurtardın. (Sheol h7585) 14 Ey Allah, lovgalar əleyhimə qalxır, Bir dəstə zalim canımı almaq üçün məni axtarır, Səni qarşılarda görmür. 15 Ey Xudavənd, Sən rəhmlı, lütfkar Allahsan, Hədsiz səbirlisən, məhəbbətin və sədaqətin boldur. 16 Sən mənə baxıb rəhm et, Bu bəndənə Öz gücündən ver, Kənizinin oğlunu xilas et. 17 Xeyirxahlığından mənə bir əlamət göstər, Qoy mənə nifrat edənlər görüb utansınlar. Çünkü, ya Rəbb, mənə kömək edirsən, Könlümə təsəlli verirsən.

87 Qorah övladlarının məzmuru. Bir ilahi. Müqəddəs dağlar Rəbbin şəhərinin təməlidir, 2 Yaqubun bütün məskənlərindən çox Sionun darvazaları Ona əzizdir. 3 Ey Allahın şəhəri, Haqqında bu şanlı sözləri deyirlər: (Sela) 4 «Məni tanıyanların içindən Rahavin, Babilin adını çəkəcəyəm. Həm də Filiş, Sur, Kuş barədə Deyiləcək: "Bunlar da bu yerdə doğulub". 5 Bəli, Sion barədə deyiləcək: "Onların hamısı bu yerdə doğulub, Haqq-Taala buranı sarsılmaz edəcək". 6 Rəbb xalqları siyahida qeyd edəndə yazacaq: "Bunlar bu yerdə doğulub". (Sela) 7 Oxuyanlar, rəqs edənlər belə deyəcəklər: "Səndə mənim üçün hər cür çeşmə var"».

88 Bir ilahi. Qorah övladlarının məzmuru. Musiqi rəhbəri üçün Ezrahlı Hemanın «Maxalat leannott» üstə oxunan maskili. Ya Rəbb, ey məni qurtaran Allah, Gecə-gündüz Sənə yalvarıram! 2 Qoy duam Sənə çatınsın, Qulaq as naləmə. 3 Bəlalardan canım boğazımı gəldi, Həyatım ölürlər diyarına yaxınlaşır.

(Sheol h7585) 4 Qəbirə düşənlərin içinde sayılırəm, Sənki məndə taqət qalmayıb. 5 Elə bil ölürlər içində düşmüşəm, Yaddaşından silinmişəm, Köməyindən əlimi üzmişəm, Məzarda yatan meyitlər kimiyəm. 6 Məni dərin qəbirə, Dərin, qaranlıq bir yerə saldin. 7 Qəzəbin üstümə gəldi, Təlatümün tamamilə məni əzdi. (Selə) 8 Tanışlarımı məndən uzaqlaşdırın, Onlarda mənə qarşı ikrəh yaratdırın. Qapalı qalmışam, çıxa bilmirəm, 9 Bu zülmündən gözlərimin nuru sönürlər. Ya Rəbb, hər gün Səni çağırıram, Sənə əl açıram. 10 Xarıqələrini ölürlərəm göstərəcəksən? Kölğələrmi qalxıb Sənə şükür edəcək? (Selə) 11 Məhəbbətin məzardamı, Sədaqətin Hələk yerindəmə bəyan olunacaq? 12 Xarıqələrin qaranlıqdamı, Ədalətin unudulma diyarındamı tanınacaq? 13 Mən isə, ya Rəbb, Səni imdada çağırıram, Duam hər səhər hüzuruna qalxır. 14 Ya Rəbb, niyə məni rədd edirsən? Niyə məndən üzünü gizlədirsən? 15 Mən uşaqlıqdan məzəlumam, ölümcül haldayam, Göstərdiyin dəhşətlərdən çərəsiz qalmışam. 16 Qəzəbin üzərimdən basır, Verdiyin vahimələrdən məhv oluram. 17 Bunlar sel kimi məni dövrəyə salır, Bunlar birgə həmişə başımın üstünü alır. 18 Yarımı, yoldaşımı məndən uzaqlaşdırırmışan, Yalnız qaranlıqla həmdəm olmuşam.

89 Ezrahlı Etanın maskili. Ya Rəbb, daim məhəbbətindən nəğmə oxuyacağam, Sənin sədaqətini dilim hər nəslə deyəcək. 2 Deyirəm ki, məhəbbətin əbədiyashardır, Sədaqətin göylər qədər sarsılmazdır. 3 Dedin: «Öz seçdiyimlə əhd kəsmişəm, Qulum Davud üçün belə and içmişəm: 4 “Mən nəslini əbədi sarsılmaz edəcəyəm, Sülaləni taxtında sonsuzadək yaşadacağam”». (Selə) 5 Ya Rəbb, göylər Sənin xarıqələrinə şükür etsin, Mütqəddəslər camaati arasında sədaqətinə həmd edilsin. 6 Göydə Rəbbin tayı-bərabəri varmı? İlahi varlıqlar arasında Rəbbin bənzəri varmı? 7 Mütqəddəslər məclisində Allah çox zəhmlidir, ətrafında olanların hamisindən O heybətlidir. 8 Ya Rəbb, Ordular Allahı, Sənin tək qüdrətli varmı? Səni sədaqətin bürüyüb. 9 Sən qabarən dənizə hökm edirsən, Aşib-daşan dalğaları yatırırsan. 10 Sən Rahavi əzib leşini çıxardın, Qüvvətli qolunla düşmənləri dağtdın. 11 Göylər Sənin, yer üzü Sənin, Qurdüğün yer üzündə hər şeyin təməlini qoymusan. 12 Sən şimalı, cənubu yaratırsan, Tavor və Xermon adına mədh oxuyur. 13 Qolun nə qədər qüvvətlidir,

Sağ əlin ucadır, əllərin qüdrətlidir! 14 Salehlik və ədalət taxtının təməlidir, Məhəbbət və sədaqət öündə gedir! 15 Bayram şənliyində olan xalq nə bəxtiyardır! Ya Rəbb, onlar Sənin üzünün nurunda gəzər. 16 İsminə görə daim sevinirlər, Salehliyinə görə şərəfə çatırlar. 17 Onların ehtişamı, qüvvəti Sənsən. Sənin lütfündən gücümüz artır. 18 Çünkü səpərimiz Rəbdəndir, Padşahımız ısrailin Mütqəddəsidi. 19 Keçmişdə bir görüntü ilə Möminlərinə belə söylədin: «Bir cəngavərə kömək etdim, Xalqın içindən onu seçib yüksəltdim. 20 Qulum Davudu tapdim, Mütqəddəs yağımla onu məsh etdim. 21 Əlim daim onu möhkəmləndirəcək, Qulum ona qüvvət verəcək! 22 Düşmən ona qalib gələ bilməz, Fitnəkarlar ona zülm edə bilməz. 23 Qarışındakı düşmənləri qıracağam, Ona nifrat edənləri vuracağam. 24 Yanında sədaqətim, məhəbbətim olacaq, Gücü ismimlə artacaq. 25 Dənizlərə əlini, Çaylara sağ əlini çatdıracağam. 26 Məni çağırıb deyəcək: “Atamsan, Allahımsan, Məni xilas edən Qaya Sənsən!” 27 Mən də ilk oğul haqqını ona verəcəyəm, Onu yer üzünü ən uca padşahı edəcəyəm. 28 Ona daim məhəbbətimi göstərəcəyəm, Sadiq qalib əhdimi pozmayacağam. 29 Onun nəslini əbədi yaşadacağam, Göylər darduqca taxtını saxlayacağam. 30 Övladları qanunumu atsalar, Hökmərimə görə yaşamasalar, 31 Qaydalarımı pozsalar, Əmrlərimə əməl etməsələr, 32 Bu qanunsuzluqlarını kötəklə cəzalandıracağam, Təqsirlərini qamçı ilə tənbəh edəcəyəm. 33 Amma yenə də məhəbbətimi atmaram, Sədaqətimi yalan olmağa qoymaram. 34 Öz əhdimi pozmaram, Dilimdən çıxan sözləri dəyişmərəm. 35 Mütqəddəsliyim naminə bir dəfə and içmişəm: Davuda yalandan söz verməyəcəyəm. 36 Sülaləsi taxtda əbədi qalacaq, Taxtı hüzurunda günəş kimi duracaq. 37 Ay kimi – Göydəki etibarlı şahid kimi sabit qalacaq». (Selə) 38 Amma, ya Rəbb, məsh etdiyin padşaha qəzəblənmisən, Sən onu rədd etmisən, ona arxa çevirmisən. 39 Qulunla bağladığın əhddən imtina etmisən, Tacını toz-torpağa atıb bulaşdırımsan. 40 Bütün divarlarını yıxmışan, Qalalarını vıran etmişən. 41 Yoldan keçənlər oranı soyub-talayırlar, Qonşuları ona tənə vururlar. 42 Onun düşmənlərinin sağ əlini yuxarı qaldırmışan, Bütün yağılarını sevindirmişən. 43 Qılincinin ağızını kütləşdirmişən, Onu döyüşdə qaldırmamışan. 44 Onu şərəfdən salmışan, Taxtını yerlə yeksan etmişən. 45 Nə tez onu gəncliyindən saldin, Onu xəcalətə büründün. (Selə) 46 Ya Rəbb, nə vaxta qədər, Yoxsa əbədilikmi bizdən gizlənəcəksən,

Od tutub qəzəbdən yanacaqsan? **47** Ömrümün nə tez keçdiyini xatırla, Bütün bəşər övladlarını nə fani yaratmışan! **48** İnsanlar arasında ölüm görməyən kimdir? Kim canını ölülər diyarının pəncəsindən qurtarar? (Sela) (Sheol h7585) **49** Ey Xudavənd, əvvəlki məhəbbətin harada qaldı? Çünkü bu barədə Davuda sədaqətlə and içdin. **50** Ey Xudavənd, unutma, gör bu bəndən necədir, Köksümdə nə qədər xalqın tənəsini gəzdirirəm. **51** Ya Rəbb, düşmənlarının etdiyi təhqirləri, Məsh etdiyinin yoluna vurduqları tənələri daşıyıram. **52** Rəbbə əbədilik alqış olsun! Amin, Amin.

90 Allah adəmi Musanın duası. Ey Xudavənd, bütün nəsillərdən bəri Bizə pənah yeri olmusan. **2** Dağlara təvəllüd verməmişdən əvvəl, Kainatı, dünyani doğmazdan əvvəl əzəldən axıradək Allah Sənsən. **3** İnsanları torpağa çevirirən, Deyirsən: «Qoy bəşər övladları toza dönsün». **4** Sənin gözündə min il ötən bir günə, Bir gecə növbəsinə bənzər. **5** İnsanları silirsən, çəkilirlər, Elə bil ki yuxudurlar. Sanki sübh çağrı yerdə bitən otdurlar, **6** Səhər boy atar, çiçək açar, Axşamsa solar, quruyar. **7** Qəzəbindən məhv olur, Hiddətindən valveləyə düşürük. **8** Hüzurunda təqsirlərimizi üzə çıxarmışan, Gizli günahlarımıza üzünün işığını salmışan. **9** Ömür-günümüz Sənin qəzəbin altında keçir, illərimiz bir nəfəs tək tükənir. **10** Yetmiş il ömür sürərik, Sağlam olsaq, səksənə yetişərik. Ən yaxşı çağımız belə, zəhmətlə, kədərlə keçir, Ömrümüz tez bitir, uçub-gedir. **11** Axi qəzəbinin gücünü kim dərk edə bilər? Hirsinin vahiməsini kim duya bilər? **12** Bizə öyrət nə qədər ömrümüz var, Qoy qalbimiz hikmətli olsun. **13** Əl çək, ya Rəbb! Nə vaxtadək qəzəbindən dönməyəcəksən? Sən qullarına rəhm et. **14** Səhər-səhər bizə doyunca məhəbbət göstər, Qoy ömrümüz boyu sevinib fərəhlənək. **15** Bizi zülmə saldığın günlər qədər, Bəlaya düşdürüümüz illər qədər sevindir. **16** Əməllərin qullarına, Əzəmətin övladlarına görünsün. **17** Ey Xudavənd Allahımız, bizimlə xoş rəftar et, Əllərimizin zəhmətini uğurlu et, Bəli, bizim əllərimizin zəhmətini uğurlu et.

91 Haqq-Taalanın pənahında yaşayan, Külli-İxtiyarın kölgəsində oturan insan **2** Rəbb haqqında belə söyləyir: «O mənim sığınacağımdır, qalamdır, Allahımdır, Ona güvənirəm». **3** Bil ki, O səni ovçunun tələsindən, Ağır xəstəliyə düşüb ölməkdən qurtarar. **4** Səni qanadlarının altına alar, Pərlərinin altında sığınacaqsan. Sədaqəti qalxanın, sıpərin olar. **5**

Nə gecənin kabusundan, Nə də gündüz atılan oxdan, **6** Nə zülmətdə dolanan ağır xəstəlikdən, Nə də günorta məhvədici qırğından qorxmazsan. **7** Yanında min nəfər, Sağında on min nəfər qırılsa, Sənə xətər dəyməz. **8** Gözlərinlə baxacaqsan, Pislərin cəzasını görəcəksən. **9** «Ya Rəbb, sığınacağımsın!» dediyin üçün, Haqq-Taalaaya siğindiğin üçün **10** Şərə düber olmazsan, Bəla çadırından uzaq qaçar. **11** Allah sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Gedəcəyin hər yerdə səni qorusunlar, **12** Səni əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin. **13** Şiri, gürzəni ayaqlayarsan, Gənc aslanı, əfi ilanı tapdalayarsan. **14** «Mən Rəbbi sevdiyinə görə onu azad edəcəyəm, İsmimi tanıldıguna görə onu yüksəldəcəyəm. **15** Məni çağırırkən ona cavab verəcəyəm, Dar günündə ona yar olacağam, Onu xilas edib şərəfə-səna çatdıracağam. **16** Onu uzun ömürlə doyduracağam, Ona qurtuluşumu göstərəcəyəm».

92 Məzmur. Sənbə günü üçün bir ilahi. Nə yaxşıdır Rəbbə şükür etmək, Ey Haqq-Taala, isminə tərənnüm söyləmək, **2** Hər səhər məhəbbətini elan etmək, Hər gecə sədaqətini bəyan etmək, **3** On telli alətin avazı ilə, Çəngin, liranın sədasi ilə oxumaq. **4** Çünkü, ya Rəbb, əməllərinlə məni sevindirmisən, Əllərinin işlərinə görə Səni mədh edirəm. **5** Ya Rəbb, Sənin işlərin nə qədər əzəmətlidir, Sənin fikirlərin dərindən dərindir! **6** Nadan insan bunu heç vaxt bilməz, Axmaq insan bunu dərk etməz: **7** Pislər ot kimi bitsə də, Bütün şər iş görənlər çiçəklənsə də, əbədilik yox olacaqlar. **8** Amma, ya Rəbb, Sən əbədi ucasan. **9** Ya Rəbb, düşmənlerin mütləq qırılacaq, Bütün şər iş görənlər darmadağın olacaq. **10** Sən mənə çöl öküzü kimi güc vermişən, Başına təzə zeytun yağı çəkmişən. **11** Düşmənlerimin yerə sərilməsini gözlərinlə gördüm, Bədxahalarımın can verməsini qulaqlarımla eşitdim. **12** Salehlər xurma ağacı kimi göyərir, Livandakı sidr ağacı kimi böyükür. **13** Onlar Rəbbin evində əkilib, Onlar Allahımızın həyətində göyərir. **14** Qocalanda da bar verəcəklər, Təravətli, yamaşıl qalacaqlar, **15** Belə deyəcəklər: «Rəbb haqqdır, O mənim qayamdır, Onda haqsızlıq yoxdur».

93 Rəbb hökmranlıq edir, əzəmət libasıdır, Rəbbin libasına qüdrət qurşanib. Dünya möhkəm durub, sarsılmazdır. **2** Ya Rəbb, taxtın əvvəldən qurulub, əzəldən var olan Sənsən. **3** Ya Rəbb, sellər çağlayır, Şirildən sellər çağlayır, Uğuldayan sellər çağlayır. **4** Gur suların uğultusundan da, Dənizin güclü

dalgalanmasından da, Ucalarda olan Rəbb qüdrətlidir!

5 Ya Rəbb, öyüdlərin tamamilə etibarlıdır, Evinə müqəddəslik əbədi olaraq yaraşır.

94 Ya Rəbb, qisas alan Allah! Ey qisas alan Allah, nurunu saç! **2** Ey dünyanın Hakimi, qalx, Təkəbbürlülərin əvəzini ödə! **3** Ya Rəbb, nə vaxtadək pislər – Axı nə vaxtadək pislər sevincdən cuşa gələcəklər? **4** Dillərindən lovğa sözlər tökültür, Bütün şər iş görənlər öyünlərlər. **5** Ya Rəbb, xalqını əzirlər, Sənin irsindən olan adamlara zülm edirlər. **6** Dul qadını və qəribi öldürürler, Yetimləri qırırlar. **7** Belə deyirlər: «Rəbb heç nə görmür, Yaqubun Allahı heç nə dərk etmir». **8** Dərk edin, ey xalqın nadanları! Ey axmaqlar, nə vaxt ağaclar gələcəksiniz? **9** Qulaqları yaradan eşitməzmi? Gözlərə quruluş verən görməzmi? **10** Məgər millətlərə təlim verən, insanlara bilik öyrədən tənbeh etməzmi? **11** Rəbb insanın düşüncələrini görər, Bunların boş olduğunu bilər. **12** Ya Rəbb, bəxtiyar o insandır ki, ona təlim vermişən, Öz qanununu öyrətmisən! **13** Pislər üçün qəbir qazilanadək Onu dar gündən çıxarıb dinclik verəcəksən. **14** Çünkü Rəbb xalqını Özündən ayırmaz, İrsini Öz əlindən verməz. **15** Yenə ədalətli hökmərlər çıxarılaçaq, Ürəyidüz olanlar haqqın ardınca gedəcək. **16** Kim mənim üçün pislərə qarşı durar? Şər iş görənlərə qarşı kim müdafiəçim olar? **17** Əgər Rəbb köməyim olmasaydı, Canım sükut diyarına vaxtsız köçərdi. **18** Mən «ayağım büdrəyir» deyən zaman, Ya Rəbb, mənə məhəbbətinlə dayaqsan. **19** Mən daxilən çox narahat olarkən Təsəlli verərək məni fərəhəndirirsən. **20** Qanun bəhanəsi ilə şər quran əzazil hökmərlərdən Sənə yoldaş olarmı? **21** Əlbir olub salehlərin canına qəsd qururlar, Məhkum edib təqsirsiz qanına bais olurlar. **22** Amma Rəbb mənə qala oldu, Allahım mənə sığınacaq bir qaya oldu! **23** Pislərin şər işlərini başlarına gətirəcək, Pisliklərinə görə onları yox edəcək, Bəli, Allahımız Rəbb onları yox edəcək!

95 Gəlin Rəbbi mədh edək, Bizi qurtaran Qayaya sevincdən cuşa gələrək nida edək, **2** Şükür edərək hüzuruna gedək, Cuşa gəlib ilahilərlə Ona nida edək! **3** Axı Rəbb böyük Allahdır, Bütün allahlar üzərində əzəmətli Padşahdır. **4** Yerin dərin qatları Onun əlindədir, Həm də dağların zirvələri Onundur, **5** Onunkudur dəniz, Özü yaratmış, Torpağı əlləri qurmuş! **6** Gəlin Ona səcdə edək, əyilək, Bizi yaradan Rəbbin hüzurunda diz çökək. **7** Çünkü O, Allahımızdır, Biz Onun

otlağının xalqıyıq, əlinin altındaki sürüsüyük. Əgər bu gün Onun səsini eşitsəniz, **8** «Qoy ürəkləriniz Merivada olduğunuz kimi, Səhradəki Massada keçən gündə olduğu kimi inadkar olmasın. **9** Orada atalarımız Məni sinadılar, əməllərimi görsələr də, Məni yoxladılar. **10** Qırx il o nəsildən zəhləm getdi. Dedim: «Onlar azığın ürəkli xalqdır, Yollarımı tanımır». **11** Buna görə qəzəblənib and içmişəm: «Onlar Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər»».

96 Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun, Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun, **2** İsminə alqış edin, Rəbbə ilahi oxuyun, Xilaskar olduğunu hər gün müjdələyin. **3** Ehtişamını millətlərə elan edin, Xariqələrini bütün xalqlara bəyan edin! **4** Axı Rəbb əzəmətli dir, bol həmdə layiqdir, O bütün allahlardan daha zəhmlidir. **5** Bütün özgə xalqların allahları bütəldir, Lakin göyləri yaradan Rəbdir. **6** Ehtişam və əzəmət hüzurundadır, Müqəddəs məkanında gözəlliklə qüdrət var. **7** Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin – İzzəti, qüdrəti Rəbbə verin, **8** Adına layiq izzəti Rəbbə verin, Həyətinə girib təqdimlər verin. **9** Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin, Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə gəlin! **10** Millətlərə belə elan edin: «Rəbb hökmənləriq edir, O, dünyani sarsılmaz və möhkəm qurub, O, insafla xalqların hökmünü verəcək». **11** Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun, Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın, **12** Çöllər və çöldə yaşayanlar fərəhənsin, Meşədəki bütün ağaclar mədh söyləsin **13** Rəbbin hüzurunda! O gəlir, dünyanın hökmünü vermək üçün gəlir, Yer üzünün hökmünü ədalətlə, Xalqların hökmünü həqiqətlə verəcək!

97 Rəbb hökmənləriq edir, qoy yer üzü şadlıq etsin, Qoy bütün adalar sevinsin. **2** Buludlar və zülmət Onun ətrafindadır, Salehliklə ədalət taxtının təməlidir. **3** Onun öündən alov çıxar, ətrafindəki düşmənləri yandırıb-yaxar. **4** Şimşəkləri dünyaya işq saçar, Yer üzü bunu görəndə sarsılar. **5** Dağlar Rəbbin hüzurunda – Bütün yer üzünün Sahibinin hüzurunda mum tək əriyər. **6** Göylər salehliyini bəyan edər, Əzəmətini bütün xalqlar görər. **7** Bütün büt pərəstlər, Xeyirsiz bütlərlə öyünlənlə rüsvay olacaq! Ey bütün allahlar, Rəbbə səcdə edin! **8** Ya Rəbb, Sənin hökmərlərini Sion eşidib sevinir, Yəhuda qızları cuşa gəlir. **9** Çünkü bütün yer üzərində, Ya Rəbb, Haqq-Taala Sənsən! Bütün allahların üzərində Sən nə qədər yüksəksən! **10** Ey Rəbbi sevənlər, şərə nifrət edin! O, möminlərinin

canını qoruyar, Onları pislərin əlindən qurtarar. **11** Salehlərin üstüne nur tökürlər, Ürəyidüz olanların üstüne sevinc səpilər. **12** Ey salehlər, Rəbbə görə sevinin, Onun müqəddəs adına şükür edin!

98 Məzmur. Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun, Çünkü O, xariqələr yaratdı. O, sağ əli ilə, Öz müqəddəs qolu ilə zəfərlər qazandı. **2** Rəbb zəfərini bəyan etdi, Millətlərin gözündə salehliyini aydın göstərdi. **3** İsrail nəslinə Göstərdiyi məhəbbətini və sədaqətini xatırladı. Yer üzünən qurtaracağına dək hər yerdə Allahımızın zəfərini gördü. **4** Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida et, Birdən nida edin, mədh, tərənnüm səsini ucaldın! **5** Rəbbi lira ilə - Lira ilə, ilahi bir səsə tərənnüm edin! **6** Kərənay, şeypur səsi ilə, Padşah olan Rəbbin hüzurunda cuşa gəlin, Ona nida edin! **7** Qoy dənizin və dənizdəki canlıların, Yer üzü və orada yaşayanların səsi ucalsın. **8** Onun hüzurunda qoy çaylar əl çalsın, Dağlar birgə mədh oxusun! **9** Çünkü Rəbb dünyaya hökm etmək üçün gəlir. Yer üzünə ədalətlə, Xalqlara insafla hökm edəcək!

99 Rəbb hökmranlıq edir, qoy xalqlar titrəsin, O, keruqlar üstündəki taxtındadır, qoy yer üzü lərzəyə gəlsin! **2** Sionda olan Rəbb əzəmətlidir, O bütün xalqların üzərindədir, yüksəkdədir. **3** Qoy böyük, zəhərli adına şükür etsinlər! O müqəddəsdir! **4** Ey ədalətsevər güclü Padşah, insafi bərinqərər edən Sənsən, Yaqub nəslinə ədalət və salehliyi göstərmisən. **5** Allahımız Rəbbi ucaldın, Ayaqlarına düşüb səcdə qılın, O müqəddəsdir! **6** Onun kahinləri arasında Musa ilə Harun olub, Onun adını çağırınlar arasında Şamuel olub. Onlar Rəbbə yalvararkən O cavab verərdi. **7** Bulud sütununun içindən onlarla danışdı, Onun göstərişlərinə, Onlara verdiyi qaydalarına bağlı qaldılar. **8** Ya Rəbb Allahımız, Sən onlara cavab verdin, Pis əməllərinin cəzasını versən də, Bağışlayan Allah olduğunu onlara göstərdin. **9** Allahımız Rəbbi ucaldın, Müqəddəs dağında Ona səcdə qılın, Çünkü Allahımız Rəbb müqəddəsdir!

100 Şükran məzmu. Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida edin, **2** Sevinclə Rəbbə qulluq edin, Mədh oxuyaraq Onun hüzuruna gəlin! **3** Rəbb Allahdır, siz bunu bilin, O bizi yaradıb, biz Ona aidik, Xalqıq, otlağında otardığı sürüyük. **4** Dərgahına şükürlərlə, Həyətlərinə həmdlərlə gəlin. Ona şükür edin, İsmiə

alqış söyleyin. **5** Rəbb nə yaxşıdır, məhəbbəti əbədidir, Sədaqəti nəsillərdən-nəslə çatır!

101 Davudun məzmu. Məhəbbətini, həqiqətini tərənnüm edəcəyəm, Ya Rəbb, Sənə ilahi söyleyəcəyəm! **2** Kamillik yolunda müdrik olacağam. Sən yanima nə zaman gələcəksən? Təmiz ürəklə evimdə yaşayacağam, **3** 1yrənc şeylərdən gözümü çəkəcəyəm. Azğınların işlərinə nifrat edirəm, Qoymaram məndən yapışın. **4** Əyri ürəkdən döñəcəyəm, Şəri tapdalayacağam. **5** Qonşusuna gizlincə böhtan atanı susduracağam, Yuxarıdan baxan lovgə insana döza bilmərəm. **6** Gözüm ölkənin sadıq insanlarına baxar, Qoy onlar yanımızda yaşasın. Kamillik yolu ilə gedənlər qulluğumda dayanar. **7** Fırıldaqçıları sarayında yaşamağa qoymaram, Yalançını hüzurumda dayanmağa qoymaram. **8** Hər səhər ölkədəki pisləri yox edəcəyəm, Bütün şər iş görənləri Rəbbin şəhərindən kəsib atacağam.

102 Bir məzlumun duası. Taqətdən düşüb Rəbbin hüzurunda şikayətlənəndə. Ya Rəbb, bu duama qulaq as, Qoy fəryadım Sənə çatsın. **2** Nə olar, dar günümdə üzünü məndən gizlətmə, Qulaq as, Səni çağırarkən mənə tez cavab ver. **3** Günlərim tüstü kimi çəkilir, Sümüklərim elə bil yanıb közə dönür. **4** Ürəyim kəsilib atılan ot kimi saralıb-solur, Cörək yemək belə, yadımdan çıxır. **5** Ah-zar çəkməkdən Bir dəri, bir sümük qalmışam. **6** İndi çöldəki yapalağa bənzəyirəm, Viranəlik bayqusu kimi yəməm. **7** Gözümə yuxu getmir, Damda tənha qalan bir quşa bənzəyirəm. **8** Bütün gün düşmənlərim mənə təhqir edir, Mənə istehza edənlər adımla lənət oxuyur. **9** Yeməyim cörək yerinə kül olub, İcmayım göz yaşına qarışır. **10** Çünkü qəzəbindən, hiddətindən Mənə götürüb bir tərəfə atmışam. **11** Günlərim axşamın kölgəsi kimi keçir, Bir ot kimi quruyuram. **12** Lakin Sən, ya Rəbb, əbədi taxtında ayləşmişən, Sənin şöhrətin nəsildən-nəslə deyiləcək. **13** Sən qalxıb Sionu mərhəmət edəcəksən, Zamanını təyin etdin, indi ona lütf ediləcək. **14** Çünkü Sənin qulların onun daşlarını əziz tuturlar, Onun toz-torpağına necə də acıylar. **15** Millətlər Rəbbin ismindən, Dünyanın bütün padşahları Onun əzəmətindən qorxacaqlar. **16** Rəbb Sionu yenidən bərpa edəcək, Əzəmətində görünəcək, **17** Yoxsulların duasına qulaq asacaq, Yalvarışlarına xor baxmayacaq. **18** Sonrakı övladları Rəbbə həmd etsin deyə Qoy gələcək nəsil üçün belə yazılsın: **19** «Rəbb müqəddəs

yüksəklidən, Göylərdən yer üzünə nəzər saldı; **20** Əsirlərin naləsini eşitmək üçün, Ölümə aparılanları azad etmək üçün». **21** Ona görə Rəbbin ismini Sionda elan edəcəklər, Yeruşəlimdə Ona həndlər söyləyəcəklər **22** Rəbbə xidmət etmək üçün galərkən, Xalqlar, ölkələr bir yerə gələrkən. **23** Yolda ikən Rəbb gücümüz azaltdı, O, ömrümüz qisaltdı. **24** Dedim: «Ey Allahım, canımı alma, ömrümün yarısıdır, Sənin illərin nəsillərdən-nəsillərə çatır». **25** Yerin təməlini əzəldən qurmusən, Göylər Sənin əllərinin işidir! **26** Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan, Hamısı paltar kimi köhnələcək, Onları geyim kimi dəyişdirəcəksən, Keçib-gedəcəklər. **27** Amma Sən dəyişməzsən, illərin tükənməzdir. **28** Qullarının övladları yaşayacaq, Nəvə-nəticələri hüzurunda dayanacaq.

103 Davudun məzmuu. Rəbbə alqış et, ey könlüm,

  Ey bütün varlığım, Onun müqəddəs adına alqış et! **2** Rəbbə alqış et, ey könlüm, Unutma etdiyi yaxşılıqları: **3** Odur bütün təqsirlərini əfv edən, Bütün xəstəliklərinə şəfa verən. **4** Odur həyatını məzara düşməkdən qurtaran, Məhəbbətin, mərhəmətin tacını başına qoyan. **5** Odur ömrü boyu səni bərəkəti ilə doyduran, Səni təzələyib gənc, gümrəh qartala oxşadan. **6** Rəbb bütün miskinlər üçün Haqq və ədalət edir. **7** Yollarını Musaya, Əməllərini İsrail övladlarına göstərib. **8** Rəbb rəhmlı və lütfkarlı, Hədsiz səbirli və bol məhəbbətlidir. **9** Həmişə töhmətləndirməz, Qəzəbi sonsuza qədər sürməz. **10** Bizimla günahlarımıza görə davranmaz, Təqsirlərimizin əvəzini çıxmaz. **11** Çünkü göylər yerdən nə qədər ucadırsa, Ondan qorxanlara olan məhəbbəti o qədər böyükdür. **12** Nə qədər şərq qərbədən uzaqdırsa, Qanunsuzluqlarımızı bızdən o qədər uzaqlaşdırıb. **13** Ata övladlarına rəhm etdiyi kimi Rəbb də Ondan qorxanlara elə rəhm edir. **14** Çünkü necə yarandığımızı bilir, Torpaqdan düzəlməyimizi unutmur. **15** İnsanınsa ömrü bir ota oxşar, Çəmən gülləri kimi çiçək açar, **16** Üstündən yel əsərkən yox olur, Yerində izi belə, qalmır. **17** Rəbbin isə Ondan qorxanlara olan məhəbbəti, Onların övladlarına olan salehliyi əzəldən var, bu əbədi qalacaq. **18** Onun əhdinə vəfa edənlərə bunları göstərir, Qayda-qanunlarını yerinə yetirənləri unutmur. **19** Rəbb taxtımı göylərdə qurub, Hər yerdə hökmranlıq edir. **20** Rəbbə alqış edin, ey Onun mələkləri, Ey Onun sözüna baxıb icra edən qüdrətlə igidlər! **21** Rəbbə alqış edin, ey səmanın bütün orduları, İradəsini yerinə yetirən xidmətçiləri!

22 Rəbbə alqış edin, ey Onun yaratdıqları, Ey Onun hökm etdiyi yer üzərində olan bütün varlıqlar! Rəbbə alqış et, ey könlüm!

104 Rəbbə alqış et, ey könlüm! Ya Rəbb Allahım,

  Sən nə qədər böyüksən, Ehtişamı, əzəməti geyinmişən! **2** Nura libas kimi bürünən, Göyləri əadir tək açan, **3** Yuxarı otaqlarını suların üstündə quran, Buludları Özünə araba edən, Yel qanadları üstünə minib gəzən, **4** Küləyi Özünə elçi edən, Yanar odu Özünə xidmətçi edən Sənsən! **5** Yer üzünən təməlini elə qurdun ki, əsla sarsılsın. **6** Dərin suları libas kimi yer üzünə geydirirdin, Sular dağların üstünə qalxdı. **7** Sənin məzəmmətindən sular çəkildi, Şimşəyinin səsindən qorxub qaçıdı. **8** Dağlardan dərələrə axdı, Sənin təyin etdiyin yerlərə töküldü. **9** Onların öününa hədd qoydun ki, ondan aşmasınlar, Heç vaxt daşib dünyani basmasınlar. **10** Bulaqları vadilərdən fışkırdın, Dağların arasından axıtdın. **11** Bu bulaqlar bütün çöl heyvanlarına su verər, Vəhşi eşşəklər içər, susuzluğunu gedər. **12** Yanlarında quşlar yuva qurar, Budaqlara qonub oxuyar. **13** Sən dağları göydəki sarayından sulayırsan, Əlinin bəhrəsindən yer doyur. **14** Heyvanlar üçün ot bitirirsən, İnsana becərmək üçün bitkilər yetirirsən. Qoy insan torpaqdan azuqosunu çıxartsın: **15** Ürəkləri xoşal edən şərəbi, Üzləri güldürən zeytun yağıını, Taqət verən çörəyi. **16** Doyunca su içər Rəbbin ağacları, Livanda əkdiyi sird ağacıları. **17** Bu ağaclarda quşlar yuva qurar, Leyləklərin yuvası şam ağacındadır. **18** Uca dağlar dağ keçilərinin oylığıdır, Qayalar qayadovşanlarının sığınacağıdır. **19** Fəsilləri müəyyən etmək üçün ayı yaratdır, Günəş batacağı zamanı bilir. **20** Gecə olsun deyə havanı qaraldırsan, Bütün meşə heyvanları vurnuxmaya düşürlər. **21** Ov üçün gənc aslanlar nəzə çəkərlər, Öz yemlərini Allahdan istayırlar. **22** Gün doğanda çəkilirlər, Yuvalarında yatırlar. **23** İnsanlar iş başına gedir, Qaş qaralana qədər işləyirlər. **24** Ya Rəbb, əməllərin çoxdur! Hər birini müdrikliklə etmişən, Yaratdıqların yer üzünü doldurub. **25** Böyük, dərin dənizlərin var, Orada da saysız məxluqlar – Həm kiçik, həm də böyük canlılar qaynaşar. **26** Oradan gəmilər keçir, Yaratdığın Livyatan sularında oynayır. **27** Bunların hamısı gözləyir ki, Sən Vaxtlı-vaxtında onları yemləyəsən. **28** Sən yem verərkən onlar yem yiğirlər, Açıq əlinin nemətindən doyurlar. **29** Amma üzünü gizlədərkən vəlvələyə düşürlər, Sən onların

nəfəsini kəsərkən ölüb torpağa qarışırlar, **30** Ruhunu göndərərkən onlar yaranır, Yer üzünə yeni həyat verirən. **31** Rəbbin ehtisəmi qoy əbədi var olsun! Qoy Rəbb yaratdıqlarına görə şad olsun! **32** Rəbb yerə baxanda yer lərzəyə galir, Dağa toxunanda dağ tüstülənir. **33** Rəbbə ömrüm boyu ilahi söyləyəcəyəm, Nə qədər varam, Allahımı tərənnüm edəcəyəm. **34** Düşüncəm Ona xoş görünsün, Mən Rəbbə görə sevinəcəyəm. **35** Günahkarlar yer üzündən silinsinlər, Pis adamlar yox olsunlar! Rəbbə alqış et, ey könlüm! Rəbbə həmd edin!

105 Rəbbə şükür edin, ismini çağırın, Əməllərini xalqlar arasında elan edin! **2** Onu ilahilərlə tərənnüm edin, Bütün xariqələrini bəyan edin! **3** Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin, Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin! **4** Rəbbi, Onun qüvvətini arayın, Daim hüzurunu axtarın. **5** Etdiyi xariqələri, Möcüzələri, dilindən çıxan hökmələri xatırlayın, **6** Ey Onun qulu İbrahim nəslı, Ey Yaqub övladları, ey Onun seçdikləri! **7** Allahımız Rəbb Odur, Hökmü bütün yer üzündədir. **8** Əbədi olaraq min nəslə qədər əhdini, Əmr etdiyi sözü, **9** İbrahilmə kəsdiyi əhdini, İshaqa and içərkək verdiyi vədini unutmaz. **10** Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi, Bu əbədi əhdidi İsrail üçün etdi. **11** Dedi: «Övladlarının payına düşən mülk kimi Kənan torpağını sənə verəcəyəm». **12** O zaman onlar sayca az idilər, Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər. **13** Ölkədən-ölkəyə, Məmləkətdən-məmləkətə köçürüldülər. **14** Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı, Onlara görə padşahları tənbəh etdi. **15** Dedi: «Məsh etdiklərimə dəyməyin, Peyğəmbərlərimə pişlik etməyin». **16** Ölkəyə qıtlıq göndərdi, Bütün çörəyin kökünü kəsdi. **17** Lakin bunlardan əvvəl birini göndərmişdi, Bu, qul kimi satılan Yusif idi. **18** Ayaqlarını zəncirləyib əzdilər, Boğazına dəmir halqa keçirdilər. **19** Yusifin sözü düz çıxanadək Rəbbin sözü onu təmizlədi. **20** Padşah buyruq verərək onu azad etdi, Xalqların hökmərdarı ona azadlıq verdi. **21** Onu sarayının ağası etdi, Varidatı üçün cavabdeh etdi. **22** Ona başçılardan üstündə səlahiyyət verdi ki, Aşsaqqallarına uzaqgörənlilik öyrətsin. **23** Sonra İsrail Misirə gəldi, Yaqub Ham ölkəsində yerləşdi. **24** Rəbb onun xalqına bərəkət verdi, Düşmənlərindən çox onlara qüdrət verdi. **25** Rəbb düşmənlərinə fikir göndərdi ki, xalqına nifrət etsinlər, Qullarına qarşı firildəq işlətsinlər. **26** Qulu Musanı, Həm də seçdiyi Harunu göndərdi. **27**

Xalqın arasında Rəbbin əlamətlərini, Ham ölkəsində Onun möcüzələrini göstərdilər. **28** Rəbb qaranlıq göndərərkən ölkəni zülmət etdi, Cünki Onun sözlərinə itaət etmədilər. **29** Sularını qana əvvirdi, Balıqlarını öldürdü. **30** Ölkəyə qurbağalar qaynaşış gəldilər, Padşahın otaqlarına belə, girdilər. **31** Əmr etdi, topatopa mozalan gəldi, Mığmığalar bütün ərazilərini bürüdü. **32** Yağış əvəzinə dolu yağırdı, Ölkələrini şimşəklər qarq etdi. **33** Tənəklərinə, əncir ağaclarına zərbə vurdu, Sahələrində olan ağacları qırdı. **34** Əmr etdi çayirkələrə qaynaşın, Saysız balaları torpaqlarına daraşın. **35** Onlar ölkədə olan bütün otları yedilər, Torpaqlarının bar-bəhərini yedilər. **36** O, ölkədə hər yerlinin ilk oğlunu, Hər kişinin belindən gələn ilk oğlunu öldürdü. **37** İsraililəri oradan qızilla, gümüşlə çıxartdı, Qəbilələri arasında yixilan olmadı. **38** Onlar çıxanda Misirlilər sevindi, Canlarında İsraililərin qorxusu var idi. **39** Üzərlərinə örtük kimi bulud sərdi, Gecəni işıqlandırmaq üçün od göndərdi. **40** İstədiklərinə görə O, bildirçin gətirdi, Onlara göydən doyuncu çörək verdi. **41** Qayani yararaq suyu fışkırtdı, Quraq yera çay kimi axdı. **42** Cünki müqəddəs sözünü yada salmışdı, Qulu İbrahimə verdiyi vədini xatırlamışdı. **43** O, xalqını sevinclə, Öz seçdiklərini mədəh səsi ilə çıxartdı. **44** Millətlərin torpaqlarını onlara verdi, Onları ümmətlərin sərvətlərinə sahib etdi. **45** Qoy Rəbbin qaydalarına riayət etsinlər, Qanunlarına əməl etsinlər. Rəbbə həmd edin!

106 Rəbbə həmd edin! Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Cünki məhəbbəti əbədidir. **2** Rəbbin qüdrətli işlərini sözələ demək olarmı? Onu layiqincə həmd edən varmı? **3** Nə bəxtiyardır ədalətə bağlananlar, Hər zaman əməlisaleh olanlar! **4** Ya Rəbb, xalqına lütf edərkən mənəni yada sal, Onları nicata çatdırırkən mənim də qayğıma qal. **5** Qoy seçdiklərini bəxtiyar görüm, Millətinin sevinci ilə sevinim, İrsinlə birlikdə fəxr edim. **6** Ata-babamız kimi biz də günaha batmışıq, Biz də şər iş görməklə təqsirkar olmuşuq. **7** Misirdə olanda ata-babamız Sənin xariqələrini anlamadı, Bol məhəbbətini yada salmadı, Dəniz kənarında, Qırmızı dənizdə Sənə qarşı üsyankar oldu. **8** Amma Rəbb qüdrətini göstərmək üçün Onları ismi naminə qurtardı. **9** Onun məzəmmətindən Qırmızı dəniz qurudu, Çöldən keçdikləri kimi onları dərin yerdən keçirdi. **10** İsraililəri onlara nifrət edən əlindən qurtardı, Onları düşməninin əlindən xilas etdi. **11** Yağlıları sular basdı, Bir nəfər də

qalmadı. **12** O zaman Rəbbin sözlerinə inandılar, Onu həmdə tərənnüm etdilər. **13** Lakin Rəbbin əməllərini tez unutdular, Ondan məsləhət almadılar. **14** Onlar səhrada iştahaya düşdülər, Çöllükdə Allahı sınığa çəkdilər. **15** O da istədiklərini verdi, Lakin onlara azar göndərdi. **16** Düşərgədə Musaya, Rəbb üçün təqdis olunan Haruna paxılıq etdilər, **17** Torpaq yarılıb Datanı uddu, Aviramla yoldaşlarını yera batırdı. **18** Yoldaşlarının içmə alov saldı, Bu, pisləri yandırıb-yaxdı. **19** Xorevdə bir dana heykəli düzəldtilər, Tökəmə bir bütə səcdə etdilər. **20** Allahın əvəzinə Otyeyən buganın surətinə şərəf verdilər. **21** Onları qurtaran Allahı – Misirdə böyük möcüzələr yaradın, **22** Ham ölkəsində xariqələr göstərəni, Qırmızı dənizdə zəhmi işlər görəni unutdular. **23** Rəbb onları yox etmək üçün niyyətini söylədi, Onu məhvedici qəzəbindən döndərmək üçün Seçdiyi Musa Onun qarşısına gəldi. **24** Sonra o gözəl diyara da xor baxdilar, Rəbbin vədində inanmadılar. **25** Çadırlarında giley-güzər etdilər, Rəbbin səsini eşitmədilər. **26** Buna görə Rəbb and içdi: Meyitlərini çöllərə sərəcək, **27** Övladlarını millətlər arasına səpələyəcək, Onları ölkələr arasında darmadağın edəcək. **28** Onlar Peordakı Baala səcdə etməyə gəldilər, Ölü bütə verilən qurban ətindən yedilər. **29** Bu işlər Rəbbin qəzəbinə gəldi, Aralarına vəba töküldü. **30** Onda Pinxas qalxıb buna müdaxilə etdi, Beləliklə, vəba çəkilib getdi. **31** Bu, nəsillər boyu, əbədilik Onun üçün salehlik sayıldı. **32** Onlar Meriva suları kənarında Rəbbi qəzəbləndirdilər, Buna görə Musanın başına qəza gəldi: **33** Onlar Musanın ruhunu incitdilər, O da düşünülməmiş sözlər dedi. **34** Rəbbin əmrini yerinə yetirmədilər, Dediyi xalqları məhv etmədilər. **35** Əksinə, həmin millətlərə qarışdilar, Adət-ənənələrini öyrənib onlara əməl etdilər. **36** Onların bütlərinə ibadət edərək Özlərini bu tələyə saldılar. **37** Oğul-qızlarını Cinlərə qurban verdilər. **38** Oğul-qızlarının günahsız qanını tökdülər, Onları Kənan bütlərinə qurban verdilər, Ölkəni qana bulaşdırıldılar. **39** Belə işlərlə murdarlandılar, Öz əməlləri ilə xəyanətə satıldılar. **40** Rəbb xalqına qarşı qəzəbindən yandı, Öz ırsını iyrənc bir şey sandı. **41** Onları millətlərə təslim etdi, Onlara nifrət edənlər üzərlərində hakim oldu. **42** Düşmənləri onları zülmətə saldılar, Onlara tabe olaraq əl altında qaldılar. **43** Rəbb dəfələrlə onları azad etmişdi, Amma pisniyyətli olduqları üçün üsyankar olmuşdular, Bu insanları öz günahları alçaltdı. **44** Lakin O, fəryadlarını eşidəndə Onların əziyyətinə

baxdı. **45** Bu insanlarla bağlılığı əhdini yada saldı, Bol məhəbbəti naminə rəhmini göstərdi. **46** Onları əsir edənlərin Qəlbinə mərhəmət saldı. **47** Ey Allahımız Rəbb, bizi qurtar, Bizi millətlərin arasından topla. Müqəddəs isminə şükür edək, Biz fəxrlə Sənə həmd söyləyək. **48** Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə əzəldən sonsuza qədər! Qoy bütün xalq söyləsin «Amin!» Rəbbə həmd edin!

107 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **2** Qoy belə söyləsin Rəbbin xilas etdikləri, Düşmən əlindən qurtardıqları, **3** Şərqdən, qərbdən, şimaldan və cənubdan – Ölklərdən topladıqları. **4** Bəziləri səhrada, çöllükdə sərgərdan dolanırdılar, Yaşamaq üçün heç bir şəhər tapmirdilər. **5** Açıqlan, susuzluqdan Canlarının taqəti getmişdi. **6** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **7** Yaşamaq üçün onlar bir şəhərə çatanadək Onları düz yolla apardı. **8** Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **9** Çünkü O, susuzlara doyunca su verər, Acları bol nemətlərlə bəslər. **10** Bəziləri əsir düşüb zülmətdə yaşayırdı, Zəncirlənib qaranlıqda, əziyyətdə qalırdı. **11** Çünkü Allahın sözlərinə qarşı çıxmışdilar, Haqq-Taalanın məsləhətinə xor baxmışdilar. **12** Ona görə ağır işlə onların ürəklərinə əzab verdi, Yıxılanda heç kim onlara kömək etmədi. **13** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **14** Onların buxovlarını qopardı, Zülmətdən, qaranlıqdan çıxardı. **15** Qoy şükür etsinlər Rəbbə məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **16** Çünkü O, tunc qapıları qırar, Dəmir cəftələri qoparar. **17** Bəzilərinin ağılı çəşib üsyankar oldu, Təqsirləri onları zülmə saldı. **18** Hər yeməkdən iyrəndilər, Ölüm qapılarına yaxın gəldilər. **19** Dara düşərkən Rəbbə fəryad qopardılar, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **20** Kəlamını göndərib onlara şəfa verdi, Məzara düşməkdən onları xilas etdi. **21** Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **22** Qoy şükür qurbanlarını təqdim etsinlər, Əməllərinə mədh oxuyub bəyan etsinlər! **23** Bəziləri gəmilərlə dənizlərdə üzdüllər, Dəryalarda böyük işlər gördülər. **24** Orada Rəbbin əməllərinə, Dərin sularda etdiyi xariqələrinə şahid oldular. **25** Çünkü Onun əmri ilə qasırğa qopdu, Dənizin dalğaları qalxdı. **26** Gəmiçilər göyə qalxıb dərinə enirdi, Qorxudan canları əldən gedirdi. **27**

Onlar sərəxəş kimi yırğalanıb-səndələyirdi, Ağıllarına heç bir çarə gəlmirdi. **28** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **29** Qasırğanı yatırdı, sükut gatirdi, Dalğaları sakit etdi. **30** Sakitlik yarananda onlar çox sevindilər, Rəbb də onları istədikləri limana çatdırıldı. **31** Rəbbə məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə şükür etsinlər! **32** Qoy Onu xalqın toplantısında ucaltsınlar, Ona ağısqallar maclsində həmd etsinlər! **33** O, çayları qurudub səhra edər, Bulaqlar olan yeri quraq çölə döndərər, **34** Orada yaşayanların pisliyinə görə Münbüt torpağı şoranlığa çevirər. **35** Səhəranı gölməçəyə döndərər, Quraq torpaqdan bulaqlar çıxardar. **36** Oranı verə ki, aclar məskən salsınlar, Yaşamaq üçün özlərinə şəhər qursunlar, **37** Tarlanı əksinlər, üzümlüklər salsınlar. Bol məhsul götürsünlər. **38** Onun xeyir-duası ilə törəyib artırılar, Heyvanlarının sayı azalmır. **39** Sonra əzabdan, darlıqdan, bələlardan Onlar azalıb alçaldılan an **40** Rəbb əsilzadələrin üstünə həqarət yağıdır, Onları sonsuz çöldə sərgərdan dolandırıb. **41** Amma fəqiri zülm altından qaldırar, Övladlarını sürü kimi çoxaldar. **42** Bunu görən əməlisalehlər şad olar, Fitnə söyləyən ağızlarsa yumular. **43** Kimin ağılı varsa, qoy buna fikir versin, Qoy Rəbbin məhəbbətini dərk etsin!

108 Bir ilahi. Davudun məzmuru. Ey Allahım, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb, Qoy bütün varlığımı ilahi oxuyum, Səni tərənnüm edim. **2** Ey çəng və lira, oyan! Qoy səhəri oyadım. **3** Ya Rəbb, xalqlar arasında Sənə şükür edəcəyəm. Ümmətlər arasında Səni tərənnüm edəcəyəm. **4** Məhəbbətin böyüküdür, göylərdən ucadır, Sədaqətin buludlara çatır. **5** Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun! **6** Sevdiyin insanların xilas olması üçün Sağ əlinlə bizi qurtar, mənə cavab ver! **7** Allah Öz müqəddəs məskənidən belə söylədi: «Şekemi sevinclə böülüsdürəcəyəm, Sukkot dərəsini böläcəyəm. **8** Gilead torpağı Mənimdir, Menaşə torpağı Mənimdir, Efrayim başımın dəbilqəsidir, Yəhuda Mənim əsamdır. **9** Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir, Çarığımı ataraq Edomu tutacağam, Zəfər harayımı Filistə salacağam». **10** Kim məni istehkamlı şəhərə apara bilər? Edoma qədər kim mənə yol göstərə bilər? **11** Ay Allah, niyə bizi atmışan? Ay Allah, qoşunlarımıza niyə yürüşə çıxmırsan? **12** Düşmənin qarşısında bizə imdad et,

Çünki insanın köməyi puçdur. **13** Allahın köməyi ilə şücaət göstərəcəyik, O, düşmənlərimizi təpdalayacaq!

109 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ey tərənnüm etdiyim Allah, susma! **2** Çünkü pislər, hiyləgərlər ağızını açıb Yalançı dilləri ilə məndən danişırlar. **3** Mənə hər tərəfdən nifrət dolu sözlər deyirlər, Nahaq yera hücumlarına məruz qalıram. **4** Sevgimin əvəzinə mənə ittihəm yağıdırırlar, Mən isə dua etməkdəyəm. **5** Yaxşılığımin əvəzinə yamanlıq edirlər, Sevgimin əvəzinə nifrətlə cavab verirlər. **6** Belə adamın qarşısına bir pis insanı çıxar, Sağ tərəfində dayanıb onu ittihəm etsin! **7** Hökm oxunanda o təqsirkar çıxsin, Qoy onun duası günah sayılsın! **8** Onun ömrü az olsun, Vəzifəsini başqası tutsun! **9** Övladları yetim, Arvadı isə dul qalsın! **10** Övladları didərgin düşüb dilənçi olsun, Yaşamağa xarabaliq belə, tapmasın! **11** Sələmçilər hər şeyini əlindən alsın, Nə qazanıbsa, yadəllilər talayaraq aparsın! **12** Ona məhəbbət göstərən olmasın, Yetim qalan balalarına yazığı gələn tapımasın! **13** Qoy onun nəslə kəsilsin, Gələcək nəslin arasından adları silinsin! **14** Atababasının təqsiri Rəbbin hüzurunda yaddan çıxmasın, Anasının günahı heç zaman yuyulmasın! **15** Belə adamlar Rəbbin hüzurunda daim təqsirkar qalsınlar, Dünyadan izi-tozu silinsin, yada salınmasınlar! **16** Çünkü məhəbbət göstərməyi unutdular, Məzлlumu, fəqiri, qəlbiniqləri Həlak etmək üçün təqib etdilər. **17** Qarğış etməyi sevirdi, öz başına dönsün, Alqış etməyi sevmirdi, ona əli çatınmasın! **18** Ondan əynindəki paltar kimi qarğış çıxardı, Qoy qarğışı su kimi canına, ılık kimi sümüklərinə hopsun! **19** Qarğışı onu əyninin libası kimi bürüsün, Hər gün belinə kəmər tək dolansın! **20** Məni ittihəm edənlər, Mənim barəmdə pis sözlər söyləyənlər Rəbbin cəzasına gəlsinlər! **21** Lakin, ey Xudavənd Rəbb, ismin naminə Özün mənə qayğı göstər, O gözəl məhəbbətinə görə məni azad et. **22** Çünkü mən məzлlum və fəqir insanam, Köksümdəki ürəyimdən yaralanmışam. **23** Düşən kölgə kimi itirəm, Vurulub atılan çeyirtkəyə bənzəyirəm. **24** Bax oruc tutmaqdən dizlərim əsir, Bir dəri, bir sümük qalmışam. **25** Görənlər mənə lağ edir, Başlarını yellayırlar. **26** Ya Rəbb Allahım, Sən mənə kömək et, Məhəbbətinə görə məni qurtar. **27** Bilsinlər ki, bu Sənin əlindədir, Ya Rəbb, Sən bunu edə bilərsən. **28** Qoy onlar qarğış etsinlər, Sən mənə xeyir-dua ver, Qoy onlar aleyhimə qalxarkən utansınlar. Sənin qulunam, qoy sevinim!

29 İttihamçılarım rüsvayçılığa bürünsünlər, Xəcaləti xalat kimi geyinsinlər. 30 Mənim dilim Rəbbə bol bol şükür söyləyəcək, Xalq içində Ona həmd edəcək. 31 Çünkü O, fəqirin sağ tərəfində dayanar ki, Edam hökmü verənlərin əlindən onu qurtarsın.

110 Davudun məzmuu. Rəbb mənim Ağama dedi: «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağımda otur». 2 Rəbb Siondan Sənin qüdrətli əsanı göndərəcək, Düşmənlərinin üzərində sənə hökmənlilik verəcək. 3 Döyüşəcəyin gün xalqın könüllü olaraq sənə qoşulacaq, Gənclərin sahər şəhi kimi müqəddəs libasını geyib yanına gələcək. 4 Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz: «Sən Melkisədeq vəzifəli əbədi bir kahinsən». 5 Xudavənd sənin sağ tərəfindədir, Qəzəb günündə padşahları qıracaq. 6 Millətlərin hökmünü verəndə cəsədləri hər yeri bürüyəcək, O bütün ölkələrin başçılarını əzəcək. 7 Yol kənarında olan vadidən su içəcək, Buna görə güclənib yüksələcək.

111 Rəbbə həmd edin! Əməlisalehlər məclisində, icma arasında Bütün qəlbimlə Rəbbə şükür edəcəyəm. 2 Rəbbin işləri böyükdür, B unlardan zövq alanlar ibrət götürür. 3 Əməllərində ehtisamı, əzəməti görünür, Salehliyi əbədi qalır. 4 Xarıqlərini xalqının yadına salır. Rəbb lütfkar və rəhmlidir, 5 Ondan qorxanları bəsləyərək saxlayır, Öz əhdini əbədi olaraq yadda saxlayır. 6 Xalqına millətlərin torpaqlarını verərək Qüdrətli işlərini onlara göstərdi. 7 Əllərinin işləri sədaqət və ədalətdir, Onun bütün qayda-qanunları etibarlıdır. 8 Onlar həmişə, əbədi olaraq möhkəmdir, Sədaqətdən, düzlükdən yaranmışdır. 9 Öz xalqına qurtuluş göndərdi, Əhdi əbədi olsun deyə əmr verdi, İsmi müqəddəsdir, zəhmlidir. 10 Rəbb qorxusu hikmətin başlanğıcıdır, Buna əməl edənlərin sağlam düşüncəsi vardır. Ona əbədi olaraq həmdlər olsun!

112 Rəbbə həmd edin! Nə bəxtiyardır Rəbdən qorxan, Əmrlərindən zövq alan insan! 2 Nəсли yer üzündə güclü olacaq, Əməlisalehlərin övladları xeyir-dua alacaq. 3 Evindən bolluq və sərvət əskilməz, Salehliyi əbədi qalar. 4 Zülmətdə belə, əmalisaleh insanlar üçün, Lütfkar, rəhmi və saleh adamlar üçün nur doğar. 5 Səxavətlə borc verən, İşlərini ədalətlə görən yaxşı insandır. 6 Belə adam əsla sarsılmaz, Saleh insan əbədi olaraq yadda qalacaq. 7 Pis xəbərdən qorxmaz, Rəbbə güvəndiyi üçün ürəyi möhkəmdir, 8 Cəsur ürəklidir, Düşmənlərinin süqutunu görənədək

qorxmaz. 9 Səpələyər, fəqirlərə paylayar, Salehliyi əbədi qalar, Qüdrəti və hörməti ucalar. 10 Pis adamsa bunu görüb qəzəblənər, Dişlərini qıcıdır, yanıb-töküklər, Pislərin arzusu puç olar.

113 Rəbbə həmd edin! Ey Rəbbin qulları, həmd edin, Rəbbin isminə həmd edin! 2 İndidən sonsuzadək Rəbbin isminə alqış olsun! 3 Gündoğandan günbatanadək Rəbbin ismi həmdə layiqdir! 4 Rəbb bütün millətlərdən ucadır, Ehtişamı göylərdən yüksəkdir! 5 Allahımız Rəbbin misli varmı? Ucalardakı taxtında oturan, 6 Goya, yera əyilərək baxan Odur. 7 O, yoxsulları toz-torpaqdan qaldırır, Fəqirləri külliükdən çıxarır. 8 Onları əsilzadələrlə, Öz xalqının əsilzadələri ilə yanaşı oturdar. 9 Sonsuz qadının evini tikər, Ona övlad vermeklə bəxtəvər ana edər. Rəbbə həmd edin!

114 İsraililər Misirdən çıxanda, Yaqub nəslə başqa dildə danişan xalqdan ayrınlada 2 Yəhuda Rəbbin müqəddəs məskəni oldu, İsrail Rəbbin səltənəti oldu. 3 Onları görəndə dəniz qaçı, İordan çayı geri çakıldı. 4 Zirvələr qoçlar kimi, Təpələr quzular kimi tullandı. 5 Ey dəniz, niyə qaçdin, sənə nə oldu? Ey İordan çayı, niyə belə geri çakıldın? 6 Ey zirvələr, qoçlar kimi, Ey təpələr, quzular kimi niyə tullandınız? 7 Ey dünya, Hökmənin hüzurunda, Yaqubun Allahının qarşısında lərzəyə gal! 8 Qayanı gölməçəyə döndərən, Çaxmaq daşını çeşməyə çevirən Odur.

115 Bizi yox, ya Rəbb, bizi yox, Məhəbbətin, sədaqətin naminə Öz adını şərəfləndir. 2 Niyə millətlər belə desin: «Onların Allahi haradadır?» 3 Allahımız göylərdədir, Öz istədiyini edir. 4 Amma onların bütəri qızıldan, gümüşdən düzəlmüşdir, Onlar insan əllərinin işidir. 5 Ağızları var, danişa bilmir, Gözləri var, amma görmür, 6 Qulaqları var, eşitmir, Burunları var, qoxu bilmir, 7 Əlləri var, hiss etmir, Ayaqları var, gəzə bilmir, Boğazlarından səs gəlmir. 8 Bütəri düzəldən, onlara güvənən insanlar Bu bütər kimi cansız olacaqlar. 9 Ey İsraililər, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sıpəriniz! 10 Ey Harun nəslisi, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sıpəriniz! 11 Ey Rəbdən qorxanlar, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sıpəriniz! 12 Rəbb bizi unutmayıb, Bizə xeyir-dua verəcək – İsrail nəslinə xeyir-dua verəcək, Harun nəslinə xeyir-dua verəcək, 13 Kiçikdən böyükə qədər Ondan qorxanlara xeyir-dua verəcək. 14 Qoy Rəbb sizi, Sizi və nəslinizi artırınsın! 15 Rəbdən, göyləri və yeri

Yaradandan Bərəkət alasınız! **16** Rəbb səmaya sahibdir, Yeri bəşər övladlarına verdi. **17** Ölənlər, sükut diyarına düşənlər Rəbbə həmd etmirlər. **18** Lakin biz Rəbbə alqış edirik indidən sonsuzadək. Rəbbə həmd edin!

116 Rəbbi sevirəm, Çünkü O, yalvarışımı eşidir. **2**

Səsimə qulaq aslığı üçün Nə qədər varam, Onu çağıracağam. **3** Ətrafıma ölüm bağları sarıldı, Ölülər diyarının sixıntıları məni haqladı, Dərd-bələlər məni tapdı. (Sheol h7585) **4** O zaman Rəbbin adını çağırdım: «Ya Rəbb, amandır, canımı qurtar!» **5** Rəbb lütfkardır, ədalətlidir, Allahımız mərhəmətlidir. **6** Rəbb avam adamı qoruyur, O məni düşkünlüyü düber olanda qurtardı. **7** Ey canım, rahat ol, Çünkü Rəbb sənə comərdlik etdi. **8** Ya Rəbb, canımı ölümdən, Gözlərimi göz yaşından, ayağımı bürdəməkdən qurtardın. **9** İndi Rəbbin hüzurunda gəzib-dolaşıram, Dirlər arasındayam. **10** «Mən çox əzab çəkirəm» deyərkən inamımı itirməmişdim. **11** Mən təlaşa düşüb belə demişdim: «Bütün insanlar yalançıdır». **12** Mənə etdiyi comərdliyə görə Rəbbin borcunu necə qaytarə bilərəm? **13** Qurtuluş piyalasını qaldıracağam, Rəbbin ismini çağıracağam. **14** Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. **15** Rəbbin gözündə hər bir möminin Ölümü çox bahadır. **16** Aman, ya Rəbb, mən Sənin qulunam, Qulunam, kənizinin oğluyam, Buxovlarımı açmışan. **17** Sənə şükür qurbanları təqdim edəcəyəm, Rəbbin adını çağıracağam. **18** Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm **19** Rəbbin evinin həyətində, Ey Yeruşəlim, sənin mərkəzində. Rəbbə həmd edin!

117 Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin! Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin! **2** Bizi olan məhəbbəti böyükdür, Rəbbin sədəqəti əbədidir! Rəbbə həmd edin!

118 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **2** Qoy İsraillilər belə desin: «Çünkü məhəbbəti əbədidir!» **3** Harun nəсли belə desin: «Çünkü məhəbbəti əbədidir!» **4** Qoy Rəbdən qorxanlar belə söyləsin: «Çünkü məhəbbəti əbədidir!» **5** Sıxıntı içində Rabbi çağırdım, Cavab verib məni genişliyə çıxartdı. **6** Rəbb mənimlədir, heç qorxmaram. İnsan mənə nə edə bilər? **7** Rəbb mənimlədir, mənə yardım edər, Mənə nifrat edənlərin aqibətini görəcəyəm. **8** Rəbbə pənah gətirmək insana

güvənməkdən yaxşıdır. **9** Rəbbə pənah gətirmək əsildələrə güvənməkdən yaxşıdır. **10** Bütün millətlər məni mühəsirəyə aldılar, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. **11** Hər tərəfdən məni mühəsirəyə aldılar, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. **12** Arılar tək məni mühəsirəyə aldılar, Lakin kol-kos kimi alışib tez səndülər, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. **13** Möhkəm təzyiq altında yixilmağıma az qalmışdı, Lakin Rəbb imdadıma çatdı. **14** Rəbb qüvvətim, məzmurumdur, O məni xilas etdi! **15** Salehlərin çadırlarından zəfər nidası yüksəlir: «Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir! **16** Rəbbin sağ əli necə əzəmətlidir! Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir!» **17** Ölüməyib sağ qalacağam, Rəbbin işlərini bəyan edəcəyəm. **18** Rəbb mənə möhkəm cəza verdi, Amma məni ölümə təslim etmədi. **19** Salehlik darvazalarını üzümə açın, Qoy oradan keçib Rəbbə şükür edim. **20** Bu, Rəbbin darvazasıdır, Oradan saleh insanlar keçəcək. **21** Ya Rəbb, Sənə şükür edirəm, Çünkü cavab verərək məni xilas etmişən! **22** Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. **23** Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzdə xariqəli bir işdir. **24** Bu günü Rəbb yaratdı, Onda sevinib şadlıq edək! **25** Aman, ya Rəbb, bizi qurtar! Aman, ya Rəbb, bizə uğur göndər! **26** Rəbbin ismi ilə gələnə alqış olsun! Sizə Rəbbin evindən xeyir-dua veririk. **27** Rəbb Allahdır, O, üzərimizə nur saçdı, Qurbangahın buynuzlarına bayram qurbanını bağlayın. **28** Allahım Sənsən, Sənə şükür edəcəyəm! Allahımsan, Səni yüksəldəcəyəm! **29** Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir!

119 Nə bəxtiyardır öz yolunda kamil olanlar,

Rəbbin qanununa görə yaşıyanlar. **2** Nə bəxtiyardır Onun göstərişlərinə əməl edənlər, Bütün qəlbə ilə Onu axtaranlar. **3** Həqiqətən, onlar fitnəkarlıq etməzlər, Rəbbin yolunda gəzərlər. **4** Sən qayda-qanunlarını qoysun, Bnlara bağlı qalmağı buyurdun. **5** Sənin qaydalarına bağlı qalmaq üçün Kaş tutduğum yolda möhkəm olaydım. **6** Onda xəcalət çəkməzdim, Sənin bütün əmrlərindən gözümü çəkməzdim. **7** Adil hökmərini öyrənərkən Sənə düz qəlbə şükür edəcəyəm. **8** Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm, Sən məni tamamilə tərk etmə! **9** Bir cavan yolunu necə təmiz saxlaya bilər? – Sənin sözlerinə bağlı qalmaqla. **10** Bütün qəlbimlə Səni axtarmışam, Qoyma əmrlərindən çıxım. **11** Sənə qarşı günah etməyim deyə Kələmimi qəlbimdə qoruyub saxlamışam. **12** Ya Rəbb, Sənə alqış olsun! Qaydalarını mənə öyrət. **13**

Ağzından çıxan hər hökmü Dilimlə bəyan edirəm. **14** Göstərişlərinin ardınca gedərkən sevinirəm, Elə bil bolluca var-dövlətə çatmışam. **15** Qayda-qanunlarını dərindən düşünürəm, Sənin yollarından gözümü çəkmirəm. **16** Qaydalarından zövq alıram, Sözünü unutmuram. **17** Quluna comərdliyini göstər, Qoy yaşayım və sözünə bağlı qalım. **18** Gözlərimi aç ki, Qanununun xariqələrini görüm. **19** Əmrlərini məndən gizlətmə, Çünkü mən bu dünyada bir qəribəm, **20** Hökmərinin həsrətini çəkməkdən Həzaman ürəyim ağrıyır. **21** Sənin əmrlərindən çıxan lovğaları məzəmmət etdin, Çünkü onlar lənətləndi. **22** Həqarəti, tənəni məndən uzaq et, Göstərişlərinə əməl etmişəm. **23** Başçılar yiğilib mənim üçün qəsd qurdular, Lakin mən qulun qaydalarını dərin düşünürəm. **24** Göstərişlərin mənə zövq verir, Onlar mənim məsləhətçilərimdir. **25** Mən torpağa düşmüşəm, Öz sözüna görə məni həyata qaytar. **26** Keçdiyim yolları Sənə bəlli edəndə cavab verdin, Mənə qaydalarını öyrət. **27** Qayda-qanunlarının yollarını mənə Özün izah et, Xariqələrin barədə dərin düşünüm. **28** Kədərdən canım üzüllüb, Öz sözüna görə mənə güc ver. **29** Məni yanlış yoldan uzaqlaşdır, Qanununa görə mənə lütf göstər. **30** Mən sədaqət yolunu seçdim, Hökmərinin gözümün önünə gətirdim. **31** Sənin göstərişlərindən yapmışsam, Ya Rəbb, qoyma xəcalətli qalım. **32** Qəlbimin düşüncəsini genişləndirərkən əmrlərinin yolu ilə getməyə səy göstərəcəyəm. **33** Ya Rəbb, Sən mənə qaydalarının yolunu öyrət, Onlara axıradək əməl edəcəyəm. **34** Mənə ağıl ver, qanununa görə yaşayım, Bütün qəlbimlə ona bağlanım. **35** Mənə əmrlərinin yollarını göstər, Bu yollardan zövq alaram. **36** Qəlbimi haram qazanca deyil, Göstərişlərinə tərəf yönəlt. **37** Qoyma gözlərim fani şeylərə baxsın, Öz yolunda mənə həyat bəxş et. **38** Səndən qorxanlara verdiyin vədini Qulun üçün həyata keçirt. **39** Qorxduğum tənələri məndən sovuşdur, Sənin hökmərin nə yaxşıdır! **40** Qayda-qanunlarının həsrətini çəkirəm, Salehliyinlə məni yaşat. **41** Ya Rəbb, mənə məhəbbətinə göstər, Kələmina görə məni qurtar! **42** Məni təhqir edənlərə layiqincə cavab verəcəyəm, Çünkü Sənin sözlərinə güvənirəm. **43** Qoy həqiqət kələmi dilimdən düşməsin, Çünkü Sənin hökmərinə ümid bağlamışam. **44** Daim, əbədi olaraq Qanununa bağlı qalacağam. **45** Azad gəzib-dolaşacağam, Çünkü qayda-qanunlarını axtarmışam. **46** Padşahların hüzurunda göstərişlərindən danışacağam, Bundan utanmayacağam. **47** Sənin əmrlərindən

zövq alıram, Onları sevirəm. **48** Sevdiyim əmrlərinə tərəf əl açacağam, Sənin qaydalarını dərindən düşünəcəyəm. **49** Sən quluna verdiyin sözü xatırla, Bu sözünlə mənə ümidi vermişən. **50** Əzab çəkəndə bundan təsəlli tapıram ki, Kələmin məni həyata qaytaracaq. **51** Lovğalar mənə çox istehza etdi, Amma Sənin qanunundan dönmədim. **52** Əzəldən var olan hökmərin xatırladıqca, Ya Rəbb, bunlardan təsəlli tapıram. **53** Qanununu atan pisləri görərəkən Qəzəb məni büriyür. **54** Sənin qaydalarını bu qurbət eldə İlahi tək oxuyuram. **55** Hər gecə adını yadına salıram, Ya Rəbb, qanununa bağlı qalıram. **56** Bu mənə bir adət oldu, Sənin qayda-qanunlarını yerinə yetirdim. **57** Ya Rəbb, mənim nəsibimsən, Sözlərinə bağlı qalmaq üçün vəd etmişəm. **58** Bütün qəlbimlə Sənə yalvarıram, Sən Öz kələminə görə mənə lütf göstər. **59** Tutduğum yollara nəzər salmışam, Hər addimimi göstərişlərinə tərəf yönəltmişəm. **60** Əmrlərinə bağlanmaq üçün tələsirəm, Bunun üçün ləngimirəm. **61** Pis adamlar mənə kəmənd atarkən Qanununu unutmadım. **62** Adil hökmərinə görə Sənə şükür etmək üçün Gecə yarısı qalxıram. **63** Səndən qorxanların hamısı ilə, Qayda-qanunlarına bağlı qalanlarla dostam. **64** Ya Rəbb, yer üzü məhəbbətinə bürünüb, Mənə qaydalarını öyrət. **65** Ya Rəbb, verdiyin sözə görə Quluna xeyirxahlıq etmişən. **66** Mənə ağıl, bilik öyrət, Çünkü əmrlərinə inanıram. **67** Əzabə düşməzdən əvvəl yoldan azırdım, Amma indi mən kələmina bağlıyam. **68** Nə qədər yaxşısan, xeyirxahlıq edirsən! Mənə qaydalarını öyrət. **69** Lovğalar yalanları ilə mənə qara yaxırlar, Amma mən bütün qəlbimlə qayda-qanununu yerinə yetirirəm. **70** Onların ürəkləri piylənərək daş bağlayıb, Mənsə qanunundan zövq alıram. **71** Çəkdiyim əzəbin xeyri mənə bu olub: Sənin qaydalarını öyrənirəm. **72** Ağzından çıxan qanun mənim üçün Minlərlə qızıldan, gümüşdən daha qiyəmətlidir. **73** Əllərinlə yaranmışam, mənə surət vermişən, Mənə qabiliyyət ver, qoy əmrlərini öyrənim. **74** Səndən qorxanlar məni görərən sevinsinlər, Çünkü Sənin sözüna ümidi bağlamışam. **75** Ya Rəbb, bilişəm ki, hökmərin ədalətlidir, Mənə əzab çəkdirsən də, sədaqətin yox olmur. **76** Quluna verdiyin kəlama görə Məhəbbətin mənə təsəlli versin. **77** Mənə mərhəmət et ki, yaşayım, Çünkü qanunundan zövq alıram. **78** Mənim barəmdə yalan danişan lovğaları utandır, Çünkü mən qayda-qanununu dərindən düşünürəm. **79** Səndən qorxanlar yanına gəlsin, Onlar Sənin göstərişlərini

bilənlərdir. 80 Qaydalarına görə mənim qəlbim kamil olsun, Qoy heç zaman xəcalət çəkməyim! 81 Qurtuluş həsrətini çəkməkdən qəlbimdə tab qalmayıb, Sözünə ümid bağlamışam. 82 Sözünün intizarından gözümün nuru söñür. Deyirəm: «Nə vaxt mənə təsəlli verəcəksən?» 83 Tüstü içindəki tuluq kimi oldum, Amma qaydalarını unutmuram. 84 Qulun daha nə qədər gözləsin? Məni təqib edənləri nə vaxt mühakimə edəcəksən? 85 Qanununu pozan lovğa insanlar Mənim üçün quyu qazıblar. 86 Sənin bütün əmrlərin etibarlıdır. Kömək et! Məni yalançı insanlar təqib edir. 87 Az qaldı ki, yer üzündən məni yox etsinlər, Lakin qayda-qanunlarından çıxmamışam. 88 Məhəbbətinə görə mənə həyat ver, Ağzından çıxan göstərişlərə bağlı qalım. 89 Ya Rəbb, sözün əbədidir, Göylərdədir, dəyişməzdir. 90 Sədaqətin nəsildən-nəslə çatır, Yer üzünü Sən qurmusən, möhkəm qalır. 91 Hökmlərinə görə bu günədək hər şey qalır, Onlar Sənin xidmətində dayanırlar. 92 Sənin qanunundan zövq almasaydım, Əzab çəkməkdən hələk olardım. 93 Qayda-qanunları heç vaxt unutmaram, Çünkü onlarla məni həyata qaytarımsın. 94 Qurtar məni, mən Səniñəm, Qayda-qanunları axtarımışam. 95 Pislər məni öldürmək üçün pusqu qurarkən Mən Sənin göstərişlərinin üzərində düşünürəm. 96 Görmüşəm ki, hər kamil şeyin qarşısına bir hədd qoyulur, Sənin əmrlərin isə sərhəd tanımıır. 97 Qanununu nə qədər sevirəm! Həmişə onun üzərində dərindən düşünürəm. 98 Əmrlərin məni düşmənlərimdən daha müdrik edir, Çünkü onlar həmişə mənimlədir. 99 Bütün müəllimlərimdən daha aqil olmuşam, Çünkü göstərişlərin üzərində dərindən düşünürəm. 100 Ağsaqqallardan da artıq dərrakəliyəm, Çünkü qayda-qanunlarına əməl edirəm. 101 Ayağımı hər pis yoldan kənar qoydum ki, Sözlərinə bağlı qalım. 102 Hökmlərindən dönməmişəm, Çünkü məni Sən belə öyrətmisən. 103 Vədlərin damağıma necə də ləzzət verir! Onlar dilimdə baldan şirindir. 104 Qayda-qanunlarına görə dərrakəliyəm, Buna görə hər yanlış yola nifrat edirəm. 105 Sözün addımına çıraqdır, Yollarına işiqdir. 106 Ədalətli hökmlərinə bağlı qalmaq üçün and içmişəm, Yerinə yetirəcəyəm. 107 Ya Rəbb, nə qədər əzab çəkmışəm! Öz sözüna görə həyatımı qoru. 108 Ya Rəbb, sidq ürkədən etdiyim həmdi qəbul et, Mənə Öz hökmlərini öyrət. 109 Həyatım daim təhlükəyə düşdü, Amma qanununu unutmadım. 110 Pislər mənə tələ quranda belə, Mən Sənin qayda-qanunlarını pozmadım. 111 Əbədilik Sənin

göstərişlərinə malikəm, Çünkü onlar qəlbimə sevinc verir. 112 Qəlbimi əbədilik, sonsuzadək Qaydalarına əməl etməyə meyl etdirmişəm. 113 İkiüzlü insanlara nifrat edirəm, Qanununu isə sevirəm. 114 Sən pənahgahım, sipərimsən, Sözünə ümid bağlamışam. 115 Siz ey pislər, məndən uzaq olun! Qoy Allahımın əmrlərinə əmal edim. 116 Kələminla mənə dayaq ol ki, yaşayım, Ümidim boşça çıxmasın, utanmayım. 117 Özün mənə dayaq ol, qoy mən nıcat tapım, Sənin qaydalarını həmişə nəzərimdə tutum. 118 Qaydalarını atanları Özündən kənar edirsən, Çünkü onların bütün fəndləri boşdur. 119 Yer üzünü bütün pislərini tullantı hesab edirsən, Buna görə göstərişlərini sevirəm. 120 Zəhmindən bədənim lərzəyə gəlir, Hökmlərindən çox qorxuram. 121 Ədalətli, düz işlər görmüşəm, Məni zülmkarlara təslim etmə. 122 Qulunun xeyri üçün zəmin dur, Qoyma lovğa insanlar mənə zülm etsin. 123 Xilasını, haqq sözünə əmal olunmasını gözləməkdən Gözümün nuru söñür. 124 Quluna məhəbbət göstər, Qaydalarını mənə öyrət. 125 Qulunam, mənə ağıl ver ki, Sənin göstərişlərini dərk edim. 126 Ya Rəbb, insanlar qanununu pozdular, Vaxtı çatıb, onlar üçün bir tədbir gör. 127 Qızıldan, saf qızıldan çox Sənin əmrlərini sevirəm. 128 Bəli, bütün qayda-qanunlarına görə Mən düz yolla gedirəm, Bütün səhv yollarasa nifrat edirəm. 129 Göstərişlərinin heyvətəmizliyinə görə Onlara ürkədən əməl edirəm. 130 Kələminin açıqlanması nur saçır, Hər nadanı ağıllandırır. 131 Ağız açıb ah-zar edirəm, Çünkü əmrlərinin həsrətini çəkirəm. 132 Adını sevənlər üçün etdiyin adətə görə Mənə bax və lütf göstər. 133 Kələminla addımlarımı möhkəmləndir, Qoy heç bir təqsirim mənə hakimlik etməsin. 134 Məni insanların zülmündən qurtar, Qoy Sənin qayda-qanunlarına bağlı qalım. 135 Üzün qulunun üstünə nur saçın, Sən mənə qaydalarını öyrət. 136 Gözlərimdən sellər kimi yaş axır, Çünkü insanlar qanununa bağlı qalmırlar. 137 Ya Rəbb, adilsən, Hökmlərin doğrudur. 138 Buyurduğun göstərişlər ədalətlidir, Onlar tamamilə etibarlıdır. 139 Qeyratım məni yandırıb-yaxıb, Çünkü düşmənlərim Sənin sözlərini unudub. 140 Sənin kələminin çox safdır, Bu qulun onu sevir. 141 Kiçik sayılsam da, mənə xor baxsalar da, Qayda-qanununu unutmamışam. 142 Salehliyin əbədi salehlikdir, Sənin qanunun həqiqətdir. 143 Başına sıxıntı və məşəqqət gəldi, Amma Sənin əmrlərin mənə zövq verdi. 144 Sənin göstərişlərin həmişə ədalətlidir, Mənə ağıl ver ki, yaşayım. 145 Ya Rəbb, cavab ver! Bütün qəlbimlə

Səni səsləyirəm, Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm. **146** Səni səslədim, məni qurtar, Qoy göstərişlərinə bağlı qalım. **147** Dan yeri sökülməzdən əvvəl qalxıb Səni imdada çağırıram, Çünkü ümidi Sənin sözlərinə bağlayıram. **148** Gecə boyu gözümə yuxu getmir, Kələmimi dərindən düşünürəm. **149** Məhəbbətinə görə mənim səsimi eşit, Ya Rəbb, hökmərinə görə mənə həyat bəxş et. **150** Şər ardańca qaçanlar mənə yaxınlıqlıdılar, Onlar Sənin qanunundan uzaqlaşdılar. **151** Ya Rəbb, Sən mənə yaxınsan, Bütün əmrlərin həqiqətdir. **152** Göstərişlərini lap əvvəldən öyrənirəm, Əbədi qalsın deyə öyüdlərini verdin. **153** Çəkdiyim əzabi gör, məni qurtar, Çünkü qanununu unutmamışam. **154** Münaqışəmi həll edib Özün məni azad et, Mənə kələmənə görə həyat bəxş et. **155** Pislər qurtuluşdan uzaqdır, Çünkü onlar Sənin qaydalarını axtarmırlar. **156** Ya Rəbb, mərhəmətin çıxdı, Hökmərinə görə məni yaşat. **157** Düşmənərim, məni təqib edənlər çıxdı, Lakin Sənin göstərişlərindən dönmədim. **158** Bu xainlərə ikrəhla baxıram, Çünkü Sənin vədinə bağlı qalmayıblar. **159** Sənin qayda-qanunlarını gör nə qədər sevirəm, Ya Rəbb, məhəbbətinə görə mənə həyat ver. **160** Sözlərinin mahiyyəti həqiqətdir, Bütün ədalətli hökmərin əbədidir. **161** Başçılar boş yerə məni təqib edir, Amma ürəyim Sənin sözlərindən qorxur. **162** Çoxlu qənimət tapan bir insan kimi Sənin kələminin məni sevindirir. **163** Yalandan zəhləm gedir, iyrənirəm, Çünkü qanununu sevirəm. **164** Ədalətli hökmərinə görə Hər gün yeddi dəfə Sənə həmd edirəm. **165** Qanununu sevənlər böyük əmin-amanlıq tapırlar, Onlar heç nə ilə büdrəməzlər. **166** Ya Rəbb, xilasına ümid bəsləmişəm, Əmrlərinə əməl etmişəm. **167** Göstərişlərinə ürəkdən bağlanmışam, Onları çox sevirəm! **168** Qayda-qanunlarına, göstərişlərinə bağlı qalıram, Çünkü bütün yollarım Sənin hüzurundadır. **169** Ya Rəbb, mənim fəryadım qoy Sənə çatsın, Mənə Öz sözüna görə ağıl ver. **170** Qoy yalvarişım hüzuruna çatsın, Məni Öz kələminla azad et. **171** Qoy dilimdən həndlər tökülsün, Mənə qaydalarını öyrətmisən. **172** Sənin kələməni dilim tərənnüm etsin, Çünkü Sənin bütün əmrlərin ədalətlidir. **173** Sənin əlin mənə kömək etsin, Çünkü Sənin qayda-qanunlarını seçdim. **174** Ya Rəbb, qurtuluşun üçün həsrət çəkirəm, Qanunundan zövq alıram. **175** Mənə həyat bəxş elə, qoy Sənə həmd oxuyum, Hökmərin qoy mənə kömək olsun. **176** İtən quzu kimi azmişəm, qulunu axtar, Çünkü əmrlərinə unutmamışam.

120 Ziyarət nəğməsi. Dar gündə Rəbbi səslədim, O mənə cavab verdi. **2** Dedin: «Ya Rəbb, yalançı dodaqlardan, Fitnəkar dillərdən canımı qurtar». **3** Ey fitnəkar dil, sənə nə veriləcək? Bu işinin əvəzi nə ilə ödəniləcək? **4** Cəngavərin iti oxları ilə, Süpürgə ağacının odlu közləri ilə! **5** Yaziq canım, Meşəkdə qərib olmuşam, Qedar çadırlarında yaşayıram! **6** Mənim belə yerdə, Sülhə nifrət edənlərin içində yaşamağım bəsdir. **7** Mən sülh sevirəm, buna görə danışram, Onlarsa müharibə üçün çalışır.

121 Ziyarət nəğməsi. Gözlərimi dağlara dikirəm, Haradan mənə kömək galəcək? **2** Göyələri və yeri yaradan Rəbdən Mənə kömək galəcək. **3** O, ayaqlarını büdrəməyə qoymaz, Səni qoruyan yatmaz. **4** Bax İsraili qoruyan yuxulamaz, Yatıb qalmaz. **5** Səni qoruyan Rəbdər, O, sağ tərəfindədir, sənə kölgədir. **6** Gündüz günəşin ziyəni sənə dəyməz, Gecə ay da sənə zərər verməz. **7** Rəbb səni hər cür şərdən saxlayar, Canını qoruyar. **8** Rəbb gedis-gəlişini hifz edər İndidən sonsuza qədər.

122 Davudun ziyarət nəğməsi. Mənə «Rəbbin evinə gedək» deyilərkən sevindim. **2** Ey Yeruşəlim, sənin darvazalarından keçdim, Torpağına qədəm qoymudum. **3** Bu, Yeruşəlim şəhəridir, Çox sıx tikilmişdir. **4** İsrail üçün verilən şəhadət naminə Qəbilələr, Rəbbin qəbilələri Rəbbin isminə şükür etmək üçün Buranı ziyarət etməyə gəlirlər. **5** Hökm üçün burada taxtlar qurulub, Bu taxtlarda Davud sülaləsi oturub. **6** Hami Yeruşəlim üçün sülh diləsin: «Qoy səni sevənlər dinc həyat sürsün! **7** Qoy qala divarlarının içində sülh olsun! Qoy saraylarındakılar dinc yaşasın!» **8** Yoldaşımı, dostımı görə «Sənə sülh olsun!» deyirəm. **9** Allahımız Rəbbin evinə görə Sənə bəxtiyarlıq diləyirəm.

123 Ziyarət nəğməsi. Ey göylərdəki taxtında oturan, Gözlərimi Sənə dikmişəm. **2** Ağasının əlinə baxan qul kimi, Xanımının əlinə baxan kəniz tək Biz də Allahımız Rəbbə göz dikmişik, Biza rəhm etməsini gözləyirik. **3** Biza rəhm et, ya Rəbb, rəhm et! Çünkü təhqirlərdən doymuşuq. **4** Laqeydlərin rişxəndləri, Təkəbbürlülərin təhqirləri bizi cana döydürdü.

124 Davudun ziyarət nəğməsi. İndi İsrail söyləsin: Rəbb tərəfimizi saxlamasayı, **2** Biza qarşı insanlar qalxarkən Rəbb tərəfimizi saxlamasayı,

3 Bize qarşı qazəblərindən yanarkən Bizi diri-dirı udardılar, **4** Sular bizi yuyub-aparardı, Sellər üstümüzü basardı, **5** Azığın sular üstümüzü basardı. **6** Alqış olsun Rəbbə! O bizi onların dişlərinə ov etmədi. **7** Bizi ovçunun tələsindən bir quş kimi qurtardı, Tələ qırıldı, canımız azad oldu. **8** Bize Rəbbin adından, Göyləri və yeri yaradandan yardım gəlir.

125 Ziyarət nəgməsi. Rəbbə güvənənlər Sion dağında kimi Sarsılmaz, əbədi qalar. **2** Dağlar Yerusalimi dövrəyə aldığı kimi Rəbb də indidən sonsuzadək xalqının ətrafindadır. **3** Salehlərin payı üstündə Şər insanların dəyənəyi hökm sürə bilməz, Yoxsa salehlər də şərə əl atardı. **4** Ya Rəbb, xeyirxahlara, Ürəyiditən olan insanlara xeyirxahlıq et! **5** Rəbb əyri yola dönlərləri aparacaq, Onları şər iş görənlərlə bir yerə qoyacaq. İsrailin üzərinə sülh olsun!

126 Ziyarət nəgməsi. Rəbb Siona bəxtəvər günlərini qaytaranda Biza röya kimi gəldi. **2** Dodaqlarımızdan gülüş töküldü, Dilimizdən sevinc harayı yüksəldirdi. Millətlər öz aralarında belə deyirdi: «Rəbb onlar üçün böyük işlər götür». **3** Bunun üçün sevinirik, Çünkü Rəbb bizim üçün böyük işlər görüb. **4** Selləri Negevə qaytardığın kimi, Ya Rəbb, o bəxtəvər günləri bizə qaytar. **5** Göz yaşı ilə əkənlər Sevinc harayı çəkərək biçəcək. **6** Ağlaya-ağlaya toxum torbasını daşıyıb-gedən Sevinc harayı ilə dərzləri daşıya-daşıya gələcək.

127 Süleymanın ziyarət nəgməsi. Evi Rəbb təkməzsə, Bənnaların zəhməti boşə gedər. Şəhəri Rəbb qorunazsa, Keşikçilər boş yerə orada gözlər. **2** Erkən qalxıb gec yatmağınız, Azuqə üçün özünüzü çox yormağınız faydasızdır. Rəbb sevdiklərinə yuxuda olanda belə, verər. **3** Övladlar Rəbbin verdiyi paydır, Bətnin bəhrəsi Onun mükafatıdır. **4** İnsanın gənc ikən övladları olarsa, Bir ığidin əlindəki oxlara bənzər. **5** Oxdanı bu cür dolu olan nə bəxtiyardır! Darvazada əleyhdarları ilə çəkişən zaman Xəcalətləi olmayıcaq.

128 Ziyarət nəgməsi. Nə bəxtiyardır Rəbdən qorxan, Onun yolları ilə gedən insan! **2** Çünkü öz əlinin bəhrəsini yeyəcəksən, Xoşbəxt olub uğur qazanacaqsan. **3** Evində arvadın tənək kimi bar gətirəcək, Övladların zeytun pöhrələri kimi Süfrənin ətrafinı bürüyəcək. **4** Rəbdən qorxan insan Belə xeyir-dua alacaq: **5** Rəbb Siondan sənə xeyir-dua versin,

Ömür boyu Yerusalemın xoşbəxtliyini görəsən, **6** Övladlarının övladlarını görəsən! İsrailin üzərinə sülh olsun!

129 Ziyarət nağməsi. Qoy İsrail söyləsin: «Mənə gəncliyimdən bəri əzab verdilər. **2** Bəli, gəncliyimdən bəri mənə əzab verdilər, Lakin məğlub edə bilmədilər. **3** Elə bil kürəyimdə kotan sürüblər, Qamçılara bədənimə uzun-uzun şirəm çəkiblər. **4** Rəbb isə adıldır, Pislərin buxovlarını qırı». **5** Siona nifrət bəsləyənlərin hamısı Qoy xəcalət içində geri qovulsun! **6** Qoy cüçərmədən solsunlar, Damda bitən ot kimi olsunlar! **7** O, biçincinən ovcunu, Dərz bağlayanın qucağını doldurmaz! **8** Yoldan keçən onlara belə deməz: «Rəbb sizə xeyir-dua versin, Sizə Rəbbin ismi ilə alqış olsun!»

130 Ziyarət nəgməsi. Ya Rəbb, dərinliklərdən Səni səsləyirəm. **2** Ey Xudavənd, səsimi eşit, Yalvarı səsimi yaxşı dirlə. **3** Ya Rəbb, bizim təqsirlərimizi siyahıya alsan, Bəs, ey Xudavənd, kim bunun qarşısında dayana bilər? **4** Amma Sən bağışlayansan, Ona görə hamı Səndən çəkinir. **5** Rəbbi gözləyirəm, döyünen ürəyim gözləyir, Onun sözünə ümidi edirəm. **6** Keşikçilər səhərin açılmasını gözlər, Bəli, keşikçilər səhərin açılmasını gözlər, Qəlbimsə bundan da çox Xudavəndin həsrətini çəkər. **7** Ey İsrail, Rəbbə ümidiyi bağla! Çünkü Rəbdə məhəbbət var, Onda bol-bol qurtuluş var. **8** Ey İsrail, O səni Bütün təqsirlərindən azad edər!

131 Davudun ziyarət nəgməsi. Ya Rəbb, təkəbbürlü deyiləm, Gözümü yuxarı yerlərə dikməmişəm, Gücüm çatmayan böyük işlərə girişməmişəm. **2** Ovunub səsimi kəsmişəm, Ana qucağında olan körpə kimiyəm, Sanki bir sakit körpəyə dönmüşəm. **3** Ey İsrail, Rəbbə ümidiyi bağla, İndidən sonsuzadək ümidiyi Ona bağla!

132 Ziyarət nağməsi. Ya Rəbb, Davudu, Çəkdiyi bütün əzabları, **2** Rəbbə etdiyi andı, Yaqubun qüdrətli Allahına etdiyi əhdi yada sal. **3** O dedi: «Öz evimdə yaşamaram, Yatağında yatmaram, **4** Gözümə yuxu getməz, Gözlərimi yummaram **5** Rəbbə layiq bir yer, Yaqubun qüdrətli Allahına bir məskən tapana qədər». **6** Əhd sandığının Efratada olduğunu eşitdik, Onu Yaar tarlalarında tapdıq. **7** Dedik: «Gəlin, Onun məkanına gedək, Kətilində səcdə edək». **8** Ya Rəbb, qüvvənin rəmzi olan sandığınla

birgə istirahət edəcəyin yerə qalx. 9 Kahinlərin həqiqətə bürünsün, Möminlərin Səni mədh etsin. 10 Qulun Davudun xatırınə Məsh etdiyindən üz döndərmə. 11 Rəbb Davuda sədaqətlə and içdi, Bu andından dönməz: «Belindən gələn oğullarından birini Səndən sonra taxtında oturdacağam. 12 Əgər övladların əhdimə, Onlara öyrədəcəyim göstərişlərə əməl edərlərsə, Onların oğulları da Sonsuza qədər sənin taxtında oturacaq». 13 Çünkü Rəbb Sionu seçdi, Orada Öz məskənini salmaq istədi. 14 Dedi: «Bura əbədi olaraq istirahət edəcəyim yerdir, İstəyirəm ki, burada məskən salıb. 15 Bu yerə bol ruzi-bərəkət verəcəyəm, Buradakı fəqirlərə doyunca ərzaq verəcəyəm. 16 Kahinlərini zəfərə bürüyəcəyəm, Möminləri sevinclə mədh oxuyacaq. 17 Burada Davud sülaləsindən güclü hökmədar yetirəcəyəm, Məsh etdiyim üçün bir çıraq hazırlı etmişəm. 18 Düşmənlərini xəcalətə salacağam, Lakin onun tacı nur saçacaq».

133 Davudun ziyarət nəgməsi. Nə yaxşıdır, nə xoşdur Qardaş olub bir yaşamaq! 2 Belə yaşamaq qiymətli yağ kimidir; O yağ ki başa çəkilib saqqala, Harunun saqqalından paltarının yaxasına axırdı. 3 Sanki Xermon dağının şəhi Sion dağlarına düşür, Çünkü Rəbb buyurub ki, Bu məkana bərəkət, əbədi həyat verilsin.

134 Ziyarət nəgməsi. Rəbbə alqış edin, ey Onun qulları, Ey Rəbb evinin xidmətində gecələr oyaq duranlar! 2 Müqəddəs yerə tərəf əllərinizi qaldırın, Rəbbə alqış edin! 3 Gölərlər və yeri yaradan Rəbb Siondan sizə xeyir-dua versin.

135 Rəbbə həmd edin! Rəbbin isminə həmd edin, Ey Rəbbin qulları, həmd edin! 2 Ey Rəbbin evində xidmət edənlər, Allahımızın evinin həyatında duranlar, 3 Rəbb yaxşıdır, Rəbbə həmd edin, O nə qədər şirindir, isminə tərənnüm oxuyun! 4 Çünkü Rəbb Özü üçün Yaqubu seçdi, İsraili Özünə məxsus xalq olaraq seçdi. 5 Bilirəm, Rəbb əzəmətlidir, Xudavəndimiz bütün allahlardan üstündür. 6 Göylərdə, yer üzündə, Dənizlərdə, bütün ümmanlarda Rəbb istədiyini edər. 7 Yerin ucqarlarından buludları qaldırar, Şimşəkləri çaxdırar, yağış yağdırar, Küləkləri öz məməbələrindən çıxarar. 8 Rəbb Misirlilərin ilk oğullarını qırdı, Hər insanın, hər heyvanın ilk balasını öldürdü. 9 Ey Misir, sənin daxilində, Fironla bütün əyanlarının üzərində O, əlamətlərini, möcüzələrini göstərdi. 10 Nə

qədər millətləri qırdı, Qüdrətli padşahları öldürdü. 11 Emorluların padşahı Sixonu, Başan padşahı Oqu, Bütün Kənan padşahlarını qırdı. 12 Onların torpaqlarını, mülklərini Öz xalqı İsrailə irs olaraq verdi. 13 Ya Rəbb, Sənin adın əbədidir! Ey Rəbb, ismin nəsillərdən-nəsillərə çatır! 14 Rəbb xalqına haqq verəcək, Qullarına rəhm edəcək. 15 Amma millətlərin bütləri qızıldan, gümüşdən düzəlmüşdir, Onlar insan əllərinin işidir. 16 Ağızları var, danışa bilmir, Gözləri var, amma görmür, 17 Qulaqları var, eşitmır, Ağızlarından nəfəs gəlmir. 18 Bütləri düzəldən, onlara güvənən insanlar Bu bütlər kimi cansız olacaqlar. 19 Ey İsraililər, Rəbbə alqış edin! Ey Harun nəсли, Rəbbə alqış söyləyin! 20 Ey Levi nəсли, Rəbbə alqış edin! Ey Rəbdən qorxanlar, Ona alqış söyləyin! 21 Rəbbə Siondan alqış oxunsun! Rəbb Yeruşəlimdə yaşayır! Rəbbə həmd edin!

136 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 2 Allahların Allahına şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 3 Hökmənlərin Hökmənərinə şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 4 Yalnız Odur böyük xariqələr yaradan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 5 Odur göyləri hikməti ilə quran, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 6 Odur yerin təməlini sular üstündə qoyan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 7 Odur böyük işıqları yaradan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 8 Gündüzü günəşin hökmü altına saldı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 9 Gecə ay-ulduzların hökmü altında oldu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 10 O, Misirlilərin ilk oğullarını qırdı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 11 İsrail nəslini Misirlilərin arasından çıxardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 12 İsraililəri qüdrətli əli, uzanan qolu ilə apardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 13 Qırmızı dənizi iki yerə yarğı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 14 İsraililəri dənizin ortasından keçirtdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 15 Fironla ordusunu Qırmızı dənizdə batırdı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 16 O, xalqını səhrada apardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 17 O, böyük padşahları vurdu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 18 O, güclü padşahları qırdı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 19 Emor padşahı Sixonu vurdu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 20 Başan padşahı Oqu öldürdü, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 21 Onların torpaqlarını irs olaraq verdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 22 Bu yerləri qulu İsrail nəsinin mülkü etdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 23 O, miskin halımızda bizi yaddan çıxarmadı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 24 Bizi düşmən əlindən qurtardı,

Çünkü məhəbbəti əbədidir! 25 O, bəşəriyyətə ruzi verir, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 26 Göylərin Allahına şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir!

137 Babil torpağında olanda Sionu yada salardıq,

Çay kənarında oturaraq ağlayardıq, 2 Liralarımızı söyünd ağaclarından asardıq. 3 Bizi əsir edənlər Nəğmə oxumağımızı əmr edirdilər, Bize zülm verənlər Onları şənləndirməyimizi istəyirdilər, «Bizim üçün Sion nağmələrini oxuyun» deyirdilər. 4 Axı yad ölkədə Rəbbin nəğmələrini necə oxuyaq? 5 Ey Yeruşəlim, əgər səni unutsam, ən böyük sevincim olmasan, Qoy dilim damağımı yapışın. 6 Ey Yeruşəlim, Səni anmasam, ən böyük Yeruşəlimdən danışıldilar, Deyirdilər: «Gəlin oranı uçuraq, təməlindən dağındaq!» 8 Ey Babil qızı, xaraba qalacaqsan. Bizə etdiyinin əvəzini sənə verən qoy bəxtiyar olsun! 9 Körpələrini daşa çırpıb öldürən bəxtiyar olsun!

138 Davudun məzmuru. Bütün qəlbimlə Sənə şükür

edirəm, «Allahlar»ın öündə Səni tərənnüm edirəm. 2 Müqəddəs məbədinə tərəf səcdə edirəm, Məhəbbətin, sədaqətin nəminə isminə şükür edirəm. Çünkü ismini, kələməni hər şeydən üstün tutmusan. 3 Səni çağıranda mənə cavab vermişən, Canıma taqət verib mənə ürəkləndirmişən. 4 Ya Rəbb, bütün dünya padşahları Sənə şükür edəcəklər, Çünkü ağızından çıxan kələmləri eşidiblər. 5 Rəbbin yollarını tərənnüm edəcəklər, Çünkü Rəbbin ehtişəmi böyükdür. 6 Rəbb ucalarda olsa da, yaziqlara nəzər salar, Amma lovğaları uzaqdan tanıyar. 7 Sixıntı içində gəzsəm də, Mənə həyat verirsən. Düşmənin qəzəbinə qarşı əl qaldırırsan, Məni sağ əlinlə qurtarırsan. 8 Rəbb mənə verdiyi vədə əməl edir. Ya Rəbb, məhəbbətin əbədidir. Öz əlini işini tərk etmə!

139 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.

Ya Rəbb, məni yoxlayaraq tanıdım, 2 Oturuşumu-duruşumu Özün bilirsən, Fikirlərimi uzaqdan duyursan. 3 Getməyimə, yatmağımı nəzarət edirsən, Nə yollardan keçdiyimi bilirsən. 4 Sözlərimi dilə gətirməmişdən əvvəl, Ya Rəbb, hamisini tamamilə bilirsən. 5 Hər yandan məni əhatə etmisən, Öz əlini üzərimə qoymusən. 6 Bu bilik əsrarəngizdir, məndən yüksəkdir, Bunu dərk edə bilmərəm. 7 Hara gedim ki, Ruhun orada olmasın? Hara qaçım ki, hüzurunda

olmayım? 8 Əgər göylərə çıxsam, Sən oradasan, Ölülər diyarında yatsam, Sən oradasan. (Sheol h7585) 9 Qanad alıb gündögana uçsam belə, Dənizi keşib günbatana qonsam belə, 10 Sənin sağ əlin bələdçim olacaq, Sağ əlin məni qoruyacaq. 11 Desəm də: «Qoy zülmət məni bürüsün, İşıq batsın, ətrafım gecəyə dönsün», 12 Sənin qarşında zülmət batar, Önündə gecə də gündüz kimi nur saçar. Nurun, zülmətin Sənin üçün nə fərqi var? 13 Sən mənim daxili üzvlərimi yaratmışan, Mənə ana bətnində quruluş vermişən. 14 Sən məni ecazkar, əsrarəngiz yolla yaratmışan, Ona görə şükür edirəm. Nə qədər xariqəli işlər görmüşən! Bunu ürəkdən yaxşı dərk edirəm. 15 Mən gizli bir yerdə yaranarkən, Dünyanın dərin yerində yaranarkən Bədənim Səndən gizli qalmadı. 16 Dünyaya gəlməzdən əvvəl Sənin gözlərin məni gördü. Ömrüm başlamazdan əvvəl Mənə təyin etdiyin hər bir günü kitabına yazmışan. 17 Ey Allah, mənim üçün fikirlərinin qiyməti çoxdur, Onların sayı-hesabı yoxdur! 18 Saysaydım onları, qum dənələrindən çox olardı, Oyananda yenə mən Səninləyəm. 19 Ey Allah, kaş ki pisləri qiraydin, Qantökənlərin hamısı məndən uzaq olaydı, 20 Onlar Sənə qarşı pis niyyətlə danışır, Düşmənlərin adına küfr edirlər! 21 Ya Rəbb, Sənə nifrət edənlərə nifrət etmərəmmi? Əleyhdarlarından ikrah etmərəmmi? 22 Onlara tamamilə nifrət edirəm, Onları özümə düşmən sayıram. 23 Ey Allah, məni yoxla, qəlbimi öyrən, Sən məni sınaqdan keçirib bütün fikirlərimi bil. 24 Gör qəlbimdə pisliyə yol verirəmmi? Əbədi yolda mənə rəhbər ol!

140 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.

Ya Rəbb, məni şər adamlardan xilas et, Məni qəddar insanlardan hifz et. 2 Ürəklərində pis niyyətləri var, Hər gün dava yaradırlar. 3 Kəskin dilləri ilan tək çalar, Sənki dodaqlarında gürzə zəhəri var. (Selə) 4 Ya Rəbb, şər insanın əlindən, Qəddar insanlardan məni qoru. İstəyirlər ki, ayağımı bürdərəsinlər. 5 Bu təkəbbürlü insanlar mənə tələ qurublar, Tor atıblar, cələlərini yolumun üstünə qoypular. (Selə) 6 Rəbbə dedim: «Allahım Sənsən, Ya Rəbb, yalvarıram, Sən məni eşit! 7 Ey Xudavənd Rəbb, Sən qüvvətli Xilaskarım, Döyüş günündə başıma dəbilqə qoymusən. 8 Ya Rəbb, qoy pis adam muradına çatmasın, Pis niyyətinə imkan vermə, qoy lovğalanmasın». (Selə) 9 Ətrafımdakıların ağızından çıxan pis sözlər Qoy öz başlarına tökülsün! 10 Qoy

onların üstünə yanar közlər tökülsün, Onlar quyuya düşüb, çıxa bilməsin! **11** Qoyma ki bu ölkədə iftiraçı uğur qazansın, Bələlər qəddarı vursun, onu ovlasın! **12** Bili rəm ki, Rəbb məzlumların məhkəmə işinə baxır, Fəqirlərə haqq qazandırır. **13** Bəli, salehlər Sənin isminə şükür oxuyacaq, Əməlisalehlər hüzurunda yaşayacaq.

141 Davudun məzmu. Ya Rəbb, Səni çağırıram, tez imdadıma yetiş, Fəryad edərkən səsimi eşit! **2** Qoy hüzurunda dualarım buxur kimi, Açılan əllərim axşam qurbanı kimi qəbul olunsun! **3** Ya Rəbb, ağızma nəzarətçi qoy, Dodağının qapısını qor. **4** Qoyma qəlbim şərə meyl etsin, Şər iş görənlərə qoşulub mən də pis iş görməyim, Pislərlə bırgə onların ləziz yeməklərindən yeməyim. **5** Saleh insan məni vursa, məhəbbətinə görə tənbeh edər, Bundan imtina etmərəm, sanki başıma çəkilən yağıdır. Daim pislərin şərinə qarşı dua edərəm. **6** Hakimləri yargandan atılarən Qoy xalq sözlərimi eşitsin, şirinliyini bilsin. **7** Şümlanan yerdə şirümlər narın torpaq töküldüyü kimi Sümüklərimiz ölürlər diyarının qapısına sapılıb. (*Sheol h7585*) **8** Ey Xudavənd Rəbb, gözlərimi Sənə dikmişəm, Məni təhlükədə qoyma, Sənə pənah gətirmişəm. **9** Şər iş görənlərin tələsindən, Onların qurduğu cələdən məni qor. **10** Qoy pislər öz torularına düşsün, Mən də yolumu salamat keçib-gedim.

142 Davudun məzmu. Maskil. Mağarada olanda etdiyi dua. Rəbbə fəryad qoparıb haray salıram, Rəbbə yalvararaq haray salıram. **2** Hüzuruna şikayətimi tökürmə, Qarşısında aziyyətimi söyləyirəm. **3** Ruhdan düşəndə hansı yolda olduğumu bildin, Yolumda gizli tələ qurublar. **4** Sağıma bax, Özün gör, heç kim məni saymır, Pənah yerim yoxdur, Heç kim qayğıma qalmır. **5** Ya Rəbb, Sənə fəryad edərək dedim: «Pənahım Sənsən, Dirilər arasında Sən mənim nəsibim sən». **6** Qulaq as fəryadıma, Nə qədər alçaldımişəm! Məni təqib edənlərdən qurtar, Çünkü onlar məndən güclüdür. **7** Canımı zindandan qurtar, Qoy isminə şükür edim! Onda salehlər məni əhatə edəcək, Çünkü mənə comərdlik etdi!

143 Davudun məzmu. Ya Rəbb, eşit duamı, yalvararkən məni dirlə, Mənə sədaqətin, salehlərin naminə cavab söyla. **2** Qulunu məhkəməyə çəkmə, Bu bəşəriyyət içindən kimsə qarşında saleh çıxmaz. **3** Məni düşmən təqib etdi, Yerə vurdu, həyatım əldən getdi. Sanki lap çoxdan ölenlərin biriyəm, Bu

düşmən məni zülmətə saldı. **4** Ona görə ruhdan düşmüşəm, Bu dəhşət qəlbimi sarsıtdı. **5** Qədim dövrlər yadına düşür, Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm, Əməllərin barədə hey fikirləşirəm. **6** Sənə sarı əllərimi açmışam, Bir quraq torpaq kimi Sənin üçün susamışam. (Sela) **7** Ya Rəbb, mənə tez cavab ver, Çünkü ürəyim çəkilir. Üzünüü məndən gizlətmə, Qoyma qəbərə düşən insanlara bənzəyim. **8** Hər səhər məhəbbətini mənə hiss etdir, Çünkü Sənə güvənirəm. Gedəcəyim yolu mənə öyrət, Çünkü varlığımı Sənə verirəm. **9** Ya Rəbb, mənə düşmənlərdən qurtar, Sənə pənah gətirirəm. **10** Mənə Sənin iradənə əməl etməyi öyrət, Çünkü mənim Allahım Sənsən. Sənin Ruhun yaxşıdır, Düz yer üçün mənə yol göstər. **11** Ya Rəbb, mənə ismin naminə həyat ver, Salehliyin naminə canımı dardan qurtar. **12** Məhəbbətin naminə yağılarını məhv et, Canımı düşmən olanları qır, çünkü mən Sənin qulunam.

144 Davudun məzmu. Alqış olsun Rəbbə, Qayama! Əllərimə döyük təlimi, Barmaqlarına müharibə təlimi verən Odur. **2** Mənə Məhəbbət göstərən, mənim Qalam, Qülləm, Xilaskarım, Qalxanım, Pənahgahım, Xalqımı mənə itaət etdirən Odur. **3** Ya Rəbb, insan kimdir ki, qayğısına qalırsan, Bəşər övladı kimdir ki, onu düşünürsən? **4** İnsan bir nəfəsə bənzər, Ömrü kölgə kimi keçib-gedər. **5** Ya Rəbb, göyləri yar, aşağı en, Dağlara toxun, qoy tüstülenşin. **6** Şimşəyini çaxdır, düşmənləri dağıt, Oxlarını yağıdır, yağıları darmadağın et. **7** Göylərdən əl uzadıb dərin sulardan məni xilas et, Məni yadellilərin əlindən azad et. **8** Onların dili yalan danişar, Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar. **9** Ey Allah, Sənə yeni bir ilahi ilə şükür edəcəyəm, Səni ontelli çənglə tərənnüm edəcəyəm. **10** Sənsən padşahlara zəfər qazandırın, Qulun Davudu amansız qılıncdan qurtaran. **11** Məni yadellilərin əlindən xilas et, Sən məni azad et! Onların dili yalan danişar, Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar. **12** Qoy yeniyetmə oğullarımız sağlam fidan kimi boy atsın, Qızlarımız oyulmuş saray sütunları kimi gümrəh olsun. **13** Ambarlarımız müxtəlif nemətlərlə dolub-dəşsin, Otlaqda qoyunlarımız minlərlə, on minlərlə çoxalsın. **14** Naxırlarımız çoxlu balalar versin, Hasarlarımız dəlmə-deşiksiz olsun. İnsanlarımız əsir düşməsin, Meydanlarımız şivən səsinə bir daha bürünməsin. **15** Nə bəxtiyardır belə xeyir-dua alan xalq! Nə bəxtiyardır Allahı Rəbb olan xalq!

145 Davudun həmd nəğməsi. Ey Padşahım olan Allahım, Səni yüksəldəcəyəm, isminə sonsuza qədər alqış edəcəyəm. 2 Sənə hər gün alqış edəcəyəm, isminə əbədilik həmd edəcəyəm. 3 Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir, Onun əzəməti insan ağlına siğmaz. 4 Əməllərin nəsildən-nəslə qədər mədh ediləcək, Qüdrətli işlərin bəyan ediləcək. 5 Əzəmətindən, izzətindən, şərəfindən deyiləcək, Xariqəli işlərini dərinəndə düşünəcəyəm. 6 İnsanlar zəhmi işlərinin qüdrətindən danışacaq, Sənin əzəmətini elan edəcəyəm. 7 İnsanlar Sənin bol xeyirxahlığını bəyan edəcəklər, Salehliyini mədh edəcəklər. 8 Rəbb lütfkar və rəhmlidir, Hədsiz səbirli və bol məhəbbətlidir. 9 Rəbb hamiya xeyirxahlıq edər, Yaratdıqlarının hər birinə mərhəmət göstərər. 10 Ya Rəbb, bütün yaratdıqların Sənə şükür edəcək, Möiminlərin Sənə alqış edəcək. 11 Padşahlığının əzəmətindən deyəcəklər, Qüdrətindən danışacaqlar. 12 Qoy bəşər övladları Sənin qüdrətini, Padşahlığının izzətini, əzəmətini bilsin. 13 Sənin padşahlığı əbədi padşahlıqdır, Səltənətin nəsildən-nəslə qədər uzanır. 14 Rəbb yixılanların hamısına dayaqdır, Qəddi əyilənlərin hamısını qaldırır. 15 Ya Rəbb, hamının gözü Sənə baxır, Vaxtlı-vaxtında onlara azuqə verirsən. 16 Əlini açırsan, Bütün canlıları doyuncu yedirirsən. 17 Rəbb bütün yollarında adıldır, Hər işində sadiqdir. 18 Rəbb Onu çağırın bütün insanlara, Onu sıdq ürəkdən çağırın bütün insanlara yaxındır. 19 Ondan qorxanları murada çatdırar, Fəryadlarına qulaq asıb onları qurtarar. 20 Rəbb Onu sevənlərin hamısını hifz edər, Bütün pis adamlarınsa kökünü kəsər. 21 Mənim dilim Rəbbə həmd oxuyacaq, Qoy Onun müqəddəs isminə bütün bəşəriyyət əbədilik alqış etsin!

146 Rəbbə həmd edin! Ey könlüm, Rəbbə həmd et! 2 Ömür boyu Rəbbə həmdlər söyləyəcəyəm, Allahımı nə qədər varam, tərənnüm edəcəyəm! 3 Əsilzadələrə, Sizi qurtara bilməyən bəşər oğluna güvənməyin. 4 Onlar canı çıxan kimi torpağa düşər, Niyyətləri bircə anda yox olar. 5 Nə bəxtiyardır Yaqubun Allahından kömək alan, Yalnız Allahı Rəbbə ümid bağlayan insan! 6 Odur göyləri, yeri, dənizi, dənizdəkiləri yaradan, Odur əbədi sadıq qalan. 7 O, miskinlərə haqq qazandırır, O,acları azuqə ilə doydurur. Rəbb əsirləri azad edir, 8 Rəbb kor gözləri açır. Rəbb qəddi əyilənləri düzəldir, Rəbb salehləri sevir. 9 Rəbb qəriblərə dayaq olur, Yetimi, dul qadını

ayağa qaldırır, Pislərinsə yollarını dolaşdırır. 10 Rəbb əbədi hökmənləq edir, Ey Sion, Allahın nəsillər boyu hökm verir! Rəbbə həmd edin!

147 Rəbbə həmd edin! Allahımızı tərənnüm etmək nə qədər yaxşıdır! O buna layiqdir, Ona həndlər söyləmək xoşdur! 2 Rəbb Yeruşəlimi bərpa edər, İsrailin əsarətdə olanlarını yığıb-götürər. 3 O, sınıq qələblərə şəfa verər, Yaralarını sarıyar. 4 Ulduzların sayını hesablar, Hər birini öz adı ilə çağırır. 5 Xudavəndimiz əzəmətlidir, Qüvvəti çıxdur, dərrakəsi hədsizdir! 6 Rəbb məzlmuları ayağa qaldırar, Pisləri isə toz-torpaq içinə atar. 7 Rəbbə şükür nəğməsi söyləyin, Allahımızı lira ilə tərənnüm edin! 8 O, göyləri buludlarla bürüyər, Yer üzünü yaşıla təmin edər, Dağlarda ot bitirər. 9 O, heyvanlara yem verər, Çırıalan quzğun balalarını yemlər. 10 O, güclü atlardan zövq almaz, Qüvvəti addımlardan razi qalmaz. 11 Amma Rəbb Ondan qorxanlardan, Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlardan razi qalar. 12 Ey Yeruşəlim, Rəbbi mədh et! Ey Sion, Allahına həmd et! 13 Çünkü darvazalarının cəftələrini bərkidər, Sənin əhalinə bərəkət verər. 14 Sərhədinə əmin-amanlıq, Sənə doyunca əla taxıl yetirər. 15 Kəlamını yer üzünə yollar, Onun sözü tez yayılar. 16 Ağ yun kimi qar yağdırar, Kül kimi qirov salar. 17 Parça-parça dolu tökər. Onun soyuğuna kim dözə bilər? 18 Buyruq verəndə buz əriyər, Külək əsdirəndə sular sel tək axar. 19 O, Yaqub nəslinə sözlərini, İsraililərə qanun və hökmərini bildirir. 20 Başqa millətlər üçün belə etməyib, Həc birinə hökmərini bildirməyib. Rəbbə həmd edin!

148 Rəbbə həmd edin! Göylərdən Rəbbə həmd edin, Yüksəklərdən Ona həmd edin! 2 Ey Onun bütün mələkləri, Ona həmd edin! Ey Onun bütün orduları, Ona həmd edin! 3 Ey günəş, ey ay, Ona həmd edin! Ey parlayan bütün ulduzlar, Ona həmd edin! 4 Ey göylərin ən uca qatları, Ona həmd edin! Ey göy üzərindəki sular, Ona həmd edin! 5 Rəbbin isminə həmd etsinlər! Çünkü Onun əmri ilə yaranıblar. 6 Rəbb onları həmisişlik, əbədi olaraq yerinə qoyub, Bunun üçün pozulmaz qayda qoyub. 7 Rəbbə həmd edin, ey yer üzündəkilər, Ey dəniz əjdahaları, ey bütün dərinliklər, 8 Ey şimşək, dolu, qar, buludlar, Ey Onun əmrinə təbe olan qasırğalar, 9 Ey dağlar, bütün təpələr, Ey bəhərləri ağaclar, bütün sidr ağacları, 10 Ey çöl və ev heyvanları, Ey sürünlənlər və uçan quşlar, 11 Ey dünya padşahları və bütün ümmətlər, Ey başçılar və dünyada

olan bütün hakimlər, 12 Ey gənc oğlanlar və qızlar, Ey qocalar, cavanlar! 13 Hamınız Rəbbin isminə həmd edin! Çünkü yalnız Onun ismi ucadır. Əzəməti göylərin, yerin üstündədir, 14 O, xalqına böyük qüvvət verib. Buna görə Ona həmd etsin Onun bütün möminləri, Əziz xalqı olan İsrail övladları! Rəbbə həmd edin!

149 Rəbbə həmd edin! Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun,

Möminlər camaati arasında Ona həmd edin! 2 İsrail nəslə Yaradanına görə sevinsin, Sion övladları Padşahına görə şad olsun! 3 Rəqslərlə isminə həmd edin, Dəflə, lira ilə Onu tərənnüm edin! 4 Çünkü Rəbb Öz xalqından zövq alar, Zəfəri ilə itaətkarlarının üstüne yaraşqalar. 5 Bu şərəfə görə qoy möminlər sevinsinlər, Yataqlarında belə, Onu tərənnüm etsinlər. 6 Dilləri ilə Allahı ucaltsınlar, Əllərində ikiağızlı qılınc tutsunlar. 7 Millətləri qıraraq qıisas alsınlar, Ümmətləri cəzalandırsınlar. 8 Padşahlarına zəncir vursunlar, Sərkərdələrini dəmir buxovlara salsınlar. 9 Onlar üçün yazılan hökmü yerinə yetirsinlər, Rəbbin bütün möminləri bununla şərəflənsinlər. Rəbbə həmd edin!

150 Rəbbə həmd edin! Müqəddəs məskənində

Allaha həmd edin! Möhtəşəm göy qübbəsində Ona həmd edin! 2 Qüdrətli işləri üçün Ona həmd edin! Bol əzəmətinə görə Ona həmd edin! 3 Şeypur səsi ilə Ona həmd edin! Çənglə, lira ilə Ona həmd edin! 4 Dəflə, rəqslərlə Ona həmd edin! Sazla, tütəklə Ona həmd edin! 5 Xoş səsli sinclərlə Ona həmd edin! Cingildəyən sinclərlə Ona həmd edin! 6 Ey bütün canlı varlıqlar, Rəbbə həmd edin! Rəbbə həmd edin!

Süleymanın Məsəlləri

1 İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın məsəlləri:

2 Hikmət və tərbiyəyə malik olmaq, Müdrik sözləri dərk etmək üçün, 3 Salehlik, ədalət, insaf barədə İdrak tərbiyəsi almaq üçün, 4 Cahillərə uzaqgörənlilik, Gənc oğlana bilik və dərrakə vermek üçün; 5 Qoy hikmətli qulaq asıb müdrikliyini artırınsın, Dərrakəli adam sağlam məsləhət alınsın. 6 Bu yolla insanlar məsəl və kınayeləri, Hikmətlilərin sözlərini və müəmmələrini anlısınlar. 7 Rəbb qorxusu biliyin başlanğıcıdır, Amma səfehlər hikmət və tərbiyəyə xor baxar. 8 Oğlum, ata tərbiyəsinə qulaq as, Ananın öyrətdiklərini kənara atma. 9 Onlar başını gözel çələng kimi, Boyununu boyunbağı kimi bəzər. 10 Oğlum, qoyma səni günahkarlar azdırınsın. 11 Desələr ki: «Gəl bizimlə pusqu qurub qan tökək, Nahaq yerə günahsızları güdək, 12 Gəl onları ölürlər diyarı kimi diri-dirü udaq, Tamam qəbirə düşənlərə bənzəsinlər. (Sheol h7585) 13 Onda çoxlu qiymətli sərvət taparıq, Evlərimizi talan mali ilə doldurarıq. 14 Biza qoşul, Qoy kisəmiz bir olsun», 15 Oğlum, onlara qoşulma, Yollarına ayaq basma. 16 Çünkü onların ayaqları pisliyə tərəf qaçar, Qan tökməyə tələsər. 17 Bir quşun gözü öündə Tələ qurmaq faydasızdır. 18 Çünkü onların qurduğu pusqu öz qanlarını tökmək üçündür, Güdməkləri öz canları üçündür. 19 Tamahkarın yolu həmişə belədir, Tamahı onun canını alar. 20 Hikmət bayırda ucadan çağırır, Meydanlarda onun səsi ucalır. 21 O, səslü-küylü küçələrin başında çağırır, Şəhər darvazalarında deyir: 22 «Ey cahillər, nə vaxtadək Cəhaləti sevəcəksiniz? Nə vaxtadək rişxəndilər rişxənddən zövq alacaq, Axmaqların bilikdən zəhləsi gedəcək? 23 Məzəmmətimdən düzəlsəydiniz, Ruhumu üstümüza tökərdim, Sözlərimi sizə bildirərdim. 24 Sizi çağıranda mənəni rədd etdiniz, əlimi uzadanda əhəmiyyət vermədiniz. 25 Bütün nəsihətlərimi boş saydırınız, Məzəmmətlərimi qəbul etmədiniz. 26 Ona görə də sizin üzərinizə bəla gələndə güləcəyəm, Dəhşət sizi bürüyəndə, 27 Tufan kimi dəhşət sizə hücum çəkəndə, Sizə qasırğa kimi bəla gələndə, Dara, əziyyətə düşəndə istehza edəcəyəm. 28 O vaxt mənəni çağırınlara cavab verməyəcəyəm, Səylə axtarsalar da, mənəni tapa bilməyəcəklər. 29 Çünkü onlar biliyə nifrat etdilər, Rəbdən qorxmaq istəmədilər, 30 Nəsihətimi istəmədilər, Hər məzəmmətimi rədd etdilər. 31 Buna görə də öz yollarının bəhrəsini yeyəcəklər, Öz nəsihətləri ilə doyacaqlar. 32 Cahili özbaşınalığı

oldurəcək, Axmağı laqeydliyi məhv edəcək. 33 Mənə qulaq asanlara əmin-amanlıqda yaşayacaq, Rahatlıq tapacaq, pislikdən qorxmayacaq».

2 Oğlum, əgər sözlərimi qəbul etsən, əmrlərimi qorusan, 2 Qulağınızı hikmətə tərəf çevirən, Ürəyini dərrakəyə tərəf meyl etdirən, 3 Sən, həqiqətən, idrakı çağırısan, Səs ucaldıb dərrakəni səsləsən, 4 Bunları gümüş kimi axtarsan, Gizli xəzənə kimi arasan, 5 Onda Rəbb qorxusunu anlaysan, Allahı tanıyarsan. 6 Çünkü Rəbb hikmət verir, Onun ağızından bilik və dərrakə çıxır. 7 O, əməlisalehlərin sağlam şüurunu qoruyur, Kamalla gəzənlərə sıpər olur. 8 O, ədalətin yollarını qoruyur, Möminlərin yollarını hifz edir. 9 Onda salehlik və ədaləti dərk edərsən, İnsafi, bütün yaxşı yolları tanıyarsan. 10 Hikmət qəlbinə dolar, Bilikdən könlün xoş olar. 11 İdrak səni hifz edər, Dərrakə səni qoruyar. 12 Hikmət səni pislərin yolundan, Sözü məkrli adamlardan qurtarar. 13 Onlar düz yolları atıblar, Qaranlıq yollarda dolanırlar. 14 Şər iş görəndə şad olurlar, Şərin məkrindən xoşhallanırlar. 15 Bu adamların yolları əyridir, Onlar dolaşqı yollarla gedir. 16 Hikmət səni yad arvaddan, Şirin dilli əxlaqsız qadından qurtarar. 17 Bu qadın gənc vaxtı getdiyi ərini atıb, Allahının əhdini unudub. 18 Onun evi ölüma, Yolları qəbiristanlığa aparar. 19 Yanına gələn kimsə geri qayıtmaz, Bir daha həyat yollarına çatmaz. 20 Beləliklə, yaxşılara yolu ilə gedərsən, Salehlərin yollarına bağlı qalarsan. 21 Çünkü əməlisalehlər yer üzündə sakin olacaq, Kamillər burada qalacaq. 22 Pis adamlar bu torpaqdan atılacaq, Xainlərin kökü buradan qoparılaceq.

3 Oğlum, təlimimi unutma, Qoy qəlbin əmrlərimə bağlansın. 2 Onlar ömrünü uzadır, Həyatına illər, firavanlıq artırır. 3 Qoy səni xeyirxahlıq və sədaqət tərk etməsin, Onları boynuna bağla, ürəyinin lövhəsinə yaz. 4 Onda Allahın və insanların gözündə Lütf tapıb şərəfə çatarsan. 5 Bütün qəlbinə Rəbbə güvən, Öz idrakına etibar etmə. 6 Bütün yollarında Onu tanı, O sənin yollarını düzəldər. 7 Öz gözündə özünü hikmətli sanma, Rəbdən qorx, şərdən çəkin. 8 Bu, bədəninə şəfa verər, Sümüklərinə ilik olar. 9 Rəbbi var-dövlətinə, Məhsulunun nübarı ilə şərəfləndir. 10 Onda anbarların nemətlə dolar, Şərab çənlərin təzə şərabla daşar. 11 Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma, Onun məzəmmətinə nifrat etmə. 12 Ata sevdiyi oğlunu necə məzəmmət edərsə, Rəbb də sevdiyini elə məzəmmət

edər. **13** Hikmətə çatan, Dərrakə tapan insan nə bəxtiyardır! **14** Bunları qazanmaq gümüş qazanmaqdan yaxşıdır, Bu qazanc saf qızıldan dəyərlidir. **15** Hikmət yaqtılardan qiymətlidir, Xoşladığın bütün şeylər ona tay deyil. **16** Onun sağ əlində uzun ömür, Sol əlində sərvət və şərəf var. **17** Onun yolları bəyənilir, Bütün yolları əmin-amandır. **18** Ona bağlananlar üçün o, həyat ağacıdır, Ondan möhkəm yapışanlar nə bəxtiyardır! **19** Rəbb dünyanın təməlini hikmətlə qurub, Dərrakə vasitəsilə göyləri bərqərar edib. **20** Biliyi ilə dərinliklər yarılıb, Göylərdən şəh cilənir. **21** Oğlum, sağlam şüura, dərrakəyə bağlan, Bunnlardan gözünü çəkmə. **22** Onlar sənin həyatın olar, Gözəl naxış kimi boynuna bağlanar. **23** O zaman rahat gəzərsən, Ayaqların büdrəməz. **24** Qorxusuz, rahat yatarsan, Şirin yuxu taparsan. **25** Qəfil fəlakətdən, Pislərə gələn bələdan qorxma. **26** Çünkü güvəndiyin Rəbdir, O qoymaz ki, sən tələyə düşəsən. **27** Əlindən yaxşılıq gəlirsə, Buna layiq insanlardan əsirgəmə. **28** İmkanın varsa, qonşuna demə: «Sonra galərsən, sabah verərəm». **29** Yanında sakit yaşayın qonşun üçün Şər qurma. **30** Sənə pislik etməyənə Nahaq yerə çəkişmə. **31** Zorakıya qıbtə etmə, O gedən yolların heç birini seçmə. **32** Çünkü azğınlar Rəbdə ikrah yaradar, Rəbb əməlisalehlərlə dost olar. **33** Rəbb pislərin ocağına lənət edər, Salehlərin yurduna xeyir-dua verər. **34** Rəbb rişxəndilərə istehza edər, İtaətkarlarla isə lütf göstərər. **35** Hikmətlilər şərəfi irs alacaq, Axmağın nəsibi şərəfsizlik olacaq.

4 Ey oğullar, atanızın verdiyi tərbiyə qulağınızda qalsın, İdrakı dərk etmək üçün diqqətli olun. **2** Çünkü sizə yaxşı dərs verirəm, Təlimimi atmayıñ. **3** Mən ata ocağında uşaq olanda, Anamın yeganə balası olanda **4** Atam mənə təlim verərək dedi: «Qoy qəlbin sözümə möhkəm bağlansın, Əmrlərimə əmal et ki, ömrün uzun olsun. **5** Hikmət qazan, idrak qazan, Sözlərimi unutma, sözümüzdən çıxma. **6** Hikmətdən ayrılmasan, o səni qoruyar, Əgər onu sevsən, səni saxlayar. **7** Hikmət hər şeydən üstündür, gərək onu qazanasan, İdraka sahib olmaq üçün var-yoxunu verəsən. **8** Onu üstün tutsan, səni ucaldar, Əgər ona bağlansan, səni şərəfə çatdırar. **9** O sənin başının gözel çələngi olar, Başına şərəf tacı qoyar». **10** Oğlum, məni dirlə, Sözlərimi qəbul etsən, ömrünü uzadarsan. **11** Sənə hikmət yolunun təlimimi verirəm, Düz yolda gəzdirirəm. **12** Gedəndə addımların büdrəməz, Qaçanda ayaqların sürüşməz.

13 Aldığın tərbiyəyə bağlan, ayrılma, Onu saxla, o sənin həyatındır. **14** Pislərin yoluna ayaq basma, Şər insanın yolu ilə getmə. **15** Çəkil, bu yolu yaxımdan belə, keçmə, Uzaq dur, başqa bir səmtdən yolu keç. **16** Çünkü şər adamlar pislik etməsələr, Yata bilməzlər. Kimisə yixmasalar, yuxuları qaçar. **17** Şərin cörəyini yeyərlər, Zorakılığın şərabını içərlər. **18** Salehlərin yolu isə dan yeri tak şəfəq saçar, Nurunu artıraraq gündüzə qovuşar. **19** Pislərinsə yolu zülmətdir, Onlar nəyə görə büdrədiklərini bilməzlər. **20** Oğlum, sözlərimə fikir ver, Dediklərimə qulaq as. **21** Onları gözlerinin öündən ayırma, Onları ürəyində qoru. **22** Çünkü onları tapanlar Həyat və cansağlığı tapar. **23** Hər şeydən əvvəl öz ürəyini qoru, Çünkü həyat çeşməsi odur. **24** Əyri danişığı ağızından götür, Azğın dodaqları özündən uzaqlaşdır. **25** Gözlərin irəliyə baxsın, Düppədüz qarşına nəzər sal. **26** Getdiyin yolu düzəlt, Yollarını sahmana sal. **27** Nə sağa, nə də sola dön, Ayağını pislikdən çek.

5 Oğlum, mənim hikmətimə diqqət yetir, Qulağımı müdrik sözlərimə tərəf çevir. **2** Onda dərrakəyə bağlanarsan, Dilin biliyi kənara atmaz. **3** Əxlaqsız qadının dodağından sanki bal axır, Dili şirin, yağıdan yumşaqdır. **4** Amma aqibəti yovşan kimiacidir, İkiağızlı qılinc kimi kəskindir. **5** Onun ayaqları ölümə aparır, Onun addımları ölülər diyarına çatır. (Sheol h7585) **6** Həyat yoluna fikir vermir, Yolları dolaşıqdır, özü də bilmir. **7** İndi, ey əvladlar, mənə qulaq asın, Dilimdən çıxan sözlərdən yayınmayın. **8** Belə qadından uzaq ol, Evinin qapısına yaxın getmə. **9** Yoxsa şərəfini yadlara verərsən, Ömrünü zalımlara sərf edərsən. **10** Sənin var-yoxunu yadlar yeyər, Qazancın özgərin evinə gedər. **11** Ömrünün sonu çatanda, Canında taqət qalmayanda Ah-nalə çəkərək belə deyərsən: **12** «Mən də tərbiyəyə nifrat etdim, Ürəyimdə məzəmmətlərə güldüm! **13** Müəlliminin sözünə baxmadım, Tərbiyəçilərimə qulaq asmadım. **14** Camaatın və icmanın arasında Az qala hər cür belaya düşəcəkdir». **15** Öz su anbarından, Öz quyunun içməli suyundan iç. **16** Niyə sənin qaynaqların küçələrə, Su arxaların meydانlara axıb getsin? **17** Onlar yalnız səninki olsun, Yadlara paylama. **18** Qoy çeşmən bərəkətli olsun, Gənc ikən evləndiyin arvadına xoşbəxt yaşa! **19** Sevimli maralın, gözəl ceyranın Həmişə səni öz döşləri ilə doydursun, Onun eşqi ilə məst ol. **20** Oğlum, niyə əxlaqsız qadınla məst olmalısan, Yad arvadı qoynuna almalısan? **21**

İnsanların yolları Rəbbin gözü qarşısındadır, Onların hər addımlarını yoxlayır. **22** Şər insan öz təqsirlərinə görə tutular, Günahının kəməndinə dolanar. **23** Tərbiyəsizliyi üzündən həlak olar, Hədsiz səfəhliyi üzündən azar.

6 Oğlum, qonşuna zəmin durub, Yadlarla əlbir olub,
2 Ağzından çıxan sözlərlə tələyə düşmüsənsə, Ağzından çıxan sözlərlə əl keçmisənsə, **3** Demək bu qonşunun əlinə düşmüsən. Oğlum, çalış, özünü qurtar: Get onun ayağına düş, yalvar-yaxar. **4** Qoy gözünə yuxu getməsin, Kirpiklərin ağırlaşmasın. **5** Özünü ovçunun əlindən ceyran kimi, Quşbazın əlindən quş kimi qurtar. **6** Ey tənbəl, qarışqlara diqqət yetir, Onların həyatından ibrət götür. **7** Onların nə başçıları var, Nə nəzarətçiləri, nə də hökmədarları. **8** Yayda azuqələrini yiğar, Biçin vaxtı özlərinə yem toplayarlar. **9** Ey tənbəl, nə qədər yatacaqsan? Nə vaxt yuxudan oyanacaqsan? **10** Bir az da uzanıb yuxuya dalsan, əl-qolunu uzadaraq yatsan, **11** Yoxsulluq soyğunçu kimi üstüne gələr, Ehtiyac quldur kimi sənə hücum çəkər. **12** Yaramaz adam – şər insan əyri danişaraq dolanar, **13** Göz vurar, ayaqları ilə işaret edər, Barmaqları ilə göstərər. **14** Qəlbinin məkrli niyyəti var, Həmişə şər qurar, nifaq salar. **15** Ona görə başına qəfildən bəla gələr, Birdən yixilib çarəsiz qalar. **16** Rəbbin zəhləsi altı şeydən gedir, Yeddi şey var, ondan ikrəh edir: **17** Təkəbbürlə baxan gözlər; Yalan danişan dil; Nahaq qan tökən əllər; **18** Məqsədi şər olan ürək; Şərə çatmaq üçün qaçan ayaqlar; **19** Nəfəsini yalanla çıxaran yalançı şahid; Qardaşlar arasında nifaq salan şəxs. **20** Oğlum, atanın əmrini yerinə yetir, Ananın öyrətdiklərini atma. **21** Onları qəlbinin başına yapışdır, Həmişə onları boynuna bağla. **22** Gəzəndə onlar sənə yol göstərər, Yatanda sənə hifz edər, Oyananda sənə məsləhət verər. **23** Bu əmr cıraqdır, bu təlim nurdur, Tərbiyə üçün edilən məzəmmət həyat yoludur. **24** Bunlar sənə pozğun qadından, Şirindilli yad arvaddan qoruyar. **25** Onun gözəlliyyinə aşıq olma, Onun kirpiklərinin əsiri olma. **26** Fahişənin üzündən insan bir tikə çörəyə möhtac qalar, Kiminsə zinakar arvadı insanın qiymətli canını ovlar. **27** Bir kişi qoynuna od alanda əyin-başı yanmazmı? **28** Köz üzərində gəzənin Ayaqları bişməzmi? **29** Qonşusunun arvadının yanına girənin də hali belədir, O qadına toxunan cəzasını çəkər. **30** Qarnını doydurmaq üçün ac olduğunu oğurlarsa, Kimsə onu qınamaz. **31** Amma onu tutsalar, yeddi qat ödəməlidir,

Evinin var-yoxunu verməlidir. **32** Qadınla zina edən qanmazdır, Özünü məhv etmək istəyən belə edər. **33** Bu kişinin nəsibi kötük, şərəfsizlikdir, Biabırçılığı üzərindən silinməz. **34** Çünkü ərini qeyrət coşdurar, Ondan amansızcasına qıcasalar. **35** Heç nə ilə ərinin qarşısını almaq olmaz, Nə verilsə belə, o razılaşmaz.

7 Oğlum, sözlərimə bağlı qal, əmrərimi özündə saxla. **2** Əmrərimə bağlı qalsan, yaşayacaqsan, Təlimimi göz bəbəyin kimi qoru. **3** Onları üzük kimi barmağına keçir, Ürəyinin lövhəsinə köçür. **4** Hikmətə de: «Bacımsan», İdraka söylə: «Yaxın dostumsan». **5** Onlar sənə əxlaqsız qadından, Şirindilli yad arvaddan qoruyar. **6** Evimin pəncərəsinin şəbəkəsindən Mən bayırə baxırdım. **7** Bir dəstə cahil gənc arasında Qanmaz bir cavani gördüm. **8** Bu qadının evinin tiniñə yaxın küçədən keçirdi, Onun evi olan yolla gedirdi. **9** Alaqqaranlıqda, gün batanda, Gecə düşəndə, hava qaralandı. **10** Fahişə libası, qalbi fitnə dolu bu qadın Dərhal onu qarşılıdı. **11** O hay-küyçüdür, obihəyadır, Öz evində oturmayandır. **12** Gah küçəyə, gah meydanlara çıxar, Hər tin başı bir pusqu qurar. **13** O, oğləni tutub öpdü, Həyəsizcasına belə dedi: **14** «Ünsiyyət qurbanı kəsməyə borclu idim, Əhdimə bu gün əməl etmişəm. **15** Ona görə sənə görmək üçün qarşına çıxdım, Sənə çox axtardım, axır ki tapdım. **16** Yatağıma Misir kətanından toxunan əlvan üz çəkmişəm. **17** Yorğan-döşeyimə Mirra, əzvay, dərçin səpmişəm. **18** Gəl sübhə qədər doyunca sevişək, Eşqdən məst olaq. **19** Ərim evdə yoxdur, Uzaq bir səfərə gedib. **20** Pul kisəsini götürüb, Evə ay bədirlənəndə qayıdacaq». **21** Fəndlər işlədib onu tovladı, Şirin dilə tutub yoldan çıxartdı. **22** Kəsilməyə aparılan bir öküz kimi, Kəməndə salınan bir maral kimi Bu oğlan o qadının ardınca düşdü. **23** Axırda ciyərinə bir ox saplanacaq. Uçub tez tora düşən quş kimi Bu oğlan da canının alınacağıni bilmirdi. **24** İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın, Dilimdən çıxan sözlərə laqeyd olmayıñ. **25** Qoyma qəlbin o qadının yollarına meyl etsin, Onun yoluna dönmə. **26** Çünkü o qadın nə qədər insanı qurban edib, Nə qədər adamı öldürüb. **27** Onun evinin yolu ölürlə diyarına aparır, Ölüm mənzilinə gedib çatır. (Sheol h7585)

8 Məgər hikmət çağırırmır, Məgər dərrakə səsləmirmi **2** Uca yerlərdə, yol kənarında, Yollar ayırıcıda dayanıb? **3** Darvazaların yanında, şəhərin qarşısında, Qapıların kandarında çağırır: **4** «Ey

insanlar, mən sizi səsləyirəm, Ey bəşər övladları, sizə xıtab edirəm. 5 Ey cahillər, uzaqgörən olun, Ey axmaqlar, ağıllanın. 6 Dirləyin, əla şeylərdən danışıram, Dilimdən düz sözlər çıxır. 7 Ağzım həqiqət söyləyir, Dilim şərdən iyrənir. 8 Ağzımdan yalnız salehlik sözləri çıxır, Sözlərimdə nə ayrılık, nə da ki yalan var. 9 Anlayanlar üçün hər şey aydındır, Bilik qazananlar üçün bu bir həqiqətdir. 10 Gümüşü yox, tərbiyəmi qəbul edin, Saf qızıldan çox biliyi seçin. 11 Çünki hikmət yaqtıdan qiymətlidir, İnsanın könlü istəyən şeylər ona tay deyil. 12 Mən hikmətəm, uzaqgörənlik məndə məskən salıb, Biliyi, dərrakəni tapmışam. 13 Rəbb qorxusu pisliyə nifrat etməkdir, Lovğalığa, təkəbbürə, pis yola, Hiyləli dilə nifrat edərəm. 14 Nəsihət, sağlam şürə mənimdir, İdrak mənəm, qüvvəm var. 15 Mənim vasitəmlə şahlar hökmərənlik edir, Hökmədarlar ədaləti fərman verir. 16 Ədalətli hakim olan bütün başçılar və əsilzadələr Mənim vasitəmlə hökm verir. 17 Məni sevənləri sevirəm, Məni səylə axtaran tapır. 18 Sərvət və şərəf, Dağılmaz var-dövlət və salehlik yanımıdadır. 19 Barım qızıldan, saf qızıldan dəyərlidir, Bəhərim gümüşdən qiymətlidir. 20 Mən salehlik yolunda, ədalət yollarının ortasında gəzərəm. 21 Məni sevənləri sərvətə çatdıraram, Xəzinalərini dolduraram. 22 Rəbb Öz yolunun başlangıcında, Hər işindən əvvəl mənə malik oldu. 23 Yaradılışın əzəlindən, Dünya yaranmadandan əvvəl mən var idim. 24 Dərin sular olmazdan əvvəl, Bol sulu çəşmələr olmazdan əvvəl doğulmuşam. 25 Dağlar yaradılmazdan əvvəl, Təpələr mövcud olmazdan əvvəl təvəllüd tapmışam. 26 Rəbb dünyani, çölü-düzü, torpaqları yaradanda, 27 Göyləri yaradanda, Dərinliyin üzü üstündə bir dairə çəkəndə, 28 Buludları yuxarıda yerləşdirəndə, Dərinlikdə bulaqları bağlayanda, 29 Sular əmrindən çıxmasın deyə dənizə sədd çəkəndə, Yerin bünövrələrini təyin edəndə 30 Rəbbin yanında memar idim. Hər gün fərəhənirdim, Hüzurunda həmişə sevinirdim. 31 Yaratdığı aləmə görə sevinirdim, Bəşər övladlarına görə fərəhənirdim. 32 İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın: Yoluma bağlı qalan nə bəxtiyardır! 33 Verdiyim tərbiyə qulaq asın, Hikmət alın, onu bir tərəfə atmayın. 34 Mənə qulaq asan, Hər gün darvazalarım qarşısında duran, Qapılarımda dayanıb gözləyən nə bəxtiyardır! 35 Çünki məni tapan həyat tapar, Rəbbi razi salar. 36 Məni əldən verən canına qəsd edər, Mənə nifrat edənlərin hamısı ölümü sevər».

9 Hikmət evini qurub, Yeddi dirəyini yonub, 2 Heyvanlarını kəsib, Şərabını hazırlayıb, Süfrəsini də düzəldib. 3 Göndərdiyi kənizlər Şəhərin uca yerlərindən car çəkərlər: 4 «Gəlin bura, ey cahillər!» Qanmazlara belə deyərlər: 5 «Gəlin, cörəyimdən yeyin, Hazırladığım şərabdan için. 6 Cəhaləti atın, ömür sürün, İdrak yolu ilə düz gedin». 7 Rısxəndçini tənqid edən özünü rüsvayçılığa salar, Şər adamı danlayan axırda ləkələnər. 8 Rısxəndçini danlama, yoxsa sənə nifrat edər, Müdrik insəni danlaşan, sənə sevər. 9 Hikmətliyə öyündə versən, hikmətini artıracaq, Salehə bilik öyrətsən, müdrikliyini çoxaldacaq. 10 Rəbb qorxusu hikmətin başlangıcıdır, Müqəddəsi tanımaq idraklı olmaqdır. 11 Hikmətin vasitəsilə ömrün-günün çoxalar, Həyatına illər əlavə olar. 12 Əgər hikmət qazansan, özünə xeyir verərsən, Əgər rısxənd etsən, zərərini özün çəkərsən. 13 Axmaq qadın hay-küy salır, Cahildir, heç nə qanmir. 14 O, evinin qapısı öündə oturub, Şəhərin uca yerlərində kətil üstə əyləşib, 15 Yoldan ötənləri, Düz yolda olanları çağırır: 16 «Bura gəlin, ey cahillər!» Qanmazlara belə deyir: 17 «Oğurluq su şirin olar, Gizli yeyilən cörəyin başqa ləzzəti var». 18 Lakin yanına gələnlər bilməzlər ki, Orada ölüm var, Bu qadının çağırıldıqları ölürlər diyarının dərinliyindədir. (Sheol h7585)

10 Süleymanın məsəlləri: Hikmətli oğul atasını sevindirər, Axmaq oğul anasına dərd gətirər. 2 Şər yolla yiğilan xəzinədən fayda götürmək olmaz, Amma salehlik insəni ölümdən qurtarar. 3 Rəbb saleh insəni ac qoymaz, O, acgöz pisləri doydurmaz. 4 Tənbəlin əlləri onu yoxsullaşdırar, Çalışqanın əli sərvət qazanar. 5 Ağılı oğul yaxda məhsul yığar, Biçin vaxtı yatan oğul rüsvay olar. 6 Saleh insənin başından bərəkət yağar, Şər adəmin dili zoraklığı gizli saxlar. 7 Saleh insənin adı xeyir-dua ilə çağırılar, Şər adəmin adı isə çürüyər. 8 Qəlbən hikmətli olan əmrləri qəbul edər, Səfəh boşbəzliyi üzündən itib-batar. 9 Kamalla gəzib-dolaşan dinc yaşar, Yolu əyri olanlar üzə çıxar. 10 Göz vuran başına bəla açar, Səfəh boşbəzliyi üzündən itib-batar. 11 Salehin ağızı həyat qaynağı olar, Amma şər adəmin dili zoraklığı gizli saxlar. 12 Nifrat nüfəq yaradar, Lakin mahəbbət bütün günahları örtər. 13 Dərrakəlinin dilindən hikmət tökürlər, Qanmaz kürəyindən kötəklənər. 14 Hikmətli adamlar bilik toplar, Səfəhin boşbəzliyi onu bəlaya yaxınlaşdırar. 15 Zənginin var-dövləti ona qalalı şəhərdir, Kasıbı

yoxsulluq bələya salar. **16** Salehin mükafatı həyatdır, Şər adamınsa qazancı günahdır. **17** Tərbiyəyə bağlanan həyat yolunda olar, Məzəmməti rədd edən yolunu azar. **18** Nifrətini gizlədən yalan danişar, Axmaq hər yana böhtanlar yayar. **19** Çox sözlərə günahı azaltmaq olmaz, Dilini saxlayan ağıllıdır. **20** Saleh insanın dili saf gümüşə oxşar, Şər adamın qəlbinin dəyəri az olar. **21** Saleh öz dili ilə çox adamı doydurur, Səfəh qanmazlığı üzündən hələk olar. **22** Rəbbin xeyir-duası insana sərvət gətirər, Daha ona qüssə verməz. **23** Axmaq üçün şər iş görmək bir əyləncədir, Dərrakəlininsə hikməti var. **24** Şər adam nədən qorxursa, başına gələr, Saleh isə muradına çatar. **25** Qopan tufan şəri süpürüb aparar, Salehin təməli əbədi qalar. **26** Dişlərə sirkə, gözlərə tüstü necə təsir edirsə, Tənbələ iş buyuran bunu elə hiss edər. **27** Rəbb qorxusu ömründən illər azalar. **28** Salehləri sevinc gözlər, Şər insanların ümidi boşça çıxar. **29** Kamilin pənahı Rəbbin yoludur. Şər iş görünən başı bəla ilə doludur. **30** Saleh heç vaxt sarsılmaz, Şər insanlar yer üzündə qalmaz. **31** Salehin ağızı hikmətlə çiçəklənər, Hiyləli dillər kəsilər. **32** Saleh insanın dili razı salmağı bacarar, Şər insanın ağızından hiyləli sözlər çıxar.

11 Aladıcı tərəzi Rəbdə ikrəh yaradar, Rəbb düz çəki
daşından razı qalar. **2** Lovğalıq gələndə şərəfsizlik
gətirər, Hikmət itaətkarın yanına galər. **3** Əməlisalehi
kamillik yolu aparar, Xəyanətkar əyriliyindən məhv
olar. **4** Heç kimi var-dövləti qəzəb günündən xilas
etməz, Amma salehlik insəni ölümdən qurtarar. **5**
Kamil insənin yolunu salehliyi düz edər, Şər adamı
pisliyi yixar. **6** Əməlisalehi salehliyi qurtarar, Xaini
acgözlüyü tələyə salar. **7** Şər insən ölər, ümidi
də boşça çıxar, Pislərin arzusu itib-batar. **8** Saleh
dardan qurtular, Onun yerinə pis insən dərə düşər.
9 Allahsızın dili qonşusunu məhv edər, Bilik salehi
xilas edər. **10** Salehlər xeyrə çatanda bütün şəhər
şad olar, Şər adamlar öləndə sevinc harayı qalxar. **11**
Əməlisalehlərin alqışı şəhəri şərəf çatdırır, Lakin
şərin qarğışı oranı viran qoyar. **12** Qanmaz qonşusuna
xor baxar, Dərrakəli insən dinc dayanar. **13** Sözgəzdirən
sirləri açıb yayar, Etibarlı adam sözü gizli saxlar. **14** Düz
məsləhət verilməyən yerdə xalq yixilar, Doğru nəsihət
verən coxdursa, xalq qurtuluşa çatar. **15** Özgəyə zəmin
durən özünü bələya salar, Belə zəminlikdən zəhləsi
gedən dinc yaşar. **16** Mehriban qadın şərəfdən, Zalim
insən isə sərvətdən yapışar. **17** İnsənin sadiqliyi ona

xevir gətirər, Qəddar adam özünə əzab verər. **18** Şər
adam saxta mükafat qazanar, Salehlik toxumu əkən,
həqiqətən, onun əvəzini alar. **19** Sidq ürkəkdən saleh
olan həyata qovuşar, Şərin ardınca düşən ölümə çatar.
20 Əyri ürkəli olmaq Rəbdə ikrəh yaradar, O, yolu kamil
olanlardan razı qalar. **21** Doğrudan da, pis cəzasız
qalmaz, Salehlərin nəslə xilas olar. **22** Bir gözəl qadının
xoş rəftəri olmazsa, Burnuna qızıl halqa taxılmış
donuza bənzər. **23** Salehlər yalnız yaxşılıq arzular, Şər
adama qəzəb nəsib olar. **24** Əliaçiq adəmin bərəkəti
artar, Başqasının qazancını yeyən ehtiyaca düşər. **25**
Comərd bolluğa yetişər, Su verənə su verilər. **26** Taxılı
anbarda gizlədən camaat lənət oxuyar, Onu satanın
başına bərəkət yağar. **27** Səylə yaxşılığın ardınca
gedən lütf axtarar, Şər ardınca düşən isə başını bələya
salar. **28** Sərvətinə güvənənlər yixilar, Salehlər isə
yaşıl yarpaq kimi təzələnər. **29** Külfətinə əzabə salanın
nəsibi yel tək sovrular, Qəlbində hikmət olana səfəh
qul olar. **30** Salehin barı həyat ağacıdır, Hikməti insən
canları qurtarar. **31** Əgər bu dünyada salehlərə belə,
cəza verilirsə, Pislərə, günahkarlara gör nə qədər cəza
verilər!

12 Tərbiyəni sevən biliyi sevər, Məzəmmətə nifrət
edən şüursuzdur. **2** Rəbb yaxşı adəmdən razı
qalar, Pisniyyət adəmi isə məhkum edər. **3** İnsən şərlə
möhkəm olmaz, Salehinsə kökü sarsılmaz. **4** Xeyirxah
arvad ərinin tacıdır, Adbatırən qadın çürümüş sümüyə
oxşar. **5** Salehlərin məqsədi ədalətdir, Şər insanların
məsləhəti hiyləgərlikdir. **6** Şər adamların sözləri ölüm
üçün pusqu qurar, Əməlisalehlər dili ilə xilas olar.
7 Pislər yixilib məhv olar, Salehin evi dağılmaz. **8**
İnsən ağıllı sözlərinə görə təriflənər, Qəlbində hiylə
olənlərə xor baxıllar. **9** Şöhrətsiz, lakin qul sahibi
olan insən Lovğalanan, lakin çörəyə möhtac adəmdən
yaxşıdır. **10** Saleh insən hətta heyvanlarının ehtiyacını
duyar, Şər insənin mərhəmətində də zalimliq var. **11**
Torpağının əkib-becərən doyunca çörək yeyər, Qanmaz
bos şeylərin ardınca gedər. **12** Şər adəm pislərin
şikarına qıbtə edər, Salehin kökü pöhrələnər. **13** Pis
adəmi itaətsiz dili tələyə salar, Saleh dərə düşsə də,
oradan salamat qurtarar. **14** İnsənin dilindən yaxşı söz
çıxarsa, bol xeyir tapar, Əlinin zəhmətinin əvəzini
alar. **15** Səfəhin yolu öz gözündə düz görünər, Hikməti
adəm nəsihəti dinlər. **16** Səfəh dərhal qəzəbini üzə
verər, Uzaqgörən şərəfsizliyin üstünü örtər. **17** Doğru
şahid həqiqəti danişar, Yalançı şahid hiylə qurar.

18 Düşünmədən danişanın dili qılınc kimi yaralar, Hikmətinin dili isə insanları sağaldar. 19 Düz söz əbədi yaşar, Yalanın ömrü az olar. 20 Şər quranın qəlbində hiylə olar, Nəsihat verib sülhə çağırın sevinc tapar. 21 Saleh heç vaxt bəlaya düşməz, Pislərin başı bəla ilə dolu olar. 22 Rəbb yalançı dilə ikrah edər, Həqiqəti yerinə yetirənlərdən isə razi qalar. 23 Uzaqgörən bildiyini özü üçün saxlar, Axmaq qəlbinin səfəhliyini hamiya yayar. 24 Çalışqanın əli özünü ağa edər, Tənbəllik insanı qula çevirər. 25 Qalbi narahat olanın qəddi əyilər, Xoş söz könlü şad edər. 26 Saleh insan qonşusuna da yol göstərər, Lakin şər insanın yolu dəlaşıqdır. 27 Tənbəlin əlinə ov düşsə də, onu bişirməz, Çalışqan qiymətli sərvət çatar. 28 Salehliyin yollarında həyat var, Kim bu yolla getsə, orada ölüm tapmaz.

13 Hikmətli oğul ata tərbiyəsinə qulaq asar, Rişxəndçi iradı qulaq ardına vurər. 2 İnsanın dilində yaxşı söz olsa, onun xeyrini yeyər, Xain zorakılıq istər. 3 Dilini saxlayan canını qoruyar, Boşboğaz başını bəlaya salar. 4 Tənbəl arzuladığına çatmaz, Çalışqan bolluğa qovuşar. 5 Saleh adam yalana nifrat edər, Şər insanın sözləri xəcalət və rüsvayçılıq gətirər. 6 Kamillik yolunda olanı salehlik qoruyar, Günahkarı şər yixar. 7 Adam var ki, heç nəyi yoxdur, özünü varlı göstərir, Adam var ki, mali çoxdur, özünü yoxsul göstərir. 8 Sərvət insanın canını təhlükədən qurtarar, Yoxsul isə hədə-qorxu eşitməz. 9 Saleh insanların işi könlü sevindirər, Şər insanların çırığı sönər. 10 Təkəbbürdən ancaq münaqışə yaranar, Yaxşı nəsihatə qulaq asanın hikməti var. 11 Kələklə gələn sərvət azalar, Zəhmətlə qazanılan sərvət isə artar. 12 Gecikən ümidi ürəyi xəstələndirir, Arzuya çatmaq həyat ağacıdır. 13 Öyüdə xor baxan öz canını həlak edər, Əmrə ehtiram edənlərə mükafat verilər. 14 Hikmətli adının təlimi həyat qaynağıdır, İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır. 15 Dərin ağılı olan lütf qazanır, Xainin yolu dəlaşıqdır. 16 Uzaqgörən hər gördüyü işi bilir, Axmaq öz səfəhliyini hamiya göstərir. 17 Pis qasid bəlaya düşər, Etibarlı elçi şəfa verər. 18 Tərbiyəni rədd edən yoxsullaşib şərəfdən düşər, Məzəmməti qəbul edən şərəfə yetişər. 19 Arzuya çatmaq qəlbə, cana şirin gələr, Axmaq pislikdən dönməyə ikrah edər. 20 Hikmətli ilə oturub-duran hikmət qazanar, Axmaqlarla ayaqlaşan bədbəxt olar. 21 Günahkarı şər qovar, Salehin yaxşı bir əvəzi var.

22 Yaxşı insan nəvələrinə də irts qoyar, Günahkarın yiğdiği sərvət salehə qalar. 23 Yoxsulların əkini bol bəhrə versə də, Ədalət olmayan yerdə bada gedər. 24 Oğlundan kötüyi əsirgəyən sanki ona nifrat edər, Oğlunu sevən ona düzgün tərbiyə verər. 25 Saleh yeyib doyar, Şər adamsa ac qalar.

14 Hikmətli qadın evini qurar, Səfəh qadın onu öz əli ilə uçurər. 2 Düz yol tutan Rəbdən qorxar, Yolunu azan Ona xor baxar. 3 Səfəh lovğa sözlərinə görə kötük qazanar, Hikmətinin dili onu qoruyar. 4 Öküz olmayan yerdə axur təmiz olar, Amma bol məhsul öküzin gücü ilə yaranar. 5 Doğru şahid yalan deməz, Yalançı şahid yalandan üzə durar. 6 Rişxəndçi hikmət axtaranda onu tapmaz, Dərrakəli adama bilik tapmaq asan olar. 7 Axmağın qarşısından çəkil, Onun dilində ağılli söz tapmazsan. 8 Uzaqgörən hikməti ilə öz yolunu anlar, Axmaq səfəhliyi ilə öz-özünü aldalar. 9 Səfəhlər günaha rişxənd edər, Əməlisalehlər bir-birini məmənun edər. 10 Ürək öz dərdini biler, Özgələr onun sevincinə şərək olmaz. 11 Şərin evi tar-mar olar, Əməlisalehlərin yurdunu çıçək açar. 12 Yol var ki, insanın qarşısında düz görünür, Amma sonu ölümdür. 13 Ürək güləndə də qəmli olar, Sevincin sonunda da kədər var. 14 Azığın ürəklilər öz yollarının bəhrəsini doyunca yeyir, Yaxşı adam isə əməlinin əvəzini alır. 15 Cahil hər sözə inanar, Uzaqgörən hər addımına nəzər salar. 16 Hikmətli qorxub pislikdən dönər, Axmaq ehtiyatsızdır, özünü güvənər. 17 Hövsələsiz səfəh-səfəh iş görər, Pisniyyət adama nifrat edilər. 18 Cahil səfəhliyi irts alar, Uzaqgörənin başına bilik tacı qoyular. 19 Pislər yaxşılardan qarşısında, Şər adam isə salehin qapısında əyilər. 20 Yoxsula qonşusuna da nifrat edər, Zəngini isə çox adam sevər. 21 Qonşusuna xor baxan günaha batar, Məzluma səxavət göstərən nə bəxtiyardır! 22 Şər quranlar yolundan azmırlar mı? Məqsədi xeyirxahlıq olan xeyirxahlığı, sədaqətə çatar. 23 Hər zəhmətdə bir fayda var, Boş sözlər insanı ehtiyac içinde qoyar. 24 Hikmətinin başına sərvət tacı qoyular, Axmaqlar səfəhliyi ilə tanınar. 25 Doğru şahid canları qurtarar, Yalançı şahid hiylə qurər. 26 Rəbdən qorxan tam arxayındır, Çünkü Rəbb onun övladlarının pənahıdır. 27 Rəbb qorxusuna həyat qaynağıdır, İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır. 28 Padşahın əzəməti xalqın çoxluğu ilə bilinər, Əgər təbəələri olmasa, hökmdar süqut edər. 29 Gec qəzəblənənin böyük dərrakəsi var, Hövsələsizlərdən səfəhlik çıxar. 30 Ürəyin rahathlıq

cana hayat verər, Paxıllıqsa sümükləri çürüdər. **31** Kasiba zülm edən Yaradanına xor baxar, Yoxsula lütf göstərən Ona hörmət edər. **32** Şər adam pisliyi üzündən qovular, Salehin ölümündə belə, pənahı var. **33** Hikmət dərrakəlinin qəlbində özünə rahat yuva qurar, Hətta axmaqların arasında da bəlli olar. **34** Salehlik bir milləti ucaldar, Günah ümmətləri utandırar. **35** Padşah ağıllı qulundan razi qalar, Adbatıransa onun qəzəbinə düşər olar.

15 Həlim cavab hirsi yatırar, Sərt söz qəzəbi alovlandırar. **2** Hikmətlinin dili biliyi mədh edər, Axmaqların dilindən səfəhlik tökürlər. **3** Rəbbin gözü hər yerə baxar, Pislərə, yaxşılara nəzər salar. **4** Şəfa gətirən dil həyat ağacıdır, Əyri dil ürkə qırar. **5** Səfəh ata tərbiyəsini ələ salar, Məzəmmətə qəbul edən uzaqgörən olar. **6** Salehin evində böyük xəzinə yaşıar, Şər insanın isə gəlirində əzab var. **7** Hikmətlinin dili bilik səpələyir, Axmağın qəlbini bunu edə bilmir. **8** Rəbb şər insanın etdiyi qurbanın ikrah edir, Əməlisalehlərin duasından isə razi qalır. **9** Rəbb şər insanın yollarından ikrah edər, Amma salehliyin ardınca gedəni sevər. **10** Düz yolu buraxana siddətli töhmət verilər, Məzəmmətə nifrət edənə ölüm gələr. **11** Ölüm və Həlak yeri Rəbbə aşkardır, Gör O, insan ürəyindən necə agahdır. (*Sheol h7585*) **12** Rısxəndçi iradı sevməz, Hikmətliinin yanına gəlməz. **13** Qalbin sevinci üzü xoş edər, Ürəyin kədəri könlü sindirər. **14** Dərrakəlinin könlü bilik axtarar, Axmaqların ağızı səfəhliklə qidalanar. **15** Məzlumun hər günü qaradır, Ürəyi bəxtəvərin elə bil daima ziyafəti var. **16** Rəbb qorxusu ilə qazanılan az şey Qayğı ilə yiğilan böyük xəzinədən yaxşıdır. **17** Sevgi dolu bir yerdə göyərti yemək Nifrət dolu bir yerdə yağılı dana əti yeməkdən yaxşıdır. **18** Kəmhövəslə dava yaradar, Səbirli münaqışını sovuşdurar. **19** Tənbəlin yolunu tikanlar basar, Əməlisalehlərin yolu baş yoldur. **20** Hikmətli oğul atasını sevindirər, Axmaq anasına xor baxar. **21** Qanmaz səfəhlikdən sevinər, Dərrakəli düz yolla gedər. **22** Məsləhətsiz niyyət boşça çıxar, Doğru nəsihət verən çoxdursa, uğur qazandırar. **23** İnsan münasib cavab versə, şad olar, Sözü yerində demək nə yaxşıdır! **24** Ağıllı insan aşağıdan – ölürlər diyarından ayrılməq üçün Həyat yolunu tutub yuxarı gedər. (*Sheol h7585*) **25** Rəbb təkəbbürlünün evini yıxar, Dul qadının sərhədini qoruyar. **26** Pislərin məqsədləri Rəbdə ikrah yaradar, Ona xoş galənlərin sözlərini təmiz sayar. **27** Tamahkar külfətini əzaba salar, Rüşvətə nifrət edənin

ömrü uzun olar. **28** Saleh insan cavab verməzdən əvvəl qəlbində düşünər, Şər insanın dilindən pislik tökürlər. **29** Rəbb şər adamdan gen dayanar, Saleh insanların duasına qulaq asar. **30** Nurlu gözlər qəlbini sevindirər, Yaxşı xəbər qəddi düzəldər. **31** Həyatverici məzəmmətə qulaq asan Hikmətliinin içərisində yaşıar. **32** Tərbiyəni rədd edən öz canına xor baxar, Məzəmmətə qulaq asan anlayış qazanar. **33** Rəbb qorxusu hikmət tərbiyəsi verər, İtaətkarlıq şərafdan əvvəl gələr.

16 Ürəyin fikirləri insandan, Dilin cavabı isə Rəbdəndir. **2** İnsanın bütün yolları öz gözündə təmiz sayilar, Lakin Rəbb ürəkləri yoxlar. **3** Görəcəyin işləri Rəbbə ver, Onda niyyətlərin yerinə yetər. **4** Rəbb hər şeyi məqsədinə müvafiq yaradıb, O, pis insanı bəla günü üçün yaradıb. **5** Rəbb qəlbini təkəbbürlülərdən ikrah edər, Doğrudan da, onlar cəzasız qalmaz. **6** Xeyirxahlıq və sədaqət hər təqsiri kəffarə edər, İnsan Rəbb qorxusuna görə pislikdən döner. **7** Rəbb insanın həyatından razi qaldısa, Düşmənlərini belə, onunla barışdırar. **8** Salehliklə qazanılan az şey Haqsız yolla olan bol galirdən yaxşıdır. **9** İnsan ürəyində özü üçün yol qurar, Amma Rəbbin verdiyi istiqamətlə addimlar. **10** Padşah uzaqgörənliklə dilindən sözər çıxarar, Qoy onda məhkəmədə ədalətdən yan keçməsin. **11** Rəbb düzgün tərəzi və çəkini tələb edər, O, torbadı hər çəki daşını müəyyən edər. **12** Şər iş görmək padşahlarda ikrah yaradar, Çünkü salehliklə taxtlar möhkəm olar. **13** Saleh adının dili padşahları razi salar, Onlar düz danişanı sevər. **14** Padşahın hiddəti ölüm elçisidir, Amma hikmətli insan bu hiddəti yatar. **15** Padşahın üzü nuranidirsə, demək, həyat var, Razılığı yaz yağışı gətirən buluda oxşar. **16** Qızıldan çox hikmət qazanmaq yaxşıdır, Gümüşü yox, idrəki yığmaq üstün tutular. **17** Əməlisalehlər pislikdən dönmək yolunu tutar, Yoluna diqqət edən canını qoruyar. **18** Əcəldən əvvəl təkəbbür gələr, Fəlakətdən əvvəl lovgalıq ruhu gələr. **19** Məzlumlar arasında sadə qəlbli olmaq Təkəbbürlülərlə talan malı bölgüsürməkdən yaxşıdır. **20** Sözdən hikmət alan xeyir tapar, Rəbbə güvənən insan nə bəxtiyardır! **21** Qəlbində hikmət olan dərrakəli adlanar, Şirin dilli olan müdrikliyi artırar. **22** Ağıl insan üçün həyat çeşməsidir, Axmağa tərbiyə vermək səfəhlikdir. **23** Hikmətlinin ürəyi dilinə tərbiyə verir, Ağzındaki müdrik sözərər artıq edir. **24** Xoş sözərər sanki pətəkdə baldır, Cana şirinlik, sümüklərə şəfadır. **25** Yol var ki, insanın qarşısında düz görünür, Amma sonu ölümdür. **26** Əməkçi qarnı üçün zəhmət

çəkir, Açıq onu məcbur edir. **27** Yaramaz şər quyusu qazar, Dili alov kimi yandırıb-yaxar. **28** Hiyləgər adam dava yaradar, Qeybətçi əziz dostları ayırar. **29** Zorəki qonşularını aldadər, Onları yaxşı olmayan yola aparar. **30** Niyyəti hiyləli olan göz vurur, Dodaq büzər, şər qurur. **31** Ağaran saçlar şərəf tacıdır, Salehlik yolunun qazancıdır. **32** İgid olmaqdan səbirlər olmaq yaxşıdır, Nəfsə hakim olmaq şəhəri almaqdan üstündür. **33** Ətəyin üstüne püşk atılar, Amma hökm Rəbdən gelər.

17 Quru bir loğması olan dinc ev Münaqışlı olan,

ziyafət dolu evdən yaxşıdır. **2** Ağlıllı nökər adbaturan oğlun ağası olar, Qardaşlar arasında miras payı alar. **3** Qızıl-gümüş isti kürədə yoxlanar, Rəbb isə ürəyi arasdırar. **4** Pis adəmin diqqəti şər ağızdadır, Yalançı fitnəkarın sözlərinə qulaq asır. **5** Yoxsula rişxənd edən Yaradanına xor baxır, Başqasının bəlasına sevinən cəzasız qalmır. **6** Nəvələr ahılların tacıdır, Oğulların şərəfi atalarıdır. **7** Sarsağa bəlağətli söz yaraşmadığı kimi əsildəzəyə də yalançı dil yaraşmaz. **8** Rüşvət verənin gözündə rüşvət bir tilsimdir, Çünkü hansı tərəfə getsə, uğur gətirir. **9** Günahı örtən məhəbbət axtarar, Sövgəzdirən əziz dostları ayırar. **10** Qanan insan üçün bir irad Axmağa vurulan yüz zərbədən də artıq təsir edir. **11** Pis insan ancaq üsyankarlıq axtarar, Onun əleyhinə qəddar qasid göndərilər. **12** Balalarını itirmiş bir ayya rast gəlmək Səfahətə batmış axmaqla rastlaşmaqdan yaxşıdır. **13** Kim yaxşılıq əvəzinə pislik etsə, Evindən pislik ayrılmaz. **14** Davanın başlanması su bəndinin açılmasına bənzər, Dava başlanmamış münaqışını tərk et. **15** Şərə haqq vermək, salehi məhkum etmək – Hər ikisi Rəbdə ikrəh yaradır. **16** Axmaq hikmət qazanmaq istəməz, Bunun üçün pul sərf etmək fayda verməz. **17** Dost hər zaman sevər, Qardaş dar gün üçün doğular. **18** Qanızız başqası ilə əlbir olar, O, qonşusuna zamin durar. **19** İtaətsizliyi sevən münaqışını sevər, Qapısını ucaldan aəcəlini səslər. **20** Əyri ürəkli xeyir tapmaz, Hiyləgər dilli insanı bəlaya salar. **21** Axmağın atası dərdə düşər, Sarsağın atasının sevinci itər. **22** Ürək sevinci can üçün ən yaxşı məlhəmdir, Könlün sinması sümükləri qurudar. **23** Şər qoltuğuna rüşvət götürər ki, ədalət yollarını pozsun. **24** Qanan adam hikmətə baxar, Axmağın gözləri dünyanın o tayıni axtarar. **25** Axmaq oğul atasına qəm-kədər verər, Onu doğan anasını qubarladar. **26** Saleh insanı cərimə etmək yaxşı deyil, əsildəzəni düzlüyünə görə döymək yaxşı deyil. **27** Çoxbilən az danışar, Müdrik həlimlik

ruhunda olar. **28** Səfəh belə, sakit dayansa, hikmətli hesab edilər, Ağzını yumsa, dərrakəli görünər.

18 Tənhalığı sevən niyyətinin ardınca düşür, Sağlam şüura zidd gedir. **2** Axmaq dərrakəni deyil, Fikrini ortaya tökməyi sevir. **3** Şər insanla hörmətsizlik, Şərəfsizliklə rüsvayçılıq gələr. **4** Dilin sözlərindən dərin sular yaranar, Hikmət qaynağından çay axar. **5** Məhkəmədə salehi haqsız çıxarmaq üçün Pis adama tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil. **6** Axmağın dili münaqışəyə girişər, Ağzı özünü döydürər. **7** Axmağın ağızı onu bəlaya salar, Dili canına tələ qurar. **8** Qeybətçinin sözərə şirin tikələrə bənzər, Mədənin ən dərin yerlərinə düşər. **9** Ləng işləyən dağidıcıya yoldaşdır. **10** Rəbbin adı qüvvətli bir qaladır, Saleh qasıb ona pənah aparır. **11** Vərli üçün sərvəti ona qala şəhəridir, Öz gümanında özü üçün pənah hasarı tikir. **12** Ürəyin təkəbbürü əcəldən əvvəl galər, İtaətkarlış şərəfdən əvvəl gələr. **13** Eşitməzdən qabaq cavab vermək Səfəhlik və rüsvayçılıqdır. **14** Xəstənin ürəyi bütün ağrıları çəkər. Amma ürəyi simiqdirsa, buna necə dözər? **15** Dərrakəli ürək bilik qazanar, Hikmətinin qulağı bilik axtarar. **16** İnsanın hədiyyəsi ona yol açar, Böyük adamların hüzuruna aparar. **17** İddiasını əvvəl deyən haqlı görünər, Amma əleyhdəri gəlib onu istintaq edər. **18** Pişk atmaq davaları yatarar, Savaşanları bir-birindən ayırar. **19** İncik qardaşın könlünü almaq qalalı şəhəri almaqdan daha çətindir, Belə davalar qapısı cəftəli qala kimidir. **20** İnsanın qarnı ağızının bəhəri ilə, Dilinin səmərəsi ilə doyar. **21** Ölüm və həyat dilin əlindədir, Onu sevənlər barından yeyir. **22** Arvad alan uğur qazanar, Rəbbin razılığını alar. **23** Yoxsul rəhm istəyər, Zəngin isə sərt cavab verər. **24** Dost çıxaldan öz-özünü yixar, Amma qardaşdan daha yaxın dost da var.

19 Kamalla yaşıyan yoxsul insan Şər danişan axmaqdan yaxşıdır. **2** Bilik yoxdursa, həvəs yaxşılıq edə bilməz. Tələsən tərsə düşər. **3** İnsan öz səfəhliyi ilə yolunu alt-üst edər, Ürəyində isə Rəbbə hiddətlənər. **4** Var-dövlət dost artırar, Kasıbı isə dostları atar. **5** Yalançı şahid cəzasız qalmaz, Yalandan üzə duran qurtuluş tapmaz. **6** Çoxları nəcabətlinin üzünü görmək istər, Səxavətli adamlı çoxları dostluq edər. **7** Yoxsuldan qardaşının da zəhləsi gedər, Dostları ondan lap uzaq gəzər, Yalvararaq ardınca düşər də, yaxınına gəlməz. **8** Anlaysıq qazanın öz canını sevər, Dərrakəyə bağlanan uğur qazanar. **9** Yalançı şahid

cəzasız qalmaz, Yalandan üzə duran həlak olar. **10** Axmağa dəbdəbəli həyat yaraşmadığı kimi Qulun ağalarə hökm etməsi də yaraşmaz. **11** İnsanın ağılı hiddəti ləngidər, Başqasının günahını bağışlamaq ona şərəf gətirər. **12** Padşahın qəzəbi aslan nərəsinə bənzər, Razılıq çəmənə düşən şəhə bənzər. **13** Axmaq oğul atasına bəla olar, Davakar arvad kəsilməyən damcaya oxşar. **14** İnsana ev, var-dövlət atalardan miras qalar, Ağılli arvadı isə Rəbb nəsib edər. **15** Tənbəllik insana dərin yuxu gətirər, Avaralıq insanı ac qoyar. **16** Əmrə əməl edən canını saxlar, Yoluna baxmayan həlak olar. **17** Kasıba səxavət göstərən sənki Rəbbə borc verər, Çünkü onun əvəzi Rəbdən galər. **18** Ümid varkən oğluna tərbiyə ver, Ölümünə bais olma. **19** Kəmhövəsələ insan cəriməyə düşər, Onu qurtarsan belə, yenə də davam edər. **20** Nəsihətə qulaq as, tərbiyəni qəbul et, Bunun nəticəsində hikmətli olarsan. **21** İnsanın qəlbində çox amalı var, Amma Rəbbin niyyəti həyata keçər. **22** İnsan etibar arzular, Yoxsul adam frırlıqçıdan yaxşıdır. **23** Rəbb qorxusu insana həyat verər, Ona şər yaxınlaşmaz, tox yatar. **24** Tənbəl əlini qabda olana batırar, Ağzına belə, aparmaz. **25** Rışxəndçini döysən, cahil insan uzaqgörən olar, Dərrakalını danlaşan, biliyini artırar. **26** Kim ki atasını soyub, anasını qovar, Xəcalət gətirən övladdır, ad batırar. **27** Oğlum, bilik verən sözlərdən dönmək istəsən, Tərbiyəyə qulaq asmaqdən vaz keç! **28** Yaramaz şahid ədalətə rişxənd edər, Pislərin ağızı acgözlükələ şəri yeyər. **29** Rışxəndçilər üçün məhkəmə, Axmaqların kürəyi üçün kötək hazırlanar.

20 Şərab insanları ələ salar, Kefləndirici içki onları dalaşdırır, Sərəxəs olan müdrik olmaz. **2** Padşahın vahiməsi aslan nərəsinə bənzər, Onu əsbləşdirən canını itirər. **3** Münaqışdən çəkinmək insana şərəf gətirər, Hər səfəh davaya girişər. **4** Mövsümündə kotan sürməyən tənbəl əkinçi Biçin vaxtı heç nə tapmaz. **5** Ürəyin düşüncələri dərin sulara oxşar, Dərrakəli adam onu çəkib çıxarar. **6** İnsanların çoxu sədaqətindən dəm vurur. Amma sadiq adamı haradan tapmaq olar? **7** Saleh kamalı ilə yaşar, Özündən sonra gələn nəslə bəxtiyan olar. **8** Nə zaman ki padşah hökm üçün taxta çıxar, Gözləri ilə bütün pisliyisovur. **9** Kim deyər ki, qəlbimi təmizləmişəm, Günahımı silməmişəm? **10** Aldadıcı ölçü, aldadıcı çəki - Hər ikisi Rəbdə ikrəh yaradar. **11** Hətta uşaq da əməlləri ilə, İşlərinin saf, doğru, yoxsa əksinə olması ilə tanınar. **12** Eşidən qulaq, görən gözlər - Bunların hər ikisini yaradan

Rəbdır. **13** Sevmə yatmayı, yoxsullaşarsan, Ayıq ol, onda bol çörəyə çatarsan. **14** Müştəri deyər: «Pisdir, pis maldir», Amma alıb gedəndə özünü öyer. **15** Qızıl və çox yaqt var, Amma ağıllı söz danişan dil qıymətli cəvahirdir. **16** Özgəyə zəmin duranın libasını al, Onu qəribələr üçün girov saxla. **17** Kələklə əldə edilən çörək əvvəlcə şirin olar, Axırda ağızı çıngılla doldurur. **18** Nəsihət alaraq möhkəm qərar çıxar, Müharibəni sağlam məsləhətlə apar. **19** Sözgəzdirən sirləri açıb yayar, Gərək boşbögəzə qoşulmayasan. **20** Kim ki atasına, anasına qarğış edər, Zülmətə düşərkən çırğısı sönər. **21** Tələsik alınan mülk Axırda xeyir getirməz. **22** Demə «bu pisliyin əvəzini çıxacağam» Rəbbi gözla, qoy O səni xilas etsin. **23** Fərqli çəki daşları Rəbdə ikrəh yaradar, O, aldadıcı tərəzidən xoşlanmaz. **24** Kişiyə addım atdırı Rəbdır. Bəs tutduğu yolu insan necə anlasın? **25** Düşünmədən nəzir edən özünü tələyə salar, Sonra öz əhdı barədə çox fikirləşməli olar. **26** Hikmətli padşah pislərisovur, Onlar dəyirman daşında üyüdürlər. **27** İnsanın ruhu Rəbbin çırğıdır, Daxilinin dərin yerlərini araşdırar. **28** Padşahı məhəbbət və sədaqət qoruyar, Taxtını xeyirxahlıq möhkəm saxlar. **29** Gəncləri qüvvəti şərəfləndirir, Ağ saçlar qocalara zinət verər. **30** Yaralayıcı zərbələr pis insəni düzəldə bilər, Kötəkləmək daxilin dərin yerlərinə təsir edə bilər.

21 Padşahın ürəyi Rəbbin əlindədir, Onu su arxı kimi istədiyi səmətə döndərər. **2** İnsanın yolu öz gözündə düz sayilar, Lakin ürəkləri Rəbb yoxlayar. **3** Rəbb Ona qurban təqdimindən çox Salehliyə, ədalətə riyət edilməsini istər. **4** Təkəbbürlü baxış, lovğa ürək Pislərin işığı və günahıdır. **5** Çalışqanın niyyəti xeyir gətirər, Tələsən ehtiyac içində düşər. **6** Yalançılıqla qazanılan xəzinə Havaya yayılan sis-dumandır, bir ölüm talesidir. **7** Zoraklığına görə pislər süpürlüüb atılacaq, Çünkü onlar ədalətə əməl etmək istəmir. **8** Günahkarın yolu dolaşqıdır, Pak insən etdiyi doğru sayılır. **9** Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa Damin bir küncündə yaşamaq yaxşıdır. **10** Pis insən şərə can atar, Qonşusu gözündə lütf tapmaz. **11** Rışxəndçini cərimə etsən, cahil bundan hikmət alar, Hikmətli ibrətdən bilik qazanar. **12** Saleh insən pislərin evi barədə düşünər, Çünkü pislər alt-üst olub bələya düşər. **13** Qulağımı tutub kasıbın fəryadını eşitməyənin Fəryadına cavab verilməyəcək. **14** Gizli hədiyyə qəzəbi, Qoltuqdakı rüşvət hiddəti yatırar. **15** Haqq öz yerinə

gələndə saleh sevinər, Şər iş görənin başı bəlaya düşər. **16** Kim ki ağlın yoldan çıxar, Ötlər camaati arasında uyuyar. **17** Zövq-səfəyə düşkün olan ehtiyaca düşər, Şərab və yağı yemək hərisi sərvət tapmaz. **18** Pis insan salehin yerinə, Xain əməlisalehin əvəzinə girov verilər. **19** Davakar, deyinən arvadla yaşamaqdansa Cöllükda yaşamaq yaxşıdır. **20** Hikmətinin evində istənilən xəzinə və bolluq var, Axmağın nəyi varsa, yeyib-qurtarar. **21** Salehlik və sədaqətin ardınca gedən Həyat, salehlik və şərəf tapar. **22** Bir hikmətli qəhrəmanların şəhərinə hücum çəkər, Alınmaz qalanı darmadağın edər. **23** Ağzını, diliini tutan insan Canını bəlalardan saxlayar. **24** Lovğa, təkəbbürlü adam rişxəndi adlanır, Lovğalandıqca lovğalanır. **25** Tənbəlin arzusu onu ölümə aparır, Çünkü əlləri zəhmətdən qaçır. **26** Tənbəl bütün gün çox şey arzulayır, Salehsə əsirgəmədən azuqə paylayar. **27** Şər adamın etdiyi qurban iyrəncidir, Pis niyyətlə təqdim olunarsa, daha pisdir. **28** Yalançı şahid hələk olar, Söz eşidən həmişə danışdırılar. **29** Şər adam üzünü sərtləşdirər, Əmalisaleh tutduğu yolu möhkəmləndirər. **30** Heç bir hikmət, dərrakə, ibrət Rəbbin qarşısında dayana bilməz. **31** Atlar döyüş günü üçün hazırlanar, Amma zəfəri Rəbb qazandırar.

22 Yaxşı ad böyük sərvətdən, Lütfkarlıq isə qızılı gümüşdən üstündür. **2** Zəngin və yoxsul insan bir şeydə bir-birinə bənzəyir – Hər ikisini yaradan Rəbdir. **3** Uzaqqörən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar, Cahil isə irəli çıxar, ziyan tapar. **4** İtaətkarlığın və Rəbb qorxusunun nəticəsi Sərvət, şəraf, həyatdır. **5** Əyri yol tikanlıdır, orada tələlər var, Canını qoruyan bundan uzaqlaşar. **6** Uşağı tərbiyə ver ki, layiqli yol tutsun, O qocalanda da bu yoldan dönməz. **7** Zəngin yoxsulun ağası olar, Borclu adam borc verənə qul olar. **8** Haqsızlıq əkən şər biçər, Onun qəzəbinin dəyənəyi məhv edilər. **9** Əliaçiq bərəkət qazanar, Çünkü çörəyindən kasiba paylar. **10** Rişxəndi adımı qovsan, münaqışa qurtarar, Çəkişmə, şərəfsizlik sona çatar. **11** Ürək təmizliyini sevən, Dilindən lütfkar sözlər tökülən padşahın dostudur. **12** Rəbbin gözləri biliyi qoruyar, Xainin sözlərini isə boşça çıxarar. **13** Tənbəl deyər: «Bayırda aslan var, Küçəyə çıksam, məni parçalar». **14** Əxlaqsız qadının ağızı dərin çuxura oxşar, Rəbbin lənətinə gələn ora yixılar. **15** Səfəhlik uşağı qəlbindən yapışar, Kötəklə tənbeh ediləndə bu ondan uzaqlaşar. **16** Varlanmaq üçün kasiba zülm edən, Zəngin adama verən ehtiyaca düşər. **17** Qulağını aç,

hikmətlilərin sözlərini eşit, Ürəyini mənim biliyimə ver. **18** Onları sinənə doldursan, Onların hamisini dilinə salsan, yaxşı olar. **19** Rəbbə güvənəsən deyə Bu gün bunları sənə bildirirəm. **20** Sənə nəsihətlə, biliklə dolu əla məsəllər yazmamışammı? **21** Qoy bunlar haqq sözün həqiqətini sənə bildirsənlik, Hara səni göndərsələr, düz məlumat gətirəsən. **22** Kasıbı fəqir olduğu üçün soyma, Darvazada məzlmumu zülmə salma. **23** Çünkü onların münaqışəsinə Rəbb baxar, Onları soyanları soyub-talar. **24** Tez qəzəblənənə yoldaş olma, Kəmhövsəl ilə yola çıxma. **25** Yoxsa onun yollarına alışarsan, Canını tələyə salarsan. **26** Başqalarının borclarına zəmin durmaqdan, Belə işə əl atmaqdan çəkin. **27** Ödəməyə pulun olmasa, Altından yatağını apararlar. **28** Ata-babalarından qalan Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə. **29** İşində mahir olanı görürsənmi? Sıravi adamların deyil, şahların hüzurunda dayanar.

23 Bir ağa ilə süfrəyə əyləşəndə Qarşında olana yaxşı bax. **2** İştahan çox olsa da, boğazına sərhəd qoy. **3** Onun ləziz xörəklərinə tamah salma, Çünkü bu yemək adəm aldadır. **4** Sərvət qazanmaq üçün özünü əldən salma, idraklı ol, bu fikirdən vaz keç. **5** Gözünü sərvətə diksən, yox olar, Birdən qanadlanar, uçub qartal tək göyə qalxar. **6** Xəsisin çörəyini yemə, Onun ləziz xörəklərinə tamah salma. **7** O, ürəyində hər şeyin hesabını edər. Dilində sənə «ye, iç» deyər, Amma ürəyi ilə dili bir deyil. **8** Yədiyin loğmanı qusarsan, Dədiyin bütün şirin sözlər boşça çıxar. **9** Axmağın qulağına söz demə, Çünkü sənin ağıllı sözlərinə xor baxar. **10** Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə, Yetimlərin əkininə girmə. **11** Çünkü onların Hamisi qüvvəlidir, Sənirlə olan münaqışəyə O baxar. **12** Qəlbini tərbiyəyə, Qulaqlarını bilik sözlərinə ver. **13** Uşağı tərbiyə ver, bundan vaz keçmə, Tərbiyə kötüyi ona ölüm gətirməz. **14** Əgər sən onu kötəkləsən, Canını ölürlər diyarından xilas edərsən. (*Sheol h7585*) **15** Oğlum, ürəyin hikmətli olarsa, Mənim də ürəyim sevinər. **16** Dilindən düz sözlər çıxarsa, Kənlüm sevincdən cuşa gələr. **17** Ürəyin günahkarlara qıbtə etməsin, Ancaq bütün gün Rəbb qorxusu ilə yaşa. **18** Sənin də bir aqibətin var, Ümidin boşça çıxmaz. **19** Oğlum, dirlə, hikmətli ol, Qəlbini düz yola bağla. **20** Şərab dütükünü olan əyyaşlara, Ət qapan qarınqlularla qoşulma. **21** Çünkü əyyaş və qarınqlı yoxsullaşar, Yeyib-içib, məst olan cir-cindr içində qalar. **22** Doğma atana qulaq as, Qoca anana xor baxma.

23 Həqiqət al, onu satma, Hikməti, tərbiyəni, idraki qoruyub-saxla. 24 Salehin atası bollaça fərəhlənəcək, Hikmətinin övladı onu sevindirəcək. 25 Qoy ata-anan sevinsin, Səni doğan fərəhlənsin. 26 Oğlum, ürəyini mənə yönəlt, Gözlərin mənim yollarımı nəzərdən keçirsin. 27 Fahişə dərin bir çuxurdur, Yad arvad dar quyudur. 28 Quldur kimi pusqu qurar, İnsanlar arasında xainləri artırar. 29 Kimdir yaslı? Kimdir dardlı? Kimin münaqışəsi var? Kimin şikayəti var? Kim boş yerə yaralandı? Kimin gözləri qızarar? 30 Şərab içməyə oturub qalxmayan, Gedib müxtəlif şərab dadanlar! 31 Şərəbin al rənginə, Qədəhdə parlamasına, rahat içilməsinə baxma. 32 Axırda ilan kimi sancar, Əfi ilan kimi zəhərlər. 33 Gözlərinə qəribə şeylər görünər, Qəlbənə əyri fikirlər gələr. 34 Özünü dənizin ortasında sanarsan, Sənki gəmi dirəyinin başında yatmışan. 35 Deyərsən: «Məni vuruqlar, hiss etməmişəm, Məni döyüblər, heç bilməmişəm. Yənə içmək üçün nə zaman aylacağam?»

24 Pis adamlara qıbtə etmə, Onlara qoşulmaq istəmə.

2 Çünkü ürəklərində zalimliyi fikirləşər, Dilləri qəddarlıqlan danışar. 3 Ev hikmətlə tikilər, Dərrakə ilə möhkəmlənər. 4 Mənzillər bilik vasitəsilə, Hər cür dəyərli, yaxşı şeylərlə dolar. 5 Hikməti kişi qüvvətli olar, Bılıklı adam öz gücünü artırar. 6 Düzgün məsləhətlə müharibə edə bilərsən, Doğru nəsihət verən çoxdursa, qələbəyə çatarsan. 7 Səfəh üçün hikmət əlçatmazdır, Darvazada susub ağızını açmır. 8 Şər quran fitnəkar adlanar, 9 Səfəhin pis əməlləri günah sayilar, Rısxəndilər insanlarda ikrəh yaradır. 10 Dar gündə taqətdən düşsən, Necə də zəif adamsan! 11 Ölümə aparılanları qurtar, Qırğın təhlükəsi altında olanları geri çək. 12 Desən ki, bax bundan xəbərim yox idi, Ürəkləri yoxlayan bunu görməzmi? Canını qoruyan bunu bilməzmi? İnsan əməlinə görə Ondan əvəz almazmı? 13 Oğlum, bal ye, xeyri var, Şanı balının şirin dadi damağında qalar. 14 Bil ki, hikmət də canin üçün belə olar, Onu tapsan, nəticəsi də var, Ümidin boşça çıxmaz. 15 Ey şər insan, salehin yurdu üçün pusqu qurma, Onun evini soyma. 16 Saleh yeddi dəfə yixilsa belə, yenə qalxar, Şər insan büdrəsə, bəlaya düberələr. 17 Düşməninin yixilmasına sevinmə, Onun büdrəməsinə görə ürəyin fərəhlənməsin. 18 Yoxsa Rəbb görər, bundan xoş gəlməz, Düşmənin üzərindən qəzəbini götürər. 19 Pislik edənlərə görə qəzəblənmə, Şər insanlara qıbtə etmə, 20 Çünkü pis

insanın axırı yoxdur, Şər adamın çırağı sənər. 21 Oğlum, Rəbdən və padşahdan qorx, Xəyanətkarlarla yoldaş olmaqdan çəkin. 22 Onların bələsi qafildən gəlir. Hər ikisinin verəcəyi cəzanı kim bilir? 23 Bu sözləri də hikmətlilər deyib: Məhkəmədə tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil. 24 Pis insana «sən salehsən» deyəni xalqlar qınayar, Ümmətlər lənət yağdırır. 25 Amma onu danlayanlar xeyir tapar, Başlarından bol bərəkət yağar. 26 İnsana doğru cavab verən Sənki onun üzündən öpər. 27 Əvvəlcə çöldəki işini qurtar, Zəmi sal, sonra evini tik. 28 Qonşunun aleyhinə haqsız şahidlik etmə, Qoy dilindən yalan söz çıxməsin. 29 Demə: «Mənə etdiyini mən də ona edəcəyəm, Onun əməlinin əvəzini verəcəyəm». 30 Tənbəlin zəmisdən, Qanmazın üzümlüyündən keçdim. 31 Gördüm hər yani tikan basıb, Gicitkən bürüyüb, daşı-divarı uçub. 32 Baxaraq ona diqqət yetirdim, Bundan ibrat götürdüm: 33 Bir az da uzanıb yuxuya dalsan, Əl-qolunu uzadaraq yatsan, 34 Yoxsulluq üstünə soyğunçu kimi, Ehtiyac üstünə quldur kimi hücum çəkər.

25 Bunlar da Süleymanın məsəlləridir. Yəhuda

padşahı Xızqiyannı adamları bir yera yığılıb bunların üzünü köçürtdü. 2 Allahın işlərinin müəmməsi Onu şərəfləndirir, Bu işləri aşkar etmək padşahlarla şərəf gətirir. 3 Göyün yüksəkliyini, yerin dərinliyini, Padşahın da qəlbindən keçənləri bilmək olmaz. 4 Tullantını gümüşdən ayırsan, Zərgərə əl işi qalar. 5 Əgər şər adam padşahın yanından ayrılsara, Taxtı salehliklə möhkəmlənər. 6 Padşahın hüzurunda özünü ucaltma, Rütbəlilərin yanında dayanma. 7 Çünkü «buyur yuxarı» dəvətini almaq Bir əsilzadə qarşısında aşağı endirilməkdən yaxşıdır. 8 Gördüyün şeylər barədə Dava yaratmağa tələsmə. Sonra qonşu səni utandırsa, nə edərsən? 9 Münaqışəni qonşunla özün həll et, Özgənin sərrini açma. 10 Yoxsa hər eşidən sənə xor baxar, Bu səni etibardan salar. 11 Yerində deyilən sözlər, Gümüş oymalar içində qızıl almalarə bənzər. 12 Sözbəxan insana hikmətinin məzəmməti Qızıl sıraqa, qızıl bəzək kimidir. 13 Biçin zamanı qar kimi sərinlik necədirə, Etibarlı elçi də onu göndərən üçün belədir. O, ağasının ruhunu təzələyir. 14 Kim ki vermədiyi bəxşislərlə öyünür, Yağışsız buluda və küləyə bənzəyir. 15 Səbirlə hökmərdər da inandırmaq olar, Şirin dil sümükləri belə, yumşaldar. 16 Bal tapsan, lazımı qədər ye, Açıqözlüklə yesən, qusarsan. 17 Qonşunun evinə az-az get, Yoxsa bezər,

sənə nifrət edər. **18** Kim ki qonşusuna qarşı yalandan şahidlik edir, Toppuza, qılınca, iti oxa bənzəyir. **19** Dar gündə namərdə bel bağlamaq Çürük dişə, sıkəstayağa güvənməyə bənzəyir. **20** Qalbi qubarlıya nəğmə söyləmək Soyuq havada lüt qoyulmağa, Soda üstə sirkə tökülməyə bənzəyir. **21** Düşmənin acıdırsa, onu yedizdir, Susuzdursa, ona su ver. **22** Belə etməklə sanki onun başına köz tökərsən, Bunun əvəzini Rəbdən alarsan. **23** Şimal küləyi yağış gətirir, Qeybətçi dil işə insanların üzünə qəzəb gətirir. **24** Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa Damin bir küçündə yaşamaq yaxşıdır. **25** Susuzluqdan yanana sərin su necədirsa, Uzaq diyardan gələn xoş xəbər də elədir. **26** Əgər saleh insan pis adama təslim olarsa, Bulanan bulağə, murdarlanan quyuya bənzəyir. **27** Qədərindən çox bal yemək xeyirli olmadığı kimi Tərifə uymaq da yaxşı deyil. **28** Nəfsini saxlaya bilməyən Dağılmış, hasarsız şəhərə bənzəyir.

26 Yay fəslinə qar, biçinə yağış yaraşmadığı kimi Axmağa da şərəf yaraşmaz. **2** Sərçənin ora-bura uçduğu kimi, Qaranquşun gəlib-getdiyi kimi Nahaq qarğış da boşdur. **3** Ata qamçı, eşşəyə noxta necə yaraşırsa, Axmağın kürəyinə də kötək elə yaraşır. **4** Axmağa səfəhliyinə görə cavab vermə, Yoxsa ona bənzərsən. **5** Axmağa səfəhliyinə görə elə bir cavab ver ki, Öz gözündə hikmətli görünməsin. **6** Kim ki axmaq vasitəsilə xəbər göndərir, Öz ayaqlarını kəsib ziyan çəkənə bənzəyir. **7** Axmağın ağızından çıxan məsəl Topalın ayağının axsamağına bənzəyir. **8** Axmağı tərifləmək Sapanda qoyulan daşa bənzəyir. **9** Sərxoş tikanlı budağı əlində tutduğu kimi Axmaq da məsəl çəkər. **10** Axmağı, hər yoldan ötəni muzdla tutan Hamını yaralayan naşı oxatan kimidir. **11** Hansı axmaq öz səfəhliyini təkrarlayırsa, Qusduğuna qayidian itə oxşayır. **12** Öz gözündə hikmətli sayılanı görmüsənmi? Axmağa ondan artıq ümid var. **13** Tənbəl deyər: «Yolda aslan var, Şir küçələri dolanır». **14** Qapı öz oxu üstündə necə fırlanırsa, Tənbəl də yatağında elə fırlanır. **15** Tənbəl əlini qabda olana batırır, Ağzına aparmağa ərinər. **16** Tənbəl öz gözündə Ağlı cavab verən yeddi nəfərdən də çox hikmətli görünər. **17** Ona aid olmayan münaqışəyə qarışan Elə bil küçədəki iti qulaqlarından tutur. **18** Odlu, öldürütüçü oxlar atan dəli necədirsa, **19** Qonşusunu aldadıb «zarafat etdim» deyən də elədir. **20** Odun qurtaranda ocaq söñər, Qeybətçi olmayan yerdə dava bitər. **21** Necə ki kömür köz salar, odun alışar,

Davakar adam da münaqışəni bu cür alovlandırır. **22** Qeybətçinin sözləri şirin tikələrə bənzər, Mədənin ən dərin yerlərinə düşər. **23** Hərərətli dili, şər dolu ürəyi olan insan Gümüşü suya çəkilmiş saxsı qaba oxşayır. **24** Düşmən kinini dili altında gizlədər, Qəlbində hiyləsini saxlar. **25** Onun mehriban danişığına inanma, Qəlbinə yeddi cür iyrənclik doldurub. **26** Nifrətini firildaqla gizlətsə də, Şəri camaat qarşısında üzə çıxar. **27** Quyu qazan özü quyuya düşər, Daş işə onu yuvarlayanın üstünə gələr. **28** Yalan danişan dil sancığı adamlara nifrətini göstərər, Yaltaqlanan ağız hər yanı xarabaya çevirir.

27 Sabahki günlə öyünmə, Günüñ nə doğacağını bilməzsən. **2** Qoy səni özün yox, başqaları tərifləsin, Sənə tərifi öz dilin yox, yad söyləsin. **3** Daşın, qumun çəkisi ağırdır, Səfehin əsib-coşması bunların ikisindən də ağırdır. **4** Hiddət amansızdır, qəzəbsə əsib-dəşər, Paxılıq daha betərdir, ona necə dözmək olar? **5** Aşkar irad gizli məhabbətdən üstündür. **6** Dostun vurduğu yara onun sədaqətinə görədir, Amma düşmən öpdükçə öpər. **7** Toxun könlü şanı balını belə, rədd edər, Lakin ac olana acı şeylər belə, şirin gələr. **8** Yurdundan ayrı düşən insan Bir quş kimi yuvasından ayrı düşür. **9** Gözel atır və buxurun ürəyə verdiyi ləzzət kimi Dostun nəsihəti də insana xoş gələr. **10** Həm öz dostunu, həm də atanın dostunu tərk etmə, Dara düşəndə qardaşının evinə getmə. Yaxın qonşu uzaq qohumdan yaxşıdır. **11** Oğlum, hikmətli ol, qoy qəlbim sevinsin, Onda məni utandırana cavab verə bilerəm. **12** Uzaqgörən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar, Cahil işə irəli çıxar, ziyan tapar. **13** Özgəyə zamin duranın libasını al, Onu qərib qadın üçün girov saxla. **14** Kim ki qonşusunu sübh erkən ucadan salamlar, O zaman salamı söyüş sayilar. **15** Davakar qadın yağışda daman damciya oxşar. **16** Onu yel kimi dayandırmaq olmaz, Zeytun yağı kimi ovucda saxlamaq olmaz. **17** Dəmir dəmiri itilər, İnsan insanın ağlını iti edər. **18** Əncir becərən barımı yeyər, Ağasının qayğısına qalan şərəfləndirilər. **19** Sifatın əksi suyun üzünə düşdüyü kimi İnsanın ürəyi də onu elə göstərər. **20** Ölüm və Həlak yeri doymadığı kimi İnsanın da gözü doymaz. (**Sheol h7585**) **21** İsti kürədə qızıl-gümüş yoxlanar, İnsan da başqalarının tərifi ilə tanınar. **22** Bugđanı həvəngdəstədə döysən, kəpəyi çıxar, Amma safəhi nə qədər döysən, səfəhliyi çıxmaz. **23** Sürünə yaxşı bax, naxırına nəzər yetir, **24** Nə var-

dövlət əbədidir, nə də tac nəsildən-nəslə keçir. **25** Saman yiğiləndən sonra təzə ot bitəndə, Dağlarda ot biçiləndə **26** Quzuların səni geyindirər, Təkələrini satıb tarla ala bilərsən. **27** Keçilər sənə yemək üçün o qədər süd verər ki, Bu, evin azuqəsinə, kənizlərinin dolanışığına çatar.

28 Şər insan onu qovan yox ikən qaçar, Saleh aslan kimi mərd dayanar. **2** Ölkədə üşyan olanda rəhbərlər artar, Dərrakəli, işbilən adam olsa, ölkəni uzun müddət qoruyar. **3** Bir yoxsul kişi kasıbları incidərsə, Bu, əkinin yuyub aparan, qılıq yaradan güclü yağışa bənzər. **4** Qanunu pozanlar pisi tariflər, Qanuna əməl edənlər onlara qarşı çıxar. **5** Pis insanlar nə bilir ki, ədalət nədir, Rəbbi axtaranlar bunu dərk edir. **6** Kamalla yaşayın yoxsul insan əyri yolla sərvət qazanandan yaxşıdır. **7** Qanan oğul qanunu yerinə yetirər, Qarınquluya qoşulan atasına xəcalət çəkdirər. **8** Kim ki müəmilə ilə, sələmlə var-dövlət yiğar, Onun vari axırdıa kasıblara səxavət göstərənə qalar. **9** Kim ki qanunu eşitməmək üçün qulaqlarını bağlayır, Onun duaları iyrəncidir. **10** Kim ki əməlisalehləri əyri yola çəkar, Öz qazdıqı quyuya düşər, Kamillərə yaxşı şəyər irs qalar. **11** Zəngin özünü hikmətli sanar, Amma müdrik kasib onun qəlbini oxuyar. **12** Salehlərin zəfəri hamiya şərəf gətirər, Amma pislər hakim olsa, hamı gizlənər. **13** Günahlarını ört-basdır edən uğur qazanmaz, Onu etiraf edərək tərk edən mərhəmət tapar. **14** Həmişə Rəbdən qorxan bəxtiyardır, Ürəyi inadkar bələya düşər. **15** Kasib xalqın üzərində olan pis hökmdar Nərildəyən aslan, hücum edən ayiya oxşar. **16** Dərrakəsiz hökmdar qəddar, zülmkar olar, Haram qazanca nifrat edənin ömrü uzanar. **17** Qantökən qorxub məzara düşənədək qaçar. Qoy heç kim ona kömək etməsin. **18** Kamillik yolu ilə gedən qurtular, əyri yolda olanlar qəflətən yixilar. **19** Torpağını əkib-becərən doyunca çörək yeyər, Boş şeylərin ardınca gedən müflisləşər. **20** Etibarlı insanın bərəkəti boldur, Tez varlanmaq istəyən cəzasız qalmır. **21** Tərəfkeşlik yaxşı deyil, Kişi bir logma çörək üçün günah işlədə bilər. **22** Xəsis var-dövlət ardınca düşər, Bilmədən yoxsulluğa yetişər. **23** Kim ki başqasını danlayır, Yağlı dilə tutandan çox axırdı o, lütf qazanır. **24** Ata-anasını soyub «günah deyildir» deyən Qırıcı insana yoldaşdır. **25** Tamahkar dava yaradar, Rəbbə güvənən bolluğa çatar. **26** Öz ağlına güvənən axmaqdır, Hikmətlə gəzib-dolaşan azad olur. **27** Yoxsula əl tutan möhtac qalmır,

Ona məhəl qoymayan lənət qazanır. **28** Pislər hakim olsa, hamı gizlənər, Onlar yox olanda salehlər çoxalar.

29 Məzəmmətlərə baxmayıb dikbaşlıq edən Birdən yixilib çarəsiz qalar. **2** Salehlər artanda xalq sevinər, Pis hökmədar olanda xalq nələ çəkar. **3** Hikmət sevən atasını sevindirər, Fahişələrə aşna olanın əlindən var-yoxu gedər. **4** Padşah ölkəni ədalətlə möhkəmləndirər, Ağır vergilər qoyansa ölkəni süqut etdirər. **5** Bir kişi ki qonşusunu yağılı dilə tutur, Onun addımları üçün tor qurur. **6** Pisin günahı özünə tələdir, Saleh sevincindən haray çəkir. **7** Saleh kasıbların haqqını görür, Pis adam bunu dark etmir. **8** Rıxəndicilər şəhəri çaxnaşdırar, Hikmətlilər isə qəzəbi yatırar. **9** Hikmətli səfəhi məhkəməyə versə, Səfəh coşub lağ edər, dinclik gedər. **10** Qana susayanlar kamil insana nifrat edər, Əməlisalehlər can qurtarar. **11** Axmaq həddini aşib özündən çıxar, Hikmətli səbirlə dayanar. **12** Hökmədar yalan sözə qulaq asarsa, Bütün xidmətçiləri şər insana çevirilər. **13** Yoxsul insan və zalim bir-birinə bir şeydə bənzəyir: Hər ikisinin gözlərini işıqlandıran Rəbdir. **14** Padşah kasıblara həqiqətlə hökm versə, Taxtı əbədi möhkəmlənər. **15** Kötək və məzəmmət hikmət gətirər, Özbaşına qalan uşaq anasını rüsvay edər. **16** Pislər çoxalanda cinayət artar, Salehlər görəcək ki, onlar necə yixılacaqlar. **17** Oğluna tərbiyə ver ki, canın dinc olsun, Könlün bundan ləzzət alınsın. **18** İlahi söz nazil olmayanda xalqda hərc-mərclik olar. Qanuna əməl edən nə bəxtiyardır! **19** Qula sözə tərbiyə vermək olmaz, çünkü başa düşsə belə, qulaq asmaz. **20** Düşünmədən danışana baxmışanmı? Axmağa ondan artıq ümidi var. **21** Kim ərköyün qu böyütsə, Axırdıa bu ona dərd verər. **22** Qəzəbli insan dava yaradar, Kəmhövsələ günahı artırır. **23** İnsanı təkəbbürülər alçaldar, İtaətkar şərəfə çatar. **24** Oğruya qoşulan öz-özünə düşməndir, And işsə də, məhkəmədə həqiqəti söyləməz. **25** İnsandan qorxan özünü tələyə salar, Amma Rəbbə güvənən arxayın yaşar. **26** Çoxu hökmədarın hüzurunu arzular, Amma insan ədaləti Rəbdə tapar. **27** Salehlər haqsızlardan, Pis insanlarsa əməlisalehlərdən ikrəh edər.

30 Yaqə oğlu Aqurun sözləri, onun kələmi. Bu adam Yetiələ, Yetiəl və Ukala belə dedi: **2** Həqiqətən, mən hamidan ağılsızam, İnsan idrakına malik deyiləm. **3** Nə hikmət öyrənmişəm, Nə də Müqəddəsin biliyindən xəbərim var. **4** Kim göylərə qalxıb endi? Kim yeli ovcunda topladı? Kim suları palтарına sarıdı? Yer

üzünün qurtaracağınadək hər yeri kim yaratdı? Adı nədir? Oğlunun adı nədir? Bilirsənmi? 5 Allahın hər bir kəlamı safdır, Ona pənah gətirənlərin sıpəri Odur. 6 Onun sözünə heç nəyi əlavə etmə, Yoxsa səni tənbəh edər, yalanını çıxarar. 7 Ey Allah, Səndən iki şey istəyirəm, Nə qədər ömrüm var, məndən onları əsirgəmə: 8 Saxta, yalan sözlər qoy məndən uzaq olsun; Məni nə yoxsul, nə də zəngin et, Ancaq mənə gündəlik çörəyimi ver. 9 Varlısam, «Rəbb kimdir?» deyə Sənə küfr edərəm, Yoxsul olsam, oğurlaram və Allahımın adını ləkələrəm. 10 Qul barədə ağasına pis sözlər demə, Yoxsa sənə qarğış edər, bu təqsirlə yüklenərsən. 11 Adam var ki, atasına qarğış edir, Anasına alqış etmir. 12 Adam var ki, özünü təmiz sanır, Amma murdarlıqdan təmizlənməyib. 13 Adam var ki, yuxarıdan aşağı baxar, Təkəbbürlə baxmaq üçün gözlərini qaldırar. 14 Adam var ki, dişləri qılıncı bənzər, El bəl çənəsinə bıçaqlar düzüb, Yer üzündən məzələmələr udar, İnsanların içindən fəqirləri məhv edər. 15 Zəlinin iki qızı var, «Ver, ver» deyib bağırar. Üç şey var ki, heç doymaz, Dörd şey var ki, «Bəsdir» deməz: 16 Ölülər diyarı, qısır bətn, Sudan doymayan torpaq, «Bəsdir» deməyən alov. (Sheol h7585) 17 Kim ki atasına rişxənd edir, Anasının sözünə xor baxır, Dərələrdəki qarğalar onun gözlərini deşəcək, Qartal balaları onun bəbəklərini yeyəcək. 18 Mənim ağlım kəsməyən üç şey var, Anlamadığım dörd şey var: 19 Səmada qartalın yolu, Qayada ilanın yolu, Dənizdə gəminin yolu, Kişi ilə gənc qadının yolu. 20 Zinakar qadının da yolu belədir: Yeyər, ağzını silər, «Nə pis iş görmüşəm ki?» deyər. 21 Yer üç şeydən lərzəyə gəlir, Dörd şey var ki, ona tab gətirmir: 22 Qulun padşah olması, Sarsağın doyunca çörək tapması, 23 Nifratəlayiq qadının ərə getməsi, Qarabaşın öz xanımının yerinə keçməsi. 24 Yer üzündə dörd şey var, Kiçik olsa da, hikməti çoxdur: 25 Qarışqalar qüvvətli olmayan birlidir, Yemini yayda tədarük edir; 26 Qayadovşanları da güclü olmayan birlidir, Evlərini qaya içində tikir; 27 Çeyirtkələrin şahı yoxdur, Lakin hamısı dəstə-dəstə irəliləyir; 28 Kərtənkələni əllə tutmaq olur, Amma o, padşah saraylarına çıxır. 29 Üç məxluq var ki, yerişi gözəldir, Dörd məxluq var ki, gedisi gözəldir: 30 Heyvanların ən güclüsü, Heç nəyin qarşısından geri dönməyən şir, 31 Döyüşkən xoruz, təkə, Qoşun qabağına çıxan padşah. 32 Əgər özünü ucaltmaqla sarsaqlıq etmişənsə, Fikrində pis niyyətin varsa, əlinlə ağızını tut. 33 Çünkü südü çalxalayanda

yağ çıxdığı kimi, Burnu sıxanda qan çıxdığı kimi Qəzəbi qızışdıranda da dava yaranar.

31 Lemuel padşahın sözləri, anasının ona öyrətdiyi kəlam. 2 Nə deyim, oğlum, ey doğduğum oğul, Nəzir-niyazla əldə etdiyim oğul? 3 Gütünü qadınlara, Yollarını padşahları məhvə aparanlara sərf etmə. 4 Ey Lemuel, şərab içmək padşahlara yaraşmaz, Kefləndirici içkiyə aludə olmaq hökmərlərə yaraşmaz. 5 İçəndə qayda-qanunu unudarlar, Bütün məzələmlərin haqqını pozarlar. 6 Kefləndirici içkini düşkünə, Şərabı dərdliyə verin. 7 Qoy içib yoxsulluğunu unutsun, Öz dərdini daha yada salmasın. 8 Dilsizə görə ağız aç, Bütün möhtacların haqqını qorу. 9 Ağzını aç, ədalətlə hökm ver, Məzələmlərin, fəqirlərin haqqını yerinə yetir. 10 Xeyirxah arvad tapan kimdir? O, yaqtılardan daha qiymətlidir. 11 Ərinin qəlbi ondan arxayındır, Dayanmadan bərəkət qazanır. 12 Ömrü boyu ərinə pislik deyil, yaxşılıq gətirir, 13 Yunu, kətanı tapıb seçir, əlindən hər iş zövqlə gəlir. 14 Ticarət gəmilərinə bənzəyir, Uzaqlardan gələn ruzini gətirir. 15 Alaqqarlıqda yuxudan durur, Ailəsinə yemək hazırlayıır, Kənizlərinə də paylayır. 16 Tarlaya baxandan sonra satın alır, əlinin zəhməti ilə bağ salır. 17 Belini möhkəm bağlayır, Qolları güc üstündən güç alır. 18 Ticarətin şirinliyindən dadır, Bütün gecə boyu çırığı yanır. 19 Əlləri ilə cəhrə ayırır, İyini bərkidir. 20 Məzələmlər üçün aliaçıqdır, Fəqirlərə əl tutur. 21 Qar yağında ailəsi üçün qayğısı olmaz, Çünkü hamısı qırmızı paltar geyinib. 22 Yorğan-döşək üçün örtük toxuyur, Öz libası tünd qırmızı incə kətandardır. 23 Əri şəhər darvazalarında yaxşı tanınır, El ağsaqqalları ilə oturub-durur. 24 Qadın tacirlərə qurşağıları, Toxuduğu kətan paltaları satır. 25 Qüvvəyə, şərəfə bürünür, Geləcək tütünə gülür. 26 Ağzını açanda hikmət axır, Dilindən sədaqət təlimi çıxır. 27 Ailəsinin işini idarə edir, Tənbələ layiq olan çörəyi yemir. 28 Övladları ayağa qalxıb onu alqışlayır, Əri onu tərifləyir: 29 «Xeyirxah qadınlər çoxdur, Amma sənin tayın yoxdur». 30 Qadının məlahəti aldadıcı, gözəlliyi fanıdır, Yalnız Rəbdən qorxan qadın tərifə layiqdir. 31 Ona əlinin bəhrəsini verin, Qoy şəhər darvazasında əməlləri ona tərif gətirsin.

Vaiz

1 Bu, Yeruşəlimdə padşahlıq edən Davud oğlu Vaizin sözləridir. **2** Vaiz deyir: «Hər şey puçdur, puçdur, tamam puçdur! **3** İnsanın səma altında çəkdiyi Bütün zəhmətlərinin nə faydası var? **4** Bir nəsil gedir, o biri nəsil galır, Amma dünya daim qalır. **5** Günəş çıxır, günəş batır, Sonra tələsik yerinə dönür ki, Təzədən çıxısin. **6** Külək cənub səmtinə əsir, Sonra şimal səmtinə dönür. Dənə-dənə gedir, Öz yolunu təkrar edir. **7** Bütün çaylar dənizə axır, Amma dəniz heç vaxt dolmur. Axdiqları yerə qayidirlar ki, Təzədən axsınlar. **8** Hər şey çətin başa gəlir. Sözlər kifayət etmir, Göz görməkdən doymur, Qulaq da eşitməkdən. **9** Nə olubsa, yenə olacaq, Nə edilibsə, yenə ediləcək. Ona görə də səma altında tamam təzə bir şey yoxdur. **10** Məgər bir şey var ki, Onun haqqında deyilsin: "Bax bu təzə bir şeydir?" O da çoxdan var imiş – Bizim dövrümüzdən əvvəl. **11** Əvvəlki şeylərdən heç nə xatırlanmış, Gələcəkdə baş verən şeylərdən də Bundan sonra gələnlər arasında Heç nə xatırlanmayacaq. **12** Mən Vaiz Yeruşəlimdə İsrailin padşahı idim. **13** Ürəyimdə niyyət etdim ki, göylər altında edilən bütün işləri hikmətlə öyrənib araşdırıram. Bu çətin işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. **14** Səma altında edilən bütün işlərə nəzər saldım və bildim ki, onların hamısı puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. **15** Əyri olan düz ola bilməz, əskik olan sayıla bilməz. **16** Öz-özümə dedim: "Bax mən böyük adam olmuşam və məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayanların hamisindən çox hikmət qazanmışam. Ağlımda çoxlu hikmət və bilik var". **17** Sonra ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmətin nə olduğunu, dəlilik və axmaqlığın nə olduğunu öyrənəm. Amma bildim ki, bu da külək dalınca qaçmağa bənzər. **18** Çünkü hikmət çox olduqca Kədər də çoxalar. Bilik artdıqca Dərd də artır.

2 Mən ürəyimdə dedim: "Gəl indi də şadlıq etməyi sınaqdan keçir və kefə bax". Amma gördüm ki, bu da puçdur. **2** Gülmək haqqında "Dəlilikdir!", şadlıq haqqında "Nə faydası var?" dedim. **3** Hələ ağlım başında olarkən cəhd etdim ki, necə özümü şərabla şənləndirib ağılsız olum. Beleçə görmək istəyirdim ki, göylər altında insanlar üçün bir neçə günlük ömürlərində kef açan nədir. **4** Mən böyük işlər gördüm: özümə evlər tikdim, üzüm bağları saldım, **5** özümə bağçalar və bağlar düzəldim, orada

hər cür meyvə ağacı əkdir. **6** Özümə su hovuzları düzəldim ki, meşədə bitən ağacları suvarsın. **7** Nökərlər və kənizlər aldım, evimdə doğulan qullarım var idi. Naxırlarım və sürürlərim də məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayınların hamisindən çox idi. **8** Özümə qızıl-gümüş, padşahların və vilayətlərin xəzinələrini yiğdim. Özümə kişi və qadın müğənnilər gətirdim, kişilərin xoşuna gelən ən gözəl qadınların sayını artırdım. **9** Beləcə yüksəlib məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayanların hamisindən daha əzəmətli oldum. Hikmətim də özümdə qaldı. **10** Gözlərimin istədiyi hər şeyi özümdən əsirgəmədim, Ürəyimi heç bir həzzdən məhrum etmədim, Könlüm etdiyim hər işdən zövq aldı. Bu çəkdiyim bütün zəhmətlərin payı idi. **11** Mən etdiyim bütün işlərə, Nail olmaq üçün çəkdiyim bütün zəhmətlərə dönüb baxdım: Gördüm ki, hər şey puçdur, Külək dalınca qaçmağa bənzər. Səma altında bunların faydası yoxdur. **12** Sonra mən hikmat, dəlilik və ağılsızlığın Nə olduğunu dönüb baxdım. Bundan sonra padşah olan adam İndiya qədər görülən işlərdən başqa Nə edə bilər ki? **13** Mən gördüm ki, Necə işiq qaranlıqdan üstündürsə, Hikmət də ağılsızlıqdan eləcə üstündür. **14** Hikmətli adının gözləri yerindədir, Ağılsız adam isə qaranlıqda gəzir. Lakin mən yenə bilirəm ki, ikisinin də aqibəti eyni cür olur. **15** Mən ürəyimdə dedim: "Mənim də aqibətim ağılsız adının Aqibəti kimi olacaq. Onda hikmətli olmağımın Nə faydası var?" Ona görə də ürəyimdə dedim: "Bu da puçdur". **16** Çünkü müdrik adam da Ağılsız adam kimi Bir daha xatırlanmayacaq, Gələcək dövrə hamısı unudulacaq. Heyf ki hikmətli adam da Ağılsız adam kimi ölürlər! **17** Beləcə həyata nifrət etdim, Çünkü səma altında edilən işlər Mənim üçün dərddir. Hər şey puçdur, Külək dalınca qaçmağa bənzər. **18** Mən səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərə nifrət etdim. Çünkü onun da səmərəsini məndən sonra gələn adama verməliyəm. **19** Kim bilir, o da bir müdrik adam olacaq, yoxsa ağılsızın biri? Lakin hər halda səma altında hikmətlə davranıb çəkdiyim bütün zəhmətlərin səmərəsinə sahib olacaq. Bu da puçdur. **20** Ona görə də səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərdən əlimi üzdiüm. **21** Çünkü biri hikmət, bilik və bacarıqla zəhmət çəkir, axırdı isə onun payını heç bir zəhmət çəkməmiş başqa adama verməli olur. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. **22** İnsanın səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərin, ürəyindəki qayğıların ona nə faydası var? **23** Onun bütün günləri dərəd içində, işləri kədər

içində keçir. Hətta gecə də ürəyi rahatlanmır. Bu da puçdur. **24** İnsan üçün yeyib-içməkdən və gördüyü işdən zövq almaqdən yaxşı şey yoxdur. Ancaq mən gördüm ki, bunu da verən Allahdır. **25** Çünkü Onsuz kim yeyə, kim kef çəkə bilər? **26** Allah hikməti, biliyi və şadlığı razı qaldığı adama verir. Günahkarlara isə var-dövlət yığıb-toplamaq zəhmətini verir ki, sonra onu Özünün razı qaldığı adama bəxş etsin. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

3 Hər şeyin öz vaxtı var, göylər altında hər işin öz vaxtı var: **2** Doğulmağın öz vaxtı var, ölməyin öz vaxtı. Əkməyin öz vaxtı, kökündən çıxartmağın öz vaxtı. **3** Öldürməyin öz vaxtı, sağaltmağın öz vaxtı. Yıxmağın öz vaxtı, qurmağın öz vaxtı. **4** Ağlamağın öz vaxtı, gülməyin öz vaxtı. Yas tutmağın öz vaxtı, rəqs etməyin öz vaxtı. **5** Daş atmağın öz vaxtı, daş yığmağın öz vaxtı. Qucaqlaşmağın öz vaxtı, qucaqlaşmamağın öz vaxtı. **6** Axtarmağın öz vaxtı, itirməyin öz vaxtı. Saxlamağın öz vaxtı, atmağın öz vaxtı. **7** Yırtmağın öz vaxtı, tikməyin öz vaxtı. Susmağın öz vaxtı, danişmağın öz vaxtı. **8** Sevməyin öz vaxtı, nifrət etməyin öz vaxtı. Müharibənin öz vaxtı, sülhün öz vaxtı. **9** İsləyən adama zəhmət çəkib gördüyü işin nə faydası var? **10** Gördüm ki, bu işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. **11** Allah hər şeyi öz vaxtında gözəl yaratdı və əbədiyyəti də insanların ürəyinə qoydu. Hərçənd ki insan Allahın etdiyi işi əvvəldən axıra qadər anlaya bilməz. **12** Mən bilirəm ki, insan üçün şadlıq etməkdən və ömrü boyu xeyirxahlıq etməkdən yaxşı şey yoxdur. **13** Həm də hər kəsin yeyib-içməyi və gördüyü işdən zövq almağı Allahın bəxşisidir. **14** Bunu bilirəm ki, Allahın etdiyi hər iş daim qalır: ona nə bir şey artırmaq, nə də bir şey əskiltmək olar. Allah bunu ona görə edir ki, insanlar Ondan qorxsun. **15** İndi nə olursa, keçmişdə də olub, Nə olacaqsə, lap qədimdən də var idi. Allah olub-keçənləri araşdırır. **16** Səma altında bir şey də gördüm: Ədalətin yerində pislik var, Salehliyin də yerində pislik. **17** Mən ürəyimdə dedim: "Allah həm salehi, Həm də pis adamı mühəkimə edəcək. Çünkü O hər iş, hər əməl üçün Bir vaxt qoyub". **18** İnsanlar barədə mən ürəyimdə dedim: "Allah onları sinayır ki, heyvan kimi olduqlarını görsünlər". **19** Çünkü heyvanın başına gələn insanın da başına gəlir, ikisinin də aqibəti eyni cür olur. Necə biri ölürsə, eləcə də o biri ölüür. İki də eyni nəfəsə malikdir, insan heyvandan üstün deyil, çünkü hər şey puçdur. **20** Hamısı bir yerə gedir,

hamısı torpaqdan yaranıb, torpağa da qayıdır. **21** Bunu kim bilir ki, insanların ruhu yuxarı qalxır, heyvanların ruhu aşağı – yerin altına enir? **22** Gördüm ki, insanın etdiyi işdən zövq almasından yaxşı şey yoxdur, çünkü onun payına düşən budur. Kim onu bir də geri qaytaracaq ki, özündən sonra nə olacağını görsün?

4 Mən yenə səma altında edilən Bütün zülmələri gördüm: Məzlmuların göz yaşlarını gördüm, Onlara təsəlli verən yox idi, Qüdrət zalimlərin əlində idi, Məzlmulara təsəlli verən yox idi. **2** Çoxdan ölüb getmiş adamları Hələ diri qalanlardan daha xoşbəxt saydım. **3** Bunlardan da xoşbəxt o adamdır ki, Hələ dünyaya gəlməyib, Səma altında edilən pisliyi görməyib. **4** Mən gördüm ki, bir adəmin çəkdiyi bütün zəhmətlər, yaxşı gedən bütün işlər qonşusunda qısqanlıqlıdan həvəs yaradır. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. **5** Ağılsız adam əlini qoynuna qoyur, Öz canını üzür. **6** Bir ovuc dolusunun gətirdiyi rahatlıq iki ovuc dolusunun gətirdiyi Zəhmətdən və külək dalınca qaçmaqdan yaxşıdır. **7** Mən yenə səma altında puç olan başqa bir şeyi gördüm: **8** Tənha bir adam var idi, Onun nə oğlu, nə də qardaşı var idi. Zəhmət çəkməkdən yorulmazdı, Lakin yenə də gözləri mal-dövlətdən doymurdu. Özündən soruşturdu ki, Kimin üçün bu qədər zəhmət çəkirəm, Kimin üçün özümü zövq almaqdən məhrum edirəm? Bu da puçdur, böyük bir dərddir. **9** İki adam bir adəmdən yaxşıdır, Çünkü zəhmətləri üçün yaxşı muzd alacaqlar. **10** Əgər biri yixilsə, O biri yoldaşını qaldırır. Lakin vay o adəmin halına ki, Yixılanda onu qaldıran olmur! **11** Həmçinin iki nəfər bir yerdə yatarsa, Bir-birini isidər. Amma tək yatan necə isinə bilər? **12** Əgər bir nəfər tək qalıb məğlub olarsa, İki nəfər hücumu tab gətirə bilər. Üçqat ip tez qırılmaz. **13** Yoxsul və hikmətli bir cavan irad qəbul etməyən qoca və səfəh padşahdan yaxşıdır. **14** Çünkü o cavan bu ölkədə yoxsulluq içində doğulsa da, zindana düşsə də, çıxıb padşah ola bilər. **15** Gördüm ki, səma altında dolaşan bütün adamlar padşah taxtına oturan bu cavanın ardınca gedir. **16** Onun başına yiğışan bütün xalqın sayı-hesabı yox idi. Ancaq sonra gələn nəsillər onun üçün də sevinməyəcək. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

5 Allahın evinə getdiyin zaman hərəkətlərinə diqqət et. Qulaq asmaq üçün oraya girmək yaxşı və pisin nə olduğunu bilməyən səfəh adamların qurban təqdim

etməsindən yaxşıdır. 2 Dilin tələsməsin, Allahın hüzurunda söz deməyə Ürəyin tələsməsin. Çünkü Allah göydədir, sən yerdə. Buna görə də az daniş. 3 Necə ki iş çox olanda adam yuxu görər, Söz də çox olanda səfəh danişığa çevrilər. 4 Allaha əhd edəndə onu yerinə yetirməkdə yubanma, çünkü ağılsızlar Onun xoşuna gəlməz. Öz əhdini yerinə yetir. 5 Əhd etməmək əhd edib onu yerinə yetirməməkdən yaxşıdır. 6 Qoyma sözlərin səni günaha batırsın. Allahın elçisinə demə ki, bu, kiçik səhv idi. Nə üçün Allah sənin sözünə qəzəblənsin və əlinin zəhmətini yox etsin? 7 Çünkü çox yuxu görəndə də, çox söz danişanda da puç şeylər çox olar. Sən ancaq Allahdan qorx. 8 Əgər bir vilayətdə yoxsullara zülm edildiyini, ədalət və salehliyin ayaq altında tapdalandığını görürsənsə, gördüyüünə təəccüb etmə. Çünkü hər vəzifə başında olana özündən yuxarıda bir nəzarətçi qoyulub və onların başında da özlərindən yuxarıda olanlar var. 9 Ancaq hamidən yuxarıda olan padşah ədalətli olsa, hər kəs öz tarlasının bəhrəsindən xeyir götürür. 10 Pul sevən puldan doymaz, Var-dövlət sevən də qazancdan. Bu da puçdur. 11 Var-dövlət çoxaldıqca Onu yeyənlər də çoxalır. Gözləri ilə görməkdən savayı Sahibinə ondan nə fayda var? 12 Fəhlə az da yesə, çox da yesə, Yuxusu şirindir. Amma varlı adamin dövləti qoymaz ki, O, rahat yatsın. 13 Səma altında gördüğüm Başqa böyük dərd də var: Yığıdıgi sərvət sahibinə zərər gətirir, 14 Bu sərvəti bədbəxt hadisələr yox edir, Sərvət sahibinin oğlu doğulanda Ona verməyə bir şeyi qalmır. 15 Necə ki o, anasının bətnindən çılpaq doğulub, Eləcə də bu dünyadan gedir. Zəhmətinin bəhrəsindən Heç nəyi əlinə götürüb Özü ilə apara bilmir. 16 Bu da böyük bir dərddir: İnsan dünyaya necə gəlirsə, Elə də gedir. Boş yera çəkdiyi zəhmətin Ona nə faydası var? 17 Ömrü boyu öz çörəyini Qaranlıq, böyük sixıntı, xəstəlik və Qəzəb içinde yeyir. 18 İnsan üçün mənim gördüğüm yaxşı və gözəl olan budur ki, o yeyib-içsin və Allahın ona verdiyi bir neçə günlük ömründə səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərindən zövq alsın, çünkü ona düşən bəxşish budur. 19 Həmçinin Allah hər kəsə var-dövlət bəxş edərək qüvvət verib ki, ondan yesin, payını götürsün və zəhmətindən zövq alsın. Bu, Allahın hədiyyəsidir. 20 Çünkü Allah insanların başını şənliklə qatdıgi üçün insan ömrünün günlərini dərindən düşünmür.

6 Səma altında gördüğüm bir dərd də var ki, insanlar arasında çox yayılıb: 2 adam var ki, Allah ona var-dövlət, izzət verir, arzu etdiyi hər şeyi yerinə yetirir, ancaq ona bu şeylərdən yeyib-içməyə imkan vermir, yad bir adam onun malını yeyir. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. 3 Bir adam yüz uşaq atası olub, uzun illər yaşasa da, amma uzun ömrünün əvəzində firavanlığından doymayıb hörmətlə dəfn olunmazsa, mənçə, ölü doğulmuş uşaq boş yera doğulur, qaranlıq içində itibgedir, heç adı da çəkilmir. 5 Nə günəş üzü görür, nə də bir şey bilir. Amma bu uşağın rahatlığı o adamınkindən çıxdır. 6 Çünkü o adam iki dəfə min il ömür sürsə də, sevincin nə olduğunu bilmir. Məgər hər ikisi eyni yerə getmirmi? 7 İnsan bütün zəhməti Qarnı üçün çakır, Amma yenə də iştahası bitib-tükənmir. 8 Hikmətli adamin ağılsızdan Nə üstünlüyü var? Yoxsul başqa insanlarla Necə rəftar etməyi bilsə də, Bunun ona nə faydası var? 9 Gözün görməsi ürəyin istəməsindən yaxşıdır. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. 10 Nə varsa, adı çoxdan qoyulmuşdur, İnsanın da nə olduğu bilinir. Heç kəs özündən güclü ilə güləşə bilməz. 11 Sözün çoxluğu puçluğun çoxaldır. Bunun insana nə faydası var? 12 Görəsən kim bilir ki, kölgə kimi keçən qısa puç həyatda insan üçün yaxşı şey nədir? Kim insana deyə bilər ki, özündən sonra səma altında nə baş verəcək?

7 Yaxşı ad ətirli yağıdan, Ölüm günü isə doğum gündündən yaxşıdır. 2 Yas evinə getmək Ziyafət evinə getməkdən yaxşıdır, Çünkü hər kəsin axırı ölümdür. Gərək yaşayan hər adam Bunu yadında saxlasın. 3 Qüssə güləmkəndən yaxşıdır, Çünkü üzün qəmğin olması insan üçün daha yaxşıdır. 4 Hikmətli adamin ürəyi yas evindədir, Amma ağılsızın ürəyi şadlıq evində. 5 Hikmətli adamin məzəmmətini eşitmək Ağılsızın nəğməsini eşitməkdən yaxşıdır. 6 Çünkü ağılsız adamin güləyi Qazan altında yanın tikanlı kolun səsi kimidir. Bu da puçdur. 7 Haram gəlir hikmətli adami ağılsızca çevirir, Rüşvət isə ürəyi bərbəd edir. 8 Bir şeyin axırı əvvəlindən yaxşıdır, Səbirləri adam qırurludan yaxşıdır. 9 Qəzəblənməyə tələsmə, Çünkü qəzəb ağılsızların Ürəyində yuva salar. 10 “Niyə keçən günlər bu gündən yaxşı idi?” demə, Çünkü verdiyin sual hikmətli sual deyil. 11 Hikmət miras mal qədər yaxşıdır, Dünyada yaşayan hər kəs üçün faydalıdır. 12 Çünkü pul necə insanın sıparıdırsə, Hikmət də eləcə insanın sıparıdır.

Amma biliyin faydası bundan ibarətdir: Hikmət ona sahib olana həyat verər. **13** Allahın işinə diqqət et: Onun əydiyini kim düzəldə bilər? **14** Yaxşı gündə şad-xürrəm ol, Pis gündə isə bunu anla: Hər cür günü Allah təyin edib ki, İnsan özündən sonra nə olacağını bilməsin. **15** Puç ömrümədə bunları gördüm: Saleh adam salehliyinə baxmayaraq, öltür, Pis adamin isə pisliyinə baxmayaraq, ömrü uzanır. **16** Həddən artıq saleh olma, Həddən artıq müdrik olma. Nə üçün özünü üzəsən? **17** Həddən artıq pis olma, Həddən artıq ağılsız olma. Nə üçün əcelin çatmamış oləsən? **18** Bir şeydən yapışmağın yaxşırıdır, Amma o birindən də əlini çəkmə. Çünkü Allahdan qorxan adam Hər ikisini tarazlayar. **19** Hikmət ağıllı adama Şəhərdə olan on hakimin hökmündən Daha çox güc verər. **20** Doğrudan da, yer üzündə elə saleh adam yoxdur ki, Yalnız yaxşılıq edib heç bir günah etməsin. **21** Adamların dediyi hər sözə məhəl qoyma, Onda nökərinin səni söydiyünü eşitməzsən. **22** Çünkü sənin ürəyin də yaxşı bilir ki, Sən də başqa adamları çox söymüsən. **23** Bu deyilənlərin hamisini hikmətlə sınadım. "Hikmətli olacağam" söylədim. Amma buna qadir olmadım. **24** Hikmət deyilən şey Çox uzaqda, çox dərindədir. Onu kim tapa bilər? **25** Mən ürəyimdə niyyət etdim ki, Hikməti və hər şeyin əsasını bilim, Axtarış araşdırıım, Bilim ki, pislik ağılsızlıqdır, Ağlışlıq isə dəlilikdir. **26** Tələ quran qadını Ölümündən acı gördüm. Onun ürəyi tora, Əlləri zəncirə bənzər. Allahın razı qaldığı adam ondan qaçar, Ancaq günahkar adam ona əsir olar». **27** Vaiz deyir: «Bax bunu öyrəndim: Hər şeyin əsasını tapmaq üçün Bir-bir araşdırın zaman **28** Ürəyim hey axtarır, ancaq tapa bilmir. Min kişinin içində bir yaxşısını tapdım, Amma bu qədər qadının içində bir yaxşısını tapmadım. **29** Ancaq bunu öyrəndim ki, Allah insanları kamil yaratdı, Onlar isə qarşıq fikirlərə düşdü.

8 Kim hikmətli adama tay ola bilər? Şeylərin mənasını kim bilər? Hikmət insanların üzünü nurlandırıar, Tutqun simasını dəyişdirər. **2** Mən deyirəm: padşahın hökmünə qulaq as, çünkü Allaha and içmisən. **3** Padşahın hüzurundan çıxmaga tələsmə, onun xoşuna gəlməyən işində inad etmə, çünkü o istədiyi hər şeyi edə bilər. **4** Padşahın sözündə səlahiyyət var. Kim ona "Nə edirsən?" deya bilər? **5** Onun hökmünü yerinə yetirən Heç bir bəlaya düşməz. Hikmətli adamin ürəyi Bunun vaxtını da, qaydasını da bilir. **6** Axi hər şeyin

həm öz vaxtı, Həm də öz qaydası var. Hərçənd ki insanın daşıdığı dərd çox ağırdır. **7** Çünkü kim bilir ki, nə olacaq? Bəs kim ona deyə bilər ki, necə olacaq? **8** Küləyi tutub saxlamağa heç kəsin gücü çatmadığı kimi Ölüm gününü saxlamağa da heç kəsin gücü çatmaz. Döyüşü meydani tərk etmədiyi kimi Pislik də pis adəm tərk etməz. **9** Bunların hamisini gördüm və səma altında görülən hər işə diqqət etdim: bir adamin başqa adama ağalıq etməsi başına bəla olur. **10** Sonra mən pis adamların axırını da gördüm. Bu adamlar müqəddəs yerə gəlib-gedər, buna görə də pislik etdikləri şəhərdə təriflənərdi. Bu da puçdur. **11** Pis işin cəzası tez verilmədiyinə görə insanların ürəyi də pislik etməyə cəsarət tapır. **12** Günahkar adam yüz dəfə pislik edib uzun müddət yaşasa da, Allahdan qorxanların, Onun hüzurunda ehtiramla duranların yaxşılıq görəcəyini bilirəm. **13** Ancaq pis adam yaxşılıq görməyəcək və onun kölgəyə bənzər günləri uzadılmayacaq, çünkü Allahın hüzurunda ehtiramla durmur. **14** Yer üzündə baş verən başqa puç şey də var: saleh adamlara layiq olan şeylər pis adamlara qismət olur, pis adamlara layiq olan şeylər saleh adamlara qismət olur. Dedim ki, bu da puçdur. **15** Beləcə mən kef çəkməyi üstün saydım, çünkü səma altında insan üçün yeyib-içməkdən və kef çəkməkdən yaxşı şey yoxdur. Çünkü səma altında Allahın insana ömrü boyu çəkdirdiyi zəhmətdən ona ancaq bu qalır. **16** O zaman ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmət öyrənim və yer üzündə insanların gecə-gündüz gözlərinə yuxu getməyərək gördükələri işlərə nəzər salım. **17** Onda Allahın bütün işlərini gördüm. Bildim ki, kimsə səma altında edilən işləri anlaya bilməz, nə qədər səy göstərsə də, yenə də bunu anlaya bilməz. Bir hikmətli adam bunu bildiyini iddia etsə də, yenə dərk edə bilməz.

9 Beləcə bunların hamisini ürəyimdə araşdırıb bu nəticəyə gəldim: salehlər, hikmətlilər və onların etdikləri işlər Allahın əlindədir. İstər sevgi olsun, istər nifrət, insan qabağına nə çıxacağını bilmir. **2** Hər kəsin aqibəti eyni cür olur: salehlərin və pislərin, yaxşıların və yamanların, təmizlərin və murdarların, qurban təqdim edənlərin və qurban təqdim etməyənlərin. Yaxşı adama nə olursa, günahkarlara da elə olur. And içənə nə olursa, and içməkdən qorxana da elə olur. **3** Səma altında edilən işlərin hamisının pis cəhəti bundadır ki, hər kəsin aqibəti eyni cür olur.

Doğrudan da, insanların ürəyi pisliklə doludur. Nə qədər ki yaşayırlar, ürəklərində dəlilik var. Sonra isə ölüb gedirlər. 4 İnsan nə qədər ki yaşayır, onun üçün ümidi var, ona görə ki diri it ölü şirdən yaxşıdır. 5 Çünkü dirilər öləcəklərini bilir, Ancaq ölülər heç nə bilmir. Onlara daha heç vaxt əvəz verilməyəcək, Çünkü onların xatirəsi də unudulub. 6 Ölülərin sevgisi, nifrəti, Paxillliği artıq məhv olub. Səma altında görülen işlərdə Daha payları olmayacaq. 7 Get çörəyini şadlıqla yey, Şərabını şən ürəklə iç. Çünkü artıq Allah Etdiyin işlərdən razıdır. 8 Qoy paltarın həmişə ağ olsun, Başından ətirli yağ əşkik olmasın. 9 Səma altında Allahın sənə verdiyi puç ömrünün bütün günlərini - həyatının hamisini sevdiyin qadınla xoş həyat keçir. Çünkü həyatından və səma altında çəkdiyin zəhmətdən sənə qalan pay budur. 10 Çalışmaq üçün nə bacarırsan, var gücünlə et. Çünkü gedəcəyin ölülər diyarında nə iş, nə fikir, nə bilik, nə də hikmət var. (Sheol h7585) 11 Səma altında daha bir şey də gördüm: Yarışı həmişə bərk qacaşınlar udmur, Müharibədə həmişə igidlər qalib gəlmir. Çörək həmişə müdriklərə, Var-dövlət həmişə ağıllılara nəsib olmur, Hörmət alımlərə göstərilmir. Ancaq zaman və fürsətdir ki, hər kəsin qabağına çıxır. 12 Həmçinin insan öz vaxtını bilmir. Balaqlar amansız bir tora, Quşlar tələyə düşdürü kimi insanlar da pis bir zəmanəyə düşçər olur, Onda pis zəmanə qəfildən başlarının üstünü alır. 13 Səma altında mənənə çox təsir edən bu hikməti də gördüm: 14 içində az adam yaşayın kiçik bir şəhər var idi. Güclü bir padşah oraya hücum edib onu dövrəyə aldı, ətrafında böyük mühəsirə işləri gördü. 15 Orada yoxsul, ancaq hikmətli bir adam yaşayırırdı. O öz hikməti ilə şəhəri xilas etdi. Lakin heç kəs bu yoxsul adamı xatırlamadı. 16 O zaman mən dedim: "Hikmət qüdrətdən yaxşıdır, Lakin yoxsul adamın hikmətinə xor baxırlar, Onun sözləri eşidilmir". 17 Hikmətli adamın piçilti ilə dediyi sözlər Ağılsızların içindəki başçının qısqırtısından yüksəkdir. 18 Hikmət döyüş silahından üstündür, Amma bir günahkar hər cür yaxşılığı bərbad edər.

10 Ölü milçəklər ətirdüzdənin yağını ilyələib xarab edər. Kiçik ağılsızlıq da Hikmət və hörmət sahibini rüsvay edər. 2 Hikmətli adamın ürəyi düzliyə tərəf yönələr, Ağılsız adamın ürəyi ayrılıyə. 3 O yol gedəndən də ağılinin azlığı bilinər, Ağılsız olduğunu hamiya göstərər. 4 Əgər hakimin qəzəbi sənə qarşı alovlanısa, Yerindən tərpənmə. Çünkü sakitlik Böyük xətaların

üstünü örtər. 5 Səma altında bir dərd də gördüm: O da hökmədarın əlindən çıxan səhvdir. 6 Ağılsızlar yüksək vəzifələrə qoyulur, Halbuki varlılar aşağıda oturur. 7 Gördüm ki, qullar necə at üstündə, Ağalar isə qul kimi piyada gedir. 8 Quyu qazan içinə özü düşə bilər, Divar sökəni ilan sanca bilər. 9 Daş kəsəni daşlar yaralar, Odun yarana odun xətər yetirər. 10 Əgər balta kütdürsə, Onun ağzı itilənməyə verilməyib, Daha çox güc sərf olunmalıdır. Amma hikmət insanın köməyinə çatar. 11 Əgər ilan ovsun oxunmazdan qabaq sancsa, Ovsunu çığırmanın faydası yoxdur. 12 Hikmətli adamın ağızından lütfkar sözlər çıxar, Lakin ağılsız öz dili ilə həlakına yol açar. 13 Onun dilindəki sözlər ağılsızlıqla başlanar, Danışğının axırı da sarsaqlıqdır. 14 Ağılsız adam çox söz danişar. Heç kəs nə olacağını bilməz. Bəs kim ona özündən sonra Nə olacağını deyə bilər? 15 Ağılsızların çəkdikləri zəhmət Özlərini yorar, Onlar şəhərə gedən yolu da bilmir. 16 Əgər padşahın bir uşaqdırsa, Başçıların sahər tezdən Ziyafətə başlayırsa, Onda vay halına, ey ölkə! 17 Əgər padşahın bir əsilzadədirsa, Başçıların da vaxtında Keflənmək üçün yox, qüvvətlənmək üçün yeyirsə, Onda xoş halına, ey ölkə! 18 Tənbəllik üzündən evin damı uçar, Heç bir iş görməsən, evin tavanı damar. 19 Yemək şadlıq qətirər, Şərab həyatı kefə doldurur, Pul isə hər istəyini ödəyər. 20 Padşahı hətta ürəyində də söymə, Varlı adamı yataq otağında da lənətləmə. Çünkü göydə uçan quşlar xəbər aparar, Qanadlı məxluqlar sənin sözünü çatdırar.

11 Çörəyini suların üzünə burax, Çünkü uzun müddət sonra yenə onu taparsan. 2 Yeddi ya səkkiz adama pay ver, Çünkü bilmirsən ki, Ölkədə necə bir pis gün olacaq. 3 Əgər buludlar su ilə dolu olsa, Yağışlarını yer üzünə səpər. Əgər bir ağac cənub ya şimal Səmtinə yixilsə, Elə yixildiği yerdə də qalar. 4 Küləyə baxan toxum səpməz, Buludlara baxan əkdiyini biçməz. 5 Küləyin səmtini, Hamilə qadının qarnında Sümüklərin necə böyüdüyüünü bilmədiyin kimi Hər şeyi yaradan Allahın işlərindən də xəbərsizsən. 6 Toxumunu sahər vaxtı səp, Axşama qədər də əlin boş durmasın. Çünkü bilmirsən ki, əvvəlki məhsuldar olacaq Yoxsa sonrakı Yaxud hər ikisi birlikdə. 7 Həqiqətən, işiq gözəldir, Günəsi görmək gözlərə xoşdur. 8 Əgər insan uzun ömür sürürsə, Qoy sevinclə yaşasın. Ancaq qaranlıq günlərinin də olduğunu unutmasın, Çünkü onlar daha çox olacaq. Baş verəcək hər şey

puçdur. **9** Ey gənc, cavanlığında sevin, Qoy ürəyin səni cavanlıq günlərində sevindirsin. Ürəyinin istədiyi ilə, Gözlərinin gördüyü ilə get. Ancaq bil ki, Allah Bunların hamısına görə Səni mühakimə edəcək. **10** Buna görə də təşvişi ürəyindən qov, Əzabı bədənindən uzaqlaşdır. Çünkü cavanlıq da, Cavanlıqdakı güc də puçdur.

12 Pis günlər gəlməzdən qabaq, “Onlardan zövq almırıam” deyəcəyin illər Yaxınlaşmazdan əvvəl, Cavanlıq günlərində Səni Yaradani xatırla. **2** Günəş, işıq, ay və ulduzlar sönməzdən əvvəl, Yağışdan sonra buludlar yenə qayıtmazdan əvvəl Onu xatırla. **3** O gün gələndə Evi qoruyanlar tir-tir əsəcək, Güclülər əyiləcək, Əl dəyirmanı ilə işləyənlər Az olduqları üçün Dən üyüdə bilməyəcək, Pəncərədən baxanlar qaralacaq. **4** Küçəyə açılan qapılar bağlanacaq, Dəyirmanların səsi kəsiləcək. Adamlar quş səsi ilə oyanacaq, Nəğmə oxuyan bütün qızların səsini Zəif eşidəcəklər. **5** O zaman onlar uca yerdən qorxacaq, Yolda yerimək də təhlükəli olur. Bax badam ağacı çiçək verir, Çeyirtkə özünü güclə çəkir, Həvəsi zəifləyir. Beləcə insan son mənzilə gedir, Yas tutanlar küçələrə düşür. **6** Gümüş iplər qopmamış, Qızıl kasa qırılmamış, Bulaq başında kuza tikə-tikə olmamış, Quyu yanında çarx sımmamış, **7** Torpaq gəldiyi yerə qayıtmamış, Həyat nəfəsi isə onu verən Allaha dönməmiş Səni Yaradani xatırla». **8** Vaiz deyir: «Hər şey puçdur, tamam puçdur». **9** Vaiz hikmətli adam olmaqdan başqa, xalqa bilik də öyrədirdi. O bir çox məsəlləri araşdırıb axtardı və tərtib etdi. **10** Vaiz faydalı sözlər tapmağa çalışdı. Onun yazdıqları düzgün və doğrudur. **11** Hikmətlilərin sözləri çoban çubuğu kimi, topladıqları sözləri bərk vurulmuş mixlər kimidir; o sözlər bir Çoban tərəfindən verilir. **12** Bunlardan başqa, oğlum, sən buna diqqət et ki, Çox kitab yazmağın axırı yoxdur, Çox oxumaq adamı yorur. **13** Hər şey aşkar oldu, Nəticə bundan ibarətdir: Allahdan qorx, Onun əmrlərini yerinə yetir. Bəli, insanın əsas vəzifəsi budur. **14** Çünkü Allah hər işi, gizli olan hər şeyi – İstər yaxşı olsun, istər pis – Mühakimə edəcək.

Nəğmələr Nəğməsi

1 Bu nəğmələr nəğməsi Süleymanındır. **2** Qoy dodaqların məni öpdükçə öpsün, Çünkü eşqin şərabdan da yaxşıdır. **3** Vurduğun ətrin qoxusu nə gözəldir, Adın belə, ətirqabından tökülen ətri xatirladır, Ona görə qızların sevimlisi olmusan. **4** Bağrina bas məni, səninlə qaçaq, Qoy padşah məni otağına aparsın. Qızın rəfiqələri: Səninlə sevinib biz şadlanarıq, Şərabdan da artıq eşqinizi anarıq. Qız: Sənə heyran olanlar haqlıdır. **5** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, Qedar çadırları tək, Süleymanın pərdələri tək Qaralsam da mən, Yenə gözələm. **6** Baxmayın ki, mən qarayanzam, Günəşdən qaralmışam, Qardaşlarımın mənə qəzəbi tutarkən Məni üzümlüklərinə qarovaluçu qoydular. Mən də öz üzümlüyümə baxa bilmədim. **7** Ey könlümün sevgilisi, söylə mənə: Sürünü harada otarırsan? Günorta sürünü harada yatırırsan? Niyə sənin dostlarının sürülərinin yanında gedən, Üzgüzünü bürüyən bir qadına bənzəyim? **8** Ey gözəllər gözəli, əgər yerini tapa bilməsən, Sürülərin izi ilə get, Oqlaqlarını çoban çadırlarının yanında otar. **9** Ey yarım, sən Fironun arabalarını çəkən Gözel madyana bənzəyirsən. **10** Yanağına düşən bəzəklərlə, Boynundakı daş-qasdan olan boyunbağı ilə Bax nə qədər gözəlsən. **11** Sənə düymələri gümüşdən Qızıl silsəl düzəldəcəyik. **12** Padşah süfrəsində oturarkən Hər yanı nard çıçayımin ətri bürüyür. **13** Mənim üçün sevgilim Döşlərimin arasında yatan mirra kisəsidir. **14** Mənim üçün sevgilim En-Gedinin üzüm bağlarındakı bir dəstə xinagülüdür. **15** Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən! Göyərçin gözlüsən! **16** Ey sevgilim, nə gözəlsən, Sən nə qədər şirinsən! Yaşlıdır yatağımız. **17** Evlərimizin dirəkləri sidr ağacındandır, Tavanımızın oymaları şam ağacındandır.

2 Mən Sharon nərgiziyəm, Dərələrdə bitən zanbağam. **2** Mənim yarım qızlar arasındadır, Elə bil bir zanbaq tikanlar arasındadır. **3** Mənim sevgilim oğlanlar arasındadır, Meşədəki ağaclar arasında alma ağacına oxşayır. Kölgəsində oturmaqdan zövq alıram, Meyvəsinin dadi damağımdan getmir. **4** O məni ziyafət evinə apardı, Sevgisi bayraq kimi üzərimdə dalğalanır. **5** Mən eşq xəstəsiyəm, Kişmiş verin, qüvvətlənim, Alma verin, cana gəlim. **6** Sevgilim sol əlini başımın altına salır, Sağ əli ilə məni qucağına alır. **7** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm

Dışı ceyranlara, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayın, aylıtmayın, Qoy könlül istəyənəcən qalsın.

8 Bu, sevgilimin hənirtisidir! O, dağlardan aşaraq, təpələrdən sıçrayaraq gəlir. **9** Sevgilim ahuya, maral balasına oxşayır, Budur, hasarımızın o tayında dayanır, Pəncərələrdən boylanır, barmaqlıqlardan baxır. **10** Mənə belə dedi sevgilim: «Dur gəl, yarım, gözəlim. **11** Budur, artıq qış keçib, Yağıntılar kəsilib. **12** Hər yanda güller bitib, Nəğmə oxumağın zamanı yetib, Qumrunun səsi torpağı bürüyüb. **13** Əncir yaşıl bar gətirib, Üzüm çiçəklənib ətrini saçır. Dur gəl, yarım, gözəlim!» **14** Ey gözəl göyərçinim, Sanki sal qayalarda, sildirimlarda gizlənmişən. Qoy üzünü görüm, səsini eşidim, Çünkü şirin səsli, gözəl surətlisən. **15** Tülükləri, kiçik tülükləri tutun, Üzümlükləri korlamağa qoymayın, Çünkü bağlarımız çıçəklənib. **16** Sevgilim mənimdir, mən də onunam, O, sürüşünü zanbaqlıq içərisində otarır. **17** Gün sərinləşənəcən, kölgələr düşənəcən, Ey sevgilim, geri qayıt, Şişuclu dağların qoynunda olan Ahuya, maral balasına bənzərsən.

3 Yatağında bütün gecə Könlümün sevgilisini axtardım, Axtardım, amma tapa bilmədim. **2** Dedim: «Qoy könlümün sevgilisini axtarım, Durub şəhəri dolaşım, Küçələrdə, meydanlarda axtarım». Axtardım, amma tapa bilmədim. **3** Şəhər asayışını qoruyanlar məni tapdı, Onlardan soruştum: «Könlümün sevgilisini görməmisiniz ki?» **4** Onlardan ayrılan könlümün sevgilisini tapdım, Tutub onu buraxmadım. Onu anamın evinə – Məni doğan qadının otağına apardım. **5** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm Dişi ceyranlara, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayın, aylıtmayın, Qoy könlül istəyənəcən qalsın. **6** Səhradan keçən, Tüstü sütunları kimi gələn, Tacirlərin ətirli bitkiləri içərisində Mirra və kündür ətri verən kimdir? **7** Budur Süleymanın taxt-rəvanı! Ətrafinı İsrail igidlərindən altmışı bürüyüb. **8** Onların hamısı qılinc daşıyır, Mahir döyüşçüdür, Hər biri qılincini belinə bağlayıb, Təhlükəli gecələr üçün hazırlanıb. **9** Taxt-rəvanını padşah Süleyman Livanın ağaclarından düzəlddirib. **10** Sütunları gümüşdən, söykənəcəyi qızıldan, Oturacağı tünd qırmızı qumaşdan düzəlddirib, Yeruşalim qızları bu qumaşa zövqlə naxış vurub. **11** Ey Sion qızları, çıxın, Padşah Süleymana baxın! O, toy günündə, ürəkdən sevindiyi gündə Başına anasının verdiyi tacı qoyub!

4 Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən, Yaşmaq altda
gözlərin göyərçinə oxşayır, Saçların Gilead dağının
yamaclarından Tökülen keçi sürüsü tək qapqaradır. **2**
Dişlərin qırılmış, yenicə yuyunub çıxan qoyun sürüsü
tək düzülüb, Bu qoyunların hamisinin əkiz balası
var, Aralarında balasız olanı yoxdur. **3** Dodaqların
qırmızı qaytan kimi aldır, Dilin nə qədər şirindir,
Kəsilmiş nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan
damır. **4** Boynun sursat üçün tikilmiş Davud qülləsi
kimi vüqarlıdır, Sanki buradan pəhləvan qalxanı
olan min sıpər asılmışdır. **5** Döşlərin cüt ceyran
balası kimi qoşadır, Zanbaqlıqdə otlayan əkiz maral
balasına oxşayır. **6** Gün sərirləşənəcən, kölgələr
düşənəcən, Mirra dağına, kündür təpəsinə gedəcəyəm.
7 Təpədən dırnağa qədər gözəlsən, Yarım, tamamilə
eyibsizsən. **8** Ay gəlin, Livan bölgəsindən mənimlə
gəl, Gal, Livandan mənimlə gəl. Amana təpəsindən,
Senir, Xermon təpələrindən, dağlardan, Aslanlar
yurdundan, dağlardan, bəbirler məskənidən en. **9**
Ay həmdəmim, ay gəlin! Bir baxışınla qəlbimi aldin.
Ləl-cəvahiratı boynuna saldin, Gözəlliylə qəlbimi
aldin. **10** Ay həmdəmim, ay gəlin! Sevgin necə gözəldir,
Eşqin şərabdan da ləzzətlidir, Sənin ətrin ətirlərin ən
gözəlidir. **11** Ay gəlin, dodaqlarından şanı balı axır,
Bal və süd sənin dilinin altındadır. Paltarlarından
Livanın ətri gəlir. **12** Ay həmdəmim, ay gəlin! Bir
qapısı bağlı bağçasən, Örtülü bir bulaq, möhürlənmiş
bulaqsan. **13** Sənin fidanların nar bağçasına oxşayır,
Elə bil cənnətdir, orada seçmə meyvalər, Xina və
nard çiçəkləri var. **14** Nard çiçəyi və zəfəran, Ətirli
qəmisişə darçınlar, Hər cür buxur ağacı, Mirralar və
əzvaylar, Hər cür seçmə ətriyyat var. **15** Sən bağçaların
bulağışan, Canlı su qaynağısan, Livanın axar suyusan.
16 Oyan, ey şimal küləyi, Dur gəl, ey cənub küləyi, Gəlin
mənim bağçamda əsin, Qoy o, ətrini hər yana versin.
Sevgilim öz bağçasına gəlsin, Seçmə meyvalərdən
yesin.

5 Ay həmdəmim, ay gəlin! Öz bağçama girmişəm,
Ətriyyatımla mirramı yiğmişəm. Şanı balını –
öz balımı yemişəm, Şərabımı və südümü içmişəm.
Qızın rəfiqələri: Ay dostlar, yeyin, Ay sevgililər, için,
doyunca için! **2** Yatsam da, qəlbim oyaq idi. Qapını
döyən sevgilimin səsi gəldi: «Qapını aç, ay həmdəmim,
ay yarım! Ay göyərçinim, ay eyibsizim! İsləndi başım
şəhdən, Saçım gecənin nəməndən». **3** Soyunmuşam
paltarımı, Geyinimmi təzədən? Yumuşam ayaqlarımı,

Bulaşdırımmı yenidən? **4** Sevgilim əlini qapının
deşiyindən uzadı, Onun üçün mənim köksüm oynadı.
5 Mən sevgilim üçün qapı açmağa qalxdım, Əllərimə
mirra damdı, Barmaqlarımdan süzüldü, Cəftə üstə
töküldü. **6** Mən sevgilimə qapı açanda Sevgilim çıxıb
getmişdi. O məni çağıranda huşumu itirmişdim. Mən
onu axtardım, tapa bilmədim, Mən onu çağirdim,
lakin cavab galmadı. **7** Şəhər asayışını qoruyanlar
məni tapdalar, Döytüb bədənim yaraladılar, Hasar
keşikçiləri örpəyimi açıdalar. **8** Ey Yeruşəlimdəki qızlar,
mən sizə and verirəm, Tapsanız sevgilimi, deyin ona:
«Mən eşq xəstəsiyəm». **9** Ey gözəllər gözəli, Sevgilinin
digərlərindən fərqi nədir? Onu fərqləndirən nədir?
Axi niyə bizə belə and verirsən? **10** Sevgilim nur saçır,
əlvən rənglidir, O, on minlərin arasından seçilir. **11** Başı
sanki saf qızıldır, Qıvrım saçı qara qarğı tək qaradır.
12 Gözləri axar sular kənarındaki göyərçinlərə oxşayır,
Süd içində yuyunmuşlar, Öz yuvasında cəvahir tək
görünərlər. **13** Yanaqları ətirli gülüstana oxşayır, Hər
yana ətir saçır, Dodaqları zanbaqlara bənzəyir, Ondan
mirra töküür. **14** Əlləri sanki sarı yaqtla bəzənən
qızıl budaqdır, Qaməti sanki yaqtırlarla naxışlanan fil
dişidir. **15** Qızları saf qızıl ayaqlıqlar üstündə dayanan
Mərmər sütunlara oxşar. Görkəmi Livanın dağları
kimidir, Nadir sidr ağacları kimidir. **16** Şirindillidir,
Təpədən dırnağadək gözəldir. Ey Yeruşəlimdəki qızlar,
mənim sevgilim budur, Mənim yarım budur.

6 Ey gözəllər gözəli, sevgilin hara gedib? O hansı
yana dönüb? Səninlə birgə onu axtarmağa
gedək. **2** Sevgilim öz bağçasına – Ətirli gülüstana
gedib, Bağçalarda sürüsünü otarmağa, Zanbaq gülü
toplamağa gedib. **3** Mən sevgilimin, sevgilim də
mənimdir, O, sürüsünü zanbaqlıq içərisində otarır. **4**
Ey yarım, sən Tirsa şəhəri qədər gözəlsən, Yeruşəlim
kimi sevilmisən, Müzəffər ordu kimi möhtəşəmsən. **5**
Gözlərini məndən ayır, Onlar məni mat qoyur. Saçların
Gilead dağının yamaclarından Tökülen keçi sürüsü tək
qapqaradır. **6** Dişlərin yenicə yuyunub çıxan qoyun
sürüsü tək düzülüb, Bu qoyunların hamisinin əkiz
balası var, Aralarında balasız olanı yoxdur. **7** Kəsilmiş
nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan damır. **8**
Altmış mələkə var, Cariyələr səksənə çatır, Kənizlər
isə saysızdır. **9** Goyərçinimin, eyibsizimin tayı yoxdur,
Anasının yeganə qızıdır, Onu doğanın canı-gözüdür.
Qızlar onu görərkən Söyləyirlər: «Bəxtəvərsən!»
Mələkələr və cariyələr də onu mədh edir. **10** Şəfəq

saçan, Ay tək gözəl, gün tək parlayan, Müzəffər ordu kimi möhtəşəm olan kimdir? **11** Mən qoz bağına endim, Yaşillaşan vadini görmək istədim. Üzüm tumurcuqlanıbmı, narlar çıçəklənibmı? Bunu seyr edim. **12** Heç özüm də bilmədən ruhum məni apardı, Şanlı xalqımın döyüş arabalarının üstünə qaldırdı. **13** Qayıt, ey Şulam qızı, qayıt, Qayıt, səni görək, qayıt. Oğlan: Maxanayım oyununa tamaşa etdiyiniz kimi Niyə Şulam qızına baxmaq istayırsınız?

7 Ey əsilzadə qızı, başmaqlı ayaqların gözəldir, Budlarını sanki heykəltərəş yonub, cəvahıra bənzəyir. **2** Göbəyin cürbəcür şərabların tükənmədiyi Dəyirmi piyaləyə bənzəyir. Belin zanbaqlara bürünən Bir dəstə sünbüla bənzəyir, **3** Döşlərin cüt ceyran balası kimi, əkiz maral balası kimi qoşadır. **4** Boynun fil dişi qülləsi kimi gözəldir. Gözlərin Bat-Rabbim darvazası yanındakı Xeşbon hovuzuna bənzəyir. Burnun Dəməşqə baxan Livan qülləsi kimi gözəldir. **5** Başın Karmel dağı kimi dik durur, Başındakı tellər tünd qırmızı rəngə çalır, Padşah zülfünün əsiri olur. **6** Nə qəşəngsən, nə şirinsən, Ey məlahatlı sevgilim. **7** Qamətin xurma ağacına, Döşlərin salxımlara bənzəyir. **8** Dedim: «Qoy xurma ağacına çıxım, Meyvəli budaqlarından yapışım». Döşlərindən üzüm salxımları kimi dadım, Nəfəsindən alma ətrini duyum. **9** Dodaqların gözəl şərab dadı verir. Qız: Bu şərab birbaşa sevgilim üçün tökülsün, Biz yatanların dodaqlarına süzülsün. **10** Mən sevgilimkəyəm, Onun meyl etdiyi mənəm. **11** Sevgilim, gəl çölə gedək, Kəndlərdə gecələyək. **12** Səhər tezdən üzüm bağlarına gedək, Üzüm tumurcuqlanıbmı, pöhrə veribmı? Narlar çıçəklənibmı? Bunu seyr edək. Qoy orada sevgimi sənə verim. **13** Ey sevgilim, məhəbbət otları atır saçır, Qapımızın yanında köhnə, təzə – cürbəcür meyvələr var, Sənin üçün saxlanılıb.

8 Kaş ki mənə ananın döşlərindən süd əmən Bir qardaş kimi olaydın, Küçədə səninlə rastlaşarkən səni öpərdim, Heç kim məni qınamazdı. **2** Qarşına düşəydim, mənə öyüd verən Anamın evinə aparaydım. Şirin şərabdan, narımın şirəsindən Sənə içirəydim. **3** Sevgilim sol əlini başımın altına salır, Sağ əli ilə məni qucağına alır. **4** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm Dişi ceyranlara, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayın, aylıtmayın, Qoy könlül istəyənəcən qalsın. **5** Sevgilisinə söykənib çöldən gələn Bu gözəl kimdir? Qız: Alma ağacı altda səni

oyatdım. Sən orada ananın bətninə düşmüsən, Orada anan ağrı çəkib, səni doğub. **6** Məni qalbinin başında, qolunun üstündə Bir möhür kimi saxla. Çünkü sevgi ölüm qədər qüvvətlidir, Qısqanlıq ölürlər diyari kimi möhkəmdir, Onun odu alovlanır, O, atəşdir, tamamilə yandırıb-yaxır. (**Sheol h7585**) **7** Sevgini ümmən sular söndürə bilməz, Onu çağlayan çaylar batırıa bilməz. Bir insan sevgisi uğrunda var-yoxunu versə belə, Hami ona xor baxar. **8** Bir kiçik bacımız var, Hələ döşləri çıxmayıb. Bacımıza elçi gələn gün Onun üçün nə edək? **9** Əgər o, bir hasar olsayıdı, Biz üstünə gümüşdən bürc vurardıq. Əgər o, bir qapı olsayıdı, Onu sidrdən xonça bağlayıb dövrəyə alardıq. **10** Mən bir hasaram, Döşlərim qüllələrə oxşar, Ona görə yarının gözləri məndən razi qalar. **11** Süleymanın Baal-Hamonda bir üzüm bağı var idi, O bu bağı kirayəyə verirdi. Məhsula görə hər kirayə alan Ona min parça gümüş gətirməli idi. **12** Mənim də bağım var, onun sahibiyəm, Ey Süleyman, min parça gümüş sənin olsun, İki yüz gümüş kirayə alanlara qalsın. **13** Sən, ey bağçalarda məskən salan gözəl, Dostlar səni dirləyir, Mənə də səsini eşitdir. **14** Ey sevgilim, qac, Ətir saçan dağların üstündə, Bir ahu, bir maral balası kimi ol.

Yeşaya

1 Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xızqıyanın dövründə Yəhuda və Yerusalim barəsində Amots oğlu Yeşaya görünən görüntüyü. **2** Ey göylər, eşidin, Ey yer üzü, dinləyin! Çünkü Rəbb belə söylədi: «Övladlar yetişdirib böyüdülm, Amma onlar Mənə qarşı üsyankar oldular. **3** Öküz yiyəsini, Eşşək də sahibinin təknəsini təmiyir, Lakin İsrail xalqı Məni tanımır, Xalqım anlamır». **4** Günah edən millətin, Şər işlər görən xalqın, Yolunu azmış nəslin, Pozulmuş övladların vay halına! Onlar Rəbbi tərk etdilər, İsrailin Müqəddəsinə xor baxdilar, Ondan üz döndərdilər. **5** Siz nə üçün yenə döyülsiniz, Niyə üsyən etməkdə davam edirsınız? Xoralar başınızı tamamilə bürüyüb, Ürəyiniz azara düşüb. **6** Təpədən dırnağacan bədəniniz xəstədir, Bir sağlam yeriniz yoxdur: Yaralarınız, zədələriniz, Yenə də vurulmuş yaralarınız Təmizlənməmiş, sarılmamış, Məlhəmlə yumşaldılmamışdır. **7** Ölkəniz viran qaldı, Şəhərləriniz alışib-yandı, Yadellilər gözünüzün önündəcə torpağınızı yeyib-dağıldı. Torpağınız kimsəsiz qalıb, Sanki yad adamlar oranı talyib. **8** Sion qızı bağdakı çardaq, bostandakı koma, Mühəsirəyə alınmış şəhər kimi tək qalıb. **9** Əgər Ordular Rəbbi Bizim üçün bir neçə adamı sağ qoymasayıd, Biz Sodom kimi olardıq, Homorraya bənzəyerdik. **10** Ey Sodom başçıları, Rəbbin sözünü eşidin! Siz, ey Homorra xalqı, Allahımızın təlimini dinləyin! **11** Rəbb deyir: «Qurbanlarınız çoxalıb, Mənə nə? Yandırma qoç qurbanlarından, Bəslənmiş heyvanlarından piyindən doymuşam. Buğa, quzu, təkə qanını istəmirəm. **12** Hüzuruma galərkən əlinizdə bunları gətirməyinizi kim istədi? Məbədimin həyətlərinə boş yerə ayaq basırsınız. **13** Mənə artıq batıl təqdimlər gətirməyin, Buxur Məndə ikrəh yaradır. Pisliklə dolu Təzə Ay mərasimlərinizə, Şənbə günlərinizə, Müqəddəs toplantılarınıza Dözə bilmirəm! **14** Təzə Ay mərasimlərinizə, Bayram günlərinizə Ürəkdən nifrat edirəm. Bunlar Mənə yük oldu, Onları daşımadañ yoruldum. **15** Siz əl açıb Mənə yalvaranda Göz yumacağam. Nə qədər çox dua etsəniz də, Yenə qulaq asmayacağam. Əlləriniz qanla doludur, **16** Yuyunub təmizlənin, Gözümün önündə işlərinizi şərdən uzaqlaşdırın, Pislik etməkdən vaz keçin. **17** Yaxşılıq etməyi öyrənin, Ədaləti axtarın, Məzlumları qurtarın, Yetimin haqqını qoruyun, Dul qadını müdafiə edin». **18** Rəbb deyir: «Gəlin indi birgə

düşünək bu an, Günahlarınız qıpqırmızı parça kimi görünsə də, Onlar qar kimi ağ olacaq, Tünd qırmızı rəngə çalsa da, Onlar ağ yun kimi bəyaz olacaq. **19** İtaatkər olub sözə baxsanız, Torpağın ən gözəl bəhrələrindən yeyərsiniz. **20** Əgər üsyankar olub Məni rədd etsəniz, Qılınc sizi yeyəcək». Bu sözələr Rəbbin ağızından çıxıb. **21** Rəbbə sadiq şəhər Necə də fahişəyə bənzər oldu! Axi o, ədalətlə dolu idi, Orada salehlik məskunlaşmışdı, İndi isə qatillərlə doludur! **22** Gümüşünüz tullantıya çevrildi, Şərabınıza su qatıldı. **23** Başçılarınız üsyankar olub oğrularla əlbirdir. Hər kəs rüşvəti sevir, bəxşış dalınca düşür. Yetimin haqqını qorumur, Dul qadını müdafiə etmək haqqında düşünmür. **24** Buna görə də Sahibimiz, Ordular Rəbbi, İsrailin Qadir Allahı Belə bəyan edir: «Yağlıları cəzalandırıb rahatlanacağam, Düşmənlərimdən qıdas alacağam. **25** Ey İsrail xalqı, sənə əlimi uzadacağam, Paxırını gilabı ilə təmizləyəcəyəm, Bütün çirkini yuyacağam. **26** Hakimlərini, məsləhətçilərini əvvəlki kimi geri qaytaracağam. Sənə yenidən: "Salehlik şəhəri, sadiq şəhər" deyiləcək». **27** Sion ədalətlə, Tövbə edən sakinləri salehliklə qurtulacaq. **28** Lakin üsyankarlarla günahkarlar Birgə hələk olacaq, Rəbbi tərk edənlər yox olacaq. **29** Palid ağaclarına səcdə etməkdən xəcalət çəkəcəksiniz, Seçdiyiniz bağlarda ibadət etməkdən utanacaqsınız. **30** Yarpaqları solmuş palid ağacına, Susuz bağa dönəcəksiniz. **31** Güclü adam kətan qırıntısına oxşayacaq, Gördüyü iş qığılçım kimi olacaq, ikisi birlikdə yanacaq, Onları söndürən olmayıacaq.

2 Amots oğlu Yeşayanın Yəhuda və Yerusalim barəsində gördükleri: **2** Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ Dağların zirvəsində möhkəm duracaq, Təpələrdən yuxarı ucalacaq. Bütün millətlər ona sarı gələcək. **3** Çox xalqlar gəlib deyəcək: «Gəlin Rəbbin dağına, Yaqubun Allahının evinə qalxaq, Qoy Rəbb bizi Öz yollarını öyrətsin, Biz Onun rızləri ilə gedək». Siondan Rəbbin təlimi, Yerusalimdən Onun kələmi yayılacaq. **4** Millətlər arasında Rəbb hakim olacaq, Çox xalqlar haqqında qərar çıxaracaq. Onlar qılınclarından kotan, Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək. Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq, Artıq dava etməyi öyrənməyəcək. **5** Ey Yaqub nəsl, gəlin Rəbbin nurunda gəzək. **6** Ya Rəbb, xalqını – Yaqub nəslini atdın, Çünkü onlar Şərqdən gələn mövhumatlara uymuşdular, Filiştililər kimi falçılıq edirlər, Əcnəbilərin adət-

ənənələrinə əməl edirlər. 7 Ölkələri qızıl-gümüşlə dolu, Xəzinələrinin sonu yoxdur. Ölkələrində çoxlu atlar var, Döyük arabaları külli miqdardadır. 8 Ölkələri bütlərlə doludur, Əlləri ilə düzəldikləri, Barmaqları ilə işlədikləri Bütərin qarşısında səcdə qılırlar. 9 Buna görə də hamı yerə səriləcək, Hər kəs diz üstə çökdürüləcək. Ya Rəbb, onları bağışlama! 10 Rəbbin zəhmli üzündən, Ehtişamının əzəmətindən Qayalıqlara gedin, Yerin altında gizlənin. 11 Adamların təkəbbürlü baxışları alçaldılacaq, İnsanların qıruru qırılacaq, O gün yalnız Rəbb yüksəldiləcək. 12 Çünkü o gün Ordular Rəbbi Bütün qırurluları, lovğaları, məğrurları alçaldacaq. 13 Livanın bütün hündür və vüqarlı sidr ağaclarını məhv edəcək, Bütün Başan palıdlarını yox edəcək. 14 Bütün ulu dağları, hündür təpələri, 15 Bütün yüksək qüllələri, Qala divarlarını yerlə yeksan edəcək, 16 Bütün Tarşış gəmilərini, Bütün gözəl gəmiləri yox edəcək. 17 Adamların təkəbbürü qırılacaq, İnsanların qıruru alçaldılacaq, O gün yalnız Rəbb ucaldılacaq. 18 Bütər tamamilə aradan götürüləcək. 19 Rəbb yeri sarsıtmışa qalxanda Onun zəhmli üzündən, ehtişamının əzəmətindən Hər bir insan qayalıqdakı mağaralara, Yerin altındaki xəndəklərə qaçıb girəcək. 20 O gün insanlar Səcdə etmək üçün düzəldikləri Qızıl və gümüş bütərini götürüb Kəstəbək və yarasaların Qabağına atacaqlar ki, 21 Rəbb yeri sarsıtmışa qalxarkən Onun zəhmli üzündən, ehtişamının əzəmətindən Qaçmaq üçün qayalıqdakı çatlaqlara, Uçurumlardakı yarıqlara gırınlar. 22 Nəfəsi burunda olan insandan əl çəkin, Onun nə dəyəri var ki?

3 Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi Yeruşəlimdən və Yəhudadan hər bir yardımı, köməyi, Bütün çörək, su yardımını kəsəcək. 2 İgidlərlə cəngavərləri, Hakimlərlə peyğəmbərləri, Falçularla aşısaqqalları, 3 Əllibaşılarla adlı-sanlı adamları, məsləhətçiləri, Mahir sehrbazlarla cadugərləri aradan qaldıracaq. 4 Uşaqları onların üzərinə başçı qoyacağam, Qoy körpələr onlara hökm etsin. 5 İnsan insanla, qonşu qonşusu ilə, Cavan yaşılı ilə, adı adam nüfuzlu insanla Həyəsizcasına rəftar edəcək. 6 Ailədə qardaş qardaş sarılıb deyəcək: «Sənin heç olmasa əyninə geyməyə paltarın var. Sən başımız ol, Qoy bu xarabalıqlar sənin əlinin altında olsun!» 7 O vaxt bu adam uca səslə söyləyəcək: «Mən yaralarınızı sarımağı bacarmaram, Çünkü evimdə nə yemək, nə də paltar var, Məni xalqın başçısı

qoymayın». 8 Yeruşəlim sarsıldı, Yəhuda dağıldı, Çünkü sözləri və əməlləri Rəbbə qarşı oldu, Onun əzəmətli hüzuru kimsə tərəfindən sayılmadı. 9 Sifətlərinin ifadəsi onlara qarşı şəhadət edir, Günahları haqda Sodomdakı kimi açıq danışırlar, Bunu gizlətmirlər. Vay onların halına! Axi bu bələni başlarına özləri gətirdi. 10 Saleh adamlara söyləyin ki, Onlara yaxşılıq ediləcək, Çünkü onlar xeyirxahlılarının bəhrəsini yeyəcək. 11 Pis adamların vay halına! Çünkü onlara pislik olunacaq, Elədikləri əməlləri qarşılara çıxacaq. 12 Uşaqlar xalqına zülm edir, Qadınlar üzərimizdə hökm sürür! Ey xalqım, sənə yol göstərənlər Səni azdırır, yolunu dəlaşdırırlar! 13 Rəbb məhkəməsini qurmaq üçün qalxır, Xalqları mühakimə etmək üçün durur. 14 Rəbb xalqının rəhbərlərini, Başçılarını məhkəməyə gətirir: «Sizsiniz üzüm bağını yeyib-dağdan, Kasıbların mali ilə evlərinizi doldurun. 15 Nə haqla xalqına zülm edib Yoxsullara əzab verirsiniz?» Bunu Ordular Rəbbi Xudavənd bəyan edir. 16 Rəbb deyir: Madam ki Sion qızları çox təkəbbürlüdür, Boylana-boylana gəzir, göz-qas oynadır, Addimlарını asta-asta atırlar, Ayaqlarındakı xalxalları cingildədib yeriylər, 17 Buna görə də Xudavənd Sion qızlarının başlarına qotur salacaq. Ayib yerlərini açıb göstərəcək. 18 O gün Xudavənd onların bəzəklərini - Topuqlara taxilan bılərziklərini, Araççınarını, aypara şəkilli boyunbağılarını, 19 Sırğalarını, qolbaqlarını, örəpəklərini, 20 Tac şəkilli başlıqlarını, Bazubəndlərini, qurşaqlarını, Ətirlə dolu mücrülərini, Tilsimlənmiş bəzək əşyalarını, 21 Üzüklərini, burun halqalarını, 22 Bayram libaslarını, paltarlarını, Örtüklərini, əl çantalarını, 23 Güzgülərini, nəfis toxunmuş kətan libaslarını, Çalmalarını, duvaqlarını əllərindən alacaq; 24 O vaxt gözəl ətir yerinə üfunət, Kəmər əvəzinə ip, Lülə-lülə saç əvəzinə keçəl baş, Bəzəkli paltar əvəzinə çul bürünçək, Gözəllik əvəzinə dağlanması olacaq. 25 Kişiləriniz qılıncla, İgidləriniz döyüşdə mahv olacaq. 26 Yeruşəlimin darvazaları Nalə çəkib yas tutacaq, Bu şəhərsə kimsəsiz qadın tək Quru yerdə oturacaq.

4 O gün yeddi qadın Bir kişinin yaxasından tutub belə deyəcək: «Öz cörəyimizi yeyib öz paltarımızı geyinərik, Təki adın üstümüzdə olsun, Bizi xəcalatdən qurtar». 2 O gün Rəbbin Pöhrəsi gözəl və əzəmətli olacaq, İsrail xalqından xilas olub sağ qalanlar torpağın verdiyi bəhrə ilə fəxr edib şərafəlnəcəklər. 3 Sionda, yəni Yeruşəlimdə sağ qalanlara, orada

qeyd olunub yaşayanlara «müqəddəs» deyiləcək. **4** Xudavənd Sion qızlarının murdarlığını yuyan zaman ədalət və alov ruhu ilə Yerusəlimi günahlı qandan təmizləyəcək. **5** Sonra Rəbb Sion dağının hər yanını, orada toplananların üzərini gündüz bulud və tüstü, gecə isə parlaq alovla örtəcək. Həqiqətən, əzəmətli şəhərin üzərinə örtük olacaq. **6** Bu bir çardaq olub gündüz qızmar istidə kölgə olacaq, firtina ilə yağışa qarşı sığınacaq və daldalanma yeri olacaq.

5 Sevgilimin üzüm bağı barəsində Məhəbbət nəğməsini oxuyuram: Torpağın məhsuldar bir təpəsində Sevgilimin bir üzüm bağı var idi. **20**, torpağı belləyib daşlardan təmizlədi, Seçmə meynələr əkdi, Ortada gözətçi qülləsi tikdi, Üzümsixan düzəldti, Üzümlüyün barını gözlədi, Amma bağı cir üzüm gətirdi. **3** «İndi isə xahiş edirəm, ey Yerusəlimdə yaşayanlar, Ey Yəhuda adamları, Mənimlə üzüm bağımin arasında hakim olun! **4** Bağım üçün daha nə etməliyəm? Üzümlüyün barını gözləyərkən Axi nə üçün bağım cir üzüm gətərsin? **5** İndi qoy mən sizə bağımlı nə edəcəyimi bildirim: Çəpərini sökəcəyəm və onu yeyib-dağıdacaqlar, Hasarını yixacağam və onlar tapdalanacaq. **6** Oranı viranəliyə çevirəcəyəm, Oranı nə budayacaqlar, nə də belləyəcəklər. Orada tikan və qanqal bitəcək, Buludlara əmr edəcəyəm ki, Üzərinə yağış yağımasın». **7** İsrail nəslİ Ordular Rəbbinin üzüm bağıdır, Yəhuda adamları isə Onun sevimli meynələridir! O, ədalət gözləyirdi, Budur, zorakılıq gördü, O, salehlik gözləyirdi, Budur, fəryadlar gördü! **8** Yer qalmayana qədər evi evə, Tarlanı tarlaya birləşdirənlərin vay halına! Yaşamağa yer qoymamısınız, Məgər bu ölkədə tək siz yaşayırsınız? **9** Ordular Rəbbi mənə belə eşitdirdi: «Böyük və yaraşıqlı çoxlu evlər xaraba qalacaq, içinde yaşayan olmayıacaq. **10** Üzümlüyün on sahəsindən bir bat şərab əldə ediləcək, Bir xomer toxumdan bir efa taxıl əmələ gələcək». **11** Vay halına səhər erkən qalxıb içki ardınca düşənlərin, Gecə yarısından şərab içib keflənənlərin! **12** Onların ziyafətlərində Lira, çəng, dəf və ney çalınar, Şərab içilər, Lakin onlar Rəbbin görüdüyü işlərə Diqqət etməzlər, əməllərinə baxmazlar! **13** Buna görə xalqım ağılsızlığından sürgünə gedəcək, Onun adlı-sanlı adamları acıdan ölücək, Adı adamlar isə susuzluqdan yanacaq! **14** Ölülər diyari həddindən artıq ağızını açıb Doymaqla bilmir. Yerusəlimin adlı-sanlıları, Adı adamları, səs-küylə əylənən insanları bu diyara enəcək. (Sheol h7585)

15 Buna görə də hamı yerə səriləcək, Hər kəs diz üstə çökdürüləcək, Təkəbbürlü baxışlar alçaldılacaq. **16** Amma Ordular Rəbbi ədaləti ilə ucaldılacaq, Müqəddəs Allah salehliyi ilə Müqəddəsliyini göstərəcək. **17** Quzular öz otlaqlarındakı kimi otlayacaq, Varlıların viranə qalan evlərini yadellilər alacaq. **18** Pisliyi yalanla hörülmüş iplərlə, Günahı araba kəndirləri ilə çəkənlərin vay halına! **19** Onlar deyir: «Qoy Allah tələssin, Öz əməlini tez həyata keçirsin, biz də görək. Qoy İsrailin Müqəddəsinin niyyəti gerçək olsun ki, bunu bilək!» **20** Vay halına pisə yaxşı, yaxşıya pis söyləyənlərin, Qaranlığı işiq, işığı qaranlıq sayanların, Aciya şirin, şirinə acı deyənlərin! **21** Vay halına özlərini müdrik zənn edənlərin, ağıllı sayanların! **22** Vay halına şərab içməkdə qəhrəman, İçkiləri qarışdırıb içməkdə pərgar olanların! **23** Vay halına rüşvət alıb təqsirkara bəraət qazandıranların, Haqlıların haqqını əlindən alanların! **24** Beləliklə, alovun dili samanı necə yeyib-qurtarırsa, Küləş od içində necə əriyib-gedirsə, Onlar da köklərindən elə çürüyəcək, Tumurcuqları toz kimi havaya sovrulacaq, Çünkü Ordular Rəbbinin qanununu rədd etdilər, İsrailin Müqəddəsinin sözünə xor baxdilar. **25** Buna görə də Rəbbin qəzəbi Öz xalqına qarşı alovlandı, əlini onlara qarşı uzadaraq onları vurdu. Dağlar titrədi, küçələrdə meyitləri zibil kimi qaldı, Bütün burlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. **26** Rəbb uzaqda yaşayan millətləri Bayraq işarəsi ilə, Onları yer üzünün ucqarlarından Fit səsi ilə səsləyəcək. Tezliklə bu millətlər gələcək. **27** Aralarında yorulan, bürdəyən olmayıacaq. Onlar mürgüləməyəcək və yuxuya getməyəcək, Belindəki kəmər açılmayacaq, ayaqqabı bağı qırılmayacaq. **28** Onların oxları iti, yayları da dərtilmişdir. Atların dırnaqları çaxmaq daşına bənzər, Döyüş arabalarının təkərləri qasırğa kimidir. **29** Onların nərəsi bağırın şikarlarını qapıb aparan, Kimsə onu əlindən ala bilməyen Şirin, gənc aslanın nərəsinə bənzər. **30** O gün İsrail qarşı onlar dəinizin uğultusu kimi gurlayacaqlar. Kim yərə baxarsa, budur, zülmət, dərd görəcək. Axi işiq qara buludlarla örtülüb.

6 Padşah Uzziya ölü il mən Xudavəndi gördüm. O, uca və əzəmətli taxtda oturmuş və geyimlərinin ətəyi məbədin döşəməsini örtməşdi. **2** Onun ətrafında seraflar dayanmışdı. Hər birinin altı qanadı var idi. Qanadının ikisi ilə üzlərini, ikisi ilə ayaqlarını

örtmüş, ikisi ilə uçurdular. 3 Biri o birini səsləyib deyirdi: «Ordular Rəbbi müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir! Bütün yer üzü Onun əzəməti ilə doludur». 4 Serafların səsindən qapı çərçivələri ilə kandarları sarsıldı, məbəd tüstü ilə doldu. 5 Mən dedim: «Vay halıma, həlak oldum! Çünkü ağızı murdar bir adamam, Həm də murdar ağızlı adamlar arasında yaşayıram. Buna baxmayaraq, qarşısında Padşahi – Ordular Rəbbini gözlərimlə gördüm». 6 Seraflardan biri mənə tərəf uşdu, əlində də maşa ilə qurbangahdan götürdüyü yanar kömür var idi. 7 O, kömürlə dodaqlarına toxunaraq dedi: «Budur, bu kömür dodaqlarına dəydi, Pisliyin silindi, günahın bağışlandı». 8 Sonra Xudavəndin səsini eşitdim: «Kimi göndərim? Bizim üçün kim gedəcək?» Mən dedim: «Mən buradayam. Məni göndər». 9 O dedi: «Get bu xalqa bunu çatdır! «Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. 10 Bu xalqın ürəyini kütləşdir, qulaqlarını ağır eşidən elə, gözlərini yum ki, Gözləri ilə görməsinlər, qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönüb şəfa tapmasınlar»». 11 «Nə vaxtadək, ya Xudavənd?» deyə soruşdum. Rəbb cavab verdi: «Şəhərlər xarabalıqlara dönüb kimsəsiz, Evlər adamsız, bu torpaq büsbütün virana qalanadək. 12 Rəbb adamları çox uzaqlara sürgün edəcək, Ölkənin çox yerləri viran qalacaq. 13 Xalqın onda biri qalsa belə, Ölkə yenə dağılacaq; Lakin kəsiləndə kötüyü qalan Yabani püstə və palid ağacı kimi Müqəddəs nəsil onun kötüyüdür».

7 Uzziya oğlu Yotam oğlu Yəhuda padşahı Axazın hökm sürdüyü dövrədə Aram padşahı Resinlə İsrail padşahı Remalya oğlu Peqah Yeruşəlimə hücum etdi, amma oranı ala bilmədi. 2 Davud nəslinə xəbər verildi ki, Aramlılarla Efrayimlilər birləşib ordu düzəldib. Padşahın və xalqın ürəyi meşə ağacları küləkdən titrəyən kimi titrədi. 3 Rəbb Yeşayaya dedi: «Axazı qarşılımaq üçün oğlun Şear-Yaşuvla birgə yuxarı hovuzun su yolunun qurtaracağına, Mahudbasan tarlasına gedən yola çıx». 4 Ona belə de: «Diqqətli və sakit ol, qorxma! Qoy ürəyin bu tüstülenən, yarısı yanmış iki odun parçasından – Resinin, Aramın və Remalya oğlunun qızığın qəzəbindən qorxmasın! 5 Aram, Efrayim və Remalya oğlu sizə qarşı şər quraraq 6 belə deyir: «Gəlin Yəhudanın əleyhinə çıxaq, vahiməyə salaraq zəbt

edək və Tabel oğlunu oraya padşah qoyaq»». 7 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bu iş olmayacaq, baş tutmayacaq. 8 Çünkü Aramın paytaxtı Dəməşqdır, Dəməşqin başçısı da Resindir. Efrayim isə altmış beş ildən sonra Darmadağın edilib xalq kimi qalmayacaq. 9 Efrayimin paytaxtı Samariyadır, Samariyanın başçısı isə ancaq Remalyanın oğludur. Əgər imanda möhkəm durmasanız, Heç dayana bilməzsınız». 10 Rəbb yenə Axaza söylədi: «Allahın Rəbdən bir işarə istə. 11 Qoy ya ölülər diyarı qədər dərin ya da göylər qədər uca olsun». **(Sheol h7585)** 12 Lakin Axaz cavab verdi: «Xeyr, Rəbbi sinamaq istəmirməm». 13 Bunun üstündən Yeşaya belə dedi: «Eşidin, ey Davud nəsl! İnsanları bezdirməyiniz bəs deyilmi ki, mənim Allahımı da bezdirirsınız? 14 Buna görə də Xudavənd Özü sizə işarə verəcək: budur, bakır qız hamilə olub oğlan doğacaq, adını İmmanuel qoyacaq. 15 Bu uşaq pisə pis deyib yaxşını seçə biləndə kəsmik və bal yeyəcək. 16 Amma bu uşaq pisə pis deyib yaxşını seçə bilməzdən əvvəl səni dəhşətə salan o iki padşahın torpaqları boş qalacaq. 17 Rəbb səni, xalqını və ata nəslini Efrayimin Yəhudadan ayrıldığı bu günə qədər görünməyən falakətə uğradacaq, Aşşur padşahını üstünüza gətirəcək. 18 O gün Rəbb fit çalacaq və Misir çaylarının mənsəblərində yaşayanları milçəklər kimi, Aşşur torpaqlarında yaşayanları arılar kimi səsləyəcək. 19 Onlar axın-axın gəlib dərin vadilərdə, Qaya yarıqlarında, bütün tikanlı kolluqlarda, Otlqlarda maskunlaşacaq. 20 O gün Xudavənd Fəratın o tayından muzdla tutduğu tülküclə – Aşşur padşahı ilə saçlarını, Bədəndəkəi tüklərinizi və saqqallarınızı qırxacaq. 21 O gün bir düyə ilə bir cüt qoyun bəsləyən 22 Aldığı bol süd nəticəsində kərə yağı yeyəcək. Ölkədə sağ qalan hər kəs kərə yağı ilə bal yeyəcək. 23 O gün min gümüş dəyərində min tənək olan Bağ tikanlı, qanqallı çölə dənəcək. 24 Adamlar oralardan oxlarla, kamanlarla keçəcək, Çünkü ölkənin hər yanı tikan və qanqalla örtülləcək. 25 Bir vaxt şumlanıb əkin əkilən təpələr Kimsənin gırə bilməyəcəyi tikanlı, qanqallı çölə dənəcək, Mal-qaranın gəzdiyi, qoyun-keçinin tapdaladığı yerlərə çevriləcək».

8 Rəbb mənə belə dedi: «Böyük tumar götür və üstündə aydın hərflərlə Maher-Şalal-Xaş-Baz yaz. 2 Kahin Uriya ilə Yeverekya oğlu Zəkəriyyəni özümə etibarlı şahid seçdim». 3 Sonra mən peyğəmbər olan arvadımla yaxınlıq etdim və o hamilə olub bir oğlan doğdu. Rəbb mənə dedi: «Onun adını Maher-Şalal-

Xaş-Baz qoy. **4** Çünkü körpə “anam, atam” deməyi öyrənməzdən əvvəl Dəməşqin sərvəti və Samariyanın qəniməti Aşşur padşahına aparılacaq. **5** Rəbb mənimlə yenə danişib belə dedi: **6** «Bu xalq sakit axan Şiloah sularını rədd edib Resinlə Remalyanın oğluna meyl saldıqlarına görə **7** Mən Xudavənd, Fəratın coşan qüdrətli sularını - Aşşur padşahı və onun qüvvətini bu xalqın üstünə gətirəcəyəm. Bu sular öz yataqlarından yuxarı qalxaraq aşib-dəşəcəq. **8** Bu sular Yəhudanı basacaq, daşib içindən keçəcək, Boğaza qədər çatacaq. Ordular qanadlarını açıb bütün ölkəyə dolacaq, ey İmmuell!» **9** Ey xalqlar, pis işlər görün və qırılın! Ey yer üzünün bütün uzaq ölkələri, eşidin! Döyüşə hazırlaşın və qırılın! Bəli, döyüşə hazırlaşın və qırılın! **10** Birlikdə məsləhətləşin, o boşça çıxacaq. İstədiyiniz qədər danişin, heç bir söz gerçək olmayaçaq, çünkü Allah bizimlədir. **11** Rəbb bu xalqın tutduğu yol ilə getməməyi söyləyərək məni qüdrətli əli ilə saxladı və belə xəbərdarlıq etdi: **12** «Bu xalqın sui-qəsd dediyi hər şeyə siz sui-qəsd deməyin, Onların qorxduqlarından qorxmayın, lərzəyə gəlməyin. **13** Ordular Rəbbini müqəddəs sayın, Ondan qorxun və lərzəyə gəlin! **14** O, Müqəddəs məkan olacaq, Amma İsrailin iki padşahlığına büdrəmə daşı və yixma qayası, Yeruşəlim sakinlərinə tələ və tor olacaq. **15** Bir çoxları büdrəyib yixiləcəq və qırılacaq, Tələyə düşüb əsir aparılacaq». **16** Ya Rəbb, şagirdlərimin arasında Şəhadətinə qoruyub saxla, təlimini möhürlə! **17** Yaqub nəslindən üzünü gizlədən Rəbbi gözləyəcəyəm, Ona ümidi edəcəyəm. **18** Mən və Rəbbin mənə verdiyi övladlar Sion dağında məskunlaşan Ordular Rəbbinin İsraildəki rəmzləri və nişanələriyik. **19** Sizə bəzi adamlar deyəndə ki, «piçildayib-mırtıldayan cindarlarla, ruhçağıranlarla danişin», onlara belə cavab verin: «Xalq öz Allahından məsləhət almamalıdırmi? Heç dirilər barəsində ölürlər danişarları? **20** Allahın təliminə, şəhadətinə sarı dönün! Əgər onlar Allahın kələməti ilə danişmasa, onlar üçün nur şəfəqi saçmayacaq. **21** Onlar çarasız və ac qalaraq oradan keçəcəklər. Ac qalandə qəzəblənəcəklər, padşahlarını və özlərinin Allahını lənətləyəcəklər. **22** Göyə də, yerə də baxsalar, əzabdan, qaranlıqdan, zülmətdən savayı heç bir şey görməyəcəklər. Qatı zülmətə atılacaqlar».

9 Lakin əzab çəkmiş xalq qaranlıqda qalmayacaq. Keçmişdə Rəbb Zevulun və Naftali bölgələrini alçaltdı, Gələcəkdə isə dənizkənarı yolu, İordan

çayının o biri tayını, Müxtəlif millətlər yaşayış Qalileyanı Şərəfə qatdıracaq. **2** Zülmətdə yaşayan xalq Möhtəşəm bir işq gördü. Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların Üzərinə nur doğdu. **3** Ya Rəbb, milləti çoxaldıb sevinclərini artırdın, əkib-biçənlərin fərəhələndiyi, Qənimət bələnlərin sevindiyi kimi Onlar da Sənin hüzurunda sevindilər. **4** Çünkü onlara yük olan boyunduruşunu, Ciyinlərini döyən çomağını, Onlara zülm edənlərin dəyənəyini çılık-çılık etmişən Midyanlıların başlarına gətirdiyin gün kimi. **5** Döyüşdə geyilən çəkmələri, Qana bulanmış geyimləri yandırılacaq, Oda yem olacaq. **6** Çünkü bizim üçün körpə doğuldular, Bizə oğul verildi, Hakimiyyət onun ciyinləri üzərində olacaq, Onun adı Ecazkar Məsləhətçi, Qüdrətli Allah, Əbədi Ata, Sühl Hökmdarı olacaq. **7** Hakimiyyətinin və sülhünün artmasının sonu olmayacağı, O, Davudun taxtı və padşahlığı üzərində hökm sürəcək, O, hakimiyyətini ədalətlə və salehliklə indidən sonsuzadək quracaq. Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək. **8** İsrail üzərində həyata keçirilsin deyə Rəbb Yaqub nəslinin əleyhinə xəbərdarlıq etdi. **9** Bütün xalq, Efrayimin, Samariyanın sakinləri Bunu biləcək. Bu qururlu, təkəbbürlü xalq belə deyir: **10** «Kərpic evlərimiz yixildi, Amma əvəzinə yonma daşdan evlər tikərik. Firon ənciri ağacları kəsildi, Amma biz onların əvəzinə sidr ağacları əkərik». **11** Buna görə Rəbb Resinin düşmənlərini gücləndirəcək, Yağlılarını dirçəldəcək, **12** Aramlılar şərqi, Filiştilər qərbən Ağızlarını açıb İsraili udacaq. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönəmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. **13** Amma xalq onu cəzalandıran Rəbbə tərəf dönmədi, Ordular Rəbbini axtarmadı. **14** Buna görə Rəbb İsraildən başı, quyruğu, Xurma ağacının budağını, qarğıını bir gündə kəsib atacaq. **15** Baş - ağsaqqal və hörmətli şəxsdir, Quyruq isə yalan təlim verən peyğəmbərdir. **16** Bu xalqa yol göstərənlər onları azdırır, Onların ardınca gedənlər qırılır. **17** Buna görə də Xudavənd Onların cavanlarına görə sevinməyəcək, Yetimlərin və dul qadınların halına yanmayacaq. Çünkü hamı allahsızdır, Şər işlər görür, Hamının ağızından axmaq kəlmələr çıxır. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönəmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. **18** Ona görə pislik alovlanıb-yanır, Tikanla qanqalı yandırıb-yaxır, Meşədəki kolluqlar məhv olur, Tüstü sütunları qalxır. **19** Ordular Rəbbinin qəzəbi Ölükəni od kimi yandırdı, Xalqı alov yandırıb-yaxır, Qardaş qardaşa

rəhm etmir. 20 Adamlar orada-burada tapdıqlarını yeyəcək, Amma doymayıb ac qalacaq. Hər kəs öz uşağının ətini yeyəcək. 21 Menaşə Efrayimi yeyəcək, Efrayim Menaşəni. Sonra birlikdə Yəhudaya hücum edəcəklər. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

10 Haqsız qaydalar çıxaranların, Ədalətsiz qanun qoynaların, 2 Yoxsullardan ədaləti əsirgəyənlərin, Xalqının kasıblarının haqqını əlindən alanların, Dul qadınları soyanların, Yetimlərin malını ələ keçirənlərin vay halına! 3 Cəza günü uzaqlardan başınıza belə gələndə nə edəcəksiniz? Kömək üçün kimin yanına qaçacaqsınız? Mal-dövlətinizi harada saxlayacaqsınız? 4 Dustaqlar arasında əyilməkdən Yaxud öldürülənlər arasında yixilmaqdan Başqa bir çərə qalmayacaq. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. 5 «Vay Aşşurun halına, O Mənim qəzəb əsam, Əlindəki dəyənəksə qeyzimdir! 6 Aşşuru göndərəcəyəm allahsız millətin üstüne, Qəzəbləndiyim xalqın üzərinə hücum etməyə, Qarət etməyə, talan mali götürməyə. Onları küçələrdəki palçıq kimi Tapdalamağa əmr verəcəyəm. 7 Amma Aşşur padşahi Bundan da pis niyyatlılar haqda düşünür, Bir neçə millətin kökünü kəsib məhv etməyi fikirləşir. 8 O deyir: “Məgər sərkərdələrinim hamısı padşahlardan artıq deyilmə? 9 Kalnonu Karkəmiş kimi ələ keçirmədimmi? Xamat və Arpad şəhərlərini süqut etdirmədimmi? Samariya ilə Dəməşq bizi təslim olmadılar mı? 10 Yerusalimla Samariyadakından daha çox oyma bütələri olan Bütpərəst ölkələri necə ələ keçirdimsem, 11 Samariyaya və onun bütələrinə nə etdimsem, Yerusalimə və onun bütələrinə də elə etmərəmmi?” 12 Xudavənd Sion dağında və Yerusalimda işini bitirəndən sonra belə deyəcək: «Aşşur padşahını qürurlu ürəyinə görə, Təkəbbürlü baxışlarına görə cəzalandıracağam. 13 Çünkü o deyir: “Bunu mən əlimin qüvvəti ilə, hikmətim və ağılımla etdim. Xalqları ayıran sərhədləri yox etdim, xəzinələrini talan etdim, Bir güclü buga kimi padşahları taxtlarından endirdim. 14 Elə bil əlimi quş yuvasına uzadıb Xalqların var-dövlətini götürdüm. Elə bil yiyəsiz yumurtaları yiğib Bütün dünyamı mən beləcə zəbt etdim. Qanad çırpan, ağızını açıb səsini çıxaran belə, olmadı!». 15 Balta onu işlədənin qarşısında öyünərəmi? Mişar onu qaldıranın qarşısında qürrələnərəmi? Sanki dəyənək onu götürəni işlədir, Elə

bil ağaçdan düzəlmış əsa canlısı hərəkət etdirir. 16 Buna görə Sahibimiz, Ordular Rəbbi Aşşurun güclü əsgərlərinə azar göndərəcək, Möhtəşəm orduları od tutub yanacaq. 17 İsrailin Nuru od, İsrailin Müqəddəsi alov olacaq. Aşşuru tikan və qanqal kimi bir gündə yandırıb yox edəcək. 18 Gözəl meşələri, məhsuldalar tarlaları Tamamilə xarab olacaq, Ağır xəstəliyə tutulan insanın canı kimi Halak olacaq. 19 Meşələrində qalan ağaclarla Bir uşağın saya biləcəyi qədər az qalacaq. 20 O gün İsrailin sağ qalanları, Yaqubun nəslindən xilas olub sağ qalanlar Onları həlak edənlərə artıq bel bağlamayacaq. Lakin, həqiqətən, Rəbbə – İsrailin Müqəddəsinə arxalanacaq. 21 Sağ qalanlar, Yaqub nəslindən sağ qalanlar Qüdrətli Allaha tərəf dönəcək, 22 Ey İsrail, xalqın dəniz qumu qədər çox olsa belə, Onlar arasından ancaq sağ qalanlar Allaha tərəf dönəcək. Tükənməz ədalətlə dağdırılma hökmü verilib. 23 Xudavənd, Ordular Rəbbi dağdırılma hökmünü Bütün dünyada yerinə yetirəcək. 24 Buna görə də Xudavənd, Ordular Rəbbi belə deyir: «Ey Sionda yaşayan xalqım, Misirlilərin sənə etdiyi kimi Sən dəyənəklə vuran, Üzərinə çomaq qaldıran Aşşurlulardan qorxma. 25 Çünkü bu yaxında qəzəbim sönəcək, Hiddətim Aşşurluların məhvinə səbəb olacaq». 26 Mən Ordular Rəbbi, Midyanlıları Orev qayasında vurdugum kimi Onları da qırmancla vuracağam, Dəyənəyimi Misirlilərə qarşı nə cür dənizin üzərinə uzatdımsa, İndi də elə edəcəyəm. 27 O gün Aşşurun yükü çiyninizdən, Boyunduruğu boynunuzdan götürüləcək. Dirçəldiyinizə görə boyunduruq qırılacaq. 28 Ayat şəhərini alıb Mıqrondan keçidər, Mikmasda yüksələrini boşaltıdilar. 29 Onlar keçidi keçdi, Gevada gecələdi, Rama şəhəri lərzəyə gəldi, Şaulun şəhəri Giveada yaşayanlar qaçıdı. 30 Ey Qallim əhli, səsini ucalt! Ey Layşa, dirlə, Ey zavallı Anatot! 31 Madmena sakinləri qaçı, Gevim sakinləri siğınacaq axtarır. 32 Bu gün işgalçılardan Novda qalacaq, Sion şəhərinin qurulduğu dağa – Yerusalim təpəsinə yumruq göstərəcək. 33 Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi Düşməni dəhşətli gücü ilə budaqlar kimi kəsəcək. Ən hündür ağaclar qırılacaq, Qururlular alçaldılacaq. 34 Meşədəki kolluqları balta kimi Kəsib yerə sərəcək. Livan Qüdrətli Olanın öündə diz çökəcək.

11 Yesseyin kötüyündən yeni bir fidan çıxacaq, Kökündən çıxan bir budaq bar verəcək. 2 Rəbbin Ruhu, Hikmət və anlayış ruhu, Öyünd-nəsihət və

qüdrət ruhu, Bilik və Rəbb qorxusu ruhu Onun üzərində olacaq. **3** O, Rəbb qorxusunda sevinc tapacaq. Gözlərinin gördüyü ilə hökm etməyəcək, Qulağı ilə eşitdiyinə görə qərar çıxarmayacaq. **4** Lakin o, yoxsullara haqq ilə hökm edəcək, Yer üzündəki fəqirlərin işinə ədalətlə qərar çıxaracaq. Dünyani ağızının dəyənəyi ilə vuracaq. Pis adamları ağızının nəfəsi ilə öldürəcək. **5** O, belini salehliklə qurşayacaq, Sədaqəti kəmər kimi taxacaq. **6** O gün qurdla quzu bir yerda yaşayacaq, Bəbirlə çəpiş birgə yatacaq, Dana, gənc aslan və bəslənmiş mal-qara Yan-yanaya duracaq, Onları balaca uşaq gəzdirəcək. **7** İnəklə ayı bir yerdə otlayacaq, Onların balaları bir yerdə yatacaq, Şir də buğa tək saman yeyəcək. **8** Südəmər körpə əfi ilanın Yuvası üstündə oynayacaq, Süddən kəsilmış uşaq əlini gürzənin yuvasına salacaq. **9** Müqəddəs dağının heç bir yerində Heç kimə zərər dəyməyəcək, Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək. Çünkü sular dənizi bürüdüyü kimi Dünya Rəbbin biliyi ilə dolacaq. **10** O gün Yesseyin kökü xalqlara bayraq olacaq, Millətlər ona tərəf yönələcək Məskunlaşdırığı yer izzətlə dolacaq. **11** O gün Xudavənd Aşşurdan, Misirdən, Patrosdan, Kuşdan, Elamdan, Şinardan, Xamatdan və uzaq diyarlardan Xalqının sağ qalanlarını qurtarmaq üçün ikinci dəfə əlini uzadacaq. **12** Millətlər üçün bayraq qaldıracaq, əsir düşmüş İsrail övladlarını yiğacaq, Dağılmış Yəhudalıları Dünyanın dörd bucağından bir yera gətirəcək. **13** Efrayimin qısqanlığı yox olacaq, Yəhudanı sixışdırınlar məhv olacaq. Efrayim Yəhudaya qısqanmayacaq, Yəhuda Efrayımı sixışdırımayacaq. **14** Onların ikisi qərbəda Filistililərin üstünə hücum edəcək, Birlikdə şərqdə yaşayanların var-dövlətini qarət edəcək, Edom və Moav torpaqlarını zəbt edəcək, Ammonlular onlara tabe olacaq. **15** Rəbb Misirdəki dənizin körfəzini Büsbütün qurudacaq. Fərat çayının üzərində əlini yellədərək səmum küləyi gətirəcək, O, çayı yeddi dərəyə bölgəcək, Adamlar oradan çarıqlarla keçə biləcək. **16** İsrail övladları Misir torpağından çıxdığı kimi Rəbbin Aşşurda sağ qalan xalqı üçün Böyük bir çıxış yolu olacaq.

12 O gün sən, ey İsrail, belə deyəcəksən: «Ya Rəbb, Sənə şükür edəcəyəm! Sən mənə qəzəblənirdin, Lakin qəzəbin söndü, Mənə təsəlli verdin. **2** Allah xilasındır, Ona güvənəcəyəm və qorxmayacağam, Çünkü Rəbb Allahımız qüvvətim, məzmurumdur, O

mənə xilas verdi!» **3** Sevinclə xilas mənbələrindən Su çəkəcəksiniz. **4** O gün belə deyəcəksiniz, «Rəbbə şükür edin, Onun adını çağırın, Xalqlar arasında Onun işlərini bəyan edin, Onun adının ucalığını elan edin. **5** Rəbbi tərənnüm edin, Çünkü O, möhtəşəm işlər gördü, Qoy bütün dünya bunu bilsin! **6** Ey Sion sakinləri, səsinizi ucaldin, Sevinclə çağırın, Çünkü aranızdakı İsrailin Müqəddəsi böyükdür».

13 Amots oğlu Yesayaya Babil haqqında görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq: **2** Çılpaq dağın zirvəsinə bayraq sancın! Döyüşçüləri bərkədən səsləyin, əl edin ki, onlar əsildələr üçün ayrılan qapılardan içəri gərsin. **3** Mən seçdiklərimə əmr verdim, Qəzəbimi düşmənlərə tökmək üçün Cəsur cəngavərləri, Ucalığımıla öyünən igidləri səslədim. **4** Dağlardakı izdihamın gurultusunu eşidin, Bu, böyük bir xalqın səsinə bənzər. Bir yərə toplanan millətlərin, Padşahlıqların nidasını dinilayın! Ordular Rəbbi bir ordunu döyüşə çağırır! **5** Onlar uzaq ölkədən, Üfüqlərin o biri tərəfindən gəlir. Ölkəni tamamilə yerlə yeksan etmək üçün Rəbb və Onun qəzəbinin silahı gəlir. **6** Fəryad edin, çünkü Rəbbin günü yaxınlaşır. O gün Külli-İxtiyarın etdiyi qırğın kimi gəlir! **7** Buna görə hamının əlləri yanına düşəcək, Hər kəs qorxub ürəyini yeyəcək. **8** Hər bir adəmi dəhşət bürüyəcək, Dərd və iztirab içinde boğulacaq, Doğan qadın kimi ağrı çəkəcək, Çaşqın-çaşqın bir-birinə baxacaq, Üzləri qızaracaq. **9** Budur Rəbbin günü gəlir, Amansızlıqla, qeyzlə, qızığın qəzəbələ gəlir ki, Yeri səhraya döndərsin, Oradakı günahkarları məhv etsin. **10** Göydəki uledzələr və bürclər işiq verməyəcək, Günəş doğarkən tutulacaq, Ay nurunu saçmayıacaq. **11** Rəbb deyir: «Pisliyə görə dünyani, Günahlarına görə pis adamları cəzalandıracağam. Təkəbbürlülərin qırurunu qıracağam, Zalimlərin məğrurluğunu alçaldacağam. **12** İnsan saf qızıldan da az olacaq, Adam Ofir qızılından da nadir halda tapılacaq. **13** Buna görə də Mən Ordular Rəbbi, Qızığın qəzəb günündə Qeyzlə göyləri titrədəcəyəm, Yer üzü lərzəyə gələcək. **14** Hər kəs qovulan ceyrana, çobansız qoyunlara dönüb Öz xalqının yanına qayıdacaq, Öz vətəninə qaçacaq. **15** Bütün tutulanların bədəni dəlik-deşik olacaq, Ələ keçənlərin hamısı qılıncdan keçiriləcək. **16** Onların gözləri öündə körpələri parça-parça ediləcək, Evləri talan ediləcək, Arvadlarının namusuna toxunulacaq. **17** Gümüşə

qiymət verməyən, Qızılı sevməyən Midiyalıları Onlara qarşı qaldıracağam. **18** Ox-kamanları gəncləri parça-parça edəcək, Körpələrə rəhm etməyəcəklər, Uşaqları əsirgəməyəcəklər. **19** Mən Allah Sodomla Homorranı necə dağıtdımsa, Padşahlıqların ən gözəli olan, Xaldeylilərin calalı və qıruruları olan Bəbili də elə yixacağam. **20** Orada bir daha heç kim yaşamayacaq, Nəsildən-nəslə kimsə məskunlaşmayacaq. Ərəblər çadırlarını qurmayacaq, Çobanlar süriülərini orada saxlamayacaq. **21** Ora vəhşi heyvanların yaşadığı yer olacaq, Bayquşlar evlərdə qaynaşacaq, Orada dəvəquşular məskən salacaq, Təkələr oynasacaq. **22** Saraylarında gərəşənlər çıçıracaq, Gözəl imarətlərində çəqqallar gəzəcək. Babilin sonu yaxınlaşır, O günlər tez gəlib çatacaq».

14 Rəbb Yaqub nəslinə rəhm edəcək, İsrail xalqını yenə seçib torpaqlarına sakin edəcək, Yədəllilər də Yaqub nəslinə qoşulacaq, onlarla birləşəcək. **2** Xalqlar İsrail xalqını götürüb torpaqlarına aparacaq. Onda İsrail xalqı Rəbbin torpağında Onları özlərinə qul və kəniz edəcək; Onları əsir aparanları özləri əsir edəcək, Onlara zülm edənlərin üzərində hökm sürəcək. **3** Rəbb səni ağırdan, sıxıtdan, Gördüyün ağır işdən qurtaranda **4** Babil padşahına lağ edib belə deyəcəksən: «Zülmkarın sonu gör necə oldu! Zoraklığın axırı gör necə oldu! **5** Rəbb pis adamların dəyənəyini, Hökmədarların əsasını qirdi. **6** O əsa ki dayanmadan xalqları qəzəblə vurardı, Millətləri qeyzla, amansızca əzərdi. **7** İndi isə bütün dünya Sakitlik və rahatlıq içində sevincdən coşur. **8** Livanın şam və sidr ağacları Sənin fəlakətinə sevinərək deyir: “Sənin ölümündən bəri heç kim bizi kəsməyə gəlmir”. **9** Yerin altındaki ölürlər diyari sənə “xoş goldin” deyib, Səni qarşılıqla can atır, ey Babil padşahı! Yer üzünün ölen bütün başçıları Sənin gəlmişindən həyəcanlanır, Millətlərin bütün keçmiş padşahları Taxtlarından ayağa qalxır. (Sheol h7585) **10** Hami səni çağırıb belə deyəcək: “Sən də bizim kimi zəif oldun, bizə bənzədin!” **11** Cah-calalın, çənglərinin səsi Ölülər diyarına endirildi, Altını qurd, üstünü həşərat bürüdü. (Sheol h7585) **12** Ey parlaq ulduz, dan oğlu, Necə də göylərdən yerə düşdü! Ey millətləri tapdalayıb keçən, Necə də yerə yixildin! **13** Sən ürəyində dedin: “Göylərə qalxacağam, Taxtimi Allahın ulduzları üzərində ucaldacağam, Şimaldakı yüksək yerdə, toplantı dağında oturacağam, **14** Uca buludların üzərinə çıxacağam, Haqq-Taala kimi

olacağam”. **15** Ancaq ölürlər diyarına, Ölüm çuxurunun dərinliyinə endiriləcəksən. (Sheol h7585) **16** Səni görənlər gözlərini zilləyib Sənin haqqında düşünüb belə deyəcək: “Dünyanı sarsıdan, padşahlıqları lərzəyə salan, **17** Yer üzünü səhraya çevirən, Şəhərlərini yerlə yeksan edən, Dustaqları evlərinə buraxmayan adam bu deyilmə?” **18** Bütün millətlərin padşahları, Hər biri öz əzəmətli sərdabəsində uyuyur. **19** Lakin sən iyrənc budaq kimi Qəbrindən kənara, uzağa atıldın, Bir çuxurun dibinə tullanın, Bədənləri qılıncla deşilən meyitlərlə örtülmüşən, Ayaq altında qalan leş kimişən. **20** Ölkəni dağıdıb xalqını öldürdüyünə görə Başqaları kimi dəfn olmayıacaqsan. Pislik edənlərin nəslı bir daha xatırlanmayacaq. **21** Atalarının günahına görə Övladları üçün qırğın hazırlayın ki, Onlar qalxıb dünyani zəbt etməsinlər, Dünyanın üzərini şəhərləri ilə bürüməsinlər». **22** «Babil xalqına qarşı qalxacağam» Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir. «Babilin adını, sağ qalanlarını, oğullarını, Nəsillərini yox edəcəyəm» Rəbb bəyan edir. **23** «Babili bayquş yuvasına, bataqlığa çevirəcəyəm, Qırğın süpürgəsi ilə süptürəcəyəm» Ordular Rəbbi bəyan edir. **24** Ordular Rəbbi and içib belə deyir: «Mütləq düşündüyüm kimi olacaq, Niyyət etdiyim kimi gerçəkləşəcək. **25** Ölkəmdə Aşərlərə məhv edəcəyəm, Dağlarında onları tapdalayacağam. Xalqım Aşşurun boyunduruğundan, Ciyinlərindəki yükündən qurtulacaq. **26** Bütün dünya üçün hazırladığım hökm budur, Bütün millətlərə qarşı uzanan əl budur. **27** Ordular Rəbbinin hökmünü kim poza bilər? Uzanan əlini kim geri qaytara bilər?» **28** Padşah Axazın öldüyü ildə görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq: **29** «Ey bütün Filiştililər, sevinməyin ki, sizi döyən dəyənək qırıldı, Çünkü ilanın kökündən gürzə törəyəcək, Onun törəməsi də uçan ilan olacaq. **30** Kasıbların ən kasıbı doyacaq, Fəqirlər rahat dincələcək. Amma sizin kökünüüzü qitliqlə kəsəcəyəm, Sağ qalanlarınız da öldürüləcək. **31** Ey darvaza, fəryad et! Ey şəhər, aqla! Ey bütün Filiştililər, başdan-başa əriyin! Çünkü şimaldan tüstü gəlir, Düşmən əsgərləri nizamı pozmadan gəlir». **32** O millətin elçilərinə nə cavab veriləcək? «Rəbb Sionun təməlini qoyub, Onun xalqının fəqirləri orada Sığınacaq tapacaq» deyiləcək.

15 Moav barədə xəbərdarlıq: Moavın Ar şəhəri bir gecəyə xarabalığa döndü, dağıldı, Moavın Kir şəhəri bir gecəyə viranəliyə döndü, dağıldı. **2** Buna

görə Divon xalqı ağlamaq üçün məbədə, Səcdəgahlara çıxdı. Moav xalqı Nevo və Medva üçün fəryad edir. Yas tutmaq üçün hamı saçını kəsdi, Saqqalını qırxdı. 3 Çula bürünərək kütçələrdə, Damlarda, meydanlarda hər kəs fəryad edir, Göz yaşları sel kimi axır. 4 Xeşbon və Elale fəryad edir, Səsləri Yahsaya qədər eşidilir. Buna görə Moav əsgərləri nalə çəkir, Ürəkləri qorxu içindədir. 5 Ürəyim Moav üçün kədərlənir, Oranın qəçqinləri Soara, Eqlat-Şelisjiyaya doğru qaçı. Luxit yoxuşundan ağlayaraq çıxırlar. Xoronayim yolunda məhv olduqları üçün ağlayırlar. 6 Nimrim suları quruduğu üçün ot soldu, Bitkilər qalmadı, artıq göy-göyərti yox oldu. 7 Buna görə xalq qazandığı mal-dövlətini, yiğdiyi sərvətini Söyüdlər vadisindən keçirir. 8 Xalqın ağlaşması Moav torpağını bütürür, Fəryadi Eqlayimadək, Beer-Elimadək çatır. 9 Çünkü Dimon suları qanla doludur, Amma Mən Dimonun başına daha betər bəla gətirəcəyəm, Moavdan qaçıb-qurtulanların, Ölkədə sağ qalanların üstünə şirlər göndərəcəyəm.

16 Seladan səhəra yolu ilə Sion dağına, Ölkənin hökmdarına quzular göndərin. 2 Moav qızları yuvalarından atılmış, Ora-bura uçan quşlara bənzəyir, Onlar Arnon çayının bərələrində dolaşır. 3 «Bizə öyündər, ədalət göstər, Gündüzün istisində gecə kimi üstümüzə kölgə sal, Sürgünləri saxla, qəçqinləri təslim etmə. 4 Qoy Moavdan sürgün olanlar Səninə birlikdə yaşasın, Məhv edənlərə qarşı biz Moavlıların pənahı ol». Qarət və qırğın qurtaranda, Ölkəni ayaqları altına salanlar yox olanda, 5 Məhəbbət üzərində taxt qurulacaq, Davud nəslindən bir nəfər Sədaqətlə padşahlıq edəcək, Hökm edərkən ədaləti axtaracaq, Tezliklə salehliyi yerinə yetirəcək. 6 Moavlıların nə dərəcədə Qürurlanıb lovgalandıqlarını, Nə cür təkəbbürlü olduqlarını eşitdik, Boş yerə öyünlürələr. 7 Buna görə Moavlılar Moav üçün fəryad edəcək; Hamısı fəryad edəcək, Qir-Xaresetin kişmiş kökələrini Yada salaraq inləyib kədərlənəcək. 8 Çünkü Xeşbon tarlaları, Sivma tənəkləri qurudu. Başqa millətlərin başçıları seçmə budaqlarını qırdı, O budaqları ki Yazerə qədər uzanardı, Səhraya çatırdı, şaxələnib dənizi aşırı. 9 Buna görə Yazer ağlaşması ilə Sivma tənəkləri üçün acı-acı ağlayıram. Ey Xeşbon və Elale, Çünkü yay meyvələrinizin və biçininizin üzərinə Döyüş nərəsi düşdü. 10 Meyvə bağlarından sevinc və fərəh götürüldü, Üzümlüklərdə nə nəğmələr, nə

də sevinc nidaları səslənir. Üzümsixanlardan şərab götürülməyəcək, Onların sevinc səslərini kəsdim. 11 Buna görə ürəyim Moav üçün lira kimi inləyir, Qəlbim Qir-Xareset üçün sızlayır. 12 Moav xalqı səcdəgahlarına çıxaraq Boş yerə özünü yorur, Dua etmək üçün Müqəddəs məkanına gedəcək, Amma hər şey boş-boşunadır! 13 Rəbbin Moav haqqında keçmişdə dediyi sözü budur. 14 İndi isə Rəbb belə deyir: «Tam üç ilin ərzində Moavin şan-söhrəti çoxsaylı xalqı ilə birgə alçaldılacaq, sağ qalanları azalıb zəifləyəcək».

17 Dəməşq barədə xəbərdarlıq: Budur, Dəməşq daha şəhər olmayıacaq, Bir yiğin xarabalığa döñəcək. 2 Aroer şəhərləri tərk olunacaq. Oralar sürülərin otlaq yeri olacaq, Onları qorxudan olmayıacaq. 3 Efrayimdə qalalı şəhər qalmayacaq, Dəməşqin hakimiyyəti yox olacaq, Sağ qalan Aramlıların qüvvəti İsrail övladlarının qüvvəti tək olacaq. Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir. 4 O gün Yaqub nəslinin əzəməti sönəcək, Hamısı bir dəri, bir sümük qalacaq; 5 Biçinci taxlı necə biçirsə, Başaqları əli ilə necə yiğirsa, Refaim vadisində başaqları necə toplayırsa, Onlar da elə olacaq. 6 Zeytun ağacı silkələnəndən sonra Təpəsində iki-üç zeytun qaldığı kimi, Bəhərlə budaqlarında dörd-beş zeytun qaldığı kimi. Cox az adam sağ qalacaq. Bunu İsrailin Allahı Rəbb bəyan edir. 7 O gün insan öz Yaradanına nəzər salacaq və gözləri İsrailin Müqəddəsini görəcək. 8 Əlləri ilə yaratdığı qurbangahlara baxmayacaq, barmaqları ilə düzəltdiyi ilahə Aşeranın rəmzi olan sütunlara, buxur qurbangahlarına nəzər salmayacaq. 9 O gün istehkamlı şəhərləri İsrail övladlarından qaçan Hivlilərlə Emorluların tərk etdiyi Şəhərlərə bənzəyəcək, viran qalacaq. 10 Sən, ey İsrail, sənə qurtuluş verən Allahını unutdun, Pənahgahın olan Qayani xatırlamadın. Buna görə də sən əcnabi bütər üçün bağ əkirsən, Özgə ağacların budaqlarından peyvənd edirsən. 11 Onları əkdiyin gün böyüdürsən, Ertəsi gün çıçəkləndirirsən, Amma kədərləi, sağalmayan ağırlı gündə məhsul verməyəcəklər. 12 Ah, çoxsaylı xalqların gurultusu Dənizlərin gurultusuna bənzər! Ümmətlərin nərəsi böyük suların çəğləyişinə oxşar! 13 Ümmətlərin səsi böyük suların gurultusuna bənzəyəcək, Lakin Allah onları məzəmmət edəcək, Onlar uzaqlara qaçacaq, Küləyin qarşısında təpəliklərdəki saman çöpü kimi, Qasırğanın önündə yuvarlanan küləş kimi qovulacaqlar. 14 Axşamçağı onlar dəhşət doğururlar,

Səhər açılmadan yox olurlar. Bizi soyanların aqibəti budur, Bizi qarət edənlərin sonu budur.

18 Kuş çaylarının o tərəfində yerləşən, Qanad viziyləri eşidilən ölkənin vay halına! **2** Dəniz yolu ilə, qamış qayıqları ilə Bu ölkə elçilər göndərər! Ey sürətli qasidələr, yola düşün! Çaylarla bölünmiş ölkəyə, Ucaboylu, parlaq dərili millətin, Hər yanda qorxu doğuran xalqın, Güclü və işgalçi millətin yanına gedin! **3** Ey bütün yer üzündə yaşayınlar! Ey dünya sakinləri! Dağların zirvəsinə bayraq dikələndə baxın! Şeypur çalınanda eşidin! **4** Çünkü Rəbb mənə belə deyir: «Günəş şüalarından yaranan qızımlıq kimi, Biçin vaxtinin istisində şəh buludu kimi Sakitə məskənimdən baxacağam». **5** Çiçəklənmə qurtarib məhsul yığımından əvvəl Üzümlər qora bağlayanda O, bağ qayçılari ilə pöhrələri kəsəcək, Şaxələnmiş budaqları qırıb atacaq. **6** Hamısı dağın yırtıcı quşlarına, Yerin vəhşi heyvanlarının qarşısına atılacaq. Yayda yırtıcı quşlara, Qışda bütün vəhşi heyvanlara yem olacaq. **7** O vaxt çaylarla bölünmiş ölkə Ucaboylu, parlaq dərili xalq, Hər yanda qorxu doğuran xalq Güclü və işgalçi millət Ordular Rəbbinə, Ordular Rəbbinin adını qoyduğu yerə – Sion dağına xərac gətirəcək.

19 Misir barədə xəbərdarlıq: Budur, Rəbb sürətə gedən buludun üstüna minib Misirə gəlir. Misir bütləri Onun qarşısında titrəyir, Misirlilərin ürəkləri qorxudan əriyir. **2** Rəbb deyir: «Mən Misirliləri Misirlilərə qarşı qaldıracağam, Qardaş qardaşla, qonşu qonşu ilə, Şəhər şəhərlə, ölkə ölkə ilə vuruşacaq. **3** Misirlilərin ruhu qırılacaq, niyyətlərini boşça çıxaracağam. Onlar bütlərdən, ölü ruhlarından, cindarlardan, Ruhçığırnlardan məsləhət istəyəcək. **4** Misirliləri qəddar bir sahibə təslim edəcəyəm, Qüvvətli padşah üzərlərində hökm sürəcək». Sahibimiz, Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **5** Nilin suları azalacaq, Çay çəkilib quruyacaq. **6** Çaylar iyənəcək, Misirin arxları boşalıb quruyacaq, Qamışlar və qarğılar çürüyəcək. **7** Nil kənarında, çayın qıraqındakı qarğılar, Nil boyunca əkilmış zəmənlər quruyacaq, sovrulub yox olacaq. **8** Balıqçılara, Nilə tilov atanların hamısı ağlayaraq yas tutacaq, Nilə tilov atanların hamısı ağlayacaq, Suya tor salanlar kədərlənəcək. **9** İncə kətan üzərində işləyənlər, Ağ bez toxuyanlar ümidi lərini itirəcək. **10** Misirin sütunları qırılacaq, Bütün muzdlu işçilər ruhdan düşəcək. **11**

Soan şəhərinin başçıları necə də axmaqdır! Fironun hikmətli vəzirləri ağilsız məsləhətlər verir. Onlar firona necə: «Mən müdriklərin, Qədim padşahların nəslindənəm!» deyə bilər? **12** Ey firon, sənin hikmətli vəzirlərin indi haradadır? Qoy sənə bildirsinlər Ordular Rəbbi Misirə qarşı nə hazırlayıb. **13** Soan başçıları axmaq oldu, Nof rəisləri aldandı, Misir qəbilələrinin başçıları Misiri yoldan azdırıldı. **14** Rəbb onların ağlını çəşdirdi. Necə ki sərxoş adam öz qusduğunun ətrafında sandələyirsə, Misir də öz əməllərində belə dolaşır. **15** Misirdə heç kim heç bir iş görə bilməyəcək: Nə baş, nə quyruq və nə xurma budağı, nə də qamış. **16** O gün Misirlilər qadına bənzəyəcək, Ordular Rəbbinin onlara qarşı qalxan əlinin öündə titrəyib dəhşətə gələcək. **17** Yəhuda torpağı Misirliləri dəhşətə gətirəcək. Ordular Rəbbinin Misirə qarşı hazırladığı niyyətə görə Yəhudanın adını eşidən hər kəs vəlvələyə düşəcək. **18** O gün Misirdə Kənan dilində danişan və Ordular Rəbbinin adına and içən beş şəhər olacaq. Onlardan biri Həlak şəhəri adlandırılacaq. **19** O gün Misir ölkəsində Rəbbə qurbangah qurulacaq, sərhədində isə Ona sütun tikiləcək. **20** Bu, Misir torpağında Ordular Rəbbinin əlaməti və şəhadəti olacaq. Onlar zülmkarlardan qurtulmaq üçün Rəbbə fəryad edəcək. O, Misirlilərə xilaskar və müdafiəçi göndərib onları qurtaracaq. **21** Rəbb Özünü Misirlilərə tanıtdıracaq, onlar da o gün Rəbbi tanıyacaq. Misirlilər Rəbbə qurbanlar, təqdimlər gətirəcək, nəzir-niyaz edib yerinə yetirəcək. **22** Rəbb Misirliləri vuracaq və sonra şəfa verəcək. Onlar Rəbbə tərəf döñəcək, yalvarışları qəbul olunacaq və Rəbb onlara şəfa verəcək. **23** O gün Misirdən Aşşura böyük yol olacaq. Aşşurlu Misirə, Misirli Aşşura gedib-gələcək. Misirlilərlə Aşşurlular birlikdə Rəbbə səcdə edəcək. **24** O gün İsrail Misir və Aşşurun yanında üçüncü ölkə olacaq. Dünya bunların sayəsində xeyir-dua olacaq. **25** Ordular Rəbbi onlara xeyir-dua verib deyəcək: «Xalqım Misir, yaratdımım Aşşur, ırsim İsrail bərəkətli olsun».

20 Aşşur padşahı Sarqonun əmri ilə ordusunun başçısı Aşdoda gəlib onu əla keçirtdiyi ildə **2** Rəbb Amots oğlu Yeşayaya belə dedi: «Get, əynindəki çulunu və ayağındakı çarıqlarını çıxar». Yeşaya elə də etdi, lüt və ayaqyalın gəzməyə başladı. **3** Rəbb dedi: «Misir və Kuş üçün əlamət və ibrət olaraq qulum Yeşaya necə üç il ərzində çılpaq və ayaqyalın dolaşdisa, **4** elə də Aşşur padşahı Misiri xəcalətli etmək üçün Misirliləri

əsir, Kuşluları sürgün edib gəncləri, qocaları çılpaq və ayaqyalın, ayıb yerləri açıq aparacaq. **5** Kuşa güvənən, Misirle fəxr edən xalq qorxacaq və xəcalatə düşəcək. **6** O gün bu sahil boyunca yerləşən ölkənin sakinləri deyəcək: «Aşşur padşahının əlindən qurtulmaq üçün köməyin güvəndiyimiz, bel bağladığımız xalqların başına gör nələr gəldi! Bəs biz nə cür qurtulacaqı?»

21 Dəniz sahilindəki səhra barəsində xəbərdarlıq:

Cənubdan necə firtınalar gelirsə, Səhradan, dəhşətli ölkədən də elə bir fəlakət gəlir. **2** Dəhşətli Görüntü mənə nazil oldu: Xain xainlik edir, viranəçi viran edir. Ey Elam, qalx! Ey Mədiya, Babili mühəsirəyə al! Babilin bais olduğu bütün fəryadlara son qoyacağam. **3** Gördüklərimdən belimə sancı düşdü, Doğan qadın tək məni ağrı tutdu. Eşitdiklərimdən sarsıldım Gördüklərimdən məni vahimə bürüdü. **4** Ürəyim əsir, dəhşət məni bürüyür. Həsrətlə gözlədiyim sübh artıq məni qorxudur. **5** Görüyüm görüntündə süfrə hazırlayırlar, Xalçalar sərirlər, Yeyib-içirlər. Qalxin, ey sərkərdələr, Qalxanları yağılayın! **6** Xudavənd mənə belə dedi: «Get, gözətçi təyin et, Qoy o gördükərini danişsin. **7** Qoşa atlı döyüş arabalarına, Atlara, eşşəklərə, dəvələrə minmiş Adamları gördükdə çox diqqət edin». **8** Gözətçi bağırdı: «Ey Xudavənd, gözətçi qülləsində daim duraram, Hər gecə yerimdə növbəmdə olaram. **9** Budur, döyüş arabalarında süvarılər cüt-cüt gəlir». Sonra o çıçırdı: «Yıxıldı, Babil yıxıldı! Onun allahlarının bütləri isə yerə düşüb parça-parça oldu». **10** Ey xalqım, ey xırmando bugda kimi döyülmüş xalqım! İsrailin Allahı Ordular Rəbbindən eşitdiyimi sizə bildirmişəm. **11** Duma barəsində xəbərdarlıq: Bir nəfər Seirdən məni səsləyir: «Ey gözətçi, gecənin qurtarmağına nə qədər qalib? Ey gözətçi, gecənin qurtarmağına nə qədər qalib?» **12** Gözətçi cavab verdi: «Səhərin açılmağına az qalib, Lakin yenə gecə gələcək. Soruşmaq istəsəniz, yenə gəlin soruşun». **13** Ərəbistan barəsində xəbərdarlıq: Ey Dedan karvanları, Ərəbistan meşələrində gecələyəcəksiniz! **14** Ey Tema sakinləri, Susamışlara su gətirin! Qaçış qurtulanlara çörək verin! **15** Çünkü onlar qılınca, Siyrlımlı qılınca, Çəkilmış ox-kamandan, ağır döyüsdən qaçıb. **16** Xudavənd mənə belə dedi: «Tam bir ilin ərzində Qədarın bütün əzəməti qurtaracaq. **17** Oxatanlardan, Qədar nəslinin cəngavərlərindən az qalacaq». İsrailin Allahı Rəbb belə dedi.

22 Görüntü vadisi barəsində xəbərdarlıq: Ey şəhər xalqı, nə olub ki, hamınız damlara çıxmışınız? **2** Ey səs-küülü, əylənən, gurultulu şəhər, Öldürünlənləriniz nə qılınca, keçirildi, Nə də döyüslərdə öldürüldü. **3** Başçılarınız birlikdə qaçı, Onlar kamanlarından ox atmamış yaxalandı. Uzaqlara qaçıqlarına baxmayaq hamısı birgə yaxalandı. **4** Buna görə mən belə dedim: «Məni tənha qoyun, qoy acı-acı ağlayım, əziz xalqım məğlub olduğuna görə Mənə təsəlli verməyə cəhd göstərməyin». **5** Çünkü Ordular Rəbbi Xudavəndin Görüntü vadisində təlaş, basqın və çəşqinliq günü var. Divarların dağıldılması və fəryadın dağlara çatdığı gün gəlir. **6** Elamlılar oxdanlarını tutub adamlarla dolu döyüş arabaları ilə, süvariləri ilə gəldilər. Kir sakinləri qalxanlarını açıdalar. **7** Ən gözəl vadilərin döyüş arabaları ilə doludur, Süvarilər şəhər darvazalarının qarşısına düzüldülər. **8** Yəhudanın istehkamları deşik-deşik oldu, O gün siz «Meşə» adlı evdə saxlanılan silaha nəzər saldnız. **9** Davudun şəhərinin divarlarında çoxlu dəlik-deşik əmələ geldiyini gördünüz, Aşağı hovuza su yiğdınız. **10** Yerusəlimdəki evləri saydınız, Şəhər divarının təmiri üçün evləri sökdünüz. **11** Köhnə hovuzun suları üçün iki divar arasında su anbarı düzəldiniz. Lakin bu işi Görənə baxmadınız, Bunu çoxdan hazırlayan Allaha nəzər salmadınız. **12** O gün Ordular Rəbbi Xudavənd sizi ağlaşmağa, Yas tutmağa, saçınızı yolmağa, çula bürünməyə çağırıldı. **13** Fəqət bunun əvəzinə siz sevinc və şadlıq tapdınız, «Qoy yeyib-içək, cürki sabah oləcəyik!» dediniz, Cöngə, qoyun kəsдинiz, ət yediniz, şərab içdiniz. **14** Ordular Rəbbi bunu mənə açdı: «Bu günah siza ölənə qədər əslə bağışlanmaz!» Ordular Rəbbi Xudavənd belə buyurur. **15** Ordular Rəbbi Xudavənd belə dedi: Dur, saray rəisi Şevnanın yanına get və de: **16** «Sənin burada nə işin var? Kim icaza verib ki, Burada - yüksəkdə özün üçün məzar qazasan, Qayanın içində özünə sərdabə düzəldəsən? **17** Ey güclü kişi, bax Rəbb səni var-qüvvə ilə atıb-tutacaq, **18** Top kimi yuvarlayacaq, Gen-bol ölkəyə atacaq. Orada oləcəksən və öyündüyün arabaların orada qalacaq, Axi öz ağanın evini biabır edən sənsən! **19** Səni vəzifəndən atacağam, Tutduğun yerində qovacağam. **20** O gün qulum Xilqiya oğlu Elyaqimi çağırıb **21** Sənin geyimini ona geyindirəcəyəm, Sənin qurşağıını onun belinə bağlayacağam, Səlahiyyətini onun ixtiyarına verəcəyəm. Bu adam Yerusəlim sakinlərinə, Yəhuda xalqına ata olacaq. **22** Davud

nəslinin açarını onun çiynindən asacağam, Açıdığını heç kim bağlaya bilməyəcək, Bağladığını heç kim aça bilməyəcək. **23** Mən onu paya kimi bərk yerə vuracağam. O, nəslü üçün fəxr olacaq. **24** Bütün nəslinin şöhrəti onun üzərində olacaq. Nəslin və övladların şərəfi – Taslardan tabaqlaradək Bütün qab-qacaqların şöhrəti Onun üzərində olacaq». **25** Ordular Rəbbi bəyan edir: «O gün bərk yerə vurulmuş paya qırılıb-düşəcək, onun üstüna asılan yük də yox olacaq». Çünkü Rəbb belə söylədi.

23 Sur barəsində xəbərdarlıq: Ey Tarşış gəmiləri, fəryad edin, Çünkü Sur şəhəri evləri ilə, limanları ilə birlikdə dağıldı, Kittim torpağından onlara xəbər gəldi. **2** Ey sahil sakinləri, dənizçilərin sayəsində varlanan Sidon tacirləri, susun! **3** Şixorun taxılı, Nilin məhsulu Dəniz yolundan gələn gələriniz idi. Bütün şəhər millətlərin alver yeri idi! **4** Utan, ey Sidon, dəniz sahilində yerləşən qala! Çünkü dəniz belə deyir: «Mən heç doğuş ağrısı çəkmədim, doğmadım, Nə oğlanlar yetişdirdim, nə də qızlar böyütdüm». **5** Sur haqqında xəbər Misirə çatanda Misirlilərin ürəkləri üzüləcək. **6** Ey sahil sakinləri, Tarşışa doğru gedin, fəryad edin! **7** Uzaq ölkələri müstəmləkə etmiş, əylənib keflənən sakinləri olan Qədim şəhər bu imi? **8** Taclar geyindirən Sura qarşı Bunları kim hazırladı? Axi bu şəhərin tacirləri şahzadə idi, Ticarətçiləri dünyanın ən hörmətli adamları idi. **9** Ordular Rəbbi bunu hazırladı ki, Hər cür gözəlliyin qürurunu qırsın, Yer üzünün hörmətli adamlarını utandırsın. **10** Ey Tarşış qızı, öz torpaqlarından Nil kimi keç, Artıq maneçilik yoxdur. **11** Rəbb dənizin üzərinə əlini uzatdı, Padşahlıqları titrətdi, Kənanın istehkamlarının dağılması haqqında əmr verdi. **12** Onda Rəbb dedi: «Ey zorlanmış bakıra Sidon qızı, Sən bir daha sevinməyəcəksən! Qalx, Kittimə yollan, Amma orada da canına rahatlıq tapmayacaqsan». **13** Xaldey ölkəsinə bax! O xalq artıq yoxdur. Aşşurlular o ölkəni Vəhşi heyvanların məskəninə döndərdi. Onlar hücum etmək üçün qüllələri tikdi, Sarayları dağıtdılar, Bu diyarı viranəliyə çevirdi. **14** Fəryad edin, ey Tarşış gəmiləri, Çünkü istehkamınız dağılib. **15** Bundan sonra Sur şəhəri yetmiş il ərzində bir padşahın ömrü qədər unudulacaq. Yetmiş il keçdikdən sonra Surun da başına fahişə qadın üçün bəstələdiyi nəğmədəki kimi belə gələcək: **16** «Ey unudulmuş fahişə, Əlinə bir lira al, şəhəri dolan! Gözəl havalar çal, çoxlu nəğmələr oxu,

Qoy səni yada salsınlar!» **17** Yetmişinci ilin sonunda Rəbb Sur şəhərini yada salacaq. Bu şəhər yenə də ticarətə başlayacaq. Dünyanın bütün padşahlıqları ilə fahişlik edəcək. **18** Amma Surun ticarətdən gələn gəliri Rəbbə həsr olunacaq. Ticarətdən qazanılmış pullar xəzinələrə qoyulmayacaq, gizlədilməyəcək. Bu gəlir Rəbbin hüzurunda gəzən adamların yeməyini və gözəl geyimini təmin edəcək.

24 Budur, Rəbb yer üzünü boş qoyub xarabalığa çevirəcək, Dünyanı alt-üst edəcək, Sakinlərini dağıdacağıq. **2** Nə xalqla kahin arasında, Nə nökərlə ağası arasında, Nə qarabaşla xanımı arasında, Nə alıcı ilə satıcı arasında, Nə borc verənlə borc alan arasında Nə də sələmçi ilə borc alan arasında Heç bir fərq qoyulmayacaq. **3** Yer üzü tamamilə boş qalıb xarabalığa çevriləcək. Çünkü Rəbb bu sözü söylədi. **4** Dünya saralıb-solur, Yer üzü quruyub-solur. Dünyanın məğrur insanları məyus olur. **5** Dünyanı sakinləri murdar etdi, Çünkü Allahın qanunlarını tapdaladı, Qaydalarına xor baxdı, əbədi əhdi pozdu. **6** Bu səbəbə görə Lənət yer üzünü məhv edir. Yer üzünün sakinləri Günahlarının cəzasını çəkir, Buna görə yanır, Cox az adam sağ qalacaq. **7** Təzə şərab qurtarır, meynələr solur, Nə vaxtsa fərəhənən adamlar kədərlənir. **8** Dəflərin şən səsi kəsilib, Sevinc nidası eşidilmir, Liraların avazı gəlmir. **9** Bir daha nəğmə oxuyub şərab içmirlər, içkinin dadi içənə acı gəlir. **10** Viran qalmış şəhər xaraba qalıb, Bütün evlər qifillanıb, Heç kim ora girə bilmir. **11** Şərab çatmamazlığına görə küçələrdə qışqırıllar, Fərəhdən əsər-əlamət qalmadı. Dünyanın sevinci əsir aparıldı. **12** Şəhər viranə qaldı, Darvazaları darmadağın oldu. **13** Zeytun ağacından zeytunları tökmək üçün ağacı silkələyib döyəndə necə olursa, Üzüm məhsulu yiğilandan sonra qalan salxımlar necə olursa, Dünayadakı xalqlar da elə olacaq. **14** Sağ qalanlar səslərini ucaldıb Sevinc ilahiləri söyləyəcək, Qərbədə yaşıyanlar Rəbbin əzəmətindən nəql edəcək. **15** Beləliklə, şərqdə yaşıyanlar Rəbbi ucaldacaq, Uzaq diyarlarının sakinləri İsrailin Allahı Rəbbin adını yüksəldəcək. **16** Dünyanın ən uzaq guşələrindən tərənnüm ilahisi eşidirik: «Saleh Olana izzət olsun!» Amma mən dedim: «Ölürəm, Ölürəm! Vay halma! Xainlər xainliklərini davam edir, Bəli, xainlər xaincəsinə hərəkət edir!» **17** Ey dünya sakinləri, Qarşınıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq! **18** Dəhşətdən qaçan dərin çuxura düşəcək,

Dərin cuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək. Göylərin pəncərələri açılacaq, Dünyanın təməlləri sarsılacaq.

19 Yer üzü çatlayacaq, çatlayacaq, Dünya yarılacaq, yarılacaq, Dünya lərzəyə gələcək, lərzəyə gələcək! **20** Dünya sərxoş kimi yırğalanacaq, Külək əsəndə talvar kimi silkələnəcək, Qanunsuzluğun ağırlığı altında yera yatacaq, Bir daha qalxa bilməyəcək. **21** O gün Rəbb yuxarida – göydəki orduları, Aşağıda – yer üzünün padşahlarını cəzalandıracaq. **22** Onlar yeraltı zindana dustaq kimi yiğilacaq, Həbsxanada bağlı saxlanacaq, Uzun müddət keçəndən sonra cəzalanacaq. **23** Ay qaralacaq, günəş işiq saçmayıacaq. Çünkü Ordular Rəbbi Sion dağında, Yerusəlimdə hökm sürəcək. Xalqın başçıları Onun əzəmətini görəcək.

25 Ya Rəbb, Sən mənim Allahımsan, Səni ucaldıram, adına həndlər oxuyuram. Çünkü Sən qədimdən bəri möcüzələrini, niyyətlərini Sədaqətlə həyata keçirdin. **2** Çünkü Sən şəhəri bir daş yığımına, istehkamlı şəhəri xarabaliğa döndərdin. O şəhər yadəllilərin qalası idi, Ondan əsər-əlamət qalmadı, O bir daha bərpa olunmaz. **3** Buna görə qüvvətli xalqlar Səni izzətləndirəcək. Qəddar millətlərə mənsub şəhərlər Səndən qorxacaq. **4** Çünkü Sən yoxsula sığınacaq, Sixıntı içində olan fəqirə pənahgah, Firtına vaxtı çardaq, İstilik vaxtı kölgəlik oldun. Qəddarların nəfəsi divara çarpan firtına kimidir, **5** Quraqlıqda bürkü kimidir. Lakin Sən, ya Rəbb, Zülmkarların azığlığını bulud bürkünün qarşısını alan kimi aldin, Amansız yağışların nəğmə səslərini kəsdin. **6** Bu dağda Ordular Rəbbi bütün xalqlar üçün Zəngin yeməklərdən, gözəl şərablardan ibarət ziyafət düzəldəcək, Orada ən ləziz yeməklər, ən dadlı şərablar olacaq. **7** Bu dağda bütün xalqların üzərindəki duvağı, Bütün millətlərin üstündə olan toxunma örtüyü götürəcək. **8** Ölümü əbədi olaraq yox edəcək, Xudavənd Rəbb bütün adamların üzündən göz yaşlarını siləcək, Bütün yer üzündən xalqının rüsvayçılığını götürəcək. Çünkü Rəbb belə söylədi. **9** O gün deyəcəklər: «Budur bizim Allahımsız Ona etibar etdi, O bizi qurtardı, Rəbb Odur, biz Ona ümidi etdi. İndi isə O bizi qurtardığına görə Sevinib şadlanıqlı!» **10** Rəbbin əli bu dağın üstündə olacaq, Amma Moav peyinliyə düşən saman kimi tapdaq altında qalacaq. **11** Üzgütü üzərkən əl-qol atdıgi kimi Moav peyinlikdə əl-qol atacaq, Amma Allah Moavin qürurunu əllərinin məharəti ilə alçaldacaq. **12** O, Moavin istehkamlarını,

Yüksək divarlarını yerə endirəcək, Dağıdıb yerlə yeksan edəcək.

26 O gün Yəhuda diyarında belə ilahi oxunacaq: «Qüvvətli şəhərimiz var, Allahın qurtuluşu şəhər üçün divarlar, səngərlər kimidir. **2** Açıñ şəhərin darvazalarını, Qoy sadiq qalan saleh millət içəri girsin. **3** Ağlı Sənə yönəlmış adamlara Sən kamil sülh verirsən, Çünkü onlar Sənə güvənir. **4** Rəbbə həmişə güvənin, Çünkü Rəbb Allah əbədi Qayadır. **5** O, yuxarıdan gedənləri alçaldar, Onların yaşadığı şəhəri dağıdar, Yerlə yeksan edər. **6** O şəhər məzlumların ayaqları, Yoxsulların addımları altında tapdalanacaq. **7** Saleh adəmin yolu düzdtür. Ey Düz Olan, saleh adəmin yolunu Sən düz edirsən. **8** Həqiqətən, ya Rəbb, Sənin hökmlərinin yolunda biz Sənə ümidi bağlayırıq, Sənin adın, ismin ürəyimizin istəyidir. **9** Qəlbim gecələr Sənin üçün həsrət çəkər, Bəli, ruhum daxilimdə Səni arayar. Hökmlərin yer üzündə həyata keçidkə Dünyanın sakinləri doğruluğu öyrənir. **10** Pis adama rəhm etsələr də, O, doğruluğu öyrənməz, Doğruluq hökm sürən ölkədə də haqsızlıq edər, Rəbbin əzəmətini görməz. **11** Ya Rəbb, əlini qaldırdın, Amma pis adamlar bunu görmür. Öz xalqın üçün göstərdiyin qeyrəti görüb utansınlar. Bəli, düşmənələrin üçün yağırdırdığın od onları məhv edəcək. **12** Ya Rəbb, bizə sülh verən Sənsən, Bütün işlərimizi Sən bizim üçün tənzimləyirsən. **13** Ey Allahımsız Rəbb, Səndən savayı başqa ağalar üzərimizdə hökm sürürdü, Lakin biz yalnız Sənin adını tanıyırıq. **14** O ağalar öldü, artıq yaşamır, Onlar kölgə kimidir, dirilməyəcək, Çünkü Sən onları cəzalandırıb məhv etdin, Onlar haqqında hər bir xatirəni yox etdin. **15** Lakin Sən bu milləti çıxaltdın, ya Rəbb! Bəli, milləti çıxaltdın, Özünü izzətləndirdin. Hər tərəfə ölkənin sərhədlərini genişləndirdin». **16** Ya Rəbb, onlar bəlaya düşəndə Səni axtardı. Sənin cəzan üzərlərində olanda Sənə dua edib yalvardı. **17** Hamilə qadın doğuş vaxtı gələndə Ağrı çəkib qovrularaq necə qışqırırsa, Biz də Sənin qarşısında elə idik, ya Rəbb! **18** Biz də sanki hamilə idik, Ağrı çəkirdik, Lakin küləkdən başqa bir şey doğmadıq. Nə dünaya qurtuluş gətirə bildik, Nə də dünya sakinlərini həyata qovuşdurduq. **19** Sənin ölenlərinin həyata qovuşacaq, meyitimlə birgə diriləcəklər. Ey torpaq altında yatanlar, oyanın, Sevinc nəğməsini oxuyun, Çünkü şəh torpağı necə təravətləndirirsə, Rəbb də torpaqdakı ölüleri belə dirçəldəcək. **20**

Ey xalqım, keç içəri otaqlara, Qapıları ört, Rəbbin qeyzi keçənəcən Qısa bir müddətə gizlən! **21** Çünkü budur, Rəbb yer üzünün sakinlərini Qəbahətləri üzündən cəzalandırmaq üçün Öz məskənidən gəlir. Torpaq udduğu qanı üzə çıxaracaq, Öldürülənləri artıq gizlətməyəcək.

27 O gün Rəbb Livyatana, qaçan ilana, Bəli,

Liyatana, qırvılan ilana Amansız, nəhəng və qüvvətli qılıncı ilə cəza verəcək, Dənizdəki ejdahani öldürəcək. **20** gün Rəbb deyəcək: «Xoşladığım bağ üçün nəğmələr oxuyun! **3** Mən Rəbb, bağlı qoruyuram, Tez-tez sulayıram, Gecə-gündüz keşiyində dururam ki, Heç kəs ona zərər verməsin. **4** Mən qəzəblənmirəm, Kaş qarşımı tikan və qanqal çıxayıd, Onda onlara qarşı çıxıb döyüşərdim, Hamisini odda yandırardım. **5** Yaxud qoy Mənən pənah gətirsinlər, Mənimlə barişsinlər, Bəli, qoy Mənimlə barişsinlər». **6** Yaqub nəslə gələcəkdə kök salacaq, İsrail şaxələnəcək, çıxəklənəcək, Yer üzünü bəhrələri ilə dolduracaq. **7** Rəbb İsraili vuran düşmənləri kimi onu vurdumu? Yaxud O, başqalarını öldürdüyü kimi İsraili də öldürdümü? **8** Rəbb Öz xalqına hökm etdi, Qovub sürgünə göndərdi. Şərq küləyi əsən gün Rəbb onları siddətli yeli ilə qovdu. **9** Yaqub nəslinin qəbahəti bununla bağışlanacaq, Günahın aradan götürülməsinin tam bəhrəsi bu olacaq: Bütərəst qurbangahların daşları Tabaşır kimi ovulacaq, İlaha Aşeranın rəmzi olan sütunlar Ya da buxur qurbangahları Bir daha dikəlməyəcək. **10** istehkamlı şəhər tənha, kimsəsiz yurd, Səhra kimi boş qaldı. Orada dana otlayıb yatacaq, Budaqları yeyib-qurtaracaq. **11** Şaxələri quruyanda qoparılacaq, Qadınlar gəlib onları yandıracaq. Bu xalq ağılsız olduğuna görə Yaradan onlara rəhm etməyəcək, Xalıq onlara qarşı xeyirxah olmayıacaq. **12** O gün Rəbb Fərat çayından Misir vadisində qədər Öz bəhrələrini yiğacaq. Siz bir-bir toplanacaqsınız, ey İsrail övladları! **13** O gün böyük şeypur çalınacaq, Aşşur torpağında itkin düşənlərlə Misirə sürgün edilənlər gəlib Yeruşəlimdə Müqəddəs dağda Rəbbə səcdə edəcək.

28 Məhsuldar vadinin başında yerləşən, Şərabə uymuşların şəhərinin – Efrayim sərəxşələrinin qırurlu tacının, İzzətli gözəlliyin və solan çıçayıñ vay halına! **2** Budur, Rəbbin güclü, qüvvətli bir adamı var. O, bərk yağan dolu, Bəla gətirən firtına kimi, Hər şeyi yolunda məhv edən sel kimi gəlir, Əlləri ilə şəhəri yerlə yeksan edəcək. **3** Efrayim sərəxşələrinin şəhəri, qürur

tacı Ayaq altında tapdalanacaq. **4** Məhsuldar vadinin başında yerləşən şəhər, İzzətli və gözəl tac, Artıq solan çıçayı xatırladan şəhər, Vaxtından əvvəl yetişən əncir kimi olacaq. Onu görən tez dərib yeyəcək. **5** O gün Ordular Rəbbi Sağ qalan xalqı üçün Gözəllik tacı, izzət çələngi olacaq. **6** Hökm kürsüsündə oturana ədalət ruhu, Şəhər darvazalarını müdafiə edənlərə qüdrət verəcək. **7** Kahinlər və peyğəmbərlər də şərabdan səndələyir, İçkidiñ büdrəyir, Şərab içib xumarlanıb, İçkidiñ yollarını azib. Onlar yanlış görüntülər görür, Tutarlıq qərarlar qəbul edir. **8** Bütün süfrələri qusmaq və natəmizliklə doludur, Bulanmamış yer yoxdur! **9** «Bu adam kimi öyrədir? Kimə öyüd verir? Süddən kəsilmiş, ana döşündən ayrılmış körpə uşaqlaramı? **10** Bu nədir? Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr, Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir, Bir az oradan, bir az buradan». **11** Onda Rəbb bu xalqla Yadellilərin ağızı ilə, Başqa dildə danışacaq. **12** O sizin hamınıza dedi: «Rahatlıq budur, Yorğunlara dinclik verin, budur istirahət». Amma onlar eşitmək istəmədilər. **13** Rəbbin sözü onlar üçün «Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr, Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir, Bir az oradan, bir az buradan» olacaq ki, Gedib arxası üstə yixılsınlar, yaralansınlar, Tələyə düşüb əsir aparılsınlar. **14** Buna görə də, ey rişxəndilər, Yeruşəlimdə olan bu xalqın rəhbərləri, Rəbbin sözünə qulaq asın! **15** Madam ki siz dediniz: «Ölümələ əhd bağladıq, Ölülər diyarı ilə razılığa gəldik, Ölkəyə böyük bəla gələndə Bizə zərər verməyəcək, Çünkü yalanı özümüzə sığınacaq etdik, Hiyənin arxasında gizləndik», (Sheol h7585) **16** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: Budur, Sionda təməl olaraq bir daş, Sınaqdan keçirilmiş daş, qıymətli bir guşədaşı qoyuram. Ona iman edən hər kəs narahat olmayıacaq. **17** Ədaləti ölçü, salehliyi şəqul edəcəyəm. Yalan sığınacağını dolu məhv edəcək, Gizləndiyiniz yerləri sellər yuyub-aparacaq. **18** Ölümələ bağladığınız əhd ləğv olunacaq, Ölülər diyarı ilə razılığınız qüvvədən düşəcək. Ölkəyə böyük bəla gələndə sizi məhv edəcək. (Sheol h7585) **19** Bu bəla hər gələndə sizə toxunacaq. O hər səhər, gecə-gündüz keçəcək. Bu xəbəri anlayanda dəhşətə gələcəksiniz. **20** Yataq uzanmaq üçün qısa, Yorğan bürünmək üçün dar olacaq. **21** Çünkü Rəbb Pərasim dağında etdiyi kimi qalxacaq, Giveon vadisindəki kimi qəzəblənəcək. O Öz işini, qeyri-adi işini yerinə yetirəcək! Öz əməlini, naməlum əməlini həyata keçirəcək. **22** Buna görə də rişxənd etməyin ki, Buxovlarınız daha da ağırlaşmasın.

Çünkü Ordular Rəbbi Xudavənddən eşitmışəm ki, Bütün ölkə məhv olacaq. **23** Qulaq asın, səsimi eşidin, diqqət edin, Dediymi dinleyin. **24** Əkinçi əkin əkmək üçün durmadan yeri şumlayarmı, Torpaqda şirim açıb malalayarmı? **25** O, torpağı hamarlayandan sonra qara çörək otunu, zirəni səpməzmi? Buğdani sıra ilə, arpanı ayırdığı yerə, pərinci də onun yanına əkməzmi? **26** Allah ona öyünd verər, onu öyrədər. **27** Çünkü qara çörək otunu val ilə döyməzlər, Zirənin üstünə araba təkərləri ilə sürməzlər. Qara çörək otu dəyənəkə, zirə isə çubuqla döyürlər. **28** Buğdani çörək bişirmək üçün xırmandı döyürlər, Amma o fasıləsiz döyülməz. Xırmanın üstündən araba və atlar keçəsə də, buğdani əzməz. **29** Bu hikmət Ordular Rəbbindən gəlir. Onun məsləhəti ecəzkardır, hikməti böyükdür.

29 Ariel, ey Ariel, Davudun ordugah qurduğu şəhər! İli ilə qat, bayramların keçirilsin. **2** Amma Arielə əzab verəcəyəm, O, fəryad, fəğan edəcək, Mənim üçün qurbangah ocağı kimi olacaq. **3** Sənə qarşı ətrafında ordugah quracağam, Dövrəsinə istehkamlar düzəcəyəm, Sənə hücum etmək üçün qüllələr tikəcəyəm. **4** Alçaldılacaqsan, yerin altından danışacaqsan, Toz-torpaq içindən səsin boğuq galəcək, Səsin ölü səsi kimi yerdən, Sözlərin piçilti kimi torpağın altından çıxacaq. **5** Amma çoxlu düşmənlərin narin toz kimi, Qorxunc adamların orduları sovrulmuş saman çöpü kimi olacaq. Qəflətən bir an içində, **6** Ordular Rəbbi göy gurultusu ilə, zəlzələ ilə, Böyük səs-küylə, qasırğa və firtına ilə, Hər şeyi məhv edən od ilə sənin yanına gələcək. **7** Sonra Arielə qarşı döyüşən bütün millətlərdən izdihamlar, Ona və qalalarına qarşı savaşçıların hamısı, Ona zülm edənlər bir röya kimi, Gecə görünən yuxu kimi yox olacaq. **8** Yuxuda çörək yedyini görən ac adam Oyananda yenə acdır. Yuxuda su içdiyini görən susuz adam Oyananda yenə susuzluqdan yanır. Sion dağına qarşı döyüşən bütün millətlərdən izdihamlar da belə olacaq. **9** Heyrətlənin və təəccüblənin, Gözünüzü kor edin, qoy görməsin. Şərab içmədən sərəxə olun, İcki içmədən səndələyin. **10** Çünkü Rəbb sizi dərin yuxuya saldı. Ey peyğəmbərlər, gözlərinizi yumdu, Ey görücülər, sizi kor elədi. **11** Bütün bu görüntü sizin üçün möhürlənmış kitabın sözlərinə bənzəyir. Oxumağı bacarana bunu verib desələr: «Rica edirəm, bunu oxu!» O isə cavab verir: «Oxuya bilmərəm, çünkü möhürlüdür». **12** Kitabı oxuya bilməyənə verib desələr: «Bunu oxu, rica edirəm», o

isə cavab verir: «Mən oxuya bilmirəm». **13** Xudavənd deyir: «Bu xalq Mənə yaxınlaşış Dilləri və dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qalbləri Məndən uzaqdır. Onların Mənə səcdə etmələri İnsanlardan öyrəndikləri əmrlərdən gəlir. **14** Ona görə Mən bir də bu xalq üçün Yeni möcüzə, ecazkar şəylər edəcəyəm, Müdriliklərinin müdrilikliyi məhv olacaq, Aqillərinin ağılı yox olacaq». **15** Öz niyyətlərini Rəbdən gizlətməyə çalışanların vay halına! Qaranlıqda iş görən bu adamlar «Bizi kim görür, kim tanır?» deyirlər. **16** Bu nə cür ağılsız düşüncədir! Heç dulusçunu gil ilə bir tutmaq olarmı? Düzəldilən əşya onu düzəldən barədə «O məni düzəltmədi» deyərmi? Qab onu yaradan barədə «O heç nə anlamır» deyərmi? **17** Livan tezliklə məhsuldar tarlaya, Məhsuldar tarla isə meşəyə dönməyəcəkmi? **18** O gün karlar kitabdağı sözləri eşidəcək, Korların gözləri zülmət qaranlıqda görəcək. **19** Fəqirlər Rəbdə sevinc tapacaq, Yoxsullar İsrailin Müqəddəsində şadlanacaq. **20** Çünkü zülmkarlar yox olacaq, Rışxəndçilər itibatacaq. Pislik etməyə hazır olanlar məhv olacaq. **21** Onlar başqasına böhtan atanlar, Şəhər darvazasında hakimə tələ quranlardır, Haqlının haqqını nahaq yerə təhrif edənlərdir. **22** Buna görə də İbrahimini qurtaran Rəbb Yaqub nəslinə belə deyir: «Yaqub nəslİ artıq utanmayacaq, Üzləri qorxudan saralmayacaq. **23** Əlimlə yaratdığım övladlarını Aralarında görəndə Adımı müqəddəs tutacaqlar, Yaqubun Müqəddəsini təqdis edəcəklər, İsrailin Allahindən qorxacaqlar. **24** Yolunu azanlar anlayacaq, Gileylənənlər təlim öyrənəcək».

30 Rəbb bəyan edir: «Bu dikbaş övladların vay halına, Mənim niyyətlərimi yox, öz niyyətlərini qururlar, Ruhuma uyğun olmayan razılaşma edirlər, Eləcə günahı günaha qatırlar. **2** Məndən məsləhət almadan Misirə gedirlər, Fironun himayəsini axtarırlar, Misirin kölgəsi altında sığınacaq tapırlar. **3** Fəqət fironun himayəsi Onlar üçün xəcalatə, Misir kölgəsi altındaki Sığınacaq rüsvayçılığı çevriləcək. **4** Başçıları Soanda olduqlarına, Elçiləri Xanesə yetişdiklərinə baxmayaraq, **5** Özlərinə faydası olmayan xalqa görə hamı utanacaq. O xalqın onlara nə köməyi, nə də faydası olacaq, Ancaq xəcalat və rüsvayçılıq olacaq». **6** Negev heyvanları barəsində xəbərdarlıq: Yəhudanın elçiləri erkək və dişi aslanların, Gürzələrin, uçan ilanların yaşadığı Narahat və təhlükəli torpaqdan keçirlər. Mal-dövlətini eşəklərin belinə, Xəzinələrini

dəvələrin hürgücünə yükləyib Onlara kömək edə bilməyən xalq üçün aparırlar. **7** Misirin köməyi boş və faydasızdır, Buna görə də Mən Misirə «Tənbəl Rahav» adını qoydum. **8** İndi get, sənə danişdığımı Onların qarşısında bir ləvhəyə yaz, kitabə köçür ki, Gələcəkdə, əbədiyyətdə şahid olsun. **9** Çünkü bu, üsyankar xalq, Yalançılar nəslidir, Rəbbin qanununa qulaq asmaq istəməyən bir soydur. **10** Onlar baxıcılara “bir daha görüntü görməyin”, Görücülərə “bizim üçün düzgün şeylər haqqında peyğəmbərlik etməyin, Bizə xoş sözlər söyləyin, Arzuladığımızı peyğəmbərlik edin. **11** Yoldan çəkilin, bizə yol verin, İsrailin Müqəddəsini bizimlə üzləsdirməyin” deyirlər». **12** Buna görə də İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Bu sözü rədd etdiyinizə görə, Zorakılığa və yalana güvənib bel bağladığınıza görə **13** Bu qəbəhət sizin üçün hündür divarda əmələ gələn çata bənzəyir, Qəflətən, bir an içində dağıla bilər. **14** Ölükəniz də bir gil qab kimi qırılacaq, Elə xincim-xincim olacaq ki, Ocaqdan od götürmək üçün Yaxud hovuzdan su çəkmək üçün bir qırığı da qalmayacaq». **15** Xudavənd Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Mənə tərəf döntüb rahatlıq tapanda xilas olarsınız, Sakitləşib inanmaqla qüdrətli olarsınız, Lakin siz bunu istəmirsiniz. **16** Siz dediniz: “Xeyr, atlara minib-qaçacağıq”, Buna görə siz qaçmalı olacaqsınız, “Çevik atlara minəcəyik”. Buna görə təqibçiləriniz də çevik olacaq. **17** Min nəfər bir nəfərin hədəsinə görə qaçacaq, Beş nəfərin hədəsinə görə hamınız qaçacaqsınız; Sağ qalanlarınız dağın zirvəsindəki bayrağın şüvüli tək, Təpədəki bayraq tək olacaq». **18** Amma Rəbb sizə lütf göstərmək üçün gözləyir, Yenə də sizə rəhm etməyə hazırlır, Çünkü Rəbb adil Allahdır, Onu intizarla gözləyənlər nə bəxtiyardı! **19** Ey Yeruşəlimdə yaşayanlar, ey Sion xalqı, Siz artıq ağlamayacaqsınız, Fəryad etdikdə Rəbb sizin üçün lütfkar olacaq, Fəryadınızı eşidən kimi cavab verəcək. **20** Rəbb çörəyi əzabla, suyu çətinliklə sizə verəcək, Lakin O bir daha Mürəbbinizi sizdən gizlətməyəcək, Onu gözünüzlə görəcəksiniz. **21** Sağaya ya sola azdığınız vaxt Arxanızdan «Yol budur, gedin bu yolla» Deyilən səsi eşidəcəksiniz. **22** Onda siz gümüşlə örtülen oyma bütələrinizi, Qızilla örtülmüş tökmə bütələrinizi Murdar hesab edəcəksiniz. Murdar bir şeyi atığınız kimi onları atıb deyəcəksiniz: «Rədd ol!» **23** Rəbb yerə əkdiyiniz toxum üçün yağış verəcək, Torpağın məhsulu bol və bərəkətli olacaq. O gün mal-qaranız geniş otlaqlarda otlayacaq. **24** Torpağı şumlayan

öküzlərlə eşşəklər Kürəklə, yaba ilə sovrulmuş duzlu yem yeyəcək. **25** 0 böyük məğlubiyyət gündündə Qalalar yerə çökəndə Hər hündür dağdan, Hər uca təpədən sellər axacaq. **26** Rəbb Öz xalqının yaralarını sarıldığı gün, Zərbəsi ilə açdığı yaralarına şəfa verən gün, Ay işığı günəş işığı, Günəşin işığı yeddi günün işığı kimi Yeddi qat artıq parlayacaq. **27** Budur, Rəbbin adı uzaqdan gəlir, Qızğın qeyzlə qara bulud içində Ağzı qəzəbli sözlərə doludur, Dili sanki hər şeyi məhv edən alovdur. **28** Onun nəfəsi insan boğazına çatmış daşan sel kimidir, Millətləri əlkədən keçirəcək, məhv olsunlar, Xalqların ağızına yüyən taxacaq ki, yolunu azısınlar. **29** Siz isə müqəddəs bayram gecəsi kimi İlahilər oxuyacaqsınız. Rəbbin dağına, İsrailin Qayasına tütək çalaraq çıxan tək Ürəyiniz şadlanacaq. **30** Rəbb əzəmətli səsini eşitdirəcək, Qızğın qəzəbələ, hər şeyi yandırıyan alovla, Fırtına ilə, güclü leysanla, dolu ilə Qolunun qüdrətini göstərəcək. **31** Aşşur Rəbbin səsindən vahiməyə gələcək, Rəbb dəyənəyi ilə onları vuracaq. **32** Rəbbin onlara endirdiyi dəyənəyinin hər zərbəsini Dəf və liralar müşayiət edəcək. Döyüşərkən əl-qol atıb onları vuracaq. **33** Tofet çoxdan hazırlır, Aşşur padşahı üçün də O yer dərinləşdirilib genişləndirilmişdir. Od cuxurunda çoxlu odun, alov var. Rəbbin nəfəsi kükürd axını kimi onu yandırır.

31 Kömək üçün Misirə enənlərin, Atlara güvənənlərin vay halına! Onlar döyüş arabalarının çoxluğuna, Süvarilərin gücünə bel bağlayır! Amma İsrailin Müqəddəsinə baxmırlar, Rəbbi axtarmırlar! **2** Lakin Rəbb tam hikmətə malikdir, O bəla gətirər, Öz sözlərini geri götürməz, Pıslıq edən adamlara, Günahkarlara kömək edənlərə qarşı çıxar. **3** Misirlilər Allah deyil, insandır, Atları da atdəndir, ruhdan deyil. Rəbb Öz əlini uzadanda Yardım edən büdrəyəcək, Yardım alan yixılacaq, Hamısı birlikdə məhv olacaq. **4** Çünkü Rəbb mənə belə dedi: «Şir ya gənc aslan öz şikarı üstünə nərə çəkəndə Bir dəstə çoban ona qarşı haray salsa da, Aslan onların səslərindən qorxmur, Qışqırqlarına məhəl qoymur. Ordular Rəbbi də elə enəcək, Sion dağını, onun təpələrini Qorumaq üçün döyüşəcək. **5** Quş qanad açıb necə balalarını qoruyursa, Ordular Rəbbi Yeruşəlimi də belə qoruyacaq, Müdafiə edəcək, qurtaracaq, saxlayacaq, xilas edəcək». **6** Ey İsrail övladları, üz döndərdiyiniz Rəbbə tərəf dönün! **7** Çünkü o gün

hamınız əlinizlə günahkarcasına düzəldtiyiniz qızıl və gümüş bütürünizi tullayacaqsınız. **8** «Aşşurlular qılıncdan məhv olacaq, İnsan qılıncından yox. Onlar qılıncdan keçiriləcək, Amma bu insan qılıncı olmayacağı. Aşşurlular döyük meydanından qaçacaq, Cavanları isə yaxalanıb qul olacaq. **9** Aşşur padşahı dəhşət içində qaçacaq. Sərkərdələri bayraqlarını atıb vəlvələyə düşəcək». Bunu alovu Sionda, Ocağı Yeruşəlimdə olan Rəbb bəyan edir.

32 Budur, padşah salehliklə hökm sürəcək, Başçılar ədalətlə rəhbərlik edəcək. **2** Onların hər biri Küləyə qarşı bir pənahgah, Fırtınaya qarşı sığınacaq, Quraqlıqda bulaqlar, Cansıxıcı torpaqda kölgə salan böyük qaya kimi olacaq. **3** Görənlərin gözləri bir daha yumulmayacaq, Eşidənlərin qulaqları dirləyəcək. **4** Ağılsızların ağılı biliyə doğru yönələcək, Pəltəklər açıq-aydın danişacaq. **5** Artıq axmaq adama alicənab deyilməyəcək, Alçağı ağayana insan saymayaqlar. **6** Çünkü axmaq səfəh-səfəh danişır, Ürəyinin niyyəti pislik etməkdir. Onun işi küfr edib, Rəbbə qarşı təhqiranə danişmaq, Acları ac, susuzları susuz qoymaqdır. **7** Alçaq adının əməlləri pisdir. O, hiylə işlədir ki, Yalan sözlərlə haqlı olan yoxsula ziyan versin. **8** Amma alicənab adam Alicənab şeylər barəsində fikirləşər. Elədiyi xoş əməllər ona dayaqdır. **9** Ey qayğısız qadınlar, Qalxın, səsimi eşidin! Ey laqeyd qızlar, sözümü dirləyin! **10** Ey laqeyd qadınlar, Siz bir ildən sonra sarsılıcaqsınız, Çünkü bağda məhsul, Meyvə yiğimi olmayıacaq. **11** Ey qayğısızlar, əsin! Ey laqeydlər, lərzəyə gəlin, Geyimlərinizi çıxarın, Soyunun, belinizə çul qurşayın. **12** Gözəl tarlalar, Məhsuldar meynələr üçün, **13** Xalqımın tikanlı kollar bitən torpağı üçün, Zövq-səfali şəhərlərdəki şən evləriniz üçün Sinə döyüün. **14** Çünkü saray viranə, İzdihamlı şəhər boş qalacaq, Qala ilə gözətçi qülləsi əbədilik mağaralara çevriləcək, Vəhşi eşəklərin gəzdiyi, Sürülərin otlaq yeri olacaq. **15** Bunlar yuxarıdan üzərimizə Ruh tökülnədək davam edəcək. O vaxt səhra məhsuldar tarlaya, Məhsuldar tarla isə meşəyə dönəcək. **16** Sonra ədalət səhrada məskunlaşacaq, Salehlik məhsuldar tarlada yaşayacaq. **17** Salehliyin bəhrəsi əmin-amanlıq, Nəticəsi isə əbədi sakitlik və təhlükəsizlik olacaq. **18** Xalqım əmin-amanlıq içində evlərində, Təhlükəsiz məskəndə, rahat yerlərdə yaşayacaq. **19** Dolu meşələrə düşsə də, Şəhər yerlə yeksan olsa da, **20** Bütün sulu torpaqlarda toxum

əkənlər, Oraya malını, eşşayını sərbəst buraxanlar, Siz nə xoşbəxtsiniz!

33 Vay halına, ey yixib-dağıdan, Amma özü yixilmayan insan! Vay halına, ey xain adam, Hərçənd sənə qarşı xəyanət etməmişlər! Sən məhv edib qurtaran zaman Özün də yixilacaqsan, Sən xain əməllərindən dönəndə Xəyanətlə rastlaşacaqsan. **2** Ya Rəbb, bizə qarşı lütfkar ol, Çünkü Sənə ümid etmişik. Hər sahər bizim qüvvətimiz ol, Fəlakət gündən bizi qurtar. **3** Sənin qüdrətli səsindən xalqlar qaçır, Sən ayağa qalxarkən Millətlər pərən-pərən olur. **4** Çayırtkələr tarlanı nə cür talan edirlərsə, Ey millətlər, qənimətiniz də o cür talan olacaq. Malınızın üstünə çayırtkə yığını kimi cumacaqlar. **5** Rəbb ucadır, yüksəkldrə oturur, Sionu ədalətlə və salehliklə doldurur. **6** O, yaşadığınız dövrün təməlidir, Qurtuluşun, hikmətin, biliyin mənbəyidir, Rəbb qorxusu sənin xəzinəndir. **7** Budur, millətlərin igidləri küçələrdə çıçırlırlar. Sülh qasidləri hönkürüb ağlayırlar. **8** Yollar boşalıb, səyyahlar yoxdur. Düşmən əhdi pozdu, Şəhərləri dağıtdı, adamları alçaltdı. **9** Ölkə yas tutur, zəifləyir, Livan mağlub olub, solub, Şaron sahraya dönür, Başan və Karmelin ağacları yarpaqlarını tökür. **10** Rəbb deyir: «İndi qalxacağam, İndi yüksələcəyəm, İndi ucalacağam. **11** Samana hamilə qalib küləş doğacaqsınız, Nəfəsiniz sizi məhv edən alovə dönəcək. **12** Xalqlar yanıb kül olacaq, Kəsilib odda yandırılan tikanlı kollara oxşayacaq. **13** Ey uzaqda yaşayanlar, Nə elədiyimi eşidin, Ey yaxında yaşayanlar, Mənim gücümü bilin». **14** Siondakı günahkarlar dəhşətə, Allahsızlar lərzəyə gəldi: «Hər şeyi məhv edən alovun yanında hansımız yaşaya bilərik? Əbədi yanın atəşin yanında hansımız dayana bilərik?» **15** Amma salehlik yolu ilə gedən, Doğru sözələr danişan, Zorakılıqla əldə edilən qazancı rədd edən, Əlini rüşvətdən uzaq tutan, Qatillərin qurduğu qəsədə fikir verməyən, Pisliyə qarşı gözlərini yuman **16** Yüksəkliklərdə yaşayacaq, Təpələrin başındakı qalalar onun dayağı olacaq. O, çörəklə, su ilə təmin olunacaq. **17** Gözlərin padşahı bütün gözəlliyi ilə görəcək, Ucsuz-bucaqsız ölkəni seyr edəcək. **18** «Haradadır xərac yığın? Haradadır qeydiyyat aparan? Haradadır qüllələrə nəzər salan?» deyərək Dəhşətli günlər haqqında düşünəcəksən. **19** Anlaşılmaz, yad dildə danişan Təkəbbürlü xalqı daha görməyəcəksən. **20** Bayramlar keçirdiyimiz şəhərə – Siona bax! Gözlərin

Yeruşalimi, Sarsılmaz çadırı, sülh məskənini görəcək. Onun payaları heç vaxt sökülməyəcək, Kəndirlərinin heç biri qırılmayacaq. **21** Lakin orada – Geniş çayların, irmaqların olduğu yerdə Əzəmətli Rəbb bizimlə olacaq. Oradan avarlı qayıqlar, böyük gəmilər Keçə bilməz. **22** Çünkü Rəbdir hakim olan, Rəbdir qanunumuzu qoyan, Padşahımız Rəbdir, Odur bizi qurtaran. **23** Gəmilarının ipləri boşaldı, Dor ağacları yerində möhkəm dayanmadı, Yelkənləri açılmadı. O vaxt böyük talan mali paylanacaq, Hətta topal adamlar da talan edəcək. **24** Heç bir Sion sakini «Xəstəyəm» deməyəcək, Orada yaşayan xalqın günahları bağışlanacaq.

34 Ey millətlər, yaxın gəlin, eşidin, Ey ümmətlər, dinleyin! Ey dünya və sakinləri, Yer üzü və onun bütün yetirmələri, qulaq asın! **2** Çünkü Rəbb bütün millətlərə qarşı qəzəbləndi, Onların ordularına qarşı qeyzə gəldi. Onların hamisini məhv edəcək, Ölümə məhkum edəcək. **3** Ölüləri kənara atılacaq, Meyitlərindən üfunət qalxacaq, Dağlar onların qanına bulanacaq. **4** Bütün göy cisimləri çürüyəcək, Göylər bir tumar kimi büktüləcək. Göy ulduzları meynə yarpağı kimi, Əncir yarpağı kimi düşəcək, saralıb-solacaq. **5** Rəbb deyir: «Çünkü qılincım göylərdə doyub, Bax Edomun üzərinə, Məhv etməyə qərar verdiyim xalqın üzərinə enir». **6** Rəbbin qılinci qanla, quzu və taka qanı ilə doydu, Qoç böyrəklərinin yağı ilə piy bağladı. Çünkü Rəbb Bosrada qurban, Edomda isə böyük qırğın hazırlayıb. **7** Onlarla birlikdə çöl öküzləri, Buzovlar, güclü bugalar yərə səriləcək. Onların ölkəsi qanla dolacaq, torpaqları piylə münbüt olacaq. **8** Çünkü Rəbbin qisas günü var, Siona edilən zülmərin intiqam ilü var. **9** Edomun axar suları qatrana, Torpağı kükürdə döñəcək, Ölkənin hər tərəfi yanın qatrana çevriləcək; **10** Gecə-gündüz sönməyəcək, tüstüsü həmişə qalxacaq, Nəsildən-naslıdak viran qalacaq, Əsrlər boyu oradan heç kəs keçməyəcək. **11** Orada ancaq bayquşlarla kirpilər yurd salacaq, Böyük bayquşlarla qarğalar orada yaşayacaq. Rəbb oranı qarmaqarışlıq ipi, viranəlik şaqulu ilə ölçəcək. **12** Orada heç bir adlı-sanlı adam qalmayacaq ki, Onu padşah elan etsinlər. Bütün başçıların sonu gələcək. **13** Saraylarında tikanlar, Qalalarında gicitkən və böyürtkən bitəcək. Ora çaqqalların yurdunu, dəvəquşuların yuvası olacaq. **14** Vəhşi heyvanlarla gərəşənlər orada görüşəcək, Təkələr bir-birini səsləyəcək, Gecə heyvanları da orada məskunlaşış rahat yer tapacaq. **15** Orada bayquş yuva

duracaq, yumurtlayacaq, Öz kölgəsi altında balalar çıxaracaq. Çalağanlar da orada cüt-cüt yiğisəcəq. **16** Rəbbin kitabını araşdırın, oxuyun, Bunlardan heç biri əskik olmayıacaq, Hər bir dişi heyvan öz cütünü tapacaq, Çünkü bu əmr Onun ağızından çıxdı, Ruhu da onları toplayacaq. **17** Rəbb Özü onlara üçün püşk atdı, Əli ilə ölkəni ölçüb, onlara payladı. Onlar bu ölkəyə əbədi malik olacaq, Nəsildən-naslı burada yaşayacaq.

35 Səhra və quru torpaq sevinəcək, Çöl şadlanacaq, nərgiz kimi çiçəklənəcək. **2** Hər yan gül açacaq, Şadlanacaq, sevincdən nəğmə oxuyacaq. Livanın gözəlliyi, şan-şöhrəti, Karmelin və Şaronun cahcalalı ona veriləcək. Hamı Rəbbin izzətini, Allahımızın əzəmətini görəcək. **3** Zəif əllərə qüvvət verin, Əsən dizləri möhkəmləndirin. **4** Ürəklərində qorxanlara deyin: «Möhkəm olun, qorxmayın! Budur, Allahınızın intiqam almaq, düşmənlərinizdən qisas almaq üçün gelir. O gəlib sizə qurtuluş verəcək!» **5** O vaxt korların gözləri, karların qulaqları açılacaq, **6** Axsəqlər ceyran kimi hoppanacaq, Lalların dili sevincdə nəğmə deyəcək, Çünkü səhrada bulaqlar fişqirəcəq, Quru torpaqda çaylar axacaq. **7** Qızmar qum hovuzu, susuz torpaq su bulaqlarına çevriləcək. Çaqqalların yaşadığı yerlərdə qamış və qarğı bitəcək. **8** Orada bir yol olacaq, O yol «Müqəddəs yol» adlanacaq. Murdar adam oradan keçməyəcək, O yol qurtuluş tapanların yoludur. Ora ilə gedənlərdən heç biri, Hətta ağılsızlar da keçsələr, Əsla yolunu azmayacaq. **9** Orada şırlar olmayıacaq, Yırtıcı heyvanlar o yola çıxmayacaq, Onlara orada rast gəlməyəcəklər. Ancaq qurtuluş tapanlar o yol ilə gəzəcək. **10** Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq, Sevincdə nəğmə deyərək Siona gələcək. Üzlərində əbədi sevinc olacaq, Onlar fərəh və şadlıq tapacaq, Kədər və qəm-qüssə yox olacaq!

36 Xızıqyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları aldı. **2** Aşşur padşahı baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yeruşalimə, padşah Xızıqyanın yanına göndərdi. Baş vəzir Mahudbasan tarlaşı yoluна, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandı. **3** Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah onun qabağına çıxdılar. **4** Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xızıqaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: “Nəyə güvənirsən? **5** Mən deyirəm ki, sən boş şeyə güvənirsən. Müharibə üçün tədbir və

güt lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? **6** Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna - Misirə güvənirsən. Bil ki, kim ona söykənsə, əlinə batib deşər. Misir padşahı firon ona güvənənlərin hamısı üçün belədir. **7** Bəlkə mənə «biz Allahımız Rəbbə güvənirik» söyləyəsən. Məgər bu o Allah deyildi ki, Xızqıya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? **8** O, Yəhudililərə və Yerusalimilərə də «yalnız qurbangahın önündə səcdə edin» demədimi? **9** İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gəl: əgər sən iki min süvari tapa bilsən, mən sənə o qədər at verərəm. **10** Görək, sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə məğlub edəcəksən. Sən hələ döyüş arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə güvənirsən! **11** Məgər indi mən bu torpağı viran etməyə Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə «bu ölkəyə hücum edib onu viran et» dedi». **12** Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Arami dilində danış, biz bu dili başa düşürük. Ancaq divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə bizimlə Yəhudi dilində danışma». **13** Baş vəzir dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki, bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə, yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara söyləyim? Axı onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib, sidiklərini içəcəklər». **14** Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın - Aşşur padşahının sözünü eşidin! **15** Padşah belə deyir: «Xızqıya sizi aldatmasın, sizi qurtara bilməyəcək. **16** Qoy Xızqıya sizə «Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək» deyib Rəbbə arxayın etməsin». **17** Ona qulaq asmayın! Çünkü Aşşur padşahı belə deyir: «Mənimlə sülh bağlayın və yanımı golin. Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz quyusunun suyundan içəcək. **18** Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə - bugda, şərab, çörək, üzüm bağları olan bir torpağa aparacağam. **19** «Rəbb bizi qurtaracaq» deyib qoy Xızqıya sizi azdırmasın. Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini Aşşur padşahının əlindən qurtardı? **20** Hani Xamatın və Arpadın allahları? Hani Sefarvayimin allahları? Samariyanı mənim əlimdən qurtardılarımı? **21** Bütün bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə Yerusalimi mənim əlimdən qurtara bilər?» **22** Camaat susdu və onun cavabında heç nə demədi. Çünkü padşah «ona cavab verməyin» deyə əmr etmişdi. **23** Saray rəisi Xilqıya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu

Yoah cirilmiş paltarlarda Xızqıyanın yanına gəlib baş vəzirin sözlərini ona çatdırdılar.

37 Padşah Xızqıya bunu eşidəndə paltarını cirdi və çula bürüntüb Rəbbin məbədinə girdi. **20**, saray rəisi Elyaqim, mirzə Şevnanı və kahinlərin aqsaqqallarını çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu Yeşayaların yanına göndərdi. **3** Onlar Yeşayaya dedilər: «Xızqıya belə deyir: «Bu gün bəla, təhqir və rüsvayçılıq günüdür, çünkü uşaqların doğulma vaxtı çatıb, ancaq doğmağa güc yoxdur. **4** Bəlkə ağası Aşşur padşahının var olan Allahı təhqir etməyə göndərdiyi baş vəzirin sözlərini Allahın Rəbb eşidib buna görə məzəmmət edər. Ona görə də qalanlar üçün dua et». **5** Padşah Xızqıyanın adamları Yeşayaların yanına gələndə **6** Yeşaya onlara dedi: «Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə deyir: «Aşşur padşahının nökərlərinin Mənə qarşı küfr edərək söylədiyi və sənin eşitdiyin sözlərdən qorxma. **7** Mən onun daxilinə elə bir ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdaq və orada onu qılıncla öldürdüürəcəyəm». **8** Baş vəzir geri qayıdır Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini gördü. Çünkü Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. **9** Aşşur padşahına «Kuş padşahı Tirhaqa sənin üstünə vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O bunu eşidəndə Xızqıyanın yanına qasidlər göndərib dedi: **10** «Yəhuda padşahı Xızqıyaya belə söyləyin: «Qoy güvəndiyin Allahın «Yerusalim Aşşur padşahına təslim edilməyəcək» deyə səni aldatmasın. **11** Axı sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları necə viran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi? **12** Atalarımın məhv etdikləri millətlərin - Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardılarımı? **13** Hani Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?» **14** Xızqıya məktubu qasidlərdən alıb oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb məktubu Rəbbin önündə yerə sərdi. **15** Xızqıya Rəbbə dua edib dedi: **16** «Ey keruvtarlar üstündə əyləşən Ordular Rəbbi olan İsrailin Allahı! Bütün dünya padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmışan. **17** Ya Rəbb, qulağın eşitsin, gözün görsün. Sanxerivin var olan Allaha qarşı küfr edərək göndərdiyi bütün sözlərə qulaq as. **18** Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları bütün ölkələri və onların torpaqlarını talan etdi, **19** allahlarını oda atıb məhv etdi. Çünkü onlar Allah deyildi, insanlar onları ağac və daşdan düzəltmişdi.

20 Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsin ki, Rəbb yalnız Sənsən!» 21 Amots oğlu Yeşaya Xızqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrail Allahı Rəbb belə deyir: “Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə dua etdin”. 22 Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur: “Bakıra Sion qızı Sənə xor baxıb lağ edir, Yeruşəlim qızı Sənin arxanca başını bulayır. 23 Kimi söyüb küfr etdin? Kimə qarşı səsini qaldırdın? Kimə lovğalıqla baxdın? İsrailin Müqəddəsinə! 24 Nökərlərinin vasitəsilə Rəbbi təhəqir edib dedin: ‘Çoxlu döyüş arabalarımla Dağların zirvəsinə, Livanın ən uca yerlərinə çıxdım. Uca sıdr ağaclarını, Gökəl şam ağaclarını kəsdim, Uzaq təpələrinə, Yaşıl meşələrinə çıxdım. 25 Quyu qazdım və sularını içdim, Misirin bütün çaylarını ayağımla qurutdum. 26 Məgər eşitməmişən ki, Mən çoxdan bu işi hazırladım, Qədimdən bəri müəyyən etdiyimi İndi yerinə yetirirəm ki, Sən qalalı şəhərləri dağıdıb Viranlıya çevirəsən. 27 Bu şəhərlərin sakinləri zəiflədi, Çəşqinliga və xəcalətə düşdü. Yetişməmişdən əvvəl yandırılan Çöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldu. 28 Sənin oturuşunu, Girişini-çıxışını, Mənə qarşı hiddətini bilmərəm. 29 Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə, Lovğalığın qulağıma çatdığını görə Halqamı burnuna və yüyənimə ağızına taxacağam, Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam. 30 Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xızqiyalı! Bu il və gələn il özü yetişən barını, Üçüncü il isə taxıl zəmilərini, Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin. 31 Yəhuda nəslindən qurtulub sağ qalanlar Yenə aşağıya doğru kök atacaq, Yuxarıya doğru bəhrə verəcək. 32 Çünkü qalanlar Yeruşəlimdən, Xilas olanlar Sion dağından çıxacaq. Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək”. 33 Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb belə deyir: “O bu şəhərə girməyəcək, Oraya ox atmayacaq, Qarşısına qalxanla çıxmayacaq, Qala öündən torpaq qalağı qurmayacaq. 34 Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdaq, Bu şəhərə girməyəcək” Rəbb bəyan edir. 35 “Mən bu şəhəri Özüm üçün, Qulum Davudun xatırınə qoruyub xilas edəcəyəm!». 36 O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırdı. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürüilib. 37 Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. 38 O öz allahı Nisrokun məbədində səcdə edərkən oğulları Adrammelek ilə Şareser onu qılıncla öldürdü və Urartu ölkəsinə qaçıdı. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

38 O günlərdə Xızqiyaya ölümcül xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: “Evin üçün vəsiyyət et, çünki xəstəlikdən sağalmayıb oləcəksən”». 2 Xızqiyaya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: 3 «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin öündə salehliklə və sidq türəklə davranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xızqiyaya acı-acı ağladı. 4 Sonra Rəbbin sözü Yeşayaya nazil oldu: 5 «Qayıt, Xızqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahı Rəbb belə deyir: “Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. Bax sənin ömrünü on beş il artırıram. 6 Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam. Bu şəhəri qoruyacağam. 7 Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: 8 batan günəşin Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə düşən kölgəsi on dərəcə geri çəkiləcək”. Beləliklə, günəş enmə dərəcəsindən on dərəcə geri çəkildi. 9 Yəhuda padşahı Xızqiyaya xəstələnib şəfa tapdıqından sonra bunu yazdı: 10 «Mən öz-özümə dedim: Ömrüm yarıya çatan zaman Ölülər diyarının qapısından keçməliyəm, Həyatımın qalan illərindən məhrum olmuşam. (Sheol h7585) 11 Dədim, Rəbbi dirilər arasında, Bəli, Rəbbi bir daha görməyəcəyəm. Bu dünyada yaşayınlar kimi Artıq insan üzü görməyəcəyəm. 12 Evin çoban çadırı kimi dağıldı, əlimdən alındı. Həyatım dəzgahda toxunan saplar kimi dövr edirdi, Ya Rəbb, bu dəzgahdan məni kəsdin. Bir günün içində əcəlimi çatdırırdı. 13 Səhərə qədər ağırlardan çığirdim, Rəbb aslan tək bütün sümüklərimi qırır. Bir günün içində əcəlimi çatdırırdı. 14 Qaranuş kimi, durna kimi çığirdim, Mən göyərçin tək inləyirəm. Göyə baxmaqdan gözlərim yoruldu. Ya Xudavənd, imdadıma çat, zülmə düşmüşəm! 15 Nə deyim? Mənimlə danişan, bunu edən Rəbdir. Çəkdiyim əzablardan sonra qalan illərimi Sakit yaşayacağam. 16 Ya Xudavənd, adamları yaşıdan Sənsən, Məni də Sən yaşıdırsan. Məni yenə canlandıracaqsan, Yaşat məni! 17 Çəkdiyim əzab-əziyyətim mənim xeyrimə oldu. Sən sevginlə canımı qəbirdən qurtardın, Bütün günahlarımı aradan götürdün. 18 Axi ölürlər diyarı Sənə şükür etməz, Ölüm həmdlər söyləməz, Qəbirə düşənlər Sənin sədaqətinə ümid etməz. (Sheol h7585) 19 Bu gün Sənə etdiyim kimi Dirilər, yalnız dirilər Sənə şükür edər. Atalar Sənin sədaqətini övladlarına tanıtdırır. 20 Rəbb mənə qurtuluş verdi, Ömrümüz boyu Rəbbin məbədində Səni simli alətlərlə, ilahilərlə mədh edərik». 21 Əvvəl Yeşaya demişdi: «Əncir kündəsi

götürün, çibanın üstünə qoyun ki, padşah sağalsın». **22** Xızqıya dedi: «Rəbbin məbədinə qalxmağım üçün əlamət nədir?»

39 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-

Baladan Xızqıyaya məktublar və hadiyələr göndərdi, çünkü Xızqıyanın xəstələndiyini və sağaldığını eşitmışdı. **2** Bunlar Xızqıyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan şeyləri – qızıl-gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları, silah anbarındaki bütün əşyaları elçilərə göstərdi. Xızqıyanın sarayında və bütün torpağında onlara göstərmədiyi bir şey qalmadı. **3** Onda Yeşaya peyğəmbər padşah Xızqıyanın yanına gəlib, ona dedi: «Bu adamlar nə dedi? Onlar sənin yanına haradan gəldi?» Xızqıya dedi: «Uzaq bir ölkədən – Babdən gəldilər». **4** Yeşaya dedi: «Sənin sarayında nə gördülər?» Xızqıya dedi: «Sarayında olan bütün şeyləri gördülər. Xəzinəmdə onlara göstərmədiyim bir şey qalmadı». **5** Onda Yeşaya Xızqıyaya dedi: «Ordular Rəbbinin sözünü dinlə: **6** “Bir gün gələcək ki, sənin sarayında olan hər şey və atalarının bu günə qədər yiğdiqları şeylər Babilə aparılacaq, heç nə qalmayacaq”» deyir Rəbb. **7** “Sənin nəslindən olan və səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil padşahının sarayında hərəməgəsi olacaqlar”». **8** Xızqıya Yeşaya dedi: «Söylədiyin Rəbbin sözü yaxşı sözəndür». Sonra dedi: «Heç olmasa mənim dövrümə sülh və əmin-amanlıq olacaq».

40 Allahımız deyir: «Təsəlli verin xalqıma, təsəlli verin! **2** Yeruşəlim sakınlərinə təskinlik verən sözlər söyləyin! Əsirlək dövrünün qurtarmasını, Təqsirlərinin əvəzinin verilməsini, Bütün günahlarını görə Rəbbin əlindən ikiqat cəza aldıqlarını onlara bəyan edin». **3** Nida edənin səsi gəlir: «Səhrada Rəbbin yolunu hazırlayın, Çöldə Allahımızın keçəcəyi yerləri hamar edin. **4** Hər dərə yüksəldiləcək, Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək, Yoldakı əyriiliklər düzələcək, Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək. **5** Rəbbin əzəməti aşkar olunacaq, Bütün bəşər bunu birlikdə görəcək». Bu sözlər Rəbbin ağızından çıxıb. **6** Səs deyir: «Bəyan et!» «Nəyi bəyan edim?» deyə soruşdum. «Bütün bəşər ota bənzər, Onun bütün gözəlliyi çöl çiçəyi kimidir. **7** Rəbb nəfəsinə üzərinə üfürəndə Ot quruyar, çiçək solar, Həqiqətən, bu xalq ota oxşar. **8** Ot quruyar, çiçək solar, Amma Allahımızın sözü əbədi qalar». **9** Ey Siona müjdə gətirən, yüksək dağa çıx! Ey Yeruşəlimə xoş xəbər gətirən, Ucalt səsini, car çək, Qaldır səsini, qorxma.

Yəhuda şəhərlərinə de: «Budur Allahınız!» **10** Budur, Xudavənd Rəbb Öz qüvvəsi ilə gəlir, O, qüdrətlə hökm edəcək, Mükafatı Onunladır, ənəmər öündədir. **11** O Öz sürüsünü çoban kimi otaracaq, Quzuları qucağına alacaq, sinəsində gəzdirəcək, Sağmal heyvanların qayığını çəkib otaracaq. **12** Kim dənizləri ovcu ilə, Göyləri qarışı ilə ölçüb? Yerin torpağını ölçü ilə, Dağları qapanla, Təpələri tərəzi ilə kim çəkib? **13** Rəbbin Ruhuna kim yol göstərdi? Ona kim məsləhətçi olub öyrətdi? **14** Ağıl öyrənmək üçün O kimdən məsləhət alıb? Ədalət yolunu kimdir ona göstərən? Kimdir Rəbbə bilik verən? Kimdir Ona dərraka yolunu anladan? **15** Rəbb üçün millətlər vedrədə bir damla su kimidir, Tərəzidə toz zərrəsi kimi sıırlar, Budur, adaları da toz kimi göyə sovrur. **16** Qurbanları yandırmaq üçün Livan meşəsi kifayət deyil, Yandırma qurbanlar üçün oradakı heyvanlar bəs deyil. **17** Rəbbin öündə bütün millətlər heçdir, Bu Onun öündə heçdən də az, boş sıırlar. **18** Bəs onda Allahı kimə bənzədərsiniz? Onu nəyə oxşadarsınız? **19** Bütəmi? Onu usta tökür, Zərgər qızılla örtür, Gümüş zəncirlərə bəzəyir. **20** Belə təqdimi gətirə bilməyən yoxsul adam Cürüməyən bir ağaç seçər, Məharətli usta tapar ki, Yerindən tərpənməyən büt düzəltsin. **21** Məgər siz bilmirsiniz? Məgər eşitməmisiniz? Başlangıçdan bəri bunu sizə bildirmədilərmi? Dünyanın təməli qoyulduğdan bəri bunu dərk etmədinizmi? **22** Rəbb göy qübbəsinin üstündə oturur, Yer üzündə yaşıyanlar çayırkı kimidir. Göyləri tül pərdə kimi açır, Onları yaşamaq üçün çadır kimi qurur. **23** Rəbb padşahları heç edər, Dünya hökmərlərini heçə endirər. **24** Onlar yenice basdırılan, yenice əkilən, Gövdələri yenice kök salan ağaclarla bənzəyər. Üzərlərindən Rəbbin küləyi əsəndə quruyarlar, Qasırğa onları saman çöpü kimi sovrur. **25** «Bəs Məni onda kimə bənzədərsiniz ki, Mən ona oxşayım?» Deyir Müqəddəs Olan. **26** Başınızı göylərə qaldırıb baxın: Bunları kim yaratdı? Rəbb göy cisimlərini sıraya düzüb çıxarar, Onların hamısını adları ilə çağırar. Bol qüvvəsinə, böyük qüdrətinə görə Onlardan heç biri əskik olmaz. **27** Ey Yaqub nəslı, ey İsrail! Nə üçün «Rəbb başına gələnləri bilmir, Allahım mənim haqqıma diqqətsizlik edir?» Deyib gileyənlərsən? **28** Məgər sən bilmirsən? Məgər eşitməmisən? Rəbb əbədi Allahdır, Odur bütün dünyani yaradan. Nə yorulur, nə taqətdən düşür, Onun ağılı dərkədilməzdir. **29** O, yorğunlara güc verər, Taqətsizlərin qüvvətini artırar. **30** Hətta cavanlar

yorular, taqətdən düşər, īgidlər əldən düşüb titrəyər. **31** Rəbbə ümid bağlayanlarsa Yeni qüvvət alar, Qanad açıb qartal kimi yüksəklərə uşar, Qaçanda taqətdən düşməzlər, Yol gedib yorulmazlar.

41 Rəbb deyir: «Susun qarşında, ey uzaq diyarlar!

Qoy ümmətlər yeni güc alsın, Qoy yaxınlaşib danişınlar, Məhkəmə üçün birləşib toplaşaq. **2** Ədalətli adamı şərqdən kim ayağa qaldırdı? Kim ona xidmət etməyi əmr etdi? Millətləri onun ixtiyarına kim verdi? Padşahları kim məglub etdi? O öz qılinci ilə Onları torpağın tozuna çevirir, Yayı ilə göyə sovrulan samana döndərir. **3** O onları təqib edir, Ayaqlarını basmadığı yoldan sağ-salamat keçir. **4** Bunları kim etdi, tamamladı? Əzəldən bəri nəsilləri çağırın kimdir? Mən Rəbbəm, birinciymə və sonuncularla da Mən Oyam». **5** Uzaq diyarlar bunu görüb qorxdu, Dünyanın ucqar yerləri lərzəyə gəldi. Onlar yaxınlaşib gəldilər, **6** Hər kəs qonşusuna kömək edir, Qardaşına «Cəsur ol!» deyir. **7** Usta zərgəri ürkənləndirir, Hamarlayan zindana çəkicə vurani ruhlandırır, «Lehim yaxşı oldu» deyir. Büt yerindən laxlamasın deyə bütün mixləri bərkidirlər. **8** Lakin sən ey qulum İsrail, Seçdiyim Yaqub nəslə, Dostum İbrahimin övladları! **9** Səni dünyanın ucqar yerlərindən topladım, ən uzaq yerlərdən səslədim: «Sən qulumsan, səni seçdim, rədd etmadım» dedim. **10** Qorxma, çünkü Mən səninləyəm, Dəhşətə gəlmə, çünkü Allahın Mənəm. Səni qüvvətləndirəcəyəm, Sənə kömək edəcəyəm. Sadiq sağ əlimə sənə dayaq olacağam. **11** Sənə qarşı hirşənənlər hamısı xəcalət çəkib biabır olacaq, Sənə qarşı çıxanlar heç çıxıb tələf olacaq. **12** Səninlə düşmənçilik edənləri axtaracaqsan, Amma tapa bilməyəcəksən, Səninlə vuruşanlar heç olacaq, **13** Çünkü sənin sağ əlindən tutub «Qorxma, sənə kömək edəcəyəm» deyən Allahın Rəbb Mənəm. **14** «Ey torpaq qurdu olan Yaqub nəslə, Ey İsrail əhli, qorxma! Sənə kömək edəcəyəm» Rəbb bəyan edir. Səni Satınalan İsrailin Müqəddəsidir. **15** Budur, səni təzə, dişləri iti vəl edəcəyəm. Sən dağları döyüb əzəcəksən, Təpələri saman çöpü kimi sovuracaqsan. **16** Sən onları sovurduqda külək aparacaq, Qasırğa onları dağıdacaq, Sənsə Rəbdə sevinəcəksən, İsrailin Müqəddəsi ilə öyünəcəksən. **17** Məzluşlar və fəqirlər Su axtarış tapmayanda Dilləri susuzluqdan quruyur. Mən Rəbb onlara cavab verəcəyəm. Mən İsrailin Allahı onları tərk etməyəcəyəm. **18** Çılpaq təpələrdən çaylar, Vadılarda su mənbələri açacağam. Səhrani

gölməçəyə, quraq torpağı bulaqlara çevirəcəyəm. **19** Səhrada sidr, əbrişim, mərsin və zeytun əkəcəyəm. Quru torpaqda şam, çınar və sərv ağacını bir sıradə salacağam. **20** Beləcə insanlar görüb bilsin, Birgə fikirləşib başa düşsün: Bunu edən Rəbbin əlidir, Bunu yaradan İsrailin Müqəddəsidir. **21** Rəbb deyir: «İşinizi təqdim edin, Sübütünüzü göstərin», Bunu Yaqubun Padşahı söyləyir. **22** Bütlərinizi gətirin və qoy onlar sonra nə olacağını bizi bildirsin, Olub-keçənləri bizi nəql etsin, Biz dərindən düşünüb sonunu öyrənək. Yaxud onlar gələcəyi bizi agah etsin. **23** Ey bütlər, bundan sonra baş verən hadisələrdən bizi danişin, Qoy sizin allah olduğunu bilək! Yaxşılıq ya pislik edin ki, hamımız qorxub vahiməyə düşək. **24** Amma siz heç nəsimiz, əməlləriniz də heçdir. Sizə səcda etməyi seçən iyrəncidir! **25** Şimaldan bir nəfəri hərəkətə gətirdim, o gəlir. O, gündəğəndən adımı çağıracaq. Dulusçu gili tapdalayın kimi O, hökmərləri palçıq kimi tapdalayacaq. **26** Kim bunu başlangıçdan bəyan etdi ki, biz bilək, əvvəlcədən kim bildirdi ki, Biz «O haqlıdır» deyə bilək? Amma bunu bəyan edən yox idi, Bildirən yox idi, Sözlərinizi eşidən də yox idi. **27** İlk olaraq Siona «budur, budur onlar» deyirəm. Yeruşəlimə müjdəçini göndərəcəyəm. **28** Baxdım, aralarında öyündə-nəsihət verə bilən heç kim yox idi ki, Onlardan soruşum, bir cavab alım. **29** Budur, hamısı puçdur, Etdikləri işlər də heç bir şeydir, İnsanların tökmə bütləri yalnız küləkdir, fanidir.

42 Budur, Mənim saxladığım, seçdiyim qulum!

Könlüm ondan razıdır! Mən Öz Ruhumu onun üzərinə qoymuşam. O, millətlərə ədalət gətirəcək. **2** Ciğirmayacaq, səsini qaldırmayacaq, Kükələrdə heç kim onun səsini eşitməyəcək. **3** Əzilmiş qamışı qırımayacaq, Tüstülenən piltəni söndürməyəcək. O, ədaləti sədaqətlə yayacaq. **4** O, yer üzündə ədaləti quranadək Ümidini, cəsarətini itirməyəcək, Uzaq diyarlar onun qanununa etibar edəcək. **5** Göyləri yaradıb onları sərən, Yeri və onun üzərindəkiləri düzəldən, Dünyadakı adamlara nəfəs verən, Yer üzündə gəzən insanlara ruh verən Rəbb Allah belə deyir: **6** «Mən Rəbb salehliyim! səni çağırıdım, Səni əlindən tutacağam, Səni qoruyacağam, Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm, Millətlərə nur edəcəyəm ki, **7** Korların gözlərini açan, Zindandan dustaqları, Zülmətdə, həbsxanada oturanları azad edəsən. **8** Mən Rəbbəm, adım budur. Öz izzətimi heç kimə vermərəm, Həmdlərimi bütlərə bəxş etmərəm. **9**

Budur, əvvəlki işlər həyata keçdi, İndi Mən təzə işləri bəyan edirəm, Onlar yetişməmişdən əvvəl Sizi xəbərdar edirəm». **10** Ey dəniz səyyahları, dənizdəki canlılar, Uzaq diyarlar və orada yaşayanlar, Rəbbə yeni ilahi oxuyun! Dünyanın ən ucqar yerlərindən Ona həmdlər gətirin! **11** Qoy səhərə və oradakı şəhərlər, Qedar xalqı yaşayan kəndlər səsini ucaltsın, Sela sakinləri tərənnüm nəğməsi söyləsin, Dağların zirvəsindən qışqırsın. **12** Hami Rəbbi izzətləndirsin, Uzaq diyarlar da Ona həmd etsin. **13** Rəbb cəsur ığid kimi çıxacaq, Cəngavər kimi qeyrətə gələcək, Çığırın döyüş nərəsi çəkəcək, Düşmənərinə Öz qüdrətini göstərəcək. **14** Rəbb deyir: «Xeyli vaxtdır ki, dəmmirəm, Susuram, səbir edirəm, İndi isə doğuş ağrısı çəkən qadın kimi Qişqıracağam, təngnəfəs olub zariyacağam. **15** Dağları, təpələri dağıdacağam, Bütün yaşıllıqlarını qurudacağam, Çayları adalarə əvəzəcəyəm, hovuzları qurudacağam. **16** Korları tanımadıqları yolla aparacağam, Onlara bilmədikləri yollarda rəhbər olacağam. Qaranlılığı qarşılarda işığa, Kələ-kötür yolları düzənliyə əvəzəcəyəm. Bu şeyləri onlar üçün edəcəyəm, Orları tərk etməyəcəyəm. **17** Oyma bütlərə güvənənlər, Tökəm bütlərə "Sizsiniz allahlarımız" deyənlər Geri qaytarılıb utandırılacaq. **18** Ey karlar, eşidin! Ey korlar, baxın, görün! **19** Qulum qədər kor olan varmı? Göndərdiyim qasid qədər kar olan varmı? Özünü Mənə həsr edən, Rəbbin qulu qədər kor olan varmı? **20** Siz çox şey gördünüz, amma nəzərə almadınız, Qulaqlarınız açıq idi, amma eşitmədiniz! **21** Rəbb Öz salehliyi naminə Qanununu ucaldıb izzətləndirməkdən xoşlandı. **22** Lakin bu qarət olunmuş, soyulmuş xalqdır. Hamisi qazamatlarda buxovlanıb zindanlarda saxlanılmışdır. Onlar ovlanıb və qurtaranları yoxdur. Onları qarət edirlər, «geri qaytarın» deyən yoxdur. **23** Sizdən kim buna qulaq asacaq, Gələcəkdə kim diqqətlə dinləyəcək? **24** Yaqub nəslini, İsraili soyğunçular əlinə Kim qarət edilmək üçün təslim etdi? Məgər qarşısında günah işlətdiyimiz Rəbb deyilmi? Onlar Onun yolları ilə getmək istəmədi, Qanununa qulaq asmadı. **25** Buna görə alovlu qəzəbini, döyüşün şiddətini üstlərinə yağırdı. Od onları dövrəyə aldı, Amma onlar anlamadılar, Onları yandırdı, Amma ona ciddi fikir vermədilər.

43 İndi isə, ey Yaqub, ey İsrail, səni yaradan, Sənə həyat verən Rəbb belə deyir: «Qorxma, çünki

Mən səni satın aldım, Səni adımla çağırıdım, sən Mənim sən. **2** Dərin sulardan keçənə belə, Mən səninlə olacağam, Çaylardan keçəndə batmayacaqsan, Odun içindən qaçsan belə, yanmayacaqsan, Alov səni məhv etməyəcək. **3** Çünkü Mən sənin Allahın Rəbbəm, İsrailin Müqəddəsiyəm, Sənin Xilaskarınam. Misiri sənin üçün fidyə, Kuş və Seva ölkələrini Sənin azadlığının əvəzinə verdim. **4** Sən nəzərimdə qiymətli, çox əziz olduğuna görə Səni sevdiyim üçün, Sənin əvəzinə adamları, həyatın üçün ümmətləri veracəyəm. **5** Qorxma, Mən səninləyəm, Nəslindən olanları şərqdən gətirəcəyəm, Səni qərbədən toplayacağam. **6** Şimala "ver" deyəcəyəm, Cənuba "saxlama" söyləyəcəyəm. Oğullarımı uzaqlardan, Qızlarımı dünyanın ucqar yerlərindən gətir. **7** Mənim adımla çağırılan hər insani, İzzətim üçün yaratdım, Bəli, həyat verdiyim, Yaratdığım hər bir adamı gətir. **8** Gözləri olan kor, Qulaqları olan kar xalqı gətir. **9** Bütün millətlər bir yerə yığılsın, Ümmətlər toplansın. Bunlardan kim bu sözü bəyan edər? Olub-keçənləri biza bildirər? Qoy onların şahidləri irəli gəlib bərəət qazansın, DİNləyib desin: «Bu düzdür». **10** Rəbb bəyan edir: «Sizsiniz Mənim şahidlərim, seçdiyim qullarım, Belə ki Məni tanıyb, Mənə arxalanasınız, Həm də anlayasınız ki, Mən Oyam. Məndən əvvəl Allah mövcud olmayıb, Məndən sonra da olmayıacaq. **11** Mənəm Rəbb, yalnız Mənəm, Məndən başqa qurtarıcı yoxdur. **12** Mən dedim və Mən qurtardım, Mən bəyan etdim, Aranızda başqa allahlar yox idi. Sizsiniz şahidlərim». Rəbb bəyan edir, «Allah Mənəm. **13** Əzəldən bəri Mən Oyam, Mənim əlimdən qurtaran yoxdur. Mən bir şey edəndə buna kim mane ola bilər?» **14** Sizi Satinalan, İsrailin Müqəddəsi, Rəbb belə deyir: «Sizin xatirinə Babilə ordu göndərəcəyəm. Onların hamısını qaçın edəcəyəm, Xaldeylilər də öyündükləri gəmilərlə qaçacaq. **15** Mən Rəbbəm, sizin Müqəddəsinizəm, İsraili yaradanam, Padşahınızın». **16** Dənizdə və azığın sularda yol, riz açan, **17** Atlarla döyüş arabalarını, ığid cəngavərləri ilə ordunu birgə yola çıxaran Rəbb belə deyir: «Onlar yixılıb, qalxa bilməyəcək, Basdırılıb piltə kimi söndürüldü. **18** Əvvəlki şeyləri yada salmayın, Köhnə hadisələr barəsində düşünməyin. **19** Budur, Mən təzə bir şey edirəm, O artıq baş verir, Məgər siz bunu başa düşmürsünüz? Bəli, Mən çöllükdə yol salacağam, Quru torpaqda çaylar yaradacağam. **20** Mənim seçdiyim xalqıma su içirtmək üçün çöllükdə su verdiyim görə, Quru torpaqda çaylar yaratdığımı

görə, Vəhşi heyvanlar, çäqqallar və dəvəquşuları Məni ucaldacaq. **21** Bu xalqı Mən Özüm üçün yaratdım ki, Mənə həndlər söyləsin. **22** Lakin sən, ey Yaqub nəslə, Mənim adımı çağırmadın, Ey İsrail, Məndən bezdin. **23** Yandırma qurbanı üçün Mənə quzular gətirmədin, Qurbanlarınla Mənə ehtiram etmədin. Sənə təqdimlərə görə əziyyət vermədim, Kündür təqdimləri ilə bezdirmədim. **24** Mənim üçün pulla ətirli qamış almadın, Qurbanların piyi ilə Məni doydurmadın. Əksinə, sən günahlarını Mənə yükledin, Təqsirlərinlə Məni yordun. **25** Mənəm Öz xatırıma görə sənin üsyankarlığını silən, Bəli, Mən günahlarını yada salmaram. **26** Yadıma sal, gəl mühakiməyə gedək, Bərəat qazanmaq üçün məhkəmədə işindən danış. **27** İlk əcdadların günahı batdı, Rəhbərlərin Mənə qarşı üsyankar oldu. **28** Buna görə də Mən İbadətgahın rəhbərlərini murdarlıqla vadar etdim. Yaqub nəslini qırğına, İsraili isə rəzalətə məhkum etdim.

44 İndi isə, ey qulum Yaqub nəslə, Seçdiyim İsrail, qulaq as! **2** Səni yaradan, ana bətnində quruluş verən, İmdadına çatan Rəbb belə deyir: «Qorxma, ey qulum Yaqub nəslə, Ey seçdiyim Yesurun! **3** Susamış torpağı sulayacağam, Quru torpağa sellər axıdacağam, Övladlarına Ruhumu ehsan edəcəyəm, Nəslinə xeyir-duamı verəcəyəm. **4** Onlar otlar arasında, Axar sular kənarında, Söyüd ağacları kimi boy atacaq. **5** Biri «Mən Rəbbinəm» deyəcək, O birisi Yaqubun adı ilə çağırılacaq. Digəri də əlinə «Rəbbin quluyam» deyə yazacaq, İsrail adını üzərinə götürəcək». **6** Rəbb, İsrailin Padşahi, Satinalanı, Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən birinciym, Mən sonuncuyam, Məndən başqa Allah yoxdur. **7** Mənə bənzəyən varmı? Xəbər versin. Qədim xalqımı yaratdığımdan bəri olub-keçənləri, Bundan sonra olduqlarını danışib nəql etsin, Bəli, gələcək hadisələri bildirin! **8** Qorxmayıñ, dəhşətə gəlməyin, Mən siza əzəldən bəri bunu söyləyib danışmadımmi? Siz Mənim şahidlərimsiniz! Məndən başqa Allah varmı? Başqa Qaya yoxdur. O birilərini tanımırıam». **9** Bütləri düzəldən adamlar puçdur, Zövq alıqları əşyalardan heç bir xeyir yoxdur. Bütlərə qulluq edənlər heç bir şey görmür, Heç bir şey bilmir, Onlar axırda xəcalət içində olacaq. **10** Kim istəyər fayda verməyən allah düzəltsin, Tökəm büt yaratsın? **11** Budur, bunları düzəldənlərin hamısı xəcalət içində olacaq. Ustalar isə özləri də insandır, Qoy onların hamısı toplaşıb məhkəmədə dursun,

Dəhşətə düşüb birlikdə xəcalət çəksin. **12** Dəmirçi alətini götürüb, Kömürün odunda işləyir, Çəkicə dəmirə ölçü verir, Güclü əli ilə üstündə çalışır. Onda ac qalır, taqətdən düşür, Susuz qalib üzülür. **13** Dülgər iplə ölçür, Ağacı tabaşırla nişanlayır, Rəndələyir, istənilən şəklə salır, Pərgarla dairə çəkir, İnsan surəti verir, İnsan gözəlliyinə bənzər düzəldərək Evinə qoymaq üçün bir büt yaradır. **14** İnsan özü üçün sidr ağacları kəsir, Şam ağacını, palıd ağacını seçir. Meşədə özü üçün bir ağac götürür, Küknar ağacı əkir və yaşı onu böyüdür. **15** Sonra ağac oduna işlənir. İnsan gətirdiyi odunla həm isinir, Həm sobanı yandırır, cörək bişirir. Həm də özünə bir allah düzəldir, Düzəltdiyi bütün qarşısında səcdə edir, Yerə sərilir. **16** Odunun bir hissəsini yandırır, Alovunda ət qızardır, Qarnını doyuraraq, isinib deyir: «Ah, isindim, odun istisini hiss etdim!» **17** Ağacın qalığından özünə allah, Bir oyma büt düzəldib Qarşısında yerə sərilir, səcdə edir. Bu bütə dua edib yalvarır: «Məni xilas et, cünti sənsən mənim allahım!» **18** Onlar bilmir, dərk etmir, Cünti gözləri də, zehinləri də elə bağlıdır ki, Görməzlər, anlamazlar. **19** Buna fikir vermirlər, bilmirlər, Dərk etmirlər ki, belə desinlər: «Odunun bir hissəsini yandırdım, Közündə də cörək bişirdim, ət qızartdım, yedim. Qalığından bir murdar şey düzəldimmi? Bir parça taxtanın qarşısında yerə sərilimmi? **20** Bu, kül yemək kimi boş işdir, Aldanmış türəkləri onları yoldan azdırır, Canlarını qurtara bilmir və sağ alımdəki əşya aldadıcı deyilmi?» **21** «Ey Yaqub nəslə, Dədiyim sözləri xatırla, Cünti sən qulumsan, ey İsrail, Mən səni yaratdım, sən Mənim qulumsan, Səni unutmaram, ey İsrail! **22** Üsyankarlığını bulud kimi dağıtdım, Günahlarını duman kimi sildim, Mənə tərəf dön, Cünti Mən səni satın aldım». **23** Tərənnüm edin, ey göylər, Cünti bunu edən Rəbdir. Çığırın, ey torpağın dərinlikləri, Ey dağlar, ey meşə, ey meşədəki bütün ağaclar, Sevincdən haray çəkin, Cünti Rəbb Yaqub nəslini satın aldı, İsraildə izzətini aşkar etdi. **24** Səni Satinalan, Ana bətnində quruluş verən Rəbb deyir: «Bütün şeyləri yaradan, göyləri takcə yayan, Təkbaşına yer üzünü sərən, **25** Yalançı peyğəmbərlərin möcüzələrini boşça çıxaran, Falçıları ifşa edən, Müdrilikləri geri qaytaran, Onların biliyini heçə çevirən, **26** Qulunun sözlərini icra edən, Elçilərinin sözlərini gerçek edən, Yeruşəlim üçün “burada sakinləri təzədən məskunlaşacaq”, Yəhuda şəhərlərinə “bunlar yenidən qurulacaq, Xarabaliqları yenidən bərpa edəcəyəm” deyən Rəbb Mənəm. **27**

Dərin sulara “Quru! Mən çaylarını qurudacağam” söyləyən, **28** Kir haqqında “o, çobanımdır, Xoşuma gələnlərin hamısını həyata keçirəcək”, Yeruşəlim haqqında “yenidən qurulacaq”, Məbəd haqqında “təməlin qoyulacaq” deyən Rəbb Mənəm».

45 Rəbb məş etdiyi adama - Sağ əlindən tutduğu Kirə belə deyir. Onun öündə millətləri baş əydirəcəyəm, Padşahları qüdrətindən məhrum edəcəyəm, Önündə qapıları açacağam, Darvazalar onun qarşısında bir daha bağlanmayacaq. Rəbb deyir: **2** «Mən qarşında gedib dağları düzəngaha əvirəcəyəm, Tunc qapıları qırıb Dəmir qıffıları sindiracağam. **3** Qaranlıqda gizlənmiş sərvətlərini, Gizli yerlərdə saxlanılan xəzinələri sənə verəcəyəm ki, biləsən: Səni adınla çağırən Rəbb Mənəm, İsrailin Allahiyam Mən. **4** Qulum Yaqub nəslisi, seçdiyim İsrail naminə Səni adınla çağırıb hörmət göstərdim, Halbuki sən Məni tanımırıñ. **5** Rəbb Mənəm, başqası yoxdur, Məndən başqa Allah yoxdur. Səni Mən gücləndirəcəyəm, Halbuki Məni tanımırıñ. **6** Beləliklə, gündögündən günbatana qədər qoy bilsinlər ki, Məndən savayı heç kim yoxdur, Rəbb Mənəm, başqası yoxdur. **7** Nuru, qaranlığı, sülhü, fəlakəti yaradan Mənəm, Bütün bunları edən Rəbb Mənəm. **8** Ey göylər, yuxarıdan damlayın, Qoy buludlar salehlik yağıdırıñ, Torpaq açılsın, xilas bəhrəsini yetişdirsin, Onunla birlikdə salehlik bitsin. Bunları yaradan Rəbb Mənəm». **9** Yaradımı ilə çəkişənin vay halına! Çəkişən özü də saxsı qablar arasında yalnız saxsı parçasıdır. Gil öz dulusçusuna «Na düzeldirsən?» Yaxud «yaratdığıñ şeyin dəstəkləri yoxdur» deyə bilərmi? **10** Atasına «Dünyaya məni nə üçün gətiirdin?» Anasına «Məni nə üçün doğdun?» deyənin vay halına! **11** İsrailin Müqəddəsi, Onu yaradan Rəbb belə deyir: «Övladlarımın gələcəyi haqqında Mənə sual verə bilərsinizmi? Gördükərim işlər barəsində Mənə əmr edə bilərsinizmi? **12** Dünyanı da, yer üzündə yaşayan adamı da Mən yaratdım. Mənim əllərim göyləri yaydı, əmrimlə səma cisimləri quruldu. **13** Mən Kiri ədalətlə hərəkət etməyə vadar etdim. Yollarını dürüst edəcəyəm. O, şəhərimi tikəcək, Sürgün olunmuş adamlarımı Fidyaşız, bəxsişsiz azad edəcək». Bunu Ordular Rəbbi deyir. **14** Rəbb belə deyir: «Misirlilərin var-dövləti, Kuşun ticarət gəliri, Ucaboylu Sevalılar yanına gəlib qulunuz olacaq. Onlar buxovlanacaq və ardınızca gedəcək, Qarşınızda yerə sərilib yalvaracaq:

“Allah yalnız sizinlədir və başqa birisi yoxdur. Bundan savayı Allah yoxdur»». **15** Həqiqətən, Sən Özünü gizlədən Allahsan, Ey İsrailin Allahi, ey Qurtarıcı! **16** Büt düzəldənlərin hamısı utandırılacaq, Rüsvay olacaq, xəcalət çəkib uzaqlaşacaq. **17** Amma İsrailə qurtuluşu Rəbb verəcək. Bu qurtuluş əbədi sürəcək. Əsrlər boyu İsrail utanmayacaq, rüsvay olmayacaq. **18** Göyləri yaradan Rəbb bircə olan Allahdır! O, dünyani yaratdı, ona quruluş verdi, Rəbb dünyani qarmaqarışq yaratmadı, Onu yaşamaq üçün qurdı. O deyir: «Mən Rəbbəm, başqası yoxdur! **19** Mən gizlində, qaranlıq dünyasında danışmadım, Yaqub nəslinə “Məni qarmaqarışq yerdə axtarın” demədim. Doğrusunu söyləyən, ədaləti bəyan edən Rəbb Mənəm. **20** Yığışın, gəlin, bir yerə toplaşın, ey millətlərdən sağ qalan kəslər! Taxta bütłeri gəzdirənlər, Xilas verməyən allahlırlara dua edənlər heç nə bilmir. **21** Danışın, işinizi təqdim edin, Qoy hamı birlikdə məsləhətləşib söyləsin: “Bunu qədimdə kim bəyan etdi, Keçmişdə kim bildirdi?” Bunu Mən Rəbb, demədimmi? Məndən başqa Allah, ədalətli Allah və Qurtarıcı yoxdur. Məndən başqası yoxdur. **22** Ey yer üzünü qurtaracağınadək hər yerdə yaşayanlar, Mənə tərəf döñün və xilas olun! Çünkü Mən Allaham və başqası yoxdur! **23** Varlığımı and içdim, Ağzımdan çıxan kəlmə doğrudur, boşça çıxmaz. Hər diz önungdə çökəcək, Hər dil Mənə and içəcək. **24** Mənim üçün belə deyəcəklər: “Salehlik və qüvvət yalnız Rəbdədir. Ona qarşı qəzəblənənlər hüzuruna gəlib utanacaqlar. **25** Bütün İsrail nəslisi Rəbdə haqq qazanacaq və izzətlənəcək”».

46 «Bel allahı diz çökdü, Nevo allahı ayıldı, Babilin bütleri heyvanlara, öküzlərə yüklandı, Daşınan əşyalar heyvanlara ağır yük oldu. **2** Onlar birgə əyildilər, diz çökdülər, Yük oldular, bundan qurtula bilməyib əsirliyə aparıldılar. **3** Qulaq asın Mənə, ey Yaqub nəslisi, Ey bütün İsrail nəslinin sağ qalanları! Anadan olandan sizi aparıram, Bətndən çıxandan sizi daşıyıram. **4** Siz ocalanacaq Mən Oyam, Saçlarınıza dən düşənəcən Mən sizi aparacağam, Sizi Mən yaratdım, Mən daşıyacağam. Bəli, Mən sizi aparacağam və xilas edəcəyəm. **5** Məni kimə bənzədəcəksiniz, kimi oxşadacaqsınız, Kiminlə müqayisə edəcəksiniz ki, biz oxşar olaq? **6** Kimsə pul kisəsindən qızıl çıxarı, Tərəzidə gümüş çəkir, Bu puldan zərgərə büt düzəldirir, Sonra öündə yerə sərilib səcdə edir! **7** Onu çıyılınrinə yükleyib daşıyırlar, yerinə qoyurlar. Beləcə

büt durur, yerindən tərpənmir. Ona yalvarırlar, o cavab vermir, Heç bir bələdan qurtarmır. **8** Ey üsyankar insanlar, bunu xatırlayın, Mərd olun, yadınızdan çıxarmayı! **9** Qədimdən bəri olan hadisələri xatırlayın, Çünkü Allah Mənəm, başqası yoxdur, Mənəm Allah, Mənə bənzəri yoxdur! **10** Axırı əvvəldən, Baş verməmiş hadisələri əzəldən bildirən, "Niyyətim baş tutacaq, istədiyim hər şeyi edəcəyəm" deyən Mənəm. **11** Şərqdən bir yırtıcı quşu, Uzaq diyardan niyyətimi yerinə yetirən adamı çağırın Mənəm. Mən bunları dedim, Mütləq yerinə yetirəcəyəm, Mən niyyət etmişəm, bunu icra edəcəyəm. **12** Ey salehlikdən uzaq olan dikbaş insanlar! Məni dirləyin! **13** Salehliyiniz yaxındır, uzaq deyil, Qurtuluşum ləngiməyəcək. Siona xilası, İsrailə izzətimi bəxş edəcəyəm.

47 Ey bakıra Babil qızı, Düş aşağı, torpaqda otur. Ey Xaldey qızı, Artıq taxt yoxdur, yerdə otur. Bundan sonra sənə "Zərif, nazlı" deməyəcəklər. **2** Bir cüt dəyirman daşı götür, unu üüt. Örpəyini aç, balağımı qaldır, Baldırların açıb çaylardan keç, **3** Çılpaqlığın açılaçaq, ayıb yerin görünəcək. Mən intiqam alacağam, Heç kimi əsirgəməyəcəyəm». **4** Bizi Satinalan İsrailin Müqəddəsidir, Onun adı Ordular Rəbbidir. **5** Rəbb deyir: «Ey Xaldey qızı, Qaranlığa çəkil, sakitə otur! Çünkü bundan sonra səni daha Padşahlıqların mələkəsi çağırımayacaqlar! **6** Öz xalqımı qəzəbləndim, İrsimi kiçildib sənə verdim. Lakin sən onların halına acımadın, Hətta yaşlılara da ağır boyunduruq yüklədin. **7** "Həmişə əbədi mələkə olacağam" deyə düşüñürdü. Bunları ürəyinə gətirmirdin, sonu düşünmürdü. **8** İndi isə qulaq as, ey əmin-amalıqda yaşayan zövq düşkünü! Sən ürəyində deyirdin: "Mən mənəm, Məndən başqası yoxdur. Heç vaxt dul qalmayacağam, Övlad itirmək dərdini bilməyəcəyəm". **9** Bu iki bala bir gündə, Qəflətən başına gələcək. Böyük cadugərliyinə, hədsiz ovsunçuluq etdiyinə baxmayaraq, Həm övladlarını itirəcək, həm da dul qalacaqsan. **10** Pisliyinə güvəndin, Dedin: "Məni heç kim görmür". Sənin hikmətin və biliyin səni azdırı. Düşündün: "Mən mənəm, Məndən başqası yoxdur". **11** Lakin üzərinə bəla gələcək, Sən onun qarşısını ala bilməyəcəksən, Sən xərac versən də, bu fəlakət üstünə gələcək, Bilmədiyin bəla qəflətən üzərinə düşəcək. **12** Gənc yaşlarından bəri Məşğul olduğun ovsunçuluğuna və böyük cadugərliyinə davam et. Bəlkə onlardan bir xeyir görərsən, Bəlkə

düşmənlərini onlarla vahiməyə sala bilərsən! **13** Aldığın çıxlu məsləhətlər səni üzdü. Qoy ulduz falına baxanlar, münəccimlər, Yeni ay çıxanda olacaq hadisələri bildirənlər İndi gəlib səni Başına gələn bələlərdən xilas etsinlər. **14** Bax, onlar küləş kimidir, Od onları yandırıb-yaxar. Özlərini alovun gücündən xilas edə bilməyəcəklər. Bu alov isinmək üçün kömürlü od deyil, Qabağında oturulacaq od deyil. **15** Sənin işlədiyin, cavanlığından bəri alver etdiyin adamların Aqıbəti belə olacaq. Hər kəs öz yolu ilə gedəcək, səni xilas edən olmayıcaq.

48 Ey Yaqub nəslı, İsrail adı ilə çağırılan, Yəhudanın belindən gələn, Rəbbin adı ilə and içən, İsrail Allahının adını etiraf edən, Fəqət buna həqiqətlə və salehliklə əmal etməyən nəsil, Buna qulaq as! **2** Müqəddəs şəhərdən olduğunuzə görə fəxr edirsiniz. Onun adı Ordular Rəbbidir. **3** Olub-keçənləri əvvəldən Mən bəyan etdim. Bu sözlər ağzımdan çıxdı və onları Mən bildirdim. Sonra qəflətən bunları həyata keçirdim və onlar yerinə yetdi. **4** Bilirdim inadkar olduğunuzu, Dəmir boyunlusunuz, tunc alınlısınız. **5** Bunları sizə qədimdən bəri bildirdim, Baş verməmişdən əvvəl sizə xəbər verdim ki, Siz "bunu bütüm etdi, oyma və tökmə bütərə Bunları əmr etdilər" deməyəsiniz. **6** Bunu eşitdiniz, indi isə hamisən nəzər salın. Bəs bunu qəbul etməyəcəksiniz? İndi isə Mən sizə yeni şeyləri, Bilmədiyiniz gizli şeyləri bildirəcəyəm. **7** Bunlar indi yaradılır, keçmişdə yox. Siz bunu bu güna qədər bilmədiniz, Ona görə "bunu bilirdik" deyə bilməzsınız. **8** Siz bu barədə nə eşitmisiniz, Nə də xəbəriniz olub, Keçmişdən bəri qulaqlarınız bağlıdır. Nə qədər xain olduğunuzu bilişəm, Ana bətnindən belə, sizin üsyankar çağırılacağınızdan xəbərdaram. **9** Adım naminə qəzəbimi saxlayırdım, Şöhrətim naminə qeyzimin qabağını alırdım ki, sizi məhv etməyim. **10** Budur, Mən sizi gümüş kimi olmasa da, təmizlədim, Sizi iztirab ocağında çəkdim. **11** Öz xatirimə, Öz xatirimə bunu edirəm. Axı niyə Mənim adım küfrə çəkilsin? Mən Öz izzətimi heç kimə vermərəm. **12** Qulaq as Mənə, ey Yaqub nəslı, çağırırdığım İsrail! Mən Oyam, Mən birinciym, Mən sonuncuyam. **13** Mənim əlim yerin təməlini qoydu, Sağ əlim göyləri sərdi. Mən onları çağıranda onlar birlikdə düzülür. **14** Hamınız toplaşın, dirləyin! Bütərdən hansıdir bu şeyləri bəyan edən? Rəbbin sevdiyi adam Babilə Onun

məqsədini yerinə yetirəcək, Onun əli Xaldeylilərə qarşı qalxacaq. **15** Mən, bəli Mən dedim, Onu Mən çağırıdım, Onu gətirdim, O öz yolunda uğurlu olacaq. **16** Mənə yaxın gəlin, bunu dinləyin! Başlangıçdan bəri Mən açıq danışdım, O vaxtdan indiyədək oradayam. Xudavənd Rəbb indi Məni və Ruhunu göndərdi». **17** Səni Satinalan, Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Allahın Rəbb Mənəm, Mən sənin xeyrinə səni öyrədirəm, Getdiyin lazımlı yolla səni aparıram. **18** Ah, kaş ki sən Mənim əmrlərimə diqqət yetirəydi! Onda əmin-amanlığın heç vaxt qurumayan çay kimi axardı, Salehliyin dəniz dalgaları kimi olardı. **19** Nəslin dəniz qumu kimi, Övladların qum dənələri kimi olardı. Adları qarşısında nə pozulardı, nə də silinərdi». **20** Babildən çıxın, Xaldeylilərin torpağından qaçın, Sevinc səsi ilə bəyan edin, bunu bildirin, Dünyanın ən uzaq yerlərinə bu xəbəri çatdırın, Deyin: «Rəbb qulu Yaqub nəslini satın aldı». **21** Səhradan keçərkən susuzluq çəkmədi. Rəbb onlar üçün qayadan su axıtdı, Qayani yarğı və oradan su fışqırdı. **22** «Pislərə isə sülh yoxdur» Rəbb deyir.

49 **Ey uzaq diyarlar, Məni dinləyin! Ey uzaqda**
yaşayan ümmətlər, yaxşı qulaq asın! Rəbb məni anadan olandan bəri çağırımdı, Ana bətnindən adımı yadına saldı. **2** Ağzımı iti qılınc kimi etdi, O məni əlinin kölgəsində gizlətdi. O məni iti ox edib Öz oxdanında saxladı. **3** Mənə dedi: «Qulumsan, ey İsrail, Mən səninə izzətlənəcəyəm». **4** Amma mən dedim: «Mən boş yerə çalışdım, Gücümü hədər yerə tükətdim. Rəbb mənə yenə haqq qazandırır, Mükafatım Allahımdadır». **5** Rəbb məni qulu etmək üçün Ana bətnində mənə quruluş verdi ki, Yaqub nəslini Ona tərəf döndərim, İsraili Onun öünüə toplayım. Onun gözündə hörmət qazandım, Qüdrətim Allahım oldu. Rəbb indi belə deyir. **6** O deyir: «Yaqub qəbilələrinin bərpası, İsrailin sağ qalanlarının geri qayıtması üçün Qulum olmağın kifayət deyil. Səni millətlərə nur edəcəyəm ki, Xilasım dünyanın ən uzaq yerlərinə yayılsın». **7** Adamların nifrət etdiyi, Millətin həqarətlə baxdı, Hökmdarların qulu olan şəxs, İsrailin Satinalanı, Müqəddəsi, Rəbb belə deyir: «İsrailin Müqəddəsi, Sadiq Rəbb səni seçdiyinə görə Padşahlar səni görüb ayağa qalxacaq, Əmirlər qarşında yerə səriləcək». **8** Rəbb belə deyir: «Münasib vaxtda sənə cavab verdim, Xilas günü sənə kömək etdim. Səni hifz edəcəyəm. Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm ki, Dağılmış ölkəni bərpa edəsən, İrs

olaraq yenə sahiblərinə verəsən. **9** Dustaqlara “çixin”, Zülmətdə oturanlara “Özünüü göstərin!” deyəsən. Onlar yol boyunca quzu kimi bəslənəcək, Hər çilpaq təpədə otlaq tapacaq. **10** Onlar nə ac, nə də susuz qalacaq, Qızmar isti və günəş onları vurmayacaq. Çünkü onlara mərhəmət edən yol göstərəcək, Onları bulaqlara doğru yönəldəcək. **11** Mən bütün dağlarımı yola döndərəcəyəm, Yollarımı hamar edəcəyəm. **12** Budur, xalqım uzaq yerlərdən, Kimisi şimaldan, kimisi qərbdən, Kimisi isə Sinim ölkəsindən galəcək». **13** Tərənnüm edin, ey göylər, Ey yer üzü, fərəhələn! Ey dağlar, sevincnidalarına qoşulun! Çünkü Rəbb xalqına təsəlli verəcək, İztirab çəkənlərinə rəhm edəcək. **14** Amma Sion dedi: «Rəbb məni tərk etdi, Xudavəndim məni unutdu». **15** Rəbb isə deyir: «Ana südəmər körpəsini heç unudarmı? Bətnindən çıxan oğluna rəhm etməzmi? Ana öz körpəsini unutsa belə, Mən səni əsla unutmaram. **16** Mən sənin adını ovuclarımda həkk etmişəm, Ey Sion, divarların daima öümüdədir. **17** Oğulların tələsib yanına gələcək, Səni qarət edənlər, soyğunçular çıxıb-gedəcək. **18** Qaldır başını, bax ətrafına: Hami yiğilüb yanına gəlir. Mən Rəbb Varlığıma and içib bəyan edirəm ki, Onların hamısı sənin üçün bər-bəzək olacaq, Gəlin kimi onları taxib fəxr edəcəksən! **19** Xarabalığa, viranəliyə dönmüşdün, Ölkən yerlə yeksan olmuşdu. Amma indi bu torpaq sakinlərin üçün dar olacaq, Səni xaraba qoyanlar səndən uzaqda duracaq. **20** Sənin sürgündə doğulmuş övladların Səsini ucaldıb belə deyəcək: “Bu yer bizim üçün dar gəlir, Yaşamaq üçün bizə yer ver”. **21** Sən qəlbində deyəcəksən: “Axi bunları mənim üçün kim doğdu? Övladlarım itkin düşmüşdü, sonsuz oldum, Sürgün edilmişdim, qovulmuşdum. Belə isə bunları kim böyütdü? Mən tək-tənha qalmışdım, Bəs bunlar haradan galib-çixıd?”» **22** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, Mən əlimi millətlərə Bir işarə kimi uzadacağam, Bayraqımı xalqlar arasında qaldıracağam. Onlar sənin oğullarını qucağında, Qızlarını ciyinlərində götərəcək. **23** Padşahlar sənə atılıq, Mələkələr sənə analıq edəcək. Üzüstə yerə sərilib sənə səcdə edəcəklər, Ayaqlarının tozunu yalayacaqlar. Onda biləcəksən ki, Mən Rəbbəm, Mənə güvənənlər utanmayacaq». **24** Məgər güclünənən əlindən qənimət alına biləmi? Zorakının əlindən əsirlər qurtula biləmi? **25** Amma Rəbb belə deyir: «Bəli, güclünənən əlindən əsirlər də alına bilər, Zorakının əlindən qənimət də götürülə bilər, Səninlə çəkişənlərlə

Mən çəkişəcəyəm, Övladlarını Mən qurtaracağam. **26** Sənə zülm edənlərə öz ətlərini yedirəcəyəm, Öz qanları ilə sərxoş olub Şirin şərab içənlərin halına düşəcəklər. Beləcə bütün bəşər biləcək ki, Səni qurtaran Rəbb Mənəm. Səni Satınalan, Yaqubun qüdrətli Allahı Mənəm.

50 Rəbb belə deyir: «Boşadığım ananızın talağı haradadır? Borc verənlərimin hansı birinə satdım sizi? Siz şər əməllərinizə görə satıldınız, Ananız üsyankarlığınız üzündən qovuldu. **2** Bəs nə üçün Mən gələndə heç kim olmadı? Axı niyə Mən çəğirəndə cavab verən olmadı? Məgər Mənim əlim zəifləyib ki, Xilas etməyə qadir olmasın? Yaxud Mənim sizi qurtarmağa gücüm çatmazmı? Mən qəzəbimlə dənizi quruduram, Çayları sahraaya çevirirəm. Suyun çatışmazlığından balıqlar iylənir, susuzluqdan ölürlər. **3** Mənəm göyləri zülmətə bürüyən, Oranı çulla örtən». **4** Yorğunlara sözə dayaq olmağı bilim deyə Xudavənd Rəbb mənə savadlıların dilini verdi. O hər səhər qulağımı oyadır ki, Savadlı adamlar kimi dirləyə bilim. **5** Xudavənd Rəbb qulağımı açdı, Mən qarşı durmadım, geri çəkilmədim. **6** Məni döyənlər üçün belimi açdım, Üzümü saqqalımı yolanlara tərəf uzatdım. Təhqirlərdən, tüpürcəklərdən üzümü gizlətmədim. **7** Xudavənd Rəbb mənə kömək etdiyinə görə utanmayacağam. Buna görə də üzümü çaxmaq daşı kimi etdim. Bilirəm ki, əsla xəcalət çəkməyəcəyəm. **8** Mənə haqq qazandıran yaxındadır. Mənimlə kim mübahisə etmək istəyir? Qoy mənimlə üz-üzə gəlsin. Kimdir rəqibim? Qoy yanımı gəlsin. **9** Mənə kömək edən Xudavənd Rəbdır. Kim məni təqsirkar çıxara bilər? Rəqiblərimin hamısı paltar kimi köhnələcək, Onları güvə yeyib məhv edəcək. **10** Aranızda Rəbdən qorxan, Qulunun sözünə qulaq asan varmı? Qaranlıqda gəzən, nurdan məhrum olan Rəbbin adına güvənsin, Allahına arxalansın. **11** Ey sizlər, od qalayıb, qıgilcımı qoruyanlar, Hamınız öz odunuza, yandırğıınız qıgilcımın içində atılın. Mənim əlimdən alırdığınız pay bu olacaq: Əzab içində qalacaqsınız.

51 Ey salehliyi arayanlar, Rəbbi axtaranlar, Məni dirləyin! Yonulduğunuz qayaya, Çıxarıldığınız cuxurun dərinliyinə baxın. **2** Atanız İbrahimə, sizi doğan Saraya baxın! Mən onu tək çəğırdım, xeyir-dua verdim, Nəslini artırdım. **3** Həqiqətən, Rəbb Siona və onun xarabalıqlarına təsəlli verəcək. Səhərlarını Edənə, çöllərini Rəbbin bağına döndərəcək. Orada sevinc və şadlıq tapacaqlar, Şükürlər, ilahilər

oxunacaq. **4** Ey xalqım, Məni dinlə, Ey ümmətim, Məni eşit! Qanun Məndən çıxacaq, Ədalətimi nur tək Xalqlara ehsan edəcəyəm. **5** Salehliyim yaxındır, qurtuluşum gəlir, Xalqları Öz gücümlə mühakimə edəcəyəm. Uzaq diyarlar Mənə bel bağlayır, Qüvvətimə ümid edir. **6** Başınızı qaldırıb göylərə nəzər salın, Aşağıya, yer üzünə baxın. Çünkü göylər dağlılaq tüstü kimi, Yer üzü paltar kimi köhnələcək. Beləcə yer üzünün sakinləri də qırılacaq. Lakin Mənim xilasım əbədidir, Salehliyim sonsuzdur. **7** Ey salehlikdən xəbərdar olanlar, Qanunumu qəlbərində saxlayan xalq, Mənə qulaq asın! Adamların məzəmmətindən qorxmayın, Onların söyüşlərindən dəhşətə düşməyin. **8** Onlar güvənin yediyi paltar kimi məhv olacaq, Qurdun yediyi yun kimi məhv olacaq. Lakin Mənim salehliyim əbədidir, Qurtuluşum nəsillər boyu duracaqdır. **9** Qalx, qalx, güclən, ey Rəbbin qolu! Qədim zamanlardakı kimi Qalx əvvəlki nəsillərin vaxtında olduğu kimi! Sən Rahavi parça-parça etmədinmi? Sən əjdahanın bədənini deşmədinmi? **10** Dənizi, dərin suları Sən qurutmadınmı? Satın alınan xalqının keçməsindən ötrü Dənizin dərinliklərini yola çevirən Sən deyildinmi? **11** Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq, Sevinclə nəğmə deyərək Siona gələcək. Üzlərində əbədi sevinc olacaq, Onlar sevinc və şadlıq tapacaq, Kədər və qəm-qüssə yox olacaq. **12** Rəbb deyir: «Sizə təsəlli verən Mənəm, Mən! Fani insandan, ot kimi solan bəşər oğlundan qorxan Gör sən kimsən? **13** Səni yaradan, göyləri sərən, Dünyanın təməlini qoyan Rəbbi necə unudursan? Səni məhv etmək niyyətində olan Zülmkarın qəzəbindən gün boyu, dayanmadan qorxursan. Bəs hanı zülmkarın qəzəbi? **14** Zəncirlərlə buxovlanmış dustaqlar Tezliklə azadlıqçıxacaq. Ölüm çuxuruna düşməyəcək, Çörəkləri əskik olmayıacaq. **15** Allahınız Rəbb Mənəm. Mənəm dənizi gur dalğalarla çalxalayan. Ordular Rəbbidir Onun adı! **16** Mən sözlərimi sənin ağızına qoydum, Əlimin kölgəsində səni gizlətdim ki, Göyləri qurum, dünyanın təməlini qoyum, Siona "Xalqım sənsən" deyim». **17** Oyan, oyan, qalx ayağa, ey Yeruşəlim! Sən ki Rəbbin elindən Qəzəb kasasını alıb içdin. Sərəxşluq kasasını axıra qədər boşaltdın. **18** Doğduğu bütün oğullardan ona yol göstərən, Böyüdüyü bütün oğullardan ona əl tutan olmadı. **19** Bu iki bəla sənin başına gəldi, Dərdinə kim şərək olacaq? Qarət, dağıntı, qıtlıq və qılınc! Sənə necə təsəlli verim? **20** Övladların taqətdən düşüb, Rəbbin qəzəbi, Allahının məzəmməti üzərlərindədir.

Onlar tələyə düşmüş cüyür kimi Hər kükə başında uzanıb. **21** Buna görə də, ey yaralı Yerusalim, Şərabsız sərəxos xalq, bunu eşit! **22** Xudavəndin Rəbb, Öz xalqını müdafiə edən Allahın belə deyir: «Budur, sərəxosluq kasasını əlindən almışam. Qəzəbimin kasasından artıq içməyəcəksən. **23** Bu kasanı sənin zülmkarlarınınə əlinə verəcəyəm. Axı onlar sənə belə dedi: «Uzan yera, üstündən keçək». Sən də kürəyini torpaq kimi, yol kimi etdin ki, üstündən keçsinlər».

52 Qalx, qalx, ey Sion, qüdrətinə qurşan!

Ey müqəddəs şəhər, ey Yerusalim, Gözəl paltarlarını geyin! Çünkü sünnetlər, murdarlar Sənin darvazalarından əsla keçməyəcək. **2** Üst-başındakı tozu çırp, Qalx, ey Yerusalim, taxtına otur, Zənciri boynundan qır, Ey əsir aparılan Sion qızı! **3** Rəbb belə deyir: «Siz müftə satılmışınız, Müftə də satın alıncasınız». **4** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Xalqım qürbətdə yaşamaq üçün əvvəllər Misirə enmişdi. Sonra Aşşurlular onlara boş yerə zülm etdi. **5** Xalqım nahaq yerə götürürlüb aparıldı, indi bundan Mənə nə qaldı?» Rəbb bəyan edir. Bu, Rəbbin sözüdür: «Onların başçıları ah-zar edir, HəmİŞə, gün boyu adım küfrlə çəkilir. **6** Buna görə xalqım Mənim adımı taniyacaq, O gün “budur, Mənəm” deyənin Mən olduğunu başa düşəcək». **7** Stiħ xəbəri gətirən, Dağları aşılı-galən Müjdəçinin qədəmləri necə də gözəldir! O, xoş müjdə gətirir, Qurtuluş xəbəri verir, Sion xalqına «Allahımız hökm sürür!» bəyan edir. **8** Qulaq asın! Gözətçilər səslərini ucaldır, Birlikdə mədh oxuyur, Çünkü Rəbbin Siona qayıdışını Öz gözləri ilə görür. **9** Ey Yerusalim xarabalıqları, Şənlik edin, birlikdə mədh oxuyun, Çünkü Rəbb xalqına təsəlli verdi, Yerusalimi satın aldı. **10** Rəbb bütün millətlərin gözləri önünde Müqəddəs qolunu çırmaladı, Yer üzünün qurtaracağındək hər yer Allahımızın götirdiyi xilası görəcək. **11** Çəkilin, çəkilin, oradan çıxın, Murdar şeylərə toxunmayın, Oradan çıxıb təmizlənən, Ey Rəbbin əşyalarını daşıyanlar! **12** Axı siz tələsmədən çıxacaqsınız, Qaça-qaca getməyəcəksiniz, Çünkü Rəbb qarşınızda gedəcək, İsrailin Allahı arxanızda olacaq. **13** Budur, Mənim qulun uğur qazanacaq, O yüksəldiləcək, ucaldılacaq, çox izzətlənəcək. **14** Çoxları onun qarşısında mat qalacaq. Bəli, onun görkəmi çox dəyişmişdi, Zahirən insan surətindən çıxmışdı. **15** Lakin o, çox millətləri heyrətə salacaq, Onun qarşısında padşahlar ağızını yumacaq, Çünkü onlar bilmədiklərini görəcək, Eşitmədiklərini anlayacaq.

53 Xəbərimizə kim inandı, Rəbbin gücü kimə zahir oldu? **2** O, Rəbbin öündə bir fidan kimi, Quru torpaqda bitən kök kimi böyüdü. Baxanda onun nə görkəmi, nə gözəlliyi var idi, Gözümüzü oxşayan zahiri siması da yox idi. **3** Adamlar ona həqarətlə baxıb rədd etdi. O, dərdli, xəstəlikləri görən insan idi, Adamlar ondan üz döndərdi, xor baxdı. Biz ona qiymət vermədik. **4** Əslində xəstəliklərimizi o çəkdi, Dərələrimizi öz üzərinə götürdü. Biz isə onun Allah tərəfindən cəzalandırıldığını, Vurulub iztirab çəkdiyini zənn etdik. **5** Bizim үşyankarlığımıza görə onun bədəni deşildi, Şər əməllərimiz naminə əzildi, Bizim əmin-amanlığımız üçün o cəza aldı, Onun yaraları ilə biz şəfa tapdıq. **6** Hamımız qoyun kimi yolu azmışdıq, Hər birimiz öz yolumuzla gedirdik. Rəbb hamımızın şər əməllərinin yükünü onun üzərinə qoydu. **7** Ona zülm etdilər, O iztirab çəkdi, amma ağızını açmadı. Kəsilməyə aparılan quzu kimi, Qırxımcıların qabağında dilsiz qoyun kimi Ağızını açmadı. **8** Ədalətsizliklə məhkum olunaraq ölüma aparıldı. Onun nəslİ haqqında kim düşünə bilərdi? Axı xalqımın үşyankarlığına görə O edam olundu, dirilər arasından atıldı. **9** O heç bir zorakılıq etmədiyi, Ağızından yalan söz çıxmadığı halda Qəbri pis adamların yanında quruldu, Dövlətli adamın yanında dəfn olundu. **10** Amma Rəbb Özü onun bu iztirablarını istədi, Çəkdiyi əziyyətlər Onun iradəsi idi. Öz canını təqsir qurbanı təqdim edərsə, Nəsil görəcək, ömür uzadacaq. Rəbbin istəyi onun əli ilə uğur qazanacaq. **11** O çəkdiyi iztirablarının bəhrəsini görüb qane olacaq, Mənim saleh qulun öz biliyi ilə çoxlarına bərəət qazandıracaq, Onların şər əməllərinin yükünü üzərinə götürəcək. **12** Buna görə Mən ona böyük adamların arasında pay verəcəyəm. O, qəniməti güclülərlə bölgəcək. Çünkü o, canını fəda etdi, үşyankarlara tay tutuldu. Çox adamların günahını üzərinə götürdü, үşyankarlardan ötrü yalvardı.

54 «Şənlən, ey sonsuz, qıṣır qadın! Sevinclə mahni oxu, Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın! Çünkü atılmış qadının övladları ərli qadının övladlarından çox olacaq», Bunu Rəbb deyir. **2** «Çadırının yerini genişləndir, Məskənlərinin örtüklerini uzat, Çəkinmə, ipləri uzat, payaları vur. **3** Çünkü sağa və sola səpələnəcəksən, Nəslin millətlərə yiyələnəcək, Viran qalmış şəhərlərdə məskunlaşacaq. **4** Qorxma, çünkü utanmayacaqsan, Ruhdan düşmə, çünkü rüsvay olmayacaqsan. Cavanlığın xəcalətini unudacaqsan, Bir

daha dullüğün rüsvayçılığını Yadına salmazsan». **5** Çünkü sənin ərin səni Yaradandır, Onun adı Ordular Rəbbidir. Səni Satınalan İsrailin Müqəddəsidi, O bütün dünyanın Allahı adlanır. **6** Allahan deyir: «Rəbb səni çağırır Atılmış və ruhu əzilmiş, Gənc yaşında ərə getmiş, Sonra isə rədd olunmuş bir qadın kimi. **7** Bir anlığa səni tərk etdim, Amma böyük rəhmlə geri qəbul edəcəyəm. **8** Bir anlığa qızğın qəzəblə səndən üzümü döndərdim, Lakin əbədi məhəbbətimlə sənə rəhm edəcəyəm». Bunu səni Satınalan, Rəbb deyir. **9** «Bu Mənim üçün sanki Nuhun dövründə baş verən daşqındır, Nuhun dövründəki daşqının suları Bir daha yer üzünü örtməyəcəyi barədə necə and içmişdimsə, İndi də and içirəm ki, Sənə qəzəblənməyəcəyəm, səni məzəmmət etməyəcəyəm. **10** Dağlar yerini dəyişsə də, Təpələr sarsılsa da, Sənə olan məhəbbətim dəyişməz, Sülh əhdim sarsılmaz». Bunu sənə rəhm edən Rəbb deyir. **11** «Ey tufana düşmüs, Təsəlli tapmamış yaziq şəhər! Sənin daşlarını əqıqlərlə, Təməlini göy yaqtılarla qoyacağam. **12** Qüllələrini yaqtıdan, Darvazalarını ləl-cəvahirdən, Divarlarını qiymətli daşlardan hörəcəyəm. **13** Bütün övladlarını Mən Rəbb öyrədəcəyəm, Onlar tam sülh içində olacaq. **14** Salehliyində möhkəmlənəcəksən, Zülmdən uzaq olacaqsan, qorxmayacaqsan. Qorxu hissi səndən uzaq olacaq, sənə yaxınlaşmayacaq. **15** Sənə hücum edən olsa, bil ki, bu Məndən deyil, Sənə hücum edən hər kəs Qarşında yerə yixiləcaq. **16** Budur, odda kömürü körükleyən, Öz məqsədi üçün silah hazırlayan Dəmirçini Mən yaratdım. Məhv etmək üçün qırıcıni da Mən yaratdım. **17** Sənə qarşı işlənən Heç bir silah işə yaramayacaq. Məhkəmədə səni təqsirləndirən Hər kəsi təqsirkar çıxaracaqsan. Rəbbə qulluq edənlərin irsi belədir. Onların salehliyi Məndən gəlir». Bunu Rəbb bəyan edir.

55 Ey bütün susamışlar, gəlin su başına! Ey pulu olmayanlar, gəlin, alın, yeyin! Gəlin, şərabı və südü pulsuz, havayı alın! **2** Nə üçün pulunuza çörək olmayan şeylərə, Qazandığınızı sizi doydurmayan şeylərə xərcləyirsiniz? Məni diqqətlə dinləyin ki, Yaxşı şeylər yeyəsiniz, nemətlərdən dadasınız. **3** Qulaq asın, Mənim yanımı gəlin, Dinləyin ki, sağ qalasınız. Mən sizinlə əbədi əhd, Davuda vəd etdiyim sadiq məhəbbət əhdli kəsəcəyəm. **4** Budur, onu ümmətlərə şahid, Xalqlara başçı və hökmdar etdim. **5** Tanımadığınız millətləri çağıracaqsınız. Sizi tanımayan millətlər

qaça-qaça yanınıza gələcək. Allahınız Rəbbə görə, İsrailin Müqəddəsindən ötrü onlar gələcək, Çünkü Rəbb sizi ucaldı. **6** Tapmaq fürsəti olarkən Rəbbi axtarın, O yaxın ikən Onu çağırın. **7** Qoy pis adam öz yolunu, Şər adam öz fikirlərini atsın. Qoy Rəbbə sarı dönsün ki, Onda mərhəmət təpsin. Qoy Allahımıza tərəf dönsün, Çünkü Onun əfvi boldur. **8** «Çünki Mənim fikirlərim sizin fikirləriniz deyil, Sizin yollarınız Mənim yollarım deyil» Rəbb belə bəyan edir. **9** «Çünki göylər yer üzündən nə qədər yüksəkdirsə, Yollarım da sizin yollarınızdan, Fikirlərim də sizin fikirlərinizdən o qədər yüksəkdir. **10** Yağış və qar necə göylərdən yağış oraya qayıtmırsa, Ancaq torpağı sulayıb yeri məhsuldar edirsə, Əkinçiyə toxum, yeyənə cörək verirəsə, **11** Ağzımdan çıxan kəlmə də belədir: Boş yerə yanına qayıtmaz, Ancaq istədiyimi yerinə yetirər, Onu göndərdiyim iş icra olunsun deyə həyata keçirər. **12** Sevinclə çıxacaqsınız, Sülhə müşayiət olunacaqsınız, Dağlar, təpələr öünüzdə sevinclə nəğmə deyəcək, Çöldəki bütün ağaclar əl çalacaq. **13** Tikanlı kol əvəzinə şam ağacı, Qanqal əvəzinə mərsin ağacı bitəcək. Bu, Rəbb üçün şöhrət, Pozulmaz əbədi əlamət olacaq».

56 Rəbb belə deyir: «Ədaləti qoruyun, salehliyə əmal edin. Çünkü xilasım yaxındır, Salehliyim tezliklə aşkar olunacaq. **2** Bunu edən insan, Buna itaət edən bəşər oğlu nə bəxtiyardır! Şənbə gününü tutar, murdarlamaz, Hər cür şərdən qorunur. **3** Qoy Rəbbə bel bağlayan heç bir yadelli deməsin: “Əlbəttə, Rəbb məni Öz xalqından ayıracaq”. Qoy heç bir xədim deməsin: “Mən quru bir ağacam”». **4** Çünkü Rəbb belə deyir: «Şənbə günlərimə riayət edən, Mənə xoş gələni seçən, Əhdimə itaət edən xədimlərə **5** Evinə, divarlarının arasında Oğul və qızlardan daha da yaxşı olan Xatirə və ad verəcəyəm. Onlara silinməz, əbədi bir ad verəcəyəm. **6** Rəbbə xidmət etmək, Onun adını sevmək, Onun qulu olmaq üçün Şənbə gününə riayət edən, o günü murdarlamayan, Əhdimə itaət edən, Rəbbə bel bağlayan bütün yadelliləri **7** Müqəddəs dağıma gətirib Dua evimdə sevindirəcəyəm. Onların gətirdikləri Yandırma qurbanları, bütün qurbanlar Qurbangahimda qəbul olunacaq. Çünkü Mənim evim bütün xalqlar üçün Dua evi adlandırılacaq». **8** İsrailin əsir düşmüs övladlarını toplayan Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: «Mən hələ toplanmışların yanına başqalarını da yığacağam». **9** Ey bütün çöl heyvanları, Ey bütün meşə heyvanları, Gəlin yeməyə! **10** Xalqının

bütün gözətçiləri kordur, cahildir! Onların hamısı hürə bilməyən lal itlərdir, Yuxu görürlər, uzanırlar, Yatmağı sevirlər! 11 Acgöz, azığın köpəklərdir bunlar, Axmaq çobanlardır bunlar! Hər kəs öz yolu ilə gedir, Hər biri öz xeyrini güdür! 12 Bir-birlərinə deyirlər: «Gəlin, şərab gətirək, Bol-bol kefləndirici içki içək! Sabahkı gün də bu gün kimi, Hətta bundan da çox yaxşı olacaq!»

57 «Saleh adam ölü və bunu vecinə alan yoxdur.

Mömin adamlar da köçüb gedir, Amma heç kim anlamır ki, Bəla gəlməmiş saleh adam canını qurtarır. 2 Saleh adam sülhə qovuşur, Doğru yolla gedən son yatağında rahat yatır. 3 Amma siz, ey cadugər qadının övladları, Fahişə və zinakarlar nəslı, bura, yaxın gəlin! 4 Siz kimi məsxərəyə qoyursunuz? Kima ağız ayırsınız? Kimə dil göstərirsınız? Məgər siz itaətsiz övladlar, Yalançı nəsil deyilsiniz? 5 Palid ağacları arasında, Hər kölgəli ağacın altında Şəhvətlə alışb-yanan, Vadılərdə, qaya oyuqlarında, Övladlarınızı qurban gətirən Siz deyilmisiniz? 6 Sizin payınız Vadinin hamar daşlarından düzələn bütlərdir. Onlardır, bəli, onlardır sizə nəsib olan. Onların qarşısında içmə təqdimi tökdünüz, Taxıl təqdimi gətirdiniz. Bunlara görə Mən təsəlli taparammı? 7 Yatağınızı yüksək, uca dağda salmışınız, Qurbanlarınızı kəsmək üçün də oraya çıxırsınız. 8 Qapılarınıza, qapıların yan taxtalarının arxasına łyərənc işarələr düzəndiniz. Məni tərk edib yatağınızı geniş açdırın, Orada uzandınız, oynışlarınızla sövdələşdirin, Birlikdə yatmağa can atdırın, Onların çılpaklığına tamaşa etdirin! 9 Ətirləri bol-bol vurandan sonra Molek allahına sarı getdirin, Elçilərinizi uzaqlara göndərdin, Özünüzü ölülər diyarına qədər endirdiniz. (Sheol h7585) 10 Uzun yollar siz taqətdən saldı. Lakin siz “daha bəsdir” demədiniz. Gücünüzü təzələyib qalxdınız, Buna görə yorulmadınız. 11 Kim sizi qorxudub dəhşətə saldı ki, Məni aldatdınız? Məni yada salmadınız, Ürəyinizdə Mənə yer vermədiniz? Mən xeyli vaxt susduğuma görə, Siz Məndən qorxmursunuz? 12 Mən sizin salehliyinizi, Etdiyiniz əməlləri aşkara çıxaracağam, Bunların sizə xeyri olmayıcaq. 13 Siz fəryad edəndə Bu yiğdiğiniz bütlər Görək sizi nə cür qurtaracaq! Onların hamisini külək sovurub atacaq, Bir nəfəs onları yerindən tərpədib aparacaq. Lakin Mənə siğınan torpağı irs olaraq alacaq, Müqəddəs dağımı mülk edəcək». 14 Rəbb deyir: «Tikin, tikin, yol hazırlayın! Xalqının yolundakı

əngalləri götürün!» 15 Uca və əzəmətli, əbədi yaşayan, adı müqəddəs olan Belə deyir: «Mən yüksək və müqəddəs yerdə yaşadığım halda Ruhu əzilənlərlə, özünü aşağı tutanlarla birlikdəyəm ki, Özünü aşağı tutanların ruhunu dirildim, əzilmişlərin ürəyini dirçəldim. 16 Həmişə çəkişib qəzəblənməyəcəyəm, Yoxsa yaratığım canlı insan qarşısında dura bilməz. 17 Tamahkarlıq günahına görə Qəzəbləni xalqı cəzalandırdım, Hiddətləni üzümü ondan döndərdim. O da inad edib öz yolu ilə getdi. 18 Əməllərini gördüm, Amma bu xalqa şəfa verəcəyəm. Ona rəhbərlik edəcəyəm, Ona və onun yas tutanlarına təsəlli verəcəyəm. 19 Ağızları ilə həmidlər söyləyəcəyəm. Uzaqdakilərə və yaxındakılara qoy sülh, sülh olsun». Rəbb belə deyir: «Mən onlara şəfa verəcəyəm». 20 Pislər isə sanki dalğalanan dənizdir, Bu dəniz sakit dura bilməz, Onun suları palçıq və kir çıxarar. 21 «Pislərə isə sülh yoxdur» deyir mənim Allahım.

58 «Avazla çığırın, çəkinməyin, Səsinizi şeypur səsi

kimi ucaldın, Xalqıma üsyankarlığını, Yaqub nəslinə günahlarını bildirin! 2 Onlar hər gün Məni axtarır, Mənim yolumu öyrənməkdən zövq alır. Sanki bu əmalisaleh, Allahının hökmündən ayrılmayan millət imiş. Onlar Məndən düzgün hökmələr diləyirdi, Allaha yaxınlaşmaqdən zövq alırdı. 3 Onlar belə deyir: “Oruc tutduğumuzu nə üçün görmürsən, Özümüzü aşağı tutanda, Sən niyə fikir vermirsən?” Baxın, oruc tutduğunuz gün Siz istədiyinizi edirsiniz, Bütün işçilərinizi sıxışdırırsınız. 4 Baxın, orucunuzu savaşma ilə, Dava ilə, yumruqla, döyməklə keçirirsiniz. Səsinizi ucalara çatdırmaq üçün Bugünkü kimi sizə oruc tutmaq olmaz. 5 İstədiyim oruc, insanın özünü aşağı tutduğu gün belə olmalı idimi? Bu, qamış kimi başınızı əyib, əyninizə çul geyib, kül üstündə oturmağınızdır! Bunamı oruc və Rəbbə məqbul olan gün deyirsiniz? 6 Mənim istədiyim orucsa Haqsızlığın buxovlarını qırmaq, Boyunduruğun iplərini açmaq, Sıxıntı içində olanları azad etmək, Hər cür boyunduruğu məhv etmək deyilmi? 7 Yədiyiniz çörəyi acla bölüsdürmək, Yurdsuz kasıbları evinizə gətirmək deyilmi? Mənim istədiyim oruc bu deyilmi? Çılpaq görəndə geyindirmək, Yaxımlarınızdan köməyinizi əsirgəməmək deyilmi? 8 Onda nurunuz şəfəq kimi saçacaq, Tezliklə şəfa tapacaqsınız, Qarşınızda salehliyiniz gedəcək, Rəbbin izzati sizə arxa olacaq. 9 O vaxt Rəbbi köməyə çağıracaqsınız, Rəbb

cavab verəcək. Fəryad edəcəksiniz, O sizə “buradayam” deyəcək. Əgər siz boyunduruğu, Yəni başqlarına zülm etməyinizi Aranızdan rədd etsəniz, Barmaq uzadıb şər sözlər söyləməyə yol verməsəniz, 10 Can-dildən acların qayğısına qalsanız, Fəqirlərin ehtiyaclarını ödəsəniz, Nurunuz qaranlıqda parlayacaq, Qaranlığınız günorta işığı kimi nur saçacaq. 11 Rəbb həmişə sizə yol göstərəcək, Quru torpaqlarda sizi doyuzduracaq, güc verəcək. Siz də sulanmış bağça kimi, Suları heç vaxtı əskilməyən Bulaq kimi olacaqsınız. 12 Sizdən törənənlər qədim dağıntıları tikəcək, Nəsillərdən qalma təməllərin üstünü Siz bərpa edəcəksiniz. Sizə xarabaliqları bərpa edənlər, Camaatin yaşaması üçün Küçələri yenidən quranlar deyiləcək. 13 Şənbə gündündə büdrəməsəniz, Müqəddəs günümdə istədiyinizi etməsəniz, Şənbə gününü “şən gün”, Rəbbin müqəddəs gününü “Şərfli gün” adlandırsınız, Öz yolunuzla getməməklə, İstədiyinizi əldə etməməklə, Boşboğazlıqla maşğul olmamaqla, O günü əziz tutsanız, 14 Rəblə ünsiyyətdən zövq alacaqsınız. O zaman Mən sizi yer üzünün yüksək yerlərinə çıxarıcağam, Atanız Yaqubun payından dadacaqsınız». Bu sözlər Rəbbin ağızından çıxıb.

59 Ah, Rəbbin əli qısa deyil ki, xilas edə bilməsin, Qulağı kar deyil ki, eşidə bilməsin. 2 Lakin şər əməlləriniz Allahımızla sizin aranızda ayrılıq saldı. Günahlarınıza görə Onun üzü sizdə döndü, O səsinizi eşitmır. 3 Çünkü əlləriniz qanla, Barmaqlarınız şər əməllərlə murdarlanıb. Dodaqlarınız yalan danışır, Diliniz pislik söyləyir. 4 Məhkəmədə ədalətlə işə baxan yoxdur, Doğruluqla özünü müdafiə edən yoxdur, Boş sözlərə güvənlər, aldadırlar, əziyyətə hamile olub pislik doğurlar. 5 Gürzə yumurtalarına qırt yatırlar, Hörümçək toru toxuyurlar. O yumurtalardan yeyən ölüür, Qırılan yumurtalardan əfi ilan çıxır. 6 Onların toxuduğu hörmətçək torundan paltar çıxmaz, Toxuduqları parça ilə özlərini örtə bilmirlər. Elədikləri əməllər şər əməllərdir, Əllərində zorakılıq işləri var. 7 Ayaqları pis işlər etməyə tələsir, Günahsız qan tökməyə cəlddir. Fikirləri, niyyətləri şər əməllərdir, Yollarında viranəlik, qırğın var. 8 Əmin-amanlıq yolu nədir, onlar bilmirlər, Getdikləri yolda ədalət yoxdur, Özlərinə əyri yol seçdilər, O yoldan gedənlərin heç biri əmin-amanlıq nədir bilmir. 9 Buna görə ədalət bizdən uzaqlaşıb, Salehliyə çata bilmirik. İşiq ümidindəyik, lakin qaranlıqdayıq, Aydınlıq gözləyirik, zülmətdə

yeriyirik. 10 Kor kimi əllərimizlə divarı yoxlayırıq, Gözü görməyənlər tək yol axtarırıq. Günorta çığı gecə vaxtı olduğu kimi büdrəyirik, Güclülər arasında ölülər kimiyik. 11 Hamımız ayı kimi nərildəyirik, Göyərçin tək inildəyirik. Ədalət gözləyirik, lakin heç bir şey yoxdur. Qurtuluş gözləyirik, amma bizdən uzaqdır. 12 Çünkü Önündə üsyankarlığımız böyükür, Günahlarımız biza qarşı şəhadət edir. Üsyankarlığımız bizi dövrəyə alıb, Şər əməllərimizdən xəbərdarıq. 13 Üsyankar olub Rəbbi rədd etdi, Allahımızın ardınca getmədik, Zorakılıq, xəyanətlə dolu sözlər danışdıq, Yalan kəlmələri ürəyimizdə gizlətdik, Sonra aşkara çıxardıq. 14 Ədalət geri çəkildi, Salehlik uzaqda durdu, Çünkü həqiqət şəhər meydanında yixildi, Dürüstlük aramıza daxil ola bilmir. 15 Həqiqət heç bir yerdə yoxdur, Şərdən uzaq duran talan olunur. Rəbb burları gördü, Ədalətin yoxluğu Onun xoşuna galmadı. 16 Rəbb gördü ki, heç kim yoxdur, Havadarın olmadığını görə O mat qaldı. Onda Onun qolu Ona zəfər gətirdi, Salehliyi Ona dayaq oldu. 17 O, salehliyi zireh kimi geydi, Qurtuluş dəbilqəsini başına taxdı. Qısaş geyimlərini geydi, Qeyrət libasına büründü. 18 O hər kəsə əməllərinə görə əvəz verəcək. Düşmənlərinə qəzəblə, yağıllarına, Uzaq diyarlara qisasla əvəz verəcək. 19 Beləcə qərbədən şərqədək adamlar Rəbbin adından və əzəmətindən qorxacaq. Çünkü düşmən azığın bir çay kimi gəldikdə Rəbbin nəfəsi onu qovacaq. 20 Rəbb bəyan edir: «Satinalan Siona gələcək, Yaqub nəslinin üsyankarlıqdan döñənlərinin yanına gələcək». 21 «Mənim onlarla bağladığım əhd budur: üzərindəki Ruhum, ağızına qoyduğum sözlərim indidən sonsuzadək sənin, övladlarının, nəvə-nəticələrinin ağızından düşməyəcək». Bunu Allah deyir.

60 Qalx, işıqlan, çünkü nurun geldi, Rəbbin izzəti üzərinə geldi! 2 Budur, dünyani qaranlıq, ümmətləri zülmət bürüyəcək. Amma Rəbb üzərinə nur saçacaq, izzəti səni əhatə edəcək. 3 Millətlər sənin nuruna, Padşahlar üzərinə çökən aydınlığa doğru gələcək. 4 Qaldır başını, bax ətrafına, Hamı yığılıb yanına galır! Oğulların uzaqdan gəlir, Qızların qucaqda gətirilir. 5 O vaxt bunu görüb üzün nur saçacaq, Ürəyin sevincdən tez-tez çırpinacaq. Çünkü uzaq ölkələrin var-dövləti sənə gətiriləcək, Millətlərin sərvəti sənə gələcək. 6 Dəvə sürüləri, Midyan və Efa köşəkləri Torpaqlarını dolduracaq. Bütün Səba xalqı gəlib Qızıl və kündür gətirəcək,

Rəbbə həndlər söyləyəcək. 7 Qedərin bütün qoyun sürürləri yanına yığılacaq, Nevayotun qoçları sənin əlinin altında olacaq, Qurbangahıma Mənə məqbul olan qurbanlar gətiriləcək. Şərəfli evimi daha da izzətləndirəcəyəm. 8 Kimdir bunlar, bulud kimi, Yuvalarına yaxınlaşan göyərçin tək uşub gələnlər? 9 Uzaq diyarlar Mənə ümid bağladıqlarına görə Tarış gəmiləri başda olmaqla Allahın Rəbbin şərəfinə, Səni ucaldan İsrailin Müqəddəsi üçün Sənin övladlarını qızıl-gümüşü ilə Uzaqdan gətirən gəmilərdir bunlar. 10 Əcnəbilər divarlarını tikəcək, Padşahları sənə xidmət edəcək. Qəzəbimdə səni vurdumsa da, Lütfümlə sənə mərhəmət edəcəyəm. 11 Darvazaların həmişə açıq qalacaq, Nə gecə, nə də gündüz qifillanmayaq ki, Millətlərin sərvəti sənə təqdim olunsun, Padşahları yanına gətirilsin. 12 Çünkü sənə xidmət etmək istəməyən Millət ya padşahlıq məhv olacaq, Bəli, o millətlər tamamilə yox olacaq. 13 Livanın şan-şöhrəti olan şam ağacı, çinar və sərv ağacları Müqəddəs məkanimdəki yeri gözəlləşdirmək üçün Birgə yanına gətiriləcək, Qədəm qoyduğum yeri şərəfləndirəcəyəm. 14 Sənə zülm edənlərin övladları Gəlib öbündə təzim edəcək. Sənə həqarətlə baxanların hamısı Ayaqlarına düşüb səcdə edəcək. Sənə Rəbbin şəhəri, İsrailin Müqəddəsinin Sionu deyəcəklər. 15 Səni tərk edib nifrət etdilər, Yanından heç kim keçmirdi, İndi isə Mən səni əbədi fəxr, Nəsillər boyu sevinc edəcəyəm. 16 Millətlər və padşahlar Bir ana kimi sənə süd verəcəklər. O vaxt biləcəksən ki, səni qurtaran Rəbb, Səni Satinalan, Yaqubun qüdrətli Allahı Mənəm. 17 Sənə tunc əvəzinə qızıl, Dəmir yerinə gümüş, Ağac yerinə tunc, Daş əvəzinə dəmir gətirəcəyəm. Əmin-amanlığı başçın, Salehliyi hökmədarın təyin edəcəyəm. 18 Ölkəndən zorakılıq, Sərhədlərindən viranalıq, Qırğıın xəbəri gəlməyəcək. Divarlarını «Xilas», Darvazalarını «Həmd» adlandıracasən. 19 Artıq gündüz günəş səni işığın olmayıcaq, Gecə ay sənə aydınlıq verməyəcək. Çünkü Rəbb əbədi nurun, Allahın sənin şöhrətin olacaq. 20 Gündəşin batmayacaq, ayın gizlənməyəcək, Çünkü Rəbb əbədi nurun olacaq, Sənin yaslı günlərin qurtaracaq. 21 Bütün xalqın saleh olacaq, Torpağı əbədi mülk olaraq olacaq. Onlar əkdiyim fidandır, Şöhrətimi göstərmək üçün əlimin işidir. 22 Ən kiçik ailədən böyük nəsil törəyəcək, Azsaylı nəsil qüdrətli millət olacaq. Mən Rəbb bunu öz vaxtında tez edəcəyəm.

61 Xudavənd Rəbbin Ruhu üzərimdədir, Çünkü fəqirlərə müjdəni bildirmək üçün O məni məsh etdi. Qəlbə sınıq olanlar üçün, yaralarını sarımaq üçün, Əsirlərə azadlıq, Dustaqlara sərbəstlik elan etmək üçün, 2 Rəbbin lütf ilini, Allahımızın qisas gününü bəyan etmək üçün, Yaslıların hamısına təsəlli vermək üçün, 3 Sionda yas tutanları təmin etmək, Kül yerinə çələng, Yas yerinə sevinc gətirən məsh yağı, Kədərli ruh əvəzinə Həmd libasını bəxş etmək üçün Rəbb məni göndərdi. Rəbbin şöhrətini aşkar etmək üçün Onlara Rəbbin əkdiyi salehlik palidləri deyiləcək. 4 Onlar qədim dağııntıları inşa edəcək, Əvvəlki xarabalıqları bərpa edəcək, Nəsillər boyu viranə qalmış şəhərləri yenidən quracaq. 5 Yadellilər gəlib sürülərinizi otaracaq, Əcnəbilər sızə əkinçilik və bağbanlıq edəcək. 6 Sızsə Rəbbin kahinləri, Allahımızın xidmətçiləri adlanacaqsınız. Millətlərin sərvəti ilə bəslənəcəksiniz, Var-dövlətləri ilə fəxr edəcəksiniz. 7 Çəkdiyiniz xəcalat yerinə ikiqat şərəf, Rüsvayçılıq əvəzinə payınızı alıb sevinəcəksiniz. İndi isə torpağınızda ikiqat mülk alacaqsınız, Sevinciniz əbədi olacaq. 8 Çünkü Mən Rəbb ədaləti sevirəm. Soyğunçuluğa, haqsızlığa nifrət edirəm. Əlbəttə, əməllərinə görə onlara haqqını verəcəyəm, Onlarla əbədi əhd kəsəcəyəm. 9 Nəsillərindən törəyənlər millətlər içində, Övladları xalqlar arasında tanınacaq. Onları görən hər kəs biləcək ki, Rəbb nəsillərinə xeyir-dua verdi. 10 Rəbdə böyük sevinc tapacağam, Allahımda ürəyim şadlıqdan coşacaq, Çünkü çələnglə bəzənmiş bəy kimi, Bər-bəzək taxmış gəlin kimi Mənə qurtuluş paltarı geyindirdi, Salehlik libası ilə büründü. 11 Torpaq zoğlarını necə cürcədirəsə, Bağ əkilen toxumları necə yetişdirirsə, Xudavənd Rəbb də bütün millətlər qarşısında Salehliyi və həmdi belə yetişdirəcək.

62 Salehliyi nur kimi saçanadək, Qurtuluşu məşəl tək yananadək Sion naminə susmayacağam, Yeruşəlim naminə sakit durmayacağam. 2 Millətlər salehliyini, Bütün padşahlar əzəmətini görəcək. Rəbbin ağızı ilə deyəcəyi, Sənə verəcəyi yeni bir adla çağırılacaqsan. 3 Sən Rəbbin əlində gözəllik tacı, Allahının ovcunda padşahlıq çələngi olacaqsan. 4 Artıq sənə «atılmış», Ölkənə «viranə qalmış» deməyəcəklər. Əvəzinə sənə «sevdiyim», Ölkənə isə «ərli» deyiləcək. Çünkü Rəbb səni sevəcək, Ölkən də ərli sayılacaq. 5 Bir gənc bakırə qızla evləndiyi kimi Səni Yaradan

da səninlə evlənəcək. Bəy gəlindən zövq aldığı kimi Allahın da səndən zövq alacaq. **6** Ey Yerusalim, divarlarının üstünə Mən qarovalıçular qoydum. Gecə-gündüz onlar susmayacaq. Ey Rəbbə sözünü xatırladan sizlər, susmayın, **7** Rəbb Yerusalimi bərpa edənədək, Onu yer üzünün tərifə layiq şəhərinə döndərənədək Ona rahatlıq verməyin! **8** Rəbb sağ əlini, güclü qolunu Qaldırıb and içdi: «Düşmənlərinə sənin taxılını bir daha yedirtməyəcəyəm, Yadellilər sənin əziyyətlə sıxlığı şərabını içməyəcək. **9** Taxılıyı yığan yeyəcək, Rəbbə həmdlər edəcək. Üzümü toplayan şərabını Məbədimin həyatlarında içəcək». **10** Keçin, keçin şəhər darvazalarından, Xalq üçün yol hazırlayın! Tikin, yol salın, Daşları kənara atın, Xalqlar üçün bayraq qaldırın! **11** Rəbb yer üzünün ən uzaq yerlərinə bəyan etdi: «Sion qızına deyin: «Budur, qurtuluşun gəlir, Rəbbin mükafatı onunladır, Ənəmi öñündədir!». **12** Sion xalqına «Rəbbin satın aldığı, müqəddəs xalq» deyəcəklər. Sən, ey Yerusalim, «Allahın axtardığı, tərk olmamış şəhər» adlanacaqsan.

63 Edomdan, Bosradan al geyimlər geyib Bu gələn kimdir? Təmtəraqlı libas içinde, Böyük qüdrətlə gələn kimdir? «O Mənəm, həqiqətlə danışan, Qurtarmağa qadir olan». **2** Nə üçün geyimlərin qırmızıdır, Nə üçün libasın al rəngdədir, Sanki sən üzümsixanda üzüm sixirdin? **3** «Üzümsixanda üzümü tək sixdim, Yanımda xalqlardan heç kim olmadı. Qəzəb içində onları tapdaladım, Qeyzlə təpiyimin altına saldım. Qanları geyimlərimə sıçradı, Bütün libaslarını bulaşdırdım. **4** Çünkü qısa günü qəlbimdə idi, Xalqımı satın alırdım il gəldi. **5** Mən baxdım, kömək edən bir kas yox idi, Mənim tərafim saxlayan olmadığına məəttəl qaldım, Onda qolum mənə zəfər gətirdi, Qeyzim mənə dayaq oldu. **6** Qəzəb içində xalqları tapdaladım, Qeyzimi onlara içirdim, Qanlarını yerə axıtdım». **7** Rəbbin lütfkar işlərindən, Həndlərə layiq əməllərindən nəql edəcəyəm. Böyük mərhəməti və məhəbbəti naminə, İsrail nəslinə etdiyi böyük xeyirxahlığına görə, Rəbbin bizi etdiyi bütün işlərinə görə Onu xatırlayacağam. **8** Rəbb dedi: «Əlbəttə, onlar Mənim xalqımdır, Məni aldatmayan övladlarımdır». Beləcə onlara Qurtarıcı oldu. **9** Onlar əziyyət çəkdikdə O da əziyyət çəkdi. Hüzurundan gələn mələk onları xilas etdi. Məhəbbəti və mərhəməti ilə Onları satın aldı. Bütün keçmiş günlərdə onları götürüb apardı. **10** Lakin İsrail üsyankar olaraq Onun Müqəddəs Ruhunu

kədərləndirdi. Rəbb də düşməni olub Onlara qarşı döyüdü. **11** Sonra xalq keçmiş günləri – Rəbbin qulu Musanın dövrünü yada saldı. Onları sürüşünün çobanları ilə birgə Dənizdən keçirən haradadır? Onların daxilinə Müqəddəs Ruhunu ehsan edən, **12** Öz əzəmətli gücü ilə Musanın sağ əlindən tutub, Özünə əbədi ad qazandırmaq üçün Suları qarşılarda yaran Rəbb haradadır? **13** Bir at çöldə yixilmədan çapan kimi Onları da dərinliklərdən elə keçirən Rəbb haradadır? **14** Rəbbin Ruhu onlara elə rahatlıq verdi ki, Elə bil naxır otu bol olan dərədə otaları. Bəli, Sən adını şərəfləndirmək naminə Xalqına belə yol göstərdin. **15** Ya Rəbb, göylərdən bax, Müqəddəs, izzətli, uca məskənidən bizi nəzər sal! Haradadır Sənin qeyrətin, gücün? Qəlbindəki həsrəti, rəhmi bizdən əsirgədin. **16** Sənsən Atamız, İbrahim bizi tanımasa da, İsrail bizim kim olduğumuzu bilməsə də, Atamız Sənsən, ya Rəbb, Əzəldən bəri adın «Bizi Satınalan»dır. **17** Nə üçün, ya Rəbb, Bizi yolundan azdırırsan, Səndən qorxmayaq deyə Qəblərimizi inadkar edirsən? Qullarının xatırına, İrsin olan qəbilələrinin xatırına geri dən. **18** Müqəddəs xalqın qısa müddətə Sənin Müqəddəs məkanına sahib oldu. İndi isə oranı düşmənlərimizin ayağı tapdalayır. **19** Əzəldən bəri heç vaxt Hakimlik etmədiyin xalqa bənzədik, Sanki Sənin adına bağlı xalq olmamışq.

64 Ya Rəbb, kaş göyləri yarib enəydi, Dağlar hüzurunda sarsılırdı! **2** Alov kolluğu yandıran kimi, Od suyu qaynadan kimi Adını yağlılarına tanıtdıradın, Millətlər öündə lərzəyə gələrdi! **3** Sən gözləmədiyimiz əzəmətli işlər edəndə Endin yer üzüna, dağlar öündə sarsıldı. **4** Ona etibar edənlər üçün belə işlər edən Allahı, Əzəldən bəri Səndən başqasını nə göz görüb, nə də qulaq eşidib. **5** Sevinə-sevinə salehlik edəni, Yollarında Səni xatırlayanları qarşılıyırsan. Amma biz günaha batdıq, Sən qəzəbləndin. Beləcə xeyli vaxt yaşadıq, Bəs biz necə xilas ola bilərik? **6** Hamımız elə bil ki murdarlandıq, Bütün saleh əməllərimiz murdar əskiyyə bənzəyir. Hamımız yarpaq kimi solurq, Şər əməllərimiz bizi külək tək sovurub-aparır. **7** Sənin adını çağırın yoxdur, Sənə bağlanmaq üçün can atan yoxdur. Çünkü bizdən üz döndərdin, Şər əməllərimizə görə bizi yox etdin. **8** Yenə də, ya Rəbb, Sənsən Atamız: Biz gilik, Sən isə dulusçu, Biz hamımız Sənin əlinin işiyik. **9** Ya Rəbb, çox qəzəblənmə, Şər əməllərimizi heç vaxt xatırlama, Hamımız Sənin xalqınıq, bunu nəzərə al. **10** Müqəddəs şəhərlərin

səhraya, Sion çölliyüə döndü, Yeruşəlim viran qaldı. **11** Atalarımızın Sənə həmd etdikləri yer – Müqəddəs, şənli məbədimiz yandı, Gözəl binalarımız xaraba qaldı. **12** Bütün bunlardan sonra, Ya Rəbb, yənə də Özünü saxlayacaqsanmı? Susub bizi nə qədər alçaldacaqsan?

65 «Məni soruşmayanlara Mən zühur etdim,

Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım. Adımı çağırmayan millətə dedim: "Buradayam! Buradayam!" **2** Pis yolla gedən, Öz düşüncələri ilə hərəkət edən Dikbaş xalqa gün boyu əllərimi uzadıb durdum. **3** O xalq ki bağlarda qurban kəsərək, Kərpiclərin üstündə buxur yandırıb Gözüm önündə daima Məni təhqir edir, **4** Qəbiristanlıqda oturub Gizli yerlərdə gecələyir, Donuz əti yeyir, Qablarında haram ət qaynadır. **5** Onlar bir-birinə deyir: "Uzaq dur, Mənə yaxınlaşma, çünkü mən səndən müqəddəsəm". Belələri burnuma tüstü, Bütün gün yanan alovdur. **6** Budur, qarşısında bunlar yazılıb: Mən susmayacağam, Ancaq onların əvəzini verəcəyəm, Əməllərini başlarına çevirəcəyəm. **7** Onların da, atalarının da qəbəhətlərinin cəzasını Onlara çəkdirəcəyəm». Rəbb deyir. «Dağların başında buxur yandırıqlarına görə, Təpələrin başında Mənə küfr etdiklərinə görə Mən əvvəlki əməllərini ölçüb onların əvəzini onlara çəkdirəcəyəm». **8** Rəbb deyir: «Üzüm salxımında şirə tapıldıguna görə deyirlər: "Salxımı xarab etməyin, içində bərəkət var". Mən də qullarımın xatirinə belə edərəm ki, Onların hamısı məhv olmasın. **9** Yaqubdan törəyənlərin sayını artıracağam, Yəhuda nəslindən dağlarımı varis çıxacaq, Seçilmiş xalqım oranı ırs alacaq. Mənim qullarım orada məskunlaşacaq. **10** Məni axtaran xalqım üçün Şaron sürülərin otlağı, Akor vadisi mal-qaranın rahatlığı yer olacaq. **11** Lakin sizlər – Rəbbi tərk edənlər, Müqəddəs dağımı unudanlar, Tale allahına süfrə açanlar, Qismət allahına camlarda şərab təqdim edənlər, **12** Mən də sizi qılınca qismət edəcəyəm, Haminiz qırılmaq üçün diz çökəcəksiniz. Çünkü Mən çağıranda sizdən cavab almadım, Danışanda qulaq asmadınız. Gözündə pis olanı etdiniz, Mənə məqbul olmayıni seçdiniz». **13** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Qullarım yeyəcək, sizsə ac qalacaqsınız, Qullarım içəcək, sizsə susayacaqsınız, Qullarım sevinəcək, sizsə utanacaqsınız. **14** Qullarım şadlanıb mədhiyyələr söyləyəcək, Sizsə ürkən ağrısından qışqıracacaqsınız, Kədərli ruhla fəryad edəcəksiniz. **15** Sizin adınız seçilmiş xalqımın Ağzında ancaq lənət

kimi qalacaq. Xudavənd Rəbb sizi öldürəcək, Öz qullarına isə başqa ad verəcək. **16** Ölkədə kim xeyir-dua istəsə, Sadiq Allahdan diləyəcək. Ölkədə kim and içəsə, Sadiq Allahın adı ilə and içəcək. Çünkü keçmiş əziyyətlər unudulub Gözümün önündə yox olacaq. **17** Budur, Mən yeni göylər və yeni yer yaradıram. Əvvəlki işlər bir daha xatırlanmayaç, Heç yada düşməyəcək. **18** Yaratdığımı əbədilik sevinin, şadlanın. Çünkü sevinc üçün yeni Yeruşəlimi, Sakinlərini xoşbəxtlik üçün yaradacağam. **19** Mən Yeruşəlim üçün sevinəcəyəm, Xalqım üçün şadlanacağam. Orada nə ağlaşma, nə fəryad səsi Bir daha eşidilməyəcək. **20** Uşaqlar artıq körpə çığlarında ölməyəcək, Uzun ömür sürməyən qoca olmayıcaq, Yüz yaşında ölənlər cavan sayılacaq, Yüz yaşına çatmayanlar lənətli sayılacaq. **21** Onlar evlər tikib orada məskunlaşacaq, Üzüm bağları salacaq, bəhrələrindən yeyəcək. **22** Tikdikləri evdə özgələr yaşamayacaq, Ədkidləri bağın meyvələrini başqları yeməyəcək. Çünkü xalqım ağaclar tək uzun ömür sürəcək, Seçilmişlərim əllərinin işlərindən zövq alacaq. **23** Onlar boş yerə əlləşməyəcək, Övladları bələlərlə üzləşməyəcək. Çünkü özləri də, övladları da, Rəbbin xeyir-duali nəsl olacaq. **24** Onlar Məni çağırımadıdan Mən onlara cavab verəcəyəm, Onlar hələ danışarkən Mən eşidəcəyəm. **25** Qurdla quzu bir yerdə otlayacaq, Şir buğa tək saman yeyəcək, İlənin yediyi torpaq olacaq. Müqəddəs dağının heç bir yerində Heç kimə zərər dəyməyəcək, Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək». Rəbb belə deyir.

66 Rəbb belə deyir: «Göylər Mənim taxtimdir,

Yer ayaqlarımın altındakı kətildir. Mənim üçün harada ev tikəcəksiniz, Dincəlacəyim yer harada olacaq? **2** Çünkü bütün bunları Mənim əlim yaratdı, Hər şey beləcə əmələ gəldi» Rəbb bəyan edir. «Ancaq Mən özünü aşağı tutan və ruhu əzilmiş insana, Sözümüzün önündə titrəyənə nəzər salaram. **3** Buğa kəsən şəxs adam öldürən kimidir, Quzunu qurban verən şəxs itin boynunu quran kimidir, Taxıl təqdimi gətirən şəxs donuz qanını təqdim edən kimidir, Kündür yandıraraq təqdim edən şəxs bütə pərəstiş edən kimidir. Onlar öz yolları ilə gedir, İyrancı işlərindən həzz alır. **4** Mən də onları çətinliyə düşçər edəcəyəm, Qorxduqları bələləri başlarına gətirəcəyəm. Çünkü Mən çağıranda onlardan cavab almadım, Danışanda qulaq asmadılar, Gözündə pis olanı etdilər, Mənə məqbul olmayıni seçdilər». **5** Ey Rəbbin sözü önündə titrəyənlər, Onun dediklərini

eşidin: «Mənim adıma görə sizə nifrət edib təqib edən soydaşlarınız “Qoy Rəbb izzətini göstərsin, Biz də görək, necə sevinərsiniz” deyirdilər. Amma onlar rüsvay olacaq. **6** Şəhərdən nərələr, Məbəddən bir səs eşidilir! Bu, düşmənlərindən qisas alan Rəbbin səsidi. **7** Bir qadın ağrı çəkmədən, Sancısı tutmadan bir oğlan uşağı doğdu. **8** Belə bir şey eşidən olubmu? Belə şeyləri kim görüb? Bir gündə ölkə yarana bilərmi? Bir anda millət doğula bilərmi? Sion isə ağrısı tutan kimi övladlarını doğdu. **9** Mən doğuş aninadak gətirib Doğmağa güc vermərəmmi?» deyir Rəbb. «Doğuş üçün güc verən Mən Bətni bağlayarammı?» deyir Allahın. **10** «Yerusəlimlə birgə sevinin, Ey onu sevənlər, hamınız onun üçün şadlanın. Ey Yerusəlim üçün yas tutanlar, Onunla birgə cuşa gəlin, fərəhənin! **11** Siz ananız Yerusəlimin döşlərini əmib Təsəlli tapacaqsınız, doyacaqsınız, Onun bol nemətlərindən dadib zövq alacaqsınız». **12** Rəbb belə deyir: «Budur, Mən əmin-amarlılığı bir çay tək, Millətlərin sərvətini daşqın sel kimi Ona sarı axıdacağam. Siz ondan bəslənəcəksiniz, Qucağında daşınacaqsınız, Dizlərində oxşanacaqsınız. **13** Övladına təsəlli verən bir ana tək Mən sizə təsəlli verəcəyəm. Yerusəlimdə təsəlli tapacaqsınız. **14** Bunları görüb ürəyiniz sevinəcək; Bədənləriniz yaşıl ot kimi qüvvətlənəcək. Hər kəs biləcək ki, Rəbbin qoruyucu əli qullarının, Qəzəbi isə düşmənlərinin üstündədir». **15** Budur, Rəbb odla gəlir, Onun döyüş arabaları qasırğa tək gəlir. Şiddətli qızərbini, məzəmmətini Alov kimi tökməyə hazırlır. **16** Rəbb bütün başəri odla, Qılıncı ilə mühakimə edəcək, Çoxlarını məhv edəcək. **17** «Bağlıra girmək üçün Özlərini təqdis edib pak edənlər, Mərkəzdə duranın ardınca gedərək Donuz, siçan və digər murdar heyvanlarının ətini yeyənlərin hamısı məhv olacaq» Rəbb bəyan edir. **18** «Çünki Mən onların əməllərini də, fikirlərini də bilirəm. Bütün millətləri və dilləri bir yerə topladığım vaxt gəlir. Onlar gəlib Mənim əzəmətimi görəcək. **19** Mən aralarında bir əlamət qoyacağam. Onlardan qaçıb-qurtulanları Mən millətlərə – Tarşış, Pula, mahir oxatanların vətəni Luda, Tuvala, Yavana, söhrətimi eşitməyən, əzəmətimi görməyən uzaq diyarlara göndərəcəyəm. Onlar Mənim əzəmətimi bu millətlər arasında bəyan edəcək. **20** İsrail övladları Rəbbin məbədinə pak qablarda təqdimlərini necə getirirlərsə, onlar da bütün millətlərdən soydaşlarını atlarla, arabalarla, taxtrəvanlarla, qatırlarla, dəvələrlə müqəddəs dağımı, Yerusəlimə, Rəbbə elə təqdim edəcək. **21** Onlardan

bəzisini Mən kahin və Levili seçəcəyəm» Rəbb bəyan edir. **22** «Yaradığım yeni göylər və yeni yer önumdə necə qalacaqsa, Nəsliniz və adınız da elə qalacaq» Rəbb bəyan edir. **23** «Hər Təzə Ay mərasimində, hər Şənbə günündə Bütün bəşər gəlib qarşında səcdə edəcək». Rəbb deyir. **24** «Onlar eşiyə çıxanda Mənə qarşı üsyankar olanların meyitlərini görəcək. Meyitləri yeyən qurd ölməyəcək, Onları yandıran alov sönməyəcək. Bütün bəşər onlardan iyrənəcək».

Yeremya

1 Bunlar Binyamin torpağındaki Anatotda yaşayan kahinlərdən biri olan Xilqiya oğlu Yeremyanın sözləridir. **2** Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşyanın dövründə – padşahlığının on üçüncü ilində Yeremyaya Rəbbin sözü nazil oldu. **3** Bu, Yəhuda padşahı Yoşya oğlu Yehoyaqimin dövründən Yəhuda padşahı Yoşya oğlu Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilinin sonunadək, beşinci ayda Yeruşəlim əhalisinin sürgünə aparılmasına qədər davam etdi. **4** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «Mən sənə ananın bətnində Surət verməzdən əvvəl səni tanıdım, Doğulmazdan əvvəl səni təqdis edib Millətlərə peyğəmbər etdim». **6** Onda mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Axi mənim danışq qabiliyyətim yoxdur, çünki hələ cavanam». **7** Rəbb mənə dedi: «Sən “cavanam” demə. Mən səni kimin yanına göndərsəm, gedəcəksən, sənə nə əmr etsəm, onu söyləyəcəksən. **8** Adamlardan qorxma, çünki səni qurtarmaq üçün Mən səninlə olacağam» Rəbb belə bəyan edir. **9** Rəbb əlini uzadıb ağızına toxundu və mənə dedi: «Bax sözlərimi sənin dilinə qoymur. **10** Bu gün səni millətlər və ölkələr üzərinə təyin etdim ki, onları kökündən yixib dağıdasan, qırıb məhv edəsən, əkib tikəsən». **11** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey Yeremya, nə görürsən?» Mən dedim: «Badam ağaçının bir budağını görürəm». **12** Rəbb mənə dedi: «Düz görmüsən. Axi Mən hər sözümü yerinə yetirməkdə sayıgam». **13** Mənə yenə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Nə görürsən?» Mən dedim: «Şimaldan bu tərəfə yönəlmış qaynar bir qazan görürəm». **14** Rəbb mənə dedi: «Bu ölkədə yaşayanların hamısının üzərinə Şimaldan bəla yağacaq. **15** Çünki Mən şimal ölkələrinin bütün tayfalarını çağıracağam» Rəbb belə bəyan edir. «Hər biri gəlib öz taxtını Yeruşəlim darvazalarının girişində, Onun bütün darvazalarının ətrafında və bütün Yəhuda şəhərlərində quracaq. **16** Bütün pisliklərinə görə Onların əleyhinə hökmərimi bildirəcəyəm. Çünki Məndən üz döndərib başqa allahlara buxur yandıraraq Öz əl işlərinə səcdə etdilər. **17** Sən belini qurşayıb qalx, sənə əmr edəcəyim bütün şeyləri onlara söylə. Onlardan qorxma, yoxsa Mən də səni onların önündə qorxuya salacağam. **18** Budur, Mən bu gün səni bütün ölkənin – Yəhuda padşahlarının, bu yerin başçılarının, kahinlərinin və ölkə xalqının əleyhinə qalalı şəhər, dəmir sütun və tunc divar etdim. **19** Onlar səninlə vuruşacaq, ancaq gücləri çatmayacaq,

çünki səni qurtarmaq üçün Mən səninlə olacağam» Rəbb belə bəyan edir.

2 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: «Get Yeruşəlimə ucadan elan et ki, **2** Rəbb belə deyir: «Mən sənin cavanlığındakı mehrini, Gəlin olanda məhəbbətini, Səhrada, ot bitməyən torpaqda ardımcı gəldiyini yadına saldım. **3** Onda İsrail Rəbbə həsr olunmuşdu və Onun məhsulunun nübarı idi. Onu udmaq istəyənlərin hamısı mühakimə olunur, Üstlərinə bəla gəldirdi» Rəbb belə bəyan edir. **4** Ey Yaqub nəsli, ey İsrail nəslinin bütün tayfaları, Rəbbin sözünü eşidin, **5** Rəbb belə deyir: “Atalarınız Məndə nə haqsızlıq tapdilar ki, Məndən uzaqlaşdırılar və puç bütlər arınca getdilər, Özləri də puç adam oldular. **6** Daha demədilər ki, Misir torpağından bizi çıxaran, Səhrada, uçurumlarla dolu boz çöllərdə, Ölüm kölgəsində qalan quraq torpaqda, Bir insanın keçmədiyi, heç kəsin yaşamadığı Diyarda gəzdirən Rəbb haradadır? **7** Mən sizi bərəkətli torpağa gətirdim ki, Onun meyvələrindən və nemətlərindən dadasınız. Ancaq siz oraya girən kimi torpağımı murdar etdiniz, Mülkümü iyrənc bir yerə çevirdiniz. **8** Kahinlər Rəbbi axtaraq demədilər, Qanun müəllimləri Məni tanımadılar, Rəhbərlər Mənə qarşı ısyən etdilər, Peyğəmbərlər Baalin adı ilə peyğəmbərlik etdilər, Faydasız şeylərin dalınca getdilər”. **9** Buna görə Rəbb belə bəyan edir: “Mən yenə sizinlə çəkişəcəyəm, Mən övladlarınızın övladları ilə də çəkişəcəyəm. **10** Siz Kittim adalarına gedib görün, Qedara adam göndərib öyrənin. Görün belə bir şey oldumu? **11** Bir millət allahlarını dəyişdirdimi? Əslində onlar allah deyil. Ancaq Mənim xalqım öz Calalını faydasız bütlərə dəyişdi. **12** Ey göylər, siz buna heyrət edib tir-tir əsin və dəhşətə gəlin” Rəbb belə bəyan edir. **13** “Çünki xalqım iki pis əməl etdi: Məni – axar suların mənbəyini atıb Özlərinə hovuzlar, su saxlamayan çatlı hovuzlar düzəldtilər. **14** Məgər İsrail quldur? Yoxsa o, kölə doğulmuşdu? Bəs nə üçün qarət mali oldu? **15** Onun üstünə cavan aslanlar nərildədi və səslerini ucaltdılar. Ölkəsini viran etdilər. Şəhərləri yandi, bir nəfər sakin qalmadı. **16** Nof və Taxpanxes sakinləri sənin başını yarlı. **17** Səni yolla aparan Allahın Rəbbi tərk etməklə Bu işi öz başına gətirmədinmi? **18** Bəs Şixor suyundan içmək üçün Misirə niyə gedirsən? Fərat suyundan içmək üçün Aşşura niyə gedirsən? **19** Səni öz pisliyin cəzalandıracaq, Dönüklüyün töhmətini alacaqsan. Sən də görüb bil ki, Allahın Rəbbi atmağın,

Məndən qorxmamağın pis və acı şeydir” Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir. 20 “Sən boyundurugunu ta qədimdən qırdın, iplərini qopardın Və «sənə qulluq etməyəcəyəm» dedin. Üstəlik hər uca təpənin üstündə, Hər kölgəli ağacın altında yera sərilib Bütlərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdin. 21 Mən səni gözəl meynə, tər-təmiz toxum kimi əkmışdım. Sən necə əleyhimə çıxıb cir, yabani meynə oldun? 22 İndi isə sən gilabi ilə yuyunsan, çoxlu sabun əritsən də, Yenə günahın önemdə ləkə kimi qalacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 23 “Axı necə deyə bilərsən ki, murdar olmadım, Baal bütərənin ardında getmədim? Dərədə necə rəftar etdiyinə bax, nə etdiyini gör. Sən qızışan, ora-bura qaçan dişi dəvə kimi, 24 Şəhvətlə havanı iyləyən, səhraya öyrəşmiş vəhşi eşşək kimisən. Qızanda onu kim saxlaya bilər? Onu istəyənlər özlərini yormaz, cütləşmə vaxtı onu tapar. 25 Ayaqyalın gəzmə, boğazın susuzluqdan qurumasın. Ancaq sən dedin: «Xeyr, olmaz! Çünkü mən yad allahları sevdim və onların ardında gedəcəyəm». 26 Oğru tutulanda necə utanırsa, İsrail nəslə də padşahları, başçıları, kahinləri Və peyğəmbərləri ilə birgə elcə utanırlar. 27 Onlar ağaca «atamsan», daşa «bizi sən doğdu» deyir. Çünkü Mənə tərəf üzərini deyil, arxalarını çevirdilər. Ancaq üstlərinə bəla galəndə «qalxıb bizi qurtar» deyirlər. 28 Bəs özün üçün düzəltdiyin bütərənin haradadır? Başına bəla gəldiyi vaxt səni qurtara bilərlərsa, gəlsinlər. Sənin allahların şəhərlərinin sayı qədərdir, ey Yəhuda! 29 Nə üçün Mənimlə çəkisərsiniz? Hamınız Mənə qarşı üsyan etdiniz” Rəbb belə bəyan edir. 30 “Övladlarınızı nahaq yerə cəzalandırdım, Çünkü onlar ibrət götürmədilər. Öz qilinciniz qırıb-çatan aslan kimi Peyğəmbərlərinizi tələf etdi”. 31 Ey bu nəslin övladları, Rəbbin sözünə diqqət edin: “Məgər Mən İsrail üçün bir səhra oldum? Yaxud bir zülmət ölkəsi oldum? Xalqım nə üçün deyir ki, biz öz-özümüzə ağayıq, Bir daha Sənə tərəf gəlmərik? 32 Qız öz bəzəklərini, gəlin öz cehizini unuda bilərmi? Ancaq xalqım uzun müddət Məni unutdu. 33 Oynaşlarının ardında düşməkdə nə qədər mahirsən. Ən pis arvadlar belə, səndən dərs ala bilər. 34 Sənin ətəklərin öldürdüyü Məzələm, günahsız adamların qanına bulaşıb, Halbüki onları oğurluq üstündə tutmadın. Hələ bununla belə, 35 Sən deyirsən: «Mən təqsizəm, Rəbbin qəzəbi hökmən məndən yan keçəcək». Bax Mən səni mühakimə edəcəyəm, Çünkü günah etmədiyini söyləyirsən. 36 Nə üçün tez-tez dolanib dönüklük edirsən? Aşşurda pərt olduğun

kimi Misirdə də pərt olacaqsan. 37 Oradan da əllərinə başını tutub çıxacaqsan, Çünkü bel bağladılarını Rəbb rədd etdi, Onlarla uğur qazana bilməyəcəksən”.

3 Əgər bir adam öz arvadını boşasa, Arvad da onu tərk edib başqasına ərə getsə, O adam bir də arvadının yanına qayıdarmı? Belə etsə, ölkə də tamamilə murdar olmazmı? Sənsə çoxlu oynaşla zina etdin, yenə də Mənə tərəf döñürsən?» Rəbb belə bəyan edir. 2 «Başını çılpaq təpələrə tərəf qaldırıb bax. Sevişmədiyin yer varmı? Səhrada yaşayış bədəvi kimi Yol kənarında oturdun və oynaşlarını gözlədin. Zinakarlığın və pisliklərinə ölkəni murdar etdin. 3 Buna görə də yağışların ardi kəsildi və yaz yağışı yağmadı. Tərs sıfətli fahisəyə oxşadın, utanmaq istəmadın. 4 İndi Məni “Atam, cavanlığimdən bəri mənim dostumsan. 5 Sən həmişə qəzəbli olacaqsan, Əbədi kin saxlayacaqsanmı?” deyə çağırırsan. Belə danişırsan, amma gücün çatdığı qadər pislik edirsən». 6 Yoşıyanın padşahlığı dövründə Rəbb mənə dedi: «Döñük İsrailin nə etdiyini gördünüm? Hər uca təpənin üstünə, kölgəli ağacın altına gedib orada bütərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdi. 7 İsrail bütün bunları edəndən sonra “o Mənə tərəf qayıdacaq” dedim, ancaq o qayıtmadı. Xəyanətkar bacısı Yəhuda da bunu gördü. 8 Dəfələrlə zina etdiyi üçün döñük İsrailə talaq kağızı verib onu boşadım. Ancaq gördüm ki, onun xəyanətkar bacısı Yəhuda yenə qorxmadı, o da gedib fahisəlik etdi. 9 Heç əhəmiyyət vermədən zinakarlığı ilə ölkəni murdar etdi, daşlara və ağaclarla səcdə edib xəyanət etdi. 10 Bütün bunlara baxmayaraq onun xəyanətkar bacısı Yəhuda Mənə bütün qəlibi ilə deyil, hiylə ilə üz tutdu» Rəbb belə bəyan edir. 11 Rəbb mənə dedi: «Döñük İsrail xain Yəhuda ilə müqayisədə daha saleh oldu. 12 Get, bu sözləri şimal səmtinə elan edib söylə: “Ey döñük İsrail, geri qayıt” Rəbb belə bəyan edir. “Sənə qəzəblə baxmayağam, çünkü Mən mərhəmətliyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Əbədi kin saxlamaram. 13 Ancaq sən öz təqsirini boynuna al ki, Allahın Rəbbə qarşı üsyan etdin, hər kölgəli ağacın altında yad allahlara könül verdin və Mənim sözümə qulaq asmadınız” Rəbb belə bəyan edir. 14 “Ey döñük övladlar, geri qayıdm” Rəbb belə bəyan edir. “Çünki ağanız Mənəm. Sizi bir-bir şəhərdən, iki-iki tayfadan çıxırb Siona gətirəcəyəm. 15 Ürəyimə yatan çobanları sizə verəcəyəm, sizə ağıl və müdrikliklə rəhbərlik edəcəklər. 16 Sizin törəyib çıxaldığınız günlərdə dəha Rəbbin əhd sandığından danişmayacaqlar”

Rəbb belə bəyan edir. "O sandıq bir daha kimsənin ağlına gəlməyəcək, yada salınmayacaq, onun üçün heyf silənməyəcəklər, yenisi də düzəldilməyəcək. 17 O zaman Yeruşəlimə 〈Rəbbin taxtı〉 deyəcəklər. Bütün millətlər Rəbbin adı naminə Yeruşəlimdə toplaşacaq. Daha pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etməyəcəklər. 18 O günlərdə Yəhuda nəslİ İsrail nəslİ ilə birləşib şimal ölkəsindən atalarınıza ırs olaraq verdiyim torpağı birgə gələcək". 19 Mən dedim: "Necə də istərdim, səni oğullarımın arasına qoyum, Sənə füsunkar torpağı – millətlər arasında ən gözəl ırsı verim! Güman etdim ki, Məni 〈Ata〉 deyə çağıracaqsınız, Məndən üz döndərməyəcəksiniz. 20 Bir arvad öz ərinə xəyanət edirsə, Siz də Mənimlə eləcə xəyanətlə rəftar etdiniz, ey İsrail nəslİ!" Rəbb belə bəyan edir. 21 "Çılpaq təpələr üzərində bir səs – İsrail övladlarının Ağlaşma və yalvarışları eşidilir, Çünkü onlar yollarını azdı, Özlərinin Allahı Rəbbi unutdu. 22 Geri qayıdın, ey dönük övladlar, Döñüklüyüñüza şəfa verim". Onlar da deyəcək: "Budur, biz Sənə tərəf gəlirik, Çünkü Allahımız Rəbb Sənsən. 23 Doğrudan da, təpələrdən, dağlardan gələn Hay-küy yalandır. Əslinda İsrailin xilası Allahımız Rəbdədir. 24 Cavanlığımızdan bəri Rüsvayçı bütərət Atalarımızın zəhmətini, Sürülərini və mal-qaralarını, Oğullarını və qızlarını tələf etdi. 25 Biz xəcalətimiz içində yatırıq, Rüsvayçılıq bizim yorğanımızdır, Çünkü cavanlığımızdan indiyədək Biz və atalarımız Allahımız Rəbbə qarşı günah etdik, Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq"».

4 Rəbb bəyan edir: "Ey İsrail, əgər geri qayıtsan, Mənə tərəf qayıtsan, İyrənc bütərətini önməndən götürsən, Bir daha sərgərdən gəzməsən, 2 Həqiqət, ədalət və doğruluqla "Var olan Rəbbə and olsun!" deyə and işsən, O zaman millətlər Rəbb vasitəsilə bərəkət alacaq, Onunla öyünəcək". 3 Çünkü Yəhuda adamlarına və Yeruşəlimə Rəbb belə deyir: "Özünüz üçün təzə əkin yeri şumlayın, Ancaq tikanlar arasında əkməyin. 4 Ey Yəhuda adamları və Yeruşəlimdə yaşayanlar, Özünüzü Rəbb üçün sünnet edin, Ürəyinizin sünnet ətini kəsin. Yoxsa pis əməllərinizə görə Qəzəbim od kimi püskürüb yandıracaq, Söndürən olmayıacaq. 5 Yəhudədə elan edin, Yeruşəlimdə car çəkib deyir: "Ölkədə şeypur çalın!" Ucadan qışqırıb söyləyin: "Gəlin toplanıb Qalalı şəhərlərə girək!" 6 "Siona qaçın" deyə bayraq qaldırın, Qaçış qurtulun, dayanmayın. Çünkü Mən şimaldan Bəla və böyük qırğıın gətirəcəyəm". 7 Aslan

yuvasından çıxdı, Millətləri məhv edən yola düşdü. Öz yerindən çıxdı ki, Öləkənizi viran etsin. Şəhərləriniz yerlə yeksan olacaq, Orada sakin qalmayacaq. 8 Buna görə də çul geyinin, Yas tutub ağlayın. Çünkü Rəbbin qızğın qəzəbi Bizdən dönmədi. 9 «O gün padşahın və başçıların Ürəyi gedəcək» Rəbb belə bəyan edir. «Kahinlər çəsəcəq, Peyğəmbərlər karixacaq». 10 Mən dedim: «Ah, ey Xudavənd Rəbb! Bu xalqı və Yeruşəlimi tamamilə aldatdım. "Sizin üçün əmin-amanlıq olacaq" dedin, halbuki qılınc boğazımıza dirəndi». 11 O vaxt bu xalqa və Yeruşəlimə deyiləcək: «Səhrədəki çılpaq təpələrdən əziz xalqımı tərəf isti bir külək əsir. Bu külək dən sovurmayacaq, taxıl təmizləməyəcək. 12 Mənim əmrimlə bundan da güclü bir külək əsəcək və Mən indi onlara Öz hökmümü bildirəcəyəm». 13 Budur, düşmən buludlar kimi gəlir, Onun döyüş arabaları qasırga kimi yüksəlir, Atları qartallardan iti gedir. Vay halımız! Çünkü bərbəd olduq. 14 Ey Yeruşəlim, ürəyini pislikdən yuyub-təmizlə ki, xilas olasan. Bəd fikirlərin nə vaxta qədər içində qalacaq? 15 Artıq Dandan bir səs gəlir, Efrayimin dağlıq bölgəsindən bəd xəbər eşidilir. 16 «Millətlərə elan edin, Yeruşəlimə xəbər çatdırın ki, Uzaq bir ölkədən galən qoşun onu mühasirəyə alacaq, Yəhuda şəhərlərinin önündə nərə çəkəcək. 17 Onlar tarla nəzarətçiləri kimi hər tərəfdən şəhərə doğru gəlir, Çünkü o Mənə qarşı üşyan etdi» Rəbb belə bəyan edir. 18 «Bunları sənin başına gətirən öz işlərin, öz əməllərindir. Cəzannın acısı ləp ürəyinə çatıb. 19 Ah, sinəmdəki dərdim! Əzabdan qırvırıram. Ah, qəlbim, qəlbim çırpinır, susa bilmirəm. Çünkü, ey canım, şeypur səsini, döyüş nərəsini eşidirəm. 20 Qırğıın üstüne qırğıın gəlir, Bütün ölkə xaraba qalıb. Çadırlarım qəflətən, Pərdələrim bir anda dağıdıldı. 21 Nə vaxta qədər bayraq gərəcəyəm, Boru səsi eşidəcəyəm? 22 Həqiqətən, xalqım ağılsızdır, Məni tanımır. Onlar cahil övladlardır, Dərrakələri yoxdur, Ağilları pislik etməyə çatır, Yaxşılıq etməyin nə olduğunu bilmirlər. 23 Yer üzünə baxdım, Quruluşuz və boşdur. Göylərə baxdım, Işıqları yoxdur. 24 Dağlara baxdım, titrəyirdilər, Bütün təpələr yerlərinən qopurdu. 25 Baxıb gördüm ki, bir adam qalmayıb, Göydəki quşların hamısı uçub getmişdir. 26 Baxıb gördüm ki, bəhərli torpaq Səhraya çevrilib, Rəbbin önündə bütün şəhərləri Onun qızğın qəzəbi ilə dağlılib». 27 Bəli, Rəbb belə deyir: «Bütün ölkə viran olacaq, Ancaq tam məhv olmasına yol verməyəcəyəm. 28 Buna görə yer yas tutacaq, Yuxarıda göylər qaralacaq, Çünkü bunu Mən

demişəm, Fikrimdən daşınmayacağam, Sözümdən dönməyəcəyəm. **29** Bütün şəhərlərin əhalisi Süvarilərin və oxatanların Gurultusundan qaçacaq. Onlar səx meşələrə girir, Qayalara dırmaşır. Bütün şəhərlər tərk edilmiş, Orada kimsə yaşamır. **30** Bəs sən ey viran şəhər, nə edəcəksən? Qırmızı paltar geyinsən də, Qızıl bəzəklər taxsan da, Gözlərinə sūrmə sürtsən də, əbəs yerə özünü bəzəyirsən. Sənə oynışların xor baxır, Canını almaq istəyir. **31** Mən bir səs eşidirəm: Sənki doğuş ağrısı çəkən, Birinci dəfə doğan qadının - əllərini uzatmış, Nəfəsi kəsilmış Sion qızının səsidi. O deyir: "Vay halim! Qatillərin öündə Canım taqətdən düşdü".

5 Yeruşəlimin küçələrini dolaşın, ətrafa baxıb fikirləşin, Onun meydanlarını axtarın. Əgər bir nəfər düz iş görən, Həqiqət axtaran adam tapsanız, Mən şəhəri bağışlayaram. **2** Onlar "var olan Allahə and olsun" desələr də, Yalandan and içirlər». **3** Ya Rəbb, gözlərin həqiqətə tərəf yönəlməyibmi? Sən onları vurdun, Ancaq ağrı hiss etmədilər. Sən onları qırdın, Ancaq ibrət götürmədilər. Üzləri qayadan bərk olub, Dönmək istəmədilər. **4** Mən dedim: «Bunlar ancaq yoxsul, ağılsız avamlardır, Çünkü Rəbbin yolunu, Özlərinin Allahının hökmlərini bilmirlər. **5** Qoy mən böyükələrin yanına gedib Onlarla danışım, Çünkü Rəbbin yolunu, Özlərinin Allahının hökmlərini bilirlər». Ancaq onlar da boyunduruğu sindirib ipləri qopardılar. **6** Buna görə də meşədən bir aslan çıxıb Onları öldürəcək, Səhradan qurd galib onları parçalayacaq, Şəhər kənarında bəbir pusqu quracaq, Şəhərdən çıxan hər adam parçalanacaq. Çünkü çox üşyan etdilər, Dəfələrlə döñük oldular. **7** «Buna görə səni necə bağışlaya bilərəm? Övladların Məni tərk etdi, Allah olmayan bütlərin adı ilə and içdi. Mən onları doydurdum, Amma onlar zina etdi, Fahışələrin evlərinə yiğişdi. **8** Onlar harınlaşmış, şəhvətli atlar kimi idir. Hər biri qonşusunun arvadına kişnəyir». **9** Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Bələ bir millətdən qisas almayımmi? **10** Onların bağlarını dolaşib dağıdın, Amma büsbütün məhv etməyin. Meynə budaqlarını qoparıb atın, Çünkü onlar Rəbbə məxsus olmayan insanlardır». **11** Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda nəslə Mənə tamamilə xəyanət etdi. **12** Onlar Rəbb üçün yalandan dedi: "O heç nə etməz, Başımıza bəla gəlməz. Nə qılıncaq görəcəyik, nə acliq". **13** Peyğəmbərlər boşboğazdır.

Allahın sözü onlarda deyil, Qoy onların başına bu iş gölsin». **14** Buna görə də Ordular Allahı Rəbb belə deyir: «Belə sözlər dedikləri üçün, Ey Yeremya, sözlərimi sənin ağzında atəşə, Bu xalqı isə oduna çevirəcəyəm, Atəş onları yandırıb-qurtaracaq». **15** Rəbb bəyan edir: «Ey İsrail xalqı, Uzaqdan üstünüzə bir millət gətirəcəyəm. Dilini bilmədiyin, Dediklərini anlamadığın Güclü, qədim bir millət. **16** Onların oxdanları Açıq qəbir kimidir, Hamısı igid döyüşcüdür. **17** Onlar sənin məhsul və çörəyini yeyəcək. Oğul və qızlarını yeyəcək, Stürü və naxırlarını yeyəcək, Meynə və əncir ağaclarını yeyəcək. Güvəndiyin qalalı şəhərləri Qılıncla dağdıracaq». **18** Ancaq Rəbb bəyan edir: «Hətta o günlər sizi tamamilə qırıbatmayacağam. **19** Bir vaxt onlar sorușacaq: "Nə üçün Allahımız Rəbb bütün bunları başımıza gətirdi?" Onda onlara belə söylə: "Necə Məni tərk edərək öz ölkənizdə yad allahlara xidmət etdinizsə, eləcə də özgə ölkədə yadəllilərə xidmət edəcəksiniz". **20** Bunu Yaqub nəslinin içində bildirin, Yəhudada elan edin. **21** Ey gözləri olub görməyən, Qulaqları olub eşitməyən, Ağılsız və dərrakəsiz xalq, Bu sözə qulaq asın! **22** Məndən qorxmursunuzmu?» Rəbb belə bəyan edir. «Mənim qarşımıda titrəmirsinizmi? Axı Mən əbədi qayda ilə Dəniz üçün qumu sərhəd qoydum, Dəniz bu sərhədi keçə bilməz. Dalğaları coşsa da, Üstün gələ bilməz. Nərə çəksə də, keçə bilməz. **23** Bu xalqın ürəyi inadlı və üsyankardır. Onlar azib öz yolları ilə getdi. **24** Daha öz-özlərinə demirlər ki, Payız və yaz yağışlarını vaxtında verən, Müəyyən biçin həftələrini bizim üçün qoruyan Allahımız Rəbbə sitiyış edək. **25** Təqsirləriniz bunları sizdən aldı, Günahlarınız sizi bu nemətdən məhrum etdi. **26** Mənim xalqımın içində pis adamlar var: Quş ovçuları kimi pusquda dururlar, Tələ qurub adam tuturlar. **27** Quşlarla dolu qəfəs kimi Onların evləri hiylə ilə doludur. Bunun sayəsində yüksəldilər, varlandılar. **28** Onlar piylənib, yoğunlaşib, Pis işlərlə həndlərini aşib, Məhkəmə işlərini, Yetimlərin işlərini Ədalətlə həll etmirlər ki, Qalib galsınlər. Yoxsulların haqqını müdafiə etmirlər». **29** Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Bələ bir millətdən qisas almayımmi? **30** Bu ölkədə heyrətli və dəhşətli bir iş oldu: **31** Peyğəmbərlər yalandan peyğəmbərlik edir, Kahinlər onların əli ilə hökmranlıq edir. Xalqım da bunu bəyənir. Amma axırda nə edəcəksiniz?»

6 Ey Binyamin övladları, Yeruşəlimin içindən qaçıb qurtarın. Teqoada şeypur çalın, Bet-Hakkeremdə odla işarə verin, Çünkü şimaldan felakət, Böyük qırğın zahir olur. **2** Mən gözəl və zərif qızı - Sion qızını talan edəcəyəm. **3** Çobanlar öz sürüləri ilə Ona qarşı gələcək, Hər tərəfdən onun öündən çadır quracaq. Hər kəs öz yerində sürüşünü otaracaq. **4** Sion qızı ilə döyüşə hazırlaşın! Qalxin, günorta çəği hücum edək! Vay halımıza! Gün tutqunlaşır, Axşam kölgələri uzanır. **5** Qalxin, gecə vaxtı hücum edək! Onun imarətlərini dağıdaq! **6** Ordular Rəbbi belə dedi: «Ağac kəsin, Yeruşəlimin öündən torpaq qalağı qurun. Bu şəhər cəzalanmalıdır, Çünkü zorakılıqla dolub-dəşir. **7** Bir bulaqdan necə su axarsa, Bu şəhərdən də eləcə pislik fışqırır. İçində zorakılıq və soyğunçuluq səsi eşidilir. Önümüzdə həmişə dərd və yara görürəm. **8** Ey Yeruşəlim, iibrət al, Yoxsa səndən üz döndərərəm, Səni xarabaya, əhalisiz torpağa çevirərəm». **9** Ordular Rəbbi belə deyir: «Tənəkdən son üzümlər yiğilan kimi İsrailin qalan əhalisi də Yiğilb qurtaracaq. Üzümyiğan kimi Yenə meynə budaqlarına əlini uzat». **10** Kiminla danışım, Kimə xəbərdarlıq edim ki, qulaq assin? Axi qulaqları tixanıb, Eşidə bilmirlər. Onların arasında Rəbbin sözünə lağ edilir, Ondan xoşları gəlmir. **11** Buna görə də mən Rəbbin qəzəbi ilə dolmuşam, Özümü ələ almaqdan yorulmuşam. «Qəzəbini küçədə olan uşaqların, Yiğilan cavanların üzərinə tök. Bəli, ər də, arvad da, Qoca da, yaşa dolmuş adam da əla keçəcək. **12** Evləri, tarlaları və arvadları da Başqalarına qalacaq. Çünkü əlimi ölkədə yaşayanlara qarşı uzadacağam» Rəbb belə bəyan edir. **13** «Ona görə ki böyüyündən kiçiyinə qədər Hər kəs haram qazanc dalınca qaçır. Peyğəmbərdən kahinə qədər hər kəs hiylə qurur. **14** Xalqımın yarasını yüngülcəsinə müalicə edirlər, “Sühl, sühl” deyirlər, Amma sühl yoxdur. **15** İyrənc işlər görəndə utanırlarmış? Yox, heç utanmırlar, Utanıb qızarmaq bilmirlər. Buna görə yixılanlar arasında Onlar da olacaq. Mən onları cəzalandıranda Yerə səriləcəklər» deyir Rəbb. **16** Rəbb belə deyir: «Yolayricında dayanıb baxın, Əzəldən olan yolları soruşun. Yaxşı yoluñ harada olduğunu öyrənin, O yolla gedin. Onda ürəyiniz dinclik tapar. Ancaq siz “o yolla getməyəcəyik” dediniz. **17** Mən sizin üzərinizə Gözətçilər qoyub dedim: “Şeypur səsinə qulaq asın!” Ancaq siz “qulaq asmayacağıq” dediniz. **18** Buna görə də, ey millətlər, qulaq asın, Ey camaat, bilin ki, Onların başına nə gələcək. **19** Eşit, ey yer üzü,

Mən bu xalqın başına fəlakət gətirəcəyəm. Bu onların niyyətlərinin bəhrəsi olacaq. Çünkü Mənim sözlərimə qulaq asmadılar, Mənim qanunumu rədd etdilər. **20** Səbadan gətirilən kündür, Uzaq ölkədən gəlmış ətirli qamış Nəyimə lazımdır? Yandırma qurbanlarınız Mənə məqbul deyil, Başqa qurbanlarınız da Mənə xoş deyil». **21** Buna görə də Rəbb belə deyir: «Mən bu xalqın qabağına Maneələr qoyacağam. Atalar və oğullar birlikdə Onlara ilisib yixiləcəq. Qonşu dostu ilə birgə halak olacaq». **22** Rəbb belə deyir: «Budur, şimal ölkəsindən Bir xalq gəlir, Dünyanın uzaq yerlərindən Böyük bir millət hərəkətə gəlir. **23** Onlar əllərində ox-kaman və nizə tutub, Rəhəmsizdirlər, heç kəsə acımırlar. Səsləri dəniz kimi gurlayıb, Atlara miniblər. Onlar yekdilliklə səninlə Müharibəyə hazırlır, ey Sion qızıl!» **24** Onlar haqqında xəbər eşitdik, əllərimiz yanımıza düşdü. Doğan qadın kimi Sixinti və əzab bürüdü. **25** Çöлə çıxma, yola düşmə, Çünkü düşməndə qılinc, Hər tərəfdə dəhşət var. **26** Ey əziz xalqım! Cul geyin və küldə yuvarlan. Vahid oğluna yas tutan kimi Yas tutub acı-acı ağla. Çünkü məhv edən qəflətən başımızın üstünü alacaq. **27** Rəbb deyir: «Ey Yeremya, Mən səni qoydum ki, Xalqımı yoxlayıb imtahan edəsən, Onlara nəzər qoyub əməllərini sinayasan. **28** Hamısı inadkar dönükdür, Böhtəncilər kimi dolaşan adamlardır. Tunc və dəmir kimi sərtdirlər, Hamısı pozğun olub. **29** Körük basılır, Atəşində qurğuşun əriyir. Ancaq dəmirçi nahaq yerə əridir, Çünkü pislər ayrılmır. **30** Onlara isə “atılmış gümüş” deyəcəklər, Çünkü Rəbb onları atdı».

7 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Rəbbin məbədinin qapısında dur və orada bu sözü elan edib söylə ki, ey bütün Yəhuda, Rəbbə ibadət etmək üçün bu qapılardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. **3** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yollarınızı və əməllərinizi islah edin ki, Mən sizi bu yerdə yaşamağa qoyum. **4** Burada Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var» deyib yalan sözlərə güvənməyin. **5** Əgər yollarınızı və əməllərinizi tamamilə islah etsəniz, bir-birinizlə, həqiqətən, ədalətlə rəftar etsəniz, **6** qəribə, yetimə və dul qadına zülm etməsəniz, bu yerdə günahsız qan tökməsəniz, özünüzə zərər vuraraq başqa allahların tərəfdarı olmasanız, **7** o zaman burada əbədilik atalarınıza verdiyim torpaqda sizi yaşamağa qoyacağam. **8** Siz isə faydasız olan yalan sözlərə güvənirsiniz. **9** Siz

oğurluq edirsiniz, adam öldürürsünüz, zina edirsiniz, yalandan and içirsiniz, Baal bütlerinə buxur yandırır, tanımıdadığınız başqa allahların tərəfdarı olursunuz. **10** Sonra bütün bu iyrənc işləri görmək üçün Mənim adımla çağırılan bu məbədə gəlib önumdə durur və «biz əmin-amanlıqdayıq» deyirsiniz. **11** Mənim adımla çağırılan bu məbəd, sizcə, quldur yuvasına çevrildimi? Amma Mən nə etdiyinizi görünəm” Rəbb belə bəyan edir. **12** “İndi adımı ilk dəfə qoyduğum Şilodakı məskənimə gedin və xalqım ısrailin pisliyinə görə ona nə etdiyimi görün”. **13** Rəbb bəyan edir: “Siz bütün bu işləri gördünüz, dəfələrlə xəbərdarlıq etdiyim halda Mənə qulaq asmadınız, sizi çağırduğım halda cavab vermədiniz. **14** Buna görə də Şilo ilə necə rəftar etdimsə, Mənim adımla çağırılan, güvəndiyiniz məbədlə, sizə və atalarınıza verdiyim bu yerlə də elə rəftar edəcəyəm. **15** Efrayim nəslindən olan soydaşlarınızı necə rədd etdimsə, sizi də eləcə önumdən rədd edəcəyəm. **16** Son isə, ey Yeremya, bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb xahiş etmə və önumdə mərhəmət istəmə, çünki sözünə qulaq asmayacağam. **17** Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində onların nə etdiklərini görmürsənmi? **18** Uşaqlar odun yiğir, ataları od yandırır, qadınlar Göylər Mələkəsinə xəmir yoğurub kökə bisirir. Onlar başqa allahlara içmə təqdimləri verir ki, Məni qəzəbləndirsənələr”. **19** Rəbb bəyan edir: “Onlar Mənimimi incidirlər? Məgər özlərini rüsvay etmirlərmi?” **20** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bax bu yerin, insanların, heyvanların, çöl ağaclarının, torpağın məhsulu üzərinə qəzəbim və qızınlığım tökülcək, alışib sənməyəcək”. **21** ısrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yandırma qurbanlarınızı başqa qurbanlarına qatıb at yeyin. **22** Çünki atalarınızı Misir torpağından çıxaran vaxt yandırma qurbanı və başqa qurban barədə onlara əmr etmədim və bir söz demədim. **23** Ancaq onlara bunu əmr edib dedim: «Sözümə qulaq asın. Onda Mən sizin Allahınız olacağam, siz də Mənim xalqım olacaqsınız. Hər barədə sizə əmr etdiyim yolla gedin ki, uğur qazanınız». **24** Ancaq Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar. Bunun əvəzinə öz istəklərinə, pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etdilər, irəliyə deyil, geriyə getdilər. **25** Atalarınız Misir torpağından çıxdıqları gündən bu günə qədər Öz qullarım olan peyğəmbərləri hər gün dəfələrlə yanınıza göndərdim. **26** Amma Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar, inadkarlıq etdilər,

atalarından da pis işlər gördülər. **27** Sən bütün bu sözləri onlara söyləyəcəksən, ancaq sənə qulaq asmayacaqlar, onları çağıracaqsan, ancaq sənə cavab verməyəcəklər”. **28** Sən onlara söylə: “Bu həmin xalqdır ki, öz Allahı Rəbbin sözünə qulaq asmir və cəzadan ibrət almir. Onlarda həqiqət yox oldu, həqiqətdən heç danişmırlar. **29** Ey Yeruşəlim, saçını kəsib at, Cılpaq təpələr üzərində mərsiyə oxu, Çünkü Rəbb qəzəbləndiyi nəslə Rədd edib tərk etdi. **30** Ona görə ki Yəhuda övladları gözündə pis olan işlər gördü” Rəbb belə bəyan edir. “Mənim adımla çağırılan məbədə iyrənc bütərləri qoyub oranı murdarladılar. **31** Onlar oğul və qızlarını odda yandırmaq üçün Ben-Hinnom vadisindəki Tofetdə səcdəgahlar düzəltildilər. Mən belə bir şeyi nə buyurdum, nə də ağlma gətirdim”. **32** Rəbb bəyan edir: «Buna görə də bir gün gələcək ki, oraya Tofet yaxud Ben-Hinnom vadisi deyil, Qırğın vadisi deyiləcək. Tofetdə yer qalmayana qədər ölürləri basdıracaqlar. **33** Bu xalqın cəsədləri göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara yem olacaq, onları qorxudub qaçıran olmayıacaq. **34** Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində sevinc və şadlıq sədəsini, bəy-gəlin səsini kəsəcəyəm, çünki ölkə viran olacaq».

8 Rəbb bəyan edir: «O vaxt Yahuda padşahlarının və başçılarının, kahinlərinin, peyğəmbərlərin və Yeruşəlimdə yaşayanların sümüklərini qəbirlərində çıxarıb atacaqlar. **2** Onların sümükləri sevdikləri, qulluq etdikləri, tərəfdarı olduqları, müraciət və səcdə etdikləri günəşin, aynı və bütün səma cisimlərinin öünüə tökülcək. Onlar bir yerə yığılib basdırılmayacaq, torpağın üstündə peyin kimi olacaq. **3** Bu pis tayfadan sağ qalanların hamısı sürgün etdiyim hər yerdə həyatı yox, ölümü seçəcək» Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **4** Onlara söyləyəcəksən ki, Rəbb belə deyir: «Yixilanlar qalxmazmı? Yoldan azan geri qayıtmazmı? **5** Bəs nə üçün bu xalq yoldan azdı? Nə üçün Yeruşəlim daim dönüklük edir? Onlar yalandan bərk yapışib, Dönmək istəmir. **6** Mən diqqət edib qulaq asdım: Heç kəs düz danişmir, “Nə etdim?” deyib öz pisliyindən tövbə etmir. Hər biri döyüşə atılan at kimi Öz yoluna tərəf döñür. **7** Hətta göydə uçan leylik də Öz vaxtını bilir, Qumru, qaranquş, durna da Uçub gələcəkləri vaxtı gözləyir, Amma Mənim xalqım Rəbbin hökmərini bilmir. **8** Nə haqla deyirsiniz ki, biz müdrikik, Rəbbin Qanunu bizdədir? Budur, alımlərin hiyləgər qələmi Onu yalan şərh edir. **9** Müdrikələr

rüşvay oldu, Çasib tora düşdü. Onlar Rəbbin sözünü rədd etdi. Bəs onların müdrikləyi nədədir? **10** Buna görə də arvadlarını başqa adamlara, Tarlalarını isə başqa sahiblərə verəcəyəm, Ona görə ki böyükdən kiçiyə qədər Hər kəs haram qazanc dalınca qaçır. Peyğəmbərdən kahinə qədər Hər biri yalan iş görür. **11** Əziz xalqımın yarasını Yüngülcəsinə müalicə edirlər. "Sühl, sühl" deyirlər, Amma sühl yoxdur. **12** Əvrənc işlər görəndə utanırlarmı? Yox, heç utanmırlar, Utanıb-qızarmaq bilmirlər. Buna görə yixilanlar arasında Onlar da olacaq. Onları cəzalandırdığım vaxt Yerə səriləcəklər" deyir Rəbb. **13** «Onları qırıb-çatacağam» Rəbb belə bəyan edir. «Tənək üzüm gətirməyəcək, Əncir ağacı bar verməyəcək, Yarpaqlar solacaq. Mən onlara nə verdimsə, Hamısı əllərindən alınacaq». **14** «Nə üçün yerimzdə oturmuşuq? Yığılın, gedib qalalı şəhərlərə gırək, Orada hələk olaq, Çünkü Allahımız Rəbb Bizi ölüma təslim etdi, Bizə zəhərli su içirdi, Ona görə ki Rəbbə qarşı günah etdik. **15** Sühl gözləyirik, amma xeyir gəlmir. Şəfa vaxtımı gözləyirik, Amma dəhşət golir. **16** Dandan onların atlarının finxirtisi eşidilir, Ayıqlarının kişnəmə səsindən Bütün ölkə titrəyir. Onlar galır, Torpağı və orada olan hər şeyi, Şəhəri və orada yaşayanları yeyib-qurtarır. **17** Baxın Mən üzünüze ilanlar, Ovsunla ram olmayan gürzələr göndərəcəyəm, Onlar sizi sancacaq! Rəbb belə bəyan edir. **18** Dərdimə təsəlli yoxdur, Ürəyim köksündə taqətsizdir. **19** Baxın uzaq ölkədən əziz xalqımın fəryadını eşidirəm: «Məgər Rəbb Sionda yoxdur? Onun padşahı orada deyilmə? Onlar nə üçün oyma bütərə, Yad olan puç şeyləri ilə Məni qəzəbləndirirlər? **20** Biçin sona çatdi, yay qurtardı, Biz xilas olmadıq». **21** Əziz xalqımın yarasından Mən də yaralandım, Yas tutub dəhşətə gəldim. **22** Məgər Gileadda məlhəm yoxdur? Orada həkim yoxdur? Əgər varsa, əziz xalqıma nə üçün şəfa verilmədi?

9 Kaş ki başım bulaq olaydı, Gözlərim yaş çeşməsinə dönəydi, əziz xalqımdan öldürülənlərə Gecə-gündüz yas tutaydım. **2** Kaş ki kimsə mənə səhrada Səyyahların sığınacağıni verəydi! Mən xalqımı tərk edib Onlardan uzaqlaşardım. Çünkü onların hamısı Zinakar və xain yişnidir. **3** «Dillərini yalan üçün Kaman kimi dartırlar. Həqiqət naminə güc göstərmirlər. Çünkü pisliyi pislik dalınca edirlər, Məni tanımırlar» Rəbb belə bəyan edir. **4** «Hər kəs dostundan çəkinsin, Heç qardaşına da etibar etməsin. Çünkü hər

qardaş başqasına badalaq gəlir, Hər dost böhtançıdır. **5** Hər kəs öz dostunu aldadır, Doğru söyləmir. Onlar dillərini yalan danışmağa öyrətdi, Yorulana qədər günah işlətdi. **6** Ey Yeremya, hiylə içində yaşayırsan, Hiylədən ötrü Məni tanımaq istəmirlər» Rəbb belə bəyan edir. **7** Buna görə də Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən onları əridəcəyəm, Sınaqdan keçirəcəyəm. Axi Mən əziz xalqımla Başqa cür necə rəftar edə bilərəm? **8** Dilləri öldürüçü oxdur, Məkrələ danışırlar. Ağzı ilə qonşusuna xoş sözər söyləyir, Ürəyində isə ona tələ qururlar». **9** Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Belə bir millətdən qisas almayımmi?» **10** Dağlar üçün ağlayıb nalə çəkəcəyəm, Çölün otlqları üçün mərsiyyə oxuyacağam. Çünkü hamısı yandı, Daha kimsə oradan keçmir, Naxırın böyürtüsü eşidilmir. Quşlar və heyvanlar da qaçıb getdi. **11** «Yerusalimi daş qalaqlarına, Çapqal yuvasına döndərəcəyəm. Yəhuda şəhərlərini Sakinsiz bir xarabalığa çevirəcəyəm» deyir Rəbb. **12** Bir müdrik adam varmı, bunu anlaşın? Rəbbin dili ilə danışan bir adam varmı, bunu izah etsin? Niyə bu ölkə məhv oldu, səhra kimi yandı və heç kəs oradan keçmir? **13** Rəbb deyir: «Ona görə belə oldu ki, onlar üçün qoyduğum qanunumu rədd etdilər, sözümə qulaq asıb əməl etmədilər, **14** ürəklərinin inadkarlığına görə rəftar etdilər və atalarının öyrətdiyi kimi Baal bütərinə itaət etdilər. **15** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən bu xalqa yovşan yedirəcək, zəhərli su içirəcəyəm. **16** Onları özlərinin və atalarının tanımadıqları millətlər arasında səpaləyəcəyəm. Onları məhv edənək arxalarınca qılınc göndərəcəyəm». **17** Ordular Rəbbi belə deyir: «İndi düşünün, Mərsiyaçı qadınları çağırın gəlsinlər, Bu işdə bacarıqlı olanları Gətirin gəlsinlər. **18** Qoy onlar tələsib o qədər Bizim üçün fəryad etsinlər ki, Gözlərimizdən yaş aksın, Kirpiklərimizdən su süzülsün». **19** Çünkü Siondan fəryad səsi eşidilir: «Biz necə talan olunduq, Yaman rüşvay edildik. Çünkü ölkəni tərk edirik, Məskənlərimiz dağıdırıllır». **20** Ey qadınlar, Rəbbin sözünü eşidin, Ağzından çıxan sözə qulaq asın. Qızlarınızın fəryad etməyi öyrədin, Hər kəs yoldaşına mərsiyyə oxumağı öyrətsin. **21** Çünkü ölüm pəncərələrimizə dırmaşdı, Saraylarımıza girdi ki, Küçədə uşaqları, Meydanlarda cavanları qırıb-çatsın. **22** Sən söylə ki, Rəbb belə bəyan edir: «İnsan casədləri tarlada peyin kimi, Biçinçinin ardınca qalan taya kimi yerə yixiləcəq. Onları yiğib aparan olmayıacaq». **23** Rəbb belə deyir: «Müdrik

müdrigliyi ilə öyünməsin, İgid öz gücү ilə öyünməsin, Varlı öz sərvəti ilə öyünməsin. **24** Ancaq öyünən onunla öyünsün ki, Mən Rəbbin dünyada Məhəbbət, ədalət və salehlik yaratdığını Dərk edir və Məni tanır. Çünkü Mən bunlardan xoşlanıram» Rəbb belə bəyan edir. **25** Bəli, Rəbb bəyan edir: «Gün gələcək ki, yalnız bədəni sünnət olanları cəzalandıracağam. **26** Misiri, Yəhudanı, Edomu, Ammon övladlarını, Moavi, çöldə yaşayıb kəkillərini qırxanların hamisini cəzalandıracağam, çünkü bütün bu millətlər sünnətsizdir, bütün İsrail nəslinin də ürəyi sünnətsizdir».

10 Rəbbin sizə söylədiyi sözü eşidin, ey İsrail nəslil!

2 Rəbb belə deyir: «Başqa millətlərin yolu ilə getməyin, Gök əlamətlərindən qorxmayın, Bunlardan başqa millətlər qorxur. **3** Çünkü xalqların adətləri boş şeydir. Meşədə ağaç kəsirlər, Usta əli kəski ilə onu düzəldir. **4** Sonra qızıl-gümüşlə bəzəyirlər, Çəkiclə, mixla bərkidirlər ki, Yerindən tərpənməsin. **5** Bütləri xiyar bostanındaki müqəvvə kimi Danışa bilmir. Onları daşmaq lazımdır, Çünkü geda bilmirlər. Onlardan qorxmayın, Çünkü nə pislik edə bilərlər, Nə də yaxşılıq». **6** Sənin kimi Allah yoxdur, ya Rəbb. Sən böyüksən, əzəmətdə adın ucadır. **7** Ey millətlərin Padşahı, Sənə kim hörmət etməz? Sənə hörmət yaraşır, Çünkü millətlərin bütün müdrilikləri arasında, Bütün ölkələrində Sənin kimisi yoxdur. **8** Bütlərə səcdə edənlərin hamısı Ağilsız və axmaqdır, Boş şeylərdən təlim alırlar. Büt bir ağacdır! **9** Tarışdən döyülmüş gümüş, Ufazdan qızıl getirilir. Ustanın və zərgərin əli ilə düzəldilən bütə Bənövşəyi və tunc qırmızı paltar geyindirilir. Hamısı bacarıqlı toxucu işidir. **10** Ancaq Rəbb həqiqi Allahdır. Var olan Allahdır, Əbədi Padşah Odur. Qəzəbindən dünya titrəyər, Hiddətinin qarşısında Millətlər dura bilməz. **11** Allah mənə dedi ki, onlara belə söylə: «Yeri və göyü yaratmayan allahlar yer üzündən və göyün altından yox olacaq». **12** Rəbb qüdrəti ilə yer üzünü yaratdı, Hikməti ilə dünyanı qurdu, Dərrakəsi ilə göyləri yaydı. **13** O gurlayanda göylərdəki sular çağlıyır, Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir, Yağış üçün şimşək çaxdırır, Anbarlarından külək çıxarır. **14** Hər kəs ağilsız oldu, Bilikləri qalmadı. Hər zərgər düzəltdiyi bütənən utanacaq, Çünkü onun tökdütyü büt pucdur, Onda nəfəs yoxdur. **15** Onlar boş şey, Masqaraçılardan işidir. Cəza vaxtı məhv olacaqlar. **16** Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz, Çünkü hər şeyi yaradan Odur. İsrail

Onun ırs qəbiləsidir, Onun adı Ordular Rəbbidir. **17** Ey sən mühəsirəyə alınan şəhərdə yaşayan, Şələ-küləni yerdən yiğisidir. **18** Çünkü Rəbb belə deyir: «Mən bu dəfə ölkənin sakinlərini Sapandla kənara atacağam. Onları dara salacağam ki, Düşmən əlinə keçsinlər». **19** Əzəbimə görə vay halıma! Yaram sağalmaz. Ancaq mən dedim: «Həqiqətən, bu mənim dərdimdir, Mən də ona dözməliyəm. **20** Çadırıım yıxıldı, Bütün iplərim qopdu. Uşaqlarım məni tərk etdi, Onlar artıq yoxdur. Çadırımı quran, pərdələrimi asan qalmadı. **21** Çünkü xalqın çobanları ağılsız oldu, Rəbdən soruşmadılar. Buna görə də uğur qazanmadılar, Bütün sürüləri dağıldı. **22** Dirləyin, bir xəbər yayılır: Şimal ölkəsindən böyük gurultu gəlir ki, Yəhuda şəhərlərini xarabalığa, Çəqqal yuvasına çevirirsən. **23** Ya Rəbb, bilirəm ki, İnsanın ömrü öz əlində deyil. Addımlarını düzəltmək Gedən adamın işi deyil. **24** Mənə cəza ver, ya Rəbb, Ancaq qəzəbinə yox, ədalətinə. Yoxsa məni heçə çıxardarsan. **25** Qəzəbini Səni tanımayan millətlərin, Adını çağırmayan tayfaların üzərinə tök. Çünkü onlar Yaqub nəslini yedi, Onu yeyib-qurtardı, Yurdunu viran etdi».

11 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Bu əhdin sözlərinə qulaq asın, Yəhuda adamlarına və Yeruşəlimdə yaşayanlara söyləyib **3** bildirin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Bu əhdin sözlərinə qulaq asmayana lənət olsun. **4** Bu əhd barəsində Mən atalarınızı Misir torpağından, dəmir əridən sobanın içindən çıxardığım vaxt əmr edib dedim: «Mənim sözümə qulaq asın, sizə əmr etdiyim hər şeyi edin. Onda siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam. **5** Belə etsəniz, Mən də atalarınıza and işib vəd verdiyim şeyə əməl edərəm, bu gün sizin olan torpağı – süd və bal axan torpağı sizə verərəm». Mən də cavab verib «amin, ya Rəbb» dedim. **6** Rəbb mənə dedi: «Bu sözlərin hamisini Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlim küçələrində car çəkib söyle: «Bu əhdin sözlərinə qulaq asın, onlara əməl edin». **7** Bəli, Mən atalarınıza onları Misir torpağından çıxardığım gündən indiyə qədər ciddi xəbərdarlıq etdim. Onlara dəfələrlə xəbərdarlıq edib dedim: «Mənim sözümə qulaq asın». **8** Ancaq onlar qulaq asmadı, diqqət etmədi, inadkarlıqla qara ürəklərinin istədiyinə uydu. Buna görə də Mən əhddə deyilən bütün cəzaları onların başına götirdim. Mən onlara bu əhdə əməl etməyi əmr etmişdim, onlarsa əməl etmədi». **9** Sonra

Rəbb mənə dedi: «Yəhuda adamları və Yerusəlimdə yaşayınlar arasında bir qəsd üzə çıxdı. **10** Sözlərimə qulaq asmaq istəməyən əcdadlarının günahlarına qayıtdılar, başqa allahların tərəfdarı olub onlara qulluq etdilər. İsrail və Yəhuda nəslİ onların ataları ilə bağlığım əhdimi pozdu. **11** Buna görə də Rəbb belə deyir: «Mən onların üzərinə bəla gətirəcəyəm və onun içindən çıxa bilməyəcəklər. Onlar Mənə üz tutub fəryad edəcək, amma Mən onları eşitməyəcəyəm. **12** O zaman Yəhuda şəhərlərinin əhalisi və Yerusəlimdə yaşayınlar gedib buxur yandırıqları allahlara üz tutub fəryad edəcək, amma başlarına bəla gələn vaxt bu allahlar onlara heç kömək etməyəcək. **13** Çünkü şəhərlərinin sayı qədər sənin bütlərin var, ey Yəhuda. Siz Yerusəlim küçələrinin sayı qədər rüsvayçı şeylərə qurbangahlar, Baal bütlərinə buxur yandırmaq üçün qurbangahlar düzəldtdiniz». **14** Sən bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb xahiş etmə. Çünkü fəlakətlərindən ötrü Mənə tərəf fəryad edəndə qulaq asmayacağam. **15** Sevimli xalqım, pis niyyətlər qurarkən Mənim evimdə nə işin var? Təqdis olunmuş ətin çıxluğu ilə Üzərinizdən bəla çəkilərmi? Çünkü sən pis iş görəndə sevinirsən. **16** Rəbb sənin adını “Dadlı meyvəsi olan Yaşıl zeytun ağacı” qoyma. İndi isə böyük firtınanın gurultusunu ilə Ağaca od vuracaq, Onun budaqları qırılacaq. **17** Səni əkən Ordular Rəbbi başına fəlakət gətirməyə qərar verdi. Çünkü İsrail və Yəhuda nəslİ pislik etdi, Baal bütlərinə buxur yandırmaqla Məni qəzəbləndirdi». **18** O vaxt Rəbb onların etdiklərini mənə göstərdi. O bunu mənə aşkar etdi, mən də xəbərdar oldum. **19** Mənsə kəsilməyə aparılan müti quzu kimi idim, bilmirdim ki, onlar «ağacı və meyvəsini məhv edək, onu dirilər arasından yox edək ki, adı bir daha xatırlanmasın» deyərək mənə qəsd qururlar. **20** Ancaq, ey Ordular Rəbbi, Ürəkləri və fikirləri sinayan ədaləti Hakim, Mənə imkan ver ki, onlardan alacağın qisasını görüm! Çünkü mən öz işimi Sənə tapşırdım. **21** «Buna görə də Rəbb səni öldürmək istəyən və “Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik etmə, yoxsa bizim əlimizdə olərsən” deyən Anatot əhalisi barədə belə deyir. **22** Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən onları cəzalandıracağam: cavanları qılıncla həlak olacaq, oğul və qızları acliqdan öləcək. **23** Onların nəslİ də qalmayacaq, çünkü Mən onlar üçün cəza gəldiyi ildə Anatot əhalisinin başına fəlakət gətirəcəyəm”».

12 Əgər Səninlə mübahisə etsəm, Sən haqlı çıxarsan, ya Rəbb. Ancaq yenə də ədalət barədə Səninlə danışmaq istəyirəm. Nə üçün pis adamlar əməllərində Uğur qazanır, Bütün xainlər dinc yaşayır? **2** Onları Sən əkdi, kök saldılar, Qol-budaq atdilar, Bar verdilər. Sən onların dillərinə yaxınsan, Amma ürəklərindən uzaqsan. **3** Məni isə, ya Rəbb, Sən tanıyırsan, Görürsən və sınaırsan. Ürəyim Səninlədir. Onları qurbanlıq qoyun kimi ayır, Qurğın günü üçün hazırla. **4** Nə vaxta qədər torpaq yas tutacaq, Bütün çöl otları quruyacaq? Orada yaşayanların pisliyi üzündən Heyvanlar və otlar məhv oldu. Onlar isə «bu adam aqıbətimizi görməyəcək» deyir. **5** «Ey Yeremya, əgər sən piyadalarla qaçanda yoruldunsa, Atlarla necə yarışa bilərsən? Əgər əmin-amanlıq olan torpaqda büdrəsən, İordan çayının kənarındaki six meşədə nə edəcəksən? **6** Hətta öz qardaşların – ata evin də Sənə xəyanət etdi, Onlar da sənin ardında Ucadan bağırdı. Sənə yaxşı sözər söyləsələr də, Onlara inanma. **7** Evimi tərk etdim, İrsimi əldən verdim, Sevgilimi düşmənlərə təslim etdim. **8** İrsim Mənim üçün Meşədəki aslan kimi oldu. Üstümə nərə çəkdi, Buna görə də ona nifrat etdim. **9** İrsim Mənim üçün Alabəzək yırtıcı quş oldumu? Hər tərəfdən yırtıcı quşlar Onun üstünə töküldü. Gedin bütün vəhşi heyvanları toplayın, Yeyib-qurtarmaq üçün onun üstünə gətirin. **10** Çoxlu çoban bağımı viran etdi, Tarlamı tapdalayıb əzdi, Gözəl zəmimi boş çölə çevirdi. **11** Onu xaraba qoydular, Xarabalıq içində önmədə ağlayır. Bütün ölkə viran oldu, Amma heç kəsin vecinə deyil. **12** Cöldəkəi bütün çılpaq təpələrə məhv edənlər gəldi. Çünkü ölkənin bir ucundan o biri ucuna qədər Rəbbin qılıncı qırıb-çatır. Heç kim salamat qalmır. **13** Onlar bugda əkdi, qanqal biçdi. Zəhmət çəkdilər, xeyir görmədilər. Rəbbin qızığın qəzəbindən ötrü Məhsullarınızdan utanacaqsınız». **14** Rəbb belə deyir: «Xalqım İsrailə irs olaraq verdiyim mülkə toxunan bütün bədxah qonşularına gəlincə, Mən onları torpaqlarından çıxarıb atacağam, onların arasından Yəhuda nəslini də çıxarıb atacağam. **15** Amma onları çıxarıb atdıqdan sonra yenə hallarına acıyacağam. Hər kəsi öz mülkünə, öz torpağına qaytaracağam. **16** Əgər onlar xalqımın yolunu yaxşı öyrənsələr, xalqımı Baal adı ilə and içməyi öyrətdikləri kimi “var olan Rəbbə and olsun” deyib Mənim adımla and içsələr, o zaman xalqımın arasında sakin olacaqlar. **17** Ancaq qulaq asmasalar, o zaman belə bir milləti

mütləq kökündən çıxarıb yox edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir.

13 Rəbb mənə belə dedi: «Get özünə bir kətan qurşaq al və belinə bağla, amma onu suya qoyma». **2** Mən Rəbbin sözüne görə qurşaq aldım və belimə bağladım. **3** Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: **4** «Belindəki aldiğın qurşağı götürüb qalx və Fərat çayına tərəf get. Onu orada qayannı oyuğunda gizlət». **5** Mən gedib Rəbbin əmr etdiyi kimi onu Fərat çayının yaxınlığında gizlətdim. **6** Uzun müddət sonra Rəbb mənə dedi: «Qalx Fərat çayına tərəf get və sənə gizlətməyi əmr etdiyim qurşağı oradan götür». **7** Mən Fərat çayına tərəf getdim və qurşağı gizlətdiyim yerdən qazib götürdüm. Gördüm ki, qurşaq çürüyüb və daha heç nəyə yaramır. **8** O zaman mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Rəbb belə deyir: "Yəhudanın təkəbbürünü və Yeruşəlimin böyük qürurunu beləcə çüründəcəyəm. **10** Sözlərimə qulaq asmayan, inadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyan, başqa allahlılara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olan bu pis xalq heç bir şeyə yaramayan həmin qurşaq kimi olacaq". **11** Rəbb deyir: "Qurşaq insanın belinə necə yapışırsa, bütün İsrail nəslini və Yəhuda nəslini Özümə eləcə yapışdırımdı ki, Öz xalqım olub Mənə şöhrət, tərif və izzət gətirsinlər, ancaq onlar qulaq asmadı". **12** Buna görə onlara bu sözü çatdır ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Hər tuluq şərabla dolacaq". Onda sənə deyəcəklər: "Hər tuluğun şərabla dolacağını biz də bilmirikmi?" **13** O zaman onlara söylə ki, Rəbb belə deyir: "Bütün bu ölkədə yaşayanları, Davudun taxtı üzərində oturan padşahları, kahinləri, peyğəmbərləri, bütün Yeruşəlimdə yaşayanları sərخos olana qədər şərabla doyduracağam". **14** Rəbb bəyan edir: "Mən onları ata və oğulları ilə birlikdə bir-birlərinə çırpacığam. Onlara rəhm etməyəcək, aman verməyəcək, həlak etməyə heysilənməyəcəyəm". **15** Eşidin və qulaq asın, Qürurlu olmayın, Çünkü Rəbb belə söylədi. **16** Nə qədər ki qaranlıq çökdürməyib, Zülmət dağlarında ayaqlarınız büdrəməyib, Allahınız Rəbbi izzətləndirin. Siz işıq gözləyirsiniz, Amma Rəbb onu ölüm kölgəsinə çevirər, Dərin zülmətə döndərər. **17** Ancaq siz ona qulaq asmasanız, Gözlərim acı-acı yaş tökəcək, Göz yaşları sel kimi axacaq. Çünkü Rəbbin sürüşünü Stürgün etdilər. **18** Padşaha və onun anasına söyle: «Taxtimizdən enin, Çünkü şəraf tacınız başınızdan düşdü». **19** Negev şəhərlərinin darvazaları bağlandı, Açılan yoxdur. Bütün Yəhuda sürgün edildi,

Hamı sürgün edildi. **20** Başınızı qaldırıb Şimaldan gelənləri görün. Sənə verilən sürü, Sənin gözəl sürün haradadır? **21** Rəbb müttəfiq kimi hazırladığın adamları Sənə hakim qoyanda nə deyəcəksən? Məgər doğan qadının çəkdiyi sancı kimi Səni də ağrı tutmayacaqmı? **22** Əgər ürəyində «Bütün bunlar nə üçün başıma geldi» desən, Bil ki, günahının çıxluğundan ətəklərin qaldırıldı və zorlandın. **23** Kuşlu öz dərisini, Bəbir öz xallarını dəyişdirə bilərmi? Pislik etməyə alışmış Siz də yaxşılıq edə bilməsəniz. **24** «Bundan ötrü səni çöl küləyi ilə Sovrulan saman çöpü kimi səpələyəcəyəm. **25** Sənə düşən püşk, Mənim sənə ayırdığım pay budur» Rəbb belə bəyan edir. «Çünki Məni unutdun, Yalana güvəndin. **26** Bundan ötrü Mən də sənən ətəklərini Üzünə qaldıracağam ki, Ayıbin görünsün. **27** Çöldəki təpələr üzərində Gördüyün iyrənc işləri, Zinakarlığını, şəhvətlə kişnəməyini, Həyəsiz əxlaqsızlığını gördüm. Vay halına, ey Yeruşəlim! Sən nə vaxta qədər Təmizlənə bilməyəcəksən?»

14 Bu, quraqlıq haqqında Yeremyaya nazil olan Rəbbin sözüdür. **2** «Yəhuda yas tutur, Onun şəhər darvazaları qəmli görünür. Adamlar qara geyimmişlər, Yeruşəlimin fəryadı ucalmışdır. **3** Əyanlar nökrələrini su dalınca göndərir, Onlar isə quyu yanına gəlib Su tapmir, Boş qablarla geri dönürlər, Utanıb xəcalət çəkərək Başlarını örtürlər. **4** Ölkədə yağış olmadığı üçün Torpaq cedar-cadar oldu. Əkinçilər utanır, Başlarını örtür. **5** Hətta çöldəki maral da Balasını doğub tərk edir, Çünkü ot yoxdur. **6** Vəhşi eşəkələr çılpaq təpələrdə durub, Çəqqal kimi tez-tez nəfəs alır. Onların gözələri korlaşır, Çünkü otlaq yoxdur». **7** Ya Rəbb, hərçənd təqsirlerimiz Biza qarşı şəhadət edir, Sən Öz adından ötrü səy göstər. Çünkü dəfələrlə dönüklük etmiş, Sənə qarşı günah etmişik. **8** Ey İsrailin Ümidgahı, Məşəqqət zamanı Xilaskarı! Nə üçün Sən bu torpaqda bir qərib, Gecələmək üçün yoldan ayrılan bir səyyah kimişən? **9** Nə üçün çəşmiş adam, Qurtarmağa gücü çatmayan İgid kimi olmusan? Ancaq Sən aramızdasan, ya Rəbb. Biz Sənə məxsusuq, Bizi tərk etmə. **10** Rəbb bu xalq barədə belə deyir: «Onlar gəzib-dolaşmağı o qədər sevir ki, ayaq saxlamırlar. Buna görə də Rəbb onlardan razı deyil. İndi onların təqsirkarlığını yada salacaq, günahları üçün cəza verəcək». **11** Rəbb mənə dedi: «Sən bu xalqın uğur qazanması üçün dua etmə. **12** Oruc tutsalar da, Mən onların fəryadını eşitməyəcəyəm. Yandırma qurbanı və taxil təqdimi

gətirdikləri zaman onlardan razı olmayıcağam. Mən onları qılınc, acliq və vəba ilə qırıb-çatacağam». **13** Mən dedim: «Ah, Xudavənd Rəbb, peyğəmbərlər onlara belə deyir: "Qılınc görməyəcəksiniz, acliq olmayıcaq. Ancaq Mən bu yerdə sizə həqiqi sülh verəcəyəm"». **14** Rəbb mənə dedi: «Peyğəmbərlər Mənim adımla yalançı peyğəmbərlik edir. Onları Mən göndərməmişəm, onlara əmr edib söz deməmişəm. Sizə peyğəmbərlik etdikləri şeylər yalan bir görüntü, falçılıq, boş bir şey, öz ürəklərinin uydurmasıdır. **15** Buna görə də Rəbb o peyğəmbərlər barədə belə deyir: "Onları göndərmədiyim halda Mənim adımla peyğəmbərlik edən, «bu torpaqda qılınc və acliq olmayıcaq» deyən bu peyğəmbərlər özləri qılınc və acliqdan həlak olacaq. **16** Peyğəmbərlik etdikləri xalq da qılınc və acliq üzündən Yerusəlim küçələrinə atılacaq. Onların özlərini, arvadlarını, oğullarını və qızlarını basdırın olmayıcaq, çünki onların pisliklərini öz başlarına gətirəcəyəm". **17** Onlara bu sözü söylə: "Qoy gözlərim gecə-gündüz Dayanmadan yaş töksün. Çünki bakıra qızə bənzəyən əziz xalqım Ağır bir yara aldı, Şiddətli bir zərbə yedi. **18** Çölö çıxıram, Qılıncla öldürülənləri görürəm, Şəhərə girirəm, Acliqdan üzülənləri görürəm. Çünki peyğəmbər də, kahin də Bixəbər olaraq ölkəni dolaşır"». **19** Məgər Sən Yəhudanı birdəfəlik rədd etmisən? Məgər Siona nifrət edirsən? Niyə bizi elə vurdun ki, Sağaltmaq mümkün olmasın? Sülh gözlədik, amma xeyir gəlmədi. Şəfa vaxtını gözlədik, Ancaq dəhşət gəlir. **20** Ya Rəbb, pisliyimizi, Atalarımızın təqsirkarlığını bilirik. Çünki Sənə qarşı günah etdi. **21** Öz adın naminə bizdən imtina etmə, Öz izzətli taxtını alçaltma. Bizimlə olan əhdini pozma, yada sal. **22** Millətlərin bütərləri arasında Yağış yağdırıa biləni varmı? Göylər leysan tökə bilərmi? Bunu edən Sən deyilsənmi, ya Rəbb Allahımız? Ümidimiz Sənədir. Çünki bütün bu şeyləri Sən etdin.

15 Rəbb mənə dedi: «Musa ilə Şamuel önümüzə dursalar da, yenə ürəyim bu xalqa tərəf yönəlməz. Onları qarşımızdan rədd et ki, getsinlər. **2** Sənə "Hara gedək?" dedikləri zaman onlara söylə ki, Rəbb belə deyir: "Vəba üçün ayrılanlar vəbaya, Qılınc üçün ayrılanlar qılınc, Acliq üçün ayrılanlar acliğa, Sürgün üçün ayrılanlar sürgünə". **3** Rəbb bəyan edir: "Onların başına dörd növ bəla gətirəcəyəm: öldürmək üçün qılıncı, parçalamaq üçün itləri, yeyib həlak etmək

üçün göydəki quşları və yerdəki heyvanları. **4** Yəhuda padşahı Xızqıya oğlu Menaşşeyə, onun Yerusalimdə etdiyi işlərə görə onları yer üzünүn bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam". **5** Ey Yeruşəlim, bəs sənə kim aciyacaq? Sənin üçün kim yas tutacaq? Halını soruşmaq üçün Kim yolundan dönüb sənin yanına gələcək? **6** Rəbb bəyan edir: "Sən Məni rədd etdin, Geri çəkildin. Mən də əlimi uzadıb səni məhv edirəm. Daha bağışlamaqdan yoruldum. **7** Onları ölkənin şəhər darvazalarında Kürəklə sovurdum, Xalqımı övladsız qoymudum, Onları məhv etdim. Çünkü yollarından dönmədilər. **8** Mənim önümüzə onların dul qadınlarının sayı Dəniz qumundan da çox oldu. Günorta çağı Cavanlarının analarını ağlar qoymaq üçün Məhv edəni gətirdim. Qəflətən onları qorxu və dəhşətə saldım. **9** Yeddi uşaq doğan qadın zəifləyib can verdi, Onun günüşi günorta çağı batdı, Utanib alçaldı. Onlardan sağ qalınlarını Düşmənlərinin önündə Qılınc taşlı edəcəyəm"» Rəbb belə bəyan edir. **10** Vay mənim halıma! Ey anam, sən məni bütün ölkə ilə Mübahisə və dava etmək üçün doğmusan! Mən heç kəsə sələm vermədim, Heç kəs də mənə sələm vermədi. Ancaq hamı məni lənətləyir. **11** Rəbb dedi: «Bundan sonra mütləq səni Xeyir üçün xilas edəcəyəm. Bəla və kədər vaxtı düşmənlərinə Sənə yalvarmağa məcbur edəcəyəm. **12** Dəmiri, şimaldan gələn dəmiri və tuncu Kim qıra bilər? **13** Sənin sərvətini və xəzinələrini Qarət mali kimi başqalarına havayı verəcəyəm. Bunu ölkənin hər tərəfində Sənin günahlarından ötrü edəcəyəm. **14** Mən səni tanımadığın ölkədə Düşmənlərinə qul edəcəyəm. Çünki qəzəbim od tutub Sizi yandıracaq». **15** Sən bilirsən, ya Rəbb! Məni yada sal və qayğıma qal. Məni təqib edənlərdən qisasımı al, Səbirli olduğuna görə məni həlak etmə. Bil ki, Sənin üçün rüsvay oldum. **16** Sözlərini tapıb yedim, Sözlərin mənə sevinc və ürəyimə şadlıq gətirdi. Çünki Sənə məxsusam, Ey Orduları Allahi Rəbb! **17** Kef çəkənlərin məclisində oturaraq Sevinib coşmadım, Əlin üzərimdə olduğuna görə Tək-tərəha oturdum. Çünki məni qəzəblə doldurmuşdun. **18** Nə üçün ağrım kəsilməz, Yaram çarəsizdir, Şəfasına ümid yoxdur? Məgər mənim üçün suyu qurumuş, Etibarsız bir vadi olacaqsan? **19** Buna görə Rəbb belə deyir: «Əgər sən tövbə etsən, Səni yenə qəbul edib xidmətimə təyin edərəm. Əgər cəfəngiyat danışmaq əvəzinə Qiymətli sözlər söyləsən, O zaman Mənim dilimlə danışacaqsan. Onlar özləri sənə tərəf döñəcək, Amma sən onlara

tərəf qayıtmayacaqsan. **20** Səni bu xalq üçün Möhkəm tunc bir divar edəcəyəm. Sənə qarşı döyüşəcəklər, Ancaq qalib gələ bilməyəcəklər. Çünkü Mən səninlə olacağam ki, Səni qurtarıb azad edim» Rəbb belə bəyan edir. **21** «Səni pis adamların əlindən azad edəcəyəm, Zülmkarların pəncəsindən satın alacağam».

16 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Özünə arvad alma, qoy bu yerdə oğulların və qızların olmasına. **3** Çünkü bu yerdə doğulan oğullar və qızlar, onları doğan analar və onları törədən atalar üçün Rəbb belə deyir: **4** «Onlar ölümcül xəstəliklərdən öləcək. Onlar üçün yas tutulmayacaq, basdırılmayacaqlar, torpağın üstündə peyn kimi olacaqlar. Qılınc və acliqla qırılıb-qurtaracaqlar. Cəsədləri də göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq». **5** Çünkü Rəbb belə deyir: «Yas evinə girmə, ağlamaq üçün getmə, başsağlığı vermə, çünkü bu xalqın arasından Öz sülhümü, məhəbbətimi və mərhəmətimi götürdüm» Rəbb belə bəyan edir. **6** «Bu ölkədə böyükəklər də, kiçiklər də öləcək, qəbirə qoyulmayacaq, adamlar onlar üçün yas tutulmayacaq, özlərini yaralayıb saçlarını qırıxmayacaq. **7** Ölüdən ötrü yas tutana təsəlli vermek üçün kimsə onunla çörək kəsməyəcək, ata-anaları üçün onlara təsəlli kasasını içirməyəcək. **8** Sən onlarla oturaraq yeyib-içmək üçün ziyafət məclislərinə də girmə». **9** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Bax bu yerdə sizin günlərinizdə gözlərinizin öntündə sevinc və şadlıq sədəsini, bəy-gəlin səsini yox edəcəyəm». **10** Bütün bu sözləri xalqa bildirəndə onlar sənə belə deyəcək: «Nə üçün Rəbb başımıza bu qadər böyük bəla gətirəcəyini söylədi? Təqsirimiz nədir? Allahımız Rəbbə qarşı nə günah etmişik?» **11** Sən onlara söylə ki: «Sizin atalarınız Məni tərk etdi» Rəbb belə bəyan edir. «Başqa allahların tərəfdarı oldular, onlara qulluq və səcdə etdilər, Məni tərk edib qanunuma əməl etmədilər. **12** Siz atalarınızdan da artıq pislik etdiniz, özünüz də Mənə qulaq asmayaraq qara ürəklərinizin inadı ilə hərəkət etdiniz. **13** Buna görə də sizi bu ölkədən atalarınızın və özünüzün tanımadığı bir ölkəyə atacağam. Orada gecə-gündüz başqa allahlara qulluq edəcəksiniz, çünkü sizə mərhəmət etməyəcəyəm». **14** Buna görə də Rəbb bəyan edir: «Bir gün gələcək ki, insanlar artıq «İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun» deməyəcəklər, **15** amma «İsrail övladlarını şimal ölkəsindən və qovduğu başqa ölkələrdən çıxaran Rəbbin varlığına and olsun»

deyəcəklər. Çünkü onları atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam». **16** Rəbb bəyan edir: «Mən çoxlu balıqçı göndərəcəyəm, onları tutacaqlar. Ondan sonra Mən çoxlu ovçu göndərəcəyəm, hər dağ və təpə üzərindən, qaya oyuqlarından onları ovlayacaqlar. **17** Çünkü Mənim nəzərim onların bütün yollarını izləyir. Onlar Məndən gizlənə bilməz, təqsirləri də Mənim nəzərimdən qaça bilməz. **18** İlk növbədə onların təqsirlərinin və günahlarının əvəzini alacağam. Çünkü iyrənc bütlərinin qurbanları ilə ölkəmi murdarladılar, mülkümü murdar bütlərlə doldurdular». **19** Ya Rəbb, qüvvətim və qalam, Sixıntı günündə sığınacağım! Millətlər yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdən Sənin yanına gəlib deyəcək: «Atalarımız saxta və puç bütlərə - Heç bir fayda görmədikləri şeylərə varis oldu. **20** Adam da özünə bütlər düzəldər? Axi onlar allah deyil. **21** Buna görə də onlara göstərəcəyəm, Əlimi və qüdrətimi nümayiş etdirəcəyəm. Onda biləcəklər ki, adım Rəbdır.

17 Yəhudanın günahı dəmir qələmlə yazıldı, Ürəklərinin lövhələri və qurbangahlarının buynuzları üzərinə Almaz uclu alətlə həkk edildi. **2** Onlar kölgəli ağacların yanında, Yüksək təpələrdə, çöldəki dağlarda Qurbangahlarına və Aşera bütlərinə Öz uşaqlarına göstərdikləri qədər maraq göstərir. **3** Sənin mal-dövlətini, Bütün xəzinələrini, səcdəgahlarını Öləkənin hər tərəfində işlənən günahlardan ötrü Qarətə təslim edəcəyəm. **4** Sənə verdiyim irsi Öz qəbahətinlə yox edəcəksən. Tanımadığın ölkədə səni Düşmənlərinə qul edəcəyəm. Çünkü siz Mənim qəzəbimdən Od alışdırınız, O əbədi yanacaq». **5** Rəbb belə deyir: «O adam lənətlidir ki, İnsana güvənir, Bəşərin gücünə arxalanır, Ürəyi Rəbdən ayrırlar. **6** O, çöldəki yulğun ağacı kimi olacaq, Xeyir gələndə onu görməyəcək. Səhrada olan quraq yerlərdə Heç kəs yaşamayan şorənlıqda sakın olacaq. **7** Nə xoşbəxtidir o adam ki Rəbbə güvənir, Rəbbi özünə arxa sayır. **8** O, sular kənarında əkilmış ağac kimi olacaq. Elə ağac ki çay kənarında kök salar, İstι gələndə qorxmaz, Yarpağı həmisişə yaşıl qalar, Quraqlıq olan il qayğı çəkməz, Bəhər verməkdən qalmaz». **9** İnsan ürəyi hər şeydən hiyləgərdir, Çarəsi yoxdur. Onu kim başa düşə bilər? **10** «Mən Rəbb ürəyi yoxlayıram, İnsanın fikrini sinayıram ki, Hər kəsə əməllərinə görə, İslərinin bəhrasına görə əvəz verim». **11** Haqsızlıqla var-dövlət toplayan adam Özünün yumurtlamadığı

yumurtaların üstünə Oturan kəklik kimidir. Ömrünün ortasında var-dövləti əldən gedəcək, Axırda o adam axmaq çıxacaq. **12** Müqəddəs məkanımızdakı yer Əvvəlcədən ucaldılmış izzət taxtidir. **13** Ya Rəbb, İsrailin Ümidgahı, Səni tərk edənlərin hamısı utanacaq. Rəbb deyir: «Məndən üz döndərənlərin adı Toz-torpağa yazılıcaq, Çünkü Rəbbi – axar sular mənbəyini tərk etdilər». **14** Ya Rəbb, mənə şəfa versən, Mən sağalaram. Məni xilas etsən, Mən xilas olaram. Çünkü həmd etdiyim Sənsən. **15** Bax onlar mənə «Rəbbin sözü han? Qoy yerinə yetsin!» deyir. **16** Mən Sənin xidmətində Çoban olmaqdan boyun qaçırmadım. Bəla gününün gəlməsini istəmədim. Sən bilirsən ki, Ağzımdan nə çıxısa, Sənin gözünün önündədir. **17** Məni dəhşətə salma, Fəlakət günündə sığınacağım Sənsən. **18** Qoy məni təqib edənlər utansın, Mənsə utanmayım. Qoy onlar qorxuya düşsün, Mən isə qorxmayım. Qara günü onların başına gətir, Tamamilə qırılana qədər onları qır. **19** Rəbb mənə belə dedi: «Get Yəhuda padşahlarının girib-çıxıqları Xalq darvazasında və Yeruşəlimin bütün darvazalarında dayanıb **20** onlara söylə ki, ey Yəhuda padşahları, Yəhuda və Yeruşəlimin bütün əhalisi, bu darvazalardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. **21** Rəbb belə deyir: “Öz canınızı qorumaq üçün Şənbə günü yük daşımayıñ, Yeruşəlim darvazalarından içəri gətirməyin. **22** Şənbə günü evlərinizdən yük çıxarmayın, heç bir iş görməyin. Atalarınıza əmr etdiyim kimi Şənbə gününü təqdis edin. **23** Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. İnadkarlıq edərək Məni eşitmədilər və nəsihət almaq istəmədilər”. **24** Rəbb bəyan edir: “Əgər siz Şənbə günü bu şəhərin darvazalarından yük daşımamaq, Şənbə gününü təqdis etmək və bu gün heç bir işə məşğul olmamaqla Mənə, həqiqətən, itaət etsəniz, **25** o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar və başçılar döyüş arabalarına və atlara minib Yəhuda adamları, Yeruşəlimdə yaşayanlarla birgə bu şəhərin darvazalarından girəcək. Bu şəhər əbədi olaraq məskunlaşmış qalacaq. **26** Yəhuda şəhərlərindən, Yeruşəlimin ətrafindan, Binyamin torpağından, yamaçlı-düzenlikli bölgədən, dağlıq bölgədən və Negevdən adamlar gəlib Rəbbin məbədinə yandırma qurbanları, başqa qurbanlar, taxil təqdimləri, kündür və şükür təqdimləri gətirəcək. **27** Əgər siz Şənbə günü yük daşıyıb Yeruşəlim darvazalarından girərək Şənbə gününü təqdis etməməklə Mənim sözümə qulaq asmasanız, onda Mən şəhərin darvazalarına od

vuracağam, alov Yeruşəlimin saraylarını yandırıb- yaxacaq və heç vaxt sönməyəcək”».

18 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Qalx dulusunun evinə en, orada sözlərimi sənə bildirəcəyəm». **3** Mən dulusunun evinə endim. Gördüm ki, o, çarx üzərində işləyir. **4** Palçıqdan düzəltdiyi qab əlində xarab olanda dulusçu özünün istədiyi kimi palçıqdan başqa bir qab düzəldirdi. **5** Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: **6** «Ey İsrail nəsl, Mən də sizinlə bu dulusunun etdiyi kimi rəftar edə bilmərəmmi?» Rəbb belə bəyan edir. «Bilin ki, palçıq dulusunun əlində necədirə, siz də Mənim əlimdə o cürsünüz, ey İsrail nəsl. **7** Bir vaxt Mən bir milləti yaxud ölkəni kökündən dağıdacağımı, yixib məhv edəcəyimi söyləyəndə **8** əgər Mənim xəbərdarlıq etdiyim bu millət öz pis əməlindən döñərsə, ona göndərmək istədiyim bələdan vaz keçəcəyəm. **9** Başqa vaxt bir milləti yaxud da ölkəni qurub-tikəcəyimi söyləyəndə **10** əgər bu millət sözümə qulaq asmayıb pis əməl edərsə, ona vəd verdiyim yaxşılıqdan vaz keçəcəyəm. **11** İndi Yəhuda adamlarına, Yeruşəlimdə yaşayanlara söylə ki, Rəbb belə deyir: “Mən sizə bir bəla hazırlayıram, sizə bir qəsd qururam. İndi hər biriniz öz pis yolunuzdan dönüb yaşayışınızı və əməllərinizi isləh edin”. **12** Ancaq onlar deyir: “Boş sözüdür, biz öz niyyətlərimizin dəlinə gedəcəyik, hər birimiz öz qara ürəyimizin inadına görə rəftar edəcəyik”. **13** Buna görə Rəbb belə deyir: «İndi millətlər arasında soruşun ki, Kim belə sözər eşitməşdir? Bakıra qızə bənzəyən İsrail Dəhşətli bir iş etdi. **14** Livanın qarşı qayalı dağ yamaclarından Heç əskik olarmı? Uzaqdan axan soyuq sular quruyarmı? **15** Amma xalqım Məni unutdu, Saxta allahlara buxur yandırıdı. Bu allahlar onların gedəcəyi yollarda, Qədim yollarda büdrəmələrinə sabəb oldu, Onları hamar olmayan Dolanbac yollarda gəzdirdilər. **16** Ölkələri viran ediləcək, əbədi kinaya hədəfinə çevriləcək. Onda oradan ötən hər kəs Heyrətə gəlib başını bulayacaq. **17** Onları səmum küləyi kimi Düşmənə öündə pərən-pərən salacağam. Onlara fəlakət günündə Üzümü deyil, arxamı göstərəcəyəm». **18** O zaman onlar dedi: «Gəlin Yeremyaya qəsd quraq. Çünkü qanunu öyrədəcək kahin, nəsihət verəcək müdrik adam, söz deyəcək peyğəmbər heç vaxt əskik olmayacaq. Gəlin ona dilimizlə hücum edək, sözlərinə qulaq asmayaq». **19** Ya Rəbb, mənə yaxşı qulaq as, Mənimlə çəkişənlərin

sözünü eşit. 20 Yaxşılığın əvəzində pislik edilərmi? Onlar canımı almaq üçün quyu qazır. Unutma, mən öündə ona görə dayamışam ki, Onlar üçün yaxşı şey istəyim, Onlardan qəzəbini döndərim. 21 Buna görə də onların övladlarını Aclığa ver, qılınc ağızına təslim et. Qadınları uşaqsız və dul qalsın, Ərlərini ölüm aparsın. Cavanlarını müharibədə qılınc öldürsün. 22 Sən onların üzərinə Qəflətən qarətçilər göndərəndə Qoy evlərindən fəryad eşidilsin. Çünkü məni tutmaq üçün quyu qazdilar, Ayağının altında gizlincə tələ qurdular. 23 Ancaq, ya Rəbb, məni öldürmək üçün Qurduları bütün qəsdləri Sən bilirsən. Təqsirlərini bağışlama, Günahlarını öündən silmə. Sənin öündə yixilsinlər, Qəzəbin vaxtı onlara qarşı hərəkət et.

19 Rəbb belə dedi: «Get, dulusçunun düzəltdiyi bir gil kuzə al. Sonra isə xalqın və kahinlərin aqsaqqallarından bir neçəsini götür, 2 Xarsit darvazasının girişində olan Ben-Hinnom vadisində get. Sənə deyəcəyim sözləri orada elan edib söylə ki, 3 ey Yəhuda padşahları, Yerusəlimdə yaşayınlar, Rəbbin sözünü eşidin, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax Mən bu yerin üzərinə elə bir bəla gətirəcəyəm ki, hər eşidənin qulağı cingildəyəcək. 4 Çünkü onlar Məndən üz döndərdi, buranı yad bir ölkəyə çevirdi. Orada özlərinin, atalarının və Yəhuda padşahlarının tanımadıqları başqa allahlara buxur yandırdılar və bu yeri günahsız qanla doldurdular. 5 Öz uşaqlarını odda Baal bütlərinə yandırma qurbanı vermək üçün Baal səcdəgahlarını qurdular. Mən belə bir şeyi nə buyurdum, nə söylədim, nə də ağlıma gətirdim"». 6 Rəbb bəyan edir: «Buna görə də bir gün gələcək ki, daha bu yerə Tofet yaxud Ben-Hinnom vadisi deyil, Qırğın vadisi deyiləcək. 7 Bu yerdə Yəhuda ilə Yerusəlimin niyyətlərini boşça çıxaracağam. Onları düşmənlərinin öündə canlarını almaq istəyənlərin əli ilə qılıncla həlak edəcəyəm. Cəsədlərini göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olaraq verəcəyəm. 8 Bu şəhəri viran edəcəyəm, rişxənd hədəfinə çevirəcəyəm. Oradan keçən hər kəs onun başına gələn bələləri görüb heyrət içində fit çalacaq. 9 Oğullarının və qızlarının ətinə özlərinə yedirdəcəyəm. Canlarını almaq istəyən düşmənləri onları mühasirəyə alanda çəkdikləri sıxıntıdan ötrü bir-birlərinin ətinə yeyəcəklər». 10 Sonra səninlə gedən adamların gözü öündə kuzəni sindirib 11 onlara söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Necə

ki dulusçunun əlində qab sınanda bir də düzəlmir, Mən də bu xalqı və şəhəri beləcə məhv edəcəyəm. Basdırmağa yer qalmadığı üçün ölüleri Tofetdə də basdıracaqlar. 12 Bu yer və sakinləri ilə belə rəftar edəcəyəm, bu şəhəri Tofet kimi edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 13 «Yerusəlimin evləri və Yəhuda padşahlarının sarayı Tofetin ərazisi kimi murdar olacaq, çünkü bütün evlərin damları üzərində səma cisiimlərinə buxur yandırdılar, yad allahlara içmə təqdimləri gətirdilər». 14 Peyğəmbərlik etmək üçün Rəbbin Tofetə göndərdiyi Yeremya oradan qayıtdı. O, Rəbbin məbədinin həyətində dayanıb bütün xalqa dedi: 15 «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Mən bu şəhər barədə söylədiyim bütün fəlakətləri onun və ətrafında olan kəndlərin üzərinə gətirəcəyəm, çünkü inadkarlıq edərək sözlərimə qulaq asımlar"».

20 Rəbbin məbədində baş nəzarətçi olan kahin İmmer oğlu Paşxur Yeremyanın bu sözlərlə peyğəmbərlik etdiyini eşitdi. 2 Paşxur Yeremya peyğəmbəri döydü və Rəbbin məbədinin yanındaki Yuxarı Binyamin darvazasında olan kündəyə saldı. 3 Ertəsi gün Paşxur Yeremyanı kündədən çıxartdı. Yeremya ona dedi: «Rəbb sənin adını Paşxur deyil, Maqor-Missaviv qoydu. 4 Çünkü Rəbb belə deyir: "Bax Mən səni özün və bütün səni sevənlər üçün dəhşətə çevirəcəyəm. Onlar öz düşmənlərinin qılıncı ilə həlak olacaq və sənin gözlərin bunu görəcək. Bütün Yəhudani Babil padşahına təslim edəcəyəm. O, xalqı Babilə sürgün edəcək və qılıncla həlak edəcək. 5 Bu şəhərin bütün var-dövlətini, qazancını, qiyamətlə şeylərini və Yəhuda padşahlarının bütün xəzinələrini düşmənlərə təslim edəcəyəm. Onları qarət edəcəklər, götürüb Babilə aparacaqlar. 6 Sən Paşxur və evində yaşayınların hamısı Babilə sürgün olunacaqsınız. Sən və yalandan peyğəmbərlik etdiyin bütün dostların orada oləcəksiniz, orada da basdırılacaqsınız"». 7 Ya Rəbb, Sən məni məcbur etdin, Mən də məcbur oldum. Sən məndən güclüsən, Sən mənə üstün gəldin. Bütün gün mənə gültürlər, Hər kəs mənimlə əşlənir. 8 Çünkü mən danişmağa başlayan kimi Fəryad edib «Zorakılıq və talan!» deyə qışqırıram. Rəbbin sözündən ötrü Mən bütün gün rüsvay oldum, Təhqir edildim. 9 Mən fikirləşdim: «Daha Onu yada salmayacağam, Onun adı ilə danişmayacağam». Onda Onun sözü sümüklərimdə həbs edilən, Ürəyimdə yanın bir od oldu. Onu içimdə saxlamaqdan yoruldum, Artıq bunu edə bilmirəm. 10

Çünki çoxlarının «Hər tərəfdə dəhşət! Onu mühakimə edin, Biz də onu mühakimə edək!» Deyə piçildişdığını eşitdim. Bütün güvəndiyim adamlar Büdrəməyimi gözləyərək «Bəlkə aldanar, onda onu məğlub edərik, Ondan qisasımızı alarıq» dedilər. **11** Ancaq Rəbb igid bir döyüşü kimi mənimlədir. Buna görə də məni təqib edənlər büdrəyəcək, Qalib gələ bilməyəcək. Uğur qazana bilmədikləri üçün Böyük xəcalət çəkəcəklər. Rüsvayçılıq əbədi olacaq, Həc vaxt unudulmayacaq. **12** Ancaq, ey Ordular Rəbbi, Sən salehi sınığa çakırsən, Fikri və ürəyi görürsən. Qoy gözüm Sənin onlardan alacağın Qisası görsün! Çünkü işimi Sənə tapşırdım. **13** Rəbbi tərənnüm edin, Rəbbə həmd edin! Çünkü fəqiri Zalımların əlindən qurtardı. **14** Doğuldugum gün lənətə gəlsin! Anamın məni doğduğu günə Bir daş düşəsin! **15** Atamı çox sevindirərək «Bir oğlan uşağın oldu!» Deyə müjdə verən adam Lənətə gəlsin. **16** Qoy o adam Rəbbin Yazığı gəlməyib dağlılığı Şəhərlər kimi olsun! Səhər fəryad, Günorta nala eşitsin. **17** Çünkü bətnədə ikən məni öldürmədi. Onda anamın qarnı qəbrim oları, Bətni daim hamilə qalardı. **18** Nə üçün ana bətnindən çıxdım? Əzab-əziyyət görmək, Ömrümü rüsvayçılıqla keçirmək üçünmü?

21 Padşah Sidqiya Malkiya oğlu Paşxuru və Maaseya oğlu Sefanyanı Yeremyanın yanına göndərəndə Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. Paşxur ilə Sefanya belə demişdi: **2** «Gəl bizim barəmizdə Rəbdən soruş. Çünkü Babil padşahı Navuxodonosor bizi qarşı mühəribə edir. Bəlkə Rəbb keçmişdə etdiyi möcütələrə bənzər bir şey edər və Navuxodonosor bizdən el çəkər?» **3** O zaman Yeremya onlara dedi: «Sidqiyyaya söyləyin ki, **4** İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Divarların o tərəfində sizi mühəsirəyə alan Babil padşahı və Xaldeylilərlə mühəribədə istifadə etdiyiniz silahları özünüzə qarşı çevirəcəyəm. Silahlarınızı bu şəhərin ortasına toplayacağam. **5** Mən sizə qarşı əl qaldıracağam, güclü qolumla, qızığlıq, qəzəb və böyük hiddətlə sizinlə vuruşacağam. **6** Bu şəhərdə yaşayan insanı da, heyvani da məhv edəcəyəm. Onlar şiddətli vəbadan öləcək”. **7** Rəbb belə bəyan edir: “Bundan sonra Yəhuda padşahı Sidqiyanı və əyanlarını, həmçinin bu şəhərdə vəbadan, qilincdan və acliqlan sağ qalanları Babil padşahı Navuxodonosora və canlarını almaq istəyən düşmənlərinə təslim edəcəyəm. O onları qilincdan keçirəcək, onlara nə rəhm, nə şəfqət, nə də mərhəmət edəcək”. **8** Bu xalqa

söylə ki, Rəbb belə deyir: “Budur, həyat yolunu və ölüm yolunu öünüüzə qoyuram. **9** Bu şəhərdə qalan qilinc, acliq və vəbadan öləcək. Lakin kim bayırı çıxıb sizi mühəsirəyə alan Xaldeylilərə təslim olsa, sağ qalacaq, heç olmasa öz canını qurtaracaq. **10** Ona görə ki bu şəhərə yaxşılıq deyil, pislik etməyə niyyət etdim” Rəbb belə bəyan edir. “Bura Babil padşahına təslim ediləcək, o da buranı yandırıb yox edəcək”. **11** Yəhuda padşahının ailəsinə söylə ki, Rəbbin sözünü eşidin. **12** Ey Davud nəslisi, Rəbb belə deyir: “Hər səhər ədalətlə rəftar edin, Məzlmumu zalimin əlindən qurtarın. Yoxsa pis əməllərinizə görə Qəzəbim od kimi çıxıb yandıracaq, Onu söndürən olmayacaq”. **13** Rəbb bəyan edir: “Mən sənə qarşıyam, Ey vadinin üstündəki Yayılda olan qayada oturan Yerusalim!” Siz deyirsiniz: “Üstümüzə kim gələr? Məskənlərimizə kim girər?” **14** Rəbb bəyan edir: “Mən sizi əməllərinizin Bəhrəsinə görə cəzalandıracağam. Meşələrinə elə od vuracağam ki, ətrafindəki hər şeyi yandırıb-yaxacaq”.

22 Rəbb belə dedi: «Yəhuda padşahının sarayına get, orada bu sözü bildirib söylə ki, **2** ey Davudun taxtı üzərində oturan Yəhuda padşahı, ey bu darvazalardan girən əyanlarla xalq, Rəbbin sözünü eşidin. **3** Rəbb belə deyir: “Ədalət və salehliklə rəftar edin. Məzlmumu zalimin əlindən qurtarın. Qəribə, yetimə və dul qadına haqsızlıq etməyin, zoraklıq etməyin, bu yerdə günahsız qan tökməyin. **4** Əgər siz bu əmrə, həqiqətən, əməl etsəniz, o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar döyüş arabalarına və atlara minib əyanları və xalqları ilə birgə bu sarayın darvazalarından girəcək. **5** Lakin bu sözləri eşitməsəniz, Öz varlığıma and içirəm ki, bu ev viran qalacaq” Rəbb belə bəyan edir. **6** Bəli, Yəhuda padşahının sarayı barədə Rəbb belə deyir: “Sən Mənim üçün Gilead, Livanın zirvəsi kimisən. Ancaq Mən hökmən səni bir çölə, Kimsənin yaşamadığı şəhərlərə çevirəcəyəm. **7** Sənə qarşı həlak edənlər təyin edəcəyəm, Hamisinin əlində silah olacaq. Sənin ən yaxşı sidr ağaclarını kəsəcəklər, Onları oda atacaqlar. **8** Bir çox millətlər bu şəhərin yanından keçib bir-birlərindən soruşacaq: «Bu böyük şəhəri Rəbb niyə belə xaraba qoydu?» **9** Onda deyəcəklər: «Çünki özlərinin Allahı Rəbbin əhdini tərk etdilər, başqa allahlara səcdə və qulluq etdilər”». **10** Ölən padşah üçün ağlamayın, Yas tutmayın. Ancaq sürgünə gedən üçün acı-acı ağlayın, Çünkü daha qayıtmayacaq, Doğma vətənini görməyəcək. **11** Bəli, atası Yoşiyənin

yerinə Yəhuda padşahı olan və buradan çıxıb gedən Yoşıya oğlu Şallum barədə Rəbb deyir: «O daha bura qayıtmayacaq, 12 sürgün olunduğu yerdə öləcək və artıq bu ölkəni görməyəcək. 13 Vay o adamın halına ki, Sarayını haqsızlıqla, Yuxarı otaqlarını ədalətsizliklə tikir, Öz soydaşını müftə işlədir, Ona muzdunu vermir. 14 Vay o adamın halına ki, "Özümə geniş yuxarı otaqları olan Böyük bir saray tikdirəcəyəm" deyib Oraya pəncərələr açır, Ətrafını sidr ağacı ilə örtür, Qırmızı rənglə boyayır. 15 Çoxlu sidr ağacın olduğu üçünmü Özünü padşah sanırsan? Atan da doyunca yeyib-içirdi, Ədalət və salehliliklə rəftar edirdi. Ona görə də işləri uğurlu oldu. 16 Məhkəmədə məzlm, yoxsul adamın işinə baxırdı, Ona görə də işləri uğurlu oldu». Rəbb bəyan edir: «Məni tanımaq Elə bu deyilmə! 17 Ancaq sənin gözlərin və ürəyin Öz haram qazancında, Tökmək istədiyin günahsız qanda, Etmək istədiyin qəddarlıqda, Zorakılıqda qalib». 18 Buna görə də Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqım barədə Rəbb belə deyir: «Onun üçün "vay qardaşım, vay bacım" söyləyib yas tutmayacaqlar, "Vay ağam, heyf onun izzəti" söyləyib yas tutmayacaqlar. 19 Onu sürüyüb Yeruşalim darvazalarından kənara atacaqlar, Eşşək basdırılan kimi basdırılacaq». 20 «Livana qalxıb fəryad et, Başında səsini ucalt, Avarimdən nalə çək, Çünkü bütün müttəfiqlərin əzildi. 21 Hər şeyin əmin-amanlıqda olanda Sənə nəsihət etdim, Ancaq "qulaq asmayacağam" dedin. Uşaqlığından xasiyyətin belədir, Sözüma qulaq asan deyilsən. 22 Külək bütün başçılarını alıb-aparacaq, Müttəfiqlərin sürgünə gedəcək. O zaman etdiyin bütün pisliklərdən ötrü Utanib rüsvay olacaqsan. 23 Ey sən "Livanda" yaşayın, Yuvasını sidr ağacından quran! Sənə hamilə qadın kimi Ağrilar, sancılar gələndə Necə ah-zar edəcəksən!» 24 Rəbb bəyan edir: «Varlığima and olsun ki, ey Yəhuda padşahı Yehoyaqım oğlu Yehoyakin, sağ əlimdəki möhür üzüyü olsan da, səni çıxarıb atardım. 25 Canımı almaq istəyənlərə, qorxduğun adamlara, Babil padşahı Navuxodonosora və Xaldeylilərə səni təslim edəcəyəm. 26 Özünü, səni doğan ananı doğulmadığınız yad bir ölkəyə atacağam və orada ölcəksiniz. 27 Qayıtmaga can atdırığınız ölkəyə bir daha qayıtmayacaqsınız». 28 Bu adam – Yehoyakin xor baxılan qırıq bir kasa, heç kəsin bəyənmədiyi bir qabdırımı? Bəs nə üçün özü də, övladları da aparılıb tanımadıqları bir ölkəyə atıldı? 29 Ölkə, ey ölkə, Rəbbin sözünü eşit, ey ölkə! 30 Rəbb deyir: «Bu adamı övladsız, ömründə işləri uğurlu

olmayan bir kişi hesab edin. Çünkü nəslindən heç kim uğur qazanmayacaq. Nəslindən heç kim Davudun taxtında oturmayacaq, Yəhudada bir daha padşahlıq etməyəcək».

23 Rəbb bəyan edir: «Otlağımın qoyunlarını məhv edən və pərən-pərən salan çobanların vay halına!» 2 Buna görə də İsrailin Allahı Rəbb xalqımı otaran çobanların əleyhinə belə deyir: «Siz Mənim sürümə pərən-pərən salıb qovdunuz, onların qayğısına qalmadınız. İndi Mən də etdiyiniz bəd əməllərə görə cəzanızın qayğısına qalacağam» Rəbb belə bəyan edir. 3 «Sürümün qalanlarını sürgün etdiyim bütün ölkələrdən yiğib-toplayacağam, onları yena ağıllarına qaytaracağam və törəyib çoxalacaqlar. 4 Üstlərinə onları otaracaq çobanlar qoyacağam. Daha qorxub dəhşətə düşməyəcəklər, biri də itməyəcək» Rəbb belə bəyan edir. 5 «Budur, Davud üçün saleh bir Pöhrə Çıxaracağım günlər gəlir. Bu Padşah müdrikliklə padşahlıq edəcək, Ölkədə ədalətli və saleh işlər görəcək» Rəbb belə bəyan edir. 6 «Onun dövründə Yəhuda xilas olacaq, İsrail əmin-amanlıqda yaşayacaq. Onu "Rəbb salehliyimizdir" çağıracaqlar». 7 Buna görə də Rəbb bəyan edir: «Bir gün gələcək ki, insanlar artıq "İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun" deməyəcək, 8 amma "İsrail nəslindən törəyənləri şimal ölkəsindən və sürgün etdiyi bütün başqa ölkələrdən geri qaytaran Rəbbin varlığına and olsun" deyəcək. Beləcə öz torpaqlarında yaşayacaqlar». 9 Peyğəmbərlər haqqında: Ürəyim içimdə parçalandı, Bütün sümüklərim titrədi. Rəbbə görə, Onun müqəddəs sözlərinə görə Bir sərəxş kimi, Şəraba aludə olan adam kimiyəm. 10 Çünkü ölkə zinakarlarla doludur, Lənətə görə yas tutur. Çöldəki otlqlar quruyub, Adamlar pis yola düşüb. Güclərini zorakılığa sərf edirlər. 11 Rəbb bəyan edir: «Peyğəmbər də, kahin də allahsızdır, Məbədimdə pisliklərini gördüm. 12 Buna görə getdikləri yol Qaranlıqda sürüşkən yer kimi olacaq, Orada qovulub yixılacaqlar. Çünkü cəzalanacaqları il Başlarına fəlakət gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 13 «Samariya peyğəmbərləri arasında Bu iyrənc işi gördüm: Baalın adı ilə peyğəmbərlik edərək Xalqım İsraili yoldan azdırıldılar. 14 Yeruşalim peyğəmbərləri arasında Bu qorxunc işi gördüm: Zina edirlər, Yalan dalınca gedirlər. Zorakıların qoluna güc verirlər. Beləcə heç kəs pisliyindən dönmür. Hamısı Mənim üçün

Sodom kimi, Şəhər xalqı Homorra kimi oldu». **15** Buna görə də Ordular Rəbbi Peyğəmbərlər haqqında belə deyir: «Baxın Mən onlara yovşan yedirəcəyəm, Zəhərləri su içirəcəyəm. Çünkü allahsızlıq Yeruşəlim peyğəmbərlərindən Bütün ölkəyə yayıldı». **16** Ordular Rəbbi belə deyir: «Sizin üçün peyğəmbərlik edən Peyğəmbərlərin sözünü qulaq asmayın. Onlar sizə boş şəyər öyrədir. Rəbbin ağızından çıxanları deyil, Özlərinin uydurduqları görüntüləri söyləyirlər. **17** Onlar Mənə xor baxanlara deyir: «Rəbb söylədi ki, sizin üçün əmin-amanlıq olacaq». İnadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyanylara deyirlər: «Üstünüzə fəlakət gəlməyəcək». **18** Rəbbin sözünü anlayıb eşitmək üçün Rəbbin məclisində kimsə durubmu? Onun sözünə qulaq asıb eşidən varmı? **19** Budur, Rəbbin firtınası qəzəblə qopacaq, Qasırğa firlanıb Pis adamların başında çatlayacaq. **20** Ürəyinin istəyinə çatana qədər, Onu bitirənə qədər Rəbbin qəzəbi dayanmayaçaq. Gələcək günlərdə bunu açıq-əşkar anlayacaqsınız. **21** Bu peyğəmbərləri Mən göndərmədim, Amma ora-bura qaçdırılar. Onlara Mən söz demədim, Amma peyğəmbərlik etdilər. **22** Ancaq onlar məclisimdə dursayırlar, Sözlərimi xalqına çatdırırdılar. Pis yollarından, şər əməllərindən Xalqı çəkindirərdilər». **23** Rəbb bəyan edir: «Mən yalnız yaxında olan Allah deyiləm, Həm də uzaqda olan Allaham. **24** Kimsə gizli yerlərdə saxlana bilər ki, Mən onu görə bilməyim?» Rəbb belə bəyan edir. «Yeri, göyü Mən doldurmamışam?» Rəbb belə bəyan edir. **25** «Mənim adımdan yalan söyləyən peyğəmbərlərin "Yuxu gördüm, yuxu gördüm!" sözlərini eşitdim. **26** Nə vaxta qədər yalan söyləyən, öz ürəklərinin uydurmalarını bildirən peyğəmbərlər bu işlə məşğul olacaq? **27** Ataları necə Baal bütünə görə adımı unutdularsa, onlar da zənn edir ki, bir-birlərinə danışdıqları yuxularla xalqına adımı unutduracaq. **28** Yuxu görən peyğəmbər yuxusunu söyləsin. Amma sözüm nazil olan adam onu dəqiq danışın. Daha bugdanın yanında saman nədir?» Rəbb belə bəyan edir. **29** «Mənim sözüm bir od kimi, qayaları parçalayan gürz kimi deyilmə?» Rəbb belə bəyan edir. **30** «Buna görə də Mən peyğəmbərlərə qarşıyam, onlar sözlərimi bir-birlərindən oğurlayır» Rəbb belə bəyan edir. **31** «Bax Mən peyğəmbərlərə qarşıyam. Onlar öz dillərini tərpədib "Rəbb belə deyir" söyləyir» Rəbb belə bəyan edir. **32** «Bax Mən yalançı yuxular görüb peyğəmbərlik edənlərə qarşıyam» Rəbb belə bəyan edir. «Onlar

bu yuxuları danışib yalanları və boş lovğalıqları ilə xalqımı yoldan azdırır. Onları Mən göndərmədim, onlara heç nə buyurmadım. Bu xalqa heç bir faydaları yoxdur» Rəbb belə bəyan edir. **33** «Əgər bu xalqdan biri yaxud bir peyğəmbər ya da bir kahin səndən "Bəs Rəbbin yük olan kəlamı nədir?" soruşsa, ona söyle: "Yük sizsiniz. Mən sizi atacağam" Rəbb belə bəyan edir. **34** «Rəbbin yük olan kəlamıdır» deyən peyğəmbərə, kahinə yaxud adı adama gəlinçə, Mən o adamı da, onun ailəsini də cəzalandıracağam. **35** Hər biriniz öz yoldaşınıza, soydaşınıza belə deyin: «Rəbb nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?» **36** Bir daha Rəbbin yük olan kəlamını yada salmayacaqsınız, çünkü hər kəsin sözü özünə yük olacaq. Bununla siz var olan Allahın, Ordular Rəbbinin, Allahımızın sözlərini təhrif etdiniz. **37** Peyğəmbərə belə söyle: «Rəbb sənə nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?» **38** «Rəbbin yük olan kəlamıdır» desəniz də, Rəbb hökmən belə deyər: «Rəbbin yük olan kəlamıdır» deyirsiniz, halbuki Mən sizə xəbərdarlıq edib «Rəbbin yük olan kəlamıdır» deməməyi söyləmişdim. **39** Buna görə də sizi tamamilə unudacağam, sizi də, özünüzə və atalarınıza verdiyim şəhəri də önmədən rədd edəcəyəm. **40** Üzərinizə heç vaxt unudulmayan biabırçılıq, əbədi rüsvayçılıq gətirəcəyəm».

24 Babil padşahı Navuxodonosor Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini, Yəhuda başçılarını, ustaları və sənətkarları Yeruşəlimdən sürgün edib Babilə apardı. Bu hadisədən sonra Rəbb mənə Öz məbədi öündə qoyulmuş iki səbət əncir göstərdi. **2** Bir səbətdə ilk məhsula oxşayan çox yaxşı əncirlər, o biri səbətdə isə əzik olduqları üçün yeməyə yararsız olan çox pis əncirlər var idi. **3** Rəbb mənə dedi: «Nə görürsən, Yeremya?» Mən dedim: «Əncir. Yaxşı əncirlər çox yaxşıdır, pis əncirlər isə çox pis, əzilib yararsız hala düşməndür, onları yemək olmaz». **4** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Buradan Xaldey ölkəsinə sürgünə göndərdiyim Yəhuda əsirlərini bu yaxşı əncirlər kimi yaxşı hesab edəcəyəm. **6** Yaxşı yaşasınlar deyə gözlərim onların üzərində olacaq və onları yenə bu ölkəyə qaytaracağam. Onları dirçəldəcəyəm, yixmayaçağam, onları əkəcəyəm, çıxarmayaçağam. **7** Onlara ürək verəcəyəm ki, Mənim Rəbb olduğumu bilsinlər. Onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam, çünkü onlar bütün qələbləri ilə Mənə üz tutacaq». **8** Rəbb

belə deyir: "Amma Yəhuda padşahı Sıdqıyanı, onun başçılarını, Yeruşəlimdə salamat qalıb bu ölkədə yaxud Misirdə yaşayanları yeməyə yararsız olan əzik əncir kimi edəcəyəm. **9** Onları yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onlar sürgün etdiyim hər yerdə rüsvay olub ibrətə çeviriləcək, kinayə və lənət qazanacaqlar. **10** Özlərinə və atalarına verdiyim torpaqdan silinib qurtarana qədər üstlərinə qılınc, acliq və vəba göndəracəyəm".

25 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimini padşahlığının dördüncü ilində bütün Yəhuda xalqı barədə Yeremyaya söz nazil oldu. Bu, Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının birinci ilində oldu. **2** Yeremya peyğəmbər bütün Yəhuda xalqına və Yeruşəlimdə yaşayanların hamisəna bu sözü bildirib dedi: **3** «İyirmi üç il ərzində – Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşıyanın padşahlığının on üçüncü ilindən bu günə qədər Rəbbin sözü mənə nazil oldu. Mən də dəfələrlə bu sözləri sizə bildirdim, amma siz qulaq asmadınız. **4** Rəbb peyğəmbər qullarını dəfələrlə yanımıza göndərdi, amma eşitmədiniz, qulaq asmadınız. **5** Onlar sizə belə söylədi: "İndi öz pis yolunuzdan, pis əməllərinizdən dönen ki, Rəbbin əbədi olaraq sizə və atalarınıza verdiyi torpaqda yaşayınız. **6** Başqa allahlara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olmayın, əl işiniz olan bütərlərə Mən qəzəbləndirməyin ki, Mən də sizə pislik etməyim". **7** Rəbb bəyan edir: "Ancaq siz Mənə qulaq asmadınız, əl işiniz olan bütərlərə Məni qəzəbləndirib özünüza ziyan vurdunuz". **8** Buna görə də Ordular Rəbbi deyir: "İndi ki sözlərimə qulaq asmadınız, **9** Mən də bütün şimal tayfalarını və qulum Babil padşahı Navuxodonosoru çağıracağam". Bu, Rəbbin sözüdür. "Onları bu ölkənin, burada yaşayanların və bütün ətraf millətlərin üstünə gətirəcəyəm. Bunları tamamilə məhv edəcəyəm, ölkəni dəhşət və rişxənd hədəfinə çevirəcək, əbədi bir xarabalığa döndərəcəyəm. **10** Sevinc və şadlıq sədاسını, bəy-galin səsini, dəyirmən daşlarının taqqıltısını, çıraq işığını onların içindən yox edəcəyəm. **11** Bütün bu ölkə xarabaya, dəhşətli bir yerə çeviriləcək. Bu millətlər Babil padşahına yetmiş il qulluq edəcək". **12** Rəbb bəyan edir: "Yetmiş il bitəndən sonra isə günahlarına görə Babil padşahını, onun millətini və Xaldey ölkəsini cəzalandıracağam. Oranı əbədi olaraq viranəliyə çevirəcəyəm. **13** O ölkə üçün səylədiklərimin hamisəni, Yeremyanın bütün millətlər barəsində bu kitabda yazılmış peyğəmbərlək

sözlərinin hamisəni oranın başına gətirəcəyəm. **14** Bir çox millət, böyük padşahlar onları özlərinə qul edəcək. Əməllərinə və əllərinin işinə görə onlara əvəz verəcəyəm". **15** Bəli, İsrailin Allahı Rəbb mənə belə dedi: «Buđur, qəzəbimlə dolu bir şərab kasası! Onu əlimdən al və sənə yanına göndərəcəyim bütün millətlərə içirt. **16** Onlar içən kimi səndələyəcəklər, üstlərinə göndərəcəyim qılınçın qorxusundan ağılları çəşəcəq». **17** Onda mən kasanı Rəbbin əlindən aldım və Onun məni yanlarına göndərdiyi bütün millətlərə içirdim. **18** Kasadan bunlar içdi: indiki kimi viranəliyə, dəhşətə, rişxənd hədəfinə və lənətə düçər olsunlar deyə Yeruşəlim əhalisi, Yəhuda şəhərləri, padşahları və başçıları, **19** Misir padşahı firon, əyanları, başçıları və bütün xalqı, **20** Misirdə yaşayan bütün yadellilər, Us ölkəsinin bütün padşahları, Filiş ölkəsinin bütün padşahları – Aşqelon, Qəzzə, Eqron padşahları və Aşdodda sağ qalanlar, **21** Edom, Moav, Ammon övladları, **22** bütün Sur və Sidon padşahları, dənizin o tayındakı ölkələrin padşahları, **23** Dedan, Tema, Buz və kəkillərini qırxanların hamisəsi, **24** bütün ərəbistan padşahları, səhrada yaşayan yadelli xalqın padşahları, **25** bütün Zimri, Elam və Midiya padşahları, **26** sırə ilə bütün yaxın və uzaq şimal padşahları, yer üzünün bütün padşahları. Hamidan sonra bu kasanı Şeşak padşahı da içəcək. **27** «Sən onlara söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "İçib sərxoş olun, sonra qusun, üstünüze göndərəcəyim qılıncla vurulub-yixilin və bir daha ayağa qalxmayın". **28** Əgər onlar kasanı əlindən alıb içmək istəməsələr, söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Mütləq içməlisiniz! **29** Bax Mənim adımla çağırılan şəhərin üstünə fəlakət gətirməyə başlayıram. Elə sanırsınız ki, siz cəzasız qalacaqsınız? Sizi cəzasız qoymayacağam. Mən yer üzündə yaşayan hər kəsin üstünə qılınc gətirəcəyəm" Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **30** Buna görə də bütün bu peyğəmbərlük sözlərini onlara bildirib söylə: "Rəbb uca yerdən nərə çəkəcək, Müqəddəs məskənidən gurlayacaq. Öz otlağına qarşı şiddətlə nərə çəkəcək, Dünyada yaşayanların hamisəna qarşı hayqıracaq, Üzüm əzənlər kimi bağıracaq. **31** Hay-küy dönyanın ucqarlarına qədər yayılacaq, Çünkü Rəbbin millətlərlə davası var. Bütün bəşəri mühakimə edəcək, Pisləri qılıncı təslim edəcək" Rəbb belə bəyan edir. **32** Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax millətdən millətə bəla yayılır, Dönyanın uzaq yerlərindən Böyük qasırğa qopur". **33** O gün Rəbb dönyanı bir ucundan o biri ucuna

qədər öldürülənlərlə dolduracaq. Onlar üçün yas tutulmayacaq, bir yerə yiğilib basdırılmayacaqlar, torpağın üstündə peyin kimi olacaqlar. **34** Ey çobanlar, ağlayıb fəryad edin, Ey sürü başçıları, torpaqda eşələnin. Çünkü qətl olunma, Pərən-pərən salınma vaxtınız çatdı. Siz qiymətli bir qab kimi yixiləcəsiniz. **35** Çobanlar qaça bilməyəcək, Sürü başçıları qurtula bilməyəcək. **36** Çobanların fəryadını, Sürü başçılarının bağırışını eşit, Çünkü Rəbb onların otlqlarını viran edir. **37** Rəbbin qızığın qəzəbindən Dinc pəyələr də məhv oldu. **38** Rəbb cavan aslan kimi Yuvasını tərk etdi. Rəbbin qəzəbi üzündən – Zor işlədənin qızığın qəzəbi üzündən Ölklərini viran oldu».

26 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının əvvəlində Rəbdən bu söz nazil oldu: **2** «Rəbb belə deyir: "Rəbbin məbədinin həyatında dur, ibadət etmək üçün Yəhuda şəhərlərindən oraya gələn hər kəs müraciət et. Sənə buyurduğum hər şeyi onlara bildir, bir söz də əskiltmə. **3** Bəlkə qulaq asarlar, öz pis yollarından dönərlər. Mən də pis əməllərinə görə başlarına gətirəcəyim fəlakətdən vaz keçərəm". **4** Onlara söylə ki, Rəbb belə deyir: "Əgər sizə verdiyim qanuna görə davranmasanız, Mənə qulaq asmasanız, **5** dəfələrlə sizin yanınıza göndərdiyim qullarım olan peyğəmbərlərin sözlərinə qulaq asmasanız – necə ki qulaq asmırıñız – o zaman **6** bu məbədi də Şilo kimi edəcəyəm, bu şəhəri yer üzünün bütün millətləri arasında lənətə dütçər edəcəyəm"». **7** Kahinlər, peyğəmbərlər və bütün xalq Yeremyanın Rəbbin məbədində söylədiyi bu sözləri eşitdi. **8** Yeremya Rəbbin xalqa çatdırmasını buyurduğu sözləri deyib qurtaranda kahinlər, peyğəmbərlər və oradakı bütün xalq onu tutub söylədi: «Sən ölməlisən. **9** Nə üçün "bu məbəd Şilo kimi olacaq, bu şəhər xaraba qalacaq, orada yaşayan olmayacaq" deyib Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik edirsin?» Rəbbin məbədində olan bütün xalq Yeremyanın ətrafına yiğildi. **10** Yəhuda başçıları bunları eşidən kimi padşah sarayından çıxıb Rəbbin məbədinə qalxdı və məbədin Yeni darvazasının girəcəyində oturdu. **11** O zaman kahinlər və peyğəmbərlər başçılarla və bütün xalqa söylədi: «Bu adam ölümə layiqdir, çünkü öz qulağınızla eşitdiyiniz kimi bu şəhərin əleyhinə peyğəmbərlik etdi». **12** Onda Yeremya bütün başçılarla və xalqa dedi: «Rəbb məni göndərdi ki, bu məbədin və şəhərin əleyhinə eşitdiyiniz bütün peyğəmbərlik sözlərini

bildirim. **13** İndi yaşayışınızı və əməllərinizi islah edin. Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asın. O zaman Rəbb başınıza gətirəcəyini bildirdiyi bələdan vaz keçəcək. **14** Mən isə sizin ixtiyarınızdayam. Gözünüzdə nə yaxşı və düzdürsə, mənimlə eləcə də rəftar edin. **15** Ancaq yaxşı bilin ki, məni öldürsəniz, günahsız qanın məsuliyyətini özünüzün, bu şəhərin və orada yaşayınların üzərinə götürmiş olursunuz. Çünkü Rəbb, həqiqətən, məni yanımıza göndərdi ki, bütün bu sözləri sizə çatdırıım». **16** Başçılar və bütün xalq kahinlərə və peyğəmbərlər dədi: «Bu adama ölüm hökmü çıxarmaq olmaz, çünkü bizimlə Allahımız Rəbbin adından danişdi». **17** Ölökə ağsaqqallarından bir neçəsi qalxıb toplaşmış bütün xalqa dedi: **18** «Yəhuda padşahı Xızqıyanın dövründə Moreşəli Mikeya peyğəmbərlik edib bütün Yəhuda xalqına söylədi ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Sion tarla kimi şımlanacaq, Yeruşalim daş qalağına döñəcək, Məbədin tikildiyi dağ Meşəli təpələrə çevriləcək"». **19** Yəhuda padşahı Xızqıya yaxud Yəhuda xalqından biri onu öldürdüñü? Əksinə, Xızqıya Rəbdən qorxub Ondan lütf istədi, Rəbb də onlara göndərəcəyini söylədiyi bələdan vaz keçdi. Biz isə özümüzə böyük pislik gətirmək təhlükəsindəyik». **20** Qiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adlı bir adam da Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik edirdi. O da eynilə Yeremya kimi danişaraq bu şəhərin və ölkənin əleyhinə peyğəmbərlik edirdi. **21** Padşah Yehoyaqim, bütün cəngavərləri və başçıları onun sözlərini eşitdi. Padşah onu öldürmək istədi. Ancaq Uriya bunu eşidən kimi qorxub Misirə qaçdı. **22** Bundan sonra padşah Yehoyaqim öz adamlarını – Akbor oğlu Elnatani və bir neçə nəfəri Misirə göndərdi. **23** Uriyanı Misirdən çıxarıb padşah Yehoyaqimin yanına gətirdilər. Padşah onu qılıncla öldürüb ümumi qəbiristanlığ'a atdırdı. **24** Ancaq Yeremya öldürülmək üçün xalqa təslim edilmədi, çünkü Şafan oğlu Axiqam onu qorudu.

27 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Sidqıyanın padşahlığının əvvəlində Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Rəbb mənə belə dədi: "Özünə qayışlarla bağlanan taxta bir boyunduruq düzəlt və boynuna tax. **3** Sonra Yeruşəlimə, Yəhuda padşahı Sidqıyanın yanına gələn qasıdlar vəsítəsilə Edomun, Moavın, Ammon övladlarının, Surun və Sidonun padşahlarına xəbər göndər". **4** Ağalarına söyləmək üçün onlara bildir ki, İsrailin Allahı olan Ordular

Rəbbi belə deyir: “Ağalarınıza söyləyin ki, 5 dünyani da, yer üzündə olan insanı da, heyvanı da böyük gücümüz və uzanan qolumla Mən yaratdım və kimə istəsəm, ona da verərəm. 6 Bəli, bütün bu ölkələri Babil padşahı qulum Navuxodonosorun ixtiyarına verirəm. Hətta vəhşi heyvanları da xidmət etmək üçün ona verirəm. 7 Ölökəsinin axırı çatana qədər bütün millətlər ona, oğluna və nəvəsinə qulluq edəcək. Sonra isə bir çox millətlər və böyük padşahlar onu özlərinə qul edəcək. 8 Hansı millət və ölkə Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etməsə, onun boyunduruğuna girməsə, həmin milləti onun əli ilə qırıb-çatana qədər qılınc, acliq və vəba ilə cəzalandıracağam” Rəbb bəyan edir. 9 “Siz isə öz peyğəmbərlərinizə, falçılarınıza, yuxugörənlərinizə, gələcəyideyənlərinizə və cadugərlərinizə qulaq asmayın. Onlar sizə **«Babil padşahına qulluq etməyəcəksiniz»** söyləyir. 10 Onlar sizə yalandan peyğəmbərlilik edir. Bunun nəticəsində öz ölkənizdən qovulacaqsınız. Sizi sürgün edəcəyəm və məhv olacaqsınız. 11 Ancaq Babil padşahının boyunduruğuna girən və ona qulluq edən milləti öz torpağında saxlayacağam. Torpağı əkib orada yaşayacaqlar” Rəbb belə bəyan edir. 12 Mən bütün bu sözləri Yəhuda padşahı Sidqiyyaya bildirib dedim: «Babil padşahının boyunduruğuna girin, özünə və xalqına qulluq edin ki, sağ qalasınız. 13 Babil padşahına qulluq etmək istəməyən hər millət Rəbbin dediyi kimi məhv olacaq. Sən və xalqın qılınc, acliq və vəbadan nə üçün ölsəniz? 14 Sizə **“Babil padşahına qulluq etməyəcəksiniz”** deyən peyğəmbərlərə qulaq asmayın, çünkü onlar sizə yalandan peyğəmbərlilik edir. 15 Rəbb bəyan edir: “Onları Mən göndərmədim, onlar Mənim adımla yalandan peyğəmbərlilik edir. Bunun nəticəsində Mən sizi sürgün edəcəyəm, siz də, sizə peyğəmbərlilik edən peyğəmbərlər də həlak olacaqsınız”. 16 Mən kahinlərə və bütün bu xalqa söylədim: **«Rəbb belə deyir: “Rəbbin məbədindən götürülen əşyalar tezliklə Babilən geri qaytarılacaq»** deyib sizə peyğəmbərlilik edən peyğəmbərlərinizin sözlərinə qulaq asmayın. Çünkü sizə yalandan peyğəmbərlilik edirlər. 17 Onlara qulaq asmayın, Babil padşahına qulluq edin ki, sağ qalasınız. Bu şəhər niyə viran olsun? 18 Əgər onlar peyğəmbərdirsə, Rəbbin sözünü söyləyirlərsə, qoy indi Ordular Rəbbinə yalvarsınlar ki, Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yeruşəlimdə qalan əşyalar Babilə aparılmasın”. 19 Sütunlar, hovuz, ayaqlıqlar və bu şəhərdə qalan başqa əşyalar barədə

Ordular Rəbbi belə deyir. 20 Bəli, Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Yəhuda ilə Yeruşəlimin bütün əyanlarını Yeruşəlimdən Babilə sürgün etdiyi zaman Babil padşahı Navuxodonosorun aparmadığı, 21 Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yeruşəlimdə qalan əşyalar barədə İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə deyir: 22 **“Onlar Babilə aparılacaq və Babillilərin işinə baxacağım günə qədər orada qalacaq. O zaman onları oradan çıxaracağam və bu yerə qaytaracağam”** Rəbb belə bəyan edir».

28 Həmin il Yəhuda padşahı Sidqiyyanın padşahlığının əvvəlində - dördüncü ilinin beşinci ayında Giveonlu Azzur oğlu Xananya peyğəmbər Rəbbin məbədində, kahinlərin və bütün xalqın öündə mənə söylədi: 2 **«İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Babil padşahının boyunduruğunu qırdım. 3 Əvvəl Rəbbin məbədində olan, Babil padşahı Navuxodonosorun buradan götürüb Babilə apardığı bütün əşyaları iki il ərzində bu yerə qaytaracağam. 4 Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Babilə sürgün olunmuş bütün Yəhudalıları bu yerə qaytaracağam”** Rəbb belə bəyan edir, “çünkü Babil padşahının boyunduruğunu qıracağam”». 5 O zaman Yeremya peyğəmbər kahinlərin və Rəbbin məbədində dayanan bütün xalqın öündə Xananya peyğəmbərə cavab verib 6 söylədi: «Amin! Qoy Rəbb belə etsin! Qoy Rəbb Öz evinin əşyalarını, sürgün olunmuş bütün adamları Babildən buraya qaytararaq söylədiyin peyğəmbərlilik sözlərini yerinə yetirsin! 7 Ancaq indi sən və bütün xalq eşidərən deyəcəyim bu söza qulaq as: 8 qədim zamanlardan bəri məndən və səndən əvvəl yaşayış peyğəmbərlər bir çox ölkələrin və böyük padşahlıqların əleyhinə müharibə, fəlakət və vəba olacağını qabaqcadan söylədi. 9 Əgər salamatlıq olacağını söyləyən peyğəmbərin sözü doğru çıxarsa, həqiqətən, onun Rəbbin göndərdiyi peyğəmbər olduğu bilinər». 10 O zaman Xananya peyğəmbər Yeremya peyğəmbərin boynundan boyunduruğu götürüb qırdı. 11 Xananya bütün xalqın öündə söylədi: **«Rəbb belə deyir: “İki il ərzində Babil padşahı Navuxodonosorun boyunduruğunu bütün millətlərin boynundan götürüb beləcə qıracağam”**». Yeremya isə öz yoluna davam etdi. 12 Xananya peyğəmbər Yeremya peyğəmbərin boynundan boyunduruğu götürüb qırıldıqdan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 **«Gedib Xananyaya söylə ki, Rəbb belə**

deyir: "Sən taxta boyunduruğu qırdın, ancaq onun yerinə dəmir boyunduruq düzəltməli olacaqsan". **14** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bütün bu millətlərin boynuna dəmir boyunduruq taxdim ki, Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etsinlər və onlar ona xidmət edəcək. Vəhşi heyvanları da onun ixtiyarına verdim". **15** Yeremya peyğəmbər Xananya peyğəmbərə dedi: «İndi eşit, ey Xananya, axı səni Rəbb göndərməyib. Sən bu xalqı yalana inandırdın. **16** Buna görə də Rəbb belə deyir: "Bax Mən səni yer üzündən yox edəcəyəm. Bu il ölçəksən, çünkü xalqı Rəbbə qarşı üsyana təhrik etdin". **17** Xananya peyğəmbər həmin ilin yeddinci ayında öldü.

29 Yeremya peyğəmbər sürgündə sağ qalan xalqın ağsaqqallarına, kahinlərə, peyğəmbərlərə və Navuxodonosorun Yeruşəlimdən Babilə sürgün etdiyi bütün xalqa Yeruşəlimdən bir məktub göndərdi. Məktubun mətni aşağıda verilir. **2** Bu məktub padşah Yehoyakinin, onun anasının, saray əyanlarının, Yəhuda və Yeruşəlim başçılarının, ustaların, sənətkarların Yeruşəlimdən sürgünə aparılmasından sonra göndərildi. **3** Onu Yəhuda padşahı Sidqiyannın Babil padşahı Navuxodonosorun yanına göndərdiyi Şafan oğlu Elasa və Xilqiya oğlu Gemarya apardı. Belə dedi: **4** «Mən İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi Yeruşəlimdən Babilə sürgün etdiyim adamlara belə söyləyirəm: **5** "Evlər tikib yaşayın, bağçalar salıb meyvələrini yeyin. **6** Arvad alıb oğul-qız atası olun. Oğullarınıza arvad alın, qızlarınızı ərə verin ki, oğul-qızları olsun. Orada azalmayıb çoxalın. **7** Sizi sürgün etdiyim şəhərin rifahı üçün çalışın və o şəhər üçün Rəbbə dua edin. Çünkü ora rifah içinde olarsa, siz də rifahda yaşayarsınız". **8** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Aranızdakı peyğəmbərləriniz və falçılarınız sizi aldatmasın, gördünüz yuxulara əhəmiyyət verməyin. **9** Çünkü onlar Mənim adımla sizə yalandan peyğəmbərlik edir. Onları Mən göndərmədim" Rəbb belə bəyan edir. **10** Çünkü Rəbb belə deyir: "Babildə yetmiş iliniz bitəndə Mən sizə yenə baş çəkəcəyəm və siz buraya qaytaracağım barədə verdiyim xoş sözü yerinə yetirəcəyəm. **11** Çünkü sizin barənizdə olan fikirlərimi Özüüm bilirom" Rəbb belə bəyan edir. "Mən sizin pisliyiniz deyil, salamatlığınıñ barədə düşünürəm ki, sizə ümidi bir gələcək verim. **12** Siz Məni çağıracaqsınız, gəlib Mənə dua edəcəksiniz,

Mən də sizi eşidəcəyəm. **13** Məni axtaracaqsınız, əgər bütün qəlbinizlə axtarsanız, tapacaqsınız. **14** Məni tapmağınızda izin verəcəyəm" Rəbb belə bəyan edir. "Sizi sürgündən geri qaytaracağam, sürgün etdiyim bütün yerlərdən və millətlərin arasından toplayacağam. Oradan sizi sürgün olunduğunuz yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir. **15** Siz belə dediniz: "Rəbb bize Babilə peyğəmbərlər verib". **16** Davudun taxtında oturan padşah, bu şəhərdə yaşayan bütün xalq, sizinlə birgə sürgünə aparılmamış soydaşlarınız barədə Rəbb belə deyir. **17** Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax Mən onların üzərinə qılinc, acliq və vəba göndərəcəyəm. Onları pisliyinə görə yeməyə yararsız olan əzik əncirə döndərəcəyəm. **18** Onları qılinc, acliq və vəba ilə təqib edəcəyəm, yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onları qovduğum bütün millətlərin arasında lənət, dəhşət, rişxənd və rüsvayılıq hədəfi olacaqlar". **19** Rəbb bəyan edir: "Ona görə ki sözlərimə qulaq asmadılar. Həmin sözləri qullarım olan peyğəmbərlər vasitəsilə dəfələrlə onlara çatdırıdım, ancaq siz qulaq asmadınız" Rəbb belə bəyan edir. **20** Buna görə də, ey Yeruşəlimdən Babilə göndərdiyim bütün sürgün olunmuş adamlar, Rəbbin sözünü eşidin. **21** Mənim adımla sizə yalandan peyğəmbərlik edən Qolaya oğlu Axav və Maaseya oğlu Sidqiya barədə İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax Mən onları Babil padşahı Navuxodonosora təslim edəcəyəm və o, gözlerinizin önündə onları öldürəcək. **22** Onlar barədə Babildəki bütün sürgün olunmuş Yəhudalılar bundan sonra Rəbb səni Babil padşahının diri-diri yandırıldığı Sidqiya və Axav kimi etsin" deyə lənət edəcək. **23** Çünkü İsraildə çirkin işlər gördülər, qonşularının arvadları ilə zina etdilər, onlara əmr etmədiyim halda Mənim adımdan yalan sözərək söylədilər. Mən bunu bilirom və buna şahidəm" Rəbb belə bəyan edir. **24** Nəxəlamlı Şemaya barədə söylə ki, **25** İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə deyir: «Sən Yeruşəlimdə olan başqa xalqa, kahin Maaseya oğlu Sefanyaya və başqa kahinlərə öz adından məktublar göndərdin. Sefanyaya belə dedin: **26** "Rəbb Öz məbədinin cavabdehi kimi Yəhoyadanın yerinə səni kahin qoydu. Peyğəmbər kimi davranan hər dəliyə kündə və dəmir yaxa vurmalısan. **27** Bəs nə üçün sizə özünü peyğəmbər elan edən Anatollu Yeremyanı məzəmmət etmirsən? **28** Çünkü Yeremya biz Babildəkilərə bu xəbəri göndərdi ki, sürgün uzun çəkəcək. Buna görə də evlər tikib,

içində yaşayın, bağça salıb, meyvələrini yeyin”». **29** Kahin Sefanya bu məktubu Yeremya peyğəmbərə uca səslə oxudu. **30** Bu vaxt Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **31** «Bütün sürgün olunmuşlara xəbər göndərib söyla ki, Nəxəlamlı Şemaya barədə Rəbb belə deyir: “İndi ki Mən göndərmədiyim halda Şemaya peyğəmbərlik edib sizi yalana inandırı, **32** Mən Rəbb də deyirəm ki, Nəxəlamlı Şemayani və onun nəslini cəzalandıracağam. Bu xalqın arasında onun nəslindən olan bir kəs sağ qalmayacaq, xalqıma edəcəyim xeyirxahlıqı görməyəcək, çünkü o, xalqı Rəbbə qarşı üsyanə təhrik etdi” Rəbb belə bəyan edir».

30 Yeremyaya Rəbdən bu söz nazil oldu: **2** «İsrailin

Allahı Rəbb belə deyir: “Sənə söylədiyim bütün sözləri bir kitaba yaz”. **3** Çünkü Rəbb bəyan edir: “Xalqım İsraili və Yəhudanı sürgündən qaytaracağım günlər yaxınlaşır. Onları atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam və oranı mülk edəcəklər”. Bu, Rəbbin sözüdür. **4** İsrail və Yəhuda üçün Rəbbin söylədiyi sözlər bunlardır. **5** Rəbb belə deyir: “Qorxu səsi eşitdik, Asayış deyil, dəhşət səsi. **6** İndi soruşun, bilin ki, Kişi də uşaq doğarmı? Elə isə nə üçün doğan qadın kimi Hər kişinin əllərini belində görürəm? Nə üçün hamının bənizi solub? **7** Ah, bu nə dəhşətli gündür! Bir daha belə gün olmayıacaq, Yaqub nəslü üçün sixıntı dövrü olacaq, Ancaq yenə də bundan qurtulacaq”. **8** Ordular Rəbbi bəyan edir: “O gün boynundakı boyunduruğu qıracaq, iplərinin qoparacağam. Bundan sonra yadellilər onları özlərinə qul etməyəcək. **9** Ancaq özlərinin Allahı Rəbbə, onlara təyin edəcəyim padşahları Davuda qulluq edəcəklər”. **10** Rəbb bəyan edir: “Qorxma, ey qulum Yaqub, Dəhşətə düşmə, ey İsrail. Çünkü səni uzaq yerlərdən, Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam. Yaqub nəslü yenə geri qayıdacaq, Rahatlıq təpib qayğısız olacaq, Onu kimsə qorxutmayacaq. **11** Çünkü Mən səninləyəm, Sən qurtaracağam” Rəbb belə bəyan edir. “Səni aralarına apardığım Millətlərin hamisini yox etsəm də, Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm, Səni ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm, Amma cəzasız da qoymayacağam”. **12** Çünkü Rəbb belə deyir: “Sənin yaranı şəfa tapmaz, Xoran sağlamaz. **13** Məhkəmədə işinə baxan yoxdur, Xəstəliyinə dərman yoxdur, Sənin dərdinə əlac yoxdur. **14** Bütün müttəfiqlərin səni unutdu, Səni arayıb-axtarmırlar. Düşmən vuran kimi Mən səni vurdum. Rəhmsizcəsinə cəzalandırdım.

Çünki təqsirkarlığın böyüküdür, Günahların çoxdur. **15** Niyə yarandan ötrü qışqırırsan? Dərdin şəfa tapmaz. Bu işləri ona görə sənə etdim ki, Təqsirkarlığın böyüküdür, Günahların çoxdur. **16** Ancaq səni yeyənlərin də hamısı yem olacaq. Bütün düşmənlərin sürgünə gedəcək. Səni soyanlar soyulacaq, Səni qarət edənlər qarət olunacaq”. **17** Rəbb bəyan edir: “Mən səni yenə sağlamışdım, Yaralarına şəfa verəcəyəm. Çünkü deyirlər ki, Sion rədd edilib, Onu axtaran yoxdur”. **18** Rəbb belə deyir: “Mən Yaqubun çadırlarını Sürgündən geri qaytaracağam. Onun məskənlərinə rəhm edəcəyəm. Şəhər yenidən viranələri üzərində tikiləcək, Saray öz yerində bərpa olunacaq. **19** Onların arasından Şükür və şənlik səsləri eşidiləcək. Mən onları çıxaldacağam, azalmayacaqlar, İzzətləndirəcəyəm, alçalmayacaqlar. **20** Övladları əvvəlki kimi olacaq, içməsi öündə möhkəm duracaq. Onları sixidirənənin hamisini cəzalandıracağam. **21** Rəhbərləri özlərindən olacaq, Başçıları aralarından çıxacaq. Onu Özümə yaxınlaşdıracağam, O da Mənə yaxınlaşacaq. Başqa cür kim Mənə özü yaxınlaşmağa Cürət edə bilər?” Rəbb belə bəyan edir. **22** “Beləcə siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam”. **23** Budur, Rəbbin firtınası qəzəblə qopacaq, Şiddətli qasırğası Pis adamların başında çatlayacaq. **24** Rəbb Öz ürəyinin istədiyini Tamamilə edənə qədər Qızığın qəzəbini söndürməyəcək. Siz gələcəkdə bunu anlayacaqsınız.

31 Rəbb bəyan edir: «O zaman Mən bütün İsrail qabilələrinin Allahı olacağam, onlar da Mənim xalqım olacaq». **2** Rəbb belə deyir: «Mən İsrailə dincilik verməyə gedəndə Qılınçdan qaçıb qurtulan xalq Çöldə lütf tapdı». **3** Rəbb uzaqdan mənə görünüb dedi: «Səni əbədi bir məhəbbətlə sevdim, Buna görə də sevgi ilə Səni Özümə tərəf çəkdim. **4** Səni yenidən ayağa qaldıracağam, Sən də ayağa qalxacaqsan, Ey bakırə qızə bənzəyən İsrail! Sən yenə dəflərinlə bəzənib Şadlıq edənlərlə birgə rəqsə qoşulacaqsan. **5** Yenə də Samariya dağlarında bağ salacaqsan, Bağ salanlar onun meyvələrindən dadacaq. **6** Bir gün gələcək ki, Efrayimin dağlıq bölgəsində Kesikçilər “qalxın, Siona, Allahımız Rəbbin yanına çıxaq” Deyə qışqıracaq». **7** Rəbb belə deyir: «Yaqubu sevinclə tərənnüm edin, Millətlərin başçısı üçün səs qaldırın! Ucadan həmd edib bildirin! “Ya Rəbb, xalqını, İsraildən sağ qalanları xilas et!” deyin. **8** Mən onları şimal ölkəsindən qaytaracağam, Dünyanın

uzaq yerlərindən toplayacağam. Aralarında kor, topal, Hamılə və doğan qadın da olacaq. Böyük bir camaat olub buraya qayidacaqlar. 9 Onlar ağlaya-ağlaya gələcək, Yalvardıqları zaman Onlara yol göstərib geri qaytaracağam. Axar sular boyunca Büdrəməyəcəkləri düz yolla aparacağam. Çünkü Mən İsrailin atasıym, Efrayim də ilk oğlumdur. 10 Ey millətlər, Rəbbin sözünü eşidin, Uzaqlardakı adalarda elan edib deyin: «İsraili səpələyən onu bir yerə toplayacaq, Sürüsünü qoruyan çoban kimi Onu qoruyacaq». 11 Çünkü Rəbb Yaqubu satın aldı, Ondan güclü olanın əlindən qurtardı. 12 Onlar Sionun yüksək təpəsinə gəlib Tərənnüm edəcək. Rəbbin verdiyi nemətlər – Taxıl, təzə şərab, zeytun yağı, Qoyun-keçi, mal-qara öünüə axışacaqlar. Canları sulanmış bağça kimi olacaq, Bir daha taqətdən düşməyəcəklər. 13 O zaman bakırə qız, cavan və qoca kişilər Birləşdikdə rəqs edib sevinəcək, Mən onların yasını şadlığa çevirəcəyəm, Sevincə çevirəcəyəm. Kədərlərinə təsəlli verib Onları sevindirəcəyəm. 14 Kahinləri bol yeməklə doyduracağam, Xalqım nemətlərimlə doyacaq» Rəbb belə bəyan edir. 15 Rəbb belə deyir: «Ramada bir səs eşidildi, Yas və acı fəryad səsləri! Rəhilə uşaqları üçün ağlayır, Təsəlli istəmir. Çünkü onlar daha yoxdur». 16 Rəbb belə deyir: «Səsini ağlamaqdan, Gözlərini yaşı tökməkdən qoru, Çünkü çəkdiyin zəhmətin əvəzi veriləcək, Xalqım düşmən ölkəsindən qayidacaq» Rəbb belə bəyan edir. 17 «Gələcəyin üçün ümidi var, Övladların öz yurdlarına döñəcək» Rəbb belə bəyan edir. 18 Bəli, Mən Efrayimin nalələrini eşitdim: «Sən məni Öyrədilməmiş dana kimi tərbiyələndirdin, Mən də tərbiyə aldım. Məni geri qaytar, qayıdım, Çünkü Allahım Rəbb Sənsən. 19 Mən yolumdan azlıqdan sonra tövbə etdim, Ağlım başıma gələndə əllərimi yanına çırpdım. Cavanlığında etdiyim eyib işlərdən Utandım, rüsvay oldum. 20 Efrayim əziz oğlum deyilmə? Mənim razı olduğum övlad deyilmə? Hər dəfə əleyhinə danışanda Yenə onu yadımına salıram. Ürəyim onun üçün sizləyir, Ona hədsiz rəhmim gəlir» Rəbb belə bəyan edir. 21 «Yol işarələri qoy, Yol göstərən lövhələr düzəlt. Böyük yola – getdiyin yola fikir ver. Geri dön, ey bakıra qızə bənzəyən İsrail, Öz şəhərlərinə qayıt! 22 Nə vaxta qədər sərgərdən gəzəcəksən, Ey döñük qız? Rəbb dünyada yeni bir şey yaradacaq: Qadın kişini qoruyacaq». 23 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaranda Yəhuda torpağında və onun şəhərlərində yenə belə söyləyəcəklər: «Ey

ədalət yurdu, ey müqəddəs dağ, Rəbb sənə xeyir-dua versin!» 24 Xalq – əkinçilər, sürürləri ilə gəzən çobanlar Yəhudada və onun şəhərlərində birlikdə yaşayacaq. 25 Çünkü Mən yorğun adama su verəcəyəm, taqətsiz adamı doyduracağam». 26 Bu zaman oyanıb baxdim, yuxum şirin olmuşdu. 27 Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda torpaqlarında insan toxumu və heyvan toxumu əkəcəyim günlər yaxınlaşır. 28 Kökündən çıxarıb yox edəndə, yixib-dağında və bəla gətirəndə onlara necə nəzarət etdimə, dirçəldib yerləşdirəndə də eləcə nəzarət edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 29 «O vaxt adamlar daha “atalar kal üzüm yedi, oğulların dişi qamaşır” deməyəcək. 30 Hər kəs öz təqsirinə görə oləcək. Kal üzüm yeyənin öz dişləri qamaşacaq». 31 Rəbb bəyan edir: «İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni Əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır. 32 Bu əhd atalarını Misir torpağından çıxartmaq üçün əllərindən tutduğum gün onlara bağladıım əhdə bənzəməyəcək. Onların ağası olduğum halda o əhdimi pozdular» Rəbb belə bəyan edir. 33 «O günlərdən sonra İsrail xalqı ilə bağlayacağım əhd belədir: qanunumu onların daxilinə qoyub ürəklərinə yazacağam. Mən onların Allahı, onlar da Mənim xalqım olacaq» Rəbb belə bəyan edir. 34 «Bundan sonra bir kəs öz qonşusunu yaxud qardaşını “Rəbbi tanıyın” deyib öyrətməyəcək. Ona görə ki böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni taniyacaq. Çünkü təqsirlərini bağışlayacağam, günahlarını daha yada salmayacağam» Rəbb belə bəyan edir. 35 Gündüz işiq olsun deyə günəşini çıxaran, Gecə işiq olsun deyə aya və ulduzlara qaydalar qoyan, Dalğaları kükrəsin deyə dənizi qabardan Rəbb – Adı Ordular Rəbbi Olan belə deyir: 36 «Əgər qoyulan bu qayda-qanunlar Önümüzən götürürlərsə, Yalnız onda İsrail nəslə əbədilik Bir millət olmaqdan çıxar» Rəbb belə bəyan edir. 37 Rəbb belə deyir: «Əgər yuxarıda göylər ölçülə bilsə, Aşağıda yerin təməlləri üzə çıxarıla bilsə, Mən də onda bütün etdikləri işlərdən ötrü Büttün İsrail nəslini rədd edərəm» Rəbb belə bəyan edir. 38 Rəbb bəyan edir: «Xanənlə qülləsindən Künc darvazasına qədər şəhərin Mənim üçün yenidən tikiləcəyi günlər gəlir. 39 Oradan da ölçü ipi Qarev təpəsinə doğru uzanıb Quaya döñəcək. 40 Öltürərin və küllərin atıldığı bütün vadi, Qidron vadisinə qədər uzanan tarlalar, şərqdə At darvazasının küncünədək Rəbb üçün müqəddəs olacaq. Şəhər bir daha kökündən çıxarılmayacaq, heç vaxt dağıdılmayacaq».

32 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının onuncu, Navuxodonosorun padşahlığının on səkkizinci ilində Rəbdən Yeremyaya söz nazıl oldu. **2** Bu zaman Babil padşahının ordusu Yeruşəlimi mühəsirəyə almışdı. Yeremya peyğəmbər Yəhuda padşahının sarayındakı mühafizəçilər həyətində məhbus idi. **3** Yəhuda padşahı Sidqiya onu burada həbs edərək demişdi: «Sən nə üçün bu cür peyğəmbərlək edib söyləyirsən ki, Rəbb belə deyir: "Bu şəhəri Babil padşahına təslim edəcəyəm, o buranı əla keçirəcək. **4** Yəhuda padşahı Sidqiya Xaldeylilərin əlindən qaçıb qurtarmayacaq, hökmən Babil padşahına təslim ediləcək. Onunla üz-üzə səhbət edəcək, göz-gözə dayanacaq. **5** Sidqiya Babilə aparılacaq, Mən ona baş çəkənə qədər orada qalacaq. Əgər Xaldeylilərlə vuruşsanız, uğur qazanmayacaqsınız?» Rəbb belə bəyan edir». **6** Yeremya dedi: «Mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **7** "Əmin Şallum oğlu Xanamel sənin yanına gəlib deyəcək ki, Anatotdakı tarlamı satın al. Çünkü qəyyumum kimi tarlamın geri satınalma hüququ sənə məxsusdur". **8** Sonra Rəbbin sözünə uyğun olaraq əmim oğlu Xanamel mühafizəçilər həyətində yanına gəlib dedi: "Binyamin bölgəsində olan Anatotdakı tarlamı satın al, çünkü miras haqqı da, qəyyumluq haqqı da sənə məxsusdur. Onu özün üçün satın al". O zaman Rəbb sözünün yerinə yetdiyini başa düşdüm. **9** Beləcə Anatotdakı tarlamı əmim oğlu Xanameldən satın aldım. Tarlanın əvəzində ona on yeddi şekel gümüş çəkib verdim. **10** Satış qəbzinə çağırduğum şahidlərin önündə imzalayıb möhürlədim, gümüşü tərəzidə çəkdim. **11** Qayda-qanunlar yazılmış, möhürlənmiş satış qəbzinə və açıq müqavilə kağızını götürdüüm. **12** Əmim oğlu Xanamelin, satış qəbzinə imzalayan şahidlərin və mühafizəçilər həyətində oturan bütün Yəhudalıların gözü önündə satış qəbzinə Maxseyə oğlu Neriya oğlu Baruka verdim. **13** Onların gözü önündə Baruka əmr edib dedim: **14** "İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Uzun müddət qalsın deyə bu möhürlənmiş satış qəbzinə və açıq müqavilə kağızını götürüb bir gil qabın içəna qoy!». **15** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bu ölkədə yenə evlər, tarlalar və bağlar satın alınacaq". **16** Satış qəbzinə Neriya oğlu Baruka verdikdən sonra Rəbbə dua edib dedim: **17** "Ah Xudavənd Rəbb, böyük gücünə və uzanan qolunla yeri, göyü yaratdırın. Edə bilməyəcəyin heç bir şey yoxdur. **18** Sən minlərlə insana məhəbbət göstərisən,

amma ataların etdiyi günahların əvəzini övladlarından alırsan. Sən böyük və güclü Allahsan, adın Ordular Rəbbidir. **19** Tədbirlərin əzəmətli, işlərin böyüküdür! İnsanların bütün əməlleri Sənin nəzərin altındadır, hər kəsə işlərinə və etdiklərinin nəticəsinə görə əvəz verirsən. **20** Sən Misirdə, İsraildə və bütün insanlar arasında bu günə qədər əlamətlər və möcüzələr göstərdin. Bu gün olduğu kimi şöhrət qazandın. **21** Sən Öz xalqın İsraili əlamətlərlə, möcüzələrlə, qüdrətli əllə, uzanan qolunla böyük dəhşət saçaraq Misir torpağından çıxardın. **22** Atalarına verəcəyinə and içdiyin bu torpağı – süd və bal axan torpağı onlara verdin. **23** Onlar gəlib torpağı özlərinə mülk etdilər, amma Sənin sözünə qulaq asmadılar, Sənin qanununa uyğun yaşamadılar, əmr etdiyin şəyərin heç birinə əməl etmədilər. Buna görə də bütün bu fəlakətləri başlarına gətirdin. **24** Şəhəri əla keçirmək üçün divarlarının yanına torpaq qalaqları yiğilir. Şəhər qılınç, acliq və vəba üzündən oraya hücum edən Xaldeylilərə təslim ediləcək. Söylədiklərin yerinə yetdi, Sən də bunu görürsən! **25** Amma, ya Xudavənd Rəbb, Sən mənə «tarlamı gümüşlə özün üçün satın al və şahidlər çağır» dedin. Şəhər isə Xaldeylilərə təslim edilir». **26** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **27** «Bütün bəşərin Allahı Rəbb Mənəm. Mənim edə bilməyəcəyim bir şey varmı? **28** Buna görə də Rəbb belə deyir: "Bax Mən bu şəhəri Xaldeylilərə və Babil padşahı Navuxodonosora təslim edəcəyəm, o da oranı alacaq. **29** Şəhərə hücum edən Xaldeylilər gəlib oraya od vuracaq. Şəhəri də, evləri də yandıracaqlar. O evlərin damlarında Baalın şərəfinə buxur yandırıb başqa allahlara içmə təqdimiləri gətirərək Məni qəzəbləndirmişdilər. **30** Çünkü İsrail və Yəhuda övladları cavənləşərənən bəri həmişə gözümdə pis olan işlər görür. İsrail övladları əllərinin işi ilə Məni qəzəbləndirməkdən başqa bir şey etmədi" Rəbb belə bəyan edir. **31** "Bu şəhər tikildiyi vaxtdan indiyə qədər Məni o qədər qəzəbləndirdi ki, onu önumdən rədd edib atacağam. **32** Çünkü İsrail və Yəhuda övladlarının - özlərinin, padşahlarının, başçılarının, kahinlərinin, peyğəmbərlərinin, Yəhudada və Yeruşəlimdə yaşayanların Məni qəzəbləndirmək üçün etdikləri pişiklərin sayı-hesabı yoxdur. **33** Onlar Mənə üzlərini deyil, arxalarını çevirdi. Onları dəfələrlə öyrətdimsə də, Mənə qulaq asmadılar və dərs almadılar. **34** Mənim adımla çağırılan bu məbədə iyrinc bütürəni qoyaraq onu murdarladılar. **35** Ben-

Hinnom vadisində Molek bütünə qurban olaraq oğullarını və qızlarını odda qurban etməkdən ötrü Baal üçün səcdəgahlar qurdular. Mən belə iyrənc bir şeyi etməyi və Yəhudanı günaha batırmağı nə onlara buyurdum, nə də ağılıma gətirdim. **36** Siz bu şəhər barədə «qılinc, aqlı və vəba ilə Babil padşahına təslim edilir» deyirsiniz". Amma indi İsrailin Allahı Rəbb deyir: **37** "Onları qızğın qəzəb və böyük hiddətlə sürgün etdiyim bütün ölkələrdən toplayacağam. Onları buraya qaytarıb əmin-amanlıq içinde yaşamalarını təmin edəcəyəm. **38** Onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də onların Allahı olacağam. **39** Onlara eyni ürək, eyni həyat tərzi verəcəyəm ki, özlərinin və övladlarının yaxşılığı üçün Mənə həmişə hörmət etsinlər. **40** Onlarla əbədi bir əhd bağlayacağam. Onlara yaxşılıq etməkdən dönməyəcəyəm, ürəklərinə Öz qorxumu qoyacağam ki, Məndən heç vaxt ayrılmaların. **41** Onlara yaxşılıq etməyə şad olacağam. Həqiqətən, bütün ürəyimlə, bütün canımla onları bu ölkədə dirçəldəcəyəm". **42** Rəbb belə deyir: "Bu xalqın başına bütün bu böyük fəlakətləri necə gətirdiməsə, söz verdiyim bütün yaxşılıqları da onlara bəxş edəcəyəm. **43** Sizin «viran olmuş, insansız, heyvansız qalmış, Xaldeylilərə təslim olunmuş» dediyiniz bu torpaqda yenə tarlalar satın alınacaq. **44** Binyamin bölgəsində, Yerusalim ətrafındaki kəndlərdə, Yəhuda şəhərlərində, dağlıq bölgənin, yamaçlı-düzənlikli bölgənin və Negevin şəhərlərində tarlalar gümüşə satın alınacaq, satış qəbzləri şahidlərin önündə imzalanıb möhürlənəcək, çünkü onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir.

33 Yeremya hələ mühafizəçilər həyatində məhbəsə olanda ikinci dəfə ona Rəbbin sözü nazil oldu. **2** O dedi: «Dünyanı yaradan, qurub möhkəmləndirən, adı Rəbb Olan belə deyir: **3** "Məni çağır, sənə cavab verim, bilmədiyin böyük, dərkədilməz şəyləri sənə bildirim". **4** Mühəsirə zamanı torpaq qalaqları və qılınca qarşı sıpər olmaq üçün bu şəhərin uçurulmuş evləri və Yəhuda padşahlarının uçurulmuş sarayları barədə İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: **5** "Xaldeylilər vuruşmaq, evləri qəzəb və qızğınlıqla həlak etdiyim insanların cəsədləri ilə doldurmaq üçün gələcək. Bu insanların etdikləri pisliklərə görə bu şəhərdən üz döndərdim. **6** Yenə də bu şəhərə sağlamlıq və şəfa verəcəyəm. Əhalisini sağaldacağam, onların tam

salamatlıq və əmin-amanlıq içinde yaşamlarını təmin edəcəyəm. **7** Yəhuda və İsrail sürgünlərini yenə geri qaytaracağam. Onları əvvəlki kimi dirçəldəcəyəm. **8** Onları Mənə qarşı etdikləri bütün günahlardan təmizləyəcəyəm. Mənə qarşı etdikləri günahları da, üsyankarlıqları da bağışlayacağam. **9** Dünyanın bütün millətlərinin önündə bu şəhər Mənim üçün sevinc, tərif və şərəf mənbəyinə çevriləcək. Bu millətlər Yeruşəlim xalqına etdiyim yaxşılıqları, verdiyim əmin-amanlığı görəndə qorxuya düşüb titrəyəcək". **10** Rəbb belə deyir: "Deyirsiniz ki, bu şəhər viran olmuş, insansız və heyvansız qalmışdır. Ancaq tərk edilmiş, insansız və heyvansız qalmış Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində **11** sevinc və şadlıq sədasi, bəy-gəlin səsi, Rəbbin məbədində şükür təqdimləri gətirənlərin səsi yenə eşidiləcək: «Ordular Rəbbinə şükür edin, Çünkü O, xeyirxahdır, Məhəbbəti əbədidir. Çünkü Mən ölkədən sürgün olunanları əvvəlki kimi geri qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir. **12** Ordular Rabbi deyir: "Viran olmuş, insansız və heyvansız qalmış bu ölkənin bütün şəhərlərində yenə çobanların öz sürürlərini dincəltidikləri otaqlar olacaq. **13** Dağlıq bölgənin, yamaçlı-düzənlikli bölgənin, Negev, Binyamin bölgəsinin şəhərlərində, Yeruşəlimin ətrafındaki kəndlərdə, Yəhuda şəhərlərində sürülər yenə çoban dəyənəyinin altından keçəcək" Rəbb belə deyir. **14** Rəbb bəyan edir: "İsrail və Yəhuda nəslinə verdiyim xoş vədi yerinə yetirəcəyim günlər gelir. **15** O zaman, o günlər Davud üçün saleh bir Pöhrə yetişdirəcəyəm. O, ölkədə ədalət və salehliklə davranacaq. **16** O günlər Yəhuda xilas olacaq, Yeruşəlim əmin-amanlıqda yaşayacaq. O, «Rəbb salehliyimizdir» deyə çağırılacaq". **17** Rəbb belə deyir: "Davud nəslindən İsrail taxtında oturan bir adam heç vaxt əskik olmayıacaq. **18** Levili kahinlərdən önumə yandırma qurbanı gətirən, taxıl təqdimi yandırıran, qurban kəsən bir kəs heç vaxt əskik olmayıacaq"». **19** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **20** «Rəbb belə deyir: "Necə ki müəyyən vaxtlarda gecə və gündüz olması üçün gecə-gündüzə kəsdiyim əhdi poza bilməzsiz, **21** eləcə də padşahlıq etməsi üçün taxtında oturan bir oğlu barədə qulum Davudla və Mənə xidmət edən Levili kahinlərlə bağlığım əhd pozula bilməz. **22** Qulum Davudun nəslini və Mənə xidmət edən Levililəri saysız-hesabsız göy cisimləri və ölçülməz olan dəniz qumu qədər çoxaldacağam"». **23** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **24** «Bu xalqın "Rəbb seçdiyi iki

ailəni rədd etdi” dediyini görmürsənmi? Xalqımı artıq bir millət kimi saymayaraq ona xor baxırlar. **25** Rəbb belə deyir: “Necə ki gecə-gündüzlə əhd bağlayıb yer və göyün dəyişməz qaydalarını qoydum, **26** eləcə də Yaqub nəslə ilə qulum Davudu da rədd etməyəcəyəm. Davudun oğullarından birini İbrahim, İshaq və Yaqub nəslinə padşahlıq etmək üçün seçəcəyəm. Çünkü Mən onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam və onlara rəhm edəcəyəm”».

34 Babil padşahı Navuxodonosor öz hakimiyyəti

altındakı bütün padşahlıqlar və xalqlardan yığılan ordusu ilə birgə Yeruşəlimə və ətrafindakı şəhərlərə qarşı döyüşən vaxt Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «İsrailin Allahı Rəbb deyir ki, get Yəhuda padşahı Sidqiya ilə daniş, söylə ki, Rəbb belə deyir: “Bu şəhəri Babil padşahına təslim edəcəyəm və o buraya od vuracaq. **3** Sən Sidqiya onun elindən qaçıb qurtulmayaqqsan, mütləq ələ keçib ona təslim ediləcəksən. Babil padşahını öz gözünlə görəcəksən, o səninlə üzəbzüz danişacaq. Sonra Babilə aparılacaqqsan”. **4** Ancaq, ey Yəhuda padşahı Sidqiya, Rəbbin sözünü qulaq as. Rəbb sənin barəndə belə deyir: “Qılıncla öldürülməyəcəksən, **5** əmin-amanlıqda öləcəksən. Səndən əvvəl padşah olan atalarının şərəfinə ətirli maddə yandırıqları kimi sənin də şərəfinə ətirli maddə yandırıb «ah, ağamız» deyərək yas tutacaqlar. Çünkü Mən Rəbb bunu söylədim”». **6** Yeremya peyğəmbər bütün bu sözləri Yeruşəlimdə Yəhuda padşahı Sidqiyyaya söylədi. **7** Həmin vaxt Babil padşahının ordusu Yeruşəlimə və Yəhudanın hələ ələ keçirilməmiş şəhərləri olan Lakişə və Azeqaya hücum edirdi. Yəhudanın qalalı şəhərlərindən yalnız bunlar qalmışdı. **8** Padşah Sidqiya Yeruşəlimdəki xalqla əhd kəsərək qulların azadlığını elan etdiyindən sonra Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. **9** Bu əhdə görə hər kəs İbrani xalqından olan kişi və qadın qullarını azad etməli, Yəhudi soydaşını yanında qul kimi saxlamamalı idi. **10** Bir-birləri ilə belə əhd bağlayan bütün başçılar və xalq buna qulaq asıb öz kişi və qadın qullarını azad etdiyər, bir daha heç kəsi özlərinə qul etməyəcəklərinə söz verdilər, qulaq asıb qullarını azad etdiyər. **11** Amma sonra fikirlərini dəyişib azad etdiyərək ona qul etdiyər. **12** Bundan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **13** «İsrail Allahı Rəbb belə deyir: “Mən atalarınızı Misir torpağından – köləlik diyarından çıxardığım gün onlarla əhd bağlayıb dedim: **14** «Sizə

satılıb altı il qulluq edən İbrani soydaşlarını yeddinci il azad edib sərbəst buraxın». Ancaq atalarınız Məni eşidib qulaq asmadı. **15** İndi isə siz tövbə edib gözümdə doğru olanı etdiniz. Hamınız soydaşlarınızın azadlığını elan etdiniz. Mənim önümde, Mənim adımla çağırılan məbəddə bu barədə əhd bağladınız. **16** Amma sonra fikrinizi dəyişib adıma hörmətsizlik etdiniz. İstəklərinə görə azad etdiyiniz kişi və qadın qullarınızı təzədən zorla qul etdiniz”. **17** Buna görə də Rəbb belə deyir: “Qul olan soydaşlarınızı – öz həmvətənlərinizi azad etməyərək Mənə qulaq asmadınız. İndi Mən də sizə azadlıq – qılınc, vəba və acliqdan məhv olmanız üçün azadlıq elan edəcəyəm. Sizi yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. **18** Əhdimi pozan, önümde bağladığım əhdin şərtlərinə əməl etməyən bu adamları iki yerə bölüb parçaları arasından keçdiyərək dana kimi edəcəyəm. **19** Dana parçalarının arasından keçmiş Yəhuda və Yeruşəlim başçılarını, saray əyanlarını, kahinləri və bütün ölkə xalqını **20** öz düşmənlərinə – canlarını almaq istəyənlərə təslim edəcəyəm. Cəsədləri göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq. **21** Yəhuda padşahı Sidqiyanı və onun başçılarını canlarını almaq istəyən düşmənlərinə – Babil padşahının üzərinizdən çəkilən ordusuna təslim edəcəyəm”. **22** Rəbb bəyan edir: “Mən əmr edib Babilliləri bu şəhərə tərəf geri qaytaracağam. Onlar hücum edib şəhəri ələ keçirəcək, ona od vuracaq. Yəhuda şəhərlərini heç kəsin yaşamadığı bir viranlıyə əvvirəcəyəm”».

35 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin dövründə Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Rekavilərin evinə gedib onlarla daniş. Onları Rəbbin məbədinin otaqlarından birinə aparıb içməyə şərab ver». **3** Bunun üçün Xavassinya oğlu Yeremya oğlu Yaazanyanı, onun qardaşlarını, bütün övladlarını və Rekav ailəsinin o biri üzvlərini yanına alıb **4** Allah adımı İqdalya oğlu Xananın oğullarının Rəbbin məbədindəki otağına apardı. Bu otaq astana keşikçisi Şallum oğlu Maaseyanın otağı üzərindəki başçılar otağının yanında idi. **5** Mən Rekav ailəsinin üzvlərinin qabağına şərab dolu camlar və kasalar qoyaraq «buyurun, şərab için» dedim. **6** Lakin onlar dedi: «Biz şərab içmirik. Çünkü atamız Rekav oğlu Yehonadav bizə belə əmr etdi: “Siz və nəsliniz heç vaxt şərab içməyin! **7** Özünüz üçün ev tikməyin, toxum əkməyin, bağ salmayın. Bu şeyləri almayıň, etməyin, ömrünüz

boyu çadırlarda yaşayın. Belə etsəniz, köç etdiyiniz torpaqlarda uzun müddət yaşayarsınız». **8** Atamız Rekav oğlu Yehonadavin bizə əmr etdiyi hər şeyə qulaq asdıq. Nə biz, nə arvadlarımız, nə də oğul-qızlarımız heç vaxt şərab içmədik. **9** İçində yaşamaq üçün evlər tikmədik, bağlar, tarlalar və əkinlər salmadıq. **10** Çadırlarda yaşadıq. Atamız Yehonadav nə əmr etdi, hamısına qulaq asıb əməl etdi. **11** Amma Babil padşahı Navuxodonosor bu ölkəyə hücum edən zaman “gəlin Xaldey və Aram ordusundan qaçmaq üçün Yerusalimə gedək” dedik. Buna görə də Yerusalimdə qalırıq». **12** Bundan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **13** «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir ki, get Yəhuda adamlarına və Yerusalimdə yaşayanlara bunları söylə: “Siz heç bir dərs almayaq, sözlərimə qulaq asmayacaqsınız?” Rəbb belə bəyan edir. **14** “Rekav oğlu Yehonadav öz nəslinə şərab içməmələrini əmr etdi, nəsl də onun əmrinə əmal etdi və bu günə qədər də şərab içmirlər. Çünkü atalarının əmrinə qulaq asdilar. Mən isə sizinlə dəfələrlə danışdığım halda Mənə qulaq asmadınız. **15** Öz qullarım olan peygəmbərləri dəfələrlə sizin yanınıza göndərdim. Onlar sizə dedi: ‘İndi hər biriniz öz pis yolunuzdan dönün, əməllərinizi islah edin, başqa allahların tərəfdarı olaraq onlara qulluq etməyin. Onda sizə və atalarınıza verdiyim ölkədə yaşayacaqsınız’. Amma Məni eşitməyib qulaq asmadınız. **16** Rekav oğlu Yehonadavin övladları atalarının əmr etdiyinə əmal etdi, amma bu xalq Mənə qulaq asmadı». **17** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Allahı Rəbb belə deyir: “Mən söylədiyim bütün fəlakətləri Yəhuda və Yerusalimdə yaşayan hər kəsin başına gətirəcəyəm. Çünkü onlara xəbərdarlıq etdim, qulaq asmadılar, onları çağırıdım, cavab vermədilər”. **18** Yeremya Rekav nəslinə dedi: «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Siz atanız Yehonadavin əmrinə qulaq asdınız, onun bütün əmrlərinə əmal etdiniz, sizə əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdiniz”. **19** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Rekav oğlu Yehonadavin nəslindən Mənə xidmət edən bir adam heç vaxt əskik olmayıcaq”».

36 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqiminiş padşahlığının dördüncü ilində Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Bir tumar götür, Yoşıyanın dövründə səninlə ilk dəfə danışdığım gündən indiyə qədər İsrail, Yəhuda və başqa millətlər

haqqında sənə söylədiyim bütün sözləri oraya yaz. **3** Bəlkə Yəhuda xalqı başına gətirməyi niyyət etdiyim bütün fəlakətlər barəsində xəbər alanda öz pis yolundan dönər, Mən də onların təqsirlərini və günahlarını bağışlayaram». **40** zaman Yeremya Neriya oğlu Baruku çağırıdı. Baruk da Rəbbin Yeremyaya söylədiyi bütün sözləri onun dilindən eşidib tumara yazdı. **5** Yeremya Baruka əmr edib dedi: «Mən məhbusam, Rəbbin məbədinə gedə bilmərəm. **6** Sən oruc günü Rəbbin məbədinə get. Oradakı xalqa mənim dilimdən eşidib tumara yazdığını Rəbbin sözlərini oxu. Yəhuda şəhərlərindən gələn bütün xalqa bunu oxu. **7** Bəlkə onda Rəbbə yalvarışla müraciət edib öz pis yollarından dönərlər. Çünkü Rəbbin bu xalq barədə ifadə etdiyi qəzəb və hiddət böyükdür». **8** Neriya oğlu Baruk Yeremya peygəmbərin əmr etdiyi hər şeyə əməl etdi, tumarda yazılmış Rəbbin sözlərini Onun məbədində oxudu. **9** Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqim padşahlığının beşinci ilinin doqquzuncu ayında Yerusalimdə yaşayan və Yəhuda şəhərlərindən Yerusalimə gələn bütün xalq Rəbbin öündə oruc elan etdi. **10** Mirzə Şafan oğlu Gemaryanın yuxarı həyətdə, məbədin Yeni darvazasının girişindəki otağında Baruk tumardan Yeremyanın sözlərini Rəbbin məbədinə yığışmış bütün xalqa oxudu. **11** Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikeya tumardan oxunan Rəbbin sözlərini eşidən kimi **12** aşağı enib saraydakı mirzə otağına getdi. Bütün başçılar orada toplaşmışdı: mirzə Elişama, Şemaya oğlu Delaya, Akbor oğlu Elhətən, Şafan oğlu Gemarya, Xananya oğlu Sidqiya və başqaları. **13** Mikeya Barukun xalqa oxuduğu tumardan hər şeyi onlara danışdı. **14** Bundan sonra bütün başçılar Kuşı oğlu Şeleyə oğlu Netanya oğlu Yehudini Barukun yanına göndərdi. Yehudi Baruka «xalqa oxuduğun tumarı götür gəl» dedi. Neriya oğlu Baruk əlində tumar onların yanına getdi. **15** Başçılar ona dedi: «Buyur əyləş, bunu biza də oxu». Baruk da tumarı onlara oxudu. **16** Onlar bütün bu sözləri eşidəndə qorxu içində bir-birlərinə baxıb Baruka dedilər: «Bütün bu sözləri mütləq padşaha bildirməliyik». **17** Sonra Barukdan soruştular: «İndi bizə söylə, bütün bu sözləri necə yazdin? Yeremya diktə etdimi?» **18** Baruk onlara dedi: «Bütün bu sözləri Yeremya mənə diktə etdi, mən də mürəkkəblə tumara yazdım». **19** Başçılar Baruka dedi: «Sən də, Yeremya da gedin gizlənin. Harada olduğunuzu heç kəs bilməsin». **20** Sonra onlar tumarı mirzə Elişamanın otağında qoyub

həyətdə olan padşahın yanına getdilər. Eşitdikləri hər şeyi ona danişdilar. **21** Padşah tumarı götürüb gətirməsi üçün Yehudini göndərdi. Yehudi tumarı mirzə Elişamanın otağından götürüb gətirdi. Onu padşaha və padşahın yanında duran bütün başçılar oxudu. **22** Bu zaman doqquzuncu ay idi və padşah qış sarayında yaşayırı. Onun öündə odlu manqal yanındı. **23** Yehudi tumardan hələ üç-dörd sütun oxumuşdu ki, padşah mirzə bıçağı ilə onları kəsib manqaldakı oda atdı. Bunu o vaxta qədər etdi ki, bütün tumar manqalda yanıb-qurtardı. **24** Tumardakı bütün sözləri eşidən padşah və onun əyanları nə qorxuya düşdülər, nə də paltarlarını cirdilər. **25** Elnatan, Delaya və Gemarya tumarı yandırmaması üçün yalvarsa da, padşah onlara qulaq asmadı. **26** Əksinə, o, şahzadə Yeraxmeela, Azriel oğlu Serayaya və Avdeel oğlu Şeleyemaya əmr etdi ki, mirzə Baruku və Yeremya peyğəmbəri tutsunlar. Ancaq Rəbb onları gizləmişdi. **27** Barukun Yeremyanın dilindən eşidib yazdığını tumarı padşah yandırandan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **28** «Başqa bir tumar götürür, bütün əvvəlki sözləri – Yəhuda padşahı Yehoyaqimin yandırıldığı ilk tumarda olanları oraya yaz. **29** Yəhuda padşahı Yehoyaqim üçün də söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sən bu tumarı yandırıb söylədin ki, nə üçün Babil padşahının mütləq gəlib bu ölkəni xarabalığa çevirəcəyini, oradakı insanları da, heyvanları da məhv edəcəyini bu tumara yazdır?" **30** Buna görə də Yəhuda padşahı Yehoyaqim barədə Rəbb belə deyir: "Onun nəslindən heç kəs Davudun taxtında oturmayaçaq. Cəsadi gündüzün istisinə, gecəniin ayazına atılacaq. **31** Özünü, nəslini və əyanlarını günahlarından ötrü cəzalandıracağam. Haqqında danışdığını bütün fəlakətləri onların, Yerusalimdə yaşayanların və Yəhuda adamlarının başına gətirəcəyəm, çünki qulaq asmadılar". **32** Yeremya başqa bir tumar götürüb mirzə Neriya oğlu Baruka verdi. Yəhuda padşahı Yehoyaqimin oda atıb yandırıldığı tumardakı bütün sözləri Baruk Yeremyanın diktəsi ilə tumara yazdı. O sözlərə bənzər bir çox söz də oraya əlavə olundu.

37 Babil padşahı Navuxodonosorun Yəhudaya təyin etdiyi Yoşıya oğlu Sidqiya, Yehoyaqim oğlu Yehoyakinin yerinə padşah oldu. **2** Ancaq Yeremya peyğəmbər vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözlərə nə padşah Sidqiya, nə onun əyanları, nə də ölkə xalqı

qulaq asdı. **3** Padşah Sidqiya Şeleyemə oğlu Yehukalı və Maaseya oğlu kahin Sefanyanı Yeremya peyğəmbərin yanına göndərdi ki, ona desinlər: «Bizim üçün Allahımız Rəbbə dua et». **4** O vaxt Yeremya xalqın arasında açıq gedib-gəlirdi, çünki onu hələ zindana atmamışdır. **5** Bu zaman fironun qoşunları Misirdən çıxmışdı. Yerusəlimi mühasirəyə alan Xaldeylilər bu barədə xəbər eşidən kimi Yerusəlimdən çəkildi. **6** O vaxt Yeremya peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **7** «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Məndən soruşmaq üçün sizi yanımı göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, sizə kömək etməyə çıxan fironun ordusu öz ölkəsinə – Misirə qayıdacaq. **8** Xaldeylilər yenə gəlib bu şəhərə hücum edəcək və onu ələ keçirib yandıracaq". **9** Rəbb belə deyir: "Xaldeylilər mütləq geri çəkiləcək" deyib özünüzü aldatmayın, çünki onlar geri çəkilməyəcək. **10** Əgər sizə hücum edən bütün Xaldey ordusunu məğlub etsəniz və onların arasında yalnız yaralı adamlar qalsa belə, yenə hər biri öz çadırından qalxıb bu şəhəri yandıracaq». **11** Firon ordusunun üzündən Xaldey ordusu Yerusəlimdən çəkilən zaman **12** Yeremya Binyamin torpağına getmək üçün Yerusəlimdən yola düşdü. Oradakı xalq arasında öz irs payını almaq istəyirdi. **13** Binyamin darvazasına çatanda keşikçilərin başçısı Xananya oğlu Şeleyemə oğlu İriyani orada gördü. İriya «sən Xaldeylilərin tərəfinə keçirsən» deyərək onu tutdu. **14** Yeremya «yalandır, mən Xaldeylilərin tərəfinə keçmirməm» dedi. Ancaq İriya Yeremyaya qulaq asmadı və onu tutub başçıların yanına gətirdi. **15** Başçılar Yeremyaya qəzəblənib onu döydülər. Sonra onu mirzə Yonatanın evinə – həbsxanaya saldılar, çünki o evi həbsxana etmişdilər. **16** Yeremya çəni olan zirzəmidə zindana salındı, uzun müddət orada qaldı. **17** O zaman padşah Sidqiya adam göndərib onu gətirtdi. Padşah öz sarayında gizlicə ondan soruşdu: «Rəbdən bir söz varmı?» Yeremya «var» deyə cavab verdi, «Babil padşahına təslim ediləcəksən». **18** Sonra Yeremya padşah Sidqiyyaya dedi: «Sənə, əyanlarına və bu xalqa qarşı nə günah etdim ki, məni həbsxanaya saldırınız? **19** "Babil padşahı sizə və bu ölkəyə hücum etməyəcək" deyə sizin üçün peyğəmbərlik edən peyğəmbərləriniz indi haradadır? **20** Ey ağam padşah, indi xahiş edirəm, qulaq as. Xahiş edirəm, bu yalvarışımı qəbul et və məni mirzə Yonatannın evinə qaytarma, qoy orada ölməyim». **21** Padşah Sidqiya əmr etdi və Yeremyanı keşikçilər həyətində saxladılar. Şəhərdə çörək ehtiyatı qurtarana

qədər hər gün ona çörək bışırnlər küçəsindən gətirib bir parça çörək verirdilər. Beləcə Yeremya mühafizəçilər həyatında qaldı.

38 Mattan oğlu Şefatyə, Paşxur oğlu Gedalya,

Şeleyə oğlu Yehukal və Malkiya oğlu Paşxur Yeremyanın bütün xalqa dediyi bu sözləri eşitdi: **2** «Rəbb belə deyir: "Bu şəhərdə qalan adam qılıncdan, achiqdan və vəbadan öləcək. Ancaq Xaldeylilərə təslim olan yaşayacaq, heç olmasa öz canını qurtarib sağ qalacaq". **3** Rəbb belə deyir: "Bu şəhər hökmən Babil padşahının ordusuna təslim ediləcək və o bu şəhəri tutacaq"». **4** Başçılar padşaha dedi: «Qoy bu adam öldürüləstün. Çünkü belə sözlər deyib bu şəhərdə salamat qalan döyüçüləri və bütün xalqı ruhdan salır. Yəqin bu adam xalqa yaxşılıq deyil, pislik arzulayır». **5** Padşah Sidqiya dedi: «Onu sizin əlinizə verirəm, çünkü padşah sizin əleyhinizə bir iş görə bilməz». **6** O zaman onlar Yeremyanı götürüb padşahın oğlu Malkiyanın mühafizəçilər həyatında olan quyusuna atdlar. Yeremyanı kəndirlə oraya saldılar. Quyuda su yox idi, yalnız çirkəb var idi. Yeremya çirkəba batdı. **7** Padşah sarayında olan hərəməgəsi Kuşlu Eved-Melek Yeremyanın quyuya atıldıqını eşitdi. Bu zaman padşah Binyamin darvazasında oturmuşdu. **8** Eved-Melek padşah sarayından gəlib padşaha belə söylədi: **9** «Ağam padşah, bu adamlar Yeremya peyğəmbəri quyuya ataraq onunla pis rəftar etdi. O orada acıdan öləcək, çünkü daha şəhərdə çörək qalmadı». **10** Padşah Kuşlu Eved-Melekə əmr edib dedi: «Özünlə otuz nəfər götür, nə qədər ki ölməyib, Yeremya peyğəmbəri quyudan çıxart». **11** Eved-Melek adamları özü ilə götürüb saray xəzinəsinin altında olan bir otağa girdi və oradan yırtıq paltarlar, cırıq əskilər götürdü. Sonra onları iplərlə quyuya Yeremyaya salladılar. **12** Kuşlu Eved-Melek Yeremyaya dedi: «Yırtıq paltarları və əskiləri iplərin üstündən qoltuqlarının altına qoy». Yeremya belə də etdi. **13** Yeremyanı iplərlə çəkib quyduran çıxardılar. Yeremya mühafizəçilər həyatında qaldı. **14** Padşah Sidqiya adam göndərib Yeremya peyğəmbəri öz yanına – Rəbbin məbədinin üçüncü girişinə gətirdi. Padşah Yeremyaya dedi: «Səndən bir şey soruşacağam, məndən heç nə gizlətmə». **15** Yeremya Sidqiyyaya dedi: «Sənə bildirsəm, məni öldürəcəksən. Sənə nəsihat versəm də, mənə qulaq asmayacaqsən». **16** Padşah Sidqiya Yeremyaya gizlিং and işib dedi: «Bizə nəfəs verən, var olan Allaha and olsun ki, sənə

oldürməyəcəyəm və canını almaq istəyən adamlara təslim etməyəcəyəm». **17** Yeremya Sidqiyyaya dedi: «İsrailin Allahı olan Ordular Allahı Rəbb belə deyir: "Əgər sən Babil padşahının başçılarına təslim olsan, canın qurtaracaq və bu şəhər də odda yanmayacaq, ailənlə birgə sağ qalacaqsən. **18** Ancaq Babil padşahının başçılarına təslim olmasan, bu şəhər Xaldeylilərə təslim ediləcək və onu yandıracaqlar. Sən də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən"». **19** Padşah Sidqiya Yeremyaya dedi: «Xaldeylilərin tərəfinə keçən Yəhudilərdən qorxuram. Xaldeylilər məni onların əlinə verə bilər, onlar da mənimlə pis rəftar edər». **20** Yeremya dedi: «Verməzlər. Xahiş edirəm, sənə söyləyəcəyimə əməl edərək Rəbbin sözüne qulaq as. Onda xeyir taparsan, canın da amanda qalar. **21** Ancaq sən təslim olmaq istəmədiyin halda Rəbb mənə bunu göstərir: **22** Yəhuda padşahının sarayında qalan bütün qadınlar Babil padşahına təslim ediləcək. Onda o qadınlar deyəcək: "Güvəndiyin adamlar səni aldadıb Məglubiyətə düşər etdi. Ayaqların palçıqə batanda Onlar səni qoyub qaçıdı". **23** Sənin bütün arvadların və oğulların Xaldeylilərə təslim ediləcək. Özün də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən, Babil padşahı səni ələ keçirəcək. Bu şəhər də yandırılacaq». **24** Sidqiya Yeremyaya dedi: «Bu səhbəti heç kəs bilməməlidir, yoxsa ölü bilərsən. **25** Əgər səninlə danışdığını başçılar eşitsə, yanına gəlib "padşaha nə söylədin və padşah sənə nə dedi, biza bildir, bizdən gizlətmə, yoxsa səni öldürərik" desə, **26** onlara "padşaha yalvardım ki, məni Yonatanın evinə qaytarmasın və orada ölməyim" söylə». **27** Bütün başçılar Yeremyanın yanına gəlib ondan söz soruşdu. O da padşahın əmr etdiyi kimi bütün bu sözləri onlara söylədi. Daha ona bir söz demədilər, çünkü bu səhbəti heç kəs eşitməmişdi. **28** Yeruşəlim alındığı zaman Yeremya orada idi və mühafizəçilər həyatında qalırdı.

39 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilinin onuncu ayında Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yeruşəlimin qarşısına gəlib şəhəri mühasirəyə aldı. **2** Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilində, dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhər divarında dəlik açıldı. **3** Babil padşahının bütün başçıları – Nerqal-Sareser, Samqar-Nevo, baş məmər Sarsekim, baş məsləhətçi Nerqal-Sareser və bütün başqa əyanlar içəri girib Orta darvazada oturdu. **4** Yəhuda padşahı Sidqiya və

bütün döyüşçüler onları görəndə gecə vaxtı şəhərdən, padşah bağçası yolundan, iki divar arasındaki qapıdan çıxbıq qadılar və Aravaya üz tutdular. 5 Xaldey ordusu onları təqib edib Yerixo düzənliyində Sidqiyaya çatdı. Sidqiyani tutub Xamat torpağındaki Rivlaya, Babil padşahı Navuxodonosorun yanına gətirdilər. O, Sidqiya barədə hökm verdi. 6 Babil padşahı Rivlada Sidqiyanın gözü öündə onun oğlanlarını öldürdü. Babil padşahı bütün Yəhuda əyanlarını da öldürdü. 7 Sidqiyanın isə gözlərini kor etdi və onu Babilə aparmaq üçün zəncirlədi. 8 Xaldeylilər padşah sarayını və xalqın evlərini yandırdılar, Yeruşəlimin divarlarını uçurtdular. 9 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə sağ qalan xalqı, onun tərəfinə keçənləri – sağ qalan bütün əhalini Babilə sürgün etdi. 10 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan xalqdan heç bir şeyi olmayan bəzi yoxsulları Yəhuda torpağında saxladı, həmin gün onlara üzümlüklər və zəmilər verdi. 11 Babil padşahı Navuxodonosor Yeremya barədə keşikçilər rəisi Nevuzaradana əmr edib dedi: 12 «Onu aparıb yaxşı bax, pis rəftar etmə. Özü sənə nə desə, onu elə». 13 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan, baş məmər Nevuşəzban, baş məsləhətçi Nerqal-Sareser və Babil padşahının başqa əyanları adam göndərib 14 Yeremyani mühafizəçilər həyatindən gətirdilər və evinə aparmaq üçün Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyaya tapşırdılar. O da xalqın arasında yaşamağa başladı. 15 Mühafizəçilər həyatində məhbus ikən Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil olmuşdu: 16 «Get Kuşlu Eved-Meleka söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bu şəhərin üzərinə yaxşılıq deyil, pislik gətirərək dediyim sözləri yerinə yetirəcəyəm. O gün bunlar sənin gözlərin öündə baş verəcək. 17 Ancaq o gün səni xilas edəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Qorxduğun adamlara təslim edilməyəcəksən. 18 Bəli, Mən səni xilas edəcəyəm, sən qılınca həlak olmayıacaqsan. Heç olmasa öz canını qurtaracaqsan, cünki sən Mənə güvəndin” Rəbb belə bəyan edir».

40 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yeremyani Ramada qoyub getdikdən sonra Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. Nevuzaradan onu Babilə sürgün olunan bütün Yeruşəlim və Yəhuda xalqı ilə birgə zəncirlənmiş halda Ramaya aparmışdı. 2 Keşikçilər rəisi Yeremyani tapıb ona dedi: «Bu yerin başına Allahın Rəbb bu bələni gətirəcəyini söylədi, 3 sonra da onu yerinə yetirib dediyi kimi etdi. Cünki Rəbbə qarşı günah

etdiniz, sözünə qulaq asmadınız, buna görə də başınıza bu iş gəldi. 4 İndi səni əlinə vurulan zəncirlərdən azad edirəm. Əgər mənimlə birgə Babilə getmək istəyirsənsə, gal gedək, sənin qayğına qalaram. Ancaq mənimlə birgə Babilə getmək istəmirsənsə, getmə. Bax bütün ölkə sənin qarşındadır, hara getmək sənin üçün yaxşı və düzgündürsə, ora da get». 5 Yeremya hələ qayıtmamış Nevuzaradan dedi: «Babil padşahının Yəhuda şəhərləri üzərinə qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanın yanına qayit və onunla birgə xalq arasında yaşa. Yaxud da hara getmək istəyirsən, ora get». Keşikçilər rəisi ona azuqə və hədiyyə verib buraxdı. 6 Yeremya Mispaya Axiqam oğlu Gedalyanın yanına getdi və onunla birgə ölkədə qalan xalq arasında yaşadı. 7 Çöldə olan bütün qoşun başçıları və onların adamları eşitdi ki, Babil padşahı, Axiqam oğlu Gedalyanı ölkəyə başçı qoymuş və ölkənin yoxsul əhalisindən Babilə sürgün olunmamış kişiləri, qadınları və uşaqları onun ixtiyarına vermişdir. 8 Bu adamlar Mispaya, Gedalyanın yanına gəldi: Netanya oğlu İsmail, Qareahin oğulları Yoxanan və Yonatan, Tanxumet oğlu Seraya, Netofali Efayın oğulları, Maakalının oğlu Yezanya və onların adamları. 9 Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalya onlara və öz adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərə qulluq etməkdən qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil padşahına qulluq edin, sizin üçün yaxşı olar. 10 Mənə gəlincə, bizim yanımıza geləcək Xaldeylilərin qabağında sizi təmsil etmək üçün Mispada qalacağam. Ancaq siz şərab, yay meyvələri və zeytun yağı yiğib qablarınıza doldurun və alıǵınız şəhərlərdə yaşayın». 11 Moavda, Ammonlular arasında, Edomda və başqa ölkələrdə olan bütün Yəhudilər Babil padşahının Yəhudada müəyyən sayda əhali saxladığı və Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı onlara başçı qoyduğunu eşitdi. 12 Yəhudilərin hamısı sürgün olunduqları bütün yerdən qayıtdı. Yəhuda torpağına, Mispada olan Gedalyanın yanına gəldilər, çoxlu şərab və yay meyvələri topladılar. 13 Qareah oğlu Yoxanan və çöllərdə olan bütün qoşun başçıları Mispada olan Gedalyanın yanına gəlib 14 ona dedi: «Ammonluların padşahı Baalisin sənin canını almaq üçün Netanya oğlu İsmaili göndərdiyini bilirsənmi?» Ancaq Axiqam oğlu Gedalya onlara inanmadı. 15 Qareah oğlu Yoxanan Mispada Gedalyaya gizlicə söylədi: «Burax gedim, Netanya oğlu İsmaili öldürüm, heç kəs bilməyəcək. Nə üçün o səni öldürsün və ətrafına yığılmış bütün Yəhudilər dağılsın, Yəhudadan

sağ qalanlar da məhv olsun?» **16** Ancaq Axiqam oğlu Gedalya Qareah oğlu Yoxanana dedi: «Bu işi etmə, çünkü İsmail barəsində yalan danışırsan».

41 Elə oldu ki, yeddinci ayda padşah nəslindən və əyanlarından olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə Mispaya, Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəldi. Orada birlikdə yemək yeyərkən **2** Netanya oğlu İsmail və onunla birgə olan on nəfər qalxıb Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı qılıncla vurub-öldürdülər. **3** İsmail Mispada Gedalya ilə birgə olan bütün Yəhudiləri və oradakı Xaldey döyüşülərini də öldürdü. **4** Gedalyanın öldürülməsindən bir gün sonra, hələ heç kəs olanları bilməyərkən **5** Şekemdən, Şilodan və Samariyadan saqqalları qırxılmış, paltarları cırıq, bədənlərinə yara vurmuş, Rəbbin məbədinə gətirmək üçün əllərində taxıl təqdimi və buxur olan səksən nəfər adam gəldi. **6** Onları qarşılamaq üçün Mispadan Netanya oğlu İsmail gəldi. O ağlaya-ağlaya adamların qabağına çıxıb onlara dedi: «Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəlin». **7** Adamlar şəhərə girəndə Netanya oğlu İsmail və yanında olan adamlar onları öldürüb cəsədlərini quyuya atdırılar. **8** Ancaq onlar arasında olan on nəfər İsmailə dedi: «Bizi öldürmə, çünkü bizim tarlada saxlanan buğda, arpa, zeytun yağı və balımız var». İsmail də fikrindən dönüb onları yoldaşları ilə birgə öldürmədi. **9** İsmailin öldürüyü Gedalya ilə adamlarının cəsədlərini atdıgi quyunu padşah Asa İsrail padşahı Baaşaya qarşı müdafiə tədbiri olaraq qazmışdı. Netanya oğlu İsmail onu öldürülənlərlə doldurdu. **10** Sonra İsmail keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Axiqam oğlu Gedalyanın ixtiyarına verdiyi Mispadakı bütün xalqı və padşah qızlarını əsir tutdu. Netanya oğlu İsmail Mispada qalan bütün xalqı əsir götürüb Ammonlulara siğınmaq üçün yola düşdü. **11** Qareah oğlu Yoxanana və onunla birgə olan bütün qoşun başçıları Netanya oğlu İsmailin etdiyi bütün pisliklər barədə eşitdi. **12** Onda bütün adamlarını götürüb Netanya oğlu İsmaili vuruşmağa getdilər. Onu Giveonda olan böyük hovuzun yanında tapdırılar. **13** İsmailin yanında olan bütün xalq Qareah oğlu Yoxanana və onunla olan bütün qoşun başçılarını görəndə sevindi. **14** İsmailin Mispadan sürgün etdiyi bütün xalq dönüb geri qayıtdı və Qareah oğlu Yoxananaın yanına getdi. **15** Ancaq Netanya oğlu İsmail səkkiz nəfərlə birgə Yoxanandan qaçıb-

qurtuldu və Ammonluların yanına getdi. **16** Qareah oğlu Yoxananan və yanındakı bütün qoşun başçıları sağ qalanların hamisini – Axiqam oğlu Gedalyanı öldürən Netanya oğlu İsmailin Mispadan əsir apardığı döyüşüləri, qadınları, uşaqları və hərəməgalarını Giveondan götürüb gətirdilər. **17** Xaldeylilərdən qaçmaq üçün Misirə tərəf yola düşdülər və Bet-Lexem yaxınlığında Gerut-Kimhamda qaldılar. **18** Çünkü Netanya oğlu İsmail Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Axiqam oğlu Gedalyanı öldürdüyü üçün Xaldeylilərdən qorxurdular.

42 Bütün qoşun başçıları, Qareah oğlu Yoxanana, Hoşaya oğlu Yezanya və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq yaxınlaşış **2** Yeremya peyğəmbərə dedi: «Xahiş edirik, yalvarımız sənə məqbul olsun, bizim üçün – bu qalan xalq üçün Allahın Rəbbə dua et, çünkü necə ki görürsən, o boyda xalqdan azalıb bu qədər qalmışq. **3** Qoy hara gedəcəyimizi, nə edəcəyimizi Allahın Rəbb bizə bildirsin». **4** Yeremya peyğəmbər onlara dedi: «Raziyam. İstədiyiniz kimi Allahınız Rəbbə dua edəcəyəm və barənizdə Rəbb nə cavab versə, sizə bildirəcəyəm. Sizdən heç nəyi gizli saxlamayacağam». **5** Onlar Yeremyaya dedi: «Allahın Rəbbin bizə bildirmək üçün sənə nazil etdiyi hər sözə əməl etməsək, qoy Rəbb Özü əleyhimizə həqiqi və etibarlı şahid olsun. **6** Səni yanına göndərdiyimiz Allahımız Rəbbin sözünü bəyənsək də, bəyənməsək də, ona qulaq asacağıq ki, işimiz yaxşı getsin. Bəli, Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asacağıq». **7** On gün sonra Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. **8** Qareah oğlu Yoxanana, onunla birgə olan bütün qoşun başçılarını, böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqı çağırıb **9** onlara dedi: «Yalvarışınızı öünüə təqdim etmək üçün məni yanına göndərdiyiniz İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: **10** “Əgər bu ölkədə qalsanız, Mən sizi dirçəldərəm, daha dağitmaram, sizi əkərəm, daha çıxarmaram. Çünkü başınıza gətirdiyim bütün bəlalara görə təəssüflənirəm. **11** Babil padşahından qorxmayın. Siz ondan qorxursunuz, ancaq qorxmayıñ” Rəbb belə bəyan edir. “Çünki Mən sizinləyəm və sizi azad edib onun əlindən qurtaracağam. **12** Mən sizə mərhəmət göstərəcəyəm ki, o da rəhm edib sizi öz torpağınıza qaytarınsın”. **13** Ancaq siz “bu torpaqda yaşamayacağıq” deyərək Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, **14** “yox, biz Misir torpağına gedəcəyik, orada müharibə görməyəcəyik, şeypur səsi

esitməyəcəyik, acliq çəkməyəcəyik və orada qalacağıq” desəniz, **15** onda, ey qalan Yəhudalılar, Rəbbin sözünü eşidin. İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Əgər siz, doğrudan da, Misirə gedib orada sakin olmayı qərara alsanız, **16** o zaman qorxduğunuz həmin qılınc Misir torpağında sizə yetişəcək. Qorxduğunuz acliq Misirdə sizi təqib edəcək və orada ölcəksiniz. **17** Misirə gedib sakin olmayı qərara alan hər kəs qılınc, acliq və vəbadan ölcək. Onlardan heç kəs sağ qalmayacaq, başlarına gətirdiyim bələdan qaçıb qurtarmayacaq”. **18** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusəlimdə yaşayanların üzərinə necə qəzəbim və qızığınlığım töküldüsə, siz Misirə getsəniz, eləcə qızığınlığım üzərinizə tökülcək. Siz lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq hədəfi olacaqsınız. Bir daha bu yeri görməyəcəksiniz”. **19** Ey Yəhudanın qalan camaatı, sizin üçün Rəbb “Misirə getməyin” söylədi. Yaxşı bilin ki, bu gün sizə xəbərdarlıq etdim. **20** Çünkü siz fəlakət götərən bir səhv etdiniz. Məni Allahınız Rəbbin yanına göndərib dediniz: “Allahımız Rəbbə bizim üçün dua et, Allahımız Rəbbin deyəcəyi hər şeyi bizə bildir, biz elə də edərik”. **21** Mən bu gün sizə xəbər verdim, ancaq siz məni yanımıza göndərdiyi heç bir işdə Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız. **22** İndi yaxşı bilin ki, gedib sakin olmaq istədiyiniz yerdə qılınc, acliq və vəbadan ölcəksiniz.

43 Yeremya bütün xalqa özlərinin Allahı Rəbbin sözlərini, Onun Yeremya vasitəsilə onlara nazil etdiyi hər şeyi söyləməyi qurtaranda **2** Xoşaya oğlu Azarya, Qareah oğlu Yoxanan və bütün dikbəş adamlar Yeremyaya dedi: «Sən yalan söyləyirsən. “Gedib Misirdə sakin olmayı” demək üçün Allahımız Rəbb səni bizim yanımıza göndərmədi. **3** Ancaq Neriya oğlu Baruk səni bizə qarşı təhrik edir ki, Xaldeylilər bizi öldürsün yaxud da Babilə sürgün etsin». **4** Qareah oğlu Yoxanan, bütün qoşun başçıları və xalq Rəbbin Yəhuda torpağında qalmaq əmrinə qulaq asmadı. **5** Əksinə, Qareah oğlu Yoxanan və bütün qoşun başçıları sürgün olunduqları millətlərin arasından Yəhuda torpağında sakin olmaq üçün qayıdan Yəhudalıların qalanını - **6** kişiləri, qadınları, uşaqları, padşahın qızlarını, keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanın yanında qoyduğu hər kəsi, Yeremya peyğəmbəri və Neriya oğlu Baruku götürüb getdilər. **7** Onlar Rəbbin sözünə qulaq asmayıb Misir torpağına getdi və Taxpanxesə çatdı. **8** Taxpanxesə

Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Əlinə böyük daşlar al və onları Yəhuda kişilərinin gözü önünde Taxpanxesə firon sarayına girilən yerdə olan kərpic döşəmənin palçığında gizlət. **10** Sonra onlara söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən xəbər göndərib qulum Babil padşahı Navuxodonosoru gətirdəcəyəm və gizlətdiyim bu daşların üstündə onun taxtını quracağam. Padşah öz çadırını onların üstündə açacaq. **11** O gəlib Misir ölkəsini məğlub edəcək. Ölüm üçün ayrılanlar ölüma, sürgün üçün ayrılanlar sürgünə, qılınc üçün ayrılanlar qılınc təslim ediləcək. **12** Misir allahlarının məbədlərində od qalayacağam. Babil padşahı onları yandıracaq, bütləri alıb aparacaq. Bir çoban paltarını necə bitdən təmizləyirsə, o da Misir ölkəsini eləcə təmizləyəcək. Sonra oradan sağ-salamat çıxacaq. **13** O, Misir torpağında Günəş allahının məbədinin dik daşlarını dağıdacaq, Misir allahlarının məbədlərini yandıracaq”».

44 Misir ölkəsində, Miqdolda, Taxpanxesə, Nofda yaşayın və Patros torpağında sakin olan bütün Yəhudalılar barədə Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusəlim və bütün Yəhuda şəhərləri üzərinə gətirdiyim bələnin hamısını gördünüz. **3** Etdikləri pislikdən ötrü o şəhərlər bu gün viran olmuş və sakinsiz qalmışdır. Onlar özlərinin, sizin və atalarının tanımadıqları başqa allahlara buxur yandırıb qulluq edərək Məni qəzəbləndirdi. **4** Mən dəfələrlə qullarım olan peyğəmbərləri sizin yanımıza göndərib **Mənim nifrət etdiyim iyrənc işləri görməyin**» dedim. **5** Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. Pisliklərindən dönmədilər, başqa allahlara buxur yandırmağı dayandırmadılar. **6** Buna görə də qızığınlığım və qəzəbim daşib-töküldü, Yəhuda şəhərlərində, Yerusəlim küçələrində od qaladı. Onlar bu gün olduğu kimi xaraba və viranə oldular”. **7** İndi İsrailin Allahı - Ordular Allahı Rəbb belə deyir: “Kişinizi də, qadınınızı da, uşağıınızı da, südəməriniizi də Yəhuda içində qırıb-çatacağam ki, sizdən heç kəs sağ qalmasın. **8** Sakin olmaq üçün gəldiiniz Misir torpağında əlinizlə düzəltdiyiniz başqa allahlara buxur yandırmaqla Məni qəzəbləndirdiniz. Beləcə öz başınıza fəlakət gətirirsiniz. Dünyanın bütün millətlərinin qarşısında lənət və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəksiniz. **9** Yəhuda ölkəsində, Yerusəlim küçələrində atalarınızın, Yəhuda padşahlarının, onların arvadlarının, sizin və

arvadlarınızın etdikləri pislikləri unutdunuzmu? **10** Bu günə qədər itaətkarlıq etmədilər, qorxmadılar, qanunuma, sizə və atalarınıza verdiyim qaydalara əməl etmədilər”. **11** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən sizə pislik edib bütün Yəhudalıları qırıb-çatmağı qərara aldım. **12** Misirə gəlib sakın olmağı qərara alan Yəhudanın sağ qalanlarını aradan götürəcəyəm və onların hamısı Misir ölkəsində həlak olacaq. Qılıncdan keçiriləcək və acliqdan tələf olacaqlar, böyükdən kiçiyə qədər qılınc və acliqdan öləcəklər. Lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəklər. **13** Yeruşəlimi qılınc, acliq və vəba ilə necə cəzalandırdımsa, Misir torpağında yaşayanları da eləcə cəzalandıracağam. **14** Sakin olmaq üçün Misir torpağına gələn Yəhudanın sağ qalanlarından heç kəs qəçib qurtarmayacaq, heç kəs salamat qalıb Yəhuda torpağına qayıtmayacaq. Oraya qayıdış sakın olmaq istəsələr də, bir neçə qəçindən başqa qayidan olmayıacaq”. **15** Arvadlarının başqa allahlara buxur yandırıqlarını bilən bütün kişilər, orada dayanan qadınlar – böyük bir camaat və Misir torpağında, Patrosda yaşayan bütün xalq Yeremyaya müraciət edib dedi: **16** «Sənin bizi Rəbbin adı ilə söylədiyin sözə qulaq asmayacağıq. **17** Dədiyimiz hər şeyi mütləq edəcəyik: Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri verəcəyik. Bir zamanlar bu işi biz, atalarımız, padşahlarımız və başçılarımız Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində etdik. O zaman çörəklə doyur, uğur qazanır və heç bir zərər görmürdük. **18** Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırımaşı, ona içmə təqdimlərini verməyi dayandırıdığımızı vaxtdan bəri hər şeyə möhtac olduq, qılınc və acliqdan həlak oluruq». **19** Qadınlar da dedi: «Biz Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırımkən, ona içmə təqdimləri verərkən məgər ərlərimizin xəbəri yox idi ki, onun təsvirinə oxşar kökələr düzəldib içmə təqdimləri veririk?» **20** O zaman Yeremya kişilərə və qadınlara – ona bu cavabı vermiş bütün xalqa belə dedi: **21** «Sizin, atalarınızın, padşahlarınızın, başçılarınızın və ölkə xalqının Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlim küçələrində buxur yandırımağını Rəbb yadına salmadımı, ağlına gətirmədim? **22** Rəbb pis işlərinizə, etdiyiniz iyrənc şeylərə daha döza bilmir. Ona görə də indi ölkəniz sakini olmayan xarabaliğa, viranalıya və lənət hədəfinə çevrildi. **23** Siz buxur yandırıb Rəbbə qarşı günah etdiniz, Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, qanununa, qaydalarına və

göstərişlərinə əməl etmədiniz. Buna görə də bu gün başınıza bu fəlakət gəldi». **24** Yeremya qadınlar da daxil olmaqla bütün xalqa dedi: «Ey Misirdə olan bütün Yəhuda xalqı, Rəbbin sözünə qulaq asın. **25** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri gətirməklə verdiyimiz vədi mütləq yerinə yetirəcəyik” deyərək siz və arvadlarınız dilinizi dədiyinizi öz əlinizlə yerinə yetirdiniz. Eybi yox, verdiyiniz sözə əməl edin və vədlərinizi yerinə yetirin. **26** Ey Misir torpağında yaşayan bütün Yəhuda xalqı, bu işlərə görə Rəbbin sözünü eşidin: “Mən Öz böyük adıma and içdim ki, bir daha Misir torpağında heç bir Yəhudalı şəxs «var olan Xudavənd Rəbbin haqqına and olsun» deyib Mənim adımı çəkməyəcək. **27** İndi Mən onlara yaxşılıq etmək üçün deyil, pislik etmək üçün məqam gözləyirəm. Misir torpağında olan bütün Yəhudalılar yox olana qədər qılınc və acliqdan həlak olacaq. **28** Az sayda adam qılıncdan qurtarıb Misir torpağından Yəhuda torpağına qayıdacaq. Misir torpağına sakın olmağa gələn Yəhuda xalqından sağ qalanların hamısı o zaman biləcək ki, kimin sözü yerinə yetdi, Mənimki yoxsa onlarınkı? **29** Mən sizi bu yerdə cəzalandıracağam ki, başınıza bəla gələcəyi barədə sözlərimin mütləq yerinə yetəcəyini biləsiniz” Rəbb belə bəyan edir. “Bunun əlaməti belə olacaq”. **30** Rəbb belə deyir: “Yəhuda padşahı Sidqiyani canını almaq istəyən düşməni Babil padşahı Navuxodonosora necə təslim etdimsə, Misir padşahı firon Xofrani da canını almaq istəyən düşmənlərinə eləcə təslim edəcəyəm”».

45 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində Neriya oğlu Baruk, Yeremyanın dediyi bu sözləri kitaba yazanda Yeremya peyğəmbər ona belə söylədi: **2** «Ey Baruk, sənin barəndə İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: **3** “Sən dedin ki, vay mənim halıma! Çünkü Rəbb dərdlərimə kədər də qatdı, iniltimdən yoruldum, rahatlıq tapmırəm”. **4** Sən ona söylə ki, Rəbb belə deyir: “Bax Mən tikdiyimi dağdıracağam, əkdiyimi çıxaracağam, özü də bütün ölkədə. **5** Əgər sən özün üçün çox şey istayırsənsə, istəmə. Çünkü Mən bütün bəşərin üzərinə bəla gətirəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Ancaq hara gedirsən, get, heç olmasa canını qoruyacağam”».

46 Bu, millətlər barədə Yeremya peyğəmbərə nazil olan Rəbbin sözüdür. **2** Misir haqqında,

Misir padşahı firon Nekonun ordusu barədə nazil olan sözdür. Bu ordu Fərat çayı sahilində olan Karkəmişdə idi. Yəhuda padşahı Yoşa oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində Babil padşahı Navuxodonosor onu məglub etdi. 3 «Qalxan və sıpər hazırlayıb Döyüşə girin! 4 Atlarını və yəhərləyin, Ayğırlarınıza minin, ey atlılar! Dəbilqə geyinib sıraya düzülün, Nizələrinizi itileyib zireh geyin! 5 Nə üçün mən bunu gördüm? Onlar dəhşətə düşüb geri döndü, Döyüşçüleri məglub oldu, Tez qəcib heç geriye də baxmadı. Hər tərəfdə dəhşət var!» Rəbb belə bəyan edir. 6 «Bərk qəcan qaça bilməyəcək, Güclü qurtula bilməyəcək. Şimalda Fərat çayı sahilində Büdrəyib yixiləcəqlər. 7 Nil kimi qalxan, Suları sel kimi çalxalanan kimdir? 8 Nil kimi qalxan, Suları sel kimi çalxalanan Misirdir. O deyir: "Qalxib yer üzünü basacağam. Şəhərləri və orada yaşayanları həlak edəcəyəm". 9 Ey atlar, şahə qalxin! Ey döyüş arabaları, dəli kimi cumun! Ey qalxanla silahlanmış Kuş və Put döyüşçüleri, Kaman götürən və onu çəkən Ludlular, irəli gedin! 10 O gün Ordular Rəbbi Xudavəndin günüdür, Düşmənlərindən qisas alması üçün Qısas günüdür. Onları qılınc yeyib-doyacaq, Qanlarını içib susuzluğun yatıracaq. Çünkü şimal ölkəsində, Fərat çayı sahilində Ordular Rəbbi Xudavənd qurban kəsir. 11 Ey bakır qızı bənzəyən Misir, Gileada çıx, məlhəm al. Çoxlu dərman içməyin əbəsdir, Sənin dərdinə əlac yoxdur. 12 Millətlər sənin rüsvayçılığını eşitdi, Fəryadin yer üzünü bürdü. Çünkü döyüşü döyüşünü büdrətdi, ikisi də birdən yixildi». 13 Babil padşahı Navuxodonosorun gəlib Misir torpağına hücum edəcəyi barədə Rəbb Yeremya peyğəmbərə bu sözləri nazil etdi: 14 «Misirdə bildirin, Miqdolda eşitdirin, Nofda və Taxpanxesdə elan edib deyin: "Qalx və hazırlaş, Çünkü ətrafında olanları Qılınc yeyib-qurtardı". 15 Cəngavərlərin nə üçün yerə yixildi, Dayana bilmədi? Çünkü Rəbb onu yerə vurdu. 16 Dəfələrlə büdrədilər, Bir-birlərinin üstüna yixilib dedilər: "Qalxin zalımların qılıncından qaçıb Öz xalqımızın yanına, Doğma vətənimizə qayıdaq". 17 Orada onlar bağırdılar: "Misir padşahı firon boşdoğazdır, O, fürsəti əldən verdi". 18 Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bəyan edir: "Varlığımı and olsun ki, Tavor və dəniz sahilindəki Karmel dağları Dağlar arasında necə nəzərə çarparsa, Gələn şəxs də elə olacaq. 19 Ey Misirdə yaşayan, Sürgünə getmək üçün əşyalarını hazırla. Çünkü Nof

viran olub yanacaq, İçində bir sakin qalmayacaq. 20 Misir çox gözəl bir düyədir, Ancaq şimaldan üstünə mozalan gəlir. 21 Onun muzdlu əsgərləri də Bəslənmiş dana kimidir. Onlar üz əvvərən birlikdə qədidi, Yerlərində durmadı. Çünkü falakətlərinin günü, Cəzalarının vaxtı gəlmişdi. 22 Sürünən ilan kimi fişiltərələr gəlir, Çünkü ordu ilə irliləyirlər, Ağac kəsənlər kimi ona qarşı Balta ilə gəlirlər. 23 Keçilməz olsa da, Yənə meşəni kəsəcəklər" Rəbb belə bəyan edir. "Çünki onlar çeyirkələrdən çıxdı, Hesaba gəlməzərlər. 24 Misir utandırılacaq, Şimal xalqına təslim ediləcək". 25 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir: "Mən Nə şəhərinin allahı Amonu, fironu, Misiri, onun allahlarını, padşahlarını və firona güvənənləri cəzalandıracağam. 26 Canlarını almaq istəyənlərə - Babil padşahı Navuxodonosora və onun əyanlarına təslim edəcəyəm. Ancaq sonra əvvəllər olduğu kimi adamlar yenə Misirdə yaşayacaq" Rəbb belə bəyan edir. 27 "Qorxma, ey qulum Yaqub, Dəhşətə düşmə, ey İsrail. Çünkü səni uzaq yerlərdən, Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam. Yaqub geri qayıdacaq, Rahatlıq tapıb qayğısız olacaq, Onu qorxudan olmayıacaq. 28 Qorxma, ey qulum Yaqub, Çünkü Mən səninləyəm" Rəbb belə bəyan edir. "Səni aralarına sürgün etdiyim Millətlərin hamisini yox etsəm də, Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm, Ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm. Amma cəzasız qoymayacağam"».

47 Firon Qəzzəyə hücum etməzdən əvvəl Yeremya peyğəmbərə Filiştililər barədə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Rəbb belə deyir: "Budur, şimaldan sular qalxır, Onlar sel kimi daşacaq, Ölkənin və oradakı hər şeyin, Şəhərin və orada yaşayanların üstünə axacaq. İnsanlar fəryad edəcək, O ölkədə yaşayanların hamisi nələ çəkəcək. 3 Ayğırlarının yeri döyən dırnaqlarının səsindən, Döyüş arabalarının velvələsindən, Təkərlərinin gurultusundan Əlləri taqətdən düşdüyü üçün Atalar dönüb oğullarına baxmir. 4 Çünkü Filiştililərin məhv ediləcəyi gün gəlir. Sur və Sidona yardım edə bilən, Sağ qalan hər kəs yox ediləcək. Rəbb Kaftor sahilindən gələn Filiştililərin sağ qalanlarını halak edəcək. 5 Qəzzə saçını yolacaq, Aşqelon susdurulacaq. Ey düzənliliklərində sağ qalanlar, Nə vaxta qədər bədənlərinizi yaralayacaqsınız? 6 «Ey Rəbbin qılıncı, Nə vaxt sakitləşəcəksən? Qınına döñ, dayan və sakit ol!» deyəcəksiniz. 7 Rəbb əmr

etdiyi halda Qılinc necə susa bilər? Rəbb onu oraya – Aşqelona, Dəniz sahilinə qarşı göndərdi”».

48 Moav barədə İsrailin Allahı olan Ordular

Rəbbi belə deyir: «Vay Nevonun halına! Çünkü viranəliyə çevriləcək. Qiryatayim dağılacaq, Ələ keçiriləcək. Qalası dağılacaq, Darmadağın olacaq. 2 Artıq Moavin şöhrəti qalmayıb. Xəşbonda onun məhvi üçün niyyət qururlar: “Gəlin onu yox edək ki, Daha bir də belə millət olmasın”. Ey Madmen, sən də susdurulacaqsan, Qılinc səni qovacaq. 3 Xoronayimdən fəryad səsi gələcək: “Şəhər dağıldı və böyük qırğın oldu!” 4 Moav dağıldı, Övladlarının fəryadı ucaldı. 5 Ağlaya-ağlaya Luxit yoxusundan çıxırlar, Çünkü Xoronayim enisində Qırğına görə acı fəryadlar eşidilir. 6 Qaçın, canınızı qurtarın! Çöldəki yulğun ağacı kimi az-az görünün. 7 Öz istehkamlarına və mal-dövlətinə güvəndiyin üçün Sən də ələ keçiriləcəksən. Allahın Kemoş da kahinləri və başçıları ilə birlikdə Sürgün ediləcək. 8 Rəbbin söylədiyi kimi Məhv edən hər şəhərin üstüne galəcək, Heç bir şəhər qurtulmayıcaq. Vadi yerlə yeksan olacaq, Yayla viran ediləcək. 9 Moav torpağına duz töküñ ki, Bərəkətsiz olsun. Şəhərləri elə viran olacaq ki, Orada kimsə yaşamayacaq. 10 Rəbbin işini yarımcıq görənə Lənət olsun! Qılincını qan tökməkdən saxlayana Lənət olsun! 11 Moav cavaklıından bəri qayğısız idi. Tortası dibdə qalan şərabə oxşayırı. Qabdan qaba boşaldımadı, Sürgünə getmədi. Buna görə də dadımı dəyişmədi, Ətrini itirmədi. 12 Ancaq onu qabdan qaba tökəcək adamları göndərəcəyim günlər gəlir» Rəbb belə bəyan edir. «Bəli, onu tökəcəklər, qablarını boşaldacaqlar, küplerini parça-parça edəcəklər. 13 İsrail xalqı güvəndiyi Bet-Elən necə utandısa, Moav da allahı Kemoşdan eləcə utanacaq. 14 Nə üçün “biz igidik, Döyüşə qabil əsgərlərik” deyirsiniz? 15 Moav məhv olacaq, Onun şəhərlərinə hücum edəcəklər. Ən seçmə döyüşçüləri öldürülməyə gedəcək» Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bunu bəyan edir. 16 «Moavin fəlakəti gəlmək üzrədir, Onun bələsi sürətlə yaxınlaşır. 17 Ey onun ətrafında olanlar, Onun adını bilənlər, Onun üçün yas tutub deyin: “Qüdrətli əsa, əzəmətli dəyənək Necə də qırıldı!” 18 Ey qızə bənzəyən Divonun sakini, Cah-calalından düş, Susuz yerdə otur. Çünkü Moavi məhv edən Sənin də üstünə gələcək, Qalalarını dağılacaq. 19 Ey Aroer sakini, Yol kənarında durub gözlə! Qaçan kişidən, qurtulan qadından “Nə

olub?” deyə soruş. 20 Moav alçaldıldı, Çünkü dağıldı. Fəryad et, bağır! Moavin məhv olduğunu Arnon vadisində bildir. 21 Yayladakı şəhərlər – Xolon, Yahsa, Mefaat, 22 Divon, Nevo, Bet-Divlatayim, 23 Qiryatayim, Bet-Qamul, Bet-Meon, 24 Qeriyot, Bosra – uzaq və yaxın bütün Moav şəhərləri məhkum oldu. 25 Moavin buynuzu kəsildi, qolu qırıldı» Rəbb belə bəyan edir. 26 «Moavi sərxoş edin, çünkü Rəbbin qarşısında qırurlandi. Moav öz quşduguna bələnəcək, masqaraya çevriləcək. 27 Bəs İsrail sənə masqara olmadımı? Məgər o, oğrular arasında tutuldu ki, ondan danışanda həqarətlə başını yelləyirsən? 28 Ey Moav sakinləri, Şəhərlərinizi tərk edib Qayalara siğının. Yuvasını uçurumun ağızında quran Göyərçin kimi olun. 29 Moavin qüruru, onun hədsiz məğrurluğu, Təkəbbürü, təşəxxüsü, lovğalığı, Özünü yüksək tutması barədə biz eşitmışdik. 30 Azğınlığını bilirəm» Rəbb belə bəyan edir. «Öyünməsi də boş şeydir, etdikləri də. 31 Buna görə də Moav üçün nələ çəkəcəyəm, Bütün Moav üçün fəryad edəcəyəm, Qır-Xeres xalqı üçün yas tutacağam. 32 Ey Sivma tənəyi, Sənin üçün Yazer xalqından çox ağlayacağam. Budaqların dənizi aşdı, Yazer dənizinə uzandı. Məhv edən sənin yay meyvələrinin, Yetişmiş üzümünün üstünə atıldı. 33 Moavin meyvə bağlarından, tarlalarından Sevinc və fərəh götürüldü. Üzümsixanlardan axan şərabı kəsdim. Heç kəs sevinc nidası ilə üzüm əzmir. Gələn səda sevinc nidası deyil. 34 Xəşbonun fəryadı Elaleyə qədər eşidilir. Yahsaya qədər, Soardan Xoronayımı, Eqlat-Şelişiyaya qədər səslərini ucaltdılar. Çünkü Nimrim suları da qurudu. 35 Moavda səcdəgahlarda qurban gətirənləri, öz allahlarına buxur yandırınları məhv edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 36 «Buna görə də Moav üçün ürəyim ney kimi inləyir. Qır-Xeres xalqı üçün ürəyim ney kimi inləyir. Çünkü əldə etdiyi mal-dövlət yox oldu. 37 Hər kəs saçını, saqqalını kəsəcək, əlini yaralayacaq, belinə çul sariyacaq. 38 Moav damlarından, meydanlarından yalnız ağlaşma səsi golir. Çünkü Moavi heç kəsin bəyənmədiyi bir qab kimi qırıldı» Rəbb belə bəyan edir. 39 «Moav necə viran oldu! Necə də fəryad edirlər! Moav xəcalətdən arxaya dönür. Bütün ətrafindakılar üçün rişxənd və dəhşət nümunəsi oldu». 40 Rəbb belə deyir: «Bax düşmən qartal kimi uçub Moav üzərində qanadlarını gərəcək. 41 Qeriyot əla keçiriləcək, Qalalar alınacaq. O gün Moav döyüşçülərinin ürəyi Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq. 42 Moav viran olacaq,

Xalqlar arasından silinəcək. Çünkü Rəbb qarşısında qürurlandı. **43** Ey Moav sakinləri, Qarşınıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq» Rəbb belə bəyan edir. **44** «Dəhşətdən qaçan dərin çuxura düşəcək, Dərin çuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək. Çünkü Moavin üzərinə Cəza ilini gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **45** «Xeşbonun kölgəsində Qaçınlar taqətsiz durmuşlar. Çünkü Xeşbondan od, Sixonun ortasından alov çıxdı. Moavin alını, Hər yana səs salanların başlarını Yandırıb-yaxdı. **46** Vay halına, ey Moav! Kemoşun xalqı yox oldu. Oğulların sürgünə göndərildi, Qızların əsir alındı. **47** Ancaq gələcəkdə Moavdan sürgün olunanları geri qaytaracağam» Rəbb belə bəyan edir. Moav barədəki hökm burada sona çatır.

49 Ammon övladları barədə Rəbb belə deyir: «İsrailin övladları yoxmu? Onun varisi yoxmu? Elə isə nə üçün Milkom Qada sahib oldu? Niyə onun xalqı Qad şəhərlərində yaşayır? **2** Bu səbəbdən də o günlər gəlir ki, Ammon övladlarının Rabba şəhərinə Döyük nərələri eşitdirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. «Rabba bir xarabaliq qalağı olacaq, Qəsəbələri yandırılacaq. Beləcə İsrail onu torpağından qovanları qovacaq» Rəbb belə deyir. **3** «Nalə çək, ey Xeşbon, Çünkü Ay şəhəri viran oldu. Fəryad edin, ey Rabba qızları, Çula bürünüb yas tutun. Divarlar arasında ora-bura qaçın. Çünkü Milkom kahinləri və başçıları ilə birlikdə Sürgünə gedəcək. **4** Vadilərlə nə üçün öyüntürsən? Taqətin kəsilir, Ey dönük qız! Sən mal-dövlətinə güvənərək “Üstüma kim gələ bilər” deyirdin. **5** Ətrafında olanların hamisində Sənin üzərinə dəhşət gətirəcəyəm» Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir. «Hamı o yan-bu yana qaçacaq, Qaçanları toplayan olmayıacaq. **6** Ancaq bundan sonra sürgün olunan Ammon övladlarını geri qaytaracağam» Rəbb belə bəyan edir. **7** Edom barədə Ordular Rəbbi belə deyir: «Teman şəhərində müdriklik qalmadımı? Ağılı adamların nəsihəti tükəndimi? Onların müdrikliyi söndümü? **8** Qaçın, arxaya dönün, Dərin mağaralarda gizlənin, Ey Dedanda yaşıyanlar! Çünkü Esavi cəzalandırdığım vaxt Başına fəlakət gətirəcəyəm. **9** Əgər üzüm yiğanlar sənin bağına gəlsəydi, Bir neçə salxımı saxlamazdlar mı? Gecə oğrular gəlsəydi, Yalnız istədiklərini oğurlamazdlar mı? **10** Amma mən Esavi çil-çilpaq soyunduracağam. Onun gizli yerlərini aşkar edəcəyəm. Özü də gizlənə bilməyəcək, Övladları,

qohum-qonşuları hələk olacaq, Özü də məhv olacaq. **11** Öz yetimlərini burax, Onları Mən yaşadaram. Dul qadınların da Mənə güvənsin». **12** Rəbb belə deyir: «Layiq olmayanlar da cəza kasası içmək məcburiyyətində ikən sənmi cəzasız qalacaqsan? Yox, cəzasız qalmayacaqsan, mütləq bu kasadan içəcəksən». **13** Rəbb bəyan edir: «Adım naminə and içirəm ki, Bosra xarabalığa çevriləcək, dəhşət, rüsvaylılıq, viranəlik və lənətə düşər olacaq. Bütün şəhərləri əbədi olaraq viran qalacaq. **14** Rəbdən bir xəbər eşitdim: Millətlər arasına göndərdiyi qasid “Edoma hücum etmək üçün yiğilib Döyüşə hazırlaşın!” deyir. **15** Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm, İnsanlar sənə xor baxacaq. **16** Ey sən qaya çatları arasında məskən salan, Təpələrin başını əldə saxlayan! Saldığın dəhşət və ürəyinin qıruru səni aldatdı. Yuvani qartal kimi yuxarılarda qursan da, Səni oradan endirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **17** «Edom dəhşət hədəfi olacaq, Oradan keçən hər kəs Bütün yaralarından ötrü Heyrət içində ona fit çalacaq». **18** Rəbb deyir: «Sodomla Homorranı və ətrafındakı kəndləri Necə dağıtdımsa, Orada da kimə yaşılamayacaq, O yerdə bəşər oğlu sakın olmayıacaq. **19** Budur, aslan İordan çayının kənarındaki six meşədən Yaxşı sulanan otlığa qalxdığı kimi Mən də Edomluları bir anda öz yurdundan qovacağam. Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir? Mənim kimisi varmı? Mənimlə dava edən, Mənim qabağında duran bir çoban varmı?» **20** Buna görə də Rəbbin Edoma qarşı fikrini, Temanda yaşıyanlara qarşı məqsədini eşidin: Sürünün ən kiçikləri də sürgün ediləcək, Xalqına görə Edom otlqları Səhraya çevriləcək. **21** Dağılmalarının gurultusundan Yer üzü titrəyəcək. Qışqırıqlarının səsi Qırımızı dənizdək eşidiləcək. **22** Düşmən qartal kimi qalxıb tüstünə cumacaq, Bosra üzərində qanadlarını gərəcək. O gün Edom döyüşülərinin ürəyi Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq. **23** Bu sözlər Dəməşq barədədir: «Xamat və Arpad utanacaq, Çünkü pis xəbər eşidib Ruhdan düşdülər. Sakit durmayan dəniz kimi Coşub narahat oldular. **24** Dəməşq əldən düşdü, Qaçmağa üz qoydu, Onu vahimə bürüdü. Doğan qadın kimi Onu sancı və ağrı tutdu. **25** Necə oldu ki, Məni sevindirən, Şöhrətlə şəhər tərk edilmədi? **26** Buna görə də cavanları Meydanlarında hələk olacaq. O gün bütün döyüşüləri susdurulacaq» Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **27** «Dəməşqin divarlarına od salacağam, Ben-Hadadın sarayılarını yandırıb məhv edəcək». **28** Babil padşahı Navuxodonosorun mağlub

etdiyi Qedar və Xasor padşahlıqları barədə Rəbb belə deyir: «Qalxin Qedara hücum edin, Şərq xalqını məhv edin. **29** Onların çadırlarını və sürünlərini əllərindən alacaqlar, Çadır pərdələri, bütün əşyaları və dəvələri Götürülüb aparılacaq. Onlara “Hər tərəfdən dəhşət!” Deyib bağıracaqlar. **30** Ey Xasorda yaşayanlar, Qaçın, uzaqlaşın, Dərin mağaralarda gizlənin» Rəbb belə bəyan edir. «Çünki Babil padşahı Navuxodonosor Sizin barənizdə bir fikrə gəldi, Sizə qarşı tədbir tökdü. **31** Qalxin qayğısız və asayış içində yaşayan Xalqın üzərinə hücum edin» Rəbb belə bəyan edir. «Onların şəhər darvazaları və sürgüləri yoxdur, Xalqı da özbaşına buraxılıb. **32** Dəvələri qarət ediləcək, Saysız sürünləri qənimət kimi aparılacaq. Kəkillərini qırxanları Dörd tərəfə səpələyəcəyəm. Hər yandan başlarına fəlakət gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **33** «Xasor çəqqal yuvasına, Əbədi viranəliyə çevriləcək. Orada kimsə yaşamayacaq, O yerdə bəşər oğlu sakın olmayıacaq». **34** Yəhuda padşahı Sıdqiyanın padşahlığının əvvəlində Rəbb Yeremya peyğəmbərə Elam barədə bu sözləri nazil etdi: **35** «Ordular Rəbbi belə deyir: “Baxın Elamin kamənini, Əsas qüvvələrini sindiracağam. **36** Elam üzərinə göylərin hər tərəfindən Dörd küləyi gətirəcəyəm, Xalqını dörd tərəfə səpələyəcəyəm. Elamdan sürgün olunanların Aralarına getmədiyi bir millət qalmayacaq. **37** Düşmənlərinin qarşısında, Canını almaq istəyənlərin önündə Elamı dəhşətə salacağam. Başlarına fəlakət gətirib Şiddətli qəzəbimi yağıdıracağam” Rəbb belə bəyan edir. “Onları tamamilə yox edənə qədər Arxalarınca qılınc göndərəcəyəm. **38** Elamda taxtımı quracaq, Elam padşahı ilə başçısını məhv edəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. **39** “Ancaq gələcəkdə Elamdan sürgün olunanları geri qaytaracağam” Rəbb belə bəyan edir».

50 Rəbb Babil və Xaldey ölkəsi barədə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə bu sözləri nazil etdi: **2** «Millətlərə bildirib elan edin. Bayraq qaldırıb xəbər verin, Heç nəyi gizlətməyin! Deyin ki, Babil ələ keçiriləcək, Bel allahı utandırılacaq, Marduk allahı dəhşətə düşəcək, Bütləri alçaldılacaq, Məbudişləri parça-parça olacaq. **3** Çünki onun üstüne şimaldan Bir millət hücum edəcək, Ölkəsini viran edəcək. Orada yaşayan olmayıacaq, İnsan da, heyvan da qəcib gedəcək». **4** Rəbb bəyan edir: «O gün, o zaman İsrail xalqı ilə Yəhuda xalqı Birlikdə gələcək, Onlar ağlaya-

ağlaya galib Özlərinin Allahi Rəbbi axtaracaq. **5** Üzləri Siona tərəf Oraya gedən yolu soruşacaqlar, Onlar gəlib unudulmaz, əbədi bir əhdilə Rəbbə bağlanacaq. **6** Xalqım itmiş qoyunlar kimidir, Çobanları onları azdırdı, Dağlarda özbaşına dolandırdı, Onlar dağdan təpəyə getdi, Yatdıqları yeri unutdu. **7** Kim onları tapdışa, yedi. Düşmənləri dedi: “Biz təqsirkar deyilik, Çünki onlara əsl otlaq olan Rəbbə – Atalarının Ümidgahı Rəbbə qarşı günah etdilər”. **8** Babildən qaçıb qurtarın! Xaldey ölkəsini tərk edin, Sürüyə yol göstərən təkə kimi olun! **9** Çünki Mən şimal ölkəsindən Babilə qarşı böyük millətlər ittifaqını Oyandırıb çıxarıacağam. Babilin önündə düzülüb Onu şimaldan ələ keçirəcəklər. Oxları mahir döyüşü oxları kimi olacaq, Heç biri əlibəs qayıtmayacaq. **10** Xaldey ölkəsi qarət olunacaq, Onu qarət edənlər maldan doyacaq» Rəbb belə bəyan edir. **11** «Ey ırsimi talayanlar, İndi ki sevinib şadlıqla coşursunuz, Xırmandanda taxıl döyen düşyə kimi tullanırsınız, Ayğır kimi kışnayırsınız, **12** Ananız çox utanacaq, Sizi doğanın üzü qızaracaq. Xaldey millətlərin ən zəifi, Quraq, boz bir səhra olacaq. **13** Rəbbin qəzəbi üzündən Heç kəs orada yaşamayacaq, Tamamilə viran olacaq. Hər keçən Babilin aldığı Bütün yaraları görəndə Heyrət içində fit çalacaq. **14** Ey bütün kaman çəkənlər, Babilin ətrafında döyüş üçün düzülüün. Oraya ox atın, oxunuza əsirgəməyin. Çünki o, Rəbbə qarşı günah etdi. **15** Hər tərəfdən ona qarşı nərə çəkin, O təslim oldu, Qüllələri yixildi, divarları uçuldu. Çünki bu, Rəbbin qisasıdır. Ondan qisas alın, O nə etdisə, başına onu gətirin. **16** Babilə əkinçiləri məhv edin, Biçin vaxtı oraqcıları rədd edin. Zalımların qılıncı üzündən Hər kəs öz xalqının yanına qayıtsın, Hami öz ölkəsinə qaçın. **17** İsrail dağılmış bir sürüyə bənzər, Onu aslanlar qaçırtdı. Onu əvvəl Aşşur padşahı yedi, Sonra Babil padşahı Navuxodonosor Onun sümüklərini qırdı. **18** Buna görə də İsrailin Allahi olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Aşşur padşahını necə cəzalandırdımsa, Babil padşahı ilə ölkəsini də Eləcə cəzalandıracağam. **19** Lakin İsraili yenə öz otlağına gətirəcəyəm, O, Karmeldə və Başanda otlayacaq. Efrayim və Gilead dağlıq bölgələrində istədiyi qədər yeyib-doyacaq. **20** O gün, o zaman İsraildə təqsir axtarılacaq, Ancaq olmayıacaq. Yəhudada da günah axtarılacaq, Ancaq tapılmayacaq. Çünki salamat qoymuş adamları bağışlayacağam» Rəbb belə bəyan edir. **21** «Meratayım torpağına, Peqodda yaşayanlara hücum et. Onları

təqib edib öldür, Bütünlükə yox et» Rəbb belə bəyan edir. «Sənə nə buyururamsa, hamisini et. **22** Ölkədə müharibə və böyük qırğın Gurultusu eşidilir. **23** Bütün dünyanın gürzü Necə də qırılıb parçalandı! Babil necə də millətlər arasında Viranə oldu! **24** Sənin üçün tələ qurdum, ey Babil, Sən də bilmədən tələmə düşdün. Tutulub yaxalandın, Çünkü Rəbbə qarşı çıxdın. **25** Rəbb cəbbəxanasını açdı, Qəzəbinin silahlarını çıxartdı. Çünkü Ordular Rəbbi Xudavəndin Xaldey ölkəsində edəcəyi bir iş var. **26** Hər yandan ona hücum edin, Anbarlarını açın, Mallarını qalaq-qalaq yiğin. Onu tamamilə məhv edin, Ondan bir şey qalmasın. **27** Bütün bugalarını kəsin, Sallaqxanaya getsinlər. Vay onların halına! Çünkü onların günü, Cəza vaxtı gəldi. **28** Allahımız Rəbbin qisasını, Onun məbədinin qisasını Sionda elan etmək üçün Babil ölkəsindən qaçıb qurtaranların Səsini eşidin! **29** Bütün oxçuları, kaman çəkənləri Babilə qarşı çağırın. Ətrafini mühəsirəyə alın, Heç kəs qaçıb qurtara bilməsin. Ona işlərinə görə əvəz verin. O nə etdisə, başına onu gətirin. Çünkü Rəbbə, İsrailin Müqəddəsinə qarşı Məğrurluq etdi. **30** Buna görə də cavanları Meydanlıarda həlak olacaq, O gün bütün döyüşüləri susdurulacaq» Rəbb belə bəyan edir. **31** «Budur, Mən sənə qarşıyam, ey məğrur» Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir. «Çünki sənin günüün, Səni cəzalandıracağım vaxt gəldi. **32** Məğrur büdrəyib-yixılacaq, Onu qaldıran olmayıacaq, Şəhərlərinə od salacağam, Bütün ətrafdə olanları Yandırıb yox edəcək». **33** Ordular Rəbbi belə deyir: «Bütün İsrail xalqı da, Yəhuda xalqı da əziyyət çəkir. Onları əsir tutanlar möhkəm saxlayır, Buraxmaq istəmir. **34** Amma onların Satinalanı güclüdür, Onun adı Ordular Rəbbidir. Rəbb mütləq onların işinə baxacaq ki, Ölkəyə rahatlıq versin, Amma Babil sakınlərinə təşviş gətirsin». **35** Rəbb bəyan edir: «Xaldeylilərə qarşı qılınc gəlsin! Babilə yaşayınlara, Babil başçılarına, Müdirklərinə qarşı qılınc gəlsin! **36** Yalançı peyğəmbərlərə qarşı qılınc gəlsin! Axmaqlıqları üzə çıxacaq. Döyüşülərinə qarşı qılınc gəlsin! Onlar çəşqinliga düşəcək. **37** Atlarına, döyüş arabalarına, Aralarındaki yadelli muzdlulara qarşı qılınc gəlsin! Hamısı arvad kimi türkək olacaq. Xəzinələrinə qarşı qılınc gəlsin! Onlar qarət ediləcək. **38** Sularına quraqlıq gəlsin! Onlar quruyacaq. Çünkü Babil bütələr ölkəsidir, Onlar qorxunc bütərlə dəli oldu. **39** Buna görə də orada vəhi heyvanlar, Çəqqallar, bayquşlar yaşayacaq, Daha insan yaşamayacaq,

Əbədi olaraq orada heç kəs sakın olmayıacaq. **40** Sodomla Homorranı və ətrafindəki kəndləri Allah necə dağıtdısa, Orada kimsə yaşamayacaq, O yerdə bəşər oğlu sakın olmayıacaq. **41** Budur, şimaldan bir ordu gəlir, Dünyanın uzaq yerlərindən Böyük bir millət və çoxlu padşahlar Hərəkətə gəlir. **42** Onlar oxkaman və nizə ilə silahlanmış, Qəddar və rəhmsizdir. Atların üstündə gələrkən Səsleri dəniz kimi gurlayır. Döyüşə hazır döyüşürlər Önündə düzüləcək, ey Babil xalqı! **43** Babil padşahı onların xəbərini eşitdi, Əlləri yanına düşdü. Doğan qadın kimi Onu üzüntü və sancı bürdü. **44** Budur, aslan İordan çayının kənarındaki six meşədən Yaxşı sulanan otlığa qalxdığı kimi Mən də Xaldeyliləri bir anda öz yurdundan qovacağam. Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir? Mənim kimisi varmı? Mənimlə dava edəcək, Mənim qabağımda duracaq Bir çoban varmı?» **45** Buna görə də Rəbbin Babilə qarşı fikrini, Xaldey ölkəsinə qarşı məqsədini eşidin: «Sürünün ən kiçikləri də sürgün ediləcək, Xalqına görə otləqlər sahraya çevriləcək. **46** “Babil süqut etdi” səsindən yer üzü titrəyəcək, Millətlər arasında onun fəryadı eşidiləcək».

51 Rəbb belə deyir: «Mən Babilə və Lev-qamayda yaşayınlara qarşı Həlakedici bir külək əsdirəcəyəm. **2** Babilə taxılsovuranlar göndərəcəyəm, Onu sovurub ölkəsini boş qoyacaqlar, Qara gündə hər yandan ona hücum edəcəklər. **3** Oxçu kamanını çəkməsin, Zirehini geyməsin. Onun cavanlarına rəhm etməyin, Ordusunu tamamilə məhv edin. **4** Öldürünlər Xaldey ölkəsində, Yaralılar Babil küçələrində Yerə səriləcək. **5** Ancaq İsrailin Müqəddəsinə qarşı Ölkələri təqsirlə dolduğu halda Özlərinin Allahı Ordular Rəbbi İsrail və Yəhuda xalqlarını tərk etmədi. **6** Babilin içindən qaçın! Hər kəs canını qurtarsın! Onun günahına görə məhv olmayı. Çünkü Rəbbin qisas zamanıdır, Ona öz əvəzini verəcək. **7** Babil Rəbbin əlində bir qızıl kasa idi, Bütün dünyani sərəxə edirdi. Millətlər onun şərabını içdi, Ona görə də çılgınlaşdı. **8** Babil qəflətən düşüb parça-parça olacaq, Onun üçün yas tutun! Yarasına məlhəm sürtün, Bəlkə şəfa tapar. **9** Babilə şəfa vermək istədik, Amma sağalmadı. Onu tərk edək, Hər birimiz öz ölkəmizə qayıdaq. Çünkü Babilin hökmü göylərə çatır, Buludlara qədər yüksəlir. **10** Rəbb biza bəraət verdi. Gəlin Allahımız Rəbbin nələr etdiyini Sionda elan edək! **11** Oxları itiləyin, Kaman qablarını doldurun! Rəbb Mədiya

padşahlarını hərəkətə gətirdi. Məqsədi Babili yox etməkdir, Rəbb Öz qisasını, məbədinin qisasını alacaq. **12** Babil divarlarına qarşı Bayraq yüksəldin! Keşikçiləri çoxaldın, Növbətçiləri öz yerinə qoyun, Pusquda durun. Çünkü Rəbb Babilə yaşayınlara qarşı Həm niyyət qurdu, Həm də söylədiyini yerinə yetirdi. **13** Ey axar suların sahilində yaşayınlar, Coxlu xəzinələri olanlar, Axırınız gəldi, Vaxtınız yetişdi». **14** Ordular Rəbbi Öz varlığına and içdi: «Səni çayırka sürüsü ilə doldurun kimi Mütləq əsgərlərə dolduracağam, Sənə qarşı zəfər nərəsi çəkəcəklər». **15** Rəbb qüdrəti ilə yer üzünü yaratdı, Hikməti ilə dünyani qurdu, Dərrakəsi ilə göyləri yaydı. **16** O gurlayanda göydəki sular çağlayır, Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir, Yağış üçün şimşək çaxdırır, Anbarlarından külək çıxarır. **17** Hər kəs ağılsız oldu, Bilikləri qalmadı. Hər zərgər düzəltdiyi bütidən utanacaq, Çünkü onun tökdüyü büt puçdur, Onda nəfəs yoxdur. **18** Onlar boş şey, masqaraçılın işidir, Cəza vaxtı məhv olacaqlar. **19** Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz, Çünkü irs qəbiləsi ilə birgə Hər şeyi yaradan Odur. Onun adı Ordular Rəbbidir. **20** «Sən mənim toppuzum, döyük silahımsan, Səninlə millətləri qırıram, Səninlə padşahlıqları məhv edirəm. **21** Səninlə atları və süvariləri qırıram, Səninlə döyük arabaları və minicilərini qırıram, **22** Səninlə kişi və qadınları qırıram, Səninlə qoca və cavanları qırıram, Səninlə gənc oğlan və qızları qırıram. **23** Səninlə çoban və sürüsünü qırıram, Səninlə əkinçi və öküzlərini qırıram, Səninlə valilərlə vəkilləri qırıram. **24** Amma Babilə və Xaldey ölkəsində yaşayanlara Sionda etdikləri bütün pis əməllərinin əvəzini Gözərinizin önünde verəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **25** «Budur, sənə qarşıyam, Ey həlak edən dağ! Rəbb belə bəyan edir. «Ey bütün dünyani həlak edən! Sənə əlimi qaldırıb Qayanın başından yuvarlayacağam, Səni yanmış bir dağa çevirəcəyəm. **26** Səndən künc və təməl daşı götürməyəcəklər, Sən əbədi bir viranə olacaqsan» Rəbb belə bəyan edir. **27** «Yer üzündə bayraq qaldırın! Millətlər arasında seypur çalın! Millətləri Babilə qarşı döyüşə hazırlayın! Urartu, Minni və Aşkenaz padşahlıqlarını Ona qarşı toplayın. Ona qarşı bir sərkərdə təyin edin, Üstünə çayırka sürüsü qədər atlar göndərin. **28** Millətləri – Midiya padşahlarını, Valilərini və bütün vəkillərini, Başçılıqları altındakı bütün ölkələri Babilə qarşı döyüşə hazırlayın! **29** Ölkə titrəyib lərzəyə gəlir! Çünkü Rəbbin Babilə qarşı niyyəti – Oranı sakinsiz bir viranəyə çevirmə niyyəti

Yerinə yetməlidir. **30** Babil döyüşüləri vuruşmaqdan əl çəkdi, Öz qalalarında oturdu. Gücləri tükəndi, Ürkək qadınlara döndülər. Yaşadıqları yerlər oda verildi, Darvaza sürgüləri qırıldı. **31** Qasid qasid dalınca, Xəbərçi xəbərçi dalınca qaçış Bu xəbəri Babil padşahına çatdırır: «Şəhər hər tərəfdən alındı, **32** Çay keçidləri tutuldu, Qamışlıqlar yandırıldı, Döyüşçülər çəşqinliq döyüdü». **33** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Vaxtı gələndə xırman yeri necə tapdalınırsa, Babil xalqı da elə olacaq. Qısa müddətdən sonra Onun da biçin zamanı gələcək». **34** «Babil padşahı Navuxodonosor Bizi əzib yedi, Boş bir qaba çevirdi. Canavar kimi uddu, Gözəl yeməklərimizlə qarnını doydurdu. Sonra bizi qusdu. **35** Bizə və əhalimizə qarşı edilən zorakılıq Babilin başına galsin» Deyir Sion sakini. «Tökülən qanımızın haqq-hesabı Qoy Xaldeylilərdən soruşulsun» Deyir Yeruşəlim. **36** Buna görə Rəbb belə deyir: «Məhkəmədə işinizə Mən baxacağam, Qisasınızı Mən alacağam. Onun çayını qurudacaq, Bulağının suyunu kəsəcəyəm. **37** Babil daş qalaqlarına, Çaqqal yuvasına dönəcək. Dəhşət hədəfi olacaq, İstehza ilə ona fit çalacaqlar. Orada heç kəs yaşamayacaq. **38** Xalqı cavan aslanlar kimi kükərəyəcək, Şir balaları kimi nərildəyəcək. **39** Ancaq qızışdıqları vaxt Ziyafat düzəldib onları sərəxş edəcəyəm. Qoy keflənsinlər, Əbədi yuxuya dalsınlar, Heç vaxt oyanmasınlar» Rəbb belə bəyan edir. **40** «Onları quzu, qoç və təkə kimi Kəsməyə aparacağam. **41** Şəşak necə alındı! Bütün dünyanın qürurlandığı yer Necə dəhşətli hala döyüdü. Babil millətlər arasında Necə dəhşətli hala döyüdü! **42** Babil çay basacaq, Onu gurlayan dalğalar örtəcək. **43** Qəsəbələri viran olacaq, Torpaqları heç kəsin yaşamadığı, Bəşər oğlunun keçmədiyi Quraq bir çölə dönəcək. **44** Babilə Bel bütünü cəzalandıracağam, Udduğunu ona quşduracağam. Artıq millətlər oraya axın-axın gəlməyəcək, Babil divarı da yixılacaq. **45** Oradan çıx, ey xalqım! Hamınız canınızı qurtarın! Rəbbin qızığın qəzəbindən qaçın! **46** Ölkədə eşitdiyiniz şayılərə görə Cəsaratinizi itirib qorxmayın. Bir il bir şayıl gəlir, O biri il başqası. Ölkədə zorakılıq, Başçının başçıya qarşı çıxması barədə Şayılər yayılır. **47** Buna görə də yəqin ki Babilin bütlərini cəzalandıracağım günlər galır. Bütün ölkə utandırılacaq, Oldürünlərlə onun ortasında yerə səriləcək. **48** O zaman yer, göy və onlardakı hər şey Babilin başına gələnlərə sevinəcək. Çünkü şimaldan gələn məhv edənlər Ona hücum edəcək» Rəbb belə

bəyən edir. **49** «İsrailin öldürülənlərinə görə Babil də məhv olmalıdır, Necə ki yer üzündə öldürülən hər kəs Babilə görə məhv oldu. **50** Ey qılıncdan qurtulanlar, Qaçın, ləngiməyin! Rəbbi uzaqdan yada salın, Yerusəlim barədə düşünün!» **51** Biz utandıq, Çünkü təhqir eştidik, Üzümüzü rüsvayçılıq örtdü. Çünkü yadellilər Rəbbin məbədinin Müqəddəs yerlərinə girdi. **52** «Buna görə də bütülərini Cəzalandıracağım günlər gəlir, Bütün ölkədə yaralılar inildəyəcək» Rəbb belə bəyən edir. **53** «Babil göylərə çıxsa da, Ucalardakı qalasını möhkəmləndirsə də, Məhv edənləri üstüne göndərəcəyəm» Rəbb belə bəyən edir. **54** «Babildən fəryad, Xaldey ölkəsindən böyük qırğın səsi eşidilir. **55** Çünkü Rəbb Bobili məhv edir, Onun hay-küyünü susdurur. Düşmən dalğaları axar sular kimi kükərəyir, Səslərinin gurultusu ucalır. **56** Çünkü Babilə qarşı bir məhv edən çıxacaq, Döyüşçüləri əsir tutulacaq, Kamanları qırılacaq. Çünkü Rəbb əvəz verən bir Allahdır, Mütləq cəzalandıracaq. **57** Babil başçılarını, müdriklərini, Valilərini, vəkillərini, döyüşçülərini Elə sərəxş edəcəyəm ki, əbədi yuxuya dalacaq, Heç vaxt oyanmayacaqlar» Adı Ordular Rəbbi olan Padşah belə bəyən edir. **58** Ordular Rəbbi deyir: «Babilin qalın divarları yerlə yeksan ediləcək, Uca darvazaları oda veriləcək. Xalqlar boş-boşuna zəhmət çəkir, Ümmətlərin çəkdiyi əziyyət Oda təslim ediləcək». **59** Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının dördüncü ilində ordu təsərrüfatçısı Maxseyə oğlu Neriya oğlu Seraya, Sidqiya ilə birgə Babilə gedərkən Yeremya peyğəmbər ona bu əmri tapşırıdı. **60** Yeremya Babilin başına gələcək bütün fəlakətləri, Babil barədə yazılmış bütün bu sözləri bir tumara yazdı. **61** Yeremya Serayaya dedi: «Babilə çatanda bütün bu sözləri oxumağı unutma. **62** De ki: "Ya Rəbb, buranı dağıdacağımı, içində insanın da, heyvanın da yaşamayaçağımı, ölkənin əbədi viran qalacağımı söylədin". **63** Bu tumarı oxuyub qurtaranda sən ona bir daş bağlayıb Fərat çayının ortasına at və **64** söylə: "Qoy Babil də belə batsın və Mənim onun başına getirəcəyim fəlakətdən bir daha çıxa bilməsin, qoy onlar taqətdən düşsün"». Yeremyanın sözləri buraya qədərdir.

52 Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Livnali Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. **2** O, Yehoyaqimin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər gördü. **3** Həqiqətən, Rəbbin qəzəbinə görə

Yerusəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi. Axırda Rəbb onları hüzurundan kənar etdi. Sidqiya Babil padşahına qarşı üşyan etdi. **4** Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yerusəlimin üzərinə hücum etdi, oraya qarşı ordugah qurdu və ətrafında mühasirə divarları düzəltdi. **5** Padşah Sidqiyanın hakimiyyətinin on birinci ilinə qədər şəhər mühasirədə qaldı. **6** Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə achiq elə gücləndi ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı. **7** Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı. Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda bütün döyüşülər padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındaki darvazadan qaçıb Arava yoluna çıxdı. **8** Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo düzənləyində Sidqiyaya çatdı. Sidqiyanın bütün ordusu onu tərk edib dağıldı. **9** Padşahı tutub Xamat torpağındaki Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar. Babil padşahı onun haqqında hökm verdi. **10** Sidqiyanın gözü öündə oğullarını öldürdü, sonra bütün Yəhuda başçılarını da Rivlada öldürdü. **11** Həmçinin Sidqiyanın gözlərini çıxartdı, onu qandallayıb Babilə apardı. Babil padşahı onu ölenə qədər zindanda saxladı. **12** Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci ayın onuncu günü Babil padşahına xidmət edən keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yerusəlimə gəldi. **13** O, Rəbbin məbədinə, padşah sarayına, Yerusəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı. **14** Keşikçilər rəisinə tabe olan bütün Xaldey ordusunu hər tərəfdən Yerusəlim divarlarını uçurdu. **15** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan yoxsul adamların bir hissəsini, şəhərdə qalan xalqı, Babil padşahının tərəfinə keçən fərəriləri və sağ qalan sənətkarları sürgün etdi. **16** Ancaq o, bağçılıq, əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir hissəsini orada saxladı. **17** Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardı. **18** İbadət zamanı işlədilən qazanları, kürəkləri, maqqaşları, piyalələri, nimçələri və bütün tunc qabları götürüb apardılar. **19** Keşikçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan tasları, buxurdanları, piyalələri, qazanları, çıraqdanları, nimçələri, kasaları götürüb apardı. **20** Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın düzəltdiyi iki sütun, hovuz və altındaki on iki tunc buğa heykəli və dayaqlardan alınan tuncun ağırlığı hesaba gəlməzdi. **21** Bir sütunun

hündürlüyü on səkkiz qulac idi, dairəsi on iki qulac idi. Hər biri dörd barmaq qalınlığında idi, içləri boş idi. **22** Üzərində tunc bir başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü beş qulac idi. Bu başlığın ətrafında hörmətor və narlar var idi, hamısı tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da narlarla bəzənmişdi və əvvəlkinə bənzəyirdi. **23** Yanlıarda doxsan altı nar var idi. Başlığı əhatəyə alan hörmə torlarının üzərində cəmi yüz nar var idi. **24** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan başçı kahin Serayani, başçı kahinin müavini Sefanyani və astana keşikçisi olan üç nəfəri əsir aldı. **25** Şəhərdə qalan döyüşçülərin sərkərdəsini, padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan yeddi nəfəri, ölkə xalqını orduya yayan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan altmış nəfəri əsir tutdu. **26** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan onları götürüb Rivlaya, Babil padşahının yanına apardı. **27** Babil padşahı Xamat torpağında olan Rivlada onları öldürdü. Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsində sürgün olundu. **28** Navuxodonosorun sürgünə apardığı xalqın sayı belədir: yeddinci ildə üç min iyirmi üç nəfər Yəhudi; **29** Navuxodonosorun padşahlığının on səkkizinci ilində Yerusalimdən səkkiz yüz otuz iki nəfər; **30** iyirmi üçüncü ilində keşikçilər rəisi Nevuzaradanın sürgün etdiyi yeddi yüz qırx beş nəfər Yəhudi. Ümumilikdə dörd min altı yüz nəfər idi. **31** Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi beşinci günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərərək onu zindandan azad etdi. **32** Onunla mehribanlıqla söhbət etdi və onun üçün özü ilə birgə Babilə olan padşahların taxtından yuxarı bir taxt qoydurdu. **33** Yehoyakin həbsxana paltarlarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı müddətdə həmişə Babil padşahının süfrəsində yemək yeyərdi. **34** Bütün ömrü boyu ona Babil padşahı tərəfindən öləcəyi günə qədər gündəlik azuqə verilirdi.

Mərsiyələr

1 Yeruşəlim şəhəri necə də boş qalıb, Bir zaman insanlarla dolu idi, İndi dul qadına bənzəyir – Millətlər arasında ulu sayılan, Ellər arasında mələkə olan, Bu şəhər nökrəcəlik edir. **2** Gecələr acı-acı ağlar, Göz yaşları ilə yanağı islanar, Məşuqlarının arasından Ona təsəlli verən yoxdur. Bütün dostları ona xəyanət etdi, düşman oldu. **3** Yəhuda dərda, ağır zillətə düşüb, İndi sürgünə gedir. O, millatlər arasında yaşayır, O torpaqlarda rahatlıq tapmir, Yəhuda bu iztiraba düşəndə, Təqibçilər ona çatdır. **4** Siona gedən yollar yas tutur, Çünkü bayramlarına gələn yoxdur, Buranın bütün darvazaları kimsəsiz qalıb, Kahinləri ah-zar edir. Bu şəhərin qızları əzab-əziyyət çəkir, Buranın aqibəti acıdır, **5** İndi düşmənlər bu şəhərin üstündə hökmrandır, Bu yağışlar gör necə firavan yaşayır. Çox üsyankar olduqlarına görə Rəbb onları bu zülmə saldı, Övladları düşmən önündə əsir aparıldı. **6** Sion qızının cah-calalı yox oldu, Onların başçıları olaqsız maral kimi oldu, Onlar təqib edənlərin qarşısından Taqətsiz qaçırlar. **7** Yeruşəlim sıxıntı içində avara, gəzərkən Ötən günlərdə olan bütün sərvətini xatırlayır, Xalqı düşmənlərinə təslim olanda köməyinə çatan yoxdur. Düşmənləri ona baxır, Yıxılmağınə gülür. **8** Yeruşəlim böyük günah işlətdi, Ona görə özünü murdar etdi. Yeruşəlimə hörmət edənlərin hər biri İndi ona xor baxır, Çünkü onu çılpaq görülər, O da üzünü yana çevirib inləyir. **9** Ətayında ləkələr qaldı, Sonunu düşünməz oldu, Ona görə qorxunc surətdə yixildi, Ona təsəlli verən yoxdur, Ya Rəbb, gör bu əzabımı, Çünkü düşmən zəfər çaldı. **10** Onun bütün sərvətini talamaq üçün Düşmən əlini uzatdı. Göz önündəcə millətlər, Camaatin arasına girməsini qadağan etdiyin Müqəddəs məkanına soxuldu. **11** Oranın bütün xalqı zariyir, çörək axtarır, Canlarını taqət gətirmək üçün Sərvətlərinin əvəzinə azuqə alır. «Ya Rəbb, indi bax, halımı gör, Bir səfilə dönmüşəm». **12** Ey yoldan keçənlərin hamısı, Bu iş sizin üçün boşdurmu? Baxın dərdimə, bunun kimisi varmı, Mənim başıma gətirilən dərd başqasında olarmı? Rəbb qəzəbdən alovlananda Bu dərdi başıma tökdü. **13** Yuxarıdan od göndərdi, Sümüklərimədək bu odu yeritdi. Ayaqlarım üçün tor qurdu, Məni geri qaytardı. Gün boyu məni yalqız qoydu, taqətdən saldı. **14** Xudavənd günahlarımı mənə boyunduruq etdi, Əli ilə bir-birinə hördü, Onları boy numa keçirdi, Taqətimi tükəndirdi. Məni qarşısında dura bilmədiyim insanlara

təslim etdi. **15** Məni müdafiə edən cəngavərlər vardi, Hamısı Xudavənd tərəfindən atıldı. Mənə qarşı bir ordu göndərdi, Seçmə igidlərimi qırıb təpədalatdı. Bakırə Yəhuda qızını üzümsixanda əzdi. **16** Bunlar üçün ağlayıram, Gözlərimdən yaş axır. Təsəlli verən məndən uzaqdır, Məni dirçəldən uzaqdır. Övladlarım yalqız qalıb, Çünkü düşmən zəfər çalıb. **17** Sion əl açıb, Amma ona təsəlli verən yoxdur. Rəbb Yaqub nəslinə qarşı bu əmri verib: «Qoy qoşuları onun düşməni olsun, Çünkü Yeruşəlim onlar üçün murdar əskiyə əvvərilib». **18** Rəbb adıldır, mən isə əmrinə qarşı çıxdım, Ey bütün xalqlar, siz mənə qulaq asın! Mənim çəkdiyim bu dərdə baxın, Bakırə qızlarım, igidlərim sürgünə gedib. **19** Müttəfiqlərimi çağırdım, Lakin məni aldatdılar, Kahinlərim, ağsaqqallarım cana gəlmək üçün Yemək axtardılar, Amma şəhərin içindəcə canlarını tapşırdılar. **20** Ya Rəbb, bax dara düşmüşəm, Canım əzabdən yanır. Çox üsyankarlıq etmişəm, Buna görə ürəyim üzüllür. Bayırdaqlıqlı məni övladsız qoyur, Ölüm evimi içəridən bəzəyir. **21** Necə ah-zar çəkdiyimi eşidiblər, Amma mənə təsəlli verən yoxdur, Düşmənlərim bu əziyyətimdən xəbər tutdu, Onlar başıma gələnlərə sevinir, Elan etdiyin günü yetir! Qoy onlar mənim vəziyyətimə düşsün. **22** Etdikləri pislikləri yada sal, Üsyankarlığıma görə mənə etdiyini onlara da et, Çox ah-nalə çəkirəm, Ürəyim taqətdən düşüb.

2 Xudavənd Sion qızına qəzəblənərkən Onu hər tərəfdən qara bulud aldı. İsrailin əzəmətinin göydən yerə tulladı, Qəzəbləndiyi gün kətilini xatirindən çıxardı. **2** Xudavənd aman vermədən Yaqub nəslinin bütün məskənlərini dağıtdı, Qəzəbi ilə Yəhuda qızının qalalarını yixdi, Padşahlığı, başçıları yerlə yeksan etdi. **3** Qızığın qəzəbi ilə İsrailin qüvvəsini kökündən kəsdi, Düşmən önündə onun üstündən sağ əlini götürdü. Sanki Yaqub nəslini hər tərəfdən oda saldı Gəndərdiyi atəşlə yandırıb-yaxdı. **4** Düşmən kimi kamanının yayını dartdı, Yağı kimi sağ əlini qaldırdı, Gözə xoş görünənləri tamamilə öldürdü. Qəzəbini Sion qızının çadırına alov kimi tökdü. **5** Xudavənd İsraili uddu, Onunla düşmən kimi rəftar etdi. Bütün saraylarını yerlə yeksan etdi, Qalalarını viran qoydu, Yəhudanın fəryadını, fəğanını daha da artırdı. **6** Çardağını viranə bağlar tek qırıb tökdü, Görüş yerlərini xarabalığa çevirdi, Rəbb Siona bayram və Şənbə günlərini unutdurdu, Qəzəbi ilə padşahını, kahinini

atdi. 7 Xudavənd qurbangahını rədd etdi, Müqəddəs məkanını tərk etdi. Saraylarının sədlərini düşmən əlinə keçirtdi, Onlar bayram günlərində olduğu kimi Rəbbin məbədində haray qopardı. 8 Rəbb niyyət etdi ki, Sion qızının divarlarını dağitsın. Ölçü ipini dartıb, dağıtmaq üçün ondan əl çəkməyəcək. Qala divarını, səddini, matəmə bürüyüb, Hamısı qüvvələrini itirib. 9 Onun darvazalarını yerə batırdı, Cəftərini qırıb atdı, Padşahlarını, başçılarını Yad millətlərin arasına saldı, Qanuna əməl edilmir, Artıq peyğəmbərlərinə Rəbdən görüntü golmir. 10 Sion qızının aqsaqqalları susub-dinmir, Onlar toz-torpaq içində əyləşib, Başlarına toz töküb, çul geyib, Yeruşəlimin bakır qızları başlarını yerə dikib. 11 Ağlamaqdan gözlərimin nuru gedir, Canım əzabdan yanır. Əziz xalqım qırıldığına görə ürəyimdən qan axır. Çünkü şəhər meydanlarında Körpələrin, uşaqların huşu başından çıxır. 12 Şəhər meydanlarında yaralılar kimi huşunu itirirlər, Ana qucağında can verirlər. Analarından soruşurlar: «Hançörək, hanı şərab?» 13 Ey Yeruşəlim qızı, sənə nə deyim? Səni kimlə müqayisə edim? Ey bakırə Sion qızı, səni kimə bənzədim? Bununla mən sənə təsəlli verə bilim? Çünkü yaran dəniz qədər dərindir, Sənə kim şəfa verə bilər? 14 Sənin üçün görülən görüntülər yalan oldu, Peyğəmbərlərin səni aldatdı. Firavanlığını sənə qaytarmaq üçün Təqsirlərini üzə çıxartmadılar, Amma bu peyğəmbərlər səni azdırdı, Sənin üçün yalandan görüntülər gördü. 15 Yoldan keçən bütün insanlar Qarşında əl çalırlar, Başlarını yellayıb səni fitə basırlar. Yeruşəlim qızına belə deyirlər: «Bütün dünyanın gözəllik və sevinc rəmzi olan şəhər budurmu?» 16 Bütün düşmənlərin səni ələ salır, Fitə basır, diş qıcıdır, «Onu uduq, Bu günün həsrətini çəkdik, axır ki bunu gördük» deyirlər. 17 Rəbb Öz iradəsini yerinə yetirdi, Qədim zamanlarda əmr etdiyi sözü həyata keçirtdi. Səni viran qoydu, aman vermədi, Düşmənlərini sənin halına sevindirdi, Yağılarını gücləndirdi. 18 Xalq Xudavəndə ürkədən fəryad etdi, Ey Sion qızının divar! Qoy gecə-gündüz sənin gözlərindən sel kimi yaş aksın, Dincəlmə, aç gözlərini, yumulmasın. 19 Qalx, gecə fəryad etməyə, Gecə növbələri başlayarkən Xudavəndin hüzurunda qəlbini sular kimi açıb tök. Əllərini Ona aç, övladlarının sağ qalmasını dilə, Onlar hər tin başında acıdan huşunu itirir. 20 Ya Rəbb, indi bax, xalqının halını gör! Kiminlə belə rəftar etmişən? Analar uşaqlarını, əziz balalarını yesin? Kəhinlər, peyğəmbərlər Xudavəndin Müqəddəs məkanındamı

qətlə yetirilsin? 21 Gənclər, qocalar toz-torpaqda, küçələrdə yatır. Bakırə qızları, igidlərim qılıncdan keçirilir. Qəzəbləndiyin gün onları qətlə çatdırımsın, Aman vermədən qırmısan. 22 Qorxduqlarımı hər yandan çağırımsın, Elə bil bayrama dəvət etmişən. Rəbbin qəzəb günündə qaçıb-qurtulan olmadı, Onların arasından sağ qalan olmadı, Sevə-sevə övlad böyütmüşdüm, Onları düşmənim həlak etdi.

3 Rəbbin qəzəb dəyənəyindən Mən əzab çəkirəm, 20 məni apardı, İşqıda deyil, qaranlıqda gəzdirdi. 3 Bütün gün – dəfələrlə qaldırdığı əli Mənə qarşıdır. 4 Ətimi, dərimi çürütdü, Sümüklərimi sindirdi. 5 Məni əzabla, cəfa ilə sarıdı, Mühasirəyə saldı. 6 Çoxdan ölüb-gedənlər kimi Məni zülmətdə yaşıatdı. 7 Ətrafımı hər tərəfdən hasara aldı, Məni zəncirləyib, qaça bilmirəm. 8 Fəryad edib mən imdad istəyərkən O, duamın qarşısına sədd çəkdi. 9 Yonma daşlarla yollarımı kəsdi, Onları dolaşdırıldı. 10 Mənə ayı kimi pusqu düzəldirdi, Gizlənib aslan kimi məni güdür. 11 Yoldan sürükleyib məni parçaladı, Çarəsiz hala saldı. 12 Kamanının yayını çəkdi, Məni Özü üçün bir hədəf etdi. 13 Çəkib oxdanından ox atdı, Böyrəyimə sapladı. 14 Gün boyu xalqımın gülüş hədəfinə döndüm, Məzhəkəli nəğmə ilə məni ələ salırlar. 15 O, acı otlardan mənə doyunca yedirtdi, Yovşan suyunu içirdi. 16 Dişlərimi çinqilla qırdı, Kül içində məni diz çökdürtdü. 17 Salamatlıqdan canımı uzaq etdi, Yaxşılığı unutdum. 18 Dedim: «Üzərimdən əzəmətim getdi, Rəbdən ümidi kəsildi». 19 Əzabımı və sərgərdanlığımı, Açı yovşanı və zəhəri yada sal. 20 Daim onları xatırlayıram, Ona görə köksümdən ürəyim üzültür. 21 Amma bunları yada salarkən Məndə ümid yaranır. 22 Rəbbin məhəbbətinə görə məhv olmadıq, Çünkü mərhəməti tükənməzdir. 23 Hər şəhər bunlar təzələnir, Sənin sədaqətin böyükdür. 24 Öz-özüma deyirəm: «Rəbb mənim nəsibimdir», Ona görə Rəbbə ümid bəsləyirəm. 25 Rəbb Ona güvənənlərə, Onu axtaran könüllərə xeyirxahdır. 26 Rəbbə ümid bəsləmək, Sakitcə bizi qurtuluş verməsini gözləmək nə yaxşıdır. 27 Yaxşı olar ki, insan Boyunduruğunu gənc yaşından daşısın. 28 Qoy susub tənha otursun, Axi Rəbb boynuna boyunduruq salıb. 29 Üzünü yerə sürtsün, Bəlkə hələ ümid var. 30 İzin versin, qoy sıfətinə vursunlar, Qoy ona doyunca böhtan atsınlar. 31 Çünkü Xudavənd əbədilik Bizi Özündən kənar etməz. 32 Qəm-qüssə versə belə, Bol məhəbbətinə görə rəhmə gələr. 33 Çünkü ürkədən istəyərək bəşər

övladlarına əzab verməz, Heç kimi kədərləndirməz. **34** Dünyadaki bütün əsirlərin ayaq altında əzilməsini, **35** Haqq-Taalanın hüzurunda insanın Öz haqlarından məhrum olmasını, **36** İnsanın ədalətdən məhrum olmasını Xudavənd heç görmürmü? **37** Xudavənd əmr verməsə, Kimin dediyi həyata keçər? **38** Həm xeyir, həm də şər, Haqq-Taalanın əmri ilə gələr. **39** Öz günahının cəzasından Sağ qalan insan niyə şikayətlənir? **40** Qoy yollarımıza diqqətlə baxaq, Rəbbə yenidən üz tutaq. **41** Göylərdəki Allaha əllərimizi, Həm də ürəklərimizi açaq. **42** Deyək: «Biz qanunsuzluq və üsyankarlıq etdik, Bunu bizə bağışlamadın». **43** Qəzəbə bürünmüsən, bizi təqib etmişən, Aman vermədən öldürmüsən. **44** Özünə buludlardan örtük çəkdi, Onların arasından dua keçmər. **45** Xalqlar arasında Bizi zibila, tullantiya çevirmisən. **46** Bütün düşmənlərimizin biza qarşı Ağızları açıldı. **47** Dəhşət və çuxur, Məhv və qırğın birlikdə başımıza gəldi. **48** Qırılan əziz xalqıma görə Gözlərimdən sel kimi yaş axdı. **49** Dinmədən, dayanmadan Gözlərimdən yaş axacaq, **50** Rəbb göylərdən aşağıya baxana qədər, Olanları görənə qədər. **51** Şəhərimdəki hər qızın taleyiini görərkən Ürəyimi kadər bürüyür. **52** Nahaq yerə mənə düşmən olanlar Məni quş tək ovladılar. **53** Quyuya salib məni öldürmək istadılər, Daşqalaq etdilər. **54** Sular başımdan aşdı, Dedim: «Ömrüm sona çatdı». **55** Ya Rəbb, ismini O quyunun dibindən səslədim. **56** «Qulağını tıxama, fəryadımı dinlə» deyərkən Səsimi eşitdin. **57** Səni çağıranda yanına gəldin, Mənə «qorxma» söylədin. **58** Ey Xudavənd, mənim əməlimə baxdın, Həyatımı satın aldin. **59** Ya Rəbb, başıma gətirdikləri şəri gördün, Bu iş barədə hökmünü ver. **60** Mənə bəslədikləri kini, Mənə qarşı qurulan fəndləri gördün. **61** Ya Rəbb, mənə etdikləri həqarəti eşitdin, Əleyhimə fənd qururlar. **62** Əleyhdarlarının piçiltisini, Gün boyu mənə qarşı mıriltisını eşitdin. **63** Onların oturuşuna-duruşuna bax, Onlara məzhəkə nəğməsi olmuşam. **64** Ya Rəbb, onların əllərinin əməllərinə görə Əvəzini verəcəksən. **65** Onların qəlbini inadkar et, Qoy lənətin onların üstünə gəlsin. **66** Ya Rəbb, qəzəbinə onları qov, Səma altından məhv edib at!

4 Qızıl necə də tutqunlaşdı, Saf qızıl parıltıdan düşdü. Müqəddəs daşlar Hər küçə başına dağılmışlar. **2** Sion övladları tərəziyə qoyulanda Saf qızıldan da qiymətli idi. İndi isə onlar saxsı qablarla, Dulusçunun əl işinə bərabər olublar. **3** Çəqqallar belə, balalarına əmcək

verir, Onları əmizdirir. Əziz xalqım isə insafi atır, Səhra dəvəquşularına oxşayır. **4** Südəmər körpənin dili Susuzluqdan damağına yapışır. Uşaqlar yemək istəyir, verən yoxdur. **5** Ən ləziz yeməkləri yeyənlər İndi küçələrdə taqətdən düşüblər. Al rəngli paltar geyib-böyüyənlər Zibillikdə yatırlar. **6** Axı əziz xalqımın təqsiri Sodomun günahını keçdi, Bu şəhər əl toxunmadan Bir andaca yerlə yeksan oldu. **7** Yeruşəlimin başçıları qardan da təmiz idi, Süddən də bəyaz idi, Vücundlari qıpqrırmızı yaqut kimi idi, Zahirən göy yaquta bənzəyirdi. **8** İndis üzləri kömür kimi qaralıb, Küçələrdə heç birini tanımaq olmur, Onlar cılızlaşaraq bir sümük, bir də dəri qalıb, Ağac kimi quruyub. **9** Bu acliğın qurbanındansa Qılinc qurbanı olan bəxtiyardır. Zəminin məhsulundan məhrum olmuşdular, Əriyən canlarında can qalmayıb. **10** Hətta ən qəlbiyumşaq qadınlar Öz əlləri ilə balalarını bışırıldı. Əziz xalqım qırıllarən Balalarının ətini yeyirdi. **11** Rəbb hiddətini boşaltdı, Qızığın qəzəbini yağdırıb, Sionda alovunu alışdırıb, Onu təməlinədək yandırıb-yaxdı. **12** Dünyada heç bir padşah inanmazdi ki, Yeruşəlimin darvazalarından keçib Yağilar və düşmənlər Bu şəhəri zəbt edər. **13** Bu iş şəhərdə salehlərin qanının tökülməsi Peygəmbərlərin günahları, kahinlərin təqsirləri üzündən oldu, **14** Kor kimi küçələrdə dolanırdılar, Qanla murdar oldular, Onların libaslarına belə, Kimsə toxuna bilməz. **15** İnsanlar onlara qışqırı: «Ey murdarlar, rədd olun! İtilin buradan, biza dəyməyin, rədd olun!» Onlar qaçqın, sərgərdən dolanarkən Başqa millətlər deyir: «Bunlar burada qalmasın!» **16** Rəbb Özü onları pərən-pərən saldı, Onlara yenidən baxmaz, O daha kahinlərə hörmət etmir, Ağsaqqallara xeyirxahlıq göstərmir. **17** Hər an boş yerə yardım gözləməkdən Gözlərimiz taqətdən düşdü, Bizi qurtara bilməyən milləti Hey gözlədik, gəlmədi. **18** Ardımızca düşmən düşüb, Küçələrdə gəzə bilmirik. Sonumuz çatdı, günlərimiz bitdi, Aqıbətimiz sona yetdi. **19** Bizi təqib edənlər Göylərdəki qartallardan sürətlidirlər, Dağlarda ardımızca düşdülər, Pusqu qurub səhrada gözlədilər. **20** Rəbbin məsh etdiyi, həyatımızın nəfəsi Onların xəndəklərində yaxalandı, Halbuki deyirdik: «Onun kölgəsində Millətlərin içinde yaşayacaq». **21** Ey Us ölkəsində yaşayan Edom xalqı, Sevin, fərəhlən! Sən də bu kasadan içəcəksən, Sərxoş olub, çılpaq qalacaqsan. **22** Ey Sion qızı, təqsirinin cəzası sona çatdı, Rəbb səni bir daha sürgünə göndərməyəcək, Ey Edom xalqı,

təqsirini cəzasına çatdıracaq, Günahlarını meydana çıxaracaq.

5 Ya Rəbb, başımıza gələni yada sal Gör bu xəcalətimizi, buna nəzər sal. **2** İrs torpağımız yadəllilərin əlinə keçib, Evlərimiz əcnəbilərə verilib. **3** Atalarımız öldü, yetim qaldıq, Analarımız dul qaldı. **4** Suyumuzu pulla alıb içirik, Pulla odun almağa məcburuz. **5** Bizi qovub başımızdan basırlar, Yorulmuşuq, bizi rahat qoymurlar. **6** Doyunca çörək yemək üçün Misirə, Aşşura əl açmışıq. **7** Atababalarımız günah işlədərək keçib-getdi, Təqsirlərinin cəzası üstümüze yükləndi. **8** Qullar bizə hökmran olub, Bizi onların əlindən qurtaran yoxdur. **9** Çöldəki qılınca görə, Canımız bahasına çörək qazanırıq. **10** Açıq bizi yandırıb-yaxdıgına görə Dərimiz qaralıb, kürəyə bənzəyir. **11** Sionda qadınlar, Yəhuda şəhərlərindəki bakırə qızlar zorlanır. **12** Başçılar əllərindən asılıb, Ağsaqqallar hörmətdən düşüb. **13** Məcburiyyət qarşısında cavarlar əl dəyirmənini çəkir, Oğlanlar odun yükləri altında səndələyir. **14** Şəhər darvazasında ağsaqqallar oturmur, Gənclər çalğı alətlərində çalmır. **15** Ürəyimizdən şadlıq çökilib, Oyunlarımız yasa çevrilib. **16** Başımızın tacı düşüb, Vay halımıza! Çünkü günah işlətmişik. **17** Buna görə ürəklərimiz çökilib, Gözlərimiz qaralıb, **18** Çünkü Sion dağı viran qalıb, Üstündə tülkülər gəzib-dolaşır. **19** Sən isə, ya Rəbb, əbədi hökmransan, Nəsildən-nəslə qədər taxtında oturacaqsan. **20** Uzun zamandan bəri niyə bizi bu qədər tərk etmişən? Niyə bizi bu qədər uzun müddətə tərk etmişən? **21** Ya Rəbb, bizi Özünə qaytar, Təzədən əvvəlki günlərimizə qayıdaq! **22** Yoxsa hüzurundan bizi tamamilə atmışan, Bizi qarşı hədsiz qəzəblənmişən?

Yezekel

1 Otuzuncu ildə, dördüncü ayın beşinci günü mən Kevər çayı sahilində, sürgündə yaşayınlar arasında olanda göylər açıldı və Allahdan gələn görüntüləri gördüm. **2** Padşah Yehoyakinin sürgün olunmasının beşinci ilində, həmin ayın beşinci günü **3** Xaldey ölkəsində, Kevər çayı sahilində Buzinin oğlu kahin Yezekelə Rəbbin sözü nazil oldu. Orada Rəbbin əli onun üzərində idi. **4** Mən gördüm ki, budur, şimaldan çovğun yeli və dayanmadan şimşək çaxan böyük bir bulud gəlir. Onun ətrafında parıltı var idi, ortasında isə od içində kükrəyən metal kimi bir şey var idi. **5** Ən ortasında canlı məxluqa bənzəyən dörd varlıq mövcud idi. Onların görünüşü insana bənzəyirdi. **6** Hər birinin dörd üzü və dörd qanadı var idi. **7** Onların bacaqları düz idi. Ayaqları dana ayaqlarına oxşayırı və cilallanmış tunc kimi parıldayırdı. **8** Dörd yanlarında, qanadları altında insan əlləri var idi. Dördü də üzlərə və qanadlara malik idi. **9** Onların qanadları bir-birinə toxunurdu. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər, hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi. **10** Onların dörd tərəfə yönələn üzlərinin bənzəyişi belə idi: qabaq tərəfdə insan üzü, sağ tərəfdə aslan üzü, sol tərəfdə öküz üzü, arxada isə qartal üzü var idi. **11** Onların üzləri və qanadları yuxarıya doğru açılmışdı. Hər canının iki qanadı yanda o biri canının qanadına toxunur, iki qanadı da bədənlərini örtürdü. **12** Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi. Ruh hara gedirdisə, onlar da ora gedirdi. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **13** Bu canlılar görünüşcə yanar köz kimi, məşəl kimi bir şəya bənzəyirdi. Canlı məxluqların arasında od hərəkətdə idi. Od parıldayırdı və ondan şimşək çaxırdı. **14** Canlı məxluqlar şimşək çaxan kimi cəld o tərəf-bu tərəfə hərəkət edirdi. **15** Mən canlı məxluqlara baxıb gördüm ki, hər birinin yanında yerə dəyən bir təkər var. **16** Təkərlərin görünüşü və quruluşu belə idi: onlar sarı yaqt kimi parıldayır və dördü də bir-birinə oxşayırı. Onların görünüşü və quruluşu elə idi ki, sanki bir təkər o biri təkər içinde yerləşmişdi. **17** Getdikləri zaman dörd tərəfə də gedə bilirdilər. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **18** Təkərlərin sağanaqları hündür və qorxunc idi. Dördünün də sağanaqları hər tərəfdən gözlərlə dolu idi. **19** Canlı məxluqlar irəlilədikcə təkərlər də yanında firlanır, canlı məxluqlar yerdən qalxıqça təkərlər də qalxırdı. **20** Ruh hara gedirdisə, onlar da ora gedirdi, təkərlər

də onlarla bərabər qalxırdı, çünkü canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. **21** Onlar irəliləyəndə bunlar da irəliləyirdi, onlar dayananda bunlar da dayanırdı. Onlar yerdən qalxanda yanlarında təkərlər də qalxırdı, çünkü canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. **22** Yuxarı tərəfdə, canlı məxluqların başı üzərində büllur kimi parıldayan göy qübbəsinə oxşayan qorxunc bir şey uzanırdı. **23** Qübbənin altında hər canlı məxluq qanadlarını yanındakılara doğru uzadır, başqa iki qanadla da bədənini örtürdü. **24** Onlar irəlilədikləri zaman qanadlarının gurultusunu eşitdim: sanki gur suların səsi, Külli-İxtiyarın sədasi, güclü gurultu, qoşunun tappiltisi gəlirdi. Onlar dayandıqları zaman qanadlarını endirirdi. **25** Onlar qanadları emmiş halda dayanarkən başları üzərindəki qübbədən bir səs geldi. **26** Başları üzərindəki qübbənin üstündə sanki göy yaqutdan düzəldilmiş taxta oxşar bir şey var idi. Yüksəkdə, taxta oxşayan şeyin üzərində insana bənzər bir Şəxs var idi. **27** Mən gördüm ki, Onun belindən yuxarı hissəsi kükrəyən metala oxşayır, içi isə hər tərəfdən alov kimi idi. Mən Onun belindən aşağı görünüşünü də gördüm: sanki bir alov idi və ətrafında parıltı var idi. **28** Yağış günü buludda olan göy qurşağının görünüşü necə olursa, hər tərəfdən gələn parıltının görünüşü də elə idi. Bu, Rəbbin izzətinə bənzər bir görüntü idi. Bunu görəndə mən üzüştə yerə yixildim və danışan bir Şəxsin səsini eşitdim.

2 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, ayağa qalx, Mən səninlə danışacağam». **2** O mənimlə danışarkən Ruh daxilimə girdi və məni ayağa qaldırdı. Mənimlə danışan bir Şəxsin səsini eşitdim. **3** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, səni Mənə qarşı üşyan edən İsrail övladlarının – üsyankar bir millətin yanına göndərirəm. Onlar ataları ilə birgə bu günə qədər Mənə qarşı üşyan edir. **4** Səni yanlarına göndərəcəyim xalq dikbaş və inadkardır. Sən onlara deyəcəksən: “Xudavənd Rəbb belə deyir!” **5** İstəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünkü onlar üsyankar bir xalqdır. Ancaq bilsinlər ki, aralarında bir peyğəmbər var. **6** Ancaq, ey bəşər oğlu, sən qanqallar və tikanlar arasında olsan da, əqrəblər içində otursan da, o adamlardan qorxma, onların sözlərindən çəkinmə. Üsyankar bir xalq olsalar da, onların sözlərindən çəkinmə, onlardan qorxma. **7** Sən onlara Mənim sözlərimi söyle, istəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünkü onlar üsyankardır. **8** Ey bəşər oğlu, sənsə

Mənim söylədiklərimə qulaq as, bu üsyankar xalq kimi sən də üsyankar olma. Ağzını aç və Mənim sənə verəcəyim şeyi ye». **9** Mən baxıb gördüm ki, mənə tərəf bir əl uzandi və əlin içində bir tumar var. **10** O, tumarı qabağında açdı. Tumarın öni və arxası yazılı idi, üzərində «mərsiyə, matəm, bəla» sözləri yazılımışdı.

3 O yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, aldiğın şeyi – bu tumarı yeyib get və İsrail nəslinə söylə». **2** Onda mən ağızımı açdım və O, tumarı mənə yedirdi. **3** Sonra mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, mədəni bununla doldur, sənə verdiyim bu tumarla qarnını doydur». Mən yedim, ağızım bal kimi şirin oldu. **4** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, qalx, İsrail nəslinin yanına get və sözlərimi onlara söyla. **5** Sən ləhcəsi, danişığı anlaşılmaz, dili çətin olan bir xalqın yanına deyil, İsrail nəslinin yanına göndərilirsən, **6** ləhcəsi, danişığı anlaşılmaz, dili çətin olan çoxlu xalq arasına göndərilmirsən. Əgər Mən səni onların yanına göndərsəydim, onlar sənə qulaq asardı. **7** Ancaq İsrail nəslə sənə qulaq asmaq istəməyəcək, onlar Mənə də qulaq asmaq istəmir, çünki bütün İsrail nəslə inadkar və dikbaşdır. **8** Bax Mən səni də onlar kimi inadkar edəcəyəm, onlar kimi dikbaş edəcəyəm. **9** Sənin inadını çaxmaq daşından möhkəm olan almaz kimi möhkəm edəcəyəm. Üsyankar bir xalq olsalar da, onlardan qorxma, qarşılında vahiməyə düşmə». **10** O yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mənim dediyim bütün sözləri ürəyində saxla və qulaqlarınla eşit. **11** Qalxıb sürgün olunmuş soydaşlarının yanına get, onlarla danişib söylə: "Xudavənd Rəbb belə deyir!" Onlar istəyirlər sənə qulaq assın, istəyirlər yox». **12** Sonra Ruh məni yuxarı qaldırdı və arxamdan böyük bir gurultu eşitdim: «Rəbbin izzətinə Öz yerində alqış olsun». **13** Canlı məxluqların qanadları bir-birinə toxunduqca onların səsini, yanlarındakı təkərlərin şaqqlıtsını – böyük gurultunu eşitdim. **14** Ruh məni yuxarı qaldırdı və götürüb apardı. Mən də kədərlər və acıqli haldə getdim. Rəbb əlini mənim üzərimdə möhkəm tutmuşdu. **15** Mən Tel-Avivdə olan sürgün olunmuş adamların – Kevar çayının sahilində yaşayanların yanına gəldim və onların yaşadıqları yerdə qaldım. Orada onların arasında yeddi gün çəşqnlıq içində yaşadım. **16** Yeddi gün keçdikdən sonra mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **17** «Ey bəşər oğlu, səni İsrail nəslinə gözətçi qoydum. Sən sözü ağızimdən eşidəndə Mənim adımdan onlara

xəbərdarlıq et. **18** Mən pis adama "hökmən ölcəksən" dediyim zaman sən ona xəbərdarlıq etməsən, həyatı qurtulsun deyə pis adamı öz şər əməlindən döndərmək üçün xəbərdarlıq sözü söyləməsən, onda o pis adam öz təqsiri içində ölcək, lakin onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə qoyacağam. **19** Ancaq sən pis adama xəbərdarlıq etsən, o isə pisliyindən və şər əməlindən dönməsə, öz təqsiri içində ölcək, lakin sən bunun məsuliyyətindən qurtarmış olursan. **20** Əgər bir saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik etsə və Mən onun qarşısına maneə qoysam, o ölcək. Ona xəbərdarlıq etmədiyin üçün o adam öz günahı içində ölcək və etdiyi saleh əməlləri hesaba alınmayacaq, lakin onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə qoyacağam. **21** Ancaq günah etməməsi üçün saleh adama xəbərdarlıq etsən və o günah etməsə, hökmən yaşayacaq, çünki xəbərdarlığı qəbul etmişdir, sənsə məsuliyyətdən qurtarmış olursan». **22** Orada Rəbbin əli mənim üzərimdə idi. O mənə dedi: «Qalx, düzənlilik çıx, Mən səninlə orada danişacağam». **23** Mən qalxıb düzənlilik çıxdım. Orada da Kevar çayının sahilində gördüyüüm izzət kimi Rəbbin izzəti durmuşdu. Mən üzüstə yixildim. **24** Ruh daxilimə girdi və məni ayaq üstə qaldırdı. O mənimlə danişib belə dedi: «Get, evində qapını arxadan bağla. **25** Ey bəşər oğlu, sənə kəndir vuracaqlar, səni kəndirlərlə bağlayacaqlar, daha xalqın arasında gəzə bilməyəcəksən. **26** Dilini damağına yapışdıracağam və sən lal olacaqsan, üsyankar bir xalq olsalar da, onları məzəmmət edə bilməyəcəksən. **27** Yalnız Mən səninlə danişmağa başlayanda dilini açacağam, sən də onlara deyəcəksən: "Xudavənd Rəbb belə deyir". Qoy eşitmək istəyən eşitsin, eşitmək istəməyən eşitməsin, çünki onlar üsyankar bir xalqdır.

4 Sən ey bəşər oğlu, özün üçün bir kərpic götür və onu qarşına qoyub üstündə Yerusəlim şəhərini təsvir et. **2** Onu mühəsirəyə al, önungə mühəsirə divarı tik, qarşısında torpaq qalağı düzəlt, ətrafında ordugahlar qur və ona qarşı hər tərəfdən qoçbaşı alətləri qoy. **3** Bir dəmir sac götürüb onu dəmir divar olmaq üçün özünlə şəhərin arasına qoy və üzünü ona çevir. Şəhər mühəsirədə olacaq və sən onu mühəsirəyə al. Bu, İsrail nəslinə bir əlamət olacaq. **4** Sən sol yanın üstüne uzan və İsrail nəslinin cəzasını öz üzərinə götür, o tərəfə uzandığın günlərin sayına görə onların cəzasını çəkəcəksən. **5** Mən onların cəza illərinin sayı qədər sənin üçün gün ayırdım.

Beləcə üç yüz doxsan gün İsrail nəslinin cəzasını çəkəcəksən. **6** Bunu etdiķdən sonra bu dəfə sağ yanın üstündə uzan və Yəhuda nəslinin cəzasını çək. Sənin üçün qırx gün – hər il üçün bir gün ayırdım. **7** Üzünü Yerusəlimin mühəsirəsinə çevir, çılpaq qolunu qaldırıb ona qarşı peyğəmbərlik et. **8** Bax Mən səni kəndirlə bağlayacağam və təsvir etdiyin mühəsirə günləri qurtarmayınca bir yanından o biri yanın üstüna çevrilə bilməyəcəksən. **9** Sən buğda, arpa, paxla, mərci, dari və pərinc götürüb onları bir qaba qoy. Onlardan özünə çörək yap. Bir yanın üstüna uzandığın üç yüz doxsan gün ərzində onu ye. **10** Gündəlik yeməyinin çəkisi iyirmi şekel olacaq, onu müəyyən vaxtlarda ye. **11** Həmçinin suyu da ölçü ilə – bir hənin altında biri qədər iç, onu da müəyyən vaxtlarda iç. **12** Ondan arpa kökəsi düzəldərək hamının gözü qabağında insan nəcisinə od vurub üstündə bişirib ye. **13** Rəbb yənə dedi: «Bax İsrail övladları da aralarına sürgün edəcəyim millətlərin içində beləcə murdar yemək yeyəcək». **14** Mən dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Mən heç vaxt murdar olmamışam. Cavanlığımdan indiya qədər nə leş, nə də heyvan parçalamaş et yemişəm, bir murdar et mənim ağızma dəyməyib». **15** O mənə dedi: «Yaxşı, Mən insan nəcisinə mal təzəyi ilə əvəz edirəm. Çörəyini onun üstündə bişir». **16** Yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mən Yerusəlimdən çörəyin kökünü kəsəcəyəm. Çörəyi dərd içində çəki ilə yeyəcəklər, suyu da çəşqinliq içində ölçü ilə içəcəklər. **17** Çünkü çörəyə və suya möhtac olacaqlar. Hər kəs çəşqinliq düşərək öz təqsiri içində əriyib yox olacaq.

5 Sən ey bəşər oğlu, bir iti qılinc götürüb ondan dəllək ülgüçü kimi istifadə et, onu başına və saqqalına çək. Sonra bir tərəzi götür və qırxdığın tükləri hissələrə ayır. **2** Onların üçdə birini şəhərin mühəsirə vaxtı qurtaranda şəhərin ortasında odda yandırar, üçdə birini götürüb şəhərin ətrafında doğrayar, üçdə birini isə küləyəsovurarsan, Mən də onların arxasında qılinc çəkəcəyəm. **3** Tüklərin bir azını da götürüb paltarının ətəyinə bağlayarsan. **4** Onlardan bir qədər də götürüb odun içinə atar və onları odda yandırarsan. Bundan bütün İsrail nəslinin üstünə od yağacaq». **5** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bu, Yerusalimdir. Mən onu millətlərin, ətrafında olan ölkələrin arasında yerləşdirdim. **6** Onun xalqı isə başqa millətlərdən, ətrafindakı ölkələrdən də çox

pislik edərək hökmlərimə və qaydalarıma qarşı üsyan etdi, çünkü hökmlərimi rədd etdiłər, qaydalarıma əməl etmədilər». **7** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Siz ətrafinizda olan millətlərdən də çox azğınlıq etdiniz, qaydalarıma əməl etmədiniz, hökmlərimi yerinə yetirmədiniz, hətta ətrafinizda olan millətlərin hökmlərinə görə də davranmadınız». **8** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, Mən Özüm də sənə qarşı durmuşam və başqa millətlərin gözü qabağında səni cəzalandıracağam. **9** Bütün iyrənc işlərindən ötrü indiya qədər etmədiyim və bundan sonra da bir daha etməyəcəyim şeyi sənin başına gətirəcəyəm. **10** Buna görə də sənin torpağında atalar oğullarını, oğullarsa atalarını yeyəcək. Səni cəzalandıracağam, salamat qalanlarının hamisini hər tərəfəsovuracağam». **11** Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Buna görə də, Varlığımı and olsun, bütün iyrənc və murdar şeylərinə Müqəddəs məkanımı murdarlaşdırığın üçün Mən hökmən səni qırıb-çatacağam, sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm. **12** Sənin əhalinin üçdə biri vəbadan oləcək, sənin içində acliqdan tələf olacaq, üçdə biri ətrafında qılınclə hələk olacaq, üçdə birini isə hər tərəfəsovurub arxalarınca qılinc çəkəcəyəm. **13** Beləcə hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm, onların üzərində qızığlığını söndürüb sakitləşəcəyəm. Onlara hədsiz qəzəbimi göstərəndə biləcəklər ki, Mən Rəbb qışqanlıqdan onlara belə söylədim. **14** Ətrafında olan millətlər arasında, yoldan keçən hər kəsin gözü üstündə səni viranəliyə və rüsvayçılıq hədəfinə çevirəcəyəm. **15** Qəzəb və hiddətimlə, qızığın məzəmmətlərimlə səni cəzalandırırkən ətrafında olan millətlər üçün rüsvayçılıq, təhqir, iibrət və dəhşət hədəfi olacaqsan. Mən Rəbb bunu söylədim. **16** Mən sizi məhv etmək üçün üstünüzə acliğın amansız oxlarını göndərəcəyəm. Aranızda acliği gücləndirəcəyəm və çörəyin kökünü kəsəcəyəm. **17** Üstünüzə acliq və vəhşi heyvanlar göndərəcəyəm, sizi uşaqlarınızdan məhrum edəcəklər. Aranızdan vəba və tökülen qan keçəcək, üstünüzə qılinc gətirəcəyəm. Mən Rəbb bunu söylədim».

6 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü İsrail dağlarına çevir və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib **3** söylə ki, ey İsrail dağları, Xudavənd Rəbbin sözünü dinləyin, dağlara, tapalara, vadilərə və dərələrə Xudavənd Rəbb belə deyir: «Baxın Mən üstünüzə qılinc gətirəcəyəm və

səcdəgahlarını məhv edəcəyəm. **4** Qurbangahlarınız xarabalıqə çevriləcək, buxur qurbangahlarınız sindiriləcəq. Öldürülmüş adamlarınızı bütlərinizin qabağına atacağam. **5** İsrail övladlarınızın cəsədlərini bütlərin qarşısında yerə sərəcək, sümüklərinizi qurbangahlarınızın ətrafına səpələyəcəyəm. **6** Məskən saldıığınız bütün yerlərdə şəhərlər viran olacaq, səcdəgahlar dağıdılacaq ki, qurbangahlarınız xarabalıqə və viranlıqə çevrilsin, bütləriniz sindirilib yox edilsin, buxur qurbangahlarınız kəsilsin və düzəltdiyiniz şeylər yer üzündən silinsin. **7** Aranızda öldürünlənlər yerə sərələcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **8** Lakin Mən bəzilərinizi sağ buraxacağam. Ölklər arasına səpələndiyiniz zaman millətlər içinde qılıncdan qaçıb-qurtaranlarınız olacaq. **9** Sizin qaçıb-qurtaranlarınız aralarına sürgün edildikləri millətlər arasında Məni yada salacaq. Mənə xəyanət edən ürəklərinə, bütlərə dikdikləri xəyanətkar gözlərinə görə pərt oldum. Etdikləri pisliklərdən, bütün iyrənc işlərindən ötrü öz-özlərdən ikrəh edəcəklər. **10** Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm və onların başına bu bələni gətirəcəyimi nəhaq yerə söyləməmişəm". **11** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əllərini bir-birinə vur, ayaqlarını yerə çırpıb söylə ki, İsrail nəslinin bütün pis və iyrənc işlərinə görə vay onların halına! Çünkü qılıncdan, acliqdan və vəbadan həlak olacaqlar. **12** Uzaqda olan vəbadan öləcək, yaxında olan qılıncla həlak olacaq, mühasirə zamanı sağ qalan acliqdan öləcək, Mən onlara hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm. **13** Öz bütləri arasında, qurbangahların ətrafında, hər yüksək təpədə, hər dağın zirvəsində, hər kölgəli ağac altında, six yarpaqlı hər palid ağacı altında, bütün bütlərinə atılı buxur təqdim etdikləri yerlərdə onların həlak olanları yerə sərələcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **14** Onlara qarşı əl qaldıracağam, səhradan Dívlaya doğru yaşadıqları bütün yerlərdə ölkəni xaraba və sakinsiz qoyacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

7 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb İsrail torpağına belə deyir: "Axırı çatdı, ölkənin dörd tərəfinin axırı çatdı. **3** İndi sənin axırın çatdı. Qəzəbimi sənin üstüne göndərəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm. **4** Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni

cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm". **5** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Budur, bir bəla, tayı olmayan bir müsibət gəlir. **6** Axırın çatıb, axırın çatıb, sənə qarşı qalxır. Budur, tezliklə galir! **7** Ey ölkənin sakini, qiyamət günün çatdı, vaxt gəldi, gün yaxındadır. Dağların üstündən sevinc nidası deyil, çaxnaşma səsi gəlir. **8** Tezliklə qızığlılığını üstünə tökəcəyəm, sənə qarşı qəzəbimi bütünlüklə göstərəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracaq, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm. **9** Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki, zərbə vuran Mən Rəbbəm. **10** Budur o gün! Gün gəldi, sənin qiyamət günün çatdı: əsa çiçəkləndi, qürur gül açdı. **11** Zorakılıq çoxalıb pisliyin əsası oldu. Buna görə də xalqdan, onların izdihamından, var-dövlətindən və əzəmatindən əsər-əlamət qalmayacaq. **12** Vaxt gəldi, gün yaxınlaşdı. Alıcı sevinməsin, satıcı heysilənəsin, çünki bütün kütłənin üstünə qəzəb yağacaq. **13** Hətta onlar yaşasalar da, satıcı satdığı torpağa qayıtmayacaq, çünki onların bütün camaatına aid olan bu vəhyyə hədəfindən dönməyəcək. Heç kəs təqsiri ilə həyatını davam etdirə bilməyəcək. **14** Şeypur calındı və hər şey hazırlanı, ancaq müharibəyə gedən yoxdur. Çünkü qəzəbim bütün camaatın üstünə yağacaq. **15** Bayırda qılıncı, içəridə vəba və acliq tuş gələcəklər, çöldə olan qılıncdan öləcək, şəhərdə olanı acliq və vəba yeyəcək. **16** Sağ qalanları qaçıb-qurtulsa da, dərələrdəki göyərçinlər kimi dağlarda yaşayacaq, hər kəs təqsirindən ötrü ah-zar edəcək. **17** Hamının əli yanına düşəcək, hər kəsin dizləri titrəyəcək. **18** Çula bürünəcəklər, onları dəhşət saracaq. Hamının üzündə xəcalət olacaq, hamının başı daz olacaq. **19** Gümüşlərini küçələrə atacaqlar, qızılları napak sayılacaq. Rəbbin qəzəb gündündə qızıl-gümüşləri onları qurtara bilməyəcək, bədənlərini qidalandırmayacaq, qarınlarını doydurmayacaq, çünki bu şeylər onların təqsirlərinə bais oldu. **20** Bərbəzəklərinin gözəlliyyi onları qürurlandırdı. Öz iyrənc və mənfur bütlərini bu şeylərdən düzəltdi. Ona görə də bunları özləri üçün murdar bir şeyə çevirdim. **21** Bunları qənimət kimi özgələrə, qarət malı kimi dünyadakı pis adamların əlinə verəcəyəm və onları murdarlayacaqlar. **22** Mən xalqdan üz döndərəcəyəm, müqəddəs məskənim murdarlanacaq, quldurlar içəri

girib oranı murdarlayacaq. 23 Sən zəncir düzəlt, çünkü ölkə qanlı cinayətlərlə, şəhər zorakılıqla dolub. 24 Millətlərin ən qəddarını onların üstünə gətirəcəyəm və evlərini əllərindən alacaqlar. Güclülərin qüruruna son qoyacağam, müqəddəs yerləri murdarlanacaq. 25 Dəhşət gəlir. Əmin-amanlıq axtaracaqlar, amma tapmayacaqlar. 26 Bəla üstündən bəla gələcək, qara xəbər dalınca qara xəbər çatacaq. Peyğəmbərlərdən görüntütü istəyəcəklər, kahinin qanun öyrətməyi bitəcək, aqsaqqallar nəsihət verməyəcək. 27 Padşah yas tutacaq, əmirləri məyusluq bürüyəcək, ölkə xalqının əli yanına düşəcək. Onları əməllərinə görə cəzalandıracağam, hökmərinə görə hökm edəcəyəm. Onda bilməklər ki, Rəbb Mənəm”».

8 Sürgünlüyümüzün altıncı ilində, altıncı ayın beşinci günü mən evdə oturmuşdum və Yəhuda aqsaqqalları da qarşında əyləşmişdi. O zaman orada üstümə Xudavənd Rəbbin əli endi. 2 Mən baxıb insana oxşar bir surət gördüm: belindən aşağı oda bənzəyir, belindən yuxarı isə metal kimi parıldıyırdı. 3 O, ələ bənzər bir şey uzatdı və məni saçımdan tutdu. Onda Ruh məni yerlə göyə arasına qaldırdı və Allahın görüntülərində Yeruşəlimə, içəri həyatın şimal qapısının giriş yerinə gətirdi. Orada Allahda qısqanlıq oyadan qısqanlıq bütü qurulmuşdu. 4 Düzənlikdə gördiyümə bənzər İsrail Allahının izzəti də orada idi. 5 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, indi başını şimal tərəfə qaldır!». Mən başımı şimal tərəfə qaldırıb gördüm ki, həmin qısqanlıq bütü qurbangah qapısının şimalında – giriş yerindədir. 6 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi nə edirlər? İsrail nəslili burada çoxlu iyrənc işlər edir ki, Mən Müqəddəs məkanımdan uzaqlaşım. Hələ bundan da iyrənc şəylər görəcəksən». 7 O məni həyatın giriş yerinə gətirdi. Mən baxıb gördüm ki, divarda bir dəlik var. 8 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, gəl divarı dəl». Mən divarı dəlib gördüm ki, bir qapı var. 9 O mənə dedi: «İçəri gir, onların orada pis və iyrənc işlərini gör». 10 Mən içəri girib gördüm ki, hər cür sürünənlərin, mənfur heyvanların surəti və İsrail nəslinin bütərinin hamisının təsviri hər tərəfdən divara çəkilib. 11 İsrail nəslinin aqsaqqallarından yetmiş nəfər onların öündə durmuşdu. Şafan oğlu Yaazanya da onların arasında dayanmışdı. Hər birinin əlində buxurdan var idi və buxurun ətri bulud kimi göyə qalxırdı. 12 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi İsrail nəslinin aqsaqqalları öz bütərinin

otaqlarında, qaranlıq yerlərdə nə edir? Ona görə ki onlar “Rəbb bizi görmür, Rəbb ölkəni tərk etdi” deyir». 13 O yenə mənə dedi: «Hələ onların bundan da iyrənc işlərini görəcəksən». 14 O məni Rəbbin məbədinin şimal tərəfdəki qapısının giriş yerinə gətirdi. Mən gördüm ki, Tammuz bütü üçün ağlayan qadınlar orada oturub. 15 O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Hələ bundan da iyrənc şəylər görəcəksən». 16 O məni Rəbbin məbədinin içəri həyatına gətirdi. Gördüm ki, Rəbbin məbədinin giriş yerində eyvanla qurbangah arasında arxaları Rəbbin məbədində, üzləri isə şərqə çevrilmiş təxminən iyirmi beş kişi var. Onlar şərqə üz tutaraq günəşə sitayış edirdi. 17 O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Məgər Yəhuda nəsli üçün burada etdikləri iyrənc işlər az idi ki, üstəlik ölkəni zorakılıqla doldurur və bununla Məni daha da qəzəbləndirirlər? Bax indi onlar budağı burnuma soxaraq Məni təhqir edir. 18 Buna görə Mən də qəzəblə rəftar edəcəyəm, onlara yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm. Məni ucadan çağırılsalar da, onlara qulaq asmayacağam».

9 Sonra Onun «qoy şəhəri cəzalandırınların hər biri öz qırğın silahı əlində şəhərə yaxınlaşın» deyə ucadan qısqırığıni eşitdim. 2 Mən gördüm ki, şimal tərəfdəki yuxarı qapının yolu ilə altı nəfər gəldi. Hər birinin toppuzu əlində idi. Onların arasında kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan bir adam var idi. Onlar içəri girdi və tunc qurbangahın yanında dayandı. 3 İsrail Allahının izzəti dayandığı keruvun üstündə qalxıb məbədin kandarına getdi. Rəbb kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan adəmi çağırıb 4 ona dedi: «Yeruşəlim şəhərini gəz və orada edilən bütün iyrənc işlərdən ötrü ah-nalə edən adamların alına işarə qoy». 5 Sonra o biri adamlara bunu dediyini eşitdim: «Onun ardınca şəhəri gəzin və adamları qırın, yazığınız gəlməsin və rəhm etməyin. 6 Qocanı, cavəni, ərə getməmiş qızı, uşaqlarla qadınları ölenəcən vurun, ancaq üstündə işarə olan adamlara toxunmayın. Mənim Müqəddəs məkanımdan başlayın». Onlar da məbədin önündə olan aqsaqqalları qırmağa başladı. 7 Rəbb onlara dedi: «Məbədi murdarlayın, həyatları cəsədlərlə doldurun. Haydi, işə başlayın!» Sonra onlar gedib şəhərdəkiləri qırıdı. 8 Onlar adamları qırarkən mən tək qalmışdım. Onda mən üzüstə düşərək fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Yeruşəlim üzərinə

qəzəbini tökərkən İsrailin bütün yerdə qalanlarını da hələk edəcəksənmi?» **9** O mənə dedi: «İsrail və Yəhuda nəslinin təqsiri böyükdür, çox böyükdür. Ölka qanla, şəhər azığınlıqla doludur. Çünkü onlar “Rəbb ölkəni tərk etdi, Rəbb görmür” deyir. **10** Mənim də onlara yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm». **11** Mən gördüm ki, belində yazı qutusu olan, kətan paltar geyinmiş adam «mənə əmr etdiyin şəyə əməl etdim» deyib xəbər gətirdi.

10 Mən baxıb gördüm ki, keruvların başı üzərindəki qübbənin üstündə göy yaqut daşı kimi görünüşə taxta bənzər bir şey peyda oldu. **2** Rəbb kətan geyinmiş adama belə söylədi: «Keruvların altındakı firlanan təkərlərin arasına girib keruvların arasından iki ovuc odlu köz götür və şəhərin üzərinə səpələ». O adam gözümün qabağında oraya girdi. **3** O adam oraya girəndə keruvlar məbədin cənub tərəfində durmuşdu. Bu zaman bulud içəri həyətə doldu. **4** Rəbbin izzəti keruvun üstündən qalxıb məbədin kandarına getdi. Məbədi bulud bürüdü və həyat Rəbbin izzətinin nuru ilə doldu. **5** Keruvların qanadlarının səsi bayır həyətə qədər gəlirdi. Bu səs Külli-İxtiyar Allah danışlığı zaman çıxan səs kimi uca idi. **6** Rəbb kətan geyinmiş adama «keruvların və firlanan təkərlərin arasından od götür» deyə əmr edəndə o girib bir təkərin yanında durdu. **7** Onda keruvlardan biri keruvların arasından əlini uzadıb onların ortasında olan odu götürdü və kətan geyinmiş adamin ovcuna qoydu. O adam da odu götürüb çıxdı. **8** Keruvların qanadları altında insan əlinə bənzər bir şey göründü. **9** Mən baxıb gördüm ki, keruvların yanında dörd təkər və hər keruvun yanında bir təkər var. Təkərlər sarı yaqut kimi parıldırdı. **10** Dördünün də görünüşü eyni cür idi, sanki bir təkər o biri təkər içində yerləşmişdi. **11** Getdikləri zaman dörd tərəfə hərəkət edirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. Baş hansı tərəfə yönəlmışdisə, o tərəfə də gedirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **12** Onların bütün bədəni, kürəyi, əlləri, qanadları və təkərləri - dördünün də təkərləri hər tərafdañ gözlərlə dolu idi. **13** Mən bu təkərlərə «firlanan təkərlər» deyildiyini eştiđim. **14** Carlı məxluqların hər birinin dörd üzü var idi: birincisi keruv üzü, ikincisi insan üzü, üçüncüsü aslan üzü və dördüncüsü qartal üzü idi. **15** Keruvlar yerdən qalxdı. Bunlar Kevar çayının sahilində gördüyüm həmin canlı məxluqlar idi. **16**

Keruvlar gedəndə onların yanında olan təkərlər də gedirdi. Keruvlar yerdən qalxmaq üçün qanadlarını qaldıranda təkərlər də onların yanından ayrılmırdı. **17** Onlar dayananda bunlar da dayanırdı, onlar yerdən qalxanda bunlar da birlikdə yerdən qalxırdı, çünkü canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. **18** Rəbbin izzəti məbədin kandarından çıxdı və keruvların üstündə durdu. **19** Keruvlar gedəndə qanadlarını qaldırıb gözümün öündə yerdən qalxdı, təkərlər də yanlarında idi. Onlar Rəbbin məbədinin şərq darvazasının giriş yerində dayandı. İsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi. **20** Bunlar Kevar çayının sahilində, İsrail Allahının altında gördüyüm həmin canlı məxluqlar idi. Mən bildim ki, onlar keruvdur. **21** Hər birinin dörd üzü və dörd qanadı var idi. Qanadları altında insan əllərinə bənzər bir şey var idi. **22** Onların üzərinin bənzəyi Kevar çayı sahilində gördüyüm üzlərə oxşayırıdı. Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyiirdi.

11 Ruh məni yerdən qaldırdı və şərqə yönəlmış Rəbbin məbədinin şərq darvazasına gətirdi. Orada darvazanın girəcəyində iyirmi beş nəfər var idi. Mən onların arasında xalqın başçıları Azzur oğlu Yaazanyanı və Benaya oğlu Pelatyanı gördüm. **2** Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, pis şeylər niyyət edən və bu şəhərdə bəd məsləhətlər verən adamlar bunlardır. **3** Onlar “ev tikmək vaxtı deyil. Şəhər qazan, bizsə ətik” deyir. **4** Buna görə də onlara qarşı peyğəmbərlik et, ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et». **5** Rəbbin Ruhu üzərimə endi və mənə dedi: «Söyla ki, Rəbb belə deyir: “Ey İsrail nəsl, siz nə deyirsiniz, nə düşünürsünüz, Mən bilirəm. **6** Bu şəhərdə çoxlu adam öldürdünüz, şəhərin küçələrini ölürlər doldurdunuz”. **7** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Şəhərdə qoyduğunuz ölürlər ət, şəhərsə qazandır. Ancaq Mən sizi şəhərdən çıxaracağam. **8** Siz qılıncdan qorxursunuz, Mən də üstünüzə qılınc gətirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **9** “Mən sizi şəhərdən çıxarıb yadellilərə təslim edəcəyəm. Sizi beləcə cəzalandıracağam. **10** Qılıncla hələk olacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində cəzalandıracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **11** Bu şəhər sizə qazan olmayıacaq, siz də onun içində ət olmayıacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində cəzalandıracağam. **12** Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. Siz qaydalarıma əməl etmədiniz, hökmlərimi yerinə yetirmədiniz, ətrafinzda olan

millətlərin hökmlərinə görə davrandınız”». **13** Mən peyğəmbərlik edən zaman Benaya oğlu Pelatya öldü. Mən üzüstə yerə yixildim və ucadan fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Məgər Sən Əsrailin yerdə qalanlarını tamamilə məhv edəcəksən?» **14** Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **15** «Öz qohum-əqrəbəna, qəyyumlarına və bütün Əsrail nəslinə gəlinçə, ey bəşər oğlu, Yeruşəlimdə yaşayanlar onların hamısına belə deyir: “Rəbdən uzaq olun. Bu ölkə mülk olaraq biza verildi”». **16** Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Onları uzaqdakı millətlərin arasına aparıb ölkələr arasına səpələdiyimə baxmayaraq, qısa bir müddət Mən onlara getdikləri ölkələrdə Müqəddəs məkan oldum”. **17** Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sizi xalqlar arasından toplayacağam, səpələndiyiniz ölkələrdən yığıb bir yerə gətirəcəyəm, Əsrail torpağını sizə verəcəyəm. **18** Oraya qayıdanda bütün mənfur və iyrənc şeyləri o yerdən yox edəcəklər. **19** Mən onlara eyni ürək verəcəyəm, onların daxilinə yeni ruh qoyacağam. Kökslərindən daş ürəyi çıxarıb onlara atdən olan ürək verəcəyəm ki, **20** qaydalarıma əməl etsinlər, hökmlərimi saxlayıb yerinə yetirsinlər. O zaman onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam. **21** Ancaq ürəkləri öz mənfur və iyrənc şeylərinin ardınca gedənlərlər gəlinçə, Mən onların əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **22** Bu zaman keruvtar qanadlarını qaldırdı, təkarlar də onların yanında idi. Əsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi. **23** Rəbbin izzəti şəhərin mərkəzindən qalxdı və şəhərin şərqindəki dağın üzərində dayandı. **24** Ruh məni qaldırıb Allahın Ruhundan gələn görüntüsündə Xaldey ölkəsinə, sürgün olunanların yanına gətirdi. Sonra mənə görünən görüntü qeyb oldu. **25** Rəbbin mənə göstərdiyi şeylərin hamısını sürgündə onlara danışdım.

12 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, sən üsyankar bir xalqın arasında yaşayırsan. Onların görmək üçün gözləri var,ancaq görmürlər, eşitmək üçün qulaqları var, ancaq eşitmirlər, çünkü onlar üsyankar bir xalqdır. **3** Ey bəşər oğlu, sən sürgünə getmək üçün şeylərini hazırla və onların gözü önünde günün günorta çığı köç, onların gözü önünde öz yerindən başqa bir yerə köç et. Üsyankar bir xalq olsalar da, bəlkə bunu başa düşdülər. **4** Öz şeylərini sürgünə getmək üçün lazıim olan şeylər

kimi onların gözü önünde günün günorta çığı çıxart. Özün də hamının gözü önünde axşamüstü sürgünə gedən kimi çıx. **5** Onların gözü önünde divarda deşik aç və şeylərini oradan çıxart. **6** Hamının gözü önünde şeylərini ciyində daşı və qaranlıqda çıxart. Üzünü də ört ki, torpağı görməyəsən, çünkü səni Əsrail nəslinə əlamət göstərirəm». **7** Mənə necə əmr olunmuşdusa, eləcə də etdim. Şeylərimi sürgünə getmək üçün lazıim olan şeylər kimi günüün günorta çığı çıxardım və axşamüstü divarı əllərimlə deşdim. Şeylərimi qaranlıqda çıxardım və onların gözü önünde ciyinimdə daşıdım. **8** Səhər tezdən mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Ey bəşər oğlu, Əsrail nəslə - o üsyankar xalq sənə “Nə edirsən?” demədimi? **10** Sən onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu xəbərdarlıq Yeruşəlimdə olan rəhbər və orada yaşayan bütün Əsrail nəslü üçündür”. **11** Sən belə de: “Mən sizin üçün əlamətəm. Mən necə etdimsə, onlara da belə ediləcək, sürgünə və əsərətə gedəcəklər. **12** Aralarında yaşayan rəhbər şeylərini qaranlıqda ciyində daşıyacaq və bayırı çıxacaq. Şeylərini çıxarmaq üçün divarı deşəcəklər. O, üzünü örtəcək ki, torpağı gözləri ilə görməsin. **13** Onun üstünə tor sərəcəyəm və Mənim tələmə düşəcək. Onu Babilə - Xaldey ölkəsinə gətirəcəyəm. Oranı görməyəcək, amma orada oləcək. **14** Ətrafindakıların hamısını - köməkçilərini və bütün qoşunlarını küləyin əsidiyi dörd tərəfə səpəcək və onların arxasında qılinc çəkəcəyəm. **15** Mən onları millətlər arasına yayanda və başqa ölkələr arasına səpələyəndə biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **16** Ancaq onlardan bir azını qılıncdan, achiqdan və vəbadan sağ buraxacağam ki, öz iyrənc işlərinin hamısını aralarına gedəcəkləri millətlərə danışınlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **17** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, çörəyini titrəyərək ye, suyunu əsə-əsə, qorxu ilə iç. **19** Ölkə xalqına söylə ki, Əsrail torpağında, Yeruşəlimdə yaşayanlar üçün Xudavənd Rəbb belə deyir: “Onlar çörəklərini qorxu ilə yeyəcək, sularını dəhşətlə içəcək, çünkü orada yaşayanların hamısının zoraklığından ötrü ölkələri bolluqdan məhrum olacaq. **20** Adam yaşayan şəhərlər viran olacaq və ölkə xarabalığa çevriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **21** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **22** «Ey bəşər oğlu, Əsrail torpağında nə üçün “günlər keçir, hər görüntü puç olur” məsəlini işlədirsiniz? **23** Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu məsələ son

qoyacağam, artıq İsrailde bu məsali işlətməyəcəklər. Ancaq sən onlara söylə ki, hər görüntünün yerinə yetəcəyi günlər yaxınlaşdı. **24** Daha bundan sonra İsrail nəslinin arasında heç bir boş görüntü və aldadıcı falçılıq olmayıcaq. **25** Çünkü Rəbb Mənəm, Mən deyirəm və dediyim söz yerinə yetir, artıq təxirə salınmır. Ey üşyankar xalq, bu sözü sizin dövrünüzdə deyirəm və onu yerinə yetirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **26** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **27** «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslə belə deyir: “Ona gələn görüntü uzun müddət sonra olacaq, o, uzaq gələcək barədə peyğəmbərlik edir”. **28** Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Heç bir sözümüz təxirə salmayıacağam, dediyim söz yerinə yetəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

13 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edən İsrail peyğəmbərlərinə qarşı peyğəmbərlik et və öz-özlərindən peyğəmbərlik edən adamlara söylə ki, Rəbbin sözünü eşitsinlər. **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: “O axmaq peyğəmbərlərin vay halına! Onlar öz ruhları ilə ihlamlanır və heç bir vəhyy almayıb. **4** Ey İsrail, səninin peyğəmbərlərin viranəliklərdə dolaşan tülkülərə bənzəyir. **5** Ey peyğəmbərlər, siz divarın dəliklərinə çıxmadınız, Rəbbin gündündə döyüsdə bərk dayanmaq üçün İsrail nəslinin ətrafında divar qurmadınız. **6** Onlar boş şeylər görərək falçılıq edib yalan danişir. Söyləyirlər ki, bunu Rəbb bəyan edir, Rəbb isə onları göndərməyiib. Yenə də ümid verirlər ki, sözləri yerinə yetəcək. **7** Sizin gördüğünüz görüntü boş və etdiyiniz falçılıq yalan deyilmi? Siz bunlara «Rəbb bəyan edir» deyirsiniz, Mənsə belə söyləmədim”. **8** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki boş sözlər söyləyib yalan şeylər gördünüz, Mən sizə qarşıyam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **9** “Mən boş şeylər görən və falçılıq edib yalan danişan peyğəmbərləri Öz əlimlə cəzalandıracağam. Onlar Mənim xalqımın məclisində olmayıcaq, İsrail nəslinin siyahısına yazılmayacaq və İsrail torpağına girməyəcək. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm. **10** Bunu ona görə edəcəyəm ki, onlar sülh olmadığı halda «sülh» deyib xalqımı azdırır. Biri bürövrəsiz divar tikəndə o biri ona suvaq vurur. **11** Sən suvaq vuranlara söylə ki, o divar uçaq. Şiddətli yağış yağacaq və dolu dənələrini yerə salacağam. Tufan küləyi divara qarşı əsəcək. **12** Bəs divar uçanda sizə «vurduğunuz suvaq necə oldu»

deməyəcəklərmi?” **13** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Öz qəzəbimlə tufan küləyi əsdirib, Öz hiddətimlə şiddetli yağış və dolu yağıdıracağam ki, divar qızığınlığımı məhv olsun. **14** Beləcə suvaq vurduğunuz divarı uçurub yerlə yeksan edəcəyəm və bünövrəsi görünəcək. Siz də yixilan divarın altında həlak olacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **15** Öz qızığınlığını divarın və ona suvaq vuranların üzərində söndürəcəyəm. Sizə deyəcəyəm ki, divar da yoxdur, ona suvaq vuran İsrail peyğəmbərləri də. **16** O peyğəmbərlər Yeruşəlim üçün peyğəmbərlik edir və sülh olmadığı halda orada sülh olacağı barədə görüntülər görür” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **17** Sən ey bəşər oğlu, öz-özlərindən peyğəmbərlik edən xalqının qadınlarına üzünü tut və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib **18** söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Canları ovlamaq üçün hər kəsin biləyinə yastıqçalar tikən və hər boyda olan adamin başına örtükler düzəldən qadınların vay halına! Elə bilərsiniz ki, xalqımın canlarını ovlamaqla öz canınızı salamat saxlayacaqsınız? **19** Xalqımın önündə bir neçə ovuc arpa və bir neçə parça çörək üçün Məni izzətdən saldırınız. Yalana qulaq asan xalqıma yalan söyləyərək ölməyə layiq olmayanları öldürdünüz və yaşamağa layiq olmayanları yaşıtdınız”. **20** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi Mən sizin ovsun yastıqçalarınıza qarşıyam. Həmin yastıqçalarla siz orada adamları quş kimi ovlayırsınız. Mən onları qollarınızdan qoparacağam. Quş kimi ovladığınız adamları azad edəcəyəm. **21** Örtüklerinizi də yırtacaq və xalqını əlinizdən qurtaracağam. Onlar daha bir ov kimi sizin əlinizdə əsir olmayıacaq. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **22** Mənim kədərlənməsini istəmədiyim salehin ürəyini siz yalanlarla kədərləndirdiniz, pis adamin qoluna güc verdiniz ki, öz pis yolundan dönməsin və canını qurtarmasın. **23** Buna görə də artıq boş görüntülər görməyəcək və falçılıq etməyəcəksiniz. Mən Öz xalqımı sizin əlinizdən qurtaracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”».

14 İsrail ağsaqqallarından bəzisi yanına gəlib öümədə oturdu. **2** Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **3** «Ey bəşər oğlu, bu adamlar öz bütərinə könül verdi və təqsir etmələrinə bais olan şeyləri üzləri öünüə qoydu. Bundan sonra Mən onlara cavab verəcəyəmmi? **4** Buna görə də onlara müraciət edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “İsrail nəslindən

kimşə öz bütlərinə könül verib təqsir etməsinə bais olan şəyə səcdə etsə və peyğəmbərə müraciət etsə, Mən Rəbb ona bütlərinin çoxluğuna görə cavab verəcəyəm. **5** Ona görə ki bütlərindən ötrü Mənə yad olan bütün İsrail nəşlinin ürəyini yenidən Özümə cəlb edim”. **6** Buna görə də İsrail nəşlinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütlərinizdən dönen, onları rədd edin və bütün iyrənc işlərinizdən üz döndərin. **7** Əgər İsrail nəşlindən hər kəs və İsraildə yaşayış qəriblərdən kimşə Məni tərk etsə, öz bütünə könül verib təqsir etməsinə bais olan şəyə səcdə etsə və özü baradə Məndən soruşmaq üçün peyğəmbərə müraciət etsə, Mən Rəbb ona cavab verəcəyəm. **8** Mən üzümü həmin adama qarşı çevirəcəyəm, onu ibrət və kinaya hədəfi edəcəyəm, xalqımızın arasından silib atacağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **9** Əgər peyğəmbər yoldan azıb bir söz söyləsə, bilin ki, o peyğəmbərin yoldan azmasına səbəb olan Mən Rəbbəm. Mən ona qarşı əlimi qaldıracaq və onu xalqımız İsrailin arasından silib-atacağam. **10** Onlar öz təqsirlərinin cəzasını çəkəcək. Peyğəmbərdən soruşanın cəzası necə olacaqsa, peyğəmbərin də cəzası elə olacaq. **11** Bunu ona görə edəcəyəm ki, İsrail nəslə bir də Mənim yolumdan sapmasın və bir daha bütün günahları ilə özlərini murdar etməsin. Beləcə onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahu olacağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **12** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **13** «Ey bəşər oğlu, əgər bir ölkə Mənə xain çıxıb günah edərsə, Mən ona qarşı əlimi qaldıraram, çörəyinin kökünü kəsib üstünə acliq göndərərəm və oradan insanla heyvani silib ataram. **14** “Əgər Nuh, Daniel və Əyyub – bu üç adam orada olsa belə, salehlikləri ilə ancaq öz canlarını qurtarar” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** “Əgər Mən bu ölkəyə vəhşi heyvanlar göndərsəm, onlar oranı sakinsiz qoysa və o torpaq bu heyvanlara görə xaraba qalıb keçilməz olsa, **16** bu üç adam orada olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar, ölkə isə xaraba qalar. **17** Yaxud o ölkənin üzərinə qılinc gətirərsəm və ona ‘ey qılinc, ölkəni qırıb keç’ deyərək insanı və heyvanı oradan silib atsam, **18** bu üç adam orada olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar, ölkəni qırıb keç’ deyərək insanı və heyvanı oradan silib atsam, **19** Yaxud o ölkəyə vəba göndərsəm, qan tökməklə onun üstünlə qəzəbimi yağıdıraraq insanı və heyvanı oradan silib atsam, **20** Nuh, Daniel və Əyyub orada

olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, salehlikləri ilə yalnız öz canlarını qurtarar”. **21** Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Hələ Mən Yeruşəlimdən insanı və heyvani silib atmaq üçün dörd ağır cəzamı – qılinci, achiği, vəhşi heyvanları və vəbəni onun üzərinə göndərəndə daha nələr olacaq! **22** Amma orada bir dəstə salamat qalacaq. Sağ qalan oğlan və qızlar oradan çıxarılb sizin yanınızda gələcək. Siz də onların əməllərini və işlərini görəcəksiniz. Onda Yeruşəlim üzərinə gətirdiyim bələya görə, oraya etdiyim hər seydən ötrü təsəlli tapacaqsınız. **23** Onların əməllərini və işlərini gördüyünüz zaman bu sizə təsəlli olacaq. Onda biləcəksiniz ki, oraya etdiyim hər şeyi boş-bosuna etmədim” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

15 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzüm tənəyinin ağacı hər hansı bir meşə ağacındaki budağın ağacından nə ilə üstündür? **3** Bir işdə istifadə etmək üçün ondan ağac alınırmı? Üstünə əşyalar asmaq üçün ondan payacıq düzəldildirmi? **4** Budur, o yanmaq üçün oda atılır. Od onun uclarını yandırıandan və ortası qovrulandan sonra daha bir işə yarayarmı? **5** Bütöv olanda da bir işə yaramırdı, od onu yandırıb-qurtaranda və ortası qovrulanda heç bir işə yaramayacaq. **6** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Meşə ağacları arasında üzüm tənəyini yanan şey kimi necə oda verdimsə, Yeruşəlimdə yaşayanları da eləcə oda atacağam. **7** Mən üzümü onlara qarşı çevirəcəyəm. Oddan qaçsalar da, od yenə onları yandıracaq. Üzümü onlara qarşı çevirəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **8** Ölkəni viran edəcəyəm, çünki onlar xainlik etdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

16 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, murdar əməllərini Yeruşəlimə bildirib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb Yeruşəlimə belə deyir: “Əslin və mənşəyin Kənan torpağındandır: atan Emor ludur, anan isə Xetli. **4** Doğulduğun gün göbək bağın kəsilmədi, səni su ilə yuyub təmizləmədilər, duzla ovulmadın və qundağa bələnmədin. **5** Heç kəs sənə şəfqətlə baxmadı, rəhm etmadı ki, bunların birini sənə etsin. Doğulduğun gün səndən iyrəndikləri üçün çölə atıldı. **6** Mən sənin yanından keçərkən öz qanın içində qımidəndığını gördüm və öz qanında ikən sənə ‘Yaşal! dedim. Bəli, öz qanında ikən sənə ‘Yaşal! dedim. **7** Səni çöl bitkiləri kimi çıxaltdım. Sən

boy atıb böyüdüñ və həddi-bülüغا çatdırın. Döşlərin böyüdü, saçların uzandi. Ancaq sən lüt və çilpaq idin. **8** Mən yanından keçəndə səni gördüm. Bu vaxt sənin məhəbbət çəğin idi. Mən sənin üstünə ətəyimi atıb çilpaqlığını örtdüm. And edib səninlə ahəd bağladım" bəyan edir Xudavənd Rəbb, "sən də Mənim oldun. **9** Mən səni su ilə yudum, qanını tamamilə üstündən təmizlədim, yağıla məsh etdim. **10** Sənə əlvan naxışlı paltar geyindirdim, ayağına yunusbalığı dərisindən çariq geydirdim, belinə inçə kətan qurşaq bağladım və səni ipəklərlə örtdüm. **11** Səni bəzəklərlə bəzədim, qollarına bilərzik, boynuna zəncir taxdım. **12** Burnuna halqa, qulaqlarına sırşa keçirdim və başına şərəf tacı qoydum. **13** Sən qızıl-gümüşlə bəzəndin, inçə kətandan, ipəkdən və əlvan naxışlı qumaşdan paltar geyindin. Narın un, bal və zeytun yağı yedin. Həddindən artıq gözəl oldun və padşahlıq əzəmətinə yüksəldin. **14** Gözəlliyyinə görə millətlər arasında şöhrətləndin. Mənim sənə baxş etdiyim əzəmətdən ötrü gözəlliyyin qüsursuz idı" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** "Ancaq sən gözəlliyyinə güvəndin, şöhrətləndiyinə görə fahisəlik etdin, hər yoldan keçənə özünü təslim edib pozğunluq etdin. **16** Öz paltarlarından götürüb özünə müxtəlif səcdəgahlar düzəldin və onların üstündə fahisəlik etdin. Beləsi nə olmuşdu, nə də olacaq. **17** Mənim sənə verdiyim qızıl-gümüşündən hazırlanan zinətlərini götürüb özünə kişi surətləri düzəldin və onlarla pozğunluq etdin. **18** Əlvan naxışlı paltarını götürüb onların üstüne örtdün, zeytun yağımı və buxurumu onların önünə qoydun. **19** Sənə verdiyim çörəyimi, sənə yedirdiyim narın unu, zeytun yağıını və bali da atırlı buxur olaraq onların önünə qoydun. Bu iş baş verdi" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **20** "Mənim üçün doğduğun oğul və qızlarını götürüb bütlərə yemək olsun deyə qurban etdin. Fahisəliyin az idi ki, **21** hələ övladlarımı da kəsdiñ və onları bütlərə təqdim etdin? **22** Bütün iyrənc işlərini və fahisəliyini edərkən öz cavanlıq günlərini xatırlamadın, o zaman lüt və çilpaq idin, öz qanın içində qırmızıdanırdın". **23** Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Vay, vay sənin halına! Sən bütün pis əməllərindən sonra **24** özünə fahisəlik yuvaları qurdun və hər meydanda səcdəgahlar düzəldin. **25** Hər yoluñ başında öz səcdəgahlarını düzəldin. Öz gözəlliyyini murdar etdin, hər yoldan keçənə ayaqlarını araladın və fahisəliyini artırdın. **26** Cinsiyət üzvləri böyük olan qonşuların Misirlilərlə pozğunluq etdin,

Məni qəzəbləndirmək üçün fahisəliyini artırdın. **27** Buna görə də əlimi sənə qarşı uzadıb sənə təyin olunan yeməyi azaltdım. Sənə nifrət edən Filiş qızları səninlə istədikləri kimi rəftar etsinlər deyə səni onlara təslim etdim. Hətta onlar sənin əxlaqsız əməllərindən utanır. **28** Aşşurlularla da pozğunluq etdin, çünki doymurdun. Onlarla pozğunluq etdin, ancaq bu da sənə kifayət etmədi. **29** Öz pozğunluğunu ticarət ölkəsi olan Xaldey torpağına qədər yaydın, ancaq bu da sənə kifayət etmədi". **30** Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Bütün bunları edərkən ürəyin nə qədər aciz oldu, sən həyəsiz fahisə kimi davrandın. **31** Hər yoluñ başında fahisəlik yuvaları qurarkən, bütün meydanlarda səcdəgahlar düzəldərkən hətta fahisə kimi də olmadın, çünki işinin əvəzində verilən hədiyyəyə xor baxdın. **32** Zina edən, ərinin əvəzinə yadları qəbul edən bir qadın oldun. **33** Bütün fahisələrə hədiyyə verirlər, ancaq bütün oynashlarına sən hədiyyələr verirsən. Onlara rüşvət verirsən ki, hər tərəfdən sənin yanına gəlsinlər və səninlə pozğunluq etsinlər. **34** Fahisəlik etməkdə başqa qadınlara bənzəmirsən, çünki heç kəs sənin dalınca düşmür ki, fahisəlik edəsən, əksinə, bunun üçün sən hədiyyə verirsən, sənə hədiyyə verilmir. Bu cəhətdən başqalarına bənzəmirsən". **35** Buna görə də, ey fahisə, Rəbbin sözüne qulaq as. **36** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Həyəsizlərin aşkara çıxdığı üçün, oynashlarını fahisəlik edərkən çilpaqlığın açıldığı üçün, bütün iyrənc bütlərindən və onlara qurban verdiyin oğullarının qanından ötrü - **37** bütün bunlara görə ayləndiyin bütün oynashlarını - sənin sevdiklərini də, nifrət etdiklərini də bir yerə yiğacağam. Onları hər tərəfdən sənə qarşı bir yerə yiğacağam. Onların önünde səni çilpaq edəcəyəm və ayıbını bütünlükə görəcəklər. **38** Zina edən və qan tökən qadınlara verilən cəza ilə səni cəzalandıracaq, qanlı qəzəbimə və qısqanlığımı təslim edəcəyəm. **39** Səni oynashlarının elinə verəcəyəm. Fahisəlik yuvalarını dağıdacaq, səcdəgahlarını uçuracaq, paltarlarını əynindən soyunduracaq, zinətlərini elindən alacaq, səni lüt və çilpaq qoyacaqlar. **40** Camaati üzərinə qaldıracaq, səni daşqalaq edəcək və qılıncları ilə parça-parça doğrayacaqlar. **41** Evlərinə od vuracaq, çoxlu qadının gözü önünde səni cəzalandıracaqlar. Fahisəliyinə son qoyacağam və daha oynashlarına hədiyyə verməyəcəksən. **42** Bələcə sənin üzərində qəzəbimi yatırdacağam, qısqanlığımı söndürəcəyəm. Mən susacağam və bir daha qəzəblənməyəcəyəm. **43**

İndi ki sən cavənlıq günlərini yadına salmadın və bütün bu əməllərinlə Məni hiddətləndirdin, Mən də əməllərinin əvəzini başına gətirəcəyəm” bəyan edir Xudavənd Rəbb. “Bütün iyrənc işlərinə əlavə olaraq pozğunluq etmədinmi? 44 Bax məsəl söyləyən hər kəs sənə qarşı bu məsəli deyəcək: *«Anası necədirsə, qızı da elədir»*. 45 Sən ərindən və övladlarından ikrəh edən ananın qızısan, sən ərlərindən və övladlarından ikrəh edən bacılarının bacısisan. Ananız Xətli, atanız isə Emorlu idi. 46 Böyük bacın öz qızları ilə sənin şimalında yaşayan Samariyadır. Kiçik bacın isə qızları ilə sənin cənubunda yaşayan Sodomdur. 47 Ancaq sən onların yolları ilə də getmədin, onların etdiyi iyrənc işlər qədər də etmədin. Bütün bunları kiçik bir iş sayıb öz əməllərində onlardan da pozğun oldun. 48 Varlığımı and olsun” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “bacın Sodomla qızları səninlə qızlarının etdiyi işləri etmədi. 49 Bacın Sodomun və onun qızlarının günahı bundan ibarət idi: qürur, toxluq və qayğısızlıq içinde yaşayarkən məzəluma və fəqirə əl tutmadılar. 50 Qırurlanıb Mənim önmədə iyrənc işlər etdilər. Mən bunu görəndə onları rədd etdim. 51 Samariya sənin etdiyin günahların yarısını belə, etməmişdi. İyrənc işlərdə onları da ötüb keçdin. Beləcə etdiyin iyrənc işlərlə bacılarını saleh kimi göstərdin. 52 Sən də öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki bacılarını təmizə çıxardın. Etdiyin günahlar onlarınından da iyrənc olduğuna görə onlar səndən saleh göründü. Xəcalatından utan, öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki bacılarını saleh kimi göstərdin. 53 Sodomdan və onun qızlarından sürgün olunmuşları, Samariyadan və onun qızlarından sürgün olunmuşları, onlarla birgə səndən sürgün olunmuşları yenidən öz yerlərinə qaytaracağam. 54 Onda öz rüsvayçılığının yükünü daşıyacaqsan və etdiyin hər işdən utanacaqsan, çünki sən onlara təsəlli oldun. 55 Bacıların Sodomla qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayıdacaq, Samariya ilə qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayıdacaq, sən və qızların da əvvəlki vəziyyətinizə qayıdacaqsınız. 56 Pisliyin üzə çıxmadan, qürurlu olduğun günlərdə bacın Sodomun adını çəkməzdin. 57 İndi sən ətrafindakıların hamısı ilə birgə Aram qızları və Filişt qızları - səni təhqir edən ətraf xalqlar tərəfindən rüsvay edilirsən. 58 Sən pozğunluğunun və iyrənc əməllərinin cəzasını çəkəcəksən” Rəbb belə bəyan edir. 59 Bəli, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən əhdi pozub anda xor baxdin. Buna görə də sən necə etdinsə, Mən də sənə elə

edəcəyəm. 60 Ancaq Mən cavənlıq günlərində səninlə etdiyim əhdimi yada salacağam. Səninlə əbədi bir əhd bağlayacağam. 61 Səndən böyük və səndən kiçik bacılarını yanına aldığı zaman öz əməllərini yada salib utanacaqsan. Qızların olmaq üçün onları sənə verəcəyəm, amma səninlə bağlığım əhddə bu yox idi. 62 Səninlə yenidən əhd bağlayacağam və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 63 Eləcə bütün etdiklərini bağışladığım zaman bunu yada salib utanacaqsan, rüsvayçılığından bir daha ağzını açmayaqsan” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

17 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey başər oğlu, İsrail nəslinə bir tapmaca de və bir məsəl danişib 3 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qanadları böyük, lələkləri uzun, üstü rəngbərəng tüklərlə dolu iri bir qortal Livana uçdu və sidr ağacının başından bir zoğ götürdü. 4 Onun körpə budaqlarının başını qoparıb ticarət ölkəsinə apardı və onu tacirlər şəhərinə qoydu. 5 O torpağın toxumunu götürüb bərəkətlə torpaqda əkdi. Söyüd ağacı əkilən kimi onu gur axan suların kənarında yerləşdirdi. 6 O da böyüküb enli, balacaboy bir üzüm meynəsi oldu. Budaqları qortalala doğru əylirdi, kökləri isə altında qalırdı. Beləcə şaxə verən, budaq salan bir üzüm tənəyi oldu. 7 Böyük qanadları, çoxlu tükləri olan başqa iri qortal da var idi. Üzüm tənəyi köklərini ona tərəf döndərdi, budaqlarını əkildiyi ləklərdən ona doğru uzatdı ki, sulansın. 8 O, gur axan suların kənarında, bərəkətlə torpaqda əkildi ki, qol-budaq atsın, meyvə yetirsin və möhtəşəm bir üzüm tənəyi olsun”. 9 Sən söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu üzüm tənəyi bəhərli olacaqmı? Əvvəlki qortal onun köklərini qırıb meyvələrini qurumaq üçün qoparmayacaqmı? Onun təzə bitən bütün pöhrələri quruyacaq. Kökündən qırıb atmaq üçün böyük qüvvəyə yaxud çoxlu adama ehtiyac olmayıacaq. 10 O əkilsə də, bəhərəsi olacaqmı? Şərq küləyi ona toxunan kimi tamamilə qurumayacaqmı? Bəli, bitdiyi ləklərdə quruyacaq”. 11 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 12 «İndi o üsyankar nəslə söylə: “Bu şəylərin mənasını bilmirsinizmi?” Onlara de: “Budur, Babil padşahı Yeruşəlimə gəldi, oranın padşahını və başçılarını götürüb Babilə, öz yanına apardı. 13 Padşah nəslindən olan bir nəfəri götürərək onunla əhd kəsib and içirdi. Ölkənin igit adamlarını da götürüb apardı ki, 14 padşahlıq alçaldılıb daha qalxa bilməsin və əhdinə sadıq olub yerində qalsın. 15 Ancaq

Yəhuda padşahı atlar və çoxlu əsgər versinlər deyə elçilərini Misirə göndərərək Babil padşahına qarşı üsyan qaldırdı. O uğur qazanacaqmı? Bu işləri görən salamat qalacaqmı? Əhdi pozan salamat qalacaqmı?” **16** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Varlığıma and olsun ki, hökmən onu taxta oturdan padşahın ölkəsində - Babilə öləcək, çünki içdiyi anda xor baxdı, bağladığı əhdi pozdu. **17** Babillilər çoxlu adam qırmaq üçün torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəndə firon güclü ordusu, böyük qoşunu ilə müharibədə ona kömək edə bilməyəcək. **18** Çünki o, əhdi pozaraq içdiyi anda xor baxdı, söz verdiyi halda bütün bu işləri etdiyinə görə özü də qaçıb qurtara bilməyəcək”. **19** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Varlığıma and olsun ki, önumdə içdiyi anda xor baxlığına görə, əhdimi pozduğu üçün onu cəzalandıracağam. **20** Onun üstünə Öz torumu sərəcəyəm, onu Öz tələmə salıb Babilə gətirəcəyəm. Mənə xəyanət etdiyinə görə orada onu mühakimə edəcəyəm. **21** Onun bütün fərari əsgərləri qılıncla həlak olacaq, yerdə qalanlar küləyin əsdiyi dörd tərəfə dağılacaq. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim”. **22** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən hündür sidr ağacının başından Bir zoğ götürüb əkəcəyəm. Onun budaqlarının başından Zərif bir budaq qoparacağam, Onu hündür, dik bir dağın zirvəsində əkəcəyəm. **23** Onu İsrailin uca dağına əkəcəyəm. O, qol-budaq atıb meyvə verəcək, Möhtəşəm bir sidr ağacı olacaq. Hər cür quş onun altına sığınacaq, Budaqlarının kölgəsində yuva quracaq. **24** Bütün çöl ağacları biləcək ki, Hündür ağacı Mən Rəbb alçaltdım, Alçaq ağacı yüksəltdim, Yaşıl ağacı qurutdum, Quru ağacı yaşıllaşdırdım. Mən Rəbb bunu söylədim və Hökmən yerinə yetirəcəyəm”.

18 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Siz İsrail torpağı üçün “Atalar kal üzüm yedi, Oğulların dişi qamaşır” məsəlini söyləyərək nə demək istəyirsiniz? **3** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Varlığıma and olsun ki, daha siz İsraildə bu məsəli söyləməyəcəksiniz. **4** Axi bütün adamlar Mənimdir: atanın canı Mənim olduğu kimi oğulun da canı Mənimdir. Yalnız günah işlədən adam oləcək. **5** Əgər bir adam salehdirsə, ədalətli və saleh işlər görürsa, **6** Dağlarda gətirilən qurbanidan yemirsə, Gözlərini İsrail nəslinin bütərinə dikmirsə, Qonşusunun arvadını ləkələmirsə, Aybaşı olan qadınla yaxınlıq etmirsə, **7** Kimsəyə haqsızlıq etmirsə, Borclunun girovunu qaytarırsa, Soyğunçuluq etmirsə,

Ac olana çörək verirsə, Çılpaq olanı geyindirirsə, **8** Sələmlə borc pul vermirəsə, Müəmilə götürürəsə, Pis əməldən çəkinirsə, iki adam arasında ədalətlə mühakimə edirsə, **9** Mənim qaydalarıma görə rəftar edirsə, Hökmərimə sədaqətlə əmal edirsə, Bu adam salehdir və əlbəttə, yaşayacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **10** “Deyək ki bu adamın bir oğlu olur. Əgər bu oğul zorakılıq edib qan tökürsə, Soydaşına qarşı bu işlərdən birini görürsə, **11** Atası bunlardan heç birini etmədiyi halda, Oğul dağlarda gətirilən qurbandan yeyirsə, Qonşusunun arvadını ləkələyirsə, **12** Fəqirə və yoxsula haqsızlıq edirsə, Soyğunçuluq edirsə, Girov qaytarırsa, Gözlərini bütərlərə dikirsə, İyərən işlər görürsə, **13** Sələmlə borc pul verib müəmilə götürürsə, Belə oğul yaşayacaqmı? Xeyr, o yaşamayacaq. Bütün bu iyərən işləri gördüyü üçün öldürülməlidir. Ölümü üçün də özü məsuliyyət daşıyacaq. **14** Deyək ki bu oğulun da bir oğlu olur. Bu oğul atasının etdiyi bütün günahları görüb, Diqqət edərək belə işlər etmirsə, **15** Dağlarda gətirilən qurbandan yemirsə, Gözlərini İsrail nəslinin bütərinə dikmirsə, Qonşusunun arvadını ləkələmirsə, **16** Kimsəyə haqsızlıq etmirsə, Girov almırısa, Soyğunçuluq etmirsə, Ac olana çörək verirsə, Çılpaq olanı geyindirirsə, **17** Məzlumdan əl çəkirsə, Sələm almırısa, Müəmilə götürürəsə, Hökmərimə əmal edib Qaydalarıma görə rəftar edirsə, Atasının günahına görə ölməyəcək, əlbəttə, yaşayacaq. **18** Bu oğulun atası isə ınsafsızlıqla qəddarlıq etdiyi üçün, Soydaşını qarət etdiyinə görə, Xalqı içində pis işlər gördüyü üçün Öz təqsirindən ötrü, əlbəttə, oləcək. **19** Ancaq siz *«atanın etdiyi təqsirin məsuliyyətini nə üçün oğul daşımışın?»* deyirsiniz. Oğul ədalətli və saleh işlər gördü, bütün qaydalarıma riayət edib onlara əmal etdi. əlbəttə, bu adam yaşayacaq. **20** Yalnız günah işlədən adam oləcək. Oğul atanın təqsirinin məsuliyyətini daşımaz, ata da oğulun təqsirinin məsuliyyətini daşımaz. Saleh adam salehliyinin, pis adam isə pisliyinin əvəzini alacaq. **21** Pis adam etdiyi bütün günahlardan dönərsə, bütün qaydalarıma riayət edib ədalətli və saleh işlər görərsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. **22** Etdiyi günahlardan heç biri onun ayağına yazılmayacaq, gördüyü saleh işlərlə yaşayacaq”. **23** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Elə bilirsiniz ki, Mən pis adamin ölümündən zövq alıram? İstəyirəm ki, o öz yolundan dönsün və yaşasın. **24** Ancaq saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, pis adamin etdiyi bütün iyərən işləri görərsə, yaşayacaqmı? Etdiyi

saleh işlərindən heç biri onun ayağına yazılmayacaq. Etdiyi xainlik və işlədiyi günahından ötrü oləcək. **25** Ancaq siz «Xudavəndin yolu düz deyil» deyirsiniz. Ey İsrail nəslə, indi qulaq asın: Mənimmi yolum düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmə? **26** Saleh adam öz salehliyindən döñüb pislik edərsə, buna görə oləcək. Bəli, etdiyi pisliyə görə oləcək. **27** Pis adam da etdiyi pislikdən döñüb ədaləti və saleh işlər görərsə, öz həyatını qoruyar. **28** Bir halda ki diqqət edib elədiyi bütün günahlardan döñürsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. **29** Ancaq İsrail nəslə «Xudavəndin yolu düz deyil» deyir. Ey İsrail nəslə, Mənimmi yollarım düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmə? **30** Buna görə, ey İsrail nəslə, sizin hər birinizi əməllərinizə görə mühakimə edəcəyəm» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. “Tövbə edib bütün günahlardan döñün ki, təqsir sizi məhvə sürükleməsin. **31** Etdiyiniz günahların hamısını üstünüzdən götürün, özünüzdə yeni ərək və yeni ruh yaradın. Nə üçün ölüsiniz, ey İsrail nəslə?” **32** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Mən məhv olacaq adamın ölümündən zövq almırıam. Buna görə də günahlardan döñün və yaşayın”.

19 Şən İsrail rəhbərləri üçün mərsiyə oxuyub söylə: **2** “Sənin anan nə idi? Şirlər arasında dişı bir şir! O, cavan aslanların içində yatardı, Balalarını bəsləyərdi. **3** O, balalarından birini böyütdü, Bala cavan bir şir oldu. Şikar etməyi öyrəndi, Adamları yeməyə başladı. **4** Millətlər onun xəbərini eşitdi, Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi. Burnuna halqa taxib onu Misir torpağına gətirdilər. **5** Dişı şir boş yerə gözlədiyini, Ümid qalmadığını görəndə Balalarından birini götürüb Cavan bir şir etdi. **6** Bu bala şirlər arasında gəzirdi. O da cavan bir şir olub Şikar etməyi öyrəndi, Adamları yeməyə başladı. **7** Onların qəsrlərini dağdı, Şəhərlərini viran etdi. Bu şirin nərə səsindən Ölək və onun əhalisi dəhşət içində idi. **8** Ətraf ölkələrin millətləri Onun üstünə gəldi, Öz torlarını üzərinə atdı, Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi. **9** Onun burnuna halqa taxib qəfəsə saldılar. Onu Babil padşahının yanına gətirdilər. Sonra qalaya saldılar ki, İsrail dağları üzərində Bir daha səsi eşidilməsin. **10** Sənin anan da çay kənarındaki bağında əkilmış bir üzüm tənəyi kimi idi. Bol sulardan bəhərli oldu, Çoxlu qol-budaq verdi. **11** Onun budaqları Padşah əsası olacaq qədər gücləndi, Boyu hündür ağaclarla qədər ucaldı, Onun çoxlu budaqları ilə Hündürlüyü

görünürdü. **12** Ancaq onu qəzəblə Kökündən çıxarıb yerə atdlar, Şərq küləyi onun meyvəsini qurutdu, Möhkəm budaqları qoparıldı, Onlar qurudu, Onları od yandırıb-yaxdı. **13** O indi Çoldə, quraq və susuz torpaqda əkildi. **14** Gövdəsinin bir budağından od çıxdı, Onun meyvəsini yandırıb-yaxdı. Onda padşah əsası olmaq üçün Bir möhkəm budaq da qalmadı”. Bu bir mərsiyə idi, mərsiyə olaraq da qalacaq».

20 Sürgünlüyümüzün yeddinci ilində, beşinci ayın onuncu günü İsrailin bəzi ağsaqqalları Rəbdən soruşmaq üçün gəlib önumdə oturdu. **2** Mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **3** «Ey bəşər oğlu, İsrail ağsaqqallarına söyləyib bildir ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz Məndən soruşmağa gəldinizmi? Varlığımı and olsun ki, Mən sizin çağıirişinə cavab verməyəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **4** Onları mühakimə edəcəksənmi, ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi? Onlara atalarının iyrənc işlərini bildirib söylə ki, **5** Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: “O gün Mən İsraili seçdim, Yaqub nəslinin övladlarına and içdim, Misir torpağında Özümüz onlara aşkar etdim və «Allahınız Rəbb Mənəm» deyə and içdim. **6** O gün söz verdim ki, onları Misir torpağından özləri üçün nəzərdə tutduğum bütün ölkələrdən gözel olan, süd və bal axan torpağa çıxaracağam. **7** Mən onlara dedim: «Hər kəs gözünə xoş gələn iyrənc şeyləri atsın. Özünüüzü Misir bütərləri ilə murdarlamayın, Allahınız Rəbb Mənəm». **8** Ancaq onlar Mənə qarşı üsyankar oldu və qulaq asmaq istəmədi. Heç biri gözünə xoş gələn iyrənc şeyləri atmadı və Misir bütərlərdən əl çəkmədi. Ona görə Mən dedim: «Misir torpağında qəzəbimi üstlərinə tökcəcəyəm, hədsiz qızığlığını onlara göstərəcəyəm». **9** Ancaq Mən Öz adım naminə elə etdim ki, aralarında yaşadıqları millətlərin gözündə adım ləkələnməsin, cünki bu millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaqla Özümüz onlara göstərdim. **10** Mən onları Misir torpağından çıxarıb səhraya gətirdim. **11** Onlara qaydalarımı verib hökmərimi bildirdim. Əgər insan bu hökmələrə əməl etsə, onların vasitəsilə yaşayar. **12** Onlara Öz Şənbə günlərimi də verdim ki, Mənimlə onların arasında əlamət olsun və onları təqdis edənin Mən Rəbb olduğunu bilsinlər. **13** Ancaq İsrail nəslə səhrada Mənə qarşı üsyankar oldu. Qaydalarıma görə rəftar etmədilər, hökmərimi rədd etdilər. Əgər insan bu hökmələrə əməl edərsə, onların vasitəsilə yaşayar.

Onlar Mənim Şənbə günlərimə də heç məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: «Səhrada onları məhv etmək üçün qızgınlığımı üstlərinə tökəcəyəm». **14** Ancaq Mən Öz adımnınamə elə etdim ki, millətlərin gözündə adımləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını Misirdən çıxarmışdım. **15** Mən də səhrada onlara and içdim ki, onları bütün ölkələrdən gözəl olan, özlərinə verdiyim süd və bal axan torpağa gətirməyəcəyəm. **16** Çünki hökmlərimi rədd etdilər, qaydalarıma görə rəftar etmədilər və Şənbə günlərimə məhəl qoymadılar. Ona görə ki onların ürəkləri bütənlərinə tərəf meyl edirdi. **17** Ancaq Mənim onlara yazığım gəldi, onları həlak etmədim və səhrada qırıb-çatmadım. **18** Səhrada onların övladlarına dedim: «Atalarınızın qaydasına görə rəftar etməyin, hökmlərinə riayət etməyin və onların bütənləri ilə özünüzü murdarlamayın. **19** Allahınız Rəbb Mənəm. Mənim qaydalarıma görə rəftar edin, hökmlərimə riayət edin və onlara əməl edin. **20** Şənbə günlərimi təqdis edin. Qoy onlar Mənimlə sizin aranızda əlamət olsun. Onda biləcəksiniz ki, Allahınız Rəbb Mənəm». **21** Ancaq övladlar da Mənə qarşı üşyankar oldu. Qaydalarıma görə rəftar etmədilər, hökmlərimə riayət və əməl etmədilər. Əgər insan bu hökmlərə əməl etsə, onların vasitəsilə yaşayar. Onlar Mənim Şənbə günlərimə də məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: «Səhrada onları məhv etmək üçün qəzəbimi üstlərinə tökəcəyəm, hədsiz qızgınlığımı onlara göstərəcəyəm». **22** Ancaq Mən onlardan əl götürdüm və bunu Öz adımnınamə etdim ki, millətlərin gözündə adımləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını çıxarmışdım. **23** Mən səhrada özlərinə and içib dedim ki, onları millətlərə arasına yayacağam, ölkələrə arasına səpələyəcəyəm. **24** Çünki onlar hökmlərimə əməl etmədi, qaydalarımı rədd etdi, Şənbə günlərimə məhəl qoymadı və gözləri atalarının bütənlərinə dikildi. **25** Mən də onlara xeyirli olmayan qaydalar və həyat verə bilməyən hökmlər verdim. **26** İmkan verdim ki, hər ilk doğulan övladı oddan keçirərək qurban etdikləri hədiyyələrlə özlərini murdarlaşınlar. Bunu etdim ki, onları dəhşətə salım, qoy bilsinlər ki, Rəbb Mənəm». **27** Ey bəşər oğlu, buna görə də İsrail nəslinə müraciət edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Atalarınız bununla yenə xəyanət edərək Mənə küfr etdi. **28** Mən onları vəd etdiyim torpağa gətirəndə hər yüksək təpəni, hər qollu-budaqlı ağacı götürüb qurbanlarını orada kəsdi, Mənim

qəzəbimə səbəb olan qurbanlarını orada təqdim etdilər, ətirli təqdimlərini orada qoydular və içmə təqdimlərini orada səpdilər. **29** Ona görə Mən onlara dedim: «Getdiyiniz o səcdəgah nədir?» Bura indiyə qədər Bama adlanır». **30** Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Siz atalarınızın yolu ilə gedib onların iyrənc işləri ilə pozğunluq edərək özünüzü murdar edərsinizmi? **31** İndiyə qədər hədiyyələr gətirərək oğullarını oda qurban verərək özünüzü bütənlərinizlə murdar edirsiniz. Hələ bununla da Məndən soruşmaq istəyirsiniz, ey İsrail nəslisi?» Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Varlığımı and olsun ki, Məndən soruşmağınızı icazə verməyəcəyəm. **32** Ağlınzıa gələn şey heç vaxt həyata keçməyəcək. Siz deyirdiniz: «Millətlər, yadəlli tayfalar kimi biz də ağaca və daşa sitayış edəcəyik». **33** Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Varlığımı and olsun ki, sizin üzərinizdə qüdrətli əllə, uzanan qolla və güclü qəzəblə hökmən padşahlıq edəcəyəm. **34** Mən sizi qüdrətli əllə, uzanan qolla və güclü qəzəblə xalqlar arasından çıxarıcağam, səpələndiyiniz ölkələrdən bir yerə toplayacağam. **35** Sizi xalqların səhrasına gətirəcək və orada üz-üzə mühakimə edəcəyəm. **36** Atalarınızı Misir torpağının səhrasında necə mühakimə etdiksə, sizi də eləcə mühakimə edəcəyəm» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **37** «Sizi əsanın altından keçirəcək və əhdələ bağlayacağam. **38** Sizin aranızdan Mənə qarşı üşyankar olanları və qanunsuzluq edənləri ayıracağam. Onları müvəqqəti qaldıqları ölkədən çıxarıracağam, ancaq İsrail torpağına girməyəcəklər. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm». **39** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Siz ey İsrail nəslisi, gedin hər biriniz öz bütənlərinizə qulluq edin. Ancaq bundan sonra Mənə qulaq asacaq, hədiyyələriniz və bütənlərinizlə bir daha müqəddəs adımı ləkələməyəcəksiniz». **40** Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Müqəddəs dağım olan İsrailin uca dağında, həmin ölkədə hamı – bütün İsrail nəslisi Mənə qulluq edəcək. Orada onlardan razi olacağam. Bütün müqəddəs şeylərinizlə birgə təqdimlərinizi və ən seçmə hədiyyələrinizi sizdən qəbul edəcəyəm. **41** Sizin arasında çıxardığım və səpələndiyiniz ölkələrdən topladığım zaman ətirli təqdim kimi sizdən razi qalacağam. Millətlərin gözü önünde sizin aranızda müqəddəs tutulacağam. **42** Sizi atalarınıza verməyi vəd etdiyim torpağa – İsrail torpağına gətirdiyim zaman biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **43** Orada əməllərinizi və bütün işlərinizi yada salacaqsınız, bu işlərlə siz

özünüzü murdar etdiniz. Etdiyiniz bütün pisliklərə görə öz-özünüzdən iyrənəcəksiniz. **44** Ey İsrail nəslı, pis əməllərinizə və pozğun işlərinizə görə deyil, ancaq Öz adıñ naminə sizinlə belə rəftar edəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **45** Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: **46** «Ey bəşər oğlu, üzünü cənuba doğru çevirib cənuba tərəf daniş və Negev meşəsinə qarşı peyğəmbərlik et. **47** Negev meşəsinə söylə ki, Rəbbin sözünü dirləsin. Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən sənin içində od yandıracağam və səndə olan bütün yaşıl və quru ağacları yandırıb-yaxacaq. Alişan alov sönməyəcək, cənubdan şimala qədər bütün üzlər odda qovrulacaq. **48** Bütün bəşər görəcək ki, odu Mən Rəbb alışdırıdım və o sönməyəcək». **49** Mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Onlar mənim barəmdə belə deyir: “Bu adam ancaq məsəllərlə danişir, elə deyilmə?”»

21 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Yeruşalimə tərəf çevirib Müqəddəs məkanlara qarşı daniş və İsrail torpağının əleyhinə peyğəmbərlik et. **3** Sən İsrail torpağına söylə ki, Rəbb belə deyir: “Budur, Mən sənin əleyhinəyəm. Qılıncıñ qınından çıxararaq sənin içində olan salehi də, pis adamı da qırıb-çatacağam. **4** Sənin içində olan salehi də, pis adamı da qırıb-çatım deyə Mənim qılıncıñ cənubdan şimaladək ərazidə yaşayın bütün bəşərin üzərinə enmək üçün qınından çıxacaq. **5** Onda bütün bəşər biləcək ki, Mən Rəbb qılıncıñ qınından çıxardım və bir daha yerinə qayitmayacaq». **6** İçini çək, ey bəşər oğlu, sən belini büküb onların gözü önündə acı-acı içini çək. **7** Onlar sənə “Nəyə görə içini çəkirsən?” söyləyəndə onlara deyərsən: “Gələn xəbərə görə. Hər ürək əriyəcək, hər el yanına düşəcək, bütün ruhlar zəifləyəcək və bütün dizlər titrəyəcək. O xəbər gəlir, bunlar yerinə yetəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **8** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd belə deyir: “Söylə ki, qılınc, qılınc itilənib, cilalanıb. **10** Öldürmək üçün itilənib, Şimşək kimi çaxsın deyə cilalanıb. Necə sevinə bilərik? Qılınc oğlumun əsasına Hər hansı bir əl ağacı kimi xor baxdi. **11** Qılınc əldə tutulmaq üçün Cilalanmağa verildi. Öldürənin əlinə verilsin deyə itilənib cilalandı. **12** Ey bəşər oğlu, fəryad edib ağla. Çünkü bu qılınc xalqımı və Bütün İsrail rəhbərlərinə qarşı qalxıb. Onlar xalqımla birgə Qılıncıa təslim edildi. Bunun üçün sinə döy”. **13** Xudavənd

Rəbb bəyan edir: “Qarşıda sınaq var. Qılıncın xor baxlığı əsa Daha salamat qalmazsa, nə olar? **14** Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et, əllərini bir-birinə vur. Qoy qılınc iki, üç dəfə vursun. O öldürən bir qılıncdır, Çoxlu adam qıran, İnsanı hər tərəfdən saran qılıncdır. **15** Onların ürəyi ərisin, Yerə sərılənlər çox olsun deyə Bütün darvazalarında qırğın qılıncı qoydum. Ah, o, şimşək kimi parıldadı, Öldürmək üçün sıyrıldı. **16** Ey qılınc, sağa-sola dönüb kəs, Sağə dön, sola dön, Üzün hara çevrilsə, ora get. **17** Mən də əllərimi bir-birinə vuracağam, Beləcə qəzəbimi yatırdacağam. Bunu Mən Rəbb söylədim». **18** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **19** «Sən ey bəşər oğlu, Babil padşahının qılıncının gəlməsi üçün iki yol hazırla, ikisi də bir ölkədən çıxısin. Bir yerdə nişan qoy, onu şəhər yolunun başında qoy. **20** Qılınc Ammon övladlarının Rabba şəhərinə, Yəhudaya və qalalı Yeruşəlimə yönəlsin deyə yol hazırla. **21** Çünkü Babil padşahı yolayricında – iki yoluñ başında falçılıq etmək üçün dayanacaq. Oxları qarışdıracaq, ev bütərindən soruşacaq, kəsilən bir heyvanın qaraciyərinə baxacaq. **22** Onun sağ əlində Yeruşəlimi göstərən fal var. Orada qoçbaşı alətləri qoyacaq, öldürmək əmri verəcək, döyüş nidası ucaldacaq, qoçbaşı alətlərini darvazaların önündə qoyacaq, torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəcək. **23** Onunla and içib saziş bağlayanlar falın yalan olduğunu güman edəcək. Ancaq padşah təqsirlərini xatırlayıb onları əsir alacaq. **24** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki təqsirlərinizi və üsyankarlığını göstərməklə bunları yada saldırınız, bütün işlərinizdə günahlarınız aşkara çıxı və yada salındınız, mütləq əsir düşəcəksiniz. **25** Sən ey murdar və pis olan İsrail rəhbəri, günün çatdı, nəhayət, cəza vaxtı gəldi”. **26** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Çalmanı və tacı götür. Daha bu belə olmayacaq. Alçalanı yüksəlt, yüksələni alçalt. **27** Viran, viran, viran qoyacağam şəhəri! Haqq sahibi galəna qədər bərpa olunmayacaq. Mən şəhəri ona verəcəyəm”. **28** Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Ammonlular və onların etdikləri təhqirə görə Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qılınc, qılınc hələk etmək üçün sıyrılıb, Qırğın üçün itilənib ki, Şimşək kimi parlaşın. **29** Elə bir zamanda ki Sənə boş görüntüler görünüür, Sənə yalan falçılıq açırlar. Ölməli olan pis adamların Boyunlarına enəcəksən, ey qılınc! Bu adamların günü çatdı, Nəhayət, cəza vaxtı gəldi. **30** Qılınc qınına qoyulsun! Səni yaradıldığın yerdə, Doğulduğun ölkədə

mühakimə edəcəyəm. **31** Qəzəbimi üstünə tökəcəyəm, Hiddətimin odunu üstünə püfləyəcəyəm, Səni vəhşi adamlara təslim edəcəyəm. Onlar məhv etməkdə mahirdir. **32** Sən oda qida olacaqsan, Ölək içində qanın tökülcək. Daha yada salınmayacaqsan, Çünkü Mən Rəbb bunu söylədim”».

22 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Sən ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi, qan tökən şəhəri mühakimə edəcəksənmi? Gəl bütün iyrənc işlərini ona bildir. **3** Ona söyla ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Əcali gəlsin deyə öz içində qan tökən bütlər düzəldərək özünü murdarlayan şəhər! **4** Sən tökdüyün qana görə təqsirkar oldun, düzəltdiyin bütlərə görə murdar oldun. Sən əcəlini yaxınlaşdırırdın, ömrün sona çatdı. Buna görə də səni millətlər içində rüsvayçılıq, bütün ölkələr arasında istehza hədəfinə əvvəldim. **5** Ey adı pisliyə çıxan, fitnə dolu şəhər, yaxın olanlar da, uzaq olanlar da sənə istehza edəcək. **6** Budur, sənin içində olan hər bir İsrail rəhbəri əlindən goldiyi qədər qan tökür. **7** Sənin içində ata-anaya hörmət edilmir, sənin içində qəribə qarşı zorakılıq, yetimə və dul qadına haqsızlıq edilir. **8** Müqəddəs şeylərimə xor baxdım, Şənbə günlərimə məhəl qoymadın. **9** Sənin içində qan tökmək istəyən böhtançı adamlar var. Sənin içində dağlarda gətirilən qurbanın yeyir, şəhvətə qapılırlar. **10** Sənin içində ögey anaları ilə yatanlar, aybaşı olub murdarlanan qadınları zorlayanlar var. **11** Sənin içində kimi qonşusunun arvadı ilə iyrənc iş edir, kimi həyəsizliqlə gəlinini murdar edir, kimi öz atasının qızını – bacısını zorlayır. **12** Sənin içində qan tökmək üçün rüşvət alırlar. Sələm və müamilə ilə pul verirsən, zoraklıqla qonşularından haqsız muzd alırsan. Beləcə Məni unutduñ” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **13** “Əldə etdiyin haqsız muzzdan ötrü və sənin içində tökülen qana görə əllərimi bir-birinə vururam. **14** Sənə qarşı hərəkətə gəldiyim gün ürəyində taqət olacaqmı, qollarında qüvvət qalacaqmı? Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm. **15** Səni millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm, içindəki murdarlığı məhv edəcəyəm. **16** Millətlərin gözündə ləkələnəcəksən. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm”». **17** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, Mənim üçün İsrail nəslini metal tullantısına əvvəlib. Hamısı soba içində qalan tunca, qalaya, dəmirə, qurğuşuna bənzəyir, gümüş tullantısı kimidir. **19** Buna görə də Xudavənd Rəbb

belə deyir: “İndi ki hamınız metal tullantısı kimi oldunuz, Mən sizi Yerusəlimə yığacağam. **20** Əritmək üçün odu üfürüb gümüşü, tuncu, dəmiri, qurğuşunu və qalayı necə sobada toplayırlarsa, Mən də eləcə sizi qəzəb və hiddətimlə toplayacağam, sizi şəhərə qoyub əridəcəyəm. **21** Sizi toplayıb qəzəbimin odunu üstünüza üfürəcəyəm və şəhərin içində əriyəcəksiniz. **22** Soba içində gümüş necə əridilirsə, siz də şəhərin içində əriyəcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, üstünüza qəzəbimi tökən Mən Rəbbəm”». **23** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **24** «Ey bəşər oğlu, ona söylə: “Sən qəzəb gündündə təmizlənməmiş, üstünə yağış yağmamış bir torpaqsan. **25** Ölənin peyğəmbərləri nərildəyən, ovunu parçalayan aslan kimi orada tələ qurdu, canlara qıydı, xəzinə və qiymətli şeylər ələ keçirdi, şəhərdə çoxlu qadınları dul qoysu. **26** Kahnıları Mənim qanunumu pozdu, müqəddəs şeylərimi murdarlaşı, müqəddəs şeyi adı şeydən ayırmadı, murdar şeylə pak şey arasında fərqi öyrətmədi. Onlar Mənim Şənbə günlərimə göz yumdu və müqəddəsliyimə etinasızlıq etdi. **27** Ölək içindəki başçıları ovunu parçalayan canavar kimidir, haqsız muzd əldə etmək üçün qan tökür, cana qırıllar. **28** Peyğəmbərləri uydurma görüntülər görüb, yalan fal açaraq bu günahların üstünə suvaq vurur. Mən Rəbb ələ demədiyim halda «Xudavənd Rəbb belə deyir» söyləyirlər. **29** Ölək xalqı isə bir-birini qarət edərək soyğunçuluqla məşğuldur. Onlar məzəlumu və fəqiri incidir, haqsız yerə qəribə zülm edir. **30** Onların içində bir adam axtardım ki, divarı təmir etsin və Mənim hüzurunda Ölək naminə divardakı dəliklərin önündə dayansın ki, oranı yerlə yeksan etməyim, ancaq belə adam tapmadım. **31** Buna görə də üstlərinə qəzəbimi tökəcəyəm, hiddətimlə onları yandırıb məhv edəcəyəm. Əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

23 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, eyni ananın qızları olan iki qadın var idi. **3** Onlar cavanlıqlarında Misirdə olarkən fahışəlik etdi. Onların döşləri orada əlləşdirildi, qızlıq sinələrinə orada əl sürtüldü. **4** Bu qadınlardan böyüyünün adı Ohola, bacısının adı Oholiva idi. Onlar Mənimki oldu, oğullar və qızlar doğdu. Ohola Samariyaya, Oholiva Yerusəlimə verilən addır. **5** Ohola Mənimki olarkən fahışəlik etdi. Oynışları olan qonşu Aşşurlulara aludə oldu. **6** Onların hamısı mavi paltar geyinmiş

valilər və başçılar, cazibədar cavanlar, atlara minmiş adamlar idi. 7 Onlarla fahişəlik etdi. Onların hamisi Aşşurun ən seçmə adamları idi. Ohola kimə aludə oldusa, onun bütün bütłeri ilə özünü murdar etdi. 8 Misirdə başladığı fahişəliyindən əl çəkmədi. Çünkü cavanlığında onunla yatmışdır, qızlıq sinəsinə əl sürtmüsdürlər, şəhvətlərini onun üstünə tökmüsdürlər. 9 Buna görə də onu aludə olduğu oynşalarına – Aşşur övladlarına təslim etdim. 10 Onlar Oholanın ayibini açdı, oğullarını və qızlarını elindən aldı, özünü isə qılınca öldürdü. O, qadınlar arasında rüsvay oldu, onun hökmünü yerinə yetirdilər. 11 Onun bacısı Oholiva bunu gördü, amma Oholivanın şəhvəti daha qızğın, fahişəliyi bacısından daha betər idi. 12 O da qonşuları Aşşur övladlarına – valilərə və başçılarla, dəbdəbə ilə geyinmiş, atlara minmiş adamlara aludə oldu. Onların hamisi cazibədar cavanlar idi. 13 Mən gördüm ki, o da murdarlanıb və hər iki qadın eyni yolu gedir. 14 Oholiva get-gedə fahişəliyini artırdı, çünkü divara oyulmuş insan təsvirlərini – 15 bellərinə qurşaq, başlarına böyük calma bağlamış Xaldeylilərin qırımızı rəngli şəkillərini gördü. Onların hamisi əsillərinə görə Xaldey ölkəsindən olan Babil zabitlərinə bənzəyirdi. 16 Oholiva görən kimi onlara aludə oldu və onların yanına – Xaldey ölkəsinə qasidlər göndərdi. 17 Babil övladları Oholivanın yanına, işrət yatağına gəlib şəhvətləri ilə onu murdarlaşı. O onlarla murdar olandan sonra onlardan iyrəndi. 18 O, fahişəliyini göstərəndə, ayibini açında ürəyim bacısından iyrənən kimi ondan da iyrəndi. 19 Misir torpağında fahişəlik etdiyi gənclik çağını yada salıb fahişəliyini daha da artırdı. 20 Cinsiyyət üzvü eşşəyinkı kimi, toxumları ayğırlıñı kimi olan oynşalarına aludə oldu. 21 Beləcə sən gənclik çağında etdiyin pozğunluğa qayitdin. O zaman Misirlilər sənin sinənə əl sürtərək cavan döşlərini əlləşdirirdi. 22 Buna görə də, ey Oholiva, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bax iyrəndiyin oynşalarını sən qarşı təhrik edəcək, hər tərəfdən sənin üstünə gətirəcəyəm. 23 Babillilərlə bütün Xaldeyliləri, Peqod, Şoa və Qoa xalqını, bütün Aşşurluları gətirəcəyəm. Onlar cazibədar cavanlar, valilər, başçılar, zabitlər və məşhur adamlardır. Hamısı da atlara minib. 24 Onlar silahlarla, mühərribə və yük arabaları ilə, çoxlu xalqdan ibarət qoşunla üstünə gələcək, sıpərlə, qalxanla və dəbilqə ilə hər tərəfdən sən qarşı düzüləcəklər. Hökm etmək ixtiyarını onlara verəcəyəm, öz hökmələrinə görə səni mühakimə edəcək. 25 Qısqanlığımı sənə

qarşı çevirəcəyəm, səninlə qəzəblə rəftar edəcəklər. Burnunu və qulaqlarını kəsib salacaqlar, sağ qalanların qılıncla həlak olacaq. Oğullarını və qızlarını əsir alacaqlar, sağ qalanlarını od yandırıb məhv edəcək. 26 Sənin paltalarını soyunduracaq, gözəl bəzəklərini alacaqlar. 27 Beləcə Misir torpağından gətirdiyin pozğunluğuna və fahişəliyinə son qoyacağam. Bu şəyələrin artıq həsrətini çəkməyəcək, daha Misiri yada salmayacaqsan”. 28 Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Səni nifrət etdiyin adamlara, iyrəndiyin adamlara təslim edəcəyəm. 29 Onlar səninlə nifrətlə rəftar edəcək, bütün zəhmətinin bəhrəsini elindən alacaq, səni lüt və cılpaq qoyacaq. Beləcə fahişəliyinin ayibi üzə çıxacaq. Pozğunluğun və fahişəliyin 30 bunları sənin başına gətirdi, çünkü başqa millətlərlə birgə fahişəlik etdin, onların bütłeri ilə murdar oldu. 31 Öz bacının yolu ilə getdin. Buna görə də onun kasasını sənin əlinə verəcəyəm”. 32 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən bacının kasasından içəcəksən. O dərin və genişdir. Sənə gülüb istehza edəcəklər, Çünkü dopdolu bir kasadır. 33 Sərxoşluq və kədərlə dolacaqsan. Bacın Samariyanın kasası Dəhşət və viranəlik kasasıdır. 34 Bu kasadan içəcəksən, Onu boşaldacaqsan, Parçalarını gəmirəcəksən, Köksünü yırtacaqsan”. Çünkü bunu Mən söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 35 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki Məni unutdun, Mənə arxa çevirdin, pozğunluğun və fahişəliyin üçün cəzəni çək”. 36 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Oholani və Oholivanı mühakimə edəcəksənmi? Elə isə iyrənc işlərini özlərinə bildir. 37 Çünkü onlar xəyanət etdi və əlləri qana batıb. Onlar bütłərə səcdə edib xəyanət etdi. Hətta Mənim üçün doğduqları oğullarını bütłərə yemək olmaq üçün təqdim etdilər. 38 Mənə qarşı hələ bunları da etdilər: həmin gün Müqəddəs məkanımı murdar etdilər, Şənbə günlərimə məhəl qoymadılar. 39 Onlar bütłər üçün övladlarını kəsdiyikdən sonra həmin gün Müqəddəs məkanımı girərək oranı murdarlaşdırılar. Üstəlik bunu məbədinin ortasında etdilər. 40 Bundan başqa, qasidlər göndərib uzaqdan gələn adamlar gətirildilər. Bu adamlar gələndə sən onlar üçün yuyundun, gözlərinə sürmə çəkdi və bər-bəzək taxdın. 41 Möhtəşəm divan üzərində oturdun. Onun önündə hazırlanmış süfrə var idi. Mənim buxurumu və zeytun yağımı onun üstünə qoydun. 42 Ətrafında kef edən bir dəstənin gurultusu yüksəldi. Bayağı adamlar dəstəsi ilə səhradan Sevallılar oraya gətirildi. O iki

qadının biləklərinə bilərziklər, başlarına şərəf tacları qoydular. **43** Mən zinakarlıqdə qarımış qadın barədə dedim: “İndi qoy onlar bu qadınla zina etsin, çünkü o, fahişədir”. **44** Fahişənin yanına girən kimi onun yanına girdilər. Beləcə pozğun qadınlar olan Ohola ilə Oholivanın yanına girdilər. **45** Amma saleh adamlar zina edən qadına verilən cəzəni, qan tökən qadına verilən cəzəni onlara verəcək, çünkü bu qadınlar zina edib və əlləri qana batıb. **46** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Üstlərinə bir qoşun gətir və onları dəhşətə, talana düşər et. **47** Bu qoşun onları daşqalaq edəcək və qılınclada doğrayacaq. Oğullarını və qızlarını öldürüb evlərini yandıracaqlar. **48** Ölkədə olan pozğunluğa son qoyacağam. Bütün qadınlar bundan dərs alıb sizin kimi pozğunluq etməyəcək. **49** Pozğunluğunu öz cəzasını öz başınıza gətirəcəklər. Bütlərinizə tapınmağınızın əvəzini alacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”».

24 Sürgünlüyümüzün doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, bu günün, məhz bu günün tarixini qeyd elə. Çünkü Babil padşahı məhz bu gün Yeruşalimi mühəsirəyə aldı. **3** Bu üsyankar xalqa bir məsəl danışib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qazanı oda qoy, oda qoy, içiñə su doldur. **4** Ətin parçalarını, ən yaxşı parçalarını, Budu və döşü oraya yiğ. Onu seçilmiş sümüklərlə doldur. **5** Sürədən ən yaxşı heyvanları götür, Qazanın altına isə odun yiğ. Qoy içindəki su qaynasın ki, Qazandakı sümükləri də bişsin”. **6** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qan tökən şəhərin vay halına! Ora pas tutmuşdur, Öz pasından təmizlənməmiş qazana bənzəyir. Püsk atmadan əti parça-parça qazandan çıxarın. **7** Çünkü onun tökdüyü qan hələ içindədir. Qanı tozla örtmək üçün hətta yera də tökmədi, Düz çilpaq qayanın üstüne axıtdı. **8** Mən də qəzəbi alovlandıraraq Qisas alınsın deyə Onun qanını çilpaq bir qayanın Üstüne tökdüm ki, örtülməsin”. **9** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qan tökən şəhərin vay halına! Mən də odun qalağıni böyüdəcəyəm. **10** Odunları yiğ, odu alovlandır, əti yaxşı bişir, ədviyyatını qat, Sümüklər də yansın. **11** Onun közləri üstüne Qazanı boş qoy ki, qızınsın, Misi yansın, içindəki murdarlığı getsin, Pası ərisin. **12** Bütün zəhmət hədər getdi, Qalın pası ərimək bilmir, Pası odla da çıxmır. **13** Etdiyin pozğunluq səni murdarladı, Səni təmizləmək

istədim, Amma sən təmizlənmək istəmədin. Sənə qarşı qəzəbim yatana qədər Öz murdarlığından təmizlənməyəcəksən. **14** Mən Rəbb bunu söylədim, Vaxt çatdı ki, yerinə yetirim. Çəkinməyəcəyəm, acımayacağam, Peşman olmayacağam. Adətlərinə və əməllərinə görə cəzalanacaqsan” Xudavənd Rəbb belə deyir». **15** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **16** «Ey bəşər oğlu, gözündə çox qiymətli olan bir nəfəri bir zərbə ilə əlindən alacağam. Amma sən yas tutma, ağlayıb göz yaşı tökmə. **17** İçin-için ağla, ölülər üçün yas tutma. Çalmanın başına qoyub çarığını ayağına gey. Üzünün alt hissəsini örtmə, yas tutanların çörəyini yemə». **18** Mən səhər xalqa bu sözləri söylədim. Axşamüstü arvadım öldü. Ertəsi gün səhər mənə əmr olunanı etdim. **19** Xalq mənə dedi: «Etdiyin bu şeylərin bizi nə dəxli var? Bizi bildirməzsən?» **20** Mən onlara dedim: «Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **21** İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Öyündüyünüz güc mənbəyinizi, gözüntüzdə ən qiymətli olan şeyi, ürəyinizin arzusu olan Müqəddəs məkanımın murdarlanmasına izin verəcəyəm. Arxada qoşduğunuz oğullarınız və qızlarınız qılınclandan keçiriləcək. **22** Mən nə etdimsə, siz də elə edəcəksiniz: üzünüzün alt hissəsini örtməyəcəksiniz, yas tutanların çörəyini yeməyəcəksiniz. **23** Çalmanız başınızda, çarığınız ayağınızda olacaq. Yas tutmayacaq, ağlamayacaqsınız, ancaq təqsirlərinizin içində əriyib yox olacaq, baş-başa verib inləyəcəksiniz. **24** Yezekel sizə bir əlamət olacaq: o nə edəcəksə, siz də onu edəcəksiniz. Bu hadisələr olanda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”. **25** Sən ey bəşər oğlu, qalalarını, sevinc və izzətlərini, gözlərində qiymətli olan şeyi, ürəklərinin arzusunu, oğulları ilə qızlarını onlardan alıdığım vaxt - **26** o gün fəlakətdən qaçıb qurtulan bir nəfər gəlib sənə bu xəbəri bildirəcək. **27** O gün bu qaçağın yanında dilin açılacaq, onunla danişacaq, artıq dinməz qalmayacaqsan. Beləcə onlar üçün bir əlamət olacaqsan. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».

25 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Ammon övladlarına tərəf çevir və onların əleyhinə peyğəmbərlik et. **3** Ammon övladlarına söylə ki, Xudavənd Rəbbin sözünü dirləsinlər. Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz Müqəddəs məkanım ləkələnəndə, İsrail torpağı viran ediləndə və Yəhuda nəslü sürgünə gedəndə nə yaxşı» dediniz. **4** Buna görə də Mən icazə verəcəyəm ki, şərq xalqları sizin torpağınızı

fəth etsin. Onlar torpağınızda yurd salacaq, çadır quracaq. Meyvələrinizi onlar yeyəcək, südünüzü onlar içəcək. **5** Rabbanı dəvələr üçün otlığa, Ammon övladlarının torpağını sürürlər üçün ağıla çevirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **6** Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki siz əllərinizi bir-birinə vurub ayaqlarınızı yerə döydünüz və İsrail torpağını təhqir edib fəlakətinə bütün qalbinizlə sevindiniz, **7** Mən də sizə qarşı əlimi uzadıb sizi qarət mali kimi millətlər arasında bölüşdürücək, xalqlar sırasından silib-atacaq, ölkələr içindən yox edəcək və məhv edəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **8** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Moav və Seir xalqı deyir ki, budur, dəha Yəhuda nəslinin başqa xalqlardan fərqi yoxdur. **9** Buna görə də Mən Moavın sərhədini açıb ölkənin şöhrəti olan sərhəd şəhərlərini – Bet-Yeşimotu, Baal-Meonu, Qiryatayimi müdafiəsiz qoyacağam. **10** Ammonlular bir daha xalqlar arasında yada salınmasınlar deyə Moavi Ammonluların torpağı ilə birlikdə şərq xalqlarına verəcəyəm. **11** Beləcə Moav xalqını cəzalandıracağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **12** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom qisas alaraq Yəhuda nəslini ilə pis rəftar etdi, onlardan intiqam alaraq böyük təqsir etdi”. **13** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom torpağına əlimi uzadıb insanı da, heyvanı da oradan silib-atacaq, ölkəni viran edəcəyəm. Temandan Dedana qədər Edomlular qılıncla vurulub hələk olacaq. **14** Mən xalqım İsrail vasitəsilə Edomdan Öz qisasını alacağam. İsraililər Edomda qəzəb və hiddətimə görə rəftar edəcək. Beləcə Edomlular Mənim qisasımın nə olduğunu anlayacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Filiştililər Yəhudadan qisas alaraq pis rəftar etdi, ürəklərindəki əbədi ədavətlə onu yerlə yeksan edərək intiqam aldı”. **16** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Filiştililərə qarşı əlimi uzadıb Keretliləri silib-atacağam, dəniz sahilində yaşayanlardan salamat qalanları məhv edəcəyəm. **17** Onları şiddətlə məzəmmətləyib böyük qisaslar alacağam. Onlardan qisas alanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

26 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Yeruşəlimə qarşı Sur belə dedi: “Nə yaxşı ki xalqların qapısı olan şəhər dağıldı, darvazaları mənim üçün açıldı. O dağıldığı üçün mən varlanacağam”. **3** Bu sözlərə görə Xudavənd

Rəbb belə deyir: “Ey Sur, Mən sənə qarşı gəlirəm. Dəniz necə dalğalarını coşdurursa, Mən də eləcə çoxlu milləti sənin üstünə coşduracağam. **4** Onlar Surun divarlarını dağıldacaq və qüllələrini uçuracaq. Töküntülərini silib-süpürəcək, onu çilpaq bir qayaya çevirəcəyəm. **5** Sur dənizin ortasında torların sərildiyi bir yer olacaq, çünkü Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. Sur millətlər üçün qarət mali olacaq. **6** Oraya təbe olan sahil şəhərlərində yaşayanlar qılıncla öldürüləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **7** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən padşahlar padşahı olan Babil padşahı Navuxodonosoru atlar, döyüş arabaları, süvarilər, qoşun və çoxlu xalqla birgə şimaldan Surun üstünə gətirəcəyəm. **8** Ey Sur, o sənə təbe olan sahil şəhərlərində yaşayanları qılıncla öldürəcək, sənə qarşı mühasirə divarları, torpaq qalağı quracaq və sıpərini əleyhinə qaldıracaq. **9** Sənin divarlarını vurub-dəlmək üçün qoçbaşı alətləri quracaq, baltaları ilə qüllələrini uçuracaq. **10** Atları çox olduğu üçün onların tozu səni örtəcək. Divarlarında oyuq açılmış bir şəhərə girilən tək sənin darvazalarından girdikləri zaman atlaların, təkərlərin və döyüş arabalarının gurultusundan divarların titrəyəcək. **11** O öz atlarının dırnaqları ilə sənin bütün küçələrini tapdalayıb xarab edəcək, xalqını qılıncla öldürəcək. Möhkəm sütunların yerlə yeksan olacaq. **12** Onlar sərvətini talan edəcək, ticarət mallarını qarət edəcək. Sənin divarlarını dağıldacaq, gözəl evlərini uçuracaq, daşlarını, taxtalarını və töküntülərini suya atacaqlar. **13** Oxuduğun nağmalərin səsinə son qoyacağam. Liralarının sədasi artıq eşidilməyəcək. **14** Səni çilpaq bir qayaya çevirəcəyəm, torların sərildiyi bir yer olacaqsan. Bir daha tikilməyəcəksən”, çünkü Mən Rəbb bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** Xudavənd Rəbb Sura belə deyir: “Səndə qırğın olanda, yaralılar inildəyəndə dağılmağının gurultusundan sahil xalqları titrəməyəcəkmi? **16** Bütün dəniz ölkələrinin rəhbərləri taxtlarından enəcək, libaslarını çıxaracaq, əlvən naxışlı paltalarını soyunacaq, dəhşətə bürünəcək, yera oturacaq, hər an titrəyəcək və sənin taleyində heyrətə düşəcək. **17** Onlar sənin üçün mərsiyyə oxuyub deyəcək: «Dənizçilərin yaşadığı məşhur şəhər, Sən necə məhv oldun? Dənizdə güclü idin. Sən və sənin əhalin Sahildə yaşayanların hamisini Dəhşətə salmışdır. **18** İndi dağıldığı gün Adalar titrəyir, Adalarda yaşayanlar Sənin yixilmağından heyrətə düşür». **19** Xudavənd

Rəbb belə deyir: "Səni sakinsiz qalmış şəhərlər kimi xaraba bir şəhərə çevirdiyim, əngin dənizlərlə qərq etdiyim vaxt dərin sular səni örtəndə 20 qəbirə enənlərlə birgə qədim zamanlarda yaşıyanların yanına endirəcəyəm. Sənin üçün qəbirə enənlərlə birgə qədim xarabalıqlar kimi yer üzünün dərinliklərində məskən quracağam ki, bir daha qayıtmayasan və Mən sənə dirilər arasında izzət verməyim. 21 Aqibətinə dəhşətli edəcəyəm. Sən artıq yox olacaqsan. Səni axtaracaq, ancaq tapmayacaqlar" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

27 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Sən ey bəşər oğlu, Sur üçün mərsiyyə oxuyub 3 ona söylə ki, sən ey dəniz qapılarda yerləşən, çoxlu sahil xalqı ilə ticarət edən şəhər, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey Sur, sən dedin: <Mən gözəllikdə qüsursuzam>. 4 Sərhədlərin dənizin qoynunda idi. Səni tikənlər gözəlliyini kamil etdi. 5 Bütün taxtalarını Seninrən şam ağaclarından düzəldilər. Sənə dor qayırmaq üçün Livandan sidr ağacları gətirdilər. 6 Avarlarını Başının palid ağaclarından qayırdılar, Goyərtəni fil sümüyü ilə bəzənən, Kittim sahilərindən gətirilən Şam ağaclarından düzəldilər. 7 Sənin yelkənin, bayraqın Misirin naxışlı kətanından oldu. Talvarın Elişə sahillərinin Bənövşəyi və tünd qırmızı parçalarından idi. 8 Sidonda və Ervadda yaşıyanlar Sənin avar çəkənlərin idı. Ey Sur, səndə bacarıqlı adamlar var idı, Gəmiçilərin onlardan idi. 9 Gəmilərindəki yarıqları təmir edənlər Gevalın təcrübəli və bacarıqlı adamları idı. Dənizdəki bütün gəmilər və dənizçilər Mallarını dəyişmək üçün Sənin yanına gəldi. 10 Fars, Lud və Put aşğərləri Ordunda xidmət edirdi. Qalxanlarını, dəbilqələrini Divarlarından asdilar, Sənə əzəmət verdilər. 11 Ervaddan və Xelekdən gələnlər Hər tərəfdən divarlarını qorudu. Qammadlılar qüllələrində gözətçi oldu. Qalxanlarını divarlarından asdi, Gözəlliyini kamil etdi. 12 Səndə hər cür mal bol olduğu üçün Tarşış səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Gümüş, dəmir, qalay və qurğuşun verdilər. 13 Yavan, Tuval və Meşək səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Qullar və tunc qablar verdilər. 14 Bet-Toqarma xalqı Mallarının əvəzinə sənə At, döyüş atı və qatır verdi. 15 Dedan xalqı səninlə ticarət etdi, Çoxlu sahil xalqı sənin müştərin idı, Səndən alıqları malın əvəzinə Fil sümüyü və abnos ağacı verdilər. 16 Sənin məməlatin çox olduğu üçün Aram səninlə

ticarət etdi, Mallarının əvəzində sənə Firuzə, tünd qırmızı qumaş, naxışlı paltalar, incə kətan, mərcan və yaqt verdilər. 17 Yəhuda və İsrail ölkəsi səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Minnit buğdası, dari, bal, Zeytun yağı və balzam verdilər. 18 Sənin məməlatin çox olduğu üçün, Səndə hər cür mal bol olduğuna görə Dəməşq səninlə ticarət etdi, Helbon şərəbi, Saxar yunu ilə ticarət etdi. 19 Vadan və Uzaldan gələn Yavan səninlə ticarət etdi. Sənə gətirilən mallar arasında işlənmiş dəmir, darçın və ətirli qamış var idi. 20 Dedan xalqı səninlə ticarət edib Sənə yəhər üçün qumaş verdi. 21 Ərəbistan və bütün Qedar rəhbərləri Sənin müştərilərin idı, Quzu, qoç və təkə ilə Səninlə ticarət etdilər. 22 Səba və Raama tacirləri Səninlə ticarət etdi. Mallarının əvəzinə sənə Hər cür dəyərli ətriyyat, qiymətli daşlar və qızıl verdilər. 23 Xaran, Kanne, Eden, Səba tacirləri, Aşşur və Kilmad Səninlə ticarət etdi, 24 Onlar bazarlarında Gözəl paltar, bənövşəyi qumaş, naxışlı libaslar, Six toxunmuş, iplərlə bağlanmış Rəngli xalçalarla Səninlə ticarət etdi. 25 Tarşış gəmiləri sənin mallarını daşıdı. Dənizin qoynunda böyük yüksək doldun. 26 Avarçəknələrin səni açıq dənizlərə çıxardı, Ancaq şərq yeli dənizin qoynunda səni parçaladı. 27 Gəmin qəzaya uğradığı gün Var-dövlətin, malların, ticarət şeylərin, Gəmiçilərin, sükançaların, Təmirçilərin, ticarət şərklərin, Döyüşçülərin – içində olan bütün camaat Dənizin dərinliklərinə batacaq. 28 Sükançaların fəryadından Dənizin sahilləri titrəyəcək. 29 Avarçəknələrin hamisi gəmilərini tərk edəcək, Gəmiçilərlə sükançaların hamisi Gəmilərindən düşüb quruda dayanacaq. 30 Uca səslə sənin üçün Açı-acı fəryad edəcəklər. Başlarına torpaq səpələyəcəklər, Küldə eşələnəcəklər. 31 Sənin üçün saçlarını ülgüclə qırxacaqlar, Çula bürünəcəklər. Sənin üçün acı-acı ağlayıb Yas tutacaqlar. 32 Yaslarında sənin üçün mərsiyyə oxuyub Belə deyəcəklər: <Dənizin ortasında Sur şəhəri kimi susdurulan Bir şəhər varmı görəsən?> 33 Malların dənizin o tayına çatanda Çoxlu xalqı doydururdun. Böyük var-dövlətinlə, malınlə Dünya padşahlarını sərvət sahibi edirdin. 34 İndi isə dənizdə, suların dərinliyində Xarabalığa əvrildiyin zaman Mal-dövlətin və bütün camaatin Səninlə birlikdə batdı. 35 Sahillərdə yaşıyanların hamisi Başına gələnlərdən heyrətə döyüdü. Onların padşahlarının tükləri biz-biz oldu, Bənizləri soldu. 36 Millətlərin arasındaki tacirlər Sənə görə fit çalacaq. Aqibətin dəhşətli oldu, Sən əbədi olaraq yox olacaqsan”».

28 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Sur hökmdarına söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Sən qürurlandın və belə söylədin: «Mən Allaham, Dənizlərin qoynunda, Allahın taxtında otururam». Ürəyində özünü Allah sandın, Ancaq sən Allah deyil, insansan. **3** Bax sən Danieldən daha müdriksən, Heç kəs öz sərrini səndən gizlədə bilməz. **4** Müdrikiyin və ağlınlı özüne sərvət yiğdin, Xəzinələrinə qızıl-gümüş topladın. **5** Ticarətdə çox bacarıqlı olduğun üçün Öz sərvətini artırdın. Vardövlətin çoxalanda Özünə qırṛələndin». **6** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «İndi ki ürəyində özünü Allah sandın, **7** Mən də yadelliləri, ən rəhmsiz millətləri Üstünə göndərəcəyəm. Onlar sənin müdrikiyinin gözəlliyyinə Qılınc çəkib Əzəmətini murdarlayacaq. **8** Səni məzara endirəcəklər. Sən dənizlərin qoynunda Dəhşətli bir ölümlə məhv olacaqsan. **9** Səni öldürənlərə də «Mən Allaham» deyəcəksənmi? Səni öldürənlərin əlində Sən Allah deyil, insansan. **10** Yadellilərin əlində Sünnətsizlərin ölümü ilə ölücəksən». Çünkü Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **11** Mənə yena Xudavənd Rəbbin sözü nazil oldu: «Ey bəşər oğlu, Sur padşahı üçün mərsiyyə oxuyub söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: **12** «Sən kamilliyyin möhürüsən, Müdrikiyin bütöv, Gözəlliyyin qüsursuz idi. **13** Sən Allahın bağçası olan Eden başında idin. Cürbəcür qiyəmtli daşlarla – Yaqut, topaz, almaz, Sarı yaqut, damarlı əqiq, yəşəm daşı, Göy yaqut, firuzə və zümrüdlə bəzənmişdin. Qaxma və oyma işlərin qızıldan idi. Bunlar yaradıldığın gün hazırlanmışdı. **14** Sən məsh edilmiş, qoruyucu bir keruv idin. Səni bunun üçün qoymuşdum. Allahın müqəddəs dağının üstündə idin, Odlu daşlar arasında gəzirdin. **15** Yaradıldığın gündən Səndə pislik tapılana qədər Yollarında qüsursuz idin. **16** Bol ticarətdən ötrü üçin zorakılıqla doldu, Sən günah etdin. Buna görə də səni murdar bir şey kimi Allahın dağından atdım, Odlu daşların arasından qovdum, Ey qoruyucu keruv! **17** Gözel olduğun üçün ürəyin qürurlandı, Əzəmətinə görə müdrikiyini korladın. Beləcə səni yerə atdım, Padşahların önünde tamaşaya çevirdim. **18** Çoxlu təqsir etdiyin üçün, Ticarətdə əliyəriliyinə görə Müqəddəs məkanlarını murdarladın. Mən içindən bir od çıxardım ki, Səni yandırıb məhv etsin. Bütün seyr edənlərin gözü önünde Səni torpaq üstündə külə çevirdim. **19** Xalqlar arasında səni tanıyanlar Fəlakətinə heyrət etdi. Aqıbətin dəhşətli oldu, Artıq

salamat qalmayacaqsan"». **20** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **21** «Ey bəşər oğlu, üzünü Sidona tərəf çevirib onun əleyhina peyğəmbərlik edərək söylə ki, **22** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ey Sidon, Mən sənin əleyhinəyəm, Sənin içində izzət qazanacağam. Mən sakinlərini cəzalandırıb Onların arasında müqəddəs tutulanda Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **23** Əhalinin içində vəba, Küçələrinə qan göndərəcəyəm. Hər tərəfdən onların üstünlərə gələn qılıncla Vurulub həlak olacaqlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **24** İsrail nəslinin ətrafında olub onları təhqir edən heç bir xalq bir daha İsrail üçün batan tikan, sancan qanqal olmayıcaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». **25** Xudavənd Rəbb belə deyir: «İsrail xalqını aralarına səpələdiyim xalqların içindən yığanda, millətlərin gözü önünde müqəddəs tutulanda onlar qulum Yaquba verdiyim torpaqlarında sakin olacaq. **26** Orada asayış içində yaşayacaq, evlər tikəcək və bağlar salacaqlar. Onları təhqir edən bütün ətraf xalqları cəzalandırduğum zaman asayış içində yaşayacaqlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».

29 Sürgünlüyümüzün onuncu ilində, onuncu ayın on ikinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Misir padşahı olan firona tərəf çevir, onun və bütün Misirin əleyhina peyğəmbərlik edib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ey öz çayları içində yatan Böyük əjdaha Misir padşahı firon, Mən sənin əleyhinəyəm. Sən deyirsən: «Nil çayı mənimdir, Onu özüm üçün yaratdım». **4** Sənin cənənə qarماq keçirəcəyəm, Çaylarındakı balıqları Sənin pulcuqlarına yapışdıracağam. Pulcuqlarına yapışmış balıqlarla birgə Səni çaylarından çıxaracağam. **5** Səni də, çaylarındakı bütün balıqları da Səhraya atacağam. Çöllərə düşəcəksən, Yığılıb basdırılmayacaqsan. Səni yem kimi vəhşi heyvanlara, Göydəki quşlara verəcəyəm. **6** Onda Misirdə yaşayan hər kəs Biləcək ki, Rəbb Mənəm. Çünkü sən İsrail xalqı üçün Qamışdan olan bir dəyənək oldun. **7** Səndən yapışdıqları zaman Qırılıb onların ciyinlərini yardin, Sənə söykəndikləri zaman Qopub onların bellərini burxutdun». **8** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Mən sənin üstünlə qılınc gətirəcəyəm, insani da, heyvani da üzərindən silib məhv edəcəyəm. **9** Misir kimsəsiz qalacaq və xarabalığa çevriləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. Firon dedi: «Nil çayı mənimdir, onu mən yaratdım». **10** Buna görə də Mən sənin və çaylarının əleyhinə

olacağam. Misir torpağını Miqdoldan Asvana, Kuş sərhədin qədər kimsəsiz qoyacağam və xarabaliğa çevirəcəyəm. **11** İçindən insan ayağı da, heyvan ayağı da keçməyəcək, orada qırx il adam yaşamayacaq. **12** Misiri xaraba qalan ölkələr kimi xarabaliğa çevirəcəyəm. Şəhərləri viran olmuş şəhərlər kimi qırx il kimsəsiz qalacaq. Misirliləri millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpaləyəcəyəm”. **13** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qırx ildən sonra Misirliləri səpaləndikləri xalqların arasından bir yerə yığıcağam. **14** Sürgün olunan Misirliləri Patros torpağına – öz vətənlərinə geri qaytaracağam. Onlar orada zəif bir padşahlıq yaradacaq. **15** Padşahlıqların ən güclü olacaqlar, bir daha millətlərin üzərində ağılıq etməyəcəklər. Daha millətlər hökmən olmasına deyə onların sayını azaldacağam. **16** Misir bir daha İsrail xalqının güvəndiyi yer olmayacaq. Misirlilər onlara Misirə qayitmaqla günah etdiklərini xatırladacaqlar. İsraililər onda biləcəklər ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”». **17** Sürgünlüyümüzün iyirmi yeddinci ilində, birinci ayın birinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, Babil padşahı Navuxodonosor Surla müharibədə öz ordusuna çox zəhmət verdi: əsgərlərin saç töküldü, ağır yük daşimaqdan çiyinləri yağır oldu. Amma Surla müharibədə ordusuna zəhmət verməsinə baxmayaraq, bunun nə özünə, nə də ordusuna bir xeyri oldu. **19** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Misir ölkəsini Babil padşahı Navuxodonosora verəcəyəm. O, sərvətini aparıb ölkəni qarət və talan edəcək. Ordusunun xeyri bu olacaq. **20** Çəkdiyi zəhmətin əvəzində Misir ölkəsini ona verdim, çünkü o da, ordusu da bu işi Mənim üçün etdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **21** “O gün İsrail nəslinin gücünü özünə qaytaracağam. Onların arasında sənin dilini açacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

30 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ah, o gün” deyib fəryad edin, **3** Çünkü o gün yaxındır, Rəbbin günü yaxındır. O gün buludlu gündür, Millətlərin qiyamət günüdür. **4** Misirin üstünə qılinc gələcək, Kuş əzab çəkəcək. Misirdə adamlar həlak olanda Ölkənin sərvəti qarət olunacaq, O öz təməlindən dağılacaq. **5** Misirlə birlikdə Kuş, Put, Lud, Bütün Ərəbistan, Kuv və əhd bağladığı ölkənin adamları Qılıncdan keçiriləcək”. **6** Rəbb belə deyir: “Misirə

arxa olanlar yixılacaq, Onun qürurlandığı qüdrət çökəcək. Miqdoldan Asvana qədər ərazidə Qılıncdan keçiriləcəklər” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **7** “Misir xaraba qalmış ölkələr kimi Xaraba qalacaq. Şəhərləri viran olmuş Şəhərlər kimi viran olacaq. **8** Mən Misiri oda təslim edəndə, Ona kömək edənlər əziləndə Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **9** O gün qayğısız Kuş əhalisini qorxutmaq üçün gəmilərlə qasidlər göndərəcəyəm. Onlar Misirin dağıldığı gün gələndə dəhşətə düşəcək. Budur, o gün gəlir!” **10** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Babil padşahı Navuxodonosor vəsitsələ Misirin sərvətinə son qoyacağam. **11** O öz ordusu ilə, millətlər arasında ən rəhmsizi ilə Ölkəni yerlə yeksan etmək üçün gətiriləcək. Misirə qarşı qılinc çəkəcək, Ölkəni ölünlərlə dolduracaq. **12** Çayları qurudub, Ölkəni pis adamlara satacağam. Ölkəni də, orada olan hər şeyi də Yadellilərin əli ilə viran edəcəyəm” Mən Rəbb bunu söylədim. **13** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütülli məhv edəcəyəm, Nofdakı bütələri yox edəcəyəm. Artıq Misirdə rəhbər qalmayacaq, Ölkəni dəhşətə salacağam. **14** Patrosu xarabaliğa çevirəcəyəm, Soanı oda verəcəyəm, No şəhərini cəzalandıracağam. **15** Qəzəbimi Misirin qalası olan Sin üzərinə tökəcəyəm, No şəhərinin çoxlu əhalisini yox edəcəyəm. **16** Misiri oda verəcəyəm, Sin ağrından qırırlacaq, No şəhərinin divarı yarılacaq. Gündüz vaxtı Nofda Düşmənələr cövlən edəcək. **17** On şəhərinin və Pi-Besetin cavanları Qılıncdan keçiriləcək. Oradakı əhali sürgün olunacaq. **18** Taxpanxesdə Misirin boyunduruşunu qırdığım zaman Orada gündüz qarənliğa çevriləcək, Qürurlandığı qüdrət məhv olacaq. Şəhər buludlarla örtülməcək, Qızları sürgün olunacaq. **19** Beləcə Misiri cəzalandıracağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”». **20** Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, birinci ayın yeddinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **21** «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı fironun qolunu qırdım. Qolu sağlamlaq üçün bağlanmadı, ona sərqi qoyulmadı ki, qılinc ələ alacaq qədər güclənsin. **22** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Misir padşahı fironun əleyhinəyəm. Hər iki qolunu – sağlam olanı da, sınağı da qıracaq, qılinci əlindən salacağam. **23** Misirliləri millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpaləyəcəyəm. **24** Babil padşahının qoluna güc verəcək, qılincımı onun əlinə verəcəyəm. Fironun isə qollarını qıracağam. O, Babil padşahının önündə ağır yaralı kimi inildəyəcək. **25** Babil padşahının qoluna güc verəcəyəm, fironun

qolları isə yanına düşəcək. Qılincımı Babil padşahının əlinə verəndə, o da bu qılinci Misir ölkəsinə tuşlayanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 26 Misirliləri millətlər arasına yayacağam və ölkələr arasına səpələyəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

31 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, üçüncü ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firona və onun camaatına söyle: “Əzəmətdə kim səninlə müqayisə edilə bilər? 3 Bax Aşşur Livandakı sidr ağacına bənzəyirdi, Meşəyə kölgə salan gözəl budaqları var idi, Cox uca idi, başı buludlara çatırdı. 4 Onu sular bəslədi, Dərin su qaynaqları böyüdü. Çayları əkildiyi yeri əhatə etdi, Arxları çöldəki bütün ağaclarla çatırdı. 5 Buna görə də çöldəki bütün ağaclarдан böyük oldu, Bol su içdiyi üçün qol-budaq atıb Şaxələri uzandı. 6 Bütün göy quşları onun budaqlarında yuva qurdı, Vəhşi heyvanlar şaxələri altında balaladı, Bütün böyük millətlər kölgəsində yaşıdı. 7 Böyüklüyü və uzun budaqları ilə gözəl oldu, Çünkü kökləri bol su içdi. 8 Allahın bağçasındaki sidr ağacları da Boyda ona çatmadı, Şam ağacları boyda onun budaqlarına yetməzdi, Çinar ağacları onun şaxələri kimi deyildi, Allahın bağçasındaki ağaclarlardan heç biri Onun kimi gözəl deyildi. 9 Six budaqlarla o sidr ağacını gözəlləşdirdim, Allahın bağçası olan Edəndəki Bütün ağaclar ona qısqandı”. 10 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki boyu ucalıb başı buludlara çatanda ucalığına görə ürəyi qürurlandı, 11 Mən də onu millətlərin başçısına təslim etdim. O da onunla pislivinə görə rəftar edəcək. Mən onu qovdum və 12 yadelli millətlərin ən rəhmsizi onu kəsib yera yixdi. Budaqları dağlara və bütün dərələrə düşdü. Şaxələri ölkənin bütün vadilərində qırılıb qaldı. Yer üzünün bütün xalqları kölgəsindən çəkilib onu tərk etdi. 13 Göydəki bütün quşları onun yixilmiş gövdəsi üstünə qondu, bütün vəhşi heyvanlar şaxələri arasında yaşıdı. 14 Bu ona görə oldu ki, bir daha suların yaxınlığında bitən heç bir ağac boy-buxun atmasın, başını buludlara çatdırmasın, bol su içən heç bir ağac bu qədər yüksəlməsin. Çünkü onların hamısı qəbirə enən insanlarla birgə ölüma - yerin dərinliklərinə təslim edildi”. 15 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sidr ağacı ölülər diyarına endiyi gün ona yas tutsunlar deyə dərin su qaynaqlarını örtdüm, çaylarını dayandırdım, gur sularının qabağını kəsdim. O ağac

üçün Livana yas tutdurdum, bütün çöl ağaclarını qurutdum. (Sheol h7585) 16 Qəbirə enənlərlə birgə onu ölülər diyarına endirdiyim zaman dağlışmasının gurultusundan millətləri lərzəyə saldım. O zaman Eden bağındaki bütün ağaclar, Livanın ən seçilmiş, ən yaxşı və bol sulanan ağacları yerin dərinliklərində təsəlli tapdı. (Sheol h7585) 17 Kəlgəsində yaşıyanlar, millətlər arasında ona arxa duranlar da onunla birlikdə ölülər diyarına - qılıncla öldürülmüş adamların yanına endi. (Sheol h7585) 18 Eden ağaclarından hansı izzət və əzəmətdə səninlə müqayisə edilə bilər? Ancaq sən Eden ağacları ilə birgə yerin dərinliklərinə endiriləcək, qılıncla öldürülənlərlə birgə sünnətsizlərin arasında yatacaqsan. Fironun və onun camaatının aqibəti belə olacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

32 Sürgünlüyümüzün on ikinci ilində, on ikinci ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firon üçün mərsiyyə oxuyub ona söyle: “Millətlər içində özünü cavan bir aslana bənzətdin, Amma sən bir dəniz ajdahası kimisən. Çayları qarışdırırsan, Ayaqlarınla suları çalxalayıb Çayları bulandırırsan”. 3 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Çoxlu xalqdan ibarət bir qoşun göndərib Torumu üstünə atacağam. Onlar səni torumla dərtib çıxaracaq. 4 Səni quruya çıxaracağam, Cöllün üzünə atacağam, Göydəki quşları üstünə qonduracağam. Yer üzünün vəhşi heyvanlarını Səninlə doyduracağam. 5 Bədənini dağların üstünə sərəcəyəm, Dərələri leşinlə dolduracağam. 6 Ölkəni dağlara qədər axan qanınla sulayacağam, Vadılər meyitinlə dolacaq. 7 Səni məhv etdiyim zaman Göyləri bağlayacağam, Ulduzları qaraldacağam, Günaşı buludla örtəcəyəm, Ay ışığını verməyəcək. 8 Sənin üzərində nur saçan Bütün səma cisimlərini qaraldacağam, Ölkəni qarənlığa qərq edəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 9 “Sənin məhv olmaq xəbərini, Millətlərinə arası, Tanımadığın ölkələrə çatdırğım zaman Bir çox xalqların üzərini kədərləndirəcəyəm. 10 Sənin başına galənlərlə Bir çox xalqı heyrətə salacağam. Onların öündə qılincımı yellədiyim zaman Sənə görə padşahlarının tükləri biz-biz olacaq. Yixildığın gün Onların hamısı öz canları üçün Durmadan qorxu içində titrəyəcək”. 11 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Babil padşahının qılinci sənin üstünə gələcək. 12 İzin verəcəyəm ki, millətlərin rəhmsiz igidişləri Sənin xalqını qılincdan keçirsin. Onlar Misirin qürurunu qıracaqlar, Bütün ordusunu məhv

edəcəklər. **13** Bol suların yanında otlayan Bütün mal-qarani yox edəcəyəm. Bundan sonra insan ayağı da, heyvan ayağı da Suları qarışdırıb bulandırmayacaq. **14** O zaman onların sularını duruldağam, Çaylarını yağ kimi axıdacağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** “Misiri xarabalığa çevirəndə, Ölkəni hər seydən məhrum edəndə, Orada yaşayan hər kəsi məhv edəndə Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **16** Misir üçün oxunan mərsiyə budur. Millətlərin qızları bu mərsiyəni oxuyacaq. Misir və onun xalqı üçün bu mərsiyəni oxuyacaqlar. Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **17** Sürgünlüyümüzün on ikinci ilində, ayın on beşinci günü mənə yena Rəbbin sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, Misir xalqı üçün yas tut. Onları və güclü millətlərin qızlarını qəbirə enənlərlə birləşdir. Yerin dərinliklərinə endir. **19** Onlara söylə: “Məgər sən başqlarından daha gözəlsən? Yerin altına en və oradakı sünnətsizlərlə birləşə uzan”. **20** Misir xalqı qılıncla öldürülənlərin arasına düşəcək. Bu xalq qılıncın ixtiyarına verildi. Qoy Misir bütün camaati ilə birləşdir. **21** Qüdrətli başçılar ölürlər diyarından Misir və ona arxa olanlar üçün belə söyləyəcək: “Yerin altına endilər, qılıncla öldürülənlər sünnətsizlər kimi indi burada yatırlar”. (*Sheol h7585*) **22** Aşşur və bütün ordusu oradadır. Qılıncdan keçirilmiş, ölmüş əsgərlərinin məzarları ətrafını bürümüşdür. **23** Onların məzarları qəbirin lap dibində, ordusunun məzarının ətrafında uzanıb. Dirilər arasına qorxu salanların hamısı qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür. **24** Elam oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı qılıncdan keçirilmiş, ölmüş və sünnətsiz halda yerin dərinliklərinə enmişdir. Dirilər arasına qorxu salmışdır, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşuldular. **25** Elam üçün öldürülənlər arasında bir yataq hazırlandı. Bütün xalqı məzarının ətrafindadır. Onların hamısı sünnətsiz halda qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər arasına qorxu salmışdır, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşulub öldürülənlərin arasına qoyuldu. **26** Meşək, Tuval oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı sünnətsiz halda qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər arasına qorxu salmışdır. **27** Onlar da döyüş silahları ilə ölürlər diyarına enən, qılıncları başlarının altına qoyulan, sünnətsiz igidlərlə birləşə məzara uzanacaq. Onların cəzası özlərinin üzərinə gəldi. Sağ ikən bu igidlər dirilər arasına qorxu salmışdır. (*Sheol h7585*) **28** Sən

də, ey firon, qırılaqsan, qılıncla öldürülənlərlə birgə sünətsizlərin arasında uzanacaqsan. **29** Edom, padşahları və bütün rəhbərləri oradadır. Güclü olmalarına baxmayaraq, qılıncla öldürülənlərin yanına qoyuldular. Qəbirə enənlərin, sünətsizlərin yanına uzanırlar. **30** Bütün şimal ölkələrinin başçıları, bütün Sidonlular oradadır. Gücləri ilə qorxu saldıqları halda öldürülənlərlə birgə rüsvayçılıq içində yerin altına endilər. Sünətsiz halda qılıncla öldürülənlərlə birgə xəcalət içində qəbirə enənlərin yanına uzandılar. **31** “Firon və onun bütün orduyu qılıncla öldürülmüş bu böyük kütləni görəndə təsəlli tapacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **32** “Dirilər arasına qorxu salmasına izin verdiyimə baxmayaraq, firon və onun bütün xalqı qılıncla öldürülənlərlə birgə sünətsizlərin yanına uzanacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

33 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara belə söylə: “Deyək ki Mən bir ölkənin üstünə qılinc göndərəndə həmin ölkə xalqı arasından bir nəfəri seçib özü üçün gözətçi qoyur. **3** Bu gözətçi də ölkənin üstünə qılincin gəldiyini görəndə şeypur çalıb xalqa xəbərdarlıq edir. **4** O zaman kim şeypur səsini eşidib xəbərdarlığa diqqət etməsə və qılinc gəlib onu öldürsə, ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. **5** O, şeypur səsini eşitmış, ancaq xəbərdarlıqla diqqət etməmişdir, buna görə də ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. Amma xəbərdarlığa diqqət etsəydi, canını xilas edərdi. **6** Lakin gözətçi gələn qılinci görüb şeypur çalmırsa, xalqa xəbərdarlıq edilmirsə və qılinc da gəlib onlardan birini həlak edirsə, o adam öz təqsirinə görə öldürülmüşdür, ancaq ölümünün məsuliyyətini gözətçinin üzərinə qoyaram. **7** Sən ey bəşər oğlu, sənİ Israil nəсли üçün gözətçi qoydum. Sən sözü Mənim ağızımdan eşidib Mənim tərəfimdən onlara xəbərdarlıq edəcəksən. **8** Pis adama Mən **ey pis adam, mütləq ölcəksən** deyəndə sən ona öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etməsən, o pis adam öz təqsirinə görə oləcək, ancaq ölümünün məsuliyyətini sənin üzərinə qoyacağam. **9** Əgər sən pis adama öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etsən, amma o öz yolundan dönməsə, öz təqsirinə görə oləcək, sənsə canını qurtarmış olursan”. **10** Sən ey bəşər oğlu, Israil evinə belə söylə: “Siz deyirsiniz ki, üşyanlarımız və günahlarımız bizi üzür və biz onların içində əriyib yox oluruq. Belə halda necə yaşaya bilərik?” **11** Onlara de: “Varlığımı and

olsun, pis adamın ölümündən yox, onun öz yolundan dönüb yaşamasından zövq alıram" Xudavənd Rəbb bəyan edir. "Dönen, pis yollarınızdan dönen. Nə üçün ölsiniz, ey İsrail nəsl?" 12 Sən ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara söylə: "Üşyan etdiyi halda salehin salehliyi onu xilas etməz. Pis adama gəlincə, o öz pisliyindən döñərsə, bundan ötrü həlak olmaz. Saleh adam günah etdiyi halda öz salehliyi ilə yaşaya bilməz. 13 Saleh adama «əlbəttə, yaşayacaqsan» dediyim zaman o öz salehliyinə güvənib pislik edərsə, saleh işlərindən heç biri yada salınmayacaq və etdiyi pisliyə görə ölcək. 14 Pis adama «əlbəttə, ölcəksən» dediyim zaman günahından dönüb ədalətli və saleh işlər görərsə - 15 girovunu geri verərsə, soyğunçuluqla aldığını geri qaytararsa, pislik etmədən həyatverici qaydalara görə rəftar edərsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. 16 Bu adamın etdiyi günahlardan heç biri onun əleyhinə yada salınmayacaq. Ədalətli və saleh əməl etdiyi üçün, əlbəttə, yaşayacaq". 17 Ancaq sənin xalqına mənsub olanlar deyir: "Rəbbin yolu düz deyil". Halbuki onların öz yolları düz deyil. 18 Saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, bundan ötrü ölcək. 19 Pis adam öz pisliyindən dönüb ədalətli və saleh əməl etsə, bu əməllərlə yaşayacaq. 20 Ancaq siz deyirsiniz: "Rəbbin yolu düz deyil". Sizin hər birinizi öz əməlinə görə mühakimə edəcəyəm, ey İsrail nəsl!" 21 Sürgünlüyüümüzün on birinci ilində, onuncu ayın beşinci günü Yeruşəlimdən qaçıb qurtulmuş bir nəfər gəlib mənə dedi: «Şəhər zəbt edildi». 22 O qaçqın manım yanına gəlməmişdən əvvəl axşam vaxtı Rəbbin əli mənim üstümədə idi və mən danışa bilmirdim. Səhər adam yanına gəlməzdən qabaq Rəbb dilimi açdı, dilim açıldı, artıq danışa bilirdim. 23 Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 24 «Ey bəşər oğlu, İsrailin xaraba qalmış şəhərlərində yaşayanlar belə söyləyir: "İbrahim yalqız olduğu halda ölkəni mülk aldı. Biz isə coxuq, ona görə də ölkə mülk olaraq bizə verilmişdir". 25 Bu sözlərdən ötrü onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əti qanı ilə yeyirsiniz, bütlərinizə güvənirsiniz və qan tökürsünüz. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi?" 26 Qılıncınıza arxalanırsınız, iyrənc işlər görürsünüz, hər kəs öz qonşusunun arvadını murdar edir. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi?" 27 Onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Varlığımı and olsun ki, xaraba qalan şəhərlərdə yaşayanlar hökmən qılıncla həlak olacaq. Çöldə qalanları yem olsunlar deyə vəhşi

heyvanlara verəcəyəm. Qalalarda və mağaralarda olanlar vəbədan ölcək. 28 Ölkəni xaraba və sakinsiz qoyacağam. Qırurlarıqları qüdrət heç olacaq. İsrail dağları sakinsiz qalacaq, oradan kimsə keçməyəcək. 29 Etdikləri bütün iyrənc işlərdən ötrü ölkəni xaraba və sakinsiz qoysduğum zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 30 Sənə gəlincə, ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlar divarların dibində, evlərin qapısı qarşısında sənin barəndə danışır. Bir-birlərinə deyirlər: «Gəl gedək, Rəbb tərəfindən nazil olan sözə qulaq asaqq. 31 Xalq hər vaxt olduğu kimi sənin yanına gəlir. Mənim xalqım olduqları halda öndən oturur, sözlərinə qulaq asır, amma dediklərini etmirlər. Dilləri ilə səmimi olduqlarını iddia edirlər,ancaq ürəkləri haram qazanc dalınca gedir. 32 Sən onlar üçün gözəl səslə sevgi nəğmələri oxuyan yaxşı bir çalğıçı kimişən. Sözlərinə qulaq asır,ancaq dediklərini etmirlər. 33 Lakin bütün bunlar doğru çıxanda - mütləq doğru çıxacaq - aralarında bir peyğəmbər olduğunu başa düşəcəklər».

34 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et, İsrailin çobanlarına qarşı peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Yalnız özlərini bəsləyən İsrail çobanlarının vay halına! Çobanlar sürüünü bəsləməli deyilmə? 3 Yağdan yeyir, yundan paltar geyir, bəslənmiş qoyun-keçini kəsirsiniz, ancaq sürüünün qayğısına qalmırsiniz. 4 Zəiflərə qüvvət vermədiniz, xəstə olanı sağaltmadınız, yaralanana sarğı qoymadınız, azanı geri qaytarmadınız, itəni axtarmadınız. Ancaq zor və qəddarlıqla onlara ağılıq etdiniz. 5 Onlar da çoban olmadığı üçün dağlışdı və vəhşi heyvanlara yem oldu. 6 Mənim sürüm bütün dağları və yüksək təpələri avara dolaşdı. Onlar bütün yer üzünə dağlışdı. Bir soruşan, bir axtaran yox". 7 Buna görə də, ey çobanlar, Rəbbin sözünə qulaq asın. 8 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığımı and olsun, indi ki çoban olmadığı üçün sürüm qarət edildi, bütün vəhşi heyvanlara yem oldu, çobanlarım da sürümü axtarmadı və bəsləmədi, ancaq öz-özlərini bəslədi - 9 bütün bunlara görə, ey çobanlar, Rəbbin sözünə qulaq asın. 10 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Mən bu çobanların əleyhinəyəm. Sürüm üçün hesab vermələrini tələb edəcəyəm. Sürümü otarmaq işini bir daha onlara həvalə etməyəcəyəm. Artıq çobanlar özlərini bəsləməyəcək. Sürümü onların dişlərindən qurtaracağam, bir daha

onlara yem olmayacaqlar”. 11 Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Özüm qoyunlarımı soruşub axtaracağam. 12 Dağlışmış qoyunlarının arasında olan bir çoban sürüşünü necə yoxlayırsa, Mən də qoyunlarımı eləcə yoxlayacağam. Buludlu və qaranlıq bir gündə ətrafa səpələndikləri hər yerdən onları qurtaracağam. 13 Onları xalqların arasından çıxaracağam, ölkələrdən toplayıb öz torpaqlarına gətirəcəyəm. İsrail dağlarında, vadilərdə, ölkənin bütün məskuni yerlərində onları otaracağam. 14 Onları gözəl bir otlaqda otaracağam. Yayaqları İsrailin uca dağları üzərində olacaq. Orada gözəl bir yayaqlıda yatacaqlar. İsrail dağları üzərində olan 15 otlaqda otlayacaqlar. 15 Sürümü Mən Özüm otaracağam, onları Mən Özüm yatıracağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 16 “İtəni axtaracaq, azanı geri qaytaracaq, yaralı olana sarğı qoyacaq, xəstə olana qüvvət verəcək, ancaq harınlayanları və güclü olanları həlak edəcəyəm. Mən qoyunlarımı ədalətlə otaracağam”. 17 Siz ey Mənim sürüm, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qoyunla qoyun arasında, qoçlarla təkələr arasında Mən hökm edəcəyəm. 18 Gözəl otlaqda otlamağınız sizə az idi ki, otlaqlarınızın qalanını da ayaqlarınız altında tapdalayırsınız? Duru su içməyiniz sizə az idi ki, artığını da ayaqlarınızla bulandırırsınız? 19 Mənim qoyunlarım isə sizin ayaqlarınızla tapdaladıqlarınızı yeyir, ayaqlarınızla bulandırıqlarınızı içir”. 20 Buna görə də Xudavənd Rəbb onlara belə deyir: “Mən bəslənmiş qoyunla zəif qoyun arasında hökm edəcəyəm. 21 Siz bütün zəif qoyunları böyrünüzlə və çiyninizlə itələyir, kənara çıxarmaq üçün buynuzlarınızla vurursunuz. 22 Buna görə də Mən sürümü xilas edəcəyəm. Onlar daha qarət malı olmayacaq və qoyunla qoyun arasında Mən hökm edəcəyəm. 23 Başlarına onları otaran yegənə çoban olaraq qulum Davudu qoyacağam. Onları o otaracaq, çobanları da o olacaq. 24 Mən Rəbb onların Allahı olacağam, qulum Davud da onların içində rəhbər olacaq” Mən Rəbb bunu söylədim. 25 “Onlarla bir sülh əhdi bağlayacağam, ölkədən zərərli heyvanları qovacağam ki, onlar çöldə asayış içində yaşayıb meşələrdə yatsın. 26 Onların özlərinə də, təpəmən ətrafindəki yerlərə də bərəkət verəcəyəm. Yağış vaxtında yağdıracağam, bərəkətli yağışlar olacaq. 27 Çöldəki ağaclar meyvə yetirəcək, torpaq məhsul verəcək. Xalq öz torpağında asayış içində yaşayacaq. Boyunduruq iplərini qırıb onları qul edənlərin əlindən

qurtardığım zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 28 Artıq millətlərin qarət malı olmayacaqlar, vəhşi heyvanlar da onları yeməyəcəklər. Asayış içində yaşayacaqlar, onları qorxudan olmayacaq. 29 Onlar üçün söhrətli bir şitilik yetişdirəcəyəm. Daha ölkədə achiqdan tələf olmayacaq, millətlərin təhqirlerinə məruz qalmayacaqlar. 30 Onda biləcəklər ki, Mən - özlərinin Allahı Rəbb onlarlayam, onlar - İsrail nəslidə Mənim xalqımdır” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 31 “Mənim qoyunlarım, otlığımın qoyunları siz insanlarınız, Mən də sizin Allahınız” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

35 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Seir dağına çevir və onun əleyhinə peyğəmbərlik edib 3 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Seir dağı, Mən sənin əleyhinəyəm. Mən əlimi sənə qarşı uzadacaq, Səni xaraba, sakinsiz bir yerə çevirəcəyəm. 4 Şəhərlərini viran edəcəyəm və sən xarabalığa çevriləcəksən. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 5 Sən İsraililər həmisi kin bəsləmisən, fəlakətə düşdükləri və cəzalandırıldıqları vaxt zirvəyə yetəndə onları qılınca təslim etmişən”. 6 Buna görə də Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Varlığımı and olsun ki, səni qana bulaşdıracağam, qan səni izləyəcək, qan tökməkdən imtina etmədiyinə görə qan səni izləyəcək. 7 Mən Seir dağını sakinsiz bir yerə və xarabalığa çevirəcəyəm. Oraya gedib-gələnin ayağını kəsəcəyəm. 8 Dağlarını ölürlər dolduracağam, qılıncañdan keçirilənlər sənin təpələrində, dərələrində, vadilərində yixilib həlak olacaq. 9 Səni əbədi olaraq xarabalığa çevirəcəyəm, Şəhərlərdə heç kəs yaşamayacaq. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 10 Sən belə söylədin: *«Rəbb o yerlərdə olsa da, bu iki millət, bu iki ölkə mənim olacaq, onları özümə mülk edəcəyəm»*. 11 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: “Varlığımı and olsun ki, xalqıma kin bəslədiyinə görə onlarla necə qəzəb və qısqanlıqla rəftar etdinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Səni mühakimə etdiyim zaman onlara da Özümü göstərəcəyəm. 12 O zaman biləcəksən ki, Mən Rəbb İsrail dağlarına qarşı söylədiyin təhqirlerin hamisini eşitmışəm. Sən belə demişdin: *«Yerlə yeksan oldular, yeyilmək üçün biza verildilər»*. 13 Ağzınızla Mənə qarşı qırurla danışdırınız, Mənim əleyhimə hörmətsiz sözələr dediniz. Mən Rəbb də bunları eşitdim”. 14 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütün yer üzü sevindiyi halda Mən

səni viran edəcəyəm. **15** İsrail xalqının irsi yerlə yeksan olanda sən necə sevindinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Ey Seir dağı, viran olacaqsan, bütün Edom da viran olacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”.

36 Sən ey bəşər oğlu, İsrail dağları üçün peyğəmbərlik edib söylə ki, ey İsrail dağları, Rəbbin sözünü eşidin. **2** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Düşmən sizin barənizdə *«nə yaxşı, bu qədim təpələr bizim mülkümüz oldu»* dedi”. **3** Buna görə də peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sizi viran etdilər, hər tərəfdən sixışdırıb tapdaladılar, başqa millətlər mülkünəzə sahib oldu, dillərə düşdünüz və xalqın dedi-qodusuna çevrildiniz”. **4** Bütün bunlara görə, ey İsrail dağları, Xudavənd Rəbbin sözünü eşidin. Xudavənd Rəbb dağlara, təpələrə, vadilərə, dərələrə, ətrafindakı başqa millətlərə, qarət və kinaya hədəfi olan viran olmuş xarabaliqlara, tərk edilmiş şəhərlərə belə deyir. **5** Buna görə də, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Başqa millətlərə, xüsusilə bütün Edoma qarşı qızığın qısqanlığımı danişdim. Onlar bütün ürəkləri ilə sevinib həqarət edərək ölkəmə sahib çıxdılar ki, onun otlaqlarını qarət etsinlər”. **6** Buna görə də İsrail ölkəsi üçün peyğəmbərlik edib dağlara, təpələrə, vadilərə və dərələrə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Millətlərin təhqirinə hədəf olduğunuz üçün qısqanc qəzəbimlə danişdim”. **7** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “And içirəm ki, ətrafinizdakı millətlər də mütləq təhqir olunacaq. **8** Ey İsrail dağları, siz qol-budaq atacaq, xalqım İsrail üçün meyvə verəcəksiniz, ona görə ki xalqım İsrail tezliklə öz yurduna qayıdacaq. **9** Çünkü Mən sizin tərəfinizdəyəm, sizə tərəf döñəcəyəm. Torpağınız şumlanıb əkiləcək. **10** Ölkənizdə adamların sayını, bəli, bütün İsrail nəslinin sayını çoxaldacağam. Şəhərlər məskunlaşacaq, xarabaliqlar abad ediləcək. **11** Ölkənizdə adamların və heyvanların sayını çoxaldacağam, törəyib çoxalacaqlar. Keçmişdə olduğu kimi ölkənizi insanlarla məskunlaşdıracaq və sizə əvvəlkindən də artıq yaxşılıq edəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **12** Ölkənizdə xalqım İsraildən olan insanları gəzdirəcəyəm və onlar sizə sahib olacaq. Siz də onların irsi olacaqsınız. Onları bir daha övladlarından məhrum etməyəcəksiniz”. **13** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey ölkə, insanlar sənədə adam yeyən, millətini övladdan məhrum

edən bir ölkə deyir. **14** Ancaq bundan sonra sən daha adam yeməyəcək, millətini övladdan məhrum etməyəcəksən” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** “Artıq Mən millətlərin təhqirlərini eşitdirməyəcəyəm, daha xalqların kinayəsinə düçər olmayacaqsan. Millətini bir daha büdrətməyinə izin verməyəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **16** Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **17** «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslə öz torpağında yaşayanda adat və əməlləri ilə onu murdar etdi. Onların adətləri Mənim önumdə qadının aybaşı olduğu vaxtdakı murdarlığı kimi idi. **18** Mən də qəzəbimi onların üstünə tökdüm, çünki ölkədə qan tökdülər, bütləri ilə onu murdar etdilər. **19** Onları millətlər arasına yadıdım, ölkələr arasına səpələndilər. Onları adətlərinə və əməllərinə görə mühakimə etdim. **20** Millətlərin arasında, getdikləri hər yerdə müqəddəs adımı ləkələdirər. Çünki onlar üçün belə deyildi: “Bu xalq Rəbbin xalqı olduğu halda ölkəsindən çıxmaga məcbur oldu”. **21** İsrail nəslinin getdiyi millətlər arasında ləkələdiyi müqəddəs adının izzətdən düşməsi üçün təəssüfləndim. **22** Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey İsrail nəslə, bunu sizin naminə deyil, ancaq getdiyiniz millətlər arasında ləkələdiyiniz müqəddəs adım namina edirəm. **23** Millətlər arasında ləkələdiyiniz böyük adımin müqəddəsliyini yenə göstərəcəyəm. Millətlərin gözü önündə sizin içinizdə müqəddəsliyimi göstərən zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **24** “Çünki sizi millətlərin arasından götürəcək, bütün ölkələrdən toplayacaq və öz torpağınıza gətirəcəyəm. **25** Üstünüzə təmiz su səpəcəyəm, pak olacaqsınız. Sizi bütün murdarlıqlarınızdan və bütünlərinizdən təmizləyəcəyəm. **26** Mən sizə yeni ürək verəcək, daxilinizə yeni ruh qoyacağam. Köksünüzdən daş ürəyi çıxarıb sizə ətdən olan ürək verəcəyəm. **27** Öz Ruhumu sizin daxilinizə qoyacağam. Elə edəcəyəm ki, siz qaydalarına görə rəftar edəsiniz, hökmərimə diqqətlə riyət edəsiniz. **28** O zaman atalarınıza verdiyim ölkədə yaşayacaqsınız. Siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam. **29** Sizi bütün murdarlıqlarınızdan xilas edəcəyəm. Buğdaya əmr edib onu çoxaldacaq, üstünüzə acliq gətirməyəcəyəm. **30** Bir daha millətlər içində acliq rüsvayılığını çəkməyəsiniz deyə ağacın meyvəsini, tarlanın məhsulunu çoxaldacağam. **31** O zaman pis əməllərinizi, xeyirsiz işlərinizi yada salacaqsınız. Təqsirlərinizdən və iyrənc işlərinizdən

ötrü özünüzdən iyrənəcəksiniz. **32** Bilin ki, bunu sizin naminizə etmirəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, “adətlərinizdən utanıb xəcalət çəkin, ey İsrail nəslisi!” **33** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sizi bütün təqsirlərinizdən təmizlədiyim vaxt şəhərləri məskunlaşdıracaq, xaraba yerləri abad edəcəyəm. **34** Boş qalmış ölkə şumlanacaq, halbuki hər yoldan keçənin nəzərində o bir viranə idi. **35** Onda deyəcəklər: «Viran olan bu torpaq Eden bağı kimi oldu. Xaraba və viran qalmış, dağıdılmış şəhərlərin istehkamları tikildi, onların içində adamlar yaşayır». **36** Onda ətrafinizdə qalan millətlər biləcək ki, dağıdılmış yerləri Mən Rəbb tikdim, cölä çevrilmiş yerləri Mən abad etdim. Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm”. **37** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən İsrail nəslinin xahişini qəbul edib onlar üçün bunu edəcəyəm: əhalisini sürü kimi çoxaldacağam. **38** Bayram günlərində Yerusəlimdə qurbanlıq heyvan sürürləri necə çox olursa, viran edilmiş şəhərlər də eləcə insan sürürləri ilə dolu olacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

37 Rəbbin əli üzərimdə idi. Rəbb Öz Ruhu ilə məni bayra çıxarıb vadinin ortasına qoydu. Vadi sümüklərlə dolu idi. **2** O məni onların üstündə gəzdirib hər tərəfə apardı. Gördüm ki, vadinin üstündə saysız-hesabsız sümük var. Onlar bərk qurumuşdu. **3** Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bu sümüklər dirilə bilərmi?» Mən cavab verdim: «Ey Xudavənd Rəbb, bunu Sən bilirsən». **4** Mənə dedi: «Bu sümüklər üçün peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, ey quru sümüklər, Rəbbin sözünü eşidin. **5** Xudavənd Rəbb bu sümüklərə belə deyir: “Mən sizin daxilinizi ruh qoyacağam və siz diriləcəksiniz. **6** Üstünüzə vətərlər qoyacaq, at bitirəcək, sizi dəri ilə örtəcəyəm, daxilinizi ruh qoyacağam və siz diriləcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”». **7** Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Mən peyğəmbərlik edərkən bir gurultu qopdu, bir taqqıltı eşidildi. Sümüklər yaxınlaşdı, sümük sümüyə bitişdi. **8** Mən baxıb gördüm ki, onların üstünə vətərlər gəldi, at bitdi, bunları isə dəri örtdü. Ancaq onlarda nəfəs yox idi. **9** Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, nəfəs üçün peyğəmbərlik et, peyğəmbərlik edib nəfəsə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey nəfəs, küləyin asdiyi dörd səmtdən gal, bu öldürülən adamların üzərinə üfür ki, dirilsinlər”». **10** Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Nəfəs onların daxilinə girdi və onlar dirilib ayaq üstə qalxdı.

Cox böyük bir kütlə yarandı. **11** Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bu sümüklər bütün İsrail nəslinin rəmziidir. Onlar belə deyir: “Sümüklərimiz qurudu, ümidiimiz yox oldu, işimiz bitdi”. **12** Buna görə də peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açıb sizi oradan çıxaracaq və İsrail torpağına gətirəcəyəm. **13** Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açanda, sizi qəbirlərinizdən çıxaranda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **14** Mən daxilinizi Öz Ruhumu qoyacağam və siz diriləcəksiniz. Sizi öz torpağınıza yerləşdirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir». **15** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **16** «Sən ey bəşər oğlu, əlinə bir əsa götür və onun üstüne “Yəhuda və müttəfiqləri olan İsrail övladları” sözlərini yaz. Sonra başqa bir əsa götür və onun üstüne “Yusif və müttəfiqləri olan bütün İsrail nəslisi” sözlərini yaz. Bu, Efrayimin əsasıdır. **17** Bu əsaları bir-birinin üstüne qoyaraq öz əlində birləşdir. Elə et ki, əlində bir əsa olsun. **18** Əgər sənin xalqına mənsub olanlar “Etdiklərinin mənası nədir, biza bildirməzsən?” deyə soruşa, **19** onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Efrayimin əlindəki əsanı – Yusif və onun müttəfiqləri olan İsrail qəbilələrinin əsasını götürərək Yəhūdanın əsası ilə birləşdirib bir əsa edəcəyəm. Onlar əlimdə bir olacaq. **20** Üstünə yazı yazdığını əsaları onların görə biləcəyi şəkildə əlində tut. **21** Sonra onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: İsrail övladlarını yanlarına getdikləri millətlərin arasından götürəcək, onları hər yerdən toplayıb öz torpaqlarına qaytaracağam. **22** Onları ölkədə, İsrail dağları üzərində vahid bir millət edəcəyəm. Hamisının vahid padşahi olacaq. Daha iki ayrı millət olmayacaq, iki padşahlıqə bölünməyəcəklər. **23** Artıq bütələri, iyrənc şeyləri və üsyanları ilə özlərini murdar etməyəcəklər. Onları yaşıdlıqları və içində günah etdikləri yerlərdən qurtarır pak edəcəyəm. Onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam. **24** Qulum Davud onların padşahi olacaq, onların hamisina vahid çoban olacaq. Onlar Mənim hökmərimə görə rəftar edəcək, qaydalarımı saxlayıb yerinə yetirəcək. **25** Qulum Yaquba verdiyim, atalarının yaşıdlıqları ölkədə yaşayacaqlar, özləri, oğulları və nəvələri əbədi olaraq orada yaşayacaq. Qulum Davud da əbədi olaraq onların rəhbəri olacaq. **26** Mən onlara sülh əhdi bağlayacağam. Bu onlarla əbədi bir əhd olacaq. Onları orada yerləşdirəcək və saylarını çoxaldacağam.

Müqəddəs məkanımı əbədi olaraq onların arasında quracağam. **27** Mənim məskənim onların arasında olacaq. Mən onların Allahi, onlar da Mənim xalqım olacaq. **28** Müqəddəs məkanım əbədi olaraq onların arasında yerləşəndə millətlər biləcək ki, İsraili təqdis edən Mən Rəbbəm”».

38 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Maqoq ölkəsindən olan Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoqa üz tut və onun əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. **4** Səni geri qaytaracağam, çənələrinə çəngəllər taxacağam. Səni, bütün ordunu, atları, tam təchiz olunmuş atlaları, hamısı qalxan, sıpər və qılıncla silahlanmış böyük qoşunu qovub çıxaracağam. **5** Onlarla birgə hamısı qalxan və dəbilqəyə bürünmüş Farsları, Kuşluları, Putluları, **6** Qomeri və onun bütün qoşunlarını, ucqar şimaldan Toqarma nəslini və onun bütün qoşunlarını, bunlarla birgə bir çox xalqları qovub çıxaracağam. **7** Hazır ol! Ətrafında toplanmış böyük bir qoşunla birgə hazırlanış. Onları sən qoruyacaqsan. **8** Uzun müddət sonra döyüşə çağırılaçaqsan. Gələcək illərdə qılınçdan qurtulub rahatlanan ölkəyə hücum edəcəksən. O ölkənin sakinləri çoxlu xalq içindən İsrail dağlarına toplanmışdı. Bu dağlar həmişə xarabaliq idı, ancaq indi sakinləri xalqlar arasından geri qaytarılacaq və hamısı asayış içində yaşayacaq. **9** Sən, bütün qoşunun və səninlə birgə bir çox xalq çıxıb tufan kimi gələcəksiniz, ölkənin üzərini tutan buluda bənzəyəcəksiniz”. **10** Xudavənd Rəbb belə deyir: “O gün ağlma bəzi düşüncələr gələcək, pis niyyətlər qurub **11** deyəcəksən: «Divarsız kəndləri olan bir ölkəyə hücum edib asayış və əmin-amanlıq içində yaşayan adamların üstünə gedəcəyəm. Bu kəndlərin hamısı divarsızdır, darvazaları da, sürgüləri də yoxdur. **12** Viran olmuş şəhərlərdə yaşayan xalqı qarət edib malını talayacağam». Sürüşü və mali olan, dünyanın ortasında yaşayan bu millətlərin arasından toplanmış xalqa qarşı əlini uzadacaqsan. **13** Səba, Dedan, Tarşış tacirləri və bütün kəndlərinin əhalisi sənə deyəcək: «Qarət üçünmü gəldin? Talan etmək, qızıl-gümüş götürmək, mal-qara və əşya aparmaq, bol qənimət ələ keçirmək üçünmü qoşun topladın?» **14** Buna görə də, ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib Qoqa söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “O gün xalqım İsrail

asayış içində yaşayanda bunu dərk etməyəcəksinizmi? **15** Sən və özünlə birgə bir çox xalqlardan olan və hamısı ata minmiş böyük bir qoşun, güclü bir ordu öz yerindən – uzaq şimaldan gələcəksən. **16** Ölkəni bürüyən bir bulud kimi xalqım İsrailin üstüne hücum edəcəksən. Ey Qoq, gələcəkdə səni öz ölkəmin üstünə gətirəcəyəm ki, gözləri öündən müqəddəsliyimi sənin vasitənlə göstərdiyim zaman millətlər məni tanıya bilsin”. **17** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Məgər sən qədim zamanlarda İsrail peyğəmbərləri vasitəsilə haqqında danışdığım adam deyilsən? Bu peyğəmbərlər o zaman səni onların üstünə gətirəcəyim barədə illərlə peyğəmbərlik etdi. **18** O gün Qoq İsrail torpağına hücum etdiyi gün qəzəbim alovlanacaq” deyir Xudavənd Rəbb. **19** “Qısqanlılığımı və siddətli qəzəbimlə deyirəm ki, o gün İsrail torpağında böyük bir zəlzələ olacaq. **20** Dənizdəki balıqlar, göydəki quşlar, çöldəki heyvanlar, yerdə sürünən bütün canlılar və yer üzündəki bütün insanlar önündə titrəyəcək. Dağlar yerlə yeksan olacaq, sildirrim qayalar uçacaq, bütün divarlar yixılacaq. **21** Bütün dağlarında qılınçı Qoqun üstüne getməyə çağıracağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, “hər kəs bir-birinin üstünə qılinc çəkəcək. **22** Üstünə vəba gətirib qanını tökərək onu cəzalandıracağam. Onun, ordularının və yanında gələn çoxlu xalqın üstüne leysan yağış, iri dolu dənələri, od və kükürd yağdıracağam. **23** Beləcə əzəmətimi və müqəddəsliyimi göstərəcək, bir çox millətlərin gözü öündə Özümü tanıdacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”.

39 Sən ey bəşər oğlu, Qoqun əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. **2** Səni geri qaytarıb aparacağam, uzaq şimaldan çıxaracağam və İsrail dağları üzərinə gətirəcəyəm. **3** Sol əlindən kamanını, sağ əlindən oxlarını vurub salacağam. **4** Sən bütün ordularınla, yanında olan xalqlarla birgə İsrail dağları üzərində həlak olacaqsan. Səni qida olmaq üçün hər cür yırtıcı quşa və vəhşi heyvanlara verəcəyəm. **5** Açıq çöldə həlak olacaqsan, çünkü Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **6** Mən Maqoqun və sahil ölkələrində əmin-amanlıq içində yaşayanların üstünə od göndərəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **7** Xalqım İsrailin arasında müqəddəs adımı tanıdacağam, artıq müqəddəs adımin

ləkələnməsinə izin verməyəcəyəm. Onda millətlər biləcəklər ki, Mən Rəbbəm, İsraildə Müqəddəs Olanam. **8** Budur, o vaxt gəlir və mütləq baş verəcək" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, "bu gün Mənim dediyim gündür. **9** Onda İsrail şəhərlərində yaşayanlar çıxıb od qalayacaq. Silahlarını, qalxanlarını, sıpərlərini, kamanlarını, oxlarını, toppuzlarını və nizələrini bu odda yandıracaqlar. Onları yeddi il ərzində yandıracaqlar. **10** Çöldən odun daşımayaq, meşələrdən ağac kəsməyəcəklər, çünki silahlarla od qalayacaqlar. Onları qarət edənləri qarət edəcək, mallarını talan edənləri talan edəcəklər" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **11** "O gün Duz dənizinin şərqində, Səyyahlar dərəsində Qoqa İsraildə bir qəbiristanlıq verəcəyəm. Orada Qoq və bütün qoşunu basdırılacaq. Bu yerə Hamon-Qoq dərəsi deyiləcək. Oradan yol keçənlərin qabağı kəsiləcək. **12** Ölkəni təmizləmək üçün İsrail nəslə yeddi ay onları basdırmaqla məşğul olacaq. **13** Onları bütün ölkə xalqı basdıracaq. Mənim izzətləndiyim gün onlar üçün əlamətdar olacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **14** "Ölkəni təmizləmək üçün adamlara iş tapşırılacaq. Bəziləri ölkəni dayanmadan dolaşacaq, bəziləri isə yerdə qalan cəsədləri basdıracaq. Yeddi aydan sonra axtarışlara başlayacaqlar. **15** Bu adamlar ölkənin hər yerini dolaşacaq. İnsan sümüyü görəndə qəbirqazanlar onu Hamon-Qoq dərəsində basdırana qədər yanına bir nişan qoyacaq. **16** Orada Hamona adlı bir şəhər olacaq. Beləcə ölkəni təmizləyəcəklər". **17** Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Hər cür quşa və hər cür vəhşi heyvana söylə ki, toplaşib gəlsinlər. Sizin üçün kəsəcəyim qurbanın - İsrail dağları üzərindəki böyük qurbanın yanına hər tərəfdən yığılin. Orada at yeyib qan içəcəksiniz. **18** Başanın bəslənmiş heyvanlarının - qoçların, quzuların, təkələrin və bugaların ətini yeyib qanını içdiyiniz kimi igidlərin ətini yeyəcək, dünya rəhbərlərinin qanını içəcəksiniz. **19** Sizin üçün kəsdiyim qurbanın doyunca yağ yeyəcək, sərəxən olunca qan içəcəksiniz. **20** Süfrəmdə atlardan, süvarılardan, igidlərdən və hər cür əsgərdən bol bol yeyib-doyacaqsınız" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **21** "İzzətimi millətlər arasında göstərəcəyəm. Bütün millətlər onlara verdiyim cəzani və üstlərinə qoyduğum əlimi görəcək. **22** Bu gündən sonra İsrail nəslə biləcək ki, onların Allahı Rəbb Mənəm. **23** Onda millətlər biləcək ki, İsrail nəslə öz təqsirlərindən ötrü sürgünə getdi. Çünki onlar Mənə xəyanət etdi, Mən

onlardan üz döndərdim, onları düşmənlərinə təslim etdim, hamısı qılınca həlak oldu. **24** Murdarlıqlarına və üsyənlarına görə onlarla rəftar etdim, onlardan üz döndərdim". **25** Buna görə Xudavənd Rəbb belə deyir: "Yaqub nəslindən sürgün olunanları indi geri qaytaracaq, bütün İsrail nəslinə rəhəm edəcək və müqəddəs adımnın qısqancı olacağam. **26** Torpaqlarında əmin-amanlıq içində yaşayanda, onları qorxudan bir kəs olmayanda rüsvayıcılıqlarını və Mənə etdikləri bütün xəyanətləri unudacaqlar. **27** Onları xalqlar arasından geri qaytarıb düşmən ölkələrindən topladığım zaman çoxlu millətin gözü öündə, onların arasında müqəddəs tutulacağam. **28** Onda biləcəklər ki, onların Allahı Rəbb Mənəm. Çünki onları millətlər arasına sürgüna göndərdim. Amma öz torpaqlarına da qaytaracağam, artıq heç birini qaldığı ölkəsində qoyub getməyəcəyəm. **29** Bir daha onlardan üz döndərməyəcəyəm, çünki İsrail nəslə üzərinə Öz Ruhumu tökəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

40 Sürgünlüyümüzün iyirmi beşinci ilində, birinci ayın onuncu günü, Yeruşəlim şəhərinin süqutunun on dördüncü ili - həmin o gün Rəbbin əli mənim üstümdə idi. O məni oraya apardı. **2** Görüntüdə Allah məni İsrail ölkəsinə aparıb çox uca bir dağın başına qoydu. Dağın cənubunda şəhərə bənzər tikililər var idi. **3** Allah məni oraya apardı. Mən orada görünüşcə tunca bənzər adam gördüm. Onun əlində bir kətan ip və ölçmək üçün bir qamış var idi. O, darvazada durmuşdu. **4** O adam mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, gözünlə görüb, qulağınla eşit və sənə göstərəcəyim hər şeyə yaxşı-yaxşı bax. Ona görə buraya gətirildin ki, bunları sənə göstərim. Gördüyün hər şeyi İsrail nəslinə bildir». **5** Mən məbədi hər tərəfdən əhatəyə alan bir divar gördüm. Ölçmək üçün o adəmin əlində olan qamışın uzunluğu altı qulac idi. Hər qulaca bir ovuc uzunluq əlavə edilmişdi. O adam divarı ölçüdü: qalınlığı bir qamış, hündürlüyü bir qamış idi. **6** Sonra şərqə tərəf olan darvazaya tərəf getdi və onun pilləkənləri ilə yuxarı qalxdı. Darvazanın kandarını ölçüdü: eni bir qamış idi. Bir kandarın eni bir qamış idi. **7** Keşikçi otaqlarının hər birinin uzunluğu və eni bir qamış idi. Keşikçi otaqlarının arası beş qulac idi. Məbədə baxan eyvanın yanındaki darvaza kandarı bir qamış uzunlığında idi. **8** Sonra o, darvaza eyvanını ölçüdü: **9** eni səkkiz

qulac idi. Yan taxtaların qalınlığı iki qulac idi. Darvaza eyvanı məbədə baxırdı. **10** Şərq darvazasının hər iki yanında üç-üç keşikçi otağı var idi. Üçünün da ölçüsü bir idi. Hər iki tərəfdə olan bölmə divarlarının da ölçüsü bir idi. **11** O, darvazanın astanasının enini ölçüdü: on qulac idi. Darvazanın uzunluğu isə on üç qulac idi. **12** Hər iki tərəfdə olan keşikçi otaqlarının qarşısında bir qulac yüksəkliyində bir-bir arakəsmə var idi. Hər iki tərəfdə keşikçi otaqları dördbucaqlı idi. Kənarları hər tərəfdən altı qulac idi. **13** Sonra o, darvazanın enini – girişləri bir-birinin qarşısında olan keşikçi otaqlarının arxa divarlarının arasını ölçüdü: iyirmi beş qulac idi. **14** Sütunları ölçüdü: altmış qulac idi. Darvazanın ətrafindakı həyat sütunlara qədər uzanırdı. **15** Darvazanın astanasından eyvanın sonuna qədər məsafə əlli qulac idi. **16** Darvazanın içəri tərəfinin hər yanında keşikçi otaqlarının və bölmə divarlarının içəriya baxan qəfəslə pəncərələri var idi. Eyvanlarda da belə idi. Hər yanın içəri tərəfindən pəncərələr var idi. Bölmə divarları üzərində xurma ağacı təsvirləri var idi. **17** O adam məni bayır həyatə gətirdi. Orada bayır həyatı əhatəyə alan otaqlar və daş yol var idi. Daş yol boyunca otuz otaq var idi. **18** Darvazaların hər iki tərəfindəki daş yolu eni qapıların uzunluğu qədər idi. Bu, aşağı daş yol idi. **19** O adam həyatın enini aşağı darvazadan içəri həyatın darvazasına qədər ölçüdü: şərqdə və şimalda olan məsafə yüz qulac idi. **20** O adam bayır həyatın şimala baxan darvazasının uzunluğunu və enini ölçüdü. **21** Buranın hər iki tərəfində üç-üç keşikçi otağı var idi. Bölmə divarları və eyvanları birinci darvazanın ölçüsünə bərabər idi: uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **22** Pəncərələrin, eyvanın və xurma ağacı təsvirlərinin ölçüsü şərqə baxan darvazanın ölçüsünə bərabər idi. Oraya yeddi pillə ilə çıxırdılar, bunların qarşısında eyvan var idi. **23** Şərq darvazasında olduğu kimi şimal darvazasına da baxan bir içəri həyat darvazası var idi. O adam bu iki darvaza arasındakı məsafəni ölçüdü: yüz qulac idi. **24** O adam məni cənuba doğru apardı. Orada cənuba baxan bir darvaza gördüm. O, darvazanın yan taxtalarını və eyvanı ölçüdü: ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. **25** O birilərində olduğu kimi bu darvaza ilə eyvanın hər tərəfində də pəncərələr var idi. Eyvanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **26** Oraya yeddi pilləkənlə çıxırdılar. Bunların qarşısında eyvan var idi. Darvazanın yan taxtaları hər iki tərəfdən bir xurma ağacı təsviri ilə bəzənmişdi. **27**

İçəri həyatın cənuba baxan bir darvazası var idi. O adam bu içəri darvazadan cənuba baxan darvazaya qədər olan məsafəni ölçüdü: yüz qulac idi. **28** O adam məni cənub darvazasından içəri həyatə apardı. Cənub darvazasını ölçüdü: ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. **29** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanın ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanın hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **30** Hər tərəfdə uzunluğu iyirmi beş qulac, eni beş qulac olan eyvanlar var idi. **31** Eyvanı bayır həyatə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pillə ilə çıxırdılar. **32** O adam məni şərqdəki içəri həyatə apardı. Oradakı darvazanı ölçüdü. Ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. **33** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanının hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **34** Eyvanı bayır həyatə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pilləkənlə çıxırdılar. **35** Sonra o adam məni şimal darvazasının yanına apardı. O, qapını ölçüdü: ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. **36** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvazanın hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **37** Yan taxtaları bayır həyatə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları hər iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pilləkənlə çıxırdılar. **38** İçəri həyatın darvazalarındaki eyvanların yanında qapısı eyvana açılan bir otaq var idi. Yandırma qurbanları burada yuyulurdu. **39** Darvaza eyvanının hər iki tərəfində iki sira qoşa masa var idi. Yandırma qurbanı, günah qurbanı və təqsir qurbanı olacaq həyvanlar bu masaların üstündə kəsilirdi. **40** Eyvanın bayır divarının yanında, şimal darvazasının pilləkənlərinin hər iki tərəfində iki sira qoşa masa da var idi. **41** Beləcə qurbanlıq həyvanları kəsmək üçün darvazanın hər iki tərəfində dörd-dörd olmaqla səkkiz masa var idi. **42** Yandırma qurbanları üçün yonulmuş daşdan dörd masa var idi. Hər masanın uzunluğu və eni bir yarımla qulac, hündürlüyü bir qulac idi. Yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların kəsilməsində istifadə olunan alətləri bunların üstünə qoyurdular. **43** Otağın divarlarına qarmaqlar asılmışdı: hər biri bir

ovuc uzunluğunda idi. Masalar təqdim edilən heyvanın əti üçün nəzərdə tutulmuşdu. **44** İçəri darvazanın bayır hissəsində, içəri həyətdə ilahiçilər üçün otaqlar var idi. Bunlardan biri şimal darvazasının yanında idi və cənuba baxırdı, o biri cənub darvazasının yanında idi və şimala baxırdı. **45** O adam mənə dedi: «Cənuba baxan otaq məbəd üçün cavabdeh olan kahinlərə məxsusdur. **46** Şimala baxan otaq isə qurbangah üçün cavabdeh olan kahinlərə məxsusdur. Onlar Levinin nəslindən olan və Rəbbə xidmət etmək üçün Ona yaxınlaşan Sadoq övladlarıdır». **47** O adam həyəti ölçüdü: həyət dördbucaqlı olub uzunluğu yüz qulac, eni də yüz qulac idi. Məbədin önündə qurbangah var idi. **48** Sonra o adam məni məbədin eyvanına aparıb eyvanın qapısının yan taxtalarını ölçüdü. Darvazanın hər iki tərəfindəki sütunların eni beş qulac idi. Darvazanın hər iki tərəfinin eni isə üç qulac idi. **49** Eyvanın uzunluğu iyirmi qulac, eni on iki qulac idi. Oraya pilləkənlə çıxırdılar. Darvazanın yan taxtalarının yanında iki sütun var idi: biri bu tərəfində, digəri isə o tərəfində idi.

50 Sonra o adam məni məbədin əsas hissəsinə gətirib oradakı darvazanın yan taxtalarını ölçüdü: yan taxtaların eni hər tərəfdən altı qulac idi. **51** Girişinin eni on qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən hər divarının eni isə beş qulac idi. O adam məbədin əsas hissəsini da ölçüdü: uzunluğu qırx, eni iyirmi qulac idi. **52** Sonra o, iç otağa girib girişin yan taxtalarını ölçüdü: hər birinin eni iki qulac idi. Girişin eni altı qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən divarların eni yeddi qulac idi. **53** O adam əsas hissənin o biri tərəfindəki iç otağı ölçüdü: həm uzunluğu, həm də eni iyirmi qulac idi. O mənə «bura Ən Müqəddəs yerdir» dedi. **54** Sonra məbədin divarını ölçüdü: qalınlığı altı qulac idi. Məbədin ətrafindəki yan otaqlardan hər birinin eni dörd qulac idi. **55** Bu yan otaqlar üç mərtəbə idi, hər mərtəbədə otuz otaq var idi. Məbədin divarları boyu yan otaqlar üçün dayaq olan çıxıntılar var idi ki, dayaqlar məbəd divarlarına girməsin. **56** Məbədin ətrafindəki yan otaqlar yuxarı mərtəbəyə tərəf çıxdıqca genişlənirdi. Məbədin ətrafindəki tikilinin yuxarıya qalxan bir pilləkəni var idi. Yuxarıya doğru çıxdıqca yan otaqlar genişlənirdi. Pilləkənlə aşağı mərtəbədən orta mərtəbəyə, oradan da üst mərtəbəyə çıxırdılar. **57** Məbədin ətrafında yan otaqların bünövrəsini təşkil edən uca bir döşəmə gördüm: uzunluğu bir qamış, yəni altı qulac idi. **58**

Yan otaqların bayır divarının qalınlığı beş qulac idi. Məbədin yan otaqları ilə kahin otaqları arasında açıq bir sahə var idi. **59** Məbədin ətrafi boyunca uzanan sahənin eni iyirmi qulac idi. **60** Yan otaqların girişləri açıq sahəyə baxırdı: biri şimalda, o biri isə cənubda idi. Açıq sahəyə bitişən bünövrənin eni hər tərəfdən beş qulac idi. **61** Məbədin qərbində açıq sahəyə baxan bir tikili var idi: eni yetmiş qulac idi. Divarının qalınlığı hər tərəfdən beş qulac, uzunluğu doxsan qulac idi. **62** Sonra o adam məbədi ölçüdü: uzunluğu yüz qulac idi. Açıq sahə, tikili və onun divarları yüz qulac uzunluğunda idi. **63** Şərqi dəki məbədin açıq sahəsinin eni məbədin ön tərəfi ilə birgə yüz qulac idi. **64** O adam məbədin arxasındaki açıq sahəyə baxan tikilinin və hər iki tərəfindəki dəhlizlərin uzunluğunu ölçüdü: yüz qulac idi. Məbədin əsas hissəsi, iç otaq, həyətə baxan eyvan, **65** darvaza astanaları, qəfəslə pəncərələr, astanın qarşısında üç mərtəbəni əhatə edən dəhlizlər döşəmədən pəncərələrə qədər ağaclarla örtülmüşdü. Pəncərələr açılıb-bağlanırdı. **66** Girişin üstü, iç otaq, onun bayırı, bütün içəri və bayır divarlar nizamlı aralıqlarla, **67** keruv və xurma ağacı oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi. İki keruv arasında bir xurma ağacı təsviri var idi. Hər keruvun iki üzü var idi: **68** bir yandan xurma ağacına baxan insan üzü, o biri yandan xurma ağacına baxan şir üzü. Məbəd başdan-başa bu oyma təsvirləri ilə bəzənmişdi. **69** Döşəmədən girişin üstündəki hissəyə qədər məbədin əsas hissəsinin divarları keruv və xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi. **70** Əsas hissənin qapısının yan taxtaları dördbucaqlı şəklində idi. Ən Müqəddəs yerin önündəki qapının yan taxtaları da bunlara bənzəyirdi. **71** Orada üç qulac hündürlüyündə, iki qulac uzunluğunda, iki qulac enində ağacdan düzəldilmiş bir qurbangah var idi. Onun küncləri, allığı və yanları da ağacdan idi. O adam mənə «Rəbbin önündə olan masa budur» dedi. **72** Əsas hissənin və ən Müqəddəs yerin cüt qanadlı qoşa qapısı var idi. **73** Hər qapının iki tərəfə iki qanadı var idi: bir qapı üçün iki qanad, o biri qapı üçün iki qanad. **74** Divarlar üzərində olduğu kimi əsas hissənin qapılarda da keruv və xurma ağaclarının oyma təsvirləri düzəldilmişdi. Bayırda, eyvanın önündə ağacdan olan bir asma tavan var idi. **75** Eyvanın yan divarlarındakı qəfəslə pəncərələrin hər iki tərəfi xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə örtülmüşdü. Məbədin yan otaqları ilə asma tavanları da bu cür idi.

42 O adam məni şimala gedən yoldan bayır həyətə çıxardı, məbədin açıq sahəsinə və bayır həyətin şimalindəki tikililərə baxan otaqlara apardı. **2** Qapısı şimala baxan bu tikilinin uzunluğu yüz, eni əlli qulac idi. **3** İçəri həyətin iyirmi qulaklıq hissəsi ilə bayır həyətin daş yoluna baxan üç mərtəbənin dəhlizləri qarşı-qarşıya idi. **4** Otaqların qabağında eni on qulac, uzunluğu isə yüz qulac olan bir içəri dəhliz var idi. Qapıları şimala baxırdı. **5** Tikilinin üst mərtəbədəki otaqları alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi, çünki üst mərtəbədəki dəhlizlər daha çox yer tuturdu. **6** Həyətlərdə sütunlar olduğu halda üçmərtəbəli otaqların sütunları yox idi. Buna görə də üst mərtəbədəki otaqlar alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi. **7** Otaqların qabağında, otaqlarla və bayır həyətlə yanaşı bir bayır divar var idi: əlli qulac uzunluğunda idi. **8** Çünkü bayır həyətin yanındakı yanbayan otaqların uzunluğu əlli qulac idi. Məbədin əsas hissəsinə daha yaxın yanbayan otaqların uzunluğu isə yüz qulac idi. **9** Bu otaqların aşağıda bayır həyətdən girmək üçün şərqə tərəf bir qapısı var idi. **10** İçəri həyətin cənubu boyu açıq sahəyə və bayır həyətdəki tikililərə baxan başqa otaqlar var idi. **11** Şimal tərəfdəki otaqlarda olduğu kimi bu otaqların qabağında da bir keçid var idi. Otaqların uzunluğu və eni eyni idi, çıxışları və ölçüləri şimal tərəfdə olan otaqların kimi idi. Cənubdakı otaqların qapıları da şimaldakılar kimi idi. **12** Keçidin başlangıcında bir qapı var idi. Arxa divarlar boyunca şərqə uzanan bu keçid otaqlara açılırdı. **13** Sonra o adam mənə dedi: «Məbədin açıq sahəsinə baxan şimaldakı və cənubdakı otaqlar müqəddəsdir. Rəbbin önungdə xidmət edən kahinlər orada ən müqəddəs təqdimlərdən yeyəcək. Ən müqəddəs təqdimləri – taxıl təqdimlərini, günah qurbanlarını və təqsir qurbanlarını orada qoyacaqlar, çünki ora müqəddəsdir. **14** Kahinlər müqəddəs yərə girəndə xidmət edərkən əyinlərdəki geyimləri orada qoymadan bayır həyətə çıxməsin, çünki bu geyimlər müqəddəsdir. Onlar xalqın olduğu yerlərə getməzdən qabaq başqa paltarlar geyməlidir». **15** O adam məbədin sahəsini içəridən ölçüb qurtarandan sonra məni şərq qapısından bayırda apardı və hər tərəfdən bu sahənin bayırını ölçüdü. **16** Şərq tərəfini qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. **17** Şimal tərəfini də qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. **18** Cənub tərəfini də qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. **19** Qərb tərəfinə dönüb onu qamışla ölçüdü: uzunluğu beş

yüz qulac idi. **20** Beləcə sahənin dörd tərəfini ölçüdü. Müqəddəs olanı müqəddəs olmayandan ayırmak üçün sahənin ətrafında bir divar var idi: uzunluğu və eni hər biri beş yüz qulac idi.

43 O adam məni şərqə baxan darvazanın yanına gətirdi. **2** Mən gördüm ki, şərq yoluñdan İsrail Allahının izzəti gəlir. Onun səsi gur axan suların səsi kimi idi, izzətindən yer parıldayırdı. **3** Gördiyüm görüntü Allah şəhəri məhv etməyə gəldiyi vaxt və Kevar çayı sahilində gördiyüm görüntülərə bənzəyirdi. Mən bu zaman üzüstə yərə yixildim. **4** Rəbbin izzəti şərqə baxan darvazanın yoluñdan məbədə girdi. **5** Ruh məni qaldırıb içəri həyətə gətirdi. Mən gördüm ki, Rəbbin izzəti məbədi doldurub. **6** Adam yanında durarkən məbəddən mənimlə danişan bir nəfərin səsini eşitdim. **7** O mənə belə dedi: «Ey bəşər oğlu, taxtimin yeri, ayaqlarımın dabanları dəyən, İsrail övladları arasında əbədi yaşayacağım yer buradır. Bundan sonra İsrail xalqı ilə padşahları pozğunluqları və ölən padşahların cəsədləri ilə bir daha müqəddəs adımı murdarlamayacaq. **8** Onlar astanalarını astanama, qapılarının yan taxtalarını qapıının yan taxtalarına bitişdirdi. Mənimlə onların arasında yalnız bir divar var idi. Etdikləri murdar işləri ilə müqəddəs adımı murdarlaşdırırlar. Mən də qəzəbimlə onları qırıb-çatdım. **9** İndi pozğunluqlarını və padşahlarının cəsədlərini Məndən uzaqlaşdırınsınlar, Mən də əbədi olaraq onların arasında yaşayaram. **10** Sən ey bəşər oğlu, bu məbədi İsrail nəslinə təsvir et ki, üsyənlərindən utansınlar və məbədin layihəsini ölçüsünər. **11** Əgər etdikləri bütün işlərdən utanırlarsa, məbədin şəklini, nizamını, giriş-çıxış yerlərini – bütün şəkillərini, bütün qaydalarını, quruluşlarını və qanunlarını onlara bildir. Onların gözü öündə burları bir yərə yaz. Qoy bütün qurulus və qaydalarına əməl edib onları yerinə yetirsinlər. **12** Məbədlə bağlı qanun budur: dağın başında hər tərəfdən onun bütün ərazisi çox müqəddəs olacaq. Bəli, məbədin qanunu budur. **13** Qurbangahın qulaclə ölçüləri belədir. Hər qulaca bir ovuc əlavə edilmişdir: qurbangahı əhatəyə alan xəndəyin dərinliyi bir qulac, eni bir qulac, ətrafindakı çıxıntı bir qarış olacaq. Qurbangahın hündürlüyü isə belədir: **14** qurbangahın yerdəki xəndəkdən alt çıxıntıya qədərkı hissəsinin hündürlüyü iki qulac, eni bir qulac, kiçik çıxıntıdan böyük çıxıntıya qədərkı hissənin hündürlüyü dörd qulac,

eni bir qulac, **15** qurbangahın qurban yandırılan üst hissəsinin hündürlüyü dörd qulac olacaq. Üst hissədən yuxarıya doğru dörd buynuz uzanacaq. **16** Qurbangahın üst hissəsi dördbucaqlı şəklində olacaq. Onun uzunluğu on iki, eni on iki qulac olacaq. **17** Üst çıxıntının dörd tərəfdən uzunluğu və eni hər biri on dörd qulac olacaq. Ətrafindakı kənar yarımla qulac, xəndəyin dövrəsi bir qulac olacaq. Qurbangahın pillələri şərqə baxacaq». **18** O adam yenə dedi: «Ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Qurbangah tikildiyi gün üstündə yandırma qurbanları gotirmək və qan tökmək barədə olan qaydalar belədir. **19** Mənə xidmət etmək üçün hüzuruma çıxan, Sədoq nəslindən Levili kahinlərə günah qurbanı olaraq bir buga ver" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **20** "Buganın qanından götürüb qurbangahın dörd buynuzuna, çıxıntının dörd küncünə və ətrafindakı kənarın üstüne sürt. Beləcə qurbangahı pak edib onun üçün kəffarə ver. **21** Günah qurbanı olaraq buganı götürüb Müqəddəs məkanından kənardı, məbədin təyin edilmiş yerində yandır. **22** İkinci gün günah qurbanı olaraq qüsursuz bir təkə təqdim et. Qurbangah buganın qanı ilə pak edildiyi kimi təkənin qanı ilə də pak edilsin. **23** Pak etmək işini qurtarandan sonra qüsursuz bir buga ilə sürüdən bir qoç qurban gətir. **24** Onları Rəbbin öünüə gətir. Kahinlər onların üstünə duz səpib Rəbbə yandırma qurbanı olaraq təqdim etsin. **25** Yeddi günün günah qurbanı olaraq hər gün bir təkə hazırla. Qüsursuz bir buga ilə sürüdən bir qoç da hazırlanı. **26** Qoy yeddi gün qurbangah üçün kəffarə versinlər, onu pak edib təqdis etsinlər. **27** Yeddi gün tamamlanandan sonra kahinlər səkkizinci gün və ondan sonra yandırma və ünsiyyət qurbanlarınızı qurbangahın üstündə təqdim etsin. O zaman sizdən razı olacağam" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

44 O adam məni Müqəddəs məkanın şərqə baxan bayır darvazası yolundan geri qaytardı. Darvaza bağlı idi. **2** Rəbb mənə dedi: «Bu darvaza bağlı qalacaq, açılmayacaq, heç kəs oradan içəri girməyəcək, çünkü İsrailin Allahı Rəbb oradan içəri girmişdir, buna görə də bağlı qalacaq. **3** Yalnız rəhbər rəhbərliyinə görə Rəbbin öündə çörək yemək üçün orada oturacaq. Darvaza eyvanı yolundan girib, o yoldan da çıxacaq». **4** O adam məni şimal darvazası yolundan məbədin öünüə gətirdi. Mən baxıb gördüm ki, Rəbbin izzəti, Öz məbədini doldurub. Bu zaman üzüstə düşdüm. **5**

Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Rəbbin məbədinin bütün qayda-qanunları ilə bağlı deyəcəyim sözləri yaxşı-yaxşı dirlə, onlara qulaq as, hər şeyə diqqətlə bax. Müqəddəs məkana kimin girib-çıxacağına diqqət et. **6** Üsyankar olan İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey İsrail nəsl, artıq bəsdir! Etdiyiniz iyrənc işlərə daha son qoyun. **7** Ürəyi və bədəni sünnət edilməmiş yadelliləri Müqəddəs məkanıma getirdiniz, Mənə qida olmaq üçün piy və qan təqdim etməklə məbədimi murdarladınız. Beləcə iyrənc işlərinizlə əhdimi pozdunuz. **8** Müqəddəs şeylərim üzərində vəzifənizi yerinə yetirmədiniz. Müqəddəs məkanımda bu şeylərə nəzarət etməyi başqalarına tapşırınız". **9** Xudavənd Rəbb belə deyir: "İsrail xalqı arasında yaşayan ürəyi və bədəni sünnət edilməmiş heç bir yadelli Müqəddəs məkanıma girməsin. **10** İsrail yoldan azlığı zaman Məndən uzaqlaşan və yoldan azib bütürənin sitayı edən Levililər öz günahlarının cəzasını çəkəcək, **11** lakin Müqəddəs məkanımda bu işləri görəcək: məbədin darvazalarına nəzarət edəcək, məbədin xidmət işlərini görəcək, xalq üçün yandırma qurbanları və başqa qurbanlıq heyvanları kəsəcək, xalqın öündə durub onlara xidmət edəcək. **12** İndi ki onlar bütürənin öündə İsrail nəslinə xidmət edərək xalqı günaha batırı, Mən Rəbb də onları günahlarına görə cəzalandıracağımı and içdim" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **13** "Onlar kahin kimi xidmət etmək üçün Mənə yaxınlaşmayacaq, bütün müqəddəs şeylərimə, an müqəddəs qurbanlarına toxummayacaq. Etdikləri iyrənc əməllərinin rüsvayılığını çəkəcəklər. **14** Bundan sonra məbədin xidmət vəzifəsini və orada görülən bütün işləri onlara tapşıracağam. **15** Ancaq İsrail Məni qoyub yoldan azlığı zaman Müqəddəs məkanımın xidmət vəzifəsini yerinə yetirən Sədoq nəslindən Levili kahinlər önumda xidmət etmək üçün Mənə yaxınlaşacaq. Onlar piy və qan təqdim etmək üçün hüzuruma çıxacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **16** "Yalnız onlar Müqəddəs məkanıma girəcək, yalnız onlar önumda xidmət etmək üçün süfrəmə yaxınlaşış buyruğumu yerinə yetirəcək. **17** Kahinlər içəri həyətin darvazalarından girəcəkləri zaman kətan geyim əyinlərində olsun, içəri həyətin darvazalarında yaxud məbəddə xidmət edərkən yun paltar geyməsinlər. **18** Başlarına kətan çalma sarıslılar, bellərinə kətan alt paltarı geysinlər. Bədənlərini tərlədən bir şey geyinməsinlər. **19** Bayır həyətə, bayır həyətdə olan xalqın yanına çıxmazdan qabaq

xidmət edərkən əyinlərindəki geyimləri çıxarıb müqəddəs otaqlara qoysurlar və başqa paltalar geysinlər ki, geyimləri ilə xalqı təqdis etməsinlər. 20 Kahinlər başlarını qırxmasın, saçlarını uzatmasın, yalnız saçlarını kəsib düzəltsin. 21 İçəri həyatə girəcəyi vaxt heç bir kahin şərab içməsin. 22 Kahinlər dul yaxud boşanmış arvad almasın, ancaq İsrail nəslindən olan bir bakıra qız yaxud da başqa kahindən dul qalmış arvadı ala bilərlər. 23 Onlar Mənim xalqıma müqəddəs olan şeyi adı şeydən, murdar şeyi pak şeydən ayırmayı öyrədəcək. 24 Mübahisəli işlərdə onlar hakimlik edəcək, hökmərimə görə qərar verməlidirlər. Bayramlarımla bağlı qayda-qanunlarına əməl etməli, Şənbə günlərimi müqəddəs saymalıdırlar. 25 Kahin adam meyitinə yaxınlaşıb özünü murdarlamasın, amma bu, anasının, atasının, oğlunun, qızının, qardaşının yaxud əra getməmiş bacısının meyiti olsa, özünü murdarlaya bilər. 26 Pak olduqdan sonra hələ yeddi gün gözləsin. 27 Məbəddə xidmət etmək üçün içəri həyatə girəcəyi gün özü üçün bir günah qurbanı təqdim etsin” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 28 “Kahinlərin irsi var: onların irsi Mənəm. İsraildə onlara mülk verməyin. Onların mülkü Mənəm. 29 Kahinlər taxil təqdimlərini, günah və təqsir qurbanlarını yesin. İsraildə Rəbbə həsr olunan hər şey onlarıñı olsun. 30 Bütün nübarların ilk hissəsi və bütün xüsusi hədiyyələriniz kahinlərinki olsun. Evinizə bərəkət yağışın deyə taxilinizin ilkini onlara verin. 31 Kahinlər ölü halda tapılmış yaxud vəhşi heyvanlar tərəfindən parçalanmış heç bir quş və heyvan yeməsin.

45 Ölkəni irs olaraq payladığınız zaman Rəbb üçün torpaqdan pay kimi iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min qulac eninda müqəddəs bir bölgə ayırin. Bütün bu bölgə müqəddəs olacaq. 2 Bu bölgədən dördbucaqlı şəklində uzunluğu və eni beş yüz qulaklıq bir hissə müqəddəs məskən üçün, əlli qulaklıq bir yer isə ətrafindəki açıq sahə üçün ayrılsın. 3 Bu ölçü ilə bir hissə ölç: uzunluğu iyirmi beş min qulac və eni on min qulac olsun. Müqəddəs məkan – ən Müqəddəs yer orada olacaq. 4 Bu, ölkənin müqəddəs payı olacaq. Bu yer məbəddə xidmət etmək üçün Rəbbə yaxınlaşan kahinlərə ayrılaceq. Burada kahinlərin evləri, Müqəddəs məkan üçün müqəddəs yer olacaq. 5 Məbəddə xidmət edən Levililərə mülk olaraq iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min

qulac eninda bir bölgə verilsin. Orada yaşamaları üçün onlara məxsus şəhərlər olacaq. 6 Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə birlikdə şəhər üçün eni beş min, uzunluğu iyirmi beş min qulac olan bir hissə ayırin. Bu bütün İsrail xalqı üçündür. 7 Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə şəhərə düşən hissənin hər iki tərəfindəki torpaqlar rəhbərə veriləcək. Bu torpaqlar qərbdən-qərba, şərqdən-şərqə doğru uzanacaq və qərb sərhəndindən şərq sərhədinə qədər uzunluğu bir İsrail qəbiləsinə düşən hissə qədərdir. 8 Bu torpaq İsrail rəhbərinin payı olacaq. Bundan sonra rəhbərlərim xalqıma bir daha zülm etməyəcək, ancaq ölkəni qəbilələrinə görə İsrail nəslinə verəcək”. 9 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey İsrail rəhbərləri, artıq bəsdir! Zorakılıqdan və ziyan karlıqdan əl çəkin, ədalətli və saleh əməllər edin. Xalqımı öz torpaqlarından qovmayın” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 10 “Düzungün tərəzi ilə çəkin. Çəkdiyiniz efa da, bat da düzgün olsun. 11 Efa ilə bat eyni çəkida olsun. Bat xomerin onda birinə, efa da xomerin onda birinə bərabər olmalıdır. İkisinin çəkisi də xomerə görə olsun. 12 Bir şekel iyirmi geraya bərabər olmalıdır. İyirmi, iyirmi beş, on beş şekel birlikdə bir minaya bərabər olmalıdır. 13 Gətirəcəyiniz təqdimlər bunlardır: hər xomer buğdanın efanın altında biri qədər buğda, hər xomer arpadan efanın altında biri qədər arpa verin. 14 Zeytun yağını isə bat çəkisinə görə ölçün və hər kor zeytun yağından batın onda biri qədər təqdim edin. Bir kor on bat yaxud bir xomerə bərabərdir. 15 İsrailin sulu otlaqlarındaki süründən iki yüz qoyundan bir qoyun götürülsün. Bu qoyunlardan taxil təqdimləri, yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları üçün istifadə edilsin ki, xalq kəffarə olunsun” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 16 “Bütün ölkə xalqı bu təqdimi İsrail rəhbərinə verəcək. 17 İsraildə keçirilən bütün bayramlarda – şənliklərdə, Təzə Ay mərasimlərində və Şənbə günlərində yandırma qurbanları, taxil və içmə təqdimlərini təmin etmək rəhbərin işi olacaq. Günah qurbanını, taxil təqdimini, yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanlarını rəhbər təmin edəcək ki, İsrail nəslə üçün kəffarə versin”. 18 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Birinci ayın birinci günü qüsursuz bir buga götürüb Müqəddəs məkanı pak et. 19 Kahin günah qurbanının qanından götürüb məbədin darvazasının yan taxtalarına, qurbangahın üst çıxıntısının dörd künçünə, içəri həyatın darvazasının yan taxtalarına sürtsün. 20 Səhvən yaxud bilmədən günah etmiş adam

üçün də həmin ayın yeddinci günü eyni şeyi et. Beləcə məbədi pak edəcəksən. **21** Birinci ayın on dördüncüünü Pasxa bayramını yeddi gün keçirin və mayasız çörək yeyin. **22** O gün rəhbər özü və bütün ölkə xalqı üçün günah qurbanı olaraq bir buga hazırlasın. **23** Yeddi gün bayram ərzində hər gün Rəhbər yandırma qurbanı olaraq qüsursuz yeddi buga ilə yeddi qoç, günah qurbanı olaraq bir təkə təmin etsin. **24** Taxıl təqdimi olaraq hər buga və qoç üçün bir efa taxıl, hər efa üçün bir hın zeytun yağı təmin etsin. **25** Yedinci ayın on beşinci günüň başlayan və yeddi gün davam edən bayramda rəhbər günah qurbanlarını, yandırma qurbanlarını, taxıl təqdimlərini və zeytun yağını hər gün eyni miqdarda təmin etsin”.

46 Xudavənd Rəbb belə deyir: “İçəri həyatın şərqə baxan darvazası altı iş günü bağlı qalmalı, Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri isə açıq olmalıdır. **2** Rəhbər bayırдан, darvaza evyani yolundan içəri girib darvazanın yan taxtalarının yanında dursun. Kahinlər onun yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanlarını təqdim etsin. Rəhbər darvaza kandarında ibadət etsin, sonra bayıra çıxsın, ancaq darvaza axşama qədər açıq qalsın. **3** Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri ölkə xalqı bu darvazanın girişində Rəbbin önünde ibadət etsin. **4** Rəhbər Şənbə günüň Rəhbər yandırma qurbanı olaraq verdiyi qüsursuz altı quzu, bir qoç təqdim etsin. **5** Qoç üçün veriləcək taxıl təqdimi bir efa olsun, quzular üçün isə istədiyi qədər taxıl təqdimi verə bilər. Hər efa taxıl üçün bir hın zeytun yağı versin. **6** Təzə Ay mərasimi günü qüsursuz bir buga, altı quzu və bir qoç qurban gətirsin. **7** Buğa və qoç üçün taxıl təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxıl təmin etsin. Quzular üçün istədiyi qədər taxıl təmin edə bilər. Hər efa taxıl üçün bir hın zeytun yağı təmin etsin. **8** Rəhbər içəri girəcəyi zaman darvaza evyannından girsin, həmin yolla da bayıra çıxsın. **9** Ölkə xalqı bayramlarda Rəbbin öünüň gəldiyi zaman ibadət etmək üçün şimal darvazasından girən adam cənub darvazasından çıxsın, cənub darvazasından girən adam şimal darvazasından çıxsın. Heç kəs girdiyi darvazadan çıxmasın, hər kəs girdiyi darvazanın qarşısındaki darvazadan çıxsın. **10** Rəhbər xalqın arasında olsun, xalqla birgə girsin, xalqla birgə çıxsın. **11** Bayramlarda və müqəddəs günlərdə buga və qoç üçün taxıl təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxıl versin. Quzular üçün isə istədiyi qədər taxıl təmin edə bilər.

Hər efa taxıl üçün bir hın zeytun yağı versin. **12** Rəhbər Rəhbər könülli olaraq verdiyi yandırma qurbanı yaxud ünsiyyət qurbanları təqdim edəcəyi zaman şərqə baxan darvaza onun üzünə açılsın. Yandırma qurbanı yaxud ünsiyyət qurbanlarını Şənbə günü qurban gətirdiyi kimi təmin etsin, sonra bayıra çıxsın. **13** Hər gün səhərlər yandırma qurbanı olaraq Rəhbər bir yaşında qüsursuz bir quzu təmin et. **14** Bununla yanaşı, hər səhər taxıl təqdimi olaraq efanın altıda biri qədər taxıl və narın unu islatmaq üçün bir hının üçdə biri qədər zeytun yağı təmin et. Bu taxıl təqdiminin Rəhbə verilməsi daimi bir qayda olsun. **15** Beləcə hər səhər daimi yandırma qurbanı olaraq quzu, taxıl təqdimi və zeytun yağı təmin edilsin”. **16** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Əgər rəhbər oğullarından birinə öz mülkündən pay verərsə, öz irsi kimi nəslinə də keçsin, irs olaraq bu pay onların mülkü olsun. **17** Lakin rəhbər öz mülkündən qulluqçularından birinə pay verərsə, bu pay azadlıq ilinə qədər qulluqçununku olsun, sonra isə rəhbərə qaytarılsın. Rəhbərin irsi ancaq oğullarına keçə bilər və onların olsun. **18** Lakin rəhbər xalqı mülkündən qovaraq irsindən məhrum etməməlidir. O, oğullarına yalnız öz mülkündən irs verə bilər, ona görə ki xalqımdan olan heç kəs mülküni tərk edib kənara getməsin”. **19** Sonra o adam məni darvazanın yanındakı girişdən şimala baxan, kahinlərə məxsus müqəddəs otaqlara gətirdi və mənə qərb tərəfdə bir yer göstərdi. **20** Mənə dedi: «Kahinlərin təqsir qurbanı ilə günah qurbanının etini qaynadacaqları və taxıl təqdimini bişirəcəkləri yer buradır. Ona görə ki bunları bayır həyatə çıxarıb xalqı təqdis etməsinlər». **21** Sonra o adam məni bayır həyatə çıxarıb həyatın dörd küncündən keçirdi. Gördüm ki, həyatın hər küncündə kiçik bir həyat var. **22** Həyatın dörd küncündə olan bu qapalı həyətlərin hər birinin uzunluğu qırx, eni isə otuz qulac idi. Küncərdəki həyətlər eyni boyda idi. **23** Dörd həyatın hər birinin ətrafında daş divar var idi. Divarın dibində yemək bişirmək üçün yerlər düzəldilmişdi. **24** O adam mənə dedi: «Bunlar mətbəkdir. Məbəd xidmətçiləri xalqın qurbanlıq ətlərini burada qaynadacaq».

47 O adam yenə məni məbədin girişinə gətirdi. Məbədin kandarının altından şərqə tərəf sular axdığını gördüm. Məbəd şərqə baxrdı. Sular məbədin cənub tərəfinin altından, qurbangahın cənubundan

aşağıya axırdı. 20 məni oradan – şimal darvazasından çıxarıb bayır yoldan şərqə baxan bayır darvazasına apardı. Sular cənub tərəfdən axırdı. 30 adam əlində ölçmək üçün bir iplə şərqə tərəf getdi. O, min qulac ölçüdü və məni topuğa qədər çıxan suların içəinə gətirdi. 4 Daha min qulac ölçüdü və məni dizə qədər çıxan suların içəinə gətirdi. Yenə min qulac ölçüdü və məni belə qədər çıxan suların içəinə gətirdi. 5 Daha min qulac ölçüdü və sular keçilməz bir çaya döndü. Sular artmışdı, içindən piyada keçmək mümkün deyildi, adam üzən qədər dərin bir çaya əvirlmişdi. 60 adam mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bunu görürsənmi?» Sonra məni götürüb yenə çayın sahilinə gətirdi. 7 Oraya çatanda çayın hər iki sahilində çoxlu ağac gördüm. 8 O adam mənə dedi: «Bu sular şərq bölgəsinə tərəf axır, oradan Arava vadisinə, sonra isə Duz dənizinə töküür. Dənizə töküən kimi oradakı su şirin suya əvriləcək. 9 O zaman çayın axlığı yerlərdə hər cür qaynaşan canlı məxluq yaşayacaq, çoxlu balıq olacaq, çünkü bu sular oraya axır, oradakı şor suyu şirin suya əvirir. Çay axlığı hər yerə həyat gətirəcək. 10 Çayın sahili boyu balıqçılar dayanacaq. En-Gedidən En-Eqlayimə qədər tor səriliən yerlər olacaq. Orada da Böyük dənizdəki kimi çoxlu balıq növləri olacaq. 11 Ancaq Duz dənizinin palçıqlı və bataqlıq yerləri şirin suya əvirləməyəcək, şorənlıq olaraq qalacaq. 12 Çayın hər iki sahilində hər cür meyvə ağacı yetişəcək. Onların yarpaqları solmayacaq, meyvələri tükənməyəcək. Hər ay meyvə verəcəklər, çünkü Müqəddəs məkandan çıxan sular oraya axır. Meyvalarından yemək, yarpaqlarından şəfa vermək üçün istifadə olunacaq. 13 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ölkəni irs olaraq İsrailin on iki qəbiləsi arasında bu sərhədlərlə böln: Yusifa iki pay düşsün. 14 Ölkəni on iki qəbilə arasında hər birinə bərabər olaraq paylayın. Mən ölkəni sizin atalarınıza verəcəyimə and içdim. Bu ölkə sizə irs olaraq veriləcək. 15 Ölkənin sərhədi belə olacaq: şimalda Böyük dənizdən Xetlon yolu ilə Xamat keçidinə, Sedada, 16 Berotaya və Dəməşq ilə Xamatın torpaqları arasında yerləşən Sivrayimə, Xavran sərhədində olan Xaser-Hattikona qədər uzanacaq. 17 Sərhəd dənizdən Xasar-Enona, Dəməşqin şimal sərhədi boyunca uzanacaq, Xamat sərhədi şimalda olacaq. Şimal sərhədi belədir. 18 Şərqdə sərhədi Xavranla Dəməşq arasından başlayıb Gileadi İsraildən ayıran İordan çayı boyunca Şərq dənizinə qədər ölçün. Şərq sərhədi belədir. 19 Cənubda sərhəd Tamardan Meriva-Qadeş sularına, Misir vadisi

boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. Cənub sərhədi belədir. 20 Qərbdə Xamat keçidinin qarşısındaki yerə qədər Böyük dəniz sərhəd olacaq. Qərb sərhədi belədir. 21 Bu ölkəni İsrail qəbilələrinə görə öz aranızda böülüdüürün. 22 Ölkəni öz aranızda və aranızda yaşayarkən övladları doğulan yadellilərlə irs olaraq böülüdüürün. Onları da İsrail övladları arasında yerlilər kimi hesab edin. Onların da İsrail qəbilələri arasında sizin kimi irsləri olacaq. 23 Yadelli hansı qəbilədə yaşayırsa, orada ona düşən payı irs olaraq verin» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

48 «Qəbilələrin adları belədir: şimal sərhədində olan

Dana bir pay veriləcək. Danın sərhədi Xetlon yolundan Xamat keçidinə qədər uzanacaq. Xasar-Enon və Xamata yaxın Dəməşqin şimal sərhədi şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədin bir hissəsini tutacaq. 2 Aşərə bir pay veriləcək. Sərhədi Danın şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 3 Naftaliyə bir pay veriləcək. Sərhədi Aşerin şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 4 Menaşeyə bir pay veriləcək. Sərhədi Naftalinin şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 5 Efrayimə bir pay veriləcək. Sərhədi Menaşenin şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 6 Ruvenə bir pay veriləcək. Sərhədi Efrayimin şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 7 Yəhudaya bir pay veriləcək. Sərhədi Ruvenin şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 8 Yəhudanın şərqdən qərbə qədər uzanən sərhədində bitişik olacaq. 9 Rəbbə xüsusü olaraq verəcəyiniz payın uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. 10 Bu, kahinlər üçün müqəddəs pay olacaq. Şimalda uzunluğu iyirmi beş min qulac, qərbədə eni on min qulac, şərqdə eni on min qulac, cənubda uzunluğu iyirmi beş min qulac olacaq. Rəbbin Müqəddəs məkəni oranın ortasında olacaq. 11 Bu bölgə Sadoq nəslindən təqdis olunmuş kahinlər üçün olacaq. Onlar buyruğumu yerinə yetirdi, İsrail xalqı yoldan azan zaman Levililər də yoldan azdi, ancaq onlar yoldan azmadı. 12 O yer ölkənin müqəddəs payından xüsusü bir pay olaraq onlara veriləcək. Ora Levililərin torpaqlarına bitişik çox müqəddəs bir bölgə olacaq. 13 Kahinlərin sərhədi yaxınlığında Levililərin iyirmi

beş min qulac uzunluğunda, on min qulac enində bir payları olacaq. Bu bölgənin uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. **14** Levililər oranı satmasın və başqa yerə dəyişməsin. Bu, ölkənin ən yaxşı hissəsidir və başqa adamın əlinə keçməməlidir, çünki ora Rəbbə həsr edilmişdir. **15** Rəbbə verdiyiniz bu xüsusu payın qalan iyirmi beş min qulac uzunluğda və beş min qulac enindəki hissəsi müqəddəs deyil və şəhər üçündür. Bu yer evlərə, otlqlara ayrılaceq. Şəhər onun ortasında olacaq. **16** Şəhərin ölçüləri belə olacaq: şimal tərəfi dörd min beş yüz qulac, cənub tərəfi dörd min beş yüz qulac, şərq tərəfi dörd min beş yüz qulac, qərb tərəfi dörd min beş yüz qulac. **17** Şəhər üçün ayrılan otlagın ölçüləri belə olacaq: şimalda iki yüz əlli qulac, cənubda iki yüz əlli qulac, şərqi də iki yüz əlli qulac, qərbə iki yüz əlli qulac. **18** Müqəddəs bölgənin sərhədində qalan yerin həm şərq tərəfi, həm də qərb tərəfi on min qulac olacaq. Müqəddəs bölgəyə bitişik torpaqlarda yetişən məhsul şəhərdə işləyənlərə məxsus olacaq. **19** İsrailin hər qəbiləsindən şəhərdə işləyənlər torpağı şumlayacaq. **20** Bu bölgənin ərazisi dördüncü şəklindədir, hər yanı iyirmi beş min qulacdır. Siz xüsusi bir pay olaraq şəhərin mülkü ilə birlikdə müqəddəs bölgəyə düşən payı ayırmı. **21** Müqəddəs bölgəyə aid olan hissə ilə şəhərə aid olan hissədən başqa, ayırdığınız xüsusu paydan hər iki tərəfdə qalan torpaqlar rəhbərə veriləcək. Bu torpaqlar müqəddəs bölgəyə aid olan iyirmi beş min qulaklıq hissənin şərqindən və qərbindən ölkənin şərq və qərb sərhədlərinə qədər uzanacaq. Qəbilələrə düşən paylar boyunca uzanan bu iki bölgə rəhbərə məxsus olacaq. Müqəddəs yerə aid olan hissə ilə məbədin Müqəddəs məkanı oranın ortasında olacaq. **22** Beləcə Levililərə düşən mülklə şəhərə aid olan mülk rəhbərə verilən torpaqların arasında qalacaq. Rəhbərə veriləcək torpaqlar Yəhuda ilə Binyaminin sərhədi arasında olacaq. **23** Qalan qəbilələrə düşən pay belədir: Binyaminə bir pay veriləcək. Sərhədi şərqi dən qərbə qədər uzanacaq. **24** Şimeona bir pay veriləcək. Sərhədi Binyaminin şərqi dən qərbə qədər uzanın sərhədinə bitişik olacaq. **25** İssakara bir pay veriləcək. Sərhədi Şimeonun şərqi dən qərbə qədər uzanın sərhədinə bitişik olacaq. **26** Zevuluna bir pay veriləcək. Sərhədi İssakarın şərqi dən qərbə qədər uzanın sərhədinə bitişik olacaq. **27** Qada bir pay veriləcək. Sərhədi Zevulunun şərqi dən qərbə qədər uzanın sərhədinə bitişik olacaq. **28** Qadın sərhədi ölkənin cənub sərhədi

olub Tamardan Meriva-Qadeş sularına, oradan da Misir vadisi boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. **29** İrs olaraq İsrail qəbilələri arasında bölüsdürəcəyiniz torpaq budur. Onlara düşəcək paylar bunlardır» Xudavənd Rəbbə belə bəyan edir. **30** «Şəhərin çıxış yerləri bunlardır: dörd min beş yüz qulac uzunluğunda olan şimal tərəfdə darvazalar olacaq. **31** Şəhərin darvazalarına İsrail qəbilələrinin adları veriləcək. Şimal tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Ruven darvazası, bir Yəhuda darvazası, bir Levi darvazası. **32** Dörd min beş yüz qulac uzunluğunda olan şərq tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Yusif darvazası, bir Binyamin darvazası, bir Dan darvazası. **33** Dörd min beş yüz qulac uzunluğunda olan cənub tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Şimeon darvazası, bir İssakar darvazası, bir Zevulun darvazası. **34** Dörd min beş yüz qulac uzunluğunda olan qərb tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Qad darvazası, bir Aşer darvazası, bir Naftali darvazası. **35** Şəhərin dairəsi on səkkiz min qulac olacaq və o gündən sonra şəhər Yahve-Şamma adlanacaq».

Daniel

1 Yəhuda padşahı Yehoyaqimin padşahlığının üçüncü ilində Babil padşahı Navuxodonosor Yeruşəlimə hücum edib oranı mühasirəyə aldı. **2** Xudavənd Yəhuda padşahı Yehoyaqimi və Allah məbədinin əşyalarından bir hissəsini ona təslim etdi. Navuxodonosor onları Şinar torpağına, öz allahının məbədinə apardı və əşyaları həmin məbədin xəzinəsinə qoydu. **3** Padşah hərəmağalar rəisi Aşpenaza əmr etdi ki, padşah nəslindən və zadəganlardan olan İsraililərin arasından **4** bədənlərində qüsür olmayan, yaraşıqlı, hər elmdən xəbərdar, bilikli, dərrakəli, sarayda padşaha xidmət etməyə layiq olan cavanlar seçərək onlara Xaldeylilərin dilini və ədəbiyyatını öyrətsin. **5** Padşah onlara özünü yediyi yeməklərdən və içdiyi şərabdan gündəlik yemək payı təyin etdi ki, üç il onlara tərbiyə versinlər, sonra isə padşahın xidmətinə gətirsinlər. **6** Onların arasında Yəhuda nəslindən olan Daniel, Xananya, Mişael və Azarya var idi. **7** Hərəmağalar rəisi onlara yeni ad qoydu: Danieli Belteşassar, Xananyani Şadrak, Mişaeli Meşak və Azaryani Aved-Neqo adlandırdı. **8** Daniel qərara aldı ki, padşahın yediyi yeməklərlə və içdiyi şərabla özünü murdar etməsin. Buna görə də özünü murdar etməmək üçün hərəmağalar rəisinə müraciət etdi. **9** Allah hərəmağalar rəisinin gözündə Danielə lütf və rəğbət qazandırdı. **10** Hərəmağalar rəisi Danielə dedi: «Sizin yeyib-içməyinizi təyin edən ağam padşahdan qorxuram. Nə üçün o sizin simanızı həmyaşidiniz olan cavanların simasından solğun görsün? Siz bununla padşahın yanında həyatınızı təhlükə altına qoyursunuz». **11** Daniel hərəmağalar rəisinin özü, Xananya, Mişael və Azaryanın üzərinə qoymuş məmura dedi: **12** «Gəl qullarını on gün ərzində yoxla. Qoy bizə yemək üçün göyərti, içmək üçün su versinlər. **13** Sonra isə sənin həzurunda həm bizim üzümüzə, həm də padşah yeməklərindən yeyən cavanların üzünə baxsinlar. Bunu görəndən sonra qullarınla necə istəyərsən, elə də rəftar edərsən». **14** Məmür bu məsələdə cavanların sözüne qulaq asdı və onları on gün yoxladı. **15** On gün sonra onların siması padşah yeməklərindən yeyən başqa cavanların simasından daha gözəl göründü və onlar bədəncə daha dolğun idi. **16** Onda məmür cavanların yeməyini və içəcəkləri şərəbi götürüb onlara göyərti verdi. **17** Allah bu dörd gəncə hər cür ədəbiyyatı və elmi öyrənmək üçün bilik

və dərrakə verdi. Daniel isə hər cür görüntüləri və yuxuları yozmağı bacarırdı. **18** Onların gətirilməsi üçün padşahın əmr etdiyi gün çatanda hərəmağalar rəisi onları Navuxodonosorun həzuruna gətirdi. **19** Padşah onlarla danışdı və hamının arasında Daniel, Xananya, Mişael və Azarya kimisi tapılmadı. Onlar padşahın həzurunda xidmətə qoyuldu. **20** Padşah onlardan hər cür elm və bilik barədə soruşanda gördü ki, bunlar ölkəsindəki sehrbazların və ruhçağırınların hamisindən on qat üstündür. **21** Daniel padşah Kirin hökmənliliğinin birinci ilinə qədər orada qaldı.

2 Navuxodonosor padşahlığının ikinci ilində bir yuxu gördü, buna görə ürəyi sıxlı və yuxusu qaçı. **2** Padşah əmr etdi ki, yuxusunu yozmaq üçün onun yanına sehrbazlar, ruhçağırınlar, cadugərlər və Xaldeyi müdriklər çağırılsın. Onlar gəlib padşahın həzurunda dayandı. **3** Padşah onlara dedi: «Bir yuxu görmüşəm və ürəyim sıxlır. İstəyirəm ki, bu yuxunun yozumunu bilim». **4** Xaldeyi müdriklər Arami dilində padşaha dedi: «Padşah sağ olsun, yuxunu bu qullarına daniş, biz də onu yozaq». **5** Padşah Xaldeyi müdriklərə cavab verdi: «Mən belə qərara gəlmişəm: əgər siz mənə həm yuxunu, həm də yozumunu söyləməsəniz, parçaparça ediləcəksiniz və evləriniz də viran ediləcək. **6** Əgər yuxunu və yozumunu söyləsəniz, məndən hədiyyələr, mükafatlar və böyük hörmət görəcəksiniz. İndi isə mənə yuxunu və yozumunu söyləyin». **7** Onlar yənə cavab verdi: «Padşah yuxunu bu qullarına danişsin, biz də onu yozaq». **8** Padşah cavab verdi: «Yəqin bilirəm ki, siz vaxt qazanmaq istəyirsiniz, çünki görürsünüz ki, mənim qərarım qətidir. **9** Əgər yuxunu mənə söyləməsəniz, sizin üçün yalnız bir cəza olacaq. Siz mənə yalan və uydurma sözlər demək üçün sözleşmişiniz ki, bəlkə vəziyyət dəyişdi. İndi isə mənə yuxunu söyləyin, onda bilərəm ki, siz onu yozmağa qadırsınız». **10** Xaldeyi müdriklər padşaha cavab verdi: «Yer üzündə padşahın tələbini yerinə yetirə bilən adam yoxdur. Ən əzəmətli və qüdrətli padşah da bir sehrbazdan, ruhçağırından yaxud Xaldeyi müdrikdən belə bir şey istəməyib. **11** Padşahın istədiyi şey elə çətindir ki, allahlardan başqa heç kəs bunu padşaha aşkar edə bilməz. Onların da məskəni insanlar arasında deyil». **12** Padşah bu sözə özündən çıxıb bərk qəzəbləndi və əmr etdi ki, bütün Babil müdriklərini məhv etsinlər. **13** Müdrikləri öldürmək barədə əmr çıxanda Danieli və onun yoldaşlarını

oldurmək üçün axtardılar. **14** O zaman Daniel Babil müdriklərini öldürməyə gedən padşahın keşikçilər rəisi Aryokla müdriklik və nəzakətlə danişdi. **15** O, padşahın hərbi rəisi olan Aryokdan soruşdu: «Niyə padşah belə sərt fərman verib?» Onda Aryok əhvalatı Danielə danişdi. **16** Daniel içəri girib padşahdan xahiş etdi ki, yuxunun yozumunu padşaha bildirmək üçün ona vaxt versin. **17** Daniel öz evinə qayıdib əhvalatı dostları Xananya, Mışael və Azaryaya danişdi ki, **18** bu sərr barədə göylərin Allahından mərhəmat diləsinlər və Daniellə onun yoldaşları başqa Babil müdrikləri ilə birgə məhv olmasın. **19** O zaman bu sərr Danielə gecə gələn görüntündə aşkar oldu, buna görə də Daniel göylərin Allahına şükür etdi. **20** Daniel söylədi: «Allahın adı əbədi olaraq izzətlənsin! Çünkü hikmət və qüdrət Ona məxsusdur. **21** Vaxtı və dövrü dəyişdirən Odur. O, padşahları taxtdan salar və taxta qoyar, Müdriklərə hikmət, aqillərə ağıl verər. **22** Dərin və gizli sirləri O açar, Qaranlıqda qalanı O bilər. İşıqla əhatə olunan Odur. **23** Ey atalarımın Allahı, Sənə şükür və həmd olsun ki, Mənə hikmət və qüdrət verdin, Səndən dilədiyimiz şeyi mənə aşkar etdin. Beləcə padşahın məsələsini biza bildirdin». **24** Bundan sonra Daniel Babil müdriklərini öldürmək üçün padşahın təyin etdiyi Aryokun yanına galib ona dedi: «Babil müdriklərini öldürmə. Məni padşahın yanına apar, yuxusunu yozum». **25** Onda Aryok Danieli tez padşahın yanına gətirib ona dedi: «Mən sürgün olunmuş Yəhudalılar arasından padşaha yuxunu yozabilən bir adam tapdim». **26** Padşah Belteşassar adlanan Danieldən soruşdu: «Gördüyüm yuxunu və yozumunu mənə söyləyə bilərsənmi?» **27** Daniel padşahın önündə cavab verdi: «Padşahın soruşduğu sırrı müdriklər, ruhçağırınlar, sehrbazlar və əlamət baxıcıları ona aça bilməz. **28** Ancaq göylərdə sirləri açan bir Allah var və gələcəkdə nə olacağını padşah Navuxodonosora O bildirdi. Yatarkən gördüyün yuxu və görüntü belə idi: **29** Ey padşah, sən öz yatağında düşünürdü ki, bundan sonra nə olacaq? Sirləri Açıñ da nə olacağını sənə göstərdi. **30** Mənə bu sərr başqa adamlardan müdrik olduğum üçün açılmadı, yalnız yuxu padşaha bildirilsin və sən də öz ürəyinin düşüncələrini biləsən deyə bu sərr mənə açıldı. **31** Ey padşah, sən yuxuda böyük bir heykəl görmüsən. Nəhəng və çox parlaq olan bu heykəl sənin önündə dururdu, onun görünüşü qorxunc idi. **32** Bu heykəlin başı xalis qızıldan, sənəsi və qolları gümüşdən, qarnı və budları tuncdan idi. **33**

Baldırları dəmirdən, ayaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir hissəsi isə gildən idi. **34** Sən baxdığın zaman əl dəymədən bir daş yerində qoparıldı, heykəlin dəmir və gil ayaqlarından vurub onları parça-parça etdi. **35** O zaman dəmir, gil, tunc, gümüş və qızıl birlikdə parçalandı və yay xırmanlarındakı saman çöpü kimi sovruldu. Külək onları apardı və onlardan əsər-əlamət qalmadı. Heykəli dağdan daş isə böyük bir dağ oldu və bütün dünyani tutdu. **36** Yuxu budur. İndi isə padşahın önündə onu yozaq. **37** Ey padşah, sən şahənşahsan. Göylərin Allahı padşahlığı, qüvvəti, qüdrəti və izzəti sənə verib. **38** O hər yerdə yaşıyan bəşər övladlarını, çöl heyvanlarını və göy quşlarını ixtiyarına verməklə sənə onlara hökmədar edib. Qızıldan olan başa sənsən! **39** Sonra səndən aşağı səviyyədə olan başqa padşahlıq yaranacaq. Ondan sonra isə tuncdan olan, bütün dünyaya hökmərliyedən üçüncü bir padşahlıq olacaq. **40** Dördüncü padşahlıq isə dəmir kimi möhkəm olacaq, çünkü dəmir hər şeyi qırıb-dağıtdığı kimi o da başqalarını hər şeyi əzən dəmir tək qırıb-əzəcək. **41** Ayaqların və barmaqların bir hissəsinin dulusçu gilindən, bir hissəsinin isə dəmirdən olduğunu görməyinin mənəsi budur ki, o bölünmiş padşahlıq olacaq. Onda bir qədər dəmir möhkəmliyi qalacaq, necə ki sən dəmiri dulusçu gili ilə qarışq görmüsən. **42** Ayaq barmaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir hissəsi gildən olduğu kimi bu padşahlığın da bir hissəsi möhkəm, bir hissəsi kövrək olacaq. **43** Dəmiri dulusçu gili ilə qarışq gördiyyünün mənəsi budur ki, onlar müxtəlif insan nəsilləri vasitəsilə bir-birləri ilə qarışacaq, ancaq dəmir gilla birləşmədiyi kimi onlar da bir-birləri ilə birləşməyəcək. **44** O padşahların dövründə göylərin Allahı heç vaxt dağılmayan bir padşahlıq quracaq və bu padşahlıq başqa xalqın əlinə keçməyəcək. O bütün əvvəlki padşahlıqları əzib-dağıdıcıq, özü isə əbədi qalacaq. **45** Sən gördün ki, dağdan bir daş əl dəymədən qoparıldı, dəmiri, tuncu, gili, gümüşü və qızılı parça-parça etdi. Beləcə böyük Allah bundan sonra nə olacağını padşaha bildirib. Bu yuxu doğrudur və onun yozumu da etibarlıdır». **46** O zaman padşah Navuxodonosor üzüstə düşüb Danielə səcdə etdi, onun üçün təqdim gətirməyi və buxur yandırmağı əmr etdi. **47** Padşah Danielə dedi: «İndi ki sən bu sırrı aça bildin, həqiqətən, sizin Allahınız allahların Allahı və padşahların Ağasıdır, sirləri açan da Odur». **48** Bundan sonra padşah Danieli yüksək vəzifəyə qoydu və ona

çoxlu qiymətli hədiyyə verdi. Onu Babil vilayətinin başçısı və bütün Babil müdriklərinin baş rəisi təyin etdi. **49** Daniel padşahdan xahiş etdi, o da Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu Babil vilayətinə məmər qoydu. Daniel isə padşah sarayında qaldı.

3 Padşah Navuxodonosor bir qızıl heykəl düzəltdi.

Onun hündürlüyü altmış qulac, eni altı qulac idi. Onu Babil vilayətində olan Dura çölündə qoydu. **2** Sonra padşah Navuxodonosor canişinləri, əmirləri, valiləri, müşavirləri, xəzinədarları, hakimləri, vəkilləri, xülasə, bütün vilayətlərin məmurlarını toplamaq üçün xəbər göndərdi ki, qoyduğu heykəlin həsretmə mərasimina gəlsinlər. **3** O zaman padşah Navuxodonosorun qoyduğu heykəlin həsretmə mərasimində canişinlər, əmirlər, valilər, müşavirlər, xəzinədarlar, hakimlər, vəkillər, xülasə, bütün vilayətlərin məmurları toplaşdı. **4** Carçı ucadan elan etdi: «Ey müxtəlif xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar, sizə əmr olunur ki, **5** şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən vaxt yerə əyilib padşah Navuxodonosorun qoyduğu qızıl heykələ səcdə edəsiniz. **6** Kim yerə əyilib səcdə etməsə, o saat odla qızmış sobanın içəinə atılacaq». **7** Beləliklə, bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yerə əyilib padşah Navuxodonosorun qoyduğu qızıl heykələ səcdə etdi. **8** Elə bu vaxt bəzi Xaldeyli müdriklər Yəhudiləri ittiham etdi. **9** Onlar padşah Navuxodonosora dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, **10** sən əmr etmişən ki, şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən hər kəs yerə əyilib qızıl heykələ səcdə etsin. **11** Kim yerə əyilib səcdə etməsə, odla qızmış sobanın içəinə atılacaq. **12** Sənin Babil vilayətinə məmər qoyduğun Şadrak, Meşak və Aved-Neqo adlı Yəhudilər var. Ey padşah, bu adamlar sənə itaət etmir, sənin allahlarına xidmət etmir və qoyduğun qızıl heykələ səcdə etmir». **13** O zaman Navuxodonosor qızığın qəzəblə əmr etdi ki, Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu gətirsinlər. Bu adamlar padşahın hüzuruna götürildi. **14** Navuxodonosor onlara dedi: «Ey Şadrak, Meşak və Aved-Neqo, bu doğrudur ki, siz mənim allahlarına qulluq etmirsiniz? Mənim qoyduğum qızıl heykələ səcdə etmirsiniz? **15** Yaxşı olar ki, indi şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası

və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yerə əyilib düzəldiyim heykələ səcdə edəsiniz. Əgər səcdə etməsəniz, o saat odla qızmış sobaya atılacaqsınız. O zaman sizi hansı allah mənim əlimdən qurtara bilər?» **16** Şadrak, Meşak və Aved-Neqo padşaha cavab verdi: «Ey Navuxodonosor, bizim bu iş üçün sənin öündə özümüzü müdafia etməyimizə ehtiyac yoxdur. **17** Ey padşah, əgər belə olsa, qulluq etdiyimiz Allahımız bizi odla qızmış sobadan xilas etməyə qadirdir və sənin də əlindən qurtaracaq. **18** Sənə məlum olsun ki, ey padşah, əgər belə olmasa da, biz sənin allahlarına qulluq edən deyilik və sənin qoyduğun qızıl heykələ də səcdə etməyəcəyik». **19** O zaman Navuxodonosor bərk qəzəbləndi və Şadraka, Meşaka, Aved-Neqoya qarşı siması dəyişdi. O əmr etdi ki, sobanı adətən qızdırıldıqlarından yeddi dəfə artıq qızdırıslar. **20** Ordusunun ən güclü əsgərlərinə əmr etdi ki, Şadrakin, Meşakin və Aved-Neqonun əl-qolunu bağlayıb onları odla qızmış sobaya atsınlar. **21** Onda əyinlərində cübbə, şalvar, çalma və başqa palтарlar olan bu adamların əl-qolunu bağladılar və odla qızmış sobaya atdilar. **22** Padşahın əmri qəti idi. Soba həddindən artıq qızdırıldıği üçün alovun dilləri Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu oda atan adamları öldürdü. **23** Bu üç nəfər - Şadrak, Meşak və Aved-Neqo isə əl-qolları bağlanmış halda odla qızmış sobanın içəinə yıxıldı. **24** O zaman padşah Navuxodonosor heyrətə gəlib tez ayaga qalxdı və öz müşavirlərinə dedi: «Biz üç nəfər əl-qolu bağlanmış adəm oda atmadiqmi?» Onlar cavabında padşaha dedi: «Doğrudur, ey padşah!» **25** O dedi: «Budur, mən odun içində əl-qolu bağlanmamış dörd nəfərin gəzdiyini görürəm və onlara heç nə olmur. Onlardan dördüncüsi allahların oğluna bənzəyir». **26** O zaman Navuxodonosor odla qızmış sobanın astanasına yaxınlaşdı və səsləyib dedi: «Ey Allah-Taalanın qulları Şadrak, Meşak və Aved-Neqo! Çixin və buraya gəlin». Onda Şadrak, Meşak və Aved-Neqo odun içindən çıxdı. **27** Ətrafa toplılmış canişinlər, əmirlər, valilər və padşahın müşavirləri gördü ki, od bu adamların bədənindən heç bir zərər vurmayıb: nə onların saçları yanmış, nə də palтарları dəyişmişdi, hətta odun hisi də onlara hopmamışdı. **28** Onda Navuxodonosor dedi: «Şadrakin, Meşakin və Aved-Neqonun Allahına şükür olsun ki, Öz mələyini göndərib Ona arxalanan qullarını xilas etdi. Onlar padşahın əmrinə qarşı çıxıb özlərini qurban vermək istədilər ki, özlərinin Allahından başqa bir allaha qulluq yaxud səcdə etməsinlər. **29**

Mən fərman verirəm ki, Şadrakin, Meşakin və Aved-Neqonun Allahına küfr edən hər xalqa, millətə və dilə mənsub olan adam parça-parça ediləcək və onların evləri zibilliyyə çevriləcək, çünki bu cür xilas edən başqa bir allah yoxdur». **30** O zaman padşah Babil vilayətində Şadrakin, Meşakin və Aved-Neqonun vəzifələrini yüksəltdi.

4 Padşah Navuxodonosor bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlara müraciət etdi: «Sülhünüz bol olsun! **2** Məsləhət bildim ki, Allah-Taalanın mənim üçün etdiyi əlamətləri və möcüzələri sizə elan edim. **3** Onun əlamətləri necə də böyükdür, Onun möcüzələri necə də qüdrətlidir! Onun padşahlığı əbədi padşahlıqdır, Onun hökmranlığı nəsildən-nəslə qalacaq». **4** Mən Navuxodonosor öz evimdə – sarayımda rahat və naz-nemət içinde yaşayırdım. **5** Ancaq bir gün məni qorxudan bir yuxu gördüm. Yatarkən düşüncələrim və gördüğüm görüntülər məni vahiməyə saldı. **6** Ona görə də əmr etdim ki, yuxunu yozmaq üçün bütün Babil müdriklərini hüzuruma çağırınsınlar. **7** Onda sehrbazlar, ruhçalarınlar, Xaldeyli müdriklər və əlamət baxıcıları gəldi. Mən yuxumu danişdim, ancaq onlar yuxunu yozma bilmədi. **8** Nəhayət, allahımın adı ilə Belteşassar adlanan və müqəddəs allahların ruhuna malik olan Daniel hüzuruma gəldi. Mən yuxumu ona danişaraq dedim: **9** «Ey sehrbazların ən böyükü Belteşassar! Biliyəm ki, səndə müqəddəs allahların ruhu var və sənin üçün hər hansı bir sirri açmaq çətin deyil. İndi yuxuda gördüğüm görüntüləri və onların yozumunu mənə söylə. **10** Yatarkən belə yuxu görmüşdüm; dünyadan ortasında çox hündür bir ağac var idi. **11** Ağac o qədər böyüdü və möhkəmləndi ki, başı göylərə çatdı. O, dünyadan hər tərəfindən görünürdü. **12** Onun gözəl yarpaqları və çoxlu meyvələri var idi, üstündə hər kəs üçün qida var idi. Ağacın altında çöl heyvanları kölgə tapır, budaqlarında göy quşları yuva salır və bütün canlı məxluqlar onunla qidalanır. **13** Yatarkən yuxumda gördüm ki, göylərdən qoruyucu, müqəddəs bir mələk endi. **14** O ucadan elan edib dedi: "Bu ağacı kəsin, budaqlarını qırın, yarpaqlarını yolun və meyvəsini səpələyin. Qoy heyvanlar onun altından, quşlar isə budaqlarından qaçın. **15** Ancaq kötüyü ilə köklərini dəmir və tuncla çənbərləyib torpağın içinde, çöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şəhi ilə islansın və heyvanlarla birgə yerin otu ilə qidalansın.

16 Onun insan ağılı əlindən alınsın və ona heyvan ağı verilsin. Yeddi il keçənə qədər belə qalsın. **17** Qoruyucu mələklər belə əmr edib, müqəddəs mələklər belə qərara gəlib ki, indi yaşayınlar bunu bilsin: insan padşahlıqları üzərində Allah-Taala hökmranlıq edir, padşahlığı kimə istəyir, ona verir və insanlar arasında ən aşağı olanı onlara başçı qoyur". **18** Mən padşah Navuxodonosor belə bir yuxu gördüm. Ey Belteşassar, sən bu yuxunu yoz, çünki padşahlığının müdrik adamlarından heç biri bu yuxunu yoza bilmir. Sən isə bunu edə bilərsən, çünki səndə müqəddəs allahların ruhu var». **19** O zaman Belteşassar adlanan Daniel bir müddət heyrət içinde qaldı və fikirləri onu vahiməyə saldı. Padşah belə dedi: «Ey Belteşassar, bu yuxu və onun yozumu səni vahiməyə salmasın». Belteşassar cavab verdi: «Ey ağam, bu yuxu sənə nifrat edənlərin, onun yozumu sənin düşmənlərinin nəsibi olsun! **20** Sənin gördüyü böyük və möhkəm olan, başı göylərə çatan və dünyadan hər tərəfindən görünən, **21** yarpaqları gözəl, meyvələri çox və hər kəs üçün qidası olan, altında çöl heyvanları kölgə tapan və budaqlarında göy quşları yuva quran **22** ağac sənsən, ey padşah. Sən böyüküb möhkəmləndin, əzəmətin artıb göylərə, hakimiyyətin dünyadan hər tərəfinə çatdı. **23** Padşah gördü ki, qoruyucu, müqəddəs bir mələk göylərdən enib dedi: "Bu ağacı kəsib xarab edin, ancaq kötüyü ilə köklərini dəmir və tuncla çənbərləyib torpağın içinde, çöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şəhi ilə islansın və yeddi il keçənə qədər çöl heyvanları ilə birgə qidalansın". **24** Ey padşah, yuxunun yozumu və Allah-Taalanın ağam padşaha qarşı hökmü belədir: **25** sən insanlar arasından qovulacaqsan, çöl heyvanları ilə yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər, göylərin şəhi ilə islanaqsan. Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmranlıq etdiyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən. **26** Ağacın kötüyü ilə köklərini qalması barədə olan fərmanın mənəsi budur ki, sən göylərin hökmranlıq etdiyini dərk edəndən sonra padşahlığın sənə qaytarılacaq. **27** Ey padşah, buna görə də sən mənim məsləhətimi qəbul et: ədalətlə rəftar etməklə günahlarından, yoxsullara mərhəmət etməklə təqsirlərdən vaz keç. Bəlkə bununla sənin əmin-amanlığının müddəti uzadılar». **28** Bütün bunlar padşah Navuxodonosunun başına gəldi. **29** On iki ay keçəndən sonra Babildəki sarayının damında gəzən padşah dedi: **30** «Bu, şan-şöhrətim üçün

böyük qüdrətimlə paytaxt kimi tikdiyim böyük Babil deyilmi?» **31** Söz padşahın ağızından çıxmamışdı ki, göylərdən səs gəldi: «Ey padşah Navuxodonosor, sənə deyilir ki, padşahlığın əlindən alındı. **32** Sən insanlar arasından qovulacaq, çöl heyvanları ilə yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər. Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmərləq etdiyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən». **33** Deyilən hadisələr o saat Navuxodonosunun başına gəldi: o, insanlar arasından qovuldu, öküz kimi ot yeməyə başladı və göylərin şəhi ilə islandı. Onun tükü qartal tükü kimi, dirnəqi quş dirnəqi kimi uzandı. **34** «O günlərin sonunda mən Navuxodonosor üzümü göylərə tutdum və ağlım başıma qayıtdı. Allah-Taalaya həmd etdim, əbədi Yaşayarı mədh edib izzətləndirdim. Onun hökmərləğinə əbədidir, Padşahlığı nəsildən-nəslə qalır. **35** Dünyada yaşayanların hamısı heç bir şey sayılır. O həm səma ordusunun, həm də dünyada yaşayanların arasında Öz hökmünü yeridir. Onun əlini saxlayacaq yaxud Ona “Nə edirsin?” deyəcək bir kəs yoxdur. **36** O zaman ağlım başıma gəldi. Padşahlığının izzəti üçün cah-calalım yenə özümə qayıtdı. Müşavirlərim və əyanlarım məni axtarış tapdı. Mən yenə öz taxtımı qayıtdım və əzəmətim daha da artdı. **37** İndi isə mən Navuxodonosor göylərin Padşahına həmd edirəm və Onu mədh edib izzətləndirirəm, çünki Onun bütün işləri həqiqət, əməlləri ədalətlidir və qürurla gəzənləri alçaltmağa qüdrəti var».

5 Padşah Belşassar min nəfər əyani üçün böyük bir ziyaflət qurdu və onlarla şərab içdi. **2** Belşassar şərab içərkən əmr etdi ki, babası Navuxodonosun Yeruşalimdəki məbəddən çıxardığı qızıl və gümüş qabları gətirsinlər və padşah, əyanları, arvadları və cariyələri onlarla şərab içsin. **3** Onda məbəddən - Allahın Yeruşalimdə olan evindən çıxarılmış qızıl qablar gətirildi. Padşah, əyanları, arvadları və cariyələri bunlarla şərab içməyə başladı. **4** Onlar şərab içərkən qızıl, gümüş, tunc, dəmir, ağac və daş allahlara həmd etdi. **5** Elə bu an bir insan əlinin barmaqları göründü və şamdanının yanında padşah sarayının divarının suvağı üzərinə nəsə yazdı. Padşah yanan əli gördü. **6** Onda padşahın bənizini soldu və düşüncələri onu vahiməyə saldı. Belinin əzələləri zəiflədi və dizləri bir-birinə dəyməyə başladı. **7** Padşah ucadan qışqirdi ki, ovsunçuları, Xaldeyli müdrikləri və falçıları gətirsinlər. Gələn Babil müdriklərinə padşah belə dedi: «Kim bu yazılımı mənə oxuyub mənasını

izah etsə, ona qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna qızıl zəncir asılacaq və padşahlıqda üçüncü adam olacaq». **8** Padşahın bütün müdrikləri içəri girdi, ancaq yazılımı nə oxuya, nə də mənasını padşaha izah edə bildilər. **9** Onda padşah Belşassar daha da vahiməyə düşdü və bənizi soldu, əyanları da heyrətə düşdü. **10** Mələkə padşahın və əyanlarının sözlərini eşidib ziyaflət otağına gəldi. Mələkə belə dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, fikirlərin səni vahiməyə salmasın, bənizin də solmasın. **11** Sənin padşahlığında müqəddəs allahların ruhuna malik olan bir adam var. Sənin babanın dövründə o, nuranılıyə, dərrakəyə və allahların müdrikləyi qədər müdrikləyi malik olması ilə tanınırdı. Baban padşah Navuxodonosun özü onu sehrbazların, ruh çağırınlara, Xaldeyli müdriklərin və əlamət baxıcılarının başçısı qoymuşdu. **12** Çünkü padşahın Belteşassar adlandırdığı bu adam - Daniel iti ağla, biliyə, dərrakəyə, yuxuları yozmaq, müəmmaları açmaq və çətinlikləri həll etmək qabiliyyətinə malik olması ilə tanınmışdı. İndi qoy Danieli çağırınsın, o sənə bunun mənasını izah edəcək». **13** Onda Danieli padşahın hüzuruna gətirdilər və padşah ondan soruşdu: «Padşah babamın Yəhudadan sürgün edərək gətirdiyi Yəhudalılardan olan Daniel sənsənmi? **14** Mən sənin barəndə eşitmışəm ki, səndə allahların ruhu var, nuranılık, dərrakə və böyük müdriklilik sahibisən. **15** Budur, hüzuruma müdriklər və ovsunçular gətirildi ki, bu yazılımı oxuyub mənasını mənə açınlar, ancaq onlar bunu mənə izah edə bilmədi. **16** Sənin barəndə isə eşitmışəm ki, yozum verib çətinlikləri həll edə bilirsən. Əgər indi bu yazılımı oxuyub mənasını izah edə bilsən, sənə qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna qızıl zəncir asılacaq və padşahlıqda üçüncü adam olacaqsan». **17** Onda Daniel padşaha cavab verdi: «Qoy hədiyyələrin özünə qalsın, mükafatlarını da başqasına ver. Yazılımı isə mən padşaha oxuyub mənasını izah edə bilərəm. **18** Ey padşah! Allah-Taala sənin baban Navuxodonosora padşahlıq, əzəmət, izzət və cah-calal vermişdi. **19** Allahın ona verdiyi əzəmətə görə bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar ondan qorxub əsirdi. O istədiyi adamı öldürər, istədiyi adamı sağ buraxardı, istədiyi adamı yüksəldər, istədiyi adamı alçaldardı. **20** Ancaq ürəyi qürurlanıb inadkar olanda padşahlıq taxtından salındı və izzəti əlindən alındı. **21** O, insanlar arasından qovuldu, ağılı heyvan ağılına çevrildi və vəhşi eşşəklərlə yaşamağa başladı. Ona öküz kimi ot yedirirdilər, bədəni göylərin şəhi ilə islanırdı.

Nəhayət, dərk etdi ki, Allah-Taala insan padşahlıqları üzərində hökmənlilik edir və kimi istəyirsə, onlara başçı qoyur. **22** Sən – onun övladı Belşassar da bütün bunları bildiyin halda itaətkarlıq etmədin, **23** əksinə, göylərin Rəbbinə qarşı qürurlandın. Onun məbədinin qablarını sənin hüzuruna göstərildər və sən, əyanların, arvadların, cariyələrin bunlarla şərab içdiniz. Sən qızıl-gümüş, tunc, dəmir, ağaç və daşdan olub, görməyən, eşitməyən, anlamayan allahlara həmd etdin, ancaq nəfəsin əlində olan və etdiyin hər şeyə göz qoyan Allahı izzətləndirmədin. **24** Buna görə də Onun tərəfindən bir əl göndərilib bu sözləri yazdı. **25** Yazılan sözlər budur: Mene, Mene, Teqel və Parsin. **26** Sözlərin mənası isə budur: Mene – Allah sənin padşahlıq müddətini hesablaşdır və ona son qoysu; **27** Teqel – sən tərəzidə çəkildin və yüngül olduğun bilindi; **28** Peres – sənin padşahlığının böltünərək Midiyalılara və Farslara verildi». **29** Onda Belşassarın əmri ilə Danielə qırmızı libas geyindirdilər, boynuna qızıl zəncir asıldılar və o, padşahlıqda üçüncü adam elan olundu. **30** Həmin gecə Xaldey padşahı Belşassar öldürüldü. **31** Altmış iki yaşılı Midiyalı Dara hakimiyyəti əlinə aldı.

6 Dara qərara aldı ki, ölkəyə başçılıq etmək üçün padşahlığın bütün ərazisinə yüz iyirmi canişin təyin etsin, **2** onlara isə üç vəzir başçılıq etsin. Bu canişinlər onlara hesabat versin, padşaha da ziyan dəyməsin. Həmin üç vəzirdən biri Daniel idi. **3** Bu adam – Daniel başqa vəzirlərdən və canişinlərdən üstün idi, çünki o, iti aqla malik idi. Buna görə də padşah qərara gəlmişdi ki, onu bütün ölkəyə başçı qoysun. **4** Belə olanda vəzirlər və canişinlər Danieli ölkənin idarə işlərində ittihəm etmək üçün bir bəhanə axtarmağa başladılar, ancaq heç bir bəhanə və təqsir tapa bilmədilər, çünki Daniel etibarlı idi və onda heç bir səhv yaxud təqsir tapılmadı. **5** Nəhayət, bu adamlar dedi: «Əgər bu adamın – Danielin Allahının dinində onun əleyhinə bir şey tapmasaql, ona qarşı bir bəhanə tapa bilməyəcəyik». **6** Onda bu vəzirlər və canişinlər padşahın yanına gəldi və ona belə dedi: «Qoy padşah Dara həmişə sağ olsun! **7** Ölkənin bütün vəzirləri, əmirləri, canişinləri, müşavirləri və valiləri birlikdə razılaşdı ki, belə bir padşah fərmanı və qadağan əmri verilsin: ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir allaha yaxud insana dua etsə, şirlər olan quyuya atılsın. **8** Ey padşah, indi bu qadağan əmrini

ver, Midiya və Fars qanunlarına əsasən dəyişilməz və heç vaxt pozulmayan bir fərmani imzala». **9** Padşah Dara belə bir fərmani və qadağan əmrinə imzaladı. **10** Daniel belə bir fərmanın imzalandığını öyrəndikdə öz evinə qayıtdı. Onun yuxarı otağının Yerusalimə tərəf olan pəncərələri açıq idi. Daniel əvvəllər etdiyi kimi gündə üç dəfə diz çöktüb öz Allahına dua etdi və Onun önündə şükür etdi. **11** Onda bu adamlar birlikdə oraya gedib Danielin Allaha dua etdiyini və yalvardığını gördülər. **12** Sonra ələm padşaha öz qadağan əmri barədə dedilər: «Ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir allaha yaxud insana dua edərsə, şirlər olan quyuya atılsın deyə qadağan əmri imzalamadınmı?» Padşah cavab verdi: «Bu qərar dəyişilməz olan Midiya və Fars qanunlarına əsasən qətidir». **13** O vaxt onlar padşaha dedi: «Ey padşah, sürgün olunmuş Yəhudalılardan olan Daniel səni və imzaladığın qadağan əmrinə saymayaraq gündə üç dəfə dua edir». **14** Padşah bu sözləri eşidəndə çox kədərləndi və ürəyində niyyət etdi ki, Danieli qurtarsın. Padşah hətta günəş batana qədər onu xilas etməyə çalışdı. **15** Ancaq o adamlar birlikdə padşahın yanına galib ona dedi: «Ey padşah, bunu bil ki, Midiya və Fars qanunlarına görə padşahın təsdiq etdiyi qadağan əmri və fərman dəyişilməz». **16** Bunu eşitdikdə padşah əmr etdi və Danieli gətirib şirlər olan quyuya atıldılar. Padşah Danielə belə dedi: «Daim qulluq etdiyin Allahın səni qurtarsın!» **17** Sonra bir daş gotirilib quyunun ağızına qoyuldu. Danielin hökmündə heç nə dəyişməsin deyə padşah özünün möhür üzüyü və əyanlarının üzükləri ilə daşı möhürlədi. **18** Sonra padşah öz sarayına qayıtdı. Gecəni yemək yemədən və əylənmədən keçirdi, yuxusu da qaçı. **19** Səhər açılanda padşah yerində qalxıb tələsik şirlərin olduğu quyuya getdi. **20** Oraya yaxınlaşanda kədərləi səslə Danieli çağırıb dedi: «Ey Daniel, var olan Allahın qulu! Daim qulluq etdiyin Allahın səni şirlərdən qurtara bildimi?» **21** Onda Daniel padşaha dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun! **22** Allahım Öz mələyini göndərib şirlərin ağızını bağladı və onlar mənə toxunmadı, çünki mənim Allahın önündə təqsizsiz olduğum bilindi. Ey padşah, sənə qarşı da heç bir cinayət etməmişəm». **23** Onda padşah çox sevindi və Danieli quyudan çıxarmağı əmr etdi. Daniel quyudan çıxarılanda onun bədənində heç bir zədə yox idi, çünki öz Allahına güvənmişdi. **24** Padşah əmr etdi və Danieli ittihəm edən adamlar gətirildi. Onları uşaqları və arvadları

ilə birlikdə şirlərin olduğu quyuya atdilar. Quyunun dibinə çatmamış şirlər onları qapıb sümüklərini qırdı. **25** O zaman padşah Dara bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub olan adamlara belə yazdı: «Sülhünüz bol olsun! **26** Fərman verirəm ki, bütün padşahlığımın ərazisində olan adamlar Danielin Allahından qorxub titrəsin. O, var olan Allahdır, əbədi olaraq mövcuddur, Onun padşahlığı dağılmaz və hökmranlığı sonsuzdur. **27** O qurtarış xilas edər, göydə və yerdə əlamətlər, Möcüzələr göstərər. Danieli şirlərin pəncəsindən O qurtardı». **28** Bu adam – Daniel Daranın, Fars Kirin padşahlığında uğur qazandı.

7 Babil padşahı Belşassarın padşahlığının birinci ilində Daniel yatarkən bir yuxu gördü və ona görüntülər geldi. Sonra yuxunu yazıl məzmununu qeyd etdi. **2** Daniel danışmağa başlayıb dedi: mən gecə gələn görüntündə gördüm ki, budur, göylərin dörd küləyi böyük bir dənizin üstündə çarpışır. **3** Dənizdən bir-birinə oxşamayan dörd böyük heyvan çıxdı. **4** Birincisi şirə bənzəyirdi, amma onun qartal qanadları var idi. Mən baxarkən onun qanadları qoparıldı və o, yerdə qaldırılıb insan kimi ayaq üstə qalxdı. Ona insan ürəyi verilmişdi. **5** Başqa birisi – ikinci heyvan ayıya bənzəyirdi. O, bir yanı tərəfə əyilmişdi və ağızında – dişləri arasında üç qabırğa sümüyü var idi. Ona belə deyildi: «Qalx çoxlu at ye». **6** Bundan sonra mən bəbirə bənzəyən başqa bir heyvan gördüm. Heyvanın belində dörd quş qanadı və onun dörd başı var idi. Ona hakimiyyat verilmişdi. **7** Bundan sonra mən gecə gələn görüntülərdə dəhşətli, heybətli və çox güclü olan dördüncü heyvanı gördüm. Onun böyük dəmir dişləri var idi. O hər şeyi əzib yeyir, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. O, heyvanların hamisindən fərqlənirdi və on buynuzu var idi. **8** Mən buynuzlara baxırdım ki, onların arasından yenə kiçik bir buynuz çıxdı və əvvəlki buynuzlardan üçü onun qarşısından götürüldü. Bu buynuzun insan gözləri kimi gözləri və təkəbbürlə danişan ağızı var idi. **9** Nəhayət, mən gördüm ki, Taxtlar quruldu və əzəldən Var Olan oturdu. Onun əynində qar kimi bəyaz paltar var idi, Saçları yun kimi ağappaq idi. Taxtı alov dilləri tək, çarxları yanar od kimi idi. **10** Önündən odlu çay çıxıb axırdı. Minlərlə nəfər Ona xidmət edir, On minlərlə nəfər Onun hüzurunda durmuşdu. Məhkəmə iclasi başlandı və kitablar açıldı. **11** O zaman buynuzun söylədiyi təkəbbürlü sözlər mənim diqqətimi cəlb

etdi. Heyvan gözlərimin qabağında öldürüldü və bədəni parçalanıb yanın oda atıldı. **12** Həmçinin başqa heyvanların da hakimiyyəti əllərindən alındı, ancaq ömürləri müəyyən müddətə qədər uzadıldı. **13** Gecə gələn görüntülərdə gördüm ki, budur, bəşər oğluna bənzər Biri gəyün buludları ilə golir. O, əzəldən Var Olana yaxınlaşdı və Onun hüzuruna gətirildi. **14** Ona hakimiyyət, izzət və padşahlıq verildi ki, bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar Ona xidmət etsin. Onun hakimiyyəti sona yetməyən əbədi hakimiyyətdir. Onun padşahlığı əsla yox olmayacaq. **15** Mən Danielin isə bədənimdə ruhum titrədi və gələn görüntülər məni vahiməyə saldı. **16** Ayaq üstə duran adamlardan birinə yaxınlaşıb «Bütün bu şeylərin həqiqi mənası nədir?» deyə soruşdum. O adam bu şeylərin mənəsini mənə izah edib bildirdi: **17** «Bu dörd böyük heyvan yerdə çıxacaq dörd padşahlıqdır. **18** Sonra padşahlığı Haqq-Taalanın müqəddəsləri alacaq, əbədi və daim padşahlıqla sahib olacaq». **19** Onda mən başqalarından fərqlənən dördüncü heyvan barədə dəqiq izahat istədim. O, çox qorxunc idi, dəmir dişləri və tunc dırnaqları ilə əzib-yeypirdi, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. **20** Onun başında on buynuz var idi. Daha biri çıxdı və üçü onun önündə düşdü. Bu həmin o buynuz idı ki, gözləri və təkəbbürlə danişan ağızı var idi və görünüşü o biri buynuzlarından daha heybatlı idi. **21** Mən gördüm ki, bu buynuz müqəddəslərlə döyüşüb onlara üstün golir; **22** o vaxta qədər ki əzəldən Var Olan gəldi, Haqq-Taalanın müqəddəslərinin xeyrinə hökm verildi və padşahlıq müqəddəslərin sahib olduğu vaxt yetişdi. **23** O bunu belə izah etdi: «Dördüncü heyvan yer üzündə olacaq dördüncü padşahlıqdır. O başqa padşahlıqlardan fərqli olub bütün yer üzünü udacaq və hər şeyi tapdalayıb əzəcək. **24** On buynuzun mənəsi budur ki, bu padşahlıqdan on padşah çıxacaq. Onlardan sonra isə əvvəlkilərdən fərqli başqası çıxıb üç padşahı yixacaq. **25** Haqq-Taalanın əleyhinə sözlər deyəcək və Haqq-Taalanın müqəddəslərinə zülm edəcək. Hətta təqvimini və qanunları dəyişməyə cəhd göstərəcək. Onlar bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt ərzində ona təslim ediləcək. **26** Sonra isə məhkəmə qurulacaq və onun hakimiyyəti əlindən alınacaq, əbədilik məhv olub yox olacaq. **27** Padşahlıq, hakimiyyət və göylərin altındaki bütün padşahlıqların əzəməti Haqq-Taalanın müqəddəs xalqına veriləcək. Onun padşahlığı əbədi padşahlıq olacaq və bütün hökmədarlar Ona qulluq

edib itaət edəcək». **28** Burada söz bitir. Mən Danieli isə düşüncələrim bərk vahiməyə saldı və bənizim soldu. Ancaq bu sözləri yadımda saxladım.

8 Əvvəl mənə gələn görüntündən sonra padşah

Bəlşəssarın hökmənlığının üçüncü ilində mən Danielə başqa bir görüntü gəldi. **2** Görüntüdə özümü Elam vilayətinin Şuşan qalasında gördüm. Həmin görüntündə mən Ulay kanalının kənarında dayanmışdım. **3** Başımı qaldırıb gördüm ki, kanalın kənarında bir qoç durub. Onun iki buynuzu var idi. Buynuzlarının hər ikisi uzun idi, biri digərindən uzun idi və uzun olan sonradan çıxdı. **4** Mən gördüm ki, bu qoç qərbə, şimala və cənuba tərəf buynuz vurur. Heç bir heyvan onun qabağında dura bilmirdi və onun əlindən qurtaran yox idi. O istədiyini etdi və özünü yüksəltdi. **5** Mən bu barədə düşünərkən qərbdən bir təkə gəldi. Onun gözləri arasında gözə çarpan bir buynuzu var idi. O, ayağı yerə toxunmadan bütün yer üzünü keçdi. **6** O, kanalın kənarında durduğunu gördüyüüm iki buynuzu olan qoçun yanına gəldi və böyük qızğınlıqla onun üstünə atıldı. **7** Mən gördüm ki, o qeyzə gəlib qoça hücum etdi və qoçu vurub iki buynuzunu qırdı. Qoçda onun qabağında durmağa qüvvət yox idi. O, qoçu yerə yixib tapdaladı. Qoçu onun əlindən qurtaran olmadı. **8** Bir müddət təkə özünü çox yüksəltdi, ancaq qüvvətlənəndə böyük buynuzu qırıldı. Onun əvəzinə göylərin dörd səmtinə doğru yönəlmiş gözə çarpan dörd buynuz çıxdı. **9** Onların birindən başqa bir kiçik buynuz çıxıb cənuba, şərqə və Gözəl ölkəyə doğru çox uzandi. **10** Səma ordusuna qədər uzanıb bu ordunun və ulduzların bir hissəsini yerə salaraq tapdaladı. **11** Hətta bu ordunun Başçısına qədər özünü yüksəltdi. Onun daimi yandırma qurbanı dayandırıldı və Müqəddəs məkanı təhqir olundu. **12** Qanunsuzluq üzündən bu ordu və daimi yandırma qurbanı kiçik buynuza təslim edildi. O, həqiqəti yerə vurub etdiyi hər işdə uğur qazandı. **13** Mən bir müqəddəsin səsini eşitdim və başqa bir müqəddəs danışana sual verdi: «Daimi yandırma qurbanı və viranəlik gətirən qanunsuzluq barədəki görüntü nə vaxta qədər uzanır? Müqəddəs yerin və ordunun tapdalanmasına nə vaxta qədər icazə veriləcək?» **14** Sonra mənə dedi: «İki min üç yüz axşam və səhər keçənə qədər. Ondan sonra müqəddəs yer bərpa olunacaq». **15** Mən Daniel bu görüntünü görəndə onun mənasını öyrənmək istədim. Bu zaman

qarşısında insan simasında olan bir nəfər dayandı. **16** Mən Ulay kanalından bir insan səsi eşitdim. O nida edib «ey Cəbrayıl, bu görüntünü ona izah et» dedi. **17** O dayandığım yerə yaxınlaşdı. Yanına çatanda mən dəhşətə düşüb üzüstə yixildim. O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bil ki, bu görüntü axır zamana aiddir». **18** O mənimlə danişdiyi vaxt üzüstə yixilib dərin yuxuya getmişdim. O məni tutub ayaq üstə qaldırdı **19** və dedi: «Bax daha sonra Allahın qəzəb günlərində nə baş verəcəyini sənə bildirirəm, çünki görüntü axır zamanın müəyyən vaxtına aiddir. **20** Gördüyün iki buynuzlu qoç Midiya və Fars padşahlarıdır. **21** Tüklü təkə isə Yunan padşahıdır, onun gözləri arasında olan böyük buynuz isə birinci padşahdır. **22** Qırılan buynuzun yerinə çıxan dörd buynuz o millətdən çıxacaq dörd padşahlığı təmsil edir. Ancaq onlar birinci padşah qədər güclü olmayıcaq. **23** Onların hakimiyyətinin sonunda isə qanunsuzlar azığınlıq edəndə həyasız və hiyləgərlikdə mahir bir padşah çıxacaq. **24** O çox güclənəcək, ancaq öz gücü ilə yox. Heyrətləndirici dağıntılar törədəcək, etdiyi hər işdə uğur qazanacaq, ığid adamları və müqəddəs xalqı qıracaq. **25** Öz hiyləgərliyi ilə məkrli işlərində uğur qazanacaq və ürəyində özünə qürrələnəcək. Əmin-amanlıqlıda yaşayan çoxlu adamı həlak edəcək və başçılar Başçısına qarşı çıxacaq, ancaq əl dəymədən məhv olacaq. **26** Axşam və səhər barədə sənə göstərilən bu görüntü həqiqətdir. Ancaq sən bu görüntünü gizli saxla, çünki o, uzaq dövərə aiddir». **27** Onda mən Daniel taqətdən düşdüm və bir neçə gün xəstə oldum. Sonra qalxıb padşahın işləri ilə məşğul olmağa başladım. Mən bu görüntündə çəşqin hala gəlməmişdim, onu anlaya bilmirdim.

9 Midiya tayfasından Axaşveroşun oğlu Daranın padşahlığının birinci ili idi. O, Xaldey ölkəsinə padşah qoyulmuşdu. **2** Onun padşahlığının birinci ilində mən Daniel Yerusəlimin viranə qalacağı müddətin yetmiş il olduğu barədə Rəbbin Yeremya peyğəmbərə göndərdiyi sözü kitablardan anladım. **3** Mən Xudavənd Allaha üz tutdum, çul geyib kütlə oturdum, oruc tutaraq dua və yalvarışla Onu axtardım. **4** Allahım Rəbbə dua etdim və etiraf edərək dedim: «Sənə dua edirəm, ey böyük və zəhmlı Xudavənd Allah! Səni sevənlər və əmrlərinə əməl edənlər üçün əhdinə sadıq qalıb məhəbbət göstərirsən. **5** Biz günah və təqsir etdik, pislik edib Sənə qarşı üsyankar olduq.

Sənin əmrlərindən və hökmlərindən üz döndərdik. **6** Padşahlarımıza, başçılarımıza, atalarımıza və ölkənin bütün xalqına Sənin adınlı söz deyən qulların peyğəmbərlərə qulaq asmadıq. **7** Ey Xudavənd, Səndə ədalət var, bizdə isə bugünkü kimi üz qaralıq! Bu, Yəhuda adamlarına, Yeruşəlimdə yaşayanlara və Sənə qarşı etdikləri xainlikdə ötrü sürgün etdiyin bütün ölkələrdə, yaxında və uzaqda olan İsraililərin hamisəna aiddir. **8** Ya Rəbb, bizim padşahlarımızın, başçılarımızın və atalarımızın üzü qaradır, çünki Sənə qarşı günah etmişik. **9** Mərhəmət və bağışlamaq isə Xudavənd Allahımıza məxsusdur, çünki biz Ona qarşı üsyən etmişik. **10** Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq, Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə bizi verdiyi qanunlarına əmal etmədik. **11** Bütün İsraililər Sənin qanununu pozub azdı, Sənin sözünə qulaq asmadı. Buna görə də Allahın qulu Musanın Qanununda yazılmış lənət başımıza yağıdı və and yerinə yetdi, çünki Ona qarşı günah etdik. **12** O da başımıza böyük bəla gətirərək bizi və hökm edən hakimlərimizə qarşı dediyi sözləri yerinə yetirdi, çünki Yeruşəlimə gələn bəla göylər altında olan heç bir yerə gəlməyib. **13** Musanın Qanununda yazıldığı kimi bütün bu bəla başımıza gəldi. Ancaq biz Allahımız Rəbbə üz tutmadıq ki, təqsirlərimizdən dönak və Onun həqiqətini dərk edək. **14** Rəbb də bu bələni başımıza gətirməyə tərəddüd etmədi, çünki Allahımız Rəbb etdiyi bütün işlərində ədalətlidir, ancaq biz Sənin səsinə qulaq asmadıq. **15** Ey Allahımız Xudavənd, Sən Öz xalqını Misir torpağından qüdrətli əlinlə çıxardin və bu günə qədər davam edən izzət qazandın! Biz isə günah işlətdik, pislik etdik. **16** Ey Xudavənd, bütün ədalətli işlərinə görə Sənə yalvarıram, qeyz və qəzəbini Öz şəhərin Yeruşəlimdən, müqəddəs dağından döndər. Çünki bizim günahlarımızdan və atalarımızın təqsirlərindən ötrü Yeruşəlim və Sənin xalqın bütün ətraf xalqlar arasında rüsvay oldu. **17** Ey Allahımız, indi qulunun duasını və yalvarışlarını eşit. Ey Xudavənd, Öz xatırına işqılı üzünü viran olan Müqəddəs məkanına tərəf çevir. **18** Ey Allahım, qulaq verib eşit, gözünü açıb bizim viranlıqlarımızı və Sənə məxsus olan şəhəri gör. Çünki öz salehliyimizə görə deyil, Sənin böyük mərhəmətinə görə yalvarışlarımıza Sənin öündə təqdim edirik. **19** Ey Xudavənd, eşit, ey Xudavənd, bağışla, ey Xudavənd, diqqət və hərəkətə gəl. Ey Allahım, Öz adın naminə gecikmə, çünki şəhərin və xalqın Sənə məxsusdur». **20** Mən hələ danışib

duada özümün və xalqım İsrailin günahlarını etiraf edərək Allahımın müqəddəs dağı üçün yalvarışımı Allahım Rəbbə təqdim edən zaman – **21** hələ dua edərkən əvvəl görüntündə gördüğüm insana bənzər mələk Cəbrayıl axşam qurbanı verilən vaxt cəld uçaraq yanına gəldi. **22** O məni başa saldı və mənimlə danışib dedi: «Ey Daniel! İndi mən gəldim ki, sənə müdriklik və dərrakə verim. **23** Sənin duanın başlangıcında Allah cavab verdi və mən də gəldim ki, onu sənə çatdırırm, çünki Allah səni çox sevir. İndi isə sözüm barədə düşün və görüntünü bil. **24** Sənin xalqın və müqəddəs şəhərin üçün yetmiş dəfə yeddiillik dövr təyin olunub ki, qanunsuzluq bitsin, günah sona çatdırılsın, təqsirlər üçün kəffarə verilsin, əbədi ədalət gətirilsin, görüntü və peyğəmbərlik möhürlənsin, Ən Müqəddəs yer məsh edilsin. **25** Bunu bil və anla: Yeruşəlimi bərpa edib tikmək üçün verilən fərmanın çıxmasından məsh olunmuş hökmdara qədər yeddi yeddiillik dövr keçəcək. Altmış iki yeddiillik dövr ərzində Yeruşəlim yenidən küçələr və xəndəklərlə tikiləcək, amma bu çətin vaxtlarda olacaq. **26** Altmış iki yeddiillik dövrdən sonra məsh olunan hələk olacaq, amma bu özü üçün olmayıacaq. Gələcək hökmdarın xalqı şəhəri və Müqəddəs yeri viran edəcək. Onun sonu daşqın kimi olacaq. Müharibə sona qədər davam edəcək. Viranəqliklər olacağına qərar verilib. **27** Həmin hökmdar yeddiillik bir dövr ərzində çoxları ilə əhd bağlayacaq. Bu yeddiillik dövrün ortasında qurbanla təqdimi dayandıracaq, məbədin qıllasında viranəlik gətirən iyrənc şey qoyacaq və viranəlik gətirən şey onun təyin edilmiş aqibətinə qədər orada qalacaq».

10 Fars padşahı Kirin hökmrlılığının üçüncü ilində Belteşassar adlanan Danielə bir vəhý gəldi. Bu vəhý həqiqi idi, amma anlaşılması çox çətin oldu. Görüntü ilə izah ediləndə o bu vahyi dərk etdi. **2** O günlər mən Daniel üç həftə yas tutdum. **3** Üç həftə bitənə qədər mən dadlı yemək yemədim, ət və şərab dilimə dəymədi və heç bir ətirli yağı sürtmədim. **4** Birinci ayın iyirmi dördüncü günü mən böyük Dəclə çayının kənarında idim. **5** Başımı qaldırıb gördüm ki, qarşımıda kətan paltar geyinmiş, beli xalis qızılla qurşanan bir nəfər var. **6** Onun bədəni sarı yaqut kimi, üzü şimşəyə bənzər, gözləri yanar məşəllər tək, qolları və ayaqları cılalanmış tunc kimi işildiyirdi, danişq səsi kütlənin gurultusu kimi idi. **7** Yalnız mən Daniel bu görüntünü gördüm, mənimlə birgə olan

adamlar isə bunu görmədi. Ancaq onların arasına elə vəlvələ düşdü ki, gizlənmək üçün qaçdırılar. **8** Mən tək qaldım. Bu böyük görüntünü görəndə məndə qüvvət qalmadı, üzümün siması dəyişdi və taqətdən düşdüm. **9** Mən onun danışq səsini eşitdim. Danışq səsini eşidəndə dərin yuxuya getdim və üzüstə düşüb torpağa uzandım. **10** Bu vaxt mənə bir əl toxundu və məni əllərimlə dizlərimin üstünə qoydu. **11** O mənə dedi: «Ey Allahın sevimişisi olan Daniel! Sənə dediyim sözləri dərk et və ayağa qalx, çünki indi sənin yanına göndərilmışəm». O bu sözləri deyəndə mən titrəyərək ayağa qalxdım. **12** O mənə dedi: «Qorxma, Daniel! Dərrakə qazanmağa meyl edib, Allahın öündə özünü aşağı tutmağı qərara aldiğin üçün ilk gündən sözlərin eşidildi və mən sənin sözlərinə görə gəldim. **13** Lakin Fars ölkəsinin hamisi olan mələk iyirmi bir gün mənə qarşı dayandı. O zaman baş mələklərdən biri olan Mikael köməyimə gəldi, çünki mən orada Fars ölkəsinin hamisi olan mələklə birgə qalmışdım. **14** İndi gəldim ki, gələcəkdə xalqının başına nə gələcəyini sənə başa salım, çünki bu görüntüsü gələcək dövrə aiddir». **15** O belə sözlər söyləyərkən mən üzüstə yerə yixilib dinməz qaldım. **16** Bu vaxt bəşər övladına bənzəyən bir nəfər dodaqlarına toxundu. Mən ağızımı açıb danışmağa başladım və qarşımda durana dedim: «Ağam, bu görüntüyü görə əzaba qərq oldum və taqətim qalmadı. **17** Mən qulun ağıamlı necə danışa bilərəm? Çünki mənim gücüm tükəndi və canımda nəfəs qalmadı». **18** Onda insan simasında olan həmin şəxs yenə mənə toxunub güc verdi. **19** O dedi: «Ey Allahın sevimişisi, qorxma, sənə sülh olsun, möhkəm ol, möhkəm ol!» O mənimlə danışanda mən qüvvət tapıb dedim: «Ey ağam, danış, çünki sən mənə güc verdin». **20** O dedi: «Bilirsənmi mən niyə sənin yanına gəlmişəm? İndi mən Fars hamisi olan mələklə mübarizə etməyə qayıdıram. Mən gəlinçə Yunan hamisi olan mələk gələcək. **21** Ancaq əvvəlcə mən həqiqət Kitabında yazılış şəyərləri sənə bildirəcəyəm. Onlara qarşı mübarizədə başçımız Mikaeldən başqa mənə köməkçi olan heç kəs yoxdur.

11 Mən Midiyali Daranın padşahlığının birinci ilində ona dayaq olmaq və onu qorumaq üçün yanında qaldım. **2** İndi həqiqəti sənə bildirirəm: Fars ölkəsində daha üç padşah olacaq. Dördüncüsünün isə hamisindən çox var-dövləti olacaq və bunun hesabına qüvvətlənəndə hamını Yunan padşahlığına

qarşı qaldıracaq. **3** Sonra igid bir padşah gələcək, çox qüdrətli hökmər olacaq və öz istədiyini edəcək. **4** Ancaq onun gəldiyi vaxt padşahlığı dağlıb göylərin dörd küləyinin səmtinə bölmənəcək, onun nəslinə keçməyəcək və hökmərənligi kimi güclü olmayacaq. Çünki onun padşahlığı dağlıcaq və nəslindən olmayan adamlara qalacaq. **5** Cənub padşahı güclənəcək, ancaq sərkərdələrindən biri ondan daha güclü olacaq, hökmərənliq edəcək və qüdrətli hökmər olacaq. **6** Ancaq bir neçə ildən sonra onlar razılığa galəcək. Cənub padşahının qızı şimal padşahının yanına gedəcək ki, sülh sazişi bağlaşın. Amma bu qadın öz mövqeyini saxlaya bilməyəcək. Şimal padşahının ömrü də, hakimiyyəti də uzun sürməyəcək. Qadın, onu müşayiət edənlər, atası və o vaxt ona dayaq duranlar təslim ediləcək. **7** Lakin o qadının nəslindən biri cənub padşahının yerinə keçəcək. O, şimal padşahının ordusuna hücum edib onun qalasına girəcək. Onlarla vuruşub üstün gələcək. **8** Hətta onların allahlarını, tökəmə bütərini qiymətli qızıl və gümüş qabları ilə birlikdə Misirə çəkib aparacaq. Bir neçə il ərzində şimal padşahını rahat buraxacaq. **9** Hərçənd o da cənub padşahının ölkəsinə hücum edəcək, ancaq öz torpağına qayıdacaq. **10** Sonra şimal padşahının oğulları silahlanıb çoxlu qoşun toplayacaq. Qoşun sel kimi gəlib keçəcək və irəliləyərək cənub padşahının qalasına hücum edəcək. **11** Cənub padşahı qəzəblənib çıxacaq və onunla - şimal padşahı ilə vuruşacaq. O da böyük bir qoşun çıxaracaq, lakin bu qoşun cənub padşahına təslim ediləcək. **12** Qoşun məğlub olanda cənub padşahı ürəyi qırṛələnərək on minlərlə adamı həlak edəcək, ancaq qələbəsi uzun sürməyəcək. **13** Çünki şimal padşahı qayıdır əvvəlkindən daha böyük qoşun çıxaracaq və bir neçə ildən sonra tam silahlanmış böyük bir ordu ilə gələcək. **14** O zaman bir çoxu cənub padşahına qarşı çıxacaq. Görüntü yerinə yetsin deyə sənin xalqından qoluzorlular da ayağa qalxacaq, ancaq uğur qazanmayacaq. **15** Şimal padşahı gəlib hasarlırlara torpaq yığaraq istehkamlı şəhəri alacaq. Cənubun qüvvələri onun qarşısında tab gətirməyəcək, seçmə qoşunu da müqavimət göstərə bilməyəcək. **16** İstilaçı şimal padşahı istədiyini edəcək və heç kəs onun qarşısında dura bilməyəcək. Gözəl ölkədə bir müddət qalacaq və oranı viran etməyə qadir olacaq. **17** Şimal padşahı ölkəsinin bütün qüvvələri ilə birgə gəlməyi qərara alacaq. Sülh sazişinin şərtlərini təklif edib yerinə yetirəcək

ve cənub padşahlığını məhv etmək üçün ona gənc bir arvad verəcək, ancaq hiyləsi baş tutmayacaq və ona kömək olmayacaq. **18** Sonra nəzərini sahil ölkələrinə çevirəcək və onların çoxunu alacaq. Ancaq bir sərkərdə onun etdiyi təhqirə son qoyacaq, hətta təhqirini öz başına gətirəcək. **19** Sonra nəzərini öz ölkəsinin qalalarına tərəf çevirəcək. Ancaq bürdəyib yixiləcəq və ondan bir əsər qalmayacaq. **20** Onun yerinə keçən padşah padşahlıq izzəti üçün öz vergiyığanını göndərəcək, ancaq az müddət sonra o da həlak olacaq. Amma bu, üşyan yaxud müharibə zamanı olmayacaq. **21** Onun yerinə padşahlıq izzətinə layiq olmayan namərd bir adam keçəcək. O gözlənilmədən galib yaltaqlıqla hakimiyəti qəsb edəcək. **22** Sel kimi istilaçı qoşunlar onun öndən silinib-süpürüləcək, onlar da, əhdin başçısı da məhv olacaq. **23** Onunla ittifaq bağlandıqdan sonra o hiylə işlədəcək və gəlib kiçik bir millətlət güt qazanacaq. **24** O gözlənilmədən ən münbət torpaqları istila edəcək, atalarının və babalarının görmədiyi işləri görəcək. Talan və qarət olunmuş maldövləti adamlarına paylayacaq və qalalara hücum etmək niyyətində olacaq, amma bu uzun sürməyəcək. **25** Sonra güc və cəsarət toplayıb böyük bir qoşunla cənub padşahına qarşı çıxacaq. Cənub padşahı da böyük və çox güclü bir ordu ilə döyüşə girəcək, ancaq müqavimət göstərə bilməyəcək, çünki ona qarşı qəsd quracaqlar. **26** Onunla bir süfrədə oturanlar onu məhv edəcək. Ordusu silinib-süpürüləcək və çoxlu tələfat olacaq. **27** Bu padşahların hər ikisinin ürəyində pislik olacaq və bir süfrə arxasında yalan danişacaqlar. Ancaq heç bir şey baş tutmayacaq, çünki onların sonu müəyyən vaxtda olacaq. **28** Şimal padşahı böyük sərvətlə öz ölkəsinə qayıdacaq. Onun müqəddəs əhdə qarşı pis niyyəti olacaq və hərəkətə gəlib öz ölkəsinə dönəcək. **29** Müəyyən bir vaxt yenə cənubu istila edəcək, ancaq nəticə əvvəlki kimi olmayacaq. **30** Kittim gəmiləri ona qarşı gələcək və o, ruhdan düşüb geri dönəcək. Qəzəblənilər müqəddəs əhdə qarşı çıxacaq və yenə müqəddəs əhdə xəyanət edənlərlə yaxşı davranacaq. **31** Onun göndərdiyi qoşunlar qalxıb qalanı – Müqəddəs məkanı murdarlayacaq, daimi yandırma qurbanını dayandıracaq və viranəlik gətirən iyrənc şeyi orada qoyacaqlar. **32** O, əhdə xəyanət edənləri yaltaqlıqla yoldan azdıracaq, lakin öz Allahını tanıyan xalq qüvvətlənib hərəkətə galəcək. **33** Xalqın ağıllı adamları çoxunu öyrədəcək, ancaq bir müddət qılınca öldürüləcək, yandırılacaq, əsir düşəcək və

qarət ediləcəklər. **34** Onlar məğlub olanda bir qədər kömək alacaqlar, ancaq çox adam riyakarcasına onlara qoşulacaq. **35** Ağıllı adamlardan bəzisi həlak olacaq ki, qalanları axır zamana qədər paklanıb təmizlənsin və ləkəsiz olsun. Çünkü axır zaman yenə də müəyyən vaxtda olacaq. **36** Bu padşah istədiyini edəcək, qırurlanaraq özünü bütün allahlardan üstün sayacaq, allahlar Allahına qarşı eşidilməmiş küfr söyləyəcək və Allahın qızəbə icra olunana qədər uğur qazanacaq, çünki müəyyən edilən şey yerinə yetməlidir. **37** Heç bir allaha – nə öz atalarının allahlarına, nə də qadınların sevdiyi ilahəyə ehtiram göstərməyəcək, çünki özünü bütün allahlardan üstün sayacaq. **38** Ancaq onun əvəzinə qalalar allahını izzətləndirəcək, atalarının tanımadığı bir allahı qızıl, gümüş, qıymətli daşlar və gözəl əşyalarla izzətləndirəcək. **39** O, yad allaha ümidi etməklə ən güclü qalalara hücum edəcək. Onu qəbul edənləri həddindən artıq izzətləndirəcək, çoxlu adama başçı qoyacaq və mükafat olaraq torpağı bölüşürəcək. **40** Axır zamanda isə cənub padşahı onunla vuruşacaq. Şimal padşahı öz döyüş arabaları, atlıları və çoxlu gəmiləri ilə qasırğa kimi onun üstünə hücum çəkəcək, müxtəlif ölkələri istila edəcək və onlardan sel kimi keçəcək. **41** Gözəl ölkəyə də girəcək. Çoxlu ölkə işgal olunacaq, ancaq Edom, Moav və Ammonluların başçıları onun əlindən qurtaracaq. **42** O, müxtəlif ölkələrə zərbə vuracaq, Misir ölkəsi də xilas ola bilməyəcək. **43** Misirin qızıl-gümüş xəzinələrini və bütün sərvətlərini əla keçirəcək. Liviyalılar və Kuşlular da ona tabe olacaq. **44** Ancaq şərəqdən və şimaldan gələn xəbərlər onu narahat edəcək. Bir çoxlarını öldürüb məhv etmək üçün böyük qızılqılıqla yola düşəcək. **45** Öz padşah çadırlarını dənizlə gözlə müqəddəs dağın arasında quracaq. Ancaq onun aqibəti çatacaq və heç kəs ona kömək edə bilməyəcək.

12 O vaxt xalqına mənsub olanların dayağı baş mələk Mikael qalxacaq və sənin millətin yaranandan bəri olmamış əzablı vaxt gələcək. O vaxt sənin xalqından kitabda adı yazılmış olan hər kəs xilas olacaq. **2** Torpağın altında yatanların çoxu əbədi həyat, bəzisi isə əbədi xəcalət və rüsvayılıq üçün oyanacaq. **3** Ağıllı adamlar göy qübbəsinin parlıltısı kimi, çoxunu salehliyə döndərənlər ulduzlar kimi əbədi və daim parlayacaq. **4** Ancaq, sən ey Daniel, axır zamana qədər bu sözləri sərr saxla və bu kitabı möhürlə. Çox adam özünü ora-bura vuracaq və bilik artacaq». **5** Onda

mən Daniel gördüm ki, başqa iki adam – biri çayın bu tayında, biri isə çayın o tayında durub. **6** Bir adam çayın suları üzərində olan kətan geyinmiş adama dedi: «Bu acaib hadisələrin sonu nə vaxt olacaq?» **7** Mən eşitdim ki, çayın suları üzərində olan kətan geyinmiş adam sağ və sol əlini göyə qaldırıb əbədi Yaşayınanın adına and içdi: «Bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt keçəcək, müqəddəs xalqın gücü tamamilə tükənəndən sonra bütün bunlar qurtaracaq». **8** Mən bunu eşitdim, ancaq başa düşməyib soruşdum: «Ey ağam, bəs bunların nəticəsi necə olacaq?» **9** O cavab verdi: «Get, ey Daniel. Çünkü bu sözlər axır zamana qədər sərr olacaq və möhürlü qalacaq. **10** Çoxları paklanıb ləkəsiz və təmiz olacaq, pis adamlar isə şər işlərindən dönməyəcək. Pis adamlardan heç biri bu sözləri başa düşməyəcək, ağıllı adamlar isə başa düşəcək. **11** Daimi yandırma qurbanlarının dayandırıldığı və viranəlik gətirən iyrənc şeyin qoyulduğu vaxtdan min iki yüz doxsan gün keçəcək. **12** Gözlayıb min üç yüz otuz beş günə yetişən nə bəxtiyardır! **13** Sən isə öz aqibətinə qədər yaşa, çünkü ölüb rahat olacaqsan və axırət günü dirilib qismətini alacaqsan».

Huşə

1 Bu, Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xizqiya və İsrail padşahı Yoaş oğlu Yarovamin dövründə Beeri oğlu Huşəyə nazil olan Rəbbin sözüdür. **2** Rəbb Huşənin vasitəsilə danışmağa başlayarkən ona belə dedi: «Get xəyanətkar bir arvad al və onun kimi xəyanətkar uşaqların olsun, çünki ölkənin xalqı Rəbdən üz döndərərək Ona hədsiz xəyanət edir». **3** Huşə gedib Divlayimin qızı Qomeri özünə arvad aldı. Qomer hamilə olub ona bir oğul doğdu. **4** Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını Izreel qoy, çünki tezliklə Mən Izreelə tökülen qanın əvəzini Yehunun nəslindən alacağam və İsrail nəslinin padşahlığına son qoyacağam. **5** Həmin gün Izreel vadisində İsrailin kamanını qıracağam». **6** Qomer yenə hamilə olub bir qız doğdu. Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını Lo-Ruxama qoy, çünki Mən daha İsrail nəslinə mərhəmət edib onu bağışlamayacağam. **7** Yəhuda nəslinə isə Mən – onların Allahı Rəbb mərhəmət göstərəcəyəm, onları xilas edəcəyəm, ancaq onları nə kaman, nə qılınc, nə müharibə, nə atlar, nə də süvarilər xilas edəcəyəm». **8** Qomer Lo-Ruxamanı süddən kəsən kimi yenə hamilə olub bir oğul doğdu. **9** Rəbb dedi: «Onun adını Lo-Ammi qoy, çünki siz Mənim xalqım deyilsiniz, Mən da sizin Allahınız olmayıcağam. **10** Ancaq İsrail övladları dəniz qumu kimi saysız-hesabsız olacaq. Onlara “siz Mənim xalqım deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın övladlarısınız” deyiləcək. **11** Yəhuda və İsrail övladları bir yerə yığılıb özlərinə vahid başçı təyin edəcək. Onlar ölkədən çıxacaq, çünki Izreel günü möhtəşəm bir gün olacaq.

2 Qardaşlarınızı “xalqım”, bacılarınıız isə “mərhəmət tapmış” deyə çağırın. **2** Qızınınız siz ananızı, qunayı, çünki o Mənim arvadım deyil, Mən də onun əri deyiləm. Qoy üzündə görünən fahişəliyi, Qoynunda olan xəyanəti atsin. **3** Yoxsa onu çıçılpaq soyundurub Lüt, anadangəlmə edəcəyəm. Mən onu səhra, quru torpaq kimi edəcəyəm, Susuzluqdan öldürəcəyəm. **4** Onun balalarına da rəhm etməyəcəyəm, çünki onlar da xəyanət övladıdır. **5** Onların anası zina etdi. Onlara hamilə qalan qadın rəzillik etdi, çünki dedi: “Oynaşlarının dalınca gedəcəyəm, Axi cörəyimi, suyumu, yunumu, kətanımı, Zeytun yağıımı və içkimi verən onlardır”. **6** Buna görə də onun yolunu qanqallarla kəsib Önünə hasar çəkəcəyəm. Öz yolunu

tapa bilməyəcək. **7** Oynaşlarının dalınca gedəcək, Ancaq onlara çatmayacaq. Onları axtaracaq, Ancaq tapmayacaq. O zaman deyəcək: “Qoy öz əvvəlki ərimin yanına qayıdım, Cünki o vaxt halim indikindən yaxşı idi”. **8** Amma o bilmirdi ki, Ona taxılı, təzə şərabi, Zeytun yağıını verən Mənəm. Baal bütü üçün sərf etdikləri Qızıl-gümüşü çoxaldan Mənəm. **9** Buna görə də öz vaxtında taxılımı, Öz mövşümündə təzə şərabımı geri alacağam. Onun çıçılpaqlığını örtmək üçün verdiyim Yunu və kətanı əlindən alacağam. **10** İndi oynaşlarının önündə Onun ayıbını üzə çıxaracağam. Kimsə onu əlimdən qurtara bilməyəcək. **11** Onda olan bütün şadlıqlara, Bayramlara, Təzə Ay mərasimlərinə, Şənbə günlərinə və bütün təntənələrə son qoyacağam. **12** Onun meynalərini və əncir ağaclarını mahv edəcəyəm. O bunlar barədə deyirdi: “Bu, oynaşlarının mənə verdiyi muzddur”. Bağlarını tikanlılığı çevirəcəyəm, çöl heyvanlarına yem olacaqlar. **13** Baal bütlərinə buxur yandırduğu günlər üçün Onu cəzalandıracağam. O vaxt halqalar və cəvahiratla özünü bəzəyərək Oynaşlarının dalınca getmiş, Məni isə unutmuşdu” Rəbb belə bəyan edir. **14** «Amma Mən onu dilə tutub Səhraya aparacağam, Onun ürəyincə olan sözlər deyəcəyəm. **15** Orada ona üzüm bağları verəcəyəm, Akor vadisini ümid qapısına çevirəcəyəm. Cavanlıq günlərində olduğu kimi, Misir torpağından çıxdığı gün kimi Orada nəğmə oxuyacaq». **16** Rəbb bəyan edir: «Həmin gün Mənə “ərim” deyəcəksən, Artıq “ağam” deməyəcəksən. **17** Baal bütlərinin adını dilindən siləcəyəm, Onların adı bir də yada salınmayacaq. **18** O gün sənin asayışin üçün Çöl heyvanları, göy quşları və Yerdə sürünenlərlə əhd kəsəcəyəm. Ölkədən kaməni, qılıncı, Müharibəni götürəcək, Səni əmin-amanlıqda yatracağam. **19** Səni əbədi olaraq Özümə nişanlayacağam, Salehlilik, ədalət, məhəbbət və mərhəmətlə Səni özümə nişanlayacağam. **20** Səni sədaqətlə Özümə nişanlayacağam, Sən də Rəbbi tanıyacaqsan». **21** Rəbb bəyan edir: «O gün hay verəcəyəm, Göylərə hay verəcəyəm, Onlar da yerə hay verəcək. **22** Yer isə taxila, təzə şəraba və Zeytun yağına hay verəcək, Onlar da Izreela hay verəcək. **23** Xalqımı ölkədə Özüm üçün əkəcəyəm, “Mərhəmət tapmamış” dediyimə Mərhəmət edəcəyəm. “Xalqım deyil” dediyimə “Xalqımsan” deyəcəyəm. O isə Mənə “Allahımsan” deyəcək».

3 Rəbb mənə dedi: «Get yenə də aşınasının sevdiyi zina edən qadını sev, necə ki Rəbb İsrail övladlarını

sevir, onlarsa başqa allahlara üz tutur və bunlara təqdim edilən üzüm kökələrini sevir». 2 Mən də qadını özüm üçün on beş gümüşə və bir yarım xomer arpaya satın aldım. 3 Ona dedim: «Uzun müddət mənim yanında qal, başqa bir kişi ilə olub zina etmə. Mən də səninlə belə rəftar edərəm. 4 Ona görə ki İsrail övladları uzun müddət padşah və başçı, qurban və müqaddəs daş, efod və ev bütərləri olmadan yaşayacaq. 5 Sonra İsrail övladları döñüb özlerinin Allahı Rəbbi və padşahı Davudu axtaracaq. Axır zamanda lərzə içində Rəbbə və Onun xeyirxahlığına doğru yönələcəklər».

4 «Ey İsrail övladları, Rəbbin sözünü eşidin, Çünkü bu ölkədə yaşayınları Rəbb ittihəm edir. Sədaqət, məhəbbət, Allahı tanımaq Bu yerdə yox olub. 2 Lənət, yalan, qətl, oğurluq və zina Hər yerdə yayılıb. Qoluzorluluq edərək Qan üstünə qan tökürlər. 3 Bundan ötrü ölkə yas tutur, Orada yaşayın hər kə bezib. Həmçinin çöl heyvanları, göy quşları, Hətta dənizdəki baliqlar da məhv olur. 4 Ancaq heç kəs dava etməsin, Heç kəs başqasını təqsirləndirməsin, Çünkü Mənim davam səninlədir, ey kahin. 5 Sən gündüz büdrəyacəksən, Peyğəmbər də gecə səninlə birgə. Sənin ananı məhv edəcəyəm. 6 Xalqım biliksizlikdən məhv oldu. Sən biliyi rədd etdiyin üçün Mən də səni rədd edəcəyəm ki, Bir daha Mənə kahinlik etməyəsən. İndi ki öz Allahının qanununu unutdu, Mən də sənin balalarını unudacağam. 7 Kahinlər nə qədər çoxaldısa, Mənə qarşı o qədər çox günah etdi. Onların izzətini rüsvayılığa çevirəcəyəm. 8 Xalqımın günahı ilə bəslənirlər, Onların qəbahətinə can atırlar. 9 Xalqın başına gələn Kahinin də başına gələcək. Tutduqları yol üçün onları cəzalandıracağam. Əməllərinin əvəzini onlara ödəyəcəyəm. 10 Yeyəcəklər, amma doymayacaqlar, Fahişəlik edəcəklər, amma çoxalmayacaqlar, Çünkü onlar Rəbbi tərk edib Başqa allahlara könül verdi. 11 Zina, köhnə və təzə şərab Onların ürəklərini cəlb edib. 12 Xalqım ağacdən olan əşyaya sual verir, əsalarından cavab alır, Çünkü xəyanət ruhu onları azdırı. Özlerinin Allahından ayrılib xəyanət etdilər. 13 Dağların başında qurban kəsirlər, Təpələrdə palid, ağcaqovaq və yabanı püstə ağacı altında Kölgələri gözlə oldğu üçün buxur yandırırlar. Buna görə də qızlarınız fahişəlik edir, Gəlinləriniz də zinakardır. 14 Fahişəlik edən qızlarınızı, Zina edən gəlinlərinizi cəzalandırmayacağam. Çünkü kışıləriniz fahişələrlə oynasır, Məbəd fahişələri ilə birgə qurban

kəsir. Dərrakəsiz xalq məhv olacaq. 15 Ey İsrail, sən xəyanət etsən də, Heç olmasa Yəhuda təqsirkar olmasın. Qılqala getməyin, Bet-Avenə çıxmayın. «Var olan Rəbbin haqqı üçün» Deyib and içməyin. 16 Bəli, İsrail inadkar bir düyə kimi inad etdi. İndi Rəbb onları Otlaqda quzu otaran kimi necə otarsın? 17 Efrayim bütlərindən yapışdı, Burax onu! 18 Onlar içkiləri qurtarandan sonra Hələ pozğunluq da edir. Onların başçıları rüsvayılığı çox sevir. 19 Külək onları qanadları ilə sariyacaq, Qurbanlarından ötrü utanacaqlar.

5 Ey kahinlər, bunu eşidin! Ey İsrail nəslı, diqqətlə dinləyin! Ey padşah sarayında olanlar, qulaq verin! Sizin barənizdə hökm çıxarıldı, Çünkü siz Mispada bir tələ, Tavor dağına sərilmis bir tor oldunuz. 2 Qanunsuzlar adam öldürməklə məşğuldur. Amma Mən onların hamısını cəzalandıracağam. 3 Efrayimi tanıyıram, İsrail Məndən gizli deyil, Çünkü indi sən fahişəlik edirsən, ey Efrayim, İsrail də murdarlanıb. 4 Əməlləri qoymur ki, onlar Özlerinin Allahına tərəf dönsün, Çünkü içlərində xəyanət ruhu var, Rəbbi də tanırımlar. 5 İsrailin qüruru özünə qarşı şahadət edir. İsrailə Efrayim Günahlarından ötrü büdrəyib-yixılır. Yəhuda da onlara birgə yixılır. 6 Qoyun-keçi, mal-qara qurban edərək Rəbbi axtarmağa gedəcəklər, Amma tapmayacaqlar, Çünkü Rəbb onları tərk etdi. 7 Onlar Rəbbə xəyanət etdi, Çünkü bic uşaqlar doğdu. İndi Təzə Ay mərasimi olanda Onlar tarlaları ilə birlikdə məhv olacaq. 8 Giveada şeypur çalın, Ramada kərənay çalın, Bet-Avəndə car çəkin, Düşmən arxandadır, ey Binyamin! 9 Efrayim cəza günündə viran olacaq, Bu yaqın sözü İsrail qəbilələri arasında bayan edirəm. 10 Yəhuda başçıları Sərhəd daşı dəyişənlərə bənzəyir. Qəzəbimi sel kimi onların üstünə tökəcəyəm. 11 Efrayim zülm gördü, Hökm ilə ezählədi, Çünkü bilə-bilə Boş şeylərin dalınca getdi. 12 Mən Efrayimlilərə qarşı güvə, Yəhuda nəslə üçün kif olacağam. 13 Efrayim xəstəliyini, Yəhuda yarasını gördü. Efrayim Aşşura getdi, Böyük padşahdan kömək istədi, Amma o sizə şəfa verməz, Yaranızı sağaltmaz. 14 Bəli, Mən Efrayimlilərə qarşı bir şir, Yəhuda nəslə üçün cavan aslan olacağam. Mən, Mən onu parçalayıb gedəcəyəm, Sürüyəcəyəm və kimsə əlimdən qurtarmayacaq. 15 Sonra qayıdır Öz məskənimə gedəcəyəm, O vaxtacan ki özlerini günahkar sayaraq Mənim hüzurumu axtaracaqlar. Bələya düşəndə həsrətlə Məni axtaracaqlar».

6 «Gəlin Rəbbə qayıdaq. O bizi parçaladı, O da bizə şəfa verəcək. O bizi yaraladı, O da yaramızı sariyacaq. **2** İki gün sonra bizi dirildəcək, Üçüncü gün ayağa qaldıracaq, Onun hüzurunda yaşayacağıq. **3** Gəlin Rəbbi tanıyaq, tanımağa səy edək. O hökmən dan yeri kimi doğacaq, Yağış kimi, Torpağı sulayan yaz yağışi kimi Yanımıza gələcək». **4** Allah deyir: «Ey Efrayim, sənə nə edim? Ey Yəhuda, bəs sənə nə edim? Çünkü məhabbatınız səhər dumani, Erkən uşub gedən şəh kimidir. **5** Buna görə də sizi peyğəmbərlər vasitəsilə parçaladım, Ağzımdan çıxan sözlərlə öldürdüm. Sizin üzərinizdə hökmüm Şimşək kimi parıldayırlar. **6** Çünkü Mən qurban deyil, Məhəbbət istəyirəm. Yandırma qurbanlarından çox Allahı tanımağınızı istəyirəm. **7** Ancaq onlar Adəm kimi əhdi pozdu, Orada Mənə xəyanət etdi. **8** Gilead şər adamların şəhəridir, Qan izləri ilə doludur. **9** Quldur dəstələri neca insan üçün pusquya yatırsa, Kahin dəstələri də Şekemə gedən yolda adam öldürür, Bəli, xəbislək edir. **10** İsrail nəslində qorxunc bir şey gördüm, Efrayim fahişəliyə batmış, İsrail murdarlanmışdır. **11** Ey Yəhuda, sənin üçün də Bir biçin günü təyin edildi. Mən xalqımı sürgündən qaytaranda,

7 İsrailə şəfa vermək istəyəndə Efrayimin günahları, Samariyanın pislikləri ortaya çıxır. Çünkü hiylə ilə davranırlar. Evlərə oğru girir, Küçədə quldur soyğunçuluq edir. **2** Ürəklərində düşünmürlər ki, Mən onların bütün pisliklərini yada salıram. İndi günahları onları dövralayıb və Gözümün önündədir. **3** Padşahi pislikləri ilə, Başçıları yalanları ilə sevindirirlər. **4** Hamısı zinakardır, Yoğrulan xəmir acıyanı qədər Təndirçinin odunu qurdalamağa ehtiyac görmədiyi Soba kimi şəhvətlə yanırlar. **5** Padşahımızın ad gündündə Başçılar şərəbin atəşindən xəstələndi, Padşah da istehzaçılara əl-ələ verdi. **6** Pusquda yatarkən Ürəkləri soba kimi qızar. Qəzəbləri bütün gecə içinciñ yanar, Səhər də alovlu atəş kimi parlayar. **7** Onların hamısı soba kimi qızışib Öz hakimlərini həlak etdi. Bütün padşahları yixildi, Aralarında Məni çağırın yoxdur. **8** Efrayim başqa xalqlara qarışır; Efrayim bir üzü çiy qalan kökadir. **9** Onun gücünü özgələr yedi, O isə bilmir, Saçına dən düşüb, O isə bilmir. **10** İsrailin qüruru özünə qarşı şəhadət edir. Ancaq yenə də özlərinin Allahı Rəbbə tərəf dönmür, Onu axtarmırlar. **11** Efrayim safəh və dərrakəsiz bir göyərçin kimidir, Gah Misirliləri çağırır, Gah Aşşura gedirlər. **12** Onlar

gedən zaman Mən onların başına torumu atacağam. Göydəki quşlar kimi Onları vurub yerə salacağam. İcmalarında bildirildiyi kimi Onları cəzalandıracağam. **13** Vay onların halına! Çünkü Məndən uzaqlaşdırılar. Başlarına bəla gəlsin! Çünkü Mənə qarşı üsyan etdirilər. Mən onları qurtarmaq istəyirdim, Onlarsa Mənə böhtən deyir. **14** Ürəkdən Mənə fəryad etmirlər, Ancaq yataqlarının içində ulayırlar. Taxıl və təzə şərab üçün özlərini yaralayırlar, Amma Məndən üz döndərirlər. **15** Mən onlara nəsihət verdim, Qollarına güc verdim. Onlarsa Mənə qarşı qəsd qurur. **16** Onlar üz tutur, Ancaq ucalara tərəf yox. Hədəfi əyri vuran kamana bənzəyirlər. Dillərinin arsılılığı üzündən Başçıları qılınca tuş gələcək. Buna görə də Misirdə Kinayə hədəfi olacaqlar.

8 Şeypur çalmağa hazırlaş! Rəbbin evinin üzərinə Düşmən qartal kimi hücum çəkir. Çünkü İsraililər Mənim əhdimi pozdu, Mənim qanunuma qarşı çıxdı. **2** Onlar Mənə fəryad edib deyəcək: “Allahım, biz İsraililər Səni tanıyırıq”. **3** İsrail yaxşılığı rədd etdi, Düşmən onu təqib edəcək. **4** Məndən soruştmadan Özlərinə padşah qoydular. Məndən xəbər almadan Başçılar seçdilər. Özlərinə qızıl və gümüşlərindən Ölümlərinə yol açan Bütlər düzəldilər. **5** Ey Samariya, dana bütün rədd edildi! Mənim qəzəbim onlara qarşı alovlandı. Nə vaxta qədər onlar pak olmayıacaq? **6** Çünkü bu büt İsrailin işidir, Usta onu düzəldib, Ona görə də Allah deyil. Samariyadəki dana bütün Xincim-xincim olacaq. **7** Onlar külək qaldırıdı, Qasırğa alacaqlar. Sünbül bitirməyən bugda un verməz, Versə də, yadlar onu udacaq. **8** İsrail udulmuşdur, İndi onlar millətlər arasında Həc kaşın bəyənmədiyi bir qab kimi oldu. **9** Onlar tənha gəzən vəhşi eşşək kimi Aşşur tərəfə getdi. Efrayim muzdla özünə oynışlar tutdu. **10** Onlar millətlər arasında muzdla oynış tutsalar da, Mən indi onları bir yerə toplayacağam. Onlar qüdrətli padşahın zülmündən Azalmağa başlayacaq. **11** Efrayim günah təqdimi üçün Çoxlu qurbangah tikə də, Bunlar onu günaha batırın qurbangahlar oldu. **12** Mən onlar üçün çoxlu qanun yazdım, Onlarsa bunları yad bir şey hesab etdi. **13** Mənə kəsilən qurbanlara gelincə, Əti Mənə qurban gətirib Özləri yeyir. Rəbb onlardan razi deyil. İndi onların qəbahətlərini yada salacaq, Günahlarına görə onları cəzalandıracaq. Onlar Misirə qayıdacaq. **14** İsrail də Yaradanını unutdu, Özünə saraylar qurdu. Yəhuda da çoxlu qalalı şəhər

tikdi, Ancaq Mən onun şəhərlərinə od göndərəcəyəm, Qalalarını alov yeyəcək.

9 Ey İsrail, başqa xalqlar kimi Sevinib coşma, Çünkü öz Allahına xəyanət etdin. Bütün xırmanlarda Fahişəlik muzduna könül verdin. **2** Xırman və üzümsixan xalqı doydurmayaçaq, Təzə şərab onlara qismət olmayacaq. **3** Rəbbin torpağında yaşamayaçaqlar, Efrayim Misirə qayıdacaq, Aşşurda murdar yemək yeyəcək. **4** Rəbbə təqdim olaraq şərab tökməyəcəklər, Qurbanları Ona məqbul olmayacaq. Qurbanlar onlara yas çörəyi olacaq, Onu yeyənlərin hamısı murdar olacaq. Çörəkləri özlərinə qismət olacaq, Amma Rəbbin evinə gətirilməyəcək. **5** Təntənəli bayramda, Rəbbin bayram günündə nə edəcəksiniz? **6** Məhvədən qaçsalar da, Misir onları yiğacaq, Memfis qəbirə basdıracaq. Onların gümüş xəzinələrini gicitkən tutacaq, Çadırlarında qanqal bitəcək. **7** Onların cəza günləri gəldi, Haqq-hesab günləri yetişdi. Qoy İsrail bunu bilsin! Təqsirlərinizin çoxluğundan, Düşmənçiliyinizin böyüklüyündən Peygəmbəri əbləh, Ruhani adamı divanə saydınız. **8** Peygəmbər Allahimin Efrayim üzerinde qoyduğu gözətçidir. Amma onun getdiyi hər yerdə tor qurdular, Allahın evində düşmənçilik var. **9** Givea günlərində olduğu kimi Onlar böyük pozğunluğa düşər oldu. Allah onların təqsirlərini yada salacaq, Günahları üçün onları cəzalandıracaq. **10** Səhrada üzüm tapan kimi Mən İsraili təpdim, ilk dəfə məhsul verən əncir nübarı kimi Mən atalarınızı gördüm. Amma onlar Baal-Peora çatanda Rüsvayçı bülərə təslim oldu. Özləri də sevdikləri şeylər kimi İvrənc oldu. **11** Efrayimin calalı Bir quş kimi uçub gedəcək. Nə doğum, nə hamiləlik, nə mayalanma olacaq. **12** Öz uşaqlarını böyütsələr də, Balalarını əllərindən alacağam, Onları kimsəsiz qoyacağam. Mən onları tərk etdikdə vay hallarına! **13** Mən gördüm ki, Efrayim Sur şəhəri kimi gözəl bir yerdə məskən salıb. Amma Efrayim öz övladlarını Qatil qabağına çıxarácaq». **14** Ya Rəbb, nə verəcəksən, ver onlara, Onlara uşaq salan bətn, südsüz döşlər ver! **15** Rəbb deyir: «Onlar bütün pis əməllərini Qılqalda edir, Orada onlara nifrat etdim. Etdikləri günahlardan ötrü Onları evimdən qovacağam. Artıq onları sevməyəcəyəm. Bütün başçıları üsyanlardır. **16** Efrayim kəsildi, Kökələri qurudu. Onlar bar verməyəcək. Əgər doğsalar da, Bətnlərinin əziz barını Mən mahv edəcəyəm». **17** Allahım onları rədd edəcək, Çünkü

Ona qulaq asmadılar. Millətlər arasında sərgərdan gəzəcəklər.

10 İsrail bir qollu-budaqlı meynədir ki, Bol-bol bar gətirir. Ancaq barı artdıqca Qurbangahları da artırdı. Torpağı bərəkətli olduqca Daha gözlənən müqəddəs daşları da düzəltdi. **2** Onların ərəkləri yalanla doldu, Günahlarına görə də cəzalanacaqlar. Rəbb onların qurbangahlarını dağıdacaq, Müqəddəs daşlarını sindiracaq. **3** Onda onlar deyəcək: «Bizim padşahımız yoxdur, Çünkü biz Rəbdən qorxmadıq. Padşahımız olsa da, Bizə nə edəcəkdi?» **4** Əhd bağlayanda boş vədlər verir, Yalandan and içirlər. Buna görə də məhkəmə işləri Şümlənmiş tarladakı zəhərli ot kimi böyüyür. **5** Samariya sakinləri Bet-Avendəki dana bütlərinə görə Qorxuya düşəcək. Onun üçün xalqı yas tutacaq. Onun calalı ilə coşan kahinləri Sürgünə aparıldığı üçün ağlayacaq. **6** Büt özü Aşşura - böyük padşaha Hədiyyə aparılacaq. Efrayim biabır olacaq, İsrail aldığı məsləhətdən utanacaq. **7** Samariya və onun padşahı Su üstündəki çubuq kimi Axibgedəcək. **8** İsrailin günahı olan Avendəki səcdəgahlar yox olacaq, Onun qurbangahlarında Tikan və qanqal bitəcək. O zaman dağlara «Bizi örtünl!», Təpələrə «Üstümüzə yixilin!» deyəcəklər. **9** «İsrail Giveada keçirdiyi Günlərdən bəri günah etdi. Orada öz işlərini davam etdirdilər. Şər adamlara qarşı müharibə Onları Giveada yaxalamazmı? **10** Mən istədiyim zaman Onları cəzalandıracağam. Xalqlar onlara qarşı birləşib, İkicət cinayətlərindən ötrü Onları əsir edəcək. **11** Efrayim əhliləşmiş, Taxıl döyməyi sevən düyəyə bənzər. Mən onun incə boynunu əsirgədim. İndi isə Efrayimi sürdürücəyəm. Yəhudə yer şumlaşın, Yaqub isə dirmiq çəksin. **12** Özünüz üçün salehlik əkin, Məhəbbət bəhərini biçərsiniz. Dincə qoyulmuş torpağınızı şumlayın, Çünkü Rəbbi axtarmaq vaxtidir. Nəhayət, O gəlib üstünüzə Salehliyin nemətlərini yağıdıracaq. **13** Amma siz pislik əkib, Qəbahət biçdiniz. Yalanın bəhərini yediniz. Çünkü öz üsulunuza, Çoxlu cəngavərlərinizə güvəndiniz. **14** Xalqınızın içində müharibə gurultusu qopacaq, Bütün qalalarınız dağılacaq, Necə ki Şalman müharibə günündə Bet-Abəli dağıtdı, Ana uşaqları ilə birgə yərə çırılıp parçalandı. **15** Ey Bet-El, pisliyinin çoxluğu üzündən Səninlə də belə rəftar ediləcək. Dan ağaranda İsrail padşahı halak olacaq.

11 İsrail uşaq ikən onu sevdim, Öz oğlumu Misirdən çağirdim. 2 Peyğəmbərlər İsraili çağırıqca İsrail onlardan uzaqlaşdı. Baal bütlərinə qurban kəsdiłər, Oyma bütlərə buxur yandırdılar. 3 Efrayimə gəzməyi Mən öyrətdim, Onları qollarım üstüne aldım. Ancaq bilmədiłər ki, Onlara Mən şəfa verdim. 4 Onları insani tellərlə, Sevgi bağları ilə Özümə çəkdim. Onlar üçün çənələrindən boyunduruğu qaldıran Bir kəs oldum, əyilib onlara yemək verdim. 5 Məgər Misirə qayitmayacaqlar? Aşşur onlara padşah olmayıcaq? Çünkü onlar Mənə üz tutmaq istəmədiłər. 6 Şəhərlərinin içində qılınc firlanacaq, Onların qapı sürgülərini qıracaq. Fitnələri üzündən onları yeyib-qurtaracaq. 7 Xalqım Məndən üz döndərməyi qərara alıb. Haqq-Taalani çağırsalar da, Onları heç vaxt ucaltmayacaq. 8 Ey Efrayim, səni necə əldən verim? Ey İsrail, səni necə təslim edim? Admaya etdiyimi sənə necə edim? Səni necə Sevoyim kimi edim? Köksündə ürəyim alt-üst oldu, Mərhəmət hissələrim alovlandı. 9 Mən qızğın qəzəbimlə rəftar etmərəm, Efrayimi artıq məhv etmərəm. Çünkü Mən Allaham, insan deyiləm, Aranızda Müqəddəs Olanam. Qəzəblə üzərinizə gəlmərəm. 10 Onlar aslan kimi nərə çəkən Rəbbin arxasında gedəcək. O nərə çəkəndə Övladları qərbən titrəyərək galəcək. 11 Misirdən quşlar kimi, Aşşur ölkəsindən göyərçinlər kimi Titrəyərək galəcəklər. Onları evlərində sakin edəcəyəm» Rəbb belə bəyən edir. 12 Efrayim yalanla, İsrail nəslı hiylə ilə ətrafını bürüdü. Amma Yəhuda hələ də Allahla birgə gedir, Müqəddəs Olana sadıqdır.

12 Efrayim yellə bəslənir, Bütün gün şərq küləyinin dalınca düşür. Yalani, qoluzorluluğu artırır. Aşşurla saziş bağlayır, Misirə zeytun yağı göndərir. 2 Yəhuda ilə Rəbbin davası var, Yaqubu getdiyi yola görə cəzalandıracaq, Əməllərinə görə əvəz verəcək. 3 O hələ ana bətnində ikən Qardaşının topuğundan tutdu, Böyüklik çağında Allahla güləşdi. 4 Mələkələ güləşib ona üstün gəldi, Ağlayaraq Ondan xeyirxahlıq istədi. Allah onu Bet-Eldə tapdı. 5 Ordular Allahı Rəbb Bizimlə orada danışdı. Onun adı «Rəbb»dir. 6 Buna görə də sən Allahına üz tut, Məhəbbətə, ədalətə bağlan, Daim Allahına ümid bağla. 7 Efrayim tacirdir, Əlindəki aldadıcı tərəzi ilə Aldatmağı sevir. 8 Efrayim deyir: «Doğrudan da, mən varlandım, Özüm üçün sərvət topladım. Çoxlu şeylər qazansam da, Məndə günah sayılacaq bir təqsir tapılmayacaq».

9 «Ancaq səni Misir torpağından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. Bayram günlərində olduğu kimi Səni yenə öz çadırlarında məskunlaşdıracağam. 10 Mən peyğəmbərlərə danışdım, Çoxlu görüntü göndərdim, Peyğəmbərlərin dilindən məsallər söylədim». 11 Gilead xalqı pis xalqdır, Doğrudan da, yaramazdır. Qılqalda bugaları qurban kəsirlər. Onların qurbangahları Şımlanmış tarladakı daş qalaqları kimidir. 12 Yaqub Aram torpağına qaçı, İsrail arvad üçün qul oldu, Arvada görə qoyun otardı. 13 Rəbb İsraili bir peyğəmbər vasitəsilə Misirdən çıxartdı, Bir peyğəmbər vasitəsilə qorudu. 14 Efrayim Allahı bərk qəzəbləndirdi, Tökdüyü qanı öz başına gətirəcək, Xudavənd onun rüsvayçılığını özünə qaytaracaq.

13 Efrayim danışanda hamı titrəyirdi. İsraildə ucalmışdı, Amma Baala tapınıb təqsir edəndə məhv oldu. 2 İndi günah üstünə günah edirlər, Gümüşlərindən özlərinə tökmə bütlər, Məharətlə düşünülmüş bütlər düzəldirlər. Hamısı usta işidir. «Qurban gətirən adamlar Danaları öpsün!» deyirlər. 3 Buna görə də səhər dumanı, Erkən uşub gedən şəh, Xırmanda sovrulan saman çöpü, Bacadan çıxan tüstü kimi olacaqlar. 4 «Ancaq Səni Misir torpağından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. Sən Məndən başqa allah tanımamalısan, Çünkü Məndən başqa xilaskar yoxdur. 5 Mən sənə çöldə, quraq torpaqlarda göz-qulaq oldum. 6 Onları bəslədiyimə görə doydular, Doyandan sonra onların ürəyi qürurlandı, Buna görə də Məni unutdular. 7 Mən onlara bir aslan olacağam, Bəbir kimi yol kənarında Pusquda duracağam. 8 Balalarından məhrum olmuş ayı kimi Onlara hücum çəkəcəyəm, Ürəklərinin pərdəsini yırtacağam. Dişİ aslan kimi onları yeyib-qurtaracağam, Vəhşi canavar onları parçalayacaq. 9 Ey İsrail, Mənə - Köməkçinə qarşı çıxmığın Səni ölümə aparır. 10 İndi padşahın haradadır ki, Bütün şəhərlərində səni xilas etsin? Hakimlərin haradadır? Sən ki onlar barədə “Mənə bir padşah və başçılar ver” deyirdin. 11 Qəzəb içində sənə padşah verdim, Hiddətlənəndə onu apardım. 12 Efrayimin qəbahəti yığılıb, Günahı qeydə alınıb. 13 Doğan qadının ağrıları ona çatır, Amma o, ağılsız oğuldur. Çünkü vaxtı çatanda Bətnində çıxmaga ləngiyir. 14 Mən onları ölürlə diyərinən əlindən satın alacağam, Onları ölümdən xilas edəcəyəm. Ey ölüm, bələlərin hani? Ey ölürlə diyari, həlakin hani? Gözümdə mərhəmət görünməyəcək. (Sheol h7585) 15 Efrayim öz qardaşları

arasında Barlı-bəhərli olsa da, Şərq yeli, səhradan qalxan Rəbbin küləyi gələcək, Onun bulağı quruyacaq, Çəşməsinin suyu kəsiləcək. Bütün qiymətli şeylər xəzinəsi qarət olunacaq. **16** Samariya günahının cəzasını çəkəcək, Çünkü Allahına qarşı üsyankar oldu. Onlar qılıncdan hələk olacaq. Balaları yerə çırpılıb parçalanacaq, Hamilə qadınlarının qarnı yarılacaq».

14 Allahın Rəbbə üz tut, ey İsrail, Çünkü günahlarından ötrü büdrədin. **2** Dua sözləri ilə Rəbbə tərəf dönen. Ona belə deyin: «Hər qəbahətimizi bağışla, Bizi mərhəmətlə qəbul et. Buğalar yerinə ağzımızdan çıxan Şükürləri təqdim edirik. **3** Aşşur bizi xilas etməyəcək, Atların belinə minməyəcəyik, Artıq əl işlərimizə “Allahlarımız” deməyəcəyik. Çünkü yetim Səndən mərhəmət görəcək». **4** «Onların dönüklüyünə əlac edəcəyəm, Onları ürəkdən sevəcəyəm, Çünkü qəzəbim onlardan vaz keçdi. **5** Mən İsrailə bir şəh olacaqam, O, zanbaq kimi çiçək açacaq, Livan sidri kimi kök atacaq. **6** Qollu-budaqlı olacaq, Zeytun ağacı kimi gözəl olacaq, Livan sidri kimi ətir saçacaq. **7** Adamlar yenə də kölgəsi altında oturub Buğda kimi cürcərəcək, Meyna kimi tumurcuqlayacaq, Şöhrəti Livan şərəbi kimi olacaq. **8** Efrayim deyəcək: “Artıq bülər nəyimə gərəkdir?” Mən onun səsini eşidəcəyəm, Ona nəzər salacağam. Mən həmişəyəşil şəm kimi yəm, Sənin bar verməyin Məndən gələcək. **9** Kim müdrikdir, bu sözləri dərk etsin, Kim dərrakəlidirsə, bunları başa düşsün. Çünkü Rəbbin yolları düzdür. Salehlər o yollarla gedir, Ancaq üsyankarlar o yollarda büdrəyir».

Yoel

1 Petuelin oğlu Yoelə nazil olan Rəbbin sözü budur: **2**

Ey ağsaqqallar, bunu dinləyin. Ey bütün ölkə əhalisi, buna qulaq asın, Sizin və atalarınızın dövründə Belə bir şey olubmu? **3** Siz bunu övladlarınıza danışın. Övladlarınız da öz övladlarına, Onların övladları isə gələcək nəslə danışın. **4** Kəsici çayırtkələrdən qalanı qaynaşan çayırtkə yedi, Qaynaşan çayırtkədən qalanı tullanan çayırtkə yedi, Tullanan çayırtkədən qalanı dağıdıcı çayırtkə yeyib-qurtardı. **5** Ayılın, ey sərəxşələr və ağlayın. Ey şirin şərab içənlər, hamınız nalə çəkin, Ona görə ki, şirin şərab ağzınızdan alındı. **6** Çünkü mənim torpağımın üzərinə Qüvvətli və saysız-hesabsız bir millət gəldi. Onların dişləri aslan dişləri kimi dır, Onlarda dişi aslanın köpək dişləri var. **7** Tənəyimi məhv etdi, Əncir ağacımı gəmirdi, Qabıqlarını tamamilə soyub yerə atdı, Budaqları ağ qaldı. **8** Cavanlıqda nişanlısimi itirən, Büsbütün çul geyinən Bir qız kimi yas tutun. **9** Rəbbin evindən Taxil təqdimi və içmə təqdimi kəsildi, Rəbbə xidmət edən kahinlər yas tutur. **10** Zəmi viran qalib, torpaq ağlayır, Çünkü taxil zay oldu, təzə şərab qurudu, Zeytun yağı qurtardı. **11** Buğda və arpaya görə Ey əkinçilər, utanın! Ey bağbanlar, nalə çəkin! Çünkü torpağın məhsulları yoxa çıxdı, **12** Tənək qurudu, Əncir ağacı soldu, Nar, xurma, alma, Cölün bütün ağacları qurudu. Görün ki, bəşər övladları arasından sevinc yox oldu. **13** Ey kahinlər, çul geyinərək yas tutun! Ey qurbangah xidmətçiləri, nalə çəkin! Ey Allahımı xidmət edənlər, Gəlin çulda gecələyin, Çünkü Allahınızın evindən Taxil təqdimi və içmə təqdimi yox oldu. **14** Oruc üçün vaxt təyin edin, Təntənəli toplantı çağırın. Ağsaqqalları, ölkənin bütün əhalisini Allahınız Rəbbin evinə yiğin, Rəbbə fəryad qoparın. **15** Vay o günə! Budur, Rəbbin o günü yaxındır, O gün Külli-İxtiyar falakət gətirəcək. **16** O yemək gözlərimizin öündən, Sevinc və şadlıq Allahımızın evindən yox olmadımı? **17** Torpaq kəsəkləri altında toxumlar çürüdü, Zirzəmilar boş qaldı, Anbarlar dağıldı, Çünkü taxillər məhv oldu. **18** Heyvanlar necə də inildəyir, Naxırlar çəşbaş qalib, Çünkü onlar otlaqsız qalib, Sürülər də susuzluqdan əldən düşür. **19** Ya Rəbb, Sənə fəryad edirəm, Çünkü cölün otlaqlarını alov yandırıb-yaxdı, Bütün düzəngahın ağacları odda qovruldu. **20** Cöl heyvanları da Səni çağırır, Axı axar sular quruyub, Cölün otlaqlarını alov yandırıb-yaxdı.

2 Sionda şeypur çalın, Müqəddəs dağında bərkdən çalın. Qoy ölkənin bütün əhalisi titrəsin, Çünkü Rəbbin günü gəlir, Həmin gün yaxındır. **2** Qaranlıq zülmətli bir gün! Buludlu və qatı qaranlıq bir gün! Bir qoşun gəli Dağlar üzərində yayılan dan kimi Çoxsaylı və qüvvətli bir qoşun. Elə bir qoşun ki, Əzəldən bəri bunun kimisi olmamışdır, Bundan sonra da nəsillər boyu olmayıcaqdır. **3** Önlərindəki hər şeyi od yandırıb-yaxır, Arxada qalanları alov qovurur. Önlərindəki Eden bağına bənzər yerdir, Arxalarında olansa izsiz bir səhradır, Heç nə onlardan qaçıb qurtara bilmir. **4** Onlar görkəmcə ata bənzəyir. Atlar necə çapırlarsa, Onlar da eləcə çapırlar. **5** Döyüş arabalarına bənzəyən səslə, Küləşə yandırıb-yaxan od-alovun səsi ilə, Dağların zirveləri üzərindən tullanırlar. Onlar hücum üçün düzülən güclü bir qoşuna bənzəyirlər. **6** Onların qarşısında xalqlar sanki ağrı çəkir, Bütün üzlər solur. **7** Qaçırlar igidlər kimi, Divara dırmaşırlar cəngavərlər kimi. Hami nizamlı gedir sırasını pozmadan. **8** Heç kim yoldaşımı tapdalamadan Yolundan çıxmır. Silahlar sırasını yarib-keçirlər, Lakin salamat qalırlar. **9** Şəhərə doğru qaçışır, Divarlardan atlanıb evlərə soxulurlar, Quldur kimi pəncərələrdən girirlər. **10** Qarşılarda yer sarsılır, Göylər lərzəyə gəlir, Günəş və ay qaralır, Ulduzlar işıqlarını gizlədir. **11** Rəbb Öz ordusunu öündən səs salır: Ordularının sayı-hesabı yoxdur. Onun sözünü yerinə yetirənlər güclüdür. Rəbbin günü möhtəşəm və çox dəhşətlidir. Buna kim döza bilər? **12** Rəbb belə bəyan edir: «İndi isə orucla, ağlamaqla, yas tutmaqla Bütün qəlbinizlə Mənə dönen. **13** Paltarlarını deyil, ürəyinizi yırtın, Allahınız Rəbbə tərəf qayidin». Çünkü O, lütfkar və rəhmlidir, Hədsiz sabırlıdır, bol məhəbbətlidir, Bəla göndərməz, rəhm edər. **14** Kim bilir, bəlkə rəhm edib dənər? Sonra Allahınız Rəbbə Taxil və içmə təqdimlərini verəsiniz deyə Sizə bərəkət verər. **15** Sionda şeypur çalın, Oruc üçün vaxt təyin edin, Təntənəli toplantı çağırın. **16** Xalqı bir yerə yiğin, Camaati təqdis edin, Ağsaqqalları yiğin, Uşaqları və südəmər çağaları toplayın. Bəy öz otağından, Gəlin də öz gərdəyindən çıxsın. **17** Rəbbə xidmət edən kahinlər Məbədin eyvanı ilə qurbangah arasında ağlayıb desin: «Ya Rəbb, xalqına qıyma, Öz ırsini rüsvay olmağa qoyma! Qoyma onlar millətlərin dilinə düşsün. Axı nə üçün xalqlar arasında belə deyilsin: "Bəs hanı onların Allahı?"» **18** O zaman Rəbb Öz torpağına qıymayacaq, Öz xalqına rəhm edəcək. **19** Rəbb xalqına belə cavab

verəcək: «Budur, sizə taxıl, Təzə şərab və zeytun yağı göndərəcəyəm, Bunlarla doyacaqsınız, Artıq siz millətlər arasında rüsvay etməyəcəyəm. 20 Şimal tərəfdən gələn ordunu sizdən uzaqlaşdıracağam. Onu quraq, izsiz bir yerə, Qarşidakı ordunu Şərqi dənizinə, Arxadan gələnləri isə Qərb dənizinə aparacağam. Onların cəsədlərinin pis iyələri ətrafa yayılacaq». Həqiqətən, Rəbb böyük işlər gördü. 21 Qorxma, ey torpaq, sevin, fərəhələn. Bu böyük işləri görən Rəbdir. 22 Qorxmayın, ey çöl heyvanları, Çünkü çölün otaqları göyərir. Ağac meyvəsi ilə yüklenir, Əncir ağacı, tənək bəhərlərini verir. 23 Ey Sion xalqı, Allahınız Rəbdə sevinin və şadlanın, Çünkü payız yağışını sizə kifayət qədər verir. Əvvəlki kimi payız yağışı ilə Yaz yağışını yağıdır. 24 Xırmanlar taxilla dolu olacaq, Təknələr təzə şərab və zeytun yağı ilə daşacaq. 25 «Aranıza göndərdiyim böyük qoşunum - Kəsici çayirkənin, qaynaşan çayirkənin, Tullanan çayirkənin və dağıdıcı çayirkənin Yeyib-qurtardığı illərin əvəzini verəcəyəm. 26 Bol-bol, doyunca yeyəcəksiniz, Sizin üçün möcüzəli şeylər edən Allahınız Rəbbin adına şükürler edəcəksiniz. Xalqım əbədi olaraq rüsvay olmayıacaq. 27 Onda biləcəksiniz ki, Mən İsrailin arasındayam, Allahınız Rəbb Mənəm, Başqası yoxdur. Xalqım əbədi olaraq rüsvay olmayıacaq. 28 Ondan sonra isə Bütün bəşər üzərinə Ruhumu tökəcəyəm. Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək, Ağsaqqallarınız röyalar, Cavanlarınızsa görüntülerənərəcək. 29 O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də Ruhumu tökəcəyəm. 30 Göylərdə və yerdə əlamətlər göstərəcəyəm: Qan, alov və tüstü dirəkləri görünəcək. 31 Rəbbin möhtəşəm və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl Günəş qaranlığa və ay qan rənginə dönəcək. 32 Amma Rəbbin adını çağırən hər kəs xilas olacaq, Çünkü Rəbbin dediyi kimi Sion dağında və Yeruşalimdə qurtuluş olacaq, Rəbbin çağırduğu sağ qalanlar arasında olacaq.

3 O günlərdə Yəhuda və Yeruşalimin Sərvətlərini geri qaytardığım zaman 2 Bütün millətləri yiğib Yəhoşafat vadisinə endirəcəyəm. İrsim və xalqım İsraildən ötrü Orada millətləri mühakimə edəcəyəm, Çünkü xalqımı millətlər arasında dağıtdılar, Torpağımı da böldüllər. 3 Xalqım üçün püşk atıldılar, Oğlan uşaqlarını fahişə əvəzinə verdilər, İki içsindən deyə Qızları şərabə satıldılar. 4 «Ey Surlular, Sidonlular və bütün Filişt vilayətlərinin əhalisi, siz kimsiniz ki,

Məndən qısaş alasınız. Əgər siz Məndən qısaş alsanız, çox tezliklə Mən sizin etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. 5 Siz qızılımı və gümüşümü aldiniz və qiymətli şeylərimi məbədlərinizə apardınız, 6 Yəhuda və Yeruşalim xalqını öz vətənlərindən uzaqlaşdırmaq üçün Yunan xalqına satdırınız. 7 Amma Mən onları satdırığınız yerdən götürəcəyəm, etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. 8 Oğul-qızlarınız Yəhuda xalqına satacağam və Yəhuda xalqı isə onları ucqar bir millətə - Səbalılara satacaq». Rəbb belə söylədi. 9 «Millətlər arasında bunu elan edin: Döyüşə hazırlaşın, İgidləri qızışdırın, Bütün döyüşçülər yaxınlaşır yuxarı çıxsın. 10 Kotanlarınızdan qılınç, Dəryazlarınızdan nizə düzəldin. Qoy zəif olan “güclüyəm” desin. 11 Tələsin, ey hər tərəfdəki millətlər, Gəlin və toplaşın. Ya Rəbb, igidlərini oraya endir. 12 Millətlər hərəkətə gələrək Yəhoşafat vadisinə çıxsın, Çünkü hər tərəfdəki bütün millətləri Mühakimə etmək üçün orada oturacağam. 13 Oraq çalın, Çünkü məhsul yetişib. Gəlin ayağınızla əzin, Çünkü üzümsüxanlar doludur, Təknələr daşır. Çünkü onların pisliyi böyükdür». 14 Kütlələr, mühakimə vadisində olan kütlələr, Çünkü mühakimə vadisində Rəbbin günü yaxındır! 15 Günəş və ay qaralır, Ulduzlar işıqlarını gizlədir. 16 Rəbb Siondan nərə çəkəcək, Yeruşalimdən guruldayacaq, Gök və yer sarsılıcaq. Lakin Rəbb Öz xalqı üçün sığınacaq yer, İsrail övladları üçün qala olacaq. 17 «O zaman biləcəksiniz ki, Müqəddəs dağım Sionda məskən salan Allahınız Rəbb Mənəm! Yeruşalim müqəddəs olacaq, Artıq yadellilər oradan keçməyəcək. 18 O gün belə olacaq: Dağlardan şirin şərab damacaq, Təpələrdən süd axacaq, Yəhudanın bütün dərələrində sular axacaq. Rəbbin evindən bir qaynaq çıxacaq, Əbrisişmlər vadisini sulayacaq. 19 Yəhuda xalqına qəddarlıq etdiyinə, Torpaqlarında günahsız qan tökdüyünə görə Misir vıran qalacaq, Edom izsiz bir səhərə olacaq. 20 Lakin Yəhuda əbədi qalacaq, Yeruşalim nəsildən-nəslə keçəcək. 21 Onların tökdüyü qanları İndiyə qədər bağışlamamışam, Lakin bundan sonra bağışlayacağam. Rəbb Sionda məskən salır».

Amos

1 Bu, Teqoada sürü sahiblərindən biri olan Amosun sözləridir. O, Yəhuda padşahı Uzziyanın və İsrail padşahı Yoaş oğlu Yarovamın dövründə - böyük zəlzələdən iki il qabaq İsrail barədə belə görəntü görmüşdü. **2** Amos belə dedi: «Rəbb Siondan nərə çəkir, Yeruşəlimdən guruldayır. Bundan olaqlar solur, Karmel dağının başı quruyur. **3** Rəbb belə deyir: «Dəməşqlilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar Gileadi dəmirdişi vəllərlə döydü. **4** Buna görə də Xazaelin sarayına od yağıdıracağam ki, Ben-Hadadin qalalarını yandırıb-yaxsın. **5** Dəməşqin darvazalarının sürgülərini qıracağam, Aven dərəsindən əhalini silib-atacağam, Bet-Edendən əsa gəzdirəni kəsəcəyəm, Aram xalqı Qırə sürgünə aparılacaq» Rəbb belə deyir. **6** Rəbb belə deyir: «Qəzzəlilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam. Çünkü onlar bütün camaatı əsir edib Edoma təslim etdi. **7** Buna görə də Qəzzənin divarlarına od yağıdıracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın. **8** Aşdoddan əhalini silib-atacağam, Aşqelondan əsa gəzdirəni kəsəcəyəm. Eqrona qarşı əlimi qaldıracağam, Qalan Filiştilər də yox olacaqlar” Xudavənd Rəbb belə deyir. **9** Rəbb belə deyir: “Surluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar bütün camaatı Edoma əsir edib qardaşlıq əhdini pozdu. **10** Buna görə də Surun divarlarına od yağıdıracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın”. **11** Rəbb belə deyir: “Edomluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar mərhəmət hissini qılıncla boğub qardaş xalqı qovdular, Heç vaxt azığınlıqlarının qarşısını almadılar və yırtıcılıq etdilər. **12** Buna görə də Temana od yağıdıracağam ki, Bosranın qalalarını yandırıb-yaxsın”. **13** Rəbb belə deyir: “Ammonluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar ərazilərini genişləndirmək üçün Gileadda hamilə qadınların qarınlarını yırtıdilar. **14** Buna görə də Rabbanın divarına od vuracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın. Bu yer döyüş zamanı qışkırtı ilə, Qasırğa günü firtına ilə dağılacaq. **15** Onların padşahları ilə başçıları Birgə sürgünə aparılacaq” Rəbb belə deyir.

2 Rəbb belə deyir: “Moavlıların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü

onlar Edom padşahının sümüklərini yandırıb əhəng hazırladı. **2** Buna görə də Moava od yağıdıracağam ki, Qeriyotun qalalarını yandırıb-yaxsın. Moav qışkırtı və şeypur səsi altında, Səs-küylə məhv olacaq. **3** Onların arasından hakimləri kəsib-atacağam, Bütün başçılarını da öldürəcəyəm” Rəbb belə deyir. **4** Rəbb belə deyir: “Yəhudalıların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar Rəbbin qanununa xor baxıb qaydalarına riayət etmədi, Atalarının sitayış etdiyi saxta bütlər onları da yollarından azdırdı. **5** Buna görə də Yəhudaya od yağıdıracağam ki, Yeruşəlimin qalalarını yandırıb-yaxsın”. **6** Rəbb belə deyir: “İsraillilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar düz adamları pula, Möhtacları da bir cüt çarığa satır, **7** Yoxsulları toz-torpağın içində salıb əzir, Məzumlulara yol vermir. Ata və oğul eyni qızla yatıb Müqəddəs adımı ləkələyir. **8** İsraillilər hər qurbanğının yanında Girov götürdükləri paltaların üzərində yatır, Özlərinin Allahının məbədində Cərimə üçün gətirilən şərabı içirlər. **9** Amma Mən sədr ağacı kimi hündür, Palid ağacı kimi möhkəm olan Emorluları qarşınızda yox etdim, Yuxarıdan bəhrəsini, aşağıdan kökünü kəsdim. **10** Mən sizi Misir torpağından çıxarıb Qırx il çöldə gəzdirmişdim ki, Siz Emorluların torpağına sahib olasınız. **11** Oğullarınızdan peyğəmbərlər, Cavanlarınızdan Nəzirilər təyin etdim. Ey İsraillilər, bu belə deyilmə?” Rəbb bəyan edir. **12** “Siz isə Nəzirilərə şərab içirdiniz, Peyğəmbərlərə peyğəmbərlik etmə amri verdiniz. **13** Dərzə dolu olan arabə torpağı necə əzirə, Mən də sizi elə əzəcəyəm. **14** Bərk qaçan qaça bilməyəcək, Qüvvətli isə gücünü göstərə bilməyəcək. İgid canını qurtara bilməyəcək, **15** Yay çəkən də mövqə tuta bilməyəcək. Ayaqdan çevik olan qurtula bilməyəcək, Süvari də canını qurtara bilməyəcək. **16** Hətta ən iigid döyüşü belə, O gün əliyalın qaçacaq” Rəbb belə bəyan edir.

3 Ey İsraillilər! Rəbbin əleyhinizə dediyi sözü dinləyin! Misir torpağından çıxardığı bu nəslin hamısına belə deyir: **2** “Yer üzündəki nəsillərin arasında yalnız sizinlə ünsiyyət yaratmışam. Ona görə Mən bütün cəzanızı öz başınıza gətirəcəyəm”. **3** İki nəfər razılışb görüşməsə, Birgə yol gedərmi? **4** Şikarı olmayan şir Meşədə nərə çəkərmi? Heç nə ovlamamış gənc aslan Yuvasında nərildəyərmi? **5** Yerda tələ qurub yem qoyulmazsa, Oraya quş düşərmi? Bir şey

tutmayan tələ Yerindən atılarımı? 6 Şəhərdə şeypur çalınarsa, Xalq qorxuya düşməzmi? Əgər Rəbb bəla göndərməsə, Hansısa bir şəhərə bəla gələrmi? 7 Həqiqətən, Xudavənd Rəbb qulu olan peyğəmbərlərə Öz niyyətini açmadan heç nə etmir. 8 Şir nərə çəkəndə Kim ondan qorxmaz? Xudavənd Rəbb söyləyəndə Kim peyğəmbərlək etməz? 9 Aşdodun qalalarında, Misir torpağının qalalarında belə elan edin: "Samariya dağlarının üzərinə yığılin. Oradakı böyük qarşıqlıqlı, Onun içindəki təzyiqi görün". 10 Rəbb bəyan edir: "Hətta düz iş görməyi bacarmırlar. Onlar qalalarına zorakılıqla, Soyğunçuluqla qənimət yığır". 11 Ona görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Düşmən gəlib ölkəni mühasirəyə alacaq, Səni gücdən salib qalalarını qarət edəcək". 12 Rəbb belə deyir: "Çoban şir ağızından necə iki bud sümüyü Yaxud qulağın bir parçasını çəkib qurtararsa, Samariyada divan üzərində, Dəməşqdə yataqda oturan İsrail övladları da eləcə xilas olacaq". 13 "Buna qulaq asın! Yaqub nəslinə xəbərdarlıq edin!" Ordular Allahi Xudavənd Rəbb belə deyir. 14 "Mən İsraillilərə günahlarına görə cəza verəcəyim gün Bet-Eldəki qurbangahı da cəzalandıracağam. O qurbangahın buynuzları kəsilib yerə tullanacaq. 15 Mən qış sarayı ilə yay sarayını yixacağam, Fil sümüyü ilə bəzənmiş evlər dağılacaq, Böyük saraylar viran qalacaq" Rəbb belə bəyan edir.

4 Ey sizlər, Samariya dağında bəslənən Başan inəkləri! Bu sözü dirləyin, ey yoxsullara zülm edən, Möhtacları sixışdırən, ərlərinə "gətir içək" deyən qadınlar! 2 Xudavənd Rəbb Öz müqəddəsliyi naminə belə and içmişdir. "Budur, üstünüzə elə vaxt gəlir ki, Həminiz baliq kimi çəngallərlə çəkiləcəksiniz, Tilovlarla tutulacaqsınız. 3 Hər biriniz qarışındakı dalmə-deşkdən çıxarılaçaq, Harmona təraf atılacaqsınız" Rəbb belə bəyan edir. 4 "Bet-Elə gedib günah işlədin! Qılqala gəlib günahlarınızı çoxaldın! Hər səhər qurbanlarınızı gətirin, Hər üç gündən bir qazancınızın onda birini verin. 5 Təşəkkür üçün mayalı çörək yandırıb təqdim edin, Öz könüllü təqdimlərinizlə öyünün. Ey İsraillilər, sizin xoşunuza gələn budur!" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 6 "Mən bütün şəhərlərinizdə ağzınızı boş qoydum. Hər yerdə sizə çörək qıtlığı verdim. Lakin yenə Mənim tərəfimə dönmədiniz" Rəbb belə bəyan edir. 7 "Mən biçin vaxtına üç ay qalmış sizdən yağışı kəsdim. Bir şəhərin üzərinə yağış yağdirdim, o birinin isə üzərinə

yağdırmadım. Yağış bir əkin üzərinə yağıdı, o birinin isə üzərinə yağımadığını görə o qurudu. 8 İki-üç şəhər su içmək üçün bir şəhərə getdi, doyunca su içmədi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz" Rəbb belə bəyan edir. 9 "Əkininə səmum küləyi və kif göndərərək sizə zərər vurdum. Bağlarınızı və üzümlüklərinizi, əncir və zeytun ağacılarını çayırtka yedi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz" Rəbb belə bəyan edir. 10 "Misirdə olduğu kimi aranıza vəba göndərdim. Cavanlarınızı qılıncla öldürdüm. Atlarınızı sürüb apartdirdim. Ordunuzdan meyit iyini burnunuza çatdırdım. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz" Rəbb belə bəyan edir. 11 "Mən Sodomla Homorranı necə dağdırdımsa, sizdən bəzilərini də elə məhv etdim. Siz oddan götürülən odun kimi sağ qaldınız. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz" Rəbb belə bəyan edir. 12 "Ey İsraillilər, buna görə də sizinlə belə rəftar edəcəyəm. Bu rəftarıma görə Allahınızı qarşılamağa hazır olun, ey İsraillilər!" 13 Odur dağlara quruluş verən, küləyi yaradan, Nə düşündiyünü insana bildirən, Dan işığını qaralıq edən, Yer üzünün yüksək yerlərinə ayaq basan – Onun adı Ordular Allahi Rəbdir.

5 Ey İsrail nəсли, sizin barənizdə mərsiyə kimi oxuduğum bu sözləri dirləyin! 2 "İsrail zorlanmış bir qız kimi yixılıb, Bir daha qalxmayaçaq. Öz torpağı üstə atılıb, Onu qaldıran yoxdur". 3 Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: "Bir şəhərdən min nəfər döyüş çıxsa, Yüz nəfəri sağ qalacaq, Yüz adam döyüşə çıxsa, İsrail nəslindən on nəfər sağ qalacaq". 4 Rəbb İsrail nəslinə belə deyir: "Mənə tərəf döñün ki, sağ qalasınız! 5 Bet-Elə dönməyin, Qılqala getməyin, Beer-Şevaya keçməyin, Çünkü sürgün olunmaq hökmən Qılqala galır, Bet-El bir heçə döñəcək". 6 Rəbbə tərəf döñün ki, sağ qalasınız! Yoxsa O, Yusif nəslini od kimi yandırıb yaxacaq, Bet-Eldəki odu söndürən olmayıacaq. 7 Ey ədaləti çevirib acı yovşan edənlər, Ey salehliyi yerə vurub tapdalayanlar! 8 Odur Ülkər və Orion bürclərini yaradan, Qaranlığı aydın səhərə çevirən, Gündüzü gecə edib qaraldan, Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən – Onun adı Rəbdir. 9 Güclüləri ildirim kimi məhv edər, Qalalarını viran edər. 10 Siz isə haqsızlığa etirazını bildirənlərə, Düz damışanlara nifrət edirsiniz. 11 Kasıbı ayaq altına saldırmışa görə, Ondan taxil qopardığınıza görə Yonulmuş daşdan evlər tikib Onların içində yaşamayacaqsınız. Gözəl üzümlüklər salıb Onların şərabını içməyəcəksiniz.

12 Çünkü cinayətlərinizin çox, Günahlarınızın ağır olduğunu bilirəm. Ey salehi incidənlər, rüşvət alanlar, Möhtacların haqqını tapdalayanlar! **13** Bu zəmanə o qədər pisdir ki, Ağlı başında olan susur. **14** Pislikdən yaxşılığa dönün ki, sağ qalasınız! Beləcə iddia etdiyiniz kimi Ordular Allahı Rəbb, Həqiqətən, sizə yar olacaq. **15** Pisliyə nifrət edin, Yaxşılığı sevin, Məhkəmədə ədalətə üstünlük verin. Bəlkə Ordular Allahı Rəbb Qalan Yusif övladlarına lütf edər. **16** Ordular Allahı Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütün meydənlərdən fəğan qopacaq, Bütün küçələrdə ah-zar edəcəklər. Fəğan edən mərsiyə oxuyanlarla Kəndlilər yas tutmağa çağırılacaqlar. **17** Bütün üzüm bağlarından da fəğan qopacaq, Çünkü aranızdan Mən keçəcəyəm” Rəbb belə deyir. **18** Vay halınıza, ey Rəbbin gününün həsrətini çəkənlər! Rəbbin günü siz nə əldə edəcəksiniz? İşiq yox, qaranlıq. **19** Şirdən qaçan adamın qarşısına ayı necə çıxarsa Yaxud evə gəlib əlini divara dayayani ilan necə çalarsa, **20** Rəbbin günü də eləcə işiq yox, qaranlıq olmayıacaqmı? O, zülmətdir, onda nur yoxdur. **21** Rəbb belə deyir: “Bayramlarınıza nifrət edirəm, Xor baxıram, Təntənəli toplantılarınızdan iyrənirəm. **22** Mənə yandırma qurbanlarınızı, Taxıl təqdimlərinizi gətirsəniz də, razi qalmayacağam. Mənə kökəldilmiş heyvanlarınızdan Ünsiyyət qurbanı təqdim etsəniz də, Onlara nəzər salmayacağam. **23** Gurultulu ilahilərinizi Məndən uzaq edin! Çənglərinizin səsinə qulaq asmayacağam. **24** Lakin qoy ədalət sular kimi tökülsün, Salehlik davamlı sel kimi aksın! **25** Ey İsrail nəslı, Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər gətirmişdinizmi? **26** Öz düzəldiyiniz saxta Sakkut padşahınızı, Kiyun bütlərinizi, ulduz allahlarını gəzdirmişdinizmi? **27** Elə buna görə də sizi Dəməşqin o tayına sürgünə aparacağam” Rəbb belə deyir. Onun adı Ordular Allahıdır.

6 Vay halınıza, ey Sionda laqeyd olanlar, Samariya dağında arxayı oturanlar, İsrail nəslinin müraciət etdiyi Millətlər arasında adlı-sanlılar! **2** Kalneyə keçib görün, Oradan böyük Xamata gedin, Filiştilərin Qat şəhərinə gelin. Onların halı bu ölkələrdən daha yaxşıdır mı? Onların ərazisi sizinkindən böyükdürmü? **3** Vay halınıza, ey bəla gününi uzaq sanib Zoraklığa taxtına yaxınlaşdırınlar! **4** Ey fil dişi ilə bəzənmiş çarpayılarda yayxanıb, Yataqlarda uzanıb, Süründəki quzulardan, Axurun yanındakı danalardan götürür

yeynlər! **5** Çəng çalıb bədahətən oxuyanlar, Guya Davud kimi musiqi alətləri ilə nəqmə deyənlər, **6** Piyalə-piyalə şərab içənlər, Bədənlərinə əla yağlar sürtənlər, Lakin Yusif nəslinin qırğınına görə Narahat olmayanlar! **7** Bundan ötrü indi sürgünə Başda siz gedəcəksiniz. Keflənib yayxananların ziyafəti başa çatacaq. **8** Xudavənd Rəbb Öz haqqına and içir, Ordular Allahı Rəbb bəyan edir: “Yaqub nəslinin qüruruna nifrət edirəm, Qalalarından zəhləm gedir. İçində olanlarla birlikdə Paytaxtlarını təslim edəcəyəm”. **9** Əgər bir evdə on nəfər qalsa, onlar da öləcək. **10** Ölən bir nəfərin qohumu onun cəsədini götürüb yandırmaq üçün gələcək. Evin içində olana “Yanında kim var?” deyə soruşanda, o da “heç kim” söyləyəcək. Onda o qohum belə deyəcək: “Sus, Rəbbin adını çəkmək olmaz”. **11** Çünkü Rəbb əmr edəndə böyük evlər parça-parça olub yixiləcəq, kiçik komalar da qırıq-qırıq olub dağılacaq. **12** Qaya üzərində atlar çaparmı? Orada kim öküzlərlə kotan sürər? Siz isə ədaləti zəhərə döndərmişiniz, Bəraati də aciya əvvirmışınız. **13** Ey Lö-Devari tutub “Qarnayımı öz gücümüzlə almadıqmı?” deyərək lovğalananlar! **14** Ordular Allahı Rəbb belə bəyan edir: “Budur, ey İsrail nəsl! Mən sizə qarşı bir millət çıxarıram. Xamat keçidindən Arava vadisində qədər onlar sizə zülm edəcək”.

7 Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, padşahın payı biçiləndən sonra əmələ gələn ot bitməyə başlayanda O, çeyirtkə sürüsü düzəldirdi. **2** Çeyirtkələr ölkədə bütün bitkiləri yeyib-qurtarmaq üzrə olanda mən dedim: “Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram, bağışla. Buna Yaqub nəsl niçə dözər? Axi o kiçikdir”. **3** Buna görə Rəbb bu niyyətdən döndü. Rəbb dedi: “Bu olmayıacaq”. **4** Sonra Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd Rəbb cəza vermək üçün alov çağırırdı. Alov dənizləri dibindən udaraq torpağı da yandırıb-yaxmaq üzrə olanda **5** mən dedim: “Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram, əl saxla. Buna Yaqub nəsl niçə dözər? Axi o kiçikdir”. **6** Buna görə Rəbb bu niyyətdən də döndü. Xudavənd Rəbb dedi: “Bu olmayıacaq”. **7** Sonra mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd şaqulla düz tikilmiş bir divarın yanında dayanıb. Onun əlində bir şaqul var idi. **8** Rəbb məndən soruşdu: “Amos, sən nə görürsən?” Mən cavab verdim: “Bir şaqul”. Xudavənd dedi: “Budur, Mən xalqım İsraili yoxlamaq üçün aralarına bir şaqul qoyuram. Artıq onlardan əl

çəkməyəcəyəm. **9** İshaqın nəslinin səcdəgahları xaraba qalacaq, İsrailin Müqəddəs məkanları viran olacaq. Yarovamın nəslinə qarşı qılıncla çıxacağam”. **10** Bet-El kahini Amasya İsrail padşahı Yarovama belə xəbər göndərdi: «Amos İsrail nəslə arasında sənə qarşı qəsd hazırlayır. Onun sözlərinin öhdəsindən bu ölkə gələ bilməz. **11** Çünkü Amos belə deyir: “Yarovam qılıncdan keçiriləb oləcək. İsrail xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq”. **12** Sonra Amasya Amosa dedi: «Ey görücü, buradan get, Yəhuda torpağına qaç. Peygəmbərliyini orada et, onların çörəyini ye. **13** Bir də Bet-Elə peygəmbərlilik etmə, çünkü bura padşahın müqəddəs məkanı və padşahlıq məbədidir». **14** Amos Amasyaya cavab verib dedi: «Mən nə peygəmbərəm, nə də peygəmbərin şagirdi. Mən yalnız bir çobanam, firon ənciri ağaclarını yetişdirirəm. **15** Mən sürü otaran idim, Rəbb məni götürüb belə dedi: “Get, xalqım İsrailə peygəmbərlilik et”. **16** İndi isə Rəbbin sözünü dinlə. Sən “İsrailə qarşı peygəmbərlilik etmə və İshaq nəslinin əleyhinə vəz etmə” deyirsən. **17** Buna görə də Rəbb belə deyir: “Sənin arvadın şəhərdə fahisəlik edəcək, Oğulların və qızların qılıncdan keçiriləcək, Torpağın ölçülüb paylanacaq. Sən isə yad eldə – murdar bir ölkədə oləcəksən. İsrail xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq”.

8 Xudavənd Rəbb mənə belə bir görüntü göstərdi: budur, bir səbət yay meyvəsi gördüm. **2** O məndən soruşdu: “Amos, sən nə görürsən?” Mən cavab verdim: “Bir səbət yay meyvəsi”. Rəbb mənə dedi: “Xalqım İsrailin axır günü yetişib. Artıq onlardan əl çəkməyəcəyəm. **3** Həmin gün saray nəğmələri fəryada çevriləcək. Meyit meyit üstə düşəcək, hər tərəfə atılacaq. Sonra süküt olacaq”. Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **4** Siz, ey möhtəcları tapdalayıb əzənlər, ey kasıbların başını yeyənlər, indi buna qulaq asın! **5** Deyirsiniz: “Təzə Ay mərasimi nə vaxt sona çatacaq ki, taxılı başqasına sataq? Şənbə günü nə vaxt qurtaracaq ki, buğdanı satışa qoyaq? Qoy ölçünü azaldaq, qiyməti də artırıq, aldadıcı tərəzi quraq. **6** Qoy yoxsulları pula, möhtəcları bir cüt çarıqə satın alaqlı, buğdanın tör-töküntüsünü də sataq”. **7** Yaqubun fəxri olan Rəbb belə and içmişdir: “Onların bütün işlərini heç vaxt unutmayacağam”. **8** Bundan ötrü deyilmə ki, yer titrəyəcək, orada yaşayan hər kəs yasa batacaq? Bəli, bütün yer Nil çayı kimi qabaracaq, Misirdəki Nil çayı kimi coşandan sonra çəkiləcək. **9** Xudavənd Rəbb

bəyan edir: “Həmin gün günorta günəşini batıracağam, Yer üzündə gündüzü qaraldacağam. **10** Bayramlarını yasa döndərəcəyəm, Bütün mahnlarını mərsiyəyə çevirəcəyəm. Hər kəsin belinə çul büründürəcəyəm, Hər başın saçını qırxdıracağam. Yeganə oğula yas tutulan kimi O günü sona qədər acı edəcəyəm”. **11** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Budur, elə günlər gələcək ki, Ölkəyə qıtlıq göndərəcəyəm. Bu günlərdə çörək və suyun qıtlığı deyil, Rəbbin sözlərinin qıtlığı olacaq. **12** İnsanlar Rəbbin sözünü axtaracaq. Dənizdən-dənizə, Şimaldan şərqə qədər Sürətlə gəzib-dolaşacaqlar, Lakin onu tapmayacaqlar. **13** Həmin gün gözəl qızlar, igit oğlanlar Susuzluqdan qəşş edəcəklər. **14** Samariyanın bütlərə and içib **«Ey Dan, allahının haqqı!», **«Beer-Şevaya gedən yol haqqı!»** deyən adamlar Yixiləcəq və bir daha qalxmayacaq”.**

9 Xudavəndi qurbangah yanında duran gördüm. O dedi: “Sütun başlıqlarını elə vur ki, Astanalar sarsılsın. Binanı hamının başına uçur. Sağ qalanları Mən qılıncdan keçirəcəyəm. Onlardan heç kim qaçıb qurtula bilməz. **2** Ölülər diyarına gırsələr belə, Onları orada ələ keçirəcəyəm. Göylərə qalxsalar belə, Onları endirəcəyəm. (Sheol h7585) **3** Karmel dağının təpəsində gizlənsələr belə, Onları axtarıb oradan götürəcəyəm. Gözümdən yayınıb dənizin dibinə gırsələr belə, ilana əmr edəcəyəm ki, onları sancısn. **4** Düşmən öündə əsir aparılsalar belə, Qılınca əmr edəcəyəm ki, onları qırsın. Gözlərimi yaxşılıq üçün deyil, Pislik üçün onların üzərinə dikəcəyəm”. **5** Ordular Rəbbi Xudavənd toxunub yeri titrədər, Orada yaşayan hər kəsi yasa batırar, Bütün yer Nil çayı kimi qabarar, Misirdəki Nil çayı kimi çəkilər. **6** Otaqlarını göylərdə tikən, Qübbəsini yer üzündə quran, Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən Odur – Onun adı Rəbdir. **7** Rəbb bəyan edir: “Ey İsraililər! Mənim üçün Kuşlular kimi deyilsinizmi? Siz İsraililəri Misir torpağından çıxaran kimi Filistililəri Kaftordan, Aramları Qirdən çıxarmadımmi? **8** Budur, Xudavənd Rəbbin gözləri bu günahkar ölkəyə dikilir. Onları yer üzündən silib-atacağam. Amma Yaqub nəslini tamamilə silib-atmayacağam” Rəbb belə bəyan edir. **9** “Çünki, budur, Mən belə əmr edirəm: Mən İsrail nəslini bütün millətlər arasında xəlbirdən keçirəcəyəm. Xəlbirləyəndə bir çinqıl belə, yerə düşməyəcək. **10** Xalqımdan bütün günah işlədənlər, Mənə bəla biza yaxınlaşmaz, bizə rast gəlməz” deyənlərin hamısı

qılınçdan keçiriləcək. **11** Həmin gün Davudun yıxılan çadırını bərpa edəcəyəm. Onun dəlmə-deşiklərini tutub cirilan yerlərini tikəcəyəm. Onu əvvəlki halına salacağam, **12** ona görə ki qalan Edomlulara və Mənim adımla çağırılan bütün millətlərə sahib olsunlar” Rəbb belə bəyan edir. **13** Rəbb bəyan edir: “Budur, elə günlər gələcək ki, Kotan sürən biçinçiyə yetişəcək, Üzüm sixan meynə əkənlə rastlaşacaq, Dağlardan şirin şərab damacaq, Bütün təpələrdən də axacaq. **14** Xalqım ısraili əsirlikdən qaytaracağam, Viran şəhərləri tikib məskən salacaqlar. Üzümlüklər əkib şərabını içəcəklər, Bağlar salıb meyvəsindən yeyəcəklər. **15** Onları özlərinin torpağında yerləşdirəcəyəm, Onlara verdiyim torpaqdan bir daha kənara atılmayacaqlar” Allahın Rəbb belə deyir».

Avdiya

1 Bu, Avdiyaya zühur olan görüntüdür. Xudavənd Rəbb Edom barəsində belə deyir: Biz Rəbdən xəbər eşitdik, Millətlər arasına «Qalxın, Edoma qarşı döyüşəkl!» deyən qasid göndərildi. **2** «Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm, Hamı sənə xor baxacaq. **3** Ey sən qaya çatlarında məskən salan, Evini yüksəklərdə quran! Ürəyinin qüruru səni aldatdı, Çünkü sən qəlbində “Məni kim yerə yixa bilər?” dedin. **4** Sən qartal kimi yuxarı uçub Yuvanı ulduzlar arasında qursan da, Sən oradan endirəcəyəm». Rəbb bəyan edir. **5** «Əgər gecə yanına ogrular, qudlurlar galsəydi, Ancaq öz istədikləri qədər oğurlamazdılarmı? Əgər üzüm yiğanlar sənin bağına galsəydi, Bir neçə salxımı saxlamazdılarmı? Amma gör səni nə cür müsibətlər gözləyir! **6** Esavin hər şeyi talan ediləcək, Gizli xəzinələri aşkara çıxarılaçaq. **7** Səninlə əhd bağlayanların hamısı Səni ölkəndən qovacaq, Müttəfiqlərin səni aldadıb məğlub edəcək. Səninlə çörək yeyənlər sənə tələ quracaq, “Onun ağılı haradadır?” deyəcək». **8** Rəbb bəyan edir: «O gün Edomun hikmətli adamlarını, Esav dağındaki müdrikləri məhv edəcəyəm. **9** Ey Teman, ığid adamların elə qorxuya düşəcək ki, Esav dağlarının hər sakini qırğında öldürüləcək. **10** Qardaşın Yaquba etdiyin zorakılığa görə Sən xəcalət içində qalacaqsan, Əbədi məhv olacaqsan. **11** Yadellilər onun sərvətini aparanda Sən uzaqda durub tamaşa etdin. Əcnəbilər onun şəhər darvazalarından girib Yeruşəlim üçün püşk atanda Sən də onlardan biri kimi davrandın. **12** Sən gərək Yəhudalı soydaşlarının Bədbəxtlik günlündən zövq almayıyadın, Həlak olduqları gün sevinməyəydi, O əzablı gündə rişxənd etməyəydi, **13** Xalqının fəlakətli gündündə Onların şəhər darvazalarından girməyəydi, Başlarına bəla gələn gün Onların fəlakətini sevinclə seyr etməyəydi, Başlarına bəla gələn gün Onların malına əl uzatmayyadın! **14** Sən gərək qacaq Yəhuda övladlarını öldürmək üçün Yol ayırcıda dayanmayyadın, O əzablı gün qurtulanları Düşmənə təslim etməyəydi! **15** Axı bütün millətlər üçün Rəbbin günü yaxınlaşır, Ey Edom, sən nə cür etdinsə, sənə də belə ediləcək, Əməllərinin əvəzi öz başına gələcək! **16** Çünkü siz Mənim müqəddəs dağında içdiyiniz kimi Bütün xalqlar durmadan içəcək, İçib yox olacaq, Sanki əvvəldən yox idi. **17** Lakin qurtuluş tapanlar Sion dağına toplanacaq, O

dağ müqəddəs olacaq. Yaqub nəslə mülkünə sahib olacaq! **18** Yaqub nəslə od, Yusif nəslə alov, Esav nəslə isə küləş olacaq, Yaqub və Yusif nəslə Esav nəslini yandırıb məhv edəcək. Esav nəslindən qurtulan olmayıacaq. Çünkü Rəbb belə söylədi. **19** Negev sakinləri Esav dağını, Yamaçlı-düzenlikli bölgədə yaşıyanlar Filiştililərin bölgəsini, Yəhudalılar Efrayimlə Samariya torpaqlarını, Binyaminlilər isə Gileadı zəbt edəcək. **20** Xalaha da olan İsrail sürgünləri Kənanın Sarfata qədər uzanan torpaqlarını, Sefaradda olan Yeruşəlim sürgünləri Negev şəhərlərini zəbt edəcək. **21** Xalqı qurtaranlar Sion dağına çıxıb Esav dağına hökm edəcək: Rəbb səltənət sürəcək».

Yunus

1 Rəbbin sözü Amittay oğlu Yunusa nazil oldu: **2** «Qalx, Ninevaya – o büyük şəhərə get və ona qarşı car çek, çünkü oradakıların pişliyi galib Mənə qədər çatmışdır». **3** Lakin Yunus Rəbbin hüzurundan Tarşışə qaçmaq üçün qalxdı. Yafoya enib Tarşışə gedən bir gəmi tapdı. Yol haqqını verib Rəbbin hüzurundan getmək üçün onlara birlikdə Tarşışə gedən gəmiyə mindi. **4** Lakin Rəbb dəniz üzərində güclü külək qaldırdı, dənizdə böyük bir firtına qopdu və gəmi az qala parçalanacaqdı. **5** Gəmiçilər qorxuya düşüb hər biri öz allahını çağırırdı və gəmi yüngülləşsin deyə orada olan yüksəkleri dənizə atdırılar. Yunus isə gəminin aşağı hissəsinə enmişdi və uzanıb bərk yuxuya getmişdi. **6** Gəmi rəisi onun yanına gəlib dedi: «Sən nə yatırsan? Qalx, öz allahını çağır. Bəlkə sən in allahın bizi yada salar və biz məhv olmarıq». **7** Gəmiçilər bir-birlərinə dedi: «Gəlin püşk ataq, görək kimə görə bu bəla başımıza goldi?» Püşk atdırılar və püşk Yunusa düşdü. **8** O zaman Yunusdan soruştular: «Bizə de, başımıza gələn bu bəla kimə görədir? Sənin sənətin nədir? Haradan gəlirsən? Vətənin haradır? Hansı xalqdansan?» **9** Yunus cavab verdi: «Mən İbraniyəm. Dənizi və torpağı yaradan göylərin Allahı Rəbdən qorxuram». **10** Onlar çox qorxdı və dedi: «Sən bunu nə üçün etdin?» Çünkü Yunusun Rəbdən uzaqlaşmaq üçün qaçıdığını bilirdilər, bunu onlara özü nəql etmişdi. **11** Dəniz get-gedə coşduguna görə onlar Yunusdan soruştular: «Səninlə nə edək ki, dəniz qarşımızda sakitləşsin?» **12** Yunus onlara dedi: «Məni götürüb dənizə atın, onda dəniz qarşınızda sakitləşər, çünkü bilirəm, bu böyük firtına mənə görə baş verib». **13** Lakin gəmiçilər sahilə yan almaq üçün səylə avar çəkməyə başladı, amma bacarmadı. Ona görə ki dəniz onlara qarşı get-gedə coşdurdu. **14** O zaman onlar Rəbbə fəryad edərək dedilər: «Ya Rəbb, Sənə yalvarırıq, qoyma bu adamın canından ötrü məhv olaq. Günahsız qan üstümüzdə qalmasın! Çünkü Sən, ya Rəbb, Öz istədiyini etmişən». **15** Onlar Yunusu götürüb dənizə atdı və dənizdəki firtına yatdı. **16** Onda adamlar Rəbdən bərk qorxdı və Rəbbə qurban təqdim edərək əhd etdi. **17** Yunusu udmaq üçün Rəbb böyük bir balıq yetirdi və Yunus üç gün-üç gecə balığın qarınında qaldı.

2 Yunus balığın qarınından Allahı Rəbbə dua edib dedi: **2** «Əzab içinde Rəbbi çağırırdım, O mənə cavab verdi. Ölülər diyarının bağlarından fəryad etdim, Sən mənim səsimi eştidin. (Sheol h7585) **3** Sən məni dərinə, dənizin qoynuna atdın, Məni sellər sarıdı, Sənin bütün ləpələrin və dalğaların Üstümdən keçdi. **4** Mən dedim: "Sənin gözlərinin öündən qovuldum", Lakin yenə Sənin müqəddəs məbədini görəcəyəm. **5** Nəfəsim kəsilənə qədər məni sular bürüdü, Məni dərinliklər aldı, Başına yosunlar sarıldı. **6** Dağların dibinə qədər endim, Arxamca əbədilik dünya bağlandı. Lakin, ya Rəbb Allahım, Sən canımı dərin cuxurdan çıxardın. **7** Daxilimdə canım üziləndə Rəbbə üz tutdım, Mənim duam Sənə, Sənin müqəddəs məbədinə çatdı. **8** Puç olan bütlərə səcdə edənlər Onlara verilən lütfən imtina edərlər. **9** Amma mən Sənə şükür nəğməsi ilə qurban gətirəcəyəm, Əhdimi yerinə yetirəcəyəm. Xilas Rəbdədir!» **10** Rəbb balığa əmr etdi və balıq Yunusu ağızından quruya qaytardı.

3 Rabbin sözü Yunusa ikinci dəfə nazil oldu: **2** «Qalx, Ninevaya – o büyük şəhərə get və sənə söyləyəcəyim sözləri onlara car çek». **3** Yunus Rəbbin sözünə görə qalxıb Ninevaya getdi. Nineva Allahın nəzərində böyük şəhər idi. Oranı üç günə gəzib-dəlaşmaq olardı. **4** Yunus şəhəri gəzməyə başlayıb bir günlük yol getdi və car çekərək dedi: «Qırıx gündən sonra Nineva dağılacaqlı!» **5** Ninevalılar Allah'a inandılar, oruc elan edərək böyükdən kiçiyə qədər hamı çul geyindi. **6** Bu xəbər Nineva padşahına çatanda o, taxtından qalxaraq şahlıq libasını əynindən çıxardı və çul geyinib külün üstündə oturdu. **7** Padşah özünü və əyanlarının adından buyurdu ki, Ninevada elan edib desinlər: «Nə insanlar, nə heyvanlar, nə mal-qara, nə də ki qoyun-keçi heç nə yeməsin, otlaga getməsin və su içməsin. **8** İnsanlar da, heyvanlar da çul geyinsin və var gücləri ilə Allah'a fəryad etsin. Hər kəs öz pis yolundan və əllərinin zorakılığından dönsün. **9** Kim bilir, bəlkə Allah rəhmə gəlib, qızğın qəzəbini bizdən döndərər və biz məhv olmarıq». **10** Allah onların işlərini, pis yoldan döndüklərini gördü. Ona görə də rəhm edib əvvəlcə onların üstünə göndərmək istədiyi bələni göndərmədi.

4 Bu iş Yunusun heç xoşuna gəlmədi və o hırslandı. **2** O, Rəbbə dua edərək dedi: «Ya Rəbb! Mən hələ ölkəmdə ikən bunu demirdimmi? Buna görə də mən Tarşışə qaçdım, çünkü bilirdim, Sən lütfkar, rəhmlı,

hədsiz səbirli, bol məhəbbətli Allahsan və rəhm edib bəla göndərməzsən. **3** İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, mənim canımı al, çünkü mənim üçün yaşamaqdansa, ölmək yaxşıdır». **4** Rəbb dedi: «Hirslənməyin yaxşı işdirmi?» **5** Yunus şəhərdən çıxdı və şəhərin şərq tərəfində oturdu. Orada özünə çardaq düzəldib kölgəsində oturdu ki, şəhərdə nə baş verəcəyini görsün. **6** Rəbb Allah Yunusun başı üstünə qalxıb kölgə salmaq və onu pis halından qurtarmaq üçün bir gənəgərçək bitkisi yetirdi. Yunus bu bitkiyə görə çox sevindi. **7** Lakin ertəsi gün sübh tezdən Allah bir bitki qurdu yetirdi. Qurd bitkini içindən yedi və bitki qurudu. **8** Günəş çıxanda Allah isti səmum küləyi yetirdi. Günəş onun başını yandırdı və o taqətdən düşüb özü üçün ölüm diləyərək dedi: «Mənim üçün yaşamaqdansa ölmək yaxşıdır». **9** Allah Yunusa dedi: «Məgər sənin bu bitkiyə görə hirslənməyin yaxşı işdirmi?» O dedi: «Əlbəttə, yaxşıdır, elə hirsləndim ki, az qala ölmə». **10** Onda Rəbb dedi: «Sən zəhmətini çəkmədiyin və yetişdirmədiyin, bir gecədə bitən və bir gecədə məhv olan bitkiyə acıyırsan. **11** Bəs sağ əlini sol əlindən ayıra bilməyən yüz iyirmi mindən çox insanın və çoxlu heyvanın yaşıdığı böyük şəhər Ninevaya Mən necə acımayım?»

Mikeya

1 Yəhuda padşahları Yotam, Axaz və Xizqiyanın dövründə Samariya və Yerusalim barəsində Moreşetli Mikeyaya görüntü ilə Rəbbin bu sözü nazil oldu. **2** Eşidin, ey bütün xalqlar, Qulaq asın, yer üzü və orada yaşayanlar! Qoy Xudavənd Rəbb sizə qarşı müqəddəs məbədindən Şəhadət etsin. **3** Budur, Rəbb göylərdəki taxtından enir, Yer üzünü dağların zirvəsi ilə gəzir. **4** Od yanında əriyən mum tək öündənə dağlar əriyəcək, Təpələrdən gələn sellər tək yarğanlar açacaq. **5** Bunlar Yaqub övladlarının üsyankarlığına, İsrail xalqının günahlarına görədir. Yaqub övladlarının üsyankarlığına görə Axi kimdir müqəssir? Samariya deyilmə? Yəhudanın bütpərəstliyinə görə Axi kimdir təqsirkar? Yerusalim deyilmə? **6** «Buna görə Mən Rəbb Samariyanı yerlə yeksan edəcəyəm, Yerində üzümlük salınacaq. Daşlarını dərəyə tökəcəyəm, Təməllərini açıq qoyacağam. **7** Samariyanın bütün oyma bütləri parça-parça olacaq, Məbədinə verilən hədiyyələr yandırılacaq, Bütün heykəllərini dağıdacağam. Axi bu hədiyyələr fahişəlik haqqı ilə yiğilmişdi, Onlar yenə də fahişələr üçün işlədiləcək». **8** Buna görə Mən Mikeya, ağlayıb göz yaşı axıdacağam, Ayaqyalın, lütüryan dolaşacağam, Çəqqal kimi ulayacağam, Bayquş kimi səs salacağam. **9** Samariyanın yaraları sağalmaz, Yəhudadayadək yayılıb, Xalqımın darvazalarınadək, Yerusalimadək çatıb. **10** Bunu Qatda bildirməyin, Önlərində ağlamayın. Bet-Leafrafa toz-torpaqda yuvarlanın. **11** Siz ey Şafir sakinləri, Lüt-üryan, xəcalət içində əsərətə gedin! Saananda yaşayanlar oradan çıxa bilməyəcək. Bet-Esel əhli yas tutacaq, Köməyini sizdən çəkəcək. **12** Marot əhalisi xeyir arzulasa da, Rəbb Yerusalimin darvazasına bəla gətirir. **13** Ey Lakiş sakinləri, atlarımızı Döytüş arabalarına qoşun Sion qızını günaha batırdınız, İsrailin üsyankarlığına bais oldunuz! **14** Buna görə Moreşet-Qata cehiz verəcəksiniz, Akziv şəhəri İsrail padşahlarını aldadacaq. **15** Ey Mareşa sakinləri, Rəbb üzərinə yenə istilaçı gətirəcək, Adullam mağarasına İsrailin adlı-sanlı adamları sığınacaq. **16** Ey Yəhuda, əziz balalarından ötrü saçını qırx, Qoy başın kərkəs başı kimi keçəl olsun, Çünkü övladların sürgünə aparılacaq!

2 Yatağında şər niyyətdə olanların, Yamanlıq üçün qəsd quranların vay halına! Onların gücü buna

çatlığına görə Ona səhər tezdən əməl edirlər! **2** Tarlalara tamah salıb mənimsəyirlər, Evlərə göz dikib sahib dururlar. Ev sahibi ilə ailəsinə zülm edirlər, Adamları mirasından məhrum edirlər! **3** Buna görə də Rəbb belə deyir: «Bu xalqa bala gətirməyə hazırlaşıram, Ondan boyun qaçıra bilməyəcəksiniz. Siz bir daha dikbaş gəzməyəcəksiniz, Çünkü pis zaman gəlir. **4** Gün sizə lağla qoyub, Belə yanlıqlı mərsiyə oxuyacaqlar: "Biz tamam məhv olduq! Rəbb xalqımın payını dəyişdirdi, Onu necə məndən uzaqlaşdırdı, Tarlamızı satqınlara payladı". **5** Buna görə ölkə yenə püşkə bölünsə də, Rəbbin camaati arasında sizə pay verəcək kimsə olmayacaq». **6** Adamlar deyir: «Vəz etməyin, Bu işlər barədə vəz etməyin, Rüsvay olmayacaq!» **7** Ey Yaqub nəslı, belə deyilirmi: «Məgar Rəbbin səbri tükəndi? O belə şeylər edərmi?» Mənim sözlərim düzgün yolla gəzənlərin xeyrinə deyilmə? **8** Dünən xalqım idiniz, Bu gün isə Mənə düşmən oldunuz. Müharibədən qaydanlarım, Yoldan sakit keçənlərin əynindən paltarlarını alıb Onları soyursunuz. **9** Xalqımın qadınlarını Rahat evlərindən qovursunuz, Uşaqlarını Mənim verdiyim bərəkətdən əbədilik məhrum edirsınız. **10** Qalxın gedin, Çünkü burası istirahət yeri deyil. Bu yer murdarlandığına görə Dəhşətli surətdə darmadağın olacaq. **11** Əgər bir adam hiyləgər ruhla gəlib yalan vəz edib desə: «Sənə vəz edim, şərab və başqa kefləndirici içkiniz bol olacaq», Bu adam xalqın vaizi olar! **12** Ey Yaqub övladları, Mən mütləq hamınızı bir yerə yiğacağam, İsrailin sağ qalanlarını toplayacağam. Sizi ağıldıqı qoyunkeçi kimi bir yerə yiğacağam. Otladəkli sürü kimi ölkəniz adamlarla dolacaq. **13** Azad edən qalxacaq, Sağ qalanların yolunu açacaq. Onlar darvazanı qıracaq, Oradan keçib-çixacaq. Padşahları onların qabağında gedəcək, Rəbb önlərində gedəcək.

3 Onda mən dedim: «Dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri, Ey İsrail xalqının başçıları! Axi siz ədalətli olmalıdır! **2** Siz ki yaxşıya nifrat edirsınız, Pisliyi sevirsınız, Xalqımın dərisini soyursunuz, Ətini sümüklərindən qoparırsınız, **3** Siz xalqımın ətini yeyirsınız, Dərisini soyursunuz, sümüyüünü qırırsınız. Sanki qazanda, tavada bişirilən ət kimi Xalqımı doğrayırsınız. **4** Gün gələcək, Rəbbə fəryad edəndə O sizə cavab verməyəcək. O zaman Rəbb üzünü sizdən gizlədəcək, Çünkü əməlləriniz pis olub». **5** Xalqını azdırən peyğəmbərlərə qarşı Rəbb belə deyir: «Yeməyiniz

olanda Sülh bəyan edirsınız. Sizə çörək verməyənlərə isə Dava elan edirsınız». **6** Buna görə sizə görüntüstüz gecə gələcək, Qaranlıqda falçılıq edə bilməyəcəksiniz. Peygəmbərlər üçün günəş batacaq, Gündüz onlar üçün zülmət olacaq. **7** Görücülər rüsvay olacaq, Falçılar biabır olacaq, Onların hamısı bundan utanıb susacaq, Çünkü Allahdan cavab olmayıacaq. **8** Mən isə Yaqub övladlarına üsyankarlığını, İsrailə günahını bildirmək üçün Qüvvətlə, Rəbbin Ruhu ilə, Ədalət və cəsarətlə qurşanıram. **9** Bunu dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri, Ey İsrail xalqının başçıları! Siz ədalətə nifrat edirsınız, Hər cür düzlüyü əyriyə əvərirsiniz. **10** Sionu qan bahasına bina edirsınız, Yeruşəlimi haqsızlıq üzərində tikirsınız. **11** Rəhbərləri rüsvətlə hökm edir, Kəhinləri muzdla təlim verir, Peygəmbərləri falçılıq edib pul alır. Amma Rəbbə güvənərək belə deyirlər: «Rəbb aramızda deyilmə! Üstümüzə bəla gəlməz». **12** Buna görə də sizin üzünüzdən Sion tarla kimi şumlanacaq, Yeruşəlim daş qalağına, Məbədin tikildiyi dağ Meşəli təpələrə əvəriləcək.

4 Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ Dağların zirvəsində möhkəm duracaq, Təpələrdən yuxarı ucalacaq. Xalqlar ona sarı gələcək. **2** Cox millətlər galib deyəcək: «Gəlin Rəbbin dağına, Yaqubun Allahının evinə qalxaq, Qoy Rəbb bizə Öz yollarını öyrətsin, Biz Onun rızrləri ilə gedək». Siondan Rəbbin təlimi, Yeruşəlimdən Onun kəlamı yayılacaq. **3** Rəbb cox xalqlar arasında hakim olacaq, Güclü millətlər haqqında qərar çıxaracaq. Onlar qılınclarından kotan, Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək. Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq, Artıq dava etməyi öyrənməyəcək. **4** Hər kəs öz meynəsinin, əncir ağacının altında əyləşəcək, Onları qorxudan olmayıacaq. Ordular Rəbbi belə söz verdi. **5** Bütün xalqlar, Öz allahlarının adı ilə getsələr belə, Biz daim və əbədi Allahımız Rəbbin adı ilə gedirik. **6** «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir, «Mən şikətləri yiğacağam, İncitdiyim pərən-pərən düşən xalqı Bir yerə toplayacağam. **7** Şikətləri sağ qalan xalq edəcəyəm, Atılanları güclü millətə əvərirəcəyəm. Mən Rəbb onlara Sion dağından İndidən sonsuzadək hökm edəcəyəm». **8** Sən, ey Yeruşəlim, sürüyə nəzarət edən qüllə, Sion qızının qalası, Əvvəlki hakimiyyət sənə yenidən veriləcək, Yeruşəlim qızının səltənəti gələcək. **9** İndi nə üçün uca səslə çağırırsan? Niyə doğan qadın kimi ağrı çəkirsən? Məgər sənin yanında padşah yoxdurmu? Məsləhətçilərin hələk

olubmu? **10** Ey Sion qızı, ağrıdan qovrul, Doğan qadın kimi bərkdən qışqır, Çünkü şəhərdən çıxıb, çöldə yaşayacaqsan, Babilə qədər gedəcəksən. Lakin orada xilas olacaqsan, Rəbb səni düşmənlərinin əlindən satın alacaq. **11** Amma indi cox millətlər Sənə qarşı birləşib belə deyir: «Qoy Sion rüsvay olub murdarlınsın! Bunu öz gözümüzə görək!» **12** Lakin onlar Rəbbin düşüncələrini bilmir, Məsləhətini anlamır. Xırmandan yığlan dərzələr kimi Rəbb onları bir yerə toplamışdır. **13** Rəbb belə deyir: «Ey Sion qızı, Qalx, xirmandakı taxılımı döy! Səni dəmir buynuzlu buğa kimi, Tunc dirnaqlı öküz kimi güclü edəcəyəm. Sən cox xalqları əzəcəksən, Onların qənimətini Mənə – Rəbbə, Maldövlətini bütün yer üzünün Sahibinə həsr edəcəksən».

5 Ey qoşunlar qızı, indi qoşunlarını topla! Bizi dövrəyə alıblar, İsrail hökmərinin üzünə dəyənəklə vuracaqlar. **2** Rəbb deyir: «Ey Bet-Lexem Efrata, sən Yəhuda nəsillərinin kiçiyi olsan da, Mənim üçün İsrail üzərində Hökmədar səndən çıxacaq. Onun nəslə cox qədimlərə, Zamanın başlangıçına gedir». **3** Hamilə qadın doğana qədər Rəbb Öz xalqını təslim edəcək. İsrail övladlarının yanına Qalan qohumları qayıdacaq. **4** Bu hökmədar Allahı Rəbbin əzəmətli adı ilə qalxacaq, Rəbbin gücü ilə sürüşünü otaracaq. Çünkü yer üzünün qurtaracağındək hər yerdə o böyük olacaq, **5** Xalq onun bəxş etdiyi sülhə yaşayacaq. Əgər Aşşurlular ölkəmizə gələrsə, Qalalarımıza ayaq açırlarsa, Onlara qarşı başçılarımız – Xalqımızdan olan coxlu rəhbərlərimiz çıxar. **6** Qılıncla Aşşur torpaqlarını, Nəmrud ölkəsini viran edəcəklər. Aşşurlular torpağımıza gələndə, Sərhədimizi keçəndə Bizi rəhbərlərimiz qurtaracaq. **7** Yaqub nəslinin sağ qalanları Coxlu xalqlar arasında Heç kimi gözləmədən, Bəşər övladlarından asılı olmadan Rəbbin göndərdiyi şəh tək, Ot üzərinə tökülen leysan kimi olacaq. **8** Yaqub nəslinin sağ qalanları Coxlu xalqların, millətlərin arasında Sənki meşə heyvanları arasındaki şir, Qoyun sürüsü arasındaki gənc aslanıdır. Sürünün içinə girsə, didib dağdır, Heç kəs ondan qurtula bilməz. **9** Əlin düşmənlərin üzərinə qalxacaq, Ey İsrail, yağıların mahv olacaq! **10** «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir, «Atlarını qıracağam, Döyüş arabalarını yox edəcəyəm. **11** Ölkənizdəki şəhərləri darmadağın edəcəyəm, Bütün qalalarımızı yerlə yeksan edəcəyəm. **12** Əlinizdəki cadugərliyi məhv edəcəyəm, Sizdə gələcəyideyənlər bir daha olmayıacaq. **13**

Sizin bütlərinizi qıracağam, Daş sütunlarınızı söküb-
dağıdacağam. Əllərinizlə düzəltdiyiniz əşyaya Artıq
səcdə etməyəcəksiniz. 14 Sizin Aşera bütlərinizi
qırıb-dağıdacağam. Şəhərlərinizi viran qoyacağam.
15 İtaətsiz millətlərdən qəzəblə, hiddətlə qısa-
alacağam».

6 Rəbbin nə dediyini indi dinləyin: «Məhkəmə
qarşısında durun, Qoy dağlar bunun şahidi olsun,
Qoy təpələr səsinizi eşitsin! 2 Ey dağlar və yerin
sarsılmaz təməlləri, Rəbbin ittihamını eşidin! Rəbb
Öz xalqını ittiham edir, İsraili məhkəməyə verir. 3
Ey xalqım, nə etmişəm sənə? Nə ilə yormuşam sənə?
Mənə cavab ver! 4 Səni Misir torpağından çıxaran,
Köləlik diyarından sizi satın alan, Musanı, Harunu,
Məryəmi, Sənin qabağına göndərən Mən oldum. 5 Ey
xalqım, sənə qarşı Moav padşahı Balaqın niyyətlərini,
Beor oğlu Bilamin ona nə cavab verdiyini xatırla,
Şittimdən Qılqala gedəndə yolda nə baş verdiyini
xatırla ki, Rəbbin sənə göstərdiyi sədaqətini biləsən».
6 Rəbbin hüzuruna nə ilə gedim? Uca Allaha necə
səcdə edim? Önünə yandırma qurbanları ilə - Birillik
danalarla çıxmı? 7 Minlərlə qoç qurbanı, Zeytun
yağının on minlərlə seli Rəbbin xoşuna gələrmi?
Üsyankarlığımıza görə ilk oğlumu, Günahım üçün öz
övladımı verimmi? 8 Ey insan, Allah sənə yaxşı olanı
bildirdi; Ədalət yaratmaqdən, məhəbbət göstərməyi
sevməkdən, itaətkarcasına Allahınla bir yol getməkdən
başqa Rəbb səndən nə istəyir ki? 9 Rəbbin səsi şəhərə
nida edir, Onun adından qorxmaq hikmətdir. «Ey
şəhərdə toplanan camaat, eşidin! Ey şəhər sakinləri,
dinləyin! 10 Məgər pislərin evindəki haram mal-
dövlətdən, Lənətli əskik ölçülərdən xəberim yoxdur?
11 Saxta tərəzi və aldadıcı çəki daşlarından istifadə
edəni haqlı sayarammı? 12 Şəhərin varlıları zorakılıq
edir, Sakinləri adamları aldadır - Yalanla nəfəs
alır. 13 Buna görə Mən sizi vurmağa, Günahlarınıza
görə əzab verməyə başladım. 14 Yeyəcəksiniz,
amma doymayacaqsınız, Qarınlarınız boş qalacaq.
Sərvət yığacaqsınız, amma saxlamayacaqsınız, Qılıncla
topladiğınızı məhv edəcəyəm. 15 Siz əkəcəksiniz,
amma biçməyəcəksiniz, Zeytun sıxacaqsınız, yağından
ətir düzəltməyəcəksiniz, Üzüm sıxacaqsınız, şərab
içməyəcəksiniz. 16 Axı padşah Omrinin qaydalarına
riyət etmisiniz, Axav sülaləsinin adətlərinə
uymusunuz, Onların məsləhətinə görə getmisiniz,
Buna görə də sizi viranəliyə döndərəcəyəm,

Sakinlərinizi rişxənd hədəfinə çevirəcəyəm, Xalqım
oldığınızı üçün rüsvay ediləcəksiniz».

7 Vay halıma! Mən bir adama bənzəyirəm ki, Yay
mövşümündən sonra Meyvəsi tamam yiğilmiş,
Tənakləri təmizlənmiş, Nə üzüm salxımı, Nə də könli
istəyən bir dənə əncir yeməyə qalıb. 2 Ölkədə Allaha
sadiq adam qalmadı, İnsanlar arasında doğru adam
tükəndi. Hamı qan tökmək üçün pusquda durur,
Qardaş qardaşa tələ qurur. 3 Pis işlərə əlləri zirək
olur, Rəislər, hakimlər rüşvət tələb edir, Dövlətlilər
istədiklərini edir, Hamısı hiylə ilə iş görür. 4 Bunların
ən yaxşısı tikandan dəyərsizdir, ən salehi də alaq
otundan pisdir. Peyğəmbərlərin xəbərdarlıq etdiyi
kimi Cəza günü gəldi. İndi siz çəşbaş qalmışınız. 5
Qonşunuza inanmayın, Dostunuza bel bağlamayın,
Hətta qoynunuzda yatan arvadınızdan belə, Ağzınızı
möhkəm saxlayın. 6 Çünkü oğul atasına xor baxır,
Qız anasına, gəlin də qayınanasına qarşı qalxır.
İnsanın düşməni öz ev əhli olub. 7 Mən isə Rəbbə
baxacağam, Məni xilas edən Allahu gözləyəcəyəm.
O məni xilas edəcək, Allahım məni eşidəcək. 8
Halıma sevinmə, ey düşmənim! Mən yixılsam da,
qalxacağam. Qaranlıqda olsam da, Rəbb mənim nurum
olacaq! 9 Mənə bərəət qazandırıb Hökmünü icra
edənə qədər Rəbbin qəzəbinə dözəcəyəm, Çünkü Ona
qarşı günah işlətdim. O sonra məni işığa çıxaracaq,
Onun salehliyini görəcəyəm. 10 Düşmənim bunu
görüb xəcalət çəkəcək. O mənə demişdi: «Allahın
Rəbb haradadır?» Bu düşmənin məğlubiyyətini
görəcəyəm, O, küçələrdə palçıq kimi tapdalanacaq.
11 Ey Yeruşəlim, divarlarının bərpa günü yaxınlaşır,
O gün sərhədlərin genişlənəcək. 12 O gün xalqın
Aşsurdan, Misir şəhərlərindən, Misirdən Fərat çayına
qədər uzanan torpaqlardan, Dənizdən dənizədək,
dağdan dağadək, Sənin yanına qayıdacaq. 13 Lakin
sakinlərinin əməllərinə görə Yer üzü viran olacaq. 14
Ya Rəbb, mirasın olan sürüünü - Öz xalqını çomağınla
otar. O, çöldə indi tənha qalır, ətrafında isə yaxşı otlaq
var. Qoy keçmiş günlərdəki kimi Başan və Gileadda
otlaşınlar. 15 «Misirdən çıxdığın günlərdəki kimi Sizə
məcüzələr göstərəcəyəm». 16 Millətlər bunu görəcək,
Öz qüvvətlərinə görə utanacaq. Əlləri ilə ağızlarını
yumacaq, Qulaqları kar olacaq. 17 İlən kimi torpağı
yalayacaq, Əsə-əsə yuvalarından sürünenlər kimi
çıxacaq. Ey Allahımız Rəbb, onlar Səndən qorxub
Dəhşət içində Sənə tərəf dönəcək. 18 Sağ qalan xalqının

cəzasını aradan götürən, Üsyankarlığını bağışlayan
Sənin kimi Allah varmı? Qəzəbini əbədi saxlamazsan,
Çünki məhəbbət göstərməyi xoşlayırsan. **19** Yenə
bizə rəhm edib şər əməllərimizi siləcəksən, Bütün
günahlarımıza Dənizin dərinliklərinə atacaqsan. **20**
Qədim zamanda atalarımıza and içdiyin kimi Yaqub
nəslinə sədaqətini, İbrahim övladlarına məhəbbətini
göstərəcəksən.

Nahum

1 Bu, Nineva haqqındaki xəbərdarlıq, Elqoşlu Nahumun görüntülərindən ibarət kitabdır. **2** Rəbb qısqandır, qisas alan Allahdır, İntiqam alır, qəzəblə doludur, Düşmənlərindən qisas alır, Yağılarına qarşı qəzəblidir. **3** Rəbb hədsiz səbirlidir, qüdrətlidir, Təqsirkarı əsla cəzasız qoymaz, Onun yolu qasırğadadır, firtinadadır, Buludlar ayaqlarının tozudur, **4** Dənizə əmr edib onu qurudar, Bütün çayların sularını da qurudar, Başan və Karmel meşələri saralır, Livanın gül-cıçayı solur. **5** Rəbbin hüzurundan dağlar titrəyir, Təpələr əriyir, Yer üzü Rəbbin öündə sarsılır, Dünya və onun sakinləri lərzəyə gəlir. **6** Onun qəzəbinə qarşı kim dura bilər? Qızğın hiddətinə kim tab gətirər? Rəbbin qeyzi od kimi tökürlər, Qarşısında qayalar dağları. **7** Rəbb xeyirxahdır, dar gündə siğınacaqdır, Ona güvənənləri tanır. **8** Lakin O, Ninevanın olduğu yeri Azğın sellərlə məhv edəcək. Düşmənlərini zülmətə salacaq. **9** Rəbbə qarşı nə qasd etsələr, O hər şeyə son qoyacaq, Onlardan bir daha bəla çıxmaz. **10** Tikanlar kimi bir-birinə dolaşmışlar, Əyyaşlar kimi sərxoş olmuşlar, Quru küləş tək tamamilə yanacaqlar. **11** Ey Nineva, Rəbbə qarşı pislik düşənən Şər məsləhətçini sən yetirdin! **12** Rəbb belə deyir: «Aşşurlular çox və güclü olsada, Yenə məhv olub gedəcək. Ey xalqım Israil, sənə çox əzab vermişəm, Səni bir daha incitmərəm. **13** İndi boyundurduğunu parçalayıb, Qandallarını qıracağam». **14** Ey Nineva, Rəbb sənin haqqında Belə əmr verib: «Artıq övladların olmayacaq, adını daşımayacaq, Allahlarının məbədindən Oyma bütəri, tökmə bütəri məhv edəcəyəm. Qəbir qazacağam sənə, çünki alçaqsan! **15** Budur, müjdə gətirənin Ayaqları dağlar aşır, gəlir, Sühl xəbəri gətirir. Ey Yəhuda, bayramlarını keçir, Əhdələrini yerinə yetir! O pis millətin ayağı ölkəndən artıq keçməyəcək, çünki tamamilə məhv oldu».

2 Ey Nineva, hələk edən qüvvə qarşına çıxdı, istehkamını qoru, yolunu qoru, Belini möhkəm qurşa, Bütün gücünü topla! **2** Rəbb Yaqub nəslini Israilin əvvəlki əzəmətinə qaytaracaq. Hərçənd quzdurlar onu viran etdi, Tənəklərini dağıtdı. **3** İgidlərin qalxanları qıpqırmızıdır, Cəngavərlərin libasları al rəngdədir. Onlar hazır olan gün Döyüş arabalarının dəmirləri necə də parıldayır, Şam

ağacından nizələr havada oynayır! **4** Döyüş arabaları küçələrdən dəlicəsinə qaçı, Meydanlarda ora-bura yürüür, Məşəllər kimi parıldayı, Şimşək kimi cəld qaçı. **5** Nineva padşahı seçmə əsgərlərini toplayır, Amma onlar yolda bürdəyir. Düşmən orduları şəhər divarına tərəf qaçı, Qalxanlarını qaldırıb sıpar qurur. **6** Çayların suyunu saxlayan bəndlər açıldı, Sarayı dəhşət bürüdü. **7** Mələkəni lüt-üryan aparırlar, Kənizləri qumru kimi inləyib Sinələrinə vurur. **8** Qədimdən bəri Nineva Sulu hovuz kimi idi, İndi isə sular axıb gedir, Onlara «Dayanın, dayanın!» deyirlər, Amma geri dönen yoxdur. **9** Gümüşü talan edin, qızılı oğurlayı, Sərvətlərin sonu yoxdur, Bol miqdarda qiymətli əşyalar var. **10** Nineva viran oldu, dağıldı, xaraba qaldı! Sakinlərinin ürəyi əsir, dizləri taqətdən düşür. Hamının bədənləri titrəyir, üzləri solur! **11** Nə oldu aslanlar yuvasına? Gənc aslanların bəsləndiyi, Şirlə dişisinin və balalarının qorxusuz gəzdiyi yerə nə oldu? **12** Aslan öz balalarına kifayət qədər şikar ovladı, Dişisi üçün ovunu boğazladı, Mağarasını ovladığı heyvanlarla, Yuvasını şikarla doldurdu. **13** Ordular Rəbbi bəyan edir: «Mən sizin əleyhinizəyəm, Döyüş arabalarımızı tüstüdə yandıracağam, Gənc aslanlarını qılınc yeyəcək, Yer üzündən şikarını kəsəcəyəm, Qasidlərinin səsi daha eşidilməyəcək».

3 Qanlı şəhərin vay halına! O yalan və soyğunçuluqla doludur, Orada quzdurluğun ardi kəsilmir! **2** Qamçı səsi, təkərlər gurultusu, Çapan atların, yırğalanın döyüş arabalarının sədəsi! **3** Süvarilər hücum edir, qılınclar parıldayı, Nizələr bərq vurur, ölənlər yiğin-yığın, Cəsədlərin sayı yox, İnsanların ayağı meyitlərə dolaşır! **4** Millətləri fahişəliyi ilə, Xalqları cadugərliyi ilə satan, cəzibəli, Cadugərlikdə mahir fahişə - Ninevanın Hədsiz əxlaqsızlığına görə Bunlar baş verdi. **5** Ordular Rəbbi bəyan edir: «Ey Nineva, Mən sənin əleyhinizəyəm! Paltarının ətəyini üzünə qaldıracağam, Çilpaqlığını millətlərə göstərəcəyəm, Ayıbını ölkələrə aacağığam. **6** Üstünə iyrənc şeyləri atacağam, Səni rüsvay edəcəyəm, Tamaşaya qoyacağam! **7** Səni görənlərin hamısı səndən qaçıb Belə deyəcək: "Nineva viran qaldı! Onun üçün kim ağlayacaq?" Haradan sənə təsəlli verənləri tapım?» **8** Axi sənin No-Ammondan nəyin artıqdır? O şəhər çaylar arasında yerləşib Sularla əhatə olunmuşdu, Sipəri dəniz, Qala divarı isə Nil çayı idi. **9** Kuş və Misir onun sonsuz qüvvəti idi, Put və Liviya da köməkçiləri idi. **10**

Lakin əsir aparıldı, sürgün oldu, Övladları parça-parça doğrandı, Hər küçə başına atıldı, Adlı-sanlı adamları üçün püşk atıldılar, Əyanlarını qandallara saldılar. **11** Sən də, ey Nineva, sərəxos olacaqsan, Matməəttal qalacaqsan, Düşmənlərin əlindən pənahgah axtaracaqsan. **12** Bütün istehkamların Əncir ağacının ilk yetişən meyvələri kimidir, Silkələnəndə yeyənin ağızına düşür. **13** Budur, əsgərlərin qadın kimidir, Ölkənin darvazaları düşmənlərin üzünə taybatay açılıb. Qapı rəzələrini od yeyib. **14** Mühasirə vaxtı üçün özünə su çək, Qalalarını möhkəmləndir, Çamira gir, palçığı tapda, Kərpic kəsmək üçün qəlib götür! **15** Orada od səni yeyib-qurtaracaq, Qılınc səni kəsib-qıracaq, Çayırtkələrin yedikləri əkin kimi yox olacaqsan. Sayını çayırtka kimi artır, Özünü qaynaşan çayırtka kimi çoxalt! **16** Tacirlərinin sayı Göylərdəki ulduzlardan çoxdur, Amma düşmənlərin Çayırtkə kimi ölkəni talan edib uçacaq. **17** Gözətçilərin çayırtkə kimi, Məmurların çayırtkə sürüsü kimidir – Soyuq gündə çəpərlərə yerləşir, Gün doğanda uşub gedir, Getdikləri yer bilinmir. **18** Ey Aşşur padşahı, Əyanların ölüm yuxusuna gedib, Adlı-sanlı adamların yatıb. Xalqın dağlara səpələnib, Onları bir yerə yiğan yoxdur. **19** Dərdinə dərman yoxdur, yaraların sağalmaz. Barəndə xəbər eşidənlər sevinib əl çalır. Axi sənin bu sonsuz pisliyin kimə dəyməyib?

Habaqquq

1 Habaqquq peyğəmbərə görüntüü ilə nazil olan xəbərdarlıq. **2** Ya Rəbb, nə vaxta qədər Səni imdada çağıracağam? Sənsə eşitmirsən. «Zorakılıq var!» deyə Sənə fəryad edirəm, Lakin bizi qurtarmırsan. **3** Niyə mənə şər göstərirsən, Özün də haqsızlığa baxırsan? Hara nəzər salsam, Orada soyğunçuluq və zorakılıq var, Davaların, çəkişmələrin sonu yoxdur. **4** Buna görə qanun qüvvədən düşdü, Ədalətə üstünlük verilmir. Pis adamlar salehləri dövrəyə alır, Ona görə ədalət təhrif olunur. **5** Baxın o biri millətlərə, Gördüklərinizə təəccüblənərək mat qalın. Sizin vaxtınızda elə işlər görəcəyəm ki, Bunu sizə danışsalar, inanmazsınız. **6** Budur, Mən amansız və qəddar milləti – Dünyanın dörd tərəfinə yüyürən, Özgə məskənləri zəbt edən Xaldeyliləri qaldırıram. **7** Onlar dəhşətli və qorxuncdur, Ədalət və şərəf yalnız onlar deyəndir. **8** Atları bəbərdən çevik, Özləri isə ac qurdan daha azındır, Süvariləri yeri deşərək uzaqdan gəlir, Şikarımı yeməyə cuman qartal kimi şığıyır. **9** Onların hamısı zorakılıq üçün gəlir, Hamısı bir nəfər kimi irəliyə üz tutur, Əsirləri qum kimi yiğirlər. **10** Padşahlara rişxənd edirlər, Hökmdarlarla gülürlər. Hər qalalı şəhərə lağ edirlər, Oraya torpaq qalağı töküb əl keçirirlər. **11** Onlar yel kimi keçib-gedir. Qüvvələrini özlərinə allah edən bu adamlar Təqsirkar sayılacaq. **12** Əzəldən bəri var olan Sən deyilsənmi? Ya Rəbb, Allahım, Müqəddəs Olanım, Biz ölməyəcəyik. Ya Rəbb, məhkum etmək üçün onları təyin etdin. Ey Qayamız, bizi cəzalandırma hökmünü onlara verdin. **13** Sənin gözlərinin çox təmizdir, Şəri görən gözün yoxdur, Pis əməllərə döza bilmirsən. Bəs xəyanətkarlara necə baxa bilirsən? Pis özündən daha salehin başını yeyəndə Axi niyə susursan? **14** Sən insanları sanki dəniz balıqlarına, Başçıları olmayan sürünen canlılırlara çevirdin. **15** O onların hamısını qarماqla çəkir, Torla çıxarır, ağlarına yiğir, Buna sevinib-şadlanır. **16** Buna görə torları üçün qurban kəsir, Ağları üçün buxur yandırır, Axi o bu torlarla Bol və ləzzətli yemək əldə edir. **17** Torunu durmadan boşaltmağa, Millətləri amansızcasına qırmağa davam edəcəkmi?

2 Keşiyimdə duracağam, Gözətçi qülləsində dayanacağam. Baxım Rəbb mənə nə deyəcək, Görüm şikayətlərimə nə cavab verəcək? **2** Rəbb mənə bələ cavab verdi: «Görüntünü yaz, lövhələrdə açıqla ki,

Qoy hər kəs tez onu oxuya bilsin. **3** Çünkü bu görüntü müəyyən vaxt üçündür, Başa çatmağa tələsir və yalan deyil. Gecikmiş kimi görünə də, gözləyin, Hökmən gələcək, gecikməyəcək. **4** Bax, bu adam məğrurdur, köksündəki ürəyi düz deyil, Amma saleh adam imanı ilə yaşayacaq. **5** Həm də bu məğruru şərab aldadır, Bu təkəbbürlü adam sakit durmaz, Acgözlüyünü ölürlər diyarı kimi genişləndirir, Ölüm kimi heç doymaz. Bütün millətləri özü üçün toplayar, Bütün xalqları özü üçün əsir alar. (*Sheol h7585*) **6** Amma bütün bu əsir alınanlar Onu lağə qoyacaqlar, İstehzalı müəmmələrlə deyəcəklər: «Özünə aid olmayıni ələ keçirənin, Xərac alıb varlananın vay halına! Bu nə vaxta qədər davam edəcək?» **7** Sənə xərac verənlər bir gün Qəflətən qiyam etməzmi? Oyanıb sizi qorxutmazmı? Budur, o vaxt onlara qənimət olacaqsan. **8** Bir çox milləti soyduğun üçün Xalqlardan sağ qalanlar səni də soyacaq. Çünkü insan qanı tökdün, Ölklərə və şəhərlərə, Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin. **9** Evini haram qazancla dolduranın, Fəlakətdən qaçmaq üçün Yuvasını yüksək yerdə quranın vay halına! **10** Sən çox xalqları qırmaqla Öz evini rüsvay etdin, Öz həyatına günah gətirdin! **11** Belə ki divar daşları bu barədə fəryad qoparacaq, Taxta tırlər əks-səda verəcək! **12** Şəhəri qanlarla tikənin, Kəndi haqsızlıqla quranın vay halına! **13** Xalqlar odda yandırılmaq üçün zəhmət çəkir, Ümmətlər boş yerə özünü yorur. Bu, Ordular Rəbbindən deyilmə? **14** Çünkü sular dənizi bürüdüyü kimi Dünya Rəbbin izzətinin biliyi ilə doldurulacaq. **15** Qonşuların çilpaq bədənlərinə tamaşa etmək üçün Onlara şərab içirdib sərxoş edənin, İçkiyə zəhrimər qatanın vay halına! **16** Hörmət əvəzində xəcalətlə doyacaqsan, Sən də iç, çilpaqlığını göstər; Rəbbin sağ əlindəki cam Sənin üzərində fırlanacaq. Rüsvayılıq hörmətin üzərinə gələcək. **17** Livanda etdiyin zorakılıq öz başına gələcək, Heyvanların qırğını səni dəhşətə gətirəcək; Çünkü insan qanı tökdün, Ölklərə və şəhərlərə, Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin. **18** Sənətkarın oyduğu yonma ya tökmə bütün Yalan öyrətməkdən başqa nə xeyri var? Bütü düzəldən sənətkar öz işinə güvənir, Amma onun düzəldiyi Dilsiz büttdən başqa nadir ki? **19** Taxtaya “Oyan!”, dilsiz daşla “Qalx!” Deyən insanın vay halına! Büt yol göstərə bilərmi? Budur o, qızilla, gümüşlə örtülüb, Daxilində isə həyat nəfəsi yoxdur. **20** Lakin Rəbb müqəddəs məbədindədir, Qoy bütün dünya Onun öündə sussun!»

3 Peyğəmbər Habaqququn duası, Şıqqayonlar kökü
üstündə. **2** Ya Rəbb, Sənin şöhrətin haqqında
eşitdim, Ya Rəbb, gördüğün işlərə görə qorxdum.
Bizim vaxtimızda da eyni işlər gör, Bizim dövrümüzdə
bunları bildir! Qəzəblənəndə mərhəmətini xatırla!

3 Allah Temandan, Müqəddəs Olan Paran dağından
gəldi. (Sela) Ehtişamı göyü büründü, Yer üzü Ona
edilən həmd-sənalarla doldu. **4** Cah-calalı günəş
tək parıldayır, Əlindən nur töküür, Qüdrəti əlində
gizli saxlanılıb. **5** Vəba Onun önündə gedir, Ölümçül
xəstəlik arxasında gəlir. **6** O durdu, yeri tərpətdi, Baxdı,
millətləri sarsıtdı, Qədim dağlar dağıldı, Əzəldən
qalan təpələr ona baş əydi. Allahın yolu əbədidir. **7**
Gördüm ki, Kuşan çadırları əziyyət altındadır, Midyan
çadırlarının pərdələri lərzəyə gəldi. **8** Ya Rəbb, məgər
Sən Çaylara qarşı qəzəblənmisən? Açığın irmaqlara
qarşıdırımı? Yoxsa dənizə qarşı hiddətlənmisən? Axi
atlarına, müzəffər döyüş arabalarına minmisən? **9**
Yayımı açdın, Oxdanını oxlarla doldurdun. (Sela) Yer
üzünü çaylarla yardin. **10** Səni görüb dağlar lərzəyə
gəldi, Sellər hər yani süpürüb axdı, Dərinliklər gurladı,
dalğalar qalxdı. **11** Uçan oxlarının qığılçımından,
ışıldayan nizənin parıltısından Günəş və ay yerlərində
durdu. **12** Yer üzündə qəzəb içində gəzdin, Millətləri
hiddətlə tapdaladın. **13** Sən Öz xalqının qurtulması
üçün, Məsh etdiyinin xilası üçün çıxdın, Şər nəslin
başçısını əzdin, Təpədən dırnağa qədər onu soydun.
(Sela) **14** Cəngavərləri firtına tək Bizi dağıtmaga
gələndə Onların başını öz nizələri ilə desdin. Onlar
gizlənən zavallıları Məhv edənlər kimi sevinərdi. **15**
Sən Öz atlarını dənizi tapdaladın, Coşğun suları
köpüklətdin. **16** Eşitdim və varlığım lərzəyə gəldi,
Səsindən dodaqlarım əsdi. Çürüklük sümüklərimə
girdi, Dizlərim titrədi. Amma biza hücum edən xalqın
Fəlakətə düşdüyü günü səbirlə gözləyəcəyəm. **17** Əncir
ağacı tumurcuqlanmasa da, Meynələr bar gətirməsə
də, Zeytun ağacılarına çəkdiyim zəhmət boşça çıxsa da,
Tarlalar məhsul yetişdirməsə də, Qoyun-keçi ağıllarda,
Mal-qara tövlələrdə yox olsa da, **18** Mən yənə Rəbdə
sevinc tapacağam. Xilasının Allahı ilə şadlıqdan
çoşacağam! **19** Xudavənd Rəbb mənim qüvvətimdir,
Ayaqlarımı marallar kimi çevik edir, Zirvələrimdə
məni gəzdirir. Musiqi rəhbəri üçün: simli alətlərin
müşayiəti ilə.

Sefanya

1 Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşiyənin hökm etdiyi dövrdə Xizqiya oğlu Amərya oğlu Gedalya oğlu Kuşu oğlu Sefanyaya Rəbbin sözü nazil oldu. **2** Rəbb belə bəyan edir: «Yer üzündən hər şeyi silib-süpürəcəyəm». **3** Budur, Rəbb belə bəyan edir: «İnsanları, heyvanları, Göydəki quşları, dənizdəki balıqları, Pis adamları ilə Şər üçün qurulan tələlərini Silib-süpürəcəyəm, İnsanı yer üzündən yox edəcəyəm. **4** Əlimi uzadıb Yəhuda və Yeruşəlim sakinlərinin Hamisini cəzalandıracağam, Baal bütlərinə ibadətin qalıqlarını, Kahinlərlə bütəpərəst din xadimlərinin adlarını da buradan silib atacağam. **5** Damlarda göy cisimlərinə səcdə edənləri, Həm Rəbbin adına, həm də Milkom bütü adına And içib səcdə edənləri, **6** Rəbbin yolundan dönenləri, Rəbbə müraciət etməyənləri, Rəbdən məsləhət almayanları Buradan yox edəcəyəm». **7** Susun Xudavənd Rəbbin qarşısında, Çünkü Onun günü yaxınlaşır, Rəbb qurban hazırlayıb, qonaqlarını dəvət edib. **8** Rəbb deyir: «O qurban günü əmirləri, şahzadələri, əcnəbi dəbi ilə geyinənləri cəzalandıracağam. **9** O gün kandarından tullanıb keçənləri, Öz ağalarının evlərini zorakılıq və hiylə ilə Doldurulanları cəzalandıracağam». **10** Rəbb bəyan edir: «O gün Yeruşəlimdə Balıqlar darvazasından faşan səsi, ikinci Məhəllədən fəryadlar, Təpələrdən isə böyük gurultu eşidiləcək». **11** Ey bazar məhəlləsinin sakinləri, nala çəkin! Bütün tacirləriniz məhv olacaq, Tərəzidə gümüş çəkənləriniz qırılacaq. **12** O zaman Yeruşəlimin hər tərəfini çıraqlarla axtaracağam, Firavan yaşıyan qayışızları, Ürəklərində «Rəbb nə yaxşılıq, nə də pislik - Heç nə etməz» Deyənləri cəzalandıracağam. **13** Var-dövlətləri talan olacaq, Evləri xaraba qalacaq, Tikdikləri evlərdə yaşamayacaqlar, Onlar saldıqları üzümlüklərin Şərablarını içməyəcəklər. **14** Rəbbin möhtəşəm günü yaxınlaşır, Yaxınlaşır, tez gələcək. Rəbbin günündə fəryad səsi çıxacaq, İgid adam belə, fəryad edəcək. **15** O gün qəzəb günüdür: Hər tərəfi Əziyyət və məşəqqətin, Viran və talanın, Qaranlıq və zülmətin, Qara buludların bürüdüyü gündür! **16** O gün istehkamlı şəhərlərə, Hündür künç qüllələrinə qarşı Döyüş üçün çalınan şeypurların, Döyüş nərələrinin səsləndiyi gündür! **17** Rəbb deyir: «Adamlara elə bəla göndərəcəyəm ki, Kor kimi hara gedəcəklərinim bilməyəcəklər, Çünkü Mən Rəbbə qarşı günah ediblər. Qanları su kimi axacaq, Bədənləri yerdə çürüyüb peyin

olacaq». **18** Rəbbin qəzəb günündə Qızıl-gümüşləri Onları qurtara bilməyəcək, Onun qısqanc qəzəbinin alovunda Bütün ölkə yanıb yox olacaq, Çünkü O, bir anda ölkənin sakinlərini qıracaq.

2 Ey utanmaz millət, toplaşın! **2** Fərman çıxmadan, O gün saman çöpü tek uçmadan, Rəbbin qızığın qəzəbi başınıza gəlmədən, Rəbbin qəzəb günü sizə yetişmədən öncə toplaşın! **3** Ey Rəbbin hökmüünə əməl edən sizlər, Ölkədəki itaətkar insanlar, Rəbbə meyl salın! Salehliyə meyl salın! İtaətkarlığa meyl salın! Bəlkə siz Rəbbin qəzəb günündə qurtula bildiniz. **4** Qəzzə bomboş qalacaq, Aşqelon xarabalığa dönəcək, Aşdod əhalisi günorta çığı qovulacaq, Eqron özüldündən sökülləcək! **5** Dəniz sahilində yaşıyanların - Kəretlilərin vay halına! Ey Filistililərin torpağı! Kənan, Rəbbin hökmü sizə qarşıdır, Rəbb hamınızı yox edəcək. Ölkədə heç bir sakin sağ qalmayacaq! **6** Dəniz sahilindəki ölkəniz otlaklırla, Çoban daxmalarına və qoyun-keçi ağıllarına dönəcək! **7** Bu ölkə Yəhuda nəslindən qalanların əlinə keçəcək, Sürülərini orada otaracaqlar, Axşam Aşqelondakı evlərində yatacaqlar, Çünkü özlərinin Allahı Rəbb onları yada salaraq Yenə firavan edəcək. **8** «Moavliların rişxəndlərini, Ammonluların təhqirlərini eşitdim. Xalqıma rişxənd edib lovğalanaraq dedilər ki, Xalqımın sərhədlərini keçəcəklər. **9** Buna görə də İsrailin Allahı, Ordular Rəbbi bəyan edir. Varlığıma and olsun ki, Moav mütləq Sodom kimi, Ammon Homorra kimi olacaq: Oraları alaqlar və duzlu çalalar basacaq, Əbədi viranlılıyə dönəcək. Xalqımın qalanları oranı talan edəcək, Torpaqlarına millətimdən sağ qalanlar Sahib olacaq». **10** Bu onların məğrurluğunun əvəzi olacaq, Çünkü bu xalqlar Ordular Rəbbinin xalqına rişxənd edib lovğalandı. **11** Rəbb onları dəhşətə salacaq, Yer üzünün bütün allahlarını yox edəcək. Uzaqlarda yaşıyan bütün millətlər Olduqları yerlərdə Ona səcdə edəcək. **12** «Ey Kuşlular, siz də Mənim qılıncımla öldürüləcəksiniz» Rəbb deyir. **13** Rəbb əlini şimala doğru uzadıb Aşşuru yox edəcək, Ninevəni viranlılıyə, Səhra kimi quruya çevirəcək, **14** Ora sürülərin, hər cür heyvanın Yatdığı yer olacaq. Orada sütun başlarında, Bayquşlar, yapalaqlar yuva quracaq, Onlar pəncərələrdən ulayacaq, Qarğalar kandarlardan qarıldayacaq Evlərdə sidr tirləri görünəcək. **15** Bu şəhər zövq-səfali şəhər idi, Əmin-amanlıq içində yaşıyirdi. Hey belə deyərdi: «Mən mənəm, məndən başqası yoxdur!» Necə də bu şəhər xarabalığa döndü,

Vəhşi heyvanların yuvası oldu! Yanından keçən hər kəs vahimədən Kənara çəkilir.

3 Üsyankar, pozğun, qəddar şəhərin vay halına! **2** Söz dinləmədi, iibrət dərsi almadı, Rəbbə güvənmədi, Allahına yaxınlaşmadı. **3** Başçıları nərildəyən aslanlara bənzəyir, Hakimləri axşam gəzən ac qurdalar kimi Səhərə qədər bir şey qoymaz. **4** Peyğəmbərləri məsuliyyətsiz, xain adamlardır, Kəhinləri müqəddəs olanı murdarlayıb, Qanunun mənasını pozur. **5** Amma şəhərin içinde olan Rəbb salehdır, O haqsızlıq etməz. Hər yeni günün səhərində Durmadan ədalətini zühur etdirir, Amma haqsız adam utanmaq bilməz. **6** Rəbb belə deyir: «Millətləri məhv etdim, Künc qüllələri dağıldı. Küçələrini viran qoydum, O kütüçələrdən artıq gəlib-keçən yoxdur! Şəhərləri xarabalığa döndü, Orada heç bir sakin də qalmadı. **7** Mən dedim: "Xalqım Məndən qorxar, İbrət dərsi alar". Onda məskənləri dağıdılmaz, Verdiyim cəzaların hamısı üzərlərinə gəlməz, Lakin onlar hər cür pozğun iş görməkdən zövq aldı». **8** Buna görə Rəbb bəyan edir: «Şahid kimi qalxdığım Günə qədər Məni gözləyin. Çünkü Mən millətləri yiğmağı Padşahlıqları toplamağı qərara almışam. Qoy üzərlərinə qeyzimi, qızığın qəzəbimi töküm. Çünkü qisqanc qəzəbimin odu ilə bütün yer üzü tələf olacaq. **9** O zaman Mən xalqların nitqini dəyişib, Onlara pak dil verəcəyəm ki, Hamı Rəbbin adını çağırınsın, Mənə ciyin-ciyinə xidmət etsinlər. **10** Qürbətə dağılmış, Mənə səcdə edənlər Kuş çaylarının o tayından Mənə təqdimlər gətirəcək. **11** O gün sən, ey xalqım, Mənə qarşı üsyankarlıq etdiyinə görə Daha xəcalətli olmayıacaqsan. Çünkü qürurlu, təkəbbürlü adamları Sənin arandan uzaqlaşdıracağam, Müqəddəs dağında bir daha təkəbbürlü olmayıacaqsan. **12** Sizin aranızda itaətkar və məzлum bir xalqı sağ qoyacağam, Onlar Rəbbin adına pənah gətirəcək. **13** İsraildən sağ qalanlar haqsızlıq etməyəcək! Kimsəni aldadaraq yalan söyləməyəcəklər, Çünkü onlar qarnı tox yatacaq, Onları qorxudan olmayıacaq». **14** Ey Sion qızı, tərənnüm elə, Ey İsrail, uca səslə çıxır! Ey Yeruşəlim qızı, bütün qəlbinlə sevin və fərəhlən! **15** Rəbb sənin cəzani ləğv etdi, düşmənlərini qovdu! İsrailin padşahı Rəbb səninlədir, Artıq pişlikdən qorxmayacaqsan! **16** O gün Yeruşəlimə deyiləcək: «Qorxma, ey Sion, qoy əllərin taqətdən düşməsin! **17** Allahın Rəbb, Qüvvətli Qurtarıcın səninlədir! O sənin üçün sevinib şadlanacaq, Səni məhəbbəti ilə yeniləşdirəcək, Sənin

üçün tərənnümlə coşacaq! **18** Bayram gününü qeyd edən kimi Mən sənin üzərindən bələləri götürəcəyəm ki, Onlara görə xəcalətli olmayasan. **19** Budur, vaxt gəlir, Mən sizə zülm edənlərin hamısını cəzalandıracağam, Şikəstləri qurtaracağam, sürgünləri yiğacağam, Bütün dünyada çəkdikləri xəcaləti Şan-şöhrətə çevirəcəyəm. **20** O zaman sizi toplayıb yurdunuza geri qaytaracağam. Görəcəksiniz, Mən sizi yenə firavan edəndə Bütün dünya xalqları arasında Sizə şan-şöhrət verəcəyəm» Rəbb deyir.

Haqqay

1 Padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın birində Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabilə və baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuaya peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ordular Rəbbi belə deyir: «Bu xalq deyir ki, hələ Rəbbin məbədini qurmaq vaxtı çatmayıb». **3** Rəbbin bu sözü peyğəmbər Haqqay vasitəsilə nazil oldu: **4** «Bu məbəd xaraba qaldığı halda Sizin üçün damı yaraşıqlı evlərinizdə oturmaq vaxtidırmi?» **5** İndi isə Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün. **6** Çox əkdniz, amma az götürdünüz. Yeyirsiziz, amma doymursunuz. İçirsiziz, amma susuzluğunuz yatmır. Geyinirsiziz, amma geyiminiz sizi isitmır. Məvacibiniz cırıq kisəyə qoyulur». **7** Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün. **8** İndi dağlara çıxıb ağac gətirin və məbədi qurun. Onda razi qalaram, izzətlənərəm». Bunu deyən Rəbdir. **9** Ordular Rəbbi belə bəyan edir: «Çox şey gözlədiniz, budur, az oldu. Az olanı da evə gətirəndə onlarısovurdum. Nə üçün? Xaraba qalan məbədimə görə. Amma siz öz evləriniz üçün əlləşirsiniz. **10** Sizdən ötrü buna görə göylər şəhini, yer də məhsulunu kəsdi. **11** Yerə, dağlara, taxila, təzə şəraba, zeytun yağına, Torpağın yetirdiyi nemətlərə, Eləcə də insana, heyvana və əllərinizin bütün zəhmətinə Mən quraqlıq elan etdim». **12** Şealtiel oğlu Zerubbabil ilə baş kahin Yehosadaq oğlu Yesua və xalqın sağ qalanları özlərinin Allahı Rəbbin dediklərinə – peyğəmbər Haqqayın sözüne baxdilar. Çünkü onu onların Allahı Rəbb göndərmişdi. Xalq Rəbdən qorxdu. **13** Rəbbin elçisi Haqqay Rəbbin müraciəti ilə xalqa belə dedi: «Rəbb deyir: "Mən sizinləyəm"». **14** Rəbb Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabili, baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuani və xalqın sağ qalanlarını ruhlandırdı. Xalq yığılib özlərinin Allahı olan Ordular Rəbbinin məbədində işləməyə başladı. **15** Bu hadisə padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın iyirmi dördündə baş verdi.

2 Yedinci ayın iyirmi birində peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «İndi Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabilə, baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuaya və xalqın sağ qalanlarına belə söylə: **3** "Sizin aranızda kim burada olan məbədin əvvəlki əzəmətini görmüşdür? İndi buranı necə görürsünüz?"

Gözünüz önünde sanki bir heçə çevrilməyibmi?" **4** Rəbb deyir: "İndi isə, ey Zerubbabil, qüvvətlən! Qüvvətlən, ey baş kahin olan Yehosadaq oğlu Yesua! Ey bütün ölkə xalqı, qüvvətlənin və işləyin! Çünkü Mən sizinləyəm". Ordular Rəbbi belə bəyan edir: **5** "Misirdən çıxan zaman sizinlə bağladığım əhdə əsasən Ruhum aranızdadır. Qorxmayın!" **6** Budur, Ordular Rəbbi belə deyir: "Tezliklə Mən göyləri, yeri, dənizi, torpağı bir də lərzəyə gətirəcəyəm! **7** Bütün millətləri lərzəyə salacağam; bütün millətlərin var-dövləti gələcək və bu evi əzəmətlə dolduracağam". Ordular Rəbbi belə deyir. **8** "Bütün qızıl-gümüş Mənimdir". Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **9** Ordular Rəbbi belə deyir: "İndiki məbədin əzəməti əvvəlkindən üstün olacaq. Bu yerə əmin-amanlıq verəcəyəm". Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **10** Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, doqquzuncu ayın iyirmi dördündə Rəbbin sözü peyğəmbər Haqqaya nazil oldu. **11** Ordular Rəbbi belə deyir: «Qanun haqqında kahinlərə bir müraciət edin: **12** "Kimsə cübbasının ətəyində təqdis olunmuş ət gəzdirən zaman ətəyi ilə çörəyə, şorbaya, şərabə, zeytun yağına və yaxud hər hansı bir ərzağa toxunarsa, bunlar təqdis olunarmı?"» Kahinlər bu sualı «xeyr» deyə cavab verdi. **13** Haqqay dedi: «Bəs ölü cəsədə toxunub murdarlanan bir adam həmin ərzaqlardan birinə toxunarsa, bu ərzaq murdar olarmı?» Kahinlər cavab verdi: «Murdar olar». **14** Haqqay sonra belə dedi: «Rəbb belə bəyan edir: "Bu xalq – bu millət Mənim gözündə belədir. Onların hər əməli belədir. Mənə təqdim etdikləri hər şey murdardır. **15** İndi rica edirəm, bu gündən etibarən nə olacağını dərindən düşünün. Rəbbin məbədinin daşı daş üstünə qoyulmazdan əvvəl işləriniz necə gedirdi? **16** O zaman hər kim iyirmi kisə məhsul gözləyirdi, on kisə olurdu. Şərab çənindən kim əlli qab şərab çəkmək istəyirdi, iyirmi qablıq şərab tapirdi". **17** Rəbb belə bəyan edir: "Özünüz və əllərinizin bütün zəhmətini səmum küləyi, kif və dolu ilə vurdum. Yenə Mənə sarı dönmədiniz. **18** Rica edirəm, dərindən düşünün. Bu gün doqquzuncu ayın iyirmi dördündən – Rəbbin məbədinin təməli qoyulan gündən sonra nə baş verəcəyi barədə yaxşı düşünün. **19** Anbarda toxum qalıbmı? Məgər üzüm, əncir, nar, zeytun ağacı bar gətirməyib? Bu gündən etibarən sizə bərəkət verəcəyəm!"» **20** Rəbbin bu sözü Haqqaya ikinci dəfə ayın iyirmi dördündə nazil oldu: **21** «Yəhuda valisi Zerubbabilə belə de: "Mən göyləri və yeri lərzəyə gətirəcəyəm. **22** Padşahlıqların taxt-

taclarını alt-üst edəcəyəm. Millətlərin padşahlıqlarının gücünü darmadığın edəcəyəm. Döyük arabaları ilə sürücülərini aşıracağam, atlarla süvarilər yerə səriləcəklər. Hamı qardaş qlıncı ilə qırılacaq"». 23 Ordular Rəbbi bəyan edir: «Ey qulum Şealtiel oğlu Zerubbabil, o gün səni götürüb möhürlü üzük edəcəyəm, çünki səni seçdim». Rəbb bu sözləri dedi. Bu, Ordular Rəbbinin bəyanıdır.

Zəkəriyyə

1 Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, səkkizinci ayda İddo oğlu Berekya oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Rəbb atalarınıza çox qəzəbləndi. **3** Ona görə də sən onlara söylə ki, Ordular Rəbbinin sözü belədir: "Mənə tərəf qayıdın" bəyan edir Ordular Rəbbi, "Mən də sizə tərəf qayıdaram" deyir Ordular Rəbbi. **4** "Atalarınız kimi olmayın! Əvvəlki peyğəmbərlər onlara müraciət edib söylədi ki, Ordular Rəbbi onlara «pis əməllərinizdən və pis işlərinizdən qayıdın» deyir. Ancaq onlar eşitmədi və Mənə qulaq asmadı" Rəbb belə bəyan edir. **5** "Atalarınız indi haradadır? Peyğəmbərlər də əbədi yaşayır mı? **6** Amma qullarım peyğəmbərlərə əmr etdiyim Sözlərim və qaydalarım atalarınıza gəlib çatmadımı?" Onlar da tövbə edib dedi: "Ordular Rəbbi əməllərimizə və işlərimizə görə bizi nə etməyi düşündü, bizimlə elə də rəftar etdi". **7** Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, on birinci ay olan Şevat ayının iyirmi dördüncü günü İddo oğlu Berekya oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **8** gecə yarısı gördüm ki, qırmızı ata minmiş bir nəfər dərənin dibində mərsin ağacları arasında durub. Onun arxasında isə qırmızı, kəhər və aq atlar var idi. **9** Mən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» Mənimlə danişan mələk dedi: «Bunların nə olduğunu sənə göstərəcəyəm». **10** Mərsin ağacları arasında duran adam cavab verdi: «Bunları dünyani dolaşmaq üçün Rəbb göndərib». **11** Onlar mərsin ağacları arasında duran Rəbbin mələyinə cavab verdi: «Biz dünyani dolaşdıq və gördük ki, bütün dünya asayış və əmin-amanlıq içindədir». **12** Onda Rəbbin mələyi dedi: «Ey Ordular Rəbbi, bu yetmiş il ərzində qəzəbləndiyin Yeruşəlimə və başqa Yəhuda şəhərlərinə nə vaxta qədər mərhəmət etməyəcəksən?» **13** Rəbb mənimlə danişan mələyə yaxşı vədlərlə, təsəlliverici sözlərlə cavab verdi. **14** Mənimlə danişan mələk mənə dedi: «Müraciət edib söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Yeruşəlim və Sion üçün böyük qısqanlıq duyuram. **15** Qayğısız olan millətlərə qarşı çox qəzəbləyişəm. Çünkü Mən hələ az qəzəbləndiyim zaman Onlar öz pis əməllərini daha da artırdı". **16** Buna görə də Rəbb belə deyir: "Mən mərhəmətlə Yeruşəlimə qayıtdım. Evin yenə orada qurulacaq, Yeruşəlimin üzərinə ölçü ipi çəkiləcək" Bəyan edir Ordular Rəbbi. **17** Sən bir daha müraciət edib söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir:

"Şəhərlərim yenə bolluqla dolub-dاشacaq. Rəbb Siona yenə təsəlli verəcək, Yenə Yerusəlimi seçəcək"». **18** Sonra başımı qaldırıb baxdım və dörd buynuz gördüm. **19** Mənimlə danişan mələyə dedim: «Bunlar nədir?» O mənə dedi: «Bunlar Yəhudanı, İsraili və Yerusəlimi daşıtmış buynuzlardır». **20** Onda Rəbb mənə dörd usta göstərdi. **21** Mən «Bunlar nə etməyə gəlir?» deyə soruşdum. O dedi: «Bu buynuzlar Yəhudanı elə dağıtdı ki, heç kəs başını qaldıra bilmədi. Bu ustalar da Yəhuda ölkəsini daşıtmak üçün buynuz qaldıran millətləri dəhşətə gətirib buynuzlarını yerə calmağa geldi».

2 Mən başımı qaldırıb baxdım və əlində ölçü ipi olan bir adam gördüm. **2** «Hara gedirsən?» deyib soruşdum. O mənə dedi: «Yeruşəlimi ölçməyə, en və uzunluğunun nə qədər olduğunu öyrənməyə gedirəm». **3** Mənimlə danişan mələk yanından çıxanda başqa bir mələk onu qarşılıamağa gəldi **4** və ona dedi: «Qaç, o cavana söylə ki, içində adamlar və heyvanlar çox olduğu üçün Yeruşəlim divarsız bir şəhər olacaq. **5** "Mən Özüm onun ətrafında odlu divara çevriləcəyəm, Onun içində izzət olacağam" bəyan edir Rəbb». **6** «Haydi, haydi! Şimal ölkəsindən qaçın» deyir Rəbb, «Çünki sizi göydə dörd tərəfə əsən Külək kimi daşıtmışdım» deyir Rəbb. **7** «Haydi! Ey Sion, sən ki Babil şəhərində yaşayırsan, qaçıb qurtar!» **8** Çünkü Ordular Rəbbi deyir ki, izzəti üçün sizi qarət etmiş millətlərin yanına Məni göndərdi. Sizə toxunan Onun göz bəbəyinə toxunmuş olur. **9** Mən o millətlərə qarşı əlimi qaldıracağam, əsərətlərində olanlar onları qarət edəcək. Onda biləcəksiniz ki, Məni Ordular Rəbbi göndərmişdir. **10** «Şadlıq edib sevin, ey Sion qızı! Çünkü aranızda yaşamağa gəlirəm» bəyan edir Rəbb. **11** «O gün çoxlu millətlər Rəbbə bağlanacaq, Mənim xalqım olacaq. O zaman aranızda yaşayacağam. Siz biləcəksiniz ki, Məni yanınızda Ordular Rəbbi göndərib. **12** Rəbb müqəddəs torpaqda Yəhudanı Öz payı olaraq mülk alacaq, Yenə Yeruşəlimi seçəcək. **13** Ey bütün bəşər, Rəbbin önünde susun! Çünkü O Öz müqəddəs məskənidən qalxıb gəlir!»

3 Rəbb mənə bunu göstərdi: Rəbbin mələyinin öündə baş kahin Yesəna durmuşdu və onu ittiham etmək üçün sağında Şeytan dayanmışdı. **2** Rəbb Şeytana dedi: «Rəbb səni məzəmmət etsin, ey Şeytan, Yeruşəlimi seçən Rəbb səni məzəmmət etsin. Bu adam oddan çıxarılmış, yarışı yanmış odun parçasına

bənzəmirmi?» 30 vaxt Yesua əyninə çox çirkli paltar geyinib mələyin öündə dayanmışdı. 4 Bu mələk öündə duran mələklərə dedi: «Onun əynindən çirkli paltarı çıxarıñ». Sonra Yesuaya dedi: «Bax günahını sənin üzərində götürdüm, indi sənə bayram paltarı geyindirəcəyəm». 5 Mən isə dedim: «Qoy başına da təmiz çalma bağlaşınlar». Başına təmiz çalma bağlayıb ona paltar geyindirdilər. Rəbbin mələyi də yanında durmuşdu. 6 Sonra Rəbbin mələyi Yesuaya şəhadət edib dedi: 7 «Ordular Rəbbi belə deyir: “Əgar yollarımla getsən, verdiyim buyruğumu qorubub saxlasan, Evimə sən başçılıq edəcəksən, həyətlərimi sən qoruyacaqsan. Burada duranların arasında içəri keçmək haqqını sənə verirəm”. 8 Ey baş kahin Yesua, sən və sənin öündə oturan yoldaşların qulaq assin! Çünkü onlar galəcək hadisələrin əlamətidir. Mən “Pöhrə” adlı qulumu gətirəcəyəm. 9 Yesuanın öünüə qoyduğum daşa baxın! O tək daşın yeddi gözü var. Onun üzərinə bir yazı oyub yazacağam» bəyan edir Ordular Rəbbi, «Bir gün içində bu ölkənin günahını ortadan götürəcəyəm. 10 O gün hər biriniz qonşusunu öz tənəyi və əncir ağacı altına çağıracaq» Bəyan edir Ordular Rəbbi.

4 Mənimlə danişan mələk geri qayıdır məni yuxusundan oyanan adam kimi oyatdı. 20 məndən soruşdu: «Nə görürsan?» Mən dedim: «Büsbüütün qızıldan olan bir çiraqdan görürəm. Onun başında zeytun yağı üçün bir qab, üzərində yeddi çiraq, çiraqlarda isə yeddi lülə var. 3 Çiraqdanın yanında isə biri yağı qabının sağında, o biri solunda olmaqla iki zeytun ağacı var». 4 Sonra mənimlə danişan mələkdən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» 5 Mənimlə danişan mələk «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» deyə soruşdu. Mən də «yox, ağam» dedim. 6 O mənə cavab verdi: «Zerubbabilə Rəbbin sözü budur: “Güclə, qüdrətlə yox, yalnız Mənim Ruhumla iş görəcəksən” Deyir Ordular Rəbbi. 7 Sən kimsən, ey uca dağ? Zerubbabilin öündə düzənliyə çevriləcəksən. O “nə gözəldir, nə gözəldir” nidaları altında Məbədin təpə daşını götürəcək». 8 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 9 «Bu evin təməlini Zerubbabilin əlləri qoydu, Onun əlləri də bunu sona çatdıracaq. Onda biləcəksən ki, Ordular Rəbbi Məni sizin yanınıza göndərib. 10 Bu günü kim əhəmiyyətsiz hesab edə bilər? Məhz bu gün adamlar Zerubbabilin alındə şaqulu görəndə sevinəcək. Bu yeddi çiraq isə Rəbbin bütün yer üzündə dolaşan gözləridir». 11 Mən ondan soruşdum: «Bəs

çiraqdanın sağ və solunda olan bu iki zeytun ağacı nədir?» 12 Sonra yenə soruşdum: «İki qızıl borucuq vasitəsilə içindən qızıl rəngində yağı axan bu iki zeytun budağı nədir?» 13 O məndən soruşdu: «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» Mən də «yox, ay ağam» dedim. 14 O mənə dedi: «Bunlar bütün yer üzünün Sahibinin öündə duran məş olunmuş iki nəfərdir».

5 Mən yenə başımı qaldırıb baxanda uçan bir tumar gördüm. 2 Mələk «Nə görürsən?» deyib məndən soruşdu. Mən dedim: «Uçan bir tumar görüürəm: onun uzunluğu iyirmi qulac, eni on qulacdır». 3 O dedi: «Bu bütün yer üzüñə yağacaq lənatdır. Tumarın bir üzüñə yazılınlara görə oğurluq edən hər kəs kəsilib-atılacaq, o biri üzünə yazılınlara görə isə yalandan and içənlər kəsilib-atılacaq. 4 Lənat yağıdıracağam» bəyan edir Ordular Rəbbi, «Oğrunun evinə və Mənim adımla Yalandan and içən adamın evinə lənat girəcək, O evin içində qalacaq, Taxtaları və daşları ilə birlikdə onu yixib məhv edəcək». 5 Sonra mənimlə danişan mələk yaxınlaşıb dedi: «Başını qaldırıb ortaya çıxan bu şeyin nə olduğunu gör». 6 Mən «Bu nədir?» deyə soruşdum. O cavab verdi: «Bu ortaya çıxan şey bir ölçü qabıdır». Sonra əlavə etdi: «Bu bütün ölkə xalqının təqsiridir». 7 Qabın qurğusun qapağı qaldırıldı. Qabın içində bir qadın oturmuşdu. 8 Mələk «bu qadın pislikdir» dedi və qadını ölçü qabının içində atıb üstünə qurğusun qapağı basdı. 9 Mən başımı qaldırıb baxanda gördüm ki, iki qadın çıxdı, onların qanadlarında külək var idi. Onların da leylək qanadlarına bənzər qanadları var idi. Onlar qabı yerlə göy arasına qaldırıdı. 10 Mənimlə danişan mələkdən soruşdum: «Qabı hara aparırlar?» 11 O mənə dedi: «Şinar ölkəsində ona bir ev tikmək üçün oraya aparırlar. Ev hazır olanda qab oraya - öz yerinə qoyulacaq».

6 Yenə başımı qaldırıb baxanda iki dağ arasından dörd döyüş arabasının çıxdığını gördüm. O dağlar misdən idi. 2 Birinci döyüş arabasının qırmızı, ikincisinin qara, 3 üçüncüsünün ağ, dördüncüsünün xallı atları var idi. Hamısı qüvvətli atlar idi. 4 Mənimlə danişan mələkdən «Ay ağam, bunlar nədir?» deyib soruşdum. 5 Mələk mənə cavab verdi: «Bunlar bütün yer üzünən Sahibinə xidmət etdikləri yerdən çıxan göylərin dörd səmtinin ruhudur. 6 Qara atları olan döyüş arabası şimal torpağına, ağ atları olan döyüş arabası qərbə, xallı atları olan döyüş arabası isə cənuba tərəf gedir». 7 Qüvvətli atlar çıxb yer üzünü dolaşmaq

üçün getmək istədi. Mələk «gedin yer üzünü dolaşın» dedi. Onlar da gedib yer üzünü dolaşdı. **8** Mələk məni çağırıb dedi: «Bax şimal torpağına gedənlər orada ürəyimi rahatlandırdı». **9** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **10** «Hədiyyeləri sürgündən qayidanlardan – Babilən gələn Xeldorf, Toviya, Yedayadan götür və həmin gün Sefanya oğlu Yoşiyanan evinə get. **11** Onların arasından qızıl-gümüş götürüb taclar düzəlt və baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuanın başına qoy. **12** Ona söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Bax «Pöhrə» adlanan adam budur! O olduğu yerdən qolbudaq atacaq, Rəbbin məbədini tikəcək. **13** Bəli, Rəbbin məbədini o tikəcək. O izzətlənəcək, taxtında oturub hökmənlər edəcək. Taxtının yanında kahin olacaq, ikisinin arasında tam razılıq olacaq». **14** Bu taclar Xeldorf, Toviyanın, Yedayanın, Sefanya oğlu Yoşiyanan xatırı kimi Rəbbin məbədini qoyulacaq. **15** Uzaqda olanlar da gəlib Rəbbin məbədinin tikintisində çalışacaq. Onda biləcəksiniz ki, məni Ordular Rəbbi sizin yanınıza göndərmişdir. Əgər Allahımız Rəbbin səsinə yaxşı qulaq assanız, bunlar olacaq».

7 Padşah Daranın hakimiyyətinin dördüncü ilində, doqquzuncu ay olan Kislev ayının dördüncü günü Zəkəriyyəyə Rəbbin sözü nazil oldu. **20** vaxt Bet-El əhalisi Sar-Eseri, Reqem-Meleki və onun adamlarını Rəbbin həzuruna yalvarmağa göndərdi ki, **3** Ordular Rəbbinin evində olan kahinlərlə peyğəmbərlərdən «illərlə etdiyimiz kimi beşinci ayda yenə də oruc tutub ağlayaqlı?» deyə soruşunlar. **4** Onda mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **5** «Bütün ölkə xalqına və kahinlərə söylə: “Yetmiş il ərzində beşinci və yeddinci aylarda Oruc tutub yas saxladığınız zaman Mənim üçünmə oruc tuturdunuz? **6** Yeyib-icdiyiniz zaman Özünüz üçün yeyib-icmirdinizmi?” **7** Yeruşəlim əmin-amanlıq içində yaşayarkən, ətrafındakı şəhərlər, Negev və yamaçlı-düzənlilikli bölgədə insanlar sakın olarkən Rəbb indi dediyi bu sözləri əvvəlki peyğəmbərlər vasitəsilə söyləməmişdim?» **8** Zəkəriyyəyə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Ordular Rəbbi belə deyir: “Düzgün və ədalətlə mühakimə edin. Hər kəs bir-birinə məhəbbət və mərhəmət göstərsin. **10** Dul qadına, yetimə, qaribə və yoxsula zülm etməyin. Ürəyinizdə bir-birinizə qarşı pis niyyətlər tutmayın”. **11** Ancaq onlar eşitməkdən boyun qaçırdı, inadkarlıqla arxa çevirdi, eşitməmək üçün qulaqlarını bağladı. **12** Ordular Rəbbinin Öz Ruhu ilə əvvəlki peyğəmbərlər

vasitəsilə göndərdiyi qanunu və nəsihətləri eşitməmək üçün ürəklərini almaz kimi sərtləşdirilər. Buna görə də Ordular Rəbbi onlara çox qəzəbləndi. **13** Ordular Rəbbi deyir: “İndi ki Mən onları çağıranda qulaq asmadılar, onlar da çağıranda Mən qulaq asmayacağam. **14** Onları qasırğa kimi tanımadıqları millətlərin arasına səpalədim. Arxada qoyduqları torpaq elə viran qaldı ki, oraya gedib-gələn olmadı. Gözəl torpaq xaraba qaldı”».

8 Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **2** Ordular Rəbbi belə deyir: «Sion üçün böyük qısqanlıq duyuram. Bəli, onu çox qısqanıram». **3** Rəbb belə deyir: «Siona qayıtdım, artıq Yeruşəlimdə yaşayacağam. Yeruşəlim Həqiqət şəhəri, Ordular Rəbbinin dağı Müqəddəs dağ çağırılacaq». **4** Ordular Rəbbi belə deyir: «Yenə Yeruşəlim meydanlarında qoca kişilər və qadınlər oturacaq, hər kəs yaşı çox olduğuna görə əlinə əsa alacaq. **5** Şəhərin meydanları orada oynayan oğlan və qız uşaqları ilə dolacaq». **6** Ordular Rəbbi belə deyir: «O günlər bu xalqın sağ qalanlarının gözündə bu iş qeyri-mümkün görünürsə, Mənə də belə görünməlidirmi?» bəyan edir Ordular Rəbbi. **7** «Bax Mən Öz xalqımı şərq və qərb ölkələrindən qaytaracağam» deyir Ordular Rəbbi. **8** «Mən onları gətirəcəyəm və onlar Yeruşəlimdə yaşayacaq. Onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də sədaqət və sahəhliliklə onların Allahı olacağam». **9** Ordular Rəbbi belə deyir: «Ordular Rəbbinin evinin – məbədin tikilməsi üçün təməli qoyulan gün orada peyğəmbərlərin dediyi bu sözləri o vaxt eşidənlər, qoy qolunuza güc golsin. **10** O vaxtdan əvvəl insan yaxud heyvana heç bir əvəz verilmirdi. Düşmən üzündən heç kəs əmin-amanlıq içində gedib-gələ bilmirdi. Çünkü adamları bir-birinin üstünə salışdirmişdim. **11** Ancaq indi bu xalqın sağ qalanları ilə əvvəlki kimi rəftar etməyəcəyəm» bəyan edir Ordular Rəbbi. **12** «Çünki əkilən toxum bəhərli olacaq: tənək bəhrəsini, torpaq məhsulunu, göylər şəhini verəcək. Bunların hamisini bu xalqın sağ qalanlarına mülk olaraq verəcəyəm. **13** Sizi qurtaracağam, ey Yəhuda və İsrail nəslisi. Siz necə millətlər arasında lənət hədəfi oldunuzsa, indi bərəkət qaynağı olacaqsınız. Qorxmayıñ, qolunuza güc golsin». **14** Ordular Rəbbi belə deyir: «Atalarınız Məni qəzəbləndirən zaman başımıza fəlakət gətirmək istədim və fikrimdən dönmədim» deyir Ordular Rəbbi. **15** «İndi isə Yeruşəlimə və Yəhuda nəslinə yenə yaxşılıq etmək fikrindəyəm. Siz qorxmayıñ! **16** Belə

edin: hər kəs öz qonşusuna həqiqəti söyləsin, əmin-amanlıq üçün şəhər darvazalarında sədaqət və ədalətlə mühakimə edin. **17** Bir-birinə qarşı ürəyinizdə pis niyyət tutmayın, yalandan and içməkdən əl çəkin, çünkü bunların hamısı Mənim nifrat etdiyim şeylərdir» bəyan edir Rəbb. **18** Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **19** Ordular Rəbbi belə deyir: «Dördüncü, beşinci, yedinci və onuncu ayların orucları Yəhuda xalqı üçün sevinc və şadlıq dolu gözəl bayramlar olacaq. Ancaq siz düzgünlüyü və əmin-amanlılığı sevin». **20** Ordular Rəbbi belə deyir: «Hələ çoxlu xalq, çoxlu şəhərin əhalisi də gələcək. **21** Bir şəhərdə yaşayanlar başqa şəhərə gedib deyəcək: «Gəlin yola düşək, Rəbbin hüzurunda yalvaraq, Ordular Rəbbini axtaraq. Mən də gedirəm». **22** Bir çox xalqlar və qüdrətli millətlər Ordular Rəbbini axtarmaq və Rəbbin hüzurunda yalvarmaq üçün Yeruşəlimə gələcək». **23** Ordular Rəbbi deyir: «O günlərdə müxtəlif dillərdə danışan millətlərdən olan on adam bir Yəhudinin ətəyindən yapışib “qoy sizinlə gedək, çünkü Allahın sizinlə olduğunu eşitmisiq” deyəcək».

9 Bu xəbərdarlıq Xadrak ölkəsi və onun rahatlıq yeri Dəməşq şəhəri barəsində nazil olan Rəbbin sözüdür, çünkü insanların və bütün İsrail qəbilələrinin gözü Rəbbə baxır. **2** Bu söz oranın sərhədində olan Xamat şəhərinə, çox tərəqqi etmiş Sur və Sidon şəhərlərinə də aiddir. **3** Sur özünə bir qala tikdi, torpaq qədər gümüş, küçə palçıqı qədər saf qızıl yığıdı. **4** Amma Rəbb onu qovacaq, dənizdəki gücünü yox edəcək, od onu yandırıb-yaxacaq. **5** Aşqelonunu görüb qorxacaq, Qəzzə də çox ağrı çəkəcək, Eqron da eləcə, çünkü ümidi sönəcək. Qəzzədə padşah olmayıacaq, Aşqelon sakinsiz qalacaq. **6** Aşdodda bəc doğulanlar yaşayacaq, Filistililərin qürurunu qıracaqam. **7** Ağızlarından qanı daman əti, dişlərinin arasından haram yeməkləri alacaqam. Onların sağ qalanları Allahımıza məxsus olub Yəhudanın bir nəslə kimi olacaq. Eqronlular da Yevuslular kimi olacaq. **8** Hüküm edən ordulara qarşı evimin ətrafında ordugah quracaqam. Heç bir istilaçı daha xalqımın üzərinə tökülməyəcək. Çünkü artıq xalqımı Mən keşik çəkirəm. **9** Ey Sion qızı, böyük sevinclə cos, Ey Yeruşəlim qızı, hayqır! Bax padşahın sənə tərəf gəlir. O ədalətlı və xilaskardır. O itaətkardır və bir eşşəyə - Eşşəyin balası olan sıpaya minib gəlir. **10** Döyüş arabalarını Efrayimdən, Atları Yeruşəlimdən uzaqlaşdıracaqam. Döyüş kamanları

qırılacaq. Padşahınız millətlərə sülh elan edəcək. Onun hökmranlığı dənizdən dənizə, Çaydan yer üzünə qurtaracaqınadək hər yerə uzanacaq. **11** Sizə gəlincə, əhd qurbanının qanından ötrü Sürgündəki xalqınızı Susuz quyudan çıxarıb xilas edəcəyəm. **12** Qalanızı qayıdın, Ey ümid edən əsirlər! Bu gün sizə bildirirəm ki, Sizə zəhmətinizin ikiqat əvəzini verəcəyəm. **13** Yəhudanı Özüm üçün kaman kimi çəkəcəyəm, Efrayimi ox kimi ona qoyacağam. Ey Sion, övladlarını Yunan övladlarının üstüna qaldıracağam. Səni bir döyüşçü qılıncı tək edəcəyəm. **14** Onda Rəbb xalqının üzərində görünəcək, Onun oxu şimşək kimi çaxacaq. Xudavənd Rəbb şeypur çalacaq, Cənub qasırgaları ilə irəli gedəcək. **15** Onları Ordular Rəbbi qoruyacaq. Düşmənlərini tələf edəcəklər, Sapand daşları ilə qırıb-çatacaqlar. Onların qanını şərab kimi içib hay-küy salacaqlar. Qurban qanı tökülen qablar kimi, Qurbangahın künc-bucaqları kimi Qanla dolu olacaqlar. **16** O gün özlərinin Allahı Rəbb Xalqının sürüsü kimi onları xilas edəcək. Onlar Onun torpağında Tac daş-qası kimi parıldayaq. **17** Necə yaraşıqlı, necə gözəl olacaqlar! Oğlanlar taxilla, Qızlar təzə şərabla gücə gələcək.

10 Yaz yağışı mövsümündə Rəbdən, şimşək çaxdırın Rəbdən Yağış istəyin. O, insanlara bolluca yağış və Hər kəsin tarlasına ot verəcək. **2** Ancaq ev bütüründən alınan vədlər boş şeydir. Falçılar boş görüntüülər görür, Mənasız yuxular danışaraq Əbəs yerə təsəlli verir. Buna görə də xalq sürü kimi dağımıqdır, Zəhmət çəkirlər, çünkü bir çoban yoxdur. **3** Rəbb deyir: «Çobanlara qarşı qəzəbim alovlandı, Başçılarna cəza verəcəyəm. Ordular Rəbbi Öz sürüsü olan Yəhuda nəslinin qayığını çəkəcək. Onlar əzəmətli döyüş atları kimi olacaq. **4** Künc daşı, çadır payası, Döyüş kamanı ondan olacaq. Bütün xalq başçılırı ondan çıxacaq. **5** Onlar döyüşdə Düşməni küçələrdə palçıqda tapdalayın ığidlər kimi olacaq, Rəbb onlarla olduğu üçün döyüşəcəklər, Süvariləri utandıracaqlar. **6** Yəhuda nəslini qüvvətləndirəcəyəm, Yusif xalqını qurtaracaqam. Sürgündən geri qaytaracağam, Çünkü onlara acıyıram. Elə edəcəyəm ki, sanki onları Heç əvvəlcədən rədd etməmişəm. Çünkü Mən onların Allahı Rəbbəm, Onlara cavab verəcəyəm. **7** Efrayimlilər ığidlər kimi olacaq, Şərab içmiş kimi ürəkləri coşacaq. Övladları bunu görüb sevinəcək, Ürəkləri Rəbdə sevinc tapacaq. **8** Fit çalıb onları toplayacağam,

Çünkü Mən onları satın almışam. Əvvəllər necə çoxalırdılar, indi də eləcə çoxalacaqlar. 9 Onları xalqlar arasına səpelədimsə də, Uzaq ölkələrdə Məni yada salacaqlar. Övladları ilə birgə sağ qalacaq və Geri qayıdacaqlar. 10 Mən onları yenə Misir ölkəsindən gətirəcək, Aşşurdan toplayacağam. Onları Gilead torpağına, Livana gətirəcəyəm. Onlara kifayət qədər yer tapılmayacaq. 11 Əziiyyət dənizindən keçəcəklər, Dənizin dalğaları sakitləşəcək, Nilin bütün dərin suları quruyacaq. Aşşurun qüruru alçaldılacaq, Misirin padşahlıq əsası əlindən düşəcək. 12 Onları Rəbdə qüvvətləndirəcəyəm, Onlar da Rəbbin adı ilə yaşayacaq» Rəbb belə bəyan edir.

11 Ey Livan, qapılarını aç ki, Od sənin sidr ağaclarını yandırıb-yaxsin. 2 Ey şam ağaç, fəryad et, Çünkü sidr ağaç yixildi, Hündür ağaclar məhv oldu. Fəryad edin, ey Başan palıdları, Qalın meşənin ağacları böyrü üstə aşdı. 3 Çobanların fəryadını eşit, Çünkü onların fəxr etdikləri Otlqları məhv oldu. Cavan aslanların nəriltisinə qulaq as, Çünkü İordan çayının kənarındaki six meşə yox oldu. 4 Allahım Rəbb belə deyir: «Kəsmək üçün ayrılmış sürüünü sən otar. 5 O sürüünü qoyunlarını alanlar onları kəssə də, təqsirsiz qalır. Onları satanlar isə “Rəbbə alqış olsun ki, dövlətlə oldum” deyir. Çobanlar öz sürürlərinə acımir. 6 Mən də daha ölkədə yaşıyan xalqa acımayacağam» bəyan edir Rəbb. «Hər kəsi öz qonşusuna və padşahına təslim edəcəyəm. Ölkəni dağıdacaqlar, Mən də xalqı əllərindən qurtarmayacağam. 7 Buna görə də kəsmək üçün ayrılmış sürüünü zəiflərini otardım. Özümə iki dəyənək götürdüm, birini “Lütf”, o birini isə “Birlik” adlandırdım və sürüünü otarmaga başladım. 8 Bircə ayın içində üç çobanı işdən qovdum, çünkü onların əlindən təngə galmişdim, onların da Məndən zəhləsi gedirdi. 9 Sonra sürüyə dedim: “Daha sizi otarmayacağam. Ölən ölsün, kəsilən kəsilsin, yerdə qalanlar da bir-birlərinin ətini yesin”. 10 Sonra “Lütf” adlı dəyənəyimi götürdüm və bütün xalqlarla bağlığım əhd pozmaq üçün onu qırdım. 11 Beləcə əhd o gün pozuldu. Sürüünü Mənə qulaq asan zəifləri bunun Rəbbin sözü olduğunu anladı. 12 Mən onlara dedim: “Əgər bu sizə xoşdursa, Mənim muzdumu verin, əgər belə deyilsə, verməyin”. Onlar Mənə muzd olaraq otuz gümüş verdi. 13 Rəbb Mənə dedi: “Onların Məni qıymətləndirdiyi bu yüksək muzdu dulusçuya at”. Beləcə otuz gümüşü götürüb Rəbbin məbədində olan

dulusçuya atdim. 14 Sonra Yəhuda ilə İsrail arasındaki qardaşlığı pozmaq üçün “Birlik” adlı o biri dəyənəyimi də qırdım. 15 Rəbb mənə dedi: “Yenə ağılsız bir çobanın əşyalarını özün üçün götür. 16 Mən ölkəyə elə bir çoban qoyacağam ki, oğurlanınlara baxmayacaq, itmişləri axtarmayacaq, xəstələri sağaltmayacaq, sağlamları bəsləməyəcək. Ancaq kök qoyunların ətini yemək, pəncələrini kəsməklə məşğul olacaq. 17 Sürünü tərk edən yaramaz çobanın vay halına! Qılınç onun qolunu və sağ gözünü vursun! Qoy onun qolu qurusun, sağ gözü kor olsun!”

12 Bu xəbərdarlıq İsrail barədə nazil olan Rəbbin sözüdür: göyləri yayan, yerin təməlini qoyan, insanın içindəki ruha şəkil verən Rəbb belə bəyan edir: 2 «Bax Yeruşəlimi ətrafındaki bütün xalqları səndələdən şərab dolu kasa edəcəyəm. Yeruşəlim kimi Yəhuda da mühasirəyə alınacaq. 3 O gün Yeruşəlimi bütün xalqlar üçün ağır bir daş edəcəyəm. Onu qaldırınların hamisi ağır yaralanacaq. Dünyanın bütün millətləri ona qarşı birləşəcək. 4 O gün hər atı dəhşətə, süvarisini dəliliyə düber edəcəyəm» bəyan edir Rəbb, «Mən Yəhuda nəslinə göz qoyacağam, amma o biri xalqların bütün atlarını kor edəcəyəm. 5 Onda Yəhuda başçıları ürəklərində deyəcək: “Özlərinin Allahı Ordular Rəbbinin ucbatından Yeruşəlimdə yaşıyanlar mənim üçün qüvvə olub”. 6 O gün Yəhuda başçılarını odunların arasında yanan bir manqal, dərzlərin ortasında alovlanan bir məşəl kimi edəcəyəm. Hər tərəfdə - sağda və solda olan bütün xalqları yandırıb məhv edəcəklər. Yeruşəlimlilər isə yenə öz şəhərlərində yaşayacaq. 7 Mən Rəbb əvvəlcə Yəhuda xalqının məskənlərini qurtaracağam. Ona görə ki Davud nəslə və Yeruşəlimdə yaşıyanlar Yəhudadan çox şərəfli olmasın. 8 Mən Rəbb o gün Yeruşəlimdə yaşıyanları qoruyacağam. O gün onların arasında ən gücsüz adam Davud kimi, Davud nəslə isə Allah kimi, onlara başçılıq edən Rəbbin mələyi kimi olacaq. 9 O gün Yeruşəlimə hücum etmək üçün gələn bütün millətləri məhv etməyə çalışacağam. 10 Davud nəslə və Yeruşəlimdə yaşıyanların üzərinə lütf və yalvarış ruhunu tökəcəyəm. Onlar Mənə - bədənini deşdikləri şəxsə baxacaq və vahid oğluna yas tutan adam kimi ona yas tutacaq, ilk oğlu üçün dərd çəkən adam kimi dərd çəkəcək. 11 O gün Yeruşəlimdə böyük matəm olacaq, Megiddo düzənliyində, Hadad-Rimmonda olduğu kimi böyük matəm olacaq. 12 Ölkədə hər nəsil

öz içinde yas tutacaq: Davud nəslı ayrı, qadınları ayrı, Natan nəslı ayrı, qadınları ayrı, **13** Levi nəslı ayrı, qadınları ayrı, Şimey nəslı ayrı, qadınları ayrı yas tutacaq. **14** Bütün qalan nəsilləri ayrı-ayrı, qadınları isə ayrı yas tutacaq.

13 O gün Davud nəslini və Yeruşəlimdə yaşayanları günahdan və murdarlıqdan təmizləmək üçün bir bulaq açılacaq. **2** O gün ölkədən bütlərin adını birdəfəlik siləcəyəm, onlar bir daha xatırlanmayacaq. Yalançı peyğəmbərləri də, natəmiz ruhu da ölkədən uzaqlaşdıracağam» bəyan edir Ordular Rəbbi. **3** «Əgər kimsə yənə peyğəmbərlik etsə, onu dünyaya gətirmiş ata-anası ona deyəcək: "Sən yaşaya bilməzsən, çünki Rəbbin adı ilə yalan söyləmişən". Sonra isə peyğəmbərlik edəndə öz ata-anası onun bədənini deşəcək. **4** O gün hər peyğəmbər peyğəmbərlik edərkən ona nazil olan görüntüsündə utanacaq. O daha insanları aldatmaq üçün tüklü paltar geyməyəcək. **5** O deyəcək: "Mən peyğəmbər deyiləm, əkinçiyəm. Cavanlığında bir adam mənə özüna qul etdi". **6** O biri ondan soruşacaq: "Bəs sinəndəki bu yaralar nadir?" O isə "dostlarımın evində aldiğım yaralardır" deyəcək. **7** Oyan, ey qılinc, Çobanımın, yaxınımin üstüne get» Bəyan edir Ordular Rəbbi. «Çobanı vur, Qoyunları pərən-pərən olsun. Mən də əlimi kiçiklərə qarşı qaldıracağam. **8** Bütün ölkədə Xalqın üçdə ikisi vurulub-öldürüüləcək, Üçdə biri isə sağ qalacaq» Bəyan edir Rəbb. **9** «Qalan üçdə birini oda salacağam, Onları gümüşü təmizləyən kimi təmizləyəcəyəm. Qızılı yoxlayan kimi yoxlayacağam. Onlar Mənim adımı çağıracaq, Mən də onlara cavab verib "Bunlar Mənim xalqımızdır" deyəcəyəm, Onlar da "Rəbb Allahımızdır" deyəcək.

14 Budur, Rəbbin günü gəlir! Ey Yeruşəlim xalqı, sənin qarət olunmuş mallarını gözlərin önlündə bölgüsdürəcəklər. **2** Mən bütün millətləri Yeruşəlimə qarşı müharibə etmək üçün toplayacağam. Şəhər əla keçiriləcək, evlər qarət ediləcək, qadınlara təcavüz ediləcək. Şəhər əhalisinin yarısı sürgünə göndəriləcək, amma qalanların şəhərdən kökü kəsilməyəcək. **3** O zaman Rəbb çıxıb müharibə günündə necə döyüşdüsə, eləcə o millətlərə qarşı döyüşəcək. **4** O gün Onun ayaqları Yeruşəlimin öündə - şərq tərəfində olan Zeytun dağının üzərində duracaq. Zeytun dağ şərqə və qarba doğru ortadan yarılıb çox böyük bir vadi olacaq. Dağın yarısı şimala, yarısı cənuba

çəkiləcək. **5** Siz isə dağlardımdakı vadi ilə qaçacaqsınız, çünki dağlardakı vadi Aselə qədər uzanacaq. Yəhuda padşahı Uzziyanın dövründə zələzlə olarkən necə qaçdırınsa, eləcə qaçacaqsınız. O zaman Allahım Rəbb bütün müqəddəslərlə birgə gələcək. **6** O gün işıq olmayacaq, işıq verən göy cisimləri qaralacaq. **7** Yalnız Rəbbin bildiyi xüsusi bir gün olacaq. Gecə də, gündüz də olmayacaq. Axşam vaxtı işıqlı olacaq. **8** O gün Yeruşəlimdən həyat verən sular axacaq. Suların yarısı Şərq dənizinə, yarısı isə Qərb dənizinə axacaq. Yayda da, qışda da belə olacaq. **9** Rəbb bütün dünyanın padşahı olacaq. O gün yalnız Rəbb və Onun adı ucalacaq. **10** Bütün ölkə Gevadan Yeruşəlimin cənubundakı Rimmona qədər Arava düzənliyi kimi olacaq. Amma Yeruşəlim yüksəklikdə olacaq, Binyamin darvazasından ilk darvazanın yerinə, Künc darvazasına, Xananel qülləsindən padşahın üzümsixanlarına qədər öz yerində duracaq. **11** İnsanlar orada sakin olub asayış içində yaşayacaq. Yeruşəlim bir daha məhvə düber olmayacaq. **12** Yeruşəlimə hücum edən bütün xalqları Rəbb bu bəla ilə cəzalandıracaq. Ayaq üstə olanda bədənləri, hədəqələrindəki gözləri, ağızlarındakı dilləri çürüyəcək. **13** O gün Rəbb onları böyük təlaşa düber edəcək. Hər kəs qonşusunun əlini tutacaq, bir-birinin üstüne hücum çəkəcək. **14** Yəhudilər da Yeruşəlimdə vuruşacaq. Ətrafdakı bütün millətlərin sərvəti, çoxlu miqdarda qızıl, gümüş və paltar toplanacaq. **15** Düşmən ordugahlarındakı bütün heyvanlar da - atlar, qatırlar, dəvələr və eşşəklər bu cür bəlaya düber olacaq. **16** Yeruşəlimə hücum edən millətlərdən sağ qalanların hamısı Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün hər il Yeruşəlimə gedəcək. **17** Əgər yer üzündəki nəsillərdən hansısa Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək üçün Yeruşəlimə getməsə, onun ölkəsinə yağış yağımayacaq. **18** Misirlilər nəslü Yeruşəlimə getməsə, onların torpağı suvarılmayacaq. Rəbb onlara da Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yeruşəlimə getməyən bütün millətlərə verdiyi cəzəni verəcək. **19** Misirlilərə və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yeruşəlimə getməyən bütün millətlərə belə cəza veriləcək. **20** O gün atların zinqirovları üzərinə "Rəbbə həsr edilmiş" sözü yazılmışaq. Rəbbin evindəki qazanlar da qurbangahının öündəki ləyənlər kimi olacaq. **21** Yeruşəlim və Yəhudada hər qazan Ordular Rəbbinə həsr olunacaq. Qurban kəsən adamların hamısı gəlib bu qazanlardan qurban ətini bisirmək

üçün istifadə edəcək. O gün Ordular Rəbbinin evində
artıq Kənanlı qalmayacaq».

Malaki

1 Bu xəbərdarlıq Rəbbin Malaki vasitəsilə İsrailə dediyi sözdür. **2** Rəbb «sizi sevdim» deyir. Ancaq siz «Bizi necə sevdi?» deyib soruştursunuz. Rəbb də cavab verir: «Esav Yaqubun qardaşı deyildimi? Amma Mən Yaqubu sevdim, **3** Esava isə nifrat etdim. Onun dağlarını viran etdim, mirasını çöl çəqqallarına verdim». **4** Edomlular deyir: «Biz əzildik, amma yenidən xarabaliqları bərpa edəcəyik». Ancaq Ordular Rəbbi belə deyir: «Qoy onlar qursun, amma Mən yıxacağam. Onların ölkəsi pislik ölkəsi, özləri isə həmişə Rəbbin qəzəbləndiyi xalq olaraq tanınacaq». **5** Siz bunu gözlərinizlə görəndə «Rəbb İsrail sərhədlərindən kənarda da əzəmətlidir!» deyəcəksiniz. **6** Ordular Rəbbi sizə deyir: «Ey adıma hörmət etməyən kahinlər! Oğul atasına, qul ağasına hörmət göstərir. Əgər Mən atayamsa, hanı Mənə hörmətiniz? Əgər ağayamsa, hanı Məndən qorxunuz? Ancaq siz “Adına necə hörmət etmədik?” deyib soruştursunuz. **7** Qurbangahının üzərində murdar çörək təqdim edirsiniz, hələ “Səni necə murdar etdik?” deyib soruştursunuz. “Rəbbin süfrəsinə hörmət etmək lazımlı deyil” deməkla belə edirsiniz. **8** Kor heyvani qurban olaraq gətirmək pis iş deyilmə! Topal yaxud xəstə heyvan qurban etmək pis iş deyilmə! Belə bir heyvani öz valinə təqdim et, gör səndən razı qalırımı yaxud səni qəbul edirmi?» deyir Ordular Rəbbi. **9** «İndi bizə lütf etməsi üçün Allaha yalvarın. Siz belə qurbanlar gətirərkən O heç sizi qəbul edərmi?» deyir Ordular Rəbbi. **10** «Kaş ki aranızdan bir nəfər qurbangahında boş-boşuna od yandırmamaq üçün məbədin qapılarını bağlayayı! Mən sizdən razı deyiləm, gətirəcəyiniz qurbanları da qəbul etməyəcəyəm» deyir Ordular Rəbbi. **11** «Günəşin çıxdığı yerdən batdığı yerə qədər Mənim adım millətlər arasında əzəmətlilə olacaq. Hər yerdə adıma buxur yandırılacaq, pak təqdimlər gətiriləcək. Çünkü millətlər arasında adım əzəmətlili olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **12** «Siz “Rəbbin süfrəsi murdar, çörəyinə isə hörmət etmək lazımlı deyil” deyərək adımin müqəddəsliyini pozursunuz. **13** Üstəlik “bu nə zəhmətdir” deyə Mənə burun sallayırsınız» deyir Ordular Rəbbi. «Siz qurban olaraq oğurluq, çələq, xəstə heyvan gətirirsinizsə, Mən onu sizdən qəbul edəcəyəmmi?» deyə soruşur Rəbb. **14** «Sürüşündən nəzir etdiyi erkək heyvan əvəzinə Rəbbə qüsurlu

heyvan qurban edən firildaqçıya lənət olsun! Çünkü Mən böyük bir padşaham və adım millətlər arasında zəhmlidir» deyir Ordular Rəbbi.

2 «İndi, ey kahinlər, bu əmr sizin üçündür». **2** Ordular Rəbbi deyir: «Əgər sözə qulaq asmasanız, adıma izzət verməyi ürəkdən istəməsəniz, üzərinizə lənət yağıdırıb xeyir-dualarınızı lənətə çevirəcəyəm. Bəli, Mən onları lənətlədim. Çünkü Məni izzətləndirməyi ürəkdən istəmirsiniz. **3** Mən sizin nəslinizi məzəmmət edəcəyəm. Bayramlarınızda qurban etdiyiniz heyvanların təzəyini üzünüüzə çırpacığam, siz onunla birgə atılacaqsınız. **4** Onda biləcəksiniz ki, Mən bu əmri Levi ilə bağladığım əhdimin yaşaması üçün sizə göndərmişəm» deyir Ordular Rəbbi. **5** «Onunla həyat və sülh verən bir ahd bağladım, Mənə hörmət etdiyi təqdirdə bunları ona verdim. O da Məndən qorxub adıma hörmət göstərdi. **6** Onun dilindən həqiqi nəsihət çıxardı, ağızından hiylə çıxmazdı. O, sülh və düzələk içində Mənimlə bir yol gedirdi. Çoxunu da günah yolundan qaytarmışdı. **7** Kahinin ağızı biliy qorunmalı, insanlar onun dilində nəsihət axtarmalıdır. Çünkü o, Ordular Rəbbinin elçisidir. **8** Ancaq siz yoldan azdınız və nəsihətinizlə çox adamı günaha çəkdiniz. Levi ilə bağladığım əhdi pozdunuz» deyir Ordular Rəbbi. **9** «Siz Mənim yollarımla getmədiniz, qanunla bağlı məsələlərdə tərəfkeşlik etdiniz. Buna görə də Mən bütün xalqın önünde sizi alçaldıb xəcalətlə hala saldım». **10** Hamimizin atası bir deyilmə! Bizi eyni Allah yaratmadımı! Elə isə nə üçün biz atalarımızın bağladığı əhdi pozaraq öz qonşumuza xəyanət edirik? **11** Yəhuda xalqı xəyanət etdi. İsraildə və Yeruşəlimdə iyrənc işlər edildi: Yəhudalılar yad allahlara tapınan qızıllarla evlənərək Rəbbin sevdiyi müqəddəs yeri murdar etdi. **12** Bunu edən adam hətta keşik çəksə, cavabdeh olsa, Ordular Rəbbinə qurban gətirədə, Rəbb onu Yaqubun icmasından qovsun. **13** Siz başqa bir şeyi də edirsiniz: ağılayıb sızlamaqla Rəbbin qurbangahını göz yaşları ilə doldurursunuz. Çünkü Rəbb artıq gətirdiğiniz qurbanlara diqqət etmir, onları sizdən könül xoşluğu ilə qəbul etmir. **14** Siz «Nə üçün?» deyib soruştursunuz. Çünkü səninlə cavanlığında evləndiyin arvadın arasında Rəbb şahiddir. O qadın sənin yoldaşın və nikah əhdi ilə arvadın olduğu halda ona xəyanət etdin. **15** Allah sizi bir bədən olaraq yaratmadımı? Bədənlə də, ruhla da Ona aidsiniz. Bəs nə üçün bir? Çünkü O Özü üçün xüsusi bir nəsil istəyirdi. Buna

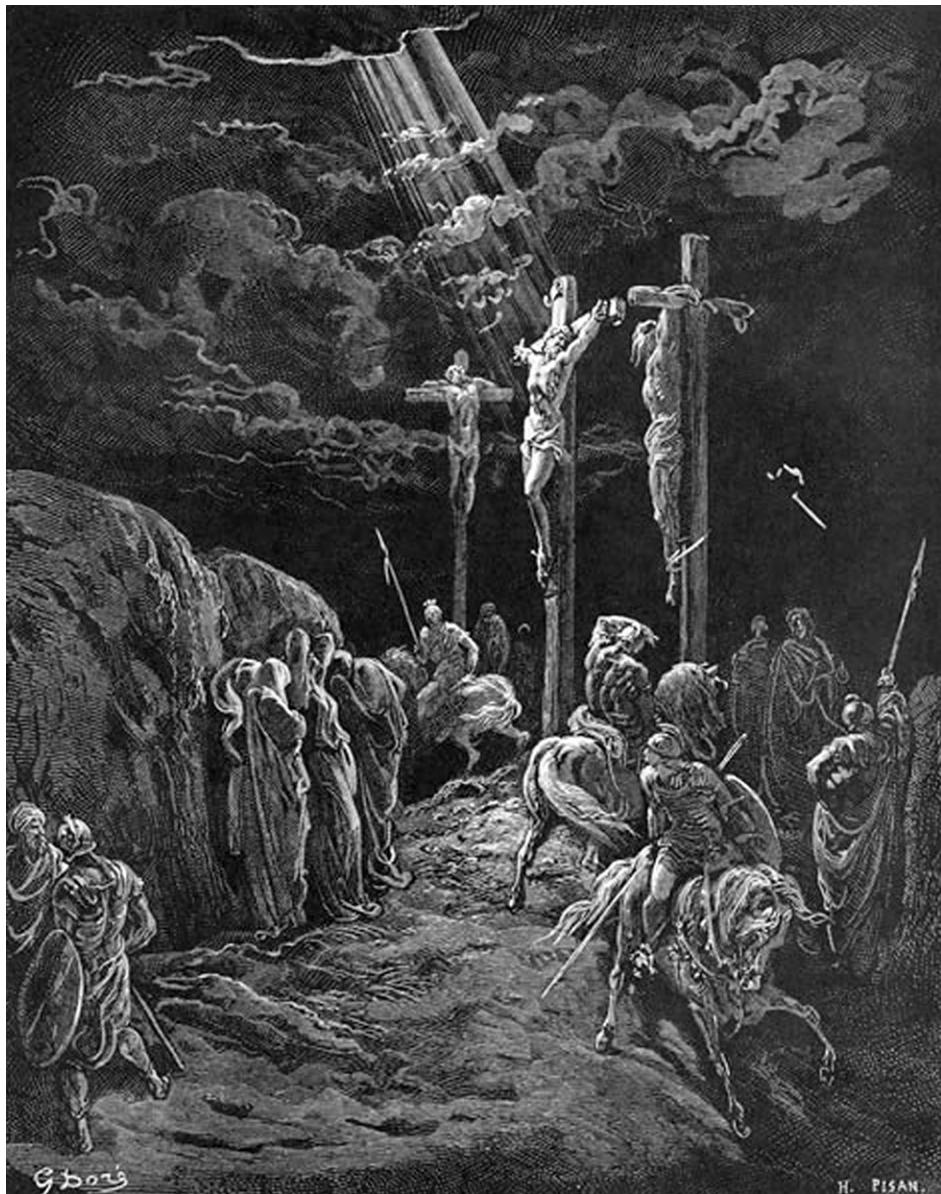
görə də özünüüzü gözləyin. Qoy heç kəs cavanlığında evləndiyi arvadına xəyanət etməsin. **16** İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Mən nikahını pozub qəddarlığa bürünən adama nifrat edirəm. Buna görə də özünüüzü gözləyin və xəyanət etməyin» Ordular Rəbbi deyir. **17** Dediklərinizlə Rəbbi yordunuz. «Onu nə ilə yorduq?» deyə soruştursunuz. «Pislik edən hər kəs Rəbbin gözündə yaxşıdır və Rəbb onlardan razıdır» yaxud «Ədalət keşikçisi olan Allah haradadır?» deyərək Onu yordunuz.

3 «Budur, Mən Öz elçimi göndərirəm. O, önümüzə yol hazırlayacaq. Axtardığınız Xudavənd qəflətən Öz məbədinə gələcək. Görmək arzusunda olduğunuz əhd Mələyi gələcək» deyir Ordular Rəbbi. **2** «Ancaq Onun gələcəyi günə kim tab gətirə bilər? Zühur edəndə kim davam gətirə bilər? Çünkü O, əridicinin odu, yuyucunun sabunu kimi olacaq. **3** O, gümüş əridib təmizləyən adam kimi rəftar edəcək: Levililəri saflaşdırıb qızıl və gümüşü təmizləyən kimi təmizləyəcək. Beləcə salehliklə Rəbbə qurbanlar gətirəcəklər. **4** Onda Yəhudanın və Yeruşəlimin qurbanları əvvəlki vaxtlar, keçmiş illərdə olduğu kimi Rəbbə xos goləcək. **5** Mən cəza vermek üçün sizə yaxınlaşacağam. Ovsunçulara, zinakarlara, yalandan and içənlərə, muzdurun, dul qadının, yetimin, qəribin haqqını tapdalayarlara - Məndən qorxmayanlara qarşı tezliklə şahid olacağam» Ordular Rəbbi belə deyir. **6** «Mən Rəbbəm və heç vaxt dəyişmirəm. Siz bunun üçün məhv olmadınız, ey Yaqub övladları! **7** Atalarınızın dövründə bəri qaydalarından döndünüz və onlara əməl etmadınız. Mənə tərəf döñün, Mən də sizə tərəf döñərəm» deyir Ordular Rəbbi. «Siz “Necə döñək?” deyə soruştursunuz. **8** İnsan da Allahdan oğurlayarmı? Siz isə Məndən oğurlayırsınız. “Səndən nəyi oğurlayıraq?” deyə soruştursunuz. Onda birləri və təqdimləri oğurlayırsınız. **9** Siz böyük lənətə düşər oldunuz. Çünkü bütün millət - hamınız Məndən oğurlayırsınız. **10** Bütün ondabırılınızı anbara gətirin ki, məbədimdə ərzaq olsun». Ordular Rəbbi deyir: «Siz bununla Məni sinayın. Görəcəksiniz ki, göylərin pəncəralarını sizə açacağam, üzərinizə ehtiyaclarınızdan da çox bərəkət yağıdıracağam. **11** Çeyirtkələri əkinlərinizi yeməyə qoymayacağam, tarlada meynəniz məhsulsuz qalmayacaq» deyir Ordular Rəbbi. **12** «Bütün millətlər sizi bəxtiyar sayacaq. Çünkü ölkəniz gözəl bir yer olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **13** «Mənə qarşı sərt

sözlər söylədiniz» deyir Rəbb, «siz isə “Sənə qarşı nə söylədik?” deyə soruştursunuz. **14** Siz dediniz: “Allaha xidmət etmək faydasızdır. Ordular Rəbbinin buyruğunu yerinə yetirsək də, Onun öündə yas içində gəzsək də, bunlardan bizə nə xeyir oldu? **15** İndi biz məğrurları bəxtiyar sayırıq. Pislik edənlər işlərində uğur qazanır, Allahı sinayanlar da cəzadan qurtarır”». **16** O zaman Rəbdən qorxanlar bir-birləri ilə danışdı. Rəbb bu sözlərə qulaq aslıq dinlədi. Rəbdən qorxub adına hörmət edənlər üçün Onun öündə bir yaddaş kitabı yazıldı. **17** Ordular Rəbbi deyir: «Fəaliyyətə keçdiyim gün onlar Mənə məxsus xalq olacaq. Bir ata özüne xidmət edən oğluna necə rəhm edərsə, Mən də onlara elə rəhm edəcəyəm. **18** O zaman siz salehlə pis adam, Allahı qulluq edənlə etməyən arasındaki fərqi yenə görəcəksiniz».

4 Ordular Rəbbi deyir: «Budur, soba kimi yanın o gün gəlir. Bütün məğrurlar və pislik edənlər saman kimi olacaq. Gələn o gün onları yandıracaq. Onlardan nə kök, nə də budaq qalacaq. **2** Ancaq adıma hörmət edən sizlər üçün şüalarında şəfa olan salehlik günüşi doğacaq. Tövlədən buraxılan danalar kimi oynayacaqsınız. **3** Pis adamları tapdalayacaqsınız. Bu işləri etdiyim gün onlar sizin ayağınızın altında kül olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **4** «Qulum Musanın qanununu - Xorevdə olarkən bütün İsrail üçün ona verdiyim qaydaları və hökmələri yadda saxlayın. **5** Rəbbin böyük və dəhşətli günü gülməzdən qabaq İlyas peygəmbəri sizin yanınıza göndərəcəyəm. **6** O, ataların ürəklərini oğullarına, oğullarının ürəklərini isə atalarına tərəf döndərəcək ki, daha Mən gəlib ölkəni lənətləyib məhv etməyim».

G. DORÉ

H. PISAN.

Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər».

Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürüdlər.

Luka 23:34

Matta

1 Davudun Oğlu, İbrahîmin də Oğlu olan İsa Məsihin nəsil şəcərəsi: **2** İbrahîmdən İshaq törədi. İshaqdan Yaqub törədi. Yaqubdan Yəhuda və onun qardaşları törədi. **3** Yəhudadan Tamarın doğduğu Peres və Zerah törədi. Peresdən Xesron törədi. Xesrondan Ram törədi. **4** Ramdan Amminadav törədi. Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi. **5** Salmon'dan Raxavin doğduğu Boaz törədi. Boazdan Rutun doğduğu Oved törədi. Oveddən Yessey törədi. **6** Yesseydən padşah Davud törədi. Davuddan Uriyanın arvadının doğduğu Süleyman törədi. **7** Süleymandan Rexavam törədi. Rexavamdan Aviya törədi. Aviyadan Asa törədi. **8** Asadan Yehoşafat törədi. Yehoşafatdan Yehoram törədi. Yehoramdan Uzziya törədi. **9** Uzziyadan Yotam törədi. Yotamdan Axaz törədi. Axazdan Xızqiya törədi. **10** Xızqiyadan Menaşə törədi. Menaşədən Amon törədi. Amondan Yoşiya törədi. **11** Babil sürgünü zamanı Yoşiyadan Yekonya və onun qardaşları törədi. **12** Babil sürgünündən sonra Yekonyadan Şealtiel törədi. Şealtiel'dən Zerubbabil törədi. **13** Zerubbabildən Avihud törədi. Avihuddan Elyaqim törədi. Elyaqim'dən Azur törədi. **14** Azurdan Sadoq törədi. Sadoqdan Yaxin törədi. Yaxindən Elihud törədi. **15** Elihuddan Eleazar törədi. Eleazardan Mattan törədi. Mattandan Yaqub törədi. **16** Yaqubdan Məryəmin əri Yusif törədi. Məryəmdən də Məsih adlanan İsa doğuldu. **17** Beləliklə, İbrahîmdən Davuda qədər olan bütün nəsillər on dörd nəsildir, Davuddan Babil sürgününə qədər on dörd nəsildir, Babil sürgünündən Məsihə qədər də on dörd nəsildir. **18** İsa Məsihin doğulması belə oldu. Anası Məryəm Yusifə nişanlanmışdı. Amma birlikdə olmalarından əvvəl Məryəmin Müqəddəs Ruhdan hamilə olduğu aşkar oldu. **19** Onun nişanlısı Yusif saleh bir adam idi və Məryəmi camaat arasında rüsvay etmək istəməyərək gizlিংcə boşamaq niyyətinə düdü. **20** Amma belə düşündüyü halda Rəbbin bir mələyi röyada ona görünüb dedi: «Davud oğlu Yusif! Məryəmi özünə arvad etməkdən qorxma, çünki onun bətnindəki körpə Müqəddəs Ruhdandır. **21** Məryəm bir Oğul doğacaq və Onun adını İsa qoy, çünki O Öz xalqını günahlarından xilas edəcək». **22** Bütün bunlar Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **23** «Budur, bakıra qız hamilə olub Oğlan doğacaq, adını İmmanuel qoyacaqlar». «İmmanuel» «Allah bizimlədir» deməkdir. **24** Yusif

yuxudan oyananda Rəbbin mələyinin buyurduğu kimi etdi və arvadını qəbul etdi. **25** Amma Məryəm bir Oğul doğana qədər Yusif onunla yaxınlıq etmədi. Doğulan Körpənin adını İsa qoydu.

2 İsa padşah Hirodun dövründə Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində anadan olduqda müdrik adamlar şərqdən Yeruşəlimə gəlib **2** dedilər: «Yəhudilərin anadan olmuş Padşahı haradadır? Şərqdə Onun ulduzunu gördük və Ona səcdə qılmağa gəldik». **3** Padşah Hirod bunu eşitdikdə özü və bütün Yeruşəlim xalqı təlaşa düşdü. **4** Hirod xalqın bütün başçı kahinlərini və ilahiyatçılarını toplayaraq onlardan Məsihin harada doğulduğunu soruşdu. **5** «Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində» dedilər. «Çünki peyğəmbər vasitəsilə belə yazılıb: **6** «Ey Yəhuda torpağında Bet-Lexem, sən Yəhuda hökmətləri arasında ən kiçik deyilsən, Çünki xalqım İsrailə çoban olan Hökmətlər səndən çıxacaq!». **7** Onda Hirod müdrik adamları gizlīcə çağırıb onlardan ulduzun göründüyü dəqiq vaxtı öyrəndi. **8** «Gedin, Körpəni diqqətlə axtarın, tapan kimi mənə xəbər verin ki, mən də gedib Ona səcdə qılım» deyərək onları Bet-Lexemə göndərdi. **9** Onlar padşahı dinlədikdən sonra yola düşdülər. O vaxt şərqdə gördükleri ulduz onlara yol göstərirdi. O, Körpənin olduğu yerin üzərinə çatdıqda dayandı. **10** Onlar ulduzu gördükleri vaxt çox sevindilər. **11** Evə girib Körpəni anası Məryəmlə birlikdə gördülər və yerə qapanaraq Ona səcdə qıldılar. Xəzinələrini açıb Ona hədiyyələri – qızıl, kündür və mirranı təqdim etdilər. **12** Sonra röyada Hirodun yanına qayıtmamaq üçün xəbərdarlıq alıqlarına görə başqa yolla öz ölkələrinə getdilər. **13** Müdrik adamlar yola düşəndən sonra Rəbbin bir mələyi Yusifə röyada görünərək dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, Misirə qaç. Mən sənə xəbər verənə qədər orada qal. Çünki Hirod Körpəni öldürmək üçün axtarmağa başlayır». **14** Beləliklə, Yusif qalxdı, həmin gecə Körpə ilə anasını götürüb Misirə yollandı. **15** Hirod ölüən qədər orada qaldı. Bu, Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetsin deyə baş verdi: «Öz Oğlumu Misirdən çağirdim». **16** Hirod müdrik adamlar tərəfindən axmaq yerinə qoyulduğunu görəndə çox hiddətləndi. O, müdrik adamlardan öyrəndiyi vaxta görə Bet-Lexem və onun ətrafında yaşayan iki və iki yaşıdan aşağı körpə oğlan uşaqlarını öldürdü. **17** Beləliklə, Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi: **18** «Ramada

bir səs eşidildi, Ağlaşma və böyük fəryad səsləri! Rəhılə uşaqları üçün ağlayır, Təsəlli istəmir. Çünkü onlar daha yoxdur». **19** Hirod öləndən sonra Rəbbin bir mələyi Misirdə Yusifə röyada görünüb **20** dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, İsrail ölkəsinə qayıt. Çünkü Körpənin canını almaq istəyənlər oldu». **21** Yusif qalxdı, Körpə ilə anasını götürüb İsrail ölkəsinə qayıtdı. **22** Amma Arxelanın öz atası Hirodun yerinə Yəhudeya padşahı olduğunu eşidəndə oraya getməyə qorxdu. Röyada xəbərdarlıq alaraq Qalileya bölgəsinə getdi. **23** Gəlib Nazaret deyilən şəhərdə məskən saldı. Bu, peyğəmbərlər vasitəsilə söylənən «Ona Nazaretli deyiləcək» sözü yerinə yetsin deyə baş verdi.

3 O günlərdə Vaftizçi Yəhya Yəhudeya çölündə vəz edərək meydana çıxdı. **2** O belə deyirdi: «Tövbə edin! Çünkü Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **3** Bu o adamdır ki, Yeşaya peyğəmbər onun barəsində demişdi: «Səhrada nida edənin səsi gelir: “Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin”». **4** Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, yeməyi çayirtka və çöl balı idi. **5** Yeruşəlim sakinləri, bütün Yəhudeya diyarından olanlar və İordan ətrafında yaşayanlar Yəhyanın yanına gəldi. **6** Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdu. **7** Fariseylər və sadukeylərdən çoxunun vəftiz olmaq üçün onun yanına gəldiğini görən Yəhya onlara belə dedi: «Ey gürzələr nəsl! Üzərinizə gələn qəzəbdən canınızı qurtarmaq! sizin beyninize kim yeridib? **8** İndi isə tövbəyə layiq bəhrə verin. **9** Ürəyinizdə “atamız İbrahimidir” deyə düşünməyin. Mən sizə deyirəm: Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. **10** Artıq balta ağacların dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilsər və oda atılır. **11** Mən sizi tövbəniz üçün su ilə vəftiz edirəm, amma məndən sonra Gələn məndən daha qüdrətlidir. Mən Onun çariqlarını daşımışa belə, layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz edəcək. **12** Onun kürəyi əlindədir və xırmanını sovuracaq, Öz taxılım anbara toplayacaq. Küləsi isə sönməz odda yandıracaq». **13** O vaxt İsa Yəhya tərəfindən vəftiz olmaq üçün Qalileyadan İordan çayına, Yəhyanın yanına gəldi. **14** Yəhya Ona mane olmaq istəyərək dedi: «Sən Məni vəftiz etməlisən, Sən niyə mənim yanımı gəlirsən?» **15** İsa ona cavab verdi: «Hələlik buna razı ol. Çünkü biz sahəlik işini beləcə yerinə yetirməliyik». Onda Yəhya

razi oldu. **16** İsa vəftiz olunan kimi sudan çıxdı. O vaxt göylər yarıldı və Allahın Ruhunun göyərçin kimi endiyini və Öz üzərinə qonduğunu gördü. **17** Göylərdən bir səda gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam».

4 Bundan sonra İsa iblis tərəfindən sınağa çəkilmək üçün Ruh tərəfindən səhraya aparıldı. **2** İsa qırx gün-qırx gecə oruc tutandan sonra acdi. **3** O zaman sınağaçkən yaxınlaşıb Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşlara əmr et ki, çörəyə dönsün». **4** İsa ona belə cavab verdi: «“İnsan yalnız çörəklə deyil, Allahın ağızından çıxan hər kəlmə ilə yaşayar” deyə yazılmışdır». **5** Sonra iblis Onu müqəddəs şəhərə gətirdi və məbədin qülləsinə qoyub **6** dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, Özünü aşağı at. Axi “Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Sənə əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin” deyə yazılmışdır». **7** İsa ona dedi: «“Allahın Rəbbi sinama” deyə də yazılmışdır». **8** İblis yenə İsanı çox yüksək bir dağa çıxartdı. Ona dünyanın bütün padşahlıqlarını və şan-şöhrətini göstərib dedi: **9** «Əgər Sən yərə qapanıb mənə səcdə etsən, bütün bu şeyləri Sənə verəcəyəm». **10** İsa dedi: «Rədd ol, Şeytan! “Allahın Rəbbə səcdə et və yalnız Ona ibadət et” deyə yazılmışdır». **11** Bundan sonra iblis İsanı tərk etdi və mələklər gəlib Ona xidmət edirdi. **12** İsa Yəhyanın həbs olunduğunu eşitdikdə Qalileyaya qayıtdı. **13** Nazaretdən çıxıb Zevulun və Naftali bölgəsində, Qalileya gölü kənarında yerləşən Kefernahumda məskən saldı. **14** Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **15** «Zevulun və Naftali bölgələri, Dənizkənarı yol, İordan çayının o biri tayı, Müxtəlif millətlər yaşayan Qalileya – **16** Zülmətdə yaşayan xalq Möhtəşəm bir işiq gördü. Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların üzərinə Nur doğdu». **17** O vaxtdan İsa vəz edib belə deməyə başladı: «Tövbə edin! Çünkü Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **18** İsa Qalileya gölünün sahilində gəzərkən suya tor atan iki qardaşı – Peter adlanan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi. **19** İsa onlara dedi: «Ardımcı gəlin, Mən sizi elə balıqçı edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **20** Onlar dərhal torları kənara atıb Onur ardınca getdilər. **21** İsa oradan irəli gedib başqa iki qardaşı – Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyanı gördü. Onlar ataları Zavdayla birlikdə qayıqda torlarını düzəldirdilər. İsa onları çağırıldı. **22** Onlar da dərhal

qayığı və atalarını qoyub Onun ardınca getdilər. **23** İsa bütün Qalileyanı gəzir, onların sinaqoqlarında öyrədir, Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, xalq arasında hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. **24** Onun haqqındaki xəbər bütün Suriyaya yayıldı. Ona görə də İsanın yanına hər cür xəstəlik və əztirab çəkənləri, cincənlərə tutulmuşları, epileptikləri və iflicləri gətirdilər. O da onlara şəfa verdi. **25** Qalileyadan, Dekapolis bölgəsindən, Yeruşəlimdən, Yəhudeyadan və İordan çayının o biri tayından böyük izdihamlar İsanın ardınca gedirdi.

5 İsa izdihamı görüb dağa çıxdı. Oturan kimi şagirdləri Onun yanına gəldi. **2** İsa danışmağa başlayıb onları öyrədərək dedi: **3** «Nə bəxtiyardır ruhən yoxsullar! Çünkü Səmavi Padşahlıq onlarındır. **4** Nə bəxtiyardır yaslı olanlar! Çünkü onlar təsəlli tapacaq. **5** Nə bəxtiyardır həlimlər! Çünkü onlar yer üzünü irs alacaq. **6** Nə bəxtiyardır salehlik üçün acıbsusayanlar! Çünkü onlar doyacaq. **7** Nə bəxtiyardır mərhəmətli olanlar! Çünkü onlara mərhəmət ediləcək. **8** Nə bəxtiyardır ürəyi təmiz olanlar! Çünkü onlar Allahı görəcək. **9** Nə bəxtiyardır sülhyaradanlar! Çünkü onlar Allahın övladları adlanacaq. **10** Nə bəxtiyardır salehlik uğrunda təqib edilənlər! Çünkü Səmavi Padşahlıq onlarındır. **11** İnsanlar Mənə görə sizi təhqir edib təqib edəndə, yalan söyləyib sizə hər cür böhtən atanda siz nə bəxtiyarsınız! **12** Sevinin və şadlanın! Çünkü göylərdə mükafatınız böyükdür. Axı sizdən qabaq gələn peyğəmbərləri də belə təqib ediblər. **13** Siz yer üzünün duzusunuz. Amma duz öz dadını itirərsə, nə ilə duzlanar? Artıq çölə atılıb insanlar tərəfindən tapdalanmaqdən başqa bir şeyə yaramaz. **14** Siz dünyanın nurusunuz. Dağın zirvəsində qurulan şəhər gizli qala bilməz. **15** Heç kim çırağı yandırıb qabın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoynu ki, evdəkilərin hamısını işıqlandırsın. **16** Eləcə də sizin nurunuz insanların qarşısında elə parlaşın ki, onlar xeyirxah işlərinizi görüb göylərdə olan Atanızı izzətləndirsənələr. **17** Sanmayın ki, Mən Qanun və Peyğəmbərlərin sözlərini ləğv etmək üçün geldim. Mən onları ləğv etmək üçün yox, yerinə yetirmək üçün geldim. **18** Sizə doğrusunu deyirəm: göy və yer keçib getmədən, hər şey icra olmadan Qanundan ən kiçik bir hərf və ya bir nöqtə belə, yox olmayıcaq. **19** Beləliklə, bu əmrlərdən ən kiçiyindən birini kim pozarsa və başqlarına da bu cür öyrədərsə, Səmavi

Padşahlıqda ən kiçik sayılacaq. Amma kim bu əmrləri yerinə yetirər və başqlarına da öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda böyük sayılacaq. **20** Sizə bunu deyirəm: əgər sizin salehliyiniz ilahiyyatçılara fariseylərin salehliyindən artıq olmasa, Səmavi Padşahlıqə əsla girə bilməzsiniz. **21** Siz qədim zamanlarda adamlara “Qətl etmə, kim qətl edərsə, mühakiməyə məruz qalacaq” deyildiyini eşitmisiniz. **22** Mənsə sizə deyirəm ki, qardaşına hirslənən hər kəs mühakiməyə məruz qalacaq. Kim qardaşına “axmaq” deyərsə, Ali Şurənin hökmünə məruz qalacaq. Kim qardaşına “səfəh” deyərsə, cəhənnəm oduna məruz qalacaq. (**Geenna g1067**) **23** Buna görə də qurbanah qarşısına qurbanını gətirdiyin zaman yadına düşsə ki, qardaşının sənə qarşı bir şikayəti var, **24** qurbanını qurbanahın qarşısında qoy, get, əvvəlcə qardaşınla bariş və ondan sonra gel, qurbanını təqdim et. **25** Səni ittiham edənə yolda ikən tez razılaş ki, o səni hakimə, hakim də səni mühafizəçiyə verməsin və zindana atılmayasan. **26** Sənə doğrusunu deyirəm: axırıncı qəpik-quruşunu verməyincə oradan əsla çıxmayaqsan. **27** “Zina etmə” deyildiyini eşitmisiniz. **28** Mənsə sizə deyirəm ki, qadına şəhvətlə baxan hər adam artıq ürəyində onunla zina etmiş olur. **29** Əgər sağ gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxar at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədənin cəhənnəmə atılmasından yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **30** Əgər sağ əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədənin cəhənnəmə düşməsindən yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **31** “Kim arvadını boşayarsa, ona talaq kağızı versin” deyilmişdir. **32** Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa bir səbəbə görə arvadını boşayan hər kəs onu zinaya sövq edir. Boşanmış qadınlı evlənən də zina edir. **33** Yenə qədim zamanlarda adamlara “Yalandan and içmə, amma andları Rəbbin öbündə yerinə yetir” deyildiyini eşitmisiniz. **34** Mənsə sizə deyirəm ki, heç and içmə, nə göyə, çünkü o, Allahın taxtıdır; nə də Yeruşəlimə, çünkü ora böyük Padşahın şəhəridir. **36** Başına da and içmə, çünkü sən hətta bir dənə saçı belə, ağ və ya qara edə bilməzsən. **37** Ancaq sözünüzdə “bəli”niz bəli, “xeyr”iniz xeyr olsun. Bundan qalanı şər olandandır. **38** “Göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş” deyildiyini eşitmisiniz. **39** Mənsə sizə deyirəm ki, pis adama qarşı durma. Əksinə, sağ üzünə şillə vurana o birini də

çevir. 40 Səni məhkəməyə verib köynəyini götürmək istəyənə üst paltarını da ver. 41 Kim səni min addım yol getməyə məcbur edirsə, sən onunla iki min addım yol get. 42 Səndən bir şey diləyənə ver, səndən borc istəyəni geri qaytarma. 43 “Qonşunu sev və düşməninə nifrət et” deyildiyini eşitmisiniz. 44 Mənsə siza deyirəm ki, düşmənlərinizi sevin, sizi təqib edənlər üçün dua edin. 45 Belə ki siz göylərdə olan Atanızın övladları olasınız. Çünkü O, günəşini həm pislərin, həm yaxşıların üzərinə doğurur, yağışını da həm salehlərin, həm də saleh olmayanların üzərinə yağıdırır. 46 Əgər sizi sevənləri sevirsinizsə, nə mükafatınız olacaq? Vergiyiganlar da belə etmirmi? 47 Əgər yalnız qardaşlarınızı salamlayırsınızsa, başqalarından artıq nə etmiş olursunuz? Bütərəstlər də belə etmirmi? 48 Ona görə də Səmavi Atanız kamil olduğu kimi siz də kamil olun.

6 Ehtiyatlı olun, siz saleh iş görəndə bunu insanların öündə, onlara göstərmək üçün etməyin. Yoxsa göylərdə olan Atanızdan mükafat almazsınız. 2 Ona görə də sədəqə verdiyin zaman öündə şeypur səsi ilə car çəkmə. Çünkü adamlar onları izzətləndirsən deyə ikiüzlülər sinaqoqlarda və kütçələrdə belə edirlər. Siza doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 3 Amma sən sədəqə verdiyin zaman sol əlin sağ əlinin na etdiyini bilməsin. 4 Belə ki verdiyin sədəqə gizli qalsın. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. 5 Dua etdiyiniz zaman da ikiüzlülər kimi olmayın. Çünkü belələri adamlar onları görsün deyə sinaqoqlarda və kütçə tinlərində durub dua etməyi sevirlər. Siza doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 6 Amma sən dua etdiyin zaman öz otağına gir və qapını örtüb gizlində olan Atana dua et. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. 7 Dua edəndə bütərəstlər kimi boşboğazlı etməyin. Çünkü onlar düşünür ki, çox söz söyləməklə eşidiləcəklər. 8 Siz onlara bənzəməyin! Çünkü Atanız nələrə ehtiyacınız olduğunu siz Ondan diləməzdən əvvəl bilir. 9 Buna görə siz belə dua edin: “Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, 10 Padşahlığın gəlsin, Göydə olduğu kimi Yerdə də Sənin iradən olsun. 11 Gündalik çörəyimizi bizi bu gün ver. 12 Bizə borclu olanları bağışlaşdırımız kimi Bizim borclarımızı da bağışla. 13 Bizi sinağa çəkmə, Lakin bizi şər olandan xilas et. Çünkü padşahlıq, qüdrət və izzət əbədi olaraq Sənindir. Amin”. 14 Əgər başqa insanların təqsirlərini

bağışlasanız, Səmavi Atanız da sizi bağışlayar. 15 Amma siz başqa insanları bağışlamasınız, Atanız da sizin təqsirlərinizi bağışlamaz. 16 Oruc tutduğunuz zaman ikiüzlülər kimi qaşqabaqlı gəzməyin. Onlar oruc tutduqlarını insanlara göstərmək üçün üzlərini tutqun hala salırlar. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 17 Amma sən oruc tutanda başına yağ çək və üzünü yu. 18 Belə ki insanlara deyil, gizlində olan Atana oruclu görünəsən. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. 19 Yer üzündə özünüzə xəzinələr yığmayıñ. Orada güvə və pas onları məhv edər ya da oğrular girib oğurlayar. 20 Bunun yerinə özünüzə göydə xəzinələr yığın. Orada nə güvə, nə pas onları məhv edər, nə də oğrular girib oğurlayar. 21 Çünkü xəzinən haradadırsa, ürəyin də orada olacaq. 22 Bədənin çərəg gözdür. Əgər gözün sağlam olarsa, bütün bədənin də nurlu olacaq. 23 Yox, əgər gözün zəif görərsə, bütün bədənin qaralıq olacaq. Əgər səndəki “nur” qaralıqdırsa, zülmət nə qədər böyükdür! 24 Heç kim iki ağaya qulluq edə bilməz. Çünkü ya birinə nifrət edib o birisini sevəcək ya da birinə bağlı qalib o birisinə xor baxacaq. Siz həm Allaha, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsəniz. 25 Buna görə sizə deyirəm: “Nə yeyəcəyik?” və ya “Nə içəcəyik?” deyə canınız üçün, “Nə geyinəcəyik?” deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. Can yeməkdən, bədən isə geyinməkdən daha vacib deyilmə? 26 Göydə uçan quşlara baxın: onlar nə əkir, nə biçir, nə də anbarlarda saxlayır. Amma Səmavi Atanız onları yedizdirir. Siz onlardan daha qiymətlı deyişinizmi? 27 Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? 28 Nəyə görə geyim üçün qayğı çəkirsiniz? Görün çöl zanbaqları necə böyükür: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip əyirir. 29 Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içinde olan Süleyman belə, bunlardan biri kimi geyinməmişdi. 30 Ey imanı az olanlar, bu gün olub sabah ocağı atılan çöl otunu Allah belə geyindirirsa, sizi geyindirəcəyi daha da yəqin deyilmi? 31 Beləliklə, “Nə yeyəcəyik?”, “Nə içəcəyik?” və ya “Nə geyinəcəyik?” deyə qayğı çəkməyin. 32 Çünkü bütərəstlər bütün bu şeyləri axtarırlar. Doğrudan da, Səmavi Atanız bütün bunlara ehtiyacınız olduğunu bilir. 33 Ona görə də siz əvvəlcə Allahın Padşahlığını və Onun salehliyini axtarın. Onda bunların hamısı sizə əlavə olaraq veriləcək. 34 Beləliklə, sabahın qayığını çəkməyin. Çünkü sabahki gün özü üçün qayğı çəkəcək. Hər günün öz yamanlığı kifayətdir!

7 Mühakimə etməyin ki, siz də mühakimə olunmayaśınız. **2** Çünkü hansı hökmələ mühakimə etsəniz, onunla da mühakimə olunacaqsınız. Siz hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüläć. **3** Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? **4** Öz gözündə tir ola-ola qardaşına necə deyə bilərsən: «Qoy gözündəki çöpü çıxarım!» **5** Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. **6** Müqaddəs olanı itlərə verməyin və mirvarilərinizi donuzlara atmayın; yoxsa bunları ayaqları ilə tapdalayarlar və dönüb sizi parçalayalarlar. **7** Diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və sizə açılacaq. **8** Çünkü hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. **9** Aranızdan kimsə oğlu ondan çörək diləsə, ona daş verərmi? **10** Ya da baliq diləsə, ona ilan verərmi? **11** Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsınızsə, göylərdə olan Atanızın Ondan diləyənlərə gözəl hədiyyələr verəcəyi nə qədər yəqindir! **12** İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istayırsınızsə, siz də onlarla elə rəftar edin. Çünkü Qanun və Peyğəmbərlərin söylədiyi də elə budur. **13** Dar qapıdan girin. Çünkü həlaka aparan qapı geniş və yolu enlidir. Bu qapıdan girənlər çoxdur. **14** Amma həyata aparan qapı dar və yolu ensizdir, onu tapanlar azdır. **15** Yalançı peyğəmbərlərdən özünüüzü gözləyin! Onlar yanınızda quzu cildində gələrlər, amma daxilən yırtıcı qurddurlar. **16** Onları bəhrələrindən tanıyacaqsınız. Qaratikandan üzüm yaxud qanqaldan əncir yiğilərmi? **17** Beləcə də hər yaxşı ağac yaxşı bəhrə, pis ağac isə pis bəhrə verər. **18** Yaxşı ağac pis bəhrə verə bilməz, pis ağac da yaxşı bəhrə vera bilməz. **19** Yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilər və oda atılar. **20** Beləliklə, yalançı peyğəmbərləri bəhrələrindən tanıyacaqsınız. **21** Mənən “ya Rəbb, ya Rəbb” deyən hər kəs Səmavi Padşahlığa girməyəcək; lakin göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirən oraya girəcək. **22** O gün bir çoxları Mənən deyəcək: “Ya Rəbb, ya Rəbb, biz Sənin adınla peyğəmbərlilik etmirdikmi? Sənin adınla cinləri qovmurduqmu? Sənin adınla bir çox möcüzələr yaratmadıqmı?” **23** Onda Mən onlara bəyan edəcəyəm: “Ey qanunsuzluq edənlər, Mən sizi heç vaxt tanımadıq, Məndən uzaq olun!” **24** Beləliklə, bu sözlərimi eşidib onlara əməl edən hər kəs öz evini qaya üzərində quran ağıllı adama bənzəyir. **25** Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər

və o evə hücum edər. Amma ev uçmaz, çünki təməli qaya üzərində qurulub. **26** Bu sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən hər kəs isə öz evini qum üzərində tikən ağılsız adama bənzəyir. **27** Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər və o evə hücum edər. Ev uçar və onun yixiləsi bir müsibət olar». **28** Isa bu sözləri bitirəndə xalq Onun təliminə təəccübləndi, **29** çünki onlara öz ilahiyyatçıları kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi.

8 Isa dağdan endiyi zaman böyük bir izdiham Onun ardında getdi. **2** Bu zaman cüzamlı bir adam yaxınlaşış «ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə bilərsən» deyərək Ona səcdə qıldı. **3** Isa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan pak oldu. **4** Isa ona dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, amma get, özünü kahina göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə Musanın buyurduğu təqdimi apar». **5** Isa Kefernahuma girərkən bir yüzbaşı Ona yaxınlaşış yalvardı: **6** «Ya Rəbb, xidmətçim iflic olub evdə yatır, çox iztirab çəkir». **7** Isa ona dedi: «Mən gəlib ona şəfa verəcəyəm». **8** Yüzbaşı cavab verərək dedi: «Ya Rəbb, mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. Ancaq bir söz söylə, onda xidmətçim sağalacaq. **9** Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gəl!” deyirəm, o da gəlir. Quluma “Bunu et!” deyirəm, o da edir». **10** Bunu eşidən Isa heyrat etdi. O ardında galən xalqa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: İsraildə heç kimdə belə böyük iman görmədim. **11** Sizə deyirəm ki, şərqdən və qərbdən bir çoxu gələcək və Səmavi Padşahlıqda İbrahimla, İshaqla və Yaqubla bir süfrəyə oturacaq. **12** Amma bu padşahlığın əsl övladları isə qarənlıq çölə atılacaq. Orada aqlaşma və diş qıçırması olacaq». **13** Sonra Isa yüzbaşıya dedi: «Get, qoy sənin imanına görə olsun». Yüzbaşının xidmətçisi də o saat sağaldı. **14** Isa Peterin evinə gəldi. Onun qayınanın qızdırma içində yatdığını gördü. **15** Isa onun əlinə toxundu və qadının qızdırması düşdü. Qadın qalxıb İsaya xidmət etməyə başladı. **16** Axşam olduqda isə cinə tutulmuş bir çox adamı isanın yanına gətirdilər. O, sözlə ruhları çıxartdı və xəstələrin hamısına şəfa verdi. **17** Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu sözlər yerinə yetsin deyə baş verdi: «Bizim xəstəliklərimizi O çəkdi, Naxoşluqlarımızı Öz üzərinə götürdü». **18** Isa ətrafında izdihamı gördükdə əmr verdi ki, o biri sahilə keçsin. **19** Bu zaman bir ilahiyyatçı Ona

yaxınlaşış dedi: «Müəllim! Sən hara getsən, Sənin ardınca gedəcəyəm». 20 İsa ona dedi: «Tülüklərin də yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağə belə, yeri yoxdur». 21 Şagirdlərindən bir başqası İsaya dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». 22 İsa ona dedi: «Ardımcı gəl. Qoy öltülər öz öltülərini dəfn etsin». 23 İsa qayığa mindiyi zaman şagirdləri də Onun ardınca getdi. 24 Göldə elə böyük tufan qopdu ki, qayıq dalğalarla örtüldü. Amma İsa yatırıldı. 25 Şagirdlər yaxınlaşış ısanı oyadaraq dedilər: «Ya Rəbb, bizi xilas et, biz həlak oluruq!» 26 İsa onlara «Ey imanı az olanlar, niyə qorxursunuz?» dedi. Sonra durub küləklərə və gölə qadağan etdi, onda dərin sükut çökdü. 27 Onlar heyrat içində qalıb dedilər: «Bu necə bir Adamdır ki, küləklər də, göl də Ona itaət edir?» 28 İsa o biri sahildə yerləşən Qadaralıların diyarına gəldiyi zaman qəbir mağaralarından çıxan cina tutulmuş iki nəfər Onunla qarşılaşıdı. Onlar elə təhlükəli idi ki, heç kim o yoldan keçə bilmirdi. 29 Budur, onlar bağirdılar: «Ey Allahın Oğlu, bizdən nə istayırsən? Buraya vaxtından əvvəl bizi ıztirab verməyəni gəlmisən?» 30 Onlardan uzaqda böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. 31 Cılınlar İsaya yalvardılar: «Bizi qovacaqsansa, bu donuz sürüsünə göndər». 32 İsa onlara «Gedin!» dedi. Cılınlar də adamlardan çıxıb donuzların içində girdi. Beləliklə, bütün sürüyü uçurumdan aşağı, gölə atılıb suda boğuldu. 33 Donuz otaranlar isə qaçdılar, şəhərə gəlib hər şeyi və cina tutulmuş adamların başına gələn əhvalatı xəbər verdilər. 34 Bundan sonra bütün şəhər əhalisi ısanı qarşılamaga çıxdı. İsanı görəndə Ona yalvardılar ki, onların bölgəsindən çıxsın.

9 İsa qayığa minərək gölü keçdi və Öz şəhərinə gəldi. 2 Onun yanına yataqda yatan bir iflic adamı gətirdilər. İsa onların imanını görəndə iflic olan adama dedi: «Cəsarətli ol, oğlum, günahların bağışlandı». 3 Onda bəzi ilahiyatçılar öz-özünə dedilər: «Bu Adam küfr danışır». 4 Onların nə düşündüklərini görərək İsa dedi: «Niyə ürəyinizdə pis şeylər fikirləşirsiniz? 5 Bax hansı daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? 6 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və onda iflicə dedi: «Qalx, yatağını götür və evinə get!» 7 Xəstə qalxıb evinə getdi. 8 Xalqunu gördükdə qorxdu və insanlara bu cür səlahiyyət

verən Allahı izzətləndirdi. 9 İsa oradan keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Matta adlı bir adamı görüb ona dedi: «Ardımcı gəl». O da durub ısanın ardınca getdi. 10 İsa evdə süfrəyə oturanda bir çox vergiyiganlarla günahkarlar gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. 11 Fariseylər bunu gördükdə Onun şagirdlərinə dedilər: «Niyə Müəlliminiz vergiyiganlar və günahkarlarla birgə yemək yeyir?» 12 Amma İsa bunu eşidəndə dedi: «Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. 13 Gedin və "Mən qurban deyil, mərhəmət istəyirəm" sözünün mənasını öyrənin. Çünkü Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq üçün gəlmişəm». 14 O zaman Yəhyanın şagirdləri ısanın yanına gəlib dedilər: «Nə üçün biz və fariseylər çox oruc tuturuq, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» 15 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı yas tuta bilərmi? Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. 16 Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Çünkü təzə yamaq köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. 17 Eləcə də təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmazlar. Yoxsa tuluqlar partlayar, şərab tökürlər, tuluqlar da zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurular; onda hər ikisi qorunur». 18 Bu şeyləri onlara söyləyərkən bir rəis gəldi və Ona səcdə qılaraq dedi: «Qızım indi ölüür, amma gəlib əlini onun üstüne qoysan, yaşayacaq». 19 İsa qalxıb şagirdləri ilə onun ardınca getdi. 20 Həmin vaxt on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın ısanın arxasından gəlib Onun paltarının atəyinə toxundu. 21 Çünkü öz-özünə deyirdi: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». 22 İsa da döniüb onu görərək dedi: «Cəsarətli ol, qızım, imanın səni xilas etdi». Qadın o saat sağaldı. 23 İsa rəisin evinə gələndə tütək çalanları və qarışılıq salan izdihamı gördü 24 və dedi: «Çəkilin buradan, çünkü qız ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». Onlar İsaya güldülər. 25 Amma camaat çölə çıxarırlanda İsa içəri girdi və qızın əlindən tutdu; qız da ayaga qalxdı. 26 Bu xəbər o torpağın hər tərəfinə yayıldı. 27 İsa oradan keçərkən iki kor adam Onun ardınca gələrək qışkırdı: «Ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» 28 Evə girdikdə korlar Onun yanına gəldilər. İsa onlara dedi: «Bunu etməyə qadir olduğuma inanırsınız?» Kor adamlar Ona dedilər: «Bəli, ya Rəbb». 29 O zaman İsa onların gözlərinə toxunaraq dedi: «Sizə imanınızə görə olsun». 30 Onların gözləri açıldı. İsa «Baxın heç kim bu barədə

bilməsin» deyə onlara ciddi tapşırdı. **31** Onlar isə çıxb Onun haqqındaki xəbəri o torpağın hər tərafınə yaydılar. **32** Onlar çıxarkən cinə tutulmuş lal bir adamı ısanın yanına gətirdilər. **33** Cin qovulandan sonra lal danışmağa başladı. Xalq heyrətlənərək dedi: «İsraildə heç vaxt belə bir şey baş verməmişdi». **34** Lakin fariseylər deyirdilər: «O, cinlərin başçısının gücü ilə cinləri qovur». **35** İsa bütün şəhər və kəndləri gəzib-dolşaraq onların sinaqoqlarında təlim öyrədir, Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. **36** Lakin izdihamı görəndə ısanın onlara rəhmi gəldi, çünki çobansız qoyunlar kimi taqətsiz və çərəsiz idilər. **37** O zaman İsa şagirdlərinə dedi: «Məhsul çıxdır, işçilərsə azdır. **38** Buna görə də məhsulun Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu yığmaq üçün işçilər göndərsin».

10 İsa On iki şagirdini yanına çağırıb onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi ki, bunları qovsunlar, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa versinlər. **2** Bu On iki həvarinin adları belədir: birincisi Peter adlanan Şimon və onun qardaşı Andrey, Zavday oğlu Yaqub və qardaşı Yəhya, **3** Filip və Bartalmay, Tomas və vergiyiğən Matta, Halfay oğlu Yaqub və Tadday, **4** Kənançı Şimon və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot. **5** İsa həmin on iki nəfəri belə əmrlə göndərdi: «Başqa millətlərin arasına getməyin və Samariyalıların heç bir şəhərinə girməyin, **6** amma İsrail xalqının itmiş qoyunlarının yanına gedin. **7** Getdiyiniz yerlərdə “Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb” deyə vəz edin. **8** Xəstələrə şəfa verin, ölürləri dirildin, cüzamları pak edin, cinləri çıxarın. Müftə aldınız, müftə verin. **9** Qurşağınzıda nə qızıl, nə gümüş, nə də mis götürün. **10** Yol üçün nə torba, nə iki köynək, nə çariq, nə də əsa götürün. Çünki işçi öz azuqəsinə layiqdir. **11** Hansı şəhərə ya kəndə gərsəniz, orada ləyaqətli kimdirəsə, axtarın və yola çıxanاق onun evində qalın. **12** O evə girərkən ev sakınlarını salamlayın. **13** Əgər ev layiqdirlərə, əmin-amanlığınız onun üzərinə gəlsin; layiq deyilsə, əmin-amanlığınız özünüzə qayıtsın. **14** Kim sizi qəbul etməyib sözlərinizi dinləməzsə, o evdən və ya şəhərdən çıxarkən ayaqlarınızın tozunu çırpin. **15** Sizə doğrusunu deyirəm: qiyamət günü Sodom və Homorra diyarının hali o şəhərin halından daha asan olacaq. **16** Budur, sizi qurdular arasına quzular kimi göndərirəm. Ona görə də ilan kimi müdrik və göyərçin kimi məsum olun. **17** İnsanlardan

özünüüzü gözləyin. Çünkü onlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sinaqoqlarında qamçılıyacaqlar. **18** Onlara və millətlərə şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qarşısına aparılıcaqsınız. **19** Onlar sizi təslim edəndə necə və ya nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. Nə deyəcəyiniz həmin vaxt sizə bildiriləcək, **20** çünki danışan siz yox, sizdə danışan Atanızın Ruhudur. **21** Qardaş qardaşı, ata övladını ölüma təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxb onları edam etdirəcək. **22** Mənim adıma görə hamı sizə nifrat edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. **23** Sizi bir şəhərdə təqib edəndə başqasına qaçın. Çünkü sizə doğrusunu deyirəm: siz İsrail şəhərlərini dolaşib-qurtarmamış Bəşər Oğlu gələcək. **24** Şagird müəllimindən, qul da ağasından üstün deyil. **25** Şagirdin öz müəllimi, qulun isə öz ağası kimi olması ona kifayətdir. Əgər ev sahibinə Baal-Zevul dedilərsə, onun aila üzvlərinə bundan nə qədər artıq deyəcəklər! **26** Beləliklə, onlardan qorxmayın. Çünkü elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkara çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. **27** Sizə qaranlıqda dediklərimi gün işığında söyləyin və qulağınızı piçildənən damlardan bəyan edin. **28** Bədəni öldürüb canı öldürə bilməyənlərdən qorxmayın. Həm canı, həm bədəni cəhənnəmdə məhv edə bilən Allahdan qorxun. (Geenna g1067) **29** İki sərçə bir qara pula satılmır mı? Onlardan biri belə, Atanızın izni olmadan yerə düşməz. **30** Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb. **31** Ona görə də qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. **32** İnsanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Mən də göylərdə olan Atamın qarşısında iqrar edəcəyəm. **33** Amma kim insanlar qarşısında Məni inkar etsə, Mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında inkar edəcəyəm. **34** Düşünməyin ki, yer üzünə sülh gətirməyə galmışəm. Mən sülh deyil, qılınc gətirməyə galmışəm. **35** Çünkü Mən oğulu atasından, qızı anasından, gəlini də qayınanasından ayırmaga gəlmışəm. **36** “İnsanın düşməni öz ev əhli olacaq”. **37** Atasını ya anasını Məndən artıq sevən kəs Mənə layiq deyil. Oğlunu ya qızını Məndən artıq sevən də Mənə layiq deyil. **38** Çarmıxını götürməyib ardımcı gələn kəs də Mənə layiq deyil. **39** Canını qoruyan kəs onu itirəcək, Mənim uğrumda canımı itirənsə onu qoruyacaq. **40** Sizi qəbul edən kəs Məni qəbul edər. Məni qəbul edən də Məni Göndərəni qəbul edər. **41** Peyğəmbəri peyğəmbər olduğu üçün qəbul edən kəs peyğəmbərə layiq bir mükafat alacaq. Salehi saleh

olduğu üçün qəbul edən də salehə layiq bir mükafat alacaq. 42 Kim bu kiçiklərdən birinə şagird olduğu üçün hətta bir kasa soyuq su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız qalmayacaq.

11 İsa On İki şagirdinə nəsihət verib qurtarandan sonra öyrədərək vəz etmək üçün onların şəhərlərinə getdi. 2 Yəhya isə Məsihin işlərini zindanda eşidərək öz şagirdlərini göndərib 3 Ondan soruşdu: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» 4 İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, eşidib gördüklərinizi Yəhyaya bildirin: 5 korlar görür, axsaqlar yeriyyir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölürlər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. 6 Kim Mənə görə büdrəməsə, nə bəxtiyardır!» 7 Onlar gedərkən İsa camaata Yəhyə haqqında danışmağa başladı: «Çöla nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışam? 8 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamamı? Amma nəfis toxunmuş paltar geyənlər padşahların saraylarında qalır. 9 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəm? Bəli, sizə deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birinə. 10 Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb: "Budur, Sənin öündə Öz elçimi göndərirəm, O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq". 11 Sizə doğrusunu deyirəm: qadından doğulanlar arasında Vəftizçi Yəhyadan daha üstün olan meydana çıxmayıb. Amma Səmavi Padşahlıqda ən kiçik olan ondan üstündür. 12 Vəftizçi Yəhyanın günlərində indiə qədər Səmavi Padşahlıq zorla alınır və zor işlədənlər onu əla keçirir. 13 Çünkü bütün Peyğəmbərlər və Qanun Yəhyaya qədər peyğəmbərlik etdi. 14 Əgər onu qəbul etmək istəyirsinzsə, gəlməli olan İlyas odur. 15 Qulağı olan eşitsin! 16 Bəs bu nəslə nəyə bənzədim? O, bazar meydanlarında oturan və "Biz sizə tütek çaldıq, sizə oynamadınız. Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə matəm tutmadınız" deyib başqalarını səsləyən uşaqlara bənzəyir. 18 Çünkü Yəhyə goldikdə nə çörək yeyir, nə şərab içirdi və onlar deyirlər: "O, cinə tutulmuşdur". 19 Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və onlar deyirlər: "Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın! Vergiyığnlara və günahkarlara dost oldu!" Amma hikmət öz əməlləri ilə təsdiq olunur». 20 Onda İsa bir çox möcüzələr göstərdiyi şəhərləri tövbə etmədikləri üçün məzəmmət etməyə başladı. 21 «Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Sayda! Sizdə

baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsayıdı, onlar çoxdan çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdilər. 22 Amma sizə deyirəm: qiyamət günü Sur və Sidonun hali sizinkindən daha asan olacaq. 23 Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölülər diyarına qədər enəcəksən. Çünkü səndə baş vermiş möcüzələr Sodomda olsayıdı, o bu gənə qədər durardı. (Hadəs g86) 24 Ancaq Mən sizə deyirəm: qiyamət günü Sodom diyarının hali səninkindən daha asan olacaq». 25 O vaxt İsa davam edərək dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndən razıyam ki, bu şəyələr müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. 26 Bəli, Ata! Çünkü bu Sənin xoş niyyətin id. 27 Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarına verildi. Oğulu Atadan başqa heç kəs tanımız. Atanı da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsən başqa heç kəs tanımız. 28 Ey bütün yorğunlar və yükləri ağır olanlar, Mənim yanına gəlin, Mən sizə rahatlıq verərəm. 29 Mənim boyunduruğumu üzərinizə götürün və Məndən öyrənin. Çünkü Mən həlim və qalbən itaətkaram. Bununla canınıza rahatlıq taparsınız. 30 Çünkü Mənim boyunduruğum rahat və yüküm yüngüldür».

12 O vaxtlar İsa bir Şənbə günü taxil zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri ac idи və sünbülləri qırıb yeməyə başladılar. 2 Fariseylər bunu görüb Ona dedilər: «Budur, şagirdlərin Şənbə günü qadağan olunan işləri görürülər». 3 İsa onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamısınız? 4 O, Allahın evinə girdi; ona və yanındakılara deyil, yalnız kahinlərə yeməyə icazə verilən təqdis cörəklərini yedilər. 5 Eləcə də Qanunda oxumamısınız ki, kahinlər məbəddə Şənbəni pozurlar, lakin təqsirsiz sayılırlar? 6 Amma sizə deyirəm ki, məbəddən daha üstün Olan buradadır. 7 Əgər siz "Mən qurban deyil, mərhəmət istayıram" sözünün mənasını bilsəyiniz, təqsirsizləri məhkum etməzdiniz. 8 Ona görə ki Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir». 9 İsa oradan ayrılib onların sinaqoquna girdi. 10 Budur, orada əli qurmuş bir adam var idi. Bəzi adamlar ısanı ittihəm etmək məqsədi ilə «Şənbə günü şəfa verməyə icazə varmı?» deyə soruştular. 11 İsa onlara belə cavab verdi: «Hansınızın bir qoyunu olarsa və qoyun Şənbə günü çuxura düşərsə, onu tutub çıxartmaz? 12 İnsan qoyundan nə qədər dəyərlidir! Beləliklə, Şənbə günü xeyirxah iş görməyə icazə var». 13 Sonra İsa adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli

əvvəlki halına qayıdib o biri əli kimi sağlam oldu. **14** Fariseylər çıxıb ısanı necə məhv etmək barədə məsləhətləşdilər. **15** İsa bunu bilib oradan uzaqlaşdı. Böyük bir izdiham Onun ardınca getdi və ısa onların hamisəna şəfa verdi. **16** Amma onlara qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu deməsinlər. **17** Bu, Yeşaya peyğəmbər vəsitsəsilə söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **18** «Budur, Mənim seçdiyim Qulum! Mənə sevimlidir, könlüm Ondan razıdır. Mən Öz Ruhumu Onun üzərinə qoyacağam. O, millətlərə ədalət elan edəcək. **19** O nə mübahisə, nə də fəryad edəcək. Küçələrdə heç kim Onun səsini eşitməyəcək. **20** Ədaləti zəfərə çatdırana qədər əzilmiş qamışı qırmayacaq, Tüstülenən piltəni söndürməyəcək. **21** Millətlər Onun adına ümidi bağlayacaq». **22** Ondan sonra ısanın yanına cinə tutulmuş kor və lal bir adamı gətirdilər. ısa ona şəfa verdi. Beləcə o danışmağa və görməyə başladı. **23** Bütün xalq «Bu, Davudun Oğlu deyilmə!» deyə mat qaldı. **24** Lakin fariseylər bunu eşitdikdə dedilər: «Bu Adam ancaq cılınların başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cılınları qovur». **25** Fariseylərin nə düşündüklərini bilən ısa onlara dedi: «Öz daxilindən bölgünmüş hər padşahlıq viran qalar və öz daxilindən bölgünmüş hər şəhər yaxud ev davam gətirməz. **26** Əgər Şeytan Şeytanı qovarsa, özü daxilindən bölgünmüş olur. Bu vəziyyətdə onun padşahlığı necə davam gətirər? **27** Əgər Mən cılınları Baal-Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. **28** Lakin Mən cılınları Allahın Ruhu ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə galib. **29** Bir kimsə güclü adamin evinə girib əvvəlca onun əl-qolunu bağlamadan onun malını necə qarət edə bilər? Gərək o adamin əvvəlca əl-qolunu bağlaşın, sonra evini qarət etsin. **30** Mənimlə olmayan Mənə qarşıdır və Mənimlə yığmayan dağıdır. **31** Buna görə sizə deyirəm: hər bir günah və hər bir küfr insanlara bağışlanacaq; amma Ruha qarşı küfr bağışlanmayıacaq. **32** Kim Bəşər Oğluna qarşı söz söyləyərsə, bağışlanacaq; amma kim Müqəddəs Ruha qarşı söyləyərsə, nə bu dövrdə bağışlanacaq, nə də gələcək dövrdə. (aiən g165) **33** Ya ağaca yaxşı, bəhrəsinə də yaxşı deyin yaxud ağaca pis, bəhrəsinə də pis deyin; çünkü ağaç bəhrəsindən tanınır. **34** Ey gürzələr nəslə, siz pis olduğunuz halda necə yaxşı şeylər söyləyə bilərsiniz? Çünkü ürək doluluğundan ağız danışar. **35** Yaxşı adam yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarıır, pis adam isə pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarıır.

36 Mən sizə deyirəm: insanlar söylədikləri hər boş söz üçün qiyamat günü hesab verəcəklər. **37** Çünkü öz sözlərinə görə haqq qazanacaqsan və öz sözlərinə görə məhkum olunacaqsan». **38** O zaman bəzi ilahiyatçılar və fariseylər ısaya dedilər: «Müəllim, Səndən bir əlamət görmək istəyirik». **39** ısa onlara belə cavab verdi: «Pis və vəfəsiz nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunus peyğəmbərin əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək. **40** Çünkü Yunus üç gün-üç gecə nəhəng balığın qarınında necə qalmışdısa, Bəşər Oğlu da üç gün-üç gecə yerin bağrında elə qalacaq. **41** Nineva xalqı qiyamat günündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. **42** Cənub mələkəsi qiyamat günündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü mələkə Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün yer üzünən ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük Olan buradadır. **43** Natəmiz ruh adandan çıxdıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. **44** O zaman deyər: “Çıxdığım evə döniüm”. Evə qayıdanda onu boş, süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. **45** Bu vaxt o gedib özündən daha betə yeddi başqa ruhu özü ilə götürər. Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu adamin axırı əvvəlkindən daha pis olar. Bu pis nəslin də başına belə iş gələcək». **46** ısa camaatla söhbət edəndə anası və qardaşları bayırda durub Onunla danışmaq istəyirdilər. **47** Bir nəfər ısaya dedi: «Budur, anan və qardaşların bayırda dayanıb Səninə danışmaq istəyirlər». **48** Amma ısa bu sözü söyləyənə cavab verib dedi: «Mənim anam və qardaşlarım kimlərdir?» **49** Əlini şagirdlərinə doğru uzadaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım bunlardır. **50** Çünkü kim göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım, bacım və anam odur».

13 O gün ısa evdən çıxdı və gedib göl kənarında oturdu. **2** Yanına elə böyük izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib oturdu və bütün izdiham sahildə durdu. **3** ısa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək dedi: «Bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. **4** Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib onları dənlədi. **5** Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yerlərə düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cürcədi. **6** Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökləri olmadığına görə qurudu. **7**

Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb onları boğdu. **8** Başqaları isə münbit torpağa düşdü. Bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verdi. **9** Qulağı olan eşitsin! **10** Şagirdlər İsaya yaxınlaşış dedilər: «Nə üçün onlara məsəllərlə danişırsan?» **11** O isə onlara belə cavab verdi: «Səmavi Padşahlığın sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir, lakin onlara verilməmişdir. **12** Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək və o, bolluq içinde olacaq. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **13** Mənim onlara məsəllərlə danişmağımın məqsədi budur ki, “gördükləri halda görməzlər, eşitdikləri halda eşitməzlər və anlamazlar”. **14** Yeşaya peyğəmbərin onlar üçün dediyi bu sözlər yerinə yetir: “Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. **15** Çünkü bu xalqın ürəyi kütləşdi, Qulaqları ağır eşitdi, Gözlərini yumdular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamasınlar Və Mənə sari dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa verim”. **16** Amma sizin gözləriniz nə bəxtiyardır, çünkü görür və qulaqlarınız nə bəxtiyardır, çünkü eşidir! **17** Sizə doğrusunu deyirəm: bir çox peyğəmbərlər və saleh adamlar sizin gördüklerinizi görməyi arzuladılar, amma görmədilər, eşitdiklərinizi eşitməyi arzuladılar, amma eşitmədilər. **18** İndi əkinçi baradə məsəlin izahını dinləyin: **19** kim Səmavi Padşahlıqla bağlı kələmi eşidib anlamırsa, şər olan gəlib onun ürəyində səpilmiş olanı oğurlayır. Yol kənarına səpilən toxum budur. **20** Daş-kəsəkli yerlərə səpilən isə kələmi eşidir və dərhal sevinclə qəbul edir. **21** Lakin onda kök olmadığına görə dözümü az olur, kələma görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yixılır. **22** Tikanlar arasına səpilən odur ki, kələmi eşidir, lakin bu dövrün qayğıları və var-dövlətin aldadiçiliği kələmi boğur və kəlam barsız olur. (aiən g165) **23** Münbit torpağa səpilənsə odur ki, kələmi eşidir, anlayır və doğrudan da, səmərə – bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verir». **24** İsa onlara başqa bir məsəl də çəkdi: «Səmavi Padşahlıq tarlasına yaxşı toxum səpmiş bir adama bənzəyir. **25** Adamlar yatanda onun düşməni gəlib buğdaların arasına dəlicə səpib getdi. **26** Buğda böyüyüb bəhrə verəndə dəlicələr də göründü. **27** Ev sahibinin qulları gəlib ona belə dedilər: “Ağa, sən tarlana yaxşı toxum səpmədinmi? Bəs bu dəlicə haradan əmələ gəldi?” **28** O isə qullara dedi: “Bunu düşmən etmişdir”. Qullar da ona dedilər: “İstəyirsənmi gedib onları çıxaraq?”

29 O dedi: “Yox, çünkü dəlicələri çıxararkən onlarla birgə buğdanı da qopararsınız. **30** Qoy biçinə qədər hər ikisi birlikdə böyüşün. Biçin vaxtı mən biçinçilərə deyəcəyəm: Əvvəlcə dəlicələri toplayın və yandırmaq üçün onlardan dərz bağlayın, buğdanı isə anbarlarına toplayın”». **31** İsa onlara başqa bir məsəl də danişaraq dedi: «Səmavi Padşahlıq bir adamın götürüb öz tarlasında səpdiyi xardal toxumuna bənzəyir. **32** Xardal toxumu bütün toxumların ən kiçiyi olsa da, böyüdükdə bütün bostan bitkilərində hündür, lap ağac boyda olur. Belə ki göydə uçan quşlar gəlib onun budaqlarında yuva qurur». **33** İsa onlara başqa bir məsəl də söylədi: «Səmavi Padşahlıq xəmir mayasına bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək saxlayır». **34** İsa bütün bu şeyləri xalqa məsəllərlə söyləyirdi və onlara məsəlsiz heç bir şey söyləməzdə ki, **35** peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin: «Ağzımı məsəllərlə açacağam, Dünya yaranandan bəri Gizli qalan şeyləri bəyan edəcəyəm». **36** O zaman İsa xalqdan ayrılib evə girdi. Şagirdləri Onun yanına gəlib dedilər: «Tərladakı dəlicələr məsəlini biziə izah et». **37** Cavabında İsa dedi: «Yaxşı toxumu səpən Bəşər Oğludur. **38** Tarla isə dünyadır. Yaxşı toxum Padşahlığın övladlarıdır. Dəlicə isə şər olanın övladlarıdır. **39** Dəlicələri səpmiş olan düşmən iblisdir. Biçin dövrün sonudur və biçinçilər isə mələklərdir. (aiən g165) **40** Dəlicələr toplanıb alovla yandırıldığı kimi bu dövrün sonunda da belə olacaq. (aiən g165) **41** Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək, onlar da pis yola çəkən bütün şeyləri və qanunsuzluq edənləri Onun Padşahlığından toplayacaq **42** və onları odlu sobaya atacaqlar. Orada aqlaşma və diş qıçırışları olacaq. **43** O zaman salehlər özlərinin Atasının Padşahlığında günəş kimi parlayacaqlar. Qulağı olan eşitsin! **44** Səmavi Padşahlıq tarlada gizlədilən bir dəfinəyə bənzəyir. Tapan adam onu gizlətdi, sevinclə gedib bütün varını satdı və o tarlalı satın aldı. **45** Yenə Səmavi Padşahlıq gözəl mirvarılər axtaran bir tacirə bənzəyir. **46** O, çox dəyərli olan bir mirvari tapanda gedib bütün varını satdı və onu satın aldı. **47** Yenə Səmavi Padşahlıq dənizə atılan və hər cür balıq tutan bir tora bənzəyir. **48** Tor dolduğu zaman onu sahilə çəkdilər və oturub yaxşılarnı qablara yiğdilar, pisləri isə kənarə atıldılar. **49** Bu dövrün sonunda da belə olacaq. Mələklər gəlib pisləri salehlərin arasından kənar edəcəklər. (aiən g165) **50** Sonra onları odlu sobaya atacaqlar. Orada aqlaşma və diş qıçırışları olacaq». **51**

İsa «Bütün bunları anladınız mı?» deyə soruşdu. Onlar İsa «bəli, ya Rəbb» dedilər. **52** İsa da onlara dedi: «Ona görə də Səmavi Padşahlıq üçün şagirdlik etmiş hər ilahiyyatçı xəzinəsindən təzə və köhnə şeylər çıxaran ev sahibinə bənzəyir». **53** İsa bu məsəlləri bitirəndən sonra oradan ayrıldı. **54** Öz yurduna gələrək oradakı sinaqoqda xalqı öyrətməyə başladı. Camaat təəccübənlərək dedi: «Bu Adamda belə hikmət, belə möcüzələr yaradan qüdrət haradandır? **55** Bu, dülgərin Oğlu deyilmə? Anasının adı Məryəm deyilmə? Yaqub, Yusif, Şimon və Yəhuda Onun qardaşları deyilmə? **56** Bütün bacıları aramızda yaşamır mı? Bəs onda bu Adama bütün bu şeylər haradandır?» **57** Onların İsaaya acığı tutdu. Amma İsa onlara dedi: «Bir peyğəmbərə öz yurdundan və öz evindən başqa heç bir yerda xor baxmazlar». **58** İsa onların imansızlığı üzündən orada çox möcüzə yaratmadı.

14 O vaxt İsa barədə olan xəbərləri hökmədar Hirod eftidə. **2** Nökərlərinə dedi: «Bu, Vəftizçi Yəhəyadır. O, ölürlər arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr yaradır». **3** Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyyaya görə Yəhəyani tutduraraq qollarını qandalladıb zindana saldırmışdı. **4** Çünkü Yəhya Hiroda demişdi: «Hirodiyanı almaq sənə qadağandır». **5** Hirod Yəhəyani öldürmək istayırdı, amma camaatdan qorxurdu. Çünkü camaat Yəhəyani peyğəmbər sayırdı. **6** Hirodun ad günü qeyd ediləndə Hirodiyanın qızı ortaya çıxıb rəqs etməyə başladı. Bu, Hirodun xoşuna gəldi. **7** O and içib bəyan etdi ki, qız nə istəsə, ona verəcək. **8** Qız İsa anasının təhriki ilə dedi: «Vəftizçi Yəhəyanın başını burada bir sini içində mənə ver». **9** Padşahı kədər bürüdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə əmr etdi ki, ona istədiyini versinlər. **10** Beləliklə, zindanda Yəhəyanın boynunu vurdurdu. **11** Onun başı bir sini içində gətirilib qızı verildi. Qız da anasına apardı. **12** Yəhəyanın şagirdləri gəlib onun cəsədini götürdülər. Onu basdırıldılar və gəlib İsa bu barədə xəbər verdilər. **13** İsa bunu eşidib qayıga minərək təkbaşına oradan kimsəsiz bir yerə çəkildi. Bunu eşidən camaat şəhərlərdən piyada Onun ardınca getdi. **14** İsa sahilə düşəndə böyük bir izdiham gördü, onlara rəhmi gəldi və xəstələrinə şəfa verdi. **15** Axşama yaxın şagirdlər Onun yanına gəlib dedilər: «Bura çöllükdür, vaxt da geddir. Camaati burax, qoy gedib kəndlərdən özlərinə yemək alsınlar». **16** Amma İsa onlara dedi: «Getməklərinə ehtiyac yoxdur. Onlara yeməyi siz

verin». **17** Şagirdlər İsaaya dedilər: «Burada beş çörək və iki balıqdan başqa bir şeyimiz yoxdur». **18** İsa «onları buraya, Mənə gətirin» dedi. **19** Camaata əmr etdi ki, otların üstündə otursunlar. İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölüb şagirdlərə verdi. Şagirdlər də camaata payladılar. **20** Hami yeyib-doydu. Artıq qalan hissələrdən on iki dolu zənbil yiğdilar. **21** Yemək yeyən adamların sayı qadınlar və uşaqlardan başqa, beş min nəfərə yaxın idi. **22** Bundan dərhal sonra İsa camaati evlərinə göndərərkən şagirdlərini də məcbur etdi ki, qayıga minib Özündən əvvəl o biri sahilə keçsinlər. **23** İsa camaatı göndərəndən sonra dua etmək üçün tək-tənha dağa çıxdı. Axşam olanda orada tək idi. **24** Qayıq isə artıq qurudan çox stadi uzaqda idi və külək onlara qarşı olduğundan dalğalar qayıga zərbələr endirirdi. **25** Gecənin dördüncü növbəsi İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi. **26** Şagirdlər İsa İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə «Bu bir kabusdur!» deyərək lərzəyə düşdülər və qorxudan qışqırıldılar. **27** Lakin bu anda İsa onlara müraciət edib dedi: «Cəsarətli olun, Mənəm, qorxmayın!» **28** Peter cavabında Ona dedi: «Ya Rəbb, əgər Sənsənsə, mənə əmr et ki, suların üstü ilə yanına gəlim». **29** İsa «Gəl!» dedi. Peter də qayıqdan çıxıb suların üstü ilə yeridi və İsaaya tərəf getdi. **30** Amma küləyin güclü əsdiyini görəndə qorxdu və batmağa başladı. «Ya Rəbb, məni xilas et!» deyə qışqırıldı. **31** İsa o anda əlini uzadıb onu tutdu və dedi: «Ey imanı az olan adam, nə üçün şübhə etdin?» **32** Onlar qayıga mindikləri zaman külək sakitləşdi. **33** Qayıqda olanlar «Doğrudan da, Sən Allahın Oğlusan!» deyə Ona səcdə qıldılar. **34** İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdilar. **35** O yerin adamları İsanı tanıdları zaman ətrafdakı hər yerə xəbər yaydılar. Bütün xəstələri Onun yanına gətirdilər. **36** Xəstələr heç olmasa İsanın paltarının ətəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamısı sağaldı.

15 Onda Yeruşəlimdən fariseylər və ilahiyyatçılar İsanın yanına galib dedilər: **2** «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəni pozur və çörək yedikləri zaman əllərini yumurlar?» **3** İsa cavabında onlara dedi: «Bəs siz nə üçün öz adət-ənənəniz naminə Allahın əmrini pozursunuz? **4** Çünkü Allah belə əmr etdi: «Ata-anana hörmət et» və “Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir”. **5** Sizsə deyirsiniz: “Kim

atasına yaxud anasına «məndən umduğun yardım Alla ha həsr olundu» desə, 6 onda atasına hörmət etməyə bilər". Beləliklə, siz öz adət-ənənəniz naminə Allahın kəlamını heç edirsiniz. 7 Ey ikiüzlülər! Yeşaya peyğəmbər sizin üçün nə yaxşı söyləyib! O demisişdir: 8 "Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qəlbləri Məndən uzaqdır. 9 Boş yerə Mənə səcdə edirlər, İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər". 10 İsa camaati yanına çağırıb onlara dedi: «Qulaq asın və dərk edin. 11 Ağıza daxil olan şey insanı murdar etməz, amma insanı murdar edən ağızdan çıxan şeydir». 12 O zaman şagirdlər gəlib Ona dedilər: «Bilirsənmi fariseylər bu sözü eşitdikdə incidilər». 13 Amma İsa cavab verib dedi: «Səmavi Atamın əkmədiyi hər bitki kökündən qoparılacaq. 14 Onları buraxın. Onlar korların kor rəhbərləridir. Əgər kor koru aparsa, ikisi də çuxura düşər». 15 Peter Ona cavab verərək dedi: «Bu məsəli bizə izah et». 16 İsa dedi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? 17 Başa düşmürsünüz ki, ağıza girən hər şey qarına gedir və ifraz olunur? 18 Ağızdan çıxan şeylərsə ürəkdən çıxar, bunlar da insanı murdar edər. 19 Çünkü ürəkdən pis fikirlər, qatillik, zinakarlıq, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, yalançı şahidlik və küfr çıxar. 20 İnsanı murdar edən şeylər bunlardır. Yuyulmamış əllərlə yemək isə insanı murdar etməz». 21 İsa oradan çıxıb Sur və Sidon bölgələrinə çəkildi. 22 Budur, Kənanlı bir qadın o diyardan çıxıb «ya Rəbb, ey Davud Oğlu, mənə rəhm elə. Qızım ağır bir halda cina tutulub» deyə çıçırrıdı. 23 İsa cavabında ona bir söz belə, demədi. Şagirdləri yaxınlaşdırıb «onu burax, çünkü arxamızca çıçırrıb» deyərək İsaya yalvardılar. 24 Amma İsa cavab verib dedi: «Mən yalnız İsrail xalqının itmiş qoyunlarının yanına göndərilmişəm». 25 Qadınsa yaxınlaşdı və Ona səcdə qılıb dedi: «Ya Rəbb, mənə imdad et». 26 İsa cavab verib dedi: «Uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». 27 Qadın dedi: «Haqlısan, ya Rəbb! Amma itlər də sahiblərinin süfrəsindən düşən qırıntılardan yeyir». 28 O zaman İsa cavab verib qadına dedi: «Ey qadın! İmanın böyükdür; sənə istədiyin kimi olsun». Onun qızı o saatda sağaldi. 29 İsa oradan çıxıb Qalileya gölünün sahilindən keçdi və dağın başına çıxıb orada oturdu. 30 Onun yanına böyük bir izdiham gəldi və özləri ilə birlikdə topallar, korlar, sıkəstlər, lallar və daha başqa bir çoxunu görtirdilər. Onları isanın ayaqları yanına qoydular və İsa onlara şəfa verdi. 31 Xalq görəndə ki lallar danışır, sıkəstlər sağalır,

topallar yeriyyir və korlar görür, heyrətləndi və İsrailin Allahını izzətləndirdi. 32 İsa şagirdlərini yanına çağırıb dedi: «Bu camaata yazığım gəlir, çünkü üç gündür ki, yanımızdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. Onları evlərinə ac yola salmaq istəmirmə ki, yolda taqətdən düşməsinlər». 33 Şagirdlər Ona dedilər: «Bu çöllükdə bu qədər camaatı doydurmaq üçün çörəyi haradan tapaqla?» 34 İsa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi və bir az da kiçik balığımız var». 35 Onda İsa camaata əmr etdi ki, yerə otursunlar. 36 Yeddi çörəklə balıqları götürdü və şükür edərək bölib şagirdlərə, şagirdlər də camaata verdi. 37 Hami yeyib-döydu. Artıq qalan hissələri yiğdılar, yeddi səbət doldu. 38 Yemək yeyən adamların sayı isə qadınlar və uşaqlardan başqa, dörd min nəfər idi. 39 İsa camaati buraxıb qayıga minərək Məcdəl bölgəsinə getdi.

16 Fariseylər və sadukeylər yaxınlaşdırıb isanı sinamaq üçün xahiş etdilər ki, onlara göydən gələn bir əlamət göstərsin. 2 Amma İsa onlara cavab verdi: «Axşam olanda siz: "Hava yaxşı olacaq, çünkü göy qırmızıdır", 3 səhər çəği "bu gün firtına qopacaq, çünkü göy qırmızıdır, tutqundur" deyirsiniz. Göyün görünüşünü seçə bilirsiz, ancaq zamanın əlamətlərini seçə bilmirsiz? 4 Pis və vəfəsiz nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunusun əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək». İsa onları tərk edib getdi. 5 Şagirdlər o taya keçəndə çörək götürməyi yaddan çıxarmışdilar. 6 İsa onlara dedi: «Ehitiyatlı olun! Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüüzü gözləyin». 7 Şagirdlər isə öz aralarında danışır deyirdilər: «Bunu çörək götürmədiyimiz üçün deyir». 8 İsa burnu bilərk dedi: «Ey imanı az olanlar! Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? 9 Hələ dərk etmirsinizmi? Beş min nəfər üçün beş çörəyi və neçə zənbil yiğdiğinizi xatırlamırsınız? 10 Dörd min nəfər üçün yeddi çörəyi və neçə səbət yiğdiğinizi da xatırlamırsınız? 11 Necə anlaya bilmirsiniz ki, Mən sizinlə danışanda çörəyi nəzərdə tutmamışdım? Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüüzü gözləyin». 12 O zaman onlar anladılar ki, İsa çörək mayasından yox, fariseylərin və sadukeylərin təlimindən qorunmayı nəzərdə tutmuşdu. 13 İsa Filip Qeyşəriyyəsi bölgəsinə gəldiyi zaman Öz şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Başər Oğlu kimdir?» 14 Onlar da dedilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqaları İlyas, digərləri isə deyirlər

ki, Yeremya yaxud peyğəmbərlərdən biridir». **15** İsa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» **16** Şimon Peter cavab verdi: «Sən var olan Allahın Oğlu Məsihsən». **17** İsa ona cavab verib dedi: «Nə bəxtiyarsan, ey Yunus oğlu Şimon! Çünkü bunu sənə bildirən ət və qan deyil, göylərdə olan Atamdır. **18** Mən sənə deyirəm ki, sən Petersən və Mən cəmiyyətimi bu Qayanın üzərində quracağam. Ölülər diyarının qapıları ona qalib gelə bilməyəcək. (Hadəs 986) **19** Səmavi Padşahlığın açarlarını sənə verəcəyəm. Yer üzündə bağlayacağın hər şey göylərdə bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağın hər şey göylərdə açılmış olacaq». **20** Bu sözlərdən sonra İsa şagirdlərə qadağan etdi ki, Onun Məsih olduğunu heç kəsə danışmasınlar. **21** Bundan sonra İsa şagirdlərinə danişmağa başladı ki, Özü Yeruşəlimə getməli, aqsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərafindən çox əzab çəkməli, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir. **22** Peter Onu bir kənara çəkib etiraz etməyə başladı: «Ya Rəbb, Özünə yazığın gəlsin! Bu əsla Sənin başına gəlməyəcək!» **23** Amma İsa dönüb Peterə dedi: «Çəkil qarşımızdan, Şeytan! Sən Mənə mane olursan. Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirləşirən». **24** Sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardimca gəlmək istəyirsə, özündə imtina etsin və çarmıxını götürüb ardimca gəlsin. **25** Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənə görə canını itirəsə, onu qoruyacaq. **26** İnsan bütün dünyani qazanıb canını itirəsə, ona nə xeyri var? Yaxud insan öz canının əvəzinə nə verə bilər? **27** Çünkü Bəşər Oğlu Atasının izzəti içində Öz mələkləri ilə gələcək və o zaman hər kəsə öz əməlinə görə əvəzini verəcək. **28** Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Bəşər Oğlunun Padşahlığı ilə gəldiyini görmədən ölməyəcək».

17 Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və qardaşı Yəhyanı götürüb hündür bir dağğa çıxdı. **2** Onların karşısında görünüşü dəyişdi. Üzü günəş kimi parladi və libası işiq kimi aq oldu. **3** O an Musa və İlyas onlara göründü. Onlar İsa ilə söhbət edirdi. **4** Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Ya Rəbb! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Əgər istəyirsənsə, burada üç çardaq qurum – biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». **5** Peter hələ danişan zaman parlaq bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Budur, buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam,

Ona qulaq asın!» **6** Şagirdlər bunu eşidəndə üzüstə yerə qapandılar və onları böyük dəhşət bürdü. **7** İsa gəlib onlara toxunaraq «Qalxin, qorxmayın!» dedi. **8** Onlar da başlarını qaldıranda İsadan başqa kimsəni görmədilər. **9** Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə əmr etdi: «Bəşər Oğlu ölürlər arasından dirilənə qədər gördüyüünü heç kimə söyləməyin». **10** Şagirdlər Ondan soruştular: «Elə isə, niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» **11** İsa onlara cavab verdi: «Düzdür, İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır. **12** Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və onu tanımadılar, lakin nə istədilərsə, onun başına gətirdilər. Eyni cür Bəşər Oğlu da onların əlindən əzab çəkəcək». **13** Şagirdlər o zaman başa düşdülər ki, İsa onlara bu sözləri Vəftizçi Yəhya haqqında söyləyirdi. **14** Onlar xalqın yanına gələndə bir adam gəlib İsanın qarşısında diz çökərək dedi: **15** «Ya Rəbb! Oğluma rəhm elə, cünki o, epileptikdir və çox əzab çəkir. Tez-tez gah oda, gah da suya düşür. **16** Onu Sənin şagirdlərinin yanına gətirdim, lakin ona şəfa verə bilmədilər». **17** İsa cavab verərək dedi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə olacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı buraya, yanımı gətirin». **18** İsa cində qadağan etdi və cin uşaqdan çıxdı. Oğlan o saatda şəfa tapdı. **19** O zaman şagirdlər İsaya təklikdə yaxınlaşış dedilər: «Nə üçün biz o ruhu qova bilmədik?» **20** İsa da onlara dedi: «İmanınız az olduğu üçün. Cünki sizə doğrusunu deyirəm: bir xardal toxumu qədər imanınız olarsa və siz bu dağla “buradan oraya köç” desəniz, o köçər və sizin üçün mümkün olmayan heç bir şey olmaz». **22** Qalileyada yiğilərkən İsa şagirdlərə dedi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək **23** və Onu öldürəcəklər, amma O, üçüncü gün diriləcək». Onlar çox kədərləndilər. **24** Kefernahuma gəldikləri zaman məbəd vergisini yığanlar Peterə yaxınlaşış dedilər: «Sizin Müəlliminiz vergi ödəmirmi?» **25** Peter «ödəyir» dedi. Evə gələndə İsa onu qabaqlayaraq dedi: «Şimon! Sən necə düşünürsən? Yerin hökmədarları gömrük və yaxud vergini kimdən alırlar? Öz övladlarındanmı, yoxsa kənar adamlardan?» **26** Peter Ona «kənar adamlardan» söylədikdə İsa ona dedi: «Belə isə, övladlar sərbəstdir. **27** Lakin bu adamları incitməyək deyə gölə get, tilovat və tilova düşən ilk balığı götür. Onun ağızını açanda bir gümüş pul tapacaqsan. Onu götür, həm Mənim, həm də öz əvəzinə ver».

18 Həmin vaxt şagirdlər ısanın yanına gəlib dedilər:

«Səmavi Padşahlıqda ən böyük kimdir?» 2 İsa yanına bir balaca uşaq çağırıb onu şagirdlərin arasına qoydu. 3 O dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: əgər siz yolunuzdan dönüb uşaqlar kimi olmasanız, Səmavi Padşahlıqda əsla daxil ola bilməzsiniz. 4 Beləliklə, kim bu uşaq kimi özünü aşağı tutarsa, Səmavi Padşahlıqda ən böyük odur. 5 Kim Mənim adımla belə bir uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər. 6 Amma kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizin dibinə atılıraq boğulmaq onun üçün daha yaxşı olar. 7 İnsanları pis yola çəkən şeylər üçün vay bu dünyanın halına! Belə şeylərin gəlməsi qarşısızlaşdır, amma vay o adamın halına ki, bunlar onun vasitəsilə gəlir! 8 Əgər əlin və ya ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Sənin əbədi həyata şikəst və ya topal daxil olmağın iki əl və iki ayaqla əbədi oda atılmağından yaxşıdır. (İənnios 1:66) 9 Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxarıb at. Sənin tək gözlə əbədi həyata daxil olmağın iki gözlə cəhənnəm oduna atılmağından yaxşıdır. (Geenna 1:67) 10 Bu kiçiklərdən birinə belə, xor baxmaqdan çəkinin. Çünkü sizə deyirəm: onların səmadakı mələkləri göylərdə olan Atamın üzünü daima görür. 12 Siz necə deyirsiniz? Bir adamın yüz qoyunu varsa və onlardan biri yolunu azarsa, doxsan doqquzunu dağlıarda qoyub yolunu azan qoyunu axtarmağa getməzmi? 13 Sizə doğrusunu deyirəm: əgər onu tapa bilərsə, yolunu azmayan doxsan doqquz qoyun üçün sevindiyindən artıq onun üçün sevinər. 14 Beləcə bu kiçiklərdən birinin belə, hələk olması göylərdə olan Atamızın iradəsi deyil. 15 Əgər qardaşın sənə qarşı günah işlədərsə, get, onun günahını ona göstər. Qoy hər şey yalnız ikinizin arasında qalsın. O sənə qulaq asarsa, qardaşını qazandın. 16 Amma qulaq asmazsa, özünlə bir və ya iki nəfər götür ki, “hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin”. 17 Əgər o bu adamların da sözünə qulaq asmaq istəməsə, vəziyyəti imanlılar cəmiyyətinə bildir. Əgər cəmiyyətin də sözünə qulaq asmaq istəməsə, onu bir büt pərəst və vergiyığın hesab et. 18 Sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə bağlayacağınız hər şey göydə bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağınız hər şey göydə açılmış olacaq. 19 Yenə sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə sizlərdən iki nəfər diləyəcəkləri hər hansı bir şey üçün razılığa gələrsə, göylərdə olan Atam onların istəklərini yerinə yetirəcək. 20 Çünkü harada iki

və ya üç nəfər Mənim adımla yiğilarsa, Mən də orada, onların arasındayam». 21 O zaman Peter gəlib İsaya dedi: «Ya Rabb! Qardaşım mənə qarşı günah işlədərsə, neçə dəfə mən onu bağışlamalıyam? Yeddi dəfəm?» 22 İsa ona dedi: «Sənə deyirəm: yeddi dəfə yox, yetmiş dəfə yeddi. 23 Ona görə də Səmavi Padşahlıq öz qulları ilə hesablaşmaq istəyən bir padşaha bənzəyir. 24 Hesablaşmağa başladığı zaman onun yanına on min talant borcu olan biri gətirildi. 25 Amma onun ödəməyə bir şeyi olmadığı üçün ağası əmr etdi ki, özü, arvadı, uşaqları və bütün mali satılıraq borcunu ödəsin. 26 Elə bu vaxt qul yerə qapanıb ona səcdə edərək dedi: “Səbir et! Mən hamisini ödəyəcəyəm”. 27 Ağasının o qula rəhmi gəldi, onu buraxdı və borcunu bağışladı. 28 Amma o qul kənara çıxıb ona yüz dinar borclu olan bir yoldaşını tapdı. Onu yaxaladı və “Borcunu ödə!” deyərək boğmağa başladı. 29 Yoldaşı yerə qapanıb ona “səbir et, borcunu ödəyəcəyəm” deyə yalvardı. 30 O isə istəmədi. Gedib borcunu ödəyənə qədər onu zindana saldırdı. 31 Ağanın digər qulları baş verən hadisəni görəndə çox kədərləndilər və gedib bütün oları ağalarına nəql etdilər. 32 Onda ağa o qulu yanına çağırıb dedi: “Ey pis qul, bütün o borcu sənə bağışladım, çünkü mənə yalvardın. 33 Mən sənə mərhəmət etdiyim kimi sən də yoldaşına mərhəmət etməli deyildinmi?” 34 Ağası qəzəblənib bütün borcunu ödəyənə qədər onu işgəncə verənlərə təslim etdi. 35 Hər biriniz qardaşlarınızı ürəkdən bağışlamasınız, Səmavi Atam da sizə elə edər».

19 İsa söhbətini bitirdikdən sonra Qalileyadan çıxıb

Yəhudeyanın İordan çayının o biri tayında yerləşən bölgəsinə getdi. 2 Böyük bir izdiham Onun ardında gəldi. İsa orada onlara şəfa verdi. 3 Bəzi fariseylər ısanın yanına gəlib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «İnsanın öz arvadını hər səbəbə görə boşamağa icazəsi varmı?» 4 İsa cavab verib dedi: «Oxumamısınız ki, Yaradan başlangıçdan “onları kişi və qadın olaraq yaratdı” və dedi: 5 “Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və ikisi bir bədən olacaq?” 6 Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir. Buna görə də qoy Allahın birləşdiriyini insan ayırması». 7 Fariseylər İsaya belə dedilər: «Onda Musa nə üçün bir talaq kağızı verərək arvadını boşamağı əmr etdi?» 8 İsa onlara dedi: «Ürəyinizin inadkar olduğuna görə Musa arvadlarını boşamağınızı icazə verdi. Amma başlangıçdan belə

deyildi. 9 Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa, hər hansı bir səbəbə görə arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs zina edir». 10 Şagirdləri İsaya dedilər: «Əgər ərlə arvad arasındaki münasibət belə isə, deməli, evlənməmək daha yaxşıdır». 11 Amma İsa onlara dedi: «Hər adam bu sözü qəbul edə bilməz, ancaq bu qabiliyyətin verildiyi adamlar qəbul edə bilər. 12 Çünkü elələri var ki, anadangalmış xədimdir, elələri var ki, insanlar tərəfindən xədim ediləblər, elələri də var ki, Səmavi Padşahlıq uğrunda özlerini xədim sayırlar. Bunu qəbul edə bilən qəbul etsin». 13 O zaman uşaqlar İsanın yanına gətirildi ki, İsa onların üzərinə əllərini qoyub dua etsin. Şagirdlər isə onlara qadağan etdilər. 14 Amma İsa dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanımı gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Səmavi Padşahlıq belələrinə məxsusdur». 15 İsa onların üzərinə əllərini qoyub oradan getdi. 16 Bir adam İsanın yanına gəlib dedi: «Müəllim, mən nə yaxşılıq etməliyəm ki, əbədi həyata malik olum?» (aiōnios g166) 17 İsa ona dedi: «Nə üçün Məndən yaxşılıq barəsində soruştursan? Yaxşı olan tək Biri vardır. Əgər sən əbədi həyata qovuşmaq istəyirsənsə, Onun əmrlərinə riayət et». 18 O adam İsadan «Hansı əmrlərə?» deyə soruşdu. İsa da dedi: «Qətl etmə, Zina etmə, Oğurluq etmə. Yalandan şahidlilik etmə. 19 Ata-anana hörmət et». Həmçinin “qonşunu özün kimi sev”». 20 Cavan adam İsaya dedi: «Bunların hamısına riayət etmişəm, daha nəyim çatışmır?» 21 İsa ona dedi: «Əgər kamil olmaq istəyirsənsə, get, əmlakını sat və yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gol». 22 Lakin cavan adam bu sözü eşitdikdə kədərlənib getdi, çünkü var-dövləti çox idi. 23 İsa şagirdlərinə dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: varlı adamın Səmavi Padşahlığı daxil olması çatindir. 24 Yenə sizə deyirəm ki, dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». 25 Bunu eşidən şagirdlər çox təəccübənlərək dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» 26 İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün hər şey mümkündür». 27 Bundan sonra Peter cavab verərək Ona dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardınca gəlmişik, əvəzində nəyimiz olacaq?» 28 İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: hər şey yeniləşəndə, Bəşər Oğlu izzətli taxtına oturanda Mənim ardımcı gələn sizlər də İsrailin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün on iki taxt üzərində oturacaqsınız.

29 Mənim adıım uğrunda ya evlərini ya qardaşlarını ya bacılarını ya atasını ya anasını ya uşaqlarını və yaxud tarlalarını atan hər kəs bundan yüz dəfə artıq alacaq və əbədi həyati da ırs olaraq alacaq. (aiōnios g166) 30 Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq.

20 Səmavi Padşahlıq səhər erkən durub öz üzüm bağı üçün işçi tutmağa çıxan ev sahibinə bənzəyir. 2 O, işçilərlə günü bir dinara razılaşıb onları üzüm bağına göndərdi. 3 Üçüncü saat radələrində çıxıb meydanda işsiz durmuş adamları gördü. 4 Onlara da dedi: “Siz də üzüm bağına gedin və haqqınızı düz verərəm”. 5 Onlar da bağ'a getdilər. Altıncı və doqquzuncu saat radələrində yenə çıxıb belə etdi. 6 On birinci saat radələrində çıxdı və orada duran başqalarını tapıb onlara dedi: “Nə üçün bütün günü burada işsiz durursunuz?” 7 “Çünkü heç kim bizə iş vermədi” dedilər. Onlara “siz də üzüm bağına gedin” dedi. 8 Axşam olanda bağ sahibi öz nəzarətçisinə dedi: “İşçiləri çağır və axırıncılardan başlayaraq birincilərə kimi muzdalarını ver”. 9 On birinci saat radələrində işə gələnlər adambaşına bir dinar aldılar. 10 Birinci gələnlərsə daha çox alacaqlarını düşündülər, lakin onlar da adambaşına bir dinar aldılar. 11 Pullarını aldıqları zaman ev sahibinə şikayət edərək dedilər: 12 “Bu ən axırıncılar cəmi bir saat işlədilər və sən onları günün ağırlığını və qızmar istisini çəkən bizlərlə bir tutdu”. 13 O isə onlardan birinə cavab verib dedi: “Dostum, axı mən sənə haqsızlıq etmədim, sən mənimlə bir dinara razılaşmadınmı? 14 Haqqını al, get! Axırıncıya da sənə verdiyim qədər vermək istayıram. 15 Öz pulumla istədiyimi etməyə ixtiyarım yoxdurmu? Sən mənim comərdliyimə qışqanırsan?” 16 Beləcə də axırıncılar birinci, birincilər isə axırıncı olacaq». 17 İsa Yeruşəlimə gedərkən yolda On iki şagirdi kənara çağırıb ayrıca onlara dedi: 18 «Bax Yeruşəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edəcəklər; 19 ələ salaraq qamçılıyib çarmixa çəksinlər deyə başqa millətlərə təslim edəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». 20 O zaman Zavday oğullarının anası oğulları ilə birlikdə İsaya yaxınlaşıb səcdə qıllaraq Ondan nə isə dilədi. 21 İsa qadından «Sən nə istayırsən?» deyə soruşdu. Qadın Ona dedi: «Əmr et ki, mənim bu iki oğlum Sənin Padşahlığında biri sağında, biri solunda otursun». 22 Amma İsa cavab

verib dedi: «Nə dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içəcəyim kasadan siz də içə bilərsinizmi?» Onlar dedilər: «Bilərik». **23** İsa onlara dedi: «Mənim içəcəyim kasadan içəcəksiniz. Amma sağımızda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Atam oranı kimlər üçün hazırlayıbsa, onlara veriləcək». **24** Bunu eşidən on şagirdin iki qardaşa acıqı tutdu. **25** İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbərləri onların üzerinde hökmranlıq, əyanları da onlara aqalıq edir. **26** Sizin aranızda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun. **27** Aranızda kim birinci olmaq istəsə, başqalarının qulu olsun. **28** Beləcə Bəşər Oğlu gəlmədi ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidyə versin». **29** İsa şagirdləri ilə Yerixodan çıxarkən böyük bir izdiham Onun ardınca getdi. **30** Yol kənarında oturan iki kor adam İsanın oradan keçdiyini eşitdikdə «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Biza rəhm elə!» deyə bağırdı. **31** Camaat onlara qadağan edib susdurmaq istədisə də, onlar «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Biza rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdılar. **32** İsa dayanıb onları çağırıdı və onlardan soruşdu: «Nə istəyirsiniz, sizin üçün edim?» **33** Onlar dedilər: «Ya Rəbb, gözlərimiz açılsın». **34** İsanın onlara rəhmi gəldi, gözlərinə toxundu. Həmin an onların gözləri açıldı və İsanın ardınca getdilər.

21 Yeruşəlimə yaxınlaşış Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqeyə gəldikləri zaman İsa iki şagirdi göndərərək **2** onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Dərhal orada bağlanmış bir eşşəklə bir sıpa tapacaqsınız. Onları açıb Mənə gətirin. **3** Kim sizə bir şey desə, ona “bunlar Rəbbə lazımdır, tezliklə onları geri göndərəcək” deyərsiniz». **4** Bunlar da peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **5** «Sion qızına deyin ki, “Bax Padşahın sənə tərəf gəlir; O itaətkardır və bir eşşəyə - Eşşəyin balası olan sıpaya minib golir”». **6** Şagirdlər gedib İsanın əmr etdiyi kimi etdilər. **7** Eşşəklə sıpanı gətirib üzərlərinə palтарlarını qoydular və İsa sıpanın belinə mindi. **8** Camaatin çoxu öz paltarlarını yola sərdi. Bəzisi də ağaclarдан budaqlar kəsib yola döşədi. **9** İsanın önündə gedən və ardınca gələn xalq belə nida edirdi: «Davud Oğluna hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun! Ən ucalarda hosanna!» **10** İsa Yeruşəlimə daxil olanda bütün şəhər «Bu Kimdir?» deyərək sarsıldı. **11** Camaat

isə deyirdi: «Bu, Qalileyanın Nazaret şəhərindən olan İsa Peyğəmbərdir». **12** İsa məbədə girib orada alver edənlərin hamisini qovdu. Sərrafların masalarını və gøyərçin satanların kürsülərini çevirdi. **13** Onlara belə dedi: «“Mənim evim dua evi adlandırılacaq” deyə yazılıb. Amma siz onu “quldur yuvasına” əvvirmisiniz!» **14** İsa məbəddə Onun yanına gələn korlara və axsaqlara şəfa verdi. **15** Lakin başçı kahinlər və ilahiyatçılar Onun etdiyi heyrətamız işləri və məbəddə «Davud Oğluna hosanna!» deyə bağışan uşaqları gördükdə açıqlandılar **16** və Ona dedilər: «Bunların nə söylədiyini eşidirsənmi?» İsa da onlara dedi: «Bəli. “Körpələrin və çağaların ağızından Kamil həmd alındı” sözünü heç oxumamışınız mı?» **17** İsa onları tərk edib şəhərdən çıxdı. Bet-Anyaya gedib orada gecələdi. **18** Səhəri gün İsa şəhər qayıdanda acmışdı. **19** Yol kənarında bir əncir ağacı gördü və ona yaxınlaşdı. Amma ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı. İsa ona dedi: «Qoy bir daha sənən meyvən çıxmasın». Əncir ağacı o anda qurudu. (**aiən g165**) **20** Şagirdlər bunu gördükdə «Əncir ağacı bir anda necə qurudu?» deyərək heyrətləndilər. **21** İsa cavab verib onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: əgər imanınız olub şübhə etməsəniz, nəinki əncir ağacının başına gətirilən şeyi edərsiniz, hətta bu dağa “Qalx, dənizə atıl!” desəniz, elə də olacaq. **22** İmanla dua edərək hər nə diləsəniz, alacaqsınız». **23** İsa məbədə gəlib təlim öyrədərkən başçı kahinlər və xalqın aqsaqqalları Ona yaxınlaşış dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **24** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; onu Mənə desəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm. **25** Yəhyanın vəftizi haradan id? Göydən idi, yoxsa insanlardan?» Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. **26** Amma desək “insanlardan”, camaatdan qorxuruq, çünkü hamı Yəhyanı peyğəmbər sayır». **27** Cavabında İsaya dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm. **28** Bəs siz necə düşünürsünüz? Bir adamın iki oğlu vardı. Gəlib birincisinə “oğlum, bu gün get üzüm bağımıda işlə” dedi. **29** O da cavab verib “istəmirəm” dedi. Lakin sonra peşman olub getdi. **30** Həmin adam ikincisinə yaxınlaşış yenə eyni sözü söylədi. O cavab verib “Gedirəm, ağam!” dedi, amma getmədi.

31 Bu iki nəfərdən hansı atasının istəyini yerinə yetirdi?» Onlar «birincisi» dedilər. İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: vergiyiganlar və fahişələr Allahın Padşahlığına sizdən qabaq girirlər. **32** Çünkü Yəhya sizin yanınıza salehlik yolunu göstərməyə gəldi. Sizsə ona inanmadınız, amma vergiyiganlar və fahişələr ona inandılar. Siz bunu gördükdən sonra da peşman olub ona inanmadınız. **33** Başqa bir məsəli dinləyin: Ev sahibi olan bir adam var idi. Üzüm bağı saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsixan düzəldti, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə getdi. **34** Məhsul vaxtı çatanda məhsulunu almaq üçün qullarını bağbanların yanına göndərdi. **35** Lakin bağbanlar onun qullarını tutub kimini döydülər, kimini öldürdülər, kimini də daşqalaq etdilər. **36** Bağ sahibi yenə əvvəlkindən daha çox başqa qullar göndərdi. Bağbanlar onlarla da əvvəlki kimi etdilər. **37** “Oğluma hörmət edərlər” deyərək axırda öz oğlunu onların yanına göndərdi. **38** Bağbanlarsa oğulu görəndə öz aralarında dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək və miras bizi qalsın”. **39** Beləcə onu tutub bağdan kənara çıxararaq öldürdülər. **40** Beləliklə, bağın sahibi gəldikdə bu bağbanlara nə edəcək?» **41** Onlar İsaya dedilər: «Bu xainləri dəhşətli şəkildə həlak edəcək, üzüm bağıni isə başqa bağbanlara icarəyə verəcək ki, onlar məhsulu öz vaxtında ona versinlər». **42** İsa onlara dedi: «Məgər siz Müqəddəs Yazılarda bunu heç oxumamışınız? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzdə xariqəli bir işdir”. **43** Buna görə sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı sizdən alınıb onun məhsullarını yetişdirəcək bir millətə veriləcək. **44** Bu daşın üstünə yixilan kəs parçalanacaq, daş isə kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **45** Başçı kahinlər və fariseylər Onun məsəllərini eşitdikdə bu sözləri onlar üçün dediyini başa düşdülər. **46** Ona görə də Onu tutmaq üçün yol axtarırıdlar, lakin camaatdan qorxdular, çünkü camaat ısanı peyğəmbər hesab edirdi.

22 İsa yenə onlara məsəllərlə xitab edərək dedi: **2** «Səmavi Padşahlıq oğluna toy ziyaftı verən bir padşaha bənzəyir. **3** O, toy ziyaftına dəvət olunanları çağırmaq üçün qullarını göndərdi. Lakin onlar gəlmək istəmədi. **4** Bir daha başqa qulları göndərərək onlara dedi: “Dəvət olunanlara deyin ki, budur, mən ziyaftımı

hazırladım, öküzlərim və bəslənmiş heyvanlarım kəsilib, hər şey hazırlır, toy ziyaftına gəlin!” **5** Amma dəvət olunanlar etinasızlıq göstərərək kimi tarlasına, kimi ticarətinə getdi. **6** O biriləri isə onun qullarını tutub təhqir etdilər və öldürdülər. **7** Padşah bundan xəbər tutaraq qəzəbləndi. Öz qoşunlarını göndərib o qatilləri məhv etdi, şəhərlərini isə yandırdı. **8** Onda qullarına dedi: “Toy ziyaftı hazırlır, fəqət dəvət olunanlar buna layiq deyil. **9** Beləliklə, yolayıcılarına gedin və kimi tapsanız, toy ziyaftına dəvət edin”. **10** Həmin qullar yollara çıxdılar. Pis-yaxşı kimi tapdılarsa, hamisini topladılar. Toy məclisi qonaqlarla doldu. **11** Padşah qonaqlara baxmaq üçün girdikdə orada toy libası geyməmiş bir nəfəri gördü, **12** ona dedi: “Dostum! Sən toy libası geyməmiş buraya necə girdin?” O isə susdu. **13** O zaman padşah xidmətçilərə dedi: “Onun əllərini, ayaqlarını bağlayın və qaranlıq çölə atın! Orada aqlaşma və diş qırcıtsı olacaq”. **14** Çünkü dəvət edilmiş çox, seçilmiş isə azdır». **15** O zaman fariseylər gedib məsləhətləşdilər ki, Onu söz üstündə necə tutsunlar. **16** Onlar hirodçularla birgə öz şagirdlərini ısanın yanına göndərib dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan, Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünkü insanlar arasında fərq qoymursan. **17** İndi bizi de görək, Sənəcə bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox?» **18** Amma İsa onların pis niyyətini bilərək dedi: «Ey ikiüzlülər, Mən niyə sınağa çakırsınız? **19** Vergi verdiyiniz sikkəni Mənə göstərin». Onlar da Ona bir dinar gətirdilər. **20** İsa onlara dedi: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» **21** Ona dedilər: «Qeyşərin». O vaxt İsa onlara dedi: «Elə isə, qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». **22** Bunu eşitdikləri zaman heyrətləndilər və ısanı tərk edib getdilər. **23** Həmin gün dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər ısanın yanına gəlib soruşdular: **24** «Müəllim, Musa belə demişdir: “Əgər bir adam övladsız ölsə, qardaşı onun dul qalmış arvadını alıb ölen qardaşın nəşlini davam etdərsin”. **25** Aramızda yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və öldü. Uşağı olmadığından arvadı ilə qardaşı evləndi. **26** İkincisi və üçüncüsü, hətta yedinciçinə qədər eləcə öldü. **27** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **28** İndi ölülər diriləndə bu qadın o yeddi nəfərdən hansının arvadı olacaq? Çünkü hamısı bu qadını almışdır». **29** İsa onlara cavab verib dedi: «Müqəddəs Yazılıları və Allahın qüdrətini bilmədiyinizə görə yanılırsınız. **30**

Ona görə ki ölüler diriləndə insanlar nə evlənir, nə da ərə gedirlər. Ancaq səmadəki mələklər kimi olurlar. **31** Bəs ölülərin dirilməsinə gəlinca, Allah tərəfindən siza “Mən İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahiyam” deyə söylənən sözü oxumamışınızmı? Allah ölülərin deyil, dirilərin Allahıdır». **33** Bunları eşidən camaat Onun təliminə təccübəlnirdi. **34** Fariseylər İsanın sadukeyləri susdurduğunu eşidəndə bir yərə toplaşdırılar. **35** Onlardan biri olan qanunşunas İsanı sinamaq məqsədi ilə Ondan bunu soruşdu: **36** «Müəllim, Qanunda ən böyük əmr hansıdır?» **37** İsa ona dedi: «Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlığınla və bütün düşüncənlə sev». **38** Bu, böyük və əsas əmərdir. **39** Buna bənzəyən ikincisi budur: “Qonşunu özün kimi sev”. **40** Bütün Qanun və Peyğəmbərlərin sözləri bu iki əmərə əsaslanır». **41** Fariseylər toplaşdıqda İsa onlardan bunu soruşdu: **42** «Məsih haqqında nə düşünürsünüz? O kimin Oğlundur?» Onlar da İsaya «Davudun Oğlu» dedilər. **43** İsa onlara dedi: «Elə isə, nə üçün Davud Ruh vasitəsilə Ona “Ağa” deyə müraciət edir? **44** “Rabb mənim Ağama dedi: ‘Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək Sağında otur’” deyib. **45** Əgər Davud Ona “Ağa” deyə müraciət edirsə, O necə Davudun oğlu ola bilər?» **46** Bunun cavabında İsaya kimsə bir söz deyə bilmədi. O gündən sonra artıq heç kim Ondan bir şey soruşmağa cəsarət etmədi.

23 Bundan sonra İsa camaata və şagirdlərinə müraciət edib **2** dedi: «İlahiyyatçılar və fariseylər Musanım kürsüsündə oturmuşlar. **3** Buna görə də sizə əmr etdikləri hər şeyə riayət və əməl edin. Amma onların etdiklərini etməyin, çünki söyləyərlər, amma riayət etməzlər. **4** Ağır və çətin daşına bilən yükləri bağlayıb insanların ciyinə yükleyərlər, özləri isə bu yükləri daşımaq üçün barmaqlarını belə, tərpətmək istəməzərlər. **5** Onlar öz əməllərinin hamısını insanlar görsün deyə edərlər. Çünki onlar dua qutucuqlarını genişləndirib geyimlərinin qotazlarını uzadalarlar. **6** Ziyafətlərdə yuxarı başı və sinəqolqlarda baş kürsüleri tutmağı, **7** bazar meydanlarında salam almağı, insanların onlara “Rabbil” deyə xitab etməsini sevərlər. **8** Amma kimsə sizi “Rabbi” deyə çağırmasın. Çünki sizin bir Müəlliminiz var. Siz hamınıza qardaşınız. **9** Yer üzündə kimsəyə “ata” deməyin. Çünki bir Atanız var, O da Səmavi Atadır. **10** Kimsə sizə “rəhbər” deməsin. Çünki bir Rəhbəriniz var, O da Məsihdir. **11** Aranızda ən böyük olan

xidmətçiniz olsun. **12** Kim özünü yüksəldərsə, aşağı tutulacaq və kim özünü aşağı tutarsa, yüksəldiləcək. **13** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz Səmavi Padşahlığı insanların üzünə qapayırsınız. Nə özünüz girirsiniz, nə də girmək istəyənləri buraxırsınız. **15** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz dənizi və qurunu dolaşırsınız ki, bir nəfəri dina götirəsiniz. Dina gətirdikdə isə onu özünüzdən ikiqat artıq cəhənnəmlik edirsiniz. (Geenna g1067) **16** Vay halınıza, ey kor rəhbərlər! Deyirsiniz ki, “kim məbədə and içirsə, əhəmiyyətli bir şey deyil, lakin kim məbədin qızılına and içirsə, öz andına borcludur”. **17** Ey ağılsızlar və korlar! Hansı daha böyükdür? Qızılmı, yoxsa qızılı təqdis edən məbədmi? **18** Yenə də deyirsiniz ki, “kim qurbangaha and içirsə, əhəmiyyətli bir şey deyil; lakin qurbangah üzərindəki qurbana and içən öz andını yerinə yetirməlidir”. **19** Ey korlar! Hansı daha böyükdür? Qurbanmı, yoxsa qurbanı təqdis edən qurbangahmı? **20** Beləliklə, qurbangaha and içən kəs ona və onun üstündə olan bütün şeylərə and içir. **21** Məbədə and içən kəs ona və içində Yaşayana and içir. **22** Göyə and içən kəs də Allahın taxtına və taxtda Oturana and içir. **23** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz nanə, şüyündə və zirənin onda birini verirsiniz, lakin Qanunun daha vacib işlərini, ədaləti, mərhəməti və imanı atırsınız. Amma onda biri verməklə yanaşı burları da yerinə yetirməli idiniz. **24** Ey kor rəhbərlər! Ağcaqanadı süzgəclə çıxarıır, dəvəni isə udursunuz! **25** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin onların daxili soyğunçuluq və pozğunluqla doludur. **26** Sən, ey kor farisey! Əvvəlcə kasanın daxilini təmizlə ki, bayır tərəfi də təmiz olsun! **27** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz ağardılmış məqbərələrə bənzəyirsiniz: onların bayır tərəfi gözəl görünür, daxili isə ölü sümükləri və hər cür murdarlıqla doludur. **28** Siz də zahirən insanlara saleh görünürsünüz, daxilən isə ikiüzlülük və qanunsuzluqla dolusunuz. **29** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, salehlərin abidələrini bəzəyirsiniz. **30** “Biz ata-babalarımızın yaşadığı günlərdə yaşasayıdıq, peyğəmbərlərin qanını tökməkdə onlarla şərik olmazdıq” deyirsiniz. **31** Beləliklə, peyğəmbərləri

oldürənlərin övladları olduğunuza özünüz şəhadət edirsiniz. **32** El isə, ata-babalarınızın başladığı işi başa çatdırın! **33** Siz ey ilanlar, gürzələr nəsl! Cəhənnəmə məhkum edilməkdən necə qaçacaqsınız? (Geenna g1067)

34 Ona görə də Mən sizə peyğəmbərlər, müdrik adamlar və ilahiyatçılar göndərirəm. Siz onlardan bəzisini oldürəcək və çarmixa çəkəcəksiniz. Bəzisini sinaqoqlarınızda qamçılıyacaq və şəhərdən şəhərə qovacaqsınız; **35** belə ki saleh olan Habilin qanından tutmuş məbədələ qurbangahın arasında oldürdüyümüz Berekya oğlu Zəkeriyənin qanına qədər yer üzündə tökülen bütün saleh adamların qanı üçün məsuliyyət daşıyasınız. **36** Sizə doğrusunu deyirəm: bütün bu şəylər üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq. **37** Ey Yeruşəlim, Yeruşəlim! Peyğəmbərləri oldürən və ora göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq cüçələrini qanadları altına yiğan kimi Mən də dəfələrlə sənin övladınızı yiğmaq istədim, sizsə istəmədiniz! **38** Baxın, eviniz viran qalır. **39** Çünkü Mən sizə bunu deyirəm: "Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!" deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz.

24 İsa məbəddən çıxıb gedərkən şagirdləri məbədin binalarını Ona göstərmək üçün yanına gəldilər. **2** İsa onlara cavab verib dedi: «Bütün bunları görürsünüz mü? Sizə doğrusunu deyirəm: onların daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq». **3** İsa Zeytun dağında oturanda şagirdlər ayrılıqda Onun yanına gelib dedilər: «Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Sənin zührun və dövrün sonuna hansı əlamətlər olacaq?» (aiən g165) **4** İsa onlara cavab verib dedi: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim aldatmasın. **5** Çünkü Mənim adımla çox adam gəlib "Məsih mənəm" deyərək çoxlarını aldadacaq. **6** Siz müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəcəksiniz. Amma təlaşa düşməyin. Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ hər şeyin axırı deyil. **7** Çünkü millət millət, padşahlıq padşahlıq qarşı çıxacaq. Yerbəyər acliq və zələzələlər olacaq. **8** Bütün bunlar sanki doğuş ağrısının başlangıcıdır. **9** O zaman sizi əziyyətə təslim edib oldürəcəklər. Mənim adıma görə bütün millətlər sizə nifrət edəcək. **10** Onda bir çoxu imandan büdrayərək bir-birini təslim edəcək və bir-birinə nifrət edəcək. **11** Bir çox yalançı peyğəmbər törəyib çox adamı aldadacaq. **12** Qanunsuzluq çoxaldığı üçün bir çoxunun məhəbbəti soyuyacaq. **13** Amma axıracan dözən xilas olacaq. **14** Səmavi Padşahlığın

bu Müjdəsi bütün millətlərə şəhadət olmaq üçün bütün dünyada vəz ediləcək. O zaman hər şeyin axırı gələcək. **15** Beləliklə, Daniel peyğəmbərin bəhs etdiyi viranəlik gətirən iyrənc şeyin Müqəddəs məkanda qoyulduğunu gördüyüünüz zaman – qoy oxuyanunu anlasın – **16** Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın. **17** Damda olan evindəki əşyaları götürmək üçün aşağı enməsin. **18** Tarlada olan üst paltarını götürmək üçün geri qayıtmasın. **19** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! **20** Dua edin ki, qaçmağınız qış fəslində və ya Şənbə gündündə baş verməsin. **21** Çünkü o vaxt elə dəhşətli əzab-əziyyət olacaq ki, dünyanın başlangıcından indiyə qədər beləsi olmayıb və heç olmayıacaq da. **22** Əgər o günlər qısalılmassaydı, heç bir insan xilas ola bilməzdi. Amma seçilmişlərə görə o günlər qısalılaçq. **23** O zaman əgər kimsə sizə desə ki, "bax, Məsih buradadır" yaxud da "oradadır", inanmayın. **24** Çünkü yalançı məsihələr və yalançı peyğəmbərlər törəyəcək. Onlar böyük əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparlarsa, seçilmişləri də aldatsınlar. **25** Bax Mən sizə əvvəlcədən söyləmişəm. **26** Ona görə siza "bax, O çöldədir" desələr də, çıxmayıñ. "Bax, O daxili otaqlardadır" desələr də, inanmayın. **27** Çünkü şimşək şərqi qərbə belə, göründüyü kimi Bəşər Oğlunun zühuru da elə olacaq. **28** Leş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar. **29** Amma o günlərin əzab-əziyyətindən dərhal sonra Günəş tutulacaq, Ay nurunu saçmayıacaq, Ulduzlar göydən tökülaçək, Səma cisimləri lərzəyə gələcək. **30** O zaman Bəşər Oğlunun əlaməti göydə görünəcək. O vaxt yer üzünün bütün tayfaları şivən qoparacaq və Bəşər Oğlunun göyün buludları üzərində qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəcək. **31** O, mələklərini uca şeypur səsi ilə göndərəcək. Mələklər də göylərin bir ucundan o biri ucuna qədər dörd külək istiqamətindən Onun secdiklərini toplayacaq. **32** Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücerib yarpaqlananda bilirsınız ki, yay fəqli artıq yaxındır. **33** Eləcə siz də bütün bu şeyləri görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, ləp qapıdadır. **34** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **35** Yer və göy keçib gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. **36** Lakin o günü və o saatı nə göylərin mələkləri, nə də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. **37** Nuhun günləri necə idisə, Bəşər Oğlunun zühuru da elə olacaq. **38** Daşqından

əvvəlki həmin günlərdə, Nuhun gəmiyə girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. **39** Daşqın galib hamisini aparana qədər bixəbər idilər. Bəşər Oğlunun zühuru da belə olacaq. **40** O zaman tarladakı iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **41** Dəyirmənda dən üyündən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **42** Ona görə də oyaq olun. Çünkü Rəbbinizin hansi gün geləcəyini bilmirsiniz. **43** Amma bunu bilin ki, əger evin yiyəsi oğrının gecə hənsi saatda gələcəyini bilsəydi, oyaq qalib evinin yarılmasına imkan verməzdi. **44** Buna görə siz də hazır olun, çünkü Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt galəcək. **45** Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün ağasının öz nökərləri üzərinə qoyduğu sadıq və ağılli qul kimdir? **46** Nə bəxtiyardır o qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında görür! **47** Sizə doğrusunu deyirəm: ağası bu qula bütün əmlakı üzərində idarəciliyi tapşıracaq. **48** Amma həmin qul pis olub ürəyində “ağam gec gələcək” deyərsə, **49** öz yoldaşlarını döyməyə və əyyaşlarla yeyib-içməyə başlayarsa, **50** o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və aqlına gəlmədiyi vaxt galəcək, **51** ona ağır cəza verəcək və onu ikiüzlülərlə bir yerdə saxlayacaq. Orada aqlaşma və diş qıçırtsı olacaq.

25 O zaman Səmavi Padşahlıq çıraqlarını götürüb bəyin qarşısına çıxan on qızə bənzəyəcək. **2** Onlardan beşi ağılli, beşi isə ağılsız idi. **3** Ağılsızlar özləri ilə çıraqlarını götürmüdü, amma yağ götürməmişdi. **4** Ağıllılarca çıraqları ilə birgə qablarda yağ da götürmüdü. **5** Lakin bəy gecikdiyindən hamisini yuxu basdı və onlar yatdı. **6** Amma gecə yarısı bir qışqırıq qopdu: “Budur, bəy gelir, onu qarşılımağa çıxın!” **7** O zaman o qızların hamısı durub öz çıraqlarını düzəldildi. **8** Ağılsızlar ağıllılarca dedi: “Yağınızdan bizə də verin, çünkü çıraqlarımız sönürlər”. **9** Ağıllılarca cavab verib dedilər: “Belə olmasın ki, yağ nə bizi çatsın, nə sizə. Yaxşısı budur ki, gedib satıcılarından alaşınız”. **10** Onlar yağ satın almağa getdikləri zaman bəy gəldi. Hazır olanlar onunla toy məclisinə girdilər və qapı bağlındı. **11** O biri qızlar da sonradan gəlib “Ağ! Ağ! Qapımı bizə aç!” dedilər. **12** O isə cavab verib dedi: “Sizə doğrusunu deyirəm: siz tənimirəm”. **13** Beləliklə, oyaq olun. Çünkü siz nə günü, nə də saatı bilirsiniz. **14** Səmavi Padşahlıq səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. O, qullarını çağırıb əmlakını onlara əmanət etdi. **15** O hər birinə öz qabiliyyətinə

görə – birinə beş, birinə iki, birinə də bir talant verdi və yola düşdü. **16** Beş talant alan dərhal gedib bunları sərmayəyə qoydu, daha beş talant qazandı. **17** İki talant alan da beləcə daha iki talant qazandı. **18** Bir talant alansa gedib torpağı qazdı və ağasının pulunu gizlətdi. **19** Uzun zamandan sonra həmin qulların ağası gəldi və onlardan hesabat tələb etdi. **20** Beş talant alan galib daha beş talant gətirərək dedi: “Ağ, sən mənə beş talant əmanət etdin. Budur, mən daha beş talant qazandım”. **21** Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadıq qulum! Sən xırda işlərdə sadıq oldun, səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərək ol!” **22** İki talant alan da gəlib dedi: “Ağ, mənə iki talant əmanət etdin. Budur, mən daha iki talant qazandım”. **23** Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadıq qulum! Sən xırda işlərdə sadıq oldun, səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərək ol!” **24** Bir talant alan da gəlib dedi: “Ağ, sənin sərt bir adam olduğunu bilirdim. Əkmədiyin yerdən biçərsən, səpmədiyin yerdən yiğarsan. **25** Ona görə qorxdum, gedib sənin talantını torpaqda gizlətdim. Buyur, öz malını geri götür!” **26** Ağası isə cavab verib ona dedi: “Pis və tənbəl qul! Mənim əkmədiyim yerdən biçdiyimi və səpmədiyim yerdən yiğdiğimi biliirdinmi? **27** Onda gərək mənim pulumu sərraflara verəydi ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alıñ. **28** İndi əlindəki talanti ondan alın və on talantı olana verin! **29** Çünkü kimin varıdırsa, daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq, kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **30** Yaramaz qulu isə qarənliq çöllə atın. Orada aqlaşma və diş qıçırtsı olacaq”. **31** Bəşər Oğlu bütün mələklərlə birlikdə izzəti ilə gələn zaman Öz izzətli taxtına oturacaq. **32** Bütün millətlər Onun öündə toplaşacaq, O da qoyunları keçilərdən ayıran bir çoban kimi onları bir-birindən ayıracaq. **33** Qoyunları sağına, keçiləri isə soluna qoyacaq. **34** O zaman Padşah sağındakılara deyəcək: “Ey sizlər, Atamın xeyir-dua verdiyi adamlar! Gəlin, dünya yarananından bəri sizin üçün hazırlanmış olan Padşahlığı ırs alıñ. **35** Çünkü ac idim, Mənə yemək verdiniz; susamışdım, Mənə su verdiniz; qərib idim, Məni qəbul etdiniz; **36** çılpaq idim, Məni geyindirdinizi; xəstə idim, qayğımı çəkdiniz; zindanda idim, yanına gəldiniz”. **37** Onda salehlər Ona cavab verib deyəcəklər: “Ya Rəbb, biz Səni nə vaxt ac görüb yemək verdik və ya susamış görüb su verdi? **38** Nə vaxt Səni qərib görüb qəbul etdi və ya çılpaq görüb geyindirdik? **39** Nə vaxt Səni xəstə və ya

zindanda görüb yanına gəldik?” 40 Padşah da cavab verib onlara deyəcək: “Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçik qardaşlarından birinə etdiyinizi Mənə etmiş oldunuz”. 41 O zaman solundakılara deyəcək: “Ey lənətə gəlmışlər, çəkilin önumdən! İblislə onun mələklərinə hazırlanmış olan əbədi oda yollanın! (aiōnios g166) 42 Çünkü ac idim, Mənə yemək vermədiniz; susamışdım, Mənə su vermədiniz; 43 qərib idim, Məni qəbul etmədiniz; çılpaq idim, Məni geyindirmədiniz; xəstə və zindanda idim, qaygımı çəkmədiniz”. 44 Onda onlar da cavab verib deyəcəklər: “Ya Rəbb, Səni nə vaxt ac, susamış, qərib, çılpaq, xəstə və yaxud zindanda gördük ki, Sənə xidmət etmədik?” 45 O zaman onlara cavab verib deyəcək: “Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçiklərdən birinə etmədiyinizi Mənə etməmiş oldunuz”. 46 Bunlar əbədi əzaba, salehlərsa əbədi həyata gedəcək. (aiōnios g166)

26 Isa bütün bu sözləri bitirəndən sonra şagirdlərinə dedi: 2 «iki gün sonra Pasxa bayramı olacağını bilirsiniz. Bəşər Oğlu çarmixa çəkilmək üçün təslim ediləcək». 3 O zaman başçı kahinlər və xalqın ağsaqqalları Qayafa adlı baş kahinin həyətinə toplaşdırı. 4 İsanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün suis-qəsd hazırladılar. 5 Amma deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışılıq düşər». 6 Isa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində ikən 7 bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı ətirli yağı olan ağ mərmər qab var idi. Isa süfrəyə oturanda qadın yağı Onun başına töküdü. 8 Şagirdlər bunu gördükdə açıqlanıb dedilər: «Bu israfçılıq nə üçündür? 9 Axı bu ətiri baha qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». 10 Lakin Isa bunu bilərək dedi: «Niyə qadını incidirsiz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 11 Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayıcağam. 12 Qadın bu ətiri Mənim bədənimə tökməklə Məni dəfn üçün hazırladı. 13 Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsə, bu qadının etdiyi iş də danışılacaq ki, o yada salınsın». 14 O zaman On iki şagirddən Yəhudə İskaryot adlı biri başçı kahinlərin yanına gedib dedi: 15 «Onu sizə təslim etsəm, mənə nə verərsiniz?» Onlar da Yəhudaya otuz gümüş təklif etdilər. 16 O vaxtdan Yəhudə İsanı təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. 17 Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdlər İsanın yanına gəlib dedilər: «Sənin Pasxa yeməyin üçün harada hazırlıq

görməyimizi istəyirsən?» 18 O da cavab verdi: «Şəhərə girib filankəsin yanına gedin və ona deyin: “Müəllim deyir: ‘Vaxtım yaxınlaşdı, şagirdlərlə birgə Pasxanı sənin evində keçirəcəyəm’”». 19 Şagirdlər İsanın əmrini yerinə yetirərək Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. 20 Axşam düşəndə Isa On İki şagirdi ilə birgə süfrəyə oturdu. 21 Onlar yemək yeyərkən Isa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». 22 Onlar çox kədərlənib bir-bir Ondan soruşdular: «Ya Rəbb, mən deyiləm ki?» 23 O cavab verib dedi: «Mənimlə birlikdə əlini qaba batırın Mənə xəyanət edəcək. 24 Bəşər Oğlu Özü barəsində yazıldığı kimi gedir. Amma vay o adamın halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasayıd, onun üçün daha yaxşı olardı». 25 Ona xəyanət edən Yəhuda «Rabbi, mən deyiləm ki?» deyə soruşdu. Isa da ona «sən dediyin kimidir» dedi. 26 Onlar yeyəndə Isa çörək götürdü, şükür duası edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi: «Alın, yeyin! Bu Mənim bədənimdir». 27 Sonra bir kasa götürdü və şükür edib onu da şagirdlərə verərək dedi: «Bundan hamınız için! 28 Çünkü bu, əhdin bağlanması və günahların bağışlanması üçün çoxları uğrunda axıdılan Mənim qanımdır. 29 Mən sizə deyirəm: Atamın Padşahlığında sizinlə birlikdə təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının bu məhsulundan əsla içməyəcəyəm». 30 Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər. 31 Onda Isa şagirdlərinə dedi: «Bu gecə hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünkü belə yazılıb: “Çobanı vuracağam, Sürünün qoyunları pərən-pərən olacaq”. 32 Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». 33 Peter Ona cavab verib dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən əsla atıb getməyəcəyəm». 34 Isa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gecə xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». 35 Peter Ona dedi: «Əgər Səninlə birlikdə olmamışım lazımlı olsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər. 36 Sonra Isa şagirdlərlə birlikdə Getsemani adlanan bir yerə gəldi və onlara dedi: «Mən oraya gedib dua edərkən siz burada oturub-qalın». 37 O, Peter ilə Zavdayın iki oğlunu Özü ilə apardı. Özündə bir kədər və narahatlıq hiss etməyə başladı. 38 Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə dərin kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. Burada qalın və Mənimlə birlikdə oyaq olun». 39 Isa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi: «Ey Atam, mümkündürsə, qoy bu

kasa Məndən yan keçsin. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». **40** İsa şagirdlərin yanına qayıdib gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: «Məgər Mənimlə birlikdə bir saat oyaq qala bilməzdinizmi? **41** Oyaq durub dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz. Ruh həvəslı, cism isə gücsüzdür». **42** İsa yenə ikinci dəfə uzaqlaşdı və dua etdi: «Ey Atam, əgər Mən içmədən bu kasanın yan keçməsi mümkün deyilsə, qoy Sənin iradən olsun». **43** İsa qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünkü onların gözləri yumulurdu. **44** Onları tərk edib təkrarən uzaqlaşdı, yenə eyni sözlər üçüncü dəfə dua etdi. **45** Sonra İsa şagirdlərin yanına qayıdib onlara dedi: «Hələ də yatıb dincəlirsiniz? Budur, vaxt yaxınlaşib və Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. **46** Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən gəlir!» **47** İsa hələ danişarkən On İki şagirddən biri olan Yəhuda gəldi. Onun yanında başçı kahinlərin və xalqın aqsaqqallarının göndərdiyi ali qılıncı və dəyənəkli böyük bir dəstə adam var idi. **48** İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur, Onu tutun». **49** O anda İsaya yaxınlaşib «Salam, Rabbil!» deyərək Onu öpdü. **50** İsa da ona «Dostum, nə üçün gəlmisin?» dedi. Elə bu vaxt İsaya yaxınlaşib əl ataraq Onu tutdular. **51** Onda İsa ilə birlikdə olanlardan biri əl atıb qılıncını çəkdi və baş kahinin qulunu vurub qulağını qopartdı. **52** İsa ona dedi: «Qılıncını yerinə qoy, çünkü qılınc çəkənlərin hamısı qılıncla məhv olacaq. **53** Yoxsa elə düşünürsən ki, Atamdan yardım istəyə bilərəm? İstəsəm, dərhal Mənə on iki legiondan artıq mələk göndərər. **54** "Bunların olması gərəkdir" deyən Müqəddəs Yazılır onda bəs necə yerinə yetərdi?» **55** Həmin vaxt İsa camaata dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə Məni tutmağa gəlmisiniz? Hər gün məbəddə oturub təlim verirdim, heç Məni tutmadınız. **56** Amma bunların hamısı peyğəmbərlərin Yazılıları yerinə yetsin deyə baş verdi». Onda bütün şagirdlər ona atıb qaçdırılar. **57** İsanı həbs edənlər Onu baş kahin Qayafanın yanına gətirdilər. İlahiyyatçılar və aqsaqqallar da oraya toplasdı. **58** Peter uzaqdan baş kahinin həyatınə qədər İsanın ardınca gedirdi, sonu görmək üçün içəri girib mühafizəçilərlə birləşdir. **59** Başçı kahinlər və Ali Şuranın hamısı İsanı edam etmək üçün Onun əleyhinə yalançı şahidlik ifadəsi axtarırırdılar. **60** Çoxlu yalançı şahid gəldi, lakin yenə də axtardıqlarını tapmadılar. Axırda iki şahid galib **61** dedi: «Bu Adam dedi: "Mən Allahın məbədini dağdırıb

üç gün ərzində tikə bilərəm"». **62** Baş kahin ayağa qalxıb İsaya dedi: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» **63** Amma İsa susmaqda davam etdi. Baş kahin isə Ona dedi: «Səni var olan Allaha and etdirirəm, bizi de, Allahın Oğlu Məsih Sənsənm?» **64** İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir. Hətta sizə deyirəm: bundan sonra Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın sağında oturduğunu və göyün buludları üzərində gəldiyini görəcəksiniz». **65** Onda baş kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «O, Allaha küfr etdi! Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? Elə indi Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! **66** Bəs buna nə deyirsiniz?» Onlar cavab verib dedilər: «O, ölüm cəzasına layiqdir». **67** Elə bu vaxt İsanın üzünə tüpürüb yumruq vurdular. Bəziləri də Ona şillə vuraraq **68** dedilər: «Ey Məsih, bizi peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran kimdir?» **69** Peter İsa bayırda, həyatda oturmuşdu. Bir qarabaş ona yaxınlaşib dedi: «Sən də Qalileyalı İsa ilə birlikdə idin». **70** Amma Peter hamının qarşısında inkar edərək dedi: «Bilmirəm, sən nə danişırsan». **71** Sonra darvazaya gələndə başqa bir qarabaş onu görüb oradakılara dedi: «Bu adam Nazareti İsa ilə birlikdə idi». **72** Peter yenə inkar edib and içdi: «Mən o Adamı tanımiram». **73** Bir az sonra orada duranlar galib Peterə dedilər: «Doğrudan da, sən də onlardansan, çünkü nitqin səni ifşa edir». **74** Peter özünü qarşıyib and içərək dedi: «O Adamı tanımiram». Həmin anda xoruz banladı. **75** Peter İsanın «xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı.

27 Səhər açılında bütün başçı kahinlərlə xalqın aqsaqqalları İsanı edam etmək üçün məşvərət etdilər. **2** İsanın əl-qolunu bağlayaraq vali Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **3** O zaman İsaya xəyanət edən Yəhuda Onun məhkum edildiyini görəndə peşman oldu. Otuz gümüşü başçı kahinlər və aqsaqqallara geri gətirib **4** «mən təqsərsiz qanı təslim etməklə günah işlətdim» dedi. Onlarsa ona «Bundan bizə nə? Özün bilərsən» dedilər. **5** Yəhuda gümüş pulları məbədin içərinə atıb oradan çıxdı, gedib özünü asdı. **6** Başçı kahinlər gümüş pulları götürüb dedilər: «Madam ki qan bahasıdır, bu gümüş pulları məbədin xəzinəsinə qoymağa icazəmiz yoxdur». **7** Öz aralarında məşvərət keçirərək o pulla yadelliləri dəfn etmək üçün dulusçunun tarlasını satın aldılar. **8** Buna görə o tarlaya

bu günə qədər «Qan tarası» deyilir. **9** Beləcə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi: «İsrail övladlarının qiymətləndirdiyi Adamın dəyərini – otuz gümüşü aldlar **10** və Rəbbin mənə buyurduğu kimi dulusçunun tarası üçün verdilər». **11** İsa valinin önündə dayanmışdı. Vali Ondan «Yəhudilərin Padşahi Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **12** Başçı kahinlər və aqsaqqallar Onu ittiham etdikləri vaxt İsa heç bir cavab vermadı. **13** Onda Pilat Ona dedi: «Sənin əleyhinə edilən bu qədər şəhadəti eşitmirsənmi?» **14** İsa onun heç bir sözüne cavab vermadı. Vali buna çox heyrətləndi. **15** Hər Pasxa bayramında valinin xalqın istədiyi bir mahbusu azad etməsi adət idi. **16** O günlərdə Barabba adlı məşhur bir məhbus həbsdə saxlanılırdı. **17** Beləliklə, onlar bir yerə toplaşdıqları vaxt Pilat onlardan soruşdu: «Sizin üçün kimi azad etməyimi istəyirsiniz? Barabbani, yoxsa Məsih deyilən İsanı?» **18** Çünkü bilirdi ki, onlar İsanı paxılıqlıdan təslim etmişdilər. **19** Pilat hökm kürsüsündə oturarkən arvadı «o saleh Adamla sənin heç bir işin olmasın, çünkü bu gün röyada Ona görə çox əzablar çəkmışəm» deyə xəbər göndərdi. **20** Başçı kahinlər və aqsaqqallarsa xalqı təhrik edirdilər ki, Barabbanın azad olmasını, İsanısa ölümünü istəsinlər. **21** Vali onlardan soruşdu: «İkisindən hansını sizin üçün azad etməyimi istəyirsiniz?» Onlar da «Barabbani» dedilər. **22** Pilat onlara «Elə isə Məsih deyilən İsaya nə edim?» dedi. Onların hamisi «Çarmixa çəkilsin!» dedilər. **23** Vali «Axi O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Çarmixa çəkilsin!» deyə daha ucadan bağırdılar. **24** Pilat əlindən heç bir şeyin gəlmədiyini və əksinə, iğtişaşın gücləndiyini görərək su götürüb xalqın önündə əllərini yudu və belə dedi: «Mən bu Adamın qanı üçün təqsirkar deyiləm, qoy sizin boynunuzda qalsın». **25** Bütün xalq cavab verib dedi: «Onun qanının məsuliyyəti bizim və övladlarımızın üzərinə olsun!» **26** Onda Pilat onlar üçün Barabbani azad etdi. İsanı isə qamçılatıldıqdan sonra çarmixa çəkilməyə təslim etdi. **27** Sonra valinin əsgərləri İsanı vali sarayına apardılar. Bütün alayı Onun başına topladılar. **28** Onu soyundurub al rəngli xalat geyindirdilər. **29** Tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular, sağ əlinə də bir qamış verdilər. Önündə diz çöküb «Yəhudilərin Padşahi sağ olsun!» deyərək Onu ələ salırdılar. **30** Ona tüpürdülər, qamışı götürüb başına vurdular. **31** Onu ələ salandan sonra xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmixa

çəkməyə apardılar. **32** Bayırə çıxanda Şimon adlı Kirenali bir adamla rastlaşdırılar. Onu İsanın çarmixını daşımışa məcbur etdilər. **33** Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə gələndə **34** Ona içməyə ödlə qarışq şərab verdilər. İsa onu daddiqda içmək istəmədi. **35** Əsgərlər Onu çarmixa çəkdilər və püşk ataraq paltarlarını aralarında böltüdürtlər. **36** Sonra orada oturub Onun keşiyini çəkdilər. **37** Başı üzərinə «Yəhudilərin Padşahi İsa budur» ittihamını yazıb qoysular. **38** O zaman İsa ilə birlikdə biri sağında, biri də solunda iki quldur da çarmixa çəkildi. **39** Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq **40** «Ey məbədi dağdırıb üç gündə tikən! Əgər Allahın Oğlusansa, Özünü xilas et və çarmixdan düşəl!» deyirdilər. **41** Başçı kahinlər də ilahiyyatçılar və aqsaqqallarla birgə eyni şəkildə İsanı ələ salaraq deyirdilər: **42** «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir! İsrailin Padşahıdır, qoy indi çarmixdan düşsün və biz də Ona iman edək. **43** Allahə güvənirdi. Allah Onu sevirsə, qoy indi xilas etsin! Çünkü “Mən Allahın Oğluyam” dedi». **44** İsa ilə birlikdə çarmixa çəkilən quldurlar da Onu təhqir edirdilər. **45** Altıncı saatdan doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. **46** Doqquzuncu saatə yaxın İsa uca səslə nida edərək dedi: «Eli, Eli, lema şabaqtanı?» Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. **47** Orada dayananların bəzisi bunu eşidərkən dedilər: «Bu Adam İlyası çağırır». **48** Aralarından biri dərhal qaçıb bir süngər gətirdi, şərab sirkəsinə baturib bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, işçin. **49** O biriləri isə dedilər: «Onu rahat burax, görək İlyas gəlib Onu xilas edəcəkmi?» **50** İsa yenə uca səslə qışqırıb ruhunu tapşırı. **51** O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı. Yer sarsıldı, qayalar yarıldı. **52** Qəbirlər açıldı, vəfat etmiş bir çox müqəddəsin cəsadi dirildi. **53** Onlar İsanın dirilməsindən sonra qəbirlərdən çıxıb müqəddəs şəhərə girdilər və bir çox insana göründülər. **54** İsaya nəzarət edən yüzbaşı və onunla birlikdə olan əsgərlər zəlzələni və baş verən şeyləri gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idı» deyərək dəhşətə düşdülər. **55** Orada olub-keçənlərə uzaqdan baxan bir çox qadın var idi ki, xidmət etmək üçün Qalileyədan İsanın ardına galmışdilər. **56** Məcdəlli Məryəm, Yaqub ilə Yusifin anası Məryəm və Zavdayın oğullarının anası da onların arasında idi. **57** Axşam düşəndə İsanın şagirdi olmuş varlı bir adam – Yusif adlı bir Arimateyalı gəldi. **58** O,

Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. Pilat da cəsədin ona verilməsini əmr etdi. **59** Yusif cəsədi alıb təmiz bir kəfənə bükdü. **60** Onu qaya içində qazdığı öz yeni qəbrinə qoydu və qəbirin ağızına bir iri daş yuvarlayıb getdi. **61** Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm orada, qəbirin qarşısında oturmışdular. **62** Ertəsi gün, yəni Hazırlıq günündən sonrakı gün başçı kahinlərlə fariseylər Pilatın yanına toplaşıb **63** dedilər: «Ağa, biz xatırlayıraq ki, o yalançı hələ sağ ikən “üç gün sonra diriləcəyəm” demişdi. **64** Ona görə də əmr et ki, üçüncü günə qədər qəbirin təhlükəsizliyi qorunsun. Yoxsa şagirdləri gəlib Onu oğurlayar və xalqa “O, ölülər arasından dirildi” deyərlər. Axırıncı yalan birincisindən daha pis olar». **65** Pilat onlara dedi: «Bir dəstə keşikçi götürün, gedin, bacardığınız kimi qəbirin təhlükəsizliyini qoruyun». **66** Onlar gedib qəbirin qarşısında keşikçi dəstəsi qoydular və qəbir daşına möhür basıldılar. Beləliklə, qəbirin təhlükəsizliyi qorundu.

28 Şənbə günü keçəndən sonra, həftənin ilk günü sahər dan yeri ağaranda Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm qəbiri görməyə gəldilər. **2** Budur, böyük bir zəlzələ oldu. Çünkü Rəbbin bir mələyi göydən enib gələrək daşı bir tərəfə yuvarladı və üzərində oturdu. **3** Onun görünüşü şimşək kimi, paltarı isə qar kimi aq idi. **4** Keşikçilər qorxudan titrəyib ölü kimi oldular. **5** Mələk qadınlara müraciət edərək dedi: «Siz qorxmayın! Çarmixa çəkilmiş İsanı axtardığınızı biliyəm. **6** O burada yoxdur, dediyi kimi dirilmişdir! Gəlin, Onun yatdığı yeri görün. **7** Tez gedin, Onun şagirdlərinə belə söyləyin: “İsa ölülər arasından dirildi. Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Onu orada görəcəksiniz”. Budur, mən sizə xəbər verdim». **8** Qadınlar qorxu və böyük sevinclə dərhal qabirdən çıxdılar. Onun şagirdlərinə xəbər verməyə qaçdılar. **9** Amma budur, İsa «Sizə salam!» deyə onların qarşısına çıxdı. Onlar da yaxınlaşıb İsanın ayaqlarına sarılaraq Ona səcdə qıldılar. **10** İsa onlara dedi: «Qorxmayın! Gedin, qardaşlarımı xəbər verin ki, Qalileyaya getsinlər. Məni orada görəcəklər». **11** Qadınlar hələ yolda ikən keşikçilərdən bəzisi şəhərə golib baş verən bütün şeyləri başçı kahinlərə bildirdilər. **12** Onlar ağsaqqallarla toplaşıb məşvərət keçirdikdən sonra əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər: **13** «Deyərsiniz ki, şagirdləri gecə biz yatanda gəlib Onu oğurlayıblar. **14** Əgər bu xəbər valinin

qulağına gedib çatsa, biz onu inandırarıq, sizi də bələdan qurtararıq». **15** Beləliklə, əsgərlər pulu alıb tapşırıldı ki məsələn qədərdir. Bu söz bu gənə kimi Yəhudilər arasında yayılmışdır. **16** On Bir şagird Qalileyaya, İsanın onlara təyin etdiyi dağa getdi. **17** İsanı gördükdə Ona səcdə qıldılar. Bəzisi isə şübhə etdi. **18** İsa yaxınlaşıb onlara dedi: «Göydə və yer üzündə bütün səlahiyyət Mənə verilmişdir. **19** Beləliklə, gedin, bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; **20** sizə əmr etdiyim hər şeyə riayət etməyi onlara öyrədin. Budur, Mən dövrün sonuna qədər hər gün sizinləyəm». (aiən g165)

Mark

1 Allahın Oğlu İsa Məsihin Müjdəsinin başlangıcı. **2** Yeşaya peyğəmbərin kitabından belə yazılıb: «Budur, Sənin öündə Öz elçimi göndərirəm. O Sənin yolunu hazırlayacaq. **3** Səhrada nida edənin səsi gəlir: «Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin!». **4** Yazıldıği kimi vəftiz edən Yəhya çöldə meydana çıxdı. **5** O, insanların günahlarının bağışlanması üçün onların tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. **6** Bütün Yəhudeya diyarından olanlar və Yeruşəlim sakinlərinin hamısı onun yanına gəldi. Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdular. **7** Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, çayırtka və çöl balı yeyirdi. **8** Yəhya belə vəz edirdi: «Məndən sonra məndən daha Qüdrətlisi galir. Mən əyilib Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyiləm. **9** Mən sizi su ilə vəftiz etdim, amma O sizi Müqəddas Ruhla vəftiz edəcək». **10** O günlərdə İsa Qalileyanın Nazaret şəhərindən gəlib Yəhya tərəfindən İordan çayında vəftiz olundu. **11** İsa sudan çıxan kimi göylərin yarıldığını və Ruhun göyərçin kimi Öz üzərinə endiyini gördü. **12** Göylərdən bir sədə gəldi: «Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən razıyam». **13** Ruh dərhal İsanı səhraya çəkib-apardı. **14** O, səhrada qırx gün qaldı və bu müddət ərzində Şeytan tərəfindən sınağa çəkildi. İsa vəhşi heyvanlar arasında idi və mələklər Ona xidmət edirdi. **15** Yəhya həbs olunandan sonra İsa Qalileyaya gəlib Allahın Müjdəsini vəz edirdi: **16** «Vaxt yetişib, Allahın Padşahlığı yaxınlaşır. Tövbə edin və Müjdəyə inanın». **17** İsa Qalileya gölünün sahilindən keçərkən suya tor atan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar baliqçi idi. **18** İsa onlara dedi: «Ardımcı gəlin, Mən sizi elə baliqçi edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **19** Onlar dərhal torları kənarə atıb Onun ardına getdilər. **20** İsa bir az irəli gedib Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyanı gördü. Onlar qayıqda torlarını düzəldirdilər. **21** İsa dərhal onları çağırırdı. Onlar da qayıqda olan ataları Zavdayı və muzdlu işçiləri qoyub Onun ardına getdilər. **22** Onlar Kefernahuma gəldilər. Şənbə günü İsa sinaqoqa girib təlim öyrətməyə başladı. **23** Onun təliminə təəccübənirdilər, çünki onlara ilahiyyatçılar kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi. **24** Həmin vaxt onların sinaqoqunda natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O çığırdı: **25** «Ey Nazaretli İsa, bizdən

nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəni gəlmisən? Mən bilirəm, Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsəsin!» **26** Amma İsa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» **27** Hamını heyrət bütürdü və onlar bir-birindən soruştular: «Bu nədir? Səlahiyyətli yeni bir təlimdir! O, natəmiz ruhlara belə, əmr edir və bunlar da Ona itaət edirlər». **28** İsa haqqında xəbər dərhal Qalileya bölgəsinin hər tərəfinə yayıldı. **29** Onlar sinaqoqdan çıxan kimi Yaqub və Yəhya ilə birgə Şimon və Andreyin evinə getdilər. **30** Şimonun qayınanası qızdırma içində yatırıldı. Bunu dərhal İsaya xəbər verdilər. **31** İsa xəstənin yanına gəlib əlindən tutaraq onu qaldırdı və qadının qızdırması düşdü. Qadın onlara xidmət etməyə başladı. **32** Axşam gün batanda bütün xəstələri və cinə tutulmuşları İsanın yanına gətirdilər. **33** Bütün şəhər əhalisi qapının yanına yığıldı. **34** İsa müxtəlif xəstəliyə tutulan çox adama şəfa verdi və bir çox cılular qovdu. Amma cılular danişmağa izin vermədi, çünki onlar İsanın Kim olduğunu bilirdilər. **35** Səhər alaqqarlılıqda İsa qalxıb evdən çıxdı və kimsəsiz bir yerə gedib orada dua etdi. **36** Şimon və onun yanındakılar İsanın ardına düşdülər. **37** Onu tapıb dedilər: «Hamı Səni axtarır». **38** İsa onlara dedi: «Gəlin başqa yerlərə - ətrafdakı şəhərlərə gedək və orada da vəz edim, çünki Mən bunun üçün gəlməşəm». **39** Beləliklə, İsa onların sinaqoqlarında vəz edərək və cılular qovaraq bütün Qalileyanı gəzib-dolaşdı. **40** Bir gün cüzamlı bir adam İsanın yanına gəldi və diz çöküb yalvardı: «Əgər istəsən, məni pak edə bilərsən». **41** İsanın ona rəhmi gəldi. Əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» **42** Dərhal bu adam cüzamdan sağalıb pak oldu, **43** İsa o an onu yola salıb ciddi tapşıraraq **44** belə dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, lakin get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə cüzamdan paklaşdırın üçün Musanın buyurduğu təqdimləri apar». **45** Lakin o çıxbı bu sözü vəz edərək hər yanda yaymağa başladı. Ona görə də İsa artıq heç bir şəhərə açıq girə bilmirdi, amma kənardı, kimsəsiz yerlərdə qalır və adamlar hər tərəfdən Onun yanına gəlirdi.

2 Bir neçə gün sonra İsa yenə Kefernahuma gələndə Onun evdə olma xəbəri yayıldı. **2** O qədər çox adam yığıldı ki, qapının yanında durmağa belə, yer qalmamışdı. İsa onlara kələmə vəz edirdi. **3** Adamlar dörd nəfərin daşıdığı bir iflici Onun yanına gətirdilər.

4 Amma büyük izdihama görə onu İsaya yaxın getirə bilmədilər. Ona görə də İsa olan evin damını söküb yer açandan sonra iflici yatdığı döşəklə birgə aşağı endirdilər. 5 İsa onların imanını görəndə iflic olan adama dedi: «Oğlum, günahların bağışlandı». 6 Lakin orada oturan bəzi ilahiyatçılar ürkələrində belə düşündülər: 7 «Bu Adam niyə belə damışır? Bu ki küfrdür! Tek Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» 8 İsa dərhal onların üzəyində nə fikirləşdiyini ruhən dərk edib dedi: «Niyə üzəyinizdə belə düşünürsünüz? 9 Bax hansı daha asandır? iflicə “günahların bağışlandı” deməkmi, yoxsa “Qalx, döşəyini götür və yeril!” demək? 10 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: 11 «Şənə deyirəm, qalx, döşəyini götür və evinə get!» 12 Xəstə qalxdı və dərhal döşəyini götürərək hamının qarşısında çıxıb getdi. Hamı mat qaldı və Allahı izzətləndirib dedi: «Biz heç vaxt belə şey görməmişik». 13 İsa yənə gölün sahilinə çıxdı. Bütün izdiham Onun yanına toplaşdı və O, camaata təlim öyrədirdi. 14 Yolu keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Halfay oğlu Levini görüb ona dedi: «Ardımcı gəl». O da durub İsanın ardına getdi. 15 İsa Levinin evində süfrəyə oturanda bir çox vergiyığınlarla günahkarlar gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. Çünkü İsanın ardına gedənlər çox idi. 16 Fariseylərdən olan ilahiyatçılar İsanın günahkarlar və vergiyığınlarla birgə yemək yediyini görüb Onun şagirdlərinə dedilər: «O niyə vergiyığınlar və günahkarlarla birgə yemək yeyir?» 17 İsa bunu eşidəndə onlara dedi: «Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq üçün gəlmışəm». 18 Yəhyanın şagirdləri və fariseylər oruc tuturdular. Bəzi adamlar İsanın yanına gəlib soruşdular: «Nə üçün Yəhyanın şagirdləri və fariseylərin şagirdləri oruc tutur, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» 19 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutarmı? Nə qədər ki bəy onların yanındadır, onlar oruc tutmazlar. 20 Lakin bəyin onların arasından aparılacaq günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. 21 Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Yoxsa təzə yamaq köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. 22 Heç kim təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa şərab tuluqları partladar, həm şərab, həm də tuluqlar zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır». 23 Bir Şənbə günü İsa

taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri yoldan keçərkən sünbülləri qırmağa başladılar. 24 Fariseylər Ona dedilər: «Bəs niyə onlar Şənbə günü qadağan olunan işləri görürərlər?» 25 İsa onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac və möhtac olanda nə etdiklərini heç oxumamışınız? 26 O, baş kahin Evyatarın dövründə Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdis çörəklərini yedi, yanındakılara da verdi». 27 Sonra İsa onlara dedi: «İnsan Şənbə günü üçün deyil, Şənbə günü insan üçün yaradılıb. 28 Bax Bəşər Oğlu Şənbə gününün də Sahibidir».

3 İsa yenə də sinaqoqa girdi. Orada əli qurumuş bir adam var idi. 2 Bəzi adamlar İsanı ittiham etmək məqsədi ilə Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, bu adama Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. 3 İsa əli qurumuş adama dedi: «Qabağa çıx!» 4 Sonra İsa onlara dedi: «Hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas etməyə, yoxsa öldürməyə?» Onlarsa susurdu. 5 İsa ətrafindakılara qəzəblə baxdı və onların inadkar ürkəli olduqlarına görə kədərlənib o adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli əvvəlki halına qayıtdı. 6 Fariseylər çıxıb İsanı necə məhv etmək barədə dərhal hirodçularla məsləhətləşdilər. 7 İsa şagirdləri ilə birgə gölün bir tərəfinə çəkildi. Onun ardına isə Qalileyadan böyük izdiham gəldi. 8 İsanın etdiklərini eşidəndə Onun yanına Yəhudeyadan, Yerusəlimdən, İdumeyadan, İordan çayının o biri tayından, Sur və Sidon bölgəsindən çoxlu adam gəldi. 9 İsa izdiham Onu sixışdırmasın deyə şagirdlərindən xahiş etdi ki, Onun üçün bir qayıq hazırlasınlar. 10 Çünkü O, çox adama şəfa vermişdi. Buna görə bütün xəstələr Ona toxunmaq üçün can atırdılar. 11 Natəmiz ruhlar İsanı görəndə öündə yera sərilib ucadan çıxırdılar: «Sən Allahın Oğlusan!» 12 Lakin İsa onlara qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu deməsinlər. 13 İsa dağa çıxaraq Özü istədiyi adamları yanına çağırdı və onlar yanına geldilər. 14 İsa on iki nəfəri həvari adlandıraq təyin etdi ki, bu adamlar Onun yanında olsun, həm də onları vəz etməyə göndərsin, 15 həmçinin cinləri qovmaq səlahiyyətinə malik olsunlar. 16 Beləliklə, İsa bu on iki nəfəri təyin etdi: Peter adlandırdığı Şimon, 17 Bene-Rageş, yəni «İldırım oğulları» adlandırdığı Zavday oğlu Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhya, 18 Andrey, Filip, Bartalmay, Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Tadday,

Kənançı Şimon **19** və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot. **20** Sonra İsa evə getdi. Yenə də izdiham yığıldığına görə onlar yeməyə belə, imkan tapa bilmədilər. **21** İsanın ailə üzvləri bu barədə eşidəndə Onu aparmağa gəldilər. Çünkü fikirləşirdilər ki, O, ağlını itirib. **22** Yeruşəlimdən gələn ilahiyatçılar isə deyirdilər: «O, Baal-Zevula tutulub, cılınların başçısının gücü ilə cılınları qovur». **23** İsa ilahiyatçıları yanına çağırıb onlara bu barədə məsəllərlə danışdı: «Şeytan Şeytanı necə qova bilər? **24** Əgər bir padşahlıq öz daxilindən bələndən qalıb, davam gətirməz. **25** Əgər bir ev öz daxilindən bələndən qalıb, davam gətirməz. **26** Şeytan da özünə qarşı qalxıb öz-özünə bələndən qalıb, davam gətirməz, yalnız axırı çatar. **27** Heç kim güclü adamın evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu bağlamadan malını qarət edə bilməz. Gərək o adamın əvvəlcə əl-qolunu bağlaşın, sonra evini qarət etsin. **28** Sizə doğrusunu deyirəm: bütün günahlar və nə qədər küfr söylənərsə, bəşər övladlarına bağışlanacaq. **29** Lakin kim Müqəddəs Ruha küfr edərsə, heç vaxt bağışlanmayacaq və günahı boynunda əbədi qalacaq». (aiən g165, aiənios g166) **30** İsa bunu «Onda natəmiz ruh var» dediklərinə görə söylədi. **31** İsanın anası və qardaşları gəldi. Onlar bayırda durdular və İsanın yanına xəbər göndərib Onu çağırıldılar. **32** Bir kütlə adam İsanın ətrafında oturmuşdu. Ona xəbər verdilər: «Budur, anan və bacı-qardaşların bayırda dayanıb Səni istəyirlər». **33** İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım kimdir?» **34** Sonra ətrafında oturanlara baxaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım bunlardır. **35** Çünkü kim Allahın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım, bacım və anam odur».

4 İsa gələn sahilində yenə xalqa təlim öyrətməyə başladı. Yanına elə böyük izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib gələn içərisində oturdu. Bütün izdiham isə gələn sahilində dayanmışdı. **2** İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək Öz təlimində belə dedi: **3** «Qulaq asın: bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. **4** Səpən zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib onları dənlədi. **5** Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yərə düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cürcədi. **6** Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökü olmadığına görə qurudu. **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb onları boğdu və bu toxumlar bar vermadı. **8** Başqları isə münbit torpağa düşdü. Ona görə də böyüyüb artdı və

bəzisi otuz, bəzisi altmış, bəzisi də yüz qat səmərə verdi». **9** Daha sonra İsa dedi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» **10** İsa tək qalanda On iki şagird və ətrafında olanlar məsəllərin izahını soruştular. **11** O onlara dedi: «Allahın Padşahlığından sirri sizə açılmışdır, amma kənarda olanlara hər şey məsəllərlə deyilir. **12** Belə ki “Gördükcə görsünlər, amma qanmasınlar, Eşitdikcə eşitsinlər, amma anlamsınlar, Yoxsa onlar döniüb bağışlanar”. **13** İsa onlara dedi: «Siz bu məsəli anlamırsınız mı? Bəs bütün məsəlləri necə başa düşəcəksiniz? **14** Əkinçi Allahın kəlamını əkir. **15** Daxilinə kəlam əkilən bəzi insanlar yol kənarına düşən toxumlara bənzəyir. Bunlar kəlamı eşidəndə dərhal Şeytan gəlib əkilən kəlamı götürüb aparır. **16** Daş-kəsəkli yerlərə səpilən bunlardır: kəlamı eşidəndə dərhal sevinclə qəbul edirlər. **17** Lakin onlarda kök olmadığına görə düzümləri az olur, kəlama görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yىxılırlar. **18** Tikanlar arasına səpilən başqları isə bunlardır: kəlamı eşidirlər, **19** lakin bu dövrün qayğıları, var-dövlətin aldadılılığı və başqa şeylərə olan ehtiraslar araya girib kəlamı boğur və kəlam barsız olur. (aiən g165) **20** Münbit torpağa səpilənlərə bunlardır: onlar kəlamı eşidib qəbul edir, bəzisi otuz, bəzisi altmış, bəzisi isə yüz qat səmərə verir». **21** İsa onlara dedi: «Çırraqı qabın yaxud yatağın altına qoymaq üçün mü götərirsiniz? O, çiraqdana qoymaq üçün deyilmə? **22** Elə gizli bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmasın və elə örtülü bir şey yoxdur ki, aydın olmasın. **23** Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» **24** İsa yenə onlara dedi: «Eşitdiyinizə diqqət edin: hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək və daha artıq veriləcək. **25** Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq». **26** Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı torpağa toxum səpən əkinçiye bənzəyir. **27** O, gecə yatır, gündüz qalxır. Toxum cürcərib boy atır, amma əkinçi bunun necə baş verdiyini bilmir. **28** Torpaq özü bar gətirir. Əvvəl cürcəti çıxır, sonra sünbül, daha sonra sünbülün dənləri iriləşib yetişir. **29** Məhsul yetişəndə əkinçi dərhal oraq vurur, çünkü biçin vaxtı gəlməmişdir. **30** Sonra İsa belə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədək? Onu hansı məsəllə göstərək? **31** O, xardal toxumuna bənzəyir ki, yer üzündə torpağa əkilən toxumların ən kiçiyi olsa da, **32** əkiləndən sonra böyüyüb bütün bostan bitkilərindən hündür olur. O qədər böyük qol-budaq atır ki, göydə uçan quşlar

onun kölgəsində yuva qura bilər». **33** İsa xalqın başa düşəcəyi dərəcədə buna bənzər çoxlu məsəllərlə kəlam söyləyirdi; **34** onlara məsəlsiz söz deməzdi. Amma Öz sağırdları ilə tək qalanda hər şeyi izah edirdi. **35** Həmin gün axşam düşəndə İsa sağırdlorınə dedi: «Gəlin o biri sahilə keçək». **36** Sağırdlər camaatdan ayrırlaraq İsanı mindiyi qayıqla birgə apardılar; onun yanında başqa qayıqlar da var idi. **37** Bu vaxt böyük bir tufan qopdu. Dalğalar qayıqla elə hücum çəkdi ki, su artıq onun içinə doldu. **38** İsa qayığın arxa tərəfində başını yastığa qoyub yatırdı. Sağırdlər Onu oyadaraq dedilər: «Müəllim! Axi biz hələk oluruq! Bu Səni narahat etmirmi?» **39** İsa durub küləyə qadağan etdi və gölə dedi: «Sus, sakit ol!» Külək dayandı və dərin süküt çökdü. **40** İsa onlara dedi: «Niyə qorxursunuz? Hələ imanınız yoxdurmu?» **41** Onlar dəhşətə düşüb bir-birindən soruştular: «Bu Adam kimdir ki, külək də, göl də Ona itaat edir?»

5 Onlar gölün o biri sahilində yerləşən Gerasalıların diyarına getdilər. **2** İsa qayıqdan düşən kimi qəbir mağaralarından natəmiz ruha tutulmuş bir adam Onunla qarşılaşdı. **3** O, mağaralarda yaşayırı və heç kim onu hətta zəncirləyərək saxlaya bilmirdi. **4** Neçə dəfə ona buxov, zəncir vurmuşdular, lakin o, zəncirləri qırmış, buxovları parçalamışdı. Heç kəsin onu sakit etməyə gücü çatmirdi. **5** Həmişə, gecə-gündüz qəbiristanlıqda, dağlarda çığırıv və özünü daşlarla yaralayırdı. **6** O, İsanı uzaqdan görəndə qaçıb Ona səcdə qıldı, **7** bərkədən çığıraraq dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsən? Səni and verirəm Allaha, mənə iztirab verməl!» **8** Çünkü İsa ona demişdi: «Ey natəmiz ruh, bu adamdan çıx!» **9** Sonra İsa ondan soruştı: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Mənim adım Qoşundur, çünkü biz çoxuq». **10** Ruhları bu diyardan qovmasın deyə o, İsaya çox yalvardı. **11** Orada – dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. **12** Natəmiz ruhlar İsaya yalvardılar: «Bizi donuzlara göndər ki, onların içinə girək». **13** İsa onlara izin verdi. Natəmiz ruhlar adamdan çıxıb donuzların içinə girdi. İki min baş heyvandan ibarət sürü də ucurumdan aşağı, gölə atılıb orada boğuldu. **14** Donuz otaranlar qaçıb bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yayıldı. Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə gəldi. **15** Onlar İsanın yanına gəldilər, əvvəlcə bir qoşun cina tutulmuş adamin geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdülər. **16** Hadisəni görənlər cina tutulmuş

adamin başına gələnlər və donuzlar haqqında camaata söylədilər. **17** İsaya yalvarmağa başladılar ki, onların bölgəsindən çıxsın. **18** İsa qayıga minəndə əvvəlcə cina tutulmuş adam Ona yalvardı ki, İsanın yanında qalsın. **19** İsa ona izin vermədi, amma dedi: «Evinə, qohum-əqrəbənin yanına get, Rəbbin sənə etdiyi hər şeyi və sənə necə mərhəmət göstərdiyini onlara danış». **20** Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi hər şeyi Dekapolis bölgəsində yayağa başladı və hamı heyrətləndi. **21** İsa yəna qayıqla o biri sahilə keçəndə yanına böyük bir izdiham yığıldı. O, gölün sahilində idi. **22** Sinaqoq rəislərindən Yair adlı bir adam gəlib İsanı görəndə ayaqlarına düşdü. **23** Ona çox yalvarıb dedi: «Qızçıqazım can üstündədir. Gəl əllərini onun üstünə qoy ki, sağalıb yaşasın». **24** İsa da onunla birlikdə getdi. Ardınca böyük bir izdiham gedərək hər tərəfdən Onu sıxışdırıldı. **25** Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. **26** O, neçə həkimin əlindən xeyli əzab çəkmiş, bütün varını buna sərf etsə də, vəziyyəti yaxşılaşmamış, daha da pisləşmişdi. **27** Bu qadın İsa haqqında eşidib izdihamın içindən keçərək Onun arxasından gəldi və Onun paltarına toxundu. **28** Çünkü bu cür düşünürdü: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalarım». **29** Dərhal onun qanaxması kəsildi və bildi ki, bədənindəki xəstəlikdən sağaldı. **30** İsa dərhal bildi ki, Ondan bir qüvvə çıxdı və izdihamın içində dənəbür soruşdu: «Paltarına toxunan kim idi?» **31** Sağırdləri Ona cavab verdilər: «Görürsən ki, izdiham Səni sıxışdır. Necə soruşa bilərsən ki, Mənə toxunan kim idi?» **32** Bunu edəni görmək üçün İsa ətrafa baxdı. **33** Qadınsa özünə nə olduğunu bildi. Qorxudan titrəyərək gəlib İsanın ayağına düşdü və bütün həqiqəti Ona söylədi. **34** İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get və xəstəliyindən sağal». **35** İsa hələ danışındı ki, sinaqoq rəisinin evindən adamlar gəlib dedi: «Qızın öldü. Daha Müəllimi niyə narahat edirsən?» **36** Lakin İsa bu sözə məhəl qoymayaraq sinaqoq rəisinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et!» **37** O, Peter, Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhyadan başqa heç kimi ardınca galməyə qoymadı. **38** Onlar sinaqoq rəisinin evinə gələndə İsa çox haykuy, ağlaşış nalə çəkənlər gördü. **39** İsa içəri girəndə onlara dedi: «Niyə hay-küy salıb ağlaşırsınız? Uşaq ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». **40** Onlar İsaya güldülər. Belə olanda İsa hamını bayır çıxarandan sonra usağın ata-anasını, Özü ilə gələnləri götürüb usaq olan yerə girdi. **41** İsa usağın əlindən tutub dedi: «Talita qum!»

Bunun mənəsi belədir: «Qızçıqaz, sənə deyirəm: qalx!» **42** On iki yaşı qız dərhal qalxıb gəzməyə başladı. O an oradakılar tamamilə mat qaldı. **43** İsa onlara qadağan etdi ki, bunu heç kəs bilməsin və sonra dedi ki, qızə yemək versinlər.

6 İsa oradan ayrılib Öz yurduna gəldi. Şagirdləri də Onun ardınca galırdı. **2** Şənbə günü olanda O, sinaqoqda təlim öyrətməyə başladı. Onu dirləyən adamların çoxu təccübənlərək dedi: «Bu Adamda belə şəylər haradandır? Bu necə hikmətdir, Ona verilib? Bu cür möcüzələr Onun əlindən necə gəlir? **3** Bu Adam həmin dülgər deyilmi? Məryəmin oğlu, Yaqubun, Yusifin, Yəhudanın və Şimonun qardaşı deyilmi? Onun bacıları burada – bizim aramızda yaşamırı?» Onların İsaya acığı tutdu. **4** İsa onlara dedi: «Bir peyğəmbərə öz yurdundan, qohum-əqrəbələri arasından və öz evindən başqa heç bir yerdə xor baxmazlar». **5** Orada O heç bir möcüzə yarada bilmədi, yalnız bir neçə xəstənin üzərinə əl qoyub şəfa verdi. **6** İsa onların imansızlığına heyrət edirdi. Sonra ətraf kəndlərdə təlim öyrədərək oraları gəzib-dolaşdı. **7** İsa On İki şagirdi yanına çağırıb onları iki-iiki göndərməyə başladı və onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi. **8** Onlara tapşırı ki, yol üçün əsadan başqa heç nə – nə çörək, nə torba, nə də qurşaqlarında pul götürsünlər, **9** ayaqlarına səndəl geyşələr də, əyinlərinə iki köynək geyinməsinlər. **10** İsa onlara dedi: «Harada bir evə girsəniz, çıxanacaq orada qalın. **11** Harada sizi qəbul etməyib sizə qulaq asmaq istəməzlərsə, oradan ayrırlərən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpin». **12** Onlar da yola düşdülər və vəz edərək insanları tövbəyə çağırıdalar. **13** Çoxlu cin çıxartdalar, yağıla mash edərək çox xəstəyə şəfa verdilər. **14** Padşah Hirod da olanları eşitdi, çünki İsanın adı tanınmırı. Adamlar deyirdilər: «Vəftiz edən Yəhya ölürlər arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr yaradır». **15** Digərləri isə deyirdilər: «Bu, İlyasdır». Bəziləri də deyirdi: «Keçmişdəki peyğəmbərlərdən birinə oxşar peyğəmbərdir». **16** Amma Hirod bunu eşidəndə dedi: «Bu, boynunu vurdurdugum Yəhyadır, dirilib!» **17** Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyyə görə Yəhyani tutduraraq qollarını qandalladıb zindanə saldırmışdı. Çünki Hirod Hirodiyyəni özünə arvad olaraq almışdı **18** və Yəhya Hiroda demişdi: «Qardaşının arvadını almaq sənə qadağandır». **19** Hirodiyyə Yəhyaya qarşı kin saxlayıb onu öldürmək niyyətinə düşmüdü, amma

bunu edə bilmirdi. **20** Çünki Hirod Yəhyanın saleh və müqəddəs bir adam olduğunu bildiyinə görə ondan qorxub onu qoruyurdu. Hirod ona qulaq asanda çəşqinqılığa düşdü, buna baxmayaraq, onu həvəslə dirləyirdi. **21** Bir gün Hirodiyanın əlinə yaxşı bir fürsət düşdü. Hirod ad gündündə əyanlarına, minbaşılara və Qalileyanın nüfuzlu şəxslərinə ziyafət verdi. **22** Ziyafət zamanı Hirodiyanın qızı içəri daxil olub rəqs etdi. Bu, Hirodun və qonaqlarının xoşuna gəldi. Padşah qızı dedi: «Ürəyin istəyəni məndən dilə, mən də sənə verim». **23** Sonra möhkəm and içərək yenə dedi: «Məndən hər nə istəsən, hətta padşahlığımın yarısını belə, istəsən, sənə verəcəyəm». **24** Qız isə çıxıb anasından soruşdu: «Mən nə istəməliyəm?» O cavab verdi: «Vəftiz edən Yəhyanın başını». **25** Qız o saat padşahın yanına qəçdi və öz istəyini dedi: «İstəyirəm ki, Vəftizçi Yəhyanın başını dərhal bir sini içində mənə verəsən». **26** Padşahı dərin kədər bürüdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə qızın sözünü yerə salmaq istəmədi. **27** Padşah dərhal bir callad göndərib Yəhyanın başını gətirməyi əmr etdi. Callad gedib zindanda Yəhyanın boynunu vurdu **28** və onun başını bir sini içində gətirib qızı verdi. Qız da onu anasına verdi. **29** Yəhyanın şagirdləri isə bunu eşidəndə gəlib onun cəsədini götürdülər və qəbirə qoydular. **30** Həvarilər İsanın yanına yığıldı və gördükələri işlər, öyrətdikləri təlim haqqında Ona nəql etdilər. **31** İsa onlara dedi: «Gəlin kimsəsiz yerdə bir az dincəlin». Çünki gəlib-gedən çox olduğundan yemək yeməyə belə, vaxt tapmirdilər. **32** Onlar da ayrılib qayığa minərək hər biri təkbaşına kimsəsiz bir yerə getdilər. **33** Gedərkən camaat onları gördü və çoxu tanıdı; bütün şəhərlərdən axışış piyada getdilər, onlardan qabaq oraya çatdilar. **34** İsa sahilə düşəndə böyük bir izdiham gördü və onlara rəhmi gəldi. Çünki onlar çobansız qoyunlara bənzəyirdi. İsa onlara çox şəylər haqqında təlim öyrətməyə başladı. **35** Vaxt keçirdi. Şagirdləri gəlib isaya dedilər: «Bura çöllükdür, artıq gecdir. **36** Camaati burax, qoy gedib ətrafdakı kənd və obalardan özlərinə bir şey alıb yesinlər». **37** Amma İsa onlara cavab verdi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər İsaya dedilər: «Bəlkə gedib iki yüz dinarlıq çörək alaq və onlara verək ki, yesinlər?» **38** Amma İsa onlara dedi: «Gedin baxın, neçə çörəyiniz var?» Onlar da baxıb dedilər: «Beş çörəyimiz və iki balığımız var». **39** İsa onlara əmr etdi ki, camaatı dəstə-dəstə göy otaların üstündə oturtsunlar. **40** Camaat yüz-yüz, əlli-

əlli dəstə şəklində oturdu. **41** İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölib şagirdlərinə verdi ki, camaata paylasınlar. İki balığı da hamiya bölüdüdü. **42** Hami yeyib-doydu. **43** Artıq qalan çörək və balıq hissələrini yiğdilar, on iki zənbil doldu. **44** Çörəkləri yeyən kişilərin sayı beş min nəfər idi. **45** Bundan dərhal sonra İsa camaati evlərinə göndərərkən şagirdlərini də məcbur etdi ki, qayıga minib Özündən əvvəl o biri sahilə - Bet-Saydaya keçsinlər. **46** İsa camaati yola salandan sonra dua etmək üçün dağa çıxdı. **47** Axşam olanda qayıq gölün ortasında idi. Amma İsa quruda tək dayanmışdı. **48** O gördü ki, şagirdləri güclə avar çəkir, çünki külək onlara qarşı əsirdi. Gecənin dördüncü növbəsi İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi və onları keçmək istədi. **49** Şagirdlərsə İsanın gölün üstü ilə yeriyini görəndə Onu bir kabus bilib qışqırdılar. **50** Çünki hami Onu görüb lərzəyə düşmüşdü. Lakin bu anda İsa onlara müraciət edib dedi: «Cəsarətlə olun, Mənəm, qorxmayın!» **51** Qayıga minib onlara qoşuldı. Külək də sakitləşdi. Hami tamamilə mat qaldı. **52** Çünki inadkar ürəkli olduqlarına görə çörəklə bağlı işi hələ də başa düşməmişdilər. **53** İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdilar və qayığı bağladılar. **54** Onlar qayıqdan düşən kimi camaat İsanı tanıdı **55** və qaçıb ətraf yerləri gəzib-dolaşdilar. İsanın harada olduğunu eşidəndə xəstələri yataqlar üstündə oraya gətirməyə başladılar. **56** İsanın getdiyi hər yerdə - kəndlərdə, şəhərlərdə, obalarda xəstələri gətirib meydanlara qoyurdular. Xəstələr heç olmasa İsanın paltarının etəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamisi sağalırdı.

7 Fariseylər və Yerusəlimdən gələn bəzi ilahiyyatçılar İsanın yanına yiğildi. **2** Onlar gördüler ki, İsanın şagirdlərindən bəzisi murdar əllərlə, yəni əllərini yumamış çörək yeyir. **3** Fariseylər və bütün Yəhudilər ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə əməl edərək əllərini yaxşı-yaxşı yumanan yemək yeməzlər. **4** Onlar bazardan gələndə yuyunmadan heç nə yeməzlər. Həmçinin bir sira başqa adət-ənənələrə də əməl edərlər. Belə ki onlar kasaları, dolçaları, tunc qazanları və yataqları yuyub paklayarlar. **5** Fariseylər və ilahiyyatçılar İsadan soruştular: «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə görə yaşamayaraq murdar əllərlə çörək yeyirlər?» **6** İsa onlara dedi: «Yeşaya peyğəmbər siz ikiüzlülər üçün nə yaxşı

söyləyib! Yazıldığı kimi: "Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qəlbələri Məndən uzaqdır. **7** Boş yera Mənə səcdə edirlər, İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər". **8** Siz Allahın əmrini atıb insan adət-ənənəsini tutursunuz». **9** Sonra İsa onlara dedi: «Öz adət-ənənənizi bərqərər etmək üçün Allahın əmrini kənara atmağı necə də yaxşı bacarırsınız! **10** Çünkü Musa belə əmr etdi: "Ata-anana hörmət et" və "Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir". **11** Sizə deyirsiniz: "Bir adam atasına yaxud anasına məndən umduğun yardım qurban oldu", yəni «Allaha həsr olundu» desə", **12** onda həmin adama izin vermirsiniz ki, ata-anasına yardım etsin. **13** Bununla da siz nəsildən-nəslə ötürdüyünüz adət-ənənənizlə Allahın kələməni heç edirsiniz. Axı buna bənzər çox işlər görürsünüz». **14** İsa yenə camaati yanına çağırıb onlara dedi: «Hamınız Mənə qulaq asın və dərk edin. **15** Kənardan insanın daxilinə girən şey insani murdar edə bilməz. Amma insani murdar edən şeylər daxilindən çıxanlardır». **17** İsa camaatdan ayrılib evə gələndə şagirdləri bu məsələ barəsində Ondan soruştular. **18** İsa onlara cavab verdi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? Başa düşmürsünüz ki, kənardan insanın daxilinə girən şey insani murdar edə bilməz? **19** Çünkü daxil olan şeylər onun ürəyinə deyil, qarına gedir və ifraz olunur». İsa bununla bütün yeməklərin təmiz olduğunu bəyan etdi. **20** O, sözünə davam etdi: «İnsanı murdar edən insandan çıxandır. **21** Çünkü insanların daxilindən, ürəyindən pis fikirlər, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, qatillik, **22** zinakarlıq, tamahkarlıq, şər əməllər, hiylə, pozğunluq, paxılıqlıq, küfr, lovğalıq və ağilsızlıq çıxar. **23** Bütün bu pis işlər insan daxilindən çıxıb onu murdar edir». **24** İsa oradan ayrılib Sur bölgəsinə getdi. O bir evə girdi və istəmədi ki, harada olduğunu bilən olsun. Amma bunu gizlədə bilmədi. **25** Bir qadının azyaşlı qızı natəmiz ruha tutulmuşdu. Qadın İsa haqqında xəbər tutan kimi gəlib Onun ayaqlarına düdüdü. **26** Bu qadın Suriya Finikiyasında doğulmuş bir Yunan idi. O, İsaya yalvardı ki, qızından cini çıxartsın. **27** İsa ona dedi: «Qoy əvvəl uşaqlar doysun, çünki uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». **28** Qadınsa Ona cavab verdi: «Ya Rabb, axı itlər də uşaqların süfrə altına tökdüyü qırıntılardan yeyir». **29** İsa qadına dedi: «Get, sənin bu sözünə görə cin qızınızı tərk etdi». **30** Qadın evinə gələndə gördü ki, qızı yatağında uzanıb və cin ondan çıxıb. **31** İsa yenə Sur bölgəsindən

çıxdı, Sidonu keçdi və Dekapolis bölgəsindən keçərək Qalileya gölünə çatdı. **32** Bir kar və pəltək adamı İsanın yanına gətirdilər və yalvardılar ki, əlini onun üzərinə qoysun. **33** İsa həmin adamı camaatdan ayırıb başqa bir yərə apardı və barmaqlarını bu adamın qulaqlarına qoysdu, tüpürüb onun dilinə toxundu. **34** Göyə baxdı, ah çəkərək ona dedi: «Effatal!», yəni «Açıll!». **35** O anda bu adamın həm qulaqları açıldı, həm də dilinin bağlılığı düşdü və o aydın danışmağa başladı. **36** İsa bunu görənlərə qadağan etdi ki, bu baradə heç kimə heç nə deməsinlər. Lakin nə qədər çox qadağan etsə də, o qədər çox xəbər yaxınlıqla yedildi. **37** Hami hədsiz təəccüblənərək dedi: «Hər işin öhdəsindən yaxşı galır: həm karların qulağını, həm də lalların dilini açır».

8 O günlər yenə böyük izdiham toplaşdı. Onların yeməkləri olmadığı üçün İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: **2** «Bu camaata yazığım gəlir, çünkü üç gündür ki, yanımdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. **3** Əgər onları evlərinə ac yola salsam, yolda taqətdən düşərlər. Onların bəzisi uzaqdan galib». **4** Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Kimsə bu çöllükdə haradan çörək tapa bilər ki, bu qədər insani doydursun?» **5** İsa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi». **6** Onda İsa camaata əmr etdi ki, yera otursunlar. Yeddi çörəyi götürdü və şüfür edərək böyük paylamaq üçün şagirdlərinə verdi. Şagirdlər də camaata payladı. **7** Onların bir neçə kiçik balığı da var idi və İsa şüfür duası edəndən sonra bunları da paylamağı əmr etdi. **8** Camaat yeyib-doydu. Artıq qalan hissələri yiğdilar, yeddi səbət doldu. **9** Orada dörd minə yaxın adam var idi. İsa onları yola saldı. **10** O, şagirdləri ilə birlikdə dərhal qayığa minib Dalmanuta bölgəsinə getdi. **11** Fariseylər İsanın yanına gəlib Onunla mübahisə etməyə başladılar. Onu sinamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. **12** O, ürəyində dərin bir ah çəkib dedi: «Niyə bu nəsil əlamət axtarır? Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəslə heç bir əlamət verilməyəcək». **13** Sonra onları tərk edib yenə qayığa mindi və o biri sahile tərəf üzdü. **14** Şagirdləri çörək götürməyi yaddan çıxarmışdılar. Qayıqda onların yalnız bir dənə çörəyi var idi. **15** İsa onlara xəbərdarlıq edərək dedi: «Ehtiyatlı olun, fariseylərin mayasından və Hirodun mayasından özünüzü gözləyin». **16** Şagirdlər isə öz aralarında danışır deyirdilər: «Bunu çörəyimiz olmadığı üçün deyir». **17** İsa bunu bilərək onlara dedi: «Nə üçün

çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? Hələ dərk etmirsinizmi, başa düşmürsünüz mü? Niyə ürəyiniz inadkardır? **18** Gözləriniz ola-ola görmürsünüz mü? Qulaqlarınız ola-ola eşitmirsinizmi? Məgər yadınızdan çıxıb? **19** Mən beş çörəyi beş min nəfərin arasında böyük paylayanda yemək tikələrindən neçə zənbil doldurdunuz?» Onlar dedilər: «On iki». **20** «Yeddi çörəyi dörd min nəfərin arasında böyük paylayanda çörək tikələrindən neçə səbət doldurdunuz?» Onlar dedilər: «Yeddi». **21** İsa onlara dedi: «Hələ başa düşməmisinizmi?» **22** Onlar Bet-Saydaya göldilər. Bəzi adamlar İsanın yanına bir kor adam gətirdilər və İsa bu adama toxunsun deyə Ona yalvardılar. **23** İsa korun əlindən tutub kənndən kənara apardı. Sonra onun gözlərinə tüpürüb allərini onun üzərinə qoysdu və soruşdu: «Bir şey görürsənmi?» **24** Kor yuxarı baxıb dedi: «Adamlar görürəm, ağaclarla oxşayır, amma yeri yırırlar». **25** Onda İsa əllərini yenidən bu adamın gözlərinin üstünə qoysdu. Kor adam gözlərini açıb baxdı. O şəfa tapdı və hər şeyi aydın görməyə başladı. **26** İsa onu evinə göndərdi və dedi: «Kəndə belə, girmə». **27** İsa şagirdləri ilə birgə Filip Qeyseriyyəsinin kəndlərinə tərəf yollandı. Yolda şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Mən kiməm?» **28** Şagirdləri Ona belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, peyğəmbərlərdən birisən». **29** İsa onlardan soruşdu: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizə Mən kiməm?» Peter Ona cavab verdi: «Sən Məsihsən». **30** İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Onun haqqında heç kəsə danışmasınlar. **31** İsa onlara təlim öyrətməyə başladı: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyatçılar tərəfindən rədd edilməli, öldürülməli və üç gündən sonra dirilməlidir». **32** İsa bu sözləri aydın deyirdi. Peter isə Onu bir kənara çəkib etiraz etməyə başladı. **33** Amma İsa döñüb şagirdlərinə baxdı və Peterə etiraz etdi: «Çəkil qarşımızdan, Şeytan! Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirləşirsin». **34** İsa şagirdləri ilə birgə camaatı da yanına çağırıb belə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və çarmixını götürüb ardımca gəlsin. **35** Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənimlə Müjdə uğrunda canını itirirsə, onu xilas edəcək. **36** İnsana bütün dünyani qazanıb canını itirməyinin nə xeyri var? **37** İnsan öz canının əvəzinə nə verə bilər? **38** Bu vəfəsiz və günahkar nəsil arasında

kim Məndən və Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Atasının izzəti içində müqəddəs mələklərlə birgə gələndə o adamdan utanacaq.

9 Isa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığının qüdrətli gəlişini görmədən ölməyəcək». **2** Altı gündən sonra Isa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və Yəhyəni götürüb hündür bir dağa çıxdı. Onların qarşısında görünüşü dəyişdi. **3** Onun libası göz qamaşdırıcı ağ rəng aldı. Yer üzündə heç bir paltar təmizləyən onu belə ağ eda bilməzdi. **4** O an İlyas və Musa onlara göründü. Onlar Isa ilə səhbət edirdi. **5** Peter sözə başlayıb Isaya dedi: «Rabb! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». **6** O bilmirdi ki, nə desin, çünki onları dəhşət bürümüşdü. **7** Bu zaman bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ona qulaq asın!» **8** Birdən ətrafa baxanda artıq yanlarında İsadan başqa kimsəni görmədilər. **9** Dağdan enərkən Isa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Bəşər Oğlu ölülər arasından dirilənə qədər orada gördükərini heç kimə deməsinlər. **10** Onlar da bu sözü ürəklərində saxladılar, amma bir-birlərindən soruştular ki, ölülər arasından dirilmək na deməkdir. **11** Ondan soruştular: «Elə isə niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» **12** Isa onlara belə dedi: «Düzdür, əvvəlcə İlyas galib hər şeyi yoluna qoymalıdır. Bəs Bəşər Oğlu barəsində nə üçün yazılıb ki, O, çox əzab çəkib alçaldımlıdır? **13** Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas galdi və haqqında yazılışı kimi, nə istədilərsə, onun başına gətirdilər». **14** Onlar şagirdlərin yanına gələndə böyük bir izdihamın topladığını və bir neçə ilahiyyatçının şagirdlərlə mübahisə etdiyini gördülər. **15** İsanı görən kimi bütün izdihamı heyrət bürüdü və qarşısına qəcib Onu salamladılar. **16** Isa adamlardan soruştı: «Onlarla nə barədə mübahisə edirsiniz?» **17** Camaat arasından biri Ona cavab verdi: «Müəllim! Mən Sənin yanına ləlliq ruhuna tutulmuş oğlumu gətirmişəm. **18** Ruh onu harada tutursa, yerə çırpır, Uşağı ağızı köpüklənir, dişlərini qıcıdır və qıç olur. Şagirdlərindən xahiş etdim ki, bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». **19** Isa da cavabında onlara dedi: «Ey imansız nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə qalacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı yanına gətirin!» **20** Uşağı Onun yanına gətirdilər və İsanı görən kimi ruh dərhal uşağı sarsıtdı. Uşaq yerə yixilib yuvarlanırdı

və ağızından köpük daşırdı. **21** Isa onun atasından soruştı: «Bu uşaq nə vaxtdan belə hala dütüb?» Uşağın atası dedi: «Körpəlikdən bəri. **22** Bu ruh onu həlak etmək üçün dəfələrlə oda və suya atıb. Amma bacarırsansa, bizə kömək et, biza rəhmin gəlsin!» **23** Isa ona dedi: «“Bacarırsansa” nə sözdür? İman edən üçün hər şey mümkündür!» **24** Uşağın atası dərhal fəryad qopararaq dedi: «İman edirəm, kömək et ki, imansızlığım yox olsun!» **25** Isa camaatın qaćib gəldiyini görəndə natəmiz ruhu qadağan edib dedi: «Ey ləlliq və karlıq ruhu, Mən sənə əmr edirəm, bu uşağın içindən çıx və bir daha ora girmə!» **26** Ruh çıçırib uşağı sarsıdaraq çıxdı. Uşaq ölü kimi düşdü və çoxları dedi: «O öldü!» **27** Lakin Isa uşağın əlindən tutub qaldırdı və o, ayağa qalxdı. **28** Isa evə girəndən sonra şagirdləri təklikdə Ondan soruştular: «Bəs nə üçün biz o ruhu qova bilmədik?» **29** Isa onlara cavab verdi: «Bu cür ruhlar yalnız dua ilə çıxa bilər». **30** Onlar oranı tərk edib Qalileyədan keçirdilər. Isa istəmirdi ki, kimsə bundan xəbər tutsun. **31** Çünki şagirdlərinə təlim öyrədirdi. Onlara belə deyirdi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək və Onu öldürəcəklər. Öldürüldükdən üç gün sonra O diriləcək». **32** Lakin şagirdlər bu sözü başa düşmədilər və Ondan soruşmaqdan da qorxurdular. **33** Onlar Kefernahuma gəldilər. Isa evdə olanda şagirdlərdən soruştı: «Yol boyu nə barədə mübahisə edirdiniz?» **34** Heç kim dillənmədi, çünki yol boyu öz aralarında kimin ən böyük olmasına barədə mübahisə etmişdilər. **35** Isa oturub On iki şagirdi yanına çağıraraq dedi: «Əgər bir kəs birinci olmaq istəyirsə, hamidən axırıncı və hamının xidmətçisi olsun». **36** O, balaca bir uşağı götürüb şagirdlərin arasına qoydu və sonra uşağı qucağına alıb onlara dedi: **37** «Kim Mənim adımla belə uşaqlardan birini qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni yox, Məni Göndərəni qəbul edər». **38** Yəhya Ona dedi: «Müəllim, biz Sənin adınlı cılərini qovan bir nəfəri gördük, amma bizim ardımızca gəlmədiyinə görə ona mane olduq». **39** Isa onlara dedi: «Ona mane olmayı! Elə bir adam yoxdur ki, Mənim adımla möcüzə göstərsin və sonra Məni pişləsin. **40** Çünki əleyhimizə olmayan bizim tərəfimizdədir. **41** Məsihə məxsus olduğunuz üçün kim sizə bir kasa su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız qalmayıacaq. **42** Kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizə atılmaq onun üçün

daha yaxşı olar. **43** Əgər əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata şikəst olaraq daxil olmağın iki əllə cəhənnəmə, sönməz oda düşməyindən yaxşıdır. **(Geenna g1067)** **45** Əgər ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata topal olaraq daxil olmağın iki ayaqla cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. **(Geenna g1067)** **47** Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxart. Sənin tək gözəl Allahın Padşahlığına daxil olmağın iki gözəl cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. **(Geenna g1067)** **48** Oradakıları gəmirmən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür. **49** Çünkü hamı odla duzlanacaq. **50** Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz dadsız olarsa, ona nə ilə dad vermək olar? Qoy sizdə duz və aranızda da sülh olsun».

10 İsa oradan ayrılib Yəhudeya bölgəsinə və İordan çayının o biri tayına getdi. Yenə çoxlu adam Onun başına yiğildi və O, adətinə görə yenidən təlim öyrətməyə başladı. **2** Bəzi fariseylər ısanın yanına gəlib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «Kişinin öz arvadını boşamağa icazəsi varmı?» **3** İsa onlara cavab verdi: «Musa sizə nə əmr etdi?» **4** Onlar dedi: «Musa kişiyyə talaq kağızını yazıb arvadını boşamağa icazə verdi». **5** İsa da onlara belə dedi: «O bu əmri ürəyiniz inadkar olduğuna görə yazdı. **6** Allah yaradılışın başlangıcından “onları kişi və qadın olaraq yaratdı”. **7** “Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq **8** və ikisi bir bədən olacaq”. Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir. **9** Buna görə də qoy Allahın birləşdirdiyini insan ayırmasın». **10** Onlar evdə olarkən şagirdlər İsaya bu barədə yenə sual verdilər. **11** İsa onlara belə cavab verdi: «Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs arvadına münasibətdə zina edir. **12** Ərindən boşanıb başqasına gedən qadın da zina edir. **13** Adamlar uşaqları ısanın yanına gətirirdilər ki, İsa onlara toxunsun. Şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. **14** Bunu görən İsa açıqlanaraq onlara dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanımı gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. **15** Sizə doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola bilməz». **16** Sonra uşaqları qucaqlayıb əllərini onların üzərinə qoydu və xeyir-dua verdi. **17** İsa yola çıxarkən bir nəfər qaça-qaça Onun yanına gəldi. Onun qarşısında diz çökərək soruşdu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyati ərs olaraq alım?» **(aiōnios g166)** **18** İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı

deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. **19** Onun əmrlərini bilirsən: “Qətl etmə. Zina etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. Kimisə aldatma. Ata-anana hörmət et”». **20** Bu adamsa İsaya dedi: «Müəllim, bunların hamısına gəncliyimdən bəri riayet edirəm». **21** İsa ona məhəbbətlə baxaraq dedi: «Sənin bir şeyin çatışdır: get nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. Onda göydə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gel». **22** Bunu eşidən adam pərt oldu. Kədərlənib getdi, çünki var-dövləti çox idi. **23** İsa ətrafindakılara baxdı və şagirdlərinə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çatındır!» **24** Onun sözlərindən şagirdləri heyət bürüdü. Amma İsa yenə onlara cavab verib dedi: «Övladlarım, Allahın Padşahlığına daxil olmaq nə qədər çatındır! **25** Dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adəmin Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». **26** Onlar daha da təəccübənlərək bir-birlərinə dedilər: «Elə İsa, kim xilas ola bilər?» **27** İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün yox. Çünkü Allah üçün hər şey mümkündür». **28** Peter Ona belə deməyə başladı: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardınca gəlmışik». **29** İsa cavab verdi: «Sizə doğrusunu deyirəm: Mənimlə Müjdə uğrunda ya evini ya qardaşlarını ya bacılarını ya anasını ya atasını ya uşaqlarını və yaxud tarlalarını atan elə bir kəs yoxdur ki, **30** indi bu dövrə çəkdiyi əzab-əziyyətlə birgə bundan yüz qat artıq evlər, qardaşlar, bacılar, analar, uşaqlar, tarlalar, gələcək dövrə İsa əbədi həyat almasın. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq». **32** Onlar yola çıxıb Yerusəlimə gedirdilər. İsa onların qabağında gedirdi. Şagirdləri İsa heyət bürüdü, Onun ardınca gələnlər qorxu içində idi. İsa On iki şagirdi yənə bir tərəfa çəkib başına gələcək hadisələr barədə danişmağa başladı: **33** «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edib başqa millətlərə təslim edəcəklər. **34** Onlar Bəşər Oğlunu ələ salacaq, Ona tüpürəcək və qamçılayıb öldürəcəklər. O, üç gündən sonra diriləcək». **35** Zavdayın oğulları Yaqub və Yəhya Ona yaxınlaşıb dedilər: «Müəllim, istəyirik ki, dilədiyimizi bizim üçün edəsən». **36** İsa onlardan soruşdu: «Nə istəyirsiniz, sizin üçün edim?» **37** Onlar İsaya dedilər: «Sən izzətlənəndə qoy birimiz sağında, o birimiz solunda otursun». **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içdiyim

kasadan siz də içə bilərsinizmi? Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz ola bilərsinizmi?» **39** Onlar dedilər: «Bilərik». İsa onlara dedi: «Mənim içdiyim kasadan siz də içəcəksiniz, Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz olacaqsınız. **40** Amma sağımda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Ora kimlər üçün hazırlanıbsa, onlara veriləcək». **41** Bunu eşidən on şagirdin Yaqubla Yahyaya acığı tutmağa başladı. **42** Onda İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiz ki, millətlərin rəhbəri sayılanlar onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara aqalıq edir. **43** Sizin aranızda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun. **44** Aranızda birinci olmaq istəyən hamının qulu olsun. **45** Çünkü Bəşər Oğlu gəlmədi ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidyə versin». **46** Sonra onlar Yerixoya gəldilər. İsa şagirdləri ilə birlər böyük izdihamla Yerixodan çıxanda Timay oğlu Bartimay adlı bir kor dilənci yol kənarında oturmuşdu. **47** Nazaretli İsanın orada olduğunu eşitdikdə «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm elə!» deyə bağırmağa başladı. **48** Çox adamsa ona qadağan edib susdurmaq istədəs də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırıldı. **49** İsa dayanıb dedi: «Onu çağırın». Onlar bu kor adamı çağıraraq dedilər: «Cəsarətli ol, qalx, O səni çağırır!». **50** O, üst paltarını üstündən atdı və yerindən sıçrayaraq İsanın yanına gəldi. **51** İsa ondan soruşdu: «Nə istəyirsən, sənin üçün edim?» Kor adam Ona dedi: «Rabbuni, gözlərim açılsın». **52** İsa ona dedi: «Get, imanın səni xilas etdi». Həmin an bu adamin gözləri açıldı və o da İsanın ardınca getdi.

11 Onlar Yeruşəlimə yaxınlaşarkən Zeytun dağının yamacındaki Bet-Faqə ilə Bet-Anyaya gəldikləri zaman İsa şagirdlərindən ikisini göndərərək **2** onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Oraya girən kimi hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sipa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. **3** Kim sizdən soruşsa: "Bunu nə üçün edirsiniz?", ona "bu sipa Rəbbə lazımdır, tezliklə yerinə qaytaracaq" deyin». **4** Onlar getdilər. Kütçədə bir evin qapısının kənarına bağlanmış sipa tapıb onu açıdilar. **5** Orada duran bəzi adamlar onlardan soruşdu: «Nə edirsiniz? Bu sıpəni nə üçün açırsınız?» **6** Şagirdlər İsanın dediklərini onlara tekrarlayanda o adamlar şagirdlərə imkan verdilər. **7** Onlar sıpəni İsanın yanına gətirdilər və öz paltarlarını sıpənin

üstünə sərdilər. İsa sıpənin belinə mindi. **8** Bir çoxu paltarlarını, bəzisi də ətrafdakı ağaclarдан kəsdikləri budaqları yola döşədi. **9** İsanın öündə gedənlər və ardınca gələnlər belə nida edirdilər: «Hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun! **10** Atamız Davudun galən Padşahlığı xeyir-dualı olsun! Ən ucalarda hosanna!» **11** İsa Yeruşəlimə daxil olub məbədə girdi. O hər şeyə nəzər saldı. Sonra On iki şagirdlə bərabər Bet-Anyaya getdi, cünti artıq gec idi. **12** Ertəsi gün onlar Bet-Anyadan çıxdılar. O zaman İsa acmışdı. **13** Uzaqda yarpaqlı bir əncir ağacı gördü və ağaca yaxınlaşdı ki, bəlkə onda meyvə tapar. Amma onun yanına gələndə ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı, cünti əncirin bar mövstümü deyildi. **14** Onda İsa ağaca dedi: «Qoy səndən bir daha heç kəs meyvə yeməsin!» Bunu şagirdləri də eşitdi. **(alın g165) 15** Onlar Yeruşəlimə gəldilər. İsa məbədə girib orada alver edənləri qovmağa başladı. Sərrafların masalarını və göyərçin satanların kürsülərini çevirdi, **16** heç kimi yüksəlyaraq məbəd həyətlərindən keçməyə qoymadı. **17** Onlara təlim öyrədərək dedi: «Məgər yazılmayıb ki, "Mənim evim bütün xalqlar üçün Dua evi adlandırılacaq"? Amma siz onu "quldur yuvasına" çevirmisiniz!» **18** Bunu eşidən başçı kahinlər və ilahiyyatçılar İsanı öldürmək üçün yol axtarırdılar. Çünkü bütün xalq Onun təliminə təəccübləndiyi üçün Ondan qorxurdular. **19** Axşam olanda İsa və şagirdləri şəhərdən kənara çıxdı. **20** Səhər erkən onlar əncir ağacının yanından keçəndə gördülər ki, ağac kökündən quruyub. **21** Hadisəni xatırlayan Peter İsaya dedi: «Rabbi, bax lənətlədiyin əncir ağacı quruyub». **22** İsa cavab verib onlara dedi: «Allaha imanınız olsun. **23** Sizə doğrusunu deyirəm: kim bu dağa "Qalx, dənizə atıl!" deyərsə və ürəyində şübhə etmədən dediyinin olacağına inanarsa, onun üçün ediləcək. **24** Buna görə sizə deyirəm: dua edib hər nə diləsəniz, inanın ki, artıq almışınız və istədiyiniz sizin üçün ediləcək. **25** Durub dua edəndə kimdən narazılığınız varsa, bağışlayın ki, göylərdə olan Atanız da təqsirlərinizi bağışlasın». **27** Onlar yenə Yeruşəlimə gəldilər. İsa məbəddə gəzən zaman başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və aqsaqqallar Ona yaxınlaşıb **28** dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Bu işləri görmək üçün Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **29** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; ona cavab versəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm. **30** Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan?

Mənə cavab verin». **31** Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. **32** Amma desək “insanlardan?”» O zaman xalqdan qorxurdular, çünkü hamı Yəhyanı həqiqi peyğəmbər sayırdı. **33** Cavabında İsaya dedilər: «Bilmirik». Isa da onlara dedi: «Bunlari hansı səlahiyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm».

12 Isa məsəllər söyləyib onlarla danışmağa başladı:

«Bir adam üzüm bağı saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsizxan düzəldti, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə getdi. **2** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, üzüm bağının məhsulundan bir qədərini onlardan alınsın. **3** Lakin bağbanlar qulu tutub döydülər və əlibəs geri qaytardılar. **4** Bağ sahibi onların yanına yənə başqa bir qul göndərdi. Onun da başını vurub yardılar və biabır etdilər. **5** Başqasını göndərdi, onu isə öldürdülər. O, çox adam göndərdi, onlardan bəzisini döydülər, bəzisini isə öldürdülər. **6** Yanında ancaq bir nəfər qalmışdı ki, bu da onun sevimli oğlu idi. “Oğluma hörmət edərlər” deyərək axırdı onu onların yanına göndərdi. **7** Bağbanlara bir-birlərinə dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək, onda miras bizə qalacaq”. **8** Beləcə onu tutub öldürdülər və bağdan kənara atdırılar. **9** Beləliklə, bağ sahibi nə edəcək? Gəlib bağbanları hələk edəcək və bağı başqalarına verəcək. **10** Məgər siz bu Müqəddəs Yazını oxumamışınız? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. **11** Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzdə xariqəli bir işdir”. **12** Yəhudi rəhbərləri başa düşdülər ki, Isa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də İsanı tutmaq üçün yol axtarırıllar, lakin camaatdan qorxdular. Beləcə Onu tərk edib getdilər. **13** Sonra İsanı dediyi sözlərlə tələyə salmaq üçün fariseylərdən və hirodçulardan bəzisini Onun yanına göndərdilər. **14** Onlar gəlib İsaya dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan və heç kimə tərəfkeşlik etmirsin. Çünkü insanlar arasında fərq qoymursan və Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirlər. Bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox? Biz vergi verək ya yox?» **15** Onların ikiüzlülüyünü bilən Isa dedi: «Məni niyə sınığa çəkirsiniz? Mənə bir dinar gətirin, baxım». **16** Onlar da gətirdilər. Isa soruşdu: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» Ona dedilər: «Qeyşərin». **17** Isa onlara dedi: «Elə isə, qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha

verin». Onlar İsanın sözlərinə heyrətləndilər. **18** Dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın yanına gəlib soruştular: **19** «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdır: “Əgər bir adamın qardaşı olsə, arvadı dul qalsa, amma övladı olmazsa, o biri qardaş bu dul arvadı alıb ölən qardaşın nəslini davam etdirsin”. **20** Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı, amma övladı olmadan öldü. **21** Bu arvadı ikinci qardaş aldı, o da özündən sonra övlad qoymadan öldü, üçüncüsü də, **22** hətta yeddincisinə qədər belə etdi, amma övladı olmadan öldü. Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **23** Qiymət gündündə, ölürlər diriləndə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünkü yeddi qardaşın yeddisi də bu qadını almışdır». **24** Isa onlara belə cavab verdi: «Nə Müqəddəs Yazları, nə də Allahın qüdrətini bilirsiniz. Yanılmına səbəb bu deyilmə? **25** İnsanlar ölürlər arasından diriləndə nə evlənir, nə də ərə gedirlər. Ancaq səmadakı mələklər kimi olurlar. **26** Bəs ölürlərin dirildiyinə gəlincə, Musanın kitabındaki kolla bağlı əhvalatda Allahın necə ona “Mən İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahiyam” dediyini oxumamışınız? **27** Allah ölürlərin deyil, dirilərin Allahıdır. Beləliklə, siz çox yanılırsınız». **28** İlahiyyatçılardan biri gəlib onların mübahisələrinə qulaq asdı və İsanın onlara yaxşı cavab verdiyini görüb Ondan soruşdu: «Əmrələrin ən əsası hansıdır?» **29** Isa cavab verdi: «Əmrələrin ən əsası budur: “Dinlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. **30** Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlıqlınla, bütün düşüncənlə və bütün gücünlə sev”. **31** İkincisi də budur: “Qonşunu özün kimi sev”. Bunnardan böyük əmr yoxdur». **32** İlahiyyatçı Ona dedi: «Müəllim, Sən nə yaxşı dedin, həqiqəti söylədin. Allah yeganədir, Ondan başqası yoxdur. **33** Onu bütün qəlbinlə, bütün ağlınlı və bütün gücünlə sevmək, qonşunu da özün kimi sevmək yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların hamisindən daha vacibdir». **34** Dərrakəli cavab verdiyini görən Isa ona dedi: «Sən Allahın Padşahlığından uzaq deyilsən». Bundan sonra heç kim İsadan bir şey soruşmağa cəsarət etmədi. **35** Isa məbəddə təlim öyrədərək belə sual verdi: «Niyə İlahiyyatçılar Məsih Davudun Oğludur deyirlər? **36** Davud özü Müqəddəs Ruh vasitəsilə “Rəbb mənim Ağama dedi: ‘Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək Sağında otur’” deyib. **37** Davud özü Ona “Ağa” deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola bilər?» Böyük izdiham sevinclə Ona qulaq asırdı. **38**

İsa təlim öyrədərək dedi: «İlahiyyatçılardan özünüzi qoruyun. Onlar uzun paltarlarda gəzməyi, bazar meydanlarında salam almağı, **39** sinaqoqlarda baş kürsülləri, ziyaflərdə yuxarı başı tutmağı xoşlayarlar. **40** Onlar dul qadınların evlərini yeyib-dağışdır və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı dua edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır olacaq». **41** Isa məbədin ianə qutusunun qarşısında oturub xalqın oraya necə pul atmasına baxırdı. Bir çox varlı adam oraya böyük məbləğdə pul atıldı. **42** Bir kasib dul qadın da gəlib bir kodrant məbləğində iki lepton pul atdı. **43** Isa şagirdlərini yanına çağırıb onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: bu kasib dul qadın ianə qutusuna hamidan çox pul atdı. **44** Çünkü onların hamısı varlarının artıqlığından verdi, bu qadın isə kasibliğina baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamısını verdi».

13 Isa məbəddən çıxarkən şagirdlərindən biri Ona dedi: «Müəllim, bax nə gözəl daşlar, nə gözəl binalardır!» **2** Isa ona dedi: «Bu böyük binaları görürsənmi? Onların daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq». **3** Isa məbədlə üzbeüz olan Zeytun dağında oturanda Peter, Yaqub, Yəhya və Andrey Ondan ayrılıqda soruşdu: **4** «Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Bunların hamısı başa çatmaq üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» **5** Isa onlara cavab verməyə başladı: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim aldatmasın. **6** Mənim adımla çox adam gəlib “mən Oyam” deyərək çoxlarını aldadacaq. **7** Müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəndə təlaşa düşməyin. Bunlar baş vermalıdır, amma bu hələ hər şeyin axırı deyil. **8** Çünkü millət millətə, padşahlıq padşahlıqla qarşı çıxacaq. Yerbəyer zəlzələlər və achiq olacaq. Bunlar sanki doğuş ağrınının başlanğıcıdır. **9** Amma siz ehtiyatlı olun. Adamlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sinaqoqlarda döyəcəklər. Onlara şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qarşısında duracaqsınız. **10** Əvvəlcə bütün millətlərə Müjdə vəz olunmalıdır. **11** Sizi aparıb məhkəməyə çəkəndə nə deyəcəyiniz barədə qabaqdan qayğı çəkməyin, amma həmin vaxt sizə nə bildirilərsə, onu danişin. Çünkü danişan siz yox, Müqəddəs Ruhdur. **12** Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam etdirəcək. **13** Mənim adıma görə hamı sizə nifrət edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. **14** Viranəlik gətirən iyrənc

şeyin heç olmamalı yerdə qoyulduğunu gördiyyünüz zaman – qoy oxuyan bunu anlasın – Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın. **15** Damda olan evindən nə isə götürmək üçün aşağı enib evinə girməsin. **16** Tarlada olan üst paltarını götürmək üçün geri qayıtməsin. **17** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! **18** Dua edin ki, bu hadisə qış fəslində baş verməsin. **19** Çünkü o günlərdə elə bir əzab-əziyyət olacaq ki, Allahın yaratdığı bu kainatın başlanğıcından indiyyə qədər beləsi olmayıb və heç olmayacaq da. **20** Əgər Rəbb o günləri qısaltmasayı, heç bir insan xilas ola bilməzdi. Amma Rəbb seçilmişlərə – Öz seçdiyi insanlara görə o günləri qısalıdır. **21** O zaman əgər kimsə sizə desə ki, “bax, Məsih buradadır” yaxud da “bax, oradadır”, inanmayın. **22** Çünkü yalançı məsihlər və yalançı peyğəmbərlər törəyəcək. Onlar əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparłarsa, seçilmişləri də aldatsınlar. **23** Amma siz ehtiyatlı olun! Bax Mən sizə hər şeyi əvvəlcədən söyləmişəm. **24** Amma o günlərdə, o əzab-əziyyətdən sonra Günəş tutulacaq, Ay nurunu saçmayıacaq, **25** Ulduzlar göydən tökülcək, Səma cisimləri lərzəyə gələcək. **26** O zaman onlar Bəşər Oğlunun buludlar içində böyük qüdrət və izzətlə gəldiyini görəcək. **27** Onda Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək və yer üzünən ucundan göyün ucuna qədər dörd külək istiqamətdən Öz seçidlərini toplayacaq. **28** Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücərib yarpaqlananda bilirsınız ki, yay fəsli artıq yaxındır. **29** Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, lap qapıdadır. **30** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **31** Yer və göy keçib gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. **32** Lakin o günü və o saatı nə səmadakı mələklər, nə də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. **33** Ehtiyatlı olun, oyaq olun. Çünkü bilmirsiniz ki, o an nə vaxt gələcək. **34** Bu, səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. Evindən ayrırlarkən qullarına səlahiyyət verir və hərəsinə bir iş tapşırır. Qapı nəzarətçisində də əmr edir ki, oyaq olsun. **35** Ona görə də oyaq olun. Çünkü ev sahibinin nə vaxt – axşammi, gecə yarışımı, xoruz banlayandamı yaxud sübh tezdənmi gələcəyini bilmirsiniz. **36** Qoy o qəfil gəlib sizi yatan görməsin. **37** Sizə söylədiklərimi hamiya deyirəm, oyaq olun!»

14 Pasxa və Mayasız Çörək bayramına iki gün qalmışdı. Başçı kahinlər və ilahiyatçılar ısanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün bir yol axtarırlar. **2** Onlar deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışılıq düşər». **3** İsa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində süfrəyə oturanda bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı xalis nard yağı olan ağ mərmər qab var idi. Qadın qabı sindiraraq yağı ısanın başına tökdü. **4** Bəziləri açıqlanıb bir-birlərinə dedilər: «Bu ətir niyə boş yera israf olunur? **5** Axı bu ətiri üç yüz dinardan artıq qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». Onlar qadını danladılar. **6** Lakin İsa dedi: «Qadını rahat buraxın. Niyə onu incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. **7** Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, istədiyiniz vaxt onlara kömək edə bilərsiniz. Mənsə həmişə yanınızda olmayıacağam. **8** Qadın bacardığını etdi. Mənim bədənimə dəfn üçün əvvəlcədən yağı çəkdi. **9** Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsə, bu qadının etdiyi bu iş də danişlacaq ki, o yada salınsın». **10** O zaman On iki şagirddən biri olan Yəhudə İskaryot ısanı başçı kahinlərə təslim etmək niyyəti ilə onların yanına getdi. **11** Başçı kahinlər bunu eşidərkən sevindilər və Yəhudaya pul verəcəklərini vəd etdilər. O da ısanı təslim etmək üçün fürsət axtarmışa başladı. **12** Pasxa quzusu qurban kəsildiyi Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdləri ıadan soruştular: «Sənin Pasxa yeməyin üçün haraya gedib hazırlıq görməyimizi istəyirsin?» **13** İsa da şagirdlərindən ikisini göndərdi və dedi: «Şəhərə girin, orada qarşınıza səhənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardınca gedin. **14** O hansı evə girərsə, oranın sahibinə deyin: “Müəllim deyir: *Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağım haradadır?*” **15** Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə döşənib hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada bizim üçün hazırlıq işləri görün». **16** Şagirdlər yola çıxıb şəhərə getdilər. Hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. **17** Axşam düshəndə İsa On iki şagirdi ilə birlikdə gəldi. **18** Onlar süfrəyə oturub yemək yeyərkən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri – Mənimlə yemək yeyən biri Mənə xəyanət edəcək». **19** Onlar kədərlənməyə başladılar və bir-bir Ondan soruştular: «Mən deyiləm ki?» **20** İsa onlara dedi: «Siz On iki nəfərdən biridir. Mənimlə birlikdə çörəyini qaba batırın odur. **21** Bəşər Oğlu

Özü barəsində yazılışı kimi gedir. Amma vay o adəmin halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasaydı, onun üçün daha yaxşı olardı». **22** Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, şükrür duası edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi: «Alın! Bu Mənim bədənimdir». **23** Sonra bir kasa götürdü və şükrür edib onu da şagirdlərə verdi və hamısı oradan içdi. **24** İsa onlara dedi: «Bu, əhdin bağlanması üçün çoxları uğrunda axıdılan Mənim qanımdır. **25** Sizə doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığında təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının məhsulundan əsla içməyəcəyəm». **26** Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxıdalar və Zeytun dağına tərəf getdilər. **27** İsa şagirdlərinə dedi: «Hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünki belə yazılıb: “Çobanı vuracağam, Qoyunlar pərən-pərən olacaq”. **28** Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». **29** Peter Ona dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən belə etməyəcəyəm». **30** İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün, bu gecə xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». **31** Amma Peter daha qətiyyətlə danişdi: «Əgər Səninlə birlikdə ölməyim lazımlı ola belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər. **32** Sonra Getsemani adlanan bir yerə gəldilər. İsa şagirdlərinə dedi: «Mən dua edərkən siz burada oturub-qalın». **33** O, Peteri, Yaqubu və Yəhəyani Özü ilə apardı. Özündə bir həyəcan və narahatlıq hiss etməyə başladı. **34** Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə dərin kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. Burada qalın və oyaq olun». **35** İsa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi ki, mümkündürsə, bu an Ondan yan keçsin. **36** O belə dedi: «Abba – Ata, Sənin üçün hər şey mümkündür. Bu kasanı Məndən uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». **37** İsa şagirdlərin yanına qayıdib gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: «Şimon, yatmışan? Məgər bir saat oyaq qala bilməzdin? **38** Oyaq qalıb dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz. Ruh həvəslı, cısimə gücsüzdür». **39** İsa yenə oradan uzaqlaşdı və eyni sözləri təkrar edərək dua etdi. **40** Qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünki onların gözləri yumulurdu. Bilmədilər ki, İsaya nə desinlər. **41** İsa üçüncü dəfə onların yanına qayıdib dedi: «Hələ də yatıb dincilərsiniz? Bəşdir! Vaxt yetişdi! Budur, Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. **42** Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən gəlir!» **43** İsa hələ danişarkən On iki şagirddən biri olan Yəhudə gəlib çıxdı. Onun yanında başçı kahinlərin,

ilahiyyatçıların və aqsaqqalların göndərdiyi əli qılınchı və dəyənəklı bir dəstə adam var idi. **44** İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur. Onu tutub möhkəm nəzarət altında aparın». **45** O anda İsaya yaxınlaşmış «Rabbil!» deyərək Onu öpdü. **46** Yanındakı adamlar əl atıb İsanı tutdular. **47** İsanın yanındakılardan biri qılınc çəkdi və baş kahinin qulunu vurub qulağını qopartdı. **48** İsa onlara dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə Məni tutmağa gəlmisiniz? **49** Hər gün məbəddə sizin yan-yörənizdə təlim öyrədirdim, heç Məni tutmadınız. Amma qoy Müqəddəs Yazılıar yerinə yetsin». **50** Onda hamı İsanı atıb qaçdı. **51** Çılpaq bədənini kətan örtükə bürüyən bir gənc İsanın ardına gedirdi. Əsgərlər onu yaxaladılar. **52** Amma o, kətan örtükdən sıyrılib çılpaq qaçdı. **53** İsanı baş kahinin yanına getirdilər. Başçı kahinlərin hamısı, aqsaqqallar və ilahiyyatçılar da oraya toplasdı. **54** Peter uzaqdan baş kahinin həyatına qədər İsanın ardına gedirdi. O, mühafizəçilərlə birgə həyatdə, tonqalın ətrafında oturub qızınırı. **55** Başçı kahinlər və Ali Şuranın hamısı İsanı edam etmək üçün Onun əleyhinə şahidlik ifadəsi axtarıldır, amma tapa bilmirdilər. **56** Çoxları Onun əleyhinə yalançı şahidlik etdi, lakin ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **57** Bəziləri qalxıb Onun əleyhinə yalançı şahidlik edərək dedilər: **58** «Biz Onun belə dediyini eşitdiik: «Mən əllə qurulan bu məbədi dağdırıb üç gün ərzində əllə qurulmayan başqa bir məbəd tikəcəyəm». **59** Amma onların da ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **60** Baş kahin toplantı arasından ayağa qalxıb İsadan soruşdu: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» **61** Amma İsa susmaqda davam etdi, heç cavab vermədi. Baş kahin yenə Ondan soruşdu: «Xeyir-dua Sahibi Olanın Oğlu Məsih Sənsənmi?» **62** İsa ona dedi: «Mənəm! Siz Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın sağında oturduğunu və göyün buludları ilə gəldiyini görəcəksiniz». **63** Onda baş kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? **64** Siz Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! Bəs buna nə deyirsiniz?» Onların hamısı İsa üçün hökm verdi ki, O, ölüm cəzasına layiqdir. **65** Bəziləri Onun üstünə tüpürməyə, Onun gözlərini bağlayaraq yumruq vurmağa başladılar və dedilər: «Peygəmbərlik elə görək!» Mühafizəçilər də tutub Ona şillə vurdular. **66** Peter aşağıda, həyatdə ikən baş kahinin qarabaşlarından biri gəldi. **67** Qızınmaqdə

olan Peteri görən kimi onu diqqətlə süzüb dedi: «Sən də Nazaretlı İsa ilə birlikdə idin». **68** Amma Peter bunu inkar edərək dedi: «Bilmirəm və başa düşmürəm, sən nə danişırsan». O, bayır qapının önünə çıxdı və bu anda xoruz banladı. **69** Qarabaş Peteri görəndə yenə yanındakılara deməyə başladı: «Bu da onlardandır». **70** Peter yenə inkar etdi. Bir az sonra orada duranlar yenə ona dedilər: «Doğrudan da, sən onlardansan, çünki Qalileyalısan». **71** Peter isə özünü qarğıyıb and içərək dedi: «Dediyiniz o Adamı tanımırıam». **72** Həmin anda xoruz ikinci dəfə banladı. Peter İsanın «xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə ağlamağa başladı.

15 Səhər erkən başçı kahinlər, aqsaqqallar, ilahiyyatçılar və Ali Şuranın hamısı dərhal məşvərət edəndən sonra İsanın əl-qulunu bağlayaraq Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **2** Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **3** Başçı kahinlər Onu çox seydə ittiham edirdilər. **4** Pilat Ondan yenə soruşdu: «Heç cavab verməyəcəksənmi? Gör Səni nə qədər ittiham edirlər!» **5** Amma İsa yenə də ona cavab vermədi. Pilat buna heyrətləndi. **6** Hər Pasxa bayramında Pilat xalqın xahişi ilə bir məhbusu azad edərdi. **7** Üşyan zamanı adam öldürən üşyançılara birlikdə Barabba adlı bir nəfər də həbs olunmuşdu. **8** Xalq Pilatın yanına çıxıb ondan xahiş etməyə başladı ki, həmişəki kimi onların istəyini yerinə yetirsin. **9** Pilat onlara cavab verərək dedi: «İstəyirsiniz, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **10** Çünki başçı kahinlərin İsanı paxıllıqdan təslim etdiyini bilirdi. **11** Ancaq başçı kahinlər xalqı qızışdırıldılar ki, İsanın yox, Barabbanın azad olmasına xahiş etsinlər. **12** Pilat yenə onlardan soruşaraq dedi: «Bəs nə istəyirsiniz? Yəhudilərin Padşahı dediyiniz bu Adama nə edim?» **13** «Onu çarmixa çək!» deyə yenə bağırdılar. **14** Pilat «Axi O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Onu çarmixa çək!» deyə daha ucadan bağırdılar. **15** Xalqı razi salmaq istəyən Pilat onlar üçün Barabbani azad etdi. İsanı isə qamçılatıldıqdan sonra çarmixa çəkilməyə təslim etdi. **16** Əsgərlər İsanı həyatdən içəriya, yəni vali sarayına apardılar. Bütün alayı topladılar. **17** Ona tünd qırmızı bir xalat geyindirdilər və tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular. **18** «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək İsanı salamlamağa başladılar. **19**

Sonra qamışla Onun başına vurub Ona tüpürdülər və öündə diz çökərək səcdə qıldılar. **20** Onu ələ salandan sonra tünd qırmızı xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarlarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmixa çəkmək üçün bayırə apardılar. **21** O vaxt Şimon adlı Kirenəli bir nəfər kənd yerində gəlib oradan keçirdi. O, İsgəndər və Rufusun atasıdır. Onu İsanın çarmixını daşımığa məcbur etdilər. **22** İsanı Qolqota adlanan yera götirdilər. «Qolqota» «Kəllə yeri» deməkdir. **23** Ona mirra ilə qarışq şərab vermək istədilər, amma O imtina etdi. **24** İsanı çarmixa çəkdilər. Paltarlarını isə «kimə nə düdü-düdü» deyə püşk ataraq aralarında bölüdürdülər. **25** Üçüncü saat idi ki, İsanı çarmixa çəkdilər. **26** Onun üzərində ittihadını göstərən belə yazı var idi: «Yəhudilərin Padşahı». **27** Onunla birlikdə biri sağında, biri də solunda iki qulduru da çarmixa çəkdilər. **28** Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq «Nə oldu, ey məbədi dağıdıb üç gündə tikən! **30** İndi Özünü xilas et və çarmixdan düş!» deyirdilər. **31** Başçı kahinlər də ilahiyyatçılarla birgə eyni şəkildə İsanı ələ salaraq bir-birlərinə deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir! **32** İsrailin Padşahı Məsih qoy indi çarmixdan düşsün ki, biz də görüb iman edək». İsa ilə birlikdə çarmixa çəkilənlər də Onu təhqir edirdilər. **33** Altıncı saatdan doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. **34** Doqquzuncu saatda İsa uca səslə nida edərək dedi: «Elohi, Elohi, lema şabaqtanı?» Bu «Ey Allahüm, Allahüm, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. **35** Orada dayananların bəzisi bunu eşidərkən dedi: «Baxın, İlyası çağırır». **36** Bir nəfər qaçıb bir süngəri şərab sirkəsi ilə doldurdu və bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, içsin və dedi: «Onu rahat buraxın, görək İlyas gəlib Onu çarmixdan düşürəcəkmi?» **37** İsa uca səslə qışqırıb son nəfəsini verdi. **38** O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı. **39** İsanın qarşısında duran yüzbaşı Onun son nəfəsini belə verdiyiini gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» dedi. **40** Olub-keçənlərə uzaqdan baxan qadınlar da var idi. Məcdəlli Məryəm, kiçik Yaqubun və Yusifin anası Məryəmlə Şalomit də onların arasında idi. **41** İsa hələ Qalileyada olanda bu qadınlar Onun arda getmiş və Ona xidmət etmişdilər. Onunla birgə Yeruşalimə gələn xeyli qadın da orada idi. **42** O gün Hazırlıq günü, yəni Şənbədən əvvəlki gün idi. Artıq axşam düşəndə **43** Ali Şuranın hörmətli üzvlərindən biri olan, Allahın Padşahlığını gözləyən Arimateyalı

Yusif gəldi. O cəsarət edib Pilatın yanına getdi və İsanın cəsədini istədi. **44** Pilat İsanın belə tez ölməsinə heyrət etdi və yüzbaşını yanına çağırıb soruşdu: «O çıxdanmı ölüb?» **45** Yüzbaşından vəziyyəti öyrənəndən sonra cəsədi Yusifə verdi. **46** Yusif kəfən aldı, cəsədi çarmixdan endirib kəfənə bükdü və qayada qazılmış qəbirə qoydu. O, qəbirin ağızına bir daş yuvarladı. **47** Məcdəlli Məryəm və Yusifin anası Məryəm baxıb cəsədin hara qoyulduğunu gördülər.

16 Şənbə günü keçəndən sonra Məcdəlli Məryəm,

Yaqubun anası Məryəm və Şalomit ətirlər aldılar ki, gedib İsanın cəsədini çəksinlər. **2** Həftənin ilk günü səhər tezdən, günəş doğğanda onlar qəbirin yanına gəldilər. **3** Onlar bir-birlərinə deyirdilər: «Görəsən qəbirin ağızındakı daşı bizim üçün kim kənara yuvarlayacaq?» **4** Başlarını qaldırıb baxanda gördülər ki, daş kənara yuvarlanıb. Bu daş nəhəng idi. **5** Qəbirə girib sağ tərəfdə ağ xalat geyinmiş bir gəncin oturduğunu gördülər və heyrətə gəldilər. **6** Bu şəxs onlara dedi: «Siz heyrətlənməyin! Çarmixa çəkilmiş Nazareti İsanı axtarırsınız. O dirilmişdir! Burada yoxdur. Bax bu Onu qoymuşları yerdir. **7** İndi isə gedin, Onun şagirdlərinə və Peterə belə söyləyin: «İsa Qalileyaya sızdən qabaq gedir. Sizə dediyi kimi Onu orada görəcəksiniz!» **8** Qadınlar qəbirdən çıxıb qaçdilar. Onları bir lərzə bürümüşdü, mat qalmışdilar. Qorxularından heç kimə bir söz demirdilər. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) İsa həftənin birinci günü səhər tezdən, diriləndən sonra əvvəlcə yeddi cin qovduğu Məcdəlli Məryəmə göründü. **10** Məryəm gedib İsanın yanında olub, indi isə yas tutaraq ağlayanlara xəbər verdi. **11** Amma onlar İsanın diri olduğunu və Məryəmə göründüyünü eşidərkən inanmadılar. **12** Bundan sonra İsa kənd yerinə gedən yoldan keçən onlardan ikisə başqa surətdə göründü. **13** Onlar geri qayıdış o birilərinə xəbər verdilər, amma o biriləri də bunlara inanmadılar. **14** Nəhayət, İsa süfrəyə oturan On Bir şagirdə göründü; onları imansızlıqlarına və ürəklərinin inadkar olduğunu görə məzəmmət etdi, çünkü Onun diri olduğunu görənlərə inanmamışdilar. **15** İsa şagirdlərinə dedi: «Dünyanın hər tərəfinə gedin, bütün yaradılışa Müjdəni vəz edin. **16** İman edib vəftiz olan kəs xilas olacaq, iman etməyənsə məhkum olacaq. **17** İman edənləri isə bu əlamətlər müşayiət edəcək: Mənim adımla cılrları qovacaqlar, yeni dillərdə danişacaqlar, **18** ilanları əlləri ilə götürəcəklər, öldürücü zəhər içsələr belə, onlara

təsir etməyəcək, əllərini xəstələrin üzərinə qoyacaq və onlar şəfa tapacaq». **19** Beləcə Rəbb İsa onlarla danışandan sonra göyə qaldırıldı və Allahın sağında oturdu. **20** Şagirdlərsə gedib hər yerdə Müjdəni vəz etdilər. Rəbb onlarla birgə işləyirdi, onları müşayiat edən əlamətlərlə kələmə təsdiqləyirdi.

Luka

1 Hörmətli Teofil, coxları aramızda baş vermiş hadisələrin tarixçəsini yazmağa cəhd göstərib. **2** Əvvəldən bəri Kələmə öz gözləri ilə görənlər və Ona xidmət edənlər bu hadisələri bize nəql etdiyi kimi **3** mən də əvvəlcədən hər şeyi diqqətlə araşdırıb bunları sənə ardıcılıqla yazmağı münasib bildim. **4** Belə ki sən öyrəndiyin şeylərin doğru olduğunu biləsən. **5** Yəhudeya padşahı Hirodun dövründə Aviya böülüyündən olan Zəkəriyyə adlı bir kahin var idi. Arvadı da Harun nəslindən idi, adı Elizavet idi. **6** Onların hər ikisi Allahın gözündə saleh idi və Rəbbin qoyduğu əmr və qaydaların hamısına nöqsansız əməl edirdilər. **7** Amma Elizavet sonsuz olduğuna görə onların övladı yox idi. Hər ikisinin yaşı çox idi. **8** Bir gün Zəkəriyyə öz bölüyünün növbəsində Allahın öündə kahinlik xidmətini icra edirdi. **9** Rəbbin məbədinə daxil olub buxur yandırmaq üçün kahinlik adətinə görə atılan püşk ona düşdü. **10** Buxur yandırma zamanı bütün camaat məbəddən kənardı dua edirdi. **11** Bu vaxt Rəbbin bir mələyi buxur qurbangahının sağında durub Zəkəriyyəyə göründü. **12** Zəkəriyyə bunu görüb təlaşa düşdü və çox qorxdu. **13** Mələk isə ona dedi: «Qorxma, Zəkəriyyə! Sənin duan eşidildi. Arvadın Elizavet sənə bir oğul doğacaq. Sən də onun adını Yəhya qoy. **14** Sən sevinib şadlanacaqsan. Çox adam onun dünyaya gəlməsinə görə sevinəcək. **15** Çünkü o, Rəbbin gözündə böyük olacaq. O, şərab və başqa kefləndirici içki içməyəcək; hələ ana bətnində olarkən Müqəddəs Ruhla dolu olacaq. **16** O, İsrail övladlarının çoxunu Allahı Rəbb tərəfə döndərəcək. **17** Ataların ürəklərini övladlarına, itaətsiz adamları salehlərin düşüncə tərzinə yönaltmək və Rəbbə hazırlanmış xalqı yetişdirmək üçün ilyasın ruhu və qüdrəti ilə Rəbbin öündə gedəcək». **18** Zəkəriyyə mələyə dedi: «Mən bunu necə bilərəm? Axı mən çox yaşlıyam, elə arvadımın da yaşı ötüb». **19** Mələk ona cavab verdi: «Mən Allahın öündə dayanan Cəbrayılam və səninlə danişib bu müjdəni sənə çatdırmaq üçün göndərilmişəm. **20** Budur, vaxtında həyata keçəcək sözlərimə inanmadığınə görə bu yerinə yetən günədək sən lal olub danişa bilməyəcəksən». **21** Bu vaxt camaat Zəkəriyyəni gözləyirdi və onun məbəddə ləngiməsinə heyrət edirdi. **22** O isə məbəddən çıxıb xalqla danişa bilmədi. Onlar da Zəkəriyyənin məbəddə göründü gördüyünü başa düşdülər. Zəkəriyyə xalqa

ışarə edirdi və lal olaraq qaldı. **23** Zəkəriyyə xidmət vaxtı qurtaranda evinə qayıtdı. **24** Bu vaxtdan sonra arvadı Elizavet uşaqa qaldı və beş ay evindən çıxmadi. **25** O deyirdi: «Bunu mənim üçün Rəbb etdi. Bu vaxt O mənə nəzər salıb məni el arasında xəcalatdən qurtardı». **26** Elizavetin hamiləliyinin altıncı ayında mələk Cəbrayıl Allah tərəfindən Qalileyadakı Nazaret adlanan şəhərə, **27** Davudun nəslindən olan Yusif adlı bir kişiyə nişanlanan bakıra qızın yanına göndərildi. Həmin qızın adı Məryəm idi. **28** Mələk onun yanına gəlib dedi: «Salam, ey lütfə nail olmuş qız! Rəbb səninlədir». **29** Məryəm bu sözlərdən tam lərzəyə geldi və ürəyində bu salamın nə demək olduğu barədə düşünməyə başladı. **30** Mələk ona dedi: «Qorxma, Məryəm, çünkü sən Allahın lütfünə nail oldun. **31** Sən hamilə olub bir Oğul doğacaqsan. Onun adını İsa qoy. **32** O, böyük olacaq və Haqq-Taalanın Oğlu adlanacaq. Rəbb Allah Ona atası Davudun taxtını verəcək. **33** O, Yaqub nəslinin üzərində əbədi olaraq Padşah olacaq və Onun Padşahlığının sonu olmayacaq». (aiən g165)
34 Məryəm mələyə dedi: «Bu necə olacaq? Mən heç kişi üzü görməmişəm». **35** Mələk cavabında ona dedi: «Müqəddəs Ruh sənin üzərinə enəcək, Haqq-Taalanın qüdrəti üstünə kölgə salacaq. Buna görə də doğulacaq müqəddəs Övlad Allahın Oğlu adlanacaq. **36** Bax qohumun Elizavetin də yaşı vaxtında bətninə oğlan uşağı düşüb. Onu sonsuz adlandırırdılar, amma o artıq altı aydır ki, hamilədir. **37** Çünkü Allah üçün mümkün olmayan şey yoxdur». **38** Onda Məryəm dedi: «Mən Rəbbin quluyam, qoy mənə sənin dediyin kimi olsun». Mələk onu tərk edib getdi. **39** O vaxt Məryəm tələsik qalxıb Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki bir şəhərə yollandı. **40** O, Zəkəriyyənin evinə girib Elizaveti salamladı. **41** Elizavet Məryəmin salamını eşidəndə bətnindəki körpə tərpəndi. Elizavet də Müqəddəs Ruhla dolub **42** uca səslə çığrıdı: «Sən qadınlar arasında xeyir-dualısan, sənin bətninin bəhrəsi də xeyir-dualıdır! **43** Bu necə oldu ki, Rəbbimin anası yanına gəlib? **44** Bax sənin salamının səsi qulağıma çatanda bətnimdəki körpə sevinclə tərpəndi. **45** Rəbbin ona dediyi sözlərin yerinə yetəcəyinə inanan qadın nə bəxtiyardır!» **46** Məryəm isə dedi: **47** «Qəlbim Rəbbi ucaldır, Ruhum Xilaskarım Allahı görə şadlanır, **48** Çünkü O Öz qulunun yaziq halını gördü. Bundan sonra bütün nəsillər məni bəxtiyar sayacaq, **49** Çünkü Qadir Olan mənim üçün böyük işlər etdi, Onun adı müqəddəsdir! **50** Onun mərhəməti də nəsildən-nəslə

Ondan qorxanlara göstərilər. **510**, qolu ilə qüdrətli işlər gördü, Ürklərində qürurla düşünənləri pərən-pərən saldı. **52** Hökmardları taxtlarından endirdi, Məzəlumları yüksəltti. **53** Acları nemətlərlə doydurdu, Varlıları isə əlibəş yola saldı. **54** Rəbb qulu İsrailin imdadına çatdı, Ata-babalarımıza vəd etdiyi kimi İbrahimə və onun nəslinə əbədilik Mərhəmət göstərməyi yada saldı». (aiən g165) **55** Məryəm Elizavetin yanında üç aya yaxın qalib evinə qayıtdı. **56** Elizavetin doğmaq vaxtı çatdı. O, bir oğlan doğdu. **58** Onun qohum-qonşuları Rəbbin ona böyük mərhəmət göstərdiyini eşidəndə onunla birgə sevindilər. **59** Səkkizinci gün körpəni sünnət etməyə geldilər. Ona atası Zəkəriyyənin adını qoymaq istədilər. **60** Körpənin anası isə dedi: «Yox, onun adı Yəhya olacaq». **61** Ona dedilər: «Axi qohumların arasında belə adı olan bir kəs yoxdur». **62** Körpənin atasından körpəyə nə ad qoyulmasını işaret ilə soruştular. **63** O, bir yazı lövhəciyi istəyib yazdı: «Onun adı Yəhyadır». Hami heyrətə gəldi. **64** Həmin o anda Zəkəriyyənin dili açıldı. O, Allaha alqış etməyə başladı. **65** Qonşuların hamısı qorxuya düşdü. Bütün bu hadisələr haqqında Yəhudeyanın dağlıq bölgəsinin hər yerində danışıldır. **66** Bu barədə eşidən hər bir kəs fikrə gedib deyərdi: «Bu körpə böyük və olacaq?» Çünkü Rəbbin əli onun üzərində idi. **67** Körpənin atası Zəkəriyyə Müqəddəs Ruhla dolub belə peyğəmbərlik etdi: **68** «Alqış olsun İsrailin Allahu Rəbbə! Çünkü Öz xalqına nəzər salıb onları satın aldı. **69** O, qulu Davudun nəslindən Bizi qüdrətli Xilaskar yetirdi. **70** Qədimdən bəri Öz müqəddəs peyğəmbərlərinin vasitəsilə bildirdiyi kimi (aiən g165) **71** Düşmənlərimizdən və bizə nifrat edənlərin əlindən bizi xilas etdi. **72** Beləcə ata-babalarımıza mərhəmət göstərib Öz müqəddəs Əhdini xatırladı. **73** Atamız İbrahimə and içdiyi kimi Biza elə güc verdi ki, **74** Düşmənlərimizin əlində qurtulub Həyatımız boyu qorxmadan Rəbbin öbündə Müqəddəslik və salehliklə Ona ibadət edək. **76** Ey körpə, sən Haqq-Taalanın peyğəmbəri adlanacaqsən, Çünkü Rəbbin öündə gedəcəksən, Onun yolunu hazırlayacaqsən. **77** Onun xalqına günahlarının bağışlanması ilə Xilas olunmaları barədə bildirəcəksən. **78** Axi Allahımızın ürəyi mərhəmətlidir, Onun bu mərhəmətinə görə Ucalarda bizim üçün Günəş doğacaq ki, **79** Zülmətdə və ölüm kölgəsində oturanların üzərinə nur saçın, Ayaqlarımızı sülh yoluna yönəltsin». **80** Körpə isə

böyük və ruhən qüvvətlənirdi və İsrail xalqına görünən günədək çöldə qaldı.

2 O günlərdə qeyşər Avqust bütün Roma ölkəsi üçün siyahıyalma keçirmək barəsində fərman verdi. **2** Bu ilk siyahıyalma Kirini Suriyanın valisi olanda keçirilmişdi. **3** Hami siyahıya alınmaq üçün öz şəhərinə yollandı. **4** Yusif də Davudun asıl-nəslindən olduğuna görə Qalileyanın Nazaret şəhərindən çıxb Yəhudeyaya, Davudun şəhəri olan Bet-Lexemə yollandı. **5** O oraya hamilə olan nişanlısı Məryəmlə birlikdə siyahıya alınmaq üçün getdi. **6** Onlar orada olarkən Məryəmin doğuş vaxtı çatdı. **7** O, ilk Oğlunu doğdu. Körpəni bələyib axura qoysdu, çünki qonaq evində onlara yer tapılmadı. **8** Ərazidə sürülərinin yanında gecə növbəsini çəkən çobanlar var idi. Onlar çöldə gecələyirdi. **9** Birdən Rəbbin bir mələyi onların qarşısında zühur etdi və Rəbbin ehtisəmi onların üzərinə nur saçdı. Çobanları böyük qorxu büründü. **10** Mələk onlara dedi: «Qorxmayın! Mən sizə bütün xalqı çox sevindirəcək bir Müjdə gətirmişəm. **11** Bu gün Davudun şəhərində sizin üçün Xilaskar doğuldu. Bu, Rəbb Məsihdir. **12** Sizə əlamət bu olacaq: axurda yatan bələnmış Körpə tapacaqsınız». **13** Qəflətən mələyin yanında Allaha həmd edən çoxsaylı səmavi ordu göründü. Onlar belə deyirdi: **14** «Ən ucalarda Allaha izzət, Yer üzündə Onun razı olduğu insanlara sülh olsun!» **15** Mələklər çobanları tərk edib göyə qalxandan sonra onlar bir-birinə dedi: «Gəlin Bet-Lexemə gedək və Rəbbin bizə bildirdiyi bu baş vermiş hadisəni görək». **16** Onlar tələsik getdilər. Məryəmi, Yusifi və axurda yatan Körpəni tapdilar. **17** Çobanlar Körpəni görəndə Onun haqqında onlara nəql edilənləri bildirdilər. **18** Bunu eşidənlərin hamısı çobanların sözlərindən heyrətə gəldi. **19** Məryəm isə bütün bu şeyləri dərin düşünərək öz ürəyində saxlayırdı. **20** Çobanlar bütün gördükələri və eşitdiklərinə görə Allahu izzətləndirib həmd edərək geri qayıtdılar. Çünkü hər şey onlara söylənən kimi baş vermişdi. **21** Səkkizinci gün Körpənin sünnət olunması vaxtı gələndə Onun adını Isa qoysular. Bu ad ona ana bətninə düşməzdən əvvəl mələk tərəfindən verilmişdi. **22** Musanın Qanununa görə paklanma dövrü tamamlanandan sonra Yusiflə Məryəm Körpəni Rəbbə həsr etmək üçün Yeruşəlimə gətirdilər, **23** necə ki Rəbbin Qanununda yazılıb: «Bətndən ilk doğulan bütün oğlanlar Rəbb üçün müqəddəs sayılsın». **24** Həmçinin onlar qurban

təqdim etdilər, necə ki Rəbbin Qanununda əmr olunub: «İki qumru quşu yaxud iki göyərçin balası». **25** O vaxt Yerusəlimdə Şimeon adlı bir adam var idi. O, saleh və mömin idi. İsrailə təsəlli veriləcəyini gözləyirdi və Müqəddəs Ruh onun üzərində idi. **26** Müqəddəs Ruh ona əvvəlcədən açıqlamışdı ki, o, Rəbbin Məsihini görməyinənə olmayaçək. **27** Beləliklə, Şimeon Ruhdan ilham alıb məbədə gəldi. Körpənin ata-anası Qanunda qoyulan adətə əməl etmək üçün Körpə ısanı məbədə gətirəndə **28** Şimeon Körpəni qucağına götürdü və Allaha alqış edərək belə dedi: **29** «Ey Pərvərdigar, indi Sənin sözünə görə Mən – Sənin qulun arxayıñ öle bilərəm. **30** Çünkü bütün xalqların gözləri öündə hazırladığın xilası, Millətlərə aşkar edən nuru, Xalqın İsrail üçün də izzəti Öz gözlərimlə gördüm». **33** Körpənin ata-anası Onun barəsində deyilən sözlər görə heyrətə gəldi. **34** Şimeon onlara xeyir-dua verib Körpənin anası Məryəmə belə dedi: «Bu Körpə İsraildə bir çox adamın yixilmasının ya ucalmasının səbəbkarı və insanların rədd etdiyi bir əlamət olmaq üçün təyin olunub. **35** Sənin köksünə isə sanki qılınc saplanacaq. Bütün bunlar bir çoxlarının qəlbindəki fikirlərin aşkara çıxməsi üçün olacaq». **36** Orada Aşer qəbiləsindən olan Penuel qızı Xanna adlı qadın peyğəmbər də var idi. O, çox yaşı idi. Gənc yanında ərə getmiş, əri ilə yeddi il yaşayıb dül qalmışdı. **37** Bu, səksən dörd yaşında dül qadın idi. O, məbədi tərk etmirdi və oruc tutub dua edərək gecə-gündüz Rəbbə ibadət edirdi. **38** Xanna da bu zaman yaxınlaşdı və Allaha şükür edərək Yerusəlimin satın alınmasını gözləyən bütün adamlara Körpə ısa barədə nəql etməyə başladı. **39** Yusiflə Məryəm Rəbbin Qanununa əsasən hər şeyi icra edib qurtardıqdan sonra Qalileyaya – öz şəhərləri olan Nazaretə qayıtdı. **40** Uşaq böyüür, qüvvətlənir və hikmətdə yetkinləşirdi. Allahın lütfü də Onun üzərində idi. **41** Hər il ısanın ata-anası Pasxa bayramında Yerusəlimə gedərdi. **42** ısanın on iki yaşı tamam olanda onlar bayram adətinə görə yena ora getdilər. **43** Bayram qurtarandan sonra onlar evə yollandılar. Amma yeniyetmə ısa Yerusəlimdə qaldı, onun ata-anasının isə bundan xəbəri yox idi. **44** Onlar ısanın səyyahlar dəstəsi içində getdiyini düşünürdülər. Amma bir günlük yolu gedəndən sonra Onu dostların və qohumların arasında axtarmağa başladılar. **45** Onu tapmadılar və axtara-axtara Yerusəlimə qayıtdılar. **46** Üç gündən sonra Onu məbəddə tapdılar. ısa müəllimlər arasında oturmuşdu

və onlara qulaq asır, suallar verirdi. **47** Onu dirləyən hər kəs Onun zəkasına və verdiyi cavablara mat qalırdı. **48** Ata-anası Onu görüb təccübəndi. ısanın anası Ona dedi: «Oğlum, bu nədir başımıza gətirdin? Atanla mən nigaran qalıb səni axtarırdıq». **49** ısa onlara cavab verdi: «Məni nə üçün axtarırdınız? Məgər bilmirdiniz ki, Mən Atamın evində olmaliyam?» **50** Amma onlar Onun nə demək istədiyini başa düşmədilər. **51** Sonra ısa ata-anası ilə Nazaretə qayıtdı. O, ata-anasına itaəli idi. Onun anası isə bütün bu şeyləri öz üzrində saxlayırdı. **52** ısa böyükürdü və hikmətdə artırdı. O, Allahın və insanların qarşısında lütf qazanırdı.

3 Qeysər Tiberinin hakimiyyətinin on beşinci ili id. O dövrə Ponti Pilat Yəhudeyanın valisi idi. Hirod Qalileyada, qardaşı Filip İtureya və Traxonitis bölgəsində, Lisaniya Abileniyada hökmənlilik edirdi. **2** Xananla Qayafa baş kahin idi. O vaxt çöldə Zəkəriyyənin oğlu Yəhyaya Allahın kələmi nazıl oldu. **3** O da iordan çayının ətrafindəki bütün bölgəni dolaşaraq insanların öz günahlarının bağışlanması üçün tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. **4** Necə ki Yəsaya peyğəmbərin kitabında yazılıb: «Şəhrada nida edənin səsi gəlir: “Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin. **5** Hər dərə yüksəldiləcək, Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək, Yoldakı ayrıiliklər düzələcək, Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək. **6** Bütün bəşər Allahın xilasını görəcək”». **7** Yəhya vəftiz olunmaq üçün yanına gələn camaata deyirid: «Ey gürzələr nəsl! Üzərinizə gələcək qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim yeridib? **8** İndi isə tövbəyə layiq bəhrələr verin. Ürəyinizdə “atamız İbrahimidir” deməyə başlamayın. Mən size deyirəm ki, Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. **9** Artıq balta ağacların dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən har ağac kəsilir və oda atılır». **10** Camaat ondan soruşurdu: «Bəs biz nə edək?» **11** Yəhya onlara belə cavab verdi: «İki köynəyi olan birini köynəyi olmayana versin. Həmçinin yeməyi olan adam da olmayanla böltüsün». **12** Vergiyığınlar da vəftiz olunmaq üçün onun yanına gəlib soruşdular: «Müəllim, biz nə edək?» **13** Yəhya onlara dedi: «Sizə tapşırılan məbləğdən artıq vergi yığmayı». **14** Bəzi əsgərlər də gəlib ondan soruşdular: «Bəs biz nə etməliyik?» Yəhya da onlara cavab verdi: «Heç kimdən zorla pul almayın, nahaq yera ittiham etməyin, aldiğiniz maaşla kifayətlənin». **15** Xalq

ümidla gözləyirdi və hamı ürəyində Yəhya haqqında öz-özündən soruşturdu: «Görəsən bu, Məsihdirmi?» **16** Yəhya onların hamısına belə cavab verdi: «Mən sizi su ilə vəftiz edirəm, amma məndən daha Qüdrətlisi gəlir. Mən Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz edəcək. **17** Öz xırmanını sovurmaq və taxılı anbarına toplamaq üçün kürəyi əlində hazırlıdır. Küləsi isə sönməz odda yandıracaq». **18** Yəhya çoxlu başqa öyündən nəsihət verərək xalqa Müjdəni vəz edirdi. **19** Amma Yəhya hökmər Hirodu qardaşı arvadı Hirodiyanı allığına və etdiyi hər cür pis işlərə görə məzəmmət etdi. **20** Hirod etdiyi bütün pis işlərə bunu da əlavə edərək Yəhyani zindana saldırdı. **21** Bütün xalq vəftiz olunanda İsa da vəftiz olundu. O dua edərkən göy yarıldı, **22** Müqəddəs Ruh bədəncə gəyərçin şəklində Onun üzərinə endi. Göydən bir səda geldi: «Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən raziyam». **23** İsa Öz xidmətinə başlayanda təxminən otuz yaşında idi. İnsanların zənninə, O bu nəsildən idi: Yusif oğlu Eli oğlu **24** Mattat oğlu Levi oğlu Melki oğlu Yannay oğlu Yusif oğlu **25** Mattitya oğlu Amos oğlu Nahum oğlu Haslı oğlu Naqqay oğlu **26** Mahat oğlu Mattitya oğlu Şimi oğlu Yoseh oğlu Yoda oğlu **27** Yoxanan oğlu Reşa oğlu Zerubbabil oğlu Şealtiel oğlu Neri oğlu **28** Melki oğlu Addi oğlu Kosam oğlu Elmədam oğlu Er oğlu **29** Yeşua oğlu Eliezer oğlu Yorim oğlu Mattat oğlu Levi oğlu **30** Şimeon oğlu Yəhuda oğlu Yusif oğlu Yonam oğlu Elyaqim oğlu **31** Melea oğlu Menna oğlu Mattata oğlu Natan oğlu Davud oğlu **32** Yessey oğlu Oved oğlu Boaz oğlu Salmon oğlu Naxşon oğlu **33** Amminadav oğlu Admin oğlu Arni oğlu Xesron oğlu Peres oğlu Yəhuda oğlu **34** Yaqub oğlu İshaq oğlu İbrahim oğlu Terah oğlu Naxor oğlu **35** Seruq oğlu Reu oğlu Peleq oğlu Ever oğlu Şelah oğlu **36** Qenan oğlu Arpakşad oğlu Sam oğlu Nuh oğlu Lemek oğlu **37** Metuşələh oğlu Xanok oğlu Yered oğlu Mahalalel oğlu Qenan oğlu **38** Enoş oğlu Şət oğlu Adəm oğlu Allah oğlu.

4 İsa Müqəddəs Ruhla dolaraq İordan çayından qayıtdı və Ruh tərəfindən səhraya aparıldı. **2** Orada İsa qırx gün ərzində iblis tərəfindən sınaqə çəkildi. Bu müddətdə İsa heç nə yemədi və qırx gün keçəndən sonra acdi. **3** iblis Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşa əmr et ki, cörəyə dönsün». **4** Lakin İsa ona belə cavab verdi: «İnsan yalnız çörəklə yaşamaz» deyə yazılmışdır». **5** Sonra

iblis İsanı yuxarıya çıxardı və bir anda dünyanın bütün padşahlıqlarını Ona göstərdi. **6** İblis İsaya dedi: «Mən bütün bunların üzərindəki səlahiyyəti və şan-şöhrəti Sənə verəcəyəm. Çünkü bunlar mənə verilib və mən kimə istəsəm, ona verə bilərəm. **7** Bax əgər Sən mənə səcdə etsən, bunların hamısı sənin olacaq». **8** İsa ona belə cavab verdi: ««Allahın Rəbbə səcdə et və yalnız Ona ibadət et» deyə yazılmışdır». **9** Sonra iblis Onu Yeruşəlimə apardı və məbədin qülləsinə qoyub dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, özünü buradan aşağı at. **10** Axi “Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Səni qorusunlar, **11** Səni əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin” deyə yazılmışdır». **12** Amma İsa cavabında ona belə dedi: ««Allahın Rəbbi sinama” deyilmışdır». **13** İblis sınaqların hamısını qurtarandan sonra bir müddət Onu tərk etdi. **14** İsa Ruhun qüdrəti ilə Qalileyaya qayıtdı. Onun haqqında xəbər bütün bölgəyə yayıldı. **15** İsa oranın sınaqoqlarında təlim öyrətməyə başladı. Hamı Onu izzətləndirdi. **16** İsa böyüdüyü Nazaret şəhərinə gəldi və adətinə görə Şənbə günü sınaqoqa getdi. O, Müqəddəs Yazılardan oxumaq üçün ayağa qalxdı. **17** Ona Yeşaya peyğəmbərin kitabını verdilər. İsa tumarı açıb bu sözlər yazılan hissəni tapdı: **18** «Rəbbin Ruhu üzərimdədir, Çünkü fəqirlərə Müjdəni bildirmək üçün O Məni məsh etdi. Əsirlərə azadlıq, Korlara gözlərinin açılmasını elan etmək üçün, Məzlumları sərbəstliyə buraxmaq üçün, **19** Rəbbin lütf ilini bəyan etmək üçün Məni göndərdi». **20** Sonra İsa tumarı bağladı və xidmətçi yə verib oturdu. Sınaqoqda oturanların hamısı Ona diqqətlə baxırdı. **21** İsa onlara «eşitdiyiniz bu Müqəddəs Yazı bu gün yerinə yetdi» deyə danışmağa başladı. **22** Bu vaxt hamı Onun haqqında yaxşı sözlər deyirdi və Onun ağızından çıxan lütf dolu kəlmələrə heyrət edirdi. Onlar «Məgər bu, Yusifin Oğlu deyilmə!» deyirdilər. **23** İsa onlara belə dedi: «Əlbəttə, siz Mənə “Ey həkim, öz-özünə şəfa ver!” məsəlini xatırladacaqsınız. “Kefernahumda etdiklərin barəsində eşitmışık. Burada, Öz yurdunda da həmin işləri et!” deyəcəksiniz». **24** Sonra dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: heç bir peyğəmbər öz yurdunda qəbul edilməz. **25** Yenə də sizə həqiqəti deyirəm ki, İlyasın dövründə göy üç il altı ay ərzində bağlı qalıb bütün ölkədə böyük acliq olanda İsraildə çoxlu dul qadın var idi. **26** Amma İlyas onlardan heç birinin yanına deyil, Sidonun Sarfat şəhərində olan bir dul qadının yanına göndərildi. **27** Elişə peyğəmbərin dövründə İsraildə çoxlu cüzamlı var idi.

Ancaq onlardan heç biri deyil, yalnız Aramlı Naaman pak oldu». **28** Sinaqoqdakı camaatın hamısı bu sözləri eşidib hiddətləndi. **29** Onlar ayağa durdular və ısanı şəhərin kənarına qovdular. Onu uçurumdan atmaq üçün şəhərin qurulduğu təpənin başına gətirdilər. **30** Amma İsa onların arasından keçərək oradan çıxıb getdi. **31** İsa Qalileyanın Kefernahum şəhərinə gəldi və Şənbə günü onlara təlim öyrətməyə başladı. **32** Onun təliminə təəccüblənirdilər, çünki O, salahiyətlə dənişirdi. **33** Həmin vaxt sinaqoqda cinə – natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O ucadan çıçırdı: **34** «Nə olub? Ey Nazaretli İsa, bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəm gəlmisən? Mən bilirəm Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsən!» **35** Amma İsa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» Cin bu adamı hamının qabağında yerə yıxıb heç bir zərər vermədən ondan çıxdı. **36** Hamı heyrətə düşdü və bir-birinə dedi: «Bu söz nədir? O, natəmiz ruhlara salahiyət və qüdrətlə əmr edir, onlar da çıxır!» **37** İsa haqqında xəbər bu bölgənin hər yerinə yayıldı. **38** İsa sinaqoqdan çıxıb Şimonun evinə gəldi. Şimonun qayınanası İsa yüksək qızdırma içində yatırıldı. Bu qadından ötrü İsanın kəmək istədilər. **39** İsa ona yaxınlaşış qızdırma xəstəliyinə qadağan etdi və qadının qızdırması düşdü. Qadın o anda durub onlara xidmət etməyə başladı. **40** Gün batanda hamı müxtəlif xəstəliyə tutulanları İsanın yanına gətirdi. O hər birinin üzərinə əllərini qoyub onlara şəfa verdi. **41** Bir çoxlarındansın cinlər «Sən Allahın Oğlusan!» deyə bağıraraq çıxırdı. O İsa onlara qadağan edir, danışmağa izin vermirdi. Çünki onlar İsanın Məsih olduğunu bilirdilər. **42** Səhər açılında İsa çıxıb kimsəsiz bir yera getdi. Camaat İsa Onu axtarındı və İsanın yanına gəlib onları tərk etməsin deyə Onu yanlarında saxlamaq istədilər. **43** Lakin İsa onlara dedi: «Mən o biri şəhərlərə də Allahın Padşahlığının Müjdəsini yaymalyam, çünki Mən bunun üçün göndərilmisəm». **44** Beləliklə, İsa Yəhudeyanın sinaqoqlarında vəz etməyə davam etdi.

5 Bir gün İsa Ginesar gölünün sahilində dayanmışdı. İzdiham İsanın dövrəyə almışdı və Allahın kaləmına qulaq asırdı. **2** İsa göl kənarında duran iki qayıq gördü. Balıqçılar İsa qayıqdan çıxıb torlarını yuyurdular. **3** İsa iki qayıqdan birinə – Şimonun qayığına minib onu gölün kənarından bir az uzaqlaşdırmasını xahiş etdi. Sonra İsa oturdu və qayıqdan izdihama təlim öyrətməyə başladı. **4** O, sözünü qurtaranda Şimona

dedi: «Qayığı dərinliyə aparın və torlarınızı balıq tutmaq üçün suya atın». **5** Simon cavab verdi: «Ustad, biz bütün gecə çalışdıq, lakin heç nə tuta bilmədik. Amma Sənin sözünə görə yenə də torları ataram». **6** Bunu etdilər və o qədər balıq tutdular ki, hətta torları cirilməğə başıla. **7** O biri qayıqdakı yoldaşlarına da işara etdilər ki, gəlib kəmək etsinlər. Onlar gəlib hər iki qayığı balıqla doldurdular. Qayıqlar da batmağa başladı. **8** Simon Peter bunu gördükdə İsanın ayaqlarına düşdü və belə dedi: «Ya Rəbb, məndən uzaqlaş, axı mən günahkar bir adamam». **9** Çünki özü də, yanındakılar da tutduqları balıqların çoxluğuna görə heyrətə düşmüdürlər. **10** Simonla ortaqlı olan Yaqub və Yəhya adlı Zavday oğulları da eyni hissələr keçirirdi. Amma İsa Şimona belə dedi: «Qorxma, bundan belə, balıq əvəzinə adam tutacaqsın». **11** Onlar qayıqları göl kənarına çıxarıb hər şeyi atdilar və İsanın ardınca getdilər. **12** Bir gün İsa şəhərlərin birində olarkən bütün bədəni cüzama tutulmuş bir kişi ilə rastlaşdı. Bu adam İsanı görüb üzüstə yerə qapanaraq yalvardı: «Ya Rəbb, ağər istəsən, məni pak edə bilərsən». **13** İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan sağaldı. **14** İsa ona təpşirdi ki, heç kəsə bir söz söyləməsin və dedi: «Amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə sənin cüzamdan paklandığın üçün Musanın buyurduguə əsasən təqdimlər apar». **15** Amma indi İsa barəsində xəbər daha çox yayıldı. Çoxlu camaat axışış İsanın yanına gəlirdi ki, Ona qulaq assın və xəstəliklərdən şəfa tapsın. **16** Amma İsa kimsəsiz yerlərə çəkilib dua edirdi. **17** Bir gün İsa təlim öyrədirdi. Qalileyanın və Yəhudeyanın bütün kəndlərindən və Yerusəlimdən gələn fariseylər və Qanun müəllimləri Onun yanında oturmuşdu. Onda şəfa vermək üçün Rəbbin qüdrəti var idi. **18** Bu vaxt bir neçə nəfər yataqda yatan bir iflic adamı gətirdi. Onlar bu adamı içəri gətirib İsanın öünü qoymağa çalışırdılar. **19** Amma böyük izdihama görə iflic İsanın yanına gətirə bilmirdilər. Ona görə də evin damına çıxıb kirəmitləri söküb açıqları yerdən xəstəni yatağı ilə birgə aşağı endirdilər və ortalığa, İsanın qarşısına qoydular. **20** İsa onların imanını görüb dedi: «Dostum, günahların bağışlandı». **21** İlahiyyatçılar və fariseylər belə düşünməyə başladılar: «Küfr danışan bu Adam kimdir ki? Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» **22** İsa onların nə fikirləşdiyini dərk edib cavab verdi: «Niyə ürəyinizdə

belə düşünürsünüz? 23 Bax hansı daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? 24 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyəti var» və iflicə dedi: «Sənə deyirəm, qalx, yatağını götür, evinə get!» 25 Xəstə dərhal hamının qarşısında ayağa qalxdi, yatağını götürdü və Allahı izzətləndirərək evinə getdi. 26 Hami mat qaldı və Allahı izzətləndirib böyük qorxu içində dedi: «Bu gün möcüzəli işlər gördük!» 27 Bundan sonra İsa bayira çıxdı və vergi yiylan yerdə oturan Levi adlı vergiyığanı görüb ona dedi: «Ardımcı gəl». 28 O da durub hər şeyi atdı və İsanın ardına getdi. 29 Sonra Levi evində İsaya böyük bir qonaqlıq verdi. Onlarla birgə bir çox vergiyığan və başqa adamlar süfrəyə oturmuşdu. 30 Fariseylərlə onların ilahiyyatçıları şikayet etməyə başladı. Onlar İsanın şagirdlərinə dedi: «Niyə vergiyığanlar və günahkarlarla birgə yeyib-içirsiniz?» 31 Amma İsa onlara belə cavab verdi: «Sağamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. 32 Mən salehləri deyil, günahkarları tövbəyə çağırmaq üçün gəlmişəm». 33 Onlarsa İsaya dedilər: «Yəhyanın şagirdləri tez-tez oruc tutub dua edir, fariseylərin şagirdləri də belə edirlər. Amma Səninkilər yeyib-içirlər». 34 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutmağa məcbur edə bilərsinizmi? 35 Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar». 36 İsa onlara bir məsələ də çəkdi: «Heç kim təzə paltardan bir parça qoparıb köhnə paltara yamaq vurmaz. Yoxsa təzə paltar həm cırılar, həm də təzə paltardan qoparılan parça köhnə paltara yaraşmaz. 37 Heç kim təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa təzə şərab tuluqları partladar, həm şərab tökürlər, həm də tuluqlar zay olar. 38 Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır. 39 Heç kim köhnə şərabı içdikdən sonra təzəsini istəməz. Çünkü deyər: "Köhnəsi daha yaxşıdır"».

6 Bir Şənbə günü İsa taxil zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri sünbülləri qırır və ovuclarında ovub yeyirdilər. 2 Fariseylərdən bəzisi dedi: «Siz nə üçün Şənbə günü qadağan olunan işləri görürsünüz?» 3 İsa onlara cavab verdi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamışınız? 4 O, Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdis çörəklərini götürüb yedi, yanındakılara da verdi». 5 Sonra İsa onlara dedi:

«Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir». 6 Başqa bir Şənbə günü İsa yenə də sinaqoqa girib təlim öyrədirdi. Orada sağ əli qurumuş bir adam var idi. 7 İlahiyyatçılar və fariseylər İsanı ittiham etməyə bəhanə tapmaq üçün Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. 8 Amma İsa onların nə düşündüklərini biliib əli qurumuş kişiya dedi: «Ayağa qalx və qabağa çıx!» O adam da ayağa qalxıb ortaya çıxdı. 9 Sonra İsa onlara dedi: «Sızdən soruşram, hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas, yoxsa məhv etməyə?» 10 İsa ətrafındakıların hamısına baxdı və o adama dedi: «Əlini uzat!» O da elə etdi və əli əvvəlki halına qayıtdı. 11 Onlarsa qəzəbdən coşub İsaya nə edə biləcəkləri barədə bir-biri ilə müzakirə etməyə başladılar. 12 O günlərdə İsa dua etmək üçün dağa çıxdı. O bütün gecəni Allah'a dua etməklə keçirdi. 13 Gün açılanda şagirdlərini yanına çağırdı və onlardan on iki nəfəri seçib həvari adlandırdı: 14 Peter adını verdiyi Şimon, onun qardaşı Andrey, Yaqub, Yəhya, Filip, Bartalmay, 15 Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Millətçi adlanan Şimon, 16 Yaqub oğlu Yəhuda və sonralar xəyanətkar olan Yəhuda İskaryot. 17 İsa onlara birgə aşağı endi və düzəngahda dayandı. Orada çox sayda şagirdlərindən ibarət izdiham var idi. Bütün Yəhudeyadan, Yerusəlimdən, Sur və Sidon yaxınlığındakı sahil bölgələrindən çoxlu adam 18 Onu dirləmək və öz xəstəliklərindən sağalmaq üçün gəlmişdi. Natəmiz ruhlardan əzab çəkənlər də şəfa tapdilar. 19 Bütün izdiham İsaya toxunmağa çalışırı. Çünkü Ondan çıxan qüdrət hamını sağaldırdı. 20 İsa Öz şagirdlərinə nəzər salıb dedi: «Nə bəxtiyarsınız, ey yoxsullar! Çünkü Allahın Padşahlığı sizindir. 21 Nə bəxtiyarsınız, ey indi acliq çəkənlər! Çünkü doyacaqsınız. Nə bəxtiyarsınız, ey indi ağlayanlar! Çünkü güləcəksiniz. 22 Bəşər Oğluna görə insanlar sizə nifrat edəndə, sizi cəmiyyətdən qovub təhqir edəndə, adınızı bədnam edəndə nə bəxtiyarsınız! 23 O gün sevinin və sevincdən atılıb-düşün! Çünkü göydə mükafatınız böyükdür. Axi onların ata-babaları da peyğəmbərlərlə belə davranıb. 24 Amma vay halınıza, ey varlılar! Çünkü artıq təsallinizi almısınız. 25 Vay halınıza, ey indi tox olan sizlər! Çünkü acliq çəkəcəksiniz. Vay halınıza, ey indi gülənlər! Çünkü yas tutub ağlayacaqsınız. 26 Bütün adamlar sizin barənizdə yaxşı şeylər danışanda vay halınıza! Axi onların ata-babaları da yalançı peyğəmbərlərlə belə

davranıb. 27 Amma sizə deyirəm, ey Məni dinləyənlər: düşmənərlərinizi sevin, sizə nifrat edənlərə yaxşılıq edin, 28 siz lənətləyənlərə xeyir-dua verin, sizi incidentlər üçün dua edin. 29 Bir üzüñə şillə vurana o birini də çevir və üst paltarını aparandan köynəyini də əsirgəmə. 30 Səndən bir şey diləyən hər kəsə ver və sənin malını aparandan geri istəmə. 31 İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinizsə, siz də onlarla elə rəftar edin. 32 Əgər siz sevənləri sevirsinizsə, hansı tərifə layıqsınız? Çünkü günahkarlar da onları sevənləri sevirənlər. 33 Əgər sizə yaxşılıq edənlərə yaxşılıq edirsınızsə, hansı tərifə layıqsınız? Çünkü günahkarlar da elə edirlər. 34 Əgər geri almaq ümidi ilə insanlara borc verirsınızsə, hansı tərifə layıqsınız? Günahkarlar da günahkarlara borc verirlər ki, həmin borcu tam geri alınsınlar. 35 Sizsə düşmənərlərinizi sevin, onlara yaxşılıq edin və heç bir şey ummadan borc verin. Onda alacağınız mükafat böyük olacaq və siz Haqq-Taalanın övladları olacaqsınız. Çünkü O, nankorlara və pis adamlara da xeyirxahdır. 36 Atanız mərhəmətli olduğu kimi siz də mərhəmətli olun. 37 Mühakimə etməyin, siz də mühakimə olunmazsınız. Hökm çıxarmayın, siz də hökm çıxarılmaz. Başqalarını bağışlayın, siz də bağışlanacaqsınız. 38 Verin, sizə də veriləcək: silkələnib basa-basa dolan bol bir ölçü ilə sizə qucaq-qucaq veriləcək. Çünkü hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək». 39 İsa onlara yena də bir məsəl çəkdi: «Kor koru apara bilərmi? İkisi də çuxura düşməzmi? 40 Şagird müəllimindən üstün deyil, amma tam təlim alandan sonra hər şagird öz müəllimi kimi olacaq. 41 Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? 42 Öz gözündəki tiri isə görmədən qardaşına necə deyə bilərsən: “Qardaşım! Qoy gözündəki çöpü çıxarım!” Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. 43 Yaxşı ağac pis bəhrə getirməz, pis ağac da yaxşı bəhrə getirməz. 44 Çünkü hər ağac öz bəhrəsindən tanınır. Qaratikandan əncir yığmazlar, tikan kolundan da üzüm dərməzələr. 45 Yaxşı adam ürəyinin yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarır, pis adamsa pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarır. Çünkü ürək doluluğundan ağız danişar. 46 Nə üçün Məni “ya Rəbb, ya Rəbb” deyə çağırırsınız, amma dediklərimə əməl etmirsınız? 47 Mənim yanımı gələn, sözlərimi eşidib onlara əməl edən hər adamin kimə bənzədiyini sizə izah edərəm: 48 o, ev tikən elə bir adama bənzəyir

ki, torpağı qazıb dərinə gedər və təməli qaya üzərində qurar. Daşqın gəldiyi zaman sellər o evi bassa da, onu sarsıda bilməz. Çünkü ev yaxşı tikilib. 49 Amma sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən kəs torpaq üzərində təməlsiz ev tikən adama bənzəyir. Sellər o evi basar və ev o anda uçar. O evin yixilması bir müsibət olar».

7 İsa Ona qulaq asan camaata sözlərini deyib qurtarandan sonra Kefernahuma daxil oldu. 2 Orada bir yüzbaşının çox dəyərli qulu xəstələnib ölüm yatağına düşmüdü. 3 Bu yüzbaşı İsa haqqında eşidəndə gəlib qulunu sağaltsın deyə Yəhudilərin bəzi aqsaqqallarını Onun yanına göndərdi. 4 Onlar İsanın yanına gəlib Ona ürəkdən yalvardılar və belə dedilər: «Bu adam Sənin köməyinə layıqdir. 5 Çünkü o bizim millətimizi sevir və bizim üçün sinaqoq tikdirib». 6 İsa onlara birlikdə yola düşdü. O, evə yaxınlaşarkən yüzbaşı bəzi dostlarını yollayıb Ona belə xəbər göndərdi: «Ya Rəbb, zəhmət çəkmə. Mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. 7 Bu səbəbə görə yanına gəlməyə də özümü layıq bilmədim. Amma bir söz söylə ki, xidmətçim sağalsın. 8 Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gəl!” deyirəm, o da gəlir. Quluma “Bunu et!” deyirəm, o da edir». 9 Bunu eşidən İsa yüzbaşıya heyvət etdi. O dönbərardinca gələn camaata dedi: «Sizə deyirəm: heç İsraildə də bu qədər böyük iman görmədim». 10 Gəndərilən adamlar evə qayıdanda xəstə qulun sağlam olduğunu gördülər. 11 Bundan bir az sonra İsa Nain adlanan bir şəhərə getdi. İsanın şagirdləri və böyük bir izdiham Onu müşayiət edirdi. 12 O, şəhər darvazasına yaxınlaşarkən bir dul ananın yeganə oğlunun cənəzəsi çıxarıldı. Şəhər sakinlərinin çoxu da ana ilə gedirdi. 13 Rəbb onu görəndə ona rəhmi gəldi və qadına dedi: «Ağlama!» 14 Yaxınlaşış mafəyə toxundu və cənəzəni aparanlar dayandılar. İsa dedi: «Ey cavan oğlan, sənə deyirəm: qalxl!» 15 Ölü durub oturdu və dənişməğə başladı. İsa onu anasına verdi. 16 Hamını qorxu bürüdü. «Aramızda böyük bir peyğəmbər ortaya çıxdı!» və «Allah Öz xalqına nəzər saldı!» – deyərək Allahı izzətləndirdilər. 17 İsa barəsindəki bu xəbər bütün Yəhudeyaya və ətraf bölgəyə yayıldı. 18 Yəhyanın şagirdləri də ona bütün bu hadisələr barədə xəbər verdilər. Yəhya şagirdlərindən ikisini yanına çağırıb 19 göndərdi ki,

Rəbdən soruşsunlar: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» 20 Adamlar İsanın yanına galib dedilər: «Vəftizçi Yəhya bizi Sənin yanına göndərdi ki, soruşaq: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» 21 Həmin vaxt İsa bir çox xəstəliklərə, azarlara və şər ruhlara tutulmuş insanlara şəfa verdi, həm də bir çox korların gözlərini açdı. 22 İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, görüb eşitdiklərinizi Yəhyaya bildirin: korlar görür, aksaqlar yeriyyir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölülər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. 23 Kim Mənə görə büdrəməsə, nə bəxtiyardı!» 24 Yəhyanın elçiləri getdikdən sonra İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa başladı: «Çölə nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışamı? 25 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamamı? Amma gözəl paltar geyinib cah-calal içində yaşıyanlar padşah saraylarında qalırlar. 26 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəm? Bəli, siza deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birlənə. 27 Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb: "Budur, Sənin öündə Öz elçimi göndərəm. O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq". 28 Sizə deyirəm: qadından doğulanlar arasında Yəhyadan üstün olan yoxdur. Amma Allahın Padşahlığında ən kiçik olan ondan üstündür». 29 Yəhyanın vəftiz etdiyi xalqın hamısı, hətta vergiyiganlar da bunu eşitdikdə Allahın ədalətini təsdiq etdilər. 30 Amma fariseylər və qanunşunaslar Yəhyanın vəftizindən imtina etdilər və bununla Allahın onlar barəsindəki iradəsini rədd etdilər. 31 İsa sözünü davam etdirdi: «Bu nəslin adamlarını nəyə bənzədim? Onlar nəyə bənzəyir? 32 Bazar meydanında oturan və "Biz sizə tütek çaldıq, sizsə oynamadınız, Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə ağlamadınız" deyib bir-birini səsləyən uşaqlara bənzəyirlər. 33 Çünkü Vəftizçi Yəhya gəldikdə nə çörək yeyir, nə şərab içirdi və siz deyirsiniz: "O, cinə tutulmuşdur". 34 Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-icdi və siz deyirsiniz: "Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın! Vergiyiganlara və günahkarlara dəst oldu!" 35 Amma hikmət öz övladlarının hamısı tərəfindən təsdiq olunur». 36 Fariseylərdən biri İsanı onunla birləşməyə dəvət etdi. O da fariseyin evinə girdi və süfrəyə oturdu. 37 Həmin şəhərdə günahkar bir qadın yaşayırı. O, fariseyin evində İsanın süfrəyə oturduğundan xəbər tutanda ağ mərmər bir qabda ətirli yağı gətirdi. 38 Qadın arxada, İsanın ayaqlarının yanında durub

ağlayaraq göz yaşları ilə Onun ayaqlarını islatmağa başladı. O, İsanın ayaqlarını saçları ilə sildi, öpdü və onlara ətirli yağı çəkdi. 39 İsanı evinə dəvət etmiş farisey bunu görüb öz-özünə belə dedi: «Əgər bu adam peyğəmbər olsaydı, Ona toxunanın kim və nə cür qadın olduğunu bilərdi, çünki bu qadın günahkardır». 40 İsa ona xitab edib belə söylədi: «Şimon, Mənim sənə sözümüz var». O da dedi: «Müəllim, buyur». 41 «Bir sələmçiyə iki nəfərin borcu var idi. Biri beş yüz, o birisi isə əlli dinar borclu idi. 42 Onların borcu ödəməyə imkanları yox idi. Ona görə də sələmçi hər ikisinin borcunu bağışladı. De görüm, bu adamlardan hansı onu daha çox sevəcək?» 43 Şimon cavab verdi: «Güman edirəm, o adam ki ona daha çox bağışlandı». İsa ona «düz seçmişən» dedi. 44 Sonra İsa qadına tərəf baxıb Şimona dedi: «Sən bu qadını görürsənmi? Mən sənin evinə gəldim, sən Mənim ayaqlarımı yumaq üçün Mənə su da vermədin. Bu qadınsa ayaqlarımı göz yaşları ilə isladıb saçları ilə sildi. 45 Sən Məni öpmədin, bu qadınsa Mən evə girəndən bəri ayaqlarımı hey öpür. 46 Sən başıma zeytun yağı çəkmədin. O isə ayaqlarımı ətirli yağı çəkdi. 47 Buna görə də sənə deyirəm: bu qadının çox olan günahları bağışlandı. Böyük məhəbbət göstərməsi də bu səbəbdəndir. Kimə az bağışlanıbsa, az sevər». 48 Sonra İsa qadına dedi: «Sənin günahların bağışlandı». 49 Onda İsa ilə birləşdirən oturanlar öz aralarında danışmağa başladılar: «Bu adam kimdir ki, günahları da bağışlayır?» 50 Amma İsa qadına dedi: «İmanın səni xilas etdi. Arxayım get». 8

Bu hadisədən sonra İsa şəhərləri və kəndləri gəzməyə başladı. O, Allahın Padşahlığını vəz edərək Müjdəni yayırdı. On iki şagird Onunla birləşdi. 2 Həmçinin şər ruhlardan və xəstəliklərdən şəfa tapmış bəzi qadınlar, daxilindən yeddi cin çıxmış Məcdəlli adlanan Məryəm, 3 Hirodun eşikağası Xuzanın arvadı Yoxanna, Şoşanna və bir çox başqa qadınlar İsa ilə idi. Bu qadınlar əmlakları ilə onlara xidmət edirdilər. 4 Böyük izdiham toplaşanda, insanlar hər şəhərdən İsanın yanına galəndə İsa onlara bir məsəl danışdı: 5 «Bir əkinçi toxumunu səpməyə çıxdı. Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü, ayaq altında tapdalındı və göydə uçan quşlar onları dənlədi. 6 Bəzisi daşlıq düşdü və cürcərcə susuzluqdan qurudu. 7 Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar toxumla birləşdirən boy atıb onu boğdu. 8 Başqları İsa münbüt torpağı

düşdü və böyüyünce yüz qat artıq səmərə verdi». İsa bunları deyərək nida etdi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» 9 Şagirdləri isə Ondan soruşturular: «Bu məsəlin mənəsi nədir?» 10 O dedi: «Allahın Padşahlığının sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir. Başqalarına isə hər şeyi məsəllərlə danışıram ki, "Gördükləri halda görməsinlər, Eşitdikləri halda anlasmalar". 11 Məsəlin mənəsi budur: toxum Allahın kələmədir. 12 Yol kənarına düşənlərsə kələmi eşidənlərdir. Sonra iblis gəlir və iman etməyib xilas olmasınlar deyə kələmi onların ürəyindən götürüb aparır. 13 Daşlığa düşənlərsə kələmi eşidəndə sevinclə qəbul edənlərdir. Lakin onlarda kök olmadığı görə bir müddət iman edir və sınaq vaxtı gələndə imandan dönürlər. 14 Tikanlar arasına düşənlərsə bunlardır: kələmi eşidirlər, amma get-gedə bu həyatın qayğılarından, var-dövlətindən, zövqlərindən boğulur və yaxşı bəhrə vermirlər. 15 Münbit torpağı düşənlərsə bunlardır: belə insanlar kələmi eşidib xeyirxah və sadıq ürəkda saxlayırlar. Bunlar səbirlə səmərə verir. 16 Heç kim çırığı yandırıb onu qabla örtməz yaxud yatağın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyar ki, içəri girənlər işığı görsünlər. 17 Çünkü elə gizli bir şey yoxdur ki, aşkar çıxmayaçaq və elə örtülü bir şey yoxdur ki, bilinib aydın olmayıacaq. 18 Buna görə də necə dinlədiyinizə diqqət edin. Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, özünükü zənn etdiyi şey də əlindən alınacaq». 19 İsanın anası və qardaşları Onun yanına gəldi. Amma izdihama görə Ona yaxınlaşa bilmədilər. 20 İsaya xəbər verdi: «Anan və qardaşların bayırda dayanıb Səni görmək istəyirlər». 21 İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım Allahın kələməni eşidib ona əməl edənlərdir». 22 Bir gün İsa Öz şagirdləri ilə bir qayığa mindi və onlara dedi: «Gelin gölün o biri sahilinə keçək». Onlar yola düşdülər. 23 Onlar qayıqda gedərkən İsanı yuxu apardı. Göldə tufan qopdu. Qayıq su ilə dolmağa başlayanda onlar təhlükəli vəziyyətə düşdülər. 24 Şagirdlər yaxınlaşıb İsanı oyadaraq dedilər: «Ustad, Ustad, biz hələk oluruql!» İsa durub küləyə və qalxan sulara qadağan etdi. Tufan dayandı və sükut çökdü. 25 Onda O, şagirdlərinə dedi: «Sizin imanınız haradadır?» Onlarsa qorxu və heyrət içinde qalıb bir-birlərindən soruşturular: «Bu Adam kimdir ki, həm küləklərə, həm suya əmr verir, onlar da itaət edir?» 26 Sonra onlar Qalileyanın qarşısında yerləşən Gerasalıların diyarına gəldilər. 27 İsa qayıqdan sahilə

düşəndə şəhərdən olan bir nəfər Onunla qarşılaşdı. Cinlərə tutulmuş və xeyli vaxtdır ki, paltar geyməyən bu adam evdə yox, qəbir mağaralarında yaşayırı. 28 O, İsanı görən kimi bağırıb Onun qarşısında diz çökdü və bərkdən çığırı-çığırı dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsin? Yalvarıram Sənə, mənə əzab vermə!» 29 Çünkü İsa natəmiz ruha əmr etmişdi ki, həmin adamdan çıxsin. Bu ruh o adamı çıxdan tutmuşdu. Buna görə də o adamı qorumaq üçün onu zəncir və buxovlarla bağlamışdilar. O isə zəncirləri qıraraq cin tərəfindən çölə qovulurdu. 30 İsa ondan soruşturdu: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Adım Qoşundur». Çünkü onun daxilinə çox cin girmişdi. 31 Onlar dibsiz dərinliyə düşmələrini əmr etməsin deyə İsaya yalvarırdılar. (Abysos g12) 32 Orada – dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. Cinlər İsaya yalvardılar ki, donuzların içindən girməyə izin versin. İsa da onlara izin verdi. 33 Cinlər adamdan çıxıb donuzların içindən girdi. Süri də uçurumdan aşağı, gölə atılıb boğuldu. 34 Donuz otaranlar bunları görüb qaçdilar, bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yayıldılar. 35 Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə çıxdı. Onlar İsanın yanına gəldilər, daxilindən cinlər çıxmış adının İsanın ayaqları yanında geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdülər. 36 Hadisəni görənlərsə cinə tutulmuş adının necə sağaldığını camaata danışdilar. 37 Gerasalıların ətraf diyarındakı bütün xalq İsadan xahiş etdi ki, oranı tərk etsin, çünkü onları böyük qorxu bürümüştü. İsa da qayığa minib geri qayıtdı. 38 Daxilindən cinlər çıxmış kişi İsanın yanında qalmaq üçün Ona yalvardı. 39 Amma İsa ona «qayıt evinə və Allahın sənə etdiyi hər şeyi dəniş» deyərək onu buraxdı. Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi hər şeyi bütün şəhərə yaydı. 40 İsa geri qayıtdıqda xalq Onu qəbul etdi, çünkü hamı Onu gözləyirdi. 41 Bu vaxt Yair adlı sınaqoq rəisi olan bir kişi gəlib İsanın ayaqlarına düşdü və Ona yalvardı ki, evinə gəlsin. 42 Çünkü onun on iki yaşın içində olan bircə qızı var idi və o, can üstə idi. İsa oraya gedərkən izdiham Onu sıxışdırıldı. 43 Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. O bütün varını həkimlərə xərcləmişdi, lakin onların heç biri ona şəfa vərə bilməmişdi. 44 Bu qadın İsanın arxasından gəlib Onun paltarının ətəyinə toxundu və o andaca onun qanaxması dayandı. 45 İsa dedi: «Mənə toxunan kim idi?» Lakin hamı bunu inkar edəndə Peter dedi: «Ustad, izdiham Səni əhatə edib sıxışdırır». 46 Amma

İsa dedi: «Mənə kimsə toxundu, çünkü Məndən qüvvət çıxdığını bildim». **47** Qadınsa gizlənə bilmədiyini gördükdə titrəyərək gəlib İsanın ayağına düdü. Bütün xalq qarşısında Ona nə səbəbdən toxunduğunu və o anda necə sağaldığını İsaya nəql etdi. **48** İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get». **49** İsa hələ dənişirdi ki, sinaqoq rəisinin evindən bir nəfər gəlib dedi: «Qızın öldü. Müəllimi daha narahat etmə». **50** Amma İsa bunu eşidəndə sinaqoq rəisiniə dedi: «Qorxma, yalnız iman et! Qızın xilas olacaq». **51** İsa onun evinə gələndə Peter, Yəhya, Yaqub və qızın ata-anasından başqa heç kimi Özü ilə eva girməyə qoymadı. **52** Hami qız üçün ağlayıb nalə çəkirdi. Amma İsa dedi: «Ağlamayın, o ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». **53** Onlarsa qızın öldüyünü bildiklərinə görə İsaya güldülər. **54** Amma İsa qızın əlindən tutub səslədi: «Qızçıqaz, qalx!» **55** Qızın ruhu bədənindən qayıtdı və o dərhal ayağa qalxdı. İsa dedi ki, qiza yemək versinlər. **56** Qızın ata-anası mat qaldı. Amma İsa onlara tapşırıdı ki, bu hadisə barədə heç kəsə danişmasınlar.

9 İsa On iki şagirdi yanına çağırıb bütün cılınlarda və xəstəliklərə şəfa vermek üçün onlara qüdrət və səlahiyyət verdi. **2** Onları göndərdi ki, Allahın Padşahlığını vəz edib xəstələri sağaltsınlar. **3** İsa onlara dedi: «Yol üçün heç nə – nə əsa, nə torba, nə çörək, nə pul, nə də iki köynək götürün. **4** Hansı evə girsəniz, orada qalın və oradan da yola çıxın. **5** Harada sizi qəbul etməzlərsə, o şəhərdən çıxarkən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpın». **6** Onlar da yola düşüb hər yerdə Müjdəni yayaraq və şəfa verərək kənd-kənd dolaşdırılar. **7** Hökmədar Hirod baş verən bütün hadisələr barədə eşitdi və çəşib-qaldı. Çünkü bəziləri «Yəhya ölülər arasından dirilib», **8** digərləri «İlyas zühur edib», başqaları da «qədim peyğəmbərlərdən biri dirilib» deyirdi. **9** Hirod İsa dedi: «Yəhyanın boynunu mən vurdurdum, bəs haqqında bu xəbərləri eşitdiyim Adam kimdir?» Hirod Onu görməyə can atırdı. **10** Həvarilər İsanın yanına qayıdlıb gördükleri işlər haqqında Ona danişdilar. Sonra İsa yalnız onları Özü ilə götürüb Bet-Sayda adlanan bir şəhərə apardı. **11** Amma camaat bu barədə xəbər tutub Onun ardınca düdü. İsa onları xoş qarşılıdı, onlara Allahın Padşahlığını danışdı və şəfaya möhtac olanları sağaltdı. **12** Artıq gün batırdı. On iki şagird İsanın yanına gəlib Ona dedi: «Camaati burax, qoy ətrafdakı oba və kəndlərə gedib gecələsinlər və bir şey

alıb yesinlər. Axi biz burada çöllük yerdəyik». **13** Amma İsa onlara dedi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər Ona cavab verdilər: «Beş çörək və iki balıqdan başqa bir şeyimiz yoxdur. Bəlkə biz gedib bütün bu camaat üçün bir şey alaq?» **14** Orada beş minə yaxın kişi var idi. İsa şagirdlərinə dedi: «Onları dəstə-dəstə, əlli-əlli oturdun». **15** Şagirdlər də eləcə edib hamını oturtdular. **16** İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra onları bölüb şagirdlərə verdi ki, camaata paylasınlar. **17** Hami yeyib-doydu. Artıq qalan hissələr on iki zənbilə yiğildi. **18** Bir gün İsa tək dua edirdi. Şagirdlər də yanında idi. İsa onlardan soruşdu: «Camaatın dediyinə görə Mən kiməm?» **19** Onlar belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqaları İlyas, digərləri İsa deyirlər ki, qədim peyğəmbərlərdən biri dirilib». **20** İsa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» Peter cavab verdi: «Sən Allahın Məsihisən». **21** İsa şagirdlərinə qadağan edib əmr etdi ki, bunu heç kəsə danişmasınlar. **22** O dedi: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli, aqsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən rədd olunmalı, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir». **23** Sonra hamısına söylədi: «Əgər bir kəs Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və hər gün çarmıxını götürüb ardımca gəlsin. **24** Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənim uğrumda canını itirirsə, onu xilas edəcək. **25** İnsan bütün dünyani qazanıb canını məhv edər yaxud itirərsə, ona nə xeyri var? **26** Kim Məndən və Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Özünü, Atasının və müqəddəs mələklərin izzəti içində gələndə o adamdan utanacaq. **27** Amma sizə həqiqəti deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığını görmədən ölməyəcək». **28** Bu sözləri söyləyəndən təxminən səkkiz gün keçmişdi. İsa Özü ilə Peter, Yəhya və Yaqubu götürüb dua etmək üçün dağa çıxdı. **29** İsa dua edərkən üzünün görünüşü dəyişdi və libası gözqamaşdırıcı aq rəng aldı. **30** O anda iki nəfər İsa ilə səhəbat etməyə başladı. Onlar Musa və İlyas idi. **31** Onlar ehtişam içində göründülər və İsanın Yeruşəlimdə yerinə yetirəcəyi bu dünyadan ayrılması barədə danişirdilar. **32** Peter və onun yoldaşları dərin yuxuya dalmışdilar. Yuxudan ayılanda isə İsanın ehtişamını və yanında duran iki kişini gördülər. **33** Onlar İsanın yanından gedəndə Peter İsaya dedi: «Ustad! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gel üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas

üçün». Əslində o nə dediyini bilmirdi. 34 Peter bunu deyən zaman bir bulud gəldi və onların üzərinə kölgə saldı. Buluda daxil olarkən onları dəhşət bürüdü. 35 Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim Oğlumdur, seçilmişimdir, Ona qulaq asın!» 36 Səs kəsiləndə onlar ısanı tək gördülər. Şagirdlər bunu sərr olaraq saxlayıb o günlərdə gördükələrini heç kimə danışmadılar. 37 Ertəsi gün onlar dağdan enəndə ısanı böyük bir izdiham qarşılıdı. 38 Camaat arasından bir kişi çıçırdı: «Müəllim, yalvarıram, oğluma nəzər sal, o mənim yeganə balamdır. 39 Bir ruh onu tutur, o birdən bağırrı. Ruh onu ağızından köpük gələnəcən sarsıdır. Ona əziyyət verib güc-bəla ilə onu tərk edir. 40 Mən şagirdlərindən xahiş etdim ki, bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». 41 İsa da ona cavab verdi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər Mən sizinlə qalib sizə dözəcəyəm? Oğlunu yanımı gətir». 42 Oğlan İsaya yaxınlaşarkən cin onu yerə atıb sarsıldı. Amma İsa natəmiz ruha qadağan etdi, oğlanı sağaldıb atasına qaytardı. 43 Hami Allahın əzəmətinə təəccüblənirdi. Onlar hamısı ısanın etdiyi işlərə heyrət edərkən O, şagirdlərinə dedi: 44 «Bu sözlər qulaq asın: Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim edilmək üzrədir». 45 Lakin şagirdlər bu sözü başa düşmədilər. Bu sözün mənəsi onlar üçün gizli qaldı və Ondan bu söz baradə soruşmaqdan da qorxurdular. 46 Şagirdlər aralarında kimin ən böyük olduğu barədə mübahisə etməyə başladılar. 47 Amma İsa onların ürəklərindən keçəni bilib bir balaca uşağı götürüb yanına qoydu. 48 Sonra onlara dedi: «Kim Mənim adımla bu uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni Gəndərəni qəbul edər. Sizin aranızda hamidan kiçik olan ən böyükdür». 49 Yəhya cavabında dedi: «Ustad, biz Sənin adımla cıləri qovan bir nəfəri gördük, amma bizimlə birgə getmədiyinə görə ona mane olduq». 50 Amma İsa ona dedi: «Ona mane olmayı! Əleyhinizə olmayan sizin tərəfinizdədir». 51 Dünyadan ayrılaceyi günlər yaxınlaşdıqca İsa Yerusalimə getmək qərarına gəldi. 52 İsa qabağınca elçilər göndərdi. Onlar ısanın gəlişi münasibəti ilə hazırlıq işləri görmək üçün gedib Samariyalıların bir kəndinə girdilər. 53 Lakin Samariyalılar ısanı qəbul etmədilər, çünki O, Yerusalimə doğru gedirdi. 54 Şagirdlərdən Yaqubla Yəhya bunu görüb dedilər: «Rəbb, bunları məhv etmək üçün bir əmrlə göydən alov yağıdırmağımızı istəyirsənmi?» 55 Amma İsa dönüb onlara qadağan etdi. 56 Sonra onlar başqa bir kəndə yollandılar. 57

Onlar yol boyu gedərkən bir nəfər İsaya dedi: «Sən hara getsən, Sənin ardınca gedəcəyəm». 58 İsa ona dedi: «Türkülərin də yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağa belə, yeri yoxdur». 59 Bir başqasına İsa dedi: «Ardımcə gəl». O isə dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». 60 İsa ona dedi: «Qoy ölürlər öz ölürlərini dəfn etsin. Sənsə get, Allahın Padşahlığını bəyan et». 61 Yenə başqa bir adam dedi: «Ya Rəbb, Sənin ardınca gələrəm, amma əvvəl icazə ver evimdəkilərlə vidalaşım». 62 Lakin İsa ona dedi: «Kotanı tutub geriyə baxan Allahın Padşahlığına layiq deyil».

10 Bu hadisələrdən sonra Rəbb başqa yetmiş nəfəri təyin etdi və onları iki-iki Özünün gedəcəyi hər şəhərə və hər yerə Özündən əvvəl göndərdi. 2 Onlara dedi: «Məhsul çıxdır, işçilərsə azdır. Buna görə də məhsulun Sahibinə yarvarın ki, Öz məhsulunu yığmaq üçün işçilər göndərsin. 3 Gedin, sizi qurduların arasına quzular kimi göndərirəm. 4 Özünüzlə nə kisə, nə torba, nə də çariq götürür. Yolda heç kimlə salamlaşın danışmayın. 5 Hansı bir evə girsəniz, əvvəl “Bu evə əmin-amanlıq olsun!” deyin. 6 Əgər orada əmin-amanlıq layiq bir adam varsa, dilədiyiniz əmin-amanlıq onun üzərində qalacaq. Əks halda o sizə qayıdacaq. 7 Girdiyiniz evdə qalın, sizə nə verirlərsə, yeyib-için, çünki işçi öz haqqına layiqdir. Evdən evə köçməyin. 8 Hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul edirlərsə, qabağınıza qoyulanı yeyin. 9 Orada olan xəstələrə şəfa verin və onlara deyin: “Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 10 Amma hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul etməsələr, oranın küçələrinə çıxıb belə deyin: 11 “Sizin əleyhinizə çıxaraq şəhərinizin ayaqlarımıza yapışan tozunu belə, çırprırıq. Amma bunu bilin ki, Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 12 Sizə bunu deyirəm: qiyamət günü Sodomun halı o şəhərin halından daha asan olacaq. 13 Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsayıdı, onlar çıxan çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdi. 14 Amma qiyamət günü Sur və Sidonun halı sizinkindən daha asan olacaq. 15 Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Öltülər diyarına qədər enəcəksən. (Hadəs 986) 16 Sizi dinləyən kəs Məni dinləyir, sizi rədd edən Məni rədd edir. Məni rədd edənə Məni Gəndərəni rədd edir». 17 Yetmiş şagird sevinə-sevinə

qayıdı və dedi: «Ya Rəbb, Sənin adınlə cılınlar belə, bizi tabe olur!» 18 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən Şeytanın ildirim kimi göydən düşməyini görmüşdüm. 19 Baxın Mən sizə səlahiyyət vermişəm ki, ilanları, əqrəbləri və düşmənin bütün gücünü ayaq altında əzəsiniz və heç nə sizə zərər vurmayaçaq. 20 Bununla belə, ruhların sizə tabe olduğunu görə sevinməyin, amma sevinin ki, adlarınız göylərdə yazılıb». 21 İsa o vaxt Müqəddəs Ruhda şadlanıb dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Atal Səndən razıyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. Bəli, Ata! Çünkü bu Sənin xoş niyyətin idi. 22 Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulun kim olduğunu Atadan başqa heç kəs bilməz. Atanın kim olduğunu da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsən başqa heç kəs bilməz». 23 Sonra İsa şagirdlərə sarı döntüb onlara ayrıca dedi: «Nə bəxtiyardır o gözlər ki, sizin gördüklerinizi görür! 24 Sizə bunu deyirəm: bir çox peyğəmberlər və padşahlar sizin gördüklerinizi görmək istədilər, amma görmədilər, eşitdiklərinizi eşitmək istədilər, amma eşitmədilər». 25 Bir qanunşunası sınamaq məqsədi ilə qalxıb dedi: «Müəllim, əbədi həyatı ırs olaraq almaq üçün mən nə etməliyəm?» (aiōnios g166) 26 İsa ondan soruşdu: «Qanunda nə yazılıb? Orada nə oxuyursan?» 27 Bu adam İsa ya belə cavab verdi: «Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlığınla, bütün gücünlə və bütün düşüncənlə sev» və “Qonşunu özün kimi sev”. 28 İsa ona dedi: «Sən düz cavab verdin, buna əməl et və yaşayacaqsan». 29 Amma o özünə haqq qazandırmaq üçün İsanın soruşdu: «Bəs mənim qonşum kimdir?» 30 İsa belə cavab verdi: «Bir nəfər Yeruşəlimdən Yerixoya gedən yolda quldurların əlinə düşdü. Quldurlar onu soyundurub döydülər və yarımcən halda qoyub getdilər. 31 Təsadüfən o yoldan bir kahin enirdi. Bu adamı görən kimi yolu o biri tərəfi ilə keçib getdi. 32 Bir Levili də ora yaxınlaşıb o adamı görəndə yolu o biri tərəfi ilə keçib getdi. 33 O yolla gedən bir Samariyalı İsa bu adamı görəndə ona rəhmi gəldi. 34 Ona yaxınlaşdı və zeytun yağı ilə şərab tökərək yaralarını sarıdı. Sonra bu adamı öz heyvanına mindirib mehmanxanaya gətirdi və ona qayğı gösterdi. 35 Ertəsi gün o, iki dinar çıxarıb mehmanxana sahibinə verərək dedi: “Onun qayğısını çək. Əgər bundan da çox xərcin çıxsa, mən geri qayıdanda sənə verərəm”. 36 Sənəcə bu üç nəfərdən hansı quldurların əlinə düşən adamin qonşusu idi?» 37

Qanunşunası cavab verdi: «Ona mərhəmət göstərən». İsa da ona dedi: «Get, sən də elə et». 38 İsa şagirdləri ilə yoluna davam edərkən bir kəndə girdi. Burada Marta adlı bir qadın Onu öz evinə dəvət etdi. 39 Onun Məryəm adlı bir bacısı vardı. O, Rəbbin ayaqları yanında oturub Onun sözünə qulaq asırdı. 40 Marta isə işin çoxluğundan çəşib-qalmışdı. O, İsaya yaxınlaşış dedi: «Ya Rəbb! Görübürsən ki, bacım işləri tək mənim üstümə yiğib? Ona de ki, mənə kömək etsin». 41 Rəbb isə ona belə cavab verdi: «Marta, Marta, sən çox şeyin qayığınızı çəkib təlaşa düşürsən. 42 Yalnız bir şey lazımdır. Məryəm yaxışınızı seçdi. Bu da onun əlindən alınmayaçaq».

11 İsa bir yerda dua edirdi. Duasını bitirəndə şagirdlərindən biri Ona dedi: «Ya Rəbb, Yəhya öz şagirdlərinə öyrətdiyi kimi Sən də bizə dua etməyi öyrət». 2 İsa onlara dedi: «Dua edəndə belə deyin: Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, Padşahlığın gəlsin. Göyda olduğu kimi yerda da Sənin iradən olsun. 3 Gündəlik çörəyimizi bizə hər gün ver. 4 Bizi borclu olan hər adamı bağışladığımıza görə Bizim günahlarımıza da bağışla. Bizi sınığa çəkmə». 5 Sonra İsa onlara dedi: «Məsələn, sizlərdən birinin bir dostu var. O da gecə yarısı dostunun yanına gedib deyir: “Dostum, mənə tiç kömbə çörək borc ver, 6 çünkü yanımı dəstəm gəlib, qabağına qoyacaq heç nəyim yoxdur”. 7 Dostu da içəridən belə cavab verir: “Məni narahat etmə. Qapı artıq qıfıllıdır, uşaqlarım yanımıda yatıb, mən durub sənə bir şey verə bilmərəm”. 8 Sizə deyim ki, o həmin adamla dəst olduğu halda vermək istəməsə də, təkidlə xahiş etdiyinə görə qalxıb nə qədər ehtiyacı olsa, ona verəcək. 9 Mən sizə bunu deyirəm: diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və sizə açılaçaq. 10 Çünkü hər diləyən əlar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. 11 Aranızdan hansı ata oğlu ondan balıq diləsə, ona balıq yerinə ilan verər? 12 Yaxud yumurta diləsə, ona əqrəb verər? 13 Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsınızsə, göydə olan Atanın Ondan diləyənlərə Müqəddəs Ruhu verəcəyi nə qədər yəqindir!» 14 İsa bir adamdan lal olan bir cini qovurdu. Cin çıxandan sonra lal danışmağa başladı və camaat heyrətləndi. 15 Amma onların bəzisi deyirdi: «O, cılınların başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cılınları qovur». 16 Başqaları isə sınamaq üçün istədilər ki, göydən galən bir əlamət göstərsin. 17 Nə

düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz daxilindən bölünmüş hər padşahlıq viran qalar və öz içindən bölünmüş ev dağları. **18** Əgər Şeytan da öz daxilindən bölünübsə, onun padşahlığı necə davam gətirər? Siz də deyirsiniz ki, Mən cinləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuram. **19** Əgər Mən cinləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. **20** Lakin Mən cinləri Allahın qüdrəti ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə gəlib. **21** Əgər güclü bir adam təpədən-dırnağadək silahlanıb öz evini qoruyursa, onun əmlakı əmin-amanlıqdadır. **22** Amma ondan güclüsü ona hücum edib qalib gələrsə, onda onun güvəndiyi silahları əlindən alıb talan mallarını bölüşdürər. **23** Mənimlə olmayan Mənə qarşıdır və Mənimlə yiğmayan dağdır. **24** Natəmiz ruh adamdan çıxıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. O zaman deyər: «Çıxdığım eva dönm». **25** Evə qayıdanda onu süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. **26** Bu vaxt o gedib özündən daha betər yeddi başqa ruhu götürər. Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu adamin axırı əvvəlkindən daha pis olar». **27** İsa bunu deyərkən bir qadın camaatın arasından uca səslə Ona dedi: «Səni bətnində daşıyan və Səni əmizdirən nə bəxtiyardır!» **28** Amma İsa dedi: «Daha doğrusu, Allahın kələməni eşidib ona riayət edənlər nə bəxtiyardır!» **29** Camaat Onun ətrafına yığılınca İsa danişmağa başladı: «İndiki nəsil pis nəsildir. Onlar əlamət axtarır, amma onlara Yunusun əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək. **30** Çünkü Yunus Nineva əhalisində necə bir əlamət oldusa, Bəşər Oğlu da bu nəsil üçün belə olacaq. **31** Cənub mələkəsi qiyamət günündə bu nəslin adamları ilə birgə qalxıb onları məhkum edəcək. Çünkü mələkə Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün yer üzünən ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük Olan buradadır. **32** Nineva xalqı qiyamət günündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. **33** Heç kim çırayı yandırıb onu gizli yerə yaxud da qabın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyar ki, içəri girənlər işığı görsünlər. **34** Bədəninin çırayı gözündür. Gözün sağlam olanda bütün bədənin də nurlu olur. Gözün zəif görəndə isə bütün bədənin də qaranlıq olur. **35** Beləliklə, diqqət et ki, səndəki “nur” qaranlıq olmasın. **36** Əgər sənin bütün bədənin nurlu olub heç

bir yerdə qaranlıq qalmırsa, çiraq sənə öz nuru ilə işiq saçdığı kimi bədənin də tamamilə nurlu olacaq». **37** İsa bunları deyib qurtaranda fariseylərdən biri Onu evinə yeməyə dəvət etdi. O da içəri girib süfrəyə oturdu. **38** İsanın yeməkdən əvvəl yuyunmadığını görən farisey heyrətləndi. **39** Lakin Rəbb ona dedi: «İndi siz fariseylər kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin daxiliniz soyğunçuluq və pisliklə dolub. **40** Ey ağılsızlar, zahiri yaradanla daxili yaradan eyni deyilmi? **41** Yaxşısı budur ki, qabalarınız içindəkilərini sədəqə verəsiniz, onda sizin üçün hər şey təmiz olar. **42** Vay halınıza, ey fariseylər! Çünkü siz nanə, sədəfotu və hər cür göyərtinin onda birini verirsiniz, lakin ədalətə və Allah məhəbbətinə etinasızlıq göstərirsınız. Amma onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz. **43** Vay halınıza, ey fariseylər! Sinaqoqlarda baş kürsüleri tutmağı və bazar meydanlarında salam almağı sevirsınız. **44** Vay halınıza! Çünkü siz insanların xəbəri olmadan üstündən keçdikləri itmiş qəbirlərə oxşayırsınız». **45** Qanunşunaslardan biri İsaya cavab verdi: «Müəllim, sən bunları deməklə bizi də təhqir edirsən». **46** İsa da belə dedi: «Elə sizin də vay halınıza, ey qanunşunaslar! Çünkü adamları ağır yük'lərə yükleyirsiniz, amma özünüz barmağınızın biri ilə də bu yük'lərə toxunmursunuz. **47** Vay halınıza! Çünkü peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, amma onları sizin ata-babalarınız öldürdülərlər! **48** Beləliklə, siz atababalarınızın etdiklərinə şahidlik edib bəyənirsiniz. Çünkü onlar peyğəmbərləri öldürüb, sizsə onlara məqbərələr tikirsiniz. **49** Buna görə də Allahın hikməti belə demişdi: “Mən onlara peyğəmbərlər və həvarilər göndəracəyəm, onların bəzisini öldürüb, bəzisini isə təqib edəcəklər”. **50** Beləcə bu nəsil dünya yaranandan bəri Habilin qanından tutmuş qurbangahla məbədin arasında öldürülmüş Zəkəriyyənin qanına qədər bütün peyğəmbərlərin tökülen qanı üçün məsuliyyət daşıyacaq. Bəli, Mən sizə deyirəm: onun üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq. **52** Vay halınıza, ey qanunşunaslar! Çünkü bilik qapısının açarlarını götürmüsünüz. Özünüz bu qapıdan girmədiniz, girmək istəyənlərə də mane oldunuz». **53** İsa oradan çıxanda ilahiyyatçılara fariseylər ona çox təzyiq göstərərək bir çox məsələlər barədə Onu sorğu-suala tutmağa başladılar. **54** Onlar fürsət axtarırdılar ki, İsanın ağızından çıxan bir sözə Onu tələyə salsınlar.

12 Bu vaxt saysız-hesabsız adam bir-birini sixışdırıcı sixışdırıcı oraya yığıldı. İsa əvvəl şagirdlərinə danışmağa başladı: «Fariseylərin mayasından, yəni ikiüzlülükdən özünüüzü gözləyin. 2 Elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkara çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. 3 Buna görə də qaranlıqda dediyiniz gün işığında eşidiləcək, bağlı qapı arxasında qulağa piçildədiğiniz damlardan bəyan olunacaq. 4 Ey dostlarım, sizə deyirəm: bədəni öldürən və ondan sonra başqa heç nə edə bilməyənlərdən qorxmayın. 5 Amma Kimdən qorxmaq lazımlı olduğunu sizə göstərim: adamı öldürəndən sonra cəhənnəmə atmağa ixtiyarı olan Allahdan qorxun. Bəli, sizə deyirəm: Ondan qorxun! (Geenna g1067) 6 Beş sərçə iki qara pula satılmır mı? Onlardan biri belə, Allahın qarşısında yaddan çıxmır. 7 Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb. Qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. 8 Mən sizə deyirəm: insanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Bəşər Oğlu da Allahın mələkləri qarşısında iqrar edəcək. 9 Amma insanlar öündə Məni inkar edən özü də Allahın mələkləri öündə inkar olunacaq. 10 Bəşər Oğluna qarşı bir söz deyən hər kəs bağışlanacaq; amma Müqəddəs Ruha küfr edən bağışlanmayacaq. 11 Sizi sinaqoqlara, başçıların və hökmardarların qarşısına gətirəndə özünüüzü necə müdafiə edəcəyiniz və yaxud nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. 12 Müqəddəs Ruh sizə o anda nə deməli olduğunu öyrədəcək». 13 İzdihamdan bir nəfər İsaya dedi: «Müəllim, qardaşma de ki, mirası mənimlə bölsün». 14 İsa ona belə cavab verdi: «Ey insan, Məni kim üzərinizə hakim ya vəkil qoyub?» 15 Sonra İsa onlara dedi: «Diqqətli olun, hər cür tamahkarlıqdan özünüüzü qoruyun. Çünkü insanların hayatı var-yoxunun bolluğundan asılı deyil». 16 İsa onlara bu məsəli danışdı: «Bir varlinin torpağı bol məhsul verdi. 17 Bu adam ürəyində düşündü: "Məhsulumu qoymağa yerim yoxdur. Axi nə edim?" 18 Sonra dedi: "Belə edərəm: anbarlımı söküb daha böyüklerini tikəcəyəm. Bütün taxılımı və malimi oraya yığıram. 19 Canımı deyərəm: ey canım, illərlə kifayət qədər var-dövlət yığmisan. İndi dincəl, ye-iç, kef elə". 20 Amma Allah ona dedi: "Ay axmaq, bu gecə canını səndən alacaqlar. Bəs hazırladığın kimə qalacaq?" 21 Özü üçün xəzinə toplayan, amma Allahın öündə varlı olmayan hər bir insanın axırı da elə olacaq». 22 İsa Öz şagirdlərinə belə dedi: «Buna görə sizə deyirəm: "Nə yeyəcəyik?" deyə canınız

üçün, "Nə geyinəcəyik?" deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. 23 Can yeməkdən, bədənsə geyinməkdən daha vacibdir. 24 Qarşılara baxın: onlar nə əkir, nə də biçir, nə anbarları, nə də zırzəmiləri var. Amma Allah onları yedizdirir. Siz quşlardan nə qədər qiymətlisiniz! 25 Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? 26 Əgər siz elə balaca şeyi etməyi bacarmırsınızsa, nə üçün başqa şeylərin qayğısına çəkirsiniz? 27 Zanbaqların necə böyüdüyüünə baxın: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip ayırır. Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içində olan Süleyman belə, bunlardan biri kimi geyinməmişdi. 28 Ey imanı az olanlar, bu gün çöldə olub sabah ocağa atılan otu Allah belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi nə qədər yəqindir! 29 "Nə yeyəcəyik?", "Nə içəcəyik?" deyə axtarış narahat olmayıñ. 30 Çünkü dünyadakı bütərəstər bütün bu şeyləri axtarırlar. Doğrudan da, Atanız bunlara ehtiyacınız olduğunu bilir. 31 Lakin siz Allahın Padşahlığı axtarın, onda bunlar da sizə əlavə olaraq veriləcək. 32 Qorxma, ey kiçik sürü! Çünkü Atanız Padşahlığı sizə verməyi münasib gördü. 33 Əmlakınızı satın və sədəqə verin. Özünüzü köhnəlməyən kisələr, göylərdə tükənməyən xəzinə hazırlayın. Oraya nə oğru gələr, nə də onu güvə yeyər. 34 Çünkü xəzinəniz haradadırsa, ürəyiniz də orada olacaq». 35 «Qoy qurşaqlarınız bellərinizdə bağlı və çıraqlarınız yana-yana qalsın. 36 Toy ziyafrətindən qayıdan ağasını gözləyən adamlara oxşayın. Onlar ağaları gəlib qapını döyen kimi qapını açmağa hazır olurlar. 37 Nə bəxtiyardır o qullar ki, ağa qayıdanda onları oyaq görür! Sizə doğrusunu deyirəm: o özü qurşaqlarıb qullarını süfrəyə oturdacaq və gəlib onlara xidmət edəcək. 38 Ağa istər gecəyəri, istər ondan gec, səhərə yaxın gəlib qulları oyaq görsə, o qullar necə də bəxtiyardır! 39 Amma bunu bilin ki, əgər evin iyiyəsi oğrunun hansı saatda gələcəyini bilsəydi, evinin yarılmamasına imkan verməzdi. 40 Beləcə siz də hazır olun, çünki Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt galəcək». 41 Peter dedi: «Ya Rəbb, bu məsəli ancaq bizi danişırsan, yoxsa hamiya?» 42 Rəbb cavab verdi: «Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün ağasının öz nökərləri üzərinə qoymuş sadiq və ağıllı idarəci kimdir? 43 Nə bəxtiyardır o qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında görür! 44 Sizə həqiqəti deyirəm: ağası bu qula bütün əmlakı üzərində idarəçiliyi tapşıracaq. 45 Amma həmin qul ürəyində "ağam gec gələcək" deyərsə, başqa nökər və qarabaşları döyməyə, yeyib-içməyə,

sərəxosluğğa uymaşa başlayarsa, **46** o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və ağlına gəlmədiyi vaxt gələcək, ona ağır cəza verəcək və onu sədaqətsizlərlə bir yerdə saxlayacaq. **47** Ağasının istəyini bilib hazır olmayan və onun istəyinə əməl etməyən qul çox döyülcək. **48** Bilməyib o cəzaya layiq iş görənsə az döyülcək. Kimə çox verilibsə, ondan çox da istəniləcək. Kimə çox tapşırılıbsa, ondan daha çox tələb olunacaq. **49** Mən yer üzünə od yağdırmaşa gəlmışəm. Kaş ki bu od artıq alışib-yanaydı! **50** Mənim alacağım bir vəftiz var. Bu vəftiz yerinə yetib qurtaranadək nə qədər sixinti çəkməliyəm! **51** Siz düşünürsünüz ki, Mən yer üzünə sülh gətirməyə gəlmışəm? Xeyr, sizə deyirəm ki, Mən ayrılıq gətirməyə gəlmışəm! **52** Çünkü bundan sonra bir evdə yaşıyan beş nəfər bir-birindən ayrırlaraq üç nəfərə qarşı iki nəfər, iki nəfərə qarşı üç nəfər olacaq. **53** Çünkü ata oğlundan, oğul atasından, ana qızından, qız anasından, qayınana gəlinindən, gəlin də qayınanasından ayrılacaq». **54** İsa camaata bunu da dedi: «Siz qərb tərəfdən qalxan buludu görəndə dərhal “yağış yağacaq” deyirsiniz, bu da olur. **55** Cənub küləyinin əsməsini görəndə “qızmar isti olacaq” deyirsiniz, bu da olur. **56** Ey ikiüzlülər, yer üzünün və göyün görünüşünü seçə bilirsiniz, bəs onda nə üçün indiki zamanı seçə bilmirsiniz? **57** Nə üçün düzgün olan şeyə özünüz qərar vermirsınız? **58** Səni ittihəm edənə birləşə hakimin yanına gedəndə yolda ikən onunla barışmaşa çalış. Yoxsa səni hakimin qabağına sürüyər, hakimsə məhkəmə icraçısına ötürər, o da səni zindana atar. **59** Sənə bunu deyirəm: axırıncı qəpik-quruşunu verməyincə oradan əsla çıxmayacaqsan».

13 Bu vaxt orada olan bəzi adamlar İsaya xəbər verdilər ki, Pilat bəzi Qalileyalıların qanını kəsdikləri qurbanların qanına qatmışdı. **2** İsa buna belə cavab verdi: «Siz elə bilirsiniz ki, bu aqibətə uğramış Qalileyalılar bütün digər Qalileyalılardan daha betər günahlı idilər? **3** Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız. **4** Yaxud Şiloah qülləsi on səkkiz adəmin üstünə aşib onları öldürəndə onların Yeruşəlim sakinlərinin hamisindən təqsirkar olduqlarını fikirləşirsiniz? **5** Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız». **6** Sonra İsa bu məsəli danışdı: «Bir adəmin yanında bir əncir ağacı əkilmışdı. Bu adam gəlib ağacda meyva axtardı, amma tapmadı. **7** O, bağbana dedi: “Bura bax, üç ildir ki, mən gəlib bu

əncir ağacında meyvə axtarıram, amma tapmırıam. Onu kəs! Nə üçün bu ağac əbəs yera torpağı tutur?” **8** Bağbana cavabında belə dedi: “Ağa, bir il də buna əl dəymə. Mən onu belləyib dövrəsinə peyin tökərəm. **9** Gələn il bu ağac meyvə gətirsə, yaxşıdır, yox, gətirməsə, onu kəsərsən”. **10** İsa bir dəfə Şənbə günü sinaqoqlardan birində təlim öyrədirdi. **11** Orada on səkkiz il daxilində xəstəlik ruhu olan beli bükülmüş bir qadın var idi. O, belini heç düzəldə bilmirdi. **12** İsa bu qadını görəndə çağırıb dedi: «Ey qadın, sən azarından azad oldun». **13** İsa əllərini qadının üstünə qoyanda o dərhal dikəlib Allahı izzətləndirməyə başladı. **14** Amma sinaqoqun rəisi İsanın Şənbə günü şəfa verdiyinə hiddətlənib camaata belə xitab etdi: «İş görmək üçün altı gün var, o günlər gəlin və şəfa alın, Şənbə günü yox». **15** Rəbb isə ona belə cavab verdi: «Ey ikiüzlülər, sizlərdən hər biriniz Şənbə günündə öz öküzünün ya eşşəyinin bağını açıb tövlədən su içməyə aparmırı? **16** İbrahimin qızı olan bu qadını da on səkkiz il ərzində Şeytan buxovlamışdı. Şənbə günü bu qadının buxovlarını açmaq lazımlı deyildimi?» **17** İsa bunları deyəndə Ona qarşı çıxanlar hamısı utandı. Camaatın hamısı isə Onun etdiyi bütün izzətli işlərinə görə sevinirdi. **18** Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı nəyə bənzəyir? Onu nəyə bənzədim? **19** O, bir adəmin bağçasına əkdiyi xardal toxumuna bənzəyir. O toxum böyüyüb ağac olur. Göydə uçan quşlar onun budaqlarında yuva qurur». **20** İsa yənə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədim? **21** O, xəmir mayasına bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək saxlayır». **22** İsa şəhər və kəndləri gəzib təlim öyrədərək Yeruşəlimə tərəf gedirdi. **23** Bir nəfər Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, xilas tapanların sayı az olacaqmı?» İsa onlara belə cavab verdi: **24** «Dar qapıdan girməyə çalışın. Sizə bunu deyirəm: çoxları bu qapıdan girməyə can atacaq, amma gira bilməyəcək. **25** Ev yiyəsi durub qapını bağlayandan sonra siz bayırda durub qapını döyərək deyəcəksiniz: “Ey ağam, biza qapını aç!” O isə cavabında sizə deyəcək: “Mən sizin haradan gəldiyinizi bilmirəm!” **26** Siz o vaxt belə deyəcəksiniz: “Biz Sənin qarşında yeyib-içmişik. Sən bizim küçələrdə öyrədirdin”. **27** O isə sizə deyəcək: “Ey haqsızlıq edənlərin hamısı, Mən sizin haradan gəldiyinizi bilmirəm, Məndən uzaq olun!” **28** İbrahimı, İshaqı, Yaqubu və bütün peyğəmbərləri Allahın Padşahlığında, özünüüzü isə

bayıra atılmış görəndə aranızda aqlaşma və diş qıçırması olacaq. **29** Adamlar şərqdən, qərbdən, şimaldan, cənubdan gələcək və Allahın Padşahlığında süfrəyə oturacaq. **30** Budur, elə axırıncılar var ki, birinci olacaq, elə birincilər var ki, axırıncı olacaq». **31** O zaman bəzi fariseylər gəlib İsaya dedilər: «Buradan çıx get, çünkü Hirod Səni öldürmək istayır». **32** İsa onlara dedi: «Gedin o tülükiyə deyin: "Budur, Mən bu gün və sabah cinləri qovub camaatı sağaldacağam və üçüncü gün işimi bitirəcəyəm". **33** Yenə də bu gün, sabah və o biri gün yoluma davam etməliyəm. Çünkü peyğəmbər Yerusəlimdən kənarda öldürülə bilməz! **34** Ey Yerusəlim, Yerusəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq cüçələrini qanadları altına yiğan kimi Mən də dəfələrlə sənin övladlarını yiğmaq istədim, sizsə istəmədiniz! **35** Baxın, eviniz viran qalır. Mən sizə bunu deyirəm: "Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!" deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz».

14 Bir Şənbə günü İsa farisey rəhbərlərinin birinin evinə çörək yeməyə getdi. Hami Ona göz qoyurdu. **2** Onun qarşısında hidropos xəstəliyinə tutulmuş bir adam var idi. **3** İsa qanunşunas və fariseylərə xitab edərək soruşdu: «Şənbə günü insanlara şəfa verməyə icazə var ya yox?» **4** Amma onlar dinmirdi. İsa o adama əli ilə toxundu, onu sağaltdı və buraxdı. **5** İsa onlara dedi: «Sizlərdən kimin oğlu yaxud öküzü Şənbə günü quyuya düşsə, onu dərhal oradan dartıb çıxarmaz?» **6** Onlar İsanın bu sualına cavab verə bilmədilər. **7** İsa fikir verdi ki, dəvət olunanlar yuxarı başda oturmağı seçdilər. Onlara belə bir məsəl söylədi: **8** «Bir nəfər səni toya dəvət edirsə, yuxarı başda oturma. Bəlkə ev yiyəsinin səndən də hörmətli bir qonağı var. **9** İkinizi də toya dəvət edən gəlib sənə "bu adama yer ver" desə, sən xəcalat içində aşağı başda oturma. **10** Amma dəvət olunanda gedib ən aşağı başda otur ki, səni dəvət edən adam gəlib sənə "Dostum! Yuxarı başa keç" desin; o zaman səninlə birgə oturanların hamisinin qarşısında hörmət qazanarsan. **11** Çünkü özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək». **12** İsa Onu dəvət edənə də dedi: «Günorta yaxud axşam yeməyi verdiyin vaxt öz dostlarını, qardaşlarını, qohumlarını, dövlətli qonşularını dəvət etmə ki, onlar da səni çağıraraq sənə əvəzini versin. **13** Amma qonaqlıq verəndə yoxsulları, əllilləri, topalları, korları çağır. **14** Onda onlar sənə

əvəzini verə bilmədiyinə görə sən bəxtiyar olacaqsan. Çünkü salehlər dirildiyi zaman sənə əvəz veriləcək». **15** Süfrəyə oturanlardan biri bunu eşidib İsaya dedi: «Allahın Padşahlığında çörək yeyən nə bəxtiyardır!» **16** Amma İsa ona dedi: «Bir adam böyük ziyaflə hazırladı və oraya çoxlu qonaq çağırırdı. **17** Yemək vaxtı gələndə öz qulunu dəvət olunanların yanına göndərdi ki, onlara desin: "Buyurun, indi hər şey hazırlır". **18** Amma hamı birdən üzr istəməyə başladı. Birincisi ona dedi: «Mən bir torpaq sahəsi almışam, gedib ona baxmalıyam. Səndən xahiş edirəm, məni bağışla». **19** Digəri isə dedi: «Mən beş cüt öktüz satın almışam və onları yoxlamağa gedirəm. Səndən xahiş edirəm, məni bağışla». **20** Üçüncüsü dedi: «Mən təzə evlənmişəm, buna görə də gələ bilmərəm». **21** Qul qayıdib bu şeyləri ağasına bildirdi. O zaman ev yiyəsi qəzəblənib quluna dedi: «Qaç, şəhərin küçə və tinlərində olan yoxsulları, əllilləri, korları və topalları buraya gətir». **22** Qul isə dedi: «Ağ, sənin əmrin yerinə yetirildi, hələ artıq yer də qalıb». **23** Ağası quluna dedi: «Get, bütün yolları və çəpərləri gəz. Evim dolsun deyə adamları gəlməyə vadar et. **24** Sizə bunu deyirəm: ilk dəvət olunanların heç biri mənim ziyaflətimdən dadmayacaq». **25** İsa ilə birlikdə böyük izdiham yol gedirdi. İsa dönüb onlara dedi: **26** «Kim Mənim yanına gəlib ata-anasını, arvad-uşaqlarını, bacı-qardaşlarını, hətta öz həyatını Məndən üstün tutsa, Mənim şagirdim ola bilməz. **27** Öz çarmıxını daşıyıb ardımcı gəlməyən kəs də Mənim şagirdim ola bilməz. **28** Sizlərdən kimsə bir qüllə tikmək istəyirsə, əvvəlcə oturub onun xərclərini hesablamaz ki, görsün onu qurtarmaq üçün pulu çatacaq ya yox? **29** Çünkü qüllənin təməlini qoyub işi qurtara bilməsə, bunu görənlərin hamisi onu ələ salıb deyəcək: **30** "Bu adam tikintiyə başlayıb qurtara bilmədi". **31** Yaxud da hansı padşah başqa padşahla müharibəyə gedəndə üstünə iyirmi min əsgərlə gələnə qarşı on min əsgərlə durmağa qadir olmağı əvvəlcə oturub götür-qoy eləməz? **32** Əgər padşah buna qadir deyilsə, o biri padşahın hələ uzaqda olduğu vaxt elçilər göndərib sülh müqaviləsi bağlamaq istəyər. **33** Eyni tərzdə sizdən hər biriniz bütün əmlakından əl çəkməsə, Mənim şagirdim ola bilməz. **34** Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz öz dadını itirərsə, ona nə ilə dad verilə bilər? **35** O nə torpağa yarayar, nə də peyinə. Onu çölə atarlar. Eşitməyə qulağı olan eşitsin!»

15 Bütün vergiyiganlar və günahkarlar işani dirləmək üçün Ona yaxınlaşırırdılar. **2** Fariseylər və ilahiyatçılar isə «bu adam günahkarları qəbul edir və onlarla yemək yeyir» deyə deyinirdilər. **3** Amma İsa onlara bu məsəli çəkdi: **4** «Sizlərdən birinin yüz qoyunu olsa və onlardan birini itirsə, doxsan doqquzunu çöldə qoyub itmiş qoyunu tapanadək onu axtarmazmı? **5** Tapanda isə onu sevinclə ciyinlərinə qoyar. **6** Evə gələndə öz dostlarını və qonşularını çağırıb belə deyər: «Mənimlə birlikdə sevinin, itmiş qoyunumu tapmışam!» **7** Sizə bunu deyirəm: beləcə də göydə tövbə edən bircə günahkara görə tövbəyə ehtiyacı olmayan doxsan doqquz saleh insan üçün olduğundan daha çox sevinc olacaq. **8** Yaxud on dirhəmi olan hansı bir qadın bir dirhəmini itirsə, çıraq yandırıb evi süpürərək onu tapanadək diqqətlə axtarmaz? **9** Tapanda öz rəfiqələrini və qonşularını çağırıb deyər: «Mənimlə birlikdə sevinin, itirdiyim dirhəmi tapmışam!» **10** Sizə bunu deyirəm: Allahın mələklərinin önündə də tövbə edən bir günahkara görə sevinc olur». **11** İsa bunu da danişdi: «Bir adamın iki oğlu var idi. **12** Oğlanlardan kiçiyi atasına dedi: «Ata! Var-dövlətindən payıma düşəni mənə ver». Atası da varını onların arasında bölüşdürüdü. **13** Bir neçə gün sonra kiçik oğul nəyi vardısa, yiğib uzaq bir diyara yollandı. Orada pozğun hayatı sürüb var-dövlətini heç-puç etdi. **14** Oğlan hər şeyini xərclədikdən sonra o ölkədə böyük bir aqlıq oldu. O korluq çəkməyə başladı. **15** Buna görə də oğlan gedib o ölkənin sakinlərindən birinin yanında iş tapdı. Bu adam onu öz otlaqlarına donuz otarmağa göndərdi. **16** Oğlan donuzların yediyi keçibuyunu qabıqları ilə qarnını doydurmağa şad olardı. Amma heç kim ona bir şey vermirdi. **17** Onda oğlan özünə gəlib dedi: «Atamın nə qədər muzdlu işçisi var, hamisinin da doyunca yeməyə çörəyi var. Mənsə burada acıdan ölüram! **18** Durub atamın yanına gedəcəyəm və ona deyəcəyəm: «Ata, mən göyə və sənə qarşı günah etdim. **19** Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm. Məni öz muzdlu işçilərinin biri kimi qəbul et». **20** O durub öz atasının yanına getdi. Oğul hələ uzaqda ikən atası onu gördü. Ona rəhmi gəldi və qaçıb onun boynuna sarıldı və öpdü. **21** Oğul dedi: «Ata! Mən göyə və sənə qarşı günah etdim. Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm». **22** Atası isə öz qullarına dedi: «Tez olun, ən gözəl xalat gətirin və onu geyindirin. Barmığına üzük və ayaqlarına çarıq taxın. **23** Kökəldilmiş dananı

gətirin, kəsin: gəlin yeyib-şadlanıq! **24** Çünkü bu oğlum ölmüşdü, yenə həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı». Beləliklə, şadlıq etməyə başladılar. **25** Atanın böyük oğlu isə tarlada idi. Qayıdaraq evə yaxınlaşanda çalğı və rəqs səsləri eşitdi. **26** O, nökərlərdən birini yanına çağırıb soruşdu: «Bu nədir?» **27** Nökər ona dedi: «Qardaşın qayıdır. Atan da onun sağ-salamat qayıtmasına görə kökəldilmiş dananı kəsib». **28** Böyük oğul isə hirsləndi və içəri girmək istəmədi. Atası bayırı çıxıb ona yalvardı. **29** Amma o, atasına belə cavab verdi: «Bax neçə ildir ki, sənin üçün qul kimi işləyirəm. Heç zaman sənin əmrindən çıxmamışam. Amma mənə heç vaxt bir oğlağı belə, qiymadın ki, dostlarımıla şadlıq edim. **30** Bu oğlunsa sənin bütün varını fahiş qadılara sərf edib. Amma o qayıdanda sən onun üçün kökəldilmiş dananı kəsdi». **31** Atası isə ona dedi: «Oğlum, axı sən həmişə mənimləsən və bütün varım sənindir. **32** Lakin sevinmək və şadlanmaq lazımdır. Çünkü sənin bu qardaşın ölmüşdü, həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı!»

16 İsa şagirdlərə bunları danişdi: «Varlı bir adamın idarəcisi var idi. Ona xəbər çatdırıldı ki, idarəçi onun əmlakını israf edir. **2** Varlı adam onu yanına çağırıb dedi: «Bu nədir, sənin haqqında mən nələr eşidirəm? Mən idarəciliyinin hesabatını ver. Sən artıq idarəçi ola bilməzsən». **3** İdarəçi öz-özünə dedi: «Mən nə edəcəyəm? Ağam idarəciliyi əlimdən alır. Torpaq belləməyə gücüm yoxdur, dilənməkdən də utanıram. **4** İşdən qovulanda məni öz evlərinə qəbul etsinlər deyə nə edəcəyimi bilirəm». **5** Ona görə də öz ağasına borclu olanları bir-bir çağırıb birincisinə dedi: «Mənim ağama nə qədər borclusən?» **6** O “yüz bat zeytun yağı” dedi. İdarəçi ona dedi: «Öz qəbzini götür, otur və tez yaz: əlli». **7** Sonra o birisinə dedi: «Bəs sənin nə qədər borcun var?» O cavab verdi: «Yüz kor buğda». İdarəçi ona dedi: «Öz qəbzini götür və yaz: səksən». **8** Ağası haqsızlıq edən idarəcini fərasətli hərəkət etdiyinə görə təriflədi. Çünkü bu dövrün övladları öz nəsilləri ilə münasibətlərində nur övladlarından daha fərasətlidir. (aiōn g165) **9** Mən siza bunu deyirəm: haqsız qazanc olan sərvətlə özünüzə dostlar qazanın ki, bu sərvət yox olduqda siz əbədi məskənlərə qəbul olunısınız. (aiōnios g166) **10** Ən balaca bir işdə sadiq olan kəs böyük işdə də sadiqdir, ən balaca bir işdə haqsız olansa böyük işdə də haqsızdır. **11** Beləliklə, əgər siz haqsız sərvətdən istifadə etməkdə sadiq olmadınızsa, əsl var-

dövləti sizə kim əmanət edər? 12 Əgər başqasının malından istifadə etməkdə sadiq olmadınızsa, öz malınızı sizə kim verər? 13 Heç bir nökər iki ağıya qulluq edə bilməz. Çünkü ya birinə nifrət edib o birisini sevəcək ya da birinə bağlı qalıb o birisinə isə xor baxacaq. Siz həm Allaha, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsınız». 14 Fariseylər pulpərəst olduqları üçün bütün bu sözləri eşidib İsaya istehza ilə baxdilar. 15 İsa da onlara belə dedi: «İnsanların qarşısında özünüüzü saleh göstərən sizsiniz, amma Allah sizin ürəyinizi bilir. Çünkü insanlar arasında uca tutulan şey Allah qarşısında iyrənclikdir. 16 Qanun və Peyğəmbərlər Yəhyanın gəlişinə qədər idi. O vaxtdan bəri Allahın Padşahlığının Müjdəsi yayılır və hər kəs oraya zorla girməyə çalışır. 17 Amma göyün və yerin keçib getməsi Qanundan bir nöqtənin düşməsindən daha asandır. 18 Arvadımı boşayıb başqası ilə evlənən hər kəs zina edir. Ərindən boşanmış qadınla evlənən də zina edir. 19 Varlı bir adam var idi. O, tünd qırmızı və incə kətandan paltar geyərdi və hər gün cah-calal içinde kef edərdi. 20 Bütün bədəni yaralı olan Lazar adlı yoxsul bir adam da var idi. O, varlı adəmin qapısı ağzına gətirilib uzanmışdı. 21 Lazar varlı adəmin süfrəsindən tökülen qırıntılarla qarnını doydurmaq arzusunda idi. İtlər də gəlib onun yaralarını yalayırdı. 22 Bir gün yoxsul adam öldü və mələklər onu İbrahimin qucağına apardı. Varlı adam da öldü və dəfn edildi. 23 Varlı adam ölürlər diyarında iztirab çəkəndə gözlərini qaldırıb uzaqda İbrahimini və onun qucağında Lazarı gördü. (Hadəs 886) 24 O uca səslə dedi: «Ey İbrahim ata, mənə rəhm et! Lazarı göndər, barmağının ucunu suya batırıb mənim dilimi sərinlətsin, çünkü mən bu alov içində əzab çəkirəm». 25 Lakin İbrahim dedi: «Oğlum, yadına sal ki, sən öz həyatında yaxşı şeyləri, Lazar isə pis şeyləri almışdır. İndi isə o, təsəlli tapır, amma sən əzab çəkirsən. 26 Üstəlik, sizinlə bizim aramızda böyük bir uçurum qoyulmuşdur ki, nə buradan sizin tərəfinizə keçmək istəyənlər keçə bilir, nə də oradan bizim yanımıza gələ bilirlər». 27 Varlı adam dedi: «Ata, elə isə yalvarıram sənə, Lazarı atamın evinə göndər. 28 Çünkü beş qardaşım var. Qoy onlara xəbərdarlıq etsin ki, onlar da bu iztirab yerinə gəlməsinlər». 29 İbrahim ona dedi: «Onlarda Musanın və Peyğəmbərlərin sözləri var. Qoy onlara qulaq assinlar». 30 Varlı adamsa dedi: «Xeyr, İbrahim ata! Əgər ölürlərdən biri onların yanına gəlsə, onlar tövbə edərlər». 31 Onda İbrahim ona

dedi: «Əgər onlar Musaya və Peyğəmbərlərə qulaq asırlarsa, ölürlərdən biri dirilsə belə, inanmazlar».

17 İsa şagirdlərinə belə dedi: «İnsanları pis yola çəkən şeylər mütləq olur. Amma vay o adamın halına ki, bunların bəsidi! 2 Bu kiçiklərdən birini pis yola çəkməkdənə öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asib dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. 3 Özünüə fikir verin. Əgər qardaşın sənə qarşı günah edərsə, ona xəbərdarlıq et. Əgər o tövbə edərsə, onu bağışla. 4 Əgər gündə yeddi dəfə sənə qarşı günah etsə və gündə yeddi dəfə yanına gəlib sənə “tövbə edirəm” deyərsə, onu bağışla». 5 Həvarilər Rəbbə dedilər: «İmanımızı artır!» 6 Rəbb onlara belə dedi: «Bir xardal toxumu qədər imanınız olsayıdı, bu tut ağacına “Kökündən çıx və dənizdə akıl!” deyərdiniz, o da sizin sözünüzə baxardı. 7 Sizlərdən hansı biriniz cütçültük və yaxud çobanlıq edən bir qula tarladan qayıdanda “tez ol, gəl süfrəyə otur” deyər? 8 Əksinə, ona “axşam yeməyimi hazırla və qurşanıb mənə xidmət et ki, mən yeyib-içim, sonra da sən özün ye-iç” deməzmi? 9 Əmrlərini yerinə yetirdiyi üçün o, qula təşəkkür edərmi? 10 Beləcə siz də sizə əmr olunanların hamisini yerinə yetirəndən sonra deyin: “Biz dəyərsiz qullarıq, çünkü görməli olduğumuz işləri etmişik”». 11 İsa Yeruşalimə doğru yolunu davam edərkən Samariya ilə Qalileya arasındaki sərhəddən keçirdi. 12 Kəndlərin birinə girəndə Onu on nəfər cüzamlı kişi qarşılıdı. Onlar uzaqda durub 13 ucadan çıçırdılar: «İsa, Ustad, bizə rəhm et!» 14 İsa onları görüb «gedin, özünüüzü kahinlərə göstərin» dedi. Onlar yol gedə-gedə pak oldular. 15 Onlardan biri isə sağaldığını görəndə uca səslə Allahı izzətləndirərək qayıtdı. 16 O üzüstə İsanın ayaqlarına düşərək Ona təşəkkür etdi. Bu adam Samariyalı idi. 17 Onda İsa dedi: «Pak olanlar on nəfər deyildimi? Bəs qalan doqquz adam haradadır? 18 Bu yadelli dən savayı geri dönüb Allahı izzət verən olmadımı?» 19 Sonra o adama dedi: «Ayağa qalx, get. İmanın səni xilas etdi». 20 Fariseylər İsadan «Allahın Padşahlığı nə zaman gələcək?» deyə soruşında İsa onlara cavab verdi: «Allahın Padşahlığı müşahidə ilə gəlməz. 21 Adamlar “bax, o buradadır” yaxud “oradadır” deməyəcəklər, çünkü budur, Allahın Padşahlığı sizin daxilinizdədir». 22 İsa şagirdlərə də belə dedi: «Elə günlər gələcək ki, Bəşər Oğlunun günlərindən birini görməyi arzulayacaqsınız, amma görməyəcəksiniz. 23

Adamlar sizə “bax, O oradadır” yaxud “bax, buradadır” deyəcək. Gedib onların arxasında düşməyin! **24** Çünkü şimşək göyün bir kənarında çaxıb o biri kənarına qədər necə parlayırsa, Bəşər Oğlu da Öz günündə elə olacaq. **25** Amma əvvəlcə O, çox əzab çəkməli və indiki nəslin adamları tərəfindən rədd olunmalıdır. **26** Nuhun günlərində necə idisə, Bəşər Oğlunun günlərində də elə olacaq. **27** Nuhun gəmiyi girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. Sonra daşqın gəlib hamisini məhv etdi. **28** Lutun günlərində də belə idi: insanlar yeyib-içir, alib-satır, əkir, tikirdi. **29** Lakin Lut Sodomdan çıxdığı gün göydən od və kükürd yağıdı və hamisini məhv etdi. **30** Bəşər Oğlunun zühur edəcəyi gündə də belə olacaq. **31** O gündə özü damda, əşyası isə evin içində olan adam onları götürmək üçün aşağı enməsin. Eləcə də tarlada olan geri qayıtməsin. **32** Lutun arvadını yadınıza salın! **33** Kim canını qorumaq istəsə, onu itirəcək, amma kim canını itirsə, onu yaşadacaq. **34** Sizə deyirəm: o gecə bir yataqda olan iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **35** Birlikdə dən üyündən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq». **37** Ona müraciət edib dedilər: «Ya Rəbb, bu hadisələr harada olacaq?» O isə onlara dedi: «Leş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar».

18 Isa şagirdlərinə daim dua etmək və heç ruhdan düşməmək lazımlı olduğu barədə bir məsəl çəkdi. **2** O dedi: «Bir şəhərdə Allahdan qorxmayan və adamlara hörmət etməyən bir hakim var idi. **3** Elə həmin şəhərdə bir dul qadın da var idi. Qadın hey onun yanına gələrək deyərdi: “Rəqibimlə olan işimdə mənim haqqımı qoru”. **4** Amma hakim bir müddət bunu etmək istəmədi, sonra isə öz-özünə dedi: “Hərçənd mən nə Allahdan qorxur, nə də adamlara hörmət edirəm, **5** bu qadın mənim zəhləmi tökdüyü üçün onun haqqını qoruyum ki, bir də gəlib baş-qulağımı aparsın”. **6** Rəbb sözünə belə davam etdi: «Ədalətsiz hakimin nə dediyini dinləyin. **7** Məgər Allah Öz seçidlərini, gecə-gündüz Ondan imdad istəyənlərin haqqını qorumayaqmı? Onları çox gözlədəcəkmi? **8** Sizə bunu deyirəm: tezliklə onların haqqını qoruyacaq. Baş Bəşər Oğlu galənda yer üzündə iman tapacaqmı? **9** Əzlərinin saleh olduğuna güvənil başqlarına xor baxan bəziləri üçün də Isa belə bir məsəl çəkdi: **10** «Biri farisey, digəri isə vergiyığın olan iki nəfər dua etmək üçün məbədə girdi. **11**

Farisey ayaq üstə durub öz-özünə belə dua edirdi: “Ya Allah, Sənə şükürlər olsun ki, mən başqları kimi soyğuncu, haqsız, zinakar ya da bu vergiyığın kimi deyiləm. **12** Həftədə iki dəfə oruc tuturam, bütün qazandığımın onda birini verirəm”. **13** Vergiyığın isə uzaqda durub gözlərini göyə qaldırmağa belə, cəsarət etmirdi, amma sinəsinə vurub hey deyirdi: “Ya Allah! Mən günahkara rəhm et!” **14** Sizə deyirəm ki, o farisey yox, vergiyığın evinə saleh sayılaraq getdi. Çünkü özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək». **15** Adamlar körpələri də ısanın yanına gətirirdilər ki, ısa onlara toxunsun. Bunu görən şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. **16** Amma ısa uşaqları yanına çağırıb dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. **17** Sizə doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola bilməz». **18** Rəhbərlərdən biri ısanın sorusunu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyatı ırs olaraq alım?» (aiōnios g166) **19** ısa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. **20** Onun əmərlərini bilirsən: “Zina etmə. Qətl etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. Ata-anana hörmət et”». **21** Bu adamsa dedi: «Bunların hamisina gəncliyimdən bəri riayət edirəm». **22** ısa bunu eşidib ona dedi: «Sənin bir şeyin çatışdır: nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gəl». **23** Amma bu sözləri eşitdikdə həmin adamı dərin kədər büründü, çünkü çox varlı idi. **24** ısa onun dərindən kədərləndiyini görəndə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çətindir! **25** Doğrudan da, dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». **26** Bunları eşidənlər dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» **27** O isə dedi: «İnsan üçün qeyri-mümkün olan, Allah üçün mümkündür». **28** Peter isə dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardımcı gəlmışık». **29** ısa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığı uğrunda ya evini ya arvadını ya bacı-qardaşlarını ya ata-anasını və yaxud uşaqlarını atan elə bir kəs yoxdur ki, **30** bu dövrə bundan neçə qat artıq, galəcək dövrədə isə əbədi həyat almasın». (aiōn g165, aiōnios g166) **31** ısa On iki şagirdi kənarə çəkib onlara dedi: «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu üçün peyğəmbərlər vasitəsilə yazılışların hamısı tam yerinə yetəcək. **32** Çünkü

O, başqa millətlərə təslim ediləcək. Onlar Onu ələ salıb təhqir edəcək, Ona tüpürəcək 33 və qamçılıyib öldürəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». 34 Amma şagirdlər bu sözlərdən heç bir şey başa düşmədilər. Bu sözlər onlar üçün gizli saxlandı və onlar deyilənləri anlamırdılar. 35 İsa Yerixoya yaxınlaşanda bir kor adam yol kənarında oturub dilənirdi. 36 Yanından çoxlu adamın keçdiyini eşitdikdə soruşdu: «Nə olub?» 37 Ona xəbər verdilər: «Nazaretlı İsa buradan keçir». 38 Onda o qışqırdı: «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm elə!» 39 Qabaqda gedənlər ona qadağan edib susdurmaq istəsələr də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdı. 40 İsa dayanıb əmr etdi ki, onu yanına götürsinlər. Adam yaxınlaşarkən İsa ondan soruşdu: 41 «Nə istəyirsən, sənin üçün edim?» O dedi: «Ya Rəbb, gözlərim açılsın». 42 İsa ona dedi: «Qoy gözlərin açılsın, imanın səni xilas etdi». 43 Həmin an bu adamın gözləri açıldı və o, Allahı izzətləndirərək İsanın ardına getdi. Bunu görən bütün xalq Allaha həmndlər etdi.

19 İsa Yerixoya daxil olub oradan keçirdi. 2 Orada vergiyığanların rəisi olan Zakkay adlı varlı bir adam var idi. 3 İsanın kim olduğunu görməyə can atırdı. Amma balacaboy olduğuna görə izdihamın arasından Onu görə bilmirdi. 4 İsanı görmək üçün irəliyə qaçıb bir firon ənciri ağacına dırmaşdı. Çünkü İsa oradan keçməli idi. 5 İsa o yerə çatdıqda yuxarı baxıb onu gördü və ona dedi: «Ey Zakkay, tez aşağı düş. Bu gün Mən sənin evində qalmalıyam». 6 Tez aşağı düşüb İsanı sevinclə qəbul etdi. 7 Bütün xalq bunu gördükdə deyinməyə başladı: «Gedib günahkar bir kişinin qonağı oldu!» 8 Zakkay isə ayaga qalxıb Rəbbə belə dedi: «Ya Rəbb, əmlakımın yarısını yoxsullara verərəm və kimdən haqsızlıqla bir şey almışsama, ona dördqat qaytaracağam». 9 İsa ona dedi: «Bu gün bu evə xilas gəldi, çünkü bu adam da İbrahimin oğludur. 10 Çünkü Bəşər Oğlu itmişləri axtarır xilas etmək üçün gəlmişdir». 11 Onlar bu şəyləri dinləyərkən İsa bir məsəl də çəkdi. Çünkü O, Yerusalemə yaxınlaşmışdı və onlar elə düşünürdülər ki, Allahın Padşahlığı dərhal üzə çıxacaq. 12 İsa belə dedi: «Əsildələrdən olan bir nəfər padşah təyin olunub geri dönmək üçün uzaq bir ölkəyə yola düşdü. 13 Getməmişdən əvvəl qullarından on nəfəri çağırırdı və onlara on mina pul verib dedi: «Mən gələnədək bunlarla ticarət et». 14 Lakin əhalisi bu adama nifrət etdi və onun

ardınca elçilər göndərib dedi: «Bu adamın üzərimizdə padşah olmasını istəmirik». 15 O, padşah təyin olunub qayıdanda pul verdiyi həmin qulları yanına çağırıldı və nə qazandıqlarını öyrənmək istədi. 16 Birincisi gəlib dedi: «Ağa, sənin bir minan on mina da qazandırı». 17 Ağası ona dedi: «Afərin, yaxşı qulum! Ən kiçik bir işdə mənə sadiq olduğun üçün on şəhərin idarəsini üzərinə götür». 18 İkincisi gəlib dedi: «Ağ! Sənin bir minan beş mina da qazandırdı». 19 Ağası ona da «sən də beş şəhərə hakim ol» dedi. 20 Bir başqası gəlib dedi: «Ağ! Budur sənin minan, onu dəsməla büküb saxlayırdım. 21 Çünkü səndən qorxurdum, sən qəddar bir adamsan, özün qoymadığını götürürsən və özün əkmədiyini biçirsən». 22 Ağası ona dedi: «Ay pis qul, səni öz ağızından çıxan sözlərlə mühakimə edəcəyəm! Mənim qəddar bir adam olduğumu, özüm qoymadığımı götürdüyüm və özüm əkmədiyimi biçdiyimi bilirdinmi? 23 Bəs onda nə üçün mənim pulumu sərraflara vermədin ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım?» 24 Sonra ətrafında olanlara dedi: «Əlindəki minanı ondan alın və on minası olana verin!» 25 Ona dedilər: «Ay ağa, axta artıq onun on minası var!» 26 O, sözünə belə davam etdi: «Sizə deyirəm: kimin varıdırsa, daha çox veriləcək, kimin yoxudursa, əlində olan da alınacaq. 27 Mənim onların padşahı olmamı istəməyən düşmənlərimi isə buraya gətirin və mənim gözümün qabağında qılıncdan keçirin!» 28 İsa bu sözləri deyib qabaqda yeriyərək Yerusalemə doğru qalxdı. 29 Zeytun dağı adlanan dağın yamacındakı Bet-Faqe ilə Bet-Anyaya yaxınlaşarkən şagirdlərdən ikisini göndərərək 30 dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Oraya girəndə hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sıpa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. 31 Kim sizdən soruşsa: «Nə üçün sıpanı açırsınız?», ona «bu sıpa Rəbbə lazımdır» deyərsiniz». 32 Gəndərələnlər gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər. 33 Onlar sıpanı açında onun sahibləri onlara dedi: «Bu sıpanı nə üçün açırsınız?» 34 Onlar cavab verdilər: «Bu sıpa Rəbbə lazımdır». 35 Sıpanı İsanın yanına gətirdilər və öz paltarlarını sıpanın üstüne sərib İsanı onun belinə mindirdilər. 36 O irəli gedərkən insanlar öz paltarlarını yola döşəyirdi. 37 İsa Zeytun dağının aşağı düşən yamacına yaxınlaşanda çoxlu şagird gördükləri bütün möcüzələr üçün sevinib uca səslə Allaha həmd etməyə başladı. 38 Onlar deyirdi: «Rəbbin ismi ilə gələn Padşaha alqış olsun! Göydə sülh, ən ucalarda izzət olsun!» 39 İzdihamın arasından

bəzi fariseylər Ona dedilər: «Müəllim, şagirdlərinə qadağan et!» **40** Lakin İsa cavabında onlara dedi: «Sizə bunu deyirəm ki, əgər onlar sussa, daşlar dilə gələr!» **41** İsa Yeruşəlimə yaxınlaşanda ona baxıb şəhər üçün ağladı. **42** O dedi: «Ah, kaş sən də bu gün sülhə aparan yolu tanıyadın! Amma bu yol hələlik sənin nəzərindən gizlənib. **43** Çünkü səni elə günlər gözləyir ki, düşmənlərin səni sədlə əhatə edəcək, mühasirəyə alacaq və hər yerdən sixisdracaqlar. **44** Səni də, qucağındakı övladlarını da yerlə-yeşən edəcəklər. Daşını daş üstə qoymayaçaqlar, çünkü Allahın sənə yaxınlaşlığı zamanı anlamadın». **45** İsa məbədə girib orada satıcılıq edənləri qovmağa başladı. **46** Onlara belə dedi: «“Mənim evim dua evi olacaq” deyə yazılıb. Amma siz onu quldur yuvasına çevirmisiniz!» **47** İsa hər gün məbəddə təlim öyrədirdi. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və xalqın nüfuzlu adamları Onu öldürmək üçün yol axtarırı, **48** amma bunu necə edəcəklərini bilmirdilər. Çünkü bütün xalq Onu böyük diqqətlə dinləyirdi.

20 Gündələrin birində İsa məbəddə xalqa təlim öyrədir və Müjdəni yayırı. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılarla ağsaqqallar yaxınlaşır. **2** Ona dedilər: «De görək, Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsin? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **3** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm. Mənə deyin: **4** Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan?» **5** Onlarsa öz aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. **6** Amma desək “insanlardan”, bütün xalq bizi daşqalaq edər. Çünkü xalq Yəhyanın peygəmbər olmasına əmənidir». **7** Axırda Ona cavab verdilər: «Biz bilmirik haradandır!» **8** İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm». **9** İsa xalqa belə bir məsəl çəkməyə başladı: «Bir adam üzüm bağı saldı və bağı bağbanlara icarəyə verərək uzun müddətə başqa ölkəyə getdi. **10** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, onlar üzüm bağının məhsulundan bir qədərini ona versinlər. Lakin bağbanlar qulu döyərək əliboş geri qaytardılar. **11** Bağ sahibi başqa bir qul göndərdi, amma onlar bunu da döyüb biabır etdilər və əliboş geri qaytardılar. **12** O, üçüncüsünü də göndərdi, amma onlar onu da yaralayıb qovdular. **13** Onda bağ sahibi dedi: “Mən nə edim? Qoy öz sevimli oğlumu göndərim, bəlkə ona hörmət edərlər”. **14** Amma bağbanlar onu

gördükdə öz aralarında danışıb dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək ki, miras bizə qalsın”. **15** Beləcə onu bağdan kənara çıxarıb öldürdülər. Beləliklə, bağ sahibi onlara nə edəcək? **16** Gəlib həmin bağbanları həlak edəcək və bağı başqalarına verəcək». Bunu eşidənlərsə dedilər: «Qoy belə olmasın». **17** Amma İsa onların gözlərinin içində baxıb dedi: «Bəs bu Yazının mənəsi nədir? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub”. **18** Bu daşın üstüne yixilan hər kas parçalanacaq, daşsa kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **19** İlahiyyatçılar və başçı kahinlər başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də həmin an Onu yaxalamaq üçün yol axtardılar, lakin xalqdan qorxular. **20** İsanı güdürdülər və yanına özlərini dürüst insan kimi göstərən bir neçə casus göndərdilər. Onu dediyi söz üstə tutub valinin hökm və səlahiyyətinə təslim etmək məqsədləri var idi. **21** Onlar İ sadan soruştular: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən düz danışırsan, təlim öyrədirsən və heç kimə tərəfkeslik etmirsən, lakin Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən». **22** Bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox?» **23** Amma İsa onların hiyləsini başa düşüb belə dedi: **24** «Mənə bir dinar göstərin. Onun üstündəki təsvir və yazı kimindir?» Onlar cavab verdilər: «Qeyşərin». **25** İsa onlara dedi: «Onda qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». **26** İsanı xalq qarşısında söz üstə tuta bilmədilər və Onun cavabına heyrət edib susdular. **27** Dirilmənin olmadığını iddia edən sadukeylərdən bəzisi İsanın yanına gəlib soruşdu: **28** «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdı: “Əgər bir adamın evli qardaşı övladsız olıb, o biri qardaş dul qalmış arvadı alıb ölüən qardaşın nəslini davam etdirsin”. **29** Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və övladsız oldu. **30** İkincisi də, **31** üçüncüsü də bu arvadla evləndi. Beləcə yeddisi də özündən sonra övlad qoymadan oldu. **32** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **33** Ölülər diriləndə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünkü yeddi qardaşın yeddisi də bu qadını almışdı». **34** İsa onlara belə cavab verdi: «Bu dövrün insanları evlənir və ərə gedir. (əin g165) **35** Amma gələcək dövrə yetişməyə və ölülər arasından dirilməyə layiq sayılanlara nə evlənəcək, nə də ərə gedəcək. (əin g165) **36** Artıq öla də bilməzlər, çünkü mələklərə bənzəyirlər və dirilmə övladları olduqlarına görə onlar Allahın övladlarıdır. **37** Amma ölülərin dirildiyini Musa da kolla bağlı əhvalatda Rəbbi “İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun

Allahı” adlandıraraq gösterib. **38** Allah ölülerin deyil, dirilərin Allahıdır. Çünkü Onun yanında hamı diridir». **39** İlahiyyatçılarından bəzisi buna cavab olaraq dedi: «Müəllim, Sən nə gözəl dedin». **40** Daha ısadan bir şey soruşmağa cəsarət etmədilər. **41** Amma İsa onlara dedi: «Niyə Məsih Davudun Oğludur deyirlər? **42** Axı Davud özü Zəbur kitabında “Rəbb mənim Ağama dedi: ‘Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağında otur” deyib. **44** Deməli, Davud Ona “Ağa” deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola bilər?» **45** Bütün xalq bu sözləri dinləyəndə İsa Öz şagirdlərinə dedi: **46** «İlahiyyatçılarından özünüüzü gözləyin. Onlar uzun paltarlarda gəzməyi xoşlayar, bazar meydanlarında salam almağı və sinaqoqlarda baş kürsüleri, ziyaflərdə yuxarı başı tutmağı sevirlər. **47** Onlar dul qadınların evlərini yeyib-dağdır və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı dua edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır olacaq».

21 İsa başını qaldırıb baxdı və məbədin ianə qutusuna ianələri atan varlı adamları gördü. **2** Bir kasib dul qadını da gördü. O, iana qutusuna iki lepton pul atdı. **3** İsa dedi: «Sizə həqiqəti deyirəm: bu kasib dul qadın hamıdan çox pul atdı. **4** Çünkü onların hamısı varlarının artıqlığından ianə verdilər, bu qadınsa kasıbığına baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamısını verdi». **5** Bəzi adamlar məbədin gözəl daşlar və Allaha həsr olunmuş təqdimlərlə bəzəndiyini söyləyərkən İsa dedi: **6** «Elə günlər gələcək ki, burada gördünüz şeylərin daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə-yeksan olacaq». **7** Ondan soruşular: «Müəllim, bəs bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Bunlar baş vermək üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» **8** İsa dedi: «Ehtiyatlı olun, aldanmayın! Çünkü Mənim adımla çox adam gəlib “mən Oyam” və “vaxt yaxınlaş” deyəcək. Onların ardınca getməyin. **9** Müharibələr və üsyənlər baradə eşidəndə təlaşa düşməyin. Çünkü bunlar əvvəlcədən baş verməlidir, amma hər şeyin axırı tez gəlməyəcək». **10** Sonra onlara belə dedi: «Millət millətə, padşahlıq padşahlıq qarşı çıxacaq. **11** Güclü zəlzələlər, yerbəyər acliq və vəbə, dəhşətli hadisələr və göydən böyük əlamətlər olacaq. **12** Amma bütün bu hadisələrdən əvvəl Mənim adıma görə sizi yaxalayacaqlar, təqib edəcəklər, sinaqoqlara və zindanlara təslim edəcəklər, padşahların və valilərin qarşısına aparacaqlar. **13** Bu işlər şəhadət etdiyiniz vaxt olacaq. **14** Buna görə

də ürəyinizdə qərara alın ki, özünüzü necə müdafiə edəcəyiniz barədə əvvəlcədən düşünməyəsiniz. **15** Çünkü Mən sizə elə danışq qabiliyyəti və hikmət verəcəyəm ki, sizə qarşı çıxanların heç biri nə ona etiraz edə biləcək, nə də ona qarşı dura biləcək. **16** Hətta ata-analarınız, bacı-qardaşlarınız, qohumlarınız və dostlarınız sizə təslim edəcək və bəzinizi edam etdirəcək. **17** Mənim adıma görə hamı sizə nifrət edəcək. **18** Amma başınızdan bir tük belə, əskik olmayıacaq. **19** Dayanıb dözməklə canlarınızı qurtarın. **20** Qoşunların Yeruşəlimi mühəsirə etdiyini görəndə bilin ki, onun viranə qalacağı vaxt yaxınlaşmışdır. **21** O zaman Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın, şəhərdə olanlar oradan çıxın və ətrafda olanlar oraya girməsin. **22** Çünkü bu günlər qısamən günləridir ki, bütün yazılanlar yerinə yetsin. **23** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! Çünkü yer üzünün başına böyük fəlakət gələcək və bu xalq qəzəbə uğrayacaq. **24** Onlar qılıncdan keçiriləcək və bütün millətlər arasına əsirliyə aparılacaq. Başqa millətlərin vaxtı tamam olanadək Yeruşəlim başqa millətlərin ayığı altında tapdalanacaq. **25** Gündəşdə, ayda və ulduzlarda əlamətlər görünəcək. Yer üzündə dənizin və dalğaların gurultusundan millətlər çəşqinqılıq içində qalıb əzab çəkəcək. **26** İnsanlar qorxudan və dünya üzərinə gələn fəlakətləri gözləməkdən huşunu itirəcək, çünkü səma cisimləri lərzəyə gələcək. **27** O zaman onlar Bəşər Oğlunun bulud içinde qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəcək. **28** Bu hadisələr yerinə yetməyə başladıqda başınızı qaldırın və yuxarı baxın, çünkü satınalmamız yaxınlaşır». **29** İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Əncir ağacına və bütün ağaclarla baxın: **30** onların yarpaqlandığını görəndə bilirsiniz ki, yay fəsli artıq yaxındır. **31** Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə bilin ki, Allahın Padşahlığı yaxınlaşır. **32** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **33** Yer və göy keçib-gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib-getməyəcək. **34** Özünüzə fikir verin! Qoy üraklarınız eyş-işrət və sərəxşəluqla, bu həyatın qayğıları ilə yüksəlməsin. Qoy qiyamət günü bir tələ kimi üzərinizə qəflətən gələsin. **35** Çünkü o gün yer üzündə yaşayanların hamısının üstünə galəcək. **36** Ona görə də baş verəcək bütün bu fəlakətlərdən qaçıb Bəşər Oğlunun önünde dura bilmək üçün hər an dua edərək ayıq olun». **37** İsa gündüzlər məbəddə təlim öyrədirdi, gecələri isə oradan çıxaraq Zeytun dağı

adlanan dağda keçirirdi. **38** Səhər tezdən bütün xalq ısanı dinləmək üçün Onun yanına, məbədə galirdi.

22 Pasxa adlanan Mayasız Çörək bayramı yaxınlaşırıdı. **2** Başçı kahinlər və ilahiyatçılar ısanı öldürmək üçün bir yol axtarırdılar, çünki xalqdan qorxurdular. **3** O zaman Şeytan On İki şagirddən biri olan ıskaryot adlanan Yəhudanın ürəyinə girdi. **4** O da gedib başçı kahinlər və məbəd mühafizəçilərinin başçıları ilə danişdi ki, ısanı necə onlara təslim etsin. **5** Onlar sevindilər və ona pul verməyə razı oldular. **6** Buna söz verən Yəhuda ısanı xalqdan gizlin onlara təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. **7** Pasxa quzusunun qurban kəsilməli olduğu Mayasız Çörək bayramı günü geldi. **8** İsa Peter və Yəhyanı qabaqcə göndərib «gedin, Pasxa yeməyimiz üçün biza hazırlıq görün» dedi. **9** Onlarsa İsadan soruştular: «Harada hazırlıq görməyimizi istəyirsən?» **10** İsa onlara dedi: «Bax siz şəhərə girəndə qarşınıza səhənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardınca gedin və onun girəcəyi evə girin. **11** Oranın sahibinə deyin: «Müəllim sənə deyir: «Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağı haradadır?» **12** Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə hər şeyi hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada hazırlıq işləri görün». **13** Onlar gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördüllər və Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. **14** Yemək vaxtı çatanda İsa həvarilərlə süfrəyə oturdu. **15** İsa onlara dedi: «Mən əzab çəkməzdən əvvəl bu Pasxa yeməyini sizinlə birgə yeməyi çox arzulayırdım. **16** Sizə bunu deyirəm: Pasxa Allahın Padşahlığında yerinə yetənədək Mən bir daha onu yeməyəcəyəm». **17** Sonra İsa bir kasa götürüb şükür etdi və dedi: «Bunu götürün və aranızda bölüsdürün. **18** Mən sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı gələnədək üzüm ağacının məhsulundan əsla içməyəcəyəm». **19** Sonra İsa çörək götürdü, şükür edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi: «Bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdər. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin». **20** Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Sizin üçün axıdılan bu kasa Mənim qanımla bağlıdım Yeni Əhddir. **21** Amma budur, Mənə xəyanət edən Mənimlə birlikdə elini bu süfrəyə uzadır. **22** Bəşər Oğlu təyin edilmiş yolla gedir. Amma vay o adamın halına ki, Ona xəyanət edir!» **23** Şagirdlər öz aralarında bunu kimin edəcəyini aşadırmaga başlıdılardı. **24** Aralarında onlardan kimin ən böyük sayılaçığı barəsində bir mübahisə də oldu. **25**

Amma İsa onlara dedi: «Millətlərin padşahları onların üzərində hökm edir və bu hakimiyyətdə olanlar himayədar adlanır. **26** Amma siz belə olmayın. Aranızda ən böyük olan ən kiçik kimi olsun və rəhbərlik edən xidmətçi kimi olsun. **27** Axı kim daha böyükdür, süfrədə oturan, yoxsa xidmət edən? Süfrədə oturan deyilmi? Mənsə sizin aranızda xidmətçi kimiyəm. **28** Keçirdiyim sınaqlarda Mənimlə qalanlar sizsiniz. **29** Atam Mənə bir padşahlıq tapşırığı kimi Mən də sizə bir padşahlıq tapşırıram; **30** belə ki Mənim Padşahlığında süfrəmdə yeyib-icəsiniz və İsrailin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün taxtlarda oturasınız. **31** Simon, Simon! Şeytan sizi buğda kimi xəlbirdən keçirməyə icazə istədi. **32** Amma Mən imanınitməsin deya sənin üçün dua etdim. Sən də bir zaman geri dönbə öz qardaşlarını qüvvətləndir». **33** O, İsaya cavab verdi: «Ya Rəbb, mən Səninlə zindana da, ölüma də getməyə hazırlam». **34** Amma İsa dedi: «Peter, sənə bunu deyirəm: bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni tamidığını üç dəfə inkar edəcəksən». **35** Sonra şagirdlərə dedi: «Mən sizi kisəsiz, torbasız və çariqsız göndərəndə bir şeydə korluq çəkmisinizmi?» Onlar cavab verdilər: «Heç bir şeydə». **36** Onda İsa onlara dedi: «İndi isə kisəsi və torbası olan bunları götürsün. Qılıncı olmayan da öz paltarını satıb qılınc alsın. **37** Çünkü sizə deyirəm: bu yazılmış olan “Üsyankarlara tay tutuldu” sözü Məndə tam yerinə yetməlidir. Çünkü Mənim barəmdə yazılınlar tamam olur». **38** Onlar dedilər: «Ya Rəbb, budur, burada iki qılınc var». O isə onlara dedi: «Bu kifayətdir». **39** İsa çıxıb adatınə görə Zeytun dağına getdi. Şagirdlər də Onun ardınca getdi. **40** Oraya çatanda İsa onlara dedi: «Dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz». **41** İsa Özü isə onlardan bir daş atımı qədər uzaqlaşdı və diz çöküb dua etdi. **42** O belə dedi: «Ey Ata, əgər Sənin iradənə məqbuludursa, bu kasanı Məndən uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». **43** Göydən bir mələk İsaya göründü və Onu qüvvətləndirdi. **44** İsa dəhşətli iztirab içinde daha səylə dua edirdi. Onun təri yerə düşən qan damlalarına bənzəyirdi. **45** İsa duadan qalxıb şagirdlərinin yanına gəldi, onları kədərdən üzülmüş və yatmış tapdı. **46** O, şagirdlərə dedi: «Nə üçün yatırsınız? Qalxın, dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz». **47** İsa hələ danişarkən bir izdiham göründü. On İki şagirddən biri, Yəhuda adlı bir nəfər onlardan qabaqda gedirdi. O, ısanı öpmək üçün yaxınlaşdı. **48** Amma İsa ona dedi: «Yəhuda, sən Bəşər Oğlunu bir öpüşləmi satırsan?» **49**

İsanın ətrafında olanlar nə baş verəcəyini görəndə Ona dedilər: «Ya Rəbb, bəlkə qılınca vuraq?» **50** Onlardan biri baş kahinin qulunu vurub sağ qulağını qopartdı. **51** Lakin İsa dedi: «Bəsdir, eləməyin». Sonra qulun qulağına toxunaraq onu sağaldı. **52** İsa üstünə gələn başçı kahinlərə, məbəd mühafizəçilərinin başçılarına və aqsaqqallara dedi: «Nə üçün quldur üstüne gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə gəlmisiniz? **53** Mən hər gün məbəddə sizinlə birlikdə olanda siz Mənə əl qaldırmadınız. Amma indi sizin vaxtınızdır, zülmət hökmranlığıdır». **54** İsanı tutub apardılar və baş kahinin evinə gətirdilər. Peter isə uzaqdan Onun ardınca gedirdi. **55** Həyətin ortasında tonqal qalanmışdı. Peter gəlib onun ətrafında oturanların arasında oturdu. **56** Qarabaşlardan biri tonqalın işığında oturan Peteri gördü. Ona diqqətə baxıb dedi: «Bu adam da İsa ilə birlikdə idi». **57** Amma Peter «Ay arvad, mən Onu tanımırı!» deyərək Onu inkar etdi. **58** Bir az sonra başqa bir adam onu görüb dedi: «Sən də onlardansan». Amma Peter dedi: «Ay kişi, mən deyiləm!» **59** Bir saatə yaxın vaxt keçdi və digər bir adam təkidlə dedi: «Doğrudan da, bu adam da Onunla birlikdə idi, çünkü Qalileyalıdır». **60** Peter isə dedi: «Ay kişi, dediyini başa düşmürəm». Elə o danışdığı an xoruz banladı. **61** Onda Rəbb dönüb Peterə baxdı. Peter Rəbbin «bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. **62** Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı. **63** İsanı tutub saxlayan adamlar Onu ələ sala-sala döyürdülər. **64** Gözlərini bağlayıb Ondan soruşturular: «Peyğəmbərlik ələ görək, Səni vuran kimdir?» **65** Ona başqa sözlər də deyib çoxlu böhtən atıldılar. **66** Səhər açıldıqda xalqın aqsaqqalları, başçı kahinlər və ilahiyatçılar yiğildi və İsanı öz Ali Şuralarına gətirdilər. **67** Onlar dedilər: «Bizə de, Məsih Sənsənmi?» İsa onlara dedi: «Əgər sizə desəm, inanmazsınız. **68** Əgər sizdən soruşsam, Mənə cavab verməyəcəksiniz. **69** Bundan sonra isə Bəşər Oğlu qüdrətli Allahın sağında oturacaq». **70** Onların hamısı dedi: «Deməli, Sən Allahın Oğlusun?» İsa onlara cavab verdi: «Sizin dediyiniz kimi O Mənəm». **71** Onda onlar dedilər: «Artıq şəhadətə nə ehtiyacımız var? Axı biz özümüz Onun ağızından eşitdik».

23 Ali Şura üzvlərinin hamısı ayağa durub İsanı Pilatın yanına apardı. **2** Onu ittiham etməyə başlayaraq dedilər: «Biz gördük ki, bu adam millətimizi

yoldan çıxarıır. Qeysərə vergi verməyə mane olur və Özünü Məsih, Padşah adlandırır». **3** Pilat Ondan «Yəhədilərin Padşahi Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **4** Pilat başçı kahinlərə və xalqa dedi: «Mən bu Adamda heç bir təqsir görmürəm». **5** Amma onlar təkid edərək deyirdilər: «Bu Adam Qalileyadan tutmuş bu yera qədər bütün Yəhudeyada təlim öyrədərək xalqı təşvişə salır». **6** Pilat Qalileya baradə eşidib soruşdu: «Məgər bu Adam Qalileyalıdır?» **7** İsanın Hirodun idarə etdiyi vilayətdən olduğunu bildikdə Onu Hirodun yanına göndərdi. Çünkü o günlər Hirod da Yeruşalimdə idi. **8** Hirod İsanı gördükdə çox sevindi. Onun haqqında eşitdiyi şeylərə görə Onu çoxdan görmək istəyirdi. Ondan bir əlamət görməyi umurdu. **9** Hirod Ona çox suallar verdi, amma İsa ona heç bir cavab vermədi. **10** Başçı kahinlər və ilahiyatçılar durub Onu siddətlə ittiham edirdilər. **11** Hirod öz əsgərləri ilə Onu təhqir edib ələ saldı. Onun əyninə bir gözəl paltar geyindirib Pilatın yanına qaytardı. **12** Əvvəllər düşmən olan Pilatla Hirod o gün bir-biri ilə dostlaşdı. **13** O zaman Pilat başçı kahinləri, rəhbərləri və xalqı toplayıb **14** onlara dedi: «Siz bu Adamı mənim yanımı buna görə gətirdiniz ki, O, xalqı yoldan çıxarıır. Budur, mən sizin qarşınızda məsələni aşdırırb bu Adamı sizin irəli sürdüyünüz ittihamlarının heç birində təqsirkar görmədim. **15** Hirod da bir şey tapmadı. Çünkü bu Adəmi biza geri göndərdi. Budur, O, ölüm cəzasına layiq heç bir şey etməyib. **16** Buna görə də mən Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». **18** Amma bütün xalq birlikdə çığırıldı: «Bu Adam öldürülsün! Biza Barabbani azad et!» **19** Barabba şəhərdə üsyan qaldırmaq və adam öldürmək üstündə zindana atılmışdı. **20** Pilat İsanı azad etmək istəyərək yenə də səsini ucaldı. **21** Amma onlar «Onu çarmixa çək, çarmixa çək!» deyə bağırıldır. **22** Pilat üçüncü dəfə onlara dedi: «Axı O nə pislik edib? Mən Onda ölüm cəzasına layiq heç bir təqsir görmədim. Buna görə də Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». **23** Amma onlar təkid edərək uca səslə tələb edirdilər ki, O, çarmixa çəkilsin. Onların səsi hamidan bərk gelirdi. **24** Pilat onların tələbini yerinə yetirmək qərarına gəldi. **25** Üsyan qaldırıb adam öldürdüyüne görə zindana atılmış adamı onların tələbinə görə azad etdi. İsanı isə onların ixtiyarına təslim etdi. **26** Əsgərlər İsanı apararkən kənd yerində gələn Şimon adlı Kirenalı bir nəfəri yaxaladılar. Çarmixi onun

boynuna yükleyib İsanın ardında daşımığa məcbur etdilər. **27** İsanın ardında böyük bir izdiham və Onun üçün ağlayıb nala çəkən qadınlar gedirdi. **28** İsa onlara tərəf dönüb dedi: «Ey Yeruşəlim qızları, Mənim üçün ağlamayın. Özünüz və övladlarınız üçün ağlayın. **29** Çünkü elə günlər gəlir ki “Nə bəxtiyardır sonsuz, doğmamış bətnər və əmizdirməmiş döşləri olan qadınlar!” deyəcəklər. **30** “O zaman dağlara Üstümüze yixilin!, təpələrə **«Bizi örtün!»** deməyə başlayacaqlar”. **31** Çünkü yaşıl ağacın başına bunları gətirirlərsə, bəs qurmuş ağaca nə olacaq?» **32** İsa ilə birlikdə iki cinayətkar da edama aparılırdı. **33** Kəllə adlanan yerə gələndə orada Onu və cinayətkarları – birini sağında, birini də solunda çarmixa çəkdilər. **34** Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər». Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında böülüdürdülər. **35** Camaat durub tamaşa edirdi. Onlarla birlikdə rəhbərlər də İsaya istehza edib deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi. Əgər O, Allahın seçdiyi Məsihdirə, qoy Özünü də xilas etsin!» **36** Əsgərlər də yaxınlaşış Onu ələ saldılar. Ona şərab sirkəsi təqdim edib **37** belə dedilər: «Əgər Sən Yəhudilərin Padşahınsa, Özünü xilas et!» **38** Onun üzərində «Yəhudilərin Padşahı budur» yazılı yaxılımsıdı. **39** Çarmixa asılmış cinayətkarlardan biri Ona böhtan ataraq deyirdi: «Məgər Sən Məsih deyilsən? Özünü də, bizi də xilas et!» **40** O biri cinayətkarsa ona qadağan edərək deyirdi: «Sən heç Allahdan qorxmursan? Sən özün də eyni cəzaya məhkum olmusan! **41** Biz ədalətlə məhkum olunmuşuq, çünkü əməllərimizə layiq olan əvəzi alırıq. Bu Adamsa heç bir haqsızlıq etməmişdi». **42** Sonra İsaya dedi: «Ey İsa, Öz Padşahlığına gələndə məni xatırla!» **43** İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün sən Mənimlə birlikdə cənnətdə olacaqsan». **44** Gündüz altıncı saat idi. Doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qarənliq çökdü, **45** günəş işığını saçmirdi. Məbədin pərdəsi ortadan parçalandı. **46** İsa uca səslə nida edərək dedi: «Ey Ata! Ruhumu Sənin əlinə verirəm». İsa bunu deyib son nəfəsini verdi. **47** Bunları görən yüzbaşı «doğrudan da, bu Adam saleh idi» deyərək Allahı izzətləndirdi. **48** Bunlara tamaşa etmək üçün yığılan bütün camaat baş verən hadisəni gördükdə sinəsinə döyə-döyə geri döndü. **49** İsanı tanıyan adamların hamısı və Onun ardında Qalileyadan gəlmış qadınlar uzaqda durub olub-keçənlərə baxırdılar. **50** Ali Şuranın üzvü olan Yusif adlı xeyirxah və saleh bir kişi var idi. **51** O, Ali

Şuranın qərarı və əməli ilə razı olmamışdı. Bu adam Yəhudeyanın Arimateya şəhərindən idi və o da Allahın Padşahlığını gözləyirdi. **52** O, Pilatın yanna gedib İsanın cəsədini istədi. **53** Cəsədi çarmixdan endirib kəfənə bükdü və qayada qazılmış, hələ indiyədək heç kimin dəfn edilmədiyi bir qəbirə qoydu. **54** O gün Hazırılıq günü idi və Şənbə günü yaxınlaşırırdı. **55** İsa ilə Qalileyadan gəlmış qadınlar da Yusifin ardında gedib qəbir və Onun cəsədinin necə qoyulduğunu gördülər. **56** Onlar evlərinə qayıdış ətirli maddələr və qiymətli yağlar hazırladılar. Şənbə günü Allahın əmri ilə istirahət etdilər.

24 Həftənin ilk günü səhər çox erkən qadınlar hazırladıqları ətirləri götürüb qəbirin yanına gəldilər. **2** Qəbirin qapısındaki daşı yuvarlanmış gördülər. **3** Amma içəri girib Rəbb İsanın cəsədini tapmadılar. **4** Onlar bundan çəşqinliq içində olarkən şimşək kimi parıldayan paltar geymiş iki kişi qəflətən onların qarşısında peyda oldu. **5** Qadınlar təlaş içində üzüstə yerə sərildilər. Kişiər soruştular: «Nə üçün siz Dirini ölülər arasında axtarırsınız? **6** O burada yoxdur, O dirilməşdir! Hələ Qalileyada olarkən Onun sizə dediklərini yadınıza salın. **7** Demişdi ki, “Bəşər Oğlu günahkar insanlara təslim olmalı, çarmixa çəkilməli və üçüncü gün dirilməlidir”». **8** Qadınlar da İsanın sözlərini yada saldılar. **9** Qəbirdən qayıdan qadınlar bütün bunları On Bir şagirdə və başqa adamların hamısına xəbər verdilər. **10** Həvarilər bu xəbəri çatdırınlar Məcdalli Məryəm, Yoxanna, Yaqubun anası Məryəm və onlara birgə olan digər qadınlar idi. **11** Amma bu sözlər həvarilərə mənasız göründü və qadınlara inanmadılar. **12** Peter isə qalxıb qəbirə tərəf qaçıdı. O əyilib yalnız kətan bezləri gördü və bu hadisəyə heyrət edərək öz evinə qayıtdı. **13** Elə o gün onlardan ikisi Yeruşəlimdən altmış stadi uzaqlığında yerləşən Xamma adlı kəndə gedirdi. **14** Onlar olub-keçən bütün bu hadisələr barədə öz aralarında söhbət edirdi. **15** Onlar söhbət edərək öz aralarında müzakirə edərək İsa Özü yaxınlaşış onlara birlikdə yol getdi. **16** Amma onların gözləri bağlanmışdı, buna görə də Onu tanımadılar. **17** İsa onlardan soruşdu: «Siz yol gedə-gedə öz aranızda nə barədə danışırsınız?» Onlar qışqabaqlı dayandılar. **18** Onlardan Kleopa adlı bir nəfər İsaya cavab verdi: «Yeruşəlimdə qalıb bu günlərdə orada baş vermiş hadisələrdən xəbəri olmayan bircə sənsənmi?» **19**

İsa onlara dedi: «Hansı hadisələrdən?» Onlar da Ona dedilər: «Nazareti İsa barəsindəki hadisələrdən. O, Allahın və bütün xalqın öündə əməldə və sözdə qüdrətli bir peyğəmbər idi. **20** Bizim başçı kahin və rəhbərlərimiz Onu ölümə məhkum etmək üçün təslim edib çarmixa çəkdirdilər. **21** Biz də ümid edirdik ki, bu, İsrailin gələcək Satinalanıdır. Bundan əlavə, bu hadisələr artıq üç gündür ki, baş verib. **22** Üstəlik bizim qadınlardan bəzisi də bizi mat qoydular: onlar səhər erkən qəbir üstünə gedib **23** Onun cəsədini orada tapa bilməyiblər və gəlib dedilər ki, görüntündə Onun diri olduğunu bəyan edən mələkləri görübər. **24** Bizimlə olan bəziləri qəbirə gedib oranın qadınlarının dediyi kimi olduğunu müəyyən etdilər, amma Onu görmədilər». **25** Onda İsa onlara dedi: «Ey ağılsızlar və peyğəmbərlərin xəbər verdiklərinə inanmaq üçün ürəyində ləngiyənlər! **26** Məsih bu əzəbləri çəkib Öz izzətinə qovuşmalı deyildimi?» **27** Sonra Musa ilə bütün Peyğəmbərlərdən başlayaraq Müqəddəs Yazılardın hamisində Özü haqqında olanları onlara izah etdi. **28** Onlar getdikləri kəndə yaxınlaşdırılar. İsa Özünü yoluna davam etmək istəyən kimi apardı. **29** Amma onlar İsadan təkidlə xahiş edib dedilər: «Bizimlə qal, çünki axşam düşür və gün batmaq üzrədir». O da onlarla qalmaq üçün içəri girdi. **30** İsa onlara süfrəyə oturanda çörək götürüb şükür duası etdi, böldü və onlara verdi. **31** Bu anda onların gözləri açıldı və onlar İsanı tanıdlılar. Amma İsa onlar üçün görünməz oldu. **32** Onlar bir-birlərinə dedilər: «O, yolda bizimlə danışıb və Müqəddəs Yazılırı bizi izah edəndə bizim ürəklərimiz alışıb-yanmirdimi?» **33** Onlar elə o saat qalxıb Yeruşəlimə qayıtdılar, On Bir şagirdi və onlarla birlikdə olanları bir yerdə toplaşmış gördülər. **34** Bunlar deyirdi: «Rəbb, doğrudan da, dirilmiş və Şimona görünmüştür». **35** Onlar da yolda baş verənləri və çörəyi böldüyü zaman Onu necə tanıdıqlarını nəql etdilər. **36** Onlar bu barədə danışarkən İsa Özü aralarında durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. **37** Onlarsa çəşib dəhşətə gələrək bir ruh gördüklerini zənn etdilər. **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə üçün təlaşa düşürsünüz? Nəyə görür ürəklərinizə belə fikirlər gəlir? **39** Əllərimə və ayaqlarına baxın. Bu – Mən Özüməm! Mənə toxunun və baxın, çünki Məndə olduğunu gördiğiniz kimi ruhun atı və sümüyü olmur». **40** İsa bunu deyib onlara əllərini və ayaqlarını göstərdi. **41** Onlar hələ sevincdən inanmayıb heyrətlənərkən İsa onlara dedi: «Burada yeməyə bir şey varmı?» **42** Ona

bir tıkə bişmiş balıq verdilər. **43** İsa da yeməyi götürüb onların qabağında yedi. **44** Sonra İsa onlara dedi: «Sizinlə birgə olarkən söylədiyim sözlər bunlardır: Musanın Qanununda, Peyğəmbərlərin kitablarında və Zəburda Mənim haqqımda yazılanların yerinə yetirilməsi lazımdır». **45** Bundan sonra Müqəddəs Yazılıları anlamaq üçün onların zehnini açdı. **46** İsa onlara dedi: «Belə yazılıb: Məsih əzab çəkib üçüncü gün ölülər arasından dirilməlidir. **47** Yeruşəlimdən başlayaraq bütün millətlərə günahların bağışlanması üçün tövbə Onun adı ilə vəz edilməlidir. **48** Siz bu hadisələrin şahidiniz. **49** Budur, Mən Öz Atamın və etdiyini sizə göndərəcəyəm. Sizsə ucalardan gələn qüdrət bürünənədək bu şəhərdə qalın». **50** İsa onları şəhərdən kənarə çıxarıb Bet-Anyayadək gətirdi və əllərini qaldırıb onlara xeyir-dua verdi; **51** xeyir-dua verərkən onlardan uzaqlaşdı və göyə aparıldı. **52** Şagirdləri də İsaya səcdə etdilər və böyük sevinclə Yeruşəlimə qayıtdılar. **53** Onlar daim Allaha alqış edərək məbəddə olurdular.

Yəhya

1 Başlangıçda Kəlam var idi. Kəlam Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi. **20**, başlangıçda Allahla birlikdə idi. **3** Hər şey Onun vasitəsilə yarandı və yaranan şeylərdən heç biri Onsuz yaranmadı. **4** Həyat Onda idi və bu həyat insanların nuru idi. **5** Nur qaranlıqda parlayır, qaranlıq isə onu bürüyə bilmədi. **6** Allahın göndərdiyi bir adam ortaya çıxdı, onun adı Yəhya idi. **7** O, şəhadət üçün gəldi ki, Nur barədə şəhadət etsin və hamı onun vasitəsilə iman etsin. **8** O özü Nur deyildi, amma Nur barədə şəhadət etmək üçün gəldi. **9** Bu, həqiqi Nur idi və dünyaya gələrək hər bir insanı işıqlandırırdı. **10** O, dünyada idi, dünya Onun vasitəsilə yarandı, amma dünya Onu tanımadı. **11** Öz diyarına gəldi, amma soydaşları Onu qəbul etmədi. **12** Lakin Onu qəbul edənlərin hamısına, adına iman edənlərə Allahın övladları olmaq ıxtiyarını verdi. **13** Onlar nə qandan, nə başər arzusundan, nə də kişi istəyindən deyil, yalnız Allahdan doğuldu. **14** Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz də Onun ehtişamını – Atadan gələn vahid Oğulun ehtişamını gördük. **15** Yəhya Onun barəsində şəhadət etdi və nida edib dedi: «“Məndən sonra Gələn məndən üstündür, çünkü məndən əvvəl var idi” deyib haqqında danışdığım Şəxs budur». **16** Hamımız Onun bütövlüyündən lütf üstünə lütf aldıq. **17** Qanun Musa vasitəsilə verildi, lütf və həqiqət isə Isa Məsih vasitəsilə gəldi. **18** Allahı heç kəs heç vaxt görməyib, amma Atanın qucağında olan və Allah olan vahid Oğul Onu tanıdı. **19** Yəhudi başçıları Yəhyadan «Sən kimsən?» deyə soruşmaq üçün Yeruşəlimdən kahinlərlə Levililəri onun yanına göndərdilər. O zaman Yəhya belə şəhadət etdi: **20** o, düzünü deyib inkar etmədi və «mən Məsih deyiləm» deyə bəyan etdi. **21** Onlar Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən kimsən? Bəlkə İlyassan?» Yəhya «xeyr, o deyiləm» dedi. Soruşdular: «Bəlkə gəlməli olan peyğəmbərsən?» Yəhya «xeyr» söylədi. **22** Sonra ona dedilər: «Bəs sən kimsən? Bizi göndərənlərə nə cavab verək? Özün barədə nə deyirsən?» **23** Yəhya dedi: «Mən Yesaya peyğəmbərin söylədiyi kimi “Rəbbin yolunu düz edin” deyə səhrada nida edənin səsiyəm». **24** Göndərilən bəzi fariseylər **25** Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən Məsih, İlyas yaxud gəlməli olan peyğəmbər deyilsənsə, nə üçün vəftiz edirsən?» **26** Yəhya onlara cavab verdi: «Mən su ilə vəftiz edirəm, amma aranızda məndən

sonra gələn tanımadığınız bir Nəfər dayanıb. Mən Onun heç çarığının bağıını açmağa da layiq deyiləm». **28** Bu hadisələr İordan çayının o tayında olan Bet-Anyada, Yəhyanın vəftiz etdiyi yerdə baş verdi. **29** Ertəsi gün Yəhya İsanın ona tərəf gəldiyini görüb dedi: «Dünyanın günahını aradan götürən Allah Quzusu budur! **30** “Məndən sonra bir Şəxs gəlir ki, məndən üstündür, çünkü məndən əvvəl var idi” deyib haqqında danışdığım Kəs budur. **31** Özüm Onu tanımadım, amma Onun İsrailə zahir olması üçün mən su ilə vəftiz edərək goldim». **32** Yəhya şəhadət edib dedi: «Gördüm ki, Ruh göydən göyərçin kimi endi və Onun üzərində qaldı. **33** Özüm Onu tanımadım, lakin su ilə vəftiz etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: “Ruhun kimin üzərinə enib qaldığını görsən, bil ki, Müqəddəs Ruhla vəftiz edən Odur”. **34** Mən də görüb “Allahın Oğlu budur” deyə şəhadət etmişəm». **35** Ertəsi gün yənə Yəhya orada idi. Şagirdlərinin ikisi onun yanında idi. **36** Isa yoldan keçərkən Yəhya Ona baxıb dedi: «Allah Quzusu budur!» **37** Həmin iki şagird onun sözlərini eşidib İsanın ardına getdi. **38** İsa dönüb ardına gəldiklərini görərək onlara «Sizə nə lazımdır?» dedi. Onlar İsaya dedi: «Rabbi, Sən harada qalırsan?» «Rabbi» «Müəllim» deməkdir. **39** İsa onlara dedi: «Mənimlə gəlin, görərsiniz». Onlar gedib İsanın harada qaldığını gördülər və həmin gün Onunla qaldılar. Onuncu saat radələri idi. **40** Yəhyadan eşidib İsanın ardına gedən iki nəfərdən biri Şimon Peterin qardaşı Andrey idi. **41** Sonra o, ilk öncə qardaşı Şimonu tapıb ona «biz Məsihi tapdıq» dedi. «Məsih» «Məsh olunmuş» deməkdir. **42** Onu İsanın yanına apardı. Isa Şimona baxıb dedi: «Sən Yəhya oğlu Şimonsan, amma Kefa adlanacaqsan». Kefa isə Peter deməkdir. **43** Ertəsi gün Isa Qalileyaya getmək istədi. O, Filipi tapıb ona «ardımcı gəl» dedi. **44** Filip də Andrey və Peter kimi Bet-Sayda şəhərindən idi. **45** Filip Natanaeli tapıb ona dedi: «Musanın Qanunda yazdığı, peyğəmbərlərin də bəhs etdiyi Şəksi – Yusif Oğlu Nazareti İsanı tapdıq». **46** Natanael ona dedi: «Nazaretdən yaxşı bir şey çıxarmı?» Filip isə ona «gəl özün bax» dedi. **47** Isa Natanaelin Ona tərəf gəldiyini görüb haqqında belə dedi: «Bu, həqiqətən, ürəyində hiylə olmayan bir İsraillidir». **48** Natanael «Sən məni haradan tanıyırsan?» deyə Ondan soruşdu. Isa ona cavab verdi: «Filip səni çağırmazdın əvvəl səni əncir ağacının altında gördüm». **49** Natanael Ona dedi: «Rabbi, Sən Allahın Oğlusun, İsrailin Padşahısan!» **50**

İsa ona cavab verib dedi: «Səni əncir ağacının altında gördiyüm süylədiyim üçünüm Mənə iman edirsən? Sən bunlardan daha böyük şeylər görəcəksən». **51** Yenə ona dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: göyün yarıldığını və Allahın mələklərinin Bəşər Oğlu üzərinə enib-qalxdığını görəcəksiniz».

2 Bunun üçüncü günü Qalileyanın Qana kəndində toy oldu. İsanın anası orada idi. **2** İsa ilə şagirdləri də toya çağırılmışdı. **3** Şərab qurtaranda anası İsaya dedi: «Şərabları qalmadı». **4** İsa dedi: «Ay ana, Məndən nə istəyirsən? Mənim vaxtım hələ çatmayıb». **5** Anası xidmətçilərə dedi: «Sizə nə desə, edin». **6** Yəhudilərin paklanma mərasimi üçün orada hər biri iki-üç ölçü su tuta bilən altı daş küp var idi. **7** İsa xidmətçilərə dedi: «Küpləri su ilə doldurun». Onları ağızına qədər doldurdular. **8** O, xidmətçilərə dedi: «İndi bir az götürüb toyagaşına aparın». Onlar da apardı. **9** Toyağası şəraba çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun haradan götürildiyini bilmirdi, bunu yalnız suyu götürən xidmətçilər biliyordu. Toyağası bəyi çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərabi, çox içiləndən sonra isə adı şərabi təqdim edir. Amma sən əla şərabi indiyə saxlamışın». **11** İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri də Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşındı. İsa Yerusalimə getdi. **14** Məbəddə öküz, qoyun, göyərçin satanların və sərrafların oturduğunu gördü. **15** İplərdən bir qamçı düzəldib hamını qoyun və öküzlərlə birgə məbəddən qovdu, sərrafların masalarını çevirib pullarını yərə tökdü, **16** göyərçin satanlara da dedi: «Bunları buradan götürün. Atamın evini bazara döndərməyin». **17** Şagirdləri də «evinin qeyrəti Məni yandırıb-yaxacaq» deyə yazıldığını xatırladılar. **18** Sonra Yəhudü başçıları Ondan soruştular: «Bunları etməyə ixtiyarın olduğunu bizə hansı əlamətlə göstərə bilərsən?» **19** İsa onlara cavab verdi: «Bu məbədi dağdırın, üç günə Mən onu təzədən quraram». **20** Onda Yəhudü başçıları dedilər: «Bu məbəd qırx altı ilə tikilib, Sən onu üç günləri quracaqsan?» **21** Lakin İsa məbəd deyəndə Öz bədənini nəzərdə tuturdu. **22** İsa ölürlər arasında dirildiyi zaman şagirdləri Onun bu sözləri söylədiyini xatırladılar, Müqəddəs Yaziya və İsanın söylədiyi sözə inandılar. **23** İsa Pasxa bayramı zamanı Yerusalimdə

olanda göstərdiyi əlamətləri görən bir çox adam Onun adına iman etdi. **24** Amma İsa bütün adamların daxilini bildiyi üçün onlara güvənməzdi. **25** Bir adam haqqında kiminsə Ona şəhadət etməsinə ehtiyacı yox idi, çünki insanın ürəyindən keçənləri biliyordu.

3 Fariseylər arasında Nikodim adlı bir Yəhudü rəhbəri var idi. **2** O, gecə ikən İsanın yanına gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın yanından gələn bir müəllimsən. Çünkü Allah ona yar olmasa, heç kəs Sənin göstərdiyin əlamətləri edə bilməz». **3** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz». **4** Nikodim Ondan soruştu: «Yaşa dolmuş bir adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» **5** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **7** Sənə “yenidən doğulmalısınız” dediyimə heyvət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam da belədir». **9** Nikodim «Bu şeylər necə ola bilər?» deyə soruştu. **10** İsa ona cavab verdi: «Sən İsrailin müəllimisən. Bunları bilmirsənmi? **11** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: biz bildiyimizi söyləyirik, gördiyümüzə şəhadət edirik, amma siz bizim şəhadətimizi qəbul etmirsiniz. **12** Əgər Mən sizə yerdəki işlərdən danışanda inanmırınsa, göydəki işlərdən danışsam, necə inanacaqsınız? **13** Heç kəs göyə çıxmayıb, yalnız göydən enmiş Bəşər Oğlu orada olub. **14** Musa çöldə iləni yuxarı qaldırıldığı kimi Bəşər Oğlu da yuxarı qaldırılmalıdır ki, **15** Ona iman edən hər kəs əbədi həyata malik olsun». (aiōnios g166) **16** Çünkü Allah dünyamı elə sevdi ki, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi ki, Ona iman edən hər kəs halak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun. (aiōnios g166) **17** Allah dünyamı mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi. **18** Ona iman edən mühakimə olunmur, iman etməyənsə artıq mühakimə olunub, çünkü Allahın vahid Oğlunun adına iman etməyib. **19** Mühakimə bundan ibarətdir ki, dünyaya nur gəldi, amma insanlar qaranlığı nurdan daha çox sevdilər, çünkü əməlləri şər idi. **20** Pislik edən hər kəs nura nifrat edər, əməllərinin üzə çıxmaması üçün nura təraf gəlməz. **21** Həqiqətə əməl edənsə nura təraf gələr ki, əməllərini Allah

namınə etdiyi bəlli olsun. **22** Bundan sonra İsa və Onun şagirdləri Yəhudeya diyarına gəldilər. İsa bir müddət onlarla orada qalıb vəftiz edirdi. **23** Yəhya da Şalim yaxınlığındakı Aynonda vəftiz edirdi, çünki orada çoxlu su var idi. Adamlar da gəlib vəftiz olunurdu. **24** Yəhya hələ zindana salınmamışdı. **25** Bu zaman Yəhyanın şagirdləri ilə bir Yəhudi arasında paklanma barədə mübahisə düşdü. **26** Şagirdləri Yəhyanın yanına gəlib dedilər: «Rabbi, İordanın o tayında sənin yanında olan və barəsində şəhadət etdiyin Şəxs indi Özü vəftiz edir və hamı Onun yanına gəlir». **27** Yəhya cavabında dedi: «İnsana göydən verilməsə, o heç nəala bilməz. **28** "Mən Məsih deyiləm, ancaq Ondan əvvəl göndərilmişəm" sözümüz özünüz şahidsiniz. **29** Gəlin kimindirsə, bəy odur. Amma bəyi gözləyərək ona qulaq asan sağdışı bəyin səsini eşidib çox sevinir. Mənim sevincim beləcə tam oldu. **30** İndi Ona böyümək, mənə kiçilmək gərəkdir». **31** Yuxarıdan Gələn hamidan üstündür. Yer üzündən olan yerə məxsusdur və yer barədə danışar, göydən Gələnsə hamidan üstündür. **32** Nə görüb-eşidibə, ona şəhadət edər, amma şəhadətini heç kəs qəbul etməz. **33** Onun şəhadətini qəbul edən kəs Allahın haqqı olduğuna möhür basıb. **34** Ona görə ki Allahın göndərdiyi Şəxs Allahın sözlərini söyləyər. Çünkü Allah Ruhu hədsiz verir. **35** Ata Oğulu sevir və hər şeyi Onun ixtiyarına verib. **36** Oğula iman edən şəxs əbədi həyata malikdir, Oğula itaət etməyənə həyət görməyəcək, lakin Allahın qəzəbi onun üzərində qalır. (aiōnios g166)

4 Fariseylər İsanın Özünə Yəhyadan daha çox şagird toplayıb vəftiz etdiyi barədə eşitdilər; **2** əslində İsanın Özü deyil, şagirdləri vəftiz edirdi. **3** İsa bundan xəbər tutan kimi Yəhudeyəni tərk edib Qalileyaya qayıtdı. **4** Onun yolu Samariyadan keçirdi. **5** O, Yaqubun öz oğlu Yusifa verdiyi torpağa yaxın olan Samariyanın Sixar adlanan şəhərinə gəldi. **6** Yaqubun quyusu orada idi. Yol İsanı yorduğu üçün quyunun yanında oturdu. Altıncı saat radələri idi. **7** Samariyalı bir qadın quyudan su çəkməyə gəldi. İsa ona «Mənə su ver, içim» dedi. **8** Çünkü şagirdləri yemək almaq üçün şəhərə getmişdi. **9** Samariyalı qadın Ona dedi: «Sən bir Yəhudisən, mənse Samariyalı bir qadın. Sən necə məndən su istəyə bilərsən?» Çünkü Yəhudilər Samariyalılarla ünsiyyət etmir. **10** İsa ona cavab verdi: «Əgər sən Allahın bəxşisini və "Mənə su ver, içim" deyənin Kim olduğunu bilsəydin, özün Ondan

su istəyərdin, O da sənə həyat suyu verərdi». **11** Qadın Ona dedi: «Ağa, su çəkmək üçün bir qabın yox, quyu da dərindir. Bəs o həyat suyunu haradan götürəcəksən? **12** Məgər Sən bu quyunu bizə verən, oğulları və mal-qarası ilə buradan su içən atamız Yaqubdan da üstünsən?» **13** İsa ona cavab verdi: «Bu sudan içən hər kəs yenə susayar, **14** amma Mənim ona verəcəyim sudan kim içsə, heç vaxt susamaz. Lakin ona verəcəyim su onun daxilində əbədi həyat verən bir su qaynağına çevriləcək». (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Qadın Ona dedi: «Ağa, bu suyu mənə ver ki, mən heç vaxt susamayıb və su çəkmək üçün buraya gəlməyim». **16** İsa qadına «get ərimi çağır və buraya gəl» dedi. **17** Qadın da Ona «ərim yoxdur» söylədi. İsa ona dedi: «“Ərim yoxdur” deməklə düz söylədin, **18** çünki beş kişi olub, indi səninlə yaşayın da ərin deyil, sən bunu düz söylədin». **19** Qadın Ona dedi: «Ağa, görürəm ki, Sən peyğəmbərsən. **20** Bizim ata-babalarımız bu dağda ibadət edirdi, amma siz deyirsiniz ki, ibadət etmək üçün lazımi yer Yeruşəlimdədir». **21** İsa ona dedi: «Ey qadın, Mənə inan, artıq o zaman yetişir ki, Ataya nə bu dağda, nə də Yeruşəlimdə ibadət edəcəksiniz. **22** Siz bilmədiyinizə ibadət edirsiniz, bizə bildiyimizə ibadət edirik, çünki xilas Yəhudilərdəndir. **23** Amma o zaman gəlir və artıq galib ki, həqiqi ibadət edənlər Ataya ruhda və həqiqətdə ibadət etsin. Ata da Özüna belə ibadət edənlər axtarır. **24** Allah ruhdur və Ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə ibadət etməlidir». **25** Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, "Məsih" deyilən məş olunmuş Şəxs gələcək və galəndə biza hər şeyi bildirəcək». **26** İsa ona dedi: «Səninlə danışan Odur, O Mənəm». **27** Bu arada İsanın şagirdləri gəldilər və Onun bir qadınla söhbət etməsinə heyrətləndilər, ancaq heç biri «Nə istəyirsən?» yaxud «Niyə o qadınla danışırsan?» demədi. **28** Bu zaman qadın səhəngini yerə qoydu və şəhərə gedib adamlara dedi: **29** «Gəlin, etdiyim bütün əməlləri mənə söyləyən Adəmi görün. Bəlkə elə Məsih Odur?» **30** Adamlar da şəhərdən çıxıb İsanın yanına gəldilər. **31** Bu arada şagirdlər «Rabbi, yemək ye» deyə Ondan xahiş etdilər. **32** Lakin İsa onlara dedi: «Məndə elə yemək var ki, siz ondan xəbərsizsiniz». **33** Onda şagirdlər «Görəsən kimsə Ona yemək gətirdimi?» deyə bir-birindən soruşdular. **34** İsa onlara dedi: «Mənim yeməyim Məni Gəndərənin iradəsini yerinə yetirmək, Onun işini tamamlamaqdır. **35** Siz “biçinə dörd ay qalib” demirsinizmi? Budur, Mən sizə deyirəm: başınızı qaldırıb tarlalara baxın; məhsul

bar verib, biçilməyə hazırlıdır. **36** Əkən də, biçən da birlikdə sevinsin deyə indi biçinci zəhmət haqqı alır və əbədi hayatı üçün məhsul toplayır. (aïönios g166) **37** Bu işlə bağlı “biri əkər, biri biçər” ifadəsi doğru deyilib. **38** Mən siz zəhmətinə çəkmədiyiniz bir mahsulu biçməyə göndərdim. Başqları zəhmət çəkdi, sizsə onların zəhmətindən bəhrələndiniz». **39** «Etdiyim bütün əməlləri mənə söylədi» deyə şəhadət edən qadının sözüna görə o şəhərdən olan Samariyalıların bir çoxu İsaya iman etdi. **40** Sonra Samariyalılar İsanın yanına gəlib Ondan xahiş etdilər ki, onların yanında qalsın. İsa da iki gün orada qaldı. **41** Daha çox adam da İsanın sözüne görə iman etdi. **42** Onlar qadına deyirdilər: «Biz artıq sənin sözlərinə görə iman etmirik, elə özümüz də eşidib bildik ki, həqiqətən, dünyanın Xilaskarı Budur». **43** İsa iki gündən sonra oranı tərk edib Qalileyaya tərəf yola düşdü. **44** Çünkü peyğəmbərin öz yurdunda hörməti olmadığı barədə İsa Özü bir vaxt şəhadət etmişdi. **45** İndi Qalileyaya gələndə Qalileyalılar Onu qəbul etdi, çünkü onlar da bayram zamanı Yeruşalıma gəlib Onun orada etdiyi hər şeyi görmüşdülər. **46** Beləcə İsa suyu şərabə çevirdiyi Qalileyanın Qana kəndinə yənə galdi. Kefernahumda hökmədarın bir məmuru var idi. Onun oğlu xəstələnmişdi. **47** O, İsanın Yəhudeyadan Qalileyaya gəldiğini eşidib yanına getdi və Ondan xahiş etdi ki, gəlib oğlunu sağaltsın, çünkü oğlu ölüm ayağında idi. **48** Onda İsa ona dedi: «Siz əlamətlər və xariqələr görməyincə iman etməyəcəksiniz». **49** Hökmədarın məmuru Ona dedi: «Ağa, uşağım ölməzdən qabaq gəl!» **50** İsa ona «get, oğlun sağ-salamatdır» dedi. O adam da İsanın sözüne inanıb getdi. **51** Eva gələrkən qulları onu qarşılıyaraq oğlunun sağ-salamat olduğunu söylədilər. **52** Oğlunun nə vaxt yaxşılaşdığını qullarından soruşdu, onlar da dedilər: «Dünən yedinci saatda qızdırması düşdü». **53** O zaman ata başa düşdü ki, İsa elə həmin vaxt ona «oğlun sağ-salamatdır» demişdi. Onda özü də, bütün ev əhli də İsaya iman etdi. **54** Bu, İsanın göstərdiyi ikinci əlamət idi. Onu Yəhudeyadan Qalileyaya gələndə etmişdi.

5 Bu hadisələrdən sonra Yəhudilərin bir bayramı oldu və İsa Yeruşalıma getdi. **2** Yeruşalimdəki Qoyun darvazasının yanında, ibranicə Bet-Xasda adlanan beş eyvanlı bir hovuz var. **3** Bu eyvanlarda çoxlu xəstə, kor, topal və iflic adam yatardı. **5** Otuz səkkiz il xəstə olan bir adam da orada idi. **6** İsa onun

yatdığını görəndə çoxdan xəstə olduğunu bilərək ondan soruşdu: «Sagalmaq isteyirsənmi?» **7** Xəstə Ona cavab verdi: «Ağa, yanımıda bir adam yoxdur ki, su çalxalanın zaman məni hovuza salsın. Mən çatınca başqası məndən əvvəl oraya enir». **8** İsa ona dedi: «Qalx, döşəyini götür və yeri!» **9** O adam həmin anda sağaldı və döşəyini götürüb yeridi. O gün Şənbə günü idi. **10** Buna görə də Yəhudi başçıları şəfa tapan adama dedilər: «Bu gün Şənbə günüdür, döşəyini daşımaq sənə qadağandır». **11** O adam onlara cavab verdi: «Məni sağaldan Şəxs mənə “döşəyini götür və yeri” dedi». **12** Ondan soruştular: «Sənə “götür və yeri” deyən Adam kimdir?» **13** Lakin sağalan adam Onun kim olduğunu bilmirdi, çünkü İsa o yerdə olan izdihama qarışmışdı. **14** Bir az sonra İsa məbəddə həmin adamı tapıb dedi: «Bax sən sağaldın, bir də günah etmə ki, başına daha pis iş gəlməsin». **15** O adam gedib onu sağaldan Şəxsin İsa olduğunu Yəhudi başçılarına bildirdi. **16** Buna görə Yəhudi başçıları İsanı təqib etməyə başladılar, çünkü bunları Şənbə günü edirdi. **17** Lakin İsa onlara dedi: «Mənim Atam indiyə qədər iş görür, Mən də iş görürəm». **18** Bundan sonra Yəhudi başçıları daha da səylə Onu öldürməyə çalışırdılar, çünkü İsa yalnız Şənbə gününü pozmadı, həm də Allahın Öz Atası olduğunu söyləyərək Özünü Allaha bərabər saydı. **19** Beləcə İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Oğul Atanın nə etdiyini görməsə, Özündən bir şey etməz. Çünkü Ata nə edərsə, Oğul da onu edər. **20** Ona görə ki Ata Oğulu sevir və Özünün etdiyi hər şeyi Ona göstərir. Ona bunlardan da böyük işlər göstərəcək ki, siz heyrətlənəsiniz. **21** Ata öltüləri dirildib onlara həyat verdiyi kimi Oğul da istədiyi şəxslərə həyat verir. **22** Ata heç kəsi mühakimə etmir, lakin hökm çıxarmağı Oğulun ixtiyarına verib ki, **23** hər kəs Ataya hörmət etdiyi kimi Oğula da hörmət etsin. Oğula hörmət etməyən Onu göndərən Ataya da hörmət etmir. **24** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim sözümə qulaq asıb Məni Gəndərənə inanın şəxs əbədi həyata malikdir və ona hökm çıxarılmayacaq, əksinə, ölümənən həyata keçib. (aïönios g166) **25** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Allah Oğlunun səsini öltülərin etidiyi zaman gəlir və artıq gəlib; bunu eşidənlər yaşayacaq. **26** Çünkü Atanın Özündə həyat olduğu kimi Oğula da Özündə həyat olmayı bəxş etdi. **27** Hökm çıxarmaq səlahiyyətini də Ona verdi, çünkü O, Bəşər Oğludur. **28** Buna heyrət etməyin, çünkü elə

bir zaman gəlir ki, qəbirdə yatanların hamısı Onun səsini eşidib **29** qəbirlərindən çıxacaq, yaxşılıq edənlər həyat üçün diriləcək, pislik edənlərsə hökm üçün diriləcək. **30** Mən Özümdən heç nə edə bilmərəm, eşitdiyim kimi mühakimə edərəm və Mənim verdiyim hökm ədalətlidir. Çünkü məqsədim Öz iradəmi deyil, Məni Göndərənin iradəsini yerinə yetirməkdir. **31** Əgər Mən Özüm barədə şəhadət etsəydim, şəhadətim etibarlı olmazdı. **32** Lakin Mənim barəmdə şəhadət edən başqasıdır və Mənim barəmdə etdiyim şəhadətin etibarlı olduğunu bilirəm. **33** Siz Yəhyanın yanına adamlar göndərdiniz və o, həqiqətə şəhadət etdi. **34** Lakin insandan şəhadət qəbul etdiyim üçün deyil, yalnız sizin xilas olmağınız üçün bunları söyləyirəm. **35** Yəhya yanın və nur saçan bir çıraq idi, siz bir müddət onun işığında sevinmək istədiniz. **36** Amma Mənim barəmdə olan şəhadət Yəhyanın şəhadətindən üstündür. Çünkü Atanın Mənə tam yerinə yetirmək üçün tapşırduğu işlər – indi etdiyim bu işlər Mənim barəmdə şəhadət edir ki, Ata Məni göndərib. **37** Məni göndərən Atanın Özü də Mənim barəmdə şəhadət etdi. Siz heç vaxt nə Onun səsini eşitmisiniz, nə də surətini görmüsünüz. **38** Onun kələminin da sizdə qalmasına imkan vermirsiniz, çünkü Onun göndərdiyi Şəxsə inanmirsınız. **39** Siz Müqaddəs Yazılıarı araşdırırsınız. Çünkü düşübürsünüz ki, onların vasitəsilə əbədi həyata malik olacaqsınız. Lakin onlar da Mənim barəmdə şəhadət edir, (*aiōnios g166*) **40** sizsə həyata malik olmaq üçün Mənə tərəf gəlmək istəmirsiniz. **41** İnsanlardan izzət qəbul etmirəm. **42** Ancaq sizi tanıyıb bilirəm ki, ürəyinizdə Allah məhəbbəti yoxdur. **43** Mən Atamın adı ilə gəlmışəm, amma siz Məni qəbul etmirsiniz. Əgər bir başqası öz adı ilə gəlsə, onu qəbul edərsiniz. **44** Siz bir-birinizdən izzət qəbul edirsınız, bir olan Allahdan gələn izzəti isə axtarmırsınız. Bəs onda necə iman edə bilərsiniz? **45** Güman etməyin ki, Mən sizi Atanın öbündə ittiham edəcəyəm. Sizi ittiham edən ümidi bağladığınız Musadır. **46** Əgər siz Musaya inansaydınız, Mənə də inanardınız, çünkü o Mənim barəmdə yazib. **47** Lakin onun yazdıqlarına inanmırınsa, Mənim sözlərimə necə inanacaqsınız?»

6 Bu hadisələrdən sonra Isa Qalileya – Tiberiya gölünün o biri sahilinə keçdi. **2** Böyük bir izdiham Onun ardınca gedirdi, çünkü Onun xəstələrlə göstərdiyi əlamətləri görürdü. **3** Isa dağa çıxıb şagirdləri ilə oturdu. **4** Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırıdı.

5 Isa başını qaldıraraq böyük bir izdihamın yanına geldiğini görüb Filipə dedi: «Haradan çörək alıb bu adamları yedirək?» **6** Bu sözləri onu sinamaq məqsədi ilə söylədi, çünkü Özü nə edəcəyini biliirdi. **7** Filip Ona cavab verdi: «Bunlara iki yüz dinarlıq çörək da çatmaz ki, hərəsi bir tıkə yemək yesin». **8** Şagirdlərindən biri olan Simon Peterin qardaşı Andrey Ona dedi: **9** «Burada beş kiçik arpa çörəyi ilə iki balığı olan bir oğlan var, amma bu qədər adam üçün burlar nədir ki?» **10** Isa «xalqı yerə oturdun» dedi. Ora otla örtülmüşdü. Xalq da oturdu. Kişilərin sayı beş minə yaxın idi. **11** O zaman Isa çörəkləri götürüb şüükür edərək balıqlarla birləş, oturanlara – hər kəsə istədiyi qədər payladı. **12** Onlar yeyib-doyandan sonra Isa şagirdlərinə dedi: «Artıq qalan hissələri toplayın ki, heç bir şey zay olmasın». **13** Bunları topladılar və beş arpa çörəyini yeyənlərin qabağından qalan hissələrdən on iki zənbil doldurdular. **14** O zaman İsanın göstərdiyi əlaməti görən adamlar «Həqiqətən, dünyaya gəlməli olan peyğəmbər Budur!» deyirdi. **15** Isa bildi ki, adamlar gəlib Onu padşah etmək üçün zorla aparmağa hazırlaşır, buna görə də təkbaşına dağa çakıldı. **16** Axşam çatanda İsanın şagirdləri gölə enib **17** bir qayığa mindilər. Onlar gölün o biri sahilində olan Kefernahuma gedirdilər. Qaranlıq düşməşdi, amma Isa hələ onların yanına gəlməmişdi. **18** Güclü külək əsdiyindən göl dalğalarındı. **19** Onlar beləcə avar çəkib iyirmi beş ya otuz stadi gedəndən sonra gördülər ki, Isa gölün üstü ilə yeriyir və qayığa yaxınlaşır. Qorxdular, **20** amma Isa onlara «Mənəm, qorxmayın» dedi. **21** Onda şagirdlər Onu məmənunuqla qayığa götürdürlər. Sonra qayıq o andaca getdikləri sahilə çatdı. **22** Ertəsi gün gölün o biri sahilində qalan xalq başa düşdü ki, orada yalnız bir qayıqolub, Isa Öz şagirdləri ilə həmin qayıga minməyib, şagirdləri Onsuz gedib. **23** O arada Tiberiyadan digər qayıqlar Rəbb şükür edəndən sonra yemək yedikləri yerin yaxınlığına gəldilər. **24** Beləcə xalq İsanın da, şagirdlərinin də orada olmadığını görüb qayıqlara minərək İsanı axtara-axtara Kefernahuma gəldi. **25** İsanı gölün o biri sahilində görəndə «Rabbi, buraya nə vaxt gəldin?» deyə soruşdular. **26** Isa onlara cavab olaraq dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əlamətlər gördünüz üçün deyil, çörək yeyib doyduğunuz üçün Məni axtarırsınız. **27** Keçib-gedən yemək üçün deyil, əbədi həyat verən, daim qalan yemək üçün işlər görün, onu sizə Bəşər Oğlu verəcək. Çünkü Ata Allah

Ona Öz möhürünü vurub». (aiōnios g166) 28 Onlar İсадan soruştular: «Allahım istədiyi işləri görmək üçün biz nə edək?» 29 İsa onlara cavab verdi: «Allahım istədiyi iş budur: Onun göndərdiyi Şəxsə iman edin». 30 Onlar İsaya dedilər: «Sən nə əlamət göstərərsən ki, görüb Sənə inanaq? Nə iş görəcəksən? 31 Ata-babalarımız çöldə manna yedi; bu barədə yazılıb: "Onlara yemək üçün göydən çörək verdi"». 32 Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Musa deyildi, göydən həqiqi çörəyi sizə verən Atamdır. 33 Çünkü Allahın çörəyi budur ki, göydən enir və dünyaya həyat verir». 34 Ona dedilər: «Ağa, Sən daim bizi bu çörəyi ver». 35 İsa onlara dedi: «Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanımı gələn heç vaxt acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz. 36 Lakin sizə dedim ki, Məni görürsünüz, amma iman etmirsiniz. 37 Atanın Mənə verdiyi şəxslərin hamısı yanımı gələcək və yanımı gələni heç vaxt kənara atmaram. 38 Çünkü Öz iradəni deyil, Məni Göndərənin iradəsini yerinə yetirmək üçün göydən enmişəm. 39 Məni Göndərənin iradəsi budur ki, Mənə verdiyi şəxslərin heç birini həlak olmağa qoymayım, lakin son gündə onları dirildim. 40 Çünkü Atamın iradəsi budur ki, Oğulu görüb Ona iman edən hər şəxs əbədi həyatə malik olsun və Mən onu son gündə dirildim». (aiōnios g166) 41 Bunun cavabında Yəhudilər İsanın «göydən enmiş çörək Mənəm» sözünə görə deyinib 42 dedilər: «Bu, ata-anasını tanıdığımız, Yusifin Oğlu olan İsa deyilmi? İndi necə olur ki, "göydən enmişəm" deyir?» 43 İsa onlara cavab verdi: «Öz-özünüzə deyinməyin. 44 Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb etməsə, o Mənim yanımı gələ bilməz. Yanımı gələni isə Mən son gündə dirildəcəyəm. 45 Peyğəmbərlərin kitablarında yazılıb: "Onların hamısını Allah öyrədəcək". Atadan eşidib öyrənən hər kəs Mənim yanımı gəlir. 46 Əlbəttə, Allahdan gələn Şəxsdən savayı Atanı heç kəs görməyib, yalnız O, Atanı görüb. 47 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: iman edən əbədi həyatə malikdir. (aiōnios g166) 48 Həyat çörəyi Mənəm. 49 Ata-babalarınız çöldə manna yedilər və öldülər. 50 Bu isə göydən enən elə bir çörəkdir ki, ondan yeyən şəxs heç vaxt ölməz. 51 Göydən enmiş canlı çörək Mənəm. Əgər kimsə bu çörəkdən yesə, əbədi yaşayar. Dünyanın həyatı üçün verəcəyim çörək Öz ətimdir». (aiōn g165) 52 Bunun cavabında Yəhudilər «Bu Adam yemək üçün Öz ətini bizə necə verə bilər?» deyib bir-birləri ilə mübahisə etdilər. 53 Onda İsa

onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Bəşər Oğlunun ətindən yeyib qanından içməsəniz, daxilinizdə həyat olmayacaq. 54 Mənim ətimdən yeyib qanımdan içən əbədi həyatə malikdir və Mən onu son gündə dirildəcəyəm. (aiōnios g166) 55 Çünkü Mənim ətim həqiqi yemək, qanım da həqiqi içkidir. 56 Mənim ətimdən yeyib qanımdan içən Məndə qalır, Mən də onda qalıram. 57 Var olan Ata Məni göndərdiyi kimi, Mən də Atanın sayasında yaşadığım kimi Məndən yeyən də Mənim sayəmdə yaşayacaq. 58 Göydən enmiş çörək budur, ata-babalarınızın yediyi kimi deyil. Onlar öldürlər, amma bu çörəyi yeyən əbədi yaşayacaq». (aiōn g165) 59 İsa bu sözləri Kefernahumda, sinaqoqda talim öyrədərkən söylədi. 60 Şagirdlərindən bir çoxu bu sözləri eşidəndə dedi: «Bu söz qalızdır. Bunu kim anlaya bilər?» 61 Lakin İsa şagirdlərinin buna görə deyindiklərini duyaraq onlara dedi: «Bu söz sizə bürdədirmi? 62 Yaxşı, bəs Bəşər Oğlunun əvvəllər olduğu yera qalxdığını görsəniz, necə? 63 Həyat verən Ruhdur, cismanı tabiətinsə heç faydası yoxdur. Sizə söylədiyim sözlər Ruh və həyat gətirir. 64 Lakin sizin aranızda iman etməyənlər də var». Çünkü İsa iman etməyənlərin və Ona xəyanət edəcək adamın kim olduğunu əvvəlcədən bilirdi. 65 O dedi: «Buna görə də sizə söylədim ki, əgər Ata bir kəsə imkan verməsə, o Mənim yanımı gələ bilməz». 66 Bunnardan sonra şagirdlərinin çoxu İсадan ayrılib daha Onunla gəzmirdi. 67 Onda İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz də Məni tərk etmək istəyirsiniz?» 68 Şimon Peter Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, biz kimin yanına gedək? Əbədi həyatın sözlərini söyləyən Sənsən. (aiōnios g166) 69 Biz də iman etmişik və bilirik ki, Allahın Müqəddəsi Sənsən». 70 İsa onlara dedi: «Siz On İki şagirdi Mən seçmədimmi? Amma sizdən biri iblisdir». 71 O bu sözləri Şimon İskaryot oğlu Yəhuda barədə söylədi, çünki On İki şagirddən biri olduğu halda İsaya xəyanət edəcəkdi.

7 Bu hadisələrdən sonra İsa yalnız Qalileyada gəzirdi. Yəhudi başçılarının Onu öldürməyə çalışdıqlarına görə daha Yəhudeyada gəzmək istəmirdi. 2 Yəhudilərin Çardaqlar bayramı yaxınlaşırı. 3 Qardaşları İsaya dedi: «Buradan çıxıb Yəhudeyaya get ki, şagirdlərin də etdiyin işləri görsün. 4 Çünkü Özünü məşhur etməyə çalışın adam heç nəyi gizləcə etməz. Sən bunları edirsinə, Özünü dünyaya tanıtır». 5 Çünkü qardaşları da Ona iman etmirdi. 6 Onda İsa onlara

dedi: «Mənim vaxtim hələ gəlməyib, sizin üçünsə hər vaxt münasibdir. **7** Dünya sizə nifrət edə bilməz, amma Mənə nifrət edir, çünkü Mən onun əməllərinin şər olduğunu şəhadət edirəm. **8** Siz bayrama gedin, Mənsə hələ vaxtim tamam olmadığı üçün bu bayrama getməyəcəyəm». **9** İsa bu sözləri söylədikdən sonra Qalileyada qaldı. **10** Ancaq Onun qardaşları bayrama gedəndən sonra O da açıq yox, gizləcə bayrama getdi. **11** Yəhudü başçıları bayramda İsanı axtararaq «O haradadır?» deyirdilər. **12** Camaat arasında Onun barəsində çoxlu dedi-qodu gəzirdi. Bəzisi «yaxşı adamdır», başqları isə «xeyr, xalqı aldadır» deyirdi. **13** Lakin Yəhudü başçılarının qorxusundan heç kəs Onun barəsində açıq danışmırı. **14** Artıq bayramın yarısı keçəndə İsa məbədə gedib təlim öyrətməyə başladı. **15** Yəhudü başçıları buna heyrətlənib dedilər: «Bu Adam yaxşı təhsil almadığı halda necə olub ki savadlıdır?» **16** İsa da onlara cavab verdi: «Öyrətdiyim təlim Mənim deyil, Məni Göndərənindir. **17** Kim Onun iradəsini yerinə yetirmək istəyirsa, təlimimin Allahdan olduğunu, yoxsa Özümdən söylədiyimi biləcək. **18** Özümdən söyləyən öz izzətini axtarır, lakin Onu Göndərənə izzət axtaran Şəxs haqqdır, Onda yalan olmaz. **19** Qanunu sizə Musa vermədim? Amma heç biriniz Qanuna əməl etmirsiniz. Niyə Məni öldürməyə çalışırsınız?» **20** Xalq cavab verdi: «Səndə cin var. Kim Səni öldürməyə çalışır?» **21** İsa onlara dedi: «Mən bir iş gördüm və hamınız buna heyrətlənirsiniz. **22** Musa sizə sünnet etməyi buyurdu, amma Musa yox, ata-babalarınız bunun əsasını qoydu. Siz Şənbə günü də adəmi sünnet edirsiniz. **23** Musanın Qanunu pozulmasın deyə Şənbə günü adam sünnet edilir; bəs Şənbə günü bir adəmi tamam sağallığıma görə Mənə niyə qəzəblənirsınız? **24** Zahirə görə mühakimə etməyin, ədalətlə mühakimə edin». **25** Onda Yeruşəlimlilərin bəzisi dedi: «Öldürməyə çalışıqları Bu deyilmi? **26** Budur, O açıq danışır, amma Ona bir söz demirlər. Bəlkə rəhbərlər, doğrudan da, Onun Məsih olduğunu öyrəndilər? **27** Ancaq bu adəmin haradan olduğunu bilirik, halbuki Məsih galəndə Onun haradan olduğunu heç kəs bilməyəcək». **28** İsa məbəddə təlim öyrədərkən nida edib dedi: «Doğrudan da, Məni tanıyırsınız, haradan gəldiyimi bilirsınız? Mən Özümdən gəlmədim, lakin Məni Göndərən haqqdır. Siz Onu tanımirsiniz, **29** Mənsə Onu tanıyıram, çünkü Ondan gəlmışəm və O Məni göndərdi». **30** Bu sözlərə görə İsanı tutmağa çalışıdlar, lakin heç

kəs Ona toxunmadı, çünkü vaxtı hələ çatmamışdı. **31** Ancaq xalq arasından çoxu Ona iman edib dedi: «Məsih gələndə bu Adəmin etdiklərindən çox əlamət göstərəcəkmi?» **32** Fariseylər xalqın İsa haqqında belə dedi-qodu etdiyini eşitdilər. Başçı kahinlər və fariseylər Onu tutmaq üçün mühafizəçilər göndərdi. **33** İsa dedi: «Bir az müddət də Mən sizinlə olacağam, sonra isə Məni Göndərənin yanına gedəcəyəm. **34** Siz Məni axtarıb tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yerə gələ bilməzsiniz». **35** Bunun cavabında Yəhudilər öz aralarında dedilər: «Bu Adam hara gedəcək ki, Onu tapa bilməyəcəyik? Yunanlar arasına səpələnmiş Yəhudilərin yanına gedib Yunanlaramı təlim öyrədəcək? **36** «Siz Məni axtarıb tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yerə siz gələ bilməzsiniz» sözü ilə nə demək istəyir?» **37** Bayramın sonuncu, təntənəli gündündə İsa qalxıb nida edərək dedi: «Kim susayıbsa, yanına galib içsin. **38** Müqəddəs Yazılıarda deyildiyi kimi, Mənə iman edənən daxilindən həyat suyu axan çaylar çıxacaq». **39** Bunu Ona iman edənlərin alacaqları Ruh barədə söylədi. Ruh isə hələ yox idi, çünkü İsa hələ izzətlənməmişdi. **40** Xalqın bir qismi bu sözləri eşidəndə «Bu, doğrudan da, gəlməli olan peyğəmbərdir» dedilər. **41** Başqları isə «Bu, Məsihdir» söylədi, ancaq bəziləri dedi: «Nə? Məsih Qalileyadanmış golur? **42** Məgər Müqəddəs Yazılıarda deyilmir ki, Məsih Davudun nəslindən, Davudun yaşadığı Bet-Lexem kəndindən galır?» **43** Beləcə İsa barədə xalq arasında fikir ayrılığı oldu. **44** Bəziləri Onu tutmaq istədi, amma heç kəs Ona toxunmadı. **45** Buna görə də mühafizəçilər başçı kahinlərin və fariseylərin yanına qayıtdılar. Onlar mühafizəçilərdən «Niyə Onu gətirmədiniz?» deyə soruşdu. **46** Mühafizəçilər cavab verdilər: «Hələ indiyəcən heç bir insan belə danışmayıb». **47** Fariseylər onlara dedilər: «Yoxsa sizi də aldadıb? **48** Gör bir rəhbər yaxud bir farisey Ona iman etdimi? **49** Bu Qanunu bilməyən xalqa gəlincə, onlar lənətə galib!» **50** Aralarından biri – bundan qabaq İsanın yanına gələn Nikodim onlara dedi: **51** «Qanunumuza görə, bir adama qulaq asmadan və nə etdiyini bilmədən onu mühakimə etmək doğrudurmu?» **52** Onlar Nikodimə dedi: «Bəlkə sən də Qalileyadansan? Araşdırısan, görərsən ki, Qalileyadan peyğəmbər çıxmaz». **53** Bundan sonra hər kəs öz evinə getdi.

8 Lakin İsa Zeytun dağına getdi. **2** Səhər tezdən yenə məbədə gəldi. Bütün xalq Onun yanına topluşdı,

O da oturub onlara təlim öyrətməyə başladı. **3** İlahiyyatçılar və fariseylər zina üstündə tutulmuş bir qadını oraya gətirdilər. Onu ortaya çıxarıb **4** İsaya dedilər: «Müəllim, bu qadın zina edərkən əməlində yaxalandı. **5** Qanunda Musa biza əmr edib ki, belələrini daşqalaq edək. Bəs Sən nə deyirsən?» **6** Bunu İsanı sınaamaq üçün deyirdilər, Onu ittiham etmək üçün bəhənə axtarırdılar. Amma İsa əyilib barmağı ilə yera yazı yazmağa başladı. **7** Ondan təkrar soruşduqları zaman dikəlib onlara dedi: «Sizdən kim günahsızdırsa, qadına birinci daş atıns». **8** Sonra yenə əyilib yera yazı yazdı. **9** Bu sözləri eşidənlər başda aqsaqqallar olmaqla bir-bir oradan uzaqlaşdırılar. İsanı tək qoydular, qadın da ortada idi. **10** İsa dikəlib ona dedi: «Qadın, onlar hara getdilər? Bəs heç kim səni məhkum etmədi?» **11** Qadın «heç kim, Ağa» dedi. Onda İsa dedi: «Mən də səni məhkum etmirəm, get, daha günah etmə». **12** Sonra İsa yenə xalqa dedi: «Dünyanın nuru Mənəm. Mənim ardımcı gələn heç vaxt qaranlıqda gəzməyəcək, həyat nuruna malik olacaq». **13** Fariseylər Ona dedilər: «Sən Öz barəndə şəhadət edirsən, Sənin şəhadətin etibarlı deyil». **14** İsa onlara cavab verdi: «Mən Öz barəmdə şəhadət etsəm də, şəhadətim etibarlıdır, çünkü haradan gəlib hara gedəcəyimi biliyəm. Sizsə Mənim haradan gəlib hara gedəcəyimi bilmirsiniz. **15** Siz bəşər qaydalarına görə mühakimə edirsiniz, Mənsə heç kəsi mühakimə etmirəm. **16** Mən mühakimə etsəm də, verdiyim hökm doğrudur, çünkü tək deyiləm, Məni göndərən Ata da Mənimlədir. **17** Sizin Qanununuzda da yazılıb ki, iki nəfərin şəhadəti etibarlıdır. **18** Mən Öz barəmdə şəhadət edirəm, Məni göndərən Ata da Mənim barəmdə şəhadət edir». **19** Onda İsadan soruşdular: «Atan haradadır?» İsa cavab verdi: «Siz nə Məni, nə də Atamı tanıyırsınız. Əgər Məni tanışdıymış, Atamı da tanıydınız». **20** İsa bu sözləri məbəddə, nəzir qutuları olan yerdə təlim öyrədərkən söylədi. Heç kəs də Onu tutmadı, çünkü vaxtı hələ gəlməmişdi. **21** Sonra İsa yenə onlara dedi: «Mən çıxıb gedirəm, siz Məni axtaracaqsınız və öz günahınız içinde ölcəksiniz. Siz Mənim gedəcəyim yerə gələ bilməzsınız». **22** Onda Yəhudilər dedilər: «Məgər O Özünü öldürəcək ki, «siz Mənim gedəcəyim yerə gələ bilməzsınız» deyir?» **23** İsa onlara dedi: «Siz aşağıdansınız, Mən yuxarıdanam, siz bu dünyadansınız, Mənsə bu dünyadan deyiləm. **24** Buna görə də sizə “günahlarınız içinde ölcəcsiniz” dedim. Əgər inanmasanız ki, Mən Oyam, günahlarınız içinde ölcəcsiniz». **25** Onda

«Sən Kimsən?» deyə İsadan soruşdular. İsa onlara dedi: «Əvvəlcədən sizə nə söyləyirəmsə, Oyam. **26** Sizin barənizdə söyləyəcəyim və mühakimə edəcəyim çox şeylər var. Lakin Məni göndərən haqqdır və Mən Ondan eşitdiklərimi dünyaya söyləyirəm». **27** İsanın onlara Ata barədə danışdığını anlamadılar. **28** Onda İsa dedi: «Bəşər Oğlunu yuxarı qaldırdığınız vaxt biləcəksiniz ki, Mən Oyam və Özümdən bir şey etmirəm, ancaq Ata Mənə necə öyrədibəsə, o cür danışıram. **29** Məni Göndərən Mənimlədir. O Məni tək qoymadı, çünkü Mən daim Onun xoşuna gələnləri edirəm». **30** İsa bu sözləri söylədiyi zaman bir çox adam Ona iman etdi. **31** O zaman İsa Ona inanmış Yəhudilərə dedi: «Əgər siz Mənim sözümə sadıq qalsanız, həqiqətən, Mənim şagirdlərimsiniz. **32** Onda siz həqiqəti biləcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcək». **33** Yəhudilər İsaya cavab verdilər: «Biz İbrahimin nəslindən, heç kəsə heç vaxt kölə olmamışq. Bəs Sən niyə “azad olacaqsınız” deyirsin?» **34** İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: günah edən hər kəs günahın köləsidir. **35** Kölə evdə daim qalmaz, oğulsə daim qalar. (aিন g165) **36** Buna görə də əgər Oğul sizi azad etsə, həqiqətən də, azad olacaqsınız. **37** İbrahimin nəslindən olduğunuzu bilirəm, ancaq bununla belə, Məni öldürməyə çalışırsınız. Çünkü Mənim sözüm sizin ürəyinizdə yer tapmır. **38** Mən Atanın yanında gördüklərimi söyləyirəm, sizsə öz atanızdan eşitdiklərinizi yerina yetirirsiniz». **39** Onlar İsanın cavabında «bizim atamız İbrahimdir» dedilər. İsa onlara dedi: «İbrahimin övladları olsaydınız, İbrahimin etdiyi əməlləri edərdiniz. **40** Sizsə indi Məni – Allahdan eşitdiyi həqiqəti sizə söyləyən Adamı öldürməyə çalışırsınız. İbrahim belə etmədi. **41** Siz öz atanızın əməllərini edirsiniz». Ona dedilər: «Biz zinadan doğulmamışq, bizim bir Atamız var, O da Allahdır». **42** İsa onlara dedi: «Əgər Allah sizin Atanız olsayıdı, Məni sevərdiniz, çünkü Mən Allahdan çıxıb gəlmışəm və indi buradayam. Mən Özümdən gəlmədim, lakin O Məni göndərdi. **43** Söylədiyimi niyə anlamırsınız? Çünkü Mənim sözümü dinişə bilmərsiniz. **44** Siz atanız iblisdənsiniz və atanızın arzularını yerinə yetirmək istəyirsiniz. O, başlangıçdan qatıl idi və həqiqətə sadıq qalmadı, çünkü onda həqiqət yoxdur. Yalan söyləyəndə öz xasiyyətinə görə söyləyir, çünkü yalançıdır və yalanın atasıdır. **45** Mənsə həqiqəti söylədiyim üçün siz Mənə inanmırıınız. **46** Sizdən kim sübut edər ki, Mən bir günah etmişəm? Mən

həqiqəti söyləyirəmsə, niyə Mənə inanmırıınız? **47** Allahdan olan şəxs Allahın sözlərini dinləyər. Sizsə dinləmirsiniz, çünki Allahdan deyilsiniz». **48** Yəhudilər cavabında Ona dedilər: «Sən Samariyalısan və Səndə cin var. Məgər doğru demirikmi?» **49** İsa cavab verdi: «Məndə cin yoxdur, amma Atama hörmət edirəm, sizsə Məni hörmətdən salırsınız. **50** Mən Özüma izzət axtarmıram, Mənə izzət axtaran və bu işi mühakimə edən Biri var. **51** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölüm görməyəcək». (aiən g165) **52** Yəhudilər Ona dedilər: «İndi bildik ki, Səndə cin var. İbrahim də öldü, peyğəmbərlər də. Amma Sən “kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölməyəcək” deyirsən. (aiən g165) **53** Yoxsa Sən atamız İbrahimdən də üstünsən? O da öldü, peyğəmbərlər də. Axi Sən Özünü kim sayırsan?» **54** İsa cavab verdi: «Əgər Mən Özümü izzətləndirirəmsə, Mənim izzətim heçdir, amma Məni izzətləndirən Atamdır. Siz Onun barəsində “Allahımızdır” deyirsiniz, **55** lakin Onu tanımırıınız. Mənsə Onu tanıyıram. Əgər “Onu tanımırıam” desəydim, sizin kimi yalançı olardım. Lakin Mən Onu tanıyıram və sözünə riayət edirəm. **56** Atanız İbrahim Mənim günümü görəcəyi üçün şad oldu, görüb sevindi». **57** Buna görə Yəhudilər Ona dedilər: «Sənin heç əlli yaşı yoxdur, İbrahimim necə görmüsən?» **58** İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: İbrahim olmazdan qabaq Var Olan Mənəm». **59** O zaman İsanı daşqalaq etmək üçün yerdən daş götürdüler, ancaq İsa gizləndi və məbəddən çıxdı.

9 İsa yolla gedərkən anadangəlmə kor bir adam gördü. **2** Şagirdləri Ondan soruşdu: «Rabbi, kim günah etdi ki, bu adam kor doğuldu: özü, yoxsa ata-anası?» **3** İsa cavab verdi: «Nə özü günah etdi, nə də ata-anası. Amma Allahın işləri onun həyatında görünüşün deyə belə oldu. **4** Nə qədər ki gündüzdür, Məni Göndərənin işlərini görməliyik. Tezliklə gecə gəlir, o zaman heç kim işləyə bilməz. **5** Dünyada olduğum müddətdə dünyanın nuru Mənəm». **6** Bu sözləri deyəndən sonra yera tüpürdü, tüpürcəklə palçıq düzəldti və palçıq kor adamin gözlərinə sürtdü. **7** Sonra ona dedi: «Get, Şiloah hovuzunda yuyun». «Şiloah» «göndərilmiş» deməkdir. O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı. **8** Qonşuları və əvvəllər onu bir dilənçi kimi tanıyanlar deyirdilər: «Əvvəllər oturub dilənən adam bu deyilmi?» **9** Bəzisi

«odur» dedi, bəzisi «xeyr, amma ona oxşayır» dedi. Özü isə «mənəm» dedi. **10** Ondan «Elə isə gözlərin necə açıldı?» deyə soruştular. **11** O cavab verdi: «İsa deyilən Adam palçıq düzəldib gözlərimə sürtdü və mənə “Şiloah hovuzuna get, yuyun” dedi, mən də gedib yuyundum və gözlərim açıldı». **12** Ondan «Bəs İsa haradadır?» deyə soruştular. O isə «bilmirəm» dedi. **13** Əvvəllər kor olan adəmi fariseylərin yanına apardılar. **14** İsanın palçıq düzəldib onun gözlərini açdığı gün Şənbə günü idi. **15** Fariseylər o adəmdən gözlərinin necə açıldığını soruştular. O adəm da onlara dedi: «O mənim gözlərimə palçıq qoydu, mən də yuyundum və indi görürəm». **16** Onda fariseylərdən bəzisi dedi: «Bu Adam Allahdan gəlməyib, çünki Şənbə gününə riayət etmir». Başqaları isə dedi: «Günahkar adam belə əlamətləri necə göstərə bilər?» Onların arasında fikir ayrılığı düşdü. **17** Onda yenə kor adəmdən soruştular: «Bəs sən bu Adam barədə nə deyirsin? Axi O sənin gözlərini açdı». Kor adəm «O, peyğəmbərdir» dedi. **18** Yəhudü başçıları gözləri açılmış adəmin ata-anasını çağırılmışca onun kor olub gözləri açıldığına inanmadılar. **19** Ata-anasından soruştular: «Kor doğulduğunu söylədiyiniz oğlunuz budurmu? Elə isə necə olur ki, indi görür?» **20** Ata-anası dedi: «Bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur və kor doğulub. **21** Ancaq bilmirik ki, indi necə görür ya gözlərini kim açıb. Özündən soruşun. Həddi-bülüğə çatıb, qoy özü barədə özü danişsin». **22** Ata-anası Yəhudü başçılarından qorxduqları üçün bu sözləri söylədilər, çünki Yahudi başçıları artıq qərara almışdilar ki, İsanın Məsih olduğunu iqrar edən hər kəs sinaqoqdan qovulsun. **23** Buna görə də o adəmin ata-anası «həddi-bülüğə çatıb, özündən soruşun» dedi. **24** Yəhudü başçıları əvvəllər kor olan adəmi ikinci dəfə çağırıb ona dedilər: «Allahın izzəti naminə doğru söylə. Biz bu Adəmin günahkar olduğunu bilirik». **25** O da cavab verdi: «O Adəmin günahkar olub-olmadığını bilmirəm. Bir şeyi bilirəm ki, əvvəl kor idim, amma indi görürəm». **26** Ondan soruştular: «O sənə nə etdi? Gözlərini necə açdı?» **27** Onlara cavab verdi: «İndicə sizə söylədim, amma qulaq asmadınız. Niyə bunu yenə eşitmək istəyirsiniz? Bəlkə siz də Onun şagirdi olmaq istəyirsiniz?» **28** Onu söyüb dedilər: «Onun şagirdi sənsən, bızsə Musanın şagirdləriyik. **29** Biz Allahın Musa ilə danişdığını bilirik, bu Adəmənsa haradan gəldiyini bilmirik». **30** O adam onlara dedi: «Qəribədir ki, siz Onun haradan gəldiyini bilmirsiniz, amma O

mənim gözlərimi açdı. **31** Allahın günahkarlara qulaq asmadığını bilirik, lakin mömin olub Allahın iradəsinə əmlə edən adama Allah qulaq asır. **32** Əzəldən bəri eşidilməyib ki, kimsə anadangəlmə kor bir adamın gözlərini açsın. (aiən g165) **33** Əgər bu Adam Allahdan gəlməsəydi, heç nə edə bilməzdi». **34** Onlar o adama cavab verdilər: «Başdan-ayağa günah içində doğuldun. İndi sənmi bizə dərs verirsin?» Onda onu bayırə atdilar. **35** O adamı bayırə atdıqlarını İsa eşitdi və onu tapıb dedi: «Sən Bəşər Oğluna iman edirsənmi?» **36** O soruşdu: «Ağa, O kimdir ki, Ona iman edim?» **37** İsa ona dedi: «İndi gördiyyün və səninlə danışan Adam Odur». **38** O da «ya Rəbb, iman edirəm» dedi və İsaya səcdə etdi. **39** İsa dedi: «Mühakimə etmək üçün bu dünyaya gəldim ki, qoy görməyənlər görsün, görənlərsə kor olsun». **40** Onun yanında olan bəzi fariseylər bu sözləri eşidib «Yoxsa biz də koruq?» deyə Ondan soruştular. **41** İsa onlara dedi: «Əgər kor olsaydınız, günahınız olmazdı. Amma indi “görürük” dediyiniz üçün günahınız üstünüzdə qalır.

10 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyun ağılma qapıdan girməyib başqa yerdən aşan oğru və quldurdur. **2** Amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. **3** Keşkiçi qapını onun üzünə açar və qoyunlar onun səsine qulaq asar. O da öz qoyunlarını adları ilə çağırar və onları çölə çıxarar. **4** Öz qoyunlarının hamisini çölə çıxarandan sonra onların önündə gedər və qoyunlar da ardınca gedər, çünkü onun səsini tanıırlar. **5** Amma yad adamin ardınca getməzələr, ondan qaçarlar, çünkü yad adamların səsini tanıımlar». **6** İsa bu məsəli onlara söylədi, amma onlar isanın sözlərinin mənasını anlamadılar. **7** İsa yenə onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyunların qapısı Mənəm. **8** Məndən əvvəl gələnlərin hamisi oğru və quldur idi, amma qoyunlar onlara qulaq asmadı. **9** Qapı Mənəm, kim Məndən girərsə, xilas olar, girib-çixar və özünə otlaq tapar. **10** Oğru yalnız qarət etmək, öldürmək və tələf etmək üçün gəlir. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bol həyata malik olsun. **11** Yaxşı çoban Mənəm, yaxşı çoban qoyunlar uğrunda canını qurban verər. **12** Qoyunların çobanı olmayan muzdur isə canavarın gəldiyini görəndə onları atıb qaçar, çünkü qoyunların sahibi deyil. Canavar da onları qapıb pərən-pərən salar. **13** Muzdur qaçar, çünkü muzdurdur, qoyunlar üçün qayğı çəkməz. **14** Yaxşı çoban Mənəm. Necə

ki Ata Məni tanırıv və Mən Atanı tanırıv, eləcə də özümükürləri tanırıv, özümükürlər də Məni tanırıv. Mən quzular uğrunda canımı qurban verirəm. **16** Bu ağıldan olmayan başqa quzularım var ki, onları da gətirməliyəm. Onlar da səsimi eşidəcək, beləcə tək sürü, tək Çoban olacaq. **17** Buna görə də Ata Məni sevir, çünkü Mən canımı qurban verirəm ki, sonra onu geri alım. **18** Canımı Məndən heç kəs ala bilməz, amma onu Özüm verirəm. Onu verməyə də, sonra geri almağa da ixtiyarım var. Bu əmri Atamdan almışam». **19** Bu sözlər üstündə Yəhudilər arasında yenə fikir ayrılığı dəsədi. **20** Onların çoxu dedi: «Onda cin var, dəlidir. Niya Ona qulaq asırsınız?» **21** Başqları isə dedilər: «Bunlar cinə tutulmuş adamin sözləri deyil. Cin heç kor adamin gözlərini aça bilərmi?» **22** O vaxt Yerusəlimdə Təqdis bayramı keçirilirdi. Qiş idi. **23** İsa məbədin həyətində olan Süleymanın eyvanında gəzirdi. **24** Yəhudilər isanın ətrafına yiğilib Ona dedilər: «Nə vaxta qədər ürəyimizi intizarda saxlayacaqsan? Əgər Sən Məsihsənsə, biza açıq söyle». **25** İsa onlara cavab verdi: «Sizə söylədim, ancaq buna inanmırıınız. Atamın adı ilə gördüyüüm işlər Mənim barəmdə şəhadət edir. **26** Amma siz inanmırıınız, çünkü Mənim quzularımdan deyilsiniz. **27** Quzularım səsimi eşidir, Mən də onları tanırıv və Mənim ardımcı gəlirlər. **28** Mən onlara əbədi həyat verirəm. Onlar heç vaxt hələk olmayıcaq və heç kim onları əlimdən qapmayıcaq. (aiən g165, aiənios g166) **29** Onları Mənə verən Atam hamidən böyükdür. Onları heç kim Atanın əlindən qapa bilməz. **30** Mən və Ata birik». **31** Yəhudilər yenə yerdən daş götürdürlər ki, Onu daşqalaq etsinlər. **32** İsa onlara dedi: «Sizə Atadan gələn çoxlu yaxşı iş göstərdim. Siz bunların hansına görə Məni daşqalaq etmək istəyirsiniz?» **33** Yəhudilər Ona cavab verdilər: «Səni yaxşı işinə görə deyil, insan olduğun halda Özünü Allah sayaraq küfr etdiyinə görə daşqalaq edirik». **34** İsa onlara dedi: «Məgər sizin öz Qanununuzda yazılmayıb ki, “demişəm: *Siz allahılarısınız*”? **35** Allah Öz kələməni göndərdiyi adamlara “allahılarısınız” deyir. Müqəddəs Yazı ki pozula bilməz. **36** Bəs siz niya “Allahın Oğluyam” dediyim üçün Mənə – Atanın təqdis edib dünyaya göndərdiyi Şəxsə “küfr edirsən” deyirsiniz? **37** Əgər Atamın işlərini görmürəmsə, Mənə inanmayın. **38** Amma bu işləri görürəmsə, Mənə inanmasanız da, bunlara inanın. Onda Atanın Məndə, Mənim də Atada olduğumu anlayıb bilərsiniz». **39** Onlar yenə İsanı

tutmağa çalışdı, amma O, əllərindən sıyrılib çıxdı. **40** İsa yenə İordanın o biri sahilinə, Yəhyanın əvvəllər vəftiz etdiyi yera getdi və orada qaldı. **41** Çoxlu adam Onun yanına gəlib dedi: «Yəhya heç bir əlamət göstərməsə də, onun bu Adam barədə dediyi bütün sözlər doğru çıxdı». **42** Bir çox adam da orada İsaya iman etdi.

11 Lazar adlı bir adam xəstələnmişdi. O, Məryəmə bacısı Martanın yaşadığı Bet-Anya kəndindən idi. **2** Rəbbin üzərinə etirli yağ çəkib ayaqlarını saçları ilə silən həmin Məryəm idi. Xəstələnən Lazar onun qardaşı idi. **3** Bu səbəbdən iki bacı «ya Rəbb, sevdiyin adam xəstədir» deyə İsaya xəbər göndərdi. **4** İsa bunu eşidib dedi: «Bu xəstəliyin nəticəsi ölüm yox, Allahın izzəti və Allah Oqlunun bununla izzət qazanması olacaq». **5** İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. **6** Buna görə də Lazarın xəstələndiyini eşidəndə olduğu yerdə daha iki gün qaldı. **7** Sonra isə şagirdlərə «yenə Yəhudeyaya gedək» dedi. **8** Şagirdlər Ona dedilər: «Rabbi, oradakı Yəhudilər bir az əvvəl Səni daşqalaq etməyə çalışırı. Sən yenə də oraya qayıdırsan?» **9** İsa cavab verdi: «Gündə on iki saat yoxdurmu? Kim gündüz vaxtı gəzərsə, büdrəməz, çünki bu dünyanın nurunu görür. **10** Lakin kim gecə vaxtı gəzərsə, büdrəyər, çünki daxilində nur yoxdur». **11** İsa bu sözləri söylədikdən sonra onlara dedi: «Dostumuz Lazar uyuyub. Mən onu oyatmaq üçün gedirəm». **12** Onda şagirdlər Ona dedilər: «Əgər uyuyubsa, sağalacaq». **13** İsa onun ölümü barədə danişmişdi, amma onlar elə bildilər ki, yuxuya getdiyini söyləyib. **14** Onda İsa onlara açıqca dedi: «Lazar ölüb. **15** Mən də sizin uğrunuzda, iman etməyiniz üçün orada olmadığımı sevinirəm. Amma gəlin onun yanına gedək». **16** «Əkiz» adlanan Tomas o biri şagirdlərə dedi: «Biz də gedək ki, Onunla ölkə». **17** İsa gəlib Lazarın artıq dörd gündən bəri qəbirde olduğunu bildi. **18** Bet-Anya ilə Yeruşəlim arasında on beş stadi məsafə var idi. **19** Bir çox Yəhudi Marta və Məryəmə qardaşlarının ölümünə görə təsəlli verməyə gəlmişdi. **20** Marta İsanın gəldiyini eşidəndə Onu qarşılamaya çıxdı, ancaq Məryəm evdə oturmuşdu. **21** Marta İsaya dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydın, qardaşım ölməzdi. **22** Ancaq bilişəm ki, Sən indi də Allahdan nə diləsən, O Sənə verəcək». **23** İsa ona «qardaşın diriləcək» dedi. **24** Marta Ona dedi: «Bilişəm ki, dirilmə zamanı, son gündə o da

diriləcək». **25** İsa ona dedi: «Dirilmə və həyat Mənəm. Mənə iman edən olısa də, yaşayar, **26** yaşayıb Mənə iman edən də heç vaxt ölməz. Buna inanırsanmı?» (aiən g165) **27** Marta Ona cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb, inanıram ki, dünyaya galməli olan Allahın Oğlu Məsih Sənsən». **28** Marta bunu söylədikdən sonra gedib bacısı Məryəmi gizləcə çağırıb və dedi: «Müəllim buradadır, səni çağırır». **29** Məryəm bunu eşidən kimi tez qalxıb İsanın yanına getdi. **30** İsa hələ kəndə girməyib Martanın Onu qarşıladığı yerdə qalmışdı. **31** Məryəmlə birgə evdə olan və ona təsəlli verən Yəhudilər qadının tez qalxıb bayırı çıxdığını görəndə elə bildilər ki, ağlamaq üçün qəbirin yanına gedir. Buna görə də onun ardınca getdilər. **32** Məryəm İsanın olduğu yerə gəlib Onu gördü və ayaqlarına düşüb dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydın, qardaşım ölməzdi». **33** İsa onun və yanında gələn Yəhudilərin ağladığını görəndə əhvali pozuldu və təlaşa düşdü. **34** İsa onlardan «Mərhumu haraya qoymusunuz?» deyə soruşdu. Ona «Ağa, gəl bax» dedilər. **35** İsa ağladı. **36** Onda Yəhudilər «Bax onu necə də sevirmiş!» söylədilər. **37** Lakin onlardan bəzisi dedi: «Korun gözlərini açan bu Şəxs bir şey edə bilməzdi ki, bu adam ölməsin?» **38** O zaman İsa yenə əhvali pozulmuş halda qəbirin yanına gəldi. Qəbir bir mağara idi və ağızına daş qoyulmuşdu. **39** İsa «daşı götürün» dedi. Mərhumun bacısı Marta Ona dedi: «Ya Rəbb, artıq iylənib, çünki ölüyü dörd gündür». **40** İsa dedi: «Axi Mən sənə söyləmədimmi, iman etsən, Allahın izzətini görəcəksən?» **41** Beləcə daşı götürdürlər. İsa da başını yuxarı qaldırıb dedi: «Ey Ata, Məni eşitdiyin üçün Sənə şükür edirəm. **42** Bilişəm ki, Məni həmişə eşidirsən. Lakin bunu ətrafimdə duran xalq üçün söylədim ki, Məni Sən göndərdiyinə inansınlar». **43** Bu sözləri söylədikdən sonra «Lazar, bayırı çıx!» deyə bərkdən qışqırı. **44** Ölü də bayırı çıxdı. Onun əl-ayağı sarqlarla və üzü dəsmalla bağlanmışdı. İsa onlara «onu açın və buraxın getsin» dedi. **45** Onda Məryəmin yanına gələn və İsanın nə etdiyini görən Yəhudilərin bir çoxu Ona iman etdi. **46** Lakin onlardan bəzisi fariseylərin yanına gedib İsanın nə etdiyini onlara danişdi. **47** Onda başçı kahinlər və fariseylər Ali Şurəni toplayıb dedilər: «Nə edək? Bu Adam çoxlu əlamət göstərir. **48** Əgər Ona mane olmasaq, hamı Ona iman edəcək. Romalılar da gəlib məbədimizi və millətimizi məhv edəcək». **49** Orada olanlardan biri, həmin il baş kahin olan Qayafa onlara dedi:

«Siz heç nə bilmirsiniz. 50 Başa düşmürsünüz ki, bütün bu millətin məhv olmağındansa bir Adamın xalq uğrunda ölməsi sizin üçün daha yaxşıdır?» 51 O bu sözləri özündən söyləmədi, lakin o il baş kahin olduğu üçün peyğəmbərlik edib xəbər verdi ki, İsa bu millətin uğrunda – 52 təkcə millətin uğrunda deyil, Allahın hər tərəfə səpələnmiş övladlarını bir yera toplamaq üçün oləcək. 53 Beləcə o gündən etibarən İsanı öldürməyi qərara aldılar. 54 Buna görə də İsa daha Yəhudilərin arasında açıq gəzmirdi. Oradan çölliyyə yaxın diyara, Efrayim adlanan şəhərə getdi və şagirdlərlə orada qaldı. 55 Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırı. Çoxlu adam paklanmaq üçün Pasxadan qabaq kəndlərdən Yeruşəlimə getdi. 56 Onlar İsanı axtarırdılar və məbəddə dayanıb bir-birlərinə deyirdilər: «Necə fikirləşirsiniz? O, bayrama heç gəlməyəcəkmi?» 57 Başçı kahinlər və fariseylər Onu tutmaq məqsədi ilə «harada olduğunu kim bilirsə, göstərsin» deyə əmr vermişdilər.

12 Pasxadan altı gün əvvəl İsa Bet-Anyaya gəldi.

İsanın ölürlər arasından diriltdiyi Lazar da orada idi. 2 Orada İsanın şərəfinə ziyafət verdilər. Marta xidmət edirdi. Lazar da İsa ilə birgə süfrə arxasında oturanların arasında idi. 3 Məryəm isə bir litra çox qiymətli xalis nard yağımı götürərək İsanın ayaqlarına çəkib onları saçları ilə sildi. Yağın atri evi bürüdü. 4 Lakin İsanın şagirdlərindən biri, Ona xəyanət edəcək Yəhuda İskaryot dedi: 5 «Nə üçün bu atır üç yüz dinara satılıb yoxsullara verilmədi?» 6 Bu sözü yoxsulların qayğısına qaldığı üçün deyil, oğru olduğuna görə söylədi, çünki özündə olan pul qutusuna qoyulanların bir hissəsini oğurlayırdı. 7 Onda İsa dedi: «Qadını rahat burax, qoy bunu Mənim dəfn günüm üçün saxlasın. 8 Çünki yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayıcağam». 9 Yəhudilərdən böyük bir kütlə İsanın orada olduğunu öyrənəndə həm İsaya görə, həm də Onun ölürlər arasından diriltdiyi Lazarı görmək üçün oraya gəldi. 10 Onda başçı kahinlər öz aralarında Lazarı da öldürməyi qərara aldılar. 11 Çünki Lazara görə çoxlu Yəhudi gedib İsaya iman edirdi. 12 Ertəsi gün bayrama galən böyük kütlə İsanın Yeruşəlimə gələcəyini eşidəndə 13 xurma budaqları götürərək Onu qarşılımağa çıxdı. Onlar «Hosanna! Rəbbin ismi ilə galən İsrailin Padşahına alqı olsun!» deyə qışkırdı. 14 İsa bir sipa tapıb belinə mindi. Necə ki yazılıb: 15 «Ey Sion qızı, qorxma. Bax Padşahın

bir sıpaya minib gəlir». 16 Şagirdləri o zaman bu şeyləri anlamadılar. Lakin İsa izzətlənəndən sonra barəsində bunun yazıldığını və xalqın Ona nə etdiyini yada saldılar. 17 İsanın Lazarı qəbirdən çağırıb ölürlər arasından diriltdiyi zaman Onun yanında olan camaat buna şahid idi. 18 Xalq İsanın bu əlaməti göstərdiyini eşitmışdı, buna görə də Onu qarşılımağa çıxdı. 19 Bu səbəbdən fariseylər bir-birlərinə dedilər: «Baxın əlinizdən bir iş gəlmir. Artıq aləm Onun ardınca getdi». 20 Bayramda Yeruşəlimə ibadətə galənlər arasında bəzi Yunanlar da var idi. 21 Onlar Qalileyanın Bet-Sayda şəhərindən olan Filipin yanına gəlib «ağa, biz İsanı görmək istəyirik» deyə ondan xahiş etdilər. 22 Filip gəlib Andreyə söylədi, Andrey və Filip də birgə gəlib İsaya xəbər verdilər. 23 İsa cavabında dedi: «Bəşər Oğlunun izzətlənmək vaxtı gəldi. 24 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əgər bir bugda dənəsi torpağa düşüb ölmürsə, tək qalır, amma ölürsə, çoxlu məhsul verir. 25 Öz canını sevən kəs onu itirə, bu dünyada canı üçün qayğı çəkməyənə onu əbədi həyat üçün qoruyar. (aiōnios g166) 26 Kim Mənə xidmət etmək istəsə, ardımcı gəlsin. Mən harada olacağamsa, Mənim xidmətçim də orada olacaq. Kim Mənə xidmət etsə, Ata ona hörmət edəcək. 27 İndi ürəyim təlaş keçirir. Nə deyim? «Ey Ata, Məni bu andan xilas et» deyimmi? Lakin Mən elə bu an üçün geldim. 28 Ey Ata, Öz adını izzətləndir!» Bunun cavabında göydən «Öz adımı izzətləndirdim, yenə də izzətləndirəcəyəm» deyə bir səs gəldi. 29 Orada duran xalqın bir qismi «göy guruldu» dedi, başqları isə «Onunla bir mələk danişdi» söylədi. 30 İsa cavab verdi: «Bu səs Mənim üçün deyil, sizin üçün gəldi. 31 İndi isə bu dünyaya hökm veriləcək və bu dünyanın hökmdarı bayırə atılacaq. 32 Mən yerdən yuxarı qaldırılsam, bütün insanları Özümə cəzb edəcəyəm». 33 İsa bu sözü səyləməklə necə bir ölümlə oləcəyinə işarə etdi. 34 Xalq Onun cavabında dedi: «Qanundan eşitdiyimizə görə Məsih əbədi qalacaq. Bəs Sən niyə «Bəşər Oğlu yuxarı qaldırılmalıdır» deyirsən? Bu Bəşər Oğlu kimdir?» (aiōn g165) 35 Onda İsa onlara dedi: «Qısa bir müddət də nur sizin aranızda olacaq. Nurunuz olarkən gəzin ki, sizi qaranlıq tutmasın. Çünki qaranlıqda gəzən hara getdiyini bilməz. 36 Nurunuz var ikən nura iman edin ki, nur övladları olasınız». İsa bu sözləri söyləyəndən sonra gedib onlardan gizləndi. 37 Onların qabağında bu qədər əlamət göstərdiyi halda yenə Ona iman etmirdilər. 38

Bunlar ona görə baş verdi ki, Yeşaya peyğəmbərin bu sözləri yerinə yetsin: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı, Rəbbin gücü kimə zührur oldu?» 39 Onlar iman edə bilmirdilər, ona görə ki Yeşaya başqa yerdə deyib: 40 «Allah onların gözlərini kor etdi Və ürəklərini kütləşdirdi ki, Gözləri ilə görməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönməsinlər ki, Mən onlara şifa verim». 41 Yeşaya İsanın ehtişamını gördüyü üçün bu sözləri deyərək Onun barəsində danışıb. 42 Bununla bərabər, rəhbərlərdən bir çoxu İsaya iman etdi, lakin sinaqoqdan qovulmasınaşınlar deyə fariseylərə görə bunu açıq bildirmədilər. 43 Çünkü insanlardan izzət qazanmağı Allahdan izzət almaqdan artıq sevdilər. 44 İsa nida edib dedi: «Mənə iman edən Mənə deyil, Məni Göndərənə iman edir. 45 Məni görən də Məni Göndərəni görür. 46 Mən dünyaya nur olub gəldim ki, Mənə iman edən hər kəs qaranlıqda qalmasın. 47 Kim sözlərimi eşidib onlara riayət etməzsə, Mən onu mühakimə etmərəm, çünkü dünyani mühakimə etmək üçün deyil, onu xilas etmək üçün gəldim. 48 Məni rədd edib sözlərimi qəbul etməyəni mühakimə edən bir şey var: bu da Mənim söylədiyim sözdür ki, son gündə onu mühakimə edəcək. 49 Çünkü Mən Özümdən söyləmədim, Məni göndərən Ata nə deyəcəyim və nə söyləyəcəyim haqqında Mənə əmr verdi. 50 Mən bilirəm ki, Onun əmri əbədi həyatdır. Beləcə Mənim söylədiklərimi Ata Mənə necə dedisə, eləcə də söyləyirəm». (aiənos g166)

13 Pasxa bayramı ərəfəsi idi. İsa artıq bu dünyadan ayrılib Atanın yanına gedəcəyi məqamın gəldiyini biliirdi. O, dünyada Özüna məxsus olanları həmişə sevmişdi və axıra qədər də sevdi. 2 Axşam yeməyi zamanı iblis artıq Ona xəyanət etmək fikrini Şimon İskaryot oğlu Yəhudanın ürəyinə qoymuşdu. 3 İsa Atanın hər şeyi Onun ixtiyarına verdiyini, Allahdan gəldiyini və Allahın yanına qayıdacağını biliirdi. 4 O, süfrədən qalxıb üst paltarını bir yana qoydu və bir dəsmal götürüb belinə bağladı. 5 Sonra ləyənə su töküb şagirdlərin ayaqlarını yumağa və belinə bağlılığı dəsmalla silməyə başladı. 6 İsa Şimon Peterə yaxınlaşanda o, İsaya «Ya Rəbb, Sənmi mənim ayaqlarımı yuyacaqsan?» dedi. 7 İsa cavabında ona dedi: «Mənim nə etdiyimi sən indi bilməzsən, amma sonra anlayacaqsan». 8 Peter Ona dedi: «Mənim ayaqlarımı heç vaxt yumayacaqsan!» İsa ona cavab verdi: «Əgər səni yumasam, Mənim yanımda yerin olmaz». (aiən g165) 9 Şimon Peter Ona dedi: «Ya Rəbb,

təkcə ayaqlarımı deyil, əllərimi və başımı da yu». 10 İsa ona dedi: «Çimmiş adam üçün təkcə ayaqlarımı yumaq kifayətdir, çünki başdan-başa təmizdir. Siz də təmizsiniz, amma hamınız yox». 11 Çünkü Ona kimin xəyanət edəcəyini biliirdi, buna görə də «hamınız təmiz deyilsiniz» söylədi. 12 İsa onların ayaqlarını yuduqdan sonra paltarını geyindi və yənə süfrəyə oturaraq onlara dedi: «Mənim sizə nə etdiyimi bilirsinizmi? 13 Siz Məni “Müəllim” və “Rəbb” deyə çağırırsınız və doğru deyirsiniz, çünki Mən elə Oyam. 14 İndi ki Mən Rəbb və Müəllim olduğum halda sizin ayaqlarınızı yudum, siz də bir-birinizin ayaqlarını yumalısınız. 15 Çünkü sizə nümunə göstərdim ki, Mənim sizə etdiyimi siz də bir-birinizə edəsiniz. 16 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qul ağasından, elçi də onu göndərəndən üstün deyil. 17 Əgər bu şeyləri bilib onlara əməl edirsinizsə, bəxtiyarsınız. 18 Hamınız barədə söyləmirəm. Mən Öz seçdiklərimi tanıyıram. Amma qoy “çörəyimi yeyən Mənə xəyanət etdi” deyən Müqəddəs Yazı yerinə yetsin. 19 İndi bu şeylər baş verməzdən əvvəl sizə bunları söyləyirəm ki, baş verəndə inanasınız: Mən Oyam. 20 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim göndərdiyim bir nəfəri qəbul edən şəxs Məni qəbul edər, Məni qəbul edən də Məni Göndərəni qəbul edər». 21 İsa bu sözləri söylədikdən sonra ürəyi təlaşa düşdü və şəhadət edib dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». 22 Şagirdlər Onun kimin barəsində danışdığını bilməyib çəşqinliq içində qalaraq bir-birlərinə baxırdılar. 23 Şagirdlərinindən biri – İsanın sevimli şagirdi Onun köksünə sığınmışdı. 24 Şimon Peter həmin şagirdə işarə etdi ki, kimin barəsində danışdığını Ondan soruşsun. 25 Həmin şagird İsanın sinəsinə əyilərək Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, o kimdir?» 26 İsa cavab verdi: «Bu çörək tikəsini batırıb kimə versəm, odur». Tikəni batırıb Şimon İskaryot oğlu Yəhudaya verdi. 27 Yəhuda tikəni alan kimi Şeytan onun içinə girdi. İsa ona «Nə edəcəksənsə, tez et!» dedi. 28 İsanın bunu niyə ona söylədiyini süfrədə oturanların heç biri başa düşmədi. 29 Pul qutusu Yəhudada olduğu üçün bəziləri güman etdi ki, İsa ona «bayrama bizə lazım olan şeyləri al» yaxud «yoxsullara bir şey ver» deyir. 30 Yəhuda tikəni alan kimi dərhal bayır çıxdı. Artıq gecə idi. 31 O çıxandan sonra İsa dedi: «İndi Bəşər Oğlu izzətləndi və Allah da Onda izzətləndi. 32 İndi ki Allah Onda izzətləndi, Allah da Onu Özündə izzətləndirəcək,

tezliklə izzətləndirəcək. **33** Ey övladlarım! Az bir müddət də sizinlə olacağam. Siz Məni axtaracaqsınız. Yəhudilərə “Mənim getdiyim yerə siz galə bilməzsiniz” dediyim kimi indi sizə də bunu söyləyirəm. **34** Sizə yeni bir əmr verirəm: bir-birinizi sevin, Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **35** Əgər bir-biriniz məhəbbətiniz olsa, bütün insanlar biləcək ki, siz Mənim şagirdlərimsiniz». **36** Şimon Peter İsadan soruşdu: «Ya Rəbb, hara gedirsən?» İsa cavab verdi: «Getdiyim yerə indi ardımcı gələ bilməsən, amma sonra ardımcı gələcəksən». **37** Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, niyə indi ardınca gələ bilmərəm? Sənin üçün canımı qurban verərəm». **38** İsa ona dedi: «Mənim üçün canını qurban verərsənmi? Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən.

14 Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin. Allaha iman edin, Mənə də iman edin. **2** Atamın evində çoxlu məskən var. Əgər olmasayıdı, sizə deyərdim ki, sizin üçün yer hazırlamağa gedirəm? **3** Gedib sizin üçün yer hazırlayandan sonra yenə gəlib sizi Öz yanımı götürəcəyəm ki, Mənim olduğum yerdə siz də olasınız. **4** Gedəcəyim yerə aparan yolu tanıyırsınız». **5** Tomas İsaya dedi: «Ya Rəbb, hara gedəcəyini bilmirik, yolu necə tanıya bilərik?» **6** İsa ona dedi: «Yol, həqiqət və həyat Mənəm. Mənim vasitəm olmadan heç kim Atanın yanına gələ bilməz. **7** Əgər Məni tanışaydınız, Atamı da tanışardınız. İndidən siz Onu tanıyırsınız, Onu görmüsünüz». **8** Filip Ona dedi: «Ya Rəbb, Atanı bizi göstər, bu bizim üçün kifayətdir». **9** İsa ona dedi: «Xeyli müddətdir ki, Mən sizinləyəm, Məni tanımadınmı, Filip? Məni görən, Atanı görmüş olur. Bəs sən niyə “Atanı bizə göstər” deyirsən? **10** Mənim Atada, Atanın da Məndə olduğuna inanmırısanmı? Sizə söylədiyim sözləri Özümdən söyləmirəm, Məndə olan Ata Öz işlərini görür. **11** Mən Atadayam, Ata da Məndədir, bu sözümə inanın. Heç olmasa o işlərə görə inanın. **12** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənə iman edən şəxs Mənim etdiyim işləri özü də edəcək, hətta bunlardan da artığını edəcək. Çünkü Mən Atanın yanına gedirəm **13** və Mənim adımla hər nə diləsəniz, onu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətlənsin. **14** Əgər Mənim adımla Məndən bir şey diləsəniz, onu edəcəyəm. **15** Əgər Məni sevirsinizsə, əmrlərimə riayət edəcəksiniz. **16** Mən də Atadan xahiş edəcəyəm və O sizə başqa bir Vəsatətçi göndərəcək ki, daim

sizinlə olsun. (aiən g165) **17** O, həqiqət Ruhudur. Onu dünya qəbul edə bilməz, çünkü Onu nə görür, nə də tanır. Sizsə Onu tanıyırsınız, çünkü sizinlə qalır və daxilinizdə olacaq. **18** Sizi yetim qoymaram, yanınıza gələcəyəm. **19** Az bir müddətdən sonra dünya daha Məni görəmeyeçək, amma siz Məni görəcəksiniz. Mən yaşadığım üçün siz də yaşayacaqsınız. **20** O gün biləcəksiniz ki, Mən Atadayam, siz Məndəsiniz və Mən sizdəyəm. **21** Kim əmrlərimə bağlı qalıb onlara riayət edirsə, Məni sevən odur. Məni sevəni Atam sevəcək. Mən də onu sevib Özümü ona zahir edəcəyəm». **22** İskaryot deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünyaya deyil, bizi zahir edəcəksən?» **23** İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözüma riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. **24** Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. **25** Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. **26** Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. **27** Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. **28** Sizə “indি gedirəm, sonra yenə yanımıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəydiiniz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünkü Ata Məndən üstündür. **29** Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanısanız. **30** Daha sizinlə çox danışmayacağam, çünkü bu dünyanın hökmədəri gəlir. Onun Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyəti yoxdur. **31** Ancaq dünya bilməlidir ki, Mən Atanı sevirəm və Ata Mənə nə əmr etdiə, ona əməl edirəm. İndi isə qalxın buradan gedək.

15 Mən həqiqi Meynəyəm, Atam da Bağbandır. **2** Məndə olub bəhrə verməyən hər budağı Atam qoparır. Bəhrə verən hər budağı isə budayıb təmizləyir ki, daha çox bəhrə versin. **3** Sizə söylədiyim söz sayəsində siz artıq təmizsiniz. **4** Məndə qalın, Mən də sizdə qalıb. Budaq meynədə qalmasa, özündən bəhrə vermədiyi kimi siz də Məndə qalmasanız, bəhrə verə bilməzsınız. **5** Meynə Mənəm, sizsə budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda qalsam, çoxlu bəhrə verər, çünkü Mənsiz heç nə edə bilməzsınız. **6** Kim Məndə qalmasa, budaq kimi kənara atılıb quruyar. Belə budaqlar yiğilib oda atilaraq yanar. **7** Əgər Məndə

qalsanız və sözlərim sizdə qalsa, nə istəyirsinizsə, diləyin, sizə veriləcək. **8** Sizin çoxlu bəhrə verərək Mənim şagirdlərim olmağınızla Atam izzətlənir. **9** Ata Məni sevdiyi kimi Mən də sizi sevdim. Mənim məhəbbətimdə qalın. **10** Əgər əmrlərimə riayət etsəniz, Mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız, necə ki Mən Atamın əmrlərinə riayət edərək Onun məhəbbətində qalıram. **11** Bu sözləri sizə söylədim ki, sevincim sizdə olsun və sevinciniz kamil olsun. **12** Mənim əmrim belədir: Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **13** Heç kəsin məhəbbəti dostları uğrunda canını qurban verən adamın məhəbbətində üstün ola bilməz. **14** Əgər sizə əmr etdiyim şəylərə əməl etsəniz, siz Mənim dostlarımızsınız. **15** Artıq sizə qul demirəm, çünki qul ağasının nə etdiyini bilmir. Mən sizə dost deyirəm, çünki Atamdan eşitdiyim bütün sözləri sizə bildirdim. **16** Siz Məni seçmədiniz, Mən sizi seçib təyin etdim ki, gedib bəhrə verəsiniz və bəhrəniz çox qalsın. Beləcə Mənim adımla Atadan nə diləyirsinizsə, O sizə verəcək. **17** Beləliklə, sizə əmr edirəm: bir-birinizi sevin. **18** Əgər dünya sizə nifrət edərsə, onda yada salın ki, sizdən əvvəl Mənə nifrət edib. **19** Əgər dünyadan olsaydınız, dünya özündən olan sizləri sevərdi. Amma siz dünyadan deyilsiniz, Mən sizi dünyadan seçdim, buna görə dünya sizə nifrət edir. **20** Mənim sizə söylədiyim sözü yadınıza salın: "Qul ağasından üstün deyil". Əgər Məni təqib etdilərsə, sizi də təqib edəcəklər, Mənim sözümə riayət etdilərsə, sizin də sözinizə riayət edəcəklər. **21** Lakin bunların hamisini sizə Mənim adıma görə edəcəklər, çünki Məni Gəndərəni tanımirələr. **22** Əgər gəlib onlara söyləməsəydim, günahları olmazdı, amma indi günahları üçün bəhanələri yoxdur. **23** Mənə nifrət edən Atama da nifrət edir. **24** Əgər Məndən başqa heç kəsin etmədiyi işləri onların arasında etməsəydim, günahları olmazdı. Amma indi Mənim nə etdiyimi gördülər, həm Mənə, həm də Atama nifrət etdilər. **25** Lakin bu ona görə baş verdi ki, öz Qanunlarında yazılıan "Mənə nahaqdan nifrət etdilər" sözü yerinə yetsin. **26** Atadan sizə göndərəcəyim Vəsatətçi – Atanın yanından çıxan həqiqət Ruhu gəldiyi zaman Mənim barəmdə şəhadət edəcək. **27** Siz də şəhadət edəcəksiniz, çünki başlangıçdan Mənimlə birlikdəsiniz.

16 Büdrəməyəsiniz deyə bunları sizə söylədim. **2** Sizi sinaqoqlardan qovacaqlar. Hətta o zaman gelir

ki, sizi öldürən hər kəs Allaha xidmət etdiyini zənn edəcək. **3** Onlar bunları edəcəklər, çünki nə Atanı, nə də Məni tanıdlar. **4** İndi bu şeyləri sizə bildirdim ki, vaxtı gələndə sizə söylədiyimi yada salasınız. Əvvəldən bunları sizə söyləmədim, çünki sizinlə birlikdə idim. **5** İndi isə Məni Gəndərənin yanına gedirəm və heç biriniz Məndən "Hara gedirsən?" deyə soruşmur. **6** Amma sizə bu şeyləri söylədiyim üçün ürəyiniz kədərlə doldu. **7** Bununla belə, Mən sizə həqiqəti söyləyirəm: Mənim getməyim sizin xeyrinizədir. Çünki getməsəm, Vəsatətçi yanınıza gəlməz, amma getsəm, Onu sizə göndərəcəyəm. **8** O gələndə günah, salehlik və mühakimə barədə dünyani ifşa edəcək: **9** günah barədə, çünki Mənə iman etmirlər; **10** salehlik barədə, çünki Atanın yanına gedirəm və daha Məni görməyəcəksiniz; **11** mühakimə barədə, çünki bu dünyanın hökmdarı mühakimə olunub. **12** Hələ sizə söylənəcək çoxlu sözümüz var, amma indi bunlar ağliniza siğmaz. **13** Lakin O – həqiqət Ruhu gələndə sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünki heç nəyi Özündən söyləməyəcək, nə eşidirsə, onu söyləyəcək və gələcəyi sizə bildirəcək. **14** O Məni izzətləndirəcək, çünki Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək. **15** Atanın hər nəyi varsa, Mənimdir. Buna görə də "Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək" söylədim. **16** Az bir müddətdən sonra Məni artıq görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra Məni yenə görəcəksiniz. **17** O vaxt İsanın bəzi şagirdləri bir-birinə dedilər: «"Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz" və "çünki Atanın yanına gedirəm" sözlərinin mənası nədir?» **18** Öz aralarında soruşturdular: «Söylədiyi "az bir müddət" nə deməkdir? Nə dediyini anlamırıq». **19** İsa Ondan soruşmaq istədiklərini bilib onlara dedi: «"Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz" sözümüz barədəmi bir-birinizi soruştursunuz? **20** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: siz ağlayıb nala çəkəcəksiniz, dünya isə sevinəcək; siz kədərlənəcəksiniz, amma kədəriniz sevincə dönəcək. **21** Qadın doğuş zamanı kədərlənər, çünki vaxtı çatıb. Amma uşağı doğandan sonra dünyaya bir insan gətirməyinin sevincinə görə çəkdiyi ağrını yaddan çıxarar. **22** Beləcə siz də indi kədərlisiniz. Lakin Mən sizi yenə görəcəyəm, onda ürəyiniz sevinəcək və heç kəs sevincinizi sizdən ala bilməyəcək. **23** O gün Məndən heç nə soruştırmayacaqsınız. Doğrusunu, doğrusunu sizə

deyirəm: Mənim adımla Atadan nə diləyirsinizsə, O sizə verəcək. **24** İndiyə qədər Mənim adımla heç nə diləmədiniz. Diləyin, alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun. **25** Sizə bu şeyləri məsəllərlə söylədim. İndi elə bir zaman gəlir ki, daha məsəllərlə sizinlə danişmayaçağam, amma Ata barədə sizə açıq danişacağam. **26** O gün siz Mənim adımla diləyəcəksiniz. Mən sizin barənizdə Atadan bir şey xahiş edəcəyimi söyləmirəm. **27** Axi Ata Özü sizi sevir, çünkü siz Məni sevdiniz və Mənim Allahın yanından gəldiyimə inandınız. **28** Atanın yanından dünyaya gəldim, yenə dünyani tərk edib Atanın yanına gedirəm». **29** Şagirdləri dedi: «Budur, indi açıq danişırsan, heç bir məsəl söyləmirsən. **30** İndi anlayırıq ki, Sən hər şeyi bilirsən və heç kəsin Səndən soruşmasına ehtiyacın yoxdur. Buna görə də Allahdan gəldiyinə inanırıq». **31** İsa onlara dedi: «İndi inanırsınızmı? **32** Budur, hər birinizin dağlıb öz evinə gedəcəyiniz və Məni tək qoyacağınız vaxt gəlir və artıq gəlib. Amma Mən tək deyiləm, çünkü Ata Mənimlədir. **33** Məndə sülhünüz olsun deyə bunları sizə söylədim. Dünyada əziyyətiniz var, amma cəsarətli olun! Mən dünyaya qalib galdım».

17 İsa bunları söylədikdən sonra başını göyə qaldırıb dedi: «Ey Ata, vaxt gəldi; Öz Oğlunu izzətləndir ki, Oğul da Səni izzətləndirsən. **2** Sən Ona bütün bəşər üzərində səlahiyyət verdin ki, Ona verdiyin şəxslərin hamısına əbədi həyat versin. (a)ōnios g166) **3** Əbədi həyat da budur ki, Səni – yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin İsa Məsihi tanışınlar. (a)ōnios g166) **4** Mən yerinə yetirməyi tapşırıdığın işi tamamlamaqla Səni yer üzündə izzətləndirdim. **5** Ey Ata, dünya yaranmadan əvvəl Mən Sənin yanında olarkən malik olduğum izzəti indi Mənə Öz yanında ver. **6** Dünyadan Mənə verdiyin adamlara Sənin adını aşkar etdim. Onlar Səninki idi. Sən onları Mənə verdin və onlar Sənin sözünə riayət etdilər. **7** İndi də bilirlər ki, Mənə verdiyin bütün şeylər Səndəndir. **8** Çünkü Mənə bildirdiyin sözləri onlara bildirdim, onlar da qəbul etdilər. Sənin yanından çıxıb gəldiyimi əminliklə bildilər və Məni Sən göndərdiyinə inandılar. **9** Mənim onlar üçün xahişim var. Dünya üçün deyil, Mənə verdiyin kəslər üçün xahişim var, çünkü onlar Səninkidir. **10** Mənim olan hər şey Sənindir, Sənin olanlar da Mənimdir və Mən onlarda izzətlənmişəm. **11** Mən artıq dünyada deyiləm, onlarsa dünyadadır

və Mən Sənin yanına gəlirəm. Ey Müqəddəs Ata, onları Mənə verdiyin adınlə qorū ki, Bizim kimi bir olsunlar. **12** Onlarla birlikdə olduğum zaman onları Mənə verdiyin adınlə qoruyurdum. Onları saxladım və Müqəddəs Yazı yerinə yetsin deyə həlaka gedən adamdan başqa, onlardan heç biri həlak olmadı. **13** İndi isə Sənin yanına gəlirəm. Dünyada ikən bu sözləri söyləyirəm ki, Mənim sevincim onlarda kamil olsun. **14** Mən onlara Sənin sözünü verdim. Dünya isə onlara nifrət etdi, çünkü Mən dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan deyil. **15** Onları dünyadan götürməyi deyil, şər olandan qorumağı Səndən xahiş edirəm. **16** Mən dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan deyil. **17** Onları həqiqətlə təqdis et. Sənin sözün həqiqətdir. **18** Sən Məni dünyaya göndərdiyin kimi Mən də onları dünyaya göndərdim. **19** Mən Özümü onların uğrunda təqdis edirəm ki, onlar da həqiqətlə təqdis olunsun. **20** Yalnız onlar üçün deyil, onların sözü ilə Mənə iman edənlər üçün də xahiş edirəm ki, **21** hamısı bir olsun. Ey Ata, Sən Məndə, Mən də Səndə olduğum kimi onlar da Bizdə olsun ki, dünya Sənin Məni göndərdiyinə inansın. **22** Mənə verdiyin izzəti Mən də onlara verdim ki, Biz bir olduğumuz kimi onlar da bir olsun. **23** Mən onlarda, Sən də Məndə olmaqla bütünlükə bir olsunlar ki, dünya Sənin Məni göndərdiyini, Məni sevdiyin kimi onları da sevdiyini bilsin. **24** Ey Ata, istəyirəm ki, Mənə verdiyin şəxslər də Mənim olduğum yerdə Mənimlə birlikdə olub Mənim izzətimi görsünlər. Bu izzəti dünya yaranmadan əvvəl Məni sevdiyin üçün Mənə verdin. **25** Ey ədalətli Ata, dünya Səni tanımadı, Mənsə Səni tanıdmı, bunlar da Sənin Məni göndərdiyini bildilər. **26** Sənin adını onlara bildirdim və yenə bildirəcəyəm ki, Sənin Mənə bəslədiyin məhəbbət onlarda olsun, Mən də onlarda olum».

18 İsa bunları söylədikdən sonra şagirdləri ilə birgə çıxıb Qidron vadisinin o biri tayına keçdi. Orada bir bağça var idi. İsa və şagirdləri oraya girdilər. **2** Ona xəyanət edən Yəhuda da bu yeri tanıyırı, çünkü İsa tez-tez şagirdləri ilə orada yişirirdi. **3** Beləcə Yəhuda bir alay əsgərlə başçı kahinlərin və fariseylərin göndərdiyi bəzi mühafizəçiləri götürüb çıraqlar, məşəllər və silahlarla oraya gəldi. **4** İsa başına gələcək hər şeyi bildiyi üçün qabağa çıxdı və «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. **5** Ona cavab verdilər: «Nazaretli İsanı». İsa onlara «Mənəm»

dedi. Ona xəyanət edən Yəhuda da onlarla yanaşı idi. **6** İsa onlara «Mənəm» deyəndə geri çəkilib yerə qapandılar. **7** Onda yenə «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. Onlar da «Nazaretlı İsanı» dedilər. **8** İsa cavab verdi: «Siza dedim ki, Mənəm. Əgər Məni axtarırsınızsa, yanımdakıları buraxın getsinlər». **9** Bunu etdi ki, əvvəlcə dediyi «Mənə verdiyin şəxslərin heç birini həlak olmağa qoymadım» sözü yerinə yetsin. **10** Şimon Peterin yanında qılınc var idi. Onu çəkib baş kahının qulunu vuraraq sağ qulağını kəsdi. O qulun adı Məlik idi. **11** Onda İsa Peterə dedi: «Qılıncı qınına qoy! Atanın Mənə verdiyi kasanı içməyimmi?» **12** Beləcə minbaşı ilə alay və Yəhudi başçılarının mühafizəçiləri İsanı tutub əl-qolunu bağladılar. **13** Onu əvvəlcə Xananın yanına apardılar, çünki Xanan o il baş kahin olan Qayafanın qayınatası idi. **14** Bu həmin Qayafa idi ki, «bir Adamın xalq uğrunda ölməsi yaxşıdır» deyə Yəhudi başçılarına məsləhət vermişdi. **15** Şimon Peter və başqa bir şagird İsanın ardınca gedirdilər. Baş kahin həmin şagirdi tamadığı üçün o, İsa ilə birlikdə baş kahının həyətinə girdi. **16** Peter İsa bayırda qapının yanında durmuşdu. O vaxt baş kahinin tanadığı bu şagird bayırca çıxıb qapıçı qızla danışdı və Peteri içəri gətirdi. **17** Bu arada qapıçı qız Peterdən soruşdu: «Yoxsa sən də bu Adamın şagirdlərindənsən?» O isə «xeyr, deyiləm» dedi. **18** Soyuq olduğu üçün qullar və mühafizəçilər orada ocaq qalamışdılar və ətrafında dayanıb isinirdilər. Peter də onlara yanaşı dayanıb isinirdi. **19** O vaxt baş kahin İsadan şagirdləri və təlimi barədə soruşdu. **20** İsa ona cavab verdi: «Mən dünyaya açıq söyləmişəm, Yəhudilərin hamisinin toplaşdıqları sinaqoqlarda və məbəddə həmişə təlim öyrədirdim, Mən heç nəyi gizli söyləməmişəm. **21** Niyə Məndən soruştursan? Nə dediyimi eşidən adamlardan soruş. Axı onlar Mənim söylədiyim şeyləri bilirlər». **22** İsa bu sözləri söyləyəndən sonra orada duran mühafizəçilərdən biri «Baş kahinə beləmi cavab verirsən?» deyib Ona bir şillə vurdu. **23** İsa ona cavab verdi: «Əgər haqsız danışdımsa, haqsız olduğunu sübut et. Əgər doğru dediməsə, onda Məni nə üçün vurursan?» **24** Xanan Onu əl-qolu bağlı halda baş kahin Qayafanın yanına göndərdi. **25** Şimon Peter bayırda durub isinirdi. Ondan soruştular: «Yoxsa sən də Onun şagirdlərindənsən?» O inkar edib «xeyr, deyiləm» söylədi. **26** Baş kahinin qullarından biri Peterin vurub qulağını kəsdiyi adamın qohumu idi. Həmin qul «Səni bağçada Onunla birlikdə

görmədimmi?» deyə Peterdən soruşdu. **27** Peter yenə inkar etdi. Həmin anda xoruz banıldı. **28** Sonra Yəhudi başçıları İsanı Qayafanın yanından vali sarayına apardılar. Səhər açılırdı. Amma özləri vali sarayına girmədilər ki, murdar olmasına və Pasxa yeməyini yeyə bilsinlər. **29** Ona görə də Pilat bayırca, onların yanına çıxıb dedi: «Bu Adamı nədə ittihəm edirsiniz?» **30** Onlar Pilata cavab verdilər: «Əgər bu Adam cinayətkar olmasaydı, Onu sənə təslim etməzdik». **31** Pilat onlara dedi: «Onu siz götürüb öz Qanununuza görə mühəkimə edin». Yəhudi başçıları Pilata dedi: «Bizim heç kəsi edam etməyə icazəmiz yoxdur». **32** Onlar belə dedilər ki, İsanın necə bir ölümlə ölçəcəyinə işarə edərək söylədiyi söz yerinə yetsin. **33** Pilat yenə vali sarayına girdi, İsanı çağrıb Ona dedi: «Yəhudilərin Padşahı Sənsənm?» **34** İsa cavab verdi: «Sən bunu özündənmi söyləyirsən, yoxsa başqları sənə Mənim barəmdə danışdılard?» **35** Pilat dedi: «Məgər mən Yəhudiyəm? Səni Öz millətin və başçı kahinlər mənə təslim etdi. Söylə, nə etmisən?» **36** İsa cavab verdi: «Mənim Padşahlığım bu dünyadan deyil. Əgər Mənim Padşahlığım bu dünyadan olsayıd, xidmətçilərim Yəhudi başçılarına təslim edilməməyim üçün döyüşərdi, amma indi Mənim Padşahlığım buradan deyil». **37** Pilat ona dedi: «Demək, Sən Padşahsan?» İsa cavab verdi: «Sənin dediyin kimi Mən Padşaham. Mən həqiqət barədə şəhadət etmək üçün doğulub dünyaya gəldim. Həqiqətdən olan hər kəs Mənim səsİMə qulaq asar». **38** Pilat Ona «Həqiqət nədir?» dedi. Bunu deyəndən sonra yenə bayırca, Yəhudilərin yanına çıxıb onlara dedi: «Mən Onda heç bir təqsir görmürəm. **39** Axı sizdə bir adətdir ki, Pasxa zamanı mən sizin üçün bir nəfəri azad edirəm. İndi istəyirsinzsə, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **40** Bunun cavabında onlar yena bağırıb dedi: «Bu adamı yox, Barabbanı azad et!» Barabba isə bir quldur idi.

19 Onda Pilat İsanı aparıb qamçılatdı. **2** Əsgərlər də tikandan bir tac hörüb Onun başına qoydular və Ona tünd qırmızı paltar geyindirdilər. **3** Onlar İsanın yanına galib «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyirdilər və Ona şillə vururdular. **4** Pilat yenə bayırca çıxıb Yəhudilərə dedi: «Budur, Onu bayırca, sizin yanınıza gətirirəm ki, Onda bir təqsir görmədiyimi biləsiniz». **5** 0 zaman İsa başında tikandan tac, əynində tünd qırmızı paltar bayırca çıxdı. Pilat onlara dedi:

«O Adam budur!» **6** Başçı kahinlər və mühafizəçilər Onu gördükdə «Çarmixa çək, çarmixa çək!» deyə bağırdılar. Pilat onlara dedi: «Onu özünüz götürüb çarmixa çəkin, çünkü mən Onda bir təqsir görmürəm». **7** Yəhudilər ona cavab verdilər: «Bizim bir qanunumuz var, bu qanuna görə O ölməlidir, çünkü Özünü Allahın Oğlu adlandırır». **8** Pilat bu sözü eşidəndə daha da qorxdu. **9** Yenə vali sarayına girib İsanın soruşdu: «Sən haradansan?» Amma İsa ona cavab vermadı. **10** Pilat Ona dedi: «Mənəmə cavab vermirsin? Bilmirsən ki, Səni azad etməyə yaxud çarmixa çəkməyə səlahiyyətim var?» **11** İsa ona cavab verdi: «Əgər sənə yuxarıdan verilməsəydi, Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyətin olmazdı. Buna görə də Məni sənə təslim edənin günahı daha böyükdür». **12** Bundan sonra Pilat Onu azad etməyə çalışdı, ancaq Yəhudilər bağırıb dedilər: «Əgər bu Adamı azad etsən, qeyşərin dostu deyilsən. Kim özünü padşah elan edirəsə, qeyşərə qarşı çıxmış olur». **13** Pilat bu sözü eşitdikdə İsanı bayırə apardı və iibraniçə Qabbata, yəni Daş döşəmə deyilən yerdə hökm kürsüsünə oturdu. **14** Pasxaya hazırlıq günü idi. Altıncı saat radələri idi. Pilat Yəhudilərə «Padşahınız budur!» dedi. **15** Amma onlar «Yox, rədd olsun, rədd olsun! Onu çarmixa çək!» deyə bağırdı. Pilat onlardan soruşdu: «Padşahımızı çarmixa çəkim?» Başçı kahinlər cavab verdilər: «Qeyşərdən başqa padşahımız yoxdur!» **16** Onda Pilat İsanı çarmixa çəkilmək üçün onlara təslim etdi. Əsgərlər İsanı götürüb apardılar. **17** İsa çarmixını Özü daşıyaraq iibraniçə Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə çıxdı. **18** Orada Onu və başqa iki nəfəri çarmixa çəkdilər: biri İsanın sağında, o biri İsa solunda idi, İsa da ortada idi. **19** Pilat bir lövhə yazıb onu çarmixin üstündə asıldı. Orada belə yazılmışdı: «Yəhudilərin Padşahı Nazareti İsa». **20** Yəhudilərin bir çoxu bu lövhəni oxudu, çünkü İsanın çarmixa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və lövhədə iibraniçə, latinca və yunanca yazılmışdı. **21** Bunu götürüb Yəhudili başçı kahinləri Pilata dedilər: «“Yəhudilərin Padşah” yox, “Özünü Yəhudilərin Padşahı adlandıran” yaz». **22** Pilat cavab verdi: «Nə yazdım, yazdım». **23** Əsgərlər İsanı çarmixa çəkdikləri zaman Onun paltarlarını götürüb hər əsgər üçün bir pay olmaqla dörd hissəyə böldülər. Tikişsiz və başdan-ayağa toxunma olan köynəyini götürdülər. **24** Onlar bir-birinə dedilər: «Bunu cırmayaq, püşk ataq, görək kimin olur». Müqəddəs Yazidəki «Aralarında paltarlarını bölüşdürüdlər, Geyimim üçün püşk atdlar» sözü

yerinə yetsin deyə əsgərlər bunu etdilər. **25** İsanın çarmixı yanında anası, anasının bacısı, Klopanın arvadı Məryəm və Məcdəlli Məryəm dayanmışdı. **26** İsa anasını və onun yanında Öz sevimli şagirdinin dayandığını gördükdə anasına dedi: «Ana, bu sənin oğlundur!» **27** Sonra İsa şagirdə dedi: «Bu da sənin anandır!» Həmin andan sonra şagird onu öz evinə apardı. **28** Daha sonra İsa hər şeyin artıq tamam olduğunu bilərk Müqəddəs Yazı tam yerinə yetsin deyə «Susadım!» dedi. **29** Orada şərab sirkəsi ilə dolu bir qab qoyulmuşdu. Bir süngəri şərab sirkəsinə batıraraq zülfaya taxib İsanın ağızına yaxınlaşdırıldılar. **30** İsa şərab sirkəsini daddı. Sonra «tamam oldu» dedi və başını əyib ruhunu tapşırıdı. **31** Hazırkıq günü olduğuna görə Yəhudili başçıları Pilatdan çarmixa çəkilənlərin baldırlarının qırılmasını və cəsədlərin götürülməsini xahiş etdilər. Onlar cəsədlərin Şənbə günü çarmixda qalmasını istəmirdilər, çünkü o Şənbə günü böyük bir bayram idi. **32** Onda əsgərlər gəlib əvvəl İsa ilə çarmixa çəkilən bir adamın, sonra İsa o biri adamın baldırlarını qirdilər. **33** İsanın yanına gələndə İsa Onun artıq öldüyünü görüb baldırlarını qırmadılar. **34** Amma əsgərlərdən biri Onun böyrünü nizə ilə deşdi, o anda oradan qan və su axdı. **35** Bunu görən adam özü şəhadət edir və onun şəhadəti doğrudur, sizin də iman etməyiniz üçün həqiqəti söylədiyini bilir. **36** Bunlar ona görə oldu ki, Müqəddəs Yazidəki «Onun bir sümüyü də qırılmayacaq» sözü yerinə yetsin. **37** Yenə başqa bir Yazida «bədənini deşikləri Şəxsə baxacaqlar» deyilir. **38** Bundan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan İsanın cəsədini götürməyi xahiş etdi. Yusif İsanın şagirdi idi, amma Yəhudili başçılarından qorxduğu üçün bunu gizli saxlayırdı. Pilat ona izin verdi və Yusif gəlib İsanın cəsədini götürdü. **39** Vaxtı ilə gecə ikən İsanın yanına gələn Nikodim də gəlib yüz litraya qadər qarşıq mirra və əzvay gətirdi. **40** İsanın cəsədini götürüb Yəhudilərin dəfn adətinə uyğun olaraq ətirlərlə birgə kətan bezlərə sarıdlar. **41** İsanın çarmixa çəkildiyi yerdə bir bağça, bu bağçanın içində də hələ heç kəsin qoyulmadığı təzə bir qəbir var idi. **42** Qəbir yanında olduğuna görə İsanın cəsədini oraya qoydular, çünkü o gün Yəhudilərin Hazırkıq günü idi.

20 Həftənin ilk günü tezən, hələ qaranlıq ikən Məcdəlli Məryəm qəbirin yanına gəldi. O gördü ki, daş qəbirin ağızından götürülüb. **2** Onda qəçib

Şimon Peterlə İsanın sevimlisi olan o biri şagirdin yanına gəldi və onlara dedi: «Rəbbi qəbirdən aparıblar və hara qoyulduğunu bilmirik». 3 Peterlə o biri şagird bayırı çıxıb qəbirə tərəf getdilər. 4 İkişi birgə qaçırdı, amma o biri şagird Peterdən daha cəld qaçıdı və qabaqça qəbirə o çatdı. 5 Əyiilib içəri baxdı və kətan bezlərin düşüb-qaldığını gördü, ancaq içəri girmədi. 6 O vaxt onun ardında Şimon Peter də gəlib qəbirə girdi. O, düşüb-qalan kətan bezləri 7 və İsanın başına qoyulmuş dəsmalı gördü. Dəsmal kətan bezlərin yanında deyil, başqa bir yerdə bükülü qalmışdı. 8 Onda qəbirin yanına qabaqça gələn o biri şagird də içəri girib bunları gördü və iman etdi. 9 Çünkü onlar İsanın mütləq ölülər arasından diriləcəyini bildirən Müqəddəs Yazımı hələ anlamırdılar. 10 Beləcə şagirdlər yenə evlərinə qayıtdılar. 11 Məryəm isə ağlayaraq qəbirin bayırında dayanmışdı. Ağlaya-ağlaya əyilib qəbirin içində baxdı. 12 Orada ağ paltar geymiş iki məlek gördü: biri İsanın cəsədinin qoyulduğu yerin başında, o biri isə ayağında oturmuşdu. 13 Onlar Məryəmdən «Ey qadın, niyə ağlayırsan?» deyə soruşdu. Məryəm də onlara dedi: «Rəbbimi qəbirdən aparıblar və hara qoyduqlarını bilmirəm». 14 Bunu deyəndən sonra arxaya dönüb İsanın orada dayandığını gördü, amma Onun İsa olduğunu bilmədi. 15 İsa ondan soruşdu: «Ey qadın, niyə ağlayırsan? Kimi axtarırsan?» Məryəm Onun bağban olduğunu güman edərək dedi: «Ağ, əgər Onu Sən aparmışansa, hara qoyduğunu mənə söylə, mən də Onu götürürüm». 16 İsa ona «Məryəm!» dedi. O da dönüb İsaya ibranicə «Rabbuni!» dedi. «Rabbuni» «Müəllim» deməkdir. 17 İsa ona dedi: «Mənə toxunma, çünkü Mən hələ Atanın yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın yanına gedib onlara söylə: Öz Atamın - sizin Atanızın, Öz Allahımın - sizin Allahınızın yanına qalxıram». 18 Məcdəlli Məryəm şagirdlərin yanına gəldi, onlara «Rəbbi görmüşəm!» deyib onun özünə bunları söylədiyini bildirdi. 19 O gün - həftənin ilk günü axşam çəğidi Yəhudi başçılarından qorxduqları üçün şagirdlərin olduqları yerin qapıları bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. 20 Bunu söyləyib onlara əllərini və böyrüntü göstərdi. Şagirdlər də Rəbbi görüb sevindilər. 21 İsa yenə onlara dedi: «Sizə salam olsun! Ata Məni göndərdiyi kimi Mən də sizi göndərirəm». 22 Bunu söylədikdən sonra onların üzərinə üfürərək dedi: «Müqəddəs Ruhu alın! 23 Kimin günahlarını bağışlasanız, bağışlanır, kimin

günahlarını bağışlamasınız, bağışlanmamış qalır». 24 Lakin On iki şagirddən biri «Əkiz» adlanan Tomas İsa gələndə onların yanında deyildi. 25 O biri şagirdlər Tomasa «Rəbbi gördük» deyəndə onlara söylədi: «Əgər Onun əllərində mixların açdığı yaraları görməsəm, mixların yerinə barmağımla toxunmasam, böyrünə də əlimi qoymasam, buna heç inanmaram». 26 Səkkiz gündən sonra İsanın şagirdləri yenə otaqda toplaşanda Tomas da onların yanında idi. Qapıları bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada durub «Sizə salam olsun!» dedi. 27 Bundan sonra Tomasə söylədi: «Barmağını buraya uzat, əllərimə bax, əlini də uzat, böyrümə qoy. İmansız olma, imanlı ol!» 28 Tomas cavab verib Ona «Ya Rəbbim və Allahım!» dedi. 29 İsa ona dedi: «Sən Məni gördüğün üçünüm iman etdin? Görmədən iman edənlər nə bəxtiyardır!» 30 İsa şagirdlərinin gözü önünde bir çox başqa əlamətlər də göstərdi ki, bu kitabda yazılmayıb. 31 Amma buradakılar onun üçün yazılıb ki, siz İsanın Məsih - Allahın Oğlu olduğuna inanınız və iman edərək Onun adı ilə həyata malik olasınız.

21 Bu hadisələrdən sonra İsa Tiberiya gölünün kənarında yenə şagirdlərə göründü. Bu belə oldu: 2 Şimon Peter, «Əkiz» adlanan Tomas, Qalileyanın Qana kəndindən olan Natanael, Zavdayın oğulları və Onun başqa iki şagirdi birlikdə idi. 3 Şimon Peter onlara «balıq ovuna gedirəm» dedi. O birilər də ona «biz də səninlə gedirik» dedilər. Onlar gedib qayığa mindilər, amma o gecə bir şey tutma bilmədilər. 4 Günəş doğarkən İsa sahildə dayanmışdı, amma şagirdlər Onun İsa olduğunu bilmədilər. 5 İsa onlara dedi: «Uşaqlar, yeməyə bir şey tutmuşunuzmu?» Ona «xeyr» deyə cavab verdilər. 6 İsa yenə dedi: «Toru qayığın sağ tərəfinə atın, orada tapacaqsınız». Eləcə də atdlar və o qədər balıq tutdular ki, toru çəkə bilmirdilər. 7 Onda İsanın sevimli şagirdi Peterə «Bu, Rəbdir» söylədi. Şimon Peter Onun Rəbb olduğunu eşidən kimi əynindən çıxartdığı üst paltarına bürünüb gölə atıldı. 8 O biri şagirdlər İsa balıq torunu çəkə-çəkə qayıqda geldilər, çünkü sahildən uzaq deyildilər, cəmi iki yüz qulac məsafədə idilər. 9 Onlar quruya çıxanda orada közərmış ocağı, onun üzərinə qoyulmuş balığı və yanında olan çörəyi gördülər. 10 İsa onlara dedi: «İndi tutduğunuz balıqlardan gətirin». 11 Şimon Peter qayığa minib yüz əlli üç böyük balıqla dolu toru quruya çəkdi. Balıq lap çox olsa da, tor yırtılmadı. 12 İsa onlara

dedi: «Gəlin, səhər yeməyi yeyin». Şagirdlərdən heç biri Ondan «Sən kimsən?» deyə soruşmağa cəsarət etmirdi, çünkü Onun Rəbb olduğunu bilirdilər. **13** İsa gəlib çörəyi götürdü və onlara verdi, eləcə balığı da verdi. **14** İsa ölürlər arasından dirildikdən sonra artıq üçüncü dəfə idi ki, şagirdlərə görünürdü. **15** Səhər yeməyindən sonra İsa Şimon Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni bunlardan çox sevirsənmi?» Peter ona dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». **16** İkinci dəfə yenə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» O da İsaya dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı otar». **17** Üçüncü dəfə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» Peter üçüncü dəfə İsanın ona «Məni sevirsənmi?» sualını verməyinə kədərləndi və Ona dedi: «Ya Rəbb, Sən hər şeyi bilirsən, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə. **18** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: cavan olanda qurşağıını özün bağlayıb istədiyin yərə gedərdin, amma qocalanda əllərini uzadacaqsan və başqası sənin qurşağıını bağlayıb istəmədiyin yərə aparacaq». **19** İsa bunu ona görə söylədi ki, Peterin necə öz ölümü vasitəsilə Allahı izzətləndirəcəyinə işarə etsin. Bunu söylədikdən sonra ona «ardımcı gəl» dedi. **20** Peter də arxaya dönüb İsanın sevimli şagirdinin onların arasında göldiyini gördü. Bu həmin şagird idi ki, axşam yeməyi zamanı İsanın sinəsinə əyilib «Ya Rəbb, Sənə xəyanət edəcək adam kimdir?» demişdi. **21** Peter bu şagirdi görüb İsaya dedi: «Ya Rəbb, bəs o necə olacaq?» **22** İsa ona dedi: «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə? Sən ardımcı gəl». **23** Beləcə o şagirdin ölməyəcəyi barədə imanlı bacı-qardaşlar arasında söz yayıldı. Amma İsa onun ölməyəcəyini deməmişdi, sadəcə olaraq «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə?» demişdi. **24** Bu hadisələrə şəhadət edərək bunları yazan həmin şagirddir. Biz də bilirik ki, onun şəhadəti etibarlıdır. **25** İsanın etdiyi çoxlu başqa şeylər də var. Əgər bunlar da bir-bir yazılsayıdı, fikrimcə, yazılın kitablar heç dünyaya sığmazdı.

Həvarilərin İsləri

1 Ey Teofil, birinci yazılarım ısanın göyə qaldırıldığı gündək başladığı işlər və öyrətməyə başladığı tam təlim barəsindədir. **2** Göyə qaldırılmazdan əvvəl İsa seçdiyi həvarilərə Müqəddəs Ruh vasitəsilə əmrlər verdi. **3** Ölüm əzabını çəkəndən sonra həvarilərə çoxlu inandırıcı dəlillərlə Özünü diri olaraq göstərdi. O, qırx gün ərzində onlara görünərkən Allahın Padşahlığı barədə danışırı. **4** İsa onlarla duz-çörək kəsəndə bu əmri verdi: «Yerusəlimdən kənara çıxmayın, Atanın verdiyi, Məndən eşitdiyiniz vədin həyata keçməsini gözləyin. **5** Belə ki Yəhya su ilə vəftiz edirdi, amma siz bir neçə gündən sonra Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız». **6** Həvarilər bir yerə toplaşanda ısanın soruşdular: «Ya Rəbb, İsraildə Padşahlığı indimi bərpa edəcəksən?» **7** İsa cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan vaxtları və tarixləri bilmək sizin işiniz deyil. **8** Amma Müqəddəs Ruh üzərinizə enəndə siz qüdrət alacaqsınız və Yerusəlimdə, bütün Yəhudeya və Samariyada, həmçinin yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə Mənim şahidlərim olacaqsınız». **9** İsa bunları deyəndən sonra həvarilərin gözləri qarşısında yuxarı qaldırıldı. Bir bulud ısanı götürüb onlardan gizlədi. **10** İsa göyə qalxanda onlar səmaya baxırdılar. Elə həmin an ağ libaslı iki kişi onların yanında peyda olub **11** soruşdu: «Ey Qalileyalılar, niyə səmaya baxa-baxa qalmışınız? Aranızdan götürülüb göyə qaldırılan ısanın aparıldığını necə gördünüzə, elə də qayıdaq». **12** Bundan sonra həvarilər Zeytun dağı adlanan yerdən Yerusəlimə endilər. Bu dağ Yerusəlimin yaxınlığında, oraya olan məsafə Şənbə yolu qədərdir. **13** Onlar şəhərə girib qaldıqları evin yuxarı otağına çıxdılar. Oradakılar bunlar idi: Peter, Yəhya, Yaqub, Andrey, Filip, Tomas, Bartalmay, Matta, Halfay oğlu Yaqub, Millətçi Şimon və Yaqub oğlu Yəhuda. **14** ısanın anası Məryəmlə qardaşları və başqa qadınlar da həvarilərlə birlikdə dayanmadan dua edirdilər. **15** Həmin günlərdə təxminən yüz iyirmi bacı-qardaşdan ibarət olan toplantı arasından Peter qalxıb dedi: **16** «Qardaşlar, ısanı tutanlara yol göstərən Yəhuda haqqında Müqəddəs Ruhun Davudun dili ilə əvvəlcədən dediyi Müqəddəs Yazı sözləri yerinə yetmalidir. **17** Yəhuda biza qoşuldı, bu xidmətdən ona da pay düşdü. **18** Bu adam etdiyi haqsızlığın haqqına bir tarla satın aldı, sonra da oradan kəlləmayallaq aşib qarnı yırtıldı və bağırsaqları

töküldü. **19** Bütün Yerusəlim əhalisi bunu eşitdi və o yeri öz dillərində “Haqal-Dema”, yəni “Qan tarası” adlandırdı. **20** Axı Zəbur kitabında yazılıb: “Məskəni viran olsun, Kimsəsiz, boş qalsın” və “Vəzifəsini başqası tutsun”. **21** Buna görə də Rəbb ısanın aramızda gəlib-getdiyi müddət ərzində, yəni Yəhyanın vəftizindən başlayaraq Rəbb ısanın göyə qaldırıldığı günə qədər yanımızdakılardan bir kişi Onun dirilməsinə bizimlə birgə şahid olmalıdır». **23** Beləliklə, iki nəfəri – Barsabba çağırılan, həm də Yust adlanan Yusifi və Mattiyanı namızəd göstərdilər. **24** Sonra dua etdilər: «Ya Rəbb, Sən hamının ürəyindən xəbərdarsan. Bu iki nəfərdən birini seçib bizə göstər ki, **25** qoy onlardan biri bu xidmətə – həvari vəzifəsinə keçsin. Çünkü Yəhuda öz yerini tutsun deyə bu işi atdı». **26** Sonra püşk atıldılar. Püşk Mattiyaya düşdü və o, həvari sırasına – on bir nəfərin yanına keçdi.

2 Əllinci Gün bayramı zamanı onların hamısı bir yerə yığılmışdı. **2** Birdən güclü külək uğultusu kimi göydən bir səs gəlib onlar oturan evin hər tərəfini bürüdü. **3** Onlara göründü ki, nə isə alov kimi dillərə parçalanaraq hər birinin üstünə düşür. **4** Onların hamısı Müqəddəs Ruhla doldu və Ruhun danışdırğına görə başqa dillərdə danışmağa başladılar. **5** Bu vaxt səma altında mövcud olan bütün millətlər arasından gələn mömin Yəhudilər Yerusəlimdə yaşayırdılar. **6** Bu səs gələndə orada böyük izdiham toplandı. Hami öz dilində danışlığıni eşidəndə çəş-baş qaldı. **7** Mat qalaraq heyrət içində dedilər: «Bu danışanların hamısı Qalileyalı deyilmə? **8** Bəs necə olur ki, biz hamımız öz ana dilimizi eşidirik? **9** Biz Parfiyalılar, Midiyalılar, Elamlılar, Mesopotamiyada, Yəhudeyada, Kappadokiyada, Pontda və Asiya vilayətində, **10** Frigiyada, Pamfiliyada, Misirdə və Liviyanın Kirenaya yaxın bölgələrində yaşayanlar, Romada yaşayan **11** Yəhudilər və Yəhudi dinini qəbul edənlər, Kritlilər, Ərəblər eşidirik ki, onlar bizim dilimizdə Allahın əzəmətli işlərindən danışır». **12** Hami mat qalib çəşqinlik içində bir-birindən soruşdurdu: «Bu nədir?» **13** Bəziləri də rişxəndlə deyirdi: «Bunlar şirin şərabdan sərxoş olublar». **14** Peter On Bir həvari ilə bərabər irəli çıxdı və izdihama ucadan nida etdi: «Ey Yəhudilər və Yerusəlimin bütün sakinləri, sizə bildirirəm, sözlərimə qulaq asın. **15** Bu adamlar fikirləşdiyiniz kimi sərxoş deyil. Hələ günün üçüncü

saatidir. **16** Bu gördükleriniz Yoel peyğəmbər vasitəsilə əvvəlcədən deyilən hadisədir. **17** Allah dedi ki, axır zamanda “Bütün bəşər üzərinə Ruhumdan tökəcəyəm. Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək, Cavanlarınız görüntülər, Ağsaqqallarınızsa röyalar görəcək. **18** O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də Ruhumdan tökəcəyəm, Onlar da peyğəmbərlik edəcək. **19** Yuxarıda – göylərdə xariqələr, Aşağıda – yerdə əlamətlər göstəracəyəm: Qan, alov və tüstü buxarları görünəcək. **20** Rəbbin möhtəşəm və əzəmətli günü gəlməzdən əvvəl Günəş qaranlığa və ay qan rənginə dönəcək. **21** Rəbbin adını çağırən hər kəs xilas olacaq”. **22** Ey İsraillilər, bu sözlərimə qulaq asın! Bildiyiniz kimi Allahın aranızda Nazaretlı İsa vasitəsilə yaratdığı möcüzələr, xariqələr və əlamətlər aydın göstərdi ki, O, Allahdan gölən Şəxsdir. **23** Allahın əzəldən bilib müəyyən etdiyi məqsədə uyğun olaraq siz bu Şəxsi qanunsuzlara təslim edib onların əli ilə çarmixa mixlatdıraraq öldürdünüz. **24** Allah isə ölüm əzablarını kəsərək Onu diriltdi. Çünkü Onu ölüm tutub saxlaya bilməzdi. **25** Davud da Onun barəsində demişdi: “Rəbbə həmişə üz tutmuşam, Sağında olduğu üçün sarsılmaram. **26** Elə bunun üçün qəlbim sevinir, dilim şad olur, Cismim belə, ümidişə yaşayır. **27** Çünkü məni ölülər diyarına atmazsan, Məminin insanını çürüməyə qoymazsan. (Hadəs g86) **28** Mənə həyat yolunu öyrədirsən, Hüzurunda mənə doyuncu sevinc verirsən”. **29** Qardaşlar, sizə cəsarətlə deməliyəm ki, doğrudan da, ulu babamız Davud ölüb və dəfn olunub. Onun qəbri bu gənə qədər buradadır. **30** Davud peyğəmbər idi və öz nəslindən bir Nəfəri onun taxtına çıxarmaq üçün Allahın and içərək Davuda və etdiyini bildi. **31** Ona görə Məsihin dirilməsini əvvəlcədən görüb barəsində demişdi ki, Allah Onu ölülər diyarına atmaz, Cismini çürüməyə qoymaz. (Hadəs g86) **32** Allah bu ısanı ölümdən diriltdi və hamımız buna şahid olduq. **33** Allah Onu ucaltdı və sağ əlində oturdu. O, vəd edilən Müqəddəs Ruhu Atadan götürüb sizin görüb-eştidiyiniz kimi üstümüze tökdü. **34** Davud özü göylərə qalxmadı, amma belə dedi: “Rəbb mənim Ağama dedi: **35** «Mən düşmənlərinin ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağında otur». **36** Ona görə də qoy bütün İsrail xalqı möhkəm bilsin ki, Allah sizin çarmixa çəkdiyiniz bu ısanı həm Rəbb, həm də Məsih təyin etmişdir». **37** Bu sözlər ona qulaq asanların ürəyinə ox kimi sancıldı. Onlar həm Peterdən, həm də o biri həvarilərdən soruşdular:

«Qardaşlar, bəs biz nə edək?» **38** Peter onlara cavab verdi: «Tövbə edin, hamınız İsa Məsihin adı ilə vəftiz olun. Onda günahlarınız bağışlanacaq və bəxşış olaraq Müqəddəs Ruhu alacaqsınız. **39** Çünkü bu vəd siz, övladlarınız, uzaqdakiların hamısı – Allahımız Rəbbin çağırduğu hər kəs üçündür». **40** Peter başqa çox söz deyib onlara xəbərdarlıq etdi və yalvardı: «Bu əyri nəsildən xilas olun». **41** Onun sözünü qəbul edənlər vəftiz oldular. O gün üç min nəfərə yaxın insan imanlılıara qoşuldu. **42** Onlar da özlərini həvarilərin təliminə, hər şeydə şərık olmağa, birgə çörək bölməyə və duaya həsr etdilər. **43** Bütün imanlıların ürəyinə qorxu düşdü. Həvarilər vasitəsilə çoxlu xariqələr və əlamətlər göstərilirdi. **44** İman edənlərin hamısı bir yerdə idi, bütün əmlaklarından da birgə istifadə edirdi. **45** Onlar mallarını, mülklərini satıb pulu hər kəsə ehtiyacına görə paylayırdılar; **46** hər gün məbədə yığılmaqdə davam edir, evlərdə sevinə-sevinə, səmimi qəlbdən çörək bölib yeyirdilər. **47** Onlar Allaha həmd edir və bütün xalq qarşısında lütf qazanırdılar. Rəbb isə hər gün insanları xilas edir və imanlılıara qoşurdu.

3 Bir gün Peterlə Yəhya doqquzuncu saatda, dua vaxtı məbədə gedirdilər. **2** Bu zaman ayaqları anadangəlmə şikət olan bir kişi məbədin Gözəl adlı qapısına gətirilirdi. Hər gün bu adamı ona görə oraya gətirərlər ki, məbədə gəlib-gedənlərdən dilənərək nəzir alınsın. **3** O, məbədə girən Peterlə Yəhyanı görüb onlardan nəzir istədi. **4** Peterlə Yəhya ona diqqətlə baxdı. Peter ona dedi: «Bizə bax». **5** Bu kişi onlardan nə isə umaraq gözlərini onların üzünə dikdi. **6** Peter ona dedi: «Nə qızılım, nə də gümüşüm var ki, sənə verim. Nəyim varsa, sənə onu verirəm. Nazaretlı İsa Məsihin adı ilə qalx, gəz». **7** Sonra sağ əlindən tutub onu qaldırdı. Bu kişinin topuqları və ayaqları dərhal qüvvət aldı. **8** Atılaraq ayağa qalxdı və yeriməyə başladı. Qaçış tullana-tullana, Allaha həmd edərək onlarla bərabər məbədə girdi. **9** Bütün xalq gördü ki, bu kişi yeriyir və Allaha həmd edir. **10** Onun məbədin Gözəl qapısında oturub dilənən kişi olduğunu tanıyan həm ondakı dəyişikliyə mat qalib heyrətə düşdü. **11** Bu kişi Peterin və Yəhyanın əlindən yapışdı. Heyrətə düşən bütün xalq onlara tərəf, Süleymanın eyvanı adlanan yerə qaçıdı. **12** Bunu görən Peter xalqa nida etdi: «Ey İsraillilər, burada heyrətamız nə var ki? Niya gözlərinizi biza dikib baxırsınız? Elə bil biz öz qüdrətimizlə, öz möminliyimizlə bu kişinin yeriməsinə

səbəb olmuşuq. **13** İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı, ata-babalarımızın Allahı Qulu İsanı izzətləndirib. Siz Onu sataraq Pilatın qarşısında rədd etdiniz. Pilat Onu azad etmək üçün qərar vermişdi, **14** amma siz Müqəddəs və Saleh Olanı rədd edib bir qatilin azad edilməsini istədiniz. **15** Siz Həyat Banisini öldürdünüz, amma Allah Onu ölülər arasından dirildi. Biz bunun şahidləriyik. **16** Gördüyünüz və tanıdığınız bu kişi İsanın adı sayəsində, Onun adına olan imanla sağaldı. İsa vasitəsilə olan imanla bu kişi hamıınızın gözü qarşısında tam şəfa tapdı. **17** İndi, ey qardaşlar, bilirəm ki, rəhbərləriniz kimi siz də bunu bilmədən etmisiniz. **18** Amma Allah peyğəmbərlərin dili ilə Öz Məsihinin əzab çəkməsi barədə əvvəlcədən bəyan etdiyini yerinə yetirdi. **19** Beləliklə, günahlarınız silinsin deyə tövbə edib Allaha tərəf dönen ki, **20** Rəbbin hüzurunda rahatlıq vaxtı tapasınız və O da sizin üçün əvvəlcədən təyin olunan Məsihi, yəni İsanı göndərsin. **21** Çünkü Allahın qədimdən bəri müqəddəs peyğəmbərlərinin dili ilə məlum etdiyi kimi hər şeyin yenidən hazırlanacağı vaxtancan İsanın səmada qalması lazımdır. (aən g165) **22** Musa belə demişdi: “Allahınız Rəbb sizin üçün öz soydaşlarınız içərisindən mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Sizə nə söyləyəcəksə, ona qulaq asın”. **23** “Bu peyğəmbərə qulaq asmayan hər adam xalqı arasından ayrılib məhv ediləcək”. **24** Şamueldən başlayaraq bütün peyğəmbərlər bu günləri elan etdilər. **25** Siz də peyğəmbərlərin varisləri, Allahın ata-babalarınızla kəsdiyi Əhdin varislərisiniz. Allah İbrahimə demişdi: “Yer üzünүn bütün tayfaları sənin nəslin vasitəsilə xeyir-dua alacaq”. **26** Allah hər birinizi pis əməllərinizdən döndərmək və xeyir-dua vermək üçün Öz Qulunu dirildərək əvvəlcə sizin yanınıza göndərdi».

4 Kahlnlər, məbəd mühafizəçilərinin başçısı və sadukeylər xalqa vəz edən Peterlə Yəhyanın üstüne getdilər. **2** Çünkü bu həvarilərin xalqı öyrətməsinə, İsaya şamil edərək ölülər arasından dirilməni bəyan etməsinə qıçıqlandılar. **3** Onları tutdular və axşam olduğu üçün sabahki günə qədər zindanda saxladılar. **4** Lakin onların sözünə qulaq asanlardan bir çoxu iman etdi. Beləliklə, iman edən kişilərin sayı beş minə qədər çatdı. **5** Ertəsi gün Yəhudilərin rəhbərləri, aqsaqqalları və ilahiyatçıları Yeruşəlimə toplaşdırılar. **6** Baş kahin Xanan, Qayafa, Yəhya, İsgəndər və baş kahinin nəslindən olanların hamısı orada idi. **7** Peterlə

Yəhyanı onların qarşısına gətirib soruştular: «Siz bunu hansı qüdrətlə, kimin adı ilə edirsiniz?» **8** O zaman Peter Müqəddəs Ruhla dolub dedi: «Ey xalqın rəhbərləri və aqsaqqalları! **9** Əgər bu gün biz bir xəstəyə etdiyimiz yaxşılığa və onun necə sağalmasına görə sorğu-suala çəkiliriksə, **10** hamınız, bütün İsrail xalqı bilsin ki, bu adam sizin çarmixa çəkdiyiniz, lakin Allahın ölülər arasından dirildiyi Nazareti İsa Məsihin adı ilə qarşınızda sağlam durub. **11** Siz “bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olan” həmin İsadır. **12** Ondan başqa heç kimdə xilas yoxdur. Çünkü səma altında biz insanlara verilən başqa bir ad yoxdur ki, onun vasitəsilə xilas olaq». **13** Onlar Peter və Yəhyanın cəsarətini görəndə, onların savadsız, sadə insanlar olduğunu biləndə heyrətə düşdülər, amma tanıdilar ki, onlar İsa ilə birgə olmuşdular. **14** Şəfa tapan adam Peter və Yəhya ilə birgə onların gözləri qarşısında durmuşdu, buna görə onların əleyhinə heç na deyə bilmədilər. **15** Ali Şurənin üzvləri onlara bayır çıxmağı əmr edəndən sonra aralarında müzakirəyə başlayıb **16** dedilər: «Bu adamlara nə edək? Bütün Yeruşəlim əhalisinə aydın olub ki, bu adamların əli ilə əhəmiyyətli bir əlamət göstərilib və biz bunu dana bilmərik. **17** Amma bu xəbərin xalq arasında dərəcədə yayılmasının qarşısını almaq üçün onlara hədə-qorxu gələk ki, bundan sonra bu Adı çəkib heç kimə heç nə deməsinlər». **18** Beləcə onları çağırıb əmr verdilər ki, İsanın adını bəyan etmək və bu adla hər hansı bir təlim öyrətmək qadağandır. **19** Lakin Peterlə Yəhya cavab verib dedilər: «Özünüz qərar verin, Allaha deyil, sizə qulaq asmaq Allahın gözündə nə qədər doğrudur? **20** Axi eşidib-gördükərimizi deməyə bilmərik». **21** Ali Şurənin üzvləri onlara cəza vermək üçün imkan tapa bilmədiklərinə görə onları bir daha hədələyəndən sonra azadlıqə buraxdilar. Çünkü bütün xalq baş verən hadisəyə görə Allahu izzətləndirdi. **22** Bu əlamət vasitəsilə sağalan adamin qırxdan artıq yaşı var idi. **23** Azadlıqə buraxılan Peter və Yəhya öz yoldaşlarının yanına gəlib başçı kahlnlərlə aqsaqqalların sözlərini onlara çatdırıldılar. **24** Yoldaşları bunu eşidərkən bir nəfər kimi Allaha nida etdilər: «Ey Pərvərdigarımız, yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan Sənsən. **25** Müqəddəs Ruh vasitəsilə Öz qulun atamız Davudun dili ilə belə dedin: “Nə üçün millətlər belə hirslənir, Ümmətlər boş şeylər düşünür? **26** Dünya şahları yığışır, Hökmdarlar Rəbbə və Onun məşh etdiyinə

qarşı birləşir". 27 Həqiqətən, Hirod və Ponti Pilat başqa millətlər və İsrail xalqı ilə birlikdə Sənin məsh etdiyin müqəddəs Qulun İsanın əleyhinə bu şəhərdə toplaşdı ki, 28 Sənin əvvəldən qərar verdiyin, Sənin əlində və niyyətində olan şəyləri həyata keçirsin. 29 İndi, ya Rəbb, onların etdikləri hədə-qorxuya bax! Biz qullarına güc ver ki, Sənin sözlərini tam cəsarətlə yayaq. 30 Xəstələri sağaltmaq üçün əlini uzat və müqəddəs Qulun İsanın adı ilə əlamətlər və xariqələr göstər». 31 Onlar dualarını qurtaran kimi toplandıqları yer lərzəyə gəldi və onların hamısı Müqəddəs Ruhla dolub Allahın kəlamını cəsarətlə yaymağa başladı. 32 İmanlıların hamısı canbir qəlbədə idi. Heç kim öz əmlakına «bu mənimdir» demir, bütün əmlaklarından birgə istifadə edirdi. 33 Həvarilər Rəbb İsanın dirilməsi barədə böyük qüdrətlə şəhadət edirdilər və hamisinin üzərinə bol-bol lütf ehsan olunurdu. 34 Onların arasında heç kim yoxsul deyildi. Çünkü onların arasında torpaq və ev sahibi olanlar mülkünü satıb pulunu gətirər, 35 həvarilərin ixtiyarına verərdi. Bu da hər kəsə ehtiyacına görə paylanardı. 36 Məsələn, Kiprdə anadan olan, həvarilərin Barnaba adlandırdığı (mənəsi «Təsəlli oğlu») Levili Yusif 37 sahib olduğu torpaq sahəsini sataraq pulunu gətirib həvarilərin ixtiyarına verdi.

5 Xananya adında bir kişi arvadı Sapfira ilə razılığa gəlib bir mülk satdı. 2 O, pulun bir hissəsini özünə götürüb qalan hissəsini həvarilərin ixtiyarına verdi. Arvadının da bu işdən xəbəri var idi. 3 Peter ona dedi: «Xananya, niyə ürəyinə Şeytanı buraxıb Müqəddəs Ruha yalan söyləyərək torpağın pulunun bir hissəsini özünə götürdü? 4 Bu torpaq satılmamışdan əvvəl sənin deyildimi? Sən onu satandan sonra da pul sənin ixtiyarında deyildimi? Bu nə niyyətdir, ürəyində tutmusan? Sən insanlara deyil, Allaha yalan satdın». 5 Xananya bunları eşidən kimi yerə yixildi və canı çıxdı. Bunu eşidən hər kəsi böyük bir vahimə büründü. 6 Gənclər gəlib Xananyanın meyitini kəfənə bürüdürlər və aparıb dəfn etdilər. 7 Bundan təxminən üç saat sonra Xananyanın arvadı içəri daxil oldu. Onun olub-keçənlərdən heç bir xəbəri yox idi. 8 Peter ondan soruşdu: «Mənə söylə, torpağı bu qiymətəni satdırınız?» Qadın cavab verdi: «Bəli, o qiymətə». 9 Peter ona dedi: «Niyə əlbir olub Rəbbin Ruhunu sinamaq istədiniz? Budur, ərinin dəfn edənlərin ayaq səsləri qapı ağızındadır, indi

də səni aparmağa gəlirlər». 10 Qadın həmin an Peterin ayaqları qarşısına yixildi və canı çıxdı. İçəri daxil olan gənclər gördülər ki, o da ölüb. Onlar onu götürüb ərinin yanında dəfn etdilər. 11 Bütün imanlılar cəmiyyətini və bu hadisəni eşidənlərin hamisini böyük bir vahimə büründü. 12 Həvarilər vasitəsilə xalq arasında çox əlamətlər və xariqələr göstərilirdi. Bütün imanlılar Süleymanın eyvanına yığıldı. 13 Xalqın gözündə böyük nüfuz qazansalar da, kənardan heç kim onlara qoşulmağa cürət etmirdi. 14 Buna baxmayaraq, get-gedə daha çox qadın və kişi Rəbbə iman götirirdi. 15 Buna görə də Peter yoldan keçəndə heç olmasa kölgəsi xəstələrin üstünə düşsün deyə xalq öz xəstələrini döşək və çarpayı ilə birləşdə çıxarıb küçələrə qoyardı. 16 Yerusəlimin ətraf şəhərlərində yaşayınlar da axın-axın gələr, öz xəstələrini və natəmiz ruhdan əzab çəkənləri gətirərdi. Onların hamısı şəfa tapardı. 17 Bu, baş kahini və yanındakıların hamisini, yəni sadukey təriqətinə mənsub olanları hərəkətə gətirdi, çünkü qısqanlıqları aşib-dاشırdı. 18 Ona görə də həvariləri tutub ümumi zindana atdırı. 19 Amma Rəbbin mələyi gecənin bir vaxtında gəlib zindanın qapısını açdı, onları bayırı çıxarıb dedi: 20 «Gedin, məbəddə durun və camaata yeni həyatla bağlı sözlərin hamisini deyin». 21 Həvarilər bunu eşidəndə səhər tezdan məbədə daxil olub təlimlərini öyrətməyə başladılar. Baş kahin və yanındakılar gəlib Ali Şurəni - İsrailin bütün ağsaqqallar məclisini çağırıldı ki, bir yerə yığılsınlar. Onlar həvariləri gətirtmək üçün mühafizəçiləri zindana göndərdilər. 22 Lakin mühafizəçilər gəlib zindanda həvariləri tapa bilmədi və geri qayıdırıb belə xəbər verdilər: 23 «Gördük ki, zindan bağlıdır, tamamilə nəzarət altındadır və gözətçilər qapıda dayanıb. Amma qapıları açında içəridə heç kimi tapa bilmədik». 24 Bu sözləri eşidən məbəd mühafizəçilərinin başçısı ilə başçı kahinlər «Bu işin sonu necə qurtaracaq?» deyə çəşib-qaldılar. 25 Elə bu zaman kimsə onların yanına gəlib xəbər verdi: «Baxın, zindana salığınız adamlar məbəddə dayanıb camaata təlim öyrədir». 26 Bu vaxt başçı ilə mühafizəçilər gedib həvariləri gətirdilər. Xalqın onları daşqalaq etməsindən qorxuqları üçün güc tətbiq etmədilər. 27 Onlar həvariləri Ali Şurənin qarşısına gətirdilər. Baş kahin onlardan soruşdu: 28 «Bu adla təlim öyrətməyi sizə qəti qadağan etmədikmi? Amma siz təliminizi bütün Yerusəlimə yaydırınız və o Adamın qanını bizim boynumuza yüklemək istəyirsiniz». 29 Peter və başqa

həvarilər belə cavab verdi: «İnsana deyil, Allaha itaət etmək daha vacibdir. **30** Ata-babamızın Allahı sizin çarmixa çəkib öldürdüyünüz işanı diriltdi. **31** İsrailə günahlarından tövbə və bağışlanma imkanı vermək üçün Allah Onu Bani və Xilaskar olaraq Öz sağ tərəfinə qaldırdı. **32** Bu şeylər barədə biz şahidik, Allahın Özüne itaət edənlərə verdiyi Müqəddəs Ruh da şahiddir». **33** Onlar bunu eşidəndə çox qəzəbləndi və həvariləri öldürmək istədilər. **34** Lakin bütün xalqın hörmətini qazanmış Qanun müəllimi olan Qamliel adlı bir farisey Ali Şurada ayağa qalxdı və əmr etdi ki, bu adamları qısa müddətə bayırı çıxarsınlar. **35** O, Ali Şurənin üzvlərinə belə dedi: «Ey İsraililər, bu insanlara nə edəcəyiniz barədə yaxşı-yaxşı fikirləşin. **36** Bir qədər bundan əvvəl Tevda özü barəsində yüksək iddiada olaraq ortaya çıxdı və ona təxminən dörd yüz nəfər qoşuldu. Lakin bu kişi öldürüldü, bütün tərəfdarları darmadağın edildi və bu hərəkat yatrıldı. **37** Sonra siyahıyalma zamanı Qalileyalı Yəhuda ortaya çıxdı və camaati ardınca apardı. O da öldü və tərəfdarlarının hamısı darmadağın edildi. **38** İndiki iş barəsində sizə onu deyirəm ki, bu adamlardan əl çəkin və azad buraxın. Əgər bu hərəkat, bu iş insandandırsa, məhv olub gedəcək. **39** Yox, əgər Allahdandırsa, bu adamların işini məhv edə bilməzsınız. Allaha qarşı çıxanların vəziyyətinə belə, düşə bilərsiniz». Onlar Qamlielin sözüne baxdilar, **40** həvariləri içəri çağırıb qəmçəlatıdalar və əmr etdilər ki, isanın adını çəkərək heç nə danışmasınlar. Sonra onları azad etdilər. **41** Həvarilər bu ad uğrunda təhqirə layiq görüldükləri üçün sevinərək Ali Şurənin önündən ayrıldılar. **42** Onlar hər gün məbəddə və evlərdə təlim öyrətməkdən, işanın Məsih olması barədə Müjdəni yaymaqdan əl çəkmədilər.

6 O günlərdə - şagirdlərin çoxaldığı vaxtda yunanca danışan Yəhudilər ibranicə danışan Yəhudilərdən şikayət etməyə başladılar. Çünkü gündəlik yardım paylananda onların dul qadınlarını nəzərə almamışdalar. **2** Ona görə On iki həvari bütün şagirdləri bir yerə yiğib belə dedi: «Allahın kələmini vəz etmək işini atıb maddi işlərlə məşğul olmağımız düzgün deyil. **3** Ey qardaşlar, aranızda etibar qazanmış, Ruh və hikmətlə dolu olan yeddi kişi seçin ki, onları bu işə təyin edək. **4** Biz isə özümüzü duaya və Allahın kələməni yaymağa həsr edək». **5** Bu sözlər bütün toplantıının xoşuna gəldi. Stefanı,

Filipi, Proxoru, Nikanoru, Timonu, Parmenani və Yəhudi dinini qəbul edən Antakyalı Nikoləni seçdilər. Stefan iman və Müqəddəs Ruhla dolu bir kişi idi. **6** Bunları həvarilərin qarşısına çıxardılar. Həvarilər də dua edib onların üzərinə əl qoydular. **7** Allahın kələmə yayılır, Yerusəlimdə şagirdlərin sayı xeyli artır və bir çox kahinlər də bu imana tabe olurdu. **8** Lütf və qüdrətlə dolu olan Stefan xalq arasında böyük xariqa və əlamətlər göstərirdi. **9** Belə olanda Azadlar Sinaqoqu adlanan sinaqoqun bəzi üzvləri, Kirenalılardan, Əsgəndəriyyəlilərdən, Kilikiyadan və Asiya vilayətindən bəzi insanlar Stefana qarşı çıxıb onunla mübahisəyə başladılar. **10** Amma Stefanın sözündəki hikmətin və Ruhun qarşısında dayana bilmədilər. **11** Onda bir neçə nəfəri şirnikləndirdilər ki, belə desinlər: «Bu adamın həm Musaya, həm də Allaha qarşı küfr dolu sözlər dediyini eşitmışik». **12** Beləliklə, xalqı, aqsaqqalları və ilahiyyatçıları da təşvişə saldılar. Stefanın üstüne gəlib onu tutdular və Ali Şurənin qarşısına gətirdilər. **13** Gətirdikləri yalançı şahidlər onun üzünə durub dedilər: «Bu adam dayanmadan bu Müqəddəs məkəna və Qanuna qarşı danışır. **14** “Nazaretli Isa bu məkəni darmadağın edəcək və Musadan bizə əmanət qalan adətləri dəyişəcək” dediyini özümüz eşitmışik». **15** Ali Şurada oturanların hamısı Stefanı diqqətlə baxanda gördü ki, onun üzü bir maløyin üzünə bənzəyir.

7 Baş kahin Stefanın soruşdu: «Bunlar doğrudurmu?» **2** Stefan belə cavab verdi: «Qardaşlar və atalar, məni dinləyin! Atamız İbrahim hələ Mesopotamiyada ikən Xaranda məskunlaşmadan əvvəl izzətli Allah ona göründü. **3** Ona belə dedi: “Öz torpağından, qohumlarının arasından çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get”. **4** Buna görə İbrahim Xaldeylilərin ölkəsini tərk edib Xarana köcdü. Atasının ölümündən sonra Allah onu oradan da götürüb sizin indi yaşadığınız bu ölkəyə gətirdi. **5** Burada ona ırs olaraq bir qarış belə, torpaq vermədi. Amma İbrahimin o zaman hələ övladı olmasa da, Allah bu torpağı mülk olaraq ona və onun gələcək nəslinə verəcəyini vəd etmişdi. **6** Allah ona belə dedi: “Nəslin yad ölkədə qərib olacaq, orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd yüz il zülm ediləcək”. **7** “Ancaq onların köləlik edəcəkləri milləti Özüm cəzalandıracağam” dedi Allah, “bundan sonra oradan çıxacaqlar” və “bu yerdə Mənə ibadət edəcəklər”. **8**

Sonra Allah onunla sünnetlə bağlı əhd kəndi. Beləliklə də, İbrahim İshaqın atası olarkən onu səkkiz günlük olanda sünnet etdi. Bundan sonra İshaqdan Yaqub, Yaqubdan da on iki ulu babamız törədi. **9** Bu ulu babalarımız paxılıqlıdan Yusifi qul kimi Misirə satdı. Lakin Allah Yusifə yar idi. **10** Onu bütün əziyyətlərdən qurtardı və ona hikmət verərək Misir hökməndəri fironun gözündə lütf qazandırdı. Firon onu Misirin və öz sarayında olan bütün xalqın rəhbəri təyin etdi. **11** Sonra bütün Misir və Kənan torpağı acliq və böyük əziyyətlərlə üzləşdi. Bu ata-babalarımız yemək tapa bilmədi. **12** Yaqub eşidəndə ki, Misirdə taxil var, bu ata-babalarımızı birinci dəfə oraya göndərdi. **13** Onlar ikinci dəfə Misirə gələndə Yusif özünü qardaşlarına tanıtdı. Bununla da firon Yusifin ailəsi ilə tanış oldu. **14** Yusif atası Yaquba xəbər göndərib onunla birgə bütün qohumlarını – yetmiş beş nəfəri çağırtdırdı. **15** Beləliklə, Yaqub Misirə getdi. Özü ilə bu ata-babalarımız da orada öldü. **16** Onların cəsədləri sonradan Şekemə gətirildi və Şekemədə İbrahimin Xamor övladlarından bir neçə gümüşə satın aldığı qəbirda dəfn olundu. **17** Allahın İbrahimə bəyan etdiyi vədin həyata keçdiyi vaxt yaxınlaşanda Misirdəki xalqımızın sayı bir xeyli çoxalmışdı. **18** Axırda Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. **19** Bu adam soydaşımıza hiylə işlətdi, zorakılıqla ata-babalarımızı məcbur etdi ki, yeni doğulan körpələrini sağ qalmasın deyə bayira atsınlar. **20** Bu dövrədə son dərəcə gözlə bir körpə olan Musa doğuldu. O, üç ay atasının evində bəsləndi. **21** Sonra o da bayira atıldı. Onu fironun qızı tapıb özünə övlad etdi və öz oğlu kimi böyüdü. **22** Musa Misirlilərin bütün elmi biliklərinə bağlı tərbiyə alıb söz və əməlində güclü bir şəxsiyyət oldu. **23** Musa qırx yaşına çatanda ürəyində soydaşları İsrail övladlarının vəziyyətini yaxından bilmək arzusu oyandı. **24** Onlardan birinin zərər çəkdiyini görəndə Musa onu müdafiə etdi. Zərər vuran Misirlini öldürərək əzilən insanın intiqamını aldı. **25** O belə fikirləşdi: "Soydaşlarım dərk edəcəklər ki, mənim vasitəmə Allah onları xilas edir". Amma onlar bunu dərk etmədilər. **26** Ertəsi gün Musa dalaşan iki İsaillini görəndə onları barişdirməq istədi və dedi: "Ay kişilər, siz soydaşınız, niyə bir-biriniza zərər vurursunuz?" **27** Lakin soydaşına zərər vuran kişi Musanı itələyib dedi: "Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub? **28** Yoxsa dünən Misirlini öldürdüyün kimi məni də öldürmək fikrindəsən?"

29 Bu sözə görə Musa qaçıdı. O, Midyan torpağında, qurbətdə yaşıdı və orada iki oğul atası oldu. **30** Qırx il keçəndən sonra Musa Sina dağının yaxınlığında səhrada olanda mələk ona bir kol arasından od-alov içərisində göründü. **31** Musa gördüklorinə heyrətləndi. Baxmaq üçün oraya yaxınlaşanda Rəbbin səsini eşitdi: **32** "Mən ata-babalarının Allahı – İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahıyam". Musa qorxusundan lərzəyə golib baxmağa belə, casarət etmədi. **33** Rəbb ona dedi: "Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki durduğun yer müqəddəs torpaqdır. **34** Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımın əziyyətini gördüm, fəryadlarını eşitdim və onları qurtarmaq üçün endim. İndi get, Mən səni Misirə göndərirəm". **35** Bu, həmin Musadır ki, onu rədd edib demişdilər: "Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub?" Amma Allah Musanı bir kol arasında görünən mələyin əli ilə başçı və qurtarıcı olaraq göndərdi. **36** O, xalqı Misirdən çıxaran, həm orada, həm Qırmızı dənizdə, həm də qırx il ərzində səhrada xariqə və əlamətlər yaradan insan idi. **37** İsrail övladlarına "Allah məni yetirdiyi kimi sizin üçün öz soydaşlarınız içərisindən bir peyğəmbər yetirəcək" deyən bu Musadır. **38** Bu, həmin adamdır ki, Sina dağında onunla danışan mələklə və ata-babalarımızla birgə səhradakı cəmiyyətdə olmuşdu. O, canlı sözər almışdı ki, bizə versin. **39** Ata-babalarımızsa Musanın sözünə baxmaq istəmədi, onu rədd etdi və Misirə qayıtmağı arzuladılar. **40** Haruna dedilər: "Bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. Cünki bizi Misir torpağından çıxaran adamın – bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!" **41** O günlərdə dana şəklində bir büt düzəldib ona qurban gətirdilər və öz əlləri ilə düzəldikləri bu büt üçün şənlik qurdular. **42** Buna görə Allah ata-babalarımızdan üz döndərib onları tərk etdi ki, səma cisimlərinə ibadət etsinlər. Peyğəmbərlərin kitabında da belə yazılıb: "Ey İsrail nəsl, Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər gətirmişdinizmi? **43** Səcdə edəsiniz deyə düzəldiyiniz Molekin çadırını, Tanrıınız Refanın ulduz bütünü gəzdirdiniz. Elə buna görə də sizi Babilin o tayına sürgünə aparacağam". **44** Səhrada ata-babalarınızın Şəhadət çadırı var idi. Musa bunu onunla danışan Allahın əmr etdiyi kimi, gördüyü nümunəyə əsasən düzəltmişdi. **45** Şəhadət çadırını əvvəlki nəsildən təhvil alan ata-babalarımız Yesuanın başçılığı ilə başqa millətlərin mülkünü ələ keçirəndə çadırı da özləri ilə gətirmişdilər. Allah Özü millətləri ata-

babalarımızın qarşısından qovdu. Şəhadət çadırı Davudun dövrünə qədər qaldı. **46** Allahın lütfünü qazanan Davud yalvardı ki, Yaqubun nəslü üçün bir məskən qura bilsin. **47** Lakin Allaha ev tikən Süleyman oldu. **48** Amma Haqq-Taala əllə tikilən evlərdə yaşamaz. Peyğəmbərin dediyi kimi **49** Rəbb belə deyir: «Göylər Mənim taxtimdir, Yer ayaqlarımın altındaki kətildir. Mənim üçün nə cür ev tikacəksiniz, Dincələcəyim yer harada olacaq? **50** Bütün burları Mənim əlim yaratmadımı?» **51** Ey dikbaş, həm ürəkləri, həm də qulaqları “sünnət” edilməmiş insanlar, ata-babanız kimi siz də həmişə Müqəddəs Ruhun əleyhinə çıxırsınız. **52** Ata-babalarınızın təqib etmədiyi peyğəmbər varmı? Onlar Saleh Olanın zühuru barədə əvvəlcədən xəbər verənləri belə, öldürdülər. Sizsə bu Saleh Olana xəyanət edərək Onu qətlə yetirdiniz. **53** Mələklər vasitəsilə verilən Qanunu aldınız, lakin ona riyət etmədiniz». **54** Ali Şuranın üzvləri bu sözləri eşidəndə çox qəzəbləndilər və Stefanı dişlərini qırırdılar. **55** Müqəddəs Ruhla dolan Stefan isə gözlərini göyə dikib Allahın ehtiyamını və Allahın sağında dayanan İsanı gördü. **56** O dedi: «Baxın, mən göylərin yarıldığını və Bəşər Oğlunun Allahın sağında dayandığını görürəm». **57** Onlar qulaqlarını tutub haray qopardılar və hamısı birlikdə Stefanın üstünə hücum çəkdilər. **58** Onu şəhərdən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. Stefanın əleyhinə şahidlilik edənlər öz üst geyimlərini Şaul adlı bir gəncin ayaqları altına qoydular. **59** Stefan üstüna yağan daşlar altında belə yalvarırdı: «Ya Rəbb İsa, ruhumu qəbul et». **60** Sonra diz çöküb ucadan nida etdi: «Ya Rəbb, bunu onlara günah sayma». Bunu deyəndən sonra gözlərini bu həyata yıldı.

8 Stefanın qətlindən Şaul da razi qalmışdı. O gün Yeruşəlimdə olan imanlılar cəmiyyətinə qarşı güclü təqib başladı. Həvarilərdən başqa bütün imanlılar pərən-pərən düşüb Yəhudeya və Samariyanın hər tərəfinə yayıldı. **2** Bəzi mömin kİŞİLƏR isə Stefanı dəfn etdi və onun üçün dərin hüznlə yas saxladılar. **3** Amma Şaul imanlılar cəmiyyətini dağıtmağa başladı. Belə ki o, evdən-evə gedərək qadın-kişi bilmədən imanlıları sürüyüüb zindana salırdı. **4** Pərən-pərən düşən imanlılar hər yerdə Allahın kələməni – Müjdəni yayırdı. **5** Filip də Samariya şəhərinə gəlib Məsihi vəz edirdi. **6** Filipi eşidib, göstərdiyi əlamətləri görən izdiham onun sözlərinə birlikdə diqqət yetirirdi. **7**

Natəmiz ruha tutulan çox adamdan bu ruhlar bərkdən çıxıraq çıxır, çox iflic və ayaqları şikəst olanlar şəfa tapırı. **8** Ona görə bu şəhərdə bol sevinc var idi. **9** Amma bu şəhərdə bundan əvvəl cadugərlik edən və Samariya millətini mat qoyan Şimon adlı bir kişi var idi. O özünü böyük bir şəxsiyyət kimi təqdim edirdi. **10** Böyükli-kiçikli hər kəs ona diqqətlə qulaq asır və belə deyirdi: «Böyük adlanan Allahın qüdrəti budur». **11** Onun cadugərliyi hamını çıxdan mat qoymuşdu. Buna görə də ona diqqətlə qulaq asırdılar. **12** Amma Filip Allahın Padşahlığı və İsa Məsihin adı ilə bağlı Müjdəni yayanda sözlərinə iman gətirdilər və kişilər də, qadınlar da vəftiz oldular. **13** Şimon özü də iman gətirdi. Vəftiz olduqdan sonra Filipin yanından ayrılmadı. Göstərilən əlamət və möcüzələr Şimonu mat qoysdu. **14** Yeruşəlimdə qalan həvarilər Samariyalıların Allahın kələməni qəbul etdiklərini eşidəndə Peterlə Yəhya oraya çatanda dua etdilər ki, Samariyalı imanlılar Müqəddəs Ruhu alınsılar. **15** Çünkü Ruh halə onların heç birinin üzərinə enməmişdi, sadəcə olaraq Rəbb İsanın adı ilə vəftiz olmuşdular. **17** Sonra Peterlə Yəhya əllərini onların üstüne qoydular və onlar Müqəddəs Ruhu aldılar. **18** Həvarilərin əl qoyması ilə Ruhun verildiyini görən Şimon onlara pul təklif edərək **19** dedi: «Mənə də belə bir səlahiyyət verin. Əlimi kimin üstüne qoysam, Müqəddəs Ruhu alınsın». **20** Peter ona dedi: «Pulun da yox olsun, sən də! Ona görə ki sən Allahın ənəmini pulla əldə edə bilmək xəyalına düşmüsən. **21** Bu işdə sənən nə haqqın var, nə payın. Çünkü Allahın qarşısında ürəyin düz deyil. **22** Bu pisliyin üçün tövbə et, Rəbbə yalvar. Bəlkə ürəyinin bu niyyəti bağışlanar. **23** Görürəm ki, səndə acı zəhər var və haqsızlığın əsirisən». **24** Şimon ona cavab verdi: «Mənim üçün Rəbbə siz yalvarın ki, dediklərinizin heç biri mənim başıma gəlməsin». **25** Peterlə Yəhya şəhadət edib Rəbbin kələməni söyləyəndən sonra Samariyalıların yaşadıığı xeyli kəndlərdə Müjdəni yaya-yaya Yeruşəlimə qayırdırlar. **26** Bu zaman Rəbbin bir mələyi Filipə belə dedi: «Dur, cənuba tərəf, Yeruşəlimdən Qəzzəyə düşən yola – səhra yoluna çıx». **27** Filip qalxıb getdi. Yolda Həbəşli bir hərəməgəsi ilə rastlaşıdı. Bu, kandakinin, yəni Həbəşlilərin mələkəsinin vəzirlərindən biri idi. O, mələkənin bütün xəzinəsinə cavabdeh idi. Yeruşəlimə ibadət etmək üçün gəlmişdi. **28** Arabasına oturub geri qayıdarkən Yesaya peyğəmbərin kitabını oxuyurdu.

29 Ruh Filipə dedi: «Get, bu arabaya çatıb yanında qal!». 30 Filip qaça-qaça arabanın yanına gəldi və eşitdi ki, hərəməğası Yeşaya peyğəmbərin kitabını oxuyur. Ondan soruşdu: «Görəsən oxuduğunu başa düşürsənmi?» 31 Hərəməğası ona dedi: «Əgər mənə yol göstərən yoxdursa, bunu necə başa düşmək olar?» Sonra Filipdən xahiş etdi ki, arabaya minib onun yanında otursun. 32 O, Müqəddəs Yazılardan bu hissəni oxuyurdu: «Kəsilməyə aparılan qoyun kimi, Qırxanların qabağında dilsiz quzu kimi Ağzını açmadı. 33 Alçaldığı zaman ədalətdən məhrum oldu. Onun nəslini kim təsvir edə bilər? Onun həyatı yer üzündən götürülür». 34 Hərəməğası Filipdən soruşdu: «Xahiş edirəm, deyin, burada peyğəmbər kimdən bəhs edir, özündən, yoxsa başqasından?» 35 Bundan sonra Filip sözə başlayıb danışdı və Müqəddəs Yazılardan bu hissəsindən başlayıb İsa barədə olan Müjdəni bəyan etdi. 36 Onlar yol gedə-gedə galib su olan yera çatıdalar. Hərəməğası dedi: «Burada su var. Mənim vəftiz olmağımı nə isə mane olurmu?» 38 Sonra əmr etdi ki, araba dayansın. Filip hərəməğası ilə birgə suya girdi. Beləliklə, Filip hərəməğasını vəftiz etdi. 39 Sudan çıxanda Rabbin Ruhu Filipi götürüb oradan uzaqlaşdırdı. Filipi bir daha görməyən hərəməğası sevinə-sevina yoluna davam etdi. 40 Filip bir də gördü ki, Aşdod şəhərinə gəlib-çixib. O, Qeyşəriyyəyə çatanan bütün şəhərləri gəzib-dolaşaraq Müjdəni yaydı.

9 Şaul Rəbbin şagirdlərinə qarşı hələ də ölüm hədələri yağıdırırdı. Baş kahinin yanına gedib 2 ondan Dəməşq sinaqoqlarına yazılın məktublar istədi ki, orada İsa yolunu tutan kişi və qadınlardan kimi tapsa, əl-qolunu bağlayıb Yeruşalima gətirmək üçün səlahiyyəti olsun. 3 Dəməşqə yollanıb oraya yaxınlaşanda birdən göydən gələn bir işiq onun ətrafında parladi. 4 Şaul yərə yixildi və bir səs eşitdi, ona deyirdi: «Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?» 5 Şaul ona dedi: «Ey Ağam, Sən kimsən?» O cavab verdi: «Mən sənin təqib etdiyin İsayam. 6 Qalxaya, şəhərə get və nə etmək lazımdırsa, sənə deyiləcək». 7 Şaulda birlikdə yola çıxan adamlar yerlərindən susub qalmışdı. Səsi eşitsələr də, heç kimi görə bilmədilər. 8 Şaul yerdən qalxdı, amma gözlərini açanda heç nə görə bilmirdi. Sonra onun əlindən tutub Dəməşqə apardılar. 9 Üç gün ərzində Şaulun gözləri görmədi və o nə yedi, nə də içdi. 10 Dəməşqdə İsanın şagirdlərindən Xananya adlı bir nəfər var idi.

Rəbb görüntü vasitəsilə «Xananya!» deyə çağırıldı. O cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb!» 11 Rəbb ona dedi: «Qalx, “Düz Küçə” adlanan küçəyə get və Yəhudanın evində adı Şaul olan Tarsuslu bir adamı soruş. Hal-hazırda orada dua edir. 12 O, görüntündə görüb ki, yanına Xananya adlı bir kişi gəlib onun üzərinə əllərini qoyur ki, gözləri açılsın». 13 Xananya cavab verdi: «Ya Rəbb, bu kişi barədə çoxlarından eşitmışəm ki, Yeruşalımda Sənin müqəddəslərinə nə qədər pislik edib. 14 Burada Sənin adını çağırılanların hər birinin əl-qolunu bağlamaq üçün başçı kahinlərdən səlahiyyət alıb». 15 Amma Rəbb ona dedi: «Get! Başqa millətlərə, padşahlara və İsrail övladlarına Öz adımı bəyan eləmək üçün bu adam seçdiyim alətdir. 16 Mənim adım uğrunda çəkəcəyi əzabın nə qədər böyük olduğunu ona göstərəcəyəm». 17 Bundan sonra Xananya gedib həmin evə girdi və əllərini Şaulun üstünə qoyub dedi: «Qardaşım Şaul, Rəbb, yəni bura gələrkən yolda sənə görünən İsa məni göndərdi ki, sənin gözlərin açılsın və Müqəddəs Ruhla dolasan». 18 O andaca Şaulun gözlərindən sanki pulcuqlar töküldü və Şaul təkrar görməyə başladı. O qalxdı və vəftiz oldu. 19 Sonra yemək yeyib taqətə gəldi. Bir neçə gün Şaul Dəməşqdə olan şagirdlərin yanında qaldı. 20 Dərhal sinaqoqlarda İsanın Allahın Oğlu olduğunu vəz etməyə başladı. 21 Onu eşidənlərin hamısı mat qalib deyirdi: «Yeruşalımda bu adı çəkənləri dağıdan adam bu deyilmi? Buraya belələrini əl-qolunu bağlayıb başçı kahinlərin yanına aparmağa golmamışdım?» 22 Şaul isə gündən-günə qüvvətlənirdi. İsanın Məsih olmasına dair sübutlar göstərməklə Dəməşqdə yaşayan Yəhudiləri çəş-baş saldı. 23 Aradan xeyli gün keçdi. Yəhudilər Şaulu öldürmək üçün sui-qəsd hazırladı. 24 Amma onların bu qəsdi haqqında xəbər Şaula çatdı. Yəhudilər onu öldürmək üçün gecə-gündüz şəhərin qapılarda pusqu qururdu. 25 Amma Şaulun şagirdləri gecə olan kimi onu götürüb bir sabətin içiə qoyaraq şəhər divarlarından aşağı endirdilər. 26 Şaul Yeruşalıma çatanda oradakı şagirdlərə qoşulmağa çalışdı, lakin onların hamısı Şauldan qorxur və inanmındılar ki, o, İsanın şagirdidir. 27 Amma Barnaba onu götürüb həvarilərin yanına apardı və onlara açıqladı ki, Şaul yolla gedəndə Rəbbi necə görüb, Rəbb onunla necə danışib, o, Dəməşqdə İsanın adını necə cəsarətlə bəyan edib. 28 Beləliklə, Şaul onların yanında qalib Yeruşalımdə hər yərə bir gedib-gəlir və orada da Rəbbin adını cəsarətlə bəyan edirdi.

29 O yunanca danişan Yəhudilərlə söhbət edərək mübahisə edirdi. Onlar isə Şaulu öldürmək istəyirdilər. 30 İmanlı bacı-qardaşlar isə bunu öyrənəndə Şaulu Qeyşəriyyəyə aparıb oradan Tarsusa göndərdilər. 31 Beləcə bütün Yəhudeya, Qalileya və Samariyadakı imanlılar cəmiyyəti əmin-amanlığa çatdı. İnkışaf edən və Rəbb qorxusu içində yaşayan cəmiyyət Müqəddəs Ruhun ürkəkləndirməsi ilə sayca artırdı. 32 Bu zaman hər yanı dolanşan Peter Lodda yaşayan müqəddəslərin yanına gəldi. 33 Orada Eneya adlı bir nafərə baş çəkdi. Eneya iflic olmuşdu və səkkiz il idi ki, yataqda idi. 34 Peter ona dedi: «Eneya, İsa Məsih səni sağaldır. Qalx, yatağını yiğişdir». Eneya dərhal ayağa qalxdı. 35 Lod və Şaronda yaşayanların hamısı bu adamı görüb Rəbbə təraf döndü. 36 Yafoda İsanın şagirdləri arasında Tabita adlı bir qadın var idi. «Tabita» «Ceyran» deməkdir. Bu qadın həmişə xeyirxah işlər görür və yoxsullara kömək edirdi. 37 Bu vaxtlarda o xəstələnib oldu. Onun meyitini yuyub yuxarı mərtəbədəki otağa qoydular. 38 Lod Yafoya yaxın idi, ona görə də Peterin Lodda olduğunu eşidən şagirdlər iki kişini onun yanına göndərdilər və onlar gəlib xahiş etdilər: «Vaxt itirmədən yanımıza gəl». 39 Peter durub onlarla getdi. Yafoya çatanda onlar Peteri evin yuxarı mərtəbəsinə çıxartdılar. Bütün dul qadınlar ağlaşa-ağlaşa Peterin yanına yığıldı və Tabitanın onlarla birlikdə olanda tikdiyi köynəkləri, paltarları göstərirdilər. 40 Peter isə onların hamısını bayırı çıxartdı, sonra diz çöküb dua etdi. Bundan sonra isə ölüyə təraf döñüb dedi: «Tabita, qalx!» Qadın gözlərini açıb Peteri görən kimi dik oturdu. 41 Peter əlini uzadıb onu ayağa qaldırdı və sonra müqəddəslərlə dul qadınları çağırıldı. Tabitanı sağ-salamat onların qarşısına çıxartdı. 42 Bu xəbər bütün Yafoya yayıldı və çox adam Rəbbə iman gətirdi. 43 Peter isə xeyli gün Yafoda, Şimon adlı bir dabbagın evində qaldı.

10 Qeyşəriyyədə Korneli adlı bir nəfər yaşayırı. O, İtaliyalı adlı alayın yüzbaşalarından biri idi. 2 Həm özü, həm də bütün külfəti mömin olub Allahdan qorxardı. O, xalqa çox nəzir-niyaz paylayar, daim Allaha dua edərdi. 3 Bir gün təxminən doqquzuncu saat radələrində görüntündə aydın gördü ki, Allahın bir mələyi yanına gəlib onu çağırıldı: «Ey Korneli!» 4 Korneli qorxa-qorxa ona baxıb dedi: «Nədir, ey ağam?» Mələk ona dedi: «Duaların və nəzir-niyazların xatırə taqdimi kimi Allahın hüzurunda qəbul olundu. 5 İndi Yafoya

adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. 6 O, dabbag Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır. 7 Onunla danişan mələk gedəndən sonra Korneli xidmətçilərindən ikisini və mühafizəçilərindən bir mömin əsgəri çağırıldı. 8 Onlara hər şeyi danişdi və sonra onları Yafoya göndərdi. 9 Ertəsi gün təxminən altıncı saat radələrində, onlar yolda olub şəhərə yaxınlaşanda Peter dua etmək üçün dama çıxdı. 10 O acıb yemək istəyirdi. Yemək hazırlanarkən Peterin fikrini bir görüntü apardı. 11 O gördü ki, göy yarıldı, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd küçündən asılıraq yera endi. 12 Onun üstündə hər cür dördəyəqlilər, sürüünənlər və göydə uçan quşlar var idi. 13 Ona bir səda gəldi: «Qalx, Peter, kəs və ye!» 14 Peter Ona dedi: «Əsla, ya Rəbb! Mən heç vaxt nə haram, nə də murdar bir şey yeməmişəm». 15 Səda ikinci dəfə yenə gəldi və Peterə dedi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». 16 Bu, üç dəfə təkrarlanandan sonra o şey dərhal göyə çəkildi. 17 Peter bu görüntünün mənəsi barədə fikirləri ilə çəşbaş qalanda Kornelinin göndərdiyi adamlar Şimonun evini soruşurdular. Onlar qapı ağzında dayanıb 18 bərkdən soruşdular: «Peter deyə çağırılan Şimon burada qalır mı?» 19 Bu zaman görüntütü barədə fikirləşən Peterə Ruh belə dedi: «Bax səni üç kişi axtarır. 20 Dur, aşağı en və heç tərəddüd etmədən onlarla get. Çünkü onları Mən göndərmişəm». 21 Peter aşağı enib həmin adamlara dedi: «Axtardığınız adam mənəm. Niyə gəlmisiniz?» 22 Onlar dedilər: «Korneli adlı bir yüzbaşı var. O, saleh və Allahdan qorxan kişidir; buna bütün Yəhudi milləti də şahiddir. Müqəddəs bir mələk ona əmr etdi ki, səni öz evinə çağırırsın və deyəcəyin sözlərə qulaq assın». 23 Bundan sonra Peter onları içəri dəvət edib qonaq saxladı. Ertəsi gün Peter qalxıb onlarla yola çıxdı və Yafodan olan bəzi qardaşlar da onlara qoşuldu. 24 Sonrakı gün Qeyşəriyyəyə çatdı. Korneli öz qohumlarını və yaxın dostlarını bir yerə yığıb onları gözləyirdi. 25 Peter içəri girəndə Korneli ayağına düşüb ona səcdə etdi. 26 Peter isə onu ayağa qaldıraraq dedi: «Qalx, mən də sənin kimi insanam». 27 Peter Korneli ilə danişanlıca içəri daxil olanda gördü ki, oraya xeyli adam yığılıb. 28 Onlara belə dedi: «Bilirsiniz ki, Yəhuditərə hər hansı bir yadelli ilə ünsiyyət yaratmaq, onlara qonaq getmək qadağandır. Amma insanları haram və murdar saymamışı Allah mənə göstərdi. 29 Buna görə məni çağıranda etiraz etmədən gəldim. Deyə

bilərsinizmi, məni niyə çağırırsınız?» **30** Korneli cavab verdi: «Üç gün əvvəl elə bu vaxtlarda doqquzuncu saatın duasını edirdim ki, birdən parlaq libaslı bir kişi qarşında dayandı **31** və dedi: «Ey Korneli, sənin duaların eşidildi və nəzir-niyazların Allah tərəfindən yada salındı. **32** İndi Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. O, dabbag Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır». **33** Ona görə sənin yanına adamlar göndərdim və sən də xeyirxahlıq göstərərək gəldin. İndi hamımız Allahın öündəyik və Rəbbin sənə əmr etdiyi hər sözə qulaq asmağa hazırlıq». **34** Peter sözə başlayıb dedi: «İndi bildim ki, həqiqətən, Allah tərəfəşlik etmir. **35** Milliyətindən asılı olmayıaraq kim ki Ondan qorxub əməlisaleh olarsa, Ona məqbuldur. **36** O, İsrail övladlarına Öz kələmini göndərdi və hamının Sahibi olan İsa Məsih vasitəsilə barişdırma Müjdəsini yaydı. **37** Bilirsiz ki, Yəhyanın vəftiz üçün çağırışından sonra Qalileyadan başlayaraq bütün Yəhudeyada nələr baş verdi. **38** Allah Nazareti İsanı Müqəddəs Ruhla və qüdrətlə məsh etdi. İsa xeyirxahlıq edərək hər yanı gəzib iblisin təzyiqinə məruz qalanların hamısını sağaltdı. Çünkü Allah Ona yar idi. **39** Yəhudilərin ölkəsində və Yerusəlimdə İsanın nələr etdiyinin şahidi olduq. Onu çarmixa çəkib öldürdülər. **40** Amma Allah Onu üçüncü gün diriltdi və bütün xalqa deyil, əvvəlcədən seçdiyi Öz şahidlərinə - ölürlər arasından dirilməsindən sonra Onunla birlikdə yeyib-içən bizlərə aydın göstərdi. **42** Bizi isə əmr verdi ki, «Allahın təyin etdiyi ölürlər dirilərin Hakimi Budur» deyə bunu xalqa şəhadət etməklə vəz edək. **43** Onun barəsində bütün peyğəmbərlər şəhadət edir ki, Ona iman edən hər kəsin günahı Onun adı ilə bağışlanır». **44** Peter bu sözləri deyirdi ki, Müqəddəs Ruh səhbətə qulaq asan hər kəsin üzərinə endi. **45** Peterlə birlikdə galmiş sünnetli imanlılar Müqəddəs Ruhun bəxşis olaraq başqa millətlərin də üstünə töküldüyünə mat qaldı; **46** onların başqa dillərdə danışın Allahı mədh etdiyini eşitdilər. Onda Peter belə dedi: **47** «Bu adamlar bizim kimi Müqəddəs Ruhu alıb. Bunların su ilə vəftiz olmalarına kim mane ola bilər?» **48** Beləliklə, onların İsa Məsihin adı ilə vəftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Peterdən xahiş etdilər ki, bir neçə gün onların yanında qalsın.

11 Həvarilərlə bütün Yəhudeyadakı imanlı bacı-qardaşlar eşitdilər ki, başqa millətlər də Allahın kələmini qəbul ediblər. **2** Peter Yerusəlimə gələndə

sünnet tərəfdarları onu tənqid edərək **3** dedilər: «Sən sünnetlərin evinə gedib onlarla birgə yemək yemisən». **4** Peter sözə başlayıb onlara hər şeyi bir-bir izah etdi: **5** «Mən Yafo şəhərində dua edirdim. Birdən fikrimi görüntü apardı. Gördüm ki, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd küncündən asılıraq göydən enib mənim yanına çatır. **6** Bu şeyə gözlərimi dikib diqqətlə baxdım. Gördüm ki, onun üstündə yer üzərində yaşayış dördayaqlılar, çöl heyvanları, sürünlərlə və göydə uçan quşlar var. **7** Sonra eşitdim ki, bir səda mənə deyir: «Qalx, Peter, kəs və ye!» **8** Mən dedim: «Əsla, ya Rəbb! Heç vaxt mənim ağızıma nə haram, nə də murdar bir şey dəyməyib». **9** Yenə göydən səda gəldi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». **10** Bu, üç dəfə təkrarlananın sonra hər şey yenə göyə çəkildi. **11** Elə bu zaman Qeyşəriyyədən mənim yanına göndərilən üç kişi qaldığımız evin qapısında dayandı. **12** Ruh mənə dedi ki, tərəddüd etmədən onlara gedim. İmanlı qardaşlarım olan bu altı nəfər də mənə qoşulub həmin kişinin evinə girdik. **13** Bu adam bizə nəql etdi ki, öz evində dayanan mələk görüb. Mələk ona demişdi: «Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. **14** Onun sənə deyəcəyi sözlərlə həm sən, həm də bütün küləfətin xilas olacaq». **15** Mən sözə başlayanda Müqəddəs Ruh başlangıçda bizim üstümüzə endiyi kimi onların da üstünə endi. **16** Onda Rəbbin dediyi bu sözlər yadına düşdü: «Yəhya su ilə vəftiz etdi, amma siz Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız». **17** Beləliklə, Rəbb İsa Məsihə iman edən bizlərə verdiyi eyni bəxşisi Allah onlara da verib, mən kiməm ki, Allaha qarşı çıxam?» **18** Bu sözləri eşidib hamı sakitləşdi və Allahı izzətləndirib dedi: «Deməli, Allah başqa millətlərə də imkan yaratdı ki, tövbə edib həyat tapsın». **19** Stefanın öldürülməsi ilə başlanan təqib nəticəsində pərən-pərən düşən imanlılar Finikiya, Kipr və Antakyaya qədər getdilər. Allahın kələmini yalnız Yəhudilərə dedilər. **20** Amma onların arasından bəzi Kiprli və Kirenilər Antakyaya gedib yunanca danışanlarla da səhbətə başladılar. Onlara Rəbb İsa ilə bağlı Müjdəni yayırdılar. **21** Rəbbin əli onların üzərində idi və bunun nəticəsində xeyli insan iman gətirib Rəbbə tərəfə döndü. **22** Bunların xəbəri Yerusəlimdəki cəmiyyətə çatdı və Barnabəni Antakyaya göndərdilər. **23** O oraya çatanda Allahın lütfünün bəhrəsini görüb sevindi. O hamını həvəsləndirirdi ki, can-dildən Rəbbə bağlı qalsınlar. **24** Çünkü özü Müqəddəs Ruhla və imanla

dolu, xeyirxah bir kişi idi. Bunun nəticəsində də böyük bir kütlə Rəbbə iman gətirdi. **25** Sonra Barnaba Tarsusa gedib Şaulu axtardı. **26** Onu tapan kimi Antakyaya gətirdi. Bir il ərzində oradakı imanlılar cəmiyyətinə qoşulub bir yerdə yiğilaraq böyük bir kütləyə təlim öyrədirdi. Şagirdlər ilk dəfə olaraq Antakyada məsihçi adlandırılıldı. **27** El həmin günlərdə Yeruşəlimdən Antakyaya bəzi peyğəmbərlər gəldi. **28** Bunlardan Aqab adlı biri qalxıb Ruhun tasırı ilə bütün dünyada böyük bir aqlıq olacağımı bildirdi. Bu aqlıq Klavdinin hakimiyyəti dövrünə təsadüf olundu. **29** Şagirdlər qərara aldılar ki, hər biri gücü çatan qədər Yəhudeyada yaşayan imanlı bacı-qardaşlarına yardım göndərsin. **30** Bu qərara əməl edərək yardımçıları Barnaba və Şaulun əli ilə cəmiyyət aqsaqqallarına göndərdilər.

12 O vaxtlar padşah Hirod cəmiyyətin bəzi üzvlərinə zülm etməyə əl atdı. **2** Yəhyanın qardaşı Yaqubu qılıncdan keçirib edam etdirdi. **3** Bundan Yəhudilərin razi qaldığını görüb üstəlik Peteri də tuttdurdu. Bunu Mayasız Çörək bayramı vaxtında etdi. **4** O, Peteri yaxalatdırıb zindana saldırdı; onu hər birində dörd nəfər olmaqla dörd əsgəri dəstəyə nəzarət altında saxlanmaq üçün təslim etdi. Niyyətində tutmuşdu ki, Pasxa bayramından sonra xalq qarşısında onun məhkəməsini keçirsin. **5** Peter buna görə zindanda saxlanılırdı. Lakin imanlılar cəmiyyəti ciddi-cəhdə onun üçün Allaha dua edirdi. **6** Peter Hirodun ona məhkəmə quracağı günün əvvəlki gecəsi iki əsgər arasında bir cüt zəncirə bağlanmış halda yatırdı. Qarovalıçular da qapıda dayanıb zindanın təhlükəsizliyini qoruyurdu. **7** Qəflatən Rəbbin bir mələyi göründü. Zindanın otağı işıqlandı. Mələk Peterin böyrünə vurub onu oyatdı və dedi: «Tez ol, qalx». O andaca Peterin biləklərindəki zəncirlər düşdü. **8** Mələk ona dedi: «Qurşağıni bağla, çarığını geyin». Peter belə də etdi. Mələk yenə dedi: «Üst paltarını geyin, ardımcı gəl». **9** Peter onun ardınca düşərək bayırı çıxdı. Amma mələyin etdiyinin həqiqi olduğunu başa düşmürdü, elə bilirdi ki, bir görüntü görür. **10** Birinci, ikinci qarovalıçunun yanından keçərək şəhərə açılan dəmir darvazaya çatıdlar. Onların qarşısında darvaza öz-özünə açıldı. Onlar çıxıb küçə uzunu getdilər. Birdən mələk Peterdən ayrıldı. **11** O andaca özüna gələn Peter dedi: «İndi əminliklə başa düşdüm ki, Rəbb Öz mələyini göndərib məni Hirodun əlindən və

Yəhudi xalqının gözlədiyi bütün bəlalardan qurtardı». **12** Peter bunları dərk edəndə Mark adlanan Yəhyanın anası Məryəmin evinə getdi. Orada xeyli adam yiğilib dua edirdi. **13** Peter həyat qapısını döyməyə başladı və Roda adlı bir qarabaş eşidib qapıya getdi. **14** Qız Peteri səsindən tanıdı və sevincindən qapını belə, açmadan yenə evə qaçıdı. Oradakılara xəbər verdi ki, Peter qapıda dayanıb. **15** Onlar isə belə dedilər: «Dəli olmusan?» Amma qız dediyinin üstündə durdu. Belə olanda dedilər: «Yəqin onu qoruyan mələkdir». **16** Peter isə dayanmadan qapını döyürdü. Qapını açıb onu görəndə mat qaldılar. **17** Peter əli ilə susmaq işarəsi verərək Rəbbin onu necə zindandan çıxardığını nəql etdi. Sonra «bu xəbəri Yaquba və o biri qardaşlara da çatdırın» deyərək onlardan ayrılib başqa yerə getdi. **18** Səhər açılanda əsgərləri böyük bir vahimə bürüdü. Bir-birlərindən soruştular: «Bəs Peter necə oldu?» **19** Hirod onu axtardı. Tapa bilməyəndə isə qarovalıçuları sorğu-sualı çəkdirəndən sonra edam edilmələrinə əmr verdi. Bundan sonra Hirod Yəhudeyadan Qeyşəriyyəyə yollandı və orada qaldı. **20** Hirod Sur və Sidon əhalisinə qarşı hiddətindən alışib-yanırdı. Onlar birlikdə onun yanına galib sarayın məişət işləri üzrə müdürü Blastı öz tərəflərinə çəkərək sülh istədiklərini bildirdilər. Çünkü onların ölkəsi padşahın ölkəsindən gələn ərzaqdan asılı idi. **21** Təyin olunan gündə şahlıq libasını geyən Hirod hökm kürsüsünə oturaraq Sur və Sidonlulara müraciət etdi. **22** Camaat qışqırmağa başladı: «Bu bir insanın səsi deyil, bir allahın səsidir!» **23** O anda Rəbbin bir mələyi Hirodu vurdu. Çünkü izzəti Allaha vermədi. Onu daxildən qurdular yedi və canı çıxdı. **24** Allahın kələmi isə yayılırdı və təsiri artırdı. **25** Barnaba və Şaul Yeruşəlimdəki xidmətlərini yerinə yetirəndən sonra Mark adlanan Yəhyanı özləri ilə götürüb geri qayıtdılar.

13 Antakyadakı cəmiyyətdə peyğəmbərlər və müəllimlər var idi: Barnaba, Niger adlanan Şimeon, Kirenalı Luki, hökmər Hirodun süd qardaşı Menaxem və Şaul. **2** Bu adamlar Rəbbə xidmət edib oruc tutarkən Müqəddəs Ruh onlara dedi: «Barnaba ilə Şaulu Mənim tapşırıdığım iş üçün ayırin». **3** Beləliklə, oruc tutub dua etdikdən sonra Barnaba ilə Şaulun üzərinə əllərini qoysular və onları yola saldılar. **4** Müqəddəs Ruhun əmri ilə yola çıxan Barnaba və Şaul Selevkiyaya getdilər və oradan da gəmi ilə Kiprə getdilər. **5** Salamisə çatanda

Yəhudilərin sinaqoqlarında Allahın kələmini bəyan etməyə başladılar. Yəhya isə onların köməkçisi idi. **6** Adanı başdan-başa gəzərək Pafosa çatdılar. Orada Baryeş adlı bir Yəhudi cadugər və yalançı peyğəmbərə rast gəldilər. **7** Baryeş vali Sergi Paula yaxın adam idi. Ağilli kişi olan vali Barnaba ilə Şaulu çağırtdırib Allahın kələmə qulaq asmaq istədi. **8** Lakin adı cadugər mənasını verən Elimə, yəni Baryeş buna qarşı çıxaraq valini imandan azdırmağa çalışırdı. **9** Amma Müqəddəs Ruhla dolan Şaul, yəni Paul gözlərini Elimaya dikib **10** dedi: «Ey iblis oğlu, ürəyin hər cür hiylə və firildaqla doludur. Ey salehliyə tamamilə düşmən kəsilən, Rəbbin haqq yolunu əyri qələmə verməkdən əl çəkməyəcəksənmi? **11** İndi isə bax, sən in üstünə Rəbbin əli gəlir. Kor olacaqsan, bir müddət gün işığı görməyəcəksən». O anda həmin adamın üzərinə bir duman, bir qaranlıq çökdü. Ora-bura gəzərək kimisə axtarırdı ki, onun əlindən tutub yol göstərsin. **12** Olanları görən vali Rəbbin təliminə təccübəldi və iman etdi. **13** Paulla yanındakılar Pafosdan yelkən açıb Pamfiliya bölgəsindəki Perge şəhərinə çatdı. Yəhya isə onlardan ayrılib Yerusalimə qayıtdı. **14** Onlar yollarına davam edib Pergedən Pisidiyada olan Antakyaya çatdılar. Şənbə günü sinaqoqa girib oturdular. **15** Qanunun və Peyğəmbərlərin yazılarının oxunmasından sonra sinaqoq rəisləri onları çağırtdırib dedilər: «Qardaşlar, xalqa türəkləndirici müraciətiniz varsa, buyurub deyin». **16** Paul ayağa qalxıb diqqəti cəlb etmək üçün əlini qaldıraraq dedi: «Ey İsraililər və Allahdan qorxanlar, qulaq asın. **17** Bu xalqın, yəni İsraililərin səcdə etdiyi Allah bizim ata-babalarımızı seçdi və Misirdə – qürbət eldə yaşıdlıları müddət ərzində onları böyük bir millət etdi. Sonra əlini uzadıb onları Misirdən çıxartdı. **18** Qırx ilə yaxın səhrada qaldıqları müddət ərzində onlara dözdü. **19** Kənan torpağında yaşayan yeddi milləti qırandan sonra bu millətlərin torpaqlarını irs olaraq İsrail xalqına verdi. **20** Bütün bunlar təqribən dörd yüz əlli ili əhatə etdi. Sonra Allah onlar üçün hakimlər yetirdi. Bu, peyğəmbər Samuelin dövrünə qədər davam etdi. **21** Xalq padşah istəyəndə isə Allah Binyamin qəbiləsindən olan Qiş oğlu Şaulu onlar üçün padşah təyin etdi. O, qırx il padşahlıq etdi. **22** Onu aradan götürəndən sonra Allah Davudu ucaldıb onların üzərində padşah etdi və onun barəsində şəhadət etdi: “Öz ürəyimə yatan adam olaraq Yessey oğlu Davudu tapdım və o Mənim bütün istədiklərimi

yerinə yetirəcək”. **23** Allah Öz vədinə sadiq qalıb bu adamın soyundan olan Xilaskar İsanı İsrailə göndərdi. **24** İsanın gəlisiindən əvvəl Yəhya bütün İsrail xalqına vəz etmişdi ki, tövbə edib vəftiz olunsunlar. **25** Yəhya işini qurtararkən dedi: “Məni kim sayırsınız? O Şəxs mən deyiləm. Məndən sonra O gəlir. Mən Onun ayagındakı çarığını açmağa belə, layiq deyiləm”. **26** Qardaşlar, ey İbrahimin nəslinin övladları və aranızda olan Allahdan qorxanlar, bu xilas sözü bizi göndərilib. **27** Çünkü Yeruşalim əhalisi və onların rəhbərləri İsanı tanımadı. Beləliklə, Onu mühakimə etməklə hər Şənbə günü oxunan peyğəmbərlərin sözünü yerinə yetirdilər. **28** Onda ölümə layiq heç bir təqsir tapmasalar da, Pilatdan Onun edam olunmasını tələb etdilər. **29** Onun barəsində yazılanların hamisini tam yerinə yetirəndən sonra Onu çarmıxdan düşürüb qəbirə qoydular. **30** Lakin Allah Onu ölürlər arasından dirildi. **31** İsa xeyli günlər ərzində daha əvvəl Qalileyədan Onunla Yeruşalimə gələnlərə göründü. Bu adamlar indi Onun barəsində xalq üçün şahiddir. **32** Biz indi sizə bu Müjdəni bəyan edirik: ata-babalarımıza verilən vəd həyata keçib, **33** Allah İsanı diriltməklə bu vədi onların övladları olan bizlər üçün yerinə yetirib. İkinci məzmurda belə yazılıb: “Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum”. **34** Allah Onu ölürlər arasından dirildərək heç vaxt çürüməyə qoymayacaq. Ona görə demişdi: “Davuda vəd etdiyim sadiq məhəbbəti sizə göstərəcəyəm”. **35** Buna görə də başqa yerdə belə deyir: “Mömin insanı çürüməyə qoymazsan”. **36** Davud öz müsəirlərinə Allahın iradəsinə müvafiq xidmət edəndən sonra vəfat etdi. O da ataları ilə uyudu və cəsədi çürüyüb-getdi. **37** Amma Allahın diriltdiyi insanın cismi çürümədi. **38** Bununla da, ey qardaşlar, bilin ki, bu İnsan vasitəsilə günahların bağışlanması sizə elan edilir. Belə ki Musanın Qanununa görə saleh sayılmamanızın səbəblərinin heç birinə baxmayaraq, **39** iman edən hər kəs bu insanda saleh sayılacaq. **40** Ehtiyatlı olun ki, Peyğəmbərlərin dedikləri baş vermasın: **41** “Baxın, siz ey xor baxanlar, Mat qalın və yox olun. Sizin vaxtınızda elə işlər görəcəyəm ki, Siz dənişsaydilar, inanmazdiniz”». **42** Paulla Barnaba sinaqoqdan çıxarkən camaat onlardan xahiş etdi ki, gələn Şənbə günü yenə də bu mövzudan danişsınlar. **43** Sinaqoqda olan camaat çıxıb gedəndən sonra xeyli Yəhudi və Yəhudi dimini qəbul edən möminlər Paul və Barnabanın ardınca getdilər. Onlar da bu adamlarla səhəbtlər edir və Allahın lütfündə dönməz olsunlar

deyə onlara öyüt-nəsihət verirdilər. **44** Növbəti Şənbə Rəbbin kələmənə qulaq asmaq üçün demək olar ki bütün şəhər əhalisi toplaşmışdı. **45** İzdihamı görən Yəhudiləri qısqanlıq bürüdü və Paulun nitqinin əleyhina qalxıb ona böhtan atdırılar. **46** Paulla Barnaba isə cəsarətlə dedilər: «Allahın kələməni əvvəlcə siza bəyan olunmalı idi. Sizin ondan imtina etdiyiniz və özünüüz əbədi həyatə layiq görmədiyiniz üçün biz indi başqa millətlərə üz tuturug. (aiənios g166) **47** Çünkü Rəbbin biza əmri belə idi: "Səni millətlərə nur etmişəm ki, Xilası dünyanın ən uzaq yerlərinə yayasan". **48** Başqa millətlərdən olanlar bunu eşidərkən sevinirdilər və Rəbbin kələmənən izzətləndirildilər. Əbədi həyat üçün təyin olunanların hamısı iman gətirdi. (aiənios g166) **49** Beləliklə, Rəbbin kələməni bütün bölgəyə yayıldı. **50** Amma Yəhudilər hörmətli, mömin qadınları və şəhərin nüfuzlu adamlarını təşvişə saldılar. Onlar da Paulla Barnabəni təqib edib o bölgədən qovdular. **51** Buna görə də Paulla Barnaba ayaqlarının tozunu onların üstünə çırpıb Konyaya getdilər. **52** Şagirdlər isə sevinc və Müqəddəs Ruhla doldular.

14 Konyada Paulla Barnaba Yəhudilərin sinaqoquna birlikdə daxil olub elə danışdırılar ki, həm Yəhudilərdən, həm də Yunanlardan ibarət böyük kütləni imana gətirdilər. **2** Amma inanmayan Yəhudilər başqa millətlərdən onları qızışdıraraq onları imanlıların əleyhinə qaldırdılar. **3** Xeyli vaxt orada qalan Paulla Barnaba cəsarətlə Rəbb haqqında danışındı. Rəbb isə onlara əlamət və xariqə göstərmək gücünü verməklə Öz lütfü barədə kələməni təsdiqlədi. **4** Amma şəhər əhalisi iki hissəyə bölündü. Bəziləri Yəhudilərin, bəziləri isə həvarilərin tərəfini saxladı. **5** Yəhudilərlə başqa millətlərdən olanlar və onların rəhbərələri həvariləri təhqir edərək daşqalaq etmək üçün bir sui-qəsd hazırladı. **6** Bundan xəbər tutan bu həvarilər Likaoniyanın Listra ilə Derbe şəhərlərinə və oranın ətraf yerlərinə qəçdilər. **7** Orada da Müjdəni yayıldılar. **8** Listrada ayaqlarından sıkəst olan bir kişi var idi. Bu adam anadangəlmə əlil idi, heç vaxt yeriməmişdi. **9** O, Paulun dediklərinə qulaq asırdı. Ona göz qoyan Paul gördü ki, sağalacağına imanı var. **10** Ona görə bərkdən dedi: «Qalx, ayaq üstə dur!» Bu adam yerindən atılıb yeriməyə başladı. **11** Camaat Paulun etdiyini görəndə haray salıb Likaoniya dilində dedi: «Tanrılar insan şəklində yanımıza gəlib!» **12** Barnabaya Zevs, Paula isə aparıcı natıq olduğuna

göra Hermes dedilər. **13** Şəhərin qarşısında yerləşən Zevs məbədinin kahini şəhər darvazalarına bugalar və çələnglər gətirdi. O, camaatla birgə qurban kəsmək istədi. **14** Amma həvarilər – Barnaba ilə Paul bunu eşidən kimi paltarlarını cirdilər və izdihamın içində girib haray çəkdilər: **15** «Ay ağalar, niyə belə edirsiniz? Biz də sizin kimi insaniq, eyni varlığıq. Sizə Müjdə gətirmişik. Əl çəkin bu boş şəylərdən. Yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan, var olan Allaha tərəf döñün. **16** O, əvvəlki nəsillərin dövründə yaşayın bütün millətlərə öz yolları ilə getməyə izin verdi. **17** Lakin yənə də Özünü şahidsiz qoymadı. Sizə yaxşılıq edərək göydən yağışlar yağdırır, cürbəcür məhsullar yetişdirən fəsillər bəxş edir, sizi yeməklə doydurur və ürəyinizi sevincə qərq edir». **18** Bu sözlərlə camaatın onlara qurban kəsməsinin qarşısını bir çətinliklə aldılar. **19** Antakya və Konyadan bəzi Yəhudilər galib xalqı öz tərəfəna çəkərək Paulu daşqalaq etdilər. Elə bildilər ki, Paul ölüb, onu şəhərdən kənara süründülər. **20** Şagirdlər ətrafına yığılanda isə Paul ayağa qalxıb şəhərə qayıtdı. Ertəsi gün isə Barnabə ilə birlikdə Derbəyə getdi. **21** O şəhərdə də Müjdə yayıb xeyli şagird hazırladılar. Paulla Barnabə daha sonra Listraya, Konyaya və Pisidiyada olan Antakaya qayıtdı. **22** Şagirdləri ruhən möhkəmləndirdilər və imanda dönməz olsunlar deyə onları həvəsləndirərək dedilər: «Allahın Padşahlığına çox əziyyətlərdən keçərək girməliyik». **23** İmanlılar üçün hər cəmiyyətdə ağsaqqallar seçərək dua və orucla onları inandıqları Rəbbə əmanət etdilər. **24** Pisidiya bölgəsindən keçərək Pamfiliyaya gəldilər. **25** Pergədə kələməni yayandan sonra Antalyaya getdilər. **26** Oradan gəmi ilə Suriyadakı Antakaya qayıtdılar. Onların indi yerinə yetirdikləri xidmət üçün burada Allahın lütfünə əmanət edilmişdilər. **27** Oraya çatanda cəmiyyəti bir yerə yığıb Allahın onlar vasitəsilə nə etdiyini, başqa millətlərə iman qapısını necə açdığını söylədilər **28** və şagirdlərin yanında uzun müddət qaldılar.

15 Yəhudeyadan gələn bəzi adamlar Antakyadakı imanlı bacı-qardaşlara belə təlim öyrədirdi: «Əgər siz Musanın qoymuğu adətə görə sünnet olmasanız, xilas ola bilməzsiniz». **2** Paul və Barnabə bu adamlarla çox çəkişib mübahisə etdi. Nəhayət qərara alındı ki, Paulla Barnabə digər qardaşlardan bir neçəsini götürərək Yeruşəlimə gedib bu sualın müzakirəsi

üçün həvarilər və aqsaqqallarla görüşsünlər. **3** Beləliklə, cəmiyyət tərəfindən göndərilənlər Finikiya və Samariya bölgələrindən keçidilər. Başqa millətlərin Allaha tərəf necə dönmələrini xəbər verə-verə oradakı bütün imanlı bacı-qardaşları çox sevindirdilər. **4** Yeruşalimə çatanda oradakı imanlılar cəmiyyəti və həvarilərlə aqsaqqallar onları yaxşı qarşılıklarla. Allahın onlar vasitəsilə etdiyi hər şeyi danışdır. **5** Amma farisey tarıqatından olmuş bəzi imanlılar qalxıb belə dedilər: «Başqa millətlərdən olanları sünnət etmək və onlara Musanın Qanununa riayət etmələrini əmr etmək lazımdır». **6** Həvarilərlə aqsaqqallar bu mövzunun müzakirəsi üçün toplaşdırılar. **7** Uzunuzadı mübahisələrdən sonra Peter ayağa qalxıb dedi: «Qardaşlar, bildiyiniz kimi Allah aranızdan çıxan bəri məni seçib ki, başqa millətlərdən olanlar Müjdəni mənim dilimdən eşidib iman etsinlər. **8** İnsanın ürəyindən xəbərdar olan Allah biza verdiyi kimi Müqəddəs Ruhu onlara da verməklə təsdiq etdi ki, onları qəbul edir. **9** Onlarla bizim aramızda heç bir ayrı-seçkilik yaratmadı, imanları ilə onların da ürəklərini təmizlədi. **10** El isə nə bizim, nə də atababalarımızın gəzdirdə bilmədiyi boyunduruğu niyə bu şagirdlərin boynuna yükləyərək Allahı sınağa çəkirsiniz? **11** Əksinə, inanırıq ki, biz də Rəbb Əsanın lütfü ilə xilas oluruq, onlar da». **12** Onda bütün toplantı sakitləşdi və Barnaba ilə Paula qulaq asmağa başladılar. Barnaba ilə Paul Allahın onlar vasitəsilə başqa millətlər arasında göstərdiyi əlamət və xariqələrin hamısını danışdı. **13** Onlar sözlərini yekunlaşdırıdan sonra Yaqub söz alıb dedi: «Qardaşlar, mənə qulaq asın! **14** Allah başqa millətlərdən Öz adı üçün bir xalq yaratmaq məqsədi ilə onlara ilk dəfə necə nəzər salması barədə Şimon izahat verdi. **15** Peyğəmbərlərin sözləri bunu təsdiqləyir. Orada yazıldığı kimi: **16** “Bundan sonra qayıdaçağam, Davudun yixılan çadırımı bərpa edəcəyəm. Onun dağilan yerlərini yenidən tikəcəyəm, Onu əvvəlki halına salacağam, **17** Ona görə ki qalan insanlar – Mənim adımla çağırılan bütün millətlər Rəbbi axtarsınlar. Bunları qədimdən bəri məlum edən Rəbb belə deyir”. (əİN 9:165) **19** Beləliklə, bu qərara gəlmışəm ki, başqa millətlərdən Allaha tərəf dönenlərə maneçilik törətməməliyik. **20** Lakin onlara yazmalıyıq ki, bütürə təqdim olunub murdarlanan qurbanların ətini, böğürlərə qədimdən heynanların ətini və qan yeməsinlər; əxlaqsızlıqdan da özlərini uzaq saxlasınlar. **21** Çünkü qədim nəsillərin

dövründən bəri hər şəhərdə Musanın sözlərini vəz edənlər var və bu sözlər hər Şənbə günü sinaqoqlarda oxunmaqdadır». **22** Buna görə bütün imanlılar cəmiyyəti ilə həvarilər və aqsaqqallar razılığla gəldilər ki, öz aralarından adamlar seçib Paul və Barnaba ilə birlikdə Antakyaya göndərsinlər. İmanlı bacı-qardaşlar arasında rəhbərlik edən Barsabba adlanan Yəhuda ilə Silani seçdilər. **23** Onların əlinə bu məktubu verib göndərdilər: «İmanlı qardaşlarınız olan biz həvarilərlə aqsaqqallardan Antalya, Suriya və Kilikiyada yaşayan, başqa millətlərdən olan bacı-qardaşlara salam! **24** Eşitdik ki, bizi lərənən bəzi adamlar yanınızga gəlib sözləri ilə sizi lərzəyə salaraq düşüncələrinizi qarışdırıblar. Lakin bunu onlara biz tapşırmamışdıq. **25** Ona görə də aramızdan bəzi adamları seçib sevimli dostlarımız Barnaba və Paulla bərabər sizin yanınızga göndərməyi yekdilliklə qərara aldıq. **26** Hər ikisi Rəbbimiz İsa Məsihin adı uğrunda canını təhlükəyə atıb. **27** Qərarımıza müvafiq sizin yanınızda Yəhuda ilə Silani göndərərik ki, eyni şeyləri sizə şifahi olaraq şərh etsinlər. **28** Müqəddəs Ruh və biz vacib olan bu qaydalardan başqa sizin üstünüzə heç nəyi yükləməməyi lazımdır. **29** Bütürə təqdim olunan qurbanların ətini, böğürlərə qədimdən heynanların ətini və qan yeməyin; əxlaqsızlıqdan da özüntüzi uzaq saxlayın. Bunlardan qəçəniz, düz edərsiniz. Salamat qalın». **30** Beləliklə, adamlar yola düşüb Antakyaya getdilər və camaatı bir yerə yiğib məktubu onlara verdilər. **31** İmanlılar ucadan oxunan məktubun ürəkləndirici sözlərindən sevindilər. **32** İkisi də peyğəmbər olan Yəhuda və Sila bir çox danışqlar apararaq imanlı bacı-qardaşları ürəkləndirib ruhən möhkəmləndirdilər. **33** Bir müddət orada qalandan sonra onları göndərənlərin yanına qayıtmak üçün bacı-qardaşlar tərəfindən əmin-axrayın yola salındılar. **35** Paulla Barnaba Antalyada qalıb xeyli başqa adamlı birlikdə Rəbbin kələməni öyrədərək Müjdəni yaydılar. **36** Bundan bir qədər sonra Paul Barnabaya dedi: «Rəbbin kələməni elan etdiyimiz bütün şəhərlərə qayıdır imanlı bacı-qardaşlara baş çəkək, hal-əhval tutaq». **37** Barnaba istədi ki, Mark adlanan Yəhyanı da aparsınlar. **38** Amma Paul Pamfiliyada onları atıb gedən, onlarla birlikdə işini başa çatdırımayan adamı özləri ilə götürməyi məsləhət bilmədi. **39** Onların arasında elə kəskin fikir ayrılığı oldu ki, bir-birlərindən ayrıldılar. Barnaba Markı götürüb Kiprə doğru yelkən açdı. **40** Paul isə Silanı seçdi və imanlı

bacı-qardaşlar tərəfindən Rəbbin lütfünə əmanət ediləndən sonra yola çıxdı. **41** Onlar Suriya və Kilikiyani gəzib-dolaşdır və cəmiyyətləri möhkəmləndirdilər.

16 Paul Derbe və Listraya gəldi. Listrada Timotey adlı bir İsa şagirdi var idi. Onun anası imanlı bir Yəhudi, atası isə Yunan idi. **2** Listra və Konyadakı imanlı bacı-qardaşlar onun barəsində xoş sözlər deyirdi. **3** Timotey özü ilə aparmaq istəyən Paul bu şəhərlərdəki Yəhudilərə görə onu sünnət etdi. Çünkü hamı onun atasının Yunan olduğunu bilsərdi. **4** Onlar şəhərbəşəhər gəzib-dolaşır, Yeruşəlimdəki həvarilərlə ağsaqqalların qərara aldığı qaydaları imanlılara deyir və göstərirdi ki, bunlara riayət etsinlər. **5** Beləliklə, cəmiyyətlər imanda güclənir və sayı günbəgün artırdı. **6** Müqəddəs Ruh onlara imkan vermadı ki, Asiya vilayətində kələmi yaysınlar. Ona görə də onlar Frigiya və Qalatiya ərazisini keçib getdilər. **7** Misiya sərhədinə gələrkən Bitinyaya getməyə çalışıdlar. Amma İsanın Ruhu onlara izin vermadı. **8** Ona görə Misiyadan keçib Troasa getdilər. **9** 0 gecə Paul bir görüntü gördü. Makedoniyalı bir nəfər onun qarşısında durub yalvarırdı: «Makedoniyaya gəl və bizə kömək et!» **10** Paul bu görüntünü görəndən sonra Makedoniyaya getmək üçün dərhal bir yol axtardıq. Bundan nəticə çıxardıq ki, Allah bizi orada Müjdə yaymaq üçün çağırır. **11** Troasdan yelkən açıb birbaşa Samotraki adasına və ertəsi gün isə Neapolisa gəldik. **12** Oradan Filipiye keçdiq. Bura Makedoniyaya bölgəsində əhəmiyyətli bir şəhərdir, əhalisi əsasən Romalılardır. Bu şəhərdə bir neçə gün qaldıq. **13** Şənbə günü şəhər darvazasından çıxıb çay kənarına getdik. Elə bildik ki, Yəhudilər adətən oraya dua etmək üçün yığılır. Oturduq, oraya yığılan qadınlarla səhbət etməyə başladıq. **14** Bizə qulaq asanlar arasında Tiatira şəhərində tünd qırmızı parça satan, Allah'a mömin olan Lidiya adlı bir qadın var idi. Paulun sözlərinə qulaq asmaq üçün Rəbb ona açıq ürək vermişdi. **15** Lidiya ev əhli ilə bərabər vəftiz olunduqdan sonra bizi evinə dəvət edib dedi: «Əgər siz məni Rəbbə sadıq bir insan kimi qəbul edirsinizsə, gəlin, mənim evimdə qalın». O bizi buna razı etdi. **16** Bir gün biz dua yerinə gedərkən falçılıq ruhuna tutulan bir qarabaş qarşımıza çıxdı. Bu qız baxıcılıq edərək öz ağalarına nə qədər qazanc gətirmişdi. **17** O, Paulun və bizim ardımızca düşərək qısqıra-qısqıra deyirdi: «Bu adamlar Allah-Taalanın qullarıdır. Sizə xilas yolunu bildirirlər». **18**

Bunu günbəgün təkrar etdi. Bu, Paulu çox bezdirdi. Nəhayət, o əvvəlib ruha dedi: «İsa Məsihin adı ilə sənənə əmr edirəm, bu qızdan çıx!» Ruh dərhal qızdan çıxdı. **19** Qızın ağaları görəndə ki bu qazancdan ümidi ləri kəsildi, Paulla Silanı tutub bazar meydanına - rəhbərlərin qarşısına gətirdilər. **20** Onları hakimlərin qarşısına çıxararaq dedilər: «Bu adamlar Yəhudidir. Şəhərimizə qarşıqlıq salıblar. **21** Biz Romalılara qəbulu və icrası qadağan olunan adətləri yayırlar». **22** Xalq da Paulla Silanın əleyhinə çıxdı. Hakimlər əmr verdilər ki, onların əyinlərindəki paltarları soyundurub dəyənəklə döysünlər. **23** Onlara çox zərbə vurdular və sonra zindana atıldılar. Zindanın baş mühafizəcisinə əmr etdilər ki, onları möhkəm nəzarət altında saxlasınlar. **24** Bu əmri alan baş mühafizəçi onları zindanın xüsusi otağına aparıb ayaqlarını kündəyə saldı. **25** Gecə yarısına yaxın Paulla Sila dua edir və Allaha ilahilər oxuyurdu. Digər məbuslular da onlara qulaq asırdılar. **26** Birdən elə güclü zəlzələ oldu ki, zindanın təməli belə, yerindən oynadı. Bir andaca bütün qapılar açıldı, hamının zəncirləri töküldü. **27** Baş mühafizəçi oyanıb zindanın qapılarını açıq görəndə qılınçını çəkib canına qəsd etmək istədi. Elə bildi ki, məbuslular qaçıb. **28** Amma Paul bərkdən qışqırıb dedi: «Canına qıyma, hamımız buradayıq!» **29** Baş mühafizəçi işıq gətirdib içəri qaçıdı. Titrəyə-titrəyə Paul və Silanın qarşısında yer dəşəndi. **30** Onları bayırə çıxararaq soruşdu: «Ağalar, xilas olmaq üçün nə etməliyəm?» **31** Onlar dedilər: «Rəbb İsaya iman et, sən də, ev əhlin də xilas olarsınız». **32** Sonra həm ona, həm də onun ev əhlinə Rəbbin kələmətini bildirdilər. **33** Gecənin bu vədəsində baş mühafizəçi onları götürüb yaralarını yudu. Sonra həm özü, həm də ev əhli dərhal vəftiz oldu. **34** Paulla Silanın evinə aparıb onlar üçün süfrə açdı. Allah'a iman etdiklərinə görə o və bütün ev əhli şad oldular. **35** Səhər açılında hakimlər yasavullar göndərib dedilər: «Bu adamları azad et». **36** Baş mühafizəçi bu sözləri Paula çatdırıldı: «Hakimlər xəbər göndərdi ki, siz azad ediləsiniz. İndi çıxın, arxayıñın gedin». **37** Amma Paul yasavullara belə dedi: «Roma vətəndaşı ola-ola bizi məhkəməsiz hamının qarşısında döyüb zindana atıldılar. İndi bizi gizli-gizli qovmaq istəyirlərmi? Belə şey ola bilməz! Özləri gəlsin, bizi buradan çıxarsın!» **38** Yasavullar bu sözləri hakimlərə çatdırıldılar. Hakimlər Paulla Silanın Roma vətəndaşı olduğunu eşidəndə qorxdular **39** və gəlib onlardan üzr istədilər. Sonra onları bayırə çıxarıb xahiş etdilər

ki, şəhərdən çıxıb getsinlər. **40** Paulla Sila zindandan çıxandan sonra Lidiyanın evinə getdirilər. İmanlı bacı-qardaşlarla görüşüb onları ruhlandırandan sonra yola düşüb getdirilər.

17 Onlar Amfipolis və Apolloniyadan keçərək

Salonikə gəldilər. Burada bir Yəhudü sinəqoqu var idi. **2** Paul adətinə görə Yəhudilərin yanına gedib üç Şənbə dalbadal onlarla Müqəddəs Yazılıar üstündə mübahisə etdi, **3** şərh və sübut göstərdi ki, Məsihin əzab çəkərək ölüb ölürlər arasından dirilməsi lazımlı idi və dedi: «Sizə elan etməkdə olduğum bu İsa Məsihdir!» **4** Yəhudilərdən bəziləri, mömin Yunanların böyük bir hissəsi, bir çox nüfuzlu qadınlar buna əmin oldu və Paulla Silaya qoşuldu. **5** Yəhudilərin buna paxillığı tutdu. Meydana yığılan camaatın içərisində olan bəzi şər adamlardan bir izdiham toplayıb şəhərdə qarşıqlıq saldılar. Paulla Silanı xalqın öünüə çıxarmaq məqsədi ilə Yasonun evinə hücum etdirilər. **6** Onları tapmayanda Yasonla bəzi imanlı qardaşları sürüyə-sürüyə şəhər başçılarının qarşısına gətirib hay-küy saldılar: «Dünyaya çaxnaşma salan bu adamlar galib buraya da çıxdı. **7** Yason onları öz evinə qəbul edib. Bunların hamısı qeyserin fərمانlarının əksinə gedib deyir ki, İsa adlı başqa bir padşah var». **8** Bu sözləri eşidən izdiham və şəhər başçıları lərzəyə düşdülər. **9** Nəhayət, başçılar təminat alaraq Yason və digərlərini azad etdirilər. **10** İmanlı bacı-qardaşlar isə gecə olan kimi Paulla Silanı dərhal Veriya şəhərinə göndərdilər. Onlar oraya çatarkən Yəhudilərin sinəqoquna getdirilər. **11** Veriyadakı Yəhudilərsə Salonikdə olanlardan daha açıq fikirli idi. Kələmə böyük həvəslə qarşılıyaraq hər gün Müqəddəs Yazılıarı arasında, «Bu düzgün təlimdirmi?» deyə yoxlayırdılar. **12** Beləliklə, onların arasından xeyli adam, həmçinin çoxlu hörmətli Yunan qadınları və kişiləri iman etdilər. **13** Lakin Salonikdəki Yəhudilər Paulun Veriyada da Allahın kələməni elan etdiyini biləndə oraya getdirilər və xalqı qızışdırıb lərzəyə saldılar. **14** Bundan sonra imanlı bacı-qardaşlar Paulu dərhal dəniz sahilinə gedən yolla göndərdilər. Sila ilə Timotey isə Veriyada qaldı. **15** Paulu yola salanlar onu Afinaya qədər ötürdürlər. Sonra Paul onlara əmr verdi ki, geri qayıdır Sila ilə Timoteyi təcili surətdə onun yanına göndərsinlər. **16** Onları Afinada gözləyən Paul gördü ki, şəhər bütünlərə doludur. Bundan ötrü onun üzəyi çox narahat oldu. **17** Buna görə sinəqoqda Yəhudilərlə

və mömin Yunanlarla, hər gün bazar meydanında rastlaşdığı insanlarla mübahisə edirdi. **18** Epikürçü və Stoist fəlsəfi cərəyanından olanların bəziləri onunla mübahisəyə girdi. Kimisi deyir: «Bu boşboğaz nə demək istəyir?» Kimisi də deyir: «Deyəsən bu yad allahların təbliğatçısıdır». Çünkü Paul İsa və dirilmə ilə bağlı Müjdəni yaymaqdə idi. **19** Onlar Paulu götürüb Areopaq məşvərətinə gətirdilər. Ondan soruştular: «Sənин yadığın bu yeni təlimin nə olduğunu bilmək olarmı? **20** Çünkü qulağımız öyrəşmədiyi şeyləri bizə eşitdirirsən. İndi bunların mənasını bilmək istəyirik». **21** Bütün Afinalılar və şəhərdəki yadellilər vaxtlarını yalnız yeni fikirləri söyləyərək və qulaq asaraq keçirirdilər. **22** Paul Areopaqın qarşısına çıxıb belə söylədi: «Ey Afinalılar, sizin hər cəhətdən çox pərəstişkar olduğunuzu görürəm. **23** Belə ki mən ətrafda gəzəndə səcdəgahlarınıza diqqətlə nəzər salarkən bir qurbangaha da rast galdım ki, onun üstündə yazılmışdı: "Naməlum Allaha məxsus". Tanımadan ibadət etdiyiniz bu Allahı sizə tanıtmaq istəyirəm. **24** Dünyanı və onda mövcud olan hər şeyi yaradan, yerin-göyün Sahibi olan Allah əllə tikilən məbədlərdə yaşamaz. **25** İnsan əli ilə edilən xidmətə Onun ehtiyacı yoxdur, çünkü hər kəsə həyat, nəfəs və hər şeyi verən Odur! **26** Allah bütün bəşəriyyətin millətlərini bir insandan yaratdı ki, bütün yer üzərində yaşasınlar. Yaşamaq üçün onlara zaman və məkan təyin etdi ki, **27** Onu axtarsınlar, yəni kor əllərini sürtə-sürtə yol axtarlığı kimi axtarıb Onu tapa bilsinlər. Əslində Allah heç birimizdən uzaq deyil. **28** "Axı biz Onda yaşayıraq, hərəkət edirik, mövcuduq". Bəzi şairlərinizin dediyi kimi: "Biz də Onun nəslindənək". **29** Demək biz Allahın nəslindən olduğumuzə görə belə düşünmək olmaz ki, İlahi Varlıq insan layihəsi və istedadı ilə yaranan qızıl, gümüş yaxud daşdan düzəldilən bir şeyə bənzəyir. **30** Allah cəhalət zamanlarında buna göz yumdu, amma indi hər yerdə hamının tövbə etməsini insanlara əmr edir. **31** Çünkü Allah Öz secdiyi Şəxs vasitəsilə dünyani ədalətlə mühakimə edəcəyi günü təyin edib. Onu ölürlər arasından diriltməklə hamının qarşısında bunu təsdiq edib». **32** Ölürlərin dirilməsi ilə bağlı sözləri eşidən kimi bəziləri onu ələ saldı, kimisi də belə dedi: «Bu barədə səndən bir daha eşitmək istəyirik». **33** Beləliklə, Paul onların arasından çıxıb getdi. **34** Bir neçə insan isə ona qoşulub iman gətirdi. Bunların

arasında Areopaq üzvü Dionis, Damaris adlı bir qadın və başqaları da var idi.

18 Bundan sonra Paul Afinadan çıxıb Korinfə getdi.

2 Orada Pontda doğulan Akila adlı bir Yəhudiyə rast geldi. O, arvadı Priskila ilə birlikdə İtaliyadan yenice gəlmişdi. Çünkü Klavdi əmr vermişdi ki, Romada olan bütün Yəhudilər oradan çıxsınlar. Paul onların yanına getdi. 3 Onların peşəsi çadırçılıq idi və eyni peşə sahibi olan Paul buna görə onların yanında qalıb çalışdı. 4 Paul hər Şənbə günü sinaqoqda mübahisə edib həm Yəhudiləri, həm də Yunanları inandırırdı. 5 Sila ilə Timotey Makedoniyadan gələn kimi Paul özünü tamamilə kələma həsr etdi və Yəhudilərə ısanın Məsih olmasına dair şəhadət edirdi. 6 Amma Yəhudilər onun əleyhina çıxaraq böhtan atmağa başlayan kimi Paul yaxasını çırpıb onlara dedi: «Qanınız öz başınıza dönsün, mən bu işdə təmizəm. Bundan sonra başqa millətlərdən olanların yanına gedəcəyəm». 7 Paul oradan çıxdı, Allaha mömin olan Titi Yust adlı bir nəfərin evinə getdi. Onun evi sinaqoqa bitişik idi. 8 Sinaqoq rəisi Krisp bütün ev əhli ilə birgə Rəbbə iman etdi. Korinflilərin bir çoxu Paulu diniñəyəndə iman gətirərək vəftiz oldu. 9 Bir gecə Rəbb göründüde Paula dedi: «Qorxma, daniş, susma. 10 Bax Mən sənirələyəm, heç kimin sənə pisliyi dəyməyacək, çünki bu şəhərdə xalqım çoxdur». 11 Paul orada il yarım qaldı və dayanmadan xalqa Allahın kələməni öyrətdi. 12 Axayya valisi Qalliyə olan zaman Yəhudilər birləşərək Paula hücum etdiilər və onu valinin hökm kürsüsü qarşısına çıxardılar. 13 Belə dedilər: «Bu adam Allaha qeyri-qanuni şəkildə ibadət etmək üçün insanları tovlayır». 14 Paul danışmaq istəyirdi ki, Qalliyə Yəhudilərə dedi: «Ey Yəhudilər, əgər ittihəməniz bir haqsızlıq və yaxud ağır cinayət işinə görə olsayıdı, sizi sabırla dinləməyi məsləhət bilirdim. 15 Amma məsələlər bir təlimlə, bəzi adlarla və sizin qanununuzla bağlı olduğu üçün bu işi özünüz həll edin. Mən belə şeylərə hakimlik etmək istəmirəm». 16 Beləliklə, onları hökm kürsüsündən qovdu. 17 Hami sinaqoq rəisi Sosteni tutub hökm kürsüsünün qarşısında döydü. Qalliyə isə bu hadisələrə əhəmiyyət vermədi. 18 Paul Korinfə olan imanlı baci-qardaşların yanında xeyli gün qaldı və sonra onlarla vidalaşıb Priskila və Akila ilə birgə Suriyaya getmək üçün yelkən açdı. O, Kenxreya limanında saçını qırxdırmışdı, çünki bir əhd etmişdi. 19 Onlar Efesə çatanda Priskila ilə Akiladan ayrılaraq sinaqoqa

girdi və Yəhudilərlə mübahisə etməyə başladı. 20 Ondan xahiş edəndə ki burada daha bir müddət qalsın, buna razi olmadı. 21 Amma onlara vidalaşanda belə dedi: «Allah qoysa, yenə yanınıza gələcəyəm». Sonra Efesdən yelkən açıb getdi. 22 Qeyseriyyətə çatandan sonra Yerusəlimə gedərək imanlılar cəmiyyətinə baş çəkdi və sonra oradan Antakyaya keçdi. 23 Bir müddət orada qalandan sonra yola çıxdı. Qalatiya və Frigiya bölgələrini gəzib dolaşaraq oradakı şagirdləri ruhən möhkəmləndirdi. 24 Bu ərzəfdə ığsındırıyyədə doğulmuş Apollo adlı bir Yəhudü Efesə gəldi. Onun yaxşı natiqliyi var idi və Müqəddəs Yazılıarı çox yaxşı biliirdi, 25 Rəbb yolunda da təhsil almışdı. O, ruhda alışb-yanaraq danişir və yalnız Yəhyanın vəftizindən xəbəri olduğu halda İsa ilə bağlı həqiqətləri doğru öyrədirdi. 26 O, sinaqoqda cəsarətlə danişmağa başladı. Ona qulaq asan Priskila ilə Akila onu yanlarına çəkib Allah yolu barədə daha dəqiq izahat verdilər. 27 Apollo Axayyaya getmək istəyəndə bacı-qardaşlar onu həvəsləndirdilər və oradakı şagirdlərə məktub yazdılar ki, onu yaxşı qarşasınlar. Apollo oraya çatanda Allahın lütfü ilə iman edənlərə çox kömək etdi. 28 Belə ki Müqəddəs Yazılırla ısanın Məsih olduğunu sübuta yetirərək Yəhudilərin iddialarını açıq şəkildə və güclü surətdə inkar edirdi.

19 Apollo Korinfə olarkən Paul daxili bölgələrdən

keçərək Efesə gəldi və orada bir neçə şagirdlə rastlaşdı. 2 Onlara dedi: «İman etdiyiniz zaman Müqəddəs Ruhu aldınız mı?» Onlar dedilər: «Müqəddəs Ruhun mövcudluğundan belə, xəbərimiz yoxdur». 3 Paul onlardan soruşdu: «Elə isə nəyə əsasən vəftiz oldunuz?» Onlar cavab verdilər: «Yəhyanın vəftizinə əsasən». 4 Paul dedi: «Yəhyanın etdiyi vəftiz tövbə ilə bağlı bir vəftiz idi. Xalqı özündən sonra Gələnə, yəni İsaya iman etməyə çəgirdi». 5 Onlar bunu eşidən kimi Rəbb ısanın adı ilə vəftiz oldular. 6 Paul əllərini onların üzərinə qoyanda Müqəddəs Ruh onların üzərinə endi və onlar başqa dillərdə danişmağa və peyğəmbərlik etməyə başladılar. 7 Onlar təxminən on iki kişi idi. 8 Sinaqoqa daxil olan Paul cəsarətlə danişmağa başladı. Üç ay ərzində onlara mübahisələr aparır və Allahın Padşahlığı barədə onları inandırırdı. 9 Bəziləri inadkar olub inanmaq istəmir və xalqın qarşısında İsa yolunu pisləməyə başlayırdı. Buna görə Paul onlardan ayrılib şagirdlərini də götürüb apardı. O, Tirən mühazirə otağında hər gün mübahisələr edirdi. 10

Bu vəziyyət iki il davam etdi. Nəhayət, istər Yəhudi, istərsə də Yunan – bütün Asiya vilayəti əhalisi Rəbbin kələməni eşitdi. **11** Allah Paul vasitəsilə fövqəladə möcüzələr yaradırdı. **12** Belə ki Paulun bədəninə toxunan dəsməllər və belinə bağladığı önlükler belə, götürülüb xəstələrin üstünə qoyulanda insanların xəstəlikləri yox olur, şər ruhlar çıxırı. **13** Bəzi ətrafi gəzib-dolaşan Yəhudi cindarlar da şər ruhlara əsir olanlara Rəbb İsanın adını çəkərək deyirdilər: «Paulun vəz etdiyi İsanın adı ilə sizə əmr edirəm!» **14** Yəhudilərin Skeva adlı başçı kahinin yeddi oğlu bu işlə məşğul idi. **15** Bir dəfə şər ruh onlara cavab verdi: «İsanı tanıyıram, Paul haqqında da hər şey biliram. Bəs siz kimsiniz?» **16** Daxilində şər ruh olan adam onların üstünə hücum çəkdi, hamısını təpiyinin altına salaraq məğlub etdi. Belə ki onlar o evdən lüt-üryan və yaralı halda qaçdırı. **17** Bu xəbər Efesdə yaşayan bütün Yəhudilərə və Yunanlara çatdı. Hamısını bir vahimə bürdü və Rəbb İsanın adının nüfuzu böyüdü. **18** İman edənlərin çoxu gəlib öz əməllərini açıq etiraf edirdi. **19** Cadugərliklə məşğul olan bir dəstə insan da öz kitablarını yiğib hamının qarşısında yandırdı. Kitablarının qiyməti hesablananda məlum oldu ki, əlli min gümüş pula bərabər idi. **20** Beləliklə, Rəbbin kələmə qüdrətlə böyüyüb təsirini artırırdı. **21** Bunlar baş verəndən sonra Paul qərara gəldi ki, Makedoniya və Axayyadan keçərək Yeruşalimə getsin. O dedi: «Oraya gedəndən sonra gərək Romani da görəm». **22** Xidmətçilərindən ikisini – Timoteyla Erastı Makedoniyaya göndərərək özü bir müddət Asiya vilayətində qaldı. **23** O ərəfədə İsa yolu ilə bağlı böyük bir qarışılıq yarandı. **24** Dimitri adlı bir zərgər gümüşdən ilahə Artemidanın ev səcdəgahlarını düzəldirdi və sənətkarlara çoxlu gəlir gətirirdi. **25** O, sənətkarları və bu cür işlə məşğul olanları bir yərə toplayıb belə dedi: «Ay kişilər, bilirsiniz ki, gəlirimiz bu işdən asılıdır. **26** Amma bu Paul deyir ki, əl işi olan allahlar həqiqi allahlar deyil. Yalnız Efesdə deyil, demək olar ki, bütün Asiya vilayətində nə qədər insanı tovlayıb azdırlığını görmüsünüz və eşitmisiniz. **27** Onda böyük bir təhlükə ilə üzləşirik. Bu həm bizim sənətimizin nüfuzunu itirə bilər, həm də ulu ilahə Artemidanın məbədini gözdən sala bilər. Bununla da bütün Asiya vilayətinin və bütün dönyanın ibadət etdiyi Artemidanın ululuğu heçə çıxar». **28** Oradakılar bunu eşidəndə bərk hiddətləndilər və qışqır-qışqırə dedilər: «Efes ilahəsi Artemida uludur!» **29** Şəhər

bir-birinə qarışdı. Xalq Paulun yol yoldaşları olan Makedoniyalı Qayla Aristarxı tutub sürüyərək birlikdə teatra doluşdu. **30** Paul istədi ki, xalqın arasına girsin, amma şagirdlər onu buraxmadılar. **31** Hətta Paulun dostları olan Asiya vilayətinin sədrlərinin bəziləri də ona xəbər göndərib yalvardı ki, teatra ayaq basmasın. **32** Teatrda yiğinçadə aləm qarışmışdı, hər ağızdan bir avaz gəlirdi. Onların çoxu isə bilmirdi ki, buraya nə üçün gəlib. **33** Yəhudilər İsgəndəri qarşıya çıxaranda izdihamın içərisində bəziləri hadisəni onunla əlaqələndirdi. O isə xalqın diqqətini cəmləşdirmək üçün əlini qaldırdı və onların qarşısında özünü müdafiə etmək istədi. **34** Amma xalq onun Yəhudi olduğunu biləndə bir səslə iki saatə yaxın «Efes ilahəsi Artemida uludur!» deyə qışqırışdı. **35** Izdihamı sakitləşdirən şəhərin icra məmuru dedi: «Ey Efeslilər, kim bilmir ki, Efes şəhəri ulu Artemida məbədinin və göydən galən heykəlinin keşikçisidir? **36** Bunları heç kim inkar edə bilməz. Buna görə sakit olmanız və fikirləşmədən bir iş görməməyiniz lazımdır. **37** Buraya gətirdiyiniz adamlar nə məbədimizi soydu, nə də ilahəmizi söydü. **38** Əgər Dimitrinin və onun sənətkar dostlarının kimdən şikayəti varsa, məhkəmələr açıqdır, valilər də var. Qoy bir-birlərini orada ittiham etsinlər. **39** Sizin araşdıracağınız başqa hallar varsa, bunun da qanuni bir yiğinçadə həll olması lazımdır. **40** Bugünkü hadisələrə görə üsyan qaldırdığımız üçün ittiham olunmaq təhlükəsi qarşısındayıq. Biz bu səbəbsiz iğtişaşa bərəət qazandırı bilmərik». **41** O bu sözləri deyərək yiğinçığı dağıtdı.

20 Hay-küy sakitləşdən sonra Paul şagirdləri çağırıb ruhlandırdı. Sonra onlarla vidalaşaraq Makedoniyaya getmək üçün yola çıxdı. **2** O tərəfləri gəzib-dolaşaraq imanlılarla çoxlu səhbətlər aparıb onları ruhlandırıandan sonra Yunanistana getdi. **3** Orada üç ay qaldı və dəniz yolu ilə Suriyaya getmək istəyirdi ki, ona qarşı Yəhudilərin hazırladığı sui-qəsəb görə Makedoniya yolu ilə qayıtməq qərarına gəldi. **4** Pir oğlu Veriyali Sopater, Saloniqlilərdən Aristarx və Sekund, Derbeli Qay, Timotey, Asiyalılardan Tixik və Trofim onu müşayiət edirdi. **5** Bunlar bizdən əvvəl gedib bizi Troasda gözlədilər. **6** Biz də Mayasız Cörək bayramından sonra Filipidən dəniz yolu ilə beş günə Troasa gələrək onlarla görüşdük. Orada yeddi gün qaldıq. **7** Həftənin ilk günündə çörək bölmək üçün bir yerə yiğildiğimiz zaman Paul camaatla səhbət apardı.

Ertəsi gün onlardan ayrılaqçıdı, ona görə səhbəti gecə yarısına qədər davam etdirdi. **8** Toplandığımız yuxarı mərtəbədəki otaqda çoxlu çıraqqlar yanındı. **9** Eftik adlı bir yeniyetmə pəncərədə oturmuşdu. Paul səhbəti uzadanda Eftiki dərin yuxu apardı. Yuxuya gedən kimi o, üçüncü mərtəbədən aşağı düşdü və yerdən onu qaldıranda o, ölü vəziyyətində idi. **10** Paul aşağı enib yeniyetmənin üstüne əyildi və onu qucaqlayaraq dedi: «Narahat olmayın, indi canı sağdır». **11** Təkrar yuxarı qalxıb çörəkböldü və yemək yedi. Gün doğana qədər onlarla uzun-uzadı səhbət aparandan sonra oradan ayrıldı. **12** Oğlanı sağ-salamat apardılar və bu hadisədən çox ruhlandılar. **13** Biz irəli gedərək gəmiyə mindik və Assosa tərəf üzdi. Çünkü Paulu oradan götürməli idik. O, quru ilə getmək istədiyi üçün bunu belə nizamlışdı. **14** O bizi Assosda qarşılıyanda onu gəmiyə mindirdik və Mitiliniyə gəldik. **15** Oradan da dənizdən üzərək sahəri gün Xios adasının qarşısına və bir gündən sonra isə Samosa çatdıq. Ertəsi gün Miletə gəldik. **16** Çünkü Paul Asiya vilayətində vaxt itirməmək üçün Efesi ötüb keçmək qərarına gəlmişdi. O tələsirdi ki, imkan tapıb əllinci Gün bayramında Yeruşəlimdə olsun. **17** Paul Miletənən Efesə xəbər göndərərək cəmiyyət ağsaqqallarını yanına çağırıldı. **18** Yanına gələndə onlara belə dedi: «Asiya vilayətinə qədəm basdığım birinci gündən bəri sizinlə olduğum dövrdən bu vaxta qədər özümü necə apardığım sizə məlumdur. **19** Yəhudilərin qəsd-qərəzi vasitəsilə sınaqlardan keçərkən Rəbbə tam itaətkarlıqla, göz yaşı içində qulluq edirdim. **20** Xeyirli olan hər şeyi siza bəyan edərək istər açıq, istərsə də evdən-evə gəzib-dolaşaraq təlim verməkdən çəkinmədim. **21** Həm Yəhudiləri, həm də Yunanları tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və Rəbbimiz İsaya iman gətirməyə çağırırdım. **22** İndi də Ruhun təkidi ilə Yeruşəlimə gedirəm və orada başıma nə gələcəyini bilmirəm. **23** Lakin Müqəddəs Ruh hər şəhərdə xəbərdarlıq edirdi ki, məni zəncirlər və əziyyətlər gözləyir. **24** Öz canıma heç əhəmiyyət vermirəm, onu qiymətləndirmirəm. Mənə kifayətdir ki, yolumu – Rəbb İsanın mənə tapşırığı kimi Allahın lütfünü göstərən Müjdəni şəhadətəmə xidmətini başa çatdırırm. **25** İndi aranızda dolaşib Padşahlıq baradə vəz etdiyim sizlərdən heç biriniz mənim üzümü bir də görməyəcək. **26** Ona görə bu gün bunu sizə bəyan etmək istəyirəm ki, mən təmizəm, heç kimin qanına bais olmamışam. **27** Çünkü mən çəkinmədən Allahın bütün iradəsini sizə çatdırmışam. **28** Həm

özünüzə, həm də Müqəddəs Ruhun sizi nəzarətçilər təyin etdiyi bütün sürüyə diqqətlə baxın. Allahın Öz Oğlunun qanı bahasına əldə etdiyi bu cəmiyyətini bəsləyin. **29** Bilirəm ki, mən gedəndən sonra sürüyə rəhm etməyən yırtıcı canavarlar aranıza soxulacaq. **30** Aranızdan təhrif edilmiş sözlər deyən, şagirdləri özlərinin ardınca çəkmək istəyən adamlar çıxacaq. **31** Buna görə oyaq olun. Üç il boyu, fasıləsiz, gecə-gündüz göz yaşı tökərək hər birinizə necə nəsihət verdiyimi yada salın. **32** İndi isə mən sizi Allaha və Onun lütfü baradəki kələmənə əmanət edirəm. Bu kəlam sizini inkişaf etdirib təqdis olunmuş bütün insanlar arasında ırsə qovuşdurmağa qadirdir. **33** Mən heç kimin nə qızılına, nə gümüşünə, nə də palpalarına göz dikmişəm. **34** Siz də bilirsiniz ki, bu əllər həm mənim, həm də mənimlə olanların ehtiyaclarını təmin etdi. **35** Gördüyüm hər işdə Rəbb İsanın “vermək almaqdan daha çox bəxtiyyarlıq gətirər” sözünü yaddan çıxarmayıb belə əmək sərf edərək zəiflərə kömək etməyin vacibliyini sizə göstərdim». **36** Paul bu sözləri söyləyəndən sonra diz çöküb onlara birlikdə dua etdi. **37** Sonra hamısı ağlayaraq Paulun boynuna sarıldı və onu öpdü. **38** Onlar ən çox «mənim üzümü bir də görməyəcəksiniz» sözündən kövrəldilər. Sonra onu gəmiyə qədər yola saldılar.

21 Onlardan ayrılib dənizə çıxanda birbaşa Kosa getdik, sahəri gün isə Rodosa, oradan da Pataraya keçdik. **2** Finikiyaya gedən bir gəmi tapdıq və ona minib dənizlə getdik. **3** Kipri gördük və onun cənubundan keçdik. Suriya istiqamətinə getdik və Sur şəhərində sahilə çıxdıq. Gəmi yükünü orada boşaltmalı idi. **4** Orada şagirdləri axtarış tapdıq və yanlarında bir həftə qaldıq. Şagirdlər Ruhun təsiri ilə Paula xəbərdarlıq etdilər ki, Yeruşəlimə getməsin. **5** Amma oradakı günlərimiz başa çatanda bu şəhərdən çıxıb yolumuza davam etdik. İmanlıların hamısı öz arvad-uşaqları ilə bərabər bizi şəhərin kənarına qədər ötürdü və sahildə diz çökərək dua etdik. **6** Bir-birimizlə vidalaşandan sonra biz gəmiyə mindik, onlar da evlərinə qayıtdılar. **7** Surdan dəniz səyahətimizə davam edərək Ptolemaisə gəldik və orada imanlı bacı-qardaşlara baş çəkib bir gün yanlarında qaldıq. **8** Ertəsi gün onlardan ayrılib Qeyşəriyyəyə goldik. Yeddi köməkçidən biri olan müjdəçi Filipin evinə gedib orada qaldıq. **9** Bu kişininin peyğəmbərlik edən dörd subay qızı var idi. **10** Oraya çatandan bir neçə

gün sonra Yəhudeyadan Aqab adlı bir peyğəmbər gəldi. **11** O bizi yaxınlaşdırıb Paulun kəmərini götürüb öz əllərini və ayaqlarını bağlayaraq dedi: «Müqəddəs Ruh belə deyir: "Yəhudilər bu kəmərin sahibini Yerusalimdə belə bağlayıb başqa millətlərə təslim edəcəklər"». **12** Bu sözləri eşidəndə həm biz, həm də oranın sakinləri Paula yalvardıq ki, Yerusalimə getməsin. **13** Buna cavab olaraq Paul belə dedi: «Nə olub? Niyə ağlayıb ürəyimi sizlədirsiniz? Mən Rəbb İsanın adı uğrunda Yerusalimdə təkcə əl-ayağımın bağlanmasına deyil, ölümə də hazırlam». **14** Paulu razı sala bilmədikdə «Qoy Rəbbin iradəsi olsun!» deyərək susduq. **15** Bir müddət keçəndən sonra biz hazırlıq işlərini görüb Yerusalimə təraf getdik. **16** Qeyşəriyyədə yaşayan şagirdlərin bəzisi də bizimlə birgə gəldi. Onlar bizi ilk şagirdlərdən biri olan Kiprli Minasonun evinə apardı, çünkü biz onların evində qalacaqdıq. **17** Yerusalimə çatanda imanlı bacı-qardaşlar bizi sevinclə qarşılıdlar. **18** Ertəsi gün Paululla birlikdə Yaqubu görməyə getdik. Cəmiyyət ağsaqqallarının hamısı oraya yığılmışdı. **19** Paul onlardan hal-həval tutandan sonra öz xidməti ilə əlaqədər olaraq Allahın başqa millətlər arasında gördüyü işlərdən ətraflı məlumat verdi. **20** Bunları eşidəndə Allahi izzətləndirdilər. Paula dedilər: «Görürsənmi, qardaş, Yəhudilər arasında on minlərlə imanlı var və hamısı Qanunun qeyrətini çəkir. **21** Onlar sənin barəndə xəbər tutublar ki, başqa millətlər arasında yaşayan bütün Yəhudilərə oğullarını sünnet etməyib adət-ənənələrimizə görə yaşamamışı və Musadan dönməyi öyrədirlər. **22** İndi nə edək? Mütləq sənin bura gəldiyini eşidəcəklər. **23** Ona görə sənə dediklərimizə əməl et. Bizim aramızda əhd edən dörd kişi var. **24** Bunları yanına al və onlarla birgə paklanma mərasimində qoşul. Başlarını qırxdırmaq üçün qurban xərclərini sən çək. Bununla da hamı biləcək ki, sənin haqqında eşitdikləri əsassızdır, sən də Qanuna riayət edirsin. **25** Başqa millətlərdən olan imanlılara gəlinca, biz qərara alıb onlara məktub vasitəsilə yazmışıq ki, bütənlərə təqdim olunan qurbanların ətini, böğürlərəq öldürülən heyvanların ətini və qan yeməsinlər, həmçinin özlərini əxlaqsızlıqdan saxlaşınlar». **26** Bundan sonra Paul bu dörd kişini yanına alıb ertəsi gün onlarla bərabər özünü pak etdi. Sonra məbədə girərək paklanma dövrünün nə vaxt qurtaracağı, hər birinin adına nə vaxt qurban təqdim ediləcəyini elan etdi. **27** Yeddi günlük

müddət qurtarmaq üzrə Asiya vilayətindən olan Yəhudilər Paulu məbəddə görəndə bütün izdihamı təşvişə salaraq onu yaxaladılar **28** və qışkırdılar: «Ey İsraililər, kömək edin! Hər yerdə hər kəsə, xalqımıza, Qanuna və bu Müqəddəs məkana qarşı talim öyrədən adam budur. Həmçinin məbədə bəzi Yunanları getirərək bu Müqəddəs məkanı murdarlaşı». **29** Bu Yəhudilər Efesli Trofimi əvvəllər şəhərdə Paulun yanında gördükləri üçün elə bilirdilər ki, onu Paul məbədə gətirib. **30** Bütün şəhər oyandı. Camaat hər tərəfdən qaçıb-gələrək Paulu tutub məbəddən bayırda sürdüdü. Dərhal məbəd qapıları bağlandı. **31** Onlar Paulu öldürməyə çalışırdılar ki, bütün Yerusalimin təşvişə düşməsi xəbəri Roma alayının minbaşısına çatdırıldı. **32** Minbaşı dərhal yüzbaşılara əsgərləri özü ilə götürərək izdiham olan yerə qaçıdı. Minbaşı ilə əsgərləri görən camaat Paulu döyməyi dayandırdı. **33** O zaman minbaşı yaxına gəlib Paulu tutdu və əmr etdi ki, onu qoşa zəncirlə bağlaşınlar. Sonra soruşdu: «Bu adam kimdir? Nə edib?» **34** Izdiham içində hər ağızdan bir avaz gəlir, qışkırırdılar. Haykündən minbaşı heç nə müəyyənləşdirə bilmədi, ona görə Paulun qalaya aparılmasını əmr etdi. **35** Paul pilləkəndə olanda xalq elə qızışmışdı ki, əsgərlər onu əlləri üstündə aparmalı oldular. **36** Çünkü izdiham onun ardına düşüb qışkırdı: «Öldürün onu!» **37** Paul qalaya gətirilməkdə ikən o, minbaşından soruşdu: «Səndən bir söz soruşmaq olar?» Minbaşı dedi: «Sən Yunan dilini bilirsən? **38** Sən bu yaxınlarda iğtişaş yaratmağa başlayan dörd min qatılı səhərəyə aparan Misirlı deyilsənmi?» **39** Paul dedi: «Mən Yəhudiym, Kilikiyanın Tarsus şəhərindənəm, məşhur bir şəhərin vətəndaşıyam. Rica edirəm, bu xalqa bir neçə söz deməyə izin ver». **40** Minbaşı icazə verəndən sonra Paul pilləkənlərin üstüne çıxıb diqqəti cəlb etmək üçün xalqa əli ilə işarə etdi. Dərin sükut çökəndə İbrani dilində danışmağa başlayaraq dedi:

22 «Qardaşlar və atalar, indi mənim özümü müdafiəmə qulaq asın!» **2** Paulun onlarla İbraniçə danışdığını eşidəndə daha dərin sükut yarandı. Paul sözünə davam etdi: **3** «Mən bir Yəhudiym, Kilikiyanın Tarsus şəhərində doğuldum. Bu Yerusalim şəhərində isə böyük Qamlielin yanında ata-babalarımızın Qanununa bağlı ciddi bir talim almışam. Hamınının bu gün etdiyi kimi mən də Allah naminə qeyrət çəkirdim. **4** İsa yolunda olanları ölüncəyə qədər təqib edərdim

və qadın-kişi bilmədən onların əl-qolunu bağlayıb zindana salardım. **5** Mənim dediklərim barədə baş kahin və bütün ağsaqqallar məclisi də şəhadət edə bilər. Hətta mən onlardan Dəməşqdəki soydaşlarımıza yazılmış bir məktub alaraq oradakı İsa yolunda olanların əl-qolunu bağlayıb cəzalandırmaq üçün Yeruşəlimə gətirməyə gedirdim. **6** Mən günortaya yaxın yolda, Dəməşqə yaxınlaşmaqdə ikən birdən-birə göydən böyük bir işiq ətrafında parladı. **7** Mən yerə yixildim və eşitdim ki, bir səs mənə belə deyir: "Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?" **8** Mən soruşdum: "Ey Ağam, Sən kimsən?" Səs mənə dedi: "Mən sənin təqib etdiyin Nazareti İsayam". **9** Yanımdakılar işığı görsələr də, mənimlə danışanın səsini eşitmədilər. **10** Mən dedim: "Ya Rəbb, mən nə edim?" Rəbb mənə dedi: "Qalx, Dəməşqə get, icra etməyin üçün təyin edilən hər şey orada sənə deyiləcək". **11** O işığın parlaqlığından gözlərim tutuldu. Yanımda olanlar əllərimdən tutub məni Dəməşqə apardılar. **12** Orada Xananya adlı bir mömin kişi var idi. Bu adam Qanuna əməl edir və o şəhərdə yaşayan Yəhudilər arasında hörmət sahibi idi. **13** O mənim yarına gəlib dedi: "Qardaşım Şaul, qoy gözlərin açılsın". Dərhal gözlərim açıldı və onu gördüm. **14** O mənə dedi: "Ata-babalarımızın Allahı səni seçdi ki, Onun iradəsini biləsən və Saleh Olanı görüb ağızından bir səs eşidəsən. **15** Çünkü görüb-eşitdiklərini bütün insanlara yayaraq Onun üçün şəhadət edəcəksən. **16** İndi na gözləyirsən? Qalx, vəftiz ol və Onun adını çağıraraq günahlarını yu". **17** Mən Yeruşalimə qayıdış məbəddə dua etməkdə idim ki, fikrimi bir görüntüsü apardı **18** və Rəbbi gördüm. O mənə dedi: "Tez ol, dərhal Yeruşalimi tərk et, çünkü Mənim barəmdə etdiyin şəhadəti qəbul etməyəcəklər". **19** Mən dedim: "Ya Rəbb, biliirlər ki, mən sinaqoqdan-sinaqoqa gedərək Sənə iman edənləri həbs edir və döyürdüm. **20** Hətta Sənin uğrunda şəhid olan Stefanın qanı töktüləndə mən də orada idim. Edilənlərə razi olub onu öldürənlərin üst geyimlərini qoruyurdum". **21** Rəbb də mənə dedi: "Get, Mən səni uzaqlara, başqa millətlərin yanına göndərəcəyəm". **22** Paula buraya qədər qulaq asanlar bu sözdən sonra haray salıb dedilər: "Beləsini yer üzündən silib-atmaq lazımdır! O yaşamağa layiq deyil!" **23** Onlar belə hay-küy qopararaq paltarlarını yelləyib havaya toz qaldıranda **24** minbaşı əmr etdi ki, Paulu qalaya salsınlar. Onların niyə belə hay-küy qoparmalarının səbəbini bilmək üçün onu qamçılatmaqla sorğuya çəkmək istədi. **25** Onu

qamçılatmaq üçün bağlayanda Paul orada dayanan yüzbaşıya dedi: «Məhkum olmamış Roma vətəndaşını qamçılatmağa icazəniz varmı?» **26** Yüzbaşı bunu eşidən kimi minbaşının yanına gəlib xəbər verərək dedi: «Nə edəcəksən? Bu adam Roma vətəndaşıdır». **27** Minbaşı Paulun yanına gəlib soruşdu: «De görək, sən Roma vətəndaşsan?» Paul dedi: «Bəlli». **28** Minbaşı cavabında «mən nə qədər pula bu vətəndaşlığı əldə etmişəm» dedi. Paul isə «amma mən doğulandan Roma vətəndaşıyam» dedi. **29** Onu sorğuya çəkmək istəyənlər dərhal onun yanından geri çəkildilər. Minbaşı qollarını bağladıqı Paulun Roma vətəndaşı olduğunu öyrənərkən qorxdu. **30** Minbaşı ertəsi gün Yəhudilərin Paulu nədə ittiham etdiklərini dəqiq öyrənmək istədi. Ona görə Paulu azad etdi. Minbaşı əmr verdi ki, başçı kahinlərlə bütün Ali Şura toplaşın. Sonra Paulu aşağı endirib onların qarşısına gətirdi.

23 Ali Şurəni diqqətlə nəzərdən keçirən Paul dedi:

«Qardaşlar, mən bu günəcən Allahın qarşısında təmiz vicdanla yaşamışam». **2** Baş kahin Xananya Paulun yanında duranlara əmr etdi ki, onun ağızından vursunlar. **3** Bundan sonra Paul ona dedi: «Ey üzü ağardılan divar, səni Allah vuracaq! Həm oturub Qanuna əsasən məni mühakimə edirsən, həm də Qanunu pozaraq məni döymək üçün əmr verirən». **4** Yanında duranlar ona dedilər: «Sən Allahın baş kahinini söyürsən?» **5** Paul dedi: «Qardaşlar, onun baş kahin olduğunu bilmirdim. Əlbəttə, "xalqın başçısı barədə pis söz demə" deyə yazılıb». **6** Onların bir hissəsinin sadukey, digər hissəsinin isə farisey olduğunu bilən Paul Ali Şuraya nida etdi: «Ey qardaşlar, mən farisey oğlu fariseyəm. Ölülərin dirilməsinə ümidi bəslədiyim üçün burada mühakimə olunuram». **7** Paulun bu sözündən sonra fariseylərlə sadukeylər arasında çəkişmə başladı və toplantı iki hissəyə ayrıldı. **8** Çünkü sadukeylər iddia edirlər ki, ölümdən dirilmə, mələk və ruh yoxdur. Əksinə, fariseylər bunların hamısına inanırlar. **9** Toplantıda böyük bir hay-küy yarandı. Farisey tərafını tutan bəzi ilahiyatçılar qalxıb dava yaradaraq belə deyirdilər: «Bu adamda heç bir günah görmürtük. Nə olsun ki, onunla bir ruh və yaxud mələk danişib». **10** Çəkişmə o qədər qızışdı ki, minbaşı onların Paulu parçalayacağından qorxdu. O, əsgərlərə əmr etdi ki, aşağı enib Paulu zorla onların arasından çıxarıraq qalaya aparsılar. **11** O gecə Rəbb Paulun yanında dayanıb dedi: «Cəsarətli

ol, Yeruşəlimdə Mənim haqqımda etdiyin şəhadəti Romada da etməyin lazımdır». **12** Səhər açılanda Yəhudilər öz aralarında Paula sui-qəsd hazırlayaraq and içdilər: «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!» **13** Bu sui-qəsdə qoşulanların sayı qırxdan artıq idi. **14** Bu adamlar başçı kahinlərlə ağsaqqalların yanına gəlib belə dedilər: «Biz qəti and içmişik: «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!» **15** İndi siz Ali Şura ilə birgə guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyərək minbaşından xahiş edin ki, onu yanınıza gətirsin. Paul buraya gəlməmiş biz onu öldürməyə hazır olacağımız». **16** Lakin Paulun bacısı oğlu onların pusqu qurduqlarını eşidib qalaya girdi və Paula xəbər verdi. **17** Paul yüzbaşılardan birini yanına çağırıb dedi: «Bu cavani minbaşının yanına apar, ona çatdırılsı bir xəbəri var». **18** Yüzbaşı cavani götürüb minbaşının yanına apardı və dedi: «Məhbus Paul məni çağırıb xahiş etdi ki, bu oğlunu sənin yanına aparım. Sənə bir sözü var». **19** Minbaşı cavani əlindən tutub bir tərəfə çəkdi və soruşdu: «Mənə nə demək istəyirsən?» **20** Cavan dedi: «Yəhudilər belə razılığa gəlib ki, guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyirlər, ona görə sabah səndən onun Ali Şuraya gətirilməsini xahiş edəcəklər. **21** Amma sən onların sözünə qulaq asma, çünki qırx nəfərdən artıq kişi «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!» deyə and içib pusquda gözləyir. Onlar hazır dayanıb sənin razılığını gözləyirlər». **22** Minbaşı ona belə tapşırı: «Bunları mənə xəbər verdiyini heç kima dem». Sonra oğlunu evə göndərdi. **23** Minbaşı yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıb belə dedi: «Gecənin üçüncü saatı Qeyşəriyyəyə getmək üçün iki yüz piyada, yetmiş atlı və iki yüz nizəçi hazırlayın. **24** Həmçinin minmək üçün heyvanlar gətirin və Paulu sağ-salamat vali Feliksə çatdırın». **25** Sonra bu cür məktub yazdı: **26** «Möhtərəm vali Feliksə Klavdi Lisiyadan salamlar! **27** Bu kişini Yəhudilər tutub öldürmək istəyirdi. Mən biləndə ki bu adam Roma vətəndaşdır, özümü yetirib əsgərlərlə onu xilas etdim. **28** Onu nədə təqsirləndirmələrini bilmək üçün Yəhudilərin Ali Şurasının qarşısına çıxarddım. **29** Öyrəndim ki, onu özlərinin Qanunu ilə bağlı məsələlərdə ittihəm edirlər, amma ona ölüm yaxud həbsə layiq cəza vermək üçün heç bir əsas yoxdur. **30** Mənə çatdırılanda ki bu kişiyyə qarşı bir sui-qəsd qurulub, dərhal onu sənin yanına göndərdim. Onu ittihəm edənlərin də şikayətlərini sənə bildirmələrini

əmr etdim». **31** Əsgərlər onlara verilən əmrə əməl edərək gecə ikən Paulu götürüb Antipatrisə apardılar. **32** Ertəsi gün atlıları Paulla birlikdə yollarına davam etmək üçün ötürəndən sonra qalaya qayıtdılar. **33** Atlılar Qeyşəriyyəyə çatan kimi məktubu valiye verəndə Paulu da ona təslim etdilər. **34** Vali məktubu oxuyandan sonra Paulun hansı vilayətdən olduğunu soruşdu. Öyrənəndə ki Kilikiyadandır, **35** belə dedi: «Səni ittihəm edənlər gələndə sənin işinə baxacağam». Bundan sonra əmr verdi ki, Paulu Hirod sarayında nəzarət altında saxlaşınlar.

24 Bundan beş gün sonra baş kahin Xananya, bəzi ağsaqqallar və Tertul adlı bir vəkil Qeyşəriyyəyə gəlib Pauldan edilən şikayətləri valiye çatdırırdı. **2** Paul çağırılanda Tertul onu ittihəm etməyə başladı: «Möhtərəm Feliks, sənin sayəndə uzun müddətdir ki, əmin-amanlıq içində yaşamaqdayıq. Sənin uzaqqorənliyinlə bu millət üçün keçirdiyin islahatları 3 hər yerdə, hər zaman dərin minnətdarlıqla qəbul edirik. **4** Vaxtınızı çox almaq istəmirəm. Rica edirəm, lütfkarlığımla bizi bir qədər dinlə. **5** Bizim geldiyimiz nəticəyə görə bu kişi dünyanın hər yerində olan Yəhudilər arasında iğtişaşlar salan bir araşdırıcıdır. O, Nəsrəni təriqətinin başçılarındanadır. **6** Bu insan hətta məbədi murdarlamağa çalışıdı, amma biz onu yaxaladıq. **7** Onu istintaq etsən, bütün bu ittihamlarımızın doğru olduğunu özündən öyrənə bilərsən». **9** Oradakı Yəhudilər də deyilənlərin doğru olduğunu təsdiqləyərək bu işə qoşuldu. **10** Vali Paula işarə verəndə o cavab verdi: «Bilirəm ki, sən neçə illərdir bu millətin hakimisən. Buna görə sənin qarşında özümüz müdafiə etməyimə sevinirəm. **11** Sən özün də öyrənə bilərsən ki, ibadət etmək məqsədi ilə Yeruşəlimə gedişimdən bu yana sadəcə on iki gün keçib. **12** Bu adamlardan heç biri görməyib ki, mən məbəddə, sinaqoqlarda yaxud şəhərin hansısa bir yerində kiminləsə mübahisə edim və yaxud camaati təşvişə salım. **13** Bu anda mənə qarşı etdikləri ittihamları sənin hüzurunda sübut edə bilmirlər. **14** Lakin atababalarımızın Allahına onların təriqət adlandırdığı İsa yolunun ardıcılı olaraq ibadət etdiyimi sənin qarşısında iqrar edirəm. Qanunda olan və Peyğəmbərlərin kitablarında yazılın hər şeyə inanıram. **15** Eyni ilə bu adamların qəbul etdikləri kimi həm saleh, həm də saleh olmayan insanların diriləcəyinə dair

Allaha ümid bəsləyirəm. **16** Bu məqsədlə mən istər Allah, istərsə də insanların qarşısında hər zaman vicdanımın təmiz olması üçün çalışıram. **17** Uzun illərdən sonra millətimə yardım və hədiyyələr vermək üçün Yeruşəlimə gəldim. **18** Bununla məşgül olarkən məni məbəddə paklanmış olaraq tapdilar. Ətrafimdə nə izdiham, nə də hay-küy var idi. **19** Lakin Asiya vilayətindən bəzi Yəhudilər orada idi. Onlar buraya - sənin hüzuruna gəlməli və məndən şikayətləri varsa, ittihamlarını göstərməlidirlər. **20** Yaxud özləri desinlər ki, Ali Şurən qarşısında dayandığım vaxt hansı haqsızlığı üzə çıxardılar. **21** Onların qarşısında dayananda nida edərək belə demişdim və yalnız bunda mənim haqsız olduğumu hesab edə bilərlər: "Bu gün mən ölülərin dirilməsi məsələsinə görə önünüzdə mühakimə olunuram". **22** İsa yolu barədə dəqiq məlumatı olan Feliks bu işi təxirə salıb dedi: «İşiniz barədə minbaşı Lisiya gələndən sonra qərarımı verəcəyəm». **23** Oradakı yüzbaşıya əmr verdi ki, Paulu nəzarət altında saxlasın, lakin sərbəstlik versin və ona xidmət edən dostlarına maneçilik yaratmasın. **24** Bir neçə gün keçəndən sonra vali Feliks Yəhudi arvadı Drusilla ilə birlikdə galib Paulu çağırtdırdı və onun Məsih İsaya olan imanından danışdıqlarına qulaq asdı. **25** Paul salehlik, nəfsə hakim olma və galəcək mühakimədən söhbət edəndə Feliks qorxuya düşdü və dedi: «Bəsdir, indi get, imkan olanda yenə səni çağırtdıracəğəm». **26** Digər tərəfdən də Pauldan rüşvət umurdu. Ona görə tez-tez Paulu yanına çağırtdırır və onunla söhbət edirdi. **27** İki il keçəndən sonra Feliks öz vəzifəsini Porki Festə təhvil verdi. Feliks Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Paulu həbsdə qoyub getdi.

25 Vilayətə çatandan üç gün sonra Fest Qeyşəriyyədən Yeruşəlimə getdi. **2** Başçı kahinlərlə Yəhudilərin nüfuzlu adamları Paulla bağlı şikayətlərini ona açıqladılar. **3** Onlara bir yaxşılıq etsin deyə Fest yarvalararaq Paulun Yeruşəlimə gətirilməsini xahiş etdi, çünki onu öldürmək üçün yolda pusqu qururdular. **4** Fest cavab verdi: «Paul Qeyşəriyyədə həbsdədir və tezliklə özüm də oraya gedəcəyəm. **5** Aranızda səlahiyyəti olanlar mənimlə getsin və əgər bu kişi haqsızlıq edibsa, onu ittiham etsin». **6** Fest onların yanında səkkiz ya on gündən artıq qalmadı və Qeyşəriyyəyə qayıtdı. Ertəsi gün hökm kürsüsüna çıxıb Paulun gətirilməsini əmr etdi. **7** Paul içəri girəndə Yeruşəlimdən gələn Yəhudilər onun

ətrafini bürdü və onun barəsində dəlil-sübutsuz bir çox ağır ittihamlar irəli sürdülər. **8** Paul «nə Yəhudilərin Qanununa, nə məbədə, nə də qeyşərə qarşı heç bir günah işlətməmişəm» deyərək özünü müdafiə etdi. **9** Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Fest Paula belə dedi: «Bu iş üzrə mənim qarşısında mühakimənin Yeruşəlimdə olmasını istəyirənmi?» **10** Paul dedi: «Mən qeyşərin hökm kürsüsünün qarşısında dayanmışam. Mənim məhkəməm burada olmalıdır. Sən özün də yaxşı bilirsən ki, Yəhudilərə qarşı heç bir haqsızlıq etməmişəm. **11** Əgər haqsızlıq etmişəm, ölüm cəzasına layiq bir iş tutmuşamsa, ölümən qəcmirəm. Yox, əgər bunların ittihamları əsassızdırsa, məni onların əlinə təslim etmək üçün heç kimin səlahiyyəti yoxdur. Mən qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istəyirəm». **12** Fest öz məsləhət şurası ilə müşavirə keçirəndən sonra cavab verdi: «Sən qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istədiyin üçün qeyşərin yanına gedəcəksən». **13** Bir neçə gündən sonra padşah Aqrrippa ilə Berniki Festi təbrük etmək üçün Qeyşəriyyəyə gəldi. **14** Bir müddət orada qaldılar. Fest bu ərəfədə Paulun işini padşaha danışdı. O dedi: «Bir kişi var, Feliks onu məhbəs saxlayaraq gedib. **15** Yeruşəlimdə olduğum ərəfədə Yəhudilərin başçı kahinləri ilə ağsaqqalları onunla bağlı şikayətlərini açıqladı və onu cəzalandırmağımı istədi. **16** Mən dedim ki, ittiham edilən şəxsi ittihamçılarla üzləşdirmədən, ona edilən ittihamlara müdafiə imkanı vermədən, onlara təslim etmək Romalıların adatına xas deyil. **17** Onlar mənimlə buraya toplananda heç bir vaxt itirmədən ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb bu kişinin gətirilməsini əmr etdim. **18** Amma ittihamçılar qalxıb danışanda mənim gözlədiyim cinayətlərin heç biri ilə onu təqsirləndirmədilər. **19** Lakin onunla öz dinləri barədə bir neçə məsələ qaldırdılar. Bunlar ölmüş və Paulun iddiyasına görə sağ olan İsa adlı bir şəxslə bağlı məsələlərdir. **20** Bunları necə tədqiq edəcəyimdən şübhələndiyim üçün ondan soruştum ki, Yeruşəlimə gedib bu iş üçün orada mühakimə olmağa razıdır ya yox. **21** Amma Paul imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək və bu olana qədər həbsdə qalmaq istədi. Mən də onu qeyşərin yanına göndərəcəyim zamanacaq həbsdə qalması barədə əmr verdim». **22** Aqrrippa Festə dedi: «Bu adama mən də qulaq asmaq istəyirəm». Fest dedi: «Sabah qulaq asarsan». **23** ertəsi gün Aqrrippa ilə Berniki təntənəli surətdə gəlib minbaşılardan və şəhərin nüfuzlu şəxsləri

ilə birlikdə iclas otağına daxil oldular. Festin əmrinə əsasən Paulu içəri gətirdilər. **24** Fest dedi: «Ey padşah Aqrippa və burada bizimlə olan bütün cənablar, istər Yerusəlimdə, istərsə də burada, bütün Yəhudü xalqının şikayət etdiyi bu insanı görürsünüzmü? "Bu adam daha yaşamamalıdır!" deyə Yəhudilər hay-küy salırdı. **25** Amma mən nəticəyə gəldim ki, bu adam ölümə layiq heç bir iş görməyib. Lakin imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək istədiyinə görə onu göndərmək qərarına gəldim. **26** Amma onun barəsində qəti bir sözüm yoxdur ki, cənabımı yazam. Ona görə də onu sizin qarşınıza, xüsusən, padşah Aqrippa, sənin qarşına çıxarıram ki, bu işin istintaqından sonra yazmağa sözüm olsun. **27** Çünkü bir məhbusu imperatorun qarşısına göndərəndə ona edilən ittihamları göstərməmək mənə məntiqsiz göründü.

26 Aqrippa Paula dedi: «Özünü müdafiə edə bilərsən». Onda Paul əl hərəkəti ilə özünü müdafiəyə başladı: **2** «Padşah Aqrippa, Yəhudilərin məni ittihamlandırdığı hər şəyə görə bu gün sənin hüzurunda özümü müdafiə edəcəyim üçün özümü xoşbəxt sayıram. **3** Çünkü bütün Yəhudü adət-ənənələrinə və mübahisələrinə yaxşı bələdən. Ona görə rica edirəm, mənə səbirlə qulaq as. **4** Bütün Yəhudilər bilir ki, əzəldən, lap cavanlığımızdan bəri həm öz elimdə, həm də Yerusəlimdə necə həyat sürmüşəm. **5** Məni əvvəldən tanıyırlar, bilirlər ki, keçmişdə dinimizin ən ciddi təriqəti olan farisey təriqətinə necə bağlı yaşayırdım. İstəsələr, bu barədə şəhadət edə bilərlər. **6** İndi isə Allahın ata-babalarımıza verdiyi vədin həyata keçməsinə ümid bağladıım üçün burada dayanıb mühakimə olunuram. **7** Xalqımızın on iki qəbiləsi də gecə-gündüz Allaha sidq ürəkdən ibadat edə-edə həmin şəyə ümid baslayır. Ey padşah, Yəhudilər məni bu ümidi görə ittiham edirlər. **8** Niyə Allahın ölürləri diriltməsi aranızda inanılmaz bir şey sayılır? **9** Doğrusu, mən buna əmin olmuşdum ki, Nazareti ışanın adı əleyhinə əlimdən galəni etməliyəm. **10** Yerusəlimdə də bunu edirdim. Başçı kahinlərdən aldiğım səlahiyyətə əsasən nə qədər müqəddəsi zindanlara saldırdım və edam olunanda onların əleyhinə səs verdim. **11** Bütün sinaqoqları gəzib-dolaşaraq onları tez-tez cəzalandırır və öz etiqadlarına küfr etməyə məcbur edirdim. Mən elə dali olmuşdum ki, onları ölkə xaricində olan şəhərlərdə

belə, təqib edirdim. **12** Bu iş üçün başçı kahinlərdən aldiğım səlahiyyət və tapşırıqla Dəməşqə tərəf yola çıxdım. **13** Ey padşah, günorta vaxtı yol gedirdim ki, göydən məni və yoldaşlarımı hər tərəfdən nurlandıran günəşdən daha parlaq bir işıq gördüm. **14** Hamımız yerə yixildi. Bir səsin mənə İbrani dilində dediyini eşitdim: "Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən? Bizin ucuna təpik vurmaq sənə zərər verər". **15** Mən dedim: "Ey Ağam, Sən kimən?" Rəbb cavab verdi: "Mən sənin təqib etdiyin İsayam. **16** Qalxaya və dur. Mən ona görə sənə göründüm ki, səni xidmətçi və haqqımda gördiyyün, sənə göstərəcəyim şəyələrin şahidi olmağa təyin edim. **17** Səni öz xalqından, həm də başqa millətlərin əlindən qurtaracağam. Səni o millətlərin yanına göndərirəm ki, **18** onların gözlərini açıb qaranlıqdan işığa, Şeytanın hakimiyyətindən Allaha tərəf döndərəsən. Belə ki onlar günahlarının bağışlanması və Mənə iman etməklə təqdis olunanlar arasında ırsə nail olsunlar". **19** Buna görə mən, ey padşah Aqrippa, bu səmavi görüntüyü itaatsizlik etmədim. **20** Əvvəlcə Dəməşqin, sonra Yerusəlimin və bütün Yəhudeya bölgəsinin əhalisini, başqa millətləri də tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və bu tövbəyə uyğun tərzdə iş görməyə çağırdım. **21** Yəhudilər buna görə məni məbəddə tutub öldürməyə cəhd göstərildilər. **22** Amma bu günə qədər Allah mənim dayağında durdu və bunun sayəsində burada durub böyükdən kiçiyə qədər hamiya şəhadət edirəm. Mənim dediklərim peyğəmbərlərin və Musanın əvvəlcədən xəbər verdiyi hadisələrdən başqa bir şey deyil. **23** Onlar bildirib ki, Məsih əzəb çəkəcək və ölümən dirlənlərin birincisi olacaq, həm Öz xalqına, həm də başqa millətlərə nur doğduğunu elan edəcək. **24** Paul özünü bu cür müdafiə edəndə Fest bərkədə dedi: «Paul, dəlilik edirsən, çox oxumaqdan başın xarab olub». **25** Paul dedi: «Hörmətli Fest, mən dəlilik etmirəm, həqiqəti və aqla batan sözləri danışıram. **26** Padşahın bu barədə məlumatı olduğu üçün onunla cəsarətlə danışıram. Əminəm ki, olanların heç biri padşahın nəzərindən qaçmayıb. Çünkü bu işlər künc-bucaqda görülən işlər deyil. **27** Padşah Aqrippa, sən peyğəmbərlərə inanırsanmı? Bilirəm ki, inanırsan». **28** Aqrippa Paula dedi: «Bu az müddətdə məni də inandıraraq məsihçi edəcəksən?» **29** Paul dedi: «İstər az, istər çox müddət olsun, Allahdan istəyirəm ki, təkçə sən yox, bu gün mənə qulaq asan hər bir adam bu zəncirlərdən başqa mənim kimi olsun!» **30** Sonra padşah, vali, Berniki və onlarla birlikdə

oturanlar qalxdılar. **31** Bayıra çıxanda aralarında belə danışdılar: «Bu adam ölümə yaxud həbsə layiq bir şey etmir». **32** Aqrrippa da Festə dedi: «Bu adam qeyşerin məhkəməsinə müraciət etmək istəməsəydi, azad edilə bilərdi».

27 İtalyaya doğru yelkən açmağa qərar veriləndə

Paulu və bəzi başqa məhbusları İmperator alayından Yuli adlı bir yüzbaşıya təhvil verdilər. **2** Asiya vilayətinin sahilindəki limanlara gedən bir Edremit gəmisi minərək dənizlə getdik. Salonikdən Makedoniyali Aristarx da yanımızda idi. **3** Ertəsi gün Sidona çatdıq. Paulla dəst kimi rəftar edən Yuli ona izin verdi ki, lazımı kömək almaq üçün dəstlərinin yanına getsin. **4** Oradan yenə dənizlə getdik. Küləklər bizi əks istiqamətdə əsdiyi üçün Kipri külək tutmayan tərəfdən keçdik. **5** Dəniz yolu ilə Kilikiya və Pamfiliyanı keçib Likiyanın Mira şəhərinə gəldik. **6** Yüzbaşı orada İtalyaya gedən bir İsgəndəriyyə gəmisi tapıb bizi o gəmiyə mindirdi. **7** Xeyli gün aşağı sürətlə, çətinliklə üzərək Knid şəhərinin qarşısına çatdıq. Külək bizi yol vermədiyi üçün Salmoni burnundan dolanaraq Kritin külək tutmayan tərəfi ilə getdik. **8** Sahil boyunca çətinliklə irəliləyərək Laseya şəhəri yaxınlığındakı Gözəl Limanlar adlanan körfəzə gəlib-çatdıq. **9** Xeyli vaxt itirmişdik, hətta oruc günü də keçib-getmişdi. Artıq bu mövsümə dəniz yolu ilə getmək təhlükəli idi. Odur ki, Paul onlara xəbərdarlıq edərək **10** dedi: «Ağalar, görürəm ki, bu səfər yalnız yüksək və gəmiyə deyil, canımıza da çox ziyan və bəla gətirəcək». **11** Lakin yüzbaşı Paulun dediklərini dinləməkdənən gəmi sükançısının və sahibinin sözlerinə uydı. **12** Liman qışlamaq üçün əlverişsiz idi. Buna görə gəmidəkilərin əksəriyyəti oradan dənizə çıxıb imkan olarsa, Finiksə çataraq qış orada keçirmək qərarına gəldi; Finiks Kritdə olan, cənub-qərba və şimal-qərba baxan bir liman idi. **13** Cənubdan zəif bir külək əsməyə başlayanda gözlədikləri anın geldiyini zənn edərək lövbərləri çıxartdılar. Krit sahili boyu üzərək irəlilədilər. **14** Amma çox keçmədi ki, qurudan Evrakilon firtınası qopdu. **15** Firtınaya düşən gəmi küləyə müqavimət göstərə bilmirdi, əlacsız qaldıq və külək bizi apardı. **16** Qavda adlı kiçik bir adanın külək zəif tutan tərəfinə düşəndə gəminin qayığını güclə qurtara bildik. **17** Qayığı yuxarı çəkəndən sonra gəminin kəndirlərini onun altından dolayıb bağlayaraq tədbir gördülər. Sirt körfəzində saya oturmaqdan

qorxub ləngəri aşağı saldılar və gəmi sürüklənməyə başladı. **18** Firtına bizi bir xeyli çalxaladı. Ertəsi gün gəminin yükünü atmağa başlıdlar. **19** Üçüncü gün isə öz əlləri ilə gəminin təchizatını atdlar. **20** Günlərlə nə günəş, nə də ulduzlar göründü. Firtına da o qədər siddətlə davam edirdi ki, artıq bundan xilas olmağa ümidiyim qalmamışdı. **21** Adamlar uzun müddət yemək yemədikdə Paul ortada durub dedi: «Ağalar, gərək siz mənə qulaq asıb Kritdən çıxmayıydınız və bu ziyanı, bu bələya düşməyəydiniz. **22** İndi sizə öyüd verərək deyirəm: ürəkli olun, çünki heç biriniz canını itirməyəcək, yalnız gəmi məhv olacaq. **23** Çünki mənsub olub ibadət etdiyim Allahın bir mələyi bu gecə yanına gəlib dedi: **24** «Qorxma, Paul, sənin qeyşerin qarşısına çıxmağın lazımdır. Səninlə birgə gəmidə olanların hamisini da Allah sənə bağışladı». **25** Ay ağalar, buna görə ürəkli olun! Allaha inandığımı görə biliram ki, hər şey mənə deyilən kimi olacaq. **26** Amma bizi bir adaya düşmək lazımdır». **27** On dördüncü gecə idi ki, biz İoniya dənizində sürüklənirdik. Gecə yarısına yaxın gəmiçilər hiss etdilər ki, quruya yaxınlaşırlar. **28** Suyun dərinliyini ölçündə gördülər ki, iyirmi qolacdır. Bir az gedəndən sonra bir daha öldürlər və gördülər ki, on beş qolacdır. **29** Qayalığa çıxməqdan qorxaraq gəminin dal tərəfindən dörd lövbər atıb sabahın açılması üçün dua etdilər. **30** Belə olanda gəmiçilər qaçmağa çalışıb gəminin qabaq hissəsindən lövbərlər salmaq bəhanəsi ilə qayığı dənizə endirdilər. **31** Amma Paul yüzbaşıya və əsgərlərə dedi: «Bunlar gəmidə qalmasalar, siz xilas ola bilməzsiniz». **32** Bundan sonra əsgərlər qayığın iplərini kəsib onu dənizə salırdılar. **33** Dan yeri sökütləndə Paul hamiya yemək yeməyi takid edərək dedi: «Bu gün on dörd gündür ki, nigaranlıq içindəsiniz və heç nə yemədiyinizə görə acsınız. **34** Bunun üçün sizdən xahiş edirəm ki, yemək yeyəsiniz. Bu, xilasınız üçün lazımdır. Heç birinizin başından bir tük belə, əskik olmayıcaq». **35** Paul bunu deyəndən sonra çörək götürdü və hamının qarşısında Allaha şükür edərək çörəyi bölib yeməyə başladı. **36** Bundan hamı ürəklənib yemək yedi. **37** Gəmidə cəmi iki yüz yetmiş altı nəfər idik. **38** Hamı doyandan sonra bugdanı dənizə boşaldaraq gəmini yüngülləşdirdilər. **39** Hava işıqlananda gördükleri qurunu tanıya bilmədilər. Amma qumsal sahili olan bir körfəz gördülər. Qərara alıdlar ki, imkan olsa, gəmini orada oturtsunlar. **40** Lövbərləri kəsib dənizdə qoydular. Eyni zamanda sükanları saxlayan kəndirləri açıb qabaq yelkəni

qaldıraraq qumsallığa tərəf yönəldilər. **41** Gəmi isə dayazlıqda qum üstündə oturdu. Gəminin burnu quma batıb tərpənməz oldu. Arxa tərəfi isə dalğaların zərbəsində sınmaga başladı. **42** Əsgərlər məhbusları öldürmək istəyirdi ki, heç biri üzərək qaçmasın. **43** Amma Paulu xilas etmək istəyən yüzbaşı əsgərləri bu fikirdən daşındırdı. Əmr etdi ki, əvvəlcə üzməyi bacaranlar dənizə tullanıb üzüsünlər, **44** sonra dalda qalanlar ya taxtalar ya da gəminin başqa parçaları üzərində sahilə çıxsınlar. Beləliklə, hamısı sağ-salamat quruya çıxdı.

28 Xilas olandan sonra öyrəndik ki, adanın adı Maltadır. **2** Oranın sakinləri biza gözlənilməz bir mehribanlıq göstərdi. Hava yağışlı və soyuq olduğu üçün ocaq qalayıb hamımızı hərarətlə qarşılıdalar, **3** Paul bir dəstə çırpı götürüb ocağa atdı. O zaman istinin təsirindən bir gürzə çıxıb onun əlinə yapışdı. **4** Oranın sakinləri Paulun əlinə ilanın yapışdığını görəndə bir-birlərinə dedilər: «Demək bu adam qatıldırdı. Dənizdən xilas olsa da, ədalət ilahəsi onu yaşamağa qoymur». **5** Amma Paul əlini silkələyib ilanı oda ataraq heç bir xətər görmədi. **6** Camaat gözləyirdi ki, Paulun bədəni şışəcək yaxud birdən-birə yixilib oləcək. Amma çox gözlədilər, ona heç nə olmadığını görəndə fikirlərini dəyişib dedilər: «Bu bir allahdır». **7** O yerin yaxınlığında malikanə var idi ki, ora adanın baş məmuru Publi adlı bir şəxsin idi. Bu adam bizi öz evində qəbul etdi və üç gün biza mehribanlıqla qonaqpərvərlik göstərdi. **8** O ərəfədə Publinin atası qızdırma və qanlı ishal üzündən xəstə yatırdı. Paul xəstənin yanına gəldi və dua edərək əllərini onun üzərinə qoyub sağaltdı. **9** Bu hadisədən sonra adadakı qalan xəstələr də gəlib şəfa tapdılar. **10** Biza çoxlu bəxşış verərək şərəfləndirdilər. Biz dənizə çıxanda isə biza lazım olan şəyəri gəmiyə yüklədilər. **11** Üç aydan sonra qış adada keçirmiş, başında Əkiz Tanrılar heykalini gəzdirən bir ığsındəriyyə gəmisi ilə dənizdən yelkən açdıq. **12** Sırakuza şəhərinə çatıb üç gün orada qaldıq. **13** Oradan yolumuza davam edərək Regiuma gəldik. Ertəsi gün əsməyə başlayan cənub küləyinin köməyi ilə iki günə Puteoliyə çatdıq. **14** Orada rastlaşdığımız imanlı bacı-qardaşlar bizdən xahiş etdilər ki, onların yanında bir həftə qalaq. Sonra Romaya çatdıq. **15** Bizdən xəbər tutan Romadakı imanlı bacı-qardaşlar bizi qarşılımaq üçün Appi Bazarına və Üç Mehmanxanaya qədər gəldilər. Paul onları görəndə

Allaha şükür edib ürəkləndi. **16** Romaya gələndə Paula izin verildi ki, bir əsgərin nəzarəti altında tək yaşasın. **17** Üç gün sonra Paul Yəhudilərin orada olan başçılarını toplantıya dəvət etdi. Onlar bir yerə yığılandan sonra Paul onlara belə dedi: «Soydaşlar, xalqımıza və ata-babalarımızın adət-ənənəsinə zidd heç nə etmədiyim halda Yeruşəlimdə həbs edilib Romalılara təslim edildim. **18** Onlar məni sorğu-sualə çəkəndən sonra azad etmək istədilər. Çünkü ölüm cəzasına layiq bir təqsirim yox idi. **19** Amma Yəhudilər buna qarşı çıxanda məcbur olub qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istədim, lakin öz millətimi heç nədə ittihamlandırmaq istəmirdim. **20** Bu səbəbdən sizi buraya görüşüb səhbət etmək üçün çağırmışam. Axi mən İsrailin ümidi uğrunda belə zəncirlənmişəm». **21** Onlar Paula dedilər: «Yəhudeyədan sənin barəndə nə məktub almışığ, nə də buraya gələn soydaşlardan kimsə sənin barəndə bizə xəbər gətirərək pis bir söz deyib. **22** Biz sənin fikirlərini sənin özündən eşitmək istəyirik. Çünkü hər yerdə bu təriqətə qarşı çıxıldığını bilirik». **23** Bir gün təyin edib, həmin gün daha böyük kütłə ilə Paulun qaldığı yerə gəldilər. Paul səhərdən axşamacan Allahın Padşahlığından şəhadət edərək onlara açıqlama verdi, həm Musanın Qanunundan, həm də Peyğəmbərlərin yazdıqlarından onları İsaya inandırmağa çalışdı. **24** Bəziləri onun sözlərinə inandı, bəziləri isə inanmadı. **25** Bir-birləri ilə razılığa gəlməyəndə Paulun bu son sözlərinə qulaq asıb ayrıldılar: «Müqəddəs Ruh Yeşaya peyğəmbərin vasitəsilə ata-babalarınıza bu gözəl sözü dedi: **26** “Get bu xalqa bunu çatdır: «Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. **27** Çünkü bu xalqın ürəyi kütłəşdi, Qulaqları ağır eştidi, Gözlərini yumdular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamasınlar Və Mənə səri dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa verim»». **28** İndi bilin ki, Allahın verdiyi bu xilas başqa millətlərə göndərilib və onlar buna qulaq asacaqlar». **29** Paul düz iki il kiraya tutduğu evdə qalıb yanına gələnlərin hamisini qəbul edirdi. **30** Heç bir maneə olmadan tam bir cəsarətlə Allahın Padşahlığını vəz edir və Rəbb İsa Məsihlə bağlı həqiqətləri öyrədirdi.

Romalilara

1 İsa Məsihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! **2** Allahın Öz peyğəmbərləri vasitəsilə Müqəddəs Yazılarda əvvəlcədən vəd etdiyi o Müjdə **3** Oğlu Rəbbimiz İsa Məsih haqqındadır. O, cismən Davud nəslindəndir, müqəddəslik Ruhuna görə isə ölürlər arasından dirilərək Allahın Oğlu olduğu qüdrətlə elan olundu. **5** Biz Onun vasitəsilə lütfə və həvariliyə nail olduq ki, Onun adı naminə bütün millətlərdən olan insanları imana itaət etməyə çağırıq. **6** Siz də İsa Məsihə məxsus olmaq üçün çağırılmış o insanların arasındasınız. **7** Romada yaşayan, Allahın sevdiyi və müqəddəs olmağa çağırıldığı sizin hamınıza Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən lütf və sülh olsun! **8** Hər şeydən əvvəl, hamınız üçün İsa Məsihin vasitəsilə Allahımıza şükür edirəm ki, imanınız bütün dünyada elan olunur. **9** Oğlunun Müjdəsini yaymaqdə bütün qəlbimlə ibadət etdiyim Allah şahidimdir ki, mən sizi necə daim yada salıram. **10** Dualarımda həmisişə yalvarıram ki, Allahın iradəsi ilə nehayət yanınıza gəlməyə nail olum. **11** Çünkü sizi qüvvətləndirmək üçün sizə ruhani bir ənam çatdırmaq məqsədindəyəm; buna görə də sizi görmək üçün həsrət çəkirəm. **12** Daha doğrusu, mən aranızda olarkən bir-birimizin imanı ilə qarşılıqlı halda ruhlanaq. **13** Ey qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, başqa millətlərdən olan digərləri arasında etdiyim kimi sizin aranızda da əməyimin bəhrəsini götürüm deyə dəfələrlə yanınıza gəlmək niyyətində olmuşam, amma indiyədək maneələrə rast galdım. **14** Mən həm Yunanlara, həm də barbarlara, həm aqillərə, həm də cahillərə borcluyam. **15** Bu səbəbdən mən Romada yaşayan sizlərə də bacardığım qədər Müjdəni yaymağa həvəsim var. **16** Mən Müjdədən utanmiram, çünkü o, iman edən hər kəsin – əvvəlcə Yəhudinin, sonra da Yunanın xilası üçün Allahın qüdrətidir. **17** Müjdədə Allahın salehliyi aşkar olur və bu salehlik tamamilə imanla əldə edilir. Necə ki yazılıb: «Saleh adam imanla yaşayacaq». **18** Həqiqətə haqsızlıqla əngəl törədən adamların hər cür allahsızlığı və haqsızlığı ucbatından Allahın qəzəbi göydən aşkar olur. **19** Çünkü Allah haqqında məlum olan şeylər onlara aşkardır, Allah Özü bunu onlara aşkar edib. **20** Dünyanın yaradılışından bəri Allahın gözü görünməyən xüsusiyətləri, yəni əbədi qüdrəti və ilahiliyi Onun yaratdıqları vasitəsilə üzə çıxır.

Buna görə də onlar üzrsüzdür. (aiddos g126) **21** Adamlar Allahı tanıdıqları halda Ona nə Allah kimi izzət verdilər, nə də şükür etdilər. Əksinə, boş düşüncələrə uydular və axmaq üzəklərini qaranlıq bürüdü. **22** Müdrik olduqlarını iddia etdikləri halda ağılsız olub, **23** fani olmayan Allahın izzətini fani olan insana, quşlara, dördəyaqlıllara və sürünənlərə bənzəyən bütətlərlə əvəz etdilər. **24** Buna görə də Allah onları üzəklərinin şəhvəti üzündən murdarlığa təslim etdi ki, bir-birlərinin bədənini rüsvay etsinlər. **25** Onlar Allahın həqiqətini yalanla əvəz etdilər, Yaradanın yerinə yaradılışa səcdə və ibadət etdilər; o Yaradana əbədi alqış olsun! Amin. (aiən g165) **26** Bu səbəbdən Allah onları öz rəzil həvəslərinə təslim etdi. Onların qadınları təbii əlaqəni qeyri-tabii əlaqə ilə əvəz etdilər, **27** eyni tərzdə kişilər də qadınla olan təbii əlaqədən əl çəkib bir-birlərinə şəhvətlə qızdırılar; kişilər kişilərlə rüsvayçılıq edib öz daxillərində rəzilliklərinə layiq cəzani aldılar. **28** Allahı şüurlarında saxlamağı yanlış saydıqları üçün Allah da onları yanlış düşüncələrə təslim etdi ki, ədəbsiz işlər görsünlər. **29** Onlar hər cür haqsızlıq, pislik, tamahkarlıq və kinlə doldular; paxılıqlı, qatılık, münaqışa ruhu, hiylə və pis niyyətlə dolub-dasdırlar. Onlar qeybətçi, **30** böhtançı, Allaha nifrat edən, söyüşü, məğrur, təkəbbürlü, pis işlərdə bacarıqlı, ata-anaya itaətsiz, **31** axmaq, xain, şəfqətsiz və rəhmətsizdir. **32** Hərçənd ki belə işlərlə məşğul olanların ölümə layiq olduğu barədə Allahın ədalətli hökmünü bilirlər, amma yenə də bu işləri görürələr, hətta belə işlər görən başqalarını da alqışlayırlar.

2 Beləliklə, sən ey başqasını mühakimə edən adam, kim olursa-ol, sən də üzrsüzsan. Çünkü başqasını mühakimə edərkən özünü də məhkum edirsən. Ona görə ki başqasını mühakimə etdiyin halda özün də həmin işləri görürən. **2** Bızsə bilirik ki, belə işlərlə məşğul olanlara Allah həqiqətə əsasən hökm çıxarır. **3** Ey belə işlərlə məşğul olanları mühakimə edərək özü də həmin işləri görən insan! Məgər elə güman edirsən ki, Allahın hökmündən qaça biləcəksən? **4** Yaxud sən Allahın zəngin xeyrxaħlığına, həlimliyinə və səbirli olmağına xor baxırsan? Bəs anlamırsan ki, Onun xeyrxaħlığı səni tövbəyə yönəldir? **5** Amma sən Allahın qəzəbinin və ədalətli hökmünün zahir olacağı gün inadkarlığına və tövbə etməyən ürəyinə görə özün üçün qəzəb toplayırsan; **6** Allah hər kəsə əməlinə görə əvəzini verəcək: **7** dözümlə yaxşı əməl sahibi

olaraq izzət, hörmət və ölməzlik axtaranlara əbədi həyat, (aionios g166) 8 özlərini göstərərək həqiqətə tabe olmayıb haqsızlıqbaş əyənlərə isə qəzəb və hiddət göndərəcək. 9 Pislik edən hər kəsə - əvvəlcə Yəhudiya, sonra da Yunana əziyyət və sıxıntı, 10 yaxşı əməl sahibi olan hər kəsə isə - əvvəlcə Yəhudiya, sonra da başqa millətdən olana izzət, hörmət və sülh verəcək. 11 Çünkü Allah insanlar arasında tərəfkeşlik etməz. 12 Qanunu bilmədən günah edənlərin hamısı Qanunu bilməsələr də, hələk olacaqlar. Qanunu bilərək günah edənlərin də hamısı Qanunla mühakimə olunacaq. 13 Çünkü Allahın nəzərində Qanunu eşidənlər deyil, ona əməl edənlər sahə sayılır. 14 Beləcə Qanuna malik olmayan başqa millətlər təbiətlərinə görə Qanuna əməl edəndə Qanuna malik olmadıqları halda onlar özləri üçün qanun olur. 15 Onlar bununla göstərirlər ki, Qanunun tələbləri ürəklərində yazılıb. Onların vicedanı buna şahiddir, düşüncələri də onları gah ittiham, gah da müdafiə edir. 16 Mənim elan etdiyim Müjdəyə görə, Allahın Məsih İsa vasitəsilə insanların gizli işlərini mühakimə edəcəyi gün belə olacaq. 17 Ey özünü Yəhudi adlandıran! Qanuna güvənərək Allahla öyünürsən; 18 Onun iradəsini bilirsən, Qanundan təlim aldiğin üçün ən üstün dəyərləri ayırd edirsən; 19 əminsən ki, Qanunda bilik və həqiqətin əsasını tapdığın üçün korlara bələdçi, zülmətdə olanlara işiq, ağılsızlara tərbiyəçi, uşaqlara müəllimsən. 21 Bəs nə üçün başqalarını öyrətdiyin halda özün öyrənmirsən? Oğurlamamağı bəyan edərkən özün oğurlayırsan? 22 «Zina etmə» dediyin halda özün zina edirsən? Bütlərdən iyrənərkən məbədləri soyursan? 23 Qanunla öyünməyinə baxmayaraq, onu pozub Allahı hörmətdən salırsan. 24 Axı belə yazılıb: «Sizin üzünüzdən millətlər arasında Allahın adına küfr edilir». 25 Sünnetin yalnız o zaman faydası var ki, sən Qanuna əməl edəsən. Əgər sən Qanunu pozursansa, sünnetli olduğun halda sünnetləşən adam kimi olursan. 26 Eləcə də əgər sünnet olunmamış adam Qanunun ədalətli tələblərinə riayət edirsə, sünnet olunmamasına baxmayaraq, sünnetli sayılır. 27 Onda cismən sünnet olunmadığı halda Qanuna əməl edən adam sənəi mühakimə edəcək; sən ki yazılı Qanuna və sünnetə malik olduğun halda Qanunu pozursan. 28 Çünkü zahirən Yəhudi olan Yəhudi deyil, zahirən və cismən sünnet olunan da sünnetli deyil. 29 Yalnız daxilən Yəhudi olan Yəhudidir. Sünnet də ürəyə aid

olub, yazılı Qanuna görə deyil, Ruhun işidir. Belə adəmin tərifi də insandan yox, Allahdan gələr.

3 Bəs Yəhudi olmanın nə üstünlüyü var? Sünnetin faydası nədir? 2 Hər cəhətdən böyük üstünlüyü var. Hər şeydən əvvəl, Allahın sözləri Yəhudilərə əmanət edilib. 3 Əgər onlardan bəzisi iman etmədisə, onda nə olacaq? Məgər onların imansızlığı Allahın sədaqətini ləğv edə bilər? 4 Əsla! Bütün insanlar yalançı olsa da, Allah haqlıdır. Necə ki yazılıb: «Sən Öz sözlərində haqlı çıxacaqsan, Mühakimə etdiyin zaman qalib gələcəksən». 5 Bəs bizim haqsızlığımız Allahın ədalətli olduğunu üzə çıxarırsa, onda nə deyə bilərik? İnsanların düşündüyü kimi soruşuram: Allah üzərimizə qəzəbini gətirən zaman haqsızdır mı? 6 Əsla, haqlıdır! Bəs Allah dünyani başqa cür necə mühakimə edə bilər? 7 «Bəs mənim yalanım Allahın həqiqətini ucaldıb Ona izzət gətirirsə, nə üçün mən üstəlik bir günahkar kimi mühakimə olunmaliyam?» deyə soruşa bilərlər. 8 Belə isə, «gəlin pislik edək ki, bundan yaxşılıq əmələ gəlsin» deyə bilərikmi? Bəzi adamlar bizi böhtən atıb söyləyir ki, biz belə öyrədirik. Belə söyləyənlər haqlı olaraq cəza alacaq. 9 Bəs nə deyək? Biz Yəhudilərin üstünlüyü varmı? Əlbəttə, yox! Çünkü biz artıq həm Yəhudiləri, həm də Yunanları təqsirləndirdik ki, onların hamısı günahın hökmü altındadır. 10 Necə ki yazılıb: «Saleh olan yoxdur, Bir nəfər belə, yoxdur. 11 Dərk edən bir kəs yoxdur, Allahı axtaran yoxdur. 12 Hamısı yoldan azib, Onlardan fayda yoxdur. Bir nəfər də olsun Yaxşı iş görən yoxdur». 13 «Boğazları açıq qəbirdir, Dilləri yalan danışır». «Dodaqlarında gürzə zəhəri var». 14 «Ağızları lənət və acı sözlərlə doludur». 15 «Ayaqları qan tökməyə tələsir, 16 Yollarında viranəlik və fəlakət var, 17 Əmin-amanlıq yolu nədir, bilmirlər». 18 «Onların gözündə Allah qorxusu yoxdur». 19 Biz biliyik ki, Qanunda deyilənlərin hamısı Qanunun hökmü altında olanlara aiddir; belə ki bütün dillər sussun və bütün dünya Allahın hökmünə məruz qalsın. 20 Beləliklə, Qanuna əməl etməkən heç bir insan Allahın önünde saleh sayılmayacaq. Çünkü Qanun vasitəsilə günah dərk olunur. 21 Amma indi Qanuna bağlı olmayaraq Allahdan gələn salehlik zahir olub. Buna Qanun da, Peyğəmbərlərin yazıları da şəhadət edir. 22 Allahdan gələn bu salehlik İsa Məsihə iman vasitəsilə Ona iman gətirənlərin hamisəna verilir. Heç kəsə fərq qoyulmur. 23 Çünkü hamı günah edib,

Allahın izzetinden məhrum olub **24** və Onun lütfü ilə də Məsih İsada satın alınmağa nail olaraq bir hədiyyə kimi saleh sayılır. **25** Allah İsanı kəffarə qurbanı olaraq təqdim etdi ki, iman edənlərin günahları Onun qanı vasitəsilə bağışlansın. Bunu Öz salehliyini göstərmək üçün etdi. Çünkü sabırlı olub qabaqcə edilən günahları cəzasız qoymuşdu. **26** Bunu etdi ki, indiki zamanda salehliyini zahir etsin; beləcə Özü ədalətli olsun, İsaya olan imana əsaslananı da saleh saysın. **27** Bəs biz nə ilə öyüñə bilərik? Heç bir şeylə. Hansı ehkama əsaslanı bilərik? Qanuna əməl etmək ehkamınamı? Xeyr, yalnız iman ehkamına! **28** Çünkü bu nəticəyə gəlirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, iman vasitəsilə saleh sayılır. **29** Məgər Allah yalnız Yəhudilərin Allahıdır? Başqa millətlərin də Allahı deyilmə? Əlbəttə, başqa millətlərin də Allahıdır. **30** Çünkü yalnız bir Allah var və O, sünnetliləri imanla, sünnetlərini də iman vasitəsilə saleh sayacaq. **31** Onda biz iman vasitəsilə Qanunu ləğv edirikmi? Əslə! Əksinə, onu bir daha təsdiq edirik.

4 Bəs onda cismani əcdadımız İbrahim haqqında nə deyə bilərik? O nə əldə etdi? **2** Məgər İbrahim öz əməlləri ilə saleh sayılsayıdı, öyünməyə haqqı olardı, amma Allahın önündə yox. **3** Müqəddəs Yazı nə deyir? «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı», **4** əməl edən muzdu ona hədiyyə sayılmaz, bu onun haqqıdır. **5** Lakin əməl etməyib allahsız adamları saleh sayan Allaha iman edən şəxsin imanı ona salehlik sayılır. **6** Davud da o adamın bəxtiyarlığından danışır ki, Allah əməlinə baxmayıb onu saleh sayır: **7** «Üşyankarlıq bağışlanan, Günahı əfv olunan insan Nə bəxtiyardır! **8** Rəbb tərfindən təqsirkar sayılmayan insan Nə bəxtiyardır!» **9** Məgər bu bəxtiyarlıq yalnız sünnetlilərə məxsusdur, yoxsa sünnetlərə də addir? Bəli, biz deyirik ki, İbrahimim imanı ona salehlik sayıldı. **10** Nə vəziyyətdə sayıldı? Sünnet olunandan sonra, yoxsa sünnet olunandan əvvəl? Sünnet olunandan sonra deyil, sünnet olunandan əvvəl! **11** O, sünnetlər ikən imanla malik olduğu salehliyi təsdiq edən möhür olaraq sünnet əlamətini aldı. Beləcə İbrahim sünnetlər olaraq iman edən həminin atası oldu ki, onlara da imanları salehlik sayılsın. **12** Atamız İbrahim həm də o sünnetlər olanların atası oldu ki, sadəcə sünnetlər olmaqla qalmayıb, onun sünnet edilməmişdən əvvəl malik olduğu iman izi ilə gedirlər. **13** Çünkü İbrahimə və onun nəslinə dünyani işs almaq vədi Qanun vasitəsilə

deyil, imanla saleh sayılmaq vasitəsilə verildi. **14** Əgər Qanuna əsaslananlar varis olsaydı, onda iman mənəsiz, vəd də təsirsiz olardı. **15** Çünkü qanun Allahın qəzəbini üzə çıxarıır. Amma qanun olmayan yerdə onun pozulması da olmur. **16** Buna görə də vəd imanla həyata keçir ki, Allahın lütfünə bağlı olsun və İbrahimin bütün nəslini - yalnız Qanuna deyil, İbrahimin malik olduğu həmin imana da əsaslananları əhatə etsin. İbrahim iman etdiyi Allahın - ölürlərə həyat verən, yoxluqdan varlıq yaradan Allahın önündə hamımızın atasıdır. Necə ki yazılıb: «Sənİ çoxlu millətin atası etdim». **18** Heç bir ümidi olmadığı halda İbrahim çoxlu millətin atası olacağına ümidi inandı. Çünkü ona deyilmişdi ki, «nəslin o qədər olacaq». **19** Hətta təxminən yüz yaşında ikən öz bədəninin artıq ölüyə bənzədiyini, arvadı Saranın da bətninin ölü olduğunu anladı, amma imanı azalmadı. **20** Allahın vədinə imansızlıqla şübhə etmedi, əksinə, imanında möhkəm durub Allahi izzətləndirdi. **21** Tamamilə əmin idi ki, Allah verdiyi vədi yerinə yetirməyə də qadirdir. **22** Buna görə də imanı ona salehlik sayıldı. **23** «Salehlik sayıldı» sözləri yalnız İbrahim üçün yazılmayıb; **24** Rəbbimiz İsanı ölülər arasından Dirildənə iman etməklə saleh sayılacaq bizlər üçün də belə yazılmışdır. **25** İsa bizim təqsirlərimizə görə ölümə təslim edildi və bizim saleh sayılmağımız üçün dirildi.

5 Beləliklə, imanla saleh sayıldığımız üçün Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahlə barışmış olur. **2** Elə Məsihin vasitəsilə də daxilində qaldığımız lütfə imanla nail olduq və Allahın izzətinə ümidi bağlamağımızla fəxr edirik. **3** Yalnız bununla deyil, çəkdiyimiz əziyyətlərlə də fəxr edirik, çünkü bilirik ki, əziyyətdən dözüm, **4** dözümdən Allaha xoş gəlmə, Allaha xoş gəlmədən ümidi yaranır. **5** Ümidişim də boşça çıxmır, çünkü Allah məhəbbəti bizə verilən Müqəddəs Ruh vasitəsilə ürəklərimizə töklülüb. **6** Biz hələ gücsüz ikən Məsih müəyyən zamanda allahsız adamların uğrunda öldü. **7** Saleh bir adam uğrunda kiminsə ölməsi çətin işdir; bəlkə də yaxşı bir adam uğrunda kiməsə ölməyə cəsarət edər. **8** Lakin Allah bizə olan məhəbbətini bununla sübut edir ki, biz hələ günahkar ola-ola Məsih bizim uğrımızda öldü. **9** Beləcə Onun qanı ilə indi saleh sayıldığımıza görə Onun vasitəsilə də Allahın qəzəbindən mütləq xilas olacağıq. **10** Əgər biz Allahın düşməni olduğumuz vaxt Onun Oğlunun ölməsi ilə

Allahla barışdıqsa, barışdıqdan sonra Onun hayatı vasıtəsilə daha qəti olaraq xilas olacaq. **11** Yalnız bununla deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasıtəsilə Allahla da fəxr edirik ki, indi Onun vasıtəsilə Allahla barışığa nail olmuşuq. **12** Beləliklə, günah bir insan vasıtəsilə, ölüm də günah vasıtəsilə bu dünyaya gəldi. Beləcə ölüm bütün insanlara yayıldı, çünkü hamı günah etdi. **13** Qanundan əvvəl də dünyada günah var idi. Amma qanun olmayanda günah hesaba alınmır. **14** Lakin Adəmdən Musaya qədər ölüm hamiya, hətta Adəmin əmri pozmasına bənzər bir günah etməyənlərə də hökmranlıq etdi. Adəm o gələcək İnsanın əvvəlcədən göstərilən təsviri idi. **15** Amma Allahın ənamı təqsir kimi deyil. Çünkü bir adamın təqsiri üzündən çox adam öldüə də, Allahın lütfü və bir Adamın, yəni İsa Məsihin lütfü ilə verilən ənam bir çoxları üçün daha böyük təsir göstərdi. **16** Allahın ənamı həmin bir adamın günahının nəticəsi kimi deyil: bir günahdan sonra gələn hökm məhkumluq gotirdi, amma çoxlu təqsirdən sonra gələn ənam salehlik gətirdi. **17** Əgər bir adamın təqsiri üzündən ölüm həmin adamın vasıtəsilə hökmranlıq etdi, Allahın bol lütfünü və salehlik ənamını qəbul edənlər bir Adam, yəni İsa Məsih vasıtəsilə daha qəti olaraq həyatda hökmranlıq edəcək. **18** Deməli, necə ki bir təqsir üzündən bütün adamlar məhkum olundu, eləcə də bir saleh əmələ görə bütün adamlara yaşamaq üçün salehlik verildi. **19** Necə ki bir adamın itaətsizliyi üzündən bir çoxları günahkar sayıldı, eləcə də bir Adəmin itaəti sayasında bir çoxları saleh sayılacaq. **20** Qanunun meydana gəlməsi təqsirin çoxalmasına səbəb oldu. Lakin günah çoxalan yerdə Allahın lütfü daha da çoxaldı. **21** Nəticədə günah ölüm vasıtəsilə hökmranlıq etdiyi kimi lütf də salehlik vasıtəsilə hökmranlıq edir; belə ki lütf Rəbbimiz İsa Məsihin vasıtəsilə əbədi həyat versin. (aiōnios g166)

6 Bəs nə deyə bilərik? Günah işlətməyi davam etdirək ki, Allahın lütfü çoxalsın? **2** Əslə! İndi ki biz günahı münasibətdə ölmüşük, artıq günah içində necə yaşaya bilərik? **3** Məgər bilmirsiniz ki, biz hamımız Məsih İsa ilə birləşmək üçün vəftiz olunarkən həmin vəftizlə Onun ölümü ilə birləşdik? **4** Deməli, vəftiz olunub Onun ölümü ilə birləşməklə biz də Onunla birgə dəfn olunduq; belə ki Atanın izzəti ilə Məsih ölürlər arasından dirildiyi kimi biz də həmin cür yeni həyat sürək. **5** Əgər Onun ölümünə bənzər ölümdə Onunla

bir olmuşuqsa, Onun dirilməsinə bənzər dirilmədə də Onunla bir olacağıq. **6** Bunu bilirik ki, günahlı bədənin aradan qaldırılması üçün, daha günaha qul olmayıq deyə köhnə mənliyimiz Onunla birlikdə çarmixa çəkildi. **7** Çünkü ölmüş adam günahdan azad olub. **8** Əgər Məsihlə ölmüşüsə, Onunla yaşayacağımıza da inanırıq. **9** Çünkü bilirik ki, Məsih ölürlər arasından dirildiyinə görə bir daha ölməyəcək və ölüm Ona artıq hökmranlıq etməz. **10** Onun ölümü günahın müqabilində ilk və son ölüm oldu, yaşadığı həyatı isə Allah üçün yaşayır. **11** Beləcə siz də özünüzü Məsih ısada olaraq günahı münasibətdə ölü, Allaha münasibətdə isə diri sayın. **12** Ona görə də qoymayın ki, günah sizin fani bədəninizə hökmranlıq etsin və siz də bədəninizin ehtiraslarına itaət edəsiniz. **13** Bədəninizin üzvlərini də haqsızlıq aləti olmaq üçün günahı təslim etməyin; əksinə, özünüzü ölürlər arasından dirilənlər kimi Allah'a, bədəninizin üzvlərini də salehlik aləti olmaq üçün yənə Allaha təslim edin. **14** Günah sizə hökmranlıq etməyəcək, ona görə ki siz Qanun altında deyil, lütf altındaınız. **15** İndi nə edək? Qanun altında deyil, lütf altında olduğumuz üçün günah edəkmi? Əslə! **16** Məgər bilmirsiniz ki, itaətli qullar kimi özünüzü kimə təslim etsəniz, onun da qullarınız? Ya ölümə aparan günahın ya da salehliyə aparan itaətin qulları ola bilərsiniz. **17** Amma Allaha şükür olsun ki, əvvəllər günahın qulları olduğunuz halda özünüzü həsr etdiyiniz təlimin nümunəsinə ürəkdən itaət etdiniz. **18** Beləcə günahdan azad olub salehliyin qulu oldunuz. **19** Cismani təbiətinizin zəifliyi üzündən insanların düşündüyü kimi danışıram. Necə əvvəllər üzvlərinizi murdarlıq və Qanunu pozmaq üçün qanunsuzluğa qul kimi təslim etmişdiniz, eləcə də indi üzvlərinizi müqəddəs olmaq üçün salehliyə qul kimi təslim edin. **20** Çünkü siz günahın qulları olanda salehliyə əməl etməkdən azad idiniz. **21** Bəs o zaman nə bəhrə götürdünüz? İndi artıq o şeylərdən utanırsınız. Axi onların axırı ölümdür. **22** Amma indi günahdan azad edilib Allah'a qul olduğunuz üçün götürdüyünüz bəhrə sizi müqəddəsliyə aparır və bunun axırı da əbədi həyatdır. (aiōnios g166) **23** Çünkü günahın əvəzi ölümdür, Allahın ənamı isə Rəbbimiz Məsih ısada olan əbədi həyatdır. (aiōnios g166)

7 Ey qardaşlar, bunu Qanunu bilənlərə söyləyirəm, məgər bilmirsiniz ki, insan yalnız sağ ikən qanun onun üzərində hökmə malikdir? **2** Məsələn, ərli qadın

qanunla ərinə o vaxtacan bağlıdır ki, əri sağdır; amma əri öldükdə qadın nikah qanunundan azad olur. **3** Buna görə də əgər qadın əri sağ ikən başqa bir kişiye ərə gedirsə, zinakar sayılır. Amma əri ölsə, qadın qanundan azad olur və başqa bir kişiye ərə getdikdə zinakar olmur. **4** Eləcə də, qardaşlarım, siz də Məsihin bədəni vasitəsilə Qanuna münasibətdə ölmüşünüz ki, başqasına, yəni ölülər arasından dirilmiş Məsihə məxsus olasınız; belə ki Allah üçün bəhrə verək. **5** Çünkü biz cismani təbiətə görə yaşayarkən günahın Qanun vasitəsilə gələn həvəsləri üzvlərimizdə fəal idi. Buna görə də biz ölüm üçün bəhrə verirdik. **6** Amma indi əvvəlcə əsiri olduğumuz Qanuna münasibətdə ölüb, ondan azad olduq. Nəticədə yazılı Qanunun köhnə yolunda deyil, Ruhun yeni yolunda qulluq edirik. **7** Bəs nə deyə bilərik? Qanun günahdırımı? Əslə! Qanun olmasaydı, günahın nə olduğunu bilməzdim. Əgər Qanun «tamah salma» deməsəydi, tamahın nə olduğunu anlamazdım. **8** Lakin günah bu əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məndə hər növ tamah əmələ gətirdi; çünkü Qanun olmasa, günah ölüdür. **9** Bir vaxt Qanun məndə yox ikən mən sağ idim, amma o əmr mənə gələndə günah dirildi, **10** mənsə öldüm. Beləcə anladım ki, mənə həyat verməli olan bu əmr mənə ölüm gətirdi. **11** Çünkü günah o əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məni azdırı və onunla məni öldürdü. **12** Buna görə də Qanun müqəddəsdir, əmr də müqəddəs, ədalətli və yaxşıdır. **13** Belə çıxır ki, yaxşı olan bir şey mənə ölüm gətirdi? Əslə! Məhz günah, günah olduğu aşkar olsun deyə yaxşı olan bir şeyin vasitəsilə mənə ölüm gətirirdi; belə ki günah əmrin vasitəsilə hədsiz günahlı olduğunu göstərsin. **14** Biz bilirik ki, Qanun ruhanıdır, mənsə cismani olub qul kimi günaha satılmışam. **15** Çünkü nə iş gördüyümü anlamırıam; istədiyimi deyil, nifrat etdiyim şeyi edirəm. **16** Əgər istəmədiyimi edirəmsə, onda təsdiq edirəm ki, Qanun yaxşıdır. **17** Elə isə artıq mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu işi görür. **18** Bilirəm ki, daxilimdə, yəni cismani təbiətimdə yaxşı bir şey yaşamır, çünkü yaxşı şey etmək istəyi məndə var, amma onu yerinə yetirməyə qadir deyiləm. **19** İstədiyim yaxşı şeyi etmirəm, amma istəmədiyim pis şeyi edirəm. **20** Əgər istəmədiyim şeyi edirəmsə, onda artıq mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu işi görür. **21** Beləcə bu nəticəyə gəlirəm ki, yaxşılıq etmək istərkən məndə pislik üzə çıxır. **22** Bir yandan daxili varlığım Allahın qanundan zövq alır. **23** Amma üzvlərimdə

başqa bir qanun da görürəm ki, ağlımın təsdiq etdiyi Qanunla mübarizə aparır və üzvlərimdə olan günah qanununa məni əsir edir. **24** Necə də yaziq insan! Ölümə düşçə olan bu bədəndən məni kim xilas edə bilər? **25** Rəbbimiz İsa Məsihin vasitəsilə Allaha şükür olsun! Beləcə mən ağlımla Allahnın qanununa, cismanı təbiətimlə isə günah qanununa qulluq edirəm.

8 Deməli, indi Məsih İsada olanlara heç bir məhkumluq yoxdur. **2** Çünkü həyat verən Ruhun qanunu səni günah və ölüm qanundan Məsih İsa vasitəsilə azad etdi. **3** Beləcə cismani təbiət üzündən gücsüz olan Qanunun edə bilmədiyini Allah etdi: Öz Oğlunu günahlı cismiñ bənzərində günah qurbanı olaraq göndərib günahı Onun cismi ilə məhkum etdi ki, **4** Qanunun ədalətli tələbləri artıq cismani təbiətə görə yox, Ruha görə həyat sürən bizlərdə yerinə yetsin. **5** Cismani təbiətə görə yaşayınlar cismani şeylər barədə düşünür, Ruha görə yaşayınlar isə Ruhla bağlı şeylər barədə düşünür. **6** Cismani təbiətə uyan fikirlər ölüm, Ruha uyan fikirlərsə həyat və sülh gətirir. **7** Çünkü cismani təbiətə uyan fikirlər Allaha qarşı düşməncilik edir; belə ki bunlar Allahın qanununa tabe deyil və ola da bilməz. **8** Həmçinin cismani təbiətdə olanlar Allahı razi sala bilməz. **9** Lakin Allahın Ruhu sizdə yaşayırsa, siz cismani təbiətdə deyil, Ruhdınız. Kimdə Məsihin Ruhu yoxdursa, o adam Məsihə məxsus deyil. **10** Əgər Məsih sizdədir, bədəniniz günah səbəbindən ölü, ruhunuzsa salehlik səbəbindən diridir. **11** Əgər ısanı ölülər arasından Dirildənin Ruhu sizdə yaşayırsa, Məsihi ölülər arasından Dirildən, sizdə yaşayan Ruhu ilə sizin də fani bədənlərinizə həyat verəcək. **12** Beləliklə, ey qardaşlar, biz cismani təbiətimizə borclu deyilik ki, ona görə yaşayaq. **13** Çünkü cismani təbiətə görə yaşayırınsa, ölcəksiniz, amma bədənin pis əmallərini Ruhun vasitəsilə öldürürsünüzsa, yaşayacaqsınız. **14** Allahın Ruhu ilə yönəldilənlərin hamisi Allahın oğullarıdır. **15** Axi siz köləlik ruhunu almadınız ki, yenə də qorxu içində yaşayısınız; övladlıq Ruhunu aldimiz. Elə o Ruhun vasitəsilə Allaha «Abba, Ata» deyə nida edirik. **16** Elə Ruh Özü bizim ruhumuzla birgə şəhadət edir ki, biz Allahın övladlarıyız. **17** Əgər Onun övladlarıyıqsə, deməli, həm də varıslarıyıık. Əgər Məsihin izzətinə şərik olmaq üçün Onun çəkdiyi əzablara şərik oluruqsə, Allahın varisləri və Məsihin irs şərki oluruq. **18** Belə düşünürəm ki, çəkdiyimiz indiki əzablər bizə zahir olacaq izzətlə heç müqayisəyə

gəlməz. **19** Yaradılış Allahın oğullarının zahir olmasını böyük həsrətlə gözləyir. **20** Çünkü yaradılış öz iradəsi ilə deyil, onu Təslim Edənin iradəsi ilə puçluğa təslim edildi. Amma ümidivardır ki, **21** yaradılış özü də çürüməyə əsir olmaqdan xilas olub, Allah övladlarının izzətli azadlığına qovuşacaq. **22** Çünkü bilirik ki, bütün yaradılış indiyəcən birlikdə inildiyib doğuş ağrısı çəkir. **23** Ancaq təkcə yaradılış yox, Ruhun nübarını alan biz özümüz də övladlıq qəbul olunmağımızı, yəni bədənimizin satın alınmasını gözləyərək içimizdə inildiyirik. **24** Çünkü biz ümidi xilas olduq. Amma gözə görünən ümid ümid deyil. Axi kim gördüyü şeyə ümid edər? **25** Amma görmədiyimiz şeyə ümid edəndə onu səbirlə gözləyirik. **26** Beləcə Ruh da bizə zəif olarkən kömək edir. Biz nə üçün və necə dua etmək lazıim olduğunu bilmirik, lakin Ruh Özü dillə deyilməyən ahlarla vəsatətçilik edir. **27** Ürəkləri sınavan Allah da Ruhun nə düşündüyünü bilir, çünkü Ruh Allahın iradəsinə görə müqəddəslər üçün vəsatətçilik edir. **28** Biz bilirik ki, hər şey birlikdə Allahı sevənlərin, Onun məqsədindən görə çağırılanların xeyrinə işləyir. **29** Çünkü Allah qabaqcadan tanıdığı adamları Öz Oğlunun surətinə uyğunlaşmaq üçün əvvəlcədən təyin etdi ki, O, çoxlu qardaş arasında ilk doğulan olsun; **30** əvvəlcədən təyin etdiyi adamları da çağırıdı; çağırıldığı adamları da saleh saydı; saleh saydığı adamları da izzətləndirdi. **31** Bəs bunlar barədə nə deyə bilərik? Əgər Allah bizimlədirsa, kim bizə qarşı dura bilər? **32** O Öz Oğlunu bəla, əsirgəməyib Onu hamimizn uğrunda ölümə təslim etdi, Onunla birgə bütün şeyləri də bizə lütf etməyəcəkmi? **33** Allahın seçdiyi adamları kim ittiham edə bilər? Onları saleh sayan Allahdır! **34** Məhkum edən kimdir? Ölmüş, üstəlik dirilmiş Məsih İsa həm Allahın sağındadır, həm də bizim üçün vəsatətçilik edir. **35** Məsihin məhəbbətindən bizi kim ayıra bilər? Əziyyətmi, sıxıntımi, təqibmi, aqlıqmi, cılpaqlıqmi, təhlükəmi, qılıncmı? **36** Nəcə ki yazılıb: «Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürürlük, Qurbanlıq qoyunlar sayılırlıq». **37** Lakin bizi Səvənin vasitəsilə bütün bunlarda tam qaləbə qazanırıq. **38** Çünkü əminəm ki, nə ölüm, nə həyat, nə mələklər, nə başçılar, nə indiki, nə də geləcək şeylər, nə qüvvələr, **39** nə ucalıq, nə dərinlik, nə də başqa bir məxluq bizi Rəbbimiz Məsih Əsada olan Allah məhəbbətindən ayırmaga qadir olmayıacaq.

9 Məsihdə həqiqəti söyləyirəm, yalan danişmırıam, vicdanım dediklərimi Müqəddəs Ruhda təsdiq edir ki, **2** ürüyimdə böyük bir kədər, daimi bir iztirab var. **3** Çünkü qardaşlarımın, yəni cismani soydaşlarının xatirinə mən özüm Məsihdən uzaqlaşış lənət qazanmağımı istərdim; **4** bu, İsraililərdir ki, övladlıq götürülmə, izzət, əhdələr, Qanunun verilməsi, məbəd ibadəti və vədlər onlara məxsusdur. **5** Əcdadlar da onlara məxsusdur, Məsih də cismən onlardandır; O hər şeyin üzərində olan Allahdır ki, Ona əbədi alqış olsun! Amin. (aiən 9:165) **6** Lakin bu o demək deyil ki, Allahın kəlamı boşça çıxıb. Çünkü İsraildən törəyənlərin heç də hamısı İsrailə məxsus deyil. **7** İbrahimin nəslindən olanların heç də hamısı İbrahimin övladları deyil. Amma «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» deyilib. **8** Bu o deməkdir ki, Allahın övladları cismani övladlar deyil, Allahın vədinə görə doğulan övladlardır ki, bunlar İbrahimin nəslini sayılır. **9** Çünkü belə vəd verilmişdi: «Gələn il bu vaxt goləcəyəm və Saranın bir oğlu olacaq». **10** Yalnız bu yox, Rivqa da bir kişidən, yəni babamız İshaqdan hamilə oldu. **11** Amma iki oğlu hələ anadan olmamış və yaxşılıq ya pislik etməmiş ikən Allah Rivqaya «böyüyü kiçiyinə qulluq edəcək» dedi; belə ki Allahın seçim məqsədi onların əməllərinə deyil, Öz çağırışına əsaslanaraq bərəqərər olsun. **12** Nəcə ki yazılıb: «Yaqubu sevdim, Esava isə nifrət etdim». **14** Bəs indi nə deyə bilərik? Məgər Allah ədalətsizlik edir? Əsla! **15** Çünkü O, Musaya deyir: «Kimə istəsəm, mərhəmət edərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm». **16** Beləliklə, seçim insanın istəyindən yaxud səyindən deyil, yalnız mərhəmət edən Allahdan asılıdır. **17** Ona görə də Müqəddəs Yazida Allah firona deyir: «Səni buna görə ucaltdım ki, Öz gücümüz sənin üzərində göstərim və adım bütün dünyaya elan edilsin». **18** Deməli, Allah kimə istəyirsə, mərhəmət edir, kimi istəyirsə, inadkar edir. **19** İndi sən mənə deyə bilərsən: «Bəs Allah daha nə üçün bizi təqsirkar çıxarı? Məgər kimsə Onun iradəsinin əleyhinə gedə bilər?» **20** Amma, ey insan, sən kimsən ki, Allahla mübahisəyə girişirsən? Məgər düzəldilən bir şey onu düzəldənə «Məni niyə bu cür yaratdin?» deyə bilər? **21** Məgər dulusçunun işlətdiyi gilə ixtiyarı çatmır ki, həmin gildən bir qabı şərəfli iş üçün, o biri qabı isə şərəfsiz iş üçün düzəltsin? **22** Əgər Allah qəzəbini göstərmək və qüdrətini bildirmək istəyərək qəzəbinə gəlib məhv olmağa hazırlanmış qablara böyük səbirlə dözdüsə, biz nə deyə bilərik? **23** Məgər O bunu etdi ki,

qabaqcadan izzət üçün hazırladığı mərhəmət tapan qablara izzətinin necə zəngin olduğunu bildirsin? **24** O qablar bizik ki, Allah yalnız Yəhuditərəfəndən deyil, həm də başqa millətlər arasından çağırıldı. **25** Necə ki Huşənin kitabında deyilir: «“Xalqım deyil” dediyimə “Xalqımsın” deyəcəyəm, “Sevdiyim deyil” dediyimə “Sevdiyimsən” deyəcəyəm». **26** «Onlara “siz Mənim xalqım deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın övladlarınızınız” deyiləcək». **27** Yesəya da İsrail barədə belə nida edir: «İsrail övladlarının sayı dəniz qumu qədər çox olsa belə, Ancaq sağ qalanları xilas olacaq». **28** Çünkü Rəbb yer üzündə hökmünü Tam və tez yerinə yetirəcək». **29** Yesəyanın qabaqcadan söylədiyi kimi: «Əgər Ordular Rəbbi Bizim xalqdan bir neçə Sağ qalan adam qoymasayıdı, Biz Sodom kimi olardıq, Homorraya bənzəyərdik». **30** Bəs nə deyə bilərik? Salehliyin ardınca getməyən başqa millətlər salehliyi, yəni imanla gələn salehliyi əldə etdilər. **31** Amma salehlik göstərən Qanunun ardınca gedən İsrail xalqı bu Qanuna çata bilmədi. **32** Nə üçün? Çünkü imanla yox, əməllərlə gedirdilər. Beləcə bürdəmə daşına ilişdilər. **33** Necə ki yazılıb: «Budur, Sionda bir bürdəmə daşı və yixma qayası qoyuram. Ona iman edən kəs utandırılmaz».

10 Ey qardaşlar, İsraililərin xilasını ürəkdən arzulayıram və bunun üçün Allaha dua edirəm. **2** Onların barəsində şəhadət edirəm ki, Allah naminə qeyrət çəkirlər, amma bu qeyrət biliyə əsaslanır. **3** Çünkü onlar Allahdan gələn salehliyi anlamayıb öz salehliklərini bərqərar etməyə çalışmaqla Allahın salehliyinə tabe olmadılar. **4** Məsih Qanunun sonu olub ki, iman gətirən hər kəs saleh sayılsın. **5** Musa Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazar: «Bu şəyələri yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». **6** Amma imanla gələn salehlik barədə belə deyilir: «Ürəyində demə ki, “Kim göylərə, yəni Məsihi endirməyə çıxacaq?” **7** ya da “Kim dəbsiz dərinliyə, yəni Məsihi ölülər arasından qaldırmağa enəcək?”» (Abysos g12) **8** Bəs onda nə deyilir? «Kəlam sənə çox yaxındır, o sən in dilində və ürəyindədir». Biz elə həmin iman kəlamını vəz edirik: **9** Əgər sən Əsanın Rəbb olduğunu dilinlə iqrar edib Allahın Onu ölülər arasından diriltdiyinə ürəkdən inansın, xilas olacaqsan. **10** Çünkü insan ürəkdən iman etməklə saleh sayılır və dili ilə iqrar etməklə xilas olur. **11** Belə ki Mütqəddəs Yazida deyilir: «Ona iman edən hər kəs utandırılmayacaq». **12** Burada

Yəhudi ilə Yunan arasında fərq yoxdur, hamısının Rəbbi birdir və Onu çağırıların hamısına bol bərəkət verir. **13** Çünkü «Rəbbin adını çağırıran hər kəs xilas olacaq». **14** Bəs onlar iman etmədikləri Şəxsi necə çağıracaqlar? Barəsində eşitmədikləri Şəxşə necə iman edəcəklər? Vəz edən olmasa, necə eşidəcəklər? **15** Göndərilməsələr, necə vəz edəcəklər? Necə ki yazılıb: «Xoş xəbəri müjdələyənin qədəmləri necə də gözəldir!» **16** Amma Müjdəyə hamı qulaq asmadı. Çünkü Yesəya deyir: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı?» **17** Beləliklə, iman eşitməkdən, eşitmək də Məsihin kələmə vasitəsilə yaranır. **18** Lakin soruşuram: məgər onlar eşitmədilər? Əlbəttə ki, eşitildilər: «Avazları bütün dünyaya yayıldı, Sözləri yerin ucqarlarına çatdı». **19** Bir də soruşuram: məgər İsrail anlamadı? Musa ilk olaraq deyir: «Mən sizi xalq olmayanlarla qısqandıracağam, Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm». **20** Yesəya isə cəsarətlə deyir: «Rəbb deyir: “Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım, Məni soruştırmayanlara Mən zühur etdim”». **21** İsrail barədə isə belə deyir: «Gün boyu itaətsiz, dikbaş xalqa əllərimi uzadıb durdum».

11 Beləliklə, soruşuram: məgər Allah Öz xalqını rədd etdi? Əslə! Çünkü mən özüm də İbrahim nəslindən, Binyamin qəbiləsindən olan bir İsrailiyəm. **2** Allah qabaqcadan tanıdığı Öz xalqını rədd etmədi. Məgər siz bilmirsiniz ki, Mütqəddəs Yazida İlyas barədə nə deyilir? İlyas İsraildən Allaha şikayət edib deyir: **3** «Ya Rəbb! Sənin peyğəmbərlərini öldürdülər, qurbangahlarını dağıtdılar. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». **4** Bəs Allahdan ona hansı cavab gəldi? «Mən Özüm üçün Baal qarşısında diz çökməmiş yeddi min adamı saxlamışam». **5** Beləcə indi də Allahın lütfü ilə seçilmiş sağ qalanlar var. **6** Əgər bu, lütfələ oldusa, daha əməllərlə deyil; yoxsa lütf daha lütf olmaz. **7** Onda nə deyə bilərik? İsrail axtardığını əldə etmədi, seçilmişlər əldə etdilər; digərləri isə inadkar oldu. **8** Necə ki yazılıb: «Allah onları dərin yuxuya saldı, Onlara bu günədək görməyən gözlər, Eşitməyən qulaqlar verdi». **9** Davud da belə deyir: «Süfrələri onlara tələ, tor, Büdrəmə daşı və cəza olsun. **10** Gözlərinə qara gəlsin, görməsinlər, Belləri həmişə büküllü qalsın!» **11** Beləliklə, soruşuram: məgər İsraililər bir daha ayağa qalxmamaq üçün bürdəyib-yixildilər? Əslə! Amma onların təqsiri başqa millətlərin xilasına səbəb oldu ki, İsraililərdə qibətə hissi oyandırsın. **12** Əgər onların təqsiri dünyaya

zənginlik, onların qüsürü da başqa millətlərə zənginlik gətirdi, gör onların bütövlüyü necə böyük zənginlik gətirəcək. **13** Lakin, ey başqa millətlər, sizə bildirirəm: mən başqa millətlərə göndərilən həvari olduğuma görə öz xidmətimi izzətli sayıram ki, **14** bəlkə soydaşlarımda qıbtə hissi oyandırıb bəzilərini xilas edə bilim. **15** Çünkü onların rədd edilməsi dünyanın Allahla barişması deməkdir, onların qəbul edilməsi ölürlər arasından həyata dönmək deyilmi? **16** Əgər xəmirin ilk hissəsi müqaddəsdir, demək, xəmirin hamısı müqaddəsdir; əgər kök müqaddəsdir, budaqlar da müqaddəsdir. **17** Amma bəzi budaqlar qoparılibsa və sən, ey yabanı zeytun ağacı, onların arasında peyvənd olunub zeytun ağacının barlı kökünə şərik olmusansa, **18** o budaqların qabağında öyünmə; öyünsən, bil ki, sən kökü deyil, kök səni daşıyır. **19** O zaman deyəcəksən: budaqlar qoparıldı ki, mən onların yerinə peyvənd olunum. **20** Doğrudur; onlar imansızlıqlarına görə qoparıldı, amma sən imanına görə yerində durursan. Buna görə təkəbbürlü olma, əksinə, qorx! **21** Çünkü Allah təbii budaqlara rəhm etmədir, bəlkə sənə də rəhm etməyəcək. **22** Sən gör ki, Allah eyni zamanda həm xeyirxahdır, həm də sərt: yixılanlara sərtlik, sənə isə, əgər Onun xeyirxahlığına bağlı qalarsansa, xeyirxahlıq göstərər. Əks təqdirdə sən də kəsilib atılacaqsan. **23** Əgər imansızlıqda qalmasalar, onlar da peyvənd olunacaqlar, çünkü Allah onları yenə də peyvənd etməyə qadirdir. **24** Əgər sən təbiətən yabanı olan zeytun ağacından kəsilib, təbiətinə uyğun olmadan yetişdirilən zeytun ağacına peyvənd edildiñsə, bu təbii budaqlar öz zeytun ağacına necə də asanlıqla peyvənd olunacaq! **25** Ey qardaşlar, özünüzü ağıllı saymayıasınız deyə bu sirdən bixəbər olmağınızı istəmirəm: İsrailin bəzisi o vaxta qədər inadkar qalacaq ki, başqa millətlərdən xilas olanların sayı tamamlansın. **26** Beləcə bütün İsrail xilas olacaq. Necə ki yazılıb: «Qurtarıcı Siondan gələcək, Yaqub nəslindən allahsızlığı uzaqlaşdıracaq». **27** «Günahlarını aradan qaldırdığım zaman Mənim onlara bağladığım əhd budur». **28** Müjdə məsələsində İsraililər sizin üçün Allaha düşməndir, amma Allah onları seçdiyinə görə əcdadlarının xatırınə Onun üçün sevimlidir. **29** Çünkü Allahın ənamları və dəvəti geri alınmaz. **30** Siz bir zamanlar Allaha itaətsiz idiniz və indi onların itaətsizliyi üzündən mərhəmət tapdınız; **31** eləcə də sizin tapdığınız mərhəmətdən ötrü onlar indi itaətsiz oldular ki, özləri də indi mərhəmət tapsınlar. **32**

Çünki Allah hamını itaətsizliyə əsir edib ki, hamiya mərhəmət göstərsin. (eleşə g1653) **33** Allahın zənginliyi nə böyük, Hikməti və biliyi nə dərindir! Onun hökmətləri necə də aqlasılmaz, Yolları necə də anlaşılmazdır! **34** «Rəbbin aqlını kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» **35** «Kim Ona bir şey verdi ki, Əvvəzini Ondan istəyə bilsin?» **36** Çünkü hər şeyin mənbəyi Odur, hər şey Onun vasitəsilə və Onun üçün var oldu. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165)

12 Beləliklə, ey qardaşlar, Allahın mərhəməti xatırınə siza yalvarıram ki, bədənlərinizi diri, müqəddəs və Allahı razi salan bir qurban olaraq Ona təqdim edin; bu sizin ağılla etdiyiniz ibadətdir. **2** Bu dövrə uyğunlaşmayın, əksinə, düşüncənin təzələnməsi ilə dəyişin ki, Allahın yaxşı, razi salan və kamil iradəsinə ayırd edəsiniz. (aiən g165) **3** Mənə verilən lütfə sizin hər birinizə deyirəm ki, lazım olduğundan artıq özünüz barədə yüksək fikirdə olmayın; lakin hər biriniz Allahın ona verdiyi imanın ölçüsünə görə ağıl-kamalla düşünün. **4** Çünkü bizim bir bədənimizdə çoxlu üzvlər olduğu halda onların hər birinin vəzifəsi heç də eyni deyil. **5** Eləcə biz də çox olduğumuz halda Məsihdə bir bədənək və ayrı-ayrılıqla bir-birimizə bağlı üzvlərik. **6** Allahın bizə bağlılığı lütfə görə müxtəlif ruhani ənamlarımız var. Bir kəsin ənəmi peyğəmbərlikdirdə, imanının ölçüsünə görə peyğəmbərlik etsin; **7** ənəmi xidmətdirdə, xidmət etsin; müəllimlikdirdə, öyrətsin; **8** nəsihət verəndirdə, nəsihət versin; pay verəndirdə, səxavətlə, rəhbərdirdə, səylə, mərhəmət göstərəndirdə, sevinə-sevinə öz işini görsün. **9** Qoy məhəbbətiniz riyasız olsun. Pislikdən ikrən edin, yaxşılığa bağlanın. **10** Qardaşlıq sevgisi ilə bir-birimizi sevin. Hörmət göstərməkdə bir-birimizi qabaqlayın. **11** Səyiniz azalmasın, ruhunuz alovlu olsun. Rəbbə qulluq edin. **12** Ümidiinizlə sevinin. Əziyyətdə dözümlü olun. Dayanmadan dua edin. **13** Ehtiyac içində olan müqəddəslərə yardım etməyə şərik olun. Qonaqpərvər olmağa səy göstərin. **14** Sizi təqib edənlərə xeyir-dua verin; lənət yox, xeyir-dua verin. **15** Sevinənlərlə sevinin, ağlayanlarla ağlayın. **16** Bir-birimizlə həmfikir olun; təkəbbürlü olmayın, məzümlərlə dostluq edin. Özünüzü ağıllı saymayın. **17** Heç kimə pislik əvəzinə pislik etməyin. Hamının gözündə yaxşı olan işlər görməyə diqqət yetirin. **18** Əmək daxilində bacardıqca bütün adamlarla sülh içində yaşayın. **19** Ey sevimililər, heç kəsdən qısaş almayın, Allahın qəzəbinə yer verin. Çünkü yazılıb

ki, Rəbb belə deyir: «Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm». **20** Əksinə, «düşmənin acdırsa, onu yedizdir, susuzdursa, ona su ver. Belə etməklə sanki onun başına köz tökərsən». **21** Pislik sənə üstün gəlməsin, pisliyə yaxşılıqla qalib gəl.

13 Hər kəs başçılıq edən hakimiyyətlərə tabe olsun. Çünkü Allah tərəfindən təyin olunmayan hakimiyyət yoxdur; mövcud olan hakimiyyətlər Allah tərəfindən təyin olunub. **2** Buna görə də hakimiyyətə qarşı çıxan adam Allahın təyin etdiyinin əleyhinə çıxır və əleyhinə çıxan belələri özlərini mühakiməyə düşər edir. **3** Çünkü yaxşı iş görənlər deyil, pis iş görənlər hökmdarlardan qorxmalıdır. İstəyirsənmi hakimiyyətdən qorxmayasan? Yaxşı iş gör, onda o sənə tərifləyər. **4** Hökmdar sənin xeyrin üçün Allaha xidmət edir. Amma pis iş görürsənə, qorx! Çünkü o, əbəs yerə qılinc daşımır, Allaha xidmət edir ki, pis iş görəndən qisas alsın və Allahın qəzəbini onun başına gətirsin. **5** Bu səbəbdən yalnız qəzəbə görə deyil, vicdanın xatirinə də hakimiyyətə tabe olmaq lazımdır. **6** Vergini də siz buna görə ödəyirsiniz. Çünkü hökmdarlar Allahın xidmətçisidir və məhz bu işlə daim məşguldurlar. **7** Beləliklə, hər kəsə öz haqqını verin: vergi haqqı olana vergi, gömrük haqqı olana gömrük, qorxu haqqı olana qorxu, hörmət haqqı olana hörmət. **8** Bir-birinizi sevməkdən başqa heç nədə heç kimə borclu qalmayın; çünkü başqasını sevən Qanunu yerinə yetirmiş olur. **9** Belə ki «zina etmə, qətl etmə, oğurluq etmə, tamah salma» və bunlardan başqa nə əmr varsa, bu kəlamlı yekunlaşdırmaq olar: «Qonşunu özün kimi sev». **10** Sevən insan qonşusuna qarşı pis iş görmez, buna görə də məhəbbət Qanunun tamamlanmasıdır. **11** Zəmanəni, yuxudan ayılmaq vaxtınızın geldiğini anlayaraq belə rəftar edin. Çünkü indi xilasımız iman etdiyimiz vaxtda olduğundan daha yaxındır. **12** Gecə keçdi, gündüz isə yaxınlaşdı; buna görə də qaranlığın əməllərini üzərimizdən ataq və nurun silahlarına bürünək. **13** Gün işığında olduğu kimi ləyaqətlə həyat sürək; ey-ışrətə və sərəxənliyə, əxlaqsızlığa və pozğunluğa, münaqışaya və qısqanlığa qapılmayaq. **14** Əksinə, Rəbb İsa Məsihə bürünün və cismanı təbiətinizin ehtiraslarına uymaq fikrində olmayın.

14 İmanı zəif olanı qəbul edin, amma onun fikirləri ilə mübahisəyə girişməyin. **2** Biri inanır ki, hər şeyi yeyə bilər, amma imanı zəif olan yalnız tərəvəz

yevir. **3** Yeyən yeməyənə xor baxmasın, yeməyən də yeyəni mühakimə etməsin. Çünkü Allah onu qəbul edib. **4** Sən kimsən ki, başqasının xidmətçisini mühakimə edirsən? O xidmətçini haqlı yaxud haqsız çıxarmaq ixtiyarı ağasına məxsusdur. Xidmətçi haqlı çıxacaq, çünkü Rəbb onu haqlı çıxarmağa qadirdir. **5** Kimsə bir günü o biri gündən üstün sayı, başqası isə hər günü eyni sayı. Qoy hər kəs öz fikrinə əmin olsun. **6** Bir günü fərqləndirən adam onu Rəbb üçün fərqləndirir. Yeyən Rəbb üçün yeyir, çünkü Allaha şükür edir. Yeməyən də Rəbb üçün yemir və Allaha şükür edir. **7** Çünkü bizim heç birimiz özümüz üçün yaşamıraq və özümüz üçün ölmürük. **8** Yaşayırsə, Rəbb üçün yaşayırıq, ölürtüsə, Rəbb üçün ölüruk. Buna görə yaşasaq da, ölsək də Rəbbə məxsususq. **9** Çünkü Məsih ona görə ölüb yenə yaşadı ki, həm ölülərin, həm də yaşayınların Rəbbi olsun. **10** Bəs sən nə üçün qardaşını mühakimə edirsən? Yaxud nə üçün qardaşına xor baxırsan? Axi biz hamımız Allahın hökm kürsüsünün qarşısında dayanacaqıq. **11** Çünkü yazılıb: «Rəbb deyir: Varlığımı and içdim, Hər diz öntümdə çökəcək, Hər dil Allah olduğunu bildirəcək». **12** Beləcə hər birimiz özü üçün Allaha hesabat verəcək. **13** Buna görə də daha bir-birimizi mühakimə etməyək, əksinə, qərara alın ki, heç bir qardaşın öünüə onu büdrədən yaxud pis yola çəkən bir şey qoymayınız. **14** Rəbb İsada olaraq əminəm ki, heç bir şey özlüyündə murdar deyil. Amma nəyisə murdar sayan adam üçün o şey murdardır. **15** Əgər sənin qardaşın yediyin bir şeydən ötrü kədərlənirsə, onda sən məhəbbətə görə həyat sürmürsən. Uğrunda Məsihin öldüyü adamı öz yeməyinə görə həlaka təslim etmə. **16** İmkan verməyin ki, sizin yaxşı hesab etdiyiniz bir şey pislənsin. **17** Çünkü Allahın Padşahlığı yemək-icməkdən ibarət deyil, Müqəddəs Ruhda salehlik, sülh və sevincdən ibarətdir. **18** Kim beləcə Məsihə qulluq edirsə, Allahı razi salır və insanların da rəğbətini qazanır. **19** Beləliklə, özümüzü sülh gətirən və bir-birimizi inkişaf etdirən işlərə həsr edək. **20** Qidaya görə Allahın işlərini pozma! Hamisi təmizdir. Amma yeməyi ilə başqasının büdrəməsinə səbəb olan adam pislik edir. **21** Ət yeməyərək, şərab içməyərək qardaşının büdrəməsinə səbəb olmayan isə yaxşılıq edir. **22** Bu məsələlərdə etiqadını Allahın önündə öz üzəyində saxla. Seçdiyi bir işdə özünü mühakimə etməyən adam nə bəxtiyardır! **23** Amma bir yeməyə şübhə edən adam o yeməyi yeyirsə, məhkum

olur. Çünkü gördüğüm iş imana əsaslanmır və imana əsaslanmayan hər şey günahdır.

15 Biz imanı güclü olanlar imanı gücsüz olanların zəifliklərinə dözməliyik və yalnız özümüzü razı salmamalıyıq. **2** Hər birimiz yaxşılıq naminə inkişaf etdirmək məqsədi ilə qonşumuzu razı salaq. **3** Çünkü Məsih də Özünü razı salmadı. Necə ki yazılıb: «Sənə təhqir edənlərin təhqirləri altında qaldım». **4** Bundan əvvəl yazılışların hamısı bizi öyrətmək üçün yazıldı ki, dözümlə və Müqəddəs Yazılardın ürək-dirəyi ilə ümidişimiz olsun. **5** Dözüm verən və ürəkləndirən Allah Məsih İsanın istəyinə uyğun olaraq sizə həmfikirlilik bəxş etsin ki, **6** hamınız birlikdə və bir səslə Rəbbimiz İsa Məsihin Atası olan Allahı izzətləndirəsiniz. **7** Buna görə də Məsih siz qəbul etdiyi kimi siz də Allahın izzəti üçün bir-birinizi qəbul edin. **8** Mən də bunu bildirirəm: Məsih Allahın haqlı olduğunu göstərmək üçün sünnetlilərin xidmətçisi oldu ki, əcdadlara verilən vədləri yerinə yetirsin; **9** beləcə başqa millətlər də Allahın mərhəmətinə görə Onu izzətləndirsinlər. Necə ki yazılıb: «Buna görə millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm, İsmiñə tərənnüm söyləyəcəyəm». **10** Yenə deyilir ki: «Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə sevinin!» **11** Başqa bir yerdə: «Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin! Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin!» **12** Yesaya da belə deyir: «Yesseyin Kökü gələcək, Millətlərə hökmən olmaq üçün ucalacaq, Millətlər Ona ümid bağlayacaq». **13** Qoy ümid mənbəyi olan Allah iman edən sizləri hər cür şadlıq və sülhla doldursun ki, Müqəddəs Ruhun qüdrəti ilə ümidlə dolub-dاشasınız. **14** Ey qardaşlarım, mən sizin barənizdə əminəm ki, siz yaxşılıqla dolu, hər cür bılıklə kamilsiniz və bir-birinizi nəsihət verməyə qadırsınız. **15** Amma Allahın mənə bəxş etdiyi lütfə bəzi məsələləri sizə xatırlatmaq üçün bu sözləri cəsarətlə yazmışam. **16** Həmin lütfə görə mən başqa millətlər üçün Məsih İsanın xidmətçisi oldum ki, bir kahin kimi Allahın Müjdəsini vəz edim və başqa millətlər Müqəddəs Ruhla təqdis edilərək Allah'a məqbul olan qurban olsunlar. **17** Beləcə Allah'a xidmət etdiyimə görə Məsih İsa ilə fəxr edirəm. **18** Başqa millətləri itaatə gətirmək üçün Məsihin mənim vasitəmlə söz və əməllə, əlamət və xariqələrin qüvvəti ilə, Allahın Ruhunun qüdrəti ilə etdiklərindən başqa bir şey barədə danışmağa cəsarət etmərəm. Belə ki mən Yeruşəlimdən başlayıb illirikum

diyarına qədər hər tərəfdə Məsihin Müjdəsini yayıb qurtardım. **20** Bununla birgə, Müjdəni Məsihin adının hələ eşidilmədiyi yerlərdə yamaq başlıca məqsədim oldu ki, bir başqasının qoyduğu təməl üzərində bina qurmayım. **21** Amma necə ki yazılıb: «Onun haqqında xəbəri olmayanlar görəcək, Eşitməyənlər anlayacaq». **22** Bu səbəbdən sizin yanınıza galmək niyyətim bir neçə dəfə əngəlləndi. **23** İndi isə bu diyarlarda işləyəcəyim başqa bir yer qalmır, illərdir ki, yanımıza galmayı arzu edirdim. **24** Buna görə İspaniyaya getmək niyyətindəyəm və ümidi varam ki, yoluştü sizi də görüm və əvvəl qısa müddət də olsa, dostluğunuzdan zövq alandan sonra məni oraya yola salasınız. **25** Amma indi mən müqəddəslərə yardım etmək üçün Yeruşəlimə gedirəm. **26** Çünkü Makedoniya və Axayyada olanlar Yeruşəlimdə müqəddəslər arasındaki kasıblar üçün ianə yığmağı məsləhət bildilər. **27** Əlbəttə, özləri məsləhət bildilər, həm də əslində onlara borcludurlar. Çünkü başqa millətlər Yeruşəlim müqəddəslərinin ruhani nemətlərinə şərık oldularsa, maddi nemətləri ilə onlara xidmət etməyə borcludurlar. **28** Beləcə bu işi başa çatdırıb əldə olunan səmərəni onlara çatdırandan sonra sizin yerlərdən keçib İspaniyaya gedəcəyəm. **29** Biliyəm ki, yanınıza gələndə Məsihin tam xeyir-duası ilə gələcəyəm. **30** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin xatırınə, Ruhun məhəbbəti naminə sizə yalvarıram, Allaha mənim üçün etdiyiniz dualarda mənimlə birlikdə mübarizə aparın ki, **31** Yəhudeyada olan imansızlardan xilas olum və Yeruşəlimə olan yardımımı müqəddəslər qəbul etsin. **32** Beləliklə, istəyirəm ki, Allahın iradəsi ilə sevincə yanımıza gəlib sizinlə könlümü fərəhələndirim. **33** Qoy sülh qaynağı olan Allah sizin hamınızla olsun. Amin.

16 Kenxreyadakı cəmiyyətin xidmətçisi olan bacımız Fibi barədə sizə zəmanət verirəm. **2** Onu Rəbdə olduğu üçün müqəddəslərə layiq tərzdə qəbul edin, nə ehtiyacı varsa, siz ona kömək edin. Çünkü o, çoxlarına və şəxsən mənə də hamilik edib. **3** Məsih İsada həmkarlarım olan Priskila və Akilaya salam söyləyin. **4** Onlar mənim həyatım üçün öz canlarını təhlükəyə saldılar. Onlara yalnız mən yox, başqa millətlərin bütün cəmiyyətləri də təşəkkür edir. **5** Onların evində toplanan cəmiyyətə də salam söyləyin. Asiya vilayətindən Məsih üçün ilk məhsul olan sevimli qardaşım Epenətə salam çatdırın. **6** Sizin üçün xeyli zəhmət çəkmiş Məryəmə salam söyləyin. **7** Həvarilər

arasında şöhrət qazanmış, məndən əvvəl Məsihə olmuş soydaşlarım və zindan yoldaşlarım Andronikosa və Yuniyaya salam çatdırın. **8** Rəbdə mənə sevimli olan Ampliyata salam söyləyin. **9** Məsihdə həmkarımız olan Urbana və mənə sevimli olan Staxisə salam çatdırın. **10** Məsihdə sədaqəti sübut edilmiş Apellisə salam söyləyin. Aristobulun ailəsindən olanlara salam çatdırın. **11** Soydaşım Hirodiona salam söyləyin. Narkisin ailəsindən Rəbdə olanlara salam çatdırın. **12** Rəbbin xidmətində zəhmət çəkmiş Trifena ilə Trifosaya salam söyləyin. Rəbbin xidmətində xeyli zəhmət çəkmiş sevimli Persisə salam çatdırın. **13** Rəbdə seçmə insan olan Rufusa və mənə də analıq edən anasına salam söyləyin. **14** Asinkritə, Fleqona, Hermesə, Patrobaya, Hermaya və onlarla birlikdə olan bacı-qardaşlara salam çatdırın. **15** Filoloqa, Yuliyaya, Nereyə və onun bacısına, Olimpaya və onlarla birlikdə olan bütün müqəddəslərə salam söyləyin. **16** Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. Məsihin bütün cəmiyyətləri sizə salam göndərir. **17** Qardaşlar, sizə yalvarıram ki, öyrəndiyiniz təlimin əleyhinə çıxaraq ayrılıq salan və büdrəməyə səbəb olan adamlara nəzarət edin və onlardan uzaq durun. **18** Çünkü belə adamlar Rəbbimiz Məsihə deyil, öz qarınlarına qulluq edirlər; onlar yağılı və yaltaq nitqləri ilə sadəlövh adamların ürəklərini tovlayırlar. **19** Sizin itaətiniz hamiya bəllidir. Buna görə də sizin üçün sevinirəm. Amma istəyirəm ki, yaxşı işlərdə müdrik, pis işlərdə məsum olasınız. **20** Sülh qaynağı olan Allah Şeytanı tezliklə ayaqlarınızın altında əzəcək. Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! **21** Həmkarım Timotey, soydaşlarım Luki, Yason və Sosipater sizə salam göndərir. **22** Bu məktubu yazıya alan mən Terti də Rəbbin ismi ilə sizə salam söyləyirəm. **23** Məni və bütün cəmiyyəti qonaq saxlayan Qayın sizə salamı var. Şəhərin xəzinədarı olan Erast və Kvart qardaş da sizə salam göndərir. **25** Allah mənim elan etdiyim Müjdəyə və İsa Məsih barədə vəzə görə, əzəldən bəri gizli saxlanmış sirri aydınlaşdırın vəhyə uyğun olaraq, sizi qüvvətləndirməyə qadirdir; (aiōnios g166) **26** bu həmin sirdir ki, indi aşkar olmuş və əbədi Allahın əmrinə əsasən peyğəmbərlərin Yazılıarı vasitəsilə bütün millətlərin iman gətirib itaət etməsi üçün bəyan edilmişdir; (aiōnios g166) **27** o yeganə və müdrik Allaha İsa Məsih vasitəsilə əbədi izzət olsun!

Amin. (aiōn g165)

1 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih ışanın həvarisi olmağa çağırılmış mən Pauldan və qardaşımız Sostendən **2** Allahın Korinfədə olan imanlılar cəmiyyətinə salam! Siz Məsih ışada təqdis olunmuşunuz. Rəbbimiz İsa Məsihin adını hər yerda çağırın hamı ilə birlikdə müqəddəs olmağa çağırılmışınız. O həm onların, həm də bizim Rəbbimizdir. **3** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **4** Allahın Məsih ışada sizə bəxş etdiyi lütfə görə sizin üçün həmişə Allahımıza şükür edirəm. **5** Çünkü siz Məsihdə hər cəhətdən – hər cür sözdə və bilikdə zənginləşmişiniz. **6** Buna görə Məsih haqqındaki şəhadətimiz sizdə təsdiqləndi. **7** Bu səbəbdən siz Rəbbimiz İsa Məsihin zührurunu gözləyərək ruhani ənamdan heç bir korluq çəkmirsiniz. **8** Rəbbimiz İsa Məsih Öz gündündə nöqsansız olmanız üçün sizi sonadak qüvvətləndirəcək. **9** Sizi Oğlu Rəbbimiz İsa Məsihlə şərīk olmağa çağırın Allah sadiqdir. **10** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsih naminə sizə yalvarıram: hamınız həmfikir olun. Qoy aranızda dəstəbazlıq olmasın, eyni düşüncədə və eyni ağılda birləşin. **11** Qardaşlarım, Xloinin evindəkilərdən aranızda münaqışlər olduğunu öyrəndim. **12** Demək istədiyim budur ki, hər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», «mən Apollonun ardıcılıyam», «mən Kefanın ardıcılıyam» və yaxud «mən Məsihin ardıcılıyam» deyir. **13** Məgər Məsih bölünmüşdü? Məgər sizə görə çarmixa çəkilən Paul idi? Məgər siz Paulun adı ilə vəftiz edildiniz? **14** Mən Krisp və Qaydan başqa sizlərdən heç kimi vəftiz etmədiyimə görə Allaha şükür edirəm. **15** Belə etdim ki, heç kim mənim adımla vəftiz edildiyini deməsin. **16** Yeri gəlmışkən, mən bir də Stefananın evindəkiləri vəftiz etdim. Bundan başqa kimisə vəftiz etdiyimi xatırlamıram. **17** Axi Məsih məni vəftiz etməyə deyil, Müjdəni yayağa göndərdi. Məsihin çarmixı boşça çıxmasın deyə Müjdəni müdrik sözlərlə yaymırıam. **18** Çünkü çarmix barəsindəki kəlam məhv yolunda olanlar üçün ağılsızlıq, xilas yolunda olan bızlər üçünsə Allahın qüdrətidir. **19** Necə ki yazılıb: «Müdrikərin müdrikliyini məhv edəcəyəm, Aqillərin ağılmı yox edəcəyəm». **20** Hanı müdrik? Hanı alim? Hanı bu dövrün mahir mübahisəçisi? Məgər Allah dünyasının müdrikliyinin ağılsızlıq olduğunu nümayiş etdirmədi? (aiən g165) **21** Allahın müdrikliyində dünya öz müdrikliyi ilə Allahı tanımadığı üçün Allah iman edənləri ağılsız

sayılan vəz vasitəsilə xilas etməyə razı oldu. **22** Çünkü Yəhudilər möctəzəli əlamətlər istəyir, Yunanlar müdriklik axtarırlar. **23** Bizişə çarmixa çəkilmiş Məsihi vəz edirik. Bu, Yəhudilər üçün büdrəmə daşı, başqa millətlər üçün isə ağılsızlıq sayılır. **24** Amma çağırılan həm Yəhudilər, həm də Yunanlar üçün Məsih Allahın qüdrəti və Allahın müdrikliyidir. **25** Çünkü Allahın «ağılsızlığı» insan müdrikliyindən daha üstündür, Allahın «zəifliyi» insan gücündən daha güclüdür. **26** Qardaşlar, aldiğiniz çağrış barəsində düşünün. Bir çoxunuz bəşəri nöqtəyi-nəzərdən müdrik, nüfuzlu və yaxud əsilzadə deyildiniz. **27** Allah isə müdrikləri utandırmaq üçün dünyanın ağılsız saydığı, güclüləri utandırmaq üçün dünyanın zəif saydığı, **28** dünyanın dəyərli sayılanlarını heç etmək üçün dünyanın xor baxlığı, əsilsiz və dəyərsiz sayılan kəsləri də seçdi ki, **29** Allahın qarşısında heç bir insan öyünməsin. **30** Amma siz Allahın sayasında Məsih ışadasınız. O bizim üçün ilahi müdriklik, salehlik, müqəddəslik və satınalınma oldu. **31** Buna görə yazıldığı kimi «øyünən Rəbdə öyünsün».

2 Ey qardaşlar, mən Allah barəsində sırli həqiqəti elan etmək üçün sizə gələndə yüksək natiqlik və müdrikliklə gəlmədim. **2** Çünkü mən aranızda olanda İsa Məsihdən, yəni çarmixa çəkilmiş Şəxsən başqa heç bir şey bilməməyi qərara aldım. **3** Yanınızza zaiflik, qorxu və böyük lərə içində galdım. **4** Mənim sözüm də, vəzim də müdrikliyin inandırıcı sözlərdən deyil, Ruhun qüdrətini göstərməsindən asılı idi. **5** Belə ki imanınız insan müdrikliyinə yox, Allahın qüdrətinə əsaslınsın. **6** Yetkin insanlar arasında isə biz müdrikliyi öyrədirik. Amma bu müdriklik nə indiki dövrün, nə də bu dövrün fani hökmədarlarının müdrikliyi deyil. (aiən g165) **7** Biz Allahdan gələn sırli müdrikliyi öyrədirik. Allah bu müdrikliyi bizim izzətimiz üçün zaman başlamazdan əvvəl müəyyən etdi və gizli saxladı. (aiən g165) **8** Bu dövrün hökmədarlarından heç biri onu anlamadı. Çünkü anlasayırlar, izzətli Rəbbi çarmixa çəkməzdilər. (aiən g165) **9** Amma necə ki yazılmışdı: «Allahın Onu sevənlər üçün hazırladıqlarını Nə göz görüb, nə qulaq eşidib, Nə də insan ürəyi dərk edib». **10** Bizişə isə Allah bunları Öz Ruhu ilə açdı. Çünkü Ruh hər bir şeyi, Allahın dərin düşüncələrini belə, aşarlıdır. **11** Axi insanın düşüncələrini insanın daxilində olan ruhdan savayı kim bilər? Eləcə də Allahın düşüncələrini Onun Ruhundan savayı heç

kim bilməz. **12** Allahın bizə verdiyi ənamları dərk edə bilməyimiz üçün biz bu dünyadan ruhunu yox, Allahdan olan Ruhu qəbul etdik. **13** Bunları insanı müdrikliyin öyrətdiyi deyil, Ruhun öyrətdiyi sözlərlə bildiririk. Ruhani anlayışları ruhani sözlərlə ifadə edirik. **14** Təbiətcə yaşıyan adam Allahın Ruhuna aid olan şəyləri qəbul etmir, çünki bunları ağılsızlıq sayır. Bunları başa düşə bilmir, çünki bunlar ruhani nöqtəyinə nəzərdən araşdırılır. **15** Ruhani adam isə hər şeyi araşdırıbılır. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırıbilməz. **16** Axi «Rəbbin ağlıni kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» Amma biz Məsihən ağlına malikik.

3 Ey qardaşlar, mən sizinlə ruhani insanlar kimi deyil, cismani təbiətə görə yaşıyan, Məsihən körpə olan insanlar kimi danışa bildim. **2** Mən sizi bərk yeməklərlə deyil, südlə qidalandırdım. Çünki bərk yeməklərə hazır deyildiniz, indi də hazır deyilsiniz. **3** Çünki siz hələ də cismanınız. Əgər aranızda qısqanlıq və münaqışə varsa, onda siz cismanı deyilsinizmi? Adı insanlar kimi həyat sürmürsünüz mü? **4** Əgər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», başqası isə «mən Apollonun ardıcılıyam» deyirsə, siz adı insanlar deyilsinizmi? **5** Apollo kimdir, Paul kimdir? Rəbb hər birimizə təyin etdiyi kimi yalnız iman etməyinizə vasitaçı olan xidmətçiyik. **6** Mən əkdim, Apollo suladı, amma Allah böyüdü. **7** Buna görə də mühüm olan əkən ya da sulayan deyil, əkiləni böyüdən Allahdır. **8** Əkənlə sulayanın isə dəyəri eynidir. Hər biri öz zəhmətinə görə mükafat alacaq. **9** Çünki biz Allahın əməkdaşlarıyız. Sizsə Allahın zəmisi, Allahın tikilisiniz. **10** Allahın mənə verdiyi lütfə görə bir mahir bənnə kimi bünövrəni qoydum, başqası isə onun üzərində inşa edir. Amma hər kəs necə inşa etdiyinə diqqət yetirsən. **11** Çünki heç kim qoyulan bünövrədən, yəni İsa Məsihdən başqa bir təməl qoya bilməz. **12** Bu bünövrənin üstündə qızıldan, gümüşdən, qiymətli daşlardan, taxtadan, samandan, küləsdən kim nə isə inşa edərsə, **13** onun əməli bəlli olacaq və qiyamət günü onu ortaya çıxaracaq, çünki odla aşkar olunacaq. Od da hər birinin əməlinin keyfiyyətini sınadın keçirəcək. **14** Kimin inşa etdiyi əməl tab gətirsə, mükafat alacaq. **15** Kimin əməli yanıb yox olsa, o zərər çəkəcək. Özü isə xilas olacaq, amma sanki od içindən keçəcək. **16** Məgər bilmirsiniz ki, siz Allahın məbədisiniz və Allahın Ruhu sizdə yaşıyır? **17** Kim Allahın məbədində ziyan vursa, Allah da ona ziyan vuracaq. Çünki Allahın

məbədi müqəddəsdir və bu məbəd sizsiniz. **18** Qoy heç kim özünü aldatmasın. Sizlərdən biri bu dövrə özünü müdrik sayırsa, müdrik olmaq üçün ağılsız olsun. (aiən g165) **19** Çünkü bu dünyadan müdrikliyi Allah qarşısında ağılsızlıqdır. Necə ki yazılıb: «O, müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayı». **20** Yenə də yazılıb: «Rəbb müdriklərin düşüncələrini, bunların boş olduğunu bilər». **21** Eləcə qoy heç kim insanlarla öyünməsin, çünki hər şey sizindir. **22** İstər Paul, istər Apollo, istər Kefa olsun, dünya, həyat, ölüm, indiki və gələcək zaman – hər şey sizindir. **23** Sizsə Məsihinsiniz, Məsih də Allahındır.

4 Beləcə insanlar bizi Məsihən xidmətçiləri və Allahın sırli niyyətini yerinə yetirən idarəçiləri saysın. **2** İdarəçilərdənən tələb olunur ki, etibara layiq olsunlar. **3** Siz yaxud insan məhkəməsi mənim işlərimi təhlil edirsə, bu mənim üçün çox az əhəmiyyət kəsb edir; hətta mən öz işlərimi təhlil etmirəm. **4** Heç bir şeyə görə vicdan əzabı çəkməsəm də, beləcə özümə haqq qazandırmıram. Çünki mənim işlərimi təhlil edən Rəbdır. **5** Buna görə də münasib vaxtdan əvvəl, yəni Rəbb galməyənədək heç bir işi mühakimə etməyin. O galib qaranlıqda gizlənən şəylərə işiq salacaq və insan ürəklərinin niyyətlərini aşkara çıxaracaq. Onda hər kəs Allahdan ona düşən tərifi alacaq. **6** Ey qardaşlar, bizdən nümunə alaraq «yazılanlardan kənara çıxmayıñ» məsəlinin mənasını öyrənəsiniz deyə bunları özümə və Apolloya tətbiq etdim ki, heç kim başqasının qarşısında lovğalanıb o birisinə xor baxmasın. **7** Axi səni kim başqalarından fərqləndirir? Nəyin var ki onu əldə etməmişən? Əgər əldə etmişənsə, nə üçün əldə etməmiş kimi öyüñürsən? **8** Siz daha doymusunuz! Siz artıq varlanmışınız! Siz bızsız padşah olmusunuz! Kaş ki siz, doğrudan, padşah olaydınız ki, biz də sizinlə bərabər padşahlıq edəydik! **9** Çünki mənə elə gəlir ki, Allah biz həvariləri ölümə məhkum olunanlar kimi ən sonda nümayiş etdirdi. Biz də həm dünya, həm mələklər, həm də insanlar üçün bir tamaşa olduq. **10** Biz Məsih naminə ağılsızıq, sizsə Məsihdə ağıllısunuz! Biz zəifik, siz güclüsünüz! Siz şərəfli adamsınız, bızsə hörmətsiz! **11** Bu vaxtadək biz ac-susuz və cindir içindəyik. Biz döyüllürük, qalmağa yerimiz də yoxdur. **12** Öz əllərimizlə işləyib zəhmət çəkirik. Bizə böhtən atanda xeyir-dua veririk, təqib olunanda dözürük, **13** təhqir olunanda müləyim cavab veririk. Biz bu anadək dünyadan zibili, hamının tullantısı kimi olmuşuq. **14**

Bunları sizi utandırmaq üçün yox, sevimli övladlarım kimi sizə öyüd-nəsihət vermək üçün yazıram. **15** Çünkü sizin Məsih yolunda minlərlə mürəbbiniz olsa belə, atalarınız azdır; mən Müjdə vasitəsilə Məsih İsada olan atanız oldum. **16** Buna görə sizə yalvarıram, məndən nümunə götürün. **17** Bu səbəbə görə Rəbdə mənə sadiq və sevimli olan oğlum Timoteyi sizin yanınızda göndərdim. O sizə hər yerdə, hər bir imanlılar cəmiyyətində öyrətdiyim kimi Məsih İsada getdiyim yolları xatırladacaq. **18** Sizdən bəziləri elə bilir ki, mən yanınızda gəlməyəcəyəm və buna görə də lovğa-lovğa danışırılar. **19** Amma Rəbb istəsə, mən bu yaxında yanınızda gələcəyəm. O vaxt bu lovğaların sözlərini yox, gücünü yoxlayacağam. **20** Çünkü Allahın Padşahlığı sözdən deyil, gücdən ibarətdir. **21** Siz nə istəyirsiniz? Yanınızda dəyənəklə, yoxsa məhəbbət və həlimlik ruhu ilə gəlim?

5 Danışırılar ki, aranızda cinsi əxlaqsızlıq baş verir: sizdən bir nəfər ögey anası ilə yaşıyır. Belə cinsi əxlaqsızlığa hətta bütərəstlər arasında da rast gəlmək mümkün deyil! **2** Siz hələ lovğa-lovğa danışırınız! Bunun əvəzinə yas tutmalı idiniz. Belə əməlin sahibi aranızdan qovulmalıdır. **3** Mənsə cismən uzaqda olub ruhən aranızdayam və bu adam barəsində sanki aranızda olduğum üçün artıq hökm çıxarmışam: **4** siz Rəbbimiz İsanın adı ilə toplaşanda, mən də ruhən və Rəbbimiz İsanın qüdrəti ilə aranızda olanda, **5** həmin adamı Şeytana təslim edin ki, cismanı təbiəti yox olsun, ruhu isə Rəbbin gündündə xilas olsun. **6** Sizin öyünməyiniz yaxşı deyil. Məgər bilmirsiniz ki, azacıq maya bütün xəmiriacidir? **7** Əslində mayasız olduğunuz kimi köhnə mayadan təmizlənin ki, təzə xəmir olasınız. Çünkü bizim Pasxa quzumuz olan Məsih qurban verildi. **8** Buna görə köhnə maya ilə, kin və pislik mayası ilə yox, amma səmimiyyətin və həqiqətin mayasız çörəyi ilə bayram edək. **9** Mən əvvəlki məktubumda sizə əxlaqsızlıq edənlərlə ünsiyyətdə olmamığı yazmışdım. **10** Amma mən demək istəmədim ki, bu dünyanın əxlaqsızları, tamahkarları, soyğunçu və yaxud bütərəstləri ilə ünsiyyətdə olmayım. Belə olsaydı, siz bu dünyani tərk etməyə məcbur olardınız! **11** Əslində mən sizə yazmışdım ki, siz özünü bacı-qardaş adlandırıb, lakin əxlaqsızlıq, tamahkarlıq, bütərəstlik, böhtənciliq, əyyaşlıq və yaxud soyğunçuluq edənlə ünsiyyətdə olmayım. Belələri ilə bir yerdə çörək belə, yeməyin. **12**

Çünki cəmiyyətdən kənardakıları mühakimə etməyə mənim nə ixtiyarım var? Məgər sizin mühakimə etməli olduqlarınız cəmiyyətdəkilər deyilmə? **13** Cəmiyyətdən kənardakıları Allah mühakimə edəcək. Siz isə öz aranızdan pis adamı atın.

6 Sizlərdən birinin başqası ilə iddiası varsa, müqəddəslərin qarşısında yox, haqsızların qarşısında mühakimə olunmağa cəsarəti çatarmı? **2** Dünyanı müqəddəslərin mühakimə edəcəyini bilmirsinizmi? Madam ki dünyanı mühakimə edəcəksiniz, belə xırda işləri mühakimə etməyə ixtiyarınız çatırırmı? **3** Mələkləri bizim mühakimə edəcəyimizi bilmirsinizmi? Bəs gündəlik həyata aid işlər harada qaldı? **4** Əgər elədirəsə, gündəlik həyatda məhkəməyə veriləcək işləriniz varsa, imanlılar cəmiyyətində saymadığınız adamları hakim seçirsiniz? **5** Mən bunu sizi utandırmaq üçün deyirəm. Yəni öz bacı-qardaşlarınız arasında hakim olmaq üçün sizlərdən bir nəfər müdrik adam tapılmadı? **6** Amma qardaş qardaşla məhkəməyə gedir, üstəlik imansızlar qarşısında! **7** Əslində bir-birinizi məhkəməyə çəkməyiniz sizin üçün artıq tam məğlubiyyətdir. Əvəzdən haqsızlıq qatlaşmaq daha yaxşı deyilmi? Aldanıb, dözmək daha yaxşı deyilmi? **8** Amma siz özünüz haqsızlıq edib başqalarını aldadırsınız. Üstəlik bunu bacı-qardaşlarınıza edirsiniz. **9** Məgər bilmirsiniz ki, haqsızlıq edənlər Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq? Aldanmayın, çünkü əxlaqsızlar, bütərəstlər, zinakarlar, fahişə kişilər, kişibaz kişilər, **10** oğrular, tamahkarlar, əyyaşlar, böhtəncilər, soyğunçular Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq. **11** Sizlərdən bəzisi belə idi. Amma Rəbb İsa Məsihin adı ilə və Allahımızın Ruhu ilə yuyulub təmizləndiniz, təqdis olundunuz və saleh sayıldınız. **12** «Mənim üçün hər şeyə icazə var» deyirsiniz, lakin hər şey xeyir vermir. Mən də «hər şeyə icazə var» deyə bilərəm, amma özümü heç bir şeyə tabe etməyəcəyəm. **13** «Yemək qarın üçün, qarın da yemək üçündür» deyirsiniz, amma Allah həm qarını, həm də yeməyi yox edəcək. İnsan bədəni də əxlaqsızlıq üçün deyil, Rəbb üçündür. Rəbb də bədən üçündür. **14** Rəbbi dirildən Allah Öz qüdrəti ilə bizi də dirildəcək. **15** Bilmirsiniz ki, bədənləriniz Məsihin üzvləridir? İndi Məsihin üzvlərini götürüb bir fahişənin üzvləri edimmi? Əslə! **16** Bilmirsiniz ki, fahişə ilə birləşən onunla bir bədən olur? Çünkü deyilmişdir: «İkisi

bir bədən olacaq». **17** Rəblə birləşənsə Rəblə ruhən bir olur. **18** Cinsi əxlaqsızlıqdan uzaqlaşın. İnsanın etdiyi bütün digər günahlar bədəndən kənardadır, amma əxlaqsızlıq edən öz bədəninə qarşı günah edir. **19** Məgər bilmirsiniz ki, bədəniniz Allahdan alğınız, sizdə yaşıyan Müqəddəs Ruhun məbədidir? Siz özünüzə məxsus deyilsiniz, **20** çox baha qiymətə satın alınmışınız. Beləliklə, bədəninizlə Allaha izzət gətirin.

7 İndi isə «kişi qadına toxunmasa yaxşıdır» yazdığınıza gəlincə, **2** əxlaqsızlığın qabağını almaq üçün hər kişinin öz arvadı, hər qadının da öz əri olsun. **3** Ər arvadına aid, arvad da ərinə aid olan nikah borcunu yerinə yetirsin. **4** Arvadın bədəni özünün yox, ərinin ixtiyarındadır. Eləcə də kişinin bədəni özünün yox, arvadının ixtiyarındadır. **5** Müvəqqəti olaraq razılıqla, dua üçün vaxt ayırmadan savayı bir-birinizi ər-arvadlıq təminatından məhrum etməyin. Bundan sonra yenə də bir yerdə olun ki, nəfsinəzə hakim olmadığınıza görə Şeytan sizi sınaga çəkməsin. **6** Bunları əmr kimi yox, güzəşt kimi deyirəm. **7** Çünkü bütün insanların mənim kimi olmasına istərdim. Amma hər bir insanın Allahdan alğısı öz ənəmi var – birininki belədir, digərininki başqa cürdür. **8** Evli olmayanlara və dul qadınlara isə bunu deyirəm: mənim kimi qalsalar, onlar üçün yaxşı olar. **9** Əgər özlərini saxlaya bilmirlərsə, qoy ailə qursunlar. Çünkü ehtirasdan yanmaqdansa ailə qurmaq daha yaxşıdır. **10** Evli olanlara isə mən əmr edirəm, daha düzgün desəm, Rəbb əmr edir: qadın ərindən ayrılmassis. **11** Ayrılırsa, ərsiz qalmalıdır yaxud əri ilə barışmalıdır. Ər də arvadını boşamasın. **12** Başqalarına isə Rəbb yox, mən deyirəm ki, əgər bir qardaşın iman etməyən arvadı var və arvad onunla yaşamağa razıdırsa, əri onu boşamasın. **13** Bir arvadın iman etməyən əri varsa və əri onunla yaşamağa razıdırsa, qoy arvadı ondan boşanmasın. **14** Çünkü iman etməmiş ər arvadı vasitəsilə təqdis olunur və iman etməmiş arvad imanlı əri vasitəsilə təqdis olunur. Əks halda uşaqlarınız natəmiz olardı, indi isə onlar müqəddəsdir. **15** İman etməyən ayrılsa, qoy ayrılsın. Qardaş ya da bacı belə hallarda məcburiyyət qarşısında deyil. Allah sizi sülhdə yaşamağa çağırıb. **16** Ey qadın, ərini xilas edib-ətməyəcəyini haradan bilirsən? Yaxud sən, ey ər, arvadını xilas edib-ətməyəcəyini haradan bilirsən? **17** Amma hər kəs Allahın ona təyin etdiyi kimi Rəbbin çağırışına uyğun həyat sürsün. Bunu

bütün cəmiyyətlərə əmr edirəm. **18** Əgər bir nəfər sünnetli olaraq çağırış alısa, sünnet olunmanı aradan qaldırasın. Digəri isə sünnetlər olaraq çağırış alısa, qoy sünnet olunmasın. **19** Sünnetlilik də, sünnetlər olunmasın. **20** Sünnetlilik də, sünnetlər olunmasın. **21** Sünnetlilik də, sünnetlər olunmasın. **22** Qoy hər kəs çağırış alındığı vaxt nə vəziyyətdə idisə, elə də qalsın. **23** Çağırış alanda qul idinsə, fikir eləmə. Amma əgər azad olmağa imkanın varsa, bu fürsəti əldən vermə. **24** Çünkü Rəbdə çağırış alan vaxt qul artıq Rəbbin azad insanıdır. Eləcə də çağırış alan vaxt azad insan Məsihin quludur. **25** Siz çox baha qiymətə satın alınmışınız, insanlara qul olmayın! **26** Ey qardaşlar, hər kəs çağırış alanda nə vəziyyətdə idisə, eləcə Allahla birlikdə qalsın. **27** İndi isə qızlara gəlincə, bu barədə Rəbdən əmr almamışam. Amma etibara layiq olmaq üçün Rəbbin mərhəmətinə nail olmuş bir insan kimi öz fikirlərimi deyirəm. **28** Mənca, indi yaranmış çətin vəziyyətə görə insanın olduğu kimi qalması yaxşıdır. **29** Arvadınla nikahla bağlısansa, ondan azad olmağını arzu etmə. Arvadın yoxdursa, özünə arvad axtarma. **30** Amma evlənməyin günah deyil. Qızın da əra getməsi günah deyil. Amma belə adamlar bu həyatda əziyyət çəkəcəklər. Mən sizi bundan qorumaq istəyirəm. **31** Qardaşlar, bunu demək istəyirəm: vaxta az qalıb. Bundan sonra arvadı olanlar olmayanlar kimi, **32** yas tutanlar tutmayanlar kimi, sevinənlər sevinməyənlər kimi, mal alanlar malı olmayanlar kimi, **33** bu dünyanın işlərindən faydalananlar bu işlərdən uzaq olanlar kimi olsunlar. Çünkü bu dünyanın indiki vəziyyəti keçib-gedir. **34** Sizin qayğısız olmanızı istəyirəm. Subay kişi Rəbbi necə razı salmaq barəsində düşünüb Rəbbin işlərinin qayğısına qalır. **35** Evli isə arvadını razı salmaqdən ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır **36** və diqqəti yayınır. Ərsiz qadın yaxud qız da Rəbbin işlərinin qayğısına qalır ki, həm bədəndə, həm də ruhən müqəddəs olsun. Ərli qadın isə ərini razı salmaqdən ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır. **37** Bunu azadlığını məhdudlaşdırmaq üçün yox, yalnız sizin xeyrinizə deyirəm ki, ədəbələ davranıb fikirlərinizi dağıtmadan özünüzü Rəbbə həsr edəsiniz. **38** Əgər bir nəfər nişanlandığı qızla düzgün davranmadığını düşünürsə, yaşı çatıb və evlənmək lazımlı galırsə, qoy o adam istədiyini etsin. O, günah etmir. Qoy onlar evlənsin. **39** Amma kim ürəyində qəti niyyət tutub, könüllü surətdə, öz nəfsinə hakim olaraq nişanlandığı qızla evlənməmək qərarına gəlirsə, o adam da yaxşı

edir. 38 Buna görə də nişanlısı ilə evlənən yaxşı edir, evlənməyənsə daha yaxşı edir. 39 Arvad əri sağ ikən ona bağlı qalır. Əgər əri vəfat etsə, arvad azaddır və kimə istəsə, ərə gedə bilər. Lakin o kişi Rəbdə olmalıdır. 40 Amma fikrimcə, dul qadın olduğu kimi qalsa, daha xoşbəxt olar. Zənnimcə, məndə də Allahın Ruhu var.

8 Bütlərə təqdim olunan qurbanlara gəlincə, biza məlumdur ki, bu barədə «hamimizin biliyi var». Bilik insanın lovğalanmağına səbəb olur, məhəbbət isə onu ruhən inkişaf etdirir. 2 Kim fikirləşir ki, bir şey bilir, o hələ lazımlı olduğu kimi heç nə bilmir. 3 Amma kim Allahı sevirsə, Allah onun haqqında hər şeyi bilir. 4 Beləliklə, bütlərə təqdim olunan qurban ətinin yeyilməsi barəsində bilirik ki, «büt dünyada heç nədir» və «bir olan Allahdan başqası yoxdur». 5 Yerdə və yaxud göydə «allahlar» adlandırılınlar varsa, hətta çoxlu «allahlar» və «sahiblər» varsa, 6 bizim üçünsə bir Allah – Ata var. Hər şey Ondan gəlir, biz də Onun üçün yaşayıraq. Həmçinin bizim bir Sahibimiz var, O da Rəbb İsa Məsihdir. Hər şey Onun vasitəsilə yaranır, biz də Onun vasitəsilə yaşayıraq. 7 Amma bunu hamı bilmir. Hələ bütürəst adətlərinə uymuş bəziləri yedikləri ətin bütərlərə təqdim olunan qurban əti olduğunu düşünür və onlar zəif olduqlarından vicdanları ləkələnir. 8 Yemək bizi Allahın hüzuruna gətirmir. Biz yeməyəndə heç nə itirmirik, yeyəndə də heç nə əldə etmirik. 9 Amma diqqətli olun ki, sizin seçim ixtiyarınız zəif olanların büdrəməsinə səbəb olmasın. 10 Əgər vicdan məsuliyyəti zəif olan şəxs görsə ki, bilik sahibi olan sən büt evində süfrəyə oturmusan, bütərlərə təqdim olunan qurbanın ətini yeməyə cürət etməzmi? 11 Bunun nəticəsində bu zəif adam – uğrunda Məsihin öldüyü bu bacı ya qardaş sənin biliyinin ucbatından halak olacaq. 12 Beləliklə, zəif olan bacı-qardaşlarınıza qarşı günah edib vicdanlarını yaralayanda siz Məsihə qarşı günah edirsiniz. 13 Odur ki, əgər yemək qardaşımı büdrədirəsə, mən heç vaxt ət yeməyəcəyəm ki, qardaşım büdrəməsin. (aiən g165)

9 Mən azad deyiləmmi? Həvari deyiləmmi? Rəbbimiz Əsəni görməmişəmmi? Siz Rəbdə etdiyim əməlin səmərəsi deyilsinizmi? 2 Əgər başqaları üçün həvari deyiləməsə, heç olmasa sizin üçün həvariyyəm. Çünkü Rəbdə siz mənim həvariliyimin möhürüsünüz. 3 Mən işlərimi təhlil edənlərə qarşı belə müdafiə olunuram: 4 məgər bizim yeyib-içməyə ixtiyarımız

yoxdur? 5 Məgər digər həvarilər, Rəbbin qardaşları və Kefa kimi yanımızda imanlı arvadımızı gəzdiirməyə ixtiyarımız yoxdur? 6 İsləməyib dolanmaq üçün yalnız mənim və Barnabanın ixtiyarı yoxdur? 7 Kim öz hesabı ilə əsgərlik çəkər? Kim üzüm bağı salıb barından yeməz? Kim sürünnü otarib südündən içməz? 8 Məgər mən ancaq insanların düündüyü kimi danişram? Qanun eyni şeylər demirmi? 9 Çünkü Musanın Qanununda yazılıb: «Xırman çəkən öküzün ağızını bağlama». Allah öküzlərinmi qayğısına qalır, 10 yoxsa bu sözələr tamamilə bizə aid deyil? Əlbəttə, bu bizim üçün yazılmışdır, çünkü cütçü ümidi ləşən şumlamalı, xırmançı da məhsula ortaq olmaq ümidi ilə taxılı döyməlidir. 11 Əgər biz aranızda ruhani toxumlar əkdiksə, sizdən maddi bir məhsul yığsaq, çoxdurmu? 12 Əgər başqalarının sizdən bunu istəməyə ixtiyarı varsa, bizim buna daha çox ixtiyarımız yoxdurmu? Bizə bu ixtiyardan istifadə etməmişik. Bunun əvəzinə Məsihin Müjdəsinin yayılmasına mane olmamaq üçün hər şeyə dözürük. 13 Məgər bilmirsiniz ki, məbəddə iş görənlər məbədə gətirilən təqdimlərdən qidalanır və qurbangahın xidmətçiləri qurbangahdan öz paylarını götürürler? 14 Beləcə də Rəbb Müjdəni elan edənlərə Müjdədən dolanmayı əmr etmişdir. 15 Amma mən bu hüquqların heç birindən istifadə etməmişəm. Bunları yazmırıam ki, mənə də belə edəsiniz. Fəxr etməyim üçün bu əsası heç kim boşça çıxarmaz! Belə olmaqdansa, ölməyim daha yaxşıdır. 16 Müjdəni yaymaqsa fəxr etməyim üçün əsas deyil. Çünkü bu mənim mühüm borcumdur, əgər Müjdəni yaymırımsa, vay halıma! 17 Əgər bunu könüllü olaraq edirəmsə, mükafatım var. Yox, əgər bunu könüllü etmirəmsə, mənə tapşırılan vəzifəmi yerinə yetirirəm. 18 Bəs onda mükafatım nədir? Mükafatım budur ki, Müjdəni yayaraq müftə vəz edirəm və Müjdəni yaymaqdan gələn ixtiyarından tam istifadə etmirəm. 19 Mən azadam və heç kəsə məxsus deyiləm, amma mümkün qədər çox insan əldə etmək üçün özümü hamiya qul etdim. 20 Yəhudiləri əldə etmək üçün Yəhudilərlə Yəhudi kimi davrandım. Mən Qanun altında olmasam da, Qanun altında olanları əldə etmək üçün Qanun altında olanlarla Qanun altında olan kimi davrandım. 21 Özüm Allahın qanunundan kənar deyil, Məsihin qanununa tabeyəmsə də, Qanundan kənar olanları əldə etmək üçün onlarla Qanundan kənar olan kimi davrandım. 22 Zəifləri əldə etmək üçün onlarla zəif kimi davrandım. Hər hansı bir

yolla bəzilərini xilas etmək naminə hər kəs üçün hər şey oldum. **23** Bunun hamisini Müjdə uğrunda, onun bərəkətinə şərikdir olum deyə edirəm. **24** Qaçışda yarışanların hamisının qəçdiğini, amma təkcə bir nəfərin mükafat aldığını bilmirsinizmi? Elə qəçin ki, mükafatı qazanın. **25** Yarışda iştirak edən hər kəs hər cəhətdən öz nəfsinə hakimdir. Onlar bunu solub gedən dəfnə çələngi almaq üçün edər, biz isə solmaz tac almaq üçün çalışırıq. **26** Beləliklə, mən də məqsədsiz qəçməram. Havani vuran adam kimi yumruq atmiram. **27** Lakin bədənimi məcburən özümə qul edirəm ki, başqalarına vəz edəndən sonra mükafatımdan məhrum olmayım.

10 Qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, atası babağımızın hamısı bulud altında qorundu, hamısı da dənizdən keçdi. **2** Hamısı Musanın ardınca getmək üçün buludda və dənizdə vəftiz edildi. **3** Hamısı eyni ruhani qida yedi **4** və eyni ruhani içki içdi. Çünkü onlar ardlarında gələn ruhani Qayadan içirdi. O Qaya da Məsih idi. **5** Amma Allah onların çoxundan razı qalmadı və cəsədləri çölə sərildi. **6** Bu hadisələr bizim üçün ibrət olsun deyə baş verdi ki, biz onlar kimi pisliyə meyl göstərməyək. **7** Onlardan bəzisi kimi bütperəst olmayıñ. Onlar barədə belə yazılıb: «Xalq oturub yeyib-içdi, sonra isə qalxıb oynasıdi». **8** Onlardan bəzisi kimi cinsi əxlaqsızlıq etməyək. Bir gündə onlardan iyirmi üç min nəfər öldü. **9** Məsihi sinamayaq: onlardan bəziləri belə etdi və ilanlar onları öldürdü. **10** Deyinməyin, çünkü onlardan da bəziləri deyində və məhvədici mələk onları öldürdü. **11** Bu hadisələr ibrət dərsi olub onların başına gəldi və bu dövrün sonuna çatan bizim üçün öyüd-nəsihət kimi yazılıb. (aiən 9165) **12**

Buna görə də kim ayaq üstə durduğunu düşünürsə, ehtiyatlı olsun ki, yixiləsin. **13** Siz insanın qarşılaşduğu sınaqdan başqa bir sınaqla qarşılaşmadınız. Allah sadiqdir və O sizin gücünüzdən artıq sınaqça çəkilməyə qoymaz. Sınaqla yanaşı bu vəziyyətdən çıxış yolu ilə də təmin edəcək ki, tab gətirə biləsiniz. **14** Beləliklə, ey sevimlilərim, bütperəstlikdən uzaqlaşın. **15** Mən ağıllı insanlara xitab edirəm. Dediklərimi siz özünüz araşdırın. **16** Xeyir-dua verdiyimiz xeyir-dua kasası Məsihin qanına şərikdir deyilmə? Böldüyümüz çörək Məsihin bədənina şərikdir deyilmə? **17** Çörək bir olduğunu kimi biz də çox olduğumuz halda bir bədənik. Çünkü hamımız bir çörəyi bölib yeyirik. **18** Soy-kökünə

görə İsrail xalqına nəzər salın: qurbanları yeyənlər qurbanğaha şərikdir deyilmə? **19** Belədirəsə, mən nə demək istəyirəm? Bütənlər təqdim olunan qurban ətinin bir əhəmiyyəti varmı? Yaxud bütənlərin əhəmiyyəti varmı? **20** Xeyr, amma deyirəm ki, bütperəstlər qurbanlarını Allaha yox, cinlərə gətirirlər. Cinlərlə şərikdir olmanızı istəmirəm. **21** Siz həm Rəbbin kasasından, həm də cinlərin kasasından içə bilməzsiz; həm Rəbbin, həm də cinlərin süfrəsindən yeyə bilməzsiz. **22** Yoxsa Rəbbi qısqanlıqla vadar edirik? Məgər biz Ondan güclüyük? **23** «Hər şeyə icazə var» deyirsiniz, amma hər şey xeyir vermır. «Hər şeyə icazə var», lakin hər şey ruhanı inkişaf etdirmir. **24** Hər kəs öz xeyrini yox, başqalarının xeyrini güdüsün. **25** Ət bazarında nə satılırsa, vicdan məsələsini qaldırmadan yeyin. **26** Çünkü «Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar». **27** Əgər imanlı olmayanlardan biri sizi yeməyə dəvət edir və siz getmək istəyirsinizsə, qabağınıza nə qoysalar, vicdan məsələsini qaldırmadan yeyin. **28** Amma biri sizə desə ki, «bu, qurban ətidir», onda həm sizə bunu deyənin xatırınə, həm də vicdan xatırınə yeməyin. **29** Mən sizin vicdanınızı yox, başqasının vicdanını nəzərdə tuturam. Axı nə üçün mənim azadlığım başqasının vicdanı ilə müəyyənləşdirilsin? **30** Əgər şükür edərək yeməkdə iştirak edirəməsə, şükür etdiyim yeməyə görə nə üçün mənə şər atırlar? **31** Beləliklə, nə yeyirsinizsə, nə içirsinizsə, nə edirsinizsə, hər şeyi Allahın izzəti üçün edin. **32** Yəhudilərin, Yunanların yaxud Allahın cəmiyyətinin bürdəməsinə sabəb olmayıñ, **33** necə ki mən də hər şeydə hər kəsi razı salmağa çalışıram. Bunu öz xeyrim üçün yox, çoxlarının xeyri üçün edirəm ki, onlar da xilas olusunlar.

11 Mən Məsihdən nümunə götürdüyüm kimi siz də məndən nümunə götürürün. **2** Hər işdə məni xatırladığınız və sizə tapşırırdığım təlimlərə sadıq qaldığınız üçün sizi tərifləyirəm. **3** Bunu da bilmənizi istəyirəm ki, hər kişinin başı Məsih, arvadın başı ər, Məsihin başı isə Allahdır. **4** Başına nə isə qoypub dua yaxud peyğəmbərlik edən hər kişi öz başını şərəfsiz edir. **5** Başıaçıq dua yaxud peyğəmbərlik edən hər qadın da öz başını şərəfsiz edir. Belə qadınla saçları qırılmış qadın arasında fərq yoxdur. **6** Əgər qadın başını örtmürsə, qoysaçalarını qısa kəssin. Amma əgər qadın üçün saçını qısa kəsməsi yaxud qırxması ayıbdırsa, qoysaçını örtsin. **7** Beləliklə, kişiye Allahın

surəti və izzəti olduğuna görə başını örtmək olmaz. Qadınsa kişinin izzətidir. **8** Çünkü kişi qadından yox, qadın kişidən yarandı. **9** Kişi qadın üçün yox, qadın kişi üçün yaradıldı. **10** Bu səbəbdən mələklərə görə qadının başı üzərində ixtiyarı olmalıdır. **11** Hər halda Rəbdə nə qadın kişidən, nə də kişi qadından müstəqildir. **12** Çünkü qadın kişidən yarandığı kimi kişi də qadın vasitəsilə yaranır və hər şey Allahdan yaranır. **13** Özünüz qərara gəlin, Allaha başıaçıq dua etmək qadına yaraşarmı? **14** Məgər təbiətin özü siza kişinin saçı uzun olmasının özü üçün hörmətsizlik, **15** qadının saçlarının uzun olması isə onun üçün şərəf olduğunu öyrətmir? Çünkü qadına saç örtük kimi verilib. **16** Bu barədə kim mübahisə etmək istəyirsə, bilsin ki, bizim də, Allahın cəmiyyətlərinin də belə bir adəti yoxdur. **17** Sizin toplantılarınız xeyirdən çox zərər gətirdiyinə görə aşağıda yazılın əmrlərdən çıxış edərək sizi tərifləmərəm. **18** Çünkü əvvəl eşitmışəm ki, cəmiyyətdə yığılanda aranızda dəstəbazlıq olur. Buna mən bir az də olsa, inanıram. **19** Çünkü Allahın sınaqdan keçmiş adamları bəlli olsun deyə aranızda firqələrə bölünmə olmalıdır! **20** Xüsusən bir yerə toplantıda yedyiniz Rəbbin süfrəsi deyil. **21** Çünkü biriniz o birisini gözləmədən süfrənizi açırsınız və biri ac qalır, o birisi isə sərəxən olur. **22** Yeyib-icmək üçün evləriniz yoxdurmu? Bəlkə siz Allahın cəmiyyətinə xor baxırsınız və yoxsulları utandırmaq istəyirsiniz? Sizə nə deyim? Sizi tərifləyimmi? Əslə! Bu işdə sizi tərifləməyəcəyəm. **23** Çünkü sizə çatdırduğum bu xəbəri Rəbbin Özündən qəbul etmişəm: Rabb İsa Ona xəyanət edildiyi gecə əlinə çörək götürdü, **24** şükür edib onu böldü və dedi: «Bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin». **25** Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Bu kasa Mənim qanımla bağladığım Yeni Əhddir. Bunu hər dəfə içəndə Məni xatırlamaq üçün edin». **26** Çünkü hər dəfə bu çörəyi yeyəndə və bu kasadan içəndə siz Rəbbin gəlişinədək Onun ölümünü bəyan edirsiniz. **27** Buna görə də kim layiq olmayan tərzdə Rəbbin bu çörəyini yeyib yaxud Onun kasasından içəsə, Rəbbin bədəninə və qanına qarşı təqsirkardır. **28** Bunun əvəzinə qoy insan özünü yoxlaşın və sonra bu çörəkdən yeyib bu kasadan içsin. **29** Çünkü kim Rəbbin bədənini dərk etməmiş yeyib-icşə, yeyib-icrək öz üzərinə mühakimə gətirir. **30** Bu səbəbdən də bir çoxunuz zəif və xəstədir, bəziləri isə vəfat etmişdir. **31** Əgər biz özümüzü düzgün dərk etsəydi, mühakiməyə

düşməzdik. **32** Rəbb bizi mühakimə edəndə dünya ilə birlikdə məhkum olunmayaq deyə bizi tərbiyə edir. **33** Beləliklə, qardaşlarım, yeməyə toplaşanda bir-birinizi gözləyin. **34** Ac olan varsa, qoy evində yesin ki, toplantınız mühakiməyə çevrilməsin. Qalan məsələləri isə özüm gələndə nizama salacağam.

12 Qardaşlar, indi isə ruhani ənamlara gəlincə, bixəbər olmağınızı istəmirəm. **2** Bilirsiz ki, siz bütərəst olarkən necə tovlana-tovlana dilsiz-ağzsız bütlərə təref yönəldiniz. **3** Buna görə sizi xəbərdar edirəm ki, Allahın Ruhu vasitəsilə danışan heç kim «İsaya lənət olsun» deməz və heç kim Müqəddəs Ruh vasitəsi olmadan «İsa Rəbdir!» deyə bilməz. **4** Müxtəlif ənamlar var, amma Ruh eynidir. **5** Müxtəlif növlü xidmətlər var, amma Rəbb eynidir. **6** Müxtəlif fəaliyyətlər də var, amma hamisini hər adamda göstərən Allah eynidir. **7** Lakin Ruh hər kəsə xeyri üçün aşkar olunur. **8** Birinə Ruh vasitəsilə hikmət sözü, başqasına isə eyni Ruhla bilik sözü verilir. **9** Digərinə isə eyni Ruh imanı, o birisinə həmin Ruh şəfa ənamlarını verir. **10** Birinə möcüzə yaratmaq, başqasına peyğəmbərlik, digərinə ruhları ayırd etmək qabiliyyəti, bir başqasına müxtəlif dillərdə danışmaq, o birisinə bu dilləri izah etmək ənamı verilir. **11** Bunların hamısı tək və eyni Ruhun fəaliyyətidir. Ruh bu ənamları hər kəsə Öz istədiyi tərzdə paylayır. **12** Bədən bədir və üzvləri çoxdur. Bədən üzvləri çox olduğu halda bir bədən təşkil edir. Məsih də belədir; **13** çünkü istər Yəhudi, istər Yunan, istər qul yaxud azad, hamımız bir bədən olmaq üçün bir Ruhla vəftiz olunmuşuq və hamımız eyni Ruhdan içirilmişik. **14** Bədən tək üzvdən deyil, çox üzvdən ibarətdir. **15** Ayaq «mən əl olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. **16** Qulaq «mən göz olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. **17** Bütün bədən gözdən ibarət olsayıdı, necə eşidərdik? Bütün bədən qulaq olsayıdı, necə iy bilərdik? **18** Amma Allah istədiyi tərzdə bədən üzvlərinin hər birini bədəndə yerləşdirdi. **19** Əgər hamısı bir üzv olsayıdı, bədən nə vəziyyətdə qalardı? **20** Doğrudan da, üzv çox, bədən isə bədir. **21** Göz ələ «sən mənə lazım deyilsən» və yaxud baş da ayaqlara «siz mənə lazım deyilsiniz» deyə bilməz. **22** Əksinə, bədənin daha zəif görünən üzvləri daha çox lazımlıdır, **23** dəyəri az saydıgımız bədən üzvlərimizə daha çox dəyərləndiririk, görünməyən üzvlərimizə

də xüsusi qayğı göstəririk. **24** Görünən üzvlərimizin isə buna ehtiyacı yoxdur. Lakin Allah aşağıdakılardan üzvü daha çox dəyərləndirərək bədəni elə düzəltdi ki, **25** bədəndə ayrı-seçkilik olmasın, əksinə, bütün üzvlər bir-birinə eyni qayğı göstərsin. **26** Buna görə əgər bir üzv əzab çəkirsə, başqaları da onunla birgə əzab çəkir. Üzvlərdən biri şərəfə çatırsa, başqaları da onunla birgə sevinir. **27** Siz də Məsihən bədəniniz, ayrı-ayrılıqla isə bu bədənin üzvlərisiniz. **28** Allah imanlılar cəmiyyətində birinci yerdə həvarilər, ikinci yerdə peyğəmbərlər, üçüncü yerdə də müəllimlər təyin etdi. Sonra bəzilərinə möcüzə yaratmağı, habelə şəfa ənamlarını, yardımçılığı, idarəciliyi, müxtəlif dillərdə danışmağı verdi. **29** Hamı həvaridirmi? Hamı peyğəmbərdirmi? Hamı müəllimdirmi? Hamı möcüzə yarada bilirmi? **30** Hamının şəfa ənamları varmı? Hamı naməlum dillərdə danışır mı? Hamı belə dilləri izah edə bilirmi? **31** Amma daha böyük ənamları səylə istəyin. İndi isə sizə bundan da əla yol göstəracayım.

13 Əgər mən insan və mələk dilləri ilə danışırımsa, lakin məhəbbətim yoxdursa, cingildəyən mis və ya danqıldayan sincəm. **2** Əgər peyğəmbərlək ənamı varsa, bütün sirləri və hər cür biliyi dərk edirəməsə, dağları yerində tərpədəcək dərəcədə tam imanım varsa, amma məhəbbətim yoxdursa, mən bir heçəm. **3** Əgər bütün var-dövlətimi paylayıb yoxsulları doyduraramsa və bədənimi oda təslim edərəməsə, lakin məhəbbətim yoxdursa, bunun mənə heç bir xeyri yoxdur. **4** Məhəbbət səbirli, xeyirxahdır. Məhəbbət paxıllıq etməz, öyünməz, lovğalanmaz, **5** kobudluq etməz, öz xeyrini güdməz, hırslenməz, ona edilən pislikləri sayıb-hesablamaz. **6** Məhəbbət haqsızlığa sevinməz, həqiqətə isə şadlanar. **7** O hər şeyə qatlaşar, hər şeyə inanar, hər şeyə ümidi bəsləyər, hər şeyə dözər. **8** Məhəbbət əsla tükənməz. Amma peyğəmbərləklər sona çatacaq, dillər ənamı da qurtaracaq, bilik də aradan qalxacaq. **9** Çünkü biliyimiz məhdud, peyğəmbəriyimiz də məhduddur. **10** Kamillik gələndə məhdud olan aradan qalxacaq. **11** Mən körpə olanda körpə kimi danışır, körpə kimi dərk edir, körpə kimi düşünürdüm. Boya-başa çatdıqda isə körpə fikirlərimi tərk etdim. **12** İndi biz güzgündəki kimi tutqun görürük, o zaman isə üzbəüz görəcəyik. İndi biliyim məhduddur, o zaman isə haqqımızda hər şey bilindiyi kimi mən də hər şeyi biləcəyəm. **13**

İndi isə üç şey qalır: iman, ümidi, məhəbbət. Amma bunların arasında məhəbbət üstündür.

14 Məhəbbətin ardınca gedin və ruhani ənamları, xüsusilə, peyğəmbərlik ənamını səylə istəyin. **2** Çünkü naməlum dildə danışan, adamlarla yox, Allahla danışır. Onu heç kim başa düşmür. O, Ruh vasitəsilə sirlər söyləyir. **3** Peyğəmbərlik edənə adamlarla onları ruhən inkişaf etdirmək, həvəsləndirmək və təsəlli vermək üçün danışar. **4** Naməlum dildə danışan özünü inkişaf etdirir, peyğəmbərlik edənə cəmiyyəti inkişaf etdirir. **5** İstərdim ki, hamınız dillərdə danışınız, daha yaxşı olar ki, peyğəmbərlik edəsiniz. Çünkü cəmiyyətin inkişafı üçün peyğəmbərlik edən insan dillərdə danışan və izah etməyən insandan üstündür. **6** İndi isə, qardaşlar, yanınıza gəlib dillərdə danışsam, amma nazil olan sözü, bilik, peyğəmbərlik yaxud təlim sözünü sizə deməsəm, sizə nə xeyrim dəyər? **7** Tütək ya da çəng kimi cansız alətlər fərqli səslər çıxarmazsa, eşidən nə calındığını necə bilar? **8** Əgər şeypur aydın olmayan səs çıxararsa, döyüşə kim hazırlaşar? **9** Eyni tərzdə də əgər siz dilinizlə anlaşılan sözlər söyləməsəniz, dediyinizi necə başa düşərlər? Siz havaya danışmış olursunuz! **10** Şübhəsiz, dünyada bir çox cürbəcür danışqlar var və onlardan heç biri mənasız deyil. **11** Amma söylənilən danışığın mənasını bilmirəməsə, mən danışan üçün yadelli oluram, danışan da mənə yadelli olur. **12** Eləcə siz də ruhani ənamları səylə istədiyiniz üçün cəmiyyəti inkişaf etdirən ənamlarda üstün olmağa çalışın. **13** Bu səbəbdən də naməlum dildə danışan öz dediklərini izah edə bilməsi üçün dua etsin. **14** Çünkü əgər mən naməlum dildə dua edirəməsə, ruhum dua edir, amma şüürum bəhrəsiz qalır. **15** Bəs mən nə edim? Ruhən də, şüurlu surətdə də dua edəcəyəm, ruhən də, şüurlu surətdə də ilahi oxuyacağam. **16** Təlim öyrənməmiş adamın vəziyyətini nəzərə al. Sən yalnız ruhən şükür duası edirsənə, o sənin şükranına necə «Amin!» desin? Axi sənin nə dediyinizi başa düşmür. **17** Əlbəttə, sən yaxşı şükür edirsən, amma bu adam inkişaf edə bilməz. **18** Mən dillərdə hamınızdan çox danışdığını üçün Allah'a şükür edirəm. **19** İmanlılar cəmiyyətində isə naməlum dilda minlərlə söz deməkdənəsə başqalarını öyrətmək üçün şüurlu surətdə beş kəlmə deməyi üstün tuturam. **20** Qardaşlar, əqlən uşaq olmayı. Pisliyə münasibətdə körpə olun, amma əqlən yetkin olun. **21** Qanunda yazılıb: «Rəbb deyir: "Bu xalqla yadellilərin ağızı ilə,

Başqalarının dilleri ile danışacağam. Amma onlar hatta o vaxt məni eşitmək istəməyəcəklər»». **22** Beləliklə, naməlum dillər iman edənlər üçün deyil, imansızlar üçün bir əlamətdir. Peyğəmbərlik isə iman etməyənlər üçün deyil, imanlılar üçündür. **23** Əgər bütün cəmiyyət bir yerdə toplaşıb, hamı naməlum dillərdə danışmağa başlayarsa və təlim öyrənməmiş adamlar yaxud iman etməyənlər oraya girərlərsə, deməzlər ki, siz ağlımızı itirmisiniz? **24** Amma hamı peyğəmbərlilik edirəsə və oraya iman etməyən yaxud təlim öyrənməmiş adam girirsə, o hamı tərəfindən inandırılacaq, hər sözlə özünü aşadırıcaq. **25** Ürəyindəki gizli fikirlər aşkara çıxacaq və o üzüstə yerə döşənib Allaha səcdə edəcək və «Allah, həqiqətən, aranızdadır!» deyib nida edəcək. **26** Bəs onda nə deyək, ey qardaşlar? Toplaşanda hər birinizin bir ilahisi, bir dərsi, bir nazil olan sözü, bir naməlum dildə sözü, bir izahı var. Qoy bunlar hamısı bir-birinizin inkişafı üçün olsun. **27** Əgər kimsə naməlum dildə danışırsa, iki yaxud ən çox üç adam növbə ilə danışın, bir nəfər də izah etsin. **28** Əgər izah edən yoxdursa, naməlum dilda danışan cəmiyyətdə sussun, yalnız özü ilə və Allahla danışın. **29** İki ya üç peyğəmbər danışın, başqaları isə onların dediklərini ayırd etsin. **30** Əgər oturanlardan birinə nazil olan söz gələrsə, ilk danışan sussun. **31** Çünkü hamınız bir-birinizin ardınca peyğəmbərlilik edə bilərsiniz ki, hamınız təlim öyrənib ruhlanasınız. **32** Peyğəmbərlərin ruhları da peyğəmbərlərə tabe olur. **33** Çünkü Allah qarışılıq deyil, sülh qaynağıdır. Müqəddəslərin bütün cəmiyyətlərində belədir. **34** Qadımlar cəmiyyət toplantılarında sussun, çünkü onlara danışmağa icazə verilmir; onlar Qanunun da buyurduğu kimi tabe olsunlar. **35** Öyrənmək istədikləri bir şey varsa, evdə ərlərindən soruşsunlar. Çünkü qadına cəmiyyətdə danışmaq aylıbdır. **36** Məgər Allahın kələmi siz Korinflilərdən qaynaqlandı, yoxsa yalnız sizə çatdı? **37** Kim özünü peyğəmbər və ya ruhani hesab etsə, qoy bilsin ki, sizə yazdıqlarım Rəbbin əmridir. **38** Kim buna əhəmiyyət verməsə, ona da əhəmiyyət verilməyəcək. **39** Beləliklə, qardaşlarım, peyğəmbərlilik etməyi səylə istəyin və naməlum dillərdə danışmağa da mane olmayın. **40** Amma qoy hər şey ədəblə və intizamla edilsin.

15 İndi, qardaşlar, sizə bəyan etdiyim və qəbul edib əsaslandığınız Müjdəni yadınıza salmaq istəyirəm. **2** Əgər sizə bəyan etdiyim sözə

bağlanmışınızsa, o Müjdə ilə də xilas olmaqdınız, yoxsa əbəs yerə iman etmisiniz. **3** Özümün də qəbul etdiyim bu ən əhəmiyyətli təlimi sizə çatdırıdım: Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq, Məsih günahlarımız üçün öldü, **4** dəfn olundu və Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq, üçüncü gün dirildi. **5** O əvvəl Kefaya, sonra On İki şagirdə göründü. **6** Bundan sonra beş yüzdən çox bacı-qardaşa eyni anda göründü. Bu bacı-qardaşlardan çoxu indi də yaşayır, bəziləri isə vəfat etmişdir. **7** Məsih daha sonra Yaquba, sonra bütün həvarilərə göründü. **8** Hamidən sonra isə vaxtından əvvəl doğulmuş bir uşağa bənzəyən mənə də göründü. **9** Çünkü mən həvarilərin ən kiçiyəm və Allahın cəmiyyətini təqib etdiyim üçün həvari adlanmağa layiq deyiləm. **10** Amma indi hər nəyəmsə, Allahın lütfü ilə eləyəm. Onun mənə göstərdiyi lütf əbəs deyildi, çünkü mən hamidən çox zəhmət çəkdim. Əslində mən yox, Allahın mənimlə birgə fəaliyyətdə olan lütfü bu zəhməti çəkdi. **11** Beləcə istər mən, istərsə də onlar bu cür vəz edirik; siz də belə iman etmisiniz. **12** Əgər Məsih haqqında vəz olunursa ki, O, ölülər arasından dirildi, sizlərdən bəzisi ölülərin dirilməsinin olmadığını necə söyləyə bilər? **13** Əgər ölülərin dirilməsi yoxdursa, Məsih də dirilməyib. **14** Əgər Məsih dirilməyib, onda həm bizim vəzimiz puç, həm də sizin imanınız puçdur. **15** Belə haldə Allah barədə yalançı şahid olduğumuz da aşkara çıxacaq. Çünkü biz Allah barədə şəhadət etdik ki, O, Məsihi dirildi. Amma ölülər dirilməzsə, Allah Məsihi də diriltmədi. **16** Çünkü əgər ölülər dirilməzsə, Məsih də dirilməyib. **17** Əgər Məsih dirilməyib, imanınız da əbəsdir, siz hələ günahlarınızın içindəsiniz. **18** Onda Məsihdə vəfat edənlər əbədilik öldürlər. **19** Əgər yalnız bu həyat üçün Məsihə ümidi bağlamışıqsa, biz hamidən yazıçıq. **20** Əslində Məsih ölülər arasından, vəfat edənlərin ilki olaraq dirildi. **21** Ölüm bir insan vasitəsilə gəldiyinə görə ölülərin dirilməsi də bir İnsan vasitəsilə galır. **22** Adəmdə hamı ölüyü kimi Məsihdə də hamı həyata qovuşacaq. **23** Hər biri öz növbəsi ilə – ilk növbədə Məsih, sonra Məsihin zühurunda Məsihə məxsus olanlar həyata qovuşar. **24** Bundan sonra O hər başını, hər hakimi və hər qüvvəni aradan götürüb Padşahlığı Ata Allaha təslim edəcəyi zaman hər şey tamamlanacaq. **25** Çünkü Allah Onun bütün düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək O, padşahlıq etməlidir. **26** Aradan götürüləcək son düşmən isə ölümdür. **27** Çünkü Allah «hər şeyi Onun

ayağının altına qoydu». Amma Məsihə hər şey tabe oldu deyiləndə aydın olur ki, hər şeyi Ona tabe etdirən Allah buraya daxil deyil. **28** Hər şey Oğula tabe olandan sonra Oğul Özü də Ona hər şeyi tabe etdirən Ataya tabe olacaq ki, Allah hər şeydə hər şey olsun. **29** Yoxsa ölürlər uğrunda vəftiz olunanlar nə edəcək? Əgər ölürlər heç vaxt dirilməsə, insanlar ölürlər uğrunda niyə vəftiz olunur? **30** Biz də nə üçün hər an təhlükələrə uğrayırıq? **31** Ey qardaşlar, Rəbbimiz Məsih ısada sizinlə etdiyim fəxrin haqqı üçün mən hər gün ölümlə qarşılaşıram. **32** Adı insanların bəslədiyi ümidi lərlə Efesdə vəhşi heyvanlarla mübarizə aparmağımın mənə xeyri nə idi? Əgər ölürlər dirilməzsə, «qoy yeyib-içək, çünkü sabah öləcəyik!» **33** Aldanmayın: «Pis adamlarla ünsiyyət yaxşı əxlaqı pozur». **34** Aylın, saleh olun, daha günaha batmayın. Axi bəziləriniz Allah barəsində heç nə bilmir. Utanınız deyə bunu yazıram. **35** Lakin bir nəfər belə deyə bilər: «Ölürlə necə diriləcək? Onlar nə cür bədənlə gələcəklər?» **36** Ey ağılsız insan! Sənin əkdiyin toxum ölməsə, həyata qovuşmaz! **37** Əkərkən hasil olacaq bədəni deyil, yalnız toxumu - bəlkə bugdanın ya digər bitkinin toxumunu əkirsən. **38** Amma Allah o toxuma istədiyi quruluşu verir. O hər bir bitən toxuma özünə məxsus quruluş verir. **39** Hər canlı məxluqun əti eyni deyil. İnsan əti başqa, heyvan əti başqa, quş əti başqa, baliq əti başqadır. **40** Səma cisimləri var, dünya cisimləri də var. Amma səmavi olanların ehtişamı başqa, dünyəvi olanların da başqadır. **41** Günəşin ehtişamı başqa, ayın ehtişamı başqa, ulduzların ehtişamı başqadır. Ulduz da digər ulduzdan ehtişamına görə fərqlənir. **42** Ölürlərin dirilməsi də belədir. Əkilən toxum çürüyər, ondan əmələ gəlib dirilən bədən çürüməz; **43** Əkilən toxum hörmətsiz, dirilən bədən izzətlidir; əkilən toxum zəif, dirilən bədən qüvvətlidir; **44** Əkilən toxum təbii, dirilən bədən ruhanidir. Təbii bədən varsa, ruhani bədən də var. **45** Necə ki yazılıb: ilk insan Adəm «canlı bir varlıq oldu». Sonuncu Adəm isə həyat verən ruh oldu. **46** Amma ilkin ruhani deyil, təbii bədəndir. Ruhani isə sonra gəlir. **47** İlk insan yerin torpağından, ikinci insan göydən yarandı. **48** Torpaqdan yaranan adam necədirsə, torpaqdan yarananlar da elədir; səmavi Adam necədirsə, səmavilər də elədir. **49** Biz torpaqdan yarananın surətini necə gəzdiririksə, səmavi Olanın surətini də elə gəzdirəcəyik. **50** Ey qardaşlar, bunu demək istəyirəm ki, ət və qan Allahın Padşahlığını isə olaraq ala bilməz, eləcə də çürüyən bədən çürüməzliyi

irs olaraq almaz. **51** Baxın sizə bir sərr açmaq istəyirəm: hamımız vəfat etməyəcəyik, **52** amma son şeypur çalınanda bir andaca, bir göz qırıpimindəca hamımız dəyişiləcəyik. Çünkü şeypur çalınacaq, ölürlə çürüməzliklə diriləcək, bizsə dəyişiləcəyik. **53** Çünkü bu çürüyən bədən çürüməzliyə, bu ölümə düşər olan bədən ölməzliyə bürünməlidir. **54** Çürüyən bədən çürüməzliyə və ölümə düşər olan bədən ölməzliyə büründükdə «Ölüm yox edildi, Onun üzərində qələbə əlindil» deyə yazılmış söz yerinə yetəcək. **55** «Ey ölüm, qələbən həni? Ey ölüm, neşərin həni?» (Hadəs g86) **56** Ölümün neşəri günahdır, günah isə gücünü Qanundan alır. **57** Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə bizi qələbə bəxş edən Allaha şükür olsun! **58** Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, Rəbdə çəkdiyiniz zəhmətin boşça çıxmayaçığını bilərək möhkəm durun, sarsılmayın, hər zaman Rəbbin işində səylə çalışın.

16 İndi isə müqəddəslər üçün ianələr yiğmağa gəlincə, Qalatiya cəmiyyətlərinə necə buyurmuşamsa, siz də elə edin. **2** Hər həftənin birinci günü hamınız qazancınıza görə müəyyən miqdarda pul ayırib saxlayın ki, mən yanınızda gələndə ianə yiğmağa ehtiyac qalmasın. **3** Oraya çatanda ianələrinizi Yerusalimə çatdırmaq üçün seçdiyiniz adamları məktublarla göndərəcəyəm. **4** Əgər mənə də getmək məsləhət olsa, onlar mənimlə gedər. **5** Mən Makedoniyadan keçəndən sonra yanımıza gələcəyəm, çünkü Makedoniyadan keçmək niyyətindəyəm. **6** Bəlkə də yanınızda bir az qalacağam, hətta qışda keçirəcəyəm ki, siz məni gedəcəyim yerlərə yola salasınız. **7** Çünkü mən sizinlə ötəri görüşmək istəmirəm. Rəbbin izni ilə yanınızda bir müddət qalmağa ümidi edirəm. **8** Efesdə isə Əllinci Gün bayramınadək qalacağam. **9** Çünkü mənə fəal iş üçün geniş qapı açılıb. Mənə qarşı çıxanlar da çoxdur. **10** Timotey nə vaxt yanımıza gəlsə, aranızda olanda onun heç bir şeydən qorxmamasına diqqət yetirin, çünkü o da mənim kimi Rəbbin işini görür. **11** Bu səbəbə görə də qoy heç kim ona xor baxmasın. Fəqət onu əmin-arxayı yola salın ki, o yanımıza gələ bilsin. Çünkü mən qardaşlarla birgə onu gözləyirəm. **12** Apollo qardaşa gəlincə, mən ondan çox xahiş etdim ki, qardaşlarla birgə yanımıza getsin, amma o indi heç bir vasitə ilə getmək istəmir. Ona münasib olan vaxt gedəcək. **13** Ayıq olun, imanda sabit durun, mərd və möhkəm olun. **14** Qoy etdiyiniz hər bir əməl

məhəbbətlə olsun. **15** Qardaşlar, sizdən bir xahişim var. Siz Stefananın ailəsini tanıyırsınız və bilirsiniz ki, onlar Axayyanın ilk imanlılarıdır. Onlar özlərini müqəddəslərin xidmətinə həsr etmişlər. **16** Siz də belə adamlara və onlarla birlikdə çalışan və zəhmət çəkən hər kəsə tabe olun. **17** Stefana, Fortunat və Axaikin gəlməsinə sevinirəm, çünki onlar gələndə sizin üçün darixmağımı unutdum. **18** Onlar sizin kimi mənim də ruhumu təzələdilər. Belərinin qədrini bilin. **19** Sizi Asiya vilayətinin cəmiyyətləri salamlayır. Akila və Priskila öz evlərində toplaşan cəmiyyətlə birlikdə Rəbbin ismi ilə sizə çoxlu salam göndərirlər. **20** Bütün bacı-qardaşlar sizə salam göndərir. Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. **21** Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. **22** Rəbbi sevməyənə lənət olsun. Marana ta! **23** Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! **24** Mənim məhəbbətim Məsih İsada olan hamınızla olsun!

2 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Paul və Timotey qardaşdan Allahın Korinfə olañ cəmiyyətinə və bütün Axayyadakı müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına – Atasına alqış olsun! O, rəhmli Ata və hər cür təsəlli verən Allahdır. **4** Çəkdiyimiz hər bir əziyyətdə O bizə təsəlli verir ki, biz də Allahdan aldiğimiz təsəlli ilə hər cür əziyyət çəkənlərə təsəlli verə bilək. **5** Çünkü Məsihin əzablarını necə böyük həcmədə çəkirişə, Məsih vasitəsilə o cür böyük təsəlli də tapırıq. **6** Əziyyət çəkirişə, bu sizə təsəlli və xilas gətirir. Təsəlli tapırıqsa, bu da bizim kimi çəkdiyiniz əzablarla dözsəniz deyə sizə güc verən bir təsəlli almanız üçündür. **7** Sizinlə bağlı ümidiñiz sarsılmaz. Çünkü əzablarımıza şərık olduğunuz kimi təsəllimizə də şərık olduğumuzu bilirik. **8** Eñ qardaşlar, Asiya vilayətində çəkdiyimiz əziyyətlərdən bixəbər olmağınızı istəmirəm. Gütümüzdən daha artıq bir yük altında qaldıq. Hətta yaşamaqdan belə, ümidiñizi kəsmişdik. **9** Daxilən hiss etdik ki, ölümə məhkum olmuşuñ. Amma bu özümüza deyil, ölüləri dirildən Allahə güvənməyimiz üçün başımıza gəldi. **10** Allah bizi belə bir böyük ölüm təhlükəsindən qurtardı və qurtarmaqda davam edəcək. Ümidiñizi Ona bağlamışiq **11** və siz də dualarınızla bizə kömək etdikcə bizi yena qurtaracaq. Belə ki bir çox insanın etdiyi dua nəticəsində bizə verdiyi ənamdan ötrü qoy çoxları bizim üçün Allaha şükür etsin. **12** Vicdanımız da şahiddir ki, dünyaya, xüsusən sizə görə başəri müdrikliklə deyil, Allahın lütfü ilə, Allahdan gələn səxavət və səmimiyyətlə həyat sürmüñük. Biz buna görə fəxr edirik. **13** Biz elə bir şey yazmırıq ki, siz oxuyub başa düşə bilməyəsiniz. Hələlik bizi bir az başa düşmüsünüz. Rəbbimiz İsa Məsihin gündündə bizim fəxrimiz siz olduğunuz kimi sizin də fəxriniz biz olacaq. Ümidvaram ki, bunu tamam başa düşəcəksiniz. **15** Buna əmin olub əvvəlcə yanınızda gəlmək niyyətində idim ki, ikiqat xeyir tapasınız. **16** Həm Makedoniyyaya gedəndə, həm də Makedoniyyadan qayıdanda yanınızda gəlmək niyyətində oldum. Bundan sonra siz məni Yəhudeyaya yola salmali idiniz. **17** Bu niyyətdə olanda görəsən qərarsız idimmi? Ya da niyyətlərim cismani təbiətimdən doğur ki, gah «bəli, bəli», gah da «xeyr, xeyr» deyim? **18** Allahın sədaqətinə

and olsun ki, sizə çatdırduğumuz xəbər gah «bəli», gah da «xeyr» deyil. **19** Sila və Timoteyla birlikdə sizə vəz etdiyimiz Allahın Oğlu İsa Məsih həm «bəli», həm də «xeyr» deyil. Onda yalnız «bəli» var. **20** Çünkü Allahın bütün vədləri İsa Məsihdə «bəli»dir. Buna görə Allahın izzəti üçün Məsih vasitəsilə «Amin» deyirik. **21** Bizi sizlərlə birlikdə Məsihə möhkəm bağlayan və bizi məsh edən Allahdır. **22** O bizi möhürlədi və Ruhunu qəlbimizdə girov qoysuñ. **23** Allah şahidimdir, canıma and olsun ki, indiyədək sizə qıymadığım üçün Korinfə gəlmədim. **24** İmanınıza aqalıq etmək istəmirik, sevinməniz üçün sizinlə birgə çalışırıq. Çünkü imanda dönməz dayanmışınız.

2 Mən sizi kədərləndirməmək üçün qərara aldım ki, yenə yanınızda gəlməyim. **2** Çünkü sizi kədərləndirəm, kədərləndirdiyim sizlərdən başqa məni kim şadlandırmaq? **3** Bunu yazmışdım ki, gəldiyim zaman məni sevindirəsi insanlar kədərləndirməsin. Hamınıza inanıram ki, mənim sevincim hər birinizin sevincidir. **4** Kədərləndirmək üçün deyil, sizə bəslədiyim hədsiz məhəbbəti dərk edəsiniz deyə sizə böyük əziyyət, ürək ağrısı və göz yaşları içində yazdım. **5** Əgər kimsə kədər gətirib, şışirtmədən deyim ki, mənə deyil, haradasa hamınıza kədər gətirib. **6** Beləsinə ictimaiyyətin verdiyi bu cəza bəsdir. **7** Hədsiz kədərə qərq olmasın deya yaxşı olar ki, o insanı indi bağışlayınız və təsəlli verəsiniz. **8** Buna görə sizdən xahiş edirəm ki, yenidən ona məhəbbət göstərin. **9** Bunu da sizə yazdım ki, hər vəziyyətdə sizin itaətli olmağınızı yoxlayım. **10** Kimi bağışlasanız, mən də bağışlayaram. Əgər mən bir şeyi bağışlamışamsa, Məsihin hüzurunda sizin xeyriniz üçün bağışlamışam ki, **11** Şeytan bizdən mənfəət qazanmasın. Çünkü onun niyyətlərinən xəbərsiz deyilik. **12** Məsihin Müjdəsini yayaq məqsədi ilə Troasa gələndə Rəbdən mənim üçün bir qapı açıldı. **13** Amma qardaşım Titi orada tapmayanda ürəyim narahat oldu. Ona görə oradakılarla xudahafizləşib Makedoniyyaya gəldim. **14** Bizi həmişə Məsihin zəfər təntənəsində addımladan, Onu tanımaqdan yaranan ətri bizim vasitəmizlə hər tərəfə yayan Allaha şükür olsun! **15** Çünkü biz həm xilas, həm də hələk olanlar arasında Allaha xoş olan Məsih ətriyyik. **16** Hələk olanlar üçün ölümə aparan ölüm qoxusu, xilas olanlar üçünsə həyata aparan həyat ətriyyik. Belə bir iş üçün kim yararlıdır? **17** Axi biz çoxları kimi Allah kələminin

alverçiləri deyilik; əksinə, Allah tərəfindən göndərilib Allahın hüzurunda, Məsihdə olaraq səmimi qəlbdən danışırıq.

3 Özümüz barədə yenə zəmanət veririkmi? Yoxsa bəziləri kimi sizə yazılın və yaxud sizin yazdığınızın zəmanət məktublarına ehtiyacımız var? 2 Bütün insanların tanıldığı, oxuduğu, ürəklərimizə yazılmış məktubumuz sizsiniz. 3 Xidmətimizin nəticəsi olan bir Məsih məktubu olduğunuz aydın görünür; bu məktub mürəkkəblə yox, var olan Allahın Ruhu ilə daş lövhələrə deyil, ət ürəklərə yazılıb. 4 Məsih sayəsində Allah hüzurunda belə etibarımız var. 5 Özümüzdən yaranan qabiliyyətimiz yoxdur və bunu iddia da edə bilmərik. Bizə qabiliyyət verən Allahdır. 6 O bizi Yeni Əhdin xidməçiləri olmaq üçün qabiliyyətli etdi. Bu Yeni Əhd yazılı Qanuna deyil, Ruhə əsaslanır. Çünkü yazılı Qanun öldürür, Ruh isə həyat verir. 7 Ölümə nəticələnən xidmət, yəni daş lövhələr üzərində hakk olunan yazılı Qanun elə ehtiyamlı gəldi ki, Musanın üzündən parlayan ehtiyam ötəri olduğu halda İsrail övladları onun üzüna baxa bilmirdilər. 8 Onda Ruhə əsaslanan xidmət daha da ehtiyamlı olmazmı? 9 Əgər insanı məhkum edən xidmətin ehtiyamı varsa, salehlik qazandıran xidmətin ehtiyamı nə qədər çoxdur. 10 Çünkü əvvəllər ehtiyamlı olanın indi hədsiz ehtiyamı olanla müqayisədə ehtiyamı yoxdur. 11 Əgər ötəri olan ehtiyamla goldısa, daimi olanın ehtiyamı daha da böyükdür. 12 Belə bir ümidi sahib olduğumuz üçün böyük cəsarətlə danışa bilərik. 13 İsrail övladları onun üzündəki ötəri ehtiyamın keçib-getməsinə baxmasın deyə üzüna niqab çəkən Musa kimi deyilik. 14 İsrail övladları fikirlərində inadkar oldu. Bu günə qədər Kohnə Əhd oxunarkən onları eyni niqab qapayır, açılmır, çünkü bu yalnız Məsih vasitəsilə götürülür. 15 Hətta bu günə qədər Musanın Yazılıları nə vaxt oxunursa, onların ürəklərini bir niqab qapayır. 16 Amma kim Rəbbə tərəf dönürsə, o vaxt niqab aradan qaldırılır. 17 Rəbb Ruhdur, Rəbbin Ruhu haradadırsa, azadlıq da oradadır. 18 Biz hamımız niqabsız üzdə Rəbbin ehtiyamını əks etdirərək Rəbbin surətinə dəyişirik. Ruh olan Rəbdən yaranan bu ehtiyam getgedə bizdə görünməyə başlayır.

4 Beləliklə, bizə verilən mərhəmətlə bu xidmətə təyin olunduğumuz üçün ümidiımızı itirmirik. 2 Xəcalət gətirən gizli yolları rədd etmişik. Hiylə işlətmirik, Allahın sözünü təhrif etmirik, amma həqiqəti açıq

elan etməklə Allahın önünde, hər insanın vicdanı qarşısında özümüz barədə zəmanət veririk. 3 Əgər yaydığımız Müjdə qapalıdırsa, yalnız həlak olanlar üçün qapalıdır. 4 Onları bu dövrün allahı korazehin etdi ki, Allahın surəti olan Məsihin ehtiyamlı Müjdəsinin işığı imansızların üzərinə doğmasın. (aiōn g165) 5 Biz özümüzü yox, İsa Məsihi Rəbb olaraq vəz edirik. Özümüzü isə İsa naminə qullarınız olaraq təqdim edirik. 6 Çünkü «zülmətdən işiq parlayacaq» deyən Allah ürəyimizə nur saçdı ki, İsa Məsihin üzündən saçan Öz ehtiyamını tanımağımızdan doğan nuru bizə versin. 7 Üstün qüvvənin bizdən yaranmadığı, Allaha aid olduğu bilinsin deyə bu xəzinəni saxsı qablarda saxlayırıq. 8 Hər tərəfdən əziyyət çəkirik, amma əzilmirik. Çaşqınlıq içindəyik, lakin çarəsiz deyilik. 9 Təqib olunuruq, amma tərk edilmirik. Yixidiliriq, amma yox olmuruq. 10 İsanın ölümünü bədənimizdə həmişə daşıyırıq ki, Onun həyatı bədənimizdə aydın görünüsün. 11 Çünkü İsanın həyatı fani cismimizdə aydın görünüsün deyə biz yaşaya-yaşaya İsa üçün həmişə ölümə təslim edilirik. 12 Beləliklə, ölüm bizdə, həyat isə sizdə fəaliyyət göstərir. 13 «İman etdim, buna görə danışdım» deyə yazıldıq üçün eyni iman ruhuna sahib olaraq biz də iman edir və buna görə danışırıq. 14 Çünkü bilirik ki, Rəbb İsanı dirildən Allah bizi də İsa ilə birlikdə dirildib sizinlə birgə Öz hüzuruna çıxaracaq. 15 Bütün bunlar sizə görədir. Belə ki Allahın lütfü çoxalıb daha çox insana ehsan olunsun və Onun izzəti üçün daha çox şükür edilsin. 16 Buna görə biz ümidiımızı itirmirik. Zahirimiz getgedə xarab olsa da, daxilimiz gündən-günə təzələnir. 17 Çünkü müvəqqəti, yüngül əziyyətlərimiz biza heç bir şəyə müqayisə edilməz dərəcədə böyük və əbədi izzət qazandırır. (aiōnios g166) 18 Gözlərimizi görünən şeylərə deyil, görünməyən şeylərə dikirik. Çünkü görünənlər gəldi-gedər, görünməyənlərə əbədidir. (aiōnios g166)

5 Bilirik ki, siğindığımız bu dünyəvi çadır dağılarsa, göylərdə Allahın bizə verdiyi binamız, əllə tikilməyən əbədi bir evimiz var. (aiōnios g166) 2 İndi isə səmavi məskənimiz üstümüzi örtsün deyə həsrət çəkərək inləyirik. 3 Soyunuruqsa da, lüt-üryan qalmarıq. 4 Bu dünyəvi çadırda ikən hamımız ağır yük altında inləyirik. Çünkü soyunmamızı deyil, üstümüzün örtülməsini istəyirik ki, həyat fani şeyləri yeyib-udsun. 5 Bizi məhz bunun üçün hazırlanmışdır Allahdır. O, Ruhunu bizə girov verdi. 6 Buna görə

həmişə arxayınlığımız var, həm də bilirik ki, bu bədəndə məskunlaşdırıqca Rəbdən uzağıq. 7 Gözlə görünənə deyil, imana görə həyat sürüürük. 8 Əlbəttə, arxayınlığımız var və bu bədəndən uzaqlaşış Rəbbimizin yanında məskunlaşmağı üstün tuturuq. 9 Buna görə bədəndə məskun və yaxud bədəndən uzaq olmayıma baxmayaraq, məqsədimiz Rəbbi razi salmaqdır. 10 Çünkü hər birimiz bu bədəndə olanda etdiyimiz əməllər pis də olsa, yaxşı da olsa, onların əvəzini almaq üçün Məsihin hökm kürsüsü öünüə çıxmaliyiq. 11 Demək, Rəbdən qorxmanın nə olduğunu anladığımız üçün insanları inandırmışa çalışırıq. Allaha bizim kim olduğumuz aşkardır və ümidi varam ki, sizin vicdanınızda aşkardır. 12 Sizə özümüz barədə yənə zəmanət vermək istəmirik, amma ürəkləri ilə deyil, zahiri görünüşləri ilə öyünlənlərə cavab verə biləsiniz deyə bizimlə fəxr etməniz üçün sizə imkan yaradırıq. 13 Əgər ağlımizi itirmişiksə, bu, Allah üçündür, yox, əgər ağlımız başımızdadırsa, bu sizin üçündür. 14 Bizi məcbur edən Məsihin məhəbbətidir və bu qənaətə gəlmışik ki, bir Nəfər hamı üçün ölüyüňə görə hamı öldü. 15 Bəli, O hər kəs uğrunda öldü ki, qoy yaşayınlar artıq özləri üçün deyil, onlar uğrunda Ölüb-Dirilən üçün yaşasınlar. 16 Bunun nəticəsində də biz artıq heç kimi bəşəri nöqteyi-nəzərdən tanımıraq. Nə vaxtsa Məsihi bəşəri nöqteyi-nəzərdən tanışaq da, indi Onu elə tanımıraq. 17 Deməli, kim Məsihdədir, yeni yaradılmışdır, köhnə şeylər keçib-getdi, təzə şeylər gəldi. 18 Bunların hamısı Allahdandır. O, Məsih vasitəsilə bizi Özü ilə barışdırırdı və bizi barışdırma xidmətini verdi. 19 Belə ki Allah insanların təqsirlərini onların əleyhinə qoymayaraq dünyani Məsihdə Özü ilə barışdırmaqdı idi. Barışdırma sözünü də bizə əmanət etdi. 20 Beləliklə, biz Məsihin nümayəndələriyik, sənki Allah bizim vasitəmizlə rica edir. Məsihin adı ilə yalvarıq ki, Allahla barışın. 21 Günahla əlaqəsi olmayan Məsihi Allah bizim uğrımızda günah qurbanı verdi ki, biz Onda Allahın salehliyinə nail olaq.

6 Buna görə Allahla birgə işləyən bizlər rica edirik ki, Onun lütfünü boş yerə qəbul etməyəsiniz. 2 Çünkü O deyir: «Münasib vaxtda səni eşitdim, Xilas günü sənə kömək etdim». Budur, indi münasib vaxt, budur, indi xilas günü. 3 Xidmətimiz etibardan düşməsin deyə heç kimi bürdən bir şey etmirik. 4 Əksinə, Allahın xidmətçisi olaraq hər şeydə özümüz barədə zəmanət

veririk; hədsiz dözümdə, əziyyətlərdə, ehtiyaclarda, sixıntıldarda, 5 döyüləndə, həbslərdə, qarışılıqlarda, zəhmətdə, yuxusuz qalandə, acliqlarda, 6 pak yaşayanda, bilikdə, səbirdə, xeyirxahlıqdə, Müqəddəs Ruhda, riyasız məhəbbətdə, 7 həqiqəti elan edəndə, Allahın qüvvəsində, həm sağ, həm də sol əllərimizdə salehlik silahları ilə, 8 gah ucalıb gah alçalaraq təhqir olunanda, təriflənəndə özümüz özümüzə zəmin dururuq. Bizi yalançı sayırlar, amma biz doğruçuyuq. 9 Sənki naməlumuq, amma tanınırıq. Elə bil ölümün ağızındayıq, amma hələ yaşıyırıq. Elə bil cəza çəkirik, amma öldürülmürük. 10 Sənki kədər içindəyik, əslində həmişə sevinirik. Yoxsul sayılırlıq, amma çoxlarını varlandırırıq. Elə bil heç nəyimiz yoxdur, amma hər şəyə sahibik. 11 Ey Korinflilər, sizinlə açıq danışırıq, sizə ürəyimizi açmışıq. 12 Bizimlə yaxın münasibətinizə mane olan biz deyilik, bu maneə sizin daxili hissələrinizdədir. 13 Buna cavab olaraq, sizə övladlarım kimi deyirəm: siz də ürəyinizi açın. 14 İmansızlarla eyni boyunduruğa girməyin. Çünkü salehliklə qanunsuzluğun nə şərkiyi var? İşıqla qaranlığın ortaq nəyi var? 15 Məsihlə Belialın nə uyğunluğu var? Yaxud imanlı ilə imansızın ümumi nəyi var? 16 Allahın məbədi ilə bütürən sazişi ola bilərmi? Çünkü biz var olan Allahın məbədiyik. Belə ki Allah demişdi: «Mən aralarında yaşayıl-dolanacağam, Onların Allahı olacağam, Onlar da Mənim xalqım olacaq». 17 Ona görə «aralarından çıxıb ayrılin» Rəbb belə deyir, «Murdar şeylərə toxunmayın»; «Mən də sizi qəbul edəcəyəm». 18 «Mən sizə Ata olacağam, Siz də Mənə oğullar və qızlar olacaqsınız» Külli-İxtiyar Rəbb belə deyir.

7 Sevimliilər, bu vədlərə malik olduğumuza görə Allahdan qorxub kamil müqəddəsliliyə çataraq bizi cismidə və ruhda murdarlayan hər şeydən özümüzü təmizləyək. 2 Ürəyinizdə bizim üçün yer ayırın. Biz heç kimə haqsızlıq etməmişik, heç kimə zərər verməmişik, heç kimi istismar etməmişik. 3 Sözlərimlə sizi məhkum etmək istəmirəm, çünkü əvvəlcədən dediyim kimi ürəyimizdə elə bir yeriniz var ki, ölsək də, yaşasaq da sizinlə bir olacaqıq. 4 Sizə çox etibar edirəm, sizinlə çox fəxr edirəm. Nə cür əziyyət çəksək belə, təsəllim bol, sevincim həsizdir. 5 Makedoniyaya gələndə də cismən dinclik tapmadıq. Hər tərəfdən əziyyət çəkirdik. Bayırda çəkişmələr, daxildə qorxular var idi. 6 Lakin məzəlumlara təsəlli verən Allah Titin

gelişi ilə bizə təsəlli verdi. 7 Ancaq Titin gelişindən deyil, sizin ona verdiyiniz təsəllidən də təsəlli aldiq. Çünkü Tit dedi ki, siz məndən ötrü darıxır, dərd və qeyrət çəkirsiniz. Buna görə sevincim daha da artdı. 8 Məktubumla sizi kədərləndirdimsə də, buna görə peşman deyiləm. Əslində məktubumla sizi bir anlıq da olsa kədərləndirdiyim üçün peşman olmuşdum. 9 Amma indi kədərinizə görə yox, bu kədər hissinin sizin tövbə etmənizə səbəb olduğu üçün sevinirəm. Allah istəyən tərzdə kədərləndiniz, buna görə də bizdən heç bir şeydə ziyan görmədiniz. 10 Allah istəyən tərzdə olan kədər insanda tövbə yaradıb onu xilasa aparır və bunda peşmançılıq yoxdur. Dünyanın kədəri isə ölüm yaradır. 11 Baxın Allah istəyən tərzdə çəkdiyiniz bu kədər sizdə nə qədər böyük cəhd, təmizə çıxmaq arzusu, qəzəb, qorxu, həsrət, qeyrət, ədalətpərvərlik yaratdı. Bu işdə hər cəhətdən saf olduğunuz barədə zəmanət verdiniz. 12 Sizə o məktubu yazanda haqsızlıq edənə yaxud haqsızlıq məruz qalana görə yazmadım. Bizim üçün etdiyiniz cəhdli Allah öündə aydın görməniz üçün yazdım. 13 Bütün bunlardan təsəlli alırıq. Buna əlavə olaraq Titin sevinci bizi daha da sevindirdi. Hamınız onun ruhunu təzələdiniz. 14 Mən onun qarşısında sizinlə fəxr etmişdim, siz də məni utandırmadınız. Sizə dediyimiz hər şey necə doğru idisə, Titin qarşısında sizinlə fəxr etməyimiz də doğru çıxdı. 15 Hamınızın itaətli olduğunuzu, onu necə qorxu və lərzə ilə qəbul etdiyinizi yada saldıqca sizə olan sevgisi daha da artır. 16 Sizə hər işdə etibar edə bildiyim üçün sevinirəm.

8 Qardaşlar, sizə bildirmək istəyirik ki, Makedoniyadakı cəmiyyətlərə verilən Allahın lütfü nə etdi: 2 onlar böyük əziyyətlərlə sinananda coşğun sevincləri hədsiz yoxsul olduqları halda zəngin səxavət göstərmələri ilə aşib-daşdı. 3 Mən şahidəm ki, onlar bunu bacardıqları qədər, hətta artıqlaması ilə, kömülli surətdə etdilər. 4 Bize yalvara-yalvara müqəddəslərə yardım işinə şərīk olmaq lütfünə nail olmaq istədilər. 5 Bu, gözlədiyimizdən də artıq oldu, çünkü onlar özlərini əvvəlcə Rəbbə, sonra Allahın iradəsi ilə bizə həsr etdilər. 6 Ona görə Titdən xahiş etdik ki, onun başladığı bu xeyriyyə işini sizin aranızda başa çatırsın. 7 Sizə hər şeydə – imanda, sözdə, bılıkda, hər cür cəhdə, sizə göstərdiyimiz məhəbbətədə zəngin olduğunuz kimi bu xeyriyyəçilikdə də zəngin olun. 8 Mən

bunları əmr edərək demirəm, lakin başqalarının cəhdli ilə müqayisədə sizin məhəbbətinizin həqiqiliyini sınaqdan keçirərək deyirəm. 9 Rəbbimiz İsa Məsihin lütfündən xəbərdarsınız: siz Onun yoxsulluğu vasitəsilə varlı olasınız deyə Özü varlı olduğu halda sizin uğrunuzda yoxsullaşdı. 10 Bu barədə sizə məsləhət verirəm. Siz keçən il bu işi nəinki gördünüz, hətta təşəbbüskarı oldunuz. Öz xeyriniz üçün 11 indi bu işi başa çatdırın. Buna həvəsiniz necə idisə, imkan daxilində bunu elə də başa çatdırın. 12 Çünkü insanın həvəsi varsa, verdiyi yardım imkanı çatmadığı qədər yox, imkanına görə məqbul sayılır. 13 Sizi əziyyətə salıb başqalarına rahatlıq vermək deyil, bərabərlik istəyirik. 14 İndi sizin əlavə vəsaitiniz qoy onların ehtiyaclarını ödəsin ki, lazımlı olanda onların vəsaiti də sizin ehtiyacınızı ödəsin. Beləcə qoy bərabərlik olsun. 15 Necə ki yazılıb: «Çox yiğanın artığı, az yiğanın əskiyi olmadı». 16 Titin ürəyində sizin üçün eyni cəhdli oyadan Allaha şükür olsun! 17 Çünkü Tit bizim xahişimizi qəbul etməklə kifayətlənmədi, böyük cəhd göstərərək kömülli surətdə sizin yanınıza gelir. 18 Müjdəni yaydıgına görə bütün cəmiyyətlərdə təriflənən bir qardaşı da onunla birgə yanınıza göndəririk. 19 Həmçinin o, Rəbbi izzətləndirmək və yardım etməyə həvəslə olduğumuzu göstərmək üçün apardığımız bu xeyriyyə işində yol yoldaşımız olmaq məqsədi ilə cəmiyyətlər tərəfindən seçildi. 20 Bu bol olan nəzir-niyazla əlaqədar xidmətimizdə heç kim bizdə sahə tutmasın deyə diqqət göstəririk. 21 Çünkü məqsədimiz yalnız Rəbbin gözündə deyil, insanların da gözündə doğru sayılan işləri görməkdir. 22 Çox işdə dəfələrlə sınaqdan keçirib cəhdini gördüyüümüz, indi sizə bəslədiyi böyük etibar sayəsində daha da cəhd göstərən başqa qardaşımızı da onlarla bərabər göndəririk. 23 Titə gəlincə, o mənim şərīkim, sizlərin arasında çalışan əməkdaşım, qardaşlarımca Məsihin izzəti üçün cəmiyyətlərin elçiləridir. 24 Buna görə də cəmiyyətlərin qarşısında məhəbbətinizi və sizinlə fəxr etməyimizin səbəbini onlara sübut edin.

9 Müqəddəslərə göstəriləcək yardımla əlaqədar sizə yazıma ehtiyac yoxdur. 2 Çünkü yardım etməyə həvəsiniz olduğunu bilirəm. Axayyada olan sizlərin keçən ildən bəri hazırlıqlı olduğunuzu söyləyərək Makedoniyalılar qarşısında fəxr etməkdəyəm. Sizin səyinizi onların coxunu hərəkətə gətirdi. 3 Sizinlə etdiyimiz fəxr bu işdə boşə çıxmasın deyə qardaşları

yanınıza göndərirəm və dediyim kimi gərək hazır olasınız. **4** Belə ki bəzi Makedoniyalılar mənimlə gəlib sizin hazır olmadığını görərsə, sizə etibar etdiyimizə görə nə biz utanaq, nə də siz. **5** Ona görə də mən qardaşlardan xahiş etməyə ehtiyac duyuram ki, məndən əvvəl yanınıza gəlib vəd edilmiş bol bəxşislərinizi qabaqcadan hazır etsinlər. Qoy bu bəxşislər istismarçılıqla yox, könüllü surətdə hazır olsun. **6** Yadda saxlayın: az əkən az, bol-bol əkən bol-bol biçəcək. **7** Könülsüz yaxud məcburi yox, hər kəs ürəyinin niyyətinə görə pay versin. Çünkü Allah sevinə-sevinə pay verən adamı sevir. **8** Allah sizə hər bir neməti bol-bol vera bilər. Belə ki hər bir şeyə həmişə, hərtərəfli, kifayət qədər sahib olmaqla hər yaxşı əməl üçün bol-bol imkanınız olsun. **9** Necə ki yazılıb: «Səpələyər, fəqirlərə paylayar, Salehliyi əbədi qalar». (aİN g165) **10** Əkinçiyyə toxum və yemək üçün çörək ehtiyatı verən Allah sizin də əkin ehtiyatınızı çıxaldacaq və salehliyinizin bəhrəsini artıracaq. **11** Hər tərəfli səxavətlə olmanız üçün hər baxımdan varlanırlaçaqsınız. Səxavətiniz bizim vasitəmizlə Allaha şükür etməyə səbəb olacaq. **12** Çünkü etdiyiniz bu xidmət yalnız müqəddəslərin ehtiyaclarını ödəməklə kifayətlənmir, həm də Allaha edilən çox şükürlərlə aşıb-daşır. **13** Bu xidmətlə sübut etdiyiniz kimi, iqrar etdiyiniz Məsihin Müjdəsinə itaət göstərdiyinizə, onlara və hamiya səxavətlə yardım göndərdiyinizə görə Allahu izzətləndirirələr. **14** Allahu sizə bəxş etdiyi hədsiz lütfə görə hər birinizin həsrətini çəkərək sizin üçün dua edirlər. **15** Allahu sözəl ifadə oluna bilməyən bəxşisinə görə Ona şükür olsun!

10 Yanınızda ürkək, lakin sizdən uzaq ikən cürətli olan mən Paul Məsihdən gələn həlimlik və müləyimliklə sizdən xahiş edir, **2** yalvarıram: yanınıza gələndə məni vadar etməyin ki, bizi cismanı təbiətə görə həyat sürən insanlar zənn edən bəzi adamlara göstərməyi vacib saydığım cürəti sizə də göstərim. **3** Çünkü cismən həyat sürsək də, cismanı təbiətə görə döyüş aparmırıq. **4** Ona görə ki döyüş silahlarımız cismidən düzəldilən silahlar deyil, qalaları dağdan ilahi qüvvəyə malik silahlardır. Nəzəriyyələri, **5** Allah barədə biliyə qarşı çıxan hər bir səddi yixib hər bir düşüncəni əsir edərək Məsihə itaət etdiririk. **6** Siz Məsihə tamamilə itaət edəndə hər cür itaətsizliyi cəzalandırmağa hazır olacaqıq. **7** Göz qabağında olanlara baxın. Kim Məsihə aid olduğunu arxalanırsa,

yadda saxlaşın ki, onun qədər biz də Məsihə aidik. **8** Sizi yuxmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək üçün Rəbbin bizə verdiyi səlahiyyətə görə bir az artıq öyünsəm də, utanmaram. **9** Elə görünmək istəmirəm ki, məktublarımıla sizi qorxuduram. **10** Mənim barəmdə deyirlər ki, «onun məktubları ciddi və təsirlidir, özünü görəndə isə zəhməsiz, nitqi də heçdir». **11** Kim bunu düşünürsə, qoy bilsin ki, uzaqda olanda məktublarımıyla dediklərimizə yanınızda olanda da əməl edirik. **12** Öz-özü barədə zəmanət verən bəzi adamlarla özümüüzü bərabər saymağa və yaxud da müqayisə etməyə sözsüz ki cəsərat etmirik. Özlərini öz arşınları ilə ölçə-ölçə, həmçinin özlərini özləri ilə müqayisə edə-edə onlar dərrakələrini itirdilər. **13** Biz isə hədsiz öyünməyəcəyik. Öyünməyimiz Allahın biza verdiyi, sizin də daxil olduğunuz iş dairəsinin həddini aşmayıacaq. **14** Siza yetişməyənlər kimi uzaqlara getmirik. Çünkü Məsihin Müjdəsini sizə çatdırın bizik. **15** Başqalarının əməyi ilə öyünüb həddimizi aşmırıq. Ümidvarıq ki, imanınız böyüdükcə aranızda işimizin əhatə dairəsi daha da genişlənəcək. **16** Beləcə başqasının işinin əhatə dairəsində olan nailiyyətlərə öyünmədən Müjdəni sizin o tayınızdakı diyarlarda da yaya biləcəyik. **17** «Öyünən Rəbdə öyünsün». **18** Çünkü özü barədə zəmanət verən insan yox, barəsində Rəbbin zəmanət verdiyi insan sınaqdan keçmiş olur.

11 Ümidvaram ki, mənim bir qədər ağılsızlığıma da dözəcəksiniz. Bəli, mənə bir qədər dözün. **2** Sizə görə ilahi bir qısqanlıq hiss edirəm. Çünkü sizlər sanki bakırə qızınız və sizi bir Oğlana, yəni Məsihə nişanlayıb təqdim etmişəm. **3** Amma qorxuram ki, ilanın hiyləgərliyi ilə Həvvəni aldatması kimi düşüncələrinizin pozulub Məsihə olan səmimi və pak həsr olunmasından azasınız. **4** Çünkü əgər kimsə yanınıza gəlib bizim vəz etdiyimiz ısadən başqa bir ısanı təbliğ edirsə, alığınızdan fərqli bir ruh alırsınızsa və yaxud qəbul etdiyinizdən fərqli bir müjdəni qəbul edirsinizsə, siz buna necə də məmənuniyyətlə dözürsünüz. **5** Zənnimcə bu «böyük həvarilər»dən mən heç də geri qalmıram. **6** Natiqlik məharətim olmasa da, bilikdə məharətsiz deyiləm. Bunu sizə hər vəziyyətdə hər tərəfli göstərdik. **7** Ucalmanız üçün özümü aşağı tutaraq Allah Müjdəsinə müftə yayaqla günah işlətdimmi? **8** Sizə xidmət etmək üçün başqa cəmiyyətlərdən təminat alaraq sanki onları soydum. **9** Yanınızda olarkən ehtiyacım olduğu halda heç birinizi

yük olmadım. Çünkü Makedoniyadan gələn qardaşlar ehtiyacımı tamamilə ödədilər. Sizə yük olmaqdan özümü saxladım və gələcəkdə da özümü saxlayacağam. 10 Məndə olan Məsihin həqiqatınə and olsun! Axayya vilayətində heç kim məni susdura bilməz ki, buna öyünməyim. 11 Niyə? Sizi sevmədiyimə görəmi? Allah bilir ki, sevirəm. 12 Özlərini bizimlə bərabər sayaraq öyünənlər buna əsas axtarır. Mən etdiyimi edəcəyəm ki, onların əsasını koşim. 13 Çünkü bunlar saxta həvari, Məsih həvarisinin cildinə girən firıldaqçılardır. 14 Buna heyrətlənmək lazımlı deyil, çünkü Şeytan da işiq mələyi cildinə girir. 15 Şeytana xidmət edənlərin salehlik xidmətçilərinin cildinə girməsi qəribə deyil. Onların aqibəti əməllərinə görə olacaq. 16 Yenə deyirəm, qoy heç kim məni ağılsız saymasın. Elədirlə, məni ağılsız kimi qəbul edin, qoy mən də bir az öyünüm. 17 Dediklərimi Rəbbin sözü kimi yox, öyünə-öyünə özünə güvənən ağılsız adam kimi deyirəm. 18 Madam ki bir çoxları cisməni təbiatlırinə görə öyünərlər, mən də öyünəcəyəm. 19 Siz ağıllı olduğunuz üçün ağılsızlara necə də sevinclə dözürsünüz. 20 Belə ki sizi kölə edənlərə, istismar edənlərə, sizdən faydalananlara, özünü üstün sayanlara, hətta sıfətinizə şillə vuranlara dözürsünüz. 21 Utanaraq qəbul edirəm ki, buna gücümüz çatır! Kimin bir şəyə öyünməyə cəsarəti varsa, bir ağılsız kimi deyirəm ki, mənim də ona cəsarətim var. 22 Onlar İbranilərdirmi? Mən də İbraniyəm. Onlar İsraililərdirmi? Mən də İsrailiyəm. Onlar İbrahimin nəslindəndirmi? Mən də İbrahimin nəslindənəm. 23 Onlar Məsihin xidmətçiləridirmi? Dəli kimi deyirəm ki, Onun daha böyük xidmətçisi mənəm, çünkü zəhmətim daha çox olub, həbsə düşməyim daha çoxdur, döyülməyimin sayı-hesabı yoxdur, dəfələrlə ölümlə üz-üzə gəlmışəm. 24 Beş dəfə Yəhudilərdən otuz doqquz qırmanc yemişəm, 25 üç dəfə dəyənəklə döyülmüşəm, bir dəfə məni daşqalaq etdi, üç dəfə gəmi qəzasına düşdüm və bir gün gecə-gündüz ucsuz-bucaqsız dənizdə qaldım. 26 Tez-tez səyahətdə olduğum müddətdə çaylarda təhlükəyə, quldurlar arasında təhlükəyə, soydaşlarım arasında təhlükəyə, başqa millətlər arasında təhlükəyə, şəhərdə təhlükəyə, çöldə təhlükəyə, dənizdə təhlükəyə, saxta qardaşlar arasında təhlükəyə məruz qaldım. 27 Zəhmət və əmək çəkdim, dəfələrlə yuxusuz qaldım. Acliğın, susuzluğun dadını gördüm. Çox vaxt yemək, soyuqda paltar tapmadım. 28 Bunlarla yanaşı bütün cəmiyyətlər üçün hər gün çəkdiyim qayğının

yüki boynumdadır. 29 Kimsə zəif olanda mən də zəif olmadımmı? Kimsə büdrəyəndə mən alışışyanmadımmı? 30 Öyünməliyəmə, zəifliyimi göstərən şəyərlə öyünəcəyəm. 31 Rəbb İsanın əbədi alqışlanan Allah və Atasına and olsun ki, yalan demirəm. (aiən g165) 32 Dəməşqdə padşah Aretanın valisi məni tutmaq üçün şəhəri nəzarət altına almışdı. 33 Amma mən səbət içində şəhər divarlarının pəncərələrinin birindən yerə sallandım və onun əlindən qaçdım.

12 Faydalı olmasa da, öyünməliyəm. İndi Rəbdən gələn görüntülərə və vəhylərə keçirəm. 2 Məsihədə olaraq on dörd il bundan əvvəl – bədəndəmi, yoxsa bədəndən xaricmi, mən bilmirəm, Allah bilir – götürülüb göyün üçüncü qatına aparılan bir insanı tanıyıram. 3 Bilirəm ki, bu adam – bədəndəmi, yoxsa bədəndən kənarmı, mən bilmirəm, Allah bilir – 4 cənnətə aparılıb orada dillə ifadə olunmayan, insanın danışması qadağan olunan sözlər eşitdi. 5 Belə birisi ilə öyünəcəyəm, amma özümlə əlaqədar olaraq zəifliyimdən başqa bir şəyə öyünməyəcəyəm. 6 Öyünmək istəsəm belə, ağılsız olmayacağam. Çünkü həqiqəti deyəcəyəm. Amma heç kim məni görüb eşitdiyindən artıq bir şəxs saymasın deyə öyünməkdən çəkinirəm. 7 Aldığım vəhylərin üstünlüyü ilə qürurlanmayım deyə cismim üçün bir tikan, yəni mənə əzab vermək üçün Şeytanın bir elçisi göndərildi ki, qürurlanmayım. 8 Bunun məndən uzaq olması üçün üç dəfə Rəbbə yalvardım. 9 Amma O mənə dedi: «Lütfüm sənə kifayətdir, çünkü zəiflik olanda qüvvə tam olur». Məsihin qüvvəsi məndə məskən salsın deyə zəifliklərimlə daha çox sevinə-sevinə öyünəcəyəm. 10 Ona görə də Məsih uğrunda zəifliklərə, təhqirlərə, ehtiyaclarla, təqiblərə və sıxıntırlara məmənuniyyətlə dözürəm, çünkü mən zəifləyəndə qüvvətlənirəm. 11 Mən ağılsızlaşdım, çünkü siz məni vadar etdiniz. Amma siz mənim barəmdə zəmanət verməli idiniz. Çünkü özüm bir şey olmasam da, həmin «böyük həvarilər»dən heç də geri qalmırıam. 12 Həvariliyimin nişanələri aranızda əlamətlər, xariqələr və möcüzələr vasitəsilə, böyük döyümlülükələ göstərildi. 13 Mən sizə yük olmadım, bundan başqa sizin digər cəmiyyətlərdən nə əşkiyiniz var? Bu haqıslığımı bağışlayın! 14 Budur, üçüncü dəfə yanınızda gəlməyə hazırlam. Sizə yük olmayacağam, çünkü sizdən heç nə istəmirəm, yalnız siz istəyirəm. Axi övladların ata-ana üçün deyil, atanın övladları üçün ehtiyat görməsi doğru sayılır. 15 Mən də sizin həyatınız uğrunda sevinə-sevinə

malımdan və canımdan keçəcəyəm. Sizi daha da çox sevsəm, daha az seviləcəyəmmi? **16** Qoy belə olsun. Düşünürsünüz ki, mən sizə ağır yük olmadım, amma çoxbilməş olduğuma görə sizi fənd işlədərək aldatdım. **17** Yanınıza göndərdiyim adamlardan hansı biri ilə sizi istismar etdim? **18** Titi yanınıza gəlmək həvəsinə saldım və o biri qardaşı da onunla göndərdim. Tit mənə görə sizi istismar etmədi, elə deyilmi? Eyni ruhda həyat sürmədikmi? Eyni izlə getmədikmi? **19** Bu vaxta qədər qarşınızda özümüzü müdafiə etdiyimizi düşünürsünüz mü? Allahın qarşısında, Məsihdə olaraq danışırıq. Sevimlilər, etdiyimiz hər şey sizin inkişafınız üçündür. **20** Qorxuram ki, gəlmişimdə sizi istədiyim vəziyyətdə tapmayım, siz də istədiyinizi məndə tapmayasınız və aranızda münaqış, qısqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, böhtan, qeybət, lovğalıq, qarışılıq tapam. **21** Bu da məni qorxudur ki, yanınıza gələndə Allahım məni sizin qarşınızda aşağı tutacaq: əvvəllər günah işlədərək batdıqları murdarlıq, əxlaqsızlıq və pozğunluqdan tövbə etməyən bir çox adamlar üçün yas tutacağam.

13 Bu, yanınıza üçüncü gəlışim olacaq. «Har iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin». **2** İkinci dəfə yanınızda olanda keçmişdə günah işlədənlərə xəbər verdiyim kimi indi uzaqda olanda da onların və başqalarının hamısına xəbərdarlıq edirəm ki, yenə yanınıza gələndə onların heç birini cəzasız qoymayacağam. **3** Məsihin mənim vasitəmələ danışlığına dair istədiyiniz sübut budur. Məsih aranızda zəifliklə deyil, qüdrətlə fəaliyyət göstərir. **4** Çünkü O, zəiflik içində çarmixa çəkildiyi halda Allahın qüdrəti ilə yaşayır. Biz də Onda zəiflik, amma sizin xeyriniz üçün Onunla bərabər Allahın qüdrəti ilə yaşayacaqıq. **5** Özünüzü yoxlayın və iman yolunda olub-olmadığınızı bilmək üçün sınaqdan keçirin. İsa Məsihin daxilinizdə olduğunu başa düşmürsünüz mü? Yoxsa sınaqdan keçmirsiniz? **6** Ümidvaram, bizim sınaqdan keçdiyimizi başa düşəcəksiniz. **7** Allaha dua edirik ki, pis iş görməyəsiniz; bu bizim sınaqdan keçməyimizi göstərmək üçün deyil, sınaqdan keçməyənlər kimi olsaq da, sizin yaxşılıq etməniz üçündür. **8** Çünkü həqiqətə qarşı heç nə edə bilmərik, nə etsək, həqiqət uğrunda edirik. **9** Biz zəif, sizsə güclü olanda sevinirik. Bərpa olmanız üçün dua edirik. **10** Bunları sizə uzaqdan yazırıam ki, yanınızda olanda Rəbbin yixmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək

üçün mənə verdiyi səlahiyyəti sərt şəkildə istifadə etməyə məcbur olmayım. **11** Nəhayət, ey qardaşlar, sevinin. Bərpa olunun, təsəlli tapın, həmfikir olun, sülh içində ömür sürün. Məhəbbət və sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **12** Bir-birinizi müqəddəs öpüslə salamlayın. Bütün müqəddəslər sizə salam göndərir. **13** Rəbb İsa Məsihin lütfü, Allahın məhəbbəti və Müqəddəs Ruhun şərīkliyi hamınıza yar olsun!

Qalatiyalilara

1 Nə insanlardan, nə də insan vasitəsilə, yalnız İsa Məsih və Onu ölülər arasından dirildən Ata Allah vasitəsilə həvari təyin olunan mən Pauldan 2 və mənimlə olan bütün qardaşlardan Qalatiyada olan imanlı cəmiyyətlərə salam! 3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! 4 Atamız Allahın iradəsinə görə Məsih günahlarımız üçün Özünü fədə etdi ki, bizi indiki şər dövründən qurtarsın. (aiən 9:165) 5 Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (aiən 9:165)

6 Heyrətlənirəm ki, Məsihin lütfü ilə sizi çağırın Allahı belə tezliklə tərk edib başqa bir müjdəyə tərəf döñürsünüz. 7 Əslində başqa müjdə yoxdur. Amma sizi lərzəyə salıb Məsihin Müjdəsini təhrif etmək istəyənlər vardır. 8 Amma istər biz, istərsə göydən gələn bir mələk belə, bizim sizə yaydığınız Müjdəyə zidd bir şeyi müjdə kimi yaysa, ona lənət olsun! 9 Əvvəlcə dediyimizi indi bir daha deyirəm: kim sizə qəbul etdiyiniz Müjdəyə zidd bir şey yayırsa, ona lənət olsun! 10 İndi mən insanları, yoxsa Allahı məmənun etməyi axtarıram? Yoxsa insanlarımı razı salmağa çalışıram? Əgər mən hələ də insanları razı salmaq istəsəydim, Məsihin qulu olmazdım. 11 Qardaşlar, siza bəyan edirəm ki, mənim yaydığını Müjdənin mənbəyi insan deyil. 12 Çünkü mən onu insandan almadım və insan tərəfindən də öyrədilmədim. Bunu mənə İsa Məsih vəhy vasitəsilə açdı. 13 Yəhudi dininə bağlı olduğum günlərdə mənim necə həyat sürdüyümü eșitdiniz. Mən Allahın cəmiyyətini hədsiz təqib edir, onu dağıdırırdım. 14 Yəhudi dinində soydaşlarım arasında yaşıdlarımın bir çoxundan daha irlidə idim. Ata-babalarımın adət-ənənələrinin qeyrətini həddindən artıq çəkirdim. 15 Amma hələ anamın bətnindən məni seçib lütfü ilə çağırın Allah! 16 Öz Oğlu ilə bağlı Müjdəni başqa millətlər arasında yayım deyə Onu mənə zahir etməyə razı olanda dərhal insanlarla məsləhətləşmədim. 17 Yeruşəlimə, məndən qabaq həvari olanların yanına da getmədim, amma Ərəbistana getdim, sonra yənə Dəməşqə qayıtdım. 18 Üç il keçəndən sonra isə Kefa ilə tanış olmaq üçün Yeruşəlimə getdim və on beş gün onun yanında qaldım. 19 O biri həvarilərin heç birini görmədim. Yalnız Rəbbin qardaşı Yaqubu gördüm. 20 Allahın önündə sizə yazdıqlarımın yalan olduğunu deyirəm. 21 Sonra Suriya və Kilikiya diyarlarına getdim. 22 Yəhudeyanın Məsihdə olan cəmiyyətləri isə məni

şəxsən tanımadılar. 23 Yalnız bu sözü eşidirdilər: «Bir zaman bizi təqib edən şəxs vaxtilə yox etməyə çalışdığı imanı müjdələyir». 24 Beləliklə, mənə görə Allahi izzətləndirirdilər.

2 On dörd il keçəndən sonra isə Barnaba ilə birlikdə Titi də özümlə götürüb yənə Yeruşəlimə getdim.

2 Vəhy vasitəsilə getdim. Başqa millətlər arasında vəz etdiyim Müjdəni onlara, etibarlı olanlara şəxsən təqdim etdim ki, boş yerə cəhd etməyim yaxud da cəhd etmiş olmayım. 3 Yanımda olan Tit də Yunan olduğu halda sünnet olunmağa məcbur edilmədi. 4 Bu iş aramıza gizləcə soxulan yalançı qardaşlar üzündən oldu. Onlar Məsih İsada malik olduğumuz azadlığı əl altından öyrənib bizi kölə etmək üçün gizləcə aramıza girdilər. 5 Onlara bir anlıq da olsa, baş əyib taslim olmadıq ki, Müjdənin həqiqəti sizinlə qalsın. 6 Etibarlı sayılan şəxslərə gəlincə, kim olursa olsun mənə vacib deyil, Allah insanlara tərəfkeşlik etməz. Lakin bu etibarlı sayılan şəxslər mənim dediklərimə heç nə artırmadılar. 7 Əksinə, sünnetlilər Müjdə yaymaq işi Peterə tapşırıldığı kimi sünnetlizlər arasında Müjdə yaymaq işinin mənə tapşırıldığını gördülər. 8 Çünkü sünnetlilərə həvari olması üçün Peterdə fəal olan Allah başqa millətlər üçün məndə də fəal oldu. 9 Cəmiyyətin sütunları sayılan Yaqub, Kefa və Yəhya mənə bağışlanan lütfü tanıldıqda mənə və Barnabaya sağ əllərini uzatdılar ki, şərikiyimiz olsun. Ona görə ki biz başqa millətlərin, onlarsa sünnetlilərin yanına getsin. 10 Yalnız yoxsulları yad etməyimizi istədilər, mən də məhz bunu icra etməyə səy göstərdim. 11 Kefa Antakyaya gəldikdə isə şəxsən ona qarşı çıxdım, ona görə ki tənqidə layiq idi. 12 Çünkü Yaqubun yanından bəzi adamlar gəlməmişdən əvvəl Peter başqa millətlərdən olanlarla yemək yeyirdi. Həmin adamlar gəldikdə isə sünnet tərəfdarlarından qorxaraq başqa millətlərin yanından çəkilib ayrı durdu. 13 Onunla birlikdə o biri Yəhudilər də ikiüzlülük etdi. Hətta Barnaba belə, onların ikiüzlülüyüün qapıldı. 14 Amma mən Müjdənin həqiqətinə görə düzgün riayət etmədiklərini görəndə hamının qarşısında Kefaya dedim: «Əgər sən Yəhudi olduğun halda Yəhudi kimi deyil, başqa millətlərdən biri kimi yaşayırsansa, necə başqa millətləri Yəhudi kimi yaşamağa məcbur edirsən?» 15 Biz anadangəlmə Yəhudilərik, başqa millətdən olan «günahkarlar» deyilik. 16 Lakin biz bilirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, yalnız İsa

Məsihə iman etməklə saleh sayılır. Biz də Məsih İsaya iman etdik ki, Qanuna əməl etməklə deyil, Məsihə olan imanla saleh sayilaq. Çünkü Qanuna əməl etməklə heç bir insan saleh sayılmaz. **17** Əgər biz Məsihdə saleh sayılmaq istərkən özümüz günahkar çıxsaq, belə çıxır ki, Məsih günah xidmətçisidir? Əsla! **18** Əgər mən əvvəlcə yixidığımı yenidən tikirəməsə, özümüz Qanunu pozan olaraq göstərirəm. **19** Çünkü mən Qanun vasitəsilə Qanuna münasibətdə oldum ki, Allah üçün yaşayım. **20** Məsihələ birlikdə çarmixa çəkildim. Artıq mən yaşamırıam, Məsih məndə yaşayır. İndi cismən yaşadığım həyata gelinca məni sevib uğrumda Özünü fəda edən Allahın Oğluna olan imanla yaşayırıam. **21** Allahın lütfünü rədd etmirəm. Çünkü əgər salehlik Qanun vasitəsilə qazanıla bilsəydi, deməli Məsih boş yerə oldu.

3 **Ey ağılsız Qalatiyalılar!** Sizi kim tilsimlədi? İsa Məsihin çarmixa çəkilməsi gözləriniz önündə açıqca təsvir olundu! **2** Sizdən yalnız bunu öyrənmək istəyirəm: Ruhu Qanuna əməl etməklə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməklə aldınız? **3** Siz bu qədərmi ağılsızsınız? Ruhla başlayandan sonra indi cisməni səyləmi bitirirsınız? **4** Boş yerəmi o qədər əzab çəkdiniz? Həqiqətən, bunlar boş yerə idi? **5** Bəs sizi Ruhla təmin edən və aranızda möcüzələr yaradan Allah bunları Qanuna əməl etməyinizlə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməyinizlə icra edir? **6** Məsələn, «İbrahim Allah'a iman etdi və bu ona salehlik sayıldı». **7** İndi isə bunu bilin ki, İbrahimin övladları imana əsaslananlar olur. **8** Müqəddəs Yazı Allahın başqa millətləri imanları ilə saleh sayacağını qabaqcadan görüb İbrahimə «bütün millətlər sənin vasitənlə xeyir-dua alacaq» deyərək Müjdəni qabaqcadan bildirdi. **9** Beləliklə, imana əsaslananlar iman etmiş olan İbrahimə birlikdə xeyir-dua alırlar. **10** Qanuna əməl etməyə əsaslananların hamısı lənət altındadır. Çünkü yazılıb: «Qoy Qanun kitabında yazılan hər şəya riyət etməyən, onu təsdiq etməyən hər kəsə lənət olsun!» **11** Aydındır ki, Allah qarşısında heç kim Qanun vasitəsilə saleh sayılmır, çünkü «saleh adam imanla yaşayacaq». **12** Qanun isə imana əsaslanmamışdır. Əksinə, «bu şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayısında yaşayacaq». **13** Məsih bizim uğrumuzda lənətlənərək bizi Qanunun lənətindən satın aldı. Çünkü yazılıb: «ağacdə asılan hər kəsə lənət olsun!» **14** Belə ki İbrahimin aldığı xeyir-dua Məsih İsada bütün başqa millətlərin üzərinə

gəlsin və biz vəd edilmiş Ruhu iman vasitəsilə alaç. **15** Qardaşlar, insan düşüncəsi əsasında deyirəm: hətta insanın belə təsdiq etdiyi əhdə heç kəs ləğv edə bilməz yaxud da ona heç bir şey əlavə edə bilməz. **16** Vədlər yalnız İbrahimə və onun nəslinə verildi. Allah çox adam barədə danışmış kimi «və nəslindən olanlar» yox, tək bir adam barədə danışaraq «və sənin nəslindən olana» deyir; bu «nəslindən olan» Məsihdir. **17** Bunu demək istəyirəm: Allahın təsdiq etdiyi əhdə bundan dörd yüz otuz il sonra gələn Qanun qüvvədən sala bilməz ki, vədi ləğv etsin. **18** Çünkü əgər irs Qanuna əsaslanırsa, artıq vədə əsaslanır. Amma Allah İbrahimə irsi vəd vasitəsilə lütfə görə verdi. **19** Bəs Qanun nə üçündür? Qanun əhdə pozanları təqsirləndirmək üçün əlavə olundu. Vədi alan və İbrahimin nəslindən olan Şəxs gələnə qədər qüvvədə qalmalı idi. Mələklər vasitəsilə, bir vasitəçi ali ilə tərtib edildi. **20** Vasitəçi tək bir nəfərə aid deyildir, Allah isə biddir. **21** Deməli, Qanun Allahın vədlərinə ziddirmi? Əsla! Çünkü əgər həyat verməyə qadir olan bir Qanun verilsəydi, salehlik, həqiqətən, Qanunla gələrdi. **22** Lakin Müqəddəs Yazı bütün kainatı günahın əsiri elan etdi ki, İsa Məsihə olan imanla vəd olunan şeylər iman edənlərə verilsin. **23** Amma bu iman gəlməzdən qabaq biz Qanun altında saxlanmışdıq, gələcək iman zühur edənə qədər əsir tutulmuşduq. **24** Yəni Qanun biza Məsihə qədər yol göstərən mürəbbimiz oldu ki, imanla saleh sayilaq. **25** Amma iman gəldiyinə görə biz artıq mürəbbinin ali altında deyilik. **26** Siz hamınız Məsih İsaya olan iman vasitəsilə Allahın övladlarınızınız. **27** Çünkü vəftizdə Məsihələ birləşən hamınız Məsihə bürünmüsünüz. **28** Artıq Yəhudi ilə Yunan, qulla azad, kişi ilə qadın arasında fərq yoxdur. Çünkü hamınız Məsih İsada birsiniz. **29** Əgər Məsihə aidsinizsə, deməli, İbrahimin nəslindənsiniz və vədə görə varıssınız.

4 **Mən** bunu deyirəm: varis hər şeyin sahibi olsa da, uşaqlıq vaxtında kələdən fərqlənmir. **20** atasının təyin etdiyi vaxta qədər qəyyumların və idarəçilərin nəzarəti altındadır. **3** Bunun kimi biz də ruhani tərəfdən uşaq ikən dünyanın ibtidai təlimlərinə kölə idik. **4** Lakin vaxt tamam olanda Allah qadından, Qanun altında doğulan Öz Oğlunu göndərdi ki, **5** Qanun altında olanları satın alsim və biz övladlığa götürürük. **6** Övladlar olduğunuz üçün Allah Öz Oğlunun «Abba, Ata!» deyərək nida edən Ruhunu

ürəklərimizə göndərdi. 7 Buna görə də sən artıq kölə deyil, övladsan. Əgər övladsansa, həmçinin Allahın təyin etdiyi varıssən. 8 Əvvəllər Allahı tanımadiğiniz vaxt təbiətcə allah olmayanların kölələri idiniz. 9 İndi isə siz Allahı tanıdınız, daha doğrusu, Allah tərəfindən tanındınız. Necə olur ki, təkrarən zəif və dəyərsiz olan ibtidai təlimlərə qayıdırırsınız? Yenidən onların köləsimi olmaq istəyirsiniz? 10 Xüsusi günlərə, aylara, mövsümlərə və illərə riayət edirsiniz! 11 Sizin üçün qorxuram, bəlkə sizə görə boş yerə zəhmət çəkmişəm. 12 Qardaşlar, sizə yarvarıram, mənim kimi olun, cünki mən də sizin kimi oldum. Siz mənə heç bir haqsızlıq etməmişsiniz. 13 Bildiyiniz kimi, mən Müjdəni ilk dəfa sizə cismən zəif olaraq vəz etmişdim. 14 Cismani vəziyyətim sizin üçün çətin bir sınaq oldusa da, nə mənə xor baxdınız, nə də mənə rədd etdiniz. Hətta məni, Allahın bir mələyini, Məsih ısanı qəbul edər kimi qəbul etdiniz. 15 İndi o xoşbəxtliyiniz necə oldu? Sizin haqqınında şəhadət edirəm ki, əgər mümkün olsaydı, gözlərinizi çıxardıb mənə verirdiniz. 16 Məgər sizə həqiqəti söylədiyim üçün sizin düşməniniz oldum? 17 Onlar sizin qeyrətinizi çəkirlər, amma yaxşı niyyətlə deyil. Siz onların qeyrətini çəkəsiniz deyə sizi məndən ayırməq istəyirlər. 18 Yaxşı niyyətlə olarsa, qeyrətimi çəkməniz yaxşıdır, amma bu, yalnız yanınızda olduğum vaxt deyil, daimi olsun. 19 Övladlarım! Məsihin surəti sizdə yaradılana qədər, sizlər üçün yenə doğuş ağrısı çəkirəm. 20 İndi yanınızda olmaq və səsimi dəyişdirmək istəyirdim. Bu halimizə çəşib-qalmışam. 21 Ey Qanun altında yaşamaq istəyənlər, mənə deyin görüm, Qanunun nə dediyini eşitməmişsinizmi? 22 İbrahimin iki oğlu olduğu yazılmışdır. Bir oğlu cariyədən, o biri oğlu isə azad qadından doğulmuşdu. 23 Cariyədən doğulan bəşəri arzusundan, azad qadından doğulan isə vədə görə doğulmuşdu. 24 Burada bir məcəz var. Cünki bu qadınlar iki əhdi təmsil edir. Biri Sina dağındandır, köləlik üçün uşaq doğur. Bu, Həcərdir. 25 Həcər Ərəbistandakı Sina dağını təmsil edir və indiki Yeruşəlimə bənzəyir. Cünki indiki Yeruşəlim övladları ilə birlikdə köləlikdədir. 26 Səmavi Yeruşəlim isə azaddır, o bizim anamızdır. 27 Cünki yazılıb: «Şənlən, ey sonsuz, qısır qadın! Sevinclə mahni oxu, qışqır, Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın! Cünki atılmış qadının övladları ərli qadının övladlarından çıxdur». 28 Sızsə, qardaşlar, ishaq kimi vədə görə doğulan övladlarınız. 29 Amma o zaman bəşər arzusundan doğulan şəxs Ruhun gücü ilə doğulan şəxsi necə təqib

etdisə, indi də belədir. 30 Bəs Müqəddəs Yazı nə deyir? «Cariyəni və onun oğlunu qov. Cünki cariyənin oğlu azad qadının oğlu ilə birgə varis olmayacaq». 31 Buna görə, qardaşlar, biz cariyənin deyil, azad qadının övladlarıyıq.

5 Məsih azad olmayımız üçün bizi azad etdi. Ona görə də möhkəm durun və yenidən köləlik boyunduruğuna tabe olmayın. 2 Budur, mən Paul sizə deyirəm: əgər siz sünnet olunsanız, Məsih sizə heç bir fayda verməz. 3 Sünnet olunan hər adama yenə şəhadət edirəm ki, elə bir adam bütün Qanuna əməl etməyə borcludur. 4 Ey Qanun vasitəsilə saleh sayılmaq istəyənlər, siz Məsihdən ayrıldınız, Allahın lütfündən uzaq düşdünüz. 5 Amma biz Ruh vasitəsilə imanla saleh sayılacağımıza ümidi bağlayıb onu həvəslə gözləyirik. 6 Məsih ısada sünnetlilik də, sünnetsizlik də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə məhəbbətlə fəal olan imandır. 7 Yaxşı irəliləyirdim. Axi həqiqətə itaət etmə yolunuzu kim kəsdi? 8 Belə inandırılmağınız sizi Çağırın istəyi deyil. 9 Azacıq maya bütün xəməri acıdır. 10 Mən Rəbdə sizə etimad edirəm ki, başqa cür düşünməyəsiniz. Sizi lərzəyə salansa, kim olursa olsun, öz cəzasını çəkəcək. 11 Amma, qardaşlar, əgər mən hələ də sünneti vəz edirəməsə, nə üçün hələ də təqibə məruz qalıram? Elə olsaydı, onlara büdrəmə daşı olan çarmıx ləğv olunardı. 12 Ah, kaş sizi çəşdirənlər özlərini axtalayaydılardı! 13 Qardaşlar, siz azadlığla dəvət olunmusunuz. Amma bu azadlığı cismani təbiət üçün fürsətə çevirməyin, lakin bir-birinizi məhəbbətlə qulluq edin. 14 Bütün Qanun tək bir sözdə tamamlanır: «Qonşunu özün kimi sev». 15 Əgər siz bir-birinizi didib-yeysinizi, ehtiyatlı olun ki, bir-birinizi tələf etməyəsiniz. 16 Mən bunu deyirəm: Müqəddəs Ruhə görə həyat sürün, o zaman siz cismani təbiətin ehtirasını əsla icra etməzsiniz. 17 Cünki cismani təbiət Ruhə zidd və Ruh cismani təbiətə zidd olanı arzulayır. Onlar bir-birinə qarşı durur ki, siz istədiyinizi etməyəsiniz. 18 Amma Müqəddəs Ruhun rəhbərliyi altında olsanız, siz Qanun altında deyilsiniz. 19 Cismani təbiətin əməlləri isə bəllidir. Bunlar cinsi əxlaqsızlıq, murdarlıq, pozğunluq, 20 bütürəstlik, sehrbazlıq, düşməncilik, münəqış, qışqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, nifaq, təfriqələr, 21 paxılıq, sərəxənlilik, eyş-işrət və buna bənzər şəylərdir. Sizə əvvəllər xəbərdarlıq etdiyim kimi indi də xəbərdarlıq edirəm ki, bunları edənlər

Allahın Padşahlığını ırs almayacaqlar. **22** Müqəddəs Ruhun səmərəsi isə budur: məhəbbət, sevinc, sülh, səbir, xeyirxahlıq, yaxşılıq, sədaqət, **23** həlimlik, nəfsə hakim olmaq. Bu kimi şeylərə qarşı qanun yoxdur. **24** Məsih İsaya məxsus olanlar isə öz həvəs və ehtirasları ilə birlikdə cismanı təbiəti çarmixa çəkdilər. **25** Madam ki, biz Ruha görə yaşayırıq, Ruha görə də rəftar edək. **26** Şöhrətpərəst olmayaq, bir-birimizi hirslandırmayək, bir-birimizə paxılıq etməyək.

6 Qardaşlar, əgər bir adam bir təqsir üstündə tutulsa, siz ruhanilər onu həlimlik ruhu ilə bərpa edin. Sən də sinağa düşməmək üçün özünə fikir ver. **2** Bir-birinizin yüksərəkini daşın və bu yolla Məsihin qanununu icra edin. **3** Çünkü əgər kimsə heç olduğu halda özünü əhəmiyyətli sanırsa, öz-özünü aldadır. **4** Qoy hər kəs öz əməlini yoxlaşın və onda başqasının etdikləri ilə deyil, yalnız öz etdikləri ilə fəxr edəcək. **5** Çünkü hər kəs öz üzərinə düşən yükü daşımalıdır. **6** Kəlam haqqında təlim alan, təlim verənlə hər cür neməti bölüşdürüsün. **7** Aldanmayın: Allaha istehza edilməz. Çünkü insan nəyi əkərsə, onu da biçəcək. **8** Öz cismanı təbiəti üçün əkən, bu təbiətdən məhv biçəcək. Ruh üçün əkənsə Ruhdan əbədi həyat biçəcək. (aionios g166) **9** Yaxşılıq edərkən ruhdan düşməyək. Çünkü əgər həvəsdən düşməsək, vaxtında biçərik. **10** Buna görə də nə qədər fürsatımız varsa, hamı üçün, xüsusən imanlılar ailəsi üçün yaxşı işlər görək. **11** Baxın, sizə öz əlimlə necə böyük hərflərə yazdım! **12** Zahirən və cismən yaxşı təsir buraxmaq istəyənlər yalnız Məsihin çarmıxı üzündən təqib olunmamaq üçün sizi sünnet olunmağa məcbur edirlər. **13** Axi sünnet olunanların özləri də Qanuna riayət etmirlər. Lakin sizin sünnet olunmanızı istəyirlər ki, sizin cisminizlə öyünsünlər. **14** Mənsə Rəbbimiz İsa Məsihin çarmıxından başqa şeylə əsla öyünmərəm. Bunun vasitəsilə dünya mənim üçün çarmixa çəkildi, mən də dünya üçün çarmixa çəkildim. **15** Çünkü əhəmiyyət kəsb edən sünnetlilik yaxud sünnetətsizlik deyil, yeni yaradılışdır. **16** Nə qədər bu qaydaya riayət edənlər varsa, onların üzərinə, Allahın İsraili üzərinə sülh və mərhəmət gəlsin. **17** Bundan sonra qoy heç kim mənə əziyyət verməsin. Çünkü mən İsanın yara izlərini bədənimdə daşıyıram. **18** Qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun! Amin.

Efeslilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olan mən Pauldan Məsih İsada sadıq qalan Efesdəki müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** Bizə Məsihdə səmadakı hər cür ruhani nemətlə xeyir-dua verən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına alqış olsun! **40**, dünya yaranmadan qabaq bizi Məsihdə seçdi ki, biz məhəbbətdə Onun qarşısında müqəddəs və nöqsansız olaq. **5** Öz iradəsinin xoş məramına görə İsa Məsih vasitəsilə bizi əvvəlcədən təyin etdi ki, Özü üçün övladlığa götürsün. **6** Belə ki sevimli Oğlunda bizə bəxş etdiyi Öz lütfünün izzətini mədh edək. **7** Tam hikmat və dərrəkə ilə bizə bol-bol göstərdiyi Öz zəngin lütfünə görə biz Oğlunda, Onun qanı vasitəsilə satınalınmaya – təqsirlərimizin bağışlanmasına malikik. **9** Allah əvvəlcə sərr olaraq saxladığı iradəsinə xoş məramına görə bizə bildirdi. Bu məramını O, Məsihdə əvvəlcədən təyin etmişdi. **10** Vaxt tamam olanda isə bu niyyətini yerinə yetirərək həm göylərdə, həm də yerdə olan hər şeyi Məsihdə birləşdirəcək. **11** Hər şeyi Öz iradəsindən yaranan qərarı ilə yerinə yetirən Allahın məqsədindən görə biz əvvəlcədən təyin edilərək Məsihdə irs aldiq ki, **12** qabaqcadan Məsihə ümid bəsləyən bizlər Allahın izzətinin mədhi üçün mövcud olaq. **13** Həqiqət kələməni, xilasınızın Müjdəsini eşidib Məsihə iman edən zaman siz də vəd olunmuş Müqəddəs Ruhla Onda möhürləndiniz. **14** Müqəddəs Ruh Allahə məxsus olanların satın alınmasından ötrü ırsınız üçün qoyulan girovdur. Belə ki Allahın izzətini mədh edək. **15** Bundan ötrü mən də Rəbb İsaya olan imanınız və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbət barədə eşidib **16** sizi dualarında yada salaraq durmadan sizin üçün şükür edirəm. **17** Dua edirəm ki, Rəbbimiz İsa Məsihin Allahı olan izzətli Ata Özünü sizə tanıtmaq üçün hikmat və vəhyyi ruhunu versin. **18** Qoy O, qəlbinizin gözünü nurladırsın ki, Onun çağırışından yaranan ümidi nə olduğunu, müqəddəslərə verdiyi ırsın izzətinin necə zəngin olduğunu, **19** Onun böyük qüvvəsinin fəaliyyətinə görə iman edən bizlərə sərf etdiyi qüdrətinin hədsiz böyüklüyünün nə olduğunu görəsiniz. **20** Allah bu qüdrətlə Məsihdə elə fəaliyyət göstərdi ki, Onu ölürlər arasından dirildib səmada Öz sağında oturdu **21** və hər başçı, hakim, qüvvə və ağadan, yalnız bu dövrdə deyil, geləcək dövrdə də çəkiləcək hər addan Onu çox yüksəltdi. (aiən g165) **22**

Hər şeyi Ona təbe edərək ayaqlarının altına qoydu və Onu hər şey üzərində baş olsun deyə imanlılar cəmiyyətinə verdi. **23** Bu cəmiyyət Onun bədənidir və hər şeyi hərtərəfli Bütövləşdirənin bütövlüyüdür.

2 Siz bir zamanlar təqsirləriniz və günahlarınız üzündən ölü idiniz. **2** Siz bu dünyanın gedisinə və havada olan hakimiyyətin, yəni indi Allaha itaətsiz insanlarda fəaliyyət göstərən ruhun hökmdarına uyaraq bu günahların içində həyat sürürdünüz. (aiən g165) **3** Hamımız bir zamanlar həmin insanlar arasında cismi və əqlin istəklərini yerinə yetirərək cismani təbiətimizin ehtiraslarına görə həyat sürürdük. Beləliklə, təbiətcə digər insanlar kimi Allahın qəzəbinə düşər idik. **4** Lakin mərhəməti bol olan Allah bizi böyük məhəbbətlə sevdiyi üçün **5** təqsirlərimiz üzündən ölü olduğumuz halda bizə Məsihlə birlikdə həyat verdi. Onun lütfü ilə xilas oldunuz. **6** Allah bizi Məsih İsada, Onunla birlikdə dirildib səmada oturdu. **7** Bunu Məsih İsada bizə etdiyi xeyirxahlıqla lütfünün hədsiz zənginliyini geləcək dövrlərdə də göstərmək üçün etdi. (aiən g165) **8** Çünkü iman vasitəsilə, lütfə xilas oldunuz. Bu, sizin nailiyyətiniz deyil, Allahın hədiyyəsidir. **9** Əməllərlə deyil ki, heç kim öyünə bilməsin. **10** Çünkü biz Allahın yaratdığı əsərlərik, əvvəlcədən hazırladığı yaxşı əməllərinə görə həyat sürmək üçün Məsih İsada yaradıldıq. **11** Buna görə cismən başqa millətlərdən olan sizlər bir zamanlar kim olduğunuzu yada salın; bədəndə əllə icra olunan sünnetə malik olub «sünnetlilər» deyə tanınanların «sünnetləsiz» adlandırdığı sizlər **12** o vaxt Məsihsiz, İsrail vətəndaşlığından kənar, Allahın vədinə əsaslanan əhd'lərə yad, dünyada ümidsiz və Allahdan məhrum idiniz. **13** Amma bir zamanlar uzaq olan sizlər indi Məsih İsada Məsihin qanı sayəsində yaxın oldunuz. **14** Çünkü Məsih Özü barışığımızdır. O hər iki tərəfi bir etdi və bizi bir-birimizdən ayıran səddi, yəni ədavəti Öz cismi ilə yoxdu. **15** Qanunu əmərləri və qaydaları ilə birlikdə ləğv etdi ki, hər iki tərəfdən Özündə yeni bir insan yaradaraq barışq təmin etsin **16** və çarmıx vasitəsilə hər ikisini tək bədəndə Allahla barışdırırsın. O, ölümü ilə ədavəti yox etdi. **17** O gəlib həm uzaqda olan sizlərə, həm də yaxındakılara bu barışdırma Müjdəsini yaydı. **18** Çünkü hər iki tərəfdən olan bizlər Onun vasitəsilə bir Ruhda Atanın hüzuruna çıxıa bilərik. **19** Deməli, artıq yad və qərib deyilsiniz, siz müqəddəslərlə birgə vətəndaş və Allah ailəsinin

üzvüsünüz. **20** Həvarilərlə peyğəmbərlərin təməli üzərində tikilmisiniz, guşəsi isə Məsih İsa Özüdür. **21** Bütün bina Onun üzərində birləşərək Rəbbə aid müqəddəs məbəd olmaq üçün ucalır. **22** Siz də Ruh vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün birlikdə Məsih üzərində tikilirsiniz.

3 Mən Paul siz başqa millətlərdən olanlar uğrunda Məsih İsanın məhbusuyam. **2** Eşitdiyiniz kimi, Allahın sizin üçün mənə verdiyi lütfü sizə çatdırmaq vəzifəsini daşıyıram. **3** Yuxarıda qısaca yazdığını kimi, Allah sırrı mənə vəhyyi vasitəsilə bildirdi. **4** Yazdıqlarımı oxuyanda Məsihiin bu sırrını necə dərk etdiyimi anlaya bilərsiniz. **5** Bu sırr əvvəlki nəsillərin dövründə bəşər əvladlarına açıq bildirilməmişdi. İndisə Məsihiin müqəddəs həvarilərinə və peyğəmbərlərinə Ruh vasitəsilə açılmışdır. **6** Sırr budur ki, başqa millətlər də Müjda vasitəsilə Məsih İsada eyni irlən ortağı, eyni bədənin üzvü və eyni vədin şərəfidir. **7** Allah qüdrətli fəaliyyəti ilə lütfünü mənə verdi, buna əsasən Müjdəni yaymaq üçün xidmətçi oldum. **8** Bütün müqəddəslərdən ən dəyərsiziyəm. Lakin Allah mənə bu lütfü verdi ki, Məsihiin ağlasırmaz zənginliyi ilə bağlı Müjdəni millətlərə yayım **9** və hər şeyi yaradan Allahda əzəldən bəri sırr olaraq saxlanan niyyətinin nə olduğunu bütün insanlara izah edim. (aiən g165) **10** Belə ki Allahın çoxcəhətli hikməti indi imanlılar cəmiyyəti vasitəsilə səmadakı başçılarla və hakimlərə bildirilsin. **11** Bu, Allahın əzəldən bəri qurduğu və Rəbbimiz Məsih İsa vasitəsilə yerinə yetirdiyi məqsədinə görə oldu. (aiən g165) **12** Məsihdə və Məsihə olan iman vasitəsilə Allaha cəsarət və etibarla yaxınlaşa bilirik. **13** Buna görə xahiş edirəm ki, mənim sizin üçün çəkdiyim əziyyətlərdən ötrü ruhdan düşməyin. Bu sizə izzət gətirir. **14** Buna görə göylərdə və yer üzündə hər ailəyə ad verən Atanın qarşısında diz çökürəm ki, **16** O, izzətinin zənginliyinə görə Öz Ruhu vasitəsilə sizi daxili varlığınızda qüvvə ilə möhkəmləndirsin **17** və Məsih iman vasitəsilə ürəklərinizdə yaşasın. Siz də məhəbbətdə kök salıb təməl qoyasınız, **18** belə ki bütün müqəddəslərlə birlikdə Məsihiin məhəbbətinin nə qədər geniş, uzun, uca və dərin olduğunu başa düşməyə, **19** hər dərrakədən üstün olan bu məhəbbəti dərk etməyə gücünüz çətsin. Beləliklə, siz Allahın bütövlüyündə bütöv olasınız. **20** Bizdə fəaliyyət göstərən qüdrətlə istədiyimiz yaxud düşündüyümüz hər şeydən daha artığını etməyə qadir olan Allaha **21**

imanlılar cəmiyyətində və Məsih İsada izzət bütün nəsillər boyunca əbədi olsun! Amin. (aiən g165)

4 Beləliklə, Rəbdə olduğum üçün məhbus olan mən sizə yalvarıram ki, aldiğiniz çağırışa layıq şəkildə həyat sürəsiniz. **2** Tamamilə itaətkar və halim, səbirli olub bir-birinizə məhəbbətlə dözün. **3** Ruhun birliyini sülh bağı ilə qorumağa çalışın. **4** Çağırış alıqda bir ümidi çağırıldığınız kimi bədən bir, Ruh bir, **5** Rəbb bir, iman bir, vəftiz bir, **6** hamının Allahı və Atası bədir. O hamı üzərində, hamı ilə və hamidədir. **7** Hər birimizə isə Məsihiin bəxşisinin ölçüsü ilə lütf verilmişdir. **8** Bunun üçün belə deyilir: «Ucalara çıxıb əsirleri Özü ilə apardı, İnsanlara hədiyyələr verdi». **9** Bəs bu «çıxıb» sözü nə deməkdir? Yalnız o deməkdir ki, Məsih əvvəlca aşağılara, yer üzünə də enmişdi. **10** Enən də Odur, hər şeyi bütövləşdirmək üçün bütün göylər üzərinə çıxan da Odur. **11** Özü kimini həvari, kimini peyğəmbər, kimini müjdəçi, kimini çoban və müəllim təyin etdi ki, **12** Məsihiin bədəninin inkişafından ötrü xidmət vəzifəsini yerinə yetirmək üçün müqəddəsləri təmin etsinlər. **13** Bunun nəticəsində hamımız imanda və Allahın Oğlunu tanımaqdə birliyə, kamil insan səviyyəsinə, Məsihiin tam yetkinliyi həddinə çatacaqıq. **14** Belə ki artıq insanların kələkbaşlığı ilə, bizi yoldan azdırmaq üçün hazırladıqları hiylələrlə, cürbəcür təlimin küləyi ilə çalxalanan və ora-bura sürüklənən körpə uşaqlar olmayıq. **15** Əksinə, məhəbbətlə həqiqəti yerinə yetirərək bədənin Başı olan Məsihə bənzəmək üçün hərtərəfli böyüyək. **16** Bütün bədən Onunla birləşdiyi üçün hər bugumun köməyi ilə üzvi surətdə Ona bağlanıb qurulur və hər üzvün ahəngdar işləməsi ilə böyüür, məhəbbətlə inkişaf edir. **17** Beləliklə, bunu Rəbdə olaraq deyir və xəbərdarlıq edirəm ki, siz artıq başqa millətlər kimi boş düşüncələrlə həyat sürməyin. **18** Onların şüurlarını qararlıq alıb və mənəviyyatca nadan, qəlbən inadkar olduqlarına görə Allah həyatına yad oldular. **19** Həssaslığı hərtərəfli itirərək hərisliklə hər cür murdar işlər üçün özlərini pozğunluğa verdilər. **20** Sızsə Məsihi elə öyrənməmisiniz. **21** Əlbəttə, siz İsanın səsini eşitdiyiniz və İsada – Ondakı həqiqətə əsasən təlim aldınız. **22** Bu təlimə görə əvvəlki həyat tərzinizə məxsus olub aldadıcı ehitirəslərlə pozulmaqdə olan köhnə mənliyi kənara atın, **23** ruhən və aqlən yeniləşin, **24** əsl salehlik və müqəddəsliliklə Allaha bənzər yaradılmış yeni mənliyə bürünün. **25** Buna görə yalanı kənara atın, hər biriniz öz qonşunuza

həqiqəti söyləyin, çünkü hamımız eyni bədənin üzvləriyik. **26** Qəzəblənərkən günah işlətməyin. Günəş batmadan əvvəl qəzəbinizi soyudub **27** iblisə yer verməyin. **28** Oğurluq edən artıq oğurluq etməsin, əksinə, zəhmat çəkib öz əlləri ilə yaxşı əməl etsin ki, ehtiyacı olanlarla bölüşdürməyə bir şeyi olsun. **29** Ağzınızdan heç bir pis söz çıxməsin, amma eşidənlərə xeyir versin deyə lazımlı olanda başqalarının inkişafına səbəb olan sözlər deyin. **30** Allahın Müqaddəs Ruhunu kədərləndirməyin. Çünkü satınalınma günü üçün o Ruhla möhürləndiniz. **31** Qoy hər cür kinlə birlikdə acılıq, hiddət, qəzəb, çığırkı, böhtənciliq büsbüütün sizdən uzaq olsun. **32** Amma bir-birinizi qarşı xeyirxah, rəhmi olun və Allah Məsihdə sizi bağışladığı kimi siz də bir-birinizi bağışlayın.

5 Beləliklə, sevimli övladlar kimi Allahdan nümunə götürün. **2** Məsih bizi necə sevdisə, Özünü bizim üçün Allahın xoşuna gələn ətirli təqdim və qurban olaraq fəda etdisə, siz də məhəbbətdə elə həyat sürün. **3** Əxlaqsızlığın, hər cür murdarlığın və yaxud tamahkarlığın adı belə, aranızda çəkilməsin, çünkü burlar müqəddəslərə yaraşmaz. **4** Ədəbsizlik, boşboğazlıq və yaxud kobud zarafat da olmasın. Bunlar sizə yaramaz. Bunun əvəzində qoy şükür olsun. **5** Əlbəttə, bilirsiniz ki, heç bir əxlaqsız, murdar yaxud bütərəstə tay olan tamahkar adam Məsihin və Allahın Padşahlığında ırsə malik olmayıcaq. **6** Qoy heç kim sizə boş sözlərlə aldatmasın. Bu şeylərə görə Allahın qəzəbi itaətsiz adamların üzərinə gəlir. **7** Buna görə də onların şərki olmayıñ. **8** Siz də bir zamanlar zülmət idiniz, indi isə Rəbdə nəsəniz. Ona görə də nur övladları kimi həyat sürün. **9** Çünkü nurun bəhrəsi hər cür yaxşılıqda, salehlikdə və həqiqətdə görülür. **10** Rəbbi razı salan şeyləri ayırd edin, **11** qaranlığın səmərəsiz əməllərinə şərik olmayıñ. Əksinə, bunları ifşa edin. **12** Belə ki qaranlıqdakıların gizləcə etdikləri şeyləri söyləmək də ayıbdır. **13** Nurun ifşa etdiyi hər şey aşkarıdır, **14** bu cür nə aşkara çıxırsa, özü də nur olur. Buna görə belə deyilir: «Ey yatan, oyan və ölürlər arasından diril! Məsih sənin üzərinə nur saçacaq». **15** Beləliklə, həyat tərzinə ciddi diqqət yetirin, müdriklidən məhrum olanlar kimi deyil, müdriklər kimi həyat sürün. **16** Hər fürsətdən istifadə edin, çünkü günlər şərdir. **17** Buna görə ağılsız olmayıñ, Rəbbin iradəsini dərk edin. **18** Şərabdan sərəxən olmayıñ, bu sizə mənəviyyatsızlığı aparır. Bunun əvəzinə Ruhla dolun.

19 Bir-birinizə məzmurlar, ilahilər və ruhani nəğmələr oxuyun, Rəbbə ürəkdən nəğmələr çalıb-oxuyun. **20** Həmişə hər şeyə görə Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə Ata Allaha şükür edin. **21** Məsih qorxusu ilə bir-birinizə tabe olun. **22** Ey qadınlar, Rəbbə tabe olduğunuz kimi ərlərinizə tabe olun. **23** Çünkü bədənin Xilaskarı olan Məsih imanlılar cəmiyyətinin Başkanı olduğu kimi ər də arvadının başıdır. **24** Ona görə cəmiyyət Məsihə tabe olduğu kimi arvadlar da hər vəziyyətdə öz ərlərinə tabe olsunlar. **25** Ey ərlər, Məsih imanlılar cəmiyyətini sevib onun uğrunda Özünü fəda etdiyi kimi siz də arvadlarınızı sevin. **26** Məsih bunu ona görə etdi ki, cəmiyyəti su ilə yuyub kəlamlı təmizləyərək təqdis etsin **27** və beləcə onda ləkə, qırışq yaxud başqa qüsür olmadan izzətli şəkildə, müqaddəs və nöqsansız olaraq Öz hüzuruna çıxarsın. **28** Ərlər də eyni şəkildə arvadlarını öz bədənləri kimi sevməlidirlər. Arvadını sevən özünü sevir. **29** Çünkü heç kim heç zaman öz vücuduna nifrət etməz. Əksinə, Məsih cəmiyyətə yanaşlığı kimi onu bəsləyib qayğısına qalar. **30** Axi biz Onun bədən üzvləriyik. **31** «Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və ikisi bir bədən olacaq». **32** Bu sərr böyükdür, mən bunun Məsihə və cəmiyyətə dəxli olduğunu söyləyirəm. **33** Sizə gəlincə, qoy hər kəs öz arvadını özü kimi sevsin, arvad isə ərinə ehtiram etsin.

6 Ey övladlar, Rəbdə olduğunuzə görə ata-ananıza itaat edin. Bu haqdandır. **2** İçində vəd olan ilk əmr budur: «Ata-anana hörmət et ki, **3** xoş güzərənin və yer üzündə ömrün uzun olsun». **4** Ey atalar, siz də övladlarınızı qəzəbləndirməyin, ancaq onları Rəbbin tərbiyə və öyüdü ilə böyüdüñün. **5** Ey qullar, Məsihə itaat etdiyiniz kimi dünyəvi ağalarınıza da qorxu və lərzə ilə səmimi qəlbdən itaat edin. **6** Bunu yalnız insanları razi salmaq üçün gözə xoş görünən xidmətlə deyil, Məsihin qulları kimi can-dildən Allahın iradəsini yerinə yetirmək üçün edin. **7** İnsanlara deyil, Rəbbə qulluq etdiyiniz kimi türəkdən qulluq edin. **8** Bilin ki, istər qul, istərsə də azad – hər bir kəs gördüyü yaxşı işin əvəzini Rəbdən alacaq. **9** Ey ağalar, siz də həmçinin qullarınızla bu cür rəftar edin. Daha onlara hədə-qorxu gəlməyin. Bilin ki, onların da, sizin də Ağanız göylərdədir və O, insanlar arasında tərəfkeşlik etməz. **10** Nəhayət, Rəbdə və Onun böyük qüvvəsində möhkəmlənin. **11** İblisin hiylələrinə qarşı dura bilmək üçün Allahın

verdiyi bütün zireh və silahlara bürünün. **12** Çünkü mübarizəmiz qandan və ətdən ibarət olan insanlara qarşı deyil, şər başçılarına və hakim olanlara, bu qaranlıq dünyanın hökmənlərinə, səmadakı ruhani şər qüvvələrə qarşıdır. (ədən g165) **13** Buna görə Allahın bütün zireh və silahlarını götürün ki, pis gündə müqavimət göstərib, əlinizdən gələn hər bir şeyi etdikdən sonra dayana biləsiniz. **14** Beləliklə, həqiqəti kəmər kimi belinizə bağlamış, salehliyi zireh kimi düşənizə taxmış, barışq Müjdəsini yaymaq hazırlığını ayaqlarınıza geyinmiş olaraq yerinizdə durun. **16** Bütün bunlara əlavə olaraq şər olanın bütün yanar oxlarını söndürə bilmək üçün iman qalxanını əlinizə götürün. **17** Xilas dəbilqəsini və Ruhun qlincini, yəni Allahın kəlamını götürün. **18** Hər cür dua və yalvarişla, həmişə Ruhun idarəsi ilə dua edin. Bu məqsəd uğrunda tamamilə mətin olub oyaq qalaraq bütün müqəddəslər üçün dua edin. **19** Ağzımı hər açanda mənə lazımi söz verilsin deyə mənim üçün də dua edin ki, uğrunda zəncirlə bağlı halda elçilik etdiyim Müjdənin sırrını açım və bu Müjdəni lazıminca cəsarətlə bəyan edə bilim. **21** Necə olduğumu və nə iş gördiyümü siz də biləsiniz deyə Rəbdə sevimli qardaş və sadıq xidmətçi Tixik sizə hər şeyi bildirəcək. **22** Onu bu məqsədlə yanınızda göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin qəlbinizi ovutsun. **23** Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdən bacı-qardaşlara sülh və imanla məhəbbət olsun. **24** Rəbbimiz İsa Məsihi ölməz məhəbbətlə sevənlərin hamısına lütf olsun!

Filipililərə

1

Məsih İsanın qulları mən Paul və Timoteydən
Filipidə olan cəmiyyət nəzarətçiləri və xidmətçiləri
ilə bərabər Məsih İsada müqəddəs olanların hamisəna
salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən
sizə lütf və sülh olsun! **3** Sizi hər dəfə yada salanda
Allahımısha şükür edirəm. **4** Həmişə hamınız üçün hər
bir dilayimdə sevinə-sevinə dua edirəm. **5** Çünkü ilk
gündən indiyədək Müjdəni yasmaqda şərık oldunuz.
6 Əminəm ki, sizdə xeyirli işə başlayan Allah Məsih
İsanın zühur edəcəyi günədək bunu başa çatdıracaq. **7**
Hamınız haqqında belə düşünməkdə haqlıyam, çünkü
qəlbimdə yeriniz var. İstər həbsdə olsam, istər Müjdəni
müdafia və təsdiq etsəm, hamınız mənimlə bərabər
Allahın lütfüne şəriksiniz. **8** Allah şahidimdir ki, Məsih
İsanın duyğusu ilə hər birinizin həsrətini çəkirəm. **9**
Dua edirəm ki, məhəbbətiniz bilik və hər cür idrak
baxımından get-geda daha çox artsın, **10** siz Məsihin
zühur edəcəyi gün pak və nöqsansız, Allahın izzəti və
mədhi üçün İsa Məsihdən gələn sahəlik bəhrələri ilə
dolu olmaq üçün ən ali dəyərləri ayırd edə biləsiniz.
11 Qardaşlar, bunu sizə bildirmək istəyirəm ki, başıma
gələnlər Müjdə yagmağı daha da irəli apardı. **12**
Belə olanda bütün saray mühafizəçiləri daxil olmaqla
hamiya məlum oldu ki, Məsihdə olduğuma görə həbs
olunmuşam. **13** Həmçinin qardaşlardan əksəriyyəti
mənim həbsimdən ötrü Rəbbə güvənərək kələmi
qorxmadan bəyan etmək üçün daha çox casarət
göstərdi. **14** Doğrusu, bəziləri paxilliq və rəqabət,
bəziləri isə yaxşı niyyətlə Məsihi vəz edirlər. **15**
Bəziləri bunu məhəbbətlə edirlər, çünkü bilirlər ki,
mən Müjdəni müdafia etmək üçün təyin edilmişəm. **16**
Bəziləri isə Məsihi səmimiliklə deyil, məhbəs halimdə
guya mənə əziyyət verməklə özlərini göstərmək üçün
bəyan edirlər. **17** Nə olar? İstər riyakarlıqla, istərsə də
səmimiliklə, nə cür olursa-olsun, əsasən Məsih bəyan
edilir, mən buna sevinirəm. Əlbəttə, sevinəcəyəm, **18**
çünkü bilirəm ki, bunun nəticəsi dualarınızla və İsa
Məsihin Ruhunun köməyi ilə mənim xilasım olacaq.
19 Böyük həvəslə gözləyir və ümidi varam ki, heç bir
vəziyyətdə utandırılmayacağam, yaşasam da, ölsəm
də, həmişəki kimi indi də bədənimdə Məsihin ucalması
 üçün tam cəsarət göstərə biləcəyəm. **20** Çünkü mənim
 üçün yaşamaq Məsihdır, ölməksə qazancdır. **21** Lakin
cismən yaşasam, faydalı işlər görə biləcəyəm. Buna
görə nə seçəcəyimi bilmirəm. **22** Lakin iki tərəfdən yolum

kəsilib. Arzum buranı tərk edib Məsihlə olmaqdır,
çünki bu ləp yaxşıdır. **23** Amma sağ qalmığım sizin
 üçün daha lazımlıdır. **24** Buna əmin olaraq bilirəm:
sağ qalacağam və hamımızla birlikdə qalmaqdə davam
edəcəyəm ki, imanda həm irəliləyəsiniz, həm də
sevinəsiniz. **25** Belə ki bir də yanınıza gəldiyim üçün
mənə görə Məsih İsada fəxriniz artsın. **26** Lakin həyat
tərziniz Məsihin Müjdəsinə layiq olsun. Gəlib sizi
görsəm də, gəlməyib haqqınızda eşitsəm də, bilim ki,
siz bir ruhda möhkəm dayanıb Müjdəyə əsaslanan
imanda canbir olaraq səy göstərirsınız **27** və heç
bir şəkildə əleyhdarlarınızdan qorxmursunuz. Bu
onlar üçün həlak, sizin üçünsə xilas əlamətidir. Bu
da Allahın işidir. **28** Çünkü sizə yalnız Məsihə iman
etmək deyil, Onun uğrunda əzab çəkmək üstünlüyü
də ehsan olundu. **29** Apardığım mübarizəni əvvəldən
gördünüz, indi də bunun haqqında eşidir və siz də
həmin mübarizəni aparırsınız.

2

Beləliklə, Məsihdə bir ruhlandırılma, məhəbbətdən
yaranan bir təsəlli, Ruha bir şərəflik, bir rəhm və
mərhəmət varsa, **2** həmfikir olub bir-birinizə eyni
məhəbbəti göstərərək canbir və həmrəy olmağınızla
sevincimi bütövləşdirir. **3** Heç bir işi özünü göstərərək
və ya lovğalıqla etməyin. Qoy hər biriniz itaətkarlıqla
dığırını özündən üstünə saysın **4** və yalnız öz mənfəətini
deyil, başqalarının da mənfəətini güdüsün. **5** Məsih İsa
necə düşündü, siz də elə düşünün. **6** Allah surətində
olduğu halda O Özünü Allahə bərabər tutmayı bir
haqq saymadı. **7** Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə
salıb insanlara oxşar oldu. İnsan şəklini alıb **8** Özünü
aşağı tutdu və ölümə qədər – çarmıx üzərində ölümə
qədər itaət göstərdi. **9** Buna görə də Allah Onu çox
ucaltdı və Ona lütfələ bütün adlardan ali bir ad verdi
ki, **10** göydə, yerdə və yerin altında olanların hamisi
İsanın adına ehtiram edərək diz çöksün **11** və hər dil
Ata Allahın izzəti üçün İsa Məsihin Rəbb olduğunu
bəyan etsin. **12** Belə isə, ey sevimlilərim, həmişə
itaətli olduğunuz kimi yalnız mən yanınızda olanda
yox, xüsusən yanınızda olmadığım bu anda belə,
qorxu və lərzə ilə xilasınızı əməllərinizdə göstərin. **13**
Çünkü sizdə fəaliyyət göstərən Allahdır, belə ki Onun
xoş məramını həm istəyəsiniz, həm də bunun üçün
fəaliyyət göstərəsiniz. **14** Hər şeyi şikayətlənmədən,
mübahisə etmədən yerinə yetirin ki, **15** nöqsansız
və saf olaraq bu əyri və azmiş nəsil arasında Allahın
ləkəsiz övladları olasınız. Onların arasında dönyanın

nuru kimi parlayın. **16** Həyat sözünü təqdim edin. Qoy MəsihİN zühur edəcəyi gündə fəxr edə bilim ki, nə boş yerə cəhd etdim, nə də boş yerə zəhmət çəkdim. **17** Lakin sizin imanınızın qurban və xidməti üzərinə içmə təqdimi kimi tökülcəyəməsə də, sevinirəm və hamınızın sevincinə şərıkəm. **18** Siz də məhiz bunun üçün sevinin və mənim sevincimə şərık olun. **19** Vəziyyətinizdən xəbərdar olub ürəyim sakitləşsin deyə bu yaxınlarda Timoteyi yanınızda göndərəcəyim üçün Rəbb İsada ümidi var. **20** Çünkü Timotey kimi mənimlə canbir olan, həqiqətən qayğınzı qalan başqa kimsəm yoxdur. **21** Ona görə ki hər kəs İsa MəsihİN xeyrini deyil, öz xeyrini güdür. **22** Amma Timoteyin öz dəyərini necə sübut etdiyini, atasının yanında qulluq edən oğul kimi Müjdəni yaymaq işində mənimlə birgə qulluq etdiyini bilirsiniz. **23** Beləliklə, işlərimin nə yerdə olduğunu bilən kimi onu yanınızda göndərmək ümidindəyəm. **24** Mən də yaxında yanınızda gəlməyim barədə Rəbbə güvənirəm. **25** Lakin ehtiyacımın təminatına görə mənə yardım etmək üçün göndərdiyiniz nümayəndəni, qardaşım, əməkdaşım və birlikdə mübarizə apardığım Epafroditi yanınızda qaytarmağı lazım bildim. **26** Çünkü o hər birinizdən ötrü darıxır və onun xəstə olduğunu eşitdiyinizə görə çox narahat idi. **27** O, həqiqətən, elə xəstələnmışdı ki, az qala ölsün. Lakin Allahın ona, yalnız ona deyil, kədərimin üstüne kədər gəlməsin deyə həm də mənə rəhmi gəldi. **28** Onu yanınızda göndərməyə daha çox buna görə razılıq verdim ki, onu yenidən görüb sevinəsiniz və mənim də kədərim yüngülləşsin. **29** Rəbdə olan bu adamı tam sevinclə qəbul edin və belələrini qiymətləndirin. **30** Çünkü o, MəsihİN işi uğrunda az qala ölcəkdi. Sizin mənə edə bilmədiyiniz köməyi etmək üçün canını təhlükəyə atdi.

3 Nəhayət, qardaşlarım, Rəbdə sevinin! Sizə eyni şeyləri yazmaq məni yormaz, amma sizi qoruyar. **2** Özünüzü «itlər»dən qoruyun, pis iş görənlərdən qoruyun, bədəni sünnət edərək kəsib-atanlardan qoruyun. **3** Çünkü əsl sünnətlilər Allahın Ruhu vasitəsilə ibadət edən, Məsih İsa ilə fəxr edən və cismani şeylərə güvənməyən bizlərik. **4** Əslində mən cismani şeylərə də güvənə bilərdim. Əgər başqası cismani şeylərə güvənməyi düşünürsə, mən daha çox güvənə bilərəm. **5** Mən səkkizgünlük ikən sünnət olundum. İsrail nəslindən, Binyamin qəbiləsindən, İbranilərdən

törəmiş bir İbraniyəm. Qanuna münasibətdə farisey idim. **6** Qeyrət çəkməyə gəlincə, Allahın cəmiyyətini təqib edirdim. Qanuna əsaslanan salehliyə gəlinçə, nöqsansız idim. **7** Amma mənə fayda gətirən nə varsa, Məsih uğrunda ziyan saymışam. **8** Bundan əlavə, Rəbbim Məsih İsanı tanımığın ali dəyərinin yanında hər şeyi ziyan hesab edirəm. Onun uğrunda var-yoxumu atıb tullantı sayıram ki, Məsihi qazanıb **9** Onda hesab olunum. Belə ki Qanunla gələn öz salehliyim deyil, Məsihə imandan yaranan, imanla Allahdan gələn salehliyə malik olum. **10** Belə ki Məsihi və Onun dirilmə qüdrətini, əzəblərinə şərıkliy i də dərk edim və Onun ölümündə Ona bənzəyim ki, **11** nə olursa-olsun, ölülər arasından dirilməyə nail olum. **12** Demirəm ki, indi bunlara malik olmuşam və yaxud kamilləşmişəm. Amma hədəfdən tutmaq üçün qaçıram. Çünkü Məsih İsa məni bu məqsəd üçün tutub. **13** Qardaşlar, hesab etmirəm ki, bunu tutmuşam. Yalnız bir şey edirəm: arxada qalanları unudub qarşında olana çatmaq üçün cəhd edirəm **14** və hədəfə doğru qaçıram ki, mükafatı alım, yəni Allahın Məsih İsada yuxarıya çağırışına nail olum. **15** Beləliklə, aramızda kim kamildirsə, qoy belə düşünsün. Hər hansı bir mövzuda fərqli düşüncələriniz varsa, Allah bunu da sizə açacaq. **16** Ancaq çatdığımız səviyyəyə uyğun həyat sürək. **17** Qardaşlar, hamınız birlikdə məndən nümunə götürün və sizə göstərdiyimiz nümunəyə uyğun həyat sürənlərə diqqətlə baxın. **18** Sizə dəfələrlə söylədiyim kimi indi də göz yaşları içində təkrar deyirəm: bir çoxları MəsihİN çarmıxına düşmən olaraq həyat sürür. **19** Onların sonu həlakdır. Onların allahı qarınlarıdır. Öz rüsvayıcıqları ilə fəxr edir, yalnız dünyəvi şeylər barədə düşünürlər. **20** Bizi səma vətəndaşlarıyıq və oradan Xilaskar olan Rəbb İsa Məsihi həvəslə gözləyirik. **21** O hər şeyi Özünə tabe etməyə qadir olan qüvvəsinin təsiri ilə bizim yaziq bədənimizi dəyişdirib Öz izzətli bədəninə bənzər hala gətirəcək.

4 Beləliklə, ey həsrətini çəkdiyim sevimli qardaşlarım, sevincim və başımın tacı, Rəbdə olaraq bu cür dönməz durun, ey sevimli! **2** Evodiyaya yalvarıram, Sintixiyə yalvarıram ki, Rəbdə həmfikir olsunlar. **3** Bəli, ey əsl əməkdaşım, səndən də xahişim var, bu qadınlara kömək et. Çünkü onlar mənimlə, Klementlə və adları həyat kitabında olan digər əməkdaşlarımla bərabər Müjdəni yaymaq üçün səy göstəriblər. **4**

Rəbdə həmişə sevinin! Bir də deyirəm: sevinin! **5** Qoy sizin müləyimliyiniz bütün insanlara məlum olsun. Rəbb yaxındır. **6** Heç nəyin qayğısını çəkməyin, amma hər barədə xahişlərinizi Allaha dualarla, yalvarışlarla, şükür edə-edə bildirin. **7** Onda Allahın ağlagəlməz sülhü ürəklərinizi və düşüncələrinizi Məsih İsada qoruyaçaq. **8** Nəhayət, qardaşlar, doğru, ləyaqətli, saleh, pak, cazibəli, etibarlı nə varsa, əgar əla və tərifə layiq nə varsa, bunları düşünün. **9** Məndən öyrəndiyiniz, qəbul etdiyiniz, eşitdiyiniz və məndə gördüyünüz nə varsa, bunları həyata keçirin. Onda sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **10** Mən Rəbdə bol-bol sevinirəm ki, nəhayət indi mənim barəmdəki qayğınızı yenidən canlandırdınız. Əslində qayğınız vardi, amma bunu göstərməyə fürsət tapa bilmirdiniz. **11** Ehtiyaca düşdürülməm üçün bunları söyləmirməm, çünkü hansı şəraitdə yaşısam, ondan razı qalmağa alışmışam. **12** Mən məzəlumluğun da, bolluğun da nə olduğunu bilirəm. İstər tox, istər ac, istər bolluq, istər ehtiyac içində olum, hər şəraitdə, hər vəziyyətdə razı qalmağın sırrını öyrənmişəm. **13** Mənə qüvvət verən Məsihin köməyi ilə hər işə gücüm çatır. **14** Buna baxmayaraq nə yaxşı ki əziyyətimə şərīk oldunuz. **15** Ey Filipililər, özünüz də bilirsiniz ki, aranızda Müjdə yayımının başlangıcında, mən Makedoniyani tərk edən zaman sizdən başqa heç bir cəmiyyət nəzir vermək və toplamaq üçün mənimlə şərīk iş görmədi. **16** Mən Salonikdə olanda belə, ehtiyacım üçün dəfələrlə siz mənə yardım göndərdiniz. **17** Bu o demək deyil ki, mən bəxşış axtarıram. Mən ancaq sizin hesabınıza yazılı bilən səmərəni axtarıram. **18** Mənsə tamamilə təmin olunmuşam və bolluq içindəyəm. Epafroditin əli ilə göndərdiyiniz hədiyyələri alandan sonra ehtiyacım qalmadı. Bu, Allahın xoşuna gələn ətirli təqdim, Ona məqbul olan və razı salan qurbanıdır. **19** Sizin hər ehtiyacınızı isə Allahım Məsih İsada olan Öz izzətli zənginliyinə görə ödəyəcək. **20** Qoy Atamız Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (ətən g165) **21** Məsih İsada müqəddəs olan hər kəsi salamlayın. Mənimlə olan qardaşlar sizə salam göndərir. **22** Sizi bütün müqəddəslər, xüsusən qeyşərin sarayında işləyənlər salamlayır. **23** Rəbb İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun!

Kolossalılərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan və Timotey qardaşdan **2** Kolossaləki Məsihdə olan müqəddəs və sadiq bacı-qardaşlara salam! Atamız Allahdan sizə lütf və sülh olsun! **3** Sizin üçün həmişə dua edərkən Allah - Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına şükür edirik. **4** Çünkü sizin Məsih İsaya imanınızdan və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbətdən xəbərdar olduğun. **5** İmanınız və məhəbbətiniz göylərdə sizin üçün saxlanan şeylərə bağlılığınız umiddən qaynaqlanır. Bu barədə sizə çatan, Müjdə olan həqiqət kəlamından əvvəlcədən eşitmisiniz. **6** Bu Müjdə onu eşitdiyiniz, həqiqətdə Allahın lütfünü dərk etdiyiniz gündən bəri sizdə olduğu kimi bütün dünyada da bəhərə verməkdə və yayılmaqdadır. **7** Bunu bizimlə birgə Məsihin qulu və sizin üçün çalışan Onun sadiq xidmətçisi sevimli Epafradan öyrəndiniz. **8** O, Ruhdan qaynaqlanan məhəbbətinizin xəbərini də bizə çatdırıldı. **9** Ona görə bunu eşitdiyimiz gündən bəri sizin tam hikmət və ruhani idrakla Allahın iradəsini bütünlükə qavramanız üçün biz də dualarımızı və yalvarişlarımıza kəsmədik. **10** Belə ki Rəbbə layiq şəkildə həyat sürərək Onu hər cəhətdən razi salasınız və hər cür xeyirli əməldə bəhərə verib Allahı tanımaqdə böyüyəsiniz, **11** hər şeyə dözərək səbir edə bilməniz üçün Onun izzətli qüvvəsinə güvənərək hər cür qüdrətlə möhkəmlənəsiniz, **12** müqəddəslərin nurdə olan ırsınə şərīk olmanız üçün sizə səlahiyyət verən Ataya sevinclə şükür edəsiniz. **13** O bizi zülmət hakimiyyətindən xilas edib Öz sevimli Oğlunun Padşahlığına köçürtdü. **14** Oğlunda satinalınmaya - günahlarımıza bağışlanmasına malikik. **15** Görünməz Allahın surəti və bütün yaradılış üzərində ilk doğulan Odur. **16** Çünkü göylərdə və yerdə olan, görünən və görünməyən hər şey - taxtlar, ağalar, başçılar, hakimlər Onda yarandı. Nə varsa, Onun vasitəsilə və Onun üçün yarandı. **17** Hər şeydən əvvəl var olan Odur və hər şey Onda bərəqərər olur. **18** Bədənin, yəni imanlılar cəmiyyətinin Başı da Odur. Hər şeydə birinci olsun deyə başlanğıc olan, ölürlər arasından dirilərək ilk doğulan Odur. **19** Çünkü Allah Onda tam bütövlüyü ilə yaşamağa **20** və Onun vasitəsilə, çarmıxda axıdılan qanı ilə barışq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə barışdırmağa razı oldu. **21** Etdiyiniz pis əməllərə görə bir zamanlar düşüncələrinizdə

Allaha yad və düşmən idiniz. **22** İndi isə Məsih cismən ölməklə Öz bədəni vasitəsilə sizi Allahla bəndirdi ki, sizi Onun qarşısında müqəddəs, ləkəsiz və nöqsansız təqdim etsin. **23** Bir şərtlə ki eşitdiyiniz Müjdənin verdiyi umiddən sarsılmadan, iman əsasında möhkəm və sabit durasınız. Bu Müjdə səma altında olan bütün yaradılışa vəz olundu və mən Paul Müjdənin xidmətçisi oldum. **24** İndi sizin üçün əzab çəkdiyimə sevinirəm və Məsihin Öz bədəni olan imanlılar cəmiyyəti uğrunda çəkdiyi əziyyətlərin qalanını canıma cəfa verərək tamamlayıram. **25** Allahın sizin üçün mənə verdiyi vəzifəyə görə mən bu cəmiyyətin xidmətçisi oldum ki, Allahın kələməni, **26** yəni əsrlərdən və nəsillərdən gizlədilən, indi isə Onun müqəddəslərinə açılan sırını tam bəyan edim. (aিন g165) **27** Allah millətlər arasında bu sırın izzətinin necə zəngin olduğunu müqəddəslərə bildirmək istədi. Bu sərr sizdə olan Məsihdir. O sizə izzətə qovuşmaq ümidi verir. **28** Hər bir insanı Məsihdə kamilləşmiş olaraq Allah'a təqdim etmək üçün hamiya tam müdrikliklə nəsihət və təlim verərək Məsihi bəyan edirik. **29** Bu məqsədə də zəhmət çəkirəm və Onun məndə qüdrətlə fəaliyyət göstərən qüvvəsi ilə mübarizə aparıram.

2 İstəyirəm ki, həm siz, həm Laodikeyada olanlar, həm də mənim üzümü görməyənlərin hamısı üçün nə qədər böyük mübarizə apardığımı biləsiniz. **2** Ürəklərinin cəsarət tapıb məhəbbətdə birləşməsini istəyirəm; belə ki idrakın verdiyi kamil etimadın bütün zənginliyinə nail olsunlar, Allahın sırrı olan Məsihi dərk etsinlər. **3** Çünkü hikmət və biliyin bütün xəzinələri Məsihdə gizlədilmişdir. **4** Bunu mən ona görə deyirəm ki, kimsə sizi dилə tutub aldatmasın. **5** Çünkü cismən uzaqda olsam da, ruhən sizinləyəm. İntizamınızı və Məsihə olan imanınızın möhkəmləyini görüb sevinirəm. **6** Buna görə Rəbb Məsih İsanı qəbul etdiyiniz kimi Onda həyat sürtün. **7** Şükürlərlə dolub-daşaraq Onda kök salıb inkişaf edin və öyrəndiyiniz kimi imanda möhkəmlənin. **8** Baxın, Məsihə deyil, insan adət-ənənəsinə, dünyanın ibtidai təlimlərinə istinad edərək fəlsəfə və boş aldadıcı sözlərlə kimsə sizi əsir etməsin. **9** Çünkü Allahın tam bütövlüyü bədəncə Məsihdə yaşayır. **10** Siz də Onda tamamlanmışınız. O hər başçının və hakimin Başıdır. **11** Həmçinin siz Məsihdə insan əli ilə deyil, Onun təmin etdiyi sünnetlə cismanı təbiətdən ayrırlaraq sünnet olundunuz. **12** Vəftizdə Onunla birlikdə dəfn edildiniz və Onu ölürlər

arasından dirildən Allahın gücünə olan iman vasitəsilə Onunla birlikdə dirildiniz. **13** Siz təqsirləriniz və cismani sünnətsizliyiniz üzündən ölü ikən Allah sizə Məsihlə birgə həyat verdi və bütün təqsirlərimizi bağışlayıb **14** tələbləri ilə əleyhimizə və zərərimizə olan borc sənədini ləğv etdi, onu çarmixa mixlayaraq qarşımızdan götürdü. **15** Allah başçıları və hakimləri tərk-silah edib, onlara çarmixda qələbə çalaraq aləmdə rüsvay etdi. **16** Buna görə qoy heç kim yemək-icmək üzündən yaxud bayram, Təzə Ay mərasimi ya Şənəbə gününə görə sizi mühakimə etməsin. **17** Çünkü bunlar gələcək şeylərin kölgəsidir, əslisi Məsihdədir. **18** Qoy heç kim sizdən mütilik və mələklərə səcdə tələb edərək sizi mükafatınızdan məhrum etməsin. Belə bir şəxs gördüyü görüntülərə güvənir və boş yera öz cismani ağlı ilə lovğalanır. **19** O, bədənin Başı olan Məsih ilə əlaqəni itirdi. Bütün bədən bugumlar və bağlarla üzvi surətdə Məsihə bağlanaraq təmin olunur, qurulur və Allah bəslədiyinə görə böyüküy. **20** Məsihlə birgə ölüb dünyanın ibtidai təlimlərindən qurtulduğunuz halda nə üçün dünyadakılar kimi yaşayaraq **21** «buna əl vurma, bunu yemə, buna toxunma» kimi əmrlərə əməl edirsiniz? **22** Bunların hamısı istifadə olunduqca məhv olub gedən şeylərlə əlaqədar olur, çünkü insanların verdiyi əmrlərə və təlimlərə əsaslanır. **23** Şübhəsiz, bu qaydalar uydurma dindarlıq, mütilik və bədənə xətər yetirməkdə zahirən müdrik görünür, amma cismanı təbiətin həvəsinin qarşısını almaq üçün onların heç bir dəyəri yoxdur.

3 Beləliklə, Məsihlə birlikdə dirildiyinizə görə ucalardakı şeyləri axtarın. Orada Məsih Allahın sağında oturub. **2** Dünyəvi şeyləri deyil, ucalardakı şeyləri düşünün. **3** Çünkü siz ölmüsünüz və həyatınız Məsihlə birlikdə Allahda saxlanılıb. **4** Həyatınız olan Məsih zühur edəndə siz də Onunla birgə izzətlə zühur edəcəksiniz. **5** Buna görə cisinizin dünyəvi meyilləri olan cinsi əxlaqsızlığı, murdarlığı, şəhvəti, pis ehtirası və bütünpərəstliyə tay olan tamahkarlığı öldürün. **6** Bunlara görə Allahın qəzəbi itaətsizlərin üzərinə gəlir. **7** Əvvəllər siz bunların içində yaşayanda belə həyat sürdünüz. **8** İndi isə siz də qəzəbi, hiddəti, kini, böhtəni, ağızınızdan çıxarı ədəbsiz sözlər kimi şeylərin hamısını kənara atın. **9** Bir-birinizə yalan deməyin, çünkü köhnə mənliyinizi və onun əməllərini üzərinizdən çıxarıb **10** yeni mənliyə büründünüz. Yeni mənliyinizi onu Yaradanın surətinə bənzər şəkildə

təzələnir ki, biliyiniz tam olsun. **11** Bu təzələnmədə Yunanla Yəhudi, sünnetli ilə sünnetlər, barbar, Skif, qulla azad arasında fərq yoxdur: Məsih hər şeydir və hamımızdadır. **12** Beləliklə, Allahın seçilmişləri, müqəddəsləri və sevimiləri kimi ürək mərhəməti, xeyrxaqliq, itaətkarlıq, həlimlik və səbərə bürünün. **13** Bir-biriniza dözün və birinin digərindən şikayəti varsa, bağışlayın. Rəbb sizə bağışladı ki, siz də bağışlayın. **14** Bütün bunlardan əlavə, kamil birliyin bağlı olan məhəbbətə bürünün. **15** Məsihin sülhü qoy ürəklərinizdə münsiflik etsin, çünkü bir bədənin üzvləri kimi bu sülhə dəvət olundunuz. Həmçinin şükür edənlər olun! **16** Qoy aranızda Məsihin kəlamı bütün zənginliyi ilə yaşasın. Bir-birinizə tam müdrikliklə təlim və nəsihat verin, məzmurlar, ilahilər və ruhani nəğmələr söyləyib ürəklərinizdə Allaha minnətdar ola-ola nəğmə oxuyun. **17** Dediyyiniz və etdiyyiniz hər şeyi Rəbb ısanın adı ilə edin, Onun vasitəsilə Ata Allaha şükür edin. **18** Ey qadınlar, Rəbdə olanlara layiq olduğu kimi ərlərinizə tabe olun. **19** Ey ərlər, öz arvadlarını sevin və onlarla sərt davranışmayın. **20** Ey övladlar, hər işdə ata-ananiza itaət edin, çünkü bu, Rəbbi razı salır. **21** Ey atalar, övladlarınızı incitməyin, yoxsa cəsərətləri qırılar. **22** Ey qullar, hər işdə dünyəvi ağalarınıza itaət edin. Bunu insanları razı salmaq üçün gözə xoş görünən xidmətlə deyil, səmimi qəlbən, Allahdan qorxaraq edin. **23** Gördüyünüz hər işi insanlar üçün deyil, Rəbb üçün edən kimi can-dildən edin. **24** Bilin ki, Rəbdən bunun əvəzina ırs alacaqsınız, çünkü siz Rəbb Məsihə qulluq edirsınız. **25** Kim haqıslıq edərsə, işlətdiyi haqıslığın əvəzini alacaq, çünkü Rəbb tərəfəşlik etməz.

4 Ey ağalar, bilin ki, göydə sizin də Ağanız var. Ona görə qullarınızla ədalətli və insaflı olun. **2** Özünüzü duaya həsr edin və duada şükür edərək oyaq durun. **3** Eyni zamanda bizim üçün də dua edin ki, kəlamı yaymaq üçün Allah bizə bir qapı açın və uğrunda həbs olunduğum Məsihin sərrini elan edim. **4** Dua edin ki, mən bu sərrı lazımlıca açıq-aşkar bildirim. **5** Kənar insanlarla müdrikliklə rəftar edin və hər fürsətdən istifadə edin. **6** Sözünüz duzlu və hər zaman lütfə dolu olsun. Beləcə hər adama necə cavab vermək lazımlı olduğunu biləsiniz. **7** Rəbdə sevimli qardaş, sadiq xidmətçi və əməkdaş olan Tixik mənim barəmdə hər şeyi sizə bildirəcək. **8** Onu bu məqsədla yanımıza göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız

və o sizin qəlbinizizi ovutsun. **9** Onunla birlikdə sizlərdən biri olan sadiq və sevimli Onisim qardaşı da göndərirəm. Onlar sizə buradakı bütün işlər barədə məlumat verəcək. **10** Mənimlə birlikdə məhbus olan Aristarx və Barnabanın əmisi oğlu Mark da sizə salam göndərir. Mark haqqında əmrləri almışınız. Yanınıza gəlsə, onu qəbul edin. **11** Yust çağırılan Yesua da sizə salam göndərir. Sünnətlilərdən yalnız bunlar Allahın Padşahlığı üçün mənim əməkdaşlarımdır və onlar mənə təsəlli verdilər. **12** Məsih İsanın qulu və sizlərdən olan Epafra sizə salam göndərir. Allahın hər iradəsini yerinə yetirərk kamil və tam əminliklə möhkəm dayanasız deyə o sizin üçün hər zaman dualar edərək mübarizə aparır. **13** Onun haqqında şəhadət edirəm ki, sizin üçün, Laodikeyada və Hierapolisdə olanlar üçün çox zəhmət çəkir. **14** Sevimli həkim Luka və Dima da sizə salam göndərir. **15** Laodikeyada olan baci-qardaşlara, Nimfaya və onun evindəki cəmiyyətə salam söyləyin. **16** Bu məktub aranızda oxunduqdan sonra onu Laodikeyalılar cəmiyyətində də oxudun, Laodikeyadan gələn məktubu isə siz də oxuyun. **17** Arxipə bunu deyin: «Rəbdə sənə tapşırılan xidməti diqqətlə başa çatdır». **18** Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. Unutmayın ki, mən həbsdəyəm. Sizə lütf olsun!

1 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Ata Allah və Rəbb İsa
Məsihdə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! Sizə
lütf və sülh olsun! **2** Dualarımızda siz yada salib
həmişə hər birinizə görə Allaha şükür edirik. **3** Çünkü
imandan yaranan əməllərinizi, məhəbbətdən doğan
zəhmətinizi və Rəbbimiz İsa Məsihə bağladığınız
ümidin verdiyi dözümüz Atamız Allah qarşısında daim
yada salırıq. **4** Ey Allahan sevimli olan qardaşlar,
bilirik ki, O sizə seçib. **5** Ona görə ki yaydığınız Müjdə
yalnız sözə deyil, qüvvə ilə, Müqəddəs Ruhla və çox
inandırıcılıqla sizə çatıb. Aranızda ikən sizin üçün necə
bir adam olduğumuzu bildiniz. **6** Siz də böyük əziiyyət
içində Müqəddəs Ruhun verdiyi sevincələ kəlamı
qəbul edib bizdən və Rəbdən nümunə götürdünüz.
7 Beləliklə, siz Makedoniya və Axayyadakı bütün
imanlılar üçün nümunə oldunuz. **8** Çünkü Rəbbin
kəlamının sədasi sizdən yayıldı. Allaha imanınızın
sorağı yalnız Makedoniya və Axayyaya deyil, hər
yerə çatıb. Daha biza söz deməyə ehtiyac qalmadı.
9 Çünkü özləri xəbər yayıdalar ki, bizi nə qədər yaxşı
qarışladınız və var olan həqiqi Allaha qulluq etmək
üçün, həmçinin Onun ölürlər arasından diriltdiyi
Oğlunun, yəni bizi gələcək qəzəbdən qurtaran İsanın
göylərdən züahirunu gözləmək üçün bütərdən Allaha
tərəf necə döndünüz.

2 Qardaşlar, özünüz də bilirsiniz ki, yanınızda
gəlməyimiz əbəs olmadı. **2** Bildiyiniz kimi,
əvvəlcə Filipidə əziiyyət çəkmiş, təhqir olunmuşduq.
Amma böyük ziddiyyətlərə baxmayaraq, Allahan
Müjdəsini sizə bəyan etmək üçün Allahımızdan
cəsarət aldıq. **3** Çünkü bizim çağırışımız aldatmağa,
murdarlığa əsaslanmır və bunun hiyləgərliyə də
dəxli yoxdur. **4** Əksinə, Allah tərəfindən Müjdəni
yaymaq tapşırığını almağa layiq görüldüyüümüzə görə
insanları deyil, ürəklərimizi sınaqdan keçirən Allahı
razi salmaqdan ötrü danışırıq. **5** Siz bilirsiniz ki,
heç vaxt yanımıza yaltaq sözərlə yaxud tamahkarlığı
gizlədən riyakarlıqla gəlmədik. Allah da buna şahiddir.
6 İzzəti heç bir insanda - nə sizdə, nə də başqalarında
axtardıq. **7** Məsihin həvariləri kimi bunu sizdən
tələb edə bilərdik, amma biz sizinlə övladlarını isti
qucağına alıb yedirdən ana kimi müləyim rəftar etdik.
8 Sizlərə elə könül bağlamışdıq ki, yalnız Allahan
Müjdəsini deyil, öz canlarımızı belə, sizə verməyə

razi idik. Çünkü bizim sevimlişlərimiz idiniz. **9** Bəli,
qardaşlar, bizim əmək və zəhmətimizi xatırlayırsınız:
heç birinizə yük olmamaq üçün gecə-gündüz çalışaraq
sizə Allahan Müjdəsini vəz etdik. **10** Siz imanlılarla
necə müqəddəs, saleh və nöqsansız davrandığımıza
həm özünüz, həm də Allah şahiddir. **11** Bildiyiniz kimi,
ata övladları ilə necə rəftar edirsə, biz də hər birinizlə
elə rəftar etdik. **12** Sizə öyüd verdik, ruhlandırdıq və
yalvardıq ki, Öz Padşahlığına və izzətinə çağırın Allaha
layiq şəkildə həyat sürəsiniz. **13** Biz də dayanmadan
Allaha şükür edirik ki, siz bizdən eşitdiyiniz Allah
kəlamını qəbul edəndə onu bəşəri söz kimi deyil,
həqiqətən, Allahan kəlamı olaraq qəbul etdiniz. Siz
imanlıarda fəaliyyət göstərən də bu kəlamdır. **14**
Çünkü qardaşlar, siz Allahan Yəhudeyadakı Məsih
İsada olan cəmiyyətlərindən nümunə götürdünüz.
Onların Yəhudilərdən çəkdiyi əzabları eynilə siz də öz
soydaşlarınızdan çəkdiiniz. **15** Yəhudilər Rəbb İsanı və
peyğəmbərləri öldürdülər, bizi də təqib etdilər. Onlar
Allahı narazı salır və bütün insanlara qarşı çıxırlar. **16**
Çünkü başqa millətlər xilas olsunlar deyə biz onlarla
danişanda bu Yəhudilər biza mane olur. Beləcə hər
zaman günahlarının üzərinə günah gətirirlər. Axırda
Allahan qəzəbinə düçər oldular. **17** Bızsə, qardaşlar,
qısa bir müddət üçün qəlbən deyil, şəxsən sizdən
məhrum olduq, ona görə böyük arzu ilə üzünüüzü
görməyə daha çox səy göstərdik. **18** Biz yanımıza
gəlməyi arzu etdik, dəfələrlə mən Paul bunu istədim,
amma Şeytan biza mane oldu. **19** Rəbbimiz İsa zəhur
edəndə ümidiyim, sevincimiz yaxud Onun öündə
fəxr tacımız nədir? Siz deyilsinizmi? **20** Çünkü siz
bizim izzətimiz və sevincimizsiniz.

3 Buna görə də artıq dözməyib Afinada tək qalmağa
razi olduq **2** və qardaşımız, Məsihin Müjdəsini
yaymaqdə Allahan əmkədəsi olan Timoteyi sizi imanda
möhkəmləndirmək və ruhlandırmak üçün göndərdik.
3 Belə ki qoy bu əziiyyətlərdən heç kim sarsılsın.
Özünüz bilirsiniz ki, biz bunun üçün təyin olunmuşuq.
4 Çünkü yanınızda olarkən əziiyyət çəkəcəyimizi sizə
əvvəlcədən demişdik və bildiyiniz kimi, belə də oldu.
5 Buna görə mən artıq dözməyib Timoteyi yanımıza
göndərdim ki, imanınızdan xəbərdar olum. Qorxdum
ki, sınaqəkən bəlkə sınaqları ilə sizi yoldan çıxarmış
olar və əməyimiz hədər gedər. **6** Amma yanınızdan
indicə qaydan Timotey imanınız və məhəbbətiniz
haqqında bizə şad xəbər gətirdi. O dedi ki, siz bizi

daim xoş təəssüratla yada salırsınız və biz həsrətinizi çəkdiyimiz kimi siz də həsrətimizi çəkirsiniz. **7** Ona görə də, qardaşlar, bütün sixıntı və əziyyətimizə baxmayaraq, imanınızda görə sizdən təsəlli aldıq. **8** Çünkü sizin Rəbdə qalmağınız indi bizi həyat verir. **9** Allahımız qarşısında sizə görə tam sevincimiz var. Belə olmasaydı, sizə görə Allaha necə şükür edə bilerdik? **10** Sizin üzünüüzü görmək və imanınızda çatışmayanları tamamlamaq üçün gecə-gündüz səylə dua edirik. **11** Qoy Atamız Allah Özü və Rəbbimiz İsa bizim üçün sizin tərəflərə yol açın. **12** Rəbb bir-birinizi və bütün insanlara olan məhəbbətinizi sizə olan məhəbbətimiz tək artırb-çoxaltsın. **13** Belə ki Rəbbimiz İsa bütün müqəddəsləri ilə birgə zühur edəcəyi vaxt Atamız Allahın önündə müqəddəslidə nöqsansız olmağınız üçün ürəklərinizə qüvvə versin. Amin.

4 Qardaşlar, necə həyat sürmək və Allahi razi salmaq barədə bızdən təlimat aldınız. Nəhayət, Rəbb İsa naminə sizdən xahiş edir və yalvarıraq ki, belə həyat sürməkdə daha çox inkişaf edin. **2** Rəbb İsanın səlahiyyəti ilə sizə hansı əmrləri verdiyimizi bilirsiniz. **3** Çünkü Allahın iradəsinə görə müqəddəslilik yolunuz belədir: cinsi əxlaqsızlıqdan qaçın, **4** hər biriniz Allahı tanımayan bütərəstlər kimi şəhvət və ehtirasla deyil, müqəddəslilik və hörmətlə arvad almayı öyrənin, **5** heç kim haqsızlıq edib bacı-qardaşını istismar etməsin. Çünkü avvəlcə sizə dediyimiz və xəbərdarlıq etdiyimiz kimi, Rəbb bütün bunlara görə qısaq alacaq. **7** Çünkü Allah bizi murdarlığa deyil, müqəddəsliyə çağırılmışdır. **8** Ona görə bu təlimati rədd edən kəs insanı deyil, sizə Öz Müqəddəs Ruhunu bəxş edən Allahi rədd edir. **9** Qardaşlıq sevgisine gəlinəcə, sizə yazmağa ehtiyac yoxdur, çünkü Allah bir-birinizi sevməyi öyrədib. **10** Əslində, siz bütün Makedoniyadakı bacı-qardaşların hamısı ilə belə davranırsınız. Lakin ey qardaşlar, rica edirik ki, belə işlərin sayını artırın. **11** Sizə əmr etdiyimiz kimi çalışın ki, dinc yaşayasınız, öz işinizlə məşğul olasınız və əliniz işdə-gücdə olsun; **12** belə ki kənar şəxslərin qarşısında hörmətlayıq şəkildə həyat sürəsiniz və heç kimdən təminat almağa ehtiyac duymayasınız. **13** Qardaşlar, vəfat edənlər haqqında bixəbər qalmağınızı istəmirik ki, ümidişiz olan digər adamlar kimi kədərlənməyəsiniz. **14** Axi İsanın ölüb-dirilməsinə inanırsısa, demək isaya bağlanaraq vəfat edənləri də Allah Onunla birgə qaytaracaq. **15** Çünkü Rəbbin kələməna əsaslanaraq

sizə deyirik ki, Rəbbin zühurunadək sağ qalan bizlər vəfat edənlərdən əsla qabağa keçməyəcəyik. **16** Rəbb Özü əmrini səsləndirməklə, baş mələyin sədasi və Allahın şeypuru ilə göydən enəcək. Əvvəlcə Məsihdə olaraq ölənlər diriləcək. **17** Ondan sonra sağ qalan bizlər Rəbbi havada qarşılıqla üçün onlarla birgə buludlar içində götürülüb-aparılacaq və beləcə daim Rəbələ olacaq. **18** Buna görə bir-birinizə bu sözlərlə təsəlli verin.

5 Qardaşlar, zaman və məqamlar barədə sizə yazmağa ehtiyac yoxdur. **2** Çünkü özünüz də çox yaxşı bilirsiniz ki, Rəbbin günü oğru gecə gəldiyi kimi göləcək. **3** İnsanlar «sülh və təhlükəsizlik» deyəndə hamilə qadının ağrıları necə qafildən tutursa, onlar da elə qəfil məhvə düçər olacaq və bundan əsla qaça bilməyəcəklər. **4** Amma, qardaşlar, siz qaranlıqda deyilsiniz ki, o gün sizi oğru kimi yaxalasın. **5** Axi hamınız nur və gündüz övladlarınız. Biz nə gecənin, nə də qaranlığın övladlarıyıq. **6** Ona görə gəlin başqları kimi yatmayaq, əksinə, oyanıb ayyıq-sayıq dayanaq. **7** Çünkü yatanlar gecə yatır, ayyaşlar da gecə vaxtı ayyaşlıq edir. **8** Gündüzə aid olan bizlərə iman və məhəbbətlə döşümüzə zireh taxaraq xilas ümidiini dəbilqə kimi başımıza qoyub ayyıq-sayıq olaq. **9** Çünkü Allah bizi qazəbə düçər olmaq üçün deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə xilasa nail olmaq üçün təyin edib. **10** Məsih bizim uğrumuzda öldü ki, oyaq olsaq da, yatmış olsaq da, Onunla birlikdə yaşayaq. **11** Buna görə indiki kimi bir-birinizi ürəkləndirin və ruhən inkişaf etdirin. **12** Ey qardaşlar, xahiş edirik ki, aranızda zəhmət çəkənlərin, Rəbdə sizə başlılıq edib nəsihət verənlərin qədrini bilin. **13** Etdikləri əmələ görə onlara hədsiz məhəbbətlə hörmət göstərin. Bir-birinizlə sülh içində yaşayın. **14** Qardaşlar, sizə yalvarıraq, avaralara nəsihət verin, cəsarətsizləri ruhlandırın, zəiflərə yardım edin, hamiya qarşı səbirli olun. **15** Diqqətli olun ki, heç kim pişliyə pişliklə cavab verməsin, əksinə, bir-birinizə və bütün insanlara həmişə yaxşılıq etməyə çalışın. **16** Daima sevinin, **17** durmadan dua edin, **18** hər vəziyyətdə şükür edin. Çünkü bunlar Məsih İsada olan sizlər üçün Allahın iradəsidir. **19** Ruhu söndürməyin. **20** Peyğəmbərlik sözlərinə xor baxmayın. **21** Hər şeyi sınaqdan keçirin və yaxşı olandan möhkəm tutun. **22** Hər cür şərdən uzaq durun. **23** Qoy sülh qaynağı olan Allahın Özü sizə tamamilə təqdis etsin və Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunda ruhunuz, canınız və bədəniniz nöqsansız olaraq qorunsun. **24** Sizi çağırən Allah

sadiqdir və bunu edəcək. **25** Qardaşlar, bizim üçün dua edin. **26** Bütün bacı-qardaşları müqəddəs öpüşlə salamlayın. **27** Rəbb naminə sizə and verirəm ki, bu məktubu bütün bacı-qardaşlara oxuyun. **28** Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü sizə yar olsun!

2 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Atamız Allah və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çünkü imanınız artdıqca artır və hamınızın bir-birinizi olan məhabbəti çoxalar! **4** Bunun üçün tab gatirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər zamanı dözümunüza və imanınıza görə Allahın cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik. **5** Bu şeylər Allahın ədalətlə hökmünün əlamətidir ki, nəticədə uğrunda indi əzab çəkdiyiniz Allahın Padşahlığına layiq sayılasınız. **6** Çünkü Allahın hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət verənlərə əziyyət, **7** əziyyət çəkən sizlərə isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq veriləcək. Bu, Rəbb İsanın qüdrətli mələkləri ilə od-alov içərisində göydən zühr etdiyi zaman olacaq. **8** O zaman Rəbbimiz İsa Allahı tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəyə itaət etməyənlərdən qisas alacaq. **9** Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalib əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. (aiənios g166) **10** Bunlar Rəbbin Öz müqəddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyvətə gətirmək üçün gəldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardanınız, çünkü etdiyimiz şəhadət inandınız. **11** Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız siz Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. **12** Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

2 Rəbbimiz İsa Məsihin zühruruna və bizim Onunla birlikdə olmaq üçün toplaşmağımıza gəlince, qardaşlar, sizdən xahiş edirik: **2** qoy «Rəbbin günü çatmışdır» deyə iddia edən hər hansı bir ruh, bir söz yaxud guya bizdən gələn bir məktub sizə tez ağlıdan çıxarıb təlaşa salmasın. **3** Heç kim sizə heç bir şəkildə aldatmasın. Çünkü əvvəl üşyan qaldırılaraq həlak edilməli qanunsuz adam meydana çıxmayıncə o gün gəlməyəcək. **4** O adam, allah adlanan yaxud səcdə edilən hər şəyə qarşı çıxaraq özünü hamidan üstün tutacaq. Belə ki Allahın məbədində əyləşib özünün Allah olduğunu elan edəcək. **5** Hələ yanınızda olarkən bunları sizə söylədiyim yadınızda deyilmi? **6** Bəli, vaxtı

çatanda meydana çıxsın deyə indi o adama nəyin mane olduğunu bilirsınız. **7** Hələ indi də qanunsuzluğun sırı gücü fəaliyyətdədir. Ancaq hələlik həmin gücə mane olan şəxs aradan qalxanadək belə olacaq. **8** Sonra həmin qanunsuz adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağızından çıxan nəfəsi ilə öldürəcək, Öz zührurunun əzəməti ilə məhv edəcək. **9** Bu qanunsuz adam Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan möcüza, əlamət və xariqələrlə **10** və həmçinin hər cür haqsızlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti sevərək xilas olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri üçün həlak olacaq insanları aldatsın. **11** Buna görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə göndərir ki, yalana inansınlar. **12** Belə ki həqiqətə inanmayıb haqsızlıq etməkdən zövq alanların hamısı mühakimə olunsun. **13** Bızsə, ey Rəbbin sevdiyi qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür etməliyik. Çünkü Allah başlangıçdan sizi Ruhun təqdisi və həqiqətə iman vasitəsilə xilas üçün seçdi. **14** Rəbbimiz İsa Məsihin izzətinə nail olmağınız üçün O bizim yaydığımız Müjdə ilə sizə xilasa çağırıldı. **15** Beləliklə, qardaşlar, möhkəm dayanın və sözümüz yaxud məktubumuz vasitəsilə öyrəndiyiniz təlimlərə bağlı qalın! **16** Rəbbimiz İsa Məsihin Özü və bizi sevib lütfü ilə əbədi cəsarət və xeyirli ümidi verən Atamız Allah (aiənios g166) **17** sizə ürəkləndirsin, hər yaxşı söz və əməldə möhkəmləndirsin.

3 Nəhayət, qardaşlar, bizim üçün dua edin ki, Rəbbin kələmi aranızda olduğu kimi sürətlə yayılıb izzət qazansın, **2** pis və şər adamlardan xilas olaq. Çünkü iman hamiya məxsus deyil. **3** Amma Rəbb etibarlıdır. O sizə möhkəmləndirib şər olandan qoruyacaq. **4** Biz də Rəbbə güvənərək sizdən arxayıniq ki, verdiyimiz əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. **5** Qoy Rəbb ürəklərinizi Allahın məhəbbətinə və Məsihin dözümüna yönəltsin. **6** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə sizə əmr veririk ki, bizdən qəbul etdiyi təlimə görə yaşamayan, avara həyat sürən hər bir bacı-qardaşdan uzaqlaşın. **7** Bılzlərdən necə nümunə görmək lazımlı olduğunu özünüz də bilirsiniz. Çünkü yanınızda olarkən avara dolanmadıq, **8** heç kimin cörəyini müftə yemədik. Əksinə, gecə gündüz əmək və zəhmət çəkərək işlədik ki, heç birinizə yük olmayıaq. **9** Bunu ixtiyarımızı çıtmadığına görə deyil, sizə nümunəvi yol göstərərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. **10** Hətta biz sizinlə olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirsə, yemək

də yeməsin. **11** Eşitmışık ki, sizlərdən bəzisi avara həyat sürür; heç bir iş görmədikləri halda hər şeyə qarışırlar. **12** Belələrinə Rəbb İsa Məsih naminə əmr verib xəbərdarlıq edirik ki, sakitcə işləyib öz çörəklərini yesinlər. **13** Sizsə, qardaşlar, yaxşılıq etməkdən yorulmayın. **14** Əgər kimsə bu məktubdakı sözlərimizə qulaq asmaq istəməzsə, onu nəzərdə saxlayın və onunla əlaqəni kəsin ki, utansın. **15** Yenə də onu düşmən sanmayın, bir qardaş kimi ona nəsihət verin. **16** Sülh qaynağı olan Rəbbin Özü isə sizə hər zaman və hər vəziyyətdə sülh versin! Rəbb hamınıza yar olsun! **17** Mən Paul salamı sizə öz əlimlə yazıram. Bunu hər məktubumda xüsusü bir işarə kimi yazıram. **18** Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü hamınıza yar olsun!

1 Timoteye

1 Xilaskarımız Allahın və ümidiımız olan Məsih İsanın əmrinə görə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 imanda mənə əsl oğul olan Timoteye salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun! 3 Makedoniyaya gedərkən mən səndən xahiş etdiyim kimi Efesdə qal və bəzi insanlara əmr et ki, yad təlim yaymasınaqlar, 4 əfsanə və bitməz-tükənməz nəsil şəcərələri ilə məşğul olmasınaqlar. Çünkü bu şeylər Allahın niyyətinin imanla yerinə yetməsi üçün faydalı deyil, əksinə, boş mübahisələrə səbəb ola bilər. 5 Bu əmrin məqsədi pak ürəkdən, təmiz vicdandan və riyasız imandan gələn məhəbbətdir. 6 Bəzi adamlar isə bunlardan azaraq boşboğazlıq qapıldilar. 7 Qanun müəllimi olmaq istəyirlər, amma nə söylədikləri sözləri, nə də üstündə durdyuqları mövzuları anlayırlar. 8 Biz bilirik ki, kimsə Qanundan qanuni şəkildə istifadə edərsə, Qanun yaxşıdır. 9 Bunu da bilirik ki, Qanun sahə üçün deyil, qanunsuzlar və itaətsizlər, allahsızlarla günahkarlar, müqəddəs olmayanlar və Allahla əlaqəsi olmayanlar, ata və analarını öldürənlər, qatillər, 10 əxlaqsızlar, kişibazlar, adam oğruları, yalançılar, andi pozanlar və sağlam təlimə zidd olan bütün başqaları üçün qoyulmuşdur. 11 Bəxtiyarlıq mənbəyi olan Allahın mənə əmanət etdiyi izzətli Müjdəyə görə bu belədir. 12 Mənə qüvvət verən Rəbbimiz Məsih İsaya şükür edirəm ki, məni sadiq sayıb Öz xidmətinə təyin etdi. 13 Əvvəllər Ona küfr edən, təqibçi və söyüşkən olduğum halda mənə mərhəmət edildi. Çünkü nə etdimsə, cahillik və imansızlıq üzündən etdim. 14 Amma Rəbbimizin lütfü Məsih İsada olan iman və məhəbbətlə birlikdə mənə bol-bol ehsan edildi. 15 Məsih İsa günahkarları xilas etmək üçün dünyaya gəldi, bu söz etibarlı və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. O günahkarlardan ən betəri mənəm. 16 Lakin ən betəri olduğum halda mənə buna görə mərhəmət edildi ki, Məsih İsa mənim vəsítəmlə hədsiz səbrini göstərsin. Ona görə ki galəcəkdə Ona iman edib əbədi həyata malik olanlara mən nümunə olum. (aiōnios g166) 17 Əsrlərin Padşahu, ölməz, görünməz və bir olan Allaha əbədi olaraq hörmət və izzət olsun! Amin. (aiōn g165) 18 Oğlum Timotey, əvvəlcədən sənin haqqında söylənən peyğəmbərlək sözlərinə əsasən bu əmri sənə həvalə edirəm ki, bu sözlər güvənərək yaxşı mübarizə aparasan, 19 imana və təmiz vicdana sarılasan. Bəziləri

təmiz vicdani rədd edərək imanlarını qəzaya uğrayan gəmi kimi batırdılar. 20 Himeney və İsgəndər də onlardandır. Küfr etməməyi öyrənsinlər deyə onları Şeytana təslim etdim.

2 Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyət sahibi olanların hamısı üçün yalvarış, dua, vəsətət və şüükürlər edilsin. 3 Çünkü bu yaxşıdır və Xilaskarımız Allahı razi salır. 4 O bütün insanların xilas olub həqiqəti dərk etməsini istəyir. 5 Çünkü bir Allah və Allahla insanlar arasında bir Vəsítəçi vardır. O, İnsan olan Məsih İsadır. 6 O hamını satın almaq üçün Özünü fidyə verdi və bu da münasib vaxtda edilən şəhadətdir. 7 Mən də həmin şəhadətin vaizi və həvarisi təyin etildim – yalanı deyil, həqiqəti söyləyirəm. Başqa millətlərə iman və həqiqət öyrədən müəllim oldum. 8 Buna görə istəyirəm ki, kişilər qəzəblənmədən, mübahisə etmədən hər yerdə müqəddəs əllər qaldırıb dua etsinlər, 9 qadınlar da ədəbli görkəmlə, abır-həya və ağıl-kamalla bəzənsinlər. Dəbdəbəli saç düzümü ilə, qızıllarla, mirvarılərlə və yaxud bahalı paltarlarla deyil, 10 mömin olduqlarını bəyan edən qadınlara yaraşan tərzdə xeyirli işlərlə bəzənmələrini istəyirəm. 11 Qadın sakitlik və tam bir tabelik içində öyrənsin; 12 qadının öyrədib kişiyyə ağılıq etməsinə izin vermirəm, qadın sakit olsun. 13 Çünkü ilk yaradılan Adəm oldu, sonra Həvva. 14 Aldadılan da Adəm deyildi, qadın aldadılıb əmri pozdu; 15 amma qadın doğuşla xilas olacaq, bir şərtlə ki ağıl-kamalla imanda, məhəbbətdə və müqəddəslikdə yaşamağa davam etsin.

3 Bu söz etibarlıdır: kim cəmiyyətdə nəzarətçi olmağa can atırsa, xeyirli iş arzu edir. 2 Nəzarətçi nöqsansız, tək arvadlı olaraq ona sadiq, ayıq, ağıllı-kamallı, ədəbli, qonaqpərvər olmalı, öyrətməyi bacarmalıdır. 3 Şərab düşkünü olmamalı; zorakı deyil, müləyim olmalı; davakar və pulpərəst olmamalıdır. 4 Öz evini yaxşı idarə etməli, tam bir ləyaqətlə uşaqlarını öz tabeliyində saxlamalıdır. 5 Öz şəxsi evini idarə edə bilməyən Allahın cəmiyyətinin qayğısına necə qala bilər? 6 Nəzarətçi yeni iman etmiş adam olmamalıdır. Yoxsa qürurlanıb iblisin uğradığı eyni mühakiməyə uğraya bilər. 7 Kənar insanlar tərəfindən də yaxşı bir insan kimi tanımlmalıdır. Belə ki iblisin qurduğu tora düşüb utandırılmasın. 8 Cəmiyyət xidmətçiləri də ləyaqətlə olmalıdır. Riyakar, şərab düşkünü yaxud

haqsız qazanca həris olmamalıdır. **9** İman sırrını təmiz vicdanla saxlamalıdır. **10** Onlar da əvvəlcədən sınaqdan keçsinlər, əgər nöqsanları olmazsa, o zaman xidmət etsinlər. **11** Qadınlar da böhtançı deyil, ləyaqatlı, ayyıq və hər şeydə sadiq olmalıdırlar. **12** Xidmətçilər tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun, öz uşaqlarını və evlərini yaxşı idara etsinlər. **13** Çünkü yaxşı xidmət edənlər özləri üçün yaxşı bir mövqe və Məsih İsaya olan imanlarında böyük cəsərat qazanırlar. **14** Tezliklə yanına gəlmək ümidi ilə bu şeyləri sənə yazıram ki, **15** əgər geciksəm belə, sən Allahın ev xalqı arasında necə həyat sürmək lazımlı olduğunu biləsən. Bu xalq var olan Allahın cəmiyyəti, həqiqətin dirəyi və bünövrəsidir. **16** Şübhəsiz ki, möminliyin sirri böyükdür: O, cismən zühur etdi, Ruh tərəfindən təsdiq olundu, Mələklərə göründü, Millətlərə vəz olundu, Dünyada Ona iman edildi, izzətlə göye çəkildi.

4 Ruh aydın şəkildə deyir ki, gələcəkdə bəziləri imandan döñəcək, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asacaqlar. **2** Bu təlimlər yalançıların ikiüzlülüyü ilə yayılır. Onların vicdanı sənki yanğı yarası kimi hissiyyatını itirmiştir. **3** Bu yalançılar evlənməyi qadağan edir və bəzi yeməklərdən çəkindirirlər. Amma Allah bu yeməkləri iman edib həqiqəti dərk edənlərin şükürlə qəbul etməsi üçün yaradıb. **4** Çünkü Allahın yaratdığı hər şey yaxşıdır, şükürlə qəbul edilən heç bir şey rədd edilməməlidir. **5** Çünkü hər şey Allahın kələmə və dua ilə təqdis olur. **6** Bunları bacı-qardaşlara öyrətsən, imanın və əməl etdiyin yaxşı təlimatın sözləri ilə qidalanaraq Məsih isanın yaxşı bir xidmətçisi olarsan. **7** Allahsız, axmaq qoca qarı əfsanələrindən uzaq dur. Mömin olmaq üçün özünü yetişdir. **8** Bədən məşqinin az faydası olur, möminlik isə hər şey üçün faydalıdır, çünki bunda indi və gələcək üçün hayat vədi var. **9** Bu söz etibarlıdır və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. **10** Ona görə də biz zəhmət çəkir və mübarizə aparırıq. Çünkü ümidiimizi bütün insanların, xüsusən iman edənlərin Xilaskarı, var olan Allaha bağlamışq. **11** Bunları buyur və öyrət. **12** Gənc olduğun üçün qoy heç kim sənə xor baxmasın. Amma sözdə, həyat tərzində, məhəbbətdə, imanda, paklıqda imanlılara nümunə ol. **13** Mən gəlinəc Müqəddəs Yazılıarı hamiya oxumaqla, nəsihət verməklə, təlim verməklə məşğul ol. **14** Ağsaqqallar əllərini sənən üzərinə qoyanda sənə peyğəmbərlik sözü ilə verilən səndə olan ruhani ənəma etinasızlıq

etmə. **15** Bunların hamısına səy göstərərək özünü həsr et ki, sənin inkişafın hamiya aşkar olsun. **16** Özünə və verdiyin təlimə diqqətlə ol. Bu işlərlə məşğul olmağa davam et. Çünkü bunu etməklə həm özünü, həm də səni dinləyənləri xilas edəcəksən.

5 Ağsaqqalla sərt danışma, ona ata kimi, cavanlara isə qardaş kimi, **2** ağbirçəklərə ana kimi, gənc qadınlara tamamilə saf ürəklə bir bacı kimi nəsihət ver. **3** Həqiqi dul qadınlara hörmət et. **4** Lakin əgər bir dul qadının uşaqları ya da nəveləri varsa, bunlar əvvəlcə öz ailələrinə yardım edərək möminliyi, yaşı aila üzvlərinə də haqqını verməyi öyrənsinlər. Çünkü bu, Allahı razi salır. **5** Həqiqətən, dul qalib kimsəsiz olan qadın öz ümidiini Allaha bağlamışdır, gecə gündüz Ona yalvarmağa və dua etməyə davam edir. **6** Keflə yaşıyan dul qadınsa yaşıdagı halda ölüdür. **7** Nöqsansız olmaqları üçün bu əmrləri tapşır. **8** Öz yaxınlarının, xüsusən, ailə üzvlərinin qayğısına qalmayan insan imanı inkar etmiş və imansızdan betərdir. **9** Qoy bir dul qadının adı dullar siyahısına bu şərtlə yazılsın: ən aza altmış yaşına çatmış, ərinə sadiq olmuş, **10** etdiyi yaxşı işlərlə tanınmış olsun, məsələn, uşaqlar böyütmüş, qonaqpərvələk göstərmiş, müqəddəslərin ayaqlarını yumaqla xidmət etmiş, əziyyət çəkənlərə yardım etmiş, hər cür xeyirli işlə məşğul bir şəxs olmalıdır. **11** Altmış yaşa çatmamış dul qadınları isə siyahiya yazma. Çünkü cismani istəkləri Məsihə bağlılıqlarına qalib gələn kimi ərə getmək istəyərlər. **12** Beləcə verdikləri ilk sözdən çıxdıqları üçün mühakiməyə məruz qalırlar. **13** Eyni zamanda evdən evə gəzərək tənbəlliyyə öyrənərlər. Yalnız tənbəllik deyil, lazımlı olmayan sözlər danışaraq qeybət edərlər, başqalarının işlərinə burunlarını soxarlar. **14** Beləliklə, yaşa dolmamış dul qadınların ərə getməsini, uşaq doğmasını, evini idarə etməsini, düşmənə heç bir böhtan atmaq fürsətini verməməsini istəyirəm. **15** Artıq bəziləri azib Şeytanın ardına getmişdir. **16** İmanlı bir qadının dul qadın yaxınları varsa, qoy onlara yardım etsin. İmanlılar cəmiyyəti belə yükün altına girməsin ki, həqiqi dul qadınlara yardım edə bilsin. **17** Cəmiyyəti yaxşı idarə edən ağsaqqallar, xüsusən, vəz və təlim işində zəhmət çəkənlər maddi və mənəvi cəhətdən təmin olunmağa layiq görülsün. **18** Çünkü Müqəddəs Yazida belə deyilir: «Xırman çəkən öküzün ağızını bağlama» və «işçi öz haqqına layiqdir». **19** İki yaxud üç şahid olmadıqda bir ağsaqqala qarşı

olan ittihama əhəmiyyət vermə. **20** Günah işlədən əqsaqqalları hamının qarşısında məzəmmət et ki, digərləri də günah işlətməkdən qorxsun. **21** Allahın, Məsih İsanın və seçilmiş mələklərin öndən sənin öhdənə qoyuram ki, ayrı-seçkilik salmadan, tərəfkeşlik etmədən bu təlimatlara riayət edəsən. **22** Heç kimin üzərinə tələsərək əl qoyma, başqalarının günahlarına şərīk olma, özünü pak saxla. **23** Yalnız su içməkdən vaz keç; mədənə və tez-tez baş verən xəstəliklərinə görə bir az şərab da iç. **24** Bəzi insanların günahları mühakiməyə düşəndən əvvəl də bəllidir, digərlərininkı isə sonradan ortaya çıxar. **25** Beləcə yaxşı işlər də qabaqcadan bəllidir, bəlli olmayanlar da gizli qala bilməyəcək.

6 Qul boyunduruğu altında olanların hamısı öz ağalarını tam hörmətə layiq saysınlar ki, Allahın adına və təliminə küfr söylənməsin. **2** Ağaları iman etmiş olanlarsa qardaş olduğu üçün ağalarına xor baxmasınlar. Əksinə, onlara daha yaxşı qulluq etsinlər. Çünkü bu qulluqdan faydalananlar sevdikləri imanlılardır. Bu şeyləri öyrət və nəsihət ver. **3** Kim yad təlimlər yayıb Rəbbimiz İsa Məsihin sağlam sözləri ilə və möminliyə uyğun təlimlə razı deyilsə, **4** o adam qürurlanıb heç bir şey dərk etmir, lakin mübahisə və sözlərin mənası baradə dava yaratmaq xəstəliyinə tutulub. Bunların nəticəsi paxılıq, münaqışa, böhtançılıq və bədgümanlıqdır; **5** pozğun düşüncəli, həqiqətdən məhrum, möminliyi qazanc mənbəyi kimi zənn edən adamların fasılısız mübahisələridir. **6** Əlindəki ilə kifayətlənərək mömin olmaqsa böyük qazanc mənbəyidir. **7** Çünkü dünyaya heç bir şey gətirməmişik və oradan heç bir şey də götürə bilmərik. **8** Yeməyimiz və paltarımız varsa, bunlarla kifayətlənirik. **9** Zəngin olmaq istəyənlərsə sınağa və tora düşərlər; insəni məhvə və həlaka aparan bir çox axmaq və ziyanverici ehtiraslara batırlar. **10** Çünkü hər cür pisliyin kökü pulpərəstlikdir. Kimlərsə bu həvəslə imandan azib öz-özlərinə sanki biçaq soxmuş kimi çox əzab verdilər. **11** Amma sən, ey Allah adımı, bu şeylərdən qaç. Salehliyin, möminliyin, imanın, məhəbbətin, dözümüñ, həlimliyin ardınca get. **12** İman uğrunda yaxşı mübarizə apar. Əbədi həyatı bərk tut; bunun üçün çağırıldın və yaxşı əqidəni bir çox şahid qarşısında iqrar etdin. (a)önios g166) **13** Hər şeyə həyat verən Allahın və Ponti Pilatin öndə öz yaxşı əqidəsinə şəhadət edən Məsih İsanın

hüzurunda sənə tapşırıram ki, **14** Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunadək Allahın əmrinə ləkəsiz və nöqsansız riayət et. **15** Allah Onu Öz vaxtında zahir edəcək. O, bəxtiyarlıq mənbəyi olan tək Hökmər, şahların Şahı və ağaların Ağasıdır. **16** Yegana ölməzliyə malik olan, əlçatmaz nurda yaşayan Odur. Onu insanlardan heç kəs görməyib və görə də bilməz. Ona izzət və əbədi qüdrət olsun. Amin. (a)önios g166) **17** Bu dövrdə varlı olanlara buyur ki, təkəbbürlü olmasınlar və gəldi-gedər var-dövlətə yox, zövq almağımız üçün bizə hər şeyi bol-bol verən Allaha ümid bəsləsinlər. (a)ön g165) **18** Xeyirxahlıq göstərsinlər, yaxşı işlərlə zəngin, əliaçiq olub öz malını başqaları ilə bülüşsünlər. **19** Beləliklə, gələcək üçün özlərinə sağlam təməl olacaq bir xəzinə toplasınlar. Yəni həqiqi həyatı bərk tutsunlar. **20** Ey Timotey, sənə verilən əmanəti qor! Allahsız boşboğazlıqdan və yalan yerə «bilik» adlanan şeyin zidd fikirlərindən uzaq dur. **21** Bəziləri bu biliyə sahib olduqlarını iddia edərək imandan azdilar. Sizə lütf olsun!

2 Timoteye

1 Məsih İsada olan həyat vədinə görə Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 mənə sevimli oğul olan Timoteye salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun! 3 Durmadan, gecə-gündüz dualarımızda səni yada saldıığım zaman ata-babalarım kimi təmiz vicedanla ibadət etdiyim Allaha şükür edirəm. 4 Sənin göz yaşlarını xatırlayaraq səni görməyə həsrət çəkirəm ki, sevinclə dolum. 5 Səndəki riyasız imanı yadımı salıram, əvvəlcə nənən Lois və anan Evnikinin saxladığı bu imanı, əminəm ki, sən də saxlayırsan. 6 Bu səbəbdən sənin üzərinələ qoymağımı Allahanın sənə verdiyi ənamı alovlandırmışını xatırladıram. 7 Çünkü Allah bizi qorxaqlıq ruhu deyil, güc, məhəbbət və ağılli-kamallı olmaq ruhu vermişdir. 8 Buna görə Rəbbimiz barədə şəhadət etməkdən və Onun uğrunda məhbus olan məndən utanma. Allahın gücü ilə Müjdə uğrunda mənimla birlikdə əzaba qatlaş. 9 Allah bizi əməllərimizə görə deyil, öz məqsədinə və lütfünə görə xilas edib müqəddəs olmağa çağırırdı. Zaman başlamazdan əvvəl o lütf bizi Məsih İsada verilmişdi, (aiōnios g166) 10 indi isə Xilaskarımız Məsih İsanın zühuru ilə üzə çıxdı. O, ölümü yox etdi, Müjdə vasitəsilə həyatı və ölməzliyi aşkar etdi. 11 Mən bu Müjdə üçün vaiz, həvari və müəllim təyin olundum. 12 Bu əzabları çəkməyimin səbəbi də budur. Amma bundan utanmiram, çünki Kimə iman etdiyimi biliram və əminəm ki, mənə verdiyi əmanəti qiyamət gününə qədər saxlamağa qadirdir. 13 Məsih İsada olan iman və məhəbbətlə məndən eşitdiyin sağlam sözlərdən nümunə götür. 14 Sənə verilən yaxşı əmanəti bizdə yaşayan Müqəddəs Ruh vasitəsilə saxla. 15 Bilirsən ki, Asiya vilayətində olanların hamısı məndən üz döndərdi. Həmçinin Figel və Hermogen də bunların sırasındadır. 16 Rəbb Onisiforun ev əhlinə mərhəmət etsin. Çünki dəfələrlə məni ruhlandırdı, mənim zəncirlənməyimdən utanmadı. 17 Əksinə, Romada olarkən məni səyələ axtarış tapdı. 18 Qoy Rəbb qiyamət günü ona mərhəmət tapmağa imkan versin. Efesdə onun mənə nə qədər xidmət etdiyini sən çox yaxşı bilirsən.

2 Sənsə, ey oğlum, Məsih İsada olan lütfələ güclən. 2 Bir çox şahidlərin önündə məndən eşitdiyin sözləri başqalarına da öyrətməyə qadir olan sadiq

adamlara həvalə et. 3 Məsih İsanın yaxşı əsgəri kimi mənimlə birgə əzaba qatlaş. 4 Əsgərlik edən insan gündəlik həyatla bağlı işlərə sürüklənməz, ona əmr edən zabiti razı salmağa çalışır. 5 Həmçinin yarışlara qoşulan insan da qaydaya görə yarışmazsa, başına zəfər çələngi qoymulmaz. 6 Zəhmətkeş əkinçinin payına məhsulunun ilk bəhrəsi düşməlidir. 7 Dədiklərimə fikir ver. Rəbb söylədiyim hər şeydə sənə anlaysı verəcək. 8 Yaydığım Müjdədə açıqlandığı kimi, Davudun nəslindən olub ölülər arasından dirilən İsa Məsihi yadında saxla. 9 Bu Müjdə naminə zəncirə vurulmuş bir cinayətkar kimi əzaba qatlaşıram. Amma Allahın kələmə zəncirlənməmişdir. 10 Bu səbəbdən seçilmişlərə görə, onlar da Məsih İsada olan xilasa əbədi izzətlə bərabər nail olsunlar deyə hər şəyə dözürəm. (aiōnios g166) 11 Bu söz etibarlıdır ki, «Əgər Onunla öldüksə, Onunla da yaşayacaq; 12 Əgər dözəriksə, Onunla da birlikdə padşahlıq edəcəyik. Əgər Onu inkar etsək, O da bizi inkar edəcək. 13 Biz sadiq qalmasaq da, O sadiq qalacaq. Çünkü Öz təbiətinə zidd davrana bilməz». 14 Bunları imanlıların yadına sal. Sözlərin mənası barədə dava etməməyi Allahın önündə onların öhdəsinə qoy; çünkü bu fayda verməz, dinləyənlərə isə ziyan vurar. 15 Özünü Allaha sınaqdan keçmiş, həqiqət kələməni doğruluqla işlədən alnıcıq bir işçi kimi təqdim etməyə çalış. 16 Allahsız boşboğazlıqlan uzaq dur. Çünkü belə boşboğazlıqlar insanı daha da allahsızlığı aparır. 17 Onların sözü irinli yara kimi yayılacaq. Himeney və Filit onların sırasındadır. 18 Onlar dirilmənin artıq baş verdiyini deyərək həqiqətdən azib bəzilərinin imanını alt-üst edirlər. 19 Lakin Allahın atlığı möhkəm təməl bu sözlərlə möhürlənib durur: «Rəbb Özünükülləri tanıyor» və «Rəbbin adını ağızına alan hər kəs haqsızlıqlan uzaqlaşın». 20 Böyük bir evdə yalnız qızıl və gümüş qablar deyil, həmçinin taxta və gil qablar da var. Onlardan bəzisi şərəfli, bəzisi də şərəfsiz iş üçün istifadə olunur. 21 Beləliklə, kim özünü şərəfsiz işlərdən təmizləsə, şərəfli işlərə uyğun, təqdis olunmuş, Sahibinə faydalı, hər yaxşı iş üçün hazırlanmış qab olacaq. 22 Gənclik ehtiraslarından qaç. Təmiz ürəklə Rəbbi çağırınlarla birlikdə salehliyin, imanın, məhəbbətin və sülhün ardınca get. 23 Axmaq və cahil mübahisələrdən uzaq ol. Çünkü bunların dava-dalaşa səbəb olmasını bilirsən. 24 Rəbbin qulu davakar olmamalıdır. Əksinə, hamı ilə mülayim rəftar etməli, öyrətməyə qabil, səbirli olmalıdır. 25 Ona qarşı olanları həlimliklə tərbiyə

etməlidir. Bəlkə Allah onlara tövbəyə imkan verəcək. Beləliklə, onlar həqiqəti anlayar, 26 ayıq ola bilərlər və istəyini yerinə yetirmək üçün onları əsir edən iblisin torundan çıxarlar.

3 Bunu bil ki, bu axır zamanda çətin dövrlər olacaq. 2 Çünkü insanlar xudbin, pulpərəst, təkəbbürlü, məğrur, təhqir edən, valideynlərinə itaat etməyən, nankor, müqəddəslikdən məhrum, 3 şəfqətsiz, barışmaz, böhtənçi, nəfsini saxlamayan, rəhmsiz, yaxşılığın düşməni, 4 xain, ehtiyatsız, qürurlu olacaq, Allahdan çox kef çəkməyi sevəcəklər. 5 Məmin kimi görünüb bu yoluñ gücünü inkar edəcəklər. Bu cür adamlardan uzaq dur. 6 Bunların arasında evlərə soxulub zəif iradəli qadınları əsir edən adamlar var. Belə qadınlardan günahla yüklənmiş müxtəlif ehtiraslarla sövq edilir, 7 daima öyrənir, amma həqiqəti heç zaman anlaya bilmirlər. 8 Yannis və Yambris Musaya necə zidd getdilərsə, bu adamlar da eləcə həqiqətə zidd gedirlər. Onlar düşüncələri pozğun, imanları sınaqdan keçməmiş insanlardır. 9 Amma daha irəli gedə bilməyəcəklər. Çünkü Yannislə Yambrisin axmaqlığı kimi bunların da axmaqlığını hamı açıqca görəcək. 10 Sənsə mənim təlimimi, davranışımı, məqsədimi, imanımı, səbrimi, məhəbbətimi, dözümümü, 11 Antakyada, Konyada, Listrada başıma gələn təqibləri, çəkdiyim əzabları diqqətlə izlədin. Nə cür təqiblərə qatlandım! Amma Rəbb məni bunların hamisindən xilas etdi. 12 Məsih İsada möminliyə yaraşan bir həyat sürmək istəyənlərin hamısı təqibə məruz qalacaq. 13 Amma pis adamlar və saxtakarlar aldadıb-aldanaraq getdikcə daha betər olacaqlar. 14 Sənsə öyrəndiyin və güvəndiyin şeylərə sadiq qal. Çünkü bunları kimlərdən öyrəndiyini bilirsən, 15 Müqəddəs Yazılıarı uşaqlıqdan bilirsən. Onlar Məsih İsaya olan iman vasitəsilə sənə xilas gətirən hikmət verməyə qadirdir. 16 Bütün Müqəddəs Yazılılar Allahdan ilham almış və talim, məzəmmət, islah, salehlik tərbiyəsi üçün faydalıdır; 17 beləcə Allah adamı bacarıqlı olub hər yaxşı iş üçün təchiz edilsin.

4 Allahın və dirilərlə ölürləri mühakimə edəcək Məsih İsanın öündə Onun zühuru və Padşahlığının haqqı üçün sənə buyururam ki, 2 Allahın kəlamını vəz edəsən, hansı vaxt olursa-olsun hazır olasan, insanlara tam səbirlə təlim öyrədərək məzəmmət, xəbərdarlıq və nəsihat verəsən. 3 Çünkü elə bir zaman galəcək ki, sağlam təlimə dözməyəcəklər. Qulaq oxşayan

sözlər eşitmək üçün atraflarına öz ehtiraslarına uyğun müəllimlər toplayacaqlar. 4 Qulaqlarını həqiqətdən döndərəcək, əfsanələrə meyl göstərəcəklər. 5 Amma sən hər vəziyyətdə ayıq ol. Əzaba qatlaş, müjdəcilik işini yerinə yetir, öz xidmətinə tam əməl et. 6 Çünkü qanım artıq içmə təqdimi kimi tökülmək üzrədir. Artıq ayrılmış zamanım geldi. 7 Mən yaxşı mübarizə aparmışam, yolumu sona çatdırıdım, imanı saxladım. 8 İndi sahəlik tacı mənim üçün hazır durur. Ədalətli Hakim olan Rəbb qiyamət günü onu mənə - yalnız mənə deyil, Onun zühuruna can atanların hamisina verəcək. 9 Yanıma tez gəlməyə çalış. 10 Çünkü Dima indiki dövrü sevdiyi üçün məni tərk edib Saloniqə getdi. Kreskent Qalatiyaya, Tit isə Dalmatiyaya getdi. (aiən g165) 11 Yalnız Luka yanımıdadır. Markı da götür özünlə gətir, çünkü o etdiyim xidmətdə mənə yardım edir. 12 Tixiki isə Efəsə göndərdim. 13 Troasda Karpin yanında qoymuş yapincı, kitabları, xüsusən, yazılı dərili dərili gələndə gətir. 14 Misgər İsgəndər mənə çox pislik etdi. Rəbb ona əməllərinin əvəzini verəcək. 15 Sən də ondan özünü gözlə. Çünkü söylədiklərimizə ciddi-cəhdə zidd getdi. 16 Mən ilk dəfə müdafiə olunanda heç kim mənə tərəfdar çıxmadi, hamı məni tərk etdi. Qoy onlara günah sayılmasın. 17 Lakin Rəbb köməyimə gəlib mənə güc verdi ki, vəz mənim vasitəmlə tam elan edilsin və onu bütün millətlər eşitsin. Mən aslanın ağızından xilas oldum. 18 Rəbb məni hər cür pis əməldən qurtaracaq və Öz Səmavi Padşahlığı üçün xilas edəcək. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165) 19 Priskila ilə Akilaya və Onisiforun ev əhlinə salam söylə. 20 Erast Korinfə qaldı. Trofimi isə xəstə halda Miletə qoymudum. 21 Çalış ki, qışdan əvvəl gələsən. Evvul, Pudent, Lin, Klavdiya və bütün bacı-qardaşlar sənə salam göndərir. 22 Rəbb sənin ruhuna yar olsun! Sizə lütf olsun!

Titə

1 Allahın qulu və Isa Məsihin həvarisi, mən Pauldan salam! Allahın seçdiyi insanların iman edib möminliyə uyğun olan həqiqəti dərk etmələri üçün təyin olundum. **2** Allah yolu əbədi həyat ümidiñə əsaslanır. Bu ümidi yalan danışmayan Allah zaman başlamazdan əvvəl vəd etmişdi. (aiənios g166) **3** Xilaskarımız Allah Öz əmrinə görə mənə əmanat edilmiş vəzlə kəlamını vaxtında aşkar etdi. **4** Ümumi imana görə mənə əsl oğul olan Titə Ata Allahdan və Xilaskarımız Məsih ısadan lütf və sülh olsun! **5** Tamamlanmamış işləri sahmana salasan və sənə tapşırıdığım kimi hər şəhərdə cəmiyyət ağsaqqalları təyin edəsən deyə səni Kritdə saxladım. **6** Ağsaqqal seçilən şəxs nöqsansız və tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun. Övladları imanlı olmalı, mənəviyyatsızlıqda ittiham olunan yaxud itaətsiz olmamalıdır. **7** Çünkü cəmiyyət nəzarətçisi Allahın iş idarəcisi olduğuna görə nöqsansız olmalıdır. Dikbaş, hirsli, şərab düşkünü, zorakı, haqsız qazanca həris olmamalı, **8** əksinə qonaqpərvər, yaxşılığı sevən, ağılli-kamallı, saleh, müqəddəs, nəfsinə hakim olmalıdır. **9** Həm başqalarına sağlam talimət nəsihət verməyə, həm də ona qarşı çıxanları təkzib etməyə qadir olsun deyə aldiğι təlimə uyğun olan etibarlı kəlamı bərk tutmalıdır. **10** Çünkü, xüsusilə, sünnet tərəfdarları arasında bir çox itaətsiz, boşboğaz və saxtakar insanlar var. **11** Onları sakitləşdirmək lazımdır. Çünkü onlar haqsız qazanc əldə etmək üçün lazımsız şeyləri öyrədərək bəzi ailələri tamamilə alt-üst edirlər. **12** Onlardan biri - öz peyğəmbərlərindən biri belə demişdir: «Kritlilər daima yalançı, azğın heyvan, tənbəl qarınquludur». **13** Bu şəhadət etibarlıdır. Ona görə də onları sərt bir şəkildə məzəmmət et ki, imanları sağlam olsun, **14** Yəhudi əfsanələrinə və həqiqətdən dönen insanların əmrlərinə qulaq asmasınlar. **15** Paklar üçün hər şey pakdır, ləkəli imansızlar üçünsə pak heç bir şey yoxdur. Amma onların həm düşüncəsi, həm də vicedən ləkələnmışdır. **16** Onlar Allahi tanıldıqlarını iqrar edirlər, amma əməlləri ilə bunu inkar edirlər. İyranc və itaətsizdirlər, heç bir yaxşı iş görməyə yaramazlar.

2 Sənsə sağlam təlimə uyğun olanı öyrət. **2** Yaşlı kişilər ayıq, ləyaqətli, ağılli-kamallı, imanda, məhəbbətdə və dözdündə sağlam olsunlar. **3** Yaşlı qadınlar da eyni şəkildə müqəddəslərə yaraşan tərzdə davrənsinlər.

Böhtançı, şərab düşkünü olmasınlar və xeyirli şeyləri öyrədərək **4** tərbiyə etsinlər ki, gənc qadınlar ərlərini və uşaqlarını sevşinlər, **5** ağılli-kamallı, ismətli, evdar, xeyirxah, öz ərlərinə tabe olsunlar. O zaman Allahın kəlamına küfr olunmaz. **6** Gənc oğlanlara da ağılli-kamallı olmaq üçün nəsihət ver. **7** Yaxşı işlər görərək hər şeydə özünü nümunə göstər. Təlimdə dürüst və ləyaqətli olaraq **8** tənqid olunmaz sağlam sözərən dəniz ki, sənə qarşı çıxanlar bizim haqqımızda pis bir söz deyə bilməyib utansın. **9** Qulları başa sal ki, hər şeydə öz ağıalarına tabe olsunlar, onları razı salsınlar. Qoy cavab qaytarmasınlar, **10** oğurluq etməsinlər, amma hər baxımdan etibarlı olduqlarını göstərsinlər. Beləliklə, Xilaskarımız Allahın təlimini hər cəhətdən cəzibəli etsinlər. **11** Çünkü Allahın bütün insanlara xilas gətirən lütfü zühur etdi. **12** Bu lütf bizə allahsızlığı və dünyəvi ehtirasları rədd edib, bu dövrə ağılli-kamallı, saleh və möminliyə uyğun bir ömür sürməyi öyrədir. (aiən g165) **13** Bu ərəfədə bəxtiyarlı gətirən əmidimizin gerçəkləşməsini, ulu Allah və Xilaskarımız Isa Məsihin izzətinin zühurunu gözləyək. **14** Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alınsın, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratsın. **15** Bunları tam bir səlahiyyətlə bildir, nəsihət ver və məzəmmət et. Qoy heç kim sənə hörmətsizlik etməsin.

3 İmanlılara xatırlat ki, başçılar və hakimlərə tabe olub itaət etsinlər. Hər cür xeyirli iş görməyə hazır olsunlar. **2** Heç kimə şər atmasınlar, davakar deyil, mülayim olsunlar və bütün insanlarla həlim davrənsinlər. **3** Çünkü bir zamanlar biz də ağılsız, itaətsiz, yolunu azmış, müxtəlif ehtiraslar və zövqlərə qul olan, kin, paxilliq içində yaşayan mənfur və bir-birimizə nifrət edən adamlar idik. **4** Amma Xilaskarımız Allah xeyirxahlığını və insana olan sevgisini açıq göstərdiyi zaman **5** bizim salehliklə etdiyimiz əməllərlə deyil, Öz mərhəmətinə görə bizi xilas etdi. Bunu bizi yumaqla, yəni Müqəddəs Ruhun bizi yenidən doğudurub təzələməsi ilə etdi. **6** Allah Xilaskarımız Isa Məsih vasitəsilə üzərimizə bol-bol Müqəddəs Ruhu tökdü ki, **7** Onun lütfü ilə saleh sayılıb əmidimiz olan əbədi həyatın varisi oləq. (aiənios g166) **8**

Bu söz etibarlıdır. Mən bunların üzərində dayanlığını istəyirəm ki, Allaha iman etmişlər xeyirxah işlərlə məşğul olmağa diqqət yetirsinlər. Bu, insanların üçün xeyirli və faydalıdır. **9** Lakin axmaq mübahisələrdən,

nəsil şəcərələrindən, münaqışələrdən, Qanunla bağlı dava-dalaşlardan uzaq dur. Çünkü bunlar faydasız və boş şeylərdir. **10** Təfriqəci adamdan birinci və ikinci xəbərdarlıqdan sonra əlaqəni kəs. **11** Belə adamın yolunu azmış və günahkar olduğuna əmin ola bilərsən. O öz-özünü məhkum etmişdir. **12** Mən Artema və ya Tixiki yanına göndərən kimi çalış ki, yanımı, Nikopolisə gələsən. Çünkü qış orada keçirməyi qərara almışam. **13** Qanunsünas Zena ilə Apollonu səylə yola sal, qoy onların heç bir şeyə ehtiyacı olmasın. **14** Qoy bizimkilər də tacili ehtiyacları ödəmək üçün xeyirli işlərlə məşğul olmayı öyrənsinlər ki, bəhrəsiz qalmasınlar. **15** Yanımdakıların hamısı səni salamlayır. Bizi sevən imanlılara salam söylə. Hamınıza lütf olsun!

Filimona

Mark, Aristarx, Dima, Luka da sənə salam göndərir. 25
Rəbb İsa Məsihin lütfü sizin ruhunuza yar olsun!

1 Məsih İsa uğrunda həbs olunan mən Pauldan və Timotey qardaşdan sevimli əməkdaşımız Filimona, **2** bacımız Apfiyaya, birlikdə mübarizə apardığımız Arxipə və Filimonun evində toplaşan imanlılar cəmiyyətinə salam! **3** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **4** Dualarımızda səni yada salıram və Allaha daima şükür edirəm. **5** Çünkü Rəbb İsaya olan imanını və bütün müqəddəslərə bəslədiyin məhəbbəti eşidirəm. **6** Sən Məsihdə malik olduğumuz hər xeyirli şeyi dərk etdikcə imanını başqaları ilə paylaşmaqda fəal olmağın üçün dua edirəm. **7** Qardaşım, sənin məhəbbətin mənim üçün böyük sevinc və təsəlli qaynağı oldu. Çünkü müqəddəslərin türəyi sənin sayəndə təravətləndi. **8** Buna görə münasib olanı sənə buyurmağa Məsihdə böyük cəsarətim olsa da, **9** indi Məsih İsa uğrunda həbsdə olan mən – yaşılı Paul sənə məhəbbətlə yalvarıram. **10** Həbsdə ikən ruhani atası olduğum oğlum Onisimlə bağlı səndən bir xahişim var. **11** O bir vaxtlar sənə yararsız idi, amma indi həm sənə, həm də mənə yararlıdır. **12** Onun özünü, yəni can-ciyərimi sənin yanına göndərirəm. **13** Müjdə uğrunda həbsdə olduğum müddətdə sənin əvəzinə mənə xidmət etməsi üçün onu yanımıda saxlamaq istəyirdim. **14** Amma sənin razılığın olmadan heç bir iş görmək istəmədim. İstədim ki, etdiyin yaxşılıq məcburi deyil, könüllü olsun. **15** Onisimin bir müddət səndən ayrılması bəlkə də bundan ötrü oldu ki, sən onu həmişəlik, (*aiōnios* g166) **16** artıq qul kimi deyil, quldan üstün, sevimli bir qardaş kimi qəbul edəsən. O, xüsusilə, mənim üçün çox sevilmişdir. Lakin həm cismən, həm də Rəbdə olaraq sənin üçün daha artıq sevimli qardaşdır. **17** İndi məni özünə şərik sayırsansa, onu da məni qəbul edəcəyin kimi qəbul et. **18** Əgər sənə hər hansı bir haqsızlıq etmişsə yaxud borcludursa, bunu mənim hesabımı yaz. **19** Mən Paul bunu öz əlimlə yazıram ki, əvəzini mən öðayəcəyəm. Sənin öz həyatın üçün mənə borclu olduğunu demək istəmirəm. **20** Bəli, qardaş, Rəbdə mənə bir yardımın olsun. Ürəyimi Məsihdə təravətləndir. **21** İtaətkar olduğuna əmin olaraq bunu sənə yazıram. Bilirəm ki, istədiklərimi artıqlaması ilə yerinə yetirəcəksən. **22** Bununla yanaşı, mənə bir qonaq otağı hazırla. Ümidvaram ki, dualarınız vasitəsilə sizə bəxş olunacağam. **23** Məsih İsada olub mənimlə birgə həbs olunan Epafra, **24** əməkdaşlarım

Ibranilərə

1 Allah qədim zamanlarda dəfələrlə və müxtəlif yollarla əcdadlarımıza peyğəmbərlər vasitəsilə müraciət etmişdi. **2** Amma bu axır zamanda O biza Oğul vasitəsilə müraciət etdi; Onu hər şeyin varisi təyin etmişdi və Onun vasitəsilə kainatı yaratmışdı. (əİN g165) **3** Oğul Allahın izzətinin əksi və mahiyyətinin tam surətidir. O hər şeyi qüdrətli kələmi ilə saxlayır. O, günahlardan təmizlənməni təmin edəndən sonra ucalarda möhtəşəm Allahın sağında oturdu. **4** Mələklərdən nə qədər üstün adı irs olaraq aldısa, o qədər onlardan üstün oldu. **5** Axı Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum» yaxud «Mən Ona Ata, O isə Mənə Oğul olacaq» demişdir? **6** Yenə də Allah ilk Doğulunu dünyaya gətirəndə deyir: «Allahın bütün mələkləri qoy Onun qarşısında səcdə etsin». **7** Mələklər barəsində isə deyir: «Öz mələklərini küləklərə, Öz xidmətçilərini yanar oda döndərər!» **8** Amma Oğul haqqında bunu deyir: «Ey Allah, taxtın əbədilik, sənəzadək qalır, Sənin şəhərliq əsan insaf əsasıdır. (əİN g165) **9** Salehliyi sevib qanunsuzluğa nifrət etmişən. Ona görə Allah, Sənin Allahın Sevinc yağı ilə Yoldaşlarından çox Səni məşh edib». **10** Yenə deyir: «Ya Rəbb, Sən yerin təməlini əzəldən qurmusan, Göylər Sənin əllərinin işidir! **11** Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan, Hamisi paltar kimi köhnələcək, **12** Onları geyim kimi bükəcəksən, Onları paltar kimi dəyişdirəcəksən. Amma Sən dəyişməzsən, illərin tükənməzdir». **13** Lakin Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağında otur» demişdir? **14** Bütün mələklər xiləsi irs olaraq alacaq şəxslərə xidmət etmək üçün göndərilən xidmətçi ruhlar deyilmə?

2 Buna görə də biz eşitdiklərimizə daha da diqqətli olmaliyiq ki, axın bizi aparması. **2** Çünkü mələklər vasitəsilə bəyan edilən söz qüvvəyə mindi, hər cür təqsir və itaətsizliyə haqlı cəza verildi, **3** bu cür böyük xiləsa məhəl qoymasaq, biz necə qurtula bilərik? Bu xiləsə əvvəlcə Rəbb tərəfindən bildirildi və Onu eşidənlər tərəfindən biza təsdiq olundu. **4** Allah da əlamət, xariqələr, müxtəlif möcüzələr və Öz iradəsinə uyğun olaraq paylaşıdı Müqəddəs Ruhun ənamları ilə şəhadət etdi. **5** Barəsində danişdiğimiz gələcək dünyani Allah mələklərə tabe etmədi. **6** Lakin kimsə bir yerdə

belə şəhadət etdi: «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən? Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısını çakırırsən? **7** Onu mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutdu, izzət və əzəmət tacını onun başına qoydu. **8** Hər şeyi onun ayağının altına qoyub tabe etdin». Allah hər şeyi insana tabe etdiyinə görə ona tabe olmamış heç nə qoymadı. Lakin indi biz hər şeyin ona tabe olduğunu halə görmürük. **9** Amma Allahın lütfü ilə hər kəsin uğrunda ölmək üçün mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutulmuş Şəxsi, yəni ısanı görürük. Çəkdiyi ölüm əzabına görə Onun başına izzət və əzəmət tacı qoymuldu. **10** Hər şey Allah üçün və Allah vasitəsilə mövcuddur. Bir çox övladı izzətə çatdırmaq üçün onların xiləsinin Banisini əzablar vasitəsilə kamil etməsi Allaha münasib idi. **11** Çünkü təqdis edən Şəxsin və təqdis olunanların hamisiniñ Atası eynidir. Bu səbəbdən İsa onları qardaş çağırmaqdən utanmayıb deyir: **12** «İşmini qardaşlarımı elan edəcəyəm, Toplantı arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm». **13** Yenə də deyir: «Mən Ona güvənəcəyəm» və yenə «Budur, Mən və Allahın Mənə verdiyi övladlar». **14** Bu səbəbdən bu övladlar tərkibcə qan və etdən yarandıqlarına görə İsa Özü də onların insan təbiətinə şərık oldu ki, ölüm üzərində hakimiyyət sahibi oləni, yəni iblisi Öz ölümü vasitəsilə təsirsiz hala gətirsin **15** və ölüm qorxusuna görə ömürləri boyu əsarətdə olanların hamisini azad etsin. **16** Şübhəsiz, O, mələklərə deyil, İbrahim nəslinə yardım edər. **17** Buna görə də O hər cəhətdən qardaşlarına bənzər olmalı idi; belə ki Allaha xidmətində mərhəmətli və sadiq Baş Kahin olub xalqının günahları üçün kəffarə edə bilsin. **18** Çünkü Özü sınağa çəkilib əzab çəkdiyi üçün sınağa çəkilişlərə kömək edə bilər.

3 Bu səbəbə görə, ey səmavi çağırışa ortaq olan müqəddəs qardaşlar, əqidəmizin Elçisi və Baş Kahini İsa haqqında düşünün. **2** İsa Onu təyin edən Kəsə sadiq qaldı; necə ki Musa da Allahın bütün evində Ona sadiq qaldı. **3** Evin bənnası evdən daha çox hörmət qazandığı kimi İsa da Musadan daha böyük izzətə layiq görüldü. **4** Çünkü hər evin bir bənnası var, hər şeyin bənnası isə Allahdır. **5** Musa gələcəkdə deyiləcək sözlərə şəhadət etmək üçün Allahın bütün evində bir xidmətçi kimi sadiq qaldı. **6** Amma Məsih Onun evi üzərində Oğul olaraq sadiqdir. Əgər biz cəsarətimizi və fəxr etdiyimiz ümidi qoruyub saxlasaq, Onun evi bizik. **7** Buna görə Müqəddəs Ruhun dediyi kimi: «Bu

gün əgər Onun səsini eşitsəniz, **8** Qoy ürəkləriniz üsyan vaxtı olduğu kimi, Səhradakı sınaq günündə olduğu kimi inadkar olmasın. **9** Orada atalarınız Məni sınadılar, Qırx il əməllərimi görərək Məni yoxladılar. **10** Buna görə o nəsildən zəhləm getdi. Dedi: “Onlar həmisi ürəklərində azır, Yollarımı tanımlırlar”. **11** Buna görə qəzəblənib and içmişəm: “Onlar Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər”». **12** Ey qardaşlar, diqqətli olun ki, sizlərdən heç birinizdə var olan Allahdan uzaqlaşan şər və imansız üzək olmasın. **13** Amma «bu gün» adlanan hər gün bir-birimizi ürəkləndirin ki, heç biriniz günahın aldadıcılığı ilə inadkar olmasın. **14** Çünkü əvvəldən bizdə olan etimadı sonadək möhkəm saxlasaq, Məsihlə ortaqları olıq. **15** Necə ki deyilmişdir: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, Qoy ürəkləriniz üsyan vaxtı olduğu kimi inadkar olmasın». **16** Bəs eşidib üsyan edənlər kimdir? Musanın başçılığı ilə Misirdən çıxanların hamısı deyilmə? **17** Allah qırx il kimə qəzəblənirdi? Günaha batmış, meytləri cöldə sərilənlərə deyilmə? **18** Bəs O kimlərə and içdi ki, Onun rahatlıq diyarına girməyəcəklər? Məgər itaət etməyənlərə deyil? **19** Beləliklə, görürük ki, onlar imansızlıqlarına görə oraya girə bilmədilər.

4 Beləliklə, Allahın rahatlıq diyarına girmək vədi hələ də qüvvədə olarkən hər birinizin bundan məhrum olmasından qorxaq. **2** Çünkü Misirdən çıxanlar kimi biz də Müjdə aldıq. Amma onların eşitdiyi kələm onlara xeyir gətirmədi, çünkü bu kələma qulaq asanların imanına şəriq olmadılar. **3** Biz iman etmişlərsə rahatlıq diyarına girməkdəyik, necə ki Allah demmişdir: «Buna görə qəzəblənib and içmişəm: “Onlar Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər”». Halbuki Onun işləri dünya yarananandan bəri tamamlanmışdır. **4** Çünkü bir yerdə yeddinci gün barəsində belə deyib: «Allah bütün gördüyü işlərdən ayrılib yeddinci gün istirahət etdi». **5** Bu barədə yənə deyib: «Onlar Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər». **6** Beləliklə, bəzilərinə o rahatlıq diyarına girmək üçün, şübhəsiz ki, imkan qalır. Lakin Müjdəni əvvəlcədən eşidənlər itaətsizliyə görə ora girə bilmədilər. **7** Bu səbəbə görə Allah xeyli vaxt keçəndən sonra Davud vasitəsilə «bu gün» deyərək təkrar müəyyən bir gün təyin edir, necə ki əvvəlcə deyilmişdir: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, Qoy ürəkləriniz inadkar olmasın». **8** Çünkü Yəsua onlara rahatlıq diyarı versəydi, Allah bundan sonra başqa bir gün barəsində danışmazdı. **9** Beləcə

Allahın xalqı üçün hələ də bir istirahət qalır. **10** Allah Öz işlərini qurtarır Şənbə günü istirahət etdiyi kimi Onun rahatlıq diyarına girən də öz işlərini qurtarır istirahət etdi. **11** Buna görə də bu rahatlıq diyarına girməyə çalışaq ki, heç kəs eyni itaətsizlik nümunəsinə əməl edib yixilənəsin. **12** Allahın kələmi canlı və təsirlidir, hər ikiağlıqlı qılıncdan da itidir, canla ruhu, oynaqlarla iliyi bir-birindən ayıraq keçir, ürəyin fikir və niyyətlərini ayırd edir. **13** Allahdan gizli heç nə yoxdur. Lakin Onun gözləri qarşısında hər şey çılpaq və açıq-əşkardır. Biz Ona hesabat verəcəyik. **14** Beləliklə, Allahın Oğlu İsa göylərdən keçən böyük Baş Kahinimiz olduğuna görə əqidəmizi möhkəm tutaq. **15** Çünkü bizim Baş Kahinimiz belə deyil ki, zaifliklərimizdə bizim halımıza acıya bilməsin. Əksinə, hər cəhətdən bizim kimi sınaga çəkilmiş, lakin günah etməmişdir. **16** Buna görə də lütfkar Allahın taxtına cəsarətlə yaxınlaşaq ki, vaxtında köməyə nail olmaq üçün mərhamət alıb lütf tapaq.

5 İnsanlar arasından seçilən hər baş kahin günahlardan ötrü təqdim və qurbanlar vermək, Allahla bağlı olan işlərdə insanları təmsil etmək üçün təyin edilir. **2** Cahillərlə və yolunu azmışlarla həlim davrana bilir, çünkü özü də zəifliyə məruzdur. **3** Buna görə o, xalqın günahları üçün olduğu kimi öz günahları üçün də qurbanlar təqdim etməlidir. **4** Heç kəs bu şərəfə öz-özünə nail olmur, ancaq Harun kimi Allah tərəfindən çağırılanda nail olur. **5** Eləcə də Məsih də Baş Kahin olmaq üçün Öz-Özünü izzətləndirmədi, Ona «Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum» deyən Allah Onu izzətləndirdi. **6** Digər yerdə isə O belə deyir: «Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən». (aiōn g165) **7** Məsih yer üzündə cisimdə olduğu günlərdə Onu ölümdən qurtarmağa qadir olan Allaha böyük fəryad və göz yaşları ilə dua edib yalvardı və möminliyinə görə eşidildi. **8** O, Oğul olduğu halda çəkdiyi əzablarla itaətli olmayı öyrəndi. **9** Kamilliyya çatandan sonra Ona itaət edənlərin hamısı üçün əbədi xilas qaynağı oldu (aiōnios g166) **10** və Allah tərəfindən Melkisedeq vəzifəli Baş Kahin təyin edildi. **11** Bu mövzuda deyiləsi sözümüz çoxdur, amma bunları izah etmək çötindir. Çünkü sizin qulağınız ağır eşidir. **12** Siz artıq müəllim olmalı idiniz; amma kimsənin sizə təkrarən Allahın kələminin ibtidai təlimlərini öyrətməsinə hələ də möhtacsınız. Siz bərk yeməyə yox, südə möhtac olmusunuz. **13** Südlə bəslənən

hər kəs körpə olduğu üçün salehlik barəsində olan kələmdə təcrübəsizdir. **14** Bərk yemək isə yetkinlər, yəni duyğularını xeyirlə şəri ayırd etməkdən ötrü həssas edənlər üçündür.

6 Bunun üçün Məsih barəsindəki ibtidai təlimi gerida buraxıb kamilliyyə doğru irəliləyək. Ölüm gətirən əməllərdən tövbə edib Allaha iman etmənin təmlinini, **2** vəftizlər, el qoyub təqdis etmə, öltülərin dirilməsi və əbədi məhkəmə haqqındaki təlimin əsasını yenidən qurmayaq. (aiənios g166) **3** Allah izin verərsə, bunlara da əməl edəcəyik. **4** Bir dəfə nurlanmış, səmavi ənamdan dadmış və Müqəddəs Ruha şərik olmuş, **5** Allahın xoş kələməni və gələcək dövrün qüvvələrini dadmış olduqları halda (aiən g165) **6** imandan dənənləri yenidən tövbə edəcək vəziyyətinə gətirmək mümkün deyil. Çünkü özləri Allahın Oğlunu yenidən çarmıxa çəkib rüsvay edirlər. **7** Dəfələrlə üstünə yağan yağışı içən və kimlər üçün işlənirə, onlara faydalı bitkilər yetişdirən torpaq Allahdan xeyir-bərəkət alır. **8** Tikan və qanqal yetişdirən torpaq isə yararsız və lənətə yaxındır, onun sonu yanmaqdır. **9** Lakin, ey sevimlilər, biz bu cür danişsaq belə, əminik ki, vəziyyətiniz daha yaxşıdır və xilasa malik olursunuz. **10** Axi Allah ədalətsiz deyil ki, əməlinizi və Onun adı ilə müqəddəslərə əvvəldən və indi də xidmət etməklə göstərdiyiniz məhəbbəti unutsun. **11** Ümidiñ verdiyi tam etimada nail olmaq üçün axıra qədər hər birinizin eyni səyi göstərməyinizi arzulayıraq ki, **12** siz tənbəl olmayısanız, amma vəd olunan şeyləri iman və səbirlə irs alanlardan nümunə götürərsiniz. **13** Allah İbrahimə vəd verdiyi vaxt adına and içmək üçün Özündən üstün birinin olmadığına görə Öz varlığına and içərək dedi: **14** «Sən mütləq xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çıxaldacağam». **15** Beləliklə, İbrahim səbirlə gözləyərək vədə nail oldu. **16** İnsanlar özlərindən daha üstün olanın adına and içirlər və sözlərini təsdiq edən and hər iddiaya son qoyur. **17** Eləcə də Allah vədin varislərinə iradəsinin dəyişməzləyini daha açıq-əşkar etmək istəyərək Öz vədini andla təsdiqlədi. **18** Belə ki qarşımıza qoyulan ümidi bağlanmaq üçün Allaha siğınan bizlər Allahın bunlarda yalan danışması qeyri-mümkün olduğuna görə iki dəyişilməz şeydə - Onun vəd və andında böyük təsəlliyyə malik olaq. **19** Can lövbərimiz kimi möhkəm və sarsılmaz olan bu ümidi məbədin pərdəsinin arxasındaki iç otaga daxil olur. **20**

İsa ilk olaraq bizim uğrumuzda oraya daxil oldu; O, Melkisədeq vəzifəli əbədi Baş Kahin olmuşdu. (aiən g165)

7 Bu Melkisədeq Salem padşahı və Allah-Taalanın kahini idi. Padşahları məglub edib geri qayıdan İbrahimin pişvazına çıxdı və ona xeyir-dua verdi. **2** İbrahim də ona hər şeyin onda bir hissəsini verdi. Melkisədeq ən əvvəl öz adının mənasına görə salehlik padşahıdır, sonra isə Salem padşahı, yəni sülh padşahıdır. **3** O, atasız, anasız olub nəsil şəcərəsi yoxdur. Nə günlərinin başlanğıcı, nə də həyatının sonu var. Lakin Allahın Oğluna bənzədilmiş əbədi kahin olaraq qalır. **4** Baxın bu adam necə böyükdür ki, ulu babamız İbrahim belə, qənimətlərinin onda bir hissəsini ona verdi. **5** Levi oğullarından kahinlik vəzifəsini alanlar, Qanuna görə xalqdan, yəni İbrahim nəslindən olduqları halda, öz qardaşlarından onda bir hissəni almaq əmrinə malikdirlər. **6** Amma onların nəslindən olmayan Melkisədeq İbrahimdən onda bir hissəni aldı və vədlərə malik olana xeyir-dua verdi. **7** Şübhəsiz ki, böyük özündən kiçiyə xeyir-dua verər. **8** Burada onda bir hissəni ölümlü insanlar alır, orada isə yaşadığına dair şəhadətə malik olan bir nəfər alır. **9** Demək olar ki, onda bir hissəni alan Levi də İbrahim vasitəsilə onda bir hissəni vermişdi. **10** Çünkü Melkisədeq İbrahimin pişvazına çıxanda Levi hələ əcdadının belində idi. **11** Beləliklə, əgər kamillik Levililərin kahinliyi vasitəsilə əldə edilsəydi - çünkü xalq bu kahinliyə əsasən Qanunu alıb - Harun vəzifəli deyil, Melkisədeq vəzifəli başqa bir kahinin təyin edilməsi barədə danışmağa daha nə ehtiyac vardı? **12** Çünkü kahinlik dəyişiləndə Qanunun da dəyişilməsinə ehtiyac var. **13** Haqqında bu sözə deyilən Adam başqa bir qəbiləyə mənsubdur və bu qəbilədən heç kəs qurbangahda xidmət etməmişdir. **14** Axi Rəbbimizin Yəhuda qəbiləsindən törəməsi məlumdur. Musa bu qəbilə barəsində kahinlərə aid bir söz deməmişdi. **15** Melkisədeq bənzər başqa bir Kahinin təyin edilməsi bunu daha da aydın göstərir. **16** O, Qanunun cismanı kahinlik əmrinə görə deyil, tükənməz həyat qüdrətinə görə Kahin oldu. **17** Çünkü «Sən Melkisədeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən» deyə şəhadət olunur. (aiən g165) **18** Bundan əvvəlki əmr zəif və yararsız olduğuna görə ləğv olunur. **19** Çünkü Qanun heç bir şeyi kamilləşdirməyib. Bunun yerinə bizi Allaha yaxınlaşdırın daha gözəl ümid verilir. **20** Bu kahinlik isə andsız olmadı. O biri kahinlər andsız

kahin oldu. **21** Lakin Isa Ona «Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz: "Sən əbədi bir Kahinsən"» deyən Allah vasitəsilə andla kahin oldu. (aiən g165) **22** Buna görə Isa daha yaxşı Əhdin zəmanətçisi oldu. **23** Bununla belə, həmin kahinlərin sayı çox idi, çünkü ölüm onların vəzifədə qalmasına mane olurdu. **24** Lakin Isa əbədi yaşadığı üçün daimi kahinliyə malikdir. (aiən g165) **25** Buna görə O Özü vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları tam xilas etməyə qadirdir. Çünkü O onlar üçün vəsatətçilik etməkdən ötrü həmişə yaşıyır. **26** Həqiqətən, bizə belə bir Baş Kahinin olması münasibdir ki, O, müqəddəs, günahsız, ləkəsiz, günahkarlardan ayrılmış, göylərdən daha ucalara qaldırılmış olsun. **27** O başqa baş kahinlər kimi əvvəlcə öz günahları, sonra da xalqın günahları üçün hər gün qurban təqdim etmək məcburiyyətində deyil. Çünkü Özünü qurban verməklə bunu birdəfəlik etdi. **28** Qanun zəiflikləri olan insanları baş kahin təyin edir. Lakin Qanundan sonra verilmiş and sözü əbədi olaraq kamilləşdirilmiş Oğulu təyin etdi. (aiən g165)

8 Deyilənlərin əsası isə budur: bizim elə bir Baş Kahinimiz var ki, göylərdəki möhtəşəm Allahan taxtının sağında oturub. **2** O, Müqəddəs məkanda və insanın deyil, Rəbbin qurduğu həqiqi çadırda xidmət edir. **3** Hər baş kahin təqdim və qurban gətirmək üçün təyin olunur. Buna görə bizim də Baş Kahinimizin təqdim etmək üçün nəyisə olmalıdır. **4** Əgər Özü yer üzündə olsaydı, əsla Kahin olmazdı. Çünkü Qanuna əsasən təqdim gətirənlər var. **5** Onlar göylərdəkilərin təsviri və kölgəsi olan yerdə ibadət edir, necə ki Musa İbadət çadırını qurmaq üzrə olanda Allah onu xəbərdar etmişdi: «Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamisini ehtiyatla düzəlt». **6** Amma indi Isa daha yaxşı vədlər üzərində qurulmuş daha yaxşı bir Əhdin Vasitəcisi olduğu qədər üstün bir xidmətə nail oldu. **7** Əgər ilk Əhd qüsursuz olsaydı, ikinci Əhdə səbəb axtarılmazdı. **8** Çünkü Allah Öz xalqını təqsirkar çıxararaq deyir: «Rəbb bəyan edir: "İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni bir Əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır. **9** Bu Əhd Atalarını Misir torpağından çıxartmaq üçün Əllərindən tutduğum gün Onlarla bağladığım əhdə bənzəməyəcək. Çünkü onlar əhdimə sadıq qalmadılar, Mən də onlardan üz döndərdim" Rəbb belə bəyan edir. **10** "O günlərdən sonra İsrail xalqı ilə Bağlayacağım Əhd belədir" Rəbb bəyan edir, "Qanunları onların zehinlərinə qoyub Ürəklərinə yazacağam. Mən onların

Allahi, Onlar da Mənim xalqım olacaq. **11** Bir kəs öz həmvətənini yaxud qardaşını «Rəbbi tanı» deyib öyrətməyəcək. Çünkü böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni tanıyacaq. **12** Çünkü təqsirlərinə qarşı mərhəmətli olacağam, Günahlarını daha yada salmayacağam"». **13** Allah «Yeni Əhd» deməkə birincisinin köhnə olduğunu göstərir. Köhnələn və yaşa dolansa çox keçmədən yox olur.

9 Birinci Əhdin də ibadət barəsindəki qaydaları və dünyəvi Müqəddəs məkanı var idi. **2** Bir çadır qurulmuşdu. Müqəddəs yer adlanan ilk bölmədə çıraqdan, masa və təqdis çörəkləri var idi. **3** İkinci pərdə arxasında isə Ən Müqəddəs yer adlanan bir bölmə var idi. **4** Burada qızıl buxur qurbangahı ilə hər tərəfdən qızılla örtülmüş Əhd sandığı var idi. Sandığın içində manna ilə dolu qızıl qab, Harunun tumurcuqlamış əsası və Əhd lövhələri var idi. **5** Sandığın üzərində isə kəffarə qapağına kölgə salan izzətli keruvtır var idi. Lakin bunlar barəsində indi ətraflı danışa bilmirik. **6** Bu şeylər belə qurulduqdan sonra kahinlər həmişə çadırın ilk bölməsinə daxil olub ibadət aparırlar. **7** İkinci bölməsinə isə yalnız baş kahin daxil ola bilər. O da özü üçün və xalqın bilmədən işlətdiyi günahlar üçün orada təqdim etdiyi qurban qanı olmadan o yerə daxil ola bilməz. **8** Müqəddəs Ruh bununla göstərir ki, çadırın ilk bölməsi durdyuqca Ən Müqəddəs yərə gedən yol hələ aşkar olmamışdır. **9** Bu çadır indiki vaxt üçün bir misaldır. Bu səbəbdən ibadət edəninin vicdanını kamilləşdirə bilməyən təqdimlər və qurbanlar verilir. **10** Bunlar ancaq yemək, içmək və cürbəcür yuyunma tərzləri ilə, yəni hər şeyin nizama salınacağı vaxtadək qüvvədə olub cismanı işlərə məxsus olan qaydalarla əlaqədardır. **11** Lakin Məsih indi gələn nemətlərin Baş Kahini olaraq gəldi. İnsan əli ilə qurulmayan, yəni bu yaradılışdan olmayan daha böyük və daha mükəmmal çadırdañ keçib **12** təkələrlə danaların qanı ilə yox, Öz qanı ilə Ən Müqəddəs yərə birdəfəlik daxil oldu; əbədi satınalınmanı təmin etdi. (aiənios g166) **13** Çünkü əgar təkələrlə bugaların qanı və döyüñin külünün murdar olanların üstünə səpilməsi onları təqdis edib cismən təmizləyirsə, **14** deməli, əbədi Ruh vasitəsilə Özünü qüsursuz olaraq Allaha təqdim etmiş Məsihin qanı var olan Allaha ibadət edə bilməmiz üçün vicdanımızı ölüm gətirən əməllərdən nə qədər çox təmizləyəcək! (aiənios g166) **15** Buna görə də çağırılmışların vəd edilən əbədi irsi

alması üçün Məsih Yeni Əhdin Vasitəcisiidir. Çünkü O, Birinci Əhd zamanı etdikləri təqsirlərdən onları satın almaq üçün ölmüşdü. (aiōnios g166) **16** Bir vəsiyyətnamə varsa, vəsiyyət edənin ölümünü sübut etmək lazımdır. **17** Çünkü vəsiyyətnamə yalnız ölümündən sonra qüvvəyə minir. Vəsiyyət edən sağ olanda vəsiyyətnamənin heç bir qüvvəsi yoxdur. **18** Bu sabəbə görə Birinci Əhd də qan axıdılmadan qüvvəyə minmədi. **19** Musa Qanunun hər əmrini bütün xalqın önündə bəyan edəndən sonra su, al rəngli yun və züfa otu ilə dana və təkələrin qanını götürüb həm kitabın özünə, həm də bütün xalqın üzərinə səpərək dedi: **20** «Budur Allahın sizə əmr etdiyi əhdin qanı». **21** Eyni tərzdə çadır və bütün xidmət əşyalarının üzərinə qan səpdi. **22** Demək olar ki, Qanuna görə hər bir şey qanla təmizlənir və qan axıdılmadan bağışlanma olmur. **23** Beləliklə, göylərdəkilərin təsvirlərini bu qurbanlarla, göylərdəkiləri isə bunlardan daha yaxşı qurbanlarla təmizləmək lazımdır. **24** Məsih əsl Müqəddəs məkanın nümunəsi olub insan əli ilə qurulan Müqəddəs məkana deyil, göyün özünə daxil oldu ki, indi bizim üçün Allahın hüzurunda zahir olsun. **25** Baş kahin hər il özünün olmayan qanla ən Müqəddəs yerə girər. Amma Məsih Özünü dəfələrlə təqdim etmək üçün göyə girmədi. **26** Elə olsaydı, O, dünya yarananından bəri dəfələrlə əzab çəkməli olardı. İndi isə dövrlərin sonunda, O Özünü qurban verməklə günahı aradan qaldırmaq üçün bir dəfə zühur etdi. (aiōn g165) **27** Necə müəyyən edilmişdir ki, insanlar bir dəfə ölüb ondan sonra mühakimə olunsunlar, **28** eləcə də Məsih bir çoxlarının günahını Öz üzərinə götürmək üçün bir dəfə təqdim edilmişdir və ikinci dəfə günahın öhdəsindən gəlmək üçün deyil, xilas gətirmək üçün Onu gözləyənlərə zühur edəcək.

10 Qanunda galəcək nemətlərin əslİ deyil, kölgəsi var. Buna görə də Qanun ildən-ilə daimi bir suratda təqdim olunan eyni qurbanlar vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları əsla kamil edə bilməz. **2** Əks təqdirdə, bu qurbanların təqdim olunmasına son qoyulardı. Çünkü ibadət edənlər birdəfəlik təmizlənəndən sonra artıq günahlarına görə vicdan əzabı çəkməzdilər. **3** Amma bu qurbanlar vasitəsilə insanlar ildən-ilə günahlarını yadlarına salır. **4** Çünkü bugaların və təkələrin qanı ilə günahları aradan qaldırmaq qeyri-mümkündür. **5** Buna görə Məsih dünyaya gələndə deyir: «Qurban və təqdim istəmədin, Amma Mənə

bir bədən hazırladın. **6** Yandırma qurbanı, günah qurbanından xoşun gəlmədi. **7** O zaman dedim: "Budur, gəlmisəm, Kitab tumarında Mənim haqqında yazılıb. Ay Allah, Sənin iradəni yerinə yetirim"». **8** Məsih əvvəl dedi: «Qurban, təqdim, yandırma qurbanı və günah qurbanı istəmədin, Bunlardan xoşun gəlmədi». Bunlar hamısı Qanuna görə təqdim olunur. **9** Sonra dedi: «Budur, gəlmisəm, Sənin iradəni yerinə yetirim». Yəni, Məsih ikinci əhdə qüvvəyə mindirmək üçün birincisini ləğv edir. **10** Bu iradəyə əsasən biz İsa Məsihin bədəninin birdəfəlik təqdim olunmasına görə təqdis olunduq. **11** Hər bir kahin hər gün xidmətini icra edərək əsla günahları aradan qaldıra bilməyən eyni qurbanları dəfələrlə təqdim edir. **12** Amma Məsih günahlar üçün yalnız bir qurban təqdim edəndən sonra əbədi olaraq Allahın sağında oturdu. **13** O vaxtdan bəri O, düşmənələrinin Onun ayaqları altına kətil kimi salınmasını gözləyir. **14** Çünkü O yalnız bir təqdim vasitəsilə təqdis olunmaqdə olanları həmişəlik kamilləşdirdi. **15** Müqəddəs Ruh da bu haqda biza şəhadət edir. Çünkü əvvəl deyir: **16** «"O günlərdən sonra Onlarla bağlayacağım əhd belədir" Rəbb bəyan edir, "Qanunları onların ürəyinə qoyub Zehinlərinə yazacağam"». **17** Sonra deyir: «Günahlarını və qanunsuzluqlarını yada salmayacağam». **18** Günahların bağışlanması olanda isə artıq günah üçün təqdim etmə yoxdur. **19** Beləliklə, ey qardaşlar, isanın qanı sayəsində ən Müqəddəs yerə daxil olmağa cəsarətimiz çatır. **20** O biza pərdədən, yəni Öz cismindən keçən yeni və canlı bir yol açmışdır. **21** Həm də O, Allahın evi üçün cavabdeh olan böyük bir Kəhinimizdir. **22** Ona görə ürkəklərimiz pis vicdandan paklanmış, bədənlərimiz də təmiz su ilə yuyulmuş halda imanın tam etimədi ilə, səmimi qəlblə Allaha yaxınlaşaqq. **23** Ümid verən əqidədən möhkəm tutaq, çünkü vəd verən Allah sadiqdir. **24** Bir-birimizi məhəbbətə və xeyirxah əməllər etmək üçün necə həvəsləndirmək haqqında fikirləşək. **25** Bəzi adamların vərdiş etdiyi kimi birgə yığışmağımızı tərk etməyək. Lakin qiyamət gününün yaxınlaşdığını gördükcə bir-birimizi daha çox ruhlandıraq. **26** Həqiqəti dərk edib qəbul edəndən sonra qəsdən günah etməkdə davam etsək, artıq günah üçün qurban qalmır. **27** Lakin mühakimənin və Allahın düşmənərini yandırıb-yaxan şiddətli alovun dəhşətlə gözlənməsi qalır. **28** Musanın Qanununu heç sayan adam iki yaxud üç şahidin sözü ilə rəhm edilmədən öldürültür. **29** Əgər bir nəfər Allahın

Oğlunu tapdalayaraq təqdis edildiyi əhdin qanını adı bir şey sayıb Allahın lütfkar Ruhunu təhqir edərsə, sizə bundan nə qədər ağır cəzaya layiq sayılacaq? **30** Çünkü «Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm» və yenə də «Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək» deyəni tanıyırıq. **31** Var olan Allahın əlinə düşmək dəhşətdir! **32** Siz əvvəlki günləri xatırlayın. O vaxt Allahın nuru üzərinizə saçandan sonra əzablı, böyük mübarizəyə tab gətirdiniz. **33** Bəzən təhqir və əziyyətlərə uğrayıb tamaşaya qoyulduınız, bəzənsə eyni rəftara məruz qalanların dərdinə şərık oldunuz. **34** Həm də siz məhbusların çəkdiyi əzablara şərık oldunuz, özünüüzün daha yaxşı və daimi malınız olduğunu bilərək əmlakınızın talan edilməsini sevinclə qəbul etdiniz. **35** Buna görə cəsarətinizi itirməyin, bu cəsarətə görə mükafatınız böyükdür. **36** Çünkü Allahın iradəsini yerinə yetirib vəd olunan şeyi almaq üçün sizin tab gətirməyə ehtiyacınız var. **37** Çünkü «Bir az müddətdən sonra Gələn gələcək, gecikməyəcək. **38** Amma saleh adamım imanla yaşayacaq. Əgər geri çəkilsə, ondan razı qalmayacağam». **39** Bızsə geri çəkilib həlak olanlardan deyilik; iman edib canlarının xilasına nail olanlardanıq.

11 İman ümidi edilənlərə etibar etmək, görünməyən şeylərə əmin olmaqdır. **2** Əcdadlarımız imanları üçün müsbət şəhadət aldılar. **3** İman vasitəsilə dərk edirik ki, kainat Allahın kələmə ilə yarandı, beləcə də görünən şeylər görünməyənlərdən törədi. (əİN g165) **4** İman vasitəsilə Habil Allaha Qabildən daha yaxşı bir qurban təqdim etdi. Bunun vasitəsilə saleh olduğu təsdiq edildi, çünkü Allah onun təqdimləri barədə şəhadət etdi. Habil ölmüş olduğu halda iman vasitəsilə hələ də danişir. **5** Xanok ölümü görməsin deyə iman vasitəsilə dünyadan götürüldü. Onu tapa bilmədilər, çünkü Allah onu dünyadan götürmüştü. Götürülməzdən əvvəl o, şəhadət almışdı ki, Allahı razi salıb. **6** İman olmadan Allahı razi salmaq qeyri-mümkündür. Çünkü Allaha yaxınlaşan şəxs inanmalıdır ki, O var və Onu axtaranlara mükafat verir. **7** Nuh hələ gözə görünməyən şeylər barəsində edilən xəbərdarlığa iman vasitəsilə ciddi yanaşaraq öz ev əhlinin xilası üçün gəmi düzəltdi. O, iman vasitəsilə dünyani məhkum etdi və imana görə olan salehliyi ırs olaraq aldı. **8** İbrahim çağırılarda iman vasitəsilə itaətlə olub ırs alacağı torpağı getdi. O hara getdiyini bilməyərək yola çıxdı. **9** İman vasitəsilə vəd edilmiş ölkədə bir

qərib kimi məskunlaşdı. O eyni vədin həmvarisləri olan İshaq və Yaqubla birlikdə çadırlarda yaşadı. **10** Çünkü İbrahim memarı və banisi Allah olan bünövrəli şəhəri gözləyirdi. **11** Sara özü sonsuz və yaşı ötmüş olduğu halda iman vasitəsilə nəşil yaratmaq üçün güc aldı, çünkü vəd Edəni sadiq saydı. **12** Buna görə də bir kişidən, artıq ölüdən fərqlənməyən birindən sayca göydəki uluzlar qədər, dəniz kənarındaki qum kimi saysız-hesabsız nəşil törədi. **13** Bunların hamısı imanlı olaraq öldü. Vəd edilən şeylərə nail olmadılar, amma bunları uzaqdan görüb salamladılar və özlərinin yer üzündə yad və qərib olduqlarını iqrar etdilər. **14** Axı belə sözləri deyənlər bir vətən axtardıqlarını göstərirler. **15** Əgər onlar çıxıqları ölkə barəsində düşünsəydi, qayıtmaga imkanları olardı. **16** Amma əslində onlar daha yaxşı bir ölkəni, yəni səmavi vətəni arzu edirdilər. Buna görə Allah Özünü onların Allahı adlandırmadından utanır, çünkü O onlar üçün şəhər hazırlamışdır. **17** İbrahim sınağa çəkildiyi vaxt iman vasitəsilə İshaqı qurban olaraq təqdim etdi. Vədlərə nail olmuş İbrahim bircə oğlunu qurban vermək niyyətində idi. **18** Halbuki ona «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» deyilmişdi. **19** O, Allahı onu ölülər arasından diriltməyə qadir saydı. Buna görə də məcazi mənada İshaqı ölümdən geri aldı. **20** İman vasitəsilə İshaq gələcək hadisələrlə əlaqədar Yaquba və Esava xeyir-dua verdi. **21** Yaqub ölərkən Yusifin hər iki oğluna iman vasitəsilə xeyir-dua verdi və öz dəyənəyinin başına söykənib Allaha səcdə etdi. **22** Yusif də ölərkən İsrail övladlarının Misirdən çıxacaqları haqqında iman vasitəsilə söz söyləyərək öz sümükləri barəsində əmr verdi. **23** Musa doğulanda anası və atası iman vasitəsilə onu üç ay gizlətdilər. Çünkü onlar uşağın gözəl olduğunu görüb padşahın fərmanından qorxmadılar. **24** Musa böyüyəndən sonra firon qızının oğlu adlanmaqdandan iman vasitəsilə imtina etdi. **25** Günahdan müvəqqəti zövq almaqdansa Allahın xalqı ilə birlikdə əzab çəkməyi üstün tutdu. **26** Məsih naminə çəkdiyi təhqiri Misir xəzinalarından daha böyük var-dövlət saydı, çünkü gözünü alacağı mükafata dikmişdi. **27** İman vasitəsilə padşahın qəzəbindən qorxmayıb Misirdən çıxdı, çünkü o, gözə Görünməyəni sanki görmüş kimi möhkəm dayandı. **28** İman vasitəsilə Musa Pasxa qurbanının kəsilməsini və onun qanının çilənməsini həyata keçirdi ki, ilk doğulanları öldürən məhvədici mələk İsraililərə toxunmasın. **29** İman vasitəsilə İsraililər Qırmızı

dənizi qurudan keçən kimi keçdilər. Misirlilər da bunu etməyə cahd etdilər, amma boğuldular. **30** İman vasitəsilə İsraillilər yeddi gün Yerixonun ətrafında gəzdikdən sonra onun divarları yıxıldı. **31** İman vasitəsilə fahişə Raxav casusları dostcasına qarşılıdıği üçün itaətli olmayanlarla birgə hələk olmadı. **32** Daha nə deyə bilərəm? Gideon, Baraq, Şimşon, İftah, Davud, Samuel və başqa peyğəmbərlər barəsində danişsam, vaxtm çatmaz. **33** İman vasitəsilə onlar padşahlıqları mağlub etdilər, ədaləti icra etdilər, vədlərə nail oldular, aslanların ağızlarını bağladılar, **34** şiddətli alovu söndürdülər, qılıncın ağızından qaçdilar, zəiflikdən qüvvətləndilər, döyüsdə güclü oldular, yadellilərin ordularını qovdular. **35** Qadınlar öz ölürlərini dirilmiş geri aldılar. Bəziləri işgəncə çəkəndə qurtulmaqdan imtina etdilər ki, dirilib daha yaxşı həyata nail olsunlar; **36** digərləri də təhqir olunub döyüldülər, habelə zəncirlərə və həbslərə məruz qaldılar; **37** onlar daşqalaq edildilər, mişarlanıb böldüldülər, qılıncdan keçirilib öldürüldülər. Bəziləri isə qoyun dərisinə və keçi gönünə bürünərək gəzib-dolaşdır, yoxsulluğa, əzab-əziyyətə məruz qaldılar. **38** Dünya onlara layiq deyildi. Onlar səhralarda, dağlarda, mağaralarda və yeraltı oyuqlarda dolaşib gəzdilər. **39** Onların hamisi iman vasitəsilə müsbət şəhadət aldı, amma vəd edilənə nail olmadı. **40** Çünkü Allah bizim üçün daha yaxşı şey hazırlamışdır ki, onlar bızsız kamilliyə çatmasın.

12 Buna görə bu qədər böyük şahidlər buludu ilə əhatə olunduğumuz üçün biz hər bir yükü və bizi asanlıqla çəsdirən günahı tərk edib qarşımızdakı yarışda dözümlə qaçaq. **2** Gözümüzü imanımızın Banisi və Kamilləşdiricisi olan İsaya dikək. O, qarşısına qoyulan sevincə görə rüsvayçılığı heç sayıb çarmıxa çəkilməyə tab gətirdi və Allahın taxtimin sağında oturdu. **3** Günahkarlardan Ona qarşı olan bu qədər düşmənciliyə dözən Şəxs barəsində düşünün ki, yorulub ruhdan düşməyəsiniz. **4** Günaha qarşı etdiyiniz mübarizədə hələ qan tökülcək qədər möhkəm durmamışınız. **5** Sizə oğul deyib verilən bu nəsihəti unutdunuz: «Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma, Onun məzəmmətindən ruhdan düşmə. **6** Çünkü Rəbb sevdiyini tərbiyələndirər, Qəbul etdiyi hər oğulu döyər». **7** Tərbiyəyə tab gətirin. Allah sizinlə övladları kimi rəftar edir. Elə bir oğul varmı atası onu tərbiyələndirməsin? **8** Hər kəs üçün ümumi olan tərbiyədən məhrum olsanız, deməli,

siz oğul yox, qeyri-qanuni övladsınız. **9** Həm də əgər bizi tərbiyələndirən cismani atalarımıza hörmət ediriksə, ruhani Ataya daha çox tabe olaraq yaşamalı deyilikmi? **10** Atalarımız bizi qısa bir müddətə öz dərk etdikləri kimi tərbiyələndirdilər. Amma Allah Onun müqəddəsliyinə ortaq olaq deyə bizi xeyrimiz üçün tərbiyələndirir. **11** Hər tərbiyə isə indiki vaxt sevinc deyil, kədər verən bir şey kimi görünür, amma sonradan bu yolda yetişdirilənlərə salehliyin dinclik səmərəsini hasil edir. **12** Buna görə yorğun əllərinizi qaldırın və zəiflənmiş dizlərinizi gücləndirin. **13** Ayaqlarınız üçün düz yollar seçin ki, axsaq bədən üzvləriniz yerində çıxmasın, əksinə sağalsın. **14** Hamı ilə birlikdə sülh içinde yaşamağa və müqəddəs olmağa can atın, çünki müqəddəsliyə nail olmadan heç kim Rəbbi görməyəcək. **15** Dıqqət edin ki, heç kim Allahın lütfündən məhrum olmasın, aranızda bir acı kök böyüyüb əziyyət verməsin və bununla bir çoxlarını murdar etməsin. **16** Qoy heç kim əxlaqsız və yaxud Esav kimi allahsız olmasın. O, bir qab xörəyə görə öz ilk oğulluq haqqını satdı. **17** Bilsirsiniz ki, bundan sonra da o, xeyir-duanı ırs olaraq almaq istəyirdi, lakin rədd olundu. Xeyir-duanı göz yaşları ilə axtardısa da, atasının fikrini dəyişməyə qadir olmadı. **18** Siz toxunula bilən, odla yanınan bir şeyə, qaranlığa, zülmətə, qasırğaya, **19** şeypur gurultusuna və kəlam söyləyən səsə yaxınlaşmadınız; o səsi eşidənlər onlara daha bir söz deyilməsin deyə yalvardılar. **20** Çünkü «əgər dəğa bir heyvan belə, toxunsa, o, daşqalaq edilsin» əmrinə tab gətirə bilməzdilər. **21** Bu mənzərə o qədər qorxunc idi ki, Musa «mən qorxu və lərzə içindəyəm» dedi. **22** Lakin siz Sion dağına, var olan Allahın şəhərinə – səmavi Yerusəlimə, saysız-hesabsız mələklərə, **23** göylərdə adları qeyd edilmiş ilk doğulanların ümumi məclisinə və cəmiyyətinə, hamının Hakimi olan Allaha, kamala çatmış salehlərin ruhlarına, **24** Yeni Əhdin Vasitəcisi olan İsaya və Habilin qanından daha üstün söz deyən səpilmış qana yaxınlaşdırınız. **25** Bunu Deyəni rədd etməyəsiniz deyə diqqətli olun. Çünkü əgər yer üzündə xəbərdarlıq edəni rədd edənlər cəzadan qaça bilmədilərsə, biz göylərdən xəbərdarlıq Edəndən üz döndərsək, cəzadan qaça bilməyəcəyimiz daha çox yəqindir. **26** O vaxt Onun səsi yeri sarsıtdı. Amma indi «Mən bir dəfə də yalnız yeri yox, göyü də lərzəyə gətirəcəyəm» deyə vəd etmişdir. **27** «Bir dəfə də» sözü bunu göstərir: sarsıla bilən, yəni yaradılmış şeylər aradan qaldırılacaq ki,

sarsıla bilməyənlər daim var olsunlar. **28** Buna görə sarsılmaz Padşahlıq nail olduğumuz üçün minnətdar olaq; belə ki möminlik və ehtiramla Allaha məqbul tərzdə Ona ibadət edək. **29** Çünkü Allahımız yandırıb- yaxan alovdur.

13 Aranızda daimi qardaşlıq sevgisi olsun. **2**

Qonaqpərvər olmayı da unutmayın, çünkü belə davranan bəziləri bilmədən mələklərə qonaqpərvərlik göstərmişlər. **3** Özünüüz həbsdə olanların yerinə qoyaraq onları yada salın. Əzab-əziyyət içində olanları da elə xatırlayın ki, sanki özünüz onlarla bирgə əzab-əziyyət çəkirsiniz. **4** Qoy hər kəs nikaha hörmətlə yanaşın. Qoy ər-arvad yatağı murdarlanması. Çünkü Allah əxlaqsızları və zinakarları mühakimə edəcək. **5** Həyatınız pulpərəstlikdən azad olsun, nəyiniz varsa, ona qane olun. Çünkü Allah Özü demişdir: «Səni heç vaxt atmaram, səni heç vaxt tərk etmərəm».

6 Buna görə biz arxayınlıqla deyirik: «Rəbb mənə yardım edəndir, heç qorxmaram. İnsan mənə nə edə bilər?» **7** Allahın kələməni siza danışan rəhbərlərinizi yada salın. Onların həyat tərzinin nəticəsinə baxıb imanlarını nümunə olaraq götürün. **8** İsa Məsih dünən, bu gün və əbədi olaraq eynidir. (aiən g165) **9** Müxtəlif və yad təlimlərlə yoldan azmayın, çünkü ürək yeməklərlə deyil, Allahın lütfü ilə qüvvətlənsə, yaxşıdır. Bu cür yemək qaydalarına riayət edənlər bir xeyir görmədilər. **10** Bizim bir qurbanğımız var ki, ibadət çadırında xidmət edənlərin ondan yeməyə icazəsi yoxdur. **11** Çünkü baş kahin günah qurbanı olan heyvanların qanını Müqəddəs yerə gətirir, cəsədləri isə düşərgənin kənarında yandırılır. **12** Bunun kimi İsa da Öz qanı ilə xalqı təqdis etmək üçün şəhər darvazasının kənarında əzab çəkdi. **13** Buna görə Onun gördüyü təhqiri daşıyaraq düşərgənin kənarına çıxıb Onun yanına gedək. **14** Çünkü burada daimi şəhərimiz yoxdur, amma biz gələcək şəhəri axtarırıq. **15** Onda İsa vasitəsilə həmişə Allaha həmd qurbanını, yəni Onun adını iqrar edənlərin dilinin bəhrəsi olan sözləri təqdim edək. **16** Xeyirxahlıq etməyi və varınızı başqları ilə bələşməyi unutmayın, çünkü Allah bu cür qurbanlardan razi qalır. **17** Öz rəhbərlərinizə itaəti olun və onlara tabe olun. Axı onlar hər vaxt həyatınız üçün qayğı çəkir, çünkü hesabat verəcəklər. Qoy onlar bunu sevinclə etsinlər, ah-zarla etməsinlər, çünkü bu sizə fayda verməz. **18** Bizim üçün dua edin. Biz əminik ki, vicdanımız təmizdir və hər cəhətcə

yaxşı həyat tərzi sürməyə can atırıq. **19** Yanınıza tez qayıtmagım üçün dua etmənizi xüsusilə xahiş edirəm. **20** Sülh qaynağı olan Allah – qoyunların böyük Çobanı olan Rəbbimiz ısanı əbədi Əhdin qanı ilə ölürlər arasından dirildən Allah (aiən g166) **21** sizi hər cür yaxşı şeylə təmin etsin ki, İsa Məsih vasitəsilə Özünə xoş olanı bizdə icra etsin və siz Onun iradəsini həyata keçirəsiniz. İsa Məsihə əbədi izzət olsun! Amin. (aiən g165) **22** Qardaşlar, sizdən xahiş edirəm, bu öyünd-nəsihət sözünü dözümlə qəbul edin, çünkü sizə qısa yazdım. **23** Xəbəriniz olsun ki, qardaşımız Timotey azadlıq buraxılmışdır. Əgər tezliklə yanına gələrsə, onunla birlikdə sizi görəcəyəm. **24** Bütün rəhbərlərinizi və müqəddəslərin hamisini salamlayın. İtaliyadan olanlar sizə salam göndərirlər. **25** Hamınıza lütf olsun!

Yaqub

1 Allahın və Rəbb İsa Məsihin qulu mən Yaqubdan millətlər arasına səpələnmiş on iki qəbiləyə salam! **2** Ey qardaşlarım, müxtəlif sınaqlarla üzləşəndə bunu böyük bir sevinc hesab edin. **3** Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınaqdan keçməsi dözüm yaradır. **4** Dözüm də öz əməlini kamil etsin ki, siz yetkin və kamil adamlar olasınız, heç bir çatışmazlığını olmasın. **5** Əgər sizlərdən birinin müdrikliyi çatışmırsa, hər kəsə səxavətlə və məzəmmət etmədən verən Allahdan diləsin və ona veriləcək. **6** Amma qoy heç şübhə etmədən, imanla diləsin. Çünkü şübhə edən adam küləyin qaldırdığı və hərəkətə gətirdiyi dəniz dalğasına bənzəyir. **7** Qoy belə adam düşünməsin ki, Rəbdən bir şey alacaq. **8** O qərarsızdır, heç bir yolunda sabit deyil. **9** Qoy həqiqir qardaş öz ucalığı ilə fəxr etsin, **10** varlı qardaşa öz həqirliyi ilə fəxr etsin, çünkü varlı insan otun çıçayı kimi solub gedəcək. **11** Günsə çıxır, bərk isti olur və otu qurudur. Otun çıçayı töküfür və onun zahiri gözəlliyyi itir. Varlı adam da beləcə, işləyə-isləyə solacaq. **12** Sınağa dözən adam nə bəxtiyardır! Çünkü sınaqdan keçəndən sonra Rəbbin Onu sevənlərə və etdiyi həyat tacını alacaq. **13** Sınağa düşəndə qoy heç kim «Allah məni sınağa çəkir» deməsin. Çünkü Allah pisliklə sınağa çəkilmir və Özü də heç kimi sınağa çəkmir. **14** Lakin hər kəs öz ehtirası ilə aparılıb yoldan çıxarılaraq sınağa çəkilir. **15** Sonra ehtiras boylu qalib günah doğurur. Günah da yetişəndə ölüm törədir. **16** Ey sevimli qardaşlarım, aldanmayın: **17** hər yaxşı bəxşış və hər kamil hədiyyə yuxarıdan, Özündə heç bir dəyişiklik ya dönüklük kölgəsi olmayan nurlar Atasından gəlir. **18** O Öz iradəsinə görə həqiqət kələmi ilə doğulmağımıza səbəb oldu ki, biz Onun yaratdıqlarının bir növ nübarı olaq. **19** Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, qoy hər bir adam eşitməkdə cəld, söz söyləməkdə təmkinli və qəzəblənməkdə də təmkinli olsun. **20** Çünkü insanın qızəbi Allahın salehliyini hasıl etmır. **21** Buna görə də hər cür murdarlığı və dolub-dاشan pisliyi kənara ataraq ürəyinizə əkilən, canlarınızi xilas etməyə qadir olan kələmi həlimliklə qəbul edin. **22** Bu kələmin icraçısı olun, yalnız əsidiənlər olub özünüzü aldatmayın. **23** Çünkü kələmi əsidiən, amma icraçısı olmayan şəxs güzgüdə öz üzünün cizgilərinə baxan adama bənzəyir: **24** O öz-özüne baxır, kənara çəkilir və dərhal necə olduğunu unudur. **25** Lakin kamil qanuna,

azadlıq qanununa diqqətlə baxıb ona bağlı qalan şəxs unutqan əsidiən deyil, əməldə icraçıdır; belə adam öz işində nə bəxtiyardır! **26** Əgər sizdən biri özünün mömin olduğunu düşünür, amma ürəyini aldadıb öz dilini yüyənləmirsə, onun möminliyi puçdur. **27** Ata Allahın hüzurunda pak və nöqsansız möminlik budur: yetimlərə və dullara onların əziziyətlərində qayğı göstərmək və özünü dünyadan qoruyub ləkəsiz olmaq.

2 Qardaşlarım, izzətli Rəbbimiz İsa Məsihə iman edənlər olaraq insanlar arasında tərəfkeşlik etməyin. **2** Məsolən, toplandığınız yerə qızıl üzüklü, gözəl geyinmiş bir adamlı eyni vaxtda kasib, nimdaş paltarlı adam da gələrsə, **3** gözəl geyinmiş adama diqqət yetirib «buyurun, burada əyləşin», kasiba da «sən orada dur» və yaxud «yerdə otur» deyərsinizsə, **4** öz aranızda ayrı-seçkilik edib pis fikirli hakimlər kimi davranışlarınızınızmı? **5** Ey sevimli qardaşlarım, dirləyin: Allah bu dünyada kasıbları imanda zənginləşmək və Onu sevənlərə və etdiyi Padşahlığın varisi olmaq üçün seçmədəmim? **6** Sizsə kasibə hörmətdən saldınız. Məgər sizi sixışdırın varlılar deyilmi? Sizi məhkəmələrə çəkən onlar deyilmi? **7** Sizin məxsus olduğunuz Şəxsin şərəfli adına küfr edən onlar deyilmi? **8** Əgər siz «qonşunu özün kimi sev» deyən Müqəddəs Yəziya görə Padşahınız Allahın qanununa həqiqətən əməl edirsınızsə, yaxşı edirsınız. **9** Amma əgər insanlar arasında tərəfkeşlik edirsınızsə, günah etmiş olursunuz və Qanuna əsasən onu pozanlar kimi məhkum olunursunuz. **10** Çünkü kim Qanunun hamisəna riayət edərək birində büdrəyirsə, o bütün Qanuna qarşı təqsirkar olur. **11** Çünkü «zina etmə» deyən, «qətl etmə» də demişdir. Əgər zina etməyib qətl edirsənsə, sən Qanunu pozmuş olursan. **12** Azadlıq qanunu ilə mühakimə olunacaq adamlar kimi danişın və bu cür davranışın. **13** Çünkü mərhəmət göstərməyən mərhəmətsiz mühakimə olunur. Mərhəmət mühakiməyə qalib gəlir. **14** Qardaşlarım, əgər bir kimsə yaxşı əməlləri olmadığı halda imanının olduğunu bildirirsə, bunun xeyri nədir? Belə iman onu xilas edə bilərmi? **15** Əgər qardaş-bacilardan birinin paltarı və gündəlik yeməyi yoxdursa **16** və sizdən biri ona «arxayın get, isin və qarını doydur» deyib onların yaşayışı üçün lazımlı olanları vermirə, nə faydası var? **17** İman da elədir, əgər yaxşı əməlləri yoxdursa, özü-özlüyündə ölüdür. **18** Lakin kimsə belə deyə bilər: «Sənin imanın var, mənim

də əməllərim». Sən imanını mənə əməlsiz göstər, mən də sənə imanımı əməllərimlə göstərəcəyəm. **19** Sən Allahın bir olduğuna inanırsansa, yaxşı edirsən. Cinlər də buna inanır və əsirlər! **20** Ey ağılsız adam, əməlsiz imanın puç olduğuna sübut istəyirsənmi? **21** Atamız İbrahim öz oğlu İshaqı qurbanı qurbanıda Allaha təqdim edəndə əməllərlə saleh sayılmadımı? **22** Görürsən, iman onun əməlləri ilə birgə fəaliyyətdə idi və iman əməllərlə tamamlanmışdır. **23** Beləliklə, «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı» deyən Müqəddəs Yazı belə yerinə yetdi və İbrahim Allahın dostu adlandırıldı. **24** Görürsünüz ki, insan yalnız imanla deyil, əməlləri ilə də saleh sayılır. **25** Eyni tərzdə məgər fahişə Raxav belə, qasidləri qəbul edib başqa yolla geri göndərərək öz əməlləri ilə saleh sayılmadımı? **26** Çünkü ruhsuz bədən ölü olduğu kimi əməlsiz iman da öltürür.

3 Qardaşlarım, bildiyiniz kimi biz müəllimlər daha ciddi bir mühakimədən keçəcəyik. Bu səbəbə görə də çoxunuz müəllim olmayıñ. **2** Çünkü hamımızıç çok büdrəyirik. Sözləri ilə büdrəməyən bir kimsə bütün bədəni də yüyənləyə bilən kamil bir insandır. **3** Bizə itaət etsinlər deyə atların ağızına yüyən taxırıq, beləcə bütün bədənlərini döndəririk. **4** Bax gəmilər də böyük olduqları və güclü küləklər tərəfindən aparıldıqları halda sükançının könlü haraya istəyirsa, kiçicik bir sükanla oraya döñür. **5** Dil də elədir, bədənin kiçik üzvüdür, amma çox öyünür. Baxın, balaca bir qıgilcım böyük bir meşəni yandırıñ! **6** Dil də oddur. Dil bədən üzvlərimizin arasında haqsızlıq dünyasıdır. O bütün bədənimizi ləkələyir və özü cəhənnəmdən odlandırıldıñ kimi həyatımızın gedisiñini da odlandırır. (Geenna g1067) **7** Çünkü istər heyvanların, istərsə də quşların, istər sürünlərin, istərsə də deniz məxluqlarının hər cinsi insan nəslini tərəfindən əhliləşdirilir və əhliləşdirilmişdir. **8** Amma dili heç bir insan əhliləşdirə bilmir. Dil qarşısınınmaz bələdir və öldürüçü zəhərlə doludur. **9** Dilimizlə Rəbb Ataya alqış edirik. Dilimizlə də Allahın surətində yaradılmış insanları lənətləyirik. **10** Alqış və lənət eyni ağızdan çıxır. Qardaşlarım, bu belə olmamalıdır. **11** Bir bulağın eyni gözündən şirin və acı su çıxarmı? **12** Qardaşlarım, əncir ağacı zeytin və üzüm tənəyi də əncir yetişdirə bilərmi? Eləcə də şor bulaqdan şirin su gələ bilməz. **13** Aranızda müdrik və dərrakəli olan varmı? Qoy o öz yaxşı həyat tərzi ilə, müdriklikdən

yaranan həlimliklə yaxşı əməllərini göstərsin. **14** Amma ürəyinizdə acı qısqanlıq, xudbin ehtirası varsa, öyünməyin və həqiqəti inkar etməyin. **15** Belə müdriklik yuxarıdan nazil olan müdriklik deyil, ancaq dünyəvi, ruhani olmayan və şeytani müdriklikdir. **16** Çünkü harada qısqanlıq və xudbin ehtirası varsa, orada qarışılıq və hər cür pis əməl vardır. **17** Amma yuxarıdan nazil olan müdriklik əvvəla safdır, sonra da sülh pərvərdir, müləyimdir, itaətlidir, mərhəmət və xeyirli bəhrələrlə doludur, qərəzsizdir, riyasızdır. **18** Sühl yaradınların əkdiyil sühl toxumlarından salehlik bəhrəsi yetişir.

4 Aranızda dava və çəkişmələrin kökü haradandır?

Bədənlərinizin üzvlərində mübarizə edən ehtiraslarınızdan deyilmi? **2** Nə isə arzu edib əldə etməyincə adam öldürürsünüz. Həsəd aparırsınız, amma istədiyinizə nail olmayıñca çəkişib dava edirsiniz. Əldə edə bilmirsiniz, çünkü diləmirsınız. **3** Diləyirsiniz, amma almırıñız, çünkü öz kefinizə sərf etmək üçün pis niyyətlə diləyirsiniz. **4** Ey vəfəsizlər, dünya ilə dostluğun Allaha qarşı düşmənçilik olduğunu bilmirsinizmi? Buna görə də dünya ilə dost olmaq istəyən özünü Allaha düşmən edər. **5** Bəlkə güman edirsiniz ki, Müqəddəs Yazı əbəs yera «Allahın daxilimizə verdiyi ruh qısqanlıqla hasrat çakar» deyir? **6** Lakin Allah daha çox lütf verir. Bunun üçün belə deyilir: «Allah məğrurlara qarşıdır, itaətkarlara isə lütf göstərər». **7** Buna görə də Allaha tabe olun. İblis qarşı durun və o sizdən qaçacaq. **8** Allaha yaxınlaşın, O da sizə yaxınlaşacaq. Ey günahkarlar, əllərinizi paklayın! Ey qərarsız insanlar, ürəklərinizi saflaşdırın! **9** Kədərlənin, yas tutun, ağlayın! Qoy gülüşünüz yasa, sevinciniz də qəmə döñün! **10** Rəbbin önündə özünüñ aşağı tutun, O da sizi ucaldacaq. **11** Qardaşlar, bir-birinizi pisləməyin. Qardaşını pisləyən yaxud qardaşını mühakimə edən kəs Qanunu pisləyir və Qanunu mühakimə edir. Amma sən Qanunu mühakimə edirsinə, Qanunun icraçısı deyil, onun həkimisən. **12** Qanunverən və Hakim birdir, xilas etməyə və hələk etməyə qadir olan Odur. Bəs sən kimsən ki, qonşunu mühakimə edirsin? **13** İndi siz belə deyirsiniz: «Bu gün yaxud sabah biz filan şəhərə gedib orada bir il qalacaq və ticarətlə məşğul olub pul qazanacaq». **14** Əslində isə sabah nə baş verəcəyini bilmirsiniz. Axi hayatınız nadir ki? Qisa bir müddət görünüb sonra da yox olan buvardır.

15 Bunun əvəzinə «əgər Rəbb istəyərsə, sağ qalarıq, bu və ya digər işi görərik» deməlisiniz. 16 İndi isə siz öz təkəbbürlü olmağınızla öyübürsünüz. Bu cür öyünmələrin hamısı pisdir. 17 Deməli, kimsə bir yaxşı işi görməli olduğunu bilib onu etmirsa, günah edir.

5 İndi isə, ey varlılar, başınıza galəcək kədərlə hadisələrə görə fəryad edib ağlayın! 2 Vardövlətiniz çürüyüb, paltarlarını da güvə yeyib. 3 Qızıl-gümüşünüz paslanıb. Onların pası sizə qarşı şahidlik edəcək və ətinizi od kimi yandırıb-yaxacaq. Bu axır zamanda var-dövlət yığmısınız. 4 Bax zəmilərinizi biçən işçilərdən hiyləgərcəsinə gizlətdiyiniz əmək haqqı sizə qarşı haray çəkir. Biçinçilərin fəryadı Ordular Rəbbinin qulaqlarına çatıb! 5 Siz yer üzündə firavan yaşıyib kef çəkmisiniz. Boğazlanma günündə də özünüzü kökəldirsiniz! 6 Sizə müqavimət göstərməyən salehi məhkum edib öldürdünüz. 7 Beləliklə, ey qardaşlar, Rəbbin zühuruna qədər səbirli olun. Görün əkinçi birinci və axırıncı yağış yağanacaq səbir edərək torpağın qiymətli məhsulunu gözləyir. 8 Siz də səbirli və ürəkli olun, çünki Rəbbin zühuru yaxındır. 9 Qardaşlar, mühakimə olunmamaq üçün bir-birinizdən gileyəlməyin. Budur, Hakim qapı arxasında durur! 10 Qardaşlar, Rəbbin adı ilə danışmış peyğəmbərləri əzablara tab gətirmək və səbir nümunəsi kimi götürün. 11 Budur, biz dözümlü olanları bəxtiyar hesab edirik. Əyyubun dözümü barəsində eşitmisiniz və Rəbbin axırda nə etdiyini də gördünüz, çünki Rəbb çox rəhmli və mərhmətlidir. 12 Lakin hər şeydən əvvəl, qardaşlarım, nə göyə, nə yera, nə də başqa bir şeyə and içün. Qoy sizdə «bəli»niz bəli, «xeyr»iniz xeyr olsun ki, mühakiməyə düşməyəsiniz. 13 Aranızda əzab çekən varmı? Qoy dua etsin. Şadlanan varmı? Qoy ilahi oxusun. 14 Aranızda xəstə olan varmı? Qoy imanlılar cəmiyyətinin ağsaqqallarını çağırtdırsın. Onlar da Rəbbin adına onu yağıla məsh edərək dua etsinlər. 15 İmanla edilən dua xəstəni sağaldacaq və Rəbb onu ayağa qaldıracaq. Əgər o adam günah edibsə, bağışlanacaq. 16 Beləliklə, günahlarını bir-birinizə etiraf edin və bir-biriniz üçün dua edin ki, sağlasınız. Saleh adəmin duası çox güclü və təsirlidir. 17 İlyas təbiatcə bizim kimi bir adam idi və o səylə dua etdi ki, yağış olmasın. Üç il altı ay torpağa yağış yağımadı. 18 O yenə də dua etdi və göy yağış yağırdı, torpaq da barını verdi. 19 Qardaşlarım, əgər aranızdan biri haqq yolundan azar və kimsə onu doğru yola

gəytararsa, 20 qoy bilsin ki, günahkarı azlığı yolundan gəytaran onun canını ölümdən xilas edər və bir çox günahın üstünü örtər.

1 Peter

1 Isa Məsihin həvarisi mən Peterdən seçilmiş, Pont, Qalatiya, Kappadokiya, Asiya vilayəti və Bitinyaya yayılmış qəriblərə salam! **2** Ata Allahın qabaqcadan bilməsinə görə siz Ruh tərəfindən təqdis olunaraq Isa Məsihə itaət etməniz və Onun qanının üzərinizə səpilməsi üçün seçilmişiniz. Qoy lütf və sülh sizə bol-bol verilsin! **3** Rəbbimiz Isa Məsihin Allahına – Atasına alqış olsun! O Öz böyük mərhəmətinə görə yenidən doğulmamızı təmin etdi. Isa Məsihin ölürlər arasından dirilməsi ilə bizi canlı ümidi, **4** cürüməz, ləkəsiz, solmaz bir irlə qovuşdurdu. Bu irlə sizin üçün göylərdə saxlanılır. **5** Siz Allahın qüdrəti ilə axır zamanda aşkar olunmağa hazır olan xilas üçün iman vasitəsilə qorunursunuz. **6** Buna görə hal-hazırda qısa bir müddət cürbəcür sınaqlarda kədərə düşməyə məcbur olsanız da, hədsiz sevinirsiniz; **7** belə ki imanınızın sınaqdan keçməsi Isa Məsihin zühurunda sizə tərif, izzət və şərəf gətirsin. Bu imanınız odla təmizlənsə belə, fani qızıldan daha çox dəyərlidir. **8** Siz Isa Məsihi görməmisiniz, amma Onu sevirsiniz. Hətta siz Onu indi də görmürsünüz, lakin Ona iman edib təsvirolunmaz və izzətli sevincə hədsiz sevinirsiniz. **9** Çünkü imanınızın nəticəsində canınızın xilasına nail olursunuz. **10** Sizə göstəriləcək lütfə barəsində əvvəlcədən xəbər verən peyğəmbərlər bu xilasa dair araşdırma və tədqiqatlar aparardı. **11** Onların daxilində olan Məsihin Ruhu Məsihin əzabları və onlardan sonrakı izzəti barədə əvvəlcədən şəhadət edirdi. Bunların necə və nə vaxt gələcəyi barədə Ruhun nə göstərdiyini araşdırıldılar. **12** Bu şəyləri elan edərək özlərinə deyil, sizə xidmət etdikləri onlara açıqca göstərildi. Müjdəni göydən göndərilmiş Müqəddəs Ruh vasitəsilə sizə yayanlar indi həmin xəbəri sizə bildirdilər. Mələklər də bu şəyləri yaxından tanımaq arzusundadırlar. **13** Buna görə ağlınzı toplayıb ayıq durun. Ümidinizi bütünlüklə Isa Məsihin zühurunda sizə veriləcək lütfə bağlayın. **14** İtaətkar uşaqlar kimi cahil ikən qapıldığınız əvvəlki ehtiraslara uymayın. **15** Amma sizi çağırın Allah müqəddəs olduğuna uyğun olaraq siz də bütün həyat tərzinizdə müqəddəs olun, **16** necə ki yazılıb: «Müqəddəs olun, çünkü Mən müqəddəsəm». **17** Tərəfkeşlik etmədən öz əmalinə görə hər kəsi mühakimə edən Allahı «Ata» deyə çağırıǵığınız üçün bu qurbət dünyadakı vaxtınızı Allah qorxusunda keçirin. **18** Bildiyiniz kimi, siz ata-

babalarınızdan irlərə alıǵınız puç həyat tərzindən qızıl ya gümüş kimi fani şeylərlə deyil, **19** qüsursuz və ləkəsiz quzuya bənzəyən Məsihin qiymətli qanı bahasına satın alımmışınız. **20** Dünya yaranmazdan əvvəl tanınmış Məsih bu axır zamanda sizə görə zühur etdi. **21** Məsih vasitəsilə siz Onu ölürlər arasından dirildib izzətləndirən Allahə iman edirsınız. Beləliklə, imanınız və ümidiiniz Allahə bağlıdır. **22** Həqiqətə itaət edərək ürəklərinizi saflaşdırıb riyasız qardaşlıq məhəbbətinə sahib oldunuz. Buna görə bir-birinizi var gücünüzlə səmimi qalbdən sevin. **23** Çünkü siz çürüyən toxumdan deyil, cürüməzdən, Allahın canlı, davamlı olan kələmə vasitəsilə yenidən doğulmusunuz. (aiən **g165**) **24** Ona görə ki «Bütün bəşər ota bənzər, Onun bütün gözəlliyi çöl çiçəyi kimidir. Ot quruyar, çiçək tökürlər, **25** Amma Rəbbin sözü əbədi qalar». Sizə vəz olunan Müjdə sözü budur. (aiən **g165**)

2 Beləliklə, hər cür pisliyi, hiyləni, ikiüzlülüyü, paxılılığı və hər cür böhtanlılığı üzərinizdən atın. **2** Anadan təzə olmuş çağalar kimi pak ruhani südə susayın ki, bununla bəslənib böyükərək xilasa nail olasınız. **3** Çünkü siz daddınız ki, Rəbb nə qədər xeyrəxədir. **4** İnsanların rədd etdiyi, amma Allahın qiymətli sayıb-seçdiyi diri Daşa, Rəbbə yaxınlaşaraq **5** özünüz də diri daşlar kimi hörülün ki, ruhani ev qurulsun. Orada müqəddəs kahin dəstəsi olasınız və Isa Məsih vasitəsilə Allahə məqbul olan ruhani qurbanlar təqdim edəsiniz. **6** Çünkü Müqəddəs Yazida yazılıb: «Budur, Sionda bir daş, Seçilmiş, qiymətli bir guşədaşı qoyuram. Ona iman edən kəs əsla utandırılmaz». **7** Beləliklə, iman edən sizlər üçün bu daş qiymətlidir, amma iman etməyənlər üçün «bənnələrin rədd etdiyi daş guşədaşı olub», **8** «büdrəmə daşı və yixma qayası» da oldu. Onlar kələmə itaət etmədikləri üçün büdrəyir və onların təyinatı budur. **9** Amma siz seçilmiş nəsil, Padşahın kahin dəstəsi, müqəddəs millət, Allahə məxsus olan xalqınız. Sizi qaranlıqdan Öz heyrətamız nuruna çağırın Allahın çox gözəl işlərini elan etmək üçün seçilmişiniz. **10** Bir zamanlar xalq deyildiniz, amma indi Allahın xalqınız. Bir zamanlar mərhəmət tapmamışdınız, indi isə mərhəmət almışınız. **11** Sevimililər, sizə yalvarıram, cana qarşı mübarizə aparan cismani ehtiraslardan uzaqlaşın. Çünkü siz bu dünyada qərib və gəlməsiniz. **12** İmanlı olmayanların arasında yaxşı həyat tərzi sürün ki, siz pişlik edən adamlar kimi təqsirləndirib böhtan atsalar da, yaxşı

işlerinizi müşahidə edib Allahın onlara yaxınlaşduğu gündə Onu izzətləndirsinlər. **13** İnsanın yaratdığı hər quruma Rəbb naminə tabe olun; həm ali hakimiyət olduğuna görə padşaha, **14** həm də pislik edənləri cəzalandırmaq, yaxşılıq edənləri də tərifləmək üçün onun tərəfindən göndərilən valilərə tabe olun. **15** Çünkü Allahın iradəsi yaxşılıq edərək axmaqların cahilliyyini susdurmanızdır. **16** Azad insanlar kimi yaşayın. Amma azadlığınızı pislik etmək üçün bəhənə saymayıb Allahın qulları olaraq yaşayın. **17** Hamiya hörmət edin. İmanlı bacı-qardaşları sevin, Allahdan qorxun, padşaha hörmət edin. **18** Ey xidmətçilər! Yalnız xeyrrixah və mülayimlərə deyil, zalim ağalarınıza da tam ehtiramlı tabe olun. **19** Əgər biri Allah qarşısındaki vicdan naminə, haqsız yerə əzab çəkib kədərə tab gətirirsə, bu, tərifə layiqdir. **20** Axi etdiyiniz günahlara görə döyülsəniz və buna dözsəniz, bu sizə nə şərəf gətirər? Amma siz yaxşılıq etdiyiniz üçün əzab çəkib dözsəniz, bu Allah qarşısında tərifə layiqdir. **21** Siz məhz bunun üçün çağırıldınız. Çünkü Məsih də sizin üçün əzab çəkdi və sizə nümunə oldu ki, siz də Onun izi ilə gedəsiniz. **22** Ə heç bir günah etmadı, Ağızından hiylə sözü çıxmadı. **23** Onu söydlər, O isə cavabında söymürdü, əzab çəkərək heç kimi hədələmirdi, əksinə, ədalətli Hakimə Özünü təslim etdi. **24** O, bədəni çarmıxa çəkilərək bizim günahlarımızi Öz üzərinə götürdü ki, biz günaha münəsibətdə ölüb salehlik üçün yaşayaq. Onun yaraları ilə siz şəfa tapdınız. **25** Haminiz qoyun kimi yolunuza azmışdınız, indi isə canınızın Çobanına və Nəzarətçisəna təraf döndünüz.

3 Ey arvadlar, siz də eyni tərzdə öz ərlərinizə tabe olun. Əgər onlardan bəzisi Allahın kalamına itaat etməzsə, siz arvadların ismətli, ehtiramlı höyat tərzinizi müşahidə etsinlər; beləcə onları dinməz-söyləməz qazana bilərsiniz. **3** Qoy sizin bəzəyiniz saçlarınızı hörüb qızıl bər-bəzək taxmaq və gözəl geyimlər geyməkla zahiri şeylər deyil, **4** gizli olan daxili varlığınız, həlim və sakit ruhun solmayan gözəlliyindən ibarət olsun. Bu, Allahın qarşısında çox dəyərlidir. **5** Çünkü qədim zamanlarda Allaha ümid bağlayan müqəddəs qadınlar öz ərlərinə tabe olaraq belə bəzənərdilər. **6** Məsələn, Sara İbrahimim «ağam» deyə çağıraraq ona itaat edirdi. Siz də yaxşılıq edib heç bir qorxuya qapılmasanız, Saranın övladları olursunuz. **7** Ey ərlər, siz də bunun kimi arvadlarınızla ədəblə, onların daha zərif varlıqlar olduğuna uyğun

davranın. Sizinlə birlikdə Allahın lütf etdiyi həyatı ırs olaraq aldıqlarına görə onlara hörmət göstərin ki, dualarınıza maneçilik törədilməsin. **8** Nəhayət, hamınız həmfikir olun. Başqalarının hər bir hissə şərək olun, bir-birinizi qardaşlıq məhəbbəti ilə sevin, rəhmlı və itaətkar olun. **9** Pisliyə pisliklə, söyüşə də söyüşlə cavab verməyin, əksinə xeyir-dua edin. Çünkü bunun üçün çağırılmışınız ki, xeyir-duaları ırs olaraq alaşınız. **10** Çünkü: «Kim həyatdan kam almaq, Xoş gün görmək istəyirsə, Qoy dilimi şərdən, Ağızını hiylə danışmaqdan qorusun, **11** Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin, Qoy sülhü axtarır ardınca getsin! **12** Çünkü Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir, Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır. Amma Rəbbin üzü şər işlər görənlərə qarşıdır». **13** Əgər yaxşılıq etməyə səy göstərsəniz, sizə kim pislik edər? **14** Amma salehlik uğrunda əzab çəksəniz belə, siz bəxtiyarsınız. İnsanların hədə-qorxu gəlməsindən qorxmayıñ və lərzəyə düşməyin. **15** Lakin Məsihi Rəbb kimi ürəyinizdə müqəddəs tutun. Daxilinizdə olan ümidi barəsində sizdən hesabat istəyən hər kəsə cavab vermək üçün hazır olun. **16** Vicdanınızı təmiz tutaraq bunu həlimliklə və ehtiramlı edin ki, Məsihədə olan yaxşı davranışınızı təhqir edənlər sizə atdıqları böhtandan utansınlar. **17** Əgər Allahın iradəsi budursa, yaxşılıq etdiyi üçün əzab çəkmək pislik etdiyi üçün əzab çəkməkdən yaxşıdır. **18** Çünkü saleh olan Məsih də saleh olmayanlar uğrunda, onların günahları üçün bir dəfə əzab çəkdi ki, sizi Allahın hüzuruna gətirsin. O cismən edam edilmiş, amma ruhən həyata qovuşmuşdur. **19** O ruhən gedib zindandaki ruhlara da vəz etdi. **20** Bunlar bir vaxtlar, Allah Nuhun gəmi düzəltdiyi dövrdə səbirlə gözlədiyi vaxt itaətsiz idi. O gəmidə isə az adam, başqa sözlə, səkkiz nəfər sudan sağ-salamat çıxdı. **21** Bu nümunəyə uyğun olaraq vəftiz indi sizə İsa Məsihın dirilməsi ilə xilas gotirir. Vəftiz cismanı çırkı yumaqdan ötrü deyil, təmiz vicdanla Allah qarşısında söz vermək üçündür. **22** İsa Məsih göyə qalxıb və Allahın sağındadır. Mələklər, hakimlər və qüvvələr də Ona tabedir.

4 Beləliklə, Məsih cismən əzab çəkdiyinə görə siz də eyni düşüncərlə silahlanın. Çünkü cismən əzab çəkən günahdan vaz keçmişdir. **2** Nəticədə cismidə qalan vaxtını isə artıq bəşəri ehtiraslara görə deyil, Allahın iradəsinə görə yaşayır. **3** Siz keçmiş vaxtlarda imanlı olmayanların istəklərini yerinə

yetirib həyatınızı əxlaqsızlıqla, ehtirasla, əyyaşlıqla, eys-işrətlə, içib azığlıq etməklə, iyrənc bütprəstliklə keçirdiyiniz yetər! 4 İmanlı olmayanlar onlarla birlikdə eyni cür pozğunluğa uymadığınıza görə təəccüb edir, sizə şər atırlar. 5 Onlar diriləri və ölüleri mühakimə etməyə hazır olan Allaha cavab verəcəklər. 6 Çünkü bu səbəbə görə Müjdə öltülər də yayıldı ki, cismən onlar bütün insanlar kimi mühakimə olunduğu halda, ruhən Allah kimi yaşasınlar. 7 Hər şeyin sonu yaxındır. Beləliklə, ağıllı-kamallı olun və dua etmək üçün ayıq durun. 8 Hər şeydən əvvəl, bir-birinizi can-dildən sevin, çünkü «məhəbbət çox günahı örtər». 9 Şikayet etmədən bir-birinə qonaqpərvərlik göstərin. 10 Hər kəs Allahaşın çoxcəhətli lütfünün yaxşı idarəçiləri kimi aldığı ənəma görə bir-birinə xidmət etsin. 11 Kim danişırsa, Allahın sözlərini danişan kimi danişsın. Kim xidmət edirsə, Allahın verdiyi qüvvətə xidmət etsin. Beləcə Allah hər şeydə İsa Məsih vasitəsilə izzətlənəcək. İzzət və qüdrət əbədi olaraq İsa Məsihindir. Amin! (aiən g165) 12 Sevimlilər, sizi sinamaq üçün aranızda baş verən odlu imtahana sanki başınıza gələn qəribə bir iş kimi təəccüb etməyin. 13 Əksinə, Məsihin əzablarına nə qədər şərik olursunuzsa, o qədər sevinin ki, Onun izzətli zührundə hədsiz sevinəsiniz. 14 Məsihin adına görə təhqir olunsanız, siz nə bəxtiyarsınız! Çünkü Allahın izzətli Ruhu üzərinizdə qalır. 15 Lakin heç biriniz qatil, oğru ya başqa cür cinayətkar kimi yaxud başqalarının işinə qarışan şəxs kimi əzab çəkməsin. 16 Amma bir insan məsihçi kimi əzab çəkirsə, qoy bundan utanmasın, bu adı daşıyaraq Allahı izzətləndirsən. 17 Çünkü mühakimənin Allahın ev xalqından başlığı vaxt gəlir. Əgər mühakimə əvvəl bizdən başlanarsa, Allahın Müjdəsinə itaət etməyənlərin sonu necə olacaq? 18 Əgər saleh belə, çətinliklə xilas olursa, bəs allahsız və günahkar necə olacaq? 19 Bunun üçün qoy Allahın iradəsinə görə əzab çəkənlər yaxşılıq edərək həyatlarını sadiq olan Yaradana həvalə etsinlər.

5 Ey aranızda olan ağısaqqallar! Mən də sizin kimi ağısaqqal və Məsihin əzablarının şahidiyəm, zühr edəcək izzətə də şərīkəm. Sizə yalvarıram, 2 Allahın sizə həvalə etdiyi sürüsünü otarm. Ona zorla yox, könüllü və Allahı razi salan tərzdə, haqsız qazanca həris olmadan, həvəslə nəzarət edin. 3 Sizə tapşırılanlar üzərində ağılıq etməyin, amma sürüyə nümunə olun. 4 Baş Çoban zühr etdiyi zaman siz solmayan izzət tacı

alacaqsınız. 5 Eyni ilə, siz də, ey gənclər, ağısaqqallara tabe olun. Hamınız bir-birinizə itaətkarlıq göstərin. Çünkü «Allah məğrurlara qarşıdır, itaətkarlara isə lütf göstərər». 6 Allahın qüdrətli əli altında özünüzü aşağı tutun, onda Allah sizi vaxtı çatanda ucaldacaq. 7 Bütün qayğı yükünüzü Ona ötürün, çünkü O sizin qayığınıza qalır. 8 Ayıq durun, oyaq olun. Çünkü düşməniniz olan iblis nərildəyən və kimisə aşırmaq istəyən aslan kimi dolasıır. 9 Möhkəm imanla ona qarşı durun. Bilin ki, bütün dünyada bacı-qardaşlarınız da eyni cür əzab çəkirlər. 10 Siz qısa bir müddət əzab çəkdikdən sonra siz İsa Məsihdə Özünün əbədi izzətinə çağırmış, hər cür lütf verən Allah Özü sizi bərpa edəcək, möhkəmlədəcək, qüvvətləndirəcək və sarsılmaz təmələ oturdacaq. (aiənios g166) 11 Qüdrət əbədi olaraq Onun olsun! Amin. (aiən g165) 12 Bu qısa məktubu etibarlı saydığım qardaşımız Sila vasitəsilə sizə yazıram. Sizi həvəsləndirərək şəhadət etdim ki, Allahın həqiqi lütfü budur. Ona bağlı qalın. 13 Sizin kimi seçilmiş Babildəki cəmiyyət və oğlum Mark da siz salamlayır. 14 Bir-birinizi məhəbbətlə öpərək salamlayın. Məsihdə olan hamınıza sülh olsun!

2 Peter

1 İsa Məsihin qulu və həvarisi mən Şimon Peterdən Allahımız və Xilaskarımız İsa Məsihin salehliyi sayəsində bizimlə bərabər qiymətli iman əldə etmiş olanlara salam! **2** Allahi və Rəbbimiz İsanı tanıldıqca lütf və sülh sizə bol-bol verilsin! **3** Bizi Öz izzəti və alicənəblığına Çağırانın ilahi gücü Onu tanımağımız vasitəsilə yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazımlı gələn hər şeyi bizə bəxş etdi. **4** Beləliklə, O biza çox böyük və dəyərli vədlər verdi ki, bunlar vasitəsilə ehtirasın nəticəsi olan dünyadakı pozğunluqdan qaçıb ilahi təbiətə şərık olasınız. **5** Elə buna görə də siz bütün səylə imanınızə alicənəblıq, alicənəblığınıza bilik, **6** biliyinizə nəfsə hakim olmaq, nəfsə hakim olmağınızın dözüm, dözümünüzə möminlik, **7** möminliyinizə qardaşlıq sevgisi və qardaşlıq sevgisinə məhəbbət əlavə edin. **8** Çünkü əgər bunlar sizdə varsa və artırısa, sizi Rəbbimiz İsa Məsihi tanımaqdə fəaliyyətsiz və səmərəsiz olmaqdan qoruyacaq. **9** Bunlar kimdə yoxdursa, o kordur, uzağı görə bilməz və əvvəlkilə günahlarından təmizləndiyini unutmuşdur. **10** Beləliklə, ey qardaşlar, çağırıldığınızı və seçildiyinizi təsdiq etmək üçün daha da səy göstərin. Çünkü əgər bunu etsəniz, heç vaxt büdrəməzsiz. **11** Beləcə Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin əbədi Padşahlığına girmək səlahiyyəti sizə bol-bol ehsan ediləcək. (aiənios g166) **12** Ona görə də bunları bilsəniz və sahib olduğunuz həqiqətlə möhkəm dursanız da, daima bunları sizə xatırladıram. **13** Bu bədəndə yaşadığım müddətdə xatırlatmaqla siz oyandırmışçı doğru hesab edirəm. **14** Çünkü Rəbbimiz İsa Məsihin mənə bildirdiyi kimi, bu bədəndən ayrılmagımın yaxın olduğunu bilirəm. **15** Buna görə də çalışıram ki, mən bu dünyadan köçdükdən sonra da siz bunları həmişə yada salasınız. **16** Rəbbimiz İsa Məsihin qüdrətini və zühurunu sizə bildirərkən uydurma əfsanələrə əsaslanmadıq. Amma öz gözümüzə Onun ululuğunuñ şahidləri olduq. **17** Çünkü Büyük Ehtişamı Olandan Ona belə bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam». O vaxt Ata Allahdan izzət və şərəf qəbul etdi. **18** Müqəddəs dağda Onunla birgə olduğumuz üçün göydən gələn bu səsi biz də eşitdik. **19** Həmçinin bizdə daha əmin olan peyğəmbərlik sözləri var. Onlar qaranolıq yerdə işiq saçan bir çırğaba bənzəyir. Səhər açılıb dan ilduzu ürəklərinizdə doğana qədər bu sözlərə diqqət verirsinizsə, yaxşı edirsınız. **20**

Hər şeydən əvvəl bunu bilməlisiniz ki, Müqəddəs Yazılardakı peyğəmbərlik sözlərinin heç birini şəxsən şərh etmək olmaz. **21** Çünkü heç vaxt peyğəmbərlik insan iradəsi ilə qaynaqlanmamışdır, lakin Müqəddəs Ruh tərəfindən yönəldilən insanlar Allahdan gələn sözləri söylədi.

2 Amma Allahın xalqı arasında yalançı peyğəmbərlər də ortaya çıxdı. Eləcə də sizin aranızda yanlış təlim yayanlar ortaya çıxacaq. Bunlar hətta özlərini satın alan Sahibini inkar edib gizlিংcə aranıza dağdırıcı və təfriqəçi təlim gətirəcəklər. Belələri öz başlarına tezliklə həlak gətirəcək. **2** Hətta çoxları onların pozğunluğuna qoşulacaq və onların üzündən həqiqət yoluna küfr ediləcək. **3** Tamahkarlıqlarından uydurma sözlərlə sizi istismar edəcəklər. Onların mühakiməsi çoxdan davam edir və hələki hazırlıdır. **4** Çünkü Allah günahkar mələkləri cəzasız qoymadı, onları qiyamət gününə qədər saxlanmaq üçün cəhənnəmə ataraq zülmətdə buxovaldı. (Tartaroō g5020) **5** O, allahsız adamların yaşadığı qədim dünyaya daşqın göndərərək o dünyani cəzasız qoymadı, amma səkkiz nəfəri, o cümlədən, salehliyi bəyan edən Nuhu qoruyub saxladı. **6** O, Sodom və Homorra şəhərlərini yandırıb-yaxaraq viran olmağa məhkum etdi və beləliklə, gələcəkdə olan allahsız adamlara nümunə göstərdi. **7** Pozğun insanların əxlaqsız həyat tərzindən əziyyət çəkən saleh Lutu isə qurtardı. **8** Çünkü onların arasında yaşayan bu saleh insan günbəğün onların qanunsuz əməllərini görüb-əşidib öz saleh ruhunda iztirab çəkirdi. **9** Əlbəttə ki, Rəbb möminləri sınaqdan necə qurtarmağı, haqsızları isə qiyamət gününə kimi cəza altında necə saxlamağı bilir. **10** O, xüsusilə, cismanı murdar ehtirasına uyaraq ağalığa xor baxanları belə saxlayır. Belə adamlar həyəz və dikbaşdırılar, ehtisamlı varlıqlara şər atmaqdan qorxmurlar. **11** Halbuki onlardan qüvvət və qüdrətdə üstün olan mələklər Rəbbin önünde ehtisamlı varlıqlara şər ataraq ittiham etməz. **12** Bu adamlarsa sanki dərrakəsiz, qeyri-iradi surətdə aparılan heyvanlardır ki, tutulub kəsilmək üçün doğulublar. Onlar başa düşmədiyi şəylərə şər atırlar. Heyvanlar necə kəsilirsə, onlar da elə kəsiləcəklər. **13** Etdikləri zərərin əvəzini alacaqlar. Gündüz kef çəkməyi əyləncə sayırlar. Sizinlə yeyib-icərkən sanki aranızda ləkələr və nöqsanlar olaraq öz hiylələrindən zövq alırlar. **14** Onların gözəleri zina ilə doludur, günahdan doymurlar. Qərarsız insanları

yoldan çıxarırlar. Ürəkləri tamahkarlığa alışdırılmış lənətli insanlardır. **15** Haqsızlıqla əldə etdiyi qazancı sevən Beor oğlu Bilamin yolunu tutaraq düz yolu qoyub azdır. **16** Bilam işlədiyi günaha görə ifşa olundu: dilsiz-agızsız eşşək insan səsi ilə danişib bu peyğəmbəri dəlilik etməkdən çəkindirdi. **17** Bu insanlar susuz bulaqlar, qasırğanın dağıtdığı buludlar kimidir. Allah qatı qaranlığı onlar üçün saxlayır. **18** Çünkü boş və lovğa sözler söyləyərək səhv yolla gedənlərin arasından çətinliklə qaçanları cismani ehtiraslarla və əxlaqsızlıqla yoldan azdırırlar. **19** Onlara azadlıq vəd edirlər, halbuki özləri pozğunluğun kələsidiirlər. Çünkü insan nəyə məğlub olarsa, onun kələsi olar. **20** Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihi tanımaqla dünyanın çirkabından qaçıqdan sonra yenə həmin işlərlə məşğul olub məğlub olarlarsa, son vəziyyətləri əvvəlkindən betər olar. **21** Çünkü salehlik yolunu tanıyıb özlərinə əmanət edilən müqəddəs əmrən geri dönməkdənə bu yolu tanımamaq onlar üçün daha yaxşı olardi. **22** Bu doğru məsəllərdə deyilənlər onların öz başına gəldi: «İt öz qusuntusuna qayıdar» və «çimdirilmiş donuz palçıqda ağnamaga qayıdar».

3 Sevimlilər, indi bu mənim sizə yazdığım ikinci məktubdur. Hər iki məktubumda təmiz düşüncəli olmağınızı xatırladaraq sizi oyaq edirəm. **2** Müqəddəs peyğəmbərlərin qabaqcadan söylədiyi sözləri və Xilaskarımız Rəbbin həvariləriniz vasitəsilə verdiyi əmri yada salmalısınız. **3** Hər şeydən əvvəl bunu bilməlisiniz ki, axır zamanda öz ehtiraslarına görə hərəkət edən rişxəndilər gələcək və rişxəndə **4** deyəcəklər: «Rəbbin vəd etdiyi zühuru haradadır? Axı ata-babalarımız vəfat edəndən bəri, yaradılışın başlangıcından hər şey eyni cür olaraq qalır». **5** Onlar qəsdən unutmuşlar ki, Allahın kələmi ilə göylər qədimdən bəri mövcuddur, quru da sudan ayrırlaraq su vasitəsilə yarandi. **6** Yenə də su ilə, yəni daşqınla o dövrkü dünya məhv oldu. **7** İndiki yer və göylər isə həmin kəlamlı oda təslim olmaq üçün təyin olunub, allahsızların mühakimə və həlak olacağı günədək saxlanılır. **8** Sevimlilər, bu bir şeyi yadınızdan çıxarmayın ki, Rəbb üçün bir gün min il kimidir, min iləsə bir gün kimidir. **9** Bəziləri bunu gecikmə sayar, amma Rəbb vədini yerinə yetirməkdə gecikməz, lakin sizə görə sabır edir. Çünkü O heç kəsin həlak olmasını istəmir, amma hər kəsin tövbə etməsini istəyir. **10**

Rəbbin günü isə oğru kimi gələcək. O gün göylər böyük gurultu ilə aradan qalxacaq. Ünsürlər yanaraq məhv olacaq. Yer üzü və onun üstündə hər şey ifşa olunacaq. **11** Hər şey belə məhv olacaqsa, siz nə cür insanlar olmalısınız? Müqəddəs həyat sürməli, mömin olmalısınız. **12** Allahın zühur gününü gözləyərək tezlişdirməlisiniz. O gün göylər od tutub məhv olacaq və ünsürlər yanib əriyəcək. **13** Amma biz Allahın vədina əsasən salehliyin sakin olacağı yeni göyləri və yeni yeri gözləyirik. **14** Buna görə, sevimlilər, madam ki bunları gözləyirsiniz, Allahın öndən ləkəsiz və nöqsansız olaraq sülh içinde yaşamağa səy göstərin. **15** Sevimli qardaşımız Paulun da ona bəxş edilmiş müdrikliklə sizə yazdığı kimi, Rəbbimizin səbrini də xilas fürsəti kimi sayın. **16** Paul bütün məktublarında bu mövzulara eyni cür toxunur. Məktublarında çətin başa düşülen bəzi işlər var; cahillər və qararsızlar digər Müqəddəs Yazılır kimi bunların da mənasını təhrif edərək öz halaklarına səbəb olurlar. **17** Beləliklə, siz, ey sevimlilər, bunu əvvəlcədən bilib pozğun adamlar sizi aldadarəq yoldan azdırmasın və sabit vəziyyətinizdən ayrılmayasınız deyə özünüzü qoruyun. **18** Lakin Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin lütfündə və Onu tanımaqdə böyükün. Ona indi və əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165)

1 Yəhya

1 Biz Həyat Kəlamını elan edirik; bu həmin Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik və əllərimizlə hiss etdik. **2** Həyat zahir oldu, biz də onu görüb şahidlilik edirik və Ata ilə birlikdə olub bize zahir olan əbədi həyatı sizə elan edirik. (aiənios g166) **3** Biz sizə gördüyüümüz və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərīkliyiniz olsun; bizim şərīkliyimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihlədir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərīkliyimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışırıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərīkliyimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızi etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızi bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2** O bizim günahlarımıza görə - təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dünyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır. **3** Onu tanidiğimizi bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. **4** Kim «Onu tanıyıram» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və onun daxilində həqiqət yoxdur. **5** Lakin kim Onun sözünə riayət edirsə, Allah məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliyyə çatıb. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq. **6** Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sürməlidir. **7** Sevimililər, sizə yeni əmr yazmiram, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr yazıram; bunun həqiqi olduğu Məsihdə və sizdə görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrət edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən

nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrət edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara getdiyini bilmir, çünkü qaranlıq onun gözlərini kor edib. **12** Ey övladlar, sizə yazıram, çünkü Onun adı naminə günahlarınız bağışlanıb. **13** Ey atalar, sizə yazıram, çünkü başlanğıcdan bəri Var Oları tanıyırsınız. Ey gənclər, sizə yazıram, çünkü şər olana qalib gəlmisiniz. **14** Ey uşaqlar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyırsınız. Ey atalar, sizə yazdım, çünkü başlanğıcdan bəri Var Oları tanıyırsınız. Ey gənclər, sizə yazdım, çünkü güclüsünüz, Allahın kəlamı sizdə qalır, şər olana da qalib gəlmisiniz. **15** Dünyanı və dünyada olan şeyləri sevməyin. Kim dünyani sevirsə, onda Atadan olan məhəbbət yoxdur. **16** Çünkü dünyada olan hər şey - cismani ehtiraslar, acgözlük və dünya malına görə təkəbbür Atadan yox, dünyadan gəlir. **17** Dünya və ondakı ehtiraslar keçib-gedir, amma Allahın iradəsinə əmal edən əbədi qalır. (aiən g165) **18** Ey uşaqlar, axır zamandır. Siz «Məsih əleyhədarı»nın gələcəyini eşitmisiniz, indi da çoxlu Məsih əleyhədarı meydana çıxıb. Bundan bilirik ki, axır zamandır. **19** Onlar bizim aramızdan çıxdılar, amma biza məxsus deyildilər. Əgər biza məxsus olsaydilar, bizimlə qalardılar. Amma qalmadılar ki, heç birinin biza məxsus olmadığı aşkara çıxsın. **20** Lakin siz Müqəddəs Olandan bir məsh almınız və hamınız biliklisiniz. **21** Mən sizə həqiqəti bilmədiyiniz üçün deyil, onu bildiyiniz üçün yazdım; siz bunu da bilirsiniz ki, heç bir yalanın həqiqətlə əlaqəsi yoxdur. **22** Bəs yalançı kimdir? İsanın Məsih olduğunu inkar edən şəxs! O, Atanı və Oğulu inkar edən Məsih əleyhədarıdır. **23** Oğulu inkar edən hər kəs Ataya da malik deyil, lakin Oğulu iqrar edən kəs Ataya da malikdir. **24** Sizin əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz qoy sizdə qalsın. Əgər əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz sizdə qalsa, siz də Oğul və Atada qalarsınız. **25** Onun biza verdiyi vəd budur: əbədi həyat! (aiənios g166) **26** Bunları sizi aldatmaq istəyənlər barəsində yazıram. **27** Sizə gəlincə, Ondan aldiğiniz məsh daxilinizdə qalır və kimsənin sizə təlim verməsinə ehtiyacınız yoxdur. Əksinə, Onun bu məshi sizə hər şey barədə təlim verir və bu, yalan deyil, həqiqətdir. Ona görə də sizə öyrətdiyi kimi Onda qalın. **28** Beləliklə, ey övladlar, Onda qalın ki, O zahir olanda cəsarətimiz olsun, Onun zühuru zamanı öündə utanmayaq. **29** Əgər Onun saleh olduğunu bilirsinizsə, həm də bilin ki, saleh iş görən hər kəs Ondan doğulub.

3 Görün Ata bizə necə məhəbbət göstərib ki, biz Allahın övladları adlanırıq! Doğrudan da, beləyik! Dünya Onu tanımadığına görə bizi də tanımır. **2** Ey sevimililər, indi biz Allahın övladlarıyız, amma nə olacağımız hələ üzə çıxmayıb. Lakin bilirik ki, Məsih zühur edəndə biz Ona bənzəyəcəyik, çünkü Onu olduğu kimi görəcəyik. **3** Ona bu cür ümidi bağlayan hər kəs O pak olduğu kimi özünü pak edir. **4** Günah edən hər kəs Qanunu da pozar, çünkü günah Qanunu pozmaqdır. **5** Siz bilirsiniz ki, Məsih günahları aradan qaldırmaq üçün zühur etdi. Onda günah yoxdur. **6** Onda qalan hər kəs günahını davam etdirməz. Günahını davam etdirən hər kəs nə Onu görüb, nə də Onu tanır. **7** Ey övladlar, heç kəs sizi aldatmasın; saleh iş görən şəxs Məsihin saleh olduğu kimi salehdir. **8** Günahını davam etdirən şəxs iblisdəndir, çünkü iblis başlanğıcdan bəri günah edir. Allahın Oğlu buna görə zühur etdi ki, iblisin əməllərini puça çıxarsın. **9** Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz, çünkü Allahın toxumu onda qalır. O, günahını davam etdirə bilməz, çünkü Allahdan doğulub. **10** Kimin Allahın övladı, kiminsə iblisin övladı olması bundan aydın olur: saleh iş görməyən, həmçinin qardaşını sevməyən hər kəs Allahdan deyil. **11** Əvvəldən bəri eşitdiyiniz xəbər budur: bir-birimizi sevək. **12** Şərdən olub qardaşını öldürən Qabil kimi olmayıq. O, qardaşını niyə öldürdü? Ona görə ki öz əməlləri şər, qardaşının əməlləri isə saleh idi. **13** Beləliklə, qardaşlar, dünya siza nifrət edirə, heyrətlənməyin. **14** Qardaşlarımıza sevdiyimizə görə biz bilirik ki, ölümündən həyata keçmişik. Sevməyənsə ölümündə qalır. **15** Qardaşınan nifrət edən hər kəs qatildir. Bildiyiniz kimi, heç bir qatil özündə qalan əbədi həyata malik deyil. (αιόνιος 9:16)

16 Məhəbbətin nə olduğunu bundan anladıq ki, Məsih Öz canını bizim üçün fəda etdi. Biz də öz canımızı qardaşlarımıza üçün fəda etməliyik. **17** Əgər kimsə dünya malına sahib olarkən qardaşını ehtiyac içində görüb ona rəhmi gəlmirsə, Allah məhəbbəti onda necə qala bilər? **18** Ey övladlar, sözdə və dildə deyil, əmaldə və həqiqətdə sevək. **19** Bununla həqiqətdən olduğunuzu biləcəyik və ürəyimiz bizi məhkum edirə, ürəyimizi Allahın önündə sakitləşdirəcəyik. Çünkü Allah bizim ürəyimizdən üstündür və hər şeyi bilir. **21** Ey sevimililər, əgər ürəyimiz bizi məhkum etmirsə, demək, Allahın hüzurunda cəsarətlə danişa bilərik **22** və Ondan nə diləyiriksə, alırıq. Ona görə ki Onun əmrlərinə riayət edirik və öündə Ona məqbul

olan işlər görürük. **23** Onun əmri də budur ki, biz Onun Oğlu İsa Məsihin adına iman edək və Onun bizi əmr etdiyi kimi bir-birimizi sevək. **24** Onun əmrlərinə riayət edən şəxs Allahda, Allah da onda qalır. Onun bizdə qaldığını bu yolla, bizə verdiyi Ruh vasitəsilə bilirik.

4 Ey sevimililər, hər ruha inanmayın; ruhların Allahdan olub-olmadığını bilmək üçün onları sınaqdan keçirin. Çünkü dünyada çoxlu yalançı peyğəmbər meydana çıxıb. **2** Allahın Ruhunu bundan tanıya bilərsiniz: İsa Məsihin cismən gəldiyini iqrar edən hər ruh Allahdandır, **3** İsanı iqrar etməyən hər ruhsa Allahdan deyil. Bu, «Məsih əleyhədir»nın ruhudur ki, bu ruhun göləcəyini eşitmisiniz və indi də artıq dünyadadır. **4** Sizsə, ey övladlar, Allahdansınız və yalançı peyğəmbərlərə qalib gəlmisiniz. Çünkü sizdə olan Ruh dünyada olandan üstündür. **5** Onlar dünyadandır, buna görə də dünyəvi mövqedən danişirlər və dünya onlara qulaq asır. **6** Bizi Allahdan doğulub. Allahı tanıyan bizə qulaq asır, Allahdan olmayıansa bizə qulaq asmir. Həqiqət ruhunu və aldatma ruhunu bundan tanıyırıq. **7** Ey sevimilər, bir-birimizi sevək, çünkü məhəbbət Allahdandır. Sevən hər kəs də Allahdan doğulub və Allahı tanır. **8** Sevməyən kəs Allahı tanımır, çünkü Allah məhəbbətdir. **9** Allahın bizə olan məhəbbəti belə zahir oldu: Allah Öz vahid Oğlunu dünyaya göndərdi ki, biz Onun vasitəsilə yaşayaq. **10** Məhəbbət bizim Allahı sevməyimizlə bağlı deyil, amma bundan ibarətdir: O bizi sevdi və Öz Oğlunu bizim günahlarımıza görə kəffarə qurbanı olaraq göndərdi. **11** Ey sevimilər, Allah bizi bu cür sevdiyi üçün biz də gərək bir-birimizi sevək. **12** Allahı heç kim heç zaman görməyib. Əgər biz bir-birimizi sevsək, Allah bizdə qalır və Onun məhəbbəti bizdə kamil olur. **13** Bizim Onda, Onun da bizdə qaldığını bundan bilirik ki, O bizə Öz Ruhundan verib. **14** Biz görüb şahidlik edirik ki, Ata Oğlunu dünyadan Xilaskarı olaraq göndərdi. **15** Kim iqrar edir ki, İsa Allahın Oğlundur, Allah onda, o da Allahda qalır. **16** Biz Allahın bizi olan məhəbbətini anlayıb buna inandıq. Allah məhəbbətdir. Kim məhəbbətdə qalarsa, Allahda qalar, Allah da onda qalar. **17** Məhəbbət bizdə ona görə kamil oldu ki, qiyamət gündən cəsarətimiz olsun. Çünkü Məsih necədirsa, biz də bu dünyada eləyik. **18** Məhəbbətdə qorxu yoxdur, əksinə, kamil məhəbbət qorxunu qovar. Çünkü qorxu cəzaya aiddir,

qorxan insan məhəbbətdə kamil deyil. **19** Biz sevirik, çünkü öncə O bizi sevdi. **20** Kim «mən Allahı sevirəm» deyir, amma öz qardaşına nifrat edirsə, yalançıdır. Axi gördüyü qardaşını sevməyən görmədiyi Allahı sevə bilməz. **21** Bizim Ondan aldığımız əmr budur ki, Allahı sevən gərək öz qardaşını da sevsin.

5 İsanın Məsih olduğuna inanan hər kəs Allahdan doğulub. Doğanı sevən ondan doğulanı da sevir. **2** Biz Allahın övladlarını sevdiyimizi bundan anlayırıq ki, Allahı sevib Onun əmrlərinə əməl edirik. **3** Çünkü Allah məhəbbəti Onun əmrlərinə riayət etməyimizi tələb edir. Onun əmrləri isə ağır deyil. **4** Çünkü Allahdan doğulan hər kəs dünyaya qalib gəlir. Bizə dünya üzərində zəfər qazandıran öz imanımızdır. **5** Dünyaya qalib gələn kimdir? Əlbəttə ki, İsanın Allahın Oğlu olmasına inanan! **6** Su və qanla gələn Şəxs həmin İsa Məsihdir. O yalnız su ilə deyil, su və qanla gəldi. Buna şəhadət edən Ruhdur, çünkü Ruh həqiqətdir. **7** Bəli, üç şahid var: **8** Ruh, su və qan. Bunların üçü də bir-birinə uyğun gəlir. **9** Biz insanların şəhadətini qəbul edirik, amma Allahın şəhadəti bundan üstündür. Çünkü bu, Allahın şəhadətidir; O Öz Oğlu barədə şəhadət edib. **10** Allahın Oğluna iman edən kəs öz daxilində bu şəhadətə malikdir. Amma Allaha inanmayan Onu yalançı yerinə qoyub. Çünkü Allahın Öz Oğlu barədə verdiyi şəhadətə inanmayıb. **11** Bu şəhadət ondan ibarətdir ki, Allah bizi əbədi həyat verib və bu həyat Onun Oğlundadır. (a)İonios g166) **12** Oğula malik olan şəxsin həyatı var, Allahın Oğluna malik olmayan şəxsin isə həyatı yoxdur. **13** Bunları sizə – Allahın Oğlunun adına iman edənlərə yazdım ki, əbədi həyata malik olduğunuzu bilişiniz. (a)İonios g166) **14** Biz Onun hüzurunda ona görə cəsarətlə danışa bilirik ki, Onun iradəsinə uyğun nəsə dilədikdə O bizi eşidir. **15** Bilirik ki, nə diləyiriksə, O bizi eşidir; beləcə də bilirik ki, Ondan dilədiklərimizi alrıq. **16** Əgər bir kəs qardaşının ölümə aparmayan günah etdiyini görsə, qoy Allahdan onun sağ qalmasını diləsin və beləcə ona – ölümə aparmayan günah edən kəsə həyat versin. Ölümə aparan günah da var. Demirəm ki, bu barədə Allahdan istəsin. **17** Hər cür haqsızlıq günahdır, amma ölümə aparmayan günah da var. **18** Bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz. Əksinə, Allahdan doğulan Oğul onu qoruyur və şər olan ona toxuna bilmir. **19** Bilirik ki, biz Allahdanıq, amma bütün dünya şər olanın hakimiyyəti altındadır. **20**

Bunu da bilirik ki, Allahın Oğlu gəlib bizi Haqq Olanı tanımaq üçün dərrakə verdi. Biz də Haqq Olanda, Onun Oğlu İsa Məsihdəyik. Həqiqi Allah və əbədi həyat Odur. (a)İonios g166) **21** Ey övladlar, özünüzü bülərdən qoruyun!

2 Yəhya

1 Mən aqsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim seçilmiş xanıma və onun övladlarına salam! Yalnız mən deyil, həqiqəti dərk edənlərin hamısı sizi sevir. **2** Çünkü həqiqət daxilimizdə qalır və əbədi olaraq bizimlə olacaq. (ələn g165) **3** Ata Allahdan və Atanın Oğlu İsa Məsihdən olan lütf, mərhəmət, sülh də həqiqət və məhəbbət əsasında bizimlə olacaq. **4** Sənin övladlarınızın arasında Atadan aldığımız əmrə uyğun olaraq həqiqətə görə həyat sürənlərə rast gələndə çox sevindim. **5** Ey xanım, indi də səndən xahiş edirəm ki, bir-birimizi sevək. Sənə yazdığını yeni bir əmr deyil, əvvəldən bəri malik olduğumuz əmrdir. **6** Məhəbbət Atanın əmrlərinə görə həyat sürməyimizi tələb edir. Əvvəldən bəri eşitdiyiniz kimi əmr budur; gərək bu əmrə görə həyat sürəsiniz. **7** Çünkü dünyada çoxlu yalançı meydana çıxıb ki, İsa Məsihin cismən gəldiyini iqrar etmir. Bunu edən şəxs yalançı və Məsih əleyhdarıdır. **8** Özünüzü qoruyun ki, bizim çəkdiyimiz zəhməti bada verməyib tam mükafatı əldə edəsiniz. **9** Həddi aşıb Məsihin təliminə sadıq qalmayan hər kəs Allaha malik deyil, həmin təlimə sadıq qalan kəs isə həm Ataya, həm də Oğula malikdir. **10** Əgər bir kəs yanınıza gəlib sizə bu təlimi öyrətməsə, onu qonaq qəbul etməyin və onunla salamlaşmayın. **11** Çünkü onunla salamlaşan kəs onun şər əməllərinə şərīk olur. **12** Sizə yazılışı çox sözüm var, amma bunları kağız və mürəkkəblə bildirmək istəmədim. Lakin ümid edirəm ki, özüm yanınıza gəlib sizinlə üz-üzə səhbət edim və beləcə sevincimiz tamam olsun. **13** Sənin seçilmiş bacının övladları sənə salam göndərir.

3 Yəhya

1 Mən aqsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim əziz Qaya salam! **2** Ey sevimli, dua edirəm ki, canın uğurlu olduğu kimi özün də hər cəhətdən uğurlu və sağlam olasan. **3** Bəzi qardaşlar gəlib sənin həqiqətə bağlılığını, yəni həqiqətə görə həyat sürdüyünə şəhadət edəndə mən çox sevindim. **4** Mənim üçün öz övladlarımın həqiqətə görə həyat sürdüyünü eşitməkdən böyük sevinc ola bilməz. **5** Ey sevimli, sənə hətta yad olduqları halda qardaşlara xidmət etməkdə sədaqət göstərisən. **6** Onlar cəmiyyətin qarşısında sənin məhəbbətin barədə şəhadət ediblər. Sən onları Allaha layiq bir tərzdə yola salarkən yaxşı iş görəcəksən. **7** Çünkü onlar imansız olanlardan heç nə götürmədən Onun naminə yola çıxdılar. **8** Beləcə biz həqiqət işində həmkar olmaq üçün bu cür adamlara dayaq olmaliyiq. **9** Cəmiyyətə bir şey yazdım, amma onların arasında başçılıq etməyi sevən Diotref bizim səlahiyyətimizi tanımır. **10** Buna görə də mən gələndə onun etdiyi əməllərlə bağlı məsələ qaldıracağam: o bizim barəmizdə pis sözlərlə qeybat edir, hətta bununla kifayətlənməyərək qardaşları özü qəbul etmir, qəbul etmək istəyənlərə də mane olur və onları cəmiyyətdən qovur. **11** Ey sevimli, pislikdən yox, yaxşılıqdan nümunə götür. Yaxşılıq edən Allahdandır, pislik edənsə Allahı görməyib. **12** Hamı Dimitrinin yaxşı adam olduğuna şəhadət edir, həqiqətin özü də bunu təsdiq edir. Biz də buna şəhadət edirik və sən də bilirsən ki, bizim şəhadətimiz etibarlıdır. **13** Sənə yazılışı çox sözüm var, amma bunları sənə qələm və mürəkkəblə yazmaq istəmirəm. **14** Amma ümidi edirəm ki, tezliklə səni görəcəyəm və səninlə üz-üzə səhbət edəcəyəm. **15** Sənə sülh olsun. Dostlar sənə salam göndərir. Oradakı dostlara bir-bir salam söylə.

Yəhuda

1 İsa Məsihin qulu, Yaqubun qardaşı mən Yəhudadan
Ata Allahın sevdiyi, İsa Məsih üçün qorunmuş olan
çağıırınlara salam! **2** Mərhəmət, sülh və məhəbbət
sizə bol-bol verilsin! **3** Sevimlilər, ümumi xilasımızla
bağlı sizə yazmağa çox səy göstərirdim. Bu arada
müqəddəslərə ilk və son dəfə əmanət edilən iman
uğrunda mübarizə aparmaga sizi həvəsləndirmək
üçün sizə yazmağı özümə borc bildim. **4** Çünkü
Allahımızın lütfünü pozğunluq üçün bəhanələrə
çevirən, yeganə Pərvərdigəri – Rəbbimiz İsa Məsihi
inkar edən bəzi allahsız adamlar gizlicə aranıza
girdilər. Onların mühakiməyə uğrayacaqları çıxdan
yazılmışdır. **5** Bütün bunları bildiyiniz halda sizə
xatırlatmaq istəyirəm ki, ilk və son dəfə xalqı Misirdən
xilas edən Rəbb sonra iman etməyənləri məhv etdi. **6**
Öz başçılıqlarını saxlamayan, məskunlaşdırığı yerləri
tərk edən mələkləri də böyük qiyamət günü üçün əbədi
zəncirlərlə bağlayaraq zülmətdə saxlamışdı. (aiddos g126)
7 Sodom, Homorra və ətrafdakı şəhərlər də özlərini
buna bənzər tərzdə cinsi əxlaqsızlığa və qeyri-təbii
münasibətlərə təslim etdilər; sonra bu şəhərlər əbədi
odla yandırılma cəzasını çəkərək bir nümunə oldu.
(aiənios g166) **8** Eyni şəkildə aranıza girən bu röyagörənlər
də öz cismini murdar edir, ağlığı rədd edir, ehtisamlı
varlıqlara şər atırlar. **9** Hətta baş mələk Mikael də
Musanın cəsədi barəsində iblisin əleyhinə çıxıb ona şər
söyləyərək hökm verməyə cəsarət etmədi, ancaq «Qoq
Rəbb sənə qadağan etsin!» dedi. **10** Amma bu adamlar
başa düşmədikləri hər şeyə şər atırlar. Onlar dərrakəsiz
heyvanlar kimi qeyri-iradi surətdə nə anlayırlarsa,
bunlarla məhv olurlar. **11** Vay onların halına! Çünkü
onlar Qabilin yolu ilə getdilər. Qazanca görə özlərini
Bilamin yalanına düçər etdilər. Qorah kimi üsyan
qaldırdıqları üçün həlak oldular. **12** Belə adamlar
sizin məhəbbət süfrələrinizi ləkələyirlər. Onlar sizinlə
birlikdə yeyib-içərək qorxmadan özlərini bəsləyirlər.
Bunlar küləklərin tərpətdiyi susuz buludlardır. Payızda
meyvə vermədiyi üçün kökündən qoparılmış və iki
dəfə ölmüş ağaclardır. **13** Öz xəcalətini köpük kimi
sovuran şiddətli dəniz dalğalarıdır. Səyyar ulduzlardır
ki, onlar üçün Allah qatı qaranlığı əbədi saxlayır. (aiən
g165) **14** Adəmlə birlidə yeddinci nəsil sayılan Xanok
da bu adamlara aid peyğəmbərlik edərək demişdir:
«Budur, Rəbb saysız-hesabsız müqəddəs mələkləri ilə
gəldi ki, **15** hamını mühakimə etsin və Allaha qarşı

gördükləri allahsız işlər və allahsız günahkarlarının
Özünə qarşı inadkarcasına dedikləri bütün sözlər
üçün məhkum etsin». **16** Bu adamlar deyinərək
öz talelərindən gileylənlərlər. Onlar öz ehtiraslarına
uyğun hərəkət edirlər. Ağızlarından lovğa sözlər çıxır
və öz xeyirlərinə görə yaltaqlanırlar. **17** Amma siz,
ey sevimlilər, Rəbbimiz İsa Məsihin həvarilərinin
əvvəlcədən söylədikləri sözləri xatırlayın. **18** Onlar
siza dedilər: «Axır zamanda öz allahsız ehtiraslarına
görə hərəkət edən rişxəndçilər ortaya çıxacaq». **19**
Bunlar ayrılıq salan, öz təbiətinə əsir olan, Ruha
malik olmayan insanlardır. **20** Siz isə, sevimlilər,
özünüüz ən müqəddəs olan imanınızın təməli üzərində
inkışaf etdirin və Müqəddəs Ruhun idarəsi ilə dua
edin. **21** Rəbbimiz İsa Məsihin əbədi həyata aparan
mərhəmətini gözləyərək özünüüz Allah məhəbbətində
qoruyun. (aiənios g166) **22** Şübə edən adamlara qarşı
mərhəmətli olun; **23** başqalarını oddan qaparaq xilas
edin; digərlərinə isə mərhəmət edin. Amma qorxu
içində cismin ləkələdiyi paltardan belə, çəkinin.
24 Sizi büdrəməkdən qoruyub Öz izzətli hüzuruna
böyük sevinclə nöqsansız çıxarmağa qadir olan **25**
Xilaskarımız, yeganə Allaha Rəbbimiz İsa Məsih
vasitəsilə əzəldən bəri, indi və əbədi olaraq izzət,
əzəmət, qüdrət və səlahiyyət olsun! Amin. (aiən g165)

Vəhy

1 Bu, İsa Məsihın vəhyidir. Allah bunu Ona verdi ki, tezliklə baş verməli hadisələri Öz qullarına aşkar etsin. Məsih də bunu Öz mələyi vasitəsilə qulu Yəhyaya göndərərək bəyan etdi. **2** Yəhya Allahın kəlamı və İsa Məsihın şəhadəti, yəni gördüyü hər şey barədə şəhadət etdi. **3** Nə bəxtiyardır bu peyğəmbərlək sözlərini oxuyan, eşidənlər və orada yazılınlara riayət edənlər! Çünkü vaxt yaxındır. **4** Mən Yəhyadan Asiya vilayətindəki yeddi imanlılar cəmiyyətinə salam! Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olandan, Onun taxtının önündəki yeddi ruhdan, həmçinin ölürlər arasından ilk doğulan, yer üzünün padşahlarının başçısı olan sadiq şahid İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! Bizi sevən, Öz qanı bahasına bizi günahlarımızdan azad edərək **5** bizdən bir padşahlıq təşkil edən və bizi Öz Atası Allah üçün kahinlər təyin edən Şəxsə əbədi olaraq izzət və qüdrət olsun! Amin. (aİōn g165) **6** Budur, O, buludlarla golur! Hər göz Onu görəcək, Hətta Onun bədənini deşənlər də Onu görəcək. Yer üzünün bütün tayfaları Onun üçün ah-nalə edəcək. Bəli, belə olacaq. Amin. **8** Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olan, Külli-İxtiyar Rəbb Allah deyir: «Alfa və Omeqa Mənəm!» **9** Əziyyətə, Allahın Padşahlığına və dözüümə sizinlə isada şərik olan mən – qardaşınız Yəhya Allahın kəlamından ötrü və İsa barədə şəhadət etdiyimə görə Patmos adlanan adada idim. **10** Rəbbin günü Ruhun təsirinə düşdüm. Arxamdan şeypur səsinə bənzər uca bir səsin belə söylədiyini eşitdim: **11** «Gördüyüünü bir kitaba yaz və bunu yeddi cəmiyyətə, yəni Efəsə, İzmirə, Berqamaya, Tiatiraya, Sarda, Filadelfiyaya və Laodikeyaya göndər». **12** Onda çevrildim ki, mənimlə danişanın kim olduğunu görüm. Çevrildikdə yeddi qızıl çiraqdan gördüm. **13** Çiraqdanların arasında uzun cübbə geymiş, sinəsinə qızıl qurşaq bağlamış bəşər oğluna bənzər Biri var idi. **14** Onun başı, saçı yun və qar kimi aq, gözləri isə odlu alov kimi idi; **15** ayaqları küradə xalis olan pardaqlanmış tunc kimi idi, səsi də gur suların sədəsinə bənzəyirdi. **16** O, sağ əlində yeddi ulduz tutmuşdu, ağızından ikiağzlı iti bir qılinc çıxırı; Onun üzü tam qüvvəsi ilə parlayan günəşə bənzəyirdi. **17** Mən Onu gördükdə ölü kimi ayaqlarına düşdüm. O isə sağ əlini mənim üstümə qoyub dedi: «Qorxma! Birinci və Sonuncu Olan, **18** Diri Olan Mənəm. Mən ölmüşdüm, indi isə əbədi olaraq diriyəm. Ölümün və ölürlər diyarının

açarları Məndədir. (aİōn g165, Hadəs g86) **19** Beləliklə, öz gördükərini, indi və bundan sonra baş verəcək hadisələri yaz. **20** Mənim sağ əlimdə gördüğün yeddi ulduzun və yeddi qızıl çiraqdanın sırrın gəlinçə, yeddi ulduz yeddi cəmiyyətin mələkləri, yeddi çiraqdan da yeddi cəmiyyət deməkdir.

2 Efəsədə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Yeddi ulduzu sağ əlində Tutan, yeddi qızıl çiraqdanın arasında Gəzən belə deyir: **2** sənin əməllərindən, zəhmətindən, dözümündən və şər adamlara dözmədiyindən xəbərdaram. Həvari olmadıqları halda özlərini həvari adlandırarları sınaqdan keçirdin və orların yalançı olduğunu müəyyən etdin. **3** Sən dözümlü oldun, Mənim adım naminə tab gətirdin və yorulmadın. **4** Amma səndən bir şikayətim var: əvvəlki məhəbbətindən əl çəkmisən. **5** Buna görə də haradan yixildığını yadına sal, tövbə et və əvvəl etdiyin işləri gör. Əks təqdirdə, tövbə etməsən, yanına gəlib çiraqdanını yerindən götürəcəyəm. **6** Amma yaxşı ki sən nikolaçılın əməllərinə nifrat edirsən; Mən də onlara nifrat edirəm. **7** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Allahın cənnatində olan həyat ağacından yeməyə imkan verəcəyəm. **8** İzmirdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Birinci və Sonuncu Olan, ölüb yenidən Dirilən belə deyir: **9** sənin əziyyətindən və yoxsulluğundan xəbərdaram, amma sən zənginsən. Yəhudi olduqlarını iddia edənlərin küfründən də xəbərdaram, amma onlar Yəhudi deyil, Şeytan yığınçıdır. **10** Çəkəcəyin əzabdan heç qorxma. Bax iblis aranızdan bəzisini zindana atacaq ki, sınaqdan keçəsiniz. Siz on gün əziyyət çəkəcəksiniz. Ölüm bahasına olsa da, sadiq qal, Mən sənə həyat tacını verəcəyəm. **11** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələn ikinci ölümən heç zərər görməyəcək. **12** Berqamada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: İkiağızlı iti qılınçı Olan belə deyir: **13** gör harada, Şeytanın taxtı olan yerdə yaşadığın halda Mənim adıma bağlı qaldığından xəbərdaram. Barəmdə sədaqətlə şəhadət edən, aranızda, Şeytanın yaşadığı yerdə öldürülən Antipanın günlərində belə, Mənənə olan imanından imtina etmədin. **14** Amma səndən bir az şikayətim var: aranızda Bilamin təliminə bağlı olanlar var. O, Balaqı öyrətdi ki, İsrail övladlarını büdrədərək bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyə və əxlaqsızlığa azdırınsın. **15** Eləcə də sənin içində nikolaçılın bu cür təliminə bağlı olanlar var.

16 Buna görə də tövbə et. Yoxsa tezliklə sənin yanına gəlib ağzımdan çıxan qılıncla onlara döyüşəcəyəm. 17 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Mən gizli saxlanan mannadan verəcəyəm. Ona bir ağ daş da verəcəyəm ki, üstündə yeni ad yazılıb; bu adı da daşı alandan başqa heç kəs bilmir. 18 Tiatirada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Gözləri odlu alovə, ayaqları da pardاقlanmış tunca bənzəyən Allah Oğlu belə deyir: 19 sənin əməllərindən, məhabbatindən, imanından, xidmətindən və dözümündən xəbərdaram; son işlərin də əvvəlkilərdən daha çoxdur. 20 Amma səndən şikayatım var: sən özünü peyğəmbər adlandıran qadın izevelə imkan verirsən ki, Mənim qullarına əxlaqsızlıq və bütənlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyi öyrədərək onları aldatsın. 21 Mən ona möhələt verdim ki, tövbə etsin, amma əxlaqsızlığından tövbə etmək istəmir. 22 Bax onu xəstəlik yatağına salıram. Onunla zina edənlər birgə etdikləri əməllərdən tövbə etməsələr, onları da böyük əziyyətə düşər edəcəyəm. 23 Onun övladlarını azara salib öldürəcəyəm. Bütün cəmiyyətlər də biləcək ki, insanın daxilini və ürəyini araşdırın Mənəm və hər birinizi əməllərinizə görə əvəz verəcəyəm. 24 Amma siz Tiatirada olan digərlərinə, yəni bu təlimi qəbul etməyənlərə və Şeytanın dərin sirri adlandırılın şəyləri öyrənməyənlərə deyirəm: üstünüzə başqa bir yük qoymuram; 25 ancaq Mən gəlincəyə qədər özünüzdə olana bağlı qalın. 26 Qalib gələnə və Mənim buyurduğum işlərə sonadək riayət edənə millətlər üzərində səlahiyyət verəcəyəm. 27 “Dəmir əsa ilə onlara aqalıq edəcək, Saxsı qablar kimi onları cılıcılık edəcək”. 28 Bunu Atamdan necə aldımsa, eləcə də ona verəcəyəm. Dan ulduzunu da ona verəcəyəm. 29 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

3 Sardda olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Allahın yeddi ruhuna və yeddi ulduza malik Olan belə deyir: sənin əməllərindən xəbərdaram. Adın var ki, guya dirisən, əslində isə ölüsən. 2 Oyaq ol və sağ qalib olmək üzrə olan nəyin varsa, onu möhkəmləndir. Çünkü Mən sənin əməllərinin Allahımın önündə kamil olmadığını gördüm. 3 Buna görə də nə aldığını və nə eșitdiyini yadına sal. Burlara riayət et və tövbə elə. Əgər oyaq olmasan, bir oğru kimi galəcəyəm və hansı saat sənin üstünə galəcəyimi də bilməyəcəksən. 4 Amma Sardda, sənin yanında öz paltarlarını ləkələməyən bir neçə şəxs də var. Onlar Mənimlə birlikdə ağ

paltarda gəzəcəklər, çünki buna layiqdirler. 5 Qalib gələn hər kəs də ağ paltar geyinəcək. Mən onun adını həyat kitabından əsla silməyəcəyəm, Atamın və Onun mələklərinin önündə adını iqrar edəcəyəm. 6 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. 7 Filadelfiyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Müqəddəs və Haqq Olan, Davudun açarının Sahibi, açığını heç kəs bağlamayan, bağladığını heç kəs açmayan belə deyir: 8 sənin əməllərindən xəbərdaram. Bax Mən sənin üzünə elə bir qapı açmışam ki, heç kəs onu bağlaya bilməz. Gütün az olduğu halda Mənim sözümə riayət etmişən və Mənim adımdan imtina etməmişən. 9 İndi isə Şeytan yiğincəndən olub Yəhudi olmadıqları halda özlərini Yəhudi adlandıran yalançıları məcbur edəcəyəm ki, gəlib sənin ayaqlarına düşsünlər və Mənim səni sevdiyimi bilsinlər. 10 Dözüm göstərərək Mənim sözümə riayət etmişən. Buna görə Mən də səni yer üzündə yaşıyanları sinamaq üçün bütün dünyanın üzərinə galəcək sınaq zamanından qoruyub saxlayacağam. 11 Tezliklə gəlirəm. Nəyin varsa, ona bağlı qal ki, heç kəs tacını götürməsin. 12 Qalib gələni Allahımın məbədində sütun qoyacağam və bir daha oranı tərk etməyəcək. Onun üzərinə Allahımın adını, Allahıma məxsus şəhərin, yəni göydən, Allahımın yanından enən yeni Yerusəlimin adını və Öz yeni adımı yazacağam. 13 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. 14 Laodikeyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Amin Olan, sadıq və etibarlı Şahid, Allahın yaradıqlarının Mənşəyi belə deyir: 15 sənin əməllərindən xəbərdaram. Sən nə soyuqsan, nə də isti. Kaş ki ya soyuq ya da isti olaydın! 16 İndi ki nə isti, nə də soyuq olub ilqisan, səni ağzımdan qaytaracağam. 17 Çünkü deyirsən: “Varlıyam, zəngin olmuşam və heç nəyə möhtac deyiləm”. Amma bilmirsən ki, zəlil, yaziq, yoxsul, kor və çılpaqsan. 18 Sənə məsləhət görürəm ki, zəngin olmaq üçün Məndən od içində xalis olan qızıl alasan, həmçinin geyinib çılpaklığının ayıbını açmamaq üçün ağ paltar alasan, gözlərinə sürtüb görmək üçün də göz məlhəmi alasan. 19 Mən kimi sevirəm, onu məzəmmət və tərbiyə edirəm. Buna görə də qeyrətə gal və tövbə et. 20 Bax qapının önündə durub onu döyürəm; kim səsimi eşidib qapını açsa, onun yanına galəcəyəm və Mən onunla, o da Mənimlə birgə şam edəcəyik. 21 Qalib gələnə Mənimlə birgə Öz taxtında oturmağa imkan verəcəyəm; Mən də eləcə qalib galib Atamla birgə Onun taxtında oturmuşam.

22 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir».

4 Bundan sonra gördüm ki, göyə açılmış bir qapı var.

Əvvəlcə mənimlə danışdığını eşitdiyim, şeypura bənzər səs dedi: «Bura qalx. Bundan sonra baş verməli hadisələri sənə göstərəcəyəm». 2 Elə o an mən Ruhun təsirinə düşdüm. Budur, göydə bir taxt qurulub, taxtda da Biri oturub. 3 Oturanın görünüşü yəşəm və qırmızı əqiq daşına bənzəyirdi. Taxtin ətrafında da görünüşcə zümrüdə bənzəyən göy qurşağı var idi. 4 Taxtin hər tərəfində daha iyirmi dörd taxt var idi və onların üstündə ağ paltar geyinmiş, başında qızıl tac olan iyirmi dörd ağsaqqal oturmuşdu. 5 Taxtdan şimşək, uğultu və göy gurultusu çıxırdı. Taxtin önündə yeddi maşəl yanındı; bunlar Allahın yeddi ruhudur. 6 Taxtin önündə sanki büllura bənzəyən şüşə dəniz var idi. Taxtin ətrafında, hər dörd yanında ölü də, arxası da gözlərlə örtülmüş dörd canlı məxluq var idi. 7 Birinci məxluq aslana, ikinci məxluq danaya, üçüncü məxluqun üzü insan üzünə, dördüncü məxluq da uçan qartala bənzəyirdi. 8 Bu dörd məxluqdan hər birinin altı qanadı var idi; məxluqların hər tərəfi, hətta qanadlarının alt tərəfi də gözlərlə örtülmüşdü. Bu məxluqlar gecə-gündüz dayanmadan deyir: «Var Olmuş, Var Olan və Gelməli Olan, Külli-İxtiyar Rəbb Allah Müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir!»

9 Canlı məxluqlar hər dəfə taxtda Oturana, əbədi Yaşayana izzət və şərəf verib şükür edəndə (aiən g165) 10 iyirmi dörd ağsaqqal taxtda Oturanın önündə yerə qapanıb əbədi Var Olana səcdə edir və taclarını taxtin önünə atıb deyirlər: (aiən g165) 11 «Ey bizim Rəbbimiz və Allahımız! Sən izzət, şərəf və qüdrət almağa layıqsən. Çünkü hər şeyi Sən yaratdin, Hər şey Sənin iradənlə var olub yarandı».

5 Mən taxtda Oturanın sağ əlində bir tumar gördüm

ki, onun hər iki tərəfi də yazılmışdı və yeddi möhürlə möhürlənmişdi. 2 Həmçinin gördüm ki, qüdrətli bir məlek uca səslə elan edir: «Tumarın möhürlərini qırmağa və onu açmağa kim layiqdir?» 3 Amma nə göydə, nə yer üzündə, nə də yer altında bir kəs bu tumarı açmağı yaxud onun içində baxmağı bacarmadı. 4 Mən çox ağladım, çünkü tumarı açmağa yaxud onun içində baxmağa layiq olan bir kəs tapılmadı. 5 Onda ağsaqqallardan biri mənə dedi: «Ağlama! Budur, Yəhuda qəbiləsindən olan Aslan, Davudun Kökü qalib gəlib; buna görə də O, tumarı və onun yeddi

möhürünü aça bilir». 6 Gördüm ki, taxtla dörd canlı məxluqun ortasında və ağsaqqalların arasında bir Quzu dayanıb; O sanki kəsilmiş vəziyyətdə idi. Onun yeddi buynuzu və yeddi gözü var idi ki, bunlar da bütün yer üzünə göndərilmiş Allahın yeddi ruhudur. 7 Quzu yaxınlaşış taxtda Oturannın sağ əlində tumarı götürdü. 8 O, tumarı götürdüyü zaman dörd canlı məxluq və iyirmi dörd ağsaqqal Quzunun önündə yerə qapandı. Hər birinin əlində çəng var idi və buxurla dolu qızıl nimçələr tuturdular ki, bunlar müqəddəslerin dualarıdır. 9 Onlar yeni bir nəgmə oxuyaraq deyirdi: «Sən tumarı götürüb Onun möhürlərini qırmağa layıqsən. Çünkü Sən kəsildin Və hər tayfadan, dildən, xalqdan və millətdən olanları Allah üçün Öz qanın bahasına satın aldin. 10 Onları Allahımızla birgə Padşahlıq və kahinliyə şərək etdin; Onlar da yer üzünə padşahlıq edəcək». 11 Taxtin, canlı məxluqların və ağsaqqalların ətrafında saysız-hesabsız mələk gördüm və onların səsini eşitdim. 12 Onlar uca səslə deyirdi: «Kəsilmiş Quzu Qüdrəti, sərvəti, hikməti, qüvvəti, Şərəfi, izzəti və alqışı Almağa layiqdir». 13 Həmçinin mən göydə, yer üzündə, yer altında, dənizdə olan bütün məxluqların və oralardakı bütün varlıqların belə dediyini eşitdim: «Taxtda Oturana və Quzuya əbədi olaraq Alqış, şərəf, izzət və qüdrət olsun!» (aiən g165) 14 Dörd canlı məxluq da «Amin!» deyirdi. Onda ağsaqqallar yerə qapanıb səcdə etdilər.

6 Mən gördüm ki, Quzu yeddi möhürün birini açdı.

Onda dörd canlı məxluqdan birinin göy gurultusuna bənzər səslə «gəl» dediyini eşitdim. 2 Gördüm ki, bir ağ at və onun belində oturan atının əlində oxkaman var. Ona bir tac verildi və bir qalib kimi yola çıxdı ki, qaləbə qazansın. 3 Quzu ikinci möhürü açanda ikinci canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. 4 Onda ayırsı - od rəngində bir at ortaya çıxdı. Onun belində oturan atlıya izin verildi ki, yer üzündə sülhü aradan götürsün və insanlara bir-birini qırırsın. Atlıya böyük bir qılınc verildi. 5 Quzu üçüncü möhürü açanda üçüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. Gördüm ki, bir qara at və onun belində oturan atının əlində tərəzi var. 6 Dörd canlı məxluqun arasından sanki bir səsin belə dediyini eşitdim: «Bir xiniks bugda bir dinara, üç xiniks arpa da bir dinaradır; amma zeytun yağına və şərabə ziyan vurma». 7 Quzu dördüncü möhürü açanda dördüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. 8 Gördüm ki, bir solğun rəngdə

at var. Onun belində oturan atının adı Ölüm idi. Ölülər diyarı da onun ardınca gedirdi. Onlara yer üzünün dörddə biri üzərində səlahiyət verildi ki, qılınc, acliq, azar və yer üzündəki vəhşi heyvanlarla insanları qırınlar. (Hadəs g86) **9** Quzu beşinci möhürü açında qurbangahın altında Allahın kələməsinə və etdikləri şəhadətə görə kəsilən canları gördüm. **10** Onlar uca səslə fəryad edirdi: «Ey müqəddəs və haqq olan Pərvərdigar, nə vaxta kimi mühakimə etməyi yer üzündə yaşayanlardan qanımızın qisasını almayacaqsan?» **11** Onda hər birinə ağ xalat verilib deyildi ki, özləri ilə birgə qulluq edən, onlar kimi öldürüləcək bacı-qardaşlarının sayı tamam olana qədər bir az vaxt da rahat olsunlar. **12** Quzu altıncı möhürü açında gördüm ki, böyük bir zəlzələ baş verdi. Günəş qıldan toxunan çul kimi qaraldı və ayın rəngi bütünlüklə qan kimi oldu. **13** Göydəki ulduzlar da əncir ağacının güclü küləkdən sarsılıb kal meyvələrini tökdüyü kimi yera töküldü. **14** Göt də bükülən tumar kimi çəkilib getdi. Hər dağ və ada yerində tərpəndi. **15** Onda yer üzünün padşahları, böyük adamlar, sərkərdələr, varlılar, güclülər, hər qul və azad adam mağaralarda və dağlardakı qayalar arasında gizlənib **16** dağlara və qayalara dedilər: «Üstümüzə qopub düşün və bizi taxtda Oturanın üzündən, Quzunun qəzəbindən gizlədin. **17** Çünkü qəzəblərinin böyük günü gəlib çatdı və ona qarşı kim dura bilər?»

7 Bundan sonra mən yer üzünün dörd künçündə dayanan dörd mələk gördüm. Onlar yer üzünün dörd küləyini tutmuşdular ki, nə quru, nə dəniz və nə də bir ağac üstünə yel əssin. **2** Gündoğan tərəfdən qalxan başqa bir mələk də gördüm ki, var olan Allahın möhürünə malik idi. O, uca səslə quruya və dənizə ziyan vurmaq izni verilmiş dörd mələyi çağırıb dedi: **3** «Biz Allahımızın qullarının alnını möhürləyənə qədər quruya, dənizə və ağaclarla ziyan vurmayı». **4** Möhürləmiş şəxslərin sayını da eşitdim; İsrail övladlarının bütün qəbilələrindən 144 000 nəfər möhürlənmişdi: **5** Yəhuda qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər; Ruven qəbiləsindən 12 000 nəfər; Qad qəbiləsindən 12 000 nəfər; Aşer qəbiləsindən 12 000 nəfər; Naftali qəbiləsindən 12 000 nəfər; Menaşə qəbiləsindən 12 000 nəfər; **7** Simeon qəbiləsindən 12 000 nəfər; Levi qəbiləsindən 12 000 nəfər; İssakar qəbiləsindən 12 000 nəfər; **8** Zevulun qəbiləsindən 12 000 nəfər; Yusif qəbiləsindən 12 000 nəfər; Binyamin

qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər. **9** Bundan sonra mən gördüm ki, hər millətdən, hər tayfadan, hər xalqdan və hər dildən olan, heç kəsin saya bilməyəcəyi böyük bir kütłə taxtn və Quzunun öündə dayanıb. Onlar ağ xalat geyinib, əllərində xurma budaqları tutublar. **10** Uca səslə nida edirdilər: «Xilas taxtda oturan Allahımıza və Quzuya məxsusdur!» **11** Bütün mələklər də taxtın, aqşaqqalların və dörd canlı məxluqun ətrafında dayanmışdı. Onlar taxtin öündə üzüstə yera qapanaraq Allaha səcdə edib dedilər: **12** «Amin! Allahımıza əbədi olaraq Alqış, izzət, hikmət, şükür, şərəf, Qüdrət və qüvvət olsun! Amin!» (aiən g165) **13** Bu arada aqşaqqallardan biri məndən soruşdu: «Ağ xalat geyinmiş bu şəxslər kimdir və haradan gəliblər?» **14** Ona dedim: «Ağ, bunu sən bilərsən». O mənə dedi: «Bunlar böyük əziziyətdən keçib gələnlərdir. Onlar öz xalatlarını yuyub Quzunun qanı ilə aqartıdilar. **15** Buna görə də Onlar Allahın taxtinin öündədir, Gecə-gündüz məbədində Ona ibadət edirlər. Taxtda Oturan da Onların üzərində məskən salacaq. **16** Onlar bir daha nə ac, Nə də susuz qalacaq, Günəş və qızmar isti Onları vurmayıacaq. **17** Çünkü taxtın ortasında olan Quzu Onların Çobanı olacaq, Onları həyat suyunun qaynaqlarına aparacaq, Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək».

8 Quzu yeddinci möhürü açında göydə təxminən yarım saat sükut yarandı. **2** Onda mən Allahın öündə dayanan yeddi mələyi gördüm. Onlara yeddi şeypur verildi. **3** Başqa bir mələk də gəlib qurbangahın öündə durdu. Onun əlində qızıl buxurdan var idi və ona çoxlu buxur verildi ki, bunu bütün müqəddəslerin duaları ilə birgə taxtin öündə olan qızıl qurbangahın üstündə təqdim etsin. **4** Buxurun tüstüsü müqəddəslerin duaları ilə birgə mələyin əlindən Allahın öünüə yüksəldi. **5** Onda mələk buxurdan götürüb qurbangahdakı odla doldurdu və onu yer üzünə atdı. Göt gurultusu, uğultu, şimşək və zəlzələ baş verdi. **6** Yeddi şeypuru olan yeddi mələk onları calmağa hazırlaşdı. **7** Birinci mələk şeypurunu çaldı. Onda qanla qarışq dolu və od əmələ gəlib yer üzünə yağıdırıldı. Yer üzünün üçdə biri, ağacların üçdə biri və bütün yaşıl otlar yandırıldı. **8** İkinci mələk şeypurunu çaldı. Onda sanki böyük bir dağ odla yanaraq dənizin içinə atıldı. Dənizin üçdə biri qana döndü. **9** Dənizdə olan canlı məxluqların üçdə biri öldü. Gəmilərin də üçdə biri məhv oldu. **10** Üçüncü

mələk şeypurunu çaldı. Onda göydən məşəl kimi yanan böyük bir uledüz enib çayların üçdə birinin və su qaynaqlarının üstünə düşdü. 11 O uledüzün adına «Yovşan» deyilir. Suların üçdə biri yovşana döndü. Çoxlu adam sulardan öldü, çünki sular acı olmuşdu. 12 Dördüncü mələk şeypurunu çaldı. Onda günəşin, aym və uleduzların üçdə biri vuruldu; buna görə də onların üçdə biri qaraldı. Gündüzün üçdə biri, gecənin də elə o qədəri işıqsız qaldı. 13 Onda göyün ortasında uçan bir qartal gördüm və onun uca səslə belə dediyini eşitdim: «Şeypurlarını çalacaq o biri üç mələyin şeypur səslerindən yer üzündə yaşayanların vay, vay, vay halına!»

9 Beşinci mələk şeypurunu çaldı. Onda mən göydən yerə düşmüş bir uledüz gördüm. Dibsız dərinliyə enən quyunun açarı ona verildi. (Abyssos g12) 2 O, dibsiz dərinliyə enən quyunu açdı və quyudan iri bir kürənin tüstüsünə bənzər tüstü çıxdı. Günsə və hava quyudan çıxan tüstüdən qaraldı. (Abyssos g12) 3 Tüstünün içindən yer üzünə çeyirkələr çıxdı və onlara yer üzündəki əqrabların gücü qədər güc verildi. 4 Onlara deyildi ki, yer üzündəki otlara, heç bir yaşıllığa, heç bir ağaca deyil, yalnız alınlarında Allahın möhürü olmayan insanlara zərər vursunlar. 5 Onlara izin verildi ki, insanları öldürmədən onlara beş ay işgəncə versinlər. Onların verdiyi işgəncə əqrəbin insanı sancığı zaman olan işgəncəyə bənzəyir. 6 O günlərdə insanlar ölüm axtaracaq, amma tapmayaçaqlar. Özlərinə ölüm arzulayacaqlar, amma ölüm onlardan qaçacaq. 7 Çeyirkələrin görünüşü döyüşə hazırlanan atlara bənzəyirdi. Başlarında sənki qızıl tac var idi, üzləri də insan üzü kimi idi. 8 Onların qadınlarda olan kimi saçları var idi, dişləri də aslan dişləri kimi idi. 9 Döş zirehləri dəmir zirehlər kimi idi. Qanadlarının səsi döyüşə qaçan çoxlu sayıda arabalarla atların səsinə bənzəyirdi. 10 Onların əqrəb kimi quyuqları və neştərləri var idi. Quyuqlarında elə gücləri var idi ki, insanlara beş ay zərər verə bilərdilər. 11 Dibsız dərinliyin mələyi onların üzərində padşahlıq edirdi; onun adı ibranıca «Avaddon», yunanca «Apollion» idi. (Abyssos g12) 12 Birinci bala ötüb keçdi. Budur, ondan sonra daha iki bala gəlir. 13 Altıncı mələk şeypurunu çaldı. Onda mən Allahın öündəki qızıl qurbangahın dörd buynuzundan galən bir səs eşitdim. 14 Bu səs şeypuru olan altıncı mələyə deyirdi: «Böyük Fərat çayının kənarında bağlanan dörd mələyi burax». 15

Həmin o saat, o gün, o ay və o il üçün hazırlanmış dörd mələk buraxıldı ki, insanların üçdə birini öldürsün. 16 Atlı qoşunların sayı iki yüz milyon idi; mən onların sayını eşitdim. 17 Mən görüntüdə atları və onların belində oturan atlıları bu cür gördüm: onların od, tünd göy və kükürd rəngində döş zirehləri var idi, atların başı aslan başı kimi idi və ağızlarından od, tüstü və kükürd çıxırı. 18 Bu üç bələdan, yəni onların ağızından çıxan od, tüstü və kükürddən insanların üçdə biri halak oldu. 19 Çünki atların gücü onların ağızında və quyuğundadır. Onların quyuğu başı olan ilana oxşayır və atlar bu başlarla da zərər vururlar. 20 Bu bələlərdən həlak olmayıb sağ qalan adamlar öz əlləri ilə düzəltidikləri şeylərdən döñüb tövbə etmədilər. Cinlərə və görməyə, eşitməyə, yeriməyə qadir olmayan qızıl, gümüş, tunc, daş, taxta bütvlərə səcdə etməkdən əl əcmədilər. 21 Həmçinin onlar nə qatilliklərdən, nə sehrbazlıqlarından, nə əxlaqsızlıqlarından, nə də oğurluqlarından tövbə etdilər.

10 Mən göydən enən başqa bir güclü mələyi gördüm. O, buluda bürünmüştü və başının üstündə göy qurşağı var idi. Üzü günsə, ayaqları da od sütununa bənzəyirdi. 2 Əlində açılmış kiçik bir tumar var idi. O, sağ ayağını dənizin üstünə, sol ayağını isə quruya qoydu. 3 Aslan nəriltisinə bənzər uca səslə nida etdi. O nida edəndə yeddi göy gurultusu öz səsi ilə danişdi. 4 Yeddi göy gurultusu danişığı zaman mən yazmağa hazırlaşirdim ki, göydən danişan bir səs eşitdim: «Yeddi göy gurultusunun söylədiklərini möhürlü saxla, onları yazma». 5 Onda dənizdə və quruda dayandığını gördüyüüm mələk sağ əlini göyə tərəf qaldırıb 6 əbədi Var Olanın, göyü və oradakları, yeri və oradakları, dənizi və oradakları Yaradanın adına and içərək dedi: «Daha möhələt verilməyəcək, (aİN g165) 7 amma yeddinci mələyin şeypur çalacağı günlər Allahın sırı niyyəti, qulları olan peyğəmbərlərə açıldığı kimi tam yerinə yetəcək». 8 Göydən eşitdiyim səs yenə də mənimlə danişib belə dedi: «Get, dənizdə və quruda dayanan mələyin əlindəki açılmış kiçik tumarı götür». 9 Mən də mələyin yanına gedib ona dedim ki, kiçik tumarı mənə versin. O mənə dedi: «Onu götür, ye. O sənin mədəndə acı, ağızında isə bal kimi şirin olacaq». 10 Mən tumarı mələyin əlindən götürüb yedim. O, ağızında bal kimi şirin idi, amma onu yeyəndən sonra mədəndə acılıq oldu. 11 Mənə

belə də deyildi: «Sən gərək yenə də çoxlu xalq, millət, dil və padşah barədə peyğəmbərlik edəsən».

11 Mənə əsaya oxşayan bir qamış verildi və mənə deyildi: «Qalx Allahın məbədini, qurbanqahı ölç və orada səcdə edənləri say. **2** Amma məbədin bayır həyatını nəzərə alma və oranı ölçmə. Çünkü ora başqa millətlərə verildi və onlar müqəddəs şəhəri qırx iki ay tapdaq edəcək. **3** Öz iki şahidimi göndərəcəyəm ki, çula bürünərək həmin min iki yüz altmış gün ərzində peyğəmbərlik etsinlər». **4** Bunlar yer üzünün Sahibinin öündə dayanan iki zeytun ağacı və iki çiraqdandır. **5** Əgər kimsə onlara zərər vurmaq istəsə, ağızlarından od çıxıb düşmənlərini yandırıb-yaxır. Beləcə onlara zərər vurmaq istəyən hər kəs bu cür öldürülməlidir. **6** Onların göyü bağlamağa ixtiyarı var ki, peyğəmbərlik etdikləri günlər yağış yağmasına. Həmçinin onların suları qana döndərməyə və yer üzünə istədikləri qədər hər cür bəla gətirməyə ixtiyarı var. **7** Onlar öz şəhadətlərini bitirdikdən sonra dibsiz dərinlikdən çıxan vəhşi heyvan onlarla döyüşəcək və onları məğlub edib öldürəcək. (Abyssos g12) **8** Cəsədləri onların Rəbbinin də çarmixa çəkildiyi böyük şəhərin baş küçəsinə səriləcək; həmin şəhər rəmzi olaraq Sodom və Misir adlanır. **9** Müxtəlif xalqlardan, tayfalardan, dillərdən və millətlərdən olan adamlar üç gün yarım onların cəsədində baxacaq və qəbirə qoyulmasına yol verməyəcəklər. **10** Yer üzündə yaşayanlar onların bu halına sevinib bayram edəcək və bir-birlərinə hədiyyələr göndərəcək. Çünkü bu iki peyğəmbər yer üzündə yaşayanlara iztirab vermişdi. **11** Lakin həmin üç gün yarım bitəndə Allahdan gələn həyat nəfəsi onların içini girdi və onlar ayağa qalxdı. Onda onları görənlərin canına böyük qorxu düşdü. **12** O iki peyğəmbər göydən onlara «Bura qalxın!» deyən uca bir səs eşitdilər və buludun içində göyə qalxdılar. Düşmənləri də onlara baxdı. **13** O saat böyük bir zəlzələ baş verdi və şəhərin onda biri dağıldı. Zəlzələdə yeddi min nəfər həlak oldu, qalanları isə qorxuya düşüb göydəki Allahı izzətləndirdilər. **14** İkinci bəla ötüb keçdi. Budur, tezliklə üçüncü bəla gəlir. **15** Yedinci mələk şeypurunu çaldı. Göydə belə deyən uca səsler eşidildi: «Rəbbimiz və Onun Məsilihi Dünya üzərində Padşahlıq sahib oldu! O əbədi olaraq padşahlıq edəcək!» (aİN g165) **16** Onda Allahın öündə öz taxtlarında oturan iyirmi dörd aqsaqqal üzüstə yera qapanıb Allaha səcdə edərək **17** dedi: «Ey Var Olan,

Var Olmuş Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənə şükür edirik! Çünkü Öz böyük qüdrətini alıb Padşahlıq taxtına çıxdın. **18** Millətlər qəzəbləndi, Sənin də qəzəbinin vaxtı geldi. Ölüləri mühakimə etmək, Sənin qulların olan Peyğəmbərlərə, müqəddəslərə, Sənin adından qorxanlara, Kiçiklərə və böyüklərə mükafat vermək, Yer üzünü məhv edənləri Məhv etmək vaxtı çatdı». **19** Allahın göydəki məbədi açıldı və Onun Əhd sandığı orada zahir oldu. Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu, zəlzelə və güclü dolu geldi.

12 Göydə böyük bir əlamət zahir oldu: günüşi əyninə geyinmiş, ayaqları altında ay və başında on iki ulduzlu tac olan bir qadın göründü. **2** O hamilə idi və doğmaq üzrə idi, ağrı və iztirab çəkərək qışqırırdı. **3** Göydə başqa bir əlamət zahir oldu: yeddi başlı, on buynuzlu, başlarının üstündə də yeddi kiçik tac olan böyük və od rəngində əjdaha göründü. **4** Onun quyruğu göy ulduzlarının üçdə birini süpürüb yer üzünə atdı. Əjdaha doğmağa hazırlaşan qadının öündə dayandı ki, qadın doğan kimi onun uşağıını udsun. **5** Qadın bir oğlan uşağı doğdu ki, «dəmir əsa ilə bütün millətlərə aqalıq edəcək». Bu uşaq Allahın və Onun taxtının yanına qapılıb götürüldü. **6** Qadınsa çölə qaçıdı. Orada onun min iki yüz altmış gün bəslənməsi üçün Allah tərəfindən hazırlanmış yeri var. **7** Göydə döyüş oldu. Mikael və onun mələkləri əjdaha ilə döyüşdü. Əjdaha və onun mələkləri də onlarla döyüşdü, **8** amma gücləri çatmadı. Göydə artıq onlara yer qalmadı. **9** O böyük əjdaha - iblis və Şeytan deyilən, bütün dünyamıaldadan qədim ilan yer üzünə atıldı, mələkləri də onunla birgə atıldı. **10** Mən göydə uca bir səsin belə dediyini eşitdim: «İndi Allahımızın xilası, gücü, Padşahlığı və Onun Məsilihənin hakimiyyəti həyata keçdi. Çünkü bacı-qardaşımızı Allahımızın öündə Gecə-gündüz təqsirləndirən ittihamçı kənara atıldı. **11** Onlar Quzunun qanı və öz şəhadət sözləri vasitəsilə Ona qalib göldilər. Hətta ölümlə üzəbəüz olanda da Öz canlarını sevmədilər. **12** Buna görə də, ey göylər və Orada məskən salanlar, bayram edin! Qurunun və dənizinsə vay halına! Çünkü iblis böyük hiddətlə yanınızda endi, Bilir ki, onun az vaxtı qalıb». **13** Əjdaha yer üzünə atıldığını görəndə oğlan uşağı doğan qadının ardına düşdü. **14** Amma qadına böyük qartalın iki qanadı verildi ki, çölə - öz yerinə uşun və orada, ilandan kənarda bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt ərzində bəslənsin. **15** İlən qadının ardına ağızından

sel kimi su püskürdü ki, sel onu aparsın. **16** Lakin quru qadına kömək etdi: quru ağızını açdı və əjdahanın ağızından püskürdüyü seli içib qurtardı. **17** Onda əjdaha qadına qəzəbləndi, onun nəslindən Allahın əmrlərinə riayət edən və İsa barədə şəhadət edən başqaları ilə döyüşmək üçün getdi **18** və dəniz sahilinin qumları üzərində dayandı.

13 Dənizdən çıxan on buynuzlu və yeddi başlı bir vəhşi heyvan gördüm. Onun buynuzlarının üstündə on kiçik tac var idi, başlarının üzərində isə küfr olan adlar yazılmışdı. **2** Gördüyüm vəhşi heyvan bəbirə oxşayırı. Onun ayaqları ayı ayaqları kimi, ağızı da aslan ağızı kimi idi. Əjdaha ona öz gücünü, taxtını və böyük səlahiyyət verdi. **3** Vəhşi heyvanın başlarından biri sanki ölümcül yaralanmışdı, ancaq o, ölümcül yarasından sağaldı. Bütün yer üzü heyrət içində vəhşi heyvanın ardınca getdi. **4** Əjdahaya səcdə etdiłər, çünki vəhşi heyvana səlahiyyət verən o idi. Həmçinin vəhşi heyvana tay olar və onunla döyüşə bilər?» **5** Vəhşi heyvana lovğa və küfr danişan bir ağız da verildi. Həm də ona səlahiyyətini qırx iki ay icra etmək izni verildi. **6** O, ağızını açdı ki, Allaha küfr etsin, Onun adına, həmçinin məskəninə, yəni göydə maskən salanlara küfr söyləsin. **7** Ona izin verildi ki, müqəddəslərlə döyüşüb onlara qalib gəlsin. Həmçinin ona bütün tayfalar, xalqlar, dillər və millətlər üzərində səlahiyyət verildi. **8** Kəsilmış Quzunun həyat kitabına dünya yaranandan bəri adı yazınlardan savayı, yer üzündə yaşayanların hamısı ona səcdə edəcək. **9** Kimin qulağı var, qoy eşitsin. **10** Kim əsir olmalıdırırsa, əsirliyə gedir, Kim qılıncla öldürülməlidirsə, Qılıncla öldürülür. Gərək müqəddəslərin düzəməni və imani olsun. **11** Mən yerdən çıxan başqa bir vəhşi heyvan da gördüm. Onun quzu buynuzuna oxşayan iki buynuzu var idi, amma əjdaha kimi danişirdi. **12** O, birinci vəhşi heyvanın bütün səlahiyyətini onun önündə icra edir, yer üzünü və orada yaşayanları ölümcül yarasından saqlanan həmin vəhşi heyvana səcdə etməyə məcbur edir. **13** İkinci vəhşi heyvan böyük əlamətlər göstərir, hətta insanların önündə göydən yerə od yağdırır. **14** Birinci vəhşi heyvanın önündə göstərilməsinə izin verilmiş əlamətlərlə yer üzündə yaşayanları aldadaraq onlara deyir ki, qılıncla yaralanan, amma sağ qalan həmin vəhşi heyvanın surətini yaratsınlar. **15** Ona həmin vəhşi heyvanın surətinə nəfəs vermək qüdrəti

verildi ki, bu surət də danişsin və ona səcdə etməyən hər kəsin öldürülməsini əmr etsin. **16** İkinci vəhşi heyvan hamını – böyükləri və kiçikləri, varlıları və yoxsulları, azadları və qulları məcbur edir ki, sağ əlləri yaxud alınları damğalansın. **17** Beləcə bu damğanı, yəni həmin vəhşi heyvanın adını ya da adını təmsil edən sayı daşımayan bir kəsə alıb-satmağa icazə verilmir. **18** Bu işdə müdrik olmaq lazımdır. Kimin ağılı var, qoy bu vəhşi heyvana məxsus sayı hesablaşın, çünki bu bir insanın sayıdır. Onun sayı altı yüz altmış altıdır.

14 Mən gördüm ki, Quzu Sion dağında durub. Onunla birlikdə 144 000 nəfər var idi. Onların alnında Quzunun adı və Onun Atasının adı yazılmışdı. **2** Mən göydən gur suların sədasına və güclü göy gurultusuna bənzər bir səs eşitdim. Eşitdiyim səs çəng çalanların çənglərinin səsi kimi idi. **3** Onlar taxtın, dörd canlı məxluqun və ağsaqqalların önündə yeni bir nəğmə oxuyurlar. Yer üzündən satın alınmış bu 144 000 nəfərdən başqa heç kəs bu nəğməni öyrənə bilmədi. **4** Bunlar özlərini qadınlarla ləkələməmiş şaxslərdir, çünki bakirdırlar. Quzu hara getsə, onlar da Onun ardınca gedir. Onlar Allah və Quzu üçün nübar olaraq insanlar arasından satın alındı. **5** Ağızlarından heç vaxt yalan çıxmayıb, onlar ləkəsizdir. **6** Mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm. O, yer üzündə yaşayanlara – hər millətə, hər tayfaya, hər dilə və hər xalqa yamaq üçün əbədi bir Müjdə gətirirdi. (aiōnios g166) **7** Mələk uca səslə deyirdi: «Allahdan qorxun, Ona izzat verin! Çünki Onun mühəkəmə edəcəyi vaxt geldi. Göyü, yeri, dənizi və su qaynaqlarını Yaradana səcdə edin!» **8** İkinci mələk də onun ardınca gələrək deyirdi: «Dağıldı, böyük Babil dağıldı! O, əxlaqsızlığının coşğun şərabını bütün millətlərə içirtmişdi». **9** Bunların ardınca üçüncü bir mələk də gələrək uca səslə deyirdi: «Kim vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib öz alının yaxud əlinin damğalanmasını qəbul edərsə, **10** o da Allahın qəzəb kasasına qarışqız tökülmüş coşğun şərabından içəcək. Belələrinə müqəddəs mələklərin və Quzunun önündə od və kükürdlə işğəncə veriləcək. **11** Onlara verilən işğəncənin tüstüsü əbədi olaraq qalxacaq. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib adına aid damğanı qəbul edənlər gecə-gündüz rahatlıq tapmayıacaq». (aiōn g165) **12** Allahın əmrlərinə riayət edən və İsaya imanına sadıq qalan müqəddəslərin gərək düzəməni olsun. **13** Onda göydən belə deyən bir

səs eşitdim: «Yaz: bundan sonra Rəbdə ölenlər nə bəxtiyardır!» Ruh deyir: «Bəli, onlar zəhmətlərindən ayrılib rahatlıq tapacaqlar, çünkü əməllərinin nəticəsi onların ardınca gedir». **14** Mən gördüm ki, aq bir bulud var və buludun üstündə bəşər oğluna bənzər Biri oturub. Onun başında qızıl tac və əlində iti oraq var idi. **15** Başqa bir mələk də məbəddən çıxıb buludun üstündə Oturana uca səslə dedi: «Orağınızı işə sal və biç. Çünkü yer üzündəki əkin yetişdiyi üçün biçin zamanı gəldi». **16** Onda buludun üstündə Oturan Öz orağını yer üzünə saldı və yer üzü biçildi. **17** Başqa bir mələk də göydəki məbəddən çıxdı. Onun əlində də iti oraq var idi. **18** Od işinə məsul olan başqa bir mələk də qurbangahdan çıxıb iti orağı olan mələyə uca səslə nida etdi: «İti orağınızı işə sal və yer üzündəki üzüm tənəyindən salxişləri kəs yiğ, çünkü üzümləri yetişib». **19** Mələk orağını yer üzünə salaraq yerdəki üzüm tənəyindən üzümləri kəsib yiğdi və Allah hiddətinin böyük üzümsixanına atdı. **20** Üzümlər şəhərdən kənarda olan üzümsixanda tapdalndı. Üzümsixandan qan çıxdı və at yüyənlərinə qədər qalxaraq 1600 stadiyə bərabər məsafəyə axdi.

15 Mən göydə başqa bir böyük və heyrətli əlamət – yeddi bələni gətirən yeddi mələk gördüm. Bunlar son bələldərdir, çünkü Allahın hiddəti bunlarla tamamlanır. **2** Sənki odla qarışq şüşədən olan bir dəniz gördüm. Vəhşi heyvana, onun surətinə və adına aid saya qalib gələnlər əllərində Allahın verdiyi çənglərlə şüşə dənizin üstündə durub. **3** Onlar Allahın qulu Musanın nəgməsini və Quzunun nəgməsini oxuyaraq deyir: «Ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənin işlərin böyük və heyrətlidir. Ey millətlərin Padşahi, Sənin yolların ədalətli və həqiqidir. **4** Ya Rəbb, kim Səndən qorxmaz, Kim Sənin adını izzətləndirməz? Çünkü yalnız Sən müqəddəssən. Bütün millətlər gəlib Sənin önündə səcdə edəcək, Çünkü Sənin ədalətli hökmələrin aşkar oldu». **5** Bundan sonra gördüm ki, göydəki məbəd, yəni Şəhadət çadırı açıldı **6** və yeddi bələni gətirən yeddi mələk məbəddən çıxdı. Onlar təmiz və parlaq kətan paltar geyinmiş, sinələrinə qızıl qurşاقlar bağlamışdı. **7** Onda dörd canlı məxluqdan biri yeddi mələyə əbədi var olan Allahın hiddəti ilə dolu yeddi qızıl nimçə verdi. (əİN g165) **8** Məbəd Allahın izzət və qüdrətinə görə tüstü ilə doldu. Beləcə yeddi mələyin gətirdiyi yeddi bəla tamam olana qədər heç kəs məbədə girə bilmədi.

16 Mən məbəddən yeddi mələyə «gedin, Allahın hiddətinin yeddi nimçəsini yer üzüna boşaldın» deyən uca bir səs eşitdim. **2** Birinci mələk gedib öz nimçəsini quruya boşaltdı və vəhşi heyvanın damgasını daşıyan, onun surətinə səcdə edən adamlarda pis və aqırılı yaralar əmələ gəldi. **3** İkinci mələk öz nimçəsini dənizə boşaltdı və dəniz ölüünün qanına bənzər qatı qana döndü, dənizdə olan bütün canlı varlıqlar məhv oldu. **4** Üçüncü mələk öz nimçəsini çaylara və su qaynaqlarına boşaltdı və onlar qana döndü. **5** Onda mən sular mələyinin belə dediyini eşitdim: «Ey Var Olan, Var Olmuş, Müqəddəs Olan, Sən ədalətlisən ki, belə hökm çıxardın. **6** Çünkü müqəddəslərin və peyğəmbərlərin qanını tökdülər. Sən də onlara içmək üçün qan verdin. Onlar buna layiqdir. **7** Qurbangahdan gələn bir səs də eşitdim: «Bəli, ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənin hökmərin həqiqi və ədalətlidir». **8** Dördüncü mələk öz nimçəsini günsə boşaltdı və ona adamları odla qarsalamaq gücü verildi. **9** Adamları qızmar isti qarsaladı və onlar bu bələləri idarə edən Allahın adına küfr etdilər, lakin tövbə edib Onu izzətləndirmədilər. **10** Beşinci mələk öz nimçəsini vəhşi heyvanın taxtına boşaltdı və onun padşahlığını qaranlıq bürüdü. Adamlar iztirabdan dillərini dişlərinə sıxıdilar **11** və öz iztirab və yaralarına görə göylərin Allahına küfr etdilər, lakin öz əməllərindən tövbə etmədilər. **12** Altıncı mələk öz nimçəsini böyük Fərat çayına boşaltdı və onun suyu qurudu ki, gündoğandan gələn padşahlar üçün yol açılsın. **13** Gördüm ki, əjdahanın ağızından, vəhşi heyvanın ağızından və yalançı peyğəmbərin ağızından qurbağaya bənzər üç natəmiz ruh çıxır. **14** Bunlar əlamətlər göstərən cin ruhlarıdır və bütün dünyadan padşahlarının yanına gedirlər ki, onları Külli-İxtiyar Allahın böyük günündə baş verəcək döyüşə toplasınlar. **15** Rəbb deyir: «Budur, oğru kimi galırəm; oyaq qalan, çılpaq gəzərək ayıbını göstərməmək üçün paltarlarını əynində saxlayan kəs nə bəxtiyardır!» **16** Bu ruhlar padşahları ibraniçə Har-Magedon adlanan yerə topladı. **17** Yedinci mələk öz nimçəsini havaya boşaltdı və məbəddəki taxtdan «Tamam oldul!» deyən uca bir səs gəldi. **18** Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu və böyük bir zəlzələ baş verdi. Zəlzələ elə güclü idi ki, insanların yer üzündə yaşamağa başladığı dövrdən bəri bundan böyüyü olmamışdı. **19** Böyük şəhər üç yerə bölündü və millətlərin şəhərləri dağıldı. Allah tərəfindən böyük

Babil yada salındı ki, Allahın şiddətli qəzəb şərabı ilə dolu kasa ona verilsin. **20** Bütün adalar aradan qalxdı və dağlar yox oldu. **21** Göydən adamların üstünə hərəsinin çəkisi bir talant olan böyük dolu dənələri yağıdı. Adamlar dolu bəlasına görə Allaha küfr etdilər, çünki bu bəla çox şiddətli idi.

17 Yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danişdi və dedi: «Gəl, çoxlu suların üzərində oturmuş bədnəm fahişə barədə çıxacaq hökmü sənə göstərim. **2** Yer üzünün padşahları onunla əxlaqsızlıq etdilər və yer üzündə yaşıyanlar onun əxlaqsızlıq şərabından sərxoş oldular». **3** O məni Ruhda çölə apardı. Orada mən gördüm ki, bir qadın yeddi başlı, on buynuzlu və üstündə başdan-başa küfr adları yazılan al rəngli bir vəhşi heyvanın belində oturub. **4** Qadın tünd qırmızı və al rəngli paltar geyinmiş, qızıl, qiymətli daş və mirvari ilə bəzənmişdi. Onun əlində iyrənc şeylər və öz əxlaqsızlığının çirkəbi ilə dolu qızıl kasa var idi. **5** Alnında isə bu sırlı ad yazılmışdı: «Yer üzünün fahişələrinin və iyrəncliklərinin anası olan böyük Babil». **6** Mən gördüm ki, qadın müqəddəslərin qanından və isaya şəhadət edənlərin qanından sərxoş olub. Bunu görüb hədsiz heyrətləndim. **7** Onda mələk mənə dedi: «Nə üçün heyrətə düşdün? Mən sənə qadının və onu daşıyan yeddi başlı, on buynuzlu vəhşi heyvanın sırrını açacağam. **8** Gördüyün vəhşi heyvan var olmuş, indi yox olan və dibsiz dərinliklərdən çıxmış üzrə olaraq həlaka gedir. Yer üzündə yaşıyan və dünya yaranandan bəri adı həyat kitabına yazılmamış adamlar vəhşi heyvanı görəndə heyrətə düşəcək, çünki o var olmuş, yox olan, amma yenə gəlməli olandır. (Abysos g12) **9** Bu işdə müdrik ağıl lazımdır. Yeddi baş qadının oturduğu yeddi təpədir. Bunlar həm də yeddi padşahdır. **10** Onlardan beşi ölüb, biri qalıb, digəri isə hələ gəlməyib və gələndə də qısa müddət qalmalıdır. **11** Bir zaman var olmuş, indi isə yox olan vəhşi heyvan da səkkizinci padşahdır. O, yeddi padşahdan biridir və həlaka gedir. **12** Gördüyün on buynuz hələ padşahlıq etməyən on padşahıdır. Onlar vəhşi heyvanla birgə salahiyəti ələ alıb bir saat padşahlıq edəcəklər. **13** Onların vahid bir niyyəti var, öz qüdrət və salahiyətlərini vəhşi heyvanla təhvıl verəcəklər. **14** Onlar Quzu ilə döyüşəcəklər, lakin Quzu onlara qalib galəcək. Çünki O, ağaların Ağası, padşahların Padşahıdır və Onunla birgə olanlar da

çağırlılmış, seçilmiş və sadıq şəxslərdir». **15** Mələk mənə dedi: «Fahişənin üzərində oturduğunu gördüyün sular – xalqlar, külələr, millətlər və dillərdir. **16** Gördüyün vəhşi heyvan və on buynuz isə fahişəyə nifrət edərək onu soyub çıarpaq qoyacaq, ətini yeyəcək və onu odda yandıracaq. **17** Çünkü Allah bunu onların ürəyinə qoydu ki, Allahın niyyətini yerinə yetirsinlər, həmfikir olub Onun sözləri tamamlanana qədər padşahlıqlarını vəhşi heyvana təhvıl versinlər. **18** Gördüyün qadın da yer üzünün padşahları üzərində padşahlıq edən böyük şəhərdir».

18 Bundan sonra göydən enən başqa bir mələyi gördüm. O, böyük səlahiyyətə malik idi. Yer üzü onun ehtişamı ilə işıqlandı. **2** O, uca səslə nida edib dedi: «Dağıldı! Böyük Babil dağıldı! O, cılın məskəni, Hər cür natəmiz ruhun siğınacağı, Hər cür murdar quşun yuvası, Hər cür murdar və mənfur vəhşi heyvanın oylağı oldu. **3** Çünkü bütün millətlər O qadının coşğun əxlaqsızlıq şərabından içdi. Yer üzünün padşahları Onunla əxlaqsızlıq etdi. Dünyanın tacirləri Onun şəhvətpərəstliyi ilə qazanılan sərvətdən varlandı. **4** Mən göydən belə deyən başqa bir sədə eşitdim: «Ey Mənim xalqım, oradan çıxın ki, Onun günahlarına şərik olmayasınız, Onun uğrayacağı bələlərə düçər olmayasınız. **5** Çünkü onun günahları qalaqlanıb göyə çatdı, Allah onun haqsız işlərini yada saldı. **6** O nə etdisə, Siz də əvəzində ona belə edin. Əməllərinin əvəzini ona ikiqat verin. Tökdüyü kasadakı şərabın İkiqatını töküb ona verin. **7** Özünü nə qədər izzətləndirib Şəhvətpərəstlik içində yaşadısa, Ona o qədər də işgəncə və yas verin. Çünkü ürəyində deyir: “Mən mələkə taxtında oturmuşam, Dul deyiləm, əsla yas tutmayacağam”. **8** Buna görə də bir günün içində Onun üstünə bələlər gələcək, Azara, yasa, acliğa düçər olacaq, odda yandırılacaq. Çünkü onu mühakimə edən Rəbb Allah qüdrətlidir». **9** Onunla əxlaqsızlıq edən və şəhvətpərəstlik içində yaşıyan yer üzünün padşahları onun yanlığından çıxan tüstünü görəndə onun üçün ağlayıb ahi-nalə edəcəklər. **10** Onun çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanıb deyəcəklər: «Vay, vay halına, böyük şəhər, Möhkəm şəhər Babil! Çünkü bir saat içində cəzən çatdı». **11** Yer üzünün tacirləri də onun üçün ağlayıb yas tutur, çünkü onların malımı – **12** qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və mirvariləri; incə kətan, ipək, tünd qırmızı və al rəngli parçaları; hər cür ətirli ağacı; fil sümüyündən, ən qiymətli ağacdan,

tuncdan, dəmirdən və mərmərdən olan hər cür əşyani; **13** darçın, hil, buxur, ətirli yağı və kündüri; şərab, zeytun yağı, narın un və buğdanı; mal-qara, qoyunlar, atlar və arabaları; insan bədənləri və canlarını da artıq heç kəs almir. **14** Onlar deyirlər: «Ürəyinin arzuladığı bəhrələr əlindən çıxdı, Bütün cah-calallı malların yox oldu. Heç kəs onları bir daha tapmayacaq». **15** Orada bu mallarla varlanan tacirlər bu şəhərin çəkdiyi işgəncinin qorxusundan uzaqda dayanacaq və ağlayıb yas tutaraq deyəcəklər: **16** «Vay, vay halına, incə kətan, tünd qırmızı, al rəngli Parçalardan paltar geyən, Qızıl, qıymətli daşlar və mirvarılrla Bəzənən böyük şəhər! **17** Çünkü bu qədər var-dövlət Bir saat içində viran oldu». Bütün gəmi rəisləri, sərnişinlər, dənizçilər və dənizdə ticarət edənlərin hamısı uzaqda dayanaraq **18** onun yanğıından çıxan tüstüyə baxıb nida edirdilər: «Hansi şəhər bu böyük şəhərə tay ola bilər?» **19** Onlar başlarına toz töküb fəryad edir və ağlayıb yas tutaraq deyirdilər: «Vay, vay halına, Dənizdə gəmisi olanların hamısının Oranın çox qıymətli malları ilə Varlandığı böyük şəhər! Çünkü bir saat içində viran oldun». **20** Ey göylər, Müqəddəslər, həvariilər və peyğəmbərlər, Onun halını bayram edin! Onun sizin üçün çıxartdığı hökmü Allah onun öz başına götürdü. **21** Bir güclü mələk dəyirman daşı boyda böyük bir daşı götürərək dənizə atıb dedi: «Böyük şəhər Babil də Belə zorakılıqla yixılacaq, Bir daha görünməyəcək. **22** Çəng çalanların, müğənnilərin, Tütək və şeypur çalanların səsi Artıq səndən gəlməyəcək. Hər cür sənətlə maşğul olan sənətkar Artıq səndən olmayıcaq. Dəyirman səsi də Artıq səndən gəlməyəcək. **23** Çıraq işığı Artıq səndən görünməyəcək. Bəy-gəlin sədasi Artıq səndən gəlməyəcək. Çünkü sənin tacirlərin Yer üzünün böyük adamları idi, Bütün millətlər Sənin sehrbazlığınlı aldanmışdı. **24** Peyğəmbərlərin, müqəddəslərin və Yer üzündə kəsilənlərin hamısının qanı O şəhərdə üzə çıxdı».

19 Bundan sonra göydə böyük bir kütlnənin səsinə bənzər uca bir səs eşitdim. Onlar deyirdi: «Halleluya! Xilas, izzət və qüdrət Allahımıza məxsusdur! **2** Çünkü Onun hökməri Həqiqi və ədalətlidir. O, əxlaqsızlığı ilə yer üzünü azdırıran Böyük fahişəni mühakimə etdi, Öz qullarının qanının qisasını Ondan aldı». **3** Onlar dedi: «Halleluya! Fahişədən çıxan tüstü əbədi olaraq yüksəlir», (əİN g165) **4** Onda iyirmi dörd ağsaqqal və dörd canlı məxluq yerə

qapanaraq taxtda oturan Allaha səcdə edib dedi: «Amin! Halleluya!» **5** Taxtdan da belə bir səs gəldi: «Ey Onun bütün qulları, Böyükdən kiçiyə qədər Ondan qorxanlar, Allahımızı mədh edin!» **6** Mən böyük bir kütlnənin, gur suların və güclü göy gurultusunun səsinə bənzər bir səs də eşitdim. Bu səs deyirdi: «Halleluya! Çünkü Külli-İxtiyar Rəbb Allahımız Padşahlıq taxtına çıxdı! **7** Gəlin sevinib şad olaq, Onu izzətləndirək! Çünkü Quzunun toyu başlayır. Gəlini özünü hazırlayıb; **8** Geyinmək üçün ona Təmiz, parlaq və incə kətan verildi». Incə kətan müqəddəslərin saleh əməllərinin rəmziidir. **9** Onda mələk mənə dedi: «Yaz: Quzunun toy ziyafətinə dəvət olunanlar nə bəxtiyardır!» Yenə də mənə dedi: «Bunlar Allahın həqiqi sözləridir». **10** Mən ona səcdə etmək üçün ayaqlarına düşdüm. Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən də səninlə və İsa barədə şəhadət edən qardaşlarımla bирgə Allahın quluyam. Allaha səcdə et. Çünkü İsanın şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir». **11** Mən gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. Onun belində oturan Süvari Sadiq və Haqq adlanır və ədalətlə hökm çıxararaq döyüşür. **12** Onun gözləri odlu alovə bənzəyir. Başında çoxlu sayda kiçik tac var və üzərində Özündən başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. **13** O, qana batmış bir paltar geyinib və Onun adı Allahın Kəlamıdır. **14** Göydə olan ordular ağ, təmiz və incə kətan geyinərək ağ atların belində Onun ardırınca gedirdi. **15** Onun ağızından millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılınc çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara aqalıq edəcək». Külli-İxtiyar Allahın şiddətli qəzəb şərabının hazırlanıldığı üzümsüxanı Özü tapdalayacaq. **16** Onun paltarının və budunun üstündə bu ad yazılıb: «Padşahların Padşahı və ağaların Ağası». **17** Günəşdə dayanan bir mələyi də gördüm. O, uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün quşlara dedi: «Allahın böyük ziyafətinə gəlin. Bir yerə yiğilin ki, **18** padşahların, sərkərdələrin, igidlerin ətini, atların və bellərində oturan atlaların ətini, azadların və qulların, böyük və kiçiklərin hamısının ətini yeyəsiniz». **19** Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün padşahları və onların orduları atın belində oturan Süvari ilə və Onun qoşunu ilə döyüşməyə toplaşıb. **20** Vəhşi heyvan yaxalandı; onun önündə əlamətlər göstərmiş, bunlarla onun damğasını qəbul edib surətinə səcdə edənləri aldatmış yalançı peyğəmbər də yaxalandı. Hər ikisi diri-dirin kükürdlə yanan od gölünə atıldı. (LIMNÉ PYR g3041 g4442) **21** Başqları isə atın belində oturan Süvarının ağızından

çıxan qılıncla həlak oldu. Bütün quşlar da onların ətini yeyib döydü.

20 Mən göydən enən bir mələyi gördüm. Onun əlində dibsiz dərinliyin açarı və böyük bir zəncir var idi. (Abyssos g12) **2** O, ajdahanı – iblis və Şeytan deyilən o qədim ilanı tutub min il müddətinə zəncirlədi. **3** Onu dibsiz dərinliyə atdı və qapısını bağlayıb möhürlədi ki, min il bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin. Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad edilməlidir. (Abyssos g12) **4** Taxtları və onların üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və Allahın kələmə ugurunda boynu vurulmuş canları da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə etməyib alınlarına və əllərinə damğanı qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihla birgə min il padşahlıq etdi. **5** Bu, birinci dirilmədir. Qalan ölülərsə min il bitməyincə dirilmədi. **6** Birinci dirilmədə iştirak edənlər bəxtiyar və müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində səlahiyyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il padşahlıq edəcək. **7** Min il bitəndən sonra Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. **8** Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində olan millətləri – Qoq və Maqoqu aldadıb döyüşə toplasın; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. **9** Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri mühəsirəyə aldılar. Lakin göydən od düşüb onları yandırıb-yaxdı. **10** Onları aldadıb iblis də vəhşi heyvanın və yalançı peygəmbərin atıldığı yerə – odlu kükürd gölünə atıldı. Bunlar gecə-gündüz, əbədi olaraq işğəncə çəkəcək. (aiən g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Böyük ağ taxt və onun üstündə Oturani gördüm. Yer və göy Onun öündən qaçı və onlara yer tapılmadı. **12** Mən gördüm ki, böyükdən kiçiyə qədər ölülər taxtin öündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölüler kitablarda yazılınlara əsasən öz əməllərinə görə mühakimə olundu. **13** Dəniz öz içində olan ölüləri, ölüm və ölülər diyarı da öz qoynunda olan ölüləri təslim etdi. Hər biri öz əməlinə görə mühakimə olundu. (Hadəs g86) **14** Ölüm və ölülər diyarı odlu gölə atıldı. Bu odlu göl ikinci ölümdür. (Hadəs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Kimin adı həyat kitabına yazılmayıbsa, o, odlu gölə atıldı. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Mən yeni bir göy və yeni bir yer gördüm. Çünkü əvvəlki yerlə əvvəlki göy keçib getmişdi,

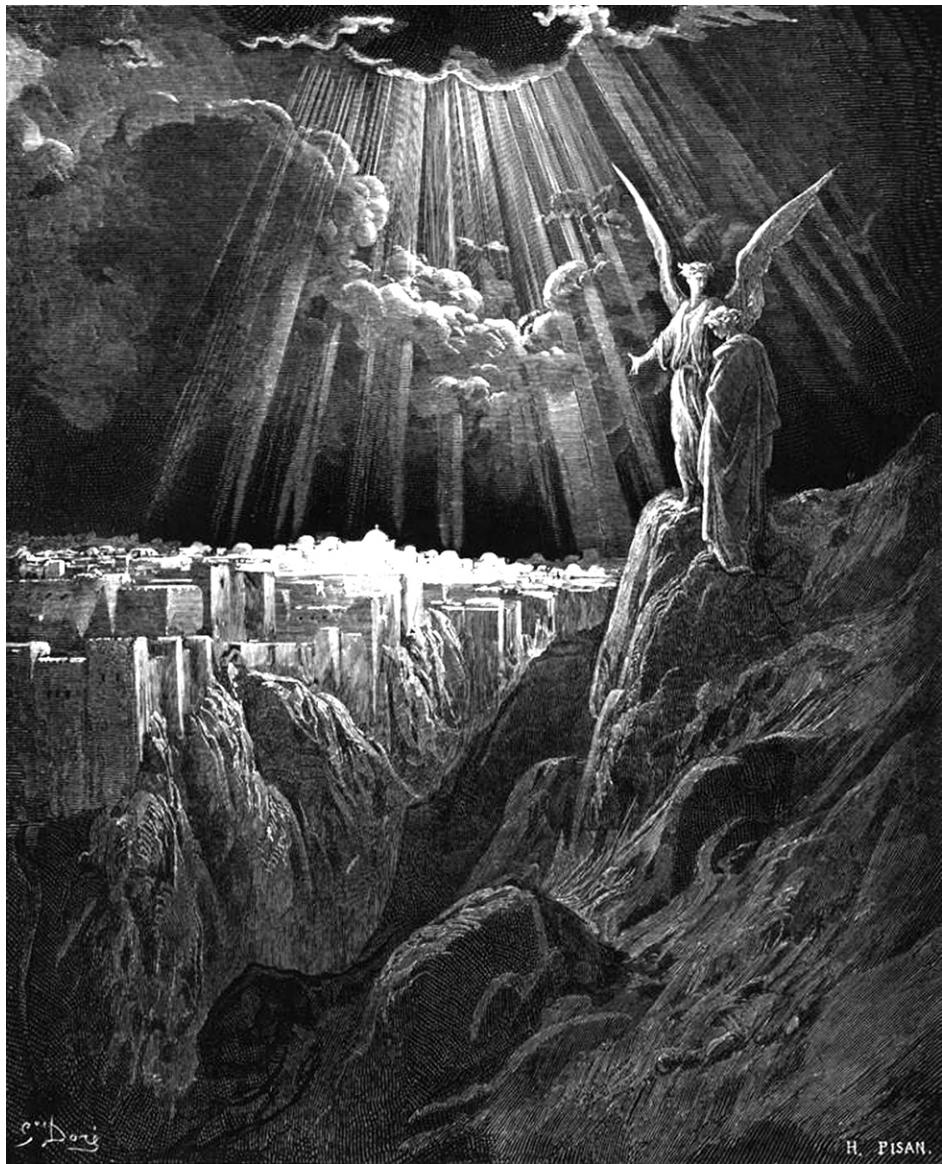
dəniz də artıq yox idi. **2** Mən müqəddəs şəhərin – yeni Yerusəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. **3** Taxtdan belə deyən uca bir səs eştidim: «Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlara birgə məskən salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq aralarında yaşayacaq. **4** Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək. Artıq ölüm olmayacaq. Yas, nala və ağrı bir daha olmayacaq. Çünkü əvvəlki şeylər keçib getdi». **5** Taxtda Oturan dedi: «Budur, Mən hər şeyi yenidən qururam». Yenə dedi: «Yaz, çünkü bu sözlər etibarlı və həqiqidir». **6** Mənə dedi: «Tamam oldu! Alfa və Omeqa, Başlangıç və Axır Mənəm. Mən susayana həyat suyunun qaynağından müftə su verəcəyəm. **7** Qalib gələn bunları ırs alacaq; “Mən ona Allah, o isə Mənə oğul olacaq”. **8** Qorxaqların, imansızların, iyrənclərin, qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütürəstlərin və bütün yalançıların aqibəti isə od və kükürdlə yanan göldə olacaq; bu, ikinci ölümdür». (Limnē Pyr g3041 g4442) **9** Son yeddi bəla ilə dolu yeddi nümcəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danişaraq dedi: «Gəl, mən sənə Quzunun arvadı olacaq gəlini göstərim». **10** O məni Ruhda böyük və uca bir dağın başına apardı. Oradan mənə göydən, Allahın yanından enən müqəddəs şəhəri, Yerusəlimi göstərdi. **11** Allahın ehtişamı orada idi; oradakı işıq ən qiymətli daş – büllur yəşəm daşı kimi parıldayırdı. **12** Oranın böyük və uca divarı, on iki darvazası var idi. Darvazalarda on iki mələk durmuşdu. Darvazaların üstündə İsrailin on iki qəbiləsinin adı həkk olunmuşdu. **13** Şərqdə üç darvaza, şimalda üç darvaza, cənubda üç darvaza və qərbədə üç darvaza var idi. **14** Şəhər divarının on iki təməli var idi və təməllərin üstündə Quzunun On İki həvarisinin adı var idi. **15** Mənimlə danişan mələyin əlində şəhəri, oranın darvazalarını və divarını ölçmək üçün bir qızıl ölçü qamışı var idi. **16** Şəhər dördbucaqlı şəklində idi və oranın uzunluğu eninə bərabərdir. Mələk qamışla şəhəri ölçüdü: oranın uzunluğu, eni və hündürlüyü bərabər olub 12 000 stadi idi. **17** O, şəhərin divarını da ölçüdü: onun hündürlüyü mələyin istifadə etdiyi insan ölçüsünə görə 144 qulac idi. **18** Divar yəşəm daşından tikilmişdi, şəhər isə şəffaf şüşəyə bənzər saf qızıldan idi. **19** Şəhər divarının təməlləri hər cür qiymətli daşla – birinci təməl yəşəmlə, ikincisi göy yaqtıla, üçüncüsi əqiqlə, dördüncüsü zümrüdlə, **20** beşincisi damarlı

əqiqlə, altıncısı qırmızı əqiqlə, yeddincisi sarı yaqutla, səkkizincisi berilə, doqquzuncusu topazla, onuncusu zəbərcədlə, on birincisi sirkonla, on ikincisi ametistlə bəzədilmişdi. **21** On iki darvaza on iki mirvardıdən idi, hər darvaza bir mirvardıdən düzəldilmişdi. Şəhərin baş küçəsi isə şüşə kimi şəffaf olan xalis qızıldan idi. **22** Mən orada məbəd görmədim, çünkü oranın məbədi Külli-İxtiyar Rəbb Allah və Quzudur. **23** Şəhərin işıqlanması üçün nə günəşə, nə də aya ehtiyacı var, çünkü Allahın ehtişamı oranı işıqlandırır, Quzu da oranın çərəğidir. **24** Millətlər şəhərin işığında gəzəcək, yer üzünün padşahları cah-calalını oraya gətirəcək. **25** Oranın darvazaları gündüz heç bağlanmayacaq, orada gecə olmayacaq. **26** Millətlərin cah-calal və şərəfi oraya getiriləcək. **27** Oraya murdar olan heç bir şey, iyərən iş görən və yalan danışan heç kim əsla girməyəcək, yalnız adları Quzunun həyat kitabına yazılanlar girməyəcək.

22 Mələk mənə həyat suyu axan çayı göstərdi. Bu çay büllur kimi parlaq olub Allahın və Quzunun taxtından çıxır **2** və şəhərin baş küçəsinin ortasından axırdı. Çayın hər iki tayında on iki cür meyvə gətirən həyat ağacı var idi. O ağac hər ay meyvə gətirir. Onun yarpaqları millətlərə şəfa vermək üçündür. **3** Daha lənətlənən heç bir şey olmayıacaq. Allahın və Quzunun taxtı orada olacaq və qulları Ona ibadət edəcək. **4** Onlar Onun üzünü görəcək, alınlarında Onun adını daşıyacaqlar. **5** Artıq gecə olmayıacaq, heç kəsin çraqla və günəş işığına ehtiyacı olmayıacaq. Çünkü Rəbb Allah onlara işıq verəcək və onlar əbədi olaraq padşahlıq edəcək. (aiən g165) **6** Mələk mənə dedi: «Bu sözlər etibarlı və həqiqidir. Peyğəmbərlərin ruhlarına ilham verən Rəbb Allah mələyini göndərib ki, Öz qullarına tezliklə baş verməli hadisələri göstərsin». **7** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm! Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərinə riayət edən kəs nə bəxtiyardır!» **8** Mən Yəhya bunları eşitdim və gördüm. Eşidib gördükdə bunları mənə göstərən mələyə səcdə etmək üçün onun ayaqlarına düşdüm. **9** Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən səninlə, peyğəmbər qardaşlarını və bu kitabın sözlərinə riayət edənlərlə birgə Allah quluyam. Allaha səcdə et!». **10** Yenə də mənə dedi: «Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini möhürləmə, çünkü vaxt yaxındır. **11** Haqsızlıq edən qoy daha da haqsızlıq etsin. Murdar olan daha da murdarlansın. Saleh olansa qoy daha da saleh işlər görsün. Müqəddəs

olan daha da müqəddəs olsun». **12** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm. Verəcəyim mükafat Mənimlədir və hər kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəyəm. **13** Alfa və Omeqa, Birinci və Sonuncu, Başlanğıc və Axır Mənəml!» **14** Xalatlarını günahdan təmizləyənlər nə bəxtiyardır! Bununla da həyat ağacından yeməyə icazələri olacaq, darvazalardan keçib şəhərə girəcəklər. **15** İt kimi murdarlar, sehrbazlar, əxlaqsızlar, qatillər, bütərəstlər və yalanı sevib danışan hər kəsə kənarda qalacaq. **16** Yenə deyir: «Mən İsa Öz mələyimi göndərdim ki, cəmiyyətlərə aid olan bu şəhadəti sizə versin. Mən Davudun Kökü və Nəslə, parlaq Dan Ulduzuyam». **17** Ruh da, gəlin də deyir: «Gəl!» Qoy eşidən də desin: «Gəl!» Susayan qoy gəlsin, arzu edən həyat suyunu müftə götürsün. **18** Mən bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini eşidən hər kəsə xəbərdarlıq edirəm: kim bunlara bir şey artırarsa, Allah da ona bu kitabda yazılın bələləri artıracaq; **19** kim bu peyğəmbərlik kitabının sözlərindən bir şey götürərsə, Allah da bu kitabda yazılımış həyat ağacından və müqəddəs şəhərdən ona düşən payı götürəcək. **20** Bunlara şəhadət edən deyir: «Bəli, tezliklə gəlirəm!» Amin. Gel, ya Rəbb İsa! **21** Rəbb İsanın lütfü hamiya yar olsun! Amin.

Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yerusəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim: «Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahu olaraq aralarında yaşayacaq.

Vəhy 21:2-3

Oxocular Üçün Göstərişlər

Azeri at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Lügət

Azeri at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Lügət +

AionianBible.org/Bibles/Azerbaijani--Azerbaijani-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romalilara 10:7
Vəhy 9:1
Vəhy 9:2
Vəhy 9:11
Vəhy 11:7
Vəhy 17:8
Vəhy 20:1
Vəhy 20:3

aïdios

Romalilara 1:20
Yəhuda 1:6

aiōn

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yəhya 4:14
Yəhya 6:51
Yəhya 6:58
Yəhya 8:35
Yəhya 8:51
Yəhya 8:52
Yəhya 9:32
Yəhya 10:28
Yəhya 11:26
Yəhya 12:34
Yəhya 13:8
Yəhya 14:16

Həvarilərin İsləri 3:21

Həvarilərin İsləri 15:18

Romalilara 1:25

Romalilara 9:5

Romalilara 11:36

Romalilara 12:2

Romalilara 16:27

1 Korinflilərə 1:20

1 Korinflilərə 2:6

1 Korinflilərə 2:7

1 Korinflilərə 2:8

1 Korinflilərə 3:18

1 Korinflilərə 8:13

1 Korinflilərə 10:11

2 Korinflilərə 4:4

2 Korinflilərə 9:9

2 Korinflilərə 11:31

Qalatiyalilara 1:4

Qalatiyalilara 1:5

Efeslilərə 1:21

Efeslilərə 2:2

Efeslilərə 2:7

Efeslilərə 3:9

Efeslilərə 3:11

Efeslilərə 3:21

Efeslilərə 6:12

Filipililərə 4:20

Kolosselilərə 1:26

1 Timoteyə 1:17

1 Timoteyə 6:17

2 Timoteyə 4:10

2 Timoteyə 4:18

Titə 2:12

Ibranilərə 1:2

Ibranilərə 1:8

Ibranilərə 5:6

Ibranilərə 6:5

Ibranilərə 6:20

Ibranilərə 7:17

Ibranilərə 7:21

Ibranilərə 7:24

Ibranilərə 7:28

Ibranilərə 9:26

Ibranilərə 11:3

Ibranilərə 13:8

Ibranilərə 13:21

1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

Yəhya 2:17

2 Yəhya 1:2

Yəhuda 1:13

Yəhuda 1:25

Vəhy 1:6

Vəhy 1:18

Vəhy 4:9

Vəhy 4:10

Vəhy 5:13

Vəhy 7:12

Vəhy 10:6

Vəhy 11:15

Vəhy 14:11

Vəhy 15:7

Vəhy 19:3

Vəhy 20:10

Vəhy 22:5

aiōnios

Matta 18:8

Matta 19:16

Matta 19:29

Matta 25:41

Matta 25:46

Mark 3:29

Mark 10:17

Mark 10:30

Luka 10:25

Luka 16:9

Luka 18:18

Luka 18:30

Yəhya 3:15

Yəhya 3:16

Yəhya 3:36

Yəhya 4:14

Yəhya 4:36

Yəhya 5:24

Yəhya 5:39

Yəhya 6:27

Yəhya 6:40

Yəhya 6:47

Yəhya 6:54

Yəhya 6:68

Yəhya 10:28
Yəhya 12:25
Yəhya 12:50
Yəhya 17:2
Yəhya 17:3
Həvarilərin İsləri 13:46
Həvarilərin İsləri 13:48
Romalilara 2:7
Romalilara 5:21
Romalilara 6:22
Romalilara 6:23
Romalilara 16:25
Romalilara 16:26
2 Korinflilərə 4:17
2 Korinflilərə 4:18
2 Korinflilərə 5:1
Qalatiyalilara 6:8
2 Saloniklilərə 1:9
2 Saloniklilərə 2:16
1 Timoteyə 1:16
1 Timoteyə 6:12
1 Timoteyə 6:16
2 Timoteyə 1:9
2 Timoteyə 2:10
Tita 1:2
Tita 3:7
Filimona 1:15
İbranilərə 5:9
İbranilərə 6:2
İbranilərə 9:12
İbranilərə 9:14
İbranilərə 9:15
İbranilərə 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 Yəhya 1:2
1 Yəhya 2:25
1 Yəhya 3:15
1 Yəhya 5:11
1 Yəhya 5:13
1 Yəhya 5:20
Yəhuda 1:7
Yəhuda 1:21
Vəhy 14:6

eleēsē

Romalilara 11:32

Geenna

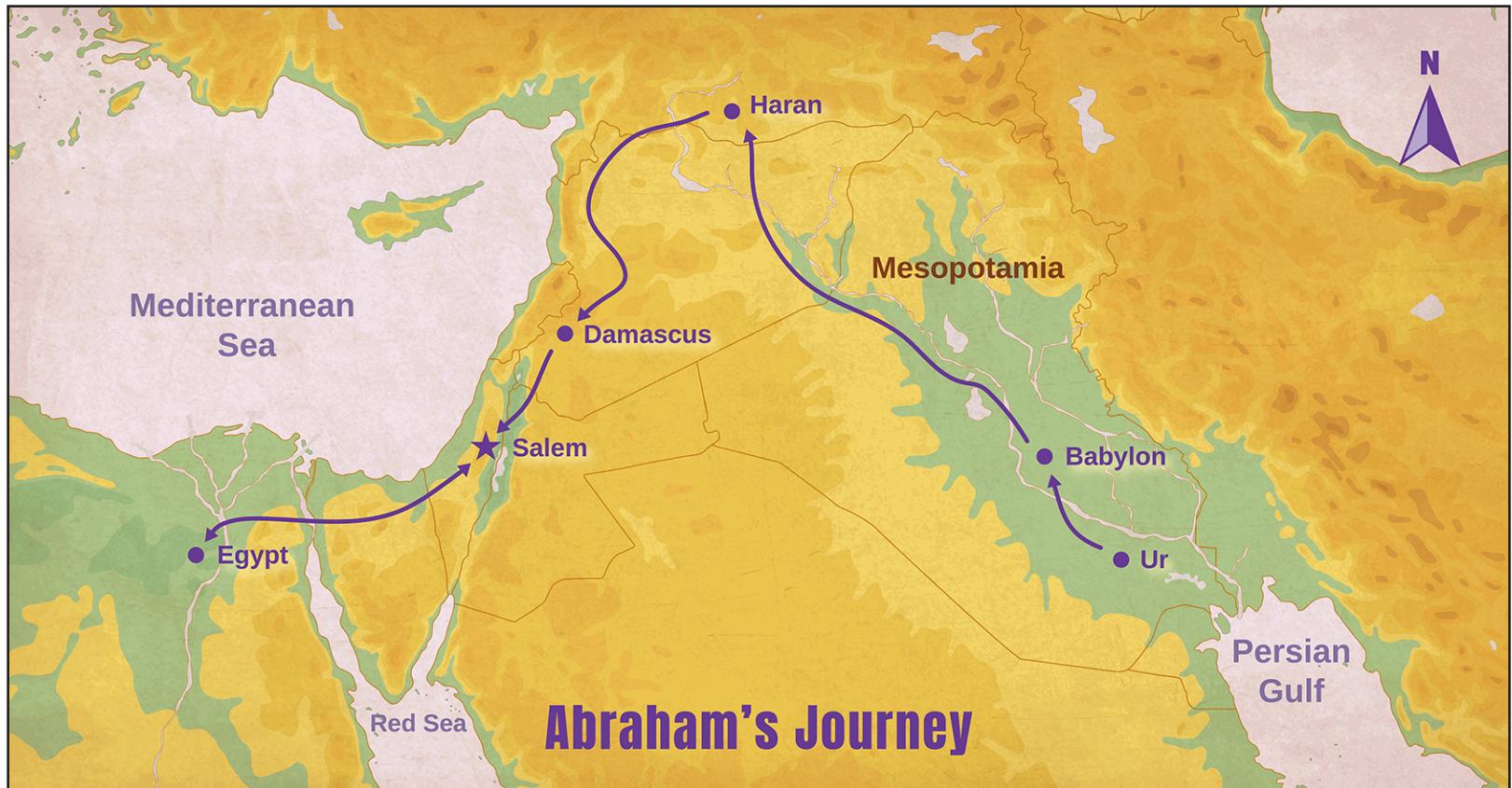
Matta 5:22
Matta 5:29
Matta 5:30
Matta 10:28
Matta 18:9
Matta 23:15
Matta 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
Yaqub 3:6
Hadēs
Matta 11:23
Matta 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Həvarilərin İsləri 2:27
Həvarilərin İsləri 2:31
1 Korinflilərə 15:55
Vəhy 1:18
Vəhy 6:8
Vəhy 20:13
Vəhy 20:14
Limnē Pyr
Vəhy 19:20
Vəhy 20:10
Vəhy 20:14
Vəhy 20:15
Vəhy 21:8
Sheol
Yaradılış 37:35
Yaradılış 42:38
Yaradılış 44:29
Yaradılış 44:31
Sayilar 16:30
Sayilar 16:33
Qanunun Təkrarı 32:22
Birinci Şamuel 2:6
İkinci Şamuel 22:6
Birinci Padşahlar 2:6
Birinci Padşahlar 2:9
Əyyub 7:9
Əyyub 11:8
Əyyub 14:13
Əyyub 17:13
Əyyub 17:16
Əyyub 21:13
Əyyub 24:19
Əyyub 26:6
Zəbur 6:5
Zəbur 9:17
Zəbur 16:10
Zəbur 18:5
Zəbur 30:3
Zəbur 31:17
Zəbur 49:14
Zəbur 49:15
Zəbur 55:15
Zəbur 86:13
Zəbur 88:3
Zəbur 89:48

Zəbur 116:3
Zəbur 139:8
Zəbur 141:7
Süleymanin Məsalləri 1:12
Süleymanin Məsalləri 5:5
Süleymanin Məsalləri 7:27
Süleymanin Məsalləri 9:18
Süleymanin Məsalləri 15:11
Süleymanin Məsalləri 15:24
Süleymanin Məsalləri 23:14
Süleymanin Məsalləri 27:20
Süleymanin Məsalləri 30:16
Vaiz 9:10
Nəğmələr Nəğməsi 8:6
Yeşaya 5:14
Yeşaya 7:11
Yeşaya 14:9
Yeşaya 14:11
Yeşaya 14:15
Yeşaya 28:15
Yeşaya 28:18
Yeşaya 38:10
Yeşaya 38:18
Yeşaya 57:9
Yezekel 31:15
Yezekel 31:16
Yezekel 31:17
Yezekel 32:21
Yezekel 32:27
Huşə 13:14
Amos 9:2
Yunus 2:2
Habaqquq 2:5
Tartaroō
2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

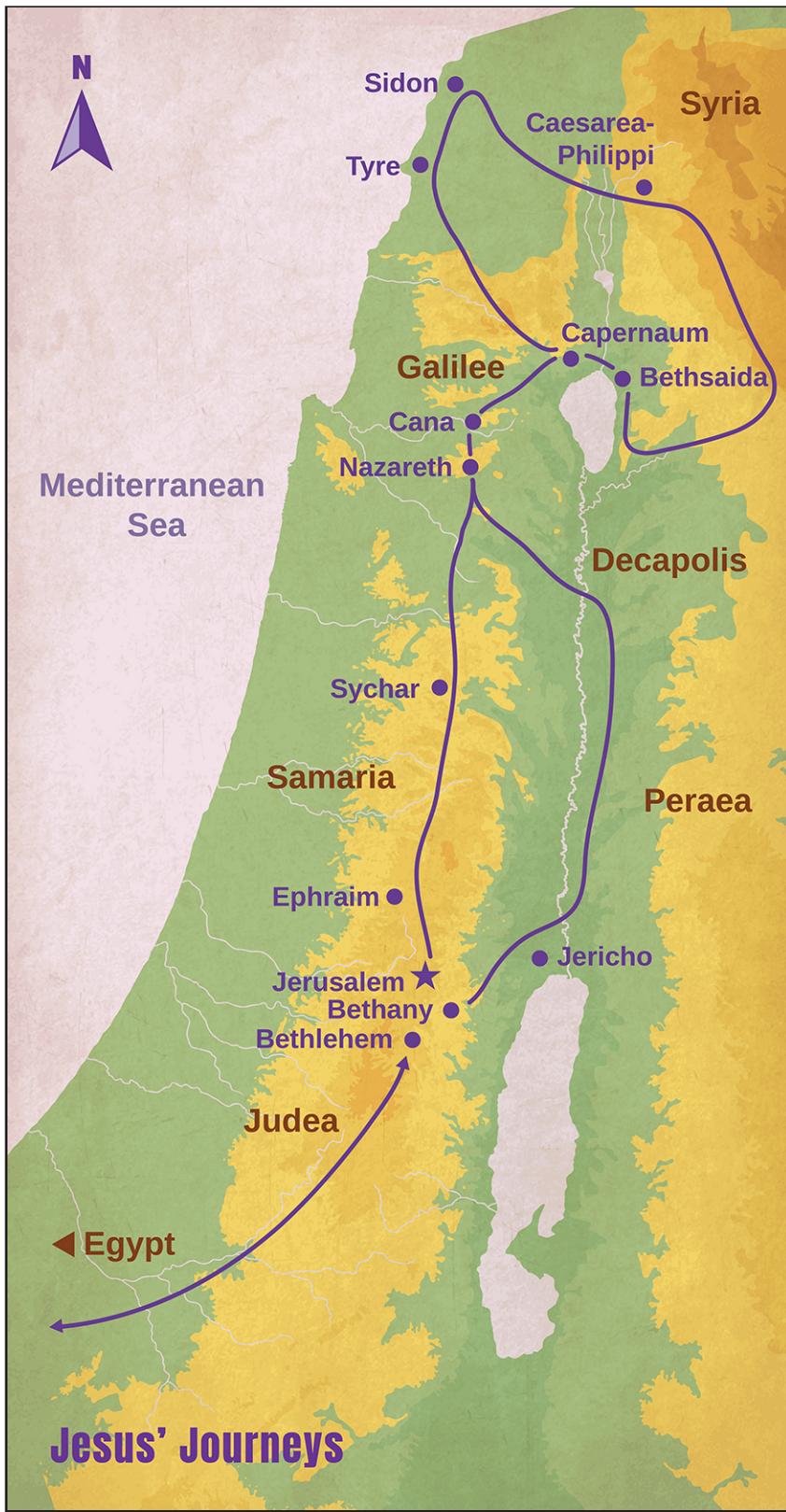

İbrahim çağırılarda iman vasıtəsilə itaətli olub irs alacağı torpağa getdi. O hara getdiyini bilməyərək yola çıxdı. - İbraniilərə 11:8

Firon xalqı buraxdığını zaman Allah onları Filiştılörin ölkəsindən yol qısa olduğunu baxmayaraq, o yolla gətirmədi.

Çünki O dedi: «Yoxsa xalq müharibə görəndə bəlkə peşman olub Misirə qayıdar». - Çıxış 13:17

Çünkü Başar Oğlu gelmedi ki, Ona xidmat etsirlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidyə versin. - Mark 10:45

İsa Məsihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! - Romalilara 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		Innocence		Fallen			Glory				
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth		
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City		
		God's Perfect Fellowship		Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43				
		God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden		Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17					
	Mankind	No Fall No Death Gen 1:31	No Creation	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					All Restored Acts 3:21		
				Blessed in Paradise, Luke 16:22							
				Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13							
	Angels	No people Gen 1:1	No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					No Hades No Dead Rev 20:3		
				Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6							
				Rebelling Against Christ			Thalaasa, Rev 20:13				
		No Fall No Unholy Angels Gen 1:31		Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20		Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10		
				1 Peter 5:8 and Revelation 12:10							
				Abyss			Revelation 20:2				

Taleyi

Azeri at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Beləliklə, gedin, bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; - Matta 28:19